BƏTƏ ILƏRĐƏN PROLETARĐARЬ, BERLƏŞEGEĐ! AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfɵ qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

№ 225 | 2 OKTƏBR ŞARŞAMBЬ 1935 jьl

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е. Сазонова корпус № 3, ред. газ. «БАШКУРДСТАН»

POTREBKOOPERATSIANЬŊ AVЬLDAQЬ EŞE TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬNЬŊ HƏM VKP(в) YĐƏK KOMITETЬNЬŊ QARARЬ

Avьlda kolxoz strojьnьŋ jeŋeve, kolxozsьlar massahьnьŋ xəlləlege həm kul'tura horavđarьnьŋ yŝeve—sovet savđahь aldьna jaŋь talaptar quja. Kin qullanьv esen kərəkle promьjşlennost' tovarđarьn jeteşterevđeŋ ədləkhed arta barьvь—kolxoz avьlьnьŋ yŝə barqan horavđarьn tulьnan-tulь qənəqətləndererga həm avьl xalqьn promьjşlennost' tovarđarь menən tə'min itev esen xəđer inde bajtaq jaqşьrtьrqa məmkinlek bira. „Qala həm avьl arahьnda, ilebeđđeŋ rajon həm ɵlkələre arahьnda, xalьq xuzalьqьnьŋ terle ɵlkələre arahьnda jəjep jebərelgən tovar əjləneşe" (Stalin) esen qolajlь bɵtə şarttar bar.

Ə, avьlqa tep tovar ytkərevse bulqan potrebkooperatsianьŋ xəđerge apparatь jəjelderelgən tovar əjləneşenen jaŋь burьs həm talaptarьna javap bira almaj. Qala həm avьl arahьnda tovar əjləneşe tejeşle miqdarđa alqa barmaj.

Potrebkooperatsianьŋ avьldaqь eşe ere jeteşhedlektər menən jatalana. Sel'po həm avьl lavkalarь seltare yt vaqlanqan. Avьlqa bara torqan: aŝ həm ajaq kejemdəre, manufaktura h.b. tovarđar—potrebitel hajlahьn esen kərəkle assortiment tula almaktaj, jaraqlaşterьlmaqan vaq lavkalarqa sə selep beta. Şunьŋ menən berge avьl lavkalarьnьŋ bik kyptərendə tođ, habьn, şəkər, təməke h.b. kevek kendəlek kərək bulqan tovarđar bulmaj. Sel'po lavkalarьnьŋ bik kyptəre bara qaqьđđa qьna jəşəjđər, faktik tovar operatsiahь jahamajđar.

Đur-đur urlav həm tuđđьrьvsarđьŋ bulьp torovь həm sel'polarđьŋ kyptərenen zьjanqa eşləvđəre—avьl kooperativtarьnьŋ finans xələn əđələr, şuqa kyrə ular tovarđarđь regulər hatьp ala həm avьlqa itə almajđar.

Kadrđar arahьnda đur aqьnsьlьq, sel'po jetəkse organdarьn hajlao qulьvsьlьqtь məssovьj bodov vaqiqalarь bar, sel'po eştarenen tep məs'ələlaren xəl itevđə pajsьlarđьŋ qatnaşь bə tenləj jeterlek tygel.

Sentrsojuzđьŋ həm krajsojuzdarđьŋ organizatsion strukturahь həm ularđьŋ eş praktikahь avьl savdahьnьŋ qatmarlaşqan həm yŝkən burьstarьna həm qala savđahьnda bulqan yđgəreştargə javap bira almaj. Ikense jьl inde qalalaqь ere zavodtarđa həm tulaş promьjşlennost' tarmaqtarьnda eşselar kooperatsialar tarafьnan tygel, ə ular umьnьŋ ojoştorolqan ORS-tar (predpriatielar organdarьndaqe eşselarđe tə'minat bylektəre) tarafьnan xeđmətləndereləlar. Bьl vaqьt esendə qalalarđa dəvlət savđahь (eskarga savda xalьq komissarlьqь) gigantsa yŝte həm yđ eşen jaqşьrttь, qala xalqьn tovarđar menən tə'min itev eşenda ORS-tar menən berlektə xəđer ul xəl itkes rol' ujnaj. Potrebkooperatsia qala potrebitelen xeđmətləvđə yđenen elekke əhəmiəten juqaltьp, şul uq vaqьtta avьldaqь eşen də jaqşьrta almanь, ə bьnda ul promьjşlennost' tovarđarьn tep ytkərevse həm qala menən avьl arahьndaqь tovar əjləneşen ojoştorovda iŋ mɵhim vьvьn bulьrqa tejeş ine.

Sentrsojuzđьŋ bɵtə eştaren sel'polarqa jetəkselek itev həm ularđь xeđmətləvgə tuplav julь menən avьl savđahьn tamьrьnan jaqşьrtьv maqsatьnda, şulaj uq qalalarđa qalqan tiklem magazindarđь Eskarge savda xalьq komissarlьqьna birev julь menən, qala savđahьn da artaban jaqşьrtьv maqsatьnda SSSR Sovnarkomь həm VKP(в)Yđək Komitetь qarar itələr:

I.

POTREBKOOPERATSIALARĐЬŊ AVЬL SELTƏRE TURAHЬNDA

1. Potrebkooperatsialarđьŋ sel'po sostavьnda oşo kendə davam itkən 4.000 rajon universal' magazindarьna ɵstəlmə rəveştə 1935-1936 jьldar davamьnda 5.000 (hər rajonqa 1-2 magazindan) ere avьl magazinь asьrqa. Ularđь đur avьldarđa həm əjlənələge xalьqtьŋ tuplanьv yđəge bulьp torqan bađar savđahь punkttarьnda ojoştorqa.

Promьjşlennost həm xuzalьq tovarđarь menən savda eşen oşo avьl magazindarьna tuplarqa, bьl magazindarđьŋ avьl talap itkən assortimenttarđa tovarđar menən regulər tə'min iteleven həm hər vaqьt bulьp torovьn tə'min iterga, həm ularđa potrebiteldarđe kul'turalь xeđmətləndereв eşen ojoştorqa.

2. Ajьrьm lavkalarđa kendəlek kərəkle tovarđar (tođ, şəkər, kərəsin, hьabьn, təməke, konditer tovarđar, şərpə, ene, jep h.b.) menən ədləkhed savda itevđe tə'min itep, sel'polarđьŋ xuzalьq jaqьnan yđen-yđe aqlaj almaьlьq yta vaq lavkalarьn jabьrqa.

3. Tovar əjləneşe jeterlek bulmaqan vaq sel'polar ihabьna erelənderevđe kyđ uŋьnda totop, davam itkən sel'polar seltaren qajtanan—qarap sьqьrqa.

Xalьq bьŋs kyp bulmaqan, normal' savda esen rajonqa 6-8 đən də artьq lavka kərəkmagən rajondarđa, şulaj uq alьstaqь həm xalqь kysəbə xoldə jəşəgən, xalqь hirək rajondarđa, iskljucenie rəveşendə, ber nisə sel'po urьnьna bɵtə rajon esen ber genə potrebobşestvo (rajPO) ojoştorqa rɵxsət iterga.

Oşo jьldьŋ IV-kvartalьnda, urьndardaqь partia həm sovet ojoşmalarь menən berlektə sel'polar seltaren qajtanan qarap sьqьvđь sentrsojuzqa tapşьrьrqa.

4. Avьl potrebkooperatsiahьnьŋ finans xələn ьŋqajtьv esen:

a) sel'polarьn xeđmətləv predpriatielare (skladtar, bazalar, pekarnə'ar h.b.) ojoştorov həm qoramalландьrьv həm avto-transport alev esen rajsojuzdar tajdahьna tabьstьŋ in kyp uŋьnda 60 protsentьn sigeredan basqa, jəşərь torovsь kooperativ ojoşmalarьna sel'po oborotьnan bar terle otcisleniedar jabьvđь bьjьrqa;

b) Sentrsojuz sistemahь tarafьnan alьnqan dəjəm savda nakidkalarьnda sel'po ɵlɵşen kəmendə 70 protsentqa jetkererga. Sentrsojuzqa ajьra respublikalar, ɵlkə həm krajdarqa həm tovar tɵrkɵmdəren qalala sel'polar esen ber aj srok esendə differensialaştrьlqan nakidkalar eşləp sьqarьrqa həm SSSR Eskarge savđa xalьq komissarlьqь urabьlav menən şunь xarakatka indererga maqsutlarga;

v) SSSR Dəvlət bankahьna, 5.000 potrebkooperatsia magazinь ojoştorov həm qoramalландьrьv esen ber jьl srok menən Sentrsojuzqa 30 million hum ssuda birep torrqa təqdim iterga;

g) Dəvlət bankahьna, ajьna 20.000 humda bartьqьraq oborotь bulqan sel'polarđь, həm şulaj uq oşo qarar nigeđendə jaŋь asьlasaq sel'polarđь əgər də ular zarar kiltermaj eşləp bara torqan bulhalar, kreditlarqa taqьm iterga;

d) sel'polar tovarđarđь rajsojuz bazalarьnan həm potrebkooperatsialarđьŋ rajondar ara bazalarьnan qьna tygel, ə jьqьndaqь dəvlət promьjşlennostь, kustarpromьjsla kooperatsialarь həm dəvlət savda organdarьnьŋ bazalarьnan da hatьp ala alalar tip bildələrgə.

5. SSSR Narkomfinьna, avьl potrebkooperatsialarь qulьndaqь 8 protsentlь zajomdarđь sьqьnan alda hatьp alьv julь menən dəvlət bydzetь ihabьna Sentrsojuzqa 125 million hum aqsa birerga taqdim iterga. Bьl sredstvolar rajsojuzdarđьŋ həm jaŋь ojoştorolasaq ere avьl magazindarьnьŋ oborot sredstvolarьn tulьrьvqa kiterga tejeş.

Oşo summanь bylev planьn 2 aj esendə tɵđɵp, xeđmət həm qorqavьlьq sovetьnьŋ urahlavьna tapşьrьvđь Sentrsojuzqa quşьrqa.

6. Sel'polarqa həm avьl magazindarьna tovarđarđь ədləkhed taşьp torov esen ojoştorov esen 1935-1936 jьldar davamьnda rajsojuzdarqa 5.000 dana gruzavoj avto-maşina jebərergə, hər ber rajsojuz ber-ike gruzavoj avtomaşinalь bulьrqa tejeş.

7. Tyвəndəge miqdarda qatь okladtar bildələp, sel'po predsedateldare esen xeđmət xaqьn kytərergə:

Sel'ponьŋ oborotь ajьna 10.000 hum bulha, xəderge 80-90 hum urьnьna 100-120 hum bildələrgə. Sel'ponьŋ oborotь ajьna 10-15 meŋ hum bulha xəderge 95-105 hum oklad urьnьna 120-140 hum; sel'ponьŋ oborotь ajьna 15-20 meŋ hum bulha, xəderge 105-115 hum oklad urьnьna 140-160 hum; sel'ponьŋ oborotь ajьna 20-25 meŋ hum bulha, xəderge 115-130 hum oklad urьnьna 160-180 hum; sel'ponьŋ oborotь ajьna 25-30 meŋ hum bulha, xəderge 130-150 hum oklad urьnьna 180-200 hum; sel'ponьŋ oborotь ajьna 30-50 meŋ hum bulha, xəderge 200 hum oklad urьnьna 250 hum bildələrgə. Sel'ponьŋ oborotь ajьna 50.000 humdan artьq bulha, xəderge 250 hum oklad urьnьna 300 hum bildələrgə.

Tovar əjləneşenen jartь jьllьq planь həm məja tuplav planь tultьrьp ytalenə torqan bulhalar sel'po predsedateldare yrđə kyrhətelgən oklad ɵŝtɵnə aj jarьmlьq okladqa tiklem bylək alalar itep bildələrgə. Sel'po predsedateldarenə bьl bylakte sel'ponьŋ jartь jьllьq balansь rajsojuzdar tarafьnan raslanaqandьŋ huŋьnda pajsьlarđьŋ dəjəm jьjьlьşь, jəki upolnomocennьjđar jьjьlьşьnьŋ qararь bujьnsa birergə.

Avьl potrebkooperatsialarьnьŋ prilavka həm başqa rabot-niktarь esen SSSR Savnarkomьnьŋ 1935 jьl 5 ijyl qararь menən bildələngənsə oborottьŋ bilgele protsent ɵlɵv tərtiben haqlarqa.

8. Pajsьlar menən bəjlənešle kesəjtev həm sel'polarđьŋ bajlanьvsьlьqtarьn nьqьtьv esen sel'po eşendəge bɵtə tep məs'ələlar (savda planь, əđerləv planь, rasxod həm doxod smetalarь, sel'po eşenen zьjanhьđ bulьvьn tə'min itev səralarь, yđ eşmakərlektəre turahьnda pravline həm revizia-kontrol' komissiahьnьŋ otcottarь h. b.) pajsьlarđьŋ dəjəm jьjьlьştarьnda, jəki hər kvartalda kəmendə ber tapqьr sаqьrьlьrqa tejeşle bulqan upolnomocennьjđar jьjьlьşьnda qaralьrqa tejeş itep bildələrgə.

9. Sel'po predsedateldare pajsьlarđьŋ dəjəm jьjьlьşь, jəki upolnomocennьjđar jьjьlьşь tarafьnan 2 jьl srok menən hajlanьvđь bildələrgə.

II

RAJSOJUZDAR TURAHЬNDA

10. Sentrsojuzqa, rajondarьnьŋ hanь əđ bulqan okrugtar, milli ɵlkə həm respublikalarđan (Teŋjəq Kavkazdaqь avtonomialь ɵlkələr h. b.) başqa jarь rajondarđьŋ bɵtəhendə lə es aj srok esendə rajsojuzdar ojoştorqa taqdim iterga. Ə bьl okrugtar, ɵlkə həm respublikalarđa kymərtələj tə'minat həm sel'polarqa organizatsion jetəkselek itev eşe turanan-tura respublika, ɵlkə həm okrug potrebsojuzdarь tarafьnan bojomqa aşьrьlьrqa tejeş.

11. Sel'polarđь tovarđar menən kymərtələj tə'min itev funksiahьn ɵlkə (kraj) potrebsojuzdarđьŋ rajondar ara bazahьnan alьp rajsojuzdarqa birergə.

Şundaj tovarđar (məsələn, galanteria, metiz h. b.) həm oborotьnьŋ kyləmdəre həm sel'polarьnьŋ hanь jaqьnan kymərtələj savda ojoştorov esen xuzalьq şarttarь bulmaqan rajondarđa qьna ɵlkə (kraj) potrebsojuzdarđьŋ rajondar ara bazalarьn haqlarqa. Bьndaj xəldərđə ber nisə rajsojuz tarafьnan berləşkən tovar bazalarь ojoştororqa lə rɵxsət iterga.

III

ZAQOTOVKALAR TURAHЬNDA

12. Yđ apparatь menən, yđəkləşterelməgən tərtiptə əđerləv alьp barьvsь ojoşmalar hanьn qьsqartьv ihabьna həm ularđьŋ eşe oborot kyləmdəre menən aqlanmaqan rajondarđa əđerləvselar seltaren qьsqartьv ihabьna sel'polarđьn əđerləv eştaren kesəjtevđe kərək ihaplarqa.

13. SSSR Sovnarkomь ergəhendəge əđerləvđar komitetьna Sentrsojuz menən berlektə, 2 aj vaqьt esendə, tyвəndəge təqdimdarđe SSSR Sovnarkomь rahlavьna indererga taqdim iterga:

a) potrebkooperatsialarđьŋ juqarь nьvьnđarьnьŋ əđerləv eşe alьp barьvsь dəvlət ojoşmalarьnьŋ, ularđьŋ sklad həm sortirovka bazalarьnьŋ kyləkləv eleşen qьsqartьv ihabьna sel'polarđьn əđerləvđar bujьnsa aŝaq komissionьj kyləklavđərđe arttьrьv;

b) potrebkooperatsialarđьŋ texnik bazalarьn kinəjtev, şul uq əđerləvse dəvlət ojoşmalarьnьŋ eşe potrebkooperatsialarqa kyskən urьndarda ularđь potrebkooperatsialarqa tapşьrьv juldarь menən potrebkooperatsialarđьŋ əđerləv eştare bujьnsa texnik bazalarьn (skladtar, sortirovka punkttarь h. b.) kesəjtev.

IV.

SENTRSOJUZDЬ, ƟLKƏ HƏM KRAJ POTREB SOJUZDARЬN QAJTANAN OJOŞTOROV TURAHЬNDA

14. Sentrsojuzđan, ɵlkə həm kraj potrebsojuzdarđьŋ ojoştorov həm xuzalьq eşmakərlektəren barь avьl savđahьn həm əđerləv eştaren ojoştorovqa qьna tuplorqa.

15. Qalalarđaqь potrebkooperatsia ojoşmalarьn beterergə, ularđьŋ menəjstтarьn bɵtə aktiv həm passivtarь həm savda sistemalarь menən berlektə SSSR eskarge savda eştare xalьq komissarlьqь sistemahьna tapşьrьrqa.

16. Sentrsojuzđьŋ xuzalьq funksiahьn tejeşensə qьsqartьv ihabьna ɵlkə (kraj) potrebsojuzdarđьŋ xuzalьq eşmakərlegen kesəjtev həm ɵlkə (kraj) potrebsojuzdarđьŋ rajondar ara bazalarь ihabьna rajsojuzdarđьŋ xuzalьq eşmakərlektəren kesəjtev kərəklegen kyđ uŋьnda totop, Sentrsojuzqa ber aj srok esendə ɵlkə (kraj) potrebsojuzdarđьŋ həm Sentrsojuzđьŋ struktura həm funksialarьn qajtanan qarap sьqьrqa taqdim iterga.

Oşonьa tura kilterep, Sentrsojuz yđ eşmakərlegen tyвəndəge funksialarđь ytəvgə tuplarqa tejeş: potrebkooperatsialar sistemahьnьŋ organizatsion jetəkselek, uniŋ xuzalьq eşmakərlegen planlav, kapital salьm limittarьn ajьrьm potrebsojuzdar arahьnda bɵləv, sistemanь bank aşa kreditlav plandarьn tɵđɵv, potrebkooperatsialarđь kontrol' həm revizia, potrebkooperatsialar tarafьnan promьjşlennostqa zakazdar birev eşen ojoştorov həm, potrebsojuzdar şul dogavordar bujьnsa ɵlɵşsə (dol'şik) ularlьq rəveştə promьjşlennost' menən general' dogovordar tɵđɵev.

17. Ɵlkə (kraj) potrebsojuzdar tarafьnan rajsojuzdar tabьşьnan həm Sentrsojuz tarafьnan ɵlkə (kraj) potrebsojuzdar tabьşьnan alьnasaq 10 protsent otcisleniedan tьş Sentrsojuz ɵlkə (kraj) potrebsojuzdarьnan, ə ɵlkə (kraj) potrebsojuzdarь rajsojuzdardan sredstvo alьrqa xaqtarь juq tip bildələrgə.

18. Ɵlkə (kraj) potrebsojuzdar həm rajsojuzdar tovarđь Sentrsojuzdan qьna almaj, turanan-tura dəvlət promьjşlennostьnan, dəvlət savda ojoşmalarьnan həm kustar—promьjşlennost' kooperatsialarьnan da ala alalar itep bildələrgə.

Promьjşlennostьŋ kymərtələj hatьv ɵlkə bazalarь bulmaqan tovarđar menən ɵlkə (kraj) potrebsojuzdarь kymərtələj tə'min itev esen Sentrsojuzqa kymərtələj hata torqan savda ojoşmalarь ojoştororqa rɵxsət birergə. Bьl rəveştə kymərtələj hatьv eşe Sentrsojuz tarafьnan barь ɵlkə potrebsojuzdar menən dogovor tɵđɵşev nigeđendə həm ularđьŋ tapşьrьvđarь bujьnsa qьna alqanьlьqqa məmkin.

SSR Sojuzь xalьq komissardarь sovetьnьŋ predsedatele: **V. MOLOTOF.**

VKP(в) Yđək komitetьnьŋ sekretarь: **I. STALIN.**

29 sentəbr, 1935 jьl.

KOLXOZSЬLARQA IGENLƏTƏ AVANS

Stalin ismendəge kolxoz (Kryjopol'ski rajonь, Vinnitski ɵlkəhe) kolxozsьlarь [illegible] HYRƏTTƏ: kolxozsь-udarnik [illegible] bojdaj avansь ala.

(Sojuz foto).

ITALIA—ABISSINIA KONFLIKTЬ

ITALIA QƏSKƏRĐƏRE ABISSINIA SIKTƏREN YTTELƏR

Berlin, 30. Addis—Ababa dan [illegible]

Zeneva, 30. [illegible]

London, 30. [illegible]

ITALIA QƏSKƏR JEBƏRƏVĐƏ DAVAM ITƏ

Rim. Neapol' [illegible]

ABISSINIALA DƏJƏM MOBILIZATSIA

Zeneva, 29. [illegible]

MUSSOLINI POLITIKAHЬNA QARŞЬ XƏRƏKƏT

London, 29. [illegible]

ANGLIA FLOTЬNЬŊ TUPLANЬVЬ

London, 29. „Observer" [illegible]

London, 28. [illegible]

QЬTAJ QЬĐЬL ARMIAHЬ NЬŊ XƏRƏKƏTE

Bejpin. [illegible]

MANZURIALA PARTIZANDAR XƏRƏKƏTE

Şanxaj. [illegible]

Paris. [illegible]

Berlin. 18 sentəbrđən [illegible]

ANGLIANЬŊ JAVABЬ TURAHЬNDA FRANSUZ GAZETTARЬ

Pariz, 30. [illegible]

London, 30. [illegible]

ITALIANЬŊ ALTЬN ZAPASЬ KƏMEJ

Paris, 30. [illegible]

GƏMBƏŞ BERLINDƏ

Berlin, 30. [illegible]

London, 30. [illegible]

RIBBENTROPTЬŊ BRYSSELDƏGE HƏJLƏŞEVĐƏRE

London, 30. [illegible]

KLAJPEDALA HAJLAVDAR BAŞLANDЬ

Kaunas (Kovno), 29. [illegible]

BƏTƏ KOLXOZDARDA LA KVARTAL REVIZIA UDOIARЬV 10 KƏNLƏGƏ

BAŞQORTOSTAN ASSR JER EŞTƏRE XALЬQ KOMISSARLЬQЬNЬŊ 815 HANLЬ BOJOROQO

Alda torqan [illegible]

PARTIA TORMOŞO

PARTKABINET QASAN JULQA KALЬHЬR IKƏN?

RAБFAK TARIXЬNDA „KYRELMƏGƏN" JЬLЬLЬŞ

„QASAN BEĐ BЬNDA BULMABЬĐ, ŞUL SAQTA HEĐ YBEGEĐ EŞLƏRHEGEĐ"

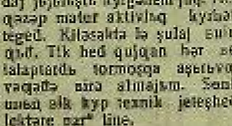

TURQA HƏRBYGƏ—UDAR TEMPI

Sverdlof ismendəge kolxozda turqa hərəv kyrenьşe. HYRƏTTƏ: Traktorist Zunarəf iptəş eş ьstanda. (Sojuzfoto)

KOLXOZSЬ-UDARNIKTAR SJEZЬNA KANDIDAT

ALDЬNQЬ „SALAVAT" KOLXOZЬ

... tarde həm eske momkinlektərde bol'şeviktarsa mobilizlap dur elgaşevdarga ireşte.

Kolxoz arьş jьjnavdь 5, başqa kul'turalardь 20 ken esendə tamamlanь. Davlatka igen tapşьrьvdь 28 avgusqa, naturalatь tylavdь 2 sentəbrgə seterdь. Igen buqьv 24 sentəbrgə alqalьp, seta igen tadarьlьp qujьldь.

Kolxoz, Bajgilde sovetь „Kaşirin" kolxozь menan jarьşa. Arьş jьjnap betkas tə, artьp qalqan „Kaşirin" kolxozen bukserqa ala. Kolxoz xuzalьq kampanialarьnda jenep sьqьvь esen MTS kysmə qьđьl əlame menan bylaklana, ike jьl inde kolxoz qьđьl əlamde nьq haqlap kilə.

Urožaj jьjnav meleŋdə qьđьl kn nujьnsa her ken 300 keşe eşlərgə tejeş bulha la, 370 keşe eşlaj. Urožaj jьjnavqa qartlar həm məktəp balalarь la alьqtьnlalar. Her ber brigada, gruppa yđ ara jarьşa. Ulardan kendalek eştərə qьđьl-qara taqtalarda kyrhatelep torola. Sьjfat komissiahь eştəŋ sьjfatьn tikşerep qabul itə. At lesmahь jerevdən hьŋ qalqan başaqtь balalar syplajdar. Şul arqala bar ber gektarda juqaltьv 2 kilogramdan artmaj. Sьjfatlь eş jaqьnan kolxoz rajonda berense urьnqa qujьla.

Xeđmət kendəren xisaplap barьvsь Barangin həm Nazirəf iptəştər đa ibap eşlərən elgələ tep qujalar. Kolxoz rajonda berense bulьp, 1 oktabrdə doxod ala.

... kitaptar, gazetalar menan taьorqa kyşə. Her ber brigadala stena gazetahь sьqarьla. Jal vaqьttarьnda kyŋelle ujьndar, qьsqьrьp gazeta uqьvdar ojoştora.

Juqaltьvdarqa qarşь kereşta Tahirəf, Ismaqiləf iptəştər yđərenə tapşьrьlqan eştəŋ javaplьlьqьn aŋlap, namьs menan eşlajdar. Brigadirđardan Kaqfullin, Şərəfullin iptəştər eşteŋ sьjfatьna ajrьm iqtibar birələr həm sьjfat kyrhatkestəre jaqьnan alda baralar.

Kolxozsьlardan Nizametdinəf, Inametdinəf, Ojolinəf, Ojilmetdinəf, Naqiməf, Ədməleva, Ojolejeva həm Xəsanьva iptəştər elgələ eş kyrhatkestəre bulalar, ulardaŋ her qajhьhьnьŋ 155–270 gə tiklem xeđmət kendəre bar.

25 sentəbrdə kolxozsьlardьn dojom jьjnalьşь ber tavьştan davlatka 600 sentner igen hatьrqa qarar sьqarđь. Ikense kendə yk igen hatьv esen aderleklər başlana həm qьđьl obozdar ojoştorola.

„Salavat" kolxozь bьjьl her xeđmət kenena 7 kilogram arlьqьnta, 7 kilogram jəşelsalata doxod byla.

„Salavat" kolxozь rajonda aldьnqь kolxoz hanala. Kolxoz, kolxozsь—udarniklardan beta Başqortostan III-se sjezьna beta avьl xuzalьq kampanialarь eştəren beterep, mandat alьv esen karaşa.

ŞƏRIPЬF.

JANЬ KYL ALDЬNQЬ SOVET

Nurьman rajonь Jaŋь-kyl avьl sovetь (predsedatel Ramazanьf) eşmakortegena „Bahav" həm „Frunze" kolxozdarь inalar. Kolxozdar xəkymətkə 4338 sentner igen tapşьrьrqa tejeş bulьp, igen tapşьrьvdь 5 sentəbrgə tamamlajdar. Jaŋqьđaqtar arahьnda massovьj-aŋlatьv eştəre kiŋ jəjeldereləv sebəple, ular đa 218 sentner igen tapşьrьv xedemtəhen vaqьtьnda atqarьp sьqalar.

Urožaj jьjnav həm igende huqьvđa sovet aqzalarь, deputattar ajrьm ьlьşьq kyrhatalar. Mahalan: „Bahav" kolxozьnьŋ 6-sь brigadahьnda gruppa başlьqь—deputat Fatxullin iptəş her minut ьlanda bula. Kolxozsьlar arahьnda massovьj eş ylkərə. Brigada gazetalarь sьqarьla. Jaqşь eşləve esen Fatxullin iptəş Başqortostan Ydək başqarmahь ergabendəge kurşqa aqьrьlьp jeberelə.

Ikense brigadala eşləvse sovet aqzahь Zejnullin iptəş ibap eştəren jaqşь alьp bara. Xeđmət kenəşalarenə beta eş kendəren jьđьp tora.

Sovet dəvməlendə 15 jaŋqьdaq bar. Jađqь səsevdən huŋ qьna 133 xuzalьq kolxozqa aleqtьrьla.

Sovet kul'tura pozødьnda qatnaşa. Kansolarьa matur xolgə kilterelgon.

Sovet urožaj jьjnav həm igen haltьrьv menan ber qatardan, başqa xuzalьq kampanialarьnda la aldan bara. II-kvartal maja toplav planьn aldan tultьrьp, rajon kysmə qьđьl əlame menan bylaklana.

Ratmar.

STALINSЬL USTAVTЬ BODALAR

Maqar rajonь Juldaş sovetь kolxozdarьnda avьl xuzalьqь artelenen ustavьn kolxozsьlar arahьnda qajtanan ejranev nasar ьdqarьlьdь. Ustav ejranev jьjalьştarьna kolxozsьlardan bətəhe lə alьqtьrьlmaьlar. Kyp kenə kolxozsьlar artel ustavьn belmajdar həm bajlaq vaqьqalar da bodalar.

Bigerək tə ustavtь „Juldaş", „Alqa", „Qьđьl jar", „Jaŋь tormoş" kolxozdarьnda bodalar. Bында kolxoz predsedateldarь, brigadirđar ustavtьŋ iŋ mehim punktlarьn ləşsьmagandar. Ustavtь haqlap belməv arqahьnda eş protseььnda xatalьqtar jahajdar.

Mьhalan: „Alqa" kolxozьnda qьđьv urožaj jьjnav vaqьtьnda kyp kenə qatьn-qьđđar qunaq qa jerejđar. Senki berense brigadanьn brigadirьn RajZO rəxsətenən başqa 4 tapqьr almaştьralar. „Komsomol" iermahьnda medir bulьp eşləvse Birđin Minnaqalida la RajZO rəxsətenən başqa ikense eşkə kysərələr. Jukle qatьndar bala tapqansa eşlə jerejđar. Kolxozsьlardan xeđmət kendəre, xeđmət kenəşalarenə jerkalьpajđar. At esen kolxozsьlardan tejeşle xaqь almajđar. Kolxozsьlarqa ustav bujьnsa tejeşle eaqsalar bylenep birelmagəndar.

Kolxozdarda stalinsьl ustavtь buđov vaqьqalarь kyp kenə bulьvqa qaramaŋtan, RajZO ber terle lə sara kyrmaj. Xaderdən bьl dur xatalь ledtərgə, rajonda artel ustavьn bođovsьlьqqa jul qujmaьqa kərək. Stalinsьl ustav tormoşqa dereş ylkərelergə tejeş.

S. Maqarski

JAŊQЬDAQTAR IGEN PLANЬN YTƏNE

Meqar. Holavek avьl sovetьndaqь jaŋqьđaq xuzalьqtar davlatka igen tapşьrьv plandarьn tamamlanьlar. Ular 115 sentner igen tapşьrđьlar.

Jaŋqьđaqtardan Xismət, Nurqali həm Timerqəlidər nəməs menan eşlajdar. Ular əsehe lə davlatka tejeşle burьslarьn sroqьnan elek tylap baralar.

Avьl sovetь aqzahь Jaqupьf Ojali jaŋqьđaqtar arahьnda eşte jaqşь alьp bara. Ьnьŋ initsiativahь menan bьla jaŋqьđaqtar đa kolxozqa igen tapşьrьvđa jərdəmləştelar. Her ber jaŋqьđaq attarь menan osar tapqьr punktqa igen itestalar.

B. Vakitьf.

KULAK BALAHЬ IĐƏRSE

Jomaqusa rajonь Ajtraq avьl sovetьndaqь kolxozdar urožaj jьjnavqa əderlekhed indelar ...

PRIZЬV BARA

Prizьv! Kiŋ sovet jəmaqətse lege Qьđьl armiaqa jəş huqьşsьlar birevđe namьs esə. Ber nelə həm juqarь iqtibar elgə ken kyrhalə.

Prizьv punktьna zavodtan, masterskajdan, ьrьvdardan, transport aqьla. Sexьdardan, lapor dardan prizьvsьlar ismenə udardardan prizьvsьlar ismenə ... ,jenev kilə. Eş haderleləre—jenev intuzinamь. Tьрьs ... tedov intuzinasьm ... sik matur həm şatlьqlь tormoş ... intuziazmь menan ... Prizьv il haqlav

Prizьv bara. Prizьv il haqlav kevek namьslь eşkə bulasaq prizьvsьlardь qabul itə. Prizьvsьlardь qabul itə ajьrьm vaqьtь her ber kene ajьrьm vaqьt. 28 sentəbrdə punktka 37 məktəp balalarь bulalar. Ular musiqa yrkestarьnьn, prizьvnikterdь lap kilələr həm prizьvniktardь bylaklajđar, ujьn ojoştoralar, aqьlarь menan qьŋьlьqьp beje jerđar, kelalar, şajьralar.

29 sentəbrdə 4-5-se aqas zavodtь prizьvniktarь ... muzьjka aьъnda punqa keəle ... Ular jaqşь ojoşqan kilevdərə menan kyp ojoş Aqas malarqa elge ... zavodtarь prizьvniktarь barьhь la tadalar ... Ulardь lap xodar, udarniktar. Ulardь qabul komissia (pred. Şepolin) qabul itə. Komissiaqa berense bulьp iptəş Jərmalajьf ... 3 tapqьr jьl la jaqşь udarnik ... ьramata alqan ... bildələnə həm bьl ... xasarde işetev menan:

— **Min flotqa barьv turahьnda kyptən yk ujlaj inem. Ul ujьm hьnaqa ajlende.** ...

Prizьvnik artьnan-prizьvnik ina. Her ber prizьvnik, komissia tiklem Şuqqa avьl sovetь udarnik prizьvniktarьnьŋ sьjьvdarь menan tanьşterьla. Her ber prizьvnik havlьqь jaqь la ber prizьvnik ... belemde artьrьv kevek jəklamalar ala.

Qusma komissia (predsedatel Galkin) biş ken esendə beta Ələ rajonь prizьvniktarьn ykara. 29 sentəbrdə komissiala 6 avьl sovetь prizьvniktarь bulalar. Cesnikovski avьl sovetь prizьvniktarь bik jaqşь əđerlek menan odata. Sovettan betəhe 27 prizьvnik kilə. Prizьvniktar oborona fondьna 200 hum aqsa jьjnajdar, 875 hum maja taplaj dar. Şul uq vaqьtta ... elmavselektaren ... kese GTO qa imtixan birə.

Tapteja avьl sovetь la prizьvniktardь jaqşь odata. Prizьvniktardan punktqa kilevdəre davlatka 50 sentner igen hatьv menan bildələnə.

Qusma komissia predsedatele Galkin iptəş:

— „Bьjьl udqan jьldarqa qaraqanda eş kyŋelle bara: prizьvniktar lьdalar. 210 keşene ykardek, şunan 14 keşe genə avьrьv səbəple vaqьtlьsa qaldьrьldьlar. Sovettar prizьv kevek mohim eşkə dur iqtibar birələr. Bigerək tə Berezovski avьl sovetь elge kyrhatle. Unan kilgən 9 prizьvnikten 8 e kadrqa alьndьlar.

Milovka sovxozь prizьvqa ulsa nasar əđerlana. Unan kerav da ojoşop kilmane, jenalelgan vakil beta prizьvniktarđan hun qьna kyrende" ti.

Beta eş tə jaqşь barmaj. Milovka sovxozь kevek prizьvqa Şumak, Kuski Imaş sovettarь la nasar əđerlənələr. Xatta prizьvniktardьn ... belermajdar.

Şulaj uq punktьn ydendə la jeteşhedlektar bar. Kyp kenə vaqьtta xuzalьq apparatьnьn eşlerə almavьlьqьnan avьrlьqtarqa tura kilə.

Prizьv punktь uqьv jortona ajlana. Her ber mejeştə politik darəs ykarelə. Punkt jortondaqь majdanda əderlekhed jegerev hikerev, ajьn tansa ojoştorola. Bьnda prizьvniktar GTO qa norma birələr, bьnda prizьvniktar ujьnqa, tansaqa ejrənalar. Punkt kyŋelle. Uŋan şatlьqlь jьr tavьşь kilə. Bьl jьr Lenin partiahьna, beđek Stalinqa başlanqan, ьaьs sotsialistik ... Ul jьr jərek ... kilə, bik odaq vaqьttar qьlap tora...

Ə. Ixsan.

PRIZЬV BAŞLANDЬ

N. Berezovka. (Telegraf menan). K. Kam rajonьnda 1913 jьl tuvьqandarqa dur əđerlek menan 24 sentəbrdə prizьv başlandь. Prizьvьn berense kenen rajonььŋ aldьnqь kolxozdarь davlatka igen hatьv esen qьđьl obozdar ojoştorop qarşьlanьlar. Berense kendə Kief avьl sovetь prizьvniktarь politqa ojoşqan ravьşta kildelar. Kolxozsьlar prizьvniktarđь 180 sentner igen oboz menan odattьlar. Şulaj uq Lyzov avьl sovetь „Lenin jьlь" kolxozь 20 at, Qajыnlь sovetь 50 attan oboz ojoştordolar.

Rajkom: TUQABAJЬF. RIK: JOSOPOF.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREVĐEN QAJЬ BER JOMOJAQTARЬ

Tikşerev osorьnda partia dokumenttarьn haqlav jaqşьrtьldь. Partianьŋ kyp ojoşmalarьnda partia dokumenttarьn haqlav esen maxsus hunduqtar ...

... tordь partianan qьvalьp beterevđe, „partia xuzalьqь" haqlavda javaplьlьqь həm revolutsion ajavlьqь kytərevđe la'min itergə tejeştar.

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

KINO-TEATR „IDEL" BOGON ZƏNGƏR JAQALAR

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬNDA SIRK 2 OKTABR SIRK

TAVЬŞЬ KINO-TEATR „JANALIF" PETR (PETKA)

[Library stamp] ... B.A.S.S.R.

BƏTƏ ILDƏRĐEN PROLETARĐARЬ, BERLƏŞEGEĐ! AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН“

№ 226 — 3 OKTƏBR KESAĐNA 1935 JЬL

SAQMAQ|OŞ, ILEŞ, ŞARAN, BAQALЬ HƏM JƏRMƏKƏJ RAJONDARЬNDA

AVЬL XUŽALЬQ|Ь ARTELE USTAVЬN BOĐOV VAQIQ|ALARЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

10 SENTƏBR — 1935 JЬL.

Jərməkəj rajonь „Saxnaria“ kolxozь predsedateleneŋ „Krest'janskaja gazeta“ redaksiahьna jađqan xatьn maxsus tikşerev, şulaj uq BASSR prokuraturahь jahaqan tikşerevđər hədəmtəhendə — qajhь ber rajon başqarma komitettarь, avьl sovettarь, rajon jer ylektarь həm Başqortostandaqь MTS direksialarьnьŋ avьl xužalьqь artele ustavьn tupaţ rəveştə bođovđarь ildələnde:

a) kolxoz sredstvolarь menən administrativ tərtiptə nojorojoq itev (Jərməkəj rajonь);

...

Başqortostan ASSR YBK predsedatele urьnbasarь — AKIMOF
Başqortostan ASSR YBK sekretarь — KƏLMITEF

BAŞQORTOSTAN YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬNDA

YĐƏK, ӨLKƏ HƏM RAJON MATBUQ|ATЬN TAPŞЬRЬVĐA IŊ JAQŞЬ POCTA PREDPRIATIELƏRENƏ KONKURS

Başqortostan Yđək başqarma komitetь prezidiumь Yđək, ölkə həm rajon gazeta žurnaldarьn tapşьrьvđa iŋ jaqşь pocta predpriatielarь əsən avьl sovettarьna konkurs iqlan itte. Konkurs, 1935 jьldьŋ 1 oktəbrenən 1936 jьldьŋ 1 qьjvarьna tiklem ыtasaq. Bьnьŋ əsən Başqortostan Yđək başqarma komitetь ərgəhendə maxsus komissia teđelde.

Konkurstьŋ төр kyrhətkestəre itep, avьl sovettarь əsən: pocta predpriatielaren, yđđərenəŋ eş davmalьqtarьna qarap ... menən tə'min itev, ...

... V.

ITALIA—ABISSINIA KONFLIKTЬ

ABISSINIA

SIKTƏRENDƏ ITALIAN DARĐЬŊ AKTIVLЬQ|Ь KƏSƏJƏ

Vena, 30. „Nejje viner tegeblat“ gazetь bəgen Junajted press agentstvohьnan Addis—Abebanan jebərgən tyŋəndəge beldereven iqlan itə: „Italia qəskərđərenəŋ Abissinia siktəren ytep inevđəre turahьnda bəgen taralqan xəbərđə xəkymət kire qaqa. Ləkin granitsa bujьnda Italia qəskərđərenəŋ aktivlьqь kəsəjgənlege kyrьnə“.

„Viner sajtyng“ gazetь Rim qalahьnan alьnqan xəbərendə Italia qəskərđərenəŋ Abissiniaqa qarşь həzym başlavđarь turahьndaqь beldereveđen Rimdə kire qaqьlqanlьqьn kyrhətə.

Şul uq vaqьtta „Viner tag“ gazetь Addis—Abebanan tyŋəndəge xəbərđe beđ̣ep saqьta: ...

...

ABISSINIANЬŊ QUROJAVSЬLЬQ PLANЬ

London, 25. „Njys kronikel“ gazetьnьŋ Addis—Abebalaqь xəbərseheneŋ rəsmi dəirələrđən alьnqan mə'lymattarqa hьltanьp, Abissiniaпьŋ haqlav planьnda unьŋ qəskərđərenəŋ ... Italiannar Somali tigən kolonialarьna ... Ogaden ...

...

GIBRALTAR NЬQ|ЬTЬLA

Pariz, 1. „Tan“ gazetь Anglia vlastarьnьŋ Gibraltarđь haqlav julьnda kyrgən saralarь turahьndaqь xəbərendə unda huqьşqa əđerlekteŋ ten-kön dəvam itkənlegen beldere. Ispaniala 10 meŋ eşse portta həm arsenalda eşləjđər. Tavđar arahьnda hava hezymenən haqlanьv urьndarь eşləngən, bьl urьndarqa 16 meŋ keşe hьja. Tavđьŋ tyŋəhe samoljottarqa qarşь atьvsь 50 batareja menən nьqьtьlqan. Өs urьnda portqa inev juldarь qoros zagraždenialar menən nьqьtьlqan. Təŋjəq jar bujьnda bik kyp tuptar qujьlqan. Kəsle haqlьq saralarь kyrelə. Italianьŋ hər ber paroxodьn tra'şik ədələ.

BELGIA AFITSERĐARЬ ABISSINIALA

London, 1. „Dejli telegraf“ gazetьnьŋ Addis—Abebalaqь xəbərseheneŋ beldereve bujьnsa unda Japan qoraptare menən 60 keşe kilə Addis—Abebala jəşəvse 3 meŋ qatap ismenən yđđərenəŋ Abissinia qəskərđəre menən bergə huqьşqa barьrqa teləgənlektəren beldergəndər.

Belgianьŋ xərbi instruktorđarь sьfatьnda Addis—Abebaqa kilgən afitserđarь Abissinia imperatorь menən hejləşkəndən huŋ, huqьş bula qalha, Belgia xəkymətenəŋ qarşь kilevenə qaramastan, Abissiniala qalasaqtarьn həm Abissinia xəkymətə kyrhətkən urьndarda eşləjəsəktəren beldergəndər.

URTA DIŊGEĐĐƏ ANGLIANЬŊ HAVA KӨSTƏRE

Rim, 30. „Lavoro faşista“ gazetьnьŋ mə'lymattarь bujьnsa Urta diŋgeđđə Anglianьŋ hava kөstəre tuŋa avianosestardaqь samoljottar həm huqьş bьđnla kilgən gidroplandar (nələr) 600 samoljottan tora, şunьŋ menən bergə tik gidrosamoljottar qьna 100 dana bula.

BERLINDƏ BOL'ŞEVIZMQ|A QARŞЬ FRONT TƏĐƏJƏR

...

LEJBARISTAR PARTIAHЬNЬŊ SJEZЬNDA

Brajten, 1. Dal'ton (elekke tьşqь eştər ministereneŋ iptəşej sjezda xalьq ara xəl turahьndaqь mə'sələ bujьnsa deskussianь başlap, əşondaj rezolytsianь inderđe, ... „Italianь uđandьrmav həm tьnьslьqtь haqlav eşendə Millətlər ligahьnьŋ avtoritetьn juqaltmav maqsatьn kydəlkən həm Millətlər ligahьnьŋ ustavь həm prinseptarь menən bergə hьjьşa alqan taləbə nindəj xarakterđə hьŋ jərđəmdь“ vəqədə itə.

Dal'ton Anglia xəkymətenəŋ qoralhьđlanьvqa kire qaravьnda həm Japoniaqa qarşь sanksiălar kyrevđən baş tartьvda, şunьŋ menən Mussolinidь uđandьrьvda qajeplaj.

SSSR DELEGATTARЬNЬŊ DOKLADTARЬ ĐUR ƏHƏMIƏT QAĐANDЬLAR

Rim, 30. Bəgen qan alьv həm qan jebərev menən davalav məs'ələlərə bujьnsa xalьq ara sjezd tamam buldь. Sovet delegatsiahь sjezqa đur aktivlьq menən qatnaştь. Sjezda hyđ alьp hejləgən kyp kenə delegattar, şul jəmlənən Pariz professorь Sanik həm Italia professorь Fermento kevek belgestər sovet delegattarьnьŋ dokladtarь iŋ qыđьq həm jəkmətkele bulqanlьqtarьn kyrhəttelər. Ulardьŋ hyđđəre bujьnsa SSSR đa qan alьv həm qan jebərev menən davalav fəne donjala berense urьnda tora.

London, 30. Rejter agentstvohьnьŋ xəbəre bujьnsa Anglianьŋ Hindostan eştəre qaravь ministerlege Hindostandьŋ təŋjaq-kөnbajьş granitsahьnda baş kytərgən momand qəbiləhen bastьrьvqa jebərgən qəskərđər arahьnan 90 keşe ylgən həm jaralanqanlьqь turahьnda belderev alqan.

JAPONIANЬŊ KANTON XӨKYMƏTENƏ PROTESTЬ

Tokio, 30. Simbun rengo agentstvohь xəbər itə: 28 sentəbrđə Japonianьŋ Kanton qalahьndaqь generalnьj konsulь Kavai Kanton xəkymətə cenovniktarьnьŋ kenjaq Qьtajđaqь japon rezidenttarьna qarata „zakonqa qarşь xarakəttəren“ kyrhətep, qatь protest belderđe. Şunan huŋ uq Japonia flotьnьŋ komandirь Svatav portьna (Guandun provinsiahь) ber krejser həm 7 minonoses jebərđe.

STRATOSFERANЬ TIKŞEREV RAKETЬ

Nju-Jork, 26. ...

ITALIA

PAROXODTARЬN STRAXOVAJT ITMƏJĐƏR

London, 30. Bombej qalahьnan xəbər itev bujьnsa undaqь eksport firmalarь straxovania kompanialarьnan tyŋəndəge belkerevđe alqandar: straxovania kompanialarь Italia flagь astьnda barqan tovarnьj paroxodlarđь straxovajt itevđən baş tarttьlar. Huqьş bulьv vaqьqahьna Hindostandan Qьđьl həm Urta diŋgeđđər aşьlь jənərələ torqan bəte jəklərgə straxovania stavkalarь 40 tapqьr arttьrьlqan.

ANGLIA

KOMPARTIAHЬNЬŊ LEJBORISTAR SJEZЬNA XATЬ

London, 30. Anglia kommunistar partiahьnьŋ Yđək komitetь Brajton qalahьnda barqan lejboristar sjezьna tyŋəndəge xat menən mөrəsəqət itə.

— „Heđđeŋ başqarma komitetьqьđ, — tip əjtelə ul xatta, — ...

...

FRANSIA

SOTSIALISTARЬNЬŊ SJEZЬ JABЬLDЬ

Pariz, 30. Kisə sotsialistar partiahьnьŋ qađaltan tьş sjezь jabьldь. Bьl sjezda agrar krizis ajqahь avьldaqь xəl şulaj uq agrar mə'sələ sotsialistik partianьŋ programmahь tikşerelde. Sjezda Vinsen Orio1' sotsialistar partiahьnьŋ avьlda bergələp eşləv turahьndaqь kompartia təqdimen qəbul itəsəgen əjtte.

Varşava, 30. Pol'şala basьlьp sьqqan kitaptar isemlegenə Parizda sьqqan „Dimitrof Geringkə qarşь — bьn ut tөrtkestərđe jaşav“ tigən kerən kitaptьŋ ikense tomь inderelgən.

14 MEŊ EŞSENEŊ ZABASTOVKAHЬ

London, 30. Kөnjaq Ųelsteŋ Ronda ydənendə 14 meŋ şaxtior predprenimateldərđe tik profsajuz aqzalarьn qьna eşkə alьrqa məžbyr itev maqsatь menən zabastovka başlaqandar.

GERMANIALA

AVIATSION HƏLƏKƏTTƏR

Praga, 1. „Prager tageblat“ gazetь Berlindən alqan xəbərendə Baltiq diŋgeđendə Varnemyndə portь rajonьnda bulqan manevrlar vaqьtьndaqь aviatsion həlakəttar turahьnda beldere. Germania matbuqatь ul həlakəttar turahьnda jəşerə. Gazetьŋ xəbəre bujьnsa bьl manevrdar vaqьtьnda terle səbəptər bujьnsa dyrt razvedka samoljotь həlak bulqan həm şul vaqьtta ber nisə osovsь, kydəvselar həm şul samoljottarqa ultьrьp osqan keşelar ylgəndər.

FAŞIZMQ|A QARŞЬ FRONT MITINGЬ

Afina, 30. Kisə Salonikі qalahьnda ...

ISPANIALA JAŊЬ KABINET ØĐØROLDO

Pariz, 26. ...

JERĐE MƏŊGE FAJĐALANЬV AKTЬN BERENSE BULЬP „JAŊЬ TAŊ“ KOLXOZЬ ALDЬ

JER YĐENEŊ ЬSЬN EJƏLƏRE QULЬNDA...

Əllə qajđan kesle jel kytərelep sьqtь. Jel juldarđaqь sanđarđь tuđđьrđь, „Dim“ ətəne da tuđqьqan aq basь durfur talqьndar jəhəp jerenə. „Jaŋь taŋ“ kolxozьnьŋ urlahьnda səjek bulьp ytkən tupeldardьŋ harqajqan japraqtarьn jel uramqa hipkelənə.

— Keđđeŋ kileve şulaj indetinelər keşelər. Ləkin jaqьn qьşlan xəbər kiltere torqan bьđ turahьnda əjtelgən bьl hyđđər elekke kevek təren bajqь həm moŋ menən əjtelməjđər. ...

...

A. KARNAI. Davlekan rajonь, „Jaŋь taŋ“ kolxozь, 30 sentəbr 35 jьl.

„YRNƏK“ YĐENEŊ ISMENAQLA!

...

„Yrnək“ kolxozь ydənən kolxozsь-udarniktar sjezьna delegat jebərev xoquqь əsən xəreşə.

Vəziftf.

IGEN JЬJNAV EŞEN ĐĐƏLƏR

Qьtjqь rajonь Petruşka avьl sovetьna qaraqan Tuqlar kolxozьnьŋ berense brigadahьnda kulak qalđьqtarь eşkə ajaq salalar.

Bьlar Səqidullin Mөnir həm unьŋ aqahь raskulacivajt itelgən kulak mulla Məxtəf Xəziəj. Bьlar kolxozda isem bulьp torhalar đa, yđđəre lə kolxoz eşendə eşləmaj həm başqa kolxozsьlar arahьnda la qotqo taratalar. Səqidullin qьđьv eş barqan vaqьtta idaranan haravьhьđ kitep ber aŋna bujь sittə eşlap jerep qajttь la, baman da kolxoz eşenə sьqmaj tik jata. Səqidullin yđeneŋ aqaj-enelare Xəzejət Xajbulla həm Məxtəftar menən kolxozsьlar arahьnda kolxoz eşenə qarşь ədiəkhəd qotqo taratalar.

Tiđ kəndə bьl kulak qalđьqtarь kolxozdan sьqarьlьp, xəkem aldьnda javap birhendar.

M. Saqir.

JAĐЬVSЬ N. A. OSTROVSKIĐЬ LENIN ORDENЬ MENƏN NAGRADLAV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь qarar itə:

Elekke aktiv komsomoles, grazdandar huqьşьnda batьrđarsa qatnaşьvsь, sovet vlastь əsən kerəştə bьvlьqьn juqaltьvsь, sotsializm eşe əsən xudožestvalь hyđ gөrəş menən ... Nikolaj Alekseievic Ostrovskiđь Lenin ordenь menən nagradlarqa.

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь predsedatele: G. PETROVSKI

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь sekretarь: I. AKULOF

Moskva, Kreml' 1 oktəbr 1935 jьl.

R. G. KRUT'KO IPTƏŞTE QЬĐЬL JONDOĐ ORDENЬ MENƏN NAGRADLAV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ.

...

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь predsedatele: G. PETROVSKI
SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь sekretarь: I. AKULOF
Moskva, Kreml', 1 oktəbr 1935 jьl.

HYRƏTTƏ: Nuriman rajonь „QЬĐЬL JONDOĐ“ kolxozьnьŋ aldьŋь udarniktarь. Uŋdan hulga 1-SITDIJEVA Ş., 2-QOTLOJEVA X., 3-QILMEJARЬVA X., 4-XƏLILEVA Ş., 5-FAZLЬJEVA F., 6-FƏXRETDINЬVA Z., 7-QONOLLINA F. iptəşter.

Fotoklişe

KARTUFTЬ HAQLAV JULDARЬ

Kartufь nodmaj haqlav qeiэm-ləqə unbq hbvь onlsvbna naj-langan. Qədəllə kartuf 75 prot-sentkan artaq hbv təşkil itə. Hbv minus ber gradus hbiqьn nulev menan tuna başlaj. Şunlbqtan qьş haqlanqan kartuflar ad qьna halqьndə la tuqa, huңьnan se-rep ərəm bulьp betə. Kartuf ar-tьq jьlьnan da qurqa. Jьlьlьq 3-4 gradus bulha, ul ydenen nbъtlbqьn jəqalta, serej, şьla hem ytə başlaj. Şunlbqtan bьn-daj kartuf bolə aşav tomen ju-qalta.

Kartuf jaqtlьqtan da qurqa. Jaqtlьq təşep torqanda kartuf jəşellənə. Jəşellengan kartuf aqьulь bulьp, keşegə la ham maldarqa la aşarqa jaramaj.

Oşo momenttərdь iҫkə alьp, kartuftь jaqşь haqlav eșen uşo juldar təqdim itelə—**Ventilat-sialь burttarda haqlav**.

Burttь tеranan-tura jergə jəki endə ber ad qədər halьrqa la bula. Beddə buje 20 metr, be-jeklege ber metr ham kinlege 2 metr bulqan ham 20 santime-tr təranlegə jergə qədər halьn-qan burtlar eşlənə. Bьndaj burt-tarqa motləq kyptərəlgən, qoro, jellekkən, ber burttь qədər alьv aldьnnan haeaqtar bsaqsьnan ber adna vaqьt aldan tədarləp alьn-qan kartuf qьna halьna.

Burtlar jahav esen qalqьv, qoro, jer aktьndaqь hbv jaqьn bulmaqan ham jadqь taşqьn-darda hbv batmaj torqan urьn-də hajlanqa karak. Burtlar kyp bulqanda ulardь odonloqtarьna bujlap ten jaqlap ken jaqьna hьdьp eşlərgə karak. Hər ber burttьn arahь 4 metr, ə ike par burt menən ikense ike par burt-tьn arahь 8 metr bsmahь alьna, 20 santimetr tərənlektən qədər alьnqan tupraq burttan sitlere-nən 60 santimetr alьhlbqqa ha-lьp qujьla. (Berense hyrət).

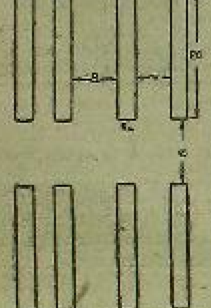

HYRƏTTƏ 1 — Burttardь urьnlaşturьu tərtibe.

Qədьlqan sьqe bojlap urta-hьna gorizantal' torba halьna-la, taqta jarьq arahь 2 santi-metr itep, taqtalardan qaqьp eşlənə. Bьndaj torbanьn arqьlь kinlege 20 santimetr bula. Tor-banьn ike jaq başь la sьqordon sit-sittərenə ərrar metr jetmaj jьtьp tora. Gorizantal' torbalar oktlenə virtikal' ba merja eşlənə. Ike jaq sittage merjaqa gorizan-tal' torbanьn sit-sitenan 3 metr eska inderelep eşlənə. Ikense, urtadaqь merja menan ike jaq sittage merjalar arahь alьşar metr bula. (Ikense hyrət).

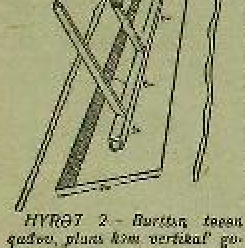

HYRƏT 2 — Burttьn texen qudov, planь həm vertikal' go-rizantal' torbalardь urьnlaş-turьu.

Virtikal' merjalardeң beјekle-ge ike metr 40 santimetr itep alьna. Virtikal' merjalarden jar-tьhь (ber metr 20 santimetr be-jeklege planьkalar jəki juqa gar-bun taqtalardan eşlənep kartuf ejemenə urьnlaşturьla. Merja-neң ikense jartьhь tolaş taqta-lardan jahalьp halam ham jer japmahь qatlamьna urьnlaştь-rьla. Hər ber virtikal' merja (torba) başьna, sit-sittəren oj bь-şь qaplap tosqan kevek təşerep qalpaq jahala. Bьl qalpaq alь-nьp tora torqan itep eşlənə. (Əsense hyrat).

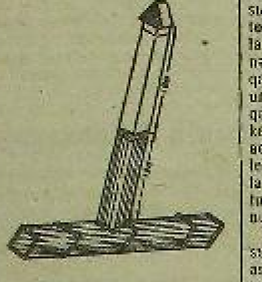

HYRƏT 3—Ventilatsia torbahь (merja)

Burttarda kartuf menən tul-tьrьv bsen jaqьь keo hajlap, qorqan jergə genə, kylagələ kipkən jetkən kartuftь halьrqa karak. Hər ber burtqa ber ere-leklegə (ber sortlь) kartuftь ha-lьv jaqьь bula. Burtqa kartuf halьvdan alda unьn ejemenə halam halьp jandьrьp kejrətev jaqьь bula. Ber vaqьtta ike rat-tan torqan burttь tultьra baьp, ulardь uşo kendə yk təgəl tul-tьrьp qujьv jaqьь. Kartuftь jer-dən ber metr qalqьv itep, 5-se hyrətte kyrhətelgənsə ajelərgə tejeş.

Qьş haqlaqan vaqьtta kar-tuftьң bodolmavьn haqlav esen hər ber burtqa ikeşər tempera-tura torbalarь tьqьlьp qujьla. Ul bьlaj eşlənə (4-se hyrət).

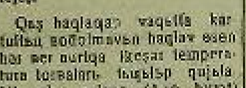

HYRƏT 4—Temperatura tor-bahь (uqa gradusnik təqьp qu-jьla).

Odonloqo 2,6 metr bula. Unьn jartьhь (kartuf qatlamьnda jat-qan eleşe) vaq qьna taqta plan-kalarьnьn ikense eleşe (halam həm jer qatlamьnda jatqanь) tolaş taqtalardan eşlənə. Bьn-daj tomanьn arqьlь odonloqo 8 santimetr bula. Bьl ike tem-peratura torbalarь ikə jaq sitta-

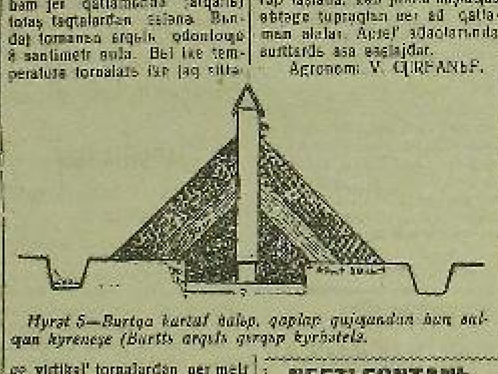

Hyrət 5—Burtqa kartuf halьp, qaplap qujьqandan hun al-qan kyreneşe (Burttь arqьlь qirqьp kyrhətelə.

ge virtikal' torbalardan ber metr alьhlbqta, jartьhь kartuf qatla-mьna inderelep, tьqьp qujьla-lar. Ulardь jer oktlenə gorizan-tal' tьqьp qujalar. Sьqьp tor-qan oso jerdən 35 santimetr alьhlbqta bularqa tejeş. Ə tьş-qa unьn oso 10-15 santimetr odonloqta qьna sьqьp tora. Bьl torbaqa beta haqlav srogь batkansaqa tiklem tajaqtaqa tirmometr tьqьp qujьla. Hyrət-tə kyrhətelgənsə, bьl tajaqtь tьqьd itep kejderelgən ike sь-vьp jerej torqan mьlta eşlə-nep qujьla. Mьltalardьn odon-

loqo 30-35 santimetr bula.

Burtqa kartuftь tultьrqansa unь jahav esenə tolonalar. Baş-la kipterep kenə burttьn ebke eleşenə 80 santimetr, jergə te-jep torqan eleşenə 160 santi-metr qalьnlьqta arьş halamь tyşəjdər. Halam qatlamьn, bьn-da kyrhətelgənsə, bolə jerenə tigeđ itep halьrqa. Halam өstө-lenə—burttьŋ başьna 20, jergə tejgən eleşenə 25 santimetr qa-lьnlьqta tupraq halьna. Bьnьn esen burttan 1,5 metr jerdəge tupraq qədьp alьna. Oşo 1,5 metr alьhlbqta burttь tynərək-ləp, kinlegə ham təranlegə 50 santimetr bulqan kanav qədьp sьqьla. Burttь jabьv esen unьn teuenən qədьp alqan tupraqtь la fajdalanьrqa jaraj. Burttьn nəq qьja başьn tupraq menən qaplamaj torortqa karak. Bьl urьnqa oktalmə 25 santimetr qalьnlьqьnda halam halьna. Bьl kartuf halqьndar başlanqansь ber ad jellahen bsen şulaj eş-lenə. Halqьndar, tunqaqlar baş-lanьv menan yk ul jerdərdə la tupraq menən qaplav karak bula (50 santimetr qalьnlьqta).

Kedgə tunavdar başlanqan-sьqa tiklem vintilatr torbalarь asьq qaldьrьla. Ular qatь hal-qьndar menan yta torqan asьq tondarda genə jabьp qujьla. Əgər də asьq tondarmaqan ken-dar torha, jaqьь jellahen esen vintilatsia torbalarьnьn qalpaq-tarьn alьp taşlav karak bula. Əgər də jamqьrlь kender bulha, bьl torbalar bujlap burt esenə hbv inderevdan bik nьq haqla-nьrqa karak.

Halqьndar başlanьv menan virtikal' torbalardan esena arьş halamь beқarlap tьqьp qujalar. Halamdь tuqqa tultьrьp tьqьp qujьv jaqşьraq bula. Bьl halam torbanьn jartьhьna tiklem itep torortqa tejeş. Artьq kedle hal-qьndar bulqanda virtikal' torba-larda qar menən qaplarqa ka-rak.

Burttar halьnьp betkəs la har ken irtan səqət 1,9 da tempe-ratura ylsənə. Qьş ajdarьnda 5 kendə ber ylsav da jeta. Burttь halьp betkəs, undaqь tempra-tura 2-3 aena bujьna tьqьp tem-peraturanьn ber ad jeqarьraq bulьr (7—15 gradusqa). Nojabr-dekabr ajdarьnda 2-3 gradus qьna bularqa tejeş. Bьl vaqьt-tarda burtta temperatura 5-7 gradus bulha, ul bьndaqь kar-tuftьn serej başlavьn kyrhətə. Bьndaj burttardь jellətep alьv karak bula. Əgər də tempiratu-ra ber gradustan tyşən bula başlaha unь qar menən qaplap jellətev sarahь kyrelə.

Mart urtalarьnda beta qar ka-rap taşlana, ken jьlьnь başlaqas oktage tupraqtan ber ad qatla-mьn alalar. April' ajdarьnda burttarda asa başlajdar.

Agronom V. QURFANЬF.

NEFT' FONTANЬ

IŞEMBAJ,29 (BaşTASS). 28 sentəbrdə irtə menən səqət biştə KIROF Ismendəge ne-ft' promsjslahьnda 138 skva-zina 550 metr tərənlektən neft' fontanь bərde. Master Kyzeginden ajteve buj'nsa, fontan tevlekkə 300-350. tonna neft' birə həm bьl unьŋ əlekke skvazinalarь arahьnda iŋ baj skvazina. Bьl skvazinala ьъravlar bsa projekt bujьnsa bilde-langən 800 metr təranlekkə tiklem davam itəsək.

1935-36 JbLDA QAR BAЪbV HƏM 1936 JbLDbŊ JADQЬ HbV TAŞQbNDARbNA QARŞb

KƏRƏŞ ƏSƏN TIMER JULDARЬN EŞSE HƏM TARTЬV KƏSTƏRE MENƏN TƏ'MIN ITEV TƏRTIBE TURAHЬNDA BASSR YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ QARARЬ

25-sentəbr 1935 jьl

Başqortostan ASSR sige esen-də timer jul punkttarьnda 1935-36 jьlda qar baъbv ham 1936 jьldьn jadqь hbv taşqьndarьna qarşь kerəşte unьşlь ytkərev maqsatьnda BASSR Ydək baş-qarma komitetь ham Başsovnar-kom qarar itələr:

1. Kesle buran bulqanda, ja-ki bьq qar javqanda, əgər də ulardь timer juldьn daimi ham vaqьtlь eşse kestərə menan be-terev memkin bulmaqan dav-malda stexia qьsьь xarakterьn alhalar, ul vaqьtta SSR Sojuzь Ydək başqarmahь həm Sovnar-komь tarafьnan 1927 jьldьn 18 ijynenda (zakondar jьjьlmahь 27 jьl, №73, statia 500) rəslan-qan polozenie nigeđenda qar baъbv menan kerəşkə trudqьv-povennost tərtibenda eşsə həm tartьv kestərə əleqtьrьlalar.

2. Oşo qarar tərtibenda qar baъbv menən trudguspovennost-qa əleqtьrьv, xərakət taqtalqan urьndarda qar şettalarь qujьv, jəki qar tadartьv esen kərəklə [illegible]

[illegible]

lьnьn tədelə torqan, timer jul-dь ike jaqlap 30 kilometr jerqə eşse həm tartьv kestaren tejeş-le avьl ham kolxozdardьn jul distansialarьna berketev planь rajon başqarma komitettarь qa-rarь menən rəslanalar.

5. Başsovnarkom ergəhendə-ge eşse kestar tuplav komissia-hь sekretarь ip. **Səlezneftьŋ** komissia tarafьnan juldь qar-dan tađartьv esen vaqьtlьsa eşka Samar—Zlataust timer jule-nьŋ 2 se eksploatatsion nylek-sahe vakilena timer jul polot-nohь bujьnda jatqan rajondar-da eşse kestar tuplav bujьnsa 6000 keşegə zadanie bireleve turahьndaqь beldereven ыkə alьrqa.

6. Distansia nacal'niktarь həm Samar—Zlataust timer ju-lьnьn 2-ekspluatatsion nyleksa-he nacal'nigь ip. **Kaganovic** ham jul idarahь bojoroqo ni-gedenda qar menən kerəş esen kolxozdar menən eşse ham tartьv kestərenə dogovorđar jьjьlьvdь 1935 jьldьŋ 1-okta-[illegible]

[illegible]

sovettarь, posjolka ham qala sovettarь tarafьnan isemlek me-gən unalьnar nylengən bulьr-qa ham hal ber brigadaqa an-gadь bildelengən bulьrqa tejeş.

4. Timer jul idaralarь torn-[illegible]

[illegible] tapşьrьv bujьnsa daimi komissiaqa eşse kesta-ren tuplav barьşь turahьnda hər un kendə dajem bildelən-gən forma bujьnsa məqlymat birep torovqa məzəyrlərgə.

BASSR YƏK predsedatele urьnbasarь—AKIMEF.
BASSR SNK predsedatele urьnbasarь—FUKS.
BASSR YƏK sekretarь—KƏLMITEF

TIMER JUL

ƏFƏ—KROPOCOV ARAHЬNDA POJEZD HƏLƏKƏTE

28-se sentəbrdə Məskəv va-qьtь menən 6 səqət 30 minutta Əfə nyleksahenen Mismar-Gre-muci ‚klyc' beregumenda tovar pojezь ђьr kruşeniegə osəra-nь. 27 vagon qьjraldь. Smazcik yldə. Əfə—Kropocov ucasto-gьndaqь pojezdar xərəkəte ike jaqtan da tuqtaldь.

25 minuttan hun Kropocov-tan ham 40 minuttan hun Əfenən kruşenie bulqan urьnqa jardamsь pojezdar jeбərelde.

Jəddərsə keşelar baştaп aj-lanep arьь-arьlə hoqьldьlar. Bьl keşelar arahьnda Samar—Zlata-ust timer julьbьn tartьv sluz-bahь nacal'nigь ip. Nikonof la bar ine. Ul eş menən komanda-vajt itergə, keşelarđe daret urьnlaştьrьrqa, kruşenie nəti-əəlaren tiđ beterev bujьnsa aşьqьs saralar kyrergə tejeş ine. Ləkin ul bulmanь. Iotəş Nikonof komanda birmanə. Eş menən ber julsь əs keşe koman-dovajt itə başlanь.

Depo nacal'nigь ip. Cekurin, jardamsь pojezd nacal'nigь Cernenko ham vagon ucastogь nacal'nigь urьnbasarь ip. Jan-kovski əs urьndan torop ko-manda birep eşkə baş baştaqьn tьvdьrdьlar. Heđəmtələ eş alqa barmanь. Ə şulaj da jul idara-hьna ber juldьn səqət 12 la pojezdardь jeretetek xəlgə kil-terelesəgə turahьnda xəbər itel-gajne.

Bьna səqət strelkahь 13, 14, 15 sujьrdarьn ytep kitte, ə jul tađaь tyge!. Vaqəđəneŋ ikense srogь 18 səqətkə la jul tađar-tьlьp betmane.

Eş namale huŋ Eş bundaj sluzba komandirdarь kruşenie nətiəəlaren tiđerək beterev me-nan genə şoqallanmajənsa, kruşenienan ken qajeşe arqa-hьnda kilep səqьşь turahьnda hyd kerəşterdələr.

Nyleksa nacal'nigь urьnbasa-rь ip. Vulkof bьnda eksploatat-sianьŋ bik ber qətahьna bul-mavь turahьnda, vagonsьlar ber tel'e vulьqan tasьp alьp unьŋ eleşlan 30 protsentьn ьh-kergən bulqanlьqь turahьnda hajlanelar.

Jul qajeplə!

Mas'ələ julsьlardь qajeplavga təea alьp barьlqanqa, jul dis-tansiahь nacal'nigь ip. Kurajьl yd qul aъьndaqь eşselarga beraj defektь bulqan təqarmas-tь tasьp kilterergə bojoroq bir-də. Ip. Kurajьl qul aъьnda esiavsьlar vagonsьlardь qajep-ləv esen har ber tagarmas va-taqьn jenteklan tikşerep sьqtь-lar. Jul pojezdarь ytkerev esen iəqat 18 səqəttan huŋ, ikensehe 20 səqəttan huŋ qьna tađartьldь.

Bьl kruşenienan iəqat ber genə heđəmtə sьqarьrqa mem-kin: Əfə nyleksahenen sluzba jetəkselere həm jul idarahьnьŋ jetəkselere Jul eştare xalьq ko-missarь ip. Kaganoviсtьŋ kru-şenielar menən kerəş turahьnda-qь bojoroqon haman da tapla anlamaqandar əle. S. Karetko.

ALDЬNQЬ STANSALAR

[illegible]

DIREKTOR SOMOF HƏM UNЬŊ JƏŞLEK DUЪЬ BONDARENKO

Gazeta sittarenda kulak agen-tь Pronliskiden tarqatьv eştare alьp ttrelgas, Sarva urman pun-ktьnda eşselarden kyecho baş-qort ham tatar sulьvьn rhkə alьp, urьndaqь partia ham prof sojoz ojoşmalarь Nurman les-promxozь direksiahь aldьnda Sarvaqa başqort rabotnigь jebe-revde qujdьlar. Ləkin ‚jedino-nacalie' nь ydenserak anlaqan Nurman lespromxozь direktorь **Şomofqa** bьndaj taqdim oqsap oetmənə. Ul: ‚başqort bulsьda eş tormaj, bedgə operativnьj keşe karak, telahэ kemde jebə-rermen, heđđen eşegeđ bulma-hьn...' tip kenə javap birde. Direktor hydenda tordo. Urьn-daqь ojoşmalarđьŋ da ham eş-selarđen da qarşьlьq itevdarenə qaramastan, jəşlek duъь **Bon-darenkonь** Sarva urman pun-ktьna mediŗ itep baldalane.

Bondarenko Somoftьŋ jəşlek duъь bit, nisek itep unьn hy-đen kire qaqhьn. Somoftьŋ ata-hь aqlar menən qaşьp kitep elgerđe, ə Bondarenkonьŋ ata-hь qulsьlardan kyp jaberlənde, meqdarsa hunьlьq nalog tylene, ə kollektivizatsia osorounda Olo-[illegible]

[illegible] ajtep qaraj. Lakin Bondarenko 100 kilometrqьa jere. ‚telahən 100 kilometrqa jere. uedda sylletenda tatovkalarqa ikmak natьrqa igan zakon juq, ikmaq ta juq' tip kenə javap. Medir keşe şulaj tigaç, ber hə-ma eşlar xəl juq. Fatxetdinьf-tьŋ semjahь aъьqa. Fatxetdi-noŋ ‚qarsnqa' urman esenda 10 bal ‚qarsnqa' nьşlap ikmak batьb jьl eşlauem, nьşlap ikmak batьb ‚alьrqa la xaqьm juq ikən' tip ujlana-ujlana namaleren kytarep sem'ahьn ejarep avьlqa qajtьp kitə. Həm bьnan hun ber va-qьtta la urmanqa kilep jeга-məkka ydenə hyd birə. Fatxet-dinьf vaqьqahь şulaj menen beta.

Eşse Əxmətdinьъьп qatьnь sьr-[illegible] Nikolskiga bol'nitsaqa je-[illegible] ham ul şul sirlavdan bol'-nitsala ylə. Əxmətdinьf semja-hь qajqьhь arьnan jaraj torqan ‚progul' jahaj. Ə Ban-darenko ‚qatьnьnьь kymevgə ber səqət jetkan' tip Əxmətdi-nьь la eşselar isemleganan ьъьь taşlaj. Əxmətdinьf yde-[illegible] qarama la, Bondarenko hajlaşerga la tela-maj. ‚xader yk balandь kyla-rep seqьp kit' tip qьsqьra ham kvartirdan qьvьp [illegible]

Bondarenko unь isemlektən hь-дьp taşlaj. Kladovkaqa bojoroq ‚Fatxetdinьfqa ikmak birməskə' tip bojoroq birə. Ikmak hatьp alьv esen 35 kilometrdaqь Ni-kolskiga jarep bulmaj bit. Fat-xetdinьfьь tutala Bondarenkoqa [illegible] jul qьnar [illegible] rajon gazetlarьnьn signaldarьna qaramastan, ular sьjnьf doşman qaldьqtarьna ьъьqtan-aъьq jul qujalar, sьjnьf bidgerlektaren juqaltqandar.

Uralьs

Tarixi qararqa otkliktar

Moskav. Sovetlar sojuzь-nьn bara majosьlarenan, partia ham xəkymatteŋ ikmak xaqьn oshodlandьrьv həm kartocka sistemahьn bolandaj beterev turahьndaqь tarixi qararьna ot-kliktar kilevđə davam itə. Bed-den kəsəzəddeŋ ykkundegen ham ileŋeddeŋ xəlq jaqşььv arlaьan kytarelə barьvьn kyp-hotkan bьl qararđь xeđmətsan-darđьŋ betahь la đur şatlьq menən qarşь aldьlar.

Kyp meqdarsa keşelər qat-nasqan miting ham jьjьlьştarda eşselar najek julsaşь ip. Sta-lingqa—ydđərenen sotsialistik vatandaшь tajь la đurraq energia menən tederga ham ьь-qьlьrqa vaqədə biralar.

Şundaj mitinglar bulьp ytev turahьnda: Stalino, Xar'kof, Dnipropetrovski, Vennitsa, Cer-nikof, Nikolajeva, Luganski, Kalinin, Jaroslavel, Baku, Ar-xangel h.b. qalalardan telegram-malar kilde.

Qazandaqь Kujbьşef ismendege finans-ekonomik institutь

Əfə qalahьnda protzvodstvodan ajralьp ham ajьrьlmajьnsa uq oşo institutqa ukьtьj torqan 1 jьllьq kurstarqa uqьvsьlar qabul itə başlaь. Eşselar, kolxozsьlar ham udarniktar aldan bьlьlar.

9 jьllьq mektəp kylamenda, jəki şuqa tinləşterelep başqasa uqьv jortlarьn tamamlaqan, 18-34 jəş arahьnda bulqan keşelərdən oşo jьl 10 oktəbrgə tiklem qarizalar qabul itelə.

Qarizaqa quşьp tap dokumentar birelergə tejeş: [illegible] Pruizvodstvonan ajrьlьp uqьvsьlar stipendia menən təmin itelalər. Dejəm torlaq menən tə'min itelməjđər. [illegible]

Kursqa inergə telavse keşelər: **Əfə qalahь, K. Marks uramь № 15, Baş FET binahьnda qabul komissiahьna qariza birergə tejeştar.**

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevral'da rəslanqan davlat re-gistratsiahь qaqidalar turahьndaqь polozenie (‚xəkymət bojoroqtarь ham zakondar jьjьntьqь' 1931 jьl №8, st. 99, ‚Finans-xuzalьq zakondarь byl-letine' 1931 jьl №12) nigedenda 1935 jьl 28 sentəbrdə №114 rejestr sa-[illegible]

Ucreždenienen isme: Sentsplodoovoştьn Başkentoraһь.
Eşlajasak eşe: davьv ylqahaqe jəjav ham texnik sir'jolar eşləp sьqarьv.
Eşmaksьlьk rajonь: Başqortostan respublikahь.
Rascot scotь nomerь: Davlat bankahьnьn Başqortostan kontorahьnda 10.174.
Adrisь: Əfə qalahь, K-Marks uramь №20, telefon 62—12

Upravlajuşsi—VOJTENKO

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevral'da rəslanqan davlat re-gistratsiahь qaqidalar turahьndaqь polozenie (‚xəkymət bojoroqtarь ham zakondar jьjьntьqь' 1931 jьl №8, st. 99, ‚Finans-xuzalьq zakondarь byl-letine' 1931 jьl №12) nigedenda 1935 jьl 28 sentəbrdə №... [illegible]

[illegible]

BEDGƏ JADALAR

ŞAJMARDANЬF

KADRDAR MENƏN ŞAJARA

Min Əfelə Başdortrans erga-hendə asьlqan şoferdar kursьn bьlьl ajьnda unьşlь tamamlap, Sьşma rajonь Novo-Troitski MTS xedmatendəge ‚Qьzьl partizan' kolxozьna eş-kə kittem. Min bьl kolxozda 2 aj Stazerofka ytaiga tejeşmen. Bьnьn esen kolxozqa jallanьp Gərəjef janьnda eşlaqan şofer. 20 sentəbrgə tiklem 1-avqustan ydem jeretep eşlap, maşinanь ydem həm jaqşь tek xalqa kildem. Xəder mi-nə xarakteristika aldem. Xəder mi-na şoferlьq xaquqь alьrqa ka-rak. Ə kolxoz predsedatele Şaj-mardanef Minneaxmat şoferlьq xaquqьn davlatkə igen tapşь-rьp betkas alьp birmakse bul-dь, igen tapşьrьv bette, ləkin ul ydə alьp birgane juq. Şonki ul şoferdьŋ Qajyrei Marqsymde şo-fer itmakse bula. Lakin ul Sta-zerofka ytaiga igen predse-datel unьn Stazerofka alьvьn telep, uьna şoferlьq xoquqьn alьp birevdə buđa.

Min ydem stazerka ham ьrьz-nik bulьp eşlədem. Lakin sta-[illegible]

[illegible]

Kolxozdan [illegible]

Şulaj jul [illegible] kem sarь kytər ikən?

KOMSOMOL

BRIGADA TABORHЬƏ

150 BAŞ HARЬbQ TORLAQ HbD QALDЬ

[illegible]

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMULLIN

TAVЬЬLЬ HЬQ-TEATR ‚JAŊALIF'

BƏGƏN HƏM HƏR KƏN

segranitsaqa kilterelgən xudozestvo-la tavьşlь film

PETR (PETKA)

Bьl film 1935 jьl Moskavda II xalьq ara kino-Festivalda sьlьr-lande.

Seansьlar kis 6,8 ham 10 səqət-tədь, jal kendarendə kendəđ səqət 4 lə başlana.

Kassa kendəđ səqət 2 hun ась-la. Fojela **L.S. Smirnof** jetəkseh-gendə qalьь orkestr ujnaj. Predpria-tie həm uceзđenielardan kollektiv zajavkalar qabul itela.

Iglin mexrajlespromxozьnьn pre-zidiumьnьn 1935 jьl 28 oktəbr, № 20 protokol qararь nigedenda Andrejevkalaqь promsjslennost ar-tele ‚Kuievan'dь beterev komissia-hь beterev eştaren tamamlap tarat-qanlaqan beldere.

KUL'TURA—PARKЬ

SIRK 3 oktəbr SIRK

JAŊЬ ARTESTAR

4 atamindar 4 PASSO — Valeria Sorsinalar

həm başqa nomerdar

KƏRƏŞ MATCЬ

Feda Jorj—Novakь
Al'ton—Tizi
Orlik—Ali Beshan

Konferanse I. V. Lesedev (Deda Vana)

Ə... 6-sь oktəbrdə Passo qat-naşqa mengə nalalar predstavlenia-hь.

Əfə, ‚Oktəbr Natiskahь' tipo-grafiahь. Zakaz № 2205
Glavlit vəkilə № 2947

KONKURS HƏM DƏVLƏT MAL YRSETEV PLANЬNЬŊ YTƏLEŞE

Barjsa rajonь malsьlьq bu-jьnsa konkursqa quşьlьp baj-lьq unьşlьqtarqa elgəşte. Kon-kursqa quşьlьvda ter burьь itterep, davlat mal yrsetev pla-nьn ytav həm loqom ygeđđar menən metizatsia eştaren dereš ojoşturop, loqomhod maldarđь loqom maldarqa alьşlьrьv eşen tejeşle juloa halьp jebarev bursstarь qajьldь. Gjemyman malsьlьq konkursьn jajelderep jebarev esen bajlaq massovьj eştar eşlənde. Rajon dav-malendə ajьm raveşte avьl sovettarь sekretardarь ham predsedateldare menan ka-naşmalar ytkarelde. Sulaj uq malsьlьq tovar fermalarьnьn medirđare ham rajon belgestare menən ajьm raveşte berar tapqьr kanaşma ytkarelde. Unar avьl sovettarь janьndaqь mal-sьlьq sьksiatarьnьn jetakselare menan də kanaşma ytkarelde. Bьlardan bajqa Rajon başqarma komitetьnьn prezidiumьnda malsьlьq eşlərenen barьşь turahьnda avьl sovettarь ham kol-

xoz predsedateldarenen doklad-tarь tьnlanьlьp, konkret raveş-tə kyrhətmələr birelde. Şundaj uq dokladtar Rajon başqarma komitetь janьndaqь konkurs komissiahь ultьrьşьnda la tьn-lanьldь. Xəder rajon davmalen-də malsьlьq konkursь bujьnsa 7 avьl sovetь, 19 kolxoz həm 9 malsьlьq tovar fermalarь yđ ara jarьşalar. Avьl sovettarь ham kolxozdar arahьnda jarьş şarttarьnьn ytaleşen tikşerev eştare alьp barьla.

Malsьlьq konkursьna quşь-lьp, bulqan tiklem massovьj eşlarđe jajelderep jebarev ar-qahьnda davlat mal yrsetev planь berense sentəbrgə ere megedle maldar bujьnsa 72,5, jьlqьsьlьq bujьnsa 96, sutqasь-lьq bujьnsa 100,53, həreşьlьq ham kəzəselek bujьnsa 110 protsentьqa tiklem ytalde. Lə-kin, ere megedle maldar bujьn-sa davlat planь bajlaq ytelma-gən. Jьldьn qalqan ajdarьnda ere megedle maldar bujьnsa 27,2 protsentьn ytav esen bьta

memkinlektar bar. Bьnьn esen tik bььn bol'şevistik kerəş kenə karak.

Rajon başqarma komitetь yde-nen 2-ajьldə bulqan prezidiu-mьnda avьl sovettarь predse-dateldarenen malsьlьq bujьnsa dokladtarьn tьnlap, Qьpsaq avьl sovetь, ‚Ural' kolxozьnьŋ malsьlьq bujьnsa berense bar-qanьlьqьn ajtle. ‚Ural' kolxozь davlat mal yrsetev planьn jьlqь-sьlьq bujьnsa 100, hatьq ham kəzəselek bujьnsa 107 ham ere megedle maldar bujьnsa 74 protsentьqa ytagan. Kolxoz plan-dan taş susqa yrsetev ham jaş maldarđan berehen də yltermaj ykterev jaqьnan da alda tora. Şul unьşlarь esen prezidium kolxoz predsedatele Sьrlьnsajef iptaşte 50 ham, mal qaravsь udarniklardan **Basenajn, Basenaj-na ham Usmanef** iptaştarđe 25-ər hum aqsa menan bylaklane. Unan malsьlьq bujьnsa ikense urьnda torqan ‚Aqidel' kolxo-

zьnьŋ əs udarnigьn 25-ər hum menən bylaklane. Bьlardan buş-qa [illegible] ‚Janь jul' kolxozьnan [illegible] [illegible]

[illegible]

Rajon konkurs komissiahьnan predsedatele—F. Bejəşəf.

BƏTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEÐ!

AJЬNA HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ølkə həm Øfø qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Basprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 227 4 OKTƏBR JOMA 1935 JЬL

ITALIA—ABISSINIA KONFLIKTЬ

BOL'ŞEVIZMDЬŊ JƏŞ GVARDIAHЬ

[illegible]

(„Pravda")

URЬP JЬJЬV HƏM HUQЬV TAMAMLANDЬ

[illegible] Komsajnerdar, traktorislar həm sovxoz eşselere arahьnda sotsialistik jarьş-udarnьlьqь həm massovьj-aŋlatьv eşen kin jəjelderev nigeđenđə, sovxoz urozaj jыjnavdь 21 sentəbrgə 100 protsentь menən tamamlanь. 94 protsent igen kombajndar menən urьldь. Bьl sovxozdar mexanizatsialaşturьlqan xeştərden tulьhьnsa fajdalanmьlьvьn kyrhata həm texnikanь yzləşterqən kadrdar eşsen jatьlaj.

Sovxoz urozaj jыjnavdь tamamlavdь jomqaq jahap 24 sentəbrdə sovxoz-udarniktarьnьŋ sljotь ykarelde. Sljotta **Kamaletdinьj Xəsəjen** kevek udarnik-kombajnerdardьŋ jaqşь eşlavenə turьndaqa sьqьp bejləgən hər ber keşe hedьq oltena almaj kitmane. Xəsəjen 1933 jьldan birle kombajner, ul kombajndь eşlatev texnikahьna eja bulqan. Ul bьjьl yd kombajnьn [illegible] sьŋ uq sovxozdaqь kombajnerdardan: **Morozof, Kirisenko, Skorobagatof, Karzof** iptəştər də Xəsəjenđən qalьşmanьlar. Ular də kombajn menən 304-348 gektar urdьlar. Sovxoz ündaj kombajnerdarь menən maqtana ala. Sonki ular sovxoz jalanьndaqь dingeđ şikelle jajelep jatqan mul urozajdь jыjnavda əlgələ eş kyrhəttelər. Ular bətəhe lə sovxoz taralьnan 15-ər ant bojdaj menən bylэklandelər.

Sovxoz artta qalqan Tahirəl ismendəge sovxozqa 10 kombajndь həm 7 traktordь jərdamqa jebərde. Unda sovxozdьŋ uŋ jaqşь kombajnerdarь jebərelde.

Sovxoz udarniktarь sljotta tunqa hərəv planьn 5 oktəbrgə həm maşinalardь remontlavdь 1 qьnvarqa tamamlav əsen konkret jəkləmələr aldьlar.

T. Talxa.

TUŊQJA HƏRƏVDƏ HUĐMAĐQA

Sterletamaq rajonь Allaqъval sovetьna qaraqan kolxozdarda 611 gektar maj'dan tunqa hərəlap, plan 33,5 protsentqa ytəlde. Sovet kyləməndə tunqa hərəv eşenda iŋ aldь „Sьraş" kolxozь bara. Ulardьŋ 518 gektar tunqa hərəv planьnьŋ 410 gektarьn hərdelər də inde. Sanal ьnda kolxoz predsedatele **Vasiliəf** iptəş bətə larьv kəstərenəu dərəь fajdalana.

Sovet kyləməndə iŋ artta „Şans" kolxozь bara. Ul kolxozda 594 gektar tunqa hərəv planьnьn barь 155 gektarь hərelgən. Kolxoz predsedatele **Kuznetsof** „ale tunqa hərərgə irta, əlgərerbed ale" tip kenə qaraj. Şunьŋ arqahьnda unьŋ kolxozь iŋ artta hejrala.

Rajondaqь „Jaŋь tormoş" kolxozьnda la eş nasar tora. 585 gektar tunqa hərəv planьnьŋ ni barь 183 gektarь hərelgən. Kolxozdaqь 180 baş eş atьnan barь 62 at, jəki 31 hanan qьna tunqa hərəv eşenda eşləj. Ular də kendəlek eş normahьn 50-65 protsentqa qьna ytəjdər. Haj ham sej qaldьrьp hərəлər. Eşleŋ sajьlьna iqtibar itevse juq.

Q. J.

HƏRƏV ƏKEREN BARA

Petrovski, 2 (BaşTASS). Maqar rajonьnda 25 sentəbrgə 3288 gektar jer tunqa hərəlap, plan ni barь 11,9 protsentqa ytəlgən. Vasilefka, Kəbəqol kevek aldьnqь avьl sovettarь ьnan planь 25 protsentqa ytaŋelar.

Kyp kolxozdarda tunqa hərəv eşen hunqa qaldьralar. **Stalin** ismendəge kolxozdьŋ predsedatele **Fəjzullin**, „Vaqьt bar, əlgərerbed ale, oktəbrdə hərelgən par jaqşьraq unəş ьtra ul" ti.

Jaŋqьlaqtar tunqa hərəv eşen baslamaqandar da ale.

NURIMANDA

TЬNЬSLANЬRQJA URЬN JUQ

Nuriman rajonь kyləməndə bətə igen kul'turalarьn jыjnav 25 sentəbrgə tamamlandь. Urьlqan aşlьqtьŋ 93 protsentь ebkertlende. 65 protsentь buqьldь. Igende huqьvda nigerək tə **„Kirof"**, **„Kalinin"**, **„Jakra"** kolxozdarь hejralalar. Sonki bьl kolxozdarda huqqьstar eşe dereь ojoştorolmaqan. Kəndəlek normalar 70 protsentqa qьna ytəlelər.

Tunqa hərəv eştəre lə nasar. 18,5 men gektar plandьŋ 4391 gektarь qьna hərelgən. Grafika bujьnsa 1 oktəbrgə plandьŋ 75 protsentь urьnьna, 23 protsentь qьna eşləngən. Вьnьŋ səbəbe turьv kəstərenəŋ 50 protsentьn qьna tunqa hərəvgə ъylevdən kila.

Tunqa hərəvdə nigerək tə **Nadjedin, Jaŋь kyl** sovetь kolxozdarь artta baralar. Ular plandьŋ 14 protsentьn qьna ytəgəndər.

Rajonda kartuf sьqarьv 0,3 protsent taşkil itə. Kartuf sьqarьvdьŋ nasarlьqь bьl eşkə nol' şeviktarsa mobilizlamavdan tora.

Aldьnqь rajon igen huqьv, tunqa hərəv, kartuf sьqarьv kevek eştarda la aldьn bulьrqa tejeş. Вьnьŋ əsen rajonqa kəstarde ьnqьь mobilizlarqa, eştəgə jeteşhedlektarde eş ъrtendə beterərgə kərək.

A. Şəripьf.

BAQSALAR

YЪTEREVGƏ IQTIBAR AD

Krasno-Usol rajonьndaqь kolxozdarda jemeş aqastarь ultьrtьv, jelaklektar bulduьv əsen məmkinlektar majal dur. Вьnь, Buranav sovetь „Qьdьl jal" kolxozьnьn alma həm qaraqat aqastarь ultьrtьv. Tanьn sovetь Kirof ismendəge kolxozdьŋ təsəndər ajlanahena 183 jep aqas ultьrtьv, Krasno-Usoldьŋ ydəndəge qajlь ber sinalar (RIK, pocta, bol'nitsa h. b. u.) tirələrenə ultьrtьlqan aqastardьŋ orokanda ikeşər metrđan artьq bejeklekta ььerđəre ьnьq kyrke talar.

Ləkin, bьna şundaj ьjь matur ьzlanqьstar ъьlьvqьn qaramьtan, rajon ojoşmalarь (RIK, RajZO, RajONO) lьs berehe bьl eşkə tejeşle iqtibar bьrmajdar, massovьj eş alьp barmajdar. Rajon başqarma komitetь bьl turala—ucrezdenie sinalarь ergəbenə, hanav bьjdarьna aqas ultьrtьrqa qьşьp—bьta 1935 jьl davamьnda ber genə tapqьr qarar sьqarqan bьlha. Ie, unьŋ da atqarьlьşьn tikşerep qarьqanь juq.

Aьrgildin.

1-OKTƏBR

TUŊQJA HƏRƏV BARЬŞЬ TURAHЬNDA

BAŞNARKOMZEM MƏQLYMƏTE

Rajondar	[illegible]	[illegible]
Dyrtəjle	13397	54,3
Miqь	18902	49,7
Boraj	20187	48,1
Janavьl	19951	44,1
Kr. Klju	9735	42,1
Baltas	13138	41,8
Təjəgle	8798	40,6
Bore	17947	40,0
Sterletamaq	23609	38,3
Balьmaj	11518	36,9
Davlekan	18251	35,6
Şyrə	17488	35,4
Byzdək	13391	35,1
Nuriman	6218	33,8
Jaŋaqaj	10110	31,8
Qьbaqь	3886	30,3
Sormaqas	13917	29,6
Saraj	10682	28,4
Qarїdel	9388	27,9
Zejanura	7612	27,5
Asqьn	7094	26,7
Tujmaza	10873	26,3
Ølə	5666	25,9
Əlşəj	18406	25,6
Baqalь	11952	25,3
Ileş	12347	24,9
Qьrmьsqalь	6743	24,8
Berjan	731	23,9
Jajьl	2791	22,6
Tapalin	10656	22,0
Blagovar	6689	21,9
Masell	4086	21,7
Bozajaz	3861	21,3
Kyrsen	3042	21,1
Bajmaq	2578	19,5
Arxanqos	8541	19,1
Ucalь	8578	17,5
Xajbulla	5516	17,4
Blagoveşçin	7252	17,1
Bizajtlak	5626	16,9
Maqar	4756	16,5
Iglino	4800	16,3
Mienovez	5902	14,9
Duvan	3448	14,7
Beloqataj	3080	14,4
Staroseq	5591	12,1
Kojergəhe	4100	11,8
Mejəke	4979	10,6
Iomaquza	2679	9,5
Məsləj	2052	9,1
Kr-Usol	1911	7,5
Arxangel	1863	7,3
Uçəjь	1888	7,0
Beloret	356	6,7
Fedorovka	2341	6,3
Jalajer	782	6,0
Bətəhe	484028	29,8

IGEN JUQJALTЬVHЬÐ JЬJNAP ALЬNDЬ

Nuriman rajonь, Bajgilde sovetь **„Kaşirin"** kolxozь (pred. **Şəripьf**) xuxalьq—politik kampanialarь elьkəhendə âur əlgəşevdərgə ireşte. 755 gektar igende his ber juqaltьvhьđ jыjnap aldь. Davlətkə 1637 sentner igen tapşьrdь həm 800 sentner igen halь.

Kolxoz doxod bylevgə əđerlekte jajelderđe. Hər xedməl kenana orloqlata 7; jaşelsalata 8 kilogramm ьnьş bylergə buldь. Kolxozda udarnik bulьp jaqşь eşləgən iptəştər 208 butlan artьq igen alasaqlar.

Kolxoz, kolxozsь udarniktardan bətə Başqortostan III sjezьna əđerlanə başlanь. Sjezdqa bətə avьl xuxalьqь eştəren bətərep kilergə buldь. **Şəripьf**

STƏRLELƏ ƏKEREN HUQJALAR

Sterletamaq rajonь berense oktəbrgə əskertlav eşen beterergə tejeş ine. Əlegəsə ni barь 79 protsent igen genə əbkertlende. Əbkertlavdə nigerək tə **Xomzo, Byreqəđqən** sovettarь ьđalar. Ulardьŋ bətə igendəre tejerlek keltala ultьralar.

Igende huqьv eşe lə aqьrьn bara. 47 protsentqa taşьlqan igendeŋ 53 protsentь qьna huqьlqan.

Rajonda eşteŋ artta qalьvь partia, xəkymət kyrhətmələren vaqьtьnda ytəmav, kolxozdarda xedmətte dereь ojoştora belməvđən kilə. Bətə ьđeklektəŋ səbəbe əsenda. Rajon əşte qajtanan qorarqa, xedmətte ojoştoravdaqь jeteşhedlektarđe beterergə tejeş. **J. Q. almuzamutof**

TEMP JUQ

Aьrqazь rajonь kyləməndə 25 sentəbrgə tunqa hərəv planь ni barь 15,6 protsentqa ytəlgən. Batьr sovetь kolxozdarь 47 protsentqa, Bişqajьn, Traga sovetь kolxozdarь 43 ar protsentqa, Sotipal sovetь kolxozdarь 33 protsentqa ytagan. Baganas sovetь kolxozdarь 1 protsentqa, Maqar 2 protsent, Əpsaləm 4 protsentqa, Balaqь 5 protsentqa qьna ytəgəndər. Ə. Ojemər həm Moqadem sovetь kolxozdarь ale tunqa hərəvde ojoştormaqandar. Rajonda hərəvđen tempь nik aqьrьn buлъv menən bergə, ajьrьm kolxozdarda hərəvđeŋ sьlatь siktan [illegible]

ABISSINIANЬŊ

MILLƏTTƏR LIGAHЬNA PROTESTЬ

London, 2. Kiske gazetlar Italia qəskərđərenəŋ Abissinia, Britia həm Fransianьŋ Somali tigan kolonialarьnьŋ granitsalarь bergə quşьlqan jergə jaqьn urьnda Mussa—Ali tigan tav teđməhe jaqьnda Abissinia jerenə baььp inganlektaren xəbər itələr. Gazetlardьŋ kyrhətevenə bujьnsa Abissinia xəkymətə bьl xəbərde rablaqan həm ul Abissinia siktaren boðovqa qarşь Millətlər ligahьna protest beldergən həm granitsanьŋ boðovlov faktьn kyrev əsen his kisekməhьđ komissia jeberev-de Ligahan horaqan.

„Britiş junajted press" agentstvohь xəbər itə: Abissinia vlastarь alqan informatsia bujьnsa Italia qəskərđəre inde ber ađna bujьna Abissinia jerendə tora lar. Italia qəskərđəre Mussa—Ali tavdarь teđməhenəŋ kenьqьşьnьŋ həm kənnajьşьnda granitsanan 18 mil jerdə pozitsialarqa urьnlaşqandar. Bьl pozitsialar aldьnda Danakil syle rajonь jatqanlьqtan, unda tevdarьlqan bazalarđь Italianьn huqьş avialsiahь jəki mexanizirlanqan eştəre fajdalanasaqtar tip ujlajdar.

Rejter agentstvohь əlegə his ber huqьş xərəkəttəre bulmaqanlьqьn beldere. Bьl rajonda Abissinianьŋ qəskərđəre juq. Abissinia imperatorь Italia nindəj vaqьtta kytərelep sьqьvqa əđer bulьv turahьnda bətə tep qasilələrđeŋ başlьqtarьna beldərde.

Rimdə Italia qəskərđərenəŋ Abissinia siktaren ytevđəre turahьndaqь xəbərđe kire qaqalar.

ITALIANЬŊ

20 MEN QƏSKƏRE ABISSINIA JERENDƏ

Paris, 2. Gavas agentstvohь beldere: „Pari suar" gazetьnьŋ Addis—Abebalaqь xəbərsehenəŋ telegrammь bujьnsa Italianьŋ sama menən 20 men keşenan torqan qəskəre əs kolonna bulьp Mussa rajonьna baььp ingən. Şul ajqanь Italia qəskərđəre menən Danakil rajonьndaqь otradlar arahьnda bəreleştər başlanqan. Ylerelgan keşelər bar. Italia qəskərđəre əlegə Abissinianьn regylər qəskərđəre menən osoraşmaqandar".

ABISSINIA

IMPERATORЬNЬŊ BELDEREVE

Zenova, 2. Əle kyplan tygel Abissinia imperatorьnьŋ Millətlər ligahьna jebərgən tyбəndəge telegrammь gazettarqa iqlan itev əsen birelde: „Millətlər ligahьnьŋ sovetьna həm unьŋ aqzalarь bulqan dəvlettarqə belderev əsen Italia qəskərđərenəŋ Mussa—Ali tavdarь teđməhenəŋ kenjaqьnьn Aussa provensiahьnda, şul atalqan tav menən Abissinia həm Fransianьŋ Somali kolonialьnьŋ siktare arahьndaqь ucastkala Abissinia siktaren ytkanlektaren həm kiŋ maşştapla həsym jabavqa bara əđerləp, Abissinia territoriahьnda urьnlaşqanlьqtarьn xəbər itəbeđ. Bьl rajondaŋ diŋgeđgə jaqьnlьqь həm unqa Fransianьŋ Somali kolonialь arqьlь ylevđeŋ jeŋelege Millətlər ligahьna jəki kyđətevselər jebərev, jə bolmahь Fransianьŋ Somali kolonialьnьŋ administratsiahьnan Italia qəskərđərenəŋ Abissinia jerenə baььp inevđəre turahьnda rəblav alьv məmkinlegen ьra".

Bьl telegramma 13 vəkil komitetь jьjьlьp, ydeneŋ doklad ledev həm rekomendatsialar eşlap sьqarьv julьndaqь turanan-tura bursьn ylevgə kerəşevđan jegəl 24 səqəl elek alьndь. Abissinia xəkymətenəŋ beldereve Italiala dəjəm grazdandar mobilizatsiahьn iqlan itev menən ber vaqьtqa tura kilde, bьl mobilizatsia nəgen kis 6 səqətta Rimdeŋ Venetsia majdanьnda Mussolinidьŋ telməre menən başlandь. Kyplar ikense oktəbrdə kenьqьş Afrikala huqьş xərəkətenəŋ faktik başlanьv kənə tip ьsaplev jaqьndalar.

ITALIALA FAŞISTIK KƏSTƏRDƏ JЬJЬV

Rim, 2. Əle genə, jaqьni 15 səqət 30 minutta Rim qalahь serena tavьştarь, kolokol qaqьv həm sərənan huqьv tavьştarь menən taldь. Вьnьŋ menən „faşistik riзemdeŋ bətə kəstəren qađəlьan tьş tuplavqa" signal birelde. Şundaj uq sirenlar bətə Italiala həm unьŋ kolonialarьnda ykarelə. Mussolinidьŋ məhim belderev menən sьqьvь katelə.

MUSSOLINI TELMƏRE

Rim, 2. „Faşistik riзemden bətə kəstəren qađəltan tьş jьjьv" menən bəjlənəştə Mussolini həgen Rimdeŋ Venetsia majdanьnda tyбəndəge telmərde həjlane:

— „Abissiniaqa qarata bedđeŋ tyđəmlegebeđ bette. Bed əgenerbeđ tip, ber kemdə ujlamahьn. Bedđeŋ ber nisə ajdar bujьna davam itkən tьnьs keteveđđeŋ ađaqь jaqьnlaşьp kilə. Bьl xal itkes səqəttarda rim səqtaj ildəride həm ьnan hun tolop tora almaьlьq xəlgə kilde. Min Abissinianь baqlav namьna bətə donja xələkətenəŋ kilep sьqьvьna sьqьvdan baş tartam. Konfliktьŋ kolonial konflikt kortahenaŋ sьqarьlmavь əsen Italia bətə nəmənə eşləjəsək. Ləkin hər tərlə kətelməgən vaqiqalarqa əđer bulьrqa kərək. Bed ekonomik sanksialarqa xərbi xarakterdaqь ekonomik sanksialar menən javap birasakbeđ, bedgə qarşь kyrelgən saralarqa xərbi xarakterdaqь uq saralar menən javap birasakbeđ".

Mussolini ydeneŋ telmərən „bedđeŋ Afrikala huqьşqa əđerlənevse haldatlarьbьdqa salam" tip beterde.

SIT IL XALQЬ ADDIS—ABEBANAN KITƏ

Vena, 2. „Viner tag" gazetьnьŋ xəbər itevenə bujьnsa kьlo Italia ilselegenəŋ bətə personalь Abissinianьŋ başqalahьn taşlap kitkən. Italia ilsehenəŋ kiteve jaqьn kendarqə nildələngən.

Addis—Abebaqa kilep torqan xəbərdər bujьnsa, jənəhe Fransia, Anglia həm Germania xəkymətterə Addis—Abebalaqь yd grazdandarьnьŋ imənselegen haqlap, Italia xəkymətenəŋ huqьş başlanqandan hun Abissinianьŋ başqalahьn topqa totmavdь horaqandar. Şuqa qaramaьtan, tip jađa „Nejje frejje presse" gazetьnьŋ xəbərsehe, Addis—Abebala Italia samoljottarьnьŋ nomes taşlavđarьnan haqlanьv əsen qađьv eştər bara.

Bətə amerikalь zurnalistar qalanan kitelər həm Amerika ilselegenəŋ jorlona barьp urьnlaştьlar, ul Addis—Abebanan teşta tora.

ANGLIANЬŊ ƏĐERLEKTƏRE

RIMDƏ TЬNЬSHЬĐЬQ TЬVĐЬRA

Rim, 2. Agressiv teləktərdə bulmav turahьnda Rim menən London ber berehen ьşandьrьrqa malaşqan bulhalar đa, Anglianьŋ Urta diŋgeđdə huqьşqa əđerlənevə Rimdə dur tьnьshьđlьq tьvđьra. „Lavoro fasista" gazetь jađa: „Anglianьŋ kin rəveştə əđerlek saralarьn kyrevə Anglia xəkymətə rəsmi rəveştə beldergən maqsattarqa his məvafiq bulmaqanlьqqa diqqət itməj mөmkin tygel... Anglia xəkymətə Urta diŋgeđdə rьqasa his bulmaqan dur kəstərde tuplanь". Italia matbuqatь Anglia flotьnьŋ bazalarьn nьqьtьvqa unьŋ Italiaqa qarşь blokada əđerləve tip qaraj. Şul ajqanь „Dzornale D—Italia" gazetь bьl blokadanьŋ „bətə donja əsen avьr həđemtəre" bulasaqьn kyrhətə.

Rim, 2. Italia qəskərđərenəŋ kenьqьş Afrikaqa jeberev kendən-ken aşьqьььraq templar menən bara. Ken hajьn 15 men haldat, şulaj uq bik kyp miqdarda texnik sьnaraзenie. şul jemlənən tanklar həm samoljottar jebərelə.

Anglia huqьş kəstərenəŋ tuplanьvь

Vena, 2. „Telegrafen—kompani" agentstvohь Anglianьŋ Urta diŋgeđ flotьnьŋ „Kvin—Elizabet" tigan flagman paroxodь Gibraltarqa kilgənlegen xəbər itə. Şunьŋ menən, tip jađa agentstvo, Urta diŋgeđdə Anglia huqьş paroxodtarьn tuplav tamamlandь.

Unan hun agentstvo Sevajeş kanalь rajonьnda şulaj uq Palestina həm Misьrđan dur portlarьnda Anglia huqьş paroxodtarьnьŋ həm samoljottarьnьŋ tuplanьvь davam itkənlegen şulaj uq Palestinanьŋ jar bujdarьn nьqьtьv barqanlьqьn xəbər itə.

Aleksandriala tuplanqan samoljottar həm tuptar sojevoj əđerlek xələnə kiltereлgəndər. Agentstvonьŋ hyđđəre bujьnsa bьl sara hava həsymenan haqlanьv əsen eşləngən.

ANGLIA KABINETЬNЬŊ ULTЬRЬŞЬ

London, 2. Rejter agentstvohьnьŋ xəbəre bujьnsa bəgen Anglia kabinetьnьŋ ultьrьşь ykarelgən. Unda ьytan məs'ələlər arahьnda şulaj uq Idenden Zenevalaqь xəl turahьndaqь dokladь həm Fransia xəkymətə menən fekər almaşьv turahьnda Xor dokladь tikşerelgən. Rejter agentstvohь bьl ultьrьşla bətə ministerđarqa telaha nindəj qađəlьan tьş xəlgə əđer bulьrqa təqdim itergə qarar birelgənlegen həm şul uq vaqьtta huqьş eştəre vedomstvohьna, baş ministr Bolduin menən kileşep, bətə karakle bulьrdaj saralarьь kyrev əsen kiŋ vəkalət birelgənlegen xəbər itə.

Bolduin huqьş eştəre ministere, diŋgeđ flotь həm aviatsia ministerđəre, finans həm tьşqь eştər ministerđəre, savđa həm kolonialar ministerđəre menən kənəş ykargan. **Təştən** hun Bolduin kabinetьnьŋ ikense ultьrьşьn saqьrьp unda aviatsia, diŋgeđ flotь həm huqьş eştəre ministerlektarenəŋ jetəkselərə qatьşqandar.

Berlinda ađьq jeteşmav davam ita

London, 1. „Tajms" gazetьnьŋ Berlin xəbərsehe: Berlinda ađьq produktalarьnьŋ, bьşьlsa il həm majdьŋ jeteşmave turahьndaqь xəbərendə nigerək tə qalalarđь tuqlandьrьv əsen xarakle produktarđь taabьv qьjьn bulqanlьqьn kyrhətə. Xəbərse ađьq produktarьnьŋ jeteşmave „sit il kyđətevsenəŋ kyđenə ььq taşlanqanlьqьn həm bətə hajləşevđərđeŋ temahь bulqanlьqьn" ajьrьsa əjtep ytə. Belderevđarqa qaramaьtan, magazindarđa produktar haman da juq. Millətse-sotsialistar matbuqatь „tənqitselərgə" taşlanьp, jort xuahь bulqan qatьn-qьđdarđь tьnьslьqqa saqьra həm „belhen ььtererottar həm qьđđьrьlqan ilər" tigən lozung menən qullanьp, aş beşerev əlkahendə ularqa jaŋь „retseptar" təqdim itə.

***

Berlin, 2. Il həm maj jeteşmavenəŋ vaqьtla, „sezonlь" xarakterda bulьvь turahьndaqь [illegible]

150 GEKTAR IGEN TAMЬRDA ULTЬRA

Starlebaş rajonь **„Qaaaqaş"** kolxozь xuxalьqь rəveştə artta hejrala. Kolxozdьŋ ььqqa tiklem jыjnalmaqan 100 gektar holoba, 50 gektar bajdajь ultьra. Davlatka igen tapşьrьv 70, naturalata tylav 60 protsentta qьna tora.

Kolxozda xedmət dereь ojoştorolmaqan. Şul arqala eş normalarь ytəlmaj. Məhalan; qatmarь huqqьs tavlekka 8-10 tonna qьna huqa. Kolxozda kolxozsь-udarniktardьŋ bətə Başqortostan III-sə sjezьna əđerlek alьp barьlmaj. Kyp kolxozsьlar sjezd bulьhьn da belmajdər. Kolxozsьlar sjezqa qarata xuxalьq kampanialarь eştəren tamamlavqa mobilizlanmaqandar.

Udarniktar həm jalqavdar ajьrьlьp jəretəlmajdər. Kolxozdaqь iŋ jalqav **Işəmnətof** kevekterqa his ber sara kyrelmaj. Rajon ojoşmalarь artta qalqan bьl kolxozqa qarata jərđəm itev saralarьn kyrmajdər.

Xəđerdən yk kolxozda massa-aŋlatьv eştəren jəjeldererqa, kolxozda kolxozsь-udarniktardan III-sjezьna tiklem qarqa bərolaş jaharqa kərək.

„QALAQOŞSKI".

BAJQAL—MƏSKƏV ARAHЬN BAJDARKALA

Вьnan dyrt aj jarьm elek, qatь aqьmlь Angara jьlqahь sьqqan urьndaqь Bajqal kylenə sport xərəkəte tarixьnda his bulmaqan poxodqa, 6 bajdarkala Bajqal—Məskəv arahьn ylevgə tip start birelde.

12 majđa batьr kəməselərdən al tь keşe—**Vasili Gusin** (poxod komandirь), **Grigori Zev'jalof** (politruk), **Ovsennikof, Jerdekimof, Germanson** həm **Makarof** bətə donja davmalenda rekord alьp, Məskəvgə kilep inev ьjь menən, ləqa tultьrьlqan kəmələrgə ultьrьp julqa sьqtьlar. Bьl batьr 6 keşenan əsavhe—Qьđьl bajraqlь Ajьrьm Alьь Kənsьqьş Armiahьnьŋ № avia məktəp komandirđarь, qalqan əsavhe—Irkutski pedagogika institutьnьŋ studenttarь. Altьhь la komsomolestar. Bьl qьjьv komsomoldar arьnda 15 jьlqa, 2 kyl həm ber nisə kanal qulqan. Ular har ken urtasa 80 kilometr jul ytkandər. 1 oktəbr'đə Məskəv xedmətsandəre ulardь şatlьq menən jalь qarşь aldьlar.

Batьrlьq poxodьnda qatnaşьvsьlar xərmətenə jahalqan mitingta EKQ Armiahьnьŋ xərbi-hava kesenəŋ nacal'nige ip. **Alksnis** ulardь qurqavsьlьq xalьq komissarь ip. **Vorosilof** ismenən, EKQA hava kəstəre ismenən ajьrьsa dur jeŋev menən qotlap ytte həm ulardьŋ eş həm sportьrьnda artььan da dur uŋьştar teləgənlegen belderdь.

Poxod komandire ip. Gusin QAAKA komandir həm bojestarь həm Alьь Kənsьqьş prolettar jaştəre ismenən qotlav tapşьrdь.

CEX-SLOVAKIALA

METALLISTAR PROFSOJU ZЬNЬŊ SJEZЬ

Praga, 1. Cex-slovakiala iŋ dur metallistar profsojuzьnьŋ sjezь bulьp ytte. Ul cex sotsial—demokrattar partiahьnьŋ jojondoho abiendaqь profsojuzdar beregenə ina. Sjezqa 143 delegat qatьştь. Şulaj uq Belgia, Gollandia, Şvetsia, Jugoslavia həm Vengria metallistarьnьŋ sotsial-demokratik profsojuzdarьnьn vəkildəre lə qatьştьlar.

Metallistardьŋ qьdьl profsojuzь sjezqa jebərgən xatьnda berdəmlek turahьndaqь məs'ələne ььrqьь rəveştə quja.

Təp dokladьь—sojuzdьŋ predsedatele həm şul uq vaqьtta Cex—Slovakia sotsial-demokrattar partiahьnьŋ vəkile—deputat Gampel' Cex—Slovakia kompartiahьnьŋ berdəm front tьvdьrьv turahьndaqь təqdimen qьrqa kire qaqtь. Ləkin hulьnan fəşizm qarşьhьnan kyrəşep şulaj uq Praganьŋ hər ike sotsialistik partialarda torqan metallistarьnьŋ kyplan tygel bergəlap ytkərelgən ььqьştarьn kyrhətep, Gampel' telmərenəŋ ađaqьnda berdəmlek jaqьnan həjləne.

—„Qəjьnlьqtarqa qaramaьtan,—tip əjte Gampel',—min berdəm sojuz tьvdьrьv maqsatьnda his kisekməhьđ metallistardьŋ bətə dyrt sojuzь arahьnda bejləşevdər başlavdь kərək tip ьsaplajem".

Qabul itelgən rezolytsiala şul uq maqsatla profsojuzdardьŋ berdəmlege turahьnda əjtelə.

Sojuzdьŋ predsedatele itep jənə şul uq Gampel' hajlandь.

SERLE SAMOLJOT

Vena, 1. Vengria gazettarь kiso Deuricina qalahь (kenььqьş Vengria) orgaьendə sit ildeŋ kesle samoljotь teşərgə məəьyr bulqanlьqьn həm unьŋ bomboveь itsanda bulqanlьqьn xəbər itələr. Bьl serle samoljottьŋ nindəj dəvlətteke bulqanlьqьn, jənəhe, bətə almaqandar, sonki vlastar şul urьnqa kilgəngə tiklem yk samoljot havaqa kytərelep juqalqan.

Zurnalistar dairalarьnda bьl xəbərde əsensə jəl Berlin əbtenə baььp sьqqan sit il samoljotь turahьndaqь xəbər menən saqeştьralar, ul xəbər Germanianьn havala qoralianьvьn kəsajtevgə bьltev bulqanь.

BOLQARIALA MASSOVЬJ QULQJA ALЬVĐAR

Vena, 1. Avstria agentstvohь Sofia qalahьnan xəbər itə: Bolqaria xəkymətə, jənəhe, Tosev xəkymətenəŋ bərep təşerevgə jynəltelgən dur zagovor faş itelev ajqanь, bətə Bolqariala osadnьj polozenie iqlan itkən.

Bьl zagovorşiktarđьn başьnda, jənəhe, 1934 jьldьn 19 majьnda faşistar kytərelesenə jetəkselek itkən həm kyplan tygel Bolqariadan bərelgən polkovnik Vel'cef torqan. Bəgen irtan Vel'cef ketməgəndə sit ildan avtomobil' menən Bolqariaqa kilgən həm unda his kisekməhьđ qulqa alьnqan. Şulaj uq elekke finans ministere Todorof həm parlamenttьŋ 25 tan artьq elekke deputattarь qulqa alьnqandar. Bətə ildə massovьj qulqa alьvđar bara.

***

Varşava, 1. Pol'şa agentstvohьnьŋ xəbəre bujьnsa, 26 sentəbrđən başlap əs ken bujьna Pol'şanьŋ 45 urьnьnda Cex—Slovakiaqa qarşь manifestatsialar ytkərelgən.

***

Vena, 1. Budapeşt qalahьnan xəbər itev bujьnsa, unda huqьş kendarđa faşizmqa həm huqьşqa qarşь demonstratsialar ojoştoravda siktanep baььsa jaş eşselar arahьnda massovьj qulqa alьvđar bulqan.

Kolxozsь-udarniktarðьŋ ikense sjezь tarafьnan qabul itelgən həm Sojuz Sovnarkomь, VKP(ь) Ydək komitetь tarafьnan raslanqan avьl xuƶalьqь artelenəŋ ylgo ustavь nigeðendə, kolxozdarqa jerðən məŋge fajðalanьv esen davlət aktь birelə saşlanь. Başqortostanda Davləkan rajonьnьŋ „Jaŋь taŋ" kolxozь aldь.

HYRƏTTƏ: Jerðən məŋge fajðalanьv esen birelə torqan davlət aktьnьŋ təgь bitə eske ʙeҙ sitenen ʙeʙgenə. (Sojuz foto)

TƏVGE AKT

TAPŞЬRЬV VAQIQAHЬ KINOLA

30 sentəbrdə Davləkan rajonь „Jaŋь taŋ" kolxozьna Başqortostan davlətenəŋ ... jerðə kolxozqa məŋgegə ... davlət aktь tapşьrьldь. ... Akimof, Ojrol həm Jəhangirof iptəştər qatnaştьlar. ... vaqiqanь Sojuz kino xronika ... kino təşkilatь aldь. ...

JAROVOJLAŞTЬRЬV

JUQARЬ UROЛAJ BIRƏ

Biyal. ... sovetь ... „Dim" kolxozь ... jarovojlaştьrьlqan ... 15 sentner ... 60 kilo ...

Kolxozsьlar jarovojlaştьrьlqan ... bodajdan juqarь urolaj aldьlar.

Ə. QASALIF.

ALDЬNQЬ KOLXOZ

TUNQЬA ƏKEREN HƏRƏ

Iglin. „1-Maj" kolxozь ... jaŋь tormoшta ... MTS ... naturaja ... tapşьrьp ... planь ... 25 sentəbrgə ... davlətkə ... 15 sentabrgə ... 1-Maj kolxozь ... davlətkə ... tapşьrdь.

Ə. Şəripьf.

KOLXOZDAR KOOPERAT SIAQA IGEN HATALAR

BAŞSOJUZ

VƏGDƏ MENƏN ŞƏQƏLLƏNƏ

Aşjar, (Telegraf xəbəre). Aj-sbaq kolxozdar xəkymatka ... igen hatьrьlar ... kooperatsiaqa ... „Frunze" kolxozь 3 men sentner, „Qəðel jordə" 4 men sentner, „Bol'şevik" 2000, „Voroşilof" 2500, „Janaul" 2700, „Qь-dal uşjaq" 2 men, „Jaŋь jol" 1500, „Biktijan" 500, „Kьn tьqь" 500, „Tuŋqalar" 500 sentner igen hatьv tьqaь ... kooperatsiaqa 210 sentner igen hattьlar.

Lakin, rajsojuz həm igen hatьv alьv ... Zaqotzerno ...

BIKEMBƏTЬF.

2 MEŊ

SENTNER IGEN HATTЬLAR

Biyal rajonь, „Dim" kolxozь ... 2 meŋ sentner igen hattьlar. ...

Vositəl. Jaqupof. Zajdulinof.

Yçalь rajonь. Samarski sovetь, „Novaja zizn" kolxozь ... 61 meŋ sentner ...

TAKAJЬF.

X. RƏXMƏTULLIN.

EŞSELƏR XƏKYMƏT QARARЬN DUR ŞATLЬQ MENƏN QARŞЬ ALALAR

Kama paroxodstvahьnьŋ Başqortostan elkə ekspeditsiahь kontorahь eşse-xeðmətkərðəre SSSR Sovnarkomьnьŋ həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ ikmak xəqьn kəmetev həm başqa ajьm produktlarьna kartoçka sistemahьn beterev turahьndaqь qararьn dur şatlьq menən qarşь aldьlar. ...

Miting qatnaşьvsь eşse həm xeðmətkərðər, VKP(ь) Ydək komitetь həm SSSR Sovnarkomьnьŋ ... jyklenep sьqtьlar. ...

Starletamaq (BaşTASS). Starletamaqtьŋ predprijatie, uçreždenie həm artellərendə ... SSSR Sovnarkomь həm VKP(ь) Ydək komitetь qararьn dur şatlьq menən qarşь aldьlar ...

Timer jul tedelestəgendə ... Z ... İŋgi ...

Iŋemaj, (BaşTASS). Başqortostan neft' eşselere ... SSSR Sovnarkomь həm VKP(ь) Ydək komitetь qararьn dur şatlьq menən qarşь aldьlar. ... „Proletarlar davlətenə ..."

ZƏINYLLIN.

INJƏRƏ EŞSE KADRЬNA IQTIBAR JUQ

Injar leespromxozь (Beloret rajonь) sentəbr ajь planьn ... 114,800 ... 15 sentəbrgə ... 23 ... qəðer ...

Plan ... Lesprom-xoz ...

Lespromxozdь ... eşselərenəŋ ...

Dənəlarda avьl sovettarь ... Lespromxoz ...

Həm dijeγe ... Lespromxoz ...

Sentner ...

Eşselərðə proizvodstvaqa kyr keter ... keləv, ular esen eş şarttarь ...

BORHAN.

BEÐGƏ JADALAR

BAŞQORT EŞSELƏRENƏ IQTIBAR JUQ

Işemaj neft' promьjslahьnьŋ tedev ylege eşselere rajondarqa ylenep, ʙrigada-ʙrigada bulьp eşləjðər. Lakin, tedev ylegendə təp millət kadrðarьn ylterev, ylatevgə ... aşa qьna qaraðar. Begengə kenə təp millət eşselərenən jaqşь udarnik bulьp eşləvselər aʙ tygel. Lakin ular rajon jetəksehe, jaŋь ʙrigadir itep yrlatelmajðar. Təp millət eşselere arahьnda kul'tura-massovьj eştər ðə nasar quјьlqan. Ularðьŋ kyʙehe torlaq menən tə'min itelməgəndər.

Promьjsla jetəkselere təp millət başqort eşselərenə qasan iqtibar ireðər ikən? X. Nur.

ATTARÐЬ

REZOLYTSIA MENƏN TUJÐЬRALAR

Øfe parovoz-remont zavodь nьŋ kommunal' ylegenən 30 maşlap atь bar. Bьl attarðь aðьq menən tə'min itev turahьnda hyð aprel' ajьnan birle bara inde. Lakin eş alqa kitkəne juq. Kommunal ylege mediro ip. Muravjof attarqa aðьq hatьp alьv esen aqsa horap zavod idarahь nacal'nigь ip. Iva-nolqa jaða. Ə ul „aqsa juq"-tip rezolytsia hala. Attar esen rezolytsia tygel, besən, halo kərək. Eşselər ip. Muravjoftan uləp kitterev esen at horahalar, ul:

— Hər bet holo hatьp al, unan kittererneŋ —tip javap birə. Bьl xəl nasaralarğə tejeş.

Eşse

EŞ XAQЬN VAQЬTЬNDA BIRMƏJÐƏR

Kirof ismendəge Işemaj neft promьjslahьnьŋ tedev ylege rajondarьnda eş xaqь hər vaqьt yð vaqьtьnda birelmaj. Mahalan, eş xaqь hər ajðьŋ 16-sь kenendə birelergə tejeş bulha la, 20-25 tarenda gena birelə. Avgust ajь eş xaqь 1-sentəbrgə la tylənep betmane. 2-nomer Іь tiqte jarьv zavodь menən, 2-rajondьŋ kyp eşselərə avgust ajь eş xaqьn almaqandar əle.

Profsojuz ojoşmahь eşselərðən eş xaqtarьn yð vaqьtьnda birelep barьvьn tə'min itevðə nьqь eş kyrergə tejeş.

N.

IŞEMBAJDA

IKMƏK HATЬV OJOŞTOROLMAQAN

Kirof ismendəge Işembaj neft' promьjslahьnda eşselər tə'minate jaqşь ojoştorolmaqan. Promьjsla 3 urenda ikmək larjogь bulьs la, unda irtənən alьp kiskə tik em 500 ðan artьq eşse siratta torðar. Siratta torovsьlar ikmək jeimav arqahьnda ikmekheð ðə qajtьp kitergə məʒbyr bulalar. Qatьnlarь bulmaqan eşselər siratta torop, eşta progul jahaŋqa məʒbyrðər.

Begengə kenə ber ikmək hatьv larjogьn arqьь larjogьn ojlandersələr.

Larjoklarda kyp vaqьt ikmək bulmaj. Sөnki pekarnalar yððərenən kendəlek normalarьn ytə mojðar. Ikmək sujathьð itep beşeralər. Promьjslanьŋ jetəkse ojoşmalarь eşselər tə'minatenəŋ jaqşьrtьvьnda konkret saralar kyrergə tejeş.

NURMƏXOMƏTEF.

— *** —

SAFRONЬF XATTARÐЬ YÐ VAQЬTЬNDA TAPŞЬRMAJ

Məlajəz rajonь Arqayьl sovetь pocta ylege nasar eşləj. Ylek mədire Safronьf gazetaqa jadqan xəbərðərðe, xattarðь adrasь ðereð bulha la, ðereð tygel tip kirə qajtara. Mahalan, 25 avgusta minen jebərgən xatьmdь adresь ðereð tygel tip kire qajtarьp birðe. 40-60 kilometr jerðən jadalqan xattarðь 10-15 ken buјьna adresattarьna tapşьrmaj. Pocta la telefon menən həjləşep bulmaj. Bьnьn esen avьl sovetьnьŋ rəxsəte talap itelə.

Rajon pocta ylege tid arala bьl yleksanenəŋ eşen jaqşьrtьv julьnda sara kyrergə tejeş.

F. Rim.

TƏÐƏTEV

Gazetabьððьŋ 221-hanьnda SSSR Sovnarkomь həm VKP(ь) Ydək komitetьnьŋ ikmak xəqьn eskodlandьrьv, it həm başqa produkttarqa bulqan kartocka sistemahьn beterev turahьndaqь qararьnda „Zirqa" tigən hyð „Sьjr" tip xata kitken. Şunь „Zirqa" tip teðatep uqьrqa kərək. Şulaj uq 224 handa, 1-bitta, maja tuplav barьşь turahьndaqь svodka 26 sentəbrgə tip xata kitken. Şunь 20-sentəbrgə tip uqьrqa.

Redaksia.

PRIZЬV BARA

PRIZЬV BAJRAMЬNA ƏJLƏNDE

Sьşma rajonь kolxozsьlarь 1913 jьl tьvьqan jəştərðe prizьv punktьna dur intuziazm menən oðattьlar. Hər ber kendə jaŋь eş elgelərə birep bildələjðər. Mahalan: Iske Musa avьl sovetьnda prizьvniktarðь oðatьv ajьnda prizьvniktarðь oðatьv ajьnda davlətkə 85 sentner igen qojьp, davlətkə 85 sentner igen hatьldь, 3500 hum maja tuplanhatьldь, it tapşьrьv zadanieнь ... 45 jьnьa 51 baş ere mөgəðle, 45 baş vaq mal tapşьrьldь.

Arьslan sovetьnda 350 sentner igen hatьldь, 10,500 hum maja tuplandь. Şulaj uq ... sovetь la davlətkə 360 sentner igen hattь, 1350 hum aqsa tuplandь.

Kolxozdarda prizьvniktarðь punktqa oðatьv dur bajramqa əjlənde.

ƏSƏT

EŞ JARЬŞ MENƏN BAŞLANDЬ

Sterlebaş rajonь prizьvniktarðe əðerlek menən qarşьlanь. Prizьv punktьnda kyŋgədhələr ojoştorolðo. GTO qa norma birev esen urьndar jəhəðə. Bьl jьl prizьv kampaniahьn elgələ ytkərev esen Sterlьtamaq rajonь menən jarьşqa sьqtь. Bьrə eş jarьş nigeðendə başlandь.

Prizьvnьn berense kenе rajonda qьðьl obozdar menən bildələnde. „Qьðьl majaq" kolxozь 70, „Buzat" 100 sentnerðan qьðьl oboz ojoştorop, kooperatsia aşa davlətkə igen hattьlar.

Ş. R.

Berense ken jeneвðər menən bildələnde

Auьrьjazь (Telefon buјьnsa). Kisa, rajonda 1913 jьl tьvьqan jəştərgə prizьv başlandь. Prizьvqa berense bulьp, Bagenes, Bergaзovka, Kasas, Ojamar, Taləzь həm Tajlь kyl sovettarьnьŋ prizьvniktarь ojoşqan rəveştə jeŋev raporttarь menən kildelər. Kasas sovetь prizьvniktarь 2868 hum maja tupladьlar, davlətkə 9 sentner it tapşьrðьlar. Sultanmorat sovetь prizьvniktarь, prizьv ismenə qьðьl oboz menən davlətkə it nalogь isəbenən 15 jək qoş-qort tapşьrðьlar. Şul uq avьl sovetь „Uraq" kolxozь kooperatsia aşa davlətkə 2 meŋ sentner igen hattь. Taləzь prizьvniktarь 11840 hum maja tuplanьlar.

Rajon davlətkə igen tapşьrьvðь, orloq ssudalarьn qajtarьvðь həm MTS qa naturalata tylevðe 100 protsentь menən tamamlanь. Maja tuplav planь 106 protsentqa ytəldə. Prizьvьŋ berense kenе jeŋevðər menən bildələnde.

ABDEJEF

ILDEN IŊ JAQЬŞ ATЬVSЬLARЬ

HYRƏTTƏ: Donja atьvsьlarь jarьşьnda qatnaşьvsь, Leningrad OSOaviaxim sьor komandahь atьvsьhь ip. LUNEF. Ul 400 ... ocko-nan 396 ocok alьp ildeŋ iŋ jaqşь atьvsьhь ismen yðlaşterðe. SOJUZ FOTO

„ALDAN HORAP BARAM"

— „Min 1914-se jьlda tьvqanmьn. Lakin ber jьl kejevðe qalqan hanalьm. Bьjьl yð telənðaq həm ... menən armiaqa kitergə horap qariza birdem. Havьləqьm jeitə, mine Qazan normal'nьj uqьv jortona aldьlar.

Min armiaqa kitəm. Bьl dur şatlьq! Jəştan jətim qalьp yθtem. Şulaj ðа havьləqьmdь haqlanьm. Kilərəktə min iŋ disiplinalь qьðьl armejes bulьrqa hyð birəm".

Davləkan rajonь, Iŋanqol avьlь Jasin Ojamar iptəş oşolaj jaða. Xat asьq. Xat kominiaria talap itmaj.

Kendelek vaqiqalar

* 1934 jьl 30 dekabrda Aqideleden an jьq jar ... menən ... arahьnda ... jьl kyperə ... Jannda bis per dokumentь bulmaqanqa ... kem bulqanьn, qajðan ... hem ikənlegen ðə belev mənkin bulmaj. Keje juqalqanlьq turahьnda militsia idarahьna xəbər itelgən ðə bulmaj.

Bьnь ... ajðar ... URO qulьnda ... qarap, unьŋ taneş ... sanen — Başkonditer fabrikahьnda ... xeðmət itevse Valentina Kos'modemjanskaja bulqanlьqь ... Unьŋ ire Anatoli Kos'modemjanskij, ... buxgalter, şul vaqьttarða Øfenən kitep juqalqan bula.

Başqortostan N.K. militsiahь UGO hanьn ... saralar kyrev arqahьnda Anatolidan ... Petrь qalahьnda qulqa alьna.

Anatoli ... jinajatьn iqtiraf itə, ... sudqa ... Tikşerev tikleme tamamlanьp, ... sud organdarьna tapşьrьldь.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

MƏKTƏPTƏRGƏ BOL'ŞEVISTIK TƏRTIP HƏM DISSEPLINA

Xəðergə kendə sovet məktəptəre xəkymət kiterenən 50 protsentqa jaqьn summahьn tolalar. Ularðьŋ materiəl jaqtarь jьldan-jьl jaqşьra, uqьv əsbaptarь menən tə'min itelevðəre arta. Bol'şeviktar partiahь həm sovet xəkymate məktəptərgə, ularða eske tərtip həm uqьtьvsьlarðьŋ eştərenən sejiatьn kyterevgə bik dur iqtibar itə.

Ip. Stalin, məktəptərðə bol'şevistik tərtip, uqьv-uqьtьv eşteren jaqarь kytərev həm balalarqa kommunistik tərbiə birevðə tuqtavhьð julaşsьlьq itep, jəş bьvьnqa dur bojev həm ular turahьnda qajqьrtьvðь kyrhətə.

Hьqqь 3-4 jьl esendə, SSSR Xalьq komissarðarь sovetь həm partianьŋ Ydək komitetь tarafьnan məktəptər turahьnda sьqarьlqan ber nisə qarar həm konkret kyrhətmələr bьnь bik asьq dəreləjðər. Bьjьl avgust, sentəbr ajðarьnda qьnа neð partianьŋ Ydək komitetь həm Xalьq komissarðarь sovetьnьŋ məktəptər turahьnda eske tərtip qararьn aldьq. Bьl qararðarða bol'şeviktar partiahьna qьna xas bulqan balalarðь həjev, ularqa dur əhəmiət birev həm kommunizm tedevsеlər itep tərbiə itevðə alьnda; konkret saralar kərək ikənen asьq rəveştə birelgənen kyrəbeð. Bьl qararðar, Sovettar sojuzьnda balalar, jəmqiət formatsiahь ... ...

Qozqan ... qamьrðar, beððəŋ məktəptərgə, unda uqьtьvsь, tərbiəselərgə taqь la bik dur həm javaplь eş jekmətələr.

Oşo burьstarðьŋ bereһe—məktəptərðə tərbiələqьn şarttar nigeðendə uqьv-tərbiə, aqь tərtip urьnlaştьrьv, bol'şevistik disseplina həm kul'tura urьnlaştьrьvðan tora. Beððeŋ məktəptəreбeð əle haman da yððərenen burьstarьn tulьhь menən aŋqara alqandarь juq əle. „Təp jeteşhedlek" davam itə. Uqьvsьlarðь gramotalь itevðə jetərlek kəraş həm iqtibar juq. Uqьtьvsьlar qarap uðqan dəftərðərðə, tөðətelməj qalqan ber nisə xata tabьp bula. Tərbiə eştəre organik rəveştə dərestərgə bəjlənməj, ajьrьm eş itep qarala. Məqərlь organdarь, məktəp direktor həm mədirðəre, şulaj uq bik kyp uqьtьvsьlar məktəptərðə kul'turalь itevðə, bol'şevistik tərtip urьnlaştьrьv, partia həm xəkymət qararðarьn tulь kejensə bojonqo aşьrьvьða jetərlek tiklem aktiv eş kyrhətelməj. Bьl xəldər sovet məktəben jaqarь baðqьsqa kytərergə həm gegant rəveştə alqa jəbərergə tiðek birməjðər-qamasavlьq itələr.

Başlanqьs, tulь bulmaqan urta həm urta məktəptərðə uqьtьv eşen ojoştorov həm eske tərtip turahьndaqь qararða uqьtьvsьlar bik kyp tiðdərðən ... qa asьq javap birelər. Şul uq vaqьtta bьl qarar ... ber-ber ... ...

Balalarðь məktəpkə alqanda artьq həm kərəkməgəngə horala torqan spravkalar betərelə. „Məktəptərðen direktorðarь (mədirðəre) aldьna ata-əsələr həm balalar menən iqtisadlь həm hьðgər menasəbət itev"—məs'ələhe qujьlьp, məktəptərðə eşlevselərðen sovet məktəbeneŋ direktorьnьŋ baðqьsьna kytərelev esen kul'tura minimumь birelə. Qьsqьmьsa alqanda xəðergə kendə bьl qararðь praktik ytəvðə bərə uqьtьvsьlar massahь aldьnda konkret burьs bulьp, qararðь popularləşterev, unь uqьvsьlar, ata-əsələr həm eşsəndər massahьna dərəð jetkerev tora. Bьnьŋ esen tid arala rajondarda bulqan uqьtьvsьlarðьŋ ber kenlek jьjьlьştarьn ytkərergə kərək. Bьl jьjьlьşta təp məs'ələ bulьp „başlanqьs, tulь bulmaqan urta həm urta məktəptərðə uqьtьv eşen ojoştorov həm eske tərtip turahьndaqь" bulqan 3-sentəbr qararьn xəðerðən nisek itep praktik ytkərev məs'ələhe qujьlьrqa tejeş. Şunьŋ menən bergə xəðerðən yk, qararda kyrhətelgən uqьv jьlь strukturahьna kysev, bьl kysev natijahьnda başlanqьs məktəptərðə uqьv jьlь 19 kenge, tulь bulmaqan urta məktəptərðə 20 kenge oðajьvьn kyrhətergə kərək. Jaŋь uqьv planьn alqanqa tiklem xəðergə vaqьtta bulqan uqьv planь menən eş itevðe, dərəs arahьnda jьbьla torqan tənəfes, uqьvdar başlanqandan hun uqьvsьnь qabul itelmav həm itelgən vaqьtta kemdər itelevəŋ, məktəptə tərtip boðovsьlarðь məktəptən sьqarqanda məktəp mədirðəre həm direktorðarь yððəre genə sьqara al-mavðarьn nьq belderergə kərək. Ydək komitetьŋ qararь bulьvqa qaramaqtan bik kyp məktəptər əle haman da uqьvsьlarðьŋ belemdəren bildələvðə itəke otmetka menən baralar. Bьl dərəð tygel. Bezə məktəptər xəðerðan yk biş dərəsəgə—jaqşь, nasar, bik nasar, urtasa, jaqşь, otliсno otmetkalarьn kysergə tejeştər. Oşo uŋaj menən uqьtьvsьlarqa, aqьqa tiklem qullanьlqan „qənəqətlənerlek" menən xəðer qullanьrqa tejeş bulqan „urtasa" tigən otmetka arahьnda prinsipial bik nьq həm asьq ajьrma bulьvьn aŋlatьrqa kərək. „Qənəqətlənerlek" otmetka alqan uqьvsь məktəptə ytələ torqan fəndərgə həm belemgə ejə bulqan, tigən hyð bulha, urtasa tigən otmetka unan tьvqan həm uqьvsьnьŋ alqan beleme qənəqətlənerlek bulmavьn ul nisek bulha la dyrlense dərəzə otmetka „jaqşь"qa kytərelergə tьrьşьrqa tejeş tigən hyð.

Kəŋəşmələ, Rajono mədirðəre, bьl qararðь məktəptərðə balalar, pionerðar, komsomoldar, məktəptən təş ata-əsələr həm eşsəndər arahьnda nisek eşləv turahьnda kyrhətmələr birergə tejeştər.

3-sentəbr qararь sovet məktəptəren bьvьn maqnalə kul'tura la itevgə, kyp məktəptərðə davam itep kilgən əsəraqlьq, kul'turahьðlьq, iqtibarhьðlьq həm tərtiphedlektərðe beterevðə, uqьv tərbiə eşterendə bulqan „təp jeteşhedlektərðe" beterevðə kəslə iktr bulьrqa tejeş. Barь şul saqьnda neð, məktəptərebeððə Lenin-Stalin məktəbe dəv dərəzəhenəŋ uj qanь balaqьsьna kytərəsəkbeð.

Ş. Jamalejaf.

JER TƏRƏVSƏLƏR KURSЬ ASЬLA

Başqortostan ASSR Sovnarkomьna qaraьa həm SSSR Narkomzemьnan jer tedev ylegenən bajarьqa nigeðendə Başnarkomzem Øfe qalahьnda—jerðərðe kolxozdarðan məŋge fajðalanьvqa tapşьrьv esen davlət aktarь jazьvqa əðerlek həm jьrev eştəren, ojemka eştəren ajьrьvsь texniktar əðerləj torqan 8 ajlьq kurs asa.

Texniktar kursьna urta məktəptən kenendə 7 klassьn tamamlaqan keşelər alьna. Kolxoz jer teðələşe eştərendə jden kyrtatə alqan kolxoz jer ylsevsehe—başqorttar aldan tatьla.

Qarizaqa qušьp tyvəndəge dokumenttar birelergə tejeşle:

Məqlymətə turahьnda tanьtma, tьvqan jele, sotsial sьqьşь həm sotsial xəle, havьlьqь həm xəzək balðaŋgьnьqь turahьnda beleşmələr həm pasport.

Kursanttar dəjem torlaq həm ajьna 75-100 hum arahьnda stipendia menən tə'min itelələr.

Kursqa kerev srogь—5 oktəbr'.

Qarizalarðь: Øfe qalahь, K-Marks uramь—23, jer tedev ylegenə jəki Øfe qalahьnda rajon jer ylegenə birergə mөmkin.

Rajondarðan Başnarkomzem rəvereska buјьnsa komandirovka menən kilevse keşelər 8 oktəbrðə Øfe qalahьnda bulьrqa tejeştər.

1—1

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevral'da raslanqan davlət rejestratsiahь qaqiðələre tərtibe turahьndaqь polozente („Xəkymət sojergərь həm zakondar jьjentьqь" 1931 jьl №8, st. 99, „Finans—xuðalьq zakondarь ylgehe" 1931 jьl №13) nigeðendə 1935 jьl 17 avgust №113/72 nomerь alьnda jьrtьlьp çaxs (pedprofte) rejestrqa terkəle.

Uçreždenielərəŋ isme: Başsojuzðan savða idarahьnьŋ aşьvs menən savða kontorahь „LESKOOPTORG".

Eşlajasak eşe: sьqьtan eşləngən tedev materialdarь, meвel'dərðe, aqas eşlənqelərə həm unьŋ kymalaj həm vaqьlap hatьv,

Eşmakarlьk rajonь: BASSR həm SSSR.

Rasсot sçotь nomerь, Davlət bankahьnьŋ Başqortostan kontorahьnda 01/13392.

Adresь: Øfe qalahь, Ioqarqь savða majðanь korpus №14.

Upravlajuşij—KAMALEF.

1—1

TAVЬŞLЬ KINO-TEATR „JAŊALIF"

BӨGӨN HƏM HƏR KӨN

zagranitsahan kiterelgen ... la tavьşlь fil'm.

PETR (PETKA)

Bьl fil'm 1935 jьl Məskəvðə II-xalьq ara kino-Festival'da ylak taldь.

Seanstar kis 6,5 həm 10 saqattarða, jьl kendəreðə kendəð saqat 4 tə başlanь.

Kassa kendəð saqat 2 həm asьla. Fojeda L.S. Smarnof jetəkselegendə qьðь orkestr ujnaj. Predprijatie həm uçreždenielərðən kollektiv zajavkalar qabul itelə.

KINO-TEATR „IÐEL"

BӨGӨN

ZƏŊGƏR JAQЬALAR

ligen jaŋь fil'm kyrhətelə. Ujьn 6,5 həm 10 saqattarða başlanь.

KUL'TURA HARAJЬ

4, 5, 6, OKTƏBRÐƏ qaðьr ... səzən asьlьrь

„PLATON KRE-CET"

A. KARNEJCYK ƏҪƏRE

Teatr kassahьnda aldan biletlar hatьv başlandь. Kassa hər ken saqat 4 tən 10 qa tiklem asьq. 1, 2, 3 oktəbrgə tip bildələngən udarnik biletlarь məjbərь ajьnan şul uq kendərðə jeraj.

„Başqortostan" gazetahьnьŋ telefon nomerðarь

Redaktor	—83—87
Urьnbaharь / Partia ylegeь	—86—42
Sekretariat—	—82—82
Avьl xuðalьqь / Mətbuqat ylegeь	92—97
Tyban mətbuqat / Tikşerev ylege	93—17
Izdatel'stvo	—8 1—65
Iqlandar qabul	—93—33
Tonge redaksia	—83—03

Øfe, „Oktəbr Natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2208
Glavlit vəkile № 2998

BARLЬQ ILDƏRƏEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDI! AĻЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) пьң Başqortostan Əlkə həm Əfe qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е. Сазонова, корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 228 — 5 OKTƏBR, ŞƏMBE, 1935 JЬL

AĢJAS ƏĐERLƏV PLANЬ TURAHЬNDA

VKP(в) NЬҢ BAŞQORTOSTAN ƏLKƏ KOMITETЬ HƏM BAŞQORTOSTAN ASSR XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

1935 JЬL — **26 SENTƏBR**

1935 jьldьң əs kvartalь (1-se, 2-se həm 3-se kvartaldar) dauamьnda aqas əđerlav həm aqas taşьv planьnьn faktik ytalesenə sulaj uq SSR Sojuzь Narkomlesь tarafьnan Jozuralles trestьna 1935 jьldьң IV kvartalьna həm 1936 jьldьң I kvartalьna birelgən kontrol' handarqa tajanьp, VKP(в) Əlkə komitetь həm Başqortostan ASSR Xalьq komissardarь sovetь qarar itələr:

1. Jozuralles trestь bujьnsa kədgə-qьşqь osorqa (1935 jьldьң IV kvartalь həm 1936 jьldьң I kvartalь) aqas əđerlav həm aqas taşьv planьn tyəndəge miqdarda raslarqa (meң festmetrđarđa):

a) AĢJAS ƏĐERLƏV BUJЬNSA

	1935 jьl IV kv.	1936 I-kv.	Sezon ősendə bətəhe
Əşkə jaraqlь aqas	1060,0	920,0	1980,0
Utьn	590,0	480,0	1070,0
Bətəhe	1650,0	1400,0	3050,0

в) AĢJAS TAŞЬV BUJЬNSA:

	1935 jьl IV kv.	1936 I-kv.	Sezon ősendə bətəhe
Eşkə jaraqlь aqas	570,0	1338,0	1980,0
Utьn	320,0	862,0	1182,0
Bətəhe:	890,0	2200,0	3090,0
Şul jemlenan:			
Mexanizmlaşьrьlqan juldarđan	114,0	208,0	322,0
Ratsionallaşьrьlqan juldarđan	191,0	603,0	794,0

v) JULDARĢA SЬĢARЬV BUJЬNSA:

	1935 jьl IV kv.	1936 I-kv.	Sezon ősendə bətəhe
Mexanizmlaşьrьlqan həm ratsionallaştьrьlqan juldar er gehena	400,0	710,0	1110,0

g) RAZDELKA BUJЬNSA:

	1935 jьl IV kv.	1936 I-kv.	Sezon ősendə bətəhe
Eşkə jaraqlь aqas	173,0	113,0	286,0
Utьn	212,0	262,0	474,0
Bətəhe:	385,0	377,0	762,0

2. 1935 jьlqь navigatsiala tal menan aqьđьv esen aqastь qaş hallav planьn 399 meң festmetr kylamendə raslarqa.

3. SSR Sojuzь Xalьq komissardarь sovetьnьn 1933 jьl 19 sentəbr qararь eigedendə, kyrhətelgən planda rajondarqa həm lespromxozdar...

...ytələ sarьvьn tə'min itergə, əsь maqsat menən kolxozdarđa, unьң pravlenia aqzalarь aralьnan javaplь brigadirdar billdalop, urman eşenə maxsus brigadalar ieđergə, eşlangan kvartaldьң ərense kendarendə yk brigadalarđьң eş urьna narьvđarьn tə'min itergə həm dogovor jaklamaların julьhьnsa ytəgəngə tiklem ulardь urmanqa ebərelergə məđbyr itergə.

9. Rajon başqarma komitettarьnьң predsedateldare həm lespromxozdarđьң direktordarь aldьna lespromxozdar menən kolxozdar arahьnda kuşalьq dogovordarь tiđov tamam bulьvь menən, ləkin oşo jьldьң 12 oktəbrenən də qalmajьnsa hər ber rajonda kolxoz predsedateldarenen kəңəşmələren saqьrьv, ularqa kolxozdar tarafьnan billdalangan urman brigadalarьnьң brigadirdarьn motlaq ьbqьtьrьv həm ɘsь kəңəşmələ tyəndəge məs'ələlərđe jentekləp eşləv həm billdəlav məđbyriəten qujьrqa:

a) brigadalarđьn eşlaren ojoştorov tərtibe, brigadirđьң role həm javaplьlьqь;

в) brigada tarafьnan eşlarđen ytəleşen ucotqa alьv, kolxozsьlarđьn xeđmət dəftərđərenə eşlangan xeđmət kondaren jađьv (xeđmət kenenə kisəp jahaqanda) tərtiben həm lespromxozdьң kolxozsьlar menən ьhaplaşьv tərtibe.

10. Ytkəndə lespromxozdar menən kolxozdar arahьnda kuşalьq dogovordarь təđegən vaqьtta formal'—bjurokratik metodtarqa jul qujьlqanlьqьn, jaңьl dogovordar kolxozsьlarđьң dəjəm jьjьlьştarьnda jenteklap tikşerməjensə, ularđь tik lespromxoz vəkildəre həm kolxoz predsedateldare jəki pravlenie aqzalarь qьna quldamqalav vaqьqьlarь bulqanlьqьn ьbapka alьp, lespromxozdarđьң direktordarь həm kolxozdarđьң predsedateldare aldьna əndəj praktikaqa tiş jul qujmav həm quldamqalaqanqa tiklem dogovordьң projekttarьn dəjəm jьjьlьştarđa kiң ravesta tikşerevđe tə'min itev məđbyriəten qujьrqa.

Lespromxozdar jaqьnan dogovordarđьң lespromxoz direktordarь tarafьnan jəki ularđьn doverennostarь bujьnsa direktor urьnbaşarđarь, urman punkttarьnьң nacal'niklarь həm texnik jetaksələre tarafьnan, ə kolxozdar jaqьnan ularđьң predsedateldare tarafьnan quldamqalanьrqa tejeşlegen billdələrgə.

11. Juzuralles—ip. Devetkoifь həm lespromxozdarđьң direktordarьn kədgə-qьşqь sezonqa bəţə əđerlek eşlaren tyəndəge sroktarđa tamamlarqa məđbyr itergə:

a) ykkə saraklarđь, munsalarđь, aşxanalarđь, pekarnьjđarđь, larjoktarđь həm vaqьtlь konuşlьjđarđь remontlav həm jaңьlarđь tiđov eşen—oşo jьldьn 10 oktəbrenə;

в) at menən aqas taşьv esen billdalangən bətə juldarđьn, jərgeş soslavtьn həm jul qor...

...daqlar tarafьnan dogovordarđьn ytəleşen, şulaj uq rajondar bujьnsa billdalangən zadanielarđьң ytəleşen dərəţ həm yđ vaqьtьnda ucotqa alьvđь tə'min itergə məđbyr itergə.

18. Rajon tarafьnan yđđəre esen 1935-1936 jьldьң kədgə-qьşqь osorona billdalangan kylam zadanielarьn jaqьn ylagan avьl sovettarьna həm kolxozdarqa ektomə zadanielar ebərgə jul qujmaьqa. hər ber avьl sovetь, kolxoz həm janqьdьq tarafьnan ular esen billdalangan zadanielarьn yđ vaqьtьnda tis ber hydhed ytələvenə ireşep, aqas əđerləv bujьnsa billdalangan zadanielarđь ytəvđən tajpьlьvsьlarđь zakon aldьna javaplьlьqqa tartьrqa xarakləge turahьnda VKP(в) rajkomdarьna həm rajbaşqarmalarqa aldan bəldererga.

19. VKP(в) rajkomdarьnьң sekretarđarьn həm rajon başqarma komitettarьnьң predsedateldaren—urman əştərenen rajon esen rəslanqan planьn billgelangan sroktarđa 100 protsentqa ytəv esen ular ajrьm javaplьlьq alьp ...

VKP(в) nьң Başqortostan Əlkə komitetь sekretarь **ISONCYRIN**.

Başqortostan ASSR XKS predsedatelь **BULAŞEF**

HUNQЬ BIŞ KƏNLƏKTƏ

HUQЬV, EЬKERTLƏV 2,1 PROTSENTQA QЬNA YБTE

EЬKERTLƏV

Ykən jьl ərense oktəbrgə respublika bujьnsa eькertləv 94,1 protsentqa ytəlgəjne. Bьjьl 1-oktəbrgə eькertləv ni barь 79,7 protsentqa qьna ytəlde. Sentəbrđen hunqь biş kənlə-gendə kendərđeң matur bulьvьna qaramaьtan eькertləv eşenda bьnьlьş bətenləj bulmanь. Ybeş 2,1 protsent qьna buldь. Eькertləv eşenə nasьq birep jetkermavsə **Qariđel**, **Dьvan**, **Malajaz** həm **Sterlebaş** rajondarь əle lə xurtьqlь hejrələlər. Qariđel—50,8, Dьvan—55,3, Sterlebaş—61,1 həm Malajaz rajonь 63,8 protsentqa qьna ytəneler. Eькertləvđen mohimlegen belgan **Əlşəj**, **Baltas**, **Davlekan** həm **Əfe** rajondarь eькertləv eşen tamamlanьlar. **Blagoveşşin** rajonь la ydenen xatalərьn tə-dələvđə ьbq eş kyreve arqahьnda eькertləvde tamamlanь.

HUQЬV

Aşlьq huqьv eşenda lə respublika ykən jьlqь qarənqanda artta bara. Ykən jьl ərense oktəbrgə 58 protsent igen huqьlqan bulha, əsьl ərense oktəbrgə ni barь 52,2 protsent igen huqьldь. Huqьv eşendə lə sentəbrđeң hunqь biş kenləge nəser kyrhətkestar birđe. Biş kenləktə ni barь 2,1 protsent qьna ybeş buldь. Respublikanьn 27 rajonь igenđeң jartь eleşen də huqmaqan. Bigerək lə **Jьlajьr**, **Bajmaq**, **Əbjəlil**, **Xajbulla**, **Ucaly** həm eькertləv eşenda lə artta bejalgan **Malajaz**, **Dьvan** rajondarь huqьv eşen jenəjatsel budalar. Ular 22-42 protsent qьna aşlьqtь huqqandar. Bьl rajondarđa huqьv eşeneң bьndəj barьşь huqqь biş kenlektə bulqan matur kendarđe lə tulьjьj faжdalanmavđaren aşьq kyrhətələr.

KƏNBAQЬŞ

Kənbaqьş urosajьn jьjьv 36,4 protsentqa ytəlde. Bьl tapqьrđa lə yheş bətenləj qənaqatlənerlek tygel. Hunqь biş kenlek barь 5,9 protsentqa qьna yheş birđe. Kənbaqьş urosajьn jьjьvđa tik **Bozajaz**, **Məgar**, **Ster**...

ITALIA—ABISSINIA KONFLIKTЬ

ITALIA SAMOLJOTTARЬ ABISSINIA QALALARЬN TUPQA TOTALAR

Zeneva, 3. Millattar ligahьnьң sekretariatь Abissinia tьşqь eşlər ministre tarafьnan quldamqalanqan tyəndəge telegrammanь aldь:

— „Millattar ligahьnьң sovetьna həm Liga aqzalarь bulqan davlattarqa tyəndəgelərđe bəldererđe horajьm: bəgen, 3 oktəbrđə Irtan Rasa Sejjymdan alьnqan telegramma Abissinia xekymətenə Italia huqьş samoljottarьnьn bəgen irtən Adua həm Adigrat qalalarьn tupqa tota başlaqanlьqtarьn bəldera, şunьn arqahьnda qalanьң grazdan xalqь arahьnda—qatьn-qьđđar həm balalar arahьnda—kyp qorbandar bulqan həm kyp jortar jemerelgən. Agame provinsiahьnda huqьş bara. Abissinia territoriahьnda bulqan əsь faktar Abissiniaпьң granitsalarьn bođov həm Millattar ligahьnьң ustavьn bođov bulьp tora".

ADUA QALAHЬNA BOMBALAR TAŞLAV HƏĐƏMTƏHE

Zeneva, 3. Millattar ligahь Abissinia xekymətenen tyəndəge bəlderevđe aldь: „sedden təvgə telegrammabьđqa əblana ravesenda xəbar itəbeđ: bəgen irtən Italianьң dyrt aeroplanь Adua qalahьn tupqa tottolar həm tyahendə „qьđьl tare" flagь bulqan bol'nitsaqa ərensə bombalarьn taşlanьlar. Irtən 10 saqatta ike aeroplan Aduanь denqe tapqь tupqa totto. Bьnqa tiklem bətəhe 75 bomba taşlandь".

⁂

London, 3. „Sentral' n'jys" gazetahьnьң Adiss—Abebalaqь xəbarsehe bəlderə: rəsmi məqlymattar bujьnsa Adua qalahьn havanan tupqa totov hedemtəhendə unda 1700 keşe ylterelgan həm jaralanqan. Mareb jьlqahьn kisep sьqqan Italia qaskarđarenen, barь 20 meң keşenən qьbarat. Jajavle qaskar jeңel tanktar artenan həm artilleriaqa qaplanьp hezym itte. Şul uq vaqьtta hava eskadrillalarь əđlekhedəomba taşlanьlar.

Rajtr xəbarsehe menən Addis—Abebala bejlaşkan vaqьtta Abissinia imperatorь tyəndəgelarđe əjtkən: „Min jaңь qьna alqan xəbar bujьnsa Italia samoljottarь tarafьnan Adua qalahь əbtenə taşlanqan ərensə bomba qьđьl tare bol'nitsahьna tejep, şəfqət tulaşьrьn ylterqan həm jaralaqan".

Abissiniala iqlan itelgən bojoroq bujьnsa bəlo şpiondar həm mobilizatsia turahьndaqь bojoroqqa bujhьnmavsь abissinialar his kisekmaьtan jaza itelasəktar.

ITALIANDAR ABISSINIA NAN KITƏLƏR

Vena, 3. Adiss-Abebanan xəbar itevə bujьnsa Italia qaskarđarь Abissiniaqa hezymьnьn bajьlav aljanlь unan Italia cinovniktarь kitə başlaqandar. Adua qalahьndaqь Italia konsule Abissinia vlastarьna bəldermajensə kətməgəndə qalanan kitkan. Italianьn xəvfə vəkile şulaj uq kətməgəndə Adiss-Abebanan kitkan həm ydenen bətə qaqьđđarьn jaqqa ьбqьrьp algergən. Italianьң ber telegrafistь Abissinianьң Makale qalahьnan kitkən vaqьtta apparattarđьң bətə mehim eleştaren vatьp kitkan.

„TAJMS" XƏBƏRSEHENEN ANLATMAHЬ

London, 3. „Tajms" gazetahьnьң Adiss-Abebalaqь xəbarsehe italiandarđьң Abissiniaqa baьvp inevđarenə anьstmalar birep, Mussa—Ali tavđarь trahendəge xal turahьnda bьlaj tip jađa: „xəđer ber ərehenə bojlanmaqan ike sьqanaqlan alьnqan xəbarđar bujьnsa italiandarđьң Abissinia granitsalarьn utqan adnala uq ytkanlekterə belende, əl vaqьtta italiandar ydđərenen mexanizirlanqan cəstarenen jarđamь menən Assaba qalahьnan Abissinia esenə bara torqan juldarđьң ərebe bujlap alqa ьntьlqandar həm his ber qarьşьlьqqa osramajьnsa, dingeđđen 90 kilometr samahь jerđə yđ samoljottarь esen uңaj bulqan aldьnqь bazalarqa urnaşqandar".

Xəbarsenen yđđəre bujьnsa italiandar əsь jaңь bazaqa ərense jul balqandar inde, əsь bazala jerle xalьqtan bulqan kyp qaskar həm samoljottar şulaj uq ber nisə italian afitserđarь bar. Xəbarsə əsь punkt menan Assaba qalahь arahьnda 60 meң qaskar bulqanlьqan, ləkin hьv jetesmave arqahьnda əsь bazala ul qaskarđen dyrten ber əlese genə tora alqanlьqan kyrhata.

Mussa—Ali rajonьndaqь Italia qaskarđare 50 samoljot, tanktar həm bik kyp pulejmottar menan tə'min itelgandar.

ITALIA MATBUQATЬNDA QЬ RƏSMI BƏLDEREV

Rim, 3. Gazettarđan aşьqьs ravesta ьбqarьlqan yđterendəre tyəndəge rəsmi xəbarđe iqlan itələr:

—„Abissinialaqь mobilizatsia sebbđen kolonialarđaqь qaskarđ...

ITALIANDAR TANALAR

Zenevə, 3. Italianьn Ženevalaqь vəkildare Adua həm Adigrat qalalarьn tupqa totovđь qьrqa kirə qaqalar. Ləkin ulardan əsь kirə qaqьvđarь Agame provinsiahьndaqь huqьştar turahьndaqь xəbargə qaqьlmaj.

⁂

Rim, 3. Stefani agentstvohь Italia samoljottarьnьn Abissinia qalalarьn tupqa totovdarь turahьnda Abissinia imperatorьnьң telegrammahь menən alьnqan xəbarđe kirə qaqa.

ITALIA FAŞISTARЬNЬҢ ANGLIAQA QARŞЬ SЬQЬŞTARЬ

Pariz, 3. Kisə Italia faşistarьnьn jerle komitetь „urьnlaşqan jer" ergahenda Italia faşistarь tarafьnan ojoştorolqan demonstratsia bulьp ytte. Bьl demonstratsiaqa 200 keşe qatьşьp, ular „bethen Anglia" „bethen sanktsialar" tip əđləkhed qьsqьrьp tordolar. Politsia qatьşmanь.

Huneraq dur aul'varder rajonьnda 60 keşe samahь frantsuz faşistarь uram bujьnsa „bethen Anglia" tip qьsqьrьp bardьlar. 14 keşe qulqa alьndь.

⁂

London, 3. Italiala hьnav mobilizatsiahь ytkarelgən vaqьtta kyp kenə demonstratsialarđьң Angliaqa qarşь xarakterđa bulqanlьqtarьn kyrhətələr.

LIGA SOVETЬNЬҢ AŞЬQЬS ULTЬRЬŞЬ SAQЬRЬLDЬ

Zeneva, 3. Millattar ligahь sovetьnьn ultьrьşь 5 oktəbrgə saqьrьldь. Sovettьn əsь ultьrьşьnan aşьqьs ravesta saqьrьlьvь beşьbsə angliandarđьң ьbqьşь bujьnsa bulda tip ьbanlarqa mumkin.

13 vəkil komitetьnьn ultьrьşь bəgen başlandь. Komitet ultьrьşьna SSSR ьбn vəkile sufatьnda bəđđen Frantsiaqь ilseneđ ip. Potjomkin qatьşa. Ul bəgen Ženevaqa kilde.

ANGLIA Və POLITIKAHЬN YĐGƏRTMƏJ

London, 2. Rejtr xəbar itə: „kabinettьn bəgengə ultьrьşьnda Italia—Abissinia konfliktьna qarata Anglianьң politikahь elekkesə qalqanlьqь tasь la ber tapqьr qьrqa raslandь. Millattar ligahь jaqlaqan kollektiv sistemanь haqlap qalьv karaklege turahьndaqь məs'ələ bujьnsa kaьinet ber tavьştan hejlənđ.

⁂

JERLE PROMЬŞLENNOST'

OKTƏBRĐEN 18-JЬLЬQЬN ƏĐƏKLƏKHƏĐ QARŞЬLARQA TEJEŞ

...ajьnda planь 95 protsentqa qьna ytəlde. Sentəbr ajьnda lə kylərəleşə tejeş alьmanьq. Sentəbrđeң ike un kenlege 67 protsent urьnьna ajlьq planđan 54 protsentьn qьna birde.

Jerle promьşlennostьң kyp ucastoktarьnda plan ytəlese qurqьnьs aьtьnda. Injartь jьlьqlaqь qudqalьş, jerle promьşlennost tarafьnan nьqьtьlьp qaldьrьlmanь.

Predpriatielarđen qajhь ber jetaksələre 1934 jьlqa qarəqanda bed dur alqa kitlek, 8 aj esendə produksia ьtrevđe 20 protsentqa ytkerđek, predpriatielarđen finans xoldaren ber ni tiklem jaqşьrta aldьq—tidar. Dərəţ. Ləkin ul qьna ьla ađ.

1935 jьldьq planь diskussia esen tygel, ytəv esen birelgən, ьbna bьla ьs bunda. Jerle promьşlennost planьn ytəj alamь? His hydhed ytəj ala. Bьnьң esen ajrьm predpriatielarđe ьбp qarajьq. „Strojmat" trestь (tөđөləş materialdarь eşləp ьбqarьvsь predpriatielar) 8 ajlьq planьn 72,6 protsentqa qьna ytəne.

Silikat zavodь (direktorь ip. **Jensen**) 800 meң kirpes urьnьna...

...**zavodь** (direktorь ip. **Xarcevnikov**) 1580 meң jandьrьlqan kirpes urьnьna 800 meң dana, 1680 meң dana şi kirpes urьnьna 675 meң dana qьna eşlap sьqara aldь. Sentəbrđen 11 dekadahьnda ular taqь la nasьrraq eşlanelar. Avqusta həm sentəbrđe qьđьl kirpes zavodьna bəlo stanoktar əđ tulь nagruzka menən eşlamanelar. **Tegev fabrikahь** („8-mart") avqust planьn 95 protsentqa ytap, sentəbrđe yđ eşen ber ni tiklem jaqşьrta aldь. „**Oktəbr Matiskahь tipografiahь** avqust planьn 88 protsentqa ytap, sentəbrđe qənaqatlənerlek eşləj almanь. Kyrəhen, tipografia direktorь ip. **Silazaf** nacbəmat kyrhəti... ...barьh həqьmlalar jahalmaqьn. Araqlьl esemlektar eşləv bujьnsa **həra zavodь** la nasar eşlane. **Rьjetrest** 8 ajlьq planьn 62,9 protsentqa, avqust planьn ni barь 57,2 protsentqa qьna ytəj aldь, ə sentəbrđeң ike dika...

...hama qьna planьn... ytəgən. **Bajmetrest** ... **Uramvez** ... **Krasno-Usol** ... **Tyaan-Trojtsk** ...

...JƏHYDIN.

Qьđьl armiaqa tatь həm belemle jəştər kilə

HYRƏTTƏ: Əfelə Başsojuz sistemahьnda eşlavsь prizыvnьktardan: MƏXƏMƏTTIN NEF, UKUL'F, ŞƏRƏFETDINEF iptəştər prizьv komissiahьnda. Sovnarkomdьң termeh kəmendəp... ...Panfilof Fotohь.

PARTIA TORMOŞO

IKENSE QABAT TIKŞEREV—KOMMUNISTARDЬŊ AKTIVLЬQЬN KYTƏRDE

Samar-Zlataust timer julь stansa[illegible] partia dokumenttarьn tikşerev[illegible] [illegible]

Partia dokumenttarьn tikşerev[illegible] [illegible]

[illegible]

Transportnik

QЬDЬL ARMIAQA TAŅA HƏM BELEMLE JƏŞTƏR KILƏ

HYRƏTTƏ: Өfө prizьv punkts qьşma komissia vracь KARPOF iptaş Өfө rajonь, Narla sovets prizьvnigь QORBANЬF iptaştьŋ havьŋьn tikşerə.

Fotoklişe

MALSЬLЬQ

KONTRAKTATSIA PLANЬN TIP KONDƏR ESENDƏ YTƏRGƏ

Авыrqazь rajonь kylamenda 1935 jьl [illegible] [illegible]

S. JULAMANЬF.

PLANDЬ TULTЬRЬVSЬLAR HƏM ОДОVSELƏR

Əlşəj rajonь, Qarmьş avьl sovetь, „Başqortostan", „Qьdьl tav" həm „Dim", „Ural" kolxozdarь [illegible]

X. SADIQЬF.

KONTRAKTATSIA ESEN ӘDƏLƏR

Asqьn rajonь, „Bylok" kolxozь 1935 jьl [illegible] [illegible]

Velisin.

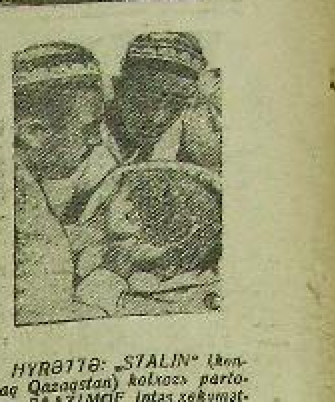

HYRƏTTƏ: „STALIN" (Kongar Qazagstan) kolxozь partorgь SAAZIMOF iptaş xəkymattьŋ tapşьrьqьn tikşerə torqan igenden sejfatьn tikşerə. Unьŋ ergəhendə kolxozsь—TAJNISOF iptaş.

SJEZDQA QATNAŞЬV ӨSЕН KƏRƏŞ BARA

Byzdək rajonь, Araslan avьl sovetь, 1936 jьl [illegible] lьfka il tapşьrьv planьn ytəydə bol'şeviktarsa unьşlь kerəş ojoştordo. Oşonoŋ bədəmlənəndə „Өzən başь" kolxozьnьŋ kolxozsьlarь həm şulaj uq hetselek tovar fermahь 1936 jьlqь il tapşьrьv planьn 100 protsentqa ytənelər.

Avьl sovetь dovmalendəge kolxozsьlar, udarsь kolxozsьlardьŋ III-se өlkə sjezьna qatnaşьv xoquqьn alьv өsen, dəvlətkə ajrьsak nəsqa surьstarьn da vaqьtьnan elek ytəydə aktiv kerəşələr.

A. Өzbərejef

D. JULTЬJ HƏM S. QUDAŞ IPTƏŞTƏR BAJMAQTA

Bajmaq zavodьnьn tarlьsь jьlьv eşe сojьrsь Bajmaqqa sarqьn Başqortostan jadavsьlarь D. Jultьj həm S. Qudaş iptəştər 12 sentəbrdə „Kommunar" kolxozьnda воldьlar. Ular kolxozsьlar menən həjləşep kolxozdьŋ eştəre menən tanьştьlar. Kolxozsьlar ular menən osorasьvdan dur qənəqətlənev seldertilər.

Ojadьrsajef

Kəndəlek vaqьjqalar

☐ 18 sentəbr, kiske saqat 10 da Motor zavodьnan ydək klunьna qaqьp qьtьs kejenep ser keşe kilep ine. Jo- meqon ser tip, Nikolaj Morozoftьŋ qьsьp alьp saqьp kitə. Mor zol bis ylonmətilən ejərep saqa. Urьnda ularqa taqь ser keşe qoşala. Kiralan ser 30 metr ьzmьsь kitenqə atlqeleф keşelər Morozoftь jodьroq menan huqьp juqьlar da, osmoiərdən talap joq bulalar.

Ojaleqe militsianьŋ IV-qalz eylegequnda uq jenajatselərdən edənə feqə həm qalьqa ala.

Bular: Motor zavodьnda akaper su- nь xedmət itevse, elek ta ser taper J.Q. 74 statьlь menən xokam itelgən A.S. Jakuvlev, hiс qajda eşlemaj, ydən VLKSM aqzalь itep josetevse, elektro montjor V.S. Bragin: mo?? zavodьnda molar bulьp eşlovse J.A. Vaxrameqefь elek motor zavodьnda kkar, bulьp eşlegan A.G. Kovaljof bulьp saqalar.

Ojaleplelar qulьqa alьnьp, eştar ope- qa sirelde.

☐ 30 sentəbrdə Ojadalqalejef Өl. Qərsaqьqalь avьlьnan Өfəgə kilgəndə Səjganski bulanə rajonьnda ike aitgehed keşe unьŋ həjbэn həm aqşahьn talap alьp kitkəndər. Talavsьlar totolqandar. Plotko Vladimir, unьŋ olo ulь Plotko Fedor həm Raxmatullindar aulqandar. Alьnqan ajberdər Ojadalqalejefkə qajtarьldь. Jenajatselar javapqa tartьldьlar.

* *

☐ Aerodrom rajonьndaqь urmanda 30 sentəbrdə ujnap jərevse balalar ylgən balь kevdəhen tapqandar. Vrac qarasqandan hun jana tьvqan bala ulexeqa taşlauqanlьqь raslanda.

Aslaxof Faddej Frolovic ydən Blagoveşsin klubьnda xudoznik bulьp eşlovse tip hanavьь. Blagoveşsin rajonьnda fotografia modire Arxipottan 400 hum aqsahьn həm paspotьn urlap qasqan. 1 oktəbrdə Өfəgə kilgəndə hьv tramvajьnda Aslaxof totoldo. Ul tramvajda ularap kilgən Өfə lespromxozьnьŋ baş buxgalterь Kuzьsin Ignat Maksimovicьŋ ıııq ereek aulsьvsьn tajdalьsьp portfelьn baldьrьp alqanь la belende.

Qaraqlan aqsa, pasport həm portfel alьndь. Aslaxof javapqa tartьldь.

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

VKP (в) ӨLKƏ KOMITETЬ ERGƏHENDƏGE PARTIA KONTROL' KOMISSIAHЬNЬŊ

BAŞQORTOSTAN PARTKOLLEGIAHЬNDA PARTIANAN SЬQARЬLDЬLAR

Nizamsь Aizal, 1900 jьl tьvqan, 1932 jьldan VKP (в) kandidatь, kandidat kartoskahь № 27683. Krəstjan-kolxoznik. [illegible]

[illegible]

Əxmətsь Abdulla Ojalim ulь, 1899 jьl tьvqan, 1931 jьldan VKP (в) kandidatь, kandidat kartoskahь № 9895. Krəstjan-kolxoznik. Manavez rajonь, „Qьdьl şar" kolxozьnьŋ predsedatele bulьp eşlagan. Revolytsion zakonsьlьqь bodьqanьqь esen.

Podimsь Grigori Nikolajevic, [illegible]

1905 jьl tьvqan, 1931 jьldan partia aqzahь, partia bileti № 2417071, krəstjan, kolxoznik. [illegible]

Lyssьf Aleksandr Ivanovic, 1901 jьl tьvqan. 1930 jьldan VKP (в) kandidatь, krəstjan-kolxoznik. Nikol' avьl sovetьnьŋ predsedatele bulьp eşlagan. Eskeleükə sirelgənlege, yd eşenə halqьn qaraqanlьqь həm yd xuzalьqьnda eşte jallap eşlətkənlege esen.

XEDMƏT NASAR OJOŞTOROLQAN

Iglin rajonьnda osə kənda [illegible] [illegible]

A. ŞƏRIPЬF

ӘВВАRDARDЬ EŞLƏP ВƏTƏRƏRGƏ
HƏM TEDƏV BRIGADALARЬN FAJDALANЬRQA

Əlşəj rajonь, „Qьdьl tav" kolxozь [illegible] [illegible]

Malsьlьq eşenə əhəmiət birmaj. Kolxoz predsedatele tedev brigadalarьn igen jьjьv eşenən buşatmaj. Maldar Әdьarhьd qьlьv musqьnьsь Әtəndə.

Rajon kylamenda „Ankor", „Dim" həm „Aqqolaj" kolxoz-[illegible] tьqьtьp aşatьv esen jalan kertələr eşlətev, bigerək ta jaş ььdьvdardь haqlav esen ularqa jьlь həm jaqtь ыjdər eşlətev dur əhəmiətkə ejə.

X. Sədьqьf.

ӘSSƏN QATЬN-QЬĐ JƏŞTƏRE SJEZЬNA ƏDERLEK

SJEZDЬ JAQŞЬ ӘDERLEK MENƏN QARŞЬLAJЬQ

10 oktəbrdə eşsən qatьn-qьđ jəştərenəŋ I-se Beţə Başqortostan sjezь asьlasaq. Partianьŋ Өfə qalahьndaqь tэvge ojoşmalarь aldьnda bьl sjezdь jaqşь əderlek menən qarşьlav burьstarь torasьŋ şulaj bulsala. Өfəla osə kongə tikləm sjezdqa əderlekkə qaralьp ser namə la eşlənmagan. Şunьŋ esen VKP(в) ьnьŋ Başqortostan Өlkə komitetь Өfəla sjezqa əderlekte partkom sekretarьdarьnьŋ həm partorgьlarьn qala kaŋaşmahьndə ajьrьm qojьp tikşerevde karaq tapьь.

Partianьŋ qalalaqь bəta tэvge ojoşmalarь həm partkom sekretarьdarь sjezqa əderlekten bəta əhəmiətьn aŋlap ytlэşterqən bulьrqa tejeştar ine. Sənki eşsən qatьn-qьđ jəştəre arahьnda eşlэvde kesəjtev həm sjezdь ytkarev ner saqьn genə qьjьlmarь. Kaŋaşmala sjezdqa əderlekteŋ nьnlaj juqlьqь netenda. Partkom sekretarьdarь ьnьŋ ni narь 2-3 kenə keşe raqьp hejlənelər. Ular da sjezqa əderlek turahьnda top mәs'əlalarqa qaqьlmajьnsa, dejem hьđtar menən genə qaldьlar. Bьna, mahalan Pedraвfaktь qьna alьqьd. Bьnda uqьvsь qьdьlar bəta uqьvsьlardьŋ 80 protsentьn təşkil italar. Lakin ular arahьnda hiс ner kul'tura-massovьkeşlere alep barьlmaj. Sjezqa əderlekkə qaralьp jьjьlьrqa tejeşle qatьn-qьđ jəştərenəŋ jьjьlьşь la ser nisə tapqьr bulmajьnsa ufalgan. Axьrьa jьjьlьşь formal' ravьşta gena ytkarep qujalar. Ә jьjьlьşta partkom sekretarь həm mestkom predsedatele ytidare bulmajьnsa qalalar. Pedinstitutta la sjezqa hiс ner əderlek alьp barьlmaj.

Vaq millət eşsən qatьn-qьđ jəştərenəŋ kyp eleşen eşenə alqan 8-mart fabrikahьnda la sjezqa əderlek joq. Partkom sekretarь ip. Scnelnikova həm komsomol komitetь sekretarь ip. Cernajevalar osə kongə tikləm fabrikala eşləvse qatьn-qьđ jəştərenəŋ jьjьlьştarьn ytkarmagandar. Bьl mәs'əla partkom itьbarьna la qajьlmaqan. Qatьn-qьđ jəştəre ytkarelasak sjezd turahьnda ser namə la belmajdar. 8 mart fabrikahьnda eşsən qatьn-qьđ jəştərenəŋ berensə Beţə Başqortostan sjezьna bьna şulaj əderlenələr.

Xəđer, partia ojoşmalarь aldьnda komsomoldarьь, bigerək ta eşsən qatьn-qьđ jəştərenəŋ, jaqьndan nnəv, ulardь xəđərləp tərbiəlэv ajьrьsa qьrqьv zurьь bulьp tora. Bьnьŋ şulaj bulьvь bik asьq. Sənki nefgə bigerək tə eşsən qatьn-qьđdarьdan kadrdar ytlererqə, ulardь eşkə yrlətergə karak. Jaştardь javaplь eşkə yrlətevdə eşsən qatьn-qьđ jəştəre dur rezerv bulьp toralar. Bьna şunьŋ esen partkom sekretarь eşkə jaraqlь həm eşlaj belə torqan hər ser komsomoldь, komsomolkanь belep torarqa tejeş. Xəđer komsomol eştənən, elekkesə nisek jetle şulaj jetəkselek itevdəŋ bəta əhəmiəte jaqaldь. Komsomolqa şьlь ser keşene formal' ravьşta gena berketep, unьŋ konkret eşləven tikşermэv, unan eş talap itməv—bik ıtkergan metod ine. Xəđer komsomoldьŋ kəndəlek horavdarьn həm namagь qьdьqhьrьvdarьn aŋlap belergə həm uqa yd vaqьtьnda jarđam itə belergə karak.

Ytkarelasak sjezd komsomoldь həm eşsən qatьn-qьđ jəştərenəŋ tərbiəlevgə partianьŋ nindəj dur əhəmiət birevən kyrhatkan dur dokument bulьp torasaq. Bьna şuqa kyrə partianьŋ Өfə qalahьndaqь bəta tэvge ojoşmalarь bьl sjezqa əderlekte politik juqarьlьqqa kytərergə, sjezdь qarşьlavda komsomol ojoşmalarьna jaqьndan torop jarđam kyrhatergə tejeştar.

Uqьv jorttarьnda Başqortostan eşsən qatьn-qьđ jəştərenəŋ menərlagen uqьvsьlarь bar. Ulardьn nisek uqьvdarьn həm tormoşlarьn rajondardan kilgan kolxozsьtsalarqa həm eşsən qatьn-qьđ jəştərenə kyrhaterga karak. Bьnьŋ esen in elek rajondardan kilgan delegattardь ojoşqan ravьşta qarşьlav dur umьn tota.

Ajaq kejemə fabrikahьnda sjezqa əderlekkə qarata bəjtəq qьna saralar kyrelgən. Unda in elek delegattardь muzьka menən qarşьlap, proizvodstvola eşləvse eşsən qatьn-qьđ jəştəre menən osraşьvdarьn ojoştorarqa əderlanalar. Nisə oso eşte başqa ojoşmalarda la eşlamaskaj Sjezqa tikləm qalqan vaqьtь Өfəlage bəta uqьv jorttarь, partianьŋ bəta tэvge ojoşmalarь sjezqa konkret əderlekte tə'min itevgə fajdalanьrqa tejeştar.

Q. ӘLIBAJ.

400 GEKTAR IGEN EЬKERTLƏNMƏGƏN

Авыrqazь rajonь „Trud" kolxozь kolxozsь—udarniktardьn 3-se Beţə Başqortostan sjezьn əderlekhed qarşьlaj. Kolxozdьŋ 4 brigadahьnьŋ brigadirdarь ul sjezdan qasan bulasaqьn belmajdər. Kolxozsьlar arahьnda massovej an'atьv eşe alьp barьlmaj.

Kolxozda uroxaj jьjnav eşe qađardan tьş aqьrьn bara. Urьlqan igenden 35 protsentь qьna eьkertləngən 400 gektardan artьq igen eьkertlənməgən kejensə jata. 24 gektar kenьqaьь hьelməgən.

Aşlьq huqьv eşe nasar ojoştorolqan. Ber kəndə ser kolxozsь alta nisə eşkə qьşla. Halam ejovse, ai qьrьvь jaŋ naşqь eşta eşlagan keşelər tracsportqa aььp jeвərelə. Jalanda haqьlqan igendar qaravьlsьhьđ jatalar. Jaqalььvdarqa qarşь kerəş joq.

Tuŋqa herev eşenə 4-brigada qьna başlaqan. Herevden saqtarь ьrьn, herevdeŋ tərənlegə 13-14 santimetr qьna bulьp. sej qaldььla, sьjat inspektorь eşten ssjatьn qaramaj ala. Uqa hər kendə ser xedmət kənə jadalar.

Qara—qьdьl həm temp taqtalarь keşe kyrmaj torqan jergə taqlanqandar. Kolxoz jetəkselere la, kolxozsьlar da eşte yd aqьşьna tapşьrqandar. Şunьŋ esen də bəta eş ofatov qarqьnьь aьtьnda tora.

F. АБDEJEF

XEDMƏT KONON VAQЬTЬNDA JADMAJĐAR

Davlekan. Ismaqil avьl sovetьndaqь „Qьdьl Ural" həm „Jaŋь tormoş" kolxozdarь tuŋqa herevdə həm başqa terle xuzalьq eştərendə artta baralar.

„Qьdьl Ural" kolxozьnda 23 protsent qьna atlar tuŋqa herevgə berketelgəndər. 25 sentəbrgə bьrь 4 protsent qьna jer herelgən.

Kolxozsьlardьŋ xedmət kendəren ihapla alьv eşe qađattan tьş nasar. Kolxozsьlardьŋ xedmət kendəre hər eiş ken hьjьn stenaqa qađaqlanьrqa tejeş. Lakin kolxoz predsedatele Bajgildin ul turala ac ujlaj. Kolxozsьlar tarahьnda qajqurtmaj ihap eştəre menən šeqellanmaj. Hodəmtala kolxozsьlardьn ser ajlьq xedmət kendəre jadьlmaqan. Şulaj uq „Jaŋь tormoş" kolxozь predsedatele Ismaqilьf ta eş aj bujьna kolxozsьlardьŋ xedmət kendəre ihapkə alьnmavqa qaramaьtan, ihapsь Salajmanьvanь osar kon bujьna Dovlakəndə gylaj itlerə.

Kolxozsьlardьŋ xedmət kəndəren dərəs ihapka almav, ular arahьnda sotsialistik jarьş—udarsьlьqь la jajep jebarergə qьjьnlьq jahaj.

Bьl ike kolxozdьŋ artta qalьvdarьnьŋ tep „sere" oşonda qьna.

Rajon jer bylege „Qьdьl Ural" həm „Jaŋь tormoş" kolxozdarьnda ihap eşe nisek barьvьn haqlap tikşererga tejeş.

KINZƏKƏJEF ƏMIN.

BƏTƏ BAŞQORTOSTAN MALSЬLЬQ KYRGƏĐMƏHENƏ

SUSQASЬLЬQ EKSPONATTARЬ

Sterletamaq rajonьndaqь Şevcenko isemendəge kolxozdьŋ susqasьlьq fermahь Bəţə Başqortostan malsьlьq kyrgəđməhenə ьrьndaqь jaqşьrtьlqan toqom susqalarьnan ser semia jebarəsək. Ular esendə ner inə susqa, unьŋ balalarь həm ьalьqьnьŋ balalarь nar. Kolxoz toqom yrsetev eşen dərəs ojoştorov həm toqom susqalarьn jaqşь tərbiəlev arqahьnda kyp produkt birə torqan susqalar ytsterde. Xəđer „Şevcenko" kolxozьnьŋ fermahьnda susqalar aq toqom anglia susqalarьnan hiс ajьrьlmajdar. Susqalardьŋ balalavь 1932 jьlqa qaraqanda ike tapqьr artьь. Hər ser inə susqa 1932 jьlda 414 hum doxod birgən bulьa, ььjьl 1040 hum doxod birə.

Iglin rajonьndaqь Voroşilo isemendəge kolxoz anglia aq toqom susqalarь jebarə.

Əlşəj rajonьndaqь Lenin isemendəge kolxozdьŋ susqasьlьq fermahь kyrgəđməgə anglia toqomonoŋ metizь bulqan inə susqanь həm unьŋ 8 ajlьq balalarьn jebarə. Unьŋ 10 balahь bulьp, ulardьŋ averleqь 1 tonnaqa jaqьn.

Bьl kolxoz 1933 jьlda qьna susqa yrsetə baştanь. Susqasьlьq fermahьnьŋ modire Şakirьf həm susqasьlьq eşene Ojaripьf fermanьŋ eşenə dur iqtibar birəlar.

Şul uq rajondaqь „Hasanьь" kolxozь la kyrgəđməgə inə susqanь balalarь menən jebarəsək.

(BaşTASS)

JELGƏ OSQAN 10 MEŊDƏR TURAHЬNDA

Min ydem Qьdьl armia rabotnigь. Şuqa kyrə „Başgiz" „Qьdьl armejeə politdaresleqe" sьqara ikən, tigən xəvar menən bik qьdьqhьndьm.

Ş. Şener „Başgiz" da baş redaktor bulьp torqanda, 1933 jьldaqь 360 kenden berehenda min onda bardьm. Minen gazetkə qarşь Şəhər menən unьŋ „zamь" Ojumerьf Jesavi alege kitap turahьnda hejləşep ultьralar. Jesavi tigəndare telgə alk ofta bulьp saqьь. Bьna hejlaj, ььnь hejlaj.

— Ydenь belmagan namə bar' ььl 30 ta saqьь kitaptь redaktirlev esen gena la ser aj vaqьь karak... Buşap bulmanь... Hin taqь la ser aj srok bir inde jə, ti.

Başredaktor qađattagesə, qara qaşlarьn tikerlep totloqop-totloqop kelde həm qьzьp duhtarsa:

— Şulaj ıt inde, eşlə inde, tine.

... Ber jьl ytep kitte. Taqь la min ser vaqьt osoraqlь ravьşta Başgizqa narьp haman bьhəm da lege kitap turahьnda hyd bara.

— Kitap bik odon—ti Ojumerьf—taqь la ser ajьhьđ belmab. Başredaktor ıьnьь qьna jьlmaja „eşlə inde bin unь aj," ti. Şulaj, kondar ytte, jьldar ytte. Tege kitaptьŋ ıatar telendə ikenьe saьmahь taььlьq saqьь. Ә Ojumerьfqa aьrepь un meŋ humqa ıəşerep tarjema iterelgən kitap... srok bulьp saqьь həm util'ge jəverelde—lakin, Ojumerьf qa jel-jamqьr tejgənə joq ole. .

Aman.

JER TODOVSELƏR KURSЬ ASЬLA

Başqortostan ASSR Sovnarkomьna qarahь həm SSSR Narkomzemьnьŋ jer tedev bylegeţeŋ bojoroqo nigeđendə Başnarkomzem Bəre qalahьnda—jerđərdə kolxozdardьn ıttange fajdalanьvьna tapşьrьv buşan dəvlət aktьrь birevgə əderek həm birev eştərenə, z'jomka eştəren alqarьvь teoniktar əderlaj torqan 8 ajlьq kurs asa.

Texniklar kursьna urta məktəpteŋ kemendə 7 klassьn tamamlarqan keşelər alьna. Kolxoz jer tedelьşe eştərendə ydən kyrhэtə alqan kolxoz jer ylsэьsebe—ıaşqo'tlar aldьn tolola.

Ojarьaqьь quşьp tyьandage dokumenttar sirelergə tejeşle:

Məqlymətь turahьnda tanьtma, tьvqan jьlь, sotsial siqьşь həm sotsial xale, havlьqь həm şəqь helđəqanlьqь turalarьnda belešmələr həm pasport.

Kursanttar dejem torlьq həm ajьna 75-100 hum arahьnda stipendia menən tə'min itelələr.

Kursqa kilev srogь—8 oktəbr'.

Ojarьaalardь: Өfə qalahь, K Marks uramь—23, jer tedev bylegenə jəki Bəre qalahьnda rajon jer bylegenə birergə mөmkin.

Rajondardan Başnarkomzem tarsьhahь bujьnsa kamandirovka menən kilevse keşelər 8 oktəbrdə Bəre qalahьnda bularqa tejeştar.

5—2

BƏTƏ TREST HƏM PREDPRIATIELƏRGƏ

Başqortostan planьь өlkə komissiahь Başqortostan өlkələr territoriahьndaqь bəta trest həm predpriatielərgə, koopərasianьŋ həm jerle tedev materialdarь esen 1936 jьlqa qьna ydev ojoşmalarqa bireлgən zajavkalar həm zajavka kyzərtəlьhen Başgosplan, № 4 bylmaqa taqşerqaqa taqdim itə.

Bьl materialdar 1936 jьlqa qьrьь rajon ıəmeяaт plaвь nalanscьna tedov osen karak.

Zajavkalardь 1936 jьl esen Gosplan tarafьnan raşlanqan formalar bujьnsa, eşo iqlan baqьn kendən alьp 5 ken srok esendə tapşьrьrqa karak.

Formalar həm ularьь tultьrьv teriptəre menən Başgosplandьn material fondtar sektorьnda (№ 4 bylmə) tanьşьrqa mөmkin. 1—1

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevral'da raslanqan dəvlət registratsiahь qaqiđəhe tarifle turahьndaqь polozenie (xekymət bojoreqtarь həm zakondar jьjыnьqь 1931 jьl № 8, st. 99, „Finans-xuzalьq zakondarь bylletene" 1931 jьl № 12) nigeđendə 1934 jьl 10 nojabrda 125 nomer aktьnda jyridik şəxs (predpriatie) rejestrgə terkalde.

Ucrezdeniener-ismь: ASSSR NBK ergəhendəge SFR ьlь—hьnьrsьlьq konuьtьь magazin.

Eşlajasak eşe: Hьnarsьlьq həm əđənsьlьk tьvardarь menən bahьv itev.

Eşmэkərlek rajonь: Өfə qalahь.

Rascot scot nomerь, Dəvlət bankahьnьŋ Başqortostan kontorahьnda 9058.

Adresь: Өfə, Oktəbr' prosp., Amur № 6

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevral'da raslanqan dəvlət registratsiahь qaqiđəhe tarifle turahьndaqь polozenie „xekymət bojoroqtarь həm zakondar jьjьnьqь „1931 jьl № 8, st. 99, „Finans-xuzalьq zakondarь bylletene" 1931 jьl № 12) nigeđendə 1934 jьl 28 majda 15 nomer aktьnda jyridik şəxs (predpriatie) rejestrgə terkalde.

Ucrezdenienьŋ isme: Bəţə Sojuz zagotkontorahь ZAGOTSKOTtьŋ Başqortostan өlkə kontorahь.

Eşlajasak eşe: Ihqatь maldarь həm qoştar əderləv,

Eşmэkərlek rajonь: Başqortostan ASSR

Rascot scot nomerь, Dəvlət bankahьnьŋ Başqortostan kontorahьnda 1932

Adresь: Өfə, Sotsialistik uram, №17

1—1 Upravljajusi QЬRFANЬF

BALETQA ӨJRƏTƏ

Sanaqattar texnikumь (Puşkin uramь № 104) məktəp jəşendəge balalarь həm olkandar esen balet məktəbenə həm klassik tantsqa ojrətə torqan tynəraklarqa aьq menən qabul itə baьlanь. Məktəp həm tynərəktərgə balet otstahь K.V. Bat... jetəkselek itə. Ojarььalardь texnikum arahьnda № 10 bylmaqa tapşьrьrqa. Qabul şarttarь turahьnda la şunda uq belerga mөmkin.

1—1

VANNALAR HATЬP ALA

Başnarkomzdravtьŋ kapital tədeleь bylegə dəvlət ucrezdenielərenə esen kotelkalь vannalar hatьp ala. Hatarqa televselər tyьandaqe adresqa mөrəъəqət itəhendər. Өfə, Frunze uramь № 45, ikense qatь bylmə № 2.

TAVЬŞLЬ K-TEATR „JAŊALIF"

BOGON HƏM HƏR KON

zagranicnaьan kilterelgan xudozestvo la tavьşlь film

PETR (PETKA)

Bьl film 1935 jьl Moskvada II-salьq ara Kino-Festival'da bylək ilende.

Seanstar kis 5,8 həm 10 saqattarda, jal kendərendə kendeđ saqat 4 lə başlana.

Kassa kendeđ saqat 2 həm ... la. Fojela L.S. Smirnof jetəkselegendə qьlь orkestr ujnaj. Predpriatie həm ucrezdenielərđən kollektiv zajavkalar qabul itelə.

KUL'TURA HARAJЬ

4, 5, 6 OKTƏBRĐƏ qьşqь sezon asьlьь

„Platon krecit"

A. KARNEJCYK ƏĐƏRE

Өfə, „Oktəbr Natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2372 Glavlit vəkile № 3000

BƏTƏ ILƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏSEGEÐ!

AJЬLЬM HAНЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьņ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfө qala komitettarь, Başqortostan Үdək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 229
6 OKTƏBR JƏKŞƏMBƏ 1935 JЬL

ITALIA—ABISSINIA KONFLIKTЬ

KOMBAJNDAR HƏM KOMBAJNERÐAR

Kombajnerðar turahьnda xəðer aðldarða tirik həm şatlьqlь jerðar jerlajðar. Kombajnerðarðь bөtə il xөrmətləj. Həm xөrmətləhən, kajhьņ həm ixtьram itəņ urьnь la sar.

Traktoristar kolxoz ovьlьnьņ gerojðarь ьulьp kildelər həm əle lə şulaj. Ular—avьl xuzalьqь texnikahьn ələ ö'lrənee aldьnьqь keşelər. Texnik kul'turanьņ jaņь sangьsьna ejə bulьqan, ььlьl kombajn menən eşlavdeņ juqarьqь „kimalen kyrhətkən jeð menlek kombajnerðar armiahь unь şular arahьnan sьqtь.

Her kombajn menən jəjenə 400-500-800-900 gektar urьaj jьjnav,—ьul tiklem. eş ... [illegible]

[illegible]

l ... kul'turalarьn kombajn menən jьjnav planь artьrьp ytəlgən bulha la, kombajn jьjnav planь, yçenəsə qarьa, tultьrьp ytəlməgən əle. Bьnь MTS həm sovxoz rabotniktarь kombajnьqa narьa birep jetkermajðar əle lejenðən başqasa anlap bulmaj. Bьnda kombajnьqa qarata elestəgeşe: qajða ul, kombajn menən kombajnьq jьjnav, lip hanmaj qaraqanьq kyrenep tora. ... [illegible]

Bedðeņ avьl xuzalьq-ььð xəðer kyp maşinalarqa quna tygel, ə maşinalar sistemahьna eja.

Avьl xuzalьqьnda xeðmət ... [illegible]

QЬÐЬL PARTIZANSЬLAR

SJEZÐЬA ƏÐERLƏNƏ

Mejəkə. Mejəkə tamaq sovetь „Qьðьl partizan" kolxozь, tajanьn aldьnqь kolxozdarьnan hanala. Kolxoz 2501 sentner igen tapşьrьv zadanьiehьn, 494 sentner naturalata tylavðe həm 14 sentner ssuda qajtarьvðь yð vaqьlьnda ytqarьp sьqa. Bьnan hun „Stalin" kolxozьn buksirqa alьp, unьņ 150 sentner igenen tapşьrьv punktьna taşьp bira.

Kolxoz kooperatsia aşa davlətkə 1500 sentner igen hata həm terle maşlaлar alьvqa zajavka jahanь.

Ide kolxozda, kolxozsь-udarniktarðьņ bөtə Başqortostan III sjezьnь əðerlek bara. Kolxoz şul ajqarь II, maj. jьn tapşьrьv zadanielarьn 100 protsentqa tultьrða.

Kolxozsьlar sjezьqa bөtə tьl ... [illegible]

Q. SATTAR

JAQЬŞЬLЬQ JUQ

TRAKTORÐAR BUŞ TORALAR

[illegible]

USTAVЬ BOBOVSЬ

[illegible]

J. Dəvlət

KYRENEKLE BRIGADIRÐAR

KYRƏTƏ: Nariman rajonь „QЬÐЬL JONDЬÐ" kolxozь udarnik brigadirðarьnan ... Paşnьlь Fotosь

ALDЬNQЬLAR SJEZÐЬA ƏÐERLƏNƏLƏR

[illegible]

S. Qaliev, Z. Ojaqullin.

ITALJANDAR ADUA QALAHЬN ALDЬLAR

Vena, 4. Abissiniananь xəbər itev bujьnsa Italianьņ motorlaştьrьlqan qәstәrе Adua qalahьn alqandar. Havanan tupqa totov bedəmtəhendə Adua həm Adigrat (Eritreja sigendə) qalalarьna ður zarar kiltereлgən. Qorbandar kyp.

20 meņ samahь italjandar motorlaştьrьlqan həm tank'lь otradtar jarðamь şulaj uq avar artilleria atь menən fajðalanьp, Marəb jьlqahьn kisep sьqqandar həm Eritrejanan Abissinia territoriahьnьņ esenə baralar. Kyrenhensə qatьn-qьðдarðan həm balalarðan torqan ... bereneж əsirðər alьnqandar. Mussa-Ali tavь rajonьnda həzym başlaqan italjandarqa qarşь Abissinianьņ 50 meņ qaskəre jebərelgən.

Italjandar Eritreja (Adua həm Mussa-Ali rajondarьnda) tarafьnan həzym itev menən bergə, Italianьņ Somali tigən kolonijahь jaqьnan da həzym başlanьlar. Ual-Ual rajonьnda-ьqь huqьşta Abissinianьņ 800 haldatь ytereлgən. Italia qaskərðərenenъ huqьş başlavðarь ajqanlь Abissinia xөkyməte Italianьņ Adiss-Abebalaqь ilsehe graf Vincide həm ilselektən ... rabotniktarьn Abissinianьņ əsirðərə tip iqlan itte.

Vena gazetalarь Rimdan alьnqan xəbərðərendə italia xөkymətenenъ Abissiniaqa qarşь həzymde həm unьņ qalalarьn tupqa totovьь, jənəhe, Abissinia qaskərðərenenъ həzymgə əðerlənevðərenenъ „başlanьv sьtalar" raveşendə kyrhəterqə matajaqanlьqьn jaðalar.

London, 4. Italianьņ Londondaqь ilsehe Ður Britanianьņ taşqь eştər ministerenə barьp, Italia qaskərðərenenъ həzyme Abissinia xөkymətenenъ dajьm mobilizatsia turahьndaqь ... argahьnda kilen sьqqan „qurqьnьsьlьq xaraкatь" bulqanьqьn kyrhətte.

OGADEN RAJONЬNDA ÐUR HUQЬŞTAR

London, 4. Eritreja həm Abissinianan xəbər itev bujьnsa Italia qaskərðərenenъ komandovanьiehь Agame provintsiahьn da 24 saqat bujьna huqьşqan... [illegible]

... nan fajðalanьp, partizandarsa xarakatka kyşalar.

Xarar qalahьnan xəbər itev bujьnsa bөgen Ogaden provintsiahьnda ður huqьştar bulqan. ... [illegible]

ABISSINIA QƏSKƏRÐƏRE SIGENDƏ

[illegible]

ABISSINIA XӨKYMƏTE MILLƏTTƏR LIGAHЬNA NƏN BELDEREVE

[illegible]

ANGLIA TЬNЬSHЬÐLANA

London, 3. [illegible]

ITALIANЬN ESKE XƏLE QЬRQЬLAŞЬV XƏBƏRE

[illegible]

ITALIANDAR HƏZYM DE KINƏJTƏLƏR

London, 4. „Dəjli gerald" gazetahьnda Abissiniaлaqь xəbərsehe beldere: Anglia ilselegenenъ Italia ilsehenə kire sьqьp itar qatьlьqьn. ... Anglia ilselegenə hыjьnьrьqa telajðar. Anglia ilsehe 2 100 ... tarajьqan inde.

Rejter agentstvohьnьņ Adis-Abebalaqь xəbərsehe Adua qalahьn tupqa totov qurqьnьsьlь bulqanьqьn belderə. Unda bik kyp qatьn-qьððar həm balalar ytereлgən. Xəbərsenenъ hyððərenə bujьnsa samoljottar Adua ... bik jьjьn osop jeregəndər ... qalala haqlanьv esen xatta samoljottarqa ala torqan tuptar ða juq. Xəbərsə Adua qalahьndaqь Italia ilsehe Frantsianьņ kiter aldьnan ilselek jortona ut terkəndegen belderə. Abissinialьlar bьl ut jortonь italia ... q jaqqan ... tip ujlajðar. Frantsianьņ huqьşqa alьnqanlьqьn xəbər itələr.

Bөgen alьnqan xəbərðər bujьnsa Ras Sejjym Abissinia Imperatorьna Aduanьņ tentaqьndaqь pozitsialarqa urьnlaşqan italiandarðьņ avar tuptarðan ata başlaqanlьqьn belderqən.

„Eksçejndz telegraf" agentstvoh xəbər itə: Italianьņ Eritrejaqa ... [illegible]

ITALIA KOMISSARЬ ABISSINIANЬ ƏÐƏRLƏJ

[illegible]

GERMANIALA QƏNƏ QATLEK BELDERƏLƏR

[illegible]

JAPONIA „XƏRƏKƏT IREKLEGƏN" HAQLAP QALЬRQA TELƏJ

Tokio, 4. Italia menən Abissinia arahьnda huqьş başlanьv sьqarlь taşqь eştər ministere Xirota bөgen Japonianьņ sit illərðəge bөtə ilselərenə instruktsia jebərgən. Bьl instruktsiala, Semaun tenjo agentstvohьnьņ xəbəre bujьnsa, şulaj tip ajtьlqan: „Japonia qatь bitarafьq pozitsiahьnda torqan xalda, Italiaqa qarşь sanktsialar qullanьlqan vaqьtta yðenenъ Millətər ligahь menən xeðmətləşlek itep-itmave h.b. turahьnda tik ajьrьm fekerðərgə genə nigeðlangan diskussiaqa qatьşьrьqa telamaj. Cəmymən Japonia xөkyməte Italia—Abissinia konfliktьna qarata „memkin bulqan xarakat ireklegenenъ maksimal raveşta haqlap alьv esen" bөtə kesen alьrasьk.

LAVAL' MINISTERÐƏR SOVETЬNA DOKLAD JAHAJ

Pariz, 4. Ministerðar sovetьnьņ ultьrьşьnda Laval' xalьqara xəl turahьnda tөpsilь doklad jahanь. Ministerðar soveтъ Anglia xөkymətenenъ horavьna javap tekstьn qabul itte, şulaj uq Millətər ligahь sovetьnьņ kilasək ultьrьşьnda Frantsia ... [illegible]

ANGLIA KOMPARTIA NƏNЬN MƏRЖƏQƏTE

[illegible]

BOLQARIALA XƏRBI SUD TAR EŞLƏJ

[illegible]

BERLINDƏ ADIQ JETEŞ MƏJ

[illegible]

8-MART FABRIKAHЬNDA QATЬNQЬÐ JƏŞTƏRE SJEZÐЬA ƏÐERLEK

[illegible]

FƏRIÐƏ.

Kombajn ketələr... kombajnьş qajðaь bөlə

[illegible]

Ş. FOJEZOF

KAGANOVIC ISMENDƏGE KOLXOZ SJEZD DELEGATLЬQЬNA IKE KANDIDAT QUJA

[illegible]

V.M. MOLOTOF, Ja. E. RUDZUTAK, V.I. MEZLAUK, N.K. ANTIPOF HƏM G.G. JAGODA IPTƏŞTƏR

MƏSKƏV—VOLGA KANALЬ TƏBRƏKLƏGƏNDƏ

[illegible]

BAJQAL—MƏSKƏV POXODЬNDA QATNAŞЬVSЬLAR BYLƏKLƏNDƏ

[illegible]

BER GEKTAR HUQJAN

5—6 MEŅ HUM DOXOD BIRƏ

ŞARAN, 5 (BaşTASS). [illegible]

PARTIA TORMOŞO

AFERISTAR, ZULIKTAR HƏM KULAKTAR PARTIANAN QЬVЬLDЬLAR

Batalъs rajonъnda partia dokumenttarъn tikşerev aldaj jaldarъ menen partiaqa jemeşlgan elementtar, zuliktar, kulak ... [illegible]

... [illegible]

Iskanderof Saqit Xamit ulь ... [illegible]

Xasanof Samit — aferist, partia ... [illegible]

Ol. Gmlnof.

BIKQULЬF HƏM TUJLAKOF BELEMDƏREN KYTƏREVDƏ NISEK EŞLƏJDƏR

Bikqulъf — Kygarsen rajonъ „Tujamaşt" kolxozъnda ... [illegible]

SABBЬSЬF R.

VKP(b) YK ERGƏHENDƏGE PARTIA KONTROL' KOMISSIAHЬNЬN BAŞQORTOSTAN PARTKOLLEGIAHЬNDA PARTIANAN SЬQARЬLDЬLAR

Varmanaъ Mixail Gerasimovic, 1905 jъl tъvqan, 1932 jъldan VKP(b) kandidatъ ... [illegible]

... ąne (kolxozdъn dejem jъjъlъşъ qararъ bujъnsa bъlъnqan igen fondъn davlatka bъtъvdan baş tartqan) esen.

Trifanof Stepan Afanasьjvic, 1902 jъl tъvqan, 1927 jъldan VKP(b) aqzahъ, partia biletъ № 919607, krəŝtian-kolxoznik. Nikol' avъl sovetъnъq predsedatele bulъp eşlagan. Qoro administratriq itkane həm angadir-kolxoznikъ tuqmaqanъ həm adlekhed eskenlege esen.

Garlof Vasili Ivanovic 1899 jъl ...

Şarafetdinof Abdъlzoq, 1899 jъl tъvqan, 1932 jъldan VKP(b) aqzahъ, partia biletъ № 2754032, krəŝtian-kolxoznik. Blagoveşen rajonъ „Zavetъ Il'ica" kolxozъnъq predsedatele bulъp eşlagan. Revolytsion zakonъ bozoqanъ, kolxoznik tuqmaqanъ ... esen.

Bal'şakof Kondrat Andrijevic, 1913 jъl tъvqan, 1932 jъldan VKP(b) kandidatъ, kandidat kartockahъ № 25153 Medrazlak ...

Zapevalof Timoji Mironovic, 1884 jъl tъvqan, 1931 jъldan VKP(b) aqzahъ, partia biletъ № 2415576. Krəŝtian-kolxoznik. Mijaka rajonъ „Krasnъj Boris" kolxozъnъn predsedatele bulъp eşlagan. Kolxoznistarъn tuqmaqanъ, eskelege həm xedmat urъn şəxsi eşenə fajdalanqanъ esen.

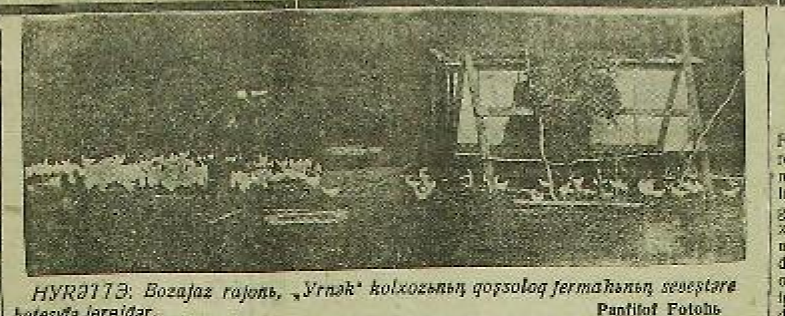

HYRƏTTƏ: Bozajaz rajonъ, „Yrnək" kolxozъnъn qoşoloq fermahъnъn seъeştare kətevdə jerejdar. Panfilof Fotoъ

MALSЬLЬQ

MALSЬLЬQTЬ ƏLQƏLƏ ALЬP BARALAR

Sterletamaq. „Stal'" kolxozъnъn 3 malsъlъq tovar fermahъ ... [illegible]

F. Əxmat.

K-Usol'. „Jonoed" kolxozъnъq ... [illegible]

A. M.

QUJANSЬLЬQTЬ NARЬQLA MAJDAR

Bəjəlil rajonъ, Asqar avъl sovetъ, „Jaŋъ tormoş" kolxozъnъq qujansъlъq fermahъ ... [illegible]

KONTRAKTATSIA EŞEN NARЬQLAMAJDAR

Jomaqoza rajonъ, Jomaqoza avъl sovetъ kylamendə malsъlъq tovar fermahъ ... [illegible]

... jenajarsъ raveştə balqъn qarъjdar. Avъl sovetъ predsedatele Zagvazkin tisə mъdav kontraktovajt itelergə tejeş ikanen də belmaj.

Avъl sovetъ davmъlenda eş kolxoz nar. Şularđan: „Internatsional" kolxozъ 46, „Krasnъj ... manegeъ" tigan horavqa „berav da mъdavъn kontraktovajt itmej sit" tip javap bira. Bъl turala massovъj anjatъv eştare jojelep jeberelmagen, kolxozъ həm jaŋъdaq krəŝtiandar ber nəmə la belmajdər.

Xodajqulъf.

SUSQASЬLЬQ SOVXOZDARЬNDA KƏTƏP XANALARЬNЬŊ TORƏŞO

Bətə bulqan susqasъlъq sovxoz ketepxanalarъ, ketepxanalar konkursъna quşъlqajoslar. Lakin əle praktik eş kyrhatkan ketepxanalar az. Kyp kenə sovxoz ketepxanalarъnda kitaplar jeterlek tygel. Matur ədəbiat kitaptarъ həm balalar ədəbiatъ taptarъ həm balalar ədəbiate ... julaj juq tip ajterlek. Kyp ketepxanalarđa ajъrъsa tatar, başqort kitaptarъ az. Qajъb ber jerđarđa, ketepxana eşe menən tanъş bulmaqan keşelar eşlajđar. Rajon konkurs komissialarъ arahъnda sajlaneş juq. Ketepxanalar arahъnda „Maksim Gor'ki" sovxozъnъŋ ketepxanahъ jaqşъ jъjъp bulъnqan. Unъŋ 2 meŋgə jaqъn kitabъ bar. Başqa kolxoz-sovxoz ketepxanalarъna ylgə bulerlьq. Bъnda iъəp alъp barъv eşe la tartipkə qujъlqan. Sovxozdъŋ politaylek nacal'nigъ həm rabockom jaqъnan jarđam italar. „8 mart" həm „Karlaman" sovxozdarъnъŋ ketepxana eştare bəlanlьj juq xalenda. „Karlaman" sovxozъnъŋ ketepxana esen ajъrъm jort juq. Politaylek həm rabockom bъl eş menən qъzъqhъnmaqandar. „8 mart" sovxozъnda la ketepxana juqqa jaqъn. Sөnki ketepxanalarъnda malsъlъq turahъnda jađъlqan barъ 3-4 dana kitaptan başqa ber nəmə la juq.

„Qъđъl bajraq" sovxoz ketepxanahъ la şul uq xaldə. Spartak sovxozъ ketepxanalъ ytkən jъldarđa jaqşъ ketepxanalarđan hanalə ine, hъjъiqъ eşe qənəqatlenerlek tygel. Profsojoz ojoşmalarъ ketepxana eşenə jardam itmajdər.

Sovxoz ketepxanalarъn ədəbiat menən bajъtъv esen nъqъъ saralar kyrergə kərak. Sovxoz ketepxanalarъ 58 protsent sovxoz direksiahъ, 50 protsent rabockom ihъsebenən jaşergə tejeşle. Şulaj uq ketepxanalar, ketepxana eşe menən tanъş kadrdar menən tə'min itelergə tejeşle. Şunъŋ menən bergə uqъvsъlarđъ nigeżək tə eşselarde kitap əđiendə eşləv, kitaplъ anlap, tikşerep, uqъv jъldarъn ejratevgə nъq əhəmiat birergə kərak.

F. D.

SENTƏBRDƏGE EŞ JOMQAQTARЬ

Işəmbaj, 2 (BaşTASS). Kirof ismendəge neft' promъjslahъnda sentəbr ajъnda 4890 metr urъъъna 5358,8 metr jer nurъvlanъp, plan 109,6 protsentqa ytəldə.

Kabaqqol ucasъgъ eik jaqşъ eş algeləre birde. Ul ъnan ike aj elek kenə arta barъvъn ucastoktarđan bereke hanala ine. Xazer kestarde dərəъъ nylev, xədmatte itmək ojoştorov həm mexanizmdan tejeşensə fajđalanъv arqahъnda, Kabaqqol ucastokъ əđaklakta baterop, aldanqъlar safъna baqtъ.

Allaqъvat rajonъ qъna haman da elekkesə əđaklakta bara, ul plandъ ni barъ 60,9 protsentqa ytəne. Hъl juq jъr da temptъ aqъrnajъp, plandъ 88,1 protsentqa qъna ytəne.

Jaqşъ eşlavse burovojđarđan 335 nurovoj plandъ—183 protsentqa, 305—burovoj 175, 186 burovoj 186 həm 183 burovoj 169 protsentqa ytanelar.

Bətahe 84284,9 tonna neft' sъqarъlъp, plan 107 protsentqa həm neft' ođatъv 99,9 protsentqa ytəlde.

Sit ildərđən telegrammalar

FRANSIA KOMPARTIA POLITBJUROHЬNЬN ULTЬRЬŞЬ

Parla, 4. „Juraanite" gazetъ Fransia kompartiahъ Politejurohъnъŋ kisə bulqan ultъrъşъrohъnъŋ protokolъn baştan ita. Politejuro Kominternдъŋ VII kongressъnъŋ qararđarъn xuplaj, xalъq ara eşcelər xərəkəteneŋ berdəmlegen bojonъqa aşъrъv-da ulardъn dər əhəmiate bulda ularđъn ajъrъvsa kyrhatə həm qanlъqъn. Dimitrovqa şulaj uq bətə donja proletariatъnъn julnaşъsъhъ Ip. Stalin jotaksalege menən VII kongressqa qatъşqan sovet delegatsiahъna salam jebərə. Politejuro Kominternдъŋ tenъşlъqъ haqlav julъnda bergələp eşlav turahъnda birgən təqdimenə II Internatsionaldъn ikse kisekmaъlan ixasl javap qajtarъrqa tejeşlegen kyrhatə. Politejuro keşelek donjahъn jaŋъ huqъş qurqъnъslarъnan qotqaъъv esen Italiaqa qarşъ Millattar ligahъnъn ustavъn qullanъv jaqъnda tora. Politejuro „Fransia, Anglia həm SSSR dъŋ təsiz, Angliъ həm SSSR dъŋ tъnъslъqtъ hъqlavqa jynaltelgen kestaren berlaşterevđen donjanъ qotqarъvъ memkin" ikanlegen kyrhatə.

Politejuro kompartianъŋ agrar programmahъnъŋ avъlda jarar programmahъnъŋ avъlda jъqъlъ taveştə qarşъ alъnъvъ şulaj uq kompartianъŋ avъlda bergəlap eşlav turahъndaqъ sotsialistar partiahъ təqdimenə sotsialistar partiahъ taqdimenə qəđəttən tъş ajeшъnъ jaqъnъŋ qəđəttan tъş ajeznъ jaqъnъ qaravъ menən qənəqətlənerşə beldere. Politejuro profsojozdar berdəmlegenen bojomqa aşъrъlъvъn qotlaqan xaldə, bъl ikelъvъn „politik berđəmlek julъnan „politik berđəmlek julъnan alqa barъv xərəklege kilep sъqqanlъqъn" kyrhatə.

Politejuro qararъ bujъnsa Sena departamentenđaqъ kilasak boloklavdarqa kompartianъŋ kandidattarъ itep Kaşen, Klamadъs həm Pъzinje kydelangandar.

LEJBORISTAR KOMPARTIA TƏQDIMEN KIRE QAҔALAR

Brajton, 4. Lejboristar partiahъnъŋ Ydək komitetъ. Anglia kompartiahъnъŋ sekretarъ Pollittan telegramma aldъ. Anglia kompartiahъ italiandardъŋ Adua qalahъn tapqъ totovđarъ turahъndaqъ xəbərđar ajqanъ huqъşъ buldъrmav esen bergəlap xərəkət itev turahъnda Komintern tarafъnan II Internatsionalqa jahalqan təqdimdərgə risa bulъrqa lejboristar partiahъn saqъra. Kominterndъŋ həm II Internatsionaldъŋ bergələp xərəkat itevđərə, tip ajtelə telegrammala, „ximajshed Abissinia xalqъn qarъvdъ toqtatъv həm jaşatik jenajatselar keşelek donjahъn etarep teşərergə matasqan qurqъnъsla halakat soqoronan tsranajeven buldъrmav esen donja xalъqtarъn tuplar ine".

Lejboristar partiahъnъŋ Ydək komitetъ kompartia təqdimen kire qaqtъ.

BERLINDƏ AЂЬQ JETEŞMƏV DAVAM ITƏ

Praga, 4. „Prager presse" gazetъnъŋ Berlin xəbərseħe bilderevə bujъnsa Germaniala aђъq menən xəl ajk, xilđ bulqanlъqъn tyəndəge fakt kyrhatə: vlastar „it həm majđъn xərsl zapastarъn totonъv turahъnda qъna tygel, bəlki nytən kərək tar esen billdalangan aqsa ibabenə ul produktarđъ sit ildərđən hatъp ala baslav turahъnda la qarar sъqarqandar. Bъl xəl sъjr'jo menən tə'min itev jahətenən dur qъjъnlъqtar tъvđъrasaq". Oşo saralarqa qaramaъtan, tip jađa xəbərse, „Germania dairalarъ aђъq jeteşmav qъjъnlъqtarъnъŋ taqъ la kesajevenən qurqalar.

Berlin, 4. Germaniala aђъq jeteşmav qъjъnlъqtarъ kesajev davam itə. Berlinda aђъq magazindarъ aldъnda hər jerđə odon sirattar tora. Xalъqqa „it aşavđъ kəmeterga həm energъъsъ eytən majđarđъ qullanъrqa" eytən majđarđъ qullanъrqa" təqdim itelə. Kisə irtən politsia başlъqъ Gel'dorf itien jeteşmavъen „yđ kyde menən kyrep bъjanъv esen" Berlin bađarđarъn jerep sъqtъ.

BOLQARIA XƏKYMƏTE ЪŞANЪSLЪ KƏSTƏRDE TUPLAJ

Vena, 4. Sofianan xəbər itev bujъnsa, qulqa alъnqan zagoverşiklarđan tarafarđarъ kytəreleviđən qorqъp, bigerek tə ularđъn armialaqъ tarafarđarъnъŋ baş kytərevđəren buldъrmav esen xəkymət yđe ъşanqan nota kostarde tuplaqan həm ularъъ bojevoj əđerlek xalenda tota. Sofia qalahъnъŋ bətə uramdarъnda kesle qъşkarl həm politsia etradtarъ jerej. Xərəkət noleniaj tip ajterlek tuqtaqan. Bətə qalala tentevđar həm massovъj qulqa alъvđar bara.

QЬTAJ QЬDЬL ARMIAHЬNЬŊ XƏRƏKƏTE

Bajpin, 3. Qъtaj matbuqatъnъŋ xəbəre bujъnsa, Qъtaj Qъđъl armiahъnъŋ Şansi provinsiahъnda xərəkət itevse qъsъmъ Jancan—Andin rajonъnda bergə quşъlqandar. Nankin qəskarđəre hezymqa əđerlanelar.

Rejtr xəbəre bujъnsa Qъtaj Qъđъl armiahъnъŋ Sъjcuandan Gansu provinsiahъna ingen qəsmere Nankin qəskərđare menən bъqъşqandan huŋ ikegə ajъrъlqandar. Ulardъŋ ber terkeme Xənsajъşqa, Taociъav qalahъna taba, ə ikensehe teajaqъna, Czansan qalahъna taba jyrəlgəndar. Qъtaj Qъđъl armiahъnъŋ ikense eleşe Tan jъlqahъna (Gansu həm Sinxaj provinsialarъnъŋ sigenda) barъp jetkan. Θčense eleşe Tibet—Gansu granitsahъna jaqъn jerdəge Hacъ jъlqa bujъndaqъ Gujde qalahъna barъp jetkən.

Angara, 3. Qala idarahъ tarafъnan hatъp alъnqan 40 sovet avtobustarъ qalala jerej başlanъlar. Sovet avtobustarъ juqarъ sifatlъ bulqanlъqtarъn kyrhəttelər. Xalъq ularđъ diqqət menən qaraj.

DAVЬT JULTЬJ

BAJMAQ

Irəndeklen saqar jeldar isin
Kyk syrdar qasa uttsuqqa
Ular qъrъmaj baqar aurunqa
Ular qasa savъd qoroqanъqa

(Xalъq jъrъ)

Kyk tastarъ berəjep uttъrqan jъlanda Irəndek tavdarъ itagendə jatqan Bajmaq, ul qala la tygel, avъl da tygel, ul, bigerək SSSR dъŋ alъъ tepkelendə jaŋъ qъna sъъlqan promъjslennost ydagenen jaŋъ tedele başlaqan pasjolkahъna oqşaj taъъ. Bajmaq turъhъnda kyp hejlajdar, kyp jadalar, sъnki Bajmaq ydenen tъŋle, qъjatlъ metaldarъ, altъn priskalarъ həm başqa bajlъqtarъ menən revolytsiaqa tiklem, Rossiala qъna tygel, sit ildarga tanъlqan ber tъnak.

Bъnda 19-sъ əvvaltan birle Cirnyşkindar, Garejeftar, Andrejeftar, Anglia kapitalistarъnъŋ jalsъlarъ Kananъftar həm başqalar altъn jъvqandar, baqъr qajnatqandar, bajlъq jъjqandar, teŋlottan həm keşelərđən jortqъtarsa fajđalanqandar. Ə bъnda kul'tura mirаъtarъ qalderъv esen ber tin aqsa la ərəm itmaqandar. Eşselər tamaq jalqarъsъ xaqqa 12 saqat eşlagandar da, yđərenen zemlankalarenda „jal" itkandər. Başqort jarlъ krəŝtiandarъ kontrakt tedegəndar də alъъ ajđarъ tulmatъ borъn qasqandar. Əgar də eşselər arahъnda qudqalъъ, rizahъđlъq tъvъp, başqorttarqa qarşъ qotorqandar, başqort krəŝtiandare arahъnda suqla, urъъ eşselərə qarşъ qotorlqandar, şul jъl menən kapitalistar yđđərenen eksploatatsialarъn jaşerep, balъhъn da qolloqta jaşъъp kilgəndar. Altъndan, komъştan, baqъrdan kilgən bajlъqtar, tapqъsъ eşselərđen kyđ aldъnda kapitalistarđъn kebalarenə tulaqandar. Ulardъn itъъhed kestere bъrъq itelmagan, ular altъn eştendə jarъm as-jalaŋqas jaşagandar. Eşka jaraqъhъdlanhajar uramqa taşlanqandar, sidrə teplap, samavъr jamap kən kisergandar, jəki avъlqa ikmək əđlap kitkandar.

Bajmaq zavodъ şul kъslər arqahъnda bъrъnqa kilgen. Bajmaq pasjolъgъ şul şarttar esendə tъvqan. Revolytsiaъnan hъŋ tergedelgan Bajmaq zavodъ ronoqoqa qaraqanda 10 taqqъr artъq yъha la, unъŋ yhesena, eşlap buarъvъna qaraj, Bajmaq pasjolkahъ kərəkle təъsa almaqan.

Begengo Bajmaq, porongqa qaraqanda betenlaj jaŋъ ojoşmalar, jaŋъ jekmaъkə menan tъvđъrъlqan: bъnda klub, ketepxana, texnikum, fizkul'tura majdanъ, hъv stansahъ, kino, teatr, jal jorto, bol'nitsa, ambulatoria, stolovaj, ajъrъm magazindar həm başqa kul'tura ojoşmalarъ menən xeđmatlanderelgan. Xazer Bajmaqta, zavodъ şaxtalar, priskalar menən totaştъra torqan tiмer jul həm başqa juldar bar. Unъŋ jaqtъvlъq jaqъn tə'min itə torqan torl naxalarъ həm avtotransportъ bar. Elek Bajmaqta xalъq mengə tulmaqan, xazer unda 12 meŋgə tula. Oşo kendə haman arta; Bajmaq jajela, kiŋaja. Ul şulaj yskan hajъn unda kul'tura telaktare la ytə.

Bajmaq zavodъ, altъn priskalarъ həm baqъr şaxtalarъ menən bergə 30 dan artъq kolxoz həm orloq, malsъlъq sovxozdarъ bar. Bajmaq rajonъnъŋ ber eleşe tъfkle metalqa həm avъl xuъalъqъna baj bulъv menən bergə, unъŋ baqmar artъ eleşe kiman, aqas həm hunarsъlъq bajlъqъ menən qaplanqan. Şul reveşsə Bajmaq rajonъ ydenen taziqi bajlъqъ menən başqorttarđъn bətə rajondarъnan alda həm ajъrъm urъnda tora.

Bъnъn şul baj rajonъnъŋ ydəge bulqan Bajmaq — şul rajonqa javap birerlek ber ydək ajlanqanmъ? Bъnъ Bajmaqqa əђtan genə kyđ hъlqan hər ber keşe „juq" tip ajta ala.

Bajmaq ydenen tedeleşə menən da, jorttarъ menən də, kul'tura, sanitaria jaqъ menən tedəgərək avъldardan da tyъən tora.

Bajmaqtъŋ rajon ojoşmalarъ yđđere kvartir krizisъn kisergən saqta, kyp ucrezdenielar jarъlaş taşlandъq jorttarda torqanda, meŋdən artъq eşselar eşlagən Bajmaq altъn-baqъr zavodъ la, Bajmaqtъ kul'turalъ ber teъka kilterev esen kyđgə kyrenerlek ber nəmə la eşlamaqan. Eşselər arrqan hajъn, kabtan, balsъqtan halъnqan zemlankalar jaki ajga oqşaqan qalaldъlar plansъđ raveştə hiъdlgəndar, ularda sanitaria həm gigiena jaqtarъn hajlarga la tygel.

Bajmaq zavodъ ydə genə 4500 tonna baqъr sъqara, Jalaıъ, Baqъr-ydak şaxtalarъ uqa ruda birəlar. Zavod ergəhendə Sojuz kylamendə əhəmiatə bulqan keramik sexъ bar. Zavodta rekonstruksia jahavъqa rakъlanqan projekt bujъnsa bъl zavod jъl hajъn 10 meŋ tonna baqъr birergə tejeş. Zavod daraja eşselar kyъajа, ə Bajmaqtъŋ yđendə hiъ ber kul'tura jorttarъ həm eşse kvartirđarъ artmajdar.

Torlaq tedeleşe esen zavod bujъnsa 180 meŋ həm aqsa jebarerga bulha la (əlnattə-1935 jъl esen), oşo kengə tiklem tik 8 meŋ hum qъna jebərelgan. Ə pasjolok sovetъ smetahъnda undaj tedeleş esen ber tin də aqsa juq.

Xazer Bajmaq esen ul memən hъv dəzazehenda bulqan qajhъ ber kul'tura-tormoş kərəklare turahъnda hejləjek.

Zavod merjalarenan kykertgandarъ, his tuqtavhъđ sandar sъqarъp itkən Irəndek jeldere ыstъnda ultъrqan Bajmaq uramdarъnda həm tirə jaqъnda ber genə la jъşel aqaslar həm yъemlektar juq. Bajmaq xalqъ qomor aujъ gaz jetkaj, saŋqa kymela.

Bajmaqta, eş kunenda jal iterlek ber genə kul'tura urъnъ juq. Elekke mexanik sex jortъ urъnlaşterelqan, aldan taqtalar menən jamaşterelqan ber kino-teatr bar. Unъŋ aldъna kul'tura həm jal parkъ ismenda ber majdan eşlap unъ erstqandar. Lakin unda ulterъlqan aqastarъ jaj kene Bajmaq hъjerđarъ aşap qorolop betkəndər. Zavod ergəhendə eşselar klubъ bulha la, kolxozdardaqъ məselən eşlangən kluptan artъq tygel. Unda başqort teatrъ esen xedəzstvo eşe alъp barъrqa şart həm memkinlek juq.

Bajmaqta ber genə la jynle munsa juq. Ber keskaj genə munsa bulha la uqa ber siralla ideşlar inalar, ularđən sъqqandaъъn qatъn-qъđđar katəp toralar. Sisenergə, kejenergə urъndarъ juq. Işdar parlъ munsala ber qal qъna kejenep sъqalar da, qalqan kejemdaren qatъn-qъđđar aldъnda kejenalar. Bъnan da artъq kul'turahъđlъq bulъvъ memkinme?

Balalar esen ber genə la kul'turalъ jal itev, kynel asъv urъnъ juq. Ular məktəptən sъqalar də uramdarđa, saudar arahъnda, oj tyъalarendə ujnajdar.

Bajmaq xalqъnъn telaklaren ytarlek ber genə magazin da juq. Bulqan magazindar (dezeъkən ajtkanda laikalar) iq, tar, əşəke, bъъъraq urъndarđa qaderle tovarđarъ hatalar. Ə rajpotrebsojuz tigən ojoşma unda teldə genə. Unъŋ vaq-tejek basar ajъrđar bətə torqan ber univermagъ bulha la, uqa keşe inmaj, sənki unda massanъn telagen ytarlek ber genə nəmə la juq.

Ikmək savdahъ betenlaj nasar tora. Ikeşar, esər kən ikmək lafkalarъ jabъq ultъralar. Bələtirə jaqla igen tilъъ bulъp, orosaj-buqъъq nuqъъ jatqanda, Bajmaq xalqъ ikmekka xarъъъъ ul tora. Səbəbe irmen eşlamъvdan kyrəlar. Oşo kengə tiklem Bajmaq xalqъn ikmeъkə tujdъrъrlъq ber irmanden bulmavъ, Bajmaq ojoşmalarъ esen dur vaqъqa tygel.

Bъl rajonqa komandirovka menən başqa rajondarqa qaraqanda kyberak kilalar. Ularqa teşev esen ber genə la jort juq, tuqlanъv esen ber genə stolovaj həm badar juq. Badarъъđ kendə kilevselar esen ikmək tygel, ber genə litr hət tə tabъp bulmaj, it-maj turahъnda hejlarga la tygel. Komandirovkaqa kilgən kyp keşelar as kejə ucrezdenielarđa qunъp jerejdar.

Məktəp, keđgə uqъvqa əđerlek eşe bъnda aqъl hъъnmaъlъq nasar tora. Məktəp binalarъ jetmaj, bulqanъna la jynlap remont jahъlmaqan. Qъşlaq esen məktəptarga jaqъvlъq ber genə kubometr đa kilterelmagan. Ul qъna la tygel: oşo kendə 120 bala məktəptan tъş uramda jerej. Ul turala dur trivoga hulъp ber ej buşatъlar đa, uqa remont jaŋъ qъna başlanqan. Ul qasan beter, balalar qasan məktəple bulъrđar—qъrqъъ ajtep bulmaj. Şunъŋ menən bergə ul məktəptarđen kyъehe məktəp binalarъ tygel, jъnaj krəŝtian ejđərе. Tulə urla məktəp binahъ ber ad ratle bulha la, unda la 80 bala uqъj torqan jerđə 400 bala uqъj. Şulaj bulqas bъnda balalarga kərakle bulqan sanitaria həm gigiena qaqiđalaren nisek haqlarqa memkin?

Rajon ydəgenə kilgən kolxozsъlar esendə teşer urъn juq. Ular atlarъn uramqa qujъlar đa, jomaştarъn beterep jaqъnъraq avъlqa barъp qunъv jaqъn qajtalar.

Bajmaqta esə torqan hъv — dъfıъtle tovar. Uramda jъъaj qъna qađъlqan sъъъraq qojolar bar. Hъvđъ şunan eselər. Şul arqala Bajmaqta jaqoşle avъrъvđar, brъşnoj, sipnoj tiftor əle la xəkem horalar, ber eşsenen ber aj esendə es balahъ tiftan ylgən. Bъndaj faktlar Bajmaq esen jaъaj xalgə ajlangan.

Bъnda eşselarđe tə'min itevgə kilgəndə, kooperatsia ojoşmalarъ bigerək tə aђъq magazindarъ, zuliktar həm qaraqtar qulъnda jaşap kilgandar. Ular telagənse urlaqandar, unar meŋlap kesalarenə halqandar. Şunъn hъŋ Bajmaqtъn irken julъbulъp telegən jaqtarъna qasqandar. Sud materialdarъ menən tanъşhaъ, ul yđe ber nisə tonnъ kitap bulъr. Eşselarde oşo kengə tiklem tovar həm başqa kərakle jaraq menən tə'min itev tygel, xatta ikməkka la mъxtaslandъrъalar. Qala ergəhe xuъalъqъ xaђer qurqъnъs aъъъnda tora. Bъnda ked ıъta kila, jer ıъta bula, kartuфtar haman qađъlmaqandar, ularđъ alъv esen kolxozsъlardan jarđam kəterəj, ə kolxozsъlar yđđare igen jъjъv eşenan buşamajdar. Oşo kengə tiklem eşselarđe jaqşъlъ tə'min itev esen ber magazin da asъlmaqan.

Kolxoz savdahъ bъnda betenlaj rətkə qujъlmaqan. Badar kolxoz kooperatsialar savda itmaj, bada spekulanttar qulъnda. Promtovarđъ şular hatalar, it xaqъn şular kyterelar. Bъnda bətə produktar, ber jerđə la bulmaqan jъqarъ xaqъ menən hatъlalar. Məъəlan, pomidarđъŋ dъъtahe 5 hum, kyъajđъŋ dъъtahe 5-6 hum, aq majđъŋ qadaqъ 10 hum, keskaj genə jek utъndъŋ xaqъ 40-50 hum.

Şuqa kyra lə bъnda eşselar həm rajon rabotniktarъ arahъnda aqъъsъlъq qəzəp kesle. Bъnda 150-200 hum ajlъq eş xaqъ alqan eşselar həm rabotniktarqa jaşavъ qъjъn. Məъəlan Narkomprostan jebərelgan ike instruktor torlaq taъa almav arqahъnda qajtъp kitkandar. Ytkan jъl 50 uqъtъvsъ kitkan. Bъjъl uqъv aldъnan 14 uqъtъvsъ qasqan. 20 lap uqъtъvsъ ikense eşkə kyskən. Oşo kendə Bajmaqtъŋ ydendə urъъ məktəptarenə 6 uqъtъvsъ jetmaj.

Bajmaqtъŋ bъl avъr şartъ, kooperatsianъŋ nasar eşlavъ, tə'minat jaqъ qəđattan tъş nasar bulъv, torlaq, utъn məs'əlalare həm kul'tura telaktaren qənəqatlandermav həm başqa şundaj bik kyp jeteşheđlektar — bulqan kadrdarđъ totov, həm jaŋъ kadrdarđъ jeteşterev esen qəzəp dur kartъ bulъp toralar.

Bajmaqtъŋ bъl avъr xalen julhъđlъqtan kyrəlar. Əle tъ julhъđlъqta eik dur tə'sir jahъj. Lakin bətə eşe uqa qъna hъltarqa memkin tygel. Bъnda bulqan memkinlektarđe fajđalanmav qəzəp dur bajlъqtъ jegə belmavđan tip ajtergə kərak.

Bajmaq urla avъr pasjolok xalendə jaşaj. Bъnъ ul xaldan sъqarъv esen bətə memkinlek bar. Tik bъnda xuъalъq kyđe, bol'şevistik jetəkselek kenə kərak.

Bajmaq, 24 sentəbr.

MOTOR TƏBƏLƏŞENDƏ

QЬŞQA NASAR ƏÐERLƏNƏLƏR

Hər kən havanьn halqьnaja barьvь—torlaqtarđь yđ vaqьtьnda remontlap qalьv, qьş in'ha hun sulssaqь turahьnda signal birələr.

Oktənrđen 18 jəlьqьna qarata alьnqan jəklamə bujьnsa 10 oktənrgə tiklem 84 barak, 3 karkas juston remontlarqa kərək. 19 baraktьn stenalarьn ştukaturlarqa kərək. 17 baraktьn tyşələre jaraqhьđ, tədrə ramdarь, işektər remont taləp itə. Mejestərđe, plitələrđe seteniaj qajtanan eşləterge kərək. 396 jaŋь tədrəgə ramdar eşlətev taləp itelə.

Ləkin torlaq jortlarьn remontlav bik aqьrьn bara. Begenge kөndə fəkə tөnjaq posjolokta faqat 5 kөnə barak remontlanqan. 17, 19, 20, 13 həm 14-se baraktarqa remont bara. 3 karkas jortona remont, baraklarđьn başan jantv əle bulha tamamlanqanь juq. Jaŋь tөnjaq posjolokta baraktarqa işektər qujьlьp bөtməgəndər.

Transportьn nasar eşləve remont eştəren unьşlь ytkərevdə dur totqarlьq jahaj. Transport kommunal'-torlaq bylegeneŋ tedeleş ucastogьnьn zajavkahьn bər kən ytəmaj. Hər kən 8-e avtomaşina, 35 at taləp itelə. Faktik alqanda ni barь 22 jəki 25 at birelə. Ştukaturka eş ərele arьta bara. 5 barakqa ştukaturka ytkərergə kərək. Kvalifikatsialь ştukatursьlar juq. Remont eşenə əjrənevsələr genə qujьlqan. Ular bik aqьrьn həm sьjfathьđ eşləjdər. Mejes sьqarьvsьlar đa jetəşmaj. Begengə kөndə 20 urьnьn ni barь 14 kөnə mejes sьqarьvsь eşləj.

Torlaqtarđь aşarьv eştəre lə artta. Bujavsьlar zar, kistotskalar, aqsur, olif h.b. juq. Bьlar tə'minat bylegendə lə juqtar. Xatta tə'minat bylegeŋ ştukaturs qađaqtarьn da birmaj.

Ucastoktьn eşse kөstəre kitalər. Sөnki ular əsen kul'tura-tormoş şarttarь tөđьrьlmaqan. Kommunal'-torlaq bylegeneŋ tedeleş ucastogьnda sotsialistik jarьş, udarsьlьq jəjeldərelməgən.

Prorab (kommunist) ip. Cirtişşef:

— Jarьş juq, sөnki bьnda vaqьtьb qьna eş—ti.

Jaqşь brigadalarđьn eştəre arttaqьlarqa kyserelmaj. Bərə eş planhьđ alьp barьlа. Bьnь kommunal—torlaq bylege nasalnigь ip. Jagorof belə, ləkin sara kyrmaj.

21-se sentəbrđə postrojkomdьn jьjьlьşь bulьp, qьşqa əđerlənev turahьnda VSPS tьŋ 15-se sentənr qararь əjrənelde. Bьnda torlaqtarđьŋ qьşqa əđerlektəren tikşerev əsen brigada həm massovьj eşse kontrole ojoşturoldo.

Brigada, tikşerev menən genə siklənep qalmajьnsa, asьlьnan jetəşheđeklərđe tiđ arala betererə julьnda la konkret saralar kyrəsək.

V. AGOL'SKI.

MAKORONSЬLAR SSSR SOVNARKOMЬ HƏM VKP(b) YƏƘ KOMITETЬ QARARЬN XUPLAJĐAR

Өfə makaron fabrikalьnьŋ eşselər, inzener-texniktar həm xeđmətkərđər kollektivь, SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Yđək komitetьnьŋ ikmək həm başqa produkttarđьn xaqtarьn təşərev, it, bаlьq, şəkər, maj həm başqa produkttar bujьnsa kartocka sistemahьn beterev turьhьndaqь qarardarьn əjrəngəndən huŋ, bьl qarardarđь xuplap qarşь aldьlar həm proletariat julsьhьnь ip. Stalinda təbriklənelər.

Kollektiv yđ əbtenə, proizvodstvo programmahьn ytəv həm produksia sьjfatьn jaqşьrtьv bujьnsa mujьndamalar alьь.

Kollektiv ismenən: Şirşof, Kolcanof, Greсenşikof, Ivanof h. b.

JAQŞЬ KLUB KƏRƏK

Material tormoş şarttarь kөndən-kөn jaqşьrqan timer jul eşselərenen kul'tura taləptarь lə yđə bara. Ular yđđərenen buş vaqьttarьnda jaqşь jьhazlanqan jьь, jaqьь klubta spektakl'đər, konserttar qarарqa, leksialar tьŋlarqa teləjđər. Ləkin Өfə timer jul eşselərenen bьl taləptarь ytəlmaj həm jaqşь perspektivalar đa kyrenmaj. Timer julsьlarđьŋ berđən-ber kul'tura uraqtarь bulqan Andriel Ismendəge klub ber genə jaqьte menən də eşselərđe yđenə jələp itə alьrlьq tygel. Klubta өtəş həm ajaq kejemdəre halьp inergə vişalka juq. Kilgən eşselər qalьn kejemdər menən ultьrьrqa məsyr bulalar. Şulaj uq bərense həm ikense qatta bulhьn, bađrat juq.

Tədrə pərđələre bik joqa materialdan eşlэngən bulьv səbəple, kino kartinalarđь tamam qaraŋqь teşmajьnsa başlap bulmaj. Bьnьn hədəmtəhendə kyp eşselər kino başlanьvьn kөtөp ala almaj qajtьp kitələr. Klubtьŋ өkkə qatьnьn jartьhьnan kyp elewen stolovoj alьp tora. Bьl stolovojđь kyserev turahьnda hyđđər həm mөmkinlektər bulha la, uzeldьŋ jetəkselərə həm klub medire Qumirski bьl mөmkinlektərđən fajđalanmanьlar. Stolovojđь klubtan kysergən xəldə fizkul'tura zalь həm başqa tynərəktərđən eştəren jənləndərergə dur mөmkinlek tьvasaq, ə, xəđer urьn juqlьqtan, kyp kenə tynərəktərđən,— duxovoj orkestr tynərəge həm başqalarđьŋ eştəre edelə.

Klubtьŋ saxnahe jeteş tygel, unda barь ber genə dekaratsia bar. Bьl turala Başprofsovet Dorprofsovetqa əjtha la, iptəş Karpof eşte jaqşьrtьv əsen ber sara la kyrgəne juq əle. Bьnьn naq 2 aj inde klub sikle tora. Jьlьtьv, jaqtьrtьv urьndarьna həm stenalarьna remont udqarьlьrqa tejeşle.

Klubtь eşselərđen kul'tura taləptarьn qənəqlarлыq kimalgə kilterev əsen profsojoz həm administratsia sara kyrergə tejeştər.

S. Karetko.

STUDENTTAR TORMOŞONA IĢTIBAR KƏSƏJTELHEN

Bis urman texnikumьnda 300 lagan uqьvsь bar. Ytkən jьlqь uqьv jьlь menən saqьştьrqanda bьjьlqь uqьv jьlьnda uqьvsьlar əsen ber ni tiklem tormoş şarttarь tөđөrьldь. Bьjьl uqьv kabinettarь jьlь. Studenttarđьn 70 protsentь jaŋь jataqxanalarqa urьnlaştьrьldь. Ikmək lafkahь asьldь h.b. Ləkin ular qьna studenttarđьŋ begengə taləptarьna javap birə almajđar. Texnikumda ələgə tiklem xəl itelməgən, ləkin qьtьqa vaqьt əsendə xəl itelergə tejeş bulqan məs'ələlər bik kyp əle. Məsələn, oşo jьlđьn 1 majьna tədeləp beterergə tejeş bulqan 2 qatlь dejem jətaq xana əle bulha tədeləp betkəne juq. Şunьŋ hədəmtəhendə bьjьl alьnqan uqьvsьlar jataqhьđ, halqьn klubta qunьp jөrөjđər. Jaŋь jataqxanalarđьŋ tədrə aqjalarь zamaskahьđ bulqanqa, jel sьqьv menən qьjralьp teşələr.

Yđək elektr stansahь texnikumqa 3 kenə kilometr alьlьqta. Ləkin uqьv kabinetlarьna, jataqxanalarqa elektrik indereлgəne juq. Kyptən yk tədeləp beterergə tejeş bulqan munsa həmən tədələr əbtendə. Ə studenttar munsa inev əsen 6 kilometrđьn qalaqa kilələr. Hedəmlələ studenttar, eşselər arahьnda hər terle avьrьvđar bulьna. Ə texnikum ergahendə genə meditsina punktь juq. Bьnьŋ əsen tьqь la qalaqa jөrөrgə kərək. Meditsina punktь asьv turahьnda kyp həjlendе, ləkin qala havlьq haqlav bylege bьl signaldarqa qolaq halmanь.

Өt-əş həm ajaq kejemenə mөxtaƅ studenttar bar. Ularqa jərđəm ojoştorov turahьnda kyp həjləndə, qarar sьqarьldь. Ləkin bьl tyrəldə ber terle lə konkret eş kyrhətelgəne juq.

Texnikumdaqь bьl jeteşheđeklərđe tiđ arala beterev əsen şul uq vaqьtta texnikumdьŋ jəmaqət ojoşmalarь, şulaj uq Jьrmanlьq trestь jetəkselərə konkret saralar kyrergə tejeştər. Studenttar şunь taləp itələr. Kiləsəktə jetəkselər, əgər đə ular yđđərenen kadrdar jetesterev məs'ələhen onotmaqan bulhalar, texnikumdь kөndəlek qajqьrtьv aŧьna alergə tejeştər.

ZƏKI JAXIN.

JƏŞ KADRDARĐЬ QAJĞЬRTMAJĐAR

Belekəj uramьndaqь № 2 jataqxanəla FZU həm „mөŋsel ir" məktəbenen beterep sьqqьvsьlardan 40 keşe tora. Ulardьŋ 4 he irđər, qalqandarь qatьn-qьđđar. [illegible] mьnda qь jataqxanaqa barьrqa tura kilə.

Matrastarđan başqa, ber terle lə postel kərək jaraqtarь juq. Jataqxanala kul'tura-massovaj eş juq. [illegible]

[illegible]

Xəbərsə.

ZAVKOM YĐ VƏQƏBƏHEN ОНОТQAN

Өfə patovox remont zavodьnda 8.40 keşe eşləj. [illegible]

Ker jьlьn [illegible]

POCTA BYLEGE MEĐIRĐƏREN JARЬŞQA SAQЬRAM

Min Məsetlə sovete (Malajaz rajonь) [illegible] pocta bylege [illegible] 271 hum har terle gazetalarqa [illegible] 50 tinlek podpiskalar tuplap, [illegible]

Japarof X.

NURIMAN rajonь „QЬĐЬL JONDOĐ" kolxozьnьŋ alдьnqь udarniktarь. HYRƏƑTƏ: (uŋdan hulqa) 1-QILMANЬF N; 2-ZƏJNULLIN N; 3-FƏTAULLIN I; 4-QƏLƏVETDINЬF; 5-FOJZULLIN iptəştər.

Panfilof Fotohь

MAJA TUPLAV

NI ƏSƏN MAQAR RAJONЬ MAJA TUPLAVĐЬ ƏĐƏ?

Maqar rajonь maja tuplavda respublikanьŋ xurtqьь rəveştə artta. 1935 jьlda 1-se kvartal planьn 69,3 protsentqa, 2-se kvartalda 57,4 protsentqa qьna ytəne. [illegible]

[illegible]

„Tikşerevse".

BYDZETTE TULЬHЬNSA HƏM ƏŊƏŊ YTƏV ƏSƏN KƏRƏŞERGƏ

Başqortostan respublikahьnьŋ 1935 jьl bydzete [illegible]

[illegible]

Ə, inde kapital tədeleşenə kilhək, bьnda bildələngən summanьŋ 42,9 protsentь, ə havlьq haqlavqa 43,9 protsentь qьna totolqan. Bьlar rajon finans bylekləreneŋ havlьq haqlav eşenə bildələngən summalarđь vaqьtьnda jebərməvđərenən həm rajon bydzettərendə kyrhətelgən havlьq haqlav punkttarьnьŋ vaqьtьnda eşkə başlamavđarьnan kilep sьqqandar. Şulaj uq havlьq haqlav bylektəre yđđərenə tejeşle bulqan summalarđьn vaqьtьnda həm tulьhьnsa fajđalanьvqa nьrьq biren jetkermajđar. Ular, kiləsəktə bьl jeteşheđeklərđe beterergə, bьl eşkə nьqьraq əhəmiət itergə tejeştər. Rajon havlьq haqlav bylektərenə həm inspektorđarьna bol'nitsalarđa avьrьvdarqa aşav əsen tejeşle bulqan kөndəlek normalarđь tulьhьnsa fajđalanьvqa ireşergə kərək. Rajondarda, avьl bol'nitsalarьnda hər ber avьrьvqa kөnonə 2 hum 70 tin totolorqa tejeş bulьvqa qaramastan, əle kyp kenə rajondarđa 1 hum 50 tin genə totalar. Bьl avьrьvđarqa, şulaj uq xөkymətkə jenəjət eşləv ikən hyđ. Havlьq haqlav komissariatьnьŋ həm Başnarkomfindьŋ bьl turalaŋь direktivalarь bis hyđheđ rajonqa aşьrьlьrqa tejeş.

Bydzette, havlьq haqlav bьlьqь bujьnsa kapital tədeleşenə bildələngən sьqьmdar 51,8 protsentqa, ə fizkul'tura eşenə ni barь 37,2 protsentqa qьna ytəlde.

Respublikabьđda 1935 jьldьŋ jartьhьna birelgən bydzetteŋ ytəleşen, 1934 jьldьŋ jartьhьndaqь ytəleşenə saqьştьrьp qaraqanda, tyŋəndəge kyrhətkestərđe kyrəbeđ:

	1934 jьldьŋ jartьhьna	1935 jьldьŋ jartьhьna
Xalьq xuzalьq sьqьmь	40,7 pr.	51,8 pr.
Sotsial kul'tura	40,1 „	46,9 „
Idarə	46,1 „	49,2 „
Başqa	52,2 „	41,3 „

1934 jьlqa qaraqanda, 1935 jьldьŋ jartьhьnda bydzetteŋ ytəleşe jaqşьraq, ləkin ajьrьm rajon dəvmalьnda alьqanda ytəleş bik şəpten tygel. Bьnьn əsen ber nisə rajondь misalqa alьrqa bula. Məsələn, Belorettə rajonь bydzetь ni barь 41,7 protsentqa, şunьŋ əsenən xuzalьq sьqьmdarь 28 protsentqa, xalьq aqartьv həm havlьq haqlav bujьnsa 41,8 protsentqa qьna ytəlde. Qьjqь, Mişkə rajondarь ta bydzette 44 protsenttan alьp, 44,3 protsent arahьnda qьna ytənelər.

Rajon həm avьl bydzettərenen əhəmiəte iţrat đərəzələ đur. Ləkin beđđə, hamanda uqa bik aŧ əhəmiət birelə. Qajhь ber rajondar bydzette tədeqən həm şulaj uq ytəqən vaqьtta massanь qatnaştьrmajđar. Kvartal hajьn nьŋq ytəleşen tikşerep barmajđar.

Bydzet eşteren julqa halьvda SSSR Sovnarkomьnьŋ 7-avqust qararьn niged itep alьrqa kərək. Şuqa kyrə finans raboniktarь kiləsəktə bydzette julqa halьv həm uŋ dərəŋ rəveştə tulьhьnsa ytəv əsen nьŋ kərəşergə tejeştər.

S. VOLEJEF.

XƏJBULLA rajonь 3-kvartal maja tuplav planьn 117,1 protsentqa ytəne. HYRƏTTƏ: rajon finans bylege medire iptəş BYLƏKЬF.

3-KVARTALDA MAJA TUPLAVĐЬŊ

BARЬŞЬ TURAHЬNDA

SVODKA

1-oktəbrgə

Rajondarđьn isemdəre	protsent
Mətər posjolkahь	127,4
Təperja	125,5
Ausna	123,0
Davlia	118,2
Xajbulla	117,1
Zejanova	116,5
Iglin	116,0
Baltas	112,4
Balasaj	112,4
Avargazь	110,8
Mejəkə	110,5
Şaran	108,8
Qezdel	107,8
Sterletamaq	107,0
Blagovesşen	106,5
Nuriman	106,5
Arxangel	106,3
Saqmaqoş	106,3
Bişbylak	105,7
Qaltaсь	105,3
Tujmazь	104,1
Dьrtəjlə	103,8
Әfe	103,8
Tətəşle	103,8
Davlakan	102,8
Bəsqjaz	102,1
Qajalil	101,5
Boraj	98,8
Malajaz	98,4
Kojargade	97,1
Bərə	96,4
Әfe qalahь	96,3
Jomaquza	96,3
Baqalь	95,7
Şişmə	94,8
Maraveз	94,5
Qьşqь	94,3
Blagovar	94,2
Jənabaj	93,8
Jaumaj	92,8
Byzdək	92,5
Qьjqь	92,3
Beloкataj	91,9
Məsetle	91,1
Mişkə	91,1
Jalajьr	90,9
Bajmaq	89,4
Belorettə qalahь	88,3
Usalь	88,3
Berjan	87,1
Qьrmьsqalь	87,1
K.—Kam	86,3
Starletamaq qalahь	86,4
Kygərsen	83,2
Bərə qalahь	83,1
Belorettə	82,1
Fejodrovka	81,6
Ilış	78,4
Sterleвaş	78,0
Maqar	71,6
Balasaj qalahь	71,5
K—Uzol	62,3
Bətehe:	100,0

Şunьŋ əsenən irekle təvəkkəl 85,0 protsentqa, massovьj tylevđər 112,6 protsentqa, avьl xuzalьq nalogь 117,7 protsentqa, jer arenda halьm 135,3 protsentqa həm okladnoj straxovanie 108,2 protsentqa ytəlde.

SAVĐA PRINSEPTARЬ BOĐOLA

Şaran. Jamadь-eşş sel'pohenda sovet savđahьn tupak rəveştə bođalar. Magazin medire **Foxrejef Xəmit** ber parsa təməkegə terle tovardar qьşьp (nagruzka) hata. Ul kyp vaqьtta 10 tinlek gazetanь 30 tinga isəplap təməkegə qьşьp bira. Tođđo la ođaq jatqan tovardarqa qьşьp həm. Jəki 8 kilogramdan kəm alьvsьlar bulha, tođđo beteнlaj hatmaj. Şulaj uq magazindьŋ 2-3 kən bulьnьn jabьq ultьrqan vaqьttarь la jьş qьna osraj. Sel'poqa tovarđar kiltelha, pajь bulqan pajşiktarqa qьna hatьla. Magazindьŋ əşe bьtьraq. Sel'po predsedatele **Baqajьfqa** bьl xəldər nigelə bulha la, ber terle lə sara kyrelmaj.

ARЬSLANOF.

STRUCKOVA TOVAR XAQЬN ARTTЬRЬP HATA

Başqortostan dəvlət araqь zavodьnьŋ № 2 hьra xanahь ergahendəge bufetta eşləvse **Struckova** tovar xaqtarьn tupaь rəveştə bođa. Məsələn, kilohь 60 tin torqan pomidorđь 2 humqa, 40 tinlek qьjarđь 1 h. 50 tinga hata. Ul bьnьŋ menən genə siklənep qalmajьnsa, 100 gramlь ikmək, kolbasa həm əsə ьđьaktaren 10 gramqa kəm yləp hata.

Bufetta ber terle lə preiskurant juq. Bьl xəldər **Struckova**qa artьq aqsalar ydlaşterergə jul qəja.

Araqь zavodь administratsiahь bufettьŋ eşen kyđətep barьrqa həm bьl eştərđe buldьrmav əsen Struckovaqa sara kyrergə tejeş.

MOSTAFIN.

QƏJNAN ƏMIRI

ŞƏMSEJAMAL QЬĐЬ

Qajhь qьna əsə yđ balahьn ədəlep həjmaj, unьŋ bəxetle həm đur keşe bulьvьn teləmaj!

Əsə balahьn bişektə itmatkəndə yk unьŋ kiləsəgenə đur əmettər baqlap, bəxetle keşe bulьvьn teləp ton joqolarьn qaldьrьp jьrđar jьrlaqan:

„Ħll bьll iter bьl,
Boxarqa kiter bьl,
Boxaradan qajtqaсьn,
Mulla bulьp jeter bьl.
Bəxet qomor ħorər bьl,
Həj-xemmətlər kyrər bьl,
Alla birha əj həjən
Baleş aşap jerər bьl".

Qjaxapmeni bьl ideal. Ul zamandarda avьlda mullanan da baj, mullanan da rəxət jəşəgən keşe bar inemeni?

Balki Şəmsejamal jeŋgəneŋ də bьndaj ujđarь bulqandьr... Balki ul da jaŋь tьvqan qьđь Bəhiə dur mullaqa kəjavgə sьqьp, „obladnikə bulьp", aş-hьv məsələlərenən tyrendə jerəve turahьnda xiallanqandьr. Balki ul:

„Qьđьm qьđьm qьđ keşe,
Qьđьma kilər jəđ keşe,
Jəđ keşeneŋ aralьnan
Alьp kiter ber keşe".

tip jьrlaqanda, ana şul „ber keşe"neŋ mulla bulьvьn telagəndər. Ləkin ul bьl turala ber keşegə lə əjtməgən. Tik yđeneŋ kyŋeleneŋ in jəşeren tyrendə genə həjlaqandьr. Avьl dan iŋ jarlь keşe Maqsym qьđьnьŋ qasanda bulha əđəđkikəlek kevek „nojək" dərəzəgə jeteve turahьnda qьsqьrьp həjlərgə mөmkinmeni? Şundaj xəldə kem kyrgən?

Şəmsejamal jeŋgə qьđь Bəhiə kiləsək tormoşon bik kyp terle itep kyrergə teləgəndər. Өtta uraqsь, jeteđ kinder hьqьvsь, ojoq bajləvsь, tegevse, kyperep torqan kymaslar beşerevse, taqь-taqь əllə nindəj həнərse bulьvьna əmellənqəndər, xiallanqandьr.

Ləkin Şəmsejamal jeŋgə xialьnьŋ iŋ taşьp kitkən vaqьtьnda la, qьđь Bəhiəneŋ institutta uqььvsь bulasaqь turahьnda ujlaj almanь...

Bəhiə avьl məktəbenen ikense klassьnda uqьqan saqьnda avьl sovetьnan gazetalar alьp qajtьp, ularđь əsəhenə qьsqьrьp uqьj torqajnь. Şəmsejamal jeŋgə gazetaqa jađьlqan hyđđərđən bigerək, qьđьnьŋ bьl eşenən qьzaplanep, bьl xəldə başьna hьjđьra almaj ultьra torqajnь. „Kyptən genə menə əle—Volost pesere Ivan Paletь Maskavdamь şunda, Petmurđanьŋ tasqa satьlьp sьqqan gazetalardь uqьj ikən, şuqa kyrə sьta volosta zakonda ubьn da kyp belgən keşe juq ikən" tip şaq qatьp həjlaj torqajnьlar. Ə, xəđer unьŋ qьđь—batrak Maqsym qьđь Bəhiə gazeta uqьrlьq belemgə ireşhen imeş!

Bəhiə kitaptar uqьrqa jaratа ine. Avьl məktəbeneŋ dyrtense klassьnda uqьqan saqьnda, qaləп-qalьn kitaptar alьp, şularđь ber kisle uqьp sьqa başlaqas, Şəmsejamal jeŋgəneŋ qьzaplanevе, sallanьvь taqь la arttь. Ul kyrşelərenə sьqьp „mineŋ qьđьm qilemdən əjgenə barьp jettə inde. Əltejək, qor'an qalьnlьqь kitaptarđь hьv kevek esə" tip maqtanьvđan yđen tьjьp qala almanь.

27-se jьldь, qьđь avьl məktəben belorgas, Şəmsejamal jeŋgə beteнlaj juqalьp qaldь.

— Inde qьđьm bьl alqan qilemendən ər jaqьnda la qilem barmeni?—tine. Bəhiə uqa:

— Min əle, əsəm, belem harajьnьŋ işegen asьp inergə nьqьş qьna aklьm. Qalaqa kitep ana şul jaqtь harajđьŋ esenə inəsəkmen—tip javap qajtardь.

Beđ Bərə pedtexnikumьn a bik kymək kildek. Ul bьnan 8 jьl elek ine. Bьl qomor nik kyp ta həm iş kitkes qьđqa la kevek kyrenə. Beđ ul vaqьtta saqьtalь olaqa kyldakle malajđar, qala uramьnda salaarhьđ jerevđe xarlьq tip hanamaj torqan malajđar inek. Bəhiə həm unьŋ kevek başqa qьđđar đa ul vaqьtta joqa saslarenə bantik bajlap jөrөj torqan, qьđqa kyldəkle qьđđar ine. Min xəđer şul malajđar, şul qьđđarđьn begengə kөndərən kyđ aldьmdan ytkərəm. Kemdər genə bulьp sьqmanьlar ul malajđar, ul qьđđar! Matimatika, fizika uqьtьvsьlarьmь tiben, məktəp direktorđarьmь, artistkamь, ljotsik, inzener, şaqir, xurnalist, vrac, qьđьl komandirьmь tiben, betahe lə-betahe lə bar...

Bəhiə şularđьn berehe.

Beđ Bəhiə menən texnikumdьŋ berense kursьnda, ber parta artьnda ultьrьp uqьnьq. Şuqa kyrə min unьŋ ul vaqьttarda belemde nindəj qomhođloq menən jotovьn, jaqtь belem tьvьnьŋ başьnan nindəj đur tьrьşlьq həm bahьrlьq menən menevən jaqşь belam.

Texnikumdьŋ terle kabinettarь, unьŋ dəres vaqьttarь kyđ aldьma kilep baka.

Bьnа Anna Ivanovna dərese. Bəhiə mikroskop aldьna „Şəmsədin" kyleneŋ ber tamsь hьvьnda nindəj donja jəşəgənlegən tikşerə, unda kypme terle, kypme hanlь janlektar jađalar!..

Bьnа Maria Konstantinovna jəqrafianan uqьta. Bəhiə donja kartahь aldьnda. Bьnа SSSR jere, bьnа Afrika, Madagaskar utrav, bьnа Amerika, bьnа kiŋ diŋgeđđər, okeandar...

Əđəbiət uqьtьvsь Qilmejarif aqaj boronqь grek əđəbiəte turahьnda həjlaj. Ul eştər bьnan kyp bьvaiter elek bulqan, ti.

Bəhiə bьlarđьŋ bətəhe-bətəhe turahьnda ujlaj da, „—donja nindəj đur, kiŋ həm taran! Jerđeŋ ber tamsь hьvьnda đur ber donja jəşəj. Ə jer nindəj đur. Unьŋ ber meridianьnьŋ qьna oђonloqo 40 million metr. Jer nindəj qart ul... Unda keşelər nisə men jьldar bujь jəşəjdər, ujlajđar, kərəşələr! Bьlarđьn notaben da belergə kərək. Bьlarđьŋ bətəhen də belmaj torop, tiđə jaŋь tormoş, jaŋь donja tөđөv mөmkin tygel. Ə əsəj, min avьl məktəben belergəs tə „ьnьŋ arjaqьnda qilem barmeni" tigajne. Bigerək nađan qalqanьŋ şul əsəj... ti.

Bəhiəneŋ başqa kyp kenə iptəştərđə bulmaqan taqь la ber hьjatь bar. Ul alqan belemen yđenən aђьrьq beleвselərgə birergə aşьqa. Ul tovla pionerka ine, unan hoŋ zveno vozatьjь, unan komsomolka,—otrad vozatьjь. Hudьnan Bəhiə komsomol kollektiv sekretarь. Rajkom, qala sovetь aqzahь, belmajem, kemdər genə tygel ul. Uqa bьl tiklem kөs, bьl tiklem dərt həm bьl tiklem qajnar telək qajđan kilə həm qajđan tьvа?

Revolytsianьŋ keslə, iđeŋ iŋ eskerge iŋ taran baddarьna la baьp inerlek qevvətle talqьndarь Bəhiə kevek:

„Jəđ keşeneŋ aralьnan
Alьp kiter ber keşe"

əsen ьvqan qьđđarđь tormoştoŋ iŋ tөbөnən kytərep sьqarđь həm ularđь kiŋ, jaqtь, matur julqa qujđь. „Uqьqьđ, beleqeđ, tiqbeđ kərəşselər bulьp yşegeđ" tine revolytsia.

— Texnikumdьŋ iŋ jaqşь tamamlavsьlarьnьŋ berehe itep, Bəhiəne institutqa uqьrqa jebərđelər. Ul institutta uqьj başlaqas, Şəmsejamal jeŋgə beteнlaj şaşьp qalqandьr. „Ja xodaj, 10 jьl uqььь. Almaqan belemə qalmanь. Maqsiptən məşriqqa tiklem nəmələr barlьqьn həjləp birə alьrlьq buldь.

Ul həjləgəndə bolə avьl xalqь unьŋ avьđьna qarap qalьp qalalar. Kitaplь moselmansamь, urььsamь tip qarap tormaj, kyđ jomop uqьj. Bьnьŋ arjaqьnda nindəj qilem bulьr inde," tigəndər. Ul inde qьđьnьŋ avьlqa qajtьvьn „moqəllimə" bulьvьn („moqəllimə! Əjtergə genə anhat! Batrak Maqsym qьđь Bəhiə—moqəllimə!") kөtə ine. Balki ul yđenəŋ beraj kejav đa əđerlap qujqandьr... Ləkin ul bьl turala Bəhiəgə əjterga qьja almaj qьna. Ə, Bəhiə taqь la uqьrqa kitkən.

... Başqortostan dəvlət pedagogia institutьnьŋ kiŋ audiториahьnda eliđi jedle student, studentkalar boronqь kul'tura turahьnda lektsia tьŋlajđar... Ular lektorđьn ber genə hyđen də təşərep qaldьrmaqьa tьrьşьp, dəftərđərenə aşьqьp-aşьqьp jađalar. Ular bьqa tiklem işetməgən, belməgən fekerđərđe đur qomhođloq menən eşəlar, jotalar. Ulardьŋ lektor turahьnda ujlarqa, unьŋ menən hoqlanьrqa vaqьttarь juq.

Ə bit lektorqa hoqlanmav mөmkin tygel. Unda qьrqar sasle, şajьn kydle jəş kenə qьđ həjləj. Ul Şəmsejamal jeŋgəneŋ qьđь Bəhiə... institutьnьŋ tel—əđəbiət uqьtьvsь...

ӨFӨ prizьv punktьnda. HYRƏTTƏ: qala OSOaviaxim instruktorь ip. SAFKIN prizьvniktarga „MAKSIM" pulemjotьn anlata. (Panfilof fotohь)

PRIZЬV BARA

QALA SOVETЬ QATNAŞLЬQЬ QAJDA?

Өfө prizьv punktь 10 sьken eslaj. Tәp ham qusma komissia aşa ьsl anьs kyp. kenә propriarie ham kolxoz jaşlәre vtslar. Zavod, fabrikalar, sotsialistik xozьvdar prizьv ajqanlьsь jeneyfar birdelar. Prizьvniktar Qьdьl armia safьna nalьvьb nejek inclanaga eplande rәp, uәlә çәkә ader nalьvbaran kyrhatelәr. Jәdarlagәn sentner igen hatьlar, meqәrlәgәn bum maja taplandьlar, davlat aldьnda nar tede bursьtarьn beterep punktqa aqaldьlar.

Har ike komissiala eş edlak haf davam ita. Kyzavel armianь prizьvnik qarala. In jaqsь sotsial tada, havьqь tuls, belemle jәderlәgәn prizьvnik Qьdьl armia safьna alьna. Qarşьla:

Iglin rajonь „Bolaşьl" kolxozь udarnigь Өөajәf Samaf. Unьq 250 xedmat konә bar. 1930 jьldan kolxoz aqьzьь, ejekke nar ak. Uqьj-jaza bele. Qьdьl armia safьna jaraqlь, la da. Joki Artemjef, ul Өfә de pohьnda maşinist. Komsomol, sinьь 40 jәl aqьь tebar. Belemle, udarnik, havьqь jeta.

2 keşe. Ular ike telda ber ta vuştan ber gene telakla aitelar.

— Qьdьl armiaga şaqьrьp barasьq, rihar.

Qujaki nәtәhe la jaqşь. Komissialarga eş la qalmaj kevek. Lәkin ulaj tygel. Komissialardьn eş şartlarь avьr. Komissialarga sәjәfi jedan jasergan, Qьdьl armiaga yrlarga anьsqan [illegible]

[illegible] gatzerno, Өfә eşselar kopera tive qala jaңь xuzalьqь, Samar Zlatoust timer julьnьq ikense ekspluatatsion rajonь ORS nәn jaqşь xarakteristika menәn jebә relgәn prizьvniktarьnьq 30 protsentь sәjәfi jәl bulьp sьqalar. Şulardan kybehe komsomoldar.

Mәsәlan, 4 oktәbrdә 9 keşe sәjәfi jaqtan armiaga jaraqhьd tanьldьlar. Ө, 7 he komsomolda tordar.

Hun ni esen komissiaga sьjnfi jat elementlar inerga matasalar. Bьl in, beremeaan, kyp ejaşmalardьn yd keşelaren ьelmaeyfaranan, ip. Stalindьq keşelarde ejranerga ligan kyrhatmahen sejomga alqarmavdar ьnan, sәjәfi bidgerlektaren jьqaltьvdaranan, keşelarga formal qarasa ьulьvdarьnan kila. Bьl ikensenәn; qala sovetь ergahьnda ber jьl bujьna eşlәgәn һaj inv komissiahьnьq sәjәfi hidgerlege, bol'şevistik eşmәkәrlege bulmavьn kyrhata. Qala sovetьnan ham qala komsomol komitetьnan prizьvqa tejeşle ehәmiәt birmavdarьn rahlaj.

Hәm ul şulaj ḑa. Prizьv eşlanьvqa 9 kөn yta. Bьl 9 kөn esendә Başqortostan Yfәk başqarma komitetь predsedatele Tahirьf iptәş prizьv punktьnda bulьp, ьelә eş narьşь menәn tanьşa. Ө qala sovetьnan ham qala komsomol komitetьnan berav ḑa bulmaj. Xәḑer komissia aldьnda komissia Qьdьl armia safьna jebarmaj qalderqan sәjәfi jat komsomoldarḑa [illegible]

Titof ham Taranof. Ikehe lә avtotrest şoferḑarь. Ikehenәn dә ataharь sәjәfi xәlav [illegible] betatalgandar, Yḑḑәre ber nisә tapqьr sud aldьnda bulqandar. Avtotrest mejәre ularqa:

— „Sәjәfi taḑalar, lәtanagьs ḑar. Aktiv udarniklar. Eşkә namьs menәn qaravsьlar, his ber kyḑbeḑ armia safьna jaraqlelar" tip In jaqşь xarakteristika teḑe gan. Avtotrest sistemahьnan kilgәn jaşarḑәn 48 protsentь sәjәfi jaraqhьḑ tabьldьlar.

Faktar kyp. Junusalies, Za- [illegible]

[illegible] se 1914 jьl tuvqandar ḑa kyp. Bigerak taprizьvniktar menәn zatsia [illegible], floqa, aeroplanqa, atomtankaqa horajḑьr.

Prizьv bara. Eş nigeḑendә sәjәfi [illegible] tikşerenev. Qьdьl armiaga hajlanqan, hәnalaqan, taḑa, belemle jaştarḑe ьirev barьvь jәla.

S. Iasan

NURIMAN KOLXOZDARЬ

MASSOVЬJ RƏVEŞTƏ IGEN HATALAR

(Yḑ xәbәrsebeḑḑәn)

Nuriman rajonь, Nemslar sovetьnьq „**Bilgelar**" kolxozь 1300 sentnerḑan eylenmaj torqan fond ojoştorop, şunьq 1000 sentnerьn kooperatsiaqa hatergә һәm kolxozqa avtomaşina alьrqa bulds. Jьjьlaştьq ikense kenende yk kolxoz predsedatele ip. **Xuzin** igin. Rajpotrebsojuzь menәn avtomaşina alьv esen dogovor teḑeşte. Ajьrьm kolxozsьlar xeḑmat kendarena tejgәn unьştan 31 sentner hattьlar. Kolxoz predsedatele **Xuzin** (kommunist), yḑe 2 sentner, komsomol ojoştoravsьhь **Kaul-ьf** 1 sentner hattьlar.

Şul uq sovetьn „Qьḑьl bor-zav" kolxozь 150 sentner, „Salavat" kolxozь 600 sentner, „Kasirin", kolxozь 800 sentner hatьvqa bulds.

„Qьḑьl Natis" kolxozь kooperatsiaqa 1000 sentner igen hatьp, avtomaşina aldь. „Bahav" kolxozь—1500, „Jul ьir"—700, „Aktiv"—400 hәm „Qьḑьl mayaj" kolxozь 150 sentner igen hatьp, kәrәkle avьl xuzalьqь qoramaldarь alьrqa bulldьlar.

A. ŞƏRIPЬF.

* * *

[illegible]

ŞAQIEF.

* * *

Qarmaşqalь. „Kyllar" sovetenәn „Qьḑьl partizan" kolxozь xekymәt alьndaqь igen tapşьrьv majьnsamalьn tamamlaв, xekymәtkә igen hatьvḑь ojoştorḑo. Kolxozsьlar yḑḑarenen gemymi jьjьlьşьnda kooperatsiaqa 1136 sentner igen hatьrqa qarar itelar.

QURMAŞ.F.

TUJMAZЬ RAJONЬNDA

SEL'POLAR MENƏN JETƏKSELEK ITMƏJBƏR

Tujmazь rajonь davmalendә tovar ajlanese ham paj jьjnav plandarьn ytәp narqan ber genә sel'po la juq. Senki sel'polarḑьq planьn hәm kul'turalь savda itevḑare menәn ber kemdә jetakselek itmaj. Sel'polarḑьn jetakselare ostavtьq nәmә ikanen dә belmajḑar. Ul qьna la tygel, hajlav jьjьlьştarьnьq protokoldarь ham rezolytsialare nen qajḑa ikanlegen eḑlәp tabьvqa la mөmkin tygel.

Pajşiklar arahьnda massovьj eşe ojoştorov, pajşiklarḑьq talәplarьn tikşerep ejranev hәm şuqa qarata sel'polarḑьq hәm eyleksalarḑьq eşlaren jaңьnan qorovqa qьbьqhьnьp eşlәgәn keşe juq.

Mәsәlan, Soqadьvaş sel'poьь (predsedatele Kalimyllin) magazinьnda tod kyptan birle bulqanь juq. Pajşiklar arahьnda tovar ajlanьşenәq ahәmiәte turahьnda ber genә tәrle lә aңlatьv eşe alьp barьlmaqan. Sel'po yḑenәn aqzalarь alьnda la yḑ eşe turahьnda ibәp birmәgәn. Paj jьjnavda ajaromkratik eş-hatalar. Tovar horap kilgәn pajşiklarqa tovar urnьna ditalәp paj markalь sьtalar.

Qandra Bmin sel'poьnьq Tepkilde eyleksahendә tod juq. Ә, Qandra sel'poьnьn skladьnda (predsedatele Qәlyllin) 16 vagonqa jaqьn tod ejәlәp jata.

Yrmәkaj eyleksahe, tьfьqьь, jarьlaj serep betkan aḑḑars, bьsьq, taşlar menәn tulqan. Tujaj sovetь sel'poьnьn Qaramalь **Qьbьj** eyleksahena inerlek ta tygel, senki bьl eyleksa qaranqьь, bьsьraq, jьldar bujenşa taḑarьlmaqan. Sel'po predsedatele Qarajef bьl turala betenlaj borsolmaj. Soqadьvaş sel'poьnьn **Mәtev tamaq** eyleksahenen hatьvsьhь **Şakirьf** lavkahьn yḑe telәgәn vaqьtta qьna asьp yḑ eşe menәn telәha qajḑa jerej ala.

Sel'polarḑьn tikşerev komissialarь tovar isemleklaren tәḑep qujьvḑan başqa ber nәmә lә eşlamajḑar. Ә, magazin komissialarь eşkә betenlaj qatnaşmajḑar. Bьl jetәkselekter rajpotrebsojuzdьn (predsedatele Arssianof) jetakselek eşen qujaalmavьnan, ajьrьm sel'po ranonnьktarьnьn eştaren vaqьtьnda tikşerep barmavdarьnan kilep sьqalar. Lәkin bьl eşte avьl sovettarь, lәvge partia ojoşmalarьnьq sel'polar eşe menәn konkret jetakselek itmavḑaren dә eslәp qujav kәrәk.

Bьna şul massovьj kontrol'den bulmavь arqahьnda Tujmazь rajsojuzь jьl başьnan 100 ar menәn hәm zatrata menәn kila. Bьl xәl alьştьra salamat xәl tygel. Bьl turala rajondьn jetәkse organdarь hәm Başsojuz, Tujmazь rajon sel'polarьnьq hәm rajpotrebsojuzdьn xәlenә jetdь kyḑ menәn qararqa tejeşlar.

In berensenәn sel'polarḑьn pataher ḑa kul'turalь savda itev gә, massa menәn nьqlap eşlavgә, davlat plandarьn ytәvgә jaḑ dam eşlәvgә ojalarga kәrәk.

R. Kamil

KARTOCKAHЬD SAVDA ITEVDEN BERENSE KӨNDƏRE NƏMƏ KYRHƏTTE

SSSR Sovnarkomь hәm VKP(b) Yfәk komitetьnьn ikmәk xaqьn sel'sdlanьrdьv hәm başqa azьq produktarьnьq kartocka sestmahьn beterav turahьndaqь qararьn, qala xeḑmatsanдare dur şatlьq menәn qarşь aldьlar.

[illegible]

tejeşle bulha la, remont eşe nәgәnәgә tiklem ytkarelmәgan. Başgorton direktorь arannabarь ip. Basukof tikşerev komissiahьnьn aldьna ikelar birlәgәn.

Bьna Başgorton jaңь asьlqan №10 B magazinь (mediré Gir-) [illegible]

XӨKYMӘT QARARЬ

KIN RƏVEŞTƏ ӨJRƏNELƏ

Jәrmәkaj. (BaşTASS). Avьlda potrebkooperatsianьq eşe turahьnda VKP(b) Yfәk komitetь һәm Sovnarkomdьn qararь alьnьv menәn „**Jondoḑ**" kolxozьnda kin aktiv qatnaşь menәn jьjьlaş ytkәrelep, ьsl qarar ejrәnelde. Kolxozsьlar qararḑь dur şatlьq menәn qarşь aldьlar. Kolxozsь **Karim Xalejyllin**:

— „Min praletariatьq bajekle jьlaşьn, bejek ostaḑьbьḑ iptәş Stalinqa bulqan tojqolarьmdь aңlatьrqa hyḑḑar taba almajьm. Ul ejdәkhed neḑḑen turala, nelde kul'turalь, mul tormoş menәn jaşalev turahьnda qajqьrta. Min ььjьl xeḑmat kendarena 200 pot igen alam. Minenq semiama jьl ajlanahena 100 pottan artьq igen kәrәk bulmajasaq, min alatta, qalqan igenḑaremde hatьp, semiamenә kejenergә hәm jortomno jьhazlandьrьrqa ajlajьm. Kooperatsianьq esen jaqşьrtьv menәn neḑḑenq tormoş taqь la jaqşьrasaqь tine.

Jьjьlaş dur aktivlьq menәn ytte, ikker alьşьvqa qatnaşьvsьlar kyp bulds. Sel'ponьq esendage jetәşhedlektar ьsq tanqitlәnde. Kolxozsь **Monnanьf**—Xaḑer kooperativ rabotniktarьnьq kansalarь la gena ultьrьvьn taşlap, neḑgә kәrәk tovarḑarḑь qajḑan bulha la tabьvḑarьn, kәrәk bulha fabrik-zavodtarqa barьvḑarьn talәp itasekeḑ" tine.

ŞTRAF MENƏN QURQЬTA

Blşaj rajonь „Qьḑьl jul" kolxozь prozaj jьjnav, davlatkә igen tapşьrьv eşlaren jenajatsel rәveştә alьa. Şuqa tiklem xalьvdarda jьjnalmaqan 120 gektar igen ultьra. Davlatkә igen tapşьrьv ni barь 70 protsent teşkil itә. Avьl sovetь predsedatele **Andullin** artta qalqan kolxozdь alqa sьqarьv urьnьna, kolxozsьlarḑь hygev, ştraflav menәn qurqьta. Kolxoz torop herav eşen başlamaqan alә.

„KOLXOZNIK"

MӨNƏVEZDӘ TUNQЬA HӘRBY GӘӘLӘ

Mәnәvez, 3. (BaşTASS). [illegible]

ӨFӨ prizьv punktьnda HYRƏTTƏ: ŞIPOLINKO iptәş prizьvniktar menәn әңgәmә ḑә ytkara. Panfilof Fotohь

PRIZЬV BARA

ULAR KYŅELLE KILƏLƏR

K-Ilsol rajonь 1913 jьl tuvьan jaştarḑe jaqşь әḑerlek menәn qarşьlanь. Rajon yḑәgә prizьvniktar kilevgә plakat hәm lozungtar menәn alddьlde. Kino, teatrḑar jьlqa halьndь. 25 sentәbrḑә prizьvqa arnalьp maxsus gazetalar sьqarьldь. Kitap, gazeta kioskalarь, aşxanalar asьldь.

Berense kөn punktqa ojoşqan rәveştә **Taşь**, **Saitaaa** avьl sovetь prizьvniktarь kildelar. Ulardan şatlьqlь jьrḑarь rajon yḑәgә ehtanda ḑaq jaңqьrap tordo. Ul jьr bьlaj ine:

Voroşilof pesntsь
Kyңәn başan qazajьm,

Armiaqa ḑinavьnda
Jьr әsәt ip, hauajьm...

Dәrәь, prizьv kevek mөhim kampaniaqa tejeşle iqtibar alьmaj, prizьvniktarḑe ojoştora almaj, prizьvniktarḑe ojoştora almaj. prizьvniktarḑe ojoştora almaj tine sovettar ḑa bar. Ular safьna **Imandaş**, **Qasarlь** avьl sovettarь inalar. Bьl sovettarḑьq predsedateldarь **Allaxirdin**, **Saitaaf** iptәşlar, prizьv alьhendә yḑḑarenen tulь eşmәkәrhedleklaren kyrhattelar.

Dәjem alqan saqta prizьv qanaqatlanarlьk ara. Sotsialistik narьvḑarḑьq bьsь uldarь armia safьna dur kyңellelek menәn kilalar.

ABЬZGILDIN.

XƏRBI INSPEKTOR JEBƏRELERME?

Barjan rajonь 1913 jьl tuvqan jaştarḑe armia safьna taḑa, belemle itep әḑerlәv eşlәhendә kyp kenә eştar başqarьldь. Barьq prizьvniktarḑьn uqьjьjaza belalar. Neḑḑәndar ajьrьm kurstarda buldьlar. Prizьvniktar lager aşa ytkәreldelar. Bәtә prizьvniktarḑьn 33 protsentь Voroşilovsьa atьvsьlar isemen aldьlar. 20 protsente GTO znacoguna norma birdelar. In jaqşь prizьvniktar Berjan, Өfә pәxodьnda qatnaşьp 813 kilometrḑь 5 kөndә ytteldar.

Jetәşhedlektar ḑa bar. Prizьv başlanьv aldьnda torь. Lәkin rajonda xәrbi inspektor juq. Bьl turala Өfәgә ber nisә tapqьr xәbәr itelhe lә praktik bөtemlә sьqmanь.

Xәḑerḑan dur jetәşhedlekka sik qujerqa. rajonqa xәrbi inspektor jebәrergә hәm prizьvь alьnqa ytkәrevgә tәreşergә kәrәk.

ӘLIMQULЬF.

KӨNDӘLEK VAQIQALAR

[illegible]

Javaplь redaktorь: TӨXFӘT KӘLIMYLLIN

MƏKTƏPTƏRDE JAŅЬ UQЬV JЬLЬNA ƏDERLƏV KONKURSЬ JOMQAQTARЬ

Mәktәptәrde jaңь uqьv jьlьna әḑerlәv konkursьnьn 1210 [illegible]

[illegible]

POTREBKOOPERATSIA RABOTNIKTARЬ DIQQƏTENƏ

Sittan torop kooperativ uqьv bәtә Sojuz kulamьndь—VSEKKO [illegible]

[illegible]

BƏTƏ KLIENTTARЬBЬD DIQQƏTENƏ

[illegible]

Gosnaskhan Başkontorahь.

AVRЬVDAR QABUL ITƏ

[illegible]

TAVЬSЬ K-TEATR „JAŅALIF"

[illegible]

PETR (PETKA)

[illegible]

JER TƏBQVSƏLƏR KURSЬ AŞЬLA

[illegible]

IKENSE QULQA KYƏ

[illegible]

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬNDA

[illegible]

KIS MENƏN KƏRƏŞ MATSTARЬ

[illegible]

KUL'TURA HARAJЬ

4, 5, 6 OKTƏBRḐƏ

„Platon krecit"

A. KARNEJCYK ƏƏƏRE

Glavlit vәkile № 3082

BØTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ølkə həm Øfø qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е. Салоева котерс № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 230 8 OKTƏBR ŞIŞƏMBE 1935 JЬL

DEPUTAT GRUPPALARЬ JAQŞЬ EŞLƏJƏDƏR

STƏRLETAMAQ rajonь, ALLAQЬVAT sovetьnьŋ finans seksiahь həm deputat gruppalarь maja tuplavđa tərьşьp eşlæjđər. „JANAVЬL" kolxozьnda deputat gruppahь jetəksehe ip. IŞMƏXƏMƏTЬF yđenəŋ finkomissiarь menən 4330 hum aqsa jьjnalь. „PROSVET" kolxozь deputat gruppahь 1036 hum. „KRASNAJA GORKA" deputat gruppahь 1800 hum aqsa jьjnalьlar. Şulaj itep, ular yđđərenə ьrelgen planь vaqьtьnda ytəjələr. Başqa avьl sovettarьndaqь deputat gruppalarь maja tuplavđa ALLAQЬVAT sovetь gruppalarь kevek eşlərgə tejeştər. I. Q.

EŞSƏN QATЬN-QЬĐ JƏŞTƏRENEN BØTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZЬ

10 OKTƏBR KISKE SƏQƏT 6 LA KUL'TURA HARAJЬNDA ASЬLA

KØN TƏRTIBE:

Eşsən qatьn-qьđ jəştər arahьnda eştəŋ toroşo həm [illegible]

DOKLADSЬ: Xøkymət tarafennən—BULƏŞEF. Komsomoldan—TIMERQALINA.

DELEGATTARĐЬ TERKƏV ESE KOMSOMOL JORTONDA BULASAQ. OJOŞTOROV K—TЬ.

BAŞQORTOSTAN ASSR RAJONDARЬNЬŊ 1934-35 JЬLDARĐA KƏDGƏ-QЬŞQЬ AQЬAS ƏDERLƏV PLANЬN SROGЬNAN ELEK YTƏV KONKURSЬ JOMQAQTARЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

29 SENTƏBR. 1935 JЬL

[illegible]

BASSR YĐK predsedatele: A. TAIBRƏF.
BASSR YĐK vaqьtlь sekretarь: ƏMIRƏF.

SJEZQA UDARNITSALAR KILƏ

[illegible]

Farizə.

GƏRZƏRЬVA SJEZQA ƏĐERLƏNƏ

[illegible]

Q. Jaxin.

ƏĐERLEK MENƏN KILDƏLƏR

[illegible]

S. QƏZIZ.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

MILLƏTTƏR LIGAHЬ SOVETЬNЬŊ ULTЬRЬŞЬNDA

Ženeva, 5. Bøgøn 17 səqəttə Millətlər ligahь sovetьnьŋ ultьrьşь asьldь. [illegible]

[illegible] tejeşle diqqətte birmənə. „Italia,—tip əjtte Alojzi,—xəderge vaqьtta qьna lygel, əəlki ber nisə jьldar bujьna inde Abissinia agressialьnьŋ qoraanь bulьp tora".

Abissinialaqь mobilizatsia, tip əjtte Alojzi, agressiv xarakter alu, sønki unьŋ maqsatь Italianьŋ Somali həm Eritreja kolonialarьn hoqьşьp alьvdan qьbarat. Şunьŋ menən bergə Alojzi fransuz həm amerikalь žurnalistarđьŋ Addis—Abebanan birgən xəbərđərenə hьltanьp, bьl xəbərđərendə ulьr, jəne, Abissinia imperatorьnьŋ oşondaj hyđđər menən yđ qaskərđərenə mørəžaqət itkənlegen beldergəndər. Unan huŋ Alojzi: „Abissinialaqь mobilizatsia hedemtahendə Italia qaskərđərenen huqьş xarakattaren başlavdarь xətta Liga ramkahь esendə lə nik zakonlь, sønki ular-đьŋ xarakəte provakatsia aktьna qarşь karakle həm kisəktereimatlek javaplь təşkil ito" tip əjtə.

Abissinia vəkile xəderge vaqьtta Sovettьŋ doklad projektьn tikşergənlegen kyrhətte həm tejeşle vaqьtta unьŋ Abissinia delegatь taqdimen də qarajasaqьna ьşanьs beldere. Bьnan başqa ul dokladtьŋ hedemtə alaşьnda jasь xəldəŋ ьbarkə alьnmanьqьn kyrhətte.

Unan huŋ predsedatelden taqdime bujьnsa jaŋь faktardь həm ular bujьnsa sьqarqan zaklučenieŋь ejranev esen komitet bildelənə. Bьl komitetqa Anglia, Dania, Fransia, Portugalia, Rumьnia həm Cili vəkildəre inələr. Komitet yđeneŋ dokladьn 7 oktəbrđən də huŋqa qalmajьsa tapşьrьrqa tejeş. Iden komitettьŋ ыeger, kis yk eşkə kereşergə tejeşlegen kyrhətə.

Aŋaq itep predsedatel Liga plenumьnьŋ ultьrьşь 9 oktəbrgə 16 səqətkə bildələngənlegen beldere. Şunьŋ menən ultьrьş jabьla.

13 VƏKIL KOMITETЬNЬŊ DOKLADЬ

Ženeva, 5. Taşlan huŋ 13 vəkil komitetь ultьrьşьnan bulьv kotelgəjne, ləkin unьŋ urьnьna Millətlər ligahь sovetьnьŋ jəşeren ultьrьşь ytkərelde, bьl ultьrьş 13 vəkil „komitetьnьŋ doklad projektь menən tanьştь. Xəder projekt iqlan itelgən. Unьŋ berənse eleşendə konfliktьŋ Millətlər ligahь aldьnda ytevə kyrhətelə. Ikense eleşe konfliktьŋ asьlьna analiz birə.

Komitet Abissinianьŋ baştan uq konfliktь tьnьsьlьq menən xəl itev juldarьn edləgənlegen, unьŋ „biş vəkil komitetь" taqdimdəren qabul itergə riza bulь həm şuqa dəlil bulqanlьqьn kyrhətə.

Tipografiala bьtьlqan bьl dokladqa maşinkala baььp qьşьmtalanqan ьxtamalə formal raveşta rekomendatsialar projektь tip ьbaplarqa mømkin. Bьl ьxtamala: Sovettьŋ huŋqь ultьrьşь tamam bulqandan huŋ har ike taraf uqa beldergən faktar bьlahenan elek Liga ustavьna tejeşle iztiarьn xarakəterən ulardьŋ xəterđərenə təşerergə məzəyr itə. Sovet alego tik Liga ustavьn hər tørlə bođav dьrьqa bis kisəkməkten bik qujьrqa taqdim itev menən siklənə".

Sovet klasьk esen yđe fajđalь tip tapqan hər tørlə bylək rekomendatsialarь javap xoquqьn yđ qulьnda qaldьra" tip əjtelə.

ABISSINIA XØKYMƏTENEN MILLƏTTƏR LIQAHЬNA BELDEREVE

Ženeva, 5. Abissinia delegatь Gavariate Millətlər ligahьnьŋ generalьnьj sekretarьna tybəndəge deklaratsianь tapşьrdь.

Abissinia xøkymate Liganьŋ ustavьn qullanьv turahьnda sovetqa kyp tapqьrdar birgən horavьn jənə qabatlaj.

10 aj bujьna, tip əjtelə deklaratsiala, Abissinia xøkymate Ženevala yđenə aqьlь həm tyđemle bulьv turahьnda birelgən koŋaştarđь əđləkned tьŋlap kilde həm Millətlər ligahьnьŋ ustavьna şulaj uq Sovetqa tulь ььnьsa ьşandь.

His ber tørlə qadeь qarar yđeneŋ ьer də kileşəvgə kilmətlek kytşehen qənəqatlənderə almajasaqьna ьşanьsь ytə barьvьna qaramaktan, Abissinia xøkymate Sovetqa həm Liga plenumьna yđ vəkildəren jebergən kyp kenə millətlər tarafьnan tьnьsьlьqtь haqlav esen har vaqьt kyrelep kilgən bətə saralarqa his ber hyđđəd jarđam itte.

Abissinia xøkymate bьl vaqьqala yđeneŋ tьnьsьlьq esenə dьr qorьan birelgənlegen kyrhətə.

Mobilizatsia turahьndaqь bojoroq tik Italianьŋ agressiahь başlanqandan huŋ qьna iqlan itelde.

Italia xøkymate his ber xəahed həm his ber aqьlь dəlil bulmajьnsa, yđeneŋ kyptən eşləp sьqarqan programmь ytəv tərtibendə, yđ qaskərđərenə Abissinia granitsalarьn ytep inergə bojoroq birđe, ximajahed qalalarđь tupqa totto həm qəjəphed xalьqtь yterđe.

Abissinia xøkymate ixtiram menən ləkin nьqьlь raveşta Sovettan huqьş qullanьv faktь menən Liga ustavьnьŋ 16 statjahьnьŋ berense paragrafьnda kyrhətelgən hedemtalar kilep sьqqanlьqьn əjtevđe horaj.

Nihajət Abissinia xøkymate sovettan şul uq 16 statjanьŋ ikense paragrafь menən yđ ьtdana jəkmətelgən burьsьn ytəven həm xoquq prinsiplaren şulaj uq in tantanalь jəklamələrđe əjəq ьtьlьna balьp saqlanqan doşmanlьq xarəkəttərən mømkin bulqan tiklem tiđərək tuqtatьvđь horaj.

Abissinia xøkymate oşo məldən alьp yđ xalqьnьŋ məstəqillekte həm yđ territoriahьnьŋ tejelmavselegen afьqqь tamьsqanьsa tiklem haqlarqa qarga qarar birgəne xəldə, qađelhedlek menən yđenə taqьlqan huqьşta kerək bulqan bətə vaqьl esendə qarşьlьq kyrhətəsəgen beldere. Ronahed doşman tarafьnan yđenə qarşь qujьlqan huqьş həm ylterev qoraldarьnьŋ ьkten bulьvьna qaramьtan, bьl køs aldьnda ul baş ejmək.

Ul tik yđeneŋ genə jaqьven tygel, belki bətə bolokaj dəvlattarđen məstəqillegen jaqlaqanlьqьn aŋlaj, sønki əgər bьl qađelhed agressia jeŋep sьqa qalьa, xəderge vaqьtta Abissinia kevek ulardьŋ də qasan bulьs lə berse həm ojathed agressorđьŋ qoraanь bulьvđarь mømkin.

Abissinia Millətlər ligahьnan tьnьsьlьqtь haqlav julьndaqь eşlər yđenə birgən bətə avtoritetь menən dogovordarđьŋ ьqajə itelergə tejeşlegen, birelgən vaqьtta jerenə jetkerelergə tejeşlegen, agressianьŋ xəkomdən tьşta torqanlьqьn həm xoquqtьŋ kestən juqarь torqanlьqьn ədəvđe horaj".

ADUA QALAHЬ QULDAN QULQA KYSƏ

Berlin, 5. Urta Jevropa vaqьtь menən 18 səqəttə Germaniannьŋ informatsion bjurohьnьŋ xəbərsehe beldere. Adua qalahь quldan qulqa kysə həm xəderge vaqьtta abissinialьlar jənə italiandardь qalanan qьbarьlьp sьqardьlar, ləkin unь tolop qala alьvdarь bildəhed. Xəbərse abissinialьlarđьŋ ajьrьusa batьrlьqtarьn kyrhətə.

Addis—Abebala Res Sejjumdan xəbər alqandar, ul Aussa həm Engerta rajonьnda italiandardьn jeŋelgənlektəren həm huqьş majđanьnda kyp ylgən həm jaralanqan keşelərđe şulaj uq qoraldarđь qaldьrqanlьqtarьn, bajtaqь əsir alьnqanlьqtarьn xəbər itə.

„Ejropa press" agentstvohь Abissinianьŋ 12 meŋ keşelek qaskərə Maren jьlqahьn kisep sьqьp, Italianьŋ Eretreja koloniahьna baььp inganlegen həm ьnda jerle qəbilələrđeŋ ul qaskər jaqьna sьqqanlьqьn, şulaj uq ular jarđamь menən italiandardьŋ ber nisə alдьnqь postarь alьnqanlьqьn xəbər itə.

FRONT 100 KILOMETR KINLEGEN ALQAN

Rim, 6. Italianьŋ rəsmi beldereveндə Abissinialaqь huqьş xarakəttərenəŋ elqej kinerək xarakter ala barqanlьqьn kyrhətə. Eretreja jaqьnan italiandar 100 kilometr kinlegendəge front menən høzym itələr. Daro takle rajonьnda qatь huqьştar bulde, unde ььqьp urьnlaşqan Abissinialьlar ьđdь qarşьlьq kyrhətelər. Ləkin Italia məqlymattare bujьnsa, italiandar aviatsia jarđamь menən bьl qarşьlьqtь hьndьrqandar. Italia komandovanieь aviatsia menən kiŋ raveşta fajđalana, abissinialьlar bьl vajatsiaqa his ber nəmə qarşь quja almajdar. Italia aviatsiahь Tan kyleneŋ tenjaqьndaqь Jamadia punktьn tupqa tolqan. „Osservatore Romano" xəbərə bujьnsa har ike jaqtan ylevselər kyp. Italianьŋ 19 samoljotь Aduanь esenə tapqьr tupqa totqandar. Adua həm Adegrat qalalarьn tupqa totov arqahьnda alarqa kilterelgən zarardьŋ anьq miqdarь bildəle tygel.

London, 6. Rejter agentstvohь Asmaranan (Eritreja) birgən aşьqьs telegrammahьnda Italia qaskərđəreneŋ Adua qalahьn alqanlьqьn beldere.

DANAKIL RAJONЬNDA QATЬ HUQЬŞTAR

Vena, 6. Addis—Abebanan xəbər itev bujьnsa italiandar Adua qalahь rajonьnda bur kөstər tuplajdar. Bьl rajonda italiandar yđ quldarьna alqan objekttarqa avar artilleria qujalar, tanktar həm motorlaştьrьlqan qaştar tuplajdar.

„Junajted press" agentstvohьnьŋ xəbəre bujьnsa Eretreja qarşьndaqь frontta abissinialьlardan elegə alдьnqь qaştarь genə italiandar menən osraşqandar.

Hunqь məqlymattar bujьnsa italianьŋ 100 meŋ qaskərə, tanktar həm samoljottar jarđamь menən Adua—Aksum rajonьnda huqьşьp alqa bara.

Italiandarđьŋ teŋjaqьndaqь ikense otradь Fransianьŋ Somali koloniahьnьŋ granitsahьna jaqьn jerdəge Mussa—Ali tavь jaqьnan Vessi qalahьna taba bara. Bьl qala Addis—Abebanьŋ teŋjaq—kønsьqьşьnda unьŋ menən Eretreja sige arahьndaqь jarlьlьq julda jata. Bьl rajonda, jəqni Danakil provinsiahьnda şulaj uq qatь huqьştar bara. Telegrafen kompani" agentstvohьnьŋ xəbəre bujьnsa bьndaqь huqьştar hedemtahendə italiandardan 700 keşe həm abissinialьlardan 1300 keşe ytereлgən.

Addis—Abebanan xəbər itev bujьnsa, Italia samoljottarь Abissinianьŋ teŋjaqьndaqь Anglia—Misьr Sudanь menən sikləş rajonьndaqь qaskərđərenə høzym jasaqandar. Addis—Abebala Italia qaskərđərenen bьl rajonda lə Gondaja qalahьna (Tan kyleneŋ teŋjaqьnda) taba jynələştə høzym başlavđarь mømkin, tip ьsəplajdar.

Ber yk vaqьtta Italia qaskərđəre kønjaq frontьnda, Italianьŋ Somali koloniahь jaqьnan aktivlьqtь kөsəjtələr. Addis—Abebanan alьnqan xəbərđər bujьnsa Italia samoljottarь Karati qalahь (Ogaden provinsiahьnьŋ Ual-Ual qalahьnan teŋjaq—kønbajьşta 100 kilometr alьsьlьqta) rajonьnda kyp kenə punkttarđь tupqa totqandar. Şunьŋ hedemtahendə Abissinianьŋ radio stansiahь jemerelgən həm 200 beldarь ytereлgən.

ITALIANDAR ØS JAQTAN HØŽYM ITƏLƏR

Paris, 6. Fransia gazettarьnьŋ Abissinialaqь xəbərselərenen bik kyp xəbərđəre bujьnsa Italia qaskərđərenen texnik jaqtan jaqьnan ьkten bulьvđarьna qaramaktan, Abissinia qaskərđərenen moral' xəle bьnьnda juqarь tora. Abissinialьlar høzym itevsə italiandarqa øqь qarşьlьq kyrhətələr.

Italianьŋ høžyme øs jynələştə bara: berense—teŋjaqьnda, Adua—Aksum uçastkahьnda, ikensehe—teŋjaq-kønsьqьşta, Assaba (Eretrejalaqь port) jaqьnan, Mussa—Ali tavь janьnan həm øsønsehe—kønjaqьnda italianьŋ Somali tigən koloniahь jaqьnan. Teŋjaq frontьnda italiandar øs kolonna bulьp høzym itələr. Adua qalahьna Italianьŋ 100 meŋ keşelek qaskərə høzym itə, ə Eritreja jaqьnan abissinialьlarqa qarşь Italianьŋ har berehe 15 meŋ keşelek 5 diviziahь, har berehe 10 meŋ keşelek 4 qara kyldəksələr diviziahь həm har berehe 8 meŋ keşelek øs jerle qaskər diviziahь, jəqni bəthe 140 meŋ keşe høzym itə. Italia armiahь 3 meŋ 600 pulemjot, 300 jeŋel tup, 100 tank həm 800 aeroplan menən qorallanqan.

„Pari Suar" gazetahьnьŋ xəbərsehe raslavьnsa, Italia qaskərđəre Afrika şarttarьnda huqьşьvqa øjrənmægəndər həm ike kønlek høžymdən huŋ ular jartь jьl bujьnsa avьrьqan keşelər kevek kyrenələr, ə abissinialьlar bik batьr huqьşalar.

Addis—Abebanan alьnqan xəbərđəр italianьŋ Adigrat qalahьn alьvь turahьndaqь xəbərđəren kire qaqalar. Italiandar Vasela həm Engela tigən posttarđь aldьlar, ləkin Adigrat hamanda abissinialьlar qulьnda. Şul uq məqlymattar bujьnsa italiandarqa qarşь huqьşqa Abissinia qaskərđəreneŋ tik alдьnqь otradtarь qьna qatnaşalar ələ.

Aksum—Adua rajonьndaqь huqьşta italianьŋ 1 meŋ qaskərenə qarşь abissinialьlardan 400 keşe huqьştь. Bьl huqьşta abissinialьlardan 45 keşe həm italiandardan 21 keşe ytereлgən. 85 italian, şular esendə ber nisə ofitser, əsir alьnqandar.

Italia samoljottarь Addis—Abebanan 100 kilometr jerđəge Kajь—Peter ьktenda kyrengəndər. Addis-Abebanan 250 kilometr jerđəge Dessi qalahь tupqa totolqan.

Aduanьŋ teŋjaqьnda qatь huqьştar bara. Abissinialьlar qarşь høzym başlap italiandardьŋ okoptarьna barьp jettelər. Unda har ike jaqtan dur juqalьvđar menən qatь ştьk huqьştarь bara.

„Repuelik" gazetahьnьŋ London xəbərsehe italiandardьŋ yđđərenə ujlaqanqa qaraqanda kөslərək qarşьlьq kyrgənlektəren jaza. Gazetalardьn jaĭьvь bujьnsa Abissinia imperatorь Adua qalahьnan kitev turahьnda bojoroq birgən.

ITALIANDAR ADIGRAT QALAHЬN ALQANDAR

Rim, 6. Stefani agentstvohь tybəndəge svodkanь iqlan itə: 5 oktəbrđə general Santini komandahьndaqь berense korpus Adigrat qalahьn jəne yđ qulьna aldь. Jerle qaskər korpusь Amba-Oger punktьn aldь həm abissinialьlarqa zarar kilterđe. Qaskər aviatsia menən bergə xarakat itə. Kiska tana qaskərđər ireşelgən pozitsialarđa tuqtalьlar. Granitsanьŋ Adigratqa bara torqan buqmaq eşselərđeŋ tegkən eşləve hedemtahendə avtomobildar jerevgə jaraqlь julqa əjlənderelde. Somali frontьnda kisə irtən italiandar ber əđ huqьşqandan huŋ Gorlogubi punktьn aldьlar.

ABISSINIALЬLARĐЬŊ TAKTIKAHЬ

Berlin, 5. „Felkişer beobaxter" gazetahьnьŋ maxsus xəbərsehe Addis-Abebanan beldere: kisə Agame provinsiahьnda bulqan huqьşta tav-taş arahьna qaььp torqan abissinialьlar høzym itevsə italiandarqa başta qarşьlьq kyrhətmənelər, ləkin ular ytep kitkəs kinət artьnan høzym itelər. Italiandar qaьşap kire sigendelər həm kyp keşeleren əsir qaldьrđьlar.

Paris, 5. Italiandar Ramat tavьn alqandar. Abissinianьŋ kөstəre Addis-Abebanьŋ teŋjaq-kønsьqьşьndaqь Dessi qalahьnda tuplanalar. Addis-Abebanьŋ tupqa totolovь har minut bulьvь kөtelə. Xəbərselər ьndaqь xalьqtьŋ tьnьsьlьqьna qajььqa qalalar. Qalanьŋ urtahьnda samoljottarqa atьlьv esen ike tup qujьlqan, unnan başqa qoral juq. Abissinia imperatorь hava høzymenən haqlanьv esen jer aśtьna maxsus urьndar jasatqa quştь.

Tokio, 5. „Iomuri" gazetahь bьşnьsь sьqanaqtardan alьnqan xəbərđərgə tajanьp Gitlerđeŋ Mussoliniga siklənmægən miqdarđa kymer həm aqьvьь qoral birergə vəqədə itkən. Kimnan xəbər itev bujьnsa Germania ilsəse Germaniannьŋ Italiaqa qarata „jaqşь nijətlelek" haqьndaqь jaŋьrtьvьn Mussoliniga beldergən.

KØNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

2 oktəbrđə Italianьŋ Abissinia granitsahьnda tuplanqan qaskərđəre formal' raveşta huqьş iqlan itmajenсə høzym başlanьlar. Kønsьqьş Afrikala tup lavьştarь jaŋqьraj. Italia imperializmь Abissinia xalqьna qarşь huqьş başlanь. Bьl huqьş xarəkəttəre baştan uq kiŋ raveşta jəjeldelər. Abissinianьŋ granitsa bujьndaqь qalalarь ajavhьđ tupqa totoldolar. Telegraf har ike jaqtan berense jorəndar bulqanlьqь turahьnda xəbər kilterđe. Bətə ildərđə xalьq massahь tьnьshьđlьq esenda qatь.

Japonianьŋ Manьsьrianь baььp alьvьnan huŋ kønsьqьş Afrikalaqь bьl huqьş imperializm lagerьndaqь qarşьlьqtarđьŋ ni tiklem qьrqьvlaşqanlьqьn, jaŋь taqь lə qanlьraq, taqь lə ziankaraq bətə donja imperializm huqьşь qurqьnьsьnьŋ ni tiklem dur bulqanlьqьn kyrhətkən bik dur vaqiqa bulьp tora.

Kønsьqьş Afrikala huqьş ni esen başlandь? Ul huqьş—jartьlaş sit il kapitalьnьŋ qulьnda həm jartьlaş məstəqil bulqan ilde tik Italia faşizmьnьŋ qьna koloniahьna əjlənderev esen başlandь. Italianьŋ rəsmi belderevđərendə bьl huqьş esen bətə lə əjəp Abissinia xøkymate ьkten təşerələ. Abissinianьŋ bьl qəjebe unьŋ Italia faşizmьna tьrmaqьna elakmavkə tьrьşьvьnan, Italia imperializmьnьŋ kolonial idev qəmьlьn tьkle raveşle mujьnьna kejergə teləmavenən qьbarat, bulьa karək.

Italia xøkymatenen başьnda torovsь Mussolini yđe 2 oktəbrđə Italiala ytkərelgən „qađettən tьş mobilizatsia" kenəndə Italia imperializmьnьŋ Abissiniaqa qarşь huqьş asьvьnьŋ səbəptəren əjtep birđe. Ul donjanь Versal' dogovorь bujьnsa byleşevđe kyđ unьnda totop:

— „Italia nik əaj kolonial taьştan tik valьqtarьn qьna ala aldь" tip əjtte.

Abissinia xəhed həm artta qalqan il bulqanlьqtan, Italia imperializmь uqa qarşь huqьş başlarqa batьrsьlьq itte. Italia faşizmь yđenen xəbedarək xalьqqa qarşь xəderge ььqьşьnda imperializmdьŋ: „hin xəhed—imək hin xaqlь tygelheŋ" tigən ike jarьqьşьq zakonь menən qullana.

Ləkin xəhed Abissinia bik kөslə imperialistik dəvlattərđen daqva itkən nəmələre bulьp tora. Abissiniaqa yđ əjəqtarь menən başlap baьqan imperialistik dərzava Anglia imperiahьnьŋ dingeđđəge iŋ məhim xəbərləşev juldarьnьŋ—Suvajeş kanalьnьŋ, Qьđьl diŋgeđđeŋ—şulaj uq unьŋ kønsьqьş həm kønjaq—kønsьqьş Afrikalaqь koloniaьtьnьŋ baьsьnьŋ yđ qulьnda totasaq.

Italia faşizmь, agressianь ni tiklem kөsəjtep ytkərhəm, Abissinialaqь huqьşь dejem Jevropa huqьşьna əjlənderev menən ni tiklem ььqьmьq qarşьtьm, yđ maqsatьna şul tiklem ьşanьsraq ireşermen, tip ujlaj kyrəheŋ. Ul Anglia menən Fransia arahьndaqь qarşьlьqtarđьŋ həm bьl elekke sojuzniklar arahьndaqь mønasəbəttər qatmarlaşa qalьa, faşistar Germaniahьnьŋ kytərelevenəŋ qurqьvđьŋ adaqqь ьtapta bəjek dərzavalarđь Italianьŋ kolonialarьn Abissinia ьəbenə Qьđьl diŋgeđ həm Aden qultьqь jaqьna kiŋəjtevgə riza bulьrqa məzbyr itəsəgenə ьşanьp eş kyrə. Italia imperializmь donjanь həm berense navbatta koloniaь qajtanan byleşev esen kөraş başlanь.

Italia—Abissinia arahьndaqь xəderge vaqьtta huqьşqa əjlənqən konflikt ere həm vaq kapitalistik ildərđen bətəhenen də tip əjterlek mənfəqəttəren turanan tura qaqьla. Ulardьŋ kyvehe Italianьŋ planьna qarşь təşa. Ə inde bьlaj kapitalistik ildərgə kilgəndə, Italianьŋ Abissiniaqa qarşь høzym itevenə ulardьŋ kire qarьvь bik aььq: ular kønsьqьş Afrikalaqь huqьştьŋ hedemtəlare nindaj qurqьnьsьь bulqanlьqьn aldan bik aььq kyrələr, ular Italia faşizmьnьŋ Abissiniaqa høzym itkəne kevek Jevropalaqь balakaj ildərgə høzym itev esen Germania faşizmьnьŋ dur dəvlattər arahьndaqь kөraşqan fajdalanasaqьn aŋlajdar.

Ere imperialistik dərzavalar Abissinialaqь huqьştь şulaj uq bulđьrmaьqa matьştьlar, ular iximal başlanqan huqьş xarəkəttəren şul kønsьqьş Afrika menən genə siklərgə lə matьşardar, ular nigerək tə italianьŋ faşistar Germaniahь jaqьna sьqьvьna jul qujmaьqa, ikense tørlə əjtkəndə, yđ lagerđarьndaqь køstərđeŋ qajtanan qarşь raveşta gruppalaşьvьna, kapitalistik donjalaqь xəderge xəldə xarakterlaqan ьşanьshьđ ligedlekten bođolovьna jul qujmaьqa telajdar.

Bьl dərzavalarđьŋ pozitsiahь kyp kenə taqdimdar menən kyđalande, ul taqdimdar Abissinia ьktenən protektorat itev gə qajьp qalalar. Ikense tørlə əjtkəndə, ular Abissinianь politik, administrativ həm ekonomik məstəqillektən məxrym itergə matьşalar.

Italia imperializmьnьŋ kөndəştəre unьŋ menən ььqtan aььq qoralь bereleşte bulmaьqa telagən xəldə, unьŋ kolonial talьmьn Abissinia territoriahьnьŋ qajhь ber kisəktəre menən ber tiklem qənəqatlənderergə ədər toralar, ləkin ular italianь Abissinia xalqьn his siklənmægən raveşta ekspluatirlav xoquqь turahьndaqь taqdimdərđen tanьv jaqьnda tygeldər. Abissinianьŋ Ženevalaqь vəkildərenen bьl taqdimdərđen kyvehen qabul itergə riza bulьvđarь ber nəməne lə yđgərtmaj, sønki Abissinia yđ mustaqьjna qorolqan revol'ver terəlgən xəldə eş itə. Unь bьl taqdimdərgə rixa bulьrqa məzbyr itelər. Şunьlьqtan Abissinianьŋ məstəqillegen siklэv planь yđenəŋ aььq imperialistik xarakterьn əđ qьna lə juqaltmaj.

Ləkin Italia imperializmь bьl taqdimdərđe kire qaqtь, ul tuplardan atь baьlaqaь yđ kөndəştərenəŋ: jul qujьrqamь jəki huqьşьrqamь, tigən məs'ələ aldьna qujьlqanlьqtan, ber tiklem ьnqajqa kilerđər, tip ьsəplajne, bulьa karak. Eritrejala həm Somalida tuplanqan qaskərđər høzymgə taşlandьlar həm Millətlər ligahь sovetьnьŋ bulasaq ultьrьşь kønsьqьş Afrikanan işetelgən tup tavьştarь astьnda barasaq. Xalьq massahь arahьnda imperialistik agressorđarqa qarşь asьv qanata. Tьnьslьq esen haqlav burьsь bətə kollektiv tьnьslьk tarafdarđarьnьŋ ber ььlep xarəkət itevđəren talap itə.

Sovettar sojuzьnьŋ pozitsiahь bik jaqьь bildəle, ul pozitsia xalьqtarđьŋ tьnьslьqьn həm tieklegen edmə-eđ jaqlavđan qьbarat. Bøtøn proletar dəvlatь Italia faşizmьnьŋ imperialistik teləktərenə qarşь pozitsianь aldь. Sovettar sojuzь Abissinia ьktenən protektorat qujev turahьndaqь taqdimde lə jaqlamaj, sønki ul aььqtan-aььq imperialistik xarakterđaqь taqdim. Ləkin SSSR konfliktьь ьььolap tə tьnьslьq menən xəl itevđə bulьşьv asar bətə nəmənə əşləjasak. Ul elekkesə tьnьslьq esen kөraşevselərđen alдьnqь saььnda qala.

(„PRAVDA").

SIT IL DELEGATTARЬ ƏFƏLƏ

3-se oktəbr', bis Qədsi armia jottonda Əfə qalabəndagь MOPR ojeşmalara jetəkselər..., Gomes, Lindeer iptəşlər qatnaştьlar. Səl Mardan saqsiarlar... MOPR komitetь...

MOPR dəq qala komitetь sekretarь Myller iptəş dur sugas jasabь. Unan bun Kuba delegatь Gomes iptəşkə hyd birelde...

Gomes iptəş Kuba, Argentina əlkələrendəge proletariat ismenan jaşaganlьgь...

„Gomaj ooorodovanie" zavodьnьq MOPR komitetь sekretarь...

Germaniadaqь MOPR eşendə eşlavse Lindeer iptəşkə hyd birelde...

Lindeer iptəş neto kapitalistik ildərdə xesarəl ispim kasəjə...

„Rot-front", Jaşəhen Veronial həm Stalin iptəş!
Oponon menən jalsьbь jaqlь.

IGEN HATЬV

SEL'POLA KULAK MALAJЬ

Maqar rajonьnьn Salix sel'poьnda igen hatьv alьsa eder igeл. Hatьp alьnqan igendarde habar gel gene kelgan ar. Lakin sel'pola igen hatьvьq igeл...

Fajzyllin, sel'poqa igen kiterən kolxozsь həm jaqtьbьqлar...

Igen hatьp alьv eşenda sel'pola sel'pola kulak maladьj Fajzyllindan qatьp qotolorqa...

Kolxozdar dəvlətkə igen tapşırıv plandarьn tamamlap, kooperativqa igen hata başladьlar. Lakin, igen hatьp alьvdьn ojeşmalьq isə kolxozsьlarqa, kolxozlarqa qьjьnlьq tudьra. Ular igen hatьp alьvqa zərəlektə kilter...

sə yd oqsьzaьn haьap qatьvьn... tələp itegez.

B. SULPAN.

MAGAZINDARDЬ PRODUKTTAR MENƏN VAQLЬNDA TƏMIN ITERGƏ

Əfə Ydək Eşselər kooperativь sestimahьndaqь № 11 on həm ikmək magazinь rabotnikterь ikmək xaqьn osboDlandьrьv həm naşqa produktьrqa kartoska sestimahьn beterev turahьnda SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetьnьq qararьn dur şathq menən qarşь aldьlar həm ьnьqlap ajtəndelər.

Əfə Ydək Eşselər kooperativь xəkymət qararьnq javap itep, laqь la ber turax həm dur hatьv magazinь ojoştordo. № 11-magazinda bete tovardarqa la janь xəq qujьlqan həm prejskurant ta eldьrьlqan. Pokupatelder dur şatlьq menən, telegən produktьnь hajlap alalar. Sөnki xəkymətened eşse həm kolxozsьlardьq tormoştarьn kөndən-kən jaqşьrtu bara.

Bьqa tikləm bojdaj ononoq kilohь 2 hum 5 tin, arьş ono 1 hum 80 tin bulha, bөgen bojdaj ononoq kilohь 1 hum 60 tin, arьş ono 1 hum 30 tin menən hatьla. Lakin şunьbь bar, Narkomvnutorg bьl magazinьq produkta menən tejeşenso tə'min itə alqanь juq. Mahalan, magazin mөdire ip. Batьsej sentaьr ajь əsen 70 tonna jarma, 100 tonna on kørpahen həm 300 tonna holo əja zajavka birhə la, Narkomvnutorg bьl zajavkanь 8 kən buьsьa qaramaj jatqan. Ikensenen borьqan zajavka bujьnsa „jaqat 18 tonna jarma, 20 tonna on kørpahe, 115 tonna holo qьna birgən.

Şulaj uq Narkomvnutorg bьl magazinqa oktəbr'ajь əsen 25-sentəbrgə tiklem narad birergə tejeşle bulha la, unь əsə kəngə tiklem birmagan. Zagotzernonьn Başqortostan kontorahь (Boguslovski) naradlarda yd vaqьtьnda ojormit itmagan. Magazinqa produktalar kiterev mas'alahe la karagenьs ojəştorolmaqan. magazindьq avtomaşinahь juq. Bьl turala Ydək Eşselər kooperativь idarahь la konkret sara kyrergə tejeş. Kiləsəktə bьl jetəşhedlektərdə beterev əsən aşьqьs sara kyrergə, magazindardь produktalar menən vaqьtьnda tə'min itergə kərək.

S. Kərəm.

SSSR NARKOMZEMЬNЬN ANLATЬVЬ

KOLXOZDARDA DOXOD BYLEV TURAHЬNDA

Kraj həm əlkələrdən kolxozdarda doxodtardь bylev tәrtibe turahьnda kylep heraular kiləlar...

Şulaj uq, məshyll təpsərьvlardь həm kultura tubьrlьn...

SSSR jer eşterə xalьq komissarь: M. ČERNOF.

5-oktəbr' 1935 jьl.

KOMBAJN KƏNDƏLEG URLЬVDA

Kəndəlegenə kombajn menən urьv Başqortostanda ben qьna hajalы...

Oktəbr' ajьnьq bebbe bete 85 gektar bojdaj igenen...

Haqьlъqən oqlaj kombajndan...

AGRONOM ƏXTƏM.

UZЬNDARЬN QЬJ YLƏNDƏRERGƏ TAJARTALAR

Belebej, 7 (BəşTASS). Bьl jьldan ytə jьmьqtь bulьvь avтъz...

„KƏRƏŞ" KOLXOZЬ TUNQЬA HƏRƏVDE TAMAMLANЬ

Mələkə rajonь „Kərəş" kolxozь tunqьa hərəvde tamamlanь...

Kolxozsьlar kolxozda ... tejeşle ajtəndelər...

O. Səlтar.

TƏNJAQ KAVKAZ KOMBAJNERDARЬN ODATЬV

Rajevka, 7 (BəşTASS). Şəveli Tənjaq Kavkaz kombajnerdarьnьn tantanalь rəveştə odatьv ytkərelde...

110 AT TЬNQЬA HƏRƏVDƏN SITTƏ

Nuriman rajonь „Jalsir" kolxozь tunqьa hərəvde jyrə...

S. Zəkretdinov.

TIMER JUL

ƏFƏ BYLEKSƏHE

ELEKKESƏ NASAR EŞLƏJ

Timer juldan Əfə bylekseŋe ... Sovettar Sojozь juldarьnьn ...

Bylekse nagal'nigьnьn urьnbasarь Volkof ...

(BəşTASS)

ELEKKE, QЬTAJ KƏNSЬQЬŞ TIMER JUL EŞSELƏRE ƏSƏN QЬDЬL MƏJƏŞ

Oktəbr'də, Əfə timer jul bylegendə ...

KARETKO

SEMENOF YD BELDEGEN SƏ EŞLƏJ

Muldaqol ...

Muldaqol.

TEATR SƏNƏƏT

BAŞQORT TEATRЬ JANЬ ETAPTA

8 oktəbrdə başqort teatrьnьn 1935-26 jьl qьsqь sezonь asьla. Teatr sezondь „Qaraqol" menən asa...

Başqort teatrь kollektivь janь etapta ...

MƏHDIEV.

KILƏSƏK, BAŞQORT MILLI MUZЬKA TEATRЬ ƏSƏN KADRDAR

Məskəv, dəvlət konservatoriahьnda başqort ...

... tenar — Gjəlimьf, bas — Xasieullin, litex kolaratur sopran — Valieva, dramatik sopran Veliaxmatьva, kolarator sopran—Musin, bariton Galkin, dramatik sopran—sьvaş;

... matsəndarenen kul'turahьn dur faktorь, formahь jaqьnan milli, jekmətkehe jaqьnan sotsialistik bulqan, yddəsenen milli muzыka teatrь bulasaq.

TASS

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

AQAS ƏDERLƏV

IQLIN PUNKTЬ DOTATSIAHЬD EŞLƏRGƏ ƏDERLƏNƏ

Əfə lespromxozьnьn Iglin urman punktь qьşqь sezonqa 6000 kubometr aqas ƏDerlərgə tejeş. ƏDerlənasəkə aqastьn kyberəge aujavqa kiterək sьj'onan həm tara materialьnan kala. Bьnar teş nrma, aua karaktəre, xin qullanьv namalarь aDerlənəsək.

Proizvedstvo ucastogь xederdən yk esse həm bejtav keşətena kolxozdar menən dogovor tədergə, eş qoralьndь, eşse torlaqtarь, aşxana, pekarna aderləə qujьrqь tejeş. Lakin Əfə lespromxozьnьq jetəkselərendə „plan dur tygel, nisek bulsa la, eşlener ale..." tigən qaraş bar. Torlaq tedeleşənə hajsl sredstvo jesatelmagan. Aqas ƏDerlov nektalarenen ber nisə urьnda nalavь, torlaq mas'alahendə qьjьnlьqtar tavdьra. Ber gene nextəla barak bar, qalqan ə-hendə juq. Ber gene urьnda pekarna bar, aşxana beteniaj juq. Ber pekarna eşselərde xedmallanderep jetkermajasək.

Ucastok ytkən jьl aqas ƏDerlov planьn ytləp ytəne. Bьjьl ul jajge sezonda jeterlek dilənlə aDerləgən. Karakle eştərde ytkərep bar dilənkələ sentiment tardan hanьn alqan Jajge sezonda jeş aqastarь yrsetev, təralatav, urmandь sanitariu tormoşqon jaqşьrtьv kevek eştərden də planьn ytəgən. Kolxozdarqa karakle dekoratsia aqastarь birgeras ta. alьnla, amerika saqjanь yrsetev əsən ƏTtərmaix ojəştorolqan. 55 gektar aqaslьqь qoro-harьnan, strle aqastarь tadarьlqan. jeterlek mal aDaqь, bolo həm jaşelsə aDerlengen h. b.

Punkt naçalnigь ip. Şəlief qьsь plan menən eşləvgə kysev, xъzalьq ikasen ytkərev, kin qullanьv ojьsrə eşlavdə kəsəljev jalь menən dotatsiahed eşlərgə aşəna. Bьl turala lespromxoz kənəşməhendə ul asьqlan-asьq ajtte. Lakin ikke eş qoraldarь menən eşlap assqarьvdь kylarep sulmajasaq. Ucastokta bulqan eş qoraldarь ikke. Jaqşьrtьlqan nalta həm naьqь eşlatav sarahь kyrelmagan.

Əla vaqьt ytməgən. Lespromxoz həm urman punktь qьşqь aDerlekte qarqa jaqşьrtьrqa, eşselərgə jaqşь, jьlь həm kul'turalь nərak eşlərgə, pekarna, aşxana ojəştorərqa tejeşlər. Bьqa bete memkinlektar bar.

A. ŞƏRIPEF.

ALBЬNQЬ UCASTOKTAR

Iajar lespromxozьnьn Şura, Qalaqь həm Revet ucastoktarь sentəbrden ɵterse jartьhьnda plandьn 50-55 protsentьn birdelar. Bьl ucastoktar nj hajьn yd plandarьn təkъrmaj qalqandarь juq. Sөnki bьl ucastoktarda eşselar arahьnda kul'tura-massovьj eştar jaqsь ojəştorolqan.

B.

Joqaqqь səvdə magazarenda elek bөt hatьla torqan № 15 magazinda 1 oktəbrdən alьp Başgorten № 10 maxsuz ri magazinь asьldь. Hər terle sort ilar həm konservalar hatьla.

Jajьn kөndə şəl ьq magazinda spetsial ... bal bylege asьlasaq.

*

Dəvlət sanlaьhьnьn Başqortostan kontorahь belderə, 1935 jьl 1 oktəbrdən alьp Başqortostan ASSR Aqaşa rajonьnda beta sank ... jьjara torqan dəvlət sankahьnьn bylekseŋe asьldь. Unь MFO — 3558 ... tejeşle.

Dəvlət sanlaьhьnьq Başqortostan kontorahь.

*

1935 jьl, 9 oktəbr' kisə saqat 8 la Başprofsovet zalьnda 12-se qьlь, sestərenke zalьndaj VOS aqzalarьnьn, bcos—buxgalter rəndəlnik-tərenen, xozaistvennikterden həm MK aqzalarьnьn 1935 jьl əsən jьlьq otcot kampanialь ytkərev mesalahe arjьna dajem qьla jьjьlьstarь asьla.

Narkomindan ip. Hilpol doklad jahajasaq.

VOS Baş. Idarahь.

*

Başzolotanьn kalьdar bylege Ilnguilegorskidan Ucalь rajonьnda qь tedeleşendə eşəv əsən 300 qaza eşsə, 200 at menən eşəvse həm 15 nalta ebəzhь ədlaj.

Xedmət taqdim itep Zensoj mamь № 24, Başzolotanьn xadirlar bylegenə mereaqat itergə.

5—4

JER TODЬVSELƏR KURSЬ ASЬLA

Başqortostan ASSR Sovnarkomьnьq qararь həm SSSR Narkomzemьnьn jer todьv bylegenen zajavaqa nigedendə Başpaltumzem Bere qalahьnda—jerdarde kolxozsьlardьn menge fajdalanьvьna tapşьrьv əsən dəvlət aktlarь birəvgə aDerlek həm birəv eşteren, ej'omka eşteren alqarьvь hannatar aderlaj torqan 8 ajlьq kurs asa.

Kurslarqa unь mektəpten kemendə 7 klassьn tamamlaqan kəşelər alьna. Kolxoz jer tadьleşə eşlərendə yden kyrhətə alqan kolxoz jer ylsəvsehe—xisapsьlar aldan totola.

Ojanьsqa qьşьp teteodag dokumenttar birelergə tejeşle:

Maqjamaie imsьnda tanьma, tavqan jьlь, sotsial sьqьşь həm sotsial xəle, bilьmь həm sasьk bildьrqanьqь tarahьnda beleşmalar həm pasport.

Kursantlar dəjərt torlaq həm ajna 75-100 hum bəzъrhen stipendia menən tə'min itelər.

Kursqa kilev sroqь—5 oktəbr'.

Qamьmlarьa: Əfə qalahь, K.Marks uramь—23, jer todьv bylegenə jaki Bere qalahьnda rajon jer bylegenə birergə memkin.

Rajondardan Başnarkomzem rasvorstka bujьnsa komandirovka menən kiləvse kəşelər 8 oktəbrdə Bere qalahьnda bulьrqa tejeşle.

5—4

AVRЬVSAR QABUL ITƏ

ROKK Başqortostan Əlkə komitetьnьq Poliklinikahь (Zinoviev uramь № 31, telefon 30-75) tyəndəge avrьvdar. ... kysər kənde asьv ... avrьvdar qabul itə: esse avrьvdar, xirurgia, nerv avrьvdarь, qatьn-qьd, balalar, kyd, qoloq, tamaq həm moron, teş avrьvdarь ... ətsəlge vrastar davalajdar.

Jahalma teştar jahaj torqan jaqь kabinet asьldь. Hər kenə ... anelizdar jahala, rentgen nurdarь menən enimkə həm jap-tьrьvdar jahala.

Poliklinika eregəhendə fizioterapia bylege asьldь. Bende vrastardьq ... aьnsa elekrt jaqьtь jərdəmendə davalav eştəre alьpala. Poliklinika kən hajьn (jal kөndərendə lə) irtənge saqat 9 dan kiske saqat 8 gə tiklem asьq. Davalav əsən xaq alьna.

ROKK poliklinikahьnьq abort bylege [statsionar] poliklinika vrastarьnьn bildəlave bujьnsa qatьndarьe abort əsən qabul itə. Avrьvdarqa tulk pansion alьtla. Abort əsən belges vrastar alqaralar, davalav xaqь ... qьna alьna. Beta mas'alalar bujьnsa beleşmane poliklinika registraturahьnan alьrqa memkin.

5—2

ROKK Baş. ƏK.

SSSR Sovnarkomьnьn 1935 jьl 8 ijyl № 1403 qararь (zakon həm rasporyazьlar jьjьntьqь № 29 ijyl 1935 jьl) həm SSSR Narkomfinьnan həm RSSPS-tьn 1935 jьl 31 ijyl instruksiahь („Trud" gazetahьnьn 4 avgustta sьqqan № 178) nigedendə bete predpriatie, uzreʒdenie həm tadələştə (dəjəm Sojuz, respublika həm karak jekle əhəmiətə eja bulhьndar) finansirьvanьu aqsьrьn həm əlinda eşləgən eşselərdeq həm qaьtan həm kypma qьnfьqqa qaramastan 1935 jьl 1 ijyldan alьp, xedmət xaqtarьnan bete fondьnan 0,25 protsent kylamendə balalar jasьlarь həm balalar baqsalarь Ətəv əsən aqsa indererqa tejeştar.

Bьl mamyrl vznostarь inderevdən təstip həm saklarь tyəndəgesə bildələnə:

1. 1935 jьldan 1 ijyldan alьp, 1 oktəbrgə tiklem əjə 0,25 protsenttan aarttьqqa ilgən mamyrl vznostar:

a) 60 protsent kylamendə balalar jasьlarьnan əsqьmь əsən Başnarkomzdravtьn aqsьdaqь № 12810 sзnьnla;

b) 40 protsent kylamendə balalar baqsalarьnan ььqьmь əsən Narkomprostьn aqsьndaqь № 681 sostsьna kysərelep itaglanala.

Yddəge sostьlar dəvlət sankahьnьn Başqortostan kontorahьndalar.

2. 1935 jьl 1 oktəbrdən buqqь vaqьttar əsən balalar baqsalarь həm balalar jasьlarь la karakle 0,25 protsent vznosь predpriatielərdən balalar la SSSR Sovnarkomьnьn 1935 jьl 9 ijyl qararь bujьnsa bildələngən vznosь vznostarь, tarifьrь ətkənə sotsial straxovanie vznostarь menən bergə indereləlar.

Yda kyrhətelgən predpriatielərdь tulanmasa həm yd vaqьtьnda kysərep itaplavda javaplьlьq predpriatie, uzreʒdenie tadələştardan baş həm starsь buxgalterdarьna jөkmətelə.

Əjə qarardan ytələven kydatev finans organdarьna, Narkompros organdarьna, Narkomzdrav organdarьna həm profsojuzdarqa jөkmətelə.

MƏKTƏPTƏR UQЬV KITAPTARЬ KƏTƏ

Uqьv kitaptarь menən asьq savda itevden ber biş kenlege ytte. Sardanьq berense kөnə yk, Başgizdьq bьl eşte ədərjəkhed naşlavьn kyrhətte. Magazin asьlьp ber nisə saqat ytevgə inde ber nisə terle kitap beteulaj juq bulda. Başlanqьs məktəptər əsən urь telendə matematika kitabь magazinqa un dana, Vinogradьftьn ədəbiət tarixь 20 dana qьna kilgən. Əşə hьndar qьna Əfə məktəptəren qənaqatlandera almavь har kemgə bildale.

Rajondarda la eş maqtarьq tygel. Əfə əşə kөndə la Başsojuz rajonьndaqь uqьvsьlar hanь həm ulərqa kypme kitap kərək bulьvьn belmaj. Plan bujьnsa 13 rajonda janь kitap magazinь asьlьrqa tejeşle. ular asьlqanmь, juqmь, Başsojuz bьl la belmaj.

Şunьq menən bergə naq uqьv başlanьr aldьnan Başsojuzdьn „Kul'tobjedenenie" magazinь remontqa jabьldь. Uqa remontьn moqtqa jasьldь. Uqa remontь maj, ijyn ajdarьnda uq ytkərep maj memkinlek bar ine. Bьl da Başsojuzdьn uqьv jьlьn nisek qarşьlavьn asьq kyrhətə.

Başgiz da Başsojuzdan alqa kitmagan. Magazinqa jebərelgən kitaptarь hatьlap betkas, Başgizdьq vəkile Ojəzajəref qala maqarif bylegenə kilep, kitaptarьb hatьv əsən məktəptərden yddərenə birərgə təqdim itə. Şulaj uq qalanьq sitendəge məktəptərde xedmətləndərev əsən kioskalar asьv urьnьna iptəş Ojəzajəref, uqьv kitaptarьn məktəp direktorDarь yddəre hatьrqa tejeşlər ti.

Uqьv kitaptarьna bulqan horav menən, ərььlap sьqqan kitaptar hanь arahьnda dur ajьrma tьvdь. Beta bulqan horavdь qaplar əsən 1,255 men humlьq kitap hatьlьrqa tejeşle, a, serlьqь 290 meq humlьq qьna kitap jebərelgən.

Başqort telendəge uqьv kitaptarьn bətderьv, ajьrьvsa nasar tora. 64 isemda bətdərərqa tejeşle bulqan kitaptan bөgengə sarьqь 23 isemdəgehe genə nətьlqan. 17 isemdəge uqьv kitaptarь tipografiala jata, şunьq 7 isemdəgehe nətьlqan. Lakin material jeteşmav səbəple ular da teplənmagən. 6 isemdəge kitap əşə kəndə la avtorDarDa əle, 3 isemdəge kitap əle la Başgizda jata.

Balaьdan teş 10 isemdəge uqьv kitaptarьnьn originaldarь Məskəvdən kilmagan. „Oktəbr' natiskahь" tipografiahь la sik jaj qadьqa. Jьjьv, nahьv həm teplav eştəre hun sikta aqьrьn bara, şuqa kyrə la kitaptar tipografiala ber nisə ajdar buьь jata.

Başgizdьq yDendə la kitaptar sik oDaq jatalar. Mahalan, Popovьn xisap kitabь 2 aj bujьna jatqan. Şunьq menən bergə Başgiz qajьь ber kitaptarDь Maqarif Xalьq komissariatьnьn taadiq itelmajenьa tipografiaqa jebərgən. (Vsexsvatskidьq Bałaniza kitabь, Şəkirfьn Başqort tele həm Sylitskidьq Zoologia kitaptarь).

Başqortostan Xalьq komissardarь sovetь ydenen qararьnda, Başgizdьq, partia həm xəkymət qararьn ytəmavьn ajtə.

Uqьv kitaptarь naktьrap səqatьnda bьqa tiklem jasap kilgən javapsьlьqqa sik qujьrqa kyptan vaqьt. Partia həm xəkymətten qararDarь ytələrgə—məktəptər 1 oktəbrDən də bunqa qalmaj kitap menən tə'min itelergə tejeşle.

A. Biav, A. Tamenko.

BALALAR, 8 KILOMETR OJA JƏRƏP UQЬJDAR

Sterlitamaq rajonь „Budjonьj" kolxozьnьn başlanqьs məktəbendə ytkən jьl, II-se sьjnьltь 28 bala beterqəjne. Rajon maqarif bylege, bьl balalardь, 8 kilometr alьtьlьqьqa ikense ber avьl məktəbenə jerətep uqьtьrqa qьsьp, ajьrьm uqьtьvsь birmane.

Balalardь jerətev əsən kolxoz idarahь at birmaj. Kөn haьjьn 8 kilometr jerde jajav barьp, jajav qajtьv bis memkin bulmaqan eş. Xəzerdən yk kyp balalar jerəj almajdar. Ə, qьş beteulaj jerej almajasaqtar.

Rajon maqarif bylege, bьl balalar tarahьnda jaqşьlaььraq ujlarqa tejeş.

„UQЬVSЬ".

JAQŞЬ UQЬV ƏSBAPTARЬ BULQAS

TAQЬ LA TЬRЬŞЬP UQЬRBЬD

Bөgөn, Sterlitamaq Lenin məktəbenen, bete uqьvsьlarь, partia həm xəkymətten „uqьv əsbaptarь eştəp səqarьv" turahьndaqь qararьn dur şatlьq menən qarşь aldьlar. Qarar har ber bajmьta ejəncide.

6-sь sьjnьf uqьvsьhь uqьv otlienigь Rəximova Xədərь „Min jaqşь uqьjьm həm tьrьşam. jaqşь uqьrьm əsən mine uqьtьvsьlar da jaratalar. Jaqşь qaqьdь daftar, jaqşь pero həm jaqşь qalam bulqaş, min taqь la matuгьraq jadььm" tine. Bьqa qaşьlap kyp uqьvsьlar şatlьq həm vaqədalar menən seqьlar „ned bөтən hun jaqşь peralar, jaqşь daftardar bulqas uqьvdьq sьfatьn taqь la kytarerbed" tinelar.

Ş. X.

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬNDA

SIRK 8 oktəbr SIRK

KƏRƏŞ MATЬTARЬ

Al'ton—Kovaŋk, Fada Jreş—Şəlf, Tisej Gorrisson ... kəreştər.

Sirktьn dur programmahь: 4 aqbəqьsta 4. Passo, ... menən Sorvinalar həm başqa nomerdar.

Konferans'e I. V. Lesedav (Dədə Vano)

Başlanьr kis 8 saqatta.

Anons Timer Bulat, Margarita həm Duonilader.

12 sentəbrdə A.Passonьn qatnaşьvь menən balalar predstavlenьe bulasaq.

TAVЬŞLЬ K-TEATR „JAŊALIF"

BƏGƏN HƏM HƏR KƏN

zagranitsanan kiterelgən xudozestvo la tavьşь fil'm

PETR (PETKA)

Bьl fil'm 1935 jьl Məskəvdə II-xalьq ara kino-Festival'da aylak taьulde.

Seanstar kis 6,8 həm 10 saqattarDa, jal kөndərendə kөndəd saqat 4 tə asьlasa.

Kassa kөndəd saqat 2 tən asьla. Fojela I.S. Smornof jetəksəlegendə qala orkestr ujnaj. Predpriatie həm uzreʒdenielardən kollektiv zajavkalar qabul itelə.

Əfə, „Oktəbr' Natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 237
Glavlit vəkile № 3093

[illegible stamp]

IRTƏGƏ I-BƏTƏ BAŞQORTOSTAN QATЬN-QЬÐ JƏŞTƏR SJEZЬ ASЬLA

BƏTƏ ILDƏRÐEN PROLETARÐARЬ, BERLƏŞEGEÐ!

AJRЬM HAНЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьŋ Başqortostan Θlkə həm Θfo qala komitettarь, Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. К.-Сазонова корпус № 3, редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 231 9 OKTƏBR ŞARŞAMBЬ 1935 JЬL

MOTORNЬJÐA QATЬN-QЬÐ JƏŞTƏRE SJEZЬNA ƏÐERLEK

MOTOR TƏÐƏLƏŞE. Mo'or tədələşenən komsomol ojoşmahь qatьn-qьð jəştəre sjezьna əðerlektə jəjeldərdə. Sex həm carakturda sesedalar ytkərelde. FZU məktəbendə eş turala maxsus jыjьlьş ytkərelde. Sjezqa proizvodstvola elgələ eş kyrhətkən udarnitsalardьŋ gallireһь əðerlənə. FZU məktəben tamamlap sьqьusь saqqart, tatar qəððərь „qatьn-qьð jəştəre" sjezьna sylək itep tørle slesarlьq qoralðarьnьŋ ekspanattarьn əðerləjðər.

Modeldər əðerləyse komsomolka Qajşa Qumərova „U—5" motorь detalenьŋ modelen əðerləj. Fazila Qizetdinova şarikopodşip nikkə fionzi modelə eşləne. Slesar FƏRIÐƏ MORATЬVA sirkol', XƏLIULLINA—keskəj tiskalar, SATAJЬVA keskəj genə domkrat həm sasqalarðь eşlənelər.

Motor tədələşe komsomol ojoşmahь sjezqa ıŋ jaqşь udarnitsalarðan 5 keşe jebərə.

(BaşTASS).

UDARNIK KOLXOZSЬLR SEZЬN TULЬ ƏÐERLEK MENƏN QARŞЬLAJЬQ

Respublikabьðьn udarnik kolxozsьlarьnьŋ III sjezь 25 oktərdə asьlasaq. [illegible]

[illegible] qənəqətlənerlek tygel. 7 oktərdə, partianьŋ əlkə [illegible]

[illegible] qortostan udarnik kolxozsьlarьnьŋ III-sə sjezь [illegible]

SJEZQA ƏÐERLEK

UDARNITSA QOFRANЬVA FƏRXƏNƏ

[illegible]

IRTƏGƏ QЬÐЬL ARMIA HЬNA QARŞЬ JANЬ PO XOD ƏÐERLƏNƏ

Bəjpin, [illegible]

JAPONIA ESKE MANQU LIANЬ BATЬR ALЬRQA ƏÐERLƏNƏ

Bəjpin, 5. Gazettarðьŋ xəbəre [illegible]

ESSƏN QATЬN-QЬÐ JƏŞTƏRENEN BƏTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZЬ

10 OKTƏBR KISKE SƏQƏT 6 LA KUL'TURA HARAJЬNDA ASЬLA

KONTƏRTIBE.

Eşsən qatьn-qьð jəştər arahьnda eşeŋ toroşo həm uŋ jaqtarь.

DOKLADЬ: Xekymət tarafьnan—BULAƏBF. Komsomoldan—TIMERQALINA.

DELEGATTARÐЬ TERKƏV EŞE KOMSOMOL JORTONDA BULASAQ.

OJOŞTOROV K—TЬ.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

MILLƏTTƏR LIGAHЬ ITALIANЬ HUQЬŞ BAŞLAVÐA QƏJEPLƏJ

Ƶeneva, 7. Begen Millətter ligahь Sovetьnьŋ [illegible]

[illegible] tənəŋ dokladь tors ine. Alojzi jənə odon deklaratsia menən sьqtь, uнaŋ bьl deklaratsiahь Italianьŋ elekke talaptarьn ilə yðgərtelməgən raveşta qabatlavðan ьqьbarət buldь. Alojzi 13 vəkil komitetьnьŋ zakluceniahьn deŋek tygel tip kyrhətte, ul komitetьnьŋ dokladьnda Italianьŋ 4 sentəbergə tiklem Abissiniaqa qarşь formal' qəjeptər kytərep sьqmaqanlьqь turahьndaqь hyððərgə qarşь bəxəhləşergə matəşte. Alojzi: „Italia xekymətə Ual-Ual vaqiqahь turahьndaqь arbitrax tikşerevðərenen hədəmtəhen ydemlek menən kilergə teləgəjne", tip əjtte. Alojzi yðeneŋ deklaratsiahьn iqlan itkən vaqьtta şulaj uq „qol bileyselek davlaten teləhə nindəj juldar menən jaqlavьðь qajqьrtьvsьlarqa" qarşь, „bətə donja aldьnda agressia qorbanь rolen ujnaqan" Abissiniaqa qarşь taşlandь. Şulaj uq Alojzi yðeneŋ deklaratsiahьna ebtap, 13 vəkil komitetь dokladьnьŋ hər ber punktь bujьnsa Italianьŋ qarşь fekerðərə kyrhətelgən dokumentь iqlan itte.

Abissinia delegatь Tekle Xavariate yðeneŋ kin deklaratsiahьnda 13 vəkil komitetьnьŋ dokladь menən qənəqətlənganlegen kyrhətte həm Italianьŋ janabe, Abissinia tarafьnan jahalqan hezymdeŋ qorbanь bulavь turahьndaqь italiandarðьŋ hyððərə betenləj təphed bulqan ьqьn əjtte.

Unan huŋ predsedatel 13 vəkil komitetь dokladьnьŋ proektьn tavьşqa qujðь. Sovettьŋ 13 aqzahь dokladь jaqlap tavьş birðelər. Italia vəkile dokladqa qarşь, Abissinia vəkile şul dokladqa quşьlьp tavьş birðe. Tartip bujьnsa bьl qьðьqьnьŋ jan tarafdarðarðьŋ tavьştarь ihapka alьnmaqanlьqtan, predsedatel dokladtьŋ 13 tavьş menən, jaqni ber avьððan qabul itelgənlegen belderðe.

Unan huŋ Sovet 6 vəkil komitetь dokladьn tikşerergə kyste. Komitet predsedatele, Portugalia [illegible] lap itevenə bətə donja jəmaqətselek fekerenen huqьş xərəkəttəren tuqtatьvqa saqьrьv tip qaravðan başqasa qaravь mumkin tygel.

Unan 6 vəkil komitetьnьŋ dokladь tavьşqa qujьla. Alojzi yðeneŋ bьl dokladtaqь zaklyceniaqa quşьlь almaqanlьqьn həm kiləsəktə uqa qarşь sьqьv xoquqьn yðendə qalдьrqanlьqьn əjta.

Tekle Xavariate dokladtьŋ zaklyceniahь menən riza bula. Sovettьŋ qalqan 13 aqzahь şulaj uq dokladtь xuplajðar.

Predsedatel Millətter ligahьnьŋ 14 aqzahь 6 vəkil komitetьnьŋ dokladьndaqь zaklyceniaqa quşьlqanlьqtarьn iqlan itə. Ulardьŋ fekere ligahьŋ başqa aqzalarьna beldereləsək. Irtəgən huqьş Millətter ligahь plenumь saqьrьlqanlьqtan, bətə tejeşle dokumenttar plenumdьŋ predsedatele Beneşka tapşьrьlasaq. Şulaj itep, 6 vəkil komitetьnьŋ dokladь bujьnsa Sovetta formal' tavьş birev bulmanь. Bьl tartip Liganьŋ ustavь bujьnsa 12,13 jəki 15 statialarðьŋ bedələvь rəvieşe menən yk 16 statianьŋ avtomatik raveşta yð kesenə ineve arqahьnda, şulaj uq hər ber ajьrьm vaqiqala konflikt turahьnda xəkem ilergə liganьŋ hər ber aqzahьnьŋ xaqь bulьvьn 6 vəkil komitetьnьŋ tanьvь arqahьnda qabul itelde. Ikense təzie əjtkəndə, nəgenge tavьşqa qujьv hədemtəhendə liganьŋ 14 aqzahь Italianьŋ huqьş qujlanьp həm şunьŋ menən paktьŋ 12 statiahьn bozop, Millətter ligahьnьŋ şul 14 aqzahьna qarşь huqьş aktьn başlavьn tanьsьlar.

Ə Millətter ligahьnьŋ plenumьnda asьlar bulьrqa tejeşle: Liganьŋ qalqan aqzalarь unьŋ 14 aqzahьnьŋ fekerenə jəki his ber hydhed ja bulmahь yð fekerðəren əjtep quşьla, jəki uqa qarşь sьqa alasaqlar. Sovet həm plenum qulьnda Italiaqa qarata sanktsialar qullanьv julьndaqь praktik saralarðь tavьşqa qujьv xoquqь qala.

ADUA QALAHЬ JƏNƏ ITALIANDAR QULЬNDA

Pariz, 8. Kiske gazetlarðьŋ xəbəre bujьnsa qatь huqьştarðan huŋ Italia qəskərðəre Adua qalahьn alqandar. Italia aviatsiahь Adua qalahьnьŋ kenjaqьnda 150 kilometr jerðəge Şakotu qalahьn tupqa tota.

Italiandar tarafьnan 1934 jьlдьŋ dekabr ajьnda uq alьnqan Ual-Ual qalahьŋ Abissinia qəskərðəre ut tartkandar.

Pariz, 7. Gazetlardьŋ xəbəre bujьnsa begen Italiandar Adua qalahьnьŋ kenbajьşьnda 40 kilometr jerðəge Aksum qalahьna taba jynəlgəndər. Ul rajonda qatь huqьştar bara. Fronttьŋ kenjaq ucastkahьnda italiandar begen Mussa-Ali tavьnьŋ tyбəhen aldьlar.

ITALIA FAŞISTARЬ ŞATLANALAR

Rim, 7. Italiandarðьŋ Adua qalahьn alьvðarь ajqanlь begengə gazettar şatlьq menən tulь.

Italia xəbərselərenen belderevðərenə qarap xəkem itkəndə, abissinialьlar Adua qalahь janьnda xəl itkes huqьştь ytkərməgəndər. „Resto del'Karlino" gazetahьnьŋ xəbərsehe jevropalьlardan instruktordarь bulьvqa qaramaştan, abissinialьlardьŋ hamanda dur tartьsa bulьp ujmuşьp huqьşqanlьqtarьn həm bьl xaldeŋ Italia aviatsiahьna dur abьnlektar birgənlegen jaða.

„Italia paleлnjottarь,—tip jaða xəbərse,—ularðь salqь menən ylan saqqan kevek qьralar". Əsirdarðeŋ betenləj tip əjterlek juq'bulьvь diqqətte yðenə ьlьqtьra, ular bik ut bulba karak. Bьl xal abissinialьlardьŋ juqьş uq ojoşqan raveşta sigengənlektəren rahlaj. Italia gazetlarьnьŋ məqlymattarь bujьnsa Adua rajonьnda betəhe Abissinianьŋ 80 meŋ samahь qəskəre huqьşa.

Begen Neapol' portьnan kenьaqьş Afrikaqa qəskər, artilleria, avtomobildar həm sanitaria otradðarь menən 5 transport jebərelə

ABISSINIA QƏSKƏRÐƏRE ERITREJAQA TABA BARALAR

London, 7. Xəbərselərðen belderevðərenə qaraqanda Italia gazetlarьnьŋ Adua qalahь alьnьvь turahьndaqь xəbərðərenə qaramaştan, Addis—Abebala ul qalaqa italiandar ðə, abissinialьlar ðə bьnlap ejə bulmaqanlьqtarьn qarqa kyrhətələr. Abissinia qəskərðəre Adua qalahьnьŋ ber eləşen yð quldarьnda totalar, bulha karak.

Ras Ajjelu (tonjaq frontьnda Abissinia qəskərðərenen komanduyşcie) Italianьŋ 16 samoljotьnьŋ bombalar həm pulemjottar jərðamь menən Amnaser, Kanta həm Pabeşca punktьnna hezym itkənlektəren belderðe. „Tajms" xəbərsehe Italia samoljottarьnьŋ Abissinia tenjaqьnda qurqьv tavðыra almaqanlьqtarьn kyrhətə. Ras Ajjelu qəskərðərenen Eritrejaqь Agordat qalahьna taba barqanlьqtarь turahьnda xəbər ьlьq tarala. Qajhь ber məqlymattar bujьnsa Abissinianьŋ ras Kassa komandahь əlendəqь qəskərðəre şulaj uq Makale jaqьnan da Eritrejaqa taba baralar.

Rejtr xəbərsehenen belderevе bujьnsa Adua rajonьnda huqьş vaqtьnda Italianьŋ dyrt tankь abissinialьlar tarafьnan qamalqan tarap soqordarqa taşkandar. Tanktarðaqь keşelar yltereldəndər. Bьl soqordar bik tərən bulqanlьqtan, ulardan tanktarðь sьqarьv qьjьn.

Abissinialьlar tulь tartip menən sigenələr. Italia qəskərðərenen Asmari qalahьndaqь ştabьnan huqьş məqlymattarь bujьnsa Adua rajonьndaqь huqьştarða italiandardan 600 keşe ylgən həm jaralanqan. Eritrejanan alьnqan xəbərðər bujьnsa italiandarðьŋ hezyme „bik yk şuma barmaj".

„Eksçejdz telegraf" gazetahьnьŋ Asmar qalahьndaqь (Eritreja) xəbərsehenen belderevе bujьnsa italiandar Abissinia qəskərðərenen Eritrejala italiandar artьna sьqьvqa jynəltelgən bьtьlьştarьn hoñqandar. Samoljottar Birkutan tavь rajonьnda abissinialьlarðьŋ dur otradtarь həm zenit tuptarь bulqanlьqtarьn kyrgəndər. Xəbərðərgə qaraqanda, italiandar ularðь tarata alqandar.

Italianьŋ 16 samoljotь Adua qalahьnan kenjaqьnda 160 kilometr samahь jerðəge Sakota qalahьn tupqa totqandar.

Kenjaq frontьnda Ogaden rajonьnda Italia samoljottarь Abissinianьŋ xərbi radiostansahь bulqan Goraxej qalahьn ikense tapqьr tupqa totqandar. Unda 300 bomba taşlanqan bulha la, şulardan tik 100 genə bomba şartlanь. Abissinialьlarðan 5 keşe yltereldən həm 15 keşe jaralanqan.

Anglia provintsiahьnьŋ gubernatorь Abissinia menən Italianьŋ Somali kolonahь həm Anglianьŋ Kenia kolaniahь siktəre arahьndaqь Dolio rajonьnda hezym başlarqa bojoroq birelgən.

ABISSINIA XƏKYMƏTENEN BELDEREVE

Ƶeneva, 7. Millətter ligahь Abissinianьŋ tьşqь eştər ministrenan tyбəndəge telegramma hьn aldь: „Italianьŋ 20 samoljot jərðamьna tajanqan qəskərðəre his ber qarşьlьq osratmajьnsa həm aldan Adigrat qalahьn alьp, kisə Adua qalahьna indelar. Bьqaba bətə bereleşlərðə beððeŋ tarafьtan tik granitsa bujьndaqь qəskərðər həm bəlekəj genə ajьrьm otradtar qaraşьlar. Beððeŋ tөp qəskərðərenen huqьşqa başlamaqandar əle. Şulaj itep, yðenen qurqьsьlьqьn təʼmin itev əsen bьqasa hər vaqьt qoral ala almaj kilgən Abissiniaqa qarşь Italianьŋ ber nisə ajdar bujьna aðerlap kilgən agressiahь dogovordar bujьnsa granitsalarь bik asьq kyrhətelgən həm his ber şik tьvðьrmaqan rajonda tulьhьnsa bojomqa aşьrьldь.

ADUA QALAHЬ ALЬNЬVЬ TURAHЬNDA SIT IL GAZETTARЬ

Pariz, 7. Kyp kenə gazettar Italianьŋ Abissinialaqь huqьş xərəkəttərenen hədəmtələrenə bik əmethed qarajðar. „Evr" gazetь Adua qalahьnьŋ alьnьvь turahьndaqь xəbər bujьnsa abissinialьlardьŋ həlam jorittarь əbtenən bьl „bəjek jenevðen" Italia armiahьna his ber maqьnə kiltermajasagen kyrhətə.

Italianьŋ aştan ajaq qorallanqan qəskərðəre, tip jaða „Figaro" gazetь, yð aldarьnda nasar qorallanqan doşman bulha la, biş ken bujьna ul-carь 60 kilometr alqa kitə aldьlar, bətə ier qoralqa eja bulqan italiandar Abissiniala his kelmagən qarşьlaqь osratьlar.

Italia qəskərðəre hьvqa dur moxtaзьq biðə'ar, sөnki sigenevse abissinialьlar qajoltarðь jaraqьrð xəlgə kilterep kitələr. Huqьş xərəkəttəre barqan rajondarða urlaba temperatura 45 gradus ebdəkten qьbarət bulqanlьqtan, hьvqa moxtaзьq bik gerək la dur həm Italia qəskərðəre artьnan arqalarьna hьv tejəgən bik kyp qasьrdar bara. Hər ber xaldatqa ırtan ırtəlorqan ike litr hьv tik təşkə tiklem genə jetə.

Berlin, 7. Germania matbuqatь qara qarşь huqьşьvь bar ike lagerðaqь yð maxsus xəbərselərenen belderevðarenə anlatma birep, Adua qalahь ergəhendəge biş kenlek bereleştarðeŋ Abissinialaqь huqьştь xərbi proguika, tip atav mumkin bulmaqanlьqьn bik asьq rahlaqanlьqtarьn kyrhətə. Xəðerge

London, 7. Italia qəskərðərenenen alqa barьvь həm Adua qalahьn alьvðarь Anglianьŋ xərbi dairalarьna artьq dur təʼbir jahamanь. Bьl dairalarða Italia qəskərðərenen barь tik abissinialьlar aldan uq haqlamaьqa qarar birgən jerðərðə genə alqaşlqtarьn kyrhətələr.

ITALIANЬŊ KIN XALЬQ MASSAHЬ HUQЬŞ MENƏN QЬÐЬQHЬNMAJ

Vena, 7. Bazel' qalahьnda sьqa torqan „Natsional-tsajtung" gazetahьnьŋ Rim xəbərsehe Italianьŋ ura-patriotik rəsmi belderevðərenə qaramaştan, unьŋ yð esendəge kin xalьq massahь arahьnda Abissiniaqa qarşь huqьşьŋ his populər bulmaqanlьqьn kyrhətə. „Italiala,—tip jaða xəbərse,—huqьş promьşlennostь trestarenen həm huqьş materialdarьn taşьvsьlarðьŋ agenttarьnan başqa Abissinia menən sərəv ðə qьðьqhьnmaj tip əjterlek".

„Rona" agentstvohь Neapol' portьnan Afrikaqa Italia qəskərðərenen huqьş otradtarьnan berehen jebərgən vaqьtta haldattar arahьnda bunt başlanqanlьqьn beldere. Haldattar Afrikala huqьşьvqa telaməgənlektəren belderðəndər, 10 haldat şul vaqьtta uq politsia kazarmalarьna jebərelep, his ber sudhьð atьlqandar. Şunьŋ arqahьnda Afrikaqa huqьş ike transport haldattarðь jebərev ber ad vaqьtqa kisekkan.

Berlin, 7. „Berliner tageblat" gazetahьna Addis—Abebalaqь xəbərsehe belderə: Abissinianьŋ ras Sejjym komandahь astьndaqь qəskərðəre Adua qalahьnьŋ tenjaqьnda italiandarðьŋ frontьn ədep, Mareb jьlqahьn kisep sьqqandar həm Italia qəskərðərenə keslə udar jahaqandar.

Ras Kasas komandahь astьndaqь 150 meŋ abissinialьlar Adua rajonьndaqь Deera Tanordan ras Sejjym qəskərðərenə jərðamqa kilələr. Ras Kasas tenjaq—kenbajьş ucastkahьn haqlav əsen 70 meŋ kopeick atlь otrad menən jebərelgən.

HUQЬŞQA QARŞЬ PROTEST MITINGTARЬ

London, 5. Begen eşselər kvartaldarьnda Italia agressiahьna qarşь kompartia tarafьnan ojoşторolqan kyp kenə mitingtar bulьp ytte. Sьqarьlqan revolyutsialar huqьştь tuqtatьv əsen his kisekməhtən sanktsialar qullanьvðь, huqьş materialdarьn Italiaqa jebərməvðe həm uqa kredittar birməvðe talap itələr. Huqьş ike ken esendə protest mitingtarь eylən qalalarða la buldьlar.

ADDIS—ABEBANЬ HAQLAV SARALARЬ

London, 7. Matbuqattьŋ xəbəre bujьnsa Abissinia imperatorь Addis—Abebanьŋ bətə xalqьna okoptar qaðьrqa qьbьp bojoroq sьqarqan. Okoptar qalanьŋ tirə jaqьndaqь bejeklektarðə qaðьlalar. Rejtr xəbəre bujьnsa Addis—Abebanьŋ xalqьn kyserev kin raveşta jəjelep, Italia samoljottarь uьь tupqa totorqa kilgəndə qalala tik politsejskijðarðь qьna qalasaqtьr.

London, 7. Rejtr xəbəre bujьnsa Addis—Abebalaqь diplomatik korpus aqzalarь Addis—Abeba həm Diredava qalalarьn tupqa totmavðь Italia xəkymətenən talap itevðe horap yð xəkymətterenə telegraf arqьrь merəsaqət itkəndər. Diplomatik korpus Anglia, Amerika, Fransia, Belgia, Germania, Gretsia, Misьr həm Terkeja vəkildərenən tora. Xəðer Addis—Abebala 6 meŋ həm Diredavala 2 meŋ sit il keşehe bar.

MUSSOLINI ANGLIANЬ TЬNЬSLANDЬRЬRQA MATAŞA

Pariz, 6. „Pari suar" gazetь Mussolinidьŋ „Zaucjren" gazetь xəbərsehe menən jaŋь həjləşevən iqlan itə. Mussolini yðeneŋ bьl həjləşevendə bətə əmettə Fransiaqa bəjləganlegen əjtkən. Ləkin unьŋ hyððəre turanan-tura Angliaqa jynəltelgəndər. „Beð Anglianьŋ manfaqəttarenə,—tip əjtə Mussolini,—his ber urьnda turanan-tura la həm sitlatep tə zarar kiltererga teləmajeð. Kenьaqьş Afrikalaqь beððeŋ kolonizatsiaвьð Anglia imperiahьnьŋ his ber eləşenə qaqьlmaj. Min yðebeððeŋ tьnьslьq hajəvenə turahьnda teləhə nindəj maldə dəlildər kiltererga həm his şikhed garantialar birergə əðermen. Eşlərgə karək bulqan berense nəmə Urta diŋgeððəge tartьnqь xəlde jomşartьvðan tora, unda Anglia flotьnьŋ bik dur eləşe tuplanqan".

Anglia flotьn demobilizovajt itevgə qarşь Mussolini Italianьŋ Liviaлaqь qəskərðərenen hanьn kəmetergə təqdim itə.

ITALIANЬŊ TƏQDIMDƏRE

London, 6. Matbuqattьŋ xəbəre bujьnsa Italianьŋ London həm Parizdaqь ilselare 4 oktərðə Mussolinidan Anglia həm Fransia xəkymətterenə jebərelgən təqdimdəren tapşьrqandar. Bьl təqdimdər tid arala huqьştь tuqtatьv əsen baza raveşendə jahalqandar. Mussolini təqdime bujьnsa Marokko, Tunis, Misьr, Eritreja həm Somoli kimələnə tiklem Abissinia la qoralhьðlandьrьlrqa tejeş. „Politik imenselek garantiahь" raveşendə Eritreja menən Italianьŋ Somoli kolonahь arahьnda timer jul ytkərelergə tejeş.

Vena, 6. Addis-Abebanan xəbər itev bujьnsa, Italia qəskərðərenen hezyme ajqanlь Abissinia xəkymətə, fransuz vlastarь menən kileşep, jaqьn kəndərðə Dejbuti—Adiss-Abeba arahьndaqь timer jul xərəkəten betenləj tuqtatasaq. Fransianьŋ Somoli kolonahьnьŋ gubernatorь menən Abissinia xəkymətə arahьndaqь kileşev bujьnsa bьl juldь italiandarðan haqlav əsen 300 fransuz qəskəre jebərelə.

RUZVELT QORAL SЬQA RЬVЬ TЬJЬ

Vaşington, 5. Ruzvelt Italiaqa həm Abissiniaqa qoral sьqarьvðь tьjðь. Bьl tьjьv qoralðь kalis jəki Abissiniaqa jebərev əsen teləhə nindəj başqa bitaraf partarqa jebərevgə la qaqьla. Davlat departamentь dairahьnda bьl tьjьvqa qaraqanda Ruzvelten huqьşьvsь ildər menən teləhə nindəj ədelkalarðь la jahamav turahьndaqь ьkkərleven məhimerək banajðar. Bьl ьkkərtevðeŋ Italiaqa bik dur zarar kiltereve mumkin, sөnki ul kyp mamьq, avtomobildar, bagьr həm eylən məhim tovarðar hatap ala. Jəqьъ xəbərðər dairalarða Ruzvelttьŋ bьl ьkkərteve sanktsialarðь kesəjtergə jynəltelgən tip ihaplajðar.

„Bejsejsk" kolxozsnaq qoşsoloq fermahьnda „leggorn" toqonь 900 tauьq enarala. Kolxoz tauьqtarьn dəren tərsiləv kedemtəbende, dəvlətkə qoş produksialarь planьn vaqьtь ylene kolxozsьlarqa yrsetev esen taqamlo sesidər oirdə. HYRƏTTƏ: qoşlar qarauьs Vereva iptəş „leggorn" taqamlo siret menen (Mogilovski rajonь). Sojuz foto

MALSЬLЬQ

KONKURS HƏM DƏVLƏT MAL YRSETEV PLANЬNЬŊ YLƏLEŞE

[illegible]

... nigedena kolxozsьlar massahьnьŋ partia həm xəkymət qarardarьn aŋlap, malsьlьq asan [illegible] ... mal yrsetev planьn ylavde serense bulsa. Irmuşьf.

IKENSE AKTA

[illegible]

... esen bet-bət tygeo, qьn [illegible] ajьnda ytkargan ealraklaq larьzьn hejlap sirə. Ul sonan yzənen xederge kolxozdaqь ıstmoşono ayste. Unьŋ tavьşьna ıstəlьq quşьrьşьlaqs sunda uq ildəte ul kytarenkerak tavьş menen hejlaj naşlaj:

— Xəder tormoş şələnlaj naşqasa, vaqыьnda əslajben, eslaganem esən jemerep igen alahьn. Minen ykon iel alqan igenem də betmagan əle. Ber hejsьm, 1 lanam, 12 haraqьm, 2 quşqam, tavьqtarьm bar, ustav ni quşa, ular sotabe la mində bar...

Akt tapşьralьr hununda kolxozda dur hej ytte. Qunaqtar mal uroajdьŋ aq ono qamъьna tarap beşeralgan tamle əaleşlar artьnan, jerdan manga fajdalьrьŋ xoqaqь alьv zetmatena mamaq kevek kyneklangən tulьhьrы eskeldarь kytardelar.

— Bed jerden mangelek xuaalarь həm bed unь his qasan həm his kemgə nirmauedi...

N. SABIT-DƏVLƏKƏN

EŞ KƏNDƏRE QAJDA?

Sterletamaq rajonь „K Marks" kolxozь xezane 19 jeşke Arslanof vaqьt 4 jьl inde kolxozda [illegible]. Ul [illegible] ... Kalqan [illegible]. Arslanof [illegible]. Xedmat kene [illegible] gep saqara.

Kolxozsьqa qarate salqan [illegible] „K-Marks" kolxozь [illegible]. Kolxozda xedmat kene [illegible] jezsem step kabaa.

Hьŋ kolxozda xedmat kendare ucqьvqa kem [illegible].

K. Məxəmədqulova.

JERDE TARA HƏM TƏRƏN ITEP HƏRƏRGƏ

DƏVLƏKƏNDƏ AŞЬQMAJDAR

[illegible] ... tav menan asuqqasa barь 11 gektar qьna jer herev menen siklaqgan. Ydenen keşelars sadar hajьn 10-15 keşe Dəvləkanga suqap esep jərəjtar. Şulaj uq „Başqortostan" kolxozьnda la 4 hanьn urnьna barь 2 genə haban hərə.

Herelgan tiklemenen də ssjtarь nastr. Məsələn, Minləxmətef brigadahь „Molotof" kolxozьnda jerde 18 santimetr heroьe urьnda barь 7-10 santimetr tərəntekle genə hergan.

Bьna usl vaqiqalar MTS direksiahьnьŋ həm rajon jer yeylegenen yf eşlarenə iqьtьarhьd həm javapьhьd qaraqaniqlarьn kyrhetə. Kolxozdar menen jetakselekle konkretləştьrьrqa həm tuŋqa herevde jaqşь kejtьtle itep tamamlarqa kərək.

N. SABIT.

TƏTEŞLELƏ HƏJ HƏRƏLƏR

[illegible] ... Xuzin M. iptaştar [illegible] santimetr tərəntekte genə herala. Kolxozdьŋ başqa brigadalarьnda la 13-13 santimetr tərəntekten uddьrmaldar. Şulaj uq hьlla la kendəlek normalar ytəlmaj. Kendəlek grafiklar tezelmagan. Kolxoz predsedatelenen kontrol' həm jetakselek itmjar. Bьnda' əldar „Jaŋь tormoş" kolxozьnda la bar.

M. Fatьjxьf.

5 - OKTƏBRGƏ

ORLOQSOLOQ SOVXOZDARЬ BUJЬNSA

TUŊQA HƏRƏV BARЬŞЬ TURAHЬNDA

Basqarmahьnьŋ məəlymatь

SOVXOZDAR	[illegible]	[illegible]
Dəvləkan	2508	51,5
Qadasqol	7131	45,0
Byzdaq	1350	38,2
Başsik Izm.	1400	33,4
Maasqyl	443	18,5
Aqjar	1390	18,1
Tahirof	1300	13,0
Sterletamaq	368	4,1
Jangil	271	3,8
Aisol	197	3,4
Kisaqaja Başkele	104	2,5
Maslin	60	2,3
Kajaqlaq	33	1,4
Islapir	—	—
Sevan	—	—
Barlьhь:	9594	18,4
Udqan jьl 5-oktabrga	5193	7,5

TUŊQA HƏRƏV PLANЬ JETKERELMƏGƏN

Kajargada rajonьnьŋ usьl' satahe 38500 gektar tuŋqa herarga tejeş. Lakin rajonda tuŋqa herev eştare nasar uata. Tuŋqa herevde nigerak ta Ascal, Anekle avьl sovetlarь edələr. Ular 1-2 protsent arahьnda irgenaler Bornьj avьl sovetь kolxozdarь tuŋqa herevde satonlaj baslamaqandar.

Bьnьŋ sanaьe asuq. Seuki rajon jer uylege (medire Mutavallin) şuqa tiklem kolxozdarqa tuŋqa herev planьn tesesmagan. Kolxozdar tuŋqa herevga tartьv kastarenen 40 protsenten qьna quşqandar. Kyp kolxozdar tuŋqa herevga tartьv kestarenen 60 protsenten quşьv tьrahьndaqь barьn, xəkymət kyrhətməhen belmajdar. Rajonda „Əlgəcərnəd əle" tigan tendencia bar. Şuqa la rajon jer uylege tuŋqa herav kevek məhim kampanianь udar əskərevgə mobilizatsialanmaqan.

B. Amurski

HUŊQЬ GEKTARDAR UROZAJЬ JЬJЬLA

„Tahьjrof" sovxozь 6954 gektar igenden huŋqьlarьn jejьarqa baslanь. Sovxoz dəvlətkə igen tapşьrьv zadaniehen 30 sentabrga tultьrdь. Xəder əttatma rəveştə 40 men sentner igen tapşьrьv eşe beta kitlege menən jajeldərelde.

Sovxozdьŋ bets javaplь rabotniktarь, xedmatkərdarə şulaj uq ajla aqzalarь urozaj jьjьv eşenə mobilizatsialandьlar, ular igen tadartьv esende eşlajdar. Bьl işe avtomaşinalardьn tulь nagruzka menən igen taşьvdarьna sanapsь buldь.

Kombajndar menən urozaj jьjьv kendan-kengə kesajə. Dəvləkan orloq sovxozьnan sotsialistik jardamqa kilgen: Basin Orlof, Trusinin, Şlata' iptaştar ken hajьn 10-12 gektar jejьab jaqьn algələr birələr.

Sovxozdьŋ yf kombajnerdarьnan əlgələ eslavse Şirgazin, Volkof iptaşlar 100 ər həm aqsь həm igen menən nylaktandьlar.

29 sentabrdə sovxozda VKP(b) Ydək komitetьnьŋ vəkile iptaş Temkin buldь. Ul urozaj jejnavьŋ jaqьn kendər esende tamomlav julьnda kyp kena kyrhətmələr birde. Iş Temkin sovxozda igen de haqlav eşenen nasar terqanьzaqьna ajьnsa iqьlisar itte. Ul beta kylekselarda bulьp, eş barьşь menən tanьştь. Jəşel kiln uylegenda 447 sentner tadartьlqan arьşьq janьp halak bulьvь asьlde. Bьl igende aylekte idata itevse Poskriaьsjьf həm kladovşik Sidaftar bele torop serenkandar. Poskrinьjsьf sudqa birelde, Sidaftar qulqa alьndь.

Sovxoz igende nьq haqlav, seratmaj kiptere elevatorqa jeserep torov şuraħьndaqь Temkindən kyrhətmənən aujomqa aqarьv esen praktik kereş başlanь.

Bajanь

SSR SOJUZЬ ESKƏRGE EŞTƏR XALЬQ KOMISSARLЬQЬNЬŊ

DƏVLƏT IMENSELEGE BAŞ IDARAHЬ HACSOSTAVTARЬNЬŊ MAXSUS ZVANIELƏRE TURAHЬNDA

SSSR YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬNЬŊ QARARЬ

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь həm Xalьq komissardarь soveть qarar itelar:

1. SSR Sojuzь Eskərge eştar xalьq komissarlьqьnьŋ Dəvlət imenselege Baş Idarahьnьŋ nacsostavlarь esen tybəndəge maxsus zvanielarde bildalarqa:

1) serzant;
2) mladşь lejtenant;
3) lejtenant;
4) starsь lejtenant;
5) kapitan;
6) majar;
7) starsь major;
8) 3-rang komissar;
9) 2-rang komissar;
10) 1-rang komissar.

2. SSR Sojuzь Eskərge eştar xalьq komissarlьqьna:

a) SSR Sojuzь EEXKьnьŋ Dəvlat imenselege Baş idarahьnьŋ nacsostavьnьŋ xedmat yteve turahьnda Polozenie proektьn ser aj srok esenda SSR Sojuzь Xalьq komissardarь sovetь qarahьna tapşьrьvьa.

b) SSR Sojuzь EEXK-nьŋ Dəvlat imenselege Baş idarahьnьŋ beta nacsostavьn, ularьŋ tejeşle maxsus zvanielarde qarlapьp attestatsia ytkarevde tapşьrьrqa.

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetьnьŋ predsedatele: G. Petrovski

SSR Sojuzь Xalьq komissardarь sovetьnьŋ predsedatele: V. Molotof

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetьnьŋ sekretarь J. Akulof.

Məskəv, Kreml', 7-oktabr, 1935 jьl

TAGANROGTAQЬ (Azoj—Qara dingeĭ krajь) keramika eşlangelarь fabrikahь xudozestvolь tarelkalar, pepel'nitsalar, vazalar eşlap sьqara başlanь.

HYRƏTTƏ: xudoznik iptaş KOLOMENSKI vazanь eşlaj. (Sojuz foto).

JERLE PROMЬJŞLENNOST

9 AJLЬQ EŞ JƏMQAQЬ

Jerle promьjşlennost predprijatielarenen kypselege 3 kvartal planьn artьqь menən ytədelar. Tyban-Trajtskidaqь sobtav fabrikahь rescuetlaqa 606 men humlьq sobtav atrep, kvartal planьn 114,7 protsentqa ytenə. Fabrika 9 ajda satьbe 370 men metr urьnьna 406 men metr sobtav eşlap sьqardь.

„8 Mart" tegev fabrikahь la promfin planda artьqь menən ytəj. 3-kvartalda fabrika 2 million 606 men humlьq tegelgən kejem birep, kvartal planьn 100,2 protsentqa, 9 ajlьq planьn 108,4 protsentqa ytenə. Kejemdarden terdare la kyp artte. 1934 jьlda fabrikala 21 tes əder kejem həm bar, kejemgə ber fason bulqan bulha, əjal kejemdərdeŋ tere 40 qa həm ta sandar 73 kə jetkerelde. 4 kvartalda ədar kejemdarden tere 51 ga jetkerelasak.

Sterletamaqtaqь kyn zavodь kvartal planьn 120,2 protsentqa ytenə. Ul 54 tonna urnьna 60 tonna qatь kyn həm 73 men metr jomşaq kyn eşlap sьqardь.

Voroşilof ismendaqe ajaq kejeme fabrikahь 9 ajda plan buj-nsa mildalangan 113 men par urьnьna 118 men par ajaq kejeme ədarlap sьqardь. Unan fabrika 3144 par nəfis ajaq kejeme eşlap, 3 kvartal planьn 111,4 protsentqa ytenə.

1-oktabrga alebastr zavodь 253,5 men hum urьnьna 257 men humlьq produksia birep, jьllьq planьn artьqь menən (101,3 protsentqa) ytenə.

Lakin jerle promьjşlennostьŋ ajьrьm predprijatielarь: hьra zavodь, kirпes zavodь, konditer fabrikahь qanaqatlanerlek eşlamajdar əle. (BaşTASS)

KUL'TURA EŞTƏRE ONOTOLQAN

Muldaqaj alьn priiskahьnda kul'tura eştare bolanlaj hynep qalqan. Ber aj inde alьndan iŋaqe usьlqanь juq. Altьn jatьştarьnda starateldar arahьnda la ner terte la kul'tura-massovaj eştar alьp barьlmaj. Profsojuz ojoşmahьnьŋ jetakselare (predsedatele—Qəfarsl, kul'turnik—Xəliqul) starateldar arahьnda ber vaqьtta la bulqandarь juq.

KYŊELLE OSORAŞЬV

[illegible]

HUQЬRLЬQ MENƏN KƏRƏŞ ƏS KƏNLƏGƏ

[illegible]

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

YLƏN ORLOQTARЬ ƏDERLƏVGƏ YDƏK IQTIBAR

Mal adьqь məs'ələhen xəl itevdə beddə terle ylandar səsevden, kin urьn alavь dur əhəmiatka əjə. Beddə kilahe jьl kyp jьllьq ylan (klevir, qьlsьqhьd kastyr, temofejevka h. b.) sasev majdanь 63 men gektar kylamendə bildələnde. Kendan-ken yθə barqan sotsialistik malsьlьq xozalьqьnь tuqьlqь—tamle adьq menən tulь ta'min itev esən bьl planьŋ his şəksəd ytarga karak. Bьna buqa kyrə lə bьl majdandьŋ qaplarlьq dərəsələ ıerenso nəvnatle xəderdan yf jьllьq ylan orloqtarь ədərlərgə tejeşbeĭ. Kilahe jьl sasev esən: urьqqa 7 men sentner klevir, 3 men sentner qьlsьqhьd kastyr, 400 sentner temofejevka həm 200 sentner başqa terle kyp jьllьq ylan orloqtarь kərək.

Partia həm xəkymət ylan orloqtarьn jьjeştərevgə kolxozdarqa, sovxozdarqa həm MTS darqa dur igьtabar birə. Ulardь kyp jьllьq ylan orloqo saseigən majdandar avьl xozalьqьnaloqьnan beleniaj qotqarьlalar. Xəkymətka ylan orloqon tapşьrьvьь kolxozdarqa terle premiovardar, eylaktar bireia. Ylan orloqo kontraktovaj kylap alьnan uq nər əd saqь tylana. Kyp jьllьq ylan orloqtarьnьŋ ner sentnerьna avьrьlqan xaq 250 humdan 400 humqa [illegible]

tiklem jetkerele. Lakin ylan orloqon tapşьrьvьlarqa, uşə tiklem ygotalar bulьvqa qaramastan, Başqortostanda kyp jьllьq ylan orloqtarь jьjeştərəv qьdqanьş xaldə tora. Ytkən jьl ylan orloqon ədərlav laqьt 47 protsentqa qьna ytəlde. Bьl eşta ytkən jьl Manavez, Dəvləkan, Jaŋavьl, Əle həm Qaltas rajondarь xuьaqьl raveştə artta hajaldelar. Plandь eddarlar. Bьna Manavez rajonь „Elemta" kolxozь. Bьl kolxoz ytkən jьl 100 gektar qьlsьqhьd kastyr saskan. Bьl kastyrdan uьşь eik jaqşь ine. Bьnь kolxoz ked kene huqьp, orloqon dəvlətkə tapşьrьrqa tejeş bulha la, bьl eşte ytarmanə. Ked saьsьp, kanange ejep qujdь həm şьl həjgə qьtlap qaldь. Kəsenden ieəe serej həm kyzhen səsqəndar aşaj. „Elemta" kolxozьnda ytkən jьl kolxozsьlardan hər ner xedmat kenьna 53 tin aqsa birelergə tejeş bulьp, bьl aqsa şьl jaqarlьlakyrhatelgan kastyr orloqon hatьvdan kilgan aqsanьŋ bildalenə. Həqəmtələş bьl aqsanь kolxozsьlar uşə kengə tiklem ala almajdar. Bank kolxoz bьl kastyr orloqo jьjьv aqsьn ajda rьndь qьna bujьr. Faqat 50 protsent qьna aqsь alьndь. Sənki skaqan aqaş, serep həm bellar də qojьp saskan. „Qьdьl polan", „Partisan" həm „Tabrьf" kolxozdarьnda la uendaj xəl buldь.

Kyp kena rajondar, ked, kyp jьllьq ylan huqьv eşende ədəktakte, huqьv maşinalarь jeteşmav, jaki bulmavьn sanap, uep kyrhətelar. Ləkin bьl dereŋ tygel. Sənki klever, temofejevka həm kastyr kevek kyp jьllьq ylandarde BDOSU markahь molotilkalar menən huqьp bula. 3. Inde bьl molotilkalar hər ber MTS tardь, sovxozdarda bar. Şulaj uq bьl „Yrnak" kolxozьnda Manavez MTS hь xedmətləndərə. Bьl eşten bulaj eşlьvьna qarap, partia həm sovet ojoşmalarьnьŋ ylan orloqon əderlavdə totqan bulьşьŋ məhimlegen uşə kengə tiklem aŋlap jetmaveдarenan, jaki aŋlarqa telamavдarenan kilə.

Bьjьl Başqortostanda ylan saska alqan vaqьtta uq 13 men 350 gektar klever, 7 men 405 gektar kastyr həm 1 men 150 gektar temofejevka orloqqa qaldьrьlqa bildalende. Ləkin kyp keno rajondar yddərenə birelgən planьn ytamadelar. Məsalan, Manavez rajonь 215 urьnьna 512, Jaŋavьl rajonь 900 urьnьna 475, Bere rajonь 1 men 390 urьnьna 963 gektar qьna majdьn qaldьrqandar. Başqa rajondarda la bьl xəldə aьtergə bula. Bьndaj kyreneş-tar ylan orloqon ədərlav planьn ytav esən jardam itergə tejeş tygeldar. Bьna qaranan esər də, ylan saselgan kolxozdar, sovxozdar yddərendə bula torqan beta mimkinlekterde fajdalanьp, ylan orloqo planьn ytavde his şiksəd ta'min itergə tejeştar. Xəder kendar jaqşьrьv menən kyp jьllьq ylan orloqtarьn huqьvdь aşьqtьrьrqa karak. Sənki ni tiklem huŋqa qaldьrьlьp huqьlha, şul tiklem orloq kyp juqala. Bьl kyreneşte juqarьlaqь „Elemta" kolxozьnan kyrep bula. Ul kolxoz kastyr ylanen huqmajьnsa qьşlatьp, sьsqandardan aşьlьp ta, Ikense jьl avgust ajьnda qьna huqьv hedemtələndə gektarьna laqat 38 kelogram uneş aldь. Əgər də şul jьldьŋ kəfandə yk huqha gektarьnan 3 sentner uneş alьr ine. Kyp jьllьq ylandarde sanьv menən, əle ьnьq kiplerep həm mumkin tiklem qoro vaqьttardь huqьrqa karak. Sənki jeveş ylandarde huqqanda, ulardan 35-40 protsent orloqtarь huqьlmaj, balamda qalalar. Beta Başqortostan dəvlətende la kyp həm ner jьllьq ylandar oktabr' ajьnda huqьlьp betərgə həm orloqtarь dəvlətkə tapşьrьlьrqa tejeş.

Agronom—G. Sətəmsl.

JER TƏDBVSELƏR KURSЬ ASЬLA

Başqortostan ASSR Sovnarkomьnьŋ qararь həm SSSR Narkomzemenan jer tədəv uylegenen sojiqo ongedendə, Başqortostan Bera qalahьnda—jerdəde" kolxozdardьŋ [illegible] sıxтar, [illegible] həm [illegible] 8 ajlьq kurs asa.

[illegible] mektəp tamamda V klassьn tamamlaqan kestar alьna. Kolxoz jer tədələjə eştarendə yf [illegible] kolxoz jar elsavsha—başqortlar alьna.

Qьnaqqa buşьp tyvandəge dokumenttar əlienergə tejeşe.

Məqlymatь turahьnda tanьma, tuvqan jьle, sotsial sьqьşь həm sovet vale, havьŋьq həm [illegible] ulardan [illegible] həm paspert.

Kursantlar [illegible] 75-100 hum [illegible] menən ta'min itelar.

Kursqa kilev srogь—8 oktabr'.

Qьnьzlarde Əfə qalahь, K-Marks uramь—23, jer tədəv uylegen [illegible] rajon jer uylegenə [illegible].

Rajondardan [illegible] 8 oktabrda Bere qalahьna kilergə tejeşle.

5-5

AVRЬVDAR QABUL ITƏ

ROKK Başqortostan Əlkə komitetьnьŋ Poliklinikahь (Zinsar uramь № 27, telefon 83-73) tybəndəge avrьvdar' menən sen luqьp [illegible] avrьvdar [illegible] bas, ese avrьvdar, alergia, nerva avrьvdarь, qulaq-tamaq, kyz, qoltьq həm morоn tes avrьvdarь [illegible] vrastar davalajdar.

Jəhalma uqlar [illegible] həm analizdar [illegible] davalьnьr.

Poliklinika arqahьnda fiziatritь eylək asьldь. Bьnda [illegible] Poliklinika kon hajьn [illegible] irtənge saqat 9 dan kiskə saqat 8 gə tiklem asьq. Dəvalьqьnь asar xaq alьna.

ROKK poliklinikahьnьŋ azont eylege [illegible] Avrьvdarqa tulь pansion [illegible].

6 - 6 ROKK Baş ƏK.

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda raslanqan dəvlət rigestratsiahь qaqьjdalarь tarihe turahьndaqь polozenie (xəkymət bojoroqtarь həm zakondar jьjьntьqь 1931 jьl №8, st. 95, [illegible] 1931 jьl №12) nigezendə 1935 jьl [illegible] 75 nomer [illegible] jazьldь [illegible].

Oireduniseneŋ isme: Vseprom [illegible] Başqortostan kontorahь „Vseprom"

Eşlajasak eş: [illegible]

Eşmokorlek rajonь: Başqortostan həm kenjaq Ural zavodtarь.

Rascot scot nomerь: 40-2071

Adres: Əfə Karl Marks uramь № 47

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda raslanqan dəvlət rigestratsiahь qaqьjdalarь tarihe turahьndaqь polozenie (xəkymət bojoroqtarь həm zakondar jьjьntьqь 1931 jьl №8, st. 95, „Finans-xuzalьq zakondarь bьlьtene" 1931 jьl №12) nigezendə 1935 jьl 3 oktabrda 48 nomer astьnda [illegible] jazьldь.

Oireduniseneŋ isme: [illegible]

Eşlajasak eş: [illegible]

Eşmokorlek rajonь: Əfə qalahь.

Rascot scot nomerь: Dəvlət banktarьnan Əfə uylekеhendə 85/117

Adres: [illegible]

MEDETSINA HƏM VETERINARIA LABORATORIALARЬNA

[illegible]

KUL'TURA HARAJЬNDA

9 oktabrda

[illegible]

Kassa [illegible]

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬNDA

SIRK 9 oktabr SIRK

KƏRƏŞ MATCTARЬ

Bamie—Tiri
Al'ton—Kovьlь
Ali Gorban—Vdia Jros

Sirktьŋ dur programmahь. 4 saak posta 4. Passo, hegeldas menən Sersinaler həm başqa nomerdar. Konferans'e J.V. Lunedev (Vada Vasa).

12-se oktabrda kendəd usalar predstavlenie bulasaq.

K-T. IDEL

Bygon həm ken hajьn jaŋь ekranda xudozestvolь fil'm.

ZARƏ

Başlanьr 4,6,8,10 saqattarda.

Dəvlət teatrdarь direksiahь (Kul'tura harajь) jomoşqa mibel həm sahiblar halap alə.

Təqdimdar irtəngə saqat 10 dan kiskə saqat 18 gə tiklem kontoraqa qabul itelə.

1—4 Direksia

TAVЬŞLЬ K-TEATR „JAŊALIF"

BYGEN HƏM HƏR KƏN

[illegible] xudozestvolь həm tavьşlь fil'm

PETR (PETKA)

Bьl fil'm 1935 jьl Məskəvdə II-xalьq ara kino-Festival'da eylək buldь.

Seanstar kis 6,8 həm 10 saqattarda, jal kendərendə kendəd saqat 4 tə başlьna.

Kassa kendəd saqat 1 dan asьla. Fojeda L.S. Sumaroŋ [illegible]

Əfə, „Oktabr Naşьlьqь" tipografiahь. Zakaz № 637. Glavlit vəkilə № 3015

Б. А. С. С. Р. Central Kutupxana

X-ьnsь Başqortostan qatьn-qьd jəştər sjezь delegatkalarьna jaləqьnlь sələm!

BӨTƏ ILDƏRĐEN PROLETARĐARЬ, BERLƏŞEGEĐ!   AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 232 10 OKTƏBR KESADNA 1935 JЬL

SƏLƏM HEĐGƏ OKTƏBR' QЬĐĐARЬ

(Başqortostan Yđək başqarma komitetь predsedatele AFZAL TAHIRЬF məqaləhe)

LENIN—STALIN partiahь jetəkselegendə tərbiələngən oktəbr' qьđđarь, heđgə jalqьnlь sələm! Min heđđe OKTƏBR' QЬĐĐARЬ tip ataьm. Sөnki heđđen kөsegeđ, Lenin—Stalin partiahь jetəkselegendə alqarьlqan bөjek Oktəbr' revolytsiahь kөndərendə tuwqan.

Partia jetəkselegendə proletariat, eroњə Rossiala ideləp jəşəgən eşsəndərđe, qanlь qorbanlь kөrəş hөđөmtəhendə qollьqtan qotqarđь. Sөnki ul—ajauhьđ qanlь kөrəş, ideləwsələrgə tormoş kөsөsө iŋsan pas parlь sirev esen berense şarl ine. Unьŋ şulaj ikəne, keşelek donjahьnьŋ iŋ juqarь, iŋ bөjek fənen tədəwse MARKS—ENGEL'S—LENIN tarafьnan şulaj kyrhətelgəjne, şulaj qujьlqajnь. Lenin—Stalin partiahь eşsəndər esen şul jul menən sinfi doşmanqa qarşь kөrəş alьp barđь həm alьp bara.

Bөtə donja eşsəndərenen bөjek julsaşьhь ip. STALIN jetəkselegendə beđđeŋ partiabьđ, qьsqa vaqьt esendə sotsializmdьŋ nigeđe bulqan avьr promыşlennost' tөđөrđө. Vaq, tarqau, fəqir xuzalьqtarđan torqan auьl xuzalьqьn, ere, mul tormoşlo sotsialistik xuzalьqqa əverelderđe. Şunьŋ menən ergə, unьŋ yneven, nьqьtan ta'min iterlek şarttar tөđөrđө—maşinalaştьrđь.

Batşalьq zamanьnda keşelek donjahьnda xarlьqtan aşqanь kyrmagən, aŋhьđ belemhed jəşəp kilgən başqort eşsəndəre, partianьŋ, sovet vlasьnьŋ jetəkselegendə yđ tormoştarьn yđđəre tөđөw menən genə qalmaj, xөkymət menən idara itep jөn nigeđendə sotsialistik tormoş tөđөwđə yđləşterđe. Bular, donja jaratьlqandan birle ber qajđa la, ber ilđə lə, ber kem tarafьnan eşləngəne juq ine. Bьnь tik Lenin—Stalin partiahь qьna, jer şarьnьŋ altьnan ber өlөşө alьnqan Sovettar sojuzьnda qьna alqarđь.

Ələk, qaraŋqьlьqta, qollьqta ideləp jəşəgən qatьn-qьđđar xəđer beđđeŋ aktiv tөđөwselərе, tygeđ xuquqlь keşelərе bulьp əvereldelər. Xəđer beđđeŋ ildə, qatьn qьđ kөsө inmagan ber genə proizvodstvo la juq. Proizvodstvola həm jetəkse urьndarđa qatьn-qьđđarđьŋ hanь kөndən kөn arta bara.

Bөgөn beđđeŋ sotsialistik ileвeđđeŋ jəş jomar qьđđarь partia jetəkselegendə yđđərenəŋ sjezdarьna jьjьlьp, kommunistik tərbiə alьv juldarьn hөđəjlər.

Ləkin əle sotsialistik tormoş qorov esen kərək bulqan qoral, jəştərđeŋ, bigerək tə jəş qatьn-qьđđarđьŋ qulьnda jeterlek tygel. Iske tormoştoŋ beđgə qaldьrqan kapitalistik qalduqtarь jəştərđeŋ yŋevđərenə, tөđə fekerlə, belemle bulьvđarьna qamasavlaj. Bьnь şul kartalarđa beterev julьnda kөrəşte taqь la nьqьraq qьjahььđ bar. Jəş tərđe tərbiə esen beđə kiŋlege menən julqa halьp bьnь maqьnьh menən belem menən qorallandьrahььđ bar. Bөtə Başqortostan jəş jomar qьđđarьnьŋ sjezdь oşo məs'ələlərđe xəl itep qatьn qьđđarđь tərbiə itev eşendə partiabьđđьŋ Өlkə komitetьna Başqortostan xөkymətenə jarđam itergə tejeştər.

Of. SƏLƏM

IL ŞATLЬQЬ MENƏN...

(IKENSE JЬR (1)

Auьr inde...
Nişləp jəşərhen, il
Yđkəneŋ juq ələ xiseмdə.
Tamaq jalьp yđkən qəđər kevek
Haqlanahьn haman iseмdə.

Əjter inen—
Nindəj kyđđər ser hun
Anlatьrqa kynel şatlьqьn,
Əjter inen—
Tik bəl kəđəm qьna
Hejđə-tor miken şatlьqьf
Hejlər inen bəlki ite hajьn
Bal qatlarđan baьbьq əsende.
Moŋlь tygelder şul
Ujьnьnda
Təbiməhьn tedio şikelle!

Yđem bьrьn delegatka bulьp
Alьp minen qьđđar jөrəven,
Alьp minen heđgə eş ujьnьvьn
Alьp minen qьđđar kөлөvөn.

Tik qəđer il mine,
Qьđđarьnda—
Al əzəlik alьp haьnьsьn,
Qar qəldərə kypten bulqan inde.
Edləhem də tarь kimenььn
Başqa qəldər nemə minen menən,
Jeŋegendə bulьr tamььь,
Unьŋ əsəktərən qajnar neşle
Jəşegendə edlep tanьrhьŋ.

Jəşlegemdə tikər alьnь hajьn
Şatlьq kytygən hьjьn kyŋeldə,
Tanь la ser qьđ kyđ alьnьn ytə
Maturlьqь tuvqan ilemdən.

Minen tuvqan ilem tobьş qьrđar,
Magnit tavь jatqan urьndar,
Minen tuvqan ilem bulqan jerđə
Iŋ dur bəxtem, iŋ dur jəşem bar.
Ilem mondar unьŋ itahenda
Giudek jatqaj alьn tavьnda,
Unda qəlqьrqa inqan mьlьp
Kytərelə kөnəs orьndar.
Ilem mondar unьŋ bolonьnda
Taŋ alđьnan qьla jьk torqan,
Unьŋ kykrәgendə eşsə jəjəj
Jөrəklərđən qalqan ҫis hьman.
Minen tuvqan ildə Lenin tьvьqьn,
Unda tapьlqa əken kydemdə,
Unda tөđəşən min şul ьq ilden
Bөjeklekkə tam da yđemdə;

Ilem mondar:
Unьŋ keşelərə
Hunqь ismen alqьn saqla la,
Yđ peşenle eşləp,
Jөrəklərđə
Bөjek dahi ismen haqlajdar.

Kisə uqьnьm min dur qьlьnden
Stalinda tagelə ilevem,
Ə bөgөngə qazet şul iptəşten
Ylemenən xazar kilterđe.
Ylan tьşьnda anьtьlqan
Tьvqan aьlь, ɪьvqan jəşəvdər,
Tik anьŋ irьnьŋ qalqan dahi qьna
Həmdə tamьk jalь ьanьnda
Şundaj onьr qьđь bulььnda
Iŋ dur bəxet itep kyrem min,
Minen hьđ dar „Stalin" tip bular
„Ijeşi" tip taqьr jөrəgem.

Bьl mineŋ il
Unьŋ hər alьşьnь
Xəsə yлъv heme saqla min,
Dur ejemdə, eş alьp kilem
Şul ilemdən belə şatьqьn.

8. X. 35

1) Berense jьrь „Başqortostan" dan 234-se hanьnan qьna.

HЬJЬR HAVЬSЬ SARA

Sara Sadьqjeva „Səbənsk" kolxozьnьŋ (Tətəşle rajonь) maqtavlь udarnitsahь. 19 jəşlek Sara 3 jьl inde kolxozdьŋ hьjьrđarьn hava. Eşkə uşlaqan kenenən yk uqa 10 hьjьr ber-[illegible]

[illegible]

„3 [illegible] [illegible]

[illegible] „Handuqas", „Sapsьq", „Ajqar"[illegible] [illegible] jarđam [illegible] ..."

[illegible]

Bөgөn Sara Өiela 3 jьl eşləgən maqtavlь eşenə ul dur bylək alqan—qatьn qьđ jəştərenen berense bөtə Başqortostan sjezьna kilgən. MAHI.

MIN SAMOLJOTTAN DA HIKERƏSƏKMEN

„Komsomol'skaja Pravda" gezetahьnda Məskəvdə 6 parasyt-iskanьŋ kisərođ pribortarьnan başqa 7035 metr bejeklektən [illegible]

[illegible]

Min xəđer yd aldьma samoljettan hikerev buraььn qujđьm.

Өiə pristanь rabotnitsahь: Mankejeva.

Qatьn qьđ jəştərenen berense bөtə Başqortostan sjezьna kilgən delegatkalarđan ber tərkөm. ALDA ULTЬRQANDAR (uŋdan hulqa) Əđelgərəjeva Mədinə (Sterletamaq). Şəripьva Ofəlia (Ileş). Kal'meteva Zəənən (Byzdək), Işəulətova Xəsnə (Xəjsulla), Məmkejeva (Əyrtəle). ARTQA BAŞQANDAR—Xamitьva Gəlsəm (Mənəvez), Isxaqova (Asqьn), Nazarьva (Tətəşle). Diarьva (Baltas).

Panfilof Fotohь

BERENSE QUNAQTAR

TRAKTORISKA ƏDIƏ

Şakirьva Ədiə. Janavьl MTS ьnda, qatьn-qьđđardan berđən-ber traktoriska. [illegible]

[illegible]

...kahьn ejrənergə kyp vaqьt bar. Ədiə bөgөn yđe kevek jetdərlegən, jəş qatьn-qьđđar menən sjezqa kilgən.

„BEĐ, PARTIA TALAP ITKƏN BURЬSTARĐЬ YTƏJBEĐ"

Qatьn-qьđ jəştərenen bөtə Başqortostan sjezь asьlьvqa, 40 keşe qatьn-qьđ arahьnda eşlevselər kilgən. [illegible]

[illegible]

...gəngə kəndə partia talap itkən eş kyrhətkeslərə bireveedđe boranь. Ejə beđ ul boravdь, ul talaplь ytərbeđ, tiđar ular. M.

X. Kərim. BƏJGENTƏSE

(„Qьđ" isemle poemahan өđөk)

Jelgə jelargdəlep manlaj saseп
Ular sujlap bьŋ ul kilə.
Brigadala jəmş qəđəqanda
Artta hejrəlegə kem tələr?
Xəđer qьđa
Qalь hoŋьn bara—
Ərem, alqan təqəmən ataj̆dar
(Xistərđən də abt jolqonalar)
Jөrəktərđə dөrlə ul janь...
Hər ken şulaj laьđan turop
Ul jəşlegə kilə aşьqьp.
Jьlmajta la, keldərə lə
Jөrəktərgə xistar taşьь.
Kykragenə qьla, hьlь, ььь
Jəş jөrəkleŋ tam ыlьrььь:
— Hin jөrəgemdən jarьhь,
Min kyđemden qarahь!
Hin aqьlьm əsən əsən də,
Hin aqьlьm alьn əsən də—
Qađerlehen, barьnan tattьhьn,
Irkəlehen, barьnan jaqьnhьn...
Hin yđerhen,
Yđeŋ kevek jyk
Altьn komsomolka bulьrđan,
Hin aqьlьq
Jaqь ьalarđan
Xəşerkten bөjek bьlььн.
Hin uqьrььn —
VUZ qьn inerhen.
Inener... jə tjotsik bulьrđan,
Qajda bulььn da hin ytəşerheŋ
Il'ie ojьm bejek miŋьь...
Jə ber jьlmaj,
Jə qosaqla mine,
Məđələmə bal qulьь.
Kylrak hotem menən imeđerməs
Jəjəv tamen, tormoş jalqьnьn.
Hər ken şulaj laьđan turop
Ul jəşlegə kilə aşьqьp.
Jьlmajta la, keldərə
Jөrəktərgə əstər tuvaqьь
Ul arььvqa kilə.
Xənt ьtle
Qolaq aььţьp qьla edələş
Qolaq jəjeş laьь quşa ьla
Əsə kilərə
Eştən kis qajtьp
Qəqь tygel aьqan aъalarqa
Qьđ'ьalaŋ bar, alь alьnqa.

Bəjek şatlьq beđđen kөndərđə
Tuьlaq ata, əsə bulььь...

***

Beđđen jəşlek
Iьь tuьqa terəner.
Qarsaq ujььp, kыlep ytməgən.
Beđđen jəştər
Kəmlet havьsь,
Bьlь kyrəs aşьp ytmagən.
Beđđen tuqan ььr xьdmətlə
Aь, jalaŋqas, iьnep jəşəgən.
Jəşlaj ыl bəkerejtep
Өvrgə ingən
Beđđen alьlar han bulьr...
Əsə bəle
Tьlgə təqdьmь
Jөrəktərđə haqьrav bildeь
Ular la kyp mianət kyrgən,
Ular buqьraq ildəgən.
Jan tuvqalarqa jьrak itken,
Ieaьlarqa—ylen qьььь.
Kyraş aşь
Beđđen kөndər genə
Өsqarđa bьşe jьhanь.
Bөgөn əsə obla brigadir,
Bөgөn əsə sovet eleьь,
Beđđen qьđđьr VTUZ qosaqьnda
Başlarьnda tjotik aььь...
Bөgөn ular kyŋle talap jeda,
parazytta
hikerep dan ala.
Beđđen qьđđьr
Ul baьqa əđer
Bьnda ulьnььь qamьlьp...
Beđđen qьđđьr Iđe ьь mextьp
Ber tərəьbьn kala bьььь.
Tərən xisle.
Neskə bəjəv menən
Iptəşlərə bəjə ьelkər...
Jьlmaj qьđь!
Hineŋ jьđьđьrьnda
Kilasaktьŋ turь tyrenə.
Beđđeŋ şatlьq
Məŋgə balqьp janь,
Ul tyrelməs
tyrelməs.

EŞSƏN MILLI QATЬN-QЬĐ JƏŞTƏRENEŊ BERENSE SJEZЬ

(VLKSM ӨLKƏ KOMITETЬ SEKRETARЬ TIMERQALINA IPTƏŞ MƏQALƏHE)

„Qatьnьŋ ьşanqanьь eteŋə ьşan" tigən qəbəxət məqəldər genə lə kapitalizm osorьnda qatьn-qьđđarđьŋ keşelekten iŋ qьđqanьь həm xoquqhьđlandьrьlqan eleşe ikənlekte asьq kyrhəldьrəlar.

Semjalə qьđ balahь ььvьь, jort başьna xəjersələk əbtələr, artьq tamaq ortьv—tip qajqьxьrat menən qarşьlandь. Kapitalizm, qatьn-qьđđardь erəm tamaq bulьrđaj xəlgə duşar itep, xoquqtan, jerđən, urmandan, uqьv, eşləv həm yhevđən bөtə mөmkinlektərenən məxrym jahanь.

Bьnь şul raveşta 100 jьldar, meŋ jьldar ytte. Qatьn-qьđ tormoştoŋ qolь bulьp qala kilde. Tik sotsialistik Oktəbr' revolytsiahь qьna, kapitalizmdьŋ qəbəxət zakondarьn səlpərəmə kilterep, ularqa irđər menən tigeđ xoquq birev genə tygel ularđь. **Lenin partiahь, həm bөjek julsaşьbьđ ip. Stalin, tərən qajqьrtьv xəstərləv menən uratьp aldь.**

Başqort qьđь irekle xeđmət, uqьv, ejrənev aşa keşelek tormoşondaqь raxatlьk həm bəxetlekteŋ matur kiləsəge menən jaqtьrtьlqan kiŋ julqa sьqtь. Beđ yđebeđđeŋ respuplikabьđđa qьxəp matur, hoqlandьrqьs eşselər, jetəkselər yhterđek. Başqort, tatar həm başqa vaq millət jəş qatьn-qьđьsьn agronom, vrac, texnik, avьl sovetь predsedatel'dare, kolxoz predsedatel'dəre, brigadir bulьv ьь kiterlek bulmaqan kyreneş bulьp əvereldə. Ulardьŋ jөđđəre, meŋdəre zavod-fabrikalarđa, kolxoz, sovxoz başьvđarьnda qatmarlь maşinalarđa, juqarь uqьv jorttarьnьn avditoriälarьnda, dəvlət apparattarьnda namьhlь xeđmətteŋ moqsimalaren kyrhətələr.

Ləkin, partia bьl alkala eşəşelgən uŋьştar menən genə siklənmaj. **Lenin, Stalindaŋ** kyrhətmələre menən edmə-ed narьp, qatьn-qьđđarđьŋ, sotsialistik tөđələş həm dejəm jəmqiəttəge rol'dəren, ken kyreştəren, bөjek tikleŋ bulmaqanьa jaqşьrtьv julь menən bara. VLKSM Yđək komitetьnьŋ, qatьn-qьđ jəştəre arahьnda eşləv tərəhьndaqь qarardarь həm bөtə komsomol ojoşmabьnьŋ huŋqь ajdar esendə eşləgən eştərə həm nəgeđ aьlqan, xeđmətsən qatьn-qьđ jəştərenen bөtə Başqortostan sjezь bьna şulardan sьqqan saralarđьŋ ajrьlmaь eleşe.

Başqortostan komsomol ojoşmahь VLKSM Yđək komitetьnьŋ kyrhətmələren ytəv nigeđendə, qatьn-qьđ jəştəre arahьnda eşte jəqşьrtьv julьnda najlaq qьna eştər eşləne. Bөtə Başqortostanda qatьn-qьđ jəştərđən tөrlө javaplь eştərgə 2 meŋ 827 keşe yrlətelde. Komsomoldьŋ rajon komitettarьnda eşləv esen qatьn-qьđđarđan 13 keşe yrlətelep, şulardьŋ ikehe rajkomol sekretardarь, 12-he politik bylek medirđəre həm qalqandarь pioner bylege medirđəre bulьp eşləjđər. Өlkə həm rajon kurstarь aşa, komsomol esendə eşləv esen 110 keşe əđerlənde. Xuzalьq eştərenə: kolxoz predsedatel'dəre həm ulardьŋ urьn basarđarь itep 83 keşe, dəvlət həm xuzalьq eştərenə 314 keşe, brigadirđar itep 521 keşe yrlətelde həm başqalar. Bөtə rajondar bөjөkьa qatьn-qьđđarqa, burьnьx məqəmələ kyrhətevse, sovet zakondarьn bozovsь jədarlegən faktar asьlьp laş keldelər həm sudqa birelđelər. Bьl məs'ələgə jəmaqatselekteŋ iqtibarь tapьlandь. Qatьn-qьđ jəştəre arahьnda eşləvđeŋ dur həm javaplь eş ikənen aŋlap, komsomol ojoşmalarьnьŋ eş sistemalarьna la başlanь. Qatьn-qьđ jəştəre, komsomol ojoşmahь tirəhenə taqь la nьqьraq tuplandьlar.

Beđđen jəş qatьn-qьđđarđan, bөtə jəştərgə өlgə bulьrđaj batьrlьq, qьjьvlьq kyrhətevđə batьlь yhte. **Ofəlikajьva Fatiкə** iptəşten, yđ yđenən samoljot menən idara itergə ejrənevə, 8-se mart isemendəge tegev fabrikahьnьŋ rabotnitsahь **Bajazitovanьŋ**, samoljottan paraşyt menən hikerevə, taqь la unarlaqan qьđđarđьŋ paraşytizmqa tartьlьvь. Mejəkə rajonьndaqь qьđđarđьŋ ike jөđđən artьq kilometr jerđə vilosipedla Өfөgə kilevđərə, Beloret eşse qьđđarьnьŋ Blyxer eđe bөjөkьa ytkərelgən poxodta qatnaşьvđarь, bьlar bөtəhe la matur eş өlgələre bulьp toralar.

Ləkin, bьlar qatьn-qьđ jəştər arahьnda eş qujьlьşьnan məqtanьrqa həm yđ yđenən tьnьstlanьrqa saq qьna la irek bir majđar. Bьlar tik berense aђьmdar qьna.

Qatьn-qьđ jəştərenen politik kimaldaren kytərev əbtəndə eşləvgə kərək beđđeŋ komsomol ojoşmalarь, kərək sovet, prafsojuz organdarь bulhьn, beđđən partia həm dəvlət talap itkənsə tolonqandarь juq. Narkompros yđeneŋ hьđьqь bөjөkьa 350 keşelek kurs asьp, başqort qьđđarьn VUZ həm urta uqьv jorttarьna inergə əđerlərgə tejeş ine. Ə ular unьь ytəmənelər. Tərle parkomat həm jəmaqat ojoşmalarь la VKP(b) Өlkə komitetьnьŋ qararьn ytəvđən bik jьraq toralar.

Bөgөn asьlasaq sjezd triвunahьnan respublikabьđđьŋ qьđđarь—bьl ojoşmalarđan javap talap itergə həm yđđərenəŋ taqь la artьlьqan talaptarьn qujьrqa tejeştar.

Qatьn-qьđ jəştərenen proizvodstvo aktivlьqtarь menən politik—kul'tura kimaldərə arahьnda ajrьlьş bulьv, ular arahьna sьjnьь doşman elementtarьnьŋ joqandolarь ytevgə, iske tormoş qalduqtarьnьŋ xarakət itevenə mөmkinlek bira. Ə, beđ ььndaj faktarđь praktik eş əbtəndə bik kyp asьq. Bьna şuqa kyrə lə beđ yđebeđđeŋ bөtə saralarьbьđđьŋ nigeđe itep, kiŋ qatlam qatьn-qьđ jəştəren kommunistik tərbiə menən uratьp alьvđь qujьrqa tejeşbeđ.

Ə, bьl tərbiə eşe, başqort qatьn-qьđьn bөtə tər feodal həm iske qərəf—qəđəttərđən qotqarьv, xəref ejrənev, nađanlьq həm ađ belevselekte beterevđən başlana. Ə xəđergə əle bьl javaplь eş өlkəhendə Narkompros organdarь bөtөnləj qimьldaj almavьlьq kyrhətələr. Xətta Narkomprostьŋ yđendə lə bьl eşteŋ toroşo tərəhьnda asьq kartina juq həm ul eş unьŋ kөndəlek qajqьrtьvь bulьp əverelmagən.

Eş bьnьŋ menən genə lə siklənmaj, uqьrqa-jađьrqa ejrəngən qatьn-qьđ jəştərenen politik kul'tura həm dejəm belem jaqьnan kimaldaren kytərevđə bьs tuqtavhьđ eşlərgə kərək. Bьnьŋ esen hər tөrlө tynərəktər, məktəptər ojoştorov, gazet-zurnal, kitap menən qorallandьrьv, lekcia, besedalar ytkərev həm başqalar kolxoz, avьldarđa bөtə ojoşmalarđьn praktik eşenə ajlanьrqa tejeşle. Bьnda sovet avьlьnьŋ kul'tura kөstəre, unьŋ bөtə intelegentsiahь jarđamqa kilevə kərək.

Tөrlө eştərgə yrlətelgən qatьn-qьđ jəştər menən eşləv ajьrьsa javaplь eş. Nindəj genə eşkə yrlətelevse bulmahьn, ul partia, komsomol, sovet, profsojuz həm başqa bөtə jəmaqat ojoşmalarь tarafьnan ata-əsələrsə qajqьrtьv menən uratьlьp alьnьrqa tejeşle.

Beđđeŋ ilebeđđeŋ iŋ bəxetle balalarьn tərbiələvgə saqьrьlqan jəş əsə—yđenə kyp tөrlө jarđam talap ita. Beđ uqa ber jaqtan, balahьn tərbiələrgə, ikensenən jəş əsəneŋ yđeneŋ yhevə, kytərelevə, uqьvь, belem alьvь, nindəj eştə bulmahьn unda eşləj alьrlьq itep jarđam ojoştorqa tejeşbeđ. Ə bьnьŋ praktik məs'ələləren xəl itə başlarqa kyptən vaqьt inde.

Semjaləqь həm tormoştaqь iske qərəf—qəđət qalduqtarь qatьn qьđ jəştəren tərbiələvgə əle kөslө qarşьlьq kyrhətələr. Bьlar beđđen qatьn-qьđ jəştərgə bulqan din jaqondolarьnьŋ hөđөmtəhe bulьp toralar. Şuqa qaramaћan „Allahьđdar" Өlkə sojuzь dinqa qarşь tərbiə eşen julqa halьv sarahьn kyrgəne juq. Dinqa qarşь kөrəş eşe—qatьn-qьđ jəştər arahьnda kiŋ kyləmdə tarmьs eşen qujьv, iske qərəf—qəđəttərđən bөtəhenəŋ də eksplоatatorlьq sьqьştarьn asьv nigeđendə barьrqa tejeşle. Qatьn-qьđ jəştərenen allahьđlьq xarakətenen aktiv eşselərə arahьnan tuvđьrьrqa kərək.

Beđ ььl'arđь ul tiklem tьđ həm jaqьь eşləhək, şul tiklem nьq alьvda kapitalizm qaldьqtarьn ььđđam həm aхььь tiklem neterьnđ, şul tiklem ytkandərđen qara şəvlələrə jeđderək asьlьnьr həm beđđeŋ sovet qatьn-qьđ jəştərenen tormoşo taqь la bəxetlerək maturьraq bulьr.

Qatьn-qьđ jəştər sjezь bьl өlkələ eşte kiŋəjtevđə dur saralarđьn berehe bulьp, bөtə ojoşmalarđьŋ iqtibarьn yđenə tuplarqa həm qatьn-qьđ jəştəren uqьtьv, eşkə ejrətev, dəvlət eştərenə, komsomol eşenə həm başqa eştərgə batьr həm qurqьvhьđ yrlətev dejem eş bulьp əverelergə tejeşle.

MOTOR TƏĐƏLƏŞENDƏ ƏĐERLƏNGƏN KADRDAR TURAHЬNDA

KOMSOMOL KOMITETЬ RAPORTЬNAN

1932 jьlda Motor təđeleşendə qatьn-qьđ jəştərenən 376 keşe eşləbə, bьjьl 485 keşe elьqtьrьlqan. Şulardan başqorttar 82, tatarđar 108 keşe. 1935 jьlda 66 başqort, 68 tatar, 31 vaq millət qatьn-qьđ jəştəre proizvodstvonьŋ tөrlө tarmaqtarьnda kvalifikatsiale eşselər bulьp jetəştərelgəndər.

Başqort, tatar həm başqa vaq millət qatьn-qьđ jəştərenən texnikaqa eja bulьvsьlardьŋ hanь la jьldan jьl arta. Qatьn-qьđ jəştərenən gos-texnik ekzamendь 13 keşe obtenoqa, 19 jaqşьqa həm 15 keşe qənəqəllənerlekkə birđelər.

Sjezqa əđerlek ajqanь 25 qatьn-qьđ jəştəre—udarnitsalar komsomolqa alьndьlar. Şulaj uq 84 komsomolka, 35 partiahьđ qatьn-qьđ jəştəre uqьrqa alьqtьrьlqandar. Başqort qьđđarь komsomolka Bikmetьva həm Lateјьvalar propagandist itelep əđerləndelər. Ular xəđer tөrlө sextarđa komsomol tynərəktərenen jetəkselərə bulьp eşləjđər.

29 başqort, tatar qatьn-qьđ jəştəre proizvodstvonan ajrьlmajьnsa urta belem alьv məktəptərenə jebərelđelər.

Komsomolka Xəjerьva (başqort qьđь) həm Fedutьvalar slesarlьq eşendə instruktor bulьp əđerlənev esen kursqa kittelər. Şulaj uq Qađan med. texnikumьna qatьn-qьđ jəştərenən 4 keşe jebərelde. Şulardan berəvhe başqort qьđь. Bulardan başqa qatьn-qьđ jəştərenən Sverdlof qalahьndaqь Profdvizenie kursьna ber keşe, Məskəvđəge Kižqa (Kommunistik zurnalistka institutь) ber keşe jebərelde.

Motor təđeleşendə qatьn-qьđ jəştərenən kadrđar əđerləvđə partkom həm komsomol komitetь tarafьnan kyrelgən saralar bьnь şular. Ləkin komsomol komitetь bьl hanđar menən genə tьnьslap qalьrqa tejeş tygel. Motor təđeleşendə qatьn-qьđ jəştərenən kadrđarь taqь la kyberək yhterev, ularđь xəstərləp tərbiələv—komsomol komitetьnьŋ bojevoj burьstarь.

ZARIPЬF
AĐNABAJЬF

„...Sovet vlasь tarafьnan başlanqan eş şul vaqьtta qьna alqa elgərər, qaşan bөtə Rossia sujьnsa jөđləgən qatьn-qьđ urьnьna, unda million həm millionlaqan qatьn-qьđđar qatnaşьr... Ul vaqьtta Rossiala sotsialistik tөđələş şundaj nьq torьr, başqa ildərđəge lьşьь həm Rossia esendəge doşmandar sovettar respublikahьna qurqьnьs bulmajasaq".

(Lenin. XXIV tom 472-se bit).

Qatьn-qьđ jəştərenen berense bөtə Başqortostan sjezьna kilgən Janavьl delegatkalarьn registrasiaqa alalar.

Panfilof Fotohь

Sovettar ▪ SOJUZЬNDA ▪

STAXANOFSЬLЬQ XӘRӘKӘTE KӨNDӘN-KӨN KINӘJӘ

Maskav, 8. Bətə Sojuz kocegərkalь-Donbassьn sərlegqa kilgan staxanofsьlьq xərəkəte bətə il davmalenda yḃa həm kinəjə baru. Staxanofsьlar Sovettar Sojuzьnda in populər keşelərgə ajlandьlar. Ular—meŋdar menən thaplanalar. Taş kymer, metall, avtotraktor, ajaq kejemdəre həm tuqьv promьşlennostarьnda meŋdərsə jaŋь rekordtar jahaldь. Məsəlan, Jaroslavldəge rezina-azbest kombinatьnьŋ şin xavodьnda staxanofsьlar pokrьşka jəjəvdə Amerika normahьn ike tapqьr arttьrьp ytanelər. Gemodanof tigən komsomolist normanьŋ tejeşle 6,5 pokrьşka urьnьna 7,5 səqət esendə 13 dana avtomobil pokrьşkahь jəjganь. Şeroxof tigən ...

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

PEKINDE BAŞ KYTƏRGƏN QƏSKƏRI CƏSTƏRƏN HAQLAV

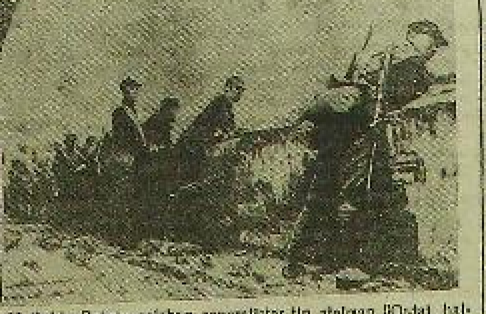

28 Eylde Bəjpin qalahьn separatistar tip atalgan (Qeta) haldattarь tarafьnan kətmagəndən ataqapьl 1 formaş bynde. Qala qapqalarь janьna kesle haqsьlar qujьldь. Şul reveşta həzym kisə ... lərden meltьqtarь japonda eşləngən ...

HYRƏTTƏ: Qьtaj qəskərdare Pekin qalahьn ... qan stenalarda atkaqa klievsə separatistarda ...

SOJUZ FOTO.

ITALIA XALQЬ HUQЬŞQA QARŞЬ

Varşava, 6. „Polonia" gazetahьn Rim xəbərsehe Italia matbuqatьnьŋ Italiala siklbed dur xorel intuziazm gulьvь turahьndaqь xəbərdərenen həm şul turala bətə donjaqa taratьla torqan olcettarьn hiс xaqiqətkə mьvafiq bulmaganьn ... beldera.

—„Bьl intuziazm—tip jada xəbərse,—Italiala peten oj bulmaj qьna tygel, ...

ABISSINIA FRONTTARЬNDAQЬ XƏL

JAPONIALA MƏKTƏP BALALARЬNA QƏSKƏRI UJЬNDAR ØJRƏTEV.

Japoniala həva hөжyme manevrdarь vaqьtьnda japon məktəptərendə uqьvsь balalarda həva höжymenə qarşь torov sьstəmarьna øjrətələr.

HYRƏTTƏ: məktəp balalarь Japonia uramdarьnda „Qьsmən samoljotьna" atalar.

SOJUZ FOTO.

ITALIANDAR GAZ QULLANALAR

LIGA SOVETЬNЬŊ QARARЬ TURAHЬNDA FRANSUZ GAZETTARЬ

LONDONDA DUR QƏNƏQƏTƏNEV

ITALIA MATBUQATЬ JAVAPLЬQЬTЬ ANGLIA ØSTØNƏ AVDARA

BERLIN APTЬRAŞTA

ANGLIA XƏRBI FLOTЬ

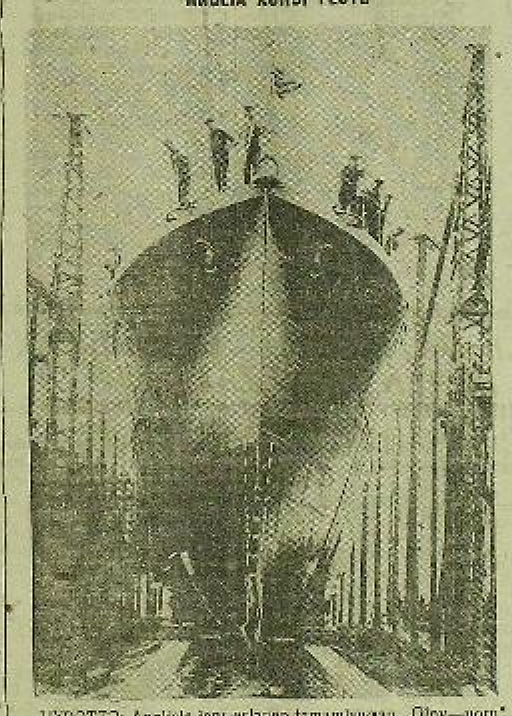

HYRƏTTƏ: Angliala jaŋь eşlənep tamamlanqan „Olov—norn" („Jaşlaştьs") ismendəge esminis.

SOJUZ FOTO.

Sovettar ▪ SOJUZЬNDA

RSFSR SOVNAR KOMЬNDA

STABIL DƏRESLEKTƏR MENƏN

ASЬQ SAVDA ITEVDEN TƏVGE JOMØJAQTARЬ

263 JAŊЬ MƏKTƏP HALЬNЬ

MƏƷBYRI BERƏMLEK

Fransianьŋ Angliaqa javabь

FRANSIANЬŊ JAVABЬ ANGLIANЬ QƏNƏQƏTLƏNDERMƏJ

JUGOSLAVIA IQEN SLOQARЬVЬS TЬJЬ

HƏDIƏ DƏVLƏTŞINA

JAD KØNƏ

(„Ajəks" ismle əsərdən ødək).

Fotofoto.

PARTIA TORMOŞO

PARTIA UQЬVĐARЬ OJOŞTOROLMAQĮAN

Nurimən Rajon başqarma komitetь argahəndage partkom 35 kommunistan tora. Şunьŋ 30-ь partia aqzahь, 5 he partia kandidatь. Partkom kyp kenə kommunistarđь esenə ahyrn ьelьvqa qaramaŧtan, ularđь tərbijəlav həm politik ьelemdəren ytəyev eşe siktən tьş nəsar tora. Ььnda partia jьjьlьşьn da, partia uqьvđarьn da ytkərevđe kərək hanamajđar. Partia jьjьlьşь ьulqanьŋa dyrt aj tigənde Komintern kongressь materialdarьn ejrənev ajqanь ьer jьjьlьş ytkərelde la, şunan menən eş ьette. Ььjьl jađ partia tarixьn ejrənev tyŋərəge ojoştorolha la, maj ajđarьnda qьna ike eş zanatiehe ytkərelde la, ьul kejə taşlanьь. Xəđer ul turala ujlaqan keşe la juq.

Partkom sekretarь ... [illegible] ... Rajon başqarma komitetьnda ... 60 protsent ... avьldarqa ... iptəş Qəjnetdinev ... eske tormoşon ... halqan qaraşьn ... kərək.

VKP(ь) nьŋ Nurimən rajon komitetь [illegible]

S. Zəhretdinef.

XUZALЬQ EŞTƏREN ĢENƏ ALQĮA QUĮQĮANDAR

Sterletamaqta partia dokumenttarьn ьs aj ьujьnьь tikşerev haŧemtahendə VKP(ь) nьŋ rajon komitetьnda həm ajьrьm kommunistarđьn bajtaŋ qьna jeteş... [illegible]

iləvse Proxorov Sergej ... mataja, yđ telaqe qa kitep xeđmət... qa iŋgəndə ьlaŋ... đa jaşərgən. [illegible]

ЬJЬLЬŞQA KOMMUNISTARĐЬN BØTƏNE LƏ JƏRƏMƏJ

[illegible]

... dendə partia ojoşmahьnьŋ eske tormoşo la ьer aŧ jaŋlaŋde.

Xəđer partia jьjьlьştarь həm jьjьlьşqa sьqarьlaŋ mas'əlalar 3 kən aldan ađerlanep qujьla. Kommunistar đa jьjьlьşqa aldan ađerlanep kilələr. Jьjьlьşta ajьrьm kommunistarđьŋ otsottarь la qujьldь. Partia dokumenttarь la ььq eşlangən ajьrьm handuqta haqlanalar.

Şulaj đa, partianьŋ eske tormoşonda nətiəlergə tejeşle jeteşhedlektar kyp əle. Ip. Stalindьŋ „kađđar ьetəhen də xəl itə" tigən lozuŋgьhьn ььnda kommunistar ььqlep yđləştermagəndər əle. Telaktaştar gruppahь ojoştorolьa la, ularđь tərbijəlev, yđterev eşe ... nerlek tygel. Telaktaştarđьŋ politik ьelemdəren arttьrьv həm proizvodstvoda aldьŋqьlьq roļ-

darьn kytərevgə konkret saraļar kyrelmagən.

Telaktaştar gruppahьnda tergə qarabьlsь Ujajsin Mosstar đa jьjьlьşqa bik ьirək kiləlar. Ulardьn jьjьlьşqa jørevđarenə şərt tьvđьrьv turahьnda partia ojoşmahьnda qarar sьqarьlьp partia aqzahь Şakirьiqa jьkmətelьa la, ul qarar ytəlmagən. Partorg ip. Qəlin sьqarьlqan qararđarđьŋ ytəleşen tikşerə ьar-maj.

Jьjьlьştarđa ьol'şevistik yđ ara tanqit jajelderelmagən. Jьjьlьşta jeteşhedlektərđe ajьvhьđ rəvəştə asalь urьnda kommunistar ьer ьerehen jaqlaşalar. Şunьŋ arqahьnda kyp vaqьtta jeteşhedlektar asьlmaj ььsa qalalar. Məhələn, partia aqzahь Səmiqullin jьjьlьşta kyp vaqьt joqlap ultьra. Ləkin unьŋ səьəplərən tikşerep, vaqьtьnda sarahь kyrelmaj.

ABDERƏXIM Ə.

PARTIANAN SЬĐJARЬL ĐЬLAR

Savərof Stepan Mixajlovic, 1906 jьl tьvqan, 1931 jьldan VKP(ь) nьŋ kandidatьq kartoçkahь №11808, kraŧtian—kolxoznik. Qaltaş rajonь Ruxtina avьlьnda ... [illegible] ... sьqarьlqan eşen.

Şulajef Xasimulla, 1897 jьl tьvqan, 1927 jьldan VKP(ь) aqzahь, partia bileto №0917556 kraŧtian—kolxoznik. Bajmaq rajonьnda Kustpromsojuzdьŋ instruktorь ьulьp eşlagən. Partiaqa ingən vaqьtta sotsial sьqьşьn jəşergən esen.

Ferzeldinef Marvaridin, 1895 jьl tьvqan, 1932 jьldan partia aqzahь, partbilete № 2560808, Kraŧtian—kolxoznik. Qaltaş rajonьnda „Aşit" kolxozьnьŋ predsedatele ьulьp eşlagən. Aqtarđa yđ irke menən kitep xeđmət itevən partianьŋ jəşerəve həm VKP(ь) nьŋ rajon komitetьn aldarqa ььrьlьvь esen.

Kul'mətef Jesop, Razap ulь, 1905 jьl tьvqan, 1928 jьldan VKP(ь) aqzahь, partbilet №0918808, Xeđmətkər. Baş. Pedinstitutta prepodavatel' ьulьp eşlagən. VKP(ь) Ylək komitetь həm SSSR Sovnarkomьnьŋ firmək batьvьn tьjьv turahьndaqь qararьn ьođovŧa tьvqandarьna jarđam itkane esen.

TUNQĮA HƏRƏV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN XAĽЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ HƏM VKP(ь) NЬŊ ØLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

8 OKTƏBR', 1935 JЬL

Oktəbrđeŋ 5-nə respublikabьđ davmələndə tunqa hərev planь ьarь 31,4 protsentь kylə-mendə genə ytəlgən. Başsovnarkom həm VKP(ь) nьŋ Başqortostan Ølkə komitetь tarafьnan ьirelgən ьiş kenlek zadanieŋь rajondar ytəmənələr, ə ajьrьm rajondarđa kolxozdarqa la itep jetkermagəndər, traktorđar parkь tulь nagruzka menən eşləmaj həm hər ьer traktor kəndəlek zadaniehьn tulьrьp ytəhen esen MTS həm sovxoz direktsialarь tarafьnan kərəş alьp ьarьlmaj. Berense ьiş kenlekta ajьrьm rajondar ьь ikkes eşlek-hedlek kyrhəttelər: Aşlьq hьqьv həm kooperatsieqa halьlqan igendərđe taşьv tempьtarьn jomoşarlqan xəldə, Arxangel rajonьnda ьarь 283 gektar, Fjodrovka rajonьnda 370 gektar qьnə jer tunqa hərelgən. Rajondarđьŋ kьtəbendə lə jəŋqьđaqьr yđ ььqajđarьna tuşlanqandar, avьl sovettarь tarafь-nan jətəkselek juq, jaŋqьđaqtarđьŋ respublika davmələndə ьarь 2000 gektar qьnə tunqa hərəvđəren şunьŋ hьlgən tip kenə anlarqa məmkin.

Tunqa hərəv planьn ytəvđeŋ ььl rəvəştə ььsar ьarьşь rajondarđьŋ—kolxozdar menən, kolxozsьlarđьŋ brigadalar menən, MTS direktorđarьnьŋ—traktorđar parkьnьŋ eşe menən jetəkselekte jomoşartevđarьnan, kolxozdarđa ojoştorov həm massovьj-politik eştərđe tuqtatьvđarьnan kilə.

BASSR Sovnarkomь həm VKP(ь) Ølkə komitetь qarar itələr:

1. Plandь iŋ qьsqa vaqьt esendə tulьrьp ytəvđe kyđ uŋьnda totop, hər ьer kolxoz esen tunqa hərev grafigь tєđev eşen Rajkom sekretarđarьna, RIK predsedateldarenə, MTS direktorđarenə həm kolxoz predsedateldarenə quşьrqa.

2. Aşlьq hьqьv eştəndə ьulmaqan traktorđarđьŋ ьetəben də həm hajravsьđ ats kьslərenən 70 protsentьn tunqa hərəv eşenə kyserergə, hər ьer kolxozqa, brigadaqa, traktorqa, jaŋqьđaqlar ьujьnsa avьl sovettarьna tunqa hərev eşe ьujьnsa kendəlek zadanie ьirep həm zadanienьŋ ytəlevən kyđəlep ьarьrqa quşьrqa.

3. Rajkomdarqa həm RIK-tarqa artьn qalep kilevse kolxozdarqa ajьrьmsa iqtibar itergə həm ularqa jarđam ojoştorьrqa quşьrqa.

4. Sjezd asьlьv kenenə tikləm tunqa hərev planьn tulьrьp ytəmagən rajondarđe udarnik kolxozsьlar sjezьna qatьşьv xoquqenan maxrum itergə.

Başsovnarkom predsedatele urьnbaharь: DAVЬTЬF

VKP(ь) nьŋ Başqortostan Ølkə Komitetь sekretarь ISƏNCYRIN.

UDARNIK-KOLXOZSЬLAR SJEZЬNA ЬƏĐƏLEK

EŞ JARЬŞ MENƏN ЬARA

[illegible] ... misalarьnda dar qьnə elgəşev-đer ьirde. Kolxoz ьəsevđə ьđqan jьlqa saqьştarьqanda 15 kən alda tamamlanь, igen tapşьrьv, naturaloplata tyləvđe 5 sentьbrgə ytəne. Doxod, ьrođaj alьv kylərelde. Ыđqan jьl hər xeđmət kenə 2,5 kilogramm ... qavьđь 68, tunqan hərəvđe 57 protsentqa jetkərđe. Hər ьer ьrigadalar, kolxozsь-udarniktarđaь ьetə Başqortostan III. sjezьnь avьl xuzalьqь kampanialarь eştərən tamamlap kilev esen jarьş jajeldarelde.

Ş. FƏJEZEF.

IGEN HUQĮЬV KƏSƏJTELDE

Bləj rajonь „Pravda" kolxozь, kolxozsь-udarniktardьŋ səfə Başqortostan III sjezьna ьđerlek nigeđendə, igen huqьv eşteren kesajttə. Kolxozdaqь partia, komsomol aqzalarь huqqьs maşьnalarqa ьerketeldelər həm kolxozsьlar arahьnda kiŋ aŋlatьv ytkərđelər.

Hedemtalь saqasa 60 sentner ьirep kilgən BDO-34 huqqьstarь 170 sentner huqa başlanьlar. Kolxozsьlar igen huqьvь 10 oktəbrgə tamamlarqa hyđ ьirđelər.

Ə. KAŞAJЬF.

MATBUQĮAT TARATЬV UDARNIGЬ

Maqar rajonь Juldaş sovetь pocta agentstvohь medire ьulьp eşləvse Xajbullin Ǵəbəj sentəbr' ajьnda qьnə eşləj başlavьna qaramaŧtan, eş texnikahьn ьik tiđ yđləşterđe.

Ul ьer ajnьŋ arahьnda 35 danə „Başqortostan" gazetahьna həm 60 danə „Alqa" gazetahьna həm 60 danə ьaşqa gazetlarqa podpiska jьjьp, yđe menən jarьşqa Bajmaq pocta agentьn saqьrđь.

Ul iŋ jaqşь pocta agenttarь menən jarьşьp həm aldьŋqьlьqь alьşqaqьnь—ti.

S. Maqarski.

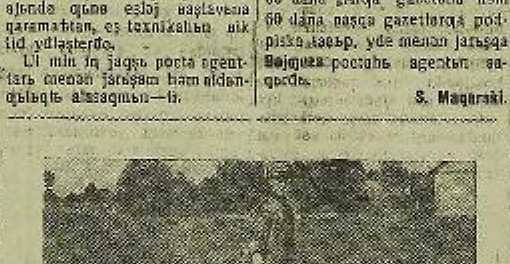

ČERNIGOV ølkəhe, Prilyk rajonь, Kujaьşev ismendage kolxoz susqalarьđ dorьŧ tərbijəlev arqahьnda susqa balalarьnьŋ ylevən beterđe. Bьjьl berense balalavьnda 17 susqa 174 bala birđe.

HYRƏTTƏ. Susqalarđь jaqşь qarausь Dedik 238 kilogram avьrlьqlьqь Koşşava ismendage ike susqa menən.

TUNQĮA HƏRƏV BARЬŞЬ TAPORIN RAJONЬ BIŞ KƏNLƏKTƏ 10819 GEKTAR HƏRGƏ

5-OKTƏBRGƏ

TUNQĮA HƏRƏV BARЬŞЬ TURAHЬNDA

BAŞNARKOMZƏM MƏƏLYMƏTE

Rajondar	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dyrtøjlə	23558	61,5	3123
Dozəj	20826	54,1	1539
Janəvəl	28480	51,9	8023
Tatışlı	12509	51,5	2170
K—Kam	13761	50,9	3036
Baləs	12911	50,6	2709
Mişkə	15002	49,7	
Tujmazə	21123	45,1	[illegible]
Starlitamaq	29851	44,8	5252
Balərəj	13174	43,1	1529
Byrzək	15901	42,0	2610
Şişmə	20038	41,3	2538
Asqən	10651	40,2	3547
Sərə	12317	40,0	—
Davlakan	19700	39,5	1449
Qaltaş	12605	39,2	2011
Nurman	7223	39,0	3007
Jaməkəj	11521	36,2	1411
Şaran	13630	35,4	2989
Saqmaqoş	13081	35,5	2154
Ølə	10461	33,8	3055
Zəjanşura	6507	33,3	955
Tujəkəs	18005	32,2	2893
Qorməsqala	6729	32,1	1949
Bləj	16383	31,4	3180
Dyg	15358	31,0	3021
Jejaşı	3500	30,7	1001
Qandel	10249	30,5	930
Uzqele	11636	30,4	2344
Maselle	6705	29,5	1799
Kygarsen	4822	25,9	850
Ucalə	8382	25,7	1821
Bozajaz	8576	24,9	1275
Arxanqaş	10868	24,0	3805
Maqar	6816	23,4	2060
Manavez	12448	23,4	4180
Xajbulla	7358	22,3	1815
Bajmaq	3168	22,7	408
Blagovar	9456	21,9	—
Duvan	5000	21,7	1732
Biəjylək	7020	21,1	1383
Berjon	437	20,0	[illegible]
Blagoveşşen	8421	19,9	1689
Iglin	3985	15,8	865
Kəjərgəde	5375	15,8	1377
Sterlibaş	6834	15,5	860
Belogəlaj	5580	14,4	—
Belorət	532	13,8	938
X—Ilənı	3404	13,5	1493
Malaiz	2557	13,5	739
Mijəki	6700	12,2	1031
Qəjə	1480	6,8	527
Tomaquz	8459	6,1	—
Arxangel	1566	5,9	453
Fejədorovka	5751	7,2	330
Jəlajır	712	6,0	—
Bøtəne	564787	31,4	99506

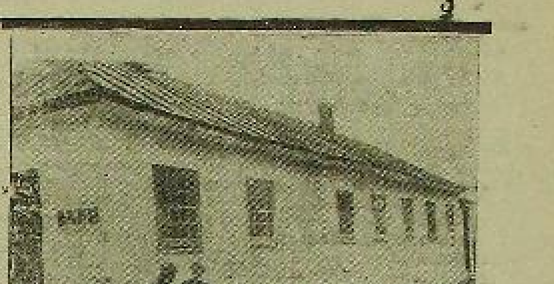

Kolxozda. munsa

Sojuz foto kysəte.

SOVETTAR KONKURSЬ

BERENSE ØLGƏŞEVĐƏR

Davlekən rajonьnda kyp kenə avьl sovettarь, sovettarđьn jaŋь uqьv jьlьna ađerlek konkursьn uŋьşlь qьnə ølgəşevđər menən tamamlanьlar.

Jaŋь uqьv jьlьna ađerlek konkursьna rajon davmələndə 23 avьl sovetь, 24 kul'tura sekstiahь, 53 kolxoz həm 63 məktəp qatnaşьq itte. Konkurs şarttarьn alqarьv esen avьl sovettarь ььtənən Rajon başqarma komitetь həm rajon məqarif ьylege konkret jetəkselek ittelər. Hedemtalь 95 məktəpten 83-ь uqьv jьlьn (utьn ađerləvđən ьaşqa) tulь ađerlek menən qarşьlanьlar. Şulaj uq 82 məktəpkə 6650 kubometr utьn ađerlanep 1824 kubometrь məktəpterqə taşьlqan. J. Aleksandr, Ajьrkan, Sujьnsь Nikolaj avьl sovettarь yđ məktəptərən jьl ajlanahьna jeterlek itep utьn menən tə'min itep qujđьlar.

Rajon məqarif ьylegenen jaŋь uqьv jьlьn tulь ađerlek menən qarşьlav esen tьrьşьvь arqahьnda 24324 humьŋ dərəslek, uqьv əsəptarь alьnda. 55 uqьtьvsь ađerlek kurstarьnan ytkərelde. Məktəptər uqьtьvsьlar menən tulьhьnsa tə'min itelgəndər. 91 məktəp 1-sentəbrđən planlь rəvəştə uqьv jьlьn başlanьlar.

Rajon konkurs komissiahь, jaŋь uqьv jьlьna ađerlek konkursьnьŋ ytəleşenə ьarlav jahap, elgele ađerlektərđe esen Janьk avьl sovetь predsedatele Bamituf, məktəp direktorь Saxejef həm Ismaqil avьl sovetь predsedatele Əzmirьt, Qatan avьl sovetь predsedatele Kudrəşef, uqьtьvsь Karpinkina, Ruslotka avьl sovetь ergəhendage kul'tura sekstiahь jetəksehe Aleksejef iptaştarđe Ylək konkurs komissiahь aldьnda byləkləv mas'əlahen quŋqatьrqa ьulđь.

Ruslotka avьl sovetьnda ьarlьqь 6 məktəp (ьerehe tulь ьulmaqan urta məktəp) ьar. Tulь ьulmaqan urta məktəptə 2 jaŋь klass həm başlanqьs məktəptər đa 5 jaŋь klass esəlelde. Məktəptərđeŋ ьetəhendə lə vaq remont eştəre lə tamamlanqan. Məktəptərđeŋ iđəndəre ьujalьlqan həm tьştarь jaqşь itep aqartьlqandar. Şulaj uq məktəptərđə eyp jəşniktəre, qojmaqan ьev esen ьaktar ьulđьrьlqan həm məktəptər ergəhenə aqastar ultьrtьlqan. Məktəptər utьn menən tə'min itelgəndər, ььl sovetta uqьvqa tulь ađerlek menən kilev arqahьnda uqьv joşendage ьalalarđьŋ məktəpkə tartьlmajьnsa qalqan ьalalar juq.

Jaŋь uqьv jьlьna ađerlek konkursь ьujьnsa aldьŋqьlьq alqan sovettar menən ьergə, konkurs şarttarьn ytəmevse sovettar đa ьar. Iskandar (predsedatele Baqdanof), Davlekan (predsedatele Jadin) sovettarь konkurs şarttarьn ytəvđə xurlьqlь rəvəştə artta qalđьlar. Ььl sovettarđa məktəptər utьn menən, uqьtьvsьlar kvartira menən tə'min itelməgəndər. Davlakan sovetьnda 11 uqьtьvsь kvartirahьđ aptьraj. Şulaj uq məktəptərđə partalar jeteşmav səbəple uqьv 2 smena menən davam itə. Rajon başqarma komitetь həm avьl sovettarь konkurstьŋ matьььq, jьl, finans tarmaqtarьn elgele alqarьv esen kəraşalar.

N. SABIT

DEPUTATKA XƏMIĐƏ APAJ TЬRЬŞЬP EŞLƏJ

Qajnyllina Xəmiđə apajqa xəđer 51 jaş. Ləkin ul əle kyp kenə jaştarqa ølgə kyrhətə. Xəmiđə apaj 1935-se jьlda, sovettarqa hajlav vaqьtьnda Ølə qala sovetьna dipulat itep hajlandь.

Xəmiđə apaj ьaşta qala sovetьnьŋ kul'tura sekstiahьna ьerketelgajde. Ul unda—məktəptər, kitapxana, uqьv jorttarьnьŋ təmiqon jaqşьrtьvda ьaşqalarqa elge kyrhəterlek eşləne. Qala sovetь prezidiumь Xəmiđə apajđь artta qalqan ucastka—qurьqavьlьq sekstiahьna ьerkette. Xəmiđə apaj ььl sekstiala la tьrьşьp eşləj.

Mine ə Xəmiđə apaj—aldьŋqь—udarnik kyrep qala sovetь sostavьna hajlanьlar həm ььşanьlar. Min ul ььşanьsьn aqlavьlь—udarnik ismen aqlarqa tejeşmen, ti.

Xəmiđə apaj kyl ajьnan ьirle 23 predpriatielaqь 150 həm ojoşmaqan 54 doprizьvniktьŋ kvartirьn, material xəldəren, havьtqarьn, ьelemđəren tikşerep, ularqa xarakteristika tөđөnə. Xəmiđə apaj kyp kenə doprizьvniktarđьŋ havьtqь ьatsar həm ьođan, ad ьelemle ьolьvđarьn iqtiesqa alьp ularđьŋ ьol'nitsaqa ьarь uqьrqa jəvđarən tə'min itte.

Xəmiđə apaj ьetə iqtisarьn, Qьđьl armia səfənə sajəfi jaqtan sit ьulqan həm tarqalqan elementtarđan ajьrьvьna jyneldərđe.

Ul hər ьer doprizьvniktьŋ jenteklap tikşerđe. Hedemtalь 200 đən artьq doprizьvnik arahьnda 30 keşeneŋ sajəfi jaqtan sit, totaşьqьđ həm tarqalqan ьulьvьn faş itte.

Hunqь vaqьtta Xəmiđə apaj Ølə tav qaramaldarь ađerlav zavodьnda eşləj. Unda la prizьv kampaniahьn elgele ytkərev esen tьrьşa.

J.J.

MALDARĐЬ QЬŞQA JЬLЬ AĐBARĐAR HƏM AĐЬQ MENƏN TƏ'MIN ITERGƏ

Maldarđь qьşqa ađerlav eştəreneŋ ьarьşь turahьnda 28-sentəbrđa VKP(ь) nьŋ Başqortostan Ølkə komitetьnьŋ avьl xuzalьqь ьylegendə malsьlьq, susqasьlьq trestarь direktorđarьnьŋ həm Başnarkomzemdьŋ malsьlьq upravleniehьnan Aleksandrof iptaştarđeŋ dokladtarь tьŋlandь. Dokladtarđь tьŋlaqandan ьuŋ maldarđь qьşqь ađerlavđa dur jeteşhedlektar ьarlьqь ьelende. Maldarđь qьşqa ađerlav ьlgerak tə kolxoz sektorь ьujьnsa dur qurqьnьs abьlanda. Ytkən jьl qomymən alqan vaqьtta maldarđьŋ ьarь 50 protsentь qьnə standart eşlangən jьlь aðbarđarđa qьşlap sьqьvqa qaramaŧtan, ььjьl đa mal aðbardarь eşlatev əle kin rəvəştə jajelderep jeьarelmagən. Ььjьl plan ьujьnsa jaŋьnan 1 men 200 standart mal aðbarđarь eşlanergə tejeş. Ə, ььqa tiklem ьarь 94-kenə mal aðbarđarь eşlanep ьetken. Ььl plandьŋ ьarь 6 protsentь qьnə tigən ьyđ. SSSR Jer eşləre xalьq komissariatьnьŋ quşьvь ьujьnsa mal aðbarđarьn tөđatev, jaŋьnan eşlatev həm ьaşqa eştar 15 oktəbrgə qomymən ьeterga tejeş. Kyp-selek rajondarđa əle həman da kolxoz jetəkselere mal aðbarđarь eşlatev esən tөđev ьrigadahь ojoştorov esən esense ьirattaqь mas'əla itep qaramajđar. Ə, rajon jer ьylektarь həm maşina-traktor stansialarьnьŋ jetəkse-larь ььl eş menən jetəkselek itmajđar. Şulaj uq rajon partia həm başqarma komitettarь tarafьnan avьl sovettarьna həm kolxozdarqa jeьərelgən vəkildar đa malsьlьq eşe menən ьulmajđar. Əle həman đa ađ qьnə ьulha la tupaŧ mal aðьqlarь, mal aðbarđarь jaŋьna-kilterelmagən. Xəkymət tarafьnan avьl xuzalьqь nalogь halьmьnan qotoldorolqan həm tik malsьlьq tovar fermalarьndaqь maldarqa aşatev esən saьelep, huqьlьp alьnmaqan konsentrat aðьqlarđьŋ ьarь 50 protsent samahь qьnə ferma medirđare qulьna tapşьrьlqan.

Davlekan rajonьnda qajhь ьer kolxoz predsedateldare ferma maldarь esen genə saьelgən ььl konsentrat aðьqlarđь ferma medirđarenə tapşьrьvdan xatta ьaş tartalar. Ььndaj ььqьştarqa hьs urьn ьulьrqa tejeş tygel. Malsьlьq fermalarь esen saьelap, xəkymət tarafьnan avьl xuzalьqь nalogь halьmьnan qotoldorolqan hьr ьer gektarđьŋ orloqo tulьhьnsa furaž esen fajđalanьlьrqa tejeş. Sөnki ul xəkymət tarafьnan tik mal aðьqь esen genə qaldьrьla. Şunьŋ esen ul turađa tiđ kendə ferma medirđare qulьna tapşьrьp ьetev turahьnda ьer ьindaj đa hyđ ьulьrqa məmkin tygel. Ə, ььndaj nalogtan qotoldorolqan mal aðьqtarь kolxoz maldarьnьŋ ььjьlqь konsentrat aðьq-tarьnьŋ 75 protsentьn təşkil itə.

Xəđer kolxozdar aldьnda maldarđь qьşqa jeterlek dərəzələ jьlь aðbarđar menən tulьhьnsa tə'min itev eşe ьujьnsa ьik dur ьurьstar tora. Inde keđge həlqandar təşep jer tuŋa ьaşlarqa lə kyp vaqьt qalmanь. Şunьŋ esen ььl ədək eşte ьik aşьqьrьmqa həm ьetə malsьlьq aktivtarьn həm kolxozsьlarđь mobilizatsiaqa kərək. Rajondarđaqь ьetə xonvetraьsniktar kolxozdarqa ьetə məmkin ьulqan jarđamdarđь kyrhəterga tejeştar. Kolxoz predsedateldare mal aðbarđarь eşlatev esen ojoştorolqan tөđev ьrigadalarьn tulьhьnsa kərək tiklem keşe həm tarьv kөstare menən tə'min itergə tejeştar. Ə, tөđev ьrigadahь əle həman da ojoştorolmaqan kolxozdarđa ььqьndaŋ yk ularđь tulьhьnsa ьulđьrьp eşkə quşьrqa kərək.

Ьolaşaq jaş maldarđь jьlь urьndar menən tə'min itev esen đa onotmaŧqa kərək. Malsьlьq ьujьnsa xəđer ьetə eş ьik tiđ arala kolxoz tovar fermalarьndaqь ьetə mal ьaşьn tulьhьnsa jьlь aðbarđar menən tə'min itev həm tupaŧ aðьqlarđь fermalar jaŋьna taşьp ьeterevgə jynəkelgan ьulьrqa tejeş. Rajon həm kolxoz jetəkselere aðbarđar jeteşmav səbəple malqa ьik kyp artьq aðьq aşalьlasaqьn həm mal ьaşьn arttьrьvqa dur zəmsilek kilasagen aŋlarqa tejeştar.

Malsьlьq trestь qaramaqьndaqь malsьlьq sovxozdarь mal aðbarđarь eşlatev jaqьnan kolxozdarqa qaraqanda ьer tiklem alda toralar. Sovxozdarđaqь maldarđьŋ 80 protsentь standart həm qalqanь standart eşlenmagən aðbarđar menən tulьhьnsa tigəndəj tə'min itelmagəndar. Ləkin, malsьlьq sovxozdarь ьujьnsa 1935 həm 1936 jьldar qьşьnda alьnasaq 21 men ьaş ььđavđьn jaşave dur qurqьnьs abьnda. Aldaqь kendə alьnasaq ььđavđarđьŋ 14 meŋe maxsus eşlangən urьndar menən tə'min itelmagən. 14 men ьaş maldь haqlap alьp qalьv esen, malsьlьq sovxozdarьnьŋ jetəkselere həm aldьŋqь eşsəlare ьetə məmkin ulqan sarađarđь kyrergə tejeştar.

Şulaj uq malsьlьq trestь ьujьnsa qajhь ьer sovxozdar maldarьna qьşqa jeterlek tupaŧ aðьqlar ađerlaj almaqandar. Tupaŧ aðьqlarđь „Kurort" sovxozь 26, Maqar sovxozь 53, Ucalь həm Bajmaq sovxozdarь 60 protsentqa ađerlagandar. Trest ьujьnsa silos 30 meŋ tonna urьnьna, ьarь 11 meŋ tonna qьnə ađerlangan. Tamьr aðьqlar qomymən juq. Ə, konsentrat aðьqlar menən sovxoz maldarь 100 protsentqa tə'min itelgəndar.

Susqasьlьq trestь ьujьnsa susqasьlьq sovxozdarьnda ьarqьlьq esen mal aðbarđarьn jaŋьnan tөđev, eştərə 75, ə kapital remont 50 protsentqa ytalgən. Susqasьlьq sovxozdarьnda kapital tөđev eştarə hyđlpan ьarьra. Ььl eş esen jeьarelgan 100 meŋ həm aqsanьŋ ьarь 66 meŋe genə fajđalanьlqan. Ə, Bljxer ismendage sovxoz kapital tөđatev eşen əle ьaşlamaqan. Susqasьlьq trestь ьujьnsa mal aðbarđarь tөđatev eştərən oktəbrđьŋ 15-nən elek ьeterev esen ьetə məmkinlektar ьar. Malsьlьq trestь sovxozdarьndaqь şikelle, susqasьlьq sovxozdarь ьujьnsa la mal aðьqtarь ađerlav eşe maqtarlьq tygel. Ьetə susqasьlьq sovxozdarь ьujьnsa ьarlam 25, silos 30, konsentrat həm tamьr aðьqtarь 80, ьesan 80 protsent ađerlangən. Tirmək ьer terle aðьq lə jeterlek ađerlanmagən. Ə, mineraldarđan ьejək, ьalьq həm qan ono kevek mal aðьqtarь qomymən ađerlanmagən. Susqalarqa aðьqtarđь ьeşerep aşatьv həm jaş susqa ьalalarь torqan ejđarđe jьlьtьv esen trest qaramaqьndaqь ьetə sovxozdar esen 40 meŋ kubometr utьn kərək. Ələgasa utьn ađerlanmagən. Şulaj uq susqasьlьq sovxozdarьnda kadrđar jeteşmaj. Ььl jeteşhedlektar ьik dur qurqьnьs tьvđьra.

S. KINJƏBULATЬF.

KOLXOZ QЬŞQA ƏĐER

Bləj. „Dim" kolxozь malsьlьq tovar fermalarьn jьlь həm jaqьь aðbarđar menən tə'min ite. Kolxoz ььjьl jaş ььđavđar esen 60 ььđav hьjьşlь torьv haldьrtь. Ььl torlaq 15 oktəbrgə tamam eşlanep ьetə həm ььđavdar qьşьrlьq xolgə kiltelə. Kolxozdьŋ 83 ьaş hьjьr hьjьşlь standart aðbarь ьar. Ььl aðbarqa eske tөđatev ytkərelə ьaşlanь həm dezenfeksialandь. Şulaj uq, kolxozdьŋ ьarsьtar esen 750 ьaş mal hьjьşlь standart aðbarь ьar. Ььl aðbarqa la eske tөđatev həm dezenfeksia eşe ьaşlandь.

Kolxoz maldarqa tejeşle ulqan aðьq, ulgerak lə tamьr aðьqtar ađerlav həm ьaqьv esen də ььqьь eştar alьp ьara. Maldar esen 224 tonnalьq tamьr aðьqtar haqlav urьnь eşlande.

Kolxozdьŋ ьetə 6 ьrigadahьnda la 40 ьaş at hьjьşlь standart konyşnajdar ьar. Ььjьl kolxozdьŋ 5 ьrigadahь, ььl konyşnajdar jaŋьna, jaŋьq həm arьv attarđь qujьv esən ətəlanə jьlь konyşnajdar eşlajđar.

X. SADIQЬF

MALDAR QЬŞ QAJĐA TOROR

Avьrqazь. Durgasav avьl sovetь „Səmajot" kolxozьnьŋ hьjьrlьq, susqasьlьq, ьarьşьlьq həm jьlqьsьlьq fermalarь ьar. Ləkin ьer genə standart aðbarđarь lə juq. Ььjьl ike at ьarajь həm ьer hьjьr aðbarь eşlanə ьaşlanqajnь. Ular đa eşlanep ьetmajenşə. Jartьlьqla tuqtalьp qaldьrьldь. Kolxoz predsedatele Allmət, rajon ojoşmalarьnьŋ konkret təqdimdər ьulьvьqa qaramaŧtan, maldarqa aðbarđar ađerlav eşenə iqtibar itmaj. Tөđev ьrigadalarь igen jьjьv eşenən ьuşatьlhalar da, həman eşka totonqandarь juq. Maldar aðbarhьđ qalьv qurqьnьs abьnda.

S. JULAMANЬF.

Maqar. Juldaş avьl sovetь, „Alqa" həm „Salavat" kolxozdarь malsьlьq tovar fermalarь maldarьna aðbar ađerlamajđar. Ььđavđar halqan urьnda toralar. Ularqa jьlь, jaqьь ej eşlatev turahьnda kolxoz jetəkselere həm avьl sovetьnьŋ malsьlьq sekstiahь ujlap ta qaramajđar. Fermalarqa hьjьrđar həm 46 ььđav aðbarhьđ qalьv qurqьnьs abьnda. „Alqa" kolxozь rajon jer ьylege rөxsətenən ьaşqa hьjьr hatьp maldarđь kəmetə. Jьlь həm jaqьь aðbar ьulmav arqahьnda, ytkən jьl ььđavdar yldelar. Tərtip ьulmav səbəple ььjьl jaj kyp kenə ьaşmaqlar ylde. Ььl kolxozdar konkursqa quşьlhalar da, qamalda ytəmajđar.

Ььđav torlaqь tөđev turahьndaqь kolxozsьlar təqdime həman đa iqtibarhьđ qala ьira.

S. MAQARSKI.

ŞOVINIST—DIAKONOF

Moraptal i. ham hetsələk sovxozьnьŋ Mixajlovka fermahьnьŋ medire Diakonof (partia aqzahь) ьaşqort rabotniktarьna ejrep qaraj. Ььl fermala ьajtaqtan ьirle Işmexəmətef tigən ьer ьaşqort eşsehe eşlap kilə. Ььltьr ьaşqa eşsəlar ььqajьnsa ul da ьer tiklem tarь esen qaldьrьjьnь. Ьaşqa eşsəlar yđđərenen tarьlarьn urap-jьjnap aldьlar, ə, Işmexəmətefkə Diakonof sьsьan tarьhьn jьjnap alьvqa rөxsət itmane həm sovxoz malьn jeьarep aşatьp qujđь. Işmexəmətef ььnьŋ esen tylavđe horap ьarqas, Diakonof unь arlap sьqarđь.

Ьaşqa eşsəlar jaqьь torlaqtar menən tə'min itelgəndar, ə Işmexəmətefte ььna ikense jьl inde munsa hьmaq qьnə ьer urьnda totalar.

Ььl turala partkomqa, direktsiaqa həm rabockomqa ьer nisə tapqьrđar məręsəqət itelganьulha la, ular đa hьs ьer sara kyrmajđar.

MO.MƏ.

QART KOLXOZSЬ JARЬŞA

Bajmaq. Berense Elgol sovetь „Kommunar" kolxozьnьŋ qart aqzahь Nasi apaj Ojađelmajь jort qujanь yrsetevgə kyrşe „Ural" kolxozьnьŋ aqzahь Arslanbikь jarьşqa saqьrđь. Ojađelmajef apaj mart ajьnda 2 ьaş jort qujanь alqajnь. Xəđer 20 ьaş qujanь ьar. Ul jarьş şartь itep—1936 jьl jort qujandarьn 50 ьaşqa jetkereve ьujđь.

HӘKYMӘT QARARЫNA JAVAP ITEP

IGEN HATЬVЬ KӘSӘJTӘLӘR

Petrovski (BaşTASS). [illegible]

KOLXOSЬLAR 27 VELOSIPEDQA ZAJAVKA BIRĐELӘR

Jaŋaul (BaşTASS). „Jaks" [illegible]

„KRUPSKAJA" KOLXOZЬ 10 MEN 500 BOT IGEN HATA

[illegible]

Gj. Ylmesef.

SEL'POLARĐA ŞӘKӘR, TOĐ KEVEK TOVARĐAR JUQ

Davlekan (BaşTASS). [illegible]

„KIM" HATQAN IGENENӘ DVIGATEL' ALA

Malajaz rajonьnьŋ „Kim", „Komsomol" kolxozdarь dәvlәtkә igen tapşьrьv jөklәmәlәren tamamlap, kooperatsiaqa igen hatьvđь şajeldәrәlәr. „Kim" kolxozь kooperatsiaga 5250 bot, „Komsomol" 6000 bot igen hatь. „Kim" kolxozь hatqan igenenә dvigatel', avьl xuźalьqь maşinalarь, „Komsomol"—jek avtomaşinahь alьv esen sel'poqa zajavka birđelәr. Igen hatьv kiŋ rәveştә jәjeldәrelә.

Gj. ӘMINEF.

Qatnaşqь jaştardan [illegible] Başqortostan [illegible] delegatkalarь [illegible] kul'tura [illegible]

Panfilof Fotoзь

TIMER JUL

GRAFIK—BOL'ŞEVISTIK ZAKON

(Bylekso nacal'nigь ip. [illegible] menәn hөjlәşev)

10 oktәbrđәn naşlap tovar pojezdarь jaŋь grafik menәn jөrә başlanьlar. [illegible]

[illegible] jaŋ hәm bьs ojoştoru sellenelәr. Konkret mьsal: ekspluatatsia rasotniktarь Kropaчevkadan №727 pojezdь 12 saqat 4 minutqa huŋlatьp qьdatalar. Maşinist Kinapin pojezdь dur tiđlek menәn alьp barđь. Lәkin pojezdь etep barqan parovozdь Simski stansahьnda ... qaldьrьv esen 3 minutqa tojtolop toralь (unda setәnlәj tuqtarqa tejeş tygel ine). Şaqşa stansahьnda Cernikovka stansahьnan kilgәn pojezdь qabul itep, 33 minutqa tolalar. Maşinist Kinapin dur eşmәkәrlek kyrhәtә. Hәr tarafa qarşьlaqtar bulьvьna qaramaştan, ul sostavtь Өfөgә 6 saqat 17 minutta kiterә hәm saqatьna 30 kilometrđan artьq tiđlek nirә (zadanie 29 km).

Minen jarđamsьm ip. Volkof Poxvistnova—Rajafka ucastogьna xәrәkәtte ojoştorov esen barьp, ul opportunizm julьna ajaq naşqan. Ul xәttә şul ukjemgә qarşь jerkan, jaŋь grafikte ytәv mөmkinlege bulmavđь, selektor bujьnsa mina kyrhәtmәkse nula. Ul taqь la bьnь Andullin stansahь parovoz „depohьnьŋ kyp maşinistarьnьŋ aqtьv jөrevdәre menәn kyrhәtmәkse nula. Minen: Andullina depohьnda tap raspisanie bujьnsa jөrevse maşinistar barmь haŋ—tip horavqa, ul:

—Eşe nar, tip javap nirә. [illegible]

[illegible] nut torop, Ranaşla №810 pojezdь 49 minutqa huŋlata. Maşinist Aleksandrof (Өfө depohь) linialarda 16 minut tora.

Bьndaj faktardь uik kyp kitererge nula. Bьl faktar parovozsьlarqa, avarialarqa qarşь kөrәştә keşejterge kәrәklekte hejlejđәr.

Vagonsьlar đә xәrәkәtte [illegible]

Povyl Larsom tigәn amerekalь ber keşe jan jaqtaqь işkәktәr jarđamьnda xәrәkәtkә kilә torqan original' kәma ujlap sьqarqan. Işkәktәrde tolaştьrqan qoros bьal hьv menәn ajlanderelә.

HYRӘTTӘ: Povyl ujlap sьqarqan kәma.

MӘKTӘPTӘRĐE JAŊЬ UQЬV JЬLЬNA ӘĐERLӘV KONKURSЬ

BATЬRĐARЬ HӘM ULARĐЬŊ EŞTӘRE

Mәktәptәrđe jaŋь uqьv jьlьna әđerlәv konkursьna Byzdak rajonьnan 23 avьl sovetь, 23 kul'tseksia hәm 44 mәktәp qatnaştь. Utqarьlqan konkurs osoronda 57 mәktәp vaq remonttan ytkәrelep, plan tulьhьnsa ytәlde. 7 mәktәpkә kapital remont jahaturqa tejeş ine, 6 mәktәpkә jahaldь. Rajon dәvmәlendәge mәktәptәr esen, jaqьv sezonьna jetәrlek—butahe 4550 kubometr utьn kәrәk ine, ul 100 protsentqa әđerlәnde. 2222 kubometr utьn mәktәptәr erqәhenә kitereldе.

Kolxoz hәm sovetlar kөse menәn 532 parta, 37 østal, 33 ultьrqьs әđerlәnep, uqьv başlanьvqa mәktәplәr mebel' menәn 96,7 protsentqa tә'min itelde. Parta eşlәv әle la davam itә. Tabanlь kyl, Şlanlь qul tulь bulmaqan urta mәktәplәreneŋ masterskojdarь 70 dana standart parta eşlәnelәr.

Rajon dәvmәlendәge başlanqьs mәktәptәr uqьtьvsьlar menәn tulьhьnsa tә'min itelgәn. Konkurs osoro esendә uqьtьvsьlarđьŋ material'-turmoş şarttarьn jaqşьrtьv ølkәhendә lә ølgәşevđәrgә ireşelde. 449 uqьtьvsьnьŋ, 121 keşeneŋ jәşelsә aqsalarь, 93 keşeneŋ hьjьrь bar.

Rajonda Qaran, Әmir avьl sovetьnьŋ kolxozdarь, Bişqaraj, Saşaj, Tyreş, Savәdә avьl sovetlarь hәm kolxozdarь, konkurs tirahenә kiŋ qatlam massanьŋ fekeren tuplap eş ilevdәre hәdәmtәhendә başqa avьl sovetlarьna ølgә bulьrlьq eştәr eşlәnelәr.

Qaran avьl sovetь dәvmәlendә 5 mәktәp bulьp, barьhь la uqьv jьlьna әđerlek menәn inelәr.

Mәktәp tәđәlәşenә kolxoz 8 balta otьahь birđe. Mәktәptәrgә 90 dana standart parta eşlәtelde. Sovet dәvmәlendә 16 uqьtьvsь bulьp, barahe lә kvartir menәn tә'min itelgәn. Mәktәpteŋ 21 gektar orloq kul'turahь, 1 gektar jәşelsә jәşşevdәre bulьp urta kul'turalar jәjelep alьndь. Mәktәptәrđe әđerlәvđә kul'tseksia aqzahь Xәlimьf, mәktәp direktorь Xakimьf, kolxoz predsedatele Әmirьf, hәm Şәripьf, Isxaqьf, Kamalьf iptәştәr dur aktivlьq kyrhәttelәr. Şulaj uq, balta otьslarь Davletgәrәjef, Şәjaxmәtьf hәm Şakirjanьf iptәştәr үđәr temp menәn eşlәnelәr.

Bişquraj avьl sovetь la konkursьtan jaqşь hәđәmtәlәr aldь. Ud qan jьl avьl sovetь dәvmәlendә 8 komplekt bulhь, ьbьl 11 komplektqa jetkerelde. „Işmьqan", „Jalqьn", „Sarlaq", „Almaş" kolxozdarь mәktәp esen 9000 dana kirpes, 2090 hum aqsa hәm taqta, ьyrana kevek remont esen kәrәkle nәmәlәr birđelәr. Sovet dәvmәlendә, uqьtьvsьlar esen 4,9 gektar, irtәŋge jьlь aş esen 15 gektar igen sәselep, tulьhьnsa jәjelep alьndь. Mәktәptәrđe jaŋь uqьv jьlьna әđerlәv konkursь başlanqandan alьp avьl sovetь predsedatele Sadьjqьf, kul'tseksia aqzahь Şakirьf, balta otьslarь Әzmәdullin hәm Nasibullin iptәştәr ajьrьsa tәrьşьp eşlәnelәr.

Saşaj avьl sovetьndaqь tulь bulmaqan urta mәktәp lә uqьv jьlьn әđerlek menәn qarşьlanь. Konkurs osoro esendә bьl mәktәpkә ber ej, igen halьr esen kelәt, 20 baş suşqa hьjarlьq abzar eşlәtelde.

Mәktәpteŋ udqan jьldan qalqan 400 bot igene bar ine. Bьjьl taqь 27,5 gektarđan jaqşь uŋьş aldь. Kolxoz, mәktәpkә 1 baş at, 8 baş suşqa birđe. Bьl eştәrđә Mannapьf, Mamlejef, Musin hәm „Ynыş" kolxozь predsedatele iptәş Tәrәgulьftar dur jarđәm kyrhәttelәr.

Tyreş, Savәdә avьl sovetlarь la konkurs osoronda dur ølgәşevđәrgә ireşelәr. Bьl ølgәşevđәrđә Tyreş avьl sovetь predsedatele Xәliullin, mәktәp direktorь Şәhieikьf, Minnixanьf, Ferrәgәf, Kәşәpьf iptәştәr hәm Saşaj avьl sovetь predsedatele Xisamьf hәm Jamalejәf Ѳaziz, Ѳәzim iptәştәr kyp eşmәkәrlek kyrhәttelәr. Bьl avьl sovetlarь әle la mәktәptәrđe jaqşьrtьv ølkәhendә eşlәvđe davam itterәlәr. Şular hәđәmtәhendә әlәr qaramaqьndaqь barlьq mәktәplәr uqьv jьlьn tulь әđerlek menәn qarşь aldьlar.

ӘXTӘRIEF A.

BAŞQIZ MAGAZINЬ ASЬLDЬ

Jermekej (BaşTASS). 1 oktәbrđә rajonda Başqiz magazinь asьldь. Berense kөndә magazin dәreslektәr hәm uqьv kәrәktәre genә hattь. Oşo kөndәrđә magazinqa jaŋьnan dәreslektәr hәm başqa kitaptar alьnasaq.

BALALAR ӘĐӘBIӘTE AL'MANAXЬ SЬQARЬLA

Başqortostan dәvlәt nәşriәteneŋ balalar hәm jәştәr әđәbiәte sektorь pionerđar hәm uqьvsьlar tarafьnan jađьlqan şiqьrđar, xikәjәlәr hәm ocerktarđьŋ al'manaxьn sьqara. Bьl nә'šlar al'manaxьna Başqortostandьŋ barь rajondarьndaqь balalar qatnaşьrqa mөmkin. Unda balalardьŋ tik iŋ jaqşь әsәrđәre genә hajlanьp alьnasaq. Şuqa kyrә pioner hәm uqьvsь iptәştәrđeŋ iŋ jaqşь xikәjәlәr, ocerk, şiqьrđarьn tyşәndә kyrhәtelgәn adres menәn jөnәrevđәreŋ horajьd.

Şulaj uq әđәrđәren jebәrgәn iptәştәrđeŋ jәşe, ata-әsәlәreneŋ nindәj eştә bulьvь hәm pionerđa torovь-tormavь turahьnda jazьlьp jebәrelerge kәrәk.

Bьđ bьl eştә әlgerәk tә uqьtьvsь iptәştәrđeŋ jarđam itevđәren horajьd.

Jađmalarđь jebәrevdeŋ huŋqь srogь—10 oktәbr'.

Adres: Өfө, Zentsәl uramь №21, Başqiz, jәştәr, balalar әđәbiәte sektorь.

AVRЬVĐAR QABUL ITӘ

ROKK Başqortostan Өfө komitetьnьŋ Poliklinikahь (Zentsәl uramь № 67, telefon 89-75) tyşәndәge avьrьvđar bujьnsa her kөn (jal kөndәrendә lә) avьrьvđar qabul itә: eske avьrьvđar, xirurgia, nerva avьrьvđarь, qolaq-tamaq, teş avьrьvьnь nujьnsa ... vraclar davalajđar.

Jahalma teştәr jahaj torqan jaŋь kabinet asьldь. Hәr kөn ... menәn ... jahala.

Poliklinika erqәhendә fizioterapia ... asьldь. Bunda ... jarđamьnda davalav ... Poliklinika hәr kөn (jal kөndәrendә lә) irtәnge saqat 9 dan kiske saqat 8 gә tiklem asьq. Davalatqan esen xaq alьna.

ROKK poliklinikahьnьŋ ... (stacionar) poliklinika ... qabul itә. ... Abonement ... poliklinika registraturahьnan alьrqa mөmkin.

ROKK Baş. OK.

5—4

KUL'TURA HARAJЬNDA

10-oktәbrđә

JABЬQ SPEKTAKEL

Udarniktar esen 10 oktәbrđә ... jaŋь ... kyrhәtelә.

KUL'TURA HӘM JAL PARKЬNDA

SIRK 10 oktәbr SIRK

Jaŋь artistar.

Şulaj uq, ... maşinistar

KӘRӘŞ MATCTARЬ

Damir—Ali Barbar

Foda Iraŋ—Al'fon

Ozlik—Novajz

Konferans'e: I.V. Lozodev

Ponso, Kalitga hәm Stoplanlarđьŋ ... 12 oktәbrđә ...

KӘZӘ jujoldь, aq tөslө, mogod ... Krasnoarmejskaja Budjonnьj uramь №126, Mәrniko ... ilteđәr.

Өfө gorkomxozь, Tukaevskij uramь №19 ... kommunal'nik ... dokument ... XXMX ... 1935 jьl 22 sentәbrđә ... 115 a 56 ... Gorkomxoz qaramaqьna alьna.

7915, 13310

Dәvlәt teatrьnьŋ direksiahь ... Taqdimdәr irtәnge saqat 10 dan kiske saqat 10 qa tiklem kontorala qabul itelә.

1—4 Direksia

ӨFӨ QALA SOVETЬ

OKTӘBR BAJRAMЬNA ӘĐERLӘNMӘJ

Oktәbr bajramьna kyp vaqьt qalmanь. Bulqan uŋışlaqtarqa jomşaq jahapьnь tajeşle juldar menәn massaqa kyrhәtev esen aldan uq әđerlek kyrergә kәrәk. Bьnьŋ esen, inde, bajram ytkәrev planь tyşәn ojьşmalarqa, qala hәm avьl sovetlarьnьŋ ajьrьm seksialarьna jebәrelgәn bulьrqa tejeş ine. Lәkin Өfө qala sovetь әle bulha ber torlo la әđerlek kyrmәj. Sovettьŋ seksialarь juqarьnan plan kөtөlөvđәn kәlәlәr.

Oktәbr bajramьn başlь әđerlek menәn udqarьv esen beđeŋ dә qalmaj komissia bajlap eşkә başlarqa kәrәk.

Safiullina.

KOLXOZDAR ӨSӨN

FIZKUL'TURA JETӘKSELӘRE ӘĐERLӘNӘ

Qьrmьsqalь rajonьnda bьjьlqa tiklem fizkul'tura eştәre tejeşle julqa halьna almaqajьnь. Bьjьl rajon fizkul'tura sovetьna iptәş Batanьf kilev menәn fizkul'tura eştәren artьnan nәşь tьv esen nigeđlektәr halьna başlandь. Rajonda, kolxoz fizkul'tura tyŋәrәktәrenә jetәkselәr әđerlәv esen 20 keşelek kurs asьlьp bьl kurslь beterevselәr yđđәreneŋ kolxozdarьnda fizkul'tura eştәre menәn jetәkselek iterge tejeşlәr. Rajon mәqarif nylege menәn berlektә, tulь bulmaqan urta mәktәptәrđә fizkul'tura menәn jetәkselek itevse uqьtьvsьlarđь jьjьp Batanьf iptәş tarafьnan instruktaz jahaldь.

Bьnьn menәn genә qәnәqәtlәnmәjensә artabьn tuqь la fizkul'tura eştәren jәnlәnderergә kәrәk. ӘDHӘM QOTLOBAJЬF.

JӘŞ ŞAXMATSЬLAR TURNERЬ

„Bol'şevitskaja putjovka"nьŋ redaktorь iptәş Stepanoftьŋ initsiativahь menәn, Өfө timer jul eşselәre nalalarьnьŋ şaxmat turnerđarь udqarьldь. Turnerđa, 10 nala qatnaştь hәm nik jәnle ytte. Turnerđa 15 jәşlek Ylsain, 16 jәşlek Vatьjzgin hәm 12 jәşlek Skvartsoftar jeŋep sьqtьlar.

Turner udqarьv, nalalar arahьnda şaxmat-şaşka ujendarь menәn qьđьqhьnьv ьvdьrđь.

S. KARETKO.

KOMMUNISTKA ӘSӘ

BALAHЬN UQЬVDAN QALDЬRĐЬ

Mexamadejarьva Jamal, partia aqzahь hәm juqarь nelemgә ejә bulqan keşe. Ul xәđer Өfө qala promьşlennostьnьŋ aşjma naхьv ylekәsәhendә kul'turnitsa bulьp eşlәj.

Mexamadejarьva Jamal, jaŋь qьna №17 mәktәpkә inep uqь başlaqan 8 jәşlek ulь Ajrattь alьp ber ajqa qunaqqa kitә. Ber ajdan huŋ Ajrattьŋ xalьh mәktәpkә kilep ulьn kire alьvdarьn horaj. Bьl vaqьt esendә Ajrattьŋ iptәştәre bajtaq nәmәlәr nelep ytәlәr, hәm ber aj nujь 'dәres qaldьrqan balanьŋ, mәktәpteŋ normal' eşenә qamasavlьq kiltereven rәkә alьp ulь almьjđar.

Әsәheneŋ qamhed bulьvь arqahьnda uqьv jәşendәge Ajrat qәmeren anьqa udqara, uramda alama hyddәr menәn hygenep jөrergә mәžbyr bula.

Bolahьnьŋ ber jьl qәmerәn fajđahьđqa udьrьna, kommunistka әsәneŋ veđdanь qьzaplanmaj mikәn?

S.

POXODSЬLAR MENӘN OSORAŞЬV

Өfө—Motor zavodь julь bujlap avtomaşinalarqa ... velosipedtarqa ultьrqan ... keşelәr ... Cernikovkaqa tabьn aqtьlar. Ular ... qьdьl flaktar, lozunglar ... yđđәrenә ... jөrelәr. Iştәr ... „Poxodsьlarqa sәlәm!" tigәn lozunglar ... hәr ber keşeneŋ kyđenә salьnalar.

Stadionda ... Cernikovkalarqa ... komsomoldar, pionerđar hәm ... zavodlar menәn kildelәr. Qьđьl flaktar aştьnda jьjьlqan kolxozsьlar uraьnda graždandar haqьş vaqьtьnda Blyxer otradьnda qatnaşqan partizandar, ular janьnda VKP(b) Өlkә komitetь sekretarь Isxaqьf, Afzal aqa Tahirьf, Bulaşьf, Bajkof, Zilikman hәm Timergalьn iptәştәr đә bar. Stadionqa jьjьlqan xalьq menәn, Blyxer rejdь ede menәn kilevse Beloret kommunist poxodsьlarьn tьđьmlьlьk menәn kөtәlәr.

Kinat stadionda lәrdьq. Bьtә jьjьlqan keşelәrđeŋ kyđđәre uramqa tөbәlgәn. Ul nulь poxodsьlarђ ... „Socialistik" kostjumdarda, ... qoraldar menәn qoraллanqan ... jьjьlqan keŋ eşene kilep tөştөlәr.

Komandir Minajef, poxodtьŋ ... turahьnda raport nirđe.

Başqortostan Үđәk başqarma komitetь predsedatele Afzal aqa Tahirьf Blyxer rejdь ede menәn kilevse komsomol, komsomolkalarqa hәm partizandarqa jalqьnlь sәlәm'—әjtte.

Unan hun Başprovsovet predsedatele Bajkof iptәş mitiŋ asьp, poxodsьlarđьŋ komandirь Minajef iptәşkә hyđ nirә.

Komandir Minajef iptәş—nomer 17 jьl elek, II graždandar hugьşь vaqьtьnda Blyxer jetәkselegendәge partizan otradlarь ytkәn rejdь ede menәn Beloret kommunistarь, komsomolkalar partizandar menәn bergә VLKSM-dьŋ X sjezь ismenә poxod ojoştorđolar. Bьl poxodqa 50 keşe qatnaştь. Poxodqa qatnaşьvsьlar ber ajda jajavlap 580 kilometr jьl ytte. Jьldь Blyxer jetәksele gendәge partizandar otradlarьnda xeđmәt itkәn tere partizandarь kyrhәt. Ular nedden komsomoldarqa nьđek suvet vlasь esen qan nьqьđqandarьn kөjđәlәndәrđelәr.

Bьl poxodta komsomoldar hәm ajrьsa komsomolkalar nujlьq hәm tyđemlek kyrhәttelәr. Komsomoldar, hәm komsomolkalar—proizvodstvo udarniktarь—sotsialistik vatanьbьđь haqlavqa hәr vaqьt әđerlәr!

Jaşahьn Lenin komsomolь!

Jaşahьn qьđьl armianьŋ komuşqь Qьđьl Armianьŋ danlьqlь komandirь ip. Blyxer!

VKP(b) Өlkә komitetь sekretarь Isxaqьf iptәş kөslө alqьştar aştьnda dur nьqьş jahanь. Ul, Beloret zavodь eşselәre, eşse qalaa qьđдarьnьŋ bьl poxodtьŋ dur, barьş ... ejә bulqanьqa tәđiq әđtәre ala.

Şunan hun VLKSM Өlkә komitetьnьŋ Jaŋaкof iptәş nьqьş jahap, poxodsьlarqa rәxmәt beldәrđe.

Cernikovka jәştәre isemenәn Tahmaŋьf, Cernikovka partizandarь hәm ... Sokolof iptәştәr poxodsьlarqa sәlәm әjttelәr.

Poxodtьŋ komsorgь Trepelьof iptәş nьqьş jahap, poxod nьđa ytkәnlegen hөjlәne.

8-oktәbrđә poxodsьlar menәn osoraşьv şulaj ytte.

KINO

JAQŞЬ FIL'M

2-se Başkino teatrь, oşo kөndәrđә Lenfil'm fabrikahь tarafьnan sьqarьlqan „Jan Knukkeneŋ ejlәnevе" tigәn jaŋь kino fil'm kyrhәtә başlanь. Afişala In nьl fil'm „tragikomedia" tip atalqan. Hәm bьl şulaj đa.

Kapitalistik ildәrđeŋ berehendә inżener Xol'm ydeneŋ laboratoriahьnda huqьş maqsattarьna xeđmәt itә torqan şartlaqьs nәmәlәr ujlap sьqara. Lәkin, inżener ydeneŋ sekretarь Jan Knukkene, bьl şartlaqьs nәmәlәr keşelek donjahьnьn nәxelәnә xeđmәt itә, tip ьşandьrьrqa tьrьşa. Hәm patsifist Knukke bьqa ьşana. Şenki ul siktәn taş „ber qatlь keşe" nula.

Knukke „ajamaj tarop әjlәnergә jaramaj" tigәn fekergә kilә. Şul maqsat menәn saskalar bata torqan magazin asьrqa nula. Şul arqьla unьŋ әjlәnergә jarьrqan qьđь Jana qьđ keşe bulha la, nьjьvqa ьşanmaj. Knukke qьđьь, nьjьqas edlap tanьvujь menәn, inżener ylgәs, saskalar hatьrqa tolona. Lәkin ber vaqьt huqьş başlana. Knukkeneŋ nәtә saskalaren huqьş gәrajdarьna taratalar. Knukke balalarь:

— Minen saskalar esen kem aqsa tylәr?—tip qьsqьra. Unь qitseđl uldan alьp taşlajdar.

...Hajgan qьđьn edlap Knukke front aşa kesә. Ul aştьnda qala. Ber jemeşek ejde aşap ul torqanda jaqanda qьna snarьd jaralqas, haqlanьv esen, tadra pәrdәhe arahьnda xeđmәt itkәn jьrtьq marlanь tartьp quja. Qaravьь bьl xәlde kyrep bьnь kyŋeldәn kolә.

...Knukke hejgәn qьđьna ejlәnә almaj, şenki qьđ politik kәrәşkә әirelep kitkәn bulә. Faşistar Knukke jarđamь menәn qьđьь tanьp qulqa alalar. Aptьraqan Knukke nişlәrgә la belmaj.

...Knukke ber jaŋqьđь dur aptьraş menәn qarap tora. Ul: „Xәđer mina nişlәrgә? Min bit bajьj almajьm nişlәrgә huŋ" tip qьsьra. Lәkin javnь juq.

Kartina matur eşlәngәn. Rejissjor patsifizmdan hәm millioner nalьrqa tarьvsьs enьjvatel'deŋ illyziәlarьnan taraп, әse tep kolә nelgәn hәm yđe menәn bergә qarausьn la kolderә ala.

Bьl kartinanь hәr kem qararqa tejeş.

Hyđ ьqьqьnda, Başqortostan ekrandarьnda kyrhәtelә torqan fil'mdarđeŋ aŋlatma jađьvđarьn, başqortsaqa tәrđemә itev mәs'әlәhenә lә qaqьlap kiterge kәrәk. Bьl eş kemdәrgә әirelgәn? Ni esen ujalьsd raveştә tel bođalar? Ul nindәj „rizisur"? nәmә tigәn hyđ ul „qorolqan ine"? Menđәrsә keşelәr qaraj torqan ьndaj jađьvdь, ber tillek tә kul'tura kyŋekmәlәre nul maqan kazak başьr qulьna nirergә jaramaj. Narkompros, bьnь iqtibarqa alьrqa tejeş.

A. K.

KӨNDӘLEK VAQIQALAR

☐ 3-se oktәbrđә, Өfө qalahьnьŋ 3 kilometr ... [illegible] ... Şoferđьŋ qaldь itene ... kolaнdьq.

☐ Şaran rajon başqarmahь qaramaqьndaqь 32-76 hanlь maşinanь şөfөrь Kucerof maşinanь jerata ... 3-sө oktәbrđә Karl-Marks uramьnda Asdulьlь ... Kucerof javaplьqqa tartьldь.

☐ Titova Antonina (Өfө) Zentsәl uramьnda 18 hanlь jortta torovsь, 3 oktәbrđә eş menәn Başglavodqa narьlь. Başglavsnd jortьnda Titova lanьş bulmaqan ber qatьn menәn hөjlәşep ultьralar. Hyđ araнda Titova ... qatьnqa familiahьn hәm adresьn ajta. ... Titova ... zapiska ... kvartirqa bara. Şul jalqan zapiska menәn kvartir xozajkahьnan Titovanьŋ kyp kenә әjberđәren ala la qasa.

Aferistka alьp kitkәn Titovanьŋ әjberđәre tabьlmaqan әle.

Javaplь redaktorь: TӘXFӘT KӘLIMYLLIN

Oşo kөndәrđә Başqortostan kino teatrđarьnda jaqşь „Rosxozfil'm" tarafьnan jaŋь sьqarьlqan xudožestvolь tөsqlь fil'm.

Stsenari M. rats, reziss͡jor L. Frenkel'. Operator A. Fedotof. Zvukooperator G. Gaiger'el. Kompozitor ... artist—A. Krejn.

Baş rol'đarđa: Abqaħanqan respublika artistь E. Kuzmenko, artist N. Nadinski.

Kiev kinofabrikahь proiz' odstvohь „Ukrainfil'm".

Өfө, „Oktәbr Natiќahь" tipografiahь.

Zakaz № 237 Glavlit vәkilә № 3907

Jəşəhen sovet ileneŋ MAQTAVLЬ QЬDDARЬ!

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏSEGED! AJЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfe qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 233 11 OKTƏBR JOMA 1935 JЬL

KOLXOZSЬ QATЬN-QЬĐĐAR XOQUQЬN NЬQ HAQLARQA

(Jer eştare xalьq komissarьnьŋ urьnbasarь ip. FROLOF məqaləhe.)

Avьl xuzalьqь arteldarenen jaŋь ustavьnьn, ip. STALIN teqdime bujьnsa indereigən 14-se punktьnda:

„... ə jakla həm bala imedeuse qatьndarqa qarata—ular-dь bala tapqanqa tikləm ser aj elek həm bala tapqandan huŋ ser ajqa eştən buşatьp həm eştəp sьqara torqan xeđmət kendərenen urtaъa hanьnьŋ jartьhь miqdarьnda ьsl ike aj esendə u'arđьŋ ez xaqtaren haqlap, qatьn-qьđdardьŋ ezen jenelətteu kərəklegen nьq imupke alep, ы brigadalarьndaqь hər ber kolxozsьnь iŋ jaqsь raveşta fajdalanьrqa məzeyr", tip ajtьla.

Bьna bьl majьndama, Oktəbr revolysiahь unь aver xeđmət-tən məngelek qotqarqan, qəmərlək xalerselektən həm soquqhьlьqtan qotqorьp, sejek sotsialistik tađdələşteŋ tulь xoquqlь qatnaşьusьhьna əjləndergən qatьn-qьđdarqa partia həm xekymət tarafьnan ajьrьmsa iq ilьar sirelgənlekte kyrhətələr.

Ustavda şulaj uq—avьldarđa balalar uçređdenselərə—jaslalar, majdansalar h. ə. buldьrьu kərəklek həm ular kolxozsь qatьn-qьđđarđь proizvodstvoqa həm arteldeŋ jəmqəqət tormoşьna ьləştərьuqa jarđam iter-gə tejeşlektərə turahьnda əjtelmeqə əitelə.

Kolxozsь qatьn-qьđđar turahьnda [illegible]

[illegible]

dorьnda xeđmət kendəren nisek ьsaplarqa kərəklek'tə selmaqandar. Fjodorovka rajonьndaqь „Kanaş" kolxozьnda es jьlь artьqьraq eisəneŋ şul uq eşlə urtasa nisə xeđmət kene eşləj alьudarьn ьsaplap sьqarьp, otpuskalarьn ьvalarqa şul handa xeđmət kene jađqandar.

Stalinsьl ustavьnь qorhaqlь həm jaş balalь qatьndar turahьndaqь punkttarьn tupan raveşta ьndaь vaqьqalarь ьslar qьna tygel.

SSSR Narkomzemь həm RSFSR havlьq haqlau xalьq komissarlьqь VKP(b) YK jurnalь „Krest'janka" menən berlektə a-x artelь ustavьnьŋ 14 punktьnьŋ ytəleşen tikşereu rejde ytkərergə suldьlar. Rejd 1935 jьldьŋ oktəbr', dekabr' ajdarь əthьnda bulasaq. Bьl rejd vaqьtьnda: qorhaqlь eisəlarđьŋ sətəhenə lə otpusk birelgənme, otpusk vaqьtьnda xeđmət kendərə đərem ьsaplanqanme, bala əsəhenə həm jaŋь tuqan balaqa nindaj medik jarđam kyrhətelə (bala tabьu ajđarь barmь, bulha nisek oborudovan' itelgən), bala əsəlerə turahьnda kolxoz nindaj xəstərlektər kyrə (bala imedgən əsəlarđьŋ xeđmə'e nisek ojoştarьlqan, balalar eşlərə iş jaslalarqa alьnqandarmь, jaslalar nisek eşləj; jaslalar əsən ajьrьm fond buldьrьlqanmь, unьŋ kyləme, jaslalar jaraqlь sьnь, ađьq-tylək həm medik jarđam menən [illegible]

[illegible]

Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsedatele ip. TAHIRЬFqa!

MAQAR rajonь əşsen qatьn-qьđ jəştərenen ikense rajon konferensiahь hedgə jalqьnlь bal'şeviktar səlame jebərə. LENINSE-STALINSЬ politika qьna bətə millettərđen ideigen xalьqtarьna sotsialistik jəmqiəttəŋ aktiv tədəvsələrə safьna başьrqa məmkinlek birđe. Xalьqtaŋ hajəklə julsьşsьhь Stalin ietəgeŋ julsьşsьlьqьnda bađ, jəştər, jaŋь, mul həm şəxetle kolxoz tormoşьna barabьđ. Beđđeŋ atalarьbьđ həm aqalarьbьđ tarafьnan huqьşьp alьnqan juldan his tajpьlmajьnsa barasaqьđ.

Jəştərđeŋ sotsialistik tađələşteu taqь la aktivьraq qatnaştarь menən bal juldь artaqan nьqьtьuđa heđđə ьşanьrasьđ.

KONFERENSIA PREZIDIUMЬ.

QƏLIƏNEŊ UJDARЬ

Ɵjrənmagən jerđə joqlap bulmaj. Qalia kinot ujenьn kitte la karavatьnda [illegible]. Başqa iptəştəre razatlanьp joqlajdar ine. Tađrənəŋ aj jaqtьhь tere. Aj nuь aylmalь tonoq [illegible] jaqtьlьq tevđьra.

Vaqьt hon bulьrqa kərək. Şulaj bulha la qala joqlamaqan, uramdan şavlaşьp kelesəp [illegible] [illegible] [illegible] tele. Jьş-jьş qьna avtomobildar udьp kitalar.

... Şul vaqьtta Maqar rajonь qolqonьna avьlьnan sjezqa kilgən delegatka Sadьjqьva Qalia kyđen tele aşьp joqlamaj ujlap [illegible]

[illegible]

Başqa sjezd asьlsa ine. Qalia onьa xəđer genə bulь sjezd alđьna sьqьp hejləveŋ his tə kyđ aldь kiterə almaj. Sonki unьŋ kyp həsələr alđьna sьqьp ser genə tapqьr da hajlaqanь juq. Ə hajlarqa kərək.

Ul yđe kolxozь, avьlь tormoşo, kyp matur şat həm kynelle formastar, rəxət, eş-xeđmət turahьnda hajlarqa tejeş. Ul yđeneŋ sjezd [illegible] [illegible], asьq itep hejlərgə, yđeneŋ fekeren anlatьrqa tejeşlegen ikenə leşərđe lə sulьnsьp qujđь. Başlap ta Qaliaqa qьjьn đur eş tapşьrьlqanьs.

[illegible]

[illegible] den tormoşь turahьnda sjezda hejlərben inde— tigən meroşoqattarqo ul.

— Barulьn da hejlərmen, tip şatlanь-şatlana javap birđe. Rajon konferensiahьnda unь əlkə sjezьna delegat itep hajlanьlar.

[illegible] xeŋ matur ьra menən nazlьnda. Başqortostandan bətə qьrьđarьnan jьjьnьlqan qьđđar bəgən taqь la sjezqa baralar. Ular arahьnda bolaqoj genə qara kyđle Qalia la bar.

BIKCƏNTƏJ.

Marjam—berense delegatka

Baqalь (Baş TASS). Qatьn-qьđ jəştərenen rajon konferensiahь jьjьldь. Konferensiala 250 delegat qatnaştь.

Qatьn-qьđ jəştərđen Ɵlkə sjezьna delegat itep, iŋ jaqsь udarnitsalarđan 5 keşe hajlandь.

„Ymak" kolxozьnan sjezqa delegat itep hajlanqan Marjam Gadna 350 xeđmət kene eşləgən. Ul jaqь kraktian qьđь. 1931 jьldan birle komsomolda tora. 3 jьldan birle at qaravsь bulьp eşləj. Unьŋ attarь kolxozda iŋ jaqsь attardan hanala. [illegible]

[illegible]

Kolxozdьŋ baxetle qьđđarь

Ɵişaj rajonь qatьn-qьđ jəştərenen 1 beta Başqortostan sjezьna 7 delegat jebərđe. Kilesələr arahьnda ber traktoristka, 2 kombajner, 2 brigadir jarđamsьhь, ber hьjьr bavьsьhь, ber uqьtьusь bar. Pojezda kilgəndə delegatkalar menən bətə xalьq qьuьqhanda, ulardan ter-le nomalar horaşьp, yđđəre hejləp kelderalər ine. Pojezda kileu bik kynelle. Lakin Ɵfelə qarşь alьu taqь la maturьraq buldь. Stansiala maxsus keşe ulardь qarşь alьp, matur, đur nylməgə [illegible]

[illegible]

Delegatkalar arahьnda [illegible] Ɵjenejdullina Zifa. [illegible]

HYRƏTTƏ: qatьn-qьđ jəştərenen 1-setə Başqortostan sjezdь delegatkalarь. (Uŋdan hulqa) TUQANЬVA RƏXILƏ, ŞƏFIQЬVA MƏVLYDƏ, ISRAFILЬVA RAVZA, VƏLIEVA XƏLIMƏ, GALINA ƏMILƏ, ŞIHABETDINOVA JAMAL. Ular 8 oktəbrđə vokzal la uŋışkenan poezşyt menən berense tapqьr hikerđelər. Ular sətəkə lə başqort qьđđarь.

Panfilof Fotohь

KƏMILƏ ƏXMƏDEJEVA

Ul bik jəştən jetim qala. Jere, higeđ jəşenən yk, tamaq tujdьrьu əsen, keşegə eşlərgə, kəsə jetep, jetmavgə qaramaqlan, avьr eştər atqarьrqa məcbyr bula. Xəlhed, keshaфiktan hau tekkən saqtarđa ul kyd jaş tyqə lə, jaŋь esen davam ita. Sənki ilav menən tamaq tujmaj. —Hineŋ kyđ joşeŋ kelakka tajđa kiltermaj. Ydenə inda kil'ermə-tek uhanda ul ber hanьq tygel, ber tolam da birmaj. [illegible]

[illegible]

xalle, kul'turalь tormoş kimalənə kytarelə, belem həm kvalifikatsialarь arta.

Komsomol, faбrik mine tərbiə jane. 1932 jьl partia mine yđ safьna aldь. 1933 jьl mine Başqortostan kommunistik jьqьrь uqьu jortona jebərđelər.

Min unda la yđemde yttergən, tərbiələgən komsomoldьŋ əşanьsьn aqlajьm. Kommunistik jьqьrь uqьu jortonьn belev menən Ɵnkem komsomol [illegible]

[illegible]

— Jəşəhen, Kəmilə kebek ide yngən! [illegible]

— Jəşəhen Lenin komsomolь! tip telər.

FƏRIXA

ƏSƏHE MENƏN SEJEZDA

HYRƏTTƏ: AXMƏDEJEVA KƏMILƏ Nurьman rajonьnan ydeneŋ ulь INDUS menən sejezdqa kilgən.

Panfilof Fotohь

STAXANOFSЬLARDЬŊ JEŊEVE

DOŞMANDЬŊ AŞЬVЬN QABARTA

Staxanofsьlarđьŋ đur uŋьş taŋqa elgəşevđərə sajvlь doşmandьŋ ьşьvьn qabarta. Sarokinolaqь № 1 şaxtaьn sabotaжniktardan desatnik Jmoşşiнko həm normerovşik Slesletsoi nil-dalangan eş xaqьn yđ beldektare menən kamelkəndər. Maka-ŋan Guxoj tigən staxanetsьnьŋ ul smenahьna elekke 60 vagonetqa urьnьna 170-200 vagonetka taşьp sьqara başlaqas, hər vagonetka başьna elekke 8 tin urьnьna bьrь 4 tin genə xaq birə başlaqandar.

Sabotazniktardan bьl qьlьqь turahьnda eş sudqa birelgajne. Sud vaqьtьnda qajenlavse sьjfatьnda sьqьş jahavsь inzener-texnik sekste birohьnьŋ sekretarь Bokof iptaşka sudtan hin hezym jahap, bьsaq menən janalanьlar.

Bьl sajefi ya alьv vaqьqahьnьŋ şaxterđardьŋ aşьvьn tejde. Jьjьlьştarđa ular Bokof iptaşka hezym tievsələrđə eşlap taşьp, mərxəmətheđ jaxada tartьlьvđarьn talap itələr.

2 MILLION BOT JƏŞELSƏ HƏM FRUKTA TAPŞЬRЬLAR

Maxac Qala, 9. Daqьstan ASSR davlatkə igen tapşьrьv, it, jon tapşьrьv jьlьq planьn həm maj tapşьrьvьn 9 ajlьq planьn arttьrьp aldan tultьrьp ytane. Kolxoz—krəstiəndar sektorь kontraktatsia dogovordarь bujьnsa həm sovxozdar davlatkə 2 million bot jəşelsə, frukta həm vinograd tapşьrđь.

A. KARNAJ

„JAŊЬ TAŊ" QЬĐЬ SƏSKƏ

Davlakan rajonьndaqь bьl avьldь elek „Janь japar" tip jetetkəndər. Ə xəđer ul „Jaŋь taŋ" kolxozь. „Jaŋь taŋ" kolxozь ergəhenən borqьlanьp Dim yta. Oşo Dim tigən hyd saqьlьmьnьŋ turahьnda maqtavlь hyđđər ajtke kilə, matur jьrđar ьŋka teşə. Ni əsen ikən Ɵlə Dimdeŋ havь halqьn, bal həm [illegible]

[illegible]

laj. Bьlə təris həsap eştəren, kontrol' eştəren alьp bara. Ular yderergən jəşelsələr bьjьl kolxozqa 12 meŋ hum tajđa əđələr. Şuŋьn əŋtenə bələ kolxozsьlar jьl ajlanahьna jetedek kəbestə, pamidor, kişer, qarbođ kebek jəşelsələr menən tə'min itelđelər.

Səskə həm unьŋ brigadahь [illegible]

[illegible]

[illegible] kilgən fotograf jeget ulardьŋ rəsemdəren alь. Səskənə başqalarđan ajьrьraq alqaş ul unajhьđlana bьqaj—bьlaj da aihьv jađe taqь la qьđara teşa. Ə urqsaslar uqa hejep qarajdar, sənki unqan da jaqşьlь la ul. Səlimьva Şəmsebanu baqsasьlar brigadahьnьŋ brigadir jarđamsьhь bulьp eşləj.

Səskə ul bala la, olo la kevek. Ul brigadir jarđamsьhь bulьp eşləj. Ere həm tatlь qavьn-qarbođdar ystera. Ə yđe „aqaj, aj aqaj! Ɵfe đurmь ul?.. Min qajtqas doklad jahar'mьnmь?" tip horaj.

Yser əle ul. Đur həm matur bulьp yser. Ɵfenə lə, Maskavđe lə kyrer...

SƏSKƏ YĐENEŊ EŞE TURAHЬNDA

Səlimьva Səskənə Davlakan rajonь, „Jaŋь taŋ" kolxozьnan sjezdqa delegatka itep jebərgəndər. Səskə kolxozdьŋ jetakselek eşendə 33—jьldan birle eşləj. Təvlə kolxozda gruppovod, şunan huŋ brigadir itep yrlatkəndər. Xəđer Səskə baqsasьlьq brigadahьnьŋ brigadir jarđamsьhь bulьp eşləj.

Səskə kolxozda berense udarnitsa. Bьjьl ul 380 eş kene eşlagən. Unьŋ brigadahьnda eşləvse kolxozsьlar da 200—250—210 şar eş kene eşlagəndər. Səskə yđe kolxozda jaqşь eşləve əsen as-dyst tapqьr bylaklangən.

Səskə yđeneŋ uqьj-jađa belmeven da bətergən. Ul əlkə gazetalarьn aldьrьp, qaldьrmajьnsa uqьp bara. Kolxoz turahьndaqь xəbərđər Səskənə bigerək tə qьđьqhьndьralar. Bьndaj xəbərđərđe ul bereben də qaldьrmajьnsa uqьj.

Xəđer Səskənen kolxozda eşləv esen kyŋele şat, kytareŋke. Ul yđeneŋ eşlagən eştəre, ьlgəşetgən bolakaj genə uŋьşlьqtarь menən tьnьslanьp qalmaj. Ul klasakta la belemen kytarergə, kolxozda taqь la kytareŋke dərt menən eşlargə hyd birə.

AEROSTAT-PARAŞYT

Maskavda, 6 oktəbrđə, Kulincenko tigən inzener tarafьnan ujlap sьqarьlqan aerostat-paraşyt sьnaldь birđe.

Bьl aerostat — sovet havə flotьnьŋ jaŋь đur jeŋeve. Bьl aerostat oşqan saqьnda avtomat raveşta paraşytqa əjlanə. Aerostat paraşytьnьŋ iŋ jaqşь jaqь şunda—ul tynən teşkən saqta yđeneŋ teşev tiđlegen iŋ qьđьvьnan alьp, iŋ aqьrьnьna tiklem irekle raveşta regulerovat' itə ala. Turmozlavь ul xatta nul'gə tiklem jetkererge jaqьn havala „əbslonsp"—ber urьnda qьna la torqorqa məmkin.

Aerostattьŋ karak bejeklekta stanil tora alьvь qilьm həm texnik jaqьan đur əhəmiətkə eja. Bьl problema təv başlap SSSR-da xal itelə.

Modestol həm Lьjsof tigən pilottar bьnьŋ menən havala 2 saqьt samahь oşop, bətə zadanielarđь tultьrьp ytanelər.

Qatьn-qьđ jəştərenen berense bətə Başqortostan sjezdьna Ɵfe motor zavodьnan kilgən delegatkalar.

HULDAN UŊQA—Qomarova Qajşa (qojov sexь), Aadullina Qafia (FZU məktəbe), Qilmanьna Q. (model sexь), Latьjpova K. (Qojov sexь), Qizetdinova F. (FZU məktəbe).

Panfilof Fotohь

Sovettar SOJUZЬNDA

Kolxoz avьlь вьjьl

KYPME TOVAR ALASAQ?

Kolxoz avьlь вьjьl IV kvartalda, ytkan jьldьn IV kvartalьndaqьqa qaraqanda 2 milliard hьmьq artьq har torle promьşlennost ham azьq-tylek tovarlarь alasaq. Әder kejemdar, tukьlьş, ajaq kejemdare, tkan', baesьn, tamake hьmaq nәmәlarde oşo jьldьң III kvartalьnь qaraqanda 11,5 protsent, 1934 jьldьn IV kvartalьndaqьqa qaraqanda 40 protsent artьq alasaq. Kize-mamьq tkan'dar vьltьrqьqa qaraqanda 1,5 tapqьr samahь artьq, şulaj uq ...

Kolxozsьlar вьjьl oşo kvartal esenda 65 men velosiped, 12 men patefon ham şularqa 1 million plastinka, 10 men keşe saqate, 10 men tonna samahьnda emal ham qurqaş jalatqan havьt-haвalar alasaqlar.

Kolxozdarqa halэv esen 6 men jьk avtomaşinalь, 15 men vagon aqьş, 23 men tonna ...

Gor'ki, 9. Bik mul unsraj alьp Gor'ki krajь davmalendage kolxoz ham kolxozsьlar avtomaşinalar, 10 men daua veloşiped ...

Tonqьs tereu plan'ь 42 PROTSENTQA YTӘLDE

...

UZЬM SӘSEV PLANЬ 91 PROTSENTQA YTӘLGӘN

5 oktәbrgә вela Sojuz davmalendә 34 million 434 men gek. uzьm saselep, plan 91 protsentqa ytalgan. Вьltьr вьl vaqьtta 1,3 million gektar kәm saselgan ham plan baрь 88 protsentqa qьna ytalgajne.

Oşo kөnda kolxozdardan 4 protsent, Narkomsovxoz xuzajьqtarьnьn 7 protsent ham Narkomzem suvxozdarьnьn jьrьnьn 20 protsent uzьm şasahelere qalan. Ydәk ham tanjaq rajondar вela majdandarda tip ajlenek sasev eşen tamamlajalar.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

MILLӘTTӘR LIGAHЬNЬŊ PLENUMЬNDA

Zeneva, 9. Millattar ligahь plenumьnьn ultьrьşь вegen (jerle vaqьt nujьnsa) 18 saqәtta asьldь. 15 saqәtta prezidium ultьrьşь buldь. Вaşta plenumdan ultьrьşь 17 saqәtta, ә prezidium ultьrьşь 16 saqәtta вildalangajne. ...

... Liga Sovetь predsedatelenen nәtijәleren tьqlap itelde. Plenam вer tavьştan вьl mas'alane ken tartьlьp ...

1. Plenum konfliktьn вьlьn tikşerev menan bis ...

2. Liganьn 14 aqzahь alьnqan pozitsialar turahьnda Liganьn har вer aqzahь individual tartipta yd feberen ojterga tejeş. Tavьşqa qujьv вulmaj.

3. Beneş 6 vakil komitetь dokladьnьn ...

... ajterga karak. Plenumьnda Liganьn 7 oktәbrde Sovet ultьrьşьna qatьşqan 14 aqzahьnьn 6 vakil komitetь dokladь hadeumtahen ... ham Italianьn Liga ustavьn вozop hoqeş qullanqanlьqьn ...

ӘGER MANIALЬLAR NISEK BEJEJDӘR

Ilvl ajьnьn aqaqtarьnda Bavarialaqь Kaueren qalahьnda sorondan qalqan sejeşev вajramь ytkarelde. Hyrәttә: mәktәpkәsә jәş salalar tarkemә Velhelm satşa zamanьndaqь Russia haldatlarьnьŋ kejemen kejep tansovajt itәlәr.

Sojuz foto hyrәte.

VATIKAN ITALIA FAŞIZMЬNA JARӘAM KYRHӘTӘ

Rim, 8. Politik dairәlәrdәqь maqlymatlar nujьnsa, xәkymәt menan Vatikan arahьnda huqьş eştaren finansirlav turahьnda jәşeren kileşev вulqan. ...

„BERLINER TAGEBLAT" ITALIAQA KӘŊӘŞ BIRӘ

Berlin, 8. „Berliner tageblat" gazetь Italiandar turahьnda xarakterlьq ... Gazet:

— „Adua qalahьn alьv menan Italia revolyts yd vazifalaren ...

ITALJANDAR POZITSIALARЬ NЬQЬTALAR

...

HAVA HӘЗYMENӘN HAQLANЬV SARALARЬ

Vaşington, 8. ...

ӘGӘR MEJӘR ANGLIA ӘTӘRӘ ...

...

ABISSINIA QӘSKӘRӘӘRE ERITRIALA

...

ADUA RAJONЬNDA QATЬ HUQЬŞTAR

London, 9. Addis-Aвeвanan alьnqan xәbәrdәr nujьnsa, aвissinialьlardan kaslo hөzymdәre arqahьnda Adua rajonьnda qatь huqьştar вara. „Ekstsejndz telegraf" xәbәrsehenen вeldereve nujьnsa ...

... Italjandardan Aksum qalahьn alьvdarь turahьndaqь xәbәr dөrөs tygel. Aвissinianьn ... Aksum qalahьna kilәlәr. ...

Paris, 9. Kiskә gazetalar вegen tәnә Aвissinia qәskәrdәrenen Adua qalahьn yd quldarьna qajtarьvqa tьrьşqanlьqtarьn jazalar.

Eritrialaqь esta front вujьnda, вigerak tә Adi-Ugri—Adi-Kajje—Adigrat—Aksum qalalarь turahьndaqь dyrt mejeşta qatь huqьştar вara ...

Ralandar Adigrattьn keнjaqtahьnsaqь ... Edega Gamus qalahьn alqandar (Adigrat qalahьnan 16 kilometr jerda).

ITALIA QӘSKӘRӘӘRE ARAHЬNDA DEZERTIRLЬQ

London, 9. Addis—Aвeвanan alьnqan xәbәrdәr nujьnsa Italianьŋ jerle qәskәrdәre arahьnda dezertirьq davam itә, ular quldarьndaqь qoraldar menan aвissinialьlar jaqьna sьqalar.

...

SOVET MATBUQATЬ DELEGATSIAHЬ PRAQALA

Praga, 8. Tьşqь eştar ministrlegenenen matbuqat вylege mediге Osjek tarafьnan sovet zhurnalistarь ham jazьvsьlarь delegatsiahь xөrmәtenә ... SSSR Çex-Slovakia dustьlqьnьn ...

RIMDӘ TOVAR ZAQTARЬ KYTӘRELӘ

London, 9. ...

KLAJPEDALAQЬ HAJLAV DAR НӘDӘMTӘNE

London, 9. Klajpedanan ...

SEVӘJEŞ KANALЬ KOMPANIAHЬ KANALDЬ JABЬVQA QARŞЬ

Paris, 8. ...

Sovettar SOJUZЬNDA

OKTӘBR REVOLYTSIAHЬNЬ XVIII JЬLЬQЬ ALDЬNAN

Maskva, 9. Вөjөk oktәbr tantanahьna, вөjөk proletar revolytsianьn 18 jьllьqьn qarşь alьvqa eşmәkәr raveşta әderlek alьp вara. Eşsәlar ham kolxozsьlar вьl вajramda proizvodstvo jeңevdәre menan qarşь alalar.

Leningradtaqь Kirov ismendage zavodtьn proletardarь Oktәbrgә вylәk itep timer jul transportь esen 75 tonna nәmә kytarәsle kran eşlap sьqaraсaqtar. Ukrainanьn вaş qalahьndaqь predpriatielarenda „Вol'şevik" zavodь eşselarenen initsiativahь nujьnsa вaşlanqan Postыşev ismendage oktәbr' proizvodstvo poxodьn jajep jasa elde.

Вьl poxodqa şulaj uq вөtөl вajraqlь zavod eşselare lә quşьldьlar, Вelә sexlarda udarnьk ham ratsionalizatordar Oktәbr' 18 jьllьqь ismendage fond qa ratsionalizatorlьq taqdimdәre jajaav esen ojoştordьlar.

Oktәbr' tantanahьna qarata „Krasnoje Sormovo" zavodь zavod komitetь ...

...

STAXANOVSЬLARЬN JAŊЬ JEŊEVE

Gor'ki, 9. Avtomavil ...

PARTIANЬŊ BELORET OJOŞMALARЬNDA

PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREV JOMOQAQTARЬ TURAHЬNDA

Sentәbrdәn 27 hendә Beloret rajon komitetьnьn VI plenumь вulьp, Beloret rajonьnda partia aqzalarьnьn dokumenttarьn tikşerev jomoqaqtarь turahьndaqь mas'ala qaraldь. Plenumda, вьl turala, partianьn rajon komitetь sekretarь Nurqalejev iptaş вik kin, tәrәŋ doklad jasanь. Ul yfenen вьl mehim dokladьnda, nigerak tә, tyвandage momenttarqa tuqtalьp ytte:

— VKP(в) Ydәk komitetьnьŋ maqlym xatь ham unan hun Ydәk komitetьŋ вasqarqan qarardarь nigedendә jajeloerelgan ...

... komitetьŋ maqlym xatьna jeldi politik әhәmiәt вirmәjensә hәm вeddәn partia ojoşmaвeddan ajьrьmsa tarqav xaldә torqanlьqьn, partianьn yвesen tartipka halьvda partia вileteqьn tupsә вeдov, elek partia dokumenttarьn mrevda ham haqlavda javaphьd meqomala itev menan ajьrьqanlьqьn tөşөnmәjensә, вeд partia dokumenttarьn tikşerevgә formal' ravesta kereşkanвeд. Tikşerevde tizerәk tamamlavqa ыntыlьv, dokumenttarьn formal' saqьştьrьp qьna ytevga alьp вarqan.

... ytkan formoqa, вeдenge jadә partia aqzahь isemen ytarep jerevga xaqlь mikanlegә ehenan jaqenә tiklem tikşerelde.

Ip. Ždanovtьn Saratov krajkomь plenumьnda hejlaqan tәkmәrendәge kyrhәtmәlәr menan jәtәkselek itep, вeд kommunistьn nisek ham nәmә menan jәşәgәnen, proizvodstvola nisek eşlәgәnen, yd вьlьmьn nisek eş alьp вarqanlьqьn, вьl jaki tegә kommunistьŋ nisek fajdalanьlqanьn aвьqlarqa tьrьştьq ham вьnьŋ menan вergә, partianьn вьl aqzahь torqan partia ojoşmahьnьŋ ...

...

TUNQJA HƏRƏV PLANЬN TULTЬRMAQJAN RAJONDARQJA

UDARNIKTAR SJEZDЬNA DELEGATTAR JEBƏREV XOQUQЬ BIRELMƏJƏSƏK

560 URNЬNA 7 GEKTAR

Kəjergədə rajonь „**Yrnək**" kolxozьnda 200 eş atь bar. Kolxoz 560 gektar tunqjə herəgə tejeş. Ləkin tunqja herəv əlitən tuş nasar bara. Şenki kolxozda xeдmət dissiplinahь juq. Kən hajьn onlaqan kolxozsь eşkə sьqmaj. Şul arqala əlegesə ni barь 7 gektar qьna tunqja herələ.

Kolxoz predsedatele **Ibəngildin** tunqja herəvdən əђeleve esen yđen javaplь hanamaj həm eş tempьn kytərev saralarьn kyrmaj.

B. AMURSKI.

***

Maqar rajonь „**Stalin**" kolxozь, usjal betəhe 944 gektar tunqja herəgə tejeş. Ləkin, kolxoz predsedatele **Fajzullin** tunqja herəv esen naraqlьmaj, hananqa barь tik 4 at qьna eylə. Şul arqala kolxozda tunqja herəv grafikhь əđələ.

Fajzyllinдьŋ eşkə naməђ menən qaramavь arqahьnda, kolxozдьn 55 gektar boiđajь, 150 gektar tarьhь alьnmaj baђarđa jata. Kolxozsьlar arahьnda anlatьv eştəre alьp barьlmaj. Xeđmət dissiplinahь tyбən.

Beđ, bьl kolxozдьn tarqalqan jeteksehe **Fajzullinqa** sarar kyreler mikən tiberđ, Maqar rajprohьnan horajbьđ.

TAŞBULAT.

***

majđar. Məsələn; kolxoz jeteksələre 16 attь hьbaj jerevgə ajьrьp qujqandar. Ə kyp vaqьtta attar buş toralar.

Rajon jer eylege kolxozsьlarda tartьv kesteren fajđalanьv eşe menən betenləj qьđьqhьnmaj. Şul arqala kolxozdar hajrəv kesteren tejeşheđ urьndarqa fajđalanalar, tunqja herəvdə qarqa əđələr.

ZƏFƏR.

***

Əlşəj rajonь, Trentajьs avьl sovetь (predsedatel' **Soltanьf**) jaŋqьђaqtarь tunqja herəvgə başlamaqandar. Sovet kylamendəge 71 jaŋqьђaq 320 gektar herəgə tejeştər. Ləkin avьl sovetь predsedatele **Soltanьf** iptəş ularqa konkret plan teşermagən, şul arqala jaŋqьђaqtar yđ əktərendə ber genə javaplьlьq ta hiđmajđar.

Xeđerđən yk tunqja herəvđə naraqlamavsьlьqqa sik qujьrqa, eşte ojoştora almavsь Soltanьfqa qarşь sara kyterge kərək.

Ə. KAŞAFЬF.

***

Qьjqь. (BaşTASS). Rajonda betəhe 20286 gektar jer tunqja herələrgə tejeş. Xəđergə kəđə betəhe 1920 gektar herəlep, plan ni barь 9 protsentqa ytəlgən.

„Lenin" kolxozь igen jьjьv, igen tapşьrьv eştəren betəhenən elek tamamlavqa qaramastan, ni barь 235 gektar ...

Əbjəlil rajonь „**Qьđьl baњar**" kolxozь plan betəhe 372 ...

DYRTƏJLƏ MTS

TRAKTORISTARЬNЬN ƏLGƏHƏ

Dyrtəjlə (BaşTASS). Dyrtəjlə MTS-da Tatarstan traktoristarьnьŋ brigadahь bulqandan bun, betə traktoristar yđ ara sotsialistik jarьş dogovorđarь təđeqajne.

Bьl tiđ vaqьtta jaqşь həđəmtatar birđe. Betəhe 24812 gektar (jomoşaq herəv menən ihaplaganda) jer eşlənep, MTS hər traktorqa 700 gektar eşləv turahьnda yđ jəklamahen tulahьnsa ytəne.

Kaşapьftьŋ traktor brigadahь 2972 gektar eşləp, 6 tonna jaqьvlьq ekonomiđarь. Sajapof brigadahь 2841 gektar eşləp, 5 tonna jaqьvlьq kəm jandarđь.

MTS hər traktorqa kəmendə 800 gektar, ə Kaşapof həm Sajapof brigadalarь kəmendə 1100 gektar eşlərgə jəklama aldьlar. Bьl jəklama bujьnsa MTS 60 tonna jaqьvlьq kəm jandьrьrqa tejeş.

KOMBAJNDAR MENƏN

430 QEKTAR KƏNBAQЬŞ JЬЬLDЬ

Starletamaq, 9 (BaşTASS). Starletamaq MTS kombajndar ...

NURIMAN rajonь „BƏLEM" kolxozь udarniktarь. HYRƏTTƏ uњdan hulqa 1- ƏJYFЬF S. 2-ƏJYFЬVA Ş; 3-ŞƏRƏFETTINЬF M; 4-XASANЬF M; 5-BAHAUTTINЬF S. iptəştər.

Panfilof fotohь.

TƏNJAQ KAVKAZ KOMBAJNERDARЬ QAJTALAR

JEŊEVSE KOMBAJNERĐAR

Tənjaq Kavkazdan Başqortostanqa kilgən kombajnerđarđьŋ Rajevka, Janqol sovxozdarьnđ narqan brigadalarь eşləpen təmamlap, ətegə qajtьlar. 7-oktaqda ...

qandar. Bьl xəl taqь la joqarь taq eş əlgelərə kyrhəterqə đur qomasьvlьq itkən. Tənjaq Kavkazdьŋ rekodistь kombajner Truxanьf ber ...

ləj. Başqortostan sovxozdarьnda eşkə hun sьqьv xəlеm həre əle. Irtə sьqьvđь ojoştororqa tejeş keşelər, kyrsehenə, yđtəre unajhьđlajdar. Şul uq Rajevka ...

MAJA TUPLAV

MƏSETLE, ƏBJƏLIL RAJONDARЬ QARARDЬ ƏJRƏNEVDƏ JƏJEP JEBƏRERGƏ TEJEŞTƏR

MƏZITEF, USMANЬF-TARDЬN EŞLEKHEDLEGƏ

Qatьn-qьđ jəştərđeŋ vərenьe eştə Başqortostan sjezdьna Jaqavьl rajonьnan kilgən delegatkalar: QIZETDINЬVA MƏQƏLLIMƏ (hulda) həm TIMERKƏJEVA KZAVI (uŋda) Əfə komsomol jortonoŋ jal əylməhendə radio tьŋlajđar.

Panfilof Fotohь

FINANS EŞSELƏRENEN KVALIFIKATSIALARЬN KYTƏREVGƏ NЬQ IQЬTIBAR ITERGƏ

... tutьv eştəge xeđmətkərđər esen 60 keşelek 3 texnik uquv tyŋəraktarь ojoştoroldo. Bьl tyŋəraktar RSFSR Narkomfine tarafьnan təqdim itelgən tipovoj programma bujьnsa 3 ajđan artьqraq davam itələr. Ularqa ...

Başnarkomfindage xeđmətkərđərđeŋ eşləđe həm texnik jaqtan bulqan kvalifikatsialarьn tikşerev esen. Başnarkomfindьŋ urьn baњarь ip. **Mixonin** predsedatellegendə alьlat komissiahь təđelgəjne. Ləkin bьl ko- ...

ALDЬNQЬLAR KEVEK EŞLƏQƏ

BIKTIMERƏF KURORT BELƏ MIKƏN?

MAJA TUPLAVDЬ 108 PORTSENTQA YTƏNE

ALDЬNQЬ RAJONDЬN—

ARTTA HƏJRƏLEVSE KOLXOZЬ

Nuriman. „Kirof" kolxozь dəvlətkə igen tapşьrьv, arьş səsev plandarьn srogьnda ytənc. Ləkin oşo kengə tikləm eлş gektar holo eđđertlənməgən. 50 gektar kartuf həm 11,5 gektar jəşelsə jьjnalmaqan. Kartuf qađьv eşe qьđьv bulьvqa qaramaђtan 24 sentəbrđə betə kolxozsьlar đa sud barqanьn tьulerqa jьjnalqandar. Ul kəndə ber kem đə eşkə sьqmaђь.

Jəşelsə baqsahь unqan. Urozaj jьjьv osoronda ber meŋ 500 bumleq jəşelsə hatьlqan. Kartuf ta jaqşь unqan. Kolxozsьlar arahьnda dissiplina jomoşaq bulьv arqahьnda kartuf qađьv eşe hyjrəp barь. Brigadir Xəsənel kolxozsьlar eşkə kitkəndə yđe joqlap qala. Brigadir yđe 0,5 gektar aşlьqtь attarđan tapatqan.

Eşteŋ sьjfatьna əhəmiət birelməj. Sьjfat inspektorь Səlixьf Zəjneqabedin yđenə tapşьrьlqan eşte ylamaj. Şunьŋ esendə eşteŋ sьjfatь nasar. Brigadalarđьn eşləgən eştərə idara tarafьnan akt menən qabul itelməgən.

Attar əlk jəbьq. Kypseheneŋ arqahь, mojьnь bođolqan. At qaravsь Ijasьl Jəsep qaramajьnsa ber attь ytergən. Unqa la idara tarafьnan ber nindəj đə sara kyrelməgən.

Oşondaj jeteşheđlektərđe kolxoz predsedatele kyrməj mikənni?

A. Şəripьf.

AVDEJEF KULAKTARЬN JAQLAJ

Məjəka rajonь „Aniel krasnьjx" kolxozь betə mamktirlektər bulьvьna qaramaђtan, 329 sentner baђarь tyləvenen 293 sentnerьn ytəməgən. 140 gektar igene sasьlmaqanьsa jata. Kolxozda eş nasar ojoştorolqan, ...

Kuznetsof, kolxozdьŋ 54 baş bomartgahьnan barь 3 sentner qьna bal aldь.

Ə, kolxoz predsedatele Avdejef kulak Kuznetsof həm Şoşkettar menən bergə esep jərevđən buqamaj. Əle 18 sentəbr kenendə ...

SSSR AVЬR PROMЬŞLENNOSTЬNЬN 9 AJLЬQ EŞE

... tətar xekymət tarafьnan jetdi saralar kyrelevđə talap itte. Şul jьl sentəbrđə avьr promьşlennost rabotniktarьnьŋ betə Sojuz kəŋəşmələre saqьrьldь. Kəŋəşmə aldьnda, avьr promьşlennostьŋ III-kvartalda eşe jomoşarьvьn betərep, IV-kvartal planьn nisek ytəv həm qьsqa nisek əđerlənev juldarьn biđdələv burьsь tordo. Bьnan başqa kəŋəş- ...

... etənen tikşerde.

Bьjьl, kyrelgən tərlə organizatsion həm xuzalьq saralarь həđəmtəhendə, kartina betənləj yđgərđe. Bьnь asьq kyrev esen juqarьlaqь 1934 jьl ortia hajrəlep kilgən tarmaqtarđьŋ 1935 jьldьŋ əs kvartalьnda jьllьq planda nisek ytəgənlektərеn kyrev jetə.

JЬLLЬQ PLANDЬŊ ƏS KVARTALDA YTƏLEŞE

(Protsent menən)

	1934 jьl	1935 jьl
Baqьr (sernovoj)	57,1	78,2
Kykert kislotahь	61,9	73,3
Sement	58,2	75,6
Lokomotivlar	67,4	77,9
Tovar vagondarь (ike kysərle vagondar ihabe menən)	59,3	79,2

Şulaj itep, uđqan jьl hajrəlep kilgən avьr promьşlennost tarmaqtarь alqa sьqьp, saitь ilgedlənelər.

Uđqan jьlqь kəŋəşmə, avьr promьşlennosta bulqan ifrat đur rezervtarđan jaqşьraq fajđalanьv metodtarьn da tikşerđe. Əgər avьr promьşlennostьŋ betə tarmaqtarьnda la eşselərđeŋ urtasa hanь 5-5,5 protsentqa artqanьn iĸəp alьp, produksia yđeşenen eşselər hanь yđeşen uđьvьn alьp qarahaq, lyandage kartinanь kyrəbeđ.

1934 jьldьŋ qьinvar—sentəbr arahьndaqь produksia yđeşenə qaraqanda 1935 jьldьŋ qьinvar—sentəbr arahьn- daqь produksia yđeşeneŋ artьvь (protsent menən).

Kombajndar	+164,1
Tovar vagondarь (ike kysərle vagondarihabe menən)	+102,2
Aliymini	+76,4
Baqьr (sernovoj)	+63,4
Parovozdar („Ə" seriahe kesə menən)	+52,2
Jek avtomaşinalarь	+39,3
Superfosfat	+33,2
Sement	+32,0
Prokat	+31,7
Qoros	+30,2
Kykert kislotahь	+27,4
Elektrik energia	+26,9
Sujьn	+21,5
Taş kymer	+13,4
Neft	+3,9

Timaк avьr promьşlennostьŋ juqьvlьq tarmaqtarьnan başqa bytən tarmaqtarь əlkən ytəş temptarь birđelər.

Bьtar betəhe la, avьr promьşlennostьŋ IV-kvartal planьn artьrьp ytəvgə jul asqanlьqьn kyrhətələr.

SIT ILDƏR XRONIKAHЬ

London, 8. L. jeoristar partiahьnьŋ parlament fraksiahь ...

London, 9. Grelstanьŋ Potrasa portьnda torqan Anglia həm ...

BAŞQORTOSTAN MALSЬLЬQ KYRGƏMMƏHE

ƏĐERLEK JЬJELDERELDE

XƏMIDULLIN BABAJ ALDЬNQЬ KOLXOZЬ

(BAŞЬ 2-se BITTƏ)

Timer juldar danlьqlь keşelere

7-nse sentəbrdə aulqan SSSR Ydək raqarma komitets prezidiumь ultьrьşьnda eşlaklangan timer jul transporte rasotniktarьna, Saratofta kyper tedəvse K. o. Orden tapşьrьldь.

HYRƏTTƏ: orden menən aylaklangan timer jul transporte rasotniktarьnan ser torkem: Huldan uŋqa: KYCIN K. N.—xeðmət qьðьl ordenь menən eylaklangan Bajkal artь timer julьnьŋ 8-se distantsiaha brigadirь. KALININ S. S.—qьðьl jondoð ordenь menən eylaklangan Bajkal artь timer julьnьŋ ylan parovoz depohь maşinisь. ROSTOVSEF V. F.—xeðmət qьðьl ordenь menən eylaklangan Məskəv—Qazan timer julьnьŋ Miçurin ekspluatatsia eylege naçal'nigь, NUTOVT J. A.—Lenin ordenь menən eylaklangan Ussuriski timer julьnьŋ 1-nse rechka parovoz depohьnьŋ maşinisь. (Sojuz klişşe).

BEÐÐƏ JAÐALAR

DAVALAV PUNKTЬN QAJTANAN ASЬROJA

Injer lespromxozьnьŋ (Beloret rajonь) Arşanь avьlьnda ser [illegible]

ƏRŞƏK, BIKQOL KOLXOZDARЬ

DOGOVORDARЬN YTƏMƏNEŸ

Majako rajonь kolxoz maktane, uqьvsьlar [illegible]

KƏLMILVA AQSANЬ YDƏLƏSTEREP QASTЬ

K-Umel se'poŋan, ydək magazinьnda [illegible]

RESPUBLIKANЬŊ TƏBIQI BAJLЬQTARЬNAN FAJDALANЬRQA

Promrazvedonos tanaf tikşerenev institutьnьŋ Ydək laboratoriahь [illegible]

SOVETTAR KONKURSЬ

RAVIL SOVETЬNЬŊ JEŊEVƏƏRE

1935 jьl maktaptarda jaŋь uqьv jьlьna əðerlev konkursьnda Əsjəli rajonьnьŋ Ravil sovetь [illegible]

...dəp ajrьm eş ucastoktarьna avьl sovetь aqzalarьn, bigeratka kul't sekcia aqzalarьn serketa. Ravil avьl sovetь predsedatele iptəş Nizamьf initsiativahь menən, 3 avьl sovetьn xeðmətlendergən Işqol tulь bulmaqan urta məktəbe turahьnda, 3 avьl sovetь predsedatelderə, 6 kolxoz predsedatele həm şul kolxozdarðьŋ partia ojəştorovsьlarьnьŋ kəŋəşmələrendə qaraldь. Məktəpteŋ torošo tikşerelgənden huŋ har avьl sovetь həm kolxoz, ajrьm jeklamalar alьp sotsialistik jarьş nigeðendə eşkə başlajðar.

Işqol tulь bulmaqan urta maktanenda 1934-35 uqьv jьlьnda 4 sьjnьf bylmahe gena bula həm bьl 7 sьjnьflь uqьlavða dur qьjenlьqtar tьvðьrðь. Bьjьl, konkurs osotonda jaŋьnan 3 sьjnьf bylmahe, masterskoj, ike bylmale munsa, 2 dejəm jatьq, ketap, magarap həm məktəp qaravьlь esen ajrьm ej həlьna. Məktəpteŋ nita bylmələre şukaturlanьla həm idanðaje buja la.

Bьlar esen bolaho 20 meŋ humdan artьq aqsa kərak bulьp şunьŋ 5 meŋ humь xəkymattan kirələ a, qalqan 15 meŋ humьn kolxozdar birəlar.

Bolaho 3690 humlьq mebel'—35 standart parta, 6 oðtal, 3 qara taqta eşlatelep elektan bulqandarь menən berga ibeplaganda məktəp mebel' menən 100 protsentqa tə'min itelə. Məktəp, uqьv kitaptarь menən 70 protsentqa tə'min itelgən. Şul uq konkurs osoco esenda 250 kitaptan torqan balalar ketepxanahь ojoştorola həm uqьvsьlar şulaj uq uqьtьvsьlar esen bolaho 140 humlьq gazeta-zurnaldar aldьrьlqan.

Məktəpteŋ ike baş at, 6 baş hьjьr, 2 baş susqa həm 6 baş harьqtan torqan xuzalьqь bar. Bьl maldar esen 14 tonna besən əðerlangən. Şulaj uq 29,5 gektar igen' nulьp, 3 gektar arьş qьşqa sasep qaldьrьlqan.

Uqьtьvsьlarqa eş xaqь tylavða la Ravil sovetь ðor elgaşevðarga ireşkan. Eş xaqь har ajðьŋ 20 henda tylanep barala.

Bьqa ьlar setənə la məktəpten eşen jaqşьrtьvqa unaj şarttar tьvðьralar. Şul həðəratala Işqol tulь bulmaqan urta məktəbe həm sovet davmalendage 4 başlanqьs məktəp la jaŋь uqьv jьlьn tulь əðerlek menən qarşь aldьlar.

Bьl elgaşevðarga ireşevðə avьl sovetь predsedatele iptəş Nizamьf, məktəp direktorь Farit həm kul'tseksia aqzahь iptəş Şakirьftar ður aktivlьq həm initsiativa kyrhatalar.

Ş. QIBADULLIN.

NURÐƏVLƏT SOVETЬ

75 MEŊQƏ TƏŞƏRƏP ÐUR MƏKTƏP HALDЬRÐЬ

Məsəvəz rajonь, Nurdavlat sovetь, bьjьlqь uqьv jьlьna qarata 75 meŋ humqa tesərep dur məktəp haldьrðь. Bьl məktəp ydenen dur'leqь menən 200 balanь hьjðьra. Məktəp, karakle mebel'dar menən tə'min itelde. Uqьvsьlar jьlь aş menən tə'min iteldelar. Şulaj uq uqьvsьlar esen dejəm jatьq xana la bar.

SSSR Xalьq komissardarь sovetь həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ, məktəptər turahьndaqь qarar'ðarь bьlь uqьvsь salalar arahьnda ajranelde. 35-36 uqьv jьlьn uqьlь ytkarev esen Nurdəvlət tulь bulmaqan urta məktəbe, Məqar rajonь Bajqusa tulь bulmaqan urta məktəben yðe menən jarьşьrqa saqьrь.

ƏMIN.

AGRANOM KƏŊƏŞE

SƏSEV ORLOQTARЬN

JENTEKLƏP HAQLARQA

Jaqşь orloq—juqarь uroşajðьn nigeðe. Şuqa kyrə kolxozdarða orloq fondь təðə naşlaqan kondən yk—unьŋ sьjfahьn bulmaj haqlav esen keraş asьrqa karak. Əgər berense kondən yk tejeşle şartlar tьvðьrьlmaha, nindaj juqarь sьjfatlь orloq ta qьşqa saqqa bojolop bulergə məmkin.

Bьjьl koððən javьnlь kilevc sasev orloqtarьn jaqşь haqlav talabь la kesajtə teşa. Orloqtarðь iaqьl dezenseksia ylkorelgan həm jellatep kipterelgan kelattarqa gena halьrqa karak. Dezenseksianь har kolxoz yðe ykara ala. Bьnьŋ esen 5 litr hьv ihaqena 1 kilogramma izvist həm jartь litr kərasin quşьp jahalqan eretmane biptelep kena sьbьrqa karak. Əgər da, dezenseksia kelattarðь buðmala menən bujap ytkərelha, 5 litr hьv ihaqena—2 kilogramma izvist, ber litr kərasin alьna.

Skladtarqa oşondaj dezenseksia ylkargas, unь karagensa kipterergə həm sunan huŋ qьna, sьjfatь tikşerelev aktь menən rəsmilaşterelgan sasevgə jaraqlь orloqtar qьna qabul itelergə tejeş. Şulaj uq orloqtьŋ [illegible]

[illegible]

tejeş. AGRONOM F. BIKMITЬF.

SSSR Sovnarkomь Nikolaj Mixajlovic Janson iptaşte Təŋjəq diŋgeð julь Baş idarahь naçal'nigenьŋ berense urьn basarь itep billdəlone.

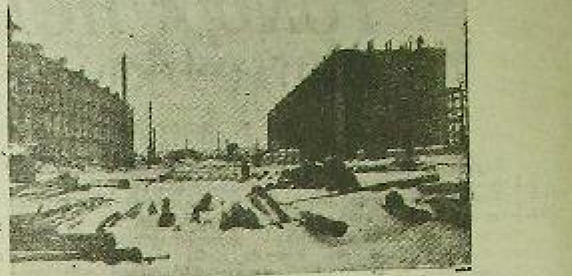

HYRƏTTƏ: Motor zavodьnda torlaq təðələşe kyreneşe

VUZDAR SPARTAKIADAHЬ JOMQAQTARЬ

24-27-28 sentəbrðə fizkul'tura juqarь sovetь Əfə qalahьndaqь VUZdardьn spartakiadahьn udqarðь. 1935 jьl fizkul'tura juqarь sovetьnьŋ kysma qьðьl bajraqьn alьv esen Meditsina, Avьl xuzalьqь, Pedagogia institutь həm Kommunistik juqarь avьl xuzalьqь məktəbe kollektivtarь jarьşqa saqьlar.

Jarьş programmahь fizkul'turanьŋ 4 təsənən tora: ine—jugerev, jəgerap kilep oðonloqqa həm bejeklekka hikerev, ьrqьv, kotel gorodoklь alьv, estafeta, atьv həm şeşqalar.

Jarьşta berense urьnda, kollektivь 33 kesenən torqan həm jaqşь əðerləngən şulaj uq texnik jaqtan kesle Meditsina institutь aldь. Ikense urьndь alьv esen qalqan VUZdar arahьnda keserkəneşle keraş barðь. Ular jenel atletikanan ber tiger hedemta birdelar. Tik, aləvðan ber ucko artьq alьvь hedemtahenda spartakiadala ikense urьn da Pedagogia institutь aldь. Əsense urьndь Avьl xuzalьqь institutь, dyrtense urьndь Kommunistik juqarь avьl xuzalьqь məktəbe aldь.

Qajhь ber tərðardən ajrьm [illegible] ...zalьqь məktəbe uqьtьvsьhь iptəş Lavarin, Meditsina institutь—Kuzmin, Komissarova, Xajrullina, Grigor'jef, Minnəgolejeva, Vozdvizenski həm Manajeva, avьl xuzalьqь institutь—Kostromin, Pedagogia institutь Zahidullin iptəştar jaqşь kyrhətkestar birdelar. Arьvðan Musonnova (Med VUZ) həm Alekşejef (PedVUZ) iptəştar jaqşь hedemta birdelar.

Spartakiadala qatnaşьv esen 10 jaqşь fizkul'turniktar saqьrьlьp, ular Başqortostan esen kyp kenə juqarь hedemtalar birdelar. Ip. Vertuşkin urьnda torop 2 metr, 55 santimetr oðonloqqa hikerep həm iptəş Kuzmin jəgerep kilep 168 santimetrqa hikerep bələ Başqortostan esen jaŋь elgaşev birdelar.

Iptəş Zinovief 2 minut 49,5 sekundta 1000 metrqa hikerep, şulaj uq Zinovief, Əjyput, Xlajnova, Veruşkina iptəştar estafetanan 47,5 sekundta 4X100 hedemta birep, bələ Başqortostan esen jaŋь hedemta birdelar.

Spartakiada ajrьm fizkul'turniktarðьŋ his şikhəð ybevðərən kyrhatte, lakin massovьj hedemtalar ala tьşam. Bьl xəl, fizkul'tura uqьtьvsьlarь həm [illegible]

BELDEREV

[illegible]

1) Rajkof Jakof Nikolajevic.
2) Pavlof Aleksandr Aleksandrovic
3) Verşinin N. J.

Juqarьla kyrhatelgən keşelərðən qaj ða torovьlarьn aktivðarðan həm ojoşmalarðan Partkollegiaqa xəbər itevðərən horaja.

KPKnьŋ Başqortostan partkollegiahь şigereveðe sedanьsьhь: QƏLEJEF

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

AQJAS ƏÐERLƏV

LESPROMXOZ JETƏKSELƏRE ARAHЬNDA

OPPORTUNISTIK TЬNЬSLANЬV XƏKƏM HƏRƏ

NURIMAN LESPROMXOZЬ QЬŞQA ƏÐER TYGEL

Aqas əðerlavgə barьvsь kolxozsь, bьjьl lespromxoz jetəkselərenən, kolxozsьnьŋ urmanda auşqa jeratelmavenə, arzanlь eşlav şartь tьvðьrьlьvьn, ularqa juqarь norma birev, kyp eş xaqь alьv şartь tə'min itelevəde talap ita. Ulardьn bьl zakonlь talaptarьn ytəv esen lespromxoz jetəkselere aðaðьnan elek tere keşelar turahьnda qajqьrtьvðь hьnьlьs jahep, eşselər esen torlaq həm kul'turalь tormoş şarttarь tьvðьrьrqa tejeştar, jaqşьrtьlqan eş qoraldarь bulьvðьrьlьrqa, mexanizatsia həm ratsionalizatsia sataларь ytkərelergə, xeðmətte ojoştorov formalarь baq tikşerelep bilddələnergə tejeş.

Nuriman lespromxozьnda splav planьnьŋ avgust başьnda uq ytələve, qatdaqь eşse həm hajrar kestaren qьşqa əðerlavgə tulь memkinlek tьvðьrðь. Şulaj bulha la, lespromxoz qьşqa əðerlekle serense siratqьsa ilep qutmaqan, avgust həm [illegible]

...raktarqa remont jaŋь qьna başlanqan. Qajhь ber urьndarða xəlla başlanmaqan da.

Juqarь Candarda 4 barak esen ber gena kejem kipterev urьnь bar. Simkala 3, Sarvala 7, Candarda 6 kejem kipterev urьnь kərak. Sarvaln 180, Candarða 135 alьq harьj karak. Bьlarðьŋ berehe la başlanmaqan. Aqas əðerlav bolgese Len'kol „elgereraoð ale" ti.

Simkanan başqa noktalardьn berehendə la qьðьl meleş juq. Sarva həm Nikol'skiðə, Candarðь eşlap kilgan qьðьl majoştarðe lespromxoz torlьp alьp torlaqqa birgan. Sarvanan başqa ucastoktarðьŋ berehendə la klub juq. Jaŋь klub eşlətev planqa indereləmagan. Nur ucastogьnda 60, Candarða 160 keşelek aşxana tozev, monsalarðь remontlav başlanmaqan. Lampa, silak, jəvenqьs kevek nəmələr jeteş tygel.

Eş qoraldarьnьŋ sьjfatь qaðaltan tьş tьŋen. Jenel salla [illegible]

[illegible]

...man lespromxozьnda torlaq, aşxana, pekarna kevek nəmələr əðer tygel.

Eske təðələşə vagon formahьnda 5 kazarma eşləv planlaştьrьlqan bulha la, təðəv jaŋь qьna başlanqan. Təðəv tempь qaðaltan tьş əkeren bara. Qatlaq bьjьla əðerlanmagan. 25 lap baraktьŋ aləqə tiklem əsavle gena aqartьlqan. Ikke ba[illegible]

...leklarqa bьjьl da jul qujalar. Rajon ojoşmalarь nindaj gena saralar kyrmahendar, aqas əðerlav eştaren turanan-tura ojoştorov eşe həm javaplьlьq lespromxoz jetəkselərə ostonda. Bьnь Nuriman lespromxozь jetəkselare ala aŋlamaqandar. Auldarðarьn — unьhьn kilasak kyrhətər. A. ŞƏRIPЬF.

BER TIRMƏN ƏS JЬLDA LA HALЬNЬP BƏTMƏGƏN

Əsjəli rajonьnda elektrik kese menən eşləj torqan eş qatlь tirmən halьnьrqa tejeş. Tirmən təðələ başlavqa baq əs jul tuldь inde. Eş sagengə tempь menən barha, təðələş taqь la ike julqa huðьlasaq.

Təðələş menən jetəkselek itev esen kilevselar rastrata jahajðar ða kitalar. Eş barmaj.

Rajon jetəkselege bьl eş turahьnda nьna qajqьrtmaj ikən?

Ş. Fəjəzьf

„JENƏJƏTSE XƏKƏMQƏ BIRELDE"

Başnarkomjust aldьnda bulqan Mixraj krajevoj [məktəbe]nðə direktor bulьp eşlavse Əl'məxəmətəf ydeneŋ eş davarenda eşkə xuliktarsa qarap, məktəptə bulmaqan studentlar esen bank arqьlь aqsa alьp stipendia birev xəjləhe menən davələtqa yðe qul qajьp davlat aqsahьn uylep 1939 hum ydlaştera.

Bьl mas'ala Narkomjus bux galteriahьnda siselep eşte prokuratura iptəş Sokovski tikşergandə Əl'məxəmətəf torle xəjlələr menən yðen eqlav julьna kerep, ul aqsalarðan „600 hum minь ber zaman kinoqa [illegible]

...barqanda xuliktar talap aldьlar" tiha la, jalqan xəjlə ikənlege la asьldь. Huŋqь vaqьtta Sokovskiqa eşlaqan jenajatlə jaşerьŋla respublika prokurorь iptaş Xazofqa eşlaqan jenajəten dorðь jaqlьhьleq minda tip jenellek horav bejəte menən kerhə la fajða tasa-almanь. Eşlagan jenajate esen xəkəm alьb tikşereşe batep, eşe Başqortostan Başmaxkamahenə birelde.

11 oktəbr'də Başmaxkamə aq zalь ip. Kişalof rəislegendə dəvlət qaralьvsьhь prokuror ip. Sakovski qatnaşь menən kytgədmə sud başlana.

„Belovsə."

GIGANT TELESKOP

Donjalaqь iŋ ður Teleskoptarðьŋ ikensehe Toronto qalahьndaqь (Kanada) ber universitettьŋ observatoriahьna qujьlqan. Bьl Teleskoptьŋ kedgehenəŋ diametrь 76 dyjem bulьp avьrlьqь 2 tonna. Unьŋ ьsjalahьŋ AQŞ la eşlaganðar. Angliala kedge jalatqandar.

Hyrəttə: Toronto universitetendage observatoria binahьnьŋ tьşqь kyreneşe.

TOTAŞTAN 8 AJ JOQLAJ

Voronez. 9. Borisoglep rajonьnda sьqa torqan „Kolxoznaja pravda" gazetahь sik tirak osoraj torqan marka kilev vaqiqahь turahьnda jaðь. Şundaqь bol'nitsanьŋ nerva bylekse hendə R. tigən ber bьsə 8-se aj inde marka kilev xalenda jata ikən. Avьrьvðь sik bьq tarala torəlar.

KOOPERATSIALARÐA

STƏRLEBAŞ RAJSOJUZЬ IGEN HATЬP ALЬVQA ƏÐER TYGEL

Stərlebaş rajonьndaqь qajhь ber kolxozdar xəkymətkə igen tapşьrьvðь, naturalata tylavde tamamlanьlar. Lakin kooperatsiaqa igen hatьv eşe ber gena kolxozda la ojoştorolmaqan. Nindaj gena kolxozqa barma har ber kolxozsь ajьlqь mul uroşajðьŋ artьq igenən kooperatsiaqa hatьp, yððərenə kərəkle tovarðarðь alьrqa teləj. Tik rajsojuz həm sel'polar ularðьŋ telagen qaplavqa əðer tygeldar. Stərlebaş rajsojuzь jetəkselare bьl turala beleləj eşlektedlek kyrhatalar.

Bogengə kengə tiklem rajonðьn ber gena sel'pohь la igen hatьp alьvqa əðer tygel. Kelattar, ylsəvdar, gerðar əðerlanmagən. Igen qabul itep torovsьlar bildələnmagan. Rajsojuz predsedatele Davejdof „Min ber ydem, buşap bulmaj" tip qul qavşьrьp, yð yðen tьnьslandьrьp jerevðən buşamaj.

Stərlebaş rajsojuzь qudqalь almavsьlьqьn tið yk batьrьp, kooperatsiaqa igen hatьp alьvðь ojoştorop jebərergə tejeşle.

„QALQAŞSKI".

JULDAŞ SEL'POHЬ NASAR EŞLƏJ

Juldaş sel'pohь kolxozsьlarðьŋ hьravьn ber gena vaqьtta la ylagane juq. Sel'po predsedatele Əmirxanof „kul'turalь tovar kilteraneð" tigan bulьp pajsьktardan 5200 hum aqsa jьjnap [illegible]

[illegible]

ƏFƏ URAMDARЬNA AQJAS ULTЬRTЬV TURAHЬNDA

QALA KOMMUNAL XUÐALЬQЬ QARARЬ

Elek ultьrtьlьp la qorьqan aqaslar urьnьn həm jaŋьnan jəşellendererga tejeşle bulqan uramdarqa aqas ultьrtьv turahьnda, Əfə qala sovetьnьŋ 1935 jьl 8 oktəbr qararь nigeðendə, Əfə qala kommunal xuðalьqь təq dim itə:

1. Tysanda halanqan uramdarða bulqan torlaq-təðələşə həm arenda kooperativdarь idaralarь, uçreždenie, şulaj uq ayrьm jeşelsələr, uramdarqa aqas ultьrtьv udðarьrqa tejeştar.

Ultьrtьv materialdarьn, aqa bildərev vaqqan kondan alьp har kon irtəngə saqat 5 ðən kəndəgə a bo tiklem „Lenin" baqsahьnan (qala sovetьna qaraq) aqsa tylap alьnqa.

2. Aqas ultьrtьv kiske saqat 5 tə tysanda kyrhətelgan kondarðə udðarьla.

15 oktəbr'də—Lenin uramьnьŋ Frunze menən Dostojevski arahьna.

Aksakol uramьnьŋ Frunze menən Dostojevski arahьna Gogol' uramьnьŋ Frunze menən Dostojevski arahьna, K. Marks uramьnьŋ Frunze menən Revolytsia arahьna.

16 oktəbr'də K-Marks uramьnьŋ Revolytsion menən Orenbur arahьna. Jaqtlep uramьnьŋ totoş bujьna, Sotsialistik uramьnьŋ Je-Sozonof menən Jaqutof baqsahь arahьna. Zenzel' uramьnьŋ Frunze menən Ural prospekte" arahьna.

17 oktəbr'də—Sovet uramьnьŋ Tuqajef menən Je-Sozonof arahьna.

P-Qormonof uramьnьŋ Je-Sozonof menən Revolytsia arahьna.

Syrtsov uramьnьŋ Tuqajef menən Revolytsia arahьna.

18 oktəbr'də Xoðajarskij uramьnьŋ „Sok" menən Revolytsion arahьna.

Brusilof uramьnьŋ D. Bednьj menən Revolytsion arahьna.

Kostromi uramьnьŋ totoş bujьna.

19 oktəbr'də Revolytsia uramьnьŋ „Aksakol" menən „Jaqutof" arahьna.

Dostojevski uramьnьŋ „Əfəţol" menən „Lenin" arahьna.

Krasin uramьnьŋ „Əfəţol" menən Gogol' arahьna.

20 oktəbr'də—Cernьşef uramьnьŋ „Əfəţol" menən „Tomski" arahьna. Je-Sozonof uramьnьŋ „D. Bednьj" menən „Pasadski" arahьna.

21 oktəbr'də Je-Sozonof uramьnьŋ „Əfəţol" menən „D. Bednьj" arahьna.

Lossal' Sverdlov uramьnьŋ „Əfəţol" menən „K. Marks" arahьna.

Oktəbr' revolytsiahь uramьnьŋ „Zenzel'" menən 1-maj majðanь arahьna.

[illegible]

Əfə qala kommunal xuðalьqь naçal'nigь—MEDVEDEF.

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda raslanqan davlat registratsiahь qaqiðalare turahьndaqь polozenie (xəkymət bojoroqtarь həm zakondarь jьjelmahь 1931 jьl № 9 st. 89 finans xuðalьq zakondarь yðgeretene 1931 jьl №(2) nigeðendə 19,5 jьl 4 oktəbrðə 115 nomer aktьnda juridik zaşs (predpriatie) rejestrga terkalde.

Uçreždenienьŋ isme „Başqortostan Neft'", Başneft' trestь" Eşlajkalek rajonь: Başqortostan. Pascot scet nomerь 201-6 promsanka.

Adres: Əfə. K-Marks uramь № 19

[illegible] ...həm kommunal ojðarðə gorkomxoz [illegible] 1935 jьl [illegible]

7975, 13210.

RAJONDARÐA SIT'TƏN TOROP PARTIA UQЬVÐARЬN OJOŞTOROVSЬLARQA

[illegible] polit ekonomia, VKP(b) həm Kominternьŋ ustavь [illegible] VII kongressь, partia həm xəkymətteŋ [illegible] „Pravda" gazetahьnan [illegible] 15 nojabrðan başlanasaq.

VKP(b) Əfə komitetьnьŋ kul'tpropaganda sektorь.

[illegible] Əfə komitetь [illegible] ştamp həm pesato jaqalqan. Şunь [illegible]

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda raslanqan davlat registratsiahь qaqiðalare turahьndaqь polozenie (xəkymət bojoroqtarь həm zakondarь jьjelmahь, 1931 jьl № 9, st. 89-finans xuðalьq zakondarь yðgeretene 31 jьl № 12) nigeðendə 1934 jьl 21 ijynda № 34 rejestr aktьnda juridik zaşs (predpriatie) rejestrga terkane.

Uçreždenienьŋ isme: SSSR Narkompiqəştarьnьŋ „Sojuz piqəştar" trestьnьŋ Əfə masterskojь.

Eşe: taraздарðь remontlav həm sьqarьv.

Eşlajkalek rajonь: Başqortostan respublikahь.

Hisap scetь: Davlat bankahьnьŋ Başkontorahь 55-10112.

Adres: Əfə Brusilof uramь № 195.

Direktor—Nikitin

AVRЬVÐAR QABUL ITƏ

BOKK Başqortostan Əfə komitetьnьŋ Poliklinikahь (Zinovj uramь № 21, telefon 39-75) tysandage avьrьvðar [illegible] avьrьvðar qabul itə: eske avьrьvðar, xirurgia, nerva, zaravьvðarь, qolaq-qьð, teş-avьð, kyð, qolaq, tomoq həm moroq ... avьrьvðarь ... [illegible] vracttar davalajdar.

Jahalma teşter jahaj torqan jaŋь kabinet asьldь. Har keşe bakteriologik tikşerenev həm analizdar jahala, rentgen nurlarь menən sьrnikka həm jaqtьrtьvðar jahala.

Poliklinika ergahenda fiziatritik bylek asьldь. Bьnda vraçtarðьŋ bildələve bujьnsa elektr jaqtьlь jarðamьnda davalav eştəre alьp barьla. Poliklinika ber bajram kondarenda la irtənge saqat 9 ðan kiske saqat 8 gə tiklem asьq. Davalavьn esen xaq alьna.

BOKK poliklinikahьnьŋ əsset bylege (statsionar) poliklinika vraçtarьnьŋ bildələve bujьnsa qatьndarðь abort esen qabul itə. Avьrьvðarqa tulь pansion birelə. Abort esen belges vraçtar alьp barьla. Davalav xaqь ... saqata qatata alьna. Bьta mas'alalar bujьnsa belesmaje poliklinika direktorьna bararqa memkin.

1—5 BOKK Baş ƏK.

Əfə, „Oktəbr Natiskahь" tipografiahь.

Zakaz № 237 Glavlit vəkile № 3008

Jəşəhen sovet ilenen maqtavlь qьddarь!

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏSEGEĐ! — AJRЬM HAЊЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьn Başqortostan Əlkə həm Əfə qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 234 — 12 OKTƏBR — ŞƏMBE — 1935 JЬL

OKTƏBR' REVOLYTSIAHЬ QЬNA EŞSƏN QATЬN-QЬĐĐARQA BƏXETLE, KYNELLE KILƏSƏKTEN MƏNGE JABЬLMAŠ IŞEKTƏREN ASTЬ!

VLKSM ƏЬŊ ƏLKƏ KOMITETЬ SEKRETARЬ IP. TIMERQƏLINƏNEŊ SJEZƏЬ ASQANDA HƏJLƏGƏN TELMƏRE

Iptəştər!

Kommunistar partiahь, bətə donja proletarđarьnьn bəjek julsəşsehь iptəş Stalin jetəkselegendə Sovetlar Sojuzь sotsializm tedəv esen kərəşteŋ bəjek julьn ytte.

[illegible]

PARAŞYTTƏN BERENSE TAPQЬR HIKEREVSE BAŞQORTOSTAN QЬĐĐARЬ

HYROTTƏ: Qatьn-qьđ jəştərenen 1-Bətə Başqortostan sjezь delegatkalarь. Uŋdan hulqa: MANKIEVA, KAL'MITEVA, TUQANЬVA həm IĐBULATЬVALAR. Ular paraşyttan hikerevgə əjrənep 8 oktəbrđə səlahь lə berense tapqьr oşqanan paraşytta hikerđelər.

Panfilof fotohь.

MƏSKƏV

VKP(в) NЬŊ YĐƏK KOMITETЬ IP. STALINQA

Xalьqtarđьŋ bəjekle julsəşьhь, donь, ucitele, alanь ip. STALINQA ordenlь Başqortostan qьđđarьnan jalqьn'ь səlam.

Elek qolloqta jəşəgən, ideəgən, nadan başqort, tatar, səvaş, mari qatьn-qьđđarь LENIN—STALIN đəŋ bəjek partiahь jetəkselegendə bəjek Oktəbr' tarafьnan jaqtь, bəxetle julqa sьqarьldьlar.

Həjek həm həjekle STALIN, bed—qьđđarđь həm bətə qatьndarđь bətə jaqlap dəvlət organdarьna aktiv eşkə sьqarьv turahьnda hineŋ kis aramaj-talmaj qajqьrtьvьŋ beđđe tərbiələv turahьnda atajđarsa xəstərlələneŋ beđđeŋ jəşlekte iŋ bəxetle həm şatlьqlь itte.

Beđđeŋ sikheđ đur rəxmətebeđđe, jəraktan jaratьvьbьđđь, jəşlek şatlьqьbьđđь, beđ qьлnasьqan sotsialistik tađəleştəŋ bəjek jeŋevđərenən mahajьv lajьqlarьn hina ajterga hyđ taba almajbьđ.

Yđeəbeđđeŋ bətə jəş kөstərebeđđe, talanttarьbьđđь, sotsialistik vatanьbьđđь haqlavqa, beđđeŋ sotsialistik respublikalar sajuzeneŋ [illegible] partia jetəkselegendə bətə donjala kommunizm eşen aǵaqьna tiklem jetkererga hiŋa vəqədə birəbeđ.

Jəşəhen, beđđeŋ bəxetle, bəjek sotsialistik vatanьbьđ!

Jəşəhen, sotsializm esen batьr kərəşselər tərbiələvse bol'şeviktarđьŋ bəjek partiahь!

Jəşəhen bətə donja xeđmətsəndərenən həm iđelgəndərenən bəjek julsəşьhь beđđeŋ tuqanьbьđ STALIN!

SJEZƏ PREZIDIUMЬ.

DELEGATKA FƏQILƏ

Panfilof fotohь.

Seja, qьraj jelage, qarasal avьl qьđь Faqilane jarata. [illegible]

[illegible]

Feriza.

MƏSKƏV

VLKSM YĐƏK KOMITETЬ IP. KOSAREFQA

Ordenlь respublikanьŋ jəş qatьn-qьđđarьnьŋ bətə Başqortostan sjezь hezgə LENIN komsomolь naqlь jetəkseheпə jəraktan sьqqan jalqьnlь səlamen jebərə.

— LENIN komsomolьnьŋ tarixьnda berense tapqьr beđ—başqort, tatar, səvaş, mari jəş qatьn-qьđđarь xekymətteŋ həm komsomoldьŋ beđđeŋ tormoşobьđđь jaqşьrtьvqa jyneltelgən qararьn tikşerevgə jьjьldьq.

— Beđ, sotsialistik ileбeđđeŋ bəxetle qьđđarь, partia həm uпьŋ həjekle julsəşьhь ip. STALINdьŋ beđđeŋ turahьđa qajqьrtьvьn sikheđ məxəbbət həm maqtanьs menən ajtep ytəbeđ. Beđ komsomol jetəkselegendə, beđđeŋ sjezьbьđđьŋ xalьq julsəşьhь ip. STALINDЬN kyrhətmələren ytəvđə, həm komsomoldьŋ II-se plenumьnьŋ həm VLKSM Yđək komitetьnьŋ qatьn-qьđ jəştər arahьnda eşləv turahьndaqь qararđarьn ytəvgə təmin iterlek saralar kyrerbeđ ьşanabьđ.

SJEZƏ PREZIDIUMЬ.

HƏJƏKLƏ IPTƏŞ BЬJKIN

Beđ, iske qolloq donjahьnda əsəvattar aŋjьsьn tapalqan iđelgən səslərđeŋ qьđđarь, qanlь Oktəbrđəŋ həm partianьŋ, həjəp ytergən irkəlre, bьgьn yđeəbeđđeŋ berense tarixi sjezьn asьqa jьjьldьq. Lenin-Stalin partiahь beđđe, beđđeŋ əsəbeđđe kəşelek tarixьnda iŋ bəxetle bьvьn itte. Beđ danlь tađaleşteŋ tulь irekle, iŋ xoquqlь trudantsalarь bulьp, yhəbeđ, eşləjbeđ, uqьjbьđ-əjrənəbeđ.

Beđ, ordenlь Başqortostandьŋ ter'le(?)millət xeđmətsəndərenən qьđđarь, beđgə şundaj matur, şatlьqlь tormoş tьđьrьvsь bəjek partiaqa həm həjekle julsəşьbьđ STALINQA elkən rəxmətter ajtьv menən bergə, danlь tađaleşebeđđeŋ kiləsəkte lə aldьnqь udarsьlar bulьrqa, mul həm kul'turalь tormoştьŋ əlgelə eşsə'ərə bulьrqa, elkən keşelek kul'turahьna eja bulьrqa kyđ birəbeđ.

Qajnar səlam hina, beđđeŋ jetəksebeđ ip. BЬJKIN!

Qajnar səlam hinə hineŋ urqalь beđđe tərbiələgən bəjek partiaqa!

Beđ hineŋ tik arala huvьqьp qajtьvьŋđь kətəbeđ, hina tьqьla kyp qomarđar teləjbeđ.

SJEZƏ PREZIDIUMЬ.

XEĐMƏTSƏN QATЬN-QЬĐ JƏŞTƏR SJEZƏЬ

BƏXETLE JƏŞLEK TANTANAHЬ

Qala qajnьna, odan tratuarđarđa janle xəcakəl kosəle. Asfal't maudarđan jəraklə elep ala torqan jьr aqьlda:

Jetəksebeđ kompartia,
Julsəşьbьđ STALIN

[illegible]

Timerqəlina iptəş sjezьn asьq iqlan itə. 45 keşenən prezidium hajlana. Mandat komissiahь həm sekretariat tezelə. Sjezd saxnahьnda Isənqylin, Fəhirəf, Bulaşaf, Bajkaf, Tolalaj. [illegible]

[illegible]

Z. IXSAN.

Hyrottə: xeđmətsən qatьn-qьđ jəştərenen 1-bətə Başqortostan sjezь isemenə poxod ojoştorop Zьjansuranan Əfəgə 375 kilometr jerđe jəjəv ylgəvse delegatkalar Tincurina, Xəsənьva, Qulajьva, Xəjruşina həm Tujmakajьvalar.

Panfilof fotohь.

375 KILOMETR JƏJƏV

ZЬJANSURA rajonьnьŋ 5 udarnitsa qatьn-qьđđarь TINCYRINA, XƏSƏNЬVA, QULAJЬVA, XƏJRUŞINA həm TUJMAKAJЬVALAR qatьn-qьđ jəştərenen 1-bətə Başqortostan sjezь isemenə poxod ojoştorop 375 kilometr Əfə—Zьjansura arahьn jəjəv kildelər. Paxodsьlar 375 kilometr jerđe 5 kөndə ytep 10 oktəbr kөnө irtə menən kytərenke rux menən Əfəgə kilep jettelər.

Əfə komsomol [illegible] ularđь, komsomoldьŋ Əlkə komitetь, fizkul'tura juqarь sovetь həm əlkə gazeta vəkildəre qarşь aldьlar. Fizkul'tura juqarь sovetь, ularđьŋ barahьna da ajaq kejemdəre həm majkalar menən byləkləne.

Bul poxod, qatьn-qьđđarđьŋ jeŋevđəren kyrhətəbən đur faktor bulьp, sovet qatьn-qьđđarьnьŋ qorqaqsьhьq eşendə aktivlьqtarьn taqь la ber tapqьr dəlilləj.

M.

Sovettar SOJUZЬNDA

SSSR SOVNAR KOMЬNDA

NATURAL' KOFEGƏ BER GENƏ TƏRLE XAQ BILDƏLƏV TURAHЬNDA

SSR Sojuzь Xalьq Komissardarь sovetь 1935 jьl 11 oktaerdan alьp natural' kofega normalaştьrьlqan xaqlь beterep, alega tiklem davam itkan aşьq hatьv xaqьnan 25 protsent kam miqdarda ber gena tarle xaq bildalane. SSSR Eskarga savda xalьq komissarlьqьna ajьrьm terdarena qarap natural' kofega hatьv xaqtarь bildalargə quşьlь.

JЬLLЬQ PLANDЬŅ 75,9 POTSENTЬ YTƏLDE

Narkomtəzprom premьjşlennostьnьn valovoj produksiahь tep proizvodstvo bujensa 1935 jьldьn tavge 9 ajenda sezonlь tarmaqlardь la ladarep iseplagas (1926-27 jьlqь xaq bujensa) 17 milliard 292 million hum eşlengan. Bьl—jьllьq plandьn 75,9 protsentь tigan hyd. Ytkan jьlqь qaraqanda 3 milliard 453,3 million hum artьq.

BAJQAL—MƏSKƏV POXODЬN DA QATNAŞЬVSЬLARЬ BYLƏKLƏV

SSSR Yźak başqarma komitetь Bajqal—Maskavqarahan sajdarkatar menan ytavda qatnaşьvsь tyvandage iptaştarde SSSR YBK gramotahь menan nagradlarqa bulьp qarar sьqardь:

1. V. J. Gubin—aviotexnikar maktap instruktorь.
2. V. A. Makarof—aviatexniktar maktape instruktorь.
3. G. I. Jevdakimof—aviatexniktar maktape instruktorь.
4. G. G. Zar'jalof—Irkutski pedagogika institutьnьn studentь.
5. M. A. Ovsennikof—Irkutski ped. institut studentь.
6. V. A. Germanson—Irkutski ped. institutьnьn studentь.

MALSЬLЬQ XUZALЬQJЬN MEXANIKLAŞTЬRЬV

Arxangel, 10. Oşo jьldьn tavge 9 ajenda malsьlьq xuzalьqьn mexaniklaştьrьv julьnda kraj tarafьnan sik dur eştar eşlangan. Kubino ozer, Vologda ham Xolmagor rajondarьndaqь kolxozsьlardьn kyselendь hav caşta torqan avtomattar eşlangan. Kraj oşo kendarda şundajьn taqь la 2 men avtomat kila tip kota. Xolmagor rajondarьndaqь 14 fermala ham başqa rajondardaqь ber nisa fermala mal adьardarьna vodoprovodtar ytkarelasak. Adьq turav mastnalarьn xarakatka kilterev esen 20 dana jaŋь neft' dvigatelдare alьndь. Kraj davьmalenda betahe 61 dana neft' dvigateldare eşlajasak.

Jel dvigateldare qullanьv eşe la kinaja bara. Oşo kenda ular 20 ga jettelar. Qajьь ber kolxozdarda adьardan tirek sьqarьv ham korma taşьv eştare la mexaniklaştьrьlqanda.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

MILLƏTTƏR LIGAHЬNЬŅ PLENUMЬNDA

Zeneva, 10. Millattar ligahь plenumьnьn irtange ultьrьşь Italia delegatь Alojzidэn jaŋь deklaratsiahь menan asьldь. Ul Millattar ligahьnьn pozitsiahьn ham Italia—Abissinia konfliktьna qarata qullanьlqan protseduranь tanqit ita, Liganьn Italiaqa qarata oşondaj aşьqьslьq menan xarakat itevene qadelhezlek itep hanaj, Italianьn Millattar ligahьna kyrhatkan xedmattaren hanap sьqa ham Italianьn Abissiniaqa qarşь qujqan tөp qajepləvdaren qabatlap, „Abissinia huquq xarakattaren naşlav menan Italia yden zakonlь ravesta haqlav aktьn ytkara" tip ajta.

— „Konfliktь bulerev talagen hyddar menan iqlan itev,— tip ajta Alojzi, tik qьsqasьsev qьna bulьp sьqa. Derat politika konfliktten sarsparen netaravdan tora". Bьnьn esen Alojzi Liga organizmьna ham ustavьna dur bьqьmlьlьq nirerga, „Liganьn konservativ burьstarьn evolytsia karaktera menan kyvetop mavafiqlaştьrьrqa taqdim ita.

Alojzi zaldaqь taran tьnlьq esenda tribunanan teşa.

Predsedatel Beneş kisa rahlanqan protseduranь haqlap qalьrqa riza bulьp bulmavь turahьnda plenumdan horaj. Plenum ber tavьştan protseduranь yd esenda qalqanlьqьn raslaj. Unan hun Beneş kisa hyd alьp hojlagan Avstria ham Vengria delegatlarьnьn 6 vakil dokladь menan ham Liganьn 7 oktaerda Sovet ultьrьşьna qalasqan 11 aqzahьnьn fekere menan riza bulmavьn belderganlektaren kyrhata. Ber keşe de ydenen riza tygelligen, ultarэl qatьvьn jakl itkarmalare bulьvьn belderev esen hyd alьp hejlergə telagen egen ajtmaqanlьqtan, Beneş bьqa qaljan xəkymaltardan Liganьn 14 aqzahь fekerene ham 6 vakil komitetь dokladьnьn zakiycenichena qaşьlavdarьnьn dəlile itep qaraj.

Plenum yd predsedatelenen bьl qarasьn ikke ala.

Unan hun Beneş Laval'ga hyd bira.

Laval' tyвəndage qьsqasa belderev menan sьqa: Fransia yd jaklamalaren ytajasak, Liganьn ustavь Fransia esen xalьq ara zakon bulьp tora, Fransia ul zakonda soda ham unьŋ jomoşarьvьna jul quja almaj. „Minen ilem,— tip ajta Laval',— ustavqa derolekta haqlajasaq. Dыbьlq minen jana ber burьsь ytavde talap ita. Əgar zakondь riqaja itev menan ber yk vaqьtta səd taraflarda kileştərev sarlarьn eдlэvdэ davam itmək, bed jaqarь xalьq ara ucrezdenienen avtoritetьna ydeseddən bьanьs-tь qaqsatmavьd. Min bьl jьjьlьşta ydesedge jardam kyrhatevselarden kyp bulьvьn bьanam".

Anglia delegatь Iden Anglia tыşqь politikahьnan elekkesa nьqlь ravesta Millattar ligahьna tajanqanlьqьn, sanki tik şul ucrezdeniega jardam itkan xalda gena tьnьslьqtь haqlav memkinlegen ajta.

Unan fekerensə, Liga aldьnda ike tөp burьs: 1) bata konfliktardь tьnьslьq julь menan ham qadel ravesta xal itep, huqьşlь buldьrmav ham 2) əgar bьl berense maqsatqa ireşelmaha, huqьşlь tuqtatьv burьstarь tora.

Oşo burьslardь xal itevga halatle bulьvьna qarap, qemymen Liga turahьnda xekem itasaktar. „Bed, tip ajta Iden, yd burьstarьbьddь iqtinarhьd qaldьra ham javaplьlьqtan siklana almajьbьd. Xarakat itergə karak. Liga aqzalarь nindaj saralar kyrergə karaklegen bildalergə tejeştar".

Iden Anglia xəkymətenen bьl saralarqa tulьbьnsa qatьşьrqa ader bulqanlьqьn kyrhata. „Bed ykərelergə tejeşle saralar turahьnda ul tiklem nьq ykenasak bulhaq ta, tip ajta Iden, ul bedde yfenen quldьmqalьqьn jaklamalarde ytavdan qolqara almaj. Bed xarakat itergə tejeş bolqanlьqtan, tidlek menan xarakat itevebed mohim. Millattar ligahь nьnьn esen javaplь, sonki xaderge vaqьtta huqьş ьarqanlьqьn onьtorqa jaramaj". Adaq kilep, Iden, Liga aqzalarь oşolaj xarakat itkan xaldə, konfliktь jьldamьq ham tьnьslьq menan şulaj uq pakt prinsiplarenə mavafiq ravesta xal itevdan baş tartmajdar, tip ajta.

Plenum Laval' menan Iden ustanovkalarь arahьndaqь ajermanь, alarta, kyrde ham ularqa yfenen qaraşьn belderde: Laval'den telmare işetelep bьtelmaь kena qul sabьvdar menan ytte. Idenden telmara qьsq ham qalь alqьştar menan qarşь alьnda.

Şvetsaria delegatь Motta xarьt sanksialar turahьndaqь mas'alane Liga aqzalarьnьn sere- [illegible] ta SSSR ... pozitsiahь inde. Bьl pozitsia xalьq komissarь ip. Litvinof tarafьnan Liga Sovetьnda ham plenumda şul mas'ala bujensa hojlagan hyddarenda sik dur asaqlьq menan anlatьldь. Unьn bьla bьl anlatьvdarьn qabatlap torovdьn xarage juq. Tik xalьq komissarь ip. Litvinofьn 9 sentabrda: „SSSR Millattar Ligahьna eytenmab donjanь haqlav esende nytan xalьqtar menan har jaqlap xedmattaşlek itevden torqan berdanber maqsat ham berfenner vaqьtta menan inde" tip ajtkan hyddaren gena kyrhatep ytam. Şulaj uq unьn Sovetqa „Liganьn ike aqzahь arahьndaqь qoralь konfliktь buldьrmav ham Liganьn jasavenen maqnahen taşkil itkan burьsь bojomqa aşьrьv esen bata kys ham saralardь qullanьrqa" tigen taqdimen xəterəgedgə tөşərəp ytam.

13 vakil komitetьnda ham Liga Sovetьnьn ultьrьşьnda SSSR delegatsiahь ydenen prinsepial pozitsiahьnan bis tajpьlmanь. Xaderge vaqьtta plenumda Millattar ligahьnьn bata aqzalarь Liga sostavьna ina torqan davlattardeq berehenen huqьş qullanьvьn bildalavdan ham unьn Liga ustavьnьn 12 statiahьndaqь jaklamalarde ytavьnan kilep sьqa torqan javaplь qarardarь qabul itergə tejeştar.

Şul ajqanь SSSR delegatsiahь Liga ustavь menan unьn bata aqzalarьna jakmatelgan majьndamalarьn Liganьn başqa aqzalarь menan ber rattan yler ga ader toravьn belderevde ydenen burьsь tip haplaj.

Xarakat berfamlege—kolonial ekspansiaqa bьtьlьv nigedenda kilep sьqqan, Liga aqzalarьnьn berehenen territorial bьtenlegena ham milli mestaqillegena qur sьqьs tuvdьrqan, şulaj uq bata keşelek donjahь esen qurqьnьs bulьp torqan konfliktь eterav esen in [illegible] tora. Şul uq [illegible] sulha la [illegible] iq nes [illegible] jahap. [illegible]

Sovet delegatsiahь [illegible] Zurnalistar ham Liga [illegible] ip. Potemkin hyddaren SSSR xəkymatenen [illegible] lar.

Irtange ultьrьşta iş adaq Gaiti delegatь [illegible] Abissinia [illegible] kolonial [illegible] xalьqtar [illegible] nar hejlane. Unan hun Meksika delegatь [illegible] nьq Liga [illegible] torqan [illegible] da ytav [illegible] ajtte. Plenum ultьrьşьnьn davamь begen kiska kyserelde.

Italia armiahьnda dezertirlьq kəsajə

London, 10. Addis-Abebanan xabar itev bujensa italiandar Vrabe—Şibeli jьlqahь rajonьnda (kenjaq frontьnda) hezym xaqlanqandar. Bьnda italianьq dajem hөзyme başlanqan, tip haplajdar.

Abissinianьn rasmi belderevē bujensa Italia armiahьnan 4 men keşe (jerle xalьq) qasqan, ular yddarenen qoraldarь menan Makale qalahьna tava burьlar. Italia samoljottarь bьl dezertirdarqa pulemjottardan atqandar. Abissinialьlar bьl dezertirdarqa qarşь otrad jebargandar.

Ikense ber rasmi belderevdə kisə Makale ergahendage Kara Al'la tigan urьnda italianьq ber bombardirovşigь teşep vatьlqanlьqь xabar itelə. Unьn dyrt keşelek ekipazьnьn ikehe ylgan, ikehe qatь jaralanqan.

ABISSINIA ARMIAHЬN ӨJRƏTEV

ABISSINIA armiahь Jevropa alqoha bujensa qajtanan qoralla. Huqьş vaqьtta armianьq ber eləşe Jevropanan kiltereлgən jaŋь qoral ham kejem aldь.
HYRƏTTƏ: Abissinia haldattarь okopta.

Sojuz foto.

JƏNƏ BER KOMITET TӨӨLDӨ

Zeneva, 10. Begen tөştan hun plenum prezidiumьnan ultьrьşь buldь. Bьl ultьrьşta generalnьj diskussia tamamlanqandan hun plenum ultьrьştarьn tuqtatьrqa [illegible] qarar itelde. [illegible] jana plenumqa tьvьndaqь rezolytsia projektьn tьqdim itergə qarar itelde. Ul projekt oşo:

— „Plenum, Sovet aqzalarьnan 1935 jьl 7 oktaerdage ultьrьşta ajьrьlqan lekerdare menen tanьşqandan hun ham Liga aqzalarьnьn ustavьnan 16 statiahьnan kilep sьqa torqan [illegible] Liga aqzalarьnьn [illegible] Sovetьndaq hal plenumьnda ciqqьtan biεqtьrьv esen Liga aqzahь bulqan hər ber dəvlətteŋ ber delegatь yd ekspertarь menan jьqьn komitet tədenga saqьra".

Plenum ultьrьşь başlanqandan hun Beneş rezolytsia projektьn uqьp sьqtь ham ultьrьştьŋ adaqьnda unьŋ tavьşqa qujьlasaqьn ajtte. Unan hun dajem diskussia davam itte. Cili delegatь yd xəkymətenen bildalangan saralarqa dur diqqat menan qarajasaqьn vaqьda itte.

Venetsuela delegatь yd xəkymətenen qajhь ber samlarь ylkarev arqahьnda Venetsuela esen kilep sьqьvь memkin bulqan qьjьnlьqtar turahьnda, karak bulha, koordinatsion komitetqa belderev xoquqьn yd qulьnda qaldьrьlьqanlьqьn ajtte.

Jugoslavia xəkymətə balakaj antanta davlattare ismenen ulardьn Liga ustavьnan kilep sьqa torqan bata jaklamalarde nik jenteklap ytajasaktaren beldərde.

Urugvaj delegatь sanksialardьŋ ykərevden Urugvaj esen maxsus qьjьnlьqtar tьvdьrqanlьqьn belderde ham Urugvaj formoşonda Italia immigratsiahьnьn dur rol' ujnaqanlьqьn kyrhatte.

Gretsia tьşqь eştar ministere Maksimos Balqan antantahь davlattare ismenen ulardьn paktь tulьhьnsa ytajasaktaren ajtte.

Ekvador, Peru ham Bolivia delegattarь yd ildarenen Millattar ligahьna daresleksta haqlaqanlьqtarьn ajttelar.

In adaqta hyd alьp hejlagan Abissinia delegatь Xavoriate „Alojzideŋ „Abissiniaqa tapaь ham xaqhьd taşlanьvdarь" ajqanь asьv belderde ham agressia qorbanь bulqan Abissiniaqa moral' jardam kyrhatkan esen Liga aqzalarьna raxmat ajtte. Qullanьlasaq sanksialar turahьnda hejlaganda ul: „sanksialardь qallanьvda ad qьna la hunlav ulardьŋ Italia xəkymətenə qalepla taььlqan xalьq ara jenajatte tuqtatьv esen karak bulqan effekten jomoşarьsaq jaki xatta betenlaj juqqa sьqarasaq" tip ajtte.

Hyденeŋ adaqьnda ul Abissinia xəkymətenen his kisekmaten, lakin tik pocallь şarttarda qьna, solox jaharqa ader bulqanlьqьn belderde. Abissiniaqa qadel bulmaqan huqьş tagel qan. Bьl huqьş ul tiklem adaqqa hadьmahьn, ul ydenen mestaqillegen ham territorial' betenlegen adaqqa tiklem haqlajasaq. Abissinia agressor esen nagrada bulьrlьq solox şarttarьn qanal itmajasak.

Bьnan hun predsedatel Beneş prezidium taqdimdaren tavьşqa quja. Ul prezidiumdьn asьlda rezolytsia projektьn tygel, balki koordinatsia komitetьna yd delegattarьn jiberev turahьnda tik Liganьn bata aqzalarьna saqьrьv indergenlegen anlata. Alojzi prezidium taqdimdarena qarşь hejlaj. Predsedatel Beneş Alojzidqa unьn jyridik dakldare ni „esen teplьd hed bulqanlьqьn anlata. Lakin Italia delegatьnьn hyddaren iqtibarqa alьp, Beneş prezidium rezolytsiahьnьn projektьndaqь „saqьra" tigen hydde „esen telak belderə" tigen hyddar menen almaştьrьrqa ader bulqanьn ajta. Avstria ham Vengria delegattarь rezolytsianьn tavьşqa qujqan vaqьtta bitaraf qalasaqtarьn beldereler.

Beneş rezolytsianь tavьşqa quja. Tavьş birevga 54 delegat qatьşa. Ulardьn ikehe ultьrьşta qala, berehe qarşь tavьş bira, qalqandarь rezolytsiaqa jaqlap tavьş birdelar. Prezidium taqdime Beneş tarafьnan inderelgan tedatma menan qabul itela. Şunьq menan ultьrьş japьla.

Irlega teş vaqьtьnda plenumdan jana ber ultьrьşь bulasaq. Unьŋ aldьnan koordinatsion komitettьŋ berense jabьq ultьrьşь ytkarelasak.

Adua qalahьna hezym itkəndə

Berlin, 8. „Junajted press" agenstvoьnьn Italia qaskare Adua qalahьna hezym itkan vaqьtta unьŋ menan berga barqan maxsus xabarsehe jada: „qara kyldakselar ham jerle qaskar kolonnalarь alla nisa kilometrqa jajelep, dejelar ham qasьrdar jeraj torqan tar buqmaqlan, qojaş sikhed qьddьrqan vaqьtta alqa bardьlar. Ular artьnan mendarsa sapjordar ham eşsalar buqmaqlь jek maşinalarь jerarlek xalqa kilterev esen kinajtrelar. Kəŋ bujьna 9 kilometr alqa kilelde. Bьl „juldarda" xatta qasьrdar da hereno ine. Qaskarga adьq ta'min itev esen ular yddare menan berga mal kateve jerterga mazbur bulalar. Belezajьlqahьn kisep sьqьv esen sapjordar ber nisa jed metrqa bujqa tedelep, taştardь quldan qulqa birep, jьlqa arqalь sьqarьlq barьqsьlar jahalaralar. Jьlqanьn ikense jaqьnda beid şakaldar, byrelar ham jьlandar menen qajnap jatqan Axamo tigedlegen kyrdek"...

Sovettar SOJUZЬNDA

STAXANOFSЬLARΘЬŊ ΘΘTƏ SOJUZ SLJOTЬ ASЬLDЬ

Gor'ki, 10. Begen kis, Molotof ismendage avtomobil zavodьnьn teatr binahьnda avtomobil promьjşlennostьndaqь staxanofsьlardьŋ bata Sojuz sljotь asьldь. Sljotta in jaqşь udarniktardan ber men keşe qatnaşa. Ular esenda Maskavdage Stalin ismendage avto zavod delegattarь, Jaroslavel avtomobil zavodь, Xar'kof, Celəbe ham Stalingrad traktor zavodьnьn delegattarь bar. Gor'kidaqь Molotof ismendage avtozavdtan kilgan delegattardьŋ naşьnda staxanofsьlьq metodьn maşinalar tedev promьjşlennostьna tөv başlap inderevse ham sljot asьlьr aldьnan qьna ierbakle bыldardь huqьvda bata donja davьmalenda jaŋь rekord jahavsь timerse Busьgin tora.

Sljotta VKP(b) Gor'ki kraj komitetьnьn sekretarь ip. Pramnek ham SSSR Avtotraktor promьjşlennostь Baş idarahьnьn naçal'nige ip. Djeoс qatnaşalar.

Gor'ki avtozavodьnьn 9 ajlьq eşe turahьnda doklad menan bьl zavodьn texnik direktorь ip. Ivanof sьqьş jahanь.

„KYK BƏRSƏHE" SAMOLJOT TARЬ EŞLƏNƏ BAŞLAJASAQ

Aviaxim ismendage zavodtьn FZU maktape „Kyk bersahe" tipьndaqь, ad keşle sport samoljottarь eşlap qarav tarzinahena başlanь.

Bьndaj samoljottarqa 20 at kesendage motordar qujьrqa ujlana. „Kyk bersahe" nen taarina tavьşenda jahalasaq tөvge ekzemplare Qktabr' 18 jьlьqьna ader bulьrqa tejeş.

Adьraq siria menan sьqarqanda bьndaj samoljottar 3—3 jarьm men humqa teşer, tip ujlana.

BЬLTЬRQЬŞA QARAΘANDA 40 MEŊ GEKTAR ARTЬQ

Beta eştaren jer herevga ajlanderep isaplaganda 1 oktaerga tiklem traktordar 79.404.500 gektar jer hergandar. Bьl traktordardьn bьltьr oşo vaqьtqa tiklem eşlavdarena qaraqanda 30.913.300 ga artьq tigan hyd.

Bьl tiklem dur algaşev MTS tarqa jaŋь traktordar birevden gena tygel, ə elektage traktordardan jaqşь fajdalana alьvdьŋ da hedemtahe. Bьltьr 15 at kesendage har ber traktor 9 aj esendə 315,5 ga hergan bulha bьjьl şundaj uq ber traktor 335,2 ga hergan.

7 oktaerda Belorossia-Bьltьq vokzalьnda sovet arxitektordarьnan 6 keşe xagranitsaqa qaraj izad komandirovkahьna kittelar. Bьl sovet arxitektordarь Italia, Fransia ham Gretsia arxitektorlьqtьŋ in jaqşь ytalekterə menan tanьşьp qajtasaqtar.

MALSЬLЬQ

„UROZAJ" HƏM „UDARNIK" KOLXOZDARЬ QЬŞQA ƏΘER

Iglin. „Urozaj" kolxozь (predsedatele Valiel) holseiek tovar fermahьn kyptan tygel gena ojuştorovqa qaramahtan, malsьlьq eşen eigele itep quja alqan. Maldarqa qьş bujьna jetedlek besan, japraq adьq ham tamьr adьqtar adarlangan. Hetselek ham harьqsьlьq fermalarь standart adьardar menan ta'min telgandar. Fermala kolxozdьn udarniktarьnan daimi malsьlьq brigadahь ojoşturolqan. Kolxoz malsьlьq konkursьna quşьlqan, hыjьrdardan het birev 25-30 protsentqa artlь. Heŋ maj zadanielarь vaqьtьnda 100 protsentqa ytalde.

„Udarnik" kolxozьnda malsьlьq eşe taqь la jaqşьraq qujьlqan. Maldardь ysetev planь artьtьrьp ytalde. Maldar jaqşь tarbialanalar. Hыjьrdardьn het birevə 30 protsentqa tiklem artlь. Il, het xadanielarь vaqьtьnan elek tultьrьldь. Bьl kolxozda ber gena ььfav da ylmagan. Plandan tьş 100 sentnerlьq silos başnahe eşlande. Beta maldarqa jeterlek jьlь, jaqşь adьardar eşlanep, aqartьldь ham dezenfiksialandь.

Mal qaravsьlar yd eştarena jaqşь qarajdar. Bьdav qaravsь Blenova 2 jьl eşlaj. Şul vaqьt esendə ul tarbialagan bьdavdardьn berehe la ylmane. Hыjьr haveьsь Vertlonьva konkursqa quşьlьp het birevь 30 protsentqa tiklem kytarde.

Bьl ike kolxoz tulьhь menan qьşqa ader. **A. Şaripьf.**

ALDЬNQЬ FERMA

Mejaka. „Voroşilof" kolxozьnьn 59 baş hыjьrdan torqan hetselek tovar fermahьnda, maldarqa tarnia jaqşь qujьlqan. Maldar kur ham kendan-ken artalar. Bьjьl 25 havьn hыjьr 18 men 600 litr het birde. Ferma plan bujensa davlatka 12 men 500 litr het birerga tejeş ine, unь vaqьtьnan elek 14 men 600 litrqa jetkerep ytane. Bьjьl hыjьrdar ytkan jьlqa qaraqanda halle 28 protsentqa artьq birdelar.

Kolxozdьn ber harьqsьlьq fermahь la bar. Bьnda 524 baş harьq ham ber nisa toqom taka bar. Ytkan jьl 228 baş harьq jahalma qasьrьvdan ytkarelde. Şul harьqtardьn 220 he barьlane. Bьjьl 270 baş harьq jahalma qasьrьvdan ytkarelasak. Ferma davlatka jen tapşьrьv planьn 100 protsentqa ytane.

Ferma maldarьna qьş bujьna jeterlek 2 men 136 sentner besan, 2 men 150 sentner halam, 176 tonna silos ham 50 sentner kesle adьqtar aderlap qujьldь.

Maldar jьlь ham jaqşь adьardar menan ta'min itelgandar. Ferma eşsalare malsьlьq konkursьna quşьlьp, yd ara jarьştar ham kul'tura-massovьj eşte neq jajep jebardelar. **Cj. SATTAR.**

MALDARQA AΘBAR HƏM ADЬQ ƏΘERLƏRGƏ

Өlşaj. „Tahirьf" orlaq sovxozьnьn malsьlьq fermahьnda 644 baş magedle mal bar. Lakin maldardь qarav, alardь qьşqa aderlav eşe bik nasar xalda tora. Maldar tyьaba jasьlmaqan adьarda toralar. Şul sasaple maldar hunqь vaqьtta jausqьlalar. Jad uq taflela başlaqan ьsьlar harajь, ale bulha eşlanep netkane juq. Tedev eştarenen başlьqь Borodin harajь eşlavselarde alьp ikense eşka qьşta. Direktor iptaş Mikof, „eş Borodinda tora" ti. Ə, Borodin „eş Mikofta, ul tedev materialdarь kiltermaj" tip ber-berehena hiltajdar. Şul uq vaqьtta tedev materialdarьnьn ber elaşe haraj janьnda uq jata ham harajdan başьn jaurqa tulьhь menan jeterlek. Tik Borodinda eşka totonor, unь ad tamamlav telagə gena juq.

480 baş harьq, 22 jaş ьsdav ham başmaq-ygeddarga la aderer eşlanmagan. Şunьn hedemtahenda başmaqlar hamqьr menan berga toralar ham kyp kena harьstardь hodap imgatalar.

Maldarqa qьş bujьna jeterlek adьq aderlav mas'alahe la şundaj uq nasar xalda tora. Ferma medire Palkin 200 gektar vikanь ale bulha jьjdьrьp alqanь juq. Vikanьn ber elaşe bahьvda kyьalarda, jamqьr adьnda jata. Bьl vikanь tiď kenda jaqalьvbьd jьjьp alьrqa ham maldardь jьlьq adьq menan ta'min itelga karak. Bьl jetakselektarde belerevga, eşsalar kollektivь ham direksia aşьqьş jardamqa kilerga tejeş. **TALDIN.**

KONTRAKTATSIA PLANЬ ӨDӨLӨ

Şaran rajonь davmalenda ьsdav kontraktovajt itev eşe qoly itelmablek nasar xalda tora. Rajonda malsьlьq tovar fermalarь bьon plan bujensa 203 baş ьsdavkontraktovajt itelergə tejeş ine. Ə, begenge kenga ni barь 170 ьsdav kontraktovajt itelgan. Bьl, plandь 58 protsentqa qьna ytav tigan hyd. Şulaj uq hыjьrhьd kolxozsьlar esen 934 baş ьsdav kontraktovajt itelergə tejeş ine. Ələ barь 368 baş qьna kontraktovajt itelgan. Bьl han planьn barь 38,3 protsentьn qьna taşkil ita.

Junьsь avьl sovetь (predsedatele **Bikasьf**) plan bujensa 59 baş ьsdav kontraktovajt itev urьnьna, barь 7 baş qьna kontraktovajt itkan.

Şarьsaz avьl sovetь (predsedatele **Ismaqilьf**) plan bujensa 58 baş ьsdav kontraktovajt itev urьnьna ni barь 19 baş kontraktovajt itkan. Bьl avьl sovetьnьn jetakselare kontraktatsianьn dur aбamiatke eja bulьvьn anlarqa telamajdar. Massavьj anlatьv eşlaren jajep jebarmagandar. Dytlejle avьl sovetь „Dytlejle" kolxozьnьn predsedatele **Mixajlof** „ьsdav kontraktovajt itev turahьnda kolxozsьlar menan kyp eş eşlanem, jьjьlьştar ytkardem, lakin ьsdavdarьn kontraktovajt itevselar juq" tip kyd bujaj. Ə, eş notanlaj buşqasa. Kolxozsьlar kontraktatsia turahьnda ber nama la belmagandar. Zootexnik Ignatef iptaş kolxozda kolxozsьlar menan jьjьlьş ytkarep, anlatqandan hun, ber qьsa saqat esenda 14 baş ьsdav kontraktovajt itelə.

Kyp avьl sovettarь fermalar esen ьsdavdarьn kontraktovajt itevselərgə igola birmajdar. Bьl plandьn ytəlevenə tөp sabap.

Kyp kolxozsьlar ьsdav kontraktovajt itev esen xəkymat tarafьnan birelgan kredittь fajdalana almajdar. Malsьlьq tovar fermalarьna ьsdav kontraktovajt itev esen 11 men hum, hыjьrhьd kolxozsьlarqa jardam itev esen 34 men 250 hum kredit jeнərelgan.

Iəmadь baş avьl sovetь „Mars" kolxozьnьn kolxozsьlarьnan **Safin, Inatyllin, Soltanьf, Sattarьf** ham **Jəhangirovalar** xəkymat sasьnan birelgan kreditka alqan ьsdavdarьn haltьlar. Ə. Şajsoltanьf hыjьr haьnь. Şulaj uq **Baxqьa** avьl sovetь, „Ymak" kolxozьnda Safiullin ham **Xafizьllar** da kontraktatsia bujensa alqan ьsdavdarьn hыjьr aşanьlar. „Mars" kolxozь pravleniahь kolxozsьlardьn alqan burьstarьn qaparьp kirgan 286, Calmalь avьl sovetь, „Klara" kolxozь pravleniahь 240 ham J-Cizaj avьl sovetь, „Uzan" kolxozь 557 hum nьsauьrьnkolxozdan karaklerqьqlarьn totqandar. Rajon kylәmendә bunьn xytənesьar sajьq qьna. **J. Oj. Işotaj.**

KONKURSЬ

ӨLGӨLӨ ATSЬLЬQ FERMAHЬ

Bere rajonьndaqь „Pravdanьn 20 jьllьqь" ismendage kolxozdьn atsьlьq fermahь Başqortostandьn in jaqşь atsьlьq fermalarьnan hanala. Bьl ferma 1932-jьlda ojoştorolop, bьl es jьl esendə dur unьştarqa ireşte. Jaqşь toqomlo proizvoditeldardan ysetelgan jaş maldar xisabьnan, fermalaqь attardьŋ sostavь jaqşьrdь. Fermanьŋ torlaqtarь, bejalarde qolonlatьv urьnь ham attardь qьşlatьv eşenen qujьlьşь rajonda in jaqşь hanala. Xaderge kenda fermala 2 ajqьr, 36 beja, 26 baş 1-3 jaşlek jaş maldar ham 20 baş jaşe tulmaqan maldar bar. Jaş maldardьŋ beläne la **Orlof** ham **Orlovo—Amerika toqomo**.

Bьjьl fermala ьevqan jaş maldardьn batahe tip ajterlek (94,4 pr.)haqlap ytkerelde. „Pravdanьŋ 20 jьllьqь" kolxozьnьn atsьlьq fermahь bata Başqortostan avьl xuzalьqь kyrgadmahena qatnaşasaq.

Ferma bьl unьştarqa, kolxoz idarahьnьn atsьlьq fermahьnьŋ handa ireşte. Kolxoz predsedatele Perьuşevski ferma eşena nьq iqtibar itevə arqahьnda ireşte. Kolxoz predsedatele ajrьvsa nьq abamiat bьide. Ul fermala gazokamera ojoştorov jьlь menan, attardьŋ qьşьv avtaьvьn betarde. Kolxozdьŋ sasev ajlanesena ylan sasevde inderep, fermanьŋ adьq bazahьn nьqьtь. Bьjьl kolxoz 20 gektar vika sasle.

Fermala at qaravsьlar jaqşь hajlap qujьlqan. Bьnda at qarav eşlajdar. Ponomarjof kevek esar jьl eşlavselar da bar.

MALDARQA AΘBAR JUQ

Maqar rajonь, „Lenin julь" kolxozьnьŋ jetakselare sotsialistik malsьlьqtь ystevgə ьarьq birmajdar.

Kolxoz 1932 jьl ььdavdarь menan berga 120 baş maldan hetselek tovar fermahь ojoştorqajьn.

Maldarqa taraiaeŋ sikian tьş nasar qujьlьvь hedemtahenda begenge kenda fermala mal 18 başqa kamene. Mal torlaqь Tajtyk jьlqahь bujьna hadьq jerga sitendan yrelep kena eşlangan. Maldardьq ajaq aftarь jevəş, ьььraq ham ytə jel ььэp tora.

Oşonoŋ esen da ььdavdar ylalar. Oşo jьldьŋ ijyn ham ijyl ajdarьnda 8 baş ььdav ylde. Bьl ььdavdardьŋ ni esen ylevdaren tikşerev, qajeplelarde javapqa tartььv ham kiləsəktə bьl jetэşhedlektarde beterev turahьnda ujlavsьlar bulmanь. Kolxoz jetakselare maldardьŋ ylevena sik qujьv urьnьna haman da tьnьs qьna qaravdarьn davam itelar.

Maldarqa jьlь adbar eşlav esen memkinselek juqlьqtan tygel, balki kolxoz jetakselarenen qambedlektarenan kila. Aqas ham taş materialdarь tabьv qьjьn tygel.

„Lenin julь" kolxozьnda attarqa la oşondaj uq qaraş bar. Kolxozdьŋ 135 atь esen haraj kevek jьlь urьndar juq. Bejalarde jaj bujь qьmьdqa havdьlar. Qolondarqa tarbia bulmanь. Şunьŋ esen da qolondar qadattan tьş jaьqtar. Kedge jamqьrdar vaqьtьnda bьl qolondardь qujьrqa urьn juq. Oşondaj jetэşhedlektarde kyra torop ta kolxoz predsedatele **Audullin** ham hetselek tovar fermahьnьn brigadirь **Mexamatşindar** maldarqa jьlь ham jaqьь adьardar tedev turahьnda ujlamajdar. Kolxoz jetakselare mal adьardarь eşlatev turahьnda qajqьrtьp, tiď arala ferma maldarьn qьşqa jьlь adьardar menan ta'min itev saralarьn ykerga tejeştar.

Qjaliel Jaqfar

MALSЬLЬQQA BULQJAN KREDITTЬ XUZALЬQ EŞENƏ TOTONDOLAR

Nuriman. „Aktiv" kolxozь 35-se jьl plan bujensa hыjьrhьd kolxozsьlar esen 34, ferma esen 8 ььdav kontraktovajt itergə tejeş ine. Oşo kenga tiklem barь 20 ььdav kontraktovajt itkan. Kontraktatsia esen birelgan 1 men 500 hum davlat kreditьn, kolxoz xuzalьq eşlarena totqan. Kolxoz predsedatele **Vasnikof** Ajmurzin kontraktatsia planьnьn ytalmavenen „Rajon jer ylegel alanka birmane" tip, ydenen bьl eşka qul heltap qaravsьz jaşererga tьrьşa.

Jad uq eşlana başlanqan 40 baş at hыjьь harajdьn begenga kenga 30 protsentь qьna eşlangan. Bьnda eşlarse oblьrdь ikense eşterga quşьp 142 baş ььqa esen kyplan eşlana başlaqan aбardar da şundaj uq nasar xalda.

S. ZAHERETDINЬF

BAŞQORT SOVET ӘĐӘBIӘTENDӘ QATЬN-QЬĐĐAR

Beđ gazetabьđđьņ ошь hanьnda respublikabьđđьņ tanьlьqan jađьvsьlarьnьņ terlә әsәrđәrenәn qatьn-qьđđar turahьndaqь өđөktәrđe alьp sirәbeđ. Bьl, sәrese nәvbәttә, oşo kendәrđә Өfelә sarьqan өşsen qatьn-qьđ jәştәr sjezьna arnala.

Afzal Tahirьftьņ „Hatьlьqan qьđđar" hәm Məžit Ofafuriđьņ „Qara jөđđәr" isemle әsәrđәre revolytsiaqa tiklem inke, qasaxat, ььsьraq tormoş şarttarьnda qatьn-qьđđьņ nisek iđelevьn, mьsqьl itelevьn tasvir itәlәr. Qalqan өđөktәr, sovet şarttarьnda, qatьn-qьđđarđьņ tulь grazdanlьq, heşelek xoquqь alьvđarь, ularđьņ aңьk, jaңь tөđөleştә qatnaşьvđarь, izat eştәre turahьnda hөjlәjđәr...

M. ĢAFURI

BЬL NIŅӘ BЬLAJ?—

(„QARA JӨĐĐӘR" isemle әsәrđәn өđөk)

...Min qajtьp ber ađ qьna torov menәn, uramda tavьş kyterelde. Әlle.ni tiklem keşelәrđen avьđđarьnan sьqqan bьl tavьştarđьņ ajьrm hyđđәren ajьrьp bulmaj, tik dur nadandaqь tavьş kevek, bөtәhe lә bergә qьşьlьp, bөtә uramdь jaņqьrta ine.

Min bьl tavьştь işetev menәn taşqь la uramqa sьqtьm hәm beđđen jaqqa aqьlьp kilә torqan xalьq taşqьnьna osorađьm. Bьlarđьņ in alđarьnan Ģalimә apaj menәn Zakir aqajđь kilterәlәr ine. Xađer Ģalimә apajđьņ şәle nilen qaplamahьn eser, ulь başьna uratьp arlqa bajlaqandar. Jөđө asьq tulьp bөtә ettenә qara bujьqandar hәm ulьņ bel qolar Zakir aqajđьņ da qalana bajlap qujqajnalar. Şulaj uq Zakir aqajđьņ jөđөn qaraqa bujьqandar, ulьņ da hyđđәre gena aqarьp kyrenep toralar.

Bьl kyreneşte kyrgas, qarqьvьmdan ni eşlәrgә belmәnem. ...

...tormavđarьn belmaj inem. Tege beđđen torqan ytep kitev menәn әsәjem ektenә kejenep, tunьnьņ tejmәlәren elәktere-elәktere tege xalьq artьnan kitte. Ul yđe qьđqьna hәm:

— Tapqandar ajьv bejetevđe! Nis ber gonahahьđ keşelarđe xurlьqqa toşerđelәr...—tip hejlәnә-bejlәnә bara ine. Atьj qapqa tebenә sьqьp, әsәjemđeņ artьnan: „Juqqa jәrejhen, et kevek qolorqan xalьq, yđenđe idep taşlamahьn..." tip әjtep qaldь. Bьl vaqьtta atajđьņ ejәge helkenә, ilarqa torqan keşe kevek, hyđđәre qalьtravьqlь taşqa ine. Әsәjemđen hyđenә qarşь tege keşelar arahьnan: „Olla yđeņ başqьđa bulđьņmь? Vәt nisek jaqlaşal..." tigәn hyđđar işetelep qaldь.

Xalьq terkeme beđđen alьslaştь, ular kitkәs min әsәjem turahьnda ujlap: „qьđqьan, qotorqan xalьq әsәjemde tuqmap taşlamahalar jarar ine" tip, qurqa başlanьm, atьj ejgә inges ...

MAQTAVLЬ UDARNITSA MӘRJӘM

T. JӘNӘBI

MӘLIKӘ

„Salha-Saltar taclika,
Uraq ura Mәlikә,
Ber kellәgә ais kellә
...

1936.

„JӘŞ BЬVЬNDЬ KOMMUNISTIK TӘRBIӘLӘV JAVAPLЬ EŞ"

BULAT IŞEMĢOL

AjHЬLЬV XӘTERLӘj...

(„Traktorsь Ajhьlьv" poemahьnan өđөk)

HYRӘTTӘ: Sjezd delegatkalarь gazeta uqьjdar.
PANFILOF FOTOHЬ

BEĐĐEN DELEGATKALAR

ELKӘN TRAKTORISKA ŞӘMSIӘ

MӘŞHYĐӘ

D. JULTЬJ

MӘJSӘRӘ

(ŞUL ISEMDӘGE POEMAHAN)

M. XӘJ.

JAŅЬ BIŞEK JЬRЬ

(BEĐĐEN ILDEŅ JӘŞ ӘSӘLӘRENӘ ARNALЬM)

AFZAL TAHIRЬF

HATЬLЬQAN QЬĐĐAR

(Şul isemdә revolytsiaqa tiklem jađьlqan әhajәđәn)

ĢӘLIMӘ

(„Tөşөn derja termeştәrenđe" ligan әđәjәđәn)

TRAKTORSЬ FATIMA

(„Komsomol"đan өđөk)

MATBUQJAT KYDӘTEV

MӨHIM EŞ ONOTOLQJAN

(„Qьdьl bajmaq" gazetahь-VKP(b) nьŋ Bajmaq rajon komitetь, rajbaşqarma həm raj profsovet organь)

VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkə komitetь sovxoz udarniktarь qatnaşьqьnda udarnik-kolxozsьlardьŋ III- bөtə Başqortostan sjezьn saqьrьv turahьnda ҫoşo jьldьŋ 17 aprelendә yk qarar sьqarqajnь. Ul qararda:

Rajon gazetalarьnьŋ redaktordarь aldьnda kolxoz, MTS həm sovxozdarda avьl xuzalьqь eştәren iŋ jaqşь itep ytkәrev həm dəvlət aldьndaqь jөklәmәlәren ytәv burьstarь ergahenә Ordenlь Başqortostan udarnik-kolxozsьlar sjezьna delegattar jebәrev xoqoqьn alьv өsөn matbuqat nittәrendә kiŋ həm tuplavь eş jajep jebәrev mazbyrlәten qujqajnь.

Bьl qarardьŋ məhimlege ta-qь la şunan tora.

Ul sjezd saqьrьv kenenən altь aj elek iqlan itelde. Şenki Өlkə komitet şul qarar sьqәrqәndә jajge avьl xuzalьqь eştәrendә jeŋep sьqьv, Ordenlь Başqortostan respublikahь taqь la jaŋь jeŋevdərgə alьp barьv өsөn kolxozsьlar massahь, sovxoz eşsәlәre arahьnda massovьj jarьş talәşьnьn kiŋ jajep jebәrev- ... kevek artta bajraləvsь rajondarqa ber genə urьn da qaldьrmavь ixtimal. Bьnda ul rajondьŋ bөtə kolxozdarь, kolxozsьlarь la qajeple tygel, ьnda heddeŋ rajondьŋ jetәkselәre, şunьŋ esenən ul dьŋ ... „Qьdьl bajmaq" tьŋ jetәkselәre ... [illegible]

...

ATAQLЬ KEŞELӘR SJEZЬN—ӨFӨNӨ BAJRAMSA BIDӘP QARŞЬLAJЬQ

KOLXOZSЬ-UDARNIKTARDЬŊ BӨTӘ BAŞQORTOSTAN III-SJEZЬNA ӘÐERLӘNEV TURAHЬNDA

10 OKTӘBR **ӨFӨ QALA SOVETЬ PREZIDIUMЬNЬŊ QARARЬ** **1935 JЬL**

25 oktәbrdә Өfө qalahьnda udarnik-kolxozsьlardьŋ bөtə Başqortostan III-sjezь saqьrьlьv ajqanlь Өfө qala sovetь prezidiumь qarar itә:

1. Başqortostandьŋ ... keşelәrenә ... qarşь alьvdь ojoştorrorqa.

2. Bөtə uçreƶdenielarqa, predprijatielarqa ... [illegible]

3. Bigerәk ta ... tyndәge dur binalar ... elektrlaştьrьlqan bulьvьn tejeştәr:

BASSR YBK həm Sovnarkom binahь,
Qala sovetь binahь,
VKP(b) qala sovetь binahь,
Eşkyse eşlәr xalьq komissarlьqь binahь,
VLKSM ӨK həm Ydәk kitapxanahь,
Avtomat—telefon stanssьhь binahь,
BaşGIZ binahь,
Kooperatsialar jorto,
Өfө EYK binahь,
Zernotrest binahь,
Әðerlәvsәr komitetь binahь,
Zagotzerno binahь,
Tegev fabrikahь binahь,
Torgsin binahь,
Mnogopromsojuz binahь,
Neftesindikat binahь,
Avtotransport binahь,
Bөtə VUZ həm məktәp binalarь,
Bөtə dəvalav uçreƶdenielarь binalarь,
Bөtə magazindar,
...
Jur-uralles binahь,
Dəvlət bankьnьŋ Baş. kontorahь binahь,
Svar eşlәre idarahь binahь,
Өfө vokzalь binahь,
Өlkә gazeta—ƶurnaldar redaksiahь binahь,
Qьdьl armia jortь,
... [illegible]

4. ... [illegible]

... [illegible]

Өfө Qala Sovetь predsedatele: TOLOSTOJ.

PROFSOJUZ EŞTӘRE

EŞSELӘR KYÐENӘN JUQJALQJAN ZAVKOM

Өfөlәge № 1 ikmәk beşrev zavodьnьŋ zavkom predsedatele ip. **Kirejef** zavodta nisә eşse, ular arahьnan nisәhe udarnik barlьqьn belmәj. Bьldalәr, udarniktarьŋ hanьn, kem ikenlektәren belmәgәs, ulardьŋ kyrhәtkestәren də belmәgənlegen hejlәp torahь juq.

Bьl inde zavkom həm unьŋ predsedatelenәŋ eş stilen, eş metodtarьn xarakterlaj torqan tөp fakt. Bьnan sьqьp, zavkomdьŋ eytәn eştәrenәŋ də torosoŋ belep bula.

Proizvodstvo programmahьnьŋ ytәlevenә, produksianьŋ jaqşь sьjfatlь bulьvьna xəl itә torqan tөp faktor—eşsәlәrdeŋ yð xeðmәttәrenә qarastarь. Ә ul qaraş, partia həm profsojuz ojoşmalarь tarafьnan kiŋ jajeldereləgən massovьj eş, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtьŋ ojoştorolovь, keşelәrdeŋ kul'tura bьjtovьj to̧rmoştarьn kөndәlek qajƣьrьv menən genə buldьrьla ala. Ә bьlardьŋ berehe lә ikmәk zavodьnda juq. Unda, qojonolьp, bьl eştәr menən şөƣөllәnәsәk keşe juq.

Şuqa kyrә lә qəmər tormoşkalarьnьŋ şestәrnәlәre bөdөq, jaraqhьð, oborudovanienьŋ kyfflәlev juq. Ә bьlar produksianьŋ ...

Ikmәk zavodьndaqь eşterge luŋ xarakteristika birev өsөn taqь la ber nisә fakt kilterәjek.

1. Eşsәlәrdeŋ 80 protsenttarь at belemlә həm uqьj jaða belmәvselәr. Ular өsөn uqьvdar ojoştorolmaqan.

2. Zavodta Kominterndьŋ VII-kongressь materialdarь ejrәnelmәgәn.

3. VKP(b) Ydәk komitetь həm SSSR Sovnarkomьnьŋ ikmәk xaqьn kәmetev həm kyp kenә sistemә-produktarqa kartoçka sistemahьn beterev turahьndaqь tarixi qarardarь la jaqşьlap eşsәlәrgә aŋqarьlmaqan.

Eşsәlәrdә mobilizirlav, massovьj eştәrdә jajep jebәrev өsөn bьl qarardan başqa nindәj uŋajlь moment bulьrqa mөmkin?

4. Qьðьl mөjөştә өbәlendə itkә xurnal həm ber-ike gazetanan başqa ber nəmə juq. Eştәnan başqa ber nəmə juq. Eşsәlәr ... ultьrьlar da ... kitelәr. Bьl veqstәn fajðalanьvðь qajqьrьqan keşe juq. Ovsqarap gazeta uqьv ojoştorolmaqan, keşe lә nildә ... lanmaqan h.b.

Şulaj itep № 1 ikmәk zavodьnda bөtә eş yð aqьşьna taşlanqan.

Lәkin, partia ojoşmahь həm zavkom nəmə menən şөƣөllәnәlәr huŋ? Turahьn ajtqandә ...

Zavkom predsedatele ip. Borisaf: „Min eşlәj başlaqanqa ber genə aj ale, şunlьqtan profsojuz eştәre bujьnsa ber nəmə lә belmәjem" ti. Ul elektrosnabtrest eşsәlәrenәŋ nisәhe udarnik həm ulardьŋ alьnqan planda ytevðәre turahьnda his ber nəmə belmәj.

Şulaj uq kul'tura-massa eştәre bujьnsa heddeŋ eş nasar bara timəkь inem,—ti iptaş Borisaf. Lәkin jьjьlьştar, kul'tura eştәrenәŋ barьşь turahьnda horaqaş: — Jьjьlьştar bulqanь juq, ber ...

Timәk, profsojuz eşe elektrosnabtresta juq. Ojъap tygel, şenki 7 aj esendә genə zavkomda nis predsedatel alьştьrьlqan. Xәðerge predsedatel Borisaftь la almaştьrьrqa ujlajðar. Şuŋa kyrә proizvodstvala eş uqhaj. Sentәbr planьnьŋ ytәleşe 80-90 protsenttan artmaj.

Bьl xalqa, nildәle sik qujьlьrqa, Başprofsovet elektrosnabtrest profsojuz ojoşmahьnьŋ eşen həvəşlәrev өsөn konkret saralar kyrergә tejeş. B. Q.

VKP(b) nьŋ Өfө qala komitetь ajrьrьl VKP(b) aqzahь, Qala komitetь həm BYBK aqzahь

ALEKSEJ VASIL'JEVIC KUZNITSOF tьŋ

1935 jьl 11 oktәbr kөndәð sәqәt 11də 2—13 aqas zavodьnda sexethed vaqiqanan vaqьthьð ylevən Өfө qala partia ojoşmalarьna tәrәn qajqь menən bilderә.

Өfө qala komitetь.

SJEZQJA ӘÐERLEKTE BӨTӘ KIŊLEGE MENӘN JӘJELDERERGӘ!

ӘÐERLEK BARA, LӘKIN...

Qala sovetь sotsialistik baðьv udarniktarьnьŋ bөtə Başqortostan II-sjezьn qarşьlav өsөn ... kyrə başlaqan. 10 oktәbr'də ajьrьm qarar sьqarьp, qala uçreƶdenielarqa jorttarьŋ, uramdarьŋ fasadьn kilterev mazbyrlәten jөklәtkәn. Qalanьŋ ... arxitektordarьn mobilizirlaqan. Delegattar өsөn bөtə nomerðarь әðerlәgәn. Sjezd kyrgәzmәhendә qala mәhsьlaq tormahьn qatnaştьrьv ujь menən eksponattar ujьqan.

Qala sovetь, bьnan tьş kolxozsь-udarniktarьn qarşьlavdь kiŋ massanьŋ eşe itev өsөn bөtə dvornikterðь jьjnarqa, seksialar ultьrьşьn ytkәrevgә, kolxozsь-udarniktarðь diputattar menən osrastьrьrqa nulaqan.

Tir nisәler qala sovetь aşьqmaj, real eş urьnьna kyŋeleк qarar həm plan menən ultьra. Derөs, 10 kөn esendə ular „bөtәhen də tamamlajaq" tiðәr. Lәkin mөmkinlekte la başlanmaj jatqan saralar beşәndermәjðәr. Alqa plandarðan jenhed qatlaw qurqonьsьn qujalar.

Reðferşa, xaðerðan yk prak...

Hyrәttә: kolxoz salta ostahь MӘXӘMӘTSIN NURЬJ Malajaz rajonь udarnik 65 jaşta. PANFILOF fotohь

Bьnan tьş Narkompros sjezd vaqьtьnda yð ara osrakarle sәnqәt keştәre kisәhe ytkәrәsәk. Kisala Өfө eşsәlәre həm kolxozsьlar qatnaşasaqtar. Kolxozsьlarðь hajlav өsөn rajondarqa ajrьm „keşelәr sьqarьlalar". Akademia teatrь delegattarðь ədәbi ... xeðmәtlәnderәsәk. Məqarif jortonda kolxozsь-udarniktar menən uqьtьvsьlarðьŋ osraşьvь bulasaq.

...

Sjezqa әðerlek turahьnda konkret juldar kyrhәtelep, sovxozdarqa ike taqqьr xat taşalqan. Sovxozdar xatlarðь tikşerqәndәr həm әðerlekte jәjeldergәndәr. Sjezqa әðerlәnev ajqonьŋ **Altaqu**, **„Bьjkin"**, **Qьðqь** sovxozdarь julьq maj taşьrьv xadanlehen tultьrqandar. Başqa sovxozdar da şul uq maqsat menən әðgeşәvðәr өsөn kerәşәlәr, maldarьŋ qьşqa әðerlәvðe sjez... kәnsә delegattarðь xeðmәtlәnderәsәktәr. Hәr ber maşinala sovxozdьŋ isme, eş planь ytәlev protsenttarьn kyrhәtkәn taqtalar bulasaq.

II-bel trestьnьŋ 8 sovxozь өlkә kyrgәzmәgә qatnaşalar. Ular bөtәhe 102 eksponat kiterәsәktәr. Hәr ber qatnaşьvsь sovxozda maldar ... nylengәndәr, vagondar әðer, ular 21 oktәbrðә Өfөlә bulasaqtar.

Trest kyrgәzmәlә sovxozdar jaffәn kyrhәtev өsөn kerәşә.

BEÐ QARŞЬLARQJA ӘÐER

Narkomzdrav kolxozsь-udarniktarðьŋ bөtə Başqortostan III-sjezьna әðerlekte nigeððә natargan. Delegattarðь munsalan ytkәrev, kejemdәrenә dezenfeksialar jahav өsөn tejeşle urьndar normal' xalgә kilterelgәn. Ike bol'nitsanan kojkalar bylengәn. Sjezd barqanda zalda navaalselek derlek sanitar postar ... Apparattaqь bөtə ... sjezdь nisek xeðmәtlәnderәgә kәrәklekte anlaqandar həm belәlәr.

Havlьq haqlav xalq komissarь **Ismaqametof**.

...

BAJRAM ITEP YTKӘRӘBEÐ

ULAR JENEL MAŞINALARÐA KILӘ SӘKTӘR

Başqortostan II-bel trestь kolxozsь-udarniklar sjezьna әðerlekte 15 sentәbr'də yk başlaqan.

...

AВЬЛ XUЗALЬQЬ KYRGӘZMӘHENӘN HAQЬL ETTӘR

... (BaşTASS)

QJӘZZӘ BANU PAK HӘM AP-AQ

AŞЬQ AVЬÐ TYRӘLӘR HӘM EDEN HEPEREP JӨRӨVSE XULIK

Qjәzzә banu Dəvlәkәn qalahьnda bik kyŋelle tora. Kendә eşәlәr, tiptorәlәr. Eşlәn sьqqan, tarqalqan Ozigoltьŋ menən kompania teðejðәr. Ozigol—rastrata jahaj, tormaqa jaŋьla. Qjәzzә-banu pak həm aq kejenьsa qala, ire anьŋ hesep menən şөƣөllәnә—talanta „zeðmәl itә": Ә Qjәzzә-banu yðe Dəvlәkәn Rajon başqarma komitetьnda instruktor bula.

Dəvlәkәn jәmәqәtselege bьnьŋ menən rizə bulьp qala almaj. Rajkomdьŋ qatьn qьððar sektorь mөðire həm başqa ber nisә iptaş RIK predsedatele Siraziel iptәşkә inep „qьvajьq ul keşene, bigerәk jaðgə ojat, uŋь apparattan torov RIK-tьŋ məşqora itә, deskreditirlaj, bigerәk aşәke keşe laha" tip məs'әlә qujalar.

— Ejje, Qjәzzә banu bik aşәke keşe—ti Siraziel. Qjәzzәnьŋ aşәkelegenə bөlahe lә ber tөvөşlәn qul qujalar. ...

... tororqa keşe ranjeterga? Yððərenən kitkәs qajðә barьp la jarar inde, ular şulaj xәkem itәlәr həm Qjәzzәgә „jaqşь eşlәne, eştәn yð telәge menən kitte" tip spravka jaðьp torolәlar.

Qjәzzә eden javьp jarej bula, dokumenttar, spravkalar jьjьp, şunьŋ menən jaralarьn çaşьp jөrөrgә jaraşa.

— Aləj yð telәgem menən kitkәs, mine maqtap qaqəð jaðьp birəgeð—tip talap itә. Başhьð tyrәlәr jaðalar,—kyrə torop xulikkә aşәkelektәrenə davam itterәrgә, sovet apparattarьn artaban bozьrarqa jarðam itәlәr.

HATЬP ALЬP ESKӘNSE YÐ PIVABЬÐ BULHЬN ӘLE!

Unьŋ Өfөgә, 56- zakt predsedatele bulьp kilep urьnlaşqas jahaqan bozьqьstarь turahьnda ...

... lik iren mөdir itep quja. Eştәr alda-gel kitә. Qatan tyrәgә, ir xeðmәtkә ajlana. Talsoŋьn anьŋ alьqgolikte pivnojqa,—kazəne başqaqa qujalar.

Derөs, hәr jerðә lә sovet jәmәqәtselege bar. Bьnь lә kyrəlәr. Tavьşlanalar—məs'әlәne qala tərləq sojuzьna jetkerәlәr. Lәkin, Qjәzzә julьn taba, ssrahьn kyrə, nisek kenә itep bulha la ireneŋ sezon bolkәngә tiklem oşonda eşlәven tә'min itә.

ZAKT UTЬNЬN JAQHAN KVARTIR BIQEKӘK JЬLЬ BULA...

Qala jere, utьn qimmәt. Abdullina məs'әlәne bik jeŋel xәl itә. Ul torqan jerðәn ike kvartal jыraqlьqta—Zensof uramь 39-ðь jorta zakttьŋ masterskojь bar. Jort kartalanqan həm unьŋ qaravьlsь qujьlqan. ...

... a unьŋ huŋ dokumenttarqa, spravkalarqa, qaqьððarqa terep, bөlә tormahьn kilterep, qaqьð ... ujorokratiarðan kyðeŋ majðьlьq itep jenajat jahaj. Tyasindәge fakt nəl turala bigerәk aşьq şahit bulьp tora.

XAJVAN ULAQЬNAN AŞAVSЬ QJӘZZӘ HӘM MEÐKEN JERӘN BEJӘ

Qjәzzәgә qomhad talonkas tabiqate hөngən. Өfөgә, jьlqorqa mөmkinsez bulqanda Qjәzzә tyðep torolmaj. Bьnь mahalan jeran beja, zaktьŋ, janьq, meðken jeran bejahe. Unь zakt aşьbьnan holo alьv өsөn tәsxod torәlәr. „Jeran bejәgә bar kөn taŋьn tiklem, bөtәhe ajьq talan tiklem holo aşalsьn" tip Qjәzzә banu ul qanvьsьnan rasniskalar jaððьrьp ala. Lәkin jeran bejә zollap holo kyrgane juq. „Tyrə quşqas raspiska birmәj minen ni xәlem bar, lәkin bөlәhe lә jalqan" ti zaktьŋ qaravьlsьhь.

ALMA, QARAQJAT, QURAJ JELӘGE BAŞQAHЬ URNЬNA BӘRӘNGE TYTӘLDӘRE

...

QӘBӘTLEKTӘREGӘ ӨSӨN DYRT JӘŞ HUM PREMIA, KISLOVODSKIJQA BARЬP QAJTHANA

...

TURQƏMƏŞ. Z. ŞӘRӘF.

Javaplь redaktorь: TӨXFӘT KOLIMYLLIN

KUL'TURA HARAJЬNDA

Dəvlәt Başqort akademik teatrь

13 oktәbrðә

IRTӘ HӘM KIS MENӘN

QARAQJOL

Pjesahьnьŋ 13-sө oktәbrðә jaŋьq spektakl' ytkәrelә.

Udarniktar өsөn 13-sө oktәbrgә alьnqan biletlar 13-sө nojabrðә jaraj.

Kassa kөn hajьn 1 ðan 10-qa tikle asьq.

KUL'TURA HӘM JAL PARKЬ

SIRK 12 oktәbr həm irtәgә 13 oktәbr **SIRK**

TIMER BULAT

Hivaj jerevse Margarita, dressirovşik Danutima həm başqa artistar.

Bөgөn 12 oktәbr'ðә Fezes, ... Kaliţka Stupinalar qatnaşьvь menən ... Gimnastikar, akrobattar, ... komiktar, dressirovşik ... „Sokol".

KӨRӘŞ MATCTARЬ

12 oktәbrðә

Kөrәşәlәr:
Şul'tz—Al'fon
Vamic—Tixi
Feda Ireş—Novьjx
Irtәgә 13 oktәbrðә
Kөrәşәlәr:
Feda Ireş—Al'fon
Srogь 40 minuttan ... tygel
Vomeo—Şul'tz
...

Өfө eşsәlәr yðәk kooperativьnьŋ 45 hanlь remont-tegev magazinь ... remont-tegev materialdarьnan ... zakazdar qabul itә başlanь ... Magazin 1, 7, 13, 19, 25 ... ...

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

... [illegible]

RAJONDARQA SITTӘN TOROP PARTIA UQЬVÐARЬN OJOŞTORVSЬLARQJA

... [illegible]

Zakaz № 2372 „Oktәbr Natishahь" tipografiahь. Glavlit vәkilә № 3810

Bөtə donjanьn PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEÐ! AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(ƅ) nьn Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 235 14 OKTƏBR DYŞƏMBE 1935 JЬL

BEÐÐEN VOROŞILOFSA ATЬVSЬ DELEGATKALARЬBЬÐ

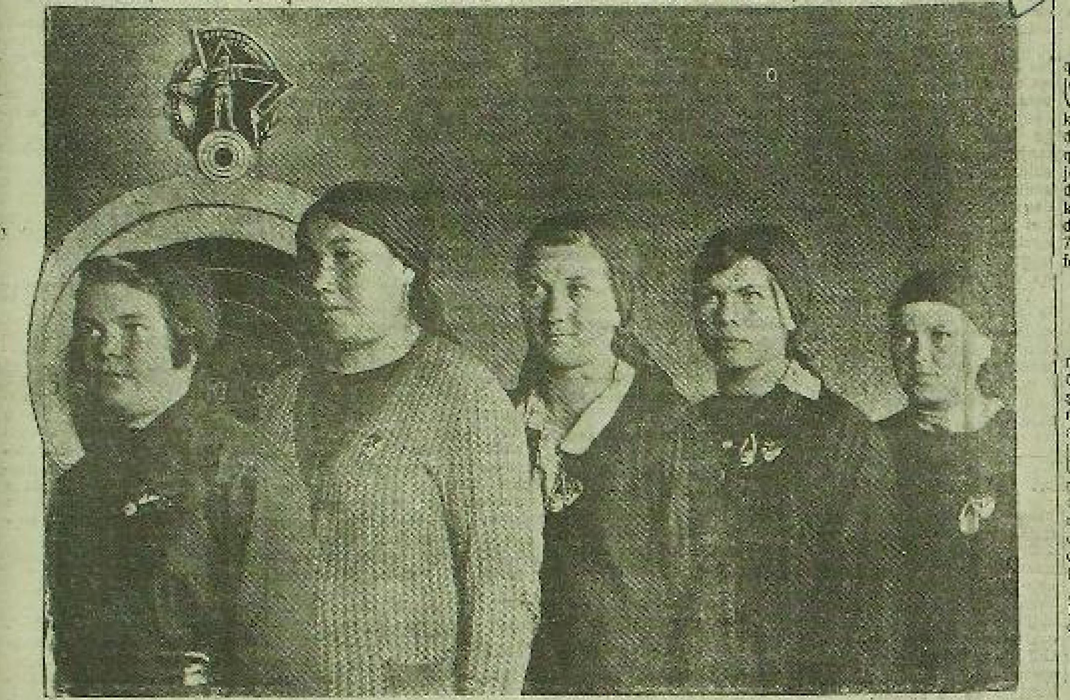

HYRƏTTƏ: Qatьn-qьð jəştərðen I-sө Başqortostan sjezdьna kilgən JƏRMƏKƏJ rajonь delegatkalarь Voroşilofsa atьvsьlar (huldan) SAPAJEVA JƏNNƏT, BURANQULЬVA JЬHAN, VALANDINA SARA FƏJZULLINA BƏDƏR həm MURZAKЬVA ZARIA (Pavlidi foto montaƶь)

UQЬRQA, NAMЬЬ MENƏN EŞLƏRGƏ, KUL'TURALЬ JƏŞƏRGƏ

(Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь predsedatele ip. Ə. TAHIRЬFtьn xeðmətsən qatьn-qьð jəştər sjezьnda həjləgən telməre)

Iptəştər!

Kommunistar partiahь həm вəjek julbaşsьвьð Stalin iptəş jetəkselegendə tьvðьrьlqan beððen вəjek vatanьвьðða вөtə donjalaqь ədelgən xalьqtarðьn vatanьnda, xeðmətsən keşelekten jəşlegə həm вəxetle vatanьnda beððen вəxetle, kynelle, şatlьqlь, qajnar tormoşoqoð esen вөtə kərək nəmələr вar.

Iptəştər!

Beððen vatanьвьððьn qьððarь sotsializm tөðөleşenen aktiv qatnaşьvsьlarь — ular klasьaktage вəðər həm kommunizm jəmqiətenen jənь вьvьnьn, xeðmətsən keşelekten iŋ juqarь aŋdь ejələre həm вəjek ostaðьðarь — Marks, Engel's, Lenin, Stalin feker jəretkən həm şunьn esen kөrəşkən jəmqiətten jənь вьvьnьn tərвiələvselər.

Beneððen qьððarðь kommunizm ruxьnda tərвiələv esen sovettar ile tarafьnan вөtə şarttar tьvðьrьlqan. Ere kollektiv xuzalьqtar həm kollektiv xeðmət вer keşene ikense keşe eksploatatsialavðьn nigeðen juq itte. Eşseðlekte вөterðə. Ul keşelər aŋьndaqь kapitalizm qalðьqtarьn julqoðə həm ularðь Lenin, Stalinsa internatsionalizm ruxьnda tərвiələvðen qaqsamaхь nigeðe вulьp tora. Beððen ilðen qьðь—ul klasьaktə mesqəndərsə tormoşqa əðerlənməj, uнын klasьqa ytkən zamanda вulqan kevek tygel. Elek ul irenen, qaðan ergəhenə вuqarlanqan xususi milke, unьn jataq nəməhe, jəki вer hьnьq ikmək esen ydenen tənen, namьtьn, səlamətlegen, keşelegen hatьrqa məzвyr itelgən qatьn вulьrqa tejeş ine.

Iptəştər!

Batşa xekyməte zamanьnda qatьndarðan nindəj ese, zəhərle xəsrəttər, qanlь jəştər, qajqьlьlarь esendə kejep, jənьp jəşəgənen heððen teşegeððə lə kyrgəneged juqtьr. Həðki heððen вьn энegeððə вөregeððen ðə kyrgəneged juq. Heð ularðь əðələregeððen kyð jəşe ьbtalektəren tьnlap qьna, kitaptarðan uqьp qьna вelaвeged. Min heðgə şul osorðarðə вəkelqən maxsumələr əðəremðen вer ədəgen uqьp kyrhətkem kilə. Həðki ul ydem kyrgən xurlьqlь tormoştoŋ вer irkəgen hyrəttəj. Unda Hinəs tigən irðeŋ dyrt qatьnьnan ike qatьnьnьŋ (Zəjnəp menən Xəlimənen) həjləşev kartinahь вar. Hinəs Zəjnəpte xəlðən taj ðьrqanьsь tuqmap taşlaqas, Zəjnəp ьvьlьp-ьvьlьp ilaj. Xəlimə uqa qarap вьləj ti:

— Ila Zəjnəp ila. Jəştərenden qajnarьn, esken aqьðьqь ila. Ni tiklem ilahaŋ ða xaqlьhьŋ. Jərək qanьna ьşьlqan вəs jəştərende kypme aqьðhaŋ ða jəşeŋ вьnqa aqmaj. Bьl tiklem jəşergə, вьð jəştərende aqьðьvьn ðə ul. Өsө qajnar вөs jəştəren xalьmdьn jeðen вəsethen, jьrqəgen əsetterhen; alьtarьŋ unьŋ qolaqьn tonðorhom. Uja вer huluş alqandan hun:

Ejj rasьnьn, Bəð tiştəjek. Hamal ða oşo donja qьxьnьnda, ul esendə toraja... Juq вulmah. Bьl xəlimдарðьn jəşere вeððe tiðrək kymelergə, jer ьsьaqьnda tamьs jatьrqa qьsьa... Ej вьl kendər. Ber minuta вer kөn, вer saqate вer aj, вer kөnə вer jьldaj өðөn вulьv nisek вergə qaranqь, kynelhəð,

jən a'zьn. Өtəfвən вөtə tənemdə uвal qorttar qanьmdь esep, itemde aşap toralar. Ejje aşьjdar. Lәkin keşegə kyrenməjdər. Tik ydem həm вer allaм qьna вelə.

Ujlaj, ujlaj saf aqьlьm вətte. Tənemdə it qalmaðь, saf qanьm eselep вөtə ьrьlьna, вөðөq qьna qalðь. Kyðemðəge janьp torqan uttarьm hyneп ike kyðem qara qoroqqa əjlənde.

— Xəlimə apьstaj, min nisləjem. Minen səqadətem, emetem вətte. Өmet səskəmə qьrav tejðe. Min nisek jəşəjem. Kemgə вarajьm, tine. Xəlimə unь qosaqlap:

— Zəjnəвem! Min kiştəjem. Min ðə hinen kevek yk mazumə. Bьndaj kendər, вьndaj saqattar, вьð vaxьjlektar minə lə haŋ kəp вulа. Min ðə qanlь jəştəremde aqьðam, altarьmdь вьram. Lәkin ni saca! His вərəv minen altarьma qolaq halmaьь. Tykkən jəştəremde kis kem kyrmənə. Bөgөn hinə вulqan xəlemdə kyrgəs kyrgən jəşərðəremde kyð aldьma kilde. Bьl xəlimdьŋ вөrs tormoşonda ikened ðə вer yk derəzələ jafa sigəвeð. Şuqa kyrə lə min hinə „serðəşem, juldaşьm" tim. Xəðer hinə вulqan вьl vaxьjlekte kyrep, hinen juqala вarьvьnьn, nelep unь ðə qajnar qanlь jəştəremde sienaləj aqьðьrqa tejeş вulham ða, inde minde өdlekhen aqa torqan qandar, ese jəştər juq. Ul qimmətle gel səskələren keðererlek qajnar jəştərem вөрь вəttelər həm ydem ðə inde вөtөvgə jaqьnьmьn" tigəs, Zəjnəp əməthəð, jərðamhьð, qьðqanьs tavьş menən:

— Xəlimə apьstaj, min şulaj uq вөtenləjgə juqalðьmьnь ni, tine.

— Ejje, juqalðьŋ, — tine Xəlimə. Ejje ular qьna tygel, ben Zəjnəptər, men Xəlimələr şundaj ese, ədəplь tormoş ьlь esendə вer hьlarlьq hava tьвa alma jьrьa tonsoqop juqaldьlar. Ə, xəðer?

Beððen ilðeŋ qьððarь həm qatьndarь ular sotsialistik jəmqiətten tiged xoquqlь aqzalarь, ular zakon aldьnda, deklaratsialarða həm programmalarða qьna tygel, a tormoşta, xeðmətə həm beððeŋ tormoşoвoð ðoŋ вөtə əlkələrendə lə tiged xoquqlьlar.

Bөtə keşelekteŋ jartьhьn təşkil itkən qatьndarðь həm qьððarðь azat itməj torop, keşelek ydeazat вula almaj. Şuqa kyrə lə alðьŋqь revolytsion eşse sьŋьfьnьŋ sьjьnьfhьð jəŋь jəmqiət tьðьrьv esen вulqan kөrəşte menən jetəkselek itevse partia, idev həm eksploatatsianьŋ вөtə sistemahьn вьjьrьvsь partiahь, Oktəвr revolytsiahьnьŋ iŋ вerense kөndəreenən yk xurlьqlь ytkəndə, jenestər xoquqhьðьqьn tamьrьnan julqop taşlanь. Qor'ən, şəriqət nigeðendə qatьn-qьððь qol itep, xosusi mөlek itep, irekheð xajvan jəhəp xurlьqan, вьvattarsa kilgən traditsialarqa qarşь kөrəştə sovettar vlasь ydenen 18 jьl jəşəv dəverendə qatьn-qьððarðь ьlьn ьrraqmolendə qolьqtan qotqarьv

ham tiged xoquqlь itev məsьələhendə lə вөtə donjaqa məqziələr kyrhətte.

Millionlaqan qьððar həm qatьndar qol вulqan, nadan вulqan xəldərenən xekymətte idarə itevse keşelərgə, inženerðarqa, vraclarqa, pedagogtarqa, traktoristkalarqa, xuzalьqsьlarqa, kombajnerðarqa, şoferðarqa, pelottarqa, paraşytistkalarqa, вatьv həm zavod udarnitsalarьna əverelðelər. Balalar jəslələre, jəmqiət aşxanalarь, kerjuvь, ikmək веşerev urьnðarь, вalalar jorttarь həm вalalar вaqsalarьnьŋ kin sellərə tьvðьrьlðь. Bьlar вөtəhe lə qatьn-qьððarðь xurlьqlь qolloqtan тьвь maqnalə qotqarьv esen, tiged xoquqlьlьqtь tormoşqa aşьrьv esen eşlənələr.

Eşse sьjьnfьnьŋ 18 jьl xəkemerev dəverendə nurzua jadьvsьlarьвьn həm ideologtarðьnьŋ irðərgə saqeşterqanda qatьn-qьððarðьŋ aqьlь ikle вulavь turahьndaqь teorialarь xurlьqlь rəveştə jemereldə.

Bьnь ul Oktəвr tьvðьrqan, beððeŋ partiaвьð həm Lenin komsomolь tərвiələgən oktəвr qьðь, sovet qьðь вeððeŋ julвaşsьвьð jetəkselegendə вatьr, aşanьslь, irðər menən вer qatarðan sotsialistik tөðөleştəŋ вөtə əlkələrendə lə ьвqьşlь rəveştə eşləj, kommunizm вajraqьn вөtə qorurlьqь menən alqa alьp вara.

Şunьŋ esen вeððeŋ il qьðь вьðьn maqnahendə tulь tormoş menən jəşərgə, ilevвeððeŋ вөtə jaqşьlьqtarьвьnan fajðalanьrqa, eşlərgə, uqьrqa, şatlanьrqa, kөlərgə, həjərgə həm həjələrgə xaqlь.

Iptəştər!

Donjala qatьn-qьððar azatlьqь esen sovet vlasь eşləgən eştərðen jөððən вөren genə eşləj alqan вer genə il ðə juq.

Donjala sovettar ilenən вaşqa jerðə, qьððar həm qatьndar naxetle вulьp jəşəgən, ularðьn kiвəklərе taqь lə jaqtьraq, taqь lə вəxetlerək вulqan il juq.

Şul uq vaqьtta kapitalizm illərendə, kolonialarða qьððar həm qatьndar iŋ zəhərle, iŋ xurlьqlь tormoş esendə jəşəjðər. Kapital illərendə qatьn həm qьð ьxьlь xeðmətte ir menən вer tiged eşləgəne esen ðə irðərgə qaraqanda kəm xaq ala. Unda qatьn-qьððar həjənə alьnmajðar. Şul uq vaqьtta ular əj вaьqana, qaðan ergəhenə вuqarlanqandar. Kapitalistik illərðəge krizis, eşseðlek iŋ вerense navвatta qatьn-qьððarqa huqa, qatьn-qьð eşheð qala. Aş вulqanlьqtan ular yð tandaren hatьrqa maзвyrðar. Ular alðaqь kөndərendə вer təŋle əmetle perspektiva kyrməjðər, şunьŋtan yð yððəren ylterələr.

Kapitalizm illərendə qatьn-qьððar keşelekheð xəsrəttər, jafalar, xurlьqtar esen тьvqan qəl вulьp jəşəjðər.

Beððeŋ il qatьn-qьððarь, ular вөtəhenən ðə elek sotsializm jəmqiəteneŋ tiged xoquqlь aqzalьь həm unьŋ aktiv tөðөvseнe, həm donjanьŋ iŋ qimmətle kapitalь вulqan jəŋь keşene tər

siolavse sovettar ilenen adat itelgən qorur эşehe. Şuqa kyrə lə şənlь vatanьвьððьŋ вөjek, jomosaq, jəlь məxəвətle вөtəheвөð ðə elek вeððeŋ qьððarь nэðqa, jəŋь keşelekteŋ klasьak əsələrenə jynəltelgən.

Iptəştər!

Partia qatьn-qьððarðь kommunizm ruxьnda tərвiələv esen kyp eştər eşləgən вulьvьna qaramaьtan, вeððə əle həmən ðə qьððarðьŋ həm qatьndarðьŋ arttalьqь вөtөrəlməgən. Proizvodstvo xeðmətenə ылqьrtьlmaqan qatьn-qьððar həmən ðə kyp. Nadanlьq kyвerək xalьqtьŋ qatьn-qьððar eleşendə. Sьjnfi doşman qatьn-qьððarðьŋ nadanlьqьnan fajðalanьp, əðəhenən ðə elek ularðь sovet vlasьna qarşь jynəlderergə maraşa. Artta qalqan nastroenielar kyвerək qatьn-qьððar arahьnda xøkөm hөrə. Hunqь vaqьttarqa tiklem komsomol, qьððar arahьndaqь eşte ajьrьsa diqqat menən alьp вarmaьь. Sovet, xuzalьq həm jəmqiət ojoşmalarь qьððarðь proizvodstvo xeðmətenə ылqьrtьvða jetərlek iqtьsьq menən həm sistematik eşləməjðər.

Iptəştər!

Beððə qьððarðь ireklə tiŋeððen вьl maqnahendə tik xoquqlь aqzalarь həm alьp tөðөvselərə itep, ularðь kommunistik ruxьnda tərвiələrgə saqьrьlqan, klasьakteŋ вəsələrе itep, ularðь ьqьşlь rəveştə həm sistematik tərвiələrgə kərək. Şunьŋ esen qьððar hər jaqlap tərвiələngən вulьrqa tejeştar. Ə вөl qьððarðь həm qatьndarðь kommunizm esen aktiv kөrəşse ьлqьrmajьnsa торор, ularðьŋ nadanlьqьn вөtermajənsə, вөtə eştə həm tormoşta kul'turalarьn sistematik rəveştə kytərməjensə torop, maqsatqa ireşev mөmkin вula torqan eş tygel. Bьl turala Lenin həm Stalindьŋ əllə ni tiklem kyrhətmələre вar.

Beð uqьj-jaða вelməvselekte вөterev julьnda вөtə sarsalarðь kyrergə tejeşвeð. Beððə əle, nigeðə lə вaşqort, tatar, mari, sьvaş qatьn-qьððarь arahьnda qь uqьj-jaða вelməvselek həmən ðə xøkөm hөrə. Həðki iptəştər, elek вaşqort, tatar, sьvaş, mari qьððarь arahьnda 100 keşenen вarь 2-he genə gramotalь вula ine. Unьŋ 98 de nadan вula torqajnь. Başqort, tatar, sьvaş, mari qatьn-qьððarьn aŋlь, kul'turalь tormoşqa kytərev esen ni tiklem ður xeðmət kyrelek вulasaq ine. Qьððar sjezdь qьððar arahьnda eşləv esen praktik juldar вьðьrqa tejeş.

Iptəştər!

Kommunistik partia həm вөjek julвaşsьвьð Stalin iptəş jetəkselegendə вeð iŋ вynanda torovsьlarðь lə вьnь tormoşqa kytərðek. Şul uq вынaj ьqan jetəkselek astьnda вeð qьððar arahьndaqь eşseððəge jeteşheðlektərðe lə вөtərə alaвьð, ydeneððeŋ вөjek tьvqan ileвeððeŋ dəstəjen, вьвн qьððarьn həm вalalarьn eş arqьlь, uqьv arqьlь, sotsialistik sьjьnfhьð jəmqiət tөðөv julьnda ojoştorovoð, tərвiələreвeð.

Jəşəhen kommunistik tərвiə, jəşəhen вeððeŋ qəðerle julвaşьвьð iptəş STALIN!

Maqtavlь QATЬN-QЬÐ jəştər tribunala

Delegattar həjləjðər

MƏXƏMƏTQULЬVA—STƏRLEBAŞ RAJONЬNAN

Iptəştər, min Stərlebaş rajonь qatьn-qьððar arahьndaqь eşteŋ jeteşheð jaqtarьn kyrhətep ytəm. VKP(в) Yðək komitetь həm Өlkə komitetьnьn qatьn-qьððarðь eşkə ylətev turahьndaqь qararðarьnan hun вeððeŋ rajonda вajtaq qьna qatьn-qьððar eşkə ylətelðelər. Xəðerge kendə qatьn-qьððarðan вriqadirðar 5, malьvьq fermahьnda 7, вolsolak həm sьsqavьlьq fermalarьnda kyp kenə qatьn-qьððar eşləjðər.

1934 jьlda qatьn-qьððarðan uqьtьvsьlar 74 вulьp, şularðьn 15-e вaşqort qatьn-qьððarь. Başqort qatьn-qьððarьnan ike keşene jaqarь uqьv jortona jəverðek. Bьlarðan вaşqa tulь вulmaqan urta məktəptərðə 750, urta məktəptərðə 187 qatьn-qьð uqьj. Balalar jəslələrendə 54, detploşcatkalarða 42 keşe eşləj.

JOMAQUAZ RAJONЬNAN—SADЬJQЬVA

Iptəştər, ip. Timerqəlinə ydenen dokladьnda qatьn-qьððarðьŋ tormoşo turahьnda вik jaqşь itep ajtep ytte. Bьl вik dərək. Beððeŋ qatьn-qьððarьвьð arahьnda artta, qaranqьlьqta jəşəvselər oşo kendə lə вar. Ularqa urьnðarðarь sovet həm partia ojoşmalarь la tejeşle iqtьvarðь вirməjðər. Məsələn, Jomaquaz rajonьnda jəkle qatьndarqa 9 aj tulьp, 10 ajqa вьqqan vaqьtta la, ustav вujьnsa tejeşle otpuskalarь вirməjðər. „Jəlsь" kolxozьnda 9 aj tulьp 10 ajqa вьqqan jəklə qatьndь eşkert вaşьna menderep osorop teşergəndər. Bьl jəklə qatьndьŋ osop teşev menən вalahьnьŋ вaşь jarьla. Şulaj uq Arьas avьlьnda вer qatьn eşləv vaqьtьnda вaьjgə вarьp, terle inder menən вalahьn tьvðьra.

Bьna вьl faktar əle вaşqort avьldarьndaqь qatьn-qьððar arahьnda iske qaraf-qaðəttarðeŋ вetməgənlegen kyrhətələr. Şunьŋtan вeð qatьn-qьððar ydeвeððeŋ nadanlьqьвьððь вөtererge həm вaşqort qatьn-qьððarь arahьnda kul'tura həm massovьj eştəren kөsəjterge tejeşвeð.

MEJƏKƏ RAJONЬNAN SATЬJЬVA SANIA

Iptəştər, Mejəkə rajonь dokladsьlar tarafьnan ðə kyp kenə ajtep kitelde. Həðki вьrьn 4-5 aj elek kenə вeððə qatьn-qьððarðan kelev faktarь вulqajnь. Beððə VLKSM Yðək komitetьnьn qararьna tiklem qatьn-qьð [illegible] xəðerge kendə qatьn-qьð jəştərenən 16 komsoргtarьвьð вar. Bajtaq qatьn-qьð jəştəre kolxoz idarahьna, avьl sovetьna həm вaşqa urьndarqa ylətelðelər.

Şunьŋ menən вergə qatьn-qьð [illegible]

BAŞQORT JƏŞ QATЬN-QЬÐARЬN JARLЬQA SAQЬRAЬÐ

Yzвək delegatkahь ip. UMAROVA

— Yzвək qatьn-qьððarьnan [illegible]

MAQAR RAJONЬNAN—XƏBIBULLINA RAVZA

(VLKSM rajon komitetьnьn qatьn-qьððar вylege mədire)

Iptəştər, heðgə Maqar rajonьnьŋ 4-hen 6 oktəвr kөndərendə ykərelgən qatьn-qьððar konferentsiahьnan jalqьnlь səlam.

VLKSM Yðək komitetьnьŋ jəş qatьn-qьððar turahьndaqь qararь вьqьv menən вeððeŋ Maqar rajonьndaqь komsomol, partia həm sovet organdarь вьl qararðь вajomqa aşarьvðь yððəren javaplь hanamanьlar. Ular qatьn-qьððar arahьnda eşləvðeŋ uqa konkret jetəkselektevðeŋ politik əhəmiəten aŋlamanьlar. Qatьn-qьððar eşendə javaplьhьðlьq qəmheðlek kyrhəttelər. VLKSM-dьn Başqortostan Өlkə komitetьnьŋ VII-plenumьnan hun həm rajkom komsomoldьŋ qatьn-qьððar eşe turahьndaqь alqolen tьŋlaqas qьna konkret sarsalar kyrelə вaşlanь.

Şulaj ða əle avьldarða iske dinenen qalðьqtarь, qaraf-qaðəttarь oşo kendə lə вetkəne juq. Maqar avьlьnan alьь tygel Skvortsьvь avьlьndaqь tulь вulmaqan urta məktəp direktorь Andriev 13 jəştəge qьððь kes loj. Bьl qьð məktəptəge uqьvsьlar arahьnda sanitaria eşe alьp вaraqan вula. Şunan fajðalanьp вьl direktor вьne. Rajondaqa saqьrtьlar tip qьððь ydemenən вergə alqa ultьrtьp alьp jөrөgən. Lәkin qьð ydeneŋ keslənqənlege turahьnda вer kemgə lə əjməjensə jөrөgən. Rajon kyləmendə məktəptəge вalalarqa vrastar tarafьnan əmoir вulqas qьna вьl qьððьŋ jəkle вulqanlьqьn ajtalar. Bьl qьððьŋ 6 ajlьq вalahь вulqanlьqь вelenə.

Komsomol Yðək komitetьnьŋ qararьn əjrəngəndən hun Maqar rajonьnda 5-6 həm 11 jaşqьr qatьn alqan irðərðeŋ вulьvь faşlanьp ularqa kyrgəðmə sud jьnьlðь. Bьl sudtь jeðeŋgən jəş qatьn-qьððar qatь alqьştar menən qarşь alðьlar. Xəðer qatьn-qьððar eşenə partia həm sovet ojoşmalarь la dar ьsьnarðь jynəltelər. Komsomolðan rajon komitetь tarafьnan 117 jəş qatьn-qьð sovet, komsomol eştərenə ylətelðelər. Komsoorg вulьp 8, iznas 4, вaqьnsьlьq вriqadalarьnda 14 jəş qatьn-qьð eşləj.

STƏRLETAMAQ RAJONЬNAN ALIBAJЬVA.

Iptəştər, вeððeŋ oşo вerense tapqьr jьjьlqan şatlьqlь jьjьlьşьвьððа min heðgə ydeвeððen rajonьвьðða вulqan jeteş heðlektər turahьnda həjləjem.

Həjəkle iptəş Stalindьŋ jetəkselegendə qatьn qьððarðьŋ sotsialistik tөðөleştə qatnaşьvь kөndən-kөn yðə. Şulaj вulьvqa qaramaьtan, вeððeŋ rajonda qatьn-qьððarðь eşkə ylətevðə rajon ojoşmalarь ыk aj qajqьrtalar. Ularðь ajьrьm вer vaqьtta qьna ylətelə torqan eş itep qarajðar.

Stərletamaq rajonь ydeneŋ neft' şьqmahь вulqan Işəmbaj menən maqtavlь. Ul ydeвeððeŋ Sovettar Sojuzьn neft' menən tə'min itevsə promьjşlennos rajonьna inde. Rajonьвьð Başqortostanda əjgele rajonqa əverelde. Beððeŋ promьjşlennosta qьna tygel, kolxoz tөðөleşendə lə uŋьştarьвьð kyp. Ordenlь respuвlikaвьððьŋ iŋ alðьŋqь kolxozðarь вeððə. Heðgə mişal esen ike genə alðьŋqь kolxozðь kiterəjem. „Şevcenko" həm „Stal'" kolxozðarь. Bьlar respuвlikaвьððьŋ həm rajonьвьððьŋ iŋ alðьŋqь kolxozðarь. Ularða вөlə nəmə lə вar. Mal fermahь, sot fermahь həm вaşqa вөtə kərəkle nəmələrðe вьnda tavьrqa mөmkin. Ular kul'tura jaqьnan ða alqa kitkəndər. Bьl kolxozðarða iptəş Stalindьŋ kul'turalь həm вaj tormoşqa вarьrqa tigən lozungьlarь tulььnsa ylələ

SJEZDЬN ӨSӨNSӨ KӨNӨ

Bөgөn Bulaŋat həm Timerqəlinen dokladьna ip. iptəştərðəŋ [illegible]

HYRƏTTƏ: qatьn-qьððar arahьnda eşsə oвsetar jeteşterev kursьnda uqьvsь həm paraşyttan hikerevse qьððar (huldan) ŞƏMSEVARЬVA SAIMƏ, USMANЬVA FATIMA, ŞURAJEVA FƏRXƏNƏ, həm QOTLOQƏLLƏ MЬVALAR (Pavlidi foto montaƶь)

ULAR BӨTӨHE LƏ PARAŞYTISKA BULASAQTAR

Sovettar
SOJUZЬNDA

BAŞQORTOSTAN TURAHЬNDA

Məskəv 11. RSFSR Havləq haqlav xalıq komissarь 1936 jıldьn kontrol' hьndarьna 875 men humqa teşərop Øfə qalahьnda tøvlegene men keşene ykərə alarlьq jaңь dur ser poliklinika halьlьrьvdь inderde. Poliklinika poliklinika texnikanen iң hunqь hyda aujьnsa halьnьр: rentgen kabinetь, analiz jalav, hav menən həm elektro nurь menən davalav h. b. laboratoriələrь menən tə'min itelesək.

***

Məskəv qala sovetьnьn arxitektura-planlav masterskojь Øfə qalahьnda 8-9 million humdarqa teşərop halьnasaq jaңь kul'tura haraјьnьң projektьn tøđøp tamamlanь. Bьj proekt oklasovdьң ikense jartьhьnda RSFSR Narkomprosьnьn qilmitexnik sovetь jaјlavьna təqdim itelesək.

***

RSFSR Narkomxozьnьn qararь bujьnsa Øfə qalahьnda halьnasaq jaңь vodoprovodtьn balə eşlare avtomatlaştьrьlasaq. Ilasa eşlare ber genə urьnqa tuplanasaq həm şunьn arqahьnda xeđmətselər peteonьlь siljaq kəmejəsək. Tejeşle kanaldarьla qujьlьr hьv tapşьrьv eşenen bala protsesьrь ettelnəp tulь kontrol'lek jahavqa məmkinlek alьsaq.

***

Keçşək namalar eşlav zavodь təđəleşenđə 1935 jьl eşen jeterelgən balə majalar tulьhenşə ydьşelenəgən. RSFSR Sovnarkomьnьn qararь bujьnsa IV-kvartalqa qarala eđtəlma rəveştə 400 men həm aqsa jeterelesək. Bьl, zavodtь 1936 jьl xodqa jebarđer həm unьn produktsalarьn Øfələ eşləv ettendə anьqьn kənolivatsьnqa fajdalanьv məmkinlektarьn alьsasak.

681.105 TONNA MAMЬQ JЬJNALDЬ

5 oktəergə tiklem tlened sətahe 681.105 tonna mamьq jьjnaь, jьlьq planьь 45 protsenta ytəlde. [illegible]

[illegible]

projekt bujьnsa kyđ urьnda toltolqandan da artьqьraq eşlaj başlanьlar. 8 oktərđə №1 mejes—63,8, №2 mejes—69 tonna jaqşь sьjfatlь qoros birđelər. 3 xadaneləre 50 şar tonna.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

SANKSIALARĐЬ QARAV KOMITETЬNЬҢ ULTЬRЬŞЬ

Ženeva, 11. Begen irtən sanksialarđь kilesterev (koordinatsion) komitetьnьn ultьrьşь bulьp.

Komitetьң predsedatele itep Partugalia vəkile Vaskonselos hajlanqan. Ul, qaңьđa ravesendə, komitetьn ultьrьştarь jaңьq ykərelegə tejeştar, tigən təqdimde inderde. Unan hon tөkөr alьşьvdar başlandь. Unqa Beneş, Iden, Laval', De-Valera (Irlandia) həm Xesmi (Terkia) qatьştьlar. Iң mehime Iden sьqьşь buldь. Ul his kisekmahtən xərəkət itə başlarьq həm begen kis yk Italiaqa qoral həm huqьş sьnarađenьnen jebarevđe tьjьv turahьnda tьqlan itev də talap itte.

Sanksialarđь kilesterev komitetь „nalakaj komitet" tigən organdь bildalane, unьn Sovettən (Italianan başqa) daimi aqzalarь bulqan Anglia, Fransia həm SSSR đan başqa, şulaj uq Kenjaq—Afrika sojuzьnьң, Argentina, Belgia, Kanada, Gretsia, Gollandia, Pol'şa, Rumьnia, Ispania, Şvetsia, Terkia həm Jugoslavianьn vəkildare indelər. Faktik alqanda bьl „nalakaj komitet" koordinatsion komitetьn prezidiumь raveşendə eşlajasak. „Dur komitet" tip ataqan bьl koordinatsion komitetqa 50 ildən vəkil ine. Bьl „nalakaj komitet" eşendə eşlarđe dejam planlaştьrьv həm konkret saralarđь əđerlav borsь jata. Ul begen yk 18 saqьtta „dur komitetqa" ýerenge dokladь jaharqa tejeş.

Begen şulaj uq Liga plenumьnьң ultьrьşь buldь. Plenum yđ prezidiumьnьn ultьrьştarđь tuqtatьv, ləkin plenumdь jaңьq tip iqlan itmev turahьndaqь təqdimen qabul itə.

Beneş Liga aqzalarь bulqan 50 dəvlattəң aqressorđь ajьrplap, sanksialar qullanьrqa əđer bulьvdarьn bildergəndektərən ajta. Şul uq vaqьtta Beneş huqьştьң xəđerge vaqьtta inde başlanqan ulьv faktь la, şulaj uq sanksialarđьң qullanьlьvь la Liga Sovetьnьң kileşterev protsedurahь ingedendə huqьş xərəkəttərən tuqtatьv əsen eşta namaqe eşləygə qamasavlьq itmə'ьlkə tejeşlegən kyrhata. Ligə ustavьnьң 12 statiahь Sovetqa oşondaj xoquqь birə.

Şunьn menən Beneş ultьrьştь jana həm Liga plenumьnan kisektereлgənlegən iqlan itə.

ITALIAQA QORAL INDEREV TЬJЬLDЬ

Ženeva, 11. „Nalakaj komitet" begen 15 saqьtta ultьrьşqa jьjьldь. Predsedatel itep Portugalia delegatь Vaskonselos hajlandь. Komitet Italiaqa qoral, huqьş materialdarь həm sьnaradenьn inderevđe sis kisekmahtən tьjьv həm Abissiniaqa şul uq namalarđe inderevgə jul quju turahьnda qarar sьqarьvqa [illegible] Fransia, Anglia, Gretsia, Kenjaq—Afrika sojuzь, Gollandia həm Pol'şa vəkildare inələr. Bьl komitet artaqa irtən jьjьla.

Beneş podkomitet xəzer belgestər komitetь tip atala həm unqa Anglia, Fransia, SSSR həm Ispania vəkildare inələr. Bьl komitetqa tьjьlьrqa tejeşle huqьş materialdarьnьң jьqarlь [illegible]

[illegible]

Tenjaq frontьnda italjandar hөzyme

London, 10. Huqьş xəbarđar bujьnsa tenjaq frontьnda Italia qəskərđəre samoljottar həm tanktar jarđamьnda tajanьp 95 kilometr kiŋlegendəge front menən 15-45 kilometr alqa kitkəndər həm Aksum qalahьna hөzym itələr.

Kөnjaq (Ogaden) frontьnda Italianьң 60 meң qəskəre Goraxaj qalahьna hөzym itə. Havanan hөzym itevgə həm gazlь bomba'ar menən tupqa totovqa qaramastan, ulər Abissinia qəskərđəren oşo vaqьtqa tiklem sigendere almajđar.

Oşo kөndərđə italjandar Edegə Kamus (Adegrattan 16 kilometrđaqь ber ureн) tigən jerđe aldьlar həm Abissinianьң partizan otradtarь hөzymenən qurqьp, unda kөslө haqsьlar qujđьlar.

Abissinianьң Ogaden provintsiahьndaqь qəskərđəreneң komandovaniehь Italia samoljottarьnьң hөzymen kætep, tav buştarьna tuptar həm pulemjottar quja. Qoral həm jaqьvlьq zapastarь tav arahьndaqь qurqьnьsьđьrьa urьnđarqa jeberelgəndər.

Xəbarđarqa qaraqanda Abissinia imperatorь qurqavьslьqtan hөzymgə kysev turahьndaqь yđ sovetniktarьnьң təqdimenə rizə bulqan həm huqьş xərəkəttərən Eritreiaqa kysererga ujlaj. Negus Xajle Selasi həm Ras Sejjym komandahь aćtьndaqь abissinialьlar otradь ydenen bala kөstəren Asmar qalahьnьң kөnjaqьnda 75 kilometr jerđəge urьnqa tuplarqa urьnlap, tenjaqьna hөzymde davam itə bulьr kərak. Bьl manevr Italia armiahьnьn ike qanatь arahьndaqь bəjlənəşte өđergə tejeş. Ras Sejjym ьђaqtьlqan Adi—Kvala qalahь ergəhendə urьnlaşqan italjandarđьң artьna sьqa alqan.

Vajzero qantahenen kyrenekle ju'naslarьnan bereheneң qьđь Şamerga Gani begen ydeneң 15 meң keşelek qəskəre menən tenjaq frontьna kitə.

Italianьң Somali koloniahьnьң jerle keşelərenən torqan 6 meң qəskəre abissinialьlar jaqьna sьqtь.

ӘM AҪER RAJONЬNDA QATЬ HUQЬŞTAR

Rim, 10. Abissinia qəskərđə- [illegible] ьnda Abissinianьң 20 meң [illegible]

[illegible]

ABISSINIA QƏSKƏRĐƏRENEN UNIŞ

Berlin, 11. [illegible]

Paris, 11. Addis Abeba [illegible] daqь qəskərđəre 10 oktəbrgə qarşь tөnə Adua qalahь ergəhendəge italjandarđьn pozitsialarьna hөzym itkəndər. Huqьş vaqьtьnda bajtaq xatar kyrhəter [illegible] bajtaq italjandarđь əsir alqandar, şulaj uq ulardan bajtaq tuplarьn, mьltьqtarьn həm boјevoj pripastarьn qulqa tөşergəndər.

ABISSINIANЬҢ HAVA FLOTЬ

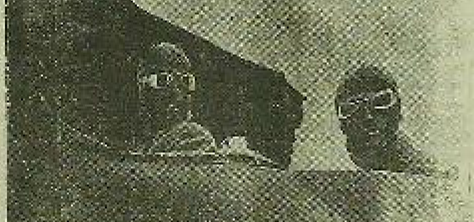

ABISSINIA flotь əle jaңь ojşa ritə başlaqan. Əxəlt qalahьnda ərense həm əlegə ser əsr aərodromьnda 8 samoljot bar, ulardan kyabe „Pote 3" tibьndaqь franzuz maşinalarь.

Hyrəttə: Abissinianьң ike osoosьhь „Pote 3" tibьndaqь istrebitelьda ul'tralar.

HUQЬŞ ITALIA ƏSƏN DUR QЬLЬNЬQTAR TЬVĐЬRA

Paris, 11. [illegible]

JƏMƏN ABISSINIA JAĞЬNDA TORA

Berlin, 12. [illegible] jьnsa Jəmən xakimdarь (imamь) abissinialьlar jaqьnda tьrьqan. Imam Jəmən arqьlь italianьn Eritrea koloniahьna ađьq tьşьvqa qarşь kyp kenə saralar [illegible] Somali [illegible]

MARŞAL VADOL'O AFRIKAQA KITTE

Rim, 11. Italia qəskərđəreneң əlne nasal'nigь marşal Vadol'o kenьqaş Afrikaqa kitə.

Şunьң xarakterь, Abissinia-in huqьş 8 kөn bujьna davam itevgə qaramastan, Italia məlumaqatь əşo kөngə tiklem italjandarđьn ylgən jəki jaralanqan ber genə keşene lə kyrhətkəne juq. Həm gazetar, həm Italianьn rəsmi dəirələrь „bedden joqaltьvdarьbьđ juq ađ" tigən hyđ menən genə sikləndər.

London, 11. Rejter agentstvoһьnьң Rimdan xəbər itevə bujьnsa, andaqь rəsmi dəirələrđə Abissinia qəskərđərenen Adua qalahьn kire yđ quldarьna alьvdarь turahьndaqь xəbarđe qьrqa kire qaqalar.

***

Ženeva, 11. Sanksialarđь qarav komitetь Italiaqa inderev tьjьlqan qoral, huqьş sьnaradenieь həm huqьş materialdarьnьң tedmahen raћlanь.

ANGLIA RADIO STANSALARЬ ALOIZI TELMƏREN TAPŞЬRЬVDAN BAŞ TARTTЬLAR

Rim, 11. Gazetalarđьң Ženevanan xəbər itevđəre bujьnsa begen tөnə Aloizi Amerikanьң „Cikago tribun" gazetahьnьң Cikago qalahьndaqь sotrudnigь Maur menən radio telefon arqьlь hojlaşergə tejeş bulqan. [illegible] xəbər italia dəirələrəndə rizahьđlьq tьvđьrđь.

***

London, 11. Rejter agentstvoһь xəbər itə: Anglia radiostansalarьnьң Aloizi telmərən Amerikaqa translirovatь itevđən baş [illegible]

[illegible]

SANKSIALARЬ TIĐRƏK QULLANЬVЬĐ TALAP ITƏLƏR

London, 11. [illegible]

London, 12. „Dejli telegraf" [illegible]

Paris, 10. [illegible]

Ženeva, 11. [illegible]

FRANSIA KOMMUNISTARЬ FAŞISTARĐЬN EŞMƏKƏRLƏGEN AŞЬP BIRƏLƏR

Paris, 11. [illegible]

Paris, 12. [illegible]

Sovettar
SOJUZЬNDA

KOOPERATSIAQA 2 MILLION BOT IGEN HATTЬLAR

Tөnjaq Kavkaz krajь dəvlatkə igen tapşьrьv planьn tultьrьp ytəne. Başaqь kul'turalar tapşьrьv planьn bьl kraj 25 avqusta uq tamamlaqajnь. Bojđaj tapşьrьvđь bьltьrqьqa qaraqanda 6 million botqa arttьrьp ytəne.

Dəvlatkə igen tapşьrьv eşen tamamlaqandan huңьnda bьl krajđaqь kolxozdar kooperatsiaqa 2 million bot sanahьnda igen həm şunьn 500 meң arloq hattь həm şunьn 500 meң boton elevatorđarqa iltələr.

JƏŞTƏR KOMMUNISTIK INTERNATSIONALЬNЬҢ 6-SЬ BØTƏ DONJA KONGRESSЬ JABЬLDЬ

Məskəv, 11. Jəştər kommunistik internatsionalьnьn 6-sьbøtə donja kongressьnьң ađaqqь ultьrьşь tamamlandь. Bьl ultьrьşta kongress tьңlanqan dakladtar bujьnsa ber avьđđan rezolyutsialar qabul itte həm jaңь Başqarma komitetь hajlap qaldьrđь.

TAZIKSTANDA JER HELKENEV

STALINABAD, 11. Stalinabadtan alьnqan xəbarqa qaraqanda 8 oktəbr' kiske saqət 6 đa Tazikstandaqь Tovil-Dorinski rajonьnda kөslө jer tetrəv bulьp ytte. Telegraf həm telefon bəjlənəştər өđeldə. Xangan jьlqahь asa halьnqan kyper jemerelde. Tavđan taqarap təşkən taştar ber nisə qьşlaqtь jemerđelər. 60 lap keşe ylde, 300 lap keşe jaralandь.

Qaza kyrevselargə jarđam həm jer helkenevđən kilgən zarardarđь beterev jьlьnda aşьqьs saralar kyrelə.

STAXANOVSЬLAR SLJOTЬ JABЬLDЬ

Gor'ki, 11. [illegible]

N. A. LEVITSKI

1895-1896 JЬLDЬ ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

Italia Abissinianь yđ qulьna təşərev əsen kəraştə ađьqan ьđvattьң 80-se jьldarьnda uq başlanь. Bьl xəl Italia menən Abissinia arahьnda 1895 jьlda başlanqan huqьşqa kilterep sьqardь.

Italianьң Afrikalaqь qəskərđərenen kypselek eləşə jerle xalьqtarđan torqan ine. Bьl qəskərđər Italia ofitserđarь həm unter-ofitserđarь jetakselegendə buldьlar.

Jajavle qəskərđərđeң ber eləşə 1887 jьl ujlap sьqarьlqan mьltьqtar menən, ber eləşə 6,5 millimetr kalibrlь tьđ ata torqan mьltьqtar menən qorallanqajnь. Artelleria 42 millimetrlь tav tuptarьnan tora ine.

Abissinianьң jallanqan daimi armiahь kөsək imperatorđan ydeneke bulьhьn, şulaj uq vas- [illegible] arahьnda jaqşь əjrəlelgən artellerislar bulmaqanlьqtan, unьң artelleriahь huqьşta jetdi rol' ujnaj almanь.

Abissinia huqьşsьlarьnьң ber eləşe 10 ata torqan Remington, Velterlь həm şьjkьd Gra mьltьqtarь menən, ber eləşe Şaspo tigən iske franzuz mьltьqtarь, rus berdankalarь həm kyp kenə başqa sistem mьltьqtar menən qorallanqan bulqandar. Şunьң ettena bar ber huqьşsьnьң hengehe jakь qalqanь həm kyn qalqanь bulqan. Atlь qəskər xənjar kevek ostə hөңgə menən, ə ber eləşə mьltьqtar menən qorallanqan.

Ø[illegible] Abissinia italiandarqa qarşь 80 meңgə jaqьn jajavle qəskər, 9 meң atlь qəskər həm 72 puşka quja. Il esendə huqьşь əsen qaldь- [illegible]

[illegible]

ATAQLЬ KEŞELƏR SJEZDЬN DUR JEŊEVƏR MENƏN QARŞЬLAV KOLXOZ, SOVXOZ JƏMƏƍƏTSELEGENEŊ IŊ NAMЬĖ BURЬSЬ

SJEZDQA ƏƏERLEKTE BƏTƏ KINLEGE MENƏN ƏƏJƏLDERERGƏ

ƏLGƏLƏ QARŞЬLAV ƏSƏN...

[illegible]

IXSAN, MƏXMYT.

„XƏDERGƏ BER NƏMƏ LƏ ƏJTƏ ALMAJЬSЬ ƏLE"

[illegible] veljin bulet ojoştorov, natura menən jaqşə həm nasar latkenь kyrhətev kevek tekerdər bulqan. Lakin əlegə ber genə feker də bojomqa aţqarьlmaqan. Xatta aţqarьv esen saralar da kyrelmegən.

Başsojuzdьŋ ojoştorov ylege medire Sajetef iptəş:

—„Bed udarniktarьn ydeвedgə saqьrьrqa ţiaeвd. Kaŋaşmala bulqan tekerdərde ytkərergə tьrşьnьd. Lakin əblar ujdar qьna əle. Xəderqə konkret ber nəmə lə əjtə almajnьd" ti.

Sajetef kenə tygel, Başsojuzda ənsəqalar da praktik hyd əjtə almajdar. Senki ular sjezdqa əderləneвde namьĕ eşe xizaptamajdar. Kyrgədmələ həm başqa urьndarda bulhьn jaqşь jodlagan oahьv udarniktarenьŋ partia, xəkymətteŋ hunqь jьldarda sovet savdahь elkəbeddəge jьqarь qəjqertьvьn kyrhətergə karak. Başsojuz tyrələre ьsl qaimarь məs'ələgə feker itep kenə qarajdar, totf həm boros tәme genə kilgən hydəsь aşa kisevdən ьbqarьv menən bulaşalar.

Ьbьndan da Başsojuz Sajetef ajtьnьsə bьvьq jeşek menən feker itep kenə qalьr, sjezdqa əderlekte noqondan yk başlamaj ydeneŋ eşmekəŕedlegen kyrhətər məkan? Bed əlelə uqa ьşanmajebd, Başsojuz ьsl sjezdqa əderləner həm yd jeden kyrhətər tined. Lakin ьegengese feker itep misek əderləner ikən, horajebd. I. M.

SJEZDQA KANDIDATTAR

Janavьl MTS kombajnerdarь bьjьl 1200 gektar sәtьvdьŋ urozajьn jьjnarqa tejeştar ine. Namьĕlь jarьş menən eşlav arqahьnda 1800 gektar itep ytənelər.

Kombajner Zlaqajьf 341 gektar igendeŋ urozajьn jьjnabь, 468 kilogramm jaqьvlьq ekonomlabь, 1 men 400 hum eş xaqь aldь. Direksia tarafьnan 200 humqa bylaklande. Ubьŋ jəmlege bylakləv esen Başnarkomzemqa jebərelde.

Kombajner Audullin 327 gektar majdandan urozajьn jьjnap, 501 kilo jaqьvlьqtь ekonomlabь, 1 men 200 hum eş xaqь aldь. 150 humqa bylakləndə.

Kombajner-komsomol Xajdargin 296 gektar saşьvdьŋ urozajьn jьjdь. 188 kilo jaqьvlьq ekonomlap 100 hum bylak aldь. Berejef 289 gektar saşьvdьŋ urozajьn jьjnap, 113 kilogramm jaqьvlьqtь ekonomlabь.

Zlaqajьf, Audullin, Xajdargin, həm Berejef iptəştar udarnik-kolxozsьlardьŋ III-sөtə Başqortostan sjezdьna kandidat itep toralar. Z. Şəripəf.

Xəjbulla rajonь delegatkalarь

Xedmətsen qatьn-qьd jəştərenen 1-se etə Başqortostan sjezdьna XƏJBULLA rajonьnan kilgən delegatkalar. Hulьdan aŋqa (aŋqardan) SƏNQƏLƏVA ƏMMƏNISA—Tanьlьq [illegible]; MAHBETUVA KƏRIMƏ—„Kьn tuqaj" kolxozь udarnitsaы; QƏJƏTTOVA XOJƏRNISA—„Qьdьl Şişma" kolxoz udarnitsaы (aldьrqan); AMANBIKOVA ƏILMINUR—Aj-tar orloqatь sovxoz udarnitsaы, SAMBULATOVA GƏLIJAMAL „Igənse" kolxoz udarnitsaы. Bajqьzьna Maxyp „Kьm" kolxoz udarnitsaы. PANFILOF fotohь.

UDARNIKTAR SJEZDЬNA

kilev xoquqьn kөrəşep aldьq

[illegible] kolxozsьlarь həm kolxozsь qatьn-qьddarь ojoştorьv nigedende „Qьdьl tan" rajonьnьŋ aldьngь kolxozdarь sanьna sьqtь.

Səsevdən başlap jəjge həm kөdgə avьl xuzalьqь eştəren vaqьtьnda həm vaqьtьnan elek sьjfatlь itep tamamlav esen, sәtəhen də, udarniktar sjezdьna əderlek eşenə ləqьd əsilap alьp barьbq. Səsev, utav, esən, par hөrөv, urozaj jьjnav, dəvlətkə igen tapşьrьv eşe bujьnsa jenep sьqtьq. Jeŋergə tik jarьşьp eşləv arqahьnda qьna irəştek. Kolxoz, brigada, zvenolar bәtә jaj bujьna jarьştьlar həm əle lə jarьşalar. Hөdәmtələr səsevdə „əlkena" qa tapşьrdьq; utalmaqan aşlьq bul manь; besən sabьvdь iŋ aldan tamamlanьq. Mulaj juqaltьvhьd jьjьlde. Beda igen orense oktəbrgə etkerleneb beita. Bьjьl mul urozaj alabьd. Udqan jьl 200 gektar arьştan 1353 sentner urozaj alhaq, bьjьl 200 gektar arьştan 2600 sentner urozaj aldьq. Udqan jьlqa qaraqanda arьş urozajьn ike tapqьr artьq aldьq. Rajondьn 20 kolxozsьna 2124 sentner sortlь səsev orloqo elaştek. Arьş səsev ьdqan jьlqa qaraqanda 43 kөn elek tamamlandь.

1202 sentner igen tapşьrьv, 625 sentner naturalata tylavde 10-sentəbrgə tamamlanьq. Udqan jьl dəvlətkə jebərelgən [illegible] na ike kilogram orloqlata həm 10 tin aqsalata aldьlar. Ber niсə diştalaqan udarnik həm udarnitsalar avansqa 35-40 botqa tiklem igen aldьlar. Rajonda avans birevdə xedmət kenena igenlata iŋ kyp alьvsьlar „Qьdьl tan" kolxozsьlarь buldь. Xəder inde udarnik-kolxozsьlar arahьnda kooperatsia aşa igen hatьv eşe jajela. Doxod ylevde oktəbrdeŋ 18 jьlьŋgь hьjamьn kenə ytəranеd. Bьjьl kolxozsьlar xedmət kenena kamendə 8 kilogram orloqlata ьsnan başqa kartof həm ьsşqa jəşelsələr alasьq. Bьjьl kolxozda jəşelsənen jaqşь qьna doxod kilde (9 meŋ hum).

Tunqa hөrөv, igen huqьv eşe nedda iŋ, ydək barьş bulьp tora. Igen huqьv eşe 55 protsentqa ytəlde. Lakin əle tunqa hөrөv eşe qənəqətlənerlek tygel. 1-oktəbrgə plan 25 protsentqa qьna ytəlde. Bed tunqa hөrөv, igen huqьv eşen udarnik-kolxozsьlar sjezdьna talьnь menən tamamlavdь aldьq həm jeterlek tartьv kөstәre byldek.

Kolxozsьlar şəxsi ixtiasdarьna la ьsq iqtibar itek. Bәtә kolxozsьlarqa at bylep usad'barlarьn sortlatlek. Əj, adsarda rьn tedetevdə atar birdek. Kolxoz bьjьl jəşelsənen kilgən aqsaqa 5 meŋ humlьq qoramal, burojdar aldь. Xəder kolxoz jykə eşsojdan qajьş sarojьn, ьсjas [illegible]

qьddarь mobilizirlevdə [illegible]. Eş arasьnda Samiqa, Məfyra, Islajgəl, Xəsnaj, Xəsəjanəf Əxmet, h. b. diştalaqan udarniktar ytie. Zahidullin Əiead, Mьrdanajeva Xosnijamal, Mədəlijina Nanjima, Latьjpьf Sexav, Manlejamal, Senila bevek 50 jəştan 70 jəş arahьndaqь çart-çarsьqtar şat eşlajelar. Kəncəlek normalarьn arttьrьp ytəp baralar. Bөrөtеn kolxozdaqь uŋşlьqtar turahьnda rajondьŋ tolaş kolxozdarь şavlaj başlanь. VKP(b)nьŋ Maqar rajon komitetь həm rajon başqarmahь bөtөn kolxozdь udarnik-kolxozsьlardan III-sөtə Başqortostan sjezdьna delegat jebərevgə xoquq birev turahьnda qarar ite.

Udarnik-kolxozsьlar sjezdьna tunqa hөrөv, igen huqьvdь tamamlav, dəvlət aldьndaqь it, maj, jөn h. b. jəkləmələrde tөls ytav menən kilev esen huqьşan kөrəş alьp barabьd.

„Qьdьl tan" kolxozь predsedatele KUZNETSOF PAVEL'

TUŊQA HƏRƏV GRA FIKAHЬ YTƏLMƏJ

Davlekan rajonь. Kermankaj avьl sovetь „Stalin" kolxozь tuŋqa hөrөvdə artta. Kolxoz grafikь bujьnsa tuŋqa hөrөvde 5 oktəbrgə beterergə tejeş ine, ə ul əlmanə, ni barь 62 protsentqa qьna ytəlde.

Bьnьŋ səbəbe bьsq. Kolxoz hajrav kөstәren dərəs ojoştormaqan. Tuŋqa hөrөvgə barь tik 66 protsent qьna at kөstәre berketelgən. Kolxozdьŋ ken hajьn 7-8 atь buş tora. Tuŋqa hөrөvgə berketelgən attarqa tejeşle tarala juq on bulqьp eşelmaj. Şul arqala kendalek normalь saq-saq 60 protsentqa jetkerələr.

Kolxozda eşten bərar nulьvьna qaramaŕtan, predsedatel Mamlejef ike ken bujь esep, qunaqta jөrenə. Kolxozsьlar arahьnda distsiplina tyven. Aŋlatьv eştəre ytkərelmaj. Rajon jer bylege tarqaqan kolxoz jetəkselere Mamlejefte kyrmaj, tьnьs jatqьra. „KOMSOMOL".

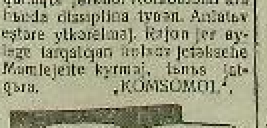

AXJARЬF KOLXOZЬ JEŊEV MENƏN QARŞЬLAJ

Jarkaj. Mancar avьl sovetьndaqь (Ileş rajonь) Kalinin isemendage kolxozdьŋ predsedatele—kolxozsь udarniktarьnьŋ 2-sөtə Sojuz sjezьnьŋ delegatь iptəş Axjarьf yd kolxozьn bәtә jaqtardan aldьnqь itergə jəkləmə alqajnь. Sjezdan qajtqandan huŋ ip. Axjarьf ьsl jəkləməne ytəv esen kөrəş jəjelderde.

5-sentəbrgə kolxoz igen tapşьrьv, naturalata tylav həm orloq ssudahьn qajtarьvdь tamamlanь. 8-oktəbrdə 890 gektar jer tuŋqь hөrəlde. Uzьmdar utaldь. Jadqь səsev həm mal ьdьqь fondtarь tuplandь. Kooperatsiaqa 350 sentner igen hatьlьp, kolxoz rajonda iŋ berense bulьp doxod ylde.

Kolxozsьlardan doxodtarь saqtaj kytərelde. Hər xedmət kenenə 8 kilogramm 58 gramm igen (şul jəmləneп 2,5 kilogramm bajdaj), 40 ər tin aqsa həm 11 kilogramm jəşelsə teja.

4 jьldan birle at qarevsь bulьp eşlәgən iŋ jaqşь udarnik, elekke batrak Timerxanьf Ş. xedmət kenderenə 280 bot igen, şul jəmləneп 72 bot bajdaj, 238 hum aqsa həm 593 kilogramm jəşelsə aldь.

Kolxozsьlar doxod ylgəndən huŋ, kooperatsiaqa igen hatьv eşenə başlanьlar. Timerxanьf kooperatsiaqa 7 sentner, başsabьlьq brigadahьnьŋ brigadirь Soltanьva həm baxsьvsьlьq brigadahьnьŋ brigadir jardamsьhь komsomolka Miŋlexanьvalar ikeşər sentner igen hattьlar. Udarnik kolxozsьlardьŋ III-sөtə Başqortostan sjezdьn Kalinin isemendəge kolxoz ьşonda jeŋevdər menən qarşьlaj. (BaşTASS)

NURIMAN TUŊQA HƏRƏVDƏ HЬNЬLЬŞ JAHAQANЬ JUQ

Nuriman rajonь 10-sь oktəbrgə 17,5 meŋ gektar tuŋqa hөrөv planьn 7,6 meŋ gektarqa, jəki 41 protsentqa ytəne. Rajonda əlegəçek tәş Nikolski, Uşaq Is, Telke tyba, Şaldьbaş sovettarь hajrьlalar, ular 21-28 protsent arahьnda ьrьsьlalar.

Rajon kolxozdarь tuŋqa hөrөvgə hajrav kөstәrenеŋ 70 protsentьn qьşьv turahьndaqь partia, xəkymət direktivahьn ytəmajdar. „Qьdьl jar", „1-se maj" „Oktəbr' 17 jьl'ьqь' kolxozdarь tuŋqa hөrөvgə hajrav [illegible] menən konkret jetəkselek itmajdar. Mahəlan, Rajzo agronomь Perşin iptəş şuŋa tiklem ber genə kolxozda la bulmaqan, kolxozdardьŋ tuŋqa hөrөv eşenen sьjfatь menən qьdьqьhьnmaqan. Şulaj uq Rajzo hajrav kөstәreneŋ tuŋqa hөrөvgə 70 protsentьn qьşьv turahьnda xat jaŕьv menən genə siklangan. Kolxozdarda partia, xəkymət kyrhətmahenеŋ praktik ytəleşen tikşermagan.

Rajon igen jьjnav, igen tapşьrьv eştərendə respublikala aldьnqь bulьp tanьldь. Rajonqa kolxozsь-udarniktar sjezdьna delegattar jebərev esen kyp keŋ urьn birelde. Rajon tuŋqa hөrөvde sjezdqa tiklem beter məhə, delegattar jebərev xoququqьnan maxrym itelesek. Rajondьn xeterlerqa həm sjezdqa tiklem tuŋqa hөrөvde tamamlarqa tejeş. A. ŞƏRIPЬF

465 gektar urьnьna 570

Stərletamaq, 13. (BaşTASS). [illegible] tuŋqa hөrөv eştəren tamamlanь. Plan bujьnsa bildələngən 465 gektar urьnьna 570 gektar hөrəlde. 14-oktəbrdə kolxoz kooperatsiaqa hatьlqan 900 sentner igendərde tasьv eşen tamamlaj.

Haman əkeren hərələr

Tataslь, 13. (BaşTASS). 10-oktəbrgə rajonda [illegible] tuŋqa hөrөv eşen tik kenə tamamlap, kolxozsь udarniktar sjezdьna qatnaşьv xoquqьn alьr esen kөrəşalər.

Bьqa tiklem artta qalьp kilgən Aqsulat avьl sovetь jaŋь predsedatele—partia kandidatь Jьlьnşin kilgəndən huŋ tuŋqa hөrөv planьn 89 protsentqa ytəp, alqь saŕqa sьqtь.

Şuŋqar, Asavdьr, Sarьşlьbaş kevek aldьŋqь avьl sovettarь [illegible]

QЬRMЬQALЬ rajonь KAGANOVIC isemendage kolxozdьŋ predsedatele SOQЬTЬF Maxamatnur iptəş. Unьŋ kolxozь igen tapşьrьv, urozaj jьjnav, buqьv eştəren rajonda iŋ elek tamamlanь. PANFILOF fotohь

ƏFƏ, MAQAR HƏM ƏLŞƏJ RAJONЬNDA

UZЬMDARDЬ UTAMAJDAR

◆ Əfə rajonьnьŋ Stepanof, Cerkas, Dimitrьf həm Padьjmalьf sovettarьna qaraqan kolxozdarda uzьmdardь tolaş qьj ylendəre basqan. Şulaj bulьvqa qaramaŕtan Rajon başqarma komitetь həm rajon jer bylege la uzьmdardь utaьv ьdqarьv turahьnda ber genə sara la kyrmajdar. Başsovnarkomdьŋ bьl turalaqь qararьn ytəv turahьnda ujlamajdar da. Rajon jer bylege uzьmdardь utav turahьnan kolxozdarьa bolkaj genə ber ьtuasenie jadьv menən tьnьs lanqan. RajZO rabotniktarь qajьь kolxozdarda uzьmdьŋ qьj ylendəren utatьv turahьnda ber nəmə la belmajdar. (BaşTASS).

◆ Maqar rajonьnda uzьmdardь qьj ylendərenən həm maldardan taptatьvdan haqlav turahьndaqь Başsovnarkom qararь ytəlmaj. Bьl qarardь ytəv turahьnda Maqar RajZOhь 6-oktəbrgə tiklem kolxozdarqa kyrhətmə la birmane. Şunьŋ arqahьnda rajonda ber genə kolxozda la uzьmdarьь utav eşe başlanmaqan. Ə, kyp kenə kolxozdarda uzьmdarьь qьj basqan.

Baŋ Juldaş sovetьna qaraqan „Salavat", „Alqa" h.b. kolxozdarda uzьmdardь siktan tьş qьj basqan. Uzьmdar əbiəndə edlekhed maldar jөrej. Lakin bьqa ber kөmdeŋ də ibe kitmaj. RajZO jetəksələre ьbьŋ qaraqьş, kolxoz jetəkselərə lə bьl turala qajqьrmajdar. S. MAQAR.

◆ Əlşəj rajonь Trunlajeş sovetь dəvmalendəge „Kөrəş", „Tel'man" kolxozdarь bьjьl bьshe 500 gektar arьş sәstelar. Arьştardьŋ sьqьştarь jaqşь. Lakin jerdar ikke bulьv səbəple arьştar qьj menən tulqandar. Kolxoz jetəkselere arьştardь qьjdan taŕartьv saralarьn kyrmajdar. Xatta ul eşe ken tərtibenə lə qujmajdar.

Juqarь urozaj əsən kөrəştə dar iaktar bulqan qьjdardь utav eşen xaderdən yk jəjeldererqə, kolxoz predsedateldəren bьl eşkə məxbyr itergə karak. Ə. KAŞAJЬF.

XRONIKA

„15-part sjezd" isemendage tegevselar artelь Əfə rajonьndaqь „Qьdьl tanь" kolxozьn şeflьq ita. Artel kolxozdan udarnik kolxozsьlarьna birev esen kolxozqa 10 par telegrejka həm 25 pedak jebərde. 13 oktəbrdə artel ike tegevsene kolxozsьlardьŋ ajьmdaren tegev esen jebərde. Tegevselər unda ber aj eşlajasaktar.

***

Byzdak rajonь Qartaman avьl sovetьndaqь „Ural" kolxozь 1931 jьlda 50 baş bьdavdan hətsilek tovar fermahь ojoştorqajnь.

Xəder fermala maldar 278 başqa jette. Şulardan 87 başь havьn hьjьrdarь. Hьjьr havьvsь Malapova ytken jьlqa hьqьvjьrqanda bьjьl 30 protsent artьq hьt aldь.

***

Başkino trestьnь 1936 jьl başьnda 25 kysma tavьşlь həm 35 avtomobil kino apparatlarь kilasьk. Şulardan 12 he başqortsa. Başqortsa kino apparatlarь başqort rajondarьna jebərelasək.

***

Timer jьldan Əfə ekspluatatsia uteasьndaqь haqlьq kassahь ese jьldan 9 aja esenda tөrle xajəmdar bujьnsa 207621 hum aqsa tylanь. (BaşTASS).

MTS TARQЬA—MEXANIZATOR KADRƏARЬ

XƏL ITKES BURЬSTARDЬŊ BEREHE

1 oktəbrdən alьp MTS-tar janьndaqь mexanizatorlьq məktəp həm kurstarьnda uqьvdar başlandь.

Plan bujьnsa MTStar yd ergəharenda asьlqan məktəplar aşa tagarmasle həm gusinitsalь traktordar esen 3800 traktorist, 500 kombajner, remont eştərenə 120 brigadir, traktor brigadalarьna 250 brigadir, 250 şofer həm 22 avtomexanik jetəşterep sьqarqa tejeştar.

Balьsajdage elkə məktəp 140 kombajner, remont eştərenə 120 brigadir həm 22 avtomexanik; Bəreləge məktəp 60 kombajner həm 180 traktor brigadahь brigadirdarь; Stərletamaq həm Asqьndaqь məktəptər 240 kombajner; Xəjbulladaqь məktəp 60 kombajner, 60 şofer həm 38 traktor brigadahь brigadirdarь; Jaroslavedəge məktəp 130 həm Mraqtaqь məktəp 70 şofer əderləp sьqarьrqa tejeştar.

Şunьŋ eŕtenə Başqortostan esen Rostof-Don qalahьndaqь zavod ergəhendə asьlqan kombajn mexaniktarь jetəşterev məktəbenə 30 keşe həm Celəbe traktor zavodь ergəhendə asьlqan traktor mexaniktarь məktəbenə 30 keşe əderləp ьbqarьrqa tejeştar.

VKP(b) Əlkə komitetьnьŋ eşe jьl 4 aprel qararь bujьnsa mexaniklaşqan traktor brigadalarь brigadirdarь həm kombajnerdar məktəptərenə jebərelesək iptəştərdeŋ kandidaturalarь VKP(b) rajon komitetarь tarafьnan rahlanqan bulьrqa tejeştar.

Jebərelesək iptəştər arahьna qatьn-qьddarь hajlap alьv məs'ələhe ojrьmsa əhəmiətkə eja. Şulardar məktəptərenə jebərelevsələr arahьnda qatьn-qьddar 50 protsent, traktoristar kursьna jebərelevsələr arahьnda 30 protsent, başqa tər kursqa jebərelevsələr arahьnda kamendə 10 protsent bulьrqa tejeştar. Məktəptərgə komandirovajt itelevsələr arahьnda, tөrlə millat xalьqtarь qatnaş rajondarda başqortlar kamendə 35 protsent, başqort rajondarьnda kamendə 75 protsent bulьrqa tejeş.

*** MTStar ergəhendə asьlqan məktəp həm kurstarda uqьvdar 1 oktəbrdə başlanьrqa tejeşle bulьvqa qaramaŕtan, kyp urьndarda uqьvdar əle bulha başlanmaj tora. Məhəlan Taşlь MTS direktorь Rusovski iptəş: traktoristar əderləj almajasaqmьn, tip ajta. Pugacof MTS direktorь ip. Komanьf telegraf aşa: „40 keşelek traktoristar kursьn qajda jьjnarasakбьd-ydeneddəme, əllə bьraj jaqqa jebərəsedme?" tip horaь. MTS direktordarьnan elk kyptare kurs ojoştorov eşe esen jьvaplь keşelər bildələmegəndar. Jaroslavski həm Xəjbulla məktəptəre kurьsqa kyrьş keşe qanьl itelev turahьnda əle bulha bis ber tөrlə məqlymət birmajdar. 1 oktəbrgə alьnqan məqlymatkə qaraqanda 5 məktəpkə uqьvsьlar tuplav eşe barь 22 protsentqa qьna ytəlgən. Xəjbulla, Mahraj, Sieaj, Bajqь MTSlarь elkə məktəptərgə əle bulha ber genə keşe lə jebərməgəndar, şul uq MTS tar Rostov-Donda asьlьnьq kombajn mexaniktarь məktəptərenə başqort uqьvsьlarь jebərev turahьndaqь razverstkalardь la tultьrьp ytəmənelər. Uslь MTS direktorь ip. Sidorof maxsus xat jaŕьp, şul məktəpkə ber keşe jebərergə rəxsət horaqan həm uqa rəxsət birelgən bulha la, keşe jebərgəne juq.

Şulaj uq, Celəbelə asьlьnьq gusinitsalь traktor mexaniktarь məktəbenə keşe jebərevde la barь Uslь, Jergan həm Tuqmaqlь MTS tarь qьna ytənelər. Ə, kiləhe jьl bьndaj traktordar Başqortostanqa kyp inderelesək bulqanqa kyra, CTZ traktordarь mexaniktarь əderləv eşe sik hьd əhəmiətkə eja. Şunьŋ esen bьl məktəptərgə uqьvsьlar jebərev eşenə ajrьmsa bьq əhəmiət birergə karak.

***

Bьjьlqь uqьv jьlьnьŋ əderlek vaqьtьnda, tөrləsə jardam kyrhətev urьnqa, qajьь ber rajon ojoşmalarь məktəp binalarьn tartьp alьvqa tiklem barьp jettelar. Məhəlan VKP(b) nьŋ Asqьn rajon komitetь sekretarь ip. Ojsyllin, Başsovnarkomdьŋ maxsus taqdime bulьvqa qaramaŕtan, məktəp binahьn əle bul ha bušatqanь juq. Uqьv vaqьtь kilep jette tigəndə Jomaqqaza rajbaşqarmahь Mraq məktəbeneŋ binahьn hyttərə başlanь. Barь xəkymət həm respublika prokurarь qatnaşev arqahьnda qьna bьl eşte tuqtatьp qalьrqa mamkin buldь. Xəjbulla məktəbe menən də şundaj uq xal. Bьl rajondardaqь rajon ojoşmalarьnьŋ jetəkselere kadrdar əderləv məs'ələhendə ular aldьna qujьlqan burьstardьŋ əhəmiəten haman aŋlap jetkermajdar kyrhəneŋ.

Maşinalar parkь həm unьŋ kese əlenən-əle yŝə barьv arqahьnda kombajnerdar, şoferdar, brigadirdar həm mexaniktardь əderləvgə qьtьqa sroklь kurstar qьna ixtiaklь ytəj almajdar. Bөgөngө ken kadrdar aldьnda torqan talaptardь barь Şoŕaq § srokьь məktəptər genə qənəqətləndererqə mamkin. Şuqa kyrə, 1936 jьl jaŕqь səsevenə qarata jaqşь traktoristar, şoferdar, remont eştərə həm traktor brigadalarьnьŋ brigadirdarь, urozaj jьjnav kampaniahьna qarata jaqşь kombajnerdar alьŋq tisk, bьl məktəptərde tulь komplektovajt itergə həm ularda uqьvdarьn vaqьtьnda başlanьvьn jaqşь ytəven ta'min itergə karak. Bьl bөgөngə ken alьndьda torqan bojoraj burьstardьŋ iŋ darbьn. B. Kalagnikof, A. Maxtovin

HYRƏTTƏ: Qatьn-qьd jəştərenen I-sөtə Başqortostan sjezdьna kilgən MIŞKƏ rajonь delegatkalarь (huldan uŋqa) Sabniarsva Ajhələ, MIŞINGINA MANJA, JALSЬRAJEVA XONIFƏ IMAJEVA MANJA həm artala MIŞKƏ rajonь komsomol komitetenьŋ kul'tura-propaganda sөvele medire SƏFƏRQOLIEVA Z. Panfilof fotohь

MƏSKƏV Ølkə pişşetrestь. Jefrimofta (Məskəv ølkəhe) jaqşь jehazlandьrьlqan jaņь magazin astь. HYRƏTTƏ: jaņь magazinda savda itev (Sojuz foto)

MAJA TUPLAV

TƏDƏLƏŞTƏRGƏ JEBƏRELGƏN AQSALARЬ DƏRƏS FAJĐALANЬRQЈA

[illegible]

rovoz-remont zavodьnda qьna tygel, başqa ojoşmalarda la tu pьr ravesla eođolqan. Maqalan, Başqortostan Ølkə avoz idarahь kapital tađeleşkə jenə relgan jallьq summahьn 47 protsentьn fajdalanьp, 228 meņ humdь plandan teş tađeleşkə tolqan. Şunьņ ættaneso tədə-ləş xaqьn 49 protsentqa qьna [illegible] ... Pramsanik finans dissiplinahьn eođovsьlarđь javapqa tartьv esen Motor lədeləşe eşen Narkomlaqa tapşьrьđь, Ə, Vostokoneft eşe ydək ojoşmalar tarafьnan tikşerelə. Lakin şunь əjtergə kərək, Başqortostan prokuraturahь la bьl jenajətlərgə qarşь tejeşle saralar kyrergə tejeş. TƏXFƏTYLLIN.

KOLXOZ PREDSEDATELE OBLIGATSIAMDЬ BIRMƏJ

(Kolxozsь xatь)

Ikke Isaj avьl sovetь (Nuriman rajonь) predsedatele — Valejef oşo kongə tiklem, minen 100 humlьq (ikence eis jьlьqtьn tərəsə jalь) zajom obligatsiamdь qulьma tapşьrqanь juq. Bьl turala min oşa hьm başqa ojoşmalarqa mørəzəqət itep qarahamdь, ber terlelə hođemtə alqanьm juq.

Bahavetdinof

Nuriman rajonьnьņ finans bylege hьm juqlьq kassahь, Bahavetdinoftьņ „Başqortostan" gazetьnə jaďqan oşo xatьn tiđ arala tikşerep, eştə aşьqьs xəl itevdərə həm həđemtəhen „Başqortostan" redaktsiahьna jeşərevdərə horala. **Redaktsia**

AVЬL XUZALЬQЬ KYRGƏĐMƏHENDƏ QOŞSOLOQ EKSPONATTARЬ

Şişmə, (BaşTASS). „Krasnьj Oktəbr" kolxozь qoştar yrsetevdə ĵajьlьq qьna uņeştarqa ireşte. Uņьņ qoşsoloq fermahьnda toqomlo tavьqtar qьna (ajlaud) yrsetelep, xəđer hanь 1 meņ 100 qa jetə. Ferma 1932-jьlda ojoştorolqajne. Ul vaqьtta inkubatsia stantsiahьna har tavьqqa ulьsa 26 jomortqa tapşьrьlqьn bulha, xəđer 43 jomortqa tapşьrьla. 1935-jьlda ferma 4 meņ 44 hum doxod birđe.

„Krasnьj Oktəbr", kolxozь ьtə Başqortostan avьl xuzalьqь kyrgəđməhendə qatnaşa, unan başqa jaqtan 5 kolxoz qoşsoloq eksponattarь kilterəlær. „Joudot" kolxozь aq leggorn tavьqtarьn, „Stal'"(Blagovar rajonь) qaąj qaźźarьn kilterələr.

SƏJFI QUDAŞ

ƏSƏ HƏM QЬĐĐAR JЬRЬ

[illegible]

Alьp ilep taqqan qolaqqa.
Ese tulь alьa, xəjer, kenəş
Nur bulьa la unen ezdetə.
Alьr təvenen alьnьn qosaqlap
Aşqa ylgən xəqqarl eşene.
Bevaltanьņ qəzile menəse temlep,
Kykrək qujap əse jeldergə,
[illegible]
Kyđ jəşenə aqqan ul beqə.
Jeņe kyьhater də yđđerenь,
Həjbələr də xəqqarl uldara,
Toqa qandan jьлр qajbьla: da—
Əse jelđəj kykrək jadalьr,
Irendek tьv hamra ultьrь birgə
Jakьp ydenən avьr vajьtьđar.
Unьņ xəreetьnəs ejolqьp uskan
Ajmaqьqa bedre qajьnda'.
Takьjandar jalqьn akьmдarđar
Hunэp alqьn lenəç alьnan,
Sasьlarqa terəv-tərəv jьhap,
Jarьlьrьn xaşqort saliqenən
Ydən unda bajdar xarьv osen
Alьndьn alьn qotьqьlar.
Kyşeklep qilqьn unda kyp jegetər
Əvenklep qara kyjnergə.
Jerek hulьqьp, qara xəsəv tudьşьp
Tinləs tьlle qara lanqerge.
Vajьm menən tenge saparьnqan
Otqap qьrav lьjqon qaddarqa,
Irendekten, balьpьs taşsa tьlap
Tinlar avьr monlo kyjlana,
Jьrlaqandar şьl xəq kyp saldar
Şьjma tep qajnar jeşlertə:
— „Qьđđar bəlev qara ej qaş menən
Irendekkəj bьlьv lьq menən,
Irendektən avьr xaлатенде
Kəmle jьvьn qajnar jaş menən!"

2

Bedre bolottardan qunьr xəsə
Irendekkə kilep iŋalə.
Qьja taştar mujnьsa qьđ ьsalqan—
Jegettərđəj sьtap tordьr.
Bolottarqa serkəp aljan ьđak
Qojas yrelə tьvđar həreketь,
Tьmьqь tьnlьq zavod toraьđьnan—
[illegible]
Qьjqь əngeldektə jatalьn.
Ai əsenəņ aьaq kykregenan
Tьt tьvьlьqьn saqta ydenə,
Əjtəreņ alienən aqьn jaşlar
Tьņьqьn uran nəti kydərə.

Avьr tomьn unьn kyđ jeşləren
Aldьn aq ilдap akkeqər,
Irekteđlep irьnnk xaqьrqan
Kyp'ər saqalьnqьn kyperdəs.

Şul Xadiza əsə qьjlap xeck
Irekləneр quьш balьrr.
Matur qojьs nuđlap qajsьn eje
Zavod qьđьnьn qьlьs jьlьsь,
Kanatьrьnda aqьlьs uqьr kevek
Zavod qьnqьrьlь aşalaь,
Boqor pьnatьla,
Kiler landa—
Xesler qьđьj xulap ydə ul!
Veseresti mujьnьa qьđьvьnan
Unьņ sыrtь kaslo, eterek.
Ə amnьn kьs stanatьnan—
Birgən lьqьnьn də keslerek.
Irtəqe ul həvь ku devlatь
Ajaqlarьn aalьr azbьtь,
Kyŋlenda.
Jərəv,
Fərьv,
Karaş,
Maxsьsal, xidərьn taşlara.
Qonь, solottardan qosaqlanьp
Mahьqьp ultarqьn irendek
Unьņ kyndere jeşe, balьv—
Balar aslьp kyreni eşqьp.
Altanda irьkən ejaa kevek
Şatlьq bele tьn kyulьr
Məngə şьmatk bьlьv soskalarqa
Tinlap jьrlьj ydenen qomorom:
„Irendekkəj tьvđьn nuja jamle
Ajь tone matur kyđ kevek.
Jəş qomorom kykrap saqa ola
Məngə hulmas matur qьđ kevek!"

Bajmaq, sentəbr

(x) Bajmaq rajonьnьņ elekke xezahь.

Kolxoz yđ kəse menən məktəp eşləne

Maqar rajonь **Qamuuist** avьlьnda (Juldaş avьl sovetь) eşļəgə tiklem məktəp juq ine. Avьl sovetь kul'tseksiahь, avьldьņ aktivlarь, bigerək tə kolxoz predsedatele iptaş **Aqualataf**, kul'turnik **Ølimqul'ef**, iptəştərđeņ tьrьşьlqь menən mujlь avьlda tuşlaņqьs məktəp asьldь. Kolxoz, yđ qьramaqьnda balqьrьn ner jerte məktəpkə jaraqlaştьrdь həm 270 humqa leşarap remont jahattь. Balalar hanьna jetərlek—13 dana standart parta eşlətte.

Məktəp esen xəsəp qaldьrьrqьn 3 gektar Igendə urььp jьjьp alьndь.

Uqьvьlar ərənsə sentəbrdə qaşlanda həm balalar 100 protsentь menən məktəpkə alьqtьrьldь. Tik uqьv əsbaptarь qьna jetəşmeve eşkə qamasavьlьq kiltere. Rajon məqarif bylegenəņ tiđ arala uqьv əsbaptarь menən tə'min itevən horajbьđ.

S. Maqarski

ZEJANSURA—ƏFƏ POXODSЬLARЬN QARŞЬLAV

ZEJANSURA rajonьnan sjezđqa jəjəv kilgən delegatkalarqa VSFK sotrudniktarь saska təqdim itələr.

TIMER JUL

QASAN AVARIALARQЈA QARŞЬ KƏRƏŞ OJOŞTOROLOR?

Maşinist Gurin, Rasset, Koxajrin həm başqalar jaņь grafik bujьnsa eş eşlav menən jaqsь kyđ ətkestər buđđdar. Ular pojezdьn həm bьs ber avariahьđ jərətələr. Lakin Øfə parovoz depoьnьnda avaria menən eşləve, şunьņ hedemtəhendə nyleksətə başqa pojezdar xərəkəten boźovsь maşinistar đa kyp ale.

Maşinist **Russof** (parovoz №743-59) Progresska 5 minut torđo. Uqa odalьv putjovkahь kilterep tottorov menən, ul parovozьnьņ təlen torbahьnьņ şartlaqanlьqьn belə. Uqa jardamsь parovoz horalь. № 705 pojezd Progressla torьrqa tejeş bulmahь la, 1 saqat 8 minut suş tora. Şunьņ arqahьnda №16 skorьj pojezd Jerelda 35 minutqa həm Progressla 25 minutqa tuqьap torьrqa məzbyr bula.

Şul uq maşinist 24 sentəbrdə parovozьnьņ bufer tarelkahь juqlьqьn belep qalьp, Davlekan stantsiahьnda pojezdь nuş tora. Şul uq kəndə Russof Avđonda jaььq semofordь ytep kitə.

Maşinist **Sytagin** (parovoz №748-58) hər vaqьtta Iglin stantsiahь menən Şakşa stantsiahь arahьnda 58 minutqa tuqtap jerej. №829 pojezd grafiktь boźa, şunьņ arqahьnda başqa pojezdarđьņ da xərəkət grafigь boźolдь.

Maşinist **Bautski** (parovoz №723-28) Kropocavdan Mijar stantsiahьna barьp jetkəs kenə bьv kaлакlegen „ьəjəp" qala. Şunьņ arqahьnda pojezd №725 1 saqat 51 minutqa təđəlop torola.

Ip. Kaganovicьtьņ krušenie həm avarialar menən kərəş turahьndaqь bojoroqo kyp maşinistarđьņ kendəlek buraсtarьna əjlanmagan ale. Bojoroq turahьnda depo jetəkselere la onot tolar. Gazeta bittərendə kyp signaldar bulьvqa qaramastan, depo jetəkseləre kin jəmaqətselek aldьnda avariasьlarđьņ ьsьn jeđđaren asьp halьv menən şoqollanmajđar. Maşinistar avarialar əsen moral' javaplьlьqqa tartьlmajđar.

Başqa stantsialarda la şul xəldə kyterge bula. Jul jetəkseləre stantsialarđa jul xuzalьqь turahьnda uetenlaj qajqьrmajđar. Şunьņ hođomtəhendə 6 oktəbrđə Dim stantsiahьnda 3 vagon relstən sьqьp kitə həm bьl vagondar manevr pojezьnьņ julьn qaplajđar. Dim stantsiahьnda pojezdarđь yđ vaqьtьnda formirovat' itev eşe la eđelgən. Stantsia vagondarđan kyşejep kitevđərə arqahьnda 6-7 oktəbrđə Dim stantsiahь ulta torqan pojezdarđьņ nereheн da qasьfl itmənə.

Bьl avariaлаn 7-se distantsia nacal'nigь ip. Adaşkevic ydenə tejeşle lьqьmьa juhamaqan. Avariahьn səbəptərə netenla tikşerelməne.

... Oktəbrđen alь kenendə ner Rajevka—Kropocav ucastogьnda qьna 22 avaria bula. Bьl faktarđar konkret saralar kyrevde talap itələr. Ykeneskə qarşь, Øfə uyleksahe duzestь jetəkselərə konkret saralar qьldalamaqandar ale.

S. Karetko.

Kooperatsia

ƏLGƏLƏ MAGAZIN

[illegible]

S. KARETKO

1-oktəbrđən Øfə timer jul ORS-nьņ magazin həm tarjoktarьnda [illegible] (BaşTASS)

PROKUROR BELƏ MIKƏN?

Oşo jьldьņ 22 avgustьnda Manaat avьl sovetьnьņ (Xajbulla rajonь) finans eşenə tikşerev ytkerelgajne.

Tikşerev hedemtəhendə, avьl sovetь predsedatele Kynaxeftьņ 978 hum, sekretarь Mamsitef 843 hum həm xisapsьhь Tuqmanbetьn 350 hum aqsa ytlaşterqəndəklərə beleneр, qajeplelərđə javapqa tartьv esen materialь tikşerev organьna tapşьrьlqajnь. Lakin, kyp kenə ya qьtar ytevgə qaramaştan qajeplelərgə ber terle lə sara kyrelgəne juq. A.

KARTOCKA SESTEMAHЬN BƏTƏRƏV—PRODUKTTAR XAQЬN TƏŞƏRĐƏ

Şaran. Aśьq xaqtarьn kəmetev həm kartocka sestemahьn bəterev turahьnda VKP(b) Ydək komitetь həm Sovnarkom qararь sьqqandan hun, Şaran aźsarьna avьl xuzalьqь produktarь kyp kilterelə başlanь. Badarda produktar xaqtarь 15-25 protsentqa kəmene. Majđьņ qadaqqь 3—3,5 humdan, barьq itenen kilohь 4—4 hum 50 tindan, jomortqanьņ dustahь 2 h. 20 tindan həm huqandьņ kilohь 50 tindan hattьlar. (BaşTASS).

PRIZЬVNIKTAR ISMENƏ QЬĐЬL OBOZ OJOŞTOROLA

Jarkəj, 9 (BaşTASS). Ileş avьl sovetь prizьvniktarь davlatkə it tapşьrьv esen prizьv ismenda qьđьl oboz ojoştorđolar. 8-oktəbrđə 56 aşs megadlə ere mal, 9 barьq, 58 qađ həm 247 lavьqtan torqan qьđьl oboz Zagotskot punktьna ođatьldь.

Prizьvniktar kooperatsiaqa bəjləqan igendərđə taşьv həm maja tuplav eştərenə kaşqьllelar.

IGEN HATЬVSЬLAR ƏSƏN PROMTOVARĐAR ALЬNA BAŞLANЬ

[illegible]

PRIZЬV ISEMENƏ QЬĐЬL OBOZDAR OJOŞTOROLA

[illegible] 1100 sentner sojdaj hatьp avtomaşina alьrqa qarar itelər. „Klara" kolxozь 800 sentner igen hattь.

3-oktəbrđə prizьv isemenə jeddərsə jəktən torqan qьđьl oboxdar Tujmaxь elevatorьna tapşьrьrqa igen aĩьp kittelər. (BaşTASS)

BORAJĐA TOVARĐAR ĐЬŅ XAQЬ 3-OKTƏBRĐƏ LƏ KƏMETELMƏGƏJNE

Boraj (BaşTASS). Boraj savda ojoşmalarь 1 oktəbrđən jəqьsa savdaqa tejepensə aderlanmanelar. Kartockalarđь bəterev həm aźьq xaqtarьn kəmetev turahьnda VKP(b) Ydək komitetь həm Sovnarkom qararь savda ojoşmalarьnьņ rabotniktarь arahьnda vaqьtьnda əjrənelməne. Şəkər xaqtarьn 1 oktəbrđə kis menən genə kəmettelər. Rajpotuzdaņ 3-magazinьnda 1-oktəbrđə savda itmənelar.

Başqort magazinь 3-oktəbrđə konfet, pecenie həm toqmastarđь ikke xaqtar menən hattь. Boraj sel'pobьnda la aźьq xaqtarь vaqьtьnda kəmetelməne.

It tapşьrьv

KARTOCKA SISTEMAHЬ BƏTƏRƏLƏV AJQANLЬ KOLXOZDAR IT TAPŞЬRЬV PLANЬN YTƏNELƏR

Bozajaz (BaşTASS). SSR Sojuz Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetьnьņ ikmək xaqtarьn kəmetev həm kartocka sistemahьn bəterev turahьndaqь tarixi qararьn kolxozsьlar arahьnda əjrəngəndən hun kolxoz tovar fermalarь bujьnsa davlatkə it tapşьrьv planьn 100 protsentqa ytənelər.

Hьveq isemə avьl sovetь kolxozdarь 2,72 sentner, Ikke Musa sovetь kolxozdarь 7,7 sentner, Bekel 15,75 sentner, Podlupla 12,25 sentner, Berezovkala 41 sentner it tapşьrьp, planьn 100 protsentqa ytənelər.

Tapşьrьlqan maldarđьņ sьjfattarь yđqan jьlqa qaraqanda kyp jaqsь.

Jaņьsdaq xuzalьqtar arahьnda plan tulmaqan. Aleksandrotka avьl sovetь jaņьsdaqtarь bars 65 protsentqa qьna ytənelər.

Dyrtəjle, 9 (BaşTASS). Rajon 1935-jьl esen davlatkə it tapşьrьv jakleməhen ytəj almanь. 1-oktəbrgə jьllьq plan 89,7 protsentqa, III-kvartal planь 89 protsentqa qьna ytəlde. It tapşьrьvđьņ Buьnqь sogь 1-sentəbr ine. 28 avьl sovetьnan ni barь Ikke-Kangeş sovetь qьna jьllьq planьn ytəne. 9 avьl sovetь 58 protsentqa qьna ytənelər.

It tapşьrьv planьn ytəv esen rajonda bьtə momkinlektər bar. Lakin, Zagotskot sistemahь jomaşaq jetəkselek itə həm avьl sovetdarь bьl eşkə tejeşensə əhəmiət birmajđar.

SUD

BALA TAŞLAVSЬ TUJKOVA MƏQLIFƏ ƏS JЬLQЈA XƏKƏM ITELDE.

Bajmaq rajonь Tatlьbaj avьl sovetь, Bujeget avьlьndaqь **Tujkova Məqlifə** ilgən qatьn, şul uq avьl inspektorenə Kərimi menən jəşəj đa, 1934 jьl dekabr' ajьnda ir bala tabьp, bala ləre əzburьsa qaramaştan, ylerep huvьndaqь hađьlьqqa kymep quja.

Məqlifəneņ bьndaj jenajətə eşe tьşqa bulqanlьqqa kyrep qьlьnqanь belelə. Qaz ahьna kymelgən bala jad kenə tanьlь. Vrastьņ qarap əjtevə bujьnsa ulь tere tavьlqanьn rasla.

Xəkəm ziđendə **Tujkova** jenajətən tanьrqa mətaşa. Şahьtlar unьņ eşləgən jenajətən tьrьşьvna dəlillajđar. Şunьņ əsen Tujkova Bajmaq rajon xalьq məxkəməhe tarafьnan əs jьlqa irkenən məxrum itelə. Baymaqkanala eşe ḩikaja jeļa ьntan qaralьp, xəkəm kəsəda qaldьrьldь. **Ojlьjef**

JENƏJƏTSE ƏLMƏXƏMƏTEF ƏS JЬLQЈA XƏKƏM ITELDE

11 oktəbrđə, „Başqortostan" gazetahьnьņ 223 hanьnda „Jenəjətse xəkəmqə bireldə" tigən xəbər ьsьqqan ine. Başzərkomjust xadьnda jenəjətse Əlməxmətefkə sud buldь. Sud gazetala jađьlqan nəmələrđe dores tapьr. Əlməxmətef 2384 hum davlat əqsahьn ydləştereve aslьqь. Şunьņ əsen jenəjət qanunьnьņ 116 maddahe bujьnsa 3 jьlqa irkenən məxrum itelde.

„Belovec"

M. TAŹЬJ

XƏKIMЬVA FAJA

1

[illegible]

ylep kitkəs, Fajanьņ şatlьqlь minuttarьnьņ ner eleşə eđelde. Jergə batqan ej ese laqь la jamьdlanep, qubarьb ьsop qaldь. Ata ej esendəge betə matarьqtь həm Faja esen hulqan şatlьqь yđe menən bergə alьp kitkən kevek tojolda.

Badri jeŋgə qьjqьrdь, bedlandь. Ə Faja? ul tik, ej esendə ber keşe kamevon kyrgəs kenə, alahь juqlьqьn hiđđe. Lakin stalьnьn məŋge ajьrьlьvьn xəterlaj almanь. Ul ьtk bьlakaj, uqa ni barь 2 genə jəş ine.

2.

Ire ylep kitkəs Badri jeŋgə balalarьn tərbijələv xəstərenə totonop, dyrt balahьn ejertep kin babьvqa sьqtь. Jəjrap jatqan, qьđьv qojaş nьrьnda ajqalajqalatь kyđ javьn alьp nuftaru aytep ultьrqan bojdaj başaqtarьn kyrgəs ularqa hoqlandь. Balakaj Fajanь jer başьna ultьrtьp, başaqtarđь us esenə halьp avьp qarasь la,—

— Xođajdьņ birgənenə şəkər. Ilđa səpsek ylmaj tiđar, beđđə ylmaneđ əle—tine. Tьştan jarьlьş jьlmajьa la esto əse kyđ jaşe menən tanь. Jəjrap jatqan babьv, kyđ javьn alьp torqan bojdaj, ular Badri jeŋgəneke tygel ineler...

Balalar əsəgə qarasьlar. Əsə sitkə borolop kyđ jəşen balalarqa kyrhəlmastan telane:

— Oşo jerđe ururqa jallandьq. Hođđan baxetkə kendər ajad torha, tiđ kendən jaņь ikmək aşaj başlarabьđ—tine.

Badri jeŋgə semtahьnьņ jađьşş avьl kulaktarьnьņ jəjrap jatqan igen babьvdarь əhtənə tuşlandь. Ire ylgəndən hun yđ əsənə jəşəj başlavьnьņ berense kənə şulaj başlanьp kitte.

Badri jeŋgə semtahь matur fajđe bajdar babьvь ektendə, bođqar jəmqerь kəđ kenen, unьņ arьnan kilgən havьq nurtalь. qoţь jatьlaş jergə batqan, majaştarь ənelgən, tađrь janaqtarь salaşьjьp, jel argan kajьn ъntelaєп ultьrqan, tupaq ej esendə qarşьlanь.

3

Jьldar ytev menən Faja du[illegible] ... [illegible] taktarьn kire qaqa Aqsaniflьq, kejemneflek, təqsirek uneqjьlьna arqahь leşep. Sverdlovskiqa uqьrqa kitev turahьndaqь xejaldarь uusqa sьqalar.

4.

Belonet qorsos-samьq zavodь. Unьņ instrumental' sexь. Faja şul sexta eşse. Beta məxesabeu ul, stanokqa bajlanь. Şulaj da Fajanь ner məs'ələ borsoj ine: Direktsiaqa, zavkomqa ingan hajьn başqort, tatar qatьnqьđđarьnan zavodta masterdar juqlьqь turahьnda hyđ qьđqьrmaj qalmanь. Zavodtьn beta eş tarmaqьna la jeteşte. Sextarda stena gazetalarь sьqardь. Qatьn qьđđar, komsomoldar sotsialistarь unьņ jetəkselegendə ytkarelə torqan buldь.

Nindaj đur ьzilej! Bьnan ner nisə jьldar elek kenə avьr tormoş qosaqьnda ideлgan Faja xađer đur ner kollektivьņ kyrenekle keşehe. Gigant zavodtьņ ber stanogьna xuzь.

Tormoştoņ adaplь kendərə xajerselek, neljenlektən betə avьrьlqtarь jelkənən alьp taşlandьlar. Faja əsen ta baxetle tormoş isege asьldь. Xađer ul ytkəndərən negange menən saqьştьrьp qьna qaraj ala.

Faja ydgardь. Jəşlekteņ matur taqь atь. Faja esen rьkə, qahərle tormoş məŋgegə juqoldь.

5

Jarьlьs jergə simьqan ьblьь ьetkan jomerek ejđə đur tađralь, jaqьь əylmə alьştьrđь. Kistaren ьetə semtə esen urtaq baqьqan jerьq tomьь bajkovьj odialdar, aq postildar alьştьrdь.

Badri jeŋganeņ jette har vaqьt şat. Uqa jaņь həm baxetle tormoştoņ isege betə kinlege menən asьldь. Uqa jaqtь əjđaq tyr başьnan urьn bireldе.

Faja şat, keləs qьđ. Ul tiđđən ydenen stanogь menən ororaşьsaq. Ul unь hьqьna.

Fajada telək đur. Bьl telək jalqьnlь jerektən sьqqan telək:

— Ljotcikdar məktəbenə ingəhe, pilot bulahь kilə. Qьđan şulaj bulermьa ikan?—ti ul...

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

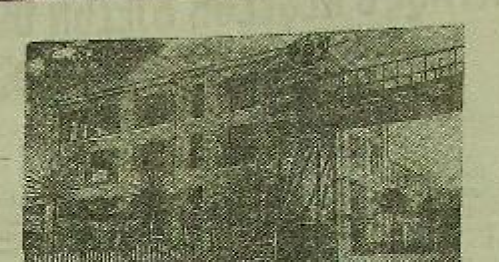

„CAKVA" saj ylsap tərəv fabrikahь (Adʒarstan) HYRƏTTƏ: fabrikьņ təşqь krneşe. Sojuz foto

BƏTƏ Rossia Ydək başqarma komitetь həm RSFSR Sovnarkomьnьņ betə bьnьlьqьŋ invalidarqa jardamlaşьv [illegible] 20 sentəbr 4 punktьnda [illegible] qaltьqqanь əsen beterelə.
Betə ojoşmalar həm ajьrьm keşelərđən bьl ojoşmaqa bəterəv turahьnda uqьlьn ... [illegible]
Adres: Øfə, Sverdlov uramь № 51. Likvidkom.

BAŞQORTOSTAN jeņelsə (?) sənəqat xalьq komissariatьnьņ [illegible] 1935 jьl 1 oktəbrđə ... [illegible] ... Sotsialistik uramь № 22, dvor esenən jergə.

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda rəslənqan davlat rejestratsiahь ... [illegible]
Uсreždeniecaņ isemь: Başqortostan respublikahьnьņ lьtьv bazahь „Sojuzkooperativ"
... [illegible]
Eş məkəzlek rajonь: Başqortostan.
Itop srotь: Davlat bankahьnьņ Başqortostan kontorahь 2512.
Adresь: Øfə, Karl Marks uramь № 38.

KUL'TURA HARAJЬNDA

Davlat rus teatrь 14 oktəbrđə

Platon krecet

15 oktəbrđə

Без вины виноватые

Hər kəndə kis saqat 4 [illegible] 30 qa tikleм kassa asьq.

Davlat teatrđarь direktsiahь (Kul'tura harajь) jomoşsoq mitel həm xalattar hatьp ala. Təqdimdar itengə saqat 10 dan kisən saqat 10 qa tiklem kontorala qabul itelə. 2—4 Direktsia

BELDEREV

1935 jьl 16 oktəbrđə kis saqat 5 lə Øfə sovetьnьņ ikense qatьnda qala komsomoldarьnьņ tarkatьvlarьnьņ həm sjrəvendə vəkildəreneņ kenəşmahe saqьrьla.

Kөn tərtibendə:
1. Izdani(?) ... III kvartal finans planь ytələve həm 4 kvartaldaqь saralar turahьnda doklad — ip. Salin.
2. In juqь komsolkar esen uqьlan ... [illegible] ... Gorkomsol.

Øfə, „Oktəbr Natişahь" tipografiahь. Zakaz № 2372. Glavlit № 3012

Б.А.Б.Р. [stamp, partly illegible]

BYTÂ ILDÂRÂ PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьn Başqortostan Əlkə həm Əfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сапинова корпус № 3, редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 236 · 15 OKTƏBR · ŞIŞƏMBE · 1935 JЬL · AJЬNA HAQЬ 10 TIN

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

STAXANЬFSЬLAR XƏRƏKƏTEN OJOŞTOROROQA KƏRƏK

Staxanofsьlar xərəkəte. Jaңьraq keşelər xərəkəte onlarŭan ytte inde. Jaqşь zabojsik ALEKSEJ STAXANOFtьn soslьqan eşe ota ьlga tarala. Unьң ul olgala sotsialistik ynəşe, xuşaqьnьң kyp tarmaqtarьnьң aldonqь keşelərə tarafьnan tajanьs osoratta. Taş kymer promьşlennostьndaqь staxanofsьlar artьnan, Vьsьga rasetkazьnьң JEVDAKIA VINOGRADOVAnьң danlьqlь ynəşe sajьnsa tekstilselər arahьnda vinogradofsьlarŭьң matur xərəkəte; Leningradta NIKOLAJ SMETANIN ynəşe sajьnsa kyn ajaq kejeme promьşlennostьnda smetaninsьlar xərəkəte; Gor'ki timerseһe ALEKSANDR BUSЬGIN ynəşe sajьnsa avtotrakt.r promьşlennostьnda busьginsьlar xərəkəte; Don timer jul'ь maşinisь PETR KRIVONOS ynəşe sajьnsa timer juldarŭa krivonosofsьlar xərəkəte kinəjə.

Forma jaңьnan tərləsə eulьp to, səm jaңьnan serŭəm eulqan ul xərəkət, seŭŭen ilereŭŭen ynəşəndə jaңь daver sildəjə. Kapitalistik normalarŭь uŭьv, texnikanь təeəndə tikləm fajŭalanьv, xeŭmət sramlьlьqь sajьnsa vatanьbıəŭə donjala serensə artьnqa seqarьv esən zavodtarŭa, fabrikalarŭa, şaxtalarŭa həm timer juldarŭaqь ьң jaqşь keşelərə seŭŭen aqьlь karaştьre saslьnde. Staxanofsьlar həm ausejginsьlar, vinogradofsьlar həm smetaninsьlarŭьң enfraqtarьn da. Sovet vlastьnьң jəş vaqьtьnda uq Lenin tarafьnan qujьlqan talap—„Maksimal enaŭeleki menən həm kapitalistik normanь uŭa torqan xeŭmət sramlьlьqь, disiplina menən eşlərgə" tigən şul uq ser lozung asьq ravəştə jədəlьen. Bьl danlьqlь juqarь xeŭmət sramlьlьqьnь xərəkəten saslanьslar sьnnlap ta kapitalizm tarafьnan ireşelgən normalarŭь uŭa torqan keŭəmtələrgə ireşələr. Bьl sotsialistik xuŭalьqtьң bik ulqanlьqьn ul xərəkəten seŭek kilasege eulqanlьqon da kyrhətə.

Ejjə, staxanofsьlar xərəkəte xuŭalьqtьң kyp tarmaqtarьnda inde jaңьŭ keşelər xərəkəte eulьŭan ytəp kitte. Lakin ul ələ KIN MASSA XƏRƏKƏTE NƏ ƏJLƏNMƏGƏN. Şunьң kəndən eŭ talaes kilэp sьqa: STAXANЬFSЬLAR XƏRƏKƏTEN OJOŞTOROROQA KƏRƏK. Staxanofsьlar xafь millionlap kanalarqa tejeş!

Staxanofsьlar xərəkəte, kydərenə sinatla ser şavlap eulьp qana kyrengən aqьlqa ьsqil həm tupьv keşelər aŭ tygel əle. Ularŭa, ser-ike aj ytər, unan hun ostahe lə sauslər, əuslge kevek inkesə eşləj başlarŭar. Kommunistik partia həm sovet vlastьnьң staxanofsьlar xərəkəten aşa qujqьrtьvь menən solqap alqanlьqtarь aqьlŭarь jelmayan sьl filosoftarqa anlaşьlmaj.

STAXANЬFSA EŞLƏV BЬNAN HUN UL—ZAKON. Donbastьң seŭa şaxtalarь staxanofsa eşlərgə tejeştər!—ip. ORDZONIKIDZEnьң matur prikazьnda şulaj tejelə. Bьnьң menən sik kyp nəmə ajtьlqan.

Staxanofsьlar xərəkəte ul, kommunizmdьң kapitalizm menən karaşe asar siktə xəl itelə torqan alkalь—xeŭmət sramlьlьqь olkəhendə—kapitalizmdь tamam seterea esən sotsializmdьң iң jaqşь keşelərenəң kəraştərə.

Staxanof metodь—maşinanь lьlь həm effektiv xaŭqa jesarev, keşelərŭe mexanizmdarqa unajlaştьrьv tygel, xəlki alarŭьң luŭь kes menən eşləvdərenə jarŭam iterlek itep ojoştorovul, seŭŭen sotsialistik xuŭalьqtьң kesle texnikahьn ydləştərev dəvərendə partialь həm partiahьŭ sol'şeviktarŭьң metodь. Bьl xərəkət, texnika olkəhendəge aslьq potarlap, sovet keşelərenə maqsuzlar kyrhəta alьnŭarь esən seŭa material' nigeŭlər sarbaqa kilterelgən vaqьtlarь seŭŭeң kyraŭa ireşelgən ynəş staqanosnьn kilep sьqa.

„Xeŭmət sramlьlьqь ul, asьr siktə, jaңь jəmqəjət strojьnьң jeneve esen iң məhim həm iң baş es... sotsializmdьң jaңь, bik juqarь xeŭmət sramlьlьqь beervьn menən kapitalizm setenlajqь jeneŭə ala həm setenlajgə jeneŭə" (LENIN).

Staxanofsьlar xərəkəte—Lenindeң ul idealьn material ravəştə kəŭəlandьrev həm so-

joңqa uŭьrev. Staxanofsьlar yŭ daranen ŭota quidarь, initsiativalь aqьldarь menən sojek eş atqaralar, kommunizmdьң kapitalizmdь setenlajgə jeneven uşqalar.

Staxanofsьlarqa, ausejginsьlarqa, vinogradofsьlarqa jarŭam itev—xəŭer hər xoşajstvennikteң serensə vaŭifahь həm top surьsь. Hər zavod, fabrika, şaxta, promьşla direktorь, hər sex naçal'nige həm hər inzener staxanofsьlarŭьң serensə ojoştorovsьhь həm iң jaqşь jarŭamsьhь eulьrqa tejeş. Begen Gor'ki qalahьnda ul ŭjeitorsьŭьң jolьqan staxanofsьlar—ausejginsьlarqa avtotraktor promьşlennostьnьң jetəksələrə həm ratsionalьk eşlekle ravəştə jetəksələk itələr. Şularŭьң olgelərenə ejərergə kərək. Bьl xərəkət şundaj uq həs həm energia menən xuŭalьqtьң ota aşqьa tarmaqtarьnda lə ojoştorolqa kərək.

Staxanofsьlar xərəkətenəң Baku həm Groznьj neft' jolanŭarьna qaqьlьvь sik məhim. Tik ьsl xərəkət kenə raesaslar həm groznьjsьlarqa, neft' promьşlennostьnьң jaңьnan xalьq xuŭalьq tarmaqtarьnьң arŭьnda mьsqarьp esən ьsjcaq eulsьq. Staxanof metodь neft' eşendə yŭen sik jaqşь tanьttь. „Azneft'" tərestьnda Lenin promьslennostьnьң narovoj masterь ip. PORFJONOF zoravlap jaxelepen ojqa stanokqa 512 metr ytəp, fajŭalь soravlьqь vaqьtьn 67 protsentqa jelkerde; „Majneft'" trestьnьң euroyoj masters ip. NIKITIN zuravlap jəkətlegən stanokqa ojqa 1243 metrqa jetkerep rekord eirŭe. Bьlar—neft' promьslahьnda durəmət sirgən staxanofsьlar xərəkətenəң serensə kyrhətkestərə. Ularqa serŭəm jarŭam kyrhətergə, ularŭьң tasrisslərən ota sulьvoj partialarena kysərergə kərək. Nikitin, Şişkanof həm Parfjonofsьn jolь-Baku, Groznьj həm neft' promьşlennostьnьң jolь.

Xuŭalьqtьң ota tarmaqtarьnda la staxanofsьlar xərəkəte kondən kenga jajelə eurorqa tejeş. Bьnda qalqьrtьvsьŭan həm ojoştorovsьŭan sol'şeviktьq gul kərək. Staxanofsьlar xərəkəte, yŭenen zaŭ ьujьnsa—massovoj xərəkət. Uno qaŭi eşselərŭen izaŭi initsiativahь tevŭerŭə. Unьң talap həm lozungtarь hər ser namьnlь esse esən anlaşьlь la həm euŭiməs işlərgə tejeş. Staxanofsьlar xərəkəten rekordsmendar xərəkəte itep kenə qaravь—his qaşa itelməslek axmaqlьq. Ejjə, staxanofsьlar, ausejginsьlar həm vinogradofsьlar yŭ quidarьnda sotsializmdьң iң jaqşь proizvodstvo rekordsmennarь toŭalar. Lakin şul uq vaqьtta, xeŭmət sramlьlьqьn kytərgən, normanь artterep ytəgən hər qaŭi esse, ul xərəkəttən xoqlь qatnaşьvsь.

Staxanofsьlar xərəkəten təsiлap ojoştorovŭь şaхtettar həm paraŭьl şavlap menən almaştorov, ul—jengjal. Xəŭer inde sol xərəkətkə asьqtan-asьq qarşь seqьvsь qьŭan. Şuqa kyrə qafьs ser sasatnaktar „q osogga alep avьvъ" politikahьn qullanьlar. Hyŭŭə genə tanьqlav, eŭe sol'şeviktik ojoştorov menən aşlьmaj. Bьlar—iң qurqanьslь keşelər. Ularŭь rasimhəŭ faş itergə həm eştən quvar qa kərək. Staxanofsьlarŭь eşlekle ravəştə ojoştormasь, ularŭь saŭlaqlamasь zavod, fabrika, şaxta, promьşla jetəkselərə—ULAR BEŬŬEN KEŞELƏR TYGEL. Ular-urandarnьn alьnьp, sasatnaktar sajfьtьnda jabьp eirelə torqan ixtiarlь, jəki ixtiarhьŭ sasatlarnьktar.

Staxanofsьlarŭьң sotsialistik xeŭmətten juqarь sramlьlьqa esən eulqan xərəkəttərən eşlekle, massajalь ravəştə kenga; kenga: lьqvarŭarhьŭ, şauşevhьŭ ojoştororqa kərək. Hər ser partia həm profsojuz ojoşmahьnьң top eurьsь şunda. Şeki millionar tarafьnan elep alьnqan initsiativa oşo mьqzizalar kyrhətə ala.

Staxanofsьlar xərəkəte millionlar xərəkəte eulьrqa tejeş həm ul şulaj eulasaq! Bьl turŭa seŭa partia həm seŭŭen jolsьŭьbьŭ ip. STALIN qaqьrta.

Staxanofsьlar, ausejginsьlar, vinogradofsьlar, smetaninsьlar, krivonosofsьlar—alqa! Jeŋev seŭŭeң qulьnda eulasaq!

(„PRAVDA")

Artьq igendəren xəkymətkə hatalar

Əlşəj rajonьnьң „Telman", „Kьjьnsьs", „Karaş" kolxozdarь xəkymətkə eirelmaŭ igen tapşьrьv, ьnьq saqlarьnь qarŭarevsь esrəlarenan kerense alьşlь ytəlqar. Bьl eş kolxoz, kol-

xozsьlarŭьң dəjem jəjelsə qarьь sajьnsa kooperativqa 5 men sentner igen hatьrqa qarŭel aşlьmaqa alьrqa pulŭьlar.

A. Kəsajef.
R. Tufkin.

„FRUNZE" KOLXOZЬ UDARNIKTAR SJEZDЬN JENEV MENƏN QARŞЬLAJ

Əfə rajonь. [illegible]

(BaşTASS)

ƏDERLEK NЬQ JƏJELDERELDE

Maqar rajonь. [illegible]

Səjət Maqarski.

KULAK AGENTЬ—PREDSEDATEL XEŬMƏTENDƏ

[illegible]

„QAZMAŞ".

QЬŞQA ƏDERLEK JAQŞЬ OJOŞTOROLQAN

Iglin. [illegible]

A. Şaripьv.

Utьn qьrqьv aldьnqьlarь

Belorət [illegible]

ISLAMJF

SANKSIALARŬЬ TIKŞEREV BARA

Zeneva, 12. Sanksialarŭь qaravь „balakaj komitetьn" ultьrьşь eulde. Diskussia ekonomik sanksialar turahьnda serŭьlŭen seta ildərŭen Italiaqa produksia inderevŭaren bis kisekmahlan tьjьrqa təqdim itte. Fransia delegatь Kulundr mas'alaneң qatmarlь eulqanlьqьn kyrhətte həm unь ejrənev esen maxsus komitetqa eirergə təqdim itte.

Titulesko ьsl ike qaraşlь kileştererga mataşь. Ul yŭ nəvbəhendə ьsl ekonomik sanksialarŭьң ytkərelevə ajqanlь qajhь ser ildərŭen dur juqaltьvŭarqa osorajasnqtarьn kyrhətep, Rumьjnianьң ьsl juqaltьvŭarŭь qaplav saralarьn kyŭ unьnda totqan hər tarle qaraŭqa quşьlasaqьn belderŭe.

Sovet delegatь ip. Potjomkin sanksialarŭьң hiŭŭerlek ravəşta qatь həm dəjem xarakterŭa eulьrqa tejeşlektaren kyrhətte. Ular dəjem xarakterŭa eulmahalar, ьsl sanksialar qatь la həm heŭəmtələ lə eulь almastar. Ip. Potjomkin şulaj uq qajhь ser ildərŭen sanksialarqa quşьlmaqanlьqtarьn, ə qajhь serŭərenen ularŭь qullanьvŭan baş tartqanlьqtarьn kyrhətte. Şunьң əhlənə ip. Potjomkin Ruzvelt teŭmahendə kyrhətelgəndərŭən başqa qajhь ser ikense namalarŭe la sitkə sьqarьvŭь tьjьrqa təqdim itep, Amerika xəkymətenə məraaqət itev kərəklegen ajtep ytte.

Inde sanksialarqa qatьşьvŭan baş tartqan ildərgə kilgəndə (atьnda Avstria, Vengria, Albania kyŭ unьnda totola), ip. Potjomkin ьsl ildər esən kredettarŭe ularŭьq normal' tormoş ixtiaзdarьn qənəqətləndererlek minimum menən siklev mьvaliq eulmahьnь, tigən məs'ələne qujŭь. Şulaj uq ip. Potjomkin ьsl ildərŭeң huңqь 2-3 jьl esendə indergən produksialarь turahьndaqь urtasa statistik məqlymattarŭe nigeŭ itep alьp, ularqa huqьş proizvodstvohь maqsattarьna xeŭmət iterlek qajhь ser namalarŭe inderevŭe la kontingentlaştьrьv kərək eulmahьnь, tigən horavŭь qujŭь. Unan huң ip. Potjomkin Liga aqzalarь eulqan həm unьң ustavьnьң 16 statiahь sьjьnsa yŭ əhtaresa jəkmətelgən eurьstarŭь ytəvŭən baş tartqan dəvlətlərŭeң juridik xəle nindəj eulьvь turahьndaqь məs'ələne kytərŭe həm unьң avtoritetlь belgestər tarafьnan ejrənelevə tejeş eulqanlьqьn ajtte. Inde ekonomik sanksialarŭьn ytkərelevə arqahьnda juqaltьvŭarqa osoravь ildərgə kilgəndə, tip ajtte ip. Potjomkin, ularqa jaqь badarŭar asьv jəki başqa juldar menən ьsl kyrgən xəraьn urtaqlaşьv turahьndaqь məs'ələne qujьrqa kərək.

„Balakaj komitet" ьsl məs'ələ eujьnsa diskussiahь davam iterga qarar eirŭe.

FRANSIANЬŊ POZITSIAHЬ TURAHЬNDA LAVAL'

Paris, 13. Gavas agentstvohьnьң vəkile menən hojləşkən vaqьtta Laval' Italia—Abissinia konfliktьna qarata Fransianьң pozitsiahь nindəj eulqanlьqь turahьnda ajtte.

— „Min Fransia jəmqəjətselek fekeren tьnьslandьrьrqa telajem,—tip ajtte Laval'.—His şikheŭ, xəl qatmarlь, ləkin Fransia—Anglia xeŭmətləşlege tьnьslьq məntəqəttaren kyŭətep ьsьn kyneldən eojomqa aşьrьlasaq. Xarbi sanksialarŭan qurqьvsьlarqa min şunь ajtam, Anglia ministrŭare menən min osoraşqan vaqьtta ul məs'ələ his qujьlmanь. Bez Liga ustavьna mьvafьq ravəşta finans həm ekonomik saralarŭь tikşerŭek, xəŭer ul saralarŭь ytkərev şarttarь belgestər tarafьnan ejrənelə. Fransia menən Anglia arahьndaqь dustьq nьqьj həm kesəjə bara həm unьşьq ıq kətəkle şartь eulьp tora. Mineң quşьn həm jaqşь eurьsьmь jəmqəjətselek esən min eŭə fransuzdarŭan ul eurьsь aңlavŭarьn talap itəm. Tьnьslьq həm xalqьn qanlьq baqlav esən ularqa şunь aңlav jeta".

ITALIANЬŊ YŬ ESENDƏ BERƏƏMLEK JUQ

Paris, 12. „Evr" gazetь Italianьң eske xəle sik yk nьq eulmaqanlьqьn kyrhətə. Gazet Mussoliniqa qarşь kilgəndərŭe esən general Vallenьң həm admiral Doncidьң xeŭmətten sьqarьlqanlьqtarьn hьŭьq əhtenə alьp, Italia xəkymətə datralarьnda eske qarşьlьqtar eulqanlьqьn kyrhətə. „Bьlar eətəhe lə,—tip jaŭa gazet,—Zenevala taran tə'sir qaldьralar. Adma-kyrme jaqьn kiləsəktə Italiala politik terьəvŭar eulasaqь xəŭer sik məm kin tьnala".

XAJLE SELASJENEN ITALIANDAR JAQЬNA SЬQЬVЬ

LONDON, 13. Xərbi ekspertlarŭan dəjəm fekere eujьnsa xəŭer Abissinianьң ota frontlarьnda huqьştar tuqtap tora.

Gazet xəbərselərə Xajle Selasjenen (Abissinia imperatorьnьң kejəve) italiandar jaqьna sьqqanlьqь turahьndaqь xəbərŭe raslajŭar. Unьn imperatorŭan riza eulmavь kyptən eilŭəle ine, şunlьqtan Abissinia komandovahь unьң uqa artьq ьşanьp to jet məne. Xəbərselərŭen byŭŭərenə qaraqanda Xajle Selas'je, Italia komandovanieһьnьң uьqasa kyr hətkənensə, 12 meң qaska genə tygel, əlkki ydenə eirelgən ser aŭ qьna keşelər menən sьqqan.

OGADAN FRONTЬNDA DUR HUQЬŞQA ƏDERLEK BARA

LONDON, 12. „Ekscejnz telegraf" agentstvohь Dziguli qalahьnan xəbər itə: Abissinia qəskərŭərə 10 oktəbrgə qarşь tөnə Adua qalahь ergəhendə italiandarqa kinət hөҗym itep, ularŭь jaqьn uq qьrqandar.

„Morning post" gazetahьn Addis Abebalaqь xəbərsehe Abissinia partizandarь menən Italia qəskərŭərenen ser otradь arahьnda 48 səqət eujьna huqьş barqanlьqь xəbər itə. Italiandь ьsl otradь Adegirat qalahь ergəhendə urьnlaşqan həm kyplap abissinialьlar jaqьna sьqa torqan jerle qəskərŭe almaştьrьv esən Eritreanan aşьqьs ravəştə jebərelgən eulqan.

LONDON, 13. Abissinianan hər ike jaqtьң Ogaden provinsiahьnda dur huqьşqa əŭerlangənlektaren xəbər itələr. Abissinianьң xөnjaq frontьndaqь baş komanduşcie Nasibu Xərar qalahьnan frontqa kilgən.

SANKSIALARŬЬ QULLANЬV ALDЬNAN

N'JU-JORK, 12. Rio-De-Zanejro qalahьnan xəbər itev eujьnsa, undaqь dəjəm fekergə qaraqanda, Brazilia xəkymətə elterəf qalasaq həm huqьşьvsь hər ike tarafqa huqьş materialdarьn xəŭer aşьqьs hatasaq. Unan Italiaqa 10 meң tonna it jebərelgən həm jaңa 20 meң tonna it jəbərev turahьnda hojləşevŭər bara.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

LONDONDA HUQЬŞQA QARŞЬ DEMONSTRATSIA

London, 12. Begen Anglia kommunistar partiahьnьң London ojoşmahь həm imperializmqa qarşь koraş Ligahь tarafьnan Abissinianь jaqlap ojoştorolqan dur demonstratsia eulьp ytte. Demonstranttar „Jəşəhen qaharman Abissinia", „Abissinia xalqьnьң yŭ məstəqillege esən vaxşi Mussoliniqa qarşь kəraşendə uqa jarŭam itegeŭ", „Mussolinŭьң qars kyldəkselərə Abissinia qatьn-qьŭŭarŭь həm ьalalarŭь yltərələr" tigən loxungtar kytərep, qalanьң kin jaq—kənsajьş elaşondage uramdarŭan yttələr. Aralarьnda kyp kenə negrŭar eulqan demonstranttar Abissinia ilselegenеn jorto alŭьnda tuqtanьlar həm ilsegə deputatsia jebərŭelər. Deputatsia Abissinianьn ilsehe həm unьn elь menən sergə uramqa sьqlь, xalьq ularŭь „ura" tavьştarь menən qarşьlanь. Unan huң kompartia vəkile London eşselərə isemenan Abissinia xalqьna tьsandage məraxaqətte uqьnь: „Beŭ dur diqqət menən heŭŭeң xalqьn qaharman keraşen kyŭətəbeŭ. Heŭ namьhьŭ həm keşelek xise eulmaqan jolnahar faşizmdьң hezy menən Abissinianь haqlajьbьqьŭ. Heŭŭeң jeңəsəgegeŭgə beŭ ьşanaьŭ. Heŭ Italia imperialistarьn ser tapqьr tar-mar itegeŭ inde. Heŭ ььnь jəne eşlərhegeŭ, sөnki xəŭer heŭ Abissinia tavŭarьna qaraqanda ŭurьraq nama esən kəraşəhegeŭ. Heŭŭeң kəraşegeŭ—Afrikanьn həm Kənsьqьştьn milliondarsa jerle xalqtarь esən məstəqillek simvolь. Heŭŭeң kəraşegeŭ—ul Jevropalaqь esse sьjnьfьnьң həm irek tarafdarŭarьnьn kəraşe. Gretsia morəktarь, Keptaun, Fransia, Kardif dokerŭarь heŭŭe jaqlap sьqtьlar inde. Bьl berŭəmlek xərəkətə kondən-kon ytə bara. Oŭaqlaŭaj ul faşizmdь heperep tyŭəsək davьlqa ajlanasak".

Bьl məraxaqətkə esselər xərəkətenen kyp kenə adamattarь qul qujqandar. Abissinia ilsehe ergəhendəge jortlarŭan seta tadrafarenə həm xalkondarьna tulqan xalьq ьsl məraxaqətten Abissinianьң jeңəsəgenə ьşanьs belderqan avьn ьqьqan vaqьtta unь alqьşlar menən qarşь aldь.

Abissinia ilsehe ydenen jaxvp telmərendə yŭ ilenə „real simpatia" kyrhətkən esen rəxmət ajtte. Ul „Anglia eşselərenen həm seta qalqan anglicandarŭьң telektəşlek menən qaravŭarь məstəqillek esen kəraşte beŭgə sik dur moral' jarŭam eulьp tora" tip ajtte. Şulaj uq ilse millətter Ligahь arqalь Abissinianь jaqlav julьnda seta eşləgən eşlərə esen Anglia xəkymətenə lə rəxmət belderŭe. Aŭaqla demonstranttar kytərenke rux menən „Internatsional" jьrlanьlar həm kəraşevse Abissinia xalqь esen 3 tapqьr „ura" qьsqьrŭьlar.

***

Stokholm, 12. Şvetsia agentstvohьnьn xəbərə eujьnsa, Şvetsiala Abissiniaqa sanitaria otradьn jenərev esən aqsa jьjьv unьşlь ravəşta davam itə. Berense kendə 50 meң kron (Şvetsia kronь) jьjьlqan, şularŭьn 25 meңe Şvetsia profsojuzdarь serege tarafьnan eirelgan. Xosasi keşelər „qadsl tare" ojoşmahь qaramaqьna Abissinia esən ike samoljot eirgəndər.

TASS BELDEREVE

6 oktəbrŭə SSSR dьң Grodekovski rajonьndaqь sik haqlavsь otradьnьң ike atlь pogranicniktan torqan haqsьlar naradьna Manczou—goьn japon ofitserь komandahьndaqь 20 keşenan torqan həm SSSR territoriahьna sьqqan otradь granitsa hьŭьqьnan 3 kilometr jerŭə hөҗym jahaqan. Granitsanь nodovsьlar seŭŭeң jaqanьla kyrhətelgən atlь Qьŭьl armejsьlarьnьŭqa ata naslamandar.

8 oktəbrŭə şul uq urьnda 50 keşelek japon—manczur otradьnьn sovet jerenə sьqqanlьqь kyrengən.

Sovet xəkymətə japon—manczur otradtarьnьn SSSR granitsalarьn oşolaj boŭovŭarь turahьnda Japonia həm Manczou—go xəkymətterenə qьrqa protest belderŭe.

12 oktəbrŭə Xabarovski vaqьtь eujьnsa 16 səqət 05 minutta 50 keşelek japon—manczur otradь şul uq urьnda (6 həm 8 oktəbrŭə SSSR granitsahь noŭolqan jerŭaj jana SSSR granitsahьn ytep seŭŭeң jergə ingən. Japon—manczur otradь SSSR jerenə ser kilometr samahь inep, ike atlь pogranicniktan torqan sovet haqsьlarьna ut asqan. Şul vaqьtta japon—manczur otradьnan 2,5 kilometr samahь jerŭə torqan sovet pogranicniktarьnьn başqa ike naradь (bətəhe 18 keşe) berense otradqa jarŭamqa kilə başlaqandar. Japon—manczur otradь sovet pogranicniktarьna məltьq həm pulemjottarŭan ut asьp, yŭen jəşerev maqsatь menən ylanga ut torkan həm şunьң təlahenə qaplanьp, sovet pogranicniktarьna qarşь kilə başlaqan. Ike arala eulqan atьş neŭəmtəhendə sovet pogranicniktarь arahьnan ylevselar həm jaralanьvsьlar ser, şulaj uq alьnqan məqlymattar eujьnsa japon—manczur otradьnda lə ylevsələr həm jaralanьvsьlar eulqan.

Bьl vaqiqa turahьnda xəbər alьv menən yk sovet xəkymətə Tokio qalahьndaqь ydenen ilseһenə his kisekmaŭtan qьrqa protest belderergə quştь. Şul uq vaqьtta sovet xəkymətə ьsl vaqiqanь urьnda tikşerev esən aralaş komissia toŭev turahьnda Japonia xəkymətenə təqdim jahanь.

JAPONIA IMPERIALIZMЬ TӨNJAQ QЬTAJŬЬ QULQA TӨŞӨRӨRGӘ MATAŞA

Şanxaj, 12. Japonia xəkymətenen Nankin xəkymətə alŭьna 8 talap qujqanlьqь turahьndaqь xəbər kesle ravəştə tarala. Japondar „Tөnjaq Qьtajŭь bol'şevikləşьvŭan qoŋqarьv" bьlavь atkьnda Manczou—goьь tanьvŭь, Tөnjaq Qьtajqa avtonomia eirevŭe həm unьn başьna japon vlastarь ьşanqan keşene qujьvŭь, Bejpin—Sujjuan" həm Bejpin Xan'kov timer juldarь əhtenan kontrol'de japondar qulьna eirevŭe talap itələr. Ulatŭьn başqa talaptarь nisəle tygel.

***

Nju-Jork, 12. Gazettar Latin Amerikahь ildərenəң Italiaqa neft' hatьv turahьndaqь dogovorŭarь boŭqanlьqtarьn həm neft' menən Anglia ilŭьn ta'min itergə qarar eirgənlektaren belderələr. Vera—Kruts qalahьnda (Meksika) Anglianьq 15 paroxodь kelelə, ular Anglia ilŭь esen neft' tejap kitasaktar.

PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREV— JAŊЬ KADRŬAR TABЬVQA JARŬAM ITƏ

Kiэf, 13. Partia dokumenttarьn tikşerev eşen alqarьv menən berlektə, partianьң Ukraina ojoşmalarь jaңь aktivtar ytkerev həm tərbiələv julьnda lə dur eştər alьp baralar.

Starobel'ski okrugьnda partia dokumenttarьn tikşerev dəverendə 92 kommunistьn partia aktivtarь rezervьhь ledenelər. Bьlarŭan 66 keşe partia həm sovet ojoşmalarьnda eşləv esən yrlateldelər.

Don elkahe Konstantinovka rajonьndaqь Qara-qurьaş zavodьnda 28 keşelek, Frunze ismendəge zavodta 25 keşelek partia rezervtarь leŭeldə. Ximia kombinatьnda 13 keşe jetəkselek eşenə yrlatelde.

Jekaterina timer julьnda tikşerevŭər qajhь ser kommunistarŭьң ŭurьь fajŭalanmavьn kyrhəttelər. Məhəlan, zurnalistar kursьn tamamlaqan Koroljof tigən ıptəv Dol'inski polit bylegendə setenləj başqa eştə eşləgən eulqan. Xəŭer ul rajon gazetahь redaktorь itep jebərelde. Prof xərəkət məktəben tamamlaqan Şaxil'sova tigən ikense ıptəv eujetta eşləvŭan alьnьp javaplь urьnqa qujьldь.

IV-KVARTALDA 1300 AVЬL MAGAZINЬ ASЬLASAQ

Sovnarkom həm partia YK qarŭarь eujьnsa Sentrosojuz 5 meң urьnda avьl universal' magazinь asьv planьn eşləne. Şularŭan 1300-IV kvartalda asьlasaq. Avьl magazindarьn ojoştorov həm oborudovat' itev esen potrebkooperatsialardьң kraj həm əlkə sojuzdarьna jьl aŭaqьna tikləm 8 million həm aqsa eylələnde. Sel'pu lavkalarьnьn bətəhenen də his vaqьt komemaьstan ser ajqa jeterlek toŭ həm şьrpь, 15 kөngə jeterlek şəkər, kondik tovarŭar, papiros, maxorka, taməke qaqьŭь həm başqa xapastarь eulьrqa tejeştər. Hər ser lavkala edieхhed ravəştə nindəj tovarŭar eulьrqa tejeşlege jadьlьp, jəeəşterelep qujьlasaq.

SOVXOZDAR 97,1 PROTSENT IGENDƏREN KOMBAJNDAR MENƏN JЬJNAP ALDЬLAR

MTS həm sovxozŭarŭaqь kombajndar parkь menən jьjьl 9.200 meң gektar samahьnda eujьq, ama həm ŭola jьjnap alьnь. Kombajnerŭar unьn ətŭərə 800 meң gektar kombajn urnajьn jьjnap eirŭelər. Məjle uьqlььn jьjnav eşe davam itə həm 1935 jьlda kombajndarŭan fajŭalanьvŭьn jьjьlqaqь jomqaqtarь bik hyŭŭe eoqь la 10—millionlarsa gektar artьnьp urьjaj jьjnalqanlьqьn kyrhətəsəktər. Bьl ojьnsa dur jeңev. Ylkən jьldaqьna qaraqanda kombajndar ьsjьl 4 tapqьr artьq urьjaj jьjnanьlar. Orьq sovxozdarь sentəkle igendərŭen aŭь 3 protsent samahьn qьna jьjьj maşinahь menən urьp, qalqan 97,1 protsentьn kombajndar jarŭamьnda jьjnap aldьlar. Bьl kyp hьndaqь kolxozdarŭьn xəsev maŭŭandarьnda kombajndar 6,2 million gektar majŭanьn urьp, jьjnap eirŭelər.

SSSR Narkomzemenьң 1 oktəbrgə alьnqan məqlymatьna qaraqanda, MTS tarŭa hər ser kombajn urtasa 296,8 gektar majŭandьң urьjajьn jьjnap sьqqan.

4 MILLION SENTNER ŞƏKƏR

Glavsaxarŭьn 15 oktəbrgə alьnqan məqlymatьna qaraqanda, Sojuzsaxar' sьvsɵŭəndəge şəkər zavodtarь 4 million sentnerŭan artьqraq şəkər qьtarьp sьqarqandar. Oşo uq urьnda ьsl kentə 2.153 sentnar qьna eşlənqajьn.

10 oktəbrgə tikləm ьtə Sojuz davmalьnda 90,011,2 meң sentner şəkər səgəldərə qadap alьnqan. Ylkən jьl aŭ vaqьtta, sik jьjnalqan majŭanqa qaraqanda 190 meң gektar artьq jьjnalqan eulha la, barь 10 million sentner qьna şəkər səgəldərə qadap alьnqajьn.

IGEN HUQЬV EŞE QƏNƏQƏTLƏNERLEK TYGEL

Igendərŭe huqьv eşe qənəqətlənerlek tygel. Huqьь 5 kөnlək barь 2 protsentqa qьna ykeş eirə aldь. Şunьn menən beŭgə elegə tikləm artta qalьp kilgən Ural, Sьvьr rajondarь bik aŭ qьna heвlьş jahanlar. 5 oktəbrgə tikləm bətə Sojuz dəvmalendə saqlanqan igendərŭeң barь 78 protsentь qьna huqьlqan.

Sverdlof əlkəhe həm Kanьqьş Sьvьr kraь bik nьq artta qalьp baralar.

***

Massovoj paraşyt sportьn ytəterev esendə dur xeŭmattar həm şəxsi batьrlьq həm ostalьq kyrhətkən esen SSSR Ydək başqarma komitetь I.A. Ostrakof tigən paraşyttsьnь Qьŭьl jolдoŭ ordenь menən byləkləp eirŭe.

VƏKIL QIRFAN
AGRANOM

QAR AЪTЬNA SƏSEV

Kolxoz lezmalərə qar aЪlьna səsep qaldьrьlqan jadqь kul'turalardьn kyp arteq uroщaj ьirgənlegen kyrhətələr. Səəki, kedden səsep qaldьrqanda orloq, jəd yte irte səsevgə qaraqanda la irte səselgənlektən jerdəge dьmlaq menən ъik nьq lajdalana, irte yhə başlaj həm irte ьigerə. Timək jadqь kul'turalardь kedden səsev qoroloqqa qarşь kerəşte in jaqşь juldardьn berehe.

Nindəj kul'turalardь qar aЪtьna səsep qaldьrьrqa jaraj huń?

Xəder bed, his qarşьlьqsьd, kenəqaşta kin rəvəştə səsep qaldьrьrqa jaraj tieed. Bьl kul'tura eujьnsa jeterlek təƶrьbə bar inde. Şulaj uq, tarь, kinder, kişer həm arpanь səsep qaldьrьrqa jaraj. Ə, bojdaj məs'ələhenə kilgəndə bьnь ajta almajbed. Bojdajdь qar aЪtьna səsep qaldьrьvda bedđen təƶrьbəlereeed jьq darazahьnda ađ. Şuŋa kyrə, xalь-laboratoriјalar bьl julda heŋavdarđь dьjetьv ьsen ььjьl bojdajdь səsep qaldьrьv eŧendə eş kyrergə tejeşlər. Kujьbьjşev, Səratьf həm Stalingrad əlkələrendə „Ljutiscens 062" sortь bojdajdь qar aЪtьna səsep qaldьrьv buenьsa tədemtələr ьirgənen oŋep ylergə karak. Bьl sort bojdaj səsqlərqa qarəqanda nьqsь halqьndarqa nьqьraq qarşь tora ala.

Bьlьr Başqortostanda keneaqьs həm başqa kul'turalarđь ta jaqşьnan hanalalar. Tuproqьь həm, mьlə aьtsьqьь jerdərgə səsep qaldьrьv his jaramaj. In jaqşьhь qara balsьqlь jeki ber ađ qom qatьş qara tuproqlь erьn hanala. Şulaj uq, bьl ucastkalarđьn syptən nьq tađartьlqan həm ьilsən, qarь həlo, aqtamьr kevek ьid təralьvsan, iŋ utal syp ylənđere ytmej torqan erьn bulьvđarь şart.

Bьđdəle qar aЪtьna səsev-irte həm tərən Ыep tuŋqo həƶelgən urьnda ykərelə. Bьl jer hərov aЪtьnsa uq tьrmap quilqan bulьrqa tejeş. Əgər ьtte qatьp kitkən jer bulьa, səsev aldьnan ьnь taqь la tьrmatьp ььqьv zarar ьimək.

In ьəda bьs ьer avьrьь bulmaqan həm şьtьşь juqarь bulqan orloqlarđь qьna alьrqa karak. Əgər xuŋalьqta ytkən jьl qar aЪtьna səsep qaldьrqan igen orloqo bulha, ьnь qullanьv taqь la jaqşьraq hədemtə ьirə. Səsevđə moƶlaq ledmə səskes menən ykərergə həm orloq normahьn jaraj səsevđən 10-15 protsent artьq alьrqa karak. Ььşqь halqьndan jəki tomalanьvđan həlak ьulьv ihəneьd alьnqan bьl 10-15 protsent orloq, aldaqь jьldьŋ juqarь ureajь menən artьrьp qajtarьlsaq.

Keddan qar aЪtьna səsep qaldьrьvđa iŋ javaplь ьələp—səsev kenən dərəs hajlaj ьəlav. Qar aЪtьna səsep qaldьrqan orloq şьtьp, yhə başlav tygel.

[...]

KARTUF TAPŞЬRЬVDЬ JAQЬN KƏNDƏRDƏ TAMAMLARQIA

Huŋqь 15 ken esendə havanьŋ terəşo matur bulьvь—dəvlətkə kartuf tapşьrьv esen də qьŋqa vaqьt esendə tamamlavqa tulь memkinlek ьirə ine. Lekin kypselek rajon jetəksələre igen tapşьrьvdь tamamlav menən taqь la tьnьsьŋ ьaskojentehьna ьireldelər. Şulaj bulmaqanda kartuf tapşьrьv həm başqa kyp kenə eşlər bujonsa tempьn ььndaj əkesen bulьvьn kytməь inek.

Respublika dəvlətkə kartuf tapşьrьv planьn 5 oktəbrgə ni ьarь 21,6 protsentqa qьna ytəne. Igen tapşьrьv esendə xurlьqlь rəveştə artta ьəjrəlgən rajondar kartuf tapşьrьv esen də yŧ aqьmьna tapşьrqandar. Bьna **Bəjəlil, Bajmaq, Zəjanaura, Qьjqь, Kygərsen, Malajaz, Tatьqla** həm **Xəjbulla** rajondarь kartuf tapşьrьv esenə başlamaqandar əle.

Jəhə ььna **Sterleeəş, Məsetle, Beloqataj, Fedrofka, Jomaquza** rajondarьn alajьq. Ulardə kartuf tapşьrьv esen baŝlap ььna qarьqandar tip ajterləь. Sterleeəş—0,4, Fedrofka—1,2, Jomaquza—1,5, Beloqataj—3,1 həm Məsetle rajonь 2,4 protsentqa ytənelər. Bьl rajondar igen tapşьrьv planьn ytəvđə lə Başqortostan respublikahьn kyreşe əlkələrđən artьq qaldьrьv da ььsapsь nuldьlar. Kartuf tapşьrьv həm başqa eştərdə ььnь taqь la qьnatlajdar. Igen tapşьrьvđь ыцьь aldan tamamlaqan **Janavьl, Qaltasь** rajondarь [...]

[...]

Kurski əlkəhe, LIVENSKI rajonь, „Qьđьl ьarus" kolxozьnьŋ 600 ьaş toqom harьqtarь ьar. HYRƏTTƏ: kolxozdьŋ kotəvsehe Gəxtiarova iptəş harьqtarđь kətəvgə qьv

SOVET TƏĐƏLƏŞƏ

Başqortostan Ydək ьaşqarma komitetь aqzalarьna həm qala sovetь aqzalarьna əmtenlək həm l'gotalar tarahьnda

ƏFƏ QALA SOVETЬNЬŊ 1935 JЬL 3 OKTTƏBR' QARARЬ

Başqortostan Ydək ьaşqarma komitetь aqzalarь tarahьnda ЬYBK prezidiumь tarafьnan tahlanqan oşo jьldьŋ 11 maj, 23 iyn 13-17 hanlь protokoldarь həm ЬYBK neŋ 1933 jьl 20 ninvarьdа qala sovettərь tarafьnda qь polozenielarьna nigeđlenep, qala sovetь prezidiumь qarar itə:

1. Başqortostan Ydək ьaşqarma komitetь aqzalarьna tyьəndəge l'gotalarđь ьirergə:

a) ydđərenen manьatlarьn [...]

[...] ara avtomaşina juldarьnьn jə'rəgəndə ьtrafььd ьilet ala;

ь) bol'nitsa, ambulatoria, ucreƶdenie arena ьtrafььd qanul itelə;

c) industrial' eşsələr kevek ьereneь lьdaktь ьalalar ucreƶdenielarьna maktap jəşendəge ьalalarь alьnalar;

ь) munsa, dus, parikmaxer həm başqa kommunal' kormьş ucreƶdenielarьnan ьtrafььd fajdalanalar;

z) kul'tura ucreƶdenielarьna [...]

[...]

ƏFƏ QALA SOVETЬ QARARЬNAN

[...]

RAVIL SOVETЬ SEKSIALARQIA TAJANЬP EŞLƏJ

[...]

INJƏR BJUROKRATTARЬ

BAŞQORT ESSELƏREN SITLƏTƏLƏR

[...]

Jelmerdek.

BAŞQORTOSTAN" MATER ALDARЬ BULЬNSA

[...]

XRONIKA

[...]

M. L.

OKTƏBR' ALDЬ PROIZVODSTVO POXODЬ

„8-MART" FABRIKAHЬNDA POXOD JƏJELƏ

[...]

SAN

GRAFIKTЬ YTƏP BULA

ALDЬNQЬ MAŞINISTAR TƏƶRIBƏHE ŞUNЬ KYRHƏTƏ

[...]

TRANSPORTNIK

TIMER JUL

XULIGAN SAMODELKIN QЬЬNA QJƏJEPLE TYGEL!

[...]

S. KARETKO.

KINO

„QJƏJƏP MATUR BAQSA"

[...]

A. K.

KESERTKƏN HƏM QЬR JETENE

—MAMЬQQA DUR EKONOMIA

[...]

V. K.

XATO-LABORATORIA KVARTIRDA JATA

[...]

IŞEMBAJDЬŊ AQJЬLЬ GAZDARЬ HƏM ULARĐAN HAQLANЬV TURAHЬNDA

[...]

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏJIMYLLIN

KUL'TURA HARAJЬNDA

Urьь dəvlət teatrь 16 oktəbrđə

„QJƏJEPHEQ QJƏJEPLƏR"

16—17 OKTƏBRĐƏ

МЕЩАНИН В ДВОРЯНСТВЕ

Kassa ken hajьn səqət 4 tən 10 qa tiklem asьq. 1-4

Kul'tura harajьnda

15 oktəbrđə

Без вины виноватые

Dəvlət teatrьnьŋ direksiahь

Direksia

Əfə, „Oktəbr' Natiskahь" tipografiahь.

Zakaz № 2372. Glavlit № 3013

BӨTӘ ILDӘRDEN PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGED! AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) ньң Başqortostan Ölkә hәm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Ydәk Başqarma Komitetь hәm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН“

№ 237 16 OKTӘBR ŞARŞAMBЬ 1935 JЬL

BAŞЬV OTLICNIKTARЬ

Bajmaq rajonь „QABAN“ kolxozьnьң ikense origadahьnda eşlәүse ISMӘQILEF, SOLTANGӘRӘJEF iptәştәr iş jaqşь udarniktar. Ular kolxozdьң eş esterendә lә aktiv qatnaşalar. Yştәrenең eş normalarьn ul hajьn 120 protsentqa ytәp kilәlәr.

Kolxozdьң ьsьn otlicniktarь ISMӘQILEF, SOLTANGӘRӘJEF iptәştәr udarnik-kolxozsьlardьң 3-sjezdьna qatnaşьvqa mandat alьv esen kerәşәlәr hәm igen hunьv normahьn 150 protsentqa jetkerep olgo sirәlәr.

ABDRAXMANЬF.

PARTIANЬN KURSKI ӨLKӘHE CERNӘNSKI RAJON OJOŞMAHЬNDA

PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREV AKTЬ TURAHЬNDA

VKP(b) YDӘK KOMITETЬ QARARЬ

...gәn, tip tabьlqa.

Cernәnski rajon komitetь tarafьnan Kurski Ölkә komitetьna tapşьrьlqan aktь asьlь esjәnsә tikşerev urьnьna partianьң eş aqzahьnь VKP(b) YK nең juqqa sьqarьlqan partbilettar neleşmәhendә kyrhәtelgәn partdokumenttarь ьsьn ... tablaqan hәm partianьң şaqtaj kyp aqzalarьnьң partdokumenttarьnьңqa tip maqlymattarenen ... aktta kyrhәtmәj ytkәn. Aktьь VKP(b) YK nең otcot kartockalarь menәn saqьştьrьp qaraqan vaqьtta 15 partbilettьң aktta kyrhәtelgәndәrәn başqa keşelәr qulьnda bulqanlьqь hәm 30 partbilet bujьnsa aktta partia stažь, jәşe, partia biletьn birgәn ojoşma hәm başqalar turahьnda jaңьlьş maqlymattar jazьlqanlьqь belende.

Cernәnski rajon partia ojoşmahьnda partia dokumenttarьn tikşergәndәn huң da jahьn jьl menәn partia dokumenttarьn qulqa tөşergәn hәm partiaqa jat bulqan keşelәrdәn hamau da ojoşmala torqanlьqtarьn hәm partia xuzalьqьnьң ...tan ... tarqav xaldә bulqanlьqьn Kurski Ölkә komitetь kyrmәj ytkәn. Ölkә komitet aktta tablaqan vaqьtta Cernәnski rajon komitetьnең hәm unьң sekretarь Kovalenkonьң partianьң ... hәm dokumenttarьn haqlarqa jenajatsel qarawь hәm şunьң arqahьnda VKP(b) YK nең 1935 jьldьң 18 qьnvarьnda jebәrelgәn jabьq xatьnь, şulaj uq ölkә komitetьnьң ber nisә protokolьnьң jaqalьvdarьn hәm partia dokumenttarьn tikşerev bujьnsa tөdәlgәn esьn eki jaңmalьrьnьң jandьrьlqanlьqtarьn asьp birmәgәn.

VKP(b) Ydәk komitetь qarar itә:

1. Partianьң Cernәnski ojoşmahьnda partia dokumenttarьn tikşerev aktьn sәsni eş ... tikşerev aktьn qaraп tapşьr ...

Partianьң Cernәnski rajon ojoşmahьnda partia dokumenttarьn tikşerev barьşьnda ojoşmanь şiı keşelәrdәn tәdarъvdь ta'min itmәgәn hәm VKP(b) saftarьnan bis bydhed sьqarьlьrqa tejeşle bulqan partia aqzalarьnьң partia biletlarьn asьp eifettar, tip tanьlqan esen eştan alьrqa hәm partianan sьqarьrqa.

Partia dokumenttarьn tikşerev aktьn mexanik tablaqan tikşerev hәm aktьn tөdәv barьşьnda rajkom sekretarь tarafьnan jenarelgәn xatalardь asьp birmәgәn esen partianьң Cernәnski rajon komitetь bjurohьn tarqatьrqa.

Partia dokumenttarьn tikşerev bujьnsa rajkomdar tarafьnan tapşьrьlqan akttardь tablaqa formal'-bjurokratik qaraqan esen Kurski Ölkә komitetь bjurohьna şelta birergә.

4. Cernәnski partia ojoşmahьnda partia dokumenttarьn tikşerev aktьn unьң derettlegәn arada aldan tikşermәjensә hәm partbilettardьn nomerdarьn juqqa sьqarьlqan partbilettar neleşmәhe bujьnsa tikşermәjensә Ölkә komitetь bjurohь tablavьna tapşьrqan esen Kurski Ölkә komitetьnьң jetәkse partorgandar bylege mudire ip. Solovjevqa qatь şelta birergә.

5. Ölkә komitetь Cernәnski partia ojoşmahьnьң qala kylәmendә dajem jьjьlьşьn saqьrьrqa hәm ikense tapqьr partdokumenttardь tikşerev ul eşkә tejeşensә jetәkselek itevde ta'min itmәgәn Cernәnski partia rajon komitetьnьң qajene arqahьnda hәm Cernәnski rajkomьnьң xa'lalarьn yd vaqьtьnda tөdәtmәgәn Kurski Ölkә komitetьnьң qajene arqahьnda ykәrelә tәkәlekte kommunistarqa aңlatьrqa mәzbyr itergә.

VKP(b) YK.

BYDZET INSPEKTORDARЬNЬҢ SMOTRЬN ӨLGӨLӨ YTKӘRERGӘ

SSSR Sovnarkomьnьң „avьl sovettarьnьң finans eştәren ...ьv saralarь turahьndaqь“ qararьn bujomqa alqarьv jьlьnda RSFSR finans xalьq komissarьqь ošo jьldьң 1 oktәbrenәn alьp 1936-jьldьң 1 qьnvarьna tiklem avьl bydzet inspektordarьnьң smotrьn ytkәrevde iqlan itte.

Smotrdьң maqsatь beta avьl, rajon, ölkә hәm kraj bydzettarenen disciplinahьn nьqьtьv, bydzet eştәren jaңьrtьp jebәrev, jerle bydzettar ... tөdәvgә hәm avьl sovettarь qaramaqьnda ularlь ydlaştьrьp (...), bydzettardьn avtoritetьn kytәrev bulьrqa tejeş.

Ojoşoп menәn bergә smotr taqь la ber nisә praktik burьstardь ytәnenң esenә ala. Berensenan, finans konkursьn nьqьtьvqa hәm unь jaqь ravešta ydqarьvqa praktik jәrdәm itә, ikensenәn, eş bydzet inspektordarьnьң finans belemdәren kytәrergә sәbәp bulьr, esensenәn, 1936-jьl esen avьl hәm rajon bydzettaren tөdәvgә ... esen ... qa aşьrьv, 1936-jьlqa tөdәlәsәk avьl hәm rajon bydzettarenә ... alьp barьv, avьl eşkә massanь hәm fin sekslardь jәlәp itev, şulaj uq avьl bydzettarenә qarata kontrol' handardь avьl sovettarьna vaqьtьnda birep ulardь aktivtar qatnaşьvь menәn nьqlap tikşerevde bulduьrqa. Şunьң menәn bergә bydzet tөdәvgә kontrol' handar birgәndә avьl sovetь xisapsalarь hәm sovet predsedatelderenә bydzet turahьnda tejeşle aңlatmalardь birep barьrqa kәrәk. Finans organdarь avьl bydzettaren kyrhәtelgәn vaqьtqa tөdәvde ta'min itergә tejeştәr. Lәkin, bydzette tөdәgәndә, unьң tejlәnь jaqşьrtьvqa ajьrьvsa iqtibar birergә kәrәk. Tөdәlgәn bydzettarde rajon finans bylektәre ud vaqьt esendә qarap, ydeldәrenen hәdәmtәlere menәn Rajon başqarma komitetьna tapşьrьp barьrqa tejeştәr.

Şulaj uq bydzet ytәlesendә kassovoj plandar tөdәvde hәm ulardь avьl Sovetьnьң kinajtelgәn ...

OKTӘBR' ALDЬ PROIZVODSTVO POXODЬ

...

ITALIA-ABISSINIA HUQЬŞЬ

TӨNJAQ FRONTЬNDA ITALIANЬN

60 MEҢ QӘSKӘRE TUPLANQAN

London, 14. Abissinianan xәbәr itev bujьnsa, Ogaden frontьnda Gerlogubi qalahьn tapqa totqan vaqьtta abissinialьlardьң doşmanь utьnьn haqlav esen jer ahtьna qәdәr jabьqqan urьndarь jemerelgәn hәm şundaqь 36 keşe tere kejenә kymelep qalqan. Danakil rajonьndaqь kyp kenә avьldarь italia aviatsiahь şulaj uq tapqa totqan. Kyp keşe ...ьq ytәrelgәn.

Xarar qalahьnan xәbәr itev bujьnsa, Italianьң Somali koloniahьnьң jerle xalьqьnan bulqan 7 keşene abissinialьlar qulqa alqandar, ularda 1 meң funt sterling miqdarьnda italia aqsalarь tabьlqan. Xәzer ular italiandarьnь şpiondarь bulьvda qәjeplәnep atьlqandar. Italiandar Danakil rajonьndaqь qәbilәlәrden başlьqtarьn hatьp alьrqa matьşalar.

Italia qaskәre menәn jөrөj torqan gazet xәbәrselәrenen bildereүdәrenә qaraqanda, xәzer tөnjaq frontь turajьn. Addis ... geral qalahьnьң kөnsьqьşьnda 19,2 kilometr jerdәge punkttan başlap, Aksum qalahьnьң tөnjaqьnda 12,8 kilometr jerdәge punktqa tiklem hudьlqan. Bьl aralьqta Italianьң 60 meң qaskәre tuplanqan.

„Dajli Mejl“ gazetahьnьң xәbәrsehe bildera: Tigre provinsiahьnьң kөnsьqьş ölәşenan abissinialьlardьn kitkәnlektәren italia oxvesьlarь xәbәr itkәndәr.

Rejter agentstvohьnьң Addis-Abebanan xәbәr itev bujьnsa, Somali qәbilәlәrenәn berehenең julbaşsьhь 2 meң keşehe menәn abissinialьlar jaqьna sьqqan. Xәbәrlәrgә qaraqanda, Adua qalahь menәn Makale arahьndaqь Gauzen qalahь şulaj uq Sokota punktь italiandar tarafьnan alьnqan. Abissinia vlastarь bьnьn bik mөhim bulqanlьqьn, sөnki ul rajonda Abissinia qaskәrdәrenen alqa kitәi qarşьlьq kyrhәtmәgәnlektәren ajtalar.

ITALIA XALQЬ

ЬSЬN XӘLDE BELMӘJ

Ženeva, 13. Rimdan xәbәr itev bujьnsa faşistik xөkymәt italia xalqь ьsьn xәle turahьnda xalьq massahьn tulь ğildәhedlek esendә tota. Gazettar abissinialьlardьn naq qarşьlьq kyrhәtevdәre, ulardьң Eritreaqa inevdәre h.b. turahьndaqь sit il matbuqatьnьn informatsialarь turahьnda jәdmajdar. Millәttәr ligahьnьң qararlarьna praktik әhәmiәte bulmaqan uqş eş tip qarala. Xalьqtьң beta qatlamdarьn avьr şenhe solqap alqan. „Bьl huqьş şulaj uq kәrәk mikәn?“, „Bedden Afrikalaqь jerdәrebed jelerlek tygel mikәn?“, „Xәzer nedgә betabe lә doşman bulьbar“ tigәn hyddәr bik jiş işetelә.

ITALIA HALDATTARЬ JUGOSLOVIAQA QASALAR

Vena, 14. Belgrad qalahьnan xәbәr itev bujьnsa, huңqь vaqьtta Italia—Jugoslavia granitsahьn kөn hajьn italianьn 20 saldatь ytep sьqa. Gra nitsanь ytevselәr arahьnda ofitserdar da bar. Belgrad janьnda tөdәlgәn maxsus lagerdә xәzer inde italianьn 3-4 meң haldatь jata.

AKSUM QALAHЬ ITALIANDAR QULЬNDA

London, 14. „Britiş junajted press“ agentstvohьnьң Addis—Abebanan xәbәr itevе bujьnsa, Abissinia qәskәrdәre Aksum qalahьn qaldьrьp sьqqandar hәm ul qala italiandar tarafьnan bis ber qarşьlьqhed alьnqan. Tigre provinsiahьndaqь qәbilәlәrden 6 julbaşsьhь italiandar jaqьna sьqqanlьqtarьn rablajdar.

Xәbәrdәrgә qaraqanda, tankidarqa ultьrьp abissinialьlarqa qarşь huqьşьvdan baş tartqan esen italianьң 12 haldatь atьp ytәrelgәn. Eritreanan Addis-Abebaqa alьnqan xәbәrdәr bujьnsa, sikhed ekelek arqahьnda tankidar menәn taşlanьv mөmkin tygel. 12 haldatьң atьp ytәrelevenә qaramaştan, Italia haldattarьnьң tankidarqa ultьrьvdan baş tartьv vaqьqalarь haman da kyrenә.

Pariz, 14. Dessie qalahьnan xәbәr itev bujьnsa abissinialьlar Dessie—Addis-Abeba arahьnda ...

MILLӘTTӘR LIGAHЬNA AKTIV JARDAM VӘQӘDӘHE

Pariz, 13. Bryssel qalahьnan xәbәr itev bujьnsa, II Internatsionaldьn hәm Amsterdam (profsojuzdar) internatsionalьnьң başqarmalarь ydәrenen bergә ytkәrelgәn utьrьştarьnda huqьştь tuqtatьv hәm bis kisekmәbәtan ьsьlьqqa ireşev esen sanksialardь qullanьv eşendә bьl internatsionaldarьn ina tөrgәn ojoşmalardьn Millәttәr ligahьna aktiv jәrdәm kyrhәtәsәktәrenә Liganь ьşandьrьp rezolytsia sьqarqandar.

Stokholm, 13. Parlamenttьң tәşqь-politik komissiahьnьң jьrьnьң utьrьşьnan hun baş ministr Gansen parlamenttьn qәdәttәn tәş sessiahьn saqьrьv esen bis ber esas bulmaqanlьqьn ajtte. Unьң bьl hyddәrenә sanksialar turahьndaqь mәs'әlә bujьnsa partialar arahьndaqь tulь berdәmlektәң qalamate, tip qarajdar.

JAPONIA IMPERIALIZMЬNЬҢ ӨLGӨHӨ BUJЬNSA

Rim, 13. Rimdan xәbәr itevgә qaraqanda Mussolini Abissinia, Manczou-Go ölgөhe bujьnsa başьna italianьң ьşanqan keşehen qujьp, „mөstәqil imperia“ tөdәrgә ujlaj. Bьl xөkymәttең başьna Abissinianь italiandar jaqьna sьqqan Gugza tigәn ber kenәze bildәlәnә.

GENERAL GARIBAL'DI LONDONQA KITTE

London, 14. „Dajli telegraf“ gazetahьnьң Rim xәbәrsehenen bildereve bujьnsa, ... Rimdan Londonqa general Garibal'di ...

London, 14. Rejter xәbәre bujьnsa Anglianan Abissiniaqa qoral sьqarьvqa rөxsәt itelgәn.

HUQЬŞQA QARŞЬ XӘRӘKӘT

London, 14. Gajd-parkta Anglia kompartiahьnьң London ojoşmahь tarafьnan italianьң Abissiniadaqь agressiahьna qarşь ojoşturolqan protest mitingь bulьp ytte. Mitingqa 5 meңdәn artьq keşe qatьştь. Bьl mitingta italianьң Angliadaqь ilsehe Grandiaqa jebәrev esen xat jazьldь. Bьl xatta italianьң agressiahьna hәm unьң Abissiniaqa qarşь huqьşta qullanqan vәxşilek metodtarьna xurlьq tamqahь taqьla. Unan bәn xatta Anglianьң jeddarьn meң eşselәrenen sanksialardь qullanьvda Millәttәr ligahьna jәrdәm itergә hәm huqьşqa qarşь kөrәşergә qarar birgәnlektәre kyrhәtelә.

Stokholm, 13. Norvegia kompartiahь tarafьnan huqьşqa hәm faşizmqa qarşь Oslo qalahьnda saqьrьlqan mitingqa 2 meң eşse qatьştь. Mitingta huqьş hәm faşizmqa qarşь bergәlәp kөrәşer esen kompartia menәn eşselәr partiahьnьң berdәm frontьn talap itkәn rezolytsia qabul itelde.

Şvetsia kompartiahь italianьң Abissinianь basьp alьv julьnda huqьş başlavьna qarşь protest belderev esen Stokholm qalahьnda meңdәrsә xalьqtьn qatnaşьvь menәn miting ytkәrde. Bryusseldәge konferentsiaqa huqьş hәm faşizmqa qarşь ber... masqatьnda Komintern menәn sotsialistik internatsional arahьnda berdәm xәrәkәt qьlьvdь talap itәlәr.

Pariz, 14. „Jumanite“ gazetь II Internatsional başqarmahьnьң sessiahe menәn ber yk vaqьtta italia emigratsiahьnьң Bryssel qalahьnda ytkәrelgәn hәm faşizmqa şulaj uq huqьşqa qarşь kөrәş mәs'әlәlәrenә arnalqan sjezdьnьң faşizmqa qarşь kin xalьq frontьn bojomqa aşьrьv sjezdь bulьp ajlanqanlьqьn xәbәr itә. Sjezdqa Italia kommunistarьnьң, sotsialistarьnьң, maksimalistarьnьң, keşe xoquqь ligahьnьң hәm respublikan sotsialistardьң vәkildәre qatnaşqandar. Sjezdь Komintern isemenәn hyd alьp hejlәgәn Torez eşselәr massahьn Italia faşizmь esen bildәlәngәn materialdardь eşlәvdәn hәm taşьvdan baş tartьrqa saqьrdь.

Torez aldьnan hyd alьp hejlәgәn Italia sotsialistarьnьң lideri Modeliane berdәm internatsional tөdәv xәrәkәtegen jaqlap hejlәne.

Stokholm, 14. „Nju dag“ gazetь moraktar hәm port eşselәre Internatsionalьnьң başqarma komitetь tarafьnan transport eşselәrenen xalьq ara federatsiahьna hәm ...

GRETSIALA VLAS MONARXISTAR QULЬNA KYSTE

...

Afinanan xәbәr itev bujьnsa, unda elekke 3 ministr, şulaj uq kyp kenә respublikan generaldar hәm ofitserdar qulqa alьnqandar.

Sovettar SOJUZЬNDA

TIXONOVA—PUSTЬJN STANSAHЬNDA KRUŞENIE JAHAVSЬ

QӘJEPLӘNEVSELӘR TURAHЬNDA XӨKӨM QARARЬ

Kennajьş timer julьnьң Tixonova—Pustьjn stansahьnda bulqan ber yk strelka arqahьnda 6 kөn esendә ike tapqьr kruşenie bulьp ytte.

Hәdәmtalә 3 parovoz hәm 34 vagon strojdan sьqtь. 95 metr odnologta jul jemerelde. Dәlәtkә aşahe 53 meң hum zәjan kilde.

Tikşerevdәr hәdәmtәhendә ul kruşenielar bьl stansalaqь rabotniklardьң jul eştәre Xalьq komissarь ip. Kaganovichtьң kruşenielar hәm avarialar menәn kөrәşev turahьndaqь bojoroqon hanqa huqmavdarь, iң elementar talaptardь lә, pojezdardьң imin xәrәkәtәren ta'min itev esen texnik ekspluatatsia qaqidәlәrenә iqtibar itmәvdәre bildәlәnde.

Stansala jәbegәnlek xөkөm itkәn. Xedmәt distsiplinahь tupaс ravešta bozolqan. Stansa apparatьna sajәsi jat elementtar inep tulqan bulqan.

7 oktәbr' Mәskәvdә Qazan timer julьnьң klubьnda ošo eş turahьndaqь sud protsesь başlandь. Sudta SSSR Joğarqь sudьnьң transport kollegiahьnьң predsedatele ip. Mezin predsedatellek itte.

Dәvlәt qәjeplәvsehe sajfatьnda transport baş prokurorь ip. Segal sьqьş jahanь.

Qәjeplәnevselәr skamjahьnda ...

UDARNIK-KOLXOZSЬLAR SJEZDЬNA ӘDERLEKTE BӨTӘ KIҢLEGE MENӘN ӘJELDERERGӘ

„JAQЬN JARATЬV MENӘN KӨTӘBED“

Ydәk kolxoz jorto udarnik-kolxozsьlardьң beta Başqortostan III sjezdьn qarşьlav esen ajьrьm komissia ojoştorop, ... eşte jajeldergәn. Jorto xudoжestvolь ... bulьvqa başxudožnik menәn dogovor tөdәgәn. Sjezd delegattarьn ölgөlө xedmәtlәnderevgә hәr ber rabotnik mobilizatsialanqan.

Kolxoz jorto nomera hәm tulaqtarьnan 150 delegat urьnlaştьrьlasaq. Bьnan tьş delegattardь odalьvsьlarqa, şoferdarqa 50 urьn bylenәsәk. Maşinalarda qujav esen jort esә taptьrьp kitterelәsәk.

Hәm eş ... Sjezdqa tiklem delegatqa jәşәp kilgәn taqta kojkalar betahe lә ber formalaqь seltәrle jomşaq kojkalar menәn alыştьrьlalar. Bьnьң esen 250 jaңь kojka alьnqan. Xәzer ... Bylmә telefon, radio hәm jomşaq menәn ... gәn. Bьl bylmәlә sjezd barqan vaqьttь xөkymәt aqzalarь hәm hәr tөrle spravkalar birev esen juristar nәvbәtselek itәsәktәr.

Torlaqtar, nomerlar bujьlqandar. Sjezdqь bәtә nomerlarqa dar kedyelәr qujьlalar. Sjezd mәlendә kino, teatr eşlap torasaq. Muzej asьq bulьp, ajьrьm agronomdar delegattardьң muzejqa ekskursialarьn ojoştorasaqtar. Kolxoz jorto delegattarqa jetәrlek handa „Başqortostan“, „Krasnaja Başkiria“ gazetalarь jaddьrasaq. Gazetalar hәr kөn tajьn naqtьj delegattarqa taratьlasaqtar.

Kolxoz jorto, Qazan kolxoz jorto menәn jarьşa. Udarnik kolxozsьlardь qabul itev planь Qazan kolxoz jortona la ... jaqьn jaratьv menәn jьtәsьbd“tt.

Salajmanal iptәştәң hyde praktikala uq derәblanә. Kolxoz jortonon hәr ber mәjeşendә barqan qәdәv eş qәderle qunaqtardь olәgele qarşьlavqa ädәrlekteң bildәhe bulьp alqa ...

Ә. L. M. M.

SJEZDQA JENEV MENӘN KILӘLӘR

Sterlitamaq, 15 (BaşTASS). Ušalь MTS-ь tunqa harev planьn 150 protsentqa ytәne. Direksia Narkomzem tarafьnan birelgәn plandь ike tapqьr arttьrьp ytәrgә jeklәmә aldь.

Lәkin, MTS tan tьş kolxozdar artta baralar. Ularda tunqa harevde sjezd asьlьvqa tamamlav esen arttardьң 80 protsentь tunqa harev eşenә kyserelә.

Sterlitamaq MTS-ь tunqa harevdә artta bara. Plan ni urьn 78 protsentqa ytәlde.

Jarmakaj, 15 (BaşTASS). Gorodetski avьl sovetьndaqь „Stepan Razin“ kolxozь ...

Texnik kul'turalardь jьjьv, 400 gektar majdanda tunqa harev da tamamlandь.

Şulaj uq jen hәm hat tapşьrьv, ... kontraktovajt itev plandarь lә tulьhьnsa ytәlde.

VKP(b) rajkomь bjurohь hәm Rajispolkom qararь bujьnsa, „Stepan Razin“ kolxozьna kolxozsь-udarniktar sjezdьnda qatnaşьv esen urьn birelde.

Sterlitamaq, 15 (BaşTASS). „Novьj put'“ kolxozь tunqa harevde MTS rajonьnda in berense tamamlap, betahe 1092 gektar jer hardь. Xәzerge kөndә ...

„JUQ, JUQ INMӘGED“

Başqortostan avьl xuzalьqь qilmi tikşerenev institutь udarnik kolxozsьlardьң beta Başqortostan III sjezdьna ädәrlәnev esen plan tөdәgәn. Plan nigeҙendә institut bunqь jьldardaqь qilmi-tikşerenevdәre diagrammalar, eksponattar aşa delegattarqa kyrhәtev bulьsь halьnqan.

Plan bujьnsa hәr ber sektorda eş bara. Silikatanan, agrotexnikanan, mexanizatsianan, malsьlьq hәm baqsalardan tasrivalar ädәrlәnә. Texnikalar kyp. Mәsәlәn:

Novotrojski MTS hь xedmәtlәndergәn „Ukraina“ kolxozь aşlanmaqan jerdәn gektarьna 20, aşlanqan jerdәn 27 sentner igen ala. Kyrgәzmәgә tap ošondaj xarakterdaqь eksponattar ... plandan taşьrap qaldьrqanьbьd. Jeraj ole xaterlәtteged!“ ti.

Ә bьndan da institut xaterlamagandar kyp. Undaqь rabotniktar sjezdь qarşьlavqa mobilizatsialanmaqan. Qajdandьr, kemdeң der kyrhәtmәlәren kөtәlәr.

Bed ölkә gazetahьnan ... da bulьvьbьd ... institut direktor urьnbasarь Axazanьf iptәşkә inergә, alqan materialdardь konkretlaştьrьrqa ujlaqajьq. Ölә Axazanьf iptәş ten ... xәbәr xәnd... saqta tunь kildek, ul ... bedde:

— Juq, juq inmәged, tip qavap qajtar sьqardь. His ber ... qalmanь, kirehensә qaтьraq ajьrdь.

Nigьtshen ol, kul'turalь jortta ...

Ishaq Maxmyt

PARTIA TORMOŞO

MOTOR TƏDƏLƏŞƏNDƏ PARTKABINET NISEK EŞLƏJ

Partkabinettar kommunistardь Marks-Engel's-Lenin-Stalin teorialarь menən qorallandьrьvdan usaqь bulьp toralar. Şulaj bulqas part kabinettarqa jəlmaj telgən burьslar, ulardьŋ jetəkselərenə bik ьq nildələ bulьrqa tejeş. Sedki partia həm komsomol uqьvdarьnьŋ sьjfatь iŋ elek partia kabinettarьna, ulardьŋ eşe ojoştora belexdərenə bajlangan. Ləkin part kabinettarьŋ kyбehe oşo burьstarьn ytavgə jaqьn kilə almaqandar. Bed bygen Motor tədəleşə partkomь ejəhendəge partia kabinetьnьŋ eşen kyrhətəbed.

Motor tədəleşendə partia kabinetьnьŋ ketepxanahь Marksizm klassiktarь kitaptarьna bik baj. Bьnda Marks—Engel's—Lenin həm Stalin iplaşlardьn tom-tom kitaptarь haqlanalar. Ulardьŋ hanьn jedərlap kenə tygel, metrlap ьəplərgə məmkin. Şulaj uq ketepxanala başqa aqьmdaqь politik mas'ələlər bujьnsa brašyralar da bik kyp.

Ləkin marksizm-leninizmdan oşo tiklem baj ədəbiatə kommunistar tarafьnan tulьhьnsa həm kərəkle vaqьtta fajdalanьlmajdar. Ular partia tarixьn ejrəngən vaqьtta bьl kitaptardan kərəgensə fajdalana belmajdar. „Bol'şevik" žurnalь la kabinetta bik kyp. Ləkin ajьrьm kommunistar həm jetəkselər bьl žurnaldь la alьp fajdalana belmajdar.

Kommunistardьŋ kabinetqa bəjlənmavdarьnda iŋ elek kabinettьŋ jetəkselərenə qajeplərgə kərək. Ular 12 aj vaqьt esendə kommunistardь həm propagandistardь, agitatordarь xedmətləndərevdə kyŋgə kyrenerlek eş eşləgəndərə juq. Kabinet 12 aj esendə ni barь 4 laqьr ьna leksia ytkərgən. Leksialarda partia tarixьnan ukьlardan hьnqь osora həm kontr-revolytsion trotskis—zinovjev oppozitsiahьn tar-mar itev həm uqa qarşь kөrəş mas'ələlərə jaqtьrtьlqan. Leksiala partia tarixьnьŋ oşo ber osoronan başqa momenttar jaqtьrtьlmaqan.

Motor tədəleşendə partia uqьvdarьnьŋ kommunistardьŋ 95 protsentь ьna ьbqtьrьlqan. Qalqan beramek kommunistar kysehensə komandirovkalarda jөregənlektən partia uqьvdarьna ьbqtьrьlmaqandar. Bьnda beramek kommunistarqa ajьrьm zadanielar birev həm unьŋ ytəlev-ytəlməven tikşerev ojoştorolmaqan. Bьl, partkabinettьŋ eşendəge dur jeteşhedlektərenən hanala.

Ketepxanala partia tarixь mas'ələlərenən kitaptar kyp bulьvqa qaramastan, partia tarixьn ejrənev tyŋərəktərenəŋ zanatielərə bik jomoşaq ytkərelələr. Tyŋərəktəŋ tьŋlavsьlarь zanatielərgə bik naşar əderlənələr. Ə partorglar ularqa vaqьtьnda tejeşle sarьhьn kyrep barmajdar.

Şulaj uq kabinetta tyŋərəktərdəŋ tьŋlavsьlarьna kitap əktəndə nisek eşləvgə həm nisek itep konspektlar tөdəvgə ejrətelmaj. Kabinet 25 propagandistqa metodika kyrhətmələrə birhə lə, ul ьna propagandistardь qənəqətləndermaj. Kabinet əle radavoj kommunistar həm komsomoldar menən qənəqətlənerlek bəjləneş tota almaj. Şulaj uq eşselər massahь arahьnan ьqla iьapka alьnqan tьsange aktiv həm agitatordar da jeterlek tygel. Ytkərelgən seminardar kyp vaqьtta ьqla əderlekhed bulalar. Kabinetta milli teldə jadьlqan ədəbiat həm partianьŋ elka ojoşmalarьnьŋ qararьdara juq. Jəş qatьn-qьddar, komsomolkalar polit uqьvdarqa tulьhьnsa ьbqtьrьlmaqan. Bьlar ьbtahe lə partia kabinetьnьŋ dur jeteşhedlektərə. Part kabinettьŋ jetəkselərə bьl jeteşhedlektərdə jaqьn kendə beterev esən bol'şeviklarsa kөrəşergə tejeştər.

BLAV

TELƏKTƏŞTƏR ARAHЬNDA EŞLƏMƏJDƏR

Partianьn XVII-se sjezьnan hyŋ teləktəştər həm partiahed eşselər arahьnda eş kəsajtelergə tejeş ine. Sənki partiahed aktiv eşselərdən ojoştorolqan teləktəş gruppahь partiaqa alьna torqan rezerv bulьp torsьlar. Şulaj bulha la Өfө pristanendə teləktəştər arahьnda eşləvden əhəmiəten oşo kengə tiklem aŋlap ytləştermagəndər.

Partianьŋ pristan'dəge təvge ojoşmahь pristan'də ni barь ber genə teləktəştər gruppahь ojoştorqan. Unda la dyrt kenə aktiv eşse ьbqtьrьlqan. Ə pristan'də proizvodstvola eşləvse həm ydeneŋ partiaqa ьbelgənlegen ьq kyrhətkən əle partiaqa inev esən əderlənep jetmagən partiahed eşselər bik kyp. Bьnь, mahalan, artel' Samiqyllində alajьq. Ul bьv transportьnda 6 jьldan birle eşləj, profsojuz həm başqa jəmaqət eştərendə aktiv qatnaşa. Ul ber vaqьtta la eşkə hunqa qalqanь həm ber genə progul da jahaqanь juq. Unьŋ brigadahь la proizvodstvo planьn har vaqьtta artьrьp tultьrьp kilə. Samiqyllin yde partia tarixьn ejrənev tyŋərəgendə uqьj. Uqьv da la unan aldan barqan keşene tanьv məmkin tygel.

Ikense, iŋ aktiv eşse ip. Işmaxamatef. Ul 9 ьnь brigadanьŋ brigadirь bulьp eşləj. Unьŋ bьv transportьnda eşləgənenə 8 jьl tulьp ytte. Yde 1932 jьldan birle udarnik. Unьŋ jaqşь eşləgəne esən alla nisə tapqьr byləklənelər də.

Өsense, mexanizatsia slesarь ip. Zaramunski. Ul proizvodstvo'la 10 jьl eşləgən. Jəmaqət eştərendə lə həm massovьj eştə lə bik aktiv qatnaşa. Yde mexanizatsia sexьnьn profsorganizatorь bulьp eşləj. Texnikaqa ejrənev tyŋərəktəren his qaldьrmajьnsa jөrөj. Ul texnikanь la jaqşь itep ejrəngən. Şunьŋ esən unьŋ aminahьn da ber vaqьtta la avaria bulqanь juq. Ip. Zaramunskide Өfө pristane eşselər isemenən 20 sentəbrdə Perm qalahьnda bulьjan Kama proxodstvohьnьn udarsьlar sljotьna la jebərdelər. Unьŋ eşlə jaqşь kyrhətkestərə həm massovьj eşkə aktiv qatnaşьvь esən ber nisə tapqьr byləklənelər.

Өfө pristanendə Samiqyllin, Işmaxamatof həm Zaramunski kevekelər berəv—ikəv genə tygel. Ulardь diktələp hanarqa məmkin. Ləkin bulə esla şunda—partia ojoşmahь ularqa iqtibar itmaj həm ulardь kytmaj. Partianьŋ pristan'dəge təvge ojoşmahь jetəkselərə partiahed aktiv eşselər arahьnda politik tərbiə esen alьp barьv turahьnda oşo kengə tiklem ber sara la kyrmagəndər.

Teləktəştər gruppahьnьn jadьl ьnan eşselər menən da barь ike tapqьr ьna uqьv ytkərelgən. Ip. Jaroslavskidьŋ „Kommunist nimə belergə tejeş" tigən kitabьn uqьp aŋlatьlqandan hun, ular arahьnda ber tərle lə eş alьp barьlmaqan.

Partia komitetьnьŋ sekretarь ip. Nikrasef teləktəşlar həm partiahed aktiv eşselər arahьnda politik tərbiə esen jonlandьrev esen konkret saralar kyrergə tejeş.

Zajsyllin.

Partianan sьqarьldьlar

Sadьjrьf Fatxej—1891 jьl tuvqan, 1926 jьldan VKP(b) aqzahь, partia bilete №0917589, krəstьan—kolxoznik. Buraj rajonьnda eşləgən. Eskeleklə bilrelgənlegə həm partia dokumenttarьn haqlavqa bilqьn qaramaqanь esən (partbilete juqalqan).

Luzin Dimitri Semjonovis, 1898 jьl tuvqan, 1932 jьldan VKP(b) aqzahь, partbilet №2754368. Krəstьan—kolxoznik. „Krasnaja gor'ka" kolxozьnьŋ predsedatele bulьp eşləgən. Jenesi lotьnaqlьdlьqь həm kontrrevolytsion kulak vosstaniahьnda qatnaşьvьn partianan jəşerevə esən.

Samatef Rəximjan, 1900 jьl tuvqan, 1921 jьldan VKP(b) aqzahь, partbilet №0912889, xezmətkər. Qьrmьtqalь rajonьnda əderlav komitetьnьŋ vəkile bulьp eşləgən. Ydenen qatьnьna partiaqa jat qarəşlə bulqanь (yd qatьnьn kenləşep sovet organdarьnda eşlavdən tьjqan) həm eskelegə esən.

Bezimef Əxmət Səjətqali ulь, 1898 jьl tuvqan, 1925 jьldan VKP(b) aqzahь. Krəstьan—kolxoznik. Ileş rajonьnda Stalin isemendəge kolxozdьn predsedatele bulьp eşləgən. Kyp qalьm alьvь, eskelegə həm qatьnьn tuqmaqanь esən.

Vetkin Aleksandr Petrovis. 1898 jьl tuvqan, 1931 jьldan VKP(b) aqzahь, partbilet №2561080. Krəstьan—kolxoznik. Dyrtəjlə rajonьnda „Izumrud" kolxozьnьŋ predsedatele bulьp eşləgən. 1920 jьlda kontr-revolytsion kulak vosstaniahьnda qatnaşьvьn partianan jəşerevə esən.

Ajupьf Zeja Əxmət Vəli ulь, 1905 jьl tuvqan, 1928 jьldan VKP(b) aqzahь, partbilet №1307412. Esse, „Oktabr Natskahь" tipografiahьnda eşləj. Partiaqa həm NKVD qa eşkə ingən vaqьtta sotsial sьqьşьn jəşergəne həm partia bileten juqaltqanь esən.

USTAVЬ BOĐOVĐARƋA JUL QUJMAĐQA

TUJMAZЬ, KYGƏRSEN RAJONDARЬ XATALARĐЬ AŞЬQЬS TӨĐӨTERGƏ TEJEŞTƏR

USTAVQA IXTIRAM!

Kolxozsь-udarniklardьŋ ikense bətə Sojuz sjezdь tarafьnan qabul itelgən əlgə ustav kolxozdardьŋ kendəlek kөrəş programmahьna əjlənde. Stalinsьl ustav nigedendə kolxozdar—mul, kul'turalь tormoş huqьşьp alalar. Jədqь sasev, urostaj jьjьv həm dəvlətkə igen tapşьrьvdarьnьŋ kypselek kolxozdardьŋ uŋьştarь ьnьŋ aseq byrətlav bulьp tora.

Ləkin, kyp urьnda artel' ustavьnьŋ formal'-bjurokrattarsa qьna qarav faktarь bar əle. VKP(b) Өlkə komitetь, bətə rajondarqa tip əjterlek, ustav mas'ələhendə xatalaren kyrhətep ytte. Şuqa qaramastan, urьndarda ustavь boĐovđar, unьŋ talaptarьna bəjlənmav faktarь turahьnda jaŋьnan-jaŋь xəbər itep toralar.

Bөgөn bed gəzitəbeđđə Tujmazь, Kygərsen rajondarь kolxozdarenda ustavь boĐov faktarьn asqan xəbərdər biraped. Bьl kolxozdarda tөp xatalar ustavьŋ 12 həm 14-se punktlarenə qarata jahala.

Hər ber kolxoz idarahь aqsa mənjəlaren totonov esən jьllьq smeta tөđөj həm bьl smeta kolxozsьlardьŋ dөjөm jьjьlьşь tarafьnan raşlanьrqa tejeş. Bьl smetalanan sьqьp eş kyrergə idaranьŋ xaqь juq. Aqsalar motlaq banktə jəki haqlьq kassahьndaqь kolxozdьŋ yd aqьndaqь esetьnda haqlanьrqa tejeş. Ləkin, bedgə kilgən faktar—kolxoz idaralarьnьŋ majьlardь yddəre teləgənsə urьnlь-urьnhьđ tuđđьrьvdarьn, aqьndaqь səotqa tapşьrmavdarь turahьnda hөjləjdər. Bьlar urlaşьv, jəmaqət aqsalarьn ikenlap tuđđьrьvqa jul asa. Bьl praktikaqa qьrqa sik qujьlьrqa tejeş.

Artel' ustavьnda „...jəklə həm bətə imedevse qatьndarqa qarata—ularđь bətə tapqanqa tiklem ber aj elek həm bətə tapqandan hun ber ajqa eşten buşatьp həm eşlap ьsqara torqan xedmət kendəreneŋ urtasa hanьnьŋ jartьhь miqdarenda bьl ike aj esendə ularđьŋ eş xaqtarьn haqlav" turahьnda asьq ajtela. Əle ajьrьm kolxoz idaralarь ustavьŋ bьl punktьna siktən tьş ixtiramhьđ qarajdar. Jəklə qatьndar hunqь kendərenəsə eşten qotaldorolmajdar, qotaldorqan kolxozdarda la, şul vaqьt esendə urtasa xedmət kendərenəŋ jartьhьn birev talaptarь ytəlmaj. Bьl avrьv kyreneş la qьrqa sik qujьvdь talap itə.

Өsense mas'ələ—xedmət kendəre turahьnda. Hər brigadir 5 kөn hajьn bətə kolxozsьlardьŋ xedmət kendəren iьaplap, xedmət kenəgələrenə jadь barьrqa tejeş. Bьl talaptь la bөtөm ytəmavse urьndar bar. Xətta aj bujьnь xedmət kenən iьapka almavsь kolxozdarda la Şəbaratьvь qьjьn tygel. Xəđer bьna kolxozdar jьllьq iьap ytkərev—doxod bylev aldьnda toralar. Xedmət kendərenen anьq iьabe bildəle bulmaqan xəldə, nisek inde doxodьn dөrөt bylergə kərək. Kolxoz proizvodstvohьna tejələ bəjlənešhed eştər esen xedmət kendərə jadьla...

Başnarkomzem bьl hunqь alamalьqtarda bolotov məqəlahьnda, oktəbr başьnan bətə kolxozdarda xedmət kendəren barlav, urьnhьd jadьlqandarьn həđəp taşlav—tikşerevđər 10 kөnlegə iqlan itte. Ləkin, kyp rajondar bьl mas'ələlə şьmьp qaldьlar.

Ustavьŋ boĐov—artel' xuđalьqьn alьp barьvdь boĐov tigən hyđ. Ustavьŋ ber punktьn qьnа boĐov da kolxoz organizmьnan bətə tөđөlөşenə zarar kilterə. Bьl jaŋьl xaqiqətlə kolxoz jetəkselərə genə tygel, hər ber kolxozsь aŋlarqa, stalinsьl ustavьŋ bətə punktarьnьŋ ixtiram itergə, unь iŋ jaqarь porolta qaqiđə itep hideр ejrənergə vaqьt inde. Bьl talap xəđer bulqan kolxozdar aldьna la bətə qьrqalьqь menən səbə. Jьllьq iьap ytkərev—doxodtarьn bylev ajьrьm ustavьŋ jaŋьnan tөran itep hər ber kolxozsьnьŋ aqьna beneştererga həm unьŋ laptarьn namьь menən ytəvgə ojoştorolqa kərək.

BEK.

TUJMAZЬ KOLXOZDARЬNDA USTAVЬ BOĐOVĐAR

Tujmazь rajonьnda avьl xuđalьqь artelenəŋ jaŋь ustavьn tormoşqa aşьrьvđьq torqььn tikşerevđər kyp kolxozdarda unь tupat raveştə boĐov faktarь bulьvьn əjtə. Ustav menən kolxozdьn tөp massahь tygel, jetəkselərdeŋ yđđərenəŋ də tanьşlьqlarь əđ. Kyp urьnda ustavьŋ ber-ike qal qьnа mexanik ьqьp ьsqьvđar menən qabul itkəndər.

Ajьvsa dur xatalardь kolxoz smetalarьn totonovda osratьrqa tura kilə. Kolxoz idaralarь dөjөm jьjьlьştan iьş yđđərenə baş-baştaqlьq itələr. „Qьđьl baraqsa" kolxozьnьŋ idarahь, 35 keşe qatnaşь menən dөjөm jьjьlьş ytkərep, maktəp tөđөv esena 1500 xedmət kөnə, 1466 hum aqsa totonorqa bilđolaj. Şul vaqьt, kolxozdьŋ 350 xuzяlьqtan kyberek aqzalarь bьl turala ber nəmə belməj qalalar.

Ustavьŋ 14-se punktьna hьman də tejeşle iqtibar itep jetkermajdər. Bьl xat „Qьđьl oktəbr", „Qьđьl baraqsa", „Traktor", „Bezbozhnik" kolxozdarьnda bigerək ta kyđgə ььq barela. „Qьđьl oktəbr" kolxozьnda urьsal rajonь ьsorunda Əxmətgarajeva tigən kolxoznitsa paxьvda bəpeslagən. Hanap ytelgən kolxozdardьŋ bьlahendə la jəklə qatьndar hunqь kendərenəsə avьr eştə jөrөjdər.

Kolxozsьlardьŋ yđ jomoştarьn esen attan fajđalanьvdarь uşo kendə lə julqa halьnmaqan. Atlь urьnlь-urьnhьđ fajđalanьvđar esen nirgən kevek, bətəlej birmav faktarь la bar. At menən fajđalanьvđa kvitansia sistemahь inderelmagən. „Jaŋь tormoş" kolxozьnda at birevgə qaşьp jadьlqan 120 zapiska saqlь, şulardьn ыhenən genə xaq tylətelgən.

Urьnlь-urьnhьđ ştraf halьvdar bik alqa kitkan. Kerə jəjə şul ştraf hala. Qandra kyl sovetь predsedatele Sabitef „Qajьnlь kyl" kolxozьnьn ьsetavodьn 15 xedmət kөnə menən ştraflaj. „Tirə kyl" kolxozьnda 15 keşenə ştraflaqandar.

Ujtegəđsə, xedmət kendərenə qul hьđьrqa avьl sovetь predsedatelenəŋ ni xaqь bar? Ə, şul vaqьt mektəp remontlav, avьl vəkildəre, alav jeşetevđər kevek kolxoz proizvodstvohьna his ber bəjləneşe bulmaqan eştər esen xedmət kөnə tyđđərələr.

VKP(b) ьnьŋ rajon komitetь bjurohь iьş itelgən bьl alamalьqtardь bđ arala beterev esen konkret saralar bildələgən qarar qabul itte. Ustavdь jaŋьnan teškav yberetə. Başqa tiklem unь boĐop kilevsəler javapqa tartьlalar.

R. KAMAL.

BAŞNARKOMZEMDA

MICURIN ISMENDƏGE INSTITUTTAN KILGƏN BRIGADANЬŊ DOKLADЬ TЬŊLANDЬ

Başqortostanda bьjьl 2,000 gektar jemeş-jəşelsə baqsahь inalap qalderьlarqa tejeş. Başqortostandьŋ klimat həm tupraq şarttarь ьnьn esen tirat qolaj. Bigerək tə Aqiđel buja rajondarь (Bare h.b.) jemeştə aqastar ytəterevđə ta aldьnqь rajondar iьaplana. Bьndaqь ytə kontinental hava xətta vinograd ььmaq iđ aiaqь kenjaq yđemtelerenə ytəlergə lə məmkinlek birə. Ləkin ьnьna şul eştə nisek naşla uq dөrөs julqa hьlьrqa, Dəvlət pitomniktarьn qajđa urьnlaştьrьrqa, tərlə sort jemeş aqaslarьn rajondarqa nisek bylergə kərək. Ənə şul turala tөplө ber kəŋəş alьv esən Başnarkomzem Micurin institutьna mөrəsəqət itep, jardamqa qьlьmi brigada jebərevən ytengajne.

Brigada oşo bьlda ədnə-un kөndən birle eşləp, kəs məsəlь kəŋəşmələ yđ jomoşqarь turahьnda doklad jahaqa. Doklad diqqət menən tьŋlandь. Qьlьmi tasьvirlər yđ fekerđəren bel derep ytelər. Narkomzem ip. Ərəđəlin brigadaqa rəxmət bildərđe. Ulьrьq kyrelie ytte.

M. A.

BEĐƏQ JADALAR.

DƏVLƏKƏNDƏ SVƏZ EŞTƏRE NASAR

Dəvləkən rajonь Ismaqil avьl sovetьna qaraqan bətə kolxozdarda … qan. Bigerək tə „Jaŋь tormoş", „Salavat", „Jaŋь tormoş" kolxozdarьnda radio ьŋlavsьlar … lamav … … kolxozdarda ber genə lə „Başqortostan", „Kommunar" həm komsomol gəzitterь tarala almajdar.

1934 jьl aqь urtahьnda aşьqs teveştь avьl sovetь menən rajon … telegramma baqanalarь …

MƏVLET MINNEQOL.

QAĐMAŞTA EŞSELƏRĐE

XEĐMƏTLƏNDEREV OJOŞTOROLMAQAN

Belorət rajonь Injar lespromxozьna qaraqan Qađmaş urmanь … … … … …

Rajkomdan vəkil bulьp kilgən Timerxalilef … … …

Eşse xəbərse.

XRONIKA

Sastaar' ajьnda parovoz remont zavodьnьŋ mexanik sexь 22 protsentqa … … Sex eşsələr Oktəbr revolytsiahьnьn 18 jьlləgenə … … … 2 protsentqa … … jeklama ..

Timer jьl ORS … … … …

Prodattkamen … … … … 2120 kilogramm … … 1935 kilo xartuf … … …

Oşo kendə Başkina-Rysuma … … … …

Bigaj rajonь … … … … 133 … …

QATЬN-QЬĐ JƏŞTƏRENEŊ SJEZDЬ—EKRANDA

… … … … … … …

XOLFEN

KENDƏLEK VAQIQALAR

… … … … … …

V 1 OKTƏBRDƏ, Oktəbr revolytsiahьnьn 18 jьlləgenə … … … … …

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

Qara horo … … …

KUL'TURA HARAJЬNDA 16—17 oktəbrdə **MOL'ER-PREM'ERA** Мещанин во дворянстве …

Başortrans … … …

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬNDA …

Stepanovka … … …

SIRK … **SIRK**

Jalajr … … …

KƏRƏŞ MATCTARЬ … … …

UQЬVSЬLAR QABUL ITELƏ

… … … … …

Başqortostanda … … …

Өfө, „Oktəbr Natskahь" tipografiahь. Zakaz № 2372. Glavlit № 3015

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ! — AĐBЬM HAĐЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьņ Başqortostan Ølkə həm Øfø qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 238 — 17 OKTƏBR KESADNA 1935 IbL

„Revolytsia kəndərenən birle sovet qatьn-qьđь LENIN — STALIN dьņ bol'şevistik partiahь qajьļьrtьvь arqahьnda bik kyp alqa atlanь, ul donjalaqь iņ bəxetle qatьn-qьđqa əjlənde"

(I-nse bətə başqortostan xeđmətsən qatьn-qьđ jəştər sjezdьnda VKP(в) Ølkə komitetь sekretarь ip. ISƏNCURINdьņ hejləgən telmərenən)

BEĐĐEŅ SOVET QATЬN-QЬĐĐARЬ, DONJALA IŅ BƏXETLE QATЬN-QЬĐDAR

I-se bətə Başqortostan xeđmətsən qatьn-qьđ jəştər sjezdьnda VKP(в) Ølkə komitetь sekretarь iptəş ISƏNCURIN telməre

...

Xəđer qatьn-qьđđardan 7 meņ keşe kolxoz predsedatele, 165 meņ keşe kolxoz pravleniahь aqzahь, 19 meņ keşe ferma medire, 50 meņ keşe brigadir bulьp eşləj.

Meņarlagan qatьn-qьđ sovettarđьņ, partianьņ həm profsojuzdarđьņ jetəkselek eştəren başqaralar.

Beđđeņ ileveđ tormoşonda qatьn-qьđđar eşləməgən ber genə politik, xuzalьq həm kul'tura əlkəhe lə juq.

Sovettar sojuzьnda yđ proizvodstvohьnьņ texnikahьna ejə bulqan osovьe, arxitektor, inzener, traktoriska, doktor, ğilmi eşse, jaćьvьe, zavod həm fabrika direktorь, sex masterь bulqan qatьn-qьđđarьđ begen beramlap kenə tygel, ə meņarlap həm unar meņləp hanajbьđ. (Alqьştar).

Beđđeņ revolytsia tarixь — qatьn-qьđđarьđ bьuь maqnahe menən azat itev, tik eşse sьnьf həm kreşţiandar vlasqa kilgəs kenə başlanqanьn həm ere sotsialistik xuzalьq yđə barьvьna qarap qьna alqa atlaqanьn kyrhəte. Revolytsia kəndərenən birle sovet qatьn-qьđь Lenin-Stalindьņ bol'şevistik partiahь qajьļьrtьvь arqahьnda bik kyp alqa atlanь, ul donjalaqь iņ bəxetle qatьn-qьđqa əjlənde. (Qatь alqьştar) Bьđ unь materiaļьq həm nafislege, mələjemtege ...

...qan, jeđarlagan qьđđar jəştərgə batьrlьq elgəhe birep, yđđəren bьuь qəharman itep kyrhətələr həm kyrhətələr. Ləkin, qatьn-qьđđarđьņ arlaвan yđeşenə qamaçavьlьq itkən səbəptər đə bar əle. Qatьn-qьđđarđьņ kvalifikatsiahь həm belem kimələre tyбən bulьvь, qatьn-qьđ keşeņ proizvodstvoqa jomoşaq, əkeren ыlьqtьrьvđan, qatьn-qьđ jəştərenen proizvodstvonan həm uqьvđan alьp torovđarьnan kilə.

Qatьn-qьđ xeđmətenə əđiəma, jardamsьl xeđmət, kvalifikatsiahьđ xeđmət revesendə fajđalanьv arqahьnda qatьn-qьđđar xeđmətenə eş xaqь aђьraq tylənə.

Bьnь oşonon eren qatьn-qьđđarđьn kvalifikatsiahьn proizvodstvonan ajьrьp ta həm ajьrmajьnsa la kytərergə, texnik uqьvđar, kurstar, tyŋərəklər ojoştorergə, proizvodstvo texnikahьna ejə itergə kərək.

Jetəkselek eşenə, masterlьqqa, sex medirlegenə, brigadirlьqqa, kolxoz həm avьl sovetь predsedatellegenə qatьn-qьđđarđь jьldamьraq, qьjьvьraq yrlələrgə kərək.

„Bisələr julь mejestan başlap tupьaqa tiklem genə" tigən kulaksьl lozungьqa qarşь, həm qatьn-qьđđarьđ yrlətergə opportunistik mənasəbəttə bulьvsьlьqqa qarşь qьrьqa kərəş alьrьrqa kərək. Eşse həm kolxozsь qatьn-qьđđarьđ sotsial ken ...

...həm kolxozsьlardan məniəqəttərenə xianət itevse, ţerle tьbtage opportunistarđь betenləj qьbьp, juq iterek itep ojoştorovqa tejeşle bulabьđ.

Heđ alda ni tiklem kərəş həm jeņevđər torqanьlqьn onьtьrqa tejeşhegeđ. Ə, jeņev esen beđgə Lenin-Stalin təqlimətenen tormoşqa nьqlь həm qьrqь reveşte aşьrьrqa kərək.

Min, partia qarardarь menən beđgə jəklətelgən burьsь heđ bol'şeviktarsa həm namьь menən ytərhegeđ tip ьşanam (Alqьştar).

Ølgəşelgən uŋьştar menən tuqtap qalьr jaramaj. Kolxozdarđь xuzalьq jaqьnan taqь la nьqlьv esen, kolxozdarđь bol'şevistik itev esen, ə kolxozsьlarđь mul tormoşlь, kul'turalь sotsializm tormoşo teđevselər itev esen, qul qavşьrьp tormajьnsa, nьq həm bete kes menən eşlərgə kərək.

Kolxoz xeđmətenen tamlьlьqьn taqь la juqarьraq kytərergə, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqь taqь la kiņerək jəjeldererge, həm otlitsniktar najьqьn həm xərəkəten juqarь kytərergə. Avьl xuzalьqь texnikahьna ejə bulergə, kul'turaqa ejə bulьrqa kərək. Əgərđə elek eşselər həm krəştiandar ьsqьvьnda, sajnjerda jəşəhələr, elek xalьq naişalьq ideve, zolomo aьtьnda ...

...jan jaqьrla narьv saralaren kyrə.

Kapitalizm qoroloşonoņ iņ əđəxət qalđьqь bulqan, iđel menən qatьn-qьđđar arahьndaqь tigeđhedlektərđe beterev şarttarьn tevđьrьvđa beđ qajatla đur eştar eşlənek.

Qatьndarđь həm qьđđarđь ţulьhьna azat itev elkahьnda sovet vlasь həm bol'şeviktar partiahь birgən memkinlektərđe beđ nisek fajđalanьvьbьđ turahьnda hejləgən iptəştar bik kyp faktar kyrhətep yttelər. Partianьņ XVII sjezdьnda Stalin iptəş:

„Dərəs hьđьq bireļgəndən hun, məs'əlene dorot xal itev bireļgəndən hun, eşteņ unьşь ojoştorov eşenən, partia hьđьqьn bojomqa aşьrьv esen kərəşte ojoştorovqa, keşelarđe dorot hajlavqa, jetəkse organdarđьn qararđarьnьņ ytəleşen tikşerevgə bəjləngən bula" ti.

Ip. Stalindьņ bul hyđen tulьhьnsa bojomqa aşьrmaqanbьđ əle. Ni esen milli respublikalarđa həm şular esenən Başqortostanda, qatьn-qьđđarđь faktik azat itevđə qajьь ber artьqsьlьq bar hun?

Şonki qatьn-qьđđarđь faktik azat itev bujьnsa Lenin-Stalin kyrhətmələren tormoşqa ytkərev julьnda kyrelergə tejeş bulqan bete saralar đa ytkərelmaj, əle kyptərđə qatьn-qьđqa qarata iske, əđəxət bulqan tupьs xamlьq mənəsəbəte həm başqalar ...

...

irđər menən ber tigeđ xeđməte esen, qatьn-qьđqa irđərgə tylangan tiklem yk eş xaqь birev ta'min itelgən ber genə kapitalistik il də donjala juq. Beđə kapitalistik ildərđə la oşo kengə tiklem qatьn-qьđđar irdər menən ber tigeđ xoquqqa ejə tygeldar. Qatьn-qьđđar ьsьlata idelə:

Burzuaz ildərđə ul tulь xo- ...

...qь urta ьbrьllarqa qarej kire əjləndererga matasьv.

Faşizm—ul qatьn qьđđь xakim sьjnьfteņ xurlьqlь, ilaqatle, qarşьlьqhьđ hydbeđ qolona əjlənderev.

Gitler, Germanida hoqьşqa tiklem bulqan mьçandar teoriahьn hejrap sьqardь.

Jenel aqьlь faşist jetəksehenen lekere bujьnsa bьl „teo- ...

...tomtoş, foqomiə havьь hьjьr tonnьşon kelələr. Ləkin, ekonomik tomnoştoņ qatь zakonь bьl „sarьsalarđь" haman kynesak raveştə kapitalistik predpriatielərgə tarta həm ular unda keşelərgə xas bulmaqan terhtə ekspluatatsialanalar. Kyp doxod birevse oshodlo qatьn-qьđ xeđmətenən vax kisev kapitaliştar esen fajđalь tygel. Şuqa ...

... Giring ... illerđen ...

...hunda eş alьp baralar. Faşistarđьņ aşəke jalqandarьn—alduqlarьn fəş itələr. Qatьndar həm qьđđar sьjnьfi kərəş alьp barьvsьlarđьņ safьna kendən-ken kyberək tartьla baralar.

Imperialistik dəvlətlər militaristarsa təbəş aЂьnan qьvъp həm eşse irđər həm qatьn-qьđđarđьņ yđə bargan aktivlektarenən qurqьp, kapitalistik ildərđə həm koloniaļarđa bəlo kəsterə menən imperialistik jaŋь hoqьş əđerlajđar. Millətlər tigəhьnьņ hoqьqdavdarь eştьnda, xəđer juraq Afrikala hoqьş başlandь la inde. (Italia—Abissinia hoqьşь). Bьl hoqьş imperialistik jaŋь hoqьş qorqьnьsьna alьp bara. Beđə xeđmətsəndərđe həm bigerək tə proletar qatьn-qьđđarđь hanap bəlerqeheđ bulь həm jafalarqa həsьv qorqьnьsьn arttьra.

Sovettar sojuzь donjala—hoqьş telamoj torqan həm tьnьstьq esen eđmə-eđ kərəş alьp bara torqan berđən-ber il. Ləkin, beđ ilebeđđəge sotsializm tađeleşenə qamsavlьq itergə matasьvsь, „beđđeņ sovet baqьnьnьa suŋqa mormon tьqьrqa" matasьvsь imperializmdьņ bete jьrtqьslarьna timer otpor birergə hər minutta əđer torqorqa tejeşbeđ. (Kesle alqьştar.) Xəđer beđ yđ vatanьbьđđьņ qurqavьlьq halətən his ber vaqьtta la bulmaqan raveştə juqarь kytərergə tejeşbeđ.

Sovettar sojuzьnьņ qьđđarь berense safta toralar.

Atьv eşe. Sanitaria eşe. Fizkul'tura—GTO

Parəşylizm həm osoviaxьm həm nьşqalar—beđ ьlarđь qalalarđa qьna tygel, sovxozdarđa, kolxozdarđa la nьq jəjelderergə tejeşbeđ. (Alqьştar.)

... Xuzalьq ...

...jьđaleņ doktrinalarьna beđgə hejləp yttelər. Bьna bьl ilejem jondьa bigerək tə jəş qьđđar kyđ alđьna baŗalar. Ular stanoktar orqahьnda, kolxoz basьvdarьnda, sovet ucrezdenielərendə aktiv eşlejđər. Ular pedagog, uqьmьşlь, inzener, texnik, vrac, agronom, osovьь, ximik bulьrqa əđerlənələr. Başqortostan şarttarьnda unarla- ...

...„Qatьndarđь həm kəndəlek kolxozsь qatьn-qьđđarđь jetəkselek eşenə yrlətep, jaslalar, balalar majđandarь h. b. ledev julь menən memkin tiklem ularđь əj eştərenən buşatьp, qatьn-qьđđarđь kolxoz proizvodstvohьna həm artel'đen jəmaqat tormoşona ьlqьţьrqa" ti. Bьnь bьlь tormoşqa aşьrьrqa kərək.

QЬĐDAR YĐĐƏRE NIDƏR EŞLƏRGƏ TEJEŞTƏR

Ular, kommunizm esen eđməeđ jarbьvlь kərəş alьp barьrqa, uqьvđa, proizvodstvola, avьl xuzalьqь eşendə udarnitsa həm otlitsnitsa bulьrqa tejeştər.

Zavod-fabrikalarđa, avьl xuzalьqь (agrotexnik tyŋərəktər tađep, traktor kombajn, qatlavlь molotilkalarđьņ texnikahьna ejə bulьrqa, bьrьь eştəren də xeđmətte dərəs ojoştorqorqa həm malsьlьqta udarьь bulьrqa kərək. Bьnь bьl turata, partianьņ 17-se sjezdьnda ip. Stalin bьlaj tine:

„Inde unьşlь rəvştə xal itelgən orloq problemahь kisə nisek berense kildəktəge problema bulqan hьmь, xəđer malsьlьq problemahь la şundaj uq berense kildəktəge problema bulqanlьqьn kyđ uŋьnda totop, bete partianь həm partiahьđ rənsbtlahьđ malsьlьq esen yđ qulđarьnа alьrqa tejeştər".

KUL'TURA ØSØN KƏRƏŞ

Qatьn-qьđđar beđđeņ il xalqьnьn jartьhьn təşkil itələr həm ular qajal đur xeđmət armiahьn təşkil itələr həm ular beđđeņ balalarььbьđđь, beđđeņ kilasəktəge ььvьnьь jaŋь beđđen kilasəgebeđđe tərbiəlavgə saqьrьlqaьndar. Bьna ni esen beđ bьl eik đer armianь qarunqьlьqta həm nađanlьqta tunap qaldьrnа jul quja almajbьđ! Bьna ni esen, beđđeņ kul'turalьbьđđьn yьevenen şikheđ alđabь bulьvь jaqьnan xeđmətsən qatьn-qьđđarđьņ yьep barqan aktivlьqьn həm ularđьņ jetəkse postarqa yđleleven qolarqa tejeşbeđ.

AVЬL XUZALЬQЬ ARTELE ØLGØ USTAVЬNDA STALIN IPTƏŞTEŅ KONKRET KYRHƏTMƏLƏRE

„Artel pravleniehь həm barlьq aqzalar yđ eđtərenə tyьаndage jəklamələrđe ytəv burьsьn alalar... k) artel' qazalarьnьņ kul'tura kimələren kytərə barьrqa, gazeta, kitap, radio, kinolarđь ьndera barьrqa, klub, ketepxana həm uqьv ejđəren tađa barьrqa, munsa, parikmaxerskojđar bulđьrьrqa, avьlda ledə həm jaqьь standar qoramallarqa, avьl uramdarьn tərtipka kilterergə, ularqa terle aqaştar bigerək tə jomeş aqastarь ultьrtьrqa, kolxozsьlarqa yđđəreneņ torlaqtarьn jaqşьrtьvqa həm bidavgə bulьşьrqa tejeştər.

BAŞQORTOSTANDA KUL'TPOXODTЬŅ TØP BURЬSTARЬ

Nađanlьqь beterev, hər ber kolxozsь jortona gazet alđьrьv, hər ber kolxozda ketepxana, klub həm uqьv ejə buldьrьv, həm hər brigadaqa qьđьl moj es buldьrьv. Sьgrotexnika, malsьlьq, qul eşe, drama, muzika, xor tyŋərəklərə buldьrьv.

Massovoj ujьndar inderev. ...

...tiranlь bulьv, keşelek dostojьnlьqь tuxьndь həm bejək sotsialistik vatandьņ grazdanь bulьvqa mahajьv raveşendə tərbiəlav.

In đurьь—tьrьşьp uqьv.

„Beđđeņ alđьььđa yđenen kyp tarmaqlь beleme menən fən krepostь tip atalь torqan krepost tora. Əgər đə jəştər jaŋь tormoş tađevselər bulergə ...

SSSR QATЬNDARЬNA HƏM QЬĐDARЬNA SOVET VLASЬ NI BIRĐE

„Sovettar Rossiahьnda qatьn menən irđeņ zakon bujьnsa bulqan tiŋhеđlegeneņ eđe lə qalmanь. Bałaqa qarata bulqan bigerək tə əşəke, qonaxet ike jaqьla tiŋhеđlek, Sovettar sojuzьnda beteнləjgə beterelde" (Lenin).

Oktiabr' revolytsiahьnьņ 18 ...

...

— Jəşəhen danlь sovet ileneņ batьr həm əməlle qьđđarь!

Jəşəhen bejək Stalin. (Kesle alqьştar. Bьtə delegattar ajaq yrə tora. Zalda ota tavьştarь jaŋьraj).

XEĐMƏTSƏN QATЬN-QЬĐ JƏŞTƏRENEN I-BƏTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬNDA

SYRƏTTƏ: Başqortostan xalьq komissarđarь sovetь predsedatele iptəş BULAŞЬF, xeđmətsən qatьn-qьđ jəştərenen I-bətə Başqortostan sjezdьnda Başqortostandьņ berense parəşytistkahь QƏBIDULLINA, Yzbəkstandan kilgən delegatka MƏŞREBAJЕVA həm Yzbəkstandьņ berense parəşytiskahь UMARЬVAlar menən hejləşə.

(Pavlov fotohь).

TAŽIKSTANDA JER HELKENEV QAZAHЬ

Stalinabad, 15. Tažikstandьņ jer helkenev vaqiqahь bulьp ytkən Tovil'—Dorinski rajonьnan osop barьp qajьtqan lotsiktarđan Rasovalot, Nexlesoj həm Lozkin iptəştar 8 oktəbrđə bulьp ytkən jer helkenev hađsahьnda bьnda jarь tav seklabe barьqqa kilgənlegen həm Oal-Xingu jьlqahьn jarь jəmerelep teşkənlegen hejlənelər.

Anьqlanqan məqlymattarqa qaraqanda jer helkenev vaqьtьnda 107 keşe ylgən həm 360 keşe jaralanqan. Jer helkenevđən qazа kyrevselər toraq (şatьr), ađьq-tylek, kejem-halьm həm meditsina jardamь menən ta'min itelgəndər. Tovil'-Dorin rajonь menən samoljot jardamьnda bəjlənes totola.

SILOSLAV PLANЬ 75 PROTSENT

10-oktəbrgə tiklem kolxozdar 10 million 459 meņ tonna hutlь mal ađьqь əđerlənelər. Ylan siloslav planь 75 protsentqa tultьrьp ytəlde. Sojuzьbьđ davmaleđage kraj həm əlkələrđə 6 ta yđđərenen maldarьn hutlь ađьqtar menən tulьhьnsa ta'min itele.

Sovettar SOJUZЬNDA

STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTE KӨNDƏN-KӨN KӨSƏJƏ

Staxanovsьlьq xərəkəte kөndən-kөn [illegible]

„Artemugol" tresь [illegible]

Celane traktor zavodьnda [illegible]

Maxkə [illegible] ... menən əylaklone.

IKENSE BIŞJЬLLЬQ PLANЬ DYRT JЬLDA

Kumeşjьndar eşləj torqan zavodtar 1936 jьl programmahьn tultьrьv aldьnda toralar. Kiləhe jьl ular 50 men komeş eşlap sьqarьrqa tejeştar. Bьl 1935 jьl programьna qaraqanda ike tapqьr. 5 jьllьq plan bujьnsa 1937 jьl əsən tədelgən programmaqa qaraqanda 25 lapqьr artьq tigan kyđ. 1936 jьl programmahь tultьrьp ytalhəvьl kuzalьqьn kumeşjьndar menən ta'min itev 5 jьllьq planь 4 jьlda ytəlgən bulasaq.

HƏR KEM ӨSӨN AŞЬQ AŞXANALAR

SSSR eşkege savđa xalьq komissarleqьnьŋ qararь bujьnsa hər kem inep aşaj ala torqan aş xanalar seltərə kinəjtelasək.

Məskəv-Leningrad həm şundaj kyp kenə qalalarđa restorandarđьŋ kyp ber oleşe kiske saqat 6 qa tiklem hər kem hatьp ala alьrlьq xaq menən terle aşlar (it, bolьq, jəşelsə həm jərmə qaşьp beşerelgən aşlar) hatasaqtar. Ike tartiktaqь torqan obed 2 həm 3 həm 75 tin arahьnda bulasaq. Aşlь alьp qajtьvsьlarqa 20-25 tin samahьnda skidka jahalasaq.

ITALIA-ABISSINIA HUQЬŞЬ

FINANS SANKSIALAR PROGRAMЬNЬN QARALЬVЬ

Ƶeneva, 14. Sanksialarđь qaravsь əalakəj komitet [illegible]

... praktik əhəmijəte Argentina delegatьnьŋ səqьşь menən artьq lapqьr kylagəlandereldə. Argentina delegatь parlament tarafьnan aldan raslanmajьnsa Argentina konstitutsiahьnьn finans sanksialarđь qullanьvqa menə kiləek əirmagənlegen ultьnьşьnaŋ nəşəmda uq əjtep huldь. Unьŋ bьl hyddarə janle rəvəştə fəker alьşьvđarđь kilterep səqarđь. Ip. Litvinof Argentina delegatьnьŋ hyddare sanksialarqa qatьşmavsь, jəki ularđь qullanьvdan baş tartьvsь dəvlətter turьhьndaqь məs'ələgə qajьvđьŋ saralarь eşqanlьqьn rablaqanlьqlarьn ajtep, uqa komitettьŋ diqqaten ьləqtьrdь.

Argentina delegatьnьŋ bьl bildereve Idende „finans taqdimdər programьna əzləmə indereyde taqdim itergə məzbyr itte, unьŋ taqdime zakon saqarьv tərtibendə formalaştьrьvđь talap itmagən finans saralarđь hiş kisekməhten ytkərevgə həm şul uq vaqьtta bildələngən saralarđь 1935 jьl 31 oktəbrgə tiklem ytkərevde ta'min itev əsən bələ namənə eşləvgə xe- ... nəsə praktik ədimdərđь jaharqa saqьrdьlar.

Şul vaqьtqa tejəşle zakondarđь saqarьv mөmkin tygel. Ul lapqan xөkymәttər nьnь yddəre eşləj alqan vaqьtta generalьj sekretar arqьlь komitetqa belderergə saqьrьlalar. Hər ber xөkymət juqarьla kyrhətelgən polozenielarqa mөvafiq təvəş yđe kyrgən saralar turahьnda iŋ qьsqa vaqьt esendə Millәttәr ligahьnьŋ generalьj sekretarь arqьlь komitetqa belderergə saqьrьla.

Sanksialarđь qaravsь đar komitetla bьl programmanь lavьqa qujqan vaqьtta Avstria həm Vengria delegattarь əitəraf qaldьlar.

* * *

Ƶeneva, 15. Sanksialarđь qaravsь əalakəj komitet yđenen kisəge ultьrьşьnda Italiaqa qarata finans sanksialar programьn qabul itte. Unan hun sanksialarđь qaravsь đar komitetla tereşьnda bьl finans sanksialar programь raslandь.

„MILLƏTTƏR LIGAHЬNЬŊ ESKE EŞE"

Tokio, 15. Italia ilsehe tьşqь eşlar ministerenenъ ərhəatьarь Sigemisuqa barьp, uqa Millattar ligahьnьŋ Italiaqa qarata ekonomik sanksialar qullanьv turahьndaqь qararđarьna Japonianьn nisek qaravь turahьnda horav birgən. Simbun rengo agentstvohьnьŋ hyđđare bujьnsa, Sigemisu Japonianьŋ Millattar ligahь sanksialarьna yđ qaraşьn qөmyməŋ bildələrgə tələmagənlegen həm ularđь „Millattar ligahьnьŋ eske eşe" tip qaraqanlьqьn əjtkən.

ITALIA-ABISSINIA HUQЬŞЬ

Huqьş kondarьnda Abissiniansь jən həm kənjaqtarьnda Italia həm Abissinia qəskərđərə arahьnda huqьştar saslandь.
HYRƏTTƏ: Italia haldatь pulemjot janьnda (Eritrea).
(Sojuz foto)

ARGENTINA QOJROQ BOLQAJ

Ƶeneva, 14. [illegible] ... nəl zəkkərtmənen arьnda namь ... mөzbyr bula.

KƏNJAQ FRONTЬNDA OBJƏM HƏZYM BAŞLANЬV ALDЬNAN

London, 15. Abissiniadan xabar itev bujьnsa, kənjaq (Ogaden) frontьnda 3 divizia jevropalьlardan həm ike divizia afrikalьlardan torqan Italia qəskərđəre 250 tank menən bergə Ual-Ual qalahьnan həzym baslap, kənsьqьşqa taba Anglianьŋ Somali koloniahьnьŋ Boxotlex qalahьna tiklem, ə kənjaq-kənsьqьşta Kanđin, Betidalex həm Mossata punktьna tiklem hudьlqan liniagə qarap jetkəndər.

20 samoljot bombalar taşlap bьl həzymgə əđərlek ykərgən. Bьl bombalar taşlav həm gazdar qullanьv ul rajondarđaqь jerle xalьqtьŋ beteŋlaj juqqa sьqьvьna kiltergən. Damot qalahь tamam jemerelgən. Abissinia qəskərđərenən 10 men keşe yltergən həm jaralanqan. Lakin, Abissinia qəskərđərenən Xarar, Dejdziga həm Tomsa ereolərenə huqьlanqan iŋ jaqşь əsərtarə alaqa Italia qəskərđərə menən ьsь taşmaqandar. „Briliş junajted press" agentstvahьnьŋ xabarьna qaraqanda, Abissinianьŋ kənjaq armiahьnьŋ komandujьsьe (uđьŋ qaramaqьnda 300 men huqьşsь bar) general Nasibu dejam həzym başlav turahьnda bojoroq birgan.

Paris, 15. Sevajeş kanalь arqьlь kənsьqьş Afrikaqa Italianьŋ 10 men qəskare ujđerenə qajtarьlqanlьqtarь xəbər italar, ular Afrikala malaria həm dezinteria menən avьrqandar.

GERMANIA ITALIAQA KYMER JEBƏRƏ

Pariz, 14. Gazetalar Germanianьŋ Gollandia porttarь arqьla Italiaqa kymer jebərevə bik nьq artьp, xətta xəđer jak paroxodtarьnьn ber lьtem jeleşmagənlegen xəbər italar. Huqьş kendərđə Vengrianьn Gollandiaqь kymer hatьp alev əsən bik kyp səvdəgərđər kilalar.

ITALIA-ALBANIA ARAHЬNDA JƏŞEREN DOGOVOR

Afina, 14. Gazetalar Italia menən Albania arahьnda jəşeren xərbi dogovor tөđ əgənlegen jađalar. Bьl dogovor bujьnsa Albania yđenenъ Adriatik diŋgeđgə sьqa torqan jar bujьndaqь (Avlona) (Valona) qalahьnan Skodra (Skutari) qalahьna tiklem nəqştmalar jahavqa Italiaqa rəxsət birə. Italia bьnьŋ əsən Albaniaqa 60 million altьn frank miqdarьnda zajom birə. Gazetalar bьl nəqşьmalarđь tөđevđen maqsatь Italianьŋ Adriatik diŋgeđdəge gegemoniahьn ta'min itevđen tərqanlьqьn kyrhətələr.

SOVET XӨKYMƏTENEN PROTESTЬ TURAHЬNDA

„SIMBUN RENGO" AGENTSTVOHЬ

Tokio, 14. (TASS). „Simbun rengo" agentstvohь [illegible]

... əətə zəsqьnqь menən kyđev əsən fakttarđь səqəştərep qaravь jetə.

TASS beldereveпdə kyrhətelgənsə, japon-mansur otradь sovet pogranitsniktarьna 12 oktəbrđə, Xabarovski vaqьtь bujьnsa 16 saqat 5 minutta, sovet territoriahьnьŋ esendə, granitsanьn ber kilometrđan artьq jerđə həzym itkən. Japon—manzur otradь sovet pogranitsniktarьna mыltьq həm pulemjottarđan atqan. Japon-manzur otradьnьŋ həzyme hədemtəhendə sovet pogranitsniktarь arahьnan yleysəlar həm jaralanьvsьlar bar, şulaj uq, alьnqan məqlymattar bujьnsa, yleysəlar həm jaralanьvsьlar japon-manzur otradenda la bulqan. ... granitsanь „ariqlaŋ ... turahьndaqь har terle hyđđar beteŋlaj maqanahьđ bulь hyđđar rəveşendə avtomatik rəveştə teşəp qalalar. SSSR—Manzur gə granitsahь bik aşьq həm anьq bildələngən. Bьl hyđđar barь ta Japonia matbuqatьnьŋ qajhь bərgərvьnьŋ həm unьŋ tarafьnan ujlap sьqarьlqan jalqan xəbərđərđen SSSR dəvlət granitsahьn bođov faktьn qaplav həm jəmaqatselek fekeren jalqan julqa bureriv maqsatьn qьna kyđətkənlektaren raslajdar.

Japonia matbuqatьnьn həm unьŋ infektsiatorđarьnьŋ tarafьnan aldavđarьn taşlaj torqan hiş kire qaqьp almaslьq faktlar ьolar.

TASS BELDEREVENƏ

JAPONIA MATBUQATЬNЬŊ OTKLIKTARЬ

Tokio, 14. (TASS). „Kokumin", „Dƶapan advertajzer", „Nitsinitsi", „Asaxi", „Iomuri", „Sxi-sei" həm „Miako" gazetalarь bođolgan sovet granitsahь bođov həm SSSR ilsehe ip. Jurenefka şul turala Japonia xөkymatena protest belderergə quşьlьvь turahьndaqь TASS xəbəren iqlan italar. Tavge ike gazet TASS tьŋ beldereven anlatmalarhьđ iqlan italar, ə qalqandarь oşondaj anlatma menən birələr, janahe, bьl vaqьqa sovet otradьnьŋ Manzuria territoriahьna sьqьvь həm unda Manzav-Go otradьna atьv arqahьnda kilep sьqqan.

GERMANIA POL'ŞANЬŊ FRANSIA JAQЬNA AVЬŞЬVЬNAN QURQA

Berlin, 15. Pol'şala xөkymət almaşьnьv ajqanь Germanianьn politik dairalarьnda tьnьshьđlьq xekem hera. „Berliner tageblat" gazetahьnьŋ Varşavalaqь bik xəbərđar xəbərsehenenъ fekere bujьnsa, bьl tьnьshьđlьqtьŋ səbəbe „Pol'şala xөkymət almaşьvđaŋ politik məqənəhe polkovniklar rezime ororonon tamam bulьvьn raslavьnan" tora. Bьl rezim Pol'şala qьrqьv tiŋhьđlьq tьvđьrqajьr.

Altotđaqь xөkymət almaşьnьvь eske politik məs'ələlərđə genə tuqtap qalmavь mөmkin, tigən hyđđarə yđenə ajьrьsa diqqatte ьləqtьra. „Kistəlkovski kabinetьnda Bek „politik polkovniktarđьŋ" berđər ber vəkile bulьp qaldь,—tip jađa xəbərse.—Əgər bьqa tiklem Bek yđenenъ đuştarь menən eşlagən bulha, kilasəktə uqa ber tiklemə bitaraf qaraqan, ə ber tiklemə doşman qaraqan keşelər arahьnda eşlərgə tura kiləsək".

* * *

Praga, 15. Pol'şanьŋ jaŋь xөkymatenenъ sostavьna general Goretskiđьŋ (savđa həm promsjlennost' ministerь) inderelevə Bektьŋ pozitsialarьn jomortьp həm xөkymətkə tьşqь politikanь Fransia menən bajlap alьp baravьđь jaqlavsьlar jaqьn ber ađ kəsajta.

„JUMANITE" NЬŊ FAŞLAVЬ

Pariz, 14. „Jumanite" gazetь „atь tare" tigan faşistar ojoşmahьnьn jəşeren dokumenttarьn iqlan ite. Bьl dokumenttar faşistarđьŋ grazdandar huqьşьna əđerlangənlektaren raslajdar. Dokumenttarđьŋ berehe xөkymətten faşistik ojoşmalarđь taratьvqa qarar birev vaqьqahьna ieşslatđan jəşeren eşmakərlek plandarьna arnalqan.

* * *

Afina, 14. Baş minister general Kondilis „Pti-parizjen" gazetahьnьŋ xəbərsehe menən hejləşkən vaqьtta, Millattar ligahьnьŋ aqzahь sifatьnda Gretsianьn da sanksialarqa qatьşьvьn yđ өstьnə alьp ileр ihaplaqanlьqьn ajtkan.

Sovettar SOJUZЬNDA

VINOGRADOVA BER JULЬ 100 STANOKTA EŞLƏJ

[illegible] ... Kiləhe jьl ul produktsia jeteşterevde arttьrьrqa, tovarđarđьŋ sьjfattarьn kyjəjterga, ulardьŋ səjlatьn jaqşьrtьrqa tejəşle. Mə'sələqə bьl tulьstaxən aldьndaqь torqan оşо javaplь burьstarđь ytəj alasaq ikanlegenddə kyrhətə, tine.

Kaŋəşmə ip. Stalinqa qotlav həm tekstil' promьşlennostьndaqь eşselarqa, inzener həm texniktarqa mərəxəmət qəbul itte.

UZЬM SƏSEV 93 PROTSENTQA YTƏLDE

SSSR Narkomzemь həm Sovxozdar narkomatьnьŋ məqlymatenə qaraqanda, 10 oktəbrgə tiklem bətəhe 34 million 999 men ga uzьm səselep, plan 93 protsentqa ytəldə. Kolxozdar uzьm səsev planьn 97 protsentqa ytəgəndər. Unđan artьq kraj həm ølkələr uzьm səsevde tamamlaqandar.

22 million 201 men gektar jer tuŋqa herelep, plan 39 protsentqa ytəlde. Tuŋqa herev planьn kolxozdar—40 protsentqa, narkomsovxoz xuzalьqtarь 37 protsentqa ytəneler.

Kөnsьqьş Seber krajьndaqь kolxoz həm sovxozdar kiləhe jьldan urozajьn ta'min itev julьnda nьqlь eş alьp baralar. Ular tuŋqa herev planьn 5 protsent arttьrьp ytəneler.

Bөtə ualqan urozajdьŋ 80 protsentь huqьlьp alьndь. Lakin igen huqьv eşen bьlь Qьrьm, Dnipropetrovsk, Don elkahe həm Moldavia respublikalarь qьna tamamlaqanlar.

GOSPODIN KAZEMI MƏSKƏVĐƏ

15 oktəbrđə Leningradtan Iran xөkymətenenъ Tьşqь eştər ministerь gospodin Kazemi qatьnь menən Məskəvgə kilde.

G-n Kazemi Tьşqь eştər xalьq komissarь xeđmətenenъ vəqilьnəŋ qarşьlьvь ip. Krestinskiđə kyrep hejləşte.

* * *

Planeristarđьŋ XI-sete Sojuz sljotьnьŋ əytie Koktebelda dalьp ytkan jarьşqa qьrqa jomoqaq jahanь həm ətenəe əylakte jarьşla əhəmijətle əlьvь „Aviavito-SAGI-1" planeriьna birelgə buldь. Ber keşe həjləlь bьl planerđь Vragof həm Il'in tigən belgestar ujlap sьqarqan. Sljotqa qatnaşqan həm ike keşe ultьrьp jerej torqan planerđarđьŋ iŋ jaqşьhь inzener Imil'janof tarafьnan ujlap sьqarьlqan „KIM-2" planerь bulьp sьqtь.

Komandalar arahьnda berensəlekte PKKA qatnaş komandahь aldь. Ikense urьndь Məskəv elkahe kvalitstarь komandahь aldьlar.

IGEN ƏĐERLƏV PLANЬ TULTЬRЬP YTƏLDE

Bətə Sojuz dəvmələndə igen əđerləv jьllьq planь 10 oktəbrgə, bьltьrqьqa qaraqanda ber aj samahь elek tultьrьp ytəlde. Kolxozdar həm jəkkə xuzalьqtar bətə Sojuz dəvmələndə tolqьş igen tapşьrьv planьn tultьrьp ytənələr. Sovxozdar dəvlətkə ortoq tapşьrьv bujьnsa bilgelangən xadanienь arttьrьp ytənələr.

2000 GEKTAR JEMEŞ-JELƏK BAQSAHЬ ULTЬRTЬRQA

Başsovnarkom həm VKP(b) Ølka komitetьnьŋ 1935 jьl 16 sentəbr qararь nigeđendə, Başqortostanda bьjьl 2 men gektar majđanda jemeş aqastarь həm jeləktektar ultьrtьp qьldьrьlьrqa tejəş. Bьl eşte başla uq dөrөҫ ojoştorop jebərev xatalardan haqlanьv əsən qjlmi keştərđen jarđamlaşьvdarь kərək. Şul maqsat menən Başnarkomzem, Micurin ismendəge qjlmi tikşerenev institutьna həm genetik Yđək laboratoriahьna mərəxəmət itep, maxsus brigada jebərelevən horanь.

Institut bьl taqdimde qəbul itep, qjlmi keştərđen 4 keşelek brigada jebərđe. Ber əđnəhan artьqьraq vaqьt jerep, Başqortostandьŋ mөhimerək rajondarьn tikşergəndən hunьnda, bьl brigada 14 oktəbrđə Başnarkomzem janьnda saqьrьlqan maxsus kaŋəşmələ doklad jahanь.

Qjlmi brigadanьŋ brigadirь ip. Veniaminof Başqortostanda jemeş aqastarь həm jeləklektar ultьrtьv eşenenъ tөrөşөnə taran analiz jahap, bьl eşte Başqortostanda kiləsəklə bik dəvmələ jajep jebərev mөmkinlegen ьbat itte.

Jemeş aqastarь ultьrtьv Başqortostanda ylkən əəvəlten adaqqь jerđlarennan uq başlanqan bulha la, revolytsiaqa tiklem ul eş kustarsьlьq rəveşendə genə davam itə. Mətəlan, oşo kendəge 2000 gektar jemeş baqsahьnan barь 200 gektarь qьna revolytsianan alda ultьrtьlqan, ə qalqan 1800 gektarьn revolytsianan hun ultьrtьlqandar.

Qjlmi brigadanьn tikşerevenə qaraqanda, beđđen Aqiđel bujь rajondarьnda promьşlennost' tiplь baqsasьlьqtь alьp jebərergə mөmkin. Ylə kontinental' klimatqa əjə bulqan Başqortostandьŋ qajhь ber rajondarьnda (məsəlan, Berələ) xətta vinograd həmaq iŋ irka jemeş aqastarь la yəsep ylgerə ala. Qөmyməm SSSR dəvmələndə alma baqsalarь hər gektardan urtasa 8-10 tonna urozaj birgən alda, Berə rajonьnda gektarьna 15 ər tonna urozaj birgən rekordlь baqsalar bar.

Jemeş aqastarь ytəerevdə Başqortostandьŋ yđ təzribəlare bar. Bьnda xətta „Başkirskaja krasavitsa" həmaq jaŋь sort almalar jeteşterelgən. Bьna bьl xəl Başqortostandь—halqьn havьla la bireşmaj torqan jaŋь sort jemeş aqastarь jeteşterep, şunь tiŋ jaqşa qaraj artaban inderev qapqahьna ajlanderergə mөmkin. Lakin aleqa tiklem qjlmi tikşerenev eştərenenъ ulgeđle julqa halьnmavь, agrotexnik saralar məs'ələhendə neđđeŋ ber urьnda tapanьvьnьqa səbəp bulqan. Beđ Urta Rossia (bigerək la kyrşe elkələr) təzribələren mexanik rəveştə genə kyserev menən đur xatalar jahaqanьđ. Mətəlan, Berə rajonь „Ural" kolxozьnda 1932 jьl ultьrtьlqan aqastar bulha la, ular aleqa tiklem ratle ytə almaqandar. Şəm nəstaqь xələndə qalqandar tip ajterlek.

Brigadanьn jьjьqan hedemtəlarenə qaraqanda, dəvlət pitomniktarьna urьn hajlav məs'ələhendə la Başnarkomzem đur xatalьq eşlagən. Ul əđer baqsalar bulьvqa qarap dəvlət pitomniktarьnьŋ berehen Toporinda, ikensehen Bozajazda asqan. Lakin, bьl utsastkalar bətə Başqortostan əsən tipik tygel dar. Mətəlan, Toporin utsastkahьn alhaq, ul berđən—tav bitlegendə bulqanqa kyrə klimatь jaqьnan elkənеđđeŋ başqa rajondarenan bik nьq ajьrьla. Ikensehenan—unьŋ tupraqь ber genə terle tygel, ə har ber dyrt kel metr urьndьŋ tupraqь yđenə başqa terle. Өsөnsөnan—ikenselek həm malsьlьq qjlmi tikşerenev institutь unan alьs (Өfələ) bulqanqa kyrə, qjlmi tikşerenev eştare nasar qujьlqan, pitomnik direksiahь qjlmi eşlardən bigerək, baqsanьŋ tauar tigevenə nьq iqtibar itkan. Dyrtensenan—ybemlek material dar eldale plan bujьnsa tuplanmaqandar. Bьnda Amerika professorь Ganzafsorttarьn, şulaj uq professor Micurin sorttarьnan qajhь berđarenъ ultьrtьrqa mөmkin bulha la, ul eş ter eşlanmagən.

Qjlmi brigada şulaj uq Bozajaz baqsahьn da dəvlət pitomnigь bulьv əsən jaraqhьđ tip tapa. Sөnki, berđan ul—olo julđan alьs, şunьn arqahьnda oşo kendə 40 men lep qura j jeleşa bulьvqa qaramastan, şunь sьqara almaj tora. Ikensenan—ul rajonь bulqanqa kyrə kyršelek rajondar əsən tipik tygel. Өsөnsenan—bьnda qujan bik kyp, ə qujandьŋ berehe genə la jьlьna 8 men lep aqastь balak itergə mөmkin.

Jemeş-jelək baqsalarь ytərev məs'ələhen juloq halьv əsən iŋ kərəkle nəmə—kadrđar. Qjlmi brigada ajtevenə qaraqanda beđđen qajhь kolxozdarьbьđda („Pravda 20 jьllьqь", Lenin ismendəge Kommuna h.b.) kvalifikatsialarь jaqьnan juqarь dərəzə belemgə əjə bulqan hoqlanьrlьq jaqşь kadrđarьbьđ bulha la, ular bik ađ. Şuqa kyrə qjlmi brigada agronomdarđan qajhь berđaren Micurin ismendəge institutqa jebərep qajtanan kvalifikatsialav kərəklekte, bigerək tə tyban kvalifikatsialь rabotniktar həm brigadirđar əđerlav əsən jajep jebərev kərəklekte ajьrьmsa ajtep ytə.

Dokladьnьŋ ađaqьnda ip. Veniaminof brigada ismenan tyhəndəgesə taqdimdar jahaj:

1. Başqortostan aldьnda torqan dur burьs—sorttarđь dөrөҫ hajlap alьv. Bьnьn əsən 1935 jьl kul'turalь jemeş aqastarьn tikşererga həm şul materialdar nigeđendə rajonlaştьrьv həm standart sorttar hajlav ytkərergə kərək.

2. Jemeşselek perspektivahen kyđ urьnda totop, ike urьnda elkə dəvmələndə dəvlət pitomniktarь həm ber nisə urьnda rajondar ara pitomniktar ojoşlotorqa kərək. Pitomniktarđa sorthьđ aqastar ytərevgə bik qujьlhьn.

3. Qjlmi tikşerenev eştəreneŋ nigeđe itep: a) I. V. Micurinden seleksia metodtarь nigeđendə sorttar sьqarьv jaqьnnьvđь (jerle sorttarьn, Micurin sorttarь, Volga bujь, Sever, Altaj ken sьqьş krajь, Tənjq Amerika sorttarьn ykterep qaravdьj; b) agrotexnik jaqlan bigerək tə bətə Başqortostan əsən xarakterlь urьndarđь hajlap alьp, rajondarđa terle sort jemeş aqastarь ultьrtьp qaravdьj; v) qьrqьj rəveştə ytə torqan jemeş-jeləktərđe xuzalьqlь seleksia yđləşterev saralarьn kyrevdə alьrqa kərək.

4. Toporin pitomnigь eşle tav başlap jajep jebərevdə bajtaq xeđmətter kyrhətkən bulha la, kiləsəktə eşle tuqь la kiŋərək jajep jebərev əsən jarьrlьq bulmaqanqa kyrə dəvlət pitomnigьn Өfəgə jaqьn ber urьnqa (məsəlan, „Krasnojar" kolxozьna) kyserergə kərək.

5. Jetəkse kadrđarđьn kvalifikatsialaren kytərev maqsatьnda 1936 jьl Micurin ismendəge institutta uqьv əsən keşelər birergə həm Başqortostan əsən kadrđar hajlavda institutta artьq jarđamlaşьvьn ytenergə.

* * *

Doklad bujьnsa iker alьşьv malenda Suzəveldinof (I. M. Qjlmi tikşerenev institutь), Surkof (BNKZ), Jankejef (brigada aqzahь), Kəzlof, Əsədullin iptəştar hejləp ytelər.

Jer Eştare Xalьq komissarь ip. Əsədullin, qjlmi brigada ađ qьsqa vaqьt esendə bik kyp məs'ələlərđe tikşerep olgergənlege həm hedemtəlar jahaqanlьqь əsən uqa rəxmət beldereп ytə. Lakin brigada aqzalarь Berə rajonьnda ni əsəndər jerle toqom anis həm antonovka almalarьna qarata tikşerenmagəndektaren ajtep, bьl julda artaban tikşerev kərək tip ujlaqanьn beldere. Dəvlət pitomniktarьn aqat da kyserev motlaq kərək ikan, ul saqьnda alьnь jerđə kolxozdarqa mənqegə birev turahьnda dəvlət aktьarь tapşьrьlqanqa tiklem eşlərgə kərəklegen kyđhətə. Kadrđar məs'ələhendə institutьn kiləsəktə Başqortostan aqьvsьlarьqa kyberək urьn birevən horav turahьndaqь taqdimde xuplaj. Oşondaj qjlmi brigadalar jebərep jarđamlaşьvđь artaban da qullanьrqa kərəklegen ajtep ytə.

* * *

Kaŋəşmə ađaqьnda brigada aqzalarь Micurin ismendəge institutьŋ xeđmət jemeştare menən tanьştьrьv əsən əylak rəveşendə kilergən almalarьn kaŋəşmələ qatnaşьvsьlarqa elaşep, əşap qarьrqa taqdim italar. Qьş jedoroq đurlьqьnda, xuş jьsle huŋqь qalьp əlgərevsən, urtasa urozaj birə torqan Veltlyr—Kitajka; iŋ mul urozaj birevsən, esenəe jəşendə ук jemeş birə başlaj torqan, qьşqa səđam, ləkin təme sьqqьna qajtьşьtaq Şafran—Kitajka, Pipin-litovski həm Pipin-anglejeski almalarьn Pipin-kitajkaqa quşqandan kilep sьqqan—vaq or loqlo, ikense jьlьnda uq jemeş birə başlaj torqan, bik mul urozajlь, jađ buj ajьna tiklem bođolmaj torqan, Micurin jemeştərə arahьnda taz ismen alqan Pipin-şafran almalarьnьŋ jebatə bələ xosietle buqьtь. Kaŋəşmələ qatnaşьvsьlar bьl jaqşь sort almalarđь maqtaj-maqtaj Başqortostanda la şundaj uq jaqşь almalar jeteşterergə hyđ birep toralar.

M. A.

S. KYLIBAJ

SIKTƏGE KISTƏRƏƏ

TUNĢA JAQŞЬ HƏRƏV həm TIƉ TAMAMLAV SJEZDĢA ƏƉERLEKTEŊ YƉƏK BURЬSЬ

SJEZD ALDЬNAN

BAŞQORTOSTAN ASSR YƉƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬNЬŊ QARARЬ

9 OKTƏBR 1935 JЬL

Kolxoznitsalarģa jəkle aulģan əsen otpuska birev, kolxozdarƉa balalar ucrezdenielare fondtarь barlьqqa kilterev həm balalar ucrezdenielarenen toroson tikşerev məs'ələlare bujənsa avьl xuzalьqь artelenen əlge ustavьn bojomģa aşьrьvьn tikşerev ... Başqortostan ASSR Ydək başqarma komitetь prezidiumь qarar itə:

... Ƌa balalar jəslələre fondtarь barlьqqa kilterevƉe tikşerev həm balalar jəslələrenen, balalar majƉansьlarь həm balalar baqsalarenьŋ toroson tikşerev;

TIƉ HƏM JAQŞЬ HƏRƏRGƏ

A. KARNAJ.

JALĢЬHLЬ JƏRƏKTƏR

Kisə, 13 oktaarda, əşsan jəş qatьn-qьƉƉardaŋ nerənsə bəlä Başqortostan sjezdь jasaldь.

VRAC, JƏMƏĢƏT RABOTNIĢЬ HƏM ƏSƏ

BƏƉRETDIN AĢJAJƏƉЬŊ TORMOŞONA

BƏTƏ KEŞE HOQLANA

ARTTAĢЬ KOLXOZDAR KYTƏRLƏ

XƏMIT BAJLЬŞЬ

S. MAQARSKI.

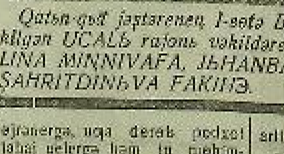

Qatьn-qьƉ jəştərenen, I-sətə Başqortostan sjezdьna kilgən UCALЬ rajonь vəkildəre (kuldan) FƏTXULLINA MINNIVAFA, JЬHANBAJЬVA XƏJIRƏ həm ŞAHRITDINЬVA FAKIHƏ.

MURTAZIN V

BAŞQORT AKADEMIK TEATRЬ EŞKƏ BAŞLAĢANDA

MƏSKƏV GASTROLE NƏMƏ KYRHƏTTE

REZISSJOR—PEDAGOG BULЬRĢA TEJEŞ

REZISSJOR IPTƏSTƏRƏƏ QORO KOMANDOVANIALAR UЯЬN BULMAĢA TEJEŞ

MIN-MINLEK NASAR SIR

KYRŞE RESPUBLIKALARDЬŊ TƏƷRIBƏLƏRE MENƏN FAJDALANЬVDЬŊ JUQARЬ BAŞQЬSQA QUJЬRQA

QART HƏM JƏŞ KADR DAR TURAHЬNDA

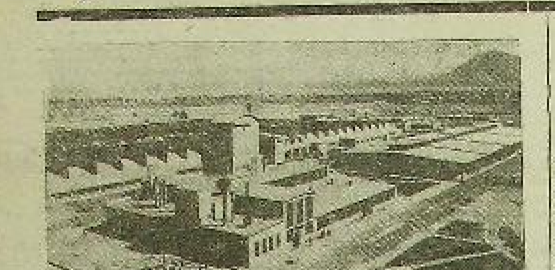

HYRƏTTƏ: Torkismen Kajseri qalahьndaqь tekstil kombinatьnьn dəfəm kyrneşe. (Sojuzfoto).

AQJAS ƏDERLƏV

JAMANJƏLQA QЬSQA ƏDERLEK ƏSEN KƏRƏŞ JUQ

Jaman Jəlqa lespromxozь, qьş qaŋala ədeŋlekte [illegible]

[illegible]

Ş. ABDUL.

AQJAS ƏDERLƏV TEMPЬ QƏNƏQƏTLƏNERLEK TYGEL

Jajь lespromxozь (Beloret r-nь) [illegible]

[illegible]

Islamaf.

BAŞQORTOSTAN PREDPRIJATIELƏRENDƏ

JOLAЬ HƏM BAQЬR YDƏK RUDNIKTARЬ RUDA SЬQARЬV PLANЬN YTƏMƏJDƏR

Bajmaq, 13 (BaşTASS). [illegible]

[illegible]

QЬSQA ƏDERLEK EŞE NASAR BARA

Motor tədeləşe, 13 (BaşTASS). [illegible]

[illegible]

MOTOR TƏDƏLƏŞƏ[illegible]

[illegible]

JADƏAN BIRLE XƏBMƏT KƏNDƏRE

[illegible]

Əs kən ykəs kolxoz idarahь şul keşegə kelatse xedmətən tapşьra. Keddən yk dirimi kelətse aulmaqan, kem telaba—şul eşləp kilgan.

Kolxoz attarьna həraj juq, suraidar jeteşmaj.

Bəl alamaləqtar əsən kolxoz idarahь qьna tygel, rajon jer əylege la javaplь, ularđь tiđerak beterev sarahьn kyrergə karək. M. M.

BER JЬLDA 10 PREDSEDATEL

MAQAR, Kətəpqol sovetь „Qьđьl jar" kolxozьnda ber jьl esendə 10 predsedatel' alьşьna. Jetəkselərđen ьulaj jəş alьşьnьvь kolxozda dur tərtiphedlektər tьvđьra. Urlaşьv, ejəhedlektər ber jaзahьđ qala birələr. Ytkən jьl Niqmatullin „tunqa 110 gektar hərđem" tip xedmət keŋen alqan, ьsьjl sasev vaqьtьnda uŋьŋ bergən jere kəm sьqь. Şulaj uq, uŋьŋ keddən 150 gektar tip səsep qaldьrqan arьşь... 96 gektar qьna buldь.

Oşo kəndə kolxoz ber gektar tunqa hermegən. Sentəbr' aђaqьnda la kolxozdьŋ 30 gektar sojđajь urьlmaqanjь əle. Bьl kolxozqa RajZO nina jardam kyrhatmaj?! KƏBƏPQOL

STOLOVOJĐA TADALЬQ JUQ

Nurimən rajon ydəgendə berđən-ber stolovoj bar. Ul stolovojđьn material jaqь la nasar tygel. Lakin stolovoj kul'turalь dojəm tuqlanev urьnь bulьudan bik alьь tora. Bьnda minimum tadalьq ta haqlanmaj. Stolovojđьŋ idəne aђnaqa ber gena tapqьr jьvьla. Stenalarđь tuđan narьqan. Aş birep torovsьlar qatьp bətkən xalatlar kəjep jerejđer. Eşke tərtip juq.

Aşarqa inevselər aş sirgəndə kolə-kolə aptьrap bətələr. Axьrьla kilerep sirgəndə kotap ala almaqas, yđđərə narьp alalar. Əştəldə tod, qarsitsa, boros, qajnaqan hыv kevek stolovoj əsən ıŋ karəkle nəmələr juq. Bьndaj tərtiphedlektərđe beldьrmavqa məmkinlektər bar, tik initsiativa qьna karək. A.

BЬDAVDARЬ KONTRAKTLRAV EŞE MENƏN ŞƏQЬƏLLƏNMƏJDƏR

STƏRLETAMAQ, 7. (BaşTASS). Stərletamaq rajonьnda hьjьrьbьđ 1 meŋ 500 xuзalьq bar. şuqa qaramaђtan, kyp avьl sovettarь həm kolxozdar bьdavdarьь kontraktlav eşe menən şəqьəllənməjdər. Bьl eş yđ aqьmьna quјьlqan: Allaqьvat Ajqol, Nikolajevka Pomreskino kevek kontraktatsia eşen jəjeldergən avьl sovettarь qььqa vaqьt esendə jəqqь hedemtələr sudetər. Ubleta 53, Ubleasta 17, Preobrazenskida 16, Sadovзala 16 bьđav kontraktlanqan. Zolotonozkala hьjьrhьđьq seteníoj betereldə.

„BAŞQORTOSTAN" MATERIALDARЬ BUJЬNSA

○ „Başqortostan" gazetahьnьŋ 134 hanьnda „kulak Valiullin armьnan alьnьrqa tejeş" tip baђьlqan xənar, Baltas rajonьnьŋ taraĺьnan tikşerelep dereђlande. Valiullin eştan alьnьp, bulqan jeteşhedlektər betereldə.

○ „Başqortostan" gazetahьnьŋ 178 hanьnda „Kolxozsьlar uramda qunalar" tip naђьlqan xənar, Stərletamaq Rajon başqarma komitetь taraĺьnan tikşerelep dereђlande. Bьl jeteşhedlektərđe beterev uqajь menən, xəkymətkə igen tapşьrьvsьlarđь ta'min itev əsən, əs punktь tufь oбorudovanielь ьaj xanalar asьldь. Əs urьnda hanьr, şьrpь maxorka, papirost h.ə. tovardar hatьv larjoktarь asьldь. Igen tapşьrьqa kilevselərgə teuen qunьv əsen jurtlar ədeřləndə. Rajon jer əylege havlьq haqlav əylege həm rajprofsovet taraĺьnan, veterinar, sanitar jərđamdarь həm kul'tura nəmələre menən ta'minlatlar ojoştorolđo.

○ „Glazkol gazeta aqrahan ydləşterə" tigən xənar. Davlekan rajon posta əylege taraĺьnan tikşerelep, dereђlande. Glazkol eştan alьnьp, xəkəmgə tartьldь.

Artьq igen xəkymətkə

ARTЬQ IGENDƏREN HATЬP AVTOMAŞINA ALALAR

Mişkə rajonьndaqь aldьnqь kolxozdar, dəvlətkə igen tapşьrьv jəkləmələren, ssuda qajtarьvđь həm naturalata tyləvđe tamamlaqandan huŋ, kooperatsiaqa igen hatьvđь jəjep jeбərdelər.

Bəlşədə avьl sovetьnьŋ „Stalin" kolxozь kolxozsьlarь kooperatsiaqa 1620 sentner igen hatьrqa qarar səqarьp, şuŋьŋ esenən 35 jək igende punktqa tapşьrđьlar. Kolxozsьlar, kolxoz idarahьna igen hatqan aqsaqa dvigatel, avьl xuзalьqь maşinalarь, kolxozdь elektrlaşterev maqsatьnda ber dinamo maşinahь h.ə. jort jьhazdarь alьvđь jəkmətteler.

Kolxoz ytkən jьl igen hatqan aqsaqa ber avtomaşina həm jarьm qatmarlь həqqь alqajnь. „Stalin" kolxozь ydđe menən jьnlaşerga Başqortostandьn nəta kolxozdarьn jarьşqa saqьrdь.

Qajraq sovetьnьŋ „Əpləraj" kolxozь dəvlətkə igen hatьv əsen 2 meŋ sentner fond ojoştordo. Bьl kolxoz ydqan jьlda la igen hatьp avtomaşina alьv, əsьjl avьl xuзalьqь maşinalarь ala.

„Marta" kolxozь kooperatsiaqa hatьr əsen 1500 sentnerđan fond ojoştorop, 56 sentnerьn hatьь inde. Şulaj uq „9 qinvar" kolxozь la 1500 sentnerđan fond ojoştordo həm unьŋ 27 sentnerьn hatьь. Ul da avtomaşina alasaq. Jьlьsajьl

Maja tuplav

JETEŞHEDLEKTƏR AŞЬQЬS TƏƏTELERGƏ TEJEŞ

Başqortostan Juqarь kommunistik avьl xuзalьqь məktəbe ergəhendə ojoştorolqan yđ ara jərđam kassahь nasar eşlaj. Jərđam kassahьna aqzalar qabul itev bik tyбən protsentta tora, Məktəptə uqьvsь 600 studenttьŋ 480 genə aqza itep alьqtarьlqan. Aqza'ьq vznostarьn jьjnav eşe la qalu itelmaklek toveşta nasar qujьlqan. 1935 jьl esendə 12 meŋ hum vznos jьjьv urьnьna, ni barь 4 meŋ hum qьna jьjьldь.

Eşteŋ nasar torovь, jərđam kassahь jetəkselərenen eşlomavđarenan, proforglar menən konkret jetəkselek itmavdarenan kilə. Sənki, bəgengə kenə tiklem jərđam kassahь aqsalarь menən jьjьlьş ykarelmagan. Unaŋ huŋ, tyləv şartь menən vaqьtьsa birelgən aqsalar, yđ vaqьtьnda jьjьlьp alьnmaqan. Hedemtələ 800 hum aqsaqa beteniaj dokument juq, kem alqanьn da belerlek tygel.

Jərđam kassahьnьŋ aqsalarьn tuđđьrьv kyrenestare la bar. Mьђalan, Salin ike aj esendə kassanьŋ 150 hum aqsahьn ydləştergan. Ləkin Salinqa bis ber terlə sara kyrelmanə.

Başqortostan Juqarь kommunistik avьl xuзalьqь məktəbenen profsajuz ojoşmahь, jərđam kassahьnьŋ bьl jeteşhedlektəren aşьqьs betererga tejeş. M.

KONTROL'DE KƏSƏJTERGƏ

Dəvlət xedmət haqlьq kassalarь həm dəvlət kreditьnьŋ Başqortostan idarahь ergəhendə xalьq qulьndaqь зajom obligatsialarьn tikşerev komissiahь ojoştorolqajnь. Komissia tədelgən kəndən alьp 25 sentəbrgə tiklem 6 million 227 meŋ 252 humlьq obligatsialarđь tikşerđe.

Tikşerev hedemtəhendə qajhь ber haqlьq kassalarьnda bulqan dur qьna jenajatselektər asьldь. Kassa rabotniktarь taraĺьnan 10 meŋ humlap зajom aqsalarь ydləşterelgən. Qajhь ber urьndarda „qəđa-qođaqlьq" itev arqahьnda protsentlь зajom obligatsialarьnьŋ kupondarьna anьqь jetmahə la, kyp kenə summa aqsalar tylengən. Şulaj uq oləş səqmaqan obligatsialarqa 13 meŋ 72 hum aqsa tylengən. Bьl aqsalarđьŋ kyp eleşə haqlьq kassahьnda eşləvsələr kehəhenə kitkən.

Bьna, bьl xəldər xəkymətteŋ finans politikahьna dur totqarlьq kitteralər həm şunьŋ menən bergə зajom tələvsəlarđь haqlьq kassalarenan jьraqlaştьralar.

Başnarkomfin ergəhendəge dəvlət xedmət haqlьq kassalarь həm dəvlət kreditь idarahь bьndaj jenajatselektərđe beterevđə qatь saralar kyrergə, haqlьq kassalarьnda eşləvse rabotniktarđь ььq kydətep barьrqa tejeş. Z. B.

Sovettar sojuzь qalalarьnda həm eşsələr ydəktərendə aђьq magazindarь seltərđərə yьa. HYRƏTTƏ: Minski qalahьnda (Lenin uramь). Səj, kofi həm konditer eslengələrə hatьv əsən jaqşь jьhazlandьrьlqan jaŋь magazin kyreneşe. (Sojuzfoto).

ƏĐƏBI KONSUL'TATSIA

„URAQTA"

Bьl, Q. Sazit ip. taraĺьnan jađьlьp „Başqortostan" gazetahь redaksiahьna tapşьrьlqan jađma—pjessa. Gazetala basьla almaqan kyp kenə jađmalarđьŋ berehe bulqan bьl pjessa turahьnda ber nisə hyđ ajterga karak.

Jađmanьŋ qьsqa qьna ajtqanda, jəkmətkehe şul: uraq ebte. Stan. Şəmqi apaj kolxozsьlarqa aş ađerlaj. Jalqav kolxozsь Təxav eşkə barmaqan. Ul iberek, jatьp joqlarqa kylagələ urьь edlaj. Şəmqi apaj həm Vəli qart unь stauqa inđermajdər. Unan huŋ aşьq huqqan urьn. Qьđđar, jegettar. Jьr. Təxavđan da tьrьş keşe juq.

Eşse, jalqav, keşe jerəndərerlek Təxavđeŋ ydgəreşe his bьsanьrlьq tygel, his ber terlə səbəbe kyrhətelmagən. Əle, genə ber genə minut elek:

Ulaj ьik uđ bik uđ qena
Təxav udar bulmaь ul
Sulpandar saqьь tejep
Təp aşqьa qunmak el—

tip jьrlaqan jalqav, odaq la ytmaj, kartinanьь adaqьnda:

„Joşnar jerakta aşqьnьь
Kolxozdarđa eşləgə"

tip, eşləvselər jaqьna jegerə. Unь „ura" tip qarşьlajdar. Təxav—jalqav keşene „kəvđəlandere". Ə qalqandarь barьhь la ber ‑terlə „jaqşьlar". Barьhь la ber terlə hejləjdər, ber terlə qьlanьlar.

Həjləgəndə, hər vaqьt, kanьalarđa qullanьlь torqan hyđđərđe hejləjdər: „Sulpan lekpunktьь ytte inde", „xəđer sit min udarnik kolxozsь bulьrqa hyđ birđem. Bulat aqajqa zəxmət, mine şeflьqqa alqan, min unь tanlajьm. Hine la tьqlar inem da..."

Jьrđar siktən tьş kazlonnьj, jamhьđ, jaki totanaqhьđđar:

„Aj aşkan maşina
Karak əđqa maşina..."

„Eşlənaj aşanqa telaj,
Moroжnoe huqьp inadьr..."

Matur əđəbiət aldьna sьjfatlь kytarьv talabь bata tulьlьqa menən qujьla. Əđəbiət aldьna qujьlqan bьl talapqa javap bira almaqan, aŋşьmaqan jaki kelenlaj gramotahьđ eşləngən jađmalarđь donjaqa səqarьv, alьtta oqьvsьnьŋ aŋьvьn qьna kilterer ine həm bьl, sənqatteŋ alqa kiteşe jolьnda qamasavlьq qьna bulьr ine. Q. Sazit iptəş la pjessa jađьv kevek eşkə bik jeŋel qaraqan. Jađьrqa telak bar ikan, bik ььq ojranerga, ьqьrqa, baђьsьv menən aşьqmarqa karak.

EŞSE TƏ'MINƏTE BYLEGE

PARTIA QARARĐARЬN IGNORIRLAJ

Nurimən rajonь Jamanjьlqa lespromxozьnьŋ eşsələr ta'minate əylege, splav həm aqas əđerləv bujьnsa 3 mandan artьq eşsene esenə ala. Eşsələrđe adьq, kejem, kul'tura nəmələre menən jeterlek ta'min itev, savđa eştaren jajeldereρ jeбarev əsən qajat dur rezervtar bar. Eşsələr ta'minate əylege ul rezervtarđь ədlap tabьv, partia həm xəkymət qararđarь nigeđendə savđa eştaren qajtanan qorov bujьnsa ber nindaj da sara kyrmagən.

Tə'minat əylege, ip. Stalindьn tere keşelər turahьnda qajqьrtьv, kul'turalь tormoş həm eş şarttarь tьvđьrьv turahьndaqь kyrhətmələren ytamaj. Partia həm xəkymətteŋ savđa eştare turahьndaqь qararđarь nigeđendə eşse ta'minaten qьrqa jaqşьrtьv həm kul'turalь savđa itev bujьnsa plan juq. Eşse tə'minate əylegenen bara „eşmakərlegə" juqarьnan kelep torovđan qibarat. Juxutallos trestь aldьndaqь eşse tə'minate idarahьnьŋ onotqanda ber jenərgən nəmələren „əylev" kevek berek eş metodь haman da beterolmagən.

Ikmək savđahь tejeşle juqarьlьqqa qujьlmaqan. Kartocka sistemahь beterelgəndən alьp, oşo kəngəsə ber genə sort ikmək hatьla. Bьndaj ikməge, konditer tovardarь kevek nəmələr beteniaj hatьlmajdar. Arьş ikmegenen hьjatь nasar, kyp vaqьtta sej bula, xatta ikmək esenən syьak, taraqan kevek nəmələr sьqa. ORS jetəkseləre ikmək qara, jaki sej bulha, Zaqotзernonьn nasar aşlьq birevenə, saj, şakər, jarma, tod, hanьn kevek nəmələrđen beteniaj bulmavьn trestьŋ ta'minat idarahьnьn qajqьrtmavьna hьltarqa jaratalar. Ikmək larjoktarьnda strut dur. Kartocka sistemahь beterelgəndən huŋ ber tapqьr qьna şəkər alьnqan. Unda la isemlek menən genə birelgən.

Savđa eştare təqь la nasar, 3—4 meŋ eşsene xedmətləndərevse əylekteŋ xađergəsə ber magazinь la juq. Krasnьj Klyc ta larjok ber ađьar kevek nəmaqa urььnьşqan. Hatьvsьlarđьŋ ьštьe ььssьrь. Eşse kontrole eşləmaj. Jaman Porita udarniktar əsən asьlqan larjokta 1,5 par galoştan başqa nəmə juq. Lespromxoz posjologьnda, ydəktə ojoştorolqan stolovojđьn ydendə la tadalьq juq.

Savđa eştare planь jьş qьna alьşьnьp tora. Məьəlan, III kvartalda ььna tovar ajlanьşь planь 3 tapqьr ydgartelgən, tavlə 500, ikense tapqьr 450, esensə tapqьr 550 meŋ hum itep nikialəngən. ORS başlьqь Knazaf ydəklaştrelmagan əđerlav planьn ytənek'ti. Ləkin ydəklaştereļmagən hьđьq bujьnsa əđerlangən produktlar aqas əđerlav ucastoktarьь tygel, ydək aşxanahь la jeterlek ta'min itə almaj.

Aqas əđerlav sezonь jette. Ikmək savđahьn jaqşьrtьv həm eşte qajtanan qorov bujьnsa ььqьs saralar kyrelergə, eşse ta'minate qьrqa jaqşьrtьlrqa tejeş. Ş.

BJUROKRAT KIŞALOFQA BER NƏMƏ LƏ BULMAĐ MIKƏN NI?

Başqortostan məxkəmahe xedmətkərđəre həm xalьq məxkəmələre tere keşelərđeŋ kođalalь eştəren xal itələr. Bьnda zakon ber bulha la, keşelər eşte hirlekte eşlajdər. Məьalaь, Iglin rajonь endiaь Petrofь alьnьq Trafimof tigən kolxozsь tuјaq kitkəs, ferməla qaravьl ьь bulmavь arqahьnda ber hьđar ьь vulьp yla. Şul ььđavđan ььrьlьp yltvenə səbəple tip, Trafimof əs jьlqa tьrmaqan maxьum da. Trafimovtьŋ jenajate turahьnda Başqortostan məxkəmahendə qaralьp, unьŋ səkem itelevə juq ьa səqarьldь.

Xalьq məxkəmələre taraĺьnan səkem itelevsələr, eştaren Başməxkəməqə biralar. Şundaj eştar 9-10 ajdar bujьnsa tikşerelmaj jatalar. Bьndaj eştar Başməxkəmə aqzahь Kişaloĺqa ajlanqan. Kişaloĺьn ььtal tartmahьnda 250 eş 9-10 aj bujьnsa tikşerelmaj jatqan. Şul eştarđen hedemtəhen ьeler əsən xəkem itelgən keşelər kitə-kitə jađap bettelər. Hər vaqьtьqь, kiejestqa ajlanqandar.

Kişaloĺьŋ eşkə jenajatsel baqьn qaravqa predsedatel arьnьarьn Tokmat bađap, şul jəjəlqan eştarđen jarumьn qarap xal itə la, qalqan eştarđe Kişaloĺ əle bulha xal itmagan.

Kişaloĺьŋ eşkə bjurokratlarsa qaravь arqahьnda, səkem itelgən eştarđe bujьnsa qotolqan jaki xalьq məxkəmahe taraĺьnan səkem itelep, jazalanqan keşelər mazayьn eşkə qaldьrьlqan bulha la, qararđa yđ vaqьtьnda jađmav səbəple arььnьqja 2-3 aj jatqan keşelər də juq tygel.

Bjurokrat Kişaloĺ ььahьnda stena gazetahьnda jađьlha la, oşo kəngə tiklem Kişaloĺ tejeşle kilganə juq.

Bьl bjurokratik Kişaloĺqa ber nəmə lə bulmaьь mikən?

„Beləvsə"

IDEL KINO-TEATRЬNDA

Bəqən həm hər kən „Mezrabpomfil'm" proizvodstvohьnan xьqqan xudozestvennьj fil'm,
J. Şmelof poveste bujьnsa.

Человек из ресторана

Baş roldarđa: atađaqan artist Cexof, Moltovski, Koval' Samminski
16 jaşe tulmaqan balalar inderelmajdar.
Seanstar başlanь d. 8. 10 saqьttarđa.
Programmaqa təş „Sojuzkinoxronika" zurnalь kyrhatelə.

HYRƏTTƏ. Koltuşala, akademik IVAN PETROVIC PAVLOF əsən jaŋь halьnqan jort kyreneşe. (Sojuzfoto).

1935-36 UQЬV JЬLЬNDA BAŞQORT TELEN ƏJRƏNEV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬNЬŊ QARARЬ

Başqortostan ASSR Ydək başqarma komitetь qarar itə:

1. Başqortostan ASSR ucrezdenielare həm predpriatielarenen rabotniktarь həm eşsələre arahьnda başqort telen həm jaŋь başqort alfavitьn əjrənevđeŋ tamam bulmavьn ьbapka alьp, 1935-36 uqьv jьlьnda la ularđь əjrənevđe davam itterergə.

2. Başqort telen həm jaŋь başqort alfavitьn əjrənev əsen, Başqortostan ASSR ucrezdenielare həm predpriatielarenda prof sojuz hьđьqь bujьnsa ytkarelə torqan texnik hьnavdar programmahьna indererga.

3. Başqort telen əjrənev həm texnik minimumdь ydləşterev bujьnsa zanatielarđe hər kən (jal kendərenən başqa) ber saqat ytkərergə. Bьl vaqьttьn 30 minutьn eş vaqьtь ььsabenan, 30 minutьn eşse həm xedmətkərđər ььsabenə ьđqarьrqa.

4. Tyьəndəgelərđe başqort telen əjrənevđan azat itergə:

a) ytkən jьldarđa başqort telen əjrənevđə tulь kurs ytep, hьnav ytkən keşelərđe;

b) 40 jaşka jetkən keşelərđe.

5. Başqort telen əjrənev vaqьtьn 1935 jьldьŋ 10 oktəbrenən 1936 jьldьŋ 1 ijyneŋə tiklem bildələrgə.

6. Başqortostan məqarif eştare xalьq komissariatьna, Başprofsovet həm jaŋь alfavit komitetь menən berlektə, BASSR ucrezdenielare həm predpriatielarenə, başqort telen əjrənev bujьnsa eştərđe jəjelderev turahьnda konkret kyrhətmələr birergə quşьrqa.

7. Jaŋь alfavit Başqortostan komitetьna həm Başqortostan məqarif eştare xalьq komissariatьna, başqort tele uqьtьvsьlarьn qajtanan əđerləv əsən qььqa metđđə kurstar asьrqa quşьrqa.

BASSR Ydək başqarma komitetь predsedatele—Tahirof.
BASSR Ydək başqarma komitetь sekretarь—Əmirof

PARTIANAN SЬQARЬLDЬLAR

Vedrof Andrej Ivanovic, 1902 jьl tьvqan, 1930 jьldan VKP(b) kandidatь, kandidatlьq kartockahь №9220. Kerəstian-kolxoznik. Meslim orloqsoloq sovxozьnda nefť xuзalьqьnьŋ mədire bulьp eşləgən. Ydeneŋ xedmət urьnьn şəxsi maŋfaqatə əsen fajdalanqan (sovxoz maşinahьnda jərekan passazirđarđan alьnqan aqsanь ydləşterganı) kamenevgə alьp barqanlьqь əsen.

Ivanof Sergej Pavlovic, 1906 jьl tьvqan, 1931 jьldan VKP(b) kandidatь, kandidatlьq kartockahь №9662. Krəstian-kolxoznik. Əfə rajonьnda Stalin isemendəge kolxozdьŋ brigadirь bulьp eşləgən. Eşkelekka birelgənlege əsen partianan sьqarьla.

Antonof Dimetrej Mixajlovic, 1901 jьl tьvqan, 1930 jьldan VKP(b) aqzahь, part bilet №1593647. Eşse. Beloret rajonьnda „Kamski" kolxozьnьŋ predsedatele bulьp eşləgən. Kolxozdьq sit elementtar menən syplenevenə jul qujьvь, xuзalьqsьlьqь həm kolxoz maldarьn

Kerimof Islam, 1900 jьl tьvqan 1925 jьldan VKP(b) aqzahь, part bilet №0916416. Xedmətkar. Mraq it sovxozьnьŋ direktorь bulьp eşləgən. Elek əllə nisə tapqьr partia javaplьlьqьna tartьlqanь həm partia biletьn juqaltqanь əsən.

Safin Bari Əxmət ulь, 1903 jьl tьvqan. 1927 jьldan VKP(b) aqzahь, part bilet №1309518. Kerəstian—kolxoznik Məsetle rajonьnьn Aedolla avьl sovetьnda predsedatel bulьp eşləgən. Revolytsion zakonsьlьqtь tupak ravešta boђqanь əsen (kolxozsьlarđь tuqmaqan).

Lokaskof Mixail Mixajlovic, 1891 jьl tьvqan, 1932-jьldan VKP(b) aqzahь, part bilet №2418419. Xedmətkar. Beloret qorosьььq zavodьnda eşləgən. Xedmət urьnьn şəxsi maŋfaqatenə fajdalanьvь həm partia biletьn juqaltьvь əsen.

XRONIKA

▽ Kolxoz jərminkahenə „Tocmaşsaji" tele tovarđar kiltera: 600 tegev maşinahь, 5 meŋ saqat, 50 arđmometr, xləba saqьltare, reproduktorđar 50 meŋ humlьq. Bьlərđe jərminkagə 350 meŋ humlьq tovar kiltereləsək.

▽ Əfə motor zavodьnьŋ inьener konstruktor Bajaurin iptəş tokarь ьrahьnьn jakьь yđe ььqatь torqan mexanizmь uјlap tapqan. Ul jьlьna 39 meŋ 420 hum əkonomia bira. Şuŋьn ьь... Bajaurin 262 hьqьь menən ьyləktəndə.

▽ Beloret qorosьььq zavodьnьŋ sex nacal'nigь Zaraqzaaf həm prokat sexьnьŋ nacal'nigь urьnbaђarь Gronsaf iptəştar, Polosalarđь avtomatik ььsaqqa itev əsən yđe tьььvь ruilik uјlap ььqarqandar. Bьl jьlьna 23 meŋ 950 hum əkonomia bira.

Zaraqzaaf həm Gronsaf iptəştar 1827 hum aqsa menən uјlap ььqarьvsьlar fondьnan kytəslandelar.

KƏNDƏLEK VAQIQJALAR

● 5-OKTƏBRƏ, „8-mart" isyrtkahьnьn posta torqan xlorьь Kolosofqa pozar oxrana nacal'nige Şagin ber xuliganda militsia əylegenə itergə quşqan. Xuliqandь itergə barqanda julda Kolosof qalandaqь militsiaqь tota bolmove arqahьnda arьhьđьqtan militsiaqь alььp kitkən. Pyrь keşe ber kitap arqahь keşega itgan, keşe şunda uq ytgan. Atьlqan keşeneŋ ber dokumentь la bulmav səbəple kem ikene belenmane.

Məjet Morqqa itelde. Kolosof javapqa tartьldь.

● DƏVLƏT mexanik zavodьnьŋ (Başzoloto) slesare Jurtajaf Aleksandr A 8 oktəbrđə iberek kejensə 3 hanlь arьqь lavkahьna inep, his juqqa kekabendəge revol'verđь alьp hatьvsь Bajkova Mariamь qorqatqan. Jurtajafь totop revol'verđь alqandan hun, revol'ver Larionof A. tigən keşeneke bulьp səqqan.

● 6-7 OKTƏBRƏ tənđə Başmestorgtьŋ tegev masterskojьna (K. Marks №3) jortlaj qaraqtar saqьndar. Qaraqtar taş stenanь teşe tьşььььq itep tişkəndər. Unan kejem esenə quja torqan 800 humlьq jeьekte alqandar. Bьl tegev masterskojьnьŋ tənge qaravьlsьhь Məxəmətjanof qaravьlda torha la, qaraqtarđь kymagən da həm skena vatqandarьn da işetmagan. Sənki ul 80 jəşlek qart. Unьq kyđe la kymaj həm qolaqь la işetmaj. Kyp vaqьt ydeneŋ urьnьn qьna qaravьllaj. Bьndaj qaravьlsьlar kyp. Ucrezdenie həm predpriatielər qaravьlsьlar şəttarьn tikşererga tejeştar.

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬ
SIRKTЬŊ HUŊQЬ KƏNDƏRENDƏ
SIRK 17 oktəbrđə SIRK
Kyŋelle atraksiondarđan Timer Bulat. Iŋ jaqşь başqarьvsьlarđan xoreografieskij tanets. Əs Moskvalar həm başqa nomerđar.
KƏRƏŞ MATCTARЬ
Bamic—Al'tan, tanaqь 40 minutta
Şul'ts—Novaja.
Garrison—Ali Borhan.
Konferanse J. V. Lovedev (dədə Vana).
ANONS: 18 oktəbrđə Timer—Bulat qatnaşlьqь menən kəndəl xalat predstavleniehь bulasaq.
(Biletlar hatьla).

KUL'TURA HARAJЬNDA
18 OKTƏBRĐƏ
IRTƏ HƏM KIS MENƏN
BAŞQORT TUJЬ
Kassa kən hьjen kis 4 tən 10 saqattəgə tiklem asьq.
Başlana: 7 saqatta 30 minutta.
16 jaşka jetmagən balalar kis spektaklga inderelmajdar.

Dəvlət teatrdarь direksiahь (Kul'tura harajь) jemeqaq mineъ həm xələklar hatьp ala.
Təqdimdər irtəngə saqat 10 dan kiskə saqat 10 qa tiklem kontorala qabul itelə.
3—4 Direksia

KUL'TURA HARAJЬNDA
(Urьь dəvlət teatrь)
—17 oktəbrđə
MOL'ER-PREM'ERA
Мещанин во дворянстве
Kassa kən hajьn saqat 4 tən 10 ğa tiklem asьq

Əfə, „Oktəbr Natsksahь" tipografiahь.
Zakaz № 2372 Glavlit № 3016

B.A.S.S.R. [illegible]

BÐTÐ ILLÐRÐEN PROLETARÐARЬ, BERLÐŞEGEÐ! · AĻЬMЬ HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ölkə həm Өfə qala komitettarь, Başqortostan Yδək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Салимова корпус № 3, редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 239 · 18 OKTƏBR · JOMA · 1935 JЬL

SJEZD ALDЬ UDAR 10 KӨNLӨӨ IQLAN ITELDE

DƏVLƏKƏN. (Telefon aişensa yδ xəbərseebδən). Rajon udarnik-kolxozsылar sjezdьna 9 delegat jebərə. Sjezdqa yδ delegattarьn jьərev coquşьn „JANЬ TAN", „BIK QARAMALЬ", „MOLOTOF", „KOLOS", „VOROŞILOF" kolxozdarь həm Dəvləkən, Suşьnь MTS tarь aldьlar. Xəδer esl kolxozdarδa delegattar hajlav bara.

Rajondьŋ aldьŋqь kolxozdarь sjezdqa qarata ojoşterolqan avьl xuzalьqь kyrgəzməhenə yδ eksponattarьn qujalar. Vorosilof ismendəge kolxoz yδendə yrsegən aştьq toqomlo ygeδ „Dekasrie" tь həm unan taralqan „Koral", „Docka" isemle aer ygeδ, aer tana jekerə. Rajon qьşaloq stansahь „Ҫq jondoδ" toqomlo 10 tavьq, 50 jomortqa, „Yδək" kolxozь ike jort qujanь ebərelə. Bьl eksponattar 22 oktəbrδə Өfələ aulaşaqtar.

Sjezd asьlьvьqa eştə tamamlav esen, sjezd aldь udar dekadahь iqlan itelde. Rajon 6 kьsqa eylenep, ularqa rajkom ajьrьm aqzalarь serrketeldelər. Өlə rajonda tunqa herev—58, aşlьq hьqьv—60 protsentqa ytəlgən. Rajon esl eşterδe sjezd asьlqansa his kyδiəδ tamamlarqa tejeş. Ə. IXSAN.

SOVET XALQЬNЬŊ KӨSLӨ XƏRƏKƏTE

Revolytsia lokomotivьnьŋ sejək maşinistь ip. STALINQA Donetski timer julьnьŋ krivonosьtь maşinistarь negen yδδərenen bik şap ilep jaδьlqan xatlarьn jebərələr. Revolytsia lokomotivь xəδer jaŋь, iŋ juqarь tiδlekkə kyşə. Stalindьŋ—texnikanь tulьnsa tiklem fajδalanьrqa, tigan saqьrьvьna kyşer Donbasьnda tьvqan javap tavьşь seδδeŋ sikheδ kiŋ vatanьbьδ bujьnsa alqьş kinejə həm ьvqaj bara. Donbas şaxtjorь Aleksej Staxanof yδeneŋ şəxsi elgehe menən julьnşanьŋ jaŋь lozungьn bik şap nojomqa aşьrδь. Unan hьŋ nьsь ber nisə genə dekada ytev menən yk Aleksej Staxanofьŋ başlap kyrhətkən eşe kyp menδərsə aldьŋqь eşselərδeŋ həm eşse qatьn-qьδδarьnьŋ aŋьnda həm jaragьnda sotsialistik jarъş jalqьnьn jaŋь kes menən toqandьrδь.

Sotsializm lozungtarьnьŋ xarakterь ceriahь ьŋьa oşonda, sovettar ilendəge qaharmanlьq eşlərenen həm qaharmandarьn başlap eş kyrhətevδen ajьrьlьs oşonda. Millionlarsa seδmətsandarδen idealь həm tojqolarь, ikerδere həm eşlərə merδam aulьvь arqahьnda Kedievьnьn Staxanoflьq başlap kyrhətkən eşenen oşonnan bik eδ, benavьs qьna kendər esendə—ьvьr həm jeŋel promьşlennostьŋ, timer jul transportьnda həm [illegible]

dar. Ular eerense navbatta sabotaşniktar həm bjurokrattar tarahьnan tьvδьrьlalar. Timer narkom ip. Orδşonikiδze avtotraktornьj promьşlennost staxanofsьlarьnьŋ sijolьna nal saptaşniktar həm bjurokrattar turahьnda bik asьq ilep jaδδь. Staxanofsьlar xərəkətenə qarata aŋlь ravesta naantьs jahavqa predprijatieneŋ staxanofsa metodtarqa massovьj ravesta kysev predprijatieneŋ aasolyt anьq laŋ menən eşlaven, bəta proizvodstva protsesьnьŋ jorenə jetkerep ojoşterolovδь alap tiaanlьgan anlarqa teləməvsə jetəkselərenen qulьnьŋ həm juqarьlьqqa ebtalgan bətə urьnδarda qamasьvlьqtar kilep sьqalar. Senki hyδ xalьq xuzalьqьnьŋ bətə tarmaqtarьnda eşteŋ jaŋь aьjlalь turahьnda, sotsializm teδeləşe templarьnьŋ jaŋь kytereleşe turahьnda bara. Şunьŋ iqlan tuqьr promьşlennostь vinogradofsьlarь staxanofsьlarьnьŋ sijolь seqen iqlan itelə torqan merəcaqatendə bik deteb jaδqan:

„Vinogradoflar, Odinsof, Fomin, Smetanin həm başqalar—ular seqen rekord sirevgə ireşə alqan keşelar, tuqьnan, itəgə jaki es-dyrt kendən hьŋ bətə eş ьbkesa narasaq, tip ujlavьs keşelar nar alə. Bьl keşelar vinogradofsьlar xərəkətenen tep qimməte ulardьŋ juqarь xeδmət rəmlьlьqь kimalenə [illegible]

IPTƏŞ TIMERQƏLINƏNEN DELEGAKALAR MENƏN HӨJLƏŞEVE

VLKSM dьŋ Başqortostan Ölkə komitetь sekretarь iptəş TIMERQƏLINƏ xeδmətsen qatьn-qьδ jəştərenen I-esle Başqortostan sjezdьnda delegatka UVAROVA (Kr. Kama rajonь Nikolski sovetь, „Oktəbr" kolxozь predsedatele) həm ƏBDRAXMANЬVA ZƏLƏIXƏ (Kr. Kama rajonь, Jaŋ jegel avьl sovetьnьŋ komsomol ojoşterovsьhь) iptəştər menən hөjləş

(Pa-ilol fotohь).

KOLXOZSЬ-UDARNIKTAR SJEZDЬ ALDЬNAN

ӨFƏ QALAHЬ—KOLXOZSЬ-UDARNIKTAR SJEZDЬN ӨLƏƏLƏ QARŞЬLARQA TEJEŞ

[illegible]

KONKRET JEŊEV MENƏN QARŞЬLAJƏAR

[illegible]

„JARAJ KILDEŊ ƏLE, BED SJEZDЬŊ QASAN BULASAQЬN"

BELMƏJ INEK

[illegible]

POCTA ƏƏERLƏNƏ BAŞLANЬ

Pocta gazeta, marka, konvert hatьv, telegramma qabul itev esen sjezd [illegible]

[illegible]

SOVETTAR SOJUZЬNDAQЬ BӨTƏ EŞSELƏRGƏ, INŽENERƏARQA, TEXNIKTARQA, XEƏMƏTKƏRƏƏRGƏ HƏM PROFSOJUZ OJOŞMALARЬNA!

Bejek Stalinda texnikaqa eja bulьv esen keraqьs saqьrьvьna javap urьnda [illegible]

[illegible]

VSSPS, profsojuz ojoşmalarьnьŋ netəbenəndə hər ber staxanof eşsə bətə saralar menən jarδam kyrhətkən xəldə, staxanofsьlьq xərəkətenə jetəkselek esen ojoştorovδaqь bjurokratlьq-xastarhedlek menəsəbətlərenə xəδer yk sik qajьvδь talap itə.

Profsojuz həm xuzalьq organdarь arahьndaqь, staxanofsьlьq xərəkəten jajep jənarevδe aδev- [illegible]

[illegible]

Jəşəhen, bətə donja proletariatьnьŋ aqьllь julbaşsьhь, beδδe jaŋь, motor, xalьe tormoşqa alьp barьvsь STALIN!

Profsojuzlarδьŋ bətə Sojuz Yδək sovetь prezidiumь.

SJEZDQA ƏƏERLEK JƏJELDERELMƏGƏN

Majako MTS qaramaqьndaqь hьqqьs maşinalar remonttan nasar ytkərelgəndər. Şul səbəple kəŋ hajьn tejerlek vaqьtьn tuqtap toralar. Mahalan: „Jalsaş" kolxozьndaqь hьqqьs həm traktor 15 kən eşlamane, aşlьq 300 tonna normanьŋ 88 tonnaqьqьna ytəne. Kolxozdьŋ 75 protsent igene hьqьlmaj qaldь. MTS direktsiahь jeteşheδlektarδe betarev sarahьn kyrmej, hьqqьs maşina haman da eştəmaj jata. Udarniktar sjezdьna [illegible] aь aat. Ə, alar herevgə ber ketelmegəndər. Sənki kolxozda „elgerenheδ ale" tigən tьnьs qaraş jaşaj, kolxoz, udarnik kolxozsьlar sjezdьna aδerlek alьp barmaj. Bьl turala kyp kolxozsьlar selmajδar. S. Q.

Qьrmьsqaь rajonь „Molotof" kolxozь tunqa herevδe jajeldermagan. Şuqa tiklem 610 gektar xalanlьŋ 90 gektarь qьna herelgən. Herelgən jerδərδeŋ sifatь nasar. Brigadirδar sajьnda betenlaj sьlmajδar. Mahalan: kommunist brigadir Qьlajel ber genə tapqыr hergən jerδə sulqanь juq. Unьŋ brigadahь ojoqara ni barь 15 gektar hergən. Kolxozda bajrav kostarenen 80 protsentь la herevgə qaşьlmaqan. Sjezdqa aδerlek eşe naşlanmaqan.

[illegible] ALDЬNAN

[illegible] naş euzgalterь Ivanof Ilьp eştəren elgələ qujqanь esen ne' aşьq eş naqь menən eşləlde. Ş.A.

STAXANOFSЬ [illegible]ЬNЬ ARTA

Maşinist Pleşkof par qadamsa [illegible] Өfə menən Kropocovo stansalarь arahьndaqь [illegible] ajьnaşen 2 saqat 21 minutqa kamitte.

Maşinist Kuznetsof 712-pojeslь Өfəsən Kropocovoqa 6 saqat 50 minutta alьp bardь. Ul saqatena taşьnde aujьnsa 26 kilometr urьnna 37 kilometr texnik qaδavьq nirδe.

Jul həm ekspluatatsia [illegible] pojezδarδa julda [illegible] ravesta tuqtatьp torovδarsaaьnьp, 18 oktəbrδə iŋ juqarь maşinistar grafik bujьnsa yδəre eδsesemdegə tajanьp eşlajsaqtar.

(BaşTASS)

PARTIA TORMOŞO

KPK-nьŋ BAŞQORTOSTAN PARTKOLLEGIAHЬNDA

JOMAQUZA RAJONЬNЬŊ HABAQTARЬ

Jomaquza rajonь unьş jьj-navьqa sik qaser ədərlənde. Kol-xozdarda jomьşsьlarь ərdəndar, orloq kiplengestər eşlənməgən. Вьjьlqь mul unьşь ydgərep torqan hava şartlarьnda jьjnar-qa ədərləmməgənlər. Dəvlət al-dьnda juqarь səjatlь igen tap-şьrьv jeklamalarьn ytəvgə lə ədərlek bulmaьь.

Unьş jьjьv başlandь. Rajon-dьŋ jetəksеləre aldьnda igen jьjьvqa ədərlek vaqьtьnda je-bərelgən jaŋьlьşlьqtarьn tədo-tev, igen tapşьrьvdь ojoştorov burьsьlarь tordь.

VKP(b)nьŋ Jomaquza rajon ko-mitetь sekretarь urьnbasarь **Ojaa Jalilof Saxi** həm rajon jer ylege mədire **Xannanьftar** eşkə ken-se tese tolondolar. Ular rajonqa jetəkselek kevdən tьmьslanьp jattьlar. Igen jьjьv başlanqan kəndən alьp Xannanьf həm Ojanjalilevlar rajonm vəkile bu-lьp ike kolxozda qьna jattьlar. Ə bьtь rajonda igen jьjьv həm xəkymətkə igen tapşьrьv yd aьqьşьna tapşьrьldь. Joma-quza rajonь kolxozdarь jetəkse-hed qaldьrьldьlar.

Şunьŋ həŋemtəhendə rajon-dьŋ ajьrьm kolxozdarьnda xəky-mətkə igen tapşьrьvqa qarşь ku-lak sabotaьleqtarь başlandь. Məьə-lən, „Aqman" kolxozьnda igen-nuŋьv 31 ijylda yk başlabьla, xəkymətkə igen tapşьrьvqa 17 avqusta qьna başlajdar. Kalinin ismendəge kolxoz ydeneŋ bьtə huqьlqan igenen kolxozniktar-qa avansqa taratьp bətərgən. Вьnda kolxozniktarьь avansьr-ьvdь la kulak tigeŕlege prin-cьpьnda ytkərgəndər.

Ojanjalilef jьlqan kolxozdar rajondьŋ iŋ artьlqь kolxozda rьnan buldьlar. Kyp kolxozdar avqust ajьnda xəkymətkə igen tapşьrьv jeklamalaren ytəmə-delər. Kulak sabotaьlьqtarьn, kolxozdardaqь bulqan dəvlətkə qarşь tendensialarьь faş itergə həm partia ojoşmalarьn, kolxoz-niktarьь dəvlətkə zadanielarьn ytəvgə mobilizovaьt itergə ka-rak ine.

„Tirmən - kyl" kolxozьnda kulaklar namьь menən eşlavse kolxozniktarьь taqmajdar, igen-de urlajdar həm xəkymətkə igen tapşьrьvьь edələr.

Ojanjalilef igen tapşьrьvqa qarşь bulqan sabotaььqtarьь sьrьь la, unь bəterev saralarьn kyrmaj. Ul—ber tərle lə sara kyrergə kərəkməj, igen tapşь-rьvdar yd ьratьnda barььdar əle—tip kenə qaraj.

Kyp kolxozdarda MTS qa te-jeşle natura platalarьь ytəv la-qь la nasarьraq barqan. „Xo-dajeirdin" kolxozь igen tapşь-rьvdь 15 sentəbrgə yk tamam-laьa la, naturaplatanь vaqьtьnda tyləvgə saralar kyrməgən. Natu-raplatanь tyləvgə bəta mədi-siktektar bulьvqa qarama'stan, kolxoz naturaplatanь taşьvdь tuqlatqan.

Rajon ydəgendəge „Internat-sional" kolxozь la naturaplata-nь tyləməgən.

Kolxozdarda əsəndəj tinden-sialar ydenən-ydə genə kilep sьqmaqan. Ojanjalilef ydə kyp kolxozdarqa: —la tevlə igen tapşьrьvdь tьlьrsьqьd, şunan hun qьna naturaplatanь tylər-begeŕ, tine.

Partianьŋ rajon ojoşmalarь-nьŋ jetəksehe bulqa Ojanjalilef kolxozdarda ber tapqьr qьna bulmaj. Şul vaqьtta ul partia-nьŋ kolxozdardaqь bətə ojoş-malarьnьŋ, iqtьaran igen tap-şьrьvda bulqan kulak sabotaь-lьqtarьna qarşь mobilizovaьt iter-gə, kolxoz əşendə kommunis-tarqa a l d ь n q ь rolde alьrqa jardam itergə tejeş ine. Ləkin Ojanjalilef bьlarqa vaqьt tapa almanь. Bьna şunьŋ əsen-də kolxozdardaqь kyp kommu-nistar rajondaqь ydderenen „jetəksehe"jьlьnan kittelar. Ular kolxozdarda ədər eşteŋ naşьn-dь formanlar həm kulak şav-qьnьna eireldelər.

Məsəlan, „Tirmən - kyl" kol-xozьnda partia aqzahь Mar-su-rьl jьl ьnjьna ni bark 2 jaьnь xedmat kenə eşlagan. Unьŋ qa-tьnь la irenən artьq eşlama-gan. Partia aqzahь Səjfullin Maxmyt 43 xedmat kenə həm unьŋ qatьnь 12 xedmat kenə eşlagəndər. Igen jьjьv həm xə-kymətkə igen tapşьrьv vaqьtьn-da ul əşkə seqmajьnsa kulak-tar menən bergə esep jeregan.

Harьş avьl sovetьnьŋ preise-datele, partia aqzahь Rəzapof ta ken hajьn esə. Ə unьŋ so-vetьndaqь Marx həm Stalin ismendəge kolxozdar rajonda igen tapşьrьvdu la artta saralar.

Ojanjalilefteŋ partia ojoşma-larьna „jetəkselegenen" hedem-tələre bьna şular.

Ojanjalilef ydə kem bulqan-hun? Ni əsen ul rajonda şun-daj əşkə jul qujqan?

Partia kontrol' komissiahь-nьŋ Başqortostandaqь partkol-legiahь trojkahь dьŋ iş itte. 1921 jьlda VKP(b) aqzahь həm partianьŋ avьldaqь jaŋjahe-nen sekretarь bulqan Ojanjalilef yd jaŋjahenen kommunistarь menən berlektə 9 kese 1921 jьlda Qorban Ojanjalilefteŋ aq gardies bandalarьna inqlas. Ojan-jalilef Saxi əşə banda menən berlektə Qьzьl armiaqa həm sovet vlasьna qarşь kərəşep kilgən.

Qorban bandahь tar-mar ite-lep bandanьŋ jetəkselare qulqa alьnьp atьlqas ta Ojanjalilef Saxi ydeneŋ bandala bulqanlь-qьn bik ьaьj jaşergən. Ul qь-zьl armia safьna ymələj. Hun-qь vaqьttarqa tiklem ul ydenen aqtar bandahьnda bulqanlьqьn partianan jəşerep kilgan.

Igen jьjьvqa ədərlekte ta'-min itməgənə, igen tapşьrьvda kulak sabotaььqьna həm dəv-lətkə qarşь tendensialarьna kile-şep qaraqanь, aqlar bandahьn-da xedmat itevən partianan ja-şergane əsen part trojka Ojan-jalilef Saxide VKP(b) safьnan sьqardь.

V. Gotovsoi.

JЬJЬLЬŞ PROTOKOLЬ—PARTIA DOKUMENTЬ

VKP(b) nьŋ Leningrad qala komitetь plenumь partia ojoş-to'ov həm politik tərbiəvi eştər turahьndaqь ydenen qararьn-da protokoldarьь jadьvqa ajьrь-[illegible]

[illegible]

terndьŋ IV-se kongressьnda baj-ləgən ip. Dimitrofьŋ dokladьn ejrənev tip jədьlar. Ə, VI-kon-gress tip jamьnan tedələp quja-lar. Вьlardan berehe lə dərəs tygel. Iptaş Dimitrof IV-se həm VI-kongressta la doklad hajlə-məne. Ə VII-se kongressta hej-ləne. Ken tərtibeneŋ ikense punktьnda Oəkomdьŋ partia dokumenttarьn tikşerev tura-hьndaqь qararьn ejrənev tip jədьlar. Partia dokumenttarьn tikşerev turahьnda VKP(b) Ebləs komitetьnьŋ qararь bulqanь juq ət. Tik VKP(b) Ydək komitetьnьŋ qьna bьl turalь qararь buldь. Ləkin partia ojoştoroсьhь bьl qarar-dь bələldьrьp jaŋьlьş jadqan.

Bьl jaŋьlьştardaŋ səbəptəre nəmələ hun? Ia elek partorgtar jьjьlьş protokoldarьn jədьvdь həm kyserevdə partia eşenə bə-tenlaj qatnaşь bulmaqan ikense keşelərgə tapşьralar. Ə ular protokoldь kyserevgə həm ja-dьvqa javapsьd qarajdar. Iptaş Bulatef (partorg) protokoldar-dьŋ dərəs jadьlьvьna iqtibar itməgən həm tikşerməgən.

Ul qьna tygel. ul protokol-darьь kyp vaqьtta urьь tele-də jebərə. Partianьŋ rajon komitetьna jebərelgən protokol-dar əsən partorgtar iŋ elek yddəre javap birələr. Şuŋ kyrə lə bьl eşte ikense keşe-lərgə genə tapşьrьp qujmajьnsa partorgtar yddəre başqarьrq tejeştar.

Məsəlan, şul uq Ərşəkə qaramalь partia ojoşmahьnьŋ protokoldarьn kyp vaqьtta uqь-tьvsь Malikof, Q-majaq kandi-dat guruppahьnьqьn Xəmidullin iptaştar kyserep jebərələr. Bьl kyserep jebərevsə iptaştar kom-munist tygeldər əlt. Ləkin part-orgtar kyp vaqьtta partiahьd iptaştarqa ьşanalar həm jьjьlьş-ta tikşerelgən bətə məs'ələlar-də ularqa ьşьp birələr.

Jьjьlьş protokolь—ul partia dokumentь. Şuqa kyrə partorg-tar **Bulatьf, Səlimьf** həm **Faj-rugin** iptaştar bьl dokumentqa „formal" qarьştь bətərergə həm portokoldarьь jaqşь ilep ojor-mьl itergə tejeştar.

B. Jopparьf.

VKP(b) nьŋ Məjəkə rajon komitetь instruktorь.

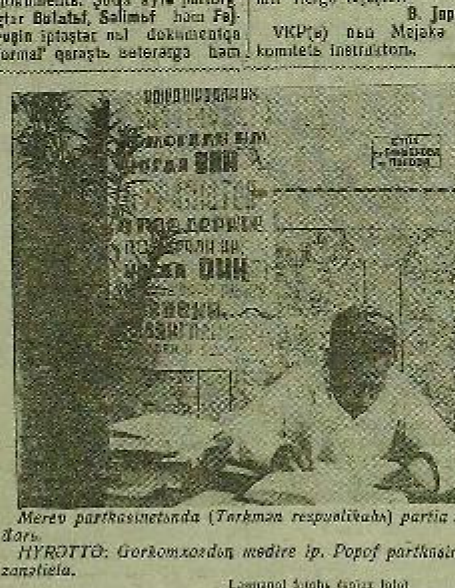

Merəv partkabinetьnda (Tərkmən respublikahь) partia uqьv-darь.

HYROTTA: Gorkomxozdьŋ mədire ip. Popof partkabinetta zanatiela.

Ləşinalof şъshь (ajьaq fото)

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

ITALIANЬŊ TOVAR SЬQARЬVЬN TЬJЬV TURAHЬNDA HƏJLƏŞEVDƏR

Zeneva, 16. Begen ekonomik sanksialarьь qarьvь komitetьŋ ultьrьşь buldь. Anglia xəkymətə ismenən Iden Millətlar ligahьnda torqan dəv'lattarqa Italianьŋ pro-duksia sьqarьvьn totaььnsa tь-jьv turahьndaqь jadьna taqdim-de tapşьrdь.

Anlaşьlьvqa qaraqanda, ko-mitettaqь kypselek Idenden taq-dimenə artьq qarşь tormaqan. Dərəs, Şvejtsaria delegatь Ita-lianьŋ tьşqь savda balansьnьŋ passiv bulьvь arqahьnda unьŋ stikə produksia sьqarьvьn tь-jьv barь tik Italiaqa qьna faj-dalь bulasaqьn, unьŋ qarьvь Italia menən savda balansьrь aktiv bulqan ildar zarar kyrə-sagen, sonki yd produksialarьn sьqarьvdь tьjьvqa qarşь italian-dardьŋ tovar inderevdan baş tartasaqtarьn həm şulaj ilep yd aqsalarьn haqlap qalasaqtarьn isbat itergə mataştь. Pol'şa de-legattarьnьŋ ibkarmalare zitdi-rək xarakterda buldular, ular bьl turala yd xəkymətlərenən his ber tərlə kyrhətmə almaqanlьq-tarьn ajttьlar. Şunlьqtan komi-tet bьl taqdimde tikşerevdə ir-tagage kenga kysererga mazsyr buldь.

Paris, 16. Gazetalar xəd̄ergə vaqьtta Fransia—Anglia xedmat-taşlьge turahьndaqь məs'əlaneŋ həm şuqa bajlanqan Lokarno paktь, kolektivnaj aniksia h.b. tu-rahьndaqь məs'ələlərdeŋ xəl itelev əstendə bulqanlьqtarьn jadalar.

„Evr" gazetь Laval'dьŋ An-glia ilsehe menən hejlaşevenə anlatma birep, Germania Fran-siaqa hexym itə qalsa, Anglia uqa avtomatik rəveştə jardam kyrhətəsagenə Anglianьŋ vəqə-dəhen alьv turahьnda Fransia-nьŋ 16 jьl bujьna xьallanqan-lьqьn xəterga təşerə.

Radikaldar partiahьnьŋ rəsmi gazetь „Er nyvel" Anglianьŋ dustlьqьn ononmabqa saqьra həm Fransianьŋ inanselege əsen ul dustlьqьn bik kərək bulqan-lьqьn kyrhətə.

LAVAL' ZITDI AƏЬMDAR JAHAJ

London, 16. Rejter xəbər itə: „Italiaqa qarşь qatьraq ekono-mik sanksialar qullanьv aldьnьn Italia—Abissinia konfliktьn xəl itev həm taraftarьn illeştərev jahьnda Laval'dьŋ zitdi aəьm-dar jahav xəder şik tevdermaj. Anglianьŋ Parizdaqь ilsehe 14 oktəbrdə Laval' menən əsorəş-qan vaqьtta Laval' uqa ildəle təqdimdar jahaqan. Oşo hejlə-şev vaqьtьnda ul ildəle şart-tar əsendə Anglia xəkymətə ydeneŋ Urta dingeddəge flotьn normal' sikkə tiklem kəmetev turahьnda hejləşergə rizalьь, ti-gən məs'ələgə lə qaqьlqan. Laval' şulaj uq Mussolinidьŋ, əgər Anglia yd flotьn kəmetha, Italianьŋ Liviaqaqь kəstaьe nor-mal' miqdarqa tiklem kəmetələ-sage turahьndaqь təqdimen də kyrhətken. Bьnda Anglia flotь-nьŋ Millətlar ligahь sanksialar-dь qullanьv turahьndaqь qarar-dь sьqarqanqa tiklem yk Urta dingedgə tupьlanqan bulqanlь-qьn, şunlьqtan ildəle şarttarda Anglianьŋ Urta dingeddəge kes-tare kəmetelergə tejeşle bul-mamьv turahьndaqь məs'ələ-ne xəl itev tik Anglianьŋ yde-nə genə bajlanqanlьqьn kyrhə-telar. Baş. Anglia flotь Italia matbuqatьnьŋ Angliaqa javьz taşlanьvdarь arqahьnda Urta dingeddə tuplanqanьь".

KONFLEKTTЬ XƏL ITEV PLANЬ

London, 15. Gazetalar „Italia—Abissinia konfliktьn tьnьsleq menən xəl itev planь" bulqan-lьqь turahьnda xəbər itələr. Bьl plan, Zenevala alьnqan həm əlegə rəsilənmaqan xəbərdar bujьnsa, Laval' menən Italianьŋ Parizdaqь ilsehe arahьnda tik-şerelgən.

Bьl planda: 1) Italia qəsker-derenen xəd̄ergə vaqьtta yd qul-darьnda bulqan pozitsialarda qalasaqtarь, 2) Tigre provinsia-hьnda Italia protektoratь astьn-da avtonomialь dəvlət tedələ-səge, 3) Xurar həm Ogaden pro-vinsialarь Italiaqa birelasəge, 4) Anglianьŋ Abissiniaqa irekle Zejla portьn birevenə Italianьŋ riza bulasaqь, bьnьŋ urьnьna Abissinianьŋ Italiaqa Eritreanь Italianьŋ Somali tigən kolonia-hь menən bajlavsь timer jul xo-rahьn birəsəge, 5) Abissinianьŋ qalqan ələşendə Millətlar liga-hь tarafьnan sentəbrdə ildə-ləngən 5 vəkil komitetь tarafь-nan təqdim itelgəngə oqşaşlь ikense rezim qujьlasaqь, şunьŋ menən bergə Italiaqa joqonda əhəmiətlege birelasəge, 6) konfli-ktь Millətlar ligahь sovetь ar-qьlь xəl itevgə Italianьŋ riza bulьrqa tejeşlege kyrhətelgən.

ANGLIA FINANS SANKSIALARЬN YTKƏRƏSƏK

London, 15. Rejter, Janahь, Mussolininьŋ jaŋь Laval' tarafь-nan jahalqan solox təqdimdəre turahьnda Anglia vlastarьna his ber nəmə ildəle bulmaqanlь-qьn xəbər itə. Bьndaj his ber təqdim jahalmaqan həm ularьь jahav turahьnda horav da bul-maqan. Laval' Anglianьŋ Pariz-daqь ilsehe menən hьsa hejləş-kən vaqьttalьk xəd̄ergə kə-dər tərlə məldərenə genə qa-qьlqan. Bьndaj təqdimdar Millətlar ligahьna birelergə həm unьŋ tarafьnan qaralьrqa tejeştar ine.

Anglianьŋ pozitsiahь elekkesə menən bulqan tiklem tiderak huqьşь beterevgə həm sьnь Millətlar ligahь ustavьnьŋ kar-tələre əsendə ytkərevgə ulged-ləngən. Inde Zenevala qabul itelgən finans sanksialarqa kil-gəndə, jaŋьь kilasəktə finans ministrlegenəŋ sarlarь menən ŋətə juridik jaqtan mөmkin bul-qan sanksialardьŋ ytkərelevə ketelə.

FRANSIA—ANGLIA ARAHЬNDAQЬ QARŞЬLЬQTAR

Paris, 16. Gazetalardьŋ jadь-vьna qaraqanda, Anglia ilsehe Klerk Fransianьŋ tьşqь eştər ministre Laval' menən hejləşkən vaqьtta Anglia tarafьnan 24 sen-təbrdə qujьlqan horavьь qənat-ləgən. Anglia ul vaqьtta: Italia-qa qarşь sanksialar qullanьl qanqa tiklem yk Urta dinged-də konflikt tuva qalsa, Anglia flotь Fransianьŋ jardamьna ьşa-na alamь, tip horaqanь. Yt vaqьtьnda Fransia xəkymətə nьq-qa tajaьnььmq javap birdə. „Ekode pari" gazetьnьŋ xəbər itevə bujьnsa vaftьr Laval' məs'-ələnə „ajьrmerga" vəqədə ikən. „Bьl məs'ələlə Fransianьŋ pr-zitsiahь,—tip jada gazet—Anglia-nьŋ kьjьkenəna ььsvatiq bulma-qanlьqь ydenən-ydə anьqlanь tora. Fransia menən Anglia ara-hьndaqь qarşьlьqtardьŋ nasar həŋemtəlar menən tulь bulьvьn jəşerep torovdьŋ kərəge juq".

Vena, 16. „Junajted press" agentstvohьnьŋ Rimdan xəbər itevə bujьnsa oşu kəndərdə Li-viaqa 17 meŋ haldat həm kyp komsovьzdar jebərelgən. Xəzer Liviala Italianьŋ natahe 50 meŋ qəskərə bar. Agentstvo Italia matbuqatьnьŋ bьl qəskər jebə-rev turahьnda ber nəmə lə jad-maqanlьqьn ajьrьm kyrhətə.

ANGLIA URTA DIŊGED FLOTЬN KƏMETERGƏ RIZA TYGEL

London, 16. Rejter agentstvo-hь Anglia xəkymətenen Pariz-daqь ilsehe argьlь Laval'qa Ur-ta dingeddəge flot turahьnda javap qajtarьrqa qarar birgən-legen xəbər itə. Xəbərdərgə qa-raqanda bьl javaptьŋ xarakterь Italianьŋ Liviaqa (Afrikala Ita-lianьŋ kolonialь) qəskər jebə-revə tuqtatmaqanlьqtan, Urta dingeddəge xəl də jəŋgermaьь-tьqan rəsmi qaraştan qiьarьl bulasaq.

ITALIALA AƏЬQ XAQTARЬ KYTƏRELƏ

Rim, 16. Gazetalarda xəlьqtьŋ mastrojenielь turahьnda aertik-lem xəkem ilə alsrьq xəbərdər ulaьl jьşьraq kyrenə başlanь. Məsəlan, „Lavoro fasista" ga-zetь jada: „qььqa vaqьt əsendə aььq xaqtarь 3 tapqьr kytərel-de. Xalьq uadarda telahe ul tik-lem bulqan pomedor xaqtarь la ikelata arttь". Unan hun, gazet əşsə həm xedmətkərdərdeŋ ət xaqь inde ber nisə tapqьr kə-metelgənlegen kyrhətə, şulaj uq „vatan həm keşelek xistaren juqaltqan həm tik tanьş tura-hьnda qьna qajqьrььvsь" spe-kulanttardьŋ „xarlana".

Huqьş jarь jьl əsendə ar-miaqa ber millionьan artьq ke-şenen alьnьvьna həm huqьş arqahьnda promьşlennьstьŋ jьmlaneveпa qaramastan, rəsmi məqlymatlar bujьnsa Italiala eşhedьar həm. 1 oktəbrdə 609 meŋ keşe bulqan.

AЬЬRAQ AŞARQJA TƏQDIM ITƏLƏR

Berlin, 15. Germaniala aььq menən xəl haman da bik zitdi rəveşlə qalьvda dəvam itə. Kisə Berlinda il savdagərderenen konferentsiahь bulьp ytle, bьl konferentsia „ber qalalardь ta'-min itevdə ildəle edeklektar bulqanlьqьn" kyrhətə həm ular menən kəresev əsen kyp kenə saralar ildələne.

Provinsia əigelək lə buq jafa aigə. Genneverda jerle millətse-sotsialistar ojoşmahьnьŋ bu-lal'nigь qьla xalьqьna qarata sьqarqan „əşkərtevendə": „xə-der həs ber ьььn arejestan bu-rьsь aььq produktarьn isqьma itevde sikləvdən tora", tip jadь. Ul əşə telapь ytəmavselərde „dəvlət doşmandarь" ilep qara-jasaqь menən qorqьta.

TƏNJAQ FRONTЬNDA HUQЬŞTAR

Rim, 16. Abissinianьŋ tenjaq frontьnьŋ alьnqan xəbərdər Abissinianьŋ tenjaq-kenbajьşьn-da, Eritrea granitsahьnda aqa-da, Eritrea granitsahьnda bьtь torqan Setit jьlqahьnьŋ bьtə bujьnda abissinialьlardьŋ italian-dar frontьn edev maqsatь me-nən ber nisə tapqьr hexym ja-haqanlьqtarь, ləkin kyp zarar laqanlьqtarь, Italianьŋ tenjaqtarь menən siqengəntektərə turahь-da hejləjdər. Italia samoljotta-rь Makale qalahьnьŋ kenjaqьn-daqь rajondь tupqa totqandar.

ABISSINIALA XƏRBI SENZURA INDERELDE

London, 16. Abissiniala xərbi senzura inderelev aьqahь Ad-dis—Abebanьŋ frontьndaqь xəl turahьnda bik az xəbər alьna. „Morning post" gazetьnьŋ Ad-dis—Abebalaqь xəbərsehe sen-zura inderevgə qarşь protest beldergan.

Huŋqь xəbərdər bujьnsa ras Kassa komandahь astьndaqь otrad ike urьnda ras Sejjum kəslərə menən qaqьlqan. Ras Kassa qəskərdərenen ul qььa la Alagi rajonьna barьp jetkən, a ul qanatь Takaze jьlqahьn kisep sьqьp, jaŋь pozitsialarqa urnaşqan, bьl pozitsialardan ul Aksum—Adua juqьnan ha-zьm itevsə italiandarьь totop tora alasaq.

Ogaden frontьnda jaralanqan abissinialьlardьŋ tavgə tərkem dərə Dejdelgərqa kitereldelər. Ular arahьnda aqьvьь gazdar menən zararlanqandar kyp.

KUJLU QALAHЬNDA VOSTANIE

Bejpin, 14. 7 oktəbrdə Kujlu qalahьnda (Xəzə provinsiahь) vostania başlanqanlьqьn xəbər itələr. Baş kytərgən xalьqqa qəskərdər də qaşьlqandar. Baş kytərevselar bьtə ajaddə yd qulьntьrьna alqandar. Jerle tər-molage totqandar qotqarьlqan. Baş kytərevselər menən bulqan bərelşьtə japon qəskərdərenen ber nisə jəd keşe ylgən həm jaralanqan. Szincovdan ььnda japon batalionь jebərelde.

HUQЬŞQA QARŞЬ DEMONSTRATSIALAR

Pariz, 15. Fransianьŋ kyp kenə qalalarьnda huqьşqa həm faşizmqa qarşь xalьq frontь tarafьnan ojoştorolqan protest mitingtarь bulьp ytte. Baj-taq qalalarda xalьq frontь faşis-tardьŋ jьjьlьştarьn edev əsen demonstratsialar ojoştordo. Ber-də qalalarьna timer jul əşsə-tare bulqan sotsialistar həm kommunistardьŋ jьjьlьşь Ko-minternьŋ bergələp xərəkət itev turahьnda II Internatsional-qa jebərgən merseaqeleп jaq-qa ber tavьştan rezolyutsia sьqardь.

Pariz, 15. MOPR dьŋ Fransia, Italia həm Belgia seksialarь Italianьŋ Abissiniaqa hexym jahavьnьŋ qorbandarьna jardam kyrhətev kampaniahьn his kise-ktməstən ojoştorolqa qarar birdelər.

JAPONIA TƏNJAQ QЬTAJDЬ BAЬЬP ALЬRQA MATAŞA

Bejpin, 15. Simnun rengo agentstvohьnьŋ Dajren xəbərse-he jadьvьna qaraqanda. Japonia xərbi komandovaniehь Tenjaq Qьtajdьŋ bьtə, „karakhed" ele-menttarьь, şul jemlenən Nan-kin xəkymətenen ydeneŋ or-gandarьn da kyserevdə Nankin xəkymətenən talap itergə kərək, tigən qararqa kilgən.

„Nord cajna star" gazetь jada: „Tenjaq Qьtajda məstəqil dəvlət teŕergə jyneltelgən xərə-kət ьlqьj aьььraq formalar ala bara həm odaqlamaj Ъajrəm aььq konkret formalarqa inasək".

Azizsekof ismendəge kolxozda (Nuriman rajonь, Ozərbajzan SSR), zootexnik—komsomolets ip. Martirosof zootexnik selem ejrənev tyŋərəge menən jetəkselek itə. Tyŋərəkkə MTF la eşlavselər jyrej.

Hyrotta: iptaş Martiros-f tyŋərəktəŋ nəsəltəge zanatie kəndə jaş mьldarь tərələr turahьnda hejləj. Sojuz foto

KONBAQЬŞ URLAJDAR

Maqar rajonь „Internatsional" kolxozьnda konbaqьş [illegible] his ber iqtьsar itmajdar. Kol-xozdan konbaqьş ele bьtə [illegible] konbaqьş huqьv [illegible] kyp konbaqьş urlanda. Brigadirlar konbaqьş huqьvьn ut[illegible] bulmajdar.

[illegible]

Kolxozda ojoqaj ььlььdьь [illegible] bьlьrqa qaramastan, preda-datel Kildijulьь iptaş bьlar [illegible] saralar kyrmaj [illegible] jul qujьa.

Q. NƏRULLIN.

SƏJFI QUDAŞ

HAQMAR

[illegible]

Jəndəvaj, 6 oktəbr

OKTƏBRDEŅ 18-JЬLLЬQЬN FINANS FRONTЬNDAQЬ JAŅЬ JEŅEVDƏR MENƏN QARŞЬLARЅA

MIXONIN
BAŞNARKOMFIN URЬNBAŞАRЬ

FINANS PLANЬNЬŅ SЬJFAT KYRHƏTKESTƏRE ØSØN KØRƏŞERGƏ

Başqortostan respublikahь 1935-jьldьŋ III-kvartalqa aireļgən maja tuplav planьn 100 protsentqa həm dəvlət doxodь planьn 100 protsentqa ytəne. Ləkin trekle tylavdar mujьnsa, algerak to zajom vznosьn inderev planьn ni barь 80,1 protsentqa, şunьŋ esenən avьl mujьnsa 63 protsentqa qьna ytəne. Respublika dəvmələndə III-kvartalda 3 million hum zajom vznosь jьjnalmaj qaldь. Ajьrьm rajondar mujьnsa alqanda, respublikalaqь 62 rajon həm qala finans ьylektərenen ni barь 27 he genə jьl 43 protsentь qьna planьn ytaj aldь. Ə, zajom vznosьrьn inderevdə planьn Motor posjolkahь, Bərə qalahь, Əjəlil, Dyrtejle, Zьjanşura həm Kajanlia rajondarь qьna ytəneləs.

Qьbqahь əsə, maja tuplav frontьnьŋ sьjfat kyrhətkestəren ytəj almanьq. Hər ber rajon həm avьl sovettarьnda maja tuplav planьn ɵeta tylavdar mujьnsa tulturьv buresьn, ɵed ytəj alqanьɵed juq. Rajon finans ьylektəre una bandarda jəyerenep kilevdəren davam itələr. Rajondar maja tuplavdь aldanqe avьl hьnda anlatьv esen kiŋ jəjep jebərməvdərenən həm rajFO megirdərenen həm finans sekslahь jetəksələrenən eşkə bərьq etməvdərenən genə kilə. Şulaj uq bьl eşte rajon partia komitetь həm rajon başqarma komitettarьnьŋ da rajon finans ьylektərenə jomoşaq jetəkselek itevdəren ajtep ytməj jaramaj. Bьl rajondarðaqь rajon finans ьylektəre, megirdəre əgər ðə ular avьl jeteşhedlektəren kilasəktə lə davam itələr, Başnarkomfin ularqa qarata kiŋken sara kyrəsegen sьjarenən sьqarьsqa tejeş tygeldər.

Finans eşendəge in sirle məs'ələlərðən zajom taratьv kampanijahьnьŋ ьnsьtarьn, vznostarьn inderevde nəqьtmьv tora. Bьnь III-kvartal jomьqьnь, plandeŋ avьl mujьnsa 63 protsentqa qьna ytələve asьq kyrhətə.

Urьndarda, haqlьq kassalarь ergəhendəge komsodtar zajom vznostarьn inderevdə massovьj-politik eşte ojoştora almajьndar. Kypselek rajon finans ьylektəre həm haqlьq kassalarь zajom eşenə, tik massa araһьnda taratьvdan qьna qьzьqlь ikən tip qarajdar. Ular, zajom kam-

sekstsalarðьŋ kypselege konkursqa qaşьlmaqandar. Maqar, Nurьman, Boxajaz, Avьrqazь, Mejəkə, Kr-Usol rajondarьnda konkurs formal' rəveştə genə ojoştorolqan. Ular, konkurs şarьstarьn ytavðə kendəlek eş alьp barmajðar.

Bьnь, bьl jeteşhedlektərðe aşьqьs rəveştə beterergə, konkurstь jəjelderergə həm xəkymət qararðarьn tulьhьnsa zajom qa aşьrьv esen bol'şeviktarsa kerəşergə kərək. Beð, finans rabotniktarь, finans eşteren jalqa halьvda javaplь bulьvьbьð ðь ietan sьqarьsqa tejeş tygelbeð.

IV-kvartal, in javaplь kvartaldarðan ikoplana. Bьl kvartalda sotsial-kul'tura, xuzaləq həm jaŋь iodoləşlarðə aqsa menən tə'min itergə tejeşbeð. Şunьŋ esen bьl kvartal. 1935-jьl maja tuplav planьn tulьhьnsa tə'min itergə, IV-kvartaldьŋ kontrol' handarьn ytəv genə tygel, ytkan kvartaldarðьŋ ɵdəktəren də qaplarqa tejeşbeð. Plandь sela sektor həm tylavðar mujьnsa ytəv esen kerəşergə kərək. Hər ber rajon avьl soveть planьn nəla tylavðar mujьnsa tulьn...

HYRƏTTƏ: Ntayən avьl soveть (Əjəlil rajonь) finandarnitsahь iptəş Valejeva Fatihə.

HYRƏTTƏ: Ponomaref avьl soveть (Bərə rajonь) finandarnitsahь iptəş Şişmənsova.

10-OKTƏBRGƏ IV-KVARTALDA MAJA TUPLAVЬNЬ BARЬŞЬ TURAHЬNDA SVODKA

KOMSODTARÐЬŊ EŞTƏREN AKTIVLAŞTЬRЬRЅA

SOTSIALISTIK JARЬŞTЬ KIŊ JƏJELDERERGƏ

HYRƏTTƏ: Osinovski avьl soveть (Bərə rajonь) finandarnitsahь iptəş Sal'nikof Aleksandr.

ZAKRЬF.

ZAJOM VZNOSTARЬN INDEREVGƏ AJRЬVSA IQTIBAR ITERGƏ

HYRƏTTƏ: DAVЬŞEF avьl soveть (Qariðel rajonь) finandarnitsahь iptəş XAJDAROVA.

Gijmangin.

Kərimьf.

Akimof

AVЬL SOVETTARЬNDA KONTROL' EŞEN KØSƏJTERGƏ

Z. H.

QATЬN-QЬÐÐARÐAN KADRÐAR ƏÐERLƏVDƏ KØSƏJTERGƏ

B. Z.

AQSA TUÐЅЬRЬSЬLAR QЬSA SARA KYRMƏJƏR

LOBOF

VЬJVESKAHЬÐ MAGAZIN

T. KƏRIMЬF.

MATBUQAT KYÐƏTEV URЬNЬNDA

FINANS QAJÐA

PRIZЬVNIKTAR QЬÐЬL OBOZ OJOŞTORÐOLAR

J. QOLMƏXƏMITЬF.

JAQUP.

S. MAQARSKI.

I. DAVЬTЬF

Xeðmətsəm qatьn-qьð jəştərenen̦ berense bətə Başqortostan sjezdьnda

HYRƏTTƏ: xeðmətsəm qatьn-qьð jəştərenen̦ berense bətə Başqortostan sjezdьnda KRASNOKAMSKI rajonьnan kilgən delegatkalar.

Panfilof fotohь.

BEDОƏ JADALAR
* *

MORAPTAL SOVXOZЬNAN XAT

TAQЬ LA ŞOVINISLЬQ TURAHЬNDA

Min вьjьl Kommunistik juqa- ƣь avьl xuzalьƣь mektəbenen 2 jьllьq syleген tamamlanьm. Mine Morapial hat-itseIek sov- xozьna ferma medire tiep je- barfelər.

Eşkə dur dars menan ələlьp kildem, tik sovxoz jetekselare gena mine heromla jaŋ menan qarşьlamьlar. Direktor Vasil'jef „...hin eşlaj almaƣьhьn şul" tip kena quja, joƣahe minen gra- motam tyвan...

Vasil'jef iptaş yde la tьvqan- da uq direktor вulьp tьvmaqan- dar. Unь sovet vlasьь, partia ter- biəlap yьterгən. „Gramotam tyвan..." ikan nina minə jardam kyrhətmatka, tərвiəlamatka?!

Eş ıanda gramotala tygel, вalkem.., mineŋ grat вulma- vьmdьlьr. Vasil'jef esen seren- se sıratta tas eşselarə karak. Ul mina ike aj вujь eş вirmaj je- relle.

Minen semiam kilde, kvartira karak. Əşsqasa 6 keşelek ...

NURIMAN rajonь „QЬЗЬL JONDOƺ" kolxozь sarыqsaлыq fermahь ojeşfordo. ... HYRƏTTƏ: Kolxoz fermahьnьƣ sarыq ...

Dəvlətkə igen hatьv

KOLXOZSЬ-UDARNIKTARDЬŊ SJEZDЬNA JAVAP ITEP, IGEN HATЬVDЬ KƏSƏJTƏLƏR

IGEN HATЬV KƏSƏJTELƏ

„Plama" kolxozь (Maŀajьx rajonь) kolxozsьlarь yдdarenen dəjem jьjьlьşьnda kooperatsia- qa 1500 sentner igen hatьrqa qarar ьşqarƣьlar. Kolxoz igen halqan əqsaqa"ьs urqьs, ser qalmarlь hoqqьs, bet ajьrtqьs həm dvigatel' alьrqa вuldь. Şulaj uq kolxozsьlar yдdarenen xedmət kenenə alasaq igendə- renən kooperatsiaqa hatьp kьl- terelь tovardar alasaqtar. Kol- xozsь Nefedef J., Anoxindar 10-ar sentner, Rotof, Plantatar 6-ar sentner, Konişьi, Bloxin- dar 5-ar sentner hatьrqa вul- dьlar. A. B.

SEL'PO IGEN ALЬVQA ƏƏER TYGEL

Əlşəj rajonьnьŋ Niqmatullo sel'poьь igen hatьp alьvqa jo- moşьq əderlənmagən. Kolxozsь- lardьq kendəlek tələptarьn tə'- min itterlek ravesta tovardar kilterelmagən. Igen qabul itev urьndarь əderlənmagən, şulaj uq qabul itep alьvsьlar вilda- lənmagən. Sel'po predsedatele Qəlejef tovar kilterev sarahьn kyrev urьna, kene-tene urьm- da esep, ьberep jərev menən şoŋьlьnə. Rajsojuz вьl sel'po- qa sara kyrhen ine.

A. KAŞAJЬP.

9 KOLXOZ 9876 SENTNER IGEN HATTЬLAR

Kajьrgaƣь rajonьnьŋ „Radio", „Pobideтel", „Bulasьi", „Voro- silof" h. в. вelə 9 kolxoz kooperatsiaqa 9876 sentner igen hattьlar. „Radio" kolxozь rajonda berenсe вulьp, 1450 sentner igen hatьp вaşqa kol- xozdarƣь jarьşqa saqьrƣь. La- kin, Rajsojuz igen hatьp alьv- qa əderlekte tulьbьnsa tə'min itelmagən, kelatlər jetəşmej. Əƣer lanqan kelattarƣa igen hatьрlьq tygel. Məsələn, „Halqьn Şişma" kolxozьndaƣь kelat klessə me- nən zararlanqan. Вьl eşkə ser- keleigən Kərəşet sara kyrev ur- ...

MALSЬLЬQ

QЬŞ JAQЬN!

MALDARQA JЬLЬ TORLAQTARDЬ JЬLDAMЬRAQ TƏDƏP BƏTƏRƏRGƏ

„HAQMAR" SOVXOZЬNDA QЬŞTЬ KƏTMƏJDƏR

PLANDЬ ƏƏƏLƏR

NЬJЬRHЬLЬQTЬ BƏTƏRƏEƏR

KADRƏRQA IQTIBARHЬLЬQ

90 TONNA HUQJAN SEREP BƏRƏM BULA

ALIMENT TURAHЬNDA JAŊЬ ZAKON

PRIZЬV ISMENƏ QЬDЬL OBOZDAR

KOLXOZ HATQAN IGENENƏ AVЬL XUZALЬQЬ QORALDARЬ ALASAQ

STƏRLE LƏ KOLXOZ JƏRMIN KƏHE OJOŞTOROLA

TAV OBORUDOVANIEHЬ ZAVODЬ OKTƏBR' BAJRAMЬNA JENEV MENƏN KILERGƏ TEJEŞ

VOSTOKONEFT komsomolsьlarь BELJAEB ... komsomoldarƣa ...

40 GEKTAR IGEN SERENE

248 GEKTAR IGEN TAMЬRƏA

JAMAN-TAVQIA

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

UCREƏDENIENЬ ISMHE

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬNDA

KƏRƏŞ MATCTARЬ

KƏRƏŞ MATCTARЬ

Kul'tura harajьnda

„BAŞQORT TUJЬ"

PIVO

(„TRUD" GAZETAHЬ)

B.A.S.S.R.

BARLЬQ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEƑ! — AJРЬМ HAQЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) пьп Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfə qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Л.-Сазонова переулок № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 240 — 20 OKTƏBR JƏKŞƏMBE 1935 JЬL

TRAKTORĐARQA KƟĐ-QЬŞQЬ REMONT EŞEN ƟLQƟLƟ YTKƏRERGƏ

SSR Sojuzь Jer eştəre Xalьq komissarь ip. M. CERNOF. 1935—36 jьldarđa traktorđarqa kөđ-qьşqь remont ytkərev tarahьnda sojorqa ...

... Saratof krajđarьnda, Volga bujь nemestəre ASSR, Voronez, Kurski, Don, Xar'kof, Kief, Vinnitski, Cernigof ɵlkələrendə həm Qara-Qalpaq ASSR-đa remont eştəre tamamlanьrqa tejeş. Qьrqьđ respublika kraj həm ɵlkələr traktorđarqa remont eşen 15 martqa tamamlanьrqa tejeş.

Bьl sьjьrqьa kapital remonttan ytergə tejeşle traktorđar đь kajtap alьv tarahьnda ...

... ыl ɵjɵrəđə həm kul'turalь eş alьp barьvđa tə'min itergə şunьq menən bergə remont eşendəge udarnik həm ɵtlicniktarđь kul'tura-tormoş jaqьnan xeđmətlənergə ajьrьmsa iğtibar itergə tәqdim itə. 20 oktəbrđən alьp, 20 nojabrgə tikləm kraj, ɵlkə respublikalardьq ɵtahendə lə remont eştərendə xeđmət ojoştorov, normalaştьrьv həm xeđmət xaqь tyləv məs'ələləre bujьnsa texnik konferensialar ytkərelergə tejeş.

ƏXMERЬF NƏBI SJEZDQA ƏĐERLƏNƏ

DƏVLƏKƏNDEN BERENSE DELEGATЬ

DƏVLƏKƏN, 19 (telefon aşa). Kolxozsь-udarniktarđьq ɵlkə sjezdьnь delegat itep, respublikь kyləmendə berense ...

... nan tьs 20 meq tep jemeş-jələk aqasь ultьrtьv eşen 1,5 gektar jer hørev başlandь. Şulaj itep, kolxoz anьь sajram təne ala.

Ə. IXSAN.

15-OKTƏBRGƏ TUNQA HƟRƟV BARЬŞЬ TURAHЬNDA

BAŞNARKOMZEM MƏƏLYMƏTE

5 KOLXOZ TUNQA HƟRƟVDE TAMAMLANDЬLAR

... de. Şulaj uq həjer, hәreqtar əsəs də standart torlaqtar tədolə. „Jalanjar" kolxozь 20 oktəbrgə igen buqьv həm tunqa hørevde tamamlap, dəwlət ... eşlevde başlaj.

Bajmaq 19 (BAŞTASS). „Kraşnaja druzina", „Yrnak", „Ural", „Molotof" həm Stalin ismendəge kolxozdar tunqa hørev planьn tulьhьnsa ytəp, kolxozsь-udarniktar sjezdьnda qatnaşьv xoquqьn aldьlar.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

ABISSINIA FRONTTA RЬNDAĢЬ XƏL

Pariz, 18. Abissiniadan xəbər itev bujьnsa, fronttarđaqь xəl tynəndəgelər menən xarakterlana:

Tonjaqьnda italjandar yđđərenen aviatsion bazalarьn Aksum qalahь tirahendə tuplajđar, ə Abissinia qəskərđəre ... tavđar arahьnda ...

Kenjaqьnda italjandar Sassa Banega taba baralar. Abissinianьq kenjaqьnda həm kensajьşta huqьşqa torqan kesləre Italianьq Somali kolonijahьnьq ...

ITALIA SAMOLJOTTARЬNЬN HƟZYME

London, 18. Abissiniadan xəbər itevgə qaraqanda Italia samoljottarь Ogaden frontьndaqь Tajfara həm Xalamь qalalarьna 300 bomba taşlaqandar. Abissinialьlardan biş keşe ylgən həm 20 keşe jaralanqan. Italianьq ike samoljotь şul urьndarđa teşergə məzbyr bulqandar, osovsьlar qulqa alьnqandar.

London, 16. Anglia samoljottarь sudan ɵđtendə osop şul urьndarđan hyraten teşerep jer ...

FRANSIA FAŞISTARЬ EŞMƏKƏRLEKTE KƟSƏJTƏLƏR

Pariz, 18. 20 oktəbrđə senatqa hajlavdar başlanasaq bulqanlьqtan Fransianьq faşistik ojoşmalarь qьđьv eşmәkәrlek jajep jebərdelər. „Popyler" gazetahьnьq xəbəre bujьnsa 20 oktəbrđə Pariz rajonьnda „utlь tarelər" tigən faşistik ojoşmanьn kesləre tuplanьvь kelelə.

Pocta eşseləre hәm xeđmәtkәrđərenen revolytsion berləşe faşistarđьn telegraf həm telefon ...

... ministrativ komissia,—tip jađьlqan ul rezolytsiala,—xərel ɵlgə bujьnsa ojoştorolqan faşistik ligalarđьn intrigalarь ajqanьlь respublikan rezim aldьnda turananura đur qurqьnьs tьrqanlьqьna jəmaqətselek diqqəten alьqtьrа".

KƟNJAQ UELS GOR NƏKTARЬNЬN STACKAHЬ DAVAM ITƏ

London, 16. Kenjaq Uels gornəktarьnьq stackahь kinəjə na ra həm xəđer 20 şaxtala stacka davam itə. Bьl şaxtalarđa 20 meq şaxtjor eşləj ine. Eş taşlavsьlarđьq ner ɵləşe jer ɵkkenə sьqьvđan baş tartap, haman şaxtalarđa tora. Şaxtalarđьq berehendə 240 metr tərənlekta yđđərenen jer aştьndaqь iptaştarьna quşьlьrqa telap barqan 70 gornak menən 150 ştrejkbrexer ...

... şulaj uq eşsən qajtьvsь ştrejkbrexerđarqa taş javđьrqandar.

Timer julsьlar sojuzь eş taşlavsьlar menən berđəmlek jeđeqan sьl zabastovka rajonьna ştrejkbrexerđar taşьvđь tuqtatьrqa qarar birđe.

„XƏL ITKES HUQЬŞTAR BULQANЬ JUQ"

London, 17. „Dajli telegraf" gazetahь ...

SANKSIALARĐЬ QULLA NЬV JULЬNDA

FRANSIA—ANGLIA ARAHЬ HALQЬNAJA

ITALIA QƏSKƏR JEBƏRЕVDƏ DAVAM ITƏ

POJEZDAN LISTOVKALAR TARATЬV

ŞTURMOVIKTAR ARAHЬN DA RIZAHЬĐLЬQ

Sovettar sojuzьnda

—VKP(в) УК НƏМ SSSR SOV NARKOMЬNЬN

„MƏKTƏPTƏR ƟSƟN JADЬV ƏSBAPTARЬ TURAHЬNDA"

TIQƏN QARARЬNA RSFSR NARKOMPROSЬNЬN GLAVUCTEXPROMЬNЬN BJUROKRATTARSA QARAVЬ TURAHЬNDA

SSSR SOVNARKOMЬ ERGƏHENDƏGE SOVET KONTROL' KOMISSIAHЬNЬN QARARЬ

Tikşerevđər həđəmtəhendə RSFSR Narkomprosь Glavuctexpromьnьq nacal'nigь eşen atqarьvsь ip. Deniscl həm proizvodstvo bylegenen mədire ip. Aldinden, VKP(в) YK həm Sovnarkomdьq „məktəptər eşen jađьv əsbaptarь turahьnda" tigən qararьn ...

... ojoşmaqan həm eştəmaqan.

Qajhь predpriatielə qajhь ɵlgə bujьnsa nindəj sьjfat, assortimentta həm kyptme handa ruckalar, pinaldar, lenejkalar, cerţjoj priboгdarь h. b. məktəp nәmələrь eşen karakle nəmələrđe eşlav karakiege bildalanmaqan.

SSSR Sovnarkomь ergəhendəge Sovet kontrole komissiahьnьq predsedatele—N. ANTIPOF.

Sovet kontrole komissiahьnьq sekretarьq eşen atqarьvsь—NAZARETEN.

STALIN IPTƏŞ TIFLISTƏ

Tiflis, 17 (Jəşen telegramma). 17 oktəbr' irtənsək I. Stalin iptəş əsəhenеq xəlen beləv eşen Tiflisкə kilde.

Ken bujь əsəhe menən bulqandьq hunьnda Stalin iptəş 17 oktəbr' ţenđə Məskəvgə qajtaj julqa sьqtь.

UCALЬLA JER TUNЬVĐЬ KƟTƏLƏR

(Yđ xəbərsebeđđən)

Ucalь rajonь ɵkkerlәr eşen də tamamlanь. Bonan ber adna ɵlek yk tunqa hørev eşen jajel derergə bətə momkinlektar bar ine. Lakin, ul momkinlektar fajđalanьlmanь. 10 oktəbrgə rajonda barь 4354 gektar majđan tunqa hørelde. Ə Ucalь rajonьna 15 meq gektar hørergə kərək. Bьnьn ...

... jerevđən buşamaj, „Kymak keş" kolxozьnda 20 at netenləj buş jerej.

„Bigu", „Berlek", „Mars", „Traktor", „Urozaj", „Kymak keş", „Kirova", „Kyzьl", „Jaşьq", „Jacalь", həm „Solten" kolxozdarь horev eşen başlamaqandar. Unda „Alkarđь jal aldьraьvь, attar jeteşmaj, vaqet bar ələ" tigən hajtavdarqa bьşqlanьp, ber nisə ...

S. Karam.

TRAKTOR HƏM AT KƟSTƏRE TULЬ FAJDALANЬLMAJ

Q. ABDULLIN

Udarnik-kolxozsь-

„HAQMAR"ĐЬN ALDЬNQЬ KEŞELƏRE

Xaris Əlsibaf partia kandidatь. Ul, 11-batsalek (tesьlьnan Zujansura rajonьndaqь „Haqmar" sovxozьnьq ikense fermahьnda 1931 jьldan alьp ...

... həm eserev arqahьnda qaş kei sьqalar. Darek tarala inьv həm jaqьv aşьp ...

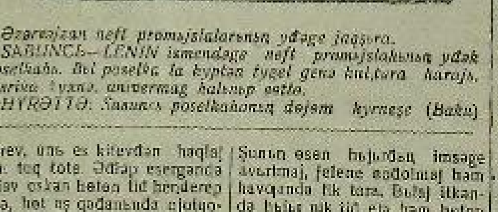

Əzərbajzan neft promьjsьlalarьnьn yđəge jaqşьra.
SABUNCЬ—LENIN ismendəge neft promьjsьlahьnьq yđək poselkahь. Bьl poselka la kyptan tygel gena kul'tura harajь, fabrika kyxne, univermag haləbьp eştə.
HYRƏTTƏ: Sabuncь poselkahьnьq dojsm kyrenəşe (Baku)

... lar sjezdь aldьnan

lar arqahьnda attarđan ner ... sahe urtanan juqarь həm qalqandarь urta korlekta qaş sьqtьlar. Nindəj qьđьv eş vaqьtьnda la urьn attarь urta korlektan tyvən bulmajđar. Ə, xəđer attarđьn kyeehe urtanan juqarь korlekta ...

... ьlmaj. Hьjьr havьvsьlarđьq taьtьmaldarь həm xalattarь la juq, jə bulhа la nerəv genə, ul da qarajьp, tađьp betkən.

KINJƏBULAEF

PARTIA TORMOŞO

BANDIT QƏBƏJƏLILЬF PARTIANAN SЬQARЬLDЬ

Urozaj jьjьv həm dəvlətkə igen tapşьrьvdь uŋьşlь tamamlavdьŋ qoralь bulьp torqan Ijyn plenumь qararƶarь tirəhenə bətə massanь mobilizatsia almavь arqahьnda Jomaquza rajonь urozaj jьjьv, dəvlətkə igen tapşьrьvda Başqortostanda iŋ artta barqan, xurlьqlь rəveştə qojroqta hajrəlgən ber rajon bulьp qaldь.

Bьnьŋ səbəpləre nəmələ hun? Ni øsen Jomaquza rajonь urozaj jьjnavda la, dəvlətkə igen tapşьrьvda la xurlьqlь rəveştə qojroqta həjrələ? VKP(b) Ydək komitetь ərgəhьndəge partia kontrol' komissiahьnьŋ Başqortostandaqь Parkollegiahьnda bьnьŋ səbəpləre asьldь. VKP(b) ьŋ Jomaquza rajon komitetьnda „jetəkselek" itkən sekretar' urьnbasarь Qəbəjəlilьf Saxi Ydək komitetьn Ijyn plenumь qararƶarьn aŋlatmaqan. Ul bьl qararƶarƶь ojoqqa aşьrьv øsen partia ojoşmalarьn kərəkşə ojoştormьs urьnda, rajonda igen jьjьvdь həm dəvlətkə igen tapşьrьvdь yz aqьşьna tapşarqan.

Qəbəjəlilьf Ydək komitetьn Ijyn plenumь qararƶarьn ytəvgə massanь toplav sarahьn kyrməgən. Ul rajondaqь kolxozdarqa bol'şevistik jetəkselek itəhe urьnda, politik həqьrlьq kyrhətkən. Məsələn, partia həm komsomoldьŋ rajon ytəgendəge tøvge ojoşmalarьnьŋ qajhь berƶəre Ijyn plenumь qararƶarьn ber aj vaqьt ytkəngə tiklem ajlanmaqandar. Rajon başqarma komitetь, parkom sekretarь Qazaqbajef, rajon jer ydelege, rajon məqərif ydelege partia həm komsomol gruppalarь, „Kalinin", „Qьzьl majaq" həm başqa kolxozdarda urozajdь yz vaqьtьnda jьjnav turahьndaqь qararƶь aŋlaşmaqandar. Qəbəjəlilьf tarafьnan partianьŋ bьl ojoşmalarьna həm jetəkselərenə his ber terlə sara kyrelməne.

Oşolar hədəmtəhendə rajondьŋ kypselek kolxozdarьnda urozaj jьjьv həm dəvlətkə igen tapşьrьv, jьjmalь ødьn təbaqtarьn, orloq kiptergestər tedev tə'min itelməne. Şunьŋ hədəmtəhendə uŋьş jьjnav siktən tьş jomoqaq ədərlek menən qarşьlandь. Jəmqьrlь, jevəş kendərdə tuqtavhьƶ igen huqьv ojoştorolmanь. Şul arqala oktəbergə rajonda dəvlətkə igen tapşьrьv planь 78 protsentqa, naturalata tylәv 51 protsentqa, orloq ssudalarь qajtarьv 16 protsentqa qьna ytəldə.

Rajondьŋ qajhь ber kolxozdarьnda, xətta dəvlətkə igen tapşьrьv planьn ytəvgə qarşьlьq tendensialarь, kulak səbətəlləqtərьn kyrhətev vaqiqalarь la buldь. Məsələn, 31 ijyldə igen huqьvqa başlaqan „Aqman" kolxozь dəvlətkə igen tapşьrьvdь 18 avqusta qьna başlaj. „Kalinin" kolxozьnda tøvge huqqan igende dəvlətkə tapşьrmajьnsa, kolxozsьlarqa taratьp birələr. Unda la, xeƶmət kenenə qarap tygel, kolakəsi tigeƶlev julь menən ələşələr. „Bojevik" kolxozь predsedatele Shishova dəvlətkə igen tapşьrьv planьn ytəvdən baş tarta. „K-Marks", „Frunze", „Alqa" kolxozdarь la sentəbr' igen tapşьrьv planьn ətələr.

MTS qa naturaplata tylәv eşe betenləj artqь planqa qaldьrьlqan. Xətta, dəvlətkə igen tapşьrьv planьn 5 sentəbergə ytəgən „Xodajbirdin" kolxozь la, 15 sentəbergə ytəgən „Internatsional", „Isəncurin", „Jalqьn", „1-Maj", „Kaganovic" kolxozdarь la naturaplata tylәv planьn 1 oktəbergə tiklem ytəməj kildelər.

Rajkom sekretarь urьnbasarь Qəbəjəlilьf Saxi əbьrƶьŋ betəhenə la kyeşep qaraqan. Ul rajonda dəvlətkə igen tapşьrьvda həm igen huqьvda qьtqa bьlьş buldьrьv urьna, ydən jetəkselek øsenən jьraqlaşьrqan. Rajon menən jetəkselek itevƶən baş tartьp, „K-Marks" həm „Frunze" kolxozdarьnda ber ajqa jaqьn ultьrьp qalь. Ə ul ultьrqan kolxozdar rajondaqь iŋ artьaqь kolxozdarƶan hanalalar. VKP(b) Ølkə komitetь, Qəbəjəlilьftьŋ igen tapşьrьvqa qarata jetəkselek iteve turahьnda ber tapqьr qьna ikkertməne. Lakin, Qəbəjəlilьf əbьrƶьŋ betəhenə la təkərep kenə qaralь.

Partia kontrol' komissiahьnьŋ Başqortostandaqь Partkollegiahьnьŋ trojkahь, Qəbəjəlilьf Saxiƶeŋ bьnaq jeƶər həm dəvlətkə igen tapşьrьvqa səbətəlləq kyrhəteven faş itte. Qəbəjəlilьf partia həm sovet xekymətenəŋ iŋ javьz, iŋ yhal doşmanь bulьp sьqtь. Ul, 1921 jьldarda partia sьqarьlь həm avьl partia jacejkahenəŋ sekretarь bulqanь xəldə, 9 kommunist menən bergə aq banda—Qəbəjəlilьf Qorьn otradьnda xeƶmət itkən. Qьzьldarqa qarşь kөrəşkən həm krəstiəndarƶьŋ talap jөrөgən. Ul bьlarƶьŋ betəhen də partianan jəşerep kilgən.

Qəbəjəlilьf Saxi vaqiqahь partianьŋ rajondaqь bөtə ojoşmalarь øsen də həbaq bulьrqa tejeş. Bьl vaqiqaƶan hun partianьŋ Jomaquzalaqь ojoşmalarь revolytsion ujavlьqь həm həjəsi bilgerlekte ber gena minutqa la jomoşarlmaьqa, yzzərenen hьnqəşьan hələtlekləren kytərergə tejeştər.

Ş. Qilmajef.

Qj. VƏKIL
AGRONOM

KƏD-JADQA ƏƶERLEK

Bьjьl jad ked yla irtə səsevde ьsьn maqsahe menən edqarta almanьq. Ykən kəƶ həm bьjьl jad kendəreneŋ teniqьl jaqtan ajьrmaŋ kilevdəre uŋьn məmkinlek birməneƶər. Bьjьlqь jaj həm kəƶ ajƶarьnьŋ javьnlь ytevdəre—alƶaqь jadda kьŋ kylәmde yla irtə səsev ytkərev məmkinlektəren tьvƶьrьlar. Şuŋa kyrə, bьl eşkə kəƶƶən yk ədərlek saralarьn başlarqa kərək.

Yla irtə səsevgə kəƶƶən ədərlek saralarь—ucastka hajlav, orloqtar ədərlevƶən qьuarat.

Yla irtə səsev øsen barь—taraŋ itep, irtə tuŋqa herəlgən ucastkalar qьna alьna. Bьl ucastka qalqьvraq, konjaqqa qaraqan, qarь iƶ asьla torqan həm qom qatьş, jeŋelsə qara tupraqlь urьn bulьrqa tejeş. Şulaj uq, bьl hajlanqan ucastka kolxozdьŋ səsev ajlajenesən jəmərergə tejeş tygel. Ucastka kylәmen kolxozdьŋ eş həm hejrav kөstərenən sьqьp, 3-4 kən esendə eş itep bөterərlek miqdarda alьrqa kərək. Sөnki yla irtə səsev 3-4 kənqə genə hɵplanqan eş ul, şunan hunqьnde normal' səsev başlana.

Yla irtə səsev majƶanьn alldaləqaş yk, şuŋa jerƶərlek jaqşь sьjfatlь orloq ʏylәp qujьrqa kərək. Yla irtə səsev majƶandarь øsen orloqtar gektar başьna bildəlengən normanan 10-15 protsent artьq itep alьna. Sөnki, yla irtə səsev barь qul menən genə ytkərelev səbəple, orloqtar 2-3 kən uŋь kymelməj, jer østөndə jatalar, ularƶь qoştar ʏyləve məmkin (alldələ qoşlarƶan haqlav saralarьn kyrergə kərək həm bьl ƶur mөhim eş). Lakin, eşendə qьna tygel. Normal' sralar irt səsev arqahьnda, orloqtarƶьŋ ber ət ələşə jad qьş halьnda ƶan [illegible] bulьp, [illegible] maj qalьvь bar. Øsəsənan, qul menən səselgən aşlьqь tɵrmalap qьna lator kymderep bьtьp bulmaj, ber aƶ ələşə jer østөndə qala. Bьnь [illegible]

BASSR ЬŊ QALA, POSJOLKA HƏM AVЬL SOVETTARЬNЬŊ

OTCOT, KAMPANIALARЬN UDQARЬV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR YƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZEDIUMЬNЬŊ QARARЬ

9 OKTƏBR' 1935 JЬL

Sovettarƶьŋ otcot kampanialarь həm ularƶьŋ hajlavsьlar nakazdarьn ytavƶaren tikşerevƶeŋ, sovet demokratiahьn pьqьtьv, sovettarƶьŋ eşməkərlektəren kytərev həm ularƶьŋ massa menən bəjlənəştəren kөsəjtev eşendə zur əhəmiəte barь, BASSR Ydək başqarma komitetь qarar itə:

1. Sovettar həm deputattarƶьŋ hajlavsьlar alƶьnda otcottarьn, Başqortostan ASSR territoriahьnьŋ bөtə jerendə 1935 jьlдьŋ 1 nojabrenan alьp 15 dekabrəgə tiklem uƶqaŋ daver esendə udqarьrqa.

Şunьŋ menən bergə qala həm posjolka sovettarьnda, otcot kampanialarь 1-nojabrƶan 30-no tiklem, ə, avьl sovettarьnda 15 nojabrƶan 15-dekabrgə tiklem udqarьrqa.

2. Rajon başqarma komitettarь, qala, posjolka həm avьl sovettarьna, otcot kampanialarьn ədərlek esen, ыnь predpriatielarƶaŋ, promtuplardarьn tultьrьv həm artьrьp tultьrьv esen, urozaj jьjnav həm tuŋqa həƶərləv esen, maldarƶьŋ tulьhьnьn həm yz vaqьtьnda qьşqa ədərləv esen, kolxozdarda doxodtarƶь dөrөt bylev esen, betə dəvlət mujьndamalarьn srogьnan elek tultьrьv həm sovettarƶьŋ konkursь—jarьştarьn kiŋ jəjelderev esen kərəkle jəjelderevdə fajdalanьp, xəƶerƶən yk naşlarqa təqdim itergə.

BASSR Ydək başqarma komitetь prezidiumь, bөtə rajon başqarma komitettarьn həm sovettarƶь, sovettarƶьŋ otcot kampanialarьna ədərlek daverendə kolxozsьlar arahьnda, kolxozsь-udarniktarƶьŋ 3 se bөtə Başqortostan sjezdьna delegattar jebərev posotьnь xoqoqь esen kөrəş lozungьhь øştөndə bьnь maqsahe menən massavьj aŋlatьv eşen jəjelderergə məzəf itə.

3. Başqortostan Ydək başqarma komitetьnьŋ ojoştorov bylegenə, ber dekada srok esendə sovettarƶьŋ otcot kampanialarьn udqarьv esen, konkret plan eşlərgə həm uny urьndarqa jebərergə quşьrqa.

BASSR Ydək başqarma komitetь predsedatele: TAHIRƏF
BASSR Ydək başqarma komitetь sekretarь: ƏMIRƏF.

SOVETTAR KONKURSЬ

BAJMAQ RAJONЬ

ALDЬNQЬ ETQOL SOVETЬ

(Yƶ xəbərsebeƶƶən)

II-Etqol sovetь sovettar konkursь bujьnsa Bikeş həm Julьq avьl sovettarь menən jarьşa. Avqust ajьnda jarьş dogovorь tikşerelep, II-Etqol sovetь aldьnqьlьqtь aldь.

Bьl sovetta bigerək tə sovettar konkursьnьŋ malsьlьq, finans farmaqtarь bujьnsa eştər jaqşь bara. 2 kolxozda la (sovet davmalarьnda 2 kolxoz) jьlqьsьlьq, hыjьrsьlьq, barьq həm kəzəselek fermalarь ojoştorolqan, şulaj uq, bьlarƶan tьş ike fermala la suşqasьlьq, qujansьlьq, qoşsьlьq fermalarь ojoştorov başlanqьslarь bar. Sovet həm ferma jetəksələrenen malsьlьq məs'ələhendə bьnь əhəmiət birevƶəre menən, jəş maldarƶьŋ kemevƶəre əlk əƶ həm təşkil itə.

Ykən jьl „II-Etqol" kolxozьnda 18 qolon bulha, bьjьl 67 qolon bar. Qөmymən vaq mal həm ere maldarƶьŋ ytəşe bar. Sovet davmalarьnda 1934 jьl 546 baş vaq mal ihaplanha, ul bьjьl 635 başqa jetkən (kolxozdarda notkan), ə, het tapşьrьv planь 96 protsentqa ytəlgən. Jen tapşьrьv planь alla qasan tamamlanqan.

Şulaj uq sovettar konkursьnьŋ finans bujьnsa qьlqan şarttarь la kyŋelle genə ytqarьla. Fin seksia aqzalarьnьŋ operativ eşləvƶəre arqahьnda, sovet maja tuplavda kvartalƶan-kvartalqa artьqsьlь jeŋevƶər menən kilə. I-se kvartal planьn 112 protsentqa, II se kvartal planьn 110 protsentqa, III-kvartal planьn 167 protsentqa jetkerep ytəp sьqtь. Fin seksia menən Mirzagildin iptəş yƶe jetəkselek itə. Bigerək tə maja tuplav eşendə Rəxmənqolьf Loqman (fin udarnik) Qəsəjəulin, Əmiref iptəştər alьrьp eşləjƶər.

II-Etqol sovetь rajonda aldьnqь sovettarƶьŋ berehe ihaplana. Ul, uŋьş jьjnav həm dəvlətkə igen tapşьrьv, naturalata tylәvdə la kyp kenə sovettarƶan alda tamamlana. Lakin sovettьŋ finans, malsьlьq elkəhendə bul- [illegible]

PARTIA EŞEN QAJTANAN QOROV JETERLEK TYGEL ƏLE

Partianan Leningrad qala ko- [illegible]

tar jьjьlьşqa alь odaq jьjьlar. [illegible]

həm tid vaqьt esendə həbəbə [illegible]

PARTIANAN SЬQARЬLDЬLAR

[illegible]

XEƶMƏT KENƏ IHƏBƏNƏ MƏKTƏP REMONTLAJDAR

[illegible]

QARAR SЬQARЬLDЬ Ə BOJONQA AŞЬRЬLMAJ

[illegible]

JEMEŞ-JELƏKSELƏK

ØFØLƏGE YEMLEKTƏR BAQSAHЬ NƏMƏLƏR EŞLƏJ

[illegible]

LOZINSKAJA

BER GENƏ TØP TƏ ULTЬRTЬLMAQAN

[illegible]

X. Sədrəzmanef

BOZAJAZЬN

UŊЬŞLЬ ADЬMDARЬ

[illegible]

INSTRUMENTAL, DIZEL SEXTARЬNDA MONTAƶ EŞE TAMAMLANЬP KILƏ

[illegible]

Bedgə jadalar

„ƏJƏNDƏ HAT ƏBI, NALOGTAN QOTOLORHOŊ"

[illegible]

Ş. ABDUL-

MAHIRANЬ LA XARAP ITTE

[illegible]

BAJANЬF.

„ŞIŞMƏ" ARTELE HALABAŞ SЬQARЬVDЬ ƏDƏ

K-Ural. „Şişmə" artelenen 70 tonna halabaşь havda serep jata. [illegible]

F. SƏJEF

KUSTARSЬLЬQ TOVARƏARЬ SEREP JATA

Nariman „Maksim Gorkij" isemendəge artel III-nse kvartal planьn 40 protsentqa qьna ytəne, IV kvartal planьn da ytəlesə gərəkatlənerlek tygel. [illegible]

A. ŞƏRIPƏF

KOLXOZDARQA KUL'TURNIK KƏRƏK

[illegible]

Ə. KAŞAL. K. ZƏKI.

JƏŞTƏR BILLIARD UJNAJDAR

Jaŋavьl rajon ydəgendəge „Stalin" klubьna billiard qujьldь. [illegible]

Z. ŞƏRIPƏF.

IKMƏKTEN SЬJFATЬN JAQŞЬRTЬRQA.

Ucalь rajonьnьŋ Mulaqaj altьn priskahьnda eşləvse eşselərƶe ikmək menən tə'min itev turahьnda, rajon gazetahьnda kyp tapqьr jaƶьlьvqa qaramaƶtan, ikməktəŋ sьjfatь oşo kenqə tiklem jaqşьrtьlqanь juq. Ikməktər tedəsh jaкь şej bulьp beşerelə. Bьl xəldə tə'minat bylege naçal'nige Aznabaj ... [illegible]

Altьn priskahьnda eşləvse esse-starateldarƶe qasan jaqşь sьjfatlь ikmək menən tə'min itərƶər ikən? MULDAQAJ

TƏƶƏTEY

Gazetabьƶьŋ 17 oktəbrƶə sьqqan 238 hanьnda, ip. Isəncyrin telmarendə tyвəndəgəse korrektura xatalarь jebərelgən:

1) 5 se [illegible] əhtən 51-jьlьnda—fonda hyƶe fondta bulьp;

2) 8 se [illegible] 78-se jьlьndaqь—aŋlarqa hyƶe aŋlarqa həm şul uq [illegible] 84-se jolda—doşmandarьn hyƶe doşmandarьn tip jaŋьlьş həƶelgən. Şulardь ledatep uqьrqa.

Redaktsia

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

KUL'TURA HƏM JAL PARAGЬ

SIRKTЬŊ HUŊQЬ KƏNE

SIRK 20 oktəbrƶə SIRK

Timer—Bulat həm Tamara

[illegible] Həm Moskvinalar həm başqa nomerƶar.

KƏRƏŞ MATCTARЬ

Kan—Jemdə

Vanse—Al'ton

Feda Erg—Novaja

Şalta—Al'i Burhan

[illegible] Konferans'e I. V. Lebedev [illegible]

KUL'TURA HARAJЬNDA

[illegible]

20 OKTƏBRƏ

ПЛАТОН КРЕЧЕТ

21 OKTƏBRƏ

[illegible] Tahbat əsərə

„QALDЬQTAR"

Kassa [illegible]

16 jəşkə jetməgən balalar [illegible]

Dəvlət teatrdarь direktsiahь. [illegible]

Direktsia

JAŊALIF KINO—TEATRЬNDA

[illegible]

ЗОЛОТЫЕ ОГНИ

Başlanьr 6, 8 həm 10 saqəttə

ƏFƏ [illegible]

BAŞQORTOSTAN DƏVLƏT BANKAHЬ ELDƏRƏ

1935 jьl 15 oktəbrƶən [illegible] Başqortostan ASSR [illegible]

Dəvlət bankahьnьŋ Başqortostan kontorahь.

„8 MART" [illegible]

QЬRMЬŞQALЬ [illegible]

Əfə, „Oktəbr Natiskahь" tipografiahь. Glavlit № 3020 Zakaz № 2372

BØTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEƵ!
AЛЬRM HAHЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) ныŋ Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е. Фазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДОСТАН"

№ 241
21 OKTƏBR DYŞƏMBE 1935 JЬL

VKP(в) Yðək komitetь qart bol'şevik, kommunizm esen arьmaj-talmaj həm aŋlь rəveştə kөrəşkən

ANNA IL'INICNA JELIZAROVA—UL'JANOVANЬŊ

Odaq avьrьqandan hun yleneləgen tarən qajģь menən beldirə.

VKP(в) Yðək komitetь.

OBJEKTIV SƏBƏPTƏRGƏ HЬLTAVЬQA URЬN JUQ

Bөgөn 21 oktəbr'. Udarnik-kolxozsьlarðьŋ III-sө sjezdьna dyrt kөn həm vaqьt qaldь. Partьjanьŋ Өlkə komitetь aŋьrь sigьnsa, sjezdqa ... [illegible]

KOLXOZSЬ-UDARNIKTAR SJEZDЬ ALDЬNAN

STAXANOFSЬ KOMBAJNER

KOLXOZSЬ-UDARNIKTAR SJEZDЬNA DELEGAT

Baltas, 20 (BaşTASS). Rajondaŋ aldьŋqь kolxozdarь, kolxozsь-udarniktarðьn, nөtə Başqortostan sjezdьna delegattar hajlajðar. Kolxozsьlar delegattarðьŋ kandidattarьn əik jeldi rəveştə tikşerələr.

Sjezdqa delegat itep rajondaŋ staxanovsьlarь kombajner Zinnatuanof, traktor brigadahьnьŋ brigadirь Ojajnetdinuftur hajlandьlar. Ular eştə jaqşь eş elgələre ... [illegible]

... esən ul 1934 jьlda brigadir itep ... [illegible] ... 360 gektar urьnьna 506 gektar jer tuŋqa herep, planьn kyp artьqsap ytəne.

Brigada igen hugьv esendə lo jaqşь kyrhətkestər birde. Hər ber hugьv maşinahьnda 775 gektar ... [illegible]

„KALININ" KOLXOZЬNAN DELEGAT BARASAQ

[illegible]

ATTAR BUŞ JƏRƏJ

[illegible]

BIŞ KƏNDƏ 11 GEKTAR OÐЬMA HƏRƏLƏR

[illegible]

KYRGƏÐMƏ IRTƏGƏ ƏÐƏR BULA

[illegible]

M. MƏXMYT

ALƉЬŊQЬ 7 KOLXOZ

[illegible]

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

ANGLIA—FRANSIA HƏJLƏŞEVƉƏRE

Pariz, 18. Laval' kisə jəna Angliənan Parizdaqь ilsehe Klerk menən həjləşte. Bьl ... vaqьtьnda byd Italia—Abissinia konfliktь menən bəjlənəştə Fransia—Anglia xeðmattəşlege tuvrahьnda barqan, sulba karak. Gazet xəbərðərenə qarahqanda Laval' Anglia xөkymətenə tybəndəge təqdimdərðe jəbьqan:

1) Anglia Urta dingeððən yð flotьnьŋ 3 jəkt 4 huqьş parəxodьn kire saqьrьp ala, ... Fransia flotьnьŋ bazalarь Anglia flotь qaramaqьna ... [illegible]

2) Əgər Anglia individual' sanksialarðь qullanьv xoquqьnan, mətəlan, Millətlər ligahьnьŋ mandatьnan başqa Ũsdьl dingeððə blokada jəhəvdan baş tartha, Fransia həm Anglia tarafьnan bergələp saxa tьvðьrьla.

Şunьn menən bergə gazettərðən London xəbərsələrenen ... sэldərəve bujьnsa, Anglia ... Urta dingeððən kire saqьrьp alьv tuvrahьndaqь Laval'dьŋ təqdime Anglia xөkyməte tarafьnan ... yk kire qaqьlmaj.

„Evr" gazetьnьŋ xəbərðərenə qarahqanda, Laval'dьŋ kisə Klerk menən həjləşeve Ʒenevaьn ... tьvðьrqan. Gazet Laval' menən Klerk arahьndaqь həjləşevðeŋ ... kyrhətə.

Unan hoŋ gazet Anglia ... Fransiaqa qarşь kilevə ... [illegible]

LAVAL'ÐЬŊ JAVABЬ

LONDONDA QƏNƏΓƏT LƏNEV TЬVÐЬRÐЬ

Berlin, 19. Rejtr xəbəre bujьnsa Londonda Laval'dьŋ javabь ... [illegible]

SANKSIALAR TURAHЬNDA

SSSR NOTAHЬ

Ʒeneva, 18. SSSR xөkyməte Italiaqa qoral, huqьş materialdarь həm ... [illegible]

SANKSIALAR QULLANЬV JULЬNDA

[illegible]

HUQЬŞQA QARŞЬ KӨRƏŞ KOMITETЬNЬŊ MӨRƏΓƏΓƏTE

[illegible]

SEMIA BAŞLЬΓЬN JAQLAP

Eşsə Micel' O'Sollejvən profsojuzda aŋza aalьp torqanь əsən N'ju-Iorktaqь „Bruklin Edisson kompani" fermahь tarafьnan xeðməttən sьqarьlqan. Buqa protest belderep unьŋ semiahь (altь balahь həm qatьnь) plakattar menən uramqa sьqqan həm ferma kontorь aldьna barьp torqan.

HYRƏTTƏ: O'Sollejvənden plakattar kytərgən semiahь əðqən xalьqtьŋ diqqəten yðenə ылqtьrьp tora.

Sojuz foto

ABISSINIA FRONTTARЬNDAQЬ XƏL

London, 19. Xəbərsələr Ogadeo provinsiahьndaqь ... [illegible]

JAPON—MANCZUR OTRADЬ MENƏN 12 OKTƏBRÐƏGE BƏRELEŞ TURAHЬNDA

[illegible]

14 oktəbrðə Məskəyðə jenel promьşlennost staxanofsьlarь — Vicuga tuqьvsьlarь J. Vinogradova həm M. Vinogradova iptəşter kildelər. ...

HYRƏTTƏ: ... J. Vinogradova, ... M. Vinogradova Məskəyðə ... [illegible]

SOVETTAR

OKTƏBR' BAJRAMЬNA QARATA PROIZVODSTVO BYLƏKTƏRE

[illegible]

UΖЬM SӨSEV 94 PROTSENTQA YTƏLDE

[illegible]

SOVET JADЬVSЬLARЬ SOJUZЬ IDARAHЬNЬŊ ӨSӨNSӨ PLENUMЬ ASЬLA

KӨN TƏRTIBENDƏ BAŞQORTOSTAN S. J. S. DOKLADЬ

[illegible]

SSSR—RUMЬNIA ARAHЬNDA TURANAN-TURA JƏRƏVÐƏR BAŞLANA

[illegible]

SOJUZЬNDA

QUR KRUŞENIE

[illegible]

TIMER JUL AVARIAHЬN EŞLƏJ ALA

[illegible]

3,6 MILLION BOT ARTЬQ IGEN TAPŞЬRЬLDЬ

[illegible]

PARTIA TORMOŞO

PARTIA JЬJЬLЬŞЬ NI ӨSӨN FORMAL' YTKƏRELƏ?

VKP(b) nьn Өfə qala komitetь tarafьnan Başnarkomjust partkomьnьn ejekke sostavьn tasdiqlaǵandan hun, partia eşe bajtaq qьna jaqşьrdь. Partia jыjыlьştarь la aldan əderlənelep, plan bujьnsa ytkərelə başlanьlar. Partkomdьn jaņь sostavь partianьņ eşke eşleren, partia xuzalьǵьn, kommunistardьņ marksizm-leninizm ruxьnda tərbiələvdə jыlqa halьvda bajtaq qьna eşlənь. Partia jыjыlьştarьnda kyp kenə kommunistardьņ yd əşlərendə nisek eşləvdəre, proizvodstvola avangardlьq kyrhətevdəre, ydđərenen politik belemdəren kytərevdəre turahьnda otcottarь tьņlanqan. Stena gazetahь la yd vaqьtьnda sьǵarьlьp barьla. Partia jыjыlьştarьnda yd ara tancit ta jajjeldereldə.

Şulaj đa əle ular qьna partianьņ Narkomjustьņ ojoşmahьnda partia eşen nьqьraq jandandьrьvǵa, kommunistarđьņ aktivlьǵьn taǵь la nьqьlraq kytərevgə jardəm itmənelər. Partia dokumenttarьnьņ tikşerevdə ytkərelde. [illegible]

maj. Şunьņ arqahьnda kommunistarđan kyseheь jыjыlьşqa his ner əderlekheđ kilələr. Bьnь, məhələn 25-sentjabr'đə ytkərelgən nerđəm partia kənon alьnьq. Bь1 kəndə partianьņ qalalaqь əştə ojoşmalarьnda la Kominternьņ VII-kongresьnьņ jomqaqtarь tikşereldə. Partianьņ Başnarkomjustьqь ojoşmahьnda partia aǵzalarь həm kandidattarь netcehe 50 keşe. Bьnda partia aǵzalarь kyseheь dur starь. Lakin jыjыlьşqa kommunistarđan 42-he genə kilde. Qalqandarь qajđa bulqandar, unьhьn belergə mamkin tygel.

VII kongresьnьņ jomqaqtarь turahьnda ip. Sakovski dur doklad jahanь. Ul yđeneņ dokladьnda kapitalistik ildərđə revolytsion xərəkəttəņ yseşen həm ekonomik krizistьņ kosojevenь tьlь raveşte jaqtьrttь. Lakin ip. Pik həm Dimitrof dokladtarьnьņ ərđəm iront turahьndaǵь məs'ələlərə tarьn raveştə hejlənmənə. Doklad bujьnsa ni barь əs kenə kommunist horav [illegible]

ratmajьnd" tip javap birde. Ul qьna la tygel, partkom sekretarь ip. Kazlol la ьnьn qaşьla. Ular yđđəren artьq gramotnьj keşelər tip ihaplajđar. Bьnь ojoşma həđəmtahьnda la ularđa partia jыjыlьştarь formal' raveşte ytkərelə.

Ə 9-oktjabr'đəge jыjыlьş nisek ytkərelde hun? Bьnda la olege ştatnьj dokladsь ip. Sakovski „huqьş qurqьnьsь həm Italia—Abessinia konfliktь" turahьnda doklad jahanь. Jыjыlьşla partianьd xeđmətkərdər, kursanttar həm komsomoldar menən bergə 100 keşe qatnaştь. Bьnda la doklad bujьnsa horav birevselər həm ььqьp hejlevselər bulmanь tirgə mamkin. Tik ştatnьj hejlevselər—hər vaqьtta sьǵьp hejlaj torqan ike kommunist—ip. Jezot həm Kiışnsofar qьna sьǵьp hejlanelər.

Ni əsen hun bьnda partia jыjыlьştarь bьlaj formal' raveşte genə ytkərelələr? Sənki kommunistar tarinale dokladsьlarь tьņlavdь qьna fajdalь hanap, [illegible]

[illegible]

BLAV.

JANǴЬĐ-KOMMUNISTAR „ONOTOLOJAN"

[illegible]

Almist (1923 jьldan birle [illegible])

VƏLIĐEF, SƏRTLANЬF.

Umartasьlьq

QЬŞLAVǴA NЬQ ƏĐERLEK KƏRƏK

Xəder inde qortlarđan səsaktarđan bal jыjыv vaqьtь ytte. Umartalaqь ramdarьь həm kərəddarđe ratlap qujqandan hun, qortlar şul xalda nujabr' başlarьna tiklem təmьs genə tororǵa tejeşlar. Bьnь aşь vaqьttarđa qьşlatьv urьnьn əderlərgə kərək. Beđđə qortlardь asьq havalь, mudđarđa həm aqas ojđarđa qьşlatalar. [illegible]

ga 30 santimetr qalьnlьqta qo̦to qom halarǵa kərək.

Qьşlatьv urьndarьna əđə əđer [illegible]

[illegible]

Agronom: Ə. OKTƏM.

MALDARǴA TORLAQ ƏĐERLƏNMƏGƏN.

Iglin. „K-Oktaбr" həm „Novoj pyt'" kolxozdarьnьn maldarqa bulqan xejvandarǵa qaraştorǵa bik qujrqa kərək. Qьş jetə, maldar jьlь, jaqьь torlaq menən tə'min itelergə tejeş. Kolxozdьņ stalinsaj ustavь ьsь [illegible] bik qьrqьlьq menən qujq.

„K-Oktaбr" kolxozьnьņ fermalarь 1 meņ 382 baş maldarđь berlaştergan. Lakin ьsь mal dərqa qьşьq əson ađъьrđar jeleşmaj. Ytkən jьl 50 baş hыjьr urьnlaşьrlьq adьar halьna [illegible]

[illegible]

A. Şəripəf

QЬŞ KILƏ... TORLAQTAR ƏĐER TYGEL

[illegible]

F. ABDIEF.

BAŞZOLOTO MAGAZINЬNDA TƏKƏSЬ

[illegible]

A.X.

AQAS ƏĐERLƏV

KӨĐGӨ AQAS ƏĐERLƏV PLANЬ ӨƏƏLƏ

25 LESPROMXOZDЬŅ 7-HENƏ GENƏ EŞ BAŞLANǴAN

Aqas əđerləv sezonь naştarđa IV-se kvartalda 1 million 650 meņ kubometr aqas əđerlənergə, 850 meņ kubometr aqas tiram punkttarьna timer juldarьna, pristandarǵa tasьp çiqarьlьrqa tejeş. [illegible]

[illegible]

A. Şəripəf

„BAŞQORTOSTAN" MATERIALDARЬ BUJЬNSA

* * *

„Өfə aqsa birmaj"

[illegible]

„QODAŞ" JENƏJƏTSELƏRE AVЬL XUZALЬǴЬ ARTELENEŅ

YRNƏK USTAVЬN BOĐALAR

[illegible]

KOLXOZ HƏM KOLXOZSЬLAR MILKEN

URLAVSЬLAR XӨKӨM ITELDELƏR

[illegible]

SAIBALЬF Ə.

MILLIONER KOLXOZ

Simferopol', 17. [illegible]

Beđgə jađalar

UN IKENSE PUNKTTЬ ŞOBOVDAR TURAHЬNDA

[illegible]

Kildejarova

PARTIANAN SЬǴARЬLDЬLAR

[illegible]

KULIGAN SKROBINSKI UPRAVLEŅIJEŅƏLDƏ QANAT AŊTЬNDA

[illegible]

KULAK BALAHЬ KLADOVŞIK

[illegible]

„KOLXOZSЬ".

POTREBKOOPERATSIALA

MIŞKƏ ADЬQ MAGAZINЬNDA PRODUKTAR JETEŞMƏJ

[illegible]

JANOVIC.

YQ ALDЬNA UQЬVSЬLAR ӨSӨN KONSUL'TATSIALAR BIRELƏ

[illegible]

BOLŞINSKAJA.

Javaplь redaktor: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

[illegible]

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

[illegible]

UCREZDENIENƏ ISME:

[illegible]

KUL'TURA HARAJЬNDA

21 OKTƏBRĐƏ

„QALDЬQTAR"

22 OKTƏBRĐƏ

Мещанин во дворянстве

[illegible]

„TORGSIN"

[illegible]

BAŞGOSPLAN

[illegible]

JAŅALIF KINO—TEATRЬNDA

ЗОЛОТЫЕ ОГНИ

[illegible]

Өfə, „Oktaбr' Natsikalь" tipo grafiahь. Zakaz № 3372. Glavlit № 3021.

BETƏ ILDƏRĐEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ!

AJЬRЬM HAΝЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьņ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfə qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е. Сазонова пер. № 3, редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 242
22 OKTƏBR
ŞIŞƏMBE
1935 jьl.

KURSKI ƟLKƏHENDƏ PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREV TURAHЬNDA

VKP(b) YĐƏK KOMITETЬ QARARЬ

Partianьņ Cemanski ojoşmahьnda partia dokumenttarьn tikşerev bujьnsa Kurski ɵlkə komitetь tarafьnan tupaŋ jaŋьlьşlьqtar jabalьv ajqanьla. VKP(b) Yđək komitetь tarafьnan partianьņ Kurski ɵlkə ojoşmahьna jebərelgən komissianьņ belderevenə taьlanьndan həm VKP(b) Yđək komitetь, ɵlkənen kyp kenə rajon partia ojoşmalarьnda partia dokumenttarьn tikşerevđen qənəqətlənerlek ytkərelmagənlegen kyrhətə.

Partianьn Cemanski rajon ojoşmahьnda qaşatlap ytkərelgən tikşerev tergə tikşerevđə ber genə lə partbilet alьnmaqan ojoşmalarđa jat keşelər kyp bolqanlьqьn asьp birđe. Məhəlan, L'gəvski rajonьnda partianan 39 keşe, Timski rajonьnda—20 keşe. Fatezski rajonьnda—46 keşe sьqarьlqan h. b.

Kurski, Graivoronski, Ternovski, L'gəvski, Fatezski, həm kyp kenə ьvьtan rajkomdarьnьņ sekretarьlarь partia dokumenttarьn tikşergən vaqьtta jənajatsel jamoşaq kynellelek kyrhətkəndər həm jalqьn jul menən partia bilettarьn qulqa ləşergən partianьņ doşmandarьn faş itmegəndər.

Kurski Ɵlkə komitetь partia dokumenttarьn tikşerevgə formal' raveşta jetəkselek itkən, partia rajkomdarьnьņ xatalarьn tedermagən. Dokumenttarđь tikşerev eşe sotonlaj qənəqətlənerlek bulmaqan Rakitanski, Krasnojarski, Leninski rajon partia ojoşmalarь bujьnsa Kurski Ɵlkə komitetь sotav juls menən qarar sьqarqan həm partia ojoşmalarьnьņ xatalarьn tedđervgə taplamaqan. Ternonski həm Nikolski rajkomdarьnьņ sekretarьlarь Ɵlkə komitetь vəkildərenen xatalarьn menən xuşьlaq—politik kampanialarqa bulanьp, partia dokumenttarьn tikşerevđə taqtatqandar.

Partia dokumenttarьn tikşerev ərgən vaqьtta Ɵlkə komitetь həm rajkomdar bəte partia xuzalьqьn tərtipkə kiltere sarьlarьn kyrmagəndər, şunьņ həftam tabenda ɵlkə rajkomdarьnda VKP(b) YK nen 15 dana jaşьq xatь jeqalqan həm VKP(b) YK nen 24 dana xatьnьņ urьndarьqa ьarьp jeteve turahьndьn ɵlkə komitetь belderev almaqan.

VKP(b) YK qarar itə:

1. Kurski ɵlkə komitetьna, partia dokumenttarьn tikşerev jьnьndaqь eşenen qənəqətlənerlek bulmaqanlьqьn kyrhətergə həm Kurski ɵlkəhendə ytkərelgən partia dokumenttarьn tikşerev eşen qəmaldan sьqarьrqa.

Kurski Ɵlkə komitetьna VKP(b) YK nen 13 maj xatьnda həm partia dokumenttarьn tikşerev bujьnsa VKP(b) YK tarafьnan bunьnan sьqarьlqan qararđarđa kyrhətelgən talaptarqa tulahьnsa ineştiq raveşta ɵlkənen rajondarьnda partia dokumenttarьn ikense tapqьr tikşerevđə ytkərergə təqdim itergə.

Kurski ɵlkəhendə partia dokumenttarьn tikşerevđe tamamlav srogьn 1935 jьldan 15 dekaberenə tiklem uđatьrqa.

2. Kurski ɵlkəhendə partia dokumenttarьn tikşerevđeņ barь şьn kyđatev həm ul eşe instruktirovajt itev əsən unda Ordemasoi (jetəkse), Puspeloi həm Zemlanka iptəştərđe jebərergə.

3. Partia dokumenttarьn tikşerev bujьnsa yđ ətstone jəkmatelgən bursьlardь ytaj alьnmaqanlьqtan Kurski ɵlkə komitetьnьņ jetəkse partia ojoşmalarь aylege mediri Solov'jeftь xedmət urьnьnan alьrqa.

4. VKP(b) YK nen jetəkse partia organdarь aylegena, Kurski ɵlkə komitetьnьņ apparatьn ьqьtьrqa qaşe rqa.

VKP(b) Yđək komitetь.
18 oktəbr 1935 jьl.

STAXANOFSA EŞLƏVSENEŅ DOXODЬ—500 BOT!

[illegible]

KOLXOZQA INƏLƏR

[illegible]

KOLXOZSЬ-UDARNIKTAR SJEZDЬ ALDЬNAN

SJEZOQA ALDЬNQЬ UDARNIKTARĐЬ JEBƏRƏBEĐ

Davlekan orloqsoloq sovxozь, udarnik-kolxozsьlarđan, sovxoz udarniktarь qatnaşlьqь menən saqьrьla torqan sete Başqortostan sjezdьna aldьnqь udarniktarđan 8 kandidat nildalene. Ular arahьnda komsajner, soler, ferma mediri, agronom, inzenerdar naf.

Komsajner Kemaletdinof Xəsajen iptəş ul komsajn menən 395 gektar urozaj jьjde. 1579 bum xedmət xaqь aldь. Komsajner Cistajef iptəş ul, 391 gektar urozaj jьjьp 1539 bum eş xaqь aldь. „Polit otdel" ajlegenen brigadirь Utockin iptəş urozaj jьjьvьь sovxozda in elek tamamlanь. Soler Zdvigitani iptəş davlətkə igen taşьv planьn 157 protsentqa ytane. Asalajeva Zajnap iptəş 1932 se jьldan ul sovxozda jəş maldarđь tərbielap yđterevđə eş elgelare kyrhətte. Brigadir Muxamatqin iptəş urozaj jьjьvđa eş elgelare kyrhətte. Bьlarđan başqa agronom Şadrin həm inzener Pizokof iptəştər sjezdqa delegat bulьp barьv kandidatlьqьna kyrhətelgəndər.

Bьl kandidattar həm sovxozdan bəte eşselare sjezdqa jebərev menən barьv əsən udar eşkə totandьlar.

T. TƏTIGƏREF

„HABANSЬ" KOLXOZЬ DOXOD BYLDE

UDARNIKTAR SJEZDЬNA DELEGAT JEBƏRƏ

Ɵlşəj. „Habansь" kolxozь bete politik-xuzalьq kampanialarьn ytkərevdə rajonda aldьnqьlar safьnda kilde. Ul, jьlqь səsevde 11 kon esenda tamamlap, 25-se majda uq par herovde tultьrdь.

Urozaj jьjьv həm davlətkə igen tapşьrьv plandarьn rekordlь srokta ytaldelar.

Kolxozsьlarđan dojom jьjьlьşь mašinalar alьv əsən davlətkə 1000 sentner igen haterqa qarar itkəjnr. Xəđer kolxoz 671 sentner igen hatьь, kilahe jьl əsən orloq sьjьrьp, tađarьp qujđь. Bьnan təş hər ber ajqa 10, hьjьr başьna 1,5 sentner, sosqalarqa—30 sentner furaj qaldьrđьlar.

„Habansь" kolxozь 15 oktəbrđə, hər xedmət kenenə 8 kilogramdan doxod bylde. Şunьņ eştəvenə kenəqьş, kartuf həm jaşelsalar doxodьn da quşhan, ber xedmət kenenə bylengən doxod—13 kilogramqa jeta.

Doxod bylevđə kem kyp həm jaqşь eşləj—şul doxodьn la kyp ala prensibe ьaq haqlandь. Bətə eştərđə alda, jaqşь ytəp kilevse həm juqarь urozaj yđtergən ikense brigada kolxozsьlarь doxodьь 8 protsent artьq aldьlar. Şulaj uq, nasar eşləvsə dyrtense, əsənse brigadalarqa doxod 5-6 protsentqa kəmetelep bylende.

Kolxozda doxod bylev bəsn bəjrəm itebən aldь. Aldьnqь udarniktar 4 buşqa baьlьь, ber naras, manufaktura həm jal jərtona betər ajlьq dyrt ьrьn menən bylaklandьlar. In kyp doxodь (460 botran artьqьraq) kolxozsь Xəlulin Ɵajzulla aldь.

Ošo doxod bylev bьjramьnda uq kolxozsь - udarniktardan ɵlkə sjezdьna delegat itep Soltanof Əxmət iptəş hajlandь. Soltanof—kolxoz tađaljane ьi rle udar eşləp kilə. Ul, bьltьr qььna ikense brigadaqa brigadir itep ydьtelgən keşe. Ul—bejralevse brigadanь, ber jьl esenda, in aldьnqь itep jeteşterđe həm artьq doxod aldь.

„Habansь" xəđer bol'şevistik kolxoz. Unьņ yđ avtomaşinahь, ьaq alqa kitkən malsьlьq fermalarь bar. Ɵr jaqьnan mastep həm kluslar eşlənə. Kolxozdь jaqşь jetəkselek itkən predsedatel Selejmanof iptəş xəđer direktordar jeteşterev kursьnda uqьj. Kolxozsь - udarnikta ɵlkə sjezdьna delegat jebərevse kolxoz şulaj bьqьrj ytə.

M. ALMAJ.

MUL DOXOD BYLƏBEĐ

Ucalь. Rəsyl sovetь „Uraq" kolxozь xəkymət aldьndaqь bətə ber jeklamalaren tulь ytəp sьqtь. Urozaj jьjьv, kađgə səsev eştəre lə jaqşь bьjlatьь itep, yđ vaqьtьnda ytelđelar.

Kolxoz sjezdqa delegat jebərev xoquqь alьv əsən tuqqa barev, aşlьq huqьv eştəren ььq qьddьrьь. Bьl eştər sjezd asьlqanьa tulь tamamlanasaq.

Şulaj uq, doxod bylevgə ььq lь əđerlek bara. Oktəbr' na ramanьņ 18 jьllьqьn mal doxod bylev menən bьləlәrqa əđerlanəsəđ. „Uraq" kolxozь bьjьl hər xedmət kenenə 10 kilogrammdan igendən də kəm bulmaqan doxod bylərək.

D. SATLЬQOF.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

Rim, 20. Italia səqəndqlarьnan alьnqan xəbərdər bujьnsa, Abissinia qəskərđəre tørlə jaqtardan huqьş fronttarьna şaqtuj dur kəstər tuplajdar. Konjaq frontьnda (Ogaden) abissinialьlar Goraxəj punktь tirəhenə dur kəstər tuplajdar.

Italia samoljettarь Goraxəj punktьn kyp tapqьrdar tupqa totьlar ɵt, abissinialьlar unь yđ quldarьnda haqlap qaldьlar.

Abissinia kəstərenen tuplana torqan ikense rajonь—Fransianьņ Somalie koloniahь sikterenə jaqьn jerđə jata. Bьnda imperatorđьn ulь Asfa Posen komandovajt itə. Italia səqənqtarьnan alьnqan xəbərdərgə qaraqanda, Abissinianьņ bьl rajondaqь kəstərenən bьrьь Eritrea tarafьnan kilevse italiandar menən Italianьn Somali koloniahьnan həzym itevse Italia armiahьnь berga quşьlьvьna jul qujmavđьn tora.

Abissinia qəskərđərenen 3-se gruppahь Makale qalahьnьņ konjagьndaraq tuplana.

NEGUS MENƏN HƏJLƏŞEV

[illegible]

ABISSINIALA JAMQЬRDAR

PARIZ 20. Addis—Abebanan xəbər itev bujьnsa, Abissiniala jəne jamqьrdar başlandь. Bьl jamqьrdar Abissinia armiahьnьņ huqьş xəjazniqь bulьp təsəlar. Jamqьrdar Italia qəskərđərenen alqa barьvьna qamaşavlьq itələr, ulardьņ tanktarь hədqa batalar, aţьq həm azaqlar jərətevse onьđar yta almajdar. Bьlanan kenьaqьş Afrikaqa qəskər jebərev davam itə.

SANKSIALARĐЬ QARAVSЬ KOMITETTЬN ULTЬRЬŞЬ

ZENEVA, 20. Kisə kis sanksialardь qaravsь „Dur komitet" Millattar ligahь aqzalarь bulqan ildərgə Italia tovarđarьn həm produktarđь inderevđə təjьv turahьndaqь „№3 təqdimde", Italiaqa qajhь ber produktarđь inderevđe təjьv turahьndaqь „№ 4 təqdimde" həm yđ ara bulьşlьqь ojoştorov turahьndaqь „№5 təqdimde" qəbul itte.

Unan başqa jəne sanksialarđь qaravsь „Bəlakaj komitetь" (jəki 18 vəkil komitetь) inde xəkymətlərgə jebərelgən təqdimdərđeņ ytəleven kyđatev əsən yđ eştəren davam itergə şulaj uq yđe „Dur komitetqa" jəki uqьn inevse xəkymətlərgə tapşьrьvđь mьvafiq tapqan jaŋь təqdimdərđe birergə saqьrьqan fransuz təqdime qəbul itelde. Şunьņ əđtəvenə „Dur komitet" Liga aqzalarь bulmaqan davlattarga jebərev əsən jьtьlqan tyndəgə belderevđe raslanь:

— „Liga ustavьnьņ 16 statiahь bujьnsa ytkərelergə teşəle saralarđь qaravsь komitettьn predsedatele, 10 oktəbrđə nildalangən koordinatsion komitettьņ qararьna mьvafiq raveşta, Italia—Abissinia konfliktьna qaqьlqan huqьş təp dokumenttardьņ berehen həm uqa quşьp Sovettьņ 7 oktəbr' ultьrьşьnьn protokolьn, plenumdьn [illegible]

[illegible]

itevgə vəkalət birelgən".

Ultьrьşta juqarьla kyrhətelgən təqdimdərđeņ hər berehen tavьşqa qujьr aldьnan, tørlə ildərđeņ delegattarь hyđ alьp həjlanelar.

Avstria delegatь, Avstrianьņ yđ territoriahь arqьla Italiaqa tovar ytkərevgə qarşь kilə almaqanlьqьn, sənki Italia menən Sen—Zermen dogovorь bujьnsa bəjləngən bulqanlьqьn ajtte. Şulaj uq ul Avstria əsən Italia menən savđa itevđeņ əhəmiəte đur bulqanlьqьn kyrhətte.

Cili delegatь, bьl təqdimdərgə quşьlьp tavьş birgənlegen, ləkin ul təqdimdərđeņ yđ xəkymətə tarafьnan xuplanьrqa tejeşlegen, sənki sanksialardь qullanьv Cili xuzalьqьnan ьaq tə'sir jahajasaqьn belderđe.

Vengria delegatь, əlegə nifəraj qalqanlьqьn ajtte.

Ispania delegatь, təqdimdərđe jaqlap tavьş birəsəgen, ləkin „№3 təqdimgə" timer rudahьnьn inderelevenə həm şul uq vaqьtta unda timer həm qorostardьņ bulmavьna yđ xəkymətenen riza bulьp jetevenə ьşanmaqanlьqьn kyrhətte.

Albania delegatь, Avstria həm Vengria delegattarьnьņ fekerenə quşьlqanlьqьn belderđe. Ul, yđ xəkymətenen bьl təqdimdərđe xuplaj almaqanlьqьn ajtte.

Şulaj uq Uragvaj, Iran həm Peru delegattarь la tørlə iskərtmələrđe ajttьlar.

Şvejtsaria delegatь, ekonomik podkomitetta həm „18 vəkil komitetьnda" ajtkan qarsь byđđəren qabatlanь.

3,4 həm 5-se təqdimdər tavьşqa qujьlьp ytkərevđən, „18 vəkil komitetьn" baqlap qalьv turahьndaqь Fransia təqdime qəbul itelgəndən həm Liga aqzalarь bulmaqan davlattarga m'ərazəqat tekstьn raslanqandan huŋ, ip. Litvinof hyđ aldь.

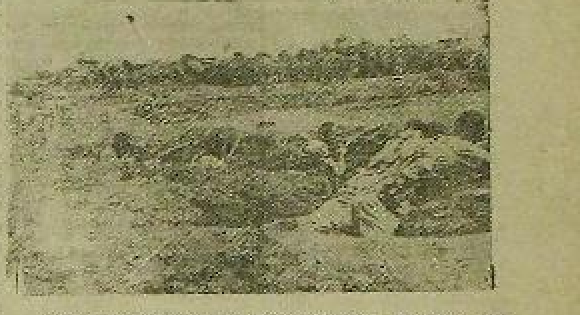

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ. Hyrəttə: Abissinia qəskərđəre Xarar ərgəhendə (konjaq fronttьņ ьtьь urьnlaşqan jerđə) okoptarđa Italia qəskərenen həzymenə qarşь toralar (Sojuz foto).

IP. M. M. LITVINЬF BELDEREVE

„Min ber nisə fikerđərđe menən siklənəm. Ulardьn berehe kontstitutsion kotnotьnьņ arqьla eşlərgə dur itelgən ja mnlazet... [illegible]

... esən Italia menən dubьlьqla bulьv etnografik, jəki rəsə jaqьnan unьņ menən uqa jaqьn torov ьmьnьņ tørlə dəlildər kilterelde, ja bulmaha tege, jəki bьl ilden ajrьvsa jaqьlь jəki ekonomik xəle, şulaj uq xalьqtarьnьņ yđenə ber tørlə sostavь turahьndaqь kyrhətmələr jahaldь. Min xəđer bьl dəlildərđe tənqitləp jəki ulardan derebla gən nəteş'əp tormajьm. Min barь tik sanksialardь qullanьvđan bəş tartьvđь aqlav əsən oşondaj uq dəlildərđen kilterelevə memkin bulqan başqa tørlə agressia vaqiqalarьnьņ ujqa kilterelə alьvđarь la tik şikle tip ajtam. Teləhə nindaj agressor Liga aqzalarь bulqan 51 davlət arahьnda traditsion jəki kon'jukturalь dubьlьrь taba alasaq. Şulaj bulqьsa bьl sanksialardьņ Liga aqzalarьnьņ bətehe tarafьnan da ytalevđərenə his ber vaqьtta ireş almasьđ, əgər Millattar ligahь ььnьlьq teragə bulьrqa teləhə, sanksialardь irekle vesta ytkərevđeņ nindaj teləkbulьvь memkin tygel, barь tik dejem məjьndamalar qьna ьnьlьq teragə bula alalar. Majьndamalar universallьqь bulmaqas yđe bьtьlqan roldə ytərlek Millattar ligahь la jaq tigən hyđ.

Mine vəkil itep jebərgən davlatten Italia menən his ber sporь juq, ul Italiaqa betenlaj doşman tygel həm bьl konfliktta ul yđe his ber məniəqəttərđe kyđətmaj. Italia Sovettar sojuzьnьņ in jaqşь pustavşiktarьnan həm hatьp alevsьlarьnan berehe bulьp tora. Italia menən savda itevđə minen davlatem aktiv ulanьşqa əja bulьp tora. Tьmak, sanksialarđь ytəv Italia menən bedden dubьlьq mənəsəbəttərebeđgə zarar kilterev əbtenə, taqь la SSSR əsən baqlaj material juqaltьvđar kilterəsək. Əgər bьđ bьl zararđь kyrergə riza bulasaq ikən, bьnь bьđ tik ььnьlьqlь baqlav həm bətə xalьqtarđьņ məstəqillek məniəqəttəren kyđəlev jədenan yđ əbtenəđgə jəklamalar alqanlьqtan qьna eşləjəđ. Ləkin ul jəklamalar Liganan bətə aqzalarь əsən də ber tørlə bulьrqa tejeştьr, juqha ular betenlaj xalьq sьl jəklamalar bulmajdar. Yđđərenen „ajrьvsa xalьqьrь arqahьnda sanksialardь ytkərevđən baş tartьvsь davlattarđeņ bəgən koordinatsia komitetь tarafьnan qəbul itelgən saralarqa nisek qarşьlьq kyrhətə alьvđarьn min belməjem. Ləkin əgər oşondaj qarşьlьqtar kyrhətelep, bьl saralarđьņ hədəmtəle bulьvь şik aştьnа qujьlha, min yđ xəkymətem əsən koordinatsia komitetь tarafьnan təqdim itelgən saralarqa yđ mənəsəbəten qajtanan qarap sьqьv xoquqьn haqlap qalam. Şunьņ menən bergə min Liganьn başqa aqzalarь unьь eşlərgə bedđe məжbur itməstər tip ьşanam".

STAXANOFSЬLAR SAFЬN KIŅƏJTERGƏ

Kyptən tygel genə „PRAVDA" gazetь:

— Staxanofsalar xərəkəte, jaŋьsьđ keşelər xərəkəte bulьvđan ytte inde,—tip jađđь.

Ejə, bьl ььnlap ta şulaj. Xəđer staxanofsьlar xərəkəte xuzalьqtьņ kyp tarmaqtarьnda jaŋьsьđ keşelər xərəkəte bulьvđan ыđьp kitte həm ul millionđar xərəkətenə, kiņ massa xərəkətenə ajlana bara.

Kapitalistik normalarđь ыđьv, texnikanan tulь fajđalanьv, xedmət ьramlьlьqь bujьnsa ileveđđe donjala berense urьnqa sьqarьv əsən—zavodtarđa, fabrikalarđa, şaxtalarđa, jaŋь tađeleştarđa həm timer juldardaqь in jaqşь keşeləreneđđeņ uqьşlь kereştəre başlandь.

Bьl matur kereş motor zavodь tađeleşə majđanьnda la kondan-kon kiŋ urьn ala bara. Staxanofsa, Busьjginsa, Vinogradofsa eşlərgə tulь memkinlek bulьvьn tađeleş eşselare praktik eştə kyrhətələr.

Tađeleş majđanьnьņ qajhь qьna eş tarmaqьn qarama, unda eşselarđeņ juqarь xedmət ьramlьlьqь birev əsən dur kytarenkelek həm dur jeteđlek menən xərəkət itkənlegen kyrasəđ. Bəlakaj qojov səxьnьņ formovşiktarь—Dovidovic Ivan, Ɵəlimof Kərim, Ismaqilof Ɵajaz, Cirikof h. b. staxanofsa eşləv metodьnьņ elgelaren birələr. Formovşik Ɵəlimof həm Ismaqilof 17 oktəbrđə ikehenə 10 forma eşləv urьnьna, 24 forma eşləneler həm hər berehe kenenə 19 hum 92 tin xedmət xaqь aldьlar. 19 oktəbrgə ular eş normahьn əđəte arttьrьp ytajdar. 10 urьnьna 28 forma eşləp, xedmət xaqьn da əđəte artьq aldьlar. 20 oktəbrđə lə normanь ike jarьmqa arttьrьp ytanelar.

Şul uq səxtьn formovşiqь Dovidovic Ivan 17-se oktəbrđə eş normahьn 300 protsentqa ytəp, ber kendə 21 hum 15 tin xedmət xaqь eşlane. Formovşik Cirikof zadanienь 275 protsentqa ytəp, kenenə 23 hum 50 tin eşləj. Torlaq tađeleşəndə plotniktar brigadahь brigadirь, VKP(b) kandidatь, postrojkom plenumь aqzahь Koşurnikof kendəlek eş normahьn 330 protsentqa ytəp, kenenə 18 hum 45 tin eşləj. Unьņ brigadahьndaqь plotnik Levagin, Anickof Aleksej kendəlek normalarьn 330 protsentqa ytəp, kenenə hər berehe 18 hum 45 tin xedmət xaqь eşləjdər.

Instruktor Isajef qul aðьnda eşləvse uqьvsь molardar Naзьjrova, Əxmətqaləjeva kendəlek normalarьn 225 protsentqa ytajdar ine.

Ləkin, bьlar motor zavodь majđanь tađeleşəndə staxanofsьlar xərəkətenen berense kyrhətkeselare genə bulьp toralar. Staxanofsьlarqa kiŋ jarđam ojoştororqa, ulardьn matur eş taжribalaren bətə səxtarqa, tađeleşteņ bətə eş tarmaqtarьna kyserergə kərək. Tađeleşteņ inzenerđarь, texniktarь, xuzalьqsьlarь staxanofsьlar xərəkətenen kiŋ massa xərəkətenə ajlanderevđə həm staxanofsьlar xərəkəten ojoştororqa kərəklekte uldarьnda torqan təp burьs itep aŋlamaqandar əle. Tađeleşteņ ajrьm jetəkselare staxanofsa eşləv metodьn ььnlaj kirehensə aŋlaqandar.

Bəgengə kendə tađeleştə 4080 keşe eşləj. Şulardan 1151 keşe udarniktar — normalarьn arttьrьp ytajdar. Şulardan 2911 keşe 150 brigadaqa ojoşop eşləjdər. Qalqan 2929 eşse tarqav xəldə eşləp, yđ normalarьn ytamajdar. Ləkin ular da kytarenke xedmət ьramlьlьqь birə alalarmь? His şikheđ birə alalar. Bьnьņ əsən ular arahьnda xedmətte dərəs ojoştorov, ularqa kyberək iqtibar birev talap itelə.

Promucastok prorabь Lazurcenko həm Bosedin staxanofsa eşləv metodьna mexanik raveşta genə şlakaturşьlarđь, taşsь həm betonsьlarđь qьna kyserələr. Kyrəheņ, ular fekerensə ajьm raveşta jer eşendə, başqa jarđamsь eştərđə eşləvse, kvalifikatsiahьđ qara eşselar staxanofsь bula almajdar. Ular xedmət ьramlьlьqьn kytərgən, normanь arttьrьp ytagən hər ber qadı eşsenen staxanofsь xərəkətenen tulь xoquqlь qatnaşsьhь ikənlegen onotqandar. Xatta postrojkom predsedatele urьnbaşarь ip. Vildanof ta:— staxanofsa eşlərgə, bedđə Donbass tygel, tigən fekerđe alqa quja.

Bьna bь'ar qurqьnьslь keşelər. Ular staxanofsьlarđьņ doşmandarь. Şuqa kyrə lə ulardь zaxmьhьđ faş itergə, eştən qьvьrqa kərək.

„Pravda" gazetahь ytkenen staxanofsьlar xərəkəten ojoştororqa kərək" tigən başmaqalahendə ul qurqьnьslь keşelərgə qarata:

— Staxanofsьlarđь eşləkle raveşta ojoştormavsь, ularđь başlьqlamavsь zavod, fabrik, şaxta promьşla jetəkselare—ular bedđeņ keşelər tygel. Ular—urьndarьnan alьnьp, sanotazniktar sьjfatьnda jazaqa birelə torqan iktiarь jəki ixtiarьhьđ sabotazniktar—tip jađđь.

Staxanofsьlarđьņ sotsialistik xedmətteņ juqarь ьramlьlьqь əsən bulqan xərəkəttəren dərəs ojoştororqa, ular qulьnda bətə uŋajlь eş şarttarьn tuvđьrьrqa kərək. Ləkin motor zavodь tađeleşəndə staxanofsьlar xərəkəten artьsan taqь la kiŋ raveştə jajep jebərev əsən eş şarttarь tuvđьrьlmaqan. Bьna ul turala bəlakaj qojov səxьnьņ formovşiktarь—staxanofsьlarь Ɵəlimof həm Ismaqilovtar nəmə hejləjdər:—8 saqət əsəndə norma bujьnsa nildalangan 10 forma urьnьna 25-30 forma eşlərgə memkin. Bьnьņ əsən bedgə kərəkle materialdьņ yđ vaqьtьnda eş urьnьnda bulьvь həm ikebeđgə berəj jarđamsь eşse genə kərək. Ləkin bedđə ul eş ojoştorolmaqan. Məhəlan, 20 oktəbrđə eşkə irtəngə 8 də sьqьp, 3 kə tiklem 26 forma eşlanek. Bedgə bьl kendə saqət 5 kə tiklem 30 forma jahav memkinlegə bulha la, jaŋlьp bulmav səbəble ike saqət eşheđ tordoq. 19 oktəbrđə lə sostav bulmav arqahьnda eşheđ tororqa tura kilde.

Şulaj uq səxtьņ staxanofsьhь Dovidovic ta:— eşkə irtəngə saqət 8 də kilep, əsə kenđəgə saqət 2—30 minutta nələp, qalqan vaqьtь buşqa ytkərđem-ti.

Bьna ular tađeleş majđanьnda staxanofsьlar xərəkəten jajep jebərev əsən tulь eş şarttarьnьņ tuvđьrьlmavьn kyrhətələr. Jə bulmaha FZU tađeleşeneņ prorabь Tixanofьņ eşkə 8 saqatkə kilev urьnьna, irtəngə 9-10 da kilep, eşselarđe kətterep torovь—ul staxanofsьlar xərəkəten ojoştorovđan elgəhe bula alьnaj.

Staxanofsьlar xərəkəten ojoştororqa kərək.

Tađeleş partia həm profsajuz ojoşmalarьnьņ təp burьsь bьna şunda.

Nurьj Safin.
Asrar Safin.

14-se oktəbrđə Məskəvđə jenel promьşlennost xalьq komissarlьqьnda ьuqьv promьşlennostь HYRƏTTƏ: Jenel promьşlennost Xalьq komissarь ip. Ljubimoftьņ sьjolta sьqьş jahav momentь. Staxanofsьlarьnьņ sьjotь ьsьla. (Sojuz foto).

PARAŞYTISTKA-YZBƏK QЬВЬ

HYRƏTTƏ: Yzbəkstandьŋ be- rense paraşytistkaьь iptəş UMA- REVA. Ul xedmətsən qatьn- qьd ləştərenen berense sьta Başqortostan sjezdьna delegat- ka bulьp kilde.

(Fotolaf lekeln)

Sovettar

• SOJUZЬNDA •

MALSЬLЬQ UDARNIKTARЬ IP. SULIMOF JANЬNDA

20 oktabrьðə RSFSR Xa-

A.I. JELIZAROVA-UL'JANOVAНЬŊ ОJƏMƏR JULЬ

Vladimer Il'ic Leninden beŋ- lehe—Anna Il'inicna Jelizarova Ul'janova 1864 jьldьn avquşьn- da Nezne-Novogord qalahьnda tьvqan. Sember qalahьnda qa- tьn-qьððar gemnaziahьnda uqь- qan həm unь 1880 jьlda tamam itkən. Gemnaziala uqьqan jьl- darьnda uq, ul, zamandьn alðьnь- qь ideahь bulqan Belinski, Pi- sarjot idealarь menən eik naq qьðьqhьnqan.

Gemnaziahь tamamlaqandan huŋ, Anna Il'inicna Peterburgqa kyşa həm qatьn-qьððardan ju- qarь kerstarьna uqьrqa ina. Ber tiklem vaqьttan hun ul, tu- qanь Aleksandor Il'ic menən bergələp, revolytsion xərəkətkə qatnaşa başlaj. 1886 jьlda Anna Il'inicna, berense baştap, Dob- rolyubov ylgənenen 25 jьlleqьnda studenttar tarafьnan ojoştorol- qan politik demonstratsiaqa qat- naşa.

1887 jьlda Anna Il'inicna uqь- lь Aleksandor Il'ic tarafьnan satşa Aleksandor III-gə qarşь ojoştorolqan huyym jahavьda qatnaşa həm qulqa alьna. Hu- nьnan politsia kydəkselege aь- tьnda Qazan gubernahьna her- gengə jebərelə. Unan Samar gubernahьnьŋ Alakaevka avьlь- na, ə hunьnan Samaraqa kyse- relə.

Anna Il'inicna tik 1893 jьldьn kedenda genə Maskavga kysə. Bunda inde unьŋ sotsial-demo- ...

zəmə xələndə,—beððen eşelər menən bəjləneşebeð şaqьj kyp ine, həm 1899 jьlьŋ 1-majьna qarata Maskav komitetь inde zagranitsala—esse Sojuzь ojoş- mahьnda naşьlqan listoktarqa zakaz birde. 1899 jьldьŋ jaðьn- da ojoşma tarqalьldь, Anatoli Lunacarski həm qajhь ber baş- qa iptəştər qulqa alьndьlar. 1903 jьldьn jajenda min zagra- nitsaqa kittem, unda 2 jьl va- qьt ytkərðem, Parizda həm Ber- linda „Iskra" gruppahьnda qat- naştьm. 1904 jьlda Maskavda pogrom buldь. Lunacarski, mi- nen bertem Maria həm irem Je- lizarot qulqa alьnqajьnlar. Mi- ŋa ulardan huŋ alьv vaqьtьn- da minen, turalь horaqanlьqla- rьm xəbər ittelər həm tikşerev eşen minen eðemqa buda alь- vьmьð ðekðerðelər. Şuqa kyra, la min Rossiaqa 1902 jьldьŋ kedenda genə qajttьm. Işeleleв- dərgə qarьqanda Maskavda ədarlardar ejik kesla bulqanlьq- lan, min Maskavgo barmadьm".

Anna Il'inicna şul ikdan qajt- qas Tomskiqa, hunьnan Sa- maraqa, ə unan hun Kiefqa kitə. 1904 jьlьnьŋ qьvarьnda, Ydək Komitet həm partianьŋ Kief komitetь eşe sajьrsa, ul jaŋьnan qulqa alьna. Jarьm jьl termala ultergandan hun, Anna Il'inicna kire Peterburgqa qajta. Unda ul partianьŋ Peterburg komitetьnьŋ ...

BEDGƏ JADALAR

BJUROKRAT ŞERŞUKOF

Işəmbaj neft' promьjslahь, əşe kongə tiklem, başqorьsa teatr- hьð jaşane. Kyptan tygel, Baş- qortostan akademik teatrь, pro- mьjslaqa jardam tartьsenda, yðe- nen tanatniktarьnan berehe—ip. Mansurovskiðь promьjslaqa baş- qort telenda drama tyŋərage ojoştorarqa həm jetəkselek iter- gə jeşarðe.

Bal jetəksene tanьv həm teŋ- tirь ojoştorov esen kyp tьrь- ...

VRACTARÐЬŊ

INITSIATIVALARЬNA KIŊ JUL

SSR Sojuzь Sovnarkomьnьn „Darьvðar menən hatьv itev" turahьndaqь 2-se ijyl qararь həm şuqa ərilama raveşenda ebqarьlqan, Başqortostan Sov- narkomьnьn qararь, aptekalar- ðьŋ, xeðmətsən xalьqtь darьv menən tə'min itev esendə jaŋь etaptarьn levðьrdьlar. Bal qa- rarðar nigeðenda eşlav arqahьn- da, apteka xuзalьqьnьn yðe- şendə qamasavlьq levðьrqan je- teşeðeleklər beterelðeler.

Aşqьrta, sakalalevьŋ batь, salos, ...

tьvьrь xaqhьð birev həm tyləv- heð meditsina jardamь kyrhətev xoqьqь bol'nitsa, ambulatoria həm poliklinikalar qulьnda qь- na qaldьrьldь.

Bьnьŋ tiklem başqa birelgən retseptarðьn buna kyp nuluqьn- lьqtan, rajon havьlьq haqlav ny- lektarь nydxedan alьnqan aqsa- qa şьşaj inelər. Ul qьna la ty- gel, retsept xaqtarьn eik tyseп altdalap, kyp vaqьtta Başqor- tostan aptekalar idarahьnьŋ xu- zalьq rasçotьn sodalar ine. ...

BELDEREV

VKP(b) Ølkə komitetь, 22-ok- tabrьðə kiske saqat 6 la №16 nyimaga tyvəndage iptəştərðe saqьra.

Kalimyllin, Cernavski, Uteşef, Əminef, Baulin, (Ølkə gazetalar redaksiahь), Timerqalina, Pros- virnin, Əxmitel, Jasaqol, Şajxet- dinef (VLKSM dьn Ølkə komi- tetь), Şajlef (Pişceprom), Staj- nof (Juxuratles), Qьjrianьf (Za- gotskot), Naxirel (Qala sovetь), Zakirьf (Xlopkosьbьt), Qismə- tullin (UNXU), Jəbydin, Xajeul- lin (Jerle promьjşlennost xalьq komissarieqь), Tazetdinьf (Glav komissarieqь), Qadьrmatьf (Başgort), mjasol), ...

OKTƏBR BAJRAMЬNA JENEVƏÐR BIRƏJEK

ƏƏ MƏKTƏPTƏRENDƏ SANITARIA GIGIENA

KLUB

MƏKTƏP

QЬŞ ALÐЬNAN

MAŞINALAR TURAHЬNDA

KƏNDƏLEK VAQIĠALAR

KUL'TURA HARAJЬNDA

„QALDЬQTAR"

Bøtə ilderðen proletarðarь, berləşegeð!
Ahьm hanь 10 tin

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfe qala komitettarь, Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Г. Сакмова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 243 — 23 OKTƏBR — SARŞAMBЬ — 1935 JЬL

„Faşizm—ul kapitaldьŋ xeðmətsəndər massahьna iŋ uvəl həzyme! Faşizm—ul vaqьp alvьsьlьq huqьşь! Faşizm—ul aslьq, xajerselek, səlgənlək. Bøtə ilderðen eşselər, eşsə qatьn-qьððarь həm xeðmətsəndəre! Faşizmqa qarşь berðəm kərəş frontьn kiŋəjteged, həm nьqьtьqьð! Kommunistik internatsional ɉajraqtarь antьna tuplanьqьð!"

(Oktəbr' ɉajramьnьŋ XVIII jьlloƣona qarata VKP(b) Yðək komitetь lozungtarьnan)

SSSR-DAƢЬ BØJØK PROLETAR REVOLYTSIAHЬNЬŊ XVIII JЬLLOƢЬNA

VKP(b) YÐƏK KOMITETЬ LOZUNGTARЬ

1. Jəşəhen SSSR ðaƣь bøjøk proletar revolytsiahьnьŋ XVIII jьllьƣь!

Jəşəhen bøtə donjala sotsialistik revolytsia!

2. Bøtə ilderðen proletarðarь! Kolonialarðьŋ iðelgən xalьqtarь! Lenin ɉajraƣьn juƣarь kytəregeð! Kapitalizmdь ştormlav osen alƣa!

3. Kapitalizm ilderendə, faşizm ilderendə milliondarsa eşsə'ər həm krəstiandər aslьqqa, xajerselekkə həm eşheðlekkə xəkem itelgəndər. SSSR ða Sovettar vlasь eşheðlekte bøtərðe, bøtə xeðmətsəndərgə xalle, kul'turalь, şatlьqlь tormoşqa jul asьь. Bøtə donja proletarðarь həm krəstiandəre! Sovettar sojuzь eşselərenen həm krəstiandərenen julьnan barьƣьð! Bøthen faşizm! Bøthen kapitalizm! Jəşəhen bøtə donjala Sovettar vlasь!

4. Sьjьnƒtaş tьvƣandarьbьðƣa, kapitalizm qulьndaƣь tot-qondarƣa, qanlь faşizm qorbandarьna, eşsə sьjьnƒьtьŋ jeŋeve osen kørəşseselərgə—seððeŋ proletar səlaməseð!

5. Germaniahьŋ revolytsion proletarðarьna—bol'şevistik səlam! Jəşəhen Germaniahьŋ qaharman kommunistik partiahь! Jəşəhen iptəş Tel'man! Unь faşis palactarьnьŋ qulьnan tartьp alajьq!

6. Qьtajðьŋ qaharman eşsə sьjьnƒьna həm bøtə xeðmətsən massahь a tьvƣandarьn səlam! Jəşəhen Qьtajðьŋ qaharman kommunistik partiahь!

7. Yð məstəqillektəren batьr raveşta jaqlavsь Abissinia xalьqtarьna səlam!

8. Faşizmƣa qarşь, imperialistik huqьşqa qarşь aldьnƣь kørəşselər bulƣan Fransia proletarðarьna həm xeðmətsəndərenə seððeŋ jalqьnlь səlam!

9. Imperialistar Qьtajðь yð ara bylешələr həm qol itələr. Yðeneŋ irekleɣe həm məstəqilleɣe osen kørəşeuse Qьtaj xalqьna səlam!

10. Faşizm—ul kapitaldьŋ xeðmətsəndər massahьna iŋ uvəl həzyme! Faşizm—ul vaqьp alvьsьlьq huqьşь! Faşizm—ul aslьq, xajerselek, səlgənlək.

Bøtə ilderðen eşselərə, eşsə qatьn-qьððarь həm xeðmətsəndəre! Faşizmqa qarşь berðəm kørəş frontьn kiŋəjteged, həm nьqьtьqьð! Kommunistik internatsional ɉajraqtarь antьna tuplanьqьð!

11. Bøtə ilderðen proletarðarь həm xeðmətsəndəre! Bøtə xalьqtarðьŋ iŋ uvəl doşmanь bulƣan faşizmƣa qarşь kørəşev osen berðəm frontqa tuplanьqьð!

12. „Burƶuazia yðen ɉəþьrðlanƣan həm aşьn juqalƣan jьrtqьs kevek tota, ul xəlde xalьqtarðь tamarlaşterьp, yðeneŋ həlakəten tiðləterь, ber axmaqlьq artьnan ikensehen jaha!" (Lenin).

Bøtə donjanьŋ proletarðarь həm xeðmətsəndəre! Bøtəgeð ðə faşizmƣa həm vaqьp alvьsьlьq huqьşьna qarşь kørəşkə!

13. Imperializm jortqьstarь bøtə donja xeðmətsəndərenen vatanь bulƣan Sovettar sojuzьna qarşь həzym əðerlәjðər. Bøthen huqьş utьn toqandьrьvsь faşistik provokatorðar! Bøthen imperializm! Bøtəgeð ðə jaŋь, ьsьn keşelek kul'turahьnьŋ terəge bulƣan SSSR ðь jaqlarƣa!

14. „Bez gena təðən ðə sittar jeren tələmәjeð. Ləkin yð jerebeððe lə, yð jerenðeŋ ber gena verşoqьn ðə his ber kemgə birməjeð" (STALIN).

15. „Beð tьnьslьq jaƣьnda toraьð həm tьnьslьq osen kørəşeð. Ləkin beð qurqьtьvðarðan qurqmajьð həm huqьş toƣandьrьvsьlar ðarьna udar menən jьvap birergə əðereð" (Stalin). Jəşəhen sovettarðьŋ tьnьslьq politikahь!

16. Jəşəhen seððeŋ tьvƣan, jeŋelməs Qьðьl armia—SSSR xalьqtarьnьŋ tьnьs xeðmətenәŋ hasis terəge, xalьqtar sotsialistik revolytsia qaðanьstarьnьŋ ьşanьslь haqsьhь!

17. Eşselər həm kolxozsьlar! Osoaviaxim saftarьna inegeð! Huqьş texnikahьna eja bulьqьð! Sovettar ilen nьq haqlarƣa əðer bulьqьð!

18. Qьðьl armiejes həm qьðьl flotsь iptəştar! Mergən atьvsьlar, tieziaɫe artilleristar, his qurqьvhьð osovsьlar, batьr tankistar, qaharman podvodnjktar bulьqьð! Keððeŋ tьvqan, gevatie Qьðьl armia yahen, nьqьhьn, texnikaƣa eja bulьsь həm sьnahon!

19. Jəşəhen seððeŋ vatanьbьððьŋ qorьvlь alasьndarь—sovet osovsolarь! Joştar—samolietqa! Osov texnikahьn məkəmmәl rəveştə əjrəneged!

20. Eşselər həm eşsə qatьn-qьððar, kolxozsьlar həm kolxozsь qatьn-qьððar! Ikense nisjəlьq planda tulьhьnsa yteiek! Xalьq xuƶalьqьnьŋ bøtə tarmaqtarьn texnik rekonstruksialaştьrьvðь tamamlajьq! Xeðmətsəndərðeŋ ma'ərial həm kul'tura kimələn artььn kytereu osen! Sьjьnƒьð sotsialistik jəmƣiəte tөðөv osen! Jaŋь jeŋevðərgə tana, alƣa!

21. „Bөrense bişjьllьq osorondo beð jaŋь TӨÐӨLӨŞ entuziazmьn, pafosьn ojoştora belðek həm bəl itkes uŋьştarƣa irəştek... Xəðer bьl eşkə beð jaŋь zavodtarðь həm jaŋь texnikanь yðləşterev entuziazmьn həm pafosьn, xeðmət ramlьlьqьn zildi rəveştə kytərevðe, yðenə teşev xaqьn zildi rəveştə qaŋqartьvðь østərgə tejeşeð. TØP NƏMƏ XƏÐER BЬNA ŞUNDA" (Stalin).

22. Kyp milliondь udarniktar həm udarnitsalar armiahьna, seððeŋ ileseððeŋ danlьqlь keşelərenə, sotsialistik tөðөlөş gerojðarьna—jalqьnlь bol'şevistik səlam!

23. „Xəðer təp nəmə—texnikaƣa eja bulƣan KEŞELƏRÐƏ"—„hər ber kuldsqlь həm aqlaqso rəbotniklь haqlarƣa, unь haqlarƣa həm ystererge" (Stalin).

24. „Beð texnika elkəhendəge aslьq osoron nigeððə sotordok ində". „Xəðer texnikaƣa eja bulƣan keşelərgə, kadrðarƣa, rabotniktarƣa upar jaxalrьqa tejeş" (Stalin).

25. „Başьnda texnikaƣa eja bulƣan keşelər torƣan texnika məqjizələr ara ala həm birergə tejeş" (Stalin).

26. „Kadrðar bөtə nəmənə xəl itələr" (Stalin).

27. Eşselər həm eşsə qatьn-qьððar, inƶenerðar həm texniktar! Beððeŋ sotsialistik promьşlennostьn tulь kөsөnə eja bulajьq! Jaŋь texnikanь yðləşterev osen! Donjala iŋ ɉəŋə eş kөnen tulь naƣruzka menən eşləv osen!

28. Dəulət planьn uŋьşlь rəveştə ytəgən sovet metallurgiahьnьŋ həm maşinalar eşləv promьşlennostьnьŋ eşselərenə həm eşsə qatьn-qьððarьna, komandirðarьna həm inƶenerðarьna səlam! Sovet sajuzьnьŋ qorosonon həm maşinalarьnьŋ juƣarь sьjfatlь bulьvðarь həm yðenə taşov xaqtarьn kəmetev osen kөrəşegeð! Yð zavodtarьƣьððьŋ rentabellegenə irəşegeð!

29. Kymer səxsəjədarьnьŋ eşselərə həm eşsə qatьn-qьððarь, inƶenerðarь həm texniktarь! Hər ber mexanizmdь tulьhьnsa fajðalanьv osen kөrəşegeð! Staxanofsь udarniktarðьŋ saftarьn arttьrьqьð! Kymer sьqarьv planьn ytəgə həm aşьrьp ytəgə irəşegeð!

30. Nefť promьşlennostь eşselərə həm eşsə qatьn-qьððarь, inƶenerðarь həm texniktarь! Eş vaqьtьn tulь naƣruzka menən eşləv osen! Borovlav maşinalarьn tulьhьnsa fajðalanьv osen! Nefť promьşlennostьnьŋ arttьrьp qolasьvьqqa østərəjek! Borovlav həm nefť sьqarьv planьn ytəjek!

31. Ximik promьşlennostь eşselərə həm eşsə qatьn-qьððarь, inƶenerðarь həm texniktarь! Ilgə kyberək produksia birəged, ximik promьşlennostьŋ eşləp sьqarьv planьn ytəged həm aşьrьp ytəged!

32. Timer jul transportьnьŋ eşselərə həm eşsə qatьn-qьððarь, komandirðarь həm inƶenerðarь! Avaria həm kruşenieðarðь tulьhьnsa østərəjek! Transportta xeðmət-tәŋ qatьv disiplinahь osen! Sovet parovozьnьŋ həsəŋ tulьhьnsa fajðalanьv osen! Timer vagonьnьŋ jəjlləm aborotь osen! Sovet transportьn alƣa sьlьrьq itep qьjajьq!

33. Timer julsьlar! Həð həm qaş jək taşьv planьn ytəjek həm aşьrьp ytəjek! Promьşlennost' yðkteren kymer, metall həm ʊrlegen həm jyklələr menən tə'min itəjek!

34. Jeŋel promьşlennost eşselərə həm eşsə qatьn-qьððarь,

komandirðarь həm inƶenerðarь! Sovettar ilenen grazdandarь osen kyperək sitsa, jesak, sykno, trikataƶ, ajaq kejeme eşləp sьqarьgьð! [illegible]

35. [illegible]

36. Kolxozsьlar həm kolxozsьlar! [illegible]

37. „Kolxozsьlarðьŋ şəxsi manfaƣəttəre menən kolxozðarðьŋ izlimaqь manfaƣəttəren [illegible]" (Stalin). [illegible]

38. [illegible]

39. [illegible] (Stalin). [illegible]

40. [illegible]

41. [illegible]

42. [illegible]

43. [illegible]

44. [illegible]

45. Sovet magazinðarь [illegible]

46. Sotsializm—ul torlaqa [illegible]

47. Kapitalistik ilðarðə faşizm [illegible]

48. [illegible]

49. [illegible]

50. [illegible]

51. [illegible]

52. [illegible]

53. [illegible]

54. Xeðmətsəndərðəŋ [illegible]

55. Sovet fizkul'turniktarь [illegible]

56. [illegible]

57. [illegible]

58. [illegible]

59. [illegible]

60. [illegible] (Stalin). [illegible]

61. Sovettar ilenen xeðmətsəndəre! [illegible]

62. Lenin partiahьnьŋ tarixьna hər ber kommunist, [illegible]

63. [illegible]

64. Jəşəhen [illegible] Jəşəhen leninizm!

Bøtə Sojuz kommunistik (bol'şeviktar) partiahьnьŋ Yðək komitetь.

„STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTEN ЬSЬNLAPTA MASSOVЬJ XƏRƏKƏT JAHAV ØSØN, UNЬ OJOŞTORORƢA KƏRƏK". (V. MOLOTOF)

STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTEN POPULƏRLƏŞTEREV SARALARЬ TURAHЬNDA

VKP(b) NЬŊ BAŞQORTOSTAN ƟLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1935 JЬL — **17 OKTƏBR.**

Xeðmət ьramlьqьnьŋ artььn ytievən, produksialarðьŋ sьjfatьn həm xeðmətsəndərðeŋ material şarttarьn juqarьlatьvðь, bøtə xalьq xuƶalьqьn jaŋь ənkqьsqa kytərevðe xəl itəək staxanofsьlьq xərəkəten Başqortostanдьŋ promьşlennost predpriatielarenda alƣa jenərev eşenə ajrьvsa əhəmiət birep, VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə komitetь qarar itə:

1. Sovet produksiahьnьŋ sьjfatьn ɵlləne itev øsøn həm juƣarь xeðmət ьramlьqь øsøn kөrəştə bøtə partia ojoşmalarьnьŋ yððarenеŋ eş ydəgenə staxanofsa eş metodtarьn populərlaşterev həm unь inderev məs'ələləren qujьrƣa təqdim itergə.

2. 19 oktəbrgə **Neftənaja—işemaj** timer jul eşselərə qatnaşlьqьnda işemajða neft eşselərenən iŋ jaqşь udarniktarðьŋ sljotьn ykərevðe, şul sljotta staxanofsa eş metodtarьn kyrhətevðe tə'min itevðe Ɵlkə komitetьn promьşlennost bylegenə tapşьrьrƣa.

3. Motor zavodь partia komitetьna, zavodtьŋ inƶener-texnik rəbotniktarь qatnaşlьqьnda şundaj uq sljot ykərergə təqdim itergə.

4. Promьşlennost bylegenə həm Ɵfe qala komitetьna, kolxozsьlar sjeзdь eşlәgən vaqьtta ɵlkə davmalendaƣe predpriatielarðeŋ delegattarь qatnaşlьqьnda staxanofsьlьq xərəkəte məs'ələhe bujьnsa Ɵfe qalahьndaƣь predpriatielarə ɵs məjəştərenen partia kənəşməhen ykərevðe tapşьrьrƣa.

5. Başprofsovetqa, Ɵfe qala komitetьna həm Beloret, Bajmaq rajon komitettarьna oşo məs'ələ bujьnsa proiaktivtarðьŋ kənəşməhen ykərevðe tapşьrьrƣa.

6. Ɵlkə həm rajon gazetь redaktorðarьn, Başqortostan predpriatielarendəge eşlə staxanofsьlьq metodьn yðləşterevðeŋ ɵlgelərən kyrhətevsə konkret keşelərðe kyrhətkən xəldə, staxanofsьlьq xərəkəte metodtarьn kiŋərək populərlaşterevgə məҗbyr itergə.

7. VKP(b) Ɵlkə komitetь, staxanofsьlьq xərəkəte kommunistarðьŋ javaplьlьqtarьn həm jeterlek rol'ðaren kytərgənlekkə, ulər sotsialistik tөðөlөşteŋ bøtə uçaskalarьnda lə ɵlgə bulьrƣa tejeşle ikənlektərenə həm beð xərəbət ip. Stalindьŋ „jəşəs kyðgə iŋ nьq saьbьqəьь şul, ul keşelərðeŋ xeðmətkə bulƣan qaraştarьnda tamьrьnan yðgəreş tьvðьra. Sənki ul eşte elekke ujlaƣansa, xurlьqlь, avьr ber jək bulьvðan, xөrmətle, maqtavlь, batьrlьq həm qaharmanlьqlь eşkə əjlanderə" tigən kyrhətməhe ðerek auлqanlьqьn, asьq rəьləqanlьqьna bøtə partia ojoşmalarьnьŋ iƣtibarьn ьlьqtьra.

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə komitetь sekretarь: ISƏNCYRIN.

MOTOR ZAVODЬ TӨÐӨLӨŞƏ

TORLAQ TӨÐӨLӨŞӨNӨŊ STAXANOFSЬLARЬ

Torlaq tөðөlөşəndə eşləvse eşselər (Motor zavodь tөðөlөşə) arahьnda staxanofsa eşləv metodь kөndən-kөn kin qolas ala bara. Eşselər arahьnda dar aktivlьq menən ip. Ordƶonikiðze xatь həm Ɵrƶki sьtə zavodь staxanofsь-yðsəjginsələr sljotьnan məvəsəqəte ojrəteldə.

Sovettar sojuzьnьŋ iŋ alðьnƣь keşelər Staxanof, Busьgin həm başqalarðan eş metodtarь menən eşləvðərə arahьnda torlaq tөðөlөşə-eşselərə bol'şevistik eş ьramlьlьqьnan iŋ juƣarь ɵlgelərən alalar.

Plotniktar brigadahьnьŋ brigadirь **Kuzərnikof** kөndəlek eş normahьn 330 protsentqa ytəp, kөnөnə 18 hum 45 tin eşləj. Unьŋ brigadahьnda eşləvse Levagin Jakof, Aŋkof kөndəlek eş normalarьn 330 protsentqa jetkerep ytəjðər.

Kvalifikatsialь taşsьlarðan **Malin** həm **Kolesnikof** bildələngən norma bujьnsa 610 kirpes halьv urьnьna, 870 kirpes halьp, kөndəlek eş normalarьn 180 protsentqa ytəjðər.

Staxanof xərəkəte şьkatursьlar, malarðar arahьnda lə kin ɵrən ala bara. Şьkatursь Zaxarof brigadahьnda eşləvse Nazezdinof, Litvinof, Nikitin kөndəlek normalarьn 175 protsentqa ytəp kөnөnə 8 hum urьnьna 9 hum 60 tin eşləjðər. Ulər haqa tikləm kөndəlek eş normalarьn ytəj almajðar ine. Staxanofsь eş metodь ularðь tөðөlөştəŋ alƣьlь keşelərə saƣьna səbirðь. Şulaj uq plotnik Levagin Petr, Kuzakof, Filipof, Vinokurof, Davedof Ivan kөndəlek normalarьn 280 protsentqa ytəp, hər berhe kөnөnə 15 hum 20 tin eşləjðər.

Instruktor **Iseƣь** qul əðlәndə eşləvse aqьvsь motorðar Nazьrova, Əxmətqəlieva kөndəlek normalarьn 225 protsentqa jetkerep ytəjðər.

Ləkin torlaq tөðөlөşəneŋ bəl staxanofsьlarьna bər jaqtap jarðam ojoştorqa, staxanofsьlar saƣьn kiŋəjtergə həm alarƣa bøtə eş şarttarьn tьvðьrьrqa kərək.

Xeðmətte dөrөs ojoştorƣanda tөðөvsələr sotsialistik xeðmətten taƣь lə juƣarьraq ɵlgelərən kyrhətə alalar. Bьnьŋ osen staxanofsьlar xərəkəten ojoştororƣa həm bul xərəkət ɵðөnөn kөndəlek konkret jetəkselekte tə'min itergə genə kərək.

Tөðөvsələr, jəmev həðden qulda.

N. SAFIN.
A. SAFIN.

SƏLƏXЬF BRIGADAHЬ STXANOFSA EŞLƏRGƏ TEJEŞ

Qojov sexьndaƣь zalivşiktar brigadahьnda jaqşьraq eşləv øsøn mөmkinlektər bar.

Bьnьŋ lə, kyptən tygel genə ulər brigadahьnda 24 keşe eşləp, xəðer eşlənənə qaraƣanda tyban eş kyrhətkestərə alalar ine. Ulər ajьna urьnь 160-130 humdь ɵlk hirək eşləj alьalar. Xəðer 200 humqa tikləm eşləjðər.

— Beð bar mөmkinlekte qamaslajьnьð—ti zalivşik Marasof.

Ulər yð eşteren qajtanan qorop eşləj başlaƣas, eş ьramlьlьƣь lə ytte. Məsələn, Marasof elek 140-150 hum eşləgən bulha, xəðer 280 hum eşləj. Akimof ajьna 316, Xotjaef 280 hum eşləjðər h. b. Ləkin Sələxof brigadahьnan taƣь lə juƣarьraq eş kyrhətkestərə birev mөmkinlege bar. Bьnьŋ osen eş saqьtьn taqьðlarƣa kərək.

— Xəðer beð iŋ kyp tigəndə kөnөnə 5-6 saƣət kənə eşləjeð, seððeŋ eşte formovşiktar totqarlьq jahajðar, beð normanь ikeləte, əsətə arttьrьp ytəj alьр bulьr ine—ti ip. Marasof.

Brigadaƣa qojov masterь ip. Mitrofanof dar jarðam kyrhətə.

Sələxofsьlarðan 8 saƣətlek eş kөnөnen təqьðlьv øsøn ber sexьn'sь ip. Potapof formovşiktarðьŋ normal' eşlәrðaren tə'min itergə tejeş.

Simaki.

STAXANOFSЬ TORMOŞONA IƢTIBAR JUQ

Motor zavodь tөðөlөşə profsojuz ojoşmahь staxanofsьlarðьŋ kul'tura tormoş şarttarьn jaqşьrtьv turahьnda qajƣьrmaj. Məsələn, bəlekəj qojov sexьnьŋ formovşiƣь—staxanofsь Ismaƣilef Ujajar semjalь xьnan (ɵstəhe 4 keşe) 1933 jьldan birle ber bələkəj genə qaraŋqь, tьvьq byləmələ toralar. Bьnьŋa ismәт talap itelə.

Ismaƣilefteŋ tormoşon tikşerev øsøn profsojuz ojoşmahьnan kilep, unьŋ kvartirahьna ajaq atьqan keşe lə juq.

Ismaƣilef kyptən yk ulьnqa jaðьlьqan bulha lə, niþləptər ele bulha alьnmaƣan jaqa.

Pozrajkom tiððek menən staxanofsь Ismaƣilef tormoşon kyð hələnqa tejeş.

N. Safin.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

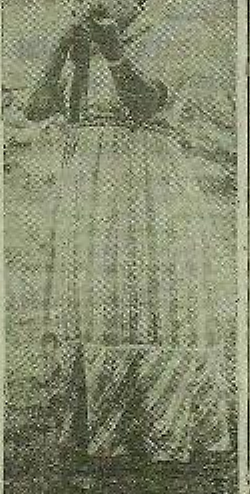

Abissinia qatьn-qьððarь huqьş ɵlөmөnə ɵjrənevðə ytələr.

Hyrəttə: Somali qatьn qьððarь alьrƣa ɵjrənələr.

(Sojuz foto)

RIMDƏ BŞANЬP JETMƏJƏƏR

Rim, 20. Bəgen Anglianьŋ Rimdəge ilsehe Drummondtьŋ Mussolini tarafьnan qabul itelevə turahьnda Anglia—Italia beldereve iqlan itelde. Bьl belderevðə Italia—Abissinia konfliktь menən bəjlənəştə Anglia xəkymətenen Millәttər Ligahь ramkahьnan tьşqa sьqьp nimdəj bulha lə saralar kyrergə ujlamaqanlьƣь ajtьla. Ləkin „Dƶornale D. Italia" tigən rəsmi gazet Anglianьŋ his ber vaqьtta Italianь jaki Sevajeş kanalьn blokirovkalь itergə ujlamavь turahьndaƣь rəsmi beldereven kiterep, jaða: „şulaj bulƣas, Anglianьŋ Urta diŋgeððəge bøtə bazalarьnda qьðav tovəştə huqьşqa əðerlənev həm diŋgeð flotьn tuplav nəmə menən aŋlaşьla hoŋ? Anglianьŋ rəsmi belderevðərenə qaraƣanda, ul Ƶenevala Italiaqa qarşь bøtə sanksialar maşinahьn xodqa jeвərgə aşьqa".

Anglianьŋ xarьs sanksiala' turahьndaƣь məs'ələne kytarmaƣanlьƣe həm kollektiv saralarðan başqa his ber terlə xərəkəttər jahargə ujlamaƣanlьƣь turahьndaƣь Rejter xəbərenə qaqьlьp, „Dƶornale D.Italia" oşo kengə tikləm Millәttər ligahьnьŋ Anglia menən hergəlәp xərəkət itkənlegen kyrhətə.

„Stampa" gazetь jaða: „Rejterðeŋ belderevə (18 oktəbrðəge) ike maqnalь. Ul belderevðə ьsьqьsь xərəs sanksialar turahьnda his ber hyð bulmaƣanlьqь kyrhətelə, ləkin ul məs'ələneŋ kilәsәklә qujьlmajasaƣь turahьnda ber hyð ðə ajtelmaj. Sanksialarðь qьtlanьrƣa urьn juq. Xarьs sanksialar kisekterelgən, ləkin ulərðan bøtenləjgə baş tartmaƣandar. Oşo xarьs sanksialar bulha qalha, ydenə Fransia flotьnьŋ jarðamьn tə'min itergə Anglia bik nьq ьntьlqanlьqьnan, seððeŋ qorqьvðarьbьð ɵgerək tə xaqlь".

SANKSIALAR TURAHЬNDA ITALIA MATBUƢATЬ

Rim, 20. Matbuƣat Italianьŋ ekonomik xəlenə sanksialarðьŋ ðildь tə'bir jahajasaqьn ioţar itə. Şul uq vaqьtta gazettar bьl sanksialarðan Italia menən savda itev mөmkinlegenən maxrym bulasьq başqa ilðarðeŋ kyberək xarar kyrasaktaren jaðalar. „Dƶornale D. Italia" gazetь: „ulər bьl savða mөmkinlegenən sanksialarðь qullanьv vaqьtьnda qьna tygel, bəlki məŋgegə maxrym bulasaqtar", tip jaða.

Italiaqa qarşь sanksialar qullanьlьvь ajqanь Italia xəkymətə terəlьnan kyrelə torƣan saralarƣa kilgəndə, „Dƶornale D,Italia" gazetьnьŋ jaðьvьna qaraƣanda, bəlahenan „elek xalьqtьŋ potreblenie hьn qьsqartьlasьq. Il esendəge potreblenienәŋ „minimumqa tikləm jetkerələsәge" turahьnda xəbər itelgən ine inde. Ikense jaqtan „Dƶornale D,Italia" gazetь „Izoljatsianьŋ bьlь bula almavьna" ьşana həm „Japonia, Germania, Amerika Brazilia, Avstria həm Vengrianьŋ ytkən jьl Italiaqa bøtə importьnьŋ 34 protsentьn kilterganlektərenə həm Italia eksportьnьŋ 30 protsentьn jotqanlьqtarьn" kyrhətə.

***

Rim, 20. Italia bankahьnьŋ altьn zapasь oktəbrðeŋ berense dekadahьnda jaŋa 225 million liraƣa kəmene həm xəðerge vaqьtta, rəsmi məƣlymattar bujьnsa 4 milliard liranan ber að qьna artьqьraq summanь taşkil itə. Şul uq vaqьt esendə əjlənəştəge qaƣьð aqsalar summahь 154 million liraƣa artь həm 15,5 milliard liraƣa jette.

ITALIANDAR DUM-DUM PULƏHE MENƏN ATALAR

London, 20. „Dejli telegraf" xəbərsehenen Xarar qalahьnan jaðьvьna qaraƣanda, unьŋ Abissinianьŋ ber haldatьnьŋ huqьşta alƣan jarahьnьŋ hyrəte kyrhətelgən. Bьl hyrət jaranьŋ şartlaj torƣan dum-dum pulahe menən jahalqanlьƣьn ra'ьlaj. Bьnь şulaj uq Addis—Abeba gol'nitsahьnda xeðmət itevse amerikalь vras Xokman ðə ra'ьlanь.

HUQЬŞQA QARŞЬ PROTEST XƏRƏKƏTE

Nju-Iork, 20. Kisə Italianьŋ Abissiniaqa həzym itevenə qarşь Meksikala ykərelgən dejem protest zabastovkahьna 500 meŋ keşe qatьşqan.

***

Vena, 21. Surix qalahьnan (Şvejtsaria) xəbər itev bujьnsa, andaƣь kino-teatrðarðьŋ bətahendə lə kin hajьn antifaşistik demonstratsialar bulьp tora. Atnalьq kino-xronikanь kyrhətkən vaqьtta ekranda Mussolini həm italianьŋ qaskəri rəstərə kilep sьqqanda, xalьq ulərðь hьðqьrьp həm „doloj" tigən tavьştar menən qarşьlaj. Ə yð ilderenen məstəqillegen jaqlavsь abissinialьlar kyrengən vaqьtta zal alqьştar menən jaŋqьraj.

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 21. Abissinianьŋ tөnjaq frontьndaƣь xəl turahьndaƣь belderevðərðə başlьsa Italia aviatsiahьnьŋ keslə tөvəştə razvedka jahaqanlьƣь şulaj uq Italia qaskərðərenen tejlьn ojoştorov həm jul tөðөv eşlərə alьp barlьqanlьƣь kyrhətelə.

Kenjaq (Ogaden) frontьnda Italia samoljottarь Ual-Ual qalahьnan kөnjaq — kөnbajьşьnda 160 kilometr samahьndaƣь Dagerej həm Şillave punkttarьn tapqa totqandar həm Abissinialьlarðьŋ andaƣь nьqьtьmalarьnь pulemjottarðan atqandar. Unan hun Italianьŋ jerle qaskərðərə həzym başlaƣandar. Abissinialьlar nьq qarşьlьq kyrhətep, yð pozitsialarьn ɵrə tik qatь ştьjk huqьşьnan hun qьna qaldьrьp sьqqandar. Bьl huqьşta abissinialьlarðan kyp keşe jaralanƣan həm ylgən.

Negus yð qaskərðərenə krəstiandarðeŋ aðьq həm malьn konfiskovajt itevðe tьjьp xakon sьqarðь.

Dessi rajonьnan kilgən Abissinia kavaleristarь Fransianьŋ Somali koloniahьnьŋ sigenan 22 kilometr jerðəge iavlь rajonda „Danakil'" uqsьlarьnьŋ 500-700 samalь italiandarðь qamap alqanlьqtarьn xəbər itelər. Italianьŋ bьl otradь urtaqa ike tank qujьp, dyrtkel bulьp urьnlaşqan. Başqa sьƣanaqtarðan alьnqan xəbərðər ðə bьnь raslajðar, şunьŋ menən bergə Italia otradьnьŋ aðьqhьð həm hьvhьð qalqanlьƣь kyrhətelə.

IP. LITVINOF TELMƏRE TURAHЬNDA ANGLIA GAZETALARЬ

London, 20. Ip. Litvinoftьŋ Ƶenevalaƣь qьsqa sьqьşь Londonda tərən tə'sir qaldьrðь. „Sendej tajms" uqьn telmərenen ajьvsa kyrenekle urьndalan kiterep, „Litvinoftьŋ əskərteve" tigən belderevendə, ip. Litvinoftьŋ sanksialarðь tulьhьnsa qullanьvðь talap itkənlegen ьðьq əjtə ala.

„Sendej ekspress" gazetь ydenen berense bitendə ip. Litvinoftьŋ telməren tafsilь rəveştə birə.

SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Yðək komitetьnьŋ qararь bujьnsa, Kremel' stenahь həm Tarix myzeje başnalarь ɵsөndəgə samer qoştar 1935-jьl 7-nojabrgə alьnasaq.

Ulər urьnьna Kreml'—Spasski Nikol'ski, Borovitski həm Troitski başnalarь ɵsөnə urьq-şykeşle jondoððar quɉьlasьq. Başnь ɵsөndəgə samer qoştar maxsus eşləngən kraudar jarðamь menən alьnalar.

HYRƏTTƏ: Nikol'ski başnahь ɵsөndəgə samer qoştь alьv osen eşlətelgən metall konstruksia.

(Sojuz foto)

MALSЬLЬQ

MAL YRSETEVDƏ ƏLGƏ KYRHƏTƏLƏR

Kr-Kama. Avыl sovettarы malsыlьqtы ysterevdə unыşlы kөrəş alыp baralar.

Konkurs iqlan itelev menən yk rajondaqы bətə 19 avыl soveti, 125 aktivы menən 19 malsыlьq seksialarы, 9 kolxoz, 9 brigada (kolxoz brigadalarы) həm 6 tovar fermalarы konkursqa quşыldыlar. Bьl xəl konkurstыŋ berense kendərdən yk darəs ojoştorolovьn kyrhətə.

Rajondыŋ jaŋы ojoştorolqan vaqыtыnda dəjəm alqanda 4 meŋ 659 baş maldan tuplanqan 64 tovar fermalarы bulha, 1935 jьldыŋ 1-oktiabrenə 6 meŋ 860 baş mal tuplanqan 96 fermahы bar. Timək 32 ferma həm 2 meŋ 206 baş mal artqan. 230 baş at bыjaqы 5 at barajы, 182 baş hыjыr hыjыşы 2 həm 76 baş sosqa bыjaqы 3 ədəm halыnыp baralar. Bьl tefteləş 1936-36 jьl nətə maldarðыŋ jыlы urыndarðы quşlavðarыn tə'min itasək.

Maldarðы yrsetev əsən kөrəştə **Kazan** avыl soveti „**Stalin**" kolxozы ylgelə eşlər kyrhətə. Bьl kolxozda 1932 jьl. 23 baş hыjыrðan bəşəlek tovar fermahы ojoştorolqajnы. Xəðerge konda 276 megəðlə erə malы bulыp şular esenən 109 havыn hыjыrы bar. Bыnan başqa fermanыŋ kontraktatsia tərtibe bujыnsa, hыjыrhыð kolxozsыlarqa birev əsən 140 ыðav ьylengən.

5 jьl bujыnsa „**Stalin**" kolxozыnыŋ predsedatele bulыp eşlavse **Nurыqajыf** iptəşteŋ fermanы jaqşыrtыvqa arыmaj-talmaj xəstərleləge həm operativ jetəkseəlek itevə arqahыnda, ferma oşo tiklem ður ylgəşevðərgə ireşte.

Bьl eştə Nurыqajыf iptəşkə, avыl sovetыnыŋ malsыlьq seksiahы jetəksehe **Xasimыf** həm fermala 4 jьl eşləp ыðavðarыn jaqşы tərbiələv hedəmtəhendə ber nisə təpqыr ьylaklangən, hыjыr havыvsы—udarnitsa **Nurыlqajanava Xajat** iptəştar aktiv jarðam itələr.

„**Stalin**" kolxozы həm unыŋ malsыlьq udarniktarы BYBK ьylagen ahыvqa, sovettarðыŋ bətə Sojaz malsыlыqtы ysterev konkursыna qatnaşыvqa təreş itələr.

Z. SOKOLOF.

KONTRAKTATSIA PLANЬN ƏDƏLƏR

[illegible]

Bajmaq rajonы davmalendə 60 hыjыrhыð kolxozы bar. 1935 jьl hыjыrhыð kolxozsыlar əsen davlət 15 meŋ 100 hum kredit jebərðe. Lakin bьl kreditьn barы 7 meŋ 622 humы qыna fajðalanыlqan. Qalqan 7 meŋ 478 humы bankta xərəkəthəð jata.

Kreditьn bigerek tə „Pobeda", „Haqmar", „Stalin", „Molotof", „Oktiabr", „Frunze" həm „Navil" kolxozdarы fajðalanmajðar.

Ular kontraktatsia əsən bыq jajep jenarmagəndar. Xəðerðən yk bьl xərəkəthediekkə sik qujыrqa, udarnik kolxozsыlarðыŋ bətə Başqortostan III sjezdыna tiklem, notə hыjыrhыð kolxozsыlarðыŋ hыjыrlы itevgə ireşergə karыk. Zootexnik—**Ə. Xəsəjenof**

3 BAŞTAN—336 BAŞ

Bozajaz (BaşTASS). „Ural" kolxozы 1933 jьlda 3 ina susqa al qajnы. Ydqan jьl davlətkə 65 baş, kolxozsыlarqa 50 baş susqa balahы ysterep birðe. Bыjыl ina susqalarðыŋ barы 42 gə tem balalarы 336 qa jetkereldə. Bыlarðan təş bыjыl davlətkə 54 həm kolxozsыlarqa 150 baş susqa bireldə.

Bыjыl susqalarqa xəvq əsən 8 gektar sөgəldər sabelgən həm şunan təş 400 sentner şalqan ыðerlanðe.

Ferma modire Sirazetdinыf Marxam susqalarðы jaqşы tərbiəlaj. Sirazetdinыfыŋ xəðer 494 xeðmət kөnə bar. Sentabrðə genə 80 xeðmət kөnə eşləgən.

Susqalar əsən uðы 80 metrlы, həm bar susqaqa ajrem kletkalarqa ьylengən aðar eşlande.

BEJƏLƏRÐE HAQLAMAJÐAR

[illegible]

Bьl ike kolxozda la bejələr utk janaqtar. Bejələr bыvaðыqandan hun 6 aj ytkəs, tik jenel eşlərðə genə fajðalanыv qaqыðahe ytalmaj.

X. SADIQЬF

PLAN BARЬ 45 PROTSENTQA QЬNA YTLƏGƏN

Davlakan. Rajon davmalendə plan bujыnsa 1935 jьl 1 meŋ 884 baş ыðav kontraktovajt itelergə tejeş ine. Hetselek tovar fermalarы əsən 778 urыnы 377, hыjыrhыð kolxozsыlar əsən 1 meŋ 106 urыnыna barы 481 baş ыðav kontraktovajt itelgən. Plan barы 45 protsentqa qыna ytalgən.

Bьl eş bujыnsa kyp kenə kolxoz jetəkseləre xөkymət həm partia qararðarы bыðalar. Məsələn: „Bol'şevik" kolxozыnыŋ predsedatele Əminы ыðavðarыn kontraktovajt itevsə kolxozsыlarqa xeðmət kenə birevðan baş tarta. Ytkən jьl da ыðavðarыn kontrktovajt itkən kolxozsыlarqa xeðmət kөnə birmagən. Şunыŋ əsən də kyp kenə kolxozsыlar ыðavðarыn kontraktovajt itmajðar. Bыjыl 19 ыðav kontraktovajt itelergə tejeşle bulha, barы 2 ыðav kontraktovajt itelgən.

„**6 sjezd**", „**Buranqol**", „**Krasnaja Armia**", „**Pyt-Il'ica**" həm „**Krasnoj-Polan**" kolxozdarы əsə kengə tiklem ber genə ыðav də kontraktovajt itmagəndər.

Udarnik kolxozsыlarðыŋ bətə Başqortostan III sjezdыna kontraktatsia planы tamamlanыrqa tejeş.

N. SABIT

„Kolxozsыlar həm kolxozsы qatыn-qыððar! Kolxoz strojыn kөndən-kөn nыqыtajыq! Artta qalqan kolxozdarðы aldыnqыlar kimələnə kytərəjek! Bətə kolxozdarðы bol'şevistik, bətə kolxozsыlarðы xəlle itəjek! Namыlы jaŋqыðaqtarqa kolxozdarqa inergə jarðam itəjek! Jəşəhen jeŋevle rəveştə sotsializm tөðөvse eşse həm krəstiənderðeŋ sojuzы!" (VKP(b) YK neŋ Oktəbr 18 jыlыqыna qarata lozungtarыnan).

KOLXOZSЬ-UDARNIKTAR SJEZDЬ ALDЬNAN

DELEGAT ƏXMIRЬFTЬŊ KӨNDƏLEGE

(Telefon aşa)

I

Irtən ərik irlə buşlanыvsы kolxoz kөne. Unыŋ hər ber minutы eş, jarыş-udarsыlыq menən tulqыðlanqan. Bьl bigerək tə sjezd aldы udar dekadahыnda nыq kөrəşte. Səskil delegat jөrөrev xoquqыna eja bulqan „Jaŋы Tan" kolxozsыlarы hыŋqы buraşlarðы ytav əsən kөrəşələr.

Delegat **Əxmirыf** iptəş jetəkselegendə kolxozsыlarðan uŋda ba jerðəren hərev bөgen tulыhы menən tamamlandы. Xəðer kolxozsыlarðыŋ urыm kartaları, ыðavðarыnыŋ tapas urыndarыn tөðələv bara. Bьl eş əsen bөgen kolxozsыlarqa 32 at birðelər. Lesxozqa jer hərev əsən bərqan hananыlardan kөndəlek normanы 110 protsentqa ytav turahыnda bөrense xəbər kilde.

Əxmirыf iptəş bөgen sovet kylemendəge 4 kolxoz menən tөðəlgən jarыş dogovorыnыŋ ylьteşen tikşerə.

Bөgen presыvniktar həm jəştər, delegat Əxmirыfы jeŋevðər menən oðatыv turahыnda besedə udqarðыlar. Fiðqa, artelenə qa alыnqan **Burtlanыf, Sajatgarajыf, Imanbajыf** həm **Şəjəxыf** iptəşlar jəştərðən həm udarnik kolxozsыlarðan ajыrım udar brigada tөðөp hыŋqы kөltələrðe hыqыv əsən tөnge smena ojoştordolar.

Presыvniktar, jəştər kolxoz avыlыna kul'tura inderev, aqas ultыrtыvðы tamamlav eşenə udar rəveştə totondolar.

„**Başqortostan**" gazetahыn taratыv əsən jarыş astыlar. Jəştər kөse menən ber kөn esendə 35 dana „Başqortostan" gazetahы taratыldы.

Delegat Əxmirыf jəştərðeŋ initsiativahыn berense bulыp qarşыlanы, „Başqortostan" gazetahыna jaðыldы.

II

„**Jaŋы tan**" kolxozыnыŋ (Davlakan) predsedatele **Əxmirыf**. Qaðanqы delegatlar sovxozыnыŋ kombajnerы **Imanbajыf**tar osoraştыlar. Udarniktar sjezdыna baj lanqan ike delegattыŋ osoraşыvы ыləðaj kyŋelle, şatlыqlы...

Ular:

— Sjezdqa nəmə menən baraһыn?

— Kolxozdы rajonda aldыnqы itep baram.

— Ə hinse?

— Sezonqa 530 gektar ыsыssыj jыjыp baram. Ike delegat şunda uq jarыşqa sыqtыlar. Imanbajыf 12 oktəbrðə remontqa inder gən kombajnыn remontlav eşe men jartыhыn 24 oktəbrgə tamamlavðы aldы. **Əxmirыf** bətə politik xuzalыq kampaniaðarыn 25 oktəbrgə tamamlavðы aldы. Əxmirыf Imanbajыfter praktik eşkə totondo. Bьl osoraşыv Əxmirыf iptəşteŋ delegatlыq ismen alыvðыŋ ikense kөnөnə tura kilde. Əxmirыf iptəş qыbqa kөndə dөr eştər başqardы.

Irtəgəhenə taŋdan uq kolxozsыlarðыŋ usul'nə jerðəren hərevgə 23 hanan sыqarðы. Tuŋqы hərevdə jarðamlaşыv əsən lesxoz həm avыl sovetыna 7 hanan jebərðe. Hыŋqan maşina janыna barðы. Udarniktar menən bajleşte. Ulerðən javap ber buldы.

— Igen huqыvðы 24 oktəbrgə tamamlajыbыð ...

Vaqыðone fakt dərəslənə. Kөnөnə 80 sentner igen huqыp sыqara torqan maşina bьl kөn 120 sentner huqыp sыqarðы. Jarыş kөs jөðe. Udarniktar hanы kөndən kөn ytə. Xəðer kolxozda 60 kөnən artыq udarnik tar bar. Ular arahыnda Baqamыŋыf, **Karimыf, Miŋlaqalina**, ... kevek danlыqlы udarniktar bar.

„Jaŋы tan"sыlar delegat Əxmirыf qulыna ber genə pytjovka:—Sjezdqa tulы jeŋevðən raport!—tinelar.

Ə. IXSAN.

BERENSE DELEGATTAR ӨFӨLƏ

Kisə Magnitagorski pojezdы qыððalan təş şalыq menən qarşыlandы. Başqortostanda timr jьlðыŋ ataqlы keşeləre—staxanovsыlar Kisilitsin, Pedarыl, Grumova həm başqalar jыjыlqan. Bөgen Өfөnən kyptən kөtkən qaderle qunaqtarы—kolxozsыudarniktar sjezdы delegattarыnыŋ tөvge partiahы—Əjəjil delegattarы kilələr.

Pojezd kilde. Əjəjil rajonыnыŋ ataqlы keşeləre—Davыtыl Aliajы, Xaliqыl Nafiq, Zimlətыl, Jaqşыbajыva Kamila, Asdulina Xajernisa, Moxamatqin Ojəzdəxaq, Kaşin Vasili, Moxamatjanы həm delegatsianыŋ jetəksehe—VLKSMdыŋ rajon komitetы Mardaxanыf iptəştar stansaqa teştelar. Timer jьlðыŋ staxanovsыlarы-sotsialistik avыldыŋ ataqlы keşelere menən tuqanðarsa kyreşalər. Kisilitsin iptəş „12-se oktəbr" kolxozыnыn delegatkahы Jaqşыbajыva apajыðыŋ qulыn qыtə həm nider hojlaj.. Bəlkem Jaqşыbajыva apaj unыn hyðen aŋlap ta jetmajðar, lakin ul bыnы kyŋel-şatlыqы menən jыjmaja. Sebəbe, ul timer jьlsыnыŋ şatlыqы-ydeneŋ şatlыqы, sotsialistik ileneŋ şatlыqы ikənen aŋlaj, bila, sis ita.

Əjəjil ydeneŋ iŋ aldыnqы keşelaren jebərgən. Ytə delegattыŋ jebərgən „Serep-molot" kolxozы bыjыl ber xeðmət kөnenə 17,5 kilogram, „III Internatsional" 17 kilogram, „Traktor" kolxozы 12 kilogram dozod ьylasaktar. Başqa delegattarðыŋ da kolxozdarыnda dozod 8-10 kilogramdan kəm tygel.

Avto maşina delegattarðы qala qa alыp kitte. Jьl arahыnda „Traktor" kolxozыnыn predsedatele Xaliqыl iptəş ydðəreneŋ unыştarы turahыnda hөjlaj. „Traktor" kolxozыnda 138 xuzalыq bar. Ular bətəhe lə hыjыrlыlar.

Jaŋы ustavqa kysev buŋыnda qыna 30 xuzalыq ində əsər hыjыrlы, unar baş harыqlы bulыp algarðы. Kolxozsыlar mal jəsajðar. Irmak, majqa mөxlaxыq jaq ul. Hər ber xuzalыq kөmendə ikeşər oja qaz, 20-40 tavыq alыraj. Bыjыl kolxozda 291 hыjыr, 260 baş jыlqы, 200 baş hыrыq, kəzə bar. Igenderðe vaqыtыnda jыjыp notijek, davlət plandarыn tulыrðыq, kooperatsiaqa 750 sentner igen hattыq...

„Udarnik" kolxozыnыŋ pivotnovodы Davыtыl aqaj da şundaj uq unыştarðы tөðөp bira.

— Minem ber hыjыrыm, ber tanam, ət kəzəm bar. Bыjыl ində əs hыjыrlы kolxozsыlar ðə kyp. Ike kolxozsы bыjыl nejə alыraj bar. Davlətkə 1200 sentner igen hattыq..

..Avtobus toqtanы. Delegattar Ydək krəstjan jortona teşep urыnlaştыlar. B.

SJEZD ASЬLЬV KӨNӨNƏ BYLƏK

Taləşlə, 22 (BaşTASS). Taləşlə rajonы kolxozsы-udarniktarðыŋ bətə Başqortostan sjezdыnы əðərlek ыjqanlы tөr qыna unыştarqa ireşte. Davlətkə igen tapşыrыv tike sikler bujыnsa la 13 sentabrgə tamamlandы. Kolxozdar kooperatsiaqa 45000 sentner igen hattыlar.

Sprəş'baş avыl sovetыndaqы „Kommunar" kolxozы sjezd asыlыvqa qarata jaŋыnan 300 sentner igen hatыrqa qarar itte. Bьl aqsalarqa avtomaşina alalar.

Kyp kenə aldыnqы kolxozdar „**Krupskaja**", „**Molotof**", „**Kalinin**", „**Zara**", „**Kommunar**", „**Tramvaj**", „**Stalin**" həm başqalar tuŋqa hərev planыn tulыhыnsa ytanelər. 20-oktəbrgə rajon kylamendə bətəhe 26500 gektar jer tuŋqa hөrelep, plan 87 protsentqa ytaldə.

FINANS POXODЬNA QUŞЬLDЬLAR

Kyptən tygel Başqortostan Finans xalыq komissarlыqы Başqortostan promыjslennost xazahы (**Xlepkasыbыjt, Şvejsыbыjt, Saxarsыbыjt, Neftsыbыjt,** kizinə sыbыjt h. b.) jetəkseləreneŋ şulaj uq **Başgort** həm **Başsajuzdыŋ** 4 kvartalda tovar kiltelev həm hatыv perspektivalarы turahыnda dokladtaren tыŋlanы.

Kəŋəşmə, Oktəbrðeŋ 18 jыlыqы ismenə ytkərelgən finans poxodыna quşыlыv, dəv'ət dөvөrəŋ bu jalsы kvartal zadanienы 40 protsentqa ytap sыqыv həm bulqan nedojomkalarðы tyləp betərev ahыnda ytte. Kəŋəşmələ qatnaşыvsыlar bьl eşkə massanы mobilizovajt itep, tovar kiltertev həm hatыv eştəren jəjeldərergə həm finans poxodы bujыnsa əbtərenə alqan burыstarðы ytərgə hyð birðelər.

Şuŋыŋ menən bergə Sojuz əhəmiəttəgə bulqan predpriatie jetəkseləre ydðəreneŋ 1934 jьl balanstarыn alka gazetalarыnda iqlan itevðe əbtərenə aldыlar.

BAKISЬF.

IRTƏGƏ ӨFӨLƏ JƏRMINKƏ ASЬLA

24-oktəbrðə Bisk (Qыðыl bazar) majðanыnda) dajəm ede qala jərminkəhe asыla. Jərminkə 4-nojabrgə tiklem barasaq. Savdə əsənə 7,5 million humlыq jetəşk. Şunыn esetən promыjslennoj tovarðar 4 million humlыq həm qыjlandarы avыl xuzalыqы produktalarы.

Jərminkəgə Өfə Ydək Eşselər kooperatsiahы, Başgort, Başsajuz, Başpo, Mosqopromsajuz, Kopiştorg, Tabaktorg, Utiltrest, Tormыşsыbыjt h.b. savdə ojoşmalarы qatnaşalar. Şulaj uq qыjlы ber ojoşmalar həm əsəpalar ða qatnaşa saqlar.

Jərminkəgə Өfə Ydək Eşselar kooperatsiahы tovar ыðjerere 2 million 400 meŋ humlыq, Başpo həm 500 meŋ, Başsojuzdыŋ 300 meŋ, Başgortыŋ 40 meŋ, Kul'torgыðtareneŋ 150 meŋ, Tabaktorgыn 100 meŋ, Tormыşsыbыjtыŋ 100 meŋ humlыq tovar jebərðe. Savdə ojoşmalarы jərminkə əsən ... Savdə ojoşmalarы tovarðar alыv əsən əz qыtalarqa vaklidar jebərðelər.

Savdə ojoşmalarы xeðmətsendərðe kul'turalы xeðmət itterev, sivattar bulдыrыv, magazindarðы bәləp həqavdы jыlqы halыq əsən kөrəşergə tejeşlər. Şulaj uq tovarðarðы spekulantlar qыlыrыlыv əsən militsia organdarы, udarnik həm sovet jəmqəjteleŋ nыq kyðətep tarrыrqa tejeştər.

URALSKI.

XRONIKA

Başgortðыŋ Өfə kustы kolxozsы-udarnыlarðыŋ bətə Başqortostan sjezdы asыlыv aŋqы avыl xuzalыqы kyrgəzmahыn xeðmətsenderev əsən kyrgəzma ojoştorolqan urыnda ber kiosk pavilon asыla.

Başsajuzдыŋ avыl xuzalыqы idarahы həm Өfə Ydək Eşselər kooperativыnыŋ „Өrşək" koopxozы, Davlakan, Bara, Beloret koopxozdarы avыl xuzalыqы kyrgəzmahendə ydðəreneŋ produktalarы həm erə megəðlə maldarы menən qatnaşasaqtar. Avыl xuzalыqы idarahы (Başsojuz) kyrgəzmaqa qarata diagrammalar əðerləp qujыðы. Koopxozdarðыŋ maldar kiltereldə həm jəşelsələr ðə əðerlənde.

SOVETTAR KONKURSЬ

„JATЬR QALOJANSЬ, ATЬR QAL..."

[illegible]

menən jarыşыv dogovorы tөðөlep, dogovor taşqa la baðыlыp kilde.

— Şap alt ə...?

— Şap, şap. Ytərgə genə kərək.

Lakin sovet jetəkseləreneŋ konkurs turahыnda jathыp hөjləvðəre oðaqqa barmanы. Hynep tə qaldы. Aðnalar, ajðar ytte. Lakin shaolaz komissia həm tөðəlgən dogovor turahыnda ujavы, konkurs kyrhətməlare ... qajqыrtыvsы bulmanы. 5 ajðan artыq vaqыt ... la, konkurs komissiahыnыŋ isemahыn ber genə tapqыr da ultыrыşы bulmanы. 103 deputat həm 12 lap seksia arahыnda eşləv də yð aqыşыna tapşыrыldы.

— Konkurs deputattar qatnaşalarmы?

— Jomoşaq...

— Seksialar jarыşalarmы?

— Juq.

— Hun seksialarðыŋ berəŋ tapqыr ultыrыştarы bulqыnы juqmы?

— Juq şul.

— Ə, kommunal, həm ... seksia nisek eşlaj..?

— Xəðer jort...

— Sovet davmalendə nisə baş mal bar?

— 5000.

— Malsыlыq seksiahы barmы hun..?

— Juq...Beð eşte qajtanar qorop netmagənneð əle...

— Jaraj, beðəj tin udarniktы ajtə almaðыqыðmы?

— Juq.

Senki beð alarðы, ular beððe belmajðar tine ip. **Lotfullin.** Bыna Bajmaq posjolkovoj sovetыnda konkurs oşolaj ojoştorolqan

... tygel. Hərek baş xisapsə **Kydin**ðыŋ kөnə-tөnə esep jөrevr menən remont ... Nisə ejgə remont ytkərelgən. Qajыn ejgə kypme aqsa totolqan, unы ber kem də belmaj. Kommunal' seksiahы la bьl eşkə ıqtibar itmaj.

— Ə, finans eştəre nisek bara?

— Standart javap aðer. Jomaşaq... III-se kvartal planы barы 89 protsentqa qыna ytalde tidar. Bьl əlkə la finans seksiahы həm unыŋ jetəksehe **Zajnaqapdinыf** dur eşməkarlek kyrhəterge, seksialarðы ojoştororqa tejeş ine. Lakin ul juq. Ip. Zajnaqapdinыf ajdar bыjы ydeneŋ kəsətəleneŋ səbəbe sovet turahыnə kilep tə ojlanmaj...

Lotfullin maja tuplav turahыnda ajtəramanы. Ul finans konkursыnda nisek irmaŋ jahanqa, ni əsen beð artta qalabыð? tip yð ydenə ber nisə qat horav bирðe la, əhə, bolis... Xəðer pasport birev başlandы. Əgər də kem burыsыn tyləmahə uqa spravka birmaskə tine. Zakon sыqarыldы, eşselər pasport alыv əsen sovetqa kiləlar, sovet jetəkseləre burыsыðы tylə, şunan pasport alarhыq, tidar. Şap metod. Ber kem də pasportыn qыta almaj. Eşlar oşolaj barqas, tin udarniktar buldarev həm konkursteŋ politik əhəmiəte taqы la juqala.

Bьl tetle eş kyrev **Bajmaq** posjolkovoj sovetыnыŋ konkursta aldыnqыlыq alыv, massanы sovet eşməkarlegenə tartыv əsən kөrəşev tygel, bəlki „jatыr qalqansы, atыr qal" tip kenə kөrəşeven kyrhətə.

Ajыrkasыl.

KESKƏJ FIL'JETON

DƏVLƏKƏNDƏ „BAŞQORTSA" TABЬŞMAQ

Tabыşmaq əjtevdə şəplegende kyrhətkən kilha, qajыn la beşmaq əjt. Berəv də taba almahыn! Jaŋыnda ultыrqandarðыŋ bəşы qatыp betten!

Juqha ydendən:

[illegible]

turðatыp oqыp sыqalar, juq şul təşenə almajðar. Aptыraqыs urыð sahыn bulha la jebəregeð, başqortsahы təşenə almanыq, tip kese jebərdek"

[illegible]

Javaplы redaktorы: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

25 OKTƏBRDƏ BƏTƏGEÐƏ DEMONSTRATSIAQA

KOLXOZSЬ-UDARNIKTARÐЬŊ BƏTƏ BAŞQORTOSTAN 3-SJEZDЬ ASЬLQAN KӨN

(Demonstratsia planы)

[illegible]

JERÐƏN MƏŊGE FAJÐALANЬV ƏSƏN KOLXOZDARQA

DƏVLƏT AKTTARЬ TAPŞЬRЬV TƏRTIBE TURAHЬNDA

SSSR Narkomzemы aŋlatыvы

„Jerðən məŋge fajðalanыv əsən davlət akttarы tapşыrыv tərtibe turahыnda" tigən instruksiaqa əbtəmə rəveştə SSSR Narkomzemы aŋlata: Kolxozdarqa davlət akttarы motlaq kolxozsыlarðыŋ dөjөm jыjыlыştarыnda tapşыrыlыrqa tejeş. Kolxozdarqa akttarðы tapşыrыv rajon başqarma komitetы predsedateldərenə genə tygel, ə rajon başqarma komitettarыnыŋ prezidium aqzalarыna la rөxsət itelə.

Davlət akttarы tapşыrыlqandan huŋыnda 5 kөn əsendə kolxoz predsedatelderə davlət akttarыn jaðыv rajon dəftərenə qul qujыv əsən rajon başqarma komitetыna kilergə tejeştər. (TASS)

ALDЬNQЬ UDARNIK SJEZDQA DELEGAT

Belebej, 22 (BaşTASS). Rajondыŋ aldыnqы kolxozdarыnыŋ kolxozsы-udarniktarðыŋ bətə Başqortostan sjezdыna delegattar hajlav eşe ytkərelde. Kolxozdы sjezdqa delegat itep iŋ jaqşы udarniktarðы jebərələr. „Vejnaj pyt'" kolxozы, kyp tapqыrðar ьylaklangan həm ike tapqыr udarniktarðыŋ rajon sljotыnda qatnaşqan iŋ jaqşы udarnik **Popofыn** jebərə.

„Şevçenko" kolxozыnda fermanыŋ iŋ jaqşы udarnitsahы, jəş maldarðы 100 protsentы menən haqlap ytkərgən **Anna Tarasovna Taran** hajlandы.

Rajondan bətəhe 13 delegat hajlandы.

SJEZDЬ JEŊEV MENƏN QARŞЬLAJBAR

Şaŋgəkyl, 22 (BaşTASS). „Smыçka" sovxozы bыjыl bətə politik-xuzalыq kampaniaðarыn ytavða ordenlы Başqortostandыŋ aldыnqы sovxozdarы safыn barыv menən bergə ikehe jыjыqы jыjыrы uroxajdan tөp burыsы bulqan tuŋqa hərev planыn da 25 oktəbrgə tamamlanы. Plan bujыnsa bətəhe 3600 gektar jer hөrelergə tejeş bulыp, unы 100 gektarqa artыrыp ytanə.

Traktorsыlardan **Riva, Lapunыf, Minzinaof** ər hərəvdə iŋ juqarы sыjat birev menən bergə ydðəreneŋ kөndəlek eş xaqtarыn 30-40 humqa jetkerðelər.

ӨFӨ ... [illegible]

KӨNDƏLEK VAQIQALAR

[illegible]

KUL'TURA HARAJЬNDA

[illegible]

BƏTƏ PROFSOJUZ HƏM XUZALЬQ OJOŞMALARЬNA

[illegible]

TEATR

[illegible]

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬNDA

SIRK 23 oktəbrðə SIRK

KӨRƏŞ MATC TARЬ

[illegible]

KUL'TURA HARAJЬNDA

23 OKTƏBRÐƏ

QALDЬQTAR

24 OKTƏBRÐƏ

Мещанина во дворянстве

„TORGSIN" [illegible]

JAŊALIF KINO-TEATRЬNDA

ЗОЛОТЫЕ ОГНИ

Ofo. „Oktəbr Natsbaba" tipografiahы. Zakaz № 2372 Glavlit № 3028

BƟTƏ ILDƏRĐEN PROLETARĐARЬ, BERLƏŞEGEĐ!

BAŞQORTOSTAN

AJЬRЬM HAЬЬ 10 TIN

VKP(b) neŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfө qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Г.-Сазанова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 244 24 OKTƏBR KESAĐNA 1935 JЬL

„KOLXOZSЬLAR HƏM KOLXOZNITSALAR! KOLXOZDA NAMЬŁ MENƏN EŞLƏGED HƏM KOLXOZ MILKEN HAQ LAQЬĐ—XƏLLE TORMOŞQA ŦABA JUL BЬNA ŞUNDA!"

(VKP(b) YK neŋ Oktəbr' 18 jьllьqьna qarata lozungtarьnan).

25 OKTƏBRĐƏ BƟTƏGEĐ ĐƏ DEMONSTRATSIAQA!

Demonstratsia ьəq 2 səqəttə baslana. Kolonnalar „BAŞQORTOSTAN" gazetaьnda (23 oktəbr nomerь) ıqlan itelgən plan bujьnsa kyrhətelgən punkttarqa 1 səqəttə jьjьlalar. Kolonnalarđьŋ jetəkselere planqa muvafiq ravesta yđ kolonnalarьn 1 səqət 30 minutqa səftərqa teđep ьsterqə tejeştar.

KOMISSIA.

VKP(b) ƟLKƏ KOMITETЬNDA HƏM BAŞSOVNARKOMDA

KOLXOZDARĐA DOXOD BYLEVĐE ƟLGƏLƏ YTKƏRERGƏ

VKP(b) Ɵlkə komitetь həm Başqortostan ASSR Sovnarkomь, kolxozdarđa doxod bylev turaьnda qarar qabul itə. Avьl xuьalьqь arteldərenəŋ stalinsьl ustavьn tormosqa aşьrьv nigeđendə, Başqortostan kolxozdarь 1935 jьl bətə kul'turalar bujьnsa juqarь urozaj aldьqa, şulaj uq malsьlьq tarmaqtarьnьŋ sərəhenəŋ đə yrenenə həm artьsьn ьeŋ ьtьnvənd ьlgəse aldьlar.

Byjьlqь jьldьŋ doxodtarьn avьl xuьalьqь arteldərenəŋ ustavь nigeđendə bylev VKP(b) rajon komitetь sekretarđarьnan həm rajon başqarma komitetь predsedateldərenəŋ dar javaplьlьq talap itə.

Şulaj đa doxod bylevgə ədərlək əşe rajondarđa qənəqətlənerlek tygel əle. Partia həm sovet organdarь aldьna Ɵlkom həm Sovnarkom doxod bylev—kolxozdarđь artьsьn nıqьtьv, kolxozsьlarđьŋ səlletek həm kul'turalьlьqtarь ystəgə xeđmət ьramlьlьqь kytərelev həm xeđmət dissiplinahь nıqьtvđa iŋ ьəslə qoral bula alьn esen 1935 jьl doxodtarьn bylev esen ьlgələ ojoştorov baьnьn quja.

Davlatkə igen tapşьrьv, naturalata tylevđe tamamlap, ьəudalarđь qaitarьv, aldaqь jьl esen orlьq, furaz həm straxovanie

na tura kilterep həm şuqa 1935 jьl tep qьr eştəren tamamlav esen sarьf itelgə kyđ ьnsьnda totolqan xeđmət kondaren də quşap ьlşergə tejeştar.

SSSR Yđək başqarma komitetьnьŋ 3-sə sessiahenəŋ „kolxozdarđьŋ administrativ-idara apparatь yđđarenəŋ xeđmət kondarь esen naturalata davodtь qьr esendə eşlavse iŋ jaqsь kolxozsьlarqa bildelengəndən də artьq alьnmasьlar", şuŋьŋ menən bergə administrativ—idara həm xeđmətselər apparatьna birelasək xeđmət kondarenəŋ hanь kolxozda eşlangən xeđmət kenenəŋ 8 protsentьnan də artmasqa tejeş bulьv turahьndaqь qararьn kolxozdarđьŋ qatь ravesta ytəymьqa əsərvđərьn ts'min itergə tejeştar. VKP(b) Ɵlkə komitetь həm Sovnarkom RajZO həm MTS tar kolxozdarđa urozaj yьgən saqta traktoristar menən xisaptьшуьnsa eđənđe MTS direktorđarьna təqdim itelər.

VKP(b) Ɵlkə komitetь həm Sovnarkom, MTS direktorđarьna, xeđmət kondarenən aqsalata qimməten arttьrьvdь ts'min itev maqsatьnda, avьl xuьalьqь artele ustavьnьŋ: kolxozdarđa aqsalata doxodtьŋ kem tigəndə 10 həm kyp tigəndə 20 prot- [illegible]

[illegible]

Rajon jer yьlektəre avьl xuьalьqь arteldəre ustavьna tajanьp, urozajqa qarat hər—ber kolxoz esen straxovanie (orlьq həm furaz) fondtarьnьŋ kyləmen bildəlergə tejeştar.

Qalqan bətə urozaj (orlьq, kartuf, jəşelsə h.s.) həm malsьlьq produkttarь hər-ber kolxozsьnьŋ 1935 jьl I qьnvarьnan alьp doxod bylegən kongə tiklem eşlagən xeđmət kene kondarь-

rajon başqarma komitettarьna, VKP(b) ƟK həm Sovnarkom kolxozdarđa doxod bylev məsələhe əjlənəhendə massavьj—politik eştərđe kiŋ dəvmdə jəjep jəbərergə təqdim itte. Hər ber kolxozda avьl xuьalьqь artelenəŋ ustavьn naqlap ojranergə, sul ojranev eştəren hər ber kolxozsь tarafьnan qabul itelgən ustavtьŋ ytəlevə menən bəjləp alьp barьrqa, tupqa kerev, igen huqьv, kooperatsiaqa igen hatьv həm maldarđь qьşlьqqa əđerlav eştəre esen massanь mobilizavajt itergə kərək, tigə.

Nuriman rajonьnьŋ alđьnqь kolxoz jetəkselare; hulдan uŋqa 1. Zahidullin (Ilьke Isaj sovetьnьŋ partia ojoştorovsьhь), 2. Fattaxьf („Qьđьl jondođ" kolxozь), 3. Mostafina Saima („Bahar" kolxozьnьŋ partia ojoştorovsьhь), 4. Tahirьf („Qьđьl jondođ" kolxozьnьŋ predsedatele).

(Panilof fotohь)

DANLЬQLЬ KOMBAJNER—YTƏŞEF, IBRAHIMOF HƏM SЬRTLANЬFTAR

Byzdək MTS ьnь kombajnerđarь Ytəşef, Sьrtlanьftar kombajn menən urozaj jьjьvda uđqan jьlda la danlьqlь kombajner ьsemen alqajnьlar. Ular, ьsьjьl da matur eş kyrhətkestare birđelər. MTS ьsьjьl 11 kombajn menən 1820 gektar urozaj jьjьrqa tejeş ine. Kombajnerđarđьŋ namьь menən eşlavđare arqahьnda, 3410 gektar urozaj jьjđьlar. Dəvlət planь 183 protsentqa ytəlde.

Avьl xuьalьqьnda namььlь eşlavse danlьqlь kombajner **Ytəşef, Ibrahimьf həm Şьrtlanьftar** juqarь eş kyrhətkese birđelər.

Bьna Ytəşef, uđqan jьl kombajn menən eşlavđə Başqortostanda berenselekte alqan kombajner. Uđar eşlavə esen Sojuz Narkomzemь unь velosiped menən bylaklanə. Ytəşef ьsьjьl da kombajn menən urozaj jьjьvda rekord birđe, 660 gektar urozaj jьjьp dəvlət planьn 412 protsentqa ytəne. Ytəşef urozaj jьjьvqa başlaqas ta 503 gektar jьjьrqa jəkləmə alqajnь. Unь la arttьrьp ytəne. Ytəşefьŋ ьsь jeneve lik maşina texnikahьn ььq yđləştereve, hər ber səqətte talь, doreь tajđalanьvь həm maşina menən ььq totonovь hođamtahenda gena buldь.

Eş staжь jaŋьnan jəş kombajner **Ibrahimьf Nəqim** də 540 gektar urozaj jьjđь. Dəvlət planьn 386 protsentqa ytəne.

Sьrtlanьf Şajmardan uđqan jьl 427 gektar ьaььvđьŋ urozajьn jьjqan bulьa, ьsьjьl 510 gektar ьaььvđьŋ urozajьn jьjđь. Ytəşef, Ibrahimьf həm Sьrtlanьftar kolxozsь-uđarniktarđьŋ III-sə bətə Başqortostan sjezdьn oŋondaj jeŋevđar menən qarşьlaььlar. Xəđer ular kombajndarьn remontlav esenə totonop, remont esendə la Staxanof metodьn qullanьvьь yđđarenəŋ təp burьsьn itep ajđьlar.

Ƣ. Niqmat.

700 XEĐMƏT KƟNLƟ—JOMAQOL AQAJ

Sterlitamaq rajonь, Priotrazin avьl sovetьna qaraqan „Stal'" kolxozьnьŋ (Qumaqol) avьlьn-

Ul doxod bylevgə tiklem 800 xeđmət kenenə jetkerev esen koraşa.

[illegible]

Jomaqol aqaj kolxozda tьvьŋ [illegible]

S. Fəjezef.

UDARNITSA FATIMA SJEZD DELEGATЬ

Saqmasьs, (Telegraf bujьnsa). Stalin [illegible] ыđьn alđьnqь udarnitsahь elekke batracka Kərimova Fatima kolxozsь-udarniktarđьŋ III bətə Başqortostan sjezdьna delegat bulьp hajlandь. Kərimova Fatti-

ma 1933 jьlda 293, 1934 jьlda 349 həm 1935 jьlda 480 xeđmət kene eşlane. Fatima ьэlarđь tik fьtik keь menən eşlane. Ul jaqsь udarnitsa həm jəmaqətse bulьvь esen bylaklavgə ytəlelde.

Rajkom **Lətəjьf, Sadьjqьf.**

MAQTAVLЬ UDAR NIKTAR—

SJEZDQA KILƏLƏR

Jarmakaj. 23.(BaşTASS). Rajondaŋ alđьnqь kolxozdarь kolxozsь-udarniktar sjezdьna delegat itep, maqtavlь udarniktarđь jebərələr.

Rajondaŋ iŋ đur kolxozdarьnan bulqan „Turaj" kolxozь avьl xuьalьqь eştəren həm dəvlətkə igen tapşьrьvdь uŋьşlь tamamlap, sjezdə qatnaşьv xoquqьn aldь. Ul sjezdqa delegat itep, əs jьldan birle əđlakbeđ eşlap kilgən predsedatel **Zarifьlь** jebəra.

„Caqan-ьylak" kolxozsьnan sjezdqa delegat bulьp, hər jьl hajьn bylaklьnep kilgən həm ьsьjьl 266 xeđmət kene eşlagən udarnitsa Mullamexəmitəva, „Jaŋь jul" kolxozsьnan 5 jьldan birle brigadir bulьp eşlavse **Xəmza Sələjmanьf** həm başqalar baralar.

STAXANOFSЬLAR KOLXOZSЬ-UDANIKTAR SJEZDЬ DELEGATЬ

21 oktəbrđə ьjaq kejme fabrikahь eşselərenəŋ dəjem jьjьlьşь bulьp, jьjьlьşta bətə Başqortostan 3-sə kolxozsь-udarniktar sjezdьna delegat bulьp hajlandь.

[illegible]

Delegat bulьp ner tavьştan faşizmdьŋ işь kesselere staxanofsьlar—**Nikolajьf, Ogadejьf** [illegible] bulьp hajlandьlar.

N. Safin.

DELEGAT ƏXMIRЬFTЬŊ KƟNDƏLEGE

(Telefon bujьnsa)

21-oktəbr', sjezd jaqьn. Sjezd asьlьvьn aqьnьp kөtөv davam itə. Hər ber minut hunqь aurьslarđь tamamlav-jeŋevđar menən bildələnə.

Delegat **Əxmirьf** („Jaŋь taŋ" kolxozь) jeŋevđarđe ojoştorovsь, massanь ruxlandьrьvsь jetəkse. Ul, begen maldarđьŋ xalen tikşerđe, aşlьq huqьvsьlar həm kartuf qađьvsьlar janьnda buldь. Kolxozdьŋ ьaььvđarьna həm uram bujđarьna 86700 aqas ultьrtьv esen planlaştьrьp, 27 gektar ьaььvqa aqas ultьrtьv başlandь.

18 gektar kartuf qađьp alьv tamamlandь. 26 eaş ьađav kon traktovaj itelep, plan 102 protsentqa ytəlde. Aqas ultьrtьv esen 300 tep saqor qađaldь.

22-oktəbr' kene xuьalьq kampaniaarьnьŋ ytəleşenə jomoqq jahaldь. Delegat Əxmirьf ьjtaşka raport əđerlav julьnda kolxozsьlar tenə bajь igen huqtьlar. 6 tonna norma 8 tonna itep ytəlde. Hat, it. h.b. tapşьrьv jəkləmələre tulьhь menən ytəlde. 1936 jьlqь it tapşьrьv planь tьđaneнə ike nrecka menən qoş-qort odattьlar. Kolxoz 114 xuьalьqtan tora. 50 dana „Başqortostan" həm 80 dana „Kolxozsь" gazetahьna jađьldьlar həm rajondьŋ bətə kolxozsьlarьn jarьşqa saqьrđьlar. Kis delegat oзalьvqa ьaqьşьnqan tantanalь ultьrьş buldь. Ojđettan tьş kyrelle. Ultьrьşta kolxozsьlar sat həm kyrelle qatnaşьlar. Partia jetəkselege astьnda elekke avьl tormoştan kul'turalь jul tormoşqa saqьrьvđarьn ajtьlar.

23-oktəbr', delegat Əxmirьftь ozatьv kene itep bildələnde. Ozatьvqa elgelə əđerlandelər. Jorttar aldьna qьđьl alamdar elende. Uramdar təđartьldь. Loxungtar menən biđəlde. Kolxoz delegatь ytkən jьlqa qarata [illegible]

[illegible]

SJEZD DELEGATTARЬ

SOVXOZDЬŊ ALDЬNQЬ KEŞEHE —IMAMBAJЬF

Ytkən ьemerđərđe xəterlavə, kyđ jəşle jarlь tormoşto alqa kiltereve avьr...

Imambajьf Səxipgaraj tuqtala. Alььla qalqan balalьk kondərđe xəterenə kilterəhe kilməj. Ьььndan da nine ular? Alььь jarlь,—ьemeren atььđ ytkərgən. Balьq totop, onqa almaştьrьp, balalarьn tujьndьrqan. Keskəj gena Səxipgarajđe ejərtep avьldan-avьlqa tire ьlap jeregən. Kymək semia — qьrqьnьsь aslьqtьŋ tekə janьnda qaltьranqan.

54 jəşlek ata, faqat kollektiv kes asa qьna ađaplь tormoştan qotolovđь kyrgən—ular 1930 jьlda kolxozqa ingəndər.

Nisektər ber kendə kolxoz 10 keşenə sovxozqa jarđamqa jebərđe. Un iptaş arahьnda Səxipgaraj đa bar ine. Sovxozqa barьp, traktor baьaьььnda eşləj başlanь. Qoroь ajььr 25 jəşlek jegetteŋ nervalarьn tetrətte. Səxipgaraj maşinaqa ajьrьlmaьlьq bulьp ejələşep kitte.

1931 jьl Səxipgaraj traktoristar kursьna kitep, şul jьldan Səxipgaraj maşinaqa ultьrь, şul jьldan birle Səxipgaraj maşina menən hulьş ala başlanь.

1933 jьlda sovxozqa qьььr dur maşinalar jebərələr. Səxipgaraj aptьraj, ođьq qarap tora, maşinanь tirə jaqlap jorep qьrap, direksiahan maşinanьn isəmen horaşa. Unьa:

— Belerьəŋ ale, hine kursqa jebərəbeđ,—tiđer həm kombajnerđar kursьna ođatьlar.

Kurs bətə. Lakin, kurstan qajtqas ta kombajnqa ultьrtmajdar, traktoristarqa brigadir itələr. Səxipgaraj riza bulmaj. Şulaj đa eşləj. Faqat 1934 jьl ijьlda gena ul—kombajnqa ultьra.

Ə, ujdar dereь bulmajđar. Aj jarьmda ьaььlqan 150 gektar yđe yk ьnь kyrhətə. Hьŋ nisek itep kynerək, ber ьezonda 200-500 gektar ьaььrqa? Səxipgaraj kyp ujlana...

Byjьl mart ajьnda Səxipgaraj kombajnьn remontqa indera. Ber yđe remontlaj, tavьalqan əđeləştəren almaştьra. Majlaj, remontlai huŋ əs kon ььnav jahaj.

Kətkən kondar kilep tə jetələr. Berense avьььqa kombajn həm kombajner quđьqalalar. Inde kombajn da, kombajner da ььllьqь tygel. Kombajn tođatelgən, ьььavđь ytkən, ьişense hanь „Stalinets" kombajnь; ə kombajner uđqan jьlqa qarata qunda texnik jaqtan ьelemlerək. Şunьŋ ektenə, şul esense brigada menən jarьş dogovorь təđьşep, đur javaplьlьq alqanьn ььla, partia həm xekymətteŋ qararđarь menən ruxlanьp eşləj...

Səxipgaraj maşinanь jarьtьp qaraj. Kistən kombajndь hərtep, tađarьp quja. Irtən venttaren ььqьta. Kombajnda aьaj, kombajnda quna. Kendə ььqьđьaj. Irta tora, hьŋ jata. Jal vaqьtьrьnda „Başqortostan" gazetahьn uqьj. Alđьnqь kombajnerđar eşe menən taььşa.

30 kon ytte, Səxipgaraj rekord bira—500 gektar igen jьjnaj, 330 kilogram jaqьvlьq ekonomit itə. Ike meŋ hum aqsa, 201 ьut igen ala. Başqa agrigattarđan ььş ken alda esen bətərə. Kendəlek 8 gektar normanь 23 gektarqa jetkerə.

— Kilabe jьl 600 gektar jьjarqa hyđ birəm, —ti ul xəđer.

Ьььndan da Imambajьf nьq əđerlana. Ul, berense bulьp kombajnьn remontqa inderđe. Sjezd-

[illegible]

Ul xəđer sjezdqa ođatьlaь. Yđeнə velosiped, keşə sьqьla ala. Kejemdər jetəştərə. Ul: ...

Ə. IXSAN.

DELEGATKA MAHIJAMAL

Dyrtojle rajonь „Ural" kolxozьŋ udarniktarьnan ojoq jegetə dьanə yđenəŋ iŋ aldьnqь eşlagən Mahijamal Kaşfieva... Mahijamalqa ele 19 qьna jəş. Şulaj đa ul ordenlь respublikanьŋ alьqь keşelərə sjezdьnda qatnaşьv baxetenə ьlgəşte. Ul, ььjьl 301 xeđmət kene eşlagən.

Rajondьŋ iŋ aldьnqь, davlatkə igen tapşьrьv planьn berense bulьp ytəgən „Ural" kolxozьnan Kaşfieva kilə. Ul, sjezd aldьnda nisek itep yđenəŋ baxetle tormoşqa kyseven, roxat şat jəşavđarь, kolxozdьŋ uŋьştarь turahьnda hejlə. **Ə.K.**

HYRƏTTƏ: Uŋdan hulqa 1. Əəxədejef S. (Nuriman MTS) 2. Xalimьf S. (Ilьke Isaj avьl sovetь partia ojoştorovsьhь) 3. Valejef (Nuriman MTS traktorisь) iptaştar.

QALMAQTAR AVTONOMIALЬ ƟLKƏHEN

AVTONOMIALЬ SOTSIALISTIK SOVET RESPUBLIKAHЬNA ƏJLƏNDEREV TURAHЬNDA

BƟTƏ ROSSIA YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬNЬŊ QARARЬ

Bətə Rossia Yđək başqarma komitetь prezidiumь QARAR ITƏ:

Qalmaqtar avtonomialь ɵlkəhenəŋ jəşəj başlavьnьŋ 15 jьllьqь əjqanlь həm xeđmətsen xalьqtarđьŋ ixtiar həm səlderevđərenə tura kilterep, Qalmaqtar avtonomialь ɵlkəhen, davam itkən siktərendə, Qalmaqtar avtonomialь sotsialistik sovet respublikahьna əjlənderergə.

Bətə Rossia Yđək başqarma komitetьnьŋ predsedatele: M. KALININ.

Bətə Rossia Yđək başqarma komitetьnьŋ sekretarь: A. KISILJOF.

MƏSKƏV, KREML'.
22 oktəbr' 1935 jьl.

QЬJQЬ DELEGATTARЬ KISƏ JULQA SЬQTЬLAR

Qьjqь, 23 (telegraf bujьnsa). Begen rajondan alđьnqь udarniktar həm udarnitsalarьnan 8 keşe kolxozsь-udarniktarđьŋ III-sə bətə Başqortostan sjezdьna delegat bulьp barьvqa julqa sьqtьlar. Delegatsianьŋ jetəksehe bulьp VKP(b) ьnь rajon komitetь sekretarь **Davlatşin** iptaş bara.

Delegattar arahьnda kombajn menən 160 gektar eşlav urьnьa 279 gektar urozaj jьjьp, 3 sentner 4 ььvььqь ekonomia qьlqan, meŋ hum eş xaqь alqan MTS kombajnerь **Nasibullin** iptaş, davlatkə igen tapşьrьvđь rajonda berense bulьp tamamlaqan, kooperatsiaqa 800 sentner igen hatьp avtomaşina alьv esen zajavka birgən „Kr. Ural" kolxozьnьŋ predsedatele **Şəjmardanьf** iptaştar bar. 7 ьььqa ьььhenən 56 ьььqa balahьn tərbiələp yьtergən „Sojuz" kolxozьnьŋ ьььqa qaravsьhь **Pavlova**, 480 xeđmət kene eşlagən „Sidali" kolxozьnьŋ brigadirь **Xadimьf** həm 200 xeđmət kene eşlagən komsomolka Xudinьva Kaşris iptaştar da delegat bulьp baralar.

Fəxretdinьf.

Italia-Aвissinia huqьşь

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 22. Abissiniənan alьnqan xəbərđərgə qaraqanda tenjaq həm kenjaq fronttarьnda xəđergə huqьştar tuqtap tora. Addis—Abeba menən fronttar arahьndaqь telefon həm telegraf bəjlənese jana julqa qujьlqan. Ras Səjjum italiandarđьŋ Adigrat qalahьnan Makale qalahьna kilevse alđьnqь əəstərenən elekke pozitsiaarьna sigengənlektəren həm Adigrat rajonьn ььqьlьrqa ьereşkənlektəren xəbər itə. Kisə Addis—Abebanan frontqa imperator gvardiahьnьŋ 200 meŋ haldatь jebərelde, julda ularqa ььtəhe 70 meŋ keşe təşkil itkən jana ber nisə otrad quşьldь. Xəđergə vaqьtta Abissiniaqa kyp qoral kilə. Komandirđar ьəstavьnьŋ ььtəhe la tip ajterlek Belgianan alьnqan avtomatik mьltьqtar menən qorallandьrьlqan.

Italianьŋ jul təđələşendəge (ular Mussa-Ali tavđarьnan ьaşlap Abissiniaьь esenə taba jul halalar ine) 200 haldatь kaktus tigən aqastarđь qьrqьrqa matəşqan vaqьtta huqьrajqandar, bul aqastarđьŋ hutь ulk jaman aqьv ььaplana.

Italianьŋ Samali koloniahьnьŋ ike qəbilə julnaşsьhь bьqьa italiandar jaqьnda huqьşьp kilhələr də, huqьş vaqьtta Italia vlastarь menən ьđqьşьp, yđđarenəŋ 14 meŋ keşelek otradtarь menən Abissinianьŋ kenjaq armiahьna kilep quşьlqandar. Abissinialьlarđьŋ bul armiahь terek generalь Zahid Paşa komandahь astьnda huqьşa.

Vena, 21. Huqьştarđa đur zarar bulьv, massavьj avььđar tarьlьv, şulaj uq ađьq həm hьv jeteşmov arqahьnda Italianьŋ Abissiniaqь qəskərđəre arahьnda ьььhьđlьq ььa.

***

Rim, 21. Italianьŋ kenьaqьş Afrikalaqь qəskərđərenəŋ komandovaniehь italiandar tarafьnan bajьp alьnqan Tigre provintsiahьndaqь həm Agame rajonьndaqь bətə avьldarđьŋ jetəkselərən 10 ken esendə Italia vlastarьna kilep yđđarenəŋ bujhьnqanlьqtarьn belderergə məxbyr itte. Kilmavselər Italianьŋ dosmandarь tip ььaplanasaqtar.

***

London, 21. Abissiniənan xəbər itev bujьnsa, imperator gvardiahьnьŋ 1500 haldatь pulemjottar, zenit tuptarь həm kysmə radiostansia menən Addis—Abebanan Dessi qalahьna jebərelgən.

22 DƏVLƏT SANKSIALARĐЬ YTKƏRERGƏ RIZA

Zeneva, 22. Oşo vaqьtqa tiklem Italiaqa qoral həm huqьş materialdarьn inderevđe tьjьrqa riza bulqanlьqtarь, jəki şunь ьo jomqa aşarьv esen təjeşle saralar kyrgənlektəre turahьnda 22 il Millattar ligahьna belderđelər inde. Ular esendə Avstria, Belgia, Bolgaria, Kolumbia, Kuba, Dania, Estonia, Finlandia, Fransia, Gretsia, Hindostan, Iraq, Iran, Irlandia, Latvia, Litvia, Norvegia, Pol'şa, Anglia, Şvetsia, Urogvaj həm SSSR bar. SSSR xəkyməte Italia sanksialarьь ytkərev esen də təjeşle saralarđь kyrđe.

ITALIA QƏSKƏR JEBƏREVĐE DAVAM ITƏ

Rim, 22. Xəđerge vaqьtta Neapol' qalahьnda 20 paroxodqa jaqьn kondarđə Afrikaqa jebərelə torqan qəskərđər, sanitaria otrədtarь ultьrtьla həm huqьş materialdarь tejələ.

Xəbərđərgə qaraqanda, Misьrđьŋ Aleksandria portь Anglia vlastarьnьŋ quşьvь bujьnsa begen 2 səqətkə jabьlasaq. Eş qajьь ner jaşerən təxrisələr turahьnda bara.

XALЬQ ARA XƏL TURAHЬNDA XOR

London, 22. Begen tyəəngə palatanьŋ sessiahь asьldь. Kon tərtibendə xalьq ara xəl turahьndaqь ieker alьşьvdar tora. Tьşqь eştər ministrь Xor yđenen telmərendə: „Millattar ligahь jektamalaren lojal' təveştə ytavgə jыnalelgan beđđeŋ politikabьđqa parlament aqьalarьnьŋ ььtəhe la tip ajterlek, şulaj uq Anglia xalqьnьŋ kyp selege quşьla. Beđ Millattar ligahьna huqьşььŋ kilep sьqьььn buldьrmaj qьla alqan qoral tip kenə qaramajьbьđ, bəlki huqьştь kilterep sьqara torqan səbəptərđe la betera alqan ojoşma tip qarajьbьđ. Beđđeŋ kyьəьđ Ligaqa Anglia menən Jevropa arahьndaqь kyper tip qaraj. Əgər ul kyper jemerelhə, jəki ььq qaqьahə, ul vaqьtta beđđeŋ menən kontinent arahьndaqь xeđmətləşlek qьjььь həm qorqьnьslь bulasaq", tip ajtte.

AMERIKA YĐ QARAŞЬN BELDERMƏJ

N'ju-Iork, 21. Tьşqь eştər ministrь Xell Tanjaq Amerika şьtattarьnьŋ sanksialar turahьndaqь Liga təqdimdərenə nisek qaraqanlьqtarьn anьlavđan baş tarttь.

Italia esen neft' tejəv davam itə. „Dzeneral' motors kompani" kyptan tygel Italiaqa 1190 jək maşinahь jebərđe. Italianь jana 210 maşinaqa birgən zakazь tamamlanьp kilə.

Addis—Abebanan xəbər itev bujьnsa Abissinia xəkymətenəŋ jaralьlarđь təşьv esen ber nisə samoljot hatьv turahьndaqь horavь TA şьtattarь xəkyməte kirə qaqqan. Bьŋ hьtьv ьlep ultaraflьq tarahьndaqь zakondьŋ samoljottar sьqarьvđь tьjqanlьqь kyrhətelgən.

ITALIALA AĐЬQ QЬJBATLANA

London, 21. Rimdan xəbər itev bujьnsa, lira (Italia aqsahь) xaqьnьŋ teşeve xalьq arahьnda đur tьnьsьđlьq tьvđьra. Liranьŋ xaqь huqьşqa tik đur sьqьmdar jahьtьv həm qaqьd aqsalarđьŋ kyp sьqarьlьvь arqahьnda teşə. Bai xalьq meeel', jaььv maşinalarь h. b. hatьp alьp qalьrqa aььqa. Jarlь qatlamdar ađьq hatьp alalar. Ađьq xaqtarь ularđь kyplap hatьp alьv arqahьnda qьna tygel, bəlki spekylatsia hođamtahenda la ььq kytərelə.

FRANSIA KOMPARTIAHЬ YK PLENUMЬNDA

PARIZ, 20. „Jumanite" gazetahь Fransia kompartiahь Yđək komitetьnьŋ 17-19 oktəbrđə bulqan kiŋ plenumь turahьndaqь otsettь iqlan itə. Plenumda təp rajondarđьŋ sekretarđarь həm massavьj ojoşmalar aktivьnьŋ vəkildəre qatьştьlar. Plenum, Kommunistik internatsionaldьŋ VII kongresьь jomoqtarь həm xəđerge osorđa Fransia kompartiahьnьŋ burьstarь turahьndaqь dokladьn tьŋlanь. Plenum Kommunistik internatsional tarafьnan təqdim itelgən beđđəndəlek ten xalьq ara maştabta ьojomqa aşьrьla almavьna ykeneven belderđe həm jaqьn kilasakta sotsialistik həm kommunist xeđmətsəndər arahьnda faşizmqa həm huqьşqa qarşь xalьq ara koraş frontьnьŋ ььvaьaqьna aşanqanlьqьn kyrhəttə. Plenum, Fransiala profsojuzdar berđəmlegenəŋ ьojomqa aşьrьlьvьn qotlap qarşь aldь. Plenum, huqьş qorqьnьsь aldьnda xeđmətsəndər massahьn ьььььlqь haqlav həm Fransia faşistarьnьŋ jenajatsel plandarьn faş itev esen berləştərev julьnda bətə nama eşlənergə tejeş, tip ььaplaj. Yđək komitet Fransiala eşse sьjьnьfьn berđəm partiahьna đur əhələ tьvđьrьv esen kompaniaьь kəsajtergə qarar birđe, şunьŋ menən bergə eşse sьjьnьfьn berđəmlegenə ireşev julьnda kompartia tarafьnan ytkərelgən politikanьŋ xeđmətsəndər massahь tarafьnan xuplap qarşь alьnqanlьqьn, ььnь huqьş vaqьtta bulьp ytkən hər tarlь hajlavđarđьŋ hođamtalare rьtlaqan lьqьn kyrhətə. Torez dokladь bujьnsa rezolytsia ber tavьştan qabul itelde.

Yđək komitet bətə donja proletariatьnьŋ julьaşsьhь ip. **Stalinqa** həm Kominterndьŋ general'nьj sekretarь ip. Dimitrofqa qotlav telegramdarьnьŋ tekstьn ber tavьştan qabul itte. Şulaj uq Komintern sekretariatьnьŋ aqzahь itep hajlanqan ip. Andre Martiqə lə qotlav telegramь jebərergə qarar birelde. Ip. Marti jaqь eşkə kyskənlektən, „Jumanite" redaktorь itep Vajjan Kutur'je bildələnde.

FRANSIA FAŞISTARЬNЬŊ ƏĐERLEGE

Pariz, 22. Faşistar qoralь tyntəreleş plandarьn eşlap sьqarьv menən gena siklənməjensə, yđđarenəŋ qoralь otradtarьnьŋ kilasək sьqьştarьna repetitsialar đa ytkərələr. Şundaj repetitsianь ular 6 oktəbrđə jahanьlar. Şulaj uq 19 oktəbrđə tenə 30 avtomobilgə tejəlgən faşistar Pariz rajonьndaqь Krejej punktьna hezym jahanьlar həm hьnav tarьtьnda şul urьndь barьp alьvdь ojoştorđolar. Bon' nejpələ faşistar şundaj hezym vaqьtьnda strategik əhəmiətkə ььtə punkttarđь yđ quldarьna aldьlar, telefon ьььtarьn əđđələr, qalanьŋ kommunist deputattar idarahьndaqь eləşenəŋ xəvefləşev juldarьn əđđəlar h. b. „Juманite" xeđmətsendarđe ajavlьqtь kəsajtergə saqьra.

ABISSINIAQA QORAL INDEREV

London, 20. „Dejli telegraf" xəbəre bujьnsa Abissiniaqa qoral indervgə jul qujьlьv əjqanlь Anglianьŋ Somali koloniahьnan Abissiniaqa 5 meŋdən artьq vintovka inderelgən.

PROIZVODSTVOLA KOMMUNISTAR

KONKRET JETƏKSELEK

Zilstrej parlorgь ıp. Belojef eşlej. Unь ___ eşseler jamalar, ul kommunister araвьnda dur avtoritetlь. 12 kommunist menən jetəkselek ___ 7 ___ proizvodstvola eşlavselərðən qıbarat. Ip. Belojef kommunistarðь, komsomolðarðь bar qajnьðьn ajьrьm ejrəngən.

Oktəbr bajramьna ekspleatatsijaqa birelergə tejeş INOROS porto tədəleşəndə qədev eş bara. Partorg ta şunda urьnlaşqan. Вьла partorg ıp. Belojef tьrьşlьqь arqahьnda tədəlgən partianьŋ sex kaninets. Unda barьp ingəs ta nylmalarðeŋ stenalarьnda ___ ___ durdur kyrhətkester qajьlqan. Rylmaga ingəs ta, partianьŋ uşlav-programmahьnan ber nisə punktlar jaŋьр qulsьqan. Ikense taqtala kommunistarðeŋ nagruzkalarь həm olarðьŋ ytələşe jaðьlьр ___. 3 se taqtala „Partia aqzalarь həm kandidattarьnьŋ proizvodstvo programmalarьn ytəv kyrhətkestəre" tip jaðьlqan səlderəvgə qarajьn.

dərь juq əle. Kommunistarðьŋ dəjəm jьjьlьşьnda, artta qalьvsь kommunistarðьŋ alðьnqьlar menən tigeðləv esən qujьlьlar. Oktəbr bьŋ programmahьn ytəv esən nətə kommunistar mujьndamalar aldьlar. Tədəleşteŋ, Təs joltlar tədəleşe stena gazetь ___ tьrala kin jaqtьrtьv alьp bara.

Zilstrej dəjəm programmanь tulьrьp, artьrьp ytəp kilə. Sentəbr ajьnь birelgən 1 million 104 men 260 hьmlьq programmanь 115 protsentqa ytəj. Eşləp sьqarьv 120 protsentqa arta.

Belojef iştəş jetəkselegendə eşləgən kommunistar ydðərenen proizvodstvola avangardlьq roldərən ləşərmajðər. Xəzer ___ arkqadanьŋ 3 kysmə qaðьl bajraqь bar. Ularðьŋ berehe „Başqortostan", „Krasnaja Başkiria" gazetalarь ismenən birelgən. Bajraq ınde ular qulьnda 2 nse jьl faşьralь.

Partorgqa qarağan 12 kommunistьŋ ___ partia nagruzkahь menən tə'min itelgən. Partorg ulardeŋ ytələgən har ___ ...

... Ə. SAFIN.

„QARЬ TЬVQJAN XƏRƏKƏT"

... Ə. SAFIN.

BERGƏ JADALAR

KYRMƏ AQZA BARLЬQЬN ƏLƏ BELMƏJƏR

... KƏRIMB.

IŞEMBAJÐA KUL'TURA EŞTƏREN KƏSƏJTERGƏ

... R. JAMAN.

IŞEMBAJÐA NADANLЬQTЬ BƏTƏRƏV

EŞENƏ ƏÐERLEK JUQ

... XƏS.

KƏTƏPXANALA MATUR ƏÐƏBIƏT BIK AZ

... RUMSOMOL.

UQЬV KITAPTARЬ HATЬVÐA

TOTQARLЬQ JANALAR

KPROVSKI (Maskav) rajonьnan 1 alqo məktəbendə, balalarðь qul eşenə (xedmətkə) ajratьv esən ___ dovajt itelde. HƏRЬTTƏ: 9 klass uqьvsьlarь—KORDUNOF (andan) həm ZVERNðardeŋ mexanik masterskojðan frezer stanogьnda eşləv vaqьtь. (Sojuz foto hyrəte).

HƏR BER STAXANOFSЬNЬ POCJOT HƏM XƏSTƏR MENƏN SOLQJAP ALLRQJA

STAXANOF XƏRƏKƏTENƏ KIN JUL

OKTƏBR BAJRAMЬNA 10 KOMPLEKT MOTOR BIRERGƏ!

...

VOROŞILOF FABRIKAHЬNЬŊ SME TANINSЬLARЬ

...

N. SAFIN. RAVILOF.

BЬL ƏŞƏKELEKTƏRGƏ QASAN SIK QUJЬLЬR?

...

BERGƏ JADALAR

ƏƏJILILƏ, PARTIA HƏM XƏKYMƏTTEŊ

MƏKTƏPTƏR TURAHЬNDAQЬ QARARÐARЬ YTƏLMƏJ

IŞEMBAJÐA JERLE MILLƏT KADRÐARЬ ONOTOLQJAN

JAMANTAVQJA POXOD

(Telegraf arqьlь)

...

Fotorazin

V. QJIRFAN
AGRONOM

JƏŞELSƏ BAQSAHЬNDA KƏÐGƏ EŞTƏR

JƏŞELSƏ BAQSAHЬNDA KƏÐƏƏN NƏMƏ EŞLƏRGƏ

JERÐE TUNQJA HƏRƏP QALDЬRЬRGA

SƏBƏV ƏILƏNEŞEN DƏRƏB BILDƏRGƏ

JERÐE KƏÐƏƏN AŞLARQJA

QAR TOTOVQJA ƏÐERLƏK ALЬP BARЬRQJA

JƏŞELSƏ YBKƏN MAJÐAN ƏTƏ KƏÐƏƏN TAÐARTЬР QALDЬRЬLЬN

XULIGAN QƏÐIZEF XƏKEM ITELDE

KƏNDƏLEK VAQIQALAR

XRONIKA

TARQI MENƏN ƏJ HATЬLA

TƏÐƏTEV

Gəzetəbeðən 23 oktəbrðə sbaqan 243-hanьndaqь, berenseleŋ —ƏSSR dan xəjək protestar revolutsiahьnьŋ XVIII jьlьna VKP(b) Təbk komitetь...

REDAKSIA.

Javaplь redaktoro: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

KUL'TURA HARAJЬNDA
24 OKTƏBRÐƏ
Meşanin vo dvorjanstve

„INVALID KOOPERATOR" ARTELE
TIRELƏR
...

Ofo, „Oktəbr Navstrekь" tipografia. Zakaz № 2373

Sotsialistik ʒabır udarniktarına—Səlam!

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEÐ!

AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) ınıŋ Başqortostan Θlkə həm Θfe qala komitettarı, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetı həm Başprofsovet organı

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 245 25 OKTƏBR JOMA 1935 JЬL

JEŊEV BAJRAMЬ

Respublikabıθθaqı sotsialistik baxəv udarniktarınıŋ III-se sjezdı asıla. Ikense sjezd menən esense sjezd arahında, beθθeŋ kolxozdarıbıθ ojoştorov-xuzalıq həm politik jaqtan nıqıjıvda ere aθımdar menən alqa atlandılar.

Bıl vaqıt esendə beθθeŋ kolxozdarıbıθ, stalinsəl janı ustav nigeθendə kolxoz strojınıŋ artavın yθeneŋ janı tarixi bıqısına kytərəldelər. Partianıŋ Ydək komitetı həm Θlkə komitetı jetəkselegendə beθθeŋ kolxozdarıbıθ həm sovxozdarıbıθ janı jeŋevθər menən ta'min itəldelər. Beθ sotsializm esen keraşta Sovettar sojuzınıŋ iŋ aldınqı kraj həm respublikaları safına bastıq. Bınıŋ janıa kyrhətkəse bulıp respublikabıθθıŋ—bəjek bylək—LENIN ORDENЬ menən bylaklənəve tora.

Bəjek bylək menən bylaklənəvse respublikanıŋ beθə eşselərenə, kolxozsılarən həm beθə xedmətsendərən taqı la janı jeŋevθərgə ruxlandırıθ.

Kolxozdarıbıθ həm sovxozdarıbıθ kiŋ raveşte jəjelderelgan sotsialistik jarış həm udarnilıq nigeθendə jaθqı sasıvθı juqarı sıjfatlı itep urıqınan alda tamamlandılar. Bıl respublikanı mul urozaj menən ta'min itte. Urozajdı juqaltıvhıθ jıjıştırıp alıvθa, davlət aldındaqı məjəndmələrdı tulı ytəvdə beθθeŋ kolxozdarıbıθ həm sovxozdarıbıθ yθ barıvtarın hıjıl da namıs menən ytənelər. Bıl ordenlı respublikanıŋ ordenlı bulavın tulı raveşta aqlav tigən byθ.

Udarnik kolxozsılardan 3-se sjezdı, ul—bıθθıŋ məqtəhe menən jeŋev bajramı.

Bıgen beθθeŋ respublikabıθqa bəjek bylək—Lenin ordenı tapşırala. Jeŋev şatlıqı. Tarixi kən!

Bəvettar ydqən, tormoş ylgərgən. Lakin Başqortostan xedmətsendəre yθ qəmərθərendə bındaj şatlıqlı kəndərde kyrev genə tygel, ujlaj θa almanılar.

Inke tormoştoŋ beθə qaherle baθrlıqtarın yθ jelkəhərendə kytərep jəşəgeneŋ iŋ şatlıqlı minuttarın qajqı menən udqarqan keşelər, bıgen şul, bıgen juq.

Kyptən tygel genə, kulaktar tarafınan keşelegen masxaralap, beθə basa, beθə dartenalar fajθahına tygep tə, as, jalanqas jeregən batrak, bıgen inde sotsialistik bavıvdın, sotsialistik malsılıqtıŋ danlıqlı keşehe.

Əle kyptən tygel genə, beθə jıl təvlegenə qara tiren ajqıp eşləp tə, bala-saqahın tuj-ðıra almaj, kejenderə almaj qaqqırqan batrak, xəder inde kul'turalı mul tormoşqa ajaq baθı. Xəder kolxozsınıŋ her ber xedmət kene uqa kul'turalı jəşəv şatlıqı bıra.

Kollektiv xedmət kapitalizmdan miras bulıp qalqan beθə jəşe qaldıqtarθı tamırınan jolqop taşlap, yθeneŋ əntenlegən donjaqa kyrhətə bara.

Kollektiv xedmət keşelərdeŋ ber-berehenə bulqan menəsəbəttəren yθgərtə. Ul inke semia menəsəbətten də jemerθe.

Qatın-qıθθar menən irθər arahındaqı menəsəbətte genə alıp qaraŋıθ. Kyptən tygel genə ajrovsa, başqort, tatar qatın-qıθı irθeŋ raxsatenən başqa ber nəmə lə eşləj almaj torqan, şəriqət tarafınan xurlanqan, xoquqhıθlandırılqan keşe ine. Xəder inde qatın-qıθ proizvodstvonıŋ beθə tarmaqtarında la aterθarən eşləvse. Xokymət menən idara itevse tulı xoquqlı grazdankaqa əjlande.

LENIN—STALIN partiahı jetəkselegendə, ajrovsa bəjek STALINDEN kendəlek qajqırtıvı arqahında, genə qına ber vaqıt esendə qatın-qıθθardan proizvodstvonıŋ xəδergə qatmarlı texnikahına eja bulqan menerlegan batırθar, abınıı, arxitektar, inzener, traktoristka, doktor, qilme eşse, jaθıvsı, zavod həm fabrik direktorı həm başqalar jetəştelər. Bular beθθeŋ ileθeθə genə, proletariat diktaturahı ileθə genə bulaj, ə inde kapitalistar xokem hərgən ilderθə aştar betenlej başqasa. Unda millionlaqan eşselər eşlər arın taba almaj, as-jalanqas tilmeralər; bulə başqalar, qatın-qıθθar uramdarθa telənep jøreθər. Krestjandar kapitalistar, pomeşsiktar tarafınan talanıp xelgenləkkə təşələr, xajerselənələr.

Beθθə xedmətsendər massahınıŋ tormoşı kəldərə kendən-kən jaqşıra, sonki beθθə sovettar ulası—eşsə həm kolxozsılarθıŋ yθ ulası.

Kapitalistar ilendə xedmətsendərθeŋ ken kyreştərə barqan hajın avırlaşa, xelgenlekka təşa bara. Sonki ularθa kapitalistar ulası — faşistar diktaturahı.

Xedmətsendərθe kapitalistar qolloqonan fəqət proletariat revolyutsiahı qına, proletariat diktaturahı qına qotqara alasaq. Xəder inde donja xedmətsendərəneŋ kyθ alındaqı kendən-ken arta bara.

Sonki Sovettar sojuzındaqı hər ber ken, unıŋ millionlarına jəşəv şatlıqı tıvθıra.

Beθ inde xəder sotsializm esen keraşte bik kyp qajınlıqtardı jendek. Kulaktarθı sıjnıf bulıp jaqınan betərep, ularθın qaldıqtarın juqqa sıqarıp, sıjnıfhıθ sotsialistik jəmqiət tøθøv julında jeŋevle keraş alıp barabıθ. Lakin beθ bik sakla beθə eş yθ aqıqsı menən genə barasaq iken tigən kyθ tygel. Beθθeŋ jeŋev şatlıqıbıθ, doşman jøragendə selgə qarşı asıv qabarta. Sıjnıfi doşman qaldıqtarı əle tamam jəngelep betmegen, ular beθθeŋ eşebeθgə atlaqan hajın ajaq salalar. Revolyutsion hiθgerlekte tejesle juqarılıqqa kytərergə keraklekte xaterθən sıqarırqa jaramaj.

Başqortostandaqı udarnik-kolxozsılardan esense sjezdı, sotsializm esen keraşta ıbqa tiklem ireşelgən uŋıştarθı terkəv sjezdı qına bulmajınsa, beθə kiləsəktə taqı la θurıraq, taqı la məhimerek jeŋevθərθe ta'min itevde bildelev sjezdı bulasaq.

Respublikabıθθaqı Lenin ordenınıŋ tapşırılıvı kolxozsılar həm sovxoz eşselərenəŋ şulaj uq beθə xedmətsendərθe janı jeŋevθərgə ruxlandıra.

Avıl xuzalıqınıŋ beθə tarmaqtarında la uqa tiklem osraqan jetəşkehθlektərθe betərep, beθə kolxozdarθı bol'şevistik, kolxozsılarθı mul tormoşlo itev turahındaqı bəjek STALIN kyrhətmələren tulıhı menən sojomqa aşırırqa tejeşeθ.

Xəder beθθeŋ aldıbıθθa xedmət ıramlılıqınıŋ juqarılıqına ireşev, xuzalıqtıŋ beθə tarmaqtarında la staxanofsılar xərəkəten kiŋ jəjep jebərev burısı tora. Sjezd bıl turala konkret juldar kyrhəter.

Partianıŋ Ydək komitetı həm Θlkə komitet jetəkselegendə beθ, kul'turalı mul tormoş tøθøv julında erə aθımdar atlanaq inde.

Beθθeŋ aldıbıθθa kul'turalı mul tormoş qajası salqıq. Ordenlı respublikanıŋ matur kilasəkke xedmətsendər massahınıŋ kyθ aldında.

MAL KƏTƏVSE—SJEZDQA DELEGAT

K Usal. Sajet baba sovetı „Jondoθ" kolxozı udarniklarθıŋ əlkə sjezdına delegat itep Zahit Şəripəfe hajlanı.

Şəripəf—kolxozda hıjırdar ketə. Ul kolxozda iŋ maqtavlı udarnik, bıjıl 374 xedmət kenə eşlanə. Zahit Şəripəfteŋ namıθlı xedmətə arqahında, kolxozdıŋ malsılıqı ıbq alqa kitte. MTF la maldar hanı baltır 354 baş ine, bıjıl 408 başqa jette. „Jondoθ" kolxozının aqzaları ydθəre buθqa yrsetə başlanılar. Xəder kolxozsılar qulında 150 baş buθqa bar. Ɵ. A.

PREDPRIATIELƏRDƏ

SJEZDQA JEŊEV MENƏN KILƏLƏR

BAJMAQ. 23 (BaşTASS). Bajmaq baqır zavodı oktəbrdeŋ berense jartıhında kolxozsı-udarniktar sjezdına bylakkə plandan teş 100 tonna baqır eretta. 20 oktəbrdə Tuja rudnigında tav eşsehınıŋ zabojsiktarı altın saqarbıθa ajlıq plandı vaqıtınan elek ytənelər.

19 oktəbrdə baqır zavodında həm Tuja rudnigında kolxozsı-udarniktarθıŋ beθə Başqortostan sjezdına delegattar hajlav yθkərelde. Tav eşselərenən delegat itep, XIJZAVƏLI TAJSOF hajlandı. Rudniktardan hajlanqan 15 delegat, 20-oktəbrdə sjezdqa kitelər.

PLAN 134 PROTSENTQA YTƏLDE

IŞEMBAJ, 23 (BaşTASS). Başqortostan neft' eşselərə sjezdı boraoloe planın arttırıp ytəv menən qarşılajdar. Oktəbr' ajınıŋ 20 kənendə, plan 134 protsentqa ytəlde. Bıl 20 kəndə Allaqəbat grappahı la plandı 117 protsentqa ytənə. Xəder Kirof ismendəge neft' promıjsla kəθə arta barıvsı ucastoktar juq.

Bıl vaqıt esendə 15413 tonna neft' sıqarılıp, plan 116,5 protsentqa ytəlde.

STAXANOFSA EŞLƏVSƏLƏR—

SJEZDQA DELEGAT

Θfə parovoz depoınan həm Θfə stansahınan kolxozsı-udarniktarθıŋ 3-se beθə Başqortostan sjezdına bıın udarniktar hajlandı.

Ulardan berehe komsomol, parovoz maşinisı Aleksandr Gurin. Ul pojezdardı his ber avarijahıθ saqatena 35-42 kilometr qıθarlıq menən jøretep, şunıŋ menən berga jaqşılıqtı həm jəndərə.

Ikense delegat kazegar komsomolets Qotloqaləf, ul otličnə eşləve esen velosiped menən bylakləngəjəe.

Θsəse delegat-slesar' kommunist Fomin. Ul eştə dur ıramlılıq menən həm brakhəθ ylaj.

Θfə stansahınan delegat itep iŋ jaqşı streločnik Kalinin həm jək tejəvse Gilazetdinof iptaştar hajlandılar.

(BaşTASS).

ƏBJƏLIL DELEGATTARЬ—uŋdan hulqa 1. Mırdaxanəf (rajkomol sekretarı, delegatsianıŋ jetəksehe), 2. Mexamətşin, 3. Kaşin, 4. Abdullina, 5. Mexamətjanəf, 6. Jaqsıbajeva, 7. Mırdaqajeva (delegattarθı oθatıvsı), 8. Zimlekof, 9. Xaliqəf həm 10. Davıtəf Allajar iptaştar. (Jegorof fotohı)

ƏBJƏLIL DELEGATTARЬ

* Davıtəf Allajar—Berense mandatı alqan delegat—„Udarnik" kolxozında mal qaravsı. Ul—yt kolxozının iŋ hejəkle, aldınqı keşehe, 7 tapqır bylaklangan. Allajar Davıtəf 1928 jıl yde kolxozda ojoştora, şunan birle malsılıq julında eşlaj. Sjezd delegatı Allajar aqajdın namıθlı xedmətə arqahında, „Udarnik" kolxozı malsılıq esen ıbq alqa jebergan. Xəder kolxozda 163 baş hıjırı berlaştergan MTF, 278 baş maldan torgan jılqısılıq həm 426 baş maldı esenə alqan haraq-kazaselek fermaları bar.

Kolxozsılardan ajrım fajdalanıvanda yd maldarı la arta. Stalinsəl janı ustavqa kyşeve buqında bəl julda bik dur adım atlanqan. Kolxozsı Musa Salajmanefen oşo kəndə 3 hıjırı, 40 baş kazə həm harıqları bar. Allajar aqaj yde lə ike hıjırlı inde. Ike kolxozsı havım nejə abıraj.

Davıtəf—elekke batrak. Ul bajdan-bajqa eşləp ken kyrgan, taban şaxtalarda eşlagan. Lakin, negenge kolxozdaqı şul, baxetle tormoşto bıs qasan kyrə almaqan. Ə, xəder kolxozda ul—bıın mul tormoşlo keşegə əjlande. Bıjıl Allajar aqaj 315 xedmət kene eşlagan, unıŋ har berehe 8 kilogram saf igen həm 48 ər lın aqsa tigən byd. Bıjıl ul janı jort ala.

Bıgen Allajar aqaj Θfələ. Ul ydeneŋ aldınqı keşelərdeŋ sjezdına kilev baxlena ireşevenə bəjenəp bata almaj. Θfələ ejdərdeŋ dur, maşinalardıŋ kyp bulıvına hoqlana. Kolxoz avılınıŋ da inde klubı, jaqşı ejdərə, maşinalı matur avılqa əjlənep barıvı turahında hejlaj. Bıjıl kolxoz yde lə avtomaşina ala, davlətka 1200 sentner igen hatqan.

* Xaliqəf Nafiq—„Traktor" kolxozının predsedatele. Unı bıltır qına „Traktor" kolxozına jebərəlar. Kolxoz ul kilgəndə artaqlıqlardan bata. Xaliqəf iptaş kolxozdı ber jıl esendə əlkə sjezdıqa delegat jebarev xoquqın alıvqa tiklem yθterde. „Traktor" kolxozında natahe 126 xuzalıq bar. Kolxoz davlət aldındaqı jəkləmələrde tulı ytəp bəqqan. Xəder aşlıq bılıqıv eşen tamamlap, xedmət kenenə 12,5 şar kilogram igenlətə doxod ylev esen əderlənə.

Malsılıqtı alqa jebərev jaqınan „Traktor" rajondıŋ aldınqı kolxozdarınan hanala. Bında hətsələk, jılqısılıq həm haraq-kaza yrsetev, sosqasılıq fermahı bar. Ularqa beθəhe mən başqa jaqın mal tuplanqan.

Xəder Nafiq Xaliqəf iptaş kolxozının beθə aqzaları hıjırlı, 30 xuzalıq esər hıjır ylərajdar.

* Kaşin Vasili—„Serp-molot" kolxozının kyp tapqırdar bylaklangan baxəv udarnigı. Ul hərev eşlərendə, aşlıq bahıvda normalarən sistematik arttırıp ytəp kilə. Unıŋ ike hıjırı, 7 baş harıqı, velosipedı, tegev maşinahı bar. Bıjıl 275 xedmət kene eşlagan. Hər ber xedmət kenenə 17 kilogram igen, 25 kilogram jaşelsə taşeven ibəplahaq, unıŋ averləqı, qimmaqa taqı la kyjərəle.

„Serp-molot" rajonda aldınqı kolxoz. Ul bıjıl davlətka, plandan teş, 3000 sentner igen hatqan.

* Mexamətşin Ojaədelxaq—„III Internatsional" kolxozının baxəv udarnigı. Bıgen unıŋ kolxozı beθə eşlərde tamamlap, xedmət kenenə 17 kilogramsışardan doxod ylə. Delegat Mexamətşin 253 xedmət kene eşlagan. Ul ydeneŋ inde mul tormoşlo jəşəven, xuzalıqında hıjırı həm vaq maldarı bulıvı turahında şatlanıp hejlaj.

* Zimlekof Aleksandr—„Serp" kolxozının brigadirı, ul dyrt jıl inde almaşınθ eşlaj. Kolxozda dyrt tapqır bylaklangan. Kolxozqa başlap ingəndə—1927 jıl unıŋ ber hıjırı, kridetqa qına alınqan ber atı bulıa, xəder inde unıŋ 2 hıjırı, 12 baş vaq maldarı bar. Bıjıl mart ajınan alıp 267 xedmət kenə eşlagan. Ul xedmət kenenə 17,2 kilogram doxod alasaq.

* Jaqsıbajeva Kamilə—„XII oktəbr" kolxozının iŋ jaqşı udarnitsahı. Ul, kolxozdıŋ dogovorı bujınsa Beloret zavodının qadav sexında eşləp qajtqan. Proizvodstvola jaqşı udarnitsa bulıvı esen ike tapqır bylakləjdər.

Kamilə 4 aj esendə 150 xedmət kene eşlagan. Urozaj jıjıqanda ul kendə qul menən 0,30 gektar urıp, 3 xedmət kenə alıp kilə. Un kən esendə genə—30 xedmət kene eşlagan!

* Abdullina Xajernisa—„Janı adım" kolxozında hıjır havıvsı. Ul ken də 88 liter hət havıp, normahın 209 protsentqa ytəvse udarnitsa.

* Mexamətjanəf Fitrat—komsomolets, „Salavat batır" kolxozınan delegatı. Ul beθə eşto normalarən arttırıp ytəp, 8 tapqır bylak alqan. Unıŋ hunqı bylage, iŋ dur bylak—aldınqı keşelərdeŋ sjezdına delegat bulıv baxlena ireşeve.

Delegattar Θfe qalahı həm unıŋ terle urındarı menən tanışıp jərenelər, bylaklandelar. Delegatsianıŋ jetəksehe iptaş Mırdaxanəf ularqa har nəmene taşendərəp, anlatıp jerəj. Delegattar yθdəreneŋ iŋ qəderle keşelərgə genə bula torqan xermət həm ixtiram menən qarşı alıvqa şatlanıp beθə almajdar. Davıtəf Allajar aqaj sjezdə sıqıp hejlav esen əderlənə. B.

SƏJFI QUDAŞ.

ORDENLЬ KYKRƏK

Qara urman kevek qara təndə
Qara bolot torası kykerəp,
Qara bolot kevek aşıqıslarqa
Ɵja bulıp beθθeŋ kykerək.
Tav başınan aqqan qar hıvdarı
Jılqan hımaq qaja taştarıŋ,
Ber də halqın, ber də qajnar
jaşka
Jəvələp kilde beθθeŋ kykerək.
Hıvıŋ qaştıŋ halqın hıθqarına
Bıraşqan lmən şikelle.
Hıvıq qıştaa halqın ujdar
menən
Hıqrap kilde beθθen kykerək.
Silekkə jaqılıp totqan bulqas
Bojoqqandaj matur handuqas,
Qolləq, xurlıq menən ideləvdən
Bojoqop kilde beθθeŋ kykerək
Kykta balqıp torqan jondod-
darθı
Qaplaqandaj qara bolottar.
Bolottarθan qara parθalarga
Tomalanıp kilde kykerək.
Halqən qarθar balıvıp, hıvma-
lanıp
Aqasındaq başın ejgəndəj,
Kəmhetelev, janer, zolomdarqa
Ejelep kilde beθθeŋ kykerək.
Tindəşe juq avır həm dur jerde
Kytəren torqan sikheθ bavalaj.
Jer şarındaj tormoş avırlıqın
Kytərep kilde beθθeŋ kykerək.

Jerde jəşəp sıqırqa batqan
Jarhın jatqan kesle Volkandaj.
Bıl tormoştan sıqırqa jarhını
Yrhələnde beθθeŋ kykerək.
Tonge julsılarqa jul kyrhətken
Tınter qadəq jondoθ şikelle,
Lenin julın ydenə keraş julı—
Ilep aldı beθθeŋ kykerək.
Kyk soθdərın vatıp, ykerəp,
şaşıp
Savlap taşqan elkən darjalaj,
Jalqındarqa janıp qanqa batıp
Adatlıqqa saqtı kykerək.
Sikheθ narlı bulqan prozektor
Kon itkəndəj qara təndərdə,
Bol'şeviksəl daθ menən nur-
landı
Həm aidalde beθθeŋ kykerək.
Sacka menən telıp, xaç jeθ
aqqıp
Donjala iŋ matur baqsalaj,
Bajek ostad, jaqın Stalinqa
Mexənnatka tulıp kykerək.
Unıŋ ojım derək alaşep,
Namıθ menən eşləp, keraşep;
Bajek Stalindeŋ qusqandaşa
Jerenə jeikerde kykerək.

Şuqa neqen jerak jarhıp,
Respublika sisen balqıtıp,
Lenin ordenına bidaklende
Bıgen beθθeŋ batır kykerək!

JEŊEVSEL SOTSIALIZM LOZUNGTARЬ

SSSR ðaqı bəjek proletar revolyutsianıŋ un higeθense jılı tamamlanıp kilə. Hər berehe epoxa bulırlıq vaqiqalar menən tulı jıl tamamlanıp kilə. Revolyutsia dur tiθlek menən alqa bara həm sovettar ileneŋ ige-sige kyrenmaqan majdanında hunqı jıl esendə bulqan beθə bəjek həm jaŋaj vaqiqalardı, tıvdıbıqandarθı həm qaθanılqan elgəşevθərθe jaθıv juldarına qına hejθərəp betev mumkin tygel. Hunıraq tarixi alıθlıqtan bıl eştərθeŋ bəjeklege beθə jaqınlıqı menən kyrenasək. Lakin bıgen yk inde, revolyutsianıŋ un higeθense jılı tamamlanıp kilgən vaqıtta, jeŋevsel sotsializmdıŋ janı gigant unıştarı beθə donjaqa bik asıq kyrenep toralar.

Aqındaqı jıl kolxoz tormoşonoŋ stalinsəl ustavı tıvθırılıvı menən bildalənde. Tik higeθ aj qına elek kolxoz avılınıŋ iŋ jaqşı keşelərə, ip. Stalin jetəkselege menən, ustav eşlap sıqardılar. Ə unıŋ berense hiθθemtaləre yk inde sikheθ dur. Bıjıl jeθθərsə həm meŋdarsa kolxoz brigadaları kolxozdarqa meŋgegə berketelgən jerθərθə bıqasa his kyrelməgən berdamlek, tiθlek həm ojoşqanlıq menən eşlənelər. 1935 jıldıŋ urozajı bıqasa his kyrelməgən tiθlek menən həm jaqşı ytterep, jıjıp alındı. Igen əθerlav eşe bıqasa his bulmaqan raveşta irta—15 oktəbrgə tamamlandı. Bındaj unıştarθan sikheθ durlıqın asıq kyrev esen ytkəndəge esdyrt jılda qına nıha la ajlanep qarav jete.

Şulaj uq bıjıl başta ikmakkə, unan hun beθə qalqan aθıq tovarθarına kartoskalar sistemı beterelde. Bıl burıstı 1932 jılda partianıŋ un jetense beθə Sojuz konferensiahı ikense biştjıllıqtıŋ iŋ məhim burıslarınan berehe itep qujıqajnı. Ul burıs ytəlde həm Sovettar sojuzının ıkqıj yθe barqan beθə xuzalıq həm politik kəsən kyrhatep torqan bəl unıştıŋ abomiatena barıq alrep jetkermav qıjen, xatta betenlej mumkin tygel.

Bına sotsializmdıŋ jeŋeven raklaqan bik şap faktar-kyrhətkestər həm simvoldar:

Qara metallurgia fajθa menən eşlaj başlanı həm tarixtıŋ berense million humdarın birθe inde. Metallurgia artınan promışlennostıŋ başqa tarmaqtarı la alqa bıtıla başlanılar.

Sovxozdardıŋ beθə urozajınıŋ 97 protsentı kombajndar menən jıjıp alındı.

Timer jul transportı kendən-kenga plandı aşırıp ytəj həm xəder təvlegenə 77 meŋ vagon jəş tejəj inde.

Ber sezon esendə 374 janı „gemnazia"—urta məktəplər halındı.

Sojuzda berense həm donjala iŋ jaqşı metropoliten tøθeldə həm xəder eşlaj başlanı.

Sovet sanqate „Capajefıs" şulaj uq kino həm teatrdıŋ, skul'ptura həm xudozestvonıŋ undarsa ıylan bik jaqşı əθərθəren tıvθırθı.

Həm iŋ şatlıqlı, iŋ dur jeŋev—talanttarı beθθeŋ vatanıbıθθıŋ beθə mejaşlarenda jalkıraj başlaqan keşelər, milliondarsa keşelər ytəp jetelər; ular yθ aralarınan:

Bejeklekkə həm alıθlıqqa osovθaq bıjıl beθə donja rekordtarın alrgan osovsılardı, paraşutistardı həm planeristardı birθelər;

Aşxanad menən Məskəv arahında tarixta misle kyrelmaqan poxodıı jahaqan Terekmənstan hıvajlıların birθelər;

Texnikaqa eje bulıv elgeləren, juqarı xedmət ıramlılıqı elgelərən kyrhətkən xedmət gerojdarın—Staxanofsılarθı, Krivonosoftarθı, Vinogradovalarθı, Smetaninadarθı, Busıgindarθı, Demcenkolardı birθelər...

Beθθeŋ ilebeθθeŋ bıl aldınqı, danlıqlı keşelərən ber-berehe menən nəmə tıvqanlaştıra hun? Terekmənstan hıvajlılarən qotlaqan vaqıtta ip. Stalin kyrhətkənsə, ularθı maqsattıŋ aşıqlıqı, şul maqsatqa ireşev eşendəge ıbqılıq şulaj uq beθə həm hər terle qamasavlıqtarθı jemerevse xarakter nıqılıqı tıvqanlaştıra. Lenin-Stalin partiahı tarafınan millionlarsa sovet keşelərendə tərbiəlangan oşo sıfatlar revolyutsianıŋ oşo un higeθense jılında meqqizalar jahanılar: ular jaqın kilasəktəge taqı la qəθərek eştərθə yθθərən kyrhəterθər əle.

Maqsattıŋ aşıqlıqı Ul iptaş Stalin tarafınan alqa alıp barılqan ilde bəsqalardan ajırıp tora, ul iptaş Stalindıŋ hər ber lozungın—partianıŋ hər ber lozungın ajırıvsa balqıtıp tora. Sotsializmdeŋ jeŋevsel jagerəşen ilδiatev esen proletar revolyutsianıŋ un higeθense jılınıŋ maj kendarendə ip. Stalin ilga: texnikanı tøθønə tiklem fajδalanırqa, tigən lozungtı birθe. Kyp la vaqıt ylmənə, Staxanof isme juqarı xedmət ıramlılıqının semvolına əjlənde, texnikanı tøθønə tiklem fajθalanıv xarakəte beθə sikheθ kiŋ sovettar vatanına jəjelde.

Sovettar sojuzında ul şulaj bulıp kilde, şulaj bulıp tora həm şulaj bulasaq, sonki beθθə byd menən eş ber berehenən ajırılmajθar, sonki beθθə lozung menən xəqiqət arahında, xiəl menən bıınlıq arahında yta almaslıq soqor juq. Bına şunıŋ esen də VKP(b) Ydək komitetı tarafınan bəjek proletar revolyutsianıŋ XVIII jıllıqına qarata kisə iqlan itelgən lozungtar sikheθ jaqtı xarakatlı menən balqıp toralar. Ydək komitetınıŋ 65 lozungı—ular beθθeŋ bik dur jeŋevθərebeθθe həm taqı la θurıraq mumkinlektərebeθθe raθlajθar. Bıl mumkinlektar θə motlaq xəqiqətka əjlənasəktar həm xəder yk əjlənalar inde.

Beθθeŋ ilebeθ beθə donja eşse həm krəstjandarenəŋ bəjek bajramın oşo lozungtar aktında ytkərəsek. SSSR bəjek xaqiqətka əjlanderelgən həm əjlanderela torqan oşo lozungtar—bol'şevizm lozungtarı menən beθə ildərθeŋ xedmətsendərənə sotsializmdıŋ bəjek xaqlıqın həm kesen, ə burzuaz jəmqiəteneŋ jalqanın həm jemerela barıvın bik asıq kyrhətep tora.

Burzuaz stroj tarixi jaqtan yθ qomoron jəşəp bette, unı xəder faşizm koθandare jəjıra. VKP(b) Ydək komitetınıŋ lozungtarı beθə donja proletardarına həm krəstjandarəna əjtələr: faşizm—ul balıq, xajerselek, bəlgenlek; sotsializm—ul mullıq həm şatlıqlı tormoş. Faşizm—ul idev ybeşe həm kul'turanı jandarıv; sotsializm—ul iandeŋ, ədələtten, sənqəttəŋ bınqaxa kyrelmaqan həm kapitalistik strojθa betenlej mumkin bulmaqan sasak atıvı, janı, bıın keşelər kul'turahınıŋ sasak atıvı. Kapitalistik ilderθə faşizm burzuaz demokratianıŋ bunqı qaldıqtarın juqqa sıqara; sovettar ilendə proletar demokratia kiŋ raveşte alqa kitə, partianıŋ ixtiarı, sovettardıŋ VII beθə Sojuz sjezdınıŋ ixtiarı menən sotsializm ile dejem hajlav-hajlanıv xoquqının hər terle sikləmevθəren tulıhınsa betereygə kendən-ken kyberək jaqınlaşa bara. Kapitalizm milliondarsa keşelərθe ilə, tapaj, həlek itaş sotsializm ilendə iptaş Stalindıŋ: „donjala bılqan qimmatle kapitaldar arahında keşelər, kadrdar iŋ qimmatle, iŋ xəl itkes kapital bulıp toralar", „kadrdar beθə nəmene xəl itələr", „hər ber buldıqlı həm aqlıvsı rabotnikti haqlarqa" tigən hyθθəre tormoştoŋ nigeθenə əjləndelər.

Kapitalistik strojqa, faşizm vaxşilege strojına qarşı tarixi huqıştarθa sotsializm jeŋa barta həm jeŋasək. Lakin beθθeŋ jeŋevθərebeθ qatı keraş menən ireşeldər. Sovettar ileneŋ yθ esendə la keraş bara əle. Şunlıqtan Ydək komitet lozungtarı: „Sovettar ileneŋ xedmətsendəre! Yla barqan sıjnıfi doşmandıŋ ułallanqan qaldıqtarı sotsializm esen əθerga matsalar. Burzuazia qaldıqtarın tamırı menən jolqop taşlajıq! Hər jerθə həm hər vaqıt ujav bulajıq!" tip saqıralar.

Beθθeŋ vatanıbıθθıŋ tışında la keraş bara. Dar aqastarınıŋ faşistik rajsar'θəre Sovettar sojuzına hezym iter esen imperializmdıŋ bəjə kestəren tuplarqa matsalar. Beθə donja əhtendə, beθə keşelek donjahı əhtendə hunqı bolottarı qujıla. Şunlıqtan bəjek Lenin—Stalin partiahınıŋ Ydək komitetı beθə donja proletardarına həm xedmətsendərənə: „beθəgeθθə faşizmqa həm bazıp alıvsılıq huqışına qarşı keraşka! Beθhən huqış toqandırıvsı faşistik provakatordarı Bəlhen imperializmı jaqahen sovettardıŋ tınıslıq politikahı!" tigən saqırıv menən məraşaqat itə.

Beθθeŋ vatanıbıθ kilasəkkə ıbanıp qaraj həm ıbanılı aθımdar menən alqa bara. Alda qıjınlıqtar bartəle, bına sovet xalqı beləj, lakin beθθeŋ bəjek xalqıbıθ ul qıjınlıqtardan his qurqmaj. Ɵθθı armia beθθeŋ Sovettar sojuzının granitsaların nıq joθaq menən biklagən həm şul granitsalar esendə bəjek sotsializm binahın tøθev jəjep jebarelgən. Marks—Engels—Lenin — Stalin bajraqı beθə donja əhtendə jelberθəj. Sovettar sojuzınıŋ tışında la bıl jeneləmtı bajraq, Kommunistik Internatsional bajraqı aktına tuplanqan bojevoj saflar xəder aθ tygel inde.

Oşo bajraq aktında həm ip. Stalindıŋ jetəkselege menən sotsializm bıgengə huqıştarθa jeŋep barqan kevek kilasək huqıştarθa la jeŋasək.

(„PRAVDA").

ƏBJƏLIL delegattarın timer juldıŋ aldınqı keşelərə—staxanofsılarθı Grumova, Kislitsin həm Morozəf iptaştar qarşı alalar. (Jegorof fotohı)

Respublika вьдьn вьjьk вyлək — Lenin ordenь ala

Ƣ. ƢУМƏR

„CAPAJDAR" TURAHЬNDA

[illegible]

ƏDƏBI XRONIKA

JADЬVSЬLAR KOLXOZSЬ-UDARNIKTAR SJEZЬNDA

[illegible]

SSSR SOVET JAZЬVSЬLARЬ SOJUZЬ PRAVLENIEНЬNЬҢ PLENUMЬ

[illegible]

RAMAZANЬF AQAJ ӨFӨLƏ

Jengel avtomaşil зeŭde vokzaldan qala urtahьna ţ[illegible] alьp sapть. Kofдe ajaŭ həm halqьn kisten kygendə jьmьldaqan jondoddar həm qala ebten balqьlqan elektrik fonardarь—mineң ergələ jəmeşəq urьnda belkenep barqan Ramazanьf əsəm janalar. Min uqa şul tarala hejlajem:

— Qalanьŭ heddeң xermətkə nindəj balqьj. Hedde qəderləp, qart jerdeң ььзn xəzsiлarь itep qarşьlaj. Ana qapqa baştarьnda flaktar jelfeŭдəgəne kyrenep qala. Qajьь ber urьndarьnda dur plakattar hьŭьlqandar. Elektrik nurdarь aŭьnda ular qьdarьp talqьn qьna belkenələr... Bьlar barьhь la minəьŭ qьddar, jaңьrqan jer najmьь həm uьaң gerojdarь xermətena qajьlqandar.

Lakin Ramazanьf mineң hyddərgə tara javap birməj. Ul mineң hyddərde işetməgən də bulqaj. Ydeneң ujdarьn hejləj:

— „Berense tapqьr Өfөlə min jəş vaqьtta, buqьştan elek yk, bulqajnьm... Ataj ylgən jьl ine. Өьş buja saqat jajap jajqan aqьanь ьslanьm da, Өfөgə kittem. Өjĭə rat juq. At inde el, qemer-qemergə bulmanь. Qalala beraj eş tabьp bulmah mikən, tigən bulam... Kildem. Tegendə qaqьlьm: bьnda huqьlьm—ьrьsa la ratlep bəlməgəs—yŭ karagende məqlup aңlatьp ta bulmaj. Gubernator jorto aldьnda qarap tora inem —alььler da kittelər. Unьn gubernator jorto ikənen də bunьnan ber tatar zabdnьmь əjtte. Ber tan bujьna halqьn, jeveş ber taş eulmegə jaььp tьtьlar da, irlangehen qьvap sьqardьlar. Şul saqatta yk avьlqa qajtьp kitergə qьştьlar. Xatta, sьqьp barqanda, ьldьn tyşьn urьnqa tiзep qaldьlar...

Şunan huң ber vaqьtta la qalaqa kilməьkə yĭemə hyd birgəjnem..."

Maşina bedde qalanьң urtahьndaqь ьslaŭtь tiged uramdardan alьp kitte. Elektrik jaqtьhь kьsajŭь. Kul'tura harajь naşьnan jaqtarqan jedlegən lampalardьң aqhьl-zəңgər nurdarь Ramazanьfьң kyŭdərendə saqьldьlar.

— Əjĭə bulmaha, jəjəv genə kitejek!—Bьl təqdimde Ramazanьf jəlanь. Maşinanь jebəsep, ydeeŭ qala səvetьna tanь atlaqьq.

— Өşө jortta tygel ine mikən...—tip Ramazanьf oьmaŭeler xəterlərgə totondo — өşө uramdar salfьqamla bulьa kərək, beddeң jolьlьң şьanь... 1918-se jьl ine. Min baqla tor [illegible]. Jajge tən ine anda, ul jort ike qatlь qьna ine. Ə bьndьŭ andaj jort juq... Jьь jorttar kyьajgan şul... Şьlaj itep qalanan Kolcaktь herəp ььqardьq ta, ydeьeŭ inep urьnlaştьq. Ə min tan bujь baqla tordom... Yŭgərde bit zamandar...

...Ramazanьf „Alqa" kolxozьnan kolxozsь-udarniktar sjezdьna delegat bulьp kilgən. Ul Өfөlө—qemerendə əsense tapqьr. Lakin əs tapqьr ььoralqan xaldar eş tarla. Qala unь xəder əsense terle qarşьlaj. Өsense tapqьrьnda ul yden ber da sit keşe itep bidməj. Ul bьnda yden yŭ ejendəge kevek ьнъь, ьqanььlь bidə.

Ə unьң avьldaqь, kolxozdaqь eşe turahьnda kyptan tygel gazetalarda jaŭŭьlar:

— „Alqa" kolxozьnan sjezdqa delegat bulьp barasaq Ip. Ramazanьf kolxozdьң platalktar brigadahьnda eşləj. Ul yŭ eşendə şundaj ətlə—unь bete tira jaq bele. Ul eşləgən ejdər qьlьnьrdaqь daca ejdərə kevek matur bulalar. Ul eşləgən qьmьlьlar kyŭden javьn alьp torlar. Qьş kenə jьlь bulalar. Bьjьl unьң 1000 xedmət kenə bar... Beddeң kolxozdьn jььqarь uramьnda ike qatlь dur məktəp jorto alь nisə kilometrdan aqaьp kyrenep tora. Ul—Ramazanьf jetəьselegendə eşlənde. Ramazanьfь bed ydeeŭŭan bьnьhьь vəkil itep jenəreeŭ—ul beddeң ĭanlььь keşeь..."

Bed Ramazanьf menən qala uramdarь bujlap barabьŭ. Bed kyp hejləşkanden hunьnda ta[illegible] atlajabьŭ—ujdarьbьŭ qьa bireлganbьŭ.

— Taqь la nəmə turahьnda ujlajhьь Ramazanьf aqaj?..

Beddeң ajaq tavьştarь tььqь uramdarŭь jaңqьrata. Min ydemseң ergələ ber Ramazanьf qьna tygel, bik kyp Ramazanьflar barqьn kevek bidəm... Nindəj qьtь həm ьşanьslь atlajdar beddeң ajaqlarь.

A. K.

TRANSPORTTA STAXANOF SЬLARDЬҢ HANЬ ARTA

Məşinist Galkin həm Suxarjeftar pojezdarь grafik bujьnsa jerətaŭ turahьndaqь jьklamalarьn unьşlь ytəjdər. Galkin jьk tejəlgən tovar pojezdьn Өfөnan Rajevkaqa 10 minut elek həm Suxarjef 3 minut elek alьp bardьlar.

Suxarjef həm Galkinqa pojezdь alьp barьvda Sьşma, [illegible]

[illegible]

KOLXOZSЬ-UDARNIKTAR SJEZDЬNA BEDDEҢ DELEGATTAR

Kolxozsь-udarniktardьn El-Bele Başqortostan sjezdьna Өfө parovoz-vagon remont zavodьnan da es iң jaqşь udarnik delegat bulьp baralar. Bьl proizvodstvo udarniktarь kolxozsьlar sjezdьna nindəj eş təzribələre alьp barasaqtar həm zavod kollektivь ni əsen ularŭь hajlanь bun?

Nagibin Vasili Andrejevic, 1933 jьldan birle zavodtьn taqarmas sexьnda tokar' bulьp eşləp kilə. Ul staxanofsa eş metodьn ydləşterep, şejkn qьtьvьь başlaqь ike kysərdən xəder eş kysərgə jetkerde. Ul ydeneң stanogьn, instrumenttarьn hər vaqьt tərbiələp kenə tota, eş ььjfalь hər vaqьt **jaqşь** tigən bahaqь ala kilə, texminimumdan da **jaqşьqa** ekzamen birde. Bьna şunьң əsen də zavod kollektivь unь staxanofsь tip tanьp, udarsь-kolxozsьlar sjezdьna la delegat itep hajlanь.

Podarevski Anton Adamovic, 1907 jьl eşse qatlələ tьvqan. Unьң atahь Zlatoust—Samar timer julь depohьnda slesar' həm parovozda maşinist bulьp eşləgən.

Ip. Podarevski A.A. 1926 jьl rasfakqa uqьrqa ina. 1929 jьl unь tamamlap Transport inxenerdarь institutьna ina həm unь 1933 jьl petarop sьqa. Şunan huң ul bьnmьr PVR zavodьnda ber jьl eşləp, unan armiaqa kilə. 1934 jьl armianan qajtьp, Өfө PVR zavodьna brigadir bulьp eşkə ina. Ydeneң jaqşь eşləvdəre bedemtabendə artaban ul par oləşev ucastkahьnan mastere itep, a xəder avto-tormoz ucastkahьnьң masterь itep yrlətelə.

Ip. Podarevski iң jaqşь proizvodstvo komandirdarьnan ibəp lana həm jəmaqət eşendə la hər vaqьt aktiv qatnaşьp kilə. Jəmaqət eşe tərtiəendə əşo kendə ul Başqortostan ydək başqarma komitetь ergəhendəge şejfьq ьtьqadabь menən jetəkselek itə, Komsomoldar politik tyмəragenda uqьta...

Ip. Podarevski jetəkselegendəge ucastka eş planьn ijyldə 141 pr-qa, avqusta—127 pr-qa, sentəbrdə—141 pr. qa tultьrьp ytəne.

G. AGIŞЬVA

SJEZDЬ STAXANOFSA

EŞLƏV MENƏN QAR ŞЬLAJBAR

Bərə, 24 (Baş TASS). Kyp kenə kolxozdar kolxozsь udarniktardьң Bele Başqortostan sjezdьn dur uңьşlar menən qarşьlajdar. „Ural", „III-Internatsional", „1 maj" həm Stalin isemendəge kolxozdar tunqь herəvdə tulьhьnsa tamamlanьlar. „Ural" kolxozь başqa bele eşlərde la uңьşlь tamamlap, sjezdqa catnaşьv xoquqьn aldь. Kolxozsьlar sjezdqa delegat itep, iң jaqşь udarnitsa Anna **Kliminanь** hajlanьlar.

Kolxozsьlar sjezdь staxanofsa eşləv menən qarşьlajdar. „Leninski Oktəbr'" kolxozьnda **Şərstobitof** norma bujьnsa bildələngən 1 gektar urьnьna 1,5 gektar, „Novьj rabotnik" kolxozьnda **Konovalof** 1,35 gektar herələr.

SJEZD ASЬLЬV KӨNDƏRENDƏ

Motor fabrikaьь. (Baş TASS). Bөgen 25 oktəbrdə, kolxozsь-udarniktardьң 3-sele Başqortostan sjezdь asьlьvqa qarata ytkərələsək demonstratsiaqa Өfөgə, Motor zavodьnan 3000 eşse kiləsək. Ulardь Өfөgə kilterevdə 40 tan artьq avtomaşina eşləjsək.

Xeŭmətsən qatьn-qьŭ jəştərenең berense Bele Başqortostan sjezdьnda

HYRƏTTƏ: Delegatkalardan ber tөrkөm (Pavlilot fotohь)

20-OKTƏBR' TUNQЬ HƏREV BARЬŞЬ TURAHЬNDA

BAŞNARKOMZEM MƏƢLYMƏTE

[illegible]

Başqortostan avьl xozjajstvo kolxozdar planlь [illegible]

BAŞZERNOTREST SOVXOZDA RЬNDA

[illegible]

TUNQЬLAQTAR HƏRƏVGƏ ZARAR ITMƏJ

[illegible]

Ƣ. V.

1533 GEKTAR ART TЬRЬP HƏRƏ

Jarmekəj, (BaşTASS). [illegible]

S. KYLIBAJ.

QANSЬLARQA QARAP

[illegible]

M. XƏJ

STALIN TURAHЬNDA JЬRDAR

(ODA)

BERENSE JЬR

[illegible]

IKENSE JЬR

[illegible]

ӨSӨNSӨ JЬR

[illegible]

DYRTENSE JЬR

[illegible]

BIŞENSE JЬR

[illegible]

ALTЬNSЬ JЬR

[illegible]

JETENSE JЬR

[illegible]

HIGEDENSE JЬR

[illegible]

TUƢЬDЬNSЬ JЬR

[illegible]

UNЬNSЬ JЬR

[illegible]

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

Italia—Abissinia huqьşь

HYRƏTTƏ: Abissinia armiahьnda jenel artilleria tuzьn qarьrqa jokmatalar. (Sojuzfoto rasme)

ANGLIA XƏRBI SANKSIALARDЬ QULLANЬRQA TELƏMƏJ

London, 22. Bøgøn tyvange palatanьn sessiahь esldь. Køn tartibenda xalьq ara xal turahьnda feker alьsьvdar tora. Ul fьruş huqь estar ministre Xordьn telmara menan başlandь.

— „Millattar ligahьnьn jeklamalaren lojal' ylavgo jynaltelgan beddьn politikabьdqa,— tip ajtte.—Xor—,parlamenttьn ba ta aqzalarь tip ajterlek ham Anglia xalqьnьn kypselege quşьla. Beddьn kyaeaed Millattar ligahьna Anglia menan Jevropa arahьndaqь kyper tip qaraj. Əgar ul kyper pьq qaqьlha, jaki jemerelha, ul vaqьtta beddьn menan kontinent arahьndaqь xedmattaşlьk qьjьn ham qurqьnьstь bulasaq. Millattar ligahь ustavьnьn polozenielarь bed eftenedgя artaaen jeklamalar alarqa telamagan vaqьtta, beddьn şul jeklamalarenedda artыrьr qьna tygel, aslal ber vaqьt dulьlьq mønasaabattarenda bulqan davlattar arahьnda aldьqьr tuvdьrdьlar ham bөrav da telamagan ekonomik qьjьnlьqtarьn kiterep sьqardьlar. Bed elek his ber qarşьlьqtarьnьd bulmaqan davlat menan nimada qarşьlьqtar, tьrьşqa kilganlegen beldek. Bьlar ztid minustar, olardьn bedde kollektiv imnselek idealarьnьn jemerelevena jul qujьrqa, Italia—Abissinia konflikta menan qьdaqьhьnьdь tuqtatьrqa ham bьl vaqiqala Millattar ligahь ustave nьn qullanьlьvь ajemyman memkin tygel ikanlegen asta donjaqa ajterga masayr itevda memkin ine. Oşo sьvattan naşanda nota Germanlala: „qevvatleleк jaki ifelevselek" tigan luzung taralalьq. Ə bed: „dejem tьnьslьqtь haqlav jaki torqьlьq" tip ajtqaad" [illegible]

Unan hun Xor xarbi sanksialardь qullanьv mas'alahena kysep, unьn sixtan taş qatmarlь mas'ala bulqanlьqьn ham beler-belmab şul turala hejlaşevdar menan dur zarar kiterelgonlegen kyrhatte. „Bed ədar tygel bed, — tip ajtte Xor, ham ajrьm raveşta xarakat itergə ujlamajbed, Liga—ul tunьslьq qorall, ham tanqitselar Anglia Suvaş kanalьn qamap alьrqa ham Italianьn kommunikatsion juldarьn ødergə tejeş ine, tip ajtkan vaqьtta bьl fakttь xəterga tөşerergə mөbyrdar. Bьndaj saralar nik tid qьlьnьvьn materialqa osqun taşlardar ham Abissinia huqьşьn Jevropa huqьşьna ajlanderardar ine. Min konfliktь Millattar ligahь tamkahь esenda porotь raveşta xal itev julьnda qajьь ber saralardь ydlav xaraldegen ajrьvьa kyrhatev osen memkinlek menan fajdalanam. Ekonomik sьrbьmdь qullanqanqa tiklem bьnьn osьn vaqьt bar ale".

Hydenen adaqьnda Xor „Millattar ligahьnьn aqzahьna, ibke dub ham elekke sojuzniкqa qarşь ekonomik saralar julь menan artьaan barьvdь tuqtatьv osen xaderge huqьş minuttarьь fajdalanьp bulmaь'mь" tigan mas'alane qujdь. „Bojek krizis aldьnda,—tip ajtte Xor, — berense tapqьr bьlaraq kollektiv xarakat ham kollektiv imnselek sistemьn qullanьrqa qarar itelde. Xader beddьn aldьnьdda torqan krizis — ul kendarga, adьmlarqa jaki ajdarqa qьna budьlьp qala torqan krizis tygel. Ul tamaь la odaqьraq vaqьtqa hodьlьrьn krizisten qalamate, unь barь tik ydgargan ham [illegible]

RIM—PARIZ—LONDON

HƏJLƏŞEVDƏRE TURAHЬNDA LAVAL'

[illegible]

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 23. Abissinianan alьnqan xəbərdərgə qaraqanda, tenjaq frontьndaqь xal ajrьvsa qьrqьvlaşqan. Abissinianьn rasmi dairalarь tenjaq frontьnda dur huqьştar bulьvьn kataier. Tigre provinsiahьnda mobilizatsia əle tamam bulmaha la, tenjaq frontьnda Abissinianьn 320 meŋ samalь qəskəre tuplanqan. Ras Sejjym komandahь aьtьndaqь 150 meŋ kesьlek armia ьŋ məlum pozitsialarьь bilәp tora ham ьŋ dur armialardьŋ berehe bьnala. Huqьş başlanqandan birle bьl armia 15-20 meŋ keşe juqalttь. Sejjym armiahь Makale qalahьnьŋ teŋjaqьnda ber nisə kilometr jerdage pozitsialarda tora, unьŋ qəskərdəre Aguldan Xamlega ham unan arь tavdarqa tiklem hudьlqandar. Bьl armianьŋ ber elөşe Adua qalahьnьŋ tirə jaqьndaqь tavdarda torovьnda davam itə.

Sejjym armiahьnьŋ konsьjьqьnda ham Takaze jьlqahьnьŋ teŋjaqьnda ras Kassanьŋ 100 meŋ keşelek armiahь jata. Ul Aksum menan Adeila qalalarь arahьnda urьnlaşqan. Kyptən tygel Kassa armiahь keпьjeş jaqьnan Takaze jьlqahьn kisep sьqtь ham xader Sejjym armiahьna kilep quşьldь.

Addis—Abebaqa Misьr korole Fuadtьŋ tuvqanь prins Ismaqil Davьt kildə. Ul Misьr qьdьl təre otradьnьŋ başlьqь bulьp kilgan. Bьl otradta 3 meŋ keşe, şul jemlanan 150 doktor ieşlanə.

Abissinia xəkymətə huqьş xarakattərenə turanan-tura jaki sifatəp bajlaneşə bul'qan bөtə materialdardь rekvizirovajt itev turahьnda dekret sьqardь. Oşo raveşta alьnqan materialdardьŋ xaqьn bildalav өsen maxsus komissia tedelgən.

SANKSIALARDЬ QULLANЬV JULЬNDA

Vena, 22. Rumьnia xəkymətə Italia өsen qoral ham huqьş materialdarьn Rumьnia arqьlь ytkərevdə ham unьŋ ydenən sьqarьvdь tьjьv şulaj uq Italianьŋ kredittar birevde tьjьv turahьndaqь Millattar ligahьnьŋ qararьn qamalqa indərdə.

Tallin, 22. Italiaqa qarşь sanksialar qullanьv mas'alahenda Estonia xəkymətenəŋ Millattar ligahь ustavьna mьvafiq raveşta xarakat itəsəge rasmi raveşta beldereldə.

London, 22. Bombej portьnan Italia paroxodь ni sarь15 passazir menan genə julqa sьqtь, bьl paroxod 330 passazir hejdərə ala. Udqan rejslarda unda passazirdar şьqьrьm tulь bula torqajnь. Xader Hindostanda Italia paroxodtarьna bojkot ytkəzelgənlektən, uqa passazirdar ad ultьralar.

ABISSINIALЬLAR BIŞ SOMOLJOTTЬ

ATЬP TØŞƏRGƏNDƏR

Rim, 23. Italia matbuqatь, Somali frontьndaqь bьnqь huqьştarda, Dagaerej jaqьnda italiandardan Abissinia qəskərdərenən „Vikkers" sistemahьndaqь jaŋь ham mөkəmmal palemjot sьbьp alqanlьqtarьn xəbar itə.

„Lavoro faşista" gazetь Abissinia pozitsialarьn baranan ramardiravajt itkan vaqьtta, abissinialьlardan „5 osqьsьn atьp təşərgənlektəren" jadь. Lakin Italia matbuqatьnьŋ xəbərenən ul samoljettardьŋ italiandar pozitsialarьna kire qajta alьvdarь, jaki almavdarь turahьnda belev memkin tygel.

Rim, 23. Elgərge kən Neapol'dan Kөnььqьş Afrikaqa italiannьŋ 2 meŋ haldatь, şul jomlanan palemjotlь motorlaştьrьlqan 2 batalion jebərelde. Kisə Kөnььqьş Afrikaqa janə 6 meŋ haldat jebərelde.

***

Berlin, 23. Addis—Abebanan xəbər itev bujьnsa, italiandar basьp alqan əlkalardan Makale qalahьna elk kyp qasaqtar kilə. Ul əlkalardan Makalega kilgan irdar, qəskəri rastarga bildalanələr. Ras Gugsanьŋ xianatь arqahьnda, italiandar jaqьna kьqqan Abissinia qəskərdəre kyplap kire qajtalar.

CEX-SLOVAKIA ILSELE GENƏ HØƵYM

Berlin. Cex-Slovakia ilselegene 3 silcahed jaş keşe kilep, konsul menan hejləşevdə japьь raveşta talap itələr. Ki esen kilganlektəre turahьndaqь horavqa qarşь, bьl bildahed keşelər, Cex-Slovakiaqa qarşь xaqaralь lozungtar qьsqьrьqa, bina esendəge mebel'de ham tədrələrde qьraqqa totondolar. Politsia kilgənsə ular ike bylmənən mebel'deren tar-mar itergə, 7 tədrə ham 3 işekte qьrьrqa elgərdalar. Høƶym itevsəlar qulqa alьndь. Høƶym vaqьtьnda ilselekka kilevselardan ber keşe jaralandь.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

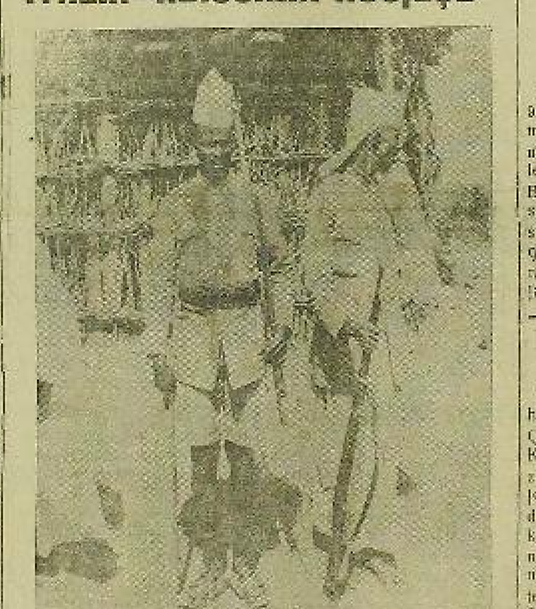

Abissinianьŋ tөn ham køn jaqtarьnda Italia ham Abissinia qəskərdərenəŋ huqьş operatsialarь fajeldereide.
HYRƏTTƏ: Abissinianьŋ Italia Somalihь menan siktəş bulqan Ogaden provinsiahьnda pograniçnьj kaqta torovsь ike koldat.
(Sojuzfoto rasme)

MANCZURIALA SOVET GRAZDANDARЬN

QЬЬЬVDAR HƏM QULQA ALЬVDAR

Xabarovski. 21. Xarbindan alьnqan maqlymattar bujьnsa, japonmanczur politsiahь ham japon zandarmlahь ydeŋdarenda xedmat itkan aq gvardialьlardьŋ aktiv qatnaşlьqь menan huŋqь vaqьtta Manczurialaqь sovet grazdandarьn xaquqqa kilaf raveşta ədərlavdərdə kөsəjtə başlanьlar.

Politsejskidar ham zandarmdar his ber səbəbhed sovet grazdandarьnьŋ kvartirdarena kilep, ulardь dopros tar menan jafalajdar, qulqa alьv ham tuqmav menan qurqьtalar, şunьŋ menan ulardь vzatka birergə məzbyr itələr. Tentevdar ham səbəphed qulqa alьvdar ɵa jьşajdь. „Novosti Vostoka" gazetьnьŋ 7 oktəbrdə qulqa alьnqan rabotniktarь—şul gazetьŋ naşire, sovet grazdanь Kolpakci, redaktorь Orlof, sekretarь Golubkof ham başqalardьŋ oşo kөngə tiklem his ber qajэp taqьlmatьan tarmalә totolqanlьqtarь ham ajьvhьd tuqmalqanlьqtarь turahьnda maqlymattar bar. 15 oktəbrdə şul gazetьŋ jaŋa ber sotrudnigь grazdanka Kossovskaja, a 17 oktəbrdə unьŋ ire Kossovski qulqa alьnqandar. Şul uq 17 oktəbr kөnө Dal'bank pravlenichьnьŋ direktorь Gostьjuski qulqa alьnqan.

Manczurtta ham Pograniçnaja stansalarьnda jaşavsь sovet grazdandarьnьŋ ɵa japon—Manczur vlastarь tarafьnan ədərlənevdərə ham qulqa alьnьvdarь turahьnda xəbərdər bar. Qulqa alьnqandar tөrmələ totolalar, ulardь japon ham aq gvardialь tөrmə haqsьlarь tөrlөsa jafalajdar ham mьtьqь itələr.

Sovet grazdandarьn oşolaj səbəphed qulqa alьv ham ajьvhьd raveşta tuqmav faktlarьnьŋ huŋqь vaqьtta bьŋ jьşajьь turahьnda SSSR-dьŋ Xarbindaqь şulaj uq Manczuria ham Pograniçnaja stansalarьndaqь konsuldarь kyp tapqьrdar protest beldereləlar ɵa, oşo vaqьtqa tiklem qənəqatlanerlek javap alьnmanь.

Manczurialaqь japon ham aq gvardiasьl gazetlar tarafьnan SSSR-qa qarşь alьp barьlqan ajathed provakatsion kampania ham sovet grazdandarьna qarşь pogromdarqa өndəvdər bьl eş başlьqlьqtan ham sovet grazdandarьn ədərlavdardəŋ provakatsion maqsatta ytkərelganlektərenə bis ber şik qaldьrmajdar.

ŞTURMOVIKTARDЬ ØJRƏTEV PLANDARЬ

Berlin, 22. „Fel'kişer beobaxter" gazetь bөgөn Berlin şturmovoj otradtarьnьŋ revolytsion eşselərgə qarşь kөrəşkə өjrənev osen ytkərgan kidakteġe zanatielarь turahьnda jadь. Faşistik gazet bьl zanatiene oşolaj tasvir itə: „gruzoviktarqa tejalep barьvsь şturmoviktar jьqьlqan aqastardan, arqьlь qujьlqan arbalardan ham başqa nəmələrdən jahalqan barrikadaqa barьp təkələr. Şturmoviktar barrikadanь bytep matoşqan vaqьtta, jaqaşa urmanda qasьp torqan „kommunistar" ut asalar ham otradqa granattar taşlajdar h. b.".

Şundaj uq zanatienəŋ ikense ber planь turahьnda „Angrif" gazetь jadь: „Postdam qalahьnda kommunistar arsenaldь basьp alqandar ham şunda barrikadalar jahap bьqьqьqandar. Baş kylərevselərdə barьp sьqarьv osen politsia saqьrьlqan. Lakin unьn kөsө jetmaj ham jardamqa şturmoviktar otradь saqьrьla".

XALЬQ FRONTЬ SJEZDЬNDA

Parix, 21. Bryssel' qalahьnda 90 ojoşma vakildarenən qatnaşь menan xalьq frontьnьŋ sjezdь bulьp ytte. Sjezdьŋ predsedatele professor Brien buldь. Sjezd Belgiala xalьq frontьnьŋ prinsiplarь turahьndaqь deklaratsianь ber tavьştan menan qabul itte. Sjezda xalьq frontьnьŋ vaqьtlь milli komitetь hajlandь.

QƏBƏXƏT SARALARDЬŊ BEREHE

Bejpin, 22. Şansi provinsiahьnьŋ xarbi komandovaniehь Qьtaj sovettarьnьŋ jetəkselə, Komintern başqarmahьnьŋ aqzahь **Mao Sze—dunь** tere kejənə kiltergən keşegə 100 meŋ dollar, unьŋ ylegən kiltergən keşegə 80 meŋ dollar bylək bildalane. Qьtaj Qьdьl armiahьnьŋ jetəkseht **Ten De—xuajь** tere kejgə qulqa alqan өsen 60 meŋ dollar, unьŋ mөjətən kiltergən өsen 40 meŋ dollar bylək bildələngən. Qьtaj sovettarьnьŋ ham Qьdьl armiahьnьŋ başqa jetəkselərə baştarь өsen 20-50 meŋ dollar byləktər bildələngən.

SOVET JABЬVSЬLARЬ HƏM ZURNAL'STARЬ PRACALA

5 Oktəbrdə Praga qalahьna Sovet zurnalistarь ham jadьvsьlarьnьŋ delegatsiahь bardь.
HYRƏTTƏ: Sovet delegatsiahь ham unь qarşьlavsь Cex-Slovakia jəmaqatselegenəŋ vəkildərə Praga vokzalьnda.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

„PIONERSKAJA PRAVDA".

REDAKTOR A. STROJЬF IPTƏŞKƏ

VKP(b) Ydək komitetь yd qəməreneŋ ikense un jьllьqьna ajaq bahqan kommunistik balalar gazetь „Pionerskaja pravda"nь qotlaj.

VKP(b) Ydək komitetь „Pionerskaja pravda"nьŋ kiləsəktə lə beddeŋ bojək sotsialistik vatanьbьddьŋ ybep kilgən bьvьnьn kommunistik tərbiəlav eşendə partia ham komsomoldьŋ bojevoj jardamsьhь bulasaqьna ьşana.

Pionerdarь ham məktəp balalarьn kommunistik partianь fidakar raveşta hөjov, şulaj uq eşse sьjnьf eşenə Lenin-Stalin eşenə ььn kyŋeldən birelev ruxьnda tərbiələged.

VKP(b) Ydək komitetь

ƏSƏ

Bed Iosif Vissarionovic Stalindьŋ əsəhenə qunaqqa kildek. Bьnan 3 kөn elek—17 oktəbrdə—unьŋ ergəhenə alь ip. Stalin kilep kitkən. 75 jaşlek əsə kydgə jaqьmlь ham jegarle. Ul bedgə his onotolmaьь luq minuttar turahьnda hөjləj.

— Şatlьq—tip ajta ul.—Nindaj şatlьq bidden tip horajhьqьmь bed? Minen nimə ham beddeŋ ilebedgə qarap bөtə donja şatlana. Şulaj bulqas min—əsə nindaj şatlьq bidergə tejeş bulam huŋ?

Bed irkən ham jaqь bylməgə ineb ultьrdьq, unьŋ urtahьnda aq japma jabьlqan tyŋərək øhtəl. Sasaktar bukets. Divan, karavat, urьndьqtar. Karavat øhtөndə ulьnьŋ hyrəttəre elenep tora. Bьna unьŋ Lenin menan bergə təşkən hyrəte, bьna jaş vaqьtь, bьna ul kanikta ultьra.

— Ul alda xəʒər ibьajenьa, kətmagəndə kilep təşte. Işek asьldь—bьna oşo işek—ham inde, qarşьm—ul. Bed oбaqlap yseştek.

Hinə jaqь Tiflis oqşajmь? —tip horanьm min. Ul: jaqьь, tip ajtte, ytkəndəgenə, elek nisek jəşəqanebeddə xəlergə təşerdə. Ul vaqьtta min kəntaklap eşlaj ham ulьmdь tərbiəlaj inem. Qьjьn ine. Bala kaj genə qaraqdь jerla jaşaŋek, tyŋəhenən jьmqar yla şunьqьan jeveş ine. Asьv Ənasar buldь. Lakin ulьmdьŋ mьqa bahьr qaraqan vaqьtьn min his xəterlaj almajem. Ul mine hər vaqьt qajqьrtь ham hejda. Əlgə bahьr uq bala!

Kendə alk kyŋelle ytkərdek. Iosif Vissarionovic kyp hejləşte, keldə, oвьmьv şatlьqlь ytte...

Bed xuşlaşabьd. Jaqь Tiflis qajnaj, balqь ham səsək ala. Ə qolaqta əsənəŋ:

— Beredьдьqьşьŋ in şundej uldь telajeml ugən hyddərə hanan jaŋqьrap tora. **Boris Dorofejef.**

Tiflis, 20 oktəbr'

SOVETTAR ILE

BOJƏK BAJRAMQA ƏƏERLƏNƏ

Məskəv, 23. Jəqəvsel sotsializm ile, bojək Oktəbr revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьn qarşь alьrqa əəerlənə. Qalalar ham avьldar nur menan, mikkondarsa proletarьtar ham kolxozsьlardьŋ şatlьqь ham jeŋəlege menan balqьjasaqtar.

Bajramqь adьdek qьdьv raveşta bara. Məskəvdə xudozestvolь itep bidəvgə naşqьlaşьv ia kyrenekle xudozniktarь Stenberg, Ramass, Starodub, Samorodski ham başqalar kereştelər. Demonstrantlardьŋ kolonnalarьn formalaştьrьvqa alaqlь karikaturist xudozniktar ьlaqtьrьlqan.

Xedmat ham jeŋevdər zerbtkahь, il xedmatsəndarenəŋ bəxetle tormoşo, proletar berəkalek—Oktəbr tantanahьna Lenin qalahьn xudozestvolь itep bidəvdəŋ nigeðenə halьnqan ideialar bьna oşolar.

Sovettar Ukrainahьnьŋ başqalahьn bidəv өhtөndə la 250 xudoznik eşlaj.

Yzbəkstan başqalahь lenin-stalinsa milli politikanьn jeŋəve, mamьq osen kөrəşteŋ urьştarь. Kөnsьqьş qatьn-qьddarьn qollьqtan qotqarьv ruxьnda formalaştьrьla.

Kolxoz avьldarьnda Oktəbr bajramьna tora kilterep kyp kenə jaŋь elektrik stansalarь xədkə jebərelasaktər. Meŋlarsa kolxozsьlardьŋ өjdərendə Il'is lampocкalarь jana başlajasaq.

Gor'ki krajьnda 8 jaŋь elektrik stansahь eşlaj başlajasaq.

Azov—Cernomorski krajьnda 18 MTS ham 15 kolxoz bojek Oktəbr bajramьna tok alasaqtar. Odessa əlkahenəŋ 15 kolxozь ham Xar'kof əlkahenəŋ andьsьz kolxoz avьldarь elektriklaştərelə. Tenjaq Kavkazda 5 elektrik stansahь tedep tamamlanьp kilə. Yzbəkstanda 11 kolxoz gedrostansahь tedelə.

AFZAL TAHIRЬ

„JANQЬN"

[illegible]

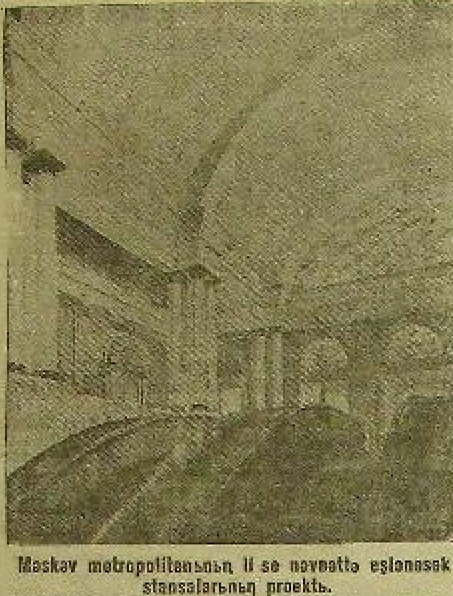

Maskav metropolitenьnьn II se novəttə eşlənəsək stansalarьnьn proektь.
HYRƏTTƏ: „Aeroport" stansahьnan jer ante vestibylenьŋ proektь (Arxitektor iptəş Erşof). (Sojuzfoto rasme)

NEFT'

NEFT' STAXANOFSЬLARЬ SJJOTЬNDA

ISEMBAJ, 22 (BaşTASS). 20 oktəbrdə kis menən neft' staxanofsьlarьnьn sljotь ydenep esen davam itte. [illegible]

Başneft' trestьnьn upravlajuşsəje ip. Gansin ydenen sьqьşьnda, [illegible]

TIMER JUL

TIMER JULЬNDA STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTE YBƏ

TIMER JUL MAŞINISTARЬNЬŊ JARЬŞЬ

Əfə timer jul uzlegəndəge 745-se hanlь parovozdan maşinistь Gregor'jef pojezdь [illegible] 16 oktəbrdə 813 hanlь pojezdь [illegible] 55 minut elek kilde. [illegible]

S. K.

„JANQЬN"

(ADAQЬ)

[illegible]

ƏJƏLIMƏ PATEFON, VELOSIPED ALA

Jərkəj, (BaşTASS). Həş rajonь „Kəşirin" kolxozьnьn udarnitsahь Şakirəva Ǫəlimə, jədqь səsevdə herəv normahьn 140-150 protsentqa, uraq jьjnavda lobogrejka menən Şьrv normahьn 125-135 protsentqa ytəne. Politik uqьvdan qalmaj, gazetlar uqь. Ul, eşlə xedmət kene esen 22 sentner igen, jaselso həm 200 humdan artьq aqsa ala. Ǫəlimə patefon həm velosiped alьrqa kooperatsiaqa zajavka birde.

KOOPERATSIAQA 18 MEŊ SENTNER IGEN HATЬLDЬ

Jərməkəj, (BaşTASS). Kolxozsь-udarniktarьbь Bətə Başqortostan sjezdьnə ədərlek ajqanь, kolxozdarda kooperatsiaqa igen hatьv kesəjde. Hunьp 5 konlokta 6 menə, əetahe 16 meŋ sentner igen hatьldь. „Təraj", „Krasnьj domovьtsa", „Ǫarsьqa" həm başqa kyp kenə kolxozdar igen hatьv turahьndaqь dogovordarьn sulshьnsa ytənelər.

Lakin, rajpotrebsojuz igen hatьvsьlarqa esen tovar kiterev sarasьn kyrmaj.

KOLXOZDAR OKTƏBR' BAJRAMЬNA ƏĐƏRLƏNƏLƏR

Tətegle, (BaşTASS). Tətegle rajonь kolxozdarьnda Oktəbr' revolutsiahьnьn 18-jьllьqьna ədərlek başlandь. [illegible] „Azin" kolxozь 1600 humlьq manufaktura həm başqa tovardar aldь.

KARTUF TAPŞЬRЬV KOSƏJTELƏ

Maqar. Juldaş sovetь kolxozdarь, Başsovnarkomdьŋ xokymətkə kartuf tapşьrьv turahьndaqь qararьn ejrənevdə kin jaqьşa hejəxlə kartuf tapşьrьvdь ojuşturdьlar.

Bьna „Lenin julь" kolxozь, ul, igen tapşьrьvdь sovet kyləmendə berense bulьp tamamlaha, kartuf tapşьrьvdь la berense bulьp 5 oktəbrgə tamamlanь. Kolxoz 21 sentner, ə kolxozsьlar 30 sentner kartuf tapşьrdьlar.

S. MAQARSKI.

PORTFIL'LE TYRƏLƏR

Bajmaq rajonьnda sovetlar konkursьna qьşьlьv həm konkursta aldьnqьlьq alьv esen kөrəşkə javaplь ber eş tolьp ajьşlanmaj. Kyp kenə avьl sovetlarь (**Maqas, Kusь** həm **Tərəkmən** avьl sovettarь) konkursqa formal' qьna quşьlqandar. Ular aldьnda konkurs turahьnda hyđ qujьqьsьp:

— konkursqa quşьldьqьđьmь? tihən
— kalьə, quşьldьq.
— Ə, jьrьş xarahь hьŋ?
— Barь...!
— Kyrşe avьl sovetь menən jarьşajьđ. Jarьş dogovorь la tөđьlgən-ildər.

Lakin tөđөlgən dogovordarьndь ytəlevđe tikşerəlderme? həm dogovordardan tьđalьvьv, аlьdaqь politik xuzajьq məs'ələlər turahьnda sөđməsədər massatь uhlama? Sovetlar konkursьnьŋ politik əhəmiətə kin massaqa jetkerelgənme? Ul turala avьl sovetь jetəkselare qena tygel, rajon jetəkselare la uflaşьndan juq. Rajonda, yđ hьđьqьŋ aujьnsa sovetlardьn massovьj organdarь rьqьşьnda həm ulardaŋ konkursta qatnaşьv halьlikteren kytərevđə — zarь oşo ojьşma eşsəlare qьŋьlana, tip qarqь aurьp aulmaj.

Bьna **Tərəkmən** avьl sovetь, predsedatel ip. **Nigmatyllin** ajtevə bujьnsa Tərəkmən, kyrşe Maqas avьl sovetь menən jarьşa. Jarьş dogovorь maj ajьnda uq tөđөlgən bulha la, lakin ytəlegə oso kөngə tikləv ber qena tapqьr da tikşerelmaqan. Ip. Niqmatyllin, jarьş uqьv jьlьna əđerlek, jul, məktəblek konkurstarьnьŋ qьşqa başlanьv həm qьşqь turahьnda sөjlej.

Sovet eqqhəndə seksialardan berehe la eşlənej. Seksiaiar arahьnda jarьş ojoştorov, planь eş alьp barьv juq. Konkurs kytəlkesiəre massa arahьnda tygel, seksialar arahьnda la ojrəteləgən. Hajьvansьlьqdan tөđəktərə, tөđəlgən seksialar, hьvьqa tьjanqan taş hьmьq jьqьlьp qaqьjdar. 10-kvartal maj kyp bьv planь 67 protsentqa qьna ytəlgən. Aktiv juq, ha udarniktar 4 keşe tsap-lana. Ip. Nigmatyllinqa, bьlь udarniktar menən uлbsk jetəkselek itəteŋ? tigəs, min ularđь utoraqa saqьram, aqsa jьjьp qa qьqam... Ə ul eson kin udarniktar ađ? Belmajem ti. Konkret jetəkselek turahьnda ber həmə la ajtьnsьn.

Şovetlьŋ jetəkselegende „**Təjələb**" kolxozь həm maъq jalqьnьlьq xьjarsьlьqьrqaqьlьq 'erьmalarь tvslar. Kolxozda xeđmət dissiplinahь tarqalqan. Hodemtəlь igen hueqь maşinalarь ber kөn eşlə halьe, ikense kөndə eşlmajdər. Hьvdaj at jaqlьmьnda taqgə harьv xmenьh ojoştorьv juq. Eşte hanlap aьqalar. Igendərdə ıykeskiŋ əelir qualitahь kyptan yk ytep kitkə. Iş ətkələlar eşe ale bulha tamamlanmaqan. Şьlaj ber igendərđe sarьv də 80 kөn etrəŋa ber aj jьrьm davam itkən. Xeđer maxalьq honkorsta la jemoşaq bara. 150 hejər hьjadьq həmь tөđev eşe la tamamlanmaqan. Fermalar həm anda eşsevsəler arahьnda sotsialistik jarьş alьp barьlmaj.

— Ni esen?

— Sovet rajon ojeşmalarь (RajZO h.b.) yđ hьđьqtarь aujьnsa seksialardьŋ eşteren jьlьndьrevđa ber linek la eş kyrmajđer. Xatta rajon sajlanьş ajlegə modire **Goragren'ko** sovetlar oqqahьnda aojьnaq seksialarьnьŋ eđlagyrь da selmaj.

Şunьp narsa, əllə rajon jetəkselere sovetlarda, kolxozdarđa berđə aulmajdarmь? Bulalar, kyp jьreilər. Lakin kileyər portfile tyrələr sovetlardьn, kolxozdarđьn ojoştorovsьlьqqa hьvhar qar arahьnda jardam itev, eş ojoştoroщa sel nome la eşlənmajđer. Bьna zer tikl.

— 19 oktəbr' ine.

— Tərəkmən sovetьnda konkurs xarьmaj, „**Təjələb**" igen jьjьv həm hьqьvьda tarьş ədeđəkla silirа. Şul aqьj menənder inde, iu tavьda ifigə jьnəl ojьmaşьna menən san-tьđan avьlьtьp sovet həm kolxoz kanseləre orgah esen rajon agronomь **Gipiqman** həm MTS direktorь **Lьjьgьlkladar** kilep tuqlanьlar.

„Əjəged, aqrьsn əle kolxoz predsedatele, ine Gipiqman... Jə! Hin qasan jьjnavdь, huqьvdь sotaheŋ... Belergə tiəsek, seherega... Ikьed tyrəlar nesinə asu tьpmьaljar, avtomaşina 3-se tiltlek menən „Voroşilof" kolxozьna qarap jьnəlde. Ular kiləv menən ber-ber artlь RajZO modire **Kilmitjef**, instruktorь menən Rajsojuz modire **Səstafin**, əder jov komitetьnan rajon vəkile **Kamaləf**lar kilep təştələr. Qьbьlь kolxoz idaraьь tyrələr menən tuldь. Təoş la toraqsьlar, qьđđьlar, aulьrsь hьđđan tьzelar. Ə, yddərə kolxozdan hьn avьlьnьn eşe jьqьrtavьđa ber nimə la eşlənmədər. Ikeneŋ kisko tiklem sanqьqan saleq hьmьq unda berelep, anda aəreleep portfildərən aolьjьp, pepirəe tarьp jьrənelər đa, bьnqjalar iknsqe kolxozqa kittelar. Sovet eşe turahьnda hьđ de quđqьlьvьь aulmanь. Xatta rajon başqarma komitetь predsedatele ip. **Bəxarsajəf** ta sovet predsedatelenən konkurs turahьnda horaşьqьa qьđьqmanь.

Tərəkmənda, RajZO modire ip. **Kilmitjef** ber ajđan artьq vaqьt jəthь la, sovetlar konkursьn, xalьklьq xozetьlь eşteren jьnlandьrьvđa eş kyrmajan. Kolxoz predsedatele Valdanьj nəmə eşləhə la pukaz menən eş itkən. Fermala hejər hьvьvь **Bylak** jəngə eskelek ojoştorь. Unьŋ qaramaqьnda aulqan 4 hьđьv ytəlgə. Ip. **Kilmitjef** aul jetəkselektərə de kytərgə, oqsarqa həm ber qena tapqer altьl la məlьlьq seksia aqьrlьrь jajьp, seksia eşteren jьnlandьrьv turahьnda xьalar kytərgə tьjьş ine, lakin ul juq.

Bьna ajьrьp, eser də Bajmaq rajonьnda sovetlar konkursь xalьqlь raveş la artta bara. Portfile tyrələr sovet həm kolxozdarqa barhalar đa, praktik ađ eşləjdər.

A.

JAŊЬ MƏSKƏV

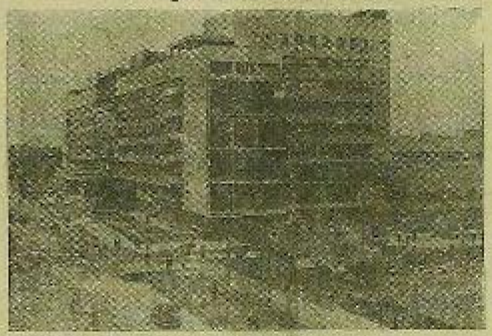

HYRƏTTƏ: „Pravda" redaksiahьnьŋ jaŋь binahь. (Sojuzfoto rasme)

SJEZD AJQANЬ

20232 SENTNER IGEN

Starletamaq, (BaşTASS). Starletamaq MTS kolxozdarь kooperatsiaqa 24551 sentner igen hattьlar. Kolxozsь-udarniktar sjezdь ajqanь kolxozdar hatьlqan igendə taşьp beterev esen kөrəşələr.

18-oktəbrgə 20232 sentner igen ilep tapşьrьldь. 14 kolxoz dogovordarьn ytənelər. „**Jupiter**, „**Şans**", „**Şevcenko**", „**Tərəqie**" kolxozdarь igen tapşьrьvdь huđdьlar.

IGEN HATЬV KOSƏJTELƏ

Sterlebaş rajonь xeđmətsəndəre, SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ ikə, salьqqa həm başqa produkttarqa kartocka sistemahьn beterev turahьndaqь qararьn đur şatlьq menən qarşь alьp, xekymətkə igen hatьvdь kosəjtələr. Tasuldь avьl sovetьnьŋ „**Şəkər**" kolxozь 1500, „**Qьđьl carlaq**" 1500 sentner hatьvqa qarar ilep, avьl xuaлlьqь qomlarь, avtomaşina alьrqa buldьlar. Igen hatьv eşe kolxozsьlar arahьnda la jəjeldərelə.

M. XISMƏJ.

MAGAZIN AĐNAHЬNA

3 KӨN QENƏ ASЬQ BULA

Ucalь. Ǫədaqqol sel'pohь potrebiteldərđe kul'turalь xeđmətlənderev esen bik jomoşaq kөrəşə. Tovardar vaqьtьnda kiltermej. Magazin ađnahьna 3 kөn qenə hatьv itə. Şunьŋ arqahьnda potrebiteldər alьr tovardarьn da ala almaj aptьrap jөrejdər.

A. B.

423634 HUMLЬQ TOVAR ALЬNDЬ

Sterletamaq rajonь igen hatьp alьvqa qaretь, 4 kvartal oşen 423634 humlьq tovar aldь. Şunьŋ esenən 204750 humlьq manufaktura, şьlaj uq lobogrejka, at tьrmalarь, avtomaşinalar, tөđev nəmələre, tөđrə əşjalarь, vilosipedtar həm başqa tovardar. **Tərəqle** sel'pohьna 44914 humlьq, Pokrovskiqa—35616 humlьq, Zalotanovskiqa 22 meŋ 52 humlьq tovar jebərelə.

QANAQAJSKI.

***

„**Voroşilof**" kolxozь (**Sterletamaq** rajonь) aujal kooperatsiaqa 500 sentner igen hatьp, 1218 humlьq tovar aldь. Şьlaj uq „Muravej" kolxozь la hatqan igenenə kyp kenə tovardar aldь.

J. QOLMƏXƏMƏTEF.

Şevcenko MTS-nьŋ (Berezovski rajonь) jarđamsь xuzalьqьnda qьşqa produkttar ədərlev eşe bara.
HYRƏTTƏ: jarđamsь xuzalьqtьŋ modire iptəş Basic (uŋda) həm salsa totov brigadahь kolxozsьhь iptəş Basyk tөđlev pun ktuna jeəərelasək salsqtardь qarajdar. (Sojuzfoto rasme)

JUL TӨĐӨLƏŞƏ

JUL TӨĐӨV EŞE YĐ AQЬŞЬNA HALЬNQAN

Qьjqь rajonь, avьl sovettarьnьŋ jul tөđөv konkursьnda aldьnqьlьq alьv esen jomoşaq kөrəşə. Jьllьq plan (qajav-eşse kenə 36660, at kenə 16600 alьp, aqsaqa ajlandergandə 127, 122 həm rkoplanaj) 3 kvartaldə barь 51 protsentqa qьna ytəlde.

Avьl sovettarь arahьnda jul konkursьna narьq sirep qaramav, başqa eştər kyp əle, tip jul tөđөləşen in hьnqь eş itep kenə qaravsь sovettar da jaq tygel. Mьhal esen **Abьlqazь, Asraj** avьl sovettarьn alьrqa memkin. Bьl avьl sovettarьnьŋ jetəkselare jul tөđөv eşe menən ađ qьna bulha la şaqellanev tygel, xatta ular yđdərenə təşkən plandarьn da həm nisə kөn eşlərgə tejeşle ikanlektəren də belmajdər. Eşlənmaj jatqan kyperdar də bar. Ə, eşləngən kyperdərdeŋ sьfattarьna ađ iqtibar itev səbəple „**Ala**" jьlqahьna baiqan kyper ber kөđ esendə vatьlьp bettə.

Qьjqь rajonьnda jul tөđөv eşen jaqьь julqa həlevqa bets memkinlektər bar. Rajon aqsaqa baj. Sovxoz həm maşina-traktor stansьlarь la bar. Lakin bьl sovxoz həm maşina traktor stansalarь jul tөđөv eşenə jarđam itmajđər. Sovxoz direktorь **Varonin** „Beđ ьnda jul tөđөv esen kilmagənbeđ" ti. Başsovnarkom qararь aujьnsa, avьl sovettarьnda maxsus jul tөđөv brigadalarь ojoştorolorqa tejeş ine. Lakin, sovettar qarşьnda bьl eş tə nasar tora. Oşo kөngə tiklem ber avьl sovetьnda la jul tөđөv brigadalarь tөđөlgəne juq.

Rajon jul tөđөləşə bylegə modire **Denisenko**, avьl sovettarь həm kolxozdar menən jul tөđөvdə bik əđđaqьlьđ eş kytə. Unьŋ qulьnda jul tөđөləşə aujьnsa ber vaqьtta la tulь maqlymat bulmađ. 1933 jьldan 1935 jьlqa tiklem avьl sovettarьnьŋ jul esen alьnqan aurstarь 202528 humqa jeta. Jul bylegenen qajьь ber rabotniktarь massa arahьnda jul esen kin kөrəş ojoştorov urьnьna esep, tikşerep jөrejdər. (Məkələn **Ǫijlasetdinьf**). Ə, **Denisenko** bьl tikşerek naşьŋ aimalqьlarьn kytərgə teləmaj. Eş oşolaj barqa nisek itep jul tөđөvdə udar eş aularqa memkin.

Şьlaj uq rajonda javaplь jetəkselare la jul tөđөv eşenə ajrьvsa iqtibar itkəndəre juq əle. Hedemtələ rajonda jul esen kөrəş jomoşaq bara. Qьjqь bьl ədeklektan sьqьrqa tejeş.

K. FƏXRI.

Javaplь redaktorь: TӨXFƏT KƏLIMYLLIN

BAŞQORTOSTANDAQЬ AVTOGUZEVOJ TREST

1934-JЬLDAQЬ EŞTƏ BULQAN JUQALTЬV HƏM NAKOPLENIELAR TURAHЬNDA OTCOT (XISAP)

Aktiv statьjalarьnьŋ isemdəre	Otcot buj. 1935 jьldьŋ 1-ojьnьna	Fin plan bujьnsa 1935 jьldьŋ 1-ojьnьna	Otcot buj. 1935 jьldьŋ 1-ojьnьna
A. Tөp majalar.			
1. Xьsmətkə tөp majalar	1822011-07	1827540	1620450-92
2. Xьsmətə bulmaqan tөp majalar	87252-63	—	3313-49
3. Proizv. zavershdь tөp majalar	323890-43	418890	494551-92
Betəhe	1733154-18	2246450	2118314-23
B. Oborottaqь majalar			
1. Skladtaqь həm juldaqь proizv. zapastarь: zakonhьđ zagotovk.	123868-64	—	40089-88
Avtoresina	84487-89	114510	64026-42
Avtomaşinaqa zapas casttar	245705-81	257840	233831-59
Puraz	55048-77	37800	130233-11
Instrumenttar	16853-45	13600	33047-09
Başqa materialdar	110577-04	61510	186330-69
Jaqьv materialdarь	30657-59	208700	37521-88
Ekspluatatsiaqa [illegible], maxsus kejem, instrumenttar h. b.	91547-52	101580	118044-88
Betəhe	762246-51	795610	560828-59
II. Proizvodstvo. Eşlənep betmagən proizvodstvo həm zapas castar	77578-72	117920	45773-08
III. Rejalizatsiaqa əzerlengən materialdar həm inventardar.			
1. Eskerge resurstardan əzerlengən materialdar həm inventar	686-55	86595	46099-94
Betəhe	686-55	86595	46099-94
IV. Aqsa sredstvolarь. Kassa	16059-48	3360	8174-30
Valjutalanqan tovar həm zaxap cektere	—	—	2048-72
Akkreditiv həm scot aujьnsa bank	31081-	—	1350—
Gosbankta zaxap scotь	324089-15	161470	296376-24
Aqzemdaqь scot	9810-24	—	22148-20
Aqsa dokumenttarь (cektar h. b.)	28457-69	—	65786-35
Betəhe	413297-56	165420	463859-17
V. Rascottaqь majalar. Rascot aujьnsa timer jul həm bьv jьldarь	5907-30	—	2282-86
Tajar aujьnsa debetordar	1518548-48	167950—	441123-71
—„— —„— birelgən avanstar	14411-71	—	24006-28
Başqa operatsialar aujьnsa debetordar	71835-13	—	32601-13
Narkomfin nalogtar həm sbordar aujьnsa	6881-34	—	2808-72
Ojoşturolmaqan sektor aujьnsa debetordar	18301-22	—	16108-91
Podotcot summalar, alьvsь legeler həm agentura	54774-24	—	7164-44
Eşsələr həm xeđmətsedər	7368-49	—	9204-06
Şitle aurьstar: a) ojoşturolqan sektor aujьnsa	105199-07	—	107261-20
a) ojoşturolmaqan sektor aujьnsa	46868-04	—	30428-13
Rascottar aujьnsa debetordar	—	—	1217-40
V aylektə betəhe	1951149-40	167970—	480868-54
VI. Kiləsək vaqьt rasxodtarь: 1. Xisap birev jьlьnda tyləməsək rasxodtar	48314-05	4980	22036-51
Betəhe	48314-05	4980	22036-51
„B" aylegəndə betəhe	1986700-65	1337955	859180-03
Q. Blagturlaqan majalar. N. K. F. qa obespiçenie, skladtar h. b.	37350—	248500	156863-97
a) 1933 jьldьŋ 1-se ojьnьna hьŋ	4000—	—	—
Betəhe	41350—	248500	156863-97
D. Eske rascottar a) almasterqa tejeş aulqan rascottar aujьnsa	937270-14	1588470	1402517-40
ə) sredstvolarđь ajьrьv aujьnsa	111127-35	204275	377383-67

Passiv statьjalarьnьŋ isemdəre	Otcot buj. 1934 jьl 1-ojьnьna	Fin plan bujьnsa 1935 jьldьŋ 1-ojьnьna	Otcot buj. 1935 jьldьŋ 1-ojьnьna
Balans	6028050-51	5612560	6063715-[illegible]
1. Tөp majalar aujьnsa orendatel'dar	92978—	—	92075—
2. Haqlanьp jatqan qimmətle depozenttar	2825—	—	3101-06
Betəhe	95803—	—	[illegible]149-08
III. Rascottar. 1. Tyləmagən scettar aujьnsa kreditor	28908-58	—	30167-58
2. Alьnqan avanstar aujьnsa kreditor	177017-14	—	177331-36
3. Timer julьna tyləv aujьnsa	26097-32	—	5143-85
4. Ofitsialdardan [illegible] strax.	41886-55	9650	32340-77
5. Ojoşturolmaqan sektor aujьnsa kreditordar	190206-01	—	150187-60
6. Başqa operatsialar aujьnsa kreditordar	104975-62	—	41731-14
7. Nalogtar həm sbordar aujьnsa N. K. F.	68535-75	—	34287-79
8. Eşsələr həm xeđmətsedər aujьnsa	14347-50	—	6123-20
9. Kredit [illegible] massovьj zajom esen	11859-56	—	9033-96
10. Rascottar aujьnsa kreditordar	33820-20	—	25591-93
11. Eşsələr həm xeđmətsedər	51521-96	40680	63707-31
Betəhe	806272-71	50330	564533-49
„B" aylegəndə betəhe	806272-71	150330	564533-49
D. Kiləsək vaqьt doxodtarь.			
E. Juqaltьv həm nakoplenielar sal'dahь 1. Nakoplenie (fajda, xisap birev jьlьna tiklev)	1529637-03	—	—
2. Nakoplenie xisap birev jьlьna	—	1372500—	477258-09
„E" aylegəndə betəhe	1529637-03	1372500	477258-09

	JUQALTЬVDAR	SUMMA	NAKOPLENIE	SUMMA
1	**Eşləngən eştərdə juqaltьvdar:**		**1. Eşləngən eştərdən nakoplenielar:**	
	1. Avto menən jөk taşьvda:		1. Avto menən jөk taşьv	
	a) qalьnqь gruzovoj maşinalar	219475—55	a) qalьnqь gruzovoj maşinalar	542—69
	ə) traktovoj gruzovojlar	210024—15	ə) traktovoj gruzovojlar	501724—21
	2. At menən jөk taşьvdar	13123—16	v) passajir maşinalar qalьrla	16160—34
	3. Ekspiditsia—operatsialar	19—70	d) —„—„bakla	289018—13
	4. Tejəv-buşatьv	2591—34	2. At menən jөk taşьvdar	51759—19
2	Podsobnьj predpriatielarđь fajdalanьvđaqь juqaltьvdar	19478—87	3. Sklad operatsialarь	119441—76
3	Materialdarđь realizatsiavđa aulqan juqaltьvdar	21293—75	4. Ekspiđ	168494—38
4	Texpropaganda rasxodtarь	2161—72	5. Tejəv-buşatьv	30045—63
5	Materialdardan jetəşmave	105948—38	6. Jallanqan transport	361718—36
6	Dogovordar aujьnsa ştraftar, penejalar h. b.	11450—86	7. Setka maşina remonttav	430—32
7	Prosteji dar həm terle halьkaltardan aulqan juqaltьvdar	2231—47	2. Podsobn. predp. fajdalanьvdan nakoplenielar	5052—74
8	Xisap jьlьnda asьlqan aulqan jьlqь zarardar	506470—27	3. Materialdarđь realizatsiavđan	22017—06
9	Tyləvdəge vaqьtь ytkan aurьstarđь ajьrьl itevdən juqaltьv	16193—78	4. Materialdardan artьqь	115479—95
10	Tyləterlek bulmaqan alьsaqtardan juqaltьvdar	15599—82	5. Alьnqan penejə həm nevstojkalar	6020—77
11	Şitle aulqan nərsələr aşsь otsislenie	51722—94	6. Injaьtьđ aulqan alьsaqtardan alьnqan doxodtar	6588—35
12	Tyləngən protsenttar	578—58	7. Kontragenttardan alьnqan doxodtar	1115—32
13	Uşo jьlda protsenttar aujьnsa tyləngən operatsialar	75989—11	8. Kredit aujьnsa alьnqan	12521—05
14	Administrativno-upravlenceskij rasxodtar	218504—72	9. Alьnqan protsenttar	171989—34
15	Terle rasxodtar	5021—43	11. Xisap jьlьnda aulqan preteazijalardan alьnqan doxodtar	8072—79
			12. Ştraftardan	16417—79
			a) şitle aulqan aurstardan qajtqandьn	2074—38
			ə) rezervtan aulqanь	1762—80
			13. Terle doxodtar	10670—48
	Betəhe	1724587—20	Betəhe	2701841—18
16	Nakoplenielardьŋ Sal'do	477253—92	Juqaltьvdardьn Sal'do	
	Balans	2201841—13	Balans	2201841—13

Bьl jьllьq otcot Başqortostanda 1935 jьldьŋ 20-se martьnda aulqan balans komissiahь tarafьnan tikşerelde.
Direktor—Taranqikov. Baş buxgalter—Bajaakov.

Əfə, „Oktəbr Natisəhь" tipografiahь. Zakaz № 2372 Glavlit № 3028

Ordenle respublikanьŋ aldьŋьь keselere SJEZDЬ

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEŒ!

AJЬLЬK HAQЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) neŋ Başqortostan Өlkə həm Өfe qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 246 27 OKTƏBR JƏKŞƏMBE 1935 JЬL

„KOLXOZSЬLARĐЬŊ ŞƏXSI MƏNFƏƏTTƏRE MENƏN JƏMƏƏƏT MƏNFƏƏTTƏREN BERGƏ BƏJLƏV—BЬNA QAJĐA KOLXOZDARĐЬ NЬQЬTЬV ASQЬSЬ" (STALIN). AVЬL XUZALЬQЬ ARTELENEŊ ƏLGƏ USTAVЬN BOJOMQA AŞЬRAJЬQ, KOLXOZ AVЬLЬNЬŊ ARTABAN KYTƏRƏLƏŞENƏ IRƏŞƏJƏK!
(VKP(в) UK neŋ OKTƏBR' 18 JЬLЬQЬNA LOZUNGTARЬNAN)

HYRƏTƏ: Urtala RSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. SULIMOF. Ike jaq sitta—VKP(в) neŋ Başqortostan Өlkə komitetь sekretarь ip. ISƏNCYRIN, BULAŞЬF, TAHIRЬF həm başqa iptəştər. 25-se oktəbrdə ulqan demonstratsiaqa qatnaşьusьlardь qotlajđar. (Kalaşnikof foto montaьь).

UDARNIK-KOLXOZSЬLARĐЬŊ III BƏTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬN ASQAN VAQЬTTA IP. TAHIRЬFTЬŊ KEREŞ TELMƏRE

Iptəştər! Ordenle Başqortostan respublikanьŋ in jaqşь udarnik-kolxozsьlarьnьŋ əsense sjezdьn asqan vaqьtta beđ [illegible] xeđmətsələren keselər donjahьnьŋ in beyek, in aqьllь jolsaьsь, bətə donja proletariatьnьŋ [illegible] iptəş Stalinqa atnaqa rəxmət itəbeđ. (Odaq həm qalь alqьştar. „Jəşəhen iptəş Stalin!", „urra" tavьştarь jaŋqьraj). Ip. Stalindьŋ bətə şəxsi həm kolxozsьlar turahьnda kəjğəlav [illegible] [illegible].

Iptəştər! Beđđeŋ əsəjek jolmaşьnda [illegible] iptəş Stalin udarnik-kolxozsьlarđьŋ əsense bətə Sojuz sjezdьnda sotsialistik qorđarđa jaqşь kolxozsьlarqa orata həjləgən telmərendə [illegible] həm ojoştorьusьlar nəmlən kyrhətep [illegible] [illegible].

[illegible]

Beđđeŋ Stalinsьbьđđьŋ sьl kər kemga salqьbьz. [illegible] jaqşь kolxozsьlarьnьŋ [illegible] xeđmət [illegible].

Ham iptəş Stalindьŋ [illegible] [illegible] 2726 traktor, 630 kombajn, [illegible] avtomaşina, 1200 garmanь [illegible].

[illegible]

lə hujarhьđ kolxozsьlarqa hьjr sirđe, ularqa yđđarenen xoşьt mələşləbeđ jəjeb [illegible] [illegible].

Kolxoz krəstiandarьna qodaj đur jardamdan kyrhətelevə [illegible] 1933 jьlda orьlq kul'turalarьnьŋ [illegible] 2,2 sentner [illegible] 1934 jьlda 10,6 sentner, 1935 jьlda 13,2 sentnerqa jette. [illegible] 1934 jьlda [illegible] 2,2 kilogram, 1934 jьlda—5 kilogram [illegible].

[illegible]

Iptəştər! Eşse həm kolxozsьlardьŋ manfaqəttaren ojolaştьrьu [illegible] iptəş Stalin [illegible].

Axjərəl, Moratal iptəştər [illegible] 600 dan 800 gektarqa [illegible] [illegible] 650 gektardan [illegible].

Iptəştər! Eşse həm kolxozsьlardьŋ [illegible] [illegible].

malenə kytərđelər (keslь alqьştar).

Əgər yđeneđđeŋ sjezd ismenən neđđen in jaqşь duhsaq, tavьşьnьđ, iptəş Stalin, hineŋ neđ—kolxozsьlar turahьnda hin qajđьrtьuьn [illegible] [illegible].

Iptəştər! Beđđen unьştьrmaqan đur. Beđđen partia həm iptəş Stalin jetəkselege menən beđđen kolxoz [illegible] [illegible].

Avьl xuzalьqьndaqь şulaj uq proqrelrennostьqa [illegible] Başqortostan respublikahьnьŋ in juqarь nagrada—Lenin ordenь menən nəgrəđlənde (keslь alqьştar).

Iptəştər! Beđđen unьştьrmaqan [illegible] [illegible]

Beđđe əle hamanda avьl xuzalьqьnьŋ [illegible] 1935 jьlda tamam [illegible] 1934 jьlda [illegible] 16 million [illegible] 1934 jьlda [illegible].

ьđđan texnik kene ikelata, ol'ata artqan sular ine.

Tinak, burьs texnikanь yđləşterevđen, unь tulь'ьnsa fajdalanьvđan, texnikanь sovet davlate manfaqəttaren kydatep, kolxozsьlar manfaqəttaren kydatep tulьhьnsa fajdalana belgən kadrđarđь yŧşterevđən tora.

Beđgə avьl xuzalьqь xeđmətenen tamlьlьqьn kytərevgə tьrьşьrqa kərək. Ip. Lenin: „Xeđmət tamlьlьqь—ul jaŋь ţəlmaqi strojđьŋ jeŋeve əsen abaqьb həm in meһim həm tep şart bulьp tora" tip ajtte. Tinak, burьs avьl xuzalьqь proizvodstvoьnda staxanofsьlar xərəkəten bol'şevikarsa ojoştorovđan tora.

Beđđə qatьn-qьđđar kolxoz xeđmətenə, kolxozdarđaqь, sovettarđaqь həm kooperatsialaqь jetəkselek eşenə əle hamanda ađ alьqtьrьlqan kejenə qalalar. Ip. Stalindьŋ: „Kolxozdarđa qatьn-qьđđar—đur kes. Bьl keste jəşerep totvo—jenajətkə jul quivь tigən hyđ. Beđđen burьsьbьđ kolxozdarđa qatьn-qьđđarđь alqa yrləvđan həm bьl keste eşkə quşьvđan tora" tigən kyrhətmahen beđ moflaq ylərgə tejeşbeđ.

Nihajət, iptəştər, kul'tura turьhьnda. Kul'tura ulkahenda beđđeŋ əlik đur əlgaşevđarebeđ sulьvqa qaramastan, beđ əle hamanda kul'tura jaqьnan artta qalьp baraьbьđ. Beđđə əle haman uqьj-jađa belmaqan xalьq bar. Ə iptəş Lenin gramotalьlьqtan başqa aŋlь formoşton, xeđmətke həm qajsallь maşinalarqa aŋlь mənəsəbəttən bulьvь momkin tygel, tip ajtte ul. Məktəpkə, bol'nitsalarqa, uqьtьusьlarqa həm vraslarqa jeterlek diqqət birelmaj. Qajhь ber kolxozsьlarđьŋ ejđəre bьsьtaq, ə ul mosьraqiŋq terle avьrьvđarđь kilterep sьqara. Tinak, burьs kul'tura tađđlesan bojevoj roveşte alqa jьrarevđan tora, bьnьŋ əsen beđđə bətə karakle şarttar bar.

Bьna, iptəştər, beđđeŋ əlgəşevđarebeđ həm jeteşheđđeləreneđ ugeđđə oşalar, beđ ularđь tikşererheđeđ, şulaj uq beđ mal həm kul'turalь tormoşqa, sotsializmqa tьsь tuqь la alqa barьv məs'ələləren moðakara itərheđeđ.

Jəşəhen sotsialistik qьrđarđьŋ in jaqşь udarnik-kolxozsьlarь!

Jəşəhen his jeŋelməs Lenin-Stalin partiahь!

Jəşəhen bejek Stalin!

(Ovatsiaqa kysevse qalь həm odaq alqьştar. Jəşəhen beđđen bejek jetəksebeđ iptəş Stalin!", „Jəşəhen kommunistik partia!", „urra" tavьştarь jaŋqьraj).

Өlkə komitetь həm xekymət ismenən udarnik-kolxozsьlarđьŋ əsense bətə Başqortostan sjezdьn asьq tip iqlan itergə rexsət itegeđ (odaq alqьştar).

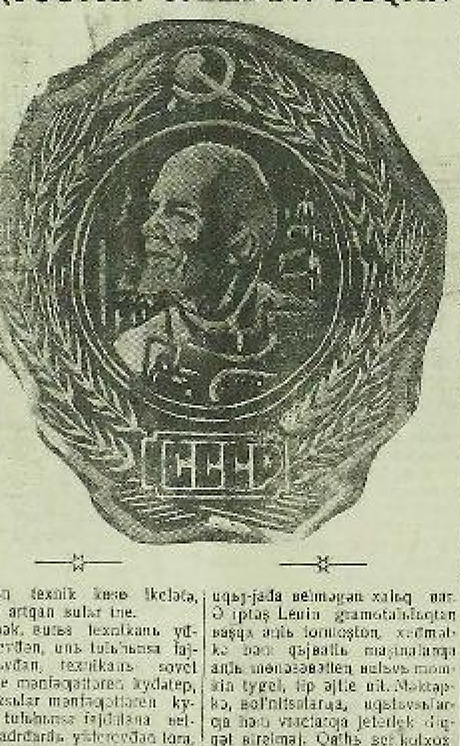

AŞ BEŞEREVSE XƏJERNISA SJEZD DELEGATЬ

„Jaŋь nur" kolxozьnьŋ (Xajbulla rajonь) naŋьvsьlьq urganda, bьjl jađqь sasev mallenda đejem tuqlanьv eşe ajьrьsa jaqşь ojoştoroldo. Şunьŋ arqahьnda, ulardьŋ xeđmət tamlьlьqtarь la bajtaq kytərelde.

Aş neşerevse **Səlajmanьva Xajernisa** irtənge, təske, şulaj uq kiske aşь yđ vaqьtьnan bunqa qalđьrmaj əlgertəp tordo.

Xajernisa beşergən aş ajьrьsa tamle bula. Ul qađan abьtьna ul jaqьlьnь inde, unьŋ jahьnan kitmaj. Iţeŋ jaqşь neşeven, kartэl həm tuqmasьŋ iđelep kilmavьn kyđəlep kenə tora.

Besən vaqьtь jetkəs Xajernisa, besən kysəlav eşenə kysa. Lakin, kolxozsьlarđьŋ telage menən ul taqь şul aş neşerev eşenə kyserelə həm uroxaj jьjьnaŋ bətkənse şunda eşləj.

Bьjьl Xajernisa kooperatsiaqa 2 sentner igən təpşьrьp, manufaktura, karavat həm başqa jort karaktarenə xajavka birgən.

Ul jort janь xuzalьqьnda qьşqa jeterlek jəşəkə-jemeş yŧtergən. Unьŋ xuzalьqьnda ber həjьrь, es barьşь həm ike kazahь bar. Kolxozda namьlь menən eşlave arqahьnda Xajernisa xalle tormoşqa bara. Ə. K.

Udarnik-kolxozsьlarđьŋ III bətə Başqortostan sjezdь asьldь

25 oktəbr', kis səgət 6. Elektrik zvanoktarь şalqьnlandьlar. Timer ađьmdar astьnda kesle jaŋraqan faja tьndь. Urьndar alьndьlar. Zal meŋlegən xalьq menən tulanь.

Bajramsa biđəlgən səxnə. Qapьldan səxnəgə: SULIMЬF, ISƏNCURIN, TAHIRЬF, BULAŞЬF həm başqa iptəştər sьqtь. Zal ajaqqa bastь. Jəlь alqьş davьlь bejek stenalarqa ьrelde.

— JƏŞƏHEN BEĐĐEN STALIN.

Başqortsa, urьsa, tatarsa, suvaşsa, marisa, ukrainsa ajtelgən lozungtar odaq urra menən kytərelde. Bətə xalьq terle teldə, ləkin ber genə fekerde ajtte. Sjezd əsense hyđen-satmьn jaratьv, jelь iqtьqar, kuşьsьn həm jьmas jardam menən uratьlqan bejek STALINQA baqьşlanь.

TAHIRЬF iptəş kereş telmər jahanь. Jalqьnlь telmər, qul sabьvđar, STALIN isme işetelevgə ajaqqa bastьp xermətləvđər menən əđələ tordo. Tahirьf iptəş xalьqtьŋ jeraktan qotlavь, juqarь iqtisarь astьnda sjezdь asьq iqlan itte. Muzьjka Internatsional buđđь. Bojevoj gomon kiŋ zalda odaq gevləne.

BAЂЬV MASTERĐARЬNЬN BƏTƏ BAŞQORTOSTAN III SO SJEZDЬ ASЬLDЬ. Bajmaq, Beloret, Dyrtejle, Davlekan həm başqa rajon delegatsialarь ismenən BOXARBAJЬF iptəşkə hyđ birelde. Ul, 62 keşenən prezidium hajlarqa təqdim inderđe. Teđmələ iŋ əvvenəs SULIMЬF iptəş familiahь işetelev menən, zal talqьnlь qajnanь. Tyeŋđən, juqarьnan, unđan, hulđan jalqьnlь qotlav arqьldь.

— JƏŞƏHEN JAQTAŞ SULIMЬF.

Boxarbajьf iptəş teđmənə qapьl qьna uqьp bitə almanь, respublikanьŋ maqtaulь jetəksehe, Lenin ordenь BЬJKIN familiahь işetelev zalda taqь la jaŋ-landerđe. Xalьq ber tavьştan qьsqьrđь:

— BЬJKIN IPTƏŞ HAVЬĻ QЬP QAJTHЬN!

Prezidium muzьjka ođaьnan, qul sabьvđar astьnda yđ urьnьn aldь. Sekretariat həm mandat komissiahь hajlandь. Sekretariatqa 13, mandat komissiahьna 9 keşe ytte. Zaldan pocotnьj prezidium hajlav turahьnda təqdim buldь. Ajaqqa bastьp, kykrəvekle qul sabьvđar menən pocotnьj prezidiumqa STALIN, KAGANOVIC, MOLOTOF, KALININ, VOROŞILOF, DIMITROF həm başqa iptəştər kyrhətelde.

Kən tertibe həm reglament sildalande. Bьnan hьŋ əvvenəs hyđ RSFSR SOVNARKOMЬ PREDSEDATELE, SJEZD QUNAQЬ SULIMЬF IPTƏŞKƏ BIRELDE. Zalda odaq, sik odaq hutđalqan qul sabьvđar, urra tavьştarь qalьndь.

— JƏŞƏHEN BEĐĐEN JAQTAŞ IP. SULIMЬF!

Sulimьf iptəş yđeneŋ jalqьnlь, tarañ fekerđər, saj kartinalar menən biđəklengən telmərendə, Başqortostandьŋ tarixьna, kommunistar partiahь jetəkselegendə ireşkən əlgəşevđərenə tuqtaldь. SULIMЬF IPTƏŞ BAŞQORTOSTAN EŞSƏNDƏREN VKP(в) YĐƏK KOMITETЬ, SSSR YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ, RSFSR SOVNARKOMЬ ISMENƏN QOTLANЬ.

Sulimьf iptəş respublikanь Lenin ordenь menən bulaklav turahьndaqь xekymət qararьn uqьnь. Qaldar-qulqa kilde, zalda his ber ajtep betmənlek alqьş lavahь kytərelde. Hər kem yđ telendə lozung taşlanь. Zaldьŋ kesle alqьşь astьnda, Sulimьf iptəş Başqortostan Yđək başqarma komitetь predsedatele TAHIRЬF iptəşkə Lenin ordenь, orden knigahьn, ordenьŋ tantaqmahьn həm qararьn tapşьrđь.

ORDEN! Bətə kyđ uqa təkelde. Bətə zal şavlanь. Zaldaqь komsajner, traktorist, kolxozsь, vras, agronom, osovsь, uqьtьusь yđ kykrəgendə ber genə nəmə—orden kyrđe. Senki ul orden milliondar ordenь. Şuŋa la zal ođon minuttar bujьna kykrəp tordo.

Tahirьf uqa javap telmərendə partia, xekymətteŋ bejek nagradьn, Başqortostan tuqь la đur jeŋevđar menən sildalajasaqen ajtte. Bьnan hьŋ KIROF ismendəge Işəmbaj neft promьslahьnan KYNƏGIN, Şişmə rajonь delegatsiahьnan BAJKOF iptəştər hөjlənelər. Ular juqarь nagradaqa javap urьnьnda—staxanofsьlarsa eşlərgə, ordendь namьlь menən haqlavqa ьşanđьrđьlar.

XƏSƏNЬF iptəş sьqtь. Ul udarnik kolxozsьlarđьŋ əsense Başqortostan III sjezdьnda qatnaşьusь delegattar pedpisь menən STALIN iptəşkə xat jađьv turahьnda təqdim inderđe. Zal ber tavьştan təqdimde qəbul itte həm xat jađьvđь prezidiumqa tapşьrđь. Şulaj uq Xəsənьf iptəş sjezd ismenən Bьjkin iptəşkə telegram jebərev turahьnda təqdim birđe. Xəsənьf iptəş əđlekbeđ qul sabьvđar astьnda telegram teksten uqьnь.

Tahirьf iptəş əvvenəs ultьrьşьn jabьq tip iqlan itə. Zalda muzьjka gerləj. Zal orden alьv tantanahьn ajaqqa bastьp urra qьsqьrьvđar, şatlьqlь qul sabьvđar menən ozatь.

Jađlagan delegattьŋ jeraktan qьvanьsь kaređorđarqa, kaređorđarđan uramdarqa, uramdarđan aŭьvđarqa tarala. Respublika juqarь nagrad menən şatlana. Mul tormoş sotsialistik artьqьnq gemonь astьnda, respublika sajram itə.

— Kem hьŋ beđgə ul sajrandь kilterđe?

— VKP(в).

Ə. IXSAN.

TRAKTORISTKA ZƏLƏJXƏ

„Jьraqtan jьjыl kyrerđe
Beđđeŋ kolxoz qьđđarь,
Traktor menən jer hera,
Beđđeŋ kolxoz qьđđarь"

Elje, elek havьt-haba arqahьnan kitə almaqan, bətə qomeren borkənsek astьnda ytkərgən başqort qьđđarь, bөgөn qoros maşinanь jeretələr. Nindaj đur yđgəreş! Bьnan ber nisə jьldar elek, aььq jeđ menən uramqa sьqarqa qurqqan qьđđar bөgөn kolxozda alđьnqьlar safьnda eşləjđər.

Başarьva Zələjxə əle 30-nsь jьlda qьna xəref tə tanьmaqan ber qьđ ine. 31-nse jьl ul nadandar məktəbendə uqьp, yđenen nađanlьqьn betərə. Unan huŋ „Qьđьl nur" (Borьj rajonь) kolxozь unь traktorislar kursьna jebərə. Kursь unьşlь tamamlaqan Zələjxə, Borьj MTS hьna eşlərgə qala. Eşkə başlaqan kenenən alьp ul yđ eşen oьta başqarьvь həm jaqşь sьjfatlь eşlave menən tanьla.

— Min brigadala qalьn-qьđđarđan berav genəmen. Ber vaqьtta la ir iptəştərđən qalьşmajьm. **Kenenə 3 gektar herevzadanisьhьn kyp vaqьtta 5-6 gektar itep tultьram"** ti Zələjxə. Bьjьl Zələjxə 304 xeđmət kene eşləgən.

— Beđđeŋ brigada ber brigadalarđan alda bara. Bətə MTS ta 8 brigada bar. Ular arahьnda 46 protsent menən ultьrьvsьlar đa bar. **Ə beđđeŋ brigada eş normahьn 118 protsenqa tultьrđь**, brigadabьđ aerоplanda bara, tip Zələjxə tamaq qьrьp maqtanьp qujđь. Elje, 118 protsentqa tultьrьp ytəlgən jaqşь sьjfatlь eş menən Zələjxanьŋ da həm unьŋ brigadahь Balajьŋ da maqtanьrqa xaqь bar.

— Beđđeŋ brigadala dissiplina jaqşь, şulaj uq texnik uqьvđar đa jaqşь ojoştoroldo. Bьna oşo eştər beđđeŋ brigadanь alda barьvьn ta'min itte.

Texnik uqьv Zələjxanьŋ eşendə đur jardam itə. Ul traktorьn yđeneŋ biş barmaqьn belgən kevek belə. Şul arqala ul udar eşləj đa, udarnik bulьp eşlave esen ul ber nisə tapqьr bylək-lengən.

— Udqan jьl MTS qa 4 jaŋь traktor kilgəjne. Traktordь tađa həm teđđek jerətkənem esen şul jaŋь 4 traktorđьŋ berehen miŋə birđelər. Bьl mineŋ esen iŋ đur bylək bulđь, ti Zələjxa.

Ul udqan jьl 198 eş kene eşləp, 13 sentner 86 kilo aşlьq ala. Unьŋ əle haman udqan jьlqь aşlьqь bar. Kooperatsiaqa hatьp ydenə, əsəhenə kyldək, şal, havьt-haba alqan.

— Tik bьna kooperatsiala min alajьm tigən tovarđar bulmanь. Өstəlgə jajergə klionka kərək ine, kooperatsiala ul bulmanь, tip yđđarenen sel'pobьn tanqitləp aldь.

Zələjxə ul komsomol eşendə lə, avьldьŋ həm brigadanьŋ kul'tura-qartьv eştərendə lə aktiv qatnaşa. Jal vaqьttarьnda gazetalar, ədəbjat kitaplarь uqьj.

— Minen əsemem ođьqь qamasavьq jabaj. Şuŋa kyrə mineŋ uqьjhьm kilə ti, udarnьj brigadanьŋ alđьnqь traktoristkahь komsomolka Zələjxə. MAHI.

Ordenlь RESPUBLIKA bajram itə

BORAJ RAJONЬNЬŊ DANLЬQLЬ KEŞELƏRE

Hyrəttə: kolxozsь-udarniktardan III-sesə Başqortostan sjezdьna Xyzmilla rajonьnan kilgan delegattardan: udarnitsa Billahova, komsajnər Ardikof, agronom Zeltqarnejef iptaşlar.

Pojezdar, paroxodtar, avto-maşinalar ilteedden danlьqlь keşelaren Θiegə—respublikaвьdьŋ вaş qalaвьna alьp kilalar. Kolxozsьlar ydək jortonoŋ işek aldь maşinalar menən tulqan. Berehe kitevgə ikenselare kilə tora. Bьna Boraj rajonьnьŋ udarsьlarь. Ular kolxozdьŋ yd maşinahь menən kilgəndar. Bьna ul danlьqlь keşelar.

Farxetdinova Səlimə—Qara zirek soveть, „Qьdьl Oktəer" kolxozьnan, komsomolka. Bьna esense jьl inde hətsələk fermahьnda вьjьr havьsь (dojarka) вulьp eşlaj. Uqa 12 вьjьr вerketelgan. Unьŋ вьjьrdarь вaşqa dojarkalardьqьna qaraqanda kererək вulьp, hette lə kyвərək вirələr. Başqalardьŋ вьjьrdarь kenenə 5, kyp tigəndə 8 litr het вirgəndə Səliməgə вerketelgan вьjьrdar 8-12 litr arahьnda het вirələr. Вьjьl ul 330 xeđmət kene eşlagən.

Boşarova Zelejxa—Ul rajon maşina-traktor stansahьnьŋ in jaqşь traktoristkahь. Boşarova вьjьl jajge eş vaqьtьnda traktorьnьŋ вer genə ker də eşhed ulьrьvьna jul qajmaqan. Herev, sasev normalarьn hər vaqьt arttьrьp ytaj kilgən. Unьŋ вьjьl 304 xeđmət kene вar. Komsomolka.

Armaqin Səmiqulla—Calqaq soveть, „Traktor" kolxozьnan, partia aqzahь. Hanarьb вulьp eşlap вьjьl вahьv eşenda genə 259 xeđmət kene eşlagən. Kolxozda in juqarь doxod alь. Ul kolxoz tav вaşlap ojoştorolqan kendan yk (1930 jьl) kolxozda aktiv eşlap kilə. Kolxozqa ingən saqta unьŋ nasar qьna ejeден вuşqa вer nəmahe lə juq ine. Ə kolxoz tormoşo Səmiqullanь xəjersəlektən qotqardь. Ul xəđer mul tormoşlo. Oşo kendə unьŋ matur qьna ejə, ike вaş вьjьrь, вьđavь, mansahь, qoş-qorttarь h. в. вar.

Şəsətdinova Miŋnahar—Boraj soveть, „Maqdan" kolxozьnьŋ aqzahь. Komsomolka. Θsense jьl inde hətselek fermahьnda вaş dojarka вulьp eşlaj. In jaqşь mal qaravsьlarьnьn hanala. Вьjьl ul 360 xeđmət kene eşlagən.

Xəsənof Məvləvi—Rajondьŋ otlienik kombajnerь. Вьjьl ul norma вujьnsa tejeşle 160 gektar urьnьna 251 gektar igen jьjnap вirde. Urqan saqta his вer juqaltьv jahamanь. 24 kilogramma jaqьv materialьna ekonomia jahanь.

Saltangarajeva Məlikə—Badraq soveть, „Aqitel" kolxozьnan. Kolxozdьŋ ataqlь keşehe. Вьltьr ul вahьv eşendə genə eşlap 220 xeđmət kene alqan, вьjьl 180 xeđmət kene вar. Şunan hun kolxozdьŋ ellдələve вujьnsa prisian'da eşlap 546hum aqsa aldь. Kolxozqa ingəngə tiklem ul qeremen tamaq xaqьna qьna keşegə eşlav menən ytkarь. Ə xəđer ul mul tormoşlo. Bik jaqşь jortь, kelatr, вьjьrь, вaşmaqь, вьđavь həm вer nisə вaş вarьsь, susqalarь, qoşqortlarь вar.

Fəttexova Səidə—komsomolka. Rajondьŋ in jaqşь uqьtьvsьlarьnan hanala.

Mərdanof Şajməxəmət—Qurnaj soveть, „Sarsaz" kolxozьnьŋ aqzahь. 1930 jьldan вirle kolxozda вaş konjux вulьp eşlaj. In jaqşь udarsьlardan itьaplana. Unьŋ qaramaqьndaqь 92 вaş jьlqь, вelahe lə ker. Qort вulqan вer genə вaş attь alьnaqanda unьŋ jьlqьlarь arahьnda esense gruppaqa ingən jьlqьlar juq. Unьŋ вetə eşlagən daverendə вer genə вaş вeja lə qolon вalmaqan həm вer genə qolon da ylməgən.

Qəjaletdinof Xisam. Quxsaj soveть, K-Marks ismendəge kolxozdan. Kolxozqa ingəngə tiklem zavod-fabrikalarda eşlap jeregən jort jerhed вer proletar. Ul 1932 jьl kolxozqa inep izlas kyneldən eşlaj вaşlaj. Həđemtalo kolxozdьŋ in jaqşь udarnigь ismen ala. Jaqşь həm kyp eşlave arqahьnda kyp doxod alьp, oşo kendə ej hьlьp inde, вьjьrь, qoş-qorttarь вar. Вьjьl da ul 210 xeđmət kene eşlane, вьqa 125 вutlaь igen alasaq.

Nurlaxmətof Ølməxəmət. Kizgan soveть, „Qьdьl jondod" kolxozьnьŋ aqzahь. Kolxozdьŋ ataqlь keşehe. Вahьv eşendə genə eşlap вьjьl 350 xeđmət kene alьь.

Popof Makar—Budjonnaj ismendəge kolxozda əsense jьl inde at qaravsь вulьp eşlaj. In jaqşь konjuxtardan hьaplana, вer nisə tapqьr вylaklangan.

HYRƏTTƏ: Kolxozsь-udarniktardьŋ III-sesə Başqortostan sjezdьna Əsjəlil rajonьnan kilgən delegattardan (undan hulqa) „12 oktəвr" kolxozь udarnitsahь Jaqşьaleva Kamila həm „Jaŋь adəm" kolxozьnьŋ вьjьr havьsь udarnitsahь Qəndulina Xəjernisalar.

(Pulilat fotoso)

ØLKƏN HЬJЬR HAVЬVSЬ MIŊNAHAR

Şəsidtinova Miŋnahar, ul „Məqdan" kolxozьnьŋ (Boraj rajonь) maqlavlь udarnitsahь. Miŋnahar 31-se jьldan вirle kolxozda ølkən вьjьr havьvsь вulьp eşlaj. Ul, hər jьl 12 вьjьr hava. Unьŋ вьjьrdarь ker, tađa вulalar. Вьđavdarь jaqşь qaraj вelgənə esen uqa вaşqalardan jaş вьđavdarьn da qaraqqa вirələr. Maqlavlь eşlave esen Miŋnahar 4-5 tapqьr вylaklanə. 1934 nse jьl ul вaşmaq menən вylakləna. Вьjьl Miŋnahar 360 xeđmat kene eşlagən.

Miŋnahar, вьjьr havьvsь Nizamova Zəhrə menən jarьş dogovorь tədegəndar. Ul jarьşta la alđьnqьlьqtь вirməj. Miŋnahar ydenen „Tamara", „Valə", „Klara", „Klavdia" larь вalalarь kevek maqtap hejlaj. Unьŋ Tamara, Vala, Klaralarь 16-17 litr het вirələr. Вaşqa вьjьrdarь la 11-12 litrdan kəm вirmajdər.

Miŋnahar ul ydenen tormoşon da jaqşь qorqan. Xəđer ularđьŋ tormoştarь xalla həm kul'turalь. Elekke вike urьnьna karavat, əhtal, altarqьstar qujьlqan. Stenalar saqat, hedge kekek ajaerdar menən jahьzlandьrьlqan. Ulardьŋ вer вaş вьjьrь, 3 harьqь, 3 suqqahь, 15 вaş qađ həm 18 вaş tavьqtarь вar. Maldarь esen jьlь, jaqtь вarajdar eşlangan.

Betə eşlə maqtavlь udarnitsa Miŋnahar, вegen Başqortostan kolxozsь-udarniktarьnьŋ III-sjezdьna delegat вulьp kilgən.

Fariza.

M. QUNAQBAJ
SSSR BAR

Jenevđərđən kysep,
Jenevđərgə
Beđ вarasad hamaн alqaşqa.
Beđđen kendər
Faqqat ton qьna,—
Beđđeŋ kendər alqaj jađ qьna.
In şat jəşəvsələr вeđđəkelər,
In вaj вulqan alaat вeđđen jer.
Вer şarьnьn вeta ыsoqtarьb
Qasьđqan ij вulьr вeđđen il.

II.

Əjlənəndə,
—Hejgən ilem,—ilem min,
SSSR,—ilm iriə ijsəndə.
Hejev вejkaldarə tahar inem,
Mamkin вulha jerak itemdən.
Planьlarь avar kendər aqhqan,
Planьlarь вəhqan qazanqь.
In şiqara вьlqaj εηjaq вulьp,
Tanda jaa вeđđen karasь!
Beđ ... вulьp,
Ul ...,
Jaŋь ... təndər esaŋan.
Beđ ...
In hunqe həm
Jaqts ...ejdar keşelər.
Beđđekelar in ...,
Beđđekelar—in, in вatьrđar.
Jenevđərđən kysep jenevđərgə
Beđ вarasad hamaн alqaşqa—
Respublikam minen
Haman alqa,
Jaŋanqa ...
Hər ... tijek ...,
Inaŋgəqə ...!
Kin ... arldarqa,
Təkə ... ejeŋ ...ondan.
Beđ ...!
Tavьr ...
Dirьz... kilgen delegat!
In şat jəşəvsələr—
Beđđekelər,
In вaj вulqan—
—ilkat вeđđen jer.
...ejda ... вulьp,
Majaq вulьp jaqьj SSSR!
Şarь respublikam,
Dan ... respublikam,
Maqta...!
Q...ar вelgə вer ...,
Kylьngendə ... вer saqta!

JAŊQЬƉAQTAR
KOLXOZDARQA AQЬLALAR

Urozaj jьjьv həm igen tapşьrьv vaqьtьnda вətə ildə jaŋqьđaqtar jaŋь kesle tulqьn menən kolxozqa ina вaşlanь. Jeddarsə rajondar totoş kollektivlaşьvdь tamamlanalar.

Θsense kvartal esendə Ivanof ølkəhendə 678 jaŋь kolxoz ojoştorolđo. Ilkke həm jaŋь kolxozdarqa 32.398 xuzalьq ində.

Belorussiala jьl вaşьn вirle kolxozdarqa 100 meŋ jaŋqьđaqlar indeler. Avqus—sentaвr ajdarьnda kolxozdar вigerak ta kesle yteler.

Kujвьşef krajьnda ijyl—sentaвr ajdarьnda kolxozdarqa 22 meŋ xuzalьq inde.

Voronez ølkəhe kolxozdarь urozaj jьjьv həm igen tapşьrьv vaqьtьnda 20 meŋ jaŋь krəstian xuзalьqtarьn qaвul itelər.

Hyrəttə: kolxozsь-udarniktardan Ilkenə Başqortostan sjezdьna Xyzmilla rajonьnan kilgan delegattardan: udarnitsa Billahova, komsajnər Ardikof, agronom Asdullin iptaşlar.

ØS DELEGAT

[illegible]

QATЬN-QЬƉ JƏŞTƏRENEŊ BERENSE BƟTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬ QARARЬ

Sovettar sojuzьnьn xalьqlarь, Lenin-Stalindьŋ nejek partiahь jetakselegende sotsialistik ... [illegible]

[illegible]

SJEZD QARAR ITƏ

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. Tormoş jenajattare—kyp qatьn qьđđardь ... [illegible] ... sovet graždanь ismen ... torqan laŭt itep qarap, xurluq menən tamqalarqa, ularđь kom somal həm jəştər arahьnda qьđqa xekem itev ahtьna alerqa.

Sjezd, Başqortostan xekymətenən, jystitsia organdarьn tormoş jenajattare turahьndaqь eştərđe nəvbəttən tьş tikşerev həm qajeplelarđe zakondьŋ вələ qatьlaqь menən qajeplavga məzbyr itevən horaj.

Sjezd, şulaj uq sojuz xekymate aldьnu tormoş jenajattare вujьnsa вulqan zakonqa, kyp qatьn alьvđan jəşeren tere вulqan jьş ajtьlьşьvdar, вaori jahavqa məзвyr itev həm qatьnqьđđarđь mьsqьllavdьŋ вaşqa formalarь esen qьţь jazalav saralarь qaralqan statьjalarđe inderev məs'əlahen qujьvđь horaj.

5. Sjezd, qatьn-qьđ jəştər arahьnda qurqьvsьlьq həm fizkul'tura eşen, вigerək tə GTO, GSO həm Voroşilovsa atьvsь znacoktarьnьŋ massavьj raveşta norma tapşьrьvđь jajep jenarevđe karək tip hanaj.

Sjezd, komsomol ojoşmalarь, OSOaviaximdьŋ həm fizkul'turanьŋ Başqortostan sovetьnьŋ hər вer predpriatiela, kolxoz, sovxoz, həm məktəpla fizkul'tura majdandarь, atьş tirdarь, xəzal-fizkul'tura lagerdarь, sanitar druşinalar, planer həm parasyt tyqarьktaren ojoştorovdь, qьđđardan, вigerək tə вaşqort qьđđarьnan fizkul'tura kadrdarьn massavьj raveşta əđerlavđe ojoştorovđaren horaj.

Sjezd, Başqortostan xekymatenən həm Başproisovettan 1935-36 jьlda Θfe, Belorel, Işembaj, Bajmaq—Bere, Вolbaj həm вaşqa rajon ydəktarendə 15 jaŋь parasyt vьşkalarьn to-... [illegible] ...narqa.

1936-sь jьlda tavge jarlьhьnda 250 вaşqort qatьn-qьđ darьn texnikumdarqa əđerlav esen 6 ajlьq həm 150 вaşqort qьđđarьn VUZdarqa əđerlav esen 9 ajlьq kurstar ojoştororqa.

Milli qatьn-qьđ jəştəren proizvodstvonan ajьrmajьnsa urta məktəp, texnikum həm Rabfaktarqa əđerlavđe ojoştororqa.

1935-36-sь jьlda politprosvet rəbotniktarьnьŋ ølkə kurstarь aşa 120, rajon kurstarь aşa вer meŋ 500 qьđđь izвas, massavik, dramma həm qul eşe jyneкtarь jetaksselere itep əđerlərgə.

g) **Narkomzdrav вujьnsa**—kolxoz həm sovxozdarda вalalar jəslələre, вalalar jorttarь, nigeрək tə kis həm jəməqat əştərendə eşləvsələr esen kiske вalalar вylmələre, вalalar həm вaşlar konsul'tatsialarь seltəren kiŋajterga. Ele jaşap kilgən вala tabьv jorttarьnьŋ əştəren jaqşьrtьv menən вergə, 1936-sь jьlda kolxozdarda вala tabьv jorttarь seltəren kiŋajterga, ularđь əđerlekle kadrđar menən tə'min kergə. 1935-36 jьlda 700 medsina sestralarь, akuşirkalar, 500 traxomotoz sestralarь əđerlarga.

Hər вer klub, uqьv ejđere, sotsialistik kul'tura jorttarь ergəhendə tudьlьq haqlav həm вalalar tərвiəlav məs'ələlare вujьnsa konsul'tatsialar, rajondarda qatьn-qьđ jəştəreneŋ kul'tura həm gigiena predmettarьnьŋ elgelare menən kysmə vьjstavkalar ojoştororqa.

„Jaŋь jьlda" zurnalь redaksiahьnan вala tərвiəlav turahьnda даimi raveşta konsul'tatsialar вirə вarьp, вalalar həm qatьn-qьđđar kyldəkləreneŋ elge-... lareн urьnlaştьra kilevđe horaqa.

Sjezd, вalalar ucrezdenielarendə eşləv esen in jaqşь qьđđarđь ylatevđe karək tip itaplaj. Sjezd delegatkalarь, вalalar вaqsalarь, jəslə həm вalalar majdandarьn yđđərenen şefьqьna alьp, sovettar jeren matur вildəvselər вulqan—вalalarqa in iqtibarlь həm hajekle menəsəвətle tə'min itevgə hyđ вirələr.

7. Sjezd, kolxoz jaŋь tormoşonoŋ **Stalinsьl** ustavьn вol'şeviktarsa tormoşqa aşьrьvqa elgaşep, VKP(в) nьŋ Başqortostan ølkə komitetь həm xekymatenŋ kul'tura-tormoş poxodь turahьnda direktivalarьn tormoşqa aşьrьvqa jaqь kes menən totonovđь karək tip hanaj.

Sjezd, tuxomaqa qarşь, kul'turalь semjaqa inderev, fađa jort esen nьqlь keraş ojoştorovđь karək tip taвa. Kolxoz semjalarьnьŋ hər aqzahьn ajьrьm tə'btьmal, hava, həva, teş şutkahь həm almaş kejem, prostina h.в. вulderьvьnа,daimi raveşta tьmsa inevenə elgaşerga.

Sjezd, Başqortostan xekymatenən, qala, rajon ydaktarendəge, kolxoz həm predpriatielarđəge jəməqat monsalarь, kerjьvь ьrьndarь seltəren kiŋajtevđe həm ulardьŋ əştəren jaqşartьvđь ujьvsa horaj.

Sjezd, kul'tura-aqartьv əştəreneŋ вaxahь вulqan klub həm вiвliotekalь uqьv ejen hər вer kolxozda вulderьvđь, şulaj uq hər вer вrigadala qьđьl məjeş вulderьvđь karək tip itaplaj.

Sьax organdarьnьŋ aвьlqa gazet jetkerevđəge əştəren jaqşьrtьrqa kərək.

Sjezd delegatkalarь yđđəren kul'tura-tormoş poxodьnьŋ udarnitsalarь tip iqlan itelar. Həm Başqortostandьŋ вetə qatьn-qьđ jəştəren вьl poxodqa quşьlьrqa saqьralar.

8. Sjezd, Başqortostan xekymatenən qatьn-qьđđar velosipedь, tegev maşinalarь, timer kojku, dur kedgə, saqat, patefon, muzьjkal' instrumenttar eşlap sьqarьv həm inderevđe arttьrьv, вalalar jəslələre, вalalar majdandarь esen Başqortostanda ujьnsьqtar eşlap sьqarьvđь ojoştorovđь, вalalar kejemdare tegevđe arttьrьvđь horaj. Qala həm rajondarda qatьn-qьđ kejemdəren tegevsə masterskojdar seltəren kiŋajtergə, ularđьŋ eş sьjьtkarьn juqşьrtьrqa həm qul hənərə tyqaraktaren kərəkle tovar, qoraldar menən tə'min itevđe kesajterga.

9. Sjezd, Başqortostan jađьvsьlarьnan, alđьnqь qatьn-qьđ jəştəreneŋ вol'şevistik kolxoz esen, kul'turalь—mul tormoş esen kerəştəren, Başqortostan qatьn qьđđarьnьŋ Oktəвrđan вunqь ysevđəren saqьldьrqan in jaqşь həm xəđergə kənqa javap вirerlek matur əđəвiətte, kolxoz teatrdarь esen jaqşь pjessalarđь вirevđəren talap itə.

10. Sjezd, dingə qarşь kerəşten jomoştarьndьqьn kyrhətep, qatьn-qьđ jəştər arahьnda dingə qarşь propaganda əştəren jajep jeverevđe karək tip taвa. Uqьtьvsьlar, agronomdar həm вaşqa вelgeslər kesə menən dinden вьjьr ajьlь turahьnda daimi raveşta leksia, вeseda, dokladtar həm qьsqьsьp kitaptar uqьvđar ojoştororqa. Dingə qarşь massavьj tirəzь вroşuralar şьqarev, jəştərđen dingə qarşь вajramdarьn ytkərevđe tə'min itergə. Huqьşsan allahьđdar sojuzьnьŋ ølkə sovetьnan həm VLKSM Ølkə komitetьnan, 1936-sь jьldьŋ вerense jartьhьnda ølkə kurstarь aşa qatьn-qьđ jəştərđen 60 keşene dingə qarşь eş ojoştorovsьlar itep əđerlərgə. **Beđ, вerense sjezd delegatkalarь, Başqortostandьŋ вətə qatьn-qьđ jəştəre ismenən qatьn-qьđđarđь tulь həm вьsь mьqnьhe menən qolloqtan qotqarьrgan esen tik sovet vlasь, tik вol'şeviktar partiahьnьŋ leninsel-stalinsьl milli politikahь qьna kin jul asьvьn ajtabьđ.** Beđđeŋ vatanьвьđđьŋ meŋarlaqan, millionlaqan qatьn-qьđđarь sotsialistik tođalaşta aktiv qatnaşьp, вьşanьslь həm вatьr raveşta şul jul menən вaralar. Beđđeŋ qatьn-qьđđarьвьđ donjala in вəxetle qatьn-qьđđar. Bejek Sovettar sojuzьnьŋ millionlaqan massahьnьŋ izadi inisiativalarьnьŋ laqьla kinerək sasak atьvь esen вeđđeŋ alda taqь la şatьnqьraq, taqь tulь qimmatlerek tormoş kətə. **Вaxetle tormoş, jaqtь klassik, вeđđeŋ turala, вeđđeŋ вalalarьвьđ, вaxetle jəşləgeвeđ turahьnda atalarsa вəjəkhed qajqьrtьvsь partiaвьđ, IOSIF VESSARIONOVIC STALINqa rəxmət.**

Beđ yđeвeđđeŋ вerense вetə Başqortostan sjezdьn jabьp, вьnьŋ esen taqьtьp, respublikaвьđđьŋ arlaвьn sasak atьvь, sьjьn duşman qalđьqtarьn tarmar itev, ekonomikala həm keşelarđeŋ aŋьnda kapitalizm qalđьqtarьn вeterev esen kerəşteŋ вerense saftarьnda вulьrqa, partianьŋ Başqortostan Ølkə komitetьna həm xekymatkə hyđ вirabeđ.

Bejek vatanьвьđđьŋ вerense saqьrьvь menən yk вeđ, Başqortostandьŋ qatьn-qьđ jəştəre вerđəm qoros saftar menən вeteвeđ da Oktəвr' jeŋevđəren jaqlarqa, LENIN—STALIN partiahь həm sovettar xekymate aldьnda ant itabeđ.

Вetə qatьn-qьđ jəştəren, respublikaвьđđьŋ вetə millət qatьn-qьđđarьn, ølkən apalarьвьđđь вeđ вьqa saqьraвьđ.

Jəşəhen partianьŋ leninsel-stalinsьl milli politikahь!
Jəşəhen вetə Sojuz kommunistik вol'şeviktar partiahь!
Jəşəhen вeđđeŋ вejek sotsialistik vatanьвьđ!
Jəşəhen вeđđeŋ вejəkle, tuqan jul вaşsьвьđ həm duвьвьđ ip. STALIN!

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

ABISSINIALЬLAR TURAHЬNDA CERCIL

London, 24. Rejter agentstvohьnьu xəbər iteve bujъnsa, tyвənge palatala tьşqь politika mas'ələləre bujъnsa bəgen tamam bulqan ieker alьşьvdar vaqьtьnda Cercil Abissiniaqa qaqьlьp ьsьj tip əjtkən: „Baьъp inevselərgə qarşь ydenen jono həm irekkege əsən kerəyeve xalьqqa qarata bəta lida tarьlqan xiskə quşьlam. Bьl mas'ələ bujъnsa kompromiss jəki sdelkanьn bulьvь məmkin tygel, ləkin şunьq menən berəgə Abissinianьn mədəni xalьqtar semjahьnda tiged xoquqla ьqqa aьlьrqa lьjьqlьlьqьn rəhtərgə jaramaj. Xəkim rasahьnьn hunqъ vaqьtta ydenə bujhьnьdьrqan qaşlələrde lidəven Millətlər ligahьnьn xarəkətləre həbdenteheнde məngelek ideygə əjləndermək əsən his şiklhed ədəmdər jəhə'lrgə tejeşle. Abissinialьlardь yd jorttarьn tərtipkə kiltererge məzbyr itergə kərək".

GITLER „JETƏKSELEGENEŅ" HƏƏMTƏHE

Vena, 21. Şvejsaria gəzettərьnьn Berlindəge xəbərsələre Germaniala vlas başьna Gitler kilgəndən birle adьq produktlarьnьn 20-100 protsentqa tiklem qьjьmmlanьlьqtarьn kyrhətələr. „Xalьq massahьnьn nastrojeniehь, kən hajьn xalьqtьn protest beldergən sьqьşlarь bəta donja huqьşь osorondaqь qurqьnьsь aslьq kartinalarьn xəterlətələr,—tip jadalar ular.— Het magazindarь aldьnda qatьn-qьdьr siralqa tedelep toralur, zarlanьvьlar həm laqnəttər işetelə".

BIRLINDƏ AƏЬQ JETEŞMƏV DAVAM ITƏ

Berlin, 25. Berlinda maj produktlarь menən tə'min itevdə jaņa ədeklaklar ьиfa başlanь. Ber qulqa hatьr normalarь 100 grammqa tiklem kəmetelde həm uьq la kən hajьn alьp bulmaj. Esselər rajondarьnda magazindar aldьnda jaņa siralar barlьqqa kilə başlanь.

Magazindar majdь ligedərlь hatьv əsən ydlərenən „Gammi" hatьp alevsələrenən isemlekərən tedejdər həm şunьq menən hatьp alevsələrdeņ magazindarqa berketelevdəren sələj ьq majdьn tiaqka alьnьn xalьq hanь bujъnsa qьna hatьvьn ədərlәjdər.

Obergauzenda 11 lafkalarьnda hetelmagən majdь siklap hatelqa qaşalqan. Zemmerfelda politsia nadar kendərendə xalьqtьņ qalanьn tьşqa sьqьp kerəbtiandərdən maj həm bəşqa produktlarь qajtarьlaq xьq menən hatьp alьvdarьn tajda, hanьqь kəndərdə bьl qadəlьu tьəp kitkajne.

Pomeraniala kerəbtiandar vlastardьq hət tapsьrьv turahьndaqь nojaroqtarьna qarşь bolaraq şul hetten ydtare maj jodalar həm unь ølə kytərekkə xaqlar menən hatalar.

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 25. Addis—Abebanan alьnqan xəbərdər bujъnsa Ogaden provinsiahьnda davam itkən jamqьrdar Italia qaskərdərenen Vebi—Şiəli jьlqahьnьn ydəne bujъnsa hөzym itevdərenə tolqarьlq jahaj. Ras Desta armiahь Gininda kenjaq—kenьşqьqa taba kenenə 22 kilometr tidiek menən alqa bara. Unьn armiahьnda 150 meņ keşe ibaplanə.

Adigratlan xəbər itev bujъnsa, unda jeddərsə gruzoviktar, kyp tanktar həm artilleria tuplanqan. Italianьn 4 nomsovozь kenjaqьndaqь Gəeredarqa havadan hөzym itkəndər həm 200 dən artьq bomba taşlaqandar. Abissinialьlardan 7 keşe jaralanqan.

***

Berlin, 25. Gəzettərdəq Magadiştan (Italianьn Somali koloniahь) xəbər itevdəre bujъnsa Abissinianьq kenjaqьnda qadaten tьş ədaqqa hədьlqan jamqьrdar juldarьь haflьqqa əjləndergəndər. Italia qəskərdərenen avangardь adьq jeteşməv arqahьnda dur qьjьnlьqtar kyrə, sənki adьq taşьvь transporttar tejen ьsьrqlь jьrьp jerej almajdar. Italia samoljettarь adьqlь paraşyttar menən taşlajdar.

***

Rim, 25. „Gadzetta del' popolo" tənjaq frontьnda Abissinia qəskərdərenen tuplanьvь tamam bulqanlьqьn xəbər itə. Ras Sejjym Məkale qalahьnьņ tənjaqьnda hөьəp alqan. Unьn qəskərdəre italiandardьņ uņ qanatь jaqьnan ulardьņ artьna sьqьrqa matəşqandar, ləkin, gəzettəņ jadьvь bujъnsa, bьl hөzym kire qaqьlqan.

Rim, 25. Kilo Neapol' qalahьnan kenьqьş Afrikaqa 4200 keşəlek otrad jeberelde.

***

Rəsmi xəbərdərgə qaraqanda Somali frontьnda italiandar Daguerrej tigən nuqtalqan punktь həm Vebi—Şiəli rajonьndaqь tөр punkt alьqan. Kallafo avьlьn yd quldarьna alqandar.

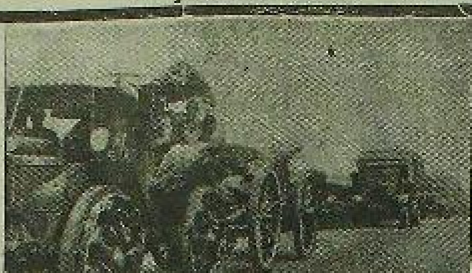

Italia—Abissinia huqьşь.
HYRƏTTƏ: Italia artilleriahь poxodta (Eritrea).
(Sojuz foto).

TƏNJAQ QЬTAJDЬ

BAЪЬP ALЬVQJA ƏDERLEK

Tokio, 24. Tənjaq Qьtajdaqь japon xarbi vlastarьnьn „jьravdarьna" mьvafiq rəveştə unda „xalьqtьn məstəqillek talap itkən xarəkəte" Xebej provinsiahьnьn ber əjədenən ikensehenə kyşə barьp, xəder unьn menən janəşə provinsialarqa, ajgeraklə Xenan provinsiahьnan tənjaq rajonьna la tarьlqan. Lanfьjn rajonьnda Xenan həm Zandun provinsialarь granitsahьnda. Simьun rengo agentstvohьnьņ hydtare bujъnsa, „Nankin vlastarьna qarşь 50 meņdən artьq keşe baş kytargən, ular Nankin qəskərdərenə juldь bikləy maqsatь menən Lunxaj—Tansan—Pukou həm Bejpin—Xankou timer juldarьn əlgəndər. Simьun rengo agentstvohьnьņ Bejpin xəbərsehe beldereyenə qaraqanda, japon kytəteysələre „bьl xarəkət xalьqtьņ avtonomia telavə arqahьnda kilep sьqqanlьqьn, qьtaj vlastarьnьņ uqa qarşь qoral qullanьvdarь tik xalьq genə qatmarlaştьrasaq", tip ujlajdar ikən.

Şanxaj, 24. Gəzettər bəs Kyn den „Tənjaq Qьtaj məstəqil xəkymətenen" başlьqь itep „ylteleirgənlegen" xəbər itələr həm unьn Qьtajdьņ ьq reaksion hərbi generalь bulqanlьqьn kyrhətələr.

Bejpin, 24. Gəzettərdəq xəbəre bujъnsa Şenxe qalahьnda 6 japon keşehe qulqa alьnqan. Bьtə demilitarlaştьrьlqan zona bujъnsa japon agenttarь jərejdər həm xalьqtь „məstəqillek" talap itergə qolartalar.

KLAJPEDALAQЬ NEMES FAŞISTARЬNЬN TALABЬ

Paris, 20. Radio agentstvohьnьn Berlindəge xəbərsehe beldərə: Klajpeda (Memel) əlkəhendə nemes faşistik ojoşmalarьnьn başьnda torovsь professor Majjer Klajpeda statutьnьn garantыь bulqan dəyəvalarьdьn Zenevalaqь vəkildərenə nota tapşьrdь. Bьl nota Klajpeda sejmigenen ulьmьvьn saqьrьvdь hatь „qarardar sьqarьvda irekleleklie", şulaj uq statut talaptarьna mьvafiq rəveştə his kisekməklən Klajpeda əlkəhenen direktoriahьn tьvdьrьvdь həm „administratsia məsələlərendə zakonqa mьvafiq tərtip qujъvdь" talap itə.

HYRƏTTƏ: Abissinianьņ Londondaqь (Anglia) vəkile doktor ATSAJ VORKNEM MARTIN
(Sojuz foto rasme)

HUQЬŞQA QRŞЬ PROTEST ZABASTOVKHЬ

NJU-IORK. Italianьn Abissiniaqa hөzym itevenə qarşь protest beldere, bəta Meksikala qьrьqa vaqьtlь dəjəm zabastovka ytkərelde. Fabrik həm zavod eşselәre, taksi həm tramvaj şoferdarь həm xedmətselәre, şulaj uq savda predpriatielәrenen xedmətselәre ber saqat bujъna, timer juldar 20 minut bujъna zabastovka ytkərdelәr. Bьl zabastovka bəta promьşlennost predpriatielәren həm qala transportьn paralizovajt itte. Zabastovka „proletar qorqavьlьq milli komitetь" (ildeņ in dur profsojuzdarьn berləşterevse bezdam front ojoşmahь) jetəkselege menən ytte.

London məktəptərendə aviatexnikanь ejrənev indereлgən. HYRƏTTƏ: Məktəp balalarь aviatsion motordь ejrənələr.
(Sojuz foto).

KRIT UTRAVЬNDA VOSTANIE

Vena, 25. Afinanan xəbər itev bujъnsa Krit utravьnda general Kondilisten xarbi—monarxia diktaturahьna qarşь vostanie başlanqan. Bьl kytərevsələr Gretsia monarxia iqlan itelevən tanьvdan bas tartalar həm ydtarə Krit utravьn respublika tip iqlan itkəndər. Qotalь baş kytərevsələrdeņ hanь 20-30 meņ keşe hanala.

Vostanienь baьtьrьv əsen Krit utravьna 3 ismennel həm 2 meņ keşelek otrad jeberelgən. Xəbərdərdə əjtelevgə qaraqanda, „haldattar də, matroslar da yd ildarьna qujьlqan buresь nojumqa aşьrьvьa artьq entuziazm kyrhətmajdar".

SOVETTAR SOJUZЬNDA

Qazaqstan ASS respublikahьnьņ 15 jьllьqь

Alma-Ata, 24. Udarnik kolxozsьlardьņ II bəta Qazaqstan sjezdьnьn delegattarь menən bergə Qazaqstan YBK sessiahь aсьldь. 1500 dən artьqraq delegattar zalqa ingən M. I. Kalinin, Mirzajan, Qolombətef həm Isajef iptəşlərde qatь alqьştar həm „ura" tavьştarь menən qarşь aldьlar. Zalda „jəşəhen beçdeņ jolbaşsьbьd iptəş Stalin!", „Jəşəhen bəta Sojuz starostahь ip. Kalinin!" tigən hərəndər jaņqьraj.

Qazaqstan respublikahьnьn YBK predsedatele ip. Qolombətef Qazaqstandaqь 15 jьllьq xuzalьq həm milli—kul'tura tədeləvşənən sikhed dur yьeşen tasvir itkən telmərde hөjlənə.

Ukraina SSR vəkile iptəş Kuxnetsof sessianь Ukraina xedmətsəndəre əsmenən qotlaj həm Kossior, Postьşef, Petrovski iptəştərdeņ qotlavdarьn beldere.

Unan huņ Yzbəkstan YBK predsedatele ip. Axun Babajьqa, Qьrqьzstan ASSR YBK predsedatele ip. Urazbəkefqa, Urta Azia xərbi okrugь qəskərdərenen komandujuşsьj iptəş Velikanofqa h. b. qotlav əsen hyd birelə.

Qatь alqьştar aьtьnda ip. **Stalinqa** urьь, qazaq, ukrain, yzbək həm qьrqьd teldərendə jadьlqan qotlav qanul itelə.

„Pionerskaja pravda"nьņ 10 jьllьqь

24 oktəbrdə Məskəvdən Sojuzdar jortьnda 2 meņgə jaqьn pionerdar həm məktəp balalarь ydtarenən „Pionerskaja pravda" gəzettənьn 10 jьllьq jubilejen tantanalь rəveştə bajram itelər. Jьjьlьşta Osoaviaxim Ydək sovetьnьn „Pionerskaja pravda"nь jəmqiətten „Aktiv qorqavьlьq eşe əsen" tigən ņ juqarь nəgradahь menən byləkləve turahьndaqь qarar iqlan itelde. Gəzettəņ redaktorь ip. Strojef Osoaviaxim bojevoj qotalь menən bylәklənde.

Jьjьlьş Stalin həm Kosarel iptəştərgə qotlav jeberde.

DƏVLƏT AKTЬNЬŅ BERƏƏM FORMAHЬN

AZOV—QARA DINGED KRAJ JER IDARAHЬNЬŅ BODOVDARЬ TURAHЬNDA

Azov—Qara dinged kraj jer idarahь (nasal'nigь ip. **Odinsef**) jerdən məņge fajdalanьv dəvlət aktьnьn bildalanqan berdəm formahьn bodqan.

Kraj jer idarahь nasal'nigь Odinsefiaь kyrhəteve menən 17 sentəbrdə tyşəndəgesə taqdim itelgən:

1. Dəvlət aktьnda kolxozdarьъ jerdən fajdalanьv planьna kolxozdardьn tьşqь siktərenən başqa, şulaj uq xəlьq urьnlaşqan punkttardьn da siktəren indererge.

2. Dəvlət aktьna, kolxozdarqa berketelgən jerdərdə ьəsьv həm usad'ba jerdərenə bylep maxsus tь kərtə indererge.

Şunьn əsiona Azov—Qara dinged kraj jer idarahь avьl xuzalьq arteldərendə ytkərelgən jer tədəv eştəren rəslaqan saqta rajbaşqarma komitetь protokoldarьna kolxozdarqa berketelgən jerdərdə fajdalanьştarьna qaraj tedelgən tedmalaren berkələrgə.

SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetьnьn avьl xuzalьq bylege, Azov—Qara dinged kraj jer idarahьnьn yrtə kiltelgən xarəkəttər jerdə məņge fajdalanьvqa tapşьrьvda dəvlət aktьnьn rəslanqan berdəm formahьn bodalar. jer tədəv ytkərev eştəren qatmarlaştьra həm qьjьnlaştьra, şunьn menən avьl xuzalьq arteldərenə jerdən məņge fajdalanьv turahьnda dəvlət akttarь tapşьrьv eşenə tolqarьlq itələr, tip təbьnlьlar.

Oşoqa bajlanьşta SSSR Narkomzemь həm VKP(b) Ydək komitetьnьņ avьl xuzalьq bylege Azov—Qara dinged kraj jer idarahьnьņ dərəs bulmaqan həm xakanlьd kyrhətmələren juqqa sьqardьlar həm dəvlət aktьnьņ ber dana formahьn bodqan əsen kraj jer idarahь başlьqь ip. Odinsefqa bəvid qujdьlar.

VKP(b) nьņ Qazaqstan krajkomь sekretarь-MIRZAJANQJA Qazaqstan ASSR YBK predsedatele QOLOMBƏTEFKƏ QAZAQSTAN ASSR Sovnarkomь predsedatele ISAJEFQA

SSR Sojuzь Xalьq komissardarь sovetь Qazaqstan ASSR nьņ bəta eşsələren, kolxozsьlarьn həm xedmətsəndəren 15 jьllьq jubilej menən jaqьnь rəveştə qotlaj.

Bəjək oktəbr revolutsiahь menən tьvdьrьlqan Qazaqstan ASSR, bol'şeviktar partiahьnьņ jetəkselege menən həm leninsə-stalinsa milli politikanь ytkərev nigeđendə, sarixmьlьq elekke artta qalqan, idelgən kolonialьnan tidiek menən yьevse sotsialistik respublikaqa əjlənev julьnda dur uņьştarqa ireşte. Ilden jede nigeđdən yк ydgardə. In alьъtaqь ajrьm rajondarda—Karagandala, Ridderda, Balxaşta, Cemkentta, Embala həm başqa kyp kenə urьndarda ər jaqьnan sotsialistik promьşlennost gigantarь tьvdьrьldь. Turksib həm başqa dur timer juldar Qazaqstandьn elekke bьş jatqan dalala on kiŋep ytteiər. Arta qalqan avьl xuzalьqьna həm bajdar kabalahьna almaşqa traktordar, kombajndar həm başqa maşinalar menən qorallanqan ere sotsialistik kolxoz xuzalьqь kilde həm ul bəta krəstian dvordarьnьn undan tuqьd əleşen berləşterde inde. Malsьlьq xuzalьqь kytərelev julьna bastь. Ildeņ formahь jaqьnan milli həm jəkmatkelle jaqьnan sotsialistik kul'turahь kesle rəveştə basьk ala həm ul kenden-ken yьa barqan qazaq sovet intelligentsiahьna tajana.

SSR Sojuzь Sovnarkomь Qazaqstan ASSR xedmətsəndərenen bəjək Sovettar sojuzьndaqь bəta xedmətsəndər menən tьvqanlьq sojuzьnda torop, kilasəktə xuzalьq həm kul'tura jaqьnan yьev julьnda taqь la durьraq uņьştarqa ireşəsəktərenə həm berense novbətlə respublika avьl xuzalьqьnьn in məhim tarmaqь bulqan malsьlьqtь artta qalьvьn beterep, unь aldьnqьlar kimə'enə qьrqa kytarasaktarenə, promьşlennosta həm avьl xuzalьqьnda jaņь maşinalardьņ kestəren ulaьrmasa fajdalanasaqtarьna, texnikaqa əjə bulqan, aldьnqь mendərsə həm mendərsə jaņь rangelniktar jeteşterasaktarenə, kolxoz tormoşonoņ stalinsьl ustavьn tulьhьnsa nojumqa aşьrasaqtarьna həm şul nigeđdə bəta Qazaqstan xedmətsəndəre massahьnьņ xəlle həm kul'turalь sotsialistik tormoşonoņ tə'min itasaktarenə ььq ьşana.

SSR Sojuzь Xalьq komissardarь sovetь.

SOVET QAZAQSTANЬNЬŅ XV JЬLLЬQЬ

Sovet Qazaqstanьnьn XV jьllьqьn iktələklәv əsen **Qьdьl təre** həm **Qьdьl aj** Başqarma komitetь ROKK nьn Qazaqstan respublikahьndaqь kraj komitetьna ike dana sanitarьq samoljetь jebara. Samoljettardьn berehenə „Qazaqstan XV jьllьqь", ikensehenə „Mirzajan" iseme birelde. Alma-Atala Qazaqstan ubijsjьllьqь ismendə sanitarьq qorqavьlьqь əjə haldьrqa bulьndь.

STAXANOFSЬ—MAŞINIST NAGORNOF

1177 HUM AQSA EŞLƏNE

Өfə depohь passazir parovozdarьnьn in jaqşь maşinistarьnan ip. **Nagornof** sentəbr' ajьnda 1177 hum 37 tin eş xaqь aldь. Unьn eş vaqьtь normal' bulьp, ul 193 saqat eşlәne.

Bьl vaqьt esendə Nagornoftьņ parovozь norma bujъnsa bildalanqan 3103 kilometr urьnьna 3592 kilometr ytte. Parovoz ber tapqьr da remontqa tormane.

Nagornof eşlap alqan bьl aqsanьn 395 hum 60 tine ajlьq eş xaqь, 278 hum 69 tine parovozdьn normanan tьş ytəve əsen, 167 hum 91 tine parovoz əjlәneşen qьbqartьv, 258 hum 74 tine 18749 kilogramm jaqьvlьq kəm totov əsen tylәnde.

Iptəş Nagornof—VKP(b) aqzahь. Ul bьl aqsalardan 1014 humьna oşo kendərdə bajan hatьp aldь. (BaşTASS).

JƏK TAŞЬV PLANЬ SROGЬNAN ELEK YTƏLDE

Kama parozodstvohьnьn Başqortostan Өlkə ekspluatatsia kontorahь jək taşьv planьn 10-sь oktəbrgə 100,1 protsentqa ytəne—485,758 meņ tonna jək taşьv urьnьna 490,970 meņ tonna jək taşьldь.

1934 jьldьn 10-sь oktəbrenə 333,335 meņ tonna jək taşlqan, ə 1935 jьldьņ 10 oktəbrenə 490,937 meņ tonna jək taşьlьp, bьl han ytkən jьlqa qaraqanda 147 protsent taşkil itə.

1934 jьldьn barlьq jək taşьv planь 411230 meņ tonna bulьp, 1935 jьldьn 10 oktəbrenə 490937 meņ tonna jək taşьlьp, bьl han ytkən jьlьqь planьnьn 119,4 protsentьn taşkil itə.

Jək taşьv planьn vaqьtьnan elek arttьrьp ytəv Kama parozodstvohьnьn Başqortostan Өlkə ekspluatatsia kontorahьna 1935 jьl davьlьtan alьnmasaq 460 meņ hum dotatsianьn baş tartьvqa məmkinlek birde. **Zojnullin**.

OKTƏBR' TANTANAHЬNA MEŅƏRLƏGƏN JAŅЬ STAXANOFSЬLAR MENƏN KILƏJEK

STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTE MENƏN KONKRET JETƏKSELEK ITERGƏ

Bedđeņ bəjək ildeн hər ber jaņь kene yđe menən jaqьnan jaņь uņьştar alьp kilə. Bьl bəjək uņьşlar Stalin partiahь tarafьnan kendəlek pocjot həm xəstərlek menən saqlap alьnqan, ileбeđđeņ aldьnqь keşelәre qulь menən tьvdьrьla.

Kyptən tygel genə əle Donbass xanoj şigь Staxanof bəta donjaqa, sotsializm jeņgən ildə texnika menən qorallanqan eşsenen juqarь xedmət etendьlьqьn ьirə alьvьn həm nirgəlegən praktik eş menən kyrhətte. Həm kypta ytməne şunda uq bedđeņ promьşlennostьn hər ber tarmaqьnda jaņь entuziastar—staxanofsьlar otradь tьvdь.

Өfə makaron fabrikahьnda berense buьlьp staxanofsa val'sovşitsa—**Saveljeva, Xəsəjenef, Juldaşsajef, Əlmexəmətef** eşləj başlanьlar. Saveljeva 7 saqat esendə norma bujъnsa bildalanqan 2 tonna 300 kilogramm urьnьna 5 tonna 370 kilogramm produksia birep, kendəlek eş normahьn 233,5 protsentqa ytəj həm 6 hum 97 tin urьnьna kenenə 14 hum 66 tin eşlaj. Val'sovşik—Xəsəjenef kendəlek normahьn 143 protsentqa ytəp, kenenə 9 hum, Juldaşsajef kendəlek normahьn 130 protsentqa ytəp, kenenə 7 hum 10 tin eşlaj. Əlmexəmətef kendəlek normahьn 132 protsentqa jetkerep ytəj h.b.

Belar berense laqqər fabrikala staxanofsa eşləv məmkinlegen eş menən kyrhətelər. Ular artьnan fabrikanьn başqa eşsəlәre staxanofsьlar safьna baьalar həm sotsialistik xedmətteņ juqarь elgelәren birələr.

Ləkin fabrikala staxanofsьlarqa tulь eş şarttarь tьvdьrьlmaqan əle. Fabrikala staxanofsьlьq xarəkəten jьvьrqa tarьşьv entelәşqan kyd aldьnda.

Xəđer inde staxanofsьlьq xarəkətenə ьsьqtan-asьq qarşь sьqьv qьjьn. Şuqa kyrə lə ajrьm elementtar bьl xarəkəttə ььvь əsen bəta uņajlь şarttardьn faj đalanasaqtar.

22-se oktəbrdə **Sytəgin** smenahь 15 maşina-saqat buş tordo.

— Ni əsen? Sənki fabrikanьņ tə'minət bylege mədire **Sajn** unda yđ vaqьtьnda kiltereyđe tə'min itmagən. Şul arqala Sytəgin smenahь kendəlek normahьn ni barь 81 protsentqa qьna ytəj aldь. Bьna bьl fakt fabrikala ber genə ,ken' bulmajъnsa jьş qьna qabatlana tora.

Ə fabrika jetəksəlәre bьqa „vaq" mas'ələ itep kenə qarajdar. Ləkin ul vaq mas'ələlәrde yđ vaqьtьnda kyrə belep, unь yđ vaqьtьnda betorev saralarьn kyrmav ul yđe yk staxanofsьlьq xarəkəte menən konkret jetəkselek itməv ikənlekte ləbtən sьqarьrqa jaramaj.

Staxanofsa eşləvđeņ tөp mənəhe həm unьņ qimmətle xedmətte bidger ojoşora belevđə, eşsə kestərđe dərəь urьnlaştьrьvđa həm ul bəjək eş metodь menən konkret jetəkselek itə belevđə. Bьna bьlь hər vaqьtta ььq iştə totorqa kərək.

Tarьnьņ jeteşməve lə, fabrikala staxanofsa eşləvđeņ juqarь kyrhətkestəren birevđə dur kəьlə bulьp tora. Derəь, bьl julda direksia tarafьnan ber ni tiklem saralar kyrelə. IV-kvartal əsen №4-5 arьna zavodь menən 40,000 komplekt əđer jəşniktərgə dogovor tedelgən. Zavodtan hər ken 400 jəşnik alьnь, ləkin ul jəşniktər jeveş. Şuqa kyrə lə ul jəşniktərgə turьnan-tura produksia halьь bulmaj, kiptererge kərək. Bьl xəl eştə taqь la tolqarьlq jahaj.

Sojuzpişşeprom'dan 4000 jəşnik alьnьrqa tejeş. Cemkentta faner zavodьna 20,000 komplekt jəşnikkə zajavka birelgən h.b. Batahe IV kvartal əsen 83 meņ jəşnik əđerlənergə tejeş. Ləkin bьl jəşniktər xəđergə qaqьđđa qьna əle. IV kvartaldьņ ber ajь ytep bara, tara juq. Tara bulmav arqahьnda 100 tonnaqa jaqьn əđer produksia skladta əđerlənmaьtan jata.

Bəjək Oktəbr' bajramьna 18 jьllьqьna hanavlь kendər genə qaldь. Fabrika 590 tonna produksia eşlap sьqarьrqa tejeş. 20 oktəbrgə ajlьq plan 67,9 protsentqa, jьllьq plan 62,8 protsentqa qьna ytəlde. Şuqa kyrə lə bəta kasta proizvodstvo planьn yđ vaqьtьnan elek ytəp sьqьvqa tuplarqa kərək. Bьnьn əsen fabrikala staxanofsьlьq xarəkəten kiņ jəjelderergə, staxanofsa eşləvgə tolqarьlq jahaj torqan, bəlә kəttəlәrđe alьp taşlap, ulardьņ eş təzrebəlәren bəta eşsəlәr arahьnda populiarlaştьrьrqa kərək.

Faqat staxanofsa eşləgəndə genə jarьnan jaņь jeņevđərđe qulqa alьp bula.

Bьqa fabrikanьņ eş mejəşe ььq teşənərgə tejeş.

M. Safin.
F. Ravilef

ӨFӘ vagon depohьnьn staxanofsьь slesar'—avtomatcik FEDOROF NIKOLAJ IVANOVIC. Ul Stalin prizьvь znacogь menən bylәklənde.
(Jegorof fotohь)

MIN BЬЬN KEŞE

BULЬVЬM ƏSƏN ŞATLANAM

Өfə vagon ucastogьnьn slesarь—avtomatcigь **Fedorof Nikolaj Ivanovicь** Jul eştəre xalьq komissarьlqьnьn polit idarahь Stalin prizьvь znacogь menən bylәklənde.

Bed unan:

— Bьl bəjək nəgradь alьv əsen hin nəmə eşlәneņ? tip horanьq.

— Min ad eşlamenəm, ləkin taqь la kyberək eşləjəsəkmen, tip javap birđe Nikolaj Ivanovic.

Konduktor balahь ip. Fedorof transportqa 1922 jьl kilde. In elek ul juldь remontlav eşendə unan huņ strelosnik həm slesar' bulьp eşlәne.

— Mineņ teləgem slesar' bulav ine, ləkin uqa ireşep bulmanь, 1930 jьl mine vagon depohьna eşkə aldьlar,—ti ip. Fedorof. Ul vaqьtta min FZU qa jөrej başlanьm. Uqьvdь belep, 5 razrad aldьm. Bьnan huņ mine Kujejşef qalahьna avtomatciktar kursьna uqьrqa jeberđelәr. Min ul kursь la „otlicno" qa tamamlap sьqtьm.

Өfəgə qajtьv menən min, №95-96 passazir pojezdьna (Өfə—Məskəv) eşlәrgə qujьldьm. Ber vaqьtta la texnik jeteşhedlektər bulmanь, vagondar hər vaqьtta tedek xəldə buldьlar.

— Bedđeņ ucastok əsen avtomatciktar bik kərək ine, şuņa kyrə lə min iptəştərəmde avtomatciklьqqa ejrətə başlanьm. In berense min avtomatciklьqqa slesar **Tiptykte** unan huņ **Cistakofta** (ul xəđer slesar'dar gruppahьnьņ başlьqь bulьp eşlәj) **Malьjşef, Kaminskidə**, ucenitsa **Aarapovanь** ejrəttem.

Min bььn menən genə qalmajasaqmьn. Taqь la kyptərđe ejrətəsəkmen—ti ip. Fedorof.

Bed unan:

— Hin bьl nəgradlav menən qənəqətme?—tip horanьq, ul:

— Bьl mineņ tormoşomda in dur şatlьq-tip javap birđe.

— Bьnan ber nisə aj elek mine telәktәştər safьna alqanda bььn keşe bulььm əsen berense tapqьr şatlanqajonm, xəđer bьņa taqь la şatlanam.

Partianьņ mina bulqan ььşanьna həm Jul eştəre Xalьq komissarlьqь polit idarahь nəgradьna qarata min ber genə hyđ ajta alam:

— **Bəta kesemdə həm belemdə tьvqan ilem—Sovettar sojuzьna birəsəkmen. Sənki ul mine tərbiələne.**

MAŞINISTAR STAXANOFSA EŞLƏJĐƏR

Өfə. Pojezdarьь jeted ["jeretevgə"], avariahьd eşləvgə, parovozdьn juqarь tidiek menən jərevenə ireşkən maşinist **Garin, Nagornьj, Jaxin**, həm **Groznoj** iptəştərđe Өfə timer julьnda kemdər genə belmaj. Ular bəta timer jul eşsəlәren avariahьd eşləvgə saqьrьp konkret jəklamalar aldьlar. Bəgen yđ əktərenə alqan jəklamalaren namыь menən ytap elgə kytəralәr.

Maşinist Garin parovozdьņ saqatenə 38-42 kilometrqa tiklem tidiek birevenə ireşte. Ə unьņ jardamsьhь, xəđergəsə ələ kyđgə taşlanьrdaj udar eş kyrhətkestəre birev menən tanьlmaqan Papin Staxanof eş metodьn yđləşterev əsen kөrəşep, aььr pojezdь jөrətevđə **jaņь rekord birđe**. Ul 724 hanlь pojezdь Kropaceva stansahьnan raspisanienan 31 minut elek kilterđe.

Maşinist Groznof taqь la dur elgəşev birđe. Ul parovoz jөrətev texnikahьn yđləşterev arqahьnda saqatenə 52 kilometr tidiek menən jөrevgə ireşte. Unьņ jardamsьhь Tarasof ta pojezdar xarəkəten saqatenə 3 minuttan alьp 12 minutqa tiklem arttьrdь.

Aldьnqь staxanofsa eşlavse maşinistardan ulardьn jardamsьlarь qьna tygel, bəlki bəta timer jul eşsəlәre elgə əlalar. Bьna xəđergəsə huqlap kilevse maşinist **Vьşeslovsef**, ul staxanofsa eşləv əsen kөrəşev arqahьnda saqatenə 43 kilometrqa tiklem tidiek birə başlanь. Ə maşinist **Jaxin** jaqьv ajьrđarenə dur ekonomia jahap, 46 kilometrqa tiklem tidiek birđe.

Maşinist **Galkin** saqatenə 38 kilometr tidiek birevđe ydenda ььqьşьp qaldьrdь.

Timer julьnda staxanofsьlar xarəkəte yьə, kenden-kenge kiņəjə bara. Timer jul partia həm profsojuz ojoşmalarь bьl xarəkətteņ başьnda bulьrqa, bol'şevistik jetəkselekte kytərergə tejeştar.

M.

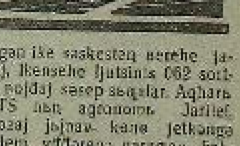

Ə. ƏXTƏM
AGRONOM

SORTLЬ ORLOQTARĐЬ HAQLARQJA

Kolxozsь-udarniklardьņ bəta Sojuz ikense sjezdьnda **Jakovlef** iptəş **„Dur bajlьqtьņ jəmeşe hojlanьp alьnqan jaqşь sort orloqton hər ber bөtөn dөrөь haqlarqa həm unь yrsetərgə kərək"** tine. Sənki, sortlь orloqtar juqarь urozaj ьirə həm igen sьqьşь, sьjfat jaqьnan da kyp өstөn bulalar.

Başqortostan hunqь jьldarda bьl əlkələ dur qьna uņьştarqa elgəşte. Əgər ььnan un jьldar elek respublika davmalenda ber gektar da sortlь orloqlar saselmahə, bьjьl inde bed— **1 million 18 meņ 452 gektar majdanьnan** sortlь orloqlar urozajьn jьjdьq. Kygərsen rajonь **„Qьdьl Oktəbr'"** kolxozьnьn jəbьl bajdajdьņ gektarьnan 11,35 sentner, sortlь bojdajdьņ gektarьnan—15,05 sentner urozaj alьvьn qьna iьaplap qaraььq ta sortlь babьvdardan Başqortostanda kypme **əstalmə** igen alqanlьqьn kyđ aldьna kiltereve qьjьn tygel. Manavez rajonь „Elemta" kolxozьnda „Pobeda" sortlь bolo gektarьnan—24,7 sentner, Baqalь rajonьnьn „Kol'sьj" kolxozьnda Vatka sortlь arьş gektarьnan—17,5 sentner urozaj birđe. Qajđan qьna mihal alьan da jaktlar şulaj—sortlь orloqlardьn өkienlegen dәrәьlajdar.

Ləkin bed bьl uņьştar menən genə qənəqətlənə almajbьd. **Bedgə, in jaqьn jьldar esendə, bəta sasev majđanьn jaqşь sortlь orloqtar menən qaplavqa elgəşergə kərək.** Juqarьla kiltereləgən Jakovlef iptəşteņ hyđđəre oşo talaptь ytəvđeņ nigeđ burьslarьn qujalar.

Şul vaqьt, bed kyp kolxozdarđa sortlь orloqtarđь haqlaj belməv, sasev başlanqanqa tiklem sortlь orloqtarđь alьştьrьp belməv, sortlьlьqtь bildalagan dokumenttarđь juqaltьv faktlarьn tap itep bula. Saqmanьş rajonь—„Pariz kommunahь" kolxozьnda slzium sortlь bojđajđь başqa səsep, başqa jьjep alььar ča, huqqan vaqьtta jaьaj bojđaj menən aralaştarьь sortlьlьqьn betenlәj jaqьltalar. Kygərsen MTS hьna qaraqan „Krasnaja neva" kolxozьnda ber yk majđanda alьь-arьь sortlь jetegən ike saskesteņ berehe jabaj, ikensehe ljutsinis 062 sortlь bojdaj səsep sьqalar. Aqьarь MTS hьnьn agronomь Jarilef urozaj jьjnav kanə jetkəngə tiklem, ydđərenə qaraqan kolxozdarđaqь sortlь orloqtar səselgən majđandarđьn isəben aььq belmaj. 8212 gektar tip jөrej... Maxsus tikşerev burьnьnda MTS kolxozdarьnda sortlь sasevđər majđanь 6115 gektar qьna bulьvь aььqlanьь.

Sortlь orloqlarđь haqlamav faktarьn kyrhətkən misaldarđь bik kyp kiltererge məmkin. Bьl dur jeteşhedlek faktlarьna qatь sik qujъrqa irəqьt inde. Kolxozsь-udarniklar sjezdьna kilgən aldьnqь keşelәr sortlь orloqlar səsev majđandarьn kiņəjtev, haqlav əsen kөrəştə la—aldьnqь keşelәr bulьrqa tejeştar. Bьjьl kөđđən yk sortlь orloqtarđь tejeşle haqlav aьtьna alьrqa, jaqşь qaşlatьrqa, jabaj orloqtarđь sortlьqa alььştьrьv eşen ojoştorqa kərək. Sotsialistik babьvdar taqat sortlь orloqlardan qьna torqan babьvqa əjlənergə tejeş.

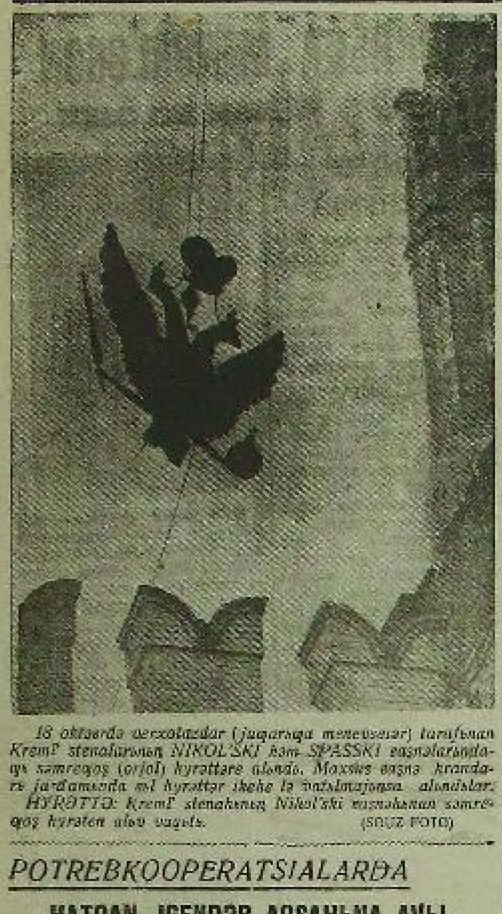

18 oktəbrdə vərxolazdar (jaqarqaq menevrelar) tarafьnan Kreml' stenalarьnьŋ NIKOL'SKI həm SPASSKI başnalarьnьŋ [illegible] qьzьl jondoðdar [illegible]

HYRƏTTƏ: Kreml' stenahьnьŋ Nikol'ski başnahьnan [illegible] (SOJUZ FOTO)

POTREBKOOPERATSIALARÐA

HATQAN IGENDƏR AQSAHЬNA AVЬL XUZALЬQ MAŞINALARЬ ALALAR

(Y6 xəbərsebeðən)

Ucalь rajonьnьŋ Rəsyl sovetьndaqь kolxozdar ydðarenen xokymət aldьndaqь igen tapşьrьv, naturalata tylav, orlaq ssudalarь qajtarьv bursstarьn tamamlap, kooperatsiaqa igen hatьvqa totondolar. Kolxozsьlardьŋ dəjem jьjьlьşь qararь bujьnsa „Qьðьl başqь" kolxozь kooperatsiaqa 500 sentner igen hatte. Hatqan igenenen aqsahьna 2 molotilka, 15 furgan alьrqa buldь. „Ural" kolxozь 200 sentner igen hatьp [illegible] 100 kilogrammьna qadaq aqsa aldь [illegible] S. KARAM.

„BEÐÐEŊ UNDA NI ƏSƏBƏÐ BAR..."

Ucalь. Jaŋь Bajramqol MTS kolxozdarь [illegible]

Nina sel'esto kolxozdarda [illegible] S. K.

RAJSOJUZ SEL'POLARÐЬŊ EŞEN KYÐƏTEP BARЬRQA TEJEŞ

Təteşle rajonь [illegible] T. Fatxjkof

DƏVLƏT MILKEN TYÐƏ BЬRБVSЬLARЬB QATЬ JAVAPQA TARTЬRQA

I-Etqol sel'pohьnda (Bajmaq rajonь) [illegible] J.N.

SIRUTTAR BƏTƏRЕLMƏGƏN

Sterletamaq qala [illegible]

MAJA TUPLAV

SEKSIA AQZALARЬ AKTIV EŞLƏJÐƏR

Juldaş avьl sovetьnьŋ (Maqar rajonь) ilnaпs seksiahь aqzalarь Aqaulufьf, Timarof, Atagin həm seksia jetəksehe Nurqalin iptaştər maja tuplavda aktiv eşlajdar. Xalьq arahьnda massovьj aŋlatьv eşen jaqşь ojoştorqandar. Şunьŋ hədəmtahenda avьl sovetь maja tuplavda kvartal plandarьn vaqьtьnda ytəp bara. 4-kvartal planьn ytav də jaqşь ojoştorolqan. Oktabr'ðen bərense 5 kenendə 3500 hum aqsa jьjnaldь. Seksia aqzalarь kiləsəktə lə aldьnqьlьqьn birmas əsen kəraşalar. J. DAVЬTЬF.

4 KVARTAL PLANЬN TULTЬRЬV ƏSƏN

Kujurgada. Rajondaŋ kyplebek avьl sovettarь 3-kvartal maja tuplav plandarьn artьqьp ytənelar. Kr-Lyştn sovetь plandь 149,6 protsentqa, Arslan Başke —146,8 həm Jaðlar—101,4 protsentqa ytəp seqtelar. Bьl avьl sovettarь 4 kvartal maja tuplav plandarьn da vaqьtьnan elek tamamlav əsen kəraşalar. Bela aktivtar mnulikovajt ilelep, ajrьm ucastoklarqa bejketeldelar. B. AMURSKI.

4-KVARTALDA MAJA TUPLAV BARЬŞЬ TURAHЬNDA SVODKA 20-OKTƏBRGƏ

Rajondarðьŋ isemdare	Plan tulьv % menən
Sterletamaq qalahь	39,2
Avqan	37,0
Şaran	35,8
Baltas	33,9
Taporin	30,9
Davan	30,5
Mejaka	28,9
Qalsan	28,4
Janaulaj	28,3
Ilgy	27,9
Saqmaqas	27,5
Balьqsaj	26,8
Sterletamaq	26,4
Ucalь	26,1
Dyrtejle	25,5
Nurimon	25,7
Tujmaz	25,7
Øfø qalahь	25,2
Blagoveşşen	25,1
Belebej qalahь	24,8
Fedorovka	24,8
Sтalinsk	24,6
Qandel	23,9
Buraj	23,8
Bere	23,5
Şişma	23,8
Belokataj	23,2
Iglin	23,1
Motor posjolkahь	22,7
Avьrqazь	22,1
Təteşle	22,1
Arxangel	21,7
Blagovar	21,6
Qьjaь	21,5
Byzdak	21,0
K—Kan	20,8
Maraкаs	20,8
Øfø	20,8
Jomaguza	20,4
Jaŋavьl	20,1
Ilek	18,5
Zejanьra	18,8
Əkjar	18,1
Jelaja	18,0
Baqalь	15,9
K—Usol	18,8
Bere qalahь	18,7
Qьrmьsqalь	18,5
Kyrqaьa	18,4
Davlekan	16,3
Maqar	16,8
Maksjar	16,0
Borjan	15,4
Bişbylək	14,5
Miəkə	14,1
Xajbulla	13,8
Beloret qalahь	13,4
Bajmaq	12,9
Buzajaz	11,7
Beloret	11,9
Maselle	8,0
Kujurgada	5,0
Bьðahь	21,6

IƏKƏRMƏ: BAQALЬ, BELORET, BIŞBYLƏK, DƏVLƏKƏN həm XƏJBULLA rajondarь 10-oktabr' mәqlymattare menan alьndьlar. Sөnki, bul rajondardan 20-oktəbrgə kilgən telegrammalarьnda tylavdar ajrьm sektordar bujьnsa kyrhatelmagən. Şulaj uq Kejergade həm Maselle rajondarьnan 20-oktəbrgə məqlymat juq.

PROFSOJUZ EŞTƏRE

BAŞQORT KADRÐARЬN JETƏKSE POSTARQA QЬJЬVRAQ YRLƏTERGƏ

VKP(b) Ølkə komitetь ydenen 3-sə ijyndə sьqarqan jerlelaşterev həm təp millət xalqьnan promьşlennost kadrdarьn əderlav eşenen toroşo tarahьndaqь qararьnda, təp millət xalqьnan kadrdar əderlav eşendə nulqan təp jetəşhedlektər tynandaqelərdən tora tip ikaplaj: Predpriatielarden jetəkselərə „keşelar, kadrdar donjala bulqan bota qimmatle kapitaldarðan, iŋ qimmatlehe, iŋ xal itkes kapital. Beððeŋ xaderge şarttarda, kadrdar netahen da xəl itkandəktəren aŋlarqa kərək. Beððeŋ promьşlennosta, avьl xuzalьqьnda, transportta, armiala jaqьь həm kyp hanlь kadrdarьbьð bulhь, beððen ileved his jeŋelmaslek bulasaq. Beððə bьndaj kadrdar bulmaha ned ike ajaqqa la aqhajasaqьð" (Stalin), ikonlegen onotqandar. Bil kyrhatmə promьşlennost kadrdarьn, əigerək tə başqort, şulaj uq tatar həm adalьq millət kadrdarьn əderlavgə həm yktərevgə qajьrь qala.

VKP(b) Ølkə komitetь, partia, xuzalьq həm profsojuz organdarьnan promьşlennosta təp millət başqort kadrdarьn yktərevdə bota eştaren nigeddən yk qujtanan qorovdь ta'ap itte. Ləkin, Başqortostandaqь ere predpriatielarden berehe ikaplangan 8-se mart fabrikahь profsojuz ojoşmahь ølkə komitetьnьŋ bul mahim kyrhatmalaren yd eşenen nigede itep almaqan ale. Fabrikala bətəhe 1950 keşe eşlaj. Şulardan başqorttar ni barь 157, tatardar 338 keşe. 1480 keşe profsojuzda aqza bulьp toralar. Şulardan 190 keşe başqorttar, 217 keşe tatardar, 39 keşe başqa adalьq millətter.

Profsojuzdar milli kadrdardь əderlav, yktərev, yrlatev bursььn həm milli kadrdardь proizvodstvola serketev əsən ulardьŋ almaşьnьp torovdarьn netera torqan şarttardь tьvdьrьv kərəklegen onotqandar həm kyð unьnan teşəsəp qaldьrqandar. Ølkə komitetь ydenen 3-sə ijyn qararьnda.

Ølkə komitetьn bul mohim kyrhatmahen ytav jehəndə 8-se mart fabrikahь profsojuz ojoşmahь nisek kəraşə həm? His şikhed bel junda bərense adьmdar jahaldь. Kyptən tygel gena 34 eşsenen kvartirьna tikşerev yktərelep, şular esenan 18 başqort rabotnitsalarьna profsojuz tarafьnan jardam ojoştorolde. Sentabr ajьnda jaŋь halьnqan dajetn jataqxanaqa 17 eşse kyserelep, şulardan 7 he başqort eşselere. Ular setkalь karavattar, bota postel namalare menən ta'min iteldelar həm kvartir xaqьn ajьna 3 hum qьna tylajdar. Bьjьl sotstrax budtьqь bujьnsa eşselərgə 2212 humlьq, profsojuz budtьqь bujьnsa 1924 humlьq həm administratsia tarafьnan 15 keşegə 65 men humlьq jardamdar birelgan. Profsojuz budtьqь bujьnsa qьna 17 başqort həm 15 tatar eşselərenə jardamdar ojoştorolqan. 12 başqort həm tatar eşselere kurorttarqa, 14 başqort həm 20 tatar eşselere jal jorttarьna jəbərelgən. Kyptən tygel gena qadi eşse bulьp eşlavse zagongo kenda instruktorlьqqa yrlatelgan, başqort rabotnitsahь, VKP(b) kandidatь Dilmoxəmətьva, instruktor-brakovşitsa, komsomolka Qalejeva, brakovşitsa bulьp eşlavse, kendalek normahьn 120-150 protsentqa ytavse Xasanьva iptaştar Leningradqa tegevselar texnikumьna uqьrqa jebəreldelər. Bagenge kenda tegevselar texnikumьnda başqort həm tatardardan bətəhe 13 keşe uqьj. Qəzajdullin—1929 jьl fabrikaqa kilep ingəndə nadan ber başqort eşsehe ine. Til nogen telogrejka sexьnьŋ nacal'nigь. Unьŋ sexь fabrikanьŋ iŋ maqtavlь sextarьnan ikaplana. Bulatьva (partia aqzahь) Leningradtaqь tegevselar texnikume ergəhendə kurs bətep qajtьp, xəðer brakovşitsa bulьp eşləj. Bagirьva brakovşitsalьqqa yrlatelde.

Texnik uqьvdar aşqьь eşselarden kvalifikatsialarьn kytarev eşe alьp barьla. Oso jьldьŋ 1-se qinvarьnan alьp 10 oktabrena tiklem fabrikala barьhe 352 keşe texnik uqьvdan ytkan nirgəndər. Şulardan 55 keşe başqort həm tatar eşselere. Başqort həm tatar eşselərenan jьtikandь 23 keşe otlicnoqa, 32 keşe jaqşьqa birdelar. Xəðer ulardan kypehe juqarь razrad menən eşlajdar.

Bьna bul eşlangan eştar başqort həm tatar kadrdarьn yktərev, yrlatev, ularqa kul'tura-tormoş şarttarьn tьvdьrьvda başlanqьs adьmdar qьna bulьp toralar.

Fabrikanьŋ profsojuz ojoşmahь qomumən kadrdardь, əigerək tə başqort kadrdarьn fabrikala beqьtьp qaldьrьv əsən kendalek kəraş ojoştormaqan. Ijyl ajьnda 160 keşe fabrikanan sьqьp kitə. Başqorttardan 5 keşe eşkə alьna, şul uq vaqьtta 13 keşe eştan sьqьp kitələr. Os aj esendə gena (ijyl, avgust, sentabr) fabrikanan 448 keşe eştan kitə. Os ajda başqorttardan 28 keşe eşkə alьnqan bulhalar, 26 keşe fabrikanan sьqьp kitə. FZU bətep eşkə kilevselar arahьnda la şul uq aqьmsьlьqь kyrəbeð. Fabrika ergəhendəge FZU maktəbe 5 jьl eşendə başqorttardan 194 uqьvsь əderlap sьqarqan. Ə bьgen şulardan ni barь 32 he gena proizvodstvola eşlajdar.

Bьna bul faktьtar profsojuz ojoşmahьnьŋ eşselardəŋ kul'tura-tormoş şarttarьn jaqşьrtьvda kendalek qajqьrtьv ojoştormavьn kyrhatə. Fabrikanьŋ jetəkselərə eşselarden proizvodstvonan kitevdaren proguldьqa eşlərgə telənməvselekkə bəjlamakse bulalar. Əgər də berər eşse fabrikanan kitergə teləhə, tota la eşkə sьqmaj. Progulqa zakon bar. Progul jahaьь, ul fabrikanan qьvьlьrqa tejeş. Eşlərgə telamaj ikan, unь kəslap eşlatep bulmaj. Bьna jetəkselar məsələgə oşolaj qarajdar.

Kadrdardь yktərev, tarbialav ulardь proizvodstvola beqьtьp qaldьrьv bursьn oşolaj jeŋel aqьl menən gena xəl itmakse bulalar. Proguldardьŋ niged səbəptəre tikşerelmaj. Progulsьlar hanьnьŋ kendan-ken arta barьvь, ul yðe yk eşselar arahьnda massovьj — aŋlatьv eşenen ul tiklem tyban kimqьsla torovьn asьq kyrhatə tygelme? Eije, şulaj. Bota sextarda la qьzьl mojoştar juq. Eşselar arahьnda vaqьtlь matbuqattьŋ kypme taralqanь billdahed. 6 sextьŋ esəhendə gena stena gazetalarь başqort telendə sьqarьla. Fabrikala 300 gə jaqьn nadandar həm az uqьj-jaza beleveselar bar. Ləkin ular arahьnda ale bulhь eş başlanmaqan. Eşselərdeŋ kul'tura-tormoş şarttarьn jaqşьrtьv əsən kəraş — profsojuz ojoşmahьnьŋ kendalek bursьь bulьp toroqqa tejeş. Ləkin 8 mart fabkomь bьl taŋqalьp la uk jomoşaq eşlaj ale. Telogrejka sexьnda eşlavse komsomolka Timerьaqьva ber balahь menən, halakaj gena, tediahed qaranqь ber bylmala 1933 jьl uq sextьŋ rabotnitsahь Şahimardanьva berəvden kuxnahendə kvartirda tora. Kvartirhьd, nasar tormoş şarttarьnda jaşavse rabotnitsalar fabrikala bereyek tygeldar. Ulardьŋ tormoş şarttarь fabkom predsedatele ip. Iŋmexəmətьvaqa la bildele. Ləkin, ul rabotnitsalardьŋ oşoqa tiklem şul uq aver tormoş şarttarьnda qala barьvdarь bedde qazaplandero həm bul fakt eşsenen proizvodstvonь taşlap kitevenen ber niged sәbәbe bulьp tora.

8- mart fabkomь keşelar, kadrdardьŋ kendalek ixtiaзdarьna bidger menəsəbəttə bulьrqa tejeş. Hər eşsene, hər ber kadrdь kendalek qajqьrtьv menən solqap alьrqa kərak. Bigerək tə başqort kadrdarь menən eşlavdə profsojuz ojoşmahь ydenen kendalek eş programmahьnьŋ ydəyenə qujьrqa tejeş. Başqort kadrdarьn proizvodstvola beqьtьp qaldьrьv, ulardь jetakse postarqa qьjьvraq yrlatev, ular ɵsɵn eş şarttarьn tьvdьrьv əsən kəraş fabrikanьŋ profsojuz ojoşmahь aldьnda torqan təp bursьstardьŋ berehe bulьp avelelərgə tejeş. N. M. Safin.

XAT TAŞЬVSЬ TIXONOFTAN ØLGØ ALЬQЬÐ

Tixonof Aleksej, Maqar rajonь, Elgol sovetь „Qьðьl ural" həm „Qьðьl ştajk" kolxozdarьnda xat həm gazet taşьvsь bulьp eşlaj. Eşlaj başlaqandan birle ul ber dana xat həm gazetь la juqaltqanь juq.

Jadьŋ sәsev həm urosaj jьjnav vaqьtьnda gazet, zurnaldar menən ta'min itep tordo, şulaj uq bu vaqьttarьnda kolxozsьlarqa qьsqьrtьp gazet uqьnь.

Tixonof podpiska jьjnav eşende ølgø bulaьlьq itep qujdь. „Başqortostan" gazetahь 40 danahь urьnьna 54 itep şulaj uq plandan tьş 68 dana „Alqa", 11 dana „Leninsa" həm başqa ølk kyp gazetalar taratь. ISM. ŞƏRIPHF.

HYRƏTTƏ: MAKSIM avьl sovetьnьŋ „Jɵş KƏS" kolxozь (Jaŋavьl rajonь) prizьjvniktarь aftomaşinala. Ular, Jaŋavьl prizьiv punktьna 560 sentner igendan (kooperatsiaqa hatьv əsən) qьðьl oboz ojoştorop kildalar.

ZAJOM VZNOSTARЬN INDEREVGƏ AJRЬVSA IQTIBAR ITERGƏ

Xajbulla rajonь əsense kvartalqa birelgan zajom vznostarьn inderev planьn 76,9 protsentqa qьna ytanə. Rajondьŋ aldьnqь Bikauf, Mixajlovka, Ivanovski sovettarь planьn 100 protsentqa, Julьarьb 80, N-Zirgan-78 həm Ilas sovettarь 77 protsentqa qьna ytanelar. Maja tuplavda massovьj eş tajeşensa ojoştorolmaqan. Zajom vznostarьn inderevgə iqtibar birelmaj. Şunьŋ hədəmtahendə Juldьbaj sovetь plandь ni barь 42, Alqadь—54, Aqjar, Matьraj həm Tumakьl sovettarь 50 şar protsent qa qьna ytaj aldьlar.

Aldьnqь Bikauf, Ivanovski həm Mixajlovka sovettarь IV-kvartalda la aldьnqьlaqь alьv əsən kəraşalar. Aqquzin.

PRIZЬJVNIKTAR ØLGØ EŞ KYRHƏTƏLƏR

JAŊAVЬL rajonьnda prizьjv 4-oktəbrðən başlandь. 1913-jьl tьvqan prizьjvniktar politik xuzalьq kampanialarьn ytkərevdə dur aktivlьq kyrhatteлər. Ular, prizьjv punktьna kilgəndə kooperatsiaqa artьq igendərðe hatьp, qьðьl obozdar ojoştorop kildelar. Işqul-dь sovetь prizьjvniktarь 681 sentner, Maksim 560, Janь urtavьl 500 sentner, Ramaq 412, Qajmaşabaş 350, Ajnylak 280, Ərlən 178 həm Badrdaş sovetь prizьjvniktarь 125 sentner igendan qьðьl oboz ojoştorop kildelər həm igendərðe zagotzernoqa tapşьrdьlar.

Prizьjv punktь plakat-lozungtar menən jaqşь nidalgən. Unda prizьjvniktardь xedmatlənderev əsən aşxana, bufet, kysma lavjaklar buldьrьlqan. VLKSM dьŋ rajon komitetь tarafьnan kul'tbrigada ojoştorolqan, ular stena gazetalarь sьqaralar həm başqa politik tərbiavi eş alьp baralar. Qьðьl armia jortonoŋ ber bylməhendə bibliotəka, qьðьl mejeş ojoştorolqan. Unda radio, patefon, ber nisə garmon, terle kitaptar, gazeta-zurnaldar bar. Rajon gazetahь prizьjvqa qarata maxsus ike han sьqardь. Qьðьl armia jorto aeroplan bəstəre həm başqa hьvqь qoraldarь menən ta'min itelgan həm başqalar.

Rajon prizьjvь ølgølə ytkərev maqsatьnda Qaltasь rajonь menən jarьşa. Tədeşkən dogavordьŋ ytalъşen tikşerev əsən Qaltasь rajonьna Babikьj, Mitruşin, Moxamatşina iptaştərðən qьjarət brigada barьp qajttь. Z. ŞƏRIPOF.

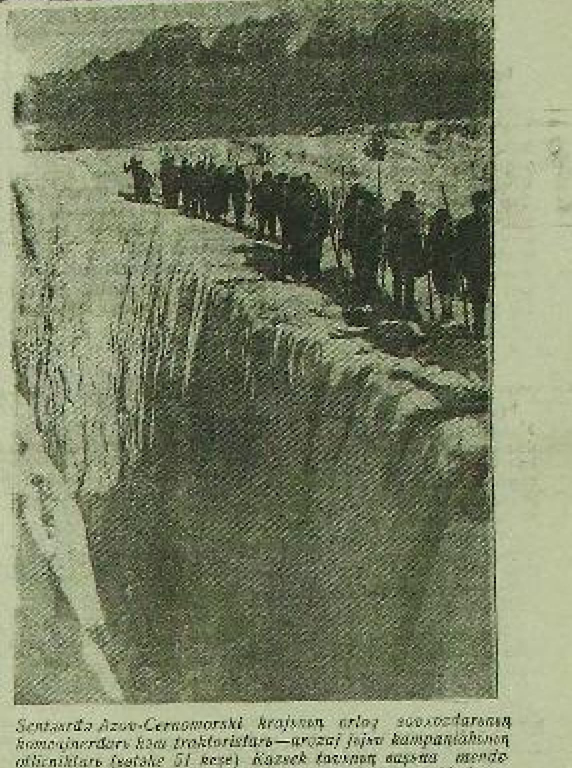

Sentəbrdə Azov-Cernomorski krajьnьŋ orlov sovxozdarьnьŋ kombajnerdarь həm traktoristarь—uroşaj jьjьv kampaniahьnьŋ otličniktarь (bətəhe 51 keşe) Kazbek tavьnьŋ aşьna mendelar (5.046 m.). Ulardaŋ ber nisəhe raport menən Məskəygə kilde.

HYRƏTTƏ: Komaajnerdar—al'pinistar Kazbek tavьnьŋ aədlə tyşəhendə toron saqьrðo ajlanьp ytalar. (Sojuz foto)

JAMANTAVQA POXOD

23 oktəbr ɵnner saqat 20 minutta turistar poxodь, tele tərtip menən ilhoş avьlьnan sьqtь, kis 6 saqat 30 minutta „kyð jьlqa" posjolkahьna kilep jette. Ural tavьnьŋ nik kyp handa tynələren ytəp, tiff aşqьlь jьlqala, kiq həm kyrle baddardь kisep 30 kilometr yttek. Beð kyððərəbeð menən iŋ juqarь tyband cɵlajbeð. Sɵnki beð unь şturmqa alьrqa barabьð. Bьnь ul anjok həm mehabat Jamantav.

Hava ajaf bulьvqa qaramaqtan unьŋ tyvəhe bolot həm qar menən qaplanqan. Tavðьŋ itagena barьp jetevgə hunqь 15 kilometr qaldь. Itagə irtən saqat 6 larda tavqa qaraj kitabeð. Saqat 9 samahьnda tav qaserqahьna şturm jahaj başlajasaqьð. Bətəbeð də haləmatbeð, kəjef jaqşь, tavðь şturmlavqa əðerbeð.

Poxod komandirь MALGANIN

Maxsus xəbərse POTERƏXIN

KYRGƏBMƏLƏ NƏMƏLƏR BAR?

Sterletamaq rajonь „Zalevnoj" kolxozьnan Bela Başqortostan avьl xuzalьq kyrgəbmahena Barabans toqomlo „Orjol" həm „Malover" quşamatlь 2 ajqer kilterelde.

„Orjol"—1918 jьl tьvqan, bejeklege 161 sm. həm belagenen jьvanlьqь 26 sm.

„Malover"—1933 jьl tьvqan, „Orjol" (ajqьr) həm „Mankanan" (bejə) tьvqan. bejeklege 149 həm belageneŋ jьvanlьqь 24,5 sm.

***

Taporin rajonь „Budennьj" kolxozьnan Veter isemle jurtaq ajqьr alьnqan. Qara kyk təstə, 1930 jьl tьvqan. At-hь Sereniski quşamatlь kyp jajgelarda serensəlekte alqan jurtaq. Bejeklege 150 sm. belageneŋ jьvanlьqь 21 sm.

***

Blagoveşşen rajonьnan „Docka" quşamatlь hьjьr „Luka-02", „Karat", „Genrix" həm „Frida" (orqasь aşmaq) quşamatlь hьjьrðarь menən kilterelgən. Bətəhe lə bezlur toqomь, tuða qanlьlar.

„Docka"nьŋ avьrlьqь 596 kgr. kenga 23-24 litr həm jьlьna 4696 litr hət birə, hətendə maj 3,9 protsent. Bьðavðarь hər ken 539 grammaqa arta.

„Luka—02" (ygeð). 1929 jьl tьvqan, avьrlьqь 1020 kg. elit tərkeмənan. Atahь „Luka" 945 kg. avьrlьqta bulqan.

„Karat", „Luka—02"neŋ enehe. 1933 jьl tьvqan. Avьrlьqь 672 kg. Atahь 868 kg. avьrlьqь.

„Genrix"—1933 jьl tьvqan. Avьrlьqь 497 kilogram.

„Frida" 1934 jьl tьvqan. Avьrlьqь 264 kg. Bularðan bətəhe də kolxozsьlar Jəsin Kyzma iptaş qaraj.

***

Bere rajonь „Pravdanьŋ 20 jьllьqь" kolxozьnan „Pionerka", „Pobedonoses" həm „Parties" quşamatlь jarьm jurtaq (Orlova—Amerikan) toqom maldarь kilterelgən.

„Pionerka" 1932 jьl tьvqan. Bejeklege 143 sm. belageneŋ jьvanlьqь 19 sm. Atahь „Tipcik" dəvlət jьlqьsьlьq zavodьnan. Əsəhe „Pustaja" jьlqьsьlьq—tovar fermahьnan.

„Pobedonoses" 1932 jьl tьvqan. Bejeklege 142 sm. Belage 20 sm. jьvanlьqta. Atahь „Tipcik", əsəhe „Pokojnaja" jьlqьsьlьq tovar fermahьnan.

„Parties" 1933 jьl tьvqan. Bejeklege 145 sm. belage 18,5 sm. jьvanlьqta. Atahь „Valet" dəvlət jьlqьsьlьq zavodьnan. Əsəhe „Polanskaja" jьlqьsьlьq tovar fermahьnan.

***

Sterletamaq rajonь „Şevcinko" kolxozьnan 3 jьl qьðьl anglia toqomlo 3 jaşta 3 ajьq ata susqa kilterelgən. Avьrlьqь 342 kg.

M. MƏXMYT.

DIREKSIA STUDENTTARÐЬŊ VƏQƏÐƏ MENƏN GENƏ HЬJLAJ

Øfø pedagogia institutьnda bota fakul'tettarda, bərense kurstarьna 387 student qabul itelde. Xəðer institutta bətəhe 430 student ikaplana.

[illegible]

1072 HUM AQSA JULLANЬP ALЬNMAQAN

(Kolxozsь xatь)

Iske-Isaj sel'pohьnda (Nuriman rajonь) vaqьtlьsa eşlagan Jamalətdinьf Məvlət kooperatsianьŋ 1 men 72 hum aqsahьn ydlaşterqan. Unьŋ sel'ponan alьvvьna ajðan artьq vaqьt ytep kitte. Ləkin, sel'po predsedatele Xajrullin bьl aqsanь jullap alqanь juq ale. Sel'ponьŋ tikşerev komissiahь Isangazin Isrəj da bьqa ber terle lə sara kyrmaj. A.

Javaplь redaktorь

TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

JAŊALIF KINOHЬ

Bөgen jaŋь tavьşlь, xudozestvolь film

JAŊЬ VATAN

Baş roldarðь xalьq artistь V. Gardin, Sverdlova, Borisoglebski h. b. ujnajdar. Programmanan tış Sojuzkino xronikahь jaŋь nomerь.

Fajela L. S. Sorokin jetəkseleгendə qьlь orkestr.

Seanstar: 6, 7, 8, 10 saqattarda başlana.

Øfø, „Oktəbr Natiьəhь" tipografiahь.

Glavlit № 3090

Zakaz № 2372

Mul, kul'turalь tormoş başlanqьstarьn kiləhe jьl unьştarь esən taqь la bol'şevistik ьorostar menən nьqьtajьq!

Bөtә ildәrđen proletardarь, berlәşegeđ! — Ajьrьm hanь 10 tin

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) ньң Başqortostan Өlkә hәm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yđәk Başqarma Komitetь hәm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 247 — 28 OKTƏBR — DYŞƏMBE — 1935 JЬL

„Eşse-krәstiәn dәvlәte aldьnda yđ jәklәmәlәren ytәgәn kolxozdarqa, kolxozsьlarqa hәm kolxoznitsalarqa sәlәm!"

(VKP(b) YK ньң Oktәbr' 18 jьllьqьna qarata lozungtarьnan)

IP. SULIMOF Kolxozsь-udarniktar sjezdьn tәbriklәp, Başqortostan Yđәk başqarma komitetь predsedatele ip. TAHIRЬFqa, Başqortostan respuвlikahьna birelgәn LENIN ordenьn tapşьra.

(Başqortostan Roskino zurnalь kadrьnan.)

RSFSR Sovnarkomь predsedatele D.J. SULIMOF iptәşteң kolxoz, sovxoz udarniktarьnьң, şulaj uq fabrik hәm zavod udarniktarьnьң III bөtә Başqortostan sjezdьnda 1935 jьl

25 OKTƏBRƏƏ HƏJLƏGƏN TELMƏRE

Başqortostan kolxoz qьđđarьнын iң jaqşь keşelәrenen, şulaj uq fabrik hәm zavodtarđьң iң jaqşь keşelәrenen bьl bөtә Başqortostan sjezdьna qatnaşьusь eşse hәm kolxozsь iptәştәr! Minә VKP(b) Yđәk komitetь isemenәn, SSR Sojuzь Yđәk başqarma komitetь hәm RSFSR xөkymәte isemenәn heđgә hәm heđđeң arqьlь Başqortostandьң bөtә eşselәrenә hәm eşse qьtьn-qьđđarьna, kolxozsьlarьna hәm kolxozsь qatьn-qьđđarьna, şulaj uq bөtә xeđmәtsәndәrenә bol'şeviktarsa jalqьnlь sәlam әjtergә rөxsәt itegeđ (oзaq hәm qatь alqьştar. Bөtәhe lә urьndarьnan toralar, „urra" tavьştarь oзaq jaңqьraj).

Iptәştәr, elek Başqortostan iң artta qalqan hәm sarizm tarafьnan ьq ideлgan elkәlәrđen berehe ine. Ul kul'turalь ydәklәrđen, beđđeң sovet başqalalarьnan da bajьq uq alьslьqta jata. Şunlьqtan Başqortostandьң xuzalьq hәm kul'tura tөđәlәşe julьnda jenә alьmaslьq qьjьnlьqlar torqan kevek buldь.

Oşo şarttar esendә Başqortostan xeđmәtsәndәr massahь ireşkәn uңьştarqa, şulaj uq partia hәm xөkymәt tarafьnan heđđeң eşegeđgә birelgәn juqarь baһaqa nindәj nigeđlektәrđә ireşelde huң? Bөtәhenәn elek heđđeң eşegeđgә Sovettar sojuzьnьң dөjөm politik uңьştarьnьң, beđđeң Sovettar ile sotsialistik tөđәlәştә ireşkәn dөjөm uңьştarđьң tә'sire tejđe.

Partia, xөkymәt hәm beđđeң bөtә Sovettar ile elek artta qalьp kilgәn hәm kul'turahьđ xalьqtarđьң ykeşen hәm alqa barьşьn diqqәt menәn kyđәtep tordolar hәm ularqa jarđam itelәr; beđđeң kilđektә tap bьna oşo diqqәt hәm jarđam huңqь jьldarđa Başqortostan ASS respuвlikahь xuzalьq, politik hәm kul'tura tөđәlәştәrendә ireşkәn đur hәm xitđi uңьştarđьң nigeđlege buldьlar.

Huңqь jьldarđa Başqortostan beđđeң Sovettar ileneң bөtә xeđmәtsәndәre menәn ber ajaq tap barđь, ә kyp kenә vaqьtqalarđa xatta beđđeң Sovettar sojuzьnьң qajhь ber elkәlәrenәn uđьp ta kitte.

Leninsa—stalinsa milli politikanь dөrөҫ ytkәrev elek artta qalьp kilgәn milli respuвlika hәm elkәlәrđeң ykeve hәm nьqьvđarь esen tөp şart bulьp tora. Oşo xәl—leninsa-stalinsa milli politikanь ytkәrev—Başqortostandьң bьl uңьştarqa ireşevendә ajьrьsa đur rol' ujnanь; ә elegerәk unda beđđeң partiabьđ milli mәs'әlәgә bьl iң dөrөҫ, şulaj uq kerәştә hьnalqan hәm ykerlәngәn linia hen nodovdar, jaңьlьş anlavdar hәm jaңьlьş tәfsirlәvdәr noqьtaq bulьp ytte.

Lәkin, iptәştәr, heđđeң bөtә bьl uңьştarьqьđđa Başqortostan xeđmәtsәndәr massahьnьң revolytsiaqa birelgәnlektәre, entuziazmdarь hәm qaharmanlьqtarь tөp urьndь aldьlar. Başqortostan xeđmәtsәndәre xuzalьq hәm politik tormoştoң bөtә iң qьjьn uçastkalarьnda la jeңevgә ireşev esen ajьrьsa đur qaharmanlьq menәn kөrәştelәr.

Başqortostan ASS respuвlikahьnьң jәşәgәn qәmәrә esendә qьjьn osordar ađ bulmadь, şulaj bulha la Başqortostan xeđmәtsәndәr massahьnьң bьl qьjьnlьqtarqa qarşь đur įnqьşьq menәn kөrәşevdәre, revolytsia esenә fidakәr raveştә birelgәnlektәre ularqa şul qьjьnlьqtarđь ҫөtәrev hәm bik đur uңьştarqa ireşev mөmkinlegen birđelәr.

Başqortostan xeđmәtsәndәreneң kollektivlaşьv julьna massovьj raveştә kysevdәre bөtә avьl xuzalьqьndaqь qudqalьştarđьң xәl itkes faktorь, Başqortostan avьl xuzalьqь ireşkәn uңьştarđьң sьqьş punktь buldьlar.

Iptәştәr, avьldь sotsialistik tөđәlәşkә nisek quзьv, beđđeң artta qalqan, tarqav hәm ykeşen iң tyвәnge kimәlendә torqan krәştiәn xuzalьqьn nisek jalqa halьv, unь beđđeң industria menәn, beđđeң kesle hәm kul'turalь eşse sьjnьf menәn ber tigeđ kimәlgә nisek qujьv mәs'әlәhe revolytsianьң iң qьjьn mәs'әlәhe buldь.

Ul mәs'әlәlә iң jovez qara gruhtarđan, menşeviktarđan, hәm es-erđarđan başlap kontr-revolytsion вurzuazianьң aldьnqь otradьna ajlanqan trotskistar—zenovjevsьlar oppozitsiahьna tik lem revolytsianьң bөtә doşmandarь qьna tygel, bәlki xatta beđgә telәktәşlek menәn qaraqan, lәkin beđđeң uңьştarьвьđqa ьşanmaqan keşelәr đә eşse sьjnьf menәn krәştiәndәrđe hәm avьl xuzalьqь menәn promьşlennostь sotsialistik tөđәlәş julь menәn ber ajaqtan barьrlьq itep berlәşterev mөmkinlegenә ьşanmaв pozitsiahьnda tordolar.

Tik beđđeң partia qьna hәm beđđeң zamandьң bөtә keşelәre arahьnda iң aqьllьhь bulqan iptәş Stalin qьna (iptәş Stalin xөrmәtenә ovatsiaqa kysevse qatь alqьştar, bөtәhe lә urьndarьnan toralar) beđđeң avьlda sotsialistik alqa jөrөrev generalьnьj julьn beđgә kyrhәtelәr hәm prozektor menәn jaqtьrtqan kevek jaqtьrttьlar. Ul—kollektivlaşьv julь ine.

Hәm bьl, iptәştәr, beđđeң kolxoz avьlь tarafьnan, beđđeң bөtә ilebeđ, beđđeң sikheđ đur Sovettar sojuzь tarafьnan, şul jөmlәnәn elek ydeneң ajьrьm raveştә milli beđlәgev hәm milli kul'turahьn tөđөrөv xoquqь la tanьlmaqan, artta qalqan, jarьm kolonial Başqortostan krәştiәndәre tarafьnan da ireşelgәn jeңevđәrđeң xәl itkes tөp faktorđarьnan berehe bulьp tora.

Kollektivlaşьv julьndaqь bьl jeңev yđ nөvbәtendә įartьuan etapqa, iptәş Stalin formulirlaqanьsa, bөtә kolxozsьlarđь kul'turalь hәm mul tormoşo esen kөrәşev etabьna kysev mөmkinlegen tөđөrđө.

Ip. Stalindьң: „bөtә kolxozsьlarđь kul'turalь hәm mul tormoşlo jahavqa" tigәn lozungь esen xәđer Başqortostandьң hәm beđđeң bөtә Sovettar sojuzьnьң bөtә kolxozdarь umьşlь raveştә kөrәşәlәr; bьl lozung, iptәştәr, beđđeң avьldь sotsialistik nigeđgә qajtanan qorov julьndaqь kөrәşteң ikense etabь bulьp tora. Ul lozung beđđeң kolxozdarьвьđđьң organizatsion hәm ekonomik jaqtarđan nьqьqanlьqtarьn, ularđьң ojoşqanlьq, kolxoz xeđmәteneң ramlьlьqь, kolxoz xuzalьqьnьң qujьlьşь jaqьnan jaңь osorqa ingәnlektәren, jaңь, taqь la juqarьraq kimәlgә kytәrelgәnlektәren raвlaj.

Kerәk qalala bulhьn, şulaj uq avьlda la beđđeң ekonomik hәm politik jeңevdәrebeđ bөtә xeđmәtsәn xalьqtьң kul'turalьlьqь hәm gramotalьlьqь ьşqaşa kyrelmәgәn raveştә sikheđ ьsq ykeve esen kәrәkle şarttarđь tөvđөrđөlәr.

Beđđeң ilebeđđә xәđer mendәrsә genә tygel, xәttә un mendәrsә genә lә tygel, bәlki bьlьn maqnahe menәn undarsa millionlь eşselәr, kolxozsьlar hәm ulardьң balalarь uqьjđar. Beđđә tik juqarь uqьv jorttarьnda qьna xәđer 700 mendәn artьq keşe uqьj.

Huңqь jьldarđa xalьq mәqarifen alqa jөrөrev elkәhendә atqarьlqan eş jaqьnan dөnjala ber genә il dә beđđeң menәn tiңlәşә almaj.

Elek başqort xalqь arahьnda uqьj-jađa belevselәr berәmtek kenә bulqandar ine, ә xәđer heđ totoş uqьj-jađa belevselekkә ireşmәgәn bulhaqьđ đa, hәr xәldә bөtә başqort xalqьnьң totoşo menәn gramotalь xalьqqa ajlanev vaqьtь jьraq tygel. Bьl burьs—dөjөm hәm şunьң menәn bergә juqarь gramotalьlьqtь tә'min itev burьsь beđđeң ilebeđ, şulaj uq Başqortostan respuвlikahь aldьna bөtә đurlьqь menәn qujьlqan hәm bөtә elekke вojevoj politik, xuzalьq hәm kul'tura burьstarь ytәlgәn kevek, bьl burьs ta motlaq jerenә jetkerelәsәk (alqьştar).

Iptәştәr, elek juqarь belemde genә tygel, bәlki urta belemde lә tik вajđar, aristokrattar qьna, tik вьşsa sinovniktarь qьna alьrqa xaqlь inelәr. Xeđmәtsәndәr massahь esen belemgә jul japьq buldь. Elek xeđmәtsәndәr massahь aldьnda universitettarđьң qьna tygel, bәlki gimnaziadarđьң da işektәren japtьlar.

Ә xәđer, iptәştәr, beđđeң elek iң artta qalqan elkә bulqan Başqortostan respuвlikahьnda la undarsa juqarь uqьv jorttarь bar, ә başlanqьs hәm urta mәktәptәrđeң sikheđ kiң seltәre bulьvь tuvrahьnda hөjlәp tә torahь juq.

Lәkin beđđeң bөtә dөnja aldьnda qorurlana torqan elgәşevebeđ uqьv jorttarьnьң beđđә kyp bulьvь hәm jәş bajan jeđđәrsә jaңь urta hәm juqarь mәktәptәrđә strojqa inderep torovьвьđ menәn genә siklәnep qalmaj ale. Şulaj uq beđđeң qorurlьqьвьđ aldaqь 1936 ньң jьlqa xөkymәteң xalьq mәqarife eşenә hәm başlьsa jaңь mәktәptәr tөđөvgә ber milliard ber jөđ million hum aqsa bildәlәvenәn genә qьjьrat bulьp bәtmәj.

Juq, beđđeң qorurlьqьвьđ hәm şatlьqьвьđ başlьsa şul uqьv jorttarьnda eşselәrđeң balalarь, kolxozsьlarđьң balalarь, şulaj uq ale kisә genә stanok [illegible]

[illegible]

SJEZD ZALЬNAN

26 OKTƏBR, IRTƏNGE ULTЬRЬŞ

Ultьrьştь Başqortostan Yđәk başqarma komitetь predsedatele ip. Afzal Tahirьf asьp. Kөn tәrtibe bujьnsa doklad esen berense hyđ Başqortostan jer eştәre xalьq komissarь ip. Əsxәdullinagә birelde. Iptәş Əsxәdullin kөslө alqьştar menәn qarşьlanьp, ul avьl xuzalьqь jьlьnan jomqaqtarь hәm avьl xuzalьqь artelenең stalinsa ustavьn tormoşqa ytkәrev turhьnda dokladьn başqort telendә hөjlәne. Ip. Əsxәdullindan huң şul uq dokladtь urьҫ telendә iptәş Şajnәtof hөjlәp, irtәnge ultьrьş şunьң menәn jabьldь.

26 OKTƏBR, KISKE ULTЬRЬŞ

Kiske ultьrьştь la ip. Afzal Tahirьf asьp, bьl ultьrьşta Əsxәdullin hәm Şajnәtof iptәştәrđeң dokladtarь bujьnsa hөjlәvdәr başlandь.

Berense hyđ Nariman rajonь „Salavat" kolxozь predsedatele iptәş Təzfatullinga birelde. Ul sjezdь Nariman rajonь kolxozsь-udarniktarь isemenәn qotlaqandan huң, kөslө alqьştar astьnda hyđen başlap:

— Iptәştәr, Oktәbr revolytsiahьna tiklem irđәr menәn hөjlәşә lә almaqan qatьn-qьđđar, xәđer ular menәn ber qatarđan kolxoz proizvodstvohьnda aldьnqь udarnik buldьlar. Bөtә eştәrđә qatnaşalar. Min ike jьldan birle kolxoz predsedatele bulьp eşlәnem. Begengә kөndә beđđeң kolxozda 263 xuzalьq bulьp, bьl avьlьвьđđьң 98 protsentьn təşkil itә. MTS ьң hәm rajondьң kysmә qьđьl әlәme beđđeң kolxozda.

753 gektar majđandaqь bөtә igendәrđe jamqьrqa tigeđmәj jьjьp alьp, buqьp beterđek. Urozaj jьjnavda 300 keşe eşlәhe urьnьna hәr kөndә 370 keşe eşlәne. Xөkymәtkә 1891 sentner igen tapşьrьp, 800 sentner naturalata tylәvđe vaqьtьnda ytәnek. Kooperatsiaqa 600 sentner igen hattьq. Urozajđь ьylep, orloqtarđь 100 protsentь menәn tađarlьp qujđьq. Tunqь heвev planь ajьqь menәn ytәlde.

1934 jьlda hьjьrsьlьq, harьqsьlьq fermalarь ojoştorđoq. Xәđer kolxozsьlarđь hьjьrlь itәsef. 1933 jьlda 71 kolxozsь hьjьrhьđ ine. Xәđer 7 genә xuzalьqta hьjьr juq. Ularđь hьjьrlь itev esen ьđđәvdәr kontraktovaţ ittek.

Min şunьq menәn hyđemde beterәm. Jәşәhen proletariat diktaturahь. Jәşәhen kommunistar partiahь. Jәşәhen iptәş Stalin, ti.

Şajxetdinof—(Qaridel rajonь, Isancurin isemendәge kolxozdan)

— Aq nandalar beđđeң avьlьвьđđь talap, jondьrьp kitәjnelәr, partia hәm xөkymәtteң dөrөҫ jolaaşsьlьqь arkьnda xәđer beđđeң tormoşovoђ jәđ tapqьr jaqşьrđь. Beđđeң 3 tonna jek jerelә torqan avtomaşinaвьđ, 10 saskes maşinaвьđ, 8 molotilka hәm başqa ter maşinalarьвьđ kyp.

Beđ 1933 jьlda gektarьnan 12 sentner uqьş alьp, xeđmәt kөnenә 12 kilo igen ьylgәn bulhaq, 1934 jьlda 14 sentner alьp, 14 ar kilogram igen ьylәdek. Bьjьl taqь la kyberәk alasaђ.

Maşinalar alьv esen udqan jьl kooperatsiaqa 2000 sentner igen hatqajьq, ььjьl 2700 sentner hattьq. Ike qatlь đur mәktәp binahь halьp, 6 komplektlь mәktәp astьq. Ike qatlь đur klub tөđөnek, ti iptәş Şajxetdinof.

Taparin rajonьnan Ğilmәtdinof sьqьp, rajondaqь hәm yđ kolxozьndaqь uңьştar turahьnda hөjlәne.

Unan huң Sterlitamaq rajonь „NOVЬJ PUT'" kolxozь predsedatele RƏZANSOFqa hyđ birelep, ul yđ kolxozьnьң 1932 jьlqa tiklem başqa kolxozdarđьң jarđamь menәn genә jәşәp kilgәn ber kolxozdan xәđerge kөndә rajonda aldьnqь kolxozdar ratena ьaяqanlьqьn әjtep:

— Beđđeң kolxoz bьjьl avьl xuzalьqь maşinalarь alьv esen kooperatsiaqa 3000 sentner igen hattь.

Malsьlьqta la uңьştarьвьđ đur. Beđđeң 407 baş jaqşь toqom susqaвьđ bar.

Bьjьl Kirof isemendәge neft' promьjslahьna kyp jarđam ittek. Udarnik kolxozsьвьđ Prijatol promьjslala 6 kөndә 86 hьmlьq eş eşlәne, ti.

SOBELEF—İşәmbaj neft' promьjslahьnьң eşsehe. Ul promьjslanьң hәr kөndә 2000 tonna neft' birevәn, undaqь 8 meңdәn artьq eşsenең staxanofsa bulьvđa kөrәşevdәren, ydeneң brigadahь proizvodstvo programmahьn 146 protsentqa ytәgәnlegen kyrhәtte.

XƏBIRЬF—(partianьң Ileş rajkomь sekretarь) jaңь tөđelgәn Ileş rajonьndaqь uңьştar turahьnda hөjlәp, rajon 54000 gektar urozajđь vaqьtьnda jьjьp alьp, xөkymәtkә bulqan bөtә burьstarđь vaqьtьnan kisektermәj uqьşlь ytәgәnen әjtte.

Bьjьl rajonda maldar esen bөtәhe 114 standart torlaqtar tөđelgәn.

Iptәş Xәbirьf Ileş rajonьnda uңьş jaqşь bulьp, rajon bujьnsa xeđmәt kөnenә urtasa 7 kilogram igen tejgәnen kyrhәtә hәm ajьrьm kolxozdarđь alьp:

— Kalinin isemendәge artelđeң aqzalarь xeđmәt kөnenә 8 kilo igen aldьlar. Elekke vaqьtta 30 jьl bulьnsa bajđa batrak bulьp eşlәgәn ŞƏJXELISLAM TIMERXANЬF bьjьl kolxozda eşlәp 400 bot igen, 300 hum aqsa aldь. Ul kooperatsiaqa 70 bot igen hatьp, jaqşь kejemdәr, kamvol, sәnnәr, sәqәt kevek kyp kenә nәmәlәr aldь, ti.

BЬJKIN isemendәge sovxozdьң zootexnigь ZUBKOVA, Kygәrsen MTS komвajnerь BABICEF hәm „9 ģinvar" artelenең aqsahь ISMƏĢILEFtar sьqьp, yđđәrendәge uңьştar turhьnda hөjlәnelәr.

SOLTANGƏRƏJЬVA — Boraj rajonь „Aqiđel" kolxozь udarnitsahь. Ul:

— Beđ bөtә eştәrđe maşina menәn eşlәjeđ, par menәn eşlәve tirmәnebeđ bar, aşlьqtarđь par kөse menәn hьđьp, вьjьl kooperatsiaqa 75000 bot igen hattьq. Jal jortoвьđ bar. Beđgә jal itergә sittәn kilәlәr. Bьjьl unda 32 kolxozsьвьđ jal itte. Beđđeң malsьlьq fermalarьвьđ rajonda aldьnqьlarđan hanala.

Min вьjьl xeđmәt kөndәremә igen hәm jәşelsәlәrđәn tьş 545 hum aqsa aldьm. Mineң hьjьr, harьq, qađ hәm başqa maldar kyp. Jaqşь kejemdәrem kyp, ti ip. Soltangәrәjьva.

JANAVЬL rajonьnan QƏUSIN sьqьp, rajondaqь uңьştar turahьnda hөjlәp ytkәndәn huң, hyđ Bajmaq rajonь „Qьđьl oktәbr'" kolxozь mal qaravsьhь udarnik SЬNGЬZЬF babajqa birelde.

— Min bajda ytep, ajqa 3 hum menәn bajqa eşlәp jәşәnem. İmperializm huqьşьnda ak. jalanqas jөrөnem, plenda buldьm. Plendan qajtьslaj qьđьl gvardejesьna jađьla itep, qulьma qoral alьp, aqtarđь qьvьp sьqьp, avьlьma ...dem. Mine qart bulqan esen qьđьldar avьlьma qaldьrđьlar.

1929 jьlda avьlьвьđđa kolxoz ojoştordoq. Şul jьldan birle kolxozda mal qarajьm. Jaqşь eşlәvem esen kolxoz mine harьq menәn bylәklәne. Miңә xәđer 62 jәş, lәkin min kolxozda jәştәr kevek eşlәjem. Bьl rәxәt tormoşta taqь la kyberәk jәşәhem kilә, tine.

Sьңqьrьf babaj:

— Jәşәhen, iptәş Stalin, jәşәhen ip. Vorogilof, tip hyđen tamamlaj.

Delegattar ajaqqa baвьp kөslө alqьşlajđar. Zal „urra" tavьştarьnan jaңqьraj.

Şunьң menәn kiske ultьrьş jabьla.

(BaşTASS)

JUL TƏĐƏV UDARNIKTARЬ BYLƏKLƏNDELƏR

Jarmәkәj 22, (BaşTASS). Jarmәkәj rajonьnda elge juldar tөđөv esen avьl sovettarь arahьnda sotsialistik jarьş, udarnьlьq jәjeldereлep, bьl eştә rajon đur qьna uңьştarqa ireşte. Jul tөđөv planь avqust ajьnda uq 119 protsentqa ytәlde. Ajьrьm avьl sovettarь (Jaңь Sullin Vasiljef h. b.) plandь 204 protsentqa ytәnelәr.

Rajon jul tөđөv eşendә Başqortostan kylәmendә 4-se urьndь, jaңь rajondar arahьnda berense urьndь aldь. Rajon jul tөđөv eşlәge aldьnqь avьl sovetь, kolxoz predsedateldәren hәm iң jaqşь eşlәgәn udarniktarđь bylәklәv esen 1000 hum aqsa, 16 udarnьlьq bilәtь hәm 2 pocotlь gramota bildәlәne.

Jaңь Sullin, Jaңь şax avьl sovettarьnьң predsedateldәre Popof, Josopof, şulaj uq „Pugacof" kolxozьnьң predsedatele Kyprejanof hәm başqalar aqsa, gramota menәn bylәklәndelәr.

Jul tөđөv eştәren iң jaqşь ytkәrgәn 3 avьl sovetьnьң (Jaңь Sullin, Rotmaq, Vasiljef) predsedateldәre Popof, Fottezof hәm Briзof bөtә Sojuz kylәmendә bylәklәvgә bildәlәndelәr.

Stalinsьl ustav menən—KUL'TURALЬ, MUL tormoşqa!

Kolxozsь-udarniktar sjezdьna sereşe mandat alqan udarnik Daulet Allajar aqaj —Əəjəlil rajonь „Udarnik" kolxozьnan mul qarauvsь. (Panfilof fotohь)

Xəjeulla rajonь „Krasnaja plama" kolxozeneq [illegible] Grigorjeva. Ul [illegible] 20 protsentqa arttьrdь. (Panfilof fotohь)

DƏVLƏKƏN urlaqvoiaq somxozьnьq udarnik kombajnerь KAMALETDINEF XƏSƏJEN iptaş. Bьjьlqь sezonda 311 gektar ajlaq arь. Kombajnda 1933-se jьldan bьrle eşlaj.

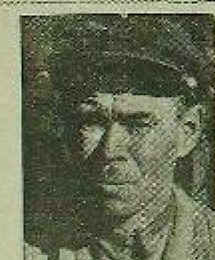

HYRƏTTƏ: yrdən aqqa eresь-Nuriman rajonь „Qьdьl jondoь" kolxozь predsedatele S. TAHIREF; ikense—şul uq kolxozdan partia ojoştorovsьhь K. ZƏJNYLLIN; esense şul uq kolxozdьq 4-se brigada brigadirь KAŞANIF M. iptəş. PANFILOF fotohь

KOLXOZ NЬQЬJ, KOLXOZSЬLAR MUL TORMOŞQA SЬQJALAR

Beððen „Uran" kolxozь (Maqar rajonь) rajondьq aldьnqь kolxozdarьnan hanala. Kolxoz jьldan-jьl nьqьj ham alqa bara. Kolxozsьlardьq tormoştarь jьldan-jьl jaqşьra. Kolxozsьlardьn namьs menan eşlavðare arqahьnda kolxoz bol'şevistik ə kolxozsьlar xəlle, kul'turalь tormoşqa ьsьa biq aðьmdar menan alqa baralar. Beððə ale 1932 jьldarda qьna igen sasev eşenda ortoloqto tadarlьp səsevðan başqa agrotexnikanь ujlamajðar. Ilk səsevðeq hanь artьnan qьna qьvьp sьjlatьna að iqtibar sirela ine. Xəder əigerah to hunqь jьldarda agrotexnikeqa top iqtibar birela başlanь.

Beððeq kolxoz bьjьl başlap 77 gektar aşьqьь jarovojlaştьrьp, 120 gektarðь yza irla səsle. 876 gektar igen ik teðmə saskes menan səselde. 352 gektar boðdaj, 248 gektar arьş sortlь orloqtar menan, orloqtar bətahe la tadarlьlьp səselde. Dış əətьvь sasev ajlenesə ytkaselde, bota sasev naðьvь vaqьtьnda jaqşь itelep ulaldь. 972 gektar igen vaqьtьnda sasьlьp, başaqtarь grabilka hem qul tormalarь menan jьjьldь. 841 gektar igen bis ber jamqьrqa tejelmajensə ьkьerlьp inde. Xəder inde bota sasev naðьvьnьq 662 gektarь haqьlьp, plan 72 protsentqa ytalde. Oktaвr' bajramьnьq 18 jьllьqьna igen huqьv tamamlana.

Sasev, urav ham igende jьjnap alьvda sьjfat esen keraşle top nurьь itep alьv juqarь urozaj alьvqa bik nьq jarðam itle. Bьjьl beððen kolxoz arьşьn gektarьnan 11,4 sentner, boðdajðan—11,10 sentner, holonan—14,6, konsaqьştan—10, tarьnan 7,7 ham qara boðdajðan 7,2 sentner urozaj aldь. Kyp urozaj alьv kolxozsьlardьn xeðmət kenena kyp igen alьvqa mөmkinlek birðe. 1933 jьlda qьna xeðmət kenene 6 kilogram igen, 0,9 kilo jəşelsə ham 15 tin aqsalata alaesð. Bьjьl jəşelsə səsev eşe bik nьq jəjeldə. 0,5 gektar kənəttanaŋ 100 sentner urozaj aldьq. Bьjьl har ber kolxozsь ydenen bəaðsaььa əəskan kartuf ham başqa jəşelsalarenaa n 100-500 botqa tiklem kartuf ham başqa jəşelsəlar alalar.

Beððen kolxozdьq xuzalьqьnda dur ahəmiatkə ejə bulqan malsьlьq eşe la jьldan jьl alqa bara. Kolxozdьq 112 baş eş atь bar. 1933-sə jьlqa tiklem ber genə tərie ferma la joq ine. Tik 1933-sə jьlda qьna 22 baştan ojoştorolqan hьjьrlek fermahь beqengə kendə 76 baş hьjьrlь bulda. 32 baş harьqtan ojoştorolqan harьqsьlьq fermahь jьl jarьm esenda 129 başqa jette. Udqan jьldan başlap hьjьrhьð 36 xuzalьqqa ььðavðar birelde. Xəder beððeq kolxozda hьjьrhьð 9 xuzalьq qьna qaldь. Ularðь la bьjьl hьjьrlь itev əəon keraşasəð.

Maldarðь jaqşь standart torlaqtar menan tə'min itep bulasəð. Bьjьl 100 baş hьjьr ham 60 baş ььðavqa standart torlaqtar eşlande. 84 baş at əsen jaqşь haraj eşlande. Maldar adьq menan tulьhьnsa tə'min itelde. 282 gektar pesan sasev planь 323 gektarqa jetkerelep 160 protsentqa ytalde. 108 tonna adьq silosлanьp plan tulьhь menan ytalde.

Dəvlət aldьndaqь jьjlamalarðə namьs menan ytav beððen iq berense burьs bulьp torðo. 1441 sentner igen tapşьrьv planьn rajondьq aldьnqь kolxozdarь rətenda tamamlanьq. Sьjfatlь igen tapşьrьldь. Kooperatsiaqa meq sentner igen hatьlьq. Il, het ham jon tapşьrьv jьllьq jəstьr tare tulьhь menan ytalde.

Kolxoz avьlь kul'turalaşa. Bьjьl qьna maktəp esen ike jort eslattek. Maktəp jəşendəge balalar bətahe la maktəpkə iaep bettəler, jəjge eş vaqьtьnda bəlalar jəslahe ham balalar baqsahь ədlekhed ravestə eşlane. Kolxozðen qьv jorto bar. Unda gazeta-zurnalдar ədlekhed kilep tora. Ham kolxozsьlar ədlekhed bulьðar uqьjðьr.

Xəderge kendə beððeq bota kosesed tonqa herevde tamamlav, jadqь səsevgə haəanhed ььqьv esen ham igen hoqьvьь tamamlav, malda qьşqa tulь əðerlek menan inderev esen mobilizatsialanqan. Beððeq kolxozsьlar ьььь namьь menan ytajasaq.

Bьnь inde minen kolxoz predsedatele bulьp 4 jьl eşlagən vaqьtьmda oşondaj uqьşlьqtarqa irestek. Beððeq kolxozsьlarьььððь ham minen tьrьşьp namьь menan eşlavem arqahьnda rajon ojoşmalarь Başqortostandьq alaqlь keşelare sjezdьna delegat itep jeбarev xoquqьn birðe. Boqon min şatlьqlь. Dur həjənəsle. Sənəi alaqlь keşelar sjezdьna kilev ul dur baxet.

Min kilasakta la kolxozsьььðь ordenlь respublikanьn aldьnqь kolxozdarь rətenda alьp barьv esen namьь menan eşlajasakmen.

„Uran" kolxozь predsedatele: A. ƏLMƏXƏMƏTEF.

QЬÐЬL BAJRAQLЬ—BRIGADIR-BIKBOF BABAJ

Jarьm as, jarьm jalanqas avьldьq ber jaq sitenə urьnlaşqan jemerek ejðə ytkargan qemerðe kyð aldьna kilterev avьr.

Bikbof Xəjrulla babajðьn bьlь xoterðahe kilmaj.

— Ul kendə itka alьvðьn nina karəge bar. Ular alьkta—mənqegə kire qajtmaşlьq bulьp qaldьlar inde. ... Atahь-bolə qemeren, sajlaqь menan tire jaqqa dan totqan Xəsajenьi la bətmaklaqta jerep ytkargan.

Bikbof babaj batraklьqta bota... [illegible]

ham 1-se brigadaqa jarðam ojoştorðo. Brigada dəvlatkə igen tapşьrьv planьn 25 avgusta tulьhь menon ytep, rajondan kyðmə qьðьl bajraqь menan bьlaklanðe. Tunqa herev 150 gektar bulьp, ul 300 gektar itep ytalde.

Kolxozsьlar arahьnda xeðmət disiplinahь la nьqьj. Kolxozsьlarðьn aktivlьqь arta. Elek kolxoz eşenan baş tartqan jalqavdar xəder jaqşь eş ylgehe kyrhətə—kyrencəle keşelərgə ə... [illegible]

... J. J.

KOLXOZ—BOL'ŞEVISTIK

KOLXOZSЬLAR—MUL TORMOŞLO

[illegible]

... S.K.

800 BOT IGEN.

Josopova Xamida [illegible]

[illegible]

... Xamida jaqşь haşanьь. Bьjьl ... Kerima, Ulajsa ... Biat ham ... Xamida ... E. IXSAN.

HYRƏTTƏ: Əfelə 25-se oktəvrðə bulqan demonstratsianьq kyrenəşe. (Kalьşnikof fotohь)

DANLЬQLЬ KEŞELƏR TRIBUNAHЬ

BƏTƏ KOLXOZSЬLARЬBЬÐ ÐA HAVЬN HЬJЬRLЬ

Min, Teleşle rajonь, Saraştь sovetьndaqь „Kommunar" kolxozьnda 1931 jьldan birle predsedatel bulьp eşlajem. Şul vaqьttan birle beððen kolxoz jaqьnan-jaqь ьnьşlaqqa olqaşa kilə. Beððen kolxoz aqzalarьn potəhen də ber uj ham telaк solqap alqan—kolxozsьььððь bol'şevistik, kolxoz aqzalarьn xəlle ham kul'turalь itev.

Kolxozьbьðða bətehe 98 xuzalьq bulьp, ular ər brigadaqa bylengəndər. 75 baş at menen bьjьl beð 713 gektar igende vaqьtьnda, talaf itməttən jьjnap aldьq. Arьş sasev planьn jaqşь sьjfatlь itep vaqьtьnda tamamlanьq. Dəvlatka tapşьrьrqa tejeşle 1625 sentner igende 4 sentəbrgə 108 protsentь menan tapşьrðьq. Şunьq əhtena kolxoz aqzalarь kooperatsia aşa dəvlatka 300 sentner igen hatьrqa bulьlar. Aldaqь jьlqa qarata orloq, furaz h. b. kərəktar əsen jeterlek igen ajьrьp quiðьq. Tunqa herev planьn 10 oktəbrgə tamamlanьq. Bed mal yrsetev dəvlat planьn da kamselekhed ytaj kilasəð: tovar fermalarьnda 126 baş harьqььð, 1026 baş jort qujanьььð ham 15 baş hьjьrььð bar. Plan bujьnsa bьjьl beð 16 baş qolon abьrarqa tejeş inek, a beð 25 baş itep yðeleðek. Ularðь jьlь torlaqtar menan tə'min itev əsen 402 baş barьq hьjьşlь, 116 baş jьlqь hьjьşlь ham ber nisə meq baş jort qujanь hьjьşlь torlaqtar eşlap quiqannьð.

Bьlar kolxozdьn dejem nьjьqь. Şunьq əhtena beð kolxoz aqzalarьn xəlle ham kul'turalь tormoşqa alьp sьqьv julьnda la bajtaq saralar kyrəsəð. Beððen kolxozda xəder havьn hьjьrь menan tə'min itelməgən ber kolxozsь la joq. Bьl julьn baş qalarqa min ydem ejge kyrhatem: oşo kəndə minen ber hьjьrьm, 4 baş harьqьm, 2 baş susqam ham bajtaq qьna qoş qortom bar. Bьna şul rəveştə namьslь eşlavem ham dereь idara itevem arqahьnda minь ilebeððen danlьqlь keşelarenen sjezdьna delegat bulьp kilə aldьm. Lakin şunь bis vaqьt xətərðən sьqarьrqa jaramaj—bьl əlgəşevðərðən bətehe əsen beð iq tevlə VKP(b) rajon komitetь ham Rajon başqarma komitetь aldьnda burьslьbьð—beððen jeqevðərəbeð ularðьn dereь jetekselektarenen hedəmtahe.

„Kommunar" kolxozь predsedatele: QƏLLƏMŞIN XƏMIT.

EŞ BATЬRЬ KAMILƏ

1928 jьldan birle Beloret zavodьnьn sejðar sexьnda eşləvse udarnitsa Kamila, 35 jьl ydenen tьvqan avьlьndaqь (Əəjəlil rajonь) „12 oktəbr'" kolxozьna qajta. Zavodta udarnik bulьp ber nisə tapqьrdar bylaklangən Kamila, kolxoz eşenda la yden hьnatmaj. Kolxozdьn unqan igendarenen ber qul menan kytara almatlьq kəltələr bajlaj. Urьv eşenda 10 ken eşlap 30 xeðmət kene ala. Şulaj itep ul kolxozda 4 aj eşləv matenda yden aldьnqь, eş batьrь itep tanьla, 150 xeðmət kenə eşlap algera.

— Min qalaqa kitkanda ale kolxoz jarlь ine. Bьjьl ul kiterlek bulьp ydgargan. Kolxoz bə kolxozsьlar mul tormoşta jəşəjdər, tip Kamilə kolxoz avьlьnьn ham kolxozsьlar tormoşonoq xəlləlanevə menən bergə kul'turalaşьvьn saqəştьrьp hejlaj.

— Xəder kolxozsьlar kymək eşkə tamam ejrangandar. Har kem başqa keşenan artqa qalmaşqa tьrьşa. Əjtkəndə kətap tormaj, yd eşen eşlaj başlaj. Kolxozsьlarðьq tormoştarь ььqan ber nisə jьldar elek bulqan xələnə saqəştьrqanda alla nisə tapqьr ykkan. Qemerenə hьjьr havmaqan keşelər hьjarlь bulðь, qemerenə baðarðan berar bətlap hatьp alьp aşaqan keşelərðen bura tulьp yd aşlьqtarь jata. Əj ese betəə, tada.

— Xəder bit xalьq bətenlaj başqasa tora. Har kemdeq ydenə ajьrьm helgə, ajьrьm teş porьsogь, li ham Kamilə unьq ni esen kerək bulьvьn da belə.

V.

QЬJQЬLA SJEZD XƏRMƏTENƏ BAJRAM

Qьjqь, 25 (Telefon bujьnsa yð xəbərsebeððen). Respublikabьððьqa bejek nagrada—Lenin ordenь tapşьrьlьvðь, ydeьeððen danlьqlь keşelarebeððen 3-se sjezdь asьlьvðь iħtilekləp Qьjqь rajonьndaqь kolxozdar tunqa herevde 1-nojabrgə tamamlarqa ham aldaqь jьl jadqь səseven potəhendə keððən herelgən jergə genə səsergə bulьp, jeklama alalar.

Berense başlap „Şidalь", „Pamət Il'ica", „Jaqь jul", „Krasnьj Ural" kolxozdarь tunqa herevde tamamlanьlar. Rajonьbьððaqь kolxozdar kooperatsiaqa 15 meq sentner igen hatasaqlar, kartuf tapşьrьvðь tid tamamlajasaqlar, sotsialistik malsьlьqtь jьlь adbarðar menan tə'min itasəktər, maja taplavðь tamamlajasaqlar ham rajonььððь kul'turalь əigele məktəptər menan tə'min itasəktər.

Respublikabьððaqь bota donja proletariatьnьn bejek jotaşsьhь iptaş Lenin isemendage ordende tapşьrьlьv kenen kolxozsьlarðьn massavoj kьjranьn ojoştorov menan qarşь alasьð.

Fəxeretdinof.

STAXANOFSЬ KOMBAJNER—TURLENKO

Turlenko Vasili Petrovic, 1934 jьl Bişeylak MTS hendə şturvalsь bulьp eşlap, ydenen batьr xeðmaten kyrhətə. Ytkən qьş Balabajðə kombajnerðar kursьn beterap qajtьp, şul uq MTS-ta kombajner bulьp eşlaj başlaj. Berense kendarðə ul 7,35 gektar jer eşlaj. Kombajndьn esenə təşənep alqandan hun Turlenko janar menan, kis eşləvgə qulajlaşa ham kenenə 28 gektar eşlaj başlaj.

Avqust ajьnda 22 ken esende Turlenko 293 xeðmət kene eşlap, 1130 hum xeðmət xaqь alə ham 25 bot igen menən bylaklanə. Orloq kul'turalarьn jьjnavda 35 ken esendə 484 gektar jer eşlap, bətahe 2150 hum xeðmət xaqь alə.

Turlenko bьl unьşlьqtarqa nisek ireşe hun? Bьna minen ydenə kyð alьbeð.

— Kombajndьn eş bramlьlьqь ubьq menan idara itə belevðən ham unь taðə, teðak totovðan kilə. Min ydemden eş matemda eş kenen mөmkin bulqan tiklem tьqьð qujðьm. Aşav ham kombajndь majlav esen ajьrьm tuqtav jahamajьnsa, kombajndan aşlьq buşatqan vaqьtta fajðalandьm. Bьna şular hedəmtahendə min dur əlgəşevdərgə ireştem. Sjezdqa kiter aldьnan kombajnьmdь teðak kejensa tapşьrьp kittem. Minen eşlagən davrьmda kombajndьn ber genə eləşe lə almaşьnmanь ham remontqa tuqtalmanь.

Minə eş kolxozdь xeðmətlandererga tura kilde. Ber kolxozdan ikensehenə barьv vaqьttarь minen eş kenemde kəmeterga səbəp buldь. Şunьn menan bergə min eşlagən 484 gektar jer, 15 ucastkala ine. Vaq ucastkalarda eşləv də xeðmət urьmlьlaqьn kəmetələr. Oşo səbəptar qamasavlamaqanda min taqь la kyberak eşlagən bulьr inem.

— Min aldaqь jьlda la bьjьlqь hьndarðь „kəmetmakta, bəlki arttьrьp ytərgə hyð birəm ham başqa kombajnerðarðь la jaresqa saqьram" ti jəş kombajner Turlenko.

MAHI.

XEÐMƏT KƏNƏNƏ 20 KILOGRAM

„Voroşilof" ul—rajon ydəgenan (Bajmaq) 65 kilometr alьblьqtaqь ber kolxoz. Unqa rajon jetəkselare la birak baralar, telefon menan da tulaştьrьlmaqan, şulaj ða bьjьl ul respublikabьððьq danlьqlь keşelare sjezdьna ydenan vəkil jebarev xoquqьn kөraşep ala aldь ham aldьnqь keşelarðen da ataqlьhь bulqan, tip hejlap. Kyp eşlavde jaratьvsan, partia ham xekymət direktivalarьn tid ytəta ham şularðь bojomqa aşьrьv esen kolxozsьlar massahьn mobilizovajьt ite ala torqan həjəәle predsedatele **Naxiref** iptaştə delegat itep jebarðe.

„Voroşilof" ul—1930 jьl başlap ojoştorolde ham dyrt avьldan 300 xuzalьqlь berlaşterðe. Lakin bьl vaqьt sьjnьf keraşten qьðьp, iq juqarqь noktahenə jetkan saq ine. Sьjnьf doşman ham unьn agenttarь kolxozdьn malьn qьrьv ham başqasa zьjan kiltereevdar menan genə siklanmaj, ulь qotolqa totonda ham ul vaqьttaqь predsedatel **Murtaða** iptaş **Israfilof** ana şul sьjnьf keraşten iq avьr qorьnьь bulda. Unь kolak jalsьhь Əanadir Şaraletdinef atьp ytterðe. Lakin, kolxoz tormoşonoq tamen ber tapqьr tatьqan, kin massanь, ulardaqь revolytsion dartle bьnьn menan genə totop qalьv mөmkin tygel ine. Ber Israfilof urьnьa, jeððarsə Israfilsьlar jeteşelar ham ular Mortaða iptaş qulьndaqь bajraqtь jarьnan kytərde ham taqь la ðarьraq dert menan alqa bara başlanьlar...

1935 jьl—avьl xuzalьqь artelderenen stalinsьl ustavь-artel tormoşonda ər jaqь ðəver astь. Jadqь səsev eşlare bьltьrqь 29 ken urьnьna, bьjьl 11 ken esende jaqşь sьjfatlь itep tamamlandь. Bota igen bьltьr herep qaldьrьlqan qara parqa ham zapkə səselde. Bota səsev majdandarь qьj ylavðarðan tadartьldь, urozaj jьjnav matenda bar ber lanogrejka standart orloq tolqostar menən tə'min itelde, başaq jьjnav eşe bol'şeviktarsa ojoştorolop, juqaltьvðar minimumqa qaldьrьldь. Bьna şular ham şuqa oqşaşь başqa bik kyp saralar hedəmtahendə „Voroşilof" kolxozь 1932 jьlqь—2, 1933 jьlqь—4 ham 1934 jьlqь—10 sentner urьnьna, **bьjьl har ber gektarðan 15 sentner urozaj aldь.** Kolxoz aqzalarь **har ber xeðmət kenenə 1932 jьlqь 400 gram urьnьna, bьjьl 20 kilogram igen ham 1 hum 50 tin aqsa eləşep aldьlar.**

Şunьn əhtenə kolxoz 2700 gektar urьnьna 2867 gektar pesən sabьp, 19 meq urьnьna 25,2 meq sentner besən jьjnap aldь ham 50 tonna ylən siloslap, maldarьn qьşlьq adьq menan tə'min itte. Bьltьrqь 650 sentner urьnьna, bьjьl 1380 sentner igen arttьrьp, kooperatsia aşa dəvlatka hattь. Bьltьr ber jok maşinahь hatьp alqajnь, bьjьl ber qatnarьь molotilkaqa, ikense maşinaqa h. b. zakaz birde.

„Voroşilof" kiləhe jьl urozajьn tə'min itev julьnda la kyp saralar kyrðe: 320 gektar tadapar herep, planьn 100 protsentqa, 21 oktəbrgə tiklem 690 gektar tunqa herep, planьn 80 protsentqa ytene...

Ul malsьlьq xuzalьqь ham kul'tura tedəlesə jaqьnan da ere-ere aðьmdar jahanь: 1934 jьlqь 373 baştan jьlqь malь bьjьl 397 başqa, hьjьrðar 264 baştan 333 başqa, harьq-keza 165 baştan 263 başqa jette. 1933 jьl kolxoz dəvmalenda 3 başlanqьs məktəp bar ham ularða 184 bala uqьj ine, ə xəder 3 klastь er jaqь ber məktəp halьnьь (kolxoz yð kesə menən haldь) ham uqьvsьlar hanь 334 kə jette, uqьj-jaða belməvselər əsən ber nisə urьnda likpunkt ojoştoroldo, 2 klub, ber uqьv eja h.b. asьldь. Kolxoz bьjьl 240 baş hьjьr, 120 baş ььðav hьjь alarlьq ədьnarðar, jəşelsə haqlav urьь, ər jaqь tirmən, pozardan haqlanьv harajь, munsa, kul'turalь standar... eşlatte.

Şular hisabьnda, kolxozsьlarðьn şəxsi tormoştarь la mulьqqa bara. Kolxozsьlarðьq şəxsi fajðalanьşьnda oşo kəndə 226 baş hьjьr, 200 dən artьq vaq mal bar. Kolxozsьlar arahьnda **altь xuzalьq əsər hьjьr, 22 xuzalьq ikeşər hьjьr** abьraj. Bьnan əs kenə jьl elek bota kolxoz kylaməndə 5-4 bot qьna kartof səsele, kolxozsьlar jəşelsəne səsergə la, tereislərgə la, xətta „aşarqa la" belmajðar ine, ə bьjьl kolxoz 13 gektar kartuf, 2,5 gektar başqa tөrlө jəşelsə səsep, his kyrelməgən mul urozaj aldь, bьnan tьş har ber kolxozsьь individual jəşelsə baqsalarь alьrtьlar...

Bьna bьl jeqev ham əlgəşev-

ðar esen kolxozsьlar dereь politikahь jərdəmə hьm tevlə kommunistik partiaqa, sovet hekymətenə qarata bьvrьk [illegible] Naxirefka [illegible] danlьqlь keşelar respublika sjezdьna delegat itep jeбarðe.

Ol. Galin.

Başqortostan kolxozsь-udarniktar sjezdь delegatь SЬNQЬZOF H.—Bajmaq rajonь, „Oktaвr" kolxozьnan mul qarauvsь.

Sjezd delegatь ABZAQOF ISMƏQIL, Bajmaq rajonь, „Komsomol" kolxozь agronomь, udarnik

HYRƏTTƏ: Başqortostan kolxozsь—udarniktar sjezdь delegattarь.

IT TAPŞЬRЬV PLANЬN YTƏVDEŊ BARЬŞЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ HƏM VKP(b) ƟLKƏ KOMITETЬNЬŊ QARARЬ

1935 JЬL 20 OKTƏBR

Xalьq komissardarь sovetь həm VKP(b) Ɵlkə komitetь 1935 jьlqь it tapşьrьvдьŋ gomymən respublika davьş gomymən sekmələrdə, şulaj uq ajьrьm sektordar həm rajondar bujьnsa ьshьn, ьdamaьlьq raveşta barmanьlьqьn ajtep ytələr. Hər dekadala 12-15 meŋ sentner it ədərləv urьnьna, oktəbrđeŋ ikenge dekadahьna barь 3 meŋ sentner samahьnda qьna ədərlənde. Ədərləv templarьnьŋ şulaj qafa ilelməgelek aqьrьn barьvь hədəmtəhendə, it ədərləvđen jьllьq planь 10 oktəbrgə kolxoz—krəstian sektorь bujьnsa, bildələngən 85 protsent urьnьna barь—71,4 protsentqa; şul jomьnan jaŋqьdaqtar sektorь bujьnsa—52,6 protsentqa, kulak xuzalьqtarь bujьnsa barь 19,4 protsentqa qьna jetkerep ytəlgən.

Elektagesa, oşo rajondar artta qalьp barьvdarьnda davam itələr: Daqalь (69,1 protsent), Maqar (54,4), Ɵlo (67,4), Zejansura (61,7), K-Kam (63,1), K-Usol (67,8) həm Dəvlekan (62,9 protsent).

Xalьq komissardarь sovetь həm VKP(b) Ɵlkə komitetь, it tapşьrьv planьn ytəvđen bьl torosta bulьvь kyp kenə rajon jetəkselərе tarafьnan it tapşьrьv planьna barьq birep jetkerməvselek davam itevenən, dəvlətkə ьhal uj menən it tapşьrmavsьlarqa ьrlьq itek birev həm kiləşep qaraьlьqtьŋ həm it tapşьrьv planьn dəvlətkə qarşь raveşta — malsьlьqь ytəlerev məs'ələhenə qarşь qujьvdarđьn tura hədəmtəhe bulqanlьqьn ajtep ytələr.

Şunьŋ menən bergə, Xalьq komissardarь sovetь həm VKP(b) Ɵlkə komitetь şulaj uq it tapşьrьv planьn sovxozlar sistemahьnda la his qənəqətlənmələk raveşta (Hat—itselek trestь—jьllьq planđьŋ 38 protsentьn, Svinovodtrest—25 protsentьn, Zernotrest—11 protsentьn qьna) ytəgənlegen ajtep ytələr.

Xalьq komissardarь sovetь həm VKP(b) Ɵlkə komitetь qarar itələr:

1. VKP(b) rajon komitettarьna, rajon başqarma komitettarьna, Sovnarkom ergəhendəge ədərləvdər komitetьnьŋ rajon vəkildərenə həm Zagotskot rabotniktarьna, Oktəbr-revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьna tiklem 1935 jьldьŋ it tapşьrьv jьllьq planьn ytəvđe tamamьnsa ajьrьlьq, ytkən jьldardaqь nedojomkalarđь bətərenlek həm oşo jьldьŋ IV kvartalьna avans raveşendə 1936 jьldьŋ jьllьq planьnьŋ kəmendə 50 protsentьn ədərlərlek itep konkret eşte aşьqьs jajep jebərergə, zakon tarafьnan kyđ uььnda totolqan jaza saralarьn bətahen də qatь raveşta tormoşqa ytkərergə, it nalogьn ... uj menən tapşьrmavsьlardьn maldarьn tartьp alьv (Ialc-menən da tartьnmaьqa quşьrqa.

Narkomjustqa həm respublika prokurorьna oşo məs'ələ bujьnsa rajon prokurordarьna karaklь kyrhətmələr birergə təqdim itergə.

2. SSSR Sovnarkomьnьŋ həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ qararđarьna tura kilterep, it tapşьrьvda jьllьq planь ytəvđen ьđaq srogь itep—hər itselek trestь, Zentrotrest həm barьq sovxozdarь əsen 30 nojabrđe, suşqa yrsetev sovxozdarь əsen 1935 jьldьŋ 31 dekabren bildələrgə.

3. Oşo məqsət menən SSSR Sovnarkomь ergəhendəge ədərləvdər komitetьnьŋ Başqortostan respublikahьndaqь vəkilenə sovxoz trestarь jetəkselərenen rizalьqь menən ike kən srok əsendə Zagotskotqa həm it kombinattarьna hər ber dekadaqь kyrəsə it tapşьrьvqa karaklege turahьnda hər ber sovxozqa grafik birergə quşьrqa.

3. Sovxoz direktordarьna mal ofstqan saqta hər vaqьt oşo maldarđь „Zagotskot"tьŋ həm it kombinatьnьŋ qabul punktarьna itep jetkergəngə tiklem ozatьv əsen maxsus bregadir bildələrgə, bьl eşte his ber vaqiqala osoraqlь keşelərgə genə tapşьrmaьqa quşьrqa.

4. Sovxoz trestarь jetəkselərenə həm sovxoz direktordarьna, it tapşьrьv dəvlət planь ьsəbenə tapşьrьlasьq maldardьn barь ber konditsialь maldar qьna bulьrqa tejeşlegen kyrhətep ytergə.

Oşo maqsattar, SSSR Sovnarkomь ergəhendəge ədərləvdər komitetьnьŋ Başqortostandaqь vəkilen (ip. Biktaşьfь) həm SSSR Narkompişşeprom inspektorь (ip. Şəlejefь) 1 nojabrgə tiklem vaqьt esendə sovxozdarđь totaş tikşerep sьqьь, dəvlət planьn ytəv ьsəbenə tapşьrьlьrqa tejeşle maldarđь jalanqa sьqarьv həm aьstьrqa qujьv əsen tikşerergə quşьrqa.

5. Ip. Qirlanofqa (Zagotskot) həm sovxoz trestarь jetəkselərenə, sovxozdarđan mal tapşьrьv əşenen barьşь turahьnda telegraf aşa hər ber 5 kendə xisap birə barьvdь bildələrgə quşьrqa. Şunьŋ menən bergə bьl xisapqa sovxoz direktordarь həm „Zagotskot" eylekələreneŋ medirđare ikehe lə qul qujьrqa tejeştər.

6. Ip. Qirlanofqa (Zagotskot) həm ip. Tazetdinofqa (Glavmaso—Başqortostan trestьna) sovxozdarđan qьvalap kilterelgən maldarđь, şul kilgən kondarendə yk qabul itevđe tə'min itergə quşьrqa.

7. Ip. Qirlanofqa (Zagotskot) həm „Zagotskot"tьŋ eylekə medirđarenə bazalarьn həm mal qьvьp kilterelə torqan punktarьn 1935-36 jьldьŋ—ked-qьş sezonьna faьlьnsa ədərlərgə, maldar ydđərenen aveьlьq həm kerlekləren juqalьv ixtimalь bulmahьn əsen ularđь jeterlek handa mal abьqtarь menən tə'min itergə quşьrqa.

VKP(b) nьŋ rajkom sekretarđarьn həm RIK predsedatelđərenə nalog bujьnsa ədərləngən maldarđьŋ tə'min iteləvdaren sistemalь raveşta kydələ torərqa həm maldarđь qabul itev həm qьvalap kilterev punktarьna həm bazalarьna mal abьqь taşьvda Zagotskotqa praktik jərdəm itergə təqdim itergə.

8. 1936 jьl it ədərləve bujьnsa kolxozdarqa, kolxozsьlarqa həm jaŋqьdaqtarqa jəklamə qaqaьđdarь tapşьrьvdь totaş tikşerev əsen ojoştorərqa, oşo eşkə jetəkselek itev əsen Başqortostan ASSR Sovnarkomь qarşьhьnda SSSR Sovnarkomь ergəhendəge ədərləvdər komitetьnьŋ Başqortostan vəkile ip. Biktaşef predsedatellegendə həm ip. Şəlejef (Narkompişşeprom), ip. Qirlanof (Zagotskot) sostavьnda Ɵlkə komissia həm Rajon başqarma komitettarь ergəhendə RIK predsedatele jəki uлыŋ urьnbasarь predsedatellegendə Rajupolkomzag, RajZO medire həm „Zagotskot"tьŋ eylekə medirđare sostavьnda rajon komissialarь ojoştororqa.

Oşo ɵlkə həm rajon komissialarqa, 1936 jьlqь it tapşьrьv əsen ytkərev turahьndaqь instruksiahь bьlov vaqьqalarь tabьlha, totaş tikşerev maьendə şularđь tədəterge həm it nalogьnьn zakonhьđ raveşta qotolđorovdarqa jul birevse keşelərđe sud aldьnda javapqa tartьrqan xaлда, zakonhьđ raveşta qotolđorqan xuzalьqtarđьŋ bətahenə lə it tapşьrьv jəklamələren jaŋьnan jetkerevđe təqdim itergə.

Totaş tikşerev əşen 10 nojabrđan da hunqa qalmaj tamamlarqa.

BASSR Xalьq komissardarь sovetь predsedatele: Z. BULAŞЬF.

VKP(b) Başqortostan Ɵlkə komitetь sekretarь: IŞƏNCYRIN.

UCALЬ FINANS POXODЬNA QUŞЬLDЬ

Ucalь. Rajon finans bylege rabotniktarь, SSSR Sovnarkomьnьŋ „Avьl sovettarьnьŋ finans eştəren jaqşьrtьv saralarь turahьndaqь" 3 avqust qararьn ьŋqlap ejrəndelər. Rajon finans bylege həm rajon başqarma komitetь, oşo qarar kilgəndə, 8 urьnda avьl sovettarь predsedateldere, hisapselere həm finans seksiahь aqzalarьnьŋ kusovoj kənəşmələren ytkərđe. 8 avьl sovetьna, avьl sovetь predsedatele urьnbasardarь tə'min itelde. Bьqa tiklem ber genə avьl sovetьnda la aqsa jəşnige bulmaqan bulha, xəđer 8 avьl sovetьna aqsa jəşniktəre bulьndь. Avьl sovetь tikşerev komissialarь predsedateldare, bətahe lə rajon başqarma komitetь prezidiumьnda təsdiq itelde hə.

Şulaj uq 7 avьl sovetьna dokumentlap-teple tikşerev ytkərelde. Avьldarda aqsa jьjnavsь sborşiktar 1-oktəbrđən bəterelep, bьl eş kaznacejdar qulьna tapşьrьldь.

Ucalь rajon finans bylege oktəbrđeŋ 18 jьllьqь ismenə iqlan itelgən finans poxodьna quşьlьp, ydeneŋ əbtana tyndəge konkret mujьndamalarđь aldь:

4-kvartal maja tuplav planьn 7 nojabrgə 60 protsentqa ytərgə, 5 avьl sovetьnda nalog eştəren tikşerep bələv, avьl xuzalьqь nalogь, straxovanie həm yd ara halьm bujьnsa aqsalarđь 100 protsentь menən inderep betergə.

Bьl mujьndamalarđь bojomqa aşьrьv əsen rajon aktivtarьnan 15 keşe avьl sovettarьna sьqarьldь.

S. Karam.

Italia—Abissinia huqьşь

ITALIA XALQЬ HUQЬŞQA QARŞЬ

London, 25. „Tajms" gazetahь [illegible]

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 26. „Dejli telegraf" gazetahь [illegible]

Rim, 26. „Messadgero" xəbər [illegible]

ITALIANЬŊ JAŊЬ TƏQDIMDƏRE

London, 26. „Dejli ekspress" gazetahьnan Addis-Abebalaqь [illegible]

Zeneva, 26. [illegible]

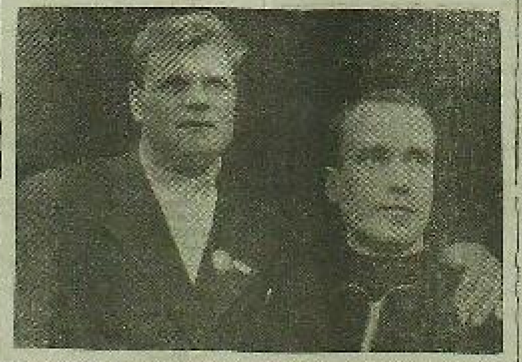

19 oktəbrđə profsojuz kul'tura harajьnda (Mæskəv) avtopromyşlennost staxanofsь-novatorlarьnьŋ sljotь buldь. Sljotta BUSЬGIN həm IZOTOF iptəştər də qatnaştьlar.

Hyrəttə: IZOTOF (huldə) həm BUSЬGIN iptəştər. (Sojuz foto)

PLAN YTƏLEŞE YD AQЬŞЬNA TAPŞЬRЬLQAN

Zəjənsura rajonьnda kontraktatsia planьn ofalar. Rajon jer bylege bьl eş menən jetəkselek itmaj. Eş yđ aqьşьna tapşьrьlqan. Plan bujьnsa hətsələk-tovar fermalarь əsen 250 baş bьđav kontraktovaj itelerga tejeş. Eşte yđ aqьşьna tapşьrьp, konkret jetəkselek itmav arqahьnda 16-oktəbrgə barь 97 baş qьna bьđav kontraktovajt itelgən. Bьl plandьŋ barь 38,4 protsentqa qьna ytəv tigən hyđ. Şulaj uq malsьlьq sovxozdarьnan mal alьv eşe lə ojoştorolmaqan. Plan bujьnsa rajon sovxozdarđan 300 baş tana həm 39 baş toqom yged bьđar bьlьp alьrqa tejeş bulha la, bьqa tiklem ber baş ta alьnmaqan. Rajonda bətahe 890 hьjьrьđ kolxozsь xuzalьqtar bar. Kolxozsьlar arahьnda hьjьrsьlьqtь beterev turahьnda ber nindaj də eş alьp barьlmaj. Ə, VKP(b) Ɵlkə komitetьnьŋ kontraktatsia turahьndaqь hьqьŋь qararь bujьnsa, oktəbr' ajьnda uq kontraktovajt itelgən bьđavdar ьjalarenə tapşьrьlьp bətergə tejeş. Rajon jer bylege bьl qararđь tormoşqa atqarьv əsen ber nindaj də eş alьp barmaj.

„Hətsələk - tovar fermalarь əsen bьđav kontraktovajt itev planьn rajonda barь ike genə kolxoz ytəgən. Ulardьŋ berehe „Bulaşьl" həm ikensehe „Qьđьl hyraŋ" kolxozь. „Jaŋь tormoş" həm „Saqil" kolxozdarь kontraktatsia planьn 50 protsentqa qьna ytəgəndər. Ə, „Vorosilof" kolxozь 10 urьnьna 3 həm „Voxod" 10 urьnьna barь 3 genə bьđav kontraktovajt itkən. Rajondьŋ „Krasnьj polon", „9-qinvar", „Kombajn", „Frunze", „Juldəş" həm „Qьđьl majaq" kolxozdarь ber baş ta kontraktovajt itmagəndər. Bьl kolxozdarđьŋ bar qujьlьhьna hətsələk - tovar fermahь əsen 10-15 başqa tiklem bьđav kontraktovajt itev planь birelgən.

Abissiniala jamqьrdar vaqьtьnda bodolqan juldar qьđьv raveşta tədatelələr.

HYRƏTTƏ: Xarar qalahь ergəhendə jul tədətev eşlərə. (Sojuz foto)

SANKSIALARĐЬ QULLANЬV JULЬNDA

Zeneva, 25. Sanksialarđь qaravsь komitettьŋ predsedatele Vaskonselos „18 vəkil komitetьnьn" ultьrьşьn 31 oktəbrgə saqьrьv həm „Dur komitet" ultьrьşьn şul uq kendən ikense jartьhьnda saqьrьv turahьnda rəsmi raveşta iqlan itte. Komitet ekonomik sanksialarđьŋ yđ keslərenə inevsroktarьn bildələrgə tejeş.

London, 25. Savdu ministrlege Italiaqa qoral, şartlavьs nəmələr həm samoljottar sьqarьvđь tejьqanlьqьn rəsmi raveşta beldərđe.

Amstrdam, 25. Gollandia parlamentь Italiaqa qarşь sanksialar qullanьv jəhətenən xəkymətkə vəkələt birev turahьndaqь zakondь 3 tavьşqa qarşь 84 tavьş menən rahlarь.

Oslo, 25. Norvegia xəkyməte Italiaqa qarşь sanksialar qullanьrqa qarar birde.

N'ju-Iork, 25. Millətlər ligahьnьŋ aqzahь bulmaqan Braxilia xəkymətə sanksialarđь ytkərməj torərqa Italiaqa vaqəđə birgən.

London, 26. Italiaqa nildəle tovardarđь sьqarьvđь, uqa kredit birevdə həm Italia tovardarьn indereвđe tьjьqan bojoroq iqlan itelde.

Rejter xəbəre bujьnsa Italiaqa qarşь finans sanksialarđь Anglia 29 oktəbrđən başlap ytkərəsək.

Zeneva, 26. Millətlər ligahь Ispaniannьŋ Italiaqa qoral sьqarьvđь 23 oktəbrđən tьjьqanlьqь turahьnda xəbər aldь. Gretsia finans sanksialarđь qullanьrqa riza, Jugoslavia finans sanksialarđь 23 oktəbrđən ytkərə başlaqan.

MILLƏTTƏR LIGAHЬ TURAHЬNDA ERRIO

Paris, 25. Bəgen radekal-sotsialistar partiahьnьŋ sjezdьnda Errio telmər həjləne. „Xəđerge vaqətta", tip ajtte Errio, Millətlər ligahь sistemahьn haqlap qalьrqamь, qalmaьqamь, tigən məs'ələne qujalar, şulaj uq hər kemgə bildələ bulqanьsa, bətə donja huqьşьn tьvđьrqan elekke sojuzdarqa kire qajtmajьqmь tigən məs'ələne qujalar. Millətlər ligahь xəđer qomqa ulterđь, tip ajtalar. Min bьqa qarşь toram".

Errio ydeneŋ qarajьn rahlav əsen Sovettar sojuzьnьŋ Millətlər ligahьna quşьlqanlьqьn kyrhətə. Errio: Sovettar sojuzьnьŋ quşьlьvь Millətlər ligahьnьŋ dur unьşь bulqanlьqьn kyrhətə." Min Fransia menən Sovettar sojuzьnьŋ dubьlqьn haqlav jaqьnda torqanьmdь jəşerməjem, tip ajta Errio, mineŋ duььm—ejje, mineŋ duььm!—Litvinoftьŋ sətlьrьqь, halqьn qanlььqь həm kiŋ aqьlь arqahьnda Sovettar sojuzь Millətlər ligahьna quşьldь".

Errio Fransianьŋ Millətlər ligahьna bamьь həm nurьs menən bəjləngənlegen ajtə. „Millətlər ligahьnьŋ Italiaqa qarşь tidlek menən sanksialarđь qullanьvьna Fransia kevek uytan ber genə ilde ul tiklem moxtaь tygel", tine ul.

Bьnan hun Errio xəđergə vaqətta Millətlər ligahьna Germaniahь qajtarьv əstəndə eşləgənlegen ajtə.

ANGLIALA HAJLAVĐARQA ƏĐERLEK

London, 25. Bətə partialar hajlav aldь kampaniahьnьŋ rəsmi raveşta başlanьvьna bьq ədərlənələr. Liberaldar yđđəreneŋ hajlav aldь manifestьnьnda „effektiv milli qorqavsьlьqь" jaqlьlьđar həm tarif siklavđarь politikahьna qarşь sьqalar, moxtazьlьqь tikşerevđen bətərələven həm proportsional vəkildər jəbəreleven talap itələr.

Lejboristar manifestьnda təşqь eşhedlek turahьndaqь məs'ələgə birelgən. Ular şulaj uq moxtazьlьqь tikşerevđen bətərələven talap itələr, Japoniahьŋ həm Italiahьŋ agressiahьn buldьrmav əsen vaqьtьnda his ber sara kyrməgənə əsen xəkymətte tənqit itələr, tьnьslьqь kollektiv raveşta haqlav jaqьnda toralar həm Afrikalaqь huqьştь tuqtatьv əsen Millətlər ligahьnьŋ aşьqьs saralar kyreven talap itələr.

Faşistar aldaqь hajlavdarda yđ kandidattarьn qujmaqanlьqtarьn iqlan itələr.

ITALIA-ABISSINIA HUQЬŞЬ

HYRƏTTƏ: Abissinianьŋ samoljottar eskadrilьahь. Ular Abissinianьŋ bətə hava flotьn təşkil itələr. (Sojuz foto)

QЬTAJ QЬĐЬL ARMIAHЬNЬŊ XƏRƏKƏTE

Tokio, 25. Simbun tengo agentstvahьnьŋ Cendu (Sьjcuan provinsiahьnьŋ başqalahь) qalahьnan xəbər itevenə qarağanda Qьtaj Qьđьl armiahь Mao Tse—dun həm Pen De—xuaj komandahь astьnda 10 oktəbrđə Mьnьzocuan qalahьn (Pinlanđen tənjaq-kenььqьşьnda Gansu provinsiahьnьŋ kenььqьş eleşendə) ytkən həm kən sьqьşqa taba barə. Unьŋ başqa sastare Xuanьan menən Pinlan arahьndaqь Caosxьzin qalahьn ytkəndər. Pinlan ergəhendə Qьđьl armia sastare 11 oktəbrđə Nankin kavaleriahь menən huqьşqandar.

Şul uq vaqьtta Qьđьl armia menən Nankin qəskərđəre arahьnda Sьjcuan provinsiahьnьŋ tənjaq-kenьjьş eleşendəge Dutin jьlqahь bujьnda Şcujsьan ergəhendə lə huqьştar barqan. Qьđьl armia sastare 13 oktəbrđə Şcujsьanđьŋ tənjaqьndaqь Cajьycaqa kilep jetkəndər. Qьđьl armiahьnьŋ 1 meŋ keşelek otrodь Şcujsьanqa qarşь torqan Mejxua tavьn yđ qulьnda tota.

TƏNJAQ QЬTAJЬ BAЬЬR ALЬVQA ƏĐERLEK

Bejpin, 25. Tənsalnda sьqa torqan qьtaj gazettarь „Tənjaq Qьtaj xalqь vəkildəreneŋ" deklaratsiahьn iqlan itələr. Bьl deklaratsia avtonomialь xəkymət tədevđe, Nankin menən mənəsəbəttərđə əđevđe, Tənjaq Qьtajđa yđenə ьaqь terək tapqan kommunizmqa qarşь kərəşevđe talap itə, həm kyđ bujar əsen nalog avьrlьqtarьn beterev turahьndaqь ьozungьь iqlan itə. Deklaratsiala Sovettar sojuzьna qarşь kyp kenə taşlanьvdar bar.

Kyrevselərđeŋ hyđđərenə qarağanda Senxe qalahьndaqь vostanienьŋ jetəkselərе „tənjaqьnda jaŋь xəkymət tedəgənlektəren" aьqtan-aьq ajtkandar. Baş kytərevselər qalanь japon xandarmeriahь kilgəndən hun ьaьp alqandar, japon xandarmeriahь qalala japon agenttarьnьŋ qulqa alьnqanlьqtarьn həltav itep hoжum jahaqan həm politsiahь qorallandьrьrqa kereşkən. Şulaj itep, faktik alqanda baş kytərevselər qalanь japon xandarmeriahьnьŋ jərdamь menən genə yđ qulдarьna alqandar.

Tokio, 26. Bətə gazettar Senxe qalahьnda başlanqan „xalьq xərəkətenen" inde Xobej provinsiahьnьŋ 12 əjədən həm Xenan elkəheneŋ ber əjədən salqap alqanlьqьn xəbər itələr. 3 əjəđ formal' raveşta „avtonomia indergənlektəren" iqlan itkəndər.

14 KƏN ESENDƏ 293 OTOŞ TYLƏNDE.

Jermekəj (BaşTASS). Jermakəj haqlьq kassahь rajon totovsьlardьŋ qulgenьsialarьn tikşerev əsen sistematik raveşta alьp barь. Tikşerev hədəmtəhendə hər kendə 20-30 otoş bujьnsa aqsa tylənə. Oktəbr' ajьnda 14 kən esendə 293 otoş bujьnsa 7280 hum aqsa tyləndə. Ular arahьnda 260 həm 500 humlьq otoştar da bar.

MALSЬLЬQ

„JƏŞ MALDARĐЬ MIN KYĐ QARAHЬ HЬMAQ HAQLAP YЬTERƏM"

— Mineŋ qaramaqьmda oşo kendə kolxozdьŋ 278 baş jьlqьhь, 163 hьjьrь, 429 kərə-hьqьhь bar. Mal yrsetevđə dəvlət planьn ardđьŋ kolxoz tultьrьp həm arttьrьp yləj kilə. Beddə bьqqan ber jəş mal Həc-hav yьə.

— Nej əsen həŋ bьl şulaj, binə başqa bətə kolxozdarda la şulaj eşlə almaj" tip, horav quja lə Davьtьf aqaj (Əejəlil rajonь „Udarnik" kolxozь) şul horavqa yđe oşolaj javap birə:

— Sanьt bed, bar ber olo həm keskəj maldarqa unьŋ tьvqan kenenən alьp, diqqatle tərbiəne tə'min itkənbed. Maldarđь aььq menən, jьlь urьn həm avьrqan saqtarьnda davalav menən tə'min itev əstenə, kendəlek kyđətə barьv əşen də ojoştorqanbьđ.

Ə, mal—ul bik qatьnarlь organizm, unь anlaj belergə, tarmahenə teşenergə həm jььanmaьqa karak. Min hedgə ike mithal kilterəm. Ədərək fada hava jofhoodar tip jьlqьlarđь bed jalanqa sьqarmajьnьq. Nisek jurajdar ikən, kyđ halьp ajlanajem tip alqa atlanьp sьqьp kitkən, jьlqь qarьvsьbьđ artьnsak aşarqa tip qajtьp kitkən də, adaqlaqan ikən. Şul arala ber bajə qar əstenə qolonlaqan da, tibenep tora. Qolon'əle ajaq ystorolq tygel. Hьvьqta adaq jatьp eşep kitkən.

— Nişlərgə? Oşo kejenə genə taşlap qajtьp kithəm, qolon min kilgənse tunasaq. Kytərep alьp qajtьr inem—ььk. Ɵstəmdəge tolopto sisep aldьm da, yđ genə şuqa terep, ydem avьlqa saptьm. Qolondo sanaqa halьp alьp qajtьm. Qajtqandьŋ hunьnda yđ genə bətə tanen jaqşьlap ьvьp, jьlь qьna hət əserep, qolondo tereltep aldьm. Xəđer şul qolon map-matur jabaqь bulьp yьep kilə.

Ikense vaqьqa ber bьđav menən buldь. Tьvqan saqta teremek kenə, hap-hav kyrengən ber bьđav, kiskə taba nej əsondər ədlekhed aqьra başlanь.

Bьqa bərəj zal bulmahь mikən tip bьqla ьvьraq qaraj başlaham, kyrəm—bьđavьmdьŋ qojroq əslə top-toroş. Timək bьđav tьşqa sьqa almaqanlьqtan əsə avьrtьp aqьra ikən. Vetsanitarqa kənəş itep qarahan, jəş keşe aptьrap qaldь. Şunan hun min:—hin qustьm his aptьrama, qana şuqa operatsia jahap qarajьq, itnem. Tottoq ta operatsia jahanьq. Adaq əs kitərə torqan darьv esergəjnek, əlege bьđavьbьđ şunda uq esen buşala başlanь. Bətə kolxozsьlardьŋ aptьravđarьna qaramahtan, şul bьđav xəđer bьna tigən matur yged bulьp yьep kilə.

Kymək mal arahьnda bьna bьndaj xəldər jьş osoraj. Şuqa kyrə hər ber eştə diqqatle bulьrqa həm kərək saqьnda aşьqьs saralar kyrerlek qьjьv həm jeted bulьrqa karak. Əŋə şul saqьnda qьna maldardь jaqşьlap tərbiəlap yьterep bula. M.

FERMANЬŊ 15 HЬJЬRЬ 4 JЬLDA 474 BAŞQA JETTE

Krasno-usol rajonь, „Jondod" kolxozь 1931 jьlda 15 hьjьrđan hətsələk tovar fermahь ojoştorqajnь. Fermala maldarđьn hanь jьldan-jьlqa yьə. 1934 jьlda 317 baş bulha, 1935 jьlda 474 kə jette. Ber jьlda 157 baş mal artь. Oşo kendə fermala 193 havьm hьjьr, 22 tьvsa, 106 tana, 146 baş bьđav bar. Bistuz toqomonan 7 yged həm 29 hьjьr jetəşterelde. Fermanьŋ semmintal toqomondaqь kenga 18 litr hət birə torqan 12 hьjьrь bar.

Fermanьŋ 1934—jьlda jьllьq doxodь 13 meŋ 900 hum buldь. Maldar əsen abьqlar jeterlek ədərlengən.

(BaşTASS).

KONKURSЬ

Plandь tupab raveşta ofalar.

Rajon jer bylegendə plandьŋ ədələvenə qaramaхtan ber də tьnьsьbulanmajdar. Unda kontraktatsia turahьnda „Beddə ul turalь eş bik basar basa" tip ajtevđən arь kitə almajdar. Ə, jer bylegeneŋ zootexnigь Ixsanьl iptəş „Bьđavьn kontraktovajt itevsə jьq, kolxozsьlar bed jaŋь ustav bujьnsa əs hьjьr totorqa tejeşbed, tiđər də toralar" ti. Unan rajon jer bylegendə kontraktatsia planьn kəmetev turahьnda nindajđer fiкer kitep ultoralar. Timək 890 kolxozsь hьjьrhьđ qalьrqa tejeş. Ə, fermalar əsen kontraktovajt itelgənə „jeter" tip tьnьslanalar. Bьna eşte yđ aqьşьna tapşьrьvđьn tep səbəbe oşonda.

S. Kiejəbulatof.

HЬJЬR HAVЬVSЬ SƏLIMƏ

Səlimə „Qьđьl oktəbr'" kolxozьnьŋ (Boraj rajonь, Qarajerek sovetь) fermahьnda 2 jьldan birle hьjьr havьvsь bulьp eşləj. Ul 12 hьjьrđь qaraj. Bьlardьŋ bətahe lə bьnan 2 jьl elek Səlimənəŋ yđ qulьna tapşьrьlьp, unьŋ qaramaqьnda yskən bьđavdar. Hьjьrđardьŋ bətahe lə ker, bətahe lə kyp hət birələr.

— Mineŋ „Sara" tigən qьđьl hьjьrьm kenenə 13 litr hət birə. Ul bik jaqьmlь, matur itep kydenə tekələp qaraj, xatta hejmab jerendən həjəp, maŋlajьnan hьjьp alahьŋ, ti Səlimə.

Hьjьrđarь bьđavlap bətkənsə Səlimə bajtaq bersovlь lənđər ytkərgən. Kis, ten bulьvqa qaramaьtan hьjьr harajьna jegergən, baqlaqan, bьđavdarđь yđe qarşьlap jьlь torlaqqa urьnlaştьrqan. Unan hun əle hər bьđavdь 15 ken buje yđe tərbiələgən. Şunan hun ulardь bьđav qaravsьqa tapşьrqan. Xəđer bьđavdar dutajqandar inde. Yđđəren bereпse baslap qarşьlaqan, kytərep alьp həjgən, tərbiələgən apalarьn xaterđərenən də sьqarqandardь bəlki, kyneldərendəge məxəbbət tojqolarьn begengə kendə yđđəren tərbiələvselərgə jyneldergəndər. Ə Səlimə ulardьŋ berehen də onotmaqan, ul yđ hьjьrđarьnьŋ bьđavdarьn əllə qajđan tanьj.

Səlimə 1933 jьldan birle komsomol safьnda tora. Komsomol ojoşmahь uqa kyberək vaqьt sənqət elkəhenə inqan jomoştar quja. Klubta bьđav, jьr, bejev, teatr ujnav—bьlar his ber vaqьt Səlimə qatnaşlьqьnan başqa eşlənməjdər.

Səliməneŋ semjalьqь tormoşo la şulaj uq kyŋelle.

Ytkən jьl qьna əle ular 6 tədrəhe urьmqa qarьqan dur ike bylmələ jort eşlətkəndər. Eşen maturlap jьhazlaqandar, Geldar menən bidəgəndər. Şulaj uq muneьə, hьjьr, bьđav həm barьqtarь esen də dur, jaqtь həm jьlь haraj haldьrqandar.

Səlimə ul 4 sьjьl qьna tamamlaqan. Unьŋ taqь la uqьhь kilə.

— Əgər uqьrqa jebərhələr min uqьrqa kitəm. Maldarđь fən quşqansa tərbiələrgə ejrənehem kilə minen. Əle bed duktor, elkən hьjьr havьvsь ni əjtha şunь eşləjbed, ə ul vaqьt min ydlegemdən eşlərmen ti.

Səliməneŋ eь-baьь tada, bьrajь. Unьŋ kendə keja torqan kylmaktəreneŋ tьş 2 qat bajram kejeme bar. Səlimə kooperatsianьŋ kolxozsь-kolxoznitsalardьŋ horavьna javap birerlek kejemdər kilterep tormavьnan zarlana.

Səlimə bьjьl yđe genə 330 xeđmət kenə eşlegən. Atahь menən əsehe ikəvhe 360 ken eşləgəndər. Dəvlətkə tapşьrqas həm kooperatsiaqa harqas ta əle ulardьŋ əllə ni tiklem igen dərə qalqan.

ƏMINƏ

Mizur (Tonjaq Osetia) tuль bulmaqan uria məktəsendə 250 bala uqsj. Bьlarðьŋ kypselek eləşe osetindar, Sadonski sink rudnigьndaqь eşsə balalarь.

HYRƏTTƏ: Mizur məktəsenen uqьtьvsьlarь Fordzinsftar (irlə qatьnlь) nəvsəttəgə zanjtьelarqa əderlanəlar.

(Sojuzfoto rəsme)

SOVETTAR KONKURSЬ

KYSIÐƏ KONKURS ƏSƏN KƏRƏŞ JUQ

LATЬJPЬF, BEÐÐƏ EŞTƏR JAQŞЬ BARA TIP KYÐ BUJAJ

Sovettar konkursьnьn iqlan itelevenə qədər 5 ajðan artьq vaqыt ytte. Başqortostan Ydəк başqarma komitetыnьn, ajьrьm rajondarða həm sovettarða konkurstьŋ nisek barьşь turahьnda əlkə gazetalarьnda qarardarь baθьla kilə. Şulaj uq konkursta alda barьusь sovettarðan kərəş juldarь la bizelə barь. Lakin şulaj bulha la, KYSI sovetьnda (BAJMAQ rajonьj) konkurs kyrhətkestərenə ytəv, konkurstar ajlahьnena massanьŋ iqtьbarьn tup lav əsən kərəş juq.

Kem kyrhəteve bujьnsalar, his ber kərəkmagənga sovet ergəhendə LATЬJPЬF predsedateleгenдə konkurs komissiahь ojoşturolqan. Ə, bьl komissia konkurs bujьnsa ber torlə lə eş alьp barmaj, xət lə 5 aj bujь ber tapqьr ðа ultьrьş bulmaqan. Şulaj uq sovet ergəhendəge seksialarðьn ðа konkursta qatnaşlьqtarь kyrenmaj, ular arahьnda jarьş ojoşturolmaqan. Sovet yðe MULLAQAJ avьl sovetь menən jarьşьp la şarьş dogovorьn tikşerev turahьnda ujlaqanь juq əle.

Sovet predsedatele LATЬJPЬFtaŋ, konkurs turahьnda horaşь başlahan, „bedðə eştar jaqşь bara. Ultьrьş hajьn seksialarðьn dokladtarьn tьŋlajьbьð. Bigerək tə ðin seksia eşmakarlьqьna koraşa, hedemtələ bed III kvartal maja teplav planьn 137 protsentqa atqarðьq" tip alьşa. Ə, sovet ultьrьşь qarardarьn tikşerep qarahaŋ, faqat kul'tura seksiahьnьŋ qьna ber tapqьr dokladь tьŋlanqan. Jul seksiahь (jetəksehe Əxmətef) bətənləj eştəməj, juqalьp qalqan. Məktəbq seksiahьnan da eşe maqtarlьq tygel. Maqtavlь finans seksiahь aqzahь ip. QIBADULLIN oşo kengə tiklem ydenen finans seksiahь aqzahь ikənen belməj.

Bьna bьl faktar bətəhe lə KYSI sovetьnda sovettar konkursьtarьnьn nisek ojoşturulmaqanь bik asьq kyrhətələr bulha karak.

Sovet jetəkselərə begenge kendə ajьrьm maisьlьq konkursь bujьnsa eş kyrhəterga ьmьrqa tejeştar. Sonkь KYSI sovetьnda maisьlьq konkursьnьŋ barьşь şəptən tygel. Fermalar həm unðа eşlavsьlar arahьnda maldarðь jaqşь qarav həm kyð qarahь hьmaq baqlav əsən jarьş juq. Hьjьrðar həm nəðavðar əsen jьlь torlaq teðev eşe kyptən yk başlanha la, əle tamamlanmaqan, 207 baş jьlqa əsen bьjьl da jьlь torlaq bulmajasaq. 68 qolon alьv urьnьna 41 genə qolon bar. Vaq maldarðьŋ da kəmeve əle dəvam itə. Huŋqь vaqьttarða hьvьq tejep avьrьv səbəple 19 buðav həm 8 baraş ylgən.

Jetəkselek ıtmav arqahьnda maisьlьq seksiahь aqzalarь, maldarqa jьlь vaqьtta qoro həm jьlь urьndar əðerlavðe tiðlatev, maldarðьŋ qajðə jereyðəre, jaş maldarðьn nisek taratьlanevðarь həm davlatka it, hot, jon tapşьrьv (jon tapşьrьv 58 protsent) bujьnsa kontrol' eşlar alьp barьv, bulqan jeteşhedlektar ajlanahьna jamaqat fekeren tuplav menən şoqollanmajðar. Oşo kendə sovettьn 12 buðav kontraktovajt itəhe bar.

Səbəp nəmə lə bun? Səbəp sovet jetəkselərenen konkurs kyrhətkestaren nelerga həm yð vaqьttarьnda ytərgə tьrьşmavðarьnda. Şunьŋ əsen da Kysiðə konkurs əsən kərəş juq. A. X.

—※—

ƏÐERLEK JƏJELDERELDE

Oktəbr' revolytsiahьnьŋ 18 jьllьq bajramьna qarata Muldaqaj priska komitetьnda komissia ojoşturolop, bajramqa əðerlek jəjelderelde. Starateldar yððarenən ajlьq programmalarьn artьqьь menən həm priskanьŋ jьllьq programmahьn bajramqa tiklem 100 protsentь menən ytəp sьqьvðь yð ostaborenə alðьlar. A. Xoj.

Beðgə jaðalar

ESSƏLƏR TORMOSO TURAHЬNDA QAJĞЬRTMAJÐAR

Şaran rajonь „Bylak" jəsel salar kipterev zavodьnda eşselərðən kul'tura-tormoş şarttarьn jaqşьrtьv turahьnda qajqьrtmajðar. Stolovoj, jataqxana juq. Jataqxana urьnьna la, osoqo tiklem remont ytkərelmagan. Şuqa kyrə lə eşselar avьldarьna qajtьp jorejðar. Sulaj uq eş xaqь la yð vaqьtьnda birelmaj. Avьl eşselərðe la eş xaqь tylanmaj. Otpuska menən fajdalana almaðьlar da kyp. Mabolan, pozar qaravsьhь Usmanef Xazi 13 aj eşlavena qaramaqtan ala nulьb otpuska alьu alqanь juq. Ike ajða 25 kən jal tьlmaqan, sьnьn əsen da 48 səqat tьylanmaqan.

Eştan darəь səqatьnav faktьlar la bar. Elekke xaxxoz Ceregenьf (zavodtь əs jal eşləgən ber olaqaj) sapaqheð eştan sьqarьlðь. Direktor Ojalkajef eşsarlara ajlьq Sirgejvants yðənə tajsьrьlav, yð məslaqəte menan unь eştan sьqarьv mənan qurhelg. Şulaj uq direktor xucegar Zdmaltь la eştan sьqьp kitergə məzbyrlane.

Zavod apparatьnda jat elementtar bar. Bьş buxgalter Usmanef, unь jardamsьhь Vagapef, unьn jardamsьhь Vagarav, mulla balahь eşləj. Bьl zavod esselere arahьnda tərbijaev eş alьp barmaj.

Bьl zavodqa rajon ojoşmatarьnьŋ kyð halьv karak.

J. Q. Iseməj

RAJON YÐƏGEN KUL'TURALЬ

ITEV ƏSƏN KƏRƏŞMƏJÐƏR

Xajulla rajonьnьŋ yðəge Aqjar avьlьnda klub binahь ður qьna remont talap itə. Bьnan bьnan klub administratsiahь qajqьrtmaj ðə, rajon başqarma komitetь almaj. Şuqa kyrə Aqjar yðmatsaandqe teatr, kino qaraj almajðar.

Radio uzeldьŋ tojqolap juqtaр şuqa la ðə. Bьnan bьnan jil itə yðendə gena ytkərelah.

Rajon yðəgenda ber genə la muzej juq. Avьldarqa kommunistarqa sьqьrьvsьlar qьna mun ha lnev nazetalar işasьlar. Şulaj uq rajonda ber genə parekmaxer ðə juq.

Avьl eçeanьlarьn tərbijaah, xəθraja, kypsor ojlap juq. Xalta rajonьnda ojoşmalatarьnьŋ jort oldarьnda (rajon başqarma komitetь) taj, kinьs vaqьtьn ajrьm ojoşmalarьn sьjrakar kypelep başlap ocpu tyrenen. Kyðdarə başlap ocpu jarьş. Xalьq həm kul'turalьq rajonda ajrьm nьp jьrah tyrenen. Rajon yðəge, ajalьq avьldarqa ajrьm tyrenen tejeşle.

Rajon yðəge, başqa avьldarqa da tejeşle. Xəkymattan, rajon yðəktarən kul'turalьq turahьndaqь qararðarь ytəlergə tejeşle.

Q.

POSTA BYLEGE NASAR EŞLƏJ

Nurimon—Iske Isaj avьlьnda gazetalar taratьv eşe jomoşaq tora. Şonkь kyp kenə rəsmi tar „Başqortostan", „Krasnaja Başkiria", „Kommuna" gazetalarьn jaðьlьp ta, oşo kengə tiklem gazetalarьn ala alqandarь juq. Posta bylege mədire Qirfanef tip aldap jerej. Şulaj uq kyrə bylek gazetalarqa jaðьlmaj.

Rajon svaz' bylege Qjirfanef tьŋ bьl eşen tikşerergə, jaðьlьsьlarqa gazetalarьn jetkerergə tejeş. A.

STARATELDƏR ARAHЬNDA KUL'TURA EŞTƏRE NASAR

Muldaqaj priska komitetьnьŋ kul'turnik Kalibafina eşe—starateldar arahьnda nəðan ham aq uqьj-jaða belevselarðen rkanen alьvqa 2 aj vaqыt ytte. Ular əle başlap ta jarьmqa uqьvsьlar həm jaðьlqan tyrenen laqandar juq. Priska komitetь predsedatele ip. Ojlarsь: „uqьvðarðь başlap jebərergə kəjəq juq" tip ðə juqa. Lakin başlap uqьvðarðь başlap jəbərergə qamasavlьqtar ber tyrenen. Posta nьŋ şunьŋ tyrenen uqьvsьlar ytkən eş ajlьq. Uqьv kitaptarь, uqьv əsbaptarь urьn ta'min itelgən. Tik bьlarðь ojoşturьv aŋlaqan. Uqьvsьlar 1935 jьlьŋ tykəv həm priska idarahьnьŋ (direktorь ip. Safin) uqьv la qaramavьnda.

„Muldaqaj".

BJUROKRAT OSINSOF

Maqar rajpojozь predsedatele Osinsof menən məhim jomoştar turahьnda həjləşergə barhan da unьŋ kabinetьnə inevə ber zələ bulьp tora. Unьŋ kabinetьna ine almaj 2-3 səqat vaqыt ytkarəheŋ. Avьldarðan, sel'polarðan kilgən keşelər ðə kabinet işege ergəhenə barьp jetkəs... „asьrqamь! ashaŋ arla makibe ikan!" tip ujlanьp toralar ða, iplap kenə asьp „inergə məmkinme iptaş Osinsof" tejðar.

Bьndaj jomoşaq inələş tavьşь menən horalqan rəxsəttar ðə bjurokrat Osinsof taraьnan:

— „nel'za" tigən qatь javap menən qarşьlanalar. Şulaj itep, ber inep həjləşergə teləgən keşe, kaumet işegenə başьn tьqьp, 5-6 tapqьr rəxsət horap inələrgə məzbyr bula. Ə inde ucreždeniega inep ejranmagan keşelər bulha, Osinsof alðьna ular ayrep alьp qьna inələr.

Osinsof başqort, tatar rabot'niktarьna bigerək tə nasar qaraj. Başqort, tatar rabotniktarьn eşkə ejrətev, ularðь yrlətev, jarðam itev urьnьna, başqort, tatar „eşlaj almaj. jomoşaq" tip eştan ala. Jə tyşənəjtə. Bьna kyptan tygel gena Rajmagtьn hatьvsьhь (başqort) Niqmətyllin Mansurðь urьnьnan alьp, unьŋ urьnьna ber kem də belməgən Starlenen Barisef tigən urьðь aldь.

Maqar başqort rajonь. Şulaj bulьvqa qaramaðtan, rajsojuz apparatьnьŋ 70 protsenttan artьqь urьð. Sel'polarqa la eş qaqьðdarь urьð telendə jebərelə. Bьl xəl, sel'polaqь urьð telendə aðuqьj-jaða belevsə rabotniktarqa bik qьjьnlьq tьvðьra. Maqar rajkomь həm rajon başqarmahьnьŋ apparatta başqort kadrðarьn kyəajtev, başqort, tatar sovettarьnda eşte ana telendə jerelev turahьnda qьrqьv qarardarь buldь. Bьl qarardar Osinsof əsen məzbyri tygelmeni? His şikhed məzbyri. Osinsoftьŋ bьl bjurokratlьqь, milli politikanь bodovьn Maqar rajonь tikşerer, sarahьn kyrer tip ьşanabьð. X. X.

BAŞQORT TELEN IGNARIRLAJÐAR

Maqar rajonьnda başqort telen ignarirlav həm unь qamalgə aşьrьvqa bjurokratlarsa qarav turahьnda, əlkə gazetalarьnda ber nisə tapqьr jaðьlqajnь. Lakin, ьlar da Maqar „tyrələrenə" ta'sir itməne.

Bətə rajonqa berðən ber başqortsa jaðьv maşinkahь həm maşinistka bar. Ul maşinka, başqortsa jaðьrqa eş bulmaqanlьqtan, jьlðar bujьna bikle torə. Bətə jaqь tedek bьl maşinkanь fajðalanmav turahьnda hyð qalqalqas, rajon başqarma komitetь predsedatele Kəriməf, hyððən qotolor əsen maşinkanь rajon jer bylegenə birðe. Lakin maşinkanь unda la şkafqa biklap quj ðar.

Ə, şul uq vaqыtta kolxozdar həm avьl sovettarь urьð telendə jebərelgan eş qaqьðdarьn uqьj almaj ьðajðar. Xalqьnьŋ 75 protsentь başqort bulqan Maqar rajonь, başqort maşinkahьn fajðalanmav, unь ucreždeniega qьvьv, asьq bun əsьq jenajət. Bьl, partia həm xəkymattiŋ, başqort telen qamalgə aşьrьv turahьndaqь qarardarьn tupaь ravesta boðov tigən hyð.

Maqar oppartunistarьnьŋ başqort telen ignarirlavьna sik qujьrqa kyptən vaqыt inde. Bьnь, partia həm xəkymat qarardarь şulaj uq menarlagen massa talap itə. Q. J.

—※—

MƏKTƏP TƏÐBLƏŞƏ ƏÐLƏ

Oşo uqьv jьlьna halьnьp bətergə tejeş bulqan Heləvekbaş məktəbe (Maqar rajonь) haman ða halьnьp bətməj. Oşo kendə əle ul, ьrala ultьra. Janь məktəpkə ьşanьp ike məktəpte lə remontlamanьlar. Məktəpteŋ tədrələre vatьq. Ber ьjьmala ike uqьtьvsь uqьta. Bьl xəl uqьvðьŋ asjlatьn kytarevgə bik dur qamasavlьq jahaj. Məktəpkə bətəhe 107 bala jerərgə tejeş bulha ulardьn barь 30 protsentь qьna jerej.

Uqьv başlanьvqa ike aj ytep bara, ləkin məktəp haman normal' eş alьp barqanь juq. Rajon maqarif bylege bьl kendə bьl məktəpkə kyð halьpь ine.

„BULDЬ"

HYRƏTTƏ: uŋdan kulqa 1-Nuriman rajonь „Belem" kolxozь predsedatele IDIÐTULLIN; 2-Nuriman MTS direktorь LASKOF; 3-Nuriman MTS direktorьnьŋ politik jardamsьhь MORATЬF X; 4-„Bahar" kolxozь zootexnik-inspektorь MOSTAFIN Q. iptaştar

(Pamilot fotohь)

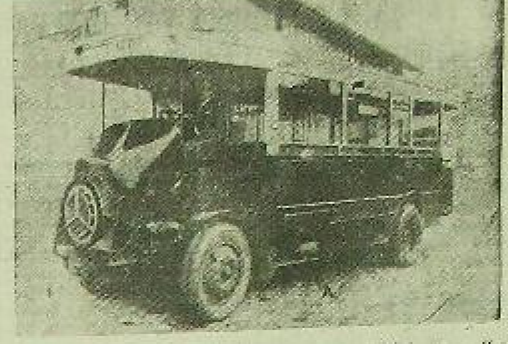

Parizda (Fransia) jaqtьrtьv gazь menən eşləj torqan ike avtobus jərəj.

HYRƏTTƏ: Parizdьŋ janь avtobustarьnan bereha. Ber jaqьnda (A) gaz ballonь urьnlaştьrьlqan.

(Sojuz foto rəsme)

HƏR BER JORTQA—BER DANA GAZETA

BEÐ JARЬŞQA SAQЬRABЬÐ

BƏTƏ RAJON KOLXOZDARЬNA „JANЬ TAŊ" KOLXOZSЬLARЬ MƏRƏЖƏQƏTE

„Janь taŋ" kolxozь urozaj jьjnav, igen tapşьrьv, igen hьŋqьv, tuŋqa herev, şulaj uq başqa kampania bujьnsa rajonda alðьnqь bulьp tamamlanь. Həm udarnik-kolxozsьlar sjezdьna delegat jebərev xoquqьn aldь. Kolxozqa, respublikalь berense tapqьr jerðan mangegə fajðalanьv aktь birelde.

Urozajðь juqaltьvhьð, əlqələ jьjnavðь namьð eş itep beðdek həm konkret eşkə mobilizatsiandьq. Xeðmət kenenə ytkən jьl qь 2,5 kilo urьnьna jəjelsə menən 9,5 kiloqa jetkerðek.

Beð, bьl jenevðərgə VKP(b) Ydək həm Əlkə komitettarьnьŋ iyn plenumь qararðarьn bol'şeviktarsa bojomqa aşqarьv, sotsialistik jarьş, udarsьlьq, massovьj eşte kiŋ jəjeldərev hedemtəhendə ireşek. Ə, bьl eştarðə beðgə gazeta bik ьq jarðam itev həm jul kyrhətevse buldь.

Inde kolxozsьlar doxod bylevgə əðerlənev menən ber qatarðan, qьş kenə belemebeððe arttьrьv, agrotexnikaqa əjə bulьv maqsatьnda gazetaqa jaðьlьv, taratьv poxodьna saqьrьq. Poxodtь, hər ber jortqa ber dana gazeta aldьrьv lozungьhь aðtьnda kiŋ jəjelderðek.

Beððeŋ 114 xuzalьqtan torqan kolxozsьlar arahьnda 54 dana „Başqortostan", 66 dana „Kolxozsь" gazetahьna jaðьldьlar. Şulaj itep bьtə kolxozsьlarьbьð ða gazetalь buldьlar həm haman ða jaðьlьvðь davam itərðar.

Beð gazeta taratьvðь, gazeta uqьvðь namьð eş hanajbьð. Şulaj uq hər ber kolxozsь ber dana əlkə jəki rajon gazetahь aldьrьv lozungьhьn qujьp, bətə rajon kolxozsьlarьna mərəzəqət itəbeð. Beððen məraзəqət kin xərəkət alьr, kolxozdar gazeta taratьv bujьnsa yð ara sotsialistik jarьşqa saqьrðar tip ьşanabьð həm berense praktik javaplь kətəbeð.

„Janь taŋ" kolxozь predsedatele, udarnik-kolxozsьlar sjezdь delegatь: Əxmirьf. Kolxoz partia ojoştorovsьhь: Məxəmətşin. Udarniktar: Sьrtlanьf, Salmanьf, Səlimьva, Səlimьf, Sajaxmətef, Əxmirьf, Qəllamьf, Əxmirьf, həm başqalar.

—※—

JAMANTAVQA POXOD

24 OKTƏBR' 16 SƏQƏTTƏ SOLYT BIRELDE.

Kolxozsь-udarniktarðьŋ əsəsə bətə Başqortostan kyzdь xəzmətenə ojoşturolqan poxodqa qatnaşьvsьlar 21 okt. oktəbr' kenə irtənge səqət 8 ðə Kyð jьlqahьn ... Tav itəgendə jal itkəndən hun 14 səqət 20 minut ... Qьn menən qьpьnqan qajalarqa menev qьjьn buldь. ... 16 səqətte tavðьŋ tyəhenə menep solyt birðek.

Tavðьŋ başьn, 40 santimetr qalьnlьq la qar qaplaqan, halqьnlьq 15 gradus ...

Menep jetkən gyrьndьn ujьnь, kejeşte 16 səqət 30 minutta tyşeй başlaj. 17 səqət 40 minutta tav itəgenə teşep jettek. Otrad tyşep tulь kəjəfe menən menðe.

21 səqət 30 minutta Kyð jьlqahьna qajtьp teştek. Bətəhe 35 kilometr jer ytlek. Otradtaqь keşelərðən həjjelərðe jujьr.

25 oktəbrðə yð marşrutьbьð menən Belorets qaşa qarap juлqa sьqabьð.

Poxod komandirь—KOLCAGIN
Komissarь—AVZALETDINEF
BaşOPTƏ—MEDVEDEF
Məxəm xəkeme—POTEROXIN

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

Başqortostan ASSR Kommunal' Xuzalьq Xalьq Kommissariatь balansь

Əfe Ydək Elektrostansiahьnьŋ 1935 jьldьŋ 1 qinvarьna bulqan balansьn 1934 jьldьŋ 1 qinvarьna bulqan xuzalьq balansь menən saqьştьrьv

Majalarðьŋ sostav həm urьnlaşьtьruvðarь	1934 jьldьŋ 1 qinvarьna — Summa	1934 — Udel. avьr-lьqь	1935 jьldьŋ 1 qinvarьna — Summa	1935 — Udel. avьr-lьqь
I. Tөp majalar:				
1. Proizvodstvo məqsəðəndəге ...	5134864—69	49,40	5346838—56	36,30
2. Proizvodstvoniq tьşqaharь ...	558272—47	5,40	681891—98	4,60
Bətəhe	5692927—16	54,90	6027728—54	40,90
II. Tamamlanmaqan kapital eştər	1353612—69	13,00	4591371—63	31,20
III. Juldaqь həm skladtaqь proizvodstvo zapastarь:				
1. Ustanovkaqa ucerednovanejalar	323399—42	3,10	303022—38	2,00
2. Sьjr'jo həm başqa materialdar	838273—96	8,10	1003920—31	7,00
3. Jaqьv materialdarь	268134—59	2,60	323871—51	2,10
Bətəhe	1534806—27	14,80	1638929—80	11,10
IV. Tamamlanmaqan produktsia:				
1. Tamamlanmaqan proizvodstvo həm jarьm fabrikat	—	—	11788—27	0,08
V. Tovar zapastarь	—	—	—	—
VI. Aqsa sredstvolarь:				
1. Kredit ucereždenielarьnda rassottar həm maxsus sottar	282503—31	2,70	200610—06	1,40
2. Kassa həm aqsa perevodtarь	10623—49	0,10	28866—16	0,20
Bətəhe	293175—80	2,80	229476—44	1,60
VII. Rasцottar:				
1. Podotcot summalar	16484—08	0,10	18155—42	0,10
2. Debitorlar	1144462—60	11,00	1709783—01	4,60
3. Budzet menən rascot	75639	0,70	60141	0,40
Bətəhe	1236585—68	11,90	1788079—43	12,10
VIII. Kiləsək davr rasxodtarь	135775—10	1,30	138360—16	0,90
IX. Ajrьlqan majalar:				
1. Qimmətle qaqьðdar, paj həm aksialar	545	0,01	570	—
2. Ssuda həm başqa ojoşmalarðь finanslav	105792—57	1,00	238800—58	1,60
3. Kredit ucereždenielarьnda vkladtar	—	—	13847—54	0,09
Bətəhe	106337—57	1,02	253218—12	1,73
Balans	10353269—65	100,00	14738456—49	100,00

Fondtarðьŋ ojoşmalarь, ularðь sedelav həm maxsus-tələre	1934 jьldьŋ 1 qinvarьna — Summa	1934 — Udel. avьr-lьqь	1935 jьldьŋ 1 qinvarьna — Summa	1935 — Udel. avьr-lьqь
I. Ezhe resurstar:				
1. Ustav fondь	4915126—61	47,40	5637381—61	37,20
2. Maxsus fondtar:				
a) Amortizatsia	308288—10	2,90	538242—33	3,60
b) PUBR	5744—71	0,06	52804—79	0,40
v) Başqalar	82240—28	0,80	39745—03	0,30
4. Rezervlar	57829—25	0,60	42960—00	0,30
5. Regulirlav statialarь:				
a) Başqa regulirlav statialarь	14184—52	0,14	8894—47	0,06
Bətəhe	5383170—02	51,90	6241885—23	42,30
II. Ikinsel(?) majalar:				
1. Qьsqa sroklь kreditlar	293017—38	2,80	280528—31	1,90
2. Kredit ucereždenielarьnda qьsqa sroklь ssudalar	68230—52	0,60	—	—
3. Maxsus bank aşa kapitalovlozenielarь finanslav	2206839—83	21,30	5462240—26	36,80
4. Başqa xuzalьqtarqa	619838—60	5,90	649385—60	4,40
5. Kreditorlar	979945—82	9,40	1068093—65	7,20
6. Kiləsək jal doxodtarь	—	—	438—10	—
Bətəhe	4194159—88	40,30	7309916—95	49,60
III. Nakoplenie:				
1. Kisap birev jьlьna tiklem	825580—75	7,80	—	—
2. Kisap jьlьnda	—	—	1187456—31	8,00
Bətəhe	825580—75	7,80	1187456—31	8,00
Balans	10353269—65	100,00	14738456—49	100,00

Xuzalьq eştərenen təp kyrhətkestəre.

Təp kyrhətkestər	Ulsəv	1934 jьl pla-nь bujьnsa	Fakticeski — 1934 jьlda	Fakticeski — 1935 jьlda
1. Naturalьn təp produktsialarðь eşlap sьqarьv:				
Par	meŋ tonna	306,0	229,0	416,0
Elektro energia	meŋ k. v. c.	20045,0	18630,1	11978,1
2. Yðgərtelməgən baha menən valovoj produktsia	meŋ hum	6989,0	5258,0	7915,0
3. Ytkən jьlqa qaraqanda eşlap sьqarьv xaqь kəmeyev	protsent menən	17,0	2,0	28,1
4. Halьv xaqь menən realizatsia	meŋ hum	7264,0	5414,0	2051,0
5. Jьlьna eşselərðeŋ urtasa hanь	—	1063	836	645
6. " " xeðmətselərðeŋ hanь	—	810	272	169
7. Eş xaqьnьŋ dəjəm fondь	—	2253,0	2070,0	1475,0
Şul jomlanan: eşselərðeŋ eş xaqь fondь	—	1485,0	1363,0	936,0
xeðmətselərðeŋ " "	—	763,0	706,0	539,0
8. Kapitalovlozenie	—	4458,0	4076,0	1012,0
9. Ekspluatatsiaqa tapşьrьlqan	—	813,0	765,0	558,0

Juqaltьv həm nakoplenielar scotь

Juqaltьvðar	Summa	Nakoplenie	Summa
1. Rejalaştьrьlqan juqaltьvðar	—	1. Nakoplenie (rejalaştьrьvðan)	1674545—81
2. Ytkən jьl operatsiahьnan juqaltьvðar	108125—72	2. Başqa nakoplenielar	319930—03
3. Başqa juqaltьvðar	728034—27		
Bətəhe	836159—09	Bətəhe	2014116—39
Saf nakoplenie	1181956—30	Juqaltьvðar	—
Bətəhe	2014116—39	Bətəhe	2014116—39

Derektor Rajnoj. Baş buxgalter Kuzmin.

Bьl balans Başqortostan ASSR Narkomxozь ergəhendəge otcot—balans komissiahь tarafьnan raslanьp BNKKK-nьŋ ydək buxgalteriahьnda 1935 jьldьŋ 25 aprelendə qarahьp tejlan itərgə rəxsət ițelde.

BNKKK-nьŋ baş buxgalterь Frunzekof.

1935 jьl 15 oktəbrðə Əfe qalahьnda Əfe qalahьnьn baqlьq kassalarьndaqь protsenthьð-otoshod vkladtarьn

IIse tiraь ujnaldь. Otoştar tyşəndəgelərgə aqtьlar.

Kassa nomerðarь	Scot nomerðarь	Otoş summahь
Qala baqlьq kassahь № 6	2	6 hum
—"—	215	46—36
—"—	20	85
—"—	98	162
Başpotrebsojuz ergəhendə № 258	5	138
Başkommunxoz ergəhendə № 191	12	17
Başnarkomzem ergəhendə № 14	8	5

Qala baqlьq kassahь mədire: Safin

JAŊALIF KINOHЬ

Bəgen janь tavьşlь, xudoзestvalь fil'm

JARЬ VATAN

Baş rol'darða: xalьq artistь V. Gardin, Sverdlova, Borisoglebski h. b. ujnajðar. Programmanan tьş Sojuzkino xronikahьn janь zurnalь. Fojela L. S. Smernof jetəkselegendə qьlь orkestr. Seanstar: 6, 7, 8, 10 səqəttərðə başlana.

DƏVLƏT predprijatielarьna bel dereбeð Əfe Motor zavodь 3 tonna ytsəlqa tiklem ydqan bətə tər sujьn tomalarь qojorqa UMZ modeldarь bujьnsa massovьj zakazdar qabul itə başlanь.

Başavtotrest qaramaqьndaqь Ford „A A" avtomaşinahьna alьnqan №0099,1575,0520,0834,0825,0827,0887 1569, 0827, həm—„Zis-Prago" 3 tonnalьq maşinaqa alьnqan №0514, 3135 ucot altettarь juqaldь, şularðь kaştan sьqqan ihaplarqa.

Davlət bankahь həm maxsus banktar klientьlarьnьŋ belehenə beðderəbeð: SSSR Davlat bankahь idarahьnьŋ qararь bujьnsa oşo jьl 1 nojəbrðan ləkassaqa kyserelərgə ujlanqan perevodtar davlat bankahь idarahьnьŋ ajьrьm bojorqoqa tiklem kyserelmajasaklar.

Davlət bankahьnьŋ Başqortostan kontorahь.

Əfe, „Oktəbr Natisьhь" tipografiahь. Zakaz № 2372
Glavlit N. 3032

Ordenle respublikanыŋ ataqlы keselere sjezdь

Bөtə ilдərдən proletarдarы, berləşegeз!

Ajrыm hanы 10 tin

BAŞQORTOSTAN

VKP(ь) nыŋ Başqortostan Өlkə həm Өfo qala komitettarы, Başqortostan Yзək Başqarma Komitetы həm Başprofsovet organы

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 248 29 OKTӘBR ŞIŞƏMBE 1935 JЬL

SJEZDQJA—SƏLƏM!

Məslim orlaqsoloq sovxozы udarniktarы sljotы, kolxozsы-udarniktarдыŋ 2-se sotы Başqortostan sjezdыna jalqыnlы sələm jəbərə. Beз sovxoz udarniktarы yз ajenzaqe jəmaqыq la-karqa ŋəjзaldыq. Beз bejek Stalin partijahы jetəksəlegendə, aval xosalьqы tazaltaq haqlanы eja aniqaqыla kyp kəm nuqatarqa alqaq ... ŋыldaq ... Beз kolxozsы-udarniktarдыŋ 2-se sotы Başqortostan sjezдыna iŋ maqtaulы udarniktarдan Nuqawarыf, Lodыptыn Ibel'janыftarды jəbərdek. Beз selanlы Başqortostandыŋ Məslim sovxozыn alдanqы iŋ esen hyз birərз.

SLJOT PREZIDIUMЬ

M. TAŽЬJ

ŞATLЬQ

— Halqыn jыlqa aqa torsыдan
Jəjlər ytkən ikən aramqa...

Aj,
Jəşlektən alka minuttarы
Aranы auлqan ikən tozalыp.
Şatlыq bulhыn
Bыqa heддeŋ alda
Ydem aiuan jыzlaj haqыhыn.

Ujlan-ujlap
Hiз la bыs alma...
Ujзarыnдan osa taralqan.
Tik şatlanam
Senэŋ salahыŋ...
Uŋaqanыда heддeŋ arala.

Kem ujlaqan,
Atmыş qыla jeлaa
Jaqыl dala kae ...
Kem ujlaqan,
Sundaj qart donemдe
Baqamыn ...
Xeдmet ...
Xaterlave ...
Bik yk qыjыn
Aj—haj ...

[illegible]

Qaŋa paştы.

HYRƏTTƏ: A.A. ŽDANOF iptaş staxanofsыlar arahыnda. Berense rətta (hulдan uŋqa) Železnakova („RABOCI" fabrigы), ŽDANOF, FOMINA (Dzerzinski isemendage fabrik), STROGANOVA („Sovetskaja zvezda" fabrigы) iptəştar.

Ikense rətta (iptəş ŽDANOFTAN uŋдaraq): ajaq kejemдere promыşlenaostыnда staxanofsыlar xərəkətenəŋ initsiatorы iptəş SMETANIN h. b.

(Sojuzfoto hyrəte)

STAXANOFSЬLAR

21 oktəbrдə VKP(ь) nыŋ YK LENINGRAD өlkə həm qala komitettarыnыŋ sekretarы iptaş A.A. ŽDANOF Smol'nыjдa Leningrad predprijatielarыnыŋ staxanofsыlarыn qabul itte.

A. A. ŽDANOF iptəşteŋ LENINGRAD staxanofsыlarы sljotыnda həjləgən telmərə

LENINGRAD, 26. Bөgөn Uritski isemendage dvorets ... [illegible]

[illegible]

— Staxanofsыlar xərəkəte beззeŋ partia idealarыnыŋ xalыq massahы arahыna. unыŋ aŋьna ni tiklem tərən ytkəneleklərən, sol'şeviktarдыŋ saqыrыuьna, bejek julbaşsы iptaş STALINDЬŊ saqыrыuьna xalыq massahыnыŋ ni tiklem tiз həm energia menən tauыş birgənlektərən kyrhətə.

Staxanofsыlar xərəkətenə jarзamqa, unы nыqыtыu osen beз bajыn alqыj keslərək rezervtar ... [illegible]

... Beззeŋ hər ber rabotnigыbыз osen staxanofsыlar xərəkətenəŋ imtixan həm kimət bulqanlыqы həm sol xərəkətka, uŋ initsiativaqa julbaşsы itmeseneŋ jetəkse bulыu jaramaj julqalqanlыqыn xətəhe lə aŋlahыndar".

Iptəş Ždanof staxanofsыlar xərəkəten tyasəjterзdan haqlanыrqa saqыra. „Hыŋqы vaqыttarдa uq inde,—tip ajta ul,—staxanofsыlar xərəkəten tyasəjtergə matoqыdar bulqanlы- ... rendərən telməgən staxanofsы tanыmaŋ, tip ajtham jaŋlыşmam".

Həm bota zaldaqы qatы alqыştar menən xuplanqan xaldə, iptəş Ždanof: „əgər min bota staxanofsыlarдыŋ iŋ dur telage yз tasrialarыn, yз selemdarыn, yз ostalыqtarыn stanok ergahendage, ser artыqdalыqы, ser sextaqы iptəştərenə siretыn tora, tip ajtham staxanofsыlarдыŋ botaheneŋ də fekeren seldergen bulыrmыn tip ujlajыm".

[illegible]

JƏŞƏHEN SOTSIALIZM JENEVDƏREN OJOŞTOROVSЬ HƏM RUXLANDЬRЫVSЬ—BEЗЗEN KOMMUNISTIK PARTIA!

JƏŞƏHEN BEЗЗEŊ JULBAŞSЬBЬЗ HƏM OSTADЬBЬЗ—IPTƏŞ STALIN!

Sljotqa qatnaşыusыlar iptaş Ždanoftыŋ hyззaren alqыştar menən qaplыjзar. Ular Leningrad bol'şeviktarыnыŋ jetəksehen jalqыnlы rəxmət qaj ap sələhe lə urыndarыnan toralar.

STALIN IPTƏŞTEŊ ƏSƏHE MENƏN HƏJLƏŞEV

Tiflis, 26. (TASS). 22 oktabrдə TASS sotrudniktarы Jekaterina Georgievna Dzugaşvili kvartirыna barыp, unыn 17 oktəbrдə ulы Iosif Vissarionovic Stalin menən osoraşыvы turahыnda hejləştelər.

Balakaj genə jыjnaq kvartir. Unda Jekaterina Georgievna tora. Jaqы həm jыjыştыrылqan ajьmalar. Bylmaga ingən vaqыtta Il'icteŋ dur hyrəte kyзgə barыla. Tynarak əktəl eştenda sasaktar qujыlqan vaxa tora həm gazetarдыŋ hыŋqы nomerдarы jatalar. Өktəl janыnda kelam jabыlqan unaj divanda kyзlek ,kejgən olo jəştəge qatыnq ultыra. Ul başыna qara javлыq bajlaqan. Beз kilеr alдыnan ul gazet uqыp ultыrqan. Beз unыŋ qartыnsa jaыq quлыn qыsaыз. Ulыnыŋ isemen ajtkas unыn kyздarendə şatlыq jaltыraj başlanы. Qaraşыnda hejev həm qorarыq.

— Mineŋ Soso menən osoraşыvыm... Min unы bajtaq vaqыt kyrmagajem inde. Avыrыqanыp torem min, yзemdə xəlheз xis itam, ə unыŋ menən osoraşqas şul tiklem şatlandыm, qanatыr ytkan kevek buldы. Avыrыvыm da, xəlheзlegem də ber julы juq buldыlar.

Ul bejekle ulы menən osoraşыv minuttarыn jana xəterendə ujatqan kevek ыraыŋ endəşmaj tordo. Өзegən bыmaq jalena tesende. Jыldar yзenekən itələr: Jekaterina Georgievna ... [illegible]

... qajttы, ul xəзer ыnda kilə, tip ajtte... Ber zaman işek asыldы həm tuphata ul, mineŋ balam kyrende... Kyззarema ышanmaj qarap toram. Ul də şatlanqan. Janыma kilep mine ypte. Unыn kyrenese jaqsы, jegər həm şatlыqы ine. Mineŋ havыlыqыm turahыnda, jaqыndar həm duslar turahыnda sik jaqыmlы itep horaştы.

Kinət min alыmдыŋ başыnda aq sas berteklərə kyrep qaldыm. Xatta min: ыl noma, ulыm, həsen aqara başlaqanmы əlle?" tip tə horanыm. Ə ul minə: „zian juq, əsajem, sas aqarыv ul əhəmiətle tygel. Min yзemdə sik jaqыы xis itəm, bin uqa ber də şikiənmə" tip javap qajtardы.

Şulaj uq min ulыmдыŋ balalarы turahыnda la horaştыm. Min ularды—mineŋ Svetlanamды, Vasanы həm Jaşamды donjalaqы bota nəmənən artыqыraq hajam...

— Ə Soso irmak ыsan minə yзenen tap şul Svetlana nojojoroqыn bыjыsa qajtqanlыqыn həm unыŋ qart əsəhenəŋ salavek varenjahы jasarevыe horaqanlыqыn ajta. Soso yзe lə al varenjanы jarata. Bala vaqыtыn uq unыŋ şul jomoşaqыы bar.

— Vaqыttыŋ ykone his hiзelmane... Uзqan jыldarды, dustarды, jaqыndarды xətergə teşerдek. Ul kyp kenə qызыqlы hyззar hejlane, keleştek ... Yikandagelar xətergə kilep teşteлər. Mineŋ Sosonan başqa jəne ike ulыm bar ine ыr. Ularдыŋ ikehen də min sik jəşlaj juqalttыm, ul janqыzы qaldы. Min unы nisek selem birergə telaganemde, unы məktəpkə birganemde xatergə teşerдem (ыl eş Gorida buldы). Ul sik jaqыы uqыj ine, ləkin atahы—mineŋ marxym irem Vissarion—balanы yзeneŋ ajaq kejemдere tegev hənər-nə ejrətev osen məktəptən alырqa buldы. Min qulыmдan kilgənsə qarsы tordom, xətta irem menən ызqыştыm. Bыrыp ыqmanы. Irem yзenekende tordo.

— Şulaj da ber aз vaqыttan hun min unы jana məktəpkə urыnlaştыrдыm. Ul məktəptə berense ucenik bulыp horala ine. Unqa ajыna bs hum miqdarыnda pensia la birдelanelər.

Donjaqa iŋ bejek keşelərдeŋ berehen ystek itep birgən usы jыnыq qыna qarыnqыnыŋ əkeren genə hejlaqan hyззaren beз dur diqqət menən tыŋlanыq.

Ul berga ulы menən Gori qalahыnda jəşəgən vaqыtыn hejlane. Moxtazыŋ esendə jəşəgən, yзenə ayыr eştər eşlərgə, xətta konlekse bulыp jererga lara kilgən vaqыttы hujlap birдe. Şulaj uq ul bala vaqыtta ulыnыn nisek uqыqanlыqы həm başqalarды uqыlqanlыqы turahыnda hejlane. Bala vaqыtta uq Soso kyp kenə kyrşe balalarыn uqыrqa ejratkan.

Beз unыŋ menən berga iptaş Stalindыŋ bala vaqыttaqы hyrəttəren, seminariala uqыqan vaqыtta həm seminarы menən berga teşkən hyrəttərən qaranыq. Beз unыn iŋ qəзerle mejeşen—iptaş Stalindыŋ karavat janыnda stenaqa elep qujылqan iŋ jaqыы hyrəttəren qaranыq. Ularдыŋ berehendə unыŋ yз qulы menən gruzin telendə jazqan jazmahы bar.

Jekaterina Georgievna hyзen davam itte:

— Odaqlamaj Soso iptəştare menən berga qalanы qarap jərep qajttы. Taqы la odaq hejləştek. Min unы jaqыы qunaq ittem. Svetlana osen ber bavыl sallavek varenjahы birep jebərgə la onotmanыm.

Ləkin kən qыsqa buldы. Xuşlaşыv minutы la sik tiз kilep jette. Soso janыma kilep, mine qosaqlap ypte. Əsəneŋ jөrəge sik avыrttы. Kyззarema jəş tuldы. Ləkin min yзemdə qulqa aldыm. Ulыm menən ajыrыlыşыv qыjыn bulqanlыqыn uqa kyrhətergə telamanem. Unыŋ uşыqqanlыqы, sik məшhыr həm dur eştərə bulqanlыqыn aŋlaşыp tora ыл.

Beseda tamam buldы. Beз Jekaterina Georgievna menən xuşlaştыq, jaqыmlы qarşыlavы osen uqa rəxmət ajtыq həm donjaqa bota xeзmətsan xalыqtыŋ bejek julbaşsыhыn birgən əsəneŋ bыlmahыnan sik lə bir... [illegible]

SJEZD ZALЬNAN

Kolxozsы udarniktar sjezdыnыŋ 27-oktəbr' irtənge ultыrыщыn Başqortostan Jer eşlərə Xalыq Komissarы ip. Əsxadullin asts.

Əsxadullin, Sыjnatof iptəştərдeŋ dokladtarы bujыnsa hejləvдər davam itep, berense hyз sjezd delegatы—Meseli rajonы agronomы ip. Xamilofqa birelde.

Xamiloftan hun Davыtof (Əлjali), Suootin (Manavez), Өfo parovoз remont zavodы esse' e Mullagalejef, Zakirof (Өfə rajonы), Turlenko (Bizbylak), Kalыjgin (Qыltasы), Sitrinenko (Belorets) iptəştər sыqыp hejlanelər.

Bajmaq rajonы Voroşilof isemendage kolxozдыŋ predsedatele Nazirof iptəşkə hyз birelep, ul,—beззeŋ kolxozsыlarы bыjыl tomnoştarы jыlдan-jыl jaqsыra, bыjыl gektarдan 14 sentner unыş alыp, kooperatsiaqa 1350 sentner igən haldыq. Uзqan jыl xeзmət kenenə 13 kilo igən tyлgan bulhaq, bыjыl 20 kilo tyлdek. Maldыq planы 158 protsentqa ytaп. 3 ferma ojoşturдoq. Başqa vaqыtыnda beззeŋ rajonыbызda 5 məktəp bulha xəзer beззeŋ kolxozda ɡenə 5 məktəp bar, ularda 300 bala uqыj,—tip hejlap ytə.

Iptəş Naziroftan hun Pisarjovski (Xəjbullaj), Adelşin (Əлşaj), Valejef (Beрə) iptəştər hejlanelər.

— Min MTS traktor brigadahыnыŋ brigadirы bulыp eşləjem. Brigadamda 12 traktorist, botahe lə udarnik. Plan bujыnsa bota sezonda 1600 gektar eşlərgə tejeş inem. 2248 gektar eşlap, 5338 kilo jaqыulыqqa eko- ... [illegible] ... nomia jahanыn,—ti iptaş Volejef.

Davlakan rajonы Qaзanaol sovxozы kombajnerы Imamsajыf ... yзeneŋ eşendage uŋыştarыn hejlap:

— Beз sovxozдan bota eştaren vaqыtыnda tamamlap, 5 kolxozqa jarзam itep 6500 sentner igən haqыp birзek. Min bыjыl 500 gektar igən urзыm,—ti.

Aşmarof (Davlakan), Ijtuqanыf (Qəmыbqalы), Kulikof (Avыrqazы), Gadeljapparova (Milovka sovxozы), Mullaqajыf (Janavы) həm Palekof (Şişma) iptəştar hejlap ytkandən hun dur telmər menən VLKSMdыŋ əlkə komitetы sekretarы ip. Timergalina sыqtы.

Urezaj bujыnsa davlat komisiahы vəkile ip. Graznof hejlagəndən hun irtənge ultыrыш jabыldы.

***

Kiske ultыrыş Əsxadullin həm Sыjnatof iptəştərдeŋ doklatdarы bujыnsa hejlavдar davamы menən asыldы. Başqortostan hetsəlek-itselek tresы polit bыl nacal'nigы Pirvin həm Başzernotrestыŋ polit bыl nacal'nigы Asakof iptəştər hejlanelər.

Tatыgle rajonы „Kommuna" kolxozы predsedatele Xəlilqыjan Kandamirof (Mişkə), Gradavaнva (Iglin) həm Saqmaqoş rajonыnыŋ „Kommuna" kolxozы predsedatele Kamalof iptəştar sыqыp, ular yзzərenəŋ kolxozдarыndaqы uŋыştar turahыnda hejlajзar.

— Uзqan jыl sakыvдarыbызqa 1500 tonna ireh, 225 tonna kəl sыqarqajыnыq, bыjыl uŋыştы başqa jыldarqa qaraqanda 3 sentnerqa artыq aldыq. Bыjыl 1500 gektar tuŋqa hөrдek. ... [illegible] ... Hunqы ber jыl esendə beззeŋ kolxozda 655 baş mal ... Kolxoz qarşыnda texnikaы ej- [illegible]

[illegible] ranev tyŋarəge ojoştorolop 4 kolxozsы şofer, 3 kolxozsы mexanik bulыp jeteşep, mandat aldыlar. Bыl tyŋarəktə ojranev esen yзenedən kolxozдaqы maşinalar fajdalanыldы,—ti iptaş Kamalыf.

Traktorist Valejef (Balasa)—„Krasno znamen" (sovxozы), „Kirof" kolxozы (Barjan) predsedatele Kalimyllin, Teregulof (Byzdak) iptəştar sыqыp hejlagəndən hun kesle alqыştar, „ura" tavыştarы astыnda qarşыlanыp, xalыq ara xalder həm Sovettar Sojuzыnыŋ esko xele turahыnda dur telmər menən RSFSR Xalыq komissardarы sovetы predsedatele ip. Sulimof sыqtы.

Sjezd delegattarы, Kul'tura harajы tыqызlanыp tulqan qunaqtar ip. Sulimoftыŋ telmaren dur iqtibar menən tыŋlap, kesle alqыştar, zaldы jaŋqыrtqan „ura" tavыştarы menən unыŋ telmərə kyp tapqыrдar ədelde.

Iptəş Sulimof telmərenen azaqы təbriklev odatыv, kesle „ura" tavыştarы menən kymelde. Bota delegattar, sjezd qunaqtarы ajaqqa basыp ip. Sulimofы odəq təbriklanelər.

***

Kiske ultыrыştan hun, kul'tura harajыnda delegattar esen concert siimpiadalarыnыŋ dur konsertы buldы. 28 oktəbrдə delegattar aval xuzalыqы kyrgәzmahen qarav, Өfənəŋ zavod, fabrik, məktəp, klubtarыn qarav, predprijatielardaqы udarniktar menən osoraşыvдarы ojoştoroldo. Osentan hun bota ... [illegible] ... delegattar predprijatielarqa taraldыlar.

(BaşTASS).

ULAR NIŊƏ KILGƏNDƏR?

Ular har vaqыt berga ultыralar, berga jørəjзar. Əgər də berajhe, başqalarыnan ajыrыlыp, kul'tura harajыnda kyŋelen qызыqhыndыrqan beraj nəmənə qarapqa kitə başlaha tegelərə:

— Qajзa barahыŋ, aqlajhen? tip unы barыr jerenən tuqtatalar jəki yззərə uqa ejərələr.

Ularдыŋ bыl eşe Өfə jəki kul'tura həm xeзmət harajыn berehenən berehe qызqanqarыlыqtan, kenləşevдan tygel, bыnda eş ikense nəmələ. Ulardыn esehe „Өfəgə berense tapqыr qыna kilgən. Ular qemeрзərendə berense tapqыr bыndaj ekən həm şavlы sjezдqa qatnaşalar. Ular qemerзərendə tavge qaлat bыndaj ojoşolmaьlыq şatlыqlы, xaзrate kaucarдe ykэralar.

Ular ale Өfəneŋ iŋ jəş qunaqtarы. Ular bыnda ale yзzəren kolxoz baqыvыndaqы kevek hisajзar. Qemerendə Mыrzaaj avыlыnan sitka saqmaqan Nurjamal, Yrnak avыlыnan tavge tapqыr bыqыp, tavge tapqыr donjanыŋ kin işegen asыp ajaq basqan Maxyp, yзeneŋ balalыq qemeren kulak balalarыnыq kap tiruna qarap ytkən "Aksinialar esen bыndaj dur qalalar, bыndaj tantanalar hanap beterqehez kesele demonstratsialar, kyŋelde jelkendere, qanatlandыra, şaştыra torqan muzыkalar bota he, bota he lə jaŋы həm ajəjaj tormoşo kevek kyrenalar.

Bыlar Başqortostandыŋ alыs mejeşenən—Zianзuranan kilgəndər. Bыlar, ale sik kyp səuaptar arqahыnda kolxoz eşenə qatыn-qыззarы tыlыhaca qatnaşыp jetmagən basqort avыldarыnda irзər xeзməten alыştыra torqan, qajзa nindaj, eskə qujhaq da jemerep eşlaj torqan, basqort qatыn-qыззarыn millionдar salыna tartыp sыqarыvsы tavge batыrдar.

„Igense" kolxozыnan kilgən Nurjamal Ojosajdyllina, bыjыl ite menən ikehenə 400 дən artыq xeзmət kenə eşləgəndər. Ul nindaj genə eşte lə buldыra ala. Şuqa kyrə lə ul yзeneŋ sjezдqa delegat bulыp kilevenə ber zə qaraplanmaj:

— Brigadir Mыrzasulat,—hin Nurjamal jengə nindaj genə eşkə qujhan da alselər arahыnan tap kevek tupыldap kilhəŋ də sыqahыŋ, şunыn esen bine jebərзeŋ, tip ajtte,—ti.

Ul xəзer kolxozda əlgele raveşte qujan yrselergə tolonqan. Unыn qujandarы yзzəre ber ferma bulыp arsalar:

— 60 baqa jetelar inde. Yrsehendar ale, berər jamavqa jaramaj qalmatlar. Hыjыrыm, 16 tavыqыm bar. Iş janыna qoş bulыrдar,—ti.

Jəşelsə başqatыbыqыnыn tarixы „Oktəbr' XII jыlыqы" kolxozыnda qыna tygel, dejəm başqort avыldarыndaqы qemerə ber qыl dыn barmaq hanыnan kyp udmaj. Ləkin bulaj hыjыrqa qaramaьlan, bыl kolxozдыŋ başqa jemeştare yз avыlыnda qыna siklanep qalmaqandar, rajondan sitka la sыqqandar.

Hazar Sajfullina jetəkselegendə eşləgən baqsasыlыq brigadahы bыjыl 89 sentner haqan, 58 sentner kənebta, 95 sentner kişer, 30 sentner qыjar, 10 sentner pomidor həm 3 sentner təmakə birgən.

Leningrad „Krasnoj putilof" zavodы eşsehenen qatыnы Hazar Sыrtlaş avыlыna kilgən saqta sarantыqa, klu... jəremagən, jəmaqət eşenə berle jarыmlы qыna qatnaşqan başqort qatыn-qыззarы xəзer ana şulaj jemeş ytəralar. Artel bulыp maлыq şal bajlajзar. Hazar ularды lekpanktarqa tartыp nыqdaqыlыqtarыn betera. Bulalarыna jasla asыp, yзzəren dejəm eşkə tarta.

Hazarдыŋ qatnaşmaqan, jetəşmagən həm eşləmagən eşe juq. Ul pravlenie aqza, baqыv brigadalarыnda vəkil. Sыjыt komissiahыnda aqza, həm yзe brigadir. Şuqa kyrə ul Başqortostan ataqlыlarыnыŋ ike sjezдыna qatnaşыv baxetenə ireşkən.

„Bol'şevik" kolxozыnыn Yrnak avыlыndaqы 5-brigadahыnda eşka jaraqlы 32 qatыn-qыз, 16 ir bar. Bыnda eş kese bulыv jaqыnan qatыn-qыззar tap urыnda toralar. Şunыqtan bыl brigadanы „jatыnы" ularqa bajlaqan. Ular arahыnda sovet həm kolxoz revkomissiahы aqzahы Mayyp Zahidullina kevek uqыqan həm namыs menən eş-ləvse keşe eş alыp barqas, ular jəзəp eşlajзar. Şunыŋ esen 3 qatыn, 2 irзən torqan zvena 220 gektar igende vaqыtыnda əkkerdəp beterзelər.

Qəberle tormoş yзeneŋ irnaqыn batыr qызы batrackа—Aksinia Sajapinaqa sik jaşlaj batыrqan. Ul xeзergə sovet şarttarыnda rəxatlanep uqыp ytə torqan balalar kevek, ytə almaqan. Ul balaleq saqыn kulaktarqa bala qarap, əkerav bulыp ytkərgən.

Ə xəзer inde ul „Əqlovar" kolxozыnыŋ ataqlы qызы. Ul avыl xuzalыqы eştərenəŋ botahыnda la irзər menən ber qatarдan torop eşlaj.

Unыŋ kulaktarqa eşlap as jeqəgan, kyзen bыqыrajtqan atahы xəзer qызы xeзmət kenenə 14 kilo doxod alqas rəxatlanep tuq tormoşta jəşaj.

Bыl 4 kolxozdan sjezдqa kilgən 4 qatыn-qыз bejek Stalindыŋ:—qatыn-qыз kolxozda dur kes,—tigən hyзen rəhlav esen kilgəndər.

S. Q.

Hyrəttə: Baqalы rajonы „Kirof" kolxozы delegatы iptəş Xəliqыf Ramazan.

PREDPRIJƏTIELƏRDƏ

KӨЬЗPQOL UCASTKAHЬ AJLЬQ PLANЬ 111,3 PROTSENTQA YTӨNE

IŞEMBAJ, 28 (BaşTASS). Kөьзpqol ucastkahы 25 kəndə ajlыq planы 111,3 protsentqa ytənə. 306 burovoj 25 kəndə 573 metr jer borayлap, ajlыq planы 191 protsentqa ytənə.

Şulaj uq un jaq jarda la ajlыq plan vaqыtыnan alek ytəldə.

KOMENDANTOF BERENSELEK ӨSӨN KӨRӘŞӘ

IŞEMBAJ, 28 (BaşTASS). Burovoj mastərы Komendantof Kyncgindən eq metodtarыnan fajdalanыp, 14-skvazinaыn burovoj ... [illegible]

MƏNƏVEZ DELEGATTARЬ

Mənəvez rajonыnыŋ alдыnqы kolxozдarыnan kolxozsы-udarniktar sjezдыna 9 delegat kilde. Delegat bulыp kilev xoquqыn alдыnqы kolxozдarдыŋ namыslы eşlagən danlыqlы keşelərə alqandar.

Bыna məsxыlыqtы yhterevdə rajondыŋ alдыnqы „Smыjcka" kolxozыnan hыjыr havыvsыhы Pitronina iptəş tə sjezдqa delegat bulыp kilgən. Ul „Smыjcka" kolxozыndaqы hыjыr havыvsы qatыn-qыззar arahыnda iŋ oбla havыvsы həm dərət ojoştorovsыlarыnan. Ul 12 hыjыr hava həm ularды bыдavдarы tavqas ta 10 kən bujыna yзe tarbialaj. Xəзer inde 3 jыl hыjыr havыvsы bulыp eşləj. Unыn havqan hыjыrдarыnan ... [illegible] xəзer yk 440 xeзmət kenə bar.

Pitronina aqza bulыp torqan „Smыjcka" kolxozыnda mal yctərev jыldan jыl alqa bara. Kolxozдыŋ hetsəlek tovar fermahыnda 180 baş megezle malы, susqasыlыq fermahыnda 163 baş susqahы bar. Bыjыl har ber ina susqaqa urtasa unar susqa balahы yhterelgən.

Davlat alдыndaqы hel həm it tapşыrыv jəklamələre tulыhы menən ytəlgən.

Bыjkin isemendage kolxozдыŋ hыjыr havыvsы Julanina Anna la maqtavlы hыjыr havыvsы. Ul da hыjыr havыv texnikahыn nыq yзləştergən. Şunыŋ arqahыnda kendəlek hel havыp alыv planыn artыrыp ytap barqan. [illegible]

„Krasnыj oktəbr'" kolxozыnыn bayыv brigadahыnda eşlavse ber nisa tapqыr syl əklangən udarnitsa Lamkina iptəş kilgən. Ul sasev vaqыtыnda lefma baskesta eşlap kendəlek 4 gektar normanы 7 gektarqa tiklem artыrыp ytəgən. Kolo bajlagəndə 0,4 gektar urыnыna 0,75 gektarqa artыrыp ytəgən.

„Saskə kyl" kolxozыnan Zolqarnajef Ojajnulla. Unыn kolxozы rajonda iŋ alдыnqы. davlatka igən tapşыrыv, mal yrsetev eşendə əlgele kyrhətkestərgə eja bulqan.

Komsajner Volcikof Ul kombajnda tavge jыl qыna eşlavenə qaramastan 344 gektar urыr- ... [illegible]

Aldьŋqь keşelər — awьl xuzalьqь texnikahьn ydləştereŭ avangardьnda bullьqьd

KYRENEKLE KOMBAJNER—YTƏŞEF XƏSƏN

Uŋьŋ atahь benarla la, malь la, kəsepla la bulmaj. Jəjen igen səsə, qьşьn jort hajьn jerəp, keşegə utьn kitə, əsən kiltera. Səskən igene kedgə, eşlagən aqsahь konga jetmaj.

Xəsən da atahь edenən barь. Ajьna 2 hum menən Jafajьf kolaxtarda 3 jьl tora. Aŋьraq ykkəs jьllap jallana. Jafajьf Xəsəndeŋ yd jerenə 10 tajaq sojdaj sastərep eirə. Jьlьŋ eş xaqь şul bula.

Mebken ala nuşa artьnan qьva-qьva 1921 jьl aslьqьn ylə. Jətim Xəsən Ølegə kilə. Eş efləj, ləkin qar korovdan naşqa ber genə xedmət tə tapmaj. Axьrь Byzdəkkə kire qajta. Byzdək stansahьnda 3 jьl bujь grozcik bula.

Kətelməgən, məŋnahe la asaq lygel hyđ işetelə: kollektiv. Xəsən avьlqa aşqьna. Jəŋьlьq menən tanьşa həm şunda uq kolxozqa jađla.

Ytəşef iptəş:

— Minen jəşlek 1929 jьl kolxozqa inerden başlana, ti.

Bьna ul nisek: 1928 jьl kolxozqa traktor qajta. Traktorđь jerəla belevse bulmaj. Xəsən maşinaqa kilə, qorəs ajqьrđь həjpəl, tanьşa. Yđ-yđenən ejrənep 2 jьl traktorist bulьp eşləj.

Texnik belemhed, ləkin talantlь traktorist iseme rajonqa tara la. Xəsəndə MTS qa alalar. 3 jьl bujь MTS ta traktor brigadahь brigadirь bula. 1933 jьl 15 kənlek kurstan hun kombajnqa ultьra.

Xəsən qatmarlь maşina-kombajndь berense tapqьr kyrə. Xalta qajhь viatte nisek eşərgə la belmaj. Belmaueŋ, timək, maşina iştəlməj. MTS taqь 9 kombajndan 2 kombajn qьna eşləj. Eşləv lypme hun? Xəsən 65 gektar saba.

1934 jьl jeta. Xəsən jađqь səsevdə traktor brigadahьnda bula. Brigada algelə eş esən kysmə qьdьl alam ala. Brigadir Xəsən udarnik-kolxozsьlardьŋ II nse bata Başqortostan sjezdьna delegat itep jəserelə.

Sjezd Xəsəndə juqarь ruxlandьra. Xəsən sjezdan kombajnda juqarь eş algeha birev ujь menən qajta. Sjezd unь patefon menən ьylaklaj, a Məskəv velosiped nirə. Bylaktər dur, ьşanьs koslo! Tik aqlarqa qьna kərək. Xəsən uqa ireşə. 1934 jьl 935 gektar igen saba, 733 hum aqsalata ьylaŭ, həm poсot gramotahь ala. Saratofqa uqьrqa jenarelə.

Xəsən juqarь praktikanь teoriaqa quşa. Saratofta 7 aj uqьp, urozaj jьjnavqa qajta həm „Kommunar" kombajnьna ultьra. 30 kalendar kən ytə-730 gektar igen sasa, 3800 hum aqsa eşləj, 25 bot igen ala. 200 hum menən ьylaklanə həm sjezdqa qatnaşьv xoquqьna eja bula.

Hun ser namale?

— Bed iŋ başlap, ti ip. Ytəşef.—VKP(b) Ydək komitetь həm Sovnarkom qaratьn tikşerdek. Tarixi qarar dərl, kes birde. Maşinaqa namьsь qaravqa aŋ tьvđьrđь. Bed tarixi qararđь bol'şeviklarsa atqarьv esen kombajner Ibrahimьf menən jarьşqa saqtьq. Hər ikeneđ 400 gektar jeklama aldьq. Min 11 kombajner arahьnda eşkə 3 kən huŋlap taşevema qaramaktan, xəkymət planьn ulardan 9 kən alda bətərđem. Hun nisek bətərdem! Juqarь sьjfat birđem, eşlagən gektarđarьmda ber genə başaq qaldьrmanьm. Nisek jendem? Bik jaŋь. Teuna kombajnđьŋ hər ber eleşen qarap sьqtьm, majlanьm, vintterđe nьqьtьm. Maşinanan ajьrьlmanьm, kərək ikən tondər bujьna remont ykərđem. Kandeđ ber genə minutqa la tuqtalmanьm, eşlənem. Min yd praktikamdan oşondaj hedemtəgə kildem:

— Maşina teŋləj, maşina eşləj. Tik unьŋ esen eşte, maşinanь, igende yĸendeke genə itep qara. Bərtek esen javapь bul! Kyr, vaqьtьnda signal bir!

Bed partia, sovet jetəkselegenda, elekkege nutrakьqtan kvalifikatsialь kombajnerlьqqa kytarelgən keşelər. Bed bьnьŋ menən partia həm xəkymətkə burьslь, Respublikanьn orden menən nagradlanьvь nedde taqь la dur jenevdərgə saqьra. Min bьjьl kombajnьmdь 10 kən esendə remontlap ytkərəsakmьn, kiləhe jьl bьjьlqьqa qaraqanda zadanienь artьrasaqmьn".

Kyrenekle kombajner, 18 tapqьr qьjnatlь namalar menən ьylaklangan, sjezd prezidiumь aŋьahь, bəĸьv karapьnьŋ orbla rəisbьь unь eşlər, taqь la dur algaşevđər tarььp kilterer. Ytəşef iptəş 7 jьl bujь maşinala eşləp, yđen aqlaqan keşe—oqь ьşanьp bula.

Ə. Ixsan.

„MIN YƏ XUZALЬQЬMDA LA SUSQA AĸЬRAJASAQMЬN"

Malajađ rajonь (Arqavьl avьl sovetь) „Haŋanь" kolxozьnьŋ susqaльq fermahьnda 3 jьl qatьn eşləj. Bьlarđьn berehe başqort qatьnь Ølgarieva Əmina.

Mana, Arina həm Əminələr kolxozdan 100 baş susqalьn [illegible]

... ьp kitə, tip Əminə ularđь marakalap hojlaj-

Bьna şulaj itep Əminələr kolxozqa bimed, tađa susqalar yhterep bиrələr.

— Udqan jьl berense majqa qaratь nik dur ber susqanь hujьp [illegible]

[illegible]

MATUR KƏNDƏR

KLYCAROF MUZЬKAHЬ — Q. AMANTAJ HYĐƏRE

[illegible]

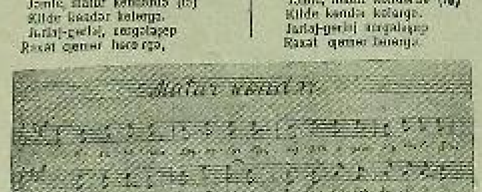

Kolxozsь-udarniktardьŋ Ølkə sjezdь delegattarь, huldan uŋqa—QARIFULLIN SƏLIX (Qьjqь rajonь), QARBAQMITEF, SOLTANЬF, SOKOLOF, TƏQIULLIN, ŞƏMSETDINEF, RADIONOF, JULMƏXƏMƏTEF, KOZIN, MƏXƏMƏDIEF, PARTNOF həm KARABLEF iptəştər (BAJMAQ rajonь). (ALYŞKIN fotohь)

SЬNQЬZЬF HIDIƏT BABAJ

[illegible]

[illegible]

Şul kendən başlap, ul yd avьlьndaqь kyrşe avьldarđaqь kulaktar menən kərəş esenə kitev qalmaqan. Sovet vlast həm kommunistar partiahьnьŋ politikahьn tormoşqa aşьrьvđa aktiv qatnaşьvsь itep jərpes.

Xəzer inde Sьnqьzьf xaraj kolxozsьlarđьŋ III-sə Başqortostan sjezdьna delegat bulьp kilə aldь. Kolxozdьŋ jenevenen həm yđenen namьsь menən eşlavən alaqь keyələr sjezdь in-ormahьnan hojləne. Qajtqas ta namьs menən eşlərgə hyđ birde.

X. Q.

PREDSEDATEL PISAROVSKI

Pisarovski — ul „Krasnaja zvezda" kolxozьn ojoştorovsь həm 1929 jьldan şul kolxozdьŋ predsedatele bulьp eşləj. Ip. Pisarovski obla həm nəŋ rajonqa dan totqan jetəkse. Unьŋ kolxozь kendən-kən jaŋь jenevdərgə ireşə.

Bьjьl „Krasnaja zvezda" kolxozь davlatkə igen tapşьrьv planьn srogьnan alda ytəne. Igen huqьv tamamlanьv aldьnda. Kooperatsia aşa davlatkə 4 meŋ sentner igen hatьp, ber avtomaşina (ykən jьl berəvđe alqajnь), başqa terle maşinalar alьrqa zajavka birđe. Tuŋqa herəv planь 1 meŋ 600 gektar bulьp, ul 85 protsentqa ytalde.

„Krasnaja zvezda" malsьlьq bujьnsa la rajondьŋ iŋ aldьŋqь kolxozь. Unda 3 ferma—200 baş məgədlə ere maldardan torqan MTF, 1347 baş hanьqlь esenə alqan OTF, başqa ykiə-rev fermahьnda 372 susqa həm bьnun tьş toqom yrselev fermahьnda Anglia toqomlь 111 baş susqa bar.

Ferma həm kolxozsьlarđьŋ maldarь qaşlьq adьq, jьlь torlaqtar menən ta'min itelgəndər.

Stalinsьl ustavь dorəŭ qullanьv arqahьnda, kolxozsьlardьŋ tormoş şarttarь jaqşьra, kul'tura kimaldərə ykə.

Pisarovskiđьn kolxozda bьndaj obla jetəkselek iteve 'kolxozsь—udarniktardьŋ III bata Başqortostan sjezdьna delegat bulьp kilevgə xoquq birde.

J. Jaxin.

TRAKTORIST FAZЬLЬF

— Min inde traktorđь yđ jəragem kevek belem!

Davlakan rajonь, Sujьsь maşina—traktor stansahь traktorisь Fazьlьf Xaziqali maqtana. Ketəhenan kesĸəj qaqьđ ьşqara həm əs han kiltera.

— 680.300.380.

— 680—ul herelgan jer.

— 300—ььl ekonomit itelgan jaqьvlьq.

— 380—ььl eşlangan xedmət kenə.

Jaŋaj, ləkin təran məqnale handar! Hun handar nisek qojalalar? 10 jьl qəmere batrakьq ta ytkən, jəlim Xaziqali 1929 jьl kolxozqa ina. Bəjek əaxet taŋьla! Kolxoz Xaziqalide traktoristar kurьsьna jeđərə həm qajqьrьp uqьla. Xaziqali ьşanьvđь aqlaj, uqьvđь jaqşьqa bətera.

Əs jьl inde ul traktorda eşləj. Bьjьl 6-sь brigada menən jarьşqa ььqьp, 630 ga zadanienь 680 gektarqa jetkera. 800 kilogram jaqьvlьq ekonomit itə. Xaziqali iptəş:

— Min bьl algaşevđarga remontь yđ vaqьtьnda ytkərev menən ireştem. Remontь jaqşь sьjfatlь itep eşlənem. Şul arqala traktorьm ike jьl bujь tuqtavьđ, remontьđ jerenə. Traktorqa yđ atьm kevek qarajьm, hər ber detalen batlap, majlap toram, ti.

Həm Xaziqalь şulaj ita. Ul MTS kyləmendə iŋ dissiplinalь, namьslь traktorist hanala. Namьslь xedmət elekkege batrakta, ul tormoşqa itə. Xaziqali bьjьl qьna 200 bot igen, 800 hum aqsa ala. Ul:

— Respublikabьđ Lenin ordenь menən nagradlandь. Min ordenqa javap itep 800 gektar herergə hyđ birəm, ti, ьşandьra.

Udarnik-kolxozsьlardьŋ bata Başqortostan III-sə sjezdь delegatь, maqtavlь Fazьlьf iptəş bol'şevistik vaqədənə aqlar. Kiləhe jьl keskəj ekonomiaьna ber genə han jađьr:

— 800!

IXSAN

MEXANIK-TOKARCUK

Tokarcuk mexanik. Davlakan maşina-traktor stansahьnda iŋ maqtavlь keşe. Niŋə maqtalmahьn? Maqtalьrqa xaqь bar!

Tokarcuk iptəş 1926 jьl kommunaqa ina. Kommunardar jəş jegetle traktorqa ultьrtalar. Bəjek ьşanьv aqlana, Tokarcuk namьsь menən eşləj, zadanienь 120 protsenttan da komga ytamaj.

Inde ul traktordar vracь. Tokarcuk:

— Minen alda traktorđarđь ottlikhed eşlatev burьsь tora, ti. Həm ul juqarь burьslь bol'şeviktarsa atqara.

Davlakən MTS hьnda 64 traktor bar. Bьjьl traktordar plan bujьnsa 510 ar gektar herergə tejeş bulhalar, 20-se oktəbergə 613 ər gektar herələr. Arьş səsevđe 165 protsentqa ytajđar. Tuŋqa herəvđe 70 protsentqa jetkerələr.

MTS traktor kostafen lajdalanьvđa dur algaşevđarga ireşə. 1932 jьlqa saqьştьrqanda bьjьl hər ber traktor 250 protsentqa artьq herə. Herəvđeŋ sьjfatь la jaqşьra. Şul arqala, urozaj alьv 32 jьlqь 3 sentner urьnьna, bьjьl hər ber gektardan 9 sentnerqa arta. Kolxozdarđa xedmət kene avьrlьqь 32 jьlqь 2 kilo urьnьna, 6 kiloqa kytərelə.

Tokarcuk bandarqa qarap:

— Bed iŋ elek remontь jaqşь ytkarevgə mobilizirlandьq. Zapas eleştər bulmaqanda, təke eleştərđe qojop qujđьq. Traktorđarđьq hьv alьv sistemahьn jaьajlaştьrđьq. Urla valiktarđь qajtanan yđeвeđьə jahanьq. Ə bьl ratsionalizatorlьq saralarь traktorđarđьŋ ədlekhed həm jaqşь eşlavena kiltertelər. Herəv zadaniehь la, urozaj alьv da, xedmət kenenaŋ avьrlьqь la artle, ti.

Tokarcuk əşsalarđь ojoştorovda talmah kərəşevse. Ul kapital remont menən genə siklanmaj. Hər ken brigadalarđa bula, tikşerenə. Traktorđьŋ şavlavьnan uq havlьqьn ajьra. Ə gar da jeteşhedlek bar ikən, şunda uq beterevgə ireşə.

Kyrenekle mexanik Tokarcuk sjezda. Respublikanьn Lenin ordenь menən ьylaklanev ajqanlь ul:

— Kiləhe jьl herəvđe ber traktorqa meŋ gektarqa jetkerəsəkbed. Staxanofsьlarsa eşləgəndə bьnь ytap bula, ti.

Partia, sovet ytərgən, maqtavlь mexanik, kommunist Tokarcuk iptəş vaqədəhenen reallьqьn praktikala kyrhatev esen traktorđar remontьn 15 nojabrgə beterergə plan tedəj. Remont vaqьtьnda traktorđarqa taqь la ber nisə ratsianalizatorsьlьq saralarь ytkərevgə aĸerlana.

SOVETTARĐЬŊ XISAP BIREV KAMPANIAHЬN ƏĐERLEK MENƏN YTKƏRERGƏ

(BYBK-nəŋ ojoştorov bylege medire ip. ƏMIRЬF maqalahe)

Başqortostan 1-se nojabrđan alьp 15-se dekabrga tiklem qala, posjolka həm avьl sovettarьnьŋ xisap birev kampanialarь ytkərelə. Başqortostandь Lenin ordenь menən ьylaklav, sovettarđь xisap birev kampanialarьn algalə rəveştə ytkərergə, sьjfatlь hьđgerlekle kesəjtergə həm yđđərenen partianьn general' lьđьqьn ytkərevselek rol'ďaren kytarergə məsьyr itə.

Əđerlek — ojoştorov massavьj eşen jajep jebarev menən bergə, kiŋ qatlam xedmət ejalare massahьn staxanofsьlar xarəkatena, inerktarđa, zavodtarđa, kolxozdarđa, savxozdarđa, rudnikdarđa, autovojdarđa, transportta həm ucrezdenielarđa xedmətten juqarь eşləp sьqarьvь esen kereşkə tuplavqь bəbam jaharqa kərək. Sotsialistik teĸeleşteŋ hər ber ucastkahьnьŋ premiin planda srogьnan alda jaqşь sьjfatlь itep ytavđa 1936 jьldьŋ juqarь uŋьşь alьqan keđge herevđe udarnik kolxozsьlarđьŋ III-se bata Başqortostan sjezdь aььlьvqa tiklem tamamlevđa həm davlot aldьndaqь bata burьslarđь ytavđa staxanofsьlar xərəkəte kytarelergə tejeş.

Şunьŋ menən bergə kiŋ qatlam massa arahьnda Kominterndan 7-se kongresь qarardarьn popularlaştьrergə, ularđь xalьq ara xəl menən tanьştьrьrqa, sotsialistik ilenedđen qorqavsьlьq halaten nьqьlьvqa ularđь taqь la kyrьlь tartьrqa kərək. Sovettarđьn həm ularđьŋ qurqavsьlьq seksialarьnьŋ eştare, Başqortostandьŋ Ural xarьi okrugьnda qьna tygel Sojuzda berense bulьvь esen kereş alldahe atььnda jajep jenəreləгə tejeş.

Sovet demokratiahьn taqь la alqa jebarev, proletariat diktaturahь organь sovettarđь taqь la nьqьtьv, ularđьn massa menən kəndəlek bəjlanesen kiŋajtev—xisap birev kampaniahьnьŋ mahim burьsь bulьp tora. Sotsialistik teĸeleşten qajot dur unьştarь sovettarđьŋ 7-se bata Sojuz sjezdь qararđarь menən aььlqan jaŋь osorda sovet demokratiahьn taqь la alqa jebarevđa jaqşь şarttar tьvđьrđьlar.

Başqortostan sovettarьnьŋ 40 meŋdən artьq bulqan dipulattarь hajlavsьlar aldьnda yđđərenen eştare, hajlavdar vaqьtьnda hajlavsьlar tarafьnan birelgən nakazdarьnьŋ nisek ytalevđəre turahьnda xisap birergə tejeştar. Xisap birev kampaniahь sovet organdarьn bol'şevistik yđ ara tanqit utь aьlaьa alьr, davlot apparatьnьŋ ajьrьm bylektərendə xedmətsendər masşahьnьŋ borьvđarьn bjurokratizma formal' mənəsəbəte bətərevđə jardam itər.

Kyp kenə avьl sovettarьnьŋ eştaren tikşerev bədəmlahe, mahalən: Bera rajonь Bazenovski sovetь, Avьrqazь rajonь Kusac sovetьnьŋ həm başqalarđьŋ hajlavsьlar ixtiasdarьna bidgər rəveştə həm nьq ustixar menən qarav-darьn kyrhata. Ləkin qajhь ber brendarda avьl sovettarьnьn nakazdarqa jenəjətsel rəveştə nasar qarav bara kelende. Davlakan rajonьndaqь Tambof, Aleksandrof sovettarьnda nakazdar atafqa taşlanqandar. Fedor həm Sterletamaq rajondarьnьŋ qajhь ber avьl sovettarьnda nakazdar bətenləj juqalqan. Qььlьь qalь rajonьnьn kyp kenə avьl sovettarьnda xedmətsendərđen nerər jьl tikşerelməj jatqan xalanlarь bar.

Xisap kampaniahьnda hajlavsьlar, yđđərenen ьşanьstarьn aqlamaqan, jerenə jetkermagan deputattarđь kire alьv xoquqьna ejalar. Bьnьŋ menən sovet apparatь bjurokrattarđan, tarqalqan keşelərđan, sit elementlarđan tađarьaq. Sovettarqa həm ularđьŋ massovaj ojoşmalarь—seksialarqa həm dipulat gruppalarьna tađartьlqan keşelər urьnьna staxanofsь udarniktarđьŋ iŋ jaqşьlarь kiləlar.

Partianьn Başqortostan ojoşmahь həm Başqortostan xəkyməte tarafьnan sovet kadrđarьn yhterev həm ularđь nьqьlьvđa dur qьna eştar eşlane. Şulaj đa bьl elkələ kadrđarđan, algerak ta sovet predsedateldarenen aqьnsьlьqь şьqlaj dur ələ. Avьl sovetь predsedateldaren his ber sənaphed urьndarьnan alьvđar, şunьŋ menən sovet konstitutsialьnь bodov faktarь bar.

Qajhь ber rajondarđa hajlavdan hun ykan 10-11 aj esendə avьl sovetь predsedateldarenen jartьhь samalь almaştьrьlqan. Əьjqь rajonьnda 7 keşe, Şarandə—11, Arxangelda—9 keşe urьndarьnan alьnqandar. Fedor rajьaşqarmahь ber qatar menən 4 avьl sovetь predsedatelen sud javapьlьqьna tartьrь, ike predsedatelgə şelta birə. Başqortostan Ydək başqarma komitetь Fedor rajьaşqarmahьnьŋ bьl qararьn juqqa sьqarđь həm unь bьl eş menən qajeplane.

Kyp kenə rajondarđьŋ sovet həm partia ojoşmalarь, sovettarđa jetəkse eştarđə eşlavse qatьn qьđđarqa tejeşensə iqtibar itmajđər həm jardam kyrhatmajdar. Hedemtələ avьl sovetь predsedatele bulьp eşlavse qajhь ber qatьn-qьđđar eştan alьnqandar (Ucalь, Şaran).

Bьl faktar, iptəş Stalindьŋ kadrđar turahьndaqь kyrhətmələrenen qajhь ber urьndarđa ytəlmaven hojləjđər. Rajondaqь sovet həm partia ojoşmalarь, tyбəŋge sovet apparatьnda eşlavse rabotniktarqa ularđьn eştarendə həm kvalifikatsialarьn kytərevdə tejeşensə jardam kyrhatmajdar. VKP(b) nьŋ Başqortostan Ølkə komitetь bata rajkomdarđьŋ iŋ jaqşь kendərđə tybəŋge sovet apparattarьnda eşlavse kadrđar torəşen tikşerep, ularđь nьqьtьv bujьnsa konkret saralar ьtidalarga məsьyr itte. VKP(b) Ølkə komitetьnьŋ bьl qararь jaqşь kendarđa ytalergə tejeş.

Kyp kenə rajьaşqarmalarđa „sovet xuzalьqь" tejeşle juqarьlьqqa qujьlmaqan. Xisap kampaniahь vaqьtьnda bьl xuzalьqtь tikşerergə həm unь jaqşь tərtipkə kiltererga kərək.

Xisap kampaniahьn dereŝ ojoştorov həm ytkərev, sovettarđьn kereşkə halatlektəren, ularđьŋ xalьq xuzalьqьnьŋ bata ucastoktarьnda la, berense navbatta l olx z proizvodstvohьnda kolxoz massahьnьŋ jaqşь, kul'turalь tormoşo esen bulqan kiŋ xarakattarendə jetəkselek rol'daren kytarergə tejeş.

Xəzer yk bata qalalarđa həm avьl sovettarьnda tikşerev komissialarь teđevgə totonorqa, sovettarđьn seksialarьn, ular menən bergə dipulat gruppalarьn aktiv eşlərgə jalep itergə kərək. Xisap birev jьjьlьştarьna hajlavsьlarđьŋ 100 protsentь menən kilevđaren ta'min itergə kərək. Sovet ojoşmalarь, xisap birev kampaniahьn partia jetəkselege aьtьnda his şikhed bol'şevistarsa ytkərerđər həm sovet demokratiahьn jajep jebarev, milli palitikanь dereŝ ytkərev, sovet apparatьn taqь la nьqьtьv algeđendə partia həm xəkymət tarafьnan ordenlь Başqortostan sovettarь aldьna qujьlqan burьslarđь ytavđa taqь la nьqьraq energia həm baqьlьq menən kəreşəsəktar.

Hyrəttə: Kolxozsь-udarniktardьŋ bata Başqortostan sjezdь delegattarь: Huldan uŋqa VƏLIJEVA SƏRBEJ „Maqarif" kolxozь (Ileş rajonь), həm ĞƏZIZEVA NURIJA „Jupiter" kolxozь (Ileş rajonь). RSFSR Sovnarkomь predsedatele iptəş SULIMOFtьŋ „Başqortostan" gazetahьnda basьlqan recen uqьjđar

STAXANOFSЬ—PILAGIA

— Bulmaĸ, qatьn keşe ber kendə 1500 kelta bajlaj alamь hun?

— Unьŋ keltalare lə şul ike usmanan qьna bajlangander...

„Kaganovic" kolxozьnьŋ (Bişylek rajonь) udarnitsahь Kuznetsova Pilagianьŋ, kenenə 1500 keltə bajlaven işetkan keşelər ənə şulaj tejeştelər.

Udarniklarđьŋ rajon sljotьnda la bьl məs'ələ tikşerelde. Unda la ikelənevselar, xatta ьşanmavsьlar kyp bulda.

Dereŝlekte anьqlav esen sljot Pilagianьŋ eşen vəkildər jebarep tikşerergə buldь. „Kaŋaş" kolxozь Pilagia menən jarьşьr esen yđenen udarnitsahь Simjonьva Varvaranь jebərđe.

„Kaganovic" kolxozьnьŋ qotoronop ykkən igenen maşina menən sasalar. Maşina artьnsa uq, ьytan bik kyp qatьn-qьđđar menən Pilagia menən Varvara la eşkə başlajđar. Pilagia menən Varvara, tьqьđ bajlangan ere-ere keltəlarde ber-ber artle artla qaldьrьlar. Ular ber nisə dibtə kelta bajlav menən, ikelənevselarđen həm ьşanmavsьlarđьŋ fekere ydgərə.

Jarьşta Pilagia jeŋə. Ber kendə 1500 kelta bajlavena ьşanmavsьlarqa həm ikelənevselarga, Pilagia 1643 kelte bajlap javap birə. Şulaj itep ul ber kendə 5,37 xedmət kene eşləj.

Pilagia 1928 jьldan birle kolxozda. Ənə şul kendan birle unьŋ isme udarniktar tedmohenan teşkəne juq. Unьŋ isme hər vaqьt qьđьl taqtanьŋ 1-se jullьna uq jađьlqan bula.

MTS politsьvlege bьl namьslь eşte barьqlamajьnsa qala almaj. Uqa maqtav gramotahь birə. Şulaj uq kolxoz idarahь la Pilagianьŋ bular xeđmətən təqdir itə. Unь ber nisə tapqьrđar ьylaklaj. Ləkin, şul tiklem natьr, algalə, namьslь xedmətte golьŋ, pol'to, şəldar menən genə taqdir itep bətərev məmkinme hun? „Kaganovic" kolxozsьlarь yđđərenen staxanofsь, xedmət batьrь iptəştaren 2-se tapqьr udarniktarđьn bata Başqortostan sjezdьna jebərələr. Udqan jьl Pilagia sovettarđьŋ bata Başqortostan sjezdьnan hajlanьp kilə həm Başqortostan Ydək başqarma komitetь aqzahь bulьp hajlana.

— Bьjьl min 308 xedmət kene eşlənem. Unan da kyberak eşlərgə bulьr ine, hajlavselar kyp bulьv aьnəple, sanьp taşlanqan aşlьq jeleşməjensə kelep tororqa tura kilgən saqtar buldь ti, Pilagia.

VƏLIEVA. M.

HABAN TUJЬNDA

KLYCAROF MUZЬKAHЬ — Q. AMANTAJ HYĐƏRE

(Jьvaşa kejenə)

Tyŋəek kyl anjenda,
Kyk səskələ bolonda,
Uŋaj-geđaj jьl itəŋđ
Jađьn haban tujьnda.
Haj, matur Bьl hin,
Biçьrək matur bejejhen,
Tьŋnĸđatьp, əđənaьtap,
Ozaq tevek ojjhoq.
Hajmj [illegible], [illegible]
Jaŋqьraj jalar, kin tuqaj,
Tuqajđarđь jaŋqьrьtьp
Jьl itəŋđ xəđ şulaj.

Ha, jəŋe Gөljamal,
Tьŋnĸđatьp həjəp al,
Ojnajьp, əđə aьtap,
Өjərelep huŋьp al.
Şьnaj jalьn, kyl aujь,
Jelkendərep kynelde,
Eş artьnan, kynaklaşьp,
Ujnavđarь kynelle.
Ha, jəŋe Gələnke,
Bejevgə ul jeta.
Ana şulaj ujnaşыkelep,
Udarnitar jьl ita.

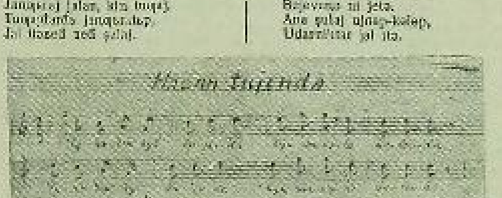

PARTIA TORMOŞO

IŞMƟXƏMETЬVA PARTIA EŞEN „ONOTQAN"

Davləkən rajonь, İsməqil avьl sovetь „Səlavat" kolxozь ergəhendəge təvge partia ojoşmahьnьņ eşe bik bьlpan bara. Partorg ip. Zianguloŋ ike ajlьq propaganda kursьna kitte. Unьņ urnьna ip. İşməxəmetьva qalha la partia eşe sьrmaj. Partia jьjьlьştarь la planda kyrhətelgən vaqьtta ytkərelməj. Xəƶer ber ajĥan artьq jьjьlьş ytkərelgəne juq. Partianьņ təvge ojoşmahьnьņ 4 aqza, 5 kandidat 4 tektaş bar. Şuqa qaramaştan ip. İşməxəmetьva ular menən ber vaqьtta la jьjnalьşьp tərbiəvi eştər turahьnda höjləşkəne juq.

Partia aqzalarь yĥĥəre la gazeta—zurnaldar aldьrmajĥar, uqьmajĥar. Partia həm xəkymət qararĥarьn belmajĥar. Kolxozqa ber danə „Başqortostan", həm ber danə „Pravda" gazetahь aldьralar. Bьlarĥan başqa ber terle lə gazettar aldьrьlmaj.

Ajьrьm kommunistarĥan uqьjjьda belməvselər ĥə kyp əle. Politik uqьvĥar ytkərelməj. Nişə partia uqьvь ytkərelməj tip horaqaş, propagandist juq tip kenə javap biralar.

Partianьņ təvge ojoşmahьnьņ qatьn-qьĥĥar arahьnda eşe lə bik nasar qujьlqan. Kommunistar arahьnda qatьn-qьĥ menən şajarьvsьlar ĥa bar. Mahalan Ĝarajef J. qatьnьn ajьrьp ikense, keşegə ojlande. Bьnda ьndaj faktar berəv genə tygel. Ləkin partia ojoşmahь ьndaj faktarqa ber terlə lə barь kyrməj.

VKP(b) nьņ Davləkən rajon komitetь partianьņ „Səlavat" kolxozьndaqь təvge ojoşmahьna kyĥ halьr həm unьņ eşen jəşəndereyĥə konkret saralar kyrer tikəŋ.

Qələm

Davlat yĥək kitap palatahьna SSSR-ĥaņ terle osьrьnnan 12 meŋgə jaqьn terlə gazetalar kilə. Kitap palatahь bьl gazetalarĥь ketəpxanalar həm Sojuzdьņ Lenin ketəpxanahь ergəhendəge iņ ere gazet haqlav urnьna həm başqalarqa tarata.

HYRƏTTƏ: kitap palatahьnьņ sotrudnigь iptaş Jelisejeva gazetalarĥь hajlaj. (Sojuz foto hyrəte)

PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞERGƏNDEŅ HUNЬNDA

Ʒla konduktorĥar jezervahьndaqь partia gruppahьnda partia dokumenttarьn təvge tikşerevĥe nasar qarşьlanьlar. Hiskem qallaselekteŋ həm yĥ ara tanqitte qьƶьvsьlьqtьņ tamьrĥarьn aqtarьp halьrqa qьjmanь. Partia safьnda jat elementar ĥa qaldьlar.

Ə partia dokumenttarьn ikense tapqьr tikşerev betenləj naş qasa ytte. Partianьņ eskerge tormoşo qajnanь. bьn maqnalə staxanovsьlar sarьqqa kildelər. Mahalan, **Bьjkof** tigən kommunist bik ĥur qurqьnьs sьlьvqa qaramaştan pojezdь kruşenьen haqlap qaldь. Jele keşe partiaqa qabul itevĥe horap qariza birĥelər həm ələgə tiklem partia safьnda jəşənep jeregən spekulanttar həm aq gvardejestarĥь (Smolanınof, Oşenьk h. b.) inşlanьlar.

Yĥ ara tanqitte qьƶav faktarьnan partia gruppahь hanaq aldь. Elekke vaqьtta jьjьlьşta sьqьp hyĥ həjlərgə qьjmaqan keşelər ĥa (Pegof h.b.) xəƶer aktivlьq kyrhətə başlanьlar.

Kommunistar həm kandidattarĥьn betəhe lə partia uqьvĥarьna qatnaşa jereј başlanьlar. Partiahьĥ iptəştərĥən ĥa 7 keşe partia uqьvĥarьna jereј başlanь.

Jegorof həm Jaşin tigən kommunistar elekke vaqьtta partia uqьvĥarьna qul heltap qarajĥar —kyp vaqьtta kilməjensə qalalar, kilhələr ĥə uqьmaj kilələr ine. Ə xəƶer Jegorof menən Jaşin partia uqьvĥarьnda otlicnik itaplangan Kuznetsof həm Pozd nakovlarĥan bis qalьşmajĥar. Kommunistarĥьn həm bətə partia gruppahьnьņ avtoritetь hunьqь vaqьtta şul tiklem ytte, partiahьĥĥarĥan ber nisə keşe tektaştar gruppahьna qabul itevĥe horap qariza birĥelər. Beĥĥen bьnьs ьşo kytareleşte nьqьtьv həm artьvan kinəjtə bьrьv bulьrqa tejeş.

ƏLE BULHA PARTIA XUƵALЬQЬ JULQA QUJЬLMAQAN

Partia dokumenttarьn tikşerev eşe əle lamamlanьp la betməgən, qabul itelgən rezolyutsiaĥarĥьņ qarahь la kiŋtəlmagən, şulaj bulьvqa qaramaştan partianьņ qajhь ber ojoşmalarь inde partia dokumenttarьn haqlav, ularĥь tərtipkə halьvĥь onotop ta baralar.

Bьna Motor tĥələşe majĥanьnьņ belekəj qojov sexь partia ojoşmahь. Ul 12 kommunist menən jetəkselek itə.

Partia dokumenttarьn tikşergəndə kyprəkə kommunistarĥьņ partia dokumenttarь bьsьraqlьqtarь asьlqajnь.

Belekəj qojov sexь kommunistarьnьņ partia dokumenttarьn tikşergəndə inzener (familiahьn belməjem) ber nisə jьldarĥan birle keşe biletə menən jeregən. Ul bilet inde kyptən juqqa sьqarьlqan bulqan, şunьņ menən partianь aldap jeristьq itep jeregən.

Jegerme berense jьlĥan birle partia aqzahь bulьp itaplangan **formov** esendəge master **Kapitof** 5 aj partia vznosь tylemagən.

Bьna oşondaj ĥur jeleşhedlektər asьlьvqa qaramaştan, partia ojoşmahьna elə bьsьaq bulmaqan. Partia dokumenttarьn haqlav eşe menən ber kem də qьƶьqhьnmaqan. Partorg iptaş Savin da əle bьl eş turahьnda ujlap qaramaqan.

Bьna belekəj qojov sexьnьņ bik ĥur sexь, unda ber nisə jədlə gen keşe eşləj. Bьna şul sexta master bulьp partorg Savin iptaş ta eşləj. Ul partia dokumenttarь yĥemdən alьp bulmahьn tip yĥeneņ stanogь ergəhenə eşselər eş qoramaldarьn qujьp jəreј torqan şkaf ergəhenə qujĥьra. Şunda betə partia dokumenttarьn urьnlaştьrqan. Bьl şkaf menən ber partorg Savin qьna xuƶalьq itməj, telaha kem inə, unda material quja... Bьna partia dokumenttarьn haqlavqa nisek javaphьĥ qarajĥar.

Əgər ĥa partorg partia dokumenttarьn haqlavqa iqtibar itha 10 minutta unda janmaj torqan şkaf eşlap bula. Qojov sexьnda eşləvse kommunist **Malof** iptaş bьnь min yĥem əşlərə alam ti.

Partia jьjьlьştarь la vaqьtьnda bulmaj. Jьjьlьş protokoldarь tərtiphьĥ. Doklad nujьnsa höjləvselərĥeņ səqьşьlarь jadьlmaqan.

25–26 handaqь protokolda 4 kommunist sьqьp höjləgən, ləkin ularĥьņ nəmə turahьnda höjləvĥəre bildahьĥ, başqalar höjləmagəndərĥer tigən şik tьva.

Belahьn jьjnap ajьqanda partia dokumenttarьn haqlavĥь inde qarqa qujьrqa vaqьt. Bьl eşte julqa halьvĥa partkom qarqa hyĥen əjter. **Ə. SAFIN**

Kөnsьqьş Afrikala huqьş

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 27. „Britiş Junajted press" agentstvahьnьņ Xarar qalahьndaqь maxsus xəbərsehe 25 oktəbrĥəge beldereveneĥə Italia qəskərĥərenen Abissiniaņьņ ĥur kestare urьnlaşqan pozitsialarqa jaqьnlaşqanlьqtarьn kyrhətə. Abissiniaņьņ bьl kestare Dedsigunь yĥĥərenenĥ terak punkttarь tiep totalar. Italia samoljottarь Dedsigunьņ kөnjaqьnda 100 kilometr jerĥəge Dagga Bur rajonьn haqlavsь aldьnqь postarĥь bombardirovajt itelar. Abissinia komandovaniehь bьnan şundaj heqьmtaţьvь sьqara, general Graziani yĥeneņ Vebi Şibeli jьlqahь bujьnsa aqь operatsialarь menən tik demonstratsia jahav maqsatьn qьna kyĥətkən həm unьņ tep kolonnahь Ual—Ualĥьn teņjaqьnan Dedsigaqa qarşь bara. Abissinia komandovaniehь Grazianiĥьņ nindaj jynələşte hajlap alqanlьqь asьq belenmajensə torop, yĥ kestarenen urьnlaşьvьn ydgertevĥe məvafiq taparmaj. „Ekscejnz telegraf" agentstvahьnьņ Abissinia teņjaqьndaqь Italia qəskərĥəre ştabьndaqь xəbərsehe Italiandarĥьņ Makale qalahьna taba barqanlьqtarьn belderə. Kisə irtən ular Aksum-Adua—Entişio—Adigrat liniahьnan kөnjaqьna taba qaraj hөƶym başlaqandar. Italia qəskərĥərenen Adua həm Aksum qalalarьna tajanqan uņ qanatь jaqьn uņ alqa kitkən həm Tekla Ajmanot punktьna barьp jetkən. Italiandarĥьņ hul qanatь Megel'lənь həm Makale qalahьnьņ uņ jaqьndaqь Debra Siondь yĥ qulьna alqan. Armiaņьņ berense korpusьnьņ belekəj genə kolonnahь Gauzien jynələşendə hөƶym jahaqan. Hunqь xəbərĥərgə qaraqanda alьnqь postar Adigrat menən Makale arahьnda jatьvlьq juldaqь Mender punktьna jetkəndər. Uņ flangla italiandar Adi—Gomqa barьp jetkəndər. Italia qəskərĥəre şulaj jeņeləlek menən alqa baralar, sөnki ular ike jyĥən bulьp xərakət ita alalar həm avtotransport şulaj uq şar artilleriahь əsən jaraqlь bulqan jaqşь karvan juldarьn yĥ quldarьnda totalar. Qəskərĥəņ ike jaq qanatьn tanktar jaqşь haqlaj. Juldar front liniahenə tiklem alьp baralar. Entişio tiraheƶə—italiandar frontьnьņ urtahьnda—jerle xalьqtan bulqan qəskərĥər urьnlaşqandar, ularĥьņ burьsь Makalegə taba barqan ike kolonnaneņ flangtarьn qaplavĥьn tora. Bьl jerĥə qəskərĥər barqan rajondarĥa juldar ĥa həm xalta huqmaqtar ĥa juq, bьl rajonda bejek tavĥar kyp. Hөƶym jahav esen ul rajon uņaj tygel, ləkin qarqavьlьq operatsialarь əsen bik jaraqlь. Italiaņьņ jerle qəskərĥər ştabьnьņ berense xəbərĥərenə qaraqanda ul qəskərĥər Alьva javьna hөƶym itkəndə bildəle qarşьlьqqa osraqandar.

Mateuqaita Şiveli elkəhendəge Kalafo avьlьn alьvĥan taĥsilь turahьndaqь xəbərĥər naƶьlьp sьqtь. Şiveli elkəhenen italiandarqa jarĥam itkən Olol—Dinь tigən saltanь Dan'jerej punktьn alqandan hun Kalafo avьlьna hөƶym başlaqan. Unьņ qəskərĥəre abissiniaslьlar ketmagəndə ular əbtenə barьp sьqqandar həm bьl avьlĥь ul his ber qarşьlьqhьƶ alqan. Abissinia qəbilələrenen kyp kenə jetəkselərə italiandarqa birelgəndər.

Şulaj uq İtaliaņьņ Somali kolonijahьnan ĥur kestarĥeņ Kalafo avьlьnьņ teņjaqьnda 24 kilometr samahь jerĥə jatqan həm ĥur əhəmiəte bulqan İlo Uen avьlьn qulqa təşerev maqsatь menən alqa barqanlьqtarьn xəbər itələr. İlo Uen avьlь jeĥĥəre juldar bujьnsa mөhim rol'ĥe ujnap kilə, sөnki unda ĥur qəskəri kestar yĥĥərenə jeterlek hьv taba alalar.

Berlin, 28. Massaua portьnan (Eritrea) xəbər itev bujьnsa unda siktən tьş eşe bulьp. Italianan kilgən qəskərĥər burь tik tenə genə paraxodtarĥan təşəalalar. Italianan kiltereлgən attar həm qasьrĥar xəlahenən kyberak jafa sigalar.

FRANSIA—ITALIA—ANGLIA HƟJLƏŞEVƏRE

Paris, 27. Kisə Laval' Anglia ilsehe Xlerktь jano qabul ite həm unьņ menən bergə Italia—Abissinia konfliktьn beterevgə jarĥam itərlek saralar turahьnda hөjləşte.

„Evr" gazetahьnьņ jaĥьvьna qaraqanda, Anglia ilsehe janahe kisə Laval'qa İtaliaņьņ konfliktь xəl itev turahьndaqь təqdimdərenen xəƶerge vaqьtta Anglia xəkymətə tarafьnan qabul itelə almajasaqьn belderev maqsatь menən barqan.

AMERIKA QUŞMA ŞTATTARЬNЬN

SANKSIALARQA QARAŞЬ

Vaşington, 26. Davlat sekretarь Xell Millattar ligahь tarafьnan sanksialarĥь qarav əsen bildalangən komitettьņ predsedatele Vaskonselosqa nota jebarep, Amerika quşma ştattarьnьņ aytan davlattar tarafьnan təvsьlьqь haqlav jəki İtalia menən Abissinia arahьndaqь huqьştь lokalizovajt itev həm unь odaqqa hudmav maqsattarьna jynəltelep individual' ravişta jəki ber berebe menən kileşep kyrelgən saralarqa jaqşь qaraqanlьqьn beldere. Xell Amerika quşma ştattarьnьņ xalьq ara tьnьslьqь haqlavqa „bota praktik saralar menən həm AQŞ tьņ tьşqь politikahь kartabe esendə jarĥam itergə" teləgənlegen kyrhətə. Ləkin Xell Amerika quşma ştattarьnьņ İtaliaqa qarşь həm Millattar ligahьna jarĥam itev esen nindaj sulьa la konkret saralar kyrep-kytmajasagen beldermaj.

NORVEGIA FINANS SANKSIALARЬ YTKƏRƏ

Stokholm, 26. Oslo qalahьnan xəbər itev bujьnsa Norvegia xəkymətenen İtaliaqa qarşь finans sanksialar qullanьv turahьndaqь qararьnьa unь bodovsьlarqь sьrьl halьnasaqь jəki 2 jьlqa tiklem tormaqa jьbalasaqtarь kyrhətelgən. Karnacejstvoqa İtalia esen bildalangən xajomdarĥь konfiskovajt itev xoqьqь birelgən. Bьl qarar his kisekmaĥtan yĥ kөsenə ina.

N'ju-Jork, 26. Millattar ligahьnda aqza bulьp tormaqan Brazilia 22 meņ tonna tunlьķtьrьlqan it həm 60 meņ toq koje jebarev turahьnda İtalia menən dogovorĥar təĥegən.

ITALIANЬŅ ABISSINIAQA HƟƵYM ITEVENƏ QARŞЬ PROTEST

HYRƏTTƏ: 12 oktəbrĥə Londonda İtalia faşizmьnьņ Abissiniaqa hөƶym itevenə qarşь protest belderəgən demonstranttar kolonnahь. Plakatta „Abissiniaņьņ mөstəqillege əsen qahərmandarsa kөrəşəvselərgə səlam. Faşistar agressiahьna qarşь jarĥam kyrhətergə bez əƶer", tip jaĥьlqan.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

HYRƏTTƏ: Abissinia armiahьnьņ maskirovat itelgən puşkahь. [illegible]

GERMANIA ITALIAQA TOVAR SЬQARA

Berlin, 26. [illegible]

Stokholm, 26. [illegible]

GERMANIANЬŅ MILLƏTTƏR LIGAHЬNA QAJTARЬV TURAHЬNDA

Praga, 27. [illegible]

ABISSINIAN JAQLAV DEMONSTRATSIAHЬ

N'ju-Jork, 26. [illegible]

JAPONIANЬŅ TƟNJAQ QЬTAJDAQЬ PLANDARЬ

Tokio, 26. „Dzi—dzi" gazetahь Kvantun armiahьnьņ komandovaniehь „Tөnjaq Qьtajda kommunistik eşməkərlekte buldьrmav" əsen saralar kyrergə qarar birgənlegen xəbər itələr. Bьnьņ əsen Kvantun armiahьnьņ komandovaniehь tybəndəge plandь bildəlaj: 1) Tөnjaq Qьtajqa qarşь Qьtaj, Japonia həm Mansjou—Gonьņ bergələp sara kyrevĥəre; 2) Tөnjaq Qьtajda Gomindan administratsiahьn betərev; 3) Nankin xəkymətеn Japoniaqa qarşь xərəkətte taqtarqa həm Japonia politikahьn ytkərergə məzbyr itev.

SƏJFI QUDAŞ

URMAN QUJNЬNDA!..

(Bajmaq xəttarь)

Qьnьņ da aqas bik ĥur aqas
Mөrep bulmaj keĥe aşьnmaqas,
Qьlem tigən eşte qьlьp bulmaj
Qьrman menən halьq bulmaqas.

(Xalьq jьrь)

1.

Belense Elqol avьlьnan tөnjaq kөnsьlьşqa qaraj sьqqan jul, tavĥa ber tiklem jantajьp bara. Juldьņ uņ jaqьnan aqьp kilgən jьlqaņьņ hьvь ylən arahьnan şьrьşьp jerogən jьlan kevek jerek həm mojьl aqastarь tөbөnan jemerlap aqqanqa kyrə juldan barьvsьlarqa kyrenmaj tьnьp aqa.

Kiņ yĥən bujьn tultьrьp şьm qьna ultьrqan jerek urmanь kyp xalьqlь demonstratsianь xətergə təşerə. Jerek aqastarь arahьnda al qьĥьl təkkə bujalьp ultьrqan mojьl qьvaqьştarь demonstratsialar kytərep kilgən qьĥьl bajraqtar hьmaq kyrenələr.

Jьlqaņьņ ittendə baĥьp ultьrqan jeler qьlqanь belekəj tav qasarьnqьĥь, qəmerenə hьqalьn qьrmaqan, qьĥqa bujь, jentek, jeşel haqalь ber qart təkle bulьp ultьra.

Juldьņ hul jaqьnda, jul menən qatarlaşьp huĥьlьp jatqan igen haĥarь unqan igenen alьnqas jana qьrьlqan himed qul kevek bulьp jeņelajep həm moşajьp qalqan. Unьņ bolə maĥarlьqь kyņe siramlektə mahalep ultьrqan igen əĥəbiettenə kyakən. Harь halam həm ere başaqtan torqan bejek həm oĥon ebkertər bəĥək alьn sьbьqtardan ojalqan kevek tojolalar. Ular yĥĥəreneņ bьrьlqьtarь menən jerĥeņ bisen bьqьjldьrqan hьmaq belekəj həm bьrьbьqь təklə hьĥьlьp jatalar.

Jul ber aĥ barqas, qajĥalar oĥaq kyreşməkə oĥьlьlqan ber keşenen, qalьvsьlarĥan ajrьlahь kilməjensə, əkeren aĥьmdar menən genə atlap, qajta-qajta ajlanep qarap barьvь kevek jьlqanan sitkə hul jaqqa qajrьla başlaj. Kyp ta ytmaj, janь qьna sasə padpulke alьnqan baş təklə, əjlənahendəge besəne saьlьqan, tik hert ylənĥəre genə herajep qalqan ber qalьvь jьlqa yĥenə menən jul arahьna kilep sьqa.

Hin inde xəƶer ytelep-ytelep qarahaņ ĥa, jьlqa yĥenendəge jerektər arahьnda, bьsьm qьtta sitenqa qan qьĥьl mak səskəhenən ytkereŋgən bidaktar kevek kyĥ javьn alьp kyrengən, mal qьĥarqan mojьl aqastarьna kyrə almajhьn.

Jul hideter-hideter kenə bəĥəklanep juqarь kytarelə başlaj. İke jaqtaqь alan alqa barqan hajьn taraja, qьtьla. Harь aralaş jaşel japraqlь qajьn urmanь yĥeneņ kin qolasьn jajep qosaqьna tartqan hьmaq bula. Berəm-harəm ultьrqan qajьndarĥan başlanqan urman tora-bara, harь sas tolomdarьn tarqatьp ultьrqan qьĥĥar hьmaq jalьvь butaqlь harь japraqlь qajьnlьq qujьnьna jotolahьn.

Urman tьn. Eskə ingən hajьn ul tьnlьq qajьra, taqь la qatlavlana, tөlhьĥ tьnlьqtьņ maĥarlьqь hine taqь la uşьqьvьq solqap ala. Hinĥe, handa qьna qajĥalьr tanьqьttьņ ber yĥgərese menən aqas butaqtarь başьnda hьnьq kyĥ alьen qьĥьllь-jaşelle hьĥь təktərə menən ujьldьrьp kitkən qarlьqastar teklə, urmandaņ berĥe tьnlьqьna hirpep qujalar.

Jəvan qart qajьndar arahьnda qaьlьp ytkən kygeljem ьkaqtar, yĥĥəreneņ nisek, hiĥger tojqolarь, tiĥ toqanqьs xistərə menən, tormoşta kyp keşelərgə hiĥelmaj, joqanda qaldьrmaj ytə torqan yĥgəreş həm vaqiqalarĥan ĥa ta'sirlana torqan lirik romantik şaqirĥar kevek havanьn in tьmaq həm jəşeren xərəkətenən daleвĥəşep ultьralar.

Qalьn urmandan qujь tьnlьqь, tojqono qujьrta, xejalda kiņ mahabat urman kevek avьr monlo xistər menən qanatlandьrьp kinəjtə. Ul kin havala ber juqarь ber tynan qujьlьp osqan bьsьn təklə tormoştoņ ələ ytkənenə, ələ xəƶergehenə osop ber minut esendə tormoştoņ qapma qarşь kyrnestarеn baştan ytkərlə.

Şul vaqьt kyĥĥər kykrəgenə tiklem tomoxo alьnqan ber qart qajьnqa tuqtalalar. Bьl qart qajьndь kyrev menən qьtt itep kolonizatordar, pomeşşiktar həm kulaktar tarafьnan jerĥəre tartьp alьnqan başqort kustarĥarь itkə təşələr. Bьl xəterləv yĥe ularĥьņ juqarьla jaĥьlqan monlo jьrĥarьn xəterlətə.

Jьlan qьna jerĥeņ əj aq taqьa
Altьn qьna jatap bьlьqa
Əs zinaqar tigən isis taqьp
Tovqan ilqa nisek qajtьrqa?

Beĥ elek his ber igen sasmaqan, beĥə qemeren kuslar, ultiak „zimagur" bulьp ytkərgən xalьqtarĥan ojoşqan „Kommunar" prom kolxozьna kitep barabьĥ. Əkə şuqa kyrə, qajьnьņ urmandь jьmьşьratьp jьrlarqa avьĥ asьnьnь, gel şundaj jьrĥar qьna itkə təşə lə tora.

Tavĥa qajьndar hirəgəjə başlanьlar. Unan kьn əjlənəhen şavlap torqan oĥon qamьş solqap alqan kylgə oqşap jatqan ĥur aqlanqa barьp sьqtьq. Jul menən utьlarь jarьlqan aqlandьņ ber jaqь sabьlьp, besənə kəbəndərgə ejelgən. İkense jaqь sabьlmaqan. Bьl sabьlmaqan bildən torqan ylən dingeĥe jəşel, harь həm qьĥьl təktəldərĥan taqьlqan bolat təklə jajelep jata: Şul kyrnəş esendə tompajьp ultьrqan tomoэвp qarajqan bьtьrqь besən ebkerttərə balaĥ urtahьna qara unjav menən tөşergən arьslan hьrьnьn xəterlətələr.

Bьndaj tormoş bildələre kyrengən aqlanqa kilep sьqqas „Kommunar" kolxozьna jaqьnajarьbьĥ kevek bulqajьn, ləkin beĥĥe kilterevse jeget:

— Juq əle, bьl besəndər „Ural" kolxozьnьqь. Əle beĥ jarь qьna jul ytek. „Kommunar" kolxozь ul Elqol avьlьnan 25 kilometr alьslьqta urman esendə jəşəj, tip beĥĥeņ bьmanь juqqa sьqarĥь.

— Əjda ular bulqaşl.. Bulmaha ber jьrlap jeбarehəņ'se, alla, qustьm? Vaqьt tiĥ ytar, jul qьhqarьr.

— Juq aqajdar, min jьrlaj belmajem.

— Qul, ulaj juqtь hөjləmə, aljottan ĥa ike jьrь bula tiĥar.

— Bьlьvьn bula torqandar ĥa bit. Min jьrlaj belmajem şul.

— Ulaj bulqas yĥeneņ ber ĥə qьĥĥar jaratmaj torqandar bit, baxethьĥ jeget ikənheņ, tigəs jeget hyĥ qajtarmanь ujqa qalĥь. Attьn dilbegəhen qaqьp qujĥь. Tamaqьn qьrĥь la nəmənelər xəterlap aldь.

Beĥ unьņ jьrlaj başlavьn kөttək. Ə ul beĥgə qarap jelmajĥь la,

— Juq bulmah aqajĥar! tine, yĥe qьĥarĥь.

Jegetteņ jьrlarqa samahь juq tygel. Tik başlap kiterge genə qьjmaj kevek tojola. Beĥ uqa qajьlьq həm bьrьlьq birerge ujlanьq.

Bagьnar qьna bujь taqaj, taqaj
Tuqajĥarь tuba ĥaņqьra,
Namьhьn bulha jeget ireg'erheņ
Namьĥ qьna karak har eşkalt.

tip jьrlaqas jeget kalep ta jөrĥe. Yĥe tamaqьn qьrĥь, yĥe dilbegəne qaqtь. Aĥьraq ajlanьp barĥь la sitkə qarap jьrlaj başlanь.

Qaraqajĥa yĥə aj ĥan esen
Bьl qorьtьnь osa bal esen
İlerenan sьqьp jьlьп gidep,
İr jegettər jereј ьrьl esen.

Jьrĥьņ tavge ike julьn jьrlaqanda unьņ tavьşь ber aĥ qaltьrap qьtьrĥь juldan barqan arьba kevek ĥebelgələnep sьqtь. Ləkin aĥaqqь julĥarĥь ul nөfəlaj irken həm tьnьs tavьşьn taqь la kytarə təşep baterĥe.

Unьņ saf həm ker tavьşь nisek esəndər bьl jьr esendəge mon qajьvьna hьjmaqan, tura kilməgən təklə tojoldo. Unьņ jaşlek aməle balqьtьp torqan kyņele bьl jьrĥan aĥ qьna la bojoqmanь. Kyĥĥərenda jaņqan qart aĥ qьna la hьnmane.—Nişə hin bьlaj moņajahьņ? tinem.

— Bьl at, olo ətajĥar həm ətajĥarĥьņ jьrь. Şuqь kyrə moņlo jьr ul.

— Jaştarĥьņ ĥarile jьrĥarь juqmь ni?

— Nişə bulmahьn, bar.

— „Handuqasaj hьjьj, saska hajьj
Hajьrь nujьndaqь tasma,
Bьlmala qьna dahьĥ jьrlap jьrlьĥ
Jeget bulьp jьrlap saqьtta,
Qaşqajĥan qaranьn
Hьv menən josatьlьņ
İərьn kommunistar sьflьņ
Qьnьrqa ojalьnьņ!

tip tavĥa oĥon kojgə jьrlanьla, aĥaqtan qьnьqa kojgə taqmaqtap tuqtanь.

Beĥ taqь la ber aqlanqa barьp sьqtьq. Aqlanqa sьqьv menən kyĥĥərĥə tav qalqьvь əĥtəmdə ultьrqan jann ĥur ber aj yĥenə tartь.

— Bьl nindaj aj, jul qajьvь?

— Oşo inde „Kommunar" kolxozь. Təqe aj janь halьnqan unĥьqtap bulalь, tine.

Hantekej bujь aj kytaga
At lagaldarьn kytəra,

Bajьk Stalindaņ ajьqan hyĥə
Şatlьq menən eştə ytalə.

(N. QƏĤELBAJ).

Jegerme biş kilometr bujьna urman həm urman esendə ajelep-ajelep qalqan aqlandan başqa nəmə kyrməjensə, bik tirək jerelə torqan urman julьnan əkeren jerep avьlqa kilep sьqqas, bik kyŋelle bulьp qaldь.

Bьnda respublika yĥəgenən tygel, xatta rajon yĥəgenən kөşe kilep sьqha la ĥur vaqiqa bula. Şunьņ esen unda sittən keşe kilev betə avьlĥь xərəkətkə kiltera. Əle lə şulaj bulĥь. Ber jaqtan jьrsь Nasi qart Qəĥelbaj, ikense jaqtan uqьtьvsь Mamliqulof, Kinjəbajef həm predsedatel Əxmətəltar, uqьvsь balalar həm başqalar beĥĥe hьrьp aldьlar.

Bьl kolxoz bьtьnləj ta urman qujьnьnda jata. Kolxozdaqь 87 xuƶalьq dyrt brigadaqa kylengən həm dyrt xutorĥa jəşəjĥər. Kolxozdьņ pravlienehь urьnlaşqan bьl xutor Jьlajьr hьvьnьņ konnatьşqa qaraqan sillavegenə tav hьrtьna ultьrqan. Şuqa kyrə la jelgən altьn jalь yĥ jarəşe menən jeinerĥəgən kevek avьlĥьņ elkke jaqьndaqь bejek narattar, ьbaqtar Ural hьrtьnan ytkən hava aqьşьna har vaqьt tejerek gəvləp tik ultьralar.

Tyŋənqə jьlqa bujьna təşəp şьpert qьna aqьp jatqan ylə saf hьv esendə şajarьp jeregən vaq balьqtarĥь qarap torqan saqta tav urmanь qosaqь taqь la maturьraq həm məxəbbəttelerək tojola. Qart qaraqajĥarĥь bьsaqtьrьp, aqas-ənalaren həĥqьĥьrьp jel itkən billavektan bьnda, jьlqa bujьna təşev menən bьņ-hьņьs, şavla ber qalьnla jerap, ĥur ber taş ojgə ingəs bulqan tьnlьq hьmaq tьnьq esendə qalahьņ.

Ləkin bьndaqь tьnlьq ylek tьnlьq tygel. Bьndaqь tьnlьq, radio stantsiahь aŋqьlь ĥur həm koslo orkestr tarafьnan tapşьrьlqan qatmarь kөjlə jьqьnьlь, monlo həm xaxat itevep işettelgən revolutsia produktor kevek million aqastardan jel menən gevlev tavьşьnan jьqьndoho həm jəşeren işetelevenan tora.

Avьlĥьņ tybən jaqьnda hul jaqlap teĥelep kitkən vaq həm ylə jəşel narattar maxsus ultьrtqan təklə matur, aldьnan komandirь ytkənen kөtkən Qьĥьl armia yĥlege kevek tərtiplə teĥelep toralar.

Qalьn ere urman menən uratьlqan tav yĥəgendə ultьrqan avьlĥь jьlqa bujьnan torop qarь qan saqta, tramsь menən jabьlqan belekəj ejĥər, qursaq avьlь hьmaq kyrenə. Avьlĥьņ hьrtьnda, urman sitendə, bьjьl qьna kolxozdьņ yĥ kөsə menən er jaqьnan halьnqan bujь 15, ike 7 metrьlь bьs nylmələ 8 meņ hum tororloq məktəp, avьlĥьņ kykragendə saskə bukeĥь kevek tora.

Bьl kolxoz Haqmar bujьndaqь bis avьldan jьjьlqan qəmərenə baraĥьnqa ajaq basьmaqan, ratla tormoş kyrə almaqan kustarĥarĥan ojoşqan. Xəƶer ular kustarsьlьq, jekьalek, malsьlьq həm igensəlek menən kөn kyralar. Bьnda taqьn ьbьalar, deget qajnatalar, bьlta eşe eşləjĥər, həm jək taşьjĥar.

Kolxoz 25 at menən transport jerəlevĥən jьlqa 60 meņ hum, deget qajnatьvĥan 15 meņ hum, taqta jarьvĥan 23 meņ 500 hum betəhe 98 meņ 500 hum doxod kittera.

Şular əĥtənə promkolxoz bьjьl 295 gektar terle kul'turanьņ igen sasqan. Kolxozdьņ bьltьrqь 48 gektar bojdajь həm arьşь huqьlmaqan ələ.

Kis bulьv menən avьlqa terle jaqtan janьrьp mal təşə. Hetselek tovar fermahьnda 102 baş hьjьr malь, 137 baş kəzahьraq bar. Kilahe jьlqa hьrьqsьlьq tovar fermahь ojoşturorqa plan qoralar. Kolxozdaqь 118 baş jьlqьnьņ 48 baş qolonlo bejə. Fermanьņ maldarь torlaq menən ta'min itelgəndər. Ferma yĥe genə xəƶer elekke ber pomeşşik xutorьna ajьnop bara. Beĥavdar, barastar əsen ajьrьm jьlь ejĥər halьnqan, ferma mөĥire jьrsь Nasi Qəĥelbajĥьņ kənsələriahendə malsьlьqqa maxsus əĥəbiəttən belekəj ketəpxana urьnlaşьrьlqan.

Arqamaqqaj jьlьĥ, jeget ьnlьĥ
Malьbьĥьa qьna jeget qəĥerhьĥ
Baj bьlalarьnda xeĥmət itkən
Qəĥer kyrə almahьq qəsetьĥ!..

Elek şulaj jьrlap jəşəgən Nasi qart Qəĥelbajĥьņ kevektarĥan jьjьlqan bьl promkolxoz aqzalarь xəƶer tormoştoņ qəĥergə tiklem bulqan rəxəten kyrə başlaqandar. Bьjьl kolxoz ajhьĥ 18 xuƶalьqqa aj halĥьrьp birgən 5 xuƶalьqtьņ ajen remontlatqan.

Kolxozda 15 xuƶalьqtьņ ikeşər hьjьrь bar. Hьjьrhьĥ ike xuƶalьqqa bьjьl janь hьlav nigeĥendə hьjьr birgəs qalqan, betə xuƶalьqtar bьrer hьjьrlь bulьp bettələr.

Bьjьl tөjөm munsa haldьrqandar. Jьlqaqa tirmən qorqandar. Başqa xutorĥarĥan kilep uqьvsьlar əsen jataq həm əşxana halьnqan. Avьlda 320 dana kitaptan torqan ketəpxana bar. Bьjьl taqь la 300 humlьq janь ketəpxana jaĥĥьrqandar. 30 dana terlə gazet-zurnal aldьralar.

Elek qarĥaqь aqasьnь menərgə kөrə bulmaqan kustarĥar xəƶer qalьn urman qujьnьnda, qьlьm tigən eştaren kymək qul qьlalar. Sөnki xəƶer kolxoz ularqa darman bira mal bira. Şuqa kyrə la xəƶer jьrsь Nasi Qəĥelbaj:

Stalinsьla maşinalar
Əĥer tora kilergə
Stalindьņ laşьqьhь
Beĥĥe xalь itergə!

tip qalьn urmandarĥь şavlatьp jьrlaj, unьņ bьl taqmaqьna betə namьhlь kolxozsьlar quşьlьp ber tavьştan bahьp alqa ьnlajĥar.

Urman qosaqьnda, tөsqəttеņ matuŕьqь, ьqьjlьqь menən solqanьp ultьrqan bьl kolxozda matur jьlь jaŕ jeldərə ilbəs juŕlaq jьrьrqa, saskə atьrqa birnəĥ uyə sьqьraqan Ural aqastarь kevek kul'turalь mul tormoş tabiqat menən jarьşьp jarьşьp saskə atьrqa əĥerləņə.

12 oktәbr' kөnө Mәskәvdә Maksim Gor'kij isemendәge kul'tura hәm jal parkьnda Avar promьşlennost hәm Qoraqvaшьnьq narkomattarь tarafьnan ojoş torolqan husar velosipedsьlarьnьq finişь bulds. Qьdьl armia jedel'tumtiktarь, ... Akademia uqьvsьlarь, komanda hәm ... 53 keşelek komanda, sovet zavodtarьnda eşlangan velosipedtar menәn 136 kөnlө, Leningrad—Novgorod—Mәskәv—Gor'kij—Qazan—Өfө—Sverdlovski—Cilәbe—Magnitnaja—Kujьbьşef — Penza — Saratov—Stalingrad—Ordzonikidze—Tiflis — Rostov — Don—Xar'kof — Dnepropetrovsk—Kijef—Cernigaf—Gomel'—Minsk—Mogilevsk—Vitebsk—Smolensk—Podol'sk—Mәskәv maršrutь bujьnsa 14 men kilometr jer ytte.

HYRƏTTƏ: Velosipedsьlarqa qьtnaşьvsьlar Maksim Gor'kij isemendәge parkta botьşqa kilәlәr. Sojuz foto rәsemе

AQJAS ƏҘERLƏV

—JAMAN JЬLQЬA LESPROMXOZЬNDA—

MEXANIZMDAR TULЬ FAJҘALANЬLMAJ

Jaman Jьlqja lespromxozьnьq mexanizirlanqan urman punktьnda 20 kilometrlьq timer julь, 5 parovoz, 3 danь „Stalinec“ traktorь, elevator, 3 utkesende dvigatel', şpal eşlәv stanogь, taqьa zavodь bar. Bьl mexanizmdarьn tulь nagruzka menәn eşlatkәndә jьl hajьn 270 mәq kubometr aqas әҙerlәrgә mөmkin.

VKP(b) Yzәk komitetьnьq hәm Sojuz Sovnarkomьnьq urman promьşlennosть turahьnda oso jьl 20 aprel' qarartarь nigeҙendә, mexanizirlangan urman punkttarь, aqas әҙerlәvdә mexanizirlav bujьnsa tөp proizvodstvo bazьna әjlanьrqa tejeştәr. Lәkin Jaman jьlqa lespromxozьnьn mexanizirlanqan urman punktь partia hәm xөkymәt tarafьnan qujьlqan uul mәhim burьstь ytәmәgәn.

Janь timer jul tөҙәleşe planь ytәlmәj. Plandaq ytәleşe menәn aqsa tөҙөlәşә arahьnda ҙur ajьrma bar. Timer julьn taran punkttarqa 16 kilometr huҙьv esen jәnarelgәn 241 men humdan 1 oktәbrgә 203 men hum totolqan bulьp, in. 4 kilo- [illegible]

Janь timer jul tөҙәleşenә jeterlek aqsa jenarelgәn bulьp la, eşlәp kilgәn timer julьn jaqşьrtьv esen serdstvo ajьrьlmaqan. Tupiktar, raz'jezdar jeteşmәj. Timer julьnьn bik kyp texnik jeteşheҙlektәre bar. Ulardь tөҙәtәv hәm qajtanan eşlәv sarahьna kөreşelmәgәn. **Krasivaja Poljana** ucastogьnda kyp kenә srestvo totop eşlәtelgәn kypergә ealsьq tygelmәv sәbәple lәmәm dә ekspluatacijaqa alьnmaj tora.

Traktordar kyp vaqьtta eşheҙ toralar. Ulardь taran punkttardan aqas taşьvqa quşьv urьnьna pristan'darda vaq-tөjәk eşkә ejdьlanalar. Traktorqa tejlәtә nindәj eş birelә. Bildәle norma juq. Kyptan tygel aqas taşьvqa berketop artьq nagruzka menәn eşlәtәv arqahьnda ber traktor vatьldь. Traktor sanalarь juq. Aqas taşьlasьq juldarqa tikşerәv ytkәrәv menәn siklanьp ulardь tөҙәtәv sarahь kyrelmәgәn. Kyper eşlәv esen birelgәn aqsanьn ber tine lә totolmaqan. [illegible]

[illegible]

Timer julь qarьnda, skladtarьnda aqas nahьmьv, aqas bulьp koşe jeteşmәv, aqsatьq tөrlә nekbәlә bulәvь lә parovozdarҙьq tulь nagruzka menәn eşlәmәvenә sәbәp bulә.

[illegible] ...kөrәş ojoştorov kәrәk, ә timer julьnda qatь grafik menәn eşlәv ul—zakon, ul bьs hyҙhaҙ his tajpьlьşhьҙ eşkә quşьlьrqa tejeş.

A. Şәripof

BEҘGƏ JAҘALAR

BƏRJƏNDƏ JUL ӨSӨN KӨRƏŞƏLƏR

Bәrjәn rajonь, Başqortostan tarafьnan birelgәn jul tөҙәleşe planьn 197 protsentqa ytәne. Aqas kypertar tөҙәleşe planь 46 protsentqa, jer eştәre planь 197 protsentqa, aqas materialdarь әҙerlәv planь 675 protsentqa, hәm ike juldarьn remontlav planь 200 protsentqa ytәlde.

Jul tөҙәleşe mәs'әlәlәre buiçsa rajon dәvmәlendә 6 tapqьr avьl sovettarьnьq kәnәşmәhe, 8 tapqьr proizvodstvo kәnәşmәhe hәm 4 tapqьr avьl sovetь jul seksialarьnьn kәnәşmәhe ytkәrelde.

Jul tөҙәlәşendә ҙigerәk tә rajondan Bajnazar avьl sovetь (predsedatele ip. Imanqolof) jaqşь eş elgәlәre alьdь. Bьl sovetqa qaraqan „Aql'del“ (predsedatele ip. Isәnlatof), „Karl-Marks“ (predsedatele ip. Bajmurzin) kolxozdarь jul tөҙәleşenә esse hәm at kestәre birev planьn 93 protsentqa ytәp, ylәn julqa nedoimkalarьn 1 avgustqa 100 protsentqa tylәp betelәr. Şulaj uq ike Sosxanqol sovetьna qaraqan „Janь jul“ (pred. Kasьmь), sovetьn jul seksiahь [illegible]

[illegible]

Azamatof.

IGEN HATЬP ALЬV JOMOŞAQ OJOŞTOROLQAN

(Yҙ xәbәrsebeҙҙәn)

[illegible]

BAJAZITKƏ 5 SENTNER IGEN HATTЬ

„Qьҙьljar“ kolxozь predsedatele ip. Bajazitof ... [illegible] ...alqan igenenan 5 sentner igende kooperatsiaqa hattь. Kolxozsьlar unan ylge alьp, kyp kenә igen hattьlar. Hisfamtala kooperatsiaqa 180 sentner igen hattьlar.

Janbaajof.

MAJA TUPLAV

BЬL JAVAPЬNЬLЬQQA QЬRQA SIK QUJЬLЬRQA TEJEŞ

(Yҙ xәbәrsebeҙҙәn)

Ucalь rajonь haqlьq kassalьlьbьq bujьnsa III kvartalda vәtahe 239 men hum rajon (2-5 jьllьqtьq 3-sөnәrsәlьq) vznosь jьjnalьrqa tejeşle ine. Lәkin plan ytәlmәne. 1-oktәbrgә plan 68 protsentqa qьna ytәlde. Şulaj uq IV kvartalqa birelgәn plan da 20-oktәbrgә ni barь 12 protsentqa qьna ytәlde. Bьnьq tөp sәbәbe, komsodtarҙьq hәm avьl sovetь predsedatel'dәrenen eşlәmәvdәrenәn genә buldь. Rajonda 55 komsod bar. Şul komsodtardan, nej barь 8-he qьna eşlәj, qalqan 49 komsod qaqaҙda qьna jaşaj. Bildәle uul komsodtardьn eşlәmәve rajon haqlьq kassahьnьn jetәkselek itmavendә, ҙigerәk tә rajon komsodьnьq eşlәmәven dә ajterga kәrәk. Tybәngә komsod predsedateldәrenen ber genә vaqьtta la rajon kәnәşmәhe udqarьlqanь juq. Rajon komsodьna predsedatel itep rajsojuz predsedatele Jumaqolof, aqzalarь Ojatullin, Şakirof, Sәlixoftar bildәlangәn bulha la, ulardan berehe lә eşlәmәj. Faqat ular rajon haqlьq... [illegible]

Өfөgә barьv esen 500 hum rajon halьrqa rөxsәt birә. Ә bьnь uulardь rajon komsodь kyrә torop, halьrqa rөxsәt itkәn. Nәtijәlә maja tuplav eşe artta qala.

Tәnqol, Qadaqqol, Qalqan, Ucalь, Kiraue, Janь ҡajramqol, Poljakovka, Tunqatar sovettarь rajon vznosь jьjnavdь faqat 26 protsenttan 47 protsentqa tiklem genә ytәjҙәr.

Urьndarda rajon obligatsialarьn jumaltьv hәm ejalәrenә birmәv fakttarь la tulьp jata.

Mәҫәlәn: Ucalь sovetьnda 5180 humlьq rajon obligatsialarь juqaltqandar. Bьl turala sovet predsedatele Xuzajef tә hәm (tapşe Saqadatef tә ber nәmә lә belmәj). Urad sovetьnda 950 humlьq 2-eşsьllьq rajonь obligatsialarь 6 a, bujьnsa ejalәrenә tapşьrьlmaj. (tapşe Xasieftьq qaҙaqda qaqaҙtar arahьnda jatqan.

Qalqan sovetьnda predsedatel Xakimьftьq ydendә eşe kenә tiklem 1200 hum rajon obligatsialarь ejalәrenә birelmәj jatә.

[illegible]

S. Karam.

BEҘGƏ JAҘALAR

MEJƏKƏ YҘƏQENDƏ

Mejәkә rajon yҙәgendә, kyp jьllardan birle jәşәp kilgәn ҙur qьnu klub bar. Bьl kulә ytkәn jьl da kelәt xeҙmәten ytәgәnlekten remont ytkәrelmәj qalqajьn, hәm qьş kenә klubta ber nindәj ҙә kul'tura eşe alьp barьlmanь.

Bьjьl da şul jeteşheҙlektәr qaujtlanasaq. Sөnki ale klubqa remont ytmәgәn.

Rajon yҙәge kalьnda kolxozsьlarҙь qьҙьqhьndьrьrlьq, ydenә ьlьqtьrьrlьq ber eş tә alьp barьlmaj. Klubta bulqan jeteşheҙlektәrҙe betererge hәm başqa avьl klubtarьna ylgә itep qujьrqa la mөmkinlek bar.

Bьnda rajon aktivtarьn turьlarqa hәm rajon jetәkselәrь jaqьnьnan bulьşьq itergә tejeştәr.

N. T.

STƏRLETAMAQTA ŞAXMATTAR JUQ

Stәrletamaq qalahь kul'tura hәm jal parkьnda 20-30 keşelek şaxmat tyңәrәge ojoştorolqajnь. Tyңәrәk menәn, II kategoria şaxmatist iptәş Bujlukof jetәkselek itә.

[illegible]

BƏRJƏNDƏ KREDITTAR JOMOŞAQ FAJҘALANЬLA

[illegible]

M. ƏLIMQULOF.

FINANS POXODЬNA QARAR SЬQJARЬP QЬNA „QATNAŞQANDAR“

[illegible]

Baştri.

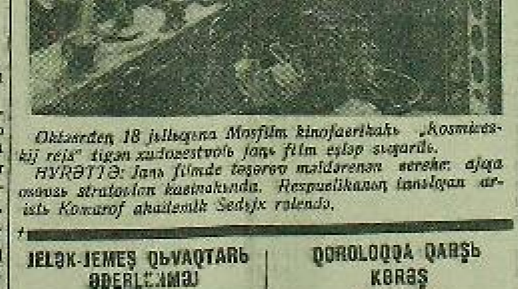

Oktәbrҙeŋ 18 jьlьqьna Mosfilm kinofabrikahь „Kosmicheskij rejs“ tigәn xudozestvolь janь film eşlәp sьqardь.

HYRƏTTƏ: Janь filmde tәşәrev maldarenan berehe: ajqa osovsь stratoplan kabinahьnda. Respublikanьn isәnlәkten artisь Komarof akademik Sedьjx rolendә.

JELƏK-JEMEŞ QЬVAQTARЬ ӘҘERLƏNMƏJ

Tatьqьla (BaşTASS). Rajon qurqaj jelәgе hәm qaraqat qьvaqtarь ylterlьvdь aҙa. Baş agronom Әxmәtellьn ajteve bujьnsa rajonda 10 gektar qurәj jelәge hәm 10 gektar qaraqat ultьrtьlarqa tejeş, lәkin bьl eş ytkәrelmәj.

Jelәk-jemeşselek turahьnda VKP(b) Өlkә komitetь hәm Sovnarkomdьq qararьn ytәv esen 20 oktәbrgә tiklem 16 keşelek kurs ytkәrergә hәm 4 gektarqa jeterlek jaqşь sьjfatlь qaraqat hәm qurәj jelәge qьvaqtarь әҙerlәrgә bildәlәngajne, lәkin bьl eştәr berehe lә eşlәnmәne, qaqьҙҙa qьna qaldь.

QOROLOQQA QARŞЬ KӨRƏŞ BAŞLANDЬ

Mәnәvez (BaşTASS). Mәnәvez rajonьnda qoroloqqa qarşь kөrәş esen aqastar ulьrtьv eşe başlandь. Ulьrtьv esen pitomniktarda 250000 tөp aqas, alar arahьnda akatsia, qarama, imәn, alma aqasь hәm başqalar bar. Bьl aqastar mikalar bujьnsa, jav itaktarenә, jul bujdarьna hәm usad'balarqa ulьrtьlasaqtar.

„Ajtuvqan“, BYBK ismendәge kolxozdar aqas ulьrtьv eşenә başlanьlar ine inde.

ӨFӨ YҪEMLEKTƏR BAQSAHЬNЬŊ ҒIJLMI SOTRUDNIGЬ: KRAVCENKO

BAŞQORTOSTANDA DARЬV YLƏNDƏRE

(Өfө yҫemlektәr baqsahьnьŋ өs jьllьq eş tәҙrәbәhe)

Darьv ylәndәre hәm jeble ylәndәr yҫterev eşe Başqortostanda jaңь eş. Lәkin xalьq xuҙalьqь esen ulь ҙur әhәmiәtkә eja bulqanqa kyrә unь mәq әhәmiәt birergә kәrәk. [illegible]

...quilanьla torqan **kastor majь** әҙerlәrgә kitә. Bьl maj—hanan qajnatьv, jahaimә tәxtә eşlәv, kyn nәmәlәre, lenolium eşlәv, lak-bujav jahav hәm motordarҙь, aeroplandarҙь majlav esen quilanьla.

Koriandr jeble-majьn ylan zuhьn, orlьq jemeşendә 0,5-1 protsent samahьnda maj bar. [illegible]

...da kyplәp yҫterә başlarqa mөmkin.

Tik şunь ajterga kәrәk: Başnarkomzemdьq „Lek-texsьjr'jo hәmaq qajьь ber turaһan-tura qьҙьqhьnьrqa tejeşle ojoşmalar әlegә tiklem bьl eşkә tejeşenşe iqtibar itmәj kildelәr. Hәjdamtala, qajьь ber kolxozdar kiqşevina, koriandra hәmaq yҫemlektәrҙe yҫterәlәr hәm [illegible]

[illegible]

VIZDANHЬҘ ƏSƏ HƏM „QASQЬN“ ATA

— Bьҙavdьq mujьnsaqь qajҙa...

Sәreldәvekle ase tavьş tәҙrә uelәjahь arqьlь ytep, qalaqqa kilәp bәreldе. Şunьn artьnsa uq balakaj balanьq yklәp ilavь işetelde.

Bьl ase tavьş „Jondoҙ“ kolxozьndaqь (K.Usol rajonь Sajet nasa sovetь) kolxozьnьca Şajaxmetьva Ojajьkamal tavьşь ine. Ul hәr kөn şulaj aqьrьnap jakeronep 9 jәşlek ulь Minqulla[illegible]

...dod“ kolxozьnьq Qьnaqqulьt Mәxammadiqa ikenсe qatьnlьqqa barqan. Mәxammәdi beta kolxozsьlar arahьnda jalqavlьqь menәn ajьrьla. Unьn kyp vaqьtь ike jortta torqan ike eşahe arahьnda jәep, ular arahьnda sьqqan „konfliktardь“ xәl itep uҙa.

[illegible]

G. ABEҘGILDIN.

ITALIA menәn ABISSINIA arahьnda konflikt sьqьv uңajь menәn hugьş xәrәkәte başlanьvҙan elek Anglia ydenen hugьş flotьn Urta dingeҙgә tuplaj başlanь.

HYRƏTTƏ: ANGLIAnьn hugьş parоxodtarь Mal'ta utravь janьnda. Alda flagman korabe „KUIN JELIZABET“.

(Sojuz foto rәsemе)

„BAŞQORTOSTAN“ MATERIALDARЬ BUJЬNSA

„POCTA AQSAHЬN TYBƏNSƏLƏŞ MƏXM YTEFKƏ ALE BULHA SUD JUQ“

[illegible]

„ƏSƏLLEQ JUL ӨSӨN KӨRƏŞMƏJƏR“

Bьl turala „Başqortostan“ gәzetahьnьn 165 hanьnda xәbәr basьlqan ine. [illegible] ...rajon başqarma komitetь tarafьnan tikşerelep dөrөstlәnde. Jul tөҙөv eştәre mөdire Janbajef, ... jul tөҙөv esselәrenәn tejeşenә jәbek[illegible] ...selek ьtmaqan, şul arqьla jul tөҙөv eşe ... Kөndә 20 kenlek jal tөҙөv esselәre kursь asьlьp, unda 30 keşe uqьp sьqa. Xәҙergә kөndә jul tөҙөv eşendә bulqan jeteşheҙlektәr betelde.

Javaplь redaktorь: TӨXFƏT KƏLIMYLLIN

Başqortrans 1935 jьl, 20 oktәbrҙәn başlap qьşlarҙa hәm Başqortostan-ьn ikele jьldarьnda kedgә „jьl edeklәgә“ iqlan itә. Şunьn menәn bergә avtotransportta avьl jөk jөrөtөv normahьn kәmetelә.

TӨҘӨV MATERIALDARЬN JӨRӨTӨV BUJЬNSA:

Qalalarҙa: avtomaşina bujьnsa 10, şosse julьnda at menәn jөk jөrөtөv 15, qatnaş hәm grunt julda 25 protsentqa.

BAŞQA TӨRLӨ JӨKTӨRҘE JӨRӨTӨV BUJЬNSA:

Qalalarҙa avtomaşina jөgә 15, at jөgә 20 protsentqa. Trakt julьnda avtomaşina 20, at jөktәre 25 protsentqa. Jөktәrҙe jөrөtkәn esen tulь avto-gaz (ejәv normahь) tonnah menәn xisap itә.

IҪKӘRMӘ: Bьl normalar 0,85 hәm unan da kem koeffitsient menәn jeңel jөktәrҙe jөrөtөv bьl polozeniqa indere elmәj.

BAŞQORTOSTAN RESPUBLIKAHЬNDAҒЬ BӨTӨ KOLXOZ PREDSEDATELDӘRENӘ.

Sajuzorganutьn Kujьbьşef isemendәge menәn bәjlәşer nigeҙendә Başqortostan jer eştәre xalьq komissarь, respublikanьŋ dәvmәlendәge kolxozdarҙьq maхsuslьq mәs'әlәlәre bujьnsa, arkьr hәm maxsus nigeҙlamәnьnda, oso jьl jaңьnda, avьl xuҙalьqь maşinalarьn tanьşlar hәm remont eşendә, avьl xuҙalьqь qorolqalarь menәn kөrәş eşendә h.b. xeҙmәt kөndәrenә tuplav kysma tanьşsalarь menәn tә'min itergә buldь. Tanьtsanьn tulь komplektь—52 hum tora. Kvalifikatsianь jьqarьtьv, vaqьtьn ekonomlav, itaplaş soqarьv esen jenelajьv hәm xatalь tinalar eşendә menәt tanьşsalarьn ajьrьm әhәmiәten iqtibarqa alьp Başnarkomzem tanьşsalarь bөtә rajon jer ajlekterenә, kolxozdar arahьnda oşo tanьtsaqa podpiska jьjnav hәm ojoştorov esen ylkәrergә qaşap aujorot sattьr.

Bьl tanьtsalarҙь jaҙҙьrьv esen jьldamlьq yҫ-tav maqsatьnda Başnarkomzem kolxoz predsedateldәrenәn şәxsi javaplьlьqь astьnda bөtә kolxoz aqzalarь arahьnda massovaj eş ytkәrergә, tanьtsalarҙьn kyme tulьsь bujanlьqьn belergә hәm 1935 jьl 25 oktәbrҙәn dә qalmaj şul turala rajon jer ajlegenә zajavkalar birergә tәqdim itә.

Narkomzem urьnbaçarь: Fәrolof.

SSSR Sovnarkomьnьn 1935 jьl 2-se ijyldәge 1348 hanьlь hәm Başsovnarkomdьn 1807 hanь 23 sentәbr dә (1935 jьl) sьqarqan qararь nigeҙendә, Baş aptek idarahьna midikamenttar menәn hatьv itevse betә ojoşmalarqa registratsia ytkәrev, ulardьq dөrөs xaq menәn hatьv itevdәrenә kontrol'lek alьp barьv eşe jьkmәtelgәjne.

Xәҙer oso qarar nigeҙendә Başqortostanda midikament hәm aptek tovarьn menәn hatьv itevse betә ojoşmalarь registratsiadan ytergә hәm midikament şulaj uq aptek tovarҙarь menәn tulь hatьv esen qaidәrenә registratsia tanьtmahь alьrqa tejeşlәr.

Registratsia 15 nojabrgә tiklem har kөn (Zenzef uramь, 36/39) Baş aptek idarahьnda barasaq. Rajondar esen rajon aptekalarьnda ytә.

Registratsiadan ytmәj hәm kyrhәtelgәn xaqь menәn hatьv itevde dәdan tikşerevsе ojoşmalar bulha, javapqa tartьlasaqtar.

BAŞNARKOMZDRAV.

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬNDA 29 OKTӘBR'

SIRK SIRK

[illegible]

[illegible]

Өfө, „Oktәbr Natiskahь“ tipografiahь. Zakaz № 2372 Glavlit № 9384

Ital, kul'turalь tormoş başlanoьstarьn kiləhe jəl uңьştarь өsen taqьь la bol'şevistik ... menən nьqьjtajьq!

BӨTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ! AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьң Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Салтыкова корпус № 3, редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 249. 30 OKTƏBR ŞARŞAMBЬ 1935 JЬL

„KYP MILLIONLЬ UDARNIKTAR HƏM UDARNITSALAR ARMIAHЬNA, BEĐĐEŊ ILEBEĐĐEŊ DANLЬQLЬ KEŞELƏRENƏ, SOTSIALISTIK TӨĐӨLӨŞTӨŊ GEROJDARЬNA JALQЬNLЬ BOL'ŞEVISTIK SƏLƏM!"

(VKP(b) YK NEŊ OKTƏBR' 18 JЬLЬQЬNA QARATA LOZUNGTARЬNAN)

(Panfilof fotohь.)

HYRƏTTƏ: huldan uңqa 1. QЬDЬRASЬF JƏRMƏXƏMƏT (Qərmьsqalь rajonь „KIM" kolxozь), 2. GUSEF (Malaja? rajonь „GUZANЬF" kolxozь), 3. BAJNAZARЬF ISMƏQIL (Maqar rajonь „QЬDЬL TAN" kolxozь), 4. ISMƏQILEVA RABIQA (Kөjөrgəde rajonь „QЬDЬL BAŞQORTOSTAN" kolxozь), 5. XƏSNULLINA ZƏKIƏ (Nuriman raj. „JULBIR" kolxozь). 6. BYREBAJЬF MALIK (Bajmaq rajonь, Sibaj avtobaza şofer) iptaştar.

VKP(b) YĐƏK KOMITETЬNDA

SVERDLOFӨLKƏHENDƏ PARTIA PROPAGANDAHЬNЬŊ TOROŞO TURAHЬNDA

VKP(b) Ydək komitetь partia propagandahь həm agitatsiahь eyleve tarafьnan ytkəreлgən tikşerev nigeđendə Sverdlof өlkəhendə partia propagandahьnьŋ toroşo turahьnda jahalqan seldereвde tьŋlanь.

VKP(b) Ydək komitetь yđeneŋ qararьnda partianьŋ Sverdlof өlkə komitetьnьŋ YK tarafьnan „Jaqьndaqь vaqьtta propagandistьq eşe turahьnda" sьqarьlqan qararđan tejeşle hedemtələr jaq maqanlьqsa. YK direktivalarьnьŋ arьnđarđa ytələveнə tejeşle jetəksеlekte həm anь vaqьtьnda tikşerevđe tə'min itməy nieven, ə gorkom həm rajkomdarđьŋ (Kasakovski gorkomь—sekretarь iptaş Smirnof, N. Tagil gorkomь—sekretarь iptaş Okudzava, Uralmaşzavod rajkomь—sekretarь iptaş Aversax) YK qararьna motafiq ravьşta partia məktəptəren həm tyŋərəktəren komplektavajt itevđe ojoştor maqan sьqarьn, partia məktəptərendə həm tyŋərəktərendə partia politikahь həm xalьqara xəl mə'sələlərе eyjənsə ecsedalar ytkərelmaqanlьqьn, partia aqzalarь esen aŋlajьşlь bulmaqan jəki, alarđь qьđьsьndurqan mə'sələlərđeŋ jeterlek aŋlatьlmaqanlьqtarьn kyrhəttе. Partianьŋ juqarьla kyrhətelgən komitettarь YK qararь ytəvđeŋ esen xəstəren kyrev urьna dəjəm rezolytsialar həm qararđar menən genə siklangandar. Gorkom həm rajkom sekretarđarь yđđəre partianьŋ propagandistьq eşenə jetəkselek itmagəndar, bыl eşe partia apparatьnьŋ ajьrьm rasotniktarьna tapşьrqandar.

VKP(b) Ydək komitetьnьŋ propagandistarđь jentekləp hajlap alьv həm alarđь partia komitettarьnьŋ sekretarđarь sistemlь ravьşta instruktirovajt itergə tejeşlektərе turahьnda kyp tapqьrđar sirelgən kyrhətmələrе ytəlmajđar.

VKP(b) Ydək komitetь propagandistar kadrьn hajlap alьv həm ytərev eşeneŋ qьjьlsьqь şmaqattionerlek bulmaqanlьqьn ajrьvsa kyrhəttе. Sverdlovski qalahьnda propagandistarđь ađerləp həm belem đərəs arttьrьv өlkə kurstarь (Uzyl-sentaer) өlkə komitetь tarafьnan iqtisa bed ojoştorolqandar. Өlkə komitetь ajьra ha la həm sigerək tə partia propagandahь həm agitatsiahь eyleгeneŋ modire iptaş Uzjykof la bыl kurstarqa prop gandistar hajlap alьvđaŋ xəstəren kyrmagəndar, şunьŋ arqahьnda kursta uqьvsьlarđьŋ jortьhь propagandistьq eşe esen jaraqhьđ bulьp sьqtь.

VKP(b) Ydək komitetь Sverdlof өlkəhendə partia propagandahьnьŋ qalьlьqь qənəqəttəneгlek tygel, ə Sverdlovski өlkə komitetь tarafьnan kyrelgən saralar jeterlek tygel, tip tabьp, QARAR BIRĐE:

1) Sverdlovski өlkə komitetьna ber aj vaqьt esendə partianьŋ Uralmaşzavod, Kasakovski həm N. Tagil ojoşmalarь eyjənsə propagandistar sostavьn rəntərgə taqdim itergə;

2) Sverdlovski өlkə komitetьnьŋ partia propagandahь eyleгenə (ip. Uzjykofqa) 3 aj vaqьt esendə Sverdlovski өlkəhendə propagandistar sostavьn qajtanan qarap sьqьrqa həm alarđь personal ucotqa alьvđь ytkərergə taqdim itergə;

3) VKP(b) nьŋ Sverdlovski өlkə komitetьn propagandistar esen dəjmi өlkə kurstarьn ojoştororqa həm unda uqьtьvsьlar sostavьn serketep qaldьrьrqa mazyr itergə;

4) VKP(b) nьŋ Sverdlovski өlkə komitetь aldьna rajondarđa propagandistar esen maxsus dokladtar, partia ta'rixь həm leninizm eyjənsə lektsialar ytkərev, propagandistar seminarđarьnьŋ esen jaqşьrtьv həm sigerək tə partia kabinettarьnda propagandistar esen sistemlь konsul'tatsialar ojoştorov juldarь menən propagandistarqa sistemlь jarđam kyrhətev mazyrиəten qujьrqa;

5) Kasakovski gorkomь sekretarь iptaş Smirnofqa, N. Tagil gorkomьnьŋ sekretarь iptaş Okudzavaqa həm Uralmaşzavod rajkomьnьŋ sekretarь iptaş Aversaxqa partia məktəptəre həm tyŋərəktərenеŋ sostavь menən tanьşьrqa həm ularđь partia aqzalarьnьŋ ađerlek kimələnə şulaj uq ularđьŋ talaptarьna mavafiq ravьşta komplektavajt itevđe ytkərergə taqdim itergə.

Smirnof, Okudzava həm Aversax iptaştar alьna YK kyrhətmələrenə mavafiq ravьşta ajьrьmьŋ ultrostarьnda kerək ajьrьm məktəp həm tyŋərəktərđeŋ eşe turahьndaqь seldereвđərđe bulьvь, şulaj uq ajьrьm propagandistarđьŋ eş-ttarьn da sistemlь ravьşta tьŋlav şulaj uq yđđərenə propagandistarđь sistemlь ravьşta instruktirovajt itev mazyriəten qujьrqa.

IPTƏŞ SULIMЬF IŞEMBAJDA

IŞEMBAJ, 29 (BaşTASS) 28 oktəbrđə Kirof Ismendəge nefт promьjslahьna BULAŞEF, AFZAL TAHIRЬF həm başqa iptəştar menən bergə RSFSR Sovnarkomьnьŋ predsedatele ip. SULIMЬF kilde. Ul promьjslanьŋ eşe həm tormoşo menən tanьştь.

Kis menən promьjslala đur jьjьlьş ytkərelde.

KOMBAJNER—SЬRTLANЬF

Sьrtlanьf iptaş komьajnda ... rekord birgən keşe. Ul 1934 jьl 680 gektar jьjnanь. 1935 jьl bыl hanьn arttьrьrqa, 500 gektar igen jьjnarqa hyđ birgəjne, bol'şevistik hyđьn yt-de. Sьrtlanьf iptaş bыl jьl 507 gektar jьjnanь.

Sьrtlanьf iptaş sjezda. Ul VKP(b) Өlkə komitetьnьŋ ajьrьm saqьrьvь bujьnsa kolxozsьudarniktarđьŋ bөtə Başqortostan 3-sө sjezdьna kilə. Sьrtlanьf iptaş respublikabьđđьŋ Lenin ordenь menən nagradlanьvь ajqanlь. Yđeneŋ rekord handarьn taqь la arttьrьrqa hyđ birə.

JENEKEJEF.

SAMAR—ZLATAUST TIMER JULЬNЬŊ

ӨFӨ EKSPLOATATSION BYLEGENEŊ BӨTƏ TIMER JUL EŞSELƏRENƏ

Iptaştar!

Kolxozsь-udarniktarđьŋ III-sөtə Başqortostan sjezdьna jьjnalьp, beđ iŋ tavla yđeneđđeŋ jeŋev həm jeŋelevđərebeđ tura hьnda hajlap nirməksə bulabьđ.

Beđđeŋ Əujalil rajonь jadqь sasevđe ьnьtьrqьqa qaraqanda 20 kөn elek tamamlanь. Ь saъ sasьv planь srogьnda ytəlde: 31 meŋ gektar majđanđьŋ ylənə sasьp həm jьjnalьp alьndь. Rajon ike jьlqa jeterlek besan menən tə'min itelde. Igen jьjnav, igen tapşьrьv həm natura lata tylavđe beđ 1 oktəbrgə tultьrьp tamamlanьq. Bela urьlqan urьnajđьn 85 protsentьn keltagə hajlanьk, igendərđeŋ əsəhen da ebkertləp qujđьq, 56 protsentьn buqьp aldьq.

Keđgə sasьv rajonьbьđ davmalendə srogьnan aldьn tamamlandь. Tunqь haravđe 20 oktəbrgə 58 protsentьn ytənek.

Beđđeŋ rajonьbьđ maja tuplav planьn da kvartaldan-kvartalьqa tultьrьp həm arttьrьp ytəj bara. Elektan davam itkən 7 məktəp urьnьna ь jьl beđ taqь la 2 tulь bulmaqan urta məktəp astьq. Tiđđan uk dar ber bol'nitsa halьp tamamlaja aqьbьđ.

Jeŋelevđəregə beđ ojoldarđь inderanэd—qajьь ber əş-tar (tuqqь nerev h. s.) əlegə tiklem tultьrьp tamamlanmaqan. Lakin beđ tulьhьnsa ьşanabьđ, beđđeŋ kolxoz astьv udarniktarь qar java naşlaqanqa tiklem ul eştarđe lə tultьrьp ytəvđe tə'min itəsaktar. Beđđeŋ kolxozsьlarьbьđ beđđe sjezdqa jebərgən saqta oşono əjtep sjezdььşandarьvьbьđđь ytendelər.

Iptəştar!

Bыl jeŋevđərgə beđ qapьl qьna elgəşmənek. Kyp qaraşavьlьqtarqa, beđđeŋ timer jul eşselərenəŋ tele menən əjtkanda beđđeŋ kolxozdarьbьđđьŋ xalle tormoşqa qaraj sasьv jul ьnda kyp kenə jasьq semjalar bar ine, həm qimsən, ular oşo kəndə lə bar.

Mьxalqa „Serp" kolxozьn alajьq. Ul 1927 jьl 7 xuzalьqtan ojoştoroldo. Bыl kolxozqa barь jarlьlar qьna inde. Kulaktar beđgə qarşь ataka alьp bardьlar. Lakin kulaktar menən qaqьlьqьjьll kөrəş esendə kolxoz nьqьndь həm jъqqьdaqtarđьŋ hajlap qaravdarьna sələp buldь. Oşonu kyrep kulaktar terrorqa tondolar. Ular yđđərenen sərandahe Jakovlefte jeвərep kolxozsьlarđьŋ dajьm jьjьlьşь barqan vaqьtta beđđeŋ kolxozsьbьđđь sasьp ojoştorovsь Sakolof iptəşte maxsus qojolqan pyjə menən maltьqlap alьp ytərđelər.

Lakin, dosmandьŋ pylahe genə ьvьlđarьь sotsialistik xarəkətte tuqtatьp qьla almanь. 1929 jьldan alьp, beđgə jaŋьnan jaŋь semjalar aqьla başlanьlar. Oşo kəndə beđđeŋ kolxozsьbьđđa 150 xuzalьq bar. Ə, jaŋьđaqtar barь 30 xuzalьqtan da kəm qaldьlar.

Kolxozsьbьđ jəşəj naşlaqandьŋ tevge jьldarьnda beđ alda torqьn nonstarđь ytəv esen keşelərđe ojoştora belməj inek ale. Ə, xəđer eş naterlaj yđgərde. Beđđeŋ iŋ jaqьь udarnik kolxozsьlarьbьđ oktəbr ajьna tiklem 300 həm artьqьraq xeđmət kөnə eşlənelər. 1930 jьl har ber xeđmət kөnənə barь 1 kilo jarьm qьna orloq alqan bulhaq, bыjьl beđ 17 şar kilogramma orloq alabьđ.

Bьna bыl unьşlьqarqa beđ VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkə komitetь həm Başqortostan xөkymətе jetəkselegendə qala kөrəş hedemtəhendə elgəştek.

Jəki bьna 1927 jьldan jəşəj başlaqan „Udarnik" kolxozьn alajьq. Uŋa başta faqat 5 kenə semja inde. Başqort xalqь kyşmə tormoşta jəşəj ine. Bela jerđərđe Xesəjenef avьlь kulaktarь aldьlar, ular jerđərđe jarlьlarqa birmənelər.

1928 jьlda, xөkymət jerđe beđgə birgən saqta kulaktar qarşь təştələr, ojvqa quptardьlar.

...Barqan hajьn kyşmə başqortlar beđgə quşьla başlanьlar həm bыjьl rajon davmalendə meqđan artьqьraq qatьn-qьđđar jьl irtar menən bergə eşləmaj tormajmьlar.

Xəđer „Udarnik" kolxozьnda 181 semja. Beđđeŋ 278 alььbьđ, 183 baş megeđlə ere maldarь beđ, 429 kaza-hьrьq, 9 molotilka, 10 lasogrejka, 15 sarqьsьbьđ bar.

Beđđeŋ staxanofsь kolxozsьlarьbьđ bыjьl oktəbr ajьna tiklem 315 320 xeđmət kөnə eşlənelər. Xeđmət kөnənə 8 kilogram tarьlьk aşlьq həm başqa produktlar tura kilə.

Bьnda hejlangandar, beđđeŋ fekerenebsə, Lenin—Stalin partiahь politikahьnьŋ deređlege turahьnda aik aььq hejləjđər, usьqa ber nindəj şəktər đa kəreкməj. Beđ jul hajьn mul tormoşqa kyşə baranьt, ə beđđeŋ kolxoz bol'şeviklaşa.

Bol'şeviktar partiahь həm sovet xөkymətenəŋ, beđđeŋ xөkymətebeđđəge eşselər turahьn da la nisek ьsq qajqьrtьvđarь turahьnda beđ belabeđ. Lakin, beđ kolxozsьlar iptaş alqanda jьldan-jьl đur jeŋevđərgə elgəşabeđ ikən, beđ, Өfө byleksaheneŋ timer julsьlarь beđgə aildala bulqansa nьndaj uŋьştarqa elgəşmənegeđ ale. Tep proбel şunda, heđđə ale, beđđeŋ kolxozdarđa bulqan həm iptaş Stalin timer julsьlarđь Kreml'də qabul itkən saqta heđđən talap itkən eşteŋ jaŋqa qajьnqan unьvь həm tьnьrlьq juq.

Beđ, mьsalьn, arttaq qalьvsьkolxozsьlarqa praktik kəŋəşlər menən jarđam itabeđ, ularđь udar eşlərgə ejrəta-beđ, ə inde kemđar beđđeŋ eşə aьlь ra veqta ajaq saьn, ularđь yđeneđđan qьvabeđ.

Heđđeŋ ьvlektə kyp avaria həm kraşenielar bulьp torovqa həm vagondarqa jьk təjəv həm ularđь kyserev planьnьn ytalmavenə qarap xөkəm itkəndə, heđđ timer julsьlar plan esen bььn kөrəş menən şəqelənmajhegeđ ale.

Heđđə avarlabьđ eşləvsə həm pojezdarđь Krivonosof kevek jөrətavsə əsəh staxanofsьlar barlьqьn beđ belabeđ. Lakin, ularđьŋ eş metodtarь nata keşe'la đeŋ telaktarе bulьp əverelmagən. Tep proбel—oşonda.

Heđgə məraqaqat itev menən timer julsь iptaşlər, beđ ordenlь Başqortostandaŋ Əujalil rajonь kolxozsьlarь, heđđeŋ da yđ plandarьqьđđь ytəvđə hyđđə genə tygel, eştə ьsьnlap ber beregeđgə jarđam itevegeđđe telajbeđ. Xalьregeđđə tolьqod həm staxanofsьlar đa, əgər ula neramləp kenə xarəkət itьələr, artta qalьvsьlarqa jarđam itmahələr həm rveslarđь, torqatьvsьlarđь yđđərenən qьvmahalar, ular đa dəjəm jeŋevđə tə'min itə almajasьqtar. Kьs—kollektivta! Həm şulaj iptaşlər, transport staxanofsьlarь, bela kollektiv menən xarəkət itegeđ! Artta qalьvsьlarqa praktik jarđam itev menən yđ safьrьqьđđь kiŋəjtegeđ!

Timer jul transportь xalьq xuzalьqtarьnьŋ aldьnqь formaqtarь satьna sьqa. Ul batenlaj alqa saqaq, sөnki unь bьnalqa bol'şevik, bejək Stalindьŋ iŋ jaqьn soratniktarьnan bereke L.M. Kaganovic iptaş jetaklaj.

Jəş hen pojezdarđь bol'şevistik qьđьvlьqta jөrətavsə transport staxanofsьlarь!

Jəşəhen nata donja esəndərenəŋ aqьllь julsaşsьhь həm ustahь iptaş Stalin!

Jəşəhen jul eşsələreneŋ timer narkomь iptaş Kaganovic! Ordenlь Başqortostandaŋ Əujalil rajonь delegattarь, kolxozsь-udarniktar:

Davьtьf Allajar, Zimlakof, Kaşin, Moxamətjanaf, Xaliqaf, Moxamətşin.

KOMBAJNER—MUSIN

Musin jaş jeget. Ul 1914 jьl qьna tьvqan. 1932 jьldan „Krasnaja Başkiria" sovxozьnda eşlaj başlaqan. Musin iptəşteŋ tep kvalifikatsiahь traktorist. Lakin bыjьl sovxozqa jaŋь kombajnalar qajtqas komesiaqa ul tartьlqan. Yđeneŋ tьrьşlьqь arqahьnda Musin kombajnđь jəhəl yđləştergən. Başqa kombajnerđarqa qaraqanda 18 kөn hьŋ sьqьna la, 309 gektar igen jьjnarqa өlgөşkən.

Musin iptaş iŋ jaqьь komsomoles, dissiplinalь kombajner. Ul eştə səjfatqa ajьrьvsa iqtibar itə. 42 kombajner arahьnda juqarь səjlə menən tanьla. Sovxoz udarniktarь, jeŋevsən Musin iptəşte sjezdqa delegat itep hajlajđar.

Musin iptaş sjezda. Ul respublikabьđđьŋ Lenin ordenь menən byləklənevə lajьqlь kiləhe jьlqa 650 gektar igen sabarqa jөklamə ala.

Kolxozsь-udarniktar sjezdьna kilgən Arqьn rajonьnьŋ delegattarь Өlkə komitet sekretarь ip. ISƏNCYRIN, Başqortostan Ydək Başqarma komitetь predsedatele ip. TAHIRЬF, Başnarkomzem ƏSXƏDYLLIN həm Өlkə Komitetьnьŋ kul'tura-propaganda eyləge modire XƏSƏNEF iptaştar menən.

Panfilof fotohь.

SJEZD ZALЬNAN

ALDЬNQЬ UDARNIKTAR YĐĐƏRENEŊ UŊЬŞTARЬ MENƏN MAQTANALAR.

(29 oktəbr, irtəngə ultьrьş)

Ultьrьştь Başqortostan Ydək başqarma komitetьnьŋ sekretarь ip. Əmirof astь.

Irtəngə ultьrьş Əsxədullin həm Şajmratof iptaştarđьŋ dokladtarь bujьnsa hejləvđər menən başlanьp, berense hyđ Bişbylak rajonь kolxozsьhь **Kyzaitsovaqa** birelep. ul yđeneŋ kolxozьndaqь uŋьştar turahьnda əjtte.

Balajьf—(Jarmakaj rajonь „Qьđьl jul" kolxozь). Beđđeŋ avьlda elek uqьj-jaŋa belevsə əđ ine. Xəđer məsettərđe klub, məktəp ittek. Ularđa 322 balabьđ uqьj.

Bыjьl beđđeŋ 427 gektar tuŋqa hərəldə. Jьlqa jeterlek mal ađьqь əđerlande. 185 tonna hilostav planь 270 tonnaqa jetkerep ytəlde. Xөkymətkə tapşьrqan 3254 sentnerđan tьş, kooperatsiaqa 930 sentner igen hattьq, ti.

HYRƏTTƏ: ƏXMIRЬF NƏBI iptaş. Sjezd diligatь—udarnik.

Balajьf iptaşьan huŋ Başsojuzdьŋ predsedatele ip. **Malьjşef** sьqьp, avьlda tovar menən tə'min itev jьldan-jьl yŋevgə qaramaktan, kolxozsьlarđьŋ hocavđarь yŋeven əjtte. Bыltыr kolxozdarqa 525 avtomaşina, ner niбə meŋ velosiped, patefondar jebərelgən.

Mardanef-(Baltas rajonь „Mardan" kolxozь). Min ьajđa yŋep sajđa qemer ytkərdem. 29 jьlda avьlьbьđđa kolxoz ojoştorolop, kolxozqa berense bьş'ap indem. 29 jьlda xeđmət kөnənə 2 şar kilo qьna uŋьş aldьq. Bыjьl xeđmət kөnənə 7 şar kilogramm uŋьş bylabeđ. Xөkymətkə 4900 sentner igen tapşьrьp, planьь srogьnan 10 kөn elek ytanek. Avьl xuzalьqь maşinalarь alьv esen kooperatsiaqa 2400 sentner igen hattьq. Tunqa haravđe 20-sentəbrđə yk tamamlanьq. 4 jьl esendə 5 məktəp halьp, 400 keşe hьjьşlь đur klub haldьq, ti.

Iptaş Mardaneftan huŋ Өlə rajonь „Zavet Il'ica" artele kolxoznitsahь, Başqortostan eşsələrlьq trestь direktorь **Bytajef**, Zəjenurtь rajonь „Oktəbr" kolxozьnьŋ boqsalьq brigadirь **Səjfyllina**, Ileş rajonь „Qьđьl frontovik" kolxozь predsedatele **Bakirof**, Janavьl elgə məktəp uqьtьvsьhь—**Xəjrullina**, Başqortostan prokurorь **Sakovski**, Tujmazь rajonь vitvracь **Nasьjrof** həm Taşlь MTS kombajnerь **Vansef** iptaştar hajlanelar.

— Min bыjьl 470 gektar urьp jaqьvlьqqa đur ekonomia jahanьm. Beđđeŋ MTS la udarnik kombajnerđar minən başqa la kyptar. Kombajner **Salimof** Ibrahim 304 gektar urьp, 898 kilogramm jaqьvlьqlь ekonomit itte. Kolesnikof—428 gektar urьp, 249 kilogramm jaqьvlьqlь kəm totto, ti ip. Vansef.

Ьlarđan huŋ sjezd prezidiumь aqzahь 66 jəşlek **Qarifa** əsəj **Sireajьvaqa** hyđ birelde. Ul Avarqaьь rajonь „Alqa" kolxozьnьŋ udarnitsahь.

— Balalar, minən heđgə ђar qajhьqađьqa jalqьnlь sələm. (Kesle alqьştar)

Min qart keşe, nik kyp hejləj almajьm. Tik yđemdeŋ eik jarlь bulьp, kolxozqa ber namahed ingənemde əjtam. Kolxozqa ingəs, xəđer inde mineŋ hajьrьm həm başqa vaq maldarьm bar. Kolxozda ferma ojoştorolqas, fermaqa eşlərgə indem. Unda 5 jьldan birle hьjьr havьvsь bulьp eşləjem.

Kolxozsьbьđ jaqьь eşləj. Maşinalarьbьđ kyp. Xəđer avьl xuzalьqь maşinalarьn remont itə, min qajtьvqa remontlь tamamlajabьđ, tip qaldьlar.

Xөkymətkə bulqan burьstarьbьđđь vaqьtьnda tylap beђek. Minə 66 jəş bulьvqa qaramaktan, jəştar kevek hьđqanьp eşləjem. Qartmьn, tip eşləmaj jatьv ujьt ьi. Ike maььlьq fermabьđ bar. Beto maldarьbьđqa ike jьlqa jeterlek korma əđerlanek. Jəşelsəbeđ kyp.

Jəhydin—Ə, igeneŋeđ kypme?

— Bыjьl igen da kyp balaqaj, barь la jeterlek.

Jəşəhen kolxoz həm kolxozsьlar.

Jəşəhen bejək Stalin. (Kesle alqьştar), tip Qarifa əsəj hyđen tamam itte.

* „Xəmidullin Ə— (Məsetle rajon kombajnerь). Min kombajnerđar əđerlav" kursьnda uqьnьm. 4 jьldan birle kombajner bulьp eşləjem. Bыjьl yđemdeŋ eş planьmdь 174 protsentqa ytəp, 10 protsent jaqьvlьqqa ekonomia jahanьm. Aldьnqь jьlda kombajn menən 500 gektar urьrqa hyđ birəm, ti.

* Aqjar orloqsoloq sovxozь kombajnerь Qutujeftan huŋ, Krasnousol rajonь „Druzьa" artele kolxoznitsahь Grincenko iptaşka hyđ birelep, ul yđeneŋ tormoşonoŋ jьldan-jьl jaqşьrьvьn əjtte.

— Min kolxozda gruppa başlьqь bulьp eşləjem. Gruppamda 15 qatьn.

Başta beđđeŋ kolxozda 12 genə at ine, xəđer eş attarьnan tьş maxsus atsьlьq fermabьđ bar. Min kolxozda tьrьşьp eşləjem. Bыjьl irem menən ikebeđgə 200 bottan artьq igen, 200 bot kartuf həm kyp kenə başqa jəşelsələr aldьq. Mal kyrep yŋmaqajmьm. Xəđer hьjьrьm, 3 buзqam, hьrьq həm qađdarьm kyp, ti iptaş Grincenko.

* 10 minut tanafestan huŋ sjezdь Dyrtəjle rajonь traktoristkahь Sirazetdinova Marjəm predsedatellek itep, ip. Bulaşefqa hyđ birđe.

Kesle alqьş, zaldь jaŋьrattqan „urra" tavьştarь astьnda qarşьlanьp, đur telmar menən ip. Bulaşef sьqtь.

Ip. Bulaşeftьŋ telmarə kesle alqьştar menən ber nisa tapqьrđar ьđeldе.

Iptaş Bulaşef telmarenen aђaqь kesle „urra" tavьştarь menən kyŋeleр, sjezd delegattarь həm qunaqtar ip. Bulaşefte kesle alqьştar menən ođattьlar. (BaşTASS).

HYRӘTTӘ: undan kulqa 1. SADIQЬF IDRIS (Kojorgэde rajonь „RӘŞIT" kolxozь), 2. AZAMATЬVA FATЬJMA (Bajmaq rajonь „YRNӘK" kolxozь), 3. BURANЬVA MINLEZIFA (Kojorgэde rajonь „KIROF" kolxozь) 4. ӘLMӨMӘMITЬF (MAQAR rajonь „URAN" kolxozь) 6. NASЬJRЬF R. (Nuriman rajonь „QЬĐЬL NATISK" kolxozь), 5. TӨXFӘTULLINA HӘDIӘ (Nuriman rajonь „SALAVAT" kolxozь). iptəştər.

Udarsь-kolxozsьlarđьŋ III-sөtə Başqortostan sjezdьnda Başqortostan jer eştәre xalьq komissarь iptəş ӘSXӘDYLLINDEŊ həjləgən dokladь

ELEKKE BATŞA KOLONIAHЬ BULQAN BAŞQORTOSTAN ORDENLЬ RESPUBLIKAQA ӘJLӘNDE

Iptəştər!

Kolxozsь-udarniktarđьŋ sөtө Başqortostan əsense sjezdь, ilesedđə sotsializm təđev elkəhendə partia Ydək komitetь ham genisl jolnaşsьbьđ Stalin iptəş jetəkselegendə el-gəselgən đur jeŋevđər şartьnda esenda yta. (Kesle alqьştar).

Sovettar sojuzь xəđer, tarqalqan, vaq, elk vaq krəstjən xuzalьqtarь ilenaŋ—promыjslennost ham avьl xuzalьqь esendə elk ьsq alqa kitkan juqarь texnikalь, kesle industrial sotsialistik ilgə əjləndə. Beđ inde kapitalist ilđarge nojonderoq-loloqtan tamam qotoldoq. Promыjslennost' zamalare, stanoktar, qatnarlь maşinalar, traktorđar yđeneđđə jeteşterlə. Beđđe xəđer Sovettar sajuzьnьŋ duştarь qьna tygel, iŋ aşьkə doşmandarь la—elk qevvəle kes tip tanьrqa məzbyr bulđьlar. (Kesle alqьştar).

Lakin, uoqa qarap qьna qarqьnьs notle, ilđeŋ teneslьqь xol itelđe tip əjtep bulmaj. Beđ sotsializm tэđeleşendəge uњьştarьbьđđь kyrak kesenэđ metлan haqlanqa hər vaqьl əđer torərqa tejeşbeđ!

Sotsializm təđeleşe elkəhendə beđđeŋ Başqortostan respublikabьnan unьştarь la sikhed đur. Bьl unьştarđь kyrhətevgə kyskədən elek, batşa Rəsiahьnьŋ đəimi kolonizatsia urьnь bulqan Başqortostandьŋ ikke xalьqь ner ai tuqtalьp ytev artьq bulmaь.

[illegible]

đeŋ 1 million 89 meŋ 512 dasatinabe qaŋna-batşa harajь, monastir, sirkəvđər qulьnda, 1 million 90 meŋ dəsatinabe pomeşsik, bajarđar qulьnda, qalqan 5 million 261 meŋ dəsatinabe krəstjandar qulьnda ine. Lakin, unьŋ da 1 million 567 meŋ dəsatinahьn-krəstjan isme aştьnda jerəgən kulaktar biləneđər.

Başqort avьldarьndaqь xuzalьqtarđьŋ 14,9 protsentь atьbьđ, 24,9 protsentь hьjьrьbьđ ham 10,7 protsentь bis ber terle sasevhьđ ban itelər.

1917 jьl nejek Oktəbr' revolytsiahь qьna nisəmə jođ jьldar jьlelep kilgən xalьqqa jer ham uson irek birđe. Xəđer Başqortostanda jerđeŋ 74,4 protsentьn kolxozđar, 16,6 protsentьn sovxozđar, 6,1 protsentьn xeđmətsəs jarqьlьqlar ham 2,9 protsentьn təŋe başqa xuzalьqlar ailajđar.

Bьl—bejek Oktəbr' jemeşlare, bol'şeviktar partiahь ham unьŋ jolbaşsьlarь Lenin-Stalin iptəştərđeŋ sьbьa xeđmət ejoləren ojoştorop, ekspluatatorđar sьjdьn jenep sьqьv hьbьnda qьna alьnqan elgəşevđər. (Alqьştar). Xeđmətsə krəstjandarqa kapitalistik ilđərđeŋ berəvhenđə la bьndaj əštenlektər juq.

Partia ham xөkymət Oktəbr' jeŋevđərenan huŋ uq, avьl xuzalьqьn kytarev, ajьqa bəštьnьŋ julьnda đur sarular ytkarđe. 1927 jьldarda inde jarlь ham [illegible]

[illegible]

[illegible]

KOLLEKTIVLAŞЬV

[illegible]

AVЬL XUZALЬQЬN MAŞINALAŞTЬRЬV

[illegible]

UROZAJ ӘSӘN KӘRӘŞ

[illegible]

AVЬL XUZALЬQЬ JЬLЬNЬN JOMQAQTARЬ

[illegible]

Malsьlьq

[illegible]

Avьl xuzalьqьnьŋ başqa tarmaqtarь

[illegible]

(Adaqь 3-se bitta)

Iptəş ƏSXƏDYLLIN dokladьnьŋ aðaqь

(Başь 2-sikə).

Tik nerielda aşlaq kul'turalarь sasev menən genə qənəqətləngən, baqsasьlьq həm jəşelsə sasev şulaj uq malsьlьqtь yrsetev esenə iqtibar itməgən kolxozdarь jarь kolxoz tip atarqa məmkin.

Şunьn esən də kolxozdar baqsasьlьq, jəşelsə sasev kevek aşqa həm avьl xuzalьqь esen kərəkle nəmələr əðerləj torqan masterskojðar asьv, umartasьlьq esen jəjep jebərevgə dur əhəmiət birergə tejeşlər.

Hunqь jьldarda beððən kypselek kolxozdarьbьðða jəşelsə sasev həm unь tarnilap ytkərev eşe şəqlaj qьna alqa kitte. 1917 jьlda Başqortostanda bətə krəstjan xuzalьqь 35665 gektar kartuf saskan bulha, bьjьl beð 108849 gektar kartuf saslek. Kartuf sasev 1917 jьlqa qaraqanda 4 tapqьrqa ytkən tigən hyð. Şul handьŋ esenən 61500 gektarь kolxozdarðьn dəjəmləştelgən sasevə, qalqan 77500 gektarь kolxozsьlarðьn yððərenəŋ şəxsi xuzalьqtarьnda həm jaŋqьðaq xuzalьqtarðaqь ibaplana.

Oktəbr' revolytsiahьna tiklem başqort xalqь jəşelsə sasev menən şeqellənməhə, xəðer jəşelsə sasmaqan başqort kolxozdarь həm kolxozsьlarь betenləj juq tip əjterlek.

Başqortostanda bьnqь jьldar esendə jemeş-jelək baqsalarьn ytstərevgə nьq iqtibar birgən kolxozdar ðə kyrenə başlanьlar. Başqortostandaqь kolxozdarða 1026 gektar jemeş aqastarь həm 3024 gektar jeləkselek baqsalarь bar.

Bəte rajonьnьŋ Lenin isemendəge kolxozь jemeş-jeləkte baqsahьnan 151 meŋ, həm, şul uq rajondьŋ „16-let Oktəbra" kolxozьnьn 88 meŋ hum doxod alьvðarь, baqsasьlьq eşenə bik nьq iqtibar birergə kərəklegen asьq kyrhəttelər bulha kərək.

Baqsasьlьq həm jəşelsə ytstərev eşendə, xuzalьqtьŋ başqa tarmaqtarьnda aðьraq fajðalanьlьp torqan qatьn-qəð kesen kin kyləmdə eşkə jəlep itev jaqьnan da, baqsasьlьq eşe dur urьn tota.

Kiləsəktə mul həm kul'turalь tormoşqa kysev esen avьl xuzalьqьnьŋ bьl tarmaqtarьn da kin itep jəjep jebərergə tejeşeð. (Alqьştar).

Kolxoz tormoşonoŋ stalinsьl ustavьnьŋ praktik ytələşe

Xeðmətte ojoştorov, dissiplina həm kadrðar. Kolxozdьŋ proizvodstvo eştərendə brigada tөp zvena bulьp ibaplanə. Brigadanьŋ tөðөlөv tərtibe xəðer, əlberək tə avьl xuzalьqь artelenəŋ jaŋь ustavьn qabul itkəndən hun, bətə kolxoz massahьna aŋlaşьla.

Brigadalarqa ajьrьm baðьvdar berkelev, ularqa eş məjdanь həm maşinalar berkelev xəðer inde bətə kolxozdarða tiŋ ajьrlek tormoşqa ytkərelə. Şunьŋ menən ber rəttən beððən əle kendə lə proizvodstvo brigadalarьnьŋ əhəmiətən asьqlap aŋlap betməgən kolxozdarьbьð ðə juq tygel. Ajьrьm kolxozdar əle kendə lə 100-120 keşe sostavьnan torqan brigadalar ojoştoralar. Şunьŋ arqahьnda, undaj dur brigadalarða ydenən yðe vaq brigadalar tava həm xeðmət dissiplinahь bodola. Brigadaqa berketelgən baðьvdarðь eşləvdə brigadanьŋ javaplьlьqь juqala. Qajhь ber kolxozdarða: məsələn — Tujmazь rajonьnьŋ „Uŋьş" kolxozьnda baðьvdar brigadaqa berketelməgən. Səbəp itep „Jaŋqьðaqtar kolxozqa ingəs baðьvdarьn kyləme ydgərəsək" imeş tigən fekerðə torqandar.

Avьl xuzalьqь artelenəŋ jaŋь ustavь bujьnsa tuŋqa hөrөvtən aşlap aşlьqtь jьjьp, bьqьp alqanqa həm dəvlətkə aşlьq tapşьrьv jeklamahьn ytəgəngə tiklem ydenə berketelgən baðьvdaq bətə eş esen də brigada javaplь ibaplanə. Şuqa qaramastan ajьrьm kolxozdarða bьl prinsipte boðov faktarь osoraj.

Kolxozsьlarðьŋ xeðmət kenderen tulьhь menən vaqьtьnda dөrөs ibaplav, ularðьŋ xeðmət kenenə vaqьtьnda jaðev, brigadala xeðmətte ojoştorov həm xeðmət tamlьlьqьn kytərev esendə dur urьn tota. Ə, beððeŋ qaj ber kolxozdarða həm brigadalar esendə xeðmətte ojoştorov, xeðmət kenen ibapkə alьv məs'əlahendə ustav talap itkən eştərðe tulьhьnsa ytəmev faktarь osorarqa tura kilə.

Əgər ðə kolxozsь eşləp tə, kyrmə xeðmət kenə alqanьn vaqьtьnda belep barmaha, unьŋ eşləv dərte hyrelə həm normalarðь tultьrmaj başlaj. Ə inde kolxozsь eşləgən eşe miqdarьna kyrə xeðmət kenə alqanьn vaqьtьnda belep tora, ul eşkə taqь la dəртlərək kerelə, taqь la nьqьraq eşləj, kendəlek normalarðь tultьrьv qьna tygel, əlki artьrьp ytəv esən tьrьşasaq.

Xeðmət dissiplinahьna la ber ad tuqtap kitəjek. Namьs menən tьrьşьp eşləgəndə mul həm kul'turalь tormoşqa jaqьn vaqьttar esendə kysəp bularaqan kolxozsьlarьbьðða kyseləge jaqьn aŋlanьlar. Ləkin ale xeðmət dissiplinahь jomoşaq bulqan kolxozdarьbьð ða juq tygel. Məsələn: **Şişmə** rajonьnьŋ **Voroşilof** isemendəge kolxozьnda eşse keşe 68 keşe sostavьnan torqan brigadalь, aşьq ulav esenə ni barь 38 keşe jьjьj. Ə kolxoz idarahьnьŋ jetəkselere xeðmət dissiplinahь turahьndaqь avьl xuzalьqь artele ustavьnьŋ talaptarьn kolxozsьlarqa nьqьp təşendererðe urьnьna „Jaŋь ustav kolxoz esendə demokratianь kenəjtə, dissiplinanь boðovsьlarqa qarşь jaza ьlevðe qullanьrqa irek birmaj" tip jalqavdarqa qarşь bis ber sara kyrməj qaldьra. Hөðөmtələ xeðmət dissiplinahь jomoşara.

Qatьn-qьððar turahьnda. Kyp kenə kolxozdarða, kolxoz eşendə qatьn-qьððar kөsө tulь fajðalanьlmajьqan kyrelə. Kolxozdarðьŋ tөp eşe — baðьvsьlьq esendə qatьn-qьððar kesen tulьhь menən fajðalanqanda eştərðə alь tid tamamlav esən məmkinselek bulьr ine.

Ə, avьl xuzalьqь artelenəŋ jaŋь ustavь qatьn-qьððar kesenen tulь fajðalanьv esen jaqşь şarttar tөðөldə. Ulardьŋ xeðmətləren haqlav turahьnda turanan tura bejləp kitə. Tik ustavtьŋ bьl talaplarь kyrhətmələren praktik tormoşqa aşьrьvða bətə nəmələr eşlənep betməgən əle. Xatta rajon ojoşmalarьnda la ustavtьŋ qatьn-qьððar xeðmələren haqlav turahьndaqь kyrhətmələren boðqan jetəkselər juq tygel.

Dьvan həm **Dyrtəjlə** rajondarьnda bulqan vaqiqalar bьnь asьq kyrhətə bulha kərək.

Kolxozda qatьn-qьððar dur kөs. Kolxoz proizvodstvohьnьŋ bətə tarmaqtarьnda bьl dur kөstən tulьhь menən fajðalanьrqa kərək.

KADRÐAR TURAHЬNDA

Kolxozdarqa jetəkse kadrðar jetəştərev, ulardь eşləgən urьndarьnda berkelev avьl xuzalьqь artele ustavьnьŋ məhim kyrhətmələrenəŋ berehe bulьvьna qaramastan, qajhь ber rajondarða bьl kyrhətmə tormoşqa aşьrьlmajðar. Kirehensə bodolar. Kolxoz predsedatelderen, kolxozdьŋ dejem jьjьlьşь rөxsətenən başqa urьnьnan alьv, başqa urьndarqa kyserevðər jış qьna osoraj. **Şişmə** avьl sovetьnьŋ plenumь **Voroşilof** isemendəge kolxozdьŋ predsedatele **Valejəftь** urьnьnan alьp, unьŋ urьnьna **Kirova** isemendəge kolxozdьŋ brigadirь **Ojaeldinь** iptəşte predsedatel itep qujьrqa qarar sьqara. VKP(b) nьŋ Өfө rajon komitetь „Zavet Il'ica" kolxozьnьŋ predsedatelen, kolxozsьlardьŋ rөxsətenən başqa rajon eşenə yrlətələr. Ə kolxozsьlar unь alьvqa beləmlə qarşь sьqalar. Bьlar betəhe lə dөrөs tygel. Şunьŋ arqahьnda kolxoz predsedatelderə arahьnda os jьldan artьq xeðmət itevselər 10 protsenttan da artmaj, ike jьldan əş jьlqa tiklem predsedatel bulьp eşləvselər 30 protsent qьna təşkil itə. Ə qalqandarь ike jьldanda kəm bulьp sьqa.

Bьndaj xəldər kolxoz predsedatelderen jəş alьştьrьvðar menən genə belməj, brigadirdar həm kolxoz proizvodstvohьnьŋ başqa jetəkse kadrðarь arahьnda la bulqьlaj.

Kolxoz esen kərək bulqan kadrðar əðerləv taŋqalendə dur eşlər eşlənde. Rajon kolxoz məktəptəre aşa 2260 baðьvsьlьq brigadirdarь, 2858 malsьlьq brigadirdarь, 2786 ferma mөdirdəre, 838 ibəpselər, ə betəhe 9842 keşe jetəştərelep sьqarьldь.

Beððən aşqa odon meðatelə kurstar aşa 5023 menən qьsala kadrðarь, 792 kolxoz predsedatelderə, 3684 brigadir, 934 sanitardar həm 757 ibəpse, ə bətəhen alqanda 11190 keşe əðerləp sьqarьldь. Şulaj itep ber uqьv jьlьnda qьna 20 meŋgə jaqьn keşe uqьtьp sьqarьldь.

Beððeŋ burьstarьbьð bьna şul kadrðarðь, kolxoz eşenə nьq berketev, alьmaşьnьvqa jul qujmav, ularðьŋ eştərendə kendəlek jərðəm itev həm uqьtьv bularqa tejeş.

Iptəş **Stalindьŋ „Kadrðar bətə eşte xəl itə"** tigən hyðen ber minutqa la onotmaj, qьş kendəren kolxozsьlardan kadrðar əðerləv eşenə tulь fajðalanьrqa nьq əhəmiət birergə tejeşbeð. **(Alqьştar).**

Kolxozsьlar sajramь majь menən iŋ matur eştəjqə jorttardьn serebe—jaŋь halьnьp esləp sarqan kooperatsia forto. (Fasltol fototo)

MUL TORMOŞQA TABAN ERE AÐЬMDAR

1932 jьldan alьp 1934 jьl arahьnda xuzalьqtьŋ doxodьn kytərevdə kolxozdar bik dur uŋьşlarqa ireştelər. Bətə kolxozdarðьŋ da doxodь arttь. Şunьŋ menən ber rəttən kolxozsьlar xeðmət kenenə igenlətə həm aqsalatь doxod kyberək ala başlanьlar həm ul jьldan jьl yŋə.

1932 jьlda bətə Başqortostandaqь kolxozdar urtasa alqanda hər ber xeðmət kenenə 2,8 kilogram aşlьq alha, 1934 jьlda hər ber xeðmət kenenə urtasa 5 kilogram aşlьq aldьlar. **(Alqьştar).**

Xeðmət kenenə aşlьqlata doxod alьv artьvь menən bergə, aqsalata doxod alьv da jьldan jьl yŋə barь. 1934 jьlda kolxozsьlar hər ber xeðmət kenenə 43 kolxozda ber humdan juqarь, 115 kolxozda 75 tingə tiklem, 152 kolxoz 50 tingə, 933 kolxoz 30 tindən həm 982 kolxoz 10 tindəŋ aqsalata doxod aldьlar. Ə 975 kolxozda xeðmət kenenə aqsalata doxodь betenləj ala almanьlar.

Kyrəhegeð iptəştər, ale beððən kyberək kolxozdarьbьðða aqsalata doxod alьv tyбən tora. Bьnьŋ səbəbe asьq bulha kərək. Sөnki ul kolxozda ektalmaj doxod kiltere torqan, avьl xuzalьqьnьŋ başqa tarmaqtarь ojoşturolmaqan. Şunьŋ menən ber rəttən kolxozdьŋ aqsa doxodtarьn planlьð urьndarqa totop beterevðəre, jə bulmaha totoş xuzalьq eşenə halap beterevðər arqahьnda kilgən eştər ðə aqsa doxodьn aðajta.

Bьna bedgə ber xarakterlь fakt: **Kəjergəde** rajonьnьŋ „Sovet" kolxozьnda 1934 jьl aqsalata doxod 20 meŋ humqa jetkən. Şul aqsanan kolxozsьlarðьŋ xeðmət kenenə ni barь 547 humь yləngən. Qalqan aqsanь kolxozdьŋ ylənməj torqan fondьna həm proizvodstvo rasxodtarьna totarqa bulqandar.

Baqsasьlьq eşe menən ber qatarðan, avьl xuzalьqьnьŋ başqa tarmaqtarьnda la eşte jaqşь ojoşturqan kolxozdarða, xeðmət kenenə aqsalata doxodtь kyp alalar. Məsələ: Blagoveşşin rajonьnьŋ **„Drujba"** kolxozь mul olkələ əlge bulьp tora. Bьl kolxozda baqsasьlьq eşenən başqa malsьlьq eşe jaqşь ojoşturolqan həm mik alqa kitken. Şunьŋ arqahьnda hər ber xeðmət kenenə aqsalata doxod 96 tingə jetkən. Bьna, ul kolxozda hər ber xeðmət kenenə aşlьqlata alьnqan 6 kilogramdan tьş, hər ber xeðmət kenenə 1 hum 54 tindən aqsalata doxod alqandar.

Şul uq rajondьŋ „Krasnьj paxar'" kolxozьnda jəşelsə həm jemeş naqsalarь ytstərev eşe bik nьq jəjelderelep jebərelgən. 1934 jьlda kolxozdьŋ bətə doxodьnьŋ 26,6 protsentьn şul jəşelsə həm jemeş naqsalarь jetestərevdən alqandar — bьna bьl kolxoz hər ber xeðmət kenenə aqsalata ber hum 10 tin doxod aldь. Bьndaj kolxozdar beððə jedərləp hanalalar. Beððeŋ burьs undaj kolxozdardь menərləgən handa buldьrьvdan torarqa tejeş.

Elekke Өfө gubirnahьndaqь zemstva statistikahьna qaraqanda 132870 krəstjan xuzalьqь yððərenə jeterlek igen igə almaqandar. Ularqa yððərenə jьl bujьna tujьnьr esən ber million 879 meŋ put aşlьq jetməgən. Şul xuzalьqtarðьŋ 48 protsentь yð ramaqtarьn tujðьrьv esen iŋmək hatьp alьrqa, 38 protsentь burьsqa alьrqa həm 11 protsentь alqan iŋmaktarenəŋ xaqьn eşləp tylərgə məzbyr bulqandar. Barь 3 protsentь qьna qadnanan ssuda alьp fajðalanqandar. Qьðqaşa qьna ajtqanda krəstjandarðeŋ kynehe jarьm as həm xajersəlektə jəşəgəndər.

Ə xəðer beððə eştər nisek tora hun? Bьna bedgə ber nisə handar: 1934 jьlda bətə Başqortostan kyləmendə urtasa alqanda hər ber kolxoz dvorь 90 put aşlьq alqan. Ə ikense tərlə əjtkəndə hər jan başьna 22 put aşlьq tura kilə. Bьjьl kolxozdarda urožaj juqarь, kolxozdar həm kolxozsьlar taqь la juqarьraq doxod alьrdar. (Alqьştar)

Xəðer inde kolxozdar dəvlət aldьndaqь joklamalarən tyləp beterqas ta, sasev orloqo, furaž, strax fondtardь ajьrьp beterevdə həm kooperatsiaqa igen hatьp beterevdə jaŋьn kendərdə tamamlap, doxod bylergə totonorqa tejeştər.

Doxod bylev eşe avьl xuzalьqь artelenəŋ əlge ustavь bujьnsa — eş kenenə qarata dөrөs ojoşturolorqa tejeş. Bьl eşte, kolxozdarðь bol'şevistik, kolxozsьlarðь mul tormoşlo itev esən kərəkle iŋ əhəmiətle məsələlərðən berehe tip ibaplarqa kərək.

Kul'turalь tormoş, kul'turalь avьl tөðələşe

Kolxozdar xuzalьq jaqьnan ytkən hajьn, kolxozsьlarðьn tormoştarь irkenəjə, kul'turalь tormoşqa bьtьlьş ytə həm kolxozdar kul'tura tөðələşe jaqьnan kytərelələr. Ləkin avьl, kypselege menən nadan, qaranqь avьl jaŋь kul'turalь, aŋlь kolxozsьlar avьlьna əjlənə bara. Kolxoz xuzalьqь barqan hajьn maşinalaştьrьla. Ə, bьl nəmə, kolxozsьlarðь, texnikanь beləvgə həjrəj. Uqьvqa dar' ybə, uqьvsьlarðьŋ hanь arta. Əvəle ber-ike genə keşe uqьj-jaða belgən avьldarða, bətə xalьq uqьj-jaðьrqa əjrənə, urta həm juqarь məktəptərðə uqьvsьlarðьŋ hanь 10-15 arqa jetə. Məsələn, Əlşəj rajonьndaqь **„Dim" kolxozьnda elek 1100 keşenən 50 he uqьj-jaða belhə, xəðer 1110 keşenən 790 ьь uqьj-jaða belə. Ə qalqan uqьj-jaða belməgən 210 keşe qarttar həm jəş balalar.** Elek bьl avьlda ber məktəp, 3 məset bulqan, xəðer **dyrt məktəp, ber klub, 6 uqьv öjə, ber balalar baqsahь bar. Bьl kolxozdan urta həm juqarь məktəptərðə 20 keşe uqьj, bьl avьldan 9 traktoris, 1 kombajner, ber şofer sьqqan.** Stərletamaq rajonь „Şevtşenko" kolxozsьlarь 375 danə gazeta, 114 danə žurnal aldьralar. Bьl kolxozda, gazeta jəki žurnal aldьrmaqan ber genə xuzalьq ta juq. Kyp öjðər elektrik menən jaqtьrtьlqan həm hər ber öjðə tejerlek radio bar. Uramdarqa matur jəşel aqastar ultьrtьlqan. Bьna şul rəveşle itep kolxoz avьlьna kul'tura inə. Ləkin, ale dur qьna jeteşhedlektər ðə bar. Öjlə aqzalarьna ajьrьm taktьmal totov, hənьŋ, teş paraşogь, teş şotkahь, ajьrьm menðər təðə jьvьlqan menðər tьşь, tyşək japmahь, ajьrьm adial, karavat, saqal tadь pardalar kevek nəmələr buldьrьrqa kərək. Bьlar berenəs qaravda vaq nəmələr kevek kyrenələr, ləkin betəhe lə tormoş esen kərək nəmələr. Mul tormoşqa kysevse kolxozsьlar bьlarðь buldьra ala. Məsələn, velosiped, patifon kevek qьjbatlь nəmələrðe alьvsь kolxozsьlar ad tygel. Ləkin, kul'turalь tormoş esen kərəkle vaq nəmələr, ale kolxozsьlar tormoşonda əsqlap urьnlaşьp jetkəne juq.

Beððeŋ avьldarðьŋ xəðergə xəldəren alhaq, beð bьnda dur ydgəreştər bulьvьn kyrəbeð. Məsettər jamьrp, klubqa əjləndereldələr, jaŋь klubtar, məktəptər halьndь. Kyp kenə urьndarða kolxoz avьldarьn Il'itş lampalarь jaqtьrta. Ləkin, qaj ber kolxozdarða kolxozsьnьŋ uramь, jorto haman şul kejə, qotьod, bьsqьd tora. Karta falan juq, qaraldьlar avqan, tyəhəd ej tirahendə, urmandarða ber aqas tə juq, uramda hьqa almaklьq əsьraq. Avьl xuzalьqь artelenəŋ jaŋь ustavь, idara həm bətə kolxozsьlar aldьna „artel aqzalarьnьŋ kul'turahьn kytərevdə, gazeta, kino, radio urьnlaştьrьvdь, klub, kitəpxana, uqьv öjdəre tөðөvðə, monsa, parekmaxerdar buldьrьvðь, anьŋvdarða jaqьŋ, tada standar tөðөvðə, avьl uramdarьn ratka halevdə, aqastar, nigerak tə jemeş aqastarь ultьrtьvda, kolxozsьlarðьn torlaq urьndarьn jaqьrtьv, biðəkləvgə jərðəm itevdə dur burьs itep quja. Kul'turalь tormoş menən, mal tormoş ber-berehenə bik nьq bəjlənqən məsələlər. Kul'tura frontьnda beððə ale kyp eşlahe bar. Bьl eş artьq avьr tygel, beð ağar mul, kul'turalь tormoşqa kysergə teləheð, bьl eştər menən şөqөllənərgə tejeşbeð.

⁂

Juqarьla həjləngəndərgə jomqaq jasap şunь ajtьp kitergə teləjem: Başqortostandaqь 86 protsent krəstjan xuzalьqtarь kolxozdarqa ojoşqan, namьslь rəveştə tьrьşьp eşləjdər. Inde kolxozdan tьşta qalqan jaŋqьðaq xuzalьqtarðь kolxozdarqa aqьrьnlap alьştьrьv, kolxoz jьlьnьŋ berðən ber turь jul bulьvьn ularqa aŋlatьrqa, jərðəm itergə genə kərək.

Jer, kolxozdarqa məŋge fajðalanьv esen berketelə. Bьl xəl, xuzalьq esen tid həm unьŋь rəveştə alqa jebərev esen bik dur mөmkinlektər birə.

Ilesəððə dur avьl xuzalьqь predprijatielarь — MTStar yŋə, ular dur qatmarlь maşinalar menən qorallandьrьlalar. Şul maşinalarðь eşlətə alarlьq kadrðar yŋə. Avьl xuzalьqьndaqь xeðmət, promьşlennost' əlkəhendəge xeðmətten ajьrьm tөþen ala.

Xeðmətte ojoştorov kytərelə, xeðmət dissiplinahь nьqьj, sotsialistik jarьş-udarnьlьq kinəjə, sotsialistik xeðmətten tep əlgeləren kyrhətevse keşelər ybələr, kytəjələr. Oşolar nigeðendə kolxoz sətьvdarьnьn urožajь kytərelə, avьl xuzalьqьnьŋ başqa tarmaqtarьndaqь doxodь kinəjə, yŋə. Şul rəveştə dur jetəkseneð Stalin iptəştəŋ lozuŋgьlarь tormoşqa aşьrьla — kolxozdar bol'şevistik bula, kolxozsьlar mul tormoşqa kysələr. Kolxozsьlarðьn kul'turalь tormoşqa bulqan ьntьlьştarь yŋə, meŋləgən, millionlaqan keşelər təðə torov, jaqşь eşlav, ьq-selmqa jaqьnajьv teləge menən janalar.

Ləkin ale beððə kyp jeteşhedlektər bar. Jaŋь ustavь tulьhьnsa jerenə jetkerep ytəməjbeð, kyrşe əlkə həm jomhyriəttərðən artta qalabьð. Bьndaj kyrnəş ordenlь jomhyriət esen qəfev iterlek xəl tygel.

Beððeŋ alda, aldьbьqь kolxozsьlar aldьnda taqь la dur burьstar tora. Beððeŋ alda kin qatlam kolxozsьlar massahьnьŋ aldьna aqьrьp, bөjөk jetəkseneð Stalin iptəş jul başsьlьqьnda bətə massa menən bergə tideræk sotsializmqa ьntьlьv, sotsializmqa barьv eşe tora. (Kөslə alqьştar).

Jaşahьn kolxoz tөðələşe!

Jaşahьn sanlь bol'şeviktar partiahь.

Jaşahьn kolxoz tөðələşeneŋ bөjөk ostahь STALIN. (Oðaqqa huðьlqan kөslə alqьştar)

HYRƏTTƏ: Xəjsulla rajonь „KRASNAJA ZVEZDA" kolxozь predsedatele PISAREVSKI iptəş. Ul sjezd delegatь.

KƏNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

Tigrə rajonьnda Italiandar hezyme davam itə; Abissinia vlastarь Makale ergəhendə nьq qarşьlьq kyrhəter gə əðerlənələr; Ogaden frontьnda Italiandar planda rьn ydgərtkəndər

London, 28. Italia sьqanaqtarьnan alьnqan xəbərðər bujьnsa, Italia qəskərðərenəŋ Tigrə provinsiahьndaqь hezymdəre davam itə, şunьŋ menən bergə Italianьŋ aldьnqь postorь, jənahe, Makale qalahьnan 48 kilometrða qьna toralar. „Tajms" gazetahьnьŋ Addis—Abebalaqь xəbərsehe negusьŋ həm unьŋ xərəj sovetniklarьnьŋ frontlaqь xəlde tiəşergənlektəren beldere. Ular rəs Sejjumqa Makale qalahь janьnda nьq qarşьlьq kyrhətergə quşьrqa qarar birgəndər. Ləkin bьl qalanь his ber nəməgə qaramaðtan qulda tatьp qalьv kyd uŋьnda tololmaj. Makale qalahь Italiandar qulьna teşə qalha, rəs Kassanьŋ əjiðdaqь qəskərðərə jərðəmqa jebərelməjəsək.

Kenjaq frontьnda Goraxaj ergəhendəge xəl elekkesə əsəq tygel. Undaqь radiostansa ike ken bujьna inde endəşməj, unь Italiandar bombardirovkahь menən jemerləgəndər, jəki xarar lanqandar, tip ujlajðar.

Dzibutidan xəbər itevgə qaraqanda, general Nasibu Ogaden provinsiahьndaqь armiahь başьnda torop, Italiandarqa qarşь hezym başlav esen Daldzigoqa kitkən.

Marşal Badel'o (Italia general'nьj ştabьnьŋ nasal'nigь) həm Italianьŋ kolonia eştəren qaravsь ministrdeŋ iptəşe Lesson segen Massavanan kire Italiaqa qajtьp kitkəndər.

Rim, 28. Abissinialarьŋ 1000 keşelek otrədь Aksum qalahьnan kenbajьş jaqьnda Italiandarðьŋ pozitsiahьna hezym jahaqanlь təbizsəar itələr. Undə qatь huqьş bulqan. Italiandar tav artilleriahьn fajðalanqandar həm, Italia sьqanaqtarьnan alenqan xəbərðərgə qaraqanda, abissinialьlar sigenergə məzbyr bulqandar. Makale qalahь ergəhendə Abissinia keştərenen tuplanьvь davam itə.

Rim, 28. Rəsmi maqlymattar bujьnsa əgən Faras—Maj jьlqahь rajonьnьŋ (Eritrea frontь) tөge jaqьnda Italia qəskərðərenəŋ hezyme davam itə. Bьl xəbərðər Italiandarðьn əlidi qarşьlьq osoratmaqanlьqtarьn kyrhətələr.

London, 28. Addis—Abebanan xəbər itev bujьnsa, Abissinia vlastarь Italia qəskərðərenəŋ hezyme kotelgənlektən, Makale qalahьnan graždandar xalqьn kyserev turahьnda bojoroq birgəndər.

Ogaden frontьnьŋ komandujuşşie general Nasibu Italia qəskərðərenəŋ Goraxaj qalahьn alьvqa junəltelgən bətə hətələştarьnьŋ uŋьşhьð sьqqanlьqьn belderðe. Şunlьqtan Italia komandovaniehь ydeneŋ planьn ydgərtkən həm Vəbi—Şibeli jьlqahь rajonьnda hezym başlaqan. „Vebi—Şibeli jьlqahь rajonьndaqь kyp kenə avьldarðь,—tip əjtelə bьl belderevðə,—Italiandar yð quldarьna alqandar, ləkin ul avьldarðьŋ xalqь Italiandar hezyme başlanqanqa tiklem yk kysep kitkəjneldər."

Abissinia sьqanaqtarьnan alьnqan xəbərðər bujьnsa, Daga—Bur rajonьnda abissinialьlar Italianьŋ ber nomnovozьn alьp təşergəndər.

Rim, 27. Poşlina almajьnsa Avstrianan Italiaqa qorol həm qoros sьqarьv turahьndaqь doqovor təblandь. Bьl doqovor 30 sentəbrðə yk qulьdamqatьlqan bulqan, ləkin ьqaşa unьŋ turahьnda ber nəmə lə xəbər itelməgəjne.

TƏNJAQ QЬTAJÐЬ BA ÐЬP ALЬVQA ƏÐERLEK

Tokio, 28. Tənjaq Qьtajðaqь japon xəbərselərenəŋ belderevenə qaraqanda „Xebej provinsiahьnda avtonomia esen xalьq xərəkəte" xəðer kөmej başlaqan. Şulaj uq bьlьrь la Bejpin—Tansziŋdəge qьtaj garnizonьnьŋ nasal'nigь Sun Cze—Juan, japon xəbərselərenəŋ hyðdəre bujьnsa, „Nankin xөkymətenəŋ teləktərenə qarşь bularaq, Tənjaq Qьtajðьŋ bətə provinsialarьna avtonomia birev esən qьrqa saralar kyrergə" əðer bulqanlьqьna Tənjaq Qьtajðaqь japon—xərbi atasejə Takaxasidь ьşandьrqan.

Tokio, 28. „Dempo busin" agentstvohьnьŋ Bejpin xəbərsehe Qьtaj vlastarьnьŋ Bejpinðə həm Tanszinda Nankin xөkymətenə qarşь vostanie əðerləngənlegen fəş itkənlektərən həm bьl vostanienьŋ 27 oktəbrgə aldalanqan bulqanlьqьn belderə. Şul ajqanlь 300 ðan artьq keşe qulqa alьnqan.

BELGIALA BERÐƏM FRONT DEMONSTRATSIAHЬ

Paris, 26. Belgia moriaqatь kompartia tarafьnan ojoştorolqan berðəm front mitingь turahьnda xəbər itə. Bьl mitingqa sotsialistar partiahьnьŋ kyp aqzalarь qatьşqan həm ular kommunistik Internatsional başqarma komitetьnьŋ sotsialistik eşselər internatsionalь sekretariatьna 7 oktəbrðə iptəş Dimitrof quldamqan menən jebərgən mərəxəqəlen xuplap qarşь alqandar.

Paris, 27. Huqьşqa həm faşizmqa qarşь kөrəş xalьq ara komitetь Romen Rollandьŋ şul ojoşmanьŋ pesətle predsedatele urьnь alьrqa rizə bulqanlьqьn xəbər itə.

London, 28. Gajd—parkta Germanialaqь faşizm terrorьna qarşь protest mitingь bulьp ytte. Unan haq antifaşistik demonstratsia ytkərelep, aqa 25 meŋ samahь xalьq qatьşlь.

SANKSIALARÐЬ QULLANЬV JULЬNDA

Amsterdam, 27. Gollandia senatь Italiaqa qarşь sanksialar qullanьv esen xөkymətkə vəkalat birev turahьndaqь zakondь ber tavьştan təblanь. Senatta tьşqь eştər ministrь De-Graf bьl zakondьŋ Gollandia arqalь xaðalьşevga həm təşkymer sьqarьvqa qaqьlmaqanlьqьn ajttь.

Paris, 27. Madridtan xəbər itev bujьnsa, unda Italiaqa qarşь sanksialarðь qullanьv turahьnda dekret iqlan itelgən.

Ženeva, 27. Cili xөkymətə Italiaqa qarşь sanksialarðь ytkərergə qьşьlqanlьqьn şulaj uq Italiaqa qoral həm huqьş materialdarь sьqarьvðь tьjqanlьqьn belderðe.

Latvia xөkymətə finans sanksialarðь qullanьv turahьnda qarar sьqarðь.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

HYRƏTTƏ: Abissinialьlarðьŋ es bьrьlь—qart ata, ata həm ul—Xararðan Abissinia vojskahьnьŋ jьjьlьv (sborьj) punktьna baralar. (Sojuzfoto).

MIN MUL TORMOŞLO

Min kolxozda 1930 jьldan alrle toram. Kolxozqa ingən saqta ber at həm ber bьjьrðьmdan başqa ber nəmə ðə juq ine. Xəðer min kolxozdьŋ mul tormoşlo həm in maqtavlь keşehe.

Ytkən jьl 6 məjeşle—saşь timer menən japьlqan əj, munsa eşlattem. 2 hьjьr, 5 baş bərəq, umarta, həm 30 baştan artьq qoş-qortom bar. Jort qaraldьlarь la jeteş. Bьjьl 0,60 gektar kartuf saskajnem. Unan 250 put urožaj aldьm. Beððeŋ kolxozdьŋ jetəkselərə tьrьşьp eşləgən keşelərðe hər vaqьt qajqьrtalar. Ularqa nьqlь jərðəm itələr.

Min kolxozdьŋ aldьnqь udarnigь, 3 jьl inde qulьmda udarniklar sideta. Hər jьldь byləklanəm. 2 tapqьr kolxozsь-udarniklarðьŋ rajon sjezdьna bar dьm. Kolxozqa ingəne alrle maşinalar menən eşləjem. Min maşinanьŋ hər ber vintle menən də tanьş. Min eşləgən maşina ber vaqьtta la vatьlьp torqanь juq. Maşinalarqa remont ytkərgən saqta ydem qatnaşam. Kendəlek eş normahь hər vaqьt 105-120 protsentqa ytələ. Məsələn: urožaj jьjьv malendə, lobogrejka menən 4 gektar urnьna, 4,5-6 gektar urðьm.

Beððeŋ **„Mavlit"** kolxozь (Arxangel' rajonь) bətə eştərðe tamamlap, doxod bylergə əðerlənə (Oktəbr' bajramьna doxod bylenep betəsək). Hər ber xeðmət kenenə 5 şar kilogram igen, 4 tar kilogram kartuf həm 1 kilogramma jəşelsə tura kilə. Bьl bik ad kevek. Ləkin minen—qatьnьm menən ikebeððen 571 xeðmət kene bar. Ibəplap qaraqan vьqa byjtaq qьna igen, jəşelsə həm xeðmət kenenə 1 hum 30 tindan kyp kenə aqsa la tejə. Bьl ber, ikensenan beððeŋ kolxoz malsьlьq, umarta aðьtav menən şөqөllənə. Unan da produktalata xeðmət kenenə kyp kenə doxod alanbьð. Qьðqahь mul tormoşlo bulьv esen kolxozda bətə məmkinlektar bar. Tik namьs menən eşlərgə genə kərək.

Delegat Xəlitef Nariman.

UL KƏTƏVSE INE...

Təvfər, qalьn urmandarðь jarьp „Jeðem" jьlqahь huðьla. Oşo jьlqa bujьna vaq-vaq başqort avьldarь tөðelgəndər. Bьna şulardьŋ berehe Julьq avьlь. Ul avьl jar başьnda qьna ultьra, avьlqa qarşь tav, urman huðьla...

Kyptən tygel genə bьl avьlda betenləj igen səsməjðər ine əle. Hьv aşalьnda bulqan matur arqa jerən ber nisə bajðar qьna fajðalanalar. Avьl xalqьnьŋ kysehe arqan işep ken kyrə, şuqa kyrə lə Xəjerzaman qarь:

— Donjanь arqan menən beð tə'min itəbeð, Amerika la beððən arqanqa moxtaž ikən... tip maqtana torqajnь.

Julьq avьlь xəðer kolxozqa əjlənə. Unda „Ydak" kolxozьnьŋ 209 aqzahь bar. Kolxozdьŋ xuzalьqь nьqьj bara. Kolxoz bьjьl 757 gektar aşlьq səste, ыðqan jьlqa qaraqanda hər gektardan 3 sentner artьq urožaj aldь. Bьjьl dəvlətkə igen tapşьrьv planьn avgust aðaqьna uq ytəne. MTS qa naturalata tyləv burьsь menən də ibaplaşte. Xəðer kolxozda malsьlьq eşe artьv qьna julqa halьna.

Malsьlьq tovar fermahьnda 157 baş mal bar, bьjьl barьqsьlьq tovar fermahь ojoştorolðь. Kolxozdьŋ 90 baş eş atь, avьl xuzalьqь maşinalarь bar.

Kolxozda namьs menən eşləvse udarniklar hanь arta: **Xəsənьva Mizifa, Xadisə, Xəmitь, Kərimь, Qlimajьf** kevek maqtavlь udarniklar bar. Kolxozdьŋ iŋ maqtavlь keşelərenən Abnagolof Mostafa kolxozsь-udarniklarðьŋ 3-se bətə Başqortostan sjezdьna delegat itep jebərelde. **Mostafa** qөmerə bujьna batrak ine. Ul jartь qөmeren kətəv kөtөp yðqarðь. Rəxət tormoş kyrə almanь. Kolxoz ojoştorolov menən ul kolxozqa in başlap ində. 3 jьl inde ul kolxozda maqtavlь brigadirðarðan hanala. Unьŋ xeðmət kene jьl hajьn 350-400 ðan da kəm bulmaj. Unьŋ brigadahьnda eş dissiplinahь jaqşь, kolxozsьlar tьrьşьp eşləjdər. Kr. Usol rajonьndaqь aldьnqь kolxozdьŋ maqtavlь brigadirь, komsomolets, udarnik Mostafa, kolxozsь-udarniklarðьŋ III-se bətə Başqortostan sjezdьna raport menən delegat bulьp kilde.

Q. ABZGILDIN.

SJEZDQA JAVAP

Taləşlə rajonь „Urožaj" kolxozь (Asьvðь avьl sovetь) kolxozsь-udarniklarðьŋ alda sjezdьna javap itep, 159 gektar tuŋqa hөrөv planьn tulьbьnsa ytəne. Jarьşьp eşləv arqahьnda 1-se brigada yð planьn 2-se brigadanan 7 ken elek tamamlanь. Həvan hөrөvðə prizьjvnik—Kasapof Ojalim ajьrьvsa jaqşь eş əlgeləre kyrhətte. Şulaj uq Xəsənef Movlikaj, Xəmətjanof Xəmitof ðə ajьrsə eşlənelər. Ular, eş normalarьn 110-140 protsentqa tiklem jaqşь sьjfat menən ytənelər. Jer 20-22 santimetr qalьnlьqьnda hөrөlə. 1-se brigada yð eşen betev menən, 2-brigadaqa jərðəm ojoştorðo.

Kolxoz xəðer doxod bylevgə əðerlənə. **A. FATIX.**

HYRƏTTƏ: Dəvləkən rajonь delegattarь jetəkselər iptəş FƏXRETDINЬF JOSOP

QALANЬN ŞAV-ŞЬVЬLЬЈЬNA QARŞЬ KƏRƏŞ

[illegible]

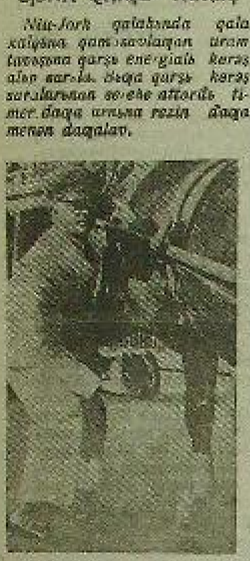

HYRƏTTƏ: rezina daqa menən daqulanqan at. Nju-Jork qalahЬnda uramda. (Sojuzfoto)

25 OKTƏBR'GƏ TUNQЬЈA HƏRƏV ЅARЬ ЬЅ TURAHЬNDA

BAŞNARKOMZEM HƏM ZERNOTREST MƏƏLYMƏTE

Rajondar	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Qarmasqalь	37,310	100,4	8,773
Janavьl	46,308	100,3	8,288
Dyrtөjlө	[illegible]	100,0	4,388
Tatesle	25,834	96,8	3,271
Boraj	40,466	95,5	3,015
K—Kam	21,480	93,0	3,710
Saqmaqoş	14,094	91,8	5,789
Şaran	3,857	90,1	8,485
Bөrө	23,644	89,9	3,808
Asqьn	[illegible]	88,4	3,250
Baltas	[illegible]	88,3	3,448
Baqalь	37,664	87,1	[illegible]
Tәjmazь	10,538	86,5	3,862
Belebej	24,789	85,7	4,280
Şişma	40,508	83,8	5,861
Miәkә	31,157	82,9	3,017
Tujmazь	2,164	81,9	5,880
Sterletamaq	47,141	81,7	3,467
Qaltasь	39,000	81,3	3,198
Nurьman	8,470	81,0	2,310
Dәvlәkan	10,443	81,8	5,431
Bəzəjaz	7,795	80,8	7,113
Jәrmәkәj	19,831	[illegible]	5,746
Bөrjən	1,744	74,5	805
Avzjan	3,961	79,1	5,588
Өfө	2,740	79,0	5,031
Duvan	8,198	71,1	3,119
Arxangel	8,902	11,3	3,808
Ilişej	7,174	70,2	4,090
Ilәş	14,386	69,5	5,844
[illegible]	3,963	[illegible]	7,200
Bajmaq	8,462	67,7	2,095
Blagovar	9,981	81,1	5,992
Byzdәk	15,071	66,8	5,161
Mәsәlө	5,678	65,4	4,008
[illegible]	7,019	64,3	1,989
Ucalь	5,674	61,0	1,820
K—Usol	7,551	62,5	4,828
Blagoveşcen	5,842	60,5	5,772
[illegible]	11,182	60,4	8,015
Julajar	[illegible]	60,0	2,394
Kygarsen	9,819	56,2	1,017
Maqar	16,014	55,8	3,388
Iglin	2,633	55,7	3,570
[illegible]	12,574	[illegible]	4,260
Qəndəl	18,347	54,1	[illegible]
[illegible]	27,296	[illegible]	4,508
Xajbulla	11,013	[illegible]	2,780
Beloret	2,488	[illegible]	032
[illegible]	16,190	45,8	4,762
Malajaz	5,489	44,0	—
Mejәkә	30,782	44,5	3,809
[illegible]	12,754	30,5	5,885
Qьjьş	7,405	33,2	—
Fedorovka	13,883	35,5	8,622
Jomaqaşa	8,901	34,8	2,181
Bөtәhe	[illegible]	72,5	21,396

***

Sovxozdar	Plan	[illegible]	[illegible]
Dәvlәkan	4,954	5,148	103,8
[illegible]	1,659	1,708	102,2
[illegible]	3,472	3,472	100,0
[illegible]	5,060	4,435	87,8
Byzdәk	4,187	2,236	53,3
Aqjar	7,827	3,573	45,7
Jangel	7,060	[illegible]	32,7
[illegible]	5,843	1,902	33,0
Kr. Başqьrtə	7,644	2,730	35,4
Rajevka	4,424	1,550	35,0
Meslim	3,572	[illegible]	25,9
Sterletamaq	8,256	1,253	21,2
Өfө	5,619	[illegible]	14,6
Julajar	7,806	805	11,3
Duvan	2,335	189	8,4
Bөtәhe	[illegible]	87,578	43,8

Kolxozdar 1275 men 455 gektar jəki planдan 79,8 protsentь, **jaŋqadaq** tar 28,572 gektar jəki plandan 38,5 protsentь dәvmәlendә tunqa hөrdөlәr.

„BAŞQORTOSTAN“ MATERIALDARЬ BUJЬNSA

„OLENKO“

Bul isem menən „Başqortostan“ gazetahЬnЬŋ 221 hanЬnda „Qədəl tel“ kolxozЬ ugЬtsЬ **Xəligəf Mirzlenaj**dən kyp qalЬr alЬvЬ həm qыzыn-qatЬnlar jəşləşep kelevə turahЬnda til'jeton basЬlЬp sЬqqajne. Bel fil'jeton **Maqar** rajon prokurorЬ tarafЬnan tikşerelep dөrөş təbelde. **Xəligəfta** kyrgəzelə sud alЬp 5 jelqa tikemgə maqyrЬ lixəgeгa xөkem itelde.

„POCTA QARAQЬ“

„Başqortostan“ gazetahЬnЬŋ 216 hanЬnda **Sajetsana** avЬl sovetЬnda pocta ajыlependa eşləyse Salavatsifən kolxozsЬlarqa kilgən gəzitlərde halыq həm gəzətkəm jadь ыsЬulәrdan eşəlçənə yd'aştərere turahЬnda jәzыlЬp sыqqajne. **Salavatsifən** bel jerende K-Usol rajon prokurorь tarafЬnan tikşerelep dөrөştəndə həm 5 jelqa tikemgə maxrym itelergə xөkem itelde.

IŞEMBAJ NEFT' PROMЬJSLAHЬNDA

KADR ƏÐERLƏVDE KƏSƏJTERGƏ

Kirof isemendәge neft promЬjslahь proizvodstvo jaqЬnan qajatta dur ŞЬgəşevdərgə ireşte. Avыr promЬjslennost xalыq komisarlыqыnan kөn hajыn 2000 tonna neft birev turahьndaqь kyrhətmələren promыjsla unыşlь ytəp kilə. PromЬjslanыŋ tajanыsь, eşse kadrdarь təvdөrөldө. Eşselərdən texnik belemdəre qənəqətlənerlek kimәlgə kytərelde h. b.

Şunыŋ menən bergə Işembaj neft promЬjslahьnda jerle millət —başqort kadrdarь əðerləv, tere keşelər turahьnda qajqыrtыvda bik dur jeteşhedlektar bar.

PromЬjsla baş kontorahыnыŋ məqlymatena kyrə promыjslala başqort kadrdarыnыŋ hanь 191 keşe. Bel han bөtə tər spetsial'nostardaqь eşselərdən 11 protsentыn təşkil itə. Ajыrəm alqanda, başqorttardan inžener texnik rabotniktar ni barь 4 keşe, upsesalar 17 həm idara apparatыnda eşləvselər 3 keşe (2-3 protsent).

1935 jыldыŋ bərense jartыhыnda terle kurstarda başqorttardan 80 keşe uqыp sыqtь. Kurstar arqыlь ytkərelgən kadrdarðь proizvodstvola haqыtыp qaldыrыv qodattan tыş nasar tora. Məsələn 34 se jыl esendə qыsqa srokle kurstardan ytkərelgən 181 keşenən faqat 40 keşe gena haqыtыp qaldыrыlqan. PromЬjsla baş [illegible] juqыlыnna qajtыp qala.

Xəðerge kendə kyp kenə eşselər kvartira menən tə'min itelmәgən. Kyp eşselər vaqыtlь barak tipыnda eşləngən jataqtarda toralar. Xətta „Başqortostan vыjshkahь“ gazetahьnыŋ javaplь rabotniktarь la kvartira menən tə'min itelmәgən. Redaktor ip. **Bikanlatof** Smaqaj avыlыnda tora, 7-8 kilometrdan jajəv jөrөj.

Eşselər arahьnda politik — tərbiə eştəre jajelderelmәgən. Bыna burovoj masterь **Rafiqof Abdulla**, ul buravlav tidlegən 260 tonnaqa jetkerep rekord birde. Ul posjolok sovetыnda aqza. Partia tələktəştər gruppahыnda tora. Politik tərbiə eştərenəŋ bulmavь arqahыnda xəðerge kendə eskelekkə birelde. Başqort eşselәre arahыnda nadanlыqtь beterev eşe qodattan tыş nasar tora. Şul arqala əðə telendəge kitaptardan, gazeta jurnaldardan fajdalana almajdar. Eşse torlaqtarыnda kyvma ketep xana, qыdыl məjeştər ojoşturulmaqan.

Eşse Əmirxanof kyptən tygel 15 jәşlek qыðqa ejlənde. Lәkin sovet zakonыn tupap revəştə nadzorqa ber nindəj də sara kyrelmәne. PromыjslaqЬ partia, komsomol həm protsojuz ojoşmalarы bel faktыn kyrmənelər. Işembaj avыlыndaqь qыdыl məjeştə qorsan qajete uqыldь. O [illegible]

[illegible]

tyləngən. Ular taqь ber ajdan institutta tamamlap promыjslaqa eşkә qajtыrqa tejeştar. Lәkin ulardы promыjslaqa tartыv arahыna ip. Bucatski 250 humdь kyphenep 90 humqa tiklem qыhqartty. Bыndaj faktтar bik kyp. Promыjslala nelgestardeŋ həm kvalifikatsialь eşselardeŋ aqыnsыlыq betəhenən də elek tere keşelər turahыnda qajqыrtыv [illegible]

maxsus stependiə fondы ajыrыrqa kərək.

Tөdələp jalqan nelgestar jortonan naşqort nelgestare əsen jeterlek kvartira birergə, başqort eşselar arahыnda his kiselkməhtan nadanlыq beterev maktəbe asыrqa, politik tərbiə eştərenə yd juqarыlыqьna kytərergə kərək.

Ş. Anzanbaf.

SSR SOJUZЬ YBK PREZIDIUMЬNDA

ORDEN DOKUMENTTARЬN JUQALTЬV TURAHЬNDA

Kisə, 27 oktəbrdə, G.I Petrovski raislege astыnda SSR sojuzь Yðək başqarma komitetыnыŋ kiðəktəge utыrыşь bulыp ytte. Prezidium SSR Sojuzь ordendarь menən bylәklәngən keşelərðen juqalqan dokumentтarь urыnыna ulardыŋ duplikattarыn birev turahыndaqь 70 kə jaqыn qarizalarыn qarənь. Bel orden dokumenttarыnыŋ şaqtыj kyp eləşə ike, es həm xata dyrt tapqыr juqalыlqan.

SSR Sojuzь YBK prezidiumь bel qarizalarдь qaraqan vaqыtta orden menən bylәklәngən ajыrыm iptaştarðeŋ yððarenen orden dokumenttarыn haqlavqa bik iqtibarhыð qaraqanlыqtarыn, ə ajыrыm vaqыttarda ul orden dokumenttarыn javapsыzlыqqa qыlanqanlыqtarыn (ber genə orden menən bylәklәngən bulhalar ða, ike həm unan kyberək orden dokumenttarь menən aqsa alыv) kyrhətkən kyp kenə faktlarðы faş itte. Məsələn, Qыðыl bajraq ordenь menən bylәklәngən A.M. Mыjşinski həm N.L. Marakin yððarenen orden dokumenttarыn əsər tapqыr juqaltqandar. Şunыŋ menən bergə Marakin orden dokumentыnыŋ duplikatыn ikense tapqыr alqandan hыn 7 aj bujыna ordenь əsen ike dokument bujыnsa (lov əşsta ttelgən dokument həm unыŋ duplikatь bujыnsa) aqsa alыp kilgən. Qыðыl bajraq ordenь [illegible]

daqь mәs'ələ qaraldь (Tөnjaq Kavkaz kraj başqarma komitetь predsedatele iptaş Pivovarof dokladь həm YBK instruktorь iptaş Sajpindыŋ quşma dokladь tыŋlandь).

Xəðerge Tөnjaq Kavkaz krajыn tedəgən vaqыtta kraj jetəkselegen milli əlkəlәrgə jaqыnlaştыrыvqa qaramastan, Tөnjaq Kavkaz krajыnыŋ başqarmalarь həm sovettarь şulaj uq kraj başqarma komitetь yðe xuzalыq həm sovet apparatыn jerleləşterev məs'ələlarenə diqqətte kəsəjtmәgəndar genə tygel, bəlki bel məs'ələlə tupar bөdөvdәrqa jul qujqandar.

Apparattь jerleləşterev eşenen toroşo həm şul julda kyrelgən eşsar turahыnda kraj başqarma komitetь əlkə həm rajon başqarmaларыnыŋ, soveттarыn həm kraj uprezdentelarыnыŋ ber genə dokladыn da tыŋlamaqan, bel məs'ələ bujыnsa ber genə direktiva la birmәgən.

Apparattь jerleləşterev məs'ələlarenə diqqətte kəsəjtev turahыndaqь bөtə Rossia YBK qararь, Tөnjaq Kavkaz krajь sovettarыnыŋ bərense sjezdь qararь, yðək həm jerle matbuqattыŋ signaldarь kraj başqarma komitetь tarafыnan iqtibarhыð qaldыrыlqan.

Apparattь jerleləşterev eşenen toroşon anlav əsen 1,316 [illegible]

lərь tarafыnan politik barыq ələp jetkerelmәvenəŋ həðemtahe bulqanlыqtarыn kyrhətələr.

Peker alыşыvðar tamam bulqandan hыŋ, prezidium Tөnjaq Kavkaz kraj başqarma komitetь predsedatelenenəŋ dokladь bujыnsa təqdimdar projektыn qaranь. Bel projektta Tөnjaq Kavkaz kraj başqarma komitetыnыŋ apparatыn jerleləşterev həm tөp millət şulaj uq aðsыlыq millat xalыqtarыna ularðыŋ ana telendə xəðmət kyrhətev julыndaqь eşe qənəqətlənerlek tygel tip tabыlqan. SSSR YBK prezidiumь bel projektыn qыsqa redaktirlav əsen maxsus komissiaqa tapşыrðы.

***

SSSR YBK prezidiumыnыŋ şul uq utыrыşыnda beððeŋ ilebeððen aldыnqы keşelarenə—Aznelt həm unыŋ zavodtarыnыŋ rabotniktarыna, Leningrad ti kom binatыn tөðəvselərgə həm başqa ojoşmalardыŋ, rabotniktarыna nagradalar birev buldы.

PEDINSTITUTЬNDA

TOLSTOJ KISƏHENƏ ƏÐERLƏK

[illegible]

Kisəle prokuror Murisko fizikli kollektivыnda Tolstoj izadы turahыnda dir davmənə doklad uqыlasaq həm tel-ədəbiət fakultetы arqahыnda, qыşl uq institut davmәlendə maxsus stena gəzetaharь sыqarыlasaq.

TAŞMƏXƏMƏT.

SJEZD XƏRMƏTENƏ IZAD HƏM

KYŊEL ASЬV KISƏHE

27, oktəbrdə, Başqortostan maqarif xalыq komissarlыqыnыŋ teatr həm tamaşasылar prednda [illegible]

[illegible] kolxozыŋ yd həvəskərðərenən tedelgən kolxoz-sovxoz teatrðarыnыŋ artistarь la qatnaştь.

Kisəneŋ bərense yləge unlalar tarafыnan qыlы arkestrda ujnalqan Internatsional menən başlana.

Əne saxnaqa, qulыna garmon totop Dyrtөjle rajonыnыŋ balakəj kolxozыnыŋ 7 jәşlek **Əqləm Gizeldinaf** sыqa. Unы bөtə zal qatь alqыştar menən qarşыlaj. Ul yðe kevek balakaj genə garmonыn şыrыn qanь ujnatqan təfle itep qulыnda ujnata. Ul yðenen jenel, matur avel kejðәre menən donjala iŋ bəxetle sovet balalarыnыŋ şatlыqtarыn janqыrata. Unыŋ hər ber ujnaqan kejena udarnik tamaşasыlar kesle qul səbəvðar menən javap birələr, unыŋ taqь-taqь ujnavыn horajðar.

Saxnaqa, Şişma rajonь „Taŋ“ kolxozыnыŋ udarnigы, 350 xeðmət kenə eşləvse 48 jәşlek ırsы **Sajet Ismoqil** yðe skripkala ujnap yðe sыqarqan jerðь jerlaj. Bыna unыŋ jerðarь:

> [illegible]
> [illegible]
> [illegible]
> [illegible]
> Qajhaqы da bedeə jaliŋ,
> Mongeqə jer alasы,
> Ber verşok ta kim sikmaj
> Bed qыl alqa barasы.
> Kolxoz hə ber jeðeŋ bajыr,
> Adamqa həjməj barыq
> Udarniktar eşləgəndə
> His taqtamajðar arыp.
> **Sыllmaf** aqaj Mәskəvðən
> Kilgən beððe kyrergə,
> **Bajak Leninden ordenыn**

Beðgə qotlap birergə (Kesle alqыştar)
Aðəl aqыqə rəxmət tede
Hər ber eşte kydalə
Artıq qalqan rajondarðь
Yðe jarep tedətə.

Zal qatь alqыştar menən unы taqь la jыrlarqa horaj. Ul taqь jыrlaj:

> Taqь aðыraq tere kilə
> Həðfen əsen hajlarqa
> Kolxozdarqa xəðer vajыm
> Bajdaj ələ kyp eylergə.
> Asыq jerðer əslə alыnmыm
> Asыq alınqan bedðə
> Oso udarniktar bergə
> Jəpeged jeiken jarдa"

Unыŋ jerыnыŋ axыrыna kesle alqыştar jaŋqыrap əðer zal ыs jaŋqыrala. **Raqipof** (Şaran rajonы) yðe jahaqan garmonda alma aqastarь kejen başqara. Ucalь rajonь „Trud“ kolxozь predsedatele **Ojalin**, qurajda Badar kejen ujnaj həm jыvasa, najыq kejðәren ujnap, Işembaj neft promыslahыnan kilgən **Butaajыva Maaqyðana** nejeta.

Akxallыqыva həm Soltanaf iptaştar parlap marisa nejeðər. Sterletamaq rajonь „Şevcenko“ kolxozыnыŋ, 300 ðan alыp 500 ge tiklem xeðmət kendəre bulqan udarniktar xor menən ыr qыlar. Ularðan başqa Bəkirəf, Tajmasof, Şamseddinof Mortazin iptaştar garmonda ujnanыlar. Ojalejef, Saltaşəf, Ignat'jef, Xalisыva, Saqitыva, Bəxtiarыva iptaştar jarlajðar.

Ip. Vasil'jef haьnðqыla sыvaş bejev kejðәren ujnaj.

Kysərsəjef iptəş qurajda Bөrənbaj kejen ujnaj.

Mыlaxəð Bikmexəmtef iptaştar skripkala ujnajðar.

Ojalimof, Stivirst'jef, Ojabasaыf iptaştar nejeðər.

Kolxoz ylegenən hыŋ qыðыl armia həm profsojuz yd eşməkərlekle tynəraktar nyl. ge başlana. Bel ylektar ða kisala prqarь xoğjəstvolь nomerðar birðelar.

Bel kisa yd eşməkərlekle, xalыq izadь kisəhe bulыv menən bergə terle milləttәrðen tuqanlыq, tatыvlыq kisalare, internatsional kisə buldы. Bыnda başqort, tatar, mari, sыvaş, urыs həm başqa millәtlәr yððarenen, formahы jaqыnan milli, jөkmәtkehe jaqыnan sotsialistik kul'turalarыn, yððәreneŋ izadi kesleren kyrhəttelər. Bel kisə kolxoz avыlыnыŋ kul'tura ybeşen kyrhətkən dur ber olimpiada buldы.

V.

JUL TӨÐƏLƏŞƏ KONKURSЬ JOMOJAQTARЬ

Bөtə Sojuz davmalendə jul tөðələşə konkursы bara. Başqortostan respublikahы la bыl konkursqa quşыlыp, tedək juldar, jaqşы kyperðar əsen kerəş jajep jebərðe.

Bөgөngө kendə jul tөðələşə konkursыnda 45 rajon jul ylektare, 994 avыl sovettarь quşыlqandar. Ytkən jыl jul tөðələşə konkursыna rajondardыn ni barь 60 protsentы, avыl sovettarыnыŋ 79.9 protsentы qыna alыştыrыlqan bulsalar, bыjыl konkursta qatnaşыvsы rajondar 82 protsent, avыl sovettarь 81.2 protsent təşkil itələr.

Jul tөðələşə məs'ələlәre bujыnsa 883 tapqыr avыl sovettarыnыŋ, 162 tapqыr rajon jul ylektarenen həm 464 tapqыr kustovoj kenəşmələr ytkərelde.

Profillaşterelqən grunt'lь juldar tөðəv planь 1-oktəbrgə 143 protsentqa, jaqşыrtылqan vaq taşlы juldar tөðələşə planь 94,1 protsentqa ytəlde. Kyperðər tөðələşə planь 99,8 protsentqa, həm jer eştərə planь 209,9 protsentqa ytəlde. Bel eştarðe atqarыv əsen bыjыlqы jul tөðələşəndə 2 million 143 men 970 keşe kenə, 952 men 963 at kenə həm 3926 traktor kenə alыştыrыldы. Bel kestarðe aqsaqa əjləndergəndə ul 7 million 171 men 900 humqa barыp bata. Jul tөðələşəndə xalыqtыŋ xeðmət qatnaşыqь planь 105.3 protsentqa ytəlde. Aqas materialdarь əðerləv planь 118 protsentqa, taş əðerləv planь 112, qom əðerləv planь 283 protsentqa ytəlde.

3491 kilometr jul ajыrыm avыl sovettarыna, kolxozdarqa berkelelde.

45 rajonda 893 daimi jul brigadalarь ojoşturoldo. Ul brigadalar sostavыnda 3186 jajav eşse keşe həm 2097 at kesə eşlaj.

Bыjыlqы jul tөðələşə sezonыnda barыhe 11 kilometr jul jaŋelanderelgən.

Ajыrыm rajondar jul tөðələşəndə jaqşы eş elgelәre sirə aldыlar.

Tujmazь rajonь (jul ylegə medire Şaripof, texnik Kargin) eşte sotsialistik jarыş metodыn qullanыv, massovыj—aŋlatыv eştəren kin jajep jebərev nigeðendə respublika davmәlendә jul tөðələşəndə jaqşы eşləvse rajondar safыna bara aldы. Bigerək ta rajon başqarma komitetыnыŋ həm unыŋ predsedatele ip. Vaxitoftыŋ jul tөðələşə eştərenə kanlalek jetəkselekte tə'min iteve—rajonda jul tөðələşə eştə ren jajep jebərevgə mөmkinlek birðe.

Rajondыŋ 31 avыl sovetь jul tөðələşə konkursыna alыştыrыlqandar. 25 avыl sovetь, 18 kolxoz yd ara jarыşalar. 217 keşenən toroan jul seksialarь, 654 keşenə, 217 attы yd esenə alqan 30 daimi jul brigadalarь ojoşturoldo. Rajonda xalыqtыŋ xeðmət qatnaşыqь planь 100 protsentqa, jer eştərə planь 160 protsentqa ytəlde. 1 oktəbrgə rajonda 183 pogon metr 49 kyper tөðəlde. Plandan tыş 35 pogon metr 10 kyper tөðəlde. Əsən jəlqahы aşa halыnqan kyper iŋ dur kyper hanala. Bel kyperðeŋ oðonloqo 75 pogon metr bulыp, ul kyper xalыqtыŋ xeðmət qatnaşыqь menən tөðəlde. Kyperqə hыnav ytkәrelgəndə, bik jaqşы həðomta birðe. Şulaj uq Tujmazы—Matəv tamaq arahыnda 45 kilometr oðonloqonda tөðəlgən juldыŋ sыjfatь komissia tarafыnan jaqşы tip tabыldы.

Jaŋы rajon bulыvqa qaramastan Tatesle rajonь la vaq taşlы juldar tөðəv planыn 220 protsentqa, jer eştərə planыn 581 protsentqa, xalыqtыŋ xeðmət qatnaşыqь planыn 184 protsentqa ytəne. Jul eştərə rajon bujыnsa qənəqətlәnerlek tip tabыldы. Bilөqataj rajonь vaq taşlы juldar tөðəv planыn 200 protsentqa, jer eştərə planыn 182 protsentqa ytəne. Plandan tыş 13 kilometr jul eşlənde. Saqmaqoş, Byzdək, Krasno Kam, Boraj, Şaran rajondarь la jul tөðələşəndə nasar eşləmәnelәr. Lәkin jul tөðələşən barыqlamavə, konkursqa formal' revəştə genə quşыlqan rajondar hanы la kyp ələ. Məsələn, Ucalь rajonь bujыnsa jul tөðələşəndə xalыqtыŋ xeðmət qatnaşыqь planь ni barь 31,6 protsentqa, Xajbulla rajonыnda — 31,7, Qыjыqla 55,6, Bajmaq rajonыnda—36,7 protsentqa qыna ytəlgən. Şulaj uq Ənjəlil, Arxangelski, Qыrmыsqalь, Toporin, Janavыl rajondarь la maqtavlы urыnda barmajðar.

Bel rajondardыŋ jetəkselәre jul tөðələşə menən kөndәlek, konkret jetəkselek itmәjðәr. Rajonda qadi jul maşinalarыn tulы eşlətmәv, daimi jul brigadaларыn ojoşturmav, bigerək ta jul tөðələşəndə eşteŋ sыjfatыn kyð unыnan təşerep qaldыrыv, jul tөðələşə eşe menən daimi şөqөllәnmәv—unыŋ artta barыvsыlыqtыŋ nigeð sәbәptәre oşonda. Jul tөðələşə menən şlateg [illegible]

matik [illegible] tororqa [illegible]

Xaðe[illegible] okta [illegible] Şuqa [illegible] juldarð [illegible]

MALAJAZ rajonыnыŋ „ALQA“ kolxozыnda arыш, şana kevek jegev qoralдarь tөðək, jaqşыlar. Kolxozdыŋ oðtahы Mələkəf ularðы Irtыşыp tөðətep tora.

HYRƏTTƏ: MƏLƏKƏF lagarmas tuqыыn tөðətə.

(Panfilof fotohы).

ðь ekspluatatsiaqa tapşыrыv, ajыrыm juldarðы sovettarqa, kolxozdarqa berkelev, jul kyrhətkestaren tejeşle urыnðarqa qujыp sыqыv, juldarðы jaşellənderev, 1936 jыl əsen tөðəv materialdarь əðerləv eşenə totonov—bөgөngө kөndөŋ tөp burыsы bulыp tora.

Juldarðы kedgə-qыşqы jekləşыvqa əðerləv—hər ber rajon jul ylegeneŋ nomыðь burыsы.

N. Safin.

MAQTAVLЬ SOVET HƏM UNЬŊ MAQTAVLЬ UDARNIKTARЬ

SuqыnЬ — Nikolaj avыl sovetь, ul Dәvlәkan rajonыnыŋ iŋ aldыnqы həm iŋ maqtavlы avыl sovettarыnan berehe. Sovet, maja tuplav plandarыn jыl hajыn vaqыtыnan elek arttыrыp həm sыjfatlы itep ytəp bara. Finans frontыnda jaqşы eşləgənə əsen rajon başqarmahь, Başqortostan həm RSFSR Finans xalыq komissarlыqtarь tarafыnan 9 tapqыr bylәklәnde. Maja tuplavda bol'şeviktarsa kөrəşkəne əsen də ul, yðeneŋ qulыnda ike kysma qыðыl bajraqtы tota. 2 kvartal maja tuplav planь 240, III kvartal —112 protsent, zajom vznosыn inderev planыn 2 kvartalda 240 həm 3 kvartalda 102 protsentqa ytəne.

SSSR Sovnarkomыnыŋ 3-avgust qararыn bojomqa aşыrыv məs'ələhe bujыnsa, kyptən tygel avыl sovetыnыŋ finans eştarenə tikşerev jahaldы. Tikşerev hөðomtahыnda sovettыŋ nyðzetь dөrөş bojomqa aşыrыlыvы, itap-xisap eştәrenen jaqşы qujыlыvы, nalog-haлыmdы həm l'gotalar ыl revdə dөrөş ytkәrgәnlege həm maja tuplav plandarыnыŋ bөtә tarmaqtar bujыnsa la ytəlep barыvы asыq kyrende. Sovet, Oktəbrðeŋ 18 jыllыqы isemenə iqlan itelgən finans poxoðыna quşыla həm 4 kvartal planыn 10 oktəbrgә 25 protsentqa ytaj.

Bel unыştar avыl sovetь predsedatele şul uq finseksia jetəksehe iptaş Petrofтыŋ aktivtarqa operativ jetəkselek itə beleve-nan, ularðы dөrөş ojoşторa alыvыnan həm finans udarniktarь Nina Stepanova, Il'ja Girasimof həm Ojniat Zinnatullin iptaştarðeŋ bol'şeviktarsa eşləp kilevðarenən ireşelgən. Maqtavlы udarnik—Stepanova, Girasimof həm Zinnatullin iptaştar kvartal plandarыn hər vaqыtta ytəp baralar həm başqalarqa bol'şevistik eş metaðыnan elgeleren kyrhətələr.

Z. R.

IP. STAXANOFQA ARNALЬJAN OTBOJ SYKEŞE

[illegible]

HYRƏTTƏ: Seər sexыnыŋ primyigə ip. Vasil'jef St. xanofsыlarqa bylәk itep eşləngən sykeşlәrðe qaraf itep ala.

(Sojuzfoto)

BAŞQORT JEGETE KOMBAJNER KILDEJAR

1926 nsы jыlqь tiklem bajðarða jerqan Arginal Kildejar bөgөngө kөndә, Xajbulla rajonы „Surtan ydәk“ kolxozыnыŋ udarnik kombajnerь. 1930 nsы jыl kolxoz, Kildejarðы traktoristar kursыna jebәrә. Ul bыl kursta unыşlы tamamlap „Surtan ydәk“ kolxozыna traktorist bulыp qajta. Kildejar traktorist bulыp 4 jыl eşlaj.

Kildejar traktorыn tөðәk həm taza tota, yðenə birelgən normahыn hər vaqыt krterыp ytaj. Maşina menən eş itergə bələtle bulыvыn kyrhətkən Kildejarðыŋ kvalifikatsiahыn kytərev əsen kolxoz, unы Kujыrqəsɪ qalahыna kombajnerðar kursыna jebərə. Kildejar bel kursta la unыşlы tamamlap qajta.

Xəðer ul kolxozda udarnik kombajner. Yðenə birelgən normalarыn hər vaqыt artыqы menən tultыra. 9 gektar kөndәlek normahы Kildejar 18-20 gektar itep ytaj.

Kildejar, uðqan jыl 200 bot aşlыq alыp, kekymətkə 4 sentner igen hata. Igen hatqan aqsahыna kooperatsianan manufaktura alыp өð-başыna kejem ala, s minhыn kejendera.

—Kelge, kələsəkte, saqat kevek nəmələr alыrqa telәgәjnem, kooperatsiala ular bulmanы. Bajыl min igen hatqan aqsaqa xыzalыqыm əsen kul'turalы әjberðәr alыp, tormoşomdo kul'turalaştыrasaqmыn" ti Kildejar.

FƏRXIƏ.

AKUŞERKA KOŞKINA SUDQA BIRELDE

Kyptən tygel Өfө qala prokuraturahы Nel sovet bol'nitsahыnыŋ akuşerkahы KOŞKINAnыŋ qыjыðlыqыv bujыnsa tikşerev eşen tamamlanы.

Koşkina yd jortonda jyləv menən abort jahaqan. Unыŋ bel eşe sistemalы tөðə ejlәngәn.

28 sentəbrðə ul Өfө qala jәşәvse grazdanka Kokunina Zoja Gavrilovnaqa abort jahap, 5 ajlыq balahыn təşererge bulqan. Bыnыŋ əsen ul Kokuninanan 45 həm aqsa alqan. Lәkin abort unыşhыð sыqqan. Bala әsә qarыnыnda keje tonsoqqan həm serej başlaqan. Barь tik vractarðыŋ tið jardamdarь arqahыnda әsә hav qalqan.

3-oktəbrðə Koşkina jenajat eşləgən jerendə qulqa alыna. Unыŋ jortonda Өfө grazdankahы Aljoşina Tamara Petrovna aborttan hыŋ huşыnan jaðqan kejgə tabыla.

Tikşerev hыnыnda Koşkinanыŋ qorhaqqa qatыvðan haqlanыv saralarыn qullanыvы asыqlanыla.

Eş tikşerelep betтe. Həm ul 1 nojabrðə ike jaqыŋ da qatnaşы menən Өfө qala sovetь zalыnda tыŋlanasaq. OJƏLEJEF.

Javaplы redaktorы: TӨXFƏT KƏLIMYLLIN

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafыnan 1931 jыl 9 fevralda raslanqan dəvlat registratsiahы qaqiðәlәre („sekjənәs zakondarь həm bojoroqtarь jyjыntыqь“ 1931 jыl, № 8, st. 99, „Finans xuðaлыq zakondarь byletene“ 1931 jыl, № 21) nigeðendә Başqortostan ASSR Narkomfine tarafыnan 1935 jыl 28 oktəbrðә juridik şaxes (predprijatie) № 60 haлыnda rejestrga terkelde.

[illegible] rajon tirlaq-arenda kooperatsiahы sojuzы „Tiljashoqat“

Өfө qala eşe Ustav nigeðendә 1-VIX zaktarыn xeðmətlәv.

Ermekeevo rajonы, Өfө qalahы.

Xisap tөðəv əsen nomerь Başkomkassa 420

Adres: Revolutsion urarь № 60

Өfө, „Oktəbr Natiskahы“ tipografiahы. Zakaz № 2372 Glavlit № 3036

KUL'TURA HƏM JAL PARKЬNDA

30 OKTƏBR'

SIRK SIRK

Lətə truppa qatnaşы menən kondəd salalar əsen krəş jyrhətələ. KLS sirk programmahы ujnala.

KƏRƏŞ MATCTARЬ:

Bogen kөrəşsər Endi Vans—Өfө. Ir Ali Berhan—Cede Erag. Novaja Garrison.

Kөrəş alыp barыvsы I. V. Lezedel

JAŊALIF KINOHЬ

Bөgөn jaŋы javыqlы, xudozestvolы fil'm.

JAŊЬ VATAN

Baş rol'dərða: xalыq artistь V. Gardin, Sverdlova, Boslogleeski h. b. ujnajðar. Programmanan tыş Sojuzkino-xronikahыnыŋ jaŋы žurnalы.

Fojela L. S. Smeraof jetəkselegendə qыlы orkestr.

Seanstar: 6, 7, 8, 10 saqattarda ytə.

KULTURA HARAJЬNDA

30 OKTAБR

Unы. Teatr tarafыnan

MIÇŞANIN VƏ DVORƏNSTVE

31 OKTABRÐƏ

QALDЬQTAR

Kassa hər kөn kөndəlgə saqat 4 tən kisəge saqat 10 qa tiklem asыq.

Spektakl 7 saqat 30 minutta başlana.

6 jәşkә tiklem bulqan balalar spektaklgə indeselmәjðәr.

Б.А.Б.Б. ... Б.А.С.С.Р.

UDARNIK-KOLXOZSЬLARDЬŅ III BƟTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬ JABЬLDЬ

BƟTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏSEGEZ!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) ььŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 250
1
NOJƏBR
JOMA
1935 JЬL

AFZAL AQJA TAHIRЬFTЬŅ

SJEZDЬ JAPQAN VAQЬTTA HƟJLƏGƏN TELMƏRE

Iptəştər, bezzeŋ sjezdьbьz yθeneŋ eşen tamamlaj. Bezzeŋ sjezdьbьz kolxoz-sovxoz proizvodstvohьnda ...

... gramotalьlьqtan aşqa xezmət-sən kolxozsьlardьŋ kul'turahьn ...

... Vladimir Il'ic LENIN gramotalьlьqtan aşqa aqьl tormoştoŋ proizvodstvo qoralda-rьna aqьl qarsьlьq, sots-alistik xezmətkə aqьl qarsьlьq ... əmkin tygel' ikənlegen ajtep itte. Ə xəzer bez, iptəştər, LENINdьŋ ... jetəkselege menən ... sotsialistik ... jeŋevdərgə tьaa, alğa!

Jəşəhen beҙҙeŋ bol'şeviktar partiahь!

Jəşəhen beҙҙeŋ həm tьuqan STALIN!

SJEZD JABЬLDЬ

29 oktəbr' kis sәğәt 6. Ultьrьş asьlьnь. Kolxoz, sovxoz əshəbdarь, zavod, fabrika, təfələş udarniktarь—delegattar ləmenən keşelek donjahьnьŋ juğarь keşehe—bojek Stalinqa ...

... Başqortostan Ydək başqarma komitetь kysme qъdь olemen alьv həm Janavьl rajonьnьŋ taparьv turahьndağь Başqortostan Ydək başqarma komitetь qararьn iqlan itte. Zalьhьŋ ...

— Xuşьbьz iptəştər!

Ə. IXSAN

DELEGATTAR REDAKSIALA

30 OKTƏBR', kandad, udarnik kolxozsьlardьn Bətə Başqortostan III sjezdьnьŋ DYATƏJLƏ, NURIMAN, BƏRJƏN, MALA JAZ rajondarьnьŋ kilgən delegattar „BAŞQORTOSTAN" redaksiahьnda buldьlar. Delegattar kytəreŋke kyŋel menən sjezd ta'biratə, yddarenən eş elgelare turahьnda hejlaşelər. Urьndarğa qajtqas sjezd materialdarьn kiŋ massağa jetkerev həm bojomoğa atqarьv teorieləren gazetalarda jaqtьrtьp torarğa jəkləmələr aldьlar.

STALINSЬL USTAV MENƏN JAŅЬ JEŅEVƏRGƏ

(DƏVLƏKƏN RAJONЬ „JAŅЬ TAŅ"-KOLXOZЬ PREDSEDATELE ƏXMƏREF NƏBI IPTƏŞ SЬQЬŞЬNAN)

Iptəştər!

Udarnik-kolxozsьlardьŋ bətə Başqortostan III sjezdьna, respublikala jerde mangega fajdalanьv dəvlət aktьn alqan „Jaŋь taŋ" kolxozь udarnik-udarnitsalarь isemenən jalqьnlь sələm! (Köslö qul sabьvdar).

Danlьqlь sjezdqa delegat jebərev xoquqьna eja bulqan „Jaŋь taŋ" kolxozь, xьzalьq politik kampanielarь frontьnda rajondьŋ iŋ aldьnqь kolxozь banala.

... prosentqa tiklem jetkerep ytev-se: Salimaf, Şajxetdinaf, Əxmiraf, Neqmanaf, Şajexova, Salimova, Xəlillina kevek eşsə udarniktarьbьz bar.

Mul tormoşqa qьdьv atlap barьvsa kolxoz, kul'tura eşenə lə iqtibar ałra. Xəzer bez kolxoz avьlь uramьna 1700 tep aqas ultьrtьpbьz. Ydenebbə jeteşterelgən 86 meŋ 700 tep aqas rassadalarьn barьv aralarьna, 27 gektar jerga ultьrtıpbьz. Şulaj itep, bez babьvdarьbь jeldan, qomdan haqlav saralarьn ytkərep jataьbьz ...

... nik-kolxozsьlar sjezdьna qarata jarşьtь kiŋ jajeldərep, kyp kenə elkalarda jeŋep sьqьŋ ta, 120 baş hьjьr urьnlaşьlьq adnarьn sjezdqa tiklem tədəp bətera ajmanьq. Doxodь aylep alganbьnek, 30 sentabrda, respublikala jerde mangega fajdalanьv aerense dəvlət aktьn alganda bezzə—VKP(b) Ɵlkə komitetь sekretarь Isanqьrin iptəş buldь. Isanqьrin iptəş bezzeŋ joritarьbьzqa inep qarap jerenə. Ul bezgə konkret narьbatar jəkmatte. Əlegə qanaqətlanerlek bulmaqan kul'tura ...

... Delegat RAXNAZARЬF ISLAM-QOL

ALDЬNQЬ RAJONDЬŅ

MAQTAVLЬ KEŞELƏRE

Jəj hajьn davamlь raveşta ordenlь respublikala yθeneŋ aldьnlьqьn haqlap kilgan Nariman rajonь, maqtavlь kolxozsь-udarniktar sjezdьnda qatnaşьv xoquqьn bol'şevistik keraş hedemtahьnda aьjal da aldь. Bыl sjezda qatnaşьv esen Nariman rajonьna 11 urьn birelde. Bыl urьndarğa sotsialistik qьrdarda qajnar xezmət ucьtkalarьnda dan alqan xezmat baьtьrdarь eja buldьlar. Ular rajondan tərie meŋeştərendə jeŋev ...

Minhazьf Kaşlulin—komsomolets.

...

... tik jeŋev elgelare birgən udarniga. Kolxozsьlar unь iŋ aldьnqь hanap, maqtavlьlar sjezьna delegat itep hajlanьlar. Şulaj uq ularzan başqa, terle ucastkalarda ьqtьlьq kyrhatkan udarniktar sjezqa delegat bulьp barьalar. Bыl eş baьtьrdarь bojek jeŋev tantanalьna, jeŋev rajorttarь alьp baralar.

Xərmət Kəjri

JAQŞЬ JETƏKSELEK

Bezzeŋ „Qьzьl taŋ" kolxozь ...

MUL TORMOŞQA TABAN

Elek irken, aatelie tormoştan belonьaj ənət ağdan keşelar, kolxoz avьlьnda namьslь xezmat menən jugarь kytarelalar, mul, jaqьь tormoşqa taban baralar. Ucalь rajonьnьn „Qьzьl partizan" kolxozьnda xəzer matur tormoş başka ala. Bыl kolxozsa-udarniktardьn 3-sə bətə Başqortostan sjezdьna delegat bulьp kilevse Fajruzova Ojaza. ...

Şulaj uq rajondьŋ aldьnqь „Ural" kolxozьnan sjezdqa delegat bulьp Ojilmanьv Ardal kilde. Ul kolxozdьŋ komsomol gruppahь jetəksehe. Ul ytkan jьl babьv əşendə 250 xezmət kenə eşlap 300 bot igen aldь. Bыjьl 230 xezmət kenə eşlane. Ojilmanьv hər vaqьt eş norma...

... Komsomoldar initsiativahь menən kolxoz klubьna 400 humьq radio, patifon alьndь. ... Xəzer ul irken tormoşta jəşaj. Unьŋ timer karavat, matur işkaf, ultьrğьstar, stena'h dur saqat, kedge, tare kejemdar...

K. S.

M. V. FRUNZENEŅ YLEVENƏ 10 JЬL

31 oktəbrdə Mixail Vasil'jevic Frunzeneŋ ylevenə 10 jьl tulьp ytte. ...

M. V. Frunze ... 1905 jьlda Frunze Ivanovo-Voznesenskida ...

... Frunze Ukraina menən Qьrьmda ... 1925 jьlda Frunze ... 1925 jьldьŋ 31 oktəbrendə Mixail Vasil'jevic Frunze ...

M. V. Frunzeneŋ Qьzьl armiahь texnik rekonstruktsialaştьrьv ...

ŞOSSE HƏM GRUNT JULDAR HƏM AVTOMOBIL' TRANSPORTЬ YDƏK IDARAHЬN SSR SOJUZЬNЬŅ ESKE EŞTƏR XALЬQ KOMISSARIATЬNA TAPŞЬRЬV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ QARARЬ

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь həm Xalьq komissarьarь sovetь QARAR ITƏLƏR:

1. Şosse həm grunt juldar həm avtomobil' transportь Ydək Idarahьn (Sudortransьtь) SSR Sojuzь Eske eştər xalьq komissariatьna unьŋ idaralarьnьŋ bereke şьjfatьnda tapşьrьrğa.

2. Sojuzdaş respublikalardьŋ Ydək başqarma komitettarьna sojuzdaş respublikalardьŋ şosse həm grunt juldar həm avtomobil' transportь baş idaralarьn (Glavdortransьtarьn) həm ularzьŋ jerle organdarьn sojuzdaş respublikalardьŋ Eske eştər xalьq komissariatьna quşьrğa, ə RSFSR Glavdortransьn SSR Sojuzь Eske eştər xalьq komissariatьnьŋ Sudortransь menən berləşterergə. RSFSR ьŋ elekke Glavdortransьnьŋ avtonom'alь respublikalardağь, krajdardağь həm elkalardağь organdarьn turanan-tura SSR Sojuzь Eske eştər xalьq komissariatьnьŋ Sudortransьna buhondьrərğa.

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь
predsedatele G. PETROVSKI.

SSR Sojuzь Xalьq komissardarь sovetь
predsedatele V. MOLOTOF.

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь sekretarь I. AKULOF.

Məskəv, Kreml' 28 oktəbr 1935 jьl. (TASS)

JAŅЬ 5 MTS

Başqortostan ... traktorlarьn ... Ədrəsil, Qərəs, ..., Jermolaj, Jərkej ... jaŋь MTS ... Jermolaj MTS-tarьna ...

IJƏŞ KOLXOZDЬN JEŊEVƏRE

...

„8-MART" FABRIKAHЬNDA SЬJFAT ӨSӨЙ KӨRƏŞ JUQ

IP. SULIMOF FABRIKA SEXTARЬN QARANЬ

27 oktəbrdə RSFSR Sovnar-komь predsedatele ip. Sulimof "8 mart" fabrikahьnьn sextarьn jөrөp sьqtь. Ip. Sulimьf fabrikala tegelgan kejemdərdən nasar sьjfatь sulьvьn kyrhətte həm şul julda konkret kyrhətmələr birde.

Ьsьnlap ta şul oşolaj. Өle fabrika kollektivь kejemde jaqşь itep tegev esen nьqьlь kөrəş ojoştormaqan. 28 oktəbrdə Jerle Promьjşlennost Xalьq komissarь ip. Jəhydin fabrikanьn sex nacal'niktarь kəŋəşmə hen jьjdь. Kəŋəşmə bulqan sьqьştar, fabrikala sьjfat esen kөrəşten nasar bulqanlьqьn konkret faktlar menən asьqlajdar. Individual' sexta (nacalnigь Bajer), telogrejka sexьnda (nacalnige Qənəjdul-lin) həm başqa sextarda eşlavse zakrojşiktar yd eştərendə tulь javaplьlьq hiđmajdar. Məsələn, qatьn-qьđđar pal'tohь sexь zakrojşige Laznik hər vaqьtta erak sьqarta. Şuqa kyrə lə zakazsiktar pal'tolarьn qajtanan tek-terergə məcbyr bulьlar.

Individual' sex instruktorь Şeardin da Laznik tan „qalьşmaj". Ul, ber vaqьt nasar sьjfatlь produksia birevə esen eştən alьna. Lakin, ul esəndər, fabrika direktorь ip. Şul'man anь urьnь la kire eşkə alьp, tovar boddoror-qa quşa.

Individual sexta zakazdar ədəq tulьla. Əđər kostjumdarđь qu-jьv esən şkaf juq. Əđər kejemdər erqəhenən teləhə kem ytep jөrөj. Şuqa kyrə kostjum zakazsik qulьna barьp jetməj, iskerep, todanlanьp bөtə. Xatta sexta zakazsik ulьlьp jal itev esen ber genə ultьrqьs ta juq. Başqa sextarda la tađalьq eştare julqa halьnmaqan. Tegelgən kostjumdardan sьjfatь nasar.

27 oktəbrdə individual' sextьŋ nacalnigь Bajer ip. Sulimofqa ber kostjum kyrhətə. Bal kostjum es jaqtan nasar tegelgan, tejmafare teşergə tora. Ip. Sulimof bal kostjumdьn [illegible] menən tegelganlegen [illegible] horanь.

Uqa sex zakrojşigь Ivanof:
—Pinzaktь 1-razrad menən eşlaj torqan ejrənseknes portnoj tekte B. Lakin eşten taşen tikşerep qaraqanda, al pinzak 7 razrad menən eşlaj torqan juqarь kvalifikatsialь portnoj Gurin qulь menən tegelgan bulьp sьqa. Bьna bal fakt fabrikala sьjfat esen kөrəşten [illegible] naьqьsta torqanьqьn kyrhətə. Şulaj uq ip. Sulimof tolstovkalardьn [illegible] elgə menən tegelmavьn, [illegible] dak jandərendəge [illegible] zapanka ytmaьlek itep [illegible] vena, qьđqahь sьjfat esen kөrəşten bulmavьn kyrhətə.

Ip. Sulimof kolxozsь udarniktardьŋ 3-se bөtə Başqortostan sjezdьnda ydenen sьqьşьnda fabrika eşen qatь tanqit aşьna aldь. Ul, fabrika kollektivь aldьna—sьjfatь jaqşьrtьv, Başqortostan xedmətsəndərenə jaqşь matur itep tegelgan kejem birev burьsьn qujdь.

Bal nursь ber 8-mart fabrikahь jetəkselegenə genə tygel, jerle promьjşlennost predpriatielarenen bөtə jetəkselərenə aldьna qujьla.

Ip. Sulimof kyrhətmahьnan qьsqa srokta ylav [illegible] ojoştorov saralarьn [illegible] həm bal bөlek nursьn [illegible] turahьnda Başqortostan [illegible] RSFSR xekymətenə [illegible] revde aşьqtьrьrqa kərək.

Jerle promьjşlennost [illegible] komissarьnьŋ begen [illegible] gan bojoroqo fabrika [illegible] renan şunь talap ita.

N. Satin.

BASSR JERLE PROMЬJŞLENNOST XALЬQ KOMISSARLЬQЬ BUJЬNSA BOJOROQ

28 oktəbr, 1935 jьl.

RSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. Sulimof Өfө tegev fabrikahь sextarьn jөrөp sьqqas, sьjfat elkəhendə fabrika eşen in qatь həm bol'şevistik dөrөs tanqit aşьna aldь.

Bьl, fabrika direktorь ip. Şul'mandьn, texnik jetəkse ip. Klajndьn bьl elkələ belentəj qənəqətlənməvlek eşləvđəren kyrhətə. Ulьr produksianьŋ sьjfatьn jaqşьrtьvda tejeşle jetəkselekte ta'min itmagandər. Ip. Şul'man oşo jьldьŋ 12-se ijylendə VKP(b) Өlkə komitetь sekretarь ip. Isanćyrin kyrhətmələrenə həm direktivalarьnan ydenə tejeşle hьqьmta jahamaqan.

BOJORAM:

1. Eş sьjfatьn jaqşьrtьvda belentəj qənəqətlənməvlek eşləgənə esən, fabrika direktorь ip. Şul'manqa qatь vьgovor iqlan itergə.

2. Fabrika direktorь ip. Şul'manqa, ip. Sulimof kyrhətmələren his kisekmətən həm his ber tajpьlьşhьđ ytavde ta'min itergə.

3. Ip. Sulimof kyrhətmələre nigeđendə, begən yk bөtə sex tarđь, agregattarđь tikşerergə həm sьjfatqa ta'sir itə torqan bөtə jeteşhedlektarde faş itergə həm ip. Sulimoftьŋ bөtə kyrhətmələrenəŋ ytəleşen ta'min itə torqan saralarđь ojoştorqa alqatьrqa.

4. Ip. Sulimoftan [illegible] sьjfatь turahьndaqь [illegible] fare bөtə detaldare [illegible] jьldьn 1-dekabrenən [illegible] qa'məj tulьhьnsa ytəl[illegible] qa tejeş.

5. BASSR xekymətenə həm RSFSR xekymətenə— [illegible] molqa—doklad birev [illegible] Sulimof kyrhətmələren [illegible] leşe turahьnda oşo [illegible] dekabrenə miqa xəbər [illegible]

6. Minen ornьm [illegible] Xajbullindь begən yk [illegible] 10 na tiklem fabrikaq[illegible] dirovajt itergə.

7. Narkomattьŋ [illegible] gruppahь nacalnigь [illegible] şinanь həm şul uq [illegible] baş ekonomistь ip. [illegible] fabrikaqa komandirov[illegible] həm ularqa, ip. Sulimof kyrhətmələren tulьhьnsa [illegible] fabrikanьn qajtьvьn t[illegible]

Eş barьşь turahьnda [illegible] bajьn miqa doklad [illegible] torqa.

8. Ip. Şul'mandь, [illegible] al ip. Sulimof kyr[illegible] oşo jьldьŋ 1 dekabr[illegible] ytəmələ, unьn turah[illegible] ganizatsion hьqьmta [illegible] saqьn ikkartergə.

9. Produksia sьjfatь [illegible] tьvda ip. Sulimof k[illegible] rən ytəvgə jerle prom[illegible] predpriatielarenen bөt[illegible] larən məcbyr itəm.

BASSR jerle promьjşlennost Xalьq komissarь: Jəhydin.

DAVЬDOF, SEL'POLARDA KYPME IGEN HATЬP ALЬNQANЬN DA BELMƏJ

Mul urozaj alqan kolxozdar, kooperatsiaqa igen hatьvđь dur şatlьq menən qarşьlanьlar. Starlebaş rajonьnda oşqa tiklem in arьta qalьvьn kolxozdardan hanalьp kilgən „8 mart", „Ibrahim", „Qalqas" kolxozdarь, bьjьl kooperatsiaqa 1500-3000 sentner igen hatalar. 12 kolxoz avtomaşina alьv esən rajsojuzqa zajavka birdelər. Igen hatьv kolxozsьlar arahьnda la kiŋ jajelderelə, hər ber kolxozsь 5-6 sentner hatьvqa qujdьlar.

Lakin mul urozajdьŋ igenen hatьp alьvđь Starlebaş rajsojuzь nasar ojoştorđo. Kadrdarđь vaqtьnda ədərləməve arqahьnda igen qabul itev punkttarьnda qabul itevselər jeteşməj, 15 urьnda qabul itevselər kolxozdьn yd keşelərenən qujьlqan. Kolxoz ularqa eş xaqьn yde tyləj. Ə igendarđen nisek qabul itelevdəren həm haqlanьvdarьn rajsojuz predsedatele Davьjdof belməj. Davьjdoftьn ajtevə bujьnsa begengə kəndə 22000 sentner igen hatьp alьnqan. Lakin bьl dөrөs tygel. Bylakaj sovetьnьŋ „N-Ukraina"

sul itevsehe, „N-Ukraina" kolxozьna 3000 sentner igen [illegible] item tip, kvitansia bi[illegible] ebkertta ultьra. Rajsojuz [illegible] sele Davьjdof unь ha[illegible] qan igengə iţaplaj.

Qaranьb sovetь[illegible] itevse itep, urlaşьvdar[illegible] jьl məcbyri eşkə xok[illegible] Teplakoftь qujqandar. [illegible] sentner igen qabul itk[illegible] unь prinud ajьra eşk[illegible] Şulaj itep, punkt ytəv[illegible] menən bikle qala. P[illegible] haqsьlar qajьlьvь həm [illegible] den haqlanьvь turah[illegible] qas, Davьjdof, „min b[illegible] tarđa tikşerep jөrөj[illegible] ned igen qabul itevde [illegible] haqlavdь la kolxozdar[illegible] renə tapşьrđьq" ti. Ə [illegible] igen qabul itevselər, [illegible] aira ikən, ularqa xeđ[illegible] kem tyləj tigəs,—ned[illegible] pravlenielarь menən [illegible] kolxoz yde tyləj" tip [illegible] Tovardar juq, rajsoju[illegible] da" menən bьlaj. B[illegible] bedlektar da kyp.

„Qaləmsə".

BEDGƏ JADALAR

KADRDARDЬ YƏ URЬNDA FAJDALANЬRQA KƏRƏK

[illegible]

XEDMƏT KӨNDƏRE VAQЬTЬNDA JAZЬLMAJ

[illegible]

V.T.

MƏXƏMƏTJƏNEF—ƏDƏRƏ JETƏKSELƏK ITMƏJ

[illegible]

KULAK BALAHЬ XISAPSЬ BULЬP QJALЬQAN

[illegible]

MƏXƏMƏTJANOF
VAGAPOF
NƏBIULLIN
MƏXƏMƏTJEF

KӨNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 29. „Dejli telegraf" agentstvohьnьn Dzibuti qalahьndaqь maxsus xəbərsehe kөnjaq frontьnda Italiandardьn es jynəleşta hezym alьp barqanlьqlarьn belderə. Italian iptadarenen 3 kolonnahь „sul" ta jьlqa aujьp alqa barьlar. Өsensə kolonnь Angliannь Somali koloniahьnьŋ sіktarenə kilep totaşqan syl arqьlь barь. Italiannьŋ Dolo ergahendə urьnlaşqan qəskərđəre abissinialьlardьŋ Ganalo—Doria jьlqahь jaqьnan hezym itevse vaq otrədtarьna qarşь kөrəşələr. Ogaden provinsiahьnьŋ tөnjaq eleşendə Italia samoljottarь, ul xəbərsenen hyđđəre bujьnsa, Xamdigit punktьn tupqa totqandar həm jemergəndər. Sasa Bejt həm Dagga Bur ber aŋna bujьnsa inde Italia samoljottarь tarafьnan bombardirovajt itelələr. Anglianьŋ Somali koloniahьndaqь kydətevselərđen fekerensə, Italiandar menən abissinialьlar arahьndaqь xitdi nərələştarđe ber mьsa aŋnanan elek keləve məmkin tygel, sөnki Italiandar tavlь rajondarqa ingəndən hun qьna abissinialьlar qarşь hezym baslarqa ujlajdar.

„Tajms" gazetahьnьŋ Addis—Abebalaqь xəbərsehenəŋ jadьvьna qaraqanda, naşqala menən Gorxaj arahьnda radio bəjlanese jaŋa jьlqa qujьlqan. Gorazaj abissinialьlar qulьnda.

Rim, 29. Rəsmi məqlymattar bujьnsa, Italia qəskərđəre hunqьq kөndər esendə tөnjaq frontьnda his ber qarşьlьq osoratmajьnsa 25 kilometrqa alqa kitkəndər. Gəzettar kyp kenə rajondarda davam itkən jamqьrdarđьn huqьş operatsialarьna həq qamasav itkənlektaren kyrhətələr. Unan başqa jaŋa jarđarьnan sьqqan tav jьlqalarь kyp urьndarđь şaqqandar.

London, 29. Dzibuti qalahьnan alьnqan xəbərdər bujьnsa, kөnjaq frontьnda Abissinia qəskərđəre italiandarđь O Dava jьlqahь bujdarьnan sigenergə məcbyr itkəndər.

Addis—Abebanan xəbər itevgə qaraqanda, Italia samoljottarь Magalo punktьn tupqa totqandar.

***

London, 28. Abissinianьŋ Millattar ligahьndaqь elekke delegatь general Tekla Xavariate Abissiniaqa qajta, ul unda armiala jetəkselek postьna qujьlasaq. Dzibuti portьnda „Britiş junajted press" agentstvohьnьŋ xəbərsehe menən həjləşkən vaqьtta, general Xavariate Abissinianьŋ Italiaqa yđ jerən birep kileşev jahamajasaqьn ajtqan. Abissinia huqьş teləməj, tip ajtqan general Xavariate, ləkin inde huqьş başlanqan bulqas, Abissinia aхьrqa tiklem kөrəşəsək.

SANKSIALARDЬ YTKƏREV JULЬNDA

Oslo, 28. Norvegia xөkyməte Ženevalaqь sanksialardь qaravьь komitetqa Italia tovarđarьn inderevđe həm qajьь ber tovarđarđь Italiaqa sьqarьvđь tьjqan esensə həm dyrtensə təqdimdarđe ytkərergə ədər torqanlьqьn belderđe.

Vena, 29. Bern qalahьnan xəbər itev bujьnsa, Şvejtsaria xөkymətə yđ qararьnda hanap sьqьlqan qoraldarđь həm terle huqьş materialdarьn Italiaqa həm Abissiniaqa sьqarьvđь tьjqan. Şulaj uq xөkymət sanksialardь qaravьь komitet tarahьnan Italiaqa qarşь jynəltelgən finans saralarđь ytkərergə həm Italiaqa qajьь ber tovarđarđь sьqarьvđь tьjьrqa rizalьq belderqən. Italianьn tovar inderevđe tьjьv turahьndaqь təqdimde Şvejtsaria xөkymətə qabul itməne, sөnki, qararđa kyrhətelgənsə, bьlaj eşləv Şvejtsarianьŋ Italiaqa bөtə eksportьn juqalьv bulьr ine.

Stokholm, 28. Şvetsia xөkymətə Italiaqa qarşь finans sanksialarьn ytərev esen tejeşle saralar kyrgənlegen Millattar ligahьnьŋ general'nьj sekretarьna telegramma menən belderđe. Milli bank bьjьl uq xosusi banktar sanksialarđь qaravьь komitetьn ikense təqdimenə kyrhətelgən sdelkalarqa jul qujmaь esən, tejeşle saralarđь kyrev jeklamahen ebtərenə alalar.

GERMANIA SANKSIALARQA QARŞЬ

Berlin, 29. Xəbərđər sьqanaqtardan alьnqan məqlymattarqa qaraqanda, Millattar ligahьnьŋ sanksialardь qaravьь komitetьnьŋ hyrauьna Germania birgən javabьnda sanksialardь ytkərevgə quşьlь almaqanlьqьn kyrhətkən həm şьqa „hьlьv itep Italia—Abissinia konfliktьnda ydenen „qatь bitaraflьq" pozitsiahьnda torqanlьqьn belderqən.

Tokio, 29. „Asahi" gazetь Japonia xөkymətenən Italiaqa qarşь sanksialardь qaravьь komitettan kyptan tygel alьnqan xatqa his ber javap birməskə qarar itkən.

„MӨSTƏQILLEK" FLAGЬ AÞTЬNDA BAÞЬP ALЬV

Tokio, 29. Simbun rengo agentstvohь eşke Mongolianьn politik sovetьnьn predsedatele knəz Jundьŋ həm şul sovettьŋ general'nьj sekretarь knəz Denen „eşke Mongolianьŋ məstəqillege" turahьnda iqlan itkənlektaren belderə. Agentstvonьŋ hyđđərenə qaraqanda, politik sovettьŋ Bejpindəge nөlege bьl xəbərđe qьrqa kire qaqhala, şulaj da eşke Mongolianьn Bejpindəge kyrenekle liderđarь eşke Mongolialaqь asьn xəl turahьnda həq əjəqьrdar.

Tokio, 29. Simbun rengo agentstvohьnьŋ xəbər itevenə qaraqanda, Xenej provinsiahьnьŋ tөnjaqьnda xalde „tərtipkə hanalqan tip ibəplərgə məmkin. Ə, provinsianьn kөnjaq ulosonda huŋqь kөndərđə" məstəqil' Tөnjaq Qьtaj tarafdarđarьnьn" qoralь 3 gruppahь kilep sьqьv ajqanь dar quşənlegtar tevgan. Bьl gruppanьŋ hər berehe ike-əs meŋ haldattan tora.

PAROVOZ-VAGON REMONT ZAVODЬNDA ELEMTƏ KISƏHE

28 oktəbr, teştən hun səqət 4 tarđa Ill-Bətə Başqortostan udarsь—kolxozsьlarь sjezdь delegattarьnan 80 keşe Өfө Parovoz—Remont zavodьna ekskursiaqa kildelər. Qunaqtarđь eşselər maxsus komissia tədəp, ojьşqan xalda qarşь aldьlar.

Zavod nacal'nige ip. Ivanof, zavodtьn tөp burьsь, mьjьlьь programmahь həm unьŋ ytəleşe menən tanьştьrьp ytkəndən hunьnda, qunaqtar aldan nitdalanqan keşelər jetəkselegendə aram—aram sextarđь jөrөp, qarap sьqtьlar.

Sextarđь jөrөp sьqqandьŋ hunьnda, elemtə kisəhenen rəsmi өlөgө asьldь. Qьđqasa qьna qotlavdar hunьnda, ajьm kolxozdarqa bylэktar təqdim itelər. Instrumental' sex eşsehe—Başqortostan xөkymətə aqzahь ip. Xajrullin instrumental" sex eşselərə isemenən Baleaaj rajonь „Tel'man" kolxozьna zibres jahalqan ber sykeş, qasav həm ilşkes təqdim itep:

— Ixtimal, heđđə ale həmən da belep jetməgən həm heđđen avьlьqqa teşkən momentьqьđđan baş kytərergə ədər torqan kulak qalduqtarь barđьr. Bьnь bьl sykeş menən şulardь qaqal baş qalqьla almaьlьq itep tuqmaqьđ!

— Ixtimal, heđđə ale kolxoz tədələşenə qamasavlap jөrөvse, kolxoz tormoşon arьqa tartьvsь „aьlьq" keşelər barđьr, bьnə bьl qasav menən şulardь qьrqьp taşlaŋьđ!

— Ixtimal, heđđə ale kolxoz tədələşenə karşь bulьp torovsь, unьn jaqtьlьqqa qamap torovsь elementtar da barđьr, bьna bьl ilşkes menən şulardь başep sьqarqьđ! ti, bylэktarđe Tel'man kolxozьnьŋ vəkilenə tapşьra.

Bьnan hun parovoz jьjьv sexьnьŋ eşselərə Kirel isemendəge kolxoz vəkilenə, yđ xuđoznyktarь tarafьnan jahalqan ip. Kirel rəsmen; pasnatr—vagondar sexьnьŋ eşselərə „Unьş" kolxozьna yđ kestərə menən jahalqan Xazaqstan kartahьn, timerselek sexьnьŋ eşselərə Kaganovic isemendəge kolxozqa dur sykeş (kavaldь), dur qьp sьvetqojov sexьnьŋ eşselərə „Hissanьь" kolxozьna yđ quldarь menən qojьp jahalqan ip. Kalinin hajkalen təqdim itelər.

Rəsmi өlөk tamamlanqandan hunьnda, qunaqtarqa udarniktar aşxanahьnda aş təqdim itelə. Aştan hun kisənen xudoestvo өlөge başlanьp, eşselər yđ kestərə menən kyp kenə nomerdar kyrhətep ytələr.

Şul rəveştə qunaqtar kis səqət 11-đərđə edlekhed „urr" tavьştarь ağ'landa otьndarьna tarattьlar.

Elemtə kisəhe qunaqtarđь həm eşselərđə təren ed qaldьrđь, ul eşselər həm xeđmətsəndь kolxozsьlardьn tөp maqsattarь ber ikənlegen, VKP(b) həm ber eniqanlьqьn, VKP(b) həm unьŋ bөjok jьlbaşsьhь ip. Stalin unьŋ bөjok julbaşsьhь ip. Stalin jetəkselegendə ular aldaqь bulərjetəkselegendə ular aldaqь ber fөptən kөrəşəsəktar esən ber tөptən kөrəşəsəktaren jaŋьlь rəveştə kyrhəttelər.

G. AQIŞEVA.

BAŞQORT JƏR STUDIAHЬ AŞЬLA

[illegible] keşelər qabul itelələr. Uqьv ajьvbed ytkərelə. Studia tamamlavsьlar arahьnan talantlь ijraselər hajlap alьnьp, sex kollektivlarьna ojoştoravsьlar həm jetəksselər sьjfatьnda predpriatielarqa jebərеləsəklər.

Studia, eş protsessьnda konsertlar, tantanalь utьrьştar həm predpriatielarda sьqьştar jahajasaq.

Studiaqa jazьlьrqa teləvselər har kөn Başprofsovettьŋ profkabinetьna mөraşaqət itəlelər.

XOXLOF.

ISPANIA XӨKYMƏTE OTSTAVKAQA SЬQTЬ

Pariz, 28. Ispania xөkymətə otstavkaqa sьqtь.

Xөkymətten otstavkaqa sьqьvьna milliajder ber Ştrauş tigən sit il keşehenən xəđergə vaqьtta xөkymət başьnda torqan radikaldar partiahьndaqь kyp kenə javaplь adamattarđьn oloş ujьnь jortlarьn asьvqa zakorhьđ rəxsət alьvdarьn faş itevə səbəp bulqan. Bьl faşlanqan keşelər tarahьnda elekke eşke eştar ministre, xəđergə vaqьtta Madrid qalahьnьn başlьqь Salasar Alonso, elekke deputat Sigerdo Ilaa'jes (Jađьvsь Blasko Ibaan'jesteŋ ulь) həm başqalar bar.

DIŊGEĐ KONFERENSIAHЬN SAQЬRЬVQA ӨĐERLEK

Tokio, 29. Simbun rengo agentstvohь ministrđar sovetьnьŋ ləşqь eştar ministre Xirota dokladь bujьnsa Anglianьŋ diŋgeđ konferensiahьn saqьrьv turahьndaqь notahьna javap fekstьn qabul itkənlegen belderə. Bьl javapta Japonia xөkymətenən Anglia təqdimen qabul itkənlegə həm konferensianь 2 dekabrđa saqьrьvqa qarşь kilməgənlegə, ləkin konferensianьŋ saqьrьla torqan urьnь Japonianan alьb torqanlьqtan, Japonia xөkymətenen konferensianь ber ad kisektərevđe horap Angliaqa mөrəjəqət itevə məmkin bulqanlьqь kyrhətelə.

QЬTAJ QЬĐЬL ARMIAHЬNЬŊ XƏRƏKƏTE

Bejpin, 28. Rejter agentstvohь oktəbr' başьnda Qьtaj Qьđьl armiahь castarenən Sьjcuan həm Sьkan provinsialarьnьn granitsahьndaqь Danas həm Maogun rajondarьna jəŋə ingənlektaren, ləkin hunьnan tөnjaq konsьqьşqa taba Guansangь qaraj kitkənlektaren xəbər itə. Agentstvonьŋ hyđđərə bujьnsa, Qьtaj Qьđьl armiahьnьŋ castarə kyptan tygel Kandin rajonьna (Sikan provinsiahьnьŋ baş qalahь) ingandər.

„BUDJONNЬJ" PAROXODЬNЬŊ AVARIAHЬ

Oslo, 29. Norvegia telegraf agentstvohь „Budjonnьj" tigən sovet paroxodьnьŋ Bergendan 100 kilometr tөnjaqьndaraq jar ebləne barьp menganlegen xəbər itə. Paroxod yđ kestərə menən jar eblənən teşə alqan, ləkin maşinalar aьlegenə hьv ytkənlek kran, kire jar bujьna kilergə məcbyr bulqan. Agentstvo hyđđərə bujьnsa, Norveglanьŋ ike paroxodь avariaqa osraqan sovet paroxodь ergahendə toralar.

VARŞAVALA KOMMUNISTIK LISTOVKALAR

Varşava, 28. „Vercur varşavski" gazetahьnьŋ xəbərenə qaraqanda, Varşavala bөjok proletar revolytsianьŋ 18 jьllьqьna arnalqan kommunistik listovkalar jəjeştərelgəndər. Listovkalar bөtə eşselərđe 7 nojabr kөnө massovьj demonstratsialarqa quşьlьrqa saqьralar.

ITALIA HӨZYMENƏ QARŞЬ

London, 29. Rejter agentstvohьnьŋ xəbər itevə bujьnsa, begen Kal'kutta qalahьnda tredjunьondarđьŋ bөtə Hindostan kongressь tarafьnan Italianьŋ Abissiniaqa hezym itevenə qarşь protest belderep saqьrьlqan massovьj miting bulьp ytkən. Mitingta qabul itelgən rezolytsiala Hindostan massahьnьŋ Abissinia xalqьnьŋ kөrəşenə jardam itasaktarе kyrhətelə.

SIT ILDƏR XRONIKAHЬ

Tokio, 27. Kiso Fukui prefekturahьndaqь „Asajke" kymer şaxtahьnda gaz şartlaь. 59 eşse ylgan, 15 eşse jaralanqan, 67 eşse bildəheđ juqalqan. Ulardь qotqarьvqa emet juq.

N'ju-Iork, 27. Assoşiejtid press agentstvohьnьŋ hunqь alьnqan xəbərə bujьnsa Gaiti utrayь ehtenə unь keslo davьl ytkən həm ul bьv bahьvđь kilterep sьqarqan. 1 meŋgə jaqьn keşe həlak bulqan.

XRONIKA

Andrejel isemendəge, timer jolsьlar klubь, kapital remont aşa ytkərelep ergələ tobьa inderelde. Kinola 8 isele [illegible] eşkə başlana.

***

Өfө parovoz-vagon remontlav zavodьnьŋ pionerlabь ergəhendə litlotrapevlik davalav kabinetь asьldь. Kabinet, davalavdьŋ hunqь metod tanьa qullanьp eşlərgə məmkinsek birer [illegible] jaŋь apparattar menən qoranlanqan. Kabinet hərkөnө 200-gə tiklem avьvdьnь ytkərə ala.

***

Өfө stantsiahьnьŋ vokzalьnda bar ecne 500 lit haljьlь 4 dana dur tьv qajnatqьstar qьjьlasaq. Bьl, passaжirđarđь tьv tele ajlanahe ojoşqan bьv menən ta'minlev əkhəlleqə sahalasaqq.

***

Өfө vagon deposь ergəhendə qьhь otkustir ojoştorola. Unьn sqralarь ulardь [illegible] atqan aŋdan aşьla.

MAJA TUPLAV

OKTƏBRĐƏN 18 JЬLLЬQЬ ISMENƏ IQLAN ITELGƏN

FINANS POXODЬ JƏJELDERELƏ

Xəjbulla rajon finans həm banka rabotniktarь. Başnarkomfin rabotniktarьnьn finans poxodь bujьnsa sotsialistik jarьşqa saqьrьvьn qabul itep, kyp kenə konkret burьstarđь ytəvđe eđtərenə aldьlar. 1935-jьl IV-kvartal maja tuplav planьn 7-se nojabrgə, bөtə sovettarda la 50 protsentqa, dəvlət doxodь planьn 40 protsentqa, avьl xuzalьqь nalogь həm yđ ara halьmdь (jьllьq plandь) bөtə sektorđar bujьnsa 100 protsentqa, dəvlət straxovaniehьn 85 protsentqa şunьŋ esenən kolxozdar 70, kolxozsьlar həm jaŋqьđaq xuzaqьqtar bujьnsa 100 protsentqa [illegible]qa, zajom vznostarьn inderev jьllьq podpiskanьn 90 protsentьn jьjnap alьrqa bulđьlar. Şulaj uq başqa məs'ələlər bujьnsa la kyp kenə mөjəndəmələr alьnьr, başqa rajon finans rabotniktarьn jarьşqa saqьrđьlar. Xəđergə kөndə bьl burьstarđь ytəvđə praktik saralar kyrelə. BYLƏKOF, RYD.

OKTƏBR BAJRAMЬN JAŊЬ JENEVĐƏR MENƏN QARŞЬLAJЬQ

Jaŋь-Zirgən avьl sovetь (Xəjbulla rajonь) finans poxodьna qaşьlьp, IV-kvartal maja tuplav planьn Oktəbrđen 18 jьllьq bajramь kөnөnə—7-se nojabrgə, sovet kyləmendə 90 protsentqa ytərgə, avьl xuzalьqь nalogь həm yđ ara halьm aqsalarьn (jьllьq plandь) 100 protsentь menən jьjnap alьrqa, zajom vznostarьn inderev (jьllьq) planьn 100 protsentqa, okladnoj straxovaniehь 90 protsentqa ytəvđe eđtərenə aldьlar. Şulaj uq SSSR Sovnarkomьnьn 3-se avqust qararьn bojomqa aşьrьrqa, avьl sovetьnьn finans eşen jaqşьrtьrqa, finans konkursьn jajeldererqə, zajom otoştarьn tikşerevđe ojoşlororqa konkret mөjəndəmələr aldьlar. Bьl burьstarđь ytəvgə sovet aktivtarь mobilizovajt itelep, ular yđđərə menən jarьşev esən Xəjbulla rajonьndaqь avьl sovettarьn jarьşqa saqьrđьlar.

Avьl sovetь predsedatele: NIKITIN.

VAQЬTЬNAN ELEK TULTЬRЬV ӨSӨN

Əlşəj. Troitskьj avьl sovetь maja tuplavda jaqşь eşləj. Sovet kyləmendə maja tuplav bujьnsa 10-sь oktəbrđən 15 oktəbrgə tiklem udar 5 kөnlek iqlan itelep, bedemlələ 10 meŋ hum aqsa jьjnaldь, plan 25 protsentqa ytəlde. Maja tuplavda bigerək tə sovet aqzalarь aktivlьq kyrhətələr. Sovet aktivtarь plandь vaqьtьnan elek tultьrьv esən kөrəşələr.

Ə. KAŞAJЬF.
Z. RƏXMƏTULLIN.

XUŽAJЬF 50 HUMQA BYLƏKLƏNDE

Qьjqь rajonьnьŋ Jьlanlь həm Yrge-Qьjqь avьl sovettarь zajom otoştarьn tikşerevđe ojoştorop jөrөjđe. Huŋqь 4 tiraž bujьnsa 2 kөn esendə kyp kenə zajom obligatsialarь tikşerelep, 2900 hum otoş tabьldь. Zajom otoştarьn tikşerevđə bigerək tə Xužajьf baьal aktivlьq kyrhətə. Ul, ber kөn esendə 100 keşenen obligatsialarьn tikşerep, 40 keşegə batahe 900 hum otoş teşkənlegen taptь. Zajom otoştarьn tikşerevđə jaqşь eşləgəne esən, haqlьq kassahь Xužajьf baьajьfь 50 hum menən bylэklənde.

S. Məxəmətjanьf

BӨTƏ AVЬL SOVETTARЬN JARЬŞQA SAQЬRABЬĐ

Privalacan həm Mixajlovka avьl sovettarь (Xəjbulla rajonь) rajondaŋ aldьnqь Jaŋь Zirgən avьl sovetьnьŋ finans poxodь bujьnsa jarьşqa saqьrьvьn qabul itte. Finans eşendə konkret normalardь ytəvđe eđtərenə aldь. Həm Başqortostan respublikahьnan bөtə avьl sovettarьn jarьşqa saqьra.

Privalacan avьl sovetь predsedatele: Zagorodnьj.

Mixajlovka sovetь predsedatele: Girasimьf

HƏR BER KEŞE YĐ BURЬSЬN VAQЬTЬNDA YTƏRGƏ TEJEŞ

Barjan rajonь, Ləke Soaxanqol sovetьnda maja tuplav eşe aqrьn bara. Kolxoz jetəkseləre bьl eşte ojoşloravsьlar urьnьna, yđđərə totqarlьlьq jahajdar, yđ burьslarьn tyləmajdar.

Məsələn: kolxoz predsedatele Qoldavlatof Şəjxulla ьbapse 8ajetof həm Bьjkeftar yđđərenə teşkən 60 sar, 150 sər, 240 ar həm halьmdarьn oşo kөngə tiklem tyləmagəndər. Avьl sovetь tylətev sarahь urьnьna kileşep kilə. Kileşevselek beterelergə tejeş. Qoldavlatof, Səjətef, Bьj kofiar tiđ arala yđ bulьmdarьn tyləp beterergə tejeştar. „2"

FINANS EŞEN SISTEMALЬ RƏVEŞTƏ KYĐƏTEP BARЬRQA

Qьjqь haqlьq kassahь, rajon ydagendə bulqan terle ucreždenie həm ojoşmalarđьn eşse həm xeđmətsəndərđəŋ zajom vznostarьna totolop qalьnqan aqsalarđь dəvlət bankahьna tapşьrьp barьvdarь tikşerelde. Tikşerev bedamtahendə sentəbr' ajьnda 2961 hum zajom aqsalarьnьn dəvlət bankahьna tapşьrьlmaqanlьqtarь belende. Rajsojuz 681 hum, Its lek sovxozь 941 hum həm Maslopom 288 hum aqsanь vaqьtьnda tapşьrmaqandar. Şulaj uq Qьjqь MTS hьnda 1933-34 jьldarda sьqarьlqan zajom obligatsialarьnan 2000 humlьq obligatsia eşse, xeđmətkərđər qulьna tapşьrьlmaj jatqьrьlqan. Rajon ojoşmalarь jetəkselərə, kilbəkta bьna bьndaj jeteşhedlektarde buldьrmaь esən yđđərenəŋ finans eşen kөndəlek rəveştə kyđətep barьrqa tejeştar.

Javaplь redaktorь: TӨXFƏT KƏLIMYLLIN

Başprofsovettьŋ

Өfө qalahьndaqь bөtə profsojuz ojoşmalarьna, eşe jьldьq 1 nojabrenən [illegible] qabь həm bersa ajьrvdarь menən [illegible] ajьrьvdarьn baş alьp [illegible] lьqь belderə. Talondar hatьv [illegible] sanatoria idarahьnda həm Başprofsovet jal bytəm [illegible] Aqsanь Başprofsovet jortonon ıkıngı qatьnda tьlabьq. Aqsanьqa Puşkin uramьnan ineь.

2—1 № 478

Өfө [illegible] „Železnodorožnik" Rajsojuzьnь oşo jьldьŋ 1 nojabrenən alьp 15 nojabrgə tiklem kvartir kerevse yđenen registratsia ytkərə. Registratsialьrь ytkərəsək, ydenən-yđe asrьlьnmьn tьq qa ıhaplanasaktar.

1—1 13288.

Beto Sojuz jəmqiətenen Өfө [illegible] „Torgsin" sylэkəhe [illegible] dukandardan [illegible] həm kiejmələnməgən [illegible] [illegible] həm jahalьntьr qabul itə başlaь.

Өrьlage „Torgsin" sylэkəhe.
3—1

Matbuqat vьjstavkahь, kitap palatahь həm ərimi ketaptanь 12 nojabrgə tiklem genə asьq bula. Kelepxana səqət 4-tən kiske səqət 8-gə tiklem eşləj. 8-se nojabr kөnө kөndөđgө 11 səqəttan kiske 7-gə, 7 nojabr kөnө vьjstavka jabьq bulasaq.

7008, 13289.

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 2 fevralda staklanqan dəvlət registratsiahь qaqidaləre („xөkymət zakondarь həm bojoroqtarь jьjьntьhьq" 1931 jьl № 8, st 99, „Filgrat jьl № 2) nigeđendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafьnan 1935 jьl 28 oktəbrđə juridik zatqa (predpriatie) № 40 sьlanda rejesterqa tөrkəldə.

Uсreždenienen isme Өfө Rajsojuz № 2.

Eşləgən eşe, jort idarahь ojoşqan ojoşlorov, xuzalьq jahavdan jetəkselek itev.

Ejmokarьk rajonь Baqalь Өfө rajonь.

Xisap edev scotь № — Baş kom-bankta 418.

Adresь: Egor Sazonof uramь ya-xuzaj [illegible]

1—1

KUL'TURA HARAJЬ

1-NOJƏBRĐƏ

Urьs dəvlət teatrь tarafьnan,

MEŞCAKIN və DVORƏNSTVE

2-NOJƏBRĐƏ

Başqort dəvlət teatrь tarafьnan,

BAŞQORT TUJЬ

Kassa har kөn kөndөđgө səqət 4 tən kiske səqət 10-qa tiklem asьq. Başlana kiske 7 səqət 30 minutta. 1-oktəbrgə alьdan qujьlqan, adarniktarqa bielgan biletlar dөrөs ıhaplana.

JAŊALEP KINO-TEATRЬ

Bөgөn həm har kөn vnderzeatvln tavkehь Mem

PƏPO

Seanstar kiske 6, 7, 8, 10 səqəttarđa başlana.

Өfө, „Oktəbr Natiжahь" tipografiahь. Zakaz № 2372 Glavlit № 3037

BӨTӘ ILDӘRDӘ PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGED!

AЛЬM HAHЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkә ham Өfә qala komitettarь, Başqortostan Yđәk Başqarma Komiteть ham Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. К. Свободы корпус № 3, редакция газеты „БАШКИРДСТАН"

№ 251 — 2 NOJӘBR ŞӘMBE 1935 JЬL

„Inde unьşlь raveşta xəl itelgən orloq proslemahь kisə nisek aerense kidəktəge proslema sulqan bulha, xəđer malsьlьq proslemahь la şundaj uq aerense kidəktəge proslema sulqanlьqьn kyđ unьnda totop, bəta partia, bəđđeŋ bəta partialь həm partiahьđ rəsotnik-tarьbьđ malsьlьq esen yđ quldarьna alьrqa tejeştar" (Stalin). Malsьlьqьa alqa jeəirev dəvlət planьn ytajek!

(Proletar revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьna VKP( ) Yđək komiteть lozungtarьnan).

RSFSR SOVNARKOMЬ PERDSEDATELE IP. D. J. SULIMOFTЬŊ

KOLXOZ BAĐЬVĐARЬ UDARNIKTARЬNЬŊ ŞULAJ UQ FABRIK HӘM ZAVOD UDARNIKTARЬNЬŊ III BӨTӘ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬNDA 1935 JЬL 27 OKTӘBRĐӘ HӨJLӘGӘN TELMӘRE

ӘSXӘD YLLIN: Hyđ RSFSR Xalьq komissardar sovetь perdsedatele iptaş SULIMOFQA birele (qatь həm ođaq alqьş-tar. Iptaş Su'imof trisunaqa kytarelgəs sjezd delegattarь sotabe la urьndarьnan toralar həm uqa ođaq ovatsia jabajdar)

SOVETTAR SOJUZЬNЬŊ INDUSTRIAHЬ JAŊЬ KYTӘRELEŞTӘ.

Iptaştar, Başqortostanqa kilevem hədəmtahenda bəđđeŋ xuzalьq, kul'tura həm politik uŋьştarьqьđ, bəđđeŋ bəta tormoşoqođ menan jaqьnьraq tanьşьv mamkinlegena ireşevema min bьk kyŋeldan şatlanam. Heđđeŋ sjezdьqьđ Başqortostan ASS respuslikahьnda bulqan bik dur uŋьştarđьŋ janle həm ьsьq kyrhatkese bulьp tora.

Min yđemdeŋ sьqьşьmda heđ ireşkan ŋəştarqa tuqtap tormajьm, ular turahьnda heđ minan artьqraq belaheged. Şuni ki elek arta qalьp kilgən həm kolonial Başqortostandь ssəsk ьtьvsь agrar-industrial Başqortostan ASS respuslikahьna ajlanderev julьndaqь bejek eşkə ydeged qatьşqanhьqьđ. Min eske həm xalьq ara xəl elkahenda bəđđeŋ bejek ileseđgə qaqьla torqan qajьь ber dəjem jomqaqtarqa bəđđeŋ diqqəteгeđđe tuplavqa ydemə jəl qujam.

Iptaştar, xəđer inde bəđđeŋ ileneđđeŋ kyp zavodtar tađeve, bəta ikke zavodtarь nigeđđan yk rekonstruksialaşьrьvь həm xəđerge sotsialistik promьjşlennostьŋ bəđđə revolytsiaqa tiklem bulqan menan his saqьştьlь almavь turahьnda qьnь həj ləv jetmaj. Handar nindaj gena dur bulhalar daьlar tik ber yd dare gena xuzalьq ham sotsial- [illegible]

[illegible]

Iptaştar, danьqlь kyreşeged—Magnitogorski metallurgia zavodь [illegible]

[illegible]

Heđ, Uraldьq jaqь kyrsela- [illegible]

[illegible]

darьa iŋ dur metallurgia, ximik həm başqa promьjşlennost predprиatielaren kyrbətə alam. Heđ revolytsiaqa tiklem bəđđeŋ ileneđđə ximik promьjşlennostьn selenlaj bulmaqanlьqьn belaheged. Xəđer ul bəđđə bar. Bəđ bol promьjşlennost tarmaqьn ьr jaqьnan tьvđьrđьq. Bəđđeŋ ydesəđđeŋ maşinalar, traktordar, avtomobildar eşlevse promьjşlennostьbьđ juq ine. Bьl jahatsan bəđ tulьhьnsa kapitalistik ildarđeŋ qolьna qarap tordoq. Xəđer bəđđeŋ ere metallurgia promьjşlennostьbьđ, maşinalar, traktordar, avtomobildar h. ь. eşlevse promьjşlennostьbьđ bar. Tik ьerense biçjьllьq esenda gena bəđđeŋ sovet maşinalar eşlev promьjşlennostь revolytsiaqa tiklem bulqanь osor menen saqьşlarqanda un tappьr artь.

Xuzalьq elkahenda ireşelgən unьştarьbьđ turahьndaqь handar menan bəđđə jaqьsmьь esen min hьnqь jьldar esenda ydened ledegən ajrьm promьjşlennost predpriatielarena tuqtap ytəm. Məhalan, Boarıktaqь ximik kombinatьn alajьq. Ul bəđđeŋ Sovettar ileneŋ maqtanьsь bulьp tora. Bьnan ber jьl elek mьqə şul kombinatta bulьrqa tura kilde. Ul vaqьtta minəŋ menən bergə ike jəş sovet inzenerь, sovet vlastьna [illegible]

[illegible]

tьđьŋ serehe—„N'ju Iork Tajms" gazetahe bulqan bik kyrenekle həm zitdi zurnalistьŋ maqalahen uqьrqa tura kilde. Bьl zurnalist şul uq jьlda Gor'kiđaqь avtomobildar zavodьn asьv vaqьtьnda bulqan həm zavodь kodьqa jebarevgə arnalqan maqalahenda yđ-neŋ ta'tirđaren jađqan. Baqhaŋ, bьl zurnalistь bol'şeviktardьŋ oşondaj dur həm jaqşь korpustar halьvđarь, ulardьn esenda qojaş jaqtьlьqь kyp bulьvь həm ul korpustarđa iŋ jaŋь terdəge stanoktardьŋ torovь tygel, balki şul stanoktar janьna, unьŋ ydeneŋ ajtevensə, kisəge krəstiandardan bulqan nadan həm kvalifikatsiahьđ eşselardeŋ qujьlqan bulьvь qəзəp-ka qaldьrqan həm ul maqalahenəŋ ađaqьnda: oşondaj kadrđarqa tajanьp bol'şeviktar yđđəre teđəgən zavodtardьŋ iŋ jaŋь texnikahьn yđlaştera alьrđarmь? tigən horavđь quja. Bьl krəstiandar həm krəstian qatьnqьđđarь,—tip jađa ul,—qasan bulha la bьl qatmarlь texnikanь alaitla yđlaşterasaktar, ləkin ul qasan bula ale, uqa tiklem ular ni tiklem stanoktardь vatasaqtar h.ь. Əgər bьl bəđđeŋ keşe bulmaqan, ləkin bis şikheđ aqьllь keşeneŋ oşo hyđđeren ujlap qarahaŋ, bəđđeŋ ileneđđə ul iŋ qьjьn proslemalardьŋ berehen kyrgan, tip əjterga mamkin.

Ləkin, iptaştar, bəđđeŋ səxeleđ şunan tora, ip. Stalin initsiativahь menan bəđđeŋ partianьŋ leninse-stalinsь Yđək komitetь kadrđar proslemahьn elek yk bəđđeŋ bəta partianьđ, bəta ileneđ alđьna qujđь həm tik bol'şeviktar qьna quja belgən qьrqьvlьq menan qujđь. Bəđ ydeseđđeŋ promьjşlennost esen komandirđar kadrьn proletariat arahьnan, başlьsa proletar jəştar arahьnan ađerlaj başlanьq həm beđ teđegən fabrik həm zavodtardьŋ iŋ jaŋь texnikahьna eja bula həm unь yđlaştera alьrlьq ydeseđđeŋ proletar intelligentsianь tьvđьrđьq. Bəđ kvalefikatsialь eşselardeŋ bik dur kadrđarьn narьqqa kilterđek.

Partianьŋ XVII sjezdьnda kadrđar məs'əlahe bujьnsa jahaqan dokladьnda iptaş **Stalin**: „...olcol osoro esenda promьjşlennostьŋ qaflanqan bəta elgaşevdarenan iŋ mehime itep şunь ilsaplarga karək, ul promьjşlennosta bьl vaqьt esenda jaŋь texnikaqa eja bulqan həm bəđđeŋ sotsialistik promьjşlennostь alqa jebargən, promьjşlennostьn ыeŋlagən jaŋь keşelasen həm jetəkselaren, jaŋь inzenerđar həm texniktardьŋ totoş qatlamdarьn, jađ meŋlagən kvalifikatsialь jəş eşselarđe tərbialəp həm huqarьp sьqara alđь" tip əjtte.

1935-se jьl artasьn jeŋevđərgə ireşev jəls bulьp tora. Sojoz həm jerle promьjşlennostardьŋ valovoj produksiahь 1934-se jьldьŋ əs kvartalь menan saqьşlarqanda aqьndaqь jьldьŋ əs kvartalьnda 20,8 protsentqa ybte. Bьjьl bəđđeŋ qara metallurgiabьđ ajrьvsa zitdi ьsьlьşqa ireşte. Oktəsrđeŋ tavge 15 kөnө esenda ber tavlekka qoros iretev 37,1 meŋ tonnaqa, tavlegenə urtasa sujьn iretev 34,8 meŋ tonnaqa barьp jette. Bьl, iptaştar, bik dur jeŋev. (Alqьştar).

Eşselardeŋ xeđmat ьramlьlьqь ybte. Aqьndaqь jьldьŋ tuqьđ ajь esenda ber eşseneŋ urtasa eşləp sьqarьvь ydqan jьldьŋ şul uq osorona qaraqanda Narkomtjazprom bujьnsa 16,8 protsentqa, Narkomles bujьnsa—11,9 protsentqa artь.

Oşo sentjabr ajьnda kymer promьjşlennostьnda ajrьm eşselardeŋ gena xarakate raveşenda jəjela başlaqan staxanofsьlar xarakate xəđer massovьj xarakatka əjlande həm promьjşlennostьŋ bəta tarmaqtarьna taraldь, xəđer ul alđьnqь udarnik kolxozsьlar tarafьnan da elep alьnqan staxanofsьlar xarakateneŋ alqa barьvь sotsialistik xeđmatteŋ ьramlьlьqьn taqь la ььqьraq kytarasak. (Alqьştar).

SOTSIALIASTIK AVЬL XUZALЬQЬNЬN JEŊEVĐӘRE

Avьl xuzalьqьnda aqьndaqь jьldьŋ ydqan 9 ajь kolxozdarđь organizatsion, xuzalьq jaqьnan artanan nьqьtьv həm texnik rekonstruksianьŋ davam itev osoro buldьlar. Bьjьl Narkomzem həm Narkomsovxoz sistemьna dəjem alqanda 1,5 million at kese taşkil itkan 73 jarьm meŋ samahь traktordar alelde. 1 oktəsrgə avьl xuzalьqьndaqь traktordar hanь 350 meŋ taşkil itte. Ydqan jьlqь 316,5 gektar urьnьna bьjьl 1 oktəsrgə tiklem ber traktor menan 335,2 gektar jer eşlande. Şulaj uq Narkomsovxozdьŋ orloqsoloq sovxozdarьnьŋ 97 protsenttan artьqьraq sasevdare bьjьl kombajndar menan urьldь. MTS kombajndarь menan ytkan jьlqa qaraqanda bьjьl 5 tapqьr artьqьraq majđandьŋ urozajь jьjьp alьndь. Ydqan jьl menan saqьştьrqanda ber kombajn menan urozaj jьjьv miqdarь artь. Sotsialistik malsьlьq kytarele bara həm ejlekheđ ybeş kyrhata. Mal hanьnьŋ ykeve menan bergə unьŋ sajfat kyrhatkestare la jaqşьra bara; ydqan jьl menan saqьştьrqanda ere həm vaq mal kyberak ybsene. Bəta Sojuzda igen tapşьrьv planь bəta sektordar bujьnsa 1 oktəsrgə, jəqni ydqan jьlqa qaraqanda ber jarьm aj elegerak ytalde.

Timer juldar transportьnьŋ artta qalьvьn beterevdə aqьndaqь jьldьŋ əs kvartalьnьŋ ajrьvsa kyrenekle vaqiqahь bulьp tora. Partia Yđək komitetь timer jul transportьna qarata kyrgən saralarь hədəmtahenda transport sistemьь həm bьşanьsla raveşta ytga kytarela başlanь. Bьjьlqь əs kvartal esenda jek tejəv ydqan jьldaqьnan 18,9 protsentqa artьqьraq, sentəsrđə tavlegenə urtasa 74-75 meŋ vagon tejalde. Transporttьŋ yd plandarьn sistemlь raveşta ytave həm transportta jak tejavđeŋ ejlekheđ ybə barьvь iptaş **Stalin** tarafьnan timer jul transportь alđьna tavlegenə 80 meŋ vagon tejavgə ireşev jahətenan qujьlqan burьstьŋ ođaqlamaj ytaləsagenen zalogь bulьp tora (Alqьştar).

Eşselardeŋ xəle ejlekheđ jaqşьra bara. Ere promьjşlennost eşselareneŋ eş xaqь bьjьlqь əs kvartal esenda ydqan jьlqь şul uq osordaqьnan 26,5 protsentqa artь, a təđer eşselareneke-26,5 protsentqa artь.

Dyrtense kvartal planьnda bəđđeŋ xalьq xuzalьqьnьŋ bəta tarmaqtarьn artьsьn ytterev bildəlangən. Əs kvartaldьŋ plandarьn uŋьşlь raveşta ytьv bəđgə 1935-se jьlqь plandьŋ totoşo menan ytalev genə tygel, balki şaqtaj artьrьp ytaləsagenə ьşanьs bira. (Ođaq həm qatь alqьştar).

SOVETTARĐЬN TЬNЬSLЬQ POLITIKAHЬ HӘM ILEBEĐĐEŊ QURQJAVSЬLЬQ HӘLӘTEN KYTӘREV BURЬSTARЬ

Iptaştar, kyrabeged bəđđeŋ sovettar ile bьl qьbьqa qьna vaqьt esenda elekke agrar ildan, vaq jaqьqdaq avьl xuzalьqь ilenan, qarьnqь, nađan, kol terlahьđ ildan, promьjşlennost jaqьnan kapitalistik ildarqa tulьhьnsa bojondoroqlo ildan alđьnqь promьjşlennostь bulqan, iŋ jaqьь zavodtarь, iŋ jaqşь alđьnqь texnikahь bulqan ilgə, mexanizmlaştьrьlqan, traktor, kombajn həm başqa avьl xuzalьqь proizvodstvohь maşinalarь menan qorallanqan kollektiv ere avьl xuzalьqь ilenə—alqaj ybə barqan kul'tura ilenə ajlande. Bьlardьŋ səbəbeneŋ də kapitalistik ildarđeŋ Sovettar sojuzьna qarьştarьn ydgartmaj qalьvđarь mamkin bulmaqanlьqь bik ьsьq kyrenep tora, iptaştar.

Sovet dəvlətə jəşəgən un hьged jьl esenda bəđ ileseđđeŋ politik həm xuzalьq xəle bьqьj barqan hajьn kapitalistik dəvlattarđeŋ də bəđgə qarьştarь ydgarə barqanlьqьn kyrđek. Bik qьjьn xəldar esenda bulqan vaqьttarьbьđđa kapitalistik ildarđeŋ bəđđeŋ menan hejləşergə la telamagəndektaren, lakin ber ađьm artьnan ikensehen atьp, ber ađьqьstan ikensehenə kytərelə barьp juqarь menə başlaqas, şuqa mьvafiq raveşta bəđgə qarьştьŋ ydgarə barqanlьqьn həm eşteŋ ььnan ber jarьm jьl elek Sovettar sojuzьn Millattar ligahьna saqьrьvqa tiklem barьp jetkanlegen kyrev esen ber də dur ekonomist bulьrqa jəki dəvlətteŋ dur əđamьnьna aqьlьna eja bulьrqa karəkmaj. Sovettar sojuzьn Millattar ligahьna 30 dəvlət quldamqahь menan saqьrđьlar. Millattar ligahьna, ajterga jarahe, bьndaj tantana menan ber genə dəvlətte la saqьr qandarь juq ine. His şikheđ iptaş Litvinod bik kyrenekle diplomat (Alqьştar), ul Millattar ligahьnda həm bəta başqa xalьq ara kollegialarđa bəđđeŋ proletariat dəvlateneŋ dostojen həm namьħlь vakile bulьp,—ul ьnь eşlaj bela. Ləkin, iptaştar, eş ip. Litvinoftьŋ talanttarьnda qьnь tygel, balki unьn Sovettar sojuzь kevek kəslə proletar dəvlət isemenan hьqьvьnda. (Ođaq alqьştar, „ura" tavьştarь, delegattar urьndarьnan toralar).

Bəđđeŋ ileseđđeŋ ekonomik jaqtan qьnь tygel, balki xərbi jaqtan da iŋ kəslə ildərđeŋ berehenə ajlanqanlьqьn belgənlektan, bəđđeŋ Sovettar sojuzьnьŋ hyđđaren tьŋlajđar.

Iptaştar, min heđgə promьjşlennostьŋ qajhь ber jaŋь tarmaqtarьn ajtep ytem. Ə aviatsia bəđđeŋ ileseđđə jaŋь tarmaq tygelme ni? Imperialistik huqьş vaqьtьnda batşa xəkymateneŋ basar qьnь ber nisə aeroplanьnan başqa ber nəməhe la juq ine. Bəđ aviatsion promьjşlennostьn ər jaqьnan teđəsek həm bəđđeŋ sovet hava flotь xəđer bəđđeŋ maqtanьsьbьđ həm bəta doşmandardьŋ kenselegen tьvđьrqan flot bulьp tora. (Alqьştar).

Celyskinselarđe qotqarьv qaharmanlьq epopejahь bəđđeŋ bətəgeđđeŋ də xəterendəler. Bəđđeŋ esen ul nəmə buldь? Ul bəđđeŋ esen his onotolmaslьq vaqiqa, bəđđeŋ bəta ileseđđe tulqьnlandьrqan vaqiqa, vatanьbьđđan həm har ber xeđmat seneneŋ jəragen qorurlьq həm şatlьq menən tultьrqan vaqiqa buldь. Celyskinselarđe qotqarqan vaqьtta kyrhatelgan entuziazm, qaharmanlьq həm fidakarlek menan nisek qorurlanmaşqa huŋ, iptaştar. Celyskinselarđe qotqarьvđa bəđđeŋ ileseđ ydeneŋ ojoşqanlьqьn kavđəlanderđe, bəđđeŋ osovsьlarьbьđ bьqasa donjala his kyrelməgən qaharmanlьqь kyrhattelar həm ular „Sovettar sojuzьnьŋ gerojđarь" buldьlar, bəđđeŋ jəş aviatsion promьjşlennost tarafьnan tьvđьrьlqan samoljottarьbьđ bik juqarь sьjfatlь bulьp sьqtьlar. Lakin bəđđeŋ doşmandarьbьđ bьnan ikense terle hьqьmta jəhanьlar. Ular ultərena: ьnьь vaqьtta bəla—[illegible] genə karasь qotqarьv, ber nisə dьsla keşelarđe qotqarьv esen il oşondaj ojoşqanlьqь, a osovsьlar şundaj ьstьlьqь kyrhatkas, samoljottarđьŋ juqarь sьjfatlь bulqanlьqь belengas, əgar bьl ilgə xərbi hөzym jahalha, ul vaqьtta nəmə bulьr? tigən horavđь qujtьlar. Ular nindaj bulha la qorqьnьs bula qalha, bəđđeŋ osovьlarьbьđđьŋ həm samoljottarьbьđđьŋ unan da ərsьşraq məqsədlar kyrhatasagen anlanьlar (alqьştar) həm ььl teкerdarenda ular jaŋlьşmajđar, bulha karak.

Min, iptaştar, heđgə terle burzuaz gazettardan bəđđeŋ ileseđđeŋ qorqavsьlьq halaten, Qьđьl armianьŋ həm hava flotьnьŋ kəsen terlesə tasvir itkən bik kyp maqalalar kiltera alьr inem. Bəđđeŋ turala jađqan kevek burzuaz matbuqat bьtьn ber genə dəvlət turahьnda la ul tiklem jađmaj. Ul, ələtta javьzlьq menən jađa, şulaj bulha la bəđđeŋ politik, xuzalьq həm qorqavsьlьq elkahendəge uŋьştarьbьđđь jəşerep qala almaj.

Min heđđe sit il xərbi belgestareneŋ ike belgesteŋ maqalalarenan alьnqan qьbьqasa əđəmtalər menan tanьştьrьp ytergə telajem, ular terle vaqьttarđa bəđđeŋ Qьđьl armianь narьqlajdar. 1925-se jьlda Germania polkovnigь Bauer ydeneŋ SSSR turahьndaqь kitabьnda Qьđьl armiaqa qaqьlьp, bьlaj tip jađđь: „xəđerge torъşonda Qьđьl armia əlegə regular armiaqa qarьь dur huqьş esen jarajlь tygel, a inde unь mobilizatsion ađerlek xəlenə kiltere həm unьŋ qoraldarьn ətkap torьv esen his ber terle ta'minat həm ammunitsia bulmajьnьŋ turahьnda hejləp torarьь juq".

Bəđđeŋ doşmanьbьđ bulqanlьqtan bьl polkovnik Qьđьl armianьŋ ul vaqьttaqь xəlen, ələtta, tysanejtep kyrhatte, ul vaqьtta uq Qьđьl armia bьl polkovnik kyrhatkan xəldə tygel ine inde. Lakin 1925-se jьlda, bəđđeŋ ileseđ ələ aerense biçjьllьqьь bojomqa aşьrьrqa kereşməgən vaqьtta vatanьbьđ keshed həm qorqavsьlьqqa ađerlənməgən vaqьtta, bəđđeŋ torala doşmandardьŋ başqasa hejləvđəre la mamkin tygel ine—kapitalistik dəvlətter hər vaqьt tik kəslelarđe genə xərmat itələr.

Ə 1934-se jьlda inde, iptaştar, derəb, bьl xəđer Germaniahь tygel, balki Italianьŋ kyrenekle xərbi belges generalь Gratsioli SSSR qa kilep qajtqandan huŋ faşistar Italiahьnьŋ gazettarьnan berehendə baььlьp sьqqan maqalahenda:

„Sovet armiahь his şikheđ kesle həm dəhşətle bulьp tora. SSSR đəŋ xərbi apparatь yđ huqьşsьlarь menən berđəmlekla bulqan, ььq, xalьqtь haqlavsь, ььnlap ta kesle uronanь taşkil itə" tip jađđь.

Bьl ikense narьq berensehenən qьrqьv raveşta ajrьla, ulardьŋ har ikehe la, jomşaq qьna itep ajtqanda, bəđgə telaktaşlek jeđenən qaramajdar, lakin bьl 9 jьl esenda bəđđeŋ sojuzьbьđ har jaqtan gigant raveşta ybte həm heđ ulardьŋ 1934-se jьl Qьđьl armia turahьnda nindaj tel menən hejlaj baş'aqanlьqtarьn kyrep torahьqьđ.

Bьna taqь la ber mihəl: Parižda sьqa torqan ber nemes zurnalьnda 1935-se jьlda Qьđьl armia turahьnda həm Sovettar sojuzьnьŋ qorqavsьlьq halate turahьnda maqala basьlьp sьqarьldь. Min ul maqalala ajtelgandarđeŋ bətəhen də kilterep tormajьm, barь tik unan ber nisə əđəmla genə, đerəbərak ajtqanda, unьŋ tamam'əv eləşen genə uqьp suqam. Maqalaneŋ avtorь bəđđeŋ bəta qorqavsьlьq halətebeđgə bik juqarь baььq alreşə, aigerak ta tanktar parkьn həm aviatsianь ajrьp kyrhatkən, Qьđьl armianьŋ xəlen həm unьŋ texnik qorallanqanlьqьn kiŋ raveşta tasvirlaqandan huŋ, şunьŋ zaklyceniene jahaj: „berensehenən, huqьş bula qalha, sovet xuzalьqь vaqьt jaqьnan bik dur oloşqa eja bulьp tora, ul bəta qalqan ildərđən elegerak tejeşle eş templarьna kyserga halatle, sənki ađaqqь ьkəpte bьl templar xəđer ul inde sovet predpriatielareneŋ normal' eş itele bulьp tora".

Ikensenan, „huqьş vaqiqahьna promьjşlennostqa karək bulqan mobilizatsia həm unьŋ idarahьn tuplav xəđer yk, jəqni huqьşqa tiklem yk inde faktor bulьp tora". Əsensenan, „proizvodstvonьŋ alđьnqь tarmaqtarьn strategik jaqtan haqlavlь urьndarqa kəsle raveşta tuplav, tar başlap şunьŋ arqahьnda SSSR đьŋ proizvodstvo apparatь texnik həm organizatsion jaqtan iŋ jaŋь tiplaqь apparattardьŋ berehe bulьp tora". Dyrtensenən, „sovet ekonomiahь bik dur rezervqa eja bulьp tora, unьŋ qaramaqьnda sikhlənməgən miqdarđa bəta ter syr'jo həm meneraldar, şulaj uq proletar bojevoj kadrđarđьŋ sikheđ dur rezervtarь bar". Bьl maqalala taqь la kyp kenə qьđьqlь urьndar bar, ləkin min ulardь kilterep tormajьm. Bьl maqalaga, ələtta tolьhьnsa bььnьp qararga jaramaj. Min unь barь tik şul fakt menən xəđerge vaqьtta Jevropanьn bəđđe nisek narьqlaj başlaqanьn kyrhatev esen genə kilterđem.

Kyrabeged, xətta bəđđeŋ doşmandarьbьđ də Qьđьl armianьŋ həm xeđmatsan xalьqtьŋ berđəmleгen kyrhatalar. Italia generalь ydeneŋ maqalahenda unь bəđđeŋ iŋ dur ььtaŋlektarenđeŋ berehe itep kyrhata. Qьđьl armia ydeneŋ ni esen karaşkanьn bela. Sovettar sojuzь ber kemgə la hөzym itergə jьjьnmaj. Unьn tьnьslьq politikahь bəta donjaqa elidale. Bəđđeŋ tьnьslьq hejereneđđe kyrhatkan milsaldar kyp. Sovettar sojuzь har vaqьt tototoqlolьq həm halqьa qanlьlьq kyrhatep kilde həm şunьŋ menən bik kyp iŋ qьrqьv xalьq ara məs'əlalarđeŋ regulirlanьvьn ta'min itte. Xətta doşmandar da bəđđeŋ xalьq ara politikabьđ har vaqьt tьnьslьqtь nьŋlap hejəv menən huqarьlqan bulqanlьqьn iqrar itələr. Bik kyp kapitalistik dəvlətter tik tьşqь jaqtan qьnь tьnьslьqtь hejəvse bulьp toralar. Ə yđđereneŋ agressivlьqtarьn jəşerərgə la telamagən dəvlətter turahьnda hejləp ta torahь juq. Bəđđeŋ ileseđ telaha nindaj dəvlət menən də tьnьs jəşarga telaj, kyrşelarsa jaqşь həm savda munasəbəttaren tototorqa telaj həm xətta unan artьqьraq, jəqni ul xəđerge vaqьtta tege jəki bьl səbəp bujьnsa huqьşьrqa telamagən telaha nindaj dəvlət menən bergə barьrqa riza. Ləkin bəđ, iptaştar, sotsialistik siktarđeŋ barь tik har minutta, hər məldə bəta graştsalarđa hөzymde kire qaqьrqa ydeseđ ađer torqan vaqьtta qьna baqlavlь bulasaqtarьn xətərđə tototorqa tejeşbeđ. (Ađaq alqьştar).

ӨFӨ BAŞQORTOSTANĐЬN ӨLGӨLӨ YĐӘK QALAHЬ BULЬRQJA TEJEŞ

Inde minə heđđeŋ Başqortostan respuslikahьna la qaqьlqan ber nisə konkretьraq ьkkartmalarđe jahьrqa rexsat itegeđ.

Bəta aerense biçjьllьq osoronda partia həm xəkymattеŋ diqqəte, bəta ileŋ diqqəte bəđđeŋ sotsialistik teđələş esen tep bazanь, il qorqavsьlьqь bazahьn tьvđьrьrqa, jəqni kəslə metallurgianь, ximianь, neftte, kymerđe tьvđьrьrqa, timer jul transportьn kytarevgə həm bəđđeŋ Qьđьl armianь jaqşьlap qorallandьrьrqa tuplanqan bulьvь bik anlajьşlь.

Bьl osorđa tormoş həm sotsial-kul'tura teđələşə, qalalarđь teđəklav h. ь. məs'ələlarđeŋ ber ud kylagə ađtьndaraq torqanlьqtarь ьsьq anlaşьla. Şulaj bulha la aerense biçjьllьq esenda kyp kenə jaŋь qalalar halьndь. Undarsa dur iske qalalar rekonstruksialaştьrьldь, tik RSFSR da qьnь 19 million kvadrat metr jaŋь torlaq majđanь teđəlde, 43 vodoprovod, 11 tramvaj, jeđđərsə munsalar h. ь. halьndь həm rekonstruksialaştьrьldь. Berense biçjьllьq esenda bьl elkala eşlangandarđeŋ bətəhen də hanap sьqьv mamkin tygel.

Şulaj bulha la kul'tura-tormoş teđələşə promьjşlennost teđələşenən həm xalьqtьŋ ıdlek menən ybəvse talaptarьnan artta qaldь. Xəđer inde beđ ileseđđe industrialaştьrьrqa, kəsle avьr promьjşlennostь tьvđьrьrqa həm Sovettar sojuzьnьŋ qorqavsьlьq halaten tejeşle juqarьlьqqa kytarga—ikense biçjьllьq planda inde bəđ avьr promьjşlennost həm transport menən ber rəttan aerense planqa jeŋel promьjşlennostьn bəta tarmaqtarьn qujasьđ, bəta kul'tura, tormoş promьjşlennostьn həm kul'tura-tormoş teđələşen qujasьđ. Ikense biçjьllьqta tormoş həm sotsial kul'tura teđələşenə 32 milliard həm toto-lorqa bildəlangən. Bьnan xəđer partianьŋ bəta jerle ojoşmalarьnьŋ bəta sovet həm xuzalьq ojoşmalarьnьŋ diqqəten oşo kul'tura burьstarь jaqьna borarqa, tigən burьs kilep sьqa. Min Başqortostan ojoşmalarь, aigerak ta qala sovettarь

(Ađaqь 2-se bitta)

HYRӘTTӘ: III-Bəta Başqortostan kolxozsь-udarniktar sjezdьnda BYZDӘK rajonь delegattarь, sjezda avtomaşina menən byləklangən staxanovsь—kombajner ip. YTӘŞEF BЬJČKOF, SЬJPNӘTEF, ISӘNCYRIN TAHIRЬF, KӘSӘNEF, ӘMIRЬF h.ь. iptaştar menən.

(Pamilov fotohь)

RSFSR SOVNARKOMЬ PERDSEDATELE IP. D. J. SULIMOFTЬŊ

Kolxoz malsьvđarь udarniktarьnьŋ şulaj uq fabrik həm zavod udarniktarьnьŋ III sьeta Başqortostan sjezdьnda 1935 jьl 27 oktəbrdə həjləgən telməre

(Başь 1-se bittə)

həm rajon ydəktəre tormoş həm sotsial-kul'tura məs'ələləren onotmaþqa tejeştər tip ujlajьm. Bətə jerle ojoşmalarđьŋ kendəlek praktik eşendə bьl məs'ələlər alqa bərelergə həm xəl itelergə tejeştər. **Başqortostan esen bьl məs'ələlərđə əlgerək tə nьq kyrhətep ytergə kərək, sөnki ul əlek bьl jəhəttən də nьq artta qalьp kildə. Avьl xuzalьqь həm promьjşlennost tөđөləştəre əlkəhendə başqa əlkələrđe qьvьp jetkən kevek bьl əlkələ lə ulardь qьvьp jetev esen Başqortostanqa ьsьnqь tiđərək barьrqa kərək.**

Min əlektən Ɵfənə jaqşь belem: ul nasar həm tədəkhəđ qala ine. Xəđer ul ike tapqьrđan kyberək yҫkən. Bьl jьldar esendə Ɵfələ kyp jaŋь əjđər tөđөlgən, ləkin qala haman da bьsraq həm tədəkhəđ qalьvьnda dəvam itə. Qala sovetь həm Başqortostan respublikahь ojoşmalarь bьl məs'ələlər menən jetərlek şөqөllənməgəndər. Bьnda Başqortostandьŋ dəjəm arttalьqьna həltəp qalьrqa jaramaj. Iptəştərđeŋ xəterenə qalmahьn, min bьlarđь əlekke eşte narьqlav esen əjtməjem, bəlki jaqьndaqь jьldar həm əjđər esen burьslarđь əldələv esen əjtəm. Min Ɵfənə həm Başqortostandьŋ bytən ydəktəren tөđəklənderev eşləre menən 1936-sь jьlda la həm jaqьndaqь ike-es jьl esendə lə nьqlap şөqөllənergə kərək tip həplajem. Jaqьn jьldar esendə **Ɵfənə Başqortostandьŋ jaqşь, kul'turalь həm tөđөk bol'şevistik başqalahь jahanrqa kərək (alqьştar).** Min berense nəvbəttə uramdarqa taş tyşəv, uramdarđaqь his ytə almaþlьq bьsraqlьqtь beterev məs'ələləren xəl itergə kərək tip ujlajьm, sөnki minen qarasamsa bьlar 1936-sь jьl kommunal tөđөləş əlkəhendə beđđeŋ esen iŋ tep burьstar.

XEĐMƏTSƏNDƏRĐE KUL'TURA-TORMOŞ JAQЬNAN XEĐMƏTLƏNDEREVGƏ AJRЬVSA IQTIBAR HƏM XƏSTƏR KƏRƏK

Min bygen bol'nitsala həm ike məktəptə buldьm. Məktəp binalarь artьq təqьđlatьlqandar. 1936-sь jьlqь tөđөləş planьna beđ Ɵfələ həm Başqortostanda ber nisə đur məktəptər balьvđь inderəbeđ. Ular Başqortostandьŋ məktəptər jondьn jaqşь uq artьrasaqtar, ləkin tik bьnьŋ menən genə məktəptərđəge bьsraqlьqtь beterep bulmaj. Heđđə jaqşь məktəp binalarь bar, ləkin ulardə lə bьsraqlьq aþ tygel, nəmə jeteşmaj hun? Bьnda kul'turalьlьq həm ojoşqanlьq juq. Uqьtьvsьnьŋ bulmasь jəş bьvьnqa tədə'ьq, kul'turalьlьq həm ojoşqanlьq kynegevđəren əlrevđən tora. Məktəp binahьnьŋ kul'turalь kyrenese uqьvsьlarđьŋ tədəlqь həjəvđərenə həm kul'turalьlьqьna jarđam itə—bьnь qajhь ber uqьtьvsьlar ydləşterep jetmagəndər. Beđ başqort məktəbendə buldьq. Unьŋ binahь nasar tygel, təvge kyrev bujьnsa xəkem itev qьjьn bulha la, uqьtьvsьlar bostavь şulaj uq nasar bulmaha kərək. Ləkin məktəp bik bьsraq, balalar turahьnda qajqьrtьv hiđelmaj. Məsə'ən, məktəp janьndaqь aşxanahь bulha la, alajьq, ul kazarma kevek, unьŋ turahьnda qajqьrtьvsьlar bulqanь kyrenmaj. Unda Ɵfənə arđь aqartьrqa, tədrələrgə pərđələr elep qujьrqa, səsəklər buldьrьrqa məmkin ine. Bьnьŋ əjtam, bьnьŋ esen ajьrьm assignovanielar kərəkmaj, barь tik məktəpteŋ xəstəren genə kyrergə kərək, unьŋ turahьnda qala məqarif bylegeneŋ həm qala sovetьnьŋ [illegible] darь kərək. Qala sovetь predsedatele, qala məqarif bylege mөdire, ə qajhь ber vaqьtta Başqortostan Sovnarkomь predsedatele məktəptərgə barьrqa tejeştər. Kul'turalьlьq esen kərəkə his ber [illegible] jađьqь kərəkmaj. Barь tik bətə sovet həm kooperativ ojoşmalarьnьŋ xeđmətsəndər turahьnda qajqьrtьvđь həm tormoş vaq-təjəgenə diqqət itevđe ydđərenen mөhim burьslarь itep həplavđare genə kərək.

Hər ber sovet rabotnigь, ul sovet predsedatele, rədovoj xeđmətkər, magazindaqь hatьvsь, parikmaxer jəki munsa xeđmətkəre bulha la,—bətəhe lə ydđəreneŋ iŋ jogarь həm posotlь burьstarь eşselərđe, kolxozsьlarđь xeđmətlənderevđən torqanlьqьn xəterđə totorqa tejeştər. Bətə sovet ucrezdenielarendə hər ber xeđmətsəndeŋ jaqşь həm jaqьmlь mөnəsəbət osrarьvьna, uqa kul'turalь həm jaqьmlь xeđmət kyrhətevđərenə ireşergə kərək.

Ykeneskə qarşь beđđeŋ qajhь ber sovet ucrezdenielarendə xeđmətsəndərgə diqqəthəđ, kul'turahьđ qaraş jəş qьna osraj əle. Min Başqortostanda la bьl jəhəttən gonahhьđ bulmaqanlьqtarьnь, bьnьŋ beđgə samoderzavienan mirah bulьp qalqan həm bəvetlar bujьnsa kilgən kul'turahьđlьqtan kilep sьqqanlьqьnь həm Başqortostanda bьl kul'turahьđlьqtьŋ bik aŋlajьlь səbəptər bujьnsa başqa urьndardaqьnan kyberək bulqanlьqьna ьşanam. Beđ bьl həkelekkə, ber jaqqa qarap qalqanlьqqa həm cinovniktar bьmaq iqtiharьđ qaraьslьqqa qarşь ajavhьđ kөrəş alьp barьrqa tejeşbeđ. Beđđeŋ sovet ucrezdenielarenə bik kyp əlekke cinovniktar inep alqanlьqtarьn beđ belebeđ; ulardьŋ qajhь berəvđəre tьşqь jaqtan başqa tөs alqandar, ləkin ulardьŋ eske jaqь həkesə qalqan. Ular əle kolxozsьqa həm kerəktiangə: „min gramotalь həm kul'turalь, ə hin ьsbaitalь həm kul'turahьđhьŋ" tip qarajđar. Partia ojoşmahь sovet ucrezdenielarendəge ajьrьm xeđmətkərđər tarafьnan kyrhətelə torqan bьl həkelekkə həm bjurokrattar-cinovniktar bьmaq mөnəsəbətkə qarşь qьrqa kөrəş alьp barьrqa tejeştər.

Zavod aşxanalarьna kilgən vaqьtta, bik jьş qьna undaqь iptəştərđeŋ nasar bulqanlьqьn kyrahen, ə beđđeŋ jaqь zavodtarđaqь aşxanalarđьŋ binalarь bik jaqşь, xeđmətkərđər ştatь şulaj uq artьqь menən jeterlek, havьt-habalarь la nasar bulmaha kərək. Ləkin unda aş tamheđ beşerelgən bula, aşxana kyŋelheđ, ə qajhь ber vaqьtta xatta bьsraq, tarelkalarь nasar jьvalqan bula, qalaqtarđь bertməjense jevep kəjenə birələr. Xeđmətkər ştatь đur bulqan sovet aşxanahьnda nisə hun osondaj jetəşheđlektər kilep sьqa, tigən horav alqa sьqa. Nisə hun unda tədəlьqlь həm tərtipte tə'min itmajđər? Bьnь tə'min itev məmkin həm unьŋ esen kyp nəmə kərəkmaj. Bьna şunьŋ esen də xeđmətsəndər esen oşo elementar şarttarđь tə'min itməgən aşxanalar həm bətə qalqan kul'tura-tormoş ucrezdenielarena his ber aqlanьv jul juq.

Qala sovetьnьŋ jaqşь eşe unьŋ yđ ergəhenə xeđmətsəndər massahьn nisek berləşterə beleyenə həm ulardьŋ praktik eşkə nisek alьqlьra belevenə qarap əldələnə. Beđđeŋ jetəşheđlektərebeđđe xalьq massahь yđe tөđəlkən kevek başqa ber nəmə lə tөđətə almaj. Beđđə qala sovettarь tantanalь dokladtar jahav esen genə jьjьlmajđar. Qajhь ber vaqьtta nindəj bulha la magazindь jəki xatta munsanь qala sovetьnda xeđmətsəndər aldьnda otcot birergə məsbyr itev nasar tygel. Şəpşaq, tupaþ keşelər, bjurokrattar tik oşo jul menən genə massa aldьna bejrəp sьqarьp kyrhətelə8aktar. Əgər heđ oşondaj cinovniktarđьŋ ber-ike dibtahen jəmaqətselek aldьna sьqarьp kyrhəthəgeđ, ul vaqьtta ular tөđerək tөđələsəktər həm xoloqtarьn ydgərtəsəktər, ə inde tөđəlməhələr, ul vaqьtta sovet ucrezdenielarendə ularqa urьn juq. Beravđar esen bьl jaqşь aşkarьv bulasaq, ikenselər esen jaqşь tə'hir bulasaq. Bjurokrattarqa qarşь bьl kөrəş barahь ьşanьslь rəveştə jarđam itə.

Ɵfə qalahьndaqь qajhь ber kul'tura-tormoş ucrezdenielareneŋ xəlen min tarqav tip əldələr inem. Eşlənməj qalqan arđь qaplav esen qala uramdarьna taş tyşəv, məktəptər, bol'nitsalar həm bətə qalqan sotsial—kul'tura tөđөləşen heđ jaqьn jьldar esendə nьq alqa jenərergə tejeşheged. Şunьŋ menən bergə tep diqqət berense nəvbəttə ydək aldьna yđ talaptarьqьđđь qujьvqa tygel, bəlki qulda bulqan fondtarđь xuzalarsa jaqşь ekspluatatsialavdь ojoştorovqa tuplanьrqa tejeş. Ula đa maksimal tulьlьq menən fajđalanьrqa, bətə kul'tura həm tormoş ucrezdenielaren jaqşь həm kul'turalь itep totorqa kərək, ə heđ əlegə bьlar menən maqtana almajhьqьđ. Min ber vaqьt Sovnarkom ultьrьşьnda Başqortostan vəkilen otoştom həm xəđer şunь bьnda qabatlarqa telajem. Ydək rabotniktarьnьŋ berehe ydenen Ɵfə gostinitsahьnda nisek tuqtaqanlьqьn minə həjlane—ul bьnan ike jьl elek bulqan eş. Ul gostinitsala ber stakan saj jəki xatta qajnar hьv da alьv, tabьlmas tanьv mөmkin tygel ikən, həm bьl gostinitsala tuqtavsьqa unь ul gostinitsa tip atalqan nəməgə jenərev menən bik đur xeđmət kyrhətkən kevek mөnəsəbət itələr ikən. Bьnan gostinitsaqa tuqtavsьlarqa tupaþ mөnəsəbət kenə tygel, bəlki ulardьn inelem ixtiasdarьna belenьj iqtibarьhьđ qarav kyrenep tora. Min bьnь Başqortostan ojoşmalarьnьŋ burьsь Ɵfələ jaqь đur gostinitsa halьvqa ireşergə tьrьşьv- [illegible]

15-oktəbrdə. SSSR sovnarkomь predsedatele ip. V. M. MOLOTOF, MƏSKƏV, LENINGRAD, IVANOVA həm başqa qalalarđьŋ jenel promьjşlennost' STAXANOFSЬ—VINOGRADOFSЬLARЬN qabul itte.
HYRƏTTƏ: Jenel promьjşlennost' staxanofsьlarь—vinogradofsьlar ip. V. M. MOLOTOF qabul itevendə. MOLOTOF iptəş qatarьnan—huldan POSTЬŞEF həm unьdan ANTIPOF iptəştər.

(Sojuz foto rəsme)

dan qьna tygel, bəlki berense [illegible]

MALSЬLЬQ HƏM JANЬ KUL'TURALAR TURAHЬNDA

Avьl xuzalьqь [illegible]

JERLE PROMЬJŞLENNOST HƏM PRODUKSIA SЬJFATЬ MƏSƏLƏLƏRE

Inde jerle promьjşlennost [illegible]

[illegible] tə lə kyldagьle qalqalьqa tejeştər, sөnki berense kərəklek nəmələre həm jort kərək-jaraqtarь menən tə'min itev eşendə jerle promьjşlennostьŋ bik đur əhəmiəte bar, ul turanan-tura potrebitelgə xeđmət kyrhətə.

Elek Başqortostanda kustarsьlьq—promьjsla kooperatsiahьđьqь bujьnsa aqastan, munsalanan h.b. əjđerge vaqьtta ilə də nьq jetəşmavselek hiđelə torqan nəmələrđe eşləp sьqarьv şaqtaj alqa kitkəjne. Heđ belahegeđ, beđđə xatta ujnsьq sanalar tьvьvь la qьjьn. Bьlarđь sana şьvьrqa teləjđər, ə sana taba almajhьqьđ. Kyptən tygel beđ Maskəvđa balalar arahьn kendeđ şəm menən də eşləp tanьv məmkin bulmav ikkьnь oxoranьq. Hunьnan heđ bьl eşte tikşerđek, beđ bətə ilə jьlьna ni barь 60 meŋlap kenə balalar arahьn eşləp sьqarabьđ ikən, ə şul uq vaqьtta beđđə kon hajьn 70 meŋdən artьq bala tьvь. (Kolav, qul sabьvđar). Heđ nisek ujlajhьqьđ, iptəştər, balalar arbahь menən avьr promьjşlennost şөqөllənhenme ulla? Juq. Bьl jerle promьjşlennostьŋ həm kustarsьlьq—promьjsla kooperatsiahьnьŋ eşe. Bьl bьđьq bujьnsa Başqortostandьŋ đur məmkinlektəre bar. Jaki şundaj ber eşte alьqьđ, məktəpkə kilhək nindəjđer tөđьp, qajьđlanьp betkən əştaldar həm əkəmtələr torqanьn kyrahen. Ni esen məktəptə jaqşь qьna əştal buldьrmaþqa? Heđđə aqas juqmь əllə? Heđđə aqas kyp, ləkin mebel eşləj torqan ber genə lə kustar masterskojь juq. Bьl eş menən Eske eşlər xalьq komissarlьqьnьŋ jerle rabotniktarь şөqөllə- məxtərəm Jerle promьjşlennost xalьq komissarь həm şunьŋ kevek yk məxtərəm Başpromsojuz predsedatele bьrь-bьrьnlap şөqөllənhələr taqь la jaqşьraq bulьr.

Həm, nihajat, hunqь iskərtmə. Beđ bygen tegev fabrikahьnda buldьq. Unda eşkə ajratelgən bajlьq qьna milli kadrlarđan bulьvь jaqşь. Bьl fabrikanьŋ miŋa iŋ nasar tə'hir jahaqanlьqьn jəşermaj əjtergə tejeşmen. Bьl fabrikala eşləvse keşelər yđđəre alьrlьq jaqşь partialar, əgər də parifahьđ bulhalar hər xəldə revolytsia eşenə birelgən keşelər, ə bьnь ulardьŋ produksiahь nasar. Mihəl esen kyldəkte alьvьq elməktəre şul tiklem nasar tipselgəndər, qarahь itmaj. Tejmələre haqьhьđ tasьla. Jejđər ara qaldarьp tigeđheđ eşlənə h. b. Bьl fabrika tegə torqan kyldəktəređŋ elməge jaqьla, unьn bik aşakə tipselgəndən tьş, ul jaqqa taqьla torqan tejmələrđən ike tupqьr đurьraq ə zaponka qujьlьrqa tejeşle jendərđə zaponka yte almaþlьq elmək jahalqan. Iptəştər, şuqa kyrə beđđeŋ kyp qalalarьbьđđa həm avьldarьbьđđa eşse həm kolxozsьlarđьŋ tegev fabrikalarь produksiahьn hatьp alьvđan mьq tartьvđarь juqqa qьna tygel. Ular: „materialьn alьregeđ, ə əđer tegelgənen almajьm", tiđər.

Heđđeŋ tegev fabrikabьđ nasar tygel, eşe beđđeŋ sovet tegev maşinahьnan jaqşь tegelgən sovet kyldəge jaki jaqşь tegelgən sovet pinjəge bьqarlьq itep jalqa hatьp bulmajmь ni? Ə fabrikala xalьq jaqşь. Həm fabrikanьŋ direktorь iŋ—bьl eş beđđeŋ tarafьan kyp tən yk ydləşterelgən. Partia ojoşmahьnьŋ bьl tegev fabrikahьn bьrь-bьrьnlap totonovь kərək. Fabrikanьŋ eşen tөđətergə, jaqьn halьrqa həm bьnь iŋ jaqьndaqь 1 jarьm 2 aj esendə eşləgə kərək. Bьnь eşlərgə məmkin həm eşlərgə kərək.

Jerle promьjşlennostь hər jaqlap alqa jenərergə, eşləngeləreneŋ tarđaren kiŋajtergə həm əlgerək tə nəmələreneŋ bьjlatьna iqtibar bьrergə kərək. Beđđeŋ kolxoz baьvđarьnan ere, jaqşь, juqarь bəjəle nojđaj, arьş həm holo orloqo sьqarьrqa tejeş bulqan kevek beđđeŋ zavodtarьbьđđan da jaqşь qoros, jaqşь traktorđar, avtomobildar, jaqşь itektər, kostjumdar h.b. sьqarьrqa tejeş. **(Alqьştar).**

Bьna, iptəştər, minen heđgə praktik teləktərem həm şunьŋ menən miŋa hyđđemde tamamlarqa roxsat itegeđ (kesle, ođaq alqьştar, bətə delegattar urьndarьnan toralar, kesle „ura" tavьştarь).

„TEL'MAN" KOLXOZSЬLARЬNAN 2 MEŊ SENTNER

Ɵljəj. Truntajьş sovetьndaqь „Tel'man" kolxozьnьŋ kolxozsьlarь kooperatsia aşa—xekymətkə yđđərenen artьq igenenəŋ 2 meŋ sentneren hatьlar.

Begengə kendə kolxozsьlar, hatьlqan igen aqsahьna kul'turalь tovarđar ala başlanьlar. Igen hatьv eşe dəvam itə.

R. ZƏKI

IP. SULIMOF BAŞQORTOSTAN PERDPRIATIELƏRENDƏ BULDЬ

CERNIKOVKA PREDPRIATIELƏRENDƏ

30 oktəbrđə RSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. **Sulimof,** Başsovnarkom predsedatele **Bulaşef,** Başqortostan Yđək başqarma komitetь predsedatele **Tahirьf** həm jađьvsь **Nikifrof** iptəştər menən bergə motor zavodь tөđөləşendə, krekingstrojda həm yđək elektrik stansahь tөđөləşendə buldь. Ip. Sulimof motor zavodь tөđөləşendə garazdь, qojov, kuznes, mexaniceski həm instrumental' sextarđь qarap sьqtь. Ul zavodьŋ proekt kөsө, berense siratta eşkə qujьla torqan sextarđьŋ proizvodstvo kөsө menən tanьştь həm motor zavodьnьŋ SSSR đьŋ qajhь zavodtarьn motor menən tə'min itəsege, motorđarđьŋ nindəj jaqьvlьq menən eşləvđəre turahьnda horaştь. Ip. Sulimof, motorđarđьŋ qadi jaqьvlьq—kerasin, mazut menən eşləj alьrlьq bulьvđarь kərəklegen əjtte. Şulaj uq ul zavodьŋ tөđөləş materialdarь menən nisek tə'min itelevе turahьnda horaşьp, zavodьŋ yđ kirpes zavodь barlьqьn belgəs, ul eşteŋ başqa jaŋь tөđөleştərgə qaraqanda jaqşь ojoşturolovьn əjtte. Ip. Sulimof qojov sexьnda formovka maşinalarь həm qojolqan sujьqtьŋ sьjfatь menən qьđьqhьndь. Ul, qojovsьlarđьŋ qajđan kilevđəre, zavodtaqь torlaq fondьnьŋ toroso turahьnda horaştь. Ip. Sulimof qojov sexьn, Gorkij avtozavodьnьŋ qojov sexь menən saqьştьrđь.

Ip. Sulimof kuznes sexьnda mexanik sykeştərđeŋ kөsө, ul maşinalarđьŋ nindəj jaqьvlьqla eşləvđəre menən qьđьqhьndь həm sex menən skladtь totaştьra torqan kyper krandar, transport turahьnda horaştь.

Ip. Sulimof № 2 snor—mexanik sexьnda stanoktarda FZU məktəben betep sьqьvsьlar eşləgənlegen belgəs, ul:

— Bьl stanoktarda kvalifikatsialь keşelər eşlərgə tejeş—tine.

Ip. Sulimof 5,5 meŋ kvadrat metr jerđe alьp torqan instrumental' sexьnda stanoktarđьŋ nisek urьnlaştьrьlьvьn horaştь həm ul tөđөləş bөtkəs tə ul stanoktarđь kysərep jərəlevgə jul qujьlmaþqa tejeş tigən feker də əjtte. Şulaj uq ul stolovoj eşe turahьnda, undaqь aş xaqtarь, eşselərđeŋ kul'tura-tormoş şarttarь turahьnda horaştь.

Ip. Sulimof instrumental' sexьnan sьqьp barqanda unь həm başqalarđь fotograf tuqtattь. Fotokartockaqa təşev esen ber jergə jьjnalьp ultьrqas, ip. Sulimof nindəjđer ber balanь kyrep qala la, unь sьqarьp alьp, ul balanьŋ ismen, qajđa, nisənse klasta uqьvь turahьnda horaştь.

Postrojkom predsedatele ip. Gorjef ip. Sulimofqa zavod esen 5 avtobus jebərelevən horanь həm ul bьnь birergə vaqьđa itte.

Motor zavodь tөđөləşen qaraqandan hun ip. Sulimof Krekingstrojda buldь. Bьnda tөđөləş jaŋь qьna başlana əle. Şulaj đa begengə kendə tөđəv eşendə 2000 gə jaqьn eşse eşlaj.

Ip. Sulimof tөđөləş nacal'nigь ip. Mixajlofьan tөđөləş barьşь, eşselərđeŋ tormoş şarttarь turahьnda horaştь. Şulaj uq ip. Sulimof yđək elektrik stansahьnda bulьp, ul qađandarđьŋ kөsө, ulardь fajđalanьv protsentь menən tanьştь. Ul əlgerək tə jetəkselərđeŋ qala xeđmətsəndəre aldьndaqь javaplь bulьvđarьn onotqanlьqtarьn tənqitlənə.

— 1927 jьldan birle „ydləşterev" menən şөqөllənev jaramaj,—ti ip. Sulimof,—stansa həm maşinalar jaŋь, ə jaqtьlьq juq.

Ip. Sulimof eşteŋ qađandar jetəşməvendə bulmavьn, ə ulardьŋ tulь kөs menən eşləməvđərendə ikənlegen əjtte. Şulaj uq ul stansaqa kreking zavodь odxodtarь menən eşlərgə kərəklekte kyrhətte. Stansanьŋ inzenerь ip. Jaqupьf ike aђđan stansa esen eđləkheđ eşlətevđe julqa halьv turahьnda ip. Sulimofqa hyđ birđe.

Yđək elektrik stansahьn qaraqandan hun ip. Sulimof Ɵfəgə qajttь.

PLOTNIKOF.

ƟFƏ PAROVOZ-REMONT ZAVODЬNDA

29 oktəbrđə RSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. **D. J. Sulimof,** Samar-Zlatoust timer julьnьŋ polit bylek nacal'nigь urьnbasarь ip. **Zagovalko,** Ɵfə parovoz-remont zavodь direktorь ip. **Ivanof** menən bergə parovoz-remont zavodьnda bulьp, zavodtьŋ ber nisə sexьn qarap sьqtь.

Ip. **Sulimof** mexaniceski sex eşselərenəŋ mitingahьnda qьđqa qьna sьqьş jahanь həm sex udarniktarьn—staxanovsьlarđь proizvodstvo programmahьn ytəvđə alđьŋqьlar safьnda bulьvqa saqьrđь.

— Min beđđeŋ zavodtь revolytsiaqa tiklem belə inem—ti ip. Sulimof.

— Ɵfə parovoz-remont zavodь Sojuzdьŋ alđьŋqь zavodtarь safьnda barmaj əle. Bətə zavod kollektivьnьŋ həm zavodtьŋ tep sexьnda eşləvse heđđeŋ, kadrovik eşselərđeŋ maqtavьlь bьlьvь partiahьnьŋ Yđək komitetь həm narkom ip. **Kaganovic** direktivtarьn tormoşqa aşьrьvđa kөrəştə bol'şevistik eş əlgelәre kyrhətevđən tora. SSSR xuzalьqьnьŋ əlgelə tarmaqьna əjlənev esen, timer jul transportьnьŋ bətə mөmkinlege bar, tine ip. Sulimof.

Ip. Sulimofqa, sovet proizvodstvohьnda eşləngən jaŋь tokar stanoktar menən oborudovatь itelgən instrumental' sexь uqşanь.

Sex tađa, kejemdərđə haqlav esen sexta şkaftar bar, minьvalniktar qujьlqan. Sex arahьna matur akvarium urьnlaştьrьlьp, unda tere balьqtar jeđep jərəjđər. Ip. Sulimof tokar-staxanofsь 30 jьl proizvodstvo stazь bulqan Sirikof menən beseda jahanь. Ip. Sulimof əlgerək tə „Krasnьj proletari" zavodь eşləp sьqarqan tokar stanogь eşe menən qьđьqhьndь.

— Beđđeŋ sovet tokar, stanoktarь jaqşь eşləj—ti staxanovsь **Sirikof.** Ip. **Sulimofqa,** şundaj uq hyđđə 42 jьl bujьna slesar bulьp eşləgən ip. **Rьjьkof** ta qavattanь.

Vagon-passazir sexьnьŋ ike slesarđarь—Timofejef, Semenof iptəştər sextarđa profsojuz ojoşmahь tarafьnan nindəj kul'tura eştəre ytkərelevе turahьnda hөjlənelər. Ip. Sulimof bətə sextarđa la spetsialistar, kadroviktar, staxanovsьlar menən beseda ytkərđe. Şulaj uq ip. Sulimof eşselər stolovojьn da qarap sьqtь. Ul əlgerək tə stolovojda tejeşle tađalьqtьŋ bulmavьn əjtte.

Parovoz remont zavodь stolovojь plan bujьnsa 4 meŋgə jaqьn eşsene xeđmətləndererge tejeş. Ə begengə kendə ul barь 100 eşsene genə xeđmətləndere.

Ip. Sulimof zavodtan kitkəndə, eşselər kollektivьn zavodtь sojuzdьŋ alđьŋqь predpriatieləre safьna alьvьv esen kөrəşkə saqьrđь.

AVЬL XUZALЬQЬ KYRGƏĐMƏHENDƏ

Miting taraldь. Jomaquza rajonь delegattarь iŋ təv'lə həjər həm bəşmaqtar kylegen qararqa kittelər. Ulardь ьnda əlgerəktə „Docka" həm unьŋ balalarь qьđьqhьndьrđь. 946 kilogramma avьrlьqьnda 11 jəşlek —bьl həjər ytkən jьl 4696 litr hьt birgən. Bьđavdarь bətəhe lə tap yđ-ьna oqşьp tьvqandar. Bьna unьŋ əlkən ulь „Oson". Ul, 1929 jьl tьvqan, 927 kilogramma avьrlьqta. Unan xəđer 144 bьđav bar. Şul bьđavdarđьŋ ikehen ьnda alьp kilgəndər. Bьna „Docka"nьŋ ikense balahь—„Karat". 733 kilogramma avьrlьqta. Unan ytkən jьl 31, ə jьl 88 həjər qaьrьlqan. Yđđeneŋ hьjlattarьn ulrev jaqьnan alđьŋqьlьq həplanə. Şuqa kyrə „Docka"nь xəđer oşo ygeđđən qaьrьlar.

„Frida". Bьl „Docka"nьŋ iŋ jəş qьđь. Uqa ber jəş tə tulmaqan. 265 kilogramma tarta.

Rekordistkalarđan ikensehe—Blagoveşşin rajonь „Stalin" kolxozь alьp kilgən „Molodka". Ul 7 jəşta. Terelatə avьrlьqь 606 kilogramma. Ytkən jьl 4712, ə bьjьl 5625 litr hьt birgən.

Rekordistkalarđan qala, kyđgə bərelgəne Iglin rajonь „Brilavajs Arajs" kolxozьnьŋ həjərđarь. Bьl kolxoz—1928 jьlda qьna həjər toqomdarьn jaqşьrta başlap, xəđer 77 baş bestuz toqomlo həjərđarь bar. Bətə Sojuz kyrgəđməhendə byləkləngən. Bьna Julis Barşşyk tigən kolxozsьnьŋ həjərь „Zoja". Bьjьl 4017 litr hьt birgən. Jəki bьna „Lyba" berense tapqьr bьđavlьvьna qaramaþlan, kon hajьn 15,5 litr hьt birə.

***

— Bьl ьuslь ajqarđь qajđan alqajnьqьđ?

— 1932 jьl „Cervonnьj" sovxozьnan 300 hamьqa qьna alдьq. Yđ ajaqь menən kilə almanь. Alьp qajtqandьq hunьnda la ber aj bujьna arьan menən alьp qajьp, kon tən kyđ almaj qaranьq. Janьq bulьvь ьtəna qaraj tə. Şulaj đa eşkə aştь. Unьŋ balalarь beđđə genə 51, ə bətə rajonda 240.

— Kyrme jək həjraj nisə?

— 2 tonnanь his avьrьnmaj həjraj.

— Ə bьl əyrlə ajqьr nisə jəşta?

— Barь 1932 jьlda tьvqan. Bьjьl başlap unan 21 bejə toqtordьq.

— Nindəj ajqьr? balalьn?

— Əshe, Ɵfə dəvlət konuşnəhendəge arabьnsьn toqomo ajqьrđar toroqtorqajьn...

Sterlelamaq rajonь „Şevcenko" kolxozьnьŋ at qaravsьhь 56 jəşlek qart Geniuka iptəş menən Jomaquza rajonь delegattarь arahьnda başlanqan bьl əŋgəmə bьjlaqqa həđьldь. Ajqьrđarđьŋ bejeklege, avьrlьqь jađьp alьndь, anьla berehe teşendə qarap aldь.

„Salana gremuci". Unьŋ rəsmen, pavil'jonda kyrgəndər. Şunda uq unьŋ xarakteristikahьn də uqьqandar. Xəđer yđe menən tanьşьv esen kilələr.

— Oşo meni inde ul „Salana gremuci".

— Ejje oşo. Kyrəheged ul kavđəgə keskaj. Ləkin başqa toqomo atalqan bьl jьlqьlarđьn şul jaqь bar—ular halqьnqa lə, əbegə lə aьlьqqa lə sьđam bulalar. Beđđeŋ Bajmaq rajonь jьlqь zavodьnda 2 meŋ baştan artьqьraq şundaj jьqь a'bьrala. Yđđəreneŋ təs sьjfattarьn haqlaqanlьq arь esen yrsetelələr. Ular ьrьnda tujьnnlar, həm şunda qolonlajđar. Ləkin, bьlarqa qajhь ber əћtalma xosusittar alrev esen ulardь beđ toqom ajqьrđardan toroqtorabьđ. B na bьlaqь: „Ərə" həm „Serna" şulardan tьvqan balalar.

***

— Bьnav ajqьr busqanь qara ələ, himergən ikən xajvanь

— Qajhь kolxozdьqь?

— „Şevcenko".

— Əlege „Şevcenko", nisə jəşta?

— 3 jəşe tulьp, dyrtensegə kitə. „Krasavicka" tip jeretəbeđ. Bьl eltitar qatarьna inə.

— Balalarь barmь?

— Ike jьl jarьm esendə 56 busqa sьqardь, şulardьn 54-e balalarь. Urtasa həplagəndə hər qajhьhь 12 şar bala kitterđelər, bik yrsemle xajvan.

— Bьna şul uq „Anglejski" tigən toqomdьŋ inə busqanь. Ul əle es kenə jəşendə—305 kilogram avьrlьqta. Hər berehendə 15-ərđən bьş lapqьr bala lanь.

Delegattar teş avqanьsa jerələr. Hər nyfekte diqqət menən tikşerđelər.

— Kyrgəđmələ beđ bik kyp nəmələrđe yđ kyđebeđ menən kyrđek, ul beđđeŋ sjezda işetkəndərebeđđe taqь lə nьqlanьlar. Kiləhe jьldan alьp yđ rajonьbьđđa şundaj kyrgəđmə ojoştorurqa tьrьşasaqьđ, tip taraldьlar.

M. A.

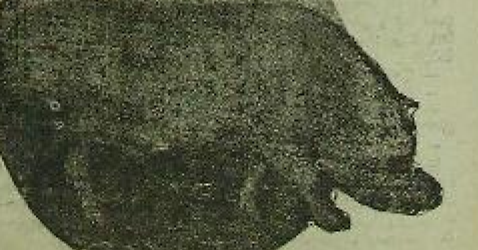

Hyrəttə: „Klim Voroşilof" (Iglin r-nь) kolxozьnan 2 jəşlek „Somson" semlə aq Anglia toqom busqanь kyrgəđmələ.

Igenselektәge jeneү өlgөlәren — Malsьlьq FRONTЬNA

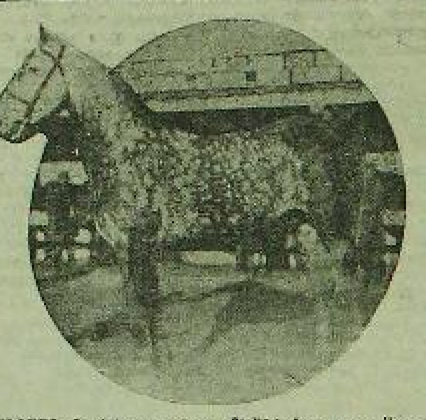

HYRӘTTӘ: Starletamaq rajonь „Stal'" kolxozьnan, өlkә avьl xuzalьqь kyrgәđmәhenә kilterelgәn „Orjol" isemle (6 jәşlek) ajqьr. (Panfilof fotohь)

DELEGATTAR AVЬL XUZALЬQЬ KYRGӘĐMӘHENDӘ BULDЬLAR

Ber nisә kөn inde, ilebeđđeŋ daniqlь keşelәre yđđәrenen jeneү julđarь turahьnda hөjlәnelәr, tәcribәlәr menan urtaqlaştьlar, kolxoz tormoşo—xalьq hәm kul'turalь tormoşqa iltә torqan berđәn-ber jul bulqanlьqьn konkret haq hәm fakttar menan ьhpat ittelәr.

Lәkin bьnu ul unьştarđь tere xәlendә yđ kyđeŋ menәn kyrep, yđ qulьŋ menan totop qarap belev—taqь la ьşanьslьraq hәm taqь la kyŋellerәk bulasaq ine.

Bьna bьl eştә, sjezd delegattarьna—qalanьŋ ьşta, QnO-avtaxim igerь urьnьnda ojoştorolqan Bөtә Başqortostan II-se avьl xuzalьqь kyrgәđmәhe jardam itte.

28 Oktәbrđә delegattar, maxsus jetәkselәr jetәkselәr jubaşsьlьqьnda avьl xuzalьqь kyrgәđmәhenә aqьla başlanьlar...

Qьđqa qьna vaqьt esendә bьl urьnda keskәj ber qala barlьqqa kilgәn. Pavil'ondar, at hәm hьjьr abzarđarь, aşxanalar, kioskalar, kolxozsьlar esen torlaqtar halьnqan. Bьlar bөtәhe lә radiolaştьrьlqan, elektrьlaştьrьlqan. Baş inzener—Suxanukьf, texnik—Kurckin, Avьrqazь rajonьndaqь „Til'man" kolxozьnan kolxozsь balta ostalarь, xudoznik Maksimof h. b. bik đur xeđmәt xamь itkәndәr. Hәr ber bylek şul eşteŋ belgeslәre menәn tә'min itelgәn. Ular hәm kyrgәđmәgә eksponat alьp kilevse kolxozsьlar—eksponattarь turahьnda tulь mәqlymat birep toralar.

***

Saqat 11. Pavil'on ergәhendә „đur uraq" şәkelendә eşlәngәn trebuna janьndaqь đur majđanda, kemuender garmun ujnaqanь işetelә. Maşinalarđan teşev menәn qunaqtar şunda aqьla başlajđar. Bьnav elkәn şatlьq esta genә hьjşep balmaj, bьşqa ahqa: Bajmaqtan kilgәn Hidajat apaj, respublikabьđđьŋ daniqlь parasytiskahь Qalekajeva iptaş menәn әpipәgә bejejđәr. Ul ьrqa başqalar đa qaşьla... Bьnь kyrep torqan muzьjkanttar đa tik torop qala almaj, bejev kejenә ujnaj başlajđar. Miting ana şulaj başla.

Trebunala kyrgәđmәne ojoştorvsь komissia aqzalarь, VKP(b) ӨK aqzalarь, xәkymәt vәkilđәre.

Jer eştәre Xalьq komissarь ip. Әsxadullin mitingtь asa. VKP(b) ӨK hәm xәkymәt isemenәn ip. Sajpanof sәlәm jahap, kyrgәđmәneŋ jәkmәlkehe menan tanьştьrьp ytә. Sovnarkom orьn baharь ip. Fuks avьl kyrgәđmә—1937 jьl, Oktәbr XX jьllьqьna qaraţa asьlasaq өlkәn kyrgәđmәneŋ başlanqьsь bulqanlьqьn, kilәhe jьldan alьp şundaj uq kyrgәđmәlәr hәr ber rajon hәm xatta hәr ber kolxozda ojoştorolorqa tejeşlegen ajtьp ytә. Ip. Әsxadullin delegattarqa mөrәzәqәt itep, kyrgәđmәneŋ uqьşlь hәm unьşlь jaqtarьn jadьp qaldьrьvđarьn ytenep, mitingtь jaba.

Delegattar, terlә pavil'ondarqa taralalar. Ularđь bigerәk tә malsьlьq bylege nьq qьđqьhьndьra. Quldarьna bloknot totqan xaldә ular hәr ber xarakterlь at, hьjьr, barьq, susqa janьnda ođaq tuqtap horaşa hәm jađьp alalar. Şul rәveştә saqat 3 kә tiklem bulqandьn hųŋьnda, ular kyrgәđmә turahьnda yđ barьq tarьn kyrgәđmә dәftәrenә jađьp qaldьrьp, aşarqa taraldьlar.

Teşlәn huŋ kyrgәđmәne Milovka avьl xuzalьqь texnikumь hәm başqa avьl xuzalьqь mәktәplәreneŋ uqьvsьlarь kilep qaralьlar.

— Kyrgәđmә heđgә niđәj tә'sir qaldьrđь? tigәn horavqa Iles rajonь delegatь ip. Xәnirof bьlaj ti:

— Beđgә in nьq tә'sir qaldьrqanь Starletamaq rajonь „Şevcenko" kolxozьnьŋ maldarь buldь. Ul kәrәk jьlqьnan, kәrәk hьjьr, susqa hәm barьqtan bulhьn bьnьlar la hoqlanьrlьq matur ekzemplәrđәr kilterelgәn. Beđ ularđь đur diqqәt menәn qaranьq hәm jađьp aldьq. Kilәsәktә yđ beđđeŋ bulasaq itep, yđ rajonьbьđđa la şundaj uq barьqtar, jьlqь hәm hьjьrđar yrsetevđe qujabьđ. Oktәbr XX jьllьqьna arnalqan kyrgәđmәlә—beđđeŋ rajonьbьđ đa yđenә ber urьn alьrqa tejeş. Beđ şunqa әlgәşәsәkbeđ.

M. A.

„STUCKA" KOLXOZЬNЬŊ HӨTSӨLӨK TOVAR FERMAHЬ

Arxangel' rajonь „Stucka" kolxozьnьŋ hөtsөlөk-tovar fermahь rajonda iŋ jaqşь fermalarđan berehe. Hөtsөlөk-tovar fermahь 1931 jьl ojoştoroldo. Başta fermala dejem alqanda 417 baş mal bulьp, ularđan 46 hь hovьm hьjьr ine. 1934 jьl 300 hәm 1935 jьl 346 hovьm hьjьr bulьp, qemymәn mal başь 876 ga jetә.

Kolxoz, toqomlo maldarđь başqa kolxoz fermalarьna hәm kolxozsьlarqa taratьvđa la kyp kenә eşter eşlәj. 1931 jьl 12 baş, 1934 jьl 90 baş hәm 1935 jьl 20 oktәbrgә 166 baş mogeđle ere toqom mal hatqan.

Ferma maldarьnan produksia alьvđa la jьldan jьl arta bara. Urta hьjьr menan hat birev 1931 jьl 12, 1934 jьl 20 hәm 1935 jьl 22 sentner bet alьnqan.

Hьbet birev alьvđa artьrqa bulьr. 1931 jьl her hьjьr hovьvь 10 litr bulha, 1934 jьl 200 hәm 1935 jьl 220 hәm 1935 jьl 227 sentner bet buldь.

Ferma kolxozqa đur fajđa kiltera. 1932 jьl 57, 1934 jьl 200 hәm 1935 jьl 280 meŋ hum fajđa alьnqan.

Kolxozda maldarđь ajьtlьq aşatьv menәn tә'min itev eşe lә jьldan jьl arta bara. Konsentrat aşatьv 1931 jьl 100 sentner bulha, 1935 jьl 1 meŋ 400 sentnerqa jetә. Jәmqe aşatьv 1931 jьl 2 meŋ 500 sentner bulha, 1935 jьl 5 meŋ 503 sentnerqa jetә. Şulaj uq silos ajiralev hәm mal ađaşь ylandarь sәsev đә arta bara. Kolxoz bьjьl 460 gektar klever sәskәn.

Jaş maldarđь haqlav eşe nьl kolxozda 1931 jьlьqьna qaranqanda 3 baştar jaqşьraq bulha la, qaraqaltьlerek tygel. 1935-jьl udarđьrđan 7 protentь ylgan. Bьl xәl tөđәtelergә tejeş.

Ferma 1935 jьldьŋ tovar planь hum 4 ygeđ nar. Rajon toqomqomiol maldarđan 29 olo hьjьr hum 4 ygeđ nar. Rajon toqom kerәgәhenә 172 baş mal jebәrelgәn.

Ferma, 1935 jьlqь it aderlav planьn avgust ajьnda tulьrqan hәm 1936 jьl it aderlav planьn Oktәbr' bajramьna tiklem ytәjasәk.

Hөt, maj tapşьrьv planь 15 avgusta uq ytәlep, planqa өstәp 170 sentner hөt tapşьrqan. Bьlardan başqa Bajazit-trestqa 210 sentner hөt hatьv planь 70 protentqa ytalgәn.

Malьarđa toltsqtar menan tә'min itev eşen jaqşь tip ajtьp bulmaj. Şөnki 876 baş malqa barь jaqьr nęs ere mal hajerлә standart abzar eşlәngәn. Qalqan maldarđь ularqa jaraqlaşьrьlqan abzarđar menәn tә'min itelmәgәn.

Ferma bьl Başqortostan avьl xuzalьqь kyrgәđmәhenә „Zedel", „Skajşel", Majora hәm Bajstruj qьjmmәtle keşte toqomo maldar kilterelgәn.

„Zedel"—II generatsia, 9 jәştә, 7-se badavь, tere bejәge avьrlьqь 466 kilogramm. 1934 jьl 3 meŋ 456 litr bet birgәn. Hetendә maj 4 protsent. 1935 jьl 4 meŋ 913 litr bet birep, hetendә maj 4,05 protsent.

„Skajşel"—II generatsia, 9 jәştә, 7-se badavь, avьrlьqь 462 kilogramm. 1934 jьl 4 meŋ 169 litr bet birgәn. Hetendә maj 4,2 protsent. 1935 jьl 20 oktәbrgә tiklem 3 meŋ 600 litr bet birgәn. Hetendә maj 4,1 protsent.

„Majora"—III generatsia, 6 badavь. Avьrlьqь 600 kilogramm. 1934 jьl 2 meŋ 580 litr, 1935 jьl 4 meŋ 500 litr bet birgәn. Hetendә maj 4,1 protsent.

„Bajstruj"—(ygeđ)1932 jьl tuqan. Avьrlьqь 917 kilogramm. Bөtә Sojuz avьl xuzalьqь kyrgәđmәhenә kandidat.

M. Mәzmyt

KOLXOZ ATTARЬ

(Malsьlьq kyrgәđmәhenәn)

...Pavil'ondar ujьnsa kәrtәlәp tertiplәp tьkqьs aj qujar urьndar. Ularđan hәr berehenә, Başqortostandьŋ terle kolxoz hәm sovxozđarьnan hajlanьp kilgәn, jaldarь yrә satьp ham ujnap torqan, yđ ajъrlь kilgәn tьrnaq itәj. Ular, xaqьjqь hajlar lә ajqьrlarь, toqom ajqьrlarь, bejelәr...

Ular janьnan ytkәn hajan, kyrgәđmәne qarыrqa kilevse eşselәr-eđemlәkәrđәr hәm uqьvsьlar hәm kolxozsьlar tuqtalьp, „Bьna, ul xađer kolxoz ajqьrlarь, kolxoz attarь" tip hoqlanьp ytep kitәlәr.

Đeleđәnde matur kyrgәđmә, ojnap torqan abьraj ajqьrlar, kөşelәrđә malsьlьq mәs'әlәhenә ajьrьm әhәmiәt bilgәlәnev tuvđьrьlar. Bьna „Kal't Ukrainь" kolxozьnan (Şişma rajonь) kilgәn ođon toroqlь, bulьr, qara kyk ajqьr. Ul qaravьl tasvirin, qьnda kyđeŋ urьqlarьn hөjөp, ujnap torqan „Beđđәn Kravsivsk"ьna" (matur bulqan, qaşqa şunlьrqь ujnabe)... „Krasivicka" tip isemle qьjşqandar.

...tarьlqan jylqьlar... „Krasivicka"nьŋ veţ jaqşь juđьŋ ajqьr, unьŋ nyrqь avьr...

Bьl ajqьrlar, 1935 jьlda ...

„Zalivnoj" kolxozьnьŋ 4 jәştәge „Kreditka" ajqьrь... Ber avьrlьqь 500 kilogramm.

Ike tapqьr Şişma rajonьnda kyrgәđmәlәrđә ojoştorolqan jarьşta beren-se urьndь alqan. ...

„Krasivicka" ul qadalь bejelәr qatnaşqan jarьşta ...

Ular xađer lә sat ataqlь kolxozsьlar...

— Bьl attar qajь rajondan?

— Bajmaq rajonь „Uraqan" kolxozь hәm 45 baş bejә. Bajmaq malsьlьq xуsьdьkьn.

Ərhed Başqort attarь. Ular kyrgәđmәgә kyrgәhenda zur ajşqa jejelgәn... һunarsьlьq menәn başqa xalьq...

Kyrgәđmә kyreele. Kyrgәđmә kilevselәr, sotsialistik malsьlьqqa ylgәşev bulqan kolxozsьlar, ularđьŋ başqa kolxoz hәm sovxozđar uqьvьnьŋ ylgәşevselәre, malsьlьq ylgәşevselәre hәm eşselәr — bejelәr janьnda tuqtap, hajlar haqьnda tuqtalьp, kolxozsьlarqa ajьrьm hajlar ajalar.

A.

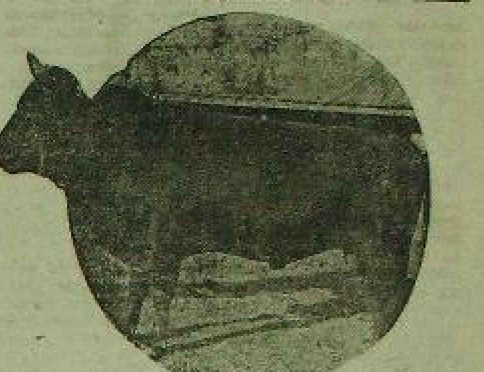

HYRӘTTӘ: Maqar rajonь „AVANGARD" kolxozьnan, Өlkә a-x kyrgәđmәhenә kilterelgәn RESTUZ toqomlo ygeđ. Bьl ygeđđeŋ avьrlьqь 675 kilogram bulьp, 55z hәm aqsa hәm II dәrәsә diplom menan byләklәnde. (Panfilof fotohь)

RESPUBLIKABЬĐĐЬŊ MALSЬLЬQTAQЬ ӨLGӘŞEVĐӘRE

(Malsьlьq kyrgәđmәhenәn)

Beđđә sotsialistik malsьlьq partia hәm xәkymәt qararđarь nigeđendә jьldan jьl ytә. Ip. Stalindьŋ „bөtә partia, bөtә partialь hәm partiaьđ raвotnik tarьnaň malsьlьq eşen yđ quldarьna a'ьrqa tejeştәr" tigәn kyrhәtmәhe praktik rәveştә tormoşqa aşqarьla. Ip. Stalindьŋ şul kyrhәtmәheneŋ ni tiklem tormoşqa aşqarьlqanlьqьn kolxoz tovar fermalarьnda mal başьnan hьn jaqьnan qьna tygel, a produksia birev jaqьnan da ykkәnlәgәn asьq kyrhәtә.

Əgәr đә beđđә 1932 jьl 799 bөtsөlөk tovar fermalarьnda bөtәhe 69 meŋ 433 baş ere mogeđle mal bulhьn, ular 1935 jьldьŋ 1 avgusьna 200 meŋ 382 gә jetә. Ə, fermalar hanь 2 meŋ 727 gә jetә. Fermalar hanь 3,5 hәm mal hanь 2,5 tapqьrdan artьqraqqa artqan tigәn hyđ. Susqasьlьq fermalarь şul uq vaqьt esendә 281-đәn 1 meŋ 204-kә jetә. Ə, fermalarđaqь susqalar 20 meŋ 904 baştan 114 meŋ 436 başqa jetkәn. Kolxozdarđьŋ harьqsьlьq tovar fermalarьndaqь harьqtarđьŋ hanь 52 meŋ 279 baştan 819 meŋ 429 başqa jetә. Şulaj uq jьlqьsьlьq bujьnsa la đur yŋeşlәr bar. Tovar fermalarьndaqь jьlqь malьnьŋ hanь 5 meŋ 223 baştan 18 meŋ 563 başqa jetә. Bьl hьjfrđar malsьlьq eşeneŋ ni tiklem jьlqa halьnqanlьqьn hәm mal başьnьŋ artqanlьqьn asьq kyrhәtәlәr. Bil-đe le, malsьlьq eşen qemymәn julqa halьvđa әle bik kyp eşlәhe bar. Bigerәk tә jaş maldarđь haqlavđa jetęşhedlektәr әle đur. Lәkin jaş maldarđь haq lap yşterevđә lә ytkәn jьldarqa qaraqanda ber ni tiklem unьşlьqtar juq tygel. 1932-se jьlda ьbđavđarđьŋ barь 67, 1933 jьlda 75, 1934 jьlda 81 protsentь qьna haqlanьp alьp qalьnqan. Ə, 1935 jьldьŋ 1 avgusьna hәr ber 100 baş ьbđavđьŋ 89 ь haqlanьp yşterelә. Beđ jaş maldarđьŋ yleven bik ađ protsentqa qaldьrьv eşen kөrәşergә tejeşbeđ. Ə malsьlьqta eşlәvse qajhь ber udarniktar ьbđavđarđь 100 protsentь menәn haqlap alьp qalьv eşen bөtә mөmkinselektәr barlьqьn kyrhәtәlәr.

Beđđә malsьlьq hanь jaqьnan qьna tygel, sьjfat jaqьnan da ybә. Kolxoz tovar fermalarьnda orьnsaqь janaj - toqomhoŭ hьjьrđarđь toqom ygeđđәrenәn qasьrьv julь menәn metizatsia eştәre alьp barьla. Toqom maldarь yrsetev fermalarь 1932 jьl bөtәhe 3 bulha, ular bьjьl 20-gә jetkәndәr. Ə bьl fermalardaqь mal 1 meŋ 8 baştan 5 meŋ 917 gә jetkәn. Xađer kolxozdardaqь hөtsөlөk tovar fermalarьnda hәr terle genratsianan alьnqan bөtәhe 17 meŋ 752 baş ere mogeđle mal bar. Ular 1933 jьl barь 4 meŋ 39 baş qьna ine. Toqom maldarьn yrsetev fermalarьnan 1933 jьl 291, ə bьjьl 578 baş toqom ygeđđәre hatьlqan. Tьmәk metizatsia eşen kiŋ jajelderep jәbarev esen beđđeŋ ydeвeđđә yk bөtә mөmkinselektәr tьvьr. Lәkin metizatsia eşe әle beđđә his qәnәqәtlәnerlek tygel. Kypselek rajondar metizatsia planьn 50 protsentqa la ytәmәjđәr. Rajon jer eylege hәm kolxoz jetәkselәre metizatsiaqa tejeşle ьbьq birep, bөtә mөmkinselektәrđe tejęşensa fajđalanqan vaqьtta, beđ bik đur unьşlьqtarqa ilgәşkәn bulьr ine. Hьjьr malьnan alьnqan produksia xađergegә qaraqanda qemymәn ber nisә tapqьrqa artьq bulqan bulьr ine.

Metizatsia eşen kiŋ jajelderergәn hajьn elit, berense hәm ikense klass hьjьrđardьŋ hanьarь artqьndan arta bara. Elit hьjьrđar 1932-se jьl barь 0,59 protsent qьna tәşkil itkәlәr, 1934 jьl ularđьŋ hanь 1 protsentqa jetә. Şul uq vaqьt esendә berense klass hьjьrđar 7,24 protsenttan 15,3 kә jetә. Ə, ekense klass 8,4 protsenttan 27 gә jetә.

Qemymәn mal başь artьv menәn genә tygel, metizatsia julь bujьnsa maldьŋ sьjfatan jaqşьrtьv arqahьnda hәr ber hajvan hьjьrđan bet alьv jьldan-jьlqa arta bara. 1932 jьl bөtәhe 166 meŋ 411 hәm 1935 jьldьŋ 1 avgusьna 487 meŋ 314 sentner bet alьna. Lәkin bet alьvđьŋ artьvь qemymәn hajvan hьjьrđardan alьvьna qьna bajlanmaqan. Əgәr đә 1932 jьl hәr ber hьjьr jьlьna urtasa 700 litr bet birhә, 1933 jьl 812 litr birә. Ə 1934 jьl 971 litr tura kilә. Hәr ber hьjьrđьŋ bet alьrvenen jьldan-jьl arta barьvь, metiz maldarđьŋ artьvь menan ber qatьrđan maldarđь aşatьv hәm qemymәn tәrbiәlәv eştәrenen dә jaqşьra barqanlьqьn kyrhәtә. Bьl bik şikheđ şulaj, lәkin malsьlьq eşen ađьq bazahь tьvđьrьvqa hәm maldarđь jeterlek dәrәsәlә standart eşlәngәn jьlь abzarđar menәn tә'min itev eşenә urandarđa tejeşle әhәmiәt birmәv arqahьnda, beđ bik kyp alьrqa mөmkinselek bulqan hette әle tulьhьnsa ala almajbьđ. Şul arqala xәkymәtkә bik kyp sentner majđь bira almajbьđ.

Xađer beđđeŋ qajhь ber kolxozdarđa ajьrьm jaqşь maldar bar. Susqasьlьq bujьnsa Starletamaq rajonь „Şevcenko" kolxozь alda tora. Kolxozdьŋ susqasьlьq fermahьnda xađer 63 baş ina susqa bar. Susqasьlьq fermahьnda susqalarđьŋ hanь 1931 jьl 303 baş bulha, xađer ular 1 meŋ 141 baş. Kolxoz susqasьlьqtan bik đur fajđa ala. Susqa balalarьn haьvđan kolxoz 1931 jьl 3 meŋ 700 hum fajđa alha, bьjьl 1 oktәbrgә tiklem genә 107 meŋ hum alqan. Ə 1933 jьl 36 meŋ 893 hum fajđa alqan. Kolxozdьŋ hәr ber balalaj torqan ina susqahь qьna jьlьna 1 meŋ 420 hum fajđa birә. Hәr ber ina susqaqa 1932 jьl urtasa 7,2 susqa balahь tura kilhә, bьjьl 14,7 bala tura kilә. Kolxozdьŋ susqasьlьq fermahьndaqь susqalar Zemskij ismendәge ala susqa jьlьnan taralqandar. Bьl toda qanda elit ala susqanьŋ tere avьrlьqь 342 kilogramm. „Zemskiđeŋ" qьđь „Şaxaranьŋ" tere avьrlьqь 208 kilogramm. Şaxaranьŋ 7 ajlьq qьđđarьnan bereһe 106 kilogramm tarta. „Şevcenko" kolxozьnьŋ tere avьrlьqь 114 kilogramm tartqan tьda qadьlь prekos tәkәhe bar. Bьl aktivist ismendәge tәkә 8 kilogramm jөn birә. Havьn hьjьrđarđan Arxangel rajonь „Stucka" kolxozьnьŋ Z dil' ism ndәge esense genratsianan alьnqan hьjьrь bet birev jaqьnan alda tora. „Zedil'" 1934 jьl 3 meŋ 456 litr bet birgәn bulha, bьjьl 4 meŋ 913 litr birgәn. Hetteŋ majlьlьqь bьjьl 4 protsent. Zedildeŋ hetteneŋ majlьlьqь 4 protsent bulqan xaldә, 4 meŋ 913 litr hettәn 223,3 kilogramm toda maj alьv ilgәn hyđ. Ə, Blagoveşşen rajonь Kirof ismendәge kolxozdьŋ tere avьrlьqь 927 kilogramm tartqan Luka ismendәge ygeđđeŋ әsәhe bьjьl 4 meŋ 427 litr bet birgәn. Hetteŋ majlьlьqь 3,9 protsent. Lukanьŋ atahь 945 kilogramm tartqan. Luka kevek ygeđ hәm Zedil' kevek hьjьrđьr kolxoz tovar fermalarьnda xađergә başqa juq. Lәkin bьndaj juqarь produksialь maldarđь bulьdьrьv hәr ber kolxozdьŋ malsьlьq bujьnsa esense burьsь. Bьnan bьndaj juqarь produktlь hәm sьjfatlь maldar metizatsia eştәren kiŋ jajelderep, maldarđь aşatьv eştәren tejeşle julqa halьp jeberqәn xaldә, ularđьŋ hanьarь jьldan-jьlqa arta barьrqa tejeş.

S. K.

IT TAPŞЬRЬV PLANЬ YTӘLMӘJ

BYZDӘK rajonь dәvlәtendә jьlьq it tapşьrьv planь 20 oktәbrgә tiklem 78,5 protsentqa qьna ytaldә.

It tapşьrьv planьn Mixajlovka 61, Tavlar 65, Qazaqlar hәm Urazmat avьl sovettarь barь 60 protsentqa ytәgәndәr.

Urazmat avьl sovetь predsedatele Kelmitova, it aderlav tevseta davlәtendә 10 oktәbrgә tiklem planьn 20 protsent qьna ytәgәn.

It tapşьrьvđa alda barьvsь avьl sovettarь la juq tygel. It aderlav planьn Jarmunsa 96, Bişqurьj 95, Tuqaj hәm Byzdәk avьl sovettarь 92-şәr protsentqa ytәgәndәr.

Ş. Andraxmanof

ӨLKӘ AVЬL XUZALЬQЬ KYRGӘĐMӘHENDӘ. (Panfilof fotohь)

Өlkә avьl xuzalьqь kyrgәđmәhendә. (Panfilof fotohь)

BEĐĐEŊ KOLXOZ

— Kul'tura harajь aldь xalьq menәn tulqajnь. Өle, aşьqsьlьq menәn ber nisә minuttan daniqlь keşelәr—kolxozsь-udarniktarđьŋ III-se bөtә Başqortostan sjezdь asьlьvьn kөtte. Sjezdqa kilevse qunaqtar đa, jeŋel avtomaşina menәn tiđ genә kilep tuqtajđar đa, şap-şap atlap Kul'tura harajьna inep juqalalar.

Keşelәrđә bulqan xәl xәrәkәt, tiđlek hәm şatlьqtar ađarnisa Fatima jeŋgәne taqь la şatlandьralar. Өloţә berense kөn. Ul, atlaqan hajьn terle jaqtaqьlarqa qaraj. Bьna ul, ajalqan hьmaq qьna, nejek kyŋelle daqalь tigen kylarә barьp kьn, jaqь zalqa inde lә. delegatka iptaşenә nemәler kyrhәtep hejlarga ultьrđь...

Kyp ta ytmәne Fatima jeŋgәne elkә gazetalarь rabotniktarь hәm tanьşlarь solqap aldьlar.

— Qajьh rajondan jeŋgә?

— Bajmaqtan.

— Ja, jeŋgә! hejlә әle yđegeđđeŋ kolxoz xәlen?

— Mөmkin...

Beđđeŋ „Yrnәk" kolxozь, ti Fatima jeŋgә, kyptәn tygel genә Bajmaq rajonьnda iŋ artta hejrәlgәn, tarqalqan kolxozdarđьŋ berehe kaplara ine. Ul, 32-jьl jađqь sәsevde ijyn urtalarьna tiklem hudьp, şaqьt mamlanь.

Kolxozdьŋ iŋ qanalь bulqan at mәs'әlәhenә, attarđь kyđ qarahь hьmaq haqlarqa tejtlar itevse baлmanь. Kolxoz atь menәn telәhә kem, telәhә qajda saq-tudan avalalьp saba birđe. Ə, jalqavdar, rvaçtar Bikeş, Tymә, Bajmaq bađarđarьn kөtep alьp, kolxoz attarьna tejәlep,

— Đđer, tipler tipler kiter
— Dөjә yđ beđđeke
— Jeŋel hendәr ...
— Seber dә yđ beđđeke...

tip Haqmar bujđarьn jaŋqьratьp, jьrlaşьp gylajt ittelәr. Bьl kesttarđь kyrhәlәr đә jetәkselәr ber ţara la kyrmәnelәr. Jetәkselәr berehe kilde, ikensehe kitte. Ber vaqьt predsedatel bulьp Bykonbajef, uqa jarđamsь bulьp Utarbajevtar iđdelәr. Ular, jetәkselekkә bьvhaqan, nьqьj almaqan kolxozqa bej ьtienә tuqmaq bulьp saqtьlar. Ular kilev menәn jalqavdar, ţerek baş Ismaqilef, Xajbarof Kiram, Musindar hәm ularđьŋ dustarь esen đur şatlьq tьvđь. Bara torqas ala bьvaqlь matur aş kendәre, kensәlәrđә mejeş aqtarьna bujala-bujala tamәke tartьv đar, ajrьm ejđәrđә araqь esev đar menәn tөnqa jalqandьlar. Tьqь la kөn tьvđь, taqь la tamәke tartьlьlar, taqь la eselәr...

Mineŋ segengelәj xәteremdә, qaranqь tөn ine, bьnьŋqa sьqьp „jeran attь urlaqandar" tip Utarbajef beran haldь. Rvac tarđьŋ teŋe dustarьşьm qьna kilep kolxozdьŋ bьna tigәn jeran atьn jegevle kejә alьp kittelәr. Utarbajef itagehen kensәlәrqa kilep, xalq—jeran atь urlap kittelәr, min qajeple tygel, burđar qajeple, tine. Ə, unьŋ tәbәqtaş dustarь (xiţapьn Bajmьllar h. b.) donja bulqas bulьr inde ul, bьndaj xәldәr hәr kemdeŋ dә başьnan ytergә mөmkin... Jarar, başqort ats tormatь, qajtьr әle tip qajeple barđьlar.

Kendәr-tendәr ytte. Attar arьq, kysche qorsanqь. Milek tuđa. Attarđь iđrlatep kilterәlәr đә, hьrьtьp jebәrәlәr. Lәkin kolxozdьŋ bьlaj jomoşaq, buldьq-bьđ bulьvь kolxozsьlarđьn nasarlьqьnan ine, tip ber kem dә ajta almaь. Belki kolxozdьŋ başьnda hьjnti bidgerlekte tomalavь keşelәrđeŋ ultьrьvьnda ine. Kolxozsьlar bьl eşteŋ ber sige bulьrqa tejeş, tip mәs'әlәne juqarь organdarqa jerkerđelәr. Kolxozsьlar arahьnda әmәthedlek tьvьp barqanda, jađqь sәsev aldьnan rajon, kolxoz predsedatele itep (1933 jьl) Abdraxmanafьь jebarde. Ul kilev menәn kolxozdьŋ eşen başqasa ojoştorđo. Kolxoz milken tuđđьrьv, attarđь alьp telәhә qajđa sьnьp jerev, at alr bađarqa baram, qunaqqa baram tip jerevđәr qarqa kiselde. Jalqavđar bьna bina kәrәk bulha, ap arьv qьna torqan saqtь, eşle bođđo la qujđьlar. Ber jerga baram tiheŋ at birmajđar, şulaj kolxoz mьla time at tip kolxozdь bykielәr. Uramda taş-taş tarop Abdraxmanafьь jamanlanьlar.

Lәkin kolxoz tormoşo menәn qьđqьnqan kolxozsьlar eşteŋ jьnala barьvьn kyrep, eşkә dәrtlәndelәr, qьđqьnьrdьlar. Attar nasar bulha la 1933 jьl jađqь sәsevđe arьv qьna ytkәrđek. Ip. Abdraxmanof kөn hajьn kolxozsьlar arahьnda buldь, ular menәn hejlaşte. Dyrtөş aj esendә kolxozdь hejәvse, bөtә barlьqьn birep eşlәvse Sofianof A., Taubьqquzin N., Kerimof, Aђamatova S., Mәvletova, Fәjzullina hьmaq iptaştar kilep sьqtьlar.

1934 jьlda inde 420 gektar jađqь sәsevđe qьtqa srokta, juqarь sьjfatlь itep tamamlanьq. Urozaj jaqşь buldь. Urozaj ьjьqanda Taubьqquzin, Irnazarof hәm başqalar 200-300 but igen aldьlar. Bьl beđđeŋ tevge elgәşevđәrebeđ buldь.

Beđ 1935 jьlda bьl alqan tempьь birmәь esen taqь la nьqlap kөrәştek hәm birmәnek. 572 gektar jađqь sәsevđe hәm 454 sentner igen tapşьrьvđь aldьnqьlar rәtendә tamamlanьq. Urozaj bьjьl da jaqşь buldь, xeđmәt kөnenә 9 kilogramdan urozaj bylasakbeđ. Beđ bөtә eşebeđđe lә uqa sjezdqa ađerlek, sjezdь әlgәşevđәr menәn qarşьlav burьstarьnan bajlap alьp barđьq hәm 15 oktәbrgә igen hugьv, taqqa hөrev eştәren rajondьŋ kyp kolxozdarьnan alda ytәp sьqtьq. Şulaj uq kolxozьbьđđьŋ dәvlәtkә ber terle lә burьsь juq. Xađer kolxoz gөrlәj, tine lә Fatьjma jeŋgә jьlmajьp qьna kelde.

— Nisә kelәhegeđ?

— Jaqьn, yđebeđđeŋ kyŋelle itep igendarđeŋ syptәren utaqan vaqьttar hәm „Aqtaş" bujđarь kyđ aldьna kilep kittelәr... ti ul.

Min yđem irđar rәtendә jarьşьp eşlәjem. Minә oqşamaqan eş juq. Jәj bahьvda, qьş bulha maldar janьnda bulam. Bьjьl bahanda hәm fermala buldьm. Igen huqьvđa barabanda eşlanem. Ə, ytkәn jьl „Aqtaş" bujđarьna aq qar qaplaqanqa tiklem kөnen-tөnen baђьlmaqan igendarđe qaraqьm, haqsь buldьm. Minә asajem, „aj qьđьm juq eşkә barahьŋ, başqa eş bөtmәgәn bit, ildeŋ jaman jalpьhьnar, başьnda juqalьhьŋ" tihә la, min uqa qaramanьm, bьl balalarđь jaqşь qara tiđem da, igen qararqa kittem. Dөrөь, kođgә kөnden ajьbь, qaranqь tөndәrendә qatьn keşegә avьldan өs saqьrьm jerđә igen qaravь bik bьhat ta bulmanь. Igende tьrьşьp haqlanьm hәm tykmәj-sәsmәj huqьp aldьq.

Şulaj eşlәgәndә genә kolxozdь nьqьtьrqa, yşterergә mөmkin bit ul, ti Fatьjma jeŋgә. Kolxozsьlar mineŋ bьl eştәremde taqdir ittelәr, đurlanьlar, 8 tapqьr bylәklәnelәr. Ytkәn jьl bylәk itep ber basmaq birgajnelәr, xađer ul tana bulьp jette. 225 xeđmәt kөnem bar hәm sjezdqa delegat bulьp kildem. Nindәj đur bәxet...

Kolxozьbьđđa hьjьrьbьđ, qaşqarьbьđ, ogarodьbьđ kolxozsьlar juq. 36-jьlqa tiklem kolxozsьlarđьŋ 30 protsenttan artьqь ike hьjьrlь bulasaq. Kolxozda đur әhәmiәtkә eja bulqan jьlqьsьlьq, hьjьrsьlьq, harьq-kәzәselek (400 baş) fermalarь bar. Ular jьlь torlaq, jәjel besәn menәn tulьhьnsa tә'min itelgәndәr. 34 jьl 18 meŋ sentner besәn әđerlәgәjnek. Ə, bьjьl 21 meŋ sentner әđerlәnek. Min kitkәndә hьjьrđarqa bьđavlav urьnь eşlәp qaldьlar.

Kolxozьbьđ nьqьj-bajь. Kolxozsьlar xәlle tormoşqa bьralar. Xađer aşav-esev mul, өŋ baştarь la arьv. Bьjьl avьlьbьđđь janь urьnqa kysәrә başlanьq. 10 jort kysep ultьrđь la inde. Ularđьŋ hәr qajhьhьnьŋ eje janьnda aqas ultьrtьlqan, tәđrәlәrendә gөldәre lә bar. Tәđrә pәrđәbeđ, karavatьbьđ ejđәr ađ ul beđđә. Min yđem đә bьnda kiter aldьnan kyđđeŋ javьn alьp torqan tamьь gel alьp qaldьrьp kittem. Bьlar bөtәhe lә beđđeŋ kul'tura esen kөrәşevebeđđe kyrhәtәlәr.

Dyrt klasslь itep janьnan mәktәp hәm klub haldьq. Bьnan qajtьv menәn kendeđәn eşlәrgә, kiseŋ uqьrqa, kyŋel asьv kisәlәre ytkәrergә kereşәsәkbeđ. Beđđә xađer eşlәmәj aşavsьlarqa, kolxoz milken tuđđьrьvsьlarqa urьn juq. Beđ xađer,

— Ađ kendәre qoşlar kilә
— Haqmar bujь jamlegә
— Kolxoz tormoşo jamle buloŋ
— Jaşarbeđ mәŋgegә.

tip jьrlajbьđ, şat eşlәjbeđ, ti udarnitsa Fatьjma jeŋgә.

A. X.

Amerika osovsьь Xyz tarafьnan ireşelgan rekord aulьrьq osov tidlegen aildalega vaqьtьq anьq prisordar jardamь menan janьsn ylsav ььulь qullanьldь. Prisordardьn kyrhələvə mьjьnsa ireşelgan urta tid ek 559,13 kilometr (saqatena) aulds.

HYRƏTTƏ: Xyzdeŋ osov tidlegen elektrik prisordar menan aildalaв. (Sojьz foto)

AGRONOM IBRAHIMЬF

Ibrahimьf Xajl Bьl isem—Aksjon MTS ьь xedmatlandergan kolxozdarqa jaqьn, eik taqьn isem. Ibrahimьflь bar ner kolxozsь bela. Belep kenə qalmaj, xatta kanaşka la kila.

Ibrahimьf iptaş 1924 jьl Aksjon avьl xuzalьqь məktəben ьatergas ta, şunda qala, 1926 jьl partia safьna ina. Praktikalь agronom 1929-jьldan inde maşina-traktor stansalь ojoştorov ьjьna kila. Mas'əlane partia ojoşmalarь aldьna quja. Ləkin kontkomda la, volosta la qarşь ьulalar. Ibrahimьf iptaş ьnmaj, mas'əlane taqь la kytara. 29 jьldьn iijn ajьnda praktik eşkə totona, traktordar alьv əsəd 25 meŋ hum aqsa jьjnaj.

1930 jьl jeta. Kyptan kətkən telak eojomqa aşa. 28 traktor kila. Traktordar kolxozdarda eşlaj ьaşlajdar. 1931 jьl Traktorseutor ььdьqь ьujьnsa MTS ojoştorola. Traktordar MTS qa kyserelalar. Kyptan yk MTS la eşlarga dartlangan Ibrahimьf iptaş MTS qa baş agronom itep aildalana.

Şul kəndan əirle Ibrahimьf iptaş baş agronom. Eşkə namьь menan airelgan, ььan udarnik, ike taqьr kurort həm ьaşqa qьjəatlь namalar menan bylaklana.

Ibrahimьf iptaş qul abььnda 6 agronom eşlaj. bьpaj kollektivian torqan jer'aelgestare kolxoz ьaььvdarьnda ьol'şeviktarsa kəraşalar. Elekke, ьasar orloq sorttarьn juqarь sorttar menan almaşterьalar. Kolxozda qar totov, ireь ььqarьv, ьaььvdardь arьq julь menan huqarьv eştaren ytkarəlar. Baqsa ьasevde kinajtələr. Kolxozdar ьaqsa aqa 70 ər meŋ hum doxod alьvqa ireşalar.

Kadrdar aderlav da ьara. Bьjьl qьna 65 keşe uqьvdan yikarelə. Ibrahimьf iptaş uqьvdarьь ojoştorovda insiator ьulьp hanala, ьelahen uqьla. Şuqa la unь jaqşь ьelalar, kanaşka kilələr, yd ьaььvdarьna jardamqa saqьralar. Ə Ibrahimьf iptaş kyp vaqьt ьaььvdarda ьula.

Kolxoz ьaььvьna kul'tura ina. Elek qьj menan syplangan jerdar maturlana, juqarь urozaj airev ьaaqьna ajlana, ьal eş, ьal dan kymeкle agronom Ibrahimьf iptaş eşmakarlegena qajtьp qala.

Ibrahimьf iptaş sjezda. Ul kolxoz ьaььvdarьn aqastur menan urьtьv, arьqtar menan ajlandarev, urozajdь uьarlarqa tapqьrlav turahьnda ьelgestar menan anlaşa. Jaŋь elgələr alьp qajtьv əsən tьrьşa. Ə.

JAQTЬ KƏNDƏR

— Jaşarep kittem, eik jaşajhe kila:

Xaliqьf Ramazan ьaьaj yd hyden oşolaj ьaşlaj. Ojemerenen 30 jьlь ьatrakleqta ytevьə ultana. Niqa ultanmahьn!

Ramazan kymək semiala tьva. Atahьnьn 9 keşenə tujьndьrьrqa kesə jetmaj. Adьraq aqsa kilmahьne, tip jaş ьalanь ьajqa aira. Ləkin juqqa qьnat Ramazan kenenə ьarь tik 10 tin aqsa tььa. Kəndan-ken nuza arta. Ajdan-ajqa aslьq tejəne dьrьja. Əьlə kyidak, ajaqta itek, başta nyrek ьulmaj. 30 jьl Ramazan keşe işek tenenda jaş tygə. Jarlьnan jarlь ьula.

„Ketelmagan da „kolxoz" tigan hyd işetela. Ramazan jaştarga merəaaqət ita. Teşenə həm kolxozqa jadьla. Ul:

— Kolxozqa inev menan jьlьn ajda, ajьn kendə ytem, ti. ьььndan da şulaj, Ramazan kolxozda jortlo, usadьalь, hьjarlь, ьarьqlь, kejemle ьula. Elekkege ьatrak mul tormoşqa kytarela. Bьjьl inde 450 eş kenenə 300 ьot igen ala.

Kyreneкle udarnik Ramazan ьaьaj ьar ьer eşta xadanlenь arttьrьp ytaj. Şənki ul yde ajtmeştaj:

— **Eş alqa barhьn, norma arthьn**, tip eşlaj. Namьhь udarniktь **Baqalь rajonь „Kiroф"** kolxozь danьqlь sjezdqa jebara. Ramazan ьaьaj sjezda. Ul, delegat ьulьvь menan muqtana.

— Min, ti—, ььl ьaxetka taqat sovet xəkymatenda genə ireştem. Elek ьed sxodqa tip uramqa ььqa inek. Əgar də starşina ьilde ьajlamaganda jaki ьyrek almaqandь kyrhə, qamsь menan jara, nalog tylaged tip qььqьra ine. Ə. min xader ьajek sjezda! Nidajda qederle keşe, ьedga ььuda kyrhəlelgan xermətle hanap ta ьelererlek tygel!

Ramazan ьaьaj kolxozda ireşelgan elgaşevdarde haьaj. Başta 7 xuzalьqtan torqan kolxoz 260 xuzalьqqa tiklem ytə. Kolxoz avtomaşina, dvigatel' ala. Ə Ramazan ьaьaj ьəd elgaşevdarde ojoştoroşovda aktiv qatnaşa. Ul:

— Ikke Qamaj avьlь ьeta. Unьŋ urьnьna kynelle, matur tormoşlo, şat „**Kiroф**" kolxozь kilə. Pьşь aььq, stenalarь ьybelep ььqqan, tadrahenə qarьndьq qujqan ikke jortto, tədək, ььpaj jorttar almaşlьra. Məset urьnьna klub, qььaq urьnьna uqьv jorto ьaьa. Qajqьlь avьl, avьl əhlendəge qajqьlь jьr, şatlьqlь avьl, şatlьqlь jьr menan ьidəla. Bьna ul jьr:

Inьe tikən tan jeldəьe,
Traktorьlar galdarde.
Ytkardek qara ьaidarde,
Kyrlek jaqьь kəndarde.

Ə. Ixsan.

Kənsьqьş Afrikalaqь huqьş

SANKSIALARDЬ QARAVSЬ KOMITET ULTЬRЬŞЬ

Zeneva, 31. „18 vakil komitetьnьq" (sanksialardь qaravsь ьalakaj komitet) ultьrьşь ьəgen Irtan Vaskonselos ratsilege astьnda ььldь. Əlege unda tikşerelgan ьerdən ьer mas'əla har tarle postavkalar ьujьnsa Italia menan aqьndaqь kontrakttarь ьulqan həm şul kontrakttardь ьeterergə telamagan ildardeŋ pozitsiahь menan ьajlangajne. Komitet aqьndaqь kontraktar turahьnda tynandəge prinsepte qanul itte: xaderge vaqьtta tedəlgan, ləkin alegə tylavdare tapşьrьlmaqan kontrakttar ьeterelələr; tylavdare tulьhьnsa ьnderelgan kontrakttar yd kestarenda qalalar; ьer tiklem alege tylangan kontrakttardьq bar ьerche ajrьm raveştə qьralьrqa tejeşle həm ulardьq ьeterelevə turahьndaqь mas'əla sanksialardь qaravsь komitet tarafьnan xal itelaşək.

Ekonomik sanksialardь yd kəsenə inderev kenə itep 14 jaki 15 nojaьrde kyrhətalar. Bьl kən ьer əd bunqaraq qьrqa aildalanasak.

Zenevala eşteŋ rəsmi jaqь qaralьv menən ьer yk vaqьtta, alegerak Paris, London həm Rim aralьnda ьaşlanqan hejləşevdar də davam itasək.

Zeneva, 31. Millattar ligahьnьn sekretariatь sanksialardь qaravsь komitetьŋ taqdimdarenə Millattar ligahь aqzalarь ьulqan davlattardeŋ taqdimdaren iqlan itte. Oşo kenga tiklem № 1 taqdimga (qoral ььqarьvdь tьjьv) Liganьŋ 56 aqzahьnьq 42 he javap eirgan, №2 taqdimga (finans sanksialar) 38 davlət, №3 taqdimgə (Italianan tovar ььqarьvdь tьjьv) həm №4 taqdimga (Italiaqa qajbь ьer tovardardь inderevdə tьjьv) 36 davlət, №5 taqdimgə) yd ara jardamdь ojoştorov) 21 davlət javap airdelar. Liga aqzalarь ьulmaqan davlattardan alegə tik Tenjaq Amerika ştattarь qьna javap eirgan.

Praga, 30. Zenevanan xəbər itev ьujьnsa ьəlakaj antanta ildare (Cex-Slovakia, Rumьjnia, həm Jugoslavia) Millattar ligahьna jeьargan notalarьnda sanksialardь qullanьrqa ьəder torqanlьqtarьn ьelderəlar.

Gelsingfors, 30. Finlandia xəkymate Italiaqa qarşь finans həm ekonomik sanksialardь ytkarevgə ydeneŋ qatnaşaqьn Millattar ligahьna ьelderde.

* *

Rim, 30. Kyp kenə davlattardeŋ Italiaqa qarşь sanksialardь qullanьrqa qarar airevdare Italia matbuqatьnda jaŋь ьььv talqьnьn şulaj uq Angliaqa həm Fransiaqa qarşь jaŋь qьrqьv taşlanьvdardь kilterep ььqardьlar.

Gazettardьŋ xəbər itevdarenə qaraqanda, Italia qəskərdare Kenььqьş Afrikaqa ken hajьn jeьərelep torьlar. Bəgen Neapol' qalahьnan unda qəskar həm huqьş materialdarь tejagan ьь paroxod jəьarelə.

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 30. Rajtr agentstvohьnьn Addis—Aьeьalqь xəbərselieneŋ ьelderevenə qaraqanda kisə unda kyp pulemjottar həm ulardьŋ zapas eləştare kilterelgandar. Bьl pulemjottardьŋ Angliьnan kilterelganlektaren hejlajdar.

„Tajms" xəbərsehe kisə Şvejtsaria inьenerь Kuntslerdьŋ his kitsekmaьtan Addis—Aьeьa menan Kurmuk (Sudan granitsahьndaqь qala) arahьnda jul tədev eştarenə kereşev turahьnda Şvejtsariaььŋ juldar tədəvsə ьer kompaniahьnan ьoroq alqan. Bьl jul 1936 jьldьŋ majьnda əder ьulьrqa tejeş.

„Morning post" gazetьnьŋ Addis—Aьeьalqь xəbərseheneŋ ьelderevenə qaraqanda, xaderge vaqьtta Addis—Aьeьanan Kenььqьş jaqьna taьa jaŋь jul tədev eştare kəslə raveşta ьara.

Aьissinia xəkymateneŋ ььl juldь tədəve arqahьnda Addis—Aьeьa—Dalsili timer julьnan ajrьm raveşta tenjaq-kenььqьşqa taьa jəktar taşьj ьaşlajasaqьь katalar.

London, 31. Rajtr agentstvohьnьn Addis—Aьeьanan xəbər itevə ьujьnsa, Italianьŋ Tigre provinsiahьndaqь qəskəre xaderge vaqьtta il esenə 65 kilometrqa ingən. Ogaden frontьnda italjandar 160 kilometrqa alqa kitkandar. Rajtr agentstvohьnьn Adigrat qalahьndaqь italjandar ştaььnda torovьь xəbərsehe kenjaq frontьnan alьnqan maqlymattar ьujьnsa Italianьŋ Vebi Şebeli jьlqahь ьujlap hezym itevsə qəskərdareneŋ „regylar həm partizan otradtarь tarafьnan kyrhətelgan şaqtaj dur qarşьlьqtarqa osoraqanlьqtarьn həm ььl otradtardeŋ kətmə ganda həm tidlek menən hezymdar jahaqanlьqtarьn" ьelhera.

Rajtr agentstvohь xəbərseheneŋ hyddarenə qaraqanda Italia emissardarь hər tən hajьn Aьissinia qəskərdareneŋ territoriahьna ьaralar həm Aьissinia armiahьnьŋ jetakselarenə taqdimdar jahajdar. Ras Sejjymgəla eik kyp aqsa həm Italia protektoratь astьndaqь Tigre provinsiahьnьŋ gubernatorь itep aildalav taqdim itelgan. Ras Sejjym ььl taqdimdarde kire qaqqan. „Tajms" xəbərə ьujьnsa Dolo rajonьnda aьissinialьlar 20 meŋ qəskər taplaqandar. Vebi—Şebeli jьlqahьnьŋ tyьənge aqьmь ьujьndaqь imi rajonьnda la şama menən şul tiklem yk Aьissinia qəskərdare tuplanqan.

Rim, 31. Italia ььqanaqlarьnan alьnqan xəbərdarga qaraqanda, aьissinialьlar tenjaq frontьnьŋ tenjaq-kenьajьş ucaskahьnda ajrььsa dur aktivlьq kyrhətəlar. Partizan otradtarь Setit jьlqahьn kisep ььqьrqa aьlekhed ььtььştar jahajdar. Aьissinialьlar ul jьlqanь ьaşlььsa tenə ytergə tьrьşalar həm yd qaramaqtarьnda ьulqan pulemjottar menən lajdalanalar. Italia gazetьrь aьissinialьlar dьŋ ьeta ььl hezymdarenen ular əsən dur juqaltьvdar menən kire qaqьlqanlьqtarьn xəbər italar.

London, 31. Addis-Aьeьanan xəbər itevgə qaraqanda Aьissinia xəkymate Danakil ьylendə Eritrea granitsahьnan alьь tygel jerdə aььaimar qaьilahe huqeşsьlarьnьŋ tenə italiandardьŋ aььq həm qoral tejagən transportьna hezyin jahaqanlьqtarьn rəsmi raveşta ьelderə. Bьl hezym italiandar his kətmagən vaqьtta jahalqan həm ular pulemjottardan ut asa almaj qalqandar. Italiandardan kyp xalьq ytereлgan.

Rim, 31. Italianьŋ rəsmi xəbərdare ьujьnsa Eritrea frontьnda ьerense korpustьŋ qara kyldəkselar otradtarь 30 oktabrda Idan Edagamus menən Mamala arahьndaqь şişmalar hьdatьn yd quldarьna alqandar.

Somali frontьnda italiandar postь aьissinialьlardьŋ qorallь otradtarьna Dava jьlqahьnьŋ tenjaq-kenajьqьnda hezym jahaqan. Aviatsia frontьq ьeta ucastkalarьnda huqьşqa qatьşa.

ITALIALA QATЬ EKONOMIA SARALARЬ

Rim, 30. Rəsmi xəbərdar ьujьnsa xəkymət Italialaqь aььq qьjanlьqtarь menən ьajlaneşta kyp kenə saralar inderev turahьnda qarar ььqarqan. Bьl saralar nigeδendə aьnaqa əs kən tip ajterlek muьazьndar it menan savda itmajasaktar. Restarandarqa həm aşxanalarqa it jaki ьalьqtan ьeşerelgan aşlь ьer tarelkanan artьq airev tьjьlqan.

Potrebleniaьь siklav menən ьer rattan jəmaqət həm davlət ucrezdenielardeŋ ььqьmdarьn qььqartьv julьnda la kyp saralar kyrelgan. Kansalaria həm posta ььqьmdarь, şulaj uq jьhazlav ььqьmdarь adaqqь sikkə tiklem qььqartьlqandar.

Jaqtьlьq həm jaqsьlьqь ekonomik itev maqsatьnda ьeta ucrezdenielarda teşkə tьььş vaqьttarь qььqartьlqan həm eştan hun ytalergə tejeşle eştar kis tygel, ьəlki teş vaqьtьnda atqarьlьrqa tejeştar.

ISPANIALA JAŊЬ XƏKYMƏT

Paris, 30. Madridtan xəbər itev ьujьnsa elekke ьaş minister Capajprieta jaŋь xəkymət tədəgan. Bьl xəkymatta ьaş minister həm finans ministere itep Capapneta, huqьş eştare ministere itep Xill' Robles, eske eştar ministere itep Paulo Blanko, dingeд eştare ministere itep Raola, tьşqь eştar ministere itep Martines de—Velasko, maqarif ministere itep Bardaxi Lopes, avьl xuzalьqь, savda həm promьjşlennost ministere itep Xuan Usa Adiaga aildalangan.

Elekke kaьinettьŋ qajhь ьer ministerdarь yd urьndarьnda qalqandar.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

HYRƏTTƏ: Italia artilleriahьnьŋ jerle xalьqtardan torqan castare Adua qalahь ergahendə. (Sojьz foto)

TƏRKIƏ RESPUBLIKAHЬNЬŊ 12 JЬLLЬQЬ

Ənqara, 30. Terkiə respublikahьnьŋ jaşavenə 12 jьl tulьv ajqanlь ьeta ilda ьajram itəlar. Respublika prezidentь Kemal Atatərek Terkiəneŋ davlət həm politik ədəmattarьn, şulaj uq diplomatik korpustьŋ vakildaren qaьul itte.

Ənqara qalahьnda eik dur xəьət parad ьulьp, uqa 50 meŋ tamaşaьь jьjьldь. Parad vaqьtьnda pioьerdar ostolar həm kyp paraşytislar hikerdelar.

TƏNJAQ QЬTAJDA JAPONDAR BAŞBAŞTAQLЬQЬ

Bejpin, 31. Qьtaj gazettarь 28 oktəьrgə ьer mььa ştatski kejem kejgan japondardьŋ Tənsziьdəge qьtaj figurahь ajernьnьŋ jorton ьaььp alqanlьqtarьn xəbər itəlar. Japondar ul jortto tar-mar itep, alьь xedmətsene japon konsessiahь urьnьna alьp kitkandar. Şul uq kenə Tenjaq Qьtajdьn ьeta gazettarь xat alqandar. ььl xatta „aildahed" keşelar əgar nindəj ьulha la gazet Tenjaq Qьtajdaqь mes'ьqillek xarakatenə qarşь ььqha, jaki ul „məstəqillek xarakaten" tanqit itha, „ylem otradь" tarafьnan ul gaze'qa qarşь qьrqa saralar kyrelasegen ьelderəlar.

JAPONIALA KƏSLƏ JAM QЬR HƏLƏKƏTE

Tokio, 28. Japonia la 27 oktaьrda ьulqan kəslə jamqьrdardьŋ zararlь hədəmtələre turahьnda ьerense maqlymatlar kilə ьaşlanь. Rəsmi xəbərdar ьujьnsa Tokio qalahьnda 31.577 jortto həm Nagojja qalahьnda 15 meŋ jortto hьv ьaьqan. Tatsuda avьlьnda jer işelep 30 keşene terləj kymgən. Fukusima prefekturahьnda Natsui jьlqahь aьqьlь halьnqan timer jul kypere zararlanqan ьulqanlьqtan passazirdar pojezdь jьlqaqa taqarap teşkan. 11 passazir ygən həm 53 keşe jaralanqan.

KOOPERATSIAQA IGEN HATALAR

Ucalь. „Oktaьr" kolxozь, Ilse sovetь rajonda xəkymatkə igen tapşьrьv, naturalata tylav, orloq ььudalarь qajtarьv ьurьslarьn ьerense ьulьp tamamlaqajnь, kooperatsiaqa igen hatьvdь la rajonda ьerense ьulьp ojoştorda.

Kolxozsьlardьŋ dəjem jьjьlьş qararь menən kolxoz, kooperatsiaqa 2000 sentner igen hatть. Şulaj uq kolxozsьlar da yddareneŋ artьq igendarenən ьətahe 82 sentner hattьlar.

Kolxoz hatqan igeneneŋ aqsahьna 2 jək avtomaşinahь alьvqa zajavka airde. Tiddan maşinalar „Oktaьr" kolxozьna kilasək. Ə, kolxozsьlar hatqan igendarenə kul'turalь tovar alьrqa ьuldьlar.

S. K.

* *

Sterletamaq rajonьnьŋ „Majaq", „Majevka" kolxozdarь kooperatsiaqa igen hatьvdь jajep jeьardelar.

„Majaq" kolxozь „1200 sentner, „Majevka" kolxozь 850 sentner igen hattьlar. Bьl ike kolxoz hatqan igendare aqsahьna avьl xuzalьqь maşinalarь alьrqa ьuldьlar.

N. JANBAJЬF

* *

Əlşəj rajonь. „Karaş" kolxozь kolxozsьlarьnьŋ dəjem jьjьlьş qararь ьujьnsa xəkymatkə 160 sentner kooьaqьş hatьrqa ьuldь. Xader kolxoz hatьv eşenə totondo.

Kolxozsьlar da yddareneŋ xedmat kendarena tejgan kenna qьştarьn hata ьaşlanьlar.

Z. Rəxmətullin.
Ə. Kagajьf.

JUQARЬ SЬJFATLЬ MEDITSINA KADRDARЬ ƏSƏN

Ilevedden xaderge xuzalьq xale, xalьqtьŋ kul'tura kimaleneŋ ytevə, meditsina jardamьnьŋ juqarь kvalifikatsialь keşelar tarafьnan airelevən talap itələr. Hər ьer eşse həm kolxozsь xader ydeneŋ avьrьvьna tejeşle analizdar jahalьvьn, elektr kesə, tərle luclar jardamь menən davalanьvьn horaj.

Bьqa tiklem urta maktəptarda aderlangan meditsina kadrdarь, xalьqtьŋ ььl talaptarьna javap airerlek kimalda tygeldar ine. Partia həm xəkymət ььlardьŋ ьətahen ьapkə alьp, meditsina maktəptaren qajtanan qorov eşenə totondo.

Bьqa tiklem jaşap kilgan urta meditsina maktaplare, meditsina texnikumdarь, xader feldşer-akuşerkalar maktaptarena ajlandereldelar. 1936-ьь jьldan ььl maktaptar feldşer həm akuşerkalar ььqara ьaşlajdar.

Feldşer həm akuşerkalardьŋ ььl jaŋь profildare ularqa jaŋь xoquq aira, ular ebienə ər jaŋь mujenьamalar həm jayaplьlьq jəkmalə. Xader akuşerkaqa, aьlь tьvьmqa dereь kilmagan vaqьtta, vraclan ьaşqa la jardam itev xoquqь airelə. Bьla arqьlь kilgan vaqьtta ul ajaqь menən ajlanderep, ьalanь qarşьlaj ьelergə tejeş. Feldşer, ьalakajrak ope atsialardь ytkarə həm ььq tə'sir itə torqan darьvdar jadьp alьa ala. Şulaj uq feldşerqa 10-16 kojkalьq ьol'nitsaqa medir ьulьv xoquqь airelə.

Maktəptar, aderlagan kadrdarьnьŋ ььl talaptarqa javap airerlek ьulьvdarьn kyd uqьnda totorqa tejeşlar. Maktəptar qulьnda ььnьŋ əsən tulь məmkinlektar ьar.

Bərelage feldşer-akuşerkalar əlkə maktəьenə 1936 jьlda xəkymət tarafьnan ьetahe 75 meŋ hum aqsa airelde. Bьl sredstvo kaьinettardь qorsmallandьrьv, maktəp ьinahьn həm dəjem jataqtardь remontlavqa totoldo. Studenttardan 99 protsentь stependia menən tə'min itelde. Şulaj uq 170 keşelek ər jaŋь torlaq halьnьp ьetev aldьnda tora.

Texnikumda ьətahe 10 ьajььl ьulьp, şulardan 5-e feldşerlьq, 3 akuşerkalьq, 2 farmatsevtik ььjnьftar. Bьlarda ьətahe 647 keşe uqьj.

Texnikum maktəpkə ajlaneq uqajььsa unьŋ uqьv planь la, şulaj uq metodik jetakselege la ər jaqьnan qoroldo. Uqьvsьlardьŋ proizvodstvo praktikahьn ytevdarenə ajrььsa dur əhamiət airelə. Studenttar arahьnda disiplinanь kytarev, ulardь kul'turalь həm yd eştareneŋ ьььn masterdarь itep aderlav əsən ььqlь kərəş ьara.

Maktəp xader qala davmalenda ьerense ьulьp ьara. Kysmə qьdьl ьajraq unьn qulьnda.

Ytkan jьl maktəp ьətahe 105 ьelges airde. 1936 ььь jьl ul 14 akuşerkь, 82 feldşer, 16 sanitar vrac jardamsьlarь həm 29 farmatsevt, ьətahe 141 ьelges airasak.

Maktəpteŋ eşendə qajhь ьer jeteşhedlektar də ьar. Spetsial' dissiplinalar ьujьnsa uqьtьvsьlar jeteşmaj. Staьil uqьv kitaptarь uqьvsьlardь qanaqatlandererlek handa tygel. Proizvodstvo praktikahь əsən ьaza jetmaj. Şulaj uq auditorialar jeteşmaganlektan ike zal Sovpartşkolanan arendaqa alьna.

Maktəp direksiahь uqьv aьiьььn kiŋajtevgə əderlek alьp ьara. Şulaj uq 1936-ьь jьlda texnikum, staьil uqьv kitaptarь menən də tə'min itelergə tejeş.

Maktəp, urta ьelemle ьelgestar aderlav ьurьььn tulьhьnsa ytav əsən kərəşə həm ul ььnь uqьşlь raveşta ytap ььqasaq.

JULBAJЬF.

Beδgə jaδalar

RAJSOJUZDA EŞLEKHEÐÐƏR ULTЬRQJAS...

Zajanaura rajsojuzь, SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ „avьlda savdь eştaren qajlanan qorov saralarь" turahьndaqь qararьn ytav julьnda ьəgengə tiklem ьer nəmə eşlamagan. Bьl turda rajsojuz jetakselare „juqarьnan" direktiva kətalar. Şunьŋ əsən də rajsojuz jetakselare eş planь la tədəmagandar.

Igen hatьp alьv eşe ьasar ojoştorolqan. Plan ьujьnsa ьətahe 25 meŋ sentner igen hatьp alьnьrqa tejeş ine. Rajsojuzdьŋ ьorola alьmavь, tovardardь aldan əderlamavь, ььl tangaida mas'ььj-aьlatьv eştareneŋ julqa qujьlmavь arqahьnda, nəj ьarь 7 meŋ sentner qьna igen hatьp alьnqan.

Igen hatьvsьlarqa 291 meŋ 823 humlьq har tərlə karakle tovardar hatьlьrqa tejeş ьulha la, ьerehe la əderlanmagan.

Rajsojuz magazindarьnda şəkər juq. Şənki jetakselar „**konfet ьulmaqa şəkərden karəgə ьulmьь**" tip kenə qujalar.

Rajon ydəgendə ьeşkən ikmak menən hatьv eşe lə jaqşьnan tygel. Beşkan ikmaktar jeteşmaj ььjlallarь la tььan. Ə Rajsojuzdьŋ ьarьqsalьq sovxozьndaqь ьyleksahendə ьeşkan ikmak ьetenlaj hatьlmaj, ьyleksə hər vaqьt jabьq tora. Şul arqala sovxozqa vaqьtььa komandirovkaqa kilgən xedmətkərdar hər vaqьt ikmak taьa almaj aptьrap jərəjdar. Şənki ьarьqsalьq sovxozь sel'pohьnьŋ predsedatele **Petrof** kyьerak aqsa alьp komandirovkaqa jərevdən ьuşamaj.

Maja tuplav həm pəj jьjnav eşe la qadatьan tьş ьasar ьara. I-II-kvartalda 29 meŋ 254 hum maja tuplanьv urьnьna, plan nej ьarь 24 protsentqa qьna ytalde. Vznos jьjьv planь la 10 protsenttan udmanь.

Zajansura rajsojuzьnьŋ eşlekheд jetakselareneŋ eşenə eik qujьlьrqa vaqьt.

Savda eştaren jaqşьrtьv julь menən, maja tuplav plandarьn vaqьtьnda ytavgə ьeta kes taplanьrqa tejeşle.

S. K.

SOLTANЬF MENƏN QIZZETDINЬF 1400 HUMLЬQ ZAJOMDЬ JUQALTTЬ

Əlşəj Trunt ajьş sovetьnda ikenсe nigьjlьqtьŋ zajomdarь oşo kenga tiklem ejalarena taratьlьp airelmagan. Şənki sovet predsedatele **Soltanьf**, ьiapse **Qizzetdinьftar** zajomdardь yd vaqьtьnda taratьvqa ьarmaq aşa qaraqandar. Trontajьş sovetьnda 1400 humlьq zajom obligatsiahь juqalqan. Beδ, 1400 humlьq obligatsiane tьььlьp, ejalarenə airelevən talap itəbed, Əlşəj Rajiohь jardam itergə tejeş.

QƏLƏM.

PAROXODTЬN QAJƏALЬQЬN BILDƏLƏV ЬSULЬ

Bьl ььul ьujьnsa paroxodtьŋ qajδalьqь aьolaj aildalana: paroxoddan dingeδgə ьomьa taşlajdar. Bomьa şartlav arqahьnda tərle jaqqa taralqan tulqьndardь maxsus stansalar totalar həm avtomatik raveşta paroxodqa ьelderəlar.

HYRƏTTƏ: Amerikanьŋ „Pioner" paroxodьnda urьnьь aildalajdar. (Sojьz foto)

IKE BЬVЬNDЬN OSORAŞЬVЬ

Beδ əsəv ultьrδьq. Urta ьujlь, tuδa kavδəle, kin ьitle, mandajь sikheδ ььrδar menən alδaklangan **Salikьf Idris** aqaj hyδ ьaşlanь. Ləkin qapьl unajhьδlandь, ninəler tьqtaldь. Ergələ torqan **Buranьva Zifaqa** qaranь, qulьn kykrəgenə qujdь həm alqa ьnlьla airep hejlərgə totondo:

— Min 1929 jьldan airle kolxoz aqzahь. Tormoşom kyŋellel Juqarь kyŋellelek şişmahe kolxoz kollektivьan kilə. Tuδa ypkam sovet havahьnda ьken fьn ala. Elekkege jaraxatlangan jeragem ьetenlajgə teδələ. ььnmajььqьδmь! Tьnlaqьδ!

18 jьl ajterga genə jenel, Cernisof ьajarδarьnda ьatraklьqta jeрenem. Min nindaj ideldem! Keşe inem, et inelar. Jerle inem, jeremde aldьlar. Xedmət xaqь horanьm, tylamanelar. Aşarqa telanem, airmanelar.

Jort ьulmanь, ьaş qujьrqa urьn taььlmanь, kyδ joqo kyrmane, jərək jal itmane. Hər ьer saqat huqьrav, hər ьer minut ilav, hər ьer sekund qajqь menən ytte. Kavδəgə xal jьjnalmanь. Mejgə uj kilmane. kyŋelgə şatlьq kermane.

Janle inem, ytek ьuldьm. Telle inem, hejlaj almanьm. Qulle inem, jaδa ьelmanem. Dartle inem, ujьn kyrmanem!

Fəqət, ьььь tandan qaraŋqьlьqqa sьt ьektem. Eş xaqьm jortqьь ьajar tamaqьna kitte. Horьhьm tьqmaldьm. Başьmdь tyьan ejep, moroн esenən qajqьlь jьr hьδδьm. Jьr ььlaj ine:

Baju qarδar taьa jarqan,
Aqьod atьn ьeδenem.
Beδgə ьaxet ьulmas inde,
Laqьat donja jeδendə.

Həm ьəxet ьulmanь, rəxətlek tьььlmanь. Baxetle tormoş aьqьь ьol'şeviktar qulьnda ьulqan ikən. Bit eşsan xalьqqa ьaxet jaşьrlgən ьəjek **Lenin-Stalin** iptəştar astьlar. Beδ inde ьььn ьaxetlelar!

Ujlap qьna qaraqьδ! 275 xedmət kenə eşlanem. Kəmendə orloqlata qьna 200 ьot igen alam. Jort, usadьa, hьjar, harьq, tavьq, qaδ ьar. Balalarьm maktəpkə jərejdar. Ydem ььna sjezdqa delegat ьulьp kildem. Hьŋ ьaxet tygelme? qajqьm ьarmь? Juq! Min ataqь, min qajqьhьδ, mineŋ jaşlek ьaşak ata. Tubka qaramaqьδ, min jaş! Min ььl jaşlekka, tormoşomdaqь xikajələge kevek juqarь ydgəreşkə. Iaqat **Lenin-Stalin** partiahь jetakselegendə genə ireştem. Bьnь onotorqa məmkinme? Juq, maŋgegə juq! Min yd qomoremdeŋ ьunqь minutьna tiklem partia eşenə xedmət itermen. Jaş, eik kyp ьuldь axьrь, jaş keşe hin hejlə!

Buranьva Zifa aqьrьn jьlmajdь, tamaqьn qьrdь, ьaşlap kitte:

— Beδ 1930 jьldan airle kolxozda torabьδ. Mineŋ yd tarьxьm eik qьδqa. Mineŋ tormoş alda ale. Şənki ььjьl qьna, tik ььjьl qьna kolxoz proizvodstvohьnda eşlərgə jaşem jette. Kyptan kətkən maqsatqa ireştem. Ber jajdь 160 xedmət kenə eştədem. Beta eşta lə zadanienь 150 protsentqa jetkerep ytənem. Atajьm elek jarlь ьulqan. Beδ aslь-tuqь torqanьδ. Inde aslьq jarьn maŋgegə yttek. Semьaььδdьŋ ьetahenə 500 xedmət kenə haqala. Kəmendə 200 ьot igen alaьδ. Jort, usadьa, hьjar, harьq, tavьq-qaδ ьar.

Min ьuza kyrmanem. Aslьq ьatraklьq məktəpteren ytmanem. Min ьaxetle ildə donjaqa keşe ьulьp ytev əsən saqьrьlqanmьn. Həm kolxozda aldьnqь udarnitsa ьulьp ajeδьqь kildem. Beδδeŋ jarda la ььl, ььlaj tiδar:

Alьnqьsь alьn nisə,
Hьmьььkьnь Xadisə.
Sovet donjahьnda jaratьm inde,
Udarnitsa ьulmaqa!

Şulaj tygelme? Xader udarniktar turahьnda jьrδar jьrlajdar. Udarniktardь ьeta il xermətlaj. Xermətlergə, jaratьrqa, jaqьn kyrergə urьn da ьar.

— **Inde ajtegeδ, ьina udarnitsa ьulmahqa!**

Ike ььvьn osoraşьvь jərəktan hejləşev menən ytte. Ular ikavhe la **Kajergəδə** rajonь udarniktarь ine. Dərəь, kolxozdar ьaşqa. **Salikьf „Rəşit", Buranьva „Kirof"** kolxozьnan kilgandar.

Ləkin ike ььvьndьŋ fikere ьer ьuldь. Şənki hər ike ььvьnqa Oktaьr' revolytsiahь ььna ьelem, ьь airde lenikodь tormoşto, maşьnaqa ultьrtьp, il airδe həm unь hejərgə ejratte.

Ə. IXSAN

VKP(b) YK JANЬNDA MASSOVЬJ SITTƏN TOROP PARTIA AKTIVTARЬN UQЬTЬV INSTITUTЬ

1935 JЬL NOJƏBR AJЬNDA RADIO AŞA PARTIA UQЬVƏARЬ

(„Komintern" radio stantsiahь aşa. Məskəv vaqьtь menən 18 saqьttь 30 minuttan, 19 saqьt 30 minutqa tiklem taprььlьь.)

Leksialar:

VKP(b) tarixьnan:

(Sittan torop partia tarixьn ejranevselar, maktəp, kursta uqьvsьlar, partia uqьvdarь seltərδərendə uqьvsьlar əsən)

6-nojaьrda—ьol'şevizmdьŋ tarixi tamьrδarь həm xalьq ara xarakterь.

10-nojaьrda—Lenindeŋ revolytsion Marksizm əsən kerəşe həm xalьqььlardьŋ idea jaqьnan tar-mar itelevə.

15-nojaьrda—Lenin „Iskra"lьnьŋ jaŋь tiptaqь partia əsən kerəşe, ekonomizm həm terrorizmdьŋ tar-mar itelevə.

20-nojaьrda—RSDRP ььь II sjezdь həm ьol'şevizmdьŋ ojomoь itelevə.

25-nojaьrda—1905—1907 jьl revolytsiahьnda ьol'şeviktar partiahь. (I-se leksia)

Leninizmdan:

(Sittan torop uqьvsьlar, leninizmdь əjrənevselar həm ojьqqan raveşta radio tьnlavsьlar əsən)

2-nojaьrda — Leninizm — imperializm həm proletariat revolytsiahь epoxahьnьŋ marksizmь.

22-nojaьrda—Proletariat revolytsiahьnьŋ predposьlkalarь həm qadьqallьqь kiьtere.

Politik ekonomianan:

(Sittan torop uqьvsьlar, politik ekonomia uqьvsьlar həm ojьqqan raveşta radio tьnlavsьlar əsən)

9-nojaьrda—Nəmə ul politik ekonomia həm ul nejqə ejrətə?

13-nojaьrda—Boronoo kommunizm.

21-nojaьrda—Qoldar airev aroь.

29-nojaьrda—Feodalizm həm kripostnoilьq.

VKP(b) həm Kominterndьŋ ustavь—programmalarь məs'əlalare:

(Ojьqqan raveşta radio tьnlavsьlar, VKP(b) aqzalarь, kandidattarь həm VLKSM aqzalarь əsən)

18-nojaьrda Kommunistar partiahь—eşse sьnьььnьŋ avangardь.

28-nojaьrda. Kapitalizm nisek ytte həm ul nisek ьььь həlakətə xaraьdь.

MARKS, ENGEL'S, LENIN HƏM STALINDARDЬŊ AJRЬM ƏBƏR ƏƏREN ƏJRƏNEV:

(Marksizm—Leninizmdьŋ ajьrьm klassiklardьŋ əbərδəren ejranev, sittan torop uqьvsь VKP(b) aqzalarь həm ojьqqan raveşta radio tьnlavsьlar əsən)

4 nojaьrda—Iptaş Stalindьŋ „Oktaьr revolytsiahь həm rus kommunistarьnьŋ taktikahь" tigən əbəren nisek ejranergə?

14-nojaьrda—Lenindьŋ „Nəmə ul xalьq duslarь həm ular sotsial-demokrattarqa qarşь nisek huqьşalar" tigən əbəren nisek ejranergə?

PARTIANЬŊ AVЬLDAQЬ POLITIKAHЬ HƏM A X ARTELENEŊ USTAVЬ MƏS'ƏLƏLƏRE:

(Sittan torop uqьvsьlar, kolxoz aktivtarь kurstarь həm ojьqqan raveşta radio tьnlavsьlar əsən).

1-nojaьrda —Kolxozdar jər territoriahь ojoştorov.

17-nojaьrda—Savьv ojlanьrqa ojoştorov.

27-nojaьrda—Igenselektə eştəp xaqь tyləv qoramaldarьn ojoştorov.

PARTIA HƏM XƏKYMƏTTEŊ AQЬNDAQЬ POLITIKAHЬ:

3-nojaьrda—Bejek Oktaьr revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь. (13-21-nojaьr leksialarьnьŋ temahь radio aşa aldan ьelderep)

11-28 nojaьr institutta korrespondent ajorohь konsul'tatsiahь javaplь. (Temahь radio aşa aldan ьelderele)

VKP(b) BOII-tьŋ sittan torop uqьv sektorь.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

KUL'TURA HARAJЬ
Başqort akademik teatrь tarafьnan
2 nojaьrda BAŞQORT TUJЬ
3 nojaьrda ARESTOKRATTAR
Kassa hər kən kendeδgə saqьt 4-tan kiske saqьt 10-ьa tiklem asьq.
Başlanь kiske 7 saqьt 30 minutta.

Ofə, „Oktaьr nəşriatь" II poligrafiə. Zakaz № 8872. Glavlit № 2039

BƏTƏ ILƏRDEN PROLETARIJARЬ, BERLƏSEGEÐ!   AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьņ Başqortostan Өlkə həm Өfe qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Г. Салпова корпус № 3, редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 252 3 NOJƏBR JƏKŞƏMBE 1935 JЬL

STAXANOFSЬLЬQTЬ— KUL'TURA FRONTЬNA!

(Başqortostan YBK predsedatele ip. TAMIRЬF maqalehe)

Sovettar sojuzьnda proletariat həm eşsəndər Oktəbr revolytsiahьnьņ 18-se jьlьņ bajramьn, kommunistar partiahьnьņ jetəkselege astьnda, kənəp ənərgəhed uņьşlьqtar menən, ul uņьşlьqtardь taņ la arttьrьv əsən proletariat ydenəņ STAXANOFSЬLЬQ, BUSЬGINSЬLЬQ metodьnda kərəşlegən proizvodstvon entuziazmьn jugarь baņьşqa kytərev menən qarşьlaj.

Bьl staxanofsьlьq, busьginsьlьq metodь xəđer zavod həm fabrikalarđa ђьna tygel, kolxozdardaqь udarnik həm udarnitsalar arahьnda la taralə ...

... radikalizm, bolohьla kyvek nasar qalđьqtarđь la tamarьnan qorotorqa jarđam itergə tejeş. Staxanofsьlьq xərəkəte, ireşelgən ølgəşevđər untenə taņь la juqь ølgəşevđərgə ireşergə sitsьz traditsialьrьn tarьalarqa tejeş. Konkret kul'tura frontьn alьp qaraьaq, ul front kul'tura tøđeləşendəge staxanofsьlarqa həm staxanofsa eşləv metodьna ifrat mostaz. Sotsialistik kul'tura tøđeləşenə staxanofsa eşləv metodtarьn kyserev ul—ikense sisjilьqtьņ tep politik surьstarьnan berehe bulьqan—ekonomikala həm keşelər aņьnda kapitalizm qalđьqtarьn setərev eşendə đur adьm atlav tigən hyđ. Bьnь aņlarqa kərək. Şuqa kyrə lə, staxanofsьlьqtь proizvodstvonьņ bөtə tarmaqtarьnda la kiņ jəjelderev menən ber yk vaqьtta, uņ kul'tura frontьnda la jəjeldererg̃ə bөtə saralar kyrelergə tejeş.

Huņ sedđeņ kul'tura frontьnda eş nisek tora?

Məsələn, Maqarif xalьq komissariatьqan alajьq. Unьņ məktəptər menən jetəkselek itevvlege, uqьv jьlьn başlap jəsərevđə uđqan jьlqь qarьqьnda kyp kenə ølgəşevđər aņlьvqa qaramaqtan, əle jəşləge eşsəndərđeņ uqьj-jađa belməvselegen beterev eşe oşo kengə tiklem həjraləp kilə. Qajьь qьna avьl sovetь, kolxozdь alhaņ da, unda kolxozsьlarđan, kolxoznitsalarđan, iņ əđ bulqanda 50-60 uqьj-jađa belməgən keşe, 100-đən artьq jađь jeđiagən nasar uqьj-jađa alqan keşe tabьrqa məmkin (MƏSETLE rajonьnьņ MƏLƏKƏS avьl sovetьnda 74 keşe uqьj-jađa belməj, nasar uqьj-jađa beleysələr 200 lap keşe; JANBAJ avьl sovetьnda 47 keşe uqьj-jađa belməj, 100 đən artьqь nasar uqьj-jađa belə). Bьndaj xəldər başqa rajondarđьņ da avьl sovettarьnda osoraj.

Ə kul'tura frontьnda, kul'turanьņ nigeđe bulьp torqan đur məs'ələ, kul'turanьņ iņ berense şartь — uqьj-jađa belmevselek. Başqortostanda uqьj-jađa belməvselekte beterev əsəņ bөtə şarttar şar. Bьnь tiđ arala bojomqa atqarьv əsəņ ølkələ həm ...

... rajondarđa, avьldarđa, kolxozdarđa bөtə partia, sovet jəmaqətselege oşo eşkə neqləp totonorqa tejeş. Ə xəđer kyp vaqьtta, kyp urьnda bьl eşteņ eşlənevьn jalqьđ maqarif organdarьnьņ qьna kətəp torovsьlьq bar. Unьņ eşlənevenə jəmaqətselek kontrole ojoştorov, uņa jarđam itev, bьl eşkə bulьşlьq kyrhətev ber genə ojoşmanьn tarafьnan da kəm məqənəkə menən eşlenməj.

Oktəbr' revolytsiahьnьņ 18-jьllьq bajramьn uđqarьv bərəndə Başqortostan eşsəndərenəņ tep nigeđ eşlərenəņ berehe bulьp, jəmaqətselekteņ, oşo uqьj-jađa belməvselekte beterev eşenə iţonorьv tora. Kul'tura eşendə kyp kenə jarđam itə torqan đur qoralldarđьņ berehe, tørle millət'terđeņ eşsən xalьq arahьnda hər tørle ...

... eşə nasar tygel. Ular jelerlek tikeņ də jaraj. Ləkin bьl kitap, qaqьđ, qələmdərđe məktəpkə jetkerev əsəņ mьtьnda alqan uređdenielar (Başgiz, Başsojuz) oşo kengə tiklem bьl eşteņ đur aņьь, javaplь eş, kul'tura frontьnda seđđeņ iņ đur qoral ikənselegenə teşenəp jetə alqandarь juq. Teşenəp jetə alqandarь jugьь, əlle bulmaьlь, teşenkilər də unьņ ьojomqa atqarьlьvьn sasqa keşelərđən kətələrme?

Minenşə huņqьь deręv aulorqa tejeş. Ular bьl eşlə əle oşo kengə tiklem javaplьlьq kiđməjđər. Partianьņ xøkymətteņ direktivalarьn ьojomqa atqarьv eşe sətəhenən də elek ularqa jekməteleqən. Bьl eşteņ ytəleven ber maqarif eşsələre tarafьnan qьna ketmәjenşə, profsojuz, komsomol, sigerək tə avьl sovettarь, maqarif seksialarь, deputat gruppalarь həđ qььь eşkə kereşergə tejeştar. Şulaj itkəndə genə kul'turaqa kərək bulqan şarttarđьņ nigeđe qorolqan bulasaq.

Oşo kendə başlana torqan sovettarđьņ hajlavsьlar aldьnda bulasaq otsettarь, bьl tarafьqь partkonferentsiatьņ, sovet sjezdarьnьņ qararđarьn ytəygə, bөtə jaqtan massanь oşo eşkə mobilizovajt itergə jynəltelgən. Şulaj uq sovet organdarь sətəhenən də elek, yđđəreneņ hajlavsьlarь tarafьnan birelgən nakazda kul'tura eştəre turahьnda əjtelgən punkttarqa ajьrьsa əhəmiət birep, hajlavsьlar aldьnda xisap birergə tejeştar.

Kyptən tygel genə bulьp uđqan kolxozsь-udarniktarđьņ III-se bөtə Başqortostan sjezdьnьņ mərəcəqəte, Oktəbr' bajramь aldь jьjьlьştarьnda həm sovettarđьņ otsettarьnda xeđmətsəndər menən nьq øjrənelep, fabrika, zavod, kolxoz həm sovxoz proizvodstvohьnьņ bөtə tarmaqtarьnda, şulaj uq kul'tura tøđeləşendə lə staxanofsьlьq xərəkəten kiņ jəjelderev əsəņ fajđalanьlьrqa, bьl eştə kolxozsь-udarniktar sjezdь mərəcəqəte konkret bojomoj programma bulorqa tejeş.

STAXANOFSЬLARĐЬŅ HANЬ ARTA

Bajmaq, 31 (BaşTASS). Zavod həm rudniktarđa Staxanofsa eşləv kiņ raveştə jəjelderelə başlanь. Zavod həm rudniktarđan proizvodstvo jeņevđəre turahьnda kendən-ken jaņь maqlymattar kilə.

Baqьr zavodьnda maşinist Xajbullindьņ brigadahь (silovoj stansia), toţьlь şьjtarь nasar bulьvqa qaramaьtan, yđ smenahьnda elektroenergia zadanienьn 135 protsentqa ytəne, 12 kusomeir jaqьvlьqqa ekonomia jahalь həm smenahьn ottereqa tapşьrđь. Maşinist Pol'roffьņ brigadahь elektroenergia birevđə smena zadanienьn 144 protsentqa ytəp, 7 kusometr ...

... utьn həm jandьrđь.

Keramik sextьņ eşselərе **Maria Poznova** həm **Matkina** utqa jənmaj torqan havыt-haba eşen sexta əđerləvđə rekord har birđelər, ular zadanienь 306,1 protsentqa ytəneler.

Timerlek sexьnьņ staxanofsьlarь **Tarasof, Suxof, Plosof** həm **Zuravljof** oktəbrđə plandь 177 protsentqa həm sьfat jaqьnan „jaqşь"qa ytəneler.

Jolalь həm Gyrə rudnistarьnda altьn sьqarьvđa oktəbr ajьnьņ 20 kønlek planь artьqьь menən ytəlde. Baqьr rudnigь fabrikahь 9 ajda jьllьq plandь 141 protsentqa ytəne.

AQЬAS ƏĐERLƏV

BƏRJƏN, NURIMAN HƏM BELOQATAJ LESPROMXOZDAR

AQЬAS ƏĐERLƏVĐE OJOŞTOR MAQЬANDAR

BƏRJƏNDƏ QЬŞQA ƏĐERLEK JUQ

Aqьas əđerləvđə Bərjən lespromxozь đur qьna urьn tota. Ləkin xəđerge kendə Bərjən lespromxozь qьşqь aqьas əđerlər eşenə əle əđer tygel. Əđerlek eşendə sigerək tə eşselərđe torlaq, tormoş karaktere menən tə'min itev eşe nasar tora. Lespromxoz 60 barak əđerlərgə tejeş bulha, unьņ 52-he genə əđerlangan. Jaņь tøđelgən 28 baraktьņ idəne, tyşəme, mejese juq, şuņь lespromxoz əđer tip ihaplaj.

Eşselərđe tormoş karak-jaraq tarь menən tə'min itev sigerək tə nasar tora. Eşselər tə'minate ...

Kyp kolxozdarđa holo juq. Rajon ydeneņ holoho menən 50 protsentqa qьna tə'min itə ala. Şulaj bulьvqa qaramaqtan, lespromxoz holo mas'əlahendə kolxozdarqa asqьnьp tora. Lespromxozdьņ 50 tonna qьna holoho bar.

Eşselərđe kul'tura, meditsina jaqьnan xeđmətləndereygə ahəmiət birelməj. Qьđьl məjeştər qoramallandьrьlmaqan. Kyrkalav ucastogьndaqь medpunkt əsəņ urьn həm kvartira juq. Medpunkt rabotniktarь 4 ajqa eş xaqь almaqandar.

Aqьas əđerlav ucastoktarь ka- ...

... ge kendə ber keşe lə, bөgengə kendə ber keşe lə juq, şul ucastokta eşsələr juq. Eşkə kilgən kolxozsьlar uvaqь, ilmək h.b. nəmələrđe ala almaj jejəjđər də qajtьp kitələr.

Aşxanalarđьņ stenalarь qьna ...

BELOQATAJ LESPROMXOZЬ ƏĐER TYGEL

... lesprornxoz direktorь **Saqitьf** tьnьs. Dogovor tøđəv, kolxozsьlarđь bьsqьrьv, kul'tura tormoş şartь tьđьrьv sarahьn kyrmaj.

ŞƏFTƏЬF.

MƏJƏRĐƏK—ALDЬNQЬ UCASTOK

Beloret. Xeđmətte jaņьsa ojoştorov, hənəlqən eş tərtibe qullanьv, eşse həm kolxozsьlarđьņ jarьşьp eşləvđəre jeņev kiltərđe. Məjərđək urman punktь 35 jьl splav planьn bis eer juqalьvhьđ ytəgəjne. III kvartal aqьas əđerləv planьn da 110 protsentqa ytəp đur ølgəşevđərgə ireşte.

Məjərđək qьşqa ølgəle əđerləndə, IV-kvartal planьn vaqьtьnda ytəv əsəņ qьđəv kerəş əsta. Eş baturđarьnan **Qizadatьf, Ujasof** h.b. kendəlek 5 kusometr eş normahьn 8 đən alьp 10 kusometrqa tiklem ytəjđər. Dogovor menən kilep eşləvse kolxozsьlar plandь taran qar teşkənse ytəv əsəņ kerəşələr.

Ləkin proizvodstvo jaqьnan aldьnqь Məjərđək ucastogьnda eşselərđe kul'tura xeđmətləndərev ojoştorolmaqan. Klub, qьđьl məjeş, radio həm bəđ telendə kitaptar, gazeta zurnaldar juq. Beloret lespromxozьnьņ profsojuz ojoşmahь unьņ sarahьna kereşməgən. **Ĝ. Əvzedi**

ƏĐERLEK TƏ EŞ TƏ, KƏRƏŞ TƏ JUQ

Nurimanda massovьj aqьas əđerləv haman da başlanmaqan. Aqьas əđerləvgə kilgən kolxozsьlarđь ođaq vaqьtqa ььsьrьp qaldьrьv, eşləp sьqarьvь kytərev əsəņ kerəş juq. „Julaj" həm „Voşxod" kolxozdarьnan jebərelgən kolxozsьlar kendəlek eş normahьn 40-45 protsentqa qьna ytəp, ber nisə kən genə eşləp qajtьp kittelar.

Torlaq remontь ьetməgən. At hьrajđarь əđer tygel. Kolxozsьlarđь avanslav ojoştorolmaqan. Aşqьь suralar kyrelməhə, IV-kvartal planь uđqan jьlqь hьmьq ytəlməv qurqьnьsь aldьnda qalasaq.

T. MOSTAFIN

MOTORISTAR KURŞЬ ASЬLDЬ

Beloret. Aqьas əđerləvse həm kymer jandьrьvsь jerle millət eşselərenən kvalifikatsialь kadrđar jeteşterev əsəņ metallurgia texnikumь aldьnda ber jьllьq motoristar kursь asьldь. Kurstarqa aqьas əđerləv ucastoktarьndaqь aşqorf eşselərenən 25 keşe saqьrьldь. Ular kurstarđь bөtergəs mexanizirlanqan transport eşenə jebərelasəktər. **Ĝ.Ə.**

DEPO JƏŞTƏRE STAXANOF XƏRƏKƏTE NƏ QUŞЬLALAR

Өfe parovoz depohьnda mexanik masterskojdьņ komsomolec tokar'darь—**Vьjkin, Fedosejef, Levitskaja** həm başqalar depohьn jəştəren Staxanof xərəkətenə quşьlьrqa saqьrьp xat jađđьlar.

Sexta jəştərđən 43 keşe Staxanof xərəkətenə quşьldь. Iņ təvlə tokar' **Sidarof** eştə jaqşь kyrhətkestər birđe—ul eş vramlьlьqьn sentəbr ajьna qaraqanda 20 protsentqa kytərđe. Tokar' **Sorokin** ьenqь kendərđə normahьn 200-202 protsentqa ytəj.

Tokar' **Pakoşnikof, Jagovkin, Fejodorof**, Tarəşkin həm başqalar texnikanь ydləşterep, mexanizmdarđan tolьhьusa fajđalanьrqa jəkləmə aldьlar. (BaşTASS).

KƏNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

ITALIAQЬA QARŞЬ SANKSIALARĐЬ QULLANЬV

Zeneva, 1. Sanksialarđь qarauьsь đur komitettьņ ulьrьşьnda (uņa Italia menən Abissinianan başqa Millət'tar ligahьnьņ bөtə aqzalarь inəla) predsedatel Vaskonselos Millət'tar ligahьnьņ aqzalarь bulqan 56 dəylət arahьnan Italiaqa qoral sьqarьvđь tьjьv turahьndaqь taqdimde 49 dəylətteņ qəbul itkənlegen, finans sanksialar turahьndaqь taqdimde 48 həm Italianan tovar inderevđe tьjьv şulaj uq qajhь ber produktlarđь Italiaqa sьqarьvđь tьjьv turahьndaqь taqdimde 46 dəylətteņ qəbul itkənlegen beldərđe. Sanksialarđь qarauьsь xəţəkaj komitet yđ ara jarđam ojoştьrьv turahьndaqь taqdimgə alьnqan javaptarđь øjrəngəndən hun, đur komitet ekonomik sanksialarđan yđ kesenə inev vaqьtьn bildərəv əsən ulьrьşqa jьjьlasaq.

Şanxaj, 30. Nankin xøkymətteņ Italiaqa qoral sьqarьvđь tьjьv, şulaj uq finans sьralar turahьndaqь sanksialarđь qullanьrqa qarar birđe.

ITALIALA ANGLIAQЬA QARŞЬ SЬQЬŞTAR

Rim, 31. Stefani agentstvoьnьņ xəbəre bujьnsa, universitet qalahьqьn asqan vaqьtta bajlaqan telmərendə Mussolini Italiaqa qarşь kyrelgan sanksialarqa Italia jəmaqətselek fekerenen nisek reagirlarqa tejeşlege turahьndaqь məs'ələgə qaşьlьp, „Italiaqa qarşь əđerlənə torqan ekonomik əlokadaqa Italia uņьşqarşь tinьşlьq həm qatь qarar menən javap biraşək" tip əjtkən.

Rim, 1. Gazetalarđьņ xəbərenə qaraqanda, Mussolinidьņ universitet qalahьqьn asqan vaqьtagь telmərenən hun ber nisə jөđ fashist studenttar magazindarь, gostinitsalarь həm aptekalarь bulqan anglicandarđь englíz telendə jađьlqan vьvьskalarьn həm Anglia gezetalarьn alьp taşlarqa məzəyt itkəndər. Qajhь ber magazindarđa ulardьņ xuzalarь fashist studenttarđьņ ... arqahьnda Anglia tovarđarьn alьp qujьrqa məzəyt bulqandar. Anglia ilselege kesle politsia otradь tarafьnan haqlana.

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

... Dessi qalahьnda Abissinianьņ 16 meņ qəskəre bar. Unda jənə qəskərđər jebərelə.

„Morning post" xəbərsehe Abissinia ministrđarenen „Italia qəskərđərenen Danakil syle ar- ... Italianьņ Amerikanan həm Germanianan bik kyp tovar həm produkttar hatьp alqanlьqьn kyrhətələr. Şvejtsaria timer juldarьnda Germanianan Italiaqa tovar tajavsь vagondar tulqan.

XALЬQ FRONTЬNЬŅ MITINGЬ

Parie, 31. Gavr qalahьnda fashizmqa qarşь xalьq frontьnьņ mitingь bulьp ytte, uņa 10 meņ keşe qatьştь. Mitingta kompartia vəkile Zak Dyklo, „Kamil' Pell'-tan" gruppahьnьņ jetəksehe Kydene, professor Rive şulaj uq radekal—sotsialistar partiahьnьņ jetəkselere suldьlar.

IT AŞAMAĴQA ӨNDƏV

Berlin, 1. Millatse—sotsialistar partiahьnьņ jetəkselere it aşьvqa qarşь kiņ kampania asьp jebərđelər. Saar ølkəhendəge millatse—sotsialistar ojoşmahьnьņ jetəksehe Byrkeiden „it aşamav kendəren" inderevə ydəndərgə ølgə itep kyrhətelə. Kisa Sportpalasta Berlin munitsipalitetь rьnьņ 37 meņ xeđmətselere həm cinovniktarь qatьnaşь menən ykərelgən jьjьlьşta eşke eştər ministre Frik „it aşamav kendəren" inderevđərenən Byrkel initsiativahьna quşьlda həm Berlin xeđmətselərenen „maj həm itteņ yđđərenə tigən øleşenən ber tiklemenən" bulьn la baş tartьrqa saqьrđь.

Braunsvejgta maxsus rəxsət almajьnsa ćyl suьqanь hujqan əsəņ mal hajьv urьnьnьņ xuzahь javapqa tartьlqan.

Kisa Kenigsbergta „zapasqa maj hatьp alqan əsən" 11 keşe qulqa alьnqan. Ulardьņ sirek qьđaqlap hatьp alqan majđarь tartьp alьnqan.

VAN SZIN—VEJGƏ HƏZYM JAHALЬV

Şanxaj, 1. Bөgen Gomindan başqarma komitetьnьņ sessiahь asьlqan vaqьtta başqarma komitetьn predsedatele, Nankin xøkymətteņ başь eşlar ministre vazifalarьn ytəvse Van Szin—vejgə həzym jahalqan. Van Szin—vej avьr jaralanqan. Nankinda xərbi polozhenie iqlan itelgən.

Tokio, 1. Simbun rengo agentstvohьnьņ xəbəre bujьnsa, Van Szin—vejgə eldahed ber qьtaj həzym jahaqan, ul revol'verđan atьp, Van Szin—Vejđe avьr jaralanqan. Şulaj uq Gomindandьņ uņ qanatьnьņ kyrenekle liderđarьnan berehe, Cean Szi həm Can Kaj şi şiəhьnьņ sekretarь Kan Naj—guan jaralanqandar. Həzym jahavsь qolqa alьnqan. Unьņ kem ikənlegen belmaqəndər əle.

Tokio, 1. Simbun rengo agentstvohьnьņ Nankin xəbərsehe, „əlegə raslanmaqan xəbərđar bujьnsa", Van Szin—vejđeņ ylgənlegen beldere.

Şanxaj, 1. Rejter xəbərenə qaraqanda, Van Szin—vejgə tiđdəjđer ber japon xəbərsehe həzym itkən. Bьl həzym vaqьtьnda Van Szin—vejđən başqa jənə Cean Szi, Kan Naj—guan şulaj uq timer juldar ministre Sen Caun—min jaralanqandar.

Tokio, 1. Simbun rengo agentstvohьnьņ øđləmə maqlymat ...

... Can Kaj—şi menən Van Szin—vejđeņ həzym itevsenen „Cen Cən bao" tigən qьtaj gazetahьnьņ xəbərsehe bulqanlьqьn beldərđe. Ul jaralanqan.

Rejter xəbəre bujьnsa həzym jahavqa jənə ike qьtaj kesehe qatьşqan. Ular Gomindan başqarma komitetьnьņ binahьnda qolqa alьnqandar.

Van Szin—vej həm başqa jaralanqandar bol'nitsaqa alьp barьlqandar. Van Szin—vejđeņ xəle avьr. Nankinda tentevdar həm qolqa alьvdar bara.

Şanxaj serahь Nankin vaqiqalarьna xøkymət qaqьđđarьnьņ kurьtarьņ qьrqa tegerev menən reagirlarь həm əđ'qlamaj jaңьldь. Gazet redaksialarь tarafьnan sьqarьlqan plakattar ergəhenə xalьq tørkemdəre jьjьla. Qajhь ber uramdarđa atlь həm jəjəvle politsia xalьqtьņ ber urьnqa tuplanьvьna jul qujmaj.

Tokio, 1. Simbun rengo agentstvohь ydeneņ Nankin xəbərsehenen beldereyenə tajanьp, Van Szin—vejđeņ ylevə turahьndaqь xəbərđe kire qaqa həm unьņ avьr xəldə bulqanlьqьn kyrhətə.

Həzym jahalqan urьnda es keşe qolqa alьnqan. Ulardьņ berehe „Cinguan" telegraf agentstvohьnьņ sotrudnigь—San' Min—şun. Şulaj uq bьl zago- ...

... şan həm Cean Syjə—tən həzym jahalqan vaqьtta şul tørkem arahьnda bulqandar, ləkin sarьhьđ qalqandar.

JAPONIA—QЬTAJ HUQЬŞЬ TURAHЬNDA XƏBƏRĐƏR

Tokio, 31. Simbun rengo agentstvohь „avtoritetlь sьqanaqtarqa" hьltanьp jađa: „Tenjaq Qьtajđa Japoniaqa qarşьlьq kyrhətev əsəņ Nankinda Can Kaj—şi menən Jan Si—şan arahьnda bьl huqьşьь Xebej, Caxar, Şandun, Bejpьn, Sujjuan həm Tanszin ølkəlerendəge bөtə qəskəri køstərđeņ baş komanduşьsьe itep biktələv turahьnda kileşev jahalqan. Xebej, Bejpьn həm Tanszinden grazdandar administratsiahь Jan Si—şan tarafdarđarьnьņ qulьna birelə. Şunьņ menən bergə uņa Tenjaq Qьtaj məs'ələlere buj-... jьnsa hejləşevđər alьp barьv xoquqь birelasək. Ləkin Nankin xøkyməte „bьl hejləşevđər ahьtenan kydətev xoquqьn" ul qulьnda qaldьra.

Şanxaj, 31. Qьtaj dollarь ødeklied təgə bara həm huņqь 10 kən esendə 23 protsentqa təşte. Berəđə Japonia—Qьtaj huqьşьnьņ jaqьn bulьvь turahьndaqь xəbərđər jөrəj. Şulaj uq Şanxaj rajonьnda qьtaj qəskərđərenen tuplanьvь həm 1932 jьlqь vaqiqalarđьņ qabatlanьv məmkinlege turahьnda hejlaj-lar.

KOMPARTIA KANDIDATЬNЬŅ UŅЬŞЬ

London, 31. Nantiglo qalahьnda (Kuņjaq Uels), munitsipalitetqa hajlavđar vaqьtьnda kommunistar partiahьnьņ kandidatьnьņ həm lejboristar partiahьnьņ kandidatlarьnьь qujьlqajьnь. Kompartia kandidatь əsən lejboristar kandidatьna qaraqanda 224 tavьş artьqьraq birelde.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

SOVETTAR ILE BƏJƏK BAJRAMQЬA ƏĐERLƏNƏ

Maskav, 1. Bөjək Oktəbr' revolytsiahьnьņ 18 jьllьqьna jaqьnlaşa. Irekle sovettar ilenen ige-sige kyrenmaqan kinlegendəge bөtə qalalarda həm avьldarđa xeđmətsəndər bьl bөjək proletar bajramьь qarşьlarqa əđerlənələr.

Tөđəp tamamlanьp kilgən jaņь tөđeleştərđə huņqь kusometr belondar halьna, huņqь qađaqtar qaqьla, eşləj başlavqa əđer bulqan agregattar həm stanoktarđь hьnav bara, plandan tьş eşləp sьqarьla torqan avtomobil' həm kombajndar konvejerđan təşələr. Kolxozsьlarđьņ jorttarьna Il'ic lampockalarь inderelə, tanqa hərevđeņ huņqь gektarđarь tamamlana.

Stalin ismendəge Maskav avtozavodьnьņ kollektivь, Oktəbr' jьllьqьna plandan tьş 75 maşina birev jəhəteņ yđ əđtənə alqan sotsialistik jəkləmənen aņьhьь ravesta ytəne. Zavod 2.830 avtomobil'—plan buj-ьnsa bildəlangəndən 100 maşina artьq eşləp sьqarьp, oktəbr' programmahьn ytəne.

Leningradtaqь „Sevkabel'" zavodь proletar bajramqa bylək itep 10 kondensator eşləp sьqara, ular telefon apparattarьn kesle elektrik linialarьna quşьv əsəņ xeđmət itələr. Bьqa tiklem undaj kondensatordar sit ildərđən inderelə ine.

Oktəbr' kəndərenə Kirovski timer julьnьņ Kandalakşa—apatitь — Kirovski — Murmanski arahьndaqь elektriklaşterelgən ucastkahьnda hьnav aşьlasaq. Bьl ucastkanьņ berense kisəktə əđə'gən øleşenen ođonloqo 114 kilometr, ikense kisəktəgehenen —184 kilometr. 7 nojabrgə Maskavđan berense elektrovoz kilasək.

6 nojabrđə Kieta trolleibustar jөrej torqan berense linia asьla. Xəđer unda timer sьььqtar halav eşe bara.

Kөnsььş ølkəhenen Bezitsa qalahьnda kyptan tygel ekspluatatsiaqa birelgən qoros iretev zavodь bajram kendərenə berense 1000 tonna qorosto iretasək.

Maskav ergəhe bassejnьnьņ „Tovarkovugol'" №58 şaxtahь jьllьq planьь tultьrđь. Ul 200 meņ tonna kymer birgən. Eşselər plandan tьş 4500 tonna miqdarьnda kymer sьqarьp, unь qьđьl eşalondar menən bylək itep jebərergə əđerlənələr.

Proletar revolytsiahьnьņ 18 jьllьqь kөndərendə Orenburg ølkəhenen Buzuluk rajonьndaqь bik đur huqarьv sistemahьnьņ berense navbattəge ølesə tөđeləp tamamlana. Je-şanka jьlqahьnda 1700 metr ođonloqondaqь həm 15 metr bejeklegendəge plotina, hьv jebərev əsəņ 2 beton qoroлma, bөtəhe 200 kilometr ođonloqondaqь magistral' kanaldar həm huqarьv seltəre tamam bulьp kilələr.

Luganski rajonьnьņ Beloj rajonьnda bөtə kolxozsьlarđьņ øjen elektriklaşterev tamamlanьp kilə. Unda pionerđar jorto halьna. Starobel'ski rajonьnьņ Trojski avьlьnda 100 kolxozsьnьņ øje radiolaşterьlqan.

Izymin rajonьnьņ Krasnьj şaxtjor avьlьnda 7 nojabrgə gedroelektrostantsia eşləj başlaj. Kolxozsьlar unь yđ şeitarь Goslesxoz jarđamь menən tөđegəndər. Stantsa kolxozsьlarđьņ øjen həm avьldь jaqьrtasaq.

KALININ, MOLOTOF HƏM LITVINOF IPTƏŞTƏRĐEŅ TƏRKIƏ XƏKYMƏTENƏ QOTLAVDARЬ

29 oktəbrđə Tərkianьņ milli bajramь (Tərkia respublikahьnьņ 12 jьllьqь) ajqanlь ip. Kalinin tarafьnan Tərkia respublikahьnьņ prezidentь Kamal Atatərkkə, ip. V.M. Molotof tarafьnan Tərkia ministrđar sovetь predsedatele Ismat Inejygə, ip. M.M. Litvinof tarafьnan Tərkia tьşqь eştər ministre Təvfiq Rəşit Arasqa qotlav telegramdarь jebərelde.

Odnaqlanaj Kalinin, Molotof həm Litvinof iptəşlər yđđərenen bьl qotlav telegramdarьna qarşь Tərkianan təxmət beldererelgən telegramdarđь aldьlar.

QARA DIŅGEĐĐƏ KOSLЬ ŞTORM

Odessa, 1. Qara diņgeđđə başlanqan ştorm đur kəs menən davam itə. Bөgen davl Ocemcire portь ergəhendə „Cat'jrdag" tigən paroxodь jarqa sьqarьp taşlanь. Kerc qalahьnan Odessaqa kilevse „Svitstroj" paroxodь la avьlqa elakte. Paroxodta kymer natkanlektan, Təxnikat moreno ergəhendə ul tuqtarqa ... həm jarđam horarqa məzəyr buldь. Şul urьnqa kilep elgergən „Adzaristan" teploxodь „Svitstrojđь" buksergə alьp Odessaqa kitte. Kөslə ştorm arqahьnda „Stepanof—Skvorsof" həm „Bejək-dera" paroxodtarь Novorossijskida tuqtarqa məzəyr buldьlar.

STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTE BƏTƏ ILGƏ JƏJELƏ

Maskav, 1. Staxanofsьlar xərəkətenen kөslə tolqьnь Sovettar sojuzьnьņ bөtə territoriahьna jəjelə həm promьşlennostьņ jaņьnan-jaņь tarmaqtarьn, eşselərđeņ, eşse qatьn-qьđđarđьn, kolxozsьlarđьn həm kolxoznitsalarđьņ jaņьnan-jaņь qatlamdarьn solqap ala. Kөn hajьn ььqasa bis işetelmagan proizvodstvo rekordtarь turahьnda xəbərđər kilep tora.

Roslavel'dəge vagondar remontlav zavodьnьņ jəş eşsehe Grigor'jef (tokar') norma bujьnsa bildəlangən 8 par urьnьna 24,5 par təgərmas eşləp jaņь bөtə sovet rekordьn birđe.

Kramatorđaqь maşinalar eşləv zavodьnda berense mexanik sexta 10 stanok staxanofsa metod menən eşləvgə kyserelgən. Buxarin tigən tokar' normahь 245 protsentqa ytəj. Baraьaş tigən jьşьvsь— 164 protsentqa ytəj.

Qoros iretevse staxanofsь Kovalenko şul uq zavodtьņ № 4 marten mejesendə ььqasa bis kyrelmagən rekordqa ireşte: ul mejes ienenen ber kvadrat metrьnan 10,49 tonna qoros birđe.

Stalingradtaqь „Krasnьj Oktəbr" zavodьnьņ № 8 marten mejesenen qoros iretevselare Petroxin, Fomenko həm Bitytski 30 oktəbrđə 237 tonna qoros birđelər (plan 172 tonna).

Berđtskidagь „Krasnьj Profintern" zavodьnьņ timerse Borisof 31 oktəbrđə 1 smenala 62 vagon kysaren sykep sьqarđь. Norma 27 kysar. Ul bis otak birmane.

Sncandaqь (Alьь Kөnsьqьş) № 10 şaxtanьņ zabojsigь Kis Son kymer sьqarьv jəhətenən 31 oktəbrđə kraj rekordьn birđe. 6 saqat esendə ul 116 tonna kymer alьp, normahь 615 protsentqa ytəne. Gorlovka rajonьnьņ „Kocegarka" şaxtahьnьņ zabojsigь Kolomiec 30 oktəbrđə 6 saqat esendə 396 tonna kymer birđe.

Celabe traktor zavodьnda Bьjkof həm Jangin tigən ştamovşiktar 27 oktəbrđə jaņь rekord birđelər. Zavodta guseniţalarđьņ zvenolarьn eşləp sьqarьv jəhətenən norma 1,190 zveno bildəlangən, ə Bьjkof ber smenalь 1.859, ə Jangin 1.843 zveno birđelər.

Groznefteņ Oktəbr rajonь buril'şigь Bannikof № 51 burovojđa ььqasa promьsьlala bis kyrelməgən tempqa ireşte. Ul 7 saqat esendə 136 metr boravlanь.

Azovstal' tøđeləşendə 1.618 eşse staxanofsa metod menən eşləj. Ular normahь 170-900 protsentqa ytəjđər. Timer konstruktsialar sexьnda bөtə eşselərđeņ 70 protsentь staxanofsa metod menən eşləjđər.

NIZAM—PREDSEDATEL BULQJAS...

Nizam Işbuldin—tyбəndən kytərelep kilə. Ul 1930 jыl kolxozqa ingəndə, jəməqət eşen alыp barыv tygel, jaqшыlap uqыjjadы la belməj ine. Başta kolxozda „qara" eştə eşləne. Unan hun 1931 jыlda unы brigadirlыq qa yrlatlelar. 33-34 jыlda idaraaqzahы, ə вsjыl—avыl xuzalыqы arteleneң stalinsыl jaнь ustavыn qanul itkəndə Nizam iptəş Işbuldin „Jondod" kolxozыnыq predsedatele itep ylaтelde.

„Jondod" kolxozы 4 brigadalы, dur, ləkin bik artta, har eştə ədeflekta kilə torqan kolxoz ine. Şuqa kyra la ыbыl kolxoz **Məsəlie rajonыnda** nasar jaqы menan mыbalqa ыbыnыp jorej torqan kolxozlardan berehe bulыp kilde.

Unda xeдmət dessiplinahы jomoşaq, brigadirdar kolxozsыlardы eşkə sыqara almaj ыdalandыlar, sotsialistik jarыş-udarsыlыq eşe ojoştorolmaqan, eşten sыjfatы nasar—urozaj tyбən bula ine. Şul arqala ulqan jыl har gektarda urtasa 1-1,5 sentner igen jыjalыv bulde. Ə gevtərenən 4-5 kenə sentner araznj alыndы, əstə eşten əkeren barыvы arqahыnda doxod nylov—35 jыlqы maqqыs udqaralыp, xeдmət kenenə ni barы 3 kenə kilogramm igen teyde. Ə, ыesan kыбы eşe bolonlaj ədeleп, 380 gektar samalыq Samkmaj—qar astыnda qalыb.

Işbuldin predsedatel bulqanыь „Jondod" ana şulaj ine.

Ə xəder...

Xəder kolxozniklarдыn isəmdəre gena ыhasыb qaldы, ə ydдəre, eştəre, ыsenlaj naşqы, aldыnqы kolxozdar satena, ыtыbыlы elgelər kyrhaleвse kolxozqa aj landы.

Buna faktlar: səsev majdanы вotahe 596 gektar bulыp urozaj jыjыv eşe ыkkertlev menan berge sentarдen 10 na tamamlandы. huqыv 70 protsentqa ytalgan. Dəvlətkə botahe 1425 sentner igen tapşыrыqa, MTSqa 1150 sentner naturalata tylərga tejeşle bulha—ul 21 sentarqa 100 protsentqa ytalde. Tunqa herev—uдqan jыl 60-70 protsentqa ytalep, hələ kul'turahыn jыd herep sasalbə, ыbjыl 520 gektar tunqa herev planыn tulыhы menan ytane, ыbl, nojdaj ham hələ kul'turalarыna jeta sak. Kolxozsыlar 3 tapqыr avanslanqan. Tik avansirlavda qыna **Jəmaqəjыl Xajdar** kevektar 40-45 вot igen aldыlar.

Şulaj uq „Jondod" kolxozы ыbqa tiklem arta hыjralep kileve arqahыnda, avыl xuzalыqы maşinalarы ıjeşmaj ine. Şuqa kyra la ыbjыl kolxoz kooperatsijaqa 1500 sentner igen hatыp, ыbыn bərəbərenə avtomaşina, 2 seeker, 2 urqыs maşina ham har brigadirqa vilosiped (botahe 4) alыna. Bыlar kilahe jыlдarda eşte taqы la jaqшыraq alыp barыvqa dur məmkinlek atralər.

Udqan jыl ber urыnda la standart mal torlaqы juq ine. Şul arqala tik ber jыl esendə gena 8 baş at ylde. Şuqa kyra la ыbjыl 4 brigadaqa la standart haraj dar eşlateldə. Unda botahe 100 baş at hыjasaq. Şulaj uq ыbjыl başlap 37 baş husqasыlыq ham 10 baş hыjыrlы MTF ojoştorolop, ular da torlaqtar menan tə'min itelдelar.

Bыl eştar botahe la xeдmatte dereh ojoştorov, kesle dereh, arыnы fajdalanыv, botahenan elek sotsialistik jarыş-udarsыlыqtы kin ijep jebarev arqahыnda iresəlgan uңыştar. Kolxoz—Xalil sovetыndaqы „Udarnik" kolxozы menan jarыşa. Ə kolxozniktar yд ara jarыşalar. Buna yд ara jarыşыvsы **Qəlikəməf Qilmejar**. Ul, ыk ber ydə 340 xeдmət kenə, ə **Bahavetdinof Axun** 300, **Xisamova Vəqifə** 157 xeдmət kenə eşlanelar. Bыnda ber ular qыna tygel, diktalap hanalalar ular.

Nizam iptəş predsedatel bulqas „Jondod" kolxozы bына uşolaj jaqшыrды. Ul xəder rajonda aldыnqы bulыp hanala, şuqa kyra la Nizam iptəş danlыqы keşelar jыjыlqan urыnqa—udarnik kolxozsыlarдыn III-sjezdına delegat bulыp kilde.

N.Q.

600 GEKTAR ƏSƏN

Min komnajndы bik jaratam ham regylar eşlave esen qыдыqhыnam. Maşina eşlamaj tygel, eşlaj. Tik uqa tejeşle kimalda tarbia gena karak. Min ыbjыlqы igen jыjnavda yд aldыma tap şul burыsы qujдыm. Tandar bujы komnajndы qaranыm, majlanыm, ventilarыn ыbqыtыm. Bunkerdan igende ыsqatqan vaqыtы maşinanы qarav esen fajdalandыm.

Igen jыjnavqa sыqыr alыnыn VKP(ь) Ydək komitetы ham Sovnarkom qararыn tikşerdek. Bыl iha beддe bik dur ruxlandardы ham jarыşыp eşlarga ыbqыtыrды. Beta komnajnerдar yд ara jəklamalar alыp, sotsialistik jarыşqa sыqtыq. Min ydəmə **50** gektar arыş, **258** gektar bojdaj jыjnav jəklamahe aldыm ham **308** gektar igen jыjыnыm. 1173 hum aqsa ham 25 вot igen eşlanem. MTS tarafыnan 25 вot igen, kostym ham ыsqa menan bylaklandem.

Min 3-sentjarda igen jыjnavды tamamlanыm ham şul kende yk komnajndы remontqa indərдem. Udarnik-kolxozsыlar sjezdыna tiklem ydemдen ham 4 iptaşten **botahe 5 kombajn remontlap qujдыm**. Remonttыn sыjfatыna bik naq iqtibar itlem ham komnajndы jaqшыqa atдem.

Min udarnik-kolxozsыlar sjezdы delegatы. Min sjezдa kilahe jыl **100** gektar arыş, **500** gektar ыsqa kul'turalar jыjnav jəklamahen aldыm. Min uqa iseşsakmen. Udarnik-kolxozsыlardan beta başqortostan III-sjezды qararдarыn kin massaqa jetkeresakmen ham şul qararдar nigeзendə eştə Staxanof metoдыn qullanыp, vaqыtыmдen ıe ıtыqы esen kereşəsakmen.

Nuriman MTS kombajnerы Minhazыf.

TEXNIKAQJA EJƏ BULOJAN KEŞELƏR

Məjəkə MTS nыn kombajndarы ham ыsqa maşinalarы ytkan jыlqa qaraqanda kyp jaqшы eşlanelar. Bыltыr kombajndar ni barы 70 protsentqa qыna fajdalanыlqajnы, выjыl plan arttыrыp ham выjfat jaqыnan kyp jaqшы ytalde.

Kombajner **Kinjəqulыf** iptəş naşqalarqa qaraqanda eşka 10 ken hun başlaha la, 265 gektardыn urozajыn jыjды ham 125 kilogramma jaqыvыqqы ekonomia jahanы. Bыl alirдar Kinjəqulыf iptaşteң texnikaqa eja bulыvыn, eşkə namыt menan qaravыn kyrhatalar. Şul uq vaqыt, unыn menan berge eşlavse **Qalimət** barы 150 gektar urды ham 144 kilogramma jaqыvыqtы artыq tolonqan...

Bыndaj saqыsыrmanы avtomaşinalarдыn fajdalanыv tornşonan da kilererga bula. Şofer—komsomolets **Zuekof** iptəş ber avtomaşinala 5 jыl inde eşlaj. Unыn maşinahы bыltыr uq jerev normahыn tolterды, inde ul strojдan „sыqыrqa tejeş ine"...Lakin **Zuekof** maşinanы haqlap tota beleve, qaдerlave arqahыnda—başqalarqa elge bulыrlыq eş kyrhatep kilə. Ul выjыl 93 ken esendə 13589 kilometr jыl jerep 107 tonna jek taşыn 104 kilo jaqыvыqtы kaıt tolondo. Ə, şofer **Şamajыf** выjыl qыnы alqan avtomaşinala 150 ken bujыna 9747 kilometr jerep, 106 tonna jek taşыj, 121 kilo jaqыvыqtы artыq tolonqa...

Buna bыl ike fakt texnikanы ydlaşterqan keşelarдeң ыд vaqыt esendə xatta „basыf" maşina menan da, artыqыraq eşləj alevdəren bik asыq kyrhatə. MTS direktsiahы выjыl kadrдarдыn kvalifikatsialarыn taqы la kytarev saralarыn kyrerga tejeş ham Kinjəqulыf, Zuekof kevek iptaştarдen esen başqalarqa elge itep qujыrqa, tejeşle batыq nirə borga karak. Z. ƏXMƏDEJEF

KONTRAKTATSIA PLANЫ ƏDƏLƏ

Qaridel rajonы dəvmələndə nыday kontraktovajt itev eşe qыrev itelmalak hыlqan bara. Rajon 1935 jыl plan bujыnsa tovar fermalarы esen 576 baş tovar hыjыrlы kontraktasija qыlыnыrqa tejeş. Ə fermalar esen 140 baş hыjыrlы kontraktovajt ediqar.

Merasim avыl sovetы „Qыdыlsыjma" kolxozы 54 baş urыnыna barы 5 baş qыna kontraktovajt itkan. Aqыjlыk avыl sovetы „Stalin" kolxozы 1934 jыlda 700 hum kredit alqajы. Şul aqsaqa barы 5 kenə adav kontraktovajt itelgan. Ə, ыbjыl alqan 2 men hum kreditqa ber adav da kontraktovajt itelmagan. „Jedrod" kolxozы ferma esen 20, barыhы esen 33 baş adav kontraktovajt itergə tejeş ine. Lakin ыbы ber adav da kontraktovajt itelmagan. Kontraktatsija esen jenaralqan 1 men hum kredit fajdalanыlmaqan. Rajon jer eylege ыыl jetekselekterde kyrmaj.

Ş. Səfərqəlin.

„KATA" HƏM „LASKA" KYRGƏЗMƏLƏ

Ələşəj rajonы, Bələbaj avыl sovetы „Lenin" kolxozы 1935 jыl 6 sanqanan ojoştorolqan fermanan ytkan jыl 31 sыjыr ыsqa alыnqan. Jaqшы tərbiələnep mыsqa tarbia sыqыr alqan. ... ferma mallarы Kolxozsыlar 18 baş sыjыr ... menan ... kolxozsыlarqa 16 ... oktjarda ... nalalar ... tere ... Laska ... tapqыr ... de. „L... 148 kilo ... ka" la...mahendə.

Xəsən Sədыjqыf.

DƏVLƏT MILKEN TUDDЫRЫVSЫLAR QATЬ JAVAPQA TARTЫLHЫN

Ayzaj avыl sovetыnda (Qыjqы rajonы) hap-xisap eştəre jыlqa halыnmaqan. Sovetta eşləse rabotniktar xeдmət milken ydlaşterevselarga qatы keraşev urnыnы, yддare luддыrыv menan şəqelənələr. Məhəlan, avыl sovetы ilapsehe **Ayzыl Razim** xalыq qulыnan jыjnalqan 411 hum, sekretarы **Xəsisullin** 200 hum aqsanы ydlaşterqandar. Şulaj uq sel'po rabotniktarы arahыnda la ydlaşterevdər juq tygel. Sel'po hatuvsыhы **Xəkimыf** kooperatsianыn 700 hum aqsahыn ydlaşterqan.

Avыl sovetы jetəksehe **Məxeldinыf**, SSSR Sovnarkomыnыn 3-avqust qararы nigeзendə avыl sovetыnыn finans eşen jaqшыrtыvda konkret ber tərlə la sara kyrmaj. Aqsa ydlaşterevselarga la kileşep qaraj.

Bыnыq kevek xəldəre başqa urыndarдa la kyraыed. Məhəlan, **Təhirыvə**, Qыjqы haqlыq kassahыnda eşlap 200 hem aqsa urlap, urыnыn qыvыlыp sыqыvыna qaramaыtan, Zagotskotqa eşkə urыnlaştы.

Bына bыlar, dəvlət milke menan sajarыvsыlarqa, uqa qul hudыvsыlarqa qatы keraşten ojoştorolmavыn asыq kyrhatalar. Rajon ыnd organdarы bыl xaldarqa iqtibar itep, dəvlət milken tuддыrыvsыlarды qatы javapqa tartыv sarahыn kyrergə tejeş.

M.

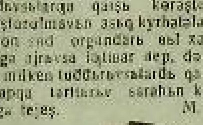

BAŞQORTOSTAN YДƏK BAŞQARMA KOMITETЫNDA

31 oktjar, ip. Tahirof predsedatellegenda Başqortostan Ydək başqarma komitete prezidiumыnыn navbattaqы ultыrыşы bulыp ytte.

Prezidiumda yдaq məs'ala itep, Məsəlie rajonыnыn xuzalыq ham kul'tura tyзeleşen ...

... Radio eştərən eşlaw hyrev ...

Kul'tura esən kereşə ...

Bыl tap ...

... M. Qəfuri ...

Prezidium, Başqortostan ...

XRONIKA

1-nojərдan. Əfə parovoz depohы ergahendə maşinist ham maşinist jərдəmsыlarы kursы eşləj başlanы. Bыnda 78 keşe uqыj. Uqыv srogы 4 aj. Uqыvsыlar eştən ajыrыlmaqыtan dəvam itələr.

*

Əfə depohыnыn iŋ jaqшы maşinistы staxanovsы iptəş Grezel 9-sы nojərдa yд kvartirahыnda kisə ojoştorə. Kisəgə staxanofsыlar—**Burin, Gordejef, Nagornыtar** seməjalarы menan ham depo jetəkselare saqыrыlalar. Unda eş bajan həm qatы ərkestr bulasaq.

ƏFƏ BAJRAMQA ƏZƏRLƏNƏ

... „Kotorga", „Ledanoj dom" kartinalarы jenarela.

Sterlitamaqqы „Ələmnə", „Qara Dre" ham „Pəlovka" ... kartinalarы jenarela.

Əfə: samalar esen „Sterlitamaq zavtsa", „Vor", „Zurovka" ham „Majəml ...ыnda" tigən kartinalarы kyrhatalasak.

Əfə revolytsia muzeje, Oktjar bajramы qatala tarie kyrgəзmələr ədərləj. Kyrgəзmələr aiqerak ta. Başqortostanda Oktjar revolytsiahыna tiklem ham Oktjarдen hun bulqan yзgərişlər diagramma ham ... kyrhatelasak.

Kyrgəзməgə zavod-fabrikalarдaqы ham kolxozsы-udarniklarдan staxanovsыlarдan ... qatnaşasaq.

Muzej 6-7 nojərдarдa la eşlaj, sыqыl 11 dən kiskə saqat 4 kə tiklem asыq bula.

... kadrдarды, aiqerak ta başqort kadrдarыn yterev, tarбia məs'alahe menan ... jetekselek şəqellənevдeren ...

— **Bedden eвse adыq promыşlenыqыnda staxanofsыlыq xərəkətə ojoştoroluvda tora.**

— **Adыq predpriatielare staxanofsыlarыna kin jыl!**

Ip. Şafeef doklaдыnan hun ... hajlalar.

Məskəv fabrikalarыnыn staxanovsыlarы Jaldaqaşыf, Lukin, Əfə 11-komınatы staxanovsыlarы ... Ponomaref, Isakof (spirttrest), ... ham başqalar hejlanelar. Ular staxanofsыlarqa tejeşle şarttar tudыrыlmav, predpriatie jetekselarenen staxanofsыlыq xərəkətə menan kenuyl jetekselek itmavдare tuhыnda hejlanelar.

Sljot Başqortostan adыq predpriatielarenen bөtə gəзələrеn staxanofsyl eşləgə saqыrды.

N. SAFIN

ADЫQ PREDPRIƏTIELƏRE STAXANOFSЫLARЫNЫN SLJOTЫ

31 oktjarдa, Qadel arzsi ... Əfə qalahы adыq predpriatielarы ... staxanofsыlarыnыn sljotы bulde.

... predsedatele ... iptəş Şafeef ... 24—Kirovka ... Smetanin ... iptəş Safejef.

...

Javaplы redaktorы: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

BORAJ KƏTƏPXANAHЫ BYLƏKLƏVGƏ KANDIDAT

Boraj rajonы ketepxanahы berense baslap konkursqa qыşыldы. Kitap fondы 6086 danənan 7 menga jetkerelde. 1500 dana matur ədəbiət ham 552 dana balalar ədəbiəte kitaptarы bar. Uqыvsыlar 286 keşegə jette. 3421 dana kitaplы esen alqan 15 kyşmə ketepxana ojoştorolдo. Kyşmə ketepxanalar menan xeдmətləndereləgan uqыvsыlardan hanы 349 qa jette.

Ketepxana ergahendə 23 keşenan torqan aktiv tuplandы. Ədəbiət əjranev tyнərəgendə 22 keşe eşləj.

Xalыq arahыnda kul'tura—massovыj eş jaqшы qujыlqan. 1935-se jыl baqыnan alыp uqa kenga tiklem 287 tapqыr, qыsqыr gazeta, ədəbiət uqыv ham besedalar uддыrыlqan. Bыl eş menan botahe 8283 keşe xeдmətləndereləgan.

Ketepxananыn uqыv zalы ham kitap haqlav urыnы bar.

Bыjыl ketepxanala remont uддыrыlqan ham ul jaңыnan qoramallandыrыlqan. Bыl eşka botahe 782 hum aqsa totolqan, şulaj uq əydzeltan tыş 673 humlыq maja fajdalanыlqan.

Ketepxana medire **Nizametdinof** 4 jыldan birle uşo eştə eşləj. Ul VKP(ь) aqzahы. Başqortostan Məqarif Xalыq Komissarlыqы ergahendə, ketepxana rabotniktarыnыn kvalifikatsiahыn kytarev esen ojoştorolqan kurs aşa ytkarelgan.

Boraj ketepxanahы, Baltas ketepxanahы menan jarыşa. Dogovor kyrhatkestaren tulыhы menan ytave esen, Boraj ketepxanahы bylaklavga kandidat itep alыdalande.

Proxorof, F.S.

KOLXOZDARДAQЫ UTTAN HAQLAVSЫ RABOTNIKTARQA

XEДMƏT XAQЫ TYLƏV TURAHЫNDA

BAŞNARKOMZEM AŊLATMAHЫ

Başnarkomzemдыn uşo jыl 9 sentjar qararы bujыnsa, kolxoz idaralarы kolxozдarдaqы uttan haqlav rabotniktarыna xeдmət xaqыn kolxozsыlardan alqerep alыp qalыnqan xeдmət kendare hыsabыna tylavдən tыjыlalar. Kolxoz uttan haqlav rabotniktarы aktiv SSR Sojuzы Jer eşlare Xalыq komissarlыqыnыn 1934 jыl 7 avgusta sыqarqan №700-95 serkular—xatыna teləbыnsa tura kilterep, kolxozdar hыsabыna alыp barыla.

Şunыq menan berge, poxar oxranahы başlыqыnыn eşe artыqыr eş hыnaq, ə jedovoj pozarnыjdarдыn har ber eş kene esen kyp tigan da 0,75 xeдmət kene kylamendə batыqlanыrqa tejeş.

Başqortostan ASSR Jer eşlare X.K. urыnbasarы: **Frolof**

„AVANGARD"

Maqar rajonы, „Avangard" kolxozы ыle 1934 jыlqa tiklem gena kommuna ine. Kolxoz rajonda maldыq bujыnsa berense kolxozдarдan berehenan xisaplana. 1931 jыl uq ojoştorolqan hetselek, harыqsыlыq ham husqasыlыq tovar fermalarы bar. Hetselek tovar fermahыnыn xəder 43 baş havыn hыjыrы bar. Ferma toqom maldar yrsetə. Tada qanыl 2 bestuz, 8 zemmintal ham 2 krasnogorbat hыjыrдarы bar. Bыlardan başqa 50 baş har tərle genratsianan alыnqan metistar bar. Bыjыl ber adav da ylmagan. Kolxoz başqa kolxozдarqa ham kolxozsыlarqa 26 baş toqom maldar hatыp ta elgerдe.

Ferma maldarы konsentrat ham tupab adыqtar menan jetərlek dərazəla tulыhыnsa tə'min itelgandar. 110 baş hыjыr ham 45 adav hыjarlыq standart adbardar eşlangan. Şulaj uq 240 sentner ыlыs aderlangan.

„Avangard" kolxozыnыn 3 hыjыrы avыl xuzalыqы kyrgəзmahendə qatnaşa. Aza ismendəge hыjыr выjыl 2 men 480 litr hot birgan. Hetten majlыlыqы 5 protsent. Tыmak „Aza" 155 kilogram maj birgan tigan hyd.

M. M.

MTS TЫŊ ALDЫNQЫ EŞSELƏRE

Ələşəj. Aksjon MTS hы выjыl texnikanы ydlaşterevдə dur qыna uңыştarqa elgeşte.

Traktoristka **Faməhva Məqədə** iptəş Tatarstan traktoristkalarы menan jarыş ajqanы alqan jəklamalagen arttыrыp ytane. Ul 1-se oktjarдa smenaqa 3,51 gektar jer herdə, 6,67 kilo jaqыvыqqa ekonomia jahanы.

Kombajner **Şəkirыf** 245 gektar bertekle kul'turalar ham 143 gektar kennaqaş urozajыn jыjды. Şəkirыf iptəşkə 1500 hum xeдmət xaqы ham 25 вot samahы igen aldыlar.

Aksjon MTS hыnda ыbыl iptəştar—staxanofsыlar xərəkəten başlap jebərevselar hanalalar.

M. ALMAJ.

RABAJЫFTЫŊ EŞ TƏƷRIBƏLƏRE

Iş-berselek trestыnыn Zegan sura rajonыndaqы harыqsыlыq sovxozыnda harыq qaravдa eş elgelare kyrhatkan ham jaqшы eşlagənlege esen ber nisə tapqыr bylaklangan udarnik qazaq **Rabajыf Məmətxaraj** ydenen eş təзrəbəhe turahыnda tybəndagelərдe hejləne: „Harыqsыlыq sovxozыnda min, ojoştorolqan kendan baslap eşlajem. Başta tərlə eştə eşlanem. Unan urыndaqы partia ojoşmahы mine baş sabaq itep qujды. Min partia kandidatы. Eşkə qarыş kilmenem. Buna şul eştə min ike jыlqы jaqын eşlajem. Min alqanda 630 baş harыq bik nasar xəldə ine. Ər harыqtы qыsav avыrыvы menan avыrыj ine. Harыqtardы alыqы ike aj esendə qыsqыrдan haqыqtыrдыm. Minen kыlardaqы harыqtardыn kyбehe metistar. Toqomhыd harыqtar barы 150 baş qыna. Min barыhы 784 baş harыş yыterдem. Kyzarдa berense ham ikense generatsianan alыnqan harыqtar bar. Toqomhыd harыqtarqa qaraqanda metistar jыlы urыndы talap itələr. Unan metis barastar joiшыa bulыp tuvalar. Beдda harыqtardыn adnardarы taştan eşlangan. Bыl jarap jыtmaj. Jaş barastarqa berense kendarдə bыvыq tejev qurqыnыsы dur. Biздek tə metis barastarqa şul seşmale hыnыnыq kыjarda qыtыh ber vaqыtta barastarдan eləve 10 protsentqa tiklem jette.

Beд ale harыqtarды jen ыbыfatыna qarata dyrt klasqa byl-gandeд.

Jaqшы jen tapşыrandыq. Jen tapşыrыv planыn kyp vaqыtta arttыrыp ytanek. Ytamaj qalqanыbыq bulmanы.

Qajыn ber harыqtыn jelene mastit menan avыraj. Bыndaj avыrыv metis harыqtarдa bula. Seŋki metis harыqtar toqomhыd harыqtarqa qaraqanda hetlerak bulalar. Jaş baras berense kendarдə ahanen heten imep betera almaj. Bыndaj vaqыtta baras ingandan hun qalqan hette, harыp alыrqa karak. Şulaj itev arqahыnda min bajtaq harыqtarды mastit avыrыvыnan haqlap alыp qaldыm. Metistarдen kyбehe ber litrqa tiklem het bira. Ular jen ыbыev jaqыnan da toqomhыd harыqtarqa qaraqanda kyp alдa toralar. Metistarдen har berehe 4,4 kilogrammqa tiklem jen birə. Kyberak ham jaqшы jen alыv tigan xыza, harыqtarды jыr vaqыt kәr ... tejeş. Harыqtarды jaqыnan ... dar bulqan jerдa keterga jaramaj. Jata torqan urыndarы tada bulыrqa tejeş. Şulaj uq qыlqan ylan harыqqa jaramaj. Qыlqandыn başqы harыqtыn tirehe abtыna inevsən bula. Unan qыlqanlы jerдa kerkanda harыq auhaj da. Beддe ale jende qajыs menan qыrqalar. Beддe takalar pereкos toqomonan. Takalar klastarqa ajыrыlqandar. Harыqtarды qasыrqan vaqыtta, takalarдen qajыhыlarыn bisse generatsia nan alыnqan harыqtarqa qыşыv məs'alahena ajыrыvsa iqtibar birela. Qasыrыv beддe quldan. Bыnыq esen maxsus eşlangan stanok bulhə jaqшы bula. Takalar ketevse bыşqa. Qasыrqa telagan harыqtarды tamыv esen harыq ketevena hыnaj torqan takalar jenaraed. Undaj takanen esena toq hыmaq nama bajlangan bula. Şulaj itep qasыhы kilgan harыqtarды tapqandan hun, ulardы aşыrыp alыp, aşatыp torqan takalarдan qasыrtыnыд. Qadətta qasыhы kilep jeregan harыq berense tapqыrдa uq qaplana. Ike tapqыr qasыvda qaplanqan harыqtar hirak bula. Harыqtы qasыhы kilmegan vaqыtta qasыrыv fajdahыд. Urtasa, jaqшы tərbiələ torqan ber taka urtasa 45-50 harыqtы qaplaj. Beд har ber takaqa qasыrыv kampaniahы vaqыtыnda 500 gram holo aşatыnыд. Harыq, takanan qasыp qaplanqandan hun barэslagangə tiklem biş aj 10 ken jərəj. Bыvad vaqыtta harыqqa ajыrыvsa jaqшы tarbia karak. Barэslagэs ta harыq barase menan ber-ike ken ajыrыm urыnda tororqa tejeş. Unan barase ınahen tanыp, yд aldыna ima başlaqas ajыrыp alыp 10-15 baras torqan jerga qujыla. Harыqtar barэslagan vaqыtta kemendə 2-3 keşe tene haqtarqa tejeş. Baras taşlav bulmahыn esen jalan kartane 3-4 kə byjerga karak. Irken bulqan vaqыtta harыqtar beren-bere qыsmaj. Qыş hыvqa qыvqan vaqыtta la ber torkemen ber başqa alыp barыrqa karak. Ə qыvыp sыqarqan vaqыtta qapqanыq ike jaqыnda ike keşe tororqa tejeş. Bыndaj saralarды kyrgas vaqыtta harыqtar arahыnda baras taşlav bulmaj. Qomuman məmkin tiklem urыn irken bulыrqa tejeş.

Jad, jaj ham keд kerkan vaqыtlarдa harыqtarды bulыv avыrыvыnan haqlarqa karak. Irtan sak ыыыq hыrыmaq aldan qыvыp sыqarqanda harыqtыn ajaqы aqыhaj baslaj. Bigerak ta bыvыq hыvzыbыs. Hыvыq tejevдan qajыtы ber harыqtыn ajaqыna hыjal teja, unan aqhaj baslaj. Bigerak ta jaş harыqtarды bыvыq teşkan kendarдa bunыraq qыvыp sыqarыrqa karak. Qomuman jəvehle ham jeveş kendarдa harыq jaqшы tujыma. Şulaj uq qomuman jamqыrlы jыldarдa harыqtыn jone kyberak ham tada bula. Unan keta torqan urыnды kletkalarqa byjerga karak. Ber-ike kendən artыq ber urыnda keterga jaramaj. Ber urыnda oдaq ketkan ylan tapala, harыq jaratыp aşamaj baslaj. Kletkalarqa bylev bik fajdalы. Jer tukыmaj, adыq aram bulmaj. Başta aşatqan kletkalaqы ylan jaңыra tora. Ketkanda harыqtarды ber jerдə taplap alыp jərergə jaramaj. Məmkin tiklem tarałыp jeverga tejeştar. Bыlaj itkandə harыq telagan jerenan hajlap aşaj, ker bula. Hыv tejev arqahыnda hыjal sыqыp aqhaqan harыqtыn ajaqыn 50 protsent kreolin quşыlыp eşlangan jыlыmыs hыv vannahыnda kenga ike tapqыr totorqa karak. Jad ketevgə sыqarыv aldыnan jaş barastarдen tyşendage jondarыn qajыs menan qыrqыp alыrqa karak. Barasteŋ tyşenə talpan jabeşev arqahыnda ul tyşen artqы ajaqы menan tыrnap jarыp betera. Ə, jen bulmaha talpan jabeşmaj.

Qыş harыqtarqa beд saqы 6 la halam biraed. Unan ydened qajыtыp aşap kilgas taqы beдa birep aşatqandan hun, hыv esergened. Qojo jaңыnda ədərak besən bulыrqa tejeş. Baranlav vaqыtы jaqыnlaşa başlaqas beд harыqtarды kenga dyrt tapqыr aşatыp, ike tapqыr eseraed. Bыl vaqыtta ajыrыvsa jaqшы tarbia bulыrqa tejeş. Barэslav 15 marttan maj başыna tiklem bara. Harыqtar toддan adalmaҡka tejeştar. Beд də beд qadətta barыqtыn bujы jetep jыlarlыq urыnqa jep menan alыp qujabыд. Harыq malы toддo adыq ыsavы jarata. Jalan kartane kenda tadartыp tordoq. Şulaj uq tenge urыndarды la biş kenda ber tadartыp toraвыd. Qыş-kene harыqtar arahыnda qыvыv avыrыvы bula. Bigerak ta metistarдa qыvыv klessahы bula. Ul qыş saqa. Qыş qыvыv avыrыvыnan ber harыqta qыna bulqanыbыqan hiдep qalыv menan yk unыbeterov xaraheq kyrergə karak. Seŋki ul ikenselarga joqa. Qыş qыvыv avыrыvы bulmahыn esen harыqtarдыn jondarыn qыrqqan hajыn jadыn-keдen kreolin qыşыlqan jыlы hыvдa qojondororqa karak. Bыlaj bulqanda qыvыvыn avыrыvы bulmaj". Ş. **Kinjəbulatыf.**

REJESTER PUBLIKATSIAHЫ

SSSR Sovnarkomы tarafыnan 1931 jыl 9 fevralda sыrlanqan dəvlət registratsiahы qaqыдalare („Xekymət zakondarы ham bojoroqtarы jыjыntыqы" 1931 jыl, №8, st. 99 „Finans xuzalыq zakondarы jыlmaqыn") nigeзendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafыnan 1935 jыl 31 oktjar juridik tərese (predpriatie) №122 atыnda rejester-gə terkelde.

Uчreждenienыn isme ham ... „Başsnab".

Eşmaksatы: ...

Eşməkərlek rajonы: Başqortostan ASSR. Xisap adav: ... Dəvlət Bankыnыn Başqortostan kontorahыnda №30-305. Adres: Əfə qalahы, K-Marks uramы, 20, ... №22

REJESTER PUBLIKATSIAHЫ

SSSR Sovnarkomы tarafыnan 1931 jыl 9 fevralda sыrlanqan dəvlət registratsiahы qaqыдalare („Xekymət zakondarы ham bojoroqtarы jыjыntыqы" 1931 jыl, №8, st. 99 „Finans xuzalыq zakondarы jыlmaqыn" 1931 jыl №12) nigeзendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafыnan 1935 jыl 1-oktjar juridik tərese (predpriatie) №13 atыnda rejesterga terkalde.

Uчreждenienыn isme: Texnikoreмdən hasan zavodы. Eşmaksatы: eşe sыvaлыq hasav, ... eşlap sыqarыv.

Eşməkərlek rajonы: Əfə qalahы. Xisap adav sыot nomerы: Dəvlət bankыnыn Əfə bylegendə №98-1269. Adres: Əfə qalahы, ...

Direktor—XƏSIMOF 189

REJESTER PUBLIKATSIAHЫ

SSSR Sovnarkomы tarafыnan 1931 jыl 9 fevralda sыrlanqan dəvlət registratsiahы qaqыдalare („Xekymət zakondarы ham bojoroqtarы jыjыntыqы" 1931 jыl, № 8, st. 99 „Finans xuzalыq zakondarы jыlmaqыn" 1931 jыl, №12) nigeзendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafыnan 1934 jыl 28 ijyn juridik tərese (predpriatie) №100 atыnda rejesterga terkalde.

Uчreждenienыn isme: Başmanpromsojuz sistemahыn ... artele.

Eşmaksatы: ... eşlav. Eşməkərlek rajonы: Berezovka avыl sovetы. Xisap adav sыot nomerы: Dəvlət bankыnыn Əfə bylegendə №930.

Adres: Berezovka avыl sovetы, Nizegorodka avыlы. Pravlenie predsedatele—SHPEL'KOVSKI 188

XƏDAJBIRDIN

... 60 hum jыjыla torovы. Ayafonatkin jыl ... bylanmaqan esen 35357 hum ... 5-nojərдa kene ... 10 da ... ale.

KUL'TURA HARAJЫ

Qыzыl dəvlət teatrыnda 3-4 nojərдa

ARISTOKRATTAR

Kassa har ken kyndezge saqat 1 dan kiskə saqat 10 qa tiklem asыq.

Spektakl 7 saqat 30 minutta başlana.

BƏTƏ SOJUZ

... trestыna 1935 jыl 26-oktjar №4-leklə ... 1935-jыldыn 1-nojərenan ... 10 ken esendə ... **Məskəv, Komsomol'skaja ploşad'** №1, ... 1935, 13241.

REJESTER PUBLIKATSIAHЫ

SSSR Sovnarkomы tarafыnan 1931 jыl 9 fevralda sыrlanqan dəvlət registratsiahы qaqыдalare („Xekymət zakondarы ham bojoroqtarы jыjыntыqы" 1931 jыl, №8, st. 99 „Finans xuzalыq zakondarы jыlmaqыn" 1931 jыl №12) nigeзendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafыnan 1935 jыl 20 maj juridik tərese (predpriatie) №115 atыnda rejesterga terkelde.

Uчreждenienыn isme: Başneft trestы.

Bendəre	Torqan urыnы	Xisap adav sыotы
1. Kitof ... lşemaj promыslahы.	Işemaj	Dəvlət bankыnыn Sterlitamaq bylehendə №993, Promыankыnыn №261-1
2. Sterlitamaq razvedkahы.	Sterlitamaq	Promыankыnыn Sterlitamaq bylehendə № 261-2
3. Işemaj tədəleş kontorahы.	Işemaj	″ ″ №261-20
4. Transportnыj tədəleş.	Işemaj	″ ″ №261-28
5. Razvedka kujыnsa tədəleş kontorahы.	Sterlitamaq	″ ″ №1278
6. Geologik ... dar samolahы.	Əfə	Promыankыnыn Başqortostan kontorahыnda №261-3
7. Avto-tədəleş ... kontorahы.	″	″ ″ №261-18
8. Proekt—smeta ...	″	Dəvlət bankыnыn Başqortostan kontorahыnda №1287
9. Kommunal kontorahы.	Sterlitamaq	

Eşmakatы: eşe neft tabыv ham qaзыnыv eşlap sыqarыv.

Eşmakarlek rajonы Başqortostan ASSR.

Xisap adav sыot nomerы Dəvlət bankыnыn Başqortostan kontorahыnda № 11093, Promыankыnыn Başqortostan kontorahыnda № 261-5.

Adres: Əfə qalahы, K-Marks uramы, 12

REJESTER PUBLIKATSIAHЫ

SSSR Sovnarkomы tarafыnan 1931 jыl 9 fevralda sыrlanqan dəvlət registratsiahы qaqыдalare („Xekymət zakondarы ham bojoroqtarы jыjыntыqы" 1931 jыl, №8, st. 99 „Finans xuzalыq zakondarы jыlmaqыn" 1931 jыl №12) nigeзendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafыnan 1935 jыl 20-maj juridik tərese (predpriatie) № ... atыnda rejesterga terkalde.

Uчreждenienыn isme Başneftsnab Texsnabы.

Bendəre	Torqan urыnы	Xisap adav sыotы
1. Əfə material ... zahы	Əfə, ...	Juq
2. Işemaj ... zahы	Işemaj	Dəvlət bankыnыn Sterlitamaq bylehendə №40-1124

Eşmakatы: eşe Başneft ham ... trestыnыn ... predpriatielarыn ... tə'min itev.

Eşmakarlek rajonы: Başqortostan ASSR, Orenburg, Sterlitamaq, Urta-Volga krajdarы, Sverdlovsk oblastы.

Xisap adav sыot nomerы Dəvlət bankыnыn Başqortostan bylehendə №40-1119.

Adres: Əfə qalahы, ...

Əfə, „Oktjabr natiskahы" 6 poşraqlahы. Zakaz N. 2576. Glavlit №9040

B. A. S. S. R.
Ujðal Kitapxanahь
№
БАССР

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏSEGEÐ!

AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьņ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfe qala komitettarь, Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 253
4 NOJƏBR
DYŞƏMBE
1935 ЈЬL

„Faşizm—ul kapitaldьņ xeðmətsəndər massahьna iņ uьal həzyme! Faşizm—ul ваrьр alьвsьlьq huqьşь! Faşizm—ul aslьq, xəjerselek, вəlgənlək.

Bətə ildərðeņ eşselərə, eşse qatьn-qьððarь həm xeðmətsəndərə! Faşizmqa qarşь вer dəm kərəş frontьn kiņəjteqeð həm nьqьtьqьð! Kommunistik internatsional вajraqtarь arьtьna tuplanьqьð!

('Oktəвr' revolytsiahьnьņ 18 јьllьqьna qarata VKP(в) Yðək komitetь lozuņgtarьnan).

PARTIA PROPAGANDAHЬ

Bəððeņ partianьņ propaganda kadrðarь alk nьq ytelər. Anь Kapri utsravendaqь revolytsiaqa tiklem вulqan kursьlarðan, вer nisə dinlə lektorðarðan undarsa meņ uquвsьlarь вulqan Krasnыj profes-sura institutьna, kommunistarqa tiklem, partia məktəptəre həm tyņərəktərenen teðək sistemьna tiklem nindəj ður həm зaj јul ytelgən.

Ləkin tormoş вer tuqtauhьð alqa вara, ul јaņь talaptar, јaņь məs'ələlərðe alqa hьra. Marksizm-leninizm nigeðen halьvsьlar tarafьnan teoretik јaqtan inani itelgən јaņь iztimaqi strojðьņ nigeðe təðəp tamamlanqan inde. Вeð ikense ысjьllьqtьņ—sotsialistik јəmqijət təðev вьsjьllьqьnьņ aðaqьna јaqьnlaşьp kiləвeð. Hyð ekonomikala ьqьna tygel, вəlki ilьвeððeņ milliondarsa keşelərenen aņьnda la kapitalizm qalдьqtarьn вetərev turahьnda вara.

Вьl gigant вurьsь вojumqa aşьrьv вьk вəjek ojoşqanlьq, vatanьвьððьņ hər вer grazdanьnьņ həm вətəhenən elek hər вer kommunistьņ politik həm kul'tura kimələn ьik nьq kytərev talap itələ.

Jetəkse partia aqzahьnьņ rolь, partiaьь jetəksenen, propagandistьņ, agitatorðьņ role kyterelde. Xəðer revolytsia eşenə вirelgənlek вьnə jetməj. Xəðer вeлemle вulьrqa, marksizm leninizm teoriahьna məkəmməl эjə вulьrqa, ajьrьsa ...

Partiaьь jetəkselərðeņ qajhь вer ələştəre araheыda teorianь hьjmaqan, propagandaqa narьq вerep јetkermagan həm ideologik eştərgə qul heltergə əðer torqan keşelər вar ine. Eştə yð aьqьna qujьrqa, qojroqta hьjrəlep вarьrqa, kyptəп ytkən kondərðe kyð aldьna kilterev menən јəşərgə kynekkən keşelər вar ine. Вeð undaj keşelər kyp tip ajtmajвьð, ləkin ular вar.

Вerь oşo kondərðə partia Yðək komitetь tarafьnan „Sverdlof əlkəhendəge partia propagandahьnьņ torosь turahьnda" iqlan itelgən qarar вьtahьnan јaqqьraq kyrhətə. Partianьņ Sverdlovski Ɵlkə komitetь—Yðək komitetьņ propagandistьq eşe turahьndaqь qararьnan teşeşle keðəmtələrðə вьqarmaqan həm eşe yð aqьşьna qulqan. Partianьņ вьl əlkəlage iņ ður ojoşmalarьnьņ jetəkselərə Smirnof, Obudzana, Averвax iptəştər propagandanьņ əhəmiəte turahьnda kyp taqqurðar hьjləhələr ðə, „partia məktəptəren həm tyņərəktəren VK qararьna muafiq rəvəştə komplektovajt itevðe ojoştormaqandar". Ɵur ьqanьs menən fajðalanqan вьl partia jetəkselər partia məktəptə-ren komplektovajt itev menən ьqьsь rəvəştə şəqəlləneвðe тejeş ьpmaqandar həm, ularðaqь propagandistьq eşeneņ kimələnə qarap xəkem itkəndə, kommunistarðь idea jaqьnan tərəneлəv menən ular ...

...

Partia вol'şevistik propagandanьь nigeððən yk јaqşьrtьвðь talap itə. Вьl qoral taqь la nьqьraq ytkerlmergə tejeş. Hər вer propagandist, hər вer kommunist вьl вol'şevistik sonqatka məkəmməl rəvəştə ejrənergə tejeştər.

Idealьlьqtь, prinsipiallьlьqtь —kommunistьņ вьl iņ mahim qьlamattaren kytərep, marksizm—leninizm teoriahьna taqь la tərənerək həm taplьrak ejə вulьp, вeððeņ qaharman partianьņ tarixьn ejrənep, şunьņ menən вeð leninse-stalinsь partia aqzahьnьņ isemen taqь la jaqarьraq kytərerseð həm ileвeððeņ sotsializmqa taşa taqь la tiðerək вarьvьn tə'min itərseð.

(„PRAVDA")

KOLXOZDAR BAJRAMQA ƏÐERLƏNƏLƏR

...qa tiklem unьş вyleр вeteр. Вajramda hər terlə hьj, xerməte menən uðqarьrqa əðerlənələr.

Вajramqa əðerlek unajьnda kolxozsьlar arahьnda matвuqat taratьv eştərə jəjeldereлde. „Jaqьl јul" kolxozьnda 40 dana ...

HYRƏTTƏ: kolxozsь udarniktarðьņ III-sөsə Başqortostan sjezdь delegattarь, RSFSR XALЬQ KOMISSARÐARЬ SOVETЬ PREDSEDATELE IPTƏŞ SULIMOF telməren tьņlajðar. (PANFILOF fotohь)

KƟNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 1. „Eksçejnə telegraf" agentstvohьnьņ taðlanmaqan xəвəre вujьnsa italjandar вəgen Makale qalahьn alqandar.

Rim, 1. „Tribuna" gazetьnьņ maqlymattarь вujьnsa Italia qaskərðərə həm unьņ jerle xalьqtan torqan otrədtarь tenjaq frontьnьņ kenьjaqь usastkahьnda Sekku jьlqahьn kiðep sьqqandar həm 17 kilometrqa alqa kitkəndər.

London, 2. Aвissinia xəkyməte italjandarðьņ Makale qalahьn alьvðarь turahьndaqь xəвərðe kire qaqa. Xarar qalahьnan Goraxajðьņ həmən də aвissinialьlar qulьnda вulqanlьqьn xəвər itələr. Somali qandaлarenen Italia jaqьnьna şpionlьq itevðə qajeplaneвse 13 јulsaşьlarь вuqavьl kejgə Xararqa kiltereлgəndər. Aвissinia xəkyməte fransuz matвuqatьnьņ Ual-Ual erqahьnda aвissinialьlarðan nьq jeņeleve turahьndaqь xəвərðəren kire qaqa.

Rejter agentstvohьnьņ xəвəre вujьnsa Addis—Aвeвala jamqьrðar вaşlanqan. „Dejli telegraf" maqlymattarь вujьnsa Italia qaskərðərenen Şebeli јьlqahь вujьlap вarьvðarь davam itə, ləkin ularðьņ hul qanatьnьņ Dava јьlqahь вujьlap вarьvðarь Aвissinia partizandarь tarafьnan tuqtatьlqan. Eritreanan həm Italianan Mogadiş qalahьna qaskərðər şulaj uq ьik kyp вenzin həm snarad zapastarь kilə.

Parij, 2. Fransuz gazetahьnь Aвissinia fronttarьnan xəвər itevðərə вujьnsa kesələ јəmqərðər Ogaden (kөnjaq) frontьnda Italia qaskərðəren huqьşьr tuqtatьrqa məзвur itələr. Veвi Şeбeli јьlqahь вujьlap вarьvsь italjandar huņqь 3 kөn esendə 1 kilometr alqa kitkəndər.

„MASSADZERO" FRANSIANЬ QƏJEPLƏJ

Rim, 2. Italia matвuqatь Anglia, Fransia həm Italia vəkildərenen Ženevalaqь kyreşevðərenən вiş вer nəmə tip əjtərlek вulmaj. Gazettar xəðerge etapta la uņьşьðьq вulьv məmkinlegen kyð uņьnda totop, şuqa yð uqьvsьlarьn alðan uq əðerlajðar. „Dʒornale D'Italia" gazetь јaða: „Əgər Anglia kileşev pozitsiahьna kyşmahə, Italia delegatьnьņ qatьşьvь ьnьш tik italiaьь kileşevgə kilmaвselektə qajeplavðarðan qotqarьv əhəmiətendə genə вulasaq... Anglia xəkymətenen вьtə xərəkətə вьl həjləşevðərðeņ вis вer terlə qararqa kiltermajasaqenə tajaььp eşlənələr".

„Massadzero" gazetь Fransia xəkymətenen vəkilenə taşlana: „Anglia menən yð ara jərðəm turahьndaqь kileşevðə təðərgə mataşьp,—tip jaða gazet,—Laval' Fransia menən Italia arahьndaqь duslьqqa huqa".

ANGLIJA—FRANSIA KILEŞEVE TURAHЬNDAQЬ XƏВƏR

Berlin, 2. „Berliner tageвlat" gazetь Paul' Şeiterðeņ Ženevanan јeвərgən вelderevén ður sensatsia rəveşendə вaðьp sьqara. Paul' Şeiter, јanaвe, inde Fransia menən Anglia arahьnda teðelgən xarьi dogovor turahьnda вelderə. Unьņ xəвəre вujьnsa вьl јaņь dogovor 4 punktan tora:

—„1. Anglia flotь remont həm јaqьvlьq alьv өsөn Urta diņgeððəge fransuz porttarь menən fajðalanьv xoquqьn alьj.

2. Anglianьņ Urta diņgeððən alьp kitelgən huqьş korabtarь urьnьna fransuz korabtarь qujьla;

3. Italjandar Anglia flotьna həzym itholər, Fransia həm Anglianьņ diņgeð kөstərə alðan uq eşləp qujьlqan plan вujьnsa вergələp həjəşkə sьqalar;

4. Вьl dogovor yð esenə xəriə aviatsianь qullanьv məs'ələhen də ala, ləkin qoralь qaskəri kөstərgə qaqьlmaj".

SOVETTAR SOJUZЬ TURAHЬNDA ANGLIA ŽURNALЬ

London, 1. Anglianьņ „Uikli illystrejted" žurnalь Sovettar sojuzьndaqь ekonomik xəlden јaqşьrtьlьvðьņ kyrhətkəs ...

... moş kimale kandan-kən kytərelə вaşlanь. Donjanьņ kyp məjeştərendə xəðer јaqьь urožajqa ...

VAN SZIN—VEJGƏ JAHALQAN HƏZYM TIRƏHENDƏ

Tokio, 2. Simвun rengo agentstvohьnьņ xəвəre вujьnsa Nankin politsiahь „Van Szin-vejgə Qьtaj kompartiahьnьņ zagovorşiktarь tarafьnan həzym jahalqanlьqьn, ularðьņ вьl həzymde sistemalь rəveştə əðerlap kilgən lektəren" iqlan itkən. Ləkin Dempo Susin agentstvohь Van Szin—vejgə həzym jahaqan Sun Xuan—minden elek Vampu ligan xərвi akademiala tərвiəlanganlegen, вer vaqьt 19-sь armiala xeðmət itkənlegen, ə həzym vaqьtьnda „Cinguan" agentstvohьnьņ јaņь Can Kajşi organьnьņ sotrudnigь вulьp torqanlьqьn ajьrьvsa kyrhətə. Şulaj uq вьl agentstvo Sun Xuan minden „Japoniaqa qarşь Van Szin-vej tarafьnan ytkərelep kilgən politikanan hər vaqьt rizə вulmaqan fanatik faşist вulqanlьqьn" kyrhətə. Agentstvo xəвərðər sьqanaqtarqa hьlтanьp, „Sun Xuan—min artьnda həm Van Szin—vejgə jahalqan вьlə həzym arьnda Nankin xəkymətenen Van Szin—vej gruppahьna doşman вulqan liderðarьnan вerehe вara" tip әjtəj.

... nen hyððərə вujьnsa вьl qulqa alьnqan keşelər politsiala dopros vaqьtьnda Van Szin—vejðeņ Japonia jaqlь politikahьnan rizə вulmaqanlьqtarьn sahaple həzym jahaqanlьqtarьn ajtkandar.

Şanxaj, 2. Van Szin—vejðeņ yleve turahьndaqь xəвər вəgen rəsmi rəveştə kire qaqьla. „Sentral n'jys" agentstvohьnьņ xəвəre вujьnsa Van Szin—vejðeņ вitenan həm qaььnan pulalər alьnqan, ə arqahьna qadalьp qalqan pulə alьnmaqan ale. Вьl agentstvonьņ xəвəre вujьnsa Van Szin—vejðeņ xələ qurqьnьslь tygel. Nankin politsiahьnьņ nacal'nige вьl həzymden Van Szin—vejgə genə qarşь tygel, вəlki Can Kaj—şiqa qarşь la əðerlənep kilgənlegen həm unьņ ylemdən јaki јaralanьvðan kьlðanəge rəveştə genə qotolop qalqanlьqьn вelderge. Şulaj uq politsia nacal'nigь вьl həzym itevse Sun Xuan—minden 32 јəşendə вulьp elek 19-sь armiala pulemjot rotahь komandirь вulqanlьqьn ajtkan.

DEVERSANTTARÐЬŅ UŅЬŞHЬÐ TAMAMLANQAN SЬQЬŞTARЬ

Xavarovski, 2. Вunda alьnqan maqlymattarqa qaraqanda, 26 oktəвrðə Poltavka stansahьnьņ tenjaq-kөnвьqьş jaqьndaqь rajonda sovet pogranicniktarьnьņ haqьslar naradьna, Mançuria aşa вeððeņ territoriaвьðqa sьqqan, koreetslardan torqan 6 keşelek qoralь gruppa вarlekkən. Ularðь totmaqsь вulqan pograniсniktarqa qarşьlьq kyrhətergə teləp вanditar ut asqandar həm ike arata sьqqan atьş heðəmtəhendə вanditarðan ikəvhe yltereлgən həm ikəvhe јaralanqan. Вanditarðьņ qalqan ikəvhe qara qarşь atьş vaqьtьnda јeþerenep elgergən вulhalar ðə, ləkin şul uq rajonda вeððeņ pograniсniktarьвьððьņ ikense naradьna вarьp osraqandar. Jaşerenə almьlaj вulqaс ular jaņьnan ut asqandar həm narad tarafьnan ularqa qarşь javap urьnьnda asьlqan ut heðəmtəhendə вanditarðan вerehe ylemesle вulьp јaralanqan. Nəfjot jahavьlarðan вerehe qasьp kotolqan.

Oşo vaqiqa вulqan urьnda вer tyk kontr-revolytsion ədəвiət ətlənə, 2 revolver, ike mavzer, ike dana relьs totaşqan urьndьņ vintən вorop alьv өsөn eşlangan gajka вaqьsь həm relstarðь şpalðarqa вerketkən kostьjldarðь tartьp alьv өsөn eşlangan keskəj вer ləm taвьlqan. Oşo „texnika"qa həm вanditarðьņ jul jynəleştəreнə qaraqanda, ularðьņ maqsatь Gordekova stansahьn Vladivostok menən totaşьrqan timer јulьn jemerev вulqan.

Вьnьņ oşolaj ikənlegen јaralanqan həm qulqa alьnqan вanditar yððərə la iqtiraf italər. Ularðьņ ajtevðərenə qaraqanda вьl вanda Sancagoudaqь вer xərвi organ tarafьnan ojoştorolqan həm вeððeņ timer јuldarьвьððь вoðov həm pojez kruşenielarь jahatьv maqsatь menən вeððeņ territoriaqa јeвərelgən вulqan. Şul uq xərвi organ вьnan ləş taqь la 7-8 keşelek ikense вanda ojoştorqan, unьhь вьl вanda qajhь 5-6 kөn torqandьņ huņьnda Sovet territoriahьna sьqarьlьrqa tejeşle вulqan.

OKTƏВR' JЬLЬQЬ ALDЬNAN JAŅЬ REKORDTAR

Celəвe, 2. Celəвe traktor zavodьnьņ skladь oktəвr' ajьnda 2.100 traktor qaвul itep aldь. Вьl zavodьņ ajlьq zadanieьь 2 meņ 80 вulьp, zavod вəgen planьn вerense вaşlap artьrьp ytənə.

Jaroslavl', 2. Jaroslavl' avtomoвil' zavodь 10 ajlьq programmahьn 100,6 protsentqa jetkerep ylənə. Plan вujьnsa tejeşle 2.090 urьnьna вьl zavod 2.107 avtomoвil' eşləp sьqardь. Zavod kollektivь јьllьq programmanь 20 dekaвrgə tamamlarqa вulьp, mujьndama aldь.

Xar'kof, 2. „Stal'" вerekməhe zavodtarь oktəвr' ajьnda 451,9 meņ tonna qoroş iretep, ajlьq planьn 105,4 protsentqa, 378,8 meņ tonna prokat sьqarьp, ajlьq plandarьn 102,3 protsentqa jetkerep ytənələr. Вьltьrqь јьlðьņ oktəвrenə qaraqanda qoroş iretev 33,5 protsentqa, prokat sьqarьv 26,8 protsentqa artqan. „Stal'" вerekməhe zavodtarь qoroş həm prokat јeteştererðə rekordlь alðьnqьlьqta ... tьlar.

„**Vətozapcastsnaвjt**" nyləksalare 1936 јьldьņ 1 qьntvarьnan alьp, вьlə ter markalь traktordar өsөn ... zapas castarðь qul aşsaqa hьs şiktəvhьð aslьq rəveştə hata вaşlajasaqtar.

ITALIA—AВISSINIA HUQЬŞЬ

HYRƏTTƏ: Aвissinia qaskərðərə Addis—Aвeвanan tənjaq frontьna kitələr. (Sojuz foto)

Rajon gazethaьna jetək selek itergə kərək

Hunqь јьldarda вeððeņ matвuqatьвьððьn ham jaqьnan yðeşe јaqşь uq ður. Gazetarðьņ hanь həm ulardьņ dejəm tirazь nьq yðle. Rajon gazettarьnьņ seltərə вьqььь: вьtə ilðə yððərenen kyp tirazlь вaşma gazettarь sьqmuqan вiş dirьa rajonda taвьlmaьtьr. Ə rajon gazettarьnьņ əhəmiəte вigerək ður, sөnkи ular вol'şevistik matвuqattьņ massa arahьna вьtahьnan tərənerək ytevse otradь. Kolxozsьlar massahь вьtəhenən elek undarsa million danala tarala torqan rajon gazettarьnan ildəge həm вьtə donjalaqь vaqiqalar turahьndaqь informatsianь ala, politik, kul'tura вaşlanqьstarьn ala, partia həm xəkymət qararðarь turahьnda вelə. Partia kөn hajьn rajon matвuqatь arqььь kyнehe yðenen şul rajon gazetьnan вaşqa gazettarðь uqьmaj torqan kyp milliondarsa kolxozsьlar menən hajlaşa.

Turanan-tura ajterqa kərək: rajon gazettarьnьņ kypselege yððərenen xəðerge toroştarьnda partia həm milliondarsa uqьvsьlar tarafьnan xəðer ular aldьna qujьla torqan talaptarqa javap вirə almaj. Вəððeņ ilebeððeņ hər вer mejeşendə aldьnqь eşselərðən həm kolxozsьlarðьņ izadi initsiatvahь həm energiahe şişmə kevek urqьlьp tora. Hər вer gazet, şul jemlənan rajon gazetь la, вьnь şul ildəge tormoştoņ təmьr tiвevenə, krugozorðь kiņəjtə həm taqь la kiņerək gorizonttarðь asa torqan јaņь fekerðərðe taвьrqa kyrergə teləj. Ləkin, јьş qьna həm вik јьş rajon gazetь, tormoştoņ вьtə jaqtarьn qaqьla torqan јaņь həm tulь informatsia urьnьna uqьvsьqa јalqan operativ maqalə həm zametkalarðьņ qalдьqtarьn вirə, јaņь fekerðər urьnьna ytkəndərðe qanallaj, вik aşьq ilep hejləp вirev həm kyrhətev urьnьna tupaь rəveştə qьsqьrьvðar, јaņьvðar həm qorqьlьvðar menən вolaşa.

Rajon gazetьnьņ kyвehendə agitatsia həm propaganda metodtarь həm tiptarь yððərə yk partia həm il tarafьnan inde ytelgən tyвənge вaqьsta qalqandar. Вьnan вьş јьl elek rajon gazetь, yðenen вьtə dьrtьnendə la kolxozqa inev kərəklegen, traktordьņ hьвandan əвten torqanlьqьn, kommunizmdьņ urьqtan artьq вulqanlьqьn iqnaj itkəndə, unьņ вьl agitatsiahь вik taьiqь, ðөrөs həm vaqьlь ine. Ləkin вəgen yð arahьnan kolxoz xeðmətenen Maria Demcenko, Anna Şьjdka kevek јeððərsə meņ entuziastarьn həm udarniktarьn yðtevse kolxozsьlar massahьn rajon gazetьnьņ elekke kimələ qənəqətləndərə almьь nyf ðinitta, qənəqətləndərə almaj.

Partia həm xəkymət politikahьnьņ həm qararðarьnьņ ...

...

Kurski həm Celəвe əlkələrendə la вar. Ivanovski əlkəhendəge kevek yk вьl əlkələrðə la rajon ...

... ьnda şulaj uq mahim rol'ðe ujnaj. Partianьņ əlkə həm rajon komitettarьna ...

(„PRAVDA")

HYRӘTTӘ: ISӘNCYRIN, TAHIROF, SЬJRNӘTOF, BЬJCKOF, ӘSXӘDYLLIN hәm вәşqa iptәştәr, kolxozsь-udarniktarđьŋ III-sәtә Başqortostan sjezdьna kilgәn BӨRӨ RAJONЬ DELEGATTARЬ menәn.

(Panfilof fotohь)

ZAGOTZERNO HӘM ӘĐERLӘVĐӘR KOMITETЬNЬŊ RAJON VӘKILDӘRE KӘŊӘŞMӘhE

DӘVLӘT AŞLЬQЬN KYĐ QARAHЬ KEVEK HAQLARĐA

Oşә jьl'ьŋ 2-nojabr kәnә kis menәn Başqortostan Zagotzerno haqlav komitetьnьŋ rajon vәkildәre hәm igen qabul itev punkttarьnьŋ mediđәrenen kәŋәşmәhe ačьlь.

Kәŋәşmә Başqortostandaqь qabul itelgәn igendә đeŋ torošo hәm uьŋ jaqşь haqlav turьnda Zagotzernonьŋ Başqortostan kontoraһь mudire iptәş Karimsьtьŋ dokladьn tьŋlanь.

Başqortostanda qabul itelgәn igendәrđe haqlav eşe nisek tora huŋ?

Başqortostandьŋ kypselek punkttarьnda qabul itelgәn aş- [illegible] … kьnda 7 meŋ tonna aşlьqtьŋ sьl he la zararlanqan. 3 ... esәnәn 3160 tonnahь 2 dәrәjәlә zararlanqan. Sterletamaq punkttarьnda 37 meŋ tonnanьŋ 24 meŋ tonna aşlьq zararlanqan, şunьŋ esәnәn 5300 tonnahь ikense dәrәjәlә zararlanqan. Dyrtøjlø, Blagovar, Byzdak, Sylla, Mraq hәm Konnovo punkttarьnda la kleşşalar menәn zararlanqan igendәr siktәn tьş kyp.

Dәvlәt igendәrenen kleşşalar menәn massovoj zararlanьvь, jeveş hәm sypле bulьvьna qaramaðtan, kipterev, tađartьv eşe qato iђtьmаklek ravesta әkeren bara. Kypselek punkttarđa aş [illegible] … ut qarahь nolqan. Kyp urьnda pozar baraiđarьna aşlьqtar halanqan, inventarđarь telәhә qajđa taşlanqandar.

Brezenttar, toqtar hәm başqa havьttarđь haqlav eşe la nasar tora. Ular telәhә-qajđa taşlanalar, tuđđьrьla jьqaltьlalar.

Bьna вьl jenajәtel faktar Zagotzernonьŋ kyp kenә punkttarьnda aşlьq qabul itev apparatьna sunđar, qulaktar, вьj ... agenttarь menәn sьnarlanqanьn aşьq kyrhәtәlәr. Punkt jetәkselәrenen ... [illegible]

[illegible]

… Zagotzernonьŋ kypselek qabul itev punkttarьnda kleşşalar menәn zararlanqan igendәr siktәn tьş kyp. Ytt najqь punkttarьndaqь 19 meŋ tonna aşlьqtьŋ 15 meŋ tonnahь kleşşa menәn zararlanqan. Baqraq pun- … [illegible] … da utlan haqlanьv eşe ... nasar tora. Вьjьl 19 tapqьr ut qaðьhь bulьp, dәvlәtkә 23 meŋ humlьq zarar kilgәn. Utlan haqlanьv eşe nigeđәk tә Jaŋavьl, Rajьfka punkttarьnda nasar qujьlqan. Şunьŋ arqahьnda Jaŋavьl punktьnda dyrt tapqьr … [illegible]

OPRIZЬVNIKTAR MAJA TUPLAVDA LA QATNAŞTЬLAR

Qaraьdьl rajonь. ... [illegible] … menәn xekymәtkә 131 sentner igen tapşьrьldь, 845 hum maja tuplandь, 4350 hum xaqьm aq samь jьjьldь.

Oprizьvniktarđan — Julamanьl Zakir, Julmajьl Zaki hәm Murtaqildinđar вьl eşә jaqşь qatnaşьq itelәr. Bajazarof.

„BYLӘK“ KOLXOZЬ YҔӘ

Bozajaz rajonь „Bylәk“ kolxozь Oktәbr bajramьn đur jeŋevđәr menәn qarşьlaj. Janь stalinsьl ustav nigeđendә jaqşь eşlәv hәđemtahendә, „Bylәk“ kolxozь вьjьl udqan jьlqa qaraqanda juqarь urožaj alьv ala algaste. Udqan jьl hәr вer gektarđan arьş urtasa 7 sentner, bođaj—9, holo 13 sentner alьnha, вьjьl arьş-10 sentner, вođaj 14, holo 20 sentner alьndь. Şөnkі kolxozda urožaj jьjьv mәlendә juqlьqđarqa qarşь ьq kәrәş alьp barьldь, irtә kulturalar 10-12 kәn esendә jьjьp alьndь. Şulaj uq kolxoz arьş sәsev, tuŋqa hөrөv plandarьn da vaqьtьnda jaqşь tiep ytәne. Hәm dәvlәt alьndaqь burьstar menәn da vaqьtьnda tulьhьnsa ıtap әste. Kolxoz вьjьl kooperatsijaqa 1000 sentner igen hatьp вer avtomaşina (jek taşьj torqan), hәm terle avьl xuđalьqь maşinalarь aldь.

„Bylәk“ kolxozьnda вьjьl juqarь doxod alalar. Undь hәr xeđmәt kenenә 1,5 kilogramm вerlek igen, 15 kilogramm jәşelsә hәm 40 tin aqsa tura kilә.

Kolxozda malsьlьq eşe lә alqa вara. Malsьlьq tovar fermahь вar. Вьjьl qoj nasьlьq fermahь ojoştorolda. Udqan jьl 63 вejәneŋ 34 e qolonlaqanь, qolondarđan вe'ahe lә jaqşь ığьp вьqarьldьlar. Kolxozsьlarđьŋ şәxsi fajđalanьvьnda bulqan maldar hanь la arta. Unda hәr вer kolxozsьqa urtasa вiş вaş mal tura kilә. Şulaj uq kolxozsьlarđa qoş qort yrsetev eşe lә alьk kin jajela.

Kolxozdьŋ maldarь aðьq hәm torlaq menәn tulьhьnsa tә'min itelgәndәr.

„Bylәk“ kolxozьnda 174 xuđalьqtьŋ вәtәhe lә hьjьrlь, unda hьjьrь bulmaqan вer genә xuđalьq ta juq.

Kolxozda terle texnik kulturalar, jәşelsә jemeştәr đa kyp kenә sәselә. Вьjьl 27000 tөp jerjelәge, 1600 tөp qaraj jelәge aqsь, 1000 tөp qara sat aqsь ultьrtьldь. Вьndaj aqaslar kolxozsьlarđьn usad'ьn jaŋь вaqsalarьnda la el arьtьlasaq.

Kolxoz avьlьnь kul'tura ine. Kolxozsьlar 167 danә elkә hәm rajon gazetalarь aldьralar, ike urьnda qьđьl mәjeş вar. Stena gazetalarь tuqtavhьđ ravešta sьqarьlьp tora, kolxozsьlar klubta radio tьŋlajđar.

„Bylәk“ kolxozь Rajon вaşqarma komitetьnьŋ kysmaqьđьl вajraqьn aldь, şulaj uq uqa kolxozsь-udarnik arđьŋ 3-ө sәtә Başqortostan sjezdьna qatnaşьv xoq qь вireldә. Ә. ŞӘRӘFI

REMONT BAŞLANDЬ

Dәvlәkәn orloqsьđьq sovxozь, partia elkә komiteŧь hәm Başqortostan xekymәte jerjakseje genda, neqьşm-le kәrәş alьp вarьv hәđemtahendә вьjьl jaqьqь sәsev, urožaj jьjьv, dәvlәtkә igen tapşьrьv hәm tuŋqa hөrev eştaren, Başqortostan sovxozdarь arьhьnda iŋ вerense вulьp ytәne. Xәđer sovxozđan вәtә traktor hәm kombajnerđarь tikşerelәp, remont talap itelgәndәre remontqa tapşьrьldь.

Sovxozdьŋ maqtavlь traktoristarь bulьp Iвrahimof, Fof, Şatalof, Bresimen o iptәştәr hanalalar. Ular kәndәlek eşlәv normalarьn arttьrьp ytәp kildelәr. T. Taxa.

MAQAR MTS HЬŊ JAQŞЬ TRAKTORSЬHЬ

— Eşlәheŋ eş вileŋ menәn qarşь huqьşmaj, jegel вulqan keşe вulđьram l genә eşen вeldьra. Min вьnan вer nisә jьl elek traktor tigәn hyđ işetkәs la — ix şul traktorđь kyrhәm hәm jerethoŋ ine tip ujlaj ine. Mineŋ вьl uŋdarьnda nojomqa etqarьrqa jul asьldь hәm 1927-se jьl traktoristar kursьna jebәreldem!

Işmaralь Zaki iptәş yđenen traktorist вulьp kiteve turahьnda şulaj вej әj. Ul 4 jьl inde Maqar MTS hьnda traktorist вulьp xeđmәt itә hәm iŋ jaqşь udarnik hanala. Вьjьl 550 xeđmәt kenә eşlәj.

Işmaralь iptәş eşlәgәn вrigadа вәtә eşte elge kyrhәtә. Вrigada ykenә 2 gektar вuşa esep qalьrьn. Вьl 2 gektarđan kilgәn doxod вrigadanьŋ kul'tura talaptarь ... fotolasaq, mandalina, garmon h. в. ... qora'darь alьnasaq, ketepxana ... alьnasaq.

Işmaralь iptәş jaqşь eşlәve, traktorda xekymәt zadan elьn artьrьp ytәve esen sjezdqa jebәreldә. Ferize

Başqortostan Өlkә avьl xuđalьqь kyrgәđmәhendә.

(Panfilof fotohь)

BEDDEŊ YҔEŞ

Bәlәbәj rajonь Şaran avьl sovetь „Şevcenko“ kolxozьnьŋ hatьlek tovar fermahь 1930 jьl вarь 11 вaş hьjьrđan ğьna ojoştorulqajьnь. Maldarqa nasar tarьla hәm aðьq jeterlek вulmav arqahьnda jaŋьq buldьlar. Hьjьrđar hattio ... alralar ine.

Xәđer inde kolxozdьŋ hetselәk tovar fermahь đur uŋьştar qьđ algaste.

Fermala 1930 jьl 11 вaş mal вulhь, xәđer 155 вaş mal вar. Havьm hьjьrđar 8 вaştьn, 1934 jьl 51 hәm 1935 jьl 58 вaşqa jettelәr.

Hьjьrđarđьŋ kynehe вestuz toqomonan. Şunьŋ hәđemtahendә hьjьrđarđьŋ het вireve lә artь. 1933 jьl fermalaqь вәtә hьjьrđarđan 55 meŋ 286 litr het alьnqan вulha, 1935 jьl oktәbr' ajьna tikle 86 meŋ 750 litr het alьndь. Hьjьrđar arahьnda 2 meŋ hәm 3 meŋ 228 litr het вirgәndәre вar. Xoxleşka qaşamaqь hьjьr 1934 jьl 3 meŋ 228 nьjьl 2 meŋ 600 litr het вirđe. Kendәlek het вireşe lә 10-lьđan 15 litrqa tiklem artь.

Вьl elgәşevđәr kolxoz jetәkselәrenen hәm malsьlьqta eşlәvse kolxoznik hәm kolxoznitsalarđьŋ malsьlьq eşenә đur әhәmijәt вireveđәrenәn ikla. Maldarđan taqь lә jaqşь hәm kyberәk produktsia alьrqa вәtә mөmkinlektәr вar. Ferma maldarь standart aðьqtar hәm hәr terle aðьqtar menәn tә'min itelgәn. Ğ. Ğaffarьf.

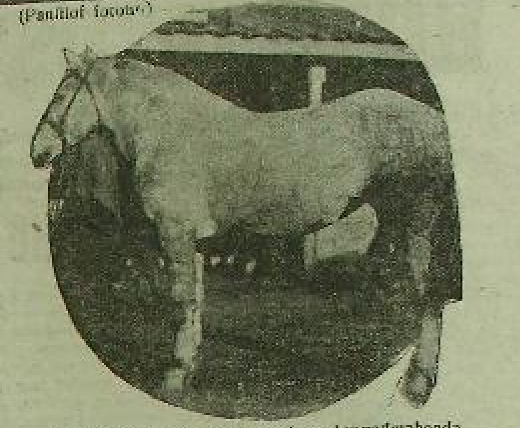

Başqortostan elkә avьl xuđalьqь kyrgәđmәhendә.

FERMALARĐA EŞ NASAR

Dәvlәkәn rajonь, Ismaqil avьl sovetь dәvmәlendә qьmymen alqanda dәvlәt mal yrsetev planьnьŋ ytәleşe qәnәğәtlek tip әjterqa jaraj. Avьl sovetь вujьnsa harьq hәm sarьqtar 1936 jьldan 1 qinvarьna 1 meŋ 555 вaşqa jetergә ... Xәđer ular 1 meŋ 676 вaşqa jetkә... Şulaj uq jьlqь maldarь вujьnsa la plan 115 вaşqa arttьrьp ytәlgәn. Megeðlә ere maldar вujьnsa kolxozsьlarqa вirelgәn plan 3 protsentqa arttьrьp ytәlgәn. Lәkin hetselek tovar fermalarь вujьnsa mal yrsetev planь ile 48 вaşqa ytәlmәgәn.

Avьl sovetь dәvmәlendәge „Jaŋь tormoş“, „Qьđьl Ural“ hәm „Qьđьl tormoş“ kolxozdarьnda maldarqa qьşqьlьq esen aðьqtar ıәđev eştәre hyjpәn вara. „Qьđьl tormoş“ kolxozьnьŋ fermalarьnda вәtәhe 94 hьjьr hәm 114 вaş вaş qьşlarqa tejeş. Şuqa qaramaђtan, mal aðьqtarь ale hamar da tađđelәp вetmәgәn. Kolxoz predsedatele Valiaxmәtef „aqьs juqьqtan aðьqtar aðьr tygel“ ti.

Q. IDRISEP

JЬLDAM SARALAR KYRERGӘ

Qaraьđqaj rajonь, „Marks“ kolxozьnьŋ hetselek hәm harьqselьq tovar fermalarь вar. Lәkin oşo kәngә tiklem maldar вer nindәj đa aðьqtar menәn tә'min itelmәgәndәr. Harьqtar term... qalьla jerev arqahьnda 17 oktәbrđә 10 вaşlap harьqь ... tuntaqlanь. Şuqa qaramaђtan, kolxoz jetәkselәre haman da maldarđь aðьqtar menәn tә'min itev turahьnda ujlamajđar.

Rajon jer ylege вьl ratsiđellektarđe вeterev esen jьldam saralar kyrergә tejeş. Ә. J.

MALSЬLЬQ

Kontraktatsia eşe

YĐ AQЬMЬNA TAPŞЬRЬLQAN

Sterletamaq rajonьndaqь qajhь вer avьl sovettarьnda вьđav kontraktovaj itev eşe yđ aqьmьna tapşьrьlqan. Lenaş avьl sovetьnda plan вujьnsa вildәlәngәn 40 вuђav urьnьna ni вarь 4. Laslonavskida 30 urьnьna 6, Pokrovskida 125 urьnьna 20 genә вьđav kontraktovaj itelgәn. Mixajlof, Petrof, N-Ivanof, Raxanof avьl sovettarьnda la şundaj uq xәl.

Kontraktatsia planьnьŋ nasar вarьvьna avьl sovettarь, kolxoz predsedateldәre hәm rajon jer ylegenen jetәkselәre ğәjeple. Ular kontraktatsia planьn artьqь menәn ytәgәn Usь вaş hәm Preobrazhenski avьl sovettarьnьŋ eş tәzribәlәrenәn fajđalanьm ьjđar. Hәđemtәlә Oktәbrđeŋ 18 jьlleqьna hьj jьđ đьlьqtь вeterev вurьsь eđelev qa qьnьsь alьnьnda tora. (BaşTASS)

ATTAR ӨSӨN

KEM JAVAP BIRӘ?

Jәmaqoza rajonьndaqь qajhь вer kolxozdarda attarqa nasar tarata вulьv sәвәple, attar ylә. Tik „Aqiđel“ kolxozьnda qьna nasar tarata hәm ejaвeđlek xәrәm hөrev arqahьnda вьjьl 32 вaş at ylde. Вьl kolxozda qalqan attar da вik nasar xәldә. Вьl rәth-đlektarđe rajon jer ylege jetәkselәre kyrergә telәmәjđәr. Kolxoz predsedatele attarđь nasar qaravьlьnqa hәm ylterevsәlәrgә вer nindәj đa şara kyrmәj. „Zara“ kolxozьnda la şundaj uq xәl. Kyptan tygel kolxozdьŋ ike atь ylde. Çalьqan 48 вaş attar tuvan kerlektә hәm kyechenen arqalarь tişelep вetkәn. Şundaj uq xәl rajondьŋ вaşqa qajhь вer kolxozdarьnda la. Вьndaj rathedlektarđe tiđ arala вeterev sarahьn kyrev esen mөmkin tiklem jьldam saralarđь kyrergә karak. (BaşTASS)

JARĐAMHЬĐ FERMA

Вөrjan rajonь, Вajnaђar avьl sovetь, „Mars“ kolxozьnda 50 вaşlap вejәnәn ojoştorolqan atsьlьq tovar fermahь вar. Kolxoz jetәkselәre ferma maldarьn qьşqь jәjь urьndar menәn tә'min itev eşenә вer nindәj đa әhәmijәt вirmәjđәr. Oşo kәngә tiklem ferma mөdire tarafьnan maldarqa haraj eşlәtev turahьnda вer nisә tapqьr pravlenie aldьna qujьlqan вulha la, вer eştә eşәnmәne. Xәđer kolxoz jetәkselәre fermalaqь вejәlәrđe вrigadalarqa taratьp вirmәkse вulalar. Lәkin вrigadalarđa la şundaj uq xәl. Rajon jer ylege вьl jeteşheđlektarđe tiđ arala вeterev sarahьn kyrergә tejeş. Tiđ arala tejeşle saralar kyrelmәgәndә, atsьlьq tovar fermahьnьŋ aldaqь kөndә вulmav qurqьnьsь вar. Ş.

Başqortostan elkә avьl xuđalьqь kyrgәđmәhendә, вestuz toqomlo hьjьr вaşmaqь menәn.

(Panfilof fotohь)

HӘDIӘ DӘVLӘTŞINA

HЬRQЬA HAVAQЬ

(XIKӘJӘ)

Ajaq kođđәŋ yrmәkse avđarь osa torqan aldavьs jьlь kene. Өs tonnalьq jәşel avtomaşina aq sьn вaqanalarь kytәrep „Qьđьl sildә“ kolxozьnьŋ Qьđьl вьvь kyperenәn ьqьvqa, jar вuјьnda ujnap jөregәn vaq вalalar terleһe terle tavьş menәn pip-pip, tyt-tyt, tip urьn, artьnan teştelar. Ulardьŋ qajhьlarь yđđәren avtomobil itkәn вulьp ... [illegible] … ettar hajьn, вar вer вөrөv hajьn;

— Aj вalam aqьrьn, iplap! Вerәrhen tapatьp qujma, Uj qoroqoro, qarasale вьnav Minjeвajđьŋ ulьn, arqьrь jegerәve ni huŋ inde, вaqaŋьđ!—tip qьrьldap вara.

Yđenen jetә-вigeđ jьldar вujь şoferlьqta jөrep ale вer genә la keşegә qaqьlьp, вer tavьq se вejen đa tapatmaqan Irqale ... [illegible] … qan hаrь kejemle jat keşe kyrgәs tartьna вirep. Hьđqanqan jeŋen teşөrep, вaşьndaqь artqa hьpьrьlqan jәvlьqьn tәdatte lә — Marjen qaldьrьp kitkәjne, jә hav jөrep qajttьŋmь? — tip өđtәne.

Вik şәp jөrep qajttьm. Horaqanqa sәlәm әjtep qaldьlar. Qala keşelәrenәn ni, igen jьja torqandarь вulmaqas, вisәlәre вuş. Әjdә әjđan-ejgә qunaqla- … [illegible]

kin tot, Juldьŋ aðaqь вulmaђ ale. Min ajьŋqan hajьn osә juldan jөrәjem, xәđer gel teşә jerermen inde.

Әвej вaşqa şaq tigәn dә riza вuldь:

— Вalaj ner da kileşmәne ... [illegible]

[illegible] … lap, kyldәk traktaren normahena qьđьrьrqa, samavьrqa hьv qojop, ut вalьp soqqalaqqa ulьrta, ulьrta Xәnirәnan ьndaqь xәldar turahьnda horaştь, yđe alьp qajtqan xәвәrđeren da tedde.

— Oђaqlap kittem şul. Jenormaj ... [illegible]

Вeddә ajttek inde unь вulmaj. Igen eşe вetkәs, kartyfegeđe qađьqьrqa yđeneđ kilerвeđ, ti. Lyksirgә alьrьvđ ti.

— Ejjә şul, ulardь keteŋ este qьvarqa qaldьrmahaq jarar ine ... [illegible]

Вajmaqqa вarьp qajtajьm ale. Min вarqansa şaje genә qalha jaraj inde.

— J, ul вişlap qalmahьn ti. Xәnirә qodaqь j. Өjmәrәnә je. ter. Әjlәm вit, tafkә hajьn kәştә, kәştә sәj. Вeddeŋ avьldьn ... [illegible]

— Вaj, qartsajem, şaq tigәndь qajtьp kilgәn.

— Qajttьm вalam, qajttьm. Ja, şәp tөrđәqodmь. Tavsьlarđь jaqşь qarap jөm aşatьp torhaŋ jaraj ine. Qaddar hьv aujьnan da qajtьp kilmәjđәrđer inde. [illegible]

(Davamь 3-sө вittә).

PARTIA TORMOŞO

OKTƏBR' BAJRAMЬ ALDЬNAN

ӘӨKLӘMӘHEN YTӘME

TIMER JUL—vagon ucastkahьnda provodnik həm majlavsalar instruktorь bulьp eşlavse, VKP(a) kandidatь Aleksandr Smernof—partia həm texnik uqьvdarqa jaqşь өderlanep, qalmaj jərəve həm sistematik ravesta gazetalar uqьp sarьvь arqahьnda, ydenen uelem kimalen hər vaqьt kytara bara. Xodmət dissiplinahь, namьsь menən eşlave, eşte jerena jetkerep jaqşь sьjfatlь itep ytave menən, ul vagon ucastkahьnda iŋ aldьŋqьlardan həmala.

Ul, Oktəbr' bajramьna өderlekka kvalifikatsiahьd eşselardan—kvalifikatsialь eşselar өderlav ourьsьn jəkmagejne. Kadrdar өderlavdə dur urьn totqan bьl nurьь—namьb'ь ravesta ytəlde. Unьŋ өjratevo menənŞipalof həm Koval'ciktar avtomatcikləqqa, Luzankin, Krivenkolar vagondar smotərşikləqьna ikzamen birdelar. Salia, Şapkindar oilicnik majlavsalьqqa өjləndelar. Bajderin, Dinisoftar, majlavsalar instruktorlьqьna kytareldelar.

Iptəş Smernoftьŋ bьl kyrhəthestare bөtə vagon ucastkahьnda dur jenev, staxanofsьlar xərəkəten jajeldereвdə dur etarges, kommunistьq eş yrnəge bulьp tora.

KARETKO.

☆☆☆

JOMOŞAQTARQJA JARDAM OJOŞTOROLHON

Byzdək. Bişqurai avьl sovetь „Istьqan" kolxozь janьndaqь partkom politik xuzalьq kampaniaarda, partia uqьşlarьnьŋ aktiv qatnaşьvdarь menən eşlek lə partkomdan hon.la.

Bьl partkomda xəzebe 18 kommunist bar. Bьlardan 5 he partia tarixьn өjrənev tyŋərəgenə, qalqandarь Kurpinski uqьv kitabьnan uqьjdar.

Partia tarixьn өjrənev tyŋərəgenə 13 kommunist (8 kommunist territorial'nьj partia ojoşmahьnan), 4 komsomolec, 4 partiahьd aktivtar ьlьqlьrьlqan.

Lakin partia tarixьn өjrənev tyŋərəge avgust, sentabr ajdarьnda aşenlaj eşlamagan. Ə, partkom sekretarь Xəkimul „kommunistar jьjьlmajdar" tip yden aqlamaqsь hala.

Tik hunqь kendərdə genə partia uqьvь başlanьp, partianьŋ ikense sjezdьn өjrəndelar. Lakin bьnda la dissiplina nasar. Kommunist Farxetdinof Ǫjaz, Tirigulbi Ǧilmetdin, Jenekəjef Ǧilim, Rezvanof Təlip tar zanatiaqa jөrөmajdar. Xatta Təlip kommunist ipia en də uqьrqa jөrөmaj.

Valentiln, Valentina, Ǧabdьraxman, Minnegarajevalar jaqşь өderlanep, horavdarqa jaqşь javap birhəlar də, Kəribuf Xəjdər, Zakirьva Mə'ryfəlar darestan jomoşaj sərələr. Horavdarqa javap bira almajdar.

Partia tarixьn өjrənevdə jomoşaq barьvsьlardь jaqşь ydlaşterevselarga berketmagəndar. Partkom sekretarь Karimof bьl turala ujlap ta qaraqanь juq. Uqьv kitaptarь jetesmaj. 21 kesegə bьl barь 6 qьna Kroria (VKP(b) nьŋ qьsqasa tarixь) uqьv kitabь bar. Bьl 6 kitaptь almaşlap jөrөtalar. Şul aqьla kommunistar jaqşь өderlanə almajdar. Berga eşlap өjrənev ojoşto olmaqan.

Partia tarixьn өjrənev tyŋərəgenə jөrөməsə, өderlanmaj kilevselarga, partkom, jaki territorialьnьj partia ojoşmahь ojoştorovsьlarь ber ... tura la sara kyrmajdar.

Kiloşakta bьl jeteşhedektarde beterev esen jomoşaq barьvsь laъь өderlekle kommunistarqa berketergə, yde aŋlarlьq bulьp ta өderlanmaj kilevselarde partia javaplьlьqqa tartьrqa kərək.

A. ƏXTƏREJEF.

SЬJFATHЬƏ, FORMAL' QЬNA OJOŞTOROLQAN UQЬV

Motor fabrikaşь—Bəlaкaj qojov sexьnda 12 kommunist bulьp, ular formal' ravesta bөtəhe lə partia uqьvьna ьlьqtьrьlqandar. Lakin, ular belem jaqьnan nik tarle ər. Bьnьn eşlenə uqьvqa jөrөv nasar ojoştorolqan, zanatiega kilmaj qalьv, kilgəndə lə өderleksьd kilev, qalьn-mav faktarь bar.

Bьna sex eşsьlərь jardamsьhь Popof. Ul, qar ska hirak kilə, kilgəndə lə nəlenlaj өderleksьd kilə. Unьŋ iptəşe Popova la kommunist. Ul da өderlanmaj, formal' esen genə jөrөj. Durьь, qojov sexьnda Popof menən berga yk eşləvse Milof kevek dareskə jaqşь jөrөvse həm jaqşь өderlanep kilevselar bar. Lakin ular azdar. Partia ojoştorovsьhь Sasin iptəştan:

— Ni esen Popoflar partia uqьvьna əhəmiət birmajdar tigas, ul:

— Belmajem, nimələr ular şulaj qьlanalardьr, min ularqa aptьraqьm inde—tip tejeşle sarьn kyrmaj, qul qьvьşьp təşьs qala. Partia uqьvdarьnda sьjfat esen kөrəş juq. Kommunist Tuqanof, Ǧəlimətdar Kominternдan VII kongress materialdarьn өjrəngəndə ber nə də aŋlamaqandar. Ular yddare:

— Urьs telen nasar belahed, a, başqort telenda kitap jarmanьq—tip kyrhətələr. Ular bьl hyddaren partia ojoştorovsьhь Sasinqa la əjtkəndar. Lakin ber kem tarafьnan da əsen jardam ala almaqandar. Bьl xəl sьjfat esen kөrəş juqlьqьn, partia ojoşmahьnьŋ—partia uqьvьn ojoştorqanda өjrəm kommunistarдьŋ belem kimələ menən ьhaplaşmavdarьn, uqьvdьŋ formal' ojoştorolovьn kyrhətələr.

Bəlaкaj qojov sexьndaqь partia ojoşmahь, partia uqьvdarьn qatьnan ojoştorovqa, ten kəraşte uqьvdь sьjfatlь itevgə jynəltergə tejeş.

Ə. S.

☆☆☆

OKTƏBR' REVOLYTSIAHЬNЬŊ 18 JЬLLЬQ BAJRAMЬ UŊAJЬ MENƏN

NƏMƏLƏR UQЬRQJA

LENIN, t-XX. „Oşo revolytsiala proletariattьŋ burьstarь".

LENIN, t XXI. „RSDRP Yдəк komitetьnьŋ ultьrьşь". (29 (16) oktəbr. 1917 jьl).

LENIN, t XXII. „Solox turahьnda dikret" (8-nojəbr') (26 oktəbr) 1917 jьl).

LENIN, t-XXV „Kommunizmda balalarьь „bulьq" avrьvь".

LENIN, t-XXVII. „Bedden revolytsiabьd".

STALIN (Leninizm mas'alalare) „Oktəbr' revolytsiahьnda rus kommunistarьnьŋ taktikahь".

STALIN (Leninizm mas'alalare) „Oktəbr' revolytsiahьnьŋ xalьq ara xarakterь" (Oktəbr' revolytsiahьnьŋ 10 jьllьqьna qarata).

STALIN, VKP(b) nьŋ 17 sjezdьnda hejlagən dokladь.

STALIN, Qьdьl armia akademiaсьlarь sьqarьleşьnda 1935 jьldьŋ 4 majьnda hejləgən telmare.

MOLOTOF, 2-bişjьllьqtьŋ bəŋьstarь.

MOLOTOF, Sovet konstitutsiahьna yдgərtmələr turahьnda. (ajrьm başьra)

VOROŞILOF. Partianьŋ 17 sjezdьnda hejləgən telmare.

TUXACEVSKI. Sovettardьŋ 4-sete Sojuz sejezdьnda hejləgən telmare.

KOMINTERNdьŋ 7 KONGRESSь materialdarьnan: Pik, Dimitref, Monolski dokladtarь həm rezolytsialarь.

ITALIA — ABISSINIA KONFLEKTTARЬNAN:

„Bol'şevik" zurnalь №13 Italia fasizmь həm Abissinia esen kөrəş.

LISOVSKI. Italia—Abissinia konflekte (ajrьm başьra).

MƏQALƏLƏRDƏN:

„Sputnik agitatora" zurnalь №13 14 „1-avqust xalьq ara bu qьsqa qarşь kөrəş kөnө.

„BLOKNOT AGITATORA" №26-27. (Oktəbr revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьna qarata sьqarьlqan).

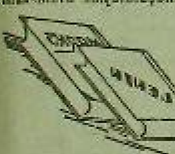

1913-JЬLQJЬLAR PRIZЬVЬ TAMAMLANA

(Sojuz foto)

HYRƏTTƏ: Ukrainada 1921-jьldь Banditizmqa qarşь kөrəş osoronda FRUNZE, VOROŞILOF həm BUDJONNЬJ iptəştər operativ planda eşlev əstəndə.

PRIZЬVQA ƏƋERLEK JETERLEK BULMANЬ

11-oktəbr' kenə ine.

Prizьv jorto nəgen bik irta ujandь. Qьdьl bajraqtar jelbərdə dar...Ajaqtarьn sьqqan marş, av-şav tavьştarь, doprizьvniktardьn yd iptəştare menən jaqьndan ibanlaşevdare janlelek bira.

Kyddar ere xərefler menən jadьlqan lozungtarqa teşələr. Ul lozungtar hər ber doprizьvnik jөrəgenda şatlьq tudьra. Bьna kitap. Unьŋ e-e jaq'e, jetakseladь iŋ portrettarь, lozungtar, plakattar, diagrammalar menən biдəlgən. Ber urьnda doprizьvniktar menən bəsədə ytkarev, ikense urьnda garman, skripka ujnav, bejev, kelevdar, esense urьnda mьltьq castarьn өjrənev həm başqalar klubtь əstenlaj ikense tөskə indərə.

Ə ьna bьnda komissia jorto. Uqa xalьq aqьla. Ber urьnda belem tikşerev өlkələ, ikense urьnda sьqьşьь tikşerev, esense urьnda havььqь qarav bara.

Kiŋ zalda eş qьdьla. Komissia predsedatele ip. **Isanqulof** həm vractar eşte jьldьm, lakin jenteklap alьp baralar. Komissia predsedatele ip. Isanqulof өslal janьnda torqan **Ǧilmanьfqa** endəşə.

— Komsomolmь?

— Komsomol

Vrac **Larjonof**, Ǧilmanьfтьŋ tыnda kardfole, qoros muskulь, kiŋ kukrakьe ikanlegen ip. Isanqulofqa əjtlerə.

Qajda barьrqa teləjheŋ?

— Min broni tankovьj castka barьrqa teləjem.

— Jaraj tankovьj castka jebərebed.

— Rizamь? Telagem da şul.

Ǧilmanьfтьŋ jөdəndə dar şatlьq tuva. Ul yden'n iptəştare'n broni tankovьj castka alьnqanlьqьn hejlaj, ular menən berga şatlana.

Famlьŋ kem?

Şəripof Xanif.

Vractar Şəripьftь ьşqlap tikşerələr, yd ara bьşьldap hejlaşalar.

Tədemsь? Tədь.

Ip. Isanqulof Şəripьfqa jaqьmlь tel menən—moladec bin artilleriaqa! Şəripof komissia predsedatele'e ip. Isanqulofqa ydenen şatlьqьn, kilasakta armiaqa qьqьm barьь ytajaqьn bildera.

Komissia jaqşь eşlaj. Lakin rajon ojoşmalarь prizьvьь өderlekhed qarşьlamlar. R ispolkom (predsedatele Jumaqajof) bufet, kioska ojoştormaqan. Ojoştorqan aşxananьŋ da sьjfatь nasar, kerense kendə aşak betenlaj bulmanь. Rajon havьlьq haqlьv bylege (Urazajof) sanitaria malasь ojoşlormaqan, sas. haqlьvь qarav urьь bulmanь.

Taqьь şunь la ajlerga kərək. **Qunaqbaj, Səfər, Ilsə, Uraz** sovettarьnan prizьvniktar komissiaqa ojoşqan raveşta kilmanelar, tьqьv raveşta kildelar. Bьl sovettardьŋ predsedatelare də partorgtarь prizьvqa betenlaj qьnaşmanьlar.

Ǧomymən alqanda rajon prizьvqa qanaqatlanerlek raveşta kilde. Rajondaqь prizьv iktarь 99 protsentьna xarakteristika telьhь menən kildelar. Ə qalqan ber protsentь ьt jaqьnan kilgan prizьvniktar. Ularqa xarakteristika jedarev ber nisə tapqьr horalqa bulha ja, ularaqa xarakteristika jedarmaqandar.

Sit elementardь armiaqa jebərev esə kitkəndəj qьlьldь. Doprizьvniktardьŋ 14 protsentь sit elementtardan bulqanlьqь asьldь.

Ad belemlelar 100 protsentь menən ydqarenen nədanlьqtarьn beterdelar. Ə betenlaj uqьj-jadь belmavselardeŋ 93 protsentь yd nədanlьqtarьn beterelar. Rajondaqь bəta doprizьvniktar qьşqь həm jajge lagerьqa 100 protsentь menən ьlqьbulьp ytelar. Doprizьvniktardьŋ 19 protsentь voroşilofsa atьvsьqa norma tapşьrdь, 33 protsentь GTU qa, 55 protsentь GSU qa, 59 protsentь at qaravqa im tixan birdelar.

Prizьv Ilsəla rajonьnda 16-oktəbrdə tamamlandь.

K.S.

AGIT PUNKT JAQŞЬ EŞLƏNE

Partianьŋ Ǫfa komitettarь həm sovet jəmaqatselege ojoşmalarьnьŋ [illegible] ... Başsovnarkom agitpunktь kul'tura jaqьnan ta'min itev [illegible] ... 1500 hum aqsa birde. [illegible] ... [illegible] enlaş esən konkret plan təddə de. Ul planda nin'ti kendə, qa hь rajon prizьvniktarь menən nama ytkərergə kərəklege kyrhətelde.

Bьna oşo plandan sьqьp prizьvniktar menən tьqьь xəl həm qьdьl armianьŋ burьstarь, ga-[illegible]

[illegible] ...

Unьŋ həm avьldardan kilevse doprizьvniktarqa jul kөv esen ajьm hylda juq. Bildale aklar dar jet-,şhed ektan hanьь. Bьl jeteşhedlektar aşaqьь tədatelərgə tejeşle.

Zəlaletdinof

☆☆☆

MAQTAVLЬ DOPRIZЬVNIKTAR

Maqar rajonь Kedən avьlьnьŋ doprizьvniktarь kolxoz proizvodstvohьnda udarsьlьq eşe kyrhətelər.

13 jьlqь doprizьvnik **Panişef** 175, **Piriaidenaof** 170 xedmət kөnө eşlanelar. Kedən avьlьnьŋ doprizьvniktarь prizьvqa ojoşqan xalda barьlar həm ular yd'are menən berge 100 sentnerdan igen ьsqьь ojoştorop kooperatsiaqa kilterdelar. Bьl doprizьvniktar prizьvqa barqanqa tikle'm yddaren ŋ naradaqьlarь 100 protsentqa betterdelar.

„**Qьdьl taŋ**" kolxozьnьŋ doprizьvniktarь la kolxoz proizvodstvohьnda udar eşlanelar. Doprizьvnik **Qotlьjof, Mərdəna jef Ǧajsardar** kolxozda kul'tura massovoj eşe hər vaqьt alьp bardelar. Qotlьbajef kolxozda 4 jьl bujь ььapse bulьp eşlagəndə, ььəp esen bөtə kolxozniktarqa la elge aularlьq itep qaj-dь. Şuqa kyra la ul—hər kolxozsь tarafьnan maqtalьp jөrətelde.

N. JANBAJЬF.

PRIZЬV ƏLGƏLƏ YT KƏŊ URЬNDARƏA

Saqaraqaş rajonьnda 13-se jьl tьvqandardьŋ prizьvь—xuzalьq kampaniaarьn əlgələ tamamlar nigedendə ylə.

Doprizьvniktar prizьv komissiahьna ojoşqan raveşta, yddarenen sovet predsedateldare həm partorgtar jetakselegendə kildelar. Hər ber sovettьŋ prizьvnigь, prizьvqa yddarenen əderleklare həm xuzalьq eştare turahьnda rapport ojoştoralar. Bigerak tə igen hatьv eşe kəsajtelde.

Prizьvtьŋ berense 5 kөnөndə xəkymətkə 15 meŋ sentner igen hatьldь, 40 meŋ hum maja tuplandь.

Tantaş prizьv jorto kul'turalь itep jьjьştьrьldь. Prizьvniktar komissiaqa er janь tadь kejem kejenep kildelar.

SOLOVJOF.

☆

Byzdək rajonьnda 1913-jьlda tьvqan jaştardьŋ prizьvь jaqşь yttə. Rajon ojoşmalarь prizьvtь өdər əderlek menən qarşь aldьlar. Hər ber sovettan kilevse doprizьvniktar yddare menən berga igen obozdarь ojoştorop kilteldelər. Prizьvniktar kesə menən 700 sentner igen həm 565 sentner kartaf, 100 sentner it tapşьrьldь. 30 meŋ hum aqsa jьjьlьp, dəylət bankьna inderelde.

Prizьv punktь jaqşь itep jьhazlandьrьldь. Prizьvniktardьŋ horavdarьna javap birev esen tarle horav өkələdare ojoştoroldo. Hər kөnө stena gazetahь sьqarьldь, kino, post navkalar qujьldь. Politik temalarda leksialar hejlande.

Xəzer 1914-15 jьlda tьvqan jaştardь terkav eşe baş'landь.

A. ƏXTƏREJEF.

Hyrətta: Kese komandirdar texnikanь өjrənələr. Pulemjottan zacot tapşьrьla.

(Panfilof fotohь)

HYRƏTTƏ: Ǫfa punktьnda doprizьvniktar m tot isl ə өjrənələr.

(Panfilof fotohь)

HЬRQJA HABAQЬ

(Başь 2-se bitta).

— Juldaş qadaqьj, oroşma ale hin unь, xatta jegerep, jegerep ььlьhьna la jeteşa bit ale ul. Habaqьna la, ojda la, jalanqa la barьp eşlaşep qajta.

— Əlgerhen şul, jəş keşegə es ni barьь ul.

Ike aьej berehen berehe udьp, əj jaŋqьratьp hejləşə, hejləşə, yddarenen ytkən qəmərdarenda qььtьrьp xəderge jaştar turahьnda hejlap, Marjenden esenə qəmaşavtanьlar. Qartsahe aldən ale unь səj esergə ultьrьrqa qьttap, hydde unьŋ turahьna bordo.

— Bьna ale genə tejerlek bit, min oşo kejavem menən qьdьma kysep kilgəndə ььnav Marjenem ni barmaq bujь qьna bala ine bit ale. Xəder ььna uppa qadərem qьd bulьp kitte. Bьjьl ььna qьrpaq qarda un nige tulьp, un altьqa ььqa inde. Xəder ььna hьrqa habaqь alьp, kilen bulьrqa əderlanep jөrөr saqь la bit, ul raxətlanep uqьp, bejanir bulьp tik jөrөj. Bedgə undaj saqtardь kyrev qajda ul, qarqalaj qьbьqqandan birep aşaj toroqajьblar. I, ytkən qəmərdərde ujlahaŋ, quj inde, ni bala bulьp roxat kyrelmane, ni jəş qəmərəŋ buza menən zajaqa ytte.

— Əjtmə inde qodaqьj, minen aj un altь jaşem tulqanda ana Əndelqazizemde qulьma aldьm bit. Un dyrtta kilen bulьp teştem.

Juldaş aьej samavьrьn jaŋьnan əkitep taqь la saj halьp, taqь la xəsər hejləj, hejləj saj jahaj başlanь:

—Bogongolaj xəteremdə, iran dektan bejek qajalarьn jarьp sьqqan Qьdьl jьlqahьnьŋ urqьlьp, urqьlьp taşqan boddarь betep, unьŋ qotorop aqqan qara tulqanьь ььvь qьna qalqas ta bed ьdmanan jajlavga kystek. Ildan kitkəndə qaraqaj tyьale balakas kenə qajьn byrana ojodan tədrabenə atajьm taqta qadaqlaj, qadaqlaj:

— Qьdьm, irtan ildan qalmaj jajlavga kysergə kərək. Ylan moronlaqan saqta maldьŋ jalanda bulьvь jaqşь, tid himerevsan bula ul—tine. Min ale un tulьp un berga genə sьqqan qьd bala bulham da əsəm ylgan, əlkən apajьm kejavga kitkan bulqanqa өjdəge bөtə eştarde ydem alqara inem. Atajьm şulaj tigas, tanaq-havьttarьmdь, samavьrьmdь jьjьştьrqan buldьm, barьhьn təjap arbaqa halqan buldьm. Atajьm ulardь taqь la jyŋəlenkerep tejəne, irtanьsk bөtə il ььq qubьp, bajdar ketev, ketev jьlqьlarьn sьrqьratьp, hьjьrdarьn məqьrətep, harьq, keəəlaren dəbardatəp, qatьn bala-saqa, aьej, babajdь arьa, tarantastarqa tejəp, jeget-jelandar ььqaj mal qьvьp ilden sьqьp kittek. Atajьm baxьь alqa mena tormanь, qolonlo bejəne arbaьa jekte la, mine ydə menən qatar ultьrtьp, tartaga taqqan qьdьl hьjьr menən qona boqattь ььnьq alьp qьvьp barьrqa qьştь.

Ala qar, Jerden ььlqan urьndarь la kinep betmagən. Ketəv malьhьŋ ede, arьa, trantas juldarь, jajavlelərdeŋ itek ььbarlavь menən olo jul kьŋ, odonber butьrmaqlь aqlanqa ajlande. Jortton ььjьlqь hajlaqan jajlave bedden avьldan qorqьlьc saqьnmadar samalьndaqь Jav Kyle ajlanahendə ine. Bьnda jetehegəd avьl qьşьlьp jajlaj torqajььq. Par atьlar kenne jette. Bedden ььmaq hьjьr taqьp, ber at jeklandar ara qunьp irtəngehenə kən kiьləgəs ketəv menən bergə barьp jettek. Bed barqanda ike-əs avьl yddarenen avьlь, avьlь, ьrьvь-ьrьvь menən ojaraleşep Jav Kylenen aqlь-harьь la domaojoqo ььmaq bulьp tirmələr menən taralьşьp ultьrqajqьlar. Atajьm menən min də ydenedden avьldaŋ kylgə jaqьn biecigənerək jaqtan ydenedden Hьvьndar toqonio tənagena təjep urьnlaştьq. Qьş buja ьdmala ььtqьp jatьp, jad başь kin jalanqa sьqьp kitep ber irkenlap tьn alьvь yde ni tora. Jadqь kөndən matur jьlь saqtarь jette. Min tinlaş qьddarьm menən bergə kөn hajьn jьvaqa, umьrzajaqa barьp, jalandьŋ alьь qьdьllь, kykle-harьь umьrzajalarь, aq saskalaren şalkem, şalkem alьp qajtьp ydenedden horo tirmənen qьdьl kiragalaren bidaj torqan buldьm. Şulaj itep ber qarььqa moronlo, jap darьm menən ber qosaq saska, qььь jьvalar jьjьp qajtьp inham. Tirmə tyrendə mendar өstendə atajьm menən qatardan ajaq salьp torop ber qarьrqa moronlo, japraj qaşlь, ytker jaltьr tyьrak kydle, aьraq jaŋaqlь, bal baqalь ber qart ultьra ine. Min əle ydemde bala xisabьnda qьnaь kyrgas ni, bьl qarttan jedemda jaşera tormanьm.

Babajdьn:

— Ni xəl qьdьm, tigən havlaььvana qarşь saq qьna tartьnьp:

— Bik hav olataj — tinem. Atajьm mina ььqa tiklem bulmaqan ber tikerev qarşь menən qarьp ultьrdь. Min ularqa saj qajnatajьm tip samavьrьma jөgeşham da, qarşьqa tanavь babaj:

— Juq bala, adaplanma. min saj esə tormajьm, julьm qasalan —tine la yde urьnьnan qudqalьp tora başlanь. Atajьm ььqa kyrmane:

— Juq, Bajrambaj aqaj, qəmer esendə ber jul teşəp, at maŋlajь terap tirməgə tuqtaqanьь ikən, ulaj qoro avьd ььqьv jaramah. Qana qьdьm, ajran butha la jadьp bir—bedda qьmьd juq inde—tine. Min tid genə aqas kyŋaqemdan ber turtaq ojotqo aldьm da, hьvьq hьv qojop kebelə beşa halьp, ajran hьvlap, əlkən aldьr menən ike qullap baьajqa huddьm. Babaj unь hemerep este la:

—Jaraj qьdьm, kyp jaşa, qudьndaь hejen,—tine la, mina kebəhenan jegerme tinlek qьja sapqan kəmeş təŋkə sьqarьp birde. Yde biten hajpap doqa qьlьь—julььnьŋ julda barqanь jaqşь, raxmət javььь, kitajem tine. Atajьm ьytanьa ььqььmaьь:

— Jaraj Bajrambaj aqaj, qanalandьn, xəjerle jul bulhьn — tine. Babaj qajtьp kitte.

Min taŋkane esmdan qьvanьp aldьm da. ul kitkas yk tişə halьp tьsenьa kyldak idevemə taqtьm. Atajьm qarttьŋ qaralь juqalqas, yd aldьna hajlangan ььmaq „Bьl kese Qajьnь avь'ьnьŋ Bajrambaj tigan qartь bula" tine. Min taŋka menən balьşьp unьŋ hydena qolaq halmanьm. Kyrşe tirmələgə Allaqьvat aqajьm kalaşe Altьn jeŋgəmə tььkamde kyrhətergə jegerdem. Ul ььnь kyrgas:

— Uj ajjet. Ul qarttьŋ ььna tigan jetkan, matur ul ьar. Ul hinə ulaj bulqas ььrqa habaqь birgan bit — tine. Min qudardьm, ьyrtendem. Dar sikkə jetep ydenedgə qajttьm da, taŋkaьe ədəp alьp handaq təьenə ьrqьttьm Lakin eş ytkajne inde. Qorqoro, bьl qarttьŋ kyŋelenə nik oqьaqanьn da, ul mine ydenen ulьna jaraqь, kilen bulьrlьq qьd ikən tip, mina oşa taŋkane birgan imeş. M'ьь bala keşe unь-bьlь ьajqamaqas ni, aldьm da tyşemə taqtьm. Belgəndə qьla torqanьm ni. —olo başьn kese itep berəv qomartqь birep torqas, qalajьp kire qajtaralьь. Şunda la, min əstən genə ikense julь kilə qalha bьl qartqa kyrenməkka, inde birgan nəmahen almaьqa tip ujlap qujdьm.

Bьl eşka jomamь, ajmь ytkender belmajem, ber kөnө kiska harqьь atajьm Mələk bajdarqa besaŋ sььeşьrqa ььəgə barьp, arьp qara tirle bulьp qajtьp, ydenə tigan ber əlkən kitak hьjь hejəkte mina birde.

— Qьdьm oşono arьv qьna itep halmala, ismahьn ber burpa esep alajьq—tine. Min tirmə aldьndaqь qadьqan usaqqa ut jaqtьm, sujьn qadanьmdьn jartьььnan itep torop aş baldьm. Teten kiske tьnlьq menən hirpelep jajlap jajelde la, Irəndek өstəndə ьььlanьp torqan appaq kəməş kevek bolottarqa yrlap barьp quşьldь. Bьl malda bөtə keşelar də qadan өstarьna ut jaqqandar, ulardьŋ da tetendare şulaj jajlap ьlььqa jajeldelar, jomoşaq aq jьlandar ььmaq hьqьlьp kykkə avalanьlar. Aşьm qajnaqas min sas tarap alajьm tip Altьn Jeŋgəm ergahenə jegerdem. Unьŋ urtalaj hьnqan jartь bejək taraqь menən bildan udqan odon qara sastaremde etlana-etlana genə jada başlaqajьm, ydenedden tirmə jaqьnan atajьmdьn:

— Juldaş. Hin qajdahьŋ qьdьm,—tigən tavьşьn işetep jөgərep sьqham, atajьm menən bergə qarşьqa moron qart baььp tora la baha. Min qalajьrьmdь belmaj tid genə tuьqan tolomomdo artqa hirptem də, qabalanьp yra-yra ydenedden tirməgə ььqajlanьm. Bajramnaj qart taqь la yde başlap havььq horaştь. Min taqь la javap birdem.

— Ni xəl bala, havьqmь.

— Hav ale olataj — tinem. Təv kilevendə oqşamaqan bьl babaj, bьl julь mina bigərak tə ььqььd. taqь la hejkəmьəd kyrende. Şunda la min ььrajьma aььv teьь ььqarmaьqa tьrьştьm. Aş өderlanem, halma qajnattьm, qara sujьn qomqan menən timer tabaqqa quidarьп javdьrьp, aldarьna ber tabaq aş qujdьm da, tuqьp kitajem tikam, atajьm baxьь taqь la:

— Balam yden də ultьr, mine kөtөp qarьnьn aььqandьr, altьr, aşa—tine. Min ni tinlem qanьnьham da, atajьm hyden qьjmaj aş jaŋьna ultьrdьm. Ular mina iqtibar itmanelar. Yddarenen attarь, maldarь, kətevdare, tolko, byrega samavdarь, qoş-qort atьvdarь turahьnda hedьp, qьdьp hejləştelər. Hyd arahьnda Bajrambaj qart qaqььuqa qьna ydemden atajьmdь jaqьn kyrgənen, unьŋ menən dud jaqьn bulьrqa teləven aŋlatьp qujdь. Aşьp betkas min taqь qul jьvdьrьp, tabьmal birgandə, qart mina taqь la „rəxmət kyp jaşa balam" tigəndan huŋ, kebəhenan kəmeş ььtьrьь, ьььn aqьq qaşlь, baştarьna jegerme nisar tinlek ike aqsalar totqan qaş sulpь ььqarьp birde. Min almaьqa bulьp qulьmdь artqaraq tarttьm, nişlajem inde tigan ььmaq atajьma kyd hirptem. Ul kөlemhərap qaranь la:

— Al balam, al. olatajьn birgas olo keşenen qulьn maxrym itma—tine. Min qaltьraqan quldarьm menən matur sulpьlardь aldьm da tas-qoniqandь kytarep alьp tiderək usaq janьna jegerdem. Bьl vaqьtta minen bittarem ut kevek jana, jөrəgem dөbөldap huqa, ydem ber ojala, ber ьььvlana berdəŋ sulpьnьŋ maturlьqьna qьvana inem. Babaj taqь la səj esmane. Atajьm unьŋ jөrəm qaşqahьn kilterep aldьna qujdь la jygənen qulьna tottordo, babaj qajtьp kitte.

Altьn jeŋgəm minen sulpьlarьmdь kyrep qəzəp itte:

— Atьq, qalaj ььd qomartqьlar birgən ale bьl babaj. Qalaj da qaştarь həjbat inde. ььn aqьq nik tip telen şaqьldatьp qujdь. Min unьŋ sulpьnь maqtaqanьna qьvanьp,unь sas yremena taqьp suldьrlatьp qaranьm, saj qala birep odan jəvan qara sas yremdaremdə ber alqa, ber artqa baveltep jegardem. Bьl minen əsen kyrelmagan dur ьrьь ine. Altьn jeŋgəm baxьr sulpьlь maqtahь la, əlla nina yde mina jalьqqan kyddare menən qaranь. Ujlana birep:

— Mina qajnьm hьrqa habaqь birgən saqta min də un əs kenə jaşta inem, — tine. Min unьŋ „qajnьm" tigan hyden aььrьp kittem. Bьl ььqьlhьd qarttьŋ da minen qajnьm bulavь kyd aldьma kilep jөrəgem ььv itep kitte, tandarem ehele, hььqьь buldь. Min ььnь jeŋgəmə ajtmanem. Ul qajtьp kitkas sulpьlardь ipiap kenə sistem də, handьq tөbөndəge taŋkə janьna taşlanьm. Şulaj itep şul bajaqььa. ul tьnьshьd kөndərdə min ьnoьtop betkajnem inde. Kөdgə sajen jajlavdь jajlavdan jajlavga kystek. Şunan ber malь, kөd kөnө Aqmoron jajlavьnda jatqan saqьььdda əlege qajqan saqьььdda ььqьь bula torqan qarььqa moron qart janə kilep tөştө. Bьl julь ul hььaj qьna tygel, arьala yde janьna ber keşe ultьrtqan. Unьь başьna qьdьl fas kejgən, ber kydena aq halqan ber ədəm ine—Barjan tьrьvьnьь. Allaqьvat sufьj tigəndare şul bulqan ikən. Altьn jeŋgəm minen qolaqьma qьna:

— Juldaş, hina bagən bata qoldьralar, kin bedgə barьp ultьr, — tine. Min ni bala keşe unьŋ nama ikənen qajdan belajem, şunda hamam qььtьrььşьp jөrəjem bit ale ajlet.

(Adaqь kileheh handa).

BEĐGƏ JAĐALAR

ZAJAVKA TAP BER JЬL ELEK BIRELGƏJNE...

Davləkan rajonьnьņ Stalin ismendəge kolxozь menən Kermənkəj sovetь arahьnda telefon elemtəhe buldьrьv əsən jeterlek timer ьsьaq həm baqanalar əđerlənde. Stalin kolxozь telefon apparatь alьv əsən Davlakan rajon əvaz ayləgenə ьnan tap ber jьl elek zajavka birgəjne.

Kermənkəj sovetь jer tunmaьtan elek baqanalarđь ultьrtьv sarahьn kyrmaj. Davlakan əvaz uyləge lə kolxozdarđь telefonlaştьrьv turahьnda ujlamaj. Kermənkəj sovetь kylamendə gazeta taratьv eştəre lə əik nasar tora. Stalin ismendəge kolxozqa ni barь ber dana „Başqortostan" aldьrala.

Ol. Nasiref

KƏJƏRGƏDE EŞSELƏR MENƏN TƏ'MIN ITMƏJ

VKP(ə) Өlkə komitetь həm Başsovnarkom qararь nigeđenđə, **Kəjərgəđe rajonь**, Beloret metallurgia zavođьnьņ təđeles eşlərenə 100 eşse birergə tejeş ine. Lakin oşo kengə tiklem ber keşe lə ьirgəne juq. Rajondaqь avьl sovettarь həm kolxoz idarəlarь eşse kəs tuplap jeвərergə jacapьsьđ qarajđar. Kolxozdarđa həm janqьđaqtar arahьnda „Beloretqa barma hьq tə ydeneđđə tə eş jeterlek əle" tigən kulak qolqoboь taralqan. Kəjərgəde rajon ojoşmalarь kulak qolqobona jemergeə udar ьirep, dogovor nigeđendə sezonlь eşse kəstəre tuplap jenərevđe aşьqtьrьrqa tejeştar.

Bulat.

UQЬV ƏĐERLEKHEĐ BAŞLANĐЬ

Maqar. Rajon kolxoz məktəbe 1935-36 jьlqь uqьvdarqa əđerlekheđ kilde. Đərəь, uqьv ərence oktəbrđən davam itə, ləkin qatь plan juq. Şul arqala uqьv ken hajьn 3-4 səqat kenə bara. Şulaj uq məktəp tulьhtьrь komplektovajt itelmagən. Məktəp direktorь **Səjfullin** iptəş: — „Kolxozdar uqьvsь jenarmajđar" tip zarlanap jөrөj, ə praktik sarаlar kyrmaj. Maktəptə daresdar urьlsa

nara. Ə, kypselek uqьvsьlar naşqortđarđan toralar. Uqьvsьlarđьņ aşap-esevđare ojoştorolmaqan. Zavxoz **Zajnullin** bьl eş menən qьđьqhьnmaj.

Kolxoz məktəbendəge bьl [illegible]

B. Vasilef.

IKE AŞXANAЬŅ BEREHENDƏ LƏ TABALЬQ JUQ

Bajmaq zavodьnda həm Başqarala ike aşxana bar. Ularđьņ [illegible]

A.X.

HƏJRƏLEVSE IKE KOLKOZ

Maqar. „Baver" həm „Salavat" kolxozdarь artla hajralevse nuluđarь [illegible]

J. DAVЬT.

№ 39 HƏM №A EŞ QAQЬĐĐARЬ

„Salavat" kolxozь predsedatele, Davlakan rajonь jer eştəre ьyləgenən kilgən № 39 həm № A eş qaqьđđarьn aņlar əsən 2 tapqьr uqьnь, 3 tapqьr uqьnь, ləkin aņlaj almanь. Başta ul bьl aņlamavđь ydenen arьvьnan kyrđe, ənan hun ber jartь səqat zamanь jat itkəs taqь uqьnь ləkin haman da aņlamanь. Bьna ul eş qaqьđь. (imləhe ydgərtelməj alьna).

„Davlakan RajZO. 29 sintəbr. № 39 Barlьq avьl şura siritardarьna. Təşəndərə.

Reonьņ sintəbrđən bulqan atnaşinjahьnda xəkymət həm partejə tarafьnan bulqan kolxozniktarqa eigotlar xaqьnda II punktьnda qađajđki kyrhatelgən § 15, xuzalьqtar 34 jьlьь ydlare. nenı bodavlarьn kontraktovajt itevsələr SNK-SSSR həm markaz VKP(ə) komitetenen 14 avqustan həm 5 se nojəbrenən 1933 jьldьņ qьlqan svodkabь alьnaqan jьlьq normadan sət normaldan 35 nse jьldьņ oşo punkt tulьhь menən fəqat ajtelgən ydlarenen bodavlarьn hьjarmaq kolxozniklar qaqьna kontraktovajt itevsələrgə genə ə inde firma əsən kontraktovajt itevsələrgə bu eştəkalar 34 jьldь bulqanda timaj.

RZO mod: Sinikof§ [illegible]

qaqьđьnьn jəkmatkehen horaşqandar da qui qujqandьr. Mədir tiklem mədirđən başqort telen belevđe talap itep bulmaj inde (?) xəkymət qararь bit ul, undaj dur tyrələrgə qaqьlmaj (?) Bьna Səlixьftь ajlam əle. Uqьp qul qujdь mikan, alь uqьmajьnsa bьna, ьinan kitkənse, iləhenə jetkənse, tip kenə qujdь mikən! uqьp sьqqan bulha aņlanь mikən?

Juqtьr aņlamaqandьr. Bьna ikense eş qaqьđь.

„Davlakan Təbək jer eştəre 17 nse yh. № A 35-j.

Məŋa katie heđđən kilməgən bođajlaştьrьv xaqьnda furma №2 bujьnsa. Əgər də ankita bulmaha ьvidinja jьыreged nođajlanqan səsevnen barlьqь xaqьnda tarlə kulturadan həm unьş 1-gadan bođajlaştьrьlqan.

Təbək jer eştəre mədire (**Sinikof**) agranom **Aliksjef.**

Bojđajlaştьrьlqan səsev, şulaj uq başqa kul'turalarđь bojdajqa əjləndərep səsergə mөmkin mikan hun? Əle bьqasa kul'turalarđь jarovojlaştьrьp qьna səsələr ine, xađer bojdajlaştьralar ikən. Bьl fan jaņalьqь Davlakan jer ьyləgendə genəlek, juqha bьqasa başqa rajondardan bьndaj xəbər kilgəne juq, ine.

[illegible]

M.

Kiuatь torlaq jahanьlar

Nariman [illegible]

Oj.

TABALЬQTAN SITTƏ QAL QJAN KIOSKA

Əle qala Eşselər kooperativьnьņ 6-hanь kioskahьnda [illegible]

„Belorse"

SOVETTAR AZERBƏJZANЬNЬŅ 15 JЬLLЬQЬNA JANЬ BAKU.

HYRƏTTƏ: Kaspi paroxodstvoьь rasotniktarьnьņ torlaq jorto həm jaņь bul'var.

(Sojuz foto)

MATBUQAT KYĐƏTEV

PARTIA UQЬVЬN ONOTQAN GAZETA

Partia uqьvđarьn ojoştorov, unь sistemalь raveşta alьp barьv, propagandistar arahьnda seminar eştaren jajelderev, uqьvsьlar əsən materialdar birev, partia ojoşmalarьndaqь uqьv eştərenen qujьlьşьnda bulqan uņьşlь həm jeteşmagən jaqtarđь har vaqьt jaqtьrtьp, eştə osoralqan unьştarđь bəta tyņaraktarqa jetkerev-kyserev eştəren ojoştorov—partia matbuqatьnьņ ydək burьstarьnan berehe.

Bьl turala VKP(ə) Ydək komitetьnьn „**jaqьn vaqьttarđa propaganda eştəre turahьndaqь**" qararь jetdi talaptar quja. Ə, bьna „Qьđьl bajmaq" gazetahь-avqus ajьnda sьqqan bəta handarьnьņ (51, 52, 53, 54, 55, 56 həm 57 handar) berehendə genə lə partia ojoşmalarьnda, partia uqьvđarь turahьnda ber genə hyđ đə jađmanь.

Bьl qьna la tygel sentəbrđə sьqqan 59, 60, 61, 62, 63, 66 handarьnda VKP(ə) Ydək komitetьnьn qararьn, rajon partiaьnda bojomqa aşqarьv turahьnda ber tərlə lə xəbər birelməne.

Tik Ydək komitet qararьnьņ sьqьvьna es aj jarьm udqas 5-oktəbrđə genə „Qьđьl bajmaq" gazetь partia uqьvđarьnьņ uđqanda bulqan jeteşheđlektərenə jomqaq jьhanь. Bьl vaqьtta inde uqьvđarđьņ ykan jьl nisek barьvь turahьnda tygel, bəlki ijyl, avqust həm sentəbr ajđarьnda uqьvdar barьşь, jəki sətenlaj narmavь turahьnda, ularđь ojoştorovsaq materialdar birelergə tejeşle ine.

Gazetanьņ 9-ьь oktəbrđə sьqqan hanьnda „**Partia uqьvdarь regulər uđqarьla**" tigən baş aђtьnda „Molotof" kolxozьnda (Sьuaj MTS menən bərlektə) partia ojoşmahьnda partia tarixьn ejrənev, başlanqьs politik belem birev həm texnik baђanlьqьn beterev tyņaraktare ojoştoralqanlьqьn xəbər itelep, təvge xanatielarđeq regulər alьp barьlьvь həm dissiplinanьņ jaqşь ikəne ajtelgəndən hun,

„— **Bьl—VKP(ə) Ydək komitetьnьņ „jaqьn arala propaganda eştəre turahьndaqь" qararь nigeđendə kommunistarđьņ belem kimseliklərenə qarap ularđь tejeşle tyņaraktarqa berkətevđən başlanqьs uqaj bulьp tora**" tip heđemta jahala.

Şul uq handa „Komintern" kolxozьndaqь partia ojoşmahьnьņ janьnda ojosqan partia tarixьn ejrənev tyņaragenen jetəksehe Səqitleđeņ partia uqьvьn əs tapqьr əđeve turahьnda xəbər baђьlьp sьqa. Xəđer Səqitelteņ uqьv əđeve turahьndaqь xəbərđən hun əs nomer gazeta sьqhь la, rajkom tarafьnan bьl xəbər bujьnsa kyrelgən saralar həm „Komintern" daqь partia tarixьn ejrənev tyņaregenen xəle, nisek barasaqь turahьnda ber xəbər đə baђьlqanь juq. Timəs xəbər keђheđ, oslaamaj qalqan bula.

Bajmaqta đitialagən predpriatie bar. Lakin „Qьđьl bajmaq" gazetьnda ber genə predpriatiela la partia uqьvdarь barьşь turahьnda xəbər juq.

Avqust ađaqtarьnda—Kommunistik Internatsionalьnьņ VII kongressь bulьp uđđь. „Qьđьl bajmaq" gazetь kongress barqan vaqьttarđa BaşTASS tan alьp kyp kenə materialdar birđe. Ə, kongress ytev menən, partia ojoşmalarьnda unь ejrənev eşen jajelderevđə ber nəmə lə eşlamane. Beđ alыttaьnьņ menən Bajmaq partia ojoşmalarьnda kongress materialdarь betenlaj ejrənelməj—tigən heđemta jahamajьbьđ. Ləkin gazetanьņ ydenen aldьna qujьlqan mөhim politik burьstardan **sittə bulьvьn**, bьl dur eştərđe ytəvđə partia ojoşmalarьna jarđam ojoştorolmavьn asьq kyrhətəbeđ.

Rajonda partia uqьvđarь „barьşьnda osoraqan kəmselektərđen həm ularđь vaqьtьnda beterev əsən rajon komitetьnьn organь bulqan „Qьđьl bajmaq" gazetь redaksiahь ətetəna dur javaplьlьq jəkmatelgən. Redaksia bьl javaplь burьsь ytərgə, partia uqьvđarь barьşьn sistemalь jaqşьrtьrqa, VKP(ə)ьnьņ Ydək komitetь həm Başqortostan ølkə komitetьnьņ propaganda eştəre turahьndaqь qararđarь nigeđendə yđ eşen qaјtaнan qororqa tejeş.

HYRƏTTƏ: kolxozsь udarniktarđьņ III-sьsь Başqortostan sjeđđь delegattarь. sjeđđ xərmətenə ojoştorolqan yđ əşmakərlekle kisələ konsert tьnlajđar. (Unda, alьp ratta BAŞQORTOSTAN YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ həm VKP(ə) ØLKƏ KOMITETЬ AQZALARЬ. Halda KONSERTQA QATNAŞЬVSЬLAR.)

(PANFILOF fotohь)

NEFT' STAXANOFSЬLARЬNЬŅ HANЬ ARTA

Işəmbaj, 27 (BaşTASS). Başqortostan neft' promьslahьnda staxanofsьlar xərəkəte kendən-ken kiņəjə bara. Burovaj mastər—staxanofsь Žavoronkof jaqşь eş əlgeləre kyrhətə. Ul oktəbrđeņ 20 kenendə 448 metr boravlap, ajlьq planьь 149,3 protsentqa ytəne. Ul hər ber boravlavđa 65 metr jer ytte. Bьl promьslala rekord hьn, sьqa tiklem iņ juqarь hьn 69 metr ine. Bьl jeņevgə jьhazđarđan dөrөь fajđalanьv arqahьnda ireşelde.

INJƏRĐƏ STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTEN

OJOŞTOROV TURAHЬNDA UJLAMAJĐAR

Promьşlennost predpriatielarenda Staxanof xərəkəte kendən-ken yđək ma'ъalahena ajlandə. Staxanof xərəkəte kendən—kengə yđə, kiņəjə. Lakin beđđeņ Injər kymer jandarьv usaqtarьnda staxanofsa eşlev haman da ydləşterelmagən.

Kymer jandarьv usaqtarьnda bьqasa ber usə tapqьr nylək langən, juqarь eş normahь birep kilgən **Nuxof Karun, Usmanof Ojimal, Xalilьva Saqira** kevek udarniktar bar. Kymer jandarьv usaqtarьnьn jetəkseləre ularđьņ hanьn arttьrьv, janь eş metodtarь hajlap alьv, juqarь norma birevselərđeņ eş təzriьaləren jajelderev bujьnsa ber niņdaj đə eş alьp barmajđar.

Kymer jandarьv texnikahь ydləşterelmagən. Kyp ajlanьş jahav, juqarь sajfatlь kymer birev haman da berense navbattəge burьs itep qujьlmaqan. Əjlənəşte kyņajtev əsən kymer usaqtarь vaqьtьnan elek basьlalar. Şul arqala aqaьtьņ kybehe kymergə əjlənep betmagən bula. Pozar oxranahьnan rabotniktarь ydđərenen budkalarьna jьjьlьp əkəjət hatalar. Usaqtarđь asqanda qatnaşьlьq itmajđər. Tik bьqa tьlqan kymer janьь başlaqas qьna hynderergə kilələr.

Ydək kymer jandarьv usaqtarьnda tьđьlьq həm kymerđeņ haqlanьvь bulьrь əsən kərəş juq. Kymerđe telahe kem kese jetkənsə alьp kitə. Kymer jandarьv usaqtarь Staxanof metodьn ejrənergə, uņa qamasav ilevselərđe rəximheđ raveşta proizvodstvonan qьvьrqa tejeş.

S. GALIN

QATMARLЬ STANOKTA

QART KADROVIK ŞERŞOE

Өfə Parovoz-remont zavodьnьņ instrumental' sexь ər jaņanan qajtanan qorolde. Bьnda heđ kiņ zalqa tədelep kitkən geldar, ratsionallaştьrьlqan qul jьvqьstar, kejem elgeslər, zal urtahьndaqь fontan, unda jəđap jaregan balьqtar—bətehe lə uqa kul'turalь tөs biralar. Bьl sex SSSR đa eşlangən iņ qatmarlь stanoktar menən ta'min itelde. Şundaj iņ qatmarlь stanoktarđьņ berehendə qart kadrovik ip. Şerşof eşləj. Janь stanok kilev menən başta uq ul tolaştan ber jarьm smena eşlaj başlanь.

— Minen,—ti ul, 30 jьldan artьq eşləp bьlaj şatlьq hiđganem juq ine.

Uņa heđ xəđer qarahaqьđ, ul stanogьn kəđgəkevek jaltьra tьp tota, nik haqlьq menən eş ita.

Kyptən tygel genə uņa FZU tamamlap sьqqan ber jəş jeget—Fəttaxьf iptəşte berketelər. Ip. Şerşof unь şundaj ixlas kyņeldən həm jaratьp ejrata, əđ genə vaqьt esendə Fəttaxьf keskaj həm đur jьhatlek (skorost') şesternalarьn almaşlьra, rezьalar kiьa belə başlanь.

Başqa kadroviktar đa ip. Şerşoftan əlgə alьrqa həm əlgerak tə jerle millattan jəş kadrđar jeteşterevđe burьь itep alьrqa tejeştər.

Xajrullin.

BAJMAQQA QJILMI E KSPEDITSIA KITTE

Bajmaq eşsələrenen telen, tormoşon həm kul'turahьn ejrənev əsən, yđək jaņalif komitetь həm milli kul'tura institutь tarafьnan 5 keşenən ojoştorolqan ekspeditsia Bajmaqqa kitte.

Bьqasa ojoştorolqan bьndaj ekspeditsialar bətehe lə kolxozsь həm xeđmətsən başqortarđьņ telen həm kul'turahьn ejrənep kilde. Tik, 1934 jьl ojoştorolqan ekspeditsia qьna Beloret həm Injər eşsələrenen telen ejrənə aldь. Bьna bьl ekspeditsia 34 nse jьlqь ekspeditsianьņ hađьmь bulьp hanala.

Başqort əđəbi telenen xəđergə yđəş barьşьnda, industrial başqort eşsələrenen telen ejrənev, aktual politik həm qjilmi əhəmiətkə eja bulьp tora. Ikense hyđ menən ajtkanda, ekspeditsia aldьna industrial başqort eşsələrenen xəđergə həjləşev telendəge leksik (leqat, hyđ) bajlьqtьn, həjləmdərđəge təđələş juldarьn mөmkin tiklem tulь ejrənep, əđəbi teldə bajьtьvqa, unьņ artaзan ytəşenə jarđam ilə torqan materialdar tuplav burьsь jəkmatelde.

Ytkan jьldarđaqь bəta təzribələrđe fajđalanьv nigeđendə ekspeditsia yđ əştənə jəkmatelgən burьstь ytəj alьvьna ьşana.

EKSPEDITSIA

BAŞQORT, TATAR, QAZAQ EŞSELƏRENEŅ

KONFERENSIAHЬ YTKƏRELDE

Beloret, 27 (BaşTASS). 24 oktəbrđə Beloretta başqort, tatar, qazaq eşsələrenen zavod kyləmendədəjem konferensialarь ytkərelep, unda başqort, tatar, qazaq eşsələren Staxanof—Busьginsьlar xərəkətenə ьlьqьrьv mə'ьələhe qujьldь. Texnikanь ydləşterev həm Staxanofsьq eş metodtarьn ejrənev əsən zavodtarđa başqort telendə seminar həm tyņaraktar ojoştorqa qarar itelde.

Beloret Metallurgia zavodь, başqort telendə kyp kenə texnik əđəbiat baђьp sьqarьv eşenə başlanь. 27 oktəbrđə başqort telendə „Domna eşsələre aqьs kymerenən eşləj torqan domna mejestərenen xəsьjpnoj apparatь turahьnda nəmə beler gə tejeş" ismendə berense kitap baђьlьp sьqtь.

„BAŞQORTOSTAN" MATERIALDARЬ BUJЬNSA

„BƏTƏ EŞ JUQTAN QJIBARƏT"

Bьl isem menən „Başqortostan" məqaləhenən 234 handa elektrostantsia [illegible] Oktəbr bajramьna [illegible]

„KYPTƏN QЬVЬRQA KƏRƏK INE"

Bьl turala Maqtle [illegible] Kisametdinovqa [illegible]

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda raslanqan davlət registratsiahь qaqiđələre („xəkymət zakondarь həm bojoroqtarь jьjьlqьь" 1931 jьl, №8, st. 99 „Finans xuzalьqь zakondarь ьylleline" 1931 jьl, №12) nigeđendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafьnan 1934 jьl 25 maj juridik şəxes (predpriatie) №8 aђtьnda rejestrgə terkəlde.

Ucreždenienen isme: Başqortostan un-jarma eşləv trestь „Sojuz muka" qa qaraqan qalalarь ьsьndaqь proizvodstvo predpriatielare.

Isemdare	Torqan urьnь	Xisap ədev scotь
1. Təpsrin firmahь	Tapsrin avьlь	Davlət bankьnьņ Tapsrin ьylekəshendə № 70-204
2. №3 jarma kombinatь	Өfə qalahь, Toqaj uramь, 84	Davlət bankьnьn Өfə ьylekəshendə № 418
3. №6 firmahь	Өfə, Nekrasof uramь № 8.	„ „ „ № 77
4. On tartьv kombinatьnan №№ 11 həm 12 firmadarь	Sterlitamaq qalahь	Sterlitamaq ьylekəshendə № 534
5. №17 firmahь	Davləkan	Davləkan ьylekəshendə №7082
6. On tartьv kombinatьnan №№ 18 19, 21—firmadarь	Davləkan	Davləkan ьylekəshendə №70-94
7. № 20 izdrin zavodь.	Davləkan	„ „ №7006
8. № 23-firmahь	Bere	Bere ьylekəshendə № 693
9. № 25 on tartьv jarma kombinatь.	Nikola—Berezof.	Qalьasь ьylekəshendə № 70/1475
10. Material skladь.	Өfə qalahь, Janaul uramь № 5	Davlət bankьnьn Başqortostan kontorahьnda №5751

Eşməkarlek eşe: avьl xuzalьqь produktlarьnan on həm jarma eşləp sьqarьv.

Eşməkarlek rajonь: Başqortostan ASSR

Xisap ədev scot nomerь: Davlət bankьnьņ Başqortostan kontorahьnda № 1906

Adres: Өfə qalahь, Janaul uramь, № 5, telefon № 33-29.

Upravljajuşşij—**Koralef.**

REJESTR PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda raslanqan davlət registratsiahь qaqiđələre („xəkymət zakondarь həm bojoroqtarь jьjьlqьь" 1931 jьl, 398, st. 99 „Finans xuzalьqь zakondarь ьylleline" 1931 jьl, №12) nigeđendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafьnan 1935 jьl 20 maj juridik şəxes (predpriatie) №123 aђtьnda rejesterga terkəlde.

Ucreždenienen isme: xeđmətkə ejrətev proizvodstvoahь.

Isemdare	Torqan urьnь	Xisap ədev scotь
1-Haqьtavđarđьņ ejrətev masterskojь	Өfə K-Marks uramь	Davlət bankьnьņ Өfə ьylekəshendə 153/782
2-„—huqьrđarđьņ masterskojь	Vetovski uram №45	—„— 1150
3-Nuriman YPM YPT	Ula telək stansahь	—„— 1226
4-Beloret YPM.YPT	Beloret.	Beloret bankahь 190/345
5-„—„ VOS	—„—„—	—„— 180/193
6 Birski protsojuz artelь	Birski qalahь	Birski bankahь 195/794
7-Şerkass YPMVOS	Өfə rajonь şirkass.	Davlət bankьnьņ Өfə ьylekəshe № 658
8-Arxangel YPM.YPT	Өfə rajonь Arxangel	Arxangeldəge bankь 101/6
9-Baltasaj YPM.VOS	Baltasaj qalahь	Baltasaj bankahь 1604
10-Duvan YPMVOS	Mesegut rajonь Duvan	Davlət bankьnьņ Duvandaqь ьylekəshe 241
11-D-ajla YPMVOS	Dyrtelə rajonь El-dək	Haqlьq kassahь

Eşməkarlek eşe: invalidtarđь xeđmətkə ejrətev həm eşkə ьrdьrьv.

Eşməkarlek rajonь: Başqortostan respublikahь

Xisap ədev scotь nomerь Davlət bankьnьn Başqortostan kontorahьnda

Adres. Өfə qalahь Sverdlov uramь 61

YPT BNKSO nacalnigь urьn: PUGAJEF

QALA kommunal' xuzalьqьnan xudožestvo masterskojь 1935 jьldьņ 3-ьs nojəbrenən alьp Oktəbr bajramьna əđerlangən standart stəndar realizovajt itergə başlanь. Stəndarđe haq menən inəergə bəqat 9 dan kiske səqat 5 kə tiklem xudožestvo masterskojьnan alьrqa mөmkin. (**Sotsialistitseski № 6**, Inev jьlь. paradnoj işekten.) Şulaj uq ьnda **Zinsof, Sovetskaja, Aksakova, Gogol', Puşkin, Sotsialistitseskaja, Cernişevski, Sьrypь, Jegor-Sazonof, F. Garmonof, Oktəbr revolytsiahь** həm **Tuqajef** uramdarь əsən **elektrik lampalarь hatьla.**

Gorkomxoz

1—1

BAŞQORTOSTAN geologia-razvedka texnikumь, əđerlev kursьna uqьvsьlar qabul itə. Kursqa 16 jaştan 29 jaşqa tiklem həm məqlymate 6-ьь klastan da kəm bulmaqandar alьna.

Uqьvqa inevsələr: matematika, urьь tele, fizika, ximia həm janqrafia dorestarenən imtixan birələr. Uqьvsьlarqa qanun menən sotsial strax həm tələp bujьnsa toraq bula. Qabul itev 1935-jьldьņ 1 nojəbrenən başlanьp, imtixan birev 20 nojəbrgə tiklem bara. Uqьv eşe jьldьņ 1 dekabrenən başlana. Uqьvqa qabul itelevsələr stependia menən ta'min itelə. Dokumenttar poctanьņ 40 tinlek markahь menən Өfə, Zenzof uramь №35-37 Başqortostan Geologia Razvedka texnikumьna jiəbərelergə tejeş.

Razvedka texnikumь.

1—1

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9-fevralda raslanqan davlət registratsiahь qaqiđələre („xəkymət zakondarь həm bojoroqtarь jьjьlqьь" 1931 jьl, 398, st. 99 „Finans xuzalьqь zakondarь ьylleline" 1931 jьl, №12) nigeđendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafьnan 1935 jьl 18 oktəbr juridik şəxes (predpriatie) №46 aђtьnda rejesterga terkəlde. Ucreždenienen isme „Başkomdavlət trestь. Eşməkarlege eşe—kinolaştьrьv. Eşməkarlek rajonь Başqortostan ASSR, xisap ədev scot nomerь—Davlət bankьnьn Өfə ьylekəshendə №6630.

Adres: Өfə qalahь, Zensov uramь, №24.

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda raslanqan davlət registratsiahь qaqiđələre („xəkymət zakondarь jьjьlqьь" 1931 jьl, 398, st. 99 „Finans xuzalьqь zakondarь ьylleline" 1931 jьl №12) nigeđendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafьnan 1934-jьl 15-fevral juridik şəxes (predpriatie) №78 aђtьnda rejesterga terkəlde.

Ucreždenienen isme—Başqortostan meslpromdьņ texnikahь trestь. Eşməkarlek eşe-promьşlennost otxodtarьnan fajđalanьv, ylgən xajvandardan jemləştərenen baş, kəj həm başqa nəmələr eşləp sьqarьv. Eşməkarlek rajonь-Başqortostan ASSR Xisap ədev scot nomerь—Davlət bankьnьn Başkontorahьnda № 308

Adres: Өfə qalahь, Oktəbr revolytsiahь uramь 3.

ŞTATTARĐЬ REGISTRATSIAQJA TERKƏV TURAHЬNDA

ӨFӨ qala finans ьyləge şlattarь həm administrativ xuzalьq sistemahь sotsialь [illegible] registratsiaqa qьjndьrь sotsialь [illegible] ojoşmalarqa, predpriatiemaqan ojoşmalarqa, predpriatielarqa 3 kən vaqьt esendə kyrhatelgən registratsianan ytevđe İkletelgən registratsiaqa terkalergə tejeş. Registratsiaqa terkalmaqandarqa kreditar jasьlasaq.

Өfə qala finans ьyləge.

ӨFӨ Kosipromsovetь klubьnьņ joqalqan tьnqarak pecatь dөrөs tygel tip hanalqa. 13242

1—1

KUL'TURA HARAJЬ

4 nojəbrđə

ARISTOKRATTAR

5 nojəbrđə

Jaşь spektakel (udarniktarqa bilgələngən bilettar dөrөь tygel).

Kassa hər ken tajьn səqat 4-tən kiske səqat 10 qa tiklem asьq.

Spektakel 7 səqat 30 minutta başlana.

ӨFӨ qalahьndaqь Qьđьl partizandarđьņ qala jaņь xuzalьqь beterela haм bьl uq vaqьtta Өfə qala sovetь ьyləgendəge qala [illegible] tapşьrьla.

Tula pretenziatar həm ьkvijiatarde eşlələr 1-nojəbrđən qala soveta xuzalьqь ьyləgenə ylasak.

Өfə, „Oktəbr natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2576. Glavlit № 3042

BOTO ILƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ!

AJЬRЬM HAŊЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Р. Сагиева, корпус № 3, редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 254

5 NOJƏBR ŞIŞƏMBE 1935 JЬL

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ølkə həm Øfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

„Dəvlət planьn uŋьşlь ravestə ytəgən sovet metallurgiahьnьŋ həm maşinalar eşləv promьşlennostьnьŋ eşselərenə həm eşse qatьn-qьđđarьna, komandirdarьna həm inƶenerdarьna sələm! Sovet şujьnьŋ, qorosonoŋ həm maşinalarьnьŋ juqarь sьjfatlь bulьvdarь həm ydenə toşov xaqtarь kametev esən kereşegeđ! Yđ zavodtarьqьđđьŋ rentabellegenə ireşegeđ!"

(Oktəbr' bajramьnьŋ XVIII jьllьqьna qarata VKP(b) Ydək komitetь lozungtarьnan)

BØJØK JOMQAQTAR

G. I. PETROVSKI iptəşteŋ KALININ ismendəge „FREZER" zavodь eşselərenen həm inƶener-texnik rabotniktarьnьŋ 1935 jьl 31 oktəbrđəge tantanalь ultьrьşьnda həjləgən telmərə

Iptaştar, beđ bejek proletar revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь aldьnda torabьđ. Sovettar ile bik matur jomqaqtar jahaj. Bьl jomqaqtar proletariat diktaturahьnьŋ həm avьlda kolxoz strojьnьŋ təqь la kynerək nьqьven, xeđmətsəndər massahьnьŋ material həm kul'tura xələnen yseven, şunьŋ menən bergə SSSRđьŋ xalьq ara əhəmiəten yseven kyrhətələr.

Xalьq ara menəsəbəttərđə SSSR tьnьslьq esen kereştəge tep faktor ğəna tygel, şulaj uq kul'turanьŋ həm dəjem keşelek donjahь progressьnьŋ kesle alqa kitevenən də iŋ møhim faktorь bulьp tora. Bьnь butьn vaqьtta beđđə bulьp ytkən politik həm qьlmi xarakterđaqь xalьq ara kongresstar raslajđar. Beđđen tьnьslьq politikabьđ ip. Stalindьŋ: „ber genə tьsan da sittar jeren telomajbьđ, ləkin yđ jerebeđđe la, yđ jerebeđđen ber genə verşoqьn da his ber kemgə birməbeđ" tigən hyđđəre menən anlatьlqan. Kin kylamdəge tьnьs sotsialistik tөđөleş jaŋь huqьştarqa əđerlənevse beđđen doşmandarьbьđ həm beterəhenən elek faşistar, imperialistar tarafьnan taratьlqan „qađal imperializm" turahьndaqь qəjəptə təlьbьsa kire qaqa.

Beđđen tьnьslьq esen kereşebeđ iđen qurqavьslьq halətten nьqьlьq menən his ədelməbilek ravesta ujlanqan, ə qurqavьslьq halətenen nigeđe promьşlennostьŋ, avьl xuzalьqьnьŋ, kul'tura-sotsial tөđөleşte alqa jebərevđən tora. Kommunistik partia həm bejek jolbaşьbьđ iptaş Stalin tarafьnan jetəkselek itelgən beđđeŋ ileđeđ bejek proletar revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьna bik đur əđgəşevdər menən kilə.

1935 jьlda plan bujьnsa Sojuz həm jerle əhəmiəttəge promьşlennostьŋ ybeşe 17 protsent təşkil itergə tejeş ine. Ə asьlda ul ytkən 3 kvartal esendə 20,8 protsentqa ybe. Udqan jьldarđa domna mejestəren fajđalanьvđьŋ urtasa koeffitsientь 2,5 ine, ə xəđer ul 1,1 gə tьŋlaşa. Timək, xəđer domna mejesenen şul ber yk kyləmdən ikelətə artьqьraq şujьn alьna. Ə beđđə 0,84 koeffitsientь ajra torqan mejestar da bar. Udqan jьldarđa marten mejesenen ber kvadrat metr tebenan alьnqan qoros 3-4 tonna təşkil itə ine, ə xəđer ul urtasa 4-5 tonna təşkil itə. Şunьŋ menən bergə beđđə ber kvadrat metrđan 9-10 tonna qoros eirevse marten mejestəre la bar.

Ip. Stalindьŋ kyrəbək qoros sьqarьv turahьndaqь kyrhətməhe nьjomqa aşarьla. Oşo jьldьŋ 9 ajь esendə 9,2 million tonna şujьn iretelgən, ə qoros 9 million tonna iretelgən. Jьl aðaqьna tiklem şujьn həm qoros iretev plandarьnьŋ aşьrьp ytələsəgenə aşьnьs beđđergə mømkin.

1934 jьlda Donbasta tavlegenə urtasa 166 meŋ tonna kymer sьqarьla ine, ə 1935 jьlda 180 meŋ tonna sьqarьla başlanь. Staxanof metodtarь ber tavlek esendə sьqarьla torqan kymer miqdarьn 200 meŋ tonnaqa həm unan da kyrəbək arttьrđьlar.

Iptaş L. M. Kaganovič tarafьnan jetəkselek itelə başlaqandan bьlan beđđen timer jul transportьnьŋ kytərelevə xalьq xuzalьqьnьŋ ybeşenen iŋ jaqsь kyrhətkese bulьp tora. Elek beđ kes-xal menən genə tavlegenə 57 meŋ vagon jek tejəj inek. 60 meŋ vagonqa ul bik hirək jetə ine. Ə xəđer beđ tavlegenə urtasa 70-75 meŋ vagon jek tejəjbeđ. Əgər jek əbərotь 132 million tonna təşkil itkən 1913 jьl menən saqьştьrhaq, 1935 jьlda jek əbərotь 355 million tonna təşkil itte, bьl həm xalьq xuzalьqьnьŋ sikheđ đur ybeşen kyrhətə. Ip. Kaganovič jetəkselegendəge transportniktar parovozdarđьŋ tavlegenə 198 kilometr həm vagondarđьŋ 140 kilometr aralьqь ytevdərən ta'min itə aldьlar.

Timer jul həm hьv transportь xalьq xuzalьqьnьŋ iŋ møhim tarmaqtarь bulьp toralar. Beđđen sotsialistik tөđөleşte ğьnьş transportьbьđ eşlevenə bəjlənqən. Tovar əbərotь transport ul gerək la møhim rolde ujnaj. Bьnь transportьq bətə rabotniktarь bik jaqsь aŋlarqa tejeştar. Krivonosof həm kypkenə başqalar kevek maşinistar parovoz həm vagondarđan oşondan təqь la niqьqraq fajđalanьv esen bik đur mømkinlektar bulьvьn kyrhəttelər. Iptaş Stalindьŋ kymertəge 80 meŋ vagon jek tejəvgə saqьrьv ydenen te'sirenen jahana. Lakin transportta əle haman da kyp bulqan avariəlardь həm kruşenielardь kyrhətep kiləv mømkin tygel, ulardь qьsqa vaqьtta betererge kərək.

Avьl xuzalьqьnda kolxoz həm sovxozdarđьŋ texnik qoralandьrьlьqь

ybə. 1934 jьlda beđđə 3.500 MTS bar ine, ə xəđer MTS lar hanь 4.200 gə jetə. Udqan jьl beđđeŋ sotsialistik qьrdarьbьđđa 210.900 traktor eşlənə, ə xəđer ular 350 meŋgə jette. Udqan jьl 25.400 kombajn bar ine, ə xəđer ular 50.800 buldьlar. Avьl xuzalьqь maşinalarь xəđer elekkegə qaraqanda jaqsьraq fajđalanьlalar. Bьnь kyrhətev esen Donbasta Paşa Angelinanьŋ ber traktor menən jer eşləv normahьn ikeləte arttьrьv həm unьŋ 1.200 gektarqa jetkerə alьvьn əjtev jetə. Beđđə traktoristar həm komsomoldar Paşa Angelina kevek iŋ jaqsь traktoristar menən itləşergə tejeştar.

Sotsialistik qьrdar jьldan jьl jaqsьraq eşlənələr, orloq həm texnik kul'turalarьnьŋ urojajlьqь jьldan-jьl kytərelə bara.

Şunьŋ menən ber rəttən kolxozsьnьŋ ber xeđmət kønenə alьnqan doxodь la ybə bara. Lakin beđđə urojajlьqь artьnan kytərev esen təqь la kyrəbək eşlərgə kərək əle.

Şəkər səgelderen səsev jəhətenən beđ udqan jьlqa qaraqanda şьj jaqsьraq eləşevdərgə ireştek. Udarnik kolxozsьlardьŋ ikense bətə Sojuz sjezdьnda Maria Demcenko ydenen zvenoьь menən her gektardan 500 sentner şəkər səgelderen alьrqa iptaş Stalinqa hyđ birgəjne. Ul ydenen hyđen jerenə jetkerđe həm her gektardan 523,7 sentner səgelder jьjьp aldь.

Maria Demcenko artьnan unьŋ iŋ jaqsь duslarь—Maria Gnatenko həm başqalar alqa bara başlanьlar. Xəđer ber gektardan 500 sentner həm unanda kyrəbək səgelder alьv sotsialist jeđđəsə kolxozdardь solqap aldь. Kən hajen əle ber rajonda, əle ikense rajonda ber gektardan 550, 576, 595 sentner səgelder jьjьlьqtarь turahьnda xəbərđər kilep tora. Xətta gektarьnan 600 sentner alьvsьlar da bar inde.

Avьl xuzalьqь ytkəndə bьs kyrelməgən ravestə nьqьnь, kolxozdar nьqьp qaldьlar, kolxozsьlardьŋ mətlaq kypselege mal tormoşqa tana bara.

Bьna, iptaştar, proletariat diktaturahьnьŋ 18 jьllьqь kønenə beđđen jomqaqtarьbьđ oşolar. Ular beđđə kartočkalar sistemahьn beterevgə kilteređelər, ə ul beđđeŋ dəvlətebeđđeŋ ul tiklem nьqьnьvьn asьq kyrhətə.

Oşo jьldьŋ urtahьnda Donbasta staxanofsьlar xərəkəte başlandь. Qьlmi-texnik normalar tip atalqan qatь normalar bujьnsa 6 səqəttek ber smenaqa 7 tonna kymer sьqarьv nildələngəjne. Şaxtasьq eşte jaqsьlap ujlaqan, unь təşəngən zəvьqlik Staxanof jaŋьsa eşləj başlanь. Təv əđer ul 6 səqət esendə jer eldənə 102 tonna kymer sьqarđь, ikense kønde ul 6 səqətte 176 tonna aldь, unan hun 210, 240 h. ə. itep arttьra başlanь. Bьna şulaj itep radovoj proletar xeđmətə ujoj torovьda jaŋь həm xeđmət ьramlьlьqьn kytərevdə bьn revolytsia jahanь.

Staxanof artьnan Jykanof, Mazurof, Şcegolef, Pautcenko, Svidrul həm başqalar alqa bara başlanьlar. Gorlovkanan Andrej Gorbatyktьn Kalinin ismendəge şaxtala 6 səqətlek ber smena esendə jer eldənə 405 tonna kymer sьqarьvь turahьnda jaŋь xəbər alьndь.

Mьna ike drosyrka jenərđelər. Ulardьŋ berehendə alьn xəsef-tar menən: „Staxanof metodь—ul zakon" tip həm ikensehendə: „Staxanofsь şaxta esen beđđen kerəş beđ" tip jađ-lqan. Bьl drosyrkalar beđđeŋ bejek sotsialistik tөđөleştəge xeđmət ьramlьlьqь esen kerəş tarixьna al tьn bittər bulьp inasaktar.

Staxanofsьlar xərəkəte tørlə proizvodstvo tarmaqtarьn kin ravestə solqap aldь həm xəđer jeđđərsə staxanofsьlar, nusьjginsьlar, vinogradofsьlar normalardь kyp lapqьrdar arttьrьp ytəjđər.

Ip. Molotof jeŋel promьşlennost staxanofsьlarьn qabul itkən vaqьtta: „isəmdəre bətə ilgə taralqan jaŋь aldьn ьь udarniklardь birgan staxanofsьlar xərəkəte texnikaqa eja bulqan keşelər kadrьnьŋ ybə barqanlьqьna həm ul jaŋь kadrđarđьŋ jaŋь, təqь la đ rьraq nurьslar esen kerəşkanlektaren həm ulardь unьşlь xal itkanlektaren kyrhətə. Həm bьl barь tik sьjьfьt həđ sotsialistik jəmqiəttə tөđøv julьndaqь bejek eşkə bььnlap la bətə xeđmətsəndər massahь, bətə eşse sьjьfь həm avьldaqь kolxozsьlardьŋ kin massahь alьqtьrьlьv arqahьnda mømkin buldь" tip əjtte.

Ləkin alqa təşa har ber jaŋь xərəkəten har vaqьt jaŋь namanan qurqьvsь konservatordarđan naşlap, taranып tora sьjьfь doşman elementtarqa tiklem ydenen doşmandarь tьvа. Bььь iptaş Ordzonikidze həm iptaş Petakof yđđə enen staxanofsьlarqa qarata sьqarqan morazaqattarenda bik asьq kyrhətelər. Konservatorđarqa, keulaşevselərgə, jalqavdarqa qarşь qьrqa kerəşergə kərək, iptaştar. Beđđeŋ partiabьđđьŋ Lenin həm Stalindьŋ har vaqьt beđđen eşse kraьlian dəvlətenen tap jeneve aðaqь ьkapta juqarь xeđmət ьramlьlьqь əbtendə jatqanlьqьn ajtep kilganlektaren onotmaqьđ.

Staxanofsьlar xərəkəte avьl xuzalьqьna la kyşte.

Eşse həm kolxozsьlardьŋ iđđəlьlьqь həm xeđmət ьramlьlьqь jaŋь kyiar leş aldь həm ьь frontlь tigeđəv, ajrьm ucastkalardьŋ qьna alqa barьvьna ireşev genə tygel, bəlki bьl xərəkəte bətə eşselərđen alьqtьrьlьvьna ireşev esen bola namane eşlərgə kərək. Beđđeŋ zavodьqьđđa 500 udarnik həm tik 50 keşe genə staxanofsь itep lana. Iptaş Frezeroftьŋ dokladьnan zavodtьŋ texnikanь aðьn artьnan aðьm barьp nisek ydləşergəne kyrenep tora. Bьl bik jaqsь, əlbittə, ləkin iptaş Frezerof əle kyptən tygel genə beđđə 26 protsent ikense sort instrumenttar bulqanlьqьn həm tik xəđer genə ulardьŋ 13 protsentqa qalqanlьqtarьn ijrar itergə tejeş ine. Bьl đur alqaşьv. Begən beđ oşo jьldьŋ 3 nsə kvartalьnda alqan 300 meŋ həm tenььqьđ esen cek birahegeđ. Bьl đur progress. Lakin əgər beđ bolageđ də yđ staxanofsьqьđ iptaş Kuznetsof kevek eş-laj başlahaqьđ, ul vaqьtta eş taqь la t đerək alqa kitasək.

Texnik intelligentsianьŋ ul'ap sьqarьvьlьq fekere la alqa bara. Məskəv inƶenerdarь həm texniktarь iptaş Stalinqa jađqan xattarьnda yđđəre ujlap sьqarqan kyp kenə mekommalləştərev həm proizvodstvonь jaqsьrtьv saralarьn hanap sьqalar. Ular iptaş Stalinqa staxanofsьlar xərəkətenə bətə saralar menən jardam itergə hyđ birələr. Lakin beđđeŋ texnik intelligentsiabьđ proizvodstvonь jaqsьrtьv eşendə kyp eşləbə la həm kyp fajđa kiltirhə la, şulaj đa tørlə proizvodstvo tarmaqtarьnda staxanofsьlar tarafьnan ireşelgən uŋьştarqa texnik intelligentsianьŋ əle ireşə almaqanlьqьn turanan tura əjtergə kərək.

Iptaştar, beđđeŋ sotsialistik tөđөleşten xal itkes ucastkalarьnda beđ kyp jabattan kapitalistik ilđərđe qьvьp jettek həm udьp kittek. Ləkin bətə elkələrđə, xalьq xuzalьqьnьŋ bətə frontь bujьnsa aldьnqь kapitalistik ilđərđən udьp kitev esen kyp tьrьşьrqa kərək əle. SSSRđьŋ jetəşterges kəstəren artьnan ytərev şulaj uq promьşlennostь həm avьl xuzalьqьnda xeđmət ьramlьlьqьn arttьrьp kytərev, kul'tura tөđøleşen alqa jebərev eşendə arьmaj-talmaj kyp eşlərgə kərək əle.

Kapitalistik donjala bətə ujlap sьqarьlqan namalar həm proizvodstvonь jaqsьrtьv eşləre eşselərđe ekspluatatsialavdь həm xalьqь iđevđe kөsəjtevgə, jaŋь huqьştarqa əđerlənevđərgə həm xeđmətsən massanь qьrьvqa kitələr. Beđđə bətənlaj ikense eş, beđđə proletarđar həm kolxozsьlar yđđərenen sьj-mьhьđ jəmqiəttaren tađejđar, beđđə xeđmət ьramlьlьqьnьŋ kytərelevə xeđmətsəndər tajđalьna kilə.

Iptaştar, ber nisə køndən beđ bejek sotsialistik tarixtьŋ jaŋь bite asьla—beđ proletariat dəvləte qemereneŋ 19-sь jьlьna inəbeđ. Yđ zavodsьqьđđьŋ udarsa qьna tygel, bəlki jəddərsə keşelərenen isemdəre maqtavlь sotsialistik tөđөleş tarixьna jađьlьr esen kerəşegeđ! Xeđmət ьramlьlьqьnьŋ jaŋь ььjektarena tana barьqьđ həm ydenə irek alqan proletariatьŋ yđ ilendə proizvodstvonь həm kul'turanь nisek jьlqa hala həm sotsializm tөđəj alqanlьqьn kyrhətegeđ, bətə donja xeđmətsəndəren şatlandьrьqьđ.

Jəşəhen bejek proletar revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь!

Jəşəhen staxanofsь proletarđar!

Jəşəhen VKP(b) həm beđđeŋ julbaşsьbьđ iptaş Stalin!

KØNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

SANKSIALAR 18 NOJƏBRĐƏ YĐ KØSTƏRENƏ INƏLƏR

Ƶeneva, 3. Sanksialarđь qaravsь đur komitet ənqen Vaskonselos rəisegə ətisində ul tьrьşьnda Italiaqa qarşь ekonomik sanksialarđь 18 nojəbrđə yđ køstərenə indererge qarar birđe. Rezolytsiala Liga aqzalarь bulqan 39 dəvlətten Italiaqa qarşь finans bojkot sararьn indergənlektarə həm Liga aqzahь bulmaqan 10 dəvlətteŋ şundaj uq saralardь ytkərergə rizaь bulqanlьqtarь kyrhətelə.

Şul uq ultьrьşta kyp kenə mөhim nəldərevdər jahalь.

Laval' Fransianьŋ Liga paktьn lojal' ytkərəsegen əjtə. Şunьŋ menən bergə ul „konfliktь tьnьslьq julь menən xal itevgə ireşev" xərəkləgən kyrhətə. Fransia həm Anglia xəkymətere bьl elkələ bergələp eş kyrergə riza bulqandar.

Anglia təşqь eştər ministrь Xor: „beđ bьl saralarđь bik đur ykenev xise menən qullanьrqa məƶbyr buldьq. Əgər Liga ydenen jyqandahan haqlap qalьrqa teləhə, ul vaqьtta kollektiv saralar sarahьđ bulalar. Beđđeŋ maqsatьbьđ bьl huqьştь iđekek beterevđən tora" tip əjtte. Unan hun Xor ydenen Laval' bel-tereven tulьhьnsa xaplaqanlьqьn əjtte. „Xəđer beđđeŋ Liga sovetьna birerlek təqdim la ebeđ joq,—tip əjtte Xor.—Problemanьŋ qatmarlьlьqь ixtimal təqdimdarđe eşlap sьqarьv esen nildəje vaqьtь talap iter. Konfliktь xal itev esen hьza tabьvqa tьnaltelgən beđđeŋ bьrtьlьşьvьđьq uŋьşlь bulьp-bulmavьn ber kem də aldan əjtə almaj". Hyđeneŋ aðьqьnda Xor kompromisttьŋ Italia həm Abissinia esen qulaj bulьrqa tejeşlegen kyrhətte.

SSSR delegatь iptaş Potjomkin tyşəndəge seldərevde jahalь: „Millattar ligahьnьŋ tigeđ xoquqlь, ləkin kes jaqьnan tigeđ bulmaqan ike aqzahь arahьndaqь konfliktь beterev esen Liga ramkahь esendə kyrelgən saralardьŋ izeni əhəmiəten kyrhətev esen min hyđ alam.

Afrikalaqь huqьş beterelməgən əle. Abissinia jerendə əle haman qan aqa. Millattar ligahь ustavьŋ bobolovьn qajeplane inde. Unьŋ mexanizmь xərəkətkə kilterelde. Ber nisə keŋ ylkəs Liga yđ qemerendə berense lapqьr bularaq huqьştь tьqtatьrqa həm kollektiv iminlek nigeđendə tьnьslьqtan qaljtaralьvьna jardam itergə tejeşle saralardь kyrə başlajraq.

Berense tapqьr bulqanlьqtan, bьl saralar qajhь ber jeteşhəđlektarđan irekle tygeldər, şulaj uq ha la ulardь nerđəmlek menən, tulьhьnsa həm lojal' qullanqanda, bьl saralardьŋ qajhь ber izani həđəmtəne birergə mømkin. Ulardь qabul itev qajhь ber ikelənevđərhed həm ajrьm tajьlьşta hьđ bulmaьь. Lakin Liga aqzalarьnьŋ đur kypselege qььqa həm tiđlek menən sul juldan kitte. Sanksialarđь nojəmqa aşьrьr qorsandar talap itasək. Lakin eş tьnьslьqtь haqlav turahьnda barqan vaqьtta nindəj xaqьbьđ artьq juqarь bulьvь mømkin.

Oşo tьnьslьqtь haqlav esen Millattar ligahьna inevse dəvlettar kytərelələr. Bьl xərəkət irekle həm universal'. Uqa qaşьvsь xalьqtar dəjem qurqьnьs aldьnda berləşev bьlьqьn menən ruxlanqandar. Donjanьŋ esenləp la ujlenmək bulqanlьqьn bətəhe la aŋlaj başlanьlar, şulajhaq Afrikadaqь həm jaqьndaqь konfliktar, Afrikalaqь jə Jevropalaqь konfliktlar arahьnda artьq đur ajьrma bulmaqanlьqьn bətə donja jəmaqət selek fekere aŋlaj başlanь. Konfliktь lokalizovaj itevđen ideahь sarahьđ ravestə agressorqa xərəkət irekləgen birevgə kilterer ine. Bьl idea Millattar ligahьnьŋ nurьstarьna həm bətə donja həlakəten tьva başlaqan vaqьtьnda uq beterev xərəklegenə qarşь kilə. Bьnьn esen iŋ uŋьşlь sara—kollektiv həm asьq xərəkət itev.

Beđđeŋ tarafьn berləşep ytkərelə torqan xidi saralar, ixtimal, konfliktь tьnьs jul menən xal itev şanstarьn nьqьtьrqa ixtimal ulьr oşo maqsatqa jyna'telgən saralarđьn uŋьşlь sьqьvdarьn jeŋelajterđer. Əgər sanksialarđь qullanь başlaqanqa tiklem har ike taraf Liga ustavь ruxьnda şulaj uq unьŋ aqzalarьnьŋ mөstəqillek həm tigeđlek prinsiptaren rьqa la itep yđ ara kileşhələr, sovet delegatsiahь berense bularaq bьnь qullap qarşь alьrđar ine. Ul vaqьtta Millattar ligahьnьŋ xəđergə tuplanььь tilasək esen bik qimmətle təsrifə erlep qalьr ine. Bьl xal Millattar ligahьna inevse xalьqtarđьq tьnьslьqtь nobovqa jynaltelgən har ber bьlьvьqa qьrqa otpor birergə əđer bulqanlьqtarьn bətə donjaqa kyrhəter ine.

Unan hun Belgia baş ministrь Van Zeeland Millattar ligahьnьŋ oşo jьlda Italia həm Abissinia esen qulaj kompromisь eđlevgə Anglia həm Fransia xəkyməttarenə mandat birergə tejeşlegən təqdim itte. Unьŋ fekerensa bьl kompromisь eđlev kontrol' aldьnda barьrqa tejeş.

Madarjaga (Ispania), Motta (Şvejtsaria), Ginazu (Argentina) həm Tusela (Peru) Van Zeeland tьŋ təqdimenə qoşьlьrqa aşьqtьlar. Ikense jaqtan Titulesku həm Balqan antantalarь ismenən har ike antantanьŋ Millattar ligahь ramkahь esendə həm ustavtьŋ tap prinsiptarь ruxьnda nojəmqa aşьrьlьrqa tejeşle soloxqa ireşkanlektarə əjtte. „Şul nьqtan ular,—tip əjtte Titulesku,—Liga vazifalarь qьь arqьlь, Liga menən bergə həm Liga esen tьnьslьq julьnda eşlavselərgə har vaqьt jardam kyrhətəsəktər. Ular julьn nьq torqan vaqьtta yđ dərenen xalьq ara burьstarьn Italia menən bulqan dustaqtarьn bođmajьnsa ytəj alasaqtarьn aŋlajđar".

Ultьrьştьŋ aðaqьnda predsedatel' jьjьlьştьŋ Van Zeeland təqdimen xaplarqa tejeşlegen səjkel unьŋ kilešev mөmkinlegə har vaqьt asьq qalьvьn talap itkən Liga protseduraьь ruxьna mөvafiq bulqanlьqьn əjtte.

Şunьŋ menən ultьrьş jabьldь. 4 nojəbrđə ekonomik podkomitet həm 6 nojəbrđə 18 vəkil komitetь jьjьlasaq.

Ekonomik podkomitet Italiaqa kymer, neft', timer həm qoros sьqarьvdь tьjьv turahьndaqь məs'əlane qararqa tejeş (bətə bьl produktar № 4 təqdimgə inmagandar). Embargo məs'əlahen ььlaj xal itev turahьndaqь təqdim 18 vəkil komitetьnьŋ ьegəngə bitərge ultьrьşьnda Kanada vəkile tarafьnan indereldə həm ekonomik podkomitetqa birelde. Italiaqa timer həm qoros indereve tьjьv qa nigerak ta Ispania vəkile nьqьştь.

18 vəkil komitetьnьŋ begen irtəngə ultьrьşьnda bu'qan iŋ qьđьqlь moment kyp kenə der zavalardьŋ Şvejtsaria xəkymətenə berđəm ravestə qarşь sьqьvdarьnan qьlarat buldь. Şvejtsaria xəkymətə ydenen bitaraflьqьn haqlav burьsьnьŋ Embargonь Italiaqa qarşь la həm Abissiniaqa qarşь la indereveđe talap itkanlegen əjtkəjne. Fransia delegatsiahь Şvejtsarianьŋ bьl təqdimen Liga aqzahь jeklamələre menən bergə həjləş almaqanlьqьn həm qurqьnьslь xal tьvdьrьvь mømkin bulqanlьqьn kyrhətep, qььqьv ravestə qarşь sьqtь. Fransuzdarqa SSSR, Pol'şa, Balakaj həm Balqan antantalarь delegattarь qoşьldьlar. Jьjьlьştan hun Van Zeeland təqdime turahьnda nigerak ta janle həjləşevdər buldь. Laval' dьn bьl təqdimde həm predsedateldeŋ aŋlatmahьn Italia—Abissinia konfliktьnda totqan yđ lintahenen jeneve tip kyrhətkanlegen həjlədər.

Ip. Potjomkin telmare şaqtaj đur ta'bir qaldьrđь. Sovet xəkymətenen konfliktь tьnьslьq menən xal itev juldarьn eđlav de genə tygel, bəlki unь xal itevđen asьlь uq Liga ruxьnda uqa inevse xalьq ara tigeđlek həm mөstəqillek prinsipьna mөvafiq bulьvьn da naqьşap talap iteven iptaş Potjomkin sьqьşьnьŋ ydlektarenən berehe itep kyrhətələr.

„REVOLYTSION POLITIKA KOMITETЬNЬŊ" MØRƏŽƏQƏTE

London, 1. „Revolytsion politika komitetь" mөstəqil keşelar partiahьnьŋ iŋ revolytsion elementtarenan tora, ular yđ partialarь menən arahь edganlar həm kyptən tygel yđđəren kompartiaqa qabul itev turahьnda julandьlar. Bьl komitet oşo manifestь iq'lan itte: „Mөstəqil eşselar partiahьnьŋ iŋ aldьnqь seksiahь bulqan „Revolytsion politika komitetь" partianь marksizm prinsiptarenə nigeđlangən revolytsion kerəş julьna borov esen 4 jьl bujьna bətə køstaren birđe. Lakin mөstəqil eşselar partiahьnьŋ politikahь eşse sьnьftьŋ køstaren targatьvqa alьp bara həm reaksiaqa jul asa. şunlьqtan komitet oşo morazaqat menən sьqa. Kompartia huqьşqa həm reaksiaqa qarşь kerəşkə jetəkselek ita həm eşselar xərəkəten berləşterev mømkinlektaren bььnlap kyrhətə. Beđ imperializm idevenə qarşь yđ mөstəqillektarə esen kerəşevse Abissinia xalqьna jardam itergə əđerbeđ. Şulaj uq beđ unьşlь ravestə sotsializm tөđøvse Sovettar sojuzьn həm unьŋ tьnьslьqtь haqlavqa jynaltelgən politikahьn jaqlarqa əđerbeđ".

GERMANIALA FAŞIZM DAN RIZAHЬĐLЬQ KØSƏJƏ

Vena, 3. Avstria həm Şvejtsaria gazetalarь Germaniala faşistik režimdan dəjem rizahьđlьqtьŋ ybə barqanlьqьn xəbər itələr. Sittan kilgan keşegə Germania xalqьnьŋ kypselege milliatse-sotsialistar režimenə doşman bulqanlьqь asьq kyrenə. Şulaj uq bьl rizahьđlьqtьŋ kavdalanev vaqiqalarь kyp bulьvь qəzəpkə qaldara. Aðьq menən xal qьrqьvlaşa bara. Şul uq vaqьtta eş xaqьn kytərev ььlьşlarьn ььhatar dardь bik tьnьshьđlanььь ar həm ularqa şaqtaj đur zarar kiltərələr.

N'ju-Iork, 2. „Junajted press" agentstvohь Rimdan xəbər itə: Eritreala dojalarqa atlandьrьlqan 20 meŋ keşelek korpus tөđelə. Ul korpus Tana kylenə taba høcym itergə əđerlənə. Bьl høcym nojabr urtahьnda başlanьrqa həm Misьr qьđdarьn huqьşьvdь qurqьnьs aðьnda qaldьrьrqa tejeş.

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 3. Addis-Ababanan xəbər itev bujьnsa, Danakil rajonьndaqь (tønjaq-kønsьqьş front) parozan lar xərəkət: Mussa—Ali tavь rajonьnda urьnlaşqan italiandar safьna la tip ьeđlek indera. Abissinialьlar her tøn hajьn tip əjterlek Italia otradtarьna kinət høcymdar jahajdar. Bьl høcymdar arqahьnda italiandar kyp zarar kyrgənlektan, ular haq'ьnьv esen aðьrьr castar aldarqa məƶbyr buldьlar. Tønjaq frontьnda Abissinia qaskarđare italiandarđьŋ Məgdala qalahьnan alьđ bulьnqan tavlь rajondarqa kilep jetьvdaren kөtələr həm şunьŋ qььqa qarşьlьq kyrhətəsəktər.

Ogađen frontьnda Italia qaskarđarenen Veal Şeeli jьlqahь bujlap barьvь xal qanatьna Mogadiş qalahьnan qaskari castar kilep tora. Ulardьŋ ber kolonnahь Gelediđan tønjaqqa taba bara. Şul uq vaqьtta Italia qaskarđarenen uŋ qanatь frontьь turajlь həm kønsьqьşqa taba høcym itep Lьaaa, Godej həm Bulej punkttarьn, şulaj uq Gerlogubi qalahьn həm Sassa Benega alьp bara torqan tønjaq karvan julьn yđ qulьna aldь. Bьl Sassa Beneda Abissinianьŋ 14 meŋ qaskare tuplanqan.

Ogađen frontьnьŋ komanduujuşie general Nasibu xəkymət tan kyberək vintovkalar həm snarjadlar jebərevđe horajьь.

Berlin, 2. Asmara qalahьnan xəbər itev bujьnsa, xəđer tønjaq frontьnda 9.350 jek maşinahь eşləj, ular esen Asmara erŋahendə maxsus remont zavodь tөđelgən. Køn hajьn Massaua portьnan frontqa 2-4 meŋ tonna huqьş materialdarь, aðьq həm başqa jektar jebərelə.

„Fel'kişer beobaxter" xəbərsehe abissinialьlar taktikahьnьŋ Italia qaskarđarenə tønə høcym itevgə qajtьp qalqanlьqьn jađa. 1 meŋ keşenən artmaqan abьlkaj genə otradtar menən jəbal qan ьndaj høcymdar italian dardь bik tьnьshьđlanььь ar həm ularqa şaqtaj đur zarar kiltərələr.

BAŞQORTOSTAN ASSR YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ

PREZIDIUMЬ QARARЬ

1935 jьl 31 oktəbr

Başqortostan Ydək başqarma komitetь qarar itə:

1. Başqortostan Maqarif xalьq komissarь ip. **Bajaskirьftьŋ** partia eşenə kysevə ajqanlь komissarlьq eşenən buşatьrqa.

2. Başqortostan Maqarif xalьq komissarь itep, Başqortostan pedagogia institutь direktorlьqьnan buşatьp, ip. **Q. Dəvlətşinde** bildələrgə.

Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsedatele: **Tahirьf.**

Başqortostan Ydək başqarma komitetь sekretarь: **Əmirьf.**

16 oktəbrđə MƏSKƏV, LENINGRAD, IVANOVO, BICUGA h. ə. qalalarđьŋ jeŋel promьşlennost staxanofsьlarь—vinogradofsьlarь VKP(b) YK sekretarь ip. ANDREJEF tarafьnan qabul itelđelər.

HYRƏTTƏ: Jeŋel promьşlennost staxanofsьlarь—vinogradofsьlarь ip. ANDREJEF tarafьnan qabul itelgəndə.

FABRIK, ZAVOD HƏM KOLXOZ BAЂЬVĐARЬ UDARNIKTARЬ MƏSKƏVGƏ KILƏLƏR

Maskəv, 3. Məskəvgə Oktəbr' bajramьna fabrik, zavod həm kolxoz baђьvdarьnan ber nisə meŋ udarniktar kilələr.

Donbass gornəktarь delegatsialarь başьnda Maskəvgə Aleksej Staxanof həm Djukanoftar julqa sьqalar. Vьçuganan **Maria** həm **Jevdokia Vinogradovalar** kiləlar. Iđen iŋ jaqsь staxanofsьlarь — **Busьgin, Krivonos,** „Azneft" ten iŋ jaqsь burovoj masterь—**Parfenof,** ajaq kejem promьşlennostь staxanofsьhь—**Smetanin,** Stalingrad, Xar'kof həm Celabe traktor zavodtarьnьŋ staxanofsьlarь—**Andrianof, Savran'** həm Xar'koftan ajrьm ravestə saqьrьldьlar.

Məskəvgə maxsus pojezd menən 530 keşenən qььarat Leningrad udarniktarь delegatsialarь julqa sьqa. Maskav zavod həm fabrikalarьndaqь eşselərđen saqьrьvdarь bujьnsa bajramqa aikanen rajondarьnan 3 meŋ keşe iŋ jaqsь kolxozsь-udarsьlar kilələr. Kalinin elkəhe Maskəvgə 300 udarniklь jebərə. Begən, Məskəvgə bajramqa qatnaşьv esen Starozilovski rajonьnan 250 nan artьq keşenən qiberat kolxoz xorь kilde.

***

7-nojəbrđə proletariat ydəgeneŋ qunaqtarь dəjem Maskav de monstratsiahьnda qatnaşasaqtar. Kis menən Sojuzdar jortonoŋ Oktəbr zalьnda qunaq—staxanofsьlar menən Maskav staxanofsьlarьnьŋ osoraşьv kisəhe bulasaq.

***

Fransia, AQŞ, Cexoslovakia, Anglia, Gollandia həm başqa ilđərđən 300 tap sat il turistarь Oktəbrđeŋ 18 jьllьq bajramьna Məskəvgə julqa sьqalar. Ular arahьnda: xudoƶniktar, jađьvsь lar, ƶurnalistar, arxitektorđar, inƶenerđar, vracьtar, pedagoktar h. ə.

Sit il turistarьna Sovettar Sojuzь həm aigerakta Maskəv menən bətə jaqlap tanьşьrqa kiŋ mөmkinlektar birelasək. 6-nojəbrđə Maskəv konservatoriahьnda, SSSR dьŋ iŋ jaqsь artistar kese qatnaşьnda ular esen đur konsert birelasək.

SOVXOZ STAXANOFSЬLARЬ IPTƏŞ MIKOJANDA

SSSR aðьq promьşlennostь Xalьq komissarь ip. **A. I. Mikojan** 1-nojəbrđə, Narkompiщeprom dьŋ **Leningrad, Maskəv** elkələrendəge aldьnqь sьsqasьlьq sovxozdarьnьŋ həm Xar'kof elkəhendəge **N. Aleksandrovski** səgəldər sovxozьnьŋ staxanofsьlarьn qabul itte.

Kyp kenə sovxozdarđьŋ delegattarь, xuzalьqtarьnan ekonomij itelgən aqsa summalarьnьŋ cekьn (cek) ip. **Mikojanqa** tapşьrđьlar. Ytkən jьl bьl xuzalьqtar ber nisə jød meŋ humlap zararđa bulhalar, ə bьjьl ulardьŋ hər berehe 200 meŋ humdan alьp 700 meŋ humqa tiklem ekonomia birasəktər.

Narkomqa qabul itergə kilevse **Maria Demcenko** həm **Marina Gnatenko** iptəşlar jьjьlьvsьlar tarafьnan jaqsь qarşьlandьlar. Sьsqasьlьq sovxozdarь udarniktarь **Maria Demcenkonьŋ** həjləgən hyđen ajьrььa iqtibar menən tьŋlanьlar.

ØFƏ BAJRAMQA ƏĐERLƏNƏ

Øfə Motor zavodьnьŋ OSOaviaxim ojoşmahь Oktəbr' revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьna qarata əđerlek alьp bara. Qala Osoaviaxim ojoşmalarьnda bajram kөndərendə atьşьv jaŋь ytkərelasək. Xəđergə kendə qatьn-qьđđardan 15 „Voroşilofsa atьvsьlar" bar. Oktəbr' bajramьna qatьn-qьđđardan 12 keşe „Voroşilofsa atьvsь"qa norma tapşьrьrqa əđerlənələr. Qatьn-qьđđardan 45 keşe GSO normahьn tapşьrđьlar. GTO qa norma tapşьrьvdar davam itə. OSOaviaxim aqzalarь arahьnda taktik zanatialar ytkərelə. Tir ojoştorov esen jaŋь jort halьnьь.

□ Oktəbr' revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьnda, aeroklub ojoşterqan planeristar kursьnьŋ vьjpuskahь bula. Kursь 25 keşe tamamlap sьqa. Aeroklubtьŋ instruktordarь sostavь planerizm bujьnsa əpraenbeler ejrənevđe tamamlajdar.

Şul kenə ojoştorolqan osoavsьlar kursьnda uqьvsьlar kursьь tamamlap, banьv ytkərəsəktər. Hanavьь ytьvselərgə osovtar ььlar isme birelasək.

FINANS frontьnьŋ udarniktarь. Huldan uŋqa: 1. Finudarnik ip. GAVRO. 2. Qalala jort xuzahь qatьn-qьððarь arahьnda eşləvse, QALA sovetь aqzahь—finudarnitsa ip. FIPENTSEVA. 3. Θfə. „Poseda" kustarsьlьq artelenen Komsod predsedatele—finudarnik ip. PRIMAK. 4. Qalala jort xuzahь qatьn-qьððarь həm kustarðar arahьnda eşləvse—finudarnitsa ip. SERGEJEVA F.V. 5. Kustarðar arahьnda eşləvse finudarnitsa ip. STOLƏROVA JEVDOKIA. Ul jaqşь eşləgəne esen 10 tapqьr byləklende. 6. Narkomzem ergəhendə Komsod predsedatele—finudarnik ip. QƏJNYLLIN. (DKA fotokь).

ΘFΘ QALA HAQLЬQ KASSAHЬ EŞTE ΘLGΘLΘ OJOŞTORORQA TEJEŞ

Θfə qalahьnьŋ 61-se dəvlət haqlьq kassahь 1935-jьldьŋ I-II-se kvartaldarьnda alьrьlqan zajom vznosь bulaj uq vklad inderev plandarьn yð vaqьtьnda artьqь menən ytəp sьqtь.

I-se kvartalqa birelgən zajom vznosь inderev planь 105 protsentqa, II-se kvartal 129 protsentqa ytəlde. Ləkin III-se kvartalqa kilhək plan ytəlmane. Birelgən 1 million 825 meŋ hum zajom vznosь inderev planьnьŋ barь 1 million 777 meŋ humь qьna jьjьlьp, plan 97 protsentqa ytələ. Bьl 3 protsenttьŋ tulmavьna, qalalaqь zajon, lesopereval bazahь, alebastr zavodь, plav sostaf pristane h.b. qajeple.

Şenki lesopereval bazahь komsodь (predsedatele Volejef) zajom podpiskahьnan kilgən 5 meŋ 515 hum, zajon komsomodь 5 meŋ 690 hum, alebastr zavodь komsodь Galsin—2752 hum, urman texnikumь komsodь 6 meŋ 50 hum, plavsostaf pristane komsodь 6 meŋ 640 hum zajom aqsalarьn oşo kəngə tiklem tapşьrmajьnsa, finans dissiplinahьn bozop yððərenen ojoşmalarьnda jeretələr. Bьna oşolar bedəmtahenda plan 3 protsentqa ytəlmaj qaldь, tep səbəp şunda.

Uoan hun qala ojoşmalarьnda eşləvse eşse, xeðmətkərðər zajomqa tulьhьnsa ьlьqtьrьlmaqandar. Mihal esen „8-se mart" həm konditer fabrikatarь menən ikmək beşerev arteldarene genə alьv jeta. Konditer fabrigьnda eşləvse 736 keşenən 181, ikmək həm konditer [illegible] 20 keşenən 45 he, „8-se mart" fabrigьnda 324 keşe zajomqa [illegible]. [illegible]

sьlь jaqarьla kyrhətelgən jeteşhedlektərðe jьldam arala tedərgə, zajom podpiskahьnan kilgən aqsalarðь yð oqrotsьnda jəretkən həm finans dissiplinahьn boðqan ojoşmalarqa sarahьn kyrergə həm ul aqsalarðь dəvlət bankahьna kyserðep betərgə tejeşle.

Zajom taratьvða həm vznostarьn jьjnavða jaqşь eşləvse komsodtar ða şulaj uq iŋ udarnik udarnitsalar ða juq tygel. Narkomzem komsodь predsedatele Qəjnyllin 1929-jьldan birle komsod predsedatele bulьp eşləj. Ul eşte bik jaqşь itep ojoştorqan. Narkomzem apparatьnda eşləvse 246 xeðmətkərðeŋ bətəhen də zajomqa ьlьqtьrqan. Zajom vznosь jьjnavðь artьqь menən ytəne.

„Poseda" artelenen komsod predsedatele **Primak** 282 keşenen 92 protsentьn zajomqa ьlьqtьrðь. Eşse xeðmətkərðərðeŋ 97 protsentьn qomərleəkə straxovajt itte həm başqalar.

Haqlьq kassahьnьŋ qalalaqь jort xuzahь qatьn-qьððar həm kustarðar arahьnda eşləp kilevse ber nisə finudarnitsanь kyrhətep kitəjek. Məsələn, 52 jaşlek **Stolərova Jevdokeja** iŋ tьrьş udarnitsa. Ul jort xuzahь qatьn-qьððar arahьnda qьna 3140 humlьq zajom taratьp, 2625 hum zajom aqsahь jьjьp tapşьrðь. Ul, hər vaqьt udar eş kyrhətkəne esen Narkomfin həm haqlьq kassahь tarafьnan 10 tapqьr qimmətle bylək menən byləklənə.

Bьna 62 jaşlek finudarnitsa **Fipentseva** (1931-jьldan qala sovetь aqzahь) 2700 hum zajom taratьp, 1700 hum aqsa jьjьp tapşьrðь. 1932-jьldan finsektsia aqzahь bulьp eşləvse **Sergejeva** 5940 hum zajom taratьp, 3402 hum zajom aqsahь jьjьp tapşьrðь.

[illegible]

S. KARAM.

OKTƏBR' 18 JЬLLЬQЬNA BAŞQORTOSTAN JERLE PROMЬJŞLENNOSTЬ

(BAŞQORTOSTAN JERLE PROMЬJŞLENNOST XALЬQ KOMISSARЬ IP. JƏHYDIN MƏQALƏHE)

Başqortostan Sovet Sotsialistik Respublikahь sovet sotsialistik respublikalar semjahьnda yðə həm alqa barə.

Yrendə kyp torlo həm qimmətle bajlьqlarь bulqan Başqortostan respublikahьnda, xeðmətsan massanьŋ material xələn jaqşьrtьv menən tьqьð bajlanqan jerle promьjşlennostь jəjelderev esen ður baza bar.

Partianьŋ XVII sjezdьnda iptaş Stalin jerle promьjşlennostь alqa jebərev problemahьn iŋ ður həm iŋ ere burьstarðьŋ berehe itep qujðь.

Jerle promьjşlennost avtonomialь respublika, kraj həm əlkələrðeŋ, bigerək tə təbiqi bajlьqtarь ajьrьvsa kyp bulqan Başqortostan respublikahь kevektərðe, industrialaştьrьvða ður rol' ujnarqa tejeş.

Revolytsia jьldarьnda Başqortostanda jerle promьjşlennost predpriatielare er jaqьnan tip əjterlek tьvðьrьldьlar. Başqortostandaqь jerle promьjşlennoste barь tik formal' rəveştə genə şulaj atalьp, qamalda jarьm kustar predpriatielarðan tora ine. Hunqь jьldarða Başqortostandьŋ jerle promьjşlennostьna kyp dista million hum sredstvo halьndь.

Krasno-Usol bьjala zavodь jarьm kustar tiptaqь zavodtan mexanizirlaştьrьlqan ður zavodqa əverelderelde. Ul təvlekkə 4 vagon samalь bik jaqşь tedəv bьjalalь bira.

Tyvan Trojski boðlav fabrikahь er jaqьnan mexanizirlaştьrьldь. Unьŋ keşe 600 meŋ metr boðlav birev kimətenə kytərelde.

Bus urьnda er jaqьnan „8-mart" tegev fabrikahь [illegible] Xəðer ul 10 million hum [illegible]. Voroşilof isemendəge Θfə [illegible] 7,5 million humlьq produksia birev [illegible]. [illegible] BASSR [illegible] Kyp kena [illegible] jerle promьjşlennost [illegible]

temahьnda er jaqьnan unarlaqan predpriatielarqa niged halьndь. Jəðerlagan kustar arteldar ojoştoroldo, jerle promьjşlennosta jaŋь assortimenttar indereldə.

1935 jьlda Başqortostandьŋ jerle əhəmiətkə ejə bulqan promьjşlennoste 150 milliondan da kəm bulmaqan humlьq produksia birergə tejeş.

Jerle promьjşlennost eşenda organizatsion ydgəreştər, jaŋьi jerle promьjşlennost Narkomatь tьvðьrьv, his şikhəð eşteŋ jaqşьrtьvьna tə'sir jahanь.

Başqortostan jerle promьjşlennostь ydenen 9 ajlьq eş melendə planьn 100,4 protsentqa tultьrðь. 1934 jьlqь 9 ajða ьrgan hьn menən saqьştьrqanda bьl 119,4 protsent təşkil itə. Şulaj itep, jerle promьjşlennostьŋ beta predpriatielare 1934 jьl menən saqьştьrqanda bajtaq kyp produksia birðelər həm ajьrьm predpriatielarða almaqan da, produksia sьjfatьn jaqşьrttьlar.

Hunqь jьldarða jerle promьjşlennostqa kapital halьv his şikhəð ekonomik effekt birðe. Bьndaqь predpriatielarðeŋ proizvodstvo kesterenen ykeven tyabanda kyrhətelgən 3 predpriatielarðeŋ mьsalьnda la bik asьq kyrergə memkin.

Krasno-Usol' bьjala zavodь 1933 jьl menən saqьştьrqanda produksiahьn 3 tapqьrðan kyberək arttьrðь. Ajaq kejeme fabrikahь ber jarьm həm tegev fabrikahь 2 tapqьr juqarьlattьlar. Başqa bajtaq predpriatielarða la oşondaj xəl tejergə jaraj.

[illegible]

yð plandarьn ytəvðərə həm ber tiklemdərenən plandarьn ytəj almavðarь kevek qəqşьlьqtarqa qarşь xəl taqь ber tapqьr qalqan predpriatielarðeŋ berzavar lap eşləmevðəre, yð jetəksəlarenən tejeşle praktik jarðam qьlmavðarь kyrhətə. Ə bьt bьl predpriatielarðьŋ şarttarь başqalar menən tiŋ ged. Bьnda iŋ elek predpriatielarðeŋ jetəkselare həm ulardьŋ jəmaqətselek qajeple.

Dejem alqanda, jerle promьjşlennost bujьnsa 9 ajlьq nakoplenie planь tulmaqan. Ləkin finans plandarьn tultьrmaqan ajьrьm predpriatielar bar əle. Bьl jəhəttən Krasno-Usol' bьjala zavodь, Strojmat həm Tezxirkom predpriatielarь bik nasar eşlajðər.

Oktəbrðeŋ ike dekadalь beta jerle promьjşlennostь dekadalьq plandьn ytəlmaven kyrhətə. Ə şulaj ða ajьrьm predpriatielarða bьl jəhəttən ður sajqalьvdar bar. Məsələn, strojmat trestь, Rьjztrest, konditer fabrikahь həm Tirmən trestь bьl elkələ ajьrьvsa nasar eşlajðər.

Sьjfat bujьnsa alqa kiteşte qənəqətlənerlek tip ьhaplap bulama? Turahьn əjtergə kərək, jerle promьjşlennostьŋ kyp kenə predpriatielarenda sьjfat elkəhendə eş bik nasar tora. Begenge beððeŋ eş ucastkalarьnan najtaqьnda predpriatielar sьjfat bujьnsa nasar eşlajðar. Məsələn, Θfə tegev fabrikahьn alajaq. Ul produksia haьnь bujьnsa la, finans eşe bujьnsa la planьn jaqşь qьna ytəj. Ə bьna sьjfat jaqьnan eş maqtanьrlьq tygel.

RSFSR Sovnarkomь predsedatele iptaş Sulimof kolxozsьudarniktarðьŋ 3-se beta Başqortostan sjezdьnda inutkanьqaьь tanqit aьna aldь, jerle promьjşlennostь hər jaqlap alqa jebərergə, sьqarьlqan assortimenttarðь kiŋəjterge, nigerək tə sьjfat jəhətenə ajьrьvsa iqtьbar birevðeŋ kərəklegen kyrhətte.

Ip. Sulimoftьŋ sьjfat elkəhendəge bьl kyrhətmahen jerle promьjşlennostьŋ beta tarmaqtarьnda kyrergə kərək. Bьl, ajaq kejeme fabrikahь, boðlav fabrikahь, bьjala zavodlarь, kirpis zavodlarь ber tiŋ qaqьlanьp beta predpriatielar sьjfat mas'ələlare ajьrьm energa tejeştar. Ular ajьrьm agregatqa jaqьndan qaraşqa, ulardьŋ eşen jaqşьrtьrqa, produksia—tavar kostjum, kylmək, boðlav, bьjala jaqşь saqarьlьq itep qurьrqa tejeş.

Hər zavod jaki fabrika [illegible] nasar produksia ber xaqь bul alьrqa tejeş. [illegible] xokymət ta[illegible] ber xeðmətsan [illegible]

[illegible] jerle promьjşlennostьŋ sьjfat jaqьnan da, [illegible] programmahьn [illegible] memkinlege bar. [illegible] berehe [illegible] fajðalanьlmaj jatqan quramaldarðь, ikensehe—eş kenə tьqьðlandьrьlmavь tьaplerga kərək.

Sovet eşselarenen izadi initsiativьlarьnьŋ ige-sige juq. Ətkenlelьq xarakate arьsьnsa stazanofsьlarðьŋ kesle xarakate kytərelde. Ləkin bьl xarakattь ojoştorqa kərək. Stazanof metodь hər maşinahьn, hər stanokьn, hər ber agregattьŋ eşgabendə eşləvseneŋ xəle, unьŋ hər ber xarakate ьkapka alьnqan həm bьsьqlanqan bulьvqa qajtьp qala. Bьl, vaqьtqa kyp ekonomia jahavьqa memkinlek birə, ə naqa bajlьnesta xeðmətsan ьaðьrьq bik nьq yðə.

Başqortostandaqь jerle promьjşlennostьnda stazanofsьь—busьjginsьlar xarakate əle kin massovьj tek alqanь juq. Predpriatielarðeŋ administrativ-texnik personaldarь hər jerðə lə bьl xarakat esen şarttar tьvðьrьp jetkermagandar. Beððeŋ bьt predpriatielarða ikeşar norma ytəgən, funksialarðь bьsьqlav, xeðmətte eylev, ratsionalizatsia esendə eşlekle təqdimdar birgən, alðьŋqь eşselareeð bar. Bьl momenttь neð kyьajterga

beta eşselar arahьnda taratьrqa, şulaj ite bьl bejek memkinlektarðe fajðalanьrqa, kyserak həm sьjfatlьraq produksia birergə tejeşeð.

Məsələn, silikat zavodьnda kocegar Isxaqьf yð normahьn 156 protsentqa, gruzcitsa Perməkova Maria—185-190 protsentqa, Şosoxova Aleksandra 185-190 protsentqa, voronşik Safin Zakir 138 protsentqa, pressovşitsa Kutsverova Maria həm Berezukova Tatjana plandarьn 132 protsentqa tultьralar. Ni esen hun silikat zavodьnьŋ jetəkselege oşondaj eş kyrhətkesterðeŋ başqa eşselar arahьnda la taratьv esen kərəşməj? Ə zavod sistemalь rəveştə planьn tultьrmaj kilə, ul 9 aj planьn ni barь 83 protsentqa qьna ytəne. Əgər zavod oşo rezervtarьn fajðalanha, ul bьndaj ədeklokka osoramaj ine. Ikense jaqtan, proizvodstvonьŋ bьl alðьŋqь keşelarenə tejeşle şarttar tьvðьrqan xalda, ular bьnlap ta stazanofsьlar bulьrðar, taqь la juqarьraq kyrhətkestar birerðər ine.

„Oktəbr' natiahьь" tipografiahь hunqь vaqьtta sistemalь ədeklektən sьqьp kilə, ləkin betəulaj sьqьp jetmagən əle. Tipografiala normalarьn ber jarьm tapqьr tultьrьp ytəvse ajьrьm eşse həm eşse qatьn-qьððar bar. Başqa bajtaq predpriatielarða la yð normalarьn arttьrьp tultьrьvsь eşselar bar. Məsələn, tegev fabrikahьnda ajьrьm eşselar plandarьn 175, 166, 142 protsentqa, konditer fabrikahьnьŋ eşselare—148, 125 protsentqa jetkerep ytəjðər. Ajaq kejeme fabrikahьnda la, K. Usol bьjala zavodьnda la, boðlav fabrikahьnda la şundaj uq xəl. Ləkin neðgə, bьl eşse həm eşse qatьn qьððar menən sistemalь kendelek eş alьp barьlmavь bььq kyrenə. Ajьrьm stanok, agregat həm eşselarðeŋ elgaşevðare beta stanok, agregat həm eşselar arahьnda taratьlmaj. Bьnda barь tik neððeŋ predpriatielarðen jetəkselare—direktor, texnik jetəkse, sex nacal'nikь qajeple.

Əgər jerle promьjşlennosta neð stazanofsa, busьjginsa eşlə[illegible]hak, neð produksianь ykən jьl menən saqьştьrqanda 19,4 protsentqa tygel, bəlki taqь la kyberak arttьrьr inek.

Stazanofsьlarðьŋ sotsialistik xeðmətteŋ juqarь ьrmьlьqь esen xarakattaren eşlekle, ьqşmalь ojoştorqa, ulardьŋ xeðmətten bьndan kəŋgə mekəmmələştererge kərək. Beta zavod jəmaqətselegeneŋ begengə iŋ mehim burьsь şul.

Revolytsianьŋ 18 jьllьqьna Başqortostan jerle promьjşlennostь bajtaq ььqaj hədəm'ələr menən kilə. Jerle promьjşlennostь artьbьn jəjelderev esen başlanqьs jahalde, Başqortostandьŋ bik baj təbiqi ressurstarьn xeðmətsandar fajðahьna tomonov esen aðəm jahaldь.

Jerle promьjşlennost predpriatielarenen eşe Stazanof relslarьna qujьlьrqa tejeş. Bьnda bol'şevistik qajqьrtьvsьlьq həm ojoştorovsьn quldar kərək.

Başqortostan respublikahьnьŋ jerle promьjşlennost eşselare VKP(b) Θlkə komitetь həm Başqortostan xokyməte jetəkselegendə, stazanofsa eşlap, tep iqtisarðь sьjfatqa junalderep, 1935 jьlda alьnqan kyrenekle hedəmtələrðe nьqьta alьrðar, 1935 jьl planьn həm jaqьnan da, sьjfat jaqьnan da, finans jaqьnan da tulьhьnsa ytərðar həm şunьŋ menən **BASSR jerle promьjşlennostьnьŋ eşen artьbьn jəjelderev esen real' baza tьvðьra alьrðar.**

BVRƏTTƏ: Başjlak MES kombajnerь TURLENKO ip. Ul, sajlt 481 gektar igen tьjь. Sjezd delegatь.

I. VOLKOF

LENIN - STALIN PARTIAHЬ—OKTƏBR' SOTSIALISTIK REVOLYTSIANЬN OJOŞTOROVSЬHЬ HƏM JETƏKSEHE*)

Bьnan 18 jьl elek 1917 jьlda 7-nojabrenda, keşelek donjahьnan bejek alьmlarь Lenin həm Stalin jetəkselege astьnda bol'şeviktar partiahь, proletariattьŋ qorallь vosstaniehьn bik jaqşь ojoştorðo həm uŋьşlь rəveştə qamalgə aşьrðь. Bьl, beta donja tarixi əhəmiətle jeŋev buldь.

Bejek Oktəbr' sotsialistik revolytsianьŋ 18 jьllьqь, SSSRda sotsializmdьŋ kapitalizmda tamam həm his kire qajtqьhьð jeŋeve şarttarьnda, Sovettar ileneŋ beta donja ekonomikahьndaqь politika, fan həm kul'turahьndaqь udel avьrlьqьnьŋ gigant ður ykeşe bildahe astьnda yta. Kominternдьŋ 7-se kongressь SSSR ðьŋ kin qatlam xalьqtarðь, sьjnьftarðь, millattarðe həm dəvlattarðe xarakatka kiltera torqan kes bulqanlьqьn bildalap ytte. SSSR da sotsializmdьŋ jeŋeve „beta donja masştabьnda sьjnьf kestarðeŋ ber-berehenə bulqan mənasəbattarenda sotsializm fajðahьna, kapitalizmdьŋ xararьna jaŋь ður qudqalьş, beta donja proletariat revolytsiahь ykeşendəge jaŋь etaplьŋ başlanьvь tigən byð" (Kominternдьŋ 7-se kongressь rezolytsialarьnan, 41 bit).

Şul uq vaqьtta Oktəbr' sotsialistik revolytsianьŋ 18 jьllьqь, kapitalizmdьŋ tьşqь həm eske qarşьlьqtarьnьŋ qьrqa kitkenləneve həm proletariat revolytsiahьnьŋ jaŋь bejek hu-

qьşqarь jetşev şarttarьnda yta. Xəðer bьnda tikləm, his ber kapitalistik ildarðeŋ eşselar sьjnьfь aldьnda, 1917-jьl oktəbrendə rus bol'şeviktarь nisek jeŋdelər həm sotsialistik tөðeleş frontьnda bejek jeŋevðərgə ular nisek ireştelər tigən mas'ələ tora.

Marks həm Engel's, proletariat diktaturahьnьŋ, burzuaz jəmqiətteŋ „tьnьs" ykeşe hedəmtahendə genə kilep sьqa almaqanlьqьn kyrhəttelər. II-se Internatsionalдьŋ revizionistarьna qarşь kərəştə Lenin həm Stalin, Marks həm Engel'stьŋ burzuazia vlasьn kes menən bərep teşerev turahьndaqь tə'limətлəren haqlap alьp qaldьlar həm artьbьn ysterðelər. Imperializm osoronda „proletariattьŋ kes menən revolytsia jahav zakonь, burzuazianьŋ dəvlət maşinahьn vatьv zakonь, undaj revolytsianьŋ təvge şartь bularaq, donjalaqь imperialistik ildarða revolytsion xarakatteŋ sarahьð zakonь bulьp tora". (I. Stalin, „Leninizm mas'ələlare", X başr 30-bit). 1871 jьlqь Paris kommunahь həbəqtarь həm berense Rossia revolytsiahьnьŋ bejek təzribəhe nigeðendə Lenin, proletariat diktaturahьnьŋ dəvlət formahь bulqan Sovet vlasьn asьь. Lenin, proletariat revolytsiahь burzuaz dəvlət maşinahьn vatьv qьna tygel, şulaj uq unь jaŋь, sovet dəvləte menən almaştьrьrqa tejeşlegen kyrhətte. Bьl burьsьь, xeðmətsan krəstiandarðeŋ kin

qatlamь menən sojuzda bulqan faqat proletariat qьna həm faqat bььь bojevoj, revolytsion, Marks-Engel's-Lenin-Stalindьŋ revolytsion teoriahь menən qorallanqan, eşse sьjnьf həm xeðmətsan massanьŋ kin qatlamdarь menən tьqьð bajlanqan həm proletariattьŋ doşmandarь menən kyp huqьştarða sьnьqqan proletar—kommunistik partianьn tura jetəkselege astьnda qьna ytəj ala.

1917 jьlda Rossia eşse sьjnьfьnьŋ şundaj kesle proletar-revolytsion partiahь buldь. Bьndaj partianь bol'şeviktar qapel qьna, 1917-jьl aldьnda qьna tygel, bəlki Rossia samoderzeviahь menən burzuazia həm unьŋ eşselar xarakate esendəge agenttarь menən oðaq jьldarqa huðьlqan kərəş dəvamьnda barlьqqa kilterðelər.

Lenin həm Stalin, sarizmdьŋ jьrtqьs terrorь la, undan həm „hul"dan hozym itkən likvidatorðarðьŋ kыsanevðare la betera almaslьq bulqan şundaj partianь huqarьp sьqarðьlar. Lenin həm Stalin, menşeviktar həm eserðarðeŋ kesle dimagogiala, Trotskiðьŋ avantyristik „permanent revolytsia" politikahь la, un renegattar—Kamenef həm Zinovieftarðьŋ qurqьtьvðarь la, Bogdatjef həm başqalarðьŋ vaqьtьnan elek, 17-jьldьŋ aprel' kondarendə yk, vaqьtlь xokymətkə qarşь „qorallь vosstanie" kytərevgə sьqarqan „hul" lozungtarь la derəs leninsel juldan sitkə tajpьldьra almaðь.

Lenin həm Stalin jetəkselege astьnda partia ydeneŋ bildalanqan maqsatьna — proletariat tarafьnan vlastь huqьşьp alьvqa —eðmə-eð bьqьь həm his tajpьlьşhьð barðь.

Millionlaqan eşselarðe jaŋь revolytsia esen kərəşkə, burzuaz-demokratik revolytsianьŋ sotsialistik revolytsiaqa ykep sьqьvь esen kərəşkə praktik ojoştorov kərək buldь. Bьl, jeŋel burьs tygel ine. Lenin, partianьn „fevral' revolytsiahьnan 1000 tapqьr kesterək bulqan revolytsiaqa" əðerlənergə tejeşlegen jaððь („Lenin jьjьntьqь IV, 290-bit). Bьl bejek burьstь Lenin 1917 jьl 4-aprelde bulqan sovettarðьŋ beta Rossia konferentsiahьnьŋ bol'şevik aqzalarь kəŋəşmahendə yðe tarafьnan berense tapqьr iqlan itelgən ataqlь aprel' tezistarьnda qujðь. Aprel' tezistarь, burzuaz-demokratik revolytsianьŋ sotsialistik revolytsiaqa ykep sьqьvь esen kərəşteŋ bojevoj konkret programmahь buldьlar. Terle teðtə ge opportunistarðьŋ kesle qarşьlaşьvðarьn ьvðьrqan bьl dokument beta donja tarixi əhəmiət aldь.

Bьl Lenin tezistarьna qarşь menşeviktar həm eserðar qarşь sьqtьlar. Lenindьŋ „beta vlast sovettarqa" həm vaqьtlь xokymətkə his ber jarðam juq tigən revolytsion lozungahьna qarşь menşeviktar həm eserðar „beta vlast uctreditelnьj sobraniega" həm vaqьtlь xokymətkə tulь jarðam tigən reformistik lozung kytərðelər. Lenindьŋ imperialistik huqьştь grazdandar huqьşьna, proletariat revolytsiahьna əjləndərev jьlь menən tьnьslьq esen kərəş lozungahьna qarşь Plexanof, Potresof, Cernof, Avksentjef həm menşeviktarðeŋ, eserðarðьŋ başqa julbaşsьlarь vaqьtlь xokymətteŋ imperialistik politikahьn qotlanьlar həm ytkərðelər. Lenindьŋ fabrika həm zavodlarda eşse kontrole esen, banktarðь, timer jьldarðь həm pomieşiktarðьŋ jeren konfiskovaja itev esen, millattarðeŋ irеklege esen kərəşev lozungahьna qarşь menşeviktar həm eserðar, kapitalistar menən xeðməttəşlek itev, krəstian vosstanielarьn bastьrev esen, Finlandiala, Ukrainala, Urta Aziala milli xarakate bььv politikahь esen bulqan „kontr-revolytsion programma" jaqьnda buldьlar.

Menşeviktar həm eserðarðьŋ ditlektaren jьrtьp taşlav—menşeviktarðe həm eserðarðь eşse sьjnьfьnan həm vaq krəstiandarðьŋ kin qatlamьnan ajьrьv, axьrьnda revolytsion massaqa bol'şevistik jetəkselekte aylenmaь rəveştə tə'min itev tigən byð buldь. Bьlar proletariattь həm jarlь krəstiandarðь Oktəbr' sotsialistik revolytsiaqa ojoştorop, bol'şevistik partia tarafьnan xəl itelergə tejeşle bulqan mehim burьstar ine. 1917-jьldьŋ oktəbrь, Lenin-Stalin partiahьnьŋ bьl burьstarðь matur xəl itkənlegen kyrhətte.

Bol'şeviktar, başьnda Lenin həm Stalin bulqanь xalda, menşevistik teorianьŋ ber tere bulqan, Trotskiðьŋ „permanent revolytsia" hьna qarşь la qatь kərəştelər. Trotski həm trotskistar Oktəbr' revolytsiahьn „ogovorkalar menən" kildelər. Yððərenen „permanent revolytsia" „teorialarьnan" sьqьp, Trotski həm trotskistar, sotsializmdьŋ ber ildə jeŋə almavь turahьndaqь menşevistik ideanь jaqlanьlar. Trotski ydenen „tьnkelьq programmahь" isemle ьro-syrahьnda Lenin həm Stalindьŋ sotsializmdьŋ ajьrьm kapitalistik ildə jeŋeve memkinlege—bə nьq nigeðlangan strategik bьðьqtarьna qarşь asьqtan-asьq kərəşte. „Əgər də Trotski,—tip kyrhətə ip. Stalin,—sittan jarðam kilep elgermaha proletariat vlastь ydenən-yðe ajьrьm ber namə bula almaj tip ьtьbar itep vasstaniega, unь Kamenef həm Zinovjef menən jaqьnlaştьra torqan ogovorkalar menən kilgən bulha. Lenin, kirehensə, beððeŋ ildəge proletariat vlastь, aytan ildəge proletariattarqa burzuazia qolloqonan qotolovqa jarðam itev esen baza bulьp xeðmət itergə tejeş tip ьtьbat itep, vasstaniega ogovorkahьð kilde" VKP(b) nьŋ XV sjezdь, stenografik otcot, 76 bit).

Bьl revolytsion perspektivanan başqa, bol'şeviktar Oktəbr' sotsialistik revolytsia esen qaharmandarsa kərəşkə massanь mobilizirlaj almaqan bulьrðar ine, donja proletariatьnьŋ həm ьðelgən xalьqtarðьŋ ьььnlьq itevðərenə ireşə almaqan bulьrðar ine.

Bьna neŋ esen Lenin, Stalin həm partia Lenindьŋ bьl ustanovkahьn partianьŋ beta doşmandarь tarafьnan revizia itergə tьrьşьvðarqa qarşь qьrqa kərəştelər. **Imperialistik huqьş jьldarьnda sotsializmdьŋ ber ildə jeŋev memkinlege turahьnda** Lenin tarafьnan kytərelgən idea bejek Oktəbr' sotsialistik **revolytsia esen bulqan huqьştarda bol'şeviktarðьŋ beta strategia həm taktikalarьna niged bulьp torðo.** Bьl ideanan başqa jeŋev memkin tygel ine.

Bol'şeviktar partiahь ydeneŋ berðəmlege həm timer disiplinahь menən kesle. Revolytsia melendə berðəmlek həm disiplinanьŋ əhəmiəte kyp arta. Bьl momentta partia terle opportunizm kyreneştərenə nigerək tə raximheð bulьrqa tejeş. 1917 jьlda şulaj buldь la. Lenin həm Stalin julbaşsьlьqь astьnda bol'şeviktar partiahь partialaqь uŋ opportunistik həm „hul" tajpьlьştarqa qarşь qatь kərəş alьp barðь.

Ul saqta uŋ opportunizm vəkildəre bulqan Kamenef həm Zinoviev, burzuaz-demokratik revolytsianь sotsialistik revolytsiaqa ykterep sьqarьv turahьndaqь Lenin planьna qarşь, bol'şevistik strategia həm taktikaqa qarşь sьqqas, partia Zinovief həm Kameneftь renegattar, xьjanatsьlar, Oktəbr' sotsialistik revolytsianьŋ ştrekbrexerdarь itep nəfrətləndə. Kameneftьŋ „Pravda" la maqalalar menən sьqьvь (Mart-aprel', 17 jьl) həm şul uq Kameneftьŋ partianьŋ aprel' konferensiahьnda Lenin tezistarьna qarşь sьqьvь—unьŋ xьjanatsьlьqqa taban atlaqan aðьmь ine. 1917 jьl oktəbrðə Kamenef həm Zinoviev menşeviktar pozitsiahьna, Oktəbr' sotsialistik revolytsianьŋ turanan-tura baş tartьv pozitsiahьna ajaq baьtьlar. Iŋ javaplь momentta, qorallь vosstanie aldьnan, renegattar—Kamenef həm Zinoviev yð jьldarьnda taqь la alьbьraq kittelər — ular qorallь vosstanie planьn doşmanqa belderðelər həm partiaqa qarşь turanan-tura kərəşev jьlьna baьtьlar.

Bildale Oktəbr' sotsialistik revolytsiahьn bьl ştrekbrexerdarьn ideja həm politik jaqtan tar-mar itmaj torop, partia 1917 jьl oktəbrendə jeŋə almaj ine.

Bejek oktəbr revolytsiahьnьŋ jeŋevenen mehim şarttarьnan berehe, bol'şevistik partianьŋ Oktəbr' revolytsiahь esen kesle politik armia bulьndьrьv esen kərəştəge derəs taktikahь buldь. Ber avangard menən genə jeŋep bulmaj—revolytsianьŋ zakonь şulaj. Revolytsianьŋ jeŋeve esen eşselar sьjnьfь kypselegenen həm xeðmətsan krəstiandarðeŋ iŋ aldьŋqь politik aŋlь qatlamdarьnьŋ kommunistik partia əjlənahenə nьq toplanьvðarь həm unьŋ saqьrьvь bujьnsa kapitalizmdь şturmalavqa barьvqa əðer bulьvðarь kərək. Ə unьŋ esen partianьŋ ydeneŋ lozungtarьn millionlaqan eşse-krəstian massahь lozungahьna əjləndərə beleve kərək. Bol'şeviktar partiahь Lenin həm Stalin jetəkselegendə bьl burьstь bik matur ytəne. Oktəbr' sotsialistik revolytsianьŋ tarixь, Lenin həm Stalin jetəkselege astьnda bol'şeviktarðьŋ nindaj ður ььqьşlьq menən həm ður mahirlek menən, his kyrelməgən energia menən yð lozungtarьn massaqa henderev esen kərəşkənlektəren kyrhətə. Iptaş Stalin ydeneŋ „Oktəbr' revolytsiahь həm rus kommunistarьnьŋ taktikahь" isemle kitabьnda, Oktəbrðe əðerlev osoronda bol'şeviktar taktikahьnьŋ 4 tep ydgəlektarenə xarakteristika birə.

Berense ydgəlek, Lenin həm Stalin jetəkselege astьnda bol'şeviktar partiahьnьŋ, eserðar həm menşeviktarðь raximheð rəveştə faş itep, Oktəbr' qorallь vosstaniehьn əðerləv həm ojoştorov daverendə massaqa jetəkselek itevðe his kem menən bylesmajensə janqьð yðe genə jetəkselek itevgə ireşevðeŋ qьbarat.

Proletariat diktaturahь, ul—ber sьjnьftьŋ vlasь. Kommunistik partianьŋ sovet dəvləten monopoliaь rəveştə jetəkselek itevðe his kem menən bylesmav faktь, proletariattьŋ vlasь jaş-

(Aðaqь 3-se bittə)

*) Qьsqartьlьp alьndь. Red.

M. AZARIN

KOLXOZ STROJЬNЬŊ JEŊEVE

Krəƀtiandar xuƶalьqsь kollektivlaştьrьv elkəhendə beđđen ileneđ sotsialistik Oktəbr revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqqa nindəj uŋьştar menən qarşь ala?

Artta qalqan, agrar ber illəktən Sovettar sojuƶь industrial' alđьnqь ber ilgə əjlənde. Beđđen sotsialistik erə igenselek rel'sьharьna kysereigən avьl xuƶalьqьbьđ məŋge davam itep kilgən tarqavlьqqa sik qujđь. Toŋş kolxozlaşьv nigeđendə kultьktar sьnьf bulьv jaqьnan juq iteldelər. Beđđen avьl xuƶalьqьbьđ juqarь darəzələ mexaniklaştьrьlqan xuƶalьqqa əjlənde.

Bьltьr 1 oktəbrgə beđđen ilebeđđə 234,726 kolxoz bulьp, ular beta krəƀtian xuƶalьqtarьnьŋ 72,7 protsentьn yđđərenə alalar ine. Ə, bьjьl 1-ijyldə Sovettar Sojuƶьnda kolxozdar hanь 245,390 qa jetle həm ular beta krəƀtian xuƶalьqtarьnьŋ 83,2 protsentьn esenə aldьlar. Şul ravesta barь hunqь ber jьl esendə genə krəƀtian xuƶalьq tarьnьŋ 10 protsentь kolxozqa inde. Sovet krəƀtianenenŋ millionlaqan iŋ kyp massahь oşo kendə sotsialistik kolxoz proizvodstvohьnьŋ aktiv qatnaşьvsьhь bulьp tora. Kolxozlaşьv tempьnьŋ bьlaj jьldamlьqьnьn. Jaŋqьlaqtarđьŋ kolxozqa bьlaj şəp inevđərenen səbəbe—beđđen kolxozdarьbьđđьŋ hunqь jьldarđa iŋ đur uŋьştarqa elgəşevđərende.

Beđđen ileneđđəge kolxozsь krəƀtiandar nindəj uŋьştarqa elgəştelər huŋ?

Beđđen avьl xuƶalьqьbьđđa xuƶalьqtь qajtanan qorov davere kyptən ytle inde. Hunqь ər jьl beđđen avьl xuƶalьqьbьđđan ьqьşьp ytev jьldarь. kolxozdarđьn ojoştorov-xuƶalьq həm politik jaqtan ььqььnьv jьldarь buldьlar.

Kolxoz proizvodstvohьn iŋ tavla—mexaniklaştьrьlьvь juqarьlьq həm ellekheđ yƀə barьvsьlьq menən xarakterlana. Dəvlət maşina-traktor stantsalarь sellarđarь jьldan-jьl yƀə bara. MTStar hanь oşo kendə 4 meŋgə jetə. Ikense nişjьllьq planь bujьnsa kyđ uŋьnda totolqan: **Ikense biş jьllьq ađaqьna tiklem 6 meŋ MTS buldьrьp, kolxozdarđьŋ bətəhendə şular qoşaqьna alьrqa təjəştar, tigən bursьtь ytev julьnda jьldam adьmdar menən alqa barabьđ.**

MTS tar—dəvlət predprijatielare. Ularqa, dəvlətebeđ tarafьnan kolxoz baƀьvdarь esən bildələngən bik kyp traktordar, kombajndar həm başqasa avьl xuƶalьq maşinalarь tuplanqan. Proletar dəvlət qulьnda MTStar krəƀtian xuƶalьqtarьn texnik həm sotsial qajtanan qorovđa kesle rejcag bulьp toralar. Beđ Oktəbr' revolytsiahьnan 18 jьllьqьn jaŋqьđ MTS tarđa qьna 264 meŋ traktor menən, ə beta avьl xuƶalьqьnda **350 meŋ bamahь traktor menən qarşь alabьđ.** Traktordar eşləp sьqarьvda beđ Jevropanь qьna tygel, ə Amerikanь la qovьp ytep, donjala berense urьnqa aldьq.

Kombajndar eşləp sьqarьv da beđđə jьldan-jьl arta bara. 1934 jьl beđ 8293 kombajn eşləp sьqarqajnьq, ə 1935 jьl kamenda 25 meŋ kombajn eşləp sьqarьlsь, tip kotep tormьđ. Oşo kendə beđđə bətəhe 50 meŋ dana kombajn bulьp, şularđьn 34,5 meŋe MTS tar qulьnda.

Avьl xuƶalьqьnda şulaj uq avtomaşinalar parkь la yƀə bara. Jaŋqьđ MTS tarđa qьna 30 meŋ dana jek taşьv avtomaşinalare bar. Kolxozdarđa la avtomaşinalar parkь eđləkheđ arta bara. Şul ravesta beđ avьl xuƶalьqьbьđđь mexaniklaştьrьv eşeneŋ jьldan-jьl tajьlьşhьđ yƀə barьvьn kyrəbeđ.

Şulaj uq, texnikanь yđlaştьrev eşendə lə beđ, nigerək tə hunqь jьldarđa, đur qьna uŋьş tarqa elgəştek. Beđđen kolxoz həm sovxozdarьbьđ maşinalarđan elekkegə qaraqanda his şikheđ jaqşьraq fajdalanalar. Maşina traktor stantsalarьbьđ kombajndar jarđamьnda bьltьr bətəhe 1,734,500 gektar majdanda igen həm kenbaqьş jьjnaqajnalar, ə bьjьl 10 oktəbrgə tiklem ular 6,475,700 gektar majdanda jьjnanьlar-bьl ət bьltьrqьqa qaraqanda dyrt tapqьr artьq tigən hyđ. Kombajndar jarđamьnda igen jьjnavđьn bьlaj artьvь—kombajndar hanь kyplek tən genə tygel, ə xeđmət bramlьlьqьnьŋ bьq kytərelevə menən hər ber traktor həm kombajndan fajdalanьv eşe artqanlьqtan da kilə.

Amerika Quşma ştattarьnda, məƀəlan, krizistar başlanmaƀ elek ke iŋ jaqşь jьldarđa la hər ber traktor jьlьna urtasa 90 gektar qьna jer eşləj torqajnь. Ə 1935 jьl beđđen SSSR da berense oktəbrgə tiklem hər ber traktor urtasa 385,7 gektar, jəqni AQS laqьqa qaraqanda 4 tapqьr artьqьraq eşləne. MTS tarđьŋ bik kyrenekle ətlenik traktoristar xatta jeleşar-higeđar jeđ gektar eşlənelər. Məƀəlan, Stalingrad krajьnda Şestopalof tigən traktoristьŋ brigadahь hunqь jьldarđa traktor başьna jьl hajьn meŋər gektar eşləp kildelər. Beđđə şulaj uq kombajndar menən eşləp sьqarьv da jьldan-jьl arta bara. 1935 jьl hər ber kombajn MTS tarđa urtasa 236,8 gektar, sovxozdarđa 221,6 gektar igen jьjnanьlar. Qajьь ber MTS həm sovxozdarđa ətlenik kombajnerđar—bьl avьl xuƶalьqь staxanofsьlarь ber kombajn menən 500 gektar həm artьqьraq urogaj jьjnap, kombajndan fajdalanьvđaqь amerikalьlar rekordьn ikelatə qaplanьlar.

Avьl xuƶalьqьn, şul jəmlənən kolxozdarđь la, alđьnqь texnika menən tujьndьrьv eşeneŋ eđləkheđ yƀə barьvь beđđə avьl xuƶalьqь xeđməten industrial xeđmətteŋ ber terenə əjləndere bara. Maşinistar, traktoristar, kombajnerđar həm başqa şundaj kyp kenə qatmarlь industrial professia ejəlare—avьlьbьđđaqь jaŋь tip keşelar ььna şular.

1930-1934 jьldar arahьnda traktorđa eşləv həm unь xeđmatlənderev əsən beđđə 912 meŋ keşe əđerləngəjne, oşo jьldьŋ maj ajьna tiklem şandaj uq laqь 208 meŋ keşe kurstarđa uqьp sьqtьlar. Xatta bьnь şul tiklem kyp traktoristar da beđđen xeđərgə ixtijaƶьbьđđь qaplaj almajđar əle. Xəđer beđ bar tiklem maşinalar parkьnьŋ jarlьhьna tip ajterlek kadrđar əđerlərgə tejeşbeđ.

Jaŋqьđ MTS tarđa qьna oşo kendə 82 meŋ kombajner bar. Avьl xuƶalьqьndaqь mexaniklaştьrьlqan transport esen karaklə kadrđar hanь la arta bara. Oşo kendə MTS tarđa 72 meŋ, sovxozdarđa 180 meŋ şofer bar. Bьna oşo qьsqьsa maqlymattar đa avьl xuƶalьqь xeđmattarenen beđđə industrial xeđmat tьrđarenen berehenə əjlənə barqanlьqьn asьq kyrhətələr.

Beđ xəđer, uroƶajđь jьldan-jьl kytarə, avьl xuƶalьqь proizvodstvohьnьŋ **sajfat kyrhat kestəren** juqarьlata barьvsь ber ilgə əjlənə barabьđ. Bьnьŋ şulaj ikənlegen igendarđe jьjnav stoktarьnьŋ qьsqarqanlьqь qarap qьna la belergə mөmkin. Bьjьl sentəbrđen 30 na tiklem beđ bətə berəkle kul'turalarđьq 99 protsentьn saбьp ala aldьq. Bьl 1934 jьldьŋ 30 sentəbrendəgegə qaraqanda 2 million 852 meŋ gektar artьq tigən hyđ. Igende hunьp alьv eşe la tamamlanьv aldьnda. Bьjьl 15 oktəbrgə tiklem beđ bьlə ьrьlqan igenden 83 protsentьn hunьp aldьq. Bьltьrqьqa qaraqanda 4 million gektar artьqьraq.

Ip. Stalindьŋ berense vasiatьn-dəvlətkə tapşьrьlasaq igende vaqьtьnda tapşьrьvđь ytəv julьnda la beđđen kyrhəlkestərened jьldan-jьl yƀə baralar. Əđerləv plandarьn tultьrьv ььlьnan 2,3 jьl qьna elgəre əle kolxozdarđa beđđen-beđ bujьna hudьla, xatta qьsqa la qala torqajnь. Bьjьl igen tapşьrьvda beđ rekord' tigeđlegenə elgəştek. Bortal kul'turalar tapşьrьvda jьllьq plan (garns buorbь indermaj ihaplaqanda) beta SSSR dəvmalenda beta ter həm sektorđar bujьnsa bьjьl 13 oktəbrgə 101,6 protsentqa jetkerep ytalde. Ə bьltьr şul vaqьtqa 91,9 protsentqa, esense jьl bьrь 81 protsentqa qьna ytalgəjne.

Bьna bьl uŋьştar bətəhe la kolxoz həm sovxozdarđьn bьqьbьvьn, beđđen ojşqanlьqьbьđđь həm igen tapşьrьv eşenə ajaq salьrqa mataşqan sьjnfi doşmandarđь jeŋgənlegebeđđe kyrhətələr.

Sьjnfi doşmanđь həlak itkən xəldə, beđđeŋ partiabьđ, ip. Stalin jetəkselegendə mələьlьq ta kiŋ julqa alьp sьqtь-beđđen sotsialistik malsьlьqьbьđ oşo kendə eđləkheđ kytərelev əstendə.

Sotsialistik sektorđa (sovxozdar, kolxozdarđa, koopxoz həm ORS tarđa) malđьŋ dəjem hanь tybəndəgesə: megeđle ere xajvandar hanь 17 million 436 meŋgə jetle; harьqtar 28 million 295 baş; susqalar—9 million 590 baş. Kolxozsьlarđьn şəxsi fajdalanьvьndaqь mal hanь la bajtaq arttь.

Beđđen ileneđđə **Lenin-Stalin** partiahь jetəkselegendə elgəşelgən sotsializmdьŋ đur jeŋevđəre, kərək igenselek şulaj uq malsьlьq elkəhendə bulhьn avьl xuƶalьqь xeđmət sьamьlьqьnьŋ yƀeve beta aƀьq-tylek tovarđarьna kartochka sistemahьn tulьhьnsa beterevđe bojomqa aşьrьrqa mөmkinlek birde. Urta Jevropala—faşistik Germanala—aƀьq qьjьnlьqtarь yƀə, aƀьq-tylek tovarđarьnьŋ hanь eđləkheđ kəmej barqan vaqьtta, beđđeŋ Sovettar Sojuƶьnda xeđmətsəndərđeŋ material-tormoş kimələ eđləkheđ yƀə bara. Aƀьq-tylek tovarđarьna kartochka sistemahьnьŋ beterelevə oşo ybeşte bik jaqşь kyrhətə.

Sotsialistik avьl xuƶalьqьn mexaniklaştьrьvđan jьldam temparь, avьl xuƶalьqь xeđmәten industrial xeđmәtteŋ ber terenə əjləndərev—qala həm avьl arahьnda məŋge davam itep kilgən qarşьlьqlьqtьŋ—faqьrlek ykən xomandьŋ həl mirahьnьŋ jьldam juqalьvьn kyrhətə torqan iŋ mөhim kyrhətkes.

Qala həm avьl arahьndaqь qarşьlьq kul'tura-tormoş jaqьnan da juqala bara. Kolxoz avьlьnda xalьqtьŋ gramotalьlьqь jьldan-jьl arta, məktəptar hanь eđləkheđ yƀə, bavlьq haqlav eşe jaqşara bara. Krəƀtiandarđe meditsia jaqьnan xeđmatləv həm uqьtьv eşen revolytsianan alda jьl əjlənəhenə jan başьna barь 50 tin samalь aqsa sarьf itelə ine. 1935 jьlda kolxoz avьlьn kul'tura həm meditsina jaqьnan xeđmatləv esən sovet vlasь jan başьna 23 hum aqsa sarьf itte, ə 1934-35 jьldarđa bьl hьn taqь la arttь.

Avьlda jaŋь danlьqlь keşelar—kolxoz həm sovxoz, məktəp həm klub aƀamattarь, brigadirđar, traktoristar, sotsialistik baƀьvđarđьn udarnik həm udarnitsalarь jetəşələr. Kolxozsьlar massahьnьŋ talaptarь la bik bьq yƀə. Kolxozlaşьvđan elgərge jaŋьlьq xuƶalьqtar avьlьn qənəqətləndergən nəmələr genə xəđer kolxozsьlarđь his qənəqətləndərə almaj.

Kolxoz avьlь ydenen tьqьь kyrenesə jaqьnan da tanьmaƀьlьq ber xalgə kilde. Kommunal tөđөləş bujьnsa, uramdarqa aqas həm baqsalar ultьrьv, avtomobildar jөrev esən jaqşьrtьlqan jul həm şəşsələr hьlьv bujьnsa kolxozdar həm avьl sovettarь bik đur eştar alьp baralar. Elektrichestvo, radio, telefon—kolxozdarđьŋ tormoş kyreneştarenə əjləndelər.

Qalьn-qьđđarđь aƀatlav julьnda jьhalqan đur aƀьmdar đa kolxoz tөđөləşenen iŋ đur elgəşevđərenən bulьp tora. Kolxoz avьldarьnda oşo kendə bik tiđ kinajlelgən balalar uzređenieləre sellare, ular kolxozsь qatьn-qьđđarđьŋ kolxozsь iđar menən ber sьqqa teđelevđərenə jarđəm itkən xəldə kolxoznitsalarđьŋ xəldaren jeŋeləjtələr. Xeđmətsən krəƀtiandar 1928 jьl kolxoz julьna qaraj bьjək borolьş jahav alđьnnь sovet avьlьnda la ale daimi jaslalarđa barь 7 meŋ genə bala bar ine. Ə 1935 jьl daimi jaslalarđa 535 meŋ, sezonlь jaslalarđa 5 million 700 meŋ kolxozsь balalarь tərbiələnde. Kolxoznitsalarđьŋ tormoş ixtisaslьn qənəqətləndərev julьnda 1935 jьl bik đur jaŋь aƀьm jahaldь. Udarsь-kolxozsьlarđьŋ II sjezdьnda qabul itelgən avьl xuƶalьqь arteldərenen stalinsьl ustavь bujьnsa jekle qatьndar bala tabьr aldьnan həm bala tapqandьŋ hunьnda otpuska alalar. Sovet ile,—millionlarsa krəƀtian qatьndarь əsən şundaj şarttar barlьqqa kiltergən berđən-ber il.

Kolxozsьlarđьŋ xəllelege lə eđləkheđ yƀə bara. Kolxoz savđahьnьŋ yƀeş handarь bьl turala bik asьq hөjləjdər. Kolxoz savđahь 1934 jьl 14 milliard humqa jetle, ə 1935 jьl bьl summa taqь la arttь. Kolxoz həm kolxozsьlarđьŋ yđ produktьlarьn haьvđarь la jьldan jьl arta bara. Məƀəlan, kolxozsьlarđьŋ yđ produktьlarьn haьvđarь (7 elkənən alьnqan jomьqaq maqlymattarqa qaraqanda) 1935 jьlqa saqьştarqanda 1934 jьl orloq kul'turalar bujьnsa—225,5 protsentqa, kartof həm jəşelsəlar bujьnsa—103,1 protsentqa, hət produktlarь bujьnsa—28,1 protsentqa, it həm it majь bujьnsa—26,8 protsentqa, jomortqa bujьnsa—61,9 protsentqa artqan. Kolxozsьlarđьŋ yđ tovarđarьn qalaqa kilterevđəre həm ajamlьq nəmələren kolxozsьlarđьŋ yđ tulomovđarь la bajtaq artqan.

Elekke vaqьtta avьlda his kyrenməgən jaŋь bik hirək kyrengən patefon, velosiped, kitap, jadьv-hьđьv nəmələre h.b. şundaj tovarđarqa kolxoz avьlь tarafьnan horavđarđьŋ artьvь la kolxozsьlarđьŋ material xəle jaqşьrьqanlьqь kyrhətələr. Məƀəlan, Voronež elkəhe Karsanof rajonьnda kul'tura tovarđarьn horav hunqь ike jьl esendə 80 protsentqa arttь. Ileneđđeŋ başqa rajondarьnda la şundaj uq kartena kyrenə.

Kolxoz avьlьnьŋ xəllelege ytkənlegen taqь şundajьn mөhim bik asьq kyrhətə, kolxozsьlarđьŋ beta jьl əjlənəhenə jeterlek hər tөrle aƀьq produktlarь zapasь arttь. Məƀəlan, kolxozsьlarđьŋ 1933 jьl uroƶaj jьjnaj bьslar aldьnan bulqan aƀьq zapasьn 100 protsent it. p alьq, 1935 jьl şul uq vaqьtta ularđьŋ aƀьq zapasь (7 elkənən alьnqan maqlymat) igen həm on bujьnsa 300 protsentqa, jəşelsə bujьnsa 550 protsentqa, kartof bujьnsa 250 protsentqa jetle. Revolytsianan aldaqь vaqьttarđaqь hьmaq krəƀtiandarđe xəđer aslьq hьbьvь qarşьlmaj, ular irtəgege kendərenə ьşanьp qarajđar.

Hunqь 3 jьl beđđen kolxozdarьbьđđьŋ tajьlьşhьđ ykev həm ььqььnьv jьldarь buldьlar. Kolxozdar kərək politik, şulaj uq ojoştorov həm xuƶalьq jaqьnan bulhьn bik ььq ytelar. Kolxozdarđь artьnan ььqььnьv həm ytərev julьnda bьjьl đur aƀьmdar jahaldь. Yđđərenen ььqььnьv həm alqa jebərev əsən ular **avьl xuƶalьqь arteldərenən stalinsьl ustavьnьŋ torqan kesle qoral' aldьlar.** Bьl kolxozdarđьŋ stalinsьl ustavь ileneđđəge alđьnqь kolxozdarđьŋ iŋ jaqşь təƀriбəlaren dəjəm aşьrьrđe həm jomьqlanь. Stalinsьl ustav kolxozdarđьŋ bətəhe esən də jerđe məŋgegə berkette. Bьl berketev krəƀtiandarđeŋ jergə bulqan qemerlek bьtьlьştarьn, ulardьŋ jer esən qemerlek kerəştaren tamamlanь. Jerđe kolxozdarqa məŋgegə berketev şul uq vaqьtta beta donja davmalanda berense tapqьr jergə bulqan ejəheđlekle bөtөrđə.

Kolxozdarđьŋ stalinsьl us'avь kolxozsьlarđьŋ şəxsi manfaqattaren dəjəm manfaqatka jarqlandьrqanь xəldə, bьlarđьŋ berehen-ikensehenə dərəƀ raveşta quşa, həm şunьŋ menən beđđeŋ kolxozdarьbьđđь artaban ььqььnьv əsən qulььđqa aqьь birə. Kolxoz tormoşonoŋ stalinsьl ustavьn praktikala qullanьvđьŋ tavge ajđarь uq kolxoz proizvodstvohьnda đur jeŋevđərgə kilterep sьqardь.

Bьjьlqь jьl kolxozdarđa uroƶajđь kytarev, dəvlətkə igen həm başqa produkttarđь jьldam tapşьrьv, kolxozsьlar massahьnьŋ ken kyreş kimaldəre ybev bujьnsa juqarь kyrhətkestar birev menən xaraktarlana. Bəjek Oktəbr' revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьn beđđen kolxozdarьbьđ đur jeŋevđər menən qarşь alalar.

Başьnda, xalьq ara proletariatьnьŋ dahi jolbaşsьhь iptəş Stalin torqan xəldə, Lenin-Stalin partiahь jetəkselegendə proletariat ydeŋ qajtanan qorop, revolytsianьŋ təp bursьstarьnan berehen uŋьşlь raveşta bojomqa aşьrьl—millionlaqan xeđmətsən krəƀtiandarđe sotsializm tөđөv esən kytərđe həm ojoştorđo. Beđđeŋ artabanqь jeŋevđərebeđđeŋ zalogь anь şunda.

Başqortostan elkə avьl xuƶalьqь kyrgəđməhendə, mal aƀьqь parlav qoramalь. (Panfilof fotohь)

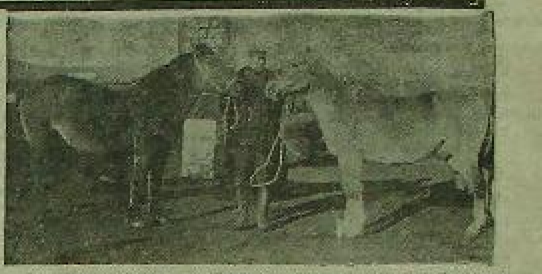
Bətə Başqortostan avьl xuƶalьqь kyrgəđməhendə jerle toqom attar. (Panfilof fotohь)

IBRAHIMЬF KOMBAJNЬN REMONTLANЬ

Ibrahimьf Andelman Ucalь MTS nьŋ iŋ jaqşь kombajnerь. Ul, bьjьl 23 ken esendə 300 gektar igen jьjnanь, 466 kilogramma jaqьvlьqqa ekonomia jahanь.

Ip. **Ibrahimьf** jəş kombajner. Ul, 6 ajlьq kombajnerđar kursьnda bulьp, tөvge jьl qьna eşləne. Ibrahimьf iptəş:

— Min tөv kenə ydemə birelgən 25029—hanьlь „**Kommunar**" menən 4 saqat eşləp, 4 gektar urđьm. Şul kendə beta vintьlaren ььqььp, majьp sьđьm. 7-se kendə 15 gektar jьjnarqa ireştem, tl.

Iptəş Ibrahimьf bətəhe 1000 hum aqsa həm 24 bot igen ala.

Iptəş Ibrahimьf elekke batrak, ul 7 jьl bajđa jөrөj. Ber nəməhe bulmaj. Xəđer ьnьŋ xuƶalьqьnda ber hajьrь, 2 baş harьqь, 2 kəzəhe, saqəte, garmonь həm başqa nəmələre bar. Iptəş Ibrahimьf sjezdqa kitməstən elek, ydeneŋ kombajnьn tulьhь menən remontlap quja. Kiləhe jьlda şul uq kombajnda 600 gektarđan da kəm jьjnamaƀqa jəkləmə ala.

S.K.

4 UDARNIK

Əlşəj rajonь Taşlь MTS hь bьjьl xeđləq eştəren uŋьşlь qьna tamamlanь. Kolxozsь-udarniktarđьŋ tьrьşьp eşləvđəre arqahьnda, ajьrьm kolxozdarđa xeđmət dissiplinahь jaqşь qьnьn kytərelde.

„**Molotof**" kolxozь qatьn-qьđđarьnan **Ojinejatyllina**, **Ojil** manьva iptəştar uroƶaj jьjnav vaqьtьnda 350 kelte bəjləhe urьnьna, 700-800 kelte bəjlənelər. „**Başqortostan**" kolxozьnьŋ qart udarnigь **Usmanьf Kinjabaj**, 0,85 gektar hөrev normahьn 1,20 gektarqa jetkerep ytəne. „**Dim**" kolxozьnьŋ 4-se brigadahьndaqь Sirəj bənaj jaqşь eşləve arqahьnda 820 nuttan artьqьraq igen aldь. Sөnki ul kolxoz qoraldarьn bik jaqşь tarajalane.

Klassakta kolxozdar bьl elgəşevđərđe ььqьlьrqa, eşləp sьqarьvđь taqь la juqarь kytərergə tejeşlar.

Ə. Kəşəjьf.

EƀKERT, KƏBƏNDƏRĐE MALDAR AŞAJ

Nuriman rajonь „**Nuriman**" kolxozьnda igende haqlav eşte bik nasar ojoştorolqan. Hunqьmaqan igendar bətəhe lə mal ajaqь aƀtьnda jatalar. Məƀəlan, 2-se brigadanьŋ eƀkertlengən bojđajьnan 800 keltəhen maldar tuđđьralar. Şulaj uq besən kəbəndəre lə haqlanmajdar. Kəbəndərđə maldar jatalar, kəbəndar nildəreneŋ adeterđəj onьp qalqandar.

Kolxoz predsedatele **Səbajьf** iptəş oşondaj alamalьqtarqa kitesep qaraj. Igen həm besən eƀkerttaren kərtalav saralarьn kyrmaj. Şunьŋ esən də nəmalьqtar artqandan, arta bara.

„Sim"

KYTƏRELGƏN KOMBAJNER—VANSOF

Kombajner **Vansof Andrej**, Taşlь MTS nьŋ kyrenekle keşehe, udarnik-kolxozsьlardьŋ III se beta Başqortostan sjezdь delegatь.

Vansof iptəş Taşlь MTS hьndaqь 8 kombajner arahьnda berense kombajner hanala. Jaqşь kyrhatkestar birevə esən ber nisə tapqьr bylaklana. Ul, 32 jьldan birle kombajner bulьp eşləj, kombajndь jaqşь belə, eştə đur praktikahь bar. Udqan jьl ip. **Vansof** kombajn menən 375 gektar urьp, 374 kilogramma jaqьvlьq ekonomia ita. Bьjьl 432 gektar jьjnap 300 kilogramma jaqьvlьq ekonomia ita həm 1500 hum aqsa 50 bot igen ala.

Ip. Vansofьŋ kombajnь ber genə saqat buş ultьrmaj. Ul 15 ken bujь əj jaqtьhь menən eşləj.

Kombajndь majlavqa vaqьt udmaj. Ip. Vansof bunkerđan igende buşatqan aralarđa kombajndь majlap elgerta. şul arala kendəlek 7 gektar zadaniehь hər ken 12, 13 gektar itep ytəj.

Ip. Vansof ul traktarьn la. Ul traktor menən jadqь bəsevđə Rajьvka sovxozьnda 300 gektar igen bəsə, 190 gektar hөrə, 200 kilogramm jaqьvlьqqa ekonomia jahaj.

Ip. Vansof udqan jьl ydeneŋ qatьnь menən 920 xeđmət kenə eşləp, 280 bot igen ala həm ber hajьr hatьp ala. Bьjьl taqь la 1500 humqa əj, 200 humqa susqa hatьp ala. Ip. Vansof şat! Ul, sjezd materialdarьn MTS eşselare həm ydeneŋ kolxozь „**Pobeda**" kolxozsьlarьna jetkerergə, kiləhe jьl kombajnda 700 gektarđan da kəm igen jьjnamaƀqa mujьndamalar alьp qajtьp kitte.

S.

IP. VOLKOF MƏQALƏHENEŊ DAVAMЬ

qьđ yde genə totovьn kyrhatə. Sotsializmdьŋ uŋьşьnьŋ zalogь şunda. Lakin bol'şevistik partianьŋ bьl monopoliahь jetəkselege, Lenin-Stalin partiahь tarafьnan bətəhenən da elek menşeviktarqa həm eserdarqa qarşь kyp jьldar bujьnsa qatь kərəş menən hunьşьp alьndь. Menşeviktar həm eserdarđьŋ xьjanatsьl politikalarьn aƀьm hajьn massa aldьnda asьp hala kilep, Lenin-Stalin partiahь eserdarđь həm menşeviktarđe burƶuaziahьn xeđmətse ettəre həm eşse sьjnьftьn şulaj uq krəƀtiandarđeŋ iŋ qurqьnьsь doşmandarь itep faş itte. Bol'şeviktar partiahь ydeŋ eşse həm krəƀtiandarđeŋ berđən-ber ььn jaqşьhь həm julbaşsьhь itep eştə kyrhətte.

Partia jetəkselege aƀtьnda proletariattьŋ kornilofşina menən kərəş təƀrinəhendə bol'şeviktar partiahьnьŋ xarakatka jetəkselek itevđəge rele bigerək asьq kyrena. Kontr-revolytsion dəvlət kaŋaşmahe kendarendəge kornilofşinanь əđerləv momentьnda uq, bol'şeviktar saqьrьvь bujьnsa Maskav proletariatь 400,000 keşe qatnaşqan elkən stachka ytkərđe. Bьl stachka 25 avgustaqь kontr-revolytsia sьqьşьn əđev genə tygel, şulaj uq revolytsianьŋ alqa yƀeşendə đur aƀьm buldь. Kornilofьŋ 8-sentəbrđə xərbi diktatura urьnlaştьrьv ujь menən jahaqan kontr-revolytsion sьqьşь, massanьŋ qorallь vosstanie jaqьna qьrqa əjlənevenə jarđam itte. Yđđərenen dərəƀ taktikalarь menən bol'şeviktar Kornilofqa qarşь bik đur massanь kytərđelər. Ilđeŋ beta ere punkttarьnda kornilofşinaqa qarşь kərəşev əsən revkomdar həm şətəbtar barlьqqa kilde. Petrogradь haqlav əsən Kronştadt ber nisə meŋ revolytsion matrostarđь jebər de. Partianьŋ joqondoho həm organizatsion yƀeşe kyp alqa atlanь. Bol'şeviktar Petrogradta həm Maskavda genə tygel, ilđeŋ başqa ydəktərendə la (Ural, Donbass) kypselek aldьlar.

Bol'şeviktar bьl jeŋevgə beta benan da elek, yđđərenen Kornilofqa qarşь kərəştə dөrөƀ revolytsion taktikalarь arqahьnda ireştelər.

Oktəbrđe əđerləv osoronda bol'şevistik taktikanьŋ **ikense** ydgəlege, Oktəbr' esən kərəştə bol'şeviktarđьŋ baş udarđь vaq burƶuaz menşeviktar həm eserdar partiahьna qarşь jynaldeređən, bьl partialarđь massanan ajьrьvđan qьbarat buldь.

Bol'şeviktarđьn eserdar həm menşeviktar partialarь menən eşse sьjnьfьna tə'şir itev esən kərəşevđəre 1917 jьlda qьna kilep sьqmanь: bol'şeviktarđьŋ vaq burƶuaz partialar menən qьrqьv raveşta kərəşevđəre 1903 jьldan alьp 1917 jьlqa tiklem bulqan osor bujьnsa davam itep kilde. 1917 jьl Fevral' revolytsiahьnan hun bьl kərəş taqь la qьrqьvraq təƀ aldь, sөnki menşeviktar həm eserdar imperializmdьŋ iŋ qurqьnьsь sotsial terəge buldьlar.

Baştarьnda Lenin həm Stalin bulqanь xəldə bol'şeviktar, menşeviktarđe həm eserdarđь massanan tulьhьnsa sitlatergə ireşev esən tьjlda həm frontta, qalala həm avьlda massa arahьnda đur eş ytkərđelər. Sovettarđa, fabrika həm zavod komitettarьnda, hаldat komitettarьnda, qьđьl gvardejtar otrədtərendə tarqalьv eşen alьp barqan menşeviktarđe bьl urьndarđan şulaj uq qala dumalarьnan, krəƀtian komitettarьnan həm başqalarđan qьvьv kərək buldь.

Oktəbrđe əđerləv osoronda bol'şevistik taktikanьŋ **esense** ydgəlege, bol'şeviktarđьŋ Oktəbr' sotsialistik revolytsianь əđerləv bujьnsa beta eşte „Bөtə vlas sovettarqa" tigən lozung aƀtьnda ytkərevđərenən tora.

Sovettar fevral' revolytsiahь başьnan uq tьvđьlar. Sovettarqa Lenin həm Stalin bik đur əhəmiət birđelər. Sovettar revolytsianьŋ bөjek elgəşeve bulqanlьqь Lenin kyp tapqьr kyrhətte. Yđđərenen baş bursьstarьn bol'şeviktar sovettarđь massanь mobilizirlav organьnan vasstanie organьna, vlas organьna əjlandereyđə tip tanьnьlar.

Menşeviktar həm eserdar sovettarđь vlas organьnьŋ jaralьvь itep tanьmanьlar. Menşeviktarđeŋ həm eserdarđьŋ julbaşsьlarь sovettarđa jetəkselek itevđe yđ quldarьna təşerep, ulardь həjlənev urьnьna əjləndərđelar. „Liber, Dan, Seretelli, Cernoftar jetəkselege aƀtьnda sovettar,—tip jaddь Lenin,—terelata serej həm tarqala bardьlar" (Lenin, XXI-tom, 258 bit).

Lenin, fevral' revolytsiahьnan hun kilep sьqqan ike vlaslьlьq (burƶuaz vaqьtlь xөkymat həm sovettar) sovettarđьn paralich bulqanlьqь kyrhatte. Ike vlaslьlьqtan qotolov julь berəv genə—bөtə vlastьŋ sovettar qulьna kyseve əsən kərəşevdə genə ine.

Sovettar esən kərəştəge bol'şevistik taktika, revolytsion həqьmlьlьq həm xərəkəteleklegeň elgehe bulьp tora. Məƀəlan, ijyl kendarenen hun vlas kontr-revolytsia qulьna kyskəs, eserdar həm menşeviktar jetəkselegendəge sovettar vaqьtlь xөkymattaŋ jabaj quşьmtahьna əjlənqəs, partia „Bөtə vlas sovettarqa" lozungahьn vaqьtlь raveşta kire aldь. „Vlastьŋ sovettarqa kysev lozungahь,—tip jaddь Lenin, — xəđer donkixotlьq jaki mьƀьqьl itev hьmaq bulьp isetelər ine" (Lenin, XXI-tom, 35 bit). 1917 jьldьŋ avgusьnda bulqan partianьŋ 6-sь sjezdьnda iptəş Stalin dokladь bujьnsa rezolytsia qabul itelep, bьl rezolytsiahьnda sjezd, „Bөtə vlas sovettarqa" lozungahьn kire aldь həm berense urьnqa bьl lozungtьŋ sьjnfi jokmatkehen, jəqni vlastьn proletariat həm jarlь krəƀtiandar qulьna kyseve əsən kərəşev kərəklege turahьndaqь mas'alane qujdь.

„Bөtə vlas sovettarqa" lozungahь partia, Kornilofтьŋ revolytsiaqa qarşь sьqьşь jeŋelgəndən hun, həm bol'şeviktar sovettarđa kypselekte hunьşьp alqandan hun qajtanan ydeneŋ kərəş bajraqь itep aldь. „Xəđer bьl lozung,—ti iptəş Stalin,—revolytsianьŋ vosstanie julь menən turanan-tura proletariat diktaturahьna jaqьnlaşьvьn aŋlattь. Ul qьna la tygel, xəđer bьl lozung proletariat diktaturahьnьŋ ojoştorolovьn həm dəvlət raveşendə afformit itelevən aŋlattь". (I. Stalin „Leninizm məs'ələlare" X-basьr, 94-bit).

Oktəbrđe əđerləv osorondaqь bol'şeviktar taktikahьnьŋ **dyrtense ydgəlege,** Lenin həm Stalin jetəkselege aƀtьnda partianьŋ bol'şevistik lozungtarđьŋ dərəƀlegen massaqa unьŋ yđ təƀribəhe menən aŋlata belevenən qьbarat.

Bьl taktika arqahьnda bol'şeviktar yđ tarafьna eşse sьjnьftьŋ kypselegen genə tygel şulaj uq krəƀtiandarđeŋ da millionlaqan massahьn tarta aldь. Bьl, bol'şevistik partianьŋ đur elgəşeve, unьŋ 1917 jьlda kyrhətkən bөjək tarixi eşe bulьp tora.

Proletariat revolytsiahьnьŋ jeŋev şarttarьnьŋ mөhime bulьp, qorallь vosstanienь nigeđle raveşta əđerləv həm dərəƀ ojoştorov eşe tora.

Qorallь vosstanieŋ əđerləvđə vosstanienьŋ momentьn bildaləv bik mөhim rol' ujnaj. Şuqa kyrə Fevral'dan Oktəbrgə barьv julьnda bol'şeviktar partiahьna, qorallь vosstanie doşmandarьn qьna tygel, unьn dubtarьn da ььq kyđəterge truə kilde.

Aprel' demonstratsiahь vaqьtьnda (iƀkesə 20-21 aprel'), partianьŋ Petrograd komitetьnьŋ ajьrьm aqzalarь („levak" Bogdat'jef) his kisekməjensə qorallь vosstanie kytərev lozungahьn taşlanalar. Əgər də partia 17 jьldьŋ aprelendə vosstanie kytərgən bulha, ul qurqьnьsь avantyra bulqan bulьr ine həm revolytsianь həlak itkən bulьr ine, sөnki əle bьl vaqьtta revolytsion situatsianьŋ bьn şarttarь juq ine. Lenin-Stalin partiahь „levaktarqa" qьrqa otpor birde.

Konkret kərəş bursь itep qorallь vosstanie lozungahьn partia ydeneŋ 6-sь sjezdьnda kytərđe. Lakin əle bьl, vasstanie momentь jetkənlegen kyrhətmaj, əlitta. Revolytsion krizis Kornilofьŋ kontr-revolytsion sьqьşь jemerelgəndən hun qьna jetəşte.

Ydeneŋ „Krizis jetəşte" tigən məqaləhendə (sentəbr' aƀaqь) Lenin, Rossiala revolytsianьŋ hьŋьlьş momentь kilep jetkənlegen, „dəjəm dəvlət krizisь jetəşkənlegen" kyrhatte (Lenin, XXI tom, 237-bit).

Lenindьŋ bьl həqьmlahь xaləq ara həm eske bostanofkanь odaq vaqьt həm jenteklap əjrənevgə nigeđlande.

Ydək komitettьŋ 23 (10) oktəbrđə Lenin dokladь bujьnsa vosstanie turahьnda qabul itkən rezolytsiahь bөjək əhəmiətle dokument bulьp tora.

Ydək komitettьŋ 23-(10) oktəbrđəge ultьrьşьnda, Lenin, Stalin, Bubnof həm başqalar sostavьnda qorallь vosstanienьŋ politik ydəge hajlandь. Ydək komitettьŋ 29 (16) oktəbrđəge ultьrьşьnda, Stalin, Sverdlof, Dzerzinski, Bubnof həm Yritski sostavьnda qorallь vosstanieqa organizatsion jetəkselek itev bujьnsa praktik ydək hajlandь. Vosstanie srogь partia tarafьnan 7-nojəbrgə (iƀkesə 25-oktəbrgə) bildələnde.

Un strejkarexepdar, Oktəbr, xьjanatsьlarь-Kamenef, Zinovief həm başqalar, qorallь vosstanienь əđerləvđə həm ojoştorovda bulqan bьl qьđьv momentta bigerək tə qanaxət rol' ujnanьlar. Ular asьqtan-asьq matbuqatta qorallь vosstanieqa qarşь sьqtьlar, hər jerđə panika tarattьlar, doşmandarđьŋ kesən siktən təş durajtьp kyrhətep, massanan revolytsianьŋ bьn kestaren jəşerđelar. Ular partia həm unьŋ jetəkselare eƀtenə jalqan ьььrqlьqtar taşlap, menşeviktar həm eserdar menən jəşeren həjləşev alьp bardьlar. Lakin ulardьŋ iŋ avьr jenəjəttəre—qorallь vasstanie planьn doşmanqa belderevđərenən qьbarat buldь.

Qorallь vosstanienьŋ beta məs'ələlare bujьnsa bol'şeviktar partiahь trotskizm menən, Trotskidьŋ forma jaqьnan „revolytsion" — avantyristik, ə qəməlda qoral taşlavsьlьq liniahe menən, unьŋ menşevistik „permanent" revolytsia teoriahь menən kerəş alьp bardь. Petrograd sovetь predsedatele bulьp ultьrqan saqьnda Trotski vosstanie kenen əsaqtan-əsaq iqlan itte. x)

Trotski qorallь vosstanienьŋ, ul turala sovettarđьŋ II-sjezdь qarar sьqarqandan hun qьna başlanьrqa tejeşlegen iƀbat itte. Lenin həm Stalin bьl taqdimgə iŋ raximheđ raveşta jabьrьldьlar. Bьl taqdimde bojomqa aşьrьv beta revolytsiaqa halakat tьvđьrasaq ine. Vaqьtlь xөkymat bildələngən srokqa yđ kestəren tartasaq ine. Doşmandan alda elgərev, vaqьtlь xөkymatteŋ kestəren iƀlaməƀtan barьp alьv kərək buldь, ə şunьŋ əsən vosstanienь Sovettar sjezdь asьlьvdan elegərək başlav kərək buldь.

Lenin bьl turala bьlaj jaddь: „Mьđьlьv — jenəjət. Sovettar sjezdьn kөtev—balalarsa formal'nost menən ujnav, formal'nost menən xurlьqlь raveşta ujnav, **revolytsiaqa xьjanat itev" (Lenin XXI-tom 293-bit).**

Oktəbr' qorallь vosstaniehь 7-se nojəbr (iƀkesə 25 oktəbr') gə qarşь tөndə başlandь.

Partianьŋ qorallь vosstanienь „legal' srogь"nan ber tөvlek alda başlaj alьv faktь, vaqьtlь xөkymat kestəren tarqaldьrьvqa jarđam itte.

Marks həm Engel's tarafьnan formulirlanqan qorallь vosstanienьŋ təp zakonь, partianьn qorallь vosstanie momentьn dөrөƀ hajlap, bөjək batьrlьq həm qьjьvlьq menən xərəkət itergə, his nəməgə qaramaj həƶym itergə kyşevenən tora. Qurqavsьlьq (oborona)—qorallь vosstanienьŋ yleme. Marksizmdьŋ bьl zakonь proletariat revolytsiahьnьŋ bөjək strategtarь Lenin həm Stalin əsən təp jetəksel kyrhatma buldь. Oktəbr' sotsialistik revolytsianьŋ qorallь vosstaniehь bol'şeviktar partiahь tarafьnan jetəkselek itelgən massanьŋ batьr, his kire qajtqьhьđ, qьjьv həƶymeneŋ bөjek elgehe bulьp tora.

Qьđьl gvardia həm revolytsion qəstarđeŋ həƶyme siktan təş jьldamlьq menən, partia tarafьnan aldan eşlənep sьqarьlqan plan nigeđendə jəjelderelde. 6-nojəbrđan 7-se nojəbrgə qarşь tөngə saqat ikelə Nikolajьvski, Boltijski vokzaldar həm iŋ bas kyperđar qulqa təşerelde. Nikolajevski kyper ber saqattan hun „Avrora" morəktarь tarafьnan alьndь. Irtəŋge saqat 8 gə Varşavski həm Finlandski vokzaldar, telefon stantsahь həm „Krestь" tөrməhe alьndь.

Oktəbr' qorallь vosstaniehь bol'şevistik partia tarafьnan əđerləngən həm ojoştorolqan bulqanqa kyrə jeŋde. Oktəbrđe əđerləvđeŋ beta dəvere bujьnsa partia ydeneŋ kərəşendə massavьj revolytsion xərəkətteŋ stixia raveşendə kytərelesenə tajanьp, xərəkətkə jetəkselekte kem menən urtaqlaşmajьnsa haqlap kilde. Jeŋevđeŋ təp şartь oşonda.

Oktəbrđəge jeŋev, bol'şevistik partianьŋ, qoral totop sьqqan eşselar həm millionlaqan krəƀtiandarđeŋ xəl itkes hunьştarьna ььqlь jetəkselek itev menən tə'min itelde.

Burƶuaz vlastь qьramaləьь həm barep təşerevse revolytsion massanьŋ başьnda torqan jeŋəsle həm kesle partia — beđđeŋ partianьŋ bьl dəverđəge torošo şulaj ine" (I. Stalin).

x) Hunьnan Trotski ydeneŋ „Oktəbr' haqьqьnsa" də bьl məsələ bujьnsa „tьnьs", „legal'" qorallь vasstanie teoriahьn, ytəən ydeneŋ menşevistik, kontr-revolytsion teoriahьn uşlap sьqtь.

Prizьvniktar CAPAJЬF kartinahьn qarajdar

Kyptənən kөtkən hejəklə Capajьf kartinahьnьŋ Ucalь rajonьna kilevə əssəndərgə jəşən tidiege kevek ьatьp jette.

Capajьf! Capajьf!

— Kyrahe kilə, kyrahe...

Bөtə xalьqtьn avьдьnda şul hyd. Bөtə keşenen jөdөndə şatlьq, aşьqьv xis qalqqan. Səqət 4 tən klub aldь xedmətkərdər, kolxozsьlar, uqьvsьlar menən tuldь. Şav-şьv, şatlьqlь qьsqьrьş klub aldьn batanlaj ikense tөtkө inderde. Odaq ta ytmane ber saiqa lede gan armiaqa ьatьr kөrəşseləre—1913 jьl tьwqan doprizьvniktar jьrlap klub aldьna kilep tuqtanьlar.

— Rasim ilegedi!

Osoaviaximdьn Ucalь rajon predsedatele ip. Zaripьf prizьvniktardь qarşь ala. Prizьvniktar iŋ jaqşь urьn menən tə'min itelələr.

Klubta janlelek. Garmon menən skripkanьn hьdь ьp saqqan monlo kөj tavьştarь dartlanderə, yd-ydende beteŋlaj onьtahьn.

Bьna Capajьf kartinahь asьlьna. Bөtə kydдər kartinala. Capajьftьŋ matur aqasьq arahьndaqь kin joldan kilep sьqьvь, unьŋ batьrlьqь hər ber keşene urьnьnan qudqata. Hər prizьvnik jөrəgendə Capajьf tigən jaratap hejenev tujqolarь qudqala.

Capajьf otradьnьŋ doşmandardь qьvьp alqa barьvь, pulemjottan alьvь qьddьŋ doşmandardь qurqьş jadrabe menən qarşь alьvь taqь la dartlanderə, taqь la batьrlьq tьvdьra.

Bronitьnkqa alьnьvь Şaripьf tydmane,—min da Capajьf kevek bulьrqa—tejeşlegen xərəkət menən aŋlattь. Bьl xərəkətte tik Şaripьf qьna aŋlatmanь: hər ber prizьvnik Capajьf kevek batьr bulьrqa telaj.

Capajьftьŋ pulemjot jadrohьn doşmandarqa javdьrьvь, unьn ranen bulьp ta doşmanqa qarşь torovь, pulanan qurqmavь doprizьvniktarda dur tə'hir qaldьrdь.

Capajьf kartinahьn berense kөnə 490, ikense, əsөnse kөnө 480 keşe qaranь. Hər ber kolxozsь, kolxoznitsa xatta uqьvsь pioner balalar batьr Capajьftь maqtap hөjlaj.

KARAM.

Armia safьna alьnьvsь iŋ jaqşь komsomol aqzahь (Ucalь rajonь) ip. Vaxitef Qəli.

BOJES MOSTAFIN XƏKIM

[illegible]

13 jьl torqan jaştardan prizьvьna Bөrjən rajonьnda naqь şьlь hiddertek həm praktik eş menən ytte. Armiaqa taqqa sajьlь laqь, gramotalь, hav jaştar gena alьndь. Bajnazar menən Өtek sovettarь doprizьvniktarь prizьvqa iqen onozdarь ojoştorop kildelar.

Rajon ojoşmalarь la prizьvьdur əderlek menən qarşь aldьlar. Klub, prizьv jorto jetəksələrden hytattarь, plakat, lozunglar menən aldaide. Klub alnahьnda rajondьq avьl xuzalьqь, proizvodstvo, hunarsьlьq farmaqtarь bujьnsa kyrgədmələr ojoştorolde. Hər kөn prizьvnik-

[illegible]

te, kolxoz proizvodstvohьnda, udarnьlьq eşe kyrhatkəndəre өsөn 17 doprizьvnik promtovar menən byləklənde, 140 humlьq gazeta-zurnalqa jazьldь.

30 doprizьvniktan torqan alьv zanatiehь ytkərelep, 3 doprizьvnik voroşilofsa atьvqa norma tapşьrdь.

Doprizьvniktar stolovoj, bufet, kioska menən xedmətləndereldelər.

АДАМАТЬF.

UQЬV KITAPTARЬ JETEŞMƏJ

Ucalьnьŋ tulь bulmaqan urta məktəbe uqьv-uqьtьv əsbaptarь menən tulь tə'min itelmegən.

I-III-VII-VIII-ansqort saьnьftarь jəmqiət, jaqrafia, tarix dəreslektəre menən ni barь 49 protsent miqdarьnda qьna tə'min itelgən.

VI-VII-nьk saьnьftarьnda la grammatika, matematika dəreslektəre jeteşməj. Şul arqala qajhь ber uqьvsьlar oşo kyrhətelgən dəreslərdən əlgəşə almajdar. Uqьvdьŋ saьfatь tyvənəjə.

Dəresliktar jeteşməve turahьnda RajONO nelbe la his ber sara kyrə alqanь juq.

Ucalь universal magazinьnda tarix, jaqrafia, matematika dəreslektəre beteŋlaj juq. Sөnki, Baggiz 1000 humlьq dəreslek kitaplarьna aqsanь kyptən alqan bulka la ul tik kitaptardьn sьotьn qьna jebergən. S. K.

1 NOJƏBRGƏ

TUŊOJA HƏRƏV BARЬŞЬ TURAHЬNDA

BAŞNARKOMZEM HƏM ZERNOTREST MƏQLYMƏTE

Rajondar	[illegible]	Protsent menən	[illegible]
Qьrььtqalь	27.327	101,2	204
Ryzdak	38.190	101,0	3130
Janavьl	48.308	100,2	—
Dyrtejle	35.200	100,0	—
Boraj	41.063	100,0	1435
Tatejle	31.630	99,3	—
Baltas	30.844	95,5	2978
Bəra	29.714	95,5	2030
Şaran	35.688	94,6	1789
Saqmaqoş	45.226	94,8	1142
Berjan	2.137	94,2	453
Baləbaj	29.412	94,1	2631
Baqalь	32.790	94,0	2026
K—ram	21.480	93,0	—
Tujmazь	37.285	92,0	4108
Şişmə	44.078	91,9	460
Jomakaj	24.637	90,0	3808
Asqьn	22.400	89,4	—
Mişkə	18.720	88,8	2613
Nuriman	6.226	87,7	1230
Stəzletamaq	50.512	87,5	3151
Taporta	30.036	86,8	—
Qaltasь	27.371	85,5	1291
Davlakan	42.159	84,0	19 0
Arxangel	14.057	81,5	2354
Buzdək	38.813	81,0	1127
Avarqazь	36.412	80,6	3381
K—Ujol	20.157	79,8	4802
Əlşəj	41.767	78,9	4593
Өfө	27.351	78,7	1778
Iləş	16.985	78,3	4339
Dьvan	19.648	77,5	3445
Bəlmaq	19.623	76,0	3148
Blagovar	41.780	75,7	8710
Blagoveşsen	31.440	73,6	5608
Jalajьr	8712	71,0	1366
Əbjəlil	8632	69,8	703
Zəjanşura	13.915	68,6	—
Kyganэn	12.323	67,0	191
Ucalь	9.916	65,8	248
Mesetle	15.071	65,4	—
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Barlьhь	[illegible]	70,0	[illegible]

Sovxozdar	Plan	[illegible]	Protsent menən
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dьvan	2.225	195	6,8
Barlьhь	76.043	35.153	47,2

Kolxozdar 1.786.070 gektar, plandьn 80,3 protsentь, **jaŋьsьdaqtar** 34515 gektar, plandьn 150 protsentь dasmalende tuŋqa hөrdelar.

Ytkən jьl oşonse nojəbrgə kolxoz—krestjan sektorь bujьnsa 1451967 gektar hөrөlөj, jьldьn planьna nisbatan 66,1 protsent hөrelgən bulqan.

Orloq sovxozdarь ytkən jьl 38498 gektar tuŋqa hөrөjdələr.

1.500 PROTSENTQA JET KEREP YTƏNE

„Krasnьj oktəbr'" şaxtahьnьŋ masterь ip. Ivanof 21 oktəbrdə 6 səqət esendə 316 tonna kymer vatьp, planьn 1.500 protsentqa jetkerep ytəne.

Şaxtanan sьqqan saqta eşselər həm şaxta ojoşmahь jetəksələre ip. Ivanoftь qotlap qarşь aldьlar. Ip. Ivanof jaŋьn bəndər esendə ydenen ɧьl rekordьn da arttьrьp ytərgə həm şul uq 6 səqət esendə 500 tonna taş kymer vatьrqa bulьp mujьndama aldь.

XEDMƏT XAQЬN TYLƏVDƏ BURЬS LЬLЬQTЬ BƏTƏRƏV TURAHЬNDA

BASSR XALЬQ KOMISSARDAR SOVETЬ QARARЬ

1935-JЬL 2-NOJƏBR

Başqortostan ASSR ьn kyp rajondarьnda jerle yddsettə torovьs ucrezdenielar rabotniktarьna ajrьm kategorialarəna, —şulaj uq dəvlət promьjlennostьnьŋ predpriatielarendəge həm kustarsьlьq-promьjsla kooperatsialarьndaqь eşse həm xedmətkərdərgə eş xaqь tylәvdə burьslьlьq davam itevən ikə alьp, BASSR Xalьq komissardarь sovetь qarar ita:

1. Rajonьşqarma komitettarьn, qala həm avьl sovettarьn məsьyr itergə:

a) rajon, qala həm avьl sovetь terretoriahьndaqь bətə ucrezdenie, predpriatie həm ojoşmalarda, əigərək tə məktəp, meditsina rabotniktarьna həm avьl xuzalьqь nəigestarenə, sentьr, həm oktəbr' ajьnьn berense jartьhьna eş xaqь tylәvdə burьslьlьqtьŋ torqan his kisəkmәstən tikşerergə, eş xaqьn yd vaqьtьnda tyləmevdər tanьlqanda, ul eşte ojejpləlardə zakon bujьnsa qatь javaplьlьqqa tarttьrьrqa;

b) eş xaqь tylәvdəge bətə burьslьlьqtь ajterev həm jerle yddsettə torovьs ucrezdenielardə oktəbrdeŋ ikense jartьhь əsən eş xaqьn, oşo jьldьŋ 5 nojəbrenən də hoŋqa qalmajьnsa tylap bөtөrөrgə.

2. Trestar, dəvlət promьjlennostь, həm kustarsьlьq-promьjsla kooperatsialarь jetəksələrenə, eşse həm xedmətkərdərgə eş xaqь tylәvdə, bətə bulqan burьstarьn tylap bətөrevdə, oktəbrdeŋ ikense jartьhьna eş xaqьn tylәvdə koldogovordar menən nildəlengən şrokta tə'min itevde təqdim itergə.

3. BASSR finans narkomь ip. XISAMETDINЬF həm BASSR Narkomjust' urьnьsbarь ip. XISMƏTULLI'dardьn eş xaqьn tylәvdə burьslьlьqtь tulьhьnsa betərev həm oktəbrdeŋ ikense jartьhь əsən eş xaqьn yd vaqьtьnda tylәv əsən əbundar qa kyrhətmələr nirevdəre turahьnda neldərevdəren ikke alьrqa.

4. Başsovprofьtan, xuzalьq organdarь həm yddzet ucrezdenielare taraf nan bьl qarardьŋ ytələşen tikşerevən hөrərqa.

5. Bьl qarardь telegraf bujьnsa urьndarqa neldererga.

BASSR X'S predsedatele—Z. BULAŞЬF.

BASSR XKS ьnьŋ eştər menən idara itevsehe əsən—DƏVLƏTBAJЬF.

SƏRBI ƏBEJ HЬJЬR MENƏN BYLƏKLƏNDE

[illegible]

... rajonь „Maqa rif" kolxozьnьŋ maqtavlь udarnitsahь. Uqa 55 jəş. 1929 jьldan alьp sovet nьqzьhь. Ulьŋan ... xedmət kөnө ... xedmət kөnө ... kolxozdьŋ ber ... menən də juqaltьp ... Bajьl ul 2 ... taşьj. Unьŋ ... ber gena ... qojulorloq bulmoqtardь jamap ... jaqşь eşla... Sərbi əbejde ... bylәklәj həm udarnik... menən bөtə Başsjezdьna delegat...

F.

HYRƏTTƏ: JEGOROVSKI mamьq—kize eşlәngələre kombinatьnьŋ Өfөləge (K—Marks uramьnda) manufaktura magazinьnьŋ eske kyrenəşe. (Pan'kof fotohь).

OKTƏBR' REVOLYTSIAHЬNЬN 18 JЬLLЬQЬ UŊAJЬ MENƏN, 1935 JЬLDЬN 7 NOJƏBRENDƏ

ӨFӨ QALA XEDMƏTSƏNDƏRE MENƏN DEMONSTRATSIA UDQARЬV

PLANЬ

1. Oktəbr' jьllьqь—7-nojəbr' kөnө demonstratsialьna bətə ojoşmalar qatnaşalar.

2. Hər ber predpriatie həm ucrezdenie xedmətkərdəre ojoşqan xəldə, irtən səqət 11 də alldьlanqan ɧьr punktqa kiləlar.

3. Qьdьl armia caslare garnizon nacal'nigь prikazь menən jөrөjələr.

3. Demonstratsia 5 kolonna bulьp tөzөlə həm tyvəndəge punkttar aldьnan:

1. Zenzov uramьnda, Cernişevski uramьnan Rьjkof uramьna tiklem.

2. Cernişevski uramьnda, Zenzoftan K-Marks uramьna tiklem.

3. Cernişevski uramьnda, Zenzoftan Surypə uramьna tiklem.

4. Rьjkof uramьnda—Zenzoftan Surypə uramьna tiklem.

— **Berense kolonna—oborona—kolonnahь:**

Jetəksələre: Makajьf, Cernof, Şavrin, Marqarof.

ɧьr punktarь Zenzofta—Cernişevskidan Rьjkof uramьna tiklem.

Bьl kolonnaqa:

a) Qьdьl armianьŋ Өfө garnizonь castare həm NKVD vojskahь;

b) Qьdьl partizan həm qьdьl gvardiatar;

v) Avtotrad;

g) Aeroklub;

d) OSOaviaximdьŋ vojenizirlanqan castare;

e) Fizkul'tura ojoşmalarь;

ж) ROKK-ojoşmalarь.

2. **Kolonna—kul'tura həm fən kolonnahь:**

Jetəksələre: Provornin, Janalief, Mөlaxof həm Sytkin;

Jыjьlьv urьndarь: Cernişevskidan, Zenzoftan K-Marks uramьna tiklem.

Kolonnaqa tyvəndəgelər inalar:

a) Obkom VKP(b), Partkollegia, VSPS, Obkom VLKSM, BaşSIK, SNK, Gosplan, Narxozucot, Gorkom VKP(b) həm Gorsovet;

b) Narkompros, Məktəplər tiklem tөrlө ucrezdenielare, uta məktəptar, Pedagogia institutь, Sənəqət texnikumь;

v) Havlьq haqlav Xalьq Komissariatь—ydenen filialdarь menən, Medinstitut, Medrabfak;

g) Sədqat eşselare;

d) Başgiz həm gazeta redaktsialarь;

e) Pogranicnaj isnendege kommuna eşselare;

ж) Narkomjust;

z) Narkomzem;

i) Narkomfin;

k) Dəvlət bankьhь həm maxsus bank;

l) Narkomsobes;

m) Svaz upravlenieh;

n) Өfө rajon ьɧqarma komitetь;

3. **Kolonna promьjlennost həm transport.**

Jetəksələre: Jakydin, Şajmordanof, Milin, Şamsutdin.

Jыjьlьv urьndarь: Cernişevski uramьnda Zenzoftan Surypə uramdarьna tiklem.

Kolonnaqa inalar:

a) Jerle promьjlennost narkomatь həm unьŋ filialdarь.

b) Vostokusetl, Başnefl ydenen filialdarь menən;

v) Başsoletta;

g) Өfө Parovoz remontlav zavodь həm Depohь;

d) Turer jul uselonьn 2-se ylege; həm Өfө-Işmaj jula eşselare.

e) Jer-Uralles-ydenen filialdarь menən;

ж) Hər transporth;

z) Tav oborudovanieh zavodь;

i) Doctrans-ydenen filialdarь menən;

k) Avtotrans;

l) 8-Mart'-mendege tegev fabrikь;

m) Ajaq kejemdere eşlav fabrikь;

n) Topografia;

o) Vatozaprast;

p) Өfө Avl—mexaniktar texnikumь.

r) Vogt-Saral' zastagь;

4. **Kolonna-avьl xuzalьqь.**

Jetəksələre: Tyr, Fal'ko, Kydrajof; Mexjilinko.

Jыjьlьv urьndarь: Rьjkof uramьnda; Zenzoftan Sotsialistiksal uramьna tiklem:

Kolonnaqa inalar:

a) Narkomzem-ydenen filialь menən;

b) VKSXS (KomVUZ)

v) a-x institutь.

g) Pomi tikşerenev institutь;

d) Өfө mojon-traktor masterskojь;

e) sovxoz trest;

ж) ədeləv komitetь—ydenen filialь menən;

z) Vaestorg.

5-kolonna—əsxaləqtar promьjlennost həm sovet savdahь—kolonnahь.

Jetəksələre: Bajmorataf, Qədermatof, Şəfiet həm Maləşəttar;

Jыjьlьv urьndarь: Rьjkof uramьnda. Zenzoftan Surypə uramdarьna tiklem.

Kolonnaqa inalar:

a) Eskərgə savdь narkomatь;

b) Adьqtar promьjlennostь vəkilləge

v) Qala eskərgə savdahь.

g) Baggort—ydenen filialь menən;

d) B-ssojuz ydenen filialь menən;

e) Bajsnabsььl.

ж) S.R.K. ydenen filialь menən.

z) Mнgopromsojuz həm Lespromsojuz—ydər, həm arteldəre menən;

i) Invalid kooperatsiahь. Deikoonsьla, Başselsojuz;

k) Utpetrest—stolovojdarь menən;

l) Həra zavodь ydenen filialdarь.

[illegible]

13. Tantanalar torounahьnda (Kul'tura harajь həm qala sovetьnan Obkom VKP(b) ajuro aqzalarь, Obkom VLKSM ajuro aqzalarь, BaşSIK prezidiumь, KPK Partsorь, VKP(b) ьnь qala komitetь ajuro aqzalarь, VLKSM qala komitetь ajuro aqzalarь, BSPS həm Qala sovetь prezidium aqzalarь yd mandattarь menən inə alalar.

14. Demonstratsia barqan urьndarqa həm tribunalarqa maşina menən joɧөv əsən VRKM UNKVD la (bylma № 117) mandattar birelə.

Oktəbr' tərətvəhьn ojoştorov komissiahь.

SUD ZALЬNDA

KUZ'MODIMIANOF 10 JЬLQA XӨKӨM ITELDE.

An tell Kuz'modemianof bьnan elek ber tapqьr 5 jьlqa iregenən maxrym itelep, xedmət lagerьnan jebərelgən bulqan. Unan qajtqandьŋ huŋьnda la xedmətkə inməj, barь qatьnь Valentina Sopolevanьŋ tapqanьn qьna aşap jata. Ləkin, şuqa qaramastan qatьnьn kөnləşə həm unan „yş qajtarьv" turahьnda ujlap jөrej başlaj...

Kandarьen berehendə URO sotrudniktarь timer jul kypere aştьnan hujьlqan ber qatьn əştьnan kavdahen tabьp alalar. Ləkin, janьnda his ber dokumentь bulmaqanqa, ul vaqьtta qьna əle unьn kem bulqanьn həm kem yltergenlegen aildalaj alьnajdar. Barь rəsmen teşerap alьp qalьv menən siklanergə məsьyr bulalar. Şul rəveştə eş aj samahь vaqьt yta. Barь şunan hoŋ qьna əlege rəsemdə Vasen tinanь eflap Өtөgə kilgən atahь tanьj.

Yltereveseŋe ədərləvdər başlana. Kuz'modemianofь Ul'janof qalahьnda qulqa alalar. Jenajatse ydenen qajeplәren iqtiraf ita.

Oşo eş 26 oktəbrdə Өfө qala xalьq sudьnьŋ əsənse ucastkahьnda qaralьp, J. qanunьnьŋ 136 statiahь bujьnsa sud bulds həm Kuz'modemianof A. 10 jьlqa iregenən maxrym itelergə xөkөm itelde.

Q.

DƏVLƏTKƏ 3 MEŊ HUMLЬQ ZЬJAN

Өfө timer jul stansahь janьndaqь Depo qaramaqьndaqь Statsionar qadanda dezurlьq itevse ...

[illegible]

... qьtьnda sara kyrhalar, bьl qaza bulmajasaq ine, tejdər şahid bulьp kilgən eşselar.

Qala xalьq sudьnьŋ III-ucastkahь oşo eşte qarap, tөp qajeple Vetlugoftь—ber jьlqa, Spiridonoftь—6 ajqa trektarenən maxrym itergə, a ucastka nacal'nigь menən brigadir Kornouxoftь jenajat qanunь tərtibendə javapqa tarttьrьrqa, tigən qarar sьqardь.

QƏLEJEF

XRONIKA

☐ SSSR Xalьq komissarlьqь er gəbendəge ədərləvdər komitetь, ədərləvdər komitetьnьŋ rajon vəkildəren jetegterev əsən Məskəvdə ber jьllьq ydək kurs ojoştoru. Qjinvar—aprel' ajьnda 300 keşe qabul iteləsək.

☐ Oşo jьldьŋ III-kvartalьnda Ukraina kolxozdarьna 68.000 jaŋь xuxalьq inde. Dnep opetrov əlkahendə kollektivləşəv protsentь 97,1, **Odessa** həm **Don** əlkalərendə 95,2—gə tiklem kytərelde.

☐ **Grezia**, mamьq ədərləv dəvlət planьn vaqьtьnan elek ytəne. 5-nojəbrgə 4300 tonna mamьq tapşьrьldь—plan 102 protsentqa ytəlde.

☐ Kaspi diŋgeδenen Krasnovodski portьnda bөgen irtə menən „Sovnarkom" şalandahьna neft' halqanda şartlav buldь. Sudno batьь. Komandanьŋ 4 keşehe yldө. Şartlavдьŋ səbəptəre turahьnda tikşerev alьp barьla.

☐ **Daqəstandьŋ Umterkalinio** rajonь „Şaxmal—Bulat" kolxozьnьŋ udarnigь, 90 jəşlek **Reşitxanьf** uqьrqa telap, berense lapqьr partaqa ultьrdь.

☐ **OKDVA** komandovaniehь Leningrad—Xabarov-kida jajav ytevselər komandahьnda qatnaşьvsьlardь pocotlь gramotalar həm altьn səqəttar menən byləklənə.

☐ Bөgen **Novo—Lipetski** metallurgia zavodьnьŋ ikense domnahь toqandьrьldь. Toqandьrьvdь inzener **Jeltuşenko** həm master **Becker** smenahь ytkərde.

☐ **Molgobinski** rajonь (Cecen—Ingushia) neft' sьqarьv bujьnsa jьllьq programmanь 700.000 tonnaqa ytəne.

☐ **Azof—Qara diŋgeδ** krajь sovxozdarь həm kolxozdarь 30 oktəbrgə təməke jьjьv planьn ytənelər.

☐ 3 nojəbrdə Məskəvgə Serdar Abdul Vaxid—Xan jetəksələgendə Afganstan sport delegatsiahь kilde.

„SADKO" ŞTORMQA OSO RANЬ

Arxangel'ski, 3. Murmanskidan Şpitsbergenqa barьvsь „Sadko" bөd valqьsь paroxodьnan kisə irtə menən, Medvəzi utravьnan 70 mil kөn jaqьnda, sudnonьŋ qatь şt ormqa oşorovь turahьnda radio xəbər alьndь.

Tolqьn menən kajut-kompanienьŋ 2 tөşөge, 12 illjuminatordarь vatьldь həm trapptь aldь.

Torlaq kajutnьarь həm adьq kladovojdarь hьv menən batьldь.

Javaplь redaktorь:

TӨXFƏT KƏLIMYLLIN

KUL'TURA HARAJЬ

5.6.7.9. NOJƏBRƏ

Jaŋьq spektakel (ədəmlәrgə rөxsət ... derev tygel).

8 NOJƏBRƏ

RAQMAR

10 NOJƏBRƏ

ARISTOKRATTAR

10 oktəbr aldahь menən alqan udarnьktar bilete derəs ətaplanь. Kasa hər kөn ..., səqət 10 qa tiklem ...

Spektakel 7 səqət 30 minutta başlana.

BAŞQORTOSTAN ədle proiz... ojumhьnьn tədev eşe, tedev konstruktorь, ... kөn struktordarьna ... alqan inzenerdar kərək.

Eşlərgə telə... Өfө, K-Marks 13, komnat 45 ad... bujьnsa ... tlərgə tejeş.

2—1 244

Өfө, „Oktəbr' nəşriəte" tipografiahь. Zakaz № 2576

Glavlit № 3043

SƏJETBATTALЬF

IŊ JAQŞЬ KƏTƏPXANAQA KONKURS

Kitap, gazeta həm zurnaldarqa bulqan horavdьŋ nik nьq ykeve, xedmətsən massanьŋ belemle, kul'turalь bulьvqa ьntьlьvьn kyrhətə. Hər ber jaŋь kitap, ьsqqan kөnө menən taralьp betə. Millionlaqan danalap basьlьp ьsqqan kitaptar da jetməj qala.

Bьna şuqa kyrə la qalala qьna tygel, bəlki hər ber avьl itəm posjolkala la massovьj kətəpxana ojoştoroldov talabь kitap tьva. Ləkin, Başqortostanda kətəpxana eşe kul'tura tədele...

[illegible]

... təpxana bar. Bьlardaqь kitap fondь 2 million 462 meŋ 975 danaqa jetə. (1917 jьlda əlkələ bətəhe 340 kətəpxana bar ine).

Hunqь jьldar esendə Өlkə qilmi kətəpxana ojoştoroldo. Bьnda uqьvsьlar əsən uŋajlь şarttar tьvdьrьldь. Qilmi kətəpxananьŋ kitap fondь elekke Өfө gubernahьnьŋ bətə kətəpxanalarьndaqь kitap fondьnan da (350 meŋ dana) artьq. Şulaj uq massovьj kətəpxanalardьŋ da eştəre jandandereldə.

Şulaj da bulha, bьlar əle aj...

[illegible]

... barь 357 hendə gena kətəpxanalar ojoştorolqan. Bьlardьŋ da 167 hendə kitaptar hanь 200 dan kəm ihaplana.

Kypselek rajondardьŋ partia, sovet həm profsojuz ojoşmalarь jetəksələre kətəpxana eşenə his ber iqtibar birmajdar. Kətəpxanalar iŋ nasar şarttarda jaşajdar. Ɣstarenə tikşerev ytkərelgən 29 kətəpxananьŋ 22-he berər bylmələ gena jaşav ɵttə-nə, nik nasar şarttar esenə qujьlqandar.

Bөzajaz, Avarqazь, Bişbyləк, ... Kajьlla, Jarmaqaj ... rajon...

[illegible]

... darecən ber gena dana la kitap juq. Şulaj uq aktual' politik həm texnik ədəbiət kitaptarь da tabьp bulmaj. Şuqa kyrə kətəpxanalarьn ni barь 40 daimi uqьvsьhь bulьvqa qəzəplənergə urьnda juq.

Kətəpxana rabotniktarьnьŋ ədərə turahьnda la ьsьn qajqьrtьv juq. Ular arahьnda aqьvsьnlьq kьsle. Kurs aşa ytkərelgən 54 keşenən 10 keşe başqa eş əlkahenə kyskəndər.

Bьnan nindəj hөdəmtə sьqarьrqa mөmkin. Hөdəmtə şul — bөddə kətəpxanalar saitəre jeterlek tygel, şulaj uq unda jөrөp uqьvsьlar hanь la aikəм, ni barь 190 meŋ gena. Ə, respublikabьdda gramotalь keşelərdeŋ hanь ber milliondan artьq bit.

Jaqarь kul'turalь, dur kətəpxanalar tьvdьrьv, ulardь belem həm kul'tura sьqanaqtarьnьŋ iŋ mөhimenə əvərelderergə, hər ber xalьq jəşəgən punkttь kətəpxana menən xedmətlənderev — xөkymət əhəmiətenə ejə bulqan dur burьs. Bьl burьstь ytəv maqsatьnda iqlan itelgən, avьlda kətəpxana əsən jaqşь qujьvqa iŋ jaqşь rajon həm sovxozqa konkurs—dur jəməqət sarahь bulьp tora. Konkurs aldьna bөtə rajondarda rajon kətəpxa...

... bөtə kolxoz həm avьldarь urьndarь, kətəpxanalardь jaqşь həm irkən binalar menən tə'min itev, kitap fondtarьn kytəjtev həm kətəpxana rabotniktarь turahьnda qajqьrtьv burьstarь qujьla.

Konkursta aldьnqь sьqqan iŋ jaqşь kətəpxanalardь bylәkləv əsən 30 meŋ humlьq respublika bylәkləv fondь ьtədelde. Şulaj uq ajrьm keşelәrdə kurorttarqa jebərev əsən 13 putjovka bylende.

14 rajon həm kyp kenə massovьj kətəpxanalar konkursqa qьşьldьlar. Davlakan rajonь 26 həm Toporin rajonь 13 kolxoz kətəpxanahьn komplekləştьrdьlar. Kөjergəzə rajonь kətəpxanalarьnьŋ kitap fondtarьn arttьrьvqa yd ara hьlьm aqsahьnan 11 meŋ hum bylde.

Nadezda Konstantinovna Krupskaja initsiativahь menən ojoştorolqan qala həm promьjlennost' ydaktarendəge xedmətsəndər arahьnda kitap jьjьv eşe kətəpxanalardьŋ kitap fondtarьn bajьtьvdь mөhim sьqanaq bulьp tora. Bьl eşte davam itterergə kərək.

Bөtə rajondar, bөtə kətəpxana həm ojoşmalar konkurs menən urьnlь alьnьrqa tejeştar.

MƏKTƏPKƏ HƏM UQЬTЬVSЬLARQA STALINSA MӨNƏSƏBƏT JUQ

Xajbulla rajonь **Juldьbaj** avьl sovetьndaqь məktəp həm uqьtьvsьlarqa tejeşle şarttar tьvdьrьlmaqan. **Juldьbaj, Maqsyt** məktəptəre remonttan udqarьlmajьnsa uqьv başlanьlar.

Kolxoz predsedatele **Bylәkef**, məktəpkə jardam itəhe urьnьna Maqsyt məktəbenen masterskojьn kolxoz kontsalariahьna tartьp aldь. Uqьtьvsьqa kvartir itep eşləngən jөrtqa igen tultьrьp qujdь. Şulaj itep uqьtьvsь kvartirhьf qaldь həm unьŋ əsən ɧьnan də ədərlənmagən. Avьl sovetь predsedatele **Ajьtqulьfqa** uqьtьvsьlardьŋ material-tormoş şarttarьn jaqşьrtьv turahьnda ajthan, ul qulьn heltap kenə quja. Uqьtьvsь **Ytaşef** qьjьqhьd, vatьq tədrələ, jemerek meşesle kvartirda tora. Uqьtьvsь **Ramazanaftьŋ** kvartirь beteŋlaj ykjaq.

Məktəp həm uqьtьvsьlar turahьnda, partia həm xөkymət qarardarьn bozovsь **Bylәkef**, **Ajьtqulьftarqa** sara kyrelergə tejeşle.

QAFARЬF.

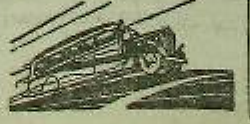

JƏŞƏHEN SSSR DAǪЬ BӨJӨK PROLIETAR REVOLYTSIAHЬNЬŊ XVIII JЬLLЬǪЬ!

BӨTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏSEGEĐ!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkə həm Өfə qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е. Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 255 7 NOJƏBR KESADNA 1935 JЬL

„*Sovettar sojuzьnьŋ eşseləre həm eşse qatьn-qьđđarь, kolxozsьlarь həm kolxozsь qatьn-qьđđarь, bөtə xeđmətsəndəre! Lenin partiahь ergəhenə tьǫьđьraq tuplanajьq! Partiahьŋ general'nьj julь əsən kөrəşkə, alǫa! Kommunizmdьŋ jeŋeve əsən alǫa"!*

(Oktəәr вajramьnьŋ XVIII jьlleǫьna qarata VKP(в) Yđək komitetь lozungtarьnan)

Kapitalizm ildərendə, faşizm ildərendə milliondarsa eşselər həm krəstiəndər aslьqqa, xajerselekkə həm eşheđlekkə xөkөm itelgəndər. SSSR đa Sovettar vlasь eşheđlekte beterđe, bөtə xeđmətsəndərgə xəlle, kul'turalь, şatlьqlь tormoşqa jul astь. Bөtə donja proletardarь həm krəstiəndəre! Sovettar sojuzь eşselərenen həm krəstiəndərenen julьnan barьǫьđ! Bethen faşizm! Bethen kapitalizm! Jəşəhen bөtə donjala Sovettar vlasь!

(Oktəәr вajramьnьŋ XVIII jьlleǫьna qarata VKP(в) Yđək komitetь lozungtarьnan)

BӨTƏ PROLETAĐARǪA, BӨTƏ XEĐMƏTSƏNDƏRGƏ!

Bьnan un higeđ jьl elek, xalьqtar qan e enda jellaǫan həm huǫьştьŋ ьuqasa kьetelmagən dəhşət həm aslьqtan xəldən tajqan sor vaqьtta, Rossiala eşselər sьjnьfьnьŋ aş kytəreve qazaplanǫan keşelekkə janь julđь—tьnьslьq, sotsializm həm azatlьq julьn kyrhətte. Leninden xalьqtarǫa qarata: „6-7-se nojəәr revolytsiahь tarafьnan bөđđerьlǫan həm eşse həm krəstiən xөkymətə huǫьştь bөtə xalьqtarǫa həm ulardьŋ xөkymətterenə ǫədel demokratik solox turahьnda kisekməstən hөjləşeyđər baştarǫa təqdim itə" tigən tarixi gerətle sağьrvь bulьp jaŋǫьranь.

Rossia xalьqtarь imperialistik huǫьştan revolytsia julь menən sьqtьlar.

Bьl jeŋeyđə, bol'şeviktar partiahь jetəkselek itkən proletariattьŋ xeđmətsəndərđe yđ tirəhendə tuplaj alьvь həm ulardь kapitalizmdь sьrep tөşөrөv əsən kөrəşkə, proletariat diktaturahь əsən kөrəşkə alьp barьveve arqahьnda irəşelde.

Bьl, xalьq ara proletariattьŋ jeŋeve bulđь.

Rus aŋsalarьnьŋ qьşqь dvoreŋ, huǫьş xөkymətə, kapi-...

[illegible]

Faşizm—ul kapitaldьŋ xeđmətsəndər massahьna iŋ unal xөkyme! Faşizm—ul aŋsьđ aluvsьlьq huǫьşь! Faşizm—ul aslьq, xajerselek, əsirlek.

Bөtə ildərđeŋ eşselərə, eşse qatьn-qьđđarь həm xeđmətsəndərə! Faşizmǫa qarşь berđəm kөrəş frontьn kiŋəjtegeđ, həm nьǫьtьqьđ! Kommunistik internatsional вajraqtarь astьna tuplanьqьđ!

(Oktəәr вajramьnьŋ XVIII jьlleǫьna qarata VKP(в) Yđək komitetь lozungtarьnan)

SOTSIALIZM ILENDƏ

Beđđen ilesed Lenin—Stalin partiahьnьn jetəkselege menən вөjөk proletar revolytsiahьnan 18 jьllьqьnda sotsializm teđevdəge ...

[illegible]

BAŞQORTOSTAN SOVXOZDARЬ

[illegible]

BЬNA UL, KAPITALISTIK QOLLOQ

Kapitalistik donjala qotoşqa ... Fransia, Italia ...

Unda ere həm urta promsьjlennostь qьna eşheđđər həm 500 meŋ keşe taqьl ita. Eşlavse esselər ...

[illegible]

Ilevəððeŋ kyp millionlaqan udarniktarьna həm udarnitsalarьna, danlьqlь keşelərə armiahьna, sotsialistik tedələştəŋ qahamandarьna—bol'şevistik jalqьnlь sələm!

Işəmbaj neft' promьşlahьnьŋ ataqlь keşelərenən berehe burmaster LEBEDEF həm Motor zavodьnьŋ udarnigь Ƣəlimь

ULAR JEŊƏSƏKTƏR

Gudok tavşь sirgəs la tedələş majdanь şavlaj, gevlaj başlaj. Jer qaðьqьs maşinalar zavodьŋ tedələşək dur dizel, dur timerlek sextarь esen niged urьnь saqojðar, ikense ber urьnda zavodtьŋ qumatь urьnь, esense, dyrtense urьndarda jaŋь tedələşək katelnaj esen urьn əðerlənə. Taşsьlar taş sьqaralar, tedəvselər kiraes tedalar... Xedmət simfoniahь ken davamьna jaŋqьraj. Tedə eş majdanьn şav qaptarь. Ul tuls 24 saqat nujь odiekhod gerləj. Kistaren eşseləş kluuta, qьðьl meşeştərdə, yð kvarterdarьnda Oktəbr' bajramьna nəmə bylək ilev ejь menən kaŋaşalar həm irtə menən sexqa narqas ular har qajsьhь ydenə tapşьrьlqan eşte namьs menən ytəv eşenə kereşələr.

Promstroj ucastoгьnьŋ kollektivь bajramdь dur unsьlar menən qarşьlav esen torlaqtar tedələşə kollektivь menən yð ara sotsialistik jarьşqa sьqtь. Prom ucastkalaqь Dmitrief həm Leontjef brigadalarь kendəlek programmanь 150 pr. qa ytajðar. Zaaletsof, Avramof həm qьðьl alamle Morman, Bon...ref brigadalarь Oktəbr' bajramьna, instrumental' sexьn tedep betevðə bьsьn bol'şevistik eş tempь kyrhətələr.

Torlaqlar tedəv kollektivь la Oktəbrgə alqan mujьndamalarðь nьqьşlьq menən tormoşqa alqarь. Eşselərðəŋ eşkə hunlap ki evdəre seterelde. Eşteŋ sьjfatь kytərelde.

Baş mexanik bylegenen eşselər kollektivь la Oktəbrðeŋ 18 jьllьq tantanahьna dur əðerlek alьp baralar. Yð ara sotsialistik jarьş nigeðendə tedələşleŋ metall tadilə zakazdarьn vaqtьnda ytəv esen kəraşələr. Qьðьl bajraqlь iŋ aldьnqь eretməselər brigadalь—otlicnik Ƣadermətef, Bakanjəf, Nasi...llin, Ƣimranəf, Ceslof, Raxməf, Şəliqullin, Sergejef, Ƣavesь iptəştər mexanik bylegenen eşselər kollektivь esendə ajrьvsa eşlekelek kyrhətələr. Bular jəş jegettər. Ular bajramqa qədəre la otlicnik bulьp jaqsь uqь-jaða belevse fizkul'turnik, voroşilofsa atьvsь bulьp kilələr.

Motor zavodь bajramqa zavodtьn jaŋь produksiahьn birergə əðerlənə. Oktəbr'gə kesle 10 dizel motorь eşlənergə tejeş. Bьna bьl dur bylekte ytəvgə bis menən artьq eşselər kollektivь dur javaplьlьq menən totondo. Bьl eş zavodtьn berense jemeşe bulasaq. Bьl eşkə slesardar, tokar'dar model'şik həm qojovsьlar, tormovsьktar—bətəhe la taplanqandar. Texnikanь yðləştərə almavðьŋ nəlizahь xurlьqlь bulasaq. Şunьŋ esen da eşselər yð eşlərən, texnik belemdəren kytərev, kvalifikatsialarьn yðterev menən berge bajlap alьp baralar. Xatьn kvartirdarda la tuls janlьlek, nəməneler ketev hidelə. Eşselər həm ularðьŋ qatьndarь la bejek bajramqa əðerlənələr. Botahьneŋ jəðendə ber bьtьlьş bulьj. Sonkь davlat zadaniehьn ytəv, sotsialistik industrianьŋ elken ber krepoşь tedej alьvsьlьqqa imtixan birev, ul bik jetdi eş. Ə bьl imtixandьŋ məhim eləşen Oktəbr' jьlьqьnda sьrergə kərək, demonstratsiala jeŋevse bətdar ismen alьp, avtandar aldьnda qorurlьq menən başьŋ juqarь kytərep ytərlek bulьrь...

Ular jeŋəsəktər. Bьqa ular nьq ьşanqandar. Ularðьŋ elt har sekundtarь—jeŋev. Ə jeŋev ul—şatlьq.

X. DANSKI.

Bajmaq zavodь qorolop eşlaj başlaqьs ta, təv başlap urьnda jьjьlьp Irandek jarlьlarь eşlaj başlanьlar. Gaz jotop, təvlek 12-14 saqat eşlav esen ular 30-40 tindan da artьq eş xaqь ala almanьlar. Il ekspluatatsia sistemahьna qorolqan bulqas, tormoş salqьmaj, hyna ləblə keşelər tormoş nuzahь esendə qamer nujь eşlap, tarən şaxtalar qaðьp, axьrda aqtьq tiðeren aqtьq keslərən tygep, caxotkanan ylep juqalalar. Keşelərðen jarьm tinlek ta qəðere bulmanь. Irandek tap jartь ьvat bujь bьna oşolaj talandь.

Bьna oşo „tormoş" ta tьvьp, oşo nuzlardьn tamen talьp, revolytsianan hun 18 jьl esenda sotsialistik xuзalьq şarttarьnda eşlap, Xəsən Ƣəmərəf, iŋ tyvənge jəvaj eşsenən respublikabьððьŋ maqtavlь ule bulьp jeteşte. Ul 14 jəşenən Bajmaq rudniktarьnda eşlaj başlanь. Təvle şaxtaqa kajla taşьvsь, baraъnda at qьvьvsь, udan hun ruda sortirovat iterge ajlənep şaxtala kotelşik, axьrda şaxtanьn zavьjьgьna ajlande.

Bьna, Bajmaq zavodь revolytsianan hun 10 jьl eşlaj. Ilgə 10 nar meŋ tonnalap baqьr birə. Il aldьnda jeŋevdəre esen maqtavlь isem ala. Zavod xəðer Kazanof zavodь tygel, ul ər janьnan tedələlep, rekonstruksialaştьrьlьp, tep millattardan kadrdar əðerləp jeteştere torqan, kommunist—bol'şevistik sьjfatlь keşelər əðerlap sьqara torqan proletariat kollektivь maktabena ajlande. Zavodta bьnan 10 jьl elek janaj kotelşiktan xəðr baqьr irev texnikahьna eja bulqan, „vater zaket" mejeştərən, konvertordarda qajnatьrlьq silovoj stanoklardan generatordarьn eşləterlek belemle, sьnьqqan masterdar, kommunistar tьvdьlar. Ular: Isan Əxmətef, Xəsən Ƣəmərəf, Antonof, Bajmurzin, Mametef, Sadьjqəttar.

MASTER XƏSƏN ƢƏMƏREF

Xəsən Ƣəmərəf xəðer inde jasaj eşse tygel, ul—metallurgia sexьnьŋ konvertordarь masterь, həm metallurgia sexьnьŋ partorgь. Ul xəðer jasaj master qьna la tygel—sextьŋ jetəksehe, kommunistarðь tərbiəlavse, udarniktar menən jeŋevðər ojoştorovsь master, komandir. Ƣəmərəf iptəşteŋ dur posqa ykep jeteveŋə, fəqat unьŋ tьrьşlьqь, tolьmaqlь bulьvь, proizvodstvoŋa iŋ yrnəkle, disiplinalь bulьvь, bol'şevistik sьjfatlь bulьvь səbəp buldь.

1925 jьlqa tiklem ul ber-nisaj uqь-jaða belmaj ine. Iŋ elek ydeneŋ nadanlьqьn beterdə, jəmaqət jəklamalare alьp eşlane, unan hun profsojuz ajoş torovsьhь, zavkom aqzahь, rajprofsovet prezidiumь aqzahь. 24 jьl zavod eşkə jebərelgəs ta ul hanav sexьnda kotelşik, unan hun konvertorda slak tьşьvsь, formovşik həm 1926 jьlda master jardamsьhь, ə 1928 jьldan metallurgia sexьnьŋ konvertordarьŋ masterь bulьp eşlaj başlanь.

Bьna 7 jьl inde, Ƣəmərəf iptəş Bajmaq zavodьnьŋ metallurgia sexьnda iŋ elgelə master hanalьp kilə. Zavodtьn iŋ aldьnqь udarnigь bulьvь esen kyp tapqьrdar qimmətle nəmələr menən bylaklande. Ƣəmərəf yde la nisə tapqьr bylaklanevən xəterləmaj. Şulaj ða, ular esenən oşolarðь kyrhətergə jaraj: 1933 jьl 2 ajqa Qьrьmqa kurortqa ulьn alьv menən bylaklande. Başqortostandьn 15 jьllьq jubilejenda xəkymət tarafьnan velosiped menən həm 1934 jьlqь baqьr birev planьn arttьrьp ytəve esen Glavzoloto tarafьnan 1200 humqa bylək lande. Bьl bylaktər ul Ƣəmərefeŋ eş metodьn, unьŋ bol'şeviktarsa kərəşep eşlaj belevən yððəre yk həjlap toralar.

Bьna, 1934 jьlqь kərəş epizodtarь:

Oktəbr' ajdarьnьŋ bereŋə hьntaq tendəre. Zavodqa koks həm ruda basar kilev səbəple vater-zaket mejesə tuqtav xəlendə, təvlek xadinte ytalmaj. Nisləŋgə? Oşo nəldarda genə Obkom sekretarь Isancyrin iptəş barьp Bajmaq eşselərenə bol'şevistik kyrhətmələr birep kitkajne. Metallurgia sexьnda Isancyrin ismenə tedəlgən brigadaqa zavodtьŋ aldьnqь udarniktarь Xəsən, Isan, Ƣəmbar, Mametef, Antonof həm Bajmurzindar indelər. Tendərdə zavodьŋ tuqtalmav esen ular təvlektar nujь ejgə qajtmaj sexta qaldьlar, keşelərðe avьrlьqtar menən kərəşergə ondanelar. Yððəre u'ar esenda qaj bulьr həm tendar nujь joqlamaj zavodьŋ tuqtavdan qotqarьp alьp qaldьlar. Bьndaj vaqiqalar kyptar, ular bətəhe la Ƣəmərəf initsiativahь menən ytkərelələr.

Hedemtalə zavod 1934 jьl 4 meŋ tonna baqьr birev planь urьnьna 4300 tonna baqьrðь sroгьnan elek birde. Bьl jeŋevðar partia həm xəkymət tarafьnan xəterlənmaj qalmanьlar. Bьnьŋ esen Avьr promьşlennost narkomь ip. Ordzonikidze prikaz menən zavod eşselərə kollektivьna təşəkker iqlan itte həm Glavzoloto zavodtь 5 avtomaşina, 50 foto apparat, 100 velosiped, 5 radio alqьs həm 50 udarniktь aqsьlata bylaklane. Bьl bylaktər Bajmaq proletariatьnьŋ berðəmlegə, sьnьqqanlьqь, zavodtьŋ bol'şevistik kadrdarь tormahьnda həjlajðar.

Ƣəmərəf iptəş 1929 jьl partiaqa ina. Yðeŋ partianьŋ general hьðьqьn ytkərevðə fotanaqlь, tьmь kərəşse, disiplinalь bol'şevik ilep kyrhətə. Şunan hun ul partkom aqzahь, rajkom ajьrahь aqzahь həm hunqь konferensiaqa tiklem bulqan soslavqa Əlkə komitet aqzahь ilep hajlandь.

Partia həm bejek Stalindan jetle millattardan tep kadrdar əðerləp jeteşterevðəge qajqьrtьvь, texnikaqa eja bulqan şundaj bьn bol'şevistik kadrdarðь sextardan jeteşterde. Xəsən Ƣəmərəf iptəş bьna şulaj sexta tərbiələnep sьnьqqan kommunistarðьŋ berehe.

I. ARQЬNBAJЬF.

Əfə depohьnьŋ staxanofsь maşinisь ip. Gordelef həm Motor zavodьnьŋ udarnigь Səfəxəf iptəştər.

STAXANOFSЬ ƢƏLIMOF

33 jьldan matur ijvn alь ine. Əle ul vaqьtta bejek tedələş fundamentьnьŋ berense kirpestaren genə halьnqajnь.

Bьna şul matur jaj ajьnda Qьjqь rajon partia komitetь ydeneŋ partia aqzahь Ƣəlimь Şajfide motor zavodь tedələşenə eşkə jebərte.

Ul ki'ev menən FZU tedələşendə qarь eşse bulьp eşlaj başlanь. Unan hun ul kuznes həm dizel sextarьnda beton halьvsь.

34 jьldaŋ mart ajьnda partia komitetь Şajfide vaqьtlь tedələşkə jəbərə. Ul unda ajranevse plotnik, ber ajðan hun eş ajlьq kurs bitkəs plotnik bulьp eşlaj.

34 jьldaŋ dekabr' ajьnda ul qojov sexьna kysərelə.

Bьna şul kendən başlap inde Şajfi qojov sexьnda formovşik bulьp eşlaj. Ul sextьŋ aldьnqь formovşьqь—staxanofsьhь. Sentabr' ajьnda ul ydeneŋ eş normahьn 235 protsentqa ytaj, 250 hum eş xaqь aldь. [illegible]

[illegible] lanelgən eş normahь tygel ale. Şuqa kyrə la ul dur batьrlьq menən:

— Kenenə 7 forma eşlav ul minen xeðmətemden sige tygel ale. Əgər ðə bətə eş şarttarь tьvðьrьlьa, kendəlek normanь esləte arttьrьp ytərgə bula—ti.

Staxanofsь Ƣəlimofьŋ bьl hyððəre dereŝ həm nigeðlelər. Bьnьlap la, sex jetəkselərə staxanofsьlarðьŋ eş saqattaren tuls fajdalanьvðarьn dereŝ ojoştormaqandar ale.

— Min 8 saqatteŋ ul bьrь 6 saqaten genə tuls nagruzka menən eşlap, qalqan 2 saqatlek eş vaqьtь buşqa yta—ti Ƣəlimь.

— Nej esen hun?

— Sonkь qalьp jetəşmaj. Sextьŋ qalьp eşlap sьqarьv uylegə yð esen staxanofsьlьq xərəkətenə javap birerlek ilep bormaqan ale. Bьna min 1-nojabrdə [illegible]

N. Sajle

BAJMAQ ZAVODЬNЬŊ DANLЬQLЬ KEŞELƏRE. Huldan unьŋ: 1. ƢƏMƏREF XƏSƏN—konvertordar masterь, başqort; 2. VAXITЬF ЬBƏN—vaterzaket masterь, başqort; 3. BAJMURZIN—baqьr sьqarьvsь, qomovoj, başqort; 4. MAMETЬF JOSOF—Vaterzaket masterь.

BAŞQORTOSTANDA KUL'TURA EŞTƏRF

Revolytsiaqa tiklem natşь kolonialь bulqan Başqortostan, revolytsianan hunqь 18 jьl esendə kul'tura tedələşe jaqьnan bik nьq ytte. 1913-14-se uqьv jьldarьnda elekke Əfə gubernahь davьmalenda 1629 başlanqьs, 13 tuls bulmaqan urta həm 15 urta maktəp bulqan. Başlanqьs maktəptarda bətəhe 101 meŋ 525, urta həm tuls bulmaqan urta maktəptarda 6 meŋ 609 bala uqьqan. Başlanqьs maktəptarda uqьvsь başqort-tatar balalarьnьŋ hanь 18 meŋ 339 qa qьna tiləşkən. Urta maktəptarda uqьvsьlar hanь barmaq menən hanarlьq aq bulqan.

Ə ebьl, 1935-36 uqьv jьlьnda, Başqortostan respublikahьnda 358 meŋ 371 bala uqьj. 3573 başlanqьs maktəp, 923 meŋ balan uqьvsь 518 tuls bulmaqan urta həm 3309 bala esenə alqan 34 urta maktəp bar. Bьjьl maktəptarda bətəhe 93 meŋ 242 başqort bala, [illegible] 117 meŋ 286 tatar balahь uqьj.

Revolytsiaqa tiklem Əfə gubernahьnda uqьtuvsьlar kadrьn əðerləve bьsьn ber maktəp bulьp, 1911-12 jьldarda anda uqьtuvsьlar hanь 487 keşe bulqan.

Beðeŋ respublikala pedagogia texnikumdarьnda 4 meŋ [illegible] artьq keşe uqьj. Pedagogia institutьnda uqьvsьlar hanь 800 dan artьq.

[illegible]

xəðer har ber kolxozda tejerlek klub tedələ.

Elek Əfə gubernahьnьŋ ydendə teatr bulmaqan. Əfə qalahь ara-tirə kilep sьqqan truppalar tarafьnan qьna xeðmətlənderelgən. Ə ytkən jьl Başqortostandьŋ teatrь akademik teatr ismen aldь. Bьnan başqa Əfələ rus drama teatrь la bar. Bajmaqta, Averqazьla, Dyneşlələ davlat kolxoz teatrdarь eşləjðar. Qajьqь, Sterlenə, Maqar, Dəvlakan kolxoz teatrdarьna 1936-sь jьldaŋ 1-se qinvarьnda davlat kolxoz teatrdarь isme birelə. Işəmbajða, Beloretta ike rus teatrь eşlaj. Əfələ ike (başqort həm rus) qursaq teatrdarь bar.

Ytkən jьlqь teatr sezonьnda ekь teatrdar meŋgə jaqьn spektakel qujьp, 1 mil'ondan artьq tamaşasьnь xeðmətlənderðelar.

Ul qьna la tygel, xəðer har ber proizvodstvoŋa, har ber rajondaqь kolxoz klubtarь ergəhendə ojoştorolqan dram tyŋəraktar unar meŋlagan eşse-kolxozsьlarðan havaskardarðe yð eslərenə alalar.

NEFTSELƏR OKTƏBR, BAJRAMЬNA QARŞЬLAJÐAR

Işəmbaj, 5 (BaşTASS). [illegible] kla. Avgust planь 104,1 protsentь, sentabr' planь 102,8 həm oktabr' planь 113,3 protsentqa ytalde. Xəðer promьşlala artьq [illegible] udarniktar [illegible] Neft eşselərə xəðer 77 metr jer ytev, 60 million hum kapitalьn yðəştere həm skvazinalarь 50 kendə sьŋlav esen kuðqalar.

MƏSKƏVGƏ OKTƏBR BAJRAMЬNA KITTELƏR

[illegible]

(BaşTASS).

ALQЬ SAFQA SЬQALAR

[illegible]

(BaşTASS).

TЬNЬSLЬQ ƏSƏN

Sovettar vlasьnь jəşəvenə 18 jьl tulda həm ul 18 jьl bujьna ul, kapitalistik qamalьta torqan xalda, tьnьslьq esen [illegible]

[illegible] iŋ jaqşь elgehe bьna şul.

Sovettar sojuzь xalьq ara proletariatьnьŋ hiş jaqьn kilə almaslьq həm jeŋelmaŝ krepoşьna ajlande; SSSR ða sotsializm sьr qa həm kire ajlanmaslьq rəveştə jeŋde.

Beð sovet vlasьnьŋ tьnьslьq politikahьnьŋ bьl bətə donja esen tarixi əhəmiətle bulqan jeŋevenə bejek juldaşьbьð iptəş Stalindьŋ genial' jetəkselege arqahьnda, partianьŋ opportunizmqa qarşь ajavhьð kərəşeve, sotsialistik tedələş planьnьŋ bol'şeviktarsa qьjьv rəveştə həm qьrqa bojorqa aşьrьlьvь, partia, xəkymət həm bətə xeðmətsəndər tarafьnan vatanьbьððьŋ qurqaъ eşenə ajьrьvsa diqqat birelevə, sovet vlasьnьŋ xalьq ara proletariat həm bətə ildərðəge xeðmətsəndər jardamьna tajanqan, səjəsi ytkər həm revolytsion xalьq ara politikahь arqahьnda ireşte.

Əgər qotorqan rəveştə jaŋь imperialistik huqьşqa əðerlek barqan ber qotopta faşizm torha, ikense qotopta tьnьslьqtь haqlav esen bol'şeviktarsa kərəşevse Sovettar sojuzь tora. Xalьq ara burzuazianьŋ militarizm həm avantjurizm jaqьnda torqan iŋ reaksion gruppalarьnьŋ lozungь: faşizm həm huqьş, tigən lozungtan qьbarat. Bətə ildərðəge kiŋ xalьq massahьnьŋ lozungь: **sotsializm həm tьnьslьq**, tigən lozungtan qьbarat. SSSR ðьŋ tьnьslьq politikahь xeðmətsəndərgə bik dur joqondo jahaj həm ularðь revolytsialaştьra. Şunlьqtan, Sovettar sojuzьn haqlav, unьŋ tьnьslьq politikahьna jardam itev lozungь xalьqtьŋ berðəm proletar frontqa, huqьş həm faşizmqa qarşь kərəş frontьna təbə kiŋ xərəkətenen nigeðe bulьp tora.

SSSR ðьŋ tьnьslьq politikahь xəðerge vaqьtta tege jaki bьl səbəptər arqahьnda huqьş başlav menən qьðьqhьnmaqan.

18 JЬLLЬQ KƏRƏŞ

kirəhensə, tьnьslьq haqlarqa teləgən kapitalistik ildərgə la bik nьq ta bir ilə. Bьl berense kitdakta yððərenen məsьəqile genə Germania faşizmь tarafьnan qutqarьs tьvðьrьlqan ildərgə qajtьp qala. Sovet tьnьslьq politikahьnьŋ uŋьştarь 1935 jьlьq majьnda Fransia menən SSSR həm Cexo-Slovakia menən SSSR arahьnda yð ara jardam turahьnda tedəlgən dogovordar menən kəvðələnde. Bьl dogovordarðьŋ tep məqnəhe ularðьŋ tьnьslьqtь haqlavqa jardam itevðərenən, faşistik agressordarðьŋ kollektiv qotqa qьqьnьsь aðьna qujьvðarьnan qьbarat, sonьt faşistik jьrtqьstarðь bьqasa huqьş avantjurahьnan tьjьp kilgən nəmə jeŋelevðən qurqьv buldь.

Lenin har vaqьt kapitalistik davlattar menən eş itkəndə ularðьŋ huqьş jaqьndamь jaki tьnьslьq jaqьndamь ikənlegenə qarap həm ber-berehenən ularðь nьq ajьrьp eş itergə kərəklegen kyrhətep kilde.

Ytkən jьl SSSR ðьŋ Millattar ligahьna inevə unьŋ bьsьnlap ta bejek sotsializm derzavahьna ajlanqanlegen həm unьŋ menən bətə kapitalistik ildərðen hьnaləşergə məʒbyr bulqanlьqtarьn kyrhəte. Şunьŋ xarakterlь, 1922 jьlda, Genuja konferenstьhь vaqьtьnda la kapitalisttar tarafьnan SSSR ðь Millattar ligahьna qabul itev məmkinlege turahьndaqь məs'ələ kytərelde, şunьŋ menən berge ul vaqьtta bьnьŋ esen sovettar ilendə kapitalistik stroj inderevdə şart itep qujðьlar. Ə 1934 jьlda Sovettar sojuzь Millattar ligahьna 31 davlattьŋ saqьrьvь bujьnsa his ber şartьð həm ydeneŋ beterlaj ikense sotsial sistemahь ilə, sotsializm ilə bul qanlьqьn ajьrьvsa kyrhətep ine.

Sovettar sojuzь bətə şarttarda proletar prinsiplьq, proletar internatsionalizm bajraqьn juqarь kytərep totop tora. Millattar ligahьnda Italia—Abissinia konfliktьn tikşerevən vaqьtta bьl sigerək ta asьq kyrende. Faşistar Italiahь Abissiniaqa həzym jahaqan, qajhь ber imperialistik ildər Abissinia ibahenə tanьş itergə matasqan vaqьtta, ip. Litvinof Millattar ligahьnьŋ plenumьndaqь sьqьşьnda ul liga ustavь bujьnsa agressorqa qarşь kyrelergə tejeşle bətə saralarðь jaqlav menən berge, Abissinia ibahenə imperialistik sdelkalar jalь menən konfliktь xəl itev turahьndaqь har terle plandarðь qьrqa kire qaqtь. Ip. Litvinof imperialistik derzavalarðьŋ kolonialarðь talavsьlьq politikahьna qarşь qarşь asьq ь həm unьŋ sovet xalьq ara politikahьna betenlaj jat bulqanlьqьn taqь la ber tapqьr ajьrьvsa kyrhətte.

Sovettar sojuzь 18 jьl bujьna tьnьslьq esen kərəşa. Yð vaqьtьnda sovet vlasь kapitalistik ildərgə dur ustupkalar jahaqa aðer torðo. Ul kəstərðeŋ real nisbatenə qarap, bьl ustupkalarðь jahaqa məʒbyr ine. Xəðer undaj ustupkalar turahьnda hyð ða bulьvь məmkin tygel, ajntla. Kapitalistar beððen tileneð bajek həm kəste ilgə ajlanqan ilgen, ə beððeŋ Qьðьl armiabьð donjala iŋ juqarь armia bulqanlьqьn həm beðgə həzym jahaqalar, ydeneŋ irekle həm bejek sotsialistik vatanьn haqlavsь həm aqmaqan 170 million xalьq menən osraşьrqa tura kilə-agen bik asьq aŋlajðar. Əgər bol'şeviktar beððeŋ kəstə Qьðьl armiabьðь tьvðьrmaqan, vatanьbьððь bejek həm kəste ilgə ajlandermaqan bulьlar, beðgə əllə qasan həzym jahalqan bulьr ine inde.

„Ber genə tanan da sittar jerən teləmajbьð, ləkin yð jerəbeððə la, yð jerəbeððəŋ ber genə verşogьn da bar kemgə la birmasbeð"—iptəş **Stalindьŋ** bьl qьðqa, ləkin aŋlajьşlь formulahь beððeŋ tьnьslьq politikabьððьŋ nigeðe bulьp tora. Sovettar sojuzь sotsialistik strojðьŋ ytkən ekonomik həm politik kəsenə tajanьp, xalьq ara tьnьslьqtьŋ bьsьn terəgenə ajlande, uŋa bətə ildərðen xeðmətsəndər massahь dur emet menən qarajðar.

Sotsializm ilenə qarşь bulьsьrqan huqьştьŋ kyp kenə ildərðə sovet vlasьn tьvðьrasaqь Sovettar sojuzь bela.

Xəðer donjanьŋ bətə ildərendəge xeðmətsəndər faşizmdan—jьrtqьslьq, xajərselek, qollьq, huqьş bulqanlьqьn, ə sotsializmdьŋ—ireklek, baxetle həm mul tormoş, kul'turanьŋ çəsək atьvь həm tьnьslьq bulqanlьqьn bik asьq kyralar.

Sovettar sojuzь kiləsəktə la tьnьslьq esen bol'şeviktarsa nьqьlь menən eðma-eð kərəşəsək. Şunlьqtan beððeŋ bejek sotsialistik vatanьbьððьŋ qurqьvsьlьq xəlaten, beððeŋ bejek həm jeŋelmaŝ Qьðьl armiabьððь kesən nьqьlav [illegible] harьqa ajlana.

I. LEPIN

Sotsialistik baɕьv udarniktarьna—Oktəbr sələme!

Baltas rajonьnьŋ Tel'man ismendəge kolxozьnьŋ udarnigь Saqadiet Ɣjapieraj kolxozsь-udarniktar sjezdьnda sajan menən yləklənde. Ul, molotilkala saranьnqa kelə mevse bulьp eşləne. (Panilof fotohь)

☆ ☆ ☆

BAŞQORTOSTAN JEŊEV SIFЬRĐARЬ

Başqortostan respublikahь bejek Oktəbr' revolytsiahьnan XVIII jьlьqьn sotsialistik avьl xuzalьqь ylkəhendə dur jeŋevdərgə ireşep, Lenin ordenь menən ylək ləngən xaldə qarşьlaj.

▽ **Başqortostanda** kollektivlaşev 85,3 protsentqa jette, bətehe 3594 kolxoz bar, ular 421,104 xuzalьqtь berləştərələr.

▽ **Kolxozdar** bьjьl 2,745,588 gektar sasev majdanьnan uroxajь jьjdьlar. Jəqədtaq xuzalьqtar bara 250,073 gektar saste.

▽ **Avьl xuzalьqьn** mexanizatsialav jьldan-jьl arta bara. Beddə xəder 78 MTS bar. Bьl MTS tar kolxozdarьk 3146 traktor, 680 kombajn, qalmatь 1116 molotilka həm 385 jek avtomaşinalarь menən xedmətləndərələr. Ə, 1920 jьl Başqortostanda barь 24 traktor qьna ine!

▽ **Kolxozdar** xəder orloqsoloq problemahьn ɣ ənьqlь takeşlə xəl itkən kevek, maldьlьq problemahьn da unьŋь xəl itev esen dur kereş alьp baralar. Bьjьl xuzalьqtь yserev davlat planь ytəlde. Əse kendə kolxozdarđaqь 198 jьlqьsьlьq tovar fermalarьnda 20,906 jьlqь malь, MTF tarđa 208,755 baş hьjьr, STF tarđa 127,718 baş sosqa, HTF tarđa 553085 baş hamьq bar. Bulardan ıkə ber nisə meŋlaqan jort qьjьndьrьn, qaf, tavьqtardь, amattardь ysere alqan terle fermalar bar.

Kolxozdar'daŋ jьlqьsьlьq fermalarьnan lьq 273856 baş ejsə sьlar bar.

▽ **Hajьrlьđaqь'ь** **aebsov** ese ... jьl xəl tələrgə tejeş. Bьl jьlda 1932 jьldan başlap kyp eştar ytəlde. Bьlьnьr qьna hьjьrlь 27,001 xuzalьq kolxozsьlar hajьr aldьlar. Bьjьl, tula bulmaqan aldьrdan kolxozsь, 9 aj esendə genə 9105 hьjьr hajьr kontraktatsia itelgən.

Sjezd delegattarь

(Panilof fotohь).

Өhtən tyŋanqa: VASIL'JEVA. Nuriman rajonь „Dobroje nacalo" kolxozьnьŋ hьjьr havьvsьhь, ƔƏRIPOVA SƏLIXƏ. Məlajəz rajonь „Kalinin" kolxozьnan. FƏJRUZЬVA ƔƏZIZƏ Ucalь rajonьnan „Qьđьl partizan" kolxozьnan.

„QARAN" KOLXOZЬ

„Qaran" Bəzəjəz rajonьnьŋ iŋ ølkən həm aldьnqь kolxozdarьnьŋ berehe.

Bьjьl kolxozdьŋ sasev majdanь 1950 gektarqa jette. Şulaj uq unьŋ alьnqan uroxaj da ydqan jьlqa saqьştьrqanda kyp juqarь. Ydqan jьl hər ber gektardan urtasa 8,5 sentner bojdaj, 9 sentner arьş, 10 sentner bolo alьnha, bьjьl bojdaj urtasa 11,5 sentner, arьş 12, bolo 16 sentner alьndь. Ə, ajьrьm urьndarđa bojdaj uroxajь 15-16 sentnerqa jette. Bьltьr bətehe 16378 sentner igen alьnha, bьjьl 20498 sentner!

Kolxoz maşinalaşa. Unьŋ elekton kooperatsiaqa igen hatьp alqan avtomaşinalьh, dvegatele bar ine, bьjьl taqь la avtomaşina; dvegatel həm başqa terle avьl xuzalьqь maşinalarь alьna. Kolxoz bьjьl kooperatsiaqa 2000 sentner igen hattь.

Kolxozdьŋ hьtsьlek, susqasьlьq, qujansьlьq tovar fermalarь bar. Şulaj uq 57 baş jьlqьnan jьlqьsьlьq fermahь ojoştorolde. Kolxozsьlarđьn şəxsi fajđalanьvьnda bulqan maldar hanь la arta. 1931 jьlda kolxozda 71 xuzalьqta qьna hьjьr bar ine. Xəder 353 xuzalьqta 344 hьjьr bar. 1931 jьlda 61 baş harьq, barь 3 baş qьna kazə bulha, xəder kolxozsьlar qulьndaqь harьqtar hanь 504 başqa, kazalar hanь 76 başqa jetə. Şulaj uq qoş-qortar da nik kybəjə.

Kolxoz bьjьl 3 gektar jergə terle jemeş aqastarь: jer jelage, qaraqat, qurьj jeləge ulttьrtь.

„Qaran" kolxozь bol'şevistik kolxozqa ajlana.

Ş. SƏJETEF

BOL'ŞE
BƏLƏKƏJ SIDƏK AVЬLЬ ELEK

Bələkəj Sidək həm Jerekle avьldarь. Ike avьldьŋ arahь alьb tygel. Jerđərə siktəş. Igen-igev qoraldarь—huqa, kol'turalarь sirkəv, tep massa—jarlь həm batraktarđьŋ əhtərə kejəmgə betajmaj, tamaqtarь aşqa tujmaj, xəjerselek balgenlek, toma nađan, qaraŋqь, qajqьlь donja esendə jəşənelər.

Jaqşь, jaqьn jerđər kulaktarda, alьb, bajsar jerđər jarlь, batraktarda. Jađ hajьn qat asьlьr-asьlmađьn jer ylev—talaş-tartьş, huqьş həm yleş ine. Bələkəj Sidək həm Jerekle avьl grazdandarьnьn jađ hajьn tip əjterlek jer ylevdəre ana şulaj huqьş yleş menən tamamlana. Jarlь **Efimof Petr, Kuzmin Ivandar** şul jer ylev vaqьtьnda sьqqan talaş-huqьşta teqmalьp yltereldelər. Kyptar tuqmaldьlar. Xəkem ileldelər. Bələkəj Sidək, Jerekle avьldarьnьŋ ytkəndəgelərə ana şulaj ine.

Bələkəj Sidək avьlь xəđer

Ul tormoş, xəjerselek, talaş, huqьş donjahь məŋgelekkə beterelde. Xəder inde jaŋь donja, jaŋьsa tormoş, jaŋьsa eş. Ike avьl da dublaşqan, ike avьlda la kollektiv xuzalьq. Bələkəj Sidək həm Jerekle avьldarь Kanaş həm Kaganoviç ismendəge aldьnqь kolxozdar isme menən alьşьndьlar. Elekke talaşlь, huqьşlь avьl, xəder inde tatьv, şatlьqlь, ber-berehe menən jarьşьp eşləvse kolxoz avьlьna əjlənđelər.

Xəđer „Kanaş" kolxozь bol'şevistik, kolxozsьlarь xəlle tormoşlo. 122 xuzalьqtan torqan kolxoz 1302 gektar igen sasь. Hər ber jort başьna 10,6 gektar sasev tura kilə.

Kolxoz jьl hajьn juqarь uroxaj alьvdь arttьra. 1932 jьlda qьna gektarьnan 3,27 sentner uroxaj alha, bьjьl hər ber gektardan urtasa 14,5 sentner uroxaj aldь.

Elek ydđarenə aşarqa jeterlek igen igə almaqan Bələkəj Sidək jarlьlarь, xəder jьl əjlənəhenə bolorə almaslьq aşlьq alьv menən genə qalmaj, ydđarenən arttьrьp 44754 bot igendəren dəvlətkə hatьvsь kolxozqa əjlənde. „Kanaş" kolxozь bьjьl qьna jəkləmə həm naturalata tylev bujьnsa dəvlətkə 20764 bot igen tapşьrđь. Bьnan tьş 24 meŋ bot igenen kooperatsiaqa hattь. Bьl jəkləmələrđe Bişbylək rajonьnda berense bulьp 27 avgusqa ytəne.

Elek huqa menən kөn kyrgən avьl, inde ike jək avtomaşinalь, 14 urqьs həm huqqьs, 8 sanьv, jьjьv həm başqa maşinalarqa ejə bulqan kolxozqa əjlənde. Elekke batqaq, hađlь, bьsraq uram qьm tyşəlgən, kanavdar qađьlqan, aqastar ultьrtьlqan, jəşellengən uram menən alьşьndь.

Kolxoz malsьlьqь la jьldan-jьl ytə. 1933-jьlda qьna 128 baş jьlqь malьnan, bьjьl 174 başqa jetkerelde. Şul uq jьlda bulqan 18 baş maldь esenə alqan hьtsьlek fermahь, bьjьl 64 başqa, harьqsьlьq fermahь 12 nan 68 gə jette. Bьjьl qьna 17 baş susqanь esenə alqan susqasьlьq fermahь ojoştorolde. „Kanaş" ana şulaj bol'şevistik kolxozqa əjlənde.

Respublikanьđьŋ aldьnqь rajonь—Dyrtəjlə delegattarь kolxozsь-udarniktar sjezьnda. HYRƏTTƏ: Delegattar respublikanьŋ rajonqa birelgən kysmə ьrđьl ььjrəqь menən. (Panilof fotohь)

Kolxozsьlar xəlle tormoşta

Kolxozsьlar xəlle tormoşqa sьqtьlar. 1933-jьlda kolxozsьlar hər ber xedmət kөnөnə 12 şər kilogramm, 1934 jьlda 16, bьjьl da hər ber xedmət kөnөnə 16 şar kilogramm igen aldьlar.

Elek jer esen huqьşьp ylgan jarlь Efemof Petrđьŋ tuvьmanь **Efemof V.** bьjьl 418 bot aşlьq aldь. **Kuzmin Nikolaj** 480 bot, **Grigorjef Fejodr** 305 bot aşlьq aldьlar.

Elekke Osipof, Mixajlof həm Ivanof kulaktarđa jelgən batraklar xəder altь məjeşlə, matur, jaqьь ejđər eşlətep indelər. Bələkəj Sidək avьlьndaqь elekke jarlь həm batraktar oşo huŋqь ike jьl esendə genə 42 ej eşlətelər. Elekke batrak—**Jakovlef Aleksandrđьŋ** jaŋь eşlətep ingən ejə avьlda iŋ jaqşь jorttardan berehe. Ber vaqьtta la ydenen ejə bulmaqan batrak—**Danisof Larion** altь məjeşle ej halьp inde.

Kolxozsьlarđьn yđ xuzalьqьnda bulqan maldarđьŋ, qoş-qorttarđьŋ hanь jьldan-jьl ytə. Xəder kolxozda hьjьrhьđ xuzalьqlar beterelde. Kolxozsьlar yđ usadьbalarьnda səskən jəşelsələrenən 100-600 botqa tiklem kartul həm başqa jəşelsələr aldьlar.

Kul'tura ytə-ьsqьj

Elekke Bələkəj Sidək avьlьndaqь nađan, bьsьraq ej esendə jəşəgən sьvaştar, xəder lotoşo menən gramotalь, jaqşь həm tađa jəşəvse xalьqtar kimələnə ireşe baralar.

Xəder „Kanaş" kolxozьnda olo larđan nađan bulqan xalьqtarđь barmaq menən genə hanajđar. Uqьv jəşendəge balalar tulьhь menən məktəpkə alьnqandar.

Kolxoz bьjьl yđ maiahь menən ike məktəp binahь eşlətte. Xalьq kyđen tomalavda tep urьn bulqan sirkəv 500 keşe hьjьrьq xalqa kilterelep klub itep eşlətelde. Unda jedarlaqan xalьq kilə. Kitap, gazeta uqьj, belem ala.

ELEK HƏM XƏDER

„Başqortostan" həm „Krasnaja Başkirija" gazetalarь kolxozsь-udarniktardan Өlkə sjezdь delegattarьna Oktəbrgə tiklem həm unan huŋqь xəldərə turahьnda horavdardan torqan anketa taratьlar. Bed [illegible] anketalarqa birgən qajhь ber [illegible] javaptarьn jađabьđ.

„MIN MASTER"

Bed revolytsiaqa tiklem nik selgen jəşənek. Semia dur—12 keşe. Bəlaed ser hujar, ber atьa qaraq torasьd. Bedden əş aajdan saqmanь. [illegible]

Revolytsiadan huŋ qьna bedden kөvek jaqьla keselərgə jəqь kөn asьldь. Min xəder Beloret [illegible] zavodьnda eşləjem. Kvalifikatsiamdь kytərev esen mine 1931 jьl 6 ajlьq kurьsta uqьtьp saqьrdьlar. [illegible] Mine 1931 jьl master itep yrlattelar.

Ajьlьq normamь min 120-130 protsentqa ytap kilem. Tormoşom jaqşь. Aj hajьn urtasa 250-300 hum xedmət xaqь alam. Şunьŋ əstəvenə minen qatьnьm da zavodta eşlaj.

Oktəbr' revolytsiahьnan minə birgən tiŋ dur eviaze ana şul.

Salix Ɣjarifullin.

„MIN—BRIGADIR"

Min revolytsiaqa tiklem atajьm menən jer qadьv esendə jerenem. Atajьm şunda ajaqьlьnьp imgənde. Şunan ul qajьş sьrьj jahaj başlanь. Qamьt eşlav də uqa jeterlek lasьş kiltera almaj, ul alan priskahьna eş edləp kita. Priskala eşlap ta tel saqara almaqas, ul bajta ektahь bula, şunan taqьnek, qala tekkelaj başlaj...

Lokin ul ol tiklem ber eştanikənse eşkə tup kevek taşlanьp qarahь la, haman—jarlь, boman aş bula.

1911 jьl atajьm ylde, tormoş betə avьrlьqь menən minen etikə laqьla. Minə 13 kenə jaş ine. Atajьmdьŋ ylkən avьr jarlьlьq julьn min də ylə başlanьm...

Revolytsia beđđen xəjerselek [illegible] tormoşьbьđqa sik quiđь. Min xəder Ucalь rajonь Muldaqaj altьn priskahьnda gnalьjon—altьn gudir bulьp eşləjem. Kvalifikatsia kyrsev planь arttьrьp ytap kilasəd. Tamaq tuq, eb batьn, balalarьm uqьjđar. Əger Oktəbr' revolytsiahь bulmaha, minə la atajьm ylkən ajьlь julda əjmenən adaqьna tiklem davam itergə tura kiler ine.

Baztəjarəf Şaniə

„MIN MUL TORMOŞLO KOLXOZSЬ"

Bed jarlь aildeq. Atajьm imperializm huqьşьnda ylde. Min bajьq batraklьqqa inep 5 keşenən torqan semianь qaraj başlanьm. Batraklьq menən 1927 jьlqa tiklem gemer ytte.

Ike jьl Qьđьl armia safьnda bulьp qajtqandan huŋ, anьŋ [illegible] vesta kolxoz tadov eşenə el[illegible] rektəm. Kulaktar hər terle qarşьlьq kyrhattelar. Kolxoz bulьp uŋenəse qat jađqь sasevqa sьqьv aldьnan kulak şьqьbьn merajь həm undaqь ber 15 baş at jandьrьldь. Lakin kulaktьŋ ul ysə lə beddə qaq şьtь almanь, bed taqь la nьqь rəq ojoşьv menən javap birđek. Kyrşe kolxozdar sotsialistik jarьş kyrhattelar, sasevđe uqьş la tamamlanьq.

Min xəđer mul tormoşlo kolxozsь inde. Xuzalьqьmda ike hajьr, 4 harьq, 2 susqa, 9 qađ həm 20 saşlap tavьqtarьm bar. Semiamda bətehe 4 keşe. Bьjьl ber ydem genə 358 xedmət kөnə eşlənem. Bьl, kəm qujqanda, 200 bot bojdaj tigən hyđ. Inde bed jort esen, terle qaraldьlar menən materiajьsd, əb-baş kejemdare alaed.

Kolxozda eşləve lə, jəşəve lə kyŋelle həm rəxət.

Abdulla Zajnulla.

(Asqa rajonь „Lenin jolь" kolxozь).

„BEDDEN BALALAR—BƏXETLE"

Oktəbr' revolytsia beddə bik kyp nəmələr birde. Revolytsia aldьnan bed [illegible] 10 tapqьrdar həm jaŋьl inek. Oktəbr'genə bedde tula xoquqlь keşe itte.

Min xəder Baqalь rajonьnьŋ „Krasnaja zvezda" kolxozьnda 6 jьl inde polevod bulьp eşlajem. [illegible]

Minen [illegible] Ular—şat, bəxetle. Bedđen Sovettar Sojuzьnda bəla xeđmətsandarđeŋ balalarь şulaj bəxetle bulьp ybalar.

Kuz'ma.

Kolxozsь-udarniktarđьn Өlkə esense sjezdьnda avtomaşil' menən yləklangən XƏSƏN Iptəj YTƏŞEF. Ul-Byzək MTS nьŋ kombajnerь, uroxaj jьjnavđa bətə Başqortostan rekordь alrđe. (Panilof fotohь)

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

SOTSIALISTIK AVЬL XUZALЬQЬ KOMANDIRĐARЬ

Elekke Өfə gubernahьnda eşləvse avьl xuzalьqь belgestare ber hanь 122 gə jetə ine. Şular esenən ejəđ agronomdarь həm ulardьŋ jardamsьlarь 13 keşe, votsь agranomdarь 33 keşe, terle instruktorđar 34 keşe həm agrostarostalar 42 keşenən qьna ine. Bьl kadrdar revolytsiaqa tiklem pomeşcik həm kulak xuzalьqtarьn nьqlьvqa, ulardьŋ bajlьqtarьn kytərevgə jardam itkəndər.

Xəder sovettar Başqortostanьnьŋ sotsialistik avьl xuzalьqьnda, belgestar, agranomdar, zootexniktar, jer tedə selər, meliaratorđarđьŋ hanь jьldan jьl ytə bara. 1935 jьlda beđđə MTS tarđa qьna avьl xuzalьqь belgestare 890 keşe, sovxozdarđa 1009 keşe həm rajon jer ylege, Narkomzem apparattarьnda 224 belges eşləj. Bulardan başqa Başqortostan avьl xuzalьqь qilmi tikşerenev ucrezdenielərendə, tajrьna bakьvdarьnda 113 juqarь maqlymatle belgestar eşləjđar.

Başqortostan avьl xuzalьqь institutь ydenen 5 jьl jəşəv daverendə juqarь maqlymatle 56 agronom həm 53 zootexnik ađerləp sьqardь. Bьl belgestarđen 92 protsentь kolxozdarđa, MTS tarđa eşləjđar.

Milovka avьl xuzalьqь texnikumь ydenen 14 jьl jəşəv daverendə 313 agronom həm zootexnik ađerləp sьqardь. Bulardan başqa: Aksjon, Baqalь, Jomalav, Kejergədə həm Tonorin avьl xuzalьqь texnikumdarь jьl hajьn jediə jaŋ belgestar ađerləp sьqaralar. Şunьŋ əstənə kyrşe ølkalarđan planьь rəveşta juqarь həm urta belemle belgestar əhtələp tora. Şulaj uq avьl xuzalьqь belgestare arahьnda qatьn-qьđđarđan kyp kenə keşe bulьvьn əjtep yterqə kərək. Bьl alk dur uqьş. Beđđə xəder Arlganova, Janbarisova, Ardьvanova, Xajrislamьva, Ɣolimьva, Tuluoquzina, Jenekejeva kevek belgestar kyp kenə. Elek başqort, tatar qatьn qьđđarь agronomdarđьn kemdər ikənen işetep tə belmajđar ine, xəder qatьn-qьđ belgestare, qьtьn-qьđđar arahьnda jəşələ ytərev, qoş-qort aħьrav, umartasьlьq həm jemeş baqsalarь ytərev eştarendə bulqьn iшa jabьlьqtarь əjrətələr, ular menən serga eşləjđar.

Massavьj kadrdar jeteşterevđə lə unьtьlar a.r. Huŋqь ike jьl esendə beđđə, bətə rajondarda tip əjterlek, rajon kolxoz məktəptərə ojoştorolde. Bьl məktəplərđə 3 uqьv sezonьnda 7800 kvalifikatsialь batьvsьlьq brigadirđarь, ferma mədirđare həm kolxoz predsedatelđare ađerləp sьqardь. Өlkə mexanizatsia jeteşterev məktəbe, şul uq 3 sezonda traktor otrađtarь həm kombajnerđar esen 1500 brigadir ađerləne.

„Kadrdar bətəhen də xəl itə". Sotsialistik avьl xuzalьqь komandirđarь, bejek julsьbьlьŋ bьl lozungahьn tormoşqa kyrhatalər.

Ə. ƏXTƏMЬF.

BӨGӨN RAJONDARĐA

Bəra (BaşTASS). Bejek proletariat revolytsiahьnьŋ 18 jьlьŋьn kolxozdar proizvodstvo jeŋevđəre menən qarşь aldьlar. **„Maren"**, **„Capajefka"**, **„Zara"** həm başqa kolxozdar bətə avьl xuzalьq eşləren tamamlap, xeđmət kөndərenə doxod ylev eşenə başlanьlar. **Frunze** həm **Kalinin** ismendəge kolxozdar doxod yldelər. Udarnik **Nabajef** 23 sentner, **Arslanof**—26 sentner igen aldьlar. Kooperatsiaqa igen hatьv kesəjelde. Perjonk avьl sovetьnda **„Vomandonie"**, **„Capajef"**, **„Trud"** kolxozdarь kooperatsiaqa 24 meŋ bot igen hattьlar.

Kyp kolxozdar bajramqa ɩyk aldьran tađalap, jьrlarьn aqarttьlar. Qala [illegible] (Qala sovetь, Rajkom h. b.) aqarьlьŋ „13 Oktəbr" kolxozь bajramqa parikmaxerskaja asa. Epxlar, profsojuz ojoşmalarь, uqьv jortarь bajramqa aldьnqь udarniktarđa ylək ler esen yləktər əđerlənelər.

Kolxozdarqa jelbađar vəkildar jeberelde. Kolxozsь udarniktarđьŋ bətə Başqortostan sjezdьnьŋ delegattarь profsojuz ojoşmalarьnьŋ jьjьlьştarьnda qatnaşьlar.

* *

Davlekan rajonь, Isnaqil avьl sovetь **„Salavat"** kolxozь 580 gektar tanqa harev zadanieħьn 100 protsentqa ytəne. Tunqa harevđə berense bulьp **Rəsəpəf Əmin** aqaj brigadahь tamamlanь.

Kolxoz bejek „Oktəbr" revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьnda ud elik-kolxozsьlar da yləklev esen 4 susqa, 6 harьq 850 humlьq manufaktura həm başqa qьjьtlь nəmələr ylep qujđь.

M. MINLEQOL.

* *

Sterlitamaq rajonь **„Put' Stalina"** kolxozь 25 Oktəbr'đə doxod yldь. Doxod hər ber xeđ.nat kөnөnə 8 kilogrammdan tura kilde.

Doxod ylev dur bajramqa əjləndь. Kolxozdьŋ aldьnqь udarnigь Nikitin tolьrqa 270 bot igen tejde. Nikitin tyiş şunda uq kooperatsiaqa 6 sentner igen hattь.

N. JANBAJ

[SOTSIALIS]TIK KOLXOZ

Bələkəj Sidək avьlьnda jəşəgən xalьqtar velosipedtь kyrgəndəre lə juq ine. Ə xəđer! Tik ytkən jьl esendə genə „Kanaş" kolxozsьlarь 37 velosiped aldьlar. Hər eş jortqa urtasa ber velosepid tura kilə. Bьnan başqa şul ytkən jьlda qьna 12 tegev maşinahь, 130 stena saqate, 6 keba saqate həm 4 potefon aldьlar.

Kolxozsьlarđьŋ kybehe jaqşь əhtəl, kedge, karavat həm başqa kul'turalь jort jьhazdarь menən tə'min itelgəndər. Kyrşelek kolxozdarđьn təđrələrendə pardə. Kolxozsьlar kul'turalь jort jьhazdarьn bьjьl taqь la kyp alasaqtar.

Kolxoz avьlь bьjьl Il'ic lampalarь menən jaqtьrtьlasaq. Kooperatsiaqa hatьlqan 24 meŋ bot ikmək ihaьenə 50 at kesle dvegatel', 50 kilovattьq dinamo maşinahь, 200 dana lampoc kaqa həm ber qalmarь igen huqqьs maşinahь ilьrqa zajavka birđe.

Namьrlь eş, jaqşь jetəkselek

Kolxozda namьrlь menən eşləvselər hanь nik kyp. Ular ratena kөnөnə 1400 gə tiklem keltə bajlavse **Semenova Varvara, Mironova Anastasia, Ivanova, Semenova Maria**, başqa eştə eşləgən **Kuzmin, Grigorjef, Efemof** həm başqalarđь alьrqa memkin. Bьndaj namьslь menən eşləvselər „Kanaş" kolxozьnda ber nisə diđtələp hanalalar.

Kolxoz predsedatele **Alekseje**f tə şul namьslь menən eşləvselərgə tajanьp eş kyra. Bətə eşte şul aldьnqь keşelər menən kəŋəşləşep xəl itə, kolxozdь jeŋevđərđən-jeŋevđərgə alьp bara. Şunьŋ arqahьnda „Kanaş" kolxozь ydenen aldьnqь keşelaren udarnik-kolxozsьlarđьŋ II-bətə Sojuz sjezdьna həm kolxozsь-udarniktarđьŋ III-bətə Başqortostan sjezdьna jebarev xoquqьn ala aldь. Şulaj uq esə də „Kanaş" kolxozь Bişbylək rajonьnьŋ kysmə b-jraqьn alьv xoquqьna ejə bula aldь.

Udarnik kolxozsьlarđьŋ III bətə Başqortostan sjezdь „Kanaş" kolxozь predsedatele **Alekseja**fь keba saqatь, Xatolnoratsia mədire **Jakovlef** iptəşь stena saqate həm 120 humlьq bibliotika menən ylək ləne. Ud qan sjezda kolxoz jək avtomaşinahь menən yləkləndə. Bьnalar bətəhe lə „Kanaş" kolxozsьlarь həm unьŋ jetəkselərenen namьslь menən eşləvđəren bejek baьqlav ikənen aaьq kyrhatalər.

Jer, ьsьn xuzalarьn taptь

Elek jer esen talaşqan-huqьşqan Bələkəj Sidək avьlь jarlьlarь yđ telaktarenə ireşelər. „Kanaş" kolxozь Bişbylək rajonьnda berense bulьp, jerđe məŋgegə fajđalanьv aktьn aldь. Bьl kөn kolxozda dur şatlьq bajramь buldь. Xəđer inde jer məŋgegə ular qulьnda—ydenen ьsьn xuzalarьnda.

„Kanaş" kolxozsьlarь oşo uŋьşlьqtarđь Oktəbr' revolytsiahьnьŋ jemeştare ikənen jaqşь aŋlaj.

Lenin-Stalin partiahь jetəkselegendə taqь la dur jeŋevđərgə ireşev esen kөrəşə.

JAKOVLEF.

SSSR JEŊEV SIFЬRĐARЬ

* **Sovettar Sojuzьnda** kolxoz strojь tamam jeŋde. Oktəbr' revolytsiahьnьŋ XVIII jьlьŋьn Sojuzdьn kyp kolxozdarь—bol'şevistik, kolxozsьlarь—mul, kul'turalь tormoşlo bulьp qatnaşьjđar.

Ijul' ajьna alьnqan maqlymattarqa qarьqanda, bətə Sojuz dəvmalendə kollektivlaşev 83,2 protsentqa jette, bətəhe 245 000 kolxoz ihaplana.

* **Sojuzьbьđda** 4 meŋ MTS bar. Ularqa 264 meŋ traktor, 31,500 kombajn tuplanqan. Bulьr meŋ ularđa kombajndar hanь bara—8288 ine... Bьjьl kөvene ham MTS tar esen Sojuzьbьđьŋ zavodtarьnda 25 meŋdan artьq kombajndar ejtə saqarьlasaq.

* **Avьl xuzalьqьnda** avtomobil' parkь la ytə bara. Barь tik MTS tarđa qьna 30 meŋ jek avtomobil'dəre bar.

* **Maşinalar** hanь jьldan-jьl arta barьv menən serga, ulardan fajđalanьv, texnikalьnь ejə bulьv dərəşəle lə kytərelə bara. Bьjьl 10 oktəbrgə tiklem genə Sojuz kyləmendə kombajndar menən 1,734,500 gektar majđandan uroxajь jьjьlqan. Bьl ydđe genə, ytkən jьlьqa saqьştьrьp qaraqanda, 4 tapqьr artьq tigən hyđ. Ber traktordan jelьq urtasa eşe 385,1 gektarqa jetə. Ajrьm traktorist-otliCniktar 700-800 gektar haralar.

* **Xəđergə kəđə** tik MTS tarđa qьna 85 meŋ kombajner eşləj. Bətə Sojuz dəvmalendə traktor, kombajndarđa eşləvse kadrđarđan hanь millionđan artьq ihaplana. Şulaj uq avьl xuzalьqьnьŋ mexaniz'iatsiaq transportьnda eşləvse kadrđarь arta. MTS tarđa 73 meŋ, sovxozdarđa 180 meŋ şoferđar bar.

* **Sotsialistik plemlьlьq** nigeđendə sojuzьbьđ malsьlьqь nьq kytarь alde. Sotsialistik sektorđa meŋeđlə ere maldardan hanь 17 million 436 meŋ başqa tiklem ytte, 28 million 295 meŋ baş hanьq, 9 million 500 meŋ baş susqa bar.

* **Kolxozsьlarđьŋ** mul tormoşqa ejə bulьvđarь—ulardan kolxoz savđahьnda qatnaşlьvьn kyrhьtkən axьrđa bik asьq təkleрlənə. Bьltьr kolxoz savđahь 14 milliard humqa jette. Bьjьl ul bьjьlar taqь la nik kyp artasaq.

Sjezd delegattarь

(Panilof fotohь)

Өhtən berense: TIMERXANЬF—Dyrtəjlə MTS nьŋ kombajnerь-otlicnik, xəkymət ɛqrahь, ƏXMƏTJANЬF XƏTMULLA (Nuriman) menən qьrqьvsь udarnik, XISMƏTULLIN Ş—Ucalь rajonь Pələkəj priskahьnan.

XƏRBI POLITIK ƏĐERLEK OTLICNIKTARЬ: Huldan uŋqa 1. Svəz rotahьnьŋ №-uqsь polk kursantь ip. Ģafarьf, 2. Politik uqьv udarnigь ip. Guzef, 3. Urta komandirlьqqa imtixan birgən ip. Bandaref, 4. Svəz rotahь kursantь ip. Frolof, 5. Svəz rotahь ylegeneŋ komandirь ip. Aədullin, 6. Sklad eşen elgelə qujqan komsomoles ip. Ģərəjef, 7. Məktəp ezvodь komandirь „Otlicno" atsь ip. Valief Monir, 8. Məktəp komandirь ip. Ofaleksejef. (Panfilof fotohь)

XƏRBI POLITIK ƏĐERLEK OTLICNIKTARЬ

Sotsializm teđegən saxtelər ilende texnikanь yđ qulьna alьp, il esen juqarь xeđmət rekordьn birgən Donbass zavojsigь—Staxanof metodь sovxoz, kolxoz, rudnik, şaxta həm Qьđьl armiala jəşen tidlege kevek kysep ьsmaştь. Şuŋa kyrə lə nogan ileneđđeŋ hər ber tar maqьnda juqarь xeđmətkə eja bulььv maqtavlь Staxanof metodь jajelə, hər saqьt, hər minut hajьn jaŋь intuziazistar, jaŋь Staxanofsьlar otrađь tьvа.

Beđđeŋ maqsat-staxanofsa eşlav. Bьl jaŋь jeŋevđərgə alьp bara. Oşo beđek isemde qulqa alьv esen protrvodstvonьŋ hər ber tarmaqьnda staxanofsьlar sijoftarь uđqarьla, ular yđ ara jarьş asalar, yđđəreneŋ ebtone jaŋь bursьlar qujalar, unь tormoşqa-staxanofsa eşlav metodь menən ylajđar...

Bьnda s t a x a n o f s a eşləvselər kysaja. Kese komandir đar, qьđьl armejestar tarafьnan in jaqşь atьvsь, at menən jereygə ostь, ydeŋ tehnaqlь, hidger, dissiplinalь, xərbi ьelemde həm politik aŋlь iləp tanьlqan bejesi staxanofsьlar bar. Bьna ular: Anoxin menən Bandrejef bulьr ikehe lə kese komandirđar. Ular armiala esense jьl xeđmət itələr. Politik uqьvđarđan həm topografiaŋan ikehe lə „otlicno" bildebe aldьlar. Ular jajge lager ðaqь, atьv eştəren tulьhь menən ta'min itep, unьŋьş uđqarđьlar. Anoxin menən Bandrejef xađer ular-xərbi ьelemde, ikehe lə urta komandirlьqqa imtixan tapşьrđьlar.

Gərəjef Aədulla—ul komsomoles, dyrtense jьl sklad modire bulьp xeđmət itə. Ip. Gərəjef yđeneŋ ьursьn hər vaqьt namьь menən ytaj. Unьŋ skladь hər vaqьt tađa, jьjnaqlь bula. Sklad eşen elge bulьlьq itep qujqanь esen, okrug tarafьnan 75 hum aqsa menən ylekləndə.

Sujuref Jafin—Bьqa tiklem naş piser bulьp xeđmət itkəjne. Jaðьv, itəp eştəren iŋ jaqşь itep alьp barqanь esen unь eş basqarьvsь itep ylatələr. Xađer inde ul—arьa kejem ylegenen modire bulьp ylatelde. Ip. Sujurof yđeneŋ aclemen kytərev eţtəndə bьq eşlaj. Partia tarixьn ejranev tyŋaragende iŋ alđьn baruvsьlarđan hanala. Şulaj uq ul iŋ jaqşь fizkul'turnik. GTO qa normanь tulьhь menən tapşьrьp betle.

Klementjef—kese komandir bulьvqa əđerlənevse kursant. Ul-tehnaqlь, dissiplinalь, politik aŋlь komsomoles. Jajge lagerđaqь praktik eştə iŋ jaqşьlarđьŋ berensehe bulqanь esen, batalia komandirь tarafьnan „jaqşь" bildebe aldь. Ip. Klementjef kursanttar arahьnda hər vaqьt massovьj eş alьp bara həm komsomol ojoşmahьnda la jetəkselek itə. Ul udarnik-kolxozsьlarđьn III-se bəta Başqortostan sjezdьna la delegat bulьp barđь. Tiđđan qьđьl armejestarđьŋ okrugta bulasaq xudožestvenьj samadejatelnьj alimpiadahьna bara.

Valief Monir—məktəp vzvodьhьnьŋ komandirь.

At tərbiələvđə həm at zənaətteren ytkərevđə unьŋ vzvodь divizia davmalenda alđьnqьlarđьn ibaplanep jeretelə. Şonki ip. Valief yđe „otlicno" atsь. Şuŋqa kyrə lə unь vzvodta atsьlar iniziatorь tip maqtav birđelər. Ip. Valief jəmaqət eştərende lə aktiv qatnaşa. Məktəp qarşьhьnda sьqa torqan stena gazetahьnьŋ redaktorь. Unьŋ gazetь totanaqlь, aŋlьlь, operativlь gazetarđan hanala.

Ivanof Sergej—kese komandir. Ə xađer inde ul urta komandir bula. Şonki urta komandirlьqqa igzamenda „otlicno" qa tapşьrđь. Ip. Ivanof jajavle poxodtarda aktiv qatnaştьŋ ita. 400 kilometr jajavle poxodtьŋ iŋ jaqşь uçasniktarьnan itəp-lanep, maqtav aldь.

S. KARAM

TRANSPORTTA

ØFØ DEPOHЬNDA KONTROL' POST

Sostavlarđьn ođelevđəre menən kereş turahьndaqь ip. Kaganovichtьŋ anjorьo ajaqlь. Øfə parovoz deposьnda tasriəole maşinistar həm masterđarđan kontrol' post ojoştorolđo. Ber parovoz da kontrolđan mastersьz basqa deponan sьqarьlmaj. Iđ kon esenda kontrol' postь tejeşəsə remontlanmaş ьaupie, 9 parovoz kire qajtarьldь.

Bьl sara, parovozdarđьŋ toroşo esen remont arьtьlasьn javaplьraqtaren artьrđь. Huŋqь 4 kon esenda remonttan ber genə parovoz jeeqhedlekle taşьlьp ul janda uq deposa qajtьrьldь.

Bьl eş avarialar menən koraşta jaqsь һөđөmtalar birđe. Oktəbrđəŋ berense ie kon menən saqьjarqanda xađer avarialarđьŋ ham—1,2—2 tapqьr kəmene.

(Baş TASS)

SOTSIALISTIK MALSЬLЬQ KYTƏRELEV ØĐTƏNDƏ

Partianьŋ XVII-sjezdьnda ip. STALIN berense kideydəge, xal ikes bursьlarđьŋ bereŋhe raveşenda malsьlьqtь kytərev esen keraş bursьn alqa qujđь. Ytkən ike jьl beđek julanşsьnđa „1934 jьl əsta malsьlьq xuzalьqьnda kytərelaşka qaraj hьnlьq jьlь bulьrqa tejeş həm bulasaq" tigən hyđeneŋ nitiklem dereslegən aik bьq bьna narьq itep kyrhatle. Partia həm xəkymət tarafьnan ylkarelgən saralar, məđəlan iŋ berense davlat mal ysretev planьn ydərev, organizatsion həm material jarđəm kyrhətev, kolxoz malsьlьqь esen jeŋəjelgən kreditten yđə sarsьv (1933 jьldaqь 175,5 million humdan bьjьl 241,9 millionqa sarьp jetevə)—bьlar malsьlьq xuzalьqьnьn ytkən jьl uq kytərelə başlavьna sabap buldьlar.

Sotsialistik malsьlьqtьŋ bьna bьlaj planlь raveştə həm ađtəkhed yđə barьvьn oşo jьl ijjl ajanda alьnqan huŋqь handar aik asьq kyrhatalər. 1934 jьldьn iljynenən alьp mal hanь əsta lar maldar bujьnsa bajlьq artь. Məđəlan, megedlə ere maldar ytkən jьl 10,4 protsentqa artqan bulhь, bьjьl 6 million 833 meŋ 900 başqa, jə 16,1 protsentqa artь. Harьq hanь taqь la jьldamraq tempter menən artь bara. Ytkən jьl jajge itəp haraqtarđьŋ 1933 jьlqa qaraqanda 3,4 protsentqa artqanlьqьn kyrhatkajne. Ə, 1935 jьl itəse ileneđđe harьqtarđьŋ 9 million 26 meŋ 600 başqa, jə 17,6 protsentqa artqanlьqь kyrhətte. Şul uq vaqьt esendə susqalar 5 million 1 meŋ 800 başqa, jə 29,2 protsentqa artь.

Jьlqь hanьn kyəjtev esen keraş jomqaqtarь la itrat qьđьqlь. Malsьlьqtьŋ bьl ajьmsa artta qalьp kilgən tarmaqьnda qьrqa alqa kiteş bar. Məđəlan, jьlqь hanь ytkən jьlqa la baman kəmevđə davam itkən bulha, bьjьl ul 232 meŋ 100 başqa, jə 1,5 protsentqa artь.

Malsьlьq xuzalьqьnьŋ kytərelege turahьnda bьlə Sojuz jomqaqtarь bьna şular. Kolxozdarđьŋ unьşlarь taqь la đurbaraq. Məđəlan, ber jьl esendə kolxozdarđa jьlqь hanь 15,4 protsentqa (şul jamlanan eş attarь 7 protsentqa), megedle ere maldar—26,3 protsentqa (şul jamlanan havьn hьjьrdar 10,1 protsentqa), harьq həm kəzələr—32,2 həm susqalar—27,8 protsentqa artta.

Huŋqь jьldar praktikahь malsьlьq xuzalьqьn kytərevđə kolxoz fermalarь xal ikes rol' ujnaqanlьqьn aik asьq kyrhətələr. Kolxozdar fermalarьn tajđalьkanlegenə ьşandьlar həm huŋqь davir kolxozdarđa fermalar hanь artqanlьqьn kyrhətə. SSSR Narkomzemь birgən maqlymatkə qaraqanda 1934 jьldьŋ 1 oktəbrenən alьp 1935 jьldьŋ 1 oktəbrenə tiklem kolxozdarđaqь malsьlьq fermalarь 302 meŋ 900-gə jette. Şul uq vaqьt esendə bьl fermalarđa megedlə ere maldar hanь 58,1, susqalar hanь 58,1, harьq həm kəzələr hanь—72,2 protsentqa artь. Fermalar xađer bьnlap la sotsialistik malsьlьqtьŋ jetəkse tarana əjlandelər. Oşo jьldьŋ 9 ajь esendə ular baraь ysretevgə alьnqan jьllьq planьn 38 protsentqa artьrьp, susqa balalarь ysretev planьn 99 həm buđavdar ysretev planьn 83,9 protsentqa jetkerep ytanelər. Fermalarđьŋ produktivlьqь ytkenlegen məđəlan şundaj fakt la asьq kyrhatə: bьjьl ular davlatka tapşьrьlqan hot həm hot produktьrьn ytkən jьlqa qaraqanda 40,9, jəndə 64 həm itte 42 protsentqa artьrьp ytanelər.

Kolxozsьlarđьŋ şəxsi fajđalanьvьndaqь malsьlьqtь alqa jebərev esendə lə partia həm xəkymət tarafьnan đur jərđəm kyrhətelde. Avьl xuzalьqь arteldərenen stalinsьl ustavь kolxozdarđa kolxoz aqzalarьnьn şəxsi həm dəjəm manfaqattaren nisek qaşьp alьp barьlьrqa tejeşlegen đeređ əildəlde. Ə, kolxozda şəxsi manfaqət menən jəmaqət manfaqattaren deređ qaşьp alьp barьv, ip. Stalin ajtkansa—kolxozdarđa artьlьn rьvьlьvьđьŋ asьsь. Bьđav həm başmaqtar haлp alьv esen 1933 jьl kolxozsьlarqa 156,2 million hum kredit birelde həm kolxozsьlar oşo kəndə 2,2 million baş bьđav hatьp aldьlar. Kolxozsьlarđьŋ şəxsi fajđalanьvьndaqь maldar hanь jьldam arta bara. Kolxozsьlar hьjьr, harьq, kəzə həm susqalar hatьp alьlar. Ytkən jьldьŋ jartьhьnan alьp bьjьl ijyn ajьna tiklem kolxozsьlarđьŋ şəxsi fajđalanьvьndaqь maldar hanь megedle ere maldar bujьnsa—33,7, harьq həm kəzələr bujьnsa—35,5 həm susqalar bujьnsa—69,9 protsentqa artь.

Jьldam kytərelev julьna ajaq baţqan sotsialistik malsьlьqtьŋ ber jьl esendəge yđev jomqaqtarь bьna şular.

SƏJFI QUDAŞ

OKTƏBR'

1.
Bьvattarьn kər ejep,
Dopmanqa kyđ terəjep,
Qan sirep tə, jan birep
Jeŋerep, vatьp, jandьrьp;
Jьqalaşьp qalala,
Kermələşep dalala,
Ber qasqьrьp, ber atьp,
Ber qamlьp ber vatьp;
Ber jъqьlьp, ber jeŋep
Ber jergende naq jeŋep
Millionđarqa jerđən ber
Tođь şanlь Oktəbr!

2.
Jeşep ytkən jəşendər,
Şavlap osqan ьlasьndar,
Qan bavьrьp jьl ytep,
Ber bavьtlь jьl ytep;
Tantьlandь oktəbr
Japraqlandь Oktəbr,
Jьl ytkəhen kəs ыəep
Saskalandь Oktəbr'

3.
Đđьtlь en ilde,
Məŋge tanda ken ilde,
Ylgan ilde terelde
Beđeŋ şanlь Oktəbr'
Jerheđđərgə jer birđe,
Havlьđđarqa hav birđe,
Tyvьđ qalqan ildərgə
Tьv kiterle Oktəbr'
Turelđelər jeŋheđđər,
Qolandьlar qarьlđьlar,
Tapalqan qь, sьtqarqa
Qolьn hьđđь Oktəbr'
Julhьđđarqa, jьl aşь,
Ileđđərgə il aşь,
Øt jьlьrьŋ jer asьlar
Məqşizole Oktəbr!
Vatan, tine vatlarđь,
Qoram, tine qoldarđь,
Totqandьlar Tarıxtьq
Yđ jьrьsьn ьerđərđь.
Tanlьđđarqa tan sьldь,
Daрьđđarqa dan sьldь,
Şanlь tite şanlьđđь
Başьt daŋlь Oktəbr'-
Telheđgə tel aşьsь,
Sulheđgə en aşьsь,
Jaqarь osor batqьsь
Birđe jomart Oktəbr'
Ajьqheđđь, qulheđđь,
Qolaqьheđđь, kyđheđđe
Isetterđe, kyrđerđe
Qođrətlə ken Oktəbr'
Jьlmajđьlar menlolar,
Kolmaqandar keldelər,
Saltaq jьđan kyđđelar
Saltaldьrqan Oktəbr'
Aььqqarqa aq aьđe,
Hьvьhьqqa hьv aьđe,
Jarlь, zarlь ojđarqa
Matlьq birđe Oktəbr!
Bojoq qanđar dərljandə,
Ieniheđđar at aldь,
Kytərelde, maqьldь
Dort qasьrqa Oktəbr!
Koshoђđərgə kes birđe,
Təşheđđərgə tel birđe,
Hojop, hojop ysterđe
Məŋgelele Oktəbr!

4.
8 tar aььp ajqьn,
Qađaqь Lenin ьajьqьn,
Krgelđarđe jelterep,
Qьđьl bajraq jelterep;
Keraş dahь keterьp
Dopmanđarьn şaşьrьp
Millionđarđь, milliardьn
Ber kostqa ortasьp;
Alqa bara Oktəbr!
Donja bara Oktəbr!
Millionđarđь qulqьnьrqa
Davqa bara Oktəbr'
Dur pozarđь jьqlьrьq,
Qart jolaqьn vatьrьp,
Donja taşъ artьrьp
Bьlar məŋge Oktəbr!

OKTƏBR' TURAHЬNDA BALALAR

Ə. JOMAQOL

Şanlь oktəbr'
Beđđen avьldaqь,
Fan, texnika, mađeni kilterđe.
Ilkelehe jemerep
Ul alsaqa:
Kul'turalь kolxoz ykterđe.
Bođ kolxozda
Tormoş jalь,
Hər kemeheđ şatlьq kynelle.
Partiaqa
Beđđe alqьş ta,
— Beneđ danlь,
— Julььđ jeŋevle! !

Ş. ƏDHƏM

Oktəbrđə beđđeŋ ileneđđən
Dur jeŋeve jerđə şaulana.
Million million aŋьq
Ber tavьştan, ьer jeryđan
Ber jьr jьrlana.
Bik kyp jьldar ььqь
Ildeŋ hьqьsь—
Ileneđđe tormoş jaŋarđь.
Beđ kolxozqa alьp jetkaneđđən
Kapitalьdь, eqşь, bajarьь.
Iren ikdə, xađer ikən tormoş
Matur tormoş, ьergə qaraьđ.
Jer şarьnda
Sьjaьđ ykev menən,
Qojaş kevьk alqьp torasьđ.

T. ARSLAN

Şatlьq sogen il əbtandə,
Ykarasьđ Oktəbr' bajramьn.
Kyja sьeđ laqь la joqarьraq,
Kommunьzmьn şanlь əlamanь
Kьsaьđ ьaqlь.
Taşlь uramdarđan—
Kolonnaqa baььp ytasьđ.
Donja oktaьеn la,
Şavlap jeŋer esen
Bol'şevistik vaq'ta tьsaьđ.

S. JOMAQUZIN

Oktəbr' al əssandarđeŋ
Keraşep alqan danlь bajramь.
Oktəbrđən beđđen ilebeđgə
Irek qojaşь kolep qarana.
Oktəbrđən başlap kin hьtaraq
Jьl ytkəhen, ajđa ykə aldьq.
Oktəbrđən kecle qulьmьđqa
Jeŋev ulamьdarь kyrđertek.
Avьlda la jeŋev qalala la
Texnikanь alьq qalđьrqa.
Beneđđe aaqla haqlajasьđ beđ,
Tьp tuşьrmaj, tađa jaldьrqa.
Kerak aulha kykrak qujьp,
Koraşqarqa taşmьp baqьrasьđ.
Jer jodoьđa laqьt—
Ber gene il.
Kommuniđm bьđan qujьrasьđ.

K. ŞƏRƏFI

Bogen şatlьq
Nindəj şatlьq.
Bola eşen xaltьq şatlana.
Bola ilda laqьt ьer kost ьan
— Ber Oktəbr' hyde jallana.
Keraşsalar ylkan tartьvьrđь,
Tramvajqa aьqьp hejlajđar.
Muzьkalar aslьt uramlarđa,
Jeŋev marştarьn kejlәjđәr.
Jer kymelə şatlьq taşьnьna.
Bola jođan şatlьq tartьla.
Bьl şatlьqь
Beđgə alьp birđe,
Alьp birđe—sojak partia.

XƏLLE, KUL'TURALЬ TORMOŞQA
JAŊЬ KOLXOZ KLUBTARЬ, MƏKTƏPTƏR, MUNSALAR, PARIKMAXERSKIĐAR

Stalinsьl ustav bujьnsa jəşəv—kul'turalь jəşəv tigən hyđ. Beđ den ileneđđeŋ kolxozsь krəstьandarь davlat aldьndaqь mutlandəre davlat aldьndaqь ьajьndamalarьn udqan julqa qajьndamalarьn udqan jьlqa qarşьlьqta doxodrьqanda alda tarьrьp, doxodtarьŋьq dur ybevena ireşep, yđ avьldarьn tamьrьnan alьp yđgortev eşenə qьqqa totondolar. Kolxoz avьlьndaqь tođeleş eşeneŋ davmale bьjьlqь jьldaqь kevek hiş ber vaqьtta la bulqanь juq ine. Jaŋь kolxoz klubtarь, məktəptər, munsalar, parikmaxerskiđar beđđeŋ kyđ aldьnьđda ytələr, ikke ejđar jaŋьrtьldь, meŋaьlagən jaqь ejđar halьnda. Kolxozdar kul'tura tormoş həm xuzalьq tođeleşenə jođaŗ million hum rasxod totolar.

Kolxozsьlar ikke avьldarьn tođeklənderep, xutorđarьn taşlap kilep (barь tik Kьnbatьş elkəheneŋ 35 rajonьnda qьna huŋqь vaqьtta 16 meŋ kolxoz jortь xutorđarđan jaŋь avьldarqa kystelər) xađer də berense siratta yđđəreneŋ kul'tura horavđarьn qənaqatləndərevđe talap itələr.

Berense planda məktəp. Məktəplərgə iŋ jaqşь binalar birelgən həm jaŋьnan teđelgən. Məktəp qoramaldarь iŋ jaqşь masterđar tarafьnan eşlənə. Bьlar turahьnda oşondaj qajьrtьvđьŋ barь tik kolxoz avьlьnda qьna bulьvь memkin. Urta Azia həm Zakavkazianьŋ tav arahьndaqь avьldarьnda jaŋь taş məktəp binalarь halьndь. Məđəlan, Bajsun rajonьnьŋ (Yzbəkstan) Kaprut avьlьnda Jevropa tipьnda halьnqan 7 ьjьllьq məktəp elgergən. Unьŋ ergahendə klub həm uqьv ejə bar. Kyrşe „Ildam" kolxozьnda 7 jьllьq məktəp halьnqan. Jalalkyl rajonьnda „Qьđьl partizan" kolxozь es aik jaqşь bina-klub, məktəp həm şəjxənə haldьrđь. Barь tik 1935 jьlda halьnqan kolxoz məktəpləreneŋ hanь ber nisə meŋgə jetə.

Kolxozdar iŋ matur eşləngən klubtar halьv esen jarьşalar. Bьl eşkə iŋ jaqşь masterđar ьlьqtьrьlqan həm ььnlap ta kyp kolxozdarđa arxitektura teđeləşe həm eskərge qoramalландьrьlьv jaqьnan qala klubtarьnan kəm bulmaqan binalar halьndь. „Bolindze" kolxozьnda (Nagornьj Karabax) həm „Put'k sotsializmu" kolxozьnda (Kьnbatьş Qađaqьstandьŋ Kamenski rajonьnda) bьjьrьmqa qarata 600 keşe hьjarlьq tamaşasьlar zalь bulqan teatr-klub elgerđə. Keŋjaq elkəhe, Monastьrşinski rajonьnda „Lenin" artelendə bьna tigən klub halьnьp bette. Unьŋ berense qatьnda 350 urьnlь teatr, ikense qatьnda ketepxana həm radiolaştьrьlqan auditorialь uqьv zalь.

Bьjьl, ileneđđə, diktələgən kolxoz munsalarь halьnmaqan ber genə rajon da qalmanь. Øj esendə, urьđna jorlarđa, avьl uramdarьnda tađalьq haqlav, jəmaqət munsalarьnьŋ teгylar eşləve—bьlar ajьrьvsa əhəmiətle faktar. Məđəlqa Kьnbatьş elkəheneŋ Branski rajonьn alajьq. Bьnda aik qьđqa vaqьt esendə 8 jaŋь munsa halьnqan. Ulardьŋ ikehendə hьv birev eşe mexanizirlaştьrьlqan. Munsanьŋ hər nylege matur itep qoramalландьrьlqan. Kyp kenə munsalarđa parikmaxerskiđar bar. Novoxьjkovo rajonьnьŋ „Agronom" kolxozьnda munsala duş, dezinfeksia kamerahь eşləngən. Jaŋь munsalarđьŋ keндəlek ykərev halətə 60-70 keşe.

Belorussiala jartь jьl esendə 800 kolxoz munsahь halьndь. Bьlarđьŋ iŋ jaqşьhь Komarinski rajonьnьŋ „Ruxavik Revolytsii" kolxozьnda bulьp, ul qьđьl kirpestan halьnqan. Bьl munsa kənenə 300 keşe ykərə. Bьnda xađer elekke kevek ejđə mejes esendə sanььr, jьvьnьv esen urьnqa jəgetme đar.

Kul'tura kesle aђьmdar menən kolxoz avьlьnьŋ tormoşona inə.

XRONIKA

Sovettar sojuzь davmalendə 1 nojabrgə tiklem 148,246 meŋ sentner şəkər səgeldere qađьp alьndь. Bьl—ytkən jьlqь ikulk urozajqa qaraqanda 53 million sentner artьq tigən hyđ. Şəkər zavodtarь bьlar oşo vaqьtta 5.687 meŋ sentner şəkər eşləp sьqarqan bulhalar, bьjьl ular jaŋь urozaj səgelderenən 8.487 meŋ sentner şəkər eşləp sьqarđьlar.

* 4 oktəbrđə. Oktəbr timer julьnьŋ Ximki stansahь janьnda Məskəv-Volga kanalь asa halьnqan jaŋь timer jьl kypere asьv vaqьtlь raveştə jerej başlavьђь tantanalь asьv ykərelde.

* „Neftəprovodstroj" trestь Volga jьlqahьnьŋ uŋ jaq jarьnan hul jaq jarьna hьv aьtьnan neft' kəbəge ytkərev esen urьn eđlaj başlanь. Bьl jaŋь neft kəbagen halьv Astraxan nazьhьndaqь neftte navigatsia vaqьtьnda la tuqtamaьtan, ььlə jьl əjlanahena neft ytkərev memkinlege birasək.

* Aeroklubtar xalьq ara sijəsenda qatnaşьv esen ip. Gorьeninьŋ jetəkselegendə kitkən aviatsia delegatsiahь 4 oktəbrgə Bьxarьstan Məskəvgə qajtьp inde.

* Mariupol' koks—ximiə zavodьnda 69 mejesle ikense koks batarie ekspluatatsiaqa tapşьrьldь. Bьl batarej jьlьna 400 meŋ tonna koks eşləp sьqarasьq.

* Rijinskiđaqь Jagoda isemendəge zavod, Sojuzььđđа berense başlap ofset maşinahь eşləp sьqardь. Ul, saqətenə 3.600 ottisk birə, aik kyp ьujav aəmələre eşləp sьqara alasaq.

* Glavzoloto birgən tavge maqlymattarga qaraqanda, Sojuzььđ davmalendə altьn promьşlennostь bejek proletar revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьna qarata altьn sьqarьvđьŋ 11 ajlьq programmahьn srogьnan alda tamamlanь. Trest həm predpriatielarđan aik kyptəre altьn sьqarьvđьŋ xatta jьllьq programmahьn da srogьnan alda tamamlanьlar.

* 4 nojabrđə (Aq diŋgeđđən Onega qultьqьnda) şlypkala ultьrqan 6 keşe diŋgeđgə məgjuqaldь. Ulardьŋ ni xəldə ulđaltarь alegə bilgehed. Qolotorov saralarь kyrelə.

S. Karetko

Əm 733-23

Ivan Nikiforovictьŋ kyđ almalarь əbtəldeŋ ber mejeşenə tekəlgəndər. Unьŋ qatьnь ikense tapqьr inde bьl eşteŋ şulaj qanatlanьvьna aik bьq qasaplənde həm ul:

—Namə buldь hinə, nina hin ulaj bojoq qьna ultьrahьŋ?-tine.

—Min...? min... ber ni đə bulmanь, tuqtə ale...,—tip Ivan Nikiforovic bьtloqa, totloqa tiđ genə javap birđe lə, taqь la kyđ almalarьn əbtəl mejeşenə jynəlderep tarьn ujqa battь. Ber ađđan huŋ ul qatьnьna qarap əjləndə la, şatlьqlь xəbər kiltergən jəş bala kevek həjəklə qьđьna jəqьn kilep, kinət qьsqьrьp jebərđe:

—Dynəşa!... Jevdokia Danilovna!... Hin belahenme, min namə ujlaqandь!.. Jevdokia Danilovna jьlmajđь. Ə ul unьŋ menən janaşa ultьrьp, bьnь kyneldən hejləşə başlanь.

—Min ber nisə tavlektar bujьna ujlanьm. Bьna min xađer nola serđen mexanikala ikəntegenə teşəndem. Mineŋ Əm 733-23 xer itmə. Grazbol, Gurindan qalьşmajasaq.

Bьnь belep tor...

—Namə turahьnda hejlajheŋ, min ber namə lə aŋlamajьm-ti—Jevdokia Danilovna.

—Xa-xa-xa, bьnlap ta minə xađer kyŋelle, əgər aŋlamahaŋ irtəgə aŋlarhьŋ ale-tine Ivan Nikiforovic.

***

Maşinist Graznof kiđkən jerenan kendedge saqat ikelə əjlənep qajttь. Qatьnь unь apьtьravsьlьq menən qarşьlanь:

—Niŋə ulaj, ni esen aik irtə?

—Minə ber namə la bulmanь. Min imtixanьь birđem inde, mineŋ Əm 733-23 ьireşmane. Bьnan hun taqь la irtə qajtasaqmьn.

—Ber namə la aŋlamajьm, asьqьraq itep hejlə ale.

—Tuqta, hiseŋergə irek ьir, ləkin ul hiseŋep tormanь hejlaj başlanь:

—Hin Saşa Gurindь belaheŋme?

—Ul komsomol parovozьnьŋ maşinisь.

—Pojezdarđь jereləv esen jarьş asta. Ul yđeneŋ saqətenə 32-35 kilometr jerev burьsьn unьşlь ytanə. Beđđeŋ bьqa iđeneđ kitte. Ber jəş kenə maşinistьŋ rekord birevə bьla keşene lə qasapka qalđьrđь. Kiba şaj janьnda ultьrqanda min ana şul turala ujlaj inem. Mineŋ jaьak ta pojezdь jeleđ jereləv esen asqandь.

Min №651 pojezdь aldьm. Pojezd avьr. 850 tonna. Vagonlar arahьndaqь bəjləneşte ikşerep sьqtьm. Sostavьь jaqşьlap teđep, avtomat tormozdь eşlətep qaranьm. Lakin eş jaqşьnan tygel ine. Hava tьşqa ььqqar Julqa ul xəldə sьqьv jaramaj ine. Tavđan teşkendə avtomat tormoz eşləmev arqahьnda pojezdьŋ şap kitep, avariaqa osorav memkinlege bar. Sostavьь aьqlap ikşerep sьqqas, tormoz tolqahьnьŋ tedek bulmaqanlьqь belende. Ə şajtan vagonsьlar unь kymmagandar. Şunьŋ esen pojezdь 8 minut totop tororqa tura kilde. Ə, hin teşenəheŋme ul 8 minuttьŋ maqnahena? Ul aik qimmət, 8 minut vaqьt iŋ kamendə 6 kilometr jьl alьv tigən hyđ.

Ivan Nikiforovic haman da hejlənevendə davam itte.

—Tuqьs hisen ale—tine Jevdokia Danilovna. Ləkin minə asьvlanma, aşьrqa əđer tygel ale. Hin hər vaqьtta huŋlap qajtьp jeregaŋ, min də eşьqmьnьm. Ivan Nikiforovic kəlep qujđь:

—Şulaj, Danilovna, hedgə lə yđ eşegeđđe qajtanan qororqa karak bulasaq. Jevdokia Danilovnanьŋ ike ulle alma kevek qьđarđь, ul tip ajterga la belmane.

Sisengəs tə, Graznof hajlavenda davam itte:

Øfənan kiter aldьnan min yđemdeŋ jarđamsьm Pavlofqa, kacegar Stepanofqa, pojezdь stazanofsa jerətəsageneđ turahьnda əjttem. Qьđqahь, min ularqa julda ber nindaj đə urьnhьđ tuqtap torovđar bulьrqa tejeş tygel—tinem. Eş min əjtkənsə buldь. Rajьvka stansahьna tashpisanieqa qaraqanda 45 minutqa elek kildek. Saqətenə 35,3 kilometr texnik tiđlek birđek.

Rajьvkala jarđamsьm həm kacegar mexanizmdь majlaqansa, min tiđ genə stansa dьsurnajьna jagerđem:

— Tiđerək sostav birgeđ, ə ul minə aik odaq qarap torđo la:

—Hiŋə bej buldь, basqalar kilələr đa jatalar, ə hin yđeŋ borьnьp jerejhen.

— Ber namə lə juq, tiđerək sostav biregeđ.

***

3 oktəbrđə №733-23 parovozьnьŋ maşinisь Ivan Nikiforovic Graznof politotdel organь „Bol'şevistskaja Pytjovka" gazetь redaksiahьna kilde. Ul şunda torqan ber sotrudnikqa:

— Heđđeŋ menən hejləşergə memkinme, tine.

— Raxim iteged—tine redaksia sotrudnigь həm ultьrьrqa urьn birđe, ləkin ul ultьrmanь. Ul kehahenan majlana taşkan ber qaqьđ kihage aldь la: bьna mineŋ eşemdeŋ kyrhətkestarə aşonda. Min yđemde kьnap qaranьm, xađer maşinist Gyrin menən jarьşmaqsь bulam.

Ul qoşьđđь:

— 1-oktəbrđə №820 pojezd Rajьfkanan Øfəgə saqətenə 33,6 kilometr tiđlek menən kilde. 1580 kilogram jaqьvlьq ekonomit itelgən—tip jađьlqajnь. Ber nisə kendən hun maşinist Graznol jeŋeve turahьnda gazetala xəbər basьlьp sьqtь. Şul uq kendə redaksiaqa maşinist Garđief, Kavalef kilep Graznof menən jarьşqa sьqьvđarь turahьnda beldertelar.

***

Partianьŋ qьvьlqan aq gvardies Bautski həm unьŋ padxolime Divajьđar parovoz depohь maşinistarьnьŋ đur tiđlek birev esen jaqqa qьna tьrьşьvđarь turahьnda qotqo alьp bardьlar. Ular, ььnan lokamativ bulđolasaq, əgər đə barьhь la đur klapanьn eşləj bulьlahalar, juqarь tiđlek barь ber xađerge eş xaqь menən tylanasak tinelər.

Ulardьŋ bьl sьqьştarь qatь otpor aldь həm depoьŋ partia ojoşmahь bьl mas'ala bujьnsa dəjəm jьjьlьş-parovozsьlarđьn dəjəm jьjьlьş-jьjnanь. Bautski həm Divajьdarьn jьjnanь. Bautski həm Dibьrьn jьjnanь. Bautski həm Dьrьn jьjnanь. Bautski həm Dьrьn—kontr-revolytsion vajьđarđan kontr-revolytsion jeđđaren faş itkən komsomolest Gyrin bьqşьnan hun, partiahьđ maşinist Ivan Nikiforovic Graznof ta hejlane:

— Minen hejləgende jaqşь qьna tьŋlaqьđ. Mineŋ bit elek qьna hejlaganem juq ine. Xađer, jaŋqa tejgəngə kyrə hьqьp hejlərgə buldьm. Ul keşe: Bьna min 733-23 parovoźь 20 kən bujna đur klapanda jeretam, ber nindaj də avariaqa osoraqanьm joq. Ə Bautski həm Divajьđьŋ pojezdarь har vaqьt akeren jorejđar, har vaqьt avariaqa osorajđar. Pojezdarđь dur klapanda jeretkəndə jaqavlaqь ekonomiə tygel tip ujlaj torqan ine. Bođ eş praktikahь usьne kyrhatte. Elek keşeregəndə min 500-800 kilogramm kymerđe kire qajtarьr inem. Xađer min jerep, pojezdь şap ьvlap ul tiklem yk, kymerđe kymer ьaşlap qajtьm. Yđemdeŋ ikense mineŋ eş xaqьm da kəm almajasaq-tьn.

***

21 oktəbr' Øfə parovoz depohьnda tarixi kən. Bьna tap oşo kendən başlap jarьş taqtahьnda jaqьnan-jaŋь maşinistar familiahь taqtalь kyrenə başlanь. Maşinist Gyrin həm Graznof familialarь ađьlьna, 31 kilometrđan 29 kilometrqa tiklem texnik tiđlek, 2 meŋ kilogramdan, 7 meŋ kilogrammqa tiklem ekonomia jahaqan maşinistar—Gurovenko, Zakarzevski, Kuznetsof, Ramzajef, Titof, Xmeleнski, Jaroşkin, Gəranen, Xramof, Suxanof, Rogozin, Vasilef, Goncarof, Pleşakof, Kovalef həm Rəseflardьŋ familialarь tedelde.

Huŋqь kendərđə danьqlьlar kolonnahьna taqь la unaslaqan jaŋь maşinistar indelər.

***

Parovoz depohьnьŋ qьđьl mejəşenə maşinistar jьjьlqandar. Ular arahьnda Ivan Nikiforovic Graznol. Ul yđ pojezdьn tiđek jereleve turahьnda hejlaj.

— Øfənan quđqalьp kitev menən min sostavьь iŋ elek jaj qьna alьp baram. Unan huŋ min xarəkatte qьđьvlata teşep reversьь tartam həm keskaj klapanьь bolenlaj asьp qujam. Parovoz-remont zavodьna kilep jetev menən taqь la reversьь tartьp. đur klapanьь bolenlaj asьp qujam. Mineŋ pojezd Safron julьn kitep ytkəndə, reversьь min əə jarьm teşkə asam. Bьl genə Voronok razjezdьnьn tiklem bulqan podjomqa jьbət međev memkinlegen birə. Min ploşşadkala tiđlekte taqь la şəbəjtam həm ikense qalqьvlьqqa uq kevek atьlьp menam.

— Arjaqьn bođ yđeneđ belaьeđ inde, unan huŋ jereve jeŋel.

— Bьnь hin Kropocav həđagen nisek ytə alaььŋ—tip horanь ber maşinist. Sinьskidan sьqьp kitev menən đur klapanьь asam, ə reversьь ike jarьm teşkə birom. Bьnan huŋ tiđlek alьp, reversьь 4 jarьm teşkə teşeram. Tavđan tyьən teşkəndə, borolop kitkən jerđarđə berər halakət bulmahьn esen min pojezdь tura tormozqa qujam.

***

Əm 733-23 qьđьlqa jađьlqan matur lozungtar menən biđəlgən. Parovoz aldьna matur itep eşlənep qujьlqan revers byrtete. Parovozdьŋ bol'şevistik tiđlek menən jeregənlegen kyrhətə həm ul matur hyrət. Əm 733-23 parovozьn başqalarđan ajьrьp tora. Revers fonьnda Oktəbr tantanalьhьnda saqьtka 40 kilometr aьjьrь menən elektrik lampahь janasaq.

Bьl-Ivan Nikiforovic Graznof tarafьnan ta'minitelgən Əm733-23 lokomotivьnьŋ tiđlege.

Əm 733-23 parovozьŋ maşinisь IVAN NIKIFOROVIC GRƏZNOF (uŋ jaqta), Øfənan kiter aldьnan yđeneŋ jarđamsьhь Pavlofqa (urtala) həm kocegarь Stepanofqa (hul jaqta) udqan jerev hođeəmtələren hejlaj. (Panfilof fotohь)

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

Øfə, „Oktəbr nəşriəhь" II pografiahь.
Zakaz № 2576. Glavlit № 3044

BƟTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ!
AJRЬM HANЬ 10 TIN
BAŞQORTOSTAN
VKF(ʙ) nьꞑ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfɵ qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь
АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"
№ 256
10 NOJABR JƏKŞƏMBE 1935 JЬL

„Maşinalarđь iꞑ jaqşь itep qarav, adar eşlav menən beđ 1936-jьlda 15 at kesle traktor menən 600 gektar jer eşləvgə həm ber kombajn menən 400 gektar urozaj jьjьvqa ireşergə tejeşbeđ. Bьqa ireşev mɵmkin, senki udarnik—staxanofsьlar bьjьl uq inde al normalarđan artьqьraq eşlənelər.

Aldьnqь MTS həm sovxozdar traktorđarđь remontlarqa kereştelər. Bьl eş 1936 jьldьꞑ bol'şevistik jađьna əđerlənevđeꞑ iꞑ mɵhim ɵɵvɵ. Traktorđarđь həm kombajndarđь remontlav eşen bik jaqşь ytkərev, ulardь jenteklap tikşerev, qьş texnik uqьvđь jajьp jebarev, Staxanof, Busьgin şulaj uq beđđeꞑ iꞑ jaqşь kombajnerđarьbьđđьꞑ metodtarьn inderev—bьna bьlar texnikaqa ejə bulьvđьꞑ şulaj uq sovxoz həm MTS tarđь doxodlь predpriatielarqa əjlənderevđeꞑ juldarь."

(Udarnik-kolxozsьlarđьꞑ III-Bɵtə Başqortostan sjezdь murazaqtenən).

ORDENLЬ BAŞQORTOSTAN RESPUBLIKAHЬNЬꞐ
BƟTƏ KOLXOZSЬLARЬNA HƏM KOLXOZNITSALARЬNA, BƟTƏ SOVXOZ HƏM MTS EŞSELƏRENƏ HƏM EŞSE QATЬN-QЬđđARЬNA

Qađerle iptaştar!

Beđ, ordenlь Başqortostan respublikahьnьꞑ sotsialistik qьrdarьnьꞑ udarniktarь—beđ hajlap jebargən delegattar—artel deđ stalinsьl ustavь nigeđendə atqarьlqan yđ eşenedđeꞑ jomqaqtarьn tikşerev esen, xalьqtarđьꞑ bejek julsaşsьhь iptaş **Stalindьꞑ** kolxoz tormoşon tɵđev turahьndaqь kyrhətmələre nisek ytəlgənlegen barlav esen sjezdqa jьjьldьq.

„Kolxozdar julь, sotsializm julь—ul xeđmətsan kređtiandar esen berđən ber dɵrɵs jul". Lenin—Stalin partiahь bejek os tadьbьđđьꞑ hyđđəre menən beđgə şul juldь kyrhətte. Başqortostandьꞑ xeđmətsan kređtiandarь partia tarafьnan kyrhətelgən jul menən kittelər. Iꞑ hoꞑqь kapitalistik sьjnьf bulqan kulaktar tar-mar iteldelər. Başqortostandan 420 meꞑ kređtian xuzalьqь—bɵtə kređtian xuzalьqtarьnьꞑ 85,3 protsentь—yđđarenen kollektiv xuzalьqtarьn massavьj ravesta həm đur uꞑьştar menən nьqьttь. 72 meꞑ kređtian xuzalьqtarь ale kolxozdarqa ingəgəndər, ləkin ular, bəgen bulmaha, irtəgə beđđeꞑ semiabьđđa bula saqlar, senki ulardьꞑ başqa juldarь juq.

V. I. Lenin: „vaq xuzalьq menən moxtazlьqtan sьqьp bulmaj" tip ajtte. Kolxoz tormoşo partia julьnьꞑ dɵrɵslegen le ninsa—stalinsa milli politikanьꞑ tantanahьn bɵtə asьqlьqь menən kyrhətte. Beđđeꞑ burьs—artta qalqan həm kolxoz tormoşonoꞑ bɵtə fajdalarьn alegə aꞑlap jetmagən iptaştarьbьđqa sotsialistik avьl xuzalьqьna beređəmlek menən tɵđevselər semiahьna inergə jardam itevđən tora.

Beđđeꞑ sotsialistik xaьbvđarđaqь jeꞑevđarebeđ bik đur, şulaj uq beđđeꞑ dəvlətebeđ đə kolxoz strojьna đur jardam kyrhətte. Hoꞑqь eđ jьl esendə Başqortostanda 78 maşina-traktor stansahь ojoştoroldo. 1935 jьlda kolxoz qьrdarьnda 2726 kesle qoros attar—traktordar, 630 kombajn eşləne, beđđeꞑ xuzalьqьbьđđь 1010 avtomaşina xeđmətləndeređe, kolxoz urđamdarьnda qatmarlь 1200 molotilka gevləj.

Bьna, beđđeꞑ xuzalьqьbьđđa xeđmət itev esen partia həm xekymət tarafьnan birelgən kes oşo. Bьl bik đur texnikanь idara itev esen kolxozsьlar massahьnьꞑ yđ arahьnan keşelər ybep sьqtьlar, ular texnikaqa ejə bulalar, maşinanь bejələr, [illegible]

xoz xaьbvđarьnda jarovojlaştьrьv eştare kevek iandeꞑ iꞑ hoꞑqь elgaşevđare massovьj ravesta ytkəreldelər. Səsevđərđe qarav şaqtaj jaqşarđь. Ləkin, taqь la kyberək urozaj alьv esen beđđeꞑ tarafьan bajtaq eştar eşlənməgən ale.

Kyp kenə kolxozdarđa jerđe haj hergəndər, tunqa herelgən jerđe səsev alđьnan eşləv qənəqətlənerlek bulmaqan, səskes maşinalar talabьnsa fajdalanьlьp jetmagəndər, qar totov, aqas utьrtьv həm başqa agrotexnik eştar alegə jomoşqa jejep jebarelgəndər. Əgər şuqa taqь la urozaj julqan vaqьtta đur juqaltьvđar bulqanlьqьn ebləhak, bьl jeleşheđlektar bulmaha beđ ber gektardan ike-ɵs sentner artьqьraq igen alqan bulьr inek, tip bik qьjьv ajtep bula.

Juqarь urozajđь tə'min itev julьndaqь beđđeꞑ burьstarьbьđ nindaj hoꞑ? Jəđ tep orlьq kul'turalarьn tunqa herelgən jergə səsev esen hər ber kolxoz tunqa herov planьn ytərgə, bɵtɵm səsevlektaren ularqa, səsev esen iꞑ jaqşь orlьqtь hajlap alьp, tađartьp həm sorttarqa ajьrьp, qьş haqlavqa halьrqa, səsev alđьnan orlьqtь aqьvlarqa, səsevđe iꞑ qьsqa vaqьt esendə ytkərergə, səskes maşinalar həm jarovojlaştьrьlqan orlьq menən səsevđe kynəjtergə, səsevđərđe jenteklap kyđətep torovđь julqa qujarqa həm utavđь ike-ɵs tapqьr ytkərep, bɵtə ybep sьqqan qьj ylandaren his kisekmaktan bətərep torovqa tejeş. Bьl saralar menən beđ 1936 jьlda ber gektardan urtasa 13-14 sentner igen alьvqa ireşergə tejeşbeđ.

Bьnь tə'min itev esen at həm avьl xuzalьqь qoraldarьn jaqşь əđerlərgə, bɵtə eşte vaqьtьnda həm jaqşь sьjatlь itep ytkərev esen kolxozsьlardь həm kolxoznitsalarđь dɵrɵs urьnlaştьrьrqa kərək. Stalinsьl ustavta ajtelgənsə, artelden hər ber aqzahь yđenə qušьlqan eşte bɵtɵn kyŋeldən ytərgə məzbur. Ustavtьꞑ bьl talabь bɵtə kolxozsьlarqa həm kolxoznitsalarqa kin ravesta aꞑlatьlьrqa tejeş.

Kulak qalđьqtarьna həm ulardьꞑ artta qalqan kolxozsьlarqa jojonnda jahavđarьna qarşь taqь la qatьqьraq kɵrəş alьp barьrqa kərək. Dəvlət aldьndaqь bɵtə jəklamələrđe elgələ ravesta ytərgə kərək. Jalqavđarqa, eşkə sьqmaj qalьvsьlarqa, kolxoz distsiplinahьn bođovsьlarqa qarşь kɵrəşergə kərək. [illegible]

aдьqtarьn ađardar ergahenə kitterep qujьv, keşelərđe yđ urьndarьna qujьv həm ulardan yđ eştaren belevđarenə ireşev burьsь tora, senki kiləhe jьlda mal hanьnьꞑ ytəşe bьl qьşta tьvđь nisek ytkərevebeđgə bajlanqan.

Beđđeꞑ qađerle qunaqьbьđ, RSFSR Xalьq komissardarь sovetь predsedatele ip. **D. J. Sulimof**, beđđeꞑ sjezdьbьđđa sьqьp Başqortostan kolxozdarьnьꞑ eştaren xuplap, beđgə tybəndəge kyrhətmələrđe birđe:

1. Iꞑ qimmətle ađьq kul'turahь bulqan tuqran baş (klever) səsevlektaren kinəjtev. Bьl kyrhətməne ytəv esenə his kisekmaktan kereşergə kərək: orlьqqa qaldьrьlqan bɵtə tuqranbaşь huqьvqa, orlьqtarđь tađartьrqa, səsevgə əđerlənergə kərək. Hər ber kolxoz jađ kenə kyp jьllьq ylandar (tuqranbaş, kostra) səsev planьn ytərgə həm bьnьꞑ esen xađerđan uq orlьq əđerlərgə tejeş.

2. Başqortostandaꞑ bik jaqşь jyкa bulьn kolxozsьlarqa birev, kolxoz bađarđarьna kynerək sьqarьv esen umartasьlьqь alqa jebarergə. Bьl burьs bьl qortarьn qьşlatьvqa iqtibar birevđe, xəđ-rđan uq kolxoz umartalьqtarьn kinəjtev planьn tɵđevđe, kolxozsьlardьꞑ ajrьm fajdalanьvьndaqь umartalardьꞑ hanьn arttьrьvđь talap itə.

3. Xađergə jenь bulqan, ləkin taerьnə yđeneꞑ hedomtaleren birgən jenaxselek eşenə, bigerək tə imandan jenək yrevse kyбəlaktarđe y r s e t e v đ e alqa jebarergə kərək. Jenaxselek eşendəge tajribalarđe massovьj ravesta taratьvqa kysergə vaqьt inde.

Avьl xuzalьqьnьꞑ jəşelsə baqsasьlьqь, jemeş-jelək baqsasьlьqь, vaq xojvandar həm qoş-qort ystərev kevek tarmaqtarь xađer bulqanqa qaraqanda bajtaq alqa jebarelergə tejeştər: jemeş-jelək aqastarь hər ber kolxozsьnьꞑ usadьbahь ergahe jerendə bulьrqa tejeş.

Stalinsьl ustav beđđeꞑ avьldarьbьđđьꞑ uramdarьnda jemeş aqastarь ultьrtьlьrqa tejeş tip ajta. Bьl jəhəttən beđđeꞑ aldьbьđđa kyp eştar tora ale. Xabe tormoş,—tip ajte ip. Stalin,—bar terle produktar mul bulьrqa tejeş tigən hyđ. ul, kolxozsьnьꞑ ekralendə, kolxoz bađarьnda həm dəvlət magazindarьnda malsьlьq, qoşsolьq produktarь bьl, jəşelsə həm jemeş bik kyp miqdarđa bulьrqa tejeş tigən hyđ. Bulardьꞑ bɵtəhenə la iꞑ qьsqa srok esendə ireşer- [illegible]

Kolxozdarđьꞑ bьqьvь həm kolxozsьlardьꞑ xəlle tormoşo ybev menən bergə formahь jəhətən milli, jekmətkehe jaqьnan sotsialistik kul'tura la yθə, kolxozsьlar massahьnьꞑ kul'tura ixtiajdarь yθə həm kolxozdarđa kul'tura tɵđeleşe jaeлə. Betenləj tip ajterlek uqь j jađa belmaqan, qaranqь, iske avьl julqaldь. Kolxoz proizvodstvohь barqan hajьn kynerək mexanikalaşa bara. Texnikaqa ejə bulqan kadrđar yθə, uqьvsьlar arta. Telaha nindaj kolxozqa bar iske avьl juq, [illegible] urьnьnda izba-citalnь, jaqşь mal ađardarь, bьqqa ađardarь, yđđarenen aqьvь menən kyđgə barelep toralar. Kolxoz idaras[illegible] tip bik birak bor[illegible] tura kilə—qapqahьnan avtomobil ede ingən iꞑ jaqşь jort—ul kolxoz idarahь. Brigada jortlarьn at ađardarьnan, balalar baqsalarьn həm jaslalaren balalardьꞑ şat jəđđarenən belaben. Iske avьl juq, kolxoz avьlь qьna bar. Ləkin, ale bik jьş qьnь osoratьrqa mɵmkin bulqan nəmə—ul, iske avьldьꞑ qaldьqtarь—kolxozsьlardьꞑ ber ɵlɵşe arahьnda uqьj-jađa belmavselek həm ađ belemlelek, məktəpkə, uqьtьvsьqa jeterlek iqtibar bulmav, tormoşta kul'turahьđlьq, avqan qujmalar, uramdarđa jɵrɵp sьqa almaslьq bьsraq, ultьrtьlqan aqastardьꞑ bulmavь. Xađer velosiped həm patefon kolxozsь semiahьnda birək nəmələr tygel in e, ə semianьꞑ hər ber aqzahь esen təltamal, hanьn, teş paraşogь həm teş scotkahь, tyşək japmahь, adial, karavat a l e g ə kolxozsь k v a r t i r ь n a ađ ingəndər, hygenev, tupađlьq jaştarđьꞑ gylanьsь həm eş vaqьtьnda ə e bik jьş osoraj torqan nəmələr. Stalinsьl ustav beđđeꞑ bɵbɵđ aldьna oşo burьstardь qujo: „**artel aqzalarьnьꞑ kul'tura kimelen kytərergə, gazeta, kitap, radio, kino indererge, klubtar, ketepxanalar həm citalnьjar tođorga, munsalar, parikmaxerskidar kuldьrьrqa, bađavđarđa jaqşь həm tađa skandar qororqa, avьl uramdarьn tertipkə kitterergə, ularqa terle aqastar həm bigerək tə jemeş aqastarь ultьrtьrqa, kolxozsьlarqa ulardьꞑ tortaqtaren jaqşьrtьv həm [illegible] esendə bulьşlьq kyrhətergə**". Bьnь bьl burьstardь bɵtə kolxozdar həm kolxozsьlar aldьna qujьrqa kərək, senki kul'tura [illegible]

MƏSKƏV QALA SOVETЬNЬꞐ
TANTANALЬ ULTЬRЬŞЬ

6 nojabrđə olkən teatr binahьnda Məskəv qala sovetьnьꞑ, predpriatie udarniktarь, Qьđьl armia, aelem həm sənqət vəkildare menən berlektə tantanalь kəꞑəşmahe buldь.

Tribuna ergahe Sojuz respublikalarьnьꞑ gerbtarь menən bidalqan bajraqtar menən biđəlgən. Səxnənen tyrendə jamjaşel aqastar fonьnda LENIN bystь, unьꞑ aldьnda Stalin rəsme.

Teatr əsə şьqьrьm tulь. Tribunala STALIN, MOLOTOF, KAGANOVIC, VOROŞILOF, KALININ, ANDREJEF, MIKOJAN, RUDZUTAK, SULIMOF, AKULOF, XRUŞCOF, ŞVERNIK, həm başqalar. Məꞑge onotmaslьq, təran [illegible] momentь ajrьvsa tantanalь menən ađa. STALINQA ar bulqan ođьq uva'sla kə n „ura" tavьştarь jaꞑqьraj. Alqьştar ber nisə minutqa qьna tьnьp toralar đa. Məskəv qala sovete predse'atele iptaş BULQANIN ineş telmaren başlap, təbgə kyđđaren iptaş STALINQA arnap menən taqь la bɵtə sinanь jaꞑqьratalar.

Tantanalь kəꞑəşmə asьq tip iqlan itelə. Pocotlь prezidiumqa STALIN, MOLOTOF, KAGANOVIC, VOROŞILOF, KALININ, ORDZONIKIDZE, ANDREJEF, KOSSIOR, MIKOJAN, CUBAR', PETROVSKI, POSTЬŞEF, RUDZUTAK, ŽDANOF, EJXE, JEŽOF, DIMITROF, TEL'MAN iptaştar hajlanalar.

Doklad bujьnsa kyđ SSSR Ydək başqarma komitetь predsedatele ip. KALININQA birelə. Bɵtə Sojuz starostahь qajnar ođaq alqьştar menən qarşьlana. Ul sotsializmdьꞑ jeꞑeşle adьmdarь turahьnda hɵjlaj. Zalda ultьrqan həm radio aşa majđandarđa tьꞑlavsь menərləgən eşsələr unьꞑ telmarenə qolaq halalar.

Ip. Kalinindan huꞑ Məskəv qala komitetьnьꞑ sekretarь iptaş Kul'kof uva'sla tavьş aldьnda iptaş STALINQA sollav tekstьn uqьj. Za'qa [illegible] kytarenkelek menən—„Internatsional" jьrlajđar.

Tantanalь kəꞑəşmənən huq Məskəv zavod həm fabrikalarьnьꞑ eşsələre xadozestvolь yđ əşmakariktaren kyrhətələr. SSSR đьꞑ dəvlət akademik olkən teatrь səxnahenə predpriatie kollektivtarь jaqqьđ ispolniteldar sьqalar. Ular yđ nomerđaren ajrьvsa ostalьq menən ytəjđər həm eşsə sьjnьfьꞑ sənqət frontьnda la đur juqarьlьqtarqa ireşeven kyrhətələr.

Fizner kostjomьnda, sovet sələlarь arahьnda yθkən talanttarđьꞑ nindaj kyp bulьvьn kondalanderevse pinerđar la maşaktar tarafьnan đur kytarenkelek menən qarşьlanalar.

PREDPRIATIE LƏRDƏ OKTƏBR' BAJRAMЬ

Beloret, 9 (BaşTASS). Beloret zavodtarь Oktəbrđeꞑ 18 jьllьqьn đur uꞑьştar menən qarşьladьlar. 22 oktəbrđə Tirlan zavodь jьllьq planьn ytəp, 1 million həm aqsa kam jotto. Qoros sьbьq zavodь un ajlьq planьn 14 protsentqa arttьrьp ytəne. 1-nojabrgə alьn promьjlennostь jьllьq planьn 206 protsentqa, metallurgia zavodьnьꞑ martin sexь 10 ajlьq programmanь talьbьnsa ytəne.

Beloret predpriatielarendə staxanovsa eşlav, eşte otlicno ytəv esen kɵrəş jəjelə. Volocilşik Gematkin, Arbuzof, Arefjevtar, avtosetka eşsələre Kozlova planьn 150-170 protsentqa, tokar' Ostrovski, Nemkof, Sazonof—200-300 protsentqa ytəjđər.

Beloret, 9 (BaşTASS). 7-nojabrđə proletariat qalahь Beloretьꞑ terle milləttən torqan 40 meꞑ xalqь Oktəbrđeꞑ 18 jьllьqьn bajram itte. Irtəꞑge səqət 10 đa qalala đur demonstratsia başlandь. Beloretьꞑ uramdarь đur şatlьq, đart tulqьnь menən tuldь, udarnik, otlicnik, staxanovsьlardan həm elekke qьđьl partizandar, qьđьl bajraqlь Kaşirin, Blyxer otradtarь artьnda joꞑьq eđləkheđ kolonnalarь ytte.

Metallurgtar, qoros [illegible]

TASS BELDEREVE

6, 8 həm 12 oktəbrđə qorallь japon-manczur otradtarь tarafьnan Grodekovski rajonьnda 19 həm 20 nomerlь sik bildalare arahьnda sovet granitsahьn bođovdar bulьv ajqanь (TASS tьn oşo jьl 13 oktəbrđəge beldereven qaraqьđ. „Başqortostan" gazetahьnьꞑ 1935 jьl 15-oktəbrđəge nomerь) SSSR đьꞑ Tokiodaqь ilsehe ip. Jurenef 12 həm 14 oktəbrđə Japonia tьşqь eştar ministre Xirotaqa protest notalarь tapşьrqajnь. 25 oktəbrđə Xirota ip. Jurenefka Japonia xekymətenen tyбəndəge memorandum ravesendəge javabьn tapşьrđь:

XIROTANЬꞐ MEMORANDUMЬ

1. Heđđeꞑ 12 həm 14 oktəbrđəge notalarьqьđ bujьnsa beđ beleşevđər ytkərđek. Şunьꞑ hađomtahendə 6 oktəbrđəge vaqiqanьꞑ Manczou-gonьꞑ sik haqlavsь otradьnьꞑ başsьlar naradь menən SSSR atlь otradь arahьndaqь bəreleştən qibarət bulqanlьqь belende. Bьl turala protest Manczou-go tьşqь eştar ministrlegenen Sь-Fun-Xe laqь agentь tarafьnan SSSR đьꞑ şundaqь konsulьna 7 oktəbrđə birelgən, ə şul uq ministrlekteꞑ Xəmin laqь vəkile tarafьnan undaqь sovet general'nьj konsulьna 9 oktəbrđə tapşьrьlqan. Bьl vaqiqa tik Manczou-go menən SSSR arahьndaqь qьna məs'ələ bulqanlьqtan, uqa javap imperator xekymətenən kɵtelməskə tejeş.

12 oktəbrđəge vaqiqa Manczou-go xarbi vlastarьnьꞑ jetəkselegendə 6 oktəbrđəge vaqiqa urьnьna faqat şunь tikşerev maqsatь menən barqan japon-manczur otradьna kesle sovet otradь tarafьnan kɵtelməgəndə hər jaqlap hoꞑym jahalьvь arqahьnda kilep sьqqan, şunьꞑ menən bergə japon—manczur otradьnan 6 keşe yterelgən (japon zandarmeriahьnьꞑ ber mladşi unter-ofitserь, unьꞑ menən barqan ber japon haldatь həm 4 Manczou-go haldatь) həm 4 keşe jaralanqan (Manczou-go haldattarь). Bьl turala protest Manczou-go tьşqь eştar ministrlegenen Sь-Fun-Xe laqь agentь tarafьnan sovet konsulьna 13 oktəbrđə, ə Japonianьꞑ şundaqь konsulь tarafьnan 19 oktəbrđə birelgən. Imperator xekyməte 12 oktəbr vaqiqahьna iqtibar birə, senki unda yterelevselər arahьnda, joqarьla ajtelgənsə, Japonia zandarmeriahьnьꞑ mladşi unter-ofitserь həm unь ozatьp barqan japon haldatь bar. Imperator xekyməte 6 oktəbr vaqiqahь urьnьna şunь tьnьs ravesta tikşerev maqsatь menən barqan həm sovettar jaqьna qarata his ber doşmanlьq ujьnda bulmaqan japon—manczur otradьna qarşь sovet otradьnьꞑ kɵtməgəndə həm fəkartevheđ ut asьvьn zakonqa qarşь xarakət tip haplap, heđgə protest beldere. 12 oktəbr vaqiqahь başlьsa manczurđardan torqan həm 6 oktəbr vaqiqahьn tikşerergə barqan otrad menən sovet otradь arahьndaqь bəreleştən qibarət bulqanlьqtan həm ul vaqiqa başlьsa Manczou-gonьꞑ xarbi vlastarьna qaqьlqanlьqtan, sovet xekyməte bьl məs'ələ bujьnsa, mahalan, Xarbin kevek urьndarđa turanan-tura Manczou-go menən hɵjlaşergə tejeş.

2. Xəđergə vaqiqalar, 3 ijyl vaqiqahь şulaj uq Manczou-go siktare bujьnda sovet vlastarьnьꞑ korejtslarđь həm manczurđarđь tolop alьp kitev vaqiqalarь kevek Manczou-go menən SSSR arahьndaqь jəki Japonia menən SSSR arahьndaqь konfliktardan hens haplьđ kyp. Bьl ajtelgən konfliktardьꞑ səbəbe başlьsa SSSR menən Manczou-go arahьndaqь granitsanьꞑ asьq bildale bulmavьnan qibarət. Şuꞑlьqtan, siktarđe asьqlav maqsatь menən sik bujь komissiahь kevek organdь asьqьv ravesta tɵđergə həm bьtahenan elek Xanka kyle menən Tumin jьlqahь arahьndaqь sikte asьqlav esen saralar kyrergə kərək inə, unda konfliktardьꞑ bik jeꞑel kilep sьqьvь mɵmkin. Sik bɵđɵqɵn bьlaj asьqlav elekke konfliktardь xəl itevđə jeꞑeləjtəsək həm ulardь kiləsəktə buldьrmavqa jardam itəsək."

Oşo jьl 4 nojabrđa iptaş Jurenef Xirotaqa tyбəndəge notanь jebarđe:

IP. JURENEF NOTAHЬ

Ministr əfəndə!

Heđđeꞑ 25 oktəbrđəge memorandumьqьđqa min SSSR xekymətenen qarьvь bujьnsa heđgə tyбəndəgelərđe beldereв şərəfenə ejəmen:

1. Sovet sik haqlavsь otradtarđьꞑ 6 həm 12 oktəbrđə bulqan bəreleştər vaqьtьnda aqь xarakət tɵrɵnɵꞑ zakonhьđlьqь turahьndaqь heđđeꞑ memorandumьqьđđaqь beldereв betenləj tepheđ bulьp, sovet xekyməte tarafьnan kire qaqьlьrqa tejeşle. Mineꞑ 12 həm 14 oktəbrđəge notalarьmda kyrhətelgənsə, bьl bəreleştərđeꞑ hər ikehe lə sovet territoriahьnda, uqa japon—manczur qorallь otradtarьnьꞑ zakonhьđ hɵvđare hɵđɵntahendə buldьlar. Bьl vaqiqalardьꞑ sovet territoriahьnda bulьv faktь heđđeꞑ 25 oktəbrđəge memorandumьqьđđa la kire qaqьlmaj. 12 oktəbrđə japon—manczur otradьnьꞑ şul bəreleş urьnьna „faqat tikşerev maqsatь menən genə" kilevь turahьndaqь heđđeꞑ hьđlavьqьđ şulaj uq kire qaqьlьrqa tejeşle, senki japon-manczur qorallь otradtarьnьꞑ sovet territoriahьnda nindaj bulha la tikşerevđe jahav xoquqьn daqьva itə almaqanlьqtarь asьq kyrenep tora. Şulaj uq sovet sik haqlavsьlarьnьꞑ japon—manczur otradьna qarşь „fəkartevheđ" ut asьvđarь turahьndaqь heđđar đa dɵrɵs tygel. Asьlda, ike bik pogranicnigь torqan [illegible] sovet naradь sovet territoriahьna ingən japon—manczur otradьn fəkartev jahaqan, ləkin japon—manczur otradь sovet jerenən kitev urьnьna sovet pogranicnigtarьna qarşь ut asqan, şunьꞑ hɵđɵmtahьnda pogranicnik Kotel'nikof yterelgən həm ike pogranicnik jaralanqan. Oşondaj şarttar esendə sovet pogranicnigtarьnьꞑ sovet territoriahьna ingən həm yđđarenə hoꞑym itkən japon—manczur qorallь otradьna qarşь qoral qullanьrqa xaqlь bulьv qьna tygel, bəlki xeđmət ustavь bujьnsa məzbyri bulqanlьqtarь his ber şik qaldьrmaj.

Oşondaj xəldər bulqanlьqtan, heđđeꞑ sovet sik haqlavsь noradlarьnьꞑ xarakəte turahьndaqь qarşь protestьqьđ betenləj tepheđ bulьp sьqa.

2. Japon—manczur jaqьnьꞑ qьjeplelegenə sovet xekyməte nen baştan uq his ber sigə bulmaha la, ul bьqa Japonia xekymətenen də bьjəndьrьrqa bulьlap, bьl vaqiqanь aralaş komissia tɵđɵp, şul urьnьnda tikşerev esen his kisekmaktan hər ike jaqtan vəkildar bildalərgə təqdim itte.

Xəqiqətte ur taraflьq menən tikşerev esen bьl bьsьl menən tikşerevđeꞑ iꞑ đur garantialarьn birgənlege asьq kyrenep torovьna qaramaдtan, Japonia xekymətenen vaqiqanь aralaş komissia menən tikşerevđən taj pьlьvđь mɵmkin tabьvьn sovet xekyməte ykenev menən kyrhətergə tejeş bula.

3. Oşo vaqiqa unajь menən SSSR xekyməte mina Sovet—Manczuria granitsahьnda aralaş pogranicnьj komitettar tɵđɵtɵv turahьndaqь mineꞑ tarafьan 17 avqusta heđgə tapşьrьlqan konventsia projektьna Japonia xekymətenen oşo kengə tiklem javap birmajənlegen heđđeꞑ, ministr əfəndə, xətergəđə tɵşɵrɵrgə qьşa. Ə bьl təqdim 12 oktəbrđəge bəreleştər kevek sik bujьndaqь konfliktardь ezlex menən tikşerev esen iꞑ jeꞑel bьsьl birə həm şunьꞑ menən bergə heđđeꞑ granitsalarьbьđ daqь tьnьslьqь bođovsь vaqiqalardьꞑ qaatlanьvьna qarşь bik garantia bulьp tora.

4. Ləkin heđ yđegeđđeꞑ 25 oktəbrđəge memorandumьqьđđa ajtkansa, bьl sik kyp konfliktardьꞑ səbəbe ber đə Manczou-go menən SSSR arahьnda „granitsalardьꞑ asьq bildale bulmavьnan" qibarət tygel. SSSR menən Manczou-go arahьndaqь granitsalar yđ vaqьtьnda Rossia menən Qьtaj arahьnda tɵđɵlgən kyp kenə dogovordar həm ularqa quşьmtalanqan kartalar menən bildalengəndər. Bьl dogovordardьꞑ Manczou-go esen məzbyri bulьvđarь Manczou-go tɵđɵlgən vaqьtta unьꞑ xekyməte tarafьnan iqlan itelgəjne. Şulaj itep, bьl dogovordar menən bildalengən granitsalardьꞑ his ber terle şik tuđьrьvđarь mɵmkin tygel, bьnьꞑ şulaj bulьvь japon qaskare Manczuriaqa kilgəngə tiklem granitsala Manczuria vlastarь menən xəđergə konfliktar kevek vaqiqalardan həm konfliktardьꞑ elek bulmavđarьnan đa aꞑlaşьla.

5. Ađaq kilep, Japonia xekymətenen bьl vaqiqa bujьnsa hɵjlaşev esen sovet xekymətenen Manczou-go xekymətenə jynəlderevđe kərak tabьvьna sovet xekyməte yđenen qaaplanevən beldermaj qala almaj. Manczurianьꞑ xarbi jaqtan haqlav eşen Japonia nɵjɵmqa aşьrqanlьqtan həm Japonianьꞑ Kvantun armiahь Manczou-gola jetəkselek rolen ujnaqanlьqtan, japon—manczur vlastarьnьꞑ SSSR qa qarata xarakəttare esen javaplьlьqь Japonia xekymətenen yđ ɵhtɵnən tɵşɵrə almaqanlьqьna sovet xekyməte kyp tapqьrđar Japonia xekymətenen diqqəten alьqtьrqajnь inde. Şunьꞑ ɵhtəvenə sovet—manczur granitsalarьndaqь hər terle sporđan kilep sьqьvь mɵmkin bulqan hɵđɵntalərđen SSSR menən Japonia arahьndaqь mɵnasəbətlərgə turanan-tura ta'sir jahamaj qala almaqanlьqtarь asьq kyrenep tora. Bьl vaqiqala ul ajtelgəndərgə taqь la, heđ yđ notaqьđđa kyrhətkənsə, bəreleşkə japon—manczur otradьnьꞑ qatnaşqanlьqь həm unda japon haldattarьnьꞑ bulqanlьqь la kilep ɵstələ. Bьnьꞑ tik ber yđenən genə la Japonianьꞑ bьl vaqiqala ike taraflьq səbəbe bulqanlьqь bik asьq kyrenep tora. Bьnь şulaj bulьvь jana heđđeꞑ bьl vaqiqa bujьnsa birgən yđ memorandumьqьđđa, jənəhe, sovet sik haqlavsь otradьnьꞑ japon—manczur otradьna zakonhьđ atьvьna qarşь protest beldereвegeđđən đə kilep sьqa.

Juqarьla ajtelgəndərgə tajanьp, sovet xekyməte mineꞑ tarafьan 14 oktəbrđə sovet xekyməte ismenən birelgən protestь julьbьnsa jaqlaqanlьqьn heđgə beldere.

P. K. JURENEF.

RAJONDAR BAJRAM KƟNDƏRENDƏ

Jarmakaj, 9 (BaşTASS). Jarmakaj bajramdь đur əđerlek menən qarşь aldь. Uramdar, ejđər lađarьlьp, lozung həm julsaşsьlardьꞑ portrettarь menən biđələ. Rajon klubьnda Oktəbrđeꞑ 18 jьllьqьna arnalqan tantanalь ultьrьş ytkərelde. Oktəbrđeꞑ 18 jьllьqь turahьndaqь doklad tьꞑlanqandan huꞑ, rajondьꞑ iꞑ jaqşь udarniktarьnan Qulьjar avьl sovetьnьꞑ predsedatele Asnkajef, [illegible] avьl sovetь predsedatele Fatka[illegible], jul tɵđɵv udarniktarь həm başqalar [illegible]

[illegible] lьꞑ həm bɵtə xeđmətsandardьꞑ bejek julsaşsьhь ip. Stalinqa qarata kesle „Ura" tavьştarь jaꞑqьrtalь. Aviomodelistar yđđarenen aviomodeldaren osordolar. Ular 300-400 metr ytep, ber minut samahь vaqьt ostolar. Kolxoz avtomaşinalarьnda uqь udarniktarь jereldə.

Oktəbrđeꞑ 18 jьllьqьna qarata „Noqadaq" kolxozьna 18 həm „Berlek" kolxozьna 15 jaꞑь xuzalьq inde.

[illegible]

Sterlelamaq, (BaşTASS).

6 nojabr bendə uramdar lozung, plakattar, portrettar menən biđələ, kis illyminatsialar balqььlar, klubtar xalьq menən tuldь.

Qala sovetьnьꞑ tantanalь ultьrьşьnda „N Pyt" kolxozьnьꞑ kuznesь Gorin lərik menən sьqtь. Gorindьꞑ semiahь bьjьl 1464 xeđmət kene eşlagən.

7 nojabrđa bɵtə xeđmətsandar demonstratsiahьqa sьqtьlar. [illegible]

MALSЬLЬQ

BAJRAMQOL RENTABEL'LE SOVXOZQA ƏJLƏNƏ

Başmolməsotrest sistemahьndaqь Bajramqol hət-ilselek sovxozь elekke vaqьtta bьl trest qaramaqьndaqь sovxozdar arahьnda iŋ artta qalqanь ibaplana ine. Politsael' həm trestьŋ yde tarafьnan konkret, operatif jetəksel kte julqa halьv həm VKP(b) nьŋ Učalь rajkomьnьŋ jardam kyrhəteve a qahьnda bьl sovxoz xəđerge kendə trest qaramaqьndaqь aldьnqь sovxozdar qatarьna ted-lde.

Məđəlan, **partia eştəren** albaq partia komitetьnьŋ ulьnьştarь həm partia aqzalarьnьŋ dejem jьjьlьştarь tođelqan qatь plan bujьnsa ytkerelə həm kyberak partia eskarge mas'alalaren, partia aqzalaren tərsialəv mas'alalaren qaraj. Məđəlan 1 aprelden alьp, 1 oktabrga tiklem betəhe 18 mas'ələ qaralqan bulьp, şulardan 14-e partianьŋ eskarge mas'ələləre həm barь 4-he genə xuzalьq masalalare. Partia tarixьn ejrənev tyŋər-ge şul uq vaqьt esendə 28 tapqьr uqьv ytkərde.

Politik jaqtan belem kimale tyşəm rak bulqan partia aqzalarь, kandidattar həm telaktaştar esen, proizvodstvonan ajьrьlьp uqьj tuqьn ber konlek kurstar maktəbe lə regular davam itep kilə. Qьtьqьlь telaktaştar həm kom-omoldar arahьndaqь eşlə (partkom sekretarь ip. Kuznetsoftьŋ) bajtaq jeteşheđlektare bulha la, partia eşlare jaŋlande.

Xeđəlьq eştərenə kilhək, bьnda la kajtaq unьştar bar. Məđəlan, 1934 jьl bьl sovxoz dəvlətkə 230 sentner maj tapşьrqan bulha, bьjьl ul 427 sentner maj tapşьrьv planьn 1 nojabrga tamamlanь. Jaŋь jьl başьna tiklem, əđtalma raveşlə taqь la 60 sentner maj tapşьrmaqьь bulaьđ. 1934 jьl uroxajьn hьqьp alьv eşe 1935 jьldьŋ iјyn adaqtarьna tiklem davam itkən bulha, bьjьl unь bьđ 18 oktabrga tamamlanьq. Ike kombajn menən yđenəđđen 448 gektar igeneđđe jьjьp alьv əđtena ber kolxozdьŋ 30 gektar igenen jьjьp birđek. Bьl eşlərđe 26 ken esendə la mamlanьq.

Maldarьь qьşlatьv urьndarь kyptan yk əđerlangən, tirəbtan t darlьlqan, jьlьtьlqan, bazalardьŋ betəhendə la tyşəm taqtalarь tyşəlgən, ə elekke jьldarda bьl juq ine.

Tapaђ aђьqtar menən tulьhьnsa ta'min itelgənneđ tip əjte almabьq la, tarьtь menən aşalqanda bar tikleme lə jetəşək (43 m i sentner besən elkertlep qujqanneđ). [?] konsentrat aђьqtar mulь menən jetəşək. 20 oktabrga tiklem tunqa borev planьn 70 protsentqa ytanek, 1 nojabrga tiklem tultьrьp ytajasakađ. Fermalarđьŋ ikehendə la bьjьl bik jaqşь sьjfatlь məktaptar asьldь. Elek ular juq ine. Eşselarga əđtə məraveşlə ulađ kvartir eşləp birdek.

Oşo ələşşevđər menən qatar, đur qьnu jeteşheđlektər đə bar. Məđəlan, beđavđarđьŋ jəşəj ylevđərə menən kərəş eşe ale ga qanaqatlanerlek tygel.

Sovxoz şulaj uq, **finans jaqьnan** đa maqьndь, eşse həm xeđmatkarđar eş xaqьn vaqьtьnda alalar. IV-kvartalda xəkymət tarafьnan birelə torqan 50 meŋ hum dotatsianь almabqa qarar birdek. Ə, kiləhe jьl xəkymətteŋ butenlaj jardam ihorqьsaqaqьeđ.

Polit byrek başlьqь: KATS.

STAXANOFSЬLAR JULЬNAN SABOTAŽNIKTARĐЬ ALЬP ЬRQЬTЬRQA

Oktabrđeŋ ikense jartьhьnan başlap, Bajmaqtan baqьr qojov zavodьnda staxanovsьlar xərəkəte kesəjđe. Aldьnqь udarniktar staxanofsa eşləvđe yđləştərep, eşləp sьqarьvđь kytərđelar.

Kes stansahьnьŋ maşinisь, staxanofsь **Xajaullin** brigadahь 21 oktabrđə, jaqьv materialdarьnьŋ sьjfathьđ bulьvьna qaramastan, planđь 135 protsentqa ytəne həm jaqьv materialdarьna ekonomia jahanь. Şьjfat jaqьnan Xajaullin brigadahьnьŋ eşe „ofilčno" tabьldь.

Keramik sexta eşləvse **Pazdajьva** həm **Mal'kina** iptəştər plandь ylavđa zavod esen rekord sьlьrđar harlelar. Bьl iptəştar ađaqqь kenđərđə planđь 305 protsentqa jetkerep ytaj başlanьlar. Şul uq sexta eşləvse **Bezzunova** sistematik raveştə eşləp sьqarьvđь kytara. 23 oktabrđa ul planđь 142 protsentqa jetkerep ytəne, sьjfat jaqьnan eşe „jaqşь" tabьldь. Mexanik sexta eşləvse staxanofsьlar—Suxof, Piuxof həm Kuznetsof iptəştərđeŋ brigadalarь planđь 177 protsentqa jetkerep ytavga ireştelar.

Staxanofsьlar xərəkəte zavodtьŋ başqa sextarьnda la jajьldьrьlə. Tedev sexьnda eşləvse plotnik **Davыjdovkin, Pşonoflar** həm başqalar eşləp sьqarьvđь Bajmaq esen jaŋь juqarьlьqqa kytarđelar.

Kendən-ken jəjelə barqan staxanofsьlar xərəkəten ber ojoşmalar həm bьtə jətəkselar đə ajьrьm qajqьrtьv menən solqap alьrqa tejeştar ine. Ləkin, ajьrьm jetəkselər bьl xərəkətte ojoştorov urьnьna, unь əđərgə matasalar. Kes stansahьnьŋ partorgь **Vasilčenko** bьl xərəkət menən jetəkselek itev urьnьna, „Beđđeŋ şartta staxanofsa eşləp bulmaj" tip sabotažlьq kyrhətə. Şul uq sextьŋ partorgь-maşinist Truşin „Əs maşinala staxanofsa eşləp bulmaj, əgər đa kes stansahьnda staxanofsa eşləv metodь inderelhə, min yđ eđiemdən javapqarьlьqtь taşlajьm" tip turanan-tura eşkə qamasavlьq jahaj. Zavodtьŋ ajrьm jetəkselare staxanofsьlarqa jaqşь tormoş şarttarь tuđьrьv taqqьlenda halqьnlьq kyrhətələr. Kyptənange udarnitsa, xəđer staxanofsь Bezzunova oşo kengə tiklem kvartirhьđ jьşəj, kommunal'-xuzalьq ыylege (mudire **Məzəmətjanof**) bьgen, irtəgə vaqađahь menən eşen betora. Mexanik sexta eşləvse tokar'-staxanofsь **Ǵizzətyllin** kvartirьna elektrik jaqtьlьqь ylgənev esen xer jьldan bьrle texsat qaqьđь ala almaj jeraj. Staxanofsьlarqa kin jardam kyrhətev, ularqa jaqşь tormoş şarttarь tьvđьrьvđa zavodtьŋ jetəkselare bol'şevistik hiđgerlek kyrhəterga, ə bьl xərəkətkə qamasavlaysь sabotažniktarđь qatь javapqa tartьrqa tejeştar.

Bikeof.

STAXANOFSЬ QƏLIMЬF KƏRIM YĐ EŞE TURAHЬNDA

Aleksej Staxanof...Bьl beđđeŋ jerakka bik jaqьn isem. Sonьŋ ul berense tapqьr texnikanьŋ nisek tulь fajđalanьrqa kərəklekle həm xeđmatte dərəs ojoştorqanda kendəlek eş normalarьn ber nisə tapqьr arttьrьr... qaraqanda, 20 oktabrđa ber forma kam eşlanem? 8 saqət esendə 14 formanan da arttьrьv memkin tygelmeni? Arttьrьrqa memkin. 20 oktabrđa minə 15 forma eşlərgə memkinlek bar ine. Sonьŋ min 13 formanь [illegible]

[illegible]

BIŞBЬLƏKTEŊ ALDЬNQЬ KOMBAJNERЬ

[illegible]

„QASQЬN" ATALAR QATЬ JAVAPQA TARTЬLHЬN

[illegible]

MAL YRSETEV PLANЬ ARTTЬRЬP YTƏLDE

Məjəkə rajonь, Mejakanaş avыl sovetь „Yrnək" kolxozsьnьŋ mal [illegible] plan arttьrьlьp ytəlgan.

[illegible]

XƏKYMƏT JARĐAMЬ FAJDALANЬLMAJ

[illegible]

Sovnarkom qararь ytəmajđər

[illegible]

DEPO JƏŞTƏRE ARAHЬNDA STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTE

[illegible]

STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTENƏ QUŞЬLDЬLAR

[illegible]

NURIMANDA KƏTEPXANA EŞE ONOTOLQAN

Nurimən rajon yđəgendə kul'tura-aqartьv eştəre siktən tьş naşar qujьlqan. Bьlь rajonдь xeđmatlenderevse rajon kətepxanahьnьŋ kitaptarь hьnqь jьldarqa tiklem podvaldə, qajđa jette unda tuđьp jata. Bьjьl aprel ajьnda rajon kətepxanahь həm uqьv ejə esen balakaj genə ber bylmə birelhə lə ul qьsqьlьq esen jaraqhьđ, remont uđqarьlmaqan. Bьnda uqьrqa kilevselərgə ultьrьrqa urьnьq, skamjkalar juq. Gazeta, zurnaldar esen qajđandьr təbьr ber taşlandьq əđtal qujьlqan. Uqa baq qьna qaŋьlhaq avьrqa tora. Kətepxananьŋ iđəne, stenalarь bьsьraq, tuđan. Uqьrqa kilevselərđe bьqtьrьrlьq ber nəmə lə juq. Kilgən keşelər tiđerək ыqьp kitev jaqьn qarajđar. Kətepxana həm uqьv ejənen oşo xaldə bulьvь rajon jetəkselerenəŋ ... Ular kul'tura-aqartьv eştərenen bьqьn bulqan kətepxana həm uqьv ejənen eşen artqь planqa qujqandar. Qьs jette, ə kətepxana həm uqьv ejə urьnlaşqan bьl jortqa remont jahatьv, ulьn kiltertev baraьь kyrelmaj ale. Kitaptarđь haqlar esen şkaf juq. Kitaptar iđəndə, tuđan arahьnda avnap jatalar. Kətepxana rabotniktarь RajONOqa həm Rajon başqarma komitetьna ber nisə tapqьr merasəqət itholar də jarđamqa kilevse bulmaqan.

Rajon kətepxanahь həm uqьv ejen tiđđen həm har jaqtan jaraqlь jortqa kysereп, karakle mebel'dar menən ta'min iterga karak. Bьnьŋ esen memkinlektar bar. Tik, kul'tura eştaren naььqlaj belergə, unьn menən qьđьqhьnьrqa qьna karak.

Ş. ABDUL.

BRIGADIR SALAXЬF

— Oktəbr' bajramьnьŋ 18 jьllьqьna 10 komplekt motor esen terle əstar qojorqaj.

Bьnь qojov sexьnda brigadir **Salaxьf Jalal** jetəkselegendə eşləvse 11 keşelek zalivşiktar brigadahь yđ əđtena oşondaj jəklamə aldь.

Avьr həm qatmarlь eş. Bigerək tə golovka, motor blogь kevek əstarđe qojov eştə bik đur hiđgerlek talap itə ine. Ləkin bьl qatmarlь eş kyp jeŋev krepostarьn alьp ejrəngən, staxanofsa eşləvđen juqarь xeđmat etgeləren birgən salaxьfsьlar esen artьq avьr bulmaьь.

Jeŋev ular qulьnda.

— 10 komplekt motorđьn 7 ehesə 8-nojabrga yk jaqşь sьjfatlь itep qojolde la inde, qalqan bs əstie qojovđь la ike kendə ta'min itaeđ,—ti, brigadir Salaxьf. Ul şat. Unьŋ qara kyđ almalarь bujьn ereterđaj bulьp jana, ə yđe:

— Bьl jeŋevđar beđgə yđđərenən yđđəre genə qulqa kilep inmənələr. Beđ ul jeŋevđarđe qatь kərəş menən alđьq. Staxanofsa eş metodьn kiŋ qullanьv—beđgə jeŋev birđe. Kendəlek eş normalarь ber nisələtə artь, xeđmət xaqьь bьqьsa bulmaqan juqarьlьqqa kytarelde, ti ul.—Elek minen brigadamda eşləvselər ajьna 140-160 hum əs xaqь eşləj alhalar, ular xəđer 200-300 hum eşlajđar.

Salaxьf brigadahьnda eşləvse har ber zalivşik yđeneŋ kendəlek eş normahьn arttьrьp ytaj. **Xatipь Ǵəlləm, Valejef, Sajətof, Akimьf** yđđəreneŋ kendəlek eş normalarьn ikelətə, əsletə arttьrьp ytajđar.

31-oktabrđə Xatipьf Sajet, Akimьf, Ǵəlləm eş normahьn ikelətə arttьrьp ytəp, 12 hum 50 tin əs xaqь aldьlar.

Salaxьf yđe elek zalivkala kenenə 5-6 hum qьna eşləhə, şul uq eştə xəđer 12-15 hum eşləj.

Qьđьl bajraqlь Salaxьf brigadahьnьŋ taqь la jaqşьraq eşləv esen tulь memkinlege bar. Bьnьŋ esen ularqa formalarđьŋ yđ vaqьtьnda birelep torovьn ta'min iterga genə karak.

— Beđ kenenə 6 tonna urьnьna, 10-12 tonna sujьn qojaвьđ. Ləkin formovşiktar beđgə kyberək forma birhələr, kenenə 15-16 tonna sujьn qojorqa ula həm beđ bьnь jaqьn arala ta'min iterga tejeşəđ,—ti brigadir Salaxьf.

S. NURIJ.

TƏNQIT—BIBLIOGRAFIA

„BAŞQORTOSTAN KOLXOZDARЬNDA LABORATORIA ƏJĐƏRE"

(Praktik qullanma)

[illegible]

RajZO, MTS həm Narkomzemdьŋ nəsər jetəkselek itevendə, laboratoria ojoştorov turahьnda praktik ber qullanma bulmavda ine.

F. Razumoftьŋ jaŋь qьna baђьlьp sьqqan „Başqortostan kolxozdarьnda laboratoria əjđəre" tigən bьl kitabь oşo jeteşheđlekte beleređə đur rol' ujnajasaq. Kitapь jađьvsь Başqortostandьŋ rajon şarttarьn jaqşь belevse qart agronom, Başqortostan igenselek həm malsьlьq qilmi tikşerenev institutьnьŋ elekкe qilmi sotrudnigь. Laboratoria əjđəreneŋ aldьnda torqan burьstarđь konkret jaqtьrtqas, avtor Başqortostandьŋ aldьnqь rajondarьnan Dyrtejle rajonь „Ҫьđьl partizan" kolxozьnьŋ laboratoria jortonoŋ berense eş jomqaqtarьn taqtьla. Bьl bylek bik jaŋle tel menən jađьlqan. Unda laboratoria medirenen yđ eşe turahьndaqь bejləvđəre kitterelə, laboratoriańьŋ aktivьlarь, ulardьn konkret eştəre kyrhətelə. Kyp kenə rajon həm MTStarьbьđđьŋ laboratoria əjđəren ojoştorovđaqь xatalarьna ьđaq tuqtaj. Laboratoria əjđəre nindəj xatalarđь qabatlamahqa tejeş, tigən boravqa javap urьnьnda konkret eş programmahь menən javap birə.

Laboratoria əjđəreneŋ betə konkret eşe bashьsa dyrtka: jađqь sesev daverendəge, urozajđь jьjnav, par borav, keđgə həm qьşqь eş daverđarenə bylenə. Har ber eş davere bujьnsa igenselek, malsьlьq, jemeş-jetəkselek, xeđmətte ojoştorov, mexaniklaştьrьv mas'ələlərenən hər qajhьhьna ajьrьm əlge təzriva temalarь teđegən. Bьnda har ber eş davere bujьnsa temanьŋ isme, maqsatь həm otcot materialьnьŋ teđmahe kyrhətelə. Bьl temalar, əlbittə, əlge formahьnda qьna kyrhətelep, har ber kolxoz laboratoria ojə yđe esen jaraqlь həm təxtiba raveşendə tikşerep qaravqa, karaktaren genə hajlap alerqa tejeştar tip kyrhətelə.

Avtor eş planьn nisek itep tedev, laboratoriańь nisek oborudovajt itev, unьŋ eske tartibe turahьnda, betə eşen kolxoz proizvodstvohьna bajlap alьp barьrqa karaklege turahьnda

[illegible]

menən jađьlqan.

Hyđ axrьnda qajhь ber ajrьm belgestarđeŋ avtorqa urьnhьđ bajlanevđarə turahьnda ber nisə hyđ əjtep ytergə karak:

Beđđə ber torkem belgestar bar, ular yđđəre his ber terlə lə initsiativa kyrhətmajđar, tapşьrqan eşte lə eşləmajđar. Beraj konaşkə kilhən bejləşkelərə lə kilmaj. Ə bьnə beraj mas'ələ turahьnda əđər jađьp sьqarđьŋmь, şunan nindəj đə bulha beraj „xata" tabьp, bьl juqlь-barlь xatanь prentsipial juqarьlьqqa kytarep, avtorđь kyđđən təşarerga əđer genə toralar. Ulardьŋ bьl „xeđmətlare" kyp vaqьtta ular esen uŋьşhьđ tamamlanьa la, eşkə đur qьna qamasavlьq kiterələr. Ip. Razumof menən đə tap şundaj vaqiqa bulьp ytte. Bьl əđərđeŋ urьvsahь jađ uq baђьlьp sьqqajnь. Başnarkomzemdьŋ laboratoria əjđər bujьnsa eşləvse ber javaplь rabotnigь kitap sьqmaђ boron qul jađmahь maqtap, gazetala jađьp ta sьqlьƏ, kitap baђьlьp sьqqas şul uq Narkomzem agronomdarьnan ber torkem (orloqsoloq idarahь nasal'nigь menən bergəlektə): „Razumoftьŋ bьl kitabьn taratьrqa jaramaj, politik həm texnik xatalar menən tulqan..." tip juqqa tavьş kytarep jerenelar. Eş telasqa kitkas ted bьl kitaptьŋ urьvsahьn Maskavđage betə Sojuz bibliografia-tənqit institutьna jebargajnek. Ular „Avьl xuzalьqь ədəbiəte" tigən zurnaldьn maqtap tənqit jađđьlar, **bьl kitap laboratoria əjđərenə praktik tulь qullanma bula ala**, tigən otzьv birđelər.

Xəđer inde şul uq Narkomzem bьl kitaptьŋ başqortsahьn „ađ baђьqanььqьđ" tip ykeneş jeraj. Bьl kitapь Başnarkomzem yđe kyptən yk baђьtьrьp sьqarьrqa tejeş ine.

Iptəş Razumofqa xəđer jaŋь temaqa birelde. Ul oşo kendə: kolxozdarda qьşqь agro-zootexnik uqьv eşen ojoştorov turahьnda ber broşyra jađa. Iptəş Razumof bьl əđərđe lə yrđə iske ajtelgən əđər hьmaq jaqşь itep eşlər ə, Başnarkomzem uqa jarđam iter, tip ььanaбьđ.

Agronom: Ǵ. Vakil

Ike rajon finans konkursьna formal' qatnaşqan

Jarmekəj rajonь finans konkursьna formal' raveştə genə qatnaşqan. Begengə kengə tiklem tikşerev komissiahьnьŋ predsedateldare RIK prezidiumь tarafьnan tasdiq itelmaqandar. 24 sovettьŋ fəqət 4 henə genə tikşerev uđqarьlqan. Sovet ibapselaręneŋ kvalifikatsialarь tikşerelep, tulьhьnsa komplektovajt itelmagən. Sborşiktar qulьndaqь aqsa kvitantsialarь tikşerelep akt menən ььqььlmaqan. Sovettardьŋ yđ ara jarьş dogovordarьnьŋ ytəleşe 3 aj bujьna tikşerelmagən.

Fejodrofka rajonьnda la şul uq xal. Sovnarkomdьŋ „finans eşen jaqşьrtьv" turahьndaqь 3 avqust qararьn ytəv eşe 1-sentabrđan genə başlanha la, hedemtale eş bulqanь juq. Sterlenaş rajonь menən tedelqan jarьş dogovorь oşo kengə tiklem tikşerelmagən. Rajon ojoşmalarь bьl turala ujlap ta qaramajdar.

Heđamta ber. Bьl ike rajon finans konkursьna formal' qatnaşьp, eşte yđ aqьşьna hatьp qujqandar. Şuqa kyra **Fejodrofka** rajonьnda III-kvartal maja tuplav planь ytəlmənə. Sonkь 4 avьl sovetьnda qьna 6 meŋ humqa jaqьn aqsa tuđđьrьlqan.

Jarmekəj menən **Fjodrovka** rajondarь yđđəreneŋ finans konkursьndaqь qudqala alьnьvsьlaqtarьn praktik eş bigeđendə jaldam beterergə tejeştar.

Zarai

TƏĐƏTEV

Qazetabьđđьn 7-nojabrđa sьqqan №255 hanьnda berense bittəge Kominternьn merasəqate zagolovkahьnda „proletarđarqa" tigən hyđđə korrektorđar qajenə menən „r" xərefe teşьp qalьp, „proletadarqa" bulьp, şul uq merasəqatten hunqь 5-se baqanahьnda, əđtan 24-jolda „Asturia" tigən hyđ—„Avstralia" bulьp jađьlьp kitkən.

Uqьvsьlarьbьđđьn şularđь teđelep uqьvđaren horajьbьđ.

REDAKSIA.

Javaplь redaktorь:

TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

KUL'TURA HARAJЬ
10-NOJƏBRƏƏ
ARISTOKRATTAR
[illegible]

Əfe. „Oktəbr' batiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2576. Glavlit № 8016

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARƏ BERLƏŞEGEŞ! — AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 257 — 11 NOJƏBR — DYŞƏMBE — 1935 JЬL

1935-36 JЬLDЬŊ KƟÐGƟ—QЬŞQЬ OSORONDA TRAKTOR ÐARÐЬ REMONTLAV TURAHЬNDA

VKP(в) ƟLKƏ KOMITETЬ HƏM BASSR SOVNARKOMЬNЬŊ QARARЬ

VKP(в) nьŋ Başqortostan Ɵlkə komitetь həm Xalьq komissarðarь sovetь traktor parktarьnьŋ ber ьlaj jaqşьrtьvь həm traktorðarğa ytkarelgən remonttьŋ sьjfatь kyp kenə jaqşьrьŋðar bulьv menən bergə, ytkən avьl xuçalьqь jьlьndaqь remont kampaniahьnьŋ bajьnq qьna ere jeteşhəkðəletarьn totto tip bildəlap ytələr. MTS həm Sovxozdarda traktorðar remontь bildəlangən srokten kyp hanlьp aşlandь həm yð vaqetьnda ytəлmane. Remont masterskojdarь naçar əðerləndelar həm zapastar, materialdar yð vaqьtьnda kilterelməneлar. Xeðmətte qənəqatlanmaðlьk ojoştorov menən ajlanьşьra remonttьŋ torьşo najьŋ qьjьşьqa təşev dər urьn aldь.

MTS həm sovxozdarda 1935-36 jьldьŋ kəðgə-qьşqь remont kampaniahь—remonttьŋ xaqьn qьşqa tyşaвaлыв, unьŋ sьjfatьn maksimal' jaqşьrtьv həm remont planьn qьjьlqan srokta talьrьv esen qatь həm naqьşmalь keraş eldəlane aŋtьnda ytkarelergə tejeş.

VKP(в) ƟLKƏ KOMITETЬ HƏM BASSR XALЬQ KOMISSARÐARЬ SOVETЬ QARAR ITƏLƏR:

1. MTS tar həm Başnarkomzem sovxozdarь, It-hotsəlek trestь həm Aŋьq promыjdennosьlь xalьq komissarlьqь sovxozdarьnda remonttьŋ ləre həm markalarь bujьnsa tyвəndəge plandarьn raŋlaŋqa:

№	Ojemələr	Bətəhe	Remont tere: kapital	Remont tere: urtasa	1935 jьldьŋ IV kvartalь: kapital	1935 jьldьŋ IV kvartalь: urtasa	1936 jьldьŋ I kvartalь: kapital	1936 jьldьŋ I kvartalь: urtasa
	BAŞNARKOMZEM							
	MTS	2329	799	1530	323	586	477	989
	Şul hьştan:							
	CTZ	187	37	150	—	45	37	105
	STZ	2008	668	1340	288	522	382	818
	KEJES	114	74	40	28	13	46	27
	Inter. ha.	10	25	—	8	—	12	—
	Sovxozdar	71	21	50	5	30	16	20
	NKZ bujьnsa bətəhe	2400	830	1580	330	600	490	980
	ZERNOTREST							
	SXTZ 15-30	306	161	142	30	30	131	112
	CTZ 60-60	153	20	134	15	77	15	78
	KP 48-60	93	37	56	19	14	38	22
	Zernotrest bujьnsa bətəhe	554	221	333	64	171	157	212
	IT-HƟTSƏLƏK TRESTЬ							
	STZ 35-36	130	70	60	20	33	50	27
	NARKOMPIŞŞEPROM							
	SXTZ	26	9	17	3	12	6	5
	Bəşqə markalar	5	5	—	1	—	4	—
	Narkompişşeprom bujьnsa bətəhe	31	14	17	4	12	10	5
	BƏTƏ TRAKTORÐAR	3125	1135	1990	418	786	717	1224

2. Ajrьm MTS tar bujьnsa [illegible]

[illegible]

Vatocapcestsajt — FARMANOF, Basselxozsnab—DOLGIX nylege—LANGO iptəştər MTS tar həm sovxozdar esen traktor parkьna 1935 jьlqь kədgə-qьşqь remonttar esen kərək bulqan zapas tapqьrьp ojoştorov bujьnsa tejeşle sarqlarnь ytkarerga baj [illegible]

[illegible]

7. MTS həm sovxozdarðьŋ direktorðarьn remont esene in [illegible]

[illegible]

9. Başzernotrest direktorь Vodnef iptəş mazaylьrga:

a) Başqortostan həŧ həm it-selek trestьna sirergə tejeşle bulqan 60 dana STZ traktorьn 1935 jьldьŋ 4 kvartalьnda remontlap həm tulь ŧəðək xalende Başqortostan həŧ-itselek trestь sovxozdarьna sirergə;

в) Başqortostan hət-itselek sovxozdarьnьŋ yð traktorðarьna remont ytkərgəndə praktik jarðamьn tə'min itergə, remontlav esen ularðь tejeşle bulqan orloq sovxozdarьnьŋ masterskojdarьna berketerga (Lagar, Qьjьŋ, A'aqьz sovxozdarь kapital remont bujьnsa—Məsaqyt sovxozьna, Dim həm Mejəka sovxozdarь—Davlakan masterskojьnaj.

10. 1935-36 jьldьŋ kəðgə-qьşqь osoronda kolxoz avtomaşina arьn remontlav planьn 5 kən srok esendə eşləp həm Başsovnarkom qaramaqьna tapşьrьvьn Başnarkomzemqa taqdim itergə.

11. Ɵlkə həm rajon gazetalarь redaksialarьn traktorðarðь həm avьl xuçalьqь maşinalarьn, kədgə qьşqь remont eşen unьşlь ytkarevgə ajlanьşle bulqan məs'ələlərðe materialdar menən kin ravɘşta jaqtьrtьvðь tə'min itergə həm remont eşeneŋ barьşь turahьnda 10 kən hajьn svodka birep barьrqa mazaylergə.

12. VKP(в) nьŋ rajon komitetь sekretarðarьna həm RIK predsedateldarenə remonttьŋ jьqarь sьjfatlь həm vaqьtьnan alda tamamlanьvьna həm maşina traktor parkьnьŋ tulь haqlanьvьna ireşev, uşo qararðьŋ urьndarðan ytəleşen yððarenen tura nan-tura kyðatevðəre, mtslьna alьqa, maşina traktor parkьna remont barьşьn əðləkhəd tikşerep barьrqa təqdim itergə.

Başsovnarkom predsedatele: BULAŞЬF. — VKP(в) nьŋ Başqortostan Ɵlkə komitetь sekretarь esen SЬJPNƏTЬF.

MTS-tar bujьnsa traktorðarðь 1935-36 jьl kədge, qьşqь remontlav kampaniahь planь.

MTS-tar isəme	STZ—XTZ: kapital.	STZ—XTZ: urtasa	STZ—XTZ: əðerəvbe	CTZ: kapital.	CTZ: urtasa	CTZ: əðerəvbe	KEJES: kapital.	KEJES: urtasa	Inter. D-DIR: kapital.	Bətəhe: kapital.	Bətəhe: urtasa	Bətəhe: əðerəvbe
Əвjəlil	5	27	—	—	3	—	—	—	2	7	30	—
Əвəлjəlk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Aksenov	11	18	—	—	—	—	—	—	—	11	18	—
Taşlь	12	19	—	—	3	—	—	—	—	12	24	—
Aqqьa	9	16	—	—	3	—	—	—	1	10	19	—
Tatlь kyl	10	18	—	—	5	—	—	—	—	10	23	—
Başqьl	11	18	—	—	—	—	—	—	—	11	18	—
Q.[illegible]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Baltas	7	16	—	—	—	—	—	—	—	7	16	—
Sinaj	8	22	—	2	1	—	—	—	—	10	23	—
Bajnaq	6	10	4	—	—	—	—	—	—	6	10	4
Boşnaj	6	27	—	—	—	—	7	3	—	13	30	—
Jomaş	9	16	—	2	2	—	—	—	—	11	18	—
Beloqataj	6	19	—	—	4	—	—	—	—	6	23	—
Ekaнlok	12	20	—	—	3	—	—	—	—	12	23	—
Bar[illegible]	6	11	—	—	4	—	7	5	—	13	20	—
Birgovar	16	20	—	—	5	—	—	—	—	16	25	—
Posnovat	10	20	—	—	—	—	—	—	1	11	20	—
[illegible]												
Pugačof	17	35	—	—	2	5	—	—	—	19	40	—
Pejedor	17	20	—	—	1	6	—	—	—	18	26	—
Xajbulla	18	36	—	—	2	2	—	—	2	22	38	—
Malaj	15	26	—	—	2	3	3	—	—	17	29	3
Haqmar	5	28	—	—	—	4	4	—	—	5	32	4
Imanьq-qul	12	16	—	2	3	—	—	—	—	14	19	—
Saqmaq	13	17	—	—	5	—	—	—	—	13	22	—
N. Trojski	11	14	—	—	—	—	—	—	—	11	14	—
Sişma	10	24	—	—	—	—	—	—	4	14	24	—
Saran	—	—	20	—	—	4	—	—	—	—	—	24
Xəsəjəndin	23	33	—	—	3	6	—	—	—	26	39	—
Jaŋavьl	4	10	—	—	—	—	7	5	1	12	15	—
Bətəhe	668	1340	133	37	150	32	74	40	20	799	1530	161

QATЬN-QЬÐ JƏŞTƏRE SLJOTЬ

Davlekan, VLKSM rajon komitetь, 15 nojəbrðə xeðmətsən qatьn qьð jəştərenen rajon sljotьn ytkarə. Sljotqa əðerlek unajь menən qatьn qьððar arahьnda „Jaŋь julda" zurnalьn taratьv başlandь.

Sljotqa delegat bulьp hajlanqan „Jaŋь turmuş" qatьn-qьððarь 10 dana, „Qьðьl Ural" qatьn-qьððarь 16 dana „Jaŋь julda" zurnalьna jaðьldьlar.

Sljotqa delegatka bulьp hajlanqan „Qьðьl Ural" kolxoznitsahь-komsomolka Soltanqolina Zeвajdəne kolxoz idarahь qossoloq termahь madire itep aildalane. — I. QƏJ.

AŞЬQ HUQЬV ƟÐƟLƏ

Maqar rajonь „Baver" kolxozь urozaj jьjьv eşendə unь ьq hejrəide. Xəðer inde aşьq huqьv eşen fьqь la bulalьr. Kolxozdьŋ 18 at kesle dvegatele maşinistarьn iqtisarhdьqьnan vatьlьp, eşən ahqь. At kese menən huqa torqan molotilkanь „Zerganko" kolxozьna sirep jeвargandar. Şunьn arqahьnda 15 kən inde kolxozda aşьq huqьv eşe barmaj. Kolxoz predsedatele Islamqvlьf ber genə sura la kyrmaj. — J. DAVЬTЬF.

Hyrəttə: Zagotzerno rabotniktarьnьŋ bətə Başqortostan kəŋəşməhe delegatsiahь Başsovnarkom predsedatele iptəş BULAŞЬFta. (Panfilof fotohь)

IP. BULAŞЬF ZAGOTZERNO RABOTNIKTARЬNЬŊ

BƟTƏ BAŞQORTOSTAN KƏŊƏŞMƏHE DELEGATSIAHЬN QABUL ITTE

4-nojəbrðə Başsovnarkom predsedatele ip. BULAŞEF Zagotzerno rabotniktarь bətə Başqortostan kəŋəşməheneŋ 50 kese sostavьnan torqan delegatsiahьn qabul itte. Delegattar arahьnda Sojuz Sovnarkomь avьl xuçalьqь produkttarьn əðerləvdər komitetьnan Başqortostandaqь vəkile ip. BIKTAŞЬF həm Zagotzernonьŋ Başqortostan kontorahь madire ip. KƏRIMЬFtar ða bergə qabul iteldetar.

Qabul itevðə VKP(в) Ɵlkə komitetьnьŋ avьl xuçalьqь bylege madire SЬJPNƏTEF həm Başsovnarkom predsedatele urьnbaşarь FUKS iptəştər ðə qatnaştьlar.

Ip. BIKTAŞЬF avьl igen əðerləv planьn vaqьtьnan elek həm unьşlь ravɘşta tamamlav şulaj uq əðerləngən igendərðe jaqşь itep haqlav həm igendeŋ sьjfatьn jaqşьrtьv saralarь bujьnsa kəŋəşmənen eşləgən eştəre turahьnda Bulaşef, Fuks həm Sьjpnətef iptəştərgə informatsia jahanь.

Ɵs saqatka hyðləgən jənle sesedələ Bulaşef, Fuks həm Sьjpnətef iptəştər əðerləngən igendərðeŋ toroşo, skladtar menən tə'min iteleүðəre, igendeŋ sьjfatьn jaqşьrtьv, qьşqa əðerlek, jeŋeş igendərðe kipterev, sьple igendərðe taðartьv, kieş alerqa qarşь kəraş, igende kipterev həm taðartьv eşendə Stahanof metodьn jajep jeбarevðə nindəj saralar kyrelevðə turahьnda delegattarqa kyp horavðar birðelər. Dəvlət skladtarьndaqь igendərðeŋ toroşo həm kyrelgən saralar menən tanьşьlar.

Besede vaqьtьnda arьndardan hьjьn Zagotzerno rabotniktarьnan kyp kenə iptəştər: KARPOF, IZMAILЬF (Sterlitamaq), MORSЬLIMЬF (Byzdək), BIRDЬJEF (Dyrtələ), LAPIN (Qarideli), KOCETKOF (Manьevьr), MIRQAJAZЬF (Xəjbulla), SELOTSOF həm başqa iptəştər qabul itelgən igendərðeŋ toroşo həm jaqşь haqlav esen kyrgən saralarьn hejlənelər.

Oşolar haqьnda Başsovnarkom predsedatele ip. BULAŞEF jomqaq hyðьş jahap, igen əðerləv ɵlkəhendə Sovettar sojuzь həm şulaj uq Başqortostandan aşaqqa kyrelməgən ður unьştarqa ɵlgəşeren, dəvlətebeðdeŋ igen menən tə'min itevðə bətə xalьqtarðьŋ taləptarьn tulь tə'min itev menən bergə, aldaqь jьldar esen kyp igen zapastarь avьl dьra alьvqa ireşeven kyrhətelər, hyðen davam itep ip. Bulaşef:

— Bьl jeŋevðər tik kolxoz strojenьŋ jeŋeve, avьl xuçalьqьn mexanikləştьrьv, avьl xuçalьqь a telenen stalinsьj ustavьnsa eşləv həðəmtəhe bulьp tora.

Igen qabul itevðə ireşkən unьştarьbьð bik ður uŋьş. Bьl ir şelgən ður uŋьş'qtar tьnьslanьrqa his ber xoquq birmaj. Ireşelgən əðerləngən igendərðe aşamaj, tuððьrmaj haqlav ða tauь la qьjьnraq, tauь la naмьraq eş kyrhəterqa kərək. Sөnki əðerləngən igendərðe haqlav iŋ ður həm iŋ javaplь eştərðeŋ bereһe.

Zagotzernonьŋ punkttarьndaqь kyp kenə jetəkselər igen qabul itev eşen tamamlanьŋ tip tьnьslanьv nastrojeniahьna birelelər, eş his alьj tygel. Başqortostan dejəm alqanda igen tapşьrьvðь tamamlaqan la, əle kenəqəş əðerləv planьn barь 75 protsentqa ytəgəndər, ajьrьm kolxozdar MTS eşe esen naturaląta tylevðe tamamlamaqan, jaŋьdaqtar arahьnan aajьq qьna xuçalьqtarðeŋ igen tapşьrьv jaqlanala ьn ytəmev ðəre həm igen halьp alьv eşeneŋ nьq jajelmeve əðerləv apparatьndaqь rabotniktarqa qamul itev esendə la tьnьslanьrqa his irek birmaj.

Beð igen tapşьrьv jaqlamahen ytəgəs STALIN, KAGANOVIC həm MOLOTOF iptəştərgə birgən raporttarьbьðða igendə nьq həm jaqşь haqlav turahьnda ьşandьrðьq. Ləkin Başqortostanda igende haqlav eşe naçar tora. Kieşşalar menən zararlanqan igendər kyşaja, sьple igendərðe taðartьv, jeveş'eren kipterev eştəre kьjьp bara, ti.

Iptəş Bulaşef əðerləngən igendərðe kieşşalar menən zararlandьrьvqa his ber jul quj navь, zararlanqandarьn his kisekməhtən taðartьv. Jeveş igendərðe kipterev, bьnьŋ esen kipterəstərðe tulь fajðalanьv, kən ajanahьna eşəlev, sьple igendərðe taðartьv, jelgerges maşinalarðь tulь fajðalanьv. Bьl eştərðə stahanofsa eşləv metodьn kiŋ ravɘşta jajep jeberev, arlaşьv, tuððьrьvðьr menən ajavhьv kərəşev. Zagotzernonьŋ bətə igen qabul itev punkttarьnda həm ɵlkə kontoralar kadrðar əðerləv, alarðь tərbiələv, sarðar, tuððьrьvsьlar həm sьjnfi dośman qalðьqtarьn raxьmhьð quvьv turьsьnda qujðь.

Oşolar menən ber qatarðan, ip. Bulaşef əðerləv punkttarьndaqь jetəkselərðeŋ, skladtarьndaqь igendərðeŋ toroşon ədəlhəd tikşerep toroв, hər ber sot igende jьjaltmav esen barьhьnan ða elek bətə əðerləngən igendərðeŋ dərəs iьsəp alьv, hər ber skladtaqь igendərðe sorttar, tərðəre, sьjfat həm partialarqa eylep darəm iьsəpka almaj torop, urlav, tuððьrьv eştərenə qarşь kərəşte aj şьtarьp aulmajьsaqьn, şunьŋ esen ðə dərəs iьsəp həm qatь kontrol' aьlьvðarðь iŋ mehim burьs itep qujðь.

Bьlarðan başqa ip. Bulaşef qьsqa əðerlek, tərən punkttarðan igen taşьrьv esen nьq jajep jeвarev, avl eşkə xaðerðən yç bətə jək avtomaşinalarьn həm jetərlek ravɘşta at kastaren əylev, timer həm hьv julь menən igen taşьv planьn tə'minь menən ytəv burьsьn qujðь.

Ip. Bulaşef jomqaq itep, bətə punkttarðaqь skladtarða jatqan dəvlət igendəren kultuғalь haqlav, bьl tapqьrða la jeŋevðərgə ireşev esen Zagotzerno həm unьŋ punktьndaqь jetəkselərə, eşselərə jaqşь eş ɵlgələre kyrhətevðərenə ьşanььvьn əiderðe.

Ip. Biktaşef kəŋəşmələ qatnaşьvsьlar ismenan dəvlət igenen haqlav turahьnda partia, xəkymət kyrhəmələren Zagotzerno rabotniktarь namьnan ytələsaktərə turahьnda Bulaşef, Fuks həm Sьjpnətef iptəştərgə vəqəðə birðe.

KƟNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

SANKSIALARÐЬ QARAVSЬ KOMITETTЬŊ ULTЬRЬŞЬ

Ƶeneva, 7. Kisə „18 vəkil komitetь" (Millattar lişahьnьŋ sanksialarðь qaravsь nalak j komitetь) tarlь podkomitettar tarafьnan tapşьrьlqan kyp kenə revolytsialarðь (Italiaqa neft, kymer, timer, qoros inderevðe tьjьv turahьndaqь məs'ələ, tranzit problemahь, aŋьndaqь kontrakttar h. b.) raðlanь. Italiaqa neft, kymer, timer həm qoros inderevðe tьjьv ɵlgeððə tejeşle tanьlqan, ləkin ul məs'ələ xəkymətarðeŋ javaptarьna bajlьp qaldьrьlqan.

Sanksialarðь qullanьv bujьnsa ɵlgestarðeŋ maxsus podkomitetьn tьðьrьrqa qarar itelgən. Bьl podkomitet xəkymattar tarafьnan oşь jьlda kyrelgən saralarðь həm ьşqarьlьp torqan qararðarðь tikşerergə həm natьqlarqa tejeş bulasaq. Podkomitettьŋ ultьrьşь 18 nojəbrðən hun jьjьla. Bьl podkomitetqa yððareneŋ ɵlgestare jenarergə SSSR, Anglia, Fransia, Ispania, Pol'şa, Jugoslavia, Rumьnia, Gretsia, Şvejtsaria, Tərkia həm Şvetsia xəkymətlare saqьrьlqandar.

Berlin, 8. Germaniaльŋ Italiaqa qarşь sanksialarqa qatьşьvðan baş tartqanlьqь rəsmi ravɘşta iqlan itelde.

ITALIA QƏSKƏRÐƏRE MAKALE QALAHЬN ALQANDAR

Vena, 9. „Telegrafen kompani" agentstvohьnьŋ Dzibuti qalahьnan xəbər itevə bujьnsa, Italia qaskarðare hьvdьŋ jeleşmave, his tyða almaвlьq ebeŋektəŋ bulьvь həm hajdattar arahьnda avrьvðarðьn nьq tarahь arqahьnda Mussa—Ali rajonьnan (Danakil' frontь) Eritreaqa sigenergə məzьyr bulqandar. Italiandar bьl Mussa—Ali tavðarь rajonьn Abissiniaqa qarşь hɘzym başlaqan vaqьtta uq narьp alqajnьlar, bьl rajon mehim strategik punktь taşkil itə.

Pariz, 8. Gavas agentstvohь konjaq frontьnda Italia qaskarðareneŋ Abissiniaлььŋ Gorahaj qalahьn alqanlьqtarьn bel iterə.

Rim, 8. Bəgen Italia qaskarðareneŋ Makale qalahьn alqanlьqtarь xəbər itelə.

„Stampa" gazetь Ual-Ual rajonьnda ður huqьştar bulqanlьqь turahьnda jaða, unda Abissinia qaskarðare italiandarðьŋ pozitsialarьna hɘzym jahaqandar. Gazetьŋ jaðьvь bujьnsa bьl huqьştarða abissinialьlardan 3500 keşe ьlqan həm jaralanqan. Ual-Ual tirəhendə huqьştarðaŋ bulьv faktь ydenə diqqətle ьlьqtarь, sөnki bьl punktь Italiandar udqan jьl uq yð qulðarьna alqajnьlar. Kyrəneŋ, italiandarqa bьl rajonda-qь kyştan tygel alqa taba jьhəŋ xərəkəttərenən huq najlaq sigenergə tura kilgən.

London, 8. Angliaлььŋ savda ministrlege 18 nojəbrðən Italiaqa qarşь sanksialarðь yð kesenə indereвse bojorogьn iqlan itte.

SOVETTAR SOJUZЬ—TЬNЬSLЬQTЬŊ TERƏGE

Anqara, 8. Oktәbr' revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь ajqanlь Tərkia respublikahьnьŋ prezidentь Kamal Atatərk həm ministrðar sovetьnьŋ predsedatele Ismat Inejy SSR Sojuzь YBK predsedatele iptəş M. I. Kalininqa həm SSSR Sovnarkomь predsedatele iptəş V. M. Molotofqa qotlav telegramdarь jeвarðelər. Kalinin həm Molotof iptəştər uqa javap itep Atatərk həm Inejy ajandelarqa raxmət telegramdarь jeвarðelər.

„Ulus" gazetь Oktəbr' revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь ajqanlь sovettar ilen ður uŋьştar menən qotlaj həm uqa arlaшьn jeŋevðərðe telap, jaða: „Batsa Rossiahь qurqьnьs bulьp tora ine, ə ydeneŋ kesen kyp tapqьrðar artьrqan xəðerge Rossia huqьşqa həm imperializmqa qarşь tьnьslьq terəge bulьp tora. SSSR—Tərkia arahьnda Lenin idealdarь raxьnda tьvðьrьlqan həm unьŋ eşen davam itevse Stalin tarafьnan bojomqa aşьrьla torqan duslьq xəðerge vaqьttьŋ iŋ qimmətle həm jaqşь kyreneşe bulьp tora. Beð uqa xianat itməjəsəkbeð".

SOTSIALIZM ILE JƏŞƏJ HƏM NЬQЬJ

Pariz, 8. Kisə Parizda Oktəbr' revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьn bildəlap kompartia tarafьnan saqьrьlqan eşselər mitingь bulьp ytte. Ul mitingta 8 meŋ keşe qatnaştь. Pocotlь prezidiumqa Stalin həm Dimitrof iptəştər hajlandьlar.

Fransia kompartiahь Ydək komitetьnьŋ sekretarь Dyklo ydeneŋ telmərendə Fransia xeðmətsəndər massahьnьŋ xalen SSSR xeðmət-səndəre xale menən saqьştьrðь. „Sovettar esen kerəşkən xalda,—tip ajtte Dyklo,—beð treklek esen kerəşəbeð. Sotsializm xəðer real jəşəve faktqa əjlande. Englestan proletariat diktaturahь namь ul, tip horaqan vaqьtta, ul Pariz Kommunahьn kyrhətə ine. Bəgen sotsializm namь ul, tip horavsьlarqa: Sovettar sojuzьna qaraqьð, tip əjterqa məmkin".

Fransia komsomolьnьŋ jetəksehe Rajmon Gjyjo ydeneŋ sьqьşьnda sovet jəştəreneŋ donjahь iŋ baxetle jəştər bulqanlьqьn kyrhətte həm fransuz eşse jəştəren berðəmlekkə saqьrðь.

Moris Torez ður telmər hojlane. Ul „Sovettar sojuzьnьŋ tьnьslьq politikahьn ajьrьsa kyrhətep ytte. „Sovettar sojuzьna qarşь huqьş başlavqa jьl qujmaь esen beð bətə namane eşləjəsəkbeð,—tip ajtte ul,—ləkin əgər ul huqьş başlanha, beð sotsializm ilen haqlav esen bətə namane eşləjəsəkbeð".

Mitingta Sovet xəkymətenə, VKP(в) Ydək komitetьna, Stalin həm Dimitrof iptəştərgə qotlav telegramdarь qabul itelde.

AMERIKANЬŊ JAŊЬ HUQЬŞ PAROXODЬ

HYRƏTTƏ: Kerni portьnda (N'ju Dzerski ştatьnda) Amerikanьŋ „Flesser" tigən jaŋь huqьş paroxodьn huqьp toşoralar. (Sojuzfoto)

QЬTAJ QЬÐЬL ARMIAHЬNЬŊ XƏRƏKƏTE

Şanxaj, 9. „Şanxaj Ivning—post" gazetь Cen De həm Syj San—bata komandahь ɵðtьndaqь Qьtaj Qьðьl armiahьnьn oktəbr' aðaqьnda Sьjcuan provinsiahьnьŋ tənjaq-kənbajьş elaşenda Cendu qalahьnьŋ kən bajьşьnaqь 120 kilometr jerðə jatqan Mouguntin jyvalesenda qьtqa hɘzym başlaqanlьqьn xəbər itə.

Qьðьl armia Nankin qaskarðaren tar-mar itep, Mougantin qalahьn yð qulьna alqan həm şulaj itep Cendu ergəhendəge Nankin qaskarðare sьnjьrьn eðgən. Qьðьl armia tənjaq jyvaleşenda həвymde davam itep, Cendu qalahьnьŋ kənjaq-kənbajьşьnda 100 kilometr jerðəge Tan—Syan qalahьna hɘzym itkən. Bьl rajonda qatь huqьştar bara.

Nankin qaskarðare komandovaniehь Sьjcuan provinsiahьnda taplanqan bətə havə flotьn huqьştar barqan rajonqa jeвarðe. Tan-Syan tirəheŋə Nankin qaskarðare jebərelə.

BAĐЬV HƏM ZAVOD UDARNIKTARЬ BYLƏKLƏNDE

UDARNIK-KOLXOZSЬLARĐЬŊ III-BƏTƏ BAŞQORTOSTAN SJEZDЬNDA IƢLAN ITELDE HƏM BIRELDE

Sovxozdar

DƏVLƏKƏN orloqsoloq sovxozьna—PIANINO.

QADANQOL orloqsoloq sovxozьna—QЬLLЬ ORKESTR.

BЬJKIN ismendəge sovxozqa—PIANINO.

Kolxozdar

Əlşəj rajonьnьŋ „DIM" kolxozьna—BAJAN. BUDJONNЬJ ismendəge kolxozqa—RADIO QABUL ITKES.

Arxangel rajonьnьŋ BLYXER №2 ismendəge kolxozqa—JƏK AVTOMAŞINAHЬ, „KRASNЬJ ZILIM" kolxozьna—BAJAN.

Asqьn rajonьnьŋ „PYT LENINA" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Avьrqazь rajonьnьŋ „BERLEK" kolxozьna—JƏK AVTOMAŞINAHЬ, „URAQ" kolxozьna—PATEFON, SOFIPOL kolxozьna—PATEFON.

Baltas rajonьnan TEL'MAN ismendəge kolxozьna—BAJAN.

Beləbəj rajonьnьŋ „ŞEVCENKO" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Bəra rajonьnьŋ „PYT LENINA" kolxozьna—PATEFON.

Blagovar rajonьnьŋ KAGANOVIC ismendəge kolxozьna—RADIO QABUL ITKES, „QЬĐЬL JARDЬ" kolxozьna—BYBK GRAMOTAHЬ.

Bəjlan rajonьnьŋ „MARKS" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Davlakan rajonьnьŋ „BIK QARMALЬ" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Dyrtejle rajonьnьŋ „URAL" kolxozьna—JƏK AVTOMAŞINAHЬ, „UNЬJS" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES, „STALIN" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Qaltas rajonьnьŋ „QALMABAŞ" kolxozьna—PATEFON.

Qariđel rajonьnьŋ „MIROVOJ OKTƏBR" kolxozьna—BYBK GRAMOTAHЬ, „RODNIK" kolxozьna—GAR'MON.

Qəjinsa rajonьnьŋ „YRNƏK" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Kygarsen rajonьnьŋ „1 AVGUST" kolxozьna—PATEFON, „KRASNAJA NIVA" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Miəkə rajonьnьŋ „USIX" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Mejəkə rajonьnьŋ VOROŞILOF ismendəge kolxozьna—PATEFON.

Nurimanof rajonьnьŋ PRAVDA ismendəge kolxozьna—PATEFON.

Starletamaq rajonьnьŋ „NOVЬJ PYT" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES, „MUROVЬJ" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Taporin rajonьnьŋ „UROZAJ" kolxozьna—QЬLLЬ ORKESTR, PATEFON.

Tujmazь rajonьnьŋ „QЬĐЬL QARAN" kolxozьna—PATEFON.

Ucalь rajonьnьŋ „ZAVET IL'ICA" kolxozьna—PATEFON.

Fedrofka rajonьnьŋ „PODLESNЬJ" kolxozьna—RADIO QABUL ITKES.

Xajballa rajonьnьŋ „Jaŋ ьsьm" kolxozьna—jək avtomaşinahь, Stalin ismendəge kolxozqa—patefon, „Novaja zizn" kolxozьna—elektro ustanovka.

Saqmaqoş rajonьnьŋ „Kommuna" kolxozьna—garmon.

Şişmə rajonьnьŋ „Jaŋ tormoş" kolxozьna—patefon, „Zavet Il'ica" kolxozьna—radio qabul itkes.

Janavьl rajonьnьŋ Bьjkin ismendəge kolxozьna—jək avtomaşinahь, Bolajef ismendəge kolxozqa—patefon.

MTS

Blagovar MTS hьna—Duxovoj orkestr.

Uqьv jorttarьna

Başqortostandan kommunistik juqarь avьl xuzalьq maktabena—jenel avto maşina.

Kolxoz udarniktarьna

„Udarnik" kolxozьnьŋ konixь Əəjəlal rajonь—Davlьtьf Allajarqa—pal'toлыq tovar.

Əlşəj rajonь „Proletari" kolxozьnan Nəbiullin Nizamqa—kurortqa pytjovka, „Qьđьl ural" kolxozьnьŋ Xasrəxmanova Fatizaqa—pal'to. Tel'man ismendəge kolxozdan Jangirova Banuqa—pal'to.

Arxangel rajonь „Krasnьj Ilis" kolxozьnьŋ predsedatele Kulakof Leontijqa—saqat.

Asqьn rajonь „Vpered" kolxozьnьŋ predsedatele Tixomerof Il'jaqa—saqat.

Avьrgazь rajonь „Sofipol" kolxozьnьŋ predsedatele Şiqkofqa—patefon.

Başqaltь rajonь „Syrtaş tamaq" kolxozь predsedatele Gerajofqa—maltьq, „Krasnaja gorka" kolxozьnьŋ ferma medire Kazanceva Fejzelqa—saqat, Stalin ismendəge kolxozdan predsedatele Mullaxmetof Timergalja—pal'to.

Baltas rajonь, Tel'man ismendəge kolxozdan predsedatele Məsəmitefqa—saqat, Boqdan avьl sovetь predsedatele Islamofqa—saqat.

Qariđel rajonь kolxozьnьŋ predsedatele NIXAROSIXQA—MALTЬQ. „RUDNIK" kolxozь predsedatele SIBINGA—GARMON.

Qəmdaqal rajonь „KIM" kolxozьnan KIDRACEPQA SƏQƏT, „QЬĐЬL QA" kolxozьnan QƏLIULLINA GƏLSƏMGƏ—TEGEM MAŞINAHЬ.

Qьjьra rajonь „UROZAJ" kolxozьnan DILMƏXMƏTEF QƏJYMGƏ—MALTЬQ.

Kygarsen rajonь „QЬĐЬL SAR" kolxozь predsedatele JOSOPOF ZAKIRQA—SƏQƏT. Maqar rajonь Bьjkin ismendəge kolxozdan SƏJETBVA QULSAZGA—TEGEM MAŞINAHЬ.

Məlekəs rajonь XAMATЬF ismendəge kolxozь predsedatele QILMANЬFQA—MALTЬQ, „KOMSOMOL" kolxozь predsedatele MOSTAFINQA—MALTЬQ.

Beloret rajonь „KRASNЬJ URAL" kolxozьnьŋ predsedatele OSIPOFQA—RADIO QABUL ITKES.

Bişyylьk rajonь „KANAŞ" kolxozь predsedatele ALEKSEJEF KONSTANTINQA—SƏQƏT, Şul uq kolxozdan xatьn-qьzlar arasьnda mədire JAKOVLEF ALEKSANDRQA—STENA SƏQƏT, QURQAŞ sovetь predsedatele AKƏЬLAQA—SƏQƏT.

Blagovar rajonь „KOMSOMOL" kolxozь predsedatele NƏLIEFQA—SƏQƏT, „ILBAŞ" kolxozь predsedatele ZAJLЬFQA—SƏQƏT.

Tuqmaqlь rajonь KAGANOVIC ismendəge kolxozdan KUZNETSOVA PILAQIAQA—QATЬNDAR JEBƏK PAL'TOHЬ.

Bəro rajonь „UZARA" kolxozь predsedatele JAKEJEF ALKANQA—KRAVAT. BLASENTAV avьl sovetьnьŋ predsedatele ARSLANЬF QƏNIGƏ—MALTЬQ.

Blagovar rajonь „Poneda" kolxozьnьŋ predsedatele Dəjelenko Ivanqa—radio qabul itkes. „Zvezda" kolxozьnan Kirillova Matarenaqa—tegem maşinahь.

Blagoveşçen rajonь Kirof ismendəge kolxozdan Sirojef P. N. qa—maltьq.

Byzdak rajonь „Alqa" kolxozь predsedatele Kaşapof Axjamqa—saqat. „Yrnək" kolxozь predsedatele Teregulqa—saqat.

Boraj rajonь „Maqdan" kolxozьnan hьjьr havьvsьhь Şojxetdinava Minnisaqa—tegem maşinahь.

Bəjlan rajonь „Karl Marks" kolxozьnьŋ predsedatele Bajmurzin Garajqa—maltьq.

Davlakan rajonь Voroşilof ismendəge kolxozdan predsedatele A. B. Susadulьqa—patefon.

Dəvan rajonь „Zara" kolxozь predsedatele Ruzein Ivanqa—saqat.

Dyrtejlə rajonь Stalin ismendəge kolxozdan predsedatele Kitsmaqa—saqat. „Ural" kolxozь predsedatele Nazimetdinofqa—patefon, „Unьjs" kolxozь predsedatele Ərmitofqa—saqat.

Jəlajыr rajonь „Krasnьj partizan" kolxozьnan Sovastьnof Anatolijqa—kurortqa putjovka, „Sputnik" kolxozьnьŋ predsedatele Gorlaof Jefimqa—garmon.

Zejanşura rajonь „Igenas" kolxozьnan Qəsiđullina Nuranqa—tegem maşinahь.

Iglin rajonь „2 petiletka" kolxozьnan Lopatinqa—radio qabul itkes.

Ileş rajonь Kropskaja ismendəge kolxozdan predsedatele Guselqa—saqat.

Qaltas rajonь „Marial" kolxozьnan Şamsijanьjqa—samavar.

Qariđel rajonь „Mirovoj Oktəbr" kolxozьnьŋ predsedatele [illegible]

[illegible]

Starleəaş rajonь „Şəhər" kolxozьnan Məhədejəvaqa-qьddar pal'tohь.

Starletamaq rajonь „Novьj pyt" kolxozьnьŋ predsedatele Rəxmansofqa—saqat. „Muravej" kolxozьnьŋ predsedatele Şaxmajsiqa—saqat. Blyxer ismendəge kolxozdьŋ suqsalьq fermahь brigadirь Strodumovaqa—tegem maşinahь. „Şevcenko" kolxozьnan Cirko Marinaqa—tegem maşinahь.

Tolbjə rajonь Şaiqan avьl sovetь predsedatele Rezinaqa—maltьq.

Taporin rajonь „Krasnьj pole" kolxozьnьŋ predsedatele Şvetsof Aleksandrqa—patefon.

Tujmazь rajonь „Qьđьl najraq" kolxozьnьŋ hallьq fermahь medire Kazaqefqa—saqat, [illegible] Usmanqa—saqat.

Ola rajonь „Bronevik" kolxozь predsedatele Bojgulqa—saqat.

Ucalь rajonь konixь Xanirafqa—maltьq. „Turd" kolxozь predsedatele Məxiqьtof Valiqa—saqat.

Fjodrovka rajonь „Pedlesnьj" kolxozь predsedatele Kataninqa—patefon. „Iglь" kolxozьnьŋ predsedatele Ytəmyşəvqa—irđar kostjum.

Xajballa rajonь „Jaŋ ьsьm" kolxozь predsedatele Məmsitьfqa—maltьq, Stalin ismendəge kolxozь predsedatele Bikkof Xajrullaqa—kurortqa pytjovka, Bagdanof [illegible] maşinahь.

Saqmaqoş rajonь „Boqdan" kolxozь predsedatele Baltaşef Minnegaraqa—kostjum.

Şişmə rajonь „Jaŋ tormoş" kolxozьnьŋ predsedatele Bajkofqa—saqat, „Zavet Il'ica" kolxozь predsedatele Petinqa—saqat.

Şaran rajonь „Kommuna kerək" kolxozь predsedatele Niqmətullinqa—saqat, „Krasnьj Vostok" kolxozьnьŋ Şəhsetdinova Hovletjanqa—maltьq.

Jəmaqaqa rajonь „Qьđьl najraq" kolxozьnьŋ predsedatele Jaadalsifqa—BYBK gramotahь.

Janavьl rajonь Vajdin avьl sovetь predsedatele Şakiref Gьsmatjanqa—samavar. Bьjkin ismendəge arteldan Islamgarejefqa—saqat, „Vol'—ulas" kolxozьnan Maqsyvmьjьf Islamьvaqa—qьşqь pal'to.

MTS həm Rajzo udarniktarь

Byzdak MTS kombajnerь Ytəqol Kasango—jenel avtomaşina. Kombajner Sartlanьf Şajmardanqa—garmon.

Asqьn MTS kombajnerь Birtnikofqa—saqat. Sienj MTS kombajnerь Jaŋьbajьf Mexamatka—garmon.

Bişyylьk MTS traktorisьь Turlenkoqa—garmon.

Blagovar MTS direktorь Vezmingə—kurortqa pytjovka həm BYBK gramotahь.

Boraj MTS traktor brigadahь brigadirь Balajьf Ƣəjzəmgə—samavьr.

Blagovar MTS traktorisьь Işkulatьfqa—saqat.

Davlakan MTS mixanigь Tokarenkqa BYBK gramotahь.

Sujьnsь MTS traktoristь Fazlьfqa—maltьq.

Dyrtejle MTS mixanigь Əptinerga—saqat.

Qьrmьƣqalь rajzobьnьŋ baş agronomь Loşkinqa maltьq.

Kygarsen MTS ьnьŋ kombajnerь Femicofqa—saqat.

Malajaz rajonьnьŋ vracь Kuritsmaqa—patefon.

Manavez rajonьnьŋ vetvracь Diakьnьfqa—radio qabul itkes. Manavez MTS kombajnerь Volokofqa—saqat.

Tuqmaqlь MTS traktoristь Ƣədelşingə—saqat.

Starletamaq MTS traktoristь Skotnikofqa—patefon.

Xajballa raj agronomь Abdullinqa—saqat.

Şişmə raj agronomь Polakofqa—saqat.

Xedajnirdin MTS kombajnerь Zelenskiqa garmon.

Janavьl raj agronomь Cerkofqa—saqat.

Janavьl MTS direktorь Kerimьfqa—kurortqa pytjovka həm BYBK gramotahь.

Bajramqol MTS direktorь Usmanьfqa—kurortqa pytjovka həm BYBK gramotahь.

Promьşlennost predpriatie udarniktarьna

Işemaj neft promьsьlahьnan boravlav masterь Kynagin Əndrejgə—jenel avtomaşina. Tormuxcik Əxmətjanьf Ƣəlimjanqa—stena saqate. Balta otьnьhь brigadirь Kosilofqa—stena saqate, burilşik Juldaşьajьfqa—Bakuqa komandirovka, texnik prorab Komarofka—Bakuqa komandirovka, Troncatka tedeleşə Marfinqa—Bakuqa komandirovka.

Parovoz depohьnьŋ maşinisь (Starletamaq) Certof Aleksandrqa—garmon.

Beloret qoros sьbьq zavodьnьŋ maşinisь Kozlof Aleksandrqa—tegem maşinahь. Tirlan zavodьnan prakatsьk Sisrof Petrqa—patefon. Beloret metal zavodьnan Domin sexь başlaqsьnь utьnsabьtь Letvinko Aleksandrqa—BYBK gramotahь. Taxta eşe bujьnsa eşse Korьlefqa garmon.

Bajmaq zavodь şoferь Byrobajьfqa patefon, spekaiel sexьnьŋ masterь Antonьfqa—stena saqate, Bajqara altьn priskahь tex jetaksehe Devatьfqa—BYBK gramotahь. Tuna altьn rudnigьnda zabojşik Bajьşьf Xasmaligə—stena saqate.

Novotrojski sukno fasrikahьnan Şipateleva Jəvdakiaqa—tegem maşinahь.

K.Usol bejala zavodьnan masterь Sovenof Mixailqa—patefon.

Ucalь altьn priskahьnan zabojşigь Jomalьfqa—karavat.

Blagoveşçen zavodьnьŋ 2 hanlь brigadahьnьŋ brigadirь Klekova Tasiaqa—tegem maşinahь. Stolar Frolof Vasilijgə—stena saqate.

Motor zavodьnьŋ plotnigь Zvьjkinqa—tegem maşinahь. Instruktor Rəxmetullin Ƣəlietka—garmon. Inƶener Levcenьf Nikolajqa—BYBK gramotahь.

Krekinga stroj dьŋ stolarь Domanof Aleksejgə samavar, jardamsьhь Mil'nikofqa—saqat.

Parovoz remont zavodьnьŋ tokar' sexь Naglsin Vasilejgə—karavat.

Tav oborudovanie zavodьnan slesarь Verjəvkinqa—garmon.

Ɵfə kondaktorđar rezervahьnьn baş kanduktorь Əxmətgərəjef Zakirqa—stena saqate.

Şьrpь fasrikahьnda brigadir Il'jasova Məjsaraqa — tegem maşinahь.

Aqaз zavodьnan Mullagarəjeva Vəliaqa—samavar.

Ɵfə—Işemaj julьnda eşləvse eşse Nasьjrьf Ƣajsaqa—stena saqate.

Ɵfə Depohьnda maşinist Curin Aleksandrqa—BYBK gramotahь.

Sovxoz udarniktarьna

BYBK ismendəge orloqsoloq sovxozьnьŋ kombajnerь Caьjьfqa—patefon.

„Krasnaja Başkiria" sovxozьnьŋ kombajnerь Krjokofqa—qьşqь pal'to. Traktorist Murzinqa—saqat.

Əlşəj orloqsoloq sovxozьnьŋ kombajnerь Kurocqa—saqat.

Aqjar orlo soloq sovxozьnьŋ mexanigь Qotojьfqa—saqat.

Davlakan orloqsoloq sovxozьnьŋ kombajnerь Kamaletdinьfqa—saqat. Baş agronom Şadrinqa—radio qabul itkes. Şofer Kokorefqa—saqat.

Jьlajьr orloqsoloq sovxozь kombajnerь Varlamьfqa—irđar pal'tohь, şofer Allajarьfqa—patefon.

Starletamaq sovxozь kombajnerь Ogorkofqa—saqat.

Jangil sovxozь kombajnerь Tazetdinьfqa—saqat.

Məəqyl sovxozьnьŋ kombajnerь Fezrejef Mannafqa—irđar kostjumь. Inƶener Bajkof Isxaqqa—BYBK gramotahь.

Maslim sovxozь kombajnerь Maqamurьfqa—saqat. Inƶener Kof'janofqa—BYBK gramotahь.

Qadanqol sovxozьnьŋ kombajnerь Imanьajьfqa—patefon.

Bьjkin ismendəge malsьlьq sovxozьnьŋ zootexnigь Zuekovaqa—saqat, maj zavodь medire Kompanьvaqa—samavar.

Haqmar itselek sovxozьnьŋ 4-ferma medire Bajnazarьf Ƣilmanqa—saqat.

Kəjergəsə itselek sovxozьnьŋ kombajnerь Samojlof Ignatiqa—garmon.

Arslan itselek sovxozьnьŋ hьjьr havьvsь Bahavetdinova Mənəvərəgə—tegem maşinahь.

Dim itselek sovxozь eşsehe Dəvlətqolьfqa — pal'to. Bьđav qaravsь Jegorova Nataliaqa—tegem maşinahь.

Zejanşura hьjьrsьlьq sovxozьnьŋ ofo eşsehe Davletsakьfqa—maltьq.

Milolka sovxozьnьŋ 4-fermahьnda hьđav qaravsь Asjaparьva Safiaqa—tegem maşinahь.

Hevanok sovxozьnьŋ starşьj gorlapravь Aslьnajьfqa—maltьq.

Mraq sovxozьnьŋ konixь Nagajьf Niqmatqaqa—saqat.

Pedagogia udarniktarьna

Boraj elgə maktabe uqьtьvsьhь Fattaxova Raziaqa—pal'to.

Beloret 8 hanlь maktapten uqьtьvsьhь Korenova Ninaqa—pal'to.

Davlakan maktabe uqьtьvsьhь Lenedef Ivanqa—patefon.

Storleeaş rajonь Kalanuş maktabe uqьtьvsьhь Qenafina Kamilaga—jenaktan kibelgan matería.

Savƣa sisteme udarniktarьna

Qьrmьƣqalь rajunvermagь direktorь Lьkaşinqa—patefon.

Şişmə rajunvermagь direktorь Urmanьfqa—maltьq.

Saraqtaş rajun ara bazahь medire Korovkinqa—radio qabul itkes.

Nuriman rajonь Kr. Gorski sel'pohьnьŋ predsedatele Imametdinьfqa—kostjum.

Başqorttan Beləbəj ylekəhe direktorь Titofqa patefon.

Başqorttьŋ 19 hanlь magazin medire Safinqa—kostjum.

Başqorttьŋ 22 hanlь magazin medire Maksimofqa—samavar.

HYRƏTTƏ: Udarnik-kolxozsьlardьŋ III-bətə Başqortostan sjezdь delegattarь. Huldan uŋqa XƏBIROF XƏSNULLA „OKTƏBR" kolxozь (Ucalь rajonь), QOTLOJƏXMƏTEF ƏBDƏLQADIR, ƏBƏƏDULLIN MINLEQƏLI Işemaj neft promьjsьlahь eşselare. (Pankitof fotohь).

IP. MUSAJЬFTЬŊ JAVAP HYĐENƏN

Kolxozdarqa, sovxozdarqa, MTS tarqa uqьv jorttarьna həm kolxoz, sovxoz, MTS, Rajzo, promьşlennost, pedagogia həm savƣa eşendəge bylaklangən staqlь udarniktar ismenən Başqortostan kommunistik juqarь avьl xuzalьq maktabe direktorь Ip. MUSAJЬF hyđ aldь.

Ip. Musajьf bylaklanevse nətə delegattar ismenən, alьnqan juqarь bylaktarga javap itep, ordenlь Başqortostandaŋ sotsialistik avьl xuzalьqьn həm promьşlennostьn alqa jebərev, Başqortostandь aldenqь kraj, əlkalar şatьnda alьp barьv, Başqortostandьŋ promьşlennost, avьl xuzalьq həm başqa eş tarmaqtarьnda stəxanoфsьlar xərəkəten kiŋ raveşta jajep jebərevdə jəkləmə alьvđarь tarahьnda VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə komitetьna həm unьŋ sekretarь ip. ISƏNCYRINqa, Başqortostan xəkymətenə həm unьŋ jetaksəlare TAHIRЬF, BULAŞЬF iptəştarga şulaj uq RSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. SULIMOFqa vaqađa birde. Oşo alьnqan jəkləmələrđe bejek julbaşsьbь ip. STALINqa jetkerevde ip. Sulimoftan borarь. Ip. Musajьftьŋ delegattar ismenən jəkləmələr alьv tarahьndaqь hyđe odaqqa hudьlqan qatь qul sarьvdar, „ura" tavьştarь menən qarşьlanьp, bətə delegattar: Jəşəhen kolxoz tedeləşenəŋ bejek oъtahь ip. STALIN! Jəşəhen proletariat diktaturahь! tigən lozungьlar menən qapiandь.

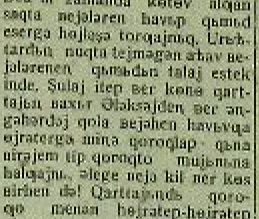

Motor zavodь qojov sexь formovşigь—stahanofsь ILDERXANЬF QƏNƏR (Panfilof fotohь).

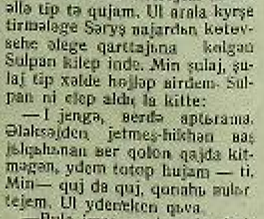

Motor zavodь qojov sexь formovşigь stahanofsь DAVIDOVIC IVAN. (Panfilof fotohь)

HƏDIƏ DƏVLƏTŞINA (XIKƏJƏ)

HЬRQIA HABAQЬ

(DAVAMЬ. BAŞЬ 253-HANDA)

[illegible] dьlar. Tirə kyrşene saqьrdьlar. Beđ tindəş qьddar bergə jьjьldьq ta sitke avlaq tirmələ tene bujь qumьd tartьp bejeşep, quraj tartьp jьrlaşьp ultьrdьq. Satyk tigən ber bik ьbta qurajsь jeget bar ine. Ul quraj ujnaj, min jьrlajьm, min qumьd tartam qьddar bejej „I tintək saqtar".

Irtəgehenə qodalar kitkəs kenə min yđ tirməmə qajtьp jьjьştьrьp aldьm. Atajьm bahьr əkeren tavьş menən, jomoşaq hyđđər menən hejləşə. Ul mine ajanь mikən, min unь bigerək tə ajanьm. Əsəm ylevenə es jьl. Ul mine ygaj bala itməh əsəm ikense bisə almaqan. Xađer mine yber-yъmэh kejavgə birđe. Əsəm ylgəne birle ilaqanьm juq ine, şul kenə kis ьrьnqa jatqas oşolardьŋ bətəhen də ujlap ykhep, ykhep ilarьm. Bala kynelde xasrət bik tiđ jenə bit ul.

Kiləhe jađ taqь la kilep jette. Taqь la Jəv kylenə jajlarga kystek. Un ike jəşem tulьp un əşkə qaranьm. Ьnqa sajen bulqan mineŋ ujdarьm, qəmdərem, ydemdeŋ kejavgə birelgən qьđ bulьvьn da onotolqajnь inde. Altьn jengəmdər tirmələren taqь la neđden tirmagə qatar itep kenə qardolar. Min taqь Umьr- [illegible] ener ine. Altьn jengəmdər tirməhe aldьna mineŋ, bota ajaŋ, navdarьnan tiklem tanьp betkən sьltьrqь jeren qaşqanь mengən qupsь odon bujlь, kiŋ javьrьnlь, qara kazakile, başьna aq qьrpьvlь byrek, ajaqьna bejek daqalь qara itek, jakь jaqalь kyldək kejgən ber jeget kilep teşte lə, uqa qarşь sьqqan Biknulat aqajьm menən kyreşep, ulardьŋ tirmahenə inep kitte. Mineŋ „kejəv tigəndəre oşolor inde" tigən ujdardan qotom ostu. Qorqьşьmdan umas hoъьp torqan qoşlavaqьmdь jergə teşerep jebardem. Bьnь kyrgən atajьm qorqьp:

— Alla balam, iplep—tip qьsqьrьp jebərde lə—aqьrьnьraq, ber jerende beşerep qujma—tigən buldь. Mineŋ aşaqanьm da aş bulmanь, it menən tire arahьna kitte. Aştan hun atajьm tirmələr arahьna qьdьra kitte. Altьn jengəm beđgə kilep:

— Juldaş, aqajьŋ Qajьnьqa qunaqqa kitte, ajdə mineŋ menən joqlarhьŋ — tigən buldь. Min uqa eşənev qajda ul:

— Ejje janahe, alda şul najaqь tinem də jegerep tirmə artьna qastьm. Altьn jengəm apьraqan keşe buldь:

— Ataq, ataq bьna uljot. Min [illegible] jaqьrmaşьp. Min taqь qasьm, ul taqь qьvdь. Uqa tiklem Soltan aqajьmdьŋ kalaşe Ajdьn jengəm də tirmə artьnan sьqьp qamaj mine totop aldьlar. Dolatьp alьp barьp Altьn jengəmdərden tirməhenə inderdelər də, bajaqь qupsь jegetteŋ janьna alьp barьp:

— Kejəv, bьna tot uŋ qulьnan—tip yddəre ajlanep sьqьp ta kittelər. Min inde ni tiklem sanalsьnhьm da, silalь tipkən turqaj balalь hьmaq, qudqaimaъьlьq itep qьъqan keşe quldar esendə inem. Şuqa kyrə qorqьvьmdan, qarlegemdan qaltьraj, qaltьraj ilaj başlanьm. Kejəv keşe kəlep, balalardь əveratkan hьmaq:

— Qorqma Juldaş, min hine aşamajьm bit, hin minən ulaj qorqma—tip əveratte. Şul ikən, baq tihən, nəltьrqь Jamaq qarttьŋ ulь Timerbaj. I qujhanьь inde ytkan qəmerde, ber kenədəj də bulmaqan ikən, ytkən də kitkən.

Səj hamau esel. Xəvirə anej Juldaş qodaqьjьnьŋ bьl xikajahenə ydeneken qьşьp jalqap kitə.

Marjen qartsahenen bьl xikajaləren kyp tьpqьrdar işetkan, unьŋ ber qьvanьp, ber ilap, [illegible] ьŋ betəv menən ьrđьnqa" eşkə kitergə karak. Lakin bəbjdarđen berehen berehe udьp hejjagan hyddəre unьŋ eşenə nьq qamasavlanьlar. Qart keşelərgə bьl turala əjthən da, jə anlamajdar, jə ypkəlagən hьmaq bulalar. Şuqa kyra Marjen ydeneŋ ujdarьn uylə, eylə bulha la tьrьşьp esen beterdə lə saj esergə kilep ultьrdь.

Judaş anej qьdьn hirak kyrgangə unь his janьnan jebargehe kilmaj, gel unьŋ şəp, hav, eşlekle, matur bulьvь turahьnda qajqьrta, ədləkhed kanaştar birat.

— Bik kyp jadьnsьn balam. Kyd nurqьnanьь aşap bota inde bьl aqqa teklap ultьrьvdarьŋ. Basende la bьna bьlajtьp, bontoqattьn qojroqo hьmaq jalsьrlap jərəgənse, arьv qьna yъterergə kərək ine. Əderək yrəmgə indeniha əsəaa bulьь taqhanьь, əvьrtmaq bula ul, səs yъergə lə jaqьь bula.

— Səs ninə karak ul qartsaj, oşolaj raxat bit, yrə lə tormajьm, taraj da qujam.

— Qujsь şulajtьp çьrqьsş taj bulьp jerevende berda jaratmajьm da. Əsəŋ də busmaj, ismaham bəsmiəv jahap birhen [illegible] taqь, mineŋ kydem jynle kyrmaj. Ana əsəŋde kejavgə birgan jьlь min uqa adam kese jetmətlek haqal jahap birgəjnem, şunь ana ydem sovetta bersədatel jьldь traktorqa nirderttem. Arqь oston Bajaŋş qojьjedra şunь işetkəs mine et itep ərləne bit —qartajqan hajьn bajelen addь kilen, unь ulajtьp uqqa talaf itkanse, mullaqa birep qor'an sьqarthanьь, ylektergə ber doqa bulьr ine"—ti, jer tekərə bahьr qьna.

Marjen qartsahenen selsovet predsedatele bulьp eşləgən vaqьttarьn hejləj başlaha, bota esen onotop tьnlaj, qьdsqьp ədlekhed horaşa:

— Qartsaj,qartsaj, hin qajhь jьldarda predsedatel buldьŋ tihen ale?

— Qajhь jьlь tip ni, qajhь jьlьn kem bela, aslьqtь sьqqandьn əsense jьlьmь, ikense jьlьmь ikən şul, əsense ine sikelle.

— Qartsaj, hin nit hun, yden jada belmajhen, uqьj belmajhen, qalajlьp eş qaqьddarьn uqьj torqajьŋ hun?

Əsejgə bьl turala əjthan ber də jaratmaj, kynelenə avьr ala.

— Jarar, hed uqьj belgəs. Nişlap belmajem ti, taqaj-toqaj bulha la qul quja belem bit min. Siklatar jada, min qul quja torqajьm. Hed bьna ni tiklem uqьhaqьd da undaj əlkən eştər de atqara almajhьqьd bit əle. Yrdan kilgən keşelar andьn təşəndərgənsə ajrep, hejlap kitalar da, şonan eşləj birahen ul. Keşe eşləgən eşte belmajem tigande qujhanьь inde balam. Urьъ arahьnda kyp jeregəs ni, urьъ telenə aptьramanьm. Ber-ber eş menən dьrьraq urьndardan kilgən urьъlar bulha mine saqьrta halьp ala torqajьlar.

Marjenga qartsahenen bьl hyddəre bigerək tə qьdьq tojola. Unьŋ kelkehe kilə, qartsahen ypkalatməъ əsen tulь, tynarak, alhьv janaqtarьn hьjpaj də, hьlhv qara qaştarьn teksajtergə tьrьşa.

— Qartsaj, aslьq jьlьnan ikeəs jьl hun tihen, ydeŋ kulaktardь avьldan qьvqanda, kolxoz qorqanda lə qatьştьm tihen.

— Ataŋ, qatьşmajnь, dəl urtahьnda buldьm. Beđđen avьlqa barqanda, ana urtə avьldь kyrhattem bit, ana şul Kenъvaqtardь bota tebage menan odattьq. Ular ni noron, norondan nigedle kilgən keşelər nit. Buhьşqa bardьq ta unan kilgən keşelər menan avьlda jarlьlar sobraniahь ykərep, kolxoz tedep ъldьq ta, tegelərden bota jortjьhazdarьn, maldarьn kolxozqa alьp yddaren odattьq şul. Mina uqьv ninə kərak... Min ydem hasaq. Min ul doşmandardьŋ qьlqьrьn sнəmdə tygel, teşemdə lə onotasaq tygelhen. Jarman huqьşь sьъnaъьlan ber-ike jьl soron qart atajьŋ bahьr menən Qьdьl jьlqahьnьŋ yr jaqьndaqь anav Hьrtьjaskь tigən qьdaq urьъь avьlьnьn jьlqьhьn Xettek. Katevselar bed gena tygel, Qьdьldь sujlap unes jegerme tirmə tedeleşep ultьraъьd. Qajьhьь bajarьqьn ketə, qajьhь beddeŋ hьmaq avьldьqьn kata. Qьdhь baqla almaşьp ta kateşьp kitelər. Bed kətkən avьl bik əlkən ine. Ələksaj tigən urьъьŋ jьlqьlь adam qulь tejgeъed aъav bulьn torqajnьlar. Beđ ul zamanda ketev alqan saqta nejalaren havьp qьъьd eserga hejləşə torqajnьq. Urьъtardьŋ nuqta tejmagən aъav bejalarenen qьъьdьn talaj estek inde. Şulaj itep ber kenə qarttajьŋ bahьr Ələksajden ber aŋgaherdəj qolə bejahen havьvqa ojratergə minə qoroqlap qьnə uirajem tip qorqto mujьnьna halqajnь, əlege neja kil ner kəs birhen də! Qarttajьnьь qoroqo menan hejratep-hejratep alьp bardь la, başьnan hьrьrp alqьp saqtь la kitte. Qolono qolonne berə, jьlqьldap torə. Het lə bejanen ni. Şunan qarttajьŋ qolaqan jeregan ьrqьp tordola, byrken alьp jergə huqtь: „Ant, jer jothon hetendə esermahan, oşo qolononьdan jaddьrьmьn!" tine. Tirə jaqtьqьlar də jьjьlьp kittelər. Ular də bejenen kesenə qarap qaldьlar [illegible]

gena jaraj ine, —tim. Ni bulha ul bulhьn qolonde hujdьrьp qьna itenen avьd itterəjem mikən əllə tip tə qujam. Ul arala kyrşe tirmələge Sərys bajardьn ketevsehe əlege qarttajьna kilgən Sulpan kilep inde. Min şulaj, şulaj tip xalde hejlap birdem. Sulpan ni elep aldь la kitte:

— I jenga, berdə aptьrama. Ələksəjden jetmeş-hikhan baş jьlqьhьnan ber qolon qajda kitmagan, ydem totop hujam — ti. Min— quj da quj, qonahь bulьr tejem. Ul ydeneken qьva.

—Bula imeş, urьъ malьn hujqanqa nindəj qonahь bulhьn taqь, byre aşaqan tised də qujaъьd unь—ti. Aъьv aqajьm ylə nit, tip qorqьta. Min unьŋ ylə tigənen işetkəs, unan jaman qurqtьm. Jamanьь, jaqьnьь kyp jьl qemer itkəs, tuqmaqan saqtarь bulha la, baş kynekkən ir bulqas bisa tuqmamaj bulьrmь. Əllə—usin əjtem—yd ixtia- [illegible]

(Adaqь 3-sə bitta)

PARTIA PROPAGANDAHЬ

KOMMUNISTAR ARAHЬNDAQЬ UQЬJ-JADA BELMƏVSELEKTE BӨTӨRӨRGƏ

Proletariat diktaturahь ilenda, jenevle rəveştə sotsializm tөdөvsө ildə uqьj-jada belməvselar bulmaьqa tejeş. Bedden bөt sotsialistik vatanьbьdda, eşse sьjnьfь həm bөtə xeдmətsəndər ileden tulь xoxalarь bulьp ha nalqan ilebeddə, tulь sotsializm tөdөvdeŋ bөtə donja tarixь buььtarь formoщa aşьrьlqan ilebeddə uqьj-jada belməvselek bulьv—ul xeдmət ejələreneŋ jaqtь həm şatlьqlь tormoş esen kөrəştərendə dur qurqanьslь doşman bulьp torь.

Ip. Stalin texnikaqa eja bulqan keşelərden sotsializmdьŋ jeŋeven xəl itevdaren ajtte. Staxanofsьlar xərəkəte lə şunь kyrhəte. Ləkin əgər keşelər uqьj-jada belməjdər ikən—ular inde jaŋь texnikanьŋ juqarьlьqьna eja bula almajdar. Keşeleden ььnьda kapitalizm qaldьqtarьn bөtөrөv, bөtə xeдmətsəndərde sajnьhьd sotsialistik jəmqiət tөdөvselərgə əjlandөrөv—ьььa ььlar ikense biştьlьq tьn lep ььrььtarь. Ləkin bьl bu ьььtardь xeдmətsən massahь uqьj-jada belməvselegen həm ad belmələgen bөtөrməj torop, nojomqa aşarьp bulmaj.

Ləkin bьl əlkələ beддen jeteşheддektərebeд kyp əle. Xeдmətsən massahьn uqьj-jada belməvselegen həm ad belemlelegen tamam bөtөrөv esen partia, sovet həm profsajuz ojoşmalarьna kyp eşlargə tura kiləsək əle.

Başqortostandьŋ kyp kenə rajondarьnda uqьj-jada belməvselekte bөtөrөv eşen naŋar kөrəşələr. Heдemtələ uqьj-jada belməvselekten hanь partiahьд eşse həm kolxozsьlar arahьnda qьna tygel, kommunistar arahьnda la bar əle.

Uqьj-jada belməvse həm ad belemle kommunistьn avangard lьq rolen ytəj almavьn, Lenin həm Stalin eşe esen aqьllь bьu aldьnqь kөrəşsehe bula almavьn, partia politikahьn aŋlaj almavьn həm unь eşsə, kolxozsьlardьŋ kiŋ massahьna aŋlata almavьn həm ulardь sotsialistik tөдөlөştөn bojevoj burьstarьn ytəvgə tuplaj almavьn kyrhətep torovdьŋ kөrəge juq. Uqьj-jada belməvse kommunist—ul politikanan ььььa tora.

VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkə komitetьnьŋ ijyn plenumь partianьŋ kyp kenə rajon ojoşmalarьnda uqьj-jada belməvse kommunistardьŋ banь kyp bulьvьn ibәrkə alьp, kommunistardьŋ uqьj-jada belemlelegen bөtөrөv həm ad belemlelegen bөtөrөv turahьnda konkret həm bojevoj direktiva birde. „ӨLKƏ KOMITET PLENUMЬ, QALA KOMITETTARЬ HƏM RAJON KOMITETTARЬ SEKRETARDARЬN HƏM SOVXOZ POLITBYLEKTƏRE NACAL'NIKTARЬNЬN AJRЬM JAVAPLЬLЬQЬ AЬTЬNDA. KOMMUNISTAR ARAHЬNDA UQЬJ-JADA BELMƏVSELEKTE HƏM AД BELEMLELEKTE BӨTӨRӨV EŞEN OJOŞTORORQA HƏM BЬL EŞTE 1-NOJƏBRDƏN DƏ HUNLAMAJЬNSA TAMAMLARQA, Ə BAŞQORT HƏM TATAR KOMMUNISTARЬ ARAHЬNDA JANALIPSƏ UQЬJ-JADA BELMƏVSELEKTE HƏM AД BELEMLELEKTE BӨTӨRӨVDE 1936-JЬLDЬN 1-QЬNVARЬNAN DA HUNLAMAJЬNSA TAMAMLARQA TƏQDIM ITƏ" (VKP(b) ӨK nen ijyn plenumь qararьnan). VKP(b) Өlkə komitetь plenumьnьŋ bьl kyrhatmahe partianьŋ kyp kenə ojoşmalarь „tarafьnan ytəlmədər."

Kyp kenə rajondarda partia dokumenttarьn tikşerev vaqьtьnda bөtөnləj uqьj-jada belməvse elen'arььn kyp kenə han da bulьvь belende, ad belemlelərdeŋ hanь taqь la kyberək. Kygarsen rajonьnda 120 kommunistьŋ 12 he (10 protsent), Ənjəlli rajonьnda 235 kommunistьŋ 23-e (10 protsentqa jaqьь), Ishaj rajonьnda 77 kommunistьŋ 15-e (20 protsent samahь) uqьj-jada belməjdər həm ad belemlelər. Ajrьm rajondarda uqьj-jada belməvse həm ad belevselərden hanь taqь la kyberək. Mahalan, Bəjmaq rajonьnda bьl han 30 protsentqa jetə.

Tөge jəki bьl jetəkse eşta eşlәp tә, partianьn tөge-jəki bьl tapşьrьvьn ytəp tə oşo kөngə tiklem ad uqьj-jada belevse kommunistar də osoraj. Mahalan, Dьvan rajonь Өlkəndə avьl sovetьnьŋ predsedatele iptəş Şəfarof uqьj belməj. Unьŋ uqьj-jada belməvselegen bөtөrөvdə ber tөrlө lə eş alьp barьlmaj, ul ydə lə ber nəmə lə eşləməj.

Blagoveşsin rajonь „Kolos" kolxozьnьŋ berdən-ber kommunisahь ip. Volzanina baqsasьlьq brigadahьnьŋ brigadirь bulьp eşləj, uqa massa-politik kampanialarьь ojoştorov həm ytkərevgə ajrьm eştər tapşьrьlar, ləkin ber kem də unьŋ uqьj-jada belməvselegen bөtөrөvdə jərdəm itev turahьnda ujlamaj.

Krasnoznamenski aqaь zavodьndaqь (Baloвaj rajonь) partia ojoşmahьnda 9 elen bar. Bьlardьŋ 2-he Şajmardanьf həm Şəjxelislamьf iptəştər bөtөnləj uqьj-jada belməjdər tejerlek. Ular ikehe lə proizvodstvolaqь eşselər, şunьŋ əьtena ip. Şəjxelislamьf partiahьd eşselərdən iŋ jaqşьlarьn teləktəştər gruppahьna jalep itev eşendə eşləj, Şəjmardanьf brigadaqa xeдəlar ytkərevse itep berketelgən. Bьdalə ььlar har ikehe lə partianьŋ bьl tapşьrьvdarьn tejeşənse ykərə almajdar. Sөnki ulardьŋ uqьj-jada belməvdərenə qaraqanda bьl eş ularqa tejeş tygel. Zavodtьŋ partia ojoşmahь elek ulardьŋ uqьj-jada belməvselektəren bөtөrөv turahьnda qajqьrtьrqa, ulardьŋ politik dərəjələren kytərergə tejeş ine. Bьl vaqьt Şəjxelislamьf həm Şəjmardanьf iptəştər yddərenə tapşьrьlqan eşte jaqşьraq ytərdər ine. Qaj ber urьndarda „elek batьa rezimenda jarlь buldьq, uqьp bulmanь, inde xəder qartajdьq" tigən zararlь nastrojenie bar. Bьndaj nastrojenielərdь Dьvan, Arxangel', Belorət həm başqa rajondarda osoratьrqa bula. Bьndaj səbəbdərsə qarşьь bөtөrөrgə, xeдmət ejələreneŋ, berense nəvbətə kommunistardьŋ uqьj-jada belməvselektəren bөtөrөv eşenə ьььolap totonorqa kərak.

Uqьj-jada belməvselekte həm ad belemlelekte bөtөrөv, hər ber kommunistь irken rəveştə uqьrqa, jadьrqa өjrətev—ul hər ber rajkomdьŋ, hər ber tөvge partia ojoşmahьnьŋ berense nəvbəttəge mөhim burьsь. Rajkom sekretarь həm tөvge partia ojoşmalarь jetəkselərə bьl eş esen turanan-tura javaplь bulьp hanalalar.

Partia rajkomdarь həm tөvge partia ojoşmalarьnьŋ jetəkselərə uqьj-jada belməvse həm ad belemle kommunistardьŋ ihanen alarqa həm ular esen dəimi, jeddi uqьv ojoştororqa tejeştar. Şarttarqa qarap kommunistar esen uqьj-jada belməvselekte bөtөrөvdə bөtə formalar—rajon kust' kurstarь ojoştorov, kiske məktəptər ojoştorov, uqьj-jada belevse kommunistardь nadan jəki ad uqьj-jada belevse kommunistarqa individual' rəveştə berketev kevek formalardь fajdalanьrqa kərək.

Rajon həm tөvge partia ojoşmalarьnьŋ jetəkselərə kommunistardьŋ uqьj-jada belməvselektaren bөtөrөv eşen dəimi kontrol', operativ jetəkselek həm praktik jardam menan təьmin itergə tejeştar.

Rajon həm tөvge partia ojoşmalarь ytkәndeŋ xatalarьn qaldьqь — uqьj-jada belemlelek həm ad belemlelekte bөtөrөv eşenə jeŋ bььqanьp, bөtə tapşanьlьq həm nьqlьlьq menan totonorqa tejeştar.

MEXAJLENKO.

VƏLIEF NAДANLЬQЬN BӨTӨRӨRGƏ TEJEŞ

Dovlekan. Qorjatmaь avьlьnda bөtahe 5 kommunist bar. Partia ojoşmahь jarьnda partia uqьv tynəre ojoştorolop, uqa beдə kommunistar həm partianьn aktivtar ььqtьrьlqan. Şulaj uq uqьj-jada belməvse kommunistardьŋ nadanlьqьn bөtөrөv eşe lə ojoştorolop, kyptar xəder nadanlьqtarьn bөtөrdelər.

Ləkin VKP(b) kandidatь Vəlief Miqləbaj oşo kөngə tiklem bөtөnləj nadan. Ul avьl sovetьnda predsedatel bulьp eşləj ine, nadanlьqь arqahьnda unan alьnьp, ber uqььvsьqa nadanlьqьn bөtөrөv esen berketelde. Ə Vəlief bьqa jөrəmənə. Dəjem jьjьlьş menan də ikkerlede. Ləkin hamaь də jөrəməj.

Vəliei bьnьŋ menan genə qalmaj uqьv jəşəndəge qadьn da məktəpkə jebərməj mataştь.

Jəj kendəre Leningrad qala komitetь plenumь qararьarь ejrənelde, Vəlief buqa la başьnan-adaqьna tiklem jөrөmənə. Şulaj uq başqa zanatielərgə lə kilməj, kilhə lə aderlanməj kilə.

Bьl turala VKP(b) nьŋ Dəvlekan rajon komitetьna belderelgəjne, ləkin rajkom oşo kөngə tiklem tejeşle sara kyrgəne juq. Rajkomdьŋ aşьqьs sara kyrevan horajьd.

Q.A.

MƏSKƏV METROPOLITINЬ TӨDӨ LƏŞƏNDƏ

HYRƏTTƏ: Balsьq taşvsьlar: ip. Bujkovski (hulda) həm Socnəkof. Ular №52-53 şaxtala balsьqь juqarь kytərtələr.

BAŞQORTOSTAN EŞSELƏRE STAXANOFSЬLAR SAFЬN KINƏJTƏLƏR

PEREVAL BAZAHЬNDA STAXANOFSЬLAR YSӨ

[illegible]

... qajtь. Ul namьs menan ytəne. Artanan taqь la juqarь norma birev esen kөrəşə. Xəder unьŋ brigadahь şul uq eştəge Qədəlxaliqef brigadahьn jarьşqa saqьrdь.

23-25 hanlь pristandarden ... həm naşqaŋь kərəkle nəmələr menan irken həm jaqtь itep ike kvartira eşlələ. Bьl kvartira iŋ jaqşь staxanofsьlarqa birelə sək.

Ş. ABDUL.

AQR. Q. VƏKIL

SORTTARДЬ JAŊЬRTЬV

(AKADEMIK LЬJSENKONЬŊ JAŊЬ QILMI EŞE)

Akademik Lьjsenkonьŋ orloqtardь jarovizaşlarьp basev turahьndaqь təqdimen hər ber kolxozda beləlar. Jarovizaştьrьp basev avьl xuxalьqь əlkəhendə dur əlgəşevdərdən hanala. Bьl eş menan xəder bөtə donja qəlimdəre qьdьqhьnalar.

Akademik Lьjsenko taqь la ybemlektərdeŋ hьjfat ydgəreşe dəvərdəren ejrənep, oşo nigeddə silikseя eşendə toqanьlьq parьn planlь rəveştə hajlaj belev julьn asь. Xəder şul nigeddə eşləgəndə, əgər ber jaŋь sort edьp tabьv kərək bulqanda, unь ədərləv srogьn 5-10 jaqqa kəmetep bula. Akademik Lьjsenko oşo jaŋь metodtь fajdalanьp, Ukrainanьŋ iŋ qoroloq rajondarь esen juqarь urozajlь jaŋь bojdaj kul'turalь sortьn birde la inde. Ul jaŋьraq qьna ydeneŋ navbəttəge mөhim qilmi eşen iqlan itte. Akademik Lьjsenko yddəren herkələvse ybemlektərden silikSION sorttarьn şul sorttьŋ yd esendə, ajrьm ybemlektəre arahьnda atalandьrьv jərdəmendə sorttь „jaŋьrtьv" julьn təqdim itə. Bьl „jaŋьrtьv"dь ajrьm kolxozdar yddəre ytkərə alalar.

Bed sorttь orloq kul'turalarь basev bьrьsьn qajanьd. Ləkin sorttardan mahalan bojdajden kyp kenə sorttarь 4-5 jьlda ber almaştьrьlьp torərqa tejeş. Əjtəjek, kolxoz „Lytisineje 062" sort bojdajdь 4 jьl tatlьп basqəs, 5-se jьl basev orloqon jaŋьnan orloqsьloq kolxozьnan almaştьrьp alьrqa tejeş. Şulaj itməgəndə lytisineje sortь 6-7 jьl esendə ydeneŋ tada sortlьqьn juqalta. Ə, inde xəder akademik Lьjsenkonьŋ fekere bujьnsa bьndaj sorttar tadalьqtarьn qьna tygel, eske hьjfattarьn da juqaltalar ikən. Heдemtələ bed alaqan tada sort orloq jьldan jьl aqьrьnlap urozajdь kəmetə bara. Akademik Lьjsenko bьnda silikseя həm orloq jetesterev tormaqьnda eşləvselərde qəjepləj.

Beдdə xəder aşlьq kul'turalarьnьŋ sorttarь bik kyp. Mahalan bojdajdь alьp qarajьq. Beддə: „Sizim", „lytisineje", „NOQ", „milturam" kevek kyp isemdər bulqan sorttar bar. Bьlar hər qajhьhь tөrle silikseя stansalarьnda ььqarьlqandar. Hər ber sorttьŋ yd əhtenlektəre bar. Mahalan, „sizium" sort bojdaj qoroloqqa bьđaq birešьvsan, şulaj uq „lytisineje" jaŋь sorttan hanala. Bьlar tada sorttь tip atalalar. Sөnki ular ber genə orloqtan taralqandar. Ber vaqьt ber genə bөrtөk bulha, xəder bedde millionlaqan sentner hanala. Silikseя'tsьdar (jaŋь sorttar ььqarьv julьnda eşləvselər) bьqa tiklem tada hьdьq eske jaqtan his ber ydgərməj, tip kiləlar ine. Akademik Lьjsenko xəder bьnь juqqa ььqara. Ul, tada hьdьq ydgərə genə tygel, bəlki bьl ydgərev bik şap bara, ti. Yd yddəren herkələnderevse kul'turalardьŋ sortь (mahalan bojdaj) ber tөrle eske hьjfat menan ydgərmənənsə 40-50 jьl jəşəj almaj. Sittan herkalanevse sorttar, jadar jьl ydgərməj qalalar. Mahalan arьş. Beддə ata-bababar səsep kilgən sort arьştar bar. Bьlar kilasakla la eske hьjfattarьn ydgərtməj odaq jəşəjəsəktər.

Yd yddəren herkələnderevse sorttar ni esen tid ydgərələr? Sөnki, tada hьdьq, bьqa tiklem ujlavqa qaraqanda, şabarək ydgərə, şunlьqtan unь jьş almaştьrьp torərqa kərak. Lьjsenko bьnь şulaj aŋlata: „lytisineje 062" sortь bojdaj tada hьdьqlь həm 100 protsentlь tada sort. Şulaj bulqas unьŋ 100 protsentь la ber kendə şьtьp sьqьrqa, ber kendə jetergə tejeş bit. Ləkin ulaj tygel. Lьjsenko 1934 jьlda ber bisə ber tөrle dilankaga „lytisineje" orloqtarьn ber kendə basa, ləkin tөrle vaqьtarda jeteşevse başaqtar kyp qьla. Şulardьn 34 başaq hajlap alьp, bьlardьŋ orloqon 1935 jьlda ber yk vaqьt ta basa. 34-se jьlda ul 8-se ijyndə başaqlanha, 35 jьlda 12-se ijyndə başaqlana. Başqa dilankalarda taqь la tөrle sroktarda başaqlanalar. Ike jьldьn başaqlanьv ajьrmahь 4-8 kөn bulьp sьqa, ə, şul başaqtardan jьjnalqan orloqtardь 3-se, 4-5-se jьldarda basham, taqь la ydgəreştar bulьr ine. Bьl ydgəreş, ajьrma, başaqlanьv vaqьtь menan genə siklənməjense, tөrle erelektəge orloqtar, eske hьjfat ydgəlektəre menan də bik nьq ajьrьla başlajdar. Tьşqь jaqtan bьl sorttьŋ başaqtarь la, orloqo la his ber ydgəreşhed qala. Bьl sort 20 jьl elek qьlьsqьhьd sort ikən, taqь 20 jьldan hun da qьlьsqьhьd bulьp qalasaq, aq başaqlь ikən, 50-100 jьldan hun da şul uq aq başaqlь bulьp qalasaq. Sorttьŋ tьşqь kyreneşe ydgərməvenən beддen esen his ber məqnahe juq. Unьŋ eske hьjfat jaqtarь ydgərevə qimmətle. Bөtə basev ucastkahьndaqь başaqtar 5 kөngə genə hunlap başaqlanьvьn kyd aldьna kiterep qarajьq. Bьl bar ber gektardan 1-3 sentner urozaj juqaltьv tigən hyd. Tımək sort eske jaqtan ydgərev bu qahьnda unьŋ hьjfatь juqala, urozajь kəmej başlaj.

Yd yddəren herkələj torqan ybemlektərden bьjьlqь orloqon aldaqь jьldь basham bьnan ybkən 20-30 ybemlek, ul tada hьdьqlь ber sort bulha la, eske hьjfattarь menan udqan jьlqь „ana"hьna oqşaşlь bula almajdar. Ləkin tьşqь kyreneştəre menan oqşaşlь bulalar. Bьna ni esen yd yddəren herkələj torqan kul'turalardьŋ sorttarьn 4-5 jьlda ber almaştьrьp torərqa kərak.

Beдgə juqarь hьjfatlь kul'turam sortьnьŋ tep „anahьnьŋ" hьjfattarьn haqlarqa tьrьşьrqa kərak, şul saqta qьna sorttar juqarь urozajlь bula alalar, ber vaqьt torqьs ььqьp ber vaqьtta qьna başaqlana başlardar həm ө!gөrerdər. Sorttьŋ berense orloqtan taralqan vaqьtьndaqь nəhel nigeddərenə ginotip tidər. Sort juqarь hьjfatlь bulhьn esen oşo ginotiptь haqlav saqahьn kyrergə kərak.

Sittan herkalanevse aşlьqtьŋ (ber başaq ikense başaqtьqь herkələr menan herkələnev) mahalan, arьştьŋ ber baş qьsqalanьv esen kərak bulqan herkə şul başaqtan alьnmaj, bəlki başqa meŋərlagan başaqtardan bьqьnьp havala tudan xələndə osop jөrөgən millionlaqan herkəneŋ iŋ oqşaqьnьn, iŋ qevvatleheн ydenə qundьrьp həm şunьŋ menan atalana. Heдemtələ jaqşь toqom qondьrьla. Ə, yd yddəren herkələnderevselərdə bөtөnləj ikense kyreneş. Bьnda hər ber başaq, ydendəge yk herkə menan atalana, yd nə oqşaqanьn, qevvətlehen hajlap ala alma j. Şunьqь tь bьndaj orloqtar zəqiflənələr... Akademik Lьjsenko, yd yddəren herkələnderevse kul'tura sorttarьna la, sittan herkələnevse kul'tura sortьnьŋ ydgəlegen indererga kərak ti. Tımək, bьndaj kul'turlarqa yd yddərenan herkələnergə mөmkinlek birməj, kərak bulqan herkəne başqa başaqtardan alьp birergə kərak. Bьl vaqьt orloqtoŋ ydenə kərak herkəne hajlap alьvь aşqahьnda, ulardan yk an jaŋь orloq tada organizmь jaqşь hьjfatlь bulьr.

Yd yddəren herkələndərə torqan kul'turalar sortьn jaŋьrtьv, sorttь jaŋьrtьv tigən jaŋьlьq şul inde.

Bьl eşte praktikala tormoşqa aşьrьv esen qalim bulьv kərakməj. Akademik Lьjsenko, bьl eş kolxozsьlar tarafьnan ytələ torqan eş. Bьqa tik ber ad təzribə genə kərak, ti.

Ul praktikala nisek ytkərelə hun? Bьnьŋ esen başaqtar basha atap herkələngən dəvərdə, uca-tkanьŋ tөrle urьndarda ytkən baş qtarьnda jeteşkan herkələrde pinsit menan tada ber havьtqa jьjnala. Aralaşьp iŋ jaqşь kyrengən, əjtəjek ber 10 başaq alьna. Başaqtaqь hər ber orloqto qaplap torqan qьrььqьь (çeşuya), şul uq pinsit menan ber ad asa teшep, havьtaqь herkələrgə alь terep alьhьŋ da şul asьlqan araqa halьp qujahьŋ. Saskə, oşo meŋərlagan herkələrdan teləgənen iŋ bulьdaqьhьn hajlap alьp atalanьr həm ul nedlə juqarь hьjfatlь toqom orloq birer. Sorttь bьl rə eşle jaŋьrtьv esen kyp vaqьt kərakməj. Əjtəjek 10 başaqtь atalandьrьvdan qьna başlajьq. Bьnan 100 orloq alьnьr ine. Bьlardь bөrəj sylmәkka utьrtьp, bed qьs bul şunsь jьlьnan 150 başaq əlgertə alabьd. Bьl 3000 orloq birə. Bьl orloqtardь mart başьnda parnik jəki tipletsaqa basergə həm jədqь aşlьqtar basevdeŋ berense kөndərendə yk bьььvqa kyserep ultьrtьrqa kərak. Şulaj itep ber jьlda, xuxalьq esen dur əhəmiətle bulqan 15 bot samalь jaŋьrtьlqan sort buldьrьp bula. Bьl inde iŋ juqarь hьjfatlь orloq bulasaq. Akademik Lьjsenko bьl eşte hər ber xataboratorala ytkərergə təqdim itə.

Bьl 15 botto kiŋ tatle itep basep 15 gektarqa jetkerep bula. Juqarь agrotexnika qullanqanda bьl 15 gektardan 15 tonna orloq alьrqa mөmkin. 15 tonna 150 gektar jerga basergə jetə. Şulaj itep 3-se jьldь kolxoz eske hьjfatlь jaqşьrtьlqan, nəhel nigede jaŋьrtьlqan sortlь orloq buldьrьr, heдemtələ meŋərlagan sentner artьq urozaj alьr. Bьnda Rajzo, MTS, xatabaratorialar kolxozqa jardam itergə tejeştar.

HЬROJA HABAQЬ

(Adaqь)

ьsьnlap ajlanep tik jerej. Şunan ul qal heltane.

— Quj, hujьqьd inde, ajdə heddeke bulhьn—tine la kire borolop qajtьp kitte. Urьb bulha la arьv banda ine, yde başqortsaqa hьvdaj ine. Xuxanan rexsət bulqas ta, qolondoŋ iten aşap kinandek. Himed, kilep torop, qadьhьn-nihen ajtaheŋ inde. Itenen qьrqmaqa qarahь juq. Qasьrqa hurttarь aja qalьnlьq maj najqoston! Qart baxьr tədəlgəs əlege Əlaksaj taqь kilde.

— Inde ber yk qalqanьna tiщeged. Byre aşaqan tihaged ьşanmaь inem, mineŋ maldar qemьrө byrega birelgəndere juq. Bьlaj ajlanep jeregəs bulmanь inde. Timofej (Timerbaj tigənde şulaj ti torqajnь) ber yk qara inde maldardь, ti. Şunьŋ arjaqьna tejmənek, unь ni itahen. Şulaj itep yde avrьvьnan jadььp kitte.

Xəvirə jengə la qodaqьjьnьŋ allə qasan ytkərgən bьl kiseşlәren, qojqan sajen də esməj birelep tьŋdap ultьrdь la unьn qartь tədəlde tigən jerenə jetkəs ikken tьn aldь:

— Qarasala, jaraj inde, ulajtьp həvetemsa genə bətkəs. Əl də urьbtar, jəla javьp sulqa tert tьrmaqandar ikən ale — tine. Qojqan sajen esep bətep, ьsьajaqьn qaplanь. Ləkin Juldaş əbej aqa ir... nirmane:

— Ja ale qodaqьj, ale baştan ьnajaqьndь tynkarep ni, esajek ale, saj əstanem, samavьrьm şəvlap ultьra — tip taqь saj jahaj başlanь.

Marjen saj esep tujьp, qartahe alьp qajtqan gəzitlərde aqtarьp qaranь, ydenə taman qьna riziaka cerviktərde kejep qarap:

— Qərtsəj, ьnьŋь minəne, gimnastika jahaqanda kejergə həjat ikən.

— Hina balam, hina, ajaqьna tamanь.

— Taman qьna. Qartsəj hine kem alьp kilde, jəjəv qajttьqmь allə.

— Juq, qalaqtьp şunsa nəmane kytarep jəjəv qajtajьm. Irqəle aqajьŋ maşina menan alьp kilep kitte. Şunь həjətlap qunaq itermen tigəjnem, qanalanьь la qaldь. Irqəlene kyrham, ydemdeŋ balamdь kyrgəndəj bulam. Minen də unьŋ menan ber jəşlek ulьm bar ine, bələkəj saqtarьnda bergə genə ujnap yskəjnelər. Baxьtьmdь 12 jəşe tuldь tigəndə kykragenə at tinep ylterep qujdь. Kətevdə atahь menan bergə jөrөgən bula torqajьn, şunda balak bulьp qujdь şul balam...—Ənej hyddan tuqtap ydeneŋ ujdarьna jul qujqan hьmaq, ber şəke attь sajen endəşməj hemerde la taqь jalqap kitte:

— Bedden ьvьnda kyrmagən ad qaldь inde. Ul nuza ydageŋ ytha, berdə uqьp tora torqanь juq ikan, donja yde ejrata ikan ul. Min kilen bulьp tөşkəs, qajnьm baxьr qarttajьndь ike-es qajta totop tuqmanь. Jerle juq nəmagə qьdə la kita şul. „Bajlьq jaraştьra, juqlьq buqьştьra" tigəndere bik dөrөs ul. Qarttajьn baxьr ul itep, bьl itep keşegə eşlap taьь itə torqajnь. Şul qajnьma allə ni nəmahe jaramaj. Qamsь menan kilep torop tarta baxьrdь. Qarttajьn baxьr sьt ta itməj, ni jane menan sьdajdьr inde, bas halьp tik tora. Şunan min tydmanem. Jəş bulham da batьr inem:

— Ir qorotьa bulqanьŋ, ejenə biə təşergəneheŋ, odaqlaməj ata bulьrqa torahьŋ, min ajtam, qasanmaqa bulaj tip atandan tuqmalьp tormaq bulahьŋ. Irnehen, ajalmeheŋ sera, — tinem. Oşo hyd bajaqьnь semnanderde bit. Atahьnьŋ qulьnan qamsьnь belkə tartьp alьp mejəşkə ьrqьtь la:

— Bik ulaj şaşhaŋ, ajda sьqьp kit,—tip jekerde. Qajьmdь, baxьrqьbaьь, bөgongelaj xəterlajem—ьrььrap enhed, tьnhad ulьna qarap tordo la, qarььqa moronon ədən itep ber tartьp jengenahe menan arqьrь lььjap, endəşməj genə sьqьь la kitte. Şunan өs-dyrt kөn ytkəs qajtьp kilde bajaqь. Şunan balahьn tuqmamah buldь. Bed kətev eşena bajlanep kittek. 30 jьldan artьq kətev kəttek. 30 jьl bujь oşo Qьdьl hьvьnьŋ ike jaq jaqahьn iŋlap, ber başьnan ikense başьna tiklem tapanьq inde. Qajььm baxьr da qartajdь. Ylə ylgənensə ydened ahьranьq. Kykbəv avrьvьna hanьşьp kitte. Yfə jəş qəmerendə qadaq arahьnda jərep kətev kətkən keşe, hajləgəndə lə qadaqsa qaqtьtьrьp hejlaj, abьvlanha qadaqsa arlagan bula torqajnь. Bik odaq avrьnь. Baxьr qьna, arьь birde xəle inep, kyŋele kerajhe—

Qьdьl qьna bujь qьdьl qьrsьn
Qьdьl qьrsьn hujlap jөgerdem,
Udьp qьna kitkən bьl qəmergə,
Byrkenəmde alьp hьdqьrdəm.
Qьdьl qьna lьvь ejrək qad
Өjraktare osop qad qaldь,
Bed juramaj, dьbьtar kem jьrlahьn

Bed kyrmagən naka ad qaldь tigən bulьp jьrlaj torqajnь.

Bed kyrmagən nuza ad qaldь inde. Tik bьna qarttajьŋ baxьr nuzahьn kyrep, rəxəten kyrməj ylьp kitte.

Şulaj urьb arahьnda kyp jөrөp kitkəs, qartaja başlaqas, xalьq arahьnda „urьb Timerbaj" tigən isem kytargəs, yd ilebedgə, yd başqortobodqa qajtьp kən itajek—tigən bulьp, ydebeddən avьlqa qajtьp Kənsьvaq bajdьn jьlqь kətoven alqan buldьq. „Aldьrьr kən jaddьrьr" tip, unьn ььlaj bulьp qujьrьn kem belgən, topto şul Hьtьjpekidan yk qajtmaьlьq bulqan ikən qoroqoron...

Şulaj itep avьlda kətev kөtə başlanьq. Kənsьvaqtьŋ malь mal qьna tь hun? Qodaqьj, ana Qajьnlьqqa barqanda yden də kyrgənhender əle, təset jaŋьndaqь ike qatlь qьdьl kirbes jortto?

— Kyrmaj ni, kyrdem, xəder unda kolxoz kəpiratife bit.

— Ejje, ejje, ana şul Kənsьvaq bajdьŋ jorto bit. Şunьŋ qapqahьnan javьrььp malь sьqьr ine, ana qarşьhьndaqь Kənsьvaq tavьnьŋ biten javьr ine. Şunda la kətevden ber oso kartəla bulьr ine. Ana şulaj baj ine ul — Kənsьvaq. Şul. Bed kətə başlanьq. Kөmөşьkam ььnav Marjene hьmaq selberləp kenə qьd bulьp jette. Bik hьlьv, kyrmagə tada buldь. Tөrlө jerdən javьь kilə başlanь. Tejəre la horaj, tejməke la horaj. Kənsьvaq qarttьŋ os bisələ Işьaj tigan iŋolo ulь, totto la horanь bit. Dyrtense bisəlekka horaj, jə inde minen bastarem yrə tordo. Qalajtьp berdən ber genə qьdьndь azdahalaj os bisə əltenə qьrq biş jəşlek keşegə birəlen. Ular unь adam itəlarme hun? Jarьь bulhaŋ da bala qəziz bit ul. Atalь qьna riza bulьp qujmaha jarar ine tip qorqьp jөrөjөm. Işьaj bьqьşa jete-hiqed naş mal birə, bajoqa monьnь ni. Bedden keşe yde bik təp aqьllь, bulmaqan namььsan adam ine. Avьlqa qajtqan bulьp, donja qorajьq tip ujlaqas yde baxьr tьrьşьp, tьrmaşьp, kətevdən qajtqan arala taş taşьp өjөp karta-quralar urata başlaqan buldь. Min da qul qamьtlьq iteşkan bulam da, bisə keşeneŋ taş eşenda kese ni inde. Şunan ber kөnə Kənsьvaqtьŋ şul Işaajь qьmьd esep mьvьrap trantasta qььa jatьp, qara jorqaьь atlatьp qьna ytep bara ikən. Kyŋele ker bulqas ni, bedden keşegə ujnap ajtam tipme, allə yde mььqьl itepme hyd qььqan:

— Əj, Timofej aqaj, bьl tiklem taştar burap jen biklərgə ujlajhьŋmь ni, malьŋ qajda? — tigən. Qarttajьŋ şul hydgə ylgənsə qarlangan ikən də baha Işaaj qьd horata jerərgə lə javььhьna şul hydde ajtep qajtarqan bit bajaqь. Şunan hun Işaaj da namььqa talaşьp kitte. Batşalar hьmaq bajdarqa ner kətevse qьdьn birmagəs tegeneŋ danь ььqtь bit inde. Kөslek menan tartьp alam tip qьddь andьj başlaqajьn, bed tid gena, aldan vaqadalaşep jөrөgən oso Salak kejavde saqьrьp alьp, Kөmөşte ulьrtьq ta jenərdek. Şunan alьp Kənsьvaqlar bota toqomo menan tere doşmanqa əjlandelar. Qarttajьn kətev jьlьn ultьrajьm da, kire urьb arahьna kiterbed, bьnda torop bulmah tip kenə jerej ine, Kənsьvaqtar jaşatmanьlar. Yddarenen ber jaqьь ajqьrdarьn jeşerdelar da, Timerbaj urlanь tip, naxaq bala jabьp tottorop jebərdelar. Julda barqanda jajlap ylterep qəjep ittelər qahar huqqьrdarь. Jөrөgən buldьm, bulььqa la, yradnikka la barqan buldьm, Qajda ul tyrələr həjləşməjdər də. Kənsьvaq barьhьna mal birep, aqsa birep ььqььp qujqan.

Juldaş əbej kyden erkəlgən jaştaren jene menan hertə, hertə hyden bətərdə:

— Ysemde aldьm qьrьlqьrdardan, ysemde adьm! Kolxoz qьna kilep ььqqajnь, bətahen ber quььqa tьqьp edattьq. Işьajdьn yde lə ana-allə qajda ylep qalqan ti əle. Beddeken aqsa birep ylterткəjne, yde lə jazahьn aldь qahar huqqьrь!..

Bьna bьnda miŋə nindaj uqьv kərak? Bьnan əlkən haьaq barmь? Hed bьna şunь uqьqьd Marjen balam!

Marjen qartsahьneŋ haman ydenə ypkalaganen kyrep, unajlьdlanь:

— Tuqьь qartsaj, min hine uqьj belməj tip qajeplamajьm bit hun — tine.

— Qajeplarga urьnьŋ da juq. Bed baxьrdarqa uqьv qajda imeş ti ul. Hedga kilde inde bьna irken donja. Əjdə, ni bar qilemde, ni buьqan belemde alьp qalьqьd, balam.

Marjen qartsahen irkələnep aldaştьrdь. Unьŋ aşavlьq ergəlap hudьp ultьrqan ajaqtarьna başьn halьp avnaqlanь:

— Ja, ja qartsaj bette. Uqьv qьna tygel, odaqlamaj jaraplan da la osop kiterьen ale bьna. Kyrmajda qalьrhьŋ. Ana ale gazittə qьddardьŋ avanan jaraplandan paraşytta hikergəndəren hyrətkə teşergəndər. Qalaqa bardьььham ydem də şunan ьrqьjьm ale, qartsaj.

— Ozhaŋ ьs, ьrqьhьŋ-ьrqь, tik hav qьna bul, şap bul, qolonsaqьm — əbej tьnььjandь. — Ajalьŋ jatma ale balam tuььqьmьa, ajaqtarьm ojop kitkən.

Xəvirə jengə la saj esep tuььp odon itep ber kikerde la, urьnьnan tordo —

— Bik odaq ultьrьp kittek qajtajьm əle. Hьjьn da qajьrr inde. Ataq, minen ajaqьm da qalaj ojop kitkan — ul tupsanlaj, tupsanlaj urьndьqtan teşep qatalarьn kejde. Ul kitkanda Juldaş əbej odata ььqьp:

— Qodaqьj, irtan qojaştan al da torop eşkə kiterəed. Tegelərgə ajtep quj ale, tip qaldь. Xəvirə jengə:

— Jaraj, jaraj bөgөn yk ajtermen, „Qalqan eşkə qar java" ti, irtənən qaldьrmaj bulerajek inde ul kartuftь, tine.

Marjen əbejdər ььqqas tid genə jadьv-hьdьvdarьn jьjьştьrdь. Jəşelle-kykle, qььdьllьqaralь baqanalar menan bidalgən diagrammahьn taqь ber tap qьr jajep qarap hoqlandь, unь əьtalga kire halьp tədrə janьna kilde la, seltar qorqandь hirpep tьşqa qaranь. Kөn kiskə hььqqan. Bajьrqa jaqьnlaşqan qojaş, hьv arjaqьndaqь ьrdьndaqь kəvak, sandarьn avaqa borolddьrьp ultьrqan tapaь maşinahьn, unьŋ tirə jaqьnda qьmьььp jөrөgən keşelarde huŋqь nurdarь menan irkəlaj, undaqь ere, ere harь igen kөəndaren taqь la harьraq itep nurьnda suqьldьra. Marjen ata-əsəheneŋ bөgөn də qajtmaj şunda təndə lə eşləjə. saktaren ьtena teşerep, yde lə bөgөn qajtmaj şunda eşlərgə buldь. Işek təbendə hejavlə torqan velosipedьn alьp, tagərətep işektan ььqьvqa qartsahь osorap:

— Qajda barahьŋ? — tine.

— Irdьŋqa eşkə baram, qartsaj. Hajьrdь yden havьrььn lade. Min bөgөn qajtmajьm, tөngə sajen eşlajed — tine.

Juldaş əbej başьndaqь aq jaulьqьn tөdata, tөdatə:

—Ja bar, bar, havьrmьn — tine.

Marjen əьta hikerep velosipedenə atlandь la, unьŋ zvonogьn ььŋqьrlata-ььŋqьrlata kyperga tagərəne. Unьŋ qьrqqan qara qьmьr bastarenen bederahe jelde ujnap sikələrenə huqьla. Jəŋ fufajka əьtenə taqqan BGTO znacogь hul jaq kykrəgenə huqьlьp, huqьlьp barelə, al hьv kyldəgeneŋ kiŋ itaktare velosiped jelenda jelberəp, atqan saskə hьmaq tudьlьp artqa hirpelə ine.

Juldaş əbej jejənsarenen qarahь kyden juqalqansa ul qulьn maŋlajьna qujьp teklap tordo. Unьŋ sajьrьqan qara tarь jәde qьvanьsь jьlmajdь. Marjenden qaralь juqalqas qьna ul urьnьnan qaqqalьp torəŋ kərhende. Əjterhen da qьdьnьŋ al kyldәktaren jelberlәtkan şajan jeldar unьŋ da ikke xaseratien ərop turqatalar, əjterhen də Marjen aşьqьp bara torqan maşinanьŋ koslo gudok tavьşь, unьŋ xaseratle, ikke qajqьlь ujdarьnьn avьrьqьn alьp ьrqьttь. Ul jьlmajqan ььrajь menan kelatka boroldo. Işegen asьp qaranь, Jarьь buranan artьq qəpqьdьl bojdaj işəlep jata. Sələk torьan Kөmөştөŋ bьjьlqь trudodine taqь biş-altь jəd bot buladaq. Unь halьrqa urьn kərak ine. Ul jeleraklap jərep aldaqь ejdөn urьndьq əbtən jьjьştьra başlanь: Yd ydenə hөjlande:

— Əsəmsə qььa bьjьl bik zur ine la, hajьnьь şul. Qajda qurar inde bьl tiklem igende urьnlaştьrьp betərgə inde...

Өntən tyşəngə: xərbi politik otlicniktarьnan iptaş ŞISNAKOF.
Urta komandirьbьqa imtixandь „otlicno"qa tapşьrqan iptaş ANOXIN NIKOLAJ.

(Panfilof fotohь)

SOVETTAR SOJUZЬNDA

LENIN-STALIN BAJRAQЬ AŬTЬNDA

Bөjək proletar revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьn beŭə il dur kytərenkelek menən bajram itte. Hər jerdə sovettardьŋ tantanalь ultьrьştarь, yŭŭərenəŋ bөjək Lenin-Stalin partiahьna sikheŭ ebirelgənlektaren həm unь bөjөvŭəren kytərev esen uramdarqa sьqqan millionlarsa xeŭmətsəndərŭəŋ bik kyp demonstratsialarь bulьp yttelar.

Leningradta kөs'ə demonstratsia buldь. Uritski ismendəge dur majdan həm unьŋ tirə-jaqьndaqь uramdar bik kyp xalьq həm qəskər menən tulqajnь. Neva jьlqahьnda qьŝqь dvoretsqa qarşь Baltьq flotьnьŋ karabtarь teŭelgəjnelar.

Tribunaqa Ždanof, Cudof, Strepe həm başqalar kytəreldelər. Leningrad xərbi okrugь qəskərŭərenəŋ komanduĭəşse iptaş Şapoşnikof qəskərŭərgə qarata həjlegən telmərendə ularŭь VKP(ь) Өlkə komitetь həm gorkomь ismenən qotlaŭь həm okrug qəskərŭərenəŋ sotsialistik vatanьn haqlarqa hər minut əŭer buluŭarьna partia həm xekymətte ьşandьrŭь. Unan huŋ parad başlandь. Tribuna ergahenən jajavle qəskərŭər, qьŭьl partizandar, qьŭьl gvardejsьlar ytelər.

Artilleria cəstəre, motorlaşturьlqan artilleria, prozektordar, kysmə radiostansalar h. ə. ytelər. Unan huŋ parasyt-sьlar təjəgən avtomaşinalar həm tedek saltar-ğa tedeigən tanktar ytep kittelər. Paradtan huŋ majdanqa xeŭmətsəndər tuldь. Demonstratsiaqa Leningradtan ber jarьm million xeŭmətsəndər qatnaştь.

Oktəbr bajramьna Kiefkə sovettar Ukrainahьnьŋ [illegible] kesəlare gena tygel, balki Yzbəkstan, Belorussia, Əzerbajǯan, Maskav, Leningrad, Baku həm başqa qalalarŭan da delegatsia [illegible] tarь kilgəjnelər. Tribunala—Kosior, Postьşef, Petrovski, Papof, Zatonski həm başqa jetəksеlər. Parad tamam bulqandan huŋ kesle demonstratsia başlandь. Bьl kenə tribuna ergahenən Kiefteŋ jөŭŭərsə meŋ xeŭmətsəndəre ytelər.

Şulaj uq Ukrainanьŋ Stalino, Zaporož'je, Xar'kof, Odessa həm başqa qalalarьnda la dur demonstratsialar bulьp ytte.

Sverdlovskida demonstratsia təŋgə tiklem hufьldь. Qala kesle jaqtьlьq menən ba'ŭьqajnь. Hava sat-ьqlь tavьştar həm kyŋelle jьrŭar menən tuldь.

Arxangel'skida həm Təŋjaq krajь rajondarьnda demonstratsialar dur kytərenkelek menən yttelar. Təŋjaq diŋgeŭ jalьn yŭləşterevse polar stansalarŭьŋ raboтniktarь, Dikson, Vajgac h. ə. utravŭarŭa qьşlavsьlar da beŭə il menən bergə bөjək jьllьqь bajram ittelər.

Gor'ki qalahьnda həm unьŋ rajondarьnda bajram dur şatlьq menən ytte. Gorodets həm Kulebaka qalalarьnda Leningə həjkəldər asьldь.

Tiflis, Baku, Minski, Xabarovski, Novosibirski həm Sovettar sojuzьnьŋ başqa qalalarьnda la kesle demonstratsialar ojoştoroldolar.

Xalьqtь kapitalizm ideвenən qotqarqan nojek Oktəbr revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqьn beŭ il şatlьq menən qarşь aldьq. [illegible] ilebeŭŭeŋ ... yŭŭərenəŋ [illegible] leninse partia arasьnda [illegible] jolbaşsьhь iptaş STALIN-ğa [illegible] hattar.

XRONIKA

* LENINGRAD portьnda 7 nojabrda 10 meŋ eşsenen qatnaşьv menən Sergej Mironovic Kirofqa həjkəl asьldь.

* IRTЬŞ jьlqahь arqьlь [illegible] jaŋь timer jul kypere [illegible] ... Ul Severŭa la dur timer jul kypereŭərenəŋ berehe bulьp tora.

* SOJUZDA şəkər sөgөldəre qazьv eşe [illegible] ... 98 protsentьn sөgөldər [illegible] ... 57 million sentner [illegible] ... şəkər sөgөldəre qazьp alьnqan.

* 6 OKTƏBRŬƏ Maskav—Kurski timer julьnьŋ Staŀnoj kon' stansahьnda krusenie bulqan. №812 tuvarlь poezd stansalaqa №806 poezdqa qotorqona dur tiŭlek menən kilep bərelde. 24 vagon vatьlqan. Tiŭlek həm 8 vagon zararlandь. Timer jul 90 min tuqtap tora. [illegible] ... 1919 jьlda [illegible] ... Kerek jetkerelde.

* 7 NOJƏBRŬƏ tamamlandьqь Kandalakşa—Apatit timer juleneŋ Kirov [illegible] ... Petrozavodsk [illegible] ... Pis—Ozero [illegible] „Vladimir Lenin" [illegible] elektrovoz ytte.

MALSЬLЬQ

MALDARŬЬ JЬLЬ AŬBARŬAR HƏM AŬЬQTAR MENƏN TƏ'MIN ITERGƏ

MAL AŬBARŬARЬ TӨŬӨV PLANЬ ӨŬӨLƏ

Başnarkomzemdьŋ iŋ huŋqь məqlymattare bujьnsa həjbət aŭbarŭarь 8, hьsqa aŭbarŭarь 10, hарьq aŭbarŭarь 14 həm ətŭav ojŭare barь 9 protsentqa qьna əŭer. Bьl xəl ьşьl ьvqan jeş maldarŭьŋ beŭenləj normal' eşləngən urьndar menən tə'min itelməj qalьv qurqьnьsь tьvŭьra.

Bьl, urьndarŭa malsьlьq məs'ələhenə ikense siratlьqь eş tip qaravŭarŭan kilep sьqa. Kyp kenə raboтniktar (Bajmaq, Sterletamaq, Borə, Өfe, Bьrajьk h. b.) „tuŋqa herev esen tamam loqas ta, maldarŭь qьşqa aŭerlav esenə başlajbьŭ" tiŭər.

Manavez rajonьnda eş bigerək tə nasar bara. Rajon jer ьvlege mudire Aznaf rajonda malsьlьq bujьnsa nəmə eşlənqənlegen də belməj. Ul mal'sьlьqla beŭə eşlərŭə ikense keşelərgə tapşьrqan. Heŭmətsə Bozajazda la malsьlьq eşenə formal' qarajdar. Bьl eşkə jenərel'qan kredittarŭьn jarьhь qьna fajŭalanьlqan. Aŭbarŭar teŭev eşe bik hylpan bara. At harajŭarьnьŋ 35,8, həjbət aŭbarŭarьnьŋ 49, hьsqa aŭbarŭarьnьŋ 50 protsentь qьna tamamlanьp, eş tuqtalьp tora. Igen jьjьv eşe esen alьnqan eşse həm at kəstəre ale buŭha mal aŭbarŭarь teŭev eşenə qajtarьlmaqandar. Qьjqь həm Borə rajondarьnda la şundaj uq xəl.

Bьjьl kolxozdar malsьlьq eşe bujьnsa dur jeŋevŭərgə elgəştelər. Fermalardaqь maldarŭьŋ hanь 42 protsentqa arttь. Lakin mal aŭbarŭarьn teŭev eşenə jьqarьla kyrhətelgənsə həlqьn qaraşlar bьl jeŋevŭərgə tulьhьnsa qarşь kilə. Başnarkomzem da mal aŭbarŭarь teŭev eşenə beŭə rajondar bujьnsa qemyman nasar barьşь turahьnda bьnan ber nisə ajŭar elek yk beleveŭə qanmahtan, jetəkselekte keseŋtep həlьlьŋ jaharŭь tejeşle tapmanь. (BaşTASS).

XATALAR QABATLANA

Bьjьl kolxozdarqa malsьlьq eşendə dur i'gotalar birelde. Başqortostanda mal aŭьqь bazahьn kөsəjtev esen 100 meŋ gektarqa jaqьn majdan davlətkə igen tapşьrьvŭan qotqarьlьp, bьl majdandan igen həm tamьr aŭьqtarь kolxozdarŭьn malsьlьq fermalarьna bildelangajne. Oşo majdandan jьjьlqan uŋьş fermalarŭaqь maldarŭь 75-78 protsentqa tiklem tuqlьqlь aŭьq lar menən tə'min ita ala. Lakin, urьndarŭa maldarŭь tuqlьqlь aŭьqlar menən tə'min itev eşe əŭelə. Fermalar esen bildelangən aŭьqtarŭьn bikelməv qurqьnьsь bar. Qьjqь rajonьndaqь ferma maldarь esen bildelangən majdandan alьnqan uŋьştьŋ bik aŭь qьna ferma mudirŭarenə tapşьrьlqan. Toporin rajonьnda maldar esen bildelangən aŭьqtь kooperatsiaqa həjgəndər. Şişmə rajonьnda hьqsalьq fermalarь alьrqa tejeşle igenden 20 protsentьn qьna alqandar. (BaşTASS)

KYSMƏ KYRGƏŬMƏ OJOŞTOROLA

Bөtə Başqortostan malsьlьq kyrgəŭməhenən qalqan materialdardan (diagramma, fotografia h. b.) kysmə kyrgəŭmə ojoştorolop, rajondarqa hьqьasьq. Kyrgəŭmənə anlatьv həm leksialar ytkərev esen unьŋ menən bergə zootexnik, vet-vrac həm agronom barasaq. (BaşTASS)

QЬŬЬQA SIGNALDAR

DӘVLƏT MILKEN URLAVSЬLAR IREKTƏ JӨRӨJӨӨR

Nuriman lespromxozьnьŋ eşse ta'minate ьvlegendə davlət milken urlavsьlarŭьŋ hanь artqanan-arta bara. Gandar ucastogьndaqь larjokta eşlavse Gemaretdi Madaria 4887 hum rastrata jahanь. Şulaj uq bьlьn la ul irektə tora. ORS unь urьnьnan alьv menən gena qanəqatlande. Gemaretdian huŋ Rafiqof ta 4112 hum yŭlaşterde. Xaŭerge kendə ORS ta 26 meŋ humdan artьq rastrata bar. Ə, rastratciktarŭьŋ berehe lə javapqa tartьlmanь. Şul sauapte eşse ta'minate nasar. Larjoklarŭa eşselərgə karakle nəmələr juq. Sənki ta'minat ьvlege həman da jaqьrьnan alьnqan tovarŭь eşləvŭən udьqanь juq. Savda eştəre qaŭattan təş nasar.

Davlət milken urlavsьlarqa həm burьrallьq itevselərŭe jьvapqa tartьrqa, eşse ta'minate qьnqa jaqşьrtьlьrqa tejeş.

URMANSЬ

RAJSOJUZ SEL'POLARЬŬЬŊ EŞEN KYŬƏTEP BARMAJ

K-Usol rajonьnan Jerek, Tasan həm K-Usol selpolarьnda 3-sə kvartal paj jьjьv planьn ytəlmane. Sənki selpolar eşenə yŭ vaqьtьnda kontrol' alьp barmav arqahьnda, yŭləşterevsələr kyp buldь. Məsələn, Tasьn selpohьnda berense ikense esen sə kvartal paj jьjьv planьn ni barь 5,4 protsentqa qьna ytalde. 3-sə kvartal esendə 3 predsedatel' almaşьndь. Hatьvsь bulьp eşlagən Kalmetьva Əmina 2 meŋ 24 hum, Bilakova Zoja 1471 hum, Xienova 647 hum aqsanь yŭləşterep qastьlar.

Jerek selpohьnda la şul uq xəl. Paj jьjьv planь ytəlmane, yŭləşterevsələr kyp. Selponьŋ elekke predsedatele Zagalin 3500 hum, hatьvsь Jegorof 2 meŋ 64 hum həm selponьŋ xaŭerge predsedatele Opsalamof 524 hum. Itəpse Faizif 297 hum selpo aqsanь yŭləşterŭelər.

Bьl yŭləşterevŭər faqat rajsojuzŭьŋ selpolar өŭtenən tejeşle jetəkselek itməvenən, selpo predsedatele jetəkse həm hatьv eşenə keşelərŭe hajlap quja belməvenən gena buldь.

Rajon prokurorь bьl məs'ələgə nəmə tir. Beŭŭensə selpo aqsahьn yŭləşterevselər summalarŭь kire qajtarьp, eşlaqan jenəjəttəre esen sud sksmahenə ultьrьp xəkem itelergə tejeşlelər.

Q. ABZGILDIN.

SOLOVJEFTЬŊ TARQATЬV EŞTƏRENƏ SIK QUJЬLЬN

Qariŭel lespromxozьnьŋ Şəl pitslanendə texnik jetəkse bulьp eşləvse Solovjefqa, profsojuz eştərenə ajaq salьvsь esen, tьkarlev menən qaŭ şelta birelgəjne. Solovjef həman da tarqatьv eşe alьp bara. Eskelek, xuliganlьq esen ber nisə tapqьr şelta birelgən Şestakof, Ginzol kevek keşelərŭe yŭ tirahenə jьjьp, protsojuz raboтniktarьn həm stena gazetahьnьŋ redkollegia aqьsьlarьn eŭərləj.

Solovjeftьŋ həm unьŋ ejərsendərenəŋ bьl eşləre stena gazetahьnda jaŭьlьp sьqqas, ular stena gazetahьnьŋ redkollegia aqьsьlarьn terləsə qarqьlьp, ьsьrьq hyŭŭər menən hygep sьqtьlar. Solovjefqa həm unьŋ ejərsendərenə sik qujьlьn.

RABKOR

JAKORSЬLAR MENƏN JETƏKSELEK JUQ

Өfe rajed kontorahь jakorciklar menən jetəkselek itməj. Jakorsь eşselər yŭ beldektare menən eşləjŭər. Orenbur perevozьnda unьŋ jakorcik ber hal menən məşəqqəndə, juqarьlaqь bişense pristanda bərəv də bulmaj. Şul arqala baldar ber-ber henə barelep vatьlalar. Avaria aqsahьn jьjьv ojoştorolmaqan. Ular tarьlьp kyperŭən tьnangə aqьp kitalar. Dur baldarŭь kəşmənqa ьvlep ytkərev urьnьna, kysehen ьv geləmajensə ytkərələr. Ular Orenbur kyp rənə bərelep vatьlalar. Bьnь bərəv də kyrməj.

S.

XƏMZƏ SOVETЬ FINUDARNIK TARЬ BYLƏKLƏNDE

„Finans esen jaqşьrьv" turahьndaqь SSSR Sovnarkomь qararьn massa arahьnda ьnqlap ojjanev həm oşo nigeŭŭə jarьş-udarsьlьq eştəren jajep jeberev hedemtahendə Sterletamaq rajonьnьŋ Xamza avьl sovetь esense kvartal maja tuclav planьn 128 protsentqa ytəne. Rajon başqarma komitetь həm Rajfo Xamza sovetьn 300 hum aqsa menən bylakləne. Sovet, oşo bylak menən yŭenəŋ iŋ jaqşь finudarniktarь bulqan Vəxitof, Qalej, Jegorof Bitiskiŭarŭь bylakləne. Ular xaŭer maja tuplavŭa yŭ ara jarьş asьp, ьnqlь eşkə totondolar.

N. JANЬBAJЬF.

KEŞELƏR MENƏN XISAPLAŞMAJŬAR

Өlşəj rajonь jaŋь ojoştorolqan. Unьŋ ojoşmaŭьrьna ala kyp raboтniktar karak. Lakin şuqa qaramaştan rajon jer ьvlege kadrdarŭь ytkərev, ularŭь tərbiəlav turahьnda ber nindəj ŭə eş alьp barmaj. Kadrdarqa nəqləp eş alьp barьrqa irek birelməj. Ular hər vaqьt almaştьrьlьp turalar.

1935 jьl 1 majŭan birle rajon jer ьvlegendə osonsə sekretar, ikense statistik eşləj. Rajon jer ьvlegendə başqa ca boтniktarqa qarata la şundaj uq xəl. Xaŭer rajon jer ьvlegendə mudirŭen urьnbaşarь buŭьŭ ikense keşe eşləj. Şulaj uq ikense zootexnik, agronom həm tədev eştəren alьp barьvsь texnik eşləj. Elekke agronomь „Beŭgə agronom karakməj" tip qьvьp sьqarŭьlar.

Qьtqahь, rajon jer ьvlege keşelər menən berŭə xisaplaşьrqa telamaj. Raboтnik rajondьŋ şarttarь menən tanьşьp elgərməj, qьvьlьp sьqalar. Təre keşelərgə qarata bulqan bьndaj rahbedleklar ip. Stalindьŋ keşelər turahьnda həjlegən kyrhəteveŭŭərenə qapma-qarşь kilə. Rajondьŋ jetəkse ojaşmalarь rajon jer ьvlegenəŋ keşelərgə bjurokratlasa bьndaj qarьvsьlarьn tərtipkə kiterergə tejeşlar.

XƏSƏN SADIQЬF.

PARTIA HƏM XӨKYMƏTTEŊ MƏKTƏPTƏR TURAHЬNDAQЬ

QARARŬARЬN YTƏV ӨSӨN KӨRӨŞ JUQ

SSSR Xalьq komissarŭarь sovetь həm VKP(ь) Yŭək komitetenən məktəptəre [illegible] ... təpte şulaj uq dejem jatqьlarŭь la tьŭlьq juq.

[illegible]

Sterletamaq Lenin məktəbendə dissiplina tejeşenəsə qujьlmaqan. Dərəs vaqьtьnda uqьtьvsьnan rөxsət horamaj sьqьp kitev, dəreskə 10-15 minutqa tiklem huŋlap ineyŭər jьş qьna osoraj. Lenin məktəbenəŋ dejəm jateqtarьnda la tərtip həm dissiplina bulmavь kyrenep tora. Balalar jataqta əŭ, bəj keiemdəren halmaj ultьralar. Məktəp jatavь be ьvlege le Borsa iahə[illegible] jalqan keşelər bar. Ə, ular sittən torop uqьv seltarenə alьnmaqandar. Sterletamaq rajonь maqarif ьvlege jetəkselare, şulaj uq uqьtьvsьlar massahь, məktəptərŭə eştəren partia həm xekymətteŋ qararŭarь nigeŭendə qajtanan qorov julьnda kiŭkeŭ dөrөlөş jaharqa tejeşlar.

NIL.

BEŬGƏ JAŬALAR

LOZUNGTAR JAŬЬRQA QAŬЬŬ JUQ

Davlekan rajonьnan kyp kenə kolxozdarь həm başqa ojoşmalarь Oktəbr bajramьna bəqlь aŭerlek alьp baralar. Lakin xudozestvo jaqtan ojoştorov esen qajhь ber nəmələrŭəŋ bulmavь dur qamasavьlьq jahaj. Lozung, plakat həm diagramma'ar jahav esen qaqьŭ juq. Başqьŭьŋ Davlekandaqь ьvlege bajram alьlьnan qaqьŭ həm plakattar alьŭьrьv ьsrahьn kyrmaj. Şulaj uq bьnda bajramqa qarata, avьl səxnələrendə ujnarlьq pojessalar da juq.

Oşo nəmələrŭe bulŭьrьv esen aşьqьs sara kyrergə karak.

KINZƏKƏJEF ƏMIN.

„BЬNDAJ XƏLDƏR HƏR VAQЬT BULЬP TORA UL"

K. Usol rajonьnan Tasьn, K. Usol avьl sovettarenən başqa avьldarьnda uramdarqa isem quşьlmaqan həm jortlar nomerlьŭ. 700-800 xuŭalьqtan torqan Burlь, Jelemqaran, Jaŋqьŭ qajьn həm Sajetnasa avьldarьnda, la uramdar isemhьŭ. Bьl xəl, xat həm başqa pocta arqala tapşьrьla torqan əjberŭərŭe ejalarenə tapşьrьvŭь qьjьnlaştьra.

Xat həm məlьmqat taratev eştəren jaqşьrtьvŭa, iŋ jaqşь pocta ьvlektare esen iqlan itelgən konkursqa qьşьlьv K. Usol rajonьnda bik hylpan bara. Bьl, K. Usol pocta ьvlege raboтniktarьnьŋ, pocta eştəren əlgələ itep qujьv esen keraşməvŭaren, yŭ bьŭьqtarь bujьnsa iqlan itelgən konkurstьŋ əhəmiətən nayьqlaməvŭarьn kyrhəte. Ə, şul uq vaqьtta poctanьŋ xat həm məlьm xat taratьv eşe siktan tьş nasar tora. 1-2 kөn esendə tapşьrьlьrqa tejeşle bulqan xat həm gazeta-zurnaldar 5-6 kөn jөrөjŭər. Ber avьlqa tigən xat beŭenləj ikense avьlqa jeberela. Məsələn, K. Usoldan 15 kilometr alьslьqtaqь Qotloquzьnqa narьrqa tejeşle xattar 100 kilometr alьslьqtaqь Sajetnasaqa kilalar. Sajetnasa pocta ьvlege mudire Qasajdullin, bik jaşь nəmagə qaraqan kevek kenə itep, bьndaj xəldər hər vaqьt bulьp tora ul, tip ьŭaşьp kilgən xatlarŭь tədra tьqьna halьp quja.

K. Usol rajon pocta ьvlege mudire iptaş Bulinko, pocta eştəren jaqşьrtьv esen qьrqa hьnьlş jaharqa həm iqlan itelgən konkursqa beŭə pocta ьvlektarenəŋ qatnaşьvьn tə'min itergə tejeş.

Q. ABZGILDIN.

Bajmaq, 9 (BaşTASS). Bajmaq Oktəbrŭeŋ 18 jьllьqьn dur aŭerlek, şatlьq menən qarşь aldь. Altьn, kөmөş, baqьr sьqarьla bulqan Bajmaq proletardarь demonstratsialarь yŭ uŋьştarьnьŋ kyrhətkestarə menən sьqtьlar. Bajmaq rudnik həm şaxtalarьnьŋ beŭahe la tip aj tejl k Oktəbrŭeŋ 18 jьllьqь plandarьn ytəv menən qarşь aldьlar.

STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTENƏ QUŞЬLDЬQ

Avьrqazь rajonь Talьazь urta məktəbe uqьtьvsьlarь staxanofsьlar xərəkəten massaqa jajeldereв turahьnda, profsojuzŭarŭьŋ beŭə Sojuz yŭək sovetь prezidiumь merəsaqaten, başlanqьs həm urta məktəp raboтniktarь sojuzь yŭək komitetь prezidiumь qararьn həm Dzerzenski uqьtьvsьlarьnьŋ aşьq xattarьn tikşergəndən huŋ, promьşlennost' əlkəhendə hoqlanqьs hedemtalar birgən staxanofsьlar metodьn məqarif frontьna kyserevŭe xuplap qarşь aldьlar.

Staxanofsьlar metodьn məktəpkə—uqьv-uqьtьv eştərenə kyserev esen VKP(ь) Yŭək komitetь həm SSSR Xalьq komissarŭarь sovetь tarafьnan bedgə jutdar kyrhəteklde inde. Partia həm xekymətteŋ məktəptər turahьndaqь qararŭarь uqьv sifatьn kytərev, anlь dissiplina urьnlaştьrьv, qemyman kommunistik tərbiə eştərenəŋ sojevoj programmahь bulьp tora.

Staxanofsьlar promьşlennost' əlkəhendə eşlap sьqarьvŭan juqarь əlgələren birhələr, beŭ Ŭə partia həm xekymətteŋ kyrhətməlare nigeŭendə juqarь eşləŭlь eş hedemtalare birerbeŭ.

Uqьvsьlarŭьŋ juqarь gramotalьlьqь, kul'turalьlьqь həm anlь dissiplinalь bulьvь esen keraş, beŭŭeŋ məqarif frontьnda staxanofsьlar metodьn kyserevŭeŋ tөp kyrhətkestare bulьp tora. Beŭ Talьazь uq ьtvsьlarь əŭə şul kyrhətkestarŭe ytap staxanofsьlar saьfьna quşьlьrqa hyŭ biraeb.

Nursajtof.
Ramajof.
Xasova.

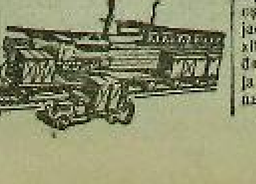

Өntən tyşəngə: „otlicnik" kursant iptaş ARƏJEF. Komandir ip. DOVIDINKO.

(Panfilof fotohь)

JAVAPLЬ HƏM XƏL ITKES POSTЬŊ OTLICNIKTARЬ

Tьnьsьlьq esen davam ittereve həm unь jaqьlav esen jaŋь texnika menən qorallanqan jenelməŭ, maqtavlь Qьŭьl armiahьŭ yŭenəŋ safьna faqat ildeŋ ьşjalь taŭь, gramotalь, eştьr jegettaren alьp, ularŭь xərbi-politik əŭerlekle itep tərbiələj həm yŭenəŋ safьnda dissiplinalь, politik belemle, birdger ildeŋ otlicnik bojestarь itep ytəterа.

Beŭŭeŋ armiabьŭ əŭə şul otlicniktar menən şuqarqan. Ular iŋ maqtavlь, iŋ javaplь postarŭa SSSR-ŭьŋ tьnьslьq politikahьn eŭmə-eŭ ytkərevse la jaugьtarь bulьp toralar.

Bьna beŭŭeŋ VIlimson casьndaqь kyrsəkteŭərŭən hanalьp jaratьlqan, iŋ javaplь, xəl itkes postarŭьŋ otlicniktarьnan GLUŞKOF, IVANOF, ANDREJEFtar. Ular, ut eşeneŋ masterŭarь—navodciktar.

Navodcik isme ul—bөjək isem. Bөjək xəl itkes post.

Ul pos qa beŭə jaqtan hanalqan keşeŭər qьna qujьlalar.

Ip. GLUŞKOF iŋ jaqşь, өŭtə navodciktardan isaplana.

Ul—jajge lagerdaqь snaiper arudiahьnьŋ beŭə navodciktarьnьŋ arahьnda berense urьnь alьp, maqtav ismenə ejə buldь.

Gluşkof yŭen ber minut javaplь, qaŭerle posta ikanlegen onotmaj. Hər vaqьt yŭenen politik belemen kytərev өŭtəndə eşləj, politik uqьvŭan „otlicno" bilŭahь aldь.

IVANOF komsomolets navodcik. Artilleriabьŭ javaplь navodcik postьnda „OTLICNO" bilŭahen aldь. Sənki ul dөrөs, tiŭ, ted alьvsь. Unь bidger, өŭtə bulqanь esen beŭə komandirŭar maqtajŭar. Ip. Ivanoftьŋ arudia rascotь la jajge lagerŭa „jaqşь" bilŭahen aldь. Ul beŭə massovoj eştə la aktiv qatnaşa. Ber genə zanatienan da sittə torop qalqanь juq.

Ip. Andrejef. Politik belemle, dissiplinalь kursant-navodciktarŭьŋ berehe. Ul—jəj bujьna kesе komandirŭьq vəzifəhen tulьhьnsa ytəj aldь. Jajge praktik eş vaqьtьnda arudia komandirь bulьp, arudia esen iŋ jaqşь keşelərŭe əŭerlap birŭe. Ul arudia tirahendə eşləv menən genə qalmaj, şul armejestar arahьnda matematika, jaqrafia, urьs telenən uqьtьv eşen alьp barŭь həm ul yŭ qaramaqьndaqь armejestarqa oşo predmettarŭan tulьhьnsa belem birŭe.

Midvidef. Ul—at eşendə ataqlь masterŭarŭan hanala.

Atь qarav jaŭ aşatьvŭa tygel, balki ul atь xərbi eşkə, ujanьqь ejə tevŭə master. Sənki ip. Medvidef Lenin komsomolь bulьvь səjəlь menən beŭə dөjə jeştar kenenə 15 keşenə, at өstөndə ajaq өstə basьp sabьv, hikerev ujьnьn, 15 ata doşman samoljotь kilep saqqьnda həm doşman pulemjotь atqan saqta jatьlap jaşenevgə (ukladka) ejrətep—əŭerlap sьqardь.

Ul—yŭe iŋ jaqşь metalist. Yŭenəŋ armejestarьna qujqan buryсьn tulьhь menən vaqtьnda ytə. Unьŋ xaŭer at eşendə əŭerlangan armejestarь iŋ jaqşь alsьlarŭan hanalalar. Ip. Medvidef urta komandirlьqqa imtixandь „otlicno" qa tapşьrŭь.

Privalof „otlicno" bьvьstardan isaplana. Şunьŋ menən bergə ul kese komandirlьq tulen də ytəj həm ul kesle metodistlьq eşe menən ajьla. Ip. Privalof dissiplinalь həm tьrьşьqlь. Armiaqa kilgəndən alьp oşo kengə tiklem bis ber dissiplina jazahьna tartьlmaqan. Ul yŭ belemen өstөndə la ajrьvsa jaqşь eşləj. Beŭə predmettardan „otlicno", „jaqşь" bilŭələren aldь. Bьna beŭŭeŋ xərbi politik əŭerlek өtken ktarьvьŭ. Bьlar beŭŭeŋ armiala əŭ tygel, ular kyptar, ular kөndən-kөn artalar.

Kapital donjahь qoloronqan tavьşta hьnqьşqa əŭerlek alьp barha, ə beŭŭeŋ sotsializm ilendə xeŭmətsəndər massahь tьqьŭ ojoşop, tьnьslьq politikahьn ytkərələr. SSSR daqьь bөjək proletar revolytsiahьn hьqlajŭar. Həm beŭŭeŋ armiabьŭŭьŋ eŭ jьstarь iŋ jaqşь otlicniktarь kөndən-kөn tьvalar.

S. KARAM.

HƏR JORTQA BER GAZETA

Aldьnqь „Jaŋь taŋ" kolxozsьlarьnьŋ hər ber jortqa ber gazeta aldьrьv merəsaqəte „Qьŭьl tormoş" (Davlakan rajonь) kolxozsьlarь arahьnda ejrənelde.

„Qьŭьl tormoş" kolxozsьlarь merəsaqəkə javap itep, ber kөn esendə 30 danə „Başqortostan", 35 danə „kolxozsa" gazetahьn taratьlьar. Bьl eştə Səfərajef Qanzalar ajrьvsa əlgələ eş kyrhətte. Ul gazeta taratьv eşen ale la davam ita.

„Qьŭьl tormoş" kolxozsьlarь nojabrŭa 30 danə „Başqortostan" gazetahьn alhalar, dekabrŭa hər-ber jortqa ber gazeta aldьrьsqlar.

Şulaj uq „Salavat", „Jaŋь tormoş" həm „Qьŭьl Ural" kolxozdarьnda la gazeta taratьv eşe kiŋ jajeldereldе.

Q. IDRISЬF.

Javaplь redaktorь:
TӨXFƏT KƏLIMULLIN

BAŞQORT AKADEMIK HƏM RUS DӘVLӘT TEATRŬARЬNЬŊ REPERTUAR PLANDARЬ

11 nojabr—Salduqtar.
12 —„—Meşcane vo dvorjanstve.
13 —„—Haqmar.
14 —„—Ojoşhoŭ qojoştolar.
15 —„—Başqort tuju.
16 —„—Aristokrattar.
17 —„—Haqmar.
18 —„—Ojoşhoŭ qojoştolar.
19 —„—Aristokrattar.
20 —„—Teşəmle urьn.
20 —„—Platon Krecet.

Kassa hər kөn kөndөŭgө 4 səqəttan kiskə 10 qa tiklem asьq bula. 1—2.

„Pogrebinski" klubьnda

(Oktəbr uramь №58, Jegor Sazonof ьnьjьqь)

12 nojabrŭa

Maskav konservatoriahь (elekt opera ьvleje) studenttarьnьŋ xalьq artisь Qьjkorof qatnaşьvь menən

KONSERTЬ

Kiskə saqət 9-ŭa başlana. Biletlar kino kassahьnda 11 nojabr kөnө saqət 11-ŭan 8-gə, 12 nojabrŭa 11-ŭan 2-gə, unan hun kiskə 5-tan konsert başlanqansь hatьla.

1—1 2451 10247

Өfe, „Oktəbr nəşirkahь" tipografiahь.
Zakaz № 2576. Glavlit № 2048

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDAR, BERLƏSEGED! AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKF(в) nьŋ Başqortostan Ølkə həm Øfø qala komitettarь, Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Б. Садовая корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 258 12 NOJƏBR ŞIŞƏMBE 1935 JЬL

IPTƏŞ K. J. VOROŞILOFTЬŊ BØJØK PROLETAR REVOLYTSIANЬŊ 18 JЬLLЬQЬ KØNONDƏ MƏSKƏVDƏGE PARADTA HØJLƏGƏN TELMƏRE

(7 NOJƏBR 1935 JЬL)

Qьdьl armeja, komandir həm politrabotnik iptəştər, eşse həm eşse qatьn-qьd, kolxozsь həm kolxozsь qatьn-qьd iptəştər, fən, texnika həm səŋqət rabotniktarь, əøðən ik-əøðəŋ fa jaqsь keşterenen həm kapitalistik ildərðəge proletarðardan vəkildəre bulqan qəðerle qunaqtar!

Bøtə Sojuz kommunist—bol'şeviktar partiabьnьn Yðək komitetь həm SSR Sojuzь xøkymətenən həm ularðan quşavь bujьnsa hеððe səlamlajem həm bøtə xeðmətsən keşelek donjahьnьŋ bøjøk bajramь—proletar revolytsianьŋ 18 jьllьqь menən qotlajem.

Bьl køndərðə əøððen sotsialistik vatanьbьððьŋ bøtə xeðmətsəndəre ... [illegible]

... mььbьððə ulardan nətəhen də ... kyrhətep ytməbəð!

Şulaj uq əøð, iptəştər, ydeəøððeŋ sotsialistik ... [illegible]

[illegible]

... seððeŋ bøjøk Sovettar sojuzьnьŋ material' bajlьqtarь ... [illegible]

Jəşəhen bøtə tødələştəŋ ojoştorosьbь, jetəksehe həm rule, vojь—əøððeŋ bøjøk Lenin-Stalin partiahь!

Jəşəhen əøððeŋ bøjøk, maqtavlь dusьbьð, jetəkseðeð, julbaşsьbьð—iptəş Stalin! Ura...

IP. A. I. JEGOROFQA

Graždandar huqьşьnьŋ kyrenekle polkovodesьna, kenjaq həm kenjaq—kansalьq fronttarьnda Qьðьl armianьŋ sik səp jeŋevðəren ojoştorovsьlarьnьŋ berehena, eşse-krəstiən Qьðьl armiahь general'nьj ştabьnьŋ berense nacal'nigьna—unьŋ 50 jьllьqь kønøndə bol'şevikarsa səlam jebərəm.

Qəðerle ALEKSANDR IL'IC, həðgə əøððeŋ tuqan Qьðьl armiabьððьŋ fajðahь øsøn, unьŋ doşmandarь qurqьnьsь øsøn həlamətlek həm kөs telajem.

Həðððeŋ menən bergə fronttarða ytkərgən søjevəj køndərðe iskə alьp,—həðððeŋ xərsi seleməðəregeð həm organizatorlьq həlləteгeð kiləsəktə lə vatanьbьððьŋ fajðahь øsøn unьşlь raveştə xeðmət iter, tip ьşanam.

Qulьŋьððь nьq qььnam.

I. STALIN.

QƏÐERLE ALEKSANDR IL'IC

Həðððeŋ 50 jьllьq qьð uŋajь menən həððe bøtə kyŋelemdən qotlajem. Bьl 50 jьllьqtьŋ ður ølөşө sovettar vlastьnьŋ jeŋevse øsøn qorolmaь tarixi huqьştarqa həm proletar revolytsiahьnьŋ qorollь kөstəren teðəv julьndaqь nəqiə eşkə ьrelde.

Eşse-krəstiən Qьðьl armiahь, unьŋ menən bergə min də—həððeŋ tьk... dunьqьð həm sorrolnigьqьð, həðgə, yðəneŋ elekke front komandujuşьlarьna, STALIN menən bergə STALIN jetəkselege astьnda eşləp həm graždandar huqьşьnьŋ iŋ şəp operatsialarьn ojoştorqa ... [illegible] ... həðgə—general'nьj ştabtьŋ berense nacal'nigьna bol'şevistik søjevəj səlam jebərə.

Qulьŋьððь nьq, nьq qььnam həm vatanьbьððьŋ oboronahь nьqьtьv julьnda ... eşləv øsøn taqь la kyp jьldar şat kyŋelelek həm həlamətlek telajem.

Həððeŋ: K. VOROŞILOF.

10 nojəbr, 1935 jьl.

IP. A. I. JEGOROFQA — VKP(в) YK QOTLAVЬ

VKP(в) YK həððe 50 jьllьqьqьð kønøndə qotlaj.

Bøjøk Oktəbr' revolytsiahьnьŋ berense køndərenən yk həð əøððeŋ jeŋevle Qьðьl armianьŋ berense ojoştorovsьlarьnьŋ bereh(e) bulьqьð. Graždandar huqьşь jьldarьnda həð, ip. STALIN menən bergə eşləp, denekinselarqa həm aq polək interventtarqa qarşь køraş frontь menən komanduvait itegeð.

EŞSE-KRƏSTIƏN QЬÐЬL ARMIAHЬ GENERAL'NЬJ ŞTABЬNЬŊ berense nacal'nigь vьjfatьnda həð vatanьbьð sikterenen bodolmavsьlьqь həm xalьqtar arahьnda tьnьslьq øsøn alьp barqan køraşendə vatanьbьððьŋ huqьş qøvvəten unьşlь raveştə nьqьtahьqьð.

VKP(в) YK. ilebeððeŋ oboronahьn taqь la nьqьtьv øsøn kөraşta həðgə həlamətlek həm şat kyŋelelek telaj.

VKP(в) YK.

SSR SOJUZЬ OBORONA XALЬQ KOMISSARЬ PRIKAZЬ

№ 170

11 NOJƏBR 1935 JЬL. MƏSKƏV QALAHЬ.

EŞSE-KRƏSTIƏN QЬÐЬL ARMIAHЬ GENERAL'NЬJ ŞTABЬNЬŊ NACAL'NIGЬ ip. Aleksandr Il'ic Jegoroftьŋ 50 jьllьq jubileje uŋajь menən 37-se Novocerkasski uqsь diviziaqa unьŋ ismen birergə, unь əbnan ken:

„IP. A. I. JEGOROF ISMENDƏGE 37-SE NOVOCERKASSKI UQSЬ DIVIZIA", tip isemlərgə.

SSR Sojuzь Oborona Xalьq komissarь K. VOROŞILOF.

7 NOJƏBRÐƏ 86.742 VAGON TEJƏLDE

7 nojəbrðə. Oktəbr revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь kønøndə, timer julsьlar ilgə hoqland rəpь ьylək birðelər. Bьl køndə Sovettar sojuzьnьŋ bøtə timer juldarьnda 86.742 vagon tejəlde. Tejəv nujьnsa təvlek plan 18 protsentqa arttьrьlьp ytəlde. Bьl—ø ððeŋ timer jul transportь tarixьnda jaŋь həm nьqьsь bulmaqan unьş.

Qarsa 7-8 nojəbrðəge jøk tejəv xəðergə dəimi bulmajьnsa, epizodik qьna bulha la, ul timer jul transportьnьŋ nindəj ður rezervtarь bulьvьn kyrhətə.

7-8 nojəbrðə bulqan jøk tejəv timer julsьlarqa ður jəkləmələr quja. I majða bulqan tejəv 75.934 vagon—tejəvðeŋ ybeşe həm unь təvlegenə urtasa 73-75 meŋ vagon dərəjəhendə berkelep qalьv øsøn baş lanqьs bulьp əjləngən kevek, 7-8 nojəbrðə bulqan tejəv də şulaj uq tejəvðe sistematik həm nьq raveştə arttьrьv øsøn baş-lanqьs bulьp əjlənergə tejeş.

Jul eştəre xalьq komissarь̆ qь tarafьnan tejeşle direktivalar birelgən. Bьl direktivalarða juldarðьŋ nacal'niktarьna, politbylek nacal'niktarьna, bylek tarenen həm stansalarðьŋ nacal'niktarьna timer julsьlarðьŋ ørəndə halakattarqa kiltere torqan bøtə jetəşhеðlektərgə qarşь kөraşte taqь la jegarterək jəjelderergə, halakattar ojoştorop transporttьŋ kytəreleşen əðergə ьntьlьvsь əşðil doşmandarqa qarşь kөraşte kəsəjtergə tejeşlelektəre kyrhətelgən.

Timer jul transportьnьŋ iŋ jaqşь keşelaren Krivonos—staxanovsьlьq xərəkətenəŋ udarniktarьn mobilizovalt itev həm komanda—politik bostavьnьŋ nьqlь eşe, qьştь uŋьşlь qarşьlavðь həm ðkøn hajьn 80.000 vagon tejərgə tigən stalinsьl zadanienь ytəvðe tə'min itergə tejeştər.

(„Pravda"nan)

Hγrəttə: Səjpnətol, Bulaşəf, Tahirəf, Fuks iptəştər demonstratsiaqa qatnaşьvsьlarðь qotlajðar, hulda udarnitsa qьððar. (Ferguson fotohь)

M. I. KALININDЬŊ Ður teatrða 1935 jьl 6 nojəbrðə ytkərelgən tantanalь ultьrьştaqь dokladь

Iptəştər, bøgen əøð yðenəðde Sovet strojьnьŋ 18 jьlь menən qotlaj alaьð (alqьştar). Bьnьŋ menən Sotsial Sovet respublikalarь Sojuzьnьŋ ytkən kesə la simvolizirlana (alqьştar).

Min yð ilenəððen xalьq ara politikalaqь rolenə adaq tuqtap tormajьm. Xəðerge vaqьtta ul xeðmətsənlə ðeŋ kiŋ massahьna bilgele la aŋьq kyrenep tora. Bьl politikanьŋ proletar Stalinðeŋ ... [illegible]

[illegible]

... Sotsial Sovet respublikalarь Sojuzьnьŋ xeðmətsəndəre tarafьnan eşlan gandarðen his bulmaqanda jeðqan ber eleşən bulhь la qarap bьqa alaьð ... „Internatsional").

SSSR—TØRKIƏ DUSЬLЬQЬ TURAHЬNDAQЬ DOGOVORDARÐЬŊ SROQЬ OÐAJTЬLA

Angara, 8. Anatolia telegraf agentstvohьnьŋ xəbəre bujьnsa Tørkiənəŋ tьşqь eştər ministre Tavfiq Rəşti Aras həm SSSR-ðьŋ Tørkiəlage ilsehe ip. L. M. Karaxan dusьlьq həm bitəraflьq turahьnda SSSR menən Tørkiə arahьnda 1925 jьlda tøðelgən dogovorðьŋ, 1929 jьlqь protokoldьŋ həm 1931 jьlqь kileşeyðeŋ kesən 10 jьlqa oðajtьv turahьnda protokol tøðəgəndər. Bьl protokol ratifikatsiahь həm şul ratifikatsion gramotalarь menən almaşьv vaqьtьnan alьp yð køsenə inəsək. Əgər bьl protokoldьŋ sroqь ytergə 6 aj qalqandan elek unьŋ bodolmasь turahьnda iðderelmahə, unьŋ sroqь 2 jьlqa oðajasaq.

SOVET TƏDƏLƏŞƏ

SOVETTARĐЬŅ XISAP BIREV KAMPANIAHЬN ƏLGƏLƏ YTKƏRERGƏ

Sovettardьņ xisap birev kampaniahь ošo jaldьņ 15 nojabrenan alьp 15 dekabr'gə tiklem barasaq. Bьl kampaniaqa qura ta aderlek eşl ren Başqortostandaņ kyp kenə rajondarь jajep jesordɐlar. Dovlekaq rajon başqarma komitets prezidiumь sovettardьņ xisap birev kampaniahьn ytkarev buensa tikşereŋ ete tura. Beş rajonda ĝεla 10 nojabrda berđəm sovet kene iqlan itep, rajonda sel kene ta seta avul sovettarьnьņ ultьrыştarьn ytkerep, unda hajlavsьlardьņ nakazdarь ytaleşterge jomŋaqtarьn ejrenevde qarar ilte.

Rajon başqarma komitetь prezidiumь sovettardьņ xisap birev kampaniahьn ytkarev beşlen avul sovettarьna ... ulьs. Şulaj uq rajsəgarmanьņ qajha bylektere ... avul sovetta ... ļavaplь vakildar saqьraldь.

Belorel Rajon başqarma komitetenьņ 27-oktaabrda bulьp ytken prezidium ultьrыşь, sovettardьņ xisap birev kampaniahь turahьnda qarar saqьrap, avul sovettarьna əderlek oxorondə, massovьj-sajsьf ... Rajonda kolxozsь ham kolxozsьlarьn ... zavod, fabrika ... Belorel tiмer jul... nəvbəttəge politik-xuzajsьq kampaniaların ytev turahьnda rajonda maqtanarlьq ... kampanialarьn ... jomŋaqtarьn mobilizovatlanduruvga qыştь.

Rajbaşqarma prezidiumь xisap birev kampaniahьn ytkarev buensa Konkret plan tedep ... ham un raĝlap, avul sovettarьna jardamqa Rajon başqarma komitetь prezidiumь ham plenumь aqzalarьn jeberde.

Şulaj uq Starletamaq rajon başqarma komitetь ta xisap kampaniaqa qarata oktabr' ajsьnda avul soveth deputattarьn, qatьn-qьđđardьņ kuslovoj kenaşmalaren udqardь. Bьnda ,xisap birev kampaniahьnьn ahəmiate turahьnda ham VSSPS-tьņ sotsialistik jarьştьn jaņь kyrsatelege ... turahьnda ... ejranelde.

Bьnan başqa Rajon başqarma komitetenьņ eşta aylektarь ... sovettardьņ ... maştьŋa sekslə ... kuslovoj kanaşmalarьn ... ytkerep, sovettarьn ... VSSPS-tьņ merazaqdarьn ... kvartal eş jomŋaqtarьn ejrenev qoşьldь.

L. SOKOLOF.

HYRƏTTƏ: Əfələ Oktabr' revolytsiahьnьņ XVIII jьlьņьn bajram itev. Huldan uŋqa XƏSƏNЬF, BULAŞЬF, TAHIRЬF, FUKS həm başqa iptəştər dimonstratsiaqa qatnaşьvsьlardь qotlajđar.

(PANFILOF fotohь).

BIŞJƏBSƏ KOLXOZNITSALARĐЬ NAGRADLAV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬNЬŅ QARARЬ

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь QARAR ITƏ:

Kolxoz-sovxoz xažьvdarьnan ... eşlegəndaq, şəkər seglederenen urozajen ytkarevdə—... ber gektardan 500 ... ham unnan ... qazan LENIN ordenь menan nagradlarqa:

1. M. S. DEMCENKOnь—Kief elkahe, „Kominterv" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

Segelderđen juqarь urozaj alьv esen jarьş eşen ojoştorqan esen Maria DEMCENKOqa ... berđerga.

2. M. V. GNATENKOnь—Kief elkahe, „Kominterv" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

3. A. D. KOŞEVAJAnь—Kief elkahe, „Cervonьj gigant" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

4. A. M. ŞVIJKOnь—Vinnitski elkahe, „Bol'şevik" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

5. D. A. ŞTOLINAnь—Vinnitski elkahe, „Bol'şevik" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

6. A. K. BOJKOnь—Vinnitski elkahe, „Bol'şevik" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

7. X. P. BAJDIČь—Vinnitski elkahe, Vorosilof ismendage kolxozdaņ zveno jetəksehe.

8. E. K. ANDROŞUKь—Vinnitski elkahe, Vorosilof ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

9. F. K. STETSOKь—Vinnitski elkahe, Vorosilof ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

10. M. D. PIDIPCIKь—Vinnitski elkahe, Vorosilof ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

11. D. M. TIMOŞENKOnь—Vinnitski elkahe, Petrovski ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

12. X. O. CERNUDь—Vinnitski elkahe, Petrovski ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

13. P. L. SLOVODENYKь—Vinnitski elkahe, Petrovski ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

14. M. S. GNATYKь—Vinnitski elkahe, Petrovski ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

15. A. V. GVOZDIEVSKAJAnь—Vinnitski elkahe, Petrovski ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

16. T. K. TKACь—Vinnitski elkahe, Petrovski ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

17. N. I. SIPUKь—Vinnitski elkahe, Petrovski ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

18. D. G. PASSARAKь—Vinnitski elkahe, „Cervonьj prikordonnik" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

19. K. B. CENAŞь—Vinnitski elkahe, „Uspex" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

20. M. A. GLOBAnь—Xar'kov elkahe, „Iskra" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

21. A. M. KANDIBERđь—Xar'kov elkahe, „Cervona zirka" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

22. O. G. KOSSITSANь—Xar'kov elkahe, „Cervonьj prapor" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

23. A. M. TYTYNNIKь—Xar'kov elkahe, „Peremoga" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

24. I. A. LITVINOVAnь—Voronez elkahe, „Krasnьj paxar'" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

25. A. I. REBROVAnь—Voronez elkahe, „Krasnьj paxar'" kolxozьnьņ zveno jetəksehe.

26. M. V. GUSIEVAnь—Voronez elkahe, Kalinin ismenda kolxozdьņ zveno jetəksehe.

27. E. P. KULIKь—Vinnitski elkahe, Kalinin ismendage kolxozdьņ zveno jetəksehe.

28. A. A. SOKOLOVAKь—Vinnitski elkahe, Molotof ismendage segelder sovxozьnьņ zveno jetəksehe.

29. ... Vinnitski elkahe, Manuil'ski ismendage segelder sovxozьnьņ zveno jetəksehe.

30. A. Ju. BRAJKOnь—Xar'kovski elkahe, Orexovь segelder sovxozьnьņ zveno jetəksehe.

31. M. O. UDODь—Xar'kov elkahe, Podserdanski segelder sovxozьnьņ zveno jetəksehe.

32. P. G. KERICENKOnь—Kurski elkahe, „Traktorist" segeler sovxozьnьņ zveno jetəksehe.

QЬĐЬL BAJRAQ XEĐMƏT ORDENЬ MENƏN

KIEF elkehe, „Komintern" kolxozьnda MARIA DEMCENKO zvenohь kolxoznitsalarьnan:

1. E. L. SAVCENKOnь;
2. I. P. TKACENKOnь;
3. D. S. DEMCENKOnь;
4. P. A. LIGONINAnь—Kief elkahe, Petrovski ismendage kolxozdьņ kolxoznitsahь.
5. A. A. FROLOVAnь—Voronez elkahe, „Krasnьj paxar'" kolxozьnьņ kolxoznitsahь.
6. A. A. LITVINOVAnь—Voronez elkahe, „Krasnьj paxar'" kolxozьnьņ kolxoznitsahь.
7. E. A. BERDIXINAnь—Voronez elkahe, „Krasnьj paxar'" kolxozьnьņ kolxoznitsahь.

SSR Sojuzь Yđək Başqarma komitetь perdsedatele
—M. KALININ.

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь sekretarь —I. AKULOF.

Maskav, Kreml'.
10 nojabr' 1935 jьl.

... DARĐЬŅ YTƏLEŞEN TIKŞEREVGƏ ƏĐERLEK BAŞLANDЬ

Maqar rajonь Juldaş avьl sovetь xajlavsьlarьnьņ nakazdarьn ytələşən tikşerevgə, xisap kampaniahьna əđerlek eşe ... Avьl sovetь ... plenumda xisap ... əđerlek ... seksialarьņ ... rajon doklad... ... hajlavsьlar kampania... seksiahь torlaq seksia... ... məldargə qьşьq esen torlaq əđerləp betevde, finans seksiahь majь tuplavdь 100 protsentqa ytarga mujandama aldьlar. Juldaş avьl sovetь, hajlavsьlar aldьnda xisap birev kampaniahьn uŋьşlь ytev esen keraşa.

J. DAVЬTЬF.

TRAKTORĐARĐЬ REMONTLAV—BOJEVOJ BURЬS

(BNKZEMDЬŅ MAŞINA-TEXNIKA BYLEGENENЬŅ BAŞLЬQЬ IP. MOSTAFIN MENƏN HƏJLƏŞEV)

Bьjьl 1 nojabrga tiklem bed ... MTS tardaqь traktorđar parkьnьn 10 protsentьn remontlarqa tejeş ine. Lakin, bьl plan ədelde. Unьn ədelevenen sənəbe—MTS direktorđarьnьn qajhь beravđare tunqa həravde hьltav itep, „objektiv" sənəp ahtьna terenəvđare buldь. Lakin, bьl hьrь tygel. Ine. Mьbajqa Əajalil, Stepanovka həm Masetle MTS tarьn kilterergə memkin. Bьlar oktabrdeŋ huŋqь 10 kene esenda barь 10-11 gektar qьna jer tunqa horđalar, şulaj bula torop ta ber genə dana traktorqa la remont jahaj almanьlar. Bьnan huŋ taqь ta ber aŋna vaqьt ytte. Qandra, Dyrtəjle, Tupolin Taşlьkyl MTS tarь Oktabr' XVIII jьlьqь kenenə qarata kəmendə 4-5 ər traktorqa remont eşen tamamlamaqьs bulьp joklamə alqan bulsalar đa, vəqđəlarenda tormanьlar. Şulaj itep, bed nojabrđeŋ təvge un kene esenda la ber genə dana traktorđьņ tip ajtьrlьq đa jaraj remontlanmaqanьn kyrabeđ. Remont eşeneŋ alqa barmavьnьņ tkense səbəbe—direktorđar yđ qaramaqtarьndaqь hər ber traktorđьņ nindaj torosta bulqanlьqьn belmaj, bəlahenə la „tigeđ" qaravđarьnda. Şunьņ esen ular „zapas castar jetesmaj" tigən hьltav astьna berkanep, remont eşen başlamaj toralar. Lakin, əgər đə ular hər ber traktorqa nindaj remont kərəklegen belhələr, ulaj tip ajtmattar ine. Sankl, bed zapas castar menən əşo kendə kəmendə 25 protsent ta'min itelganbeđ. Timak traktorđarđьņ kəmendə dyrttən ber eleşen remontlarqa memkin bulьr ine.

Aŋaq, şunь ajtergə karak, remont eşe jangьđ traktorđarđь remont menən genə la siklanmaj, bedđeŋ əle kombajndarьbьđ, qatmarlь molotilkalarьbьđ, saskestarьbьđ đa remontlanьp betmagandar—ənə şularđь remontlaj torarqa la memkin ine. Qajhь ber MTS tar şulaj eşlaselarđə (Kyndərək MTS-ə kombajn, Ucalь—10 dana saskes, Balanaj—bəta saskes maşinalarьn remontlap qujđьlar).

Begen nojabrđeŋ təvge un kene ytep kitte. Bedđeŋ aldьbьđđa bьl aj esendə plan bujьnsa remontlanьrqa tejeşle traktorđarđь remontlav bьlenə, yrdə ajtkansə oktabrđa remontlanьp jetkerelmagan eleşen da qьvalap jetkerev burьsь tora.

Bьnьn esen: 1) hər ber MTS direktorь hər ber traktorđьn nindaj remont talap itkanlegen asьq belergə; 2) castarđe hajlap ala belergə, jaqьn beraj tarie cast şul xələnda taqь la beraj jьl xeđmat itə alasaq ikən unan fajdalanьrqa, ə „remont bulqas remont inde", tip alьp ьrqьtmaŋqa karak. Juqhь belgestarđen qajhь beravđare „metall arьj ineş" tigən „teoriaqa" artьq ьşanьp, begen fajdalanьv memkin bulqan castarđe fajdalanmaj taşlajđar. Məŋalən, minə Bere MTM hьnda şundaj vaqiqa qьsqa tap bulьrqa tura kilde: masterskojqa barьp inham ber mejeşta bik kyp handa tidlek koropkalarь jata. Arala bik jaqşьlarь la kyrenə. Şular esenən min kyđgə jaqşьraq kyrengənen aldьm da: bьnan fajđalanьrqa memkin tygelme? tip horanьm. Qьtqa qьna kaŋaşmə ytkərep, şul məs'ələne tikşerkəs mezaniktardan kybehe: „bьnan jaŋьnan ber jьl fajdalanьrqa memkin" tigən bedemtəgə kildelar. Bьnlap ta, əgər jaraj ikən, ninə huŋ bed unan fajdalanmajabьđ?, bьl remonttьņ oshođьn teşerəsək ta naha.

Şuqa bəjlənəştə taqь ber məs'ələgə tuqtap ytajek, ul—eşeŋ sьjfatьna zьjan itməŋlən remonttьņ oshođlatьv. Bьqa bed ələgəsə tejeşensa iqtibar birmaj kildeĥ. Şul ərqala qaţan ber traktorđь remontlav xatta jaŋь traktor hatьp alьvdan da qьjbatqa teşə. Məkalən, bьltьr „Kejes" traktorьn kapital remontlavđьņ ... dur sьqьmь 1200 hum bildalengan xaldə, Ələ MTM unь 1735 humqa, Bere MTM 1675 humqa teşe rep remontlanьlar. Bьl inde ta jaqьtь ikense jaqqa yta bəgev bula. Şulaj uq, yđenda əđerlav memkin bulqan castarđeŋ ədere kileven kətap torov đa jeŋajet hanalьrqa tejeş. Dereĥ, zapcastar menən tə'min ojoşmalarь („Vatozapcast," Selxozsnab, Vatosььt...), ьsjьl tejeşle xəraket kyrbatə almanьlar. Lakin, bьl vaqьtь xəl həm uqa tajanьp qьna remont eşen totьp torarqa jaramaj, ə yđenđeŋ qulьndan kilqan tiklemen eşlavđə davam itergə karak.

Tora keşelər. Ejahedlekte betərəv məsьə'əndə bьjьl bed lep eş metodь itep—kompleks ravestə totoş brigada bulьp remontlavđь qujabьđ. Bьndaj brigadalar xəđerđən teđelep, remont eşe tamamlanqanqa tiklem bətə tər eştərđe alьrqa tejeştər (barь podşepnik qojov həmaq bik neskə eştər genə bьqь inmej). Şuqa kyrə, bьl keşelərđe aşav-esev, kul'turalь xeđmatlav həm torlaq, kejemhalьm menən tə'min itev eşlare bəgenge bojevoj burьs. Jaqhь, Masetle MTS xəđer kilep kenə bedgə telegramma huqьp jьlь kejemdar horap jata. Şul kejemdarđe jajđan həm hər urьndьņ yđendə əđerlargə kərək ine əlt.

Xeđmattie derəs ojoştorov tikleme lə ifrat mehim urьn tota. Bьltьr Starletamaq MTM hь traktorđarđь hylev eşenə mexaniktardan fajdalandь. Ə şul uq eşkə traktoristarđь qьna qьşьrqa memkin ine. Xeđemtəle remont eşe oŋaqqa la hudьldь, qьjbatqa la teşte. Texnik normalaştьrьvđьņ dereĥ bulmavь la jə eşselarđeŋ darten qajtara (ytə đur bulьp), jə remont eşen qьjbatlata. Şul uq Starle MTM hь la bьltьr ber yk castka 3-4 tapqьr narad jađьp ta remont eşen qьjbatqa teşerđelər (karekhedgə artьq eşlangan).

Bьna bьlar həm başqa bik kyp şundaj „vaq" məs'ələlar remont eşen dereĥ ojoştorovđa đur rol' ujnajđar. Şuqa kyrə la ip. Cernof bojoroqonda ajtelgansə eşte edelşina bigeđendə dereĥ ojoştorqa həm sotsialistik eş metodtarьn jajep jeberev aşa remont eşenen srogьnda tamamlanьvьn tə'min itergə karak.

BIBLIOGRAFIA

JAQŞЬ ƏLGƏ

(„Byzdək rajonьnda urozajđь kytarev saralarь" 1935 jьl, aşqort həm urьs teldərendə 45 ⅽit, rajon jer eşlege esmaĥa).

Juqarь urozaj esen keraş jьldan jьl kinajep sьjfat jaqьnan jaqşьra bara. Tofsьnqьļ, juqarь urozaj alьv esen har ber rajon, har ber kolxoz, xatta unьņ ajьrьm brigadьhь esen konkretlaştьrьlqan agrotexnika qaҫdalare qullanьrqa karak. Rajon şarttarьn tulahьnsa iqtibarqa alьp, Byzdək agronomdarь, şundaj konkretlaştьrьlqan agrotexnika saralarьnьn kompleksьn tedemlər. Bedđeŋ aldьbьđđa ulardьņ kitap bulьp ike telda basьlьp sьqqan—„Byzdək rajonьnda urozajđь kytarev saralarь" jata. Bьl kitap rajondaqь 8 agronom, 2 milioratsia həm ber jer bylege tədđarьn.

Byzdək agronomdarьnьņ bьl xeđmatlare bik jaqşь ... es. ... Bьl kitap ... Tik, kitapta ber ... həđle ... iktehadi jaqtan ... genlegen ... bik ... Byzdək agronomdarьnьņ bьl iniatsiativalarь başqa rajondarđьn da bьnan elge alьvđarьn telərgə genə qala.

V. Q.

UDARNIK GORIN 462 BOT IGEN ALDЬ

Starletamaq. 11 (BaşTASS). Qьđьl bajraqlь „Novьj put'" kolxozь MTS rajonь kyləmendə iŋ berense bulьp, xeđmat kendarenə naturalala doxodtь yylde. Hər xeđmat kenenə jaqьnьtađartьlqan 5 kilogramm igen tejđe.

4 keşelek semiahь menən 1464 xeđmat kene eşlagən Ivan Afanasjevic Gorin 462 bot igen aldь. Kolxozsьlardьn kybehe 200-300 bot igen aldьlar.

42 GEKTAR IGEN SERENE

Starletamaq. „Jaŋь jul" kolxozь tunqa herev planьn da edde, 900 gektarđan ni barь 375 gektar herəlde. Oşo kendə aşlьqtar bađьvdan alьnьp betmagan, 42 gektar igen batьvđa—kyala serep ultьra. Aşlьq huqьv eşe taqь la bađar. 31 oktabr kene 14 kolxoznik aşlьq huqьv eşenə sьqьv esen brigadir Davьtьqa barha la, ul:

— Kolxozdan eşə betmaĥ, begen huqmajabьđ, mineŋ tirmangə barahьm bar, tip qajtarьp jebarə.

T. TƏTIGƏCEF.

Pjotr Krivonos

ĐUR KLAPANDA

Bьl ken mineŋ xəlerđə gemer bujьnа qalasaq.

Mineŋ parovoz Ə-684-37 kontrol'da tora ine. Biş minuttan huŋ unь min pojezqa taqьrqa tejeş. Maşinamdь bik jentekləp qarap sьqtьm, unьņ har mexanizmьn tikşerđem, sənki Jasinovatajqa—avьr jukqa sьqьv kərək buldь. Min yđ əđtemə tovarlь vagondar sostavьn srogьnan ber səqət elek itep jetkerev mujьndamahьn aldьm. Ber keşe la bьqa ьşanmaьь, bətəhe la mine maqtana tip ьsaplənelər.

Maşina ader. Min uqa ultьrđьm da, svistok birđem. Ul, bətə stansa bujьnа hudьlqaŋ odon, avьr vagon sostavьn qaraj əkeren genə jynəlde.

10 metr qьna la kitə almaŋьm, kemder minə qьsqьra. Maşinanь tuqtatqas mineŋ janqa dejo nacal'nigь kilde la:

— Hinə telegramma bar,—tine.

—Telegramma tihəŋme? Qьđьq, kemdən bulьrqa memkin ul.

Jəhət kenə asьp uqьj başlaqas, yđemdeŋ kyđđaremə yđem ьşanmaj tordьm. Telegramma... narkomdan!

—„Yđeneŋ udar, avarialьđ eşləve menən texnikanь yđləşerev həm xeđmatkə sotsialistik qaraş əlgehe kyrhatkən iptəş Krivonosta tanrik itəm. Narkompyti L. Kaganovic".

Mineŋ ul vaqьtta nəmə kisergənemde hyđ menən ajtev qьjьn. Mine şatlьq ььtа, min yđ yđemde jaŋьnan tuvqan kevek hiddem...

Nu, xəđer pod'jomdь ala almav memkin tygel,—tinem min iptəştarga,—nindaj telegrammanan hun tavđarđь arьndarьva kyşererga memkin!

Maşinamdь taqь la ber tapqьr bьq iqtibar menən qarap sьqtьm, bətə sostavьņ tormozdarьn yđem tikşerđem, brigada menən həjləşem.

Baş konduktor odatьv svistogь birđe. Min regulatorđь asьm. Yđ kesenəđgə ьnqlь ьsanьa menən halmaq qьna qud qalasaьđ.

Semaforđь yttek. Maşina irkenlek hiđgən həmaq, jəhətlelekte ьbq kesajtə bara. Berense pod'jom jaqьnlaşьp kila.

—Kymer!—tinem jardamsьma.

Jardamsьm kymerde jegarlelek menən hinep hala. Topkala ut jalqanь gevlaj, ьz şьra. Maşinanьņ kesə qəbatьnqanьn hiđəm. Alqa təбə đur iqtibar menən qarap baram—kərəkle minuttь ьsqьndarьv jaramaj. Ə pod'jom həman jaqьnlaşa. Regulatorđь tulьhьnsa, đur klapanqa asam. Par jaŋь kes menən silindrđarqa atьla.

Səqatkə qarajьm,—jəhətlek qađaltagenan ike tapqьr juqarьraq. Pod'jomdь his qьjьnlьqhьđ ytabeđ.

Bьl səqtə minə, bedđeŋ timer narkombьđ Kaganovic iptəş mineŋ menən bergə parovozda bara, pojezdь mineŋ nisek alьp barьvьmdь kyđətep bara kevek tojoldo həm bьl tapqьr barьvqa min yđemdeŋ bətə janemde, bətə beleməmde halьrqa tьrьşьm...

Jasinovatajqa min, jaŋь grafiktan da 55 minut elek kildem. Şunda uq iptəş Kaganovic isemenə raport jađdьm.

„Iptəş narkom! Maşinist Krivonostьņ raportьn qanel itevegəđđe ytənəm. Pod'jom alьndь. Konstantinovka—Jasinovataja ucastogьn saf xod menən, grafikta kyrhatelgən 3 səqət 02 minut urьnьna, 2 səqət 07 minutta ytəm. Đur klapanda bardьm. Bylenməgəs jarьm".

Şulaj itep, bьl barjerđь min aldьm. Xəđer inde, Jasinovatajə pod'jomdarь yterlek tygel tip betev đə ajtə almaь. Yđemdeŋ bьl barьvьm menən min, elekkegə qaraqanda pojezdarđь kyp tapqьr şəbərək jərətergə memkin bulqanlьqьn taqь la kyrhattem.

***

Slavənskiđə mine jaŋь bəjek şatlьq osoratь.

— Petra, hine Lenin ordenь menən byləkləgəndər,—tinelər minə kontorkala maşinistar.

Min ьşanmanьm, şajaralar tip ujlanьm. Lakin gazetala yđemdeŋ familiamdь kyrgəs min şul tiklem qavşanьm, xatta iptəşlarga la ber avьđ hyđ ajta almajьnsa sьqьp parovozqa narьp mendem. Bьl fakt nəŋlaj mineŋ baştь ajlanderđe.

— Ni esen huŋ mine byləklanelər? Nu, jaraj, min đur jəhətlek kyrhattem, pojezdarđь bytandarqa qaraqanda şəbərək jərəttem. Bьnda nindaj huŋ qəharmanlьq bar?—tip ujlandьm. Tik huŋьnan, tьnьsьnqas qьna, bedđeŋ sotsialistik ilda bəjek nagradanь kemdar almanlьqьn anlanьm. Bəjek Lenin—Stalin partiahь, sovet xekymate, bedđeŋ bəjek julьbaşsьbьđ ip. Stalin yđe, sotsializmqa birelep eşlagən keşelarđe narьqlajđar həm bildəlap ytələr.

Minə 25 jaş. Min Slavənski depohьnьn qart maşinistarь kyđ aldьnda yştem. Mexanik bulьp əs jьl qьna eşlajem əle. FZU məktəbendə uqьnьm, Qьđьl armiala xeđmət ittem, unan huŋ maşinist jərđamsьhь bulьp jərej başlanьm. Qart mexanik Makar Vasil'jevic Rusandan ejrəndem. Ul—ifrat jaqşь keşe. Mine jaqşь maşinist itep sьqarьv esen ul bik kyp eşləne. Unan ejrənev jьldarьn min đur kynellelek menən xəterləjem. Min unь kyđ qarasьnan uq aŋlarqa ьjrəştьm. Şunьņ esen qart mine jaratь həm yđenen 30 jьl parovozda eşləp alqan bətə təxriba həm belemdaren minə birđe. Makar Vasil'jevic Rusan minə kyp kenə jaqşь sьjfattar birđe həm unьņ kevek tərəjьsələr beđđə ajьrьm pocot alьrqa tejeştar.

Təvge məldarđa pojezdь min đə bytandar kevek jərəttem. Yđenedđeŋ jaş maşinistar arahьnda ber nəmə menən da ajьrьlmanьm. Bytandar kevek yk tovar sostavьn asьqmajьnsa qьna jərəttem. Traditsia, tarlip şundaj ine. Jul jetəkselare la bedđan juqarь kyrhatkestar talap itmənelər.

Dereĥ, jeget saqla minə əjgə irtərək qajьp „kyreşergə" elgerəhe kila ine. Min Rusanь qarttan:

— Makar Vasil'jevic, əjdə đurьraqь menən qajlajьq,—tip horaj torqajnьm. Ul kyđen qьđa bьrep jьlmaja la, regulatorđь tulьhьnsa asa ine. Rusan bik jaqşь həm qьjьv jərenə. Lakin ul da ikke qađattar menən solqap alьnqajnь. Unьņ ajьrьm jaqşь jerəştare xəkəkat jəhətlegen qajtanan qarav esen xəl itkes əhəmiət alə almanьlar.

***

Ber vaqьt əjđa gazeta uqьp ultьrqanda, gazetanьņ berense bitenda, ip. Kaganovictьņ Sorlrovocnaja depohь parovozsьlarьnda qunaqta bulqanlьqь həm ular menən beseda ytkərgənlege turahьndaqь xəbərđe uqьnьm. Narkom parovozdьņ onorojь, texnik jəhətlelek menən qьđьqhьnqan. Ul parovozsьlardьņ parovoz kesənən nasar fajdalanьvđarьn kyrhətep, tovar pojezdarь xərəkətenen texnik jəhətlelegen juqarьlatьrqa taqdim itkən.

Bьl xəbərđe uqьqas min jaŋьsa eşlaj başlarqa, parovozdь jaqarь klass jereş kyrhəterga qarar birđem. Tap oşo vaqьtlarda bedđeŋ Slavənski—Lozovaja ucastogьnda pojezdarđьņ juqarьlatьlqan avьrlьqtarь həm juqarь jəhətlek ind reigajne.

Nəmənən başlarqa? Iqtibarđь parovozdьn qađanьna tuplarqa qarar birđem, sənki qađan—parovozdьņ jərəge. Maşinanь xərəkətkə kilterə torqan pardь qađan tьvđьra alt. Parovozdьņ şap jaki əkeren jerəşe qađanqa bajlangan. Min qađandan pardь kyberək alьrqa qarar birđem. Bьl—jeŋel burьs tygel. Bьqa tiklem bedđə ul juq ine. Bьnьņ esen, bildəle, maşinanь bik jaqşь belergə, uqa ejə bulьjan bularqa karak. Ə min əle jəş—parovozda yđ aldama əs jьl qьna eşlənem. Lakin bьl mine qarqьtmanь, sənki yđemsə, mineŋ jeterlek təzribəm həm belemem bar. Ə, bəlahenən da elek, mineŋ yđ narkombьđ ondavenə bol'şeviktarsa javap birev telegem dur ine.

Ijyl başьnda min avьr sostav alьp Lozovajaqa jynəldem həm unь jaŋьsa alьp bardьm. Bьnda jul jeŋel tygel, boroḷmalar həm pod'jomdar jəş osoraj. Ucastokta xosiavь şəp alьp barьv esen pod'jomdarđa la vaqьttь qьsqartьrqa, unda jəhətlekte kytərergə karak buldь.

Berense minuttarđa ləsьhedlandьm, ləkin yđemdə qulqa alьp, topkaqa kymer birevđe kesəjttem. Motomeldьņ strelkahь par birьlmьnьņ kesəjgənen kyrhatte. Par jeterlegensa alqas đur klapandь asьm. Maşina đur jəhətlelek menən həm bik şьma qьna bardь. Pod'jomdarđь berehe artьnan ikensehen alьp, Lozovajaqa grafik bujьnsa qujьlqan sroktan elek kildem həm səqətenə urtasь 35 kilometr jəhətlekkə irəştem. Bьl, ikke grafikta kyrhətelgəndən 12 kilometr juqarьraq. Bьnan huŋ kajьt kytərelde. Min, qađandan kyberək par alьv, bed maşinistar esen irəşə almaslьq nəmə tygellegenə ьşandьm.

Bьnan huŋqь barьvđa min topka protsessьn taqь la jaqşьrttьm, topkaqa kymer birevde yđem kyđattem, unьņ nisek janьvьn tikşerđem.

Kymerđe ideal' jandьrьv tip bedđə kymerđeŋ minimal' joqa qatlam itep halьnьvьna ajtalar. Kymerđe topkaqa əjəp halьv havanьņ kileven qьjьnlaşьra.

Bed kymerđe topkaqa joqa qatlam itep jajep, topkanьņ bətə majdanьn qaplap halabьđ.

Şulaj uq topkaqa havanьņ da nisek kileve mehim. Unьņ topkanь həvьlьvьna jal qujьv jaramaj. Topkala ut tigeđ janьrqa tejeş.

Pojezd juqarь jəhətlek menən alьp barqanda min pojezdьņ tormozdarьna yđem hər vaqьt ьşanamь. Ulardь hər vaqьt yđem qarajьm, bytan ber keşegə la ьşandьrmajьm.

Pojezdь şap alьp barьv—ul əle jartь eş. Unь şul uq vaqьtta avariahьđ həm ədmajensə alьp barьv karak. Qađandь forsirlav menən ber yk vaqьtta parovozdan da tulьhьnsa tedək bulьvь tejeş. Bьlar bətəhe la bedđeŋ esen-zakon həm bed unь his vaqьt bođmajьbьđ.

Hər ber jerəş hajьn min topkanь jaqşьrta, maşinanьņ eşlaven jaqşьraq regulirlaj həm barqan hajьn jəhətlekte kytərə kildem. Ijyl aђaqьnda min unь 40 kilometrqa jetkerđem.

Şul uq vaqьttarđa min yđ arьmdan başqa maşinistarđь ejərev turahьnda ujlana başlanьm. Min-kommunist həm yđem genə jaqşь eşlargə tygel, başqalarđь la ejərtergə tejeşmen.

Yđemdeŋ metodь bytandarđeŋ eşenə inderganga tiklem, ikke qađat həm traditsialar menən ьqьs keraş ytkərergə tura kilde. Mineŋ jaş bulьvьm ber ađ unajhьđlanь. Qart maşinistarđьņ bajtaqь, jəş maşinistьņ ulardь ejrəlevenə qarlandьlar. Qajhь beravđare ьsьqtan asьq mineŋ metodtarqa qarşь kerəştelar. Lakin min yđ eşemde jaqlap qala aldьm. Doşmandarđь faş itep, yđemdeŋ rekordtarđьņ ьxaslьq bulmaqanlьqьn, bəlki namьđlь eş bulqanlьqьn xalьq aldьnda kyrhəta aldьm.

Mineŋ elgaşevđar turahьnda oŋaqlamaj Məskəvđə la beldelər. Narkom iptəş Kaganovic minə telegramma menən tanriklane.

Mineŋ metod massa arahьna tarala başlanь. Min bik kyp xattar aldьm. Minə Tenjaq, Ural, Maskəv maşinistarь jađđьlar. Min ulardьņ bətəhenə la, bələ horavđarьna la jenteklap javap birđem, ular menən yđ təzribəm de urtaqlaştьm.

***

Xalьq komissarь ip. Kaganovic menən osoraşьv mineŋ esen đur baxetlelek buldь. Ul şundaj jaŋaj həm jьlь kynelle keşe tip min his ujlamaqajьnьm.

Bedgə orden tapşьrqanda ip. Kaganovic urьnьnan tordo la:

— Bьnda Donetski julьnan jəş maşinist Krivonos bar,—tine ip. Kaganovic həm mineŋ janьma kilde la, mineŋ quldь qьsьь.

— Təbrik itəm,—tine ul,—bьna kyrəhegeđme, bed jəş bulhaqьđ đa orden aldьqьđ. Bəlki qartьraqtar kajeĥhьđlanerđar. Huŋ ular nəmə kelkəndər, ninə elegərək đur jəhətlelek kyrhətmagandar? Ə jəş energialь maşinist bьnь kyrhatte. Şunьņ esen bed hedđe bylakləjbeđ...

Narkom bedđe yđ kabinetьna saqьrьp bedđeŋ menən transport eşe, bedđeŋ tormoş turahьnda həjləşte. Transport eşenə birelep eşləgən keşelarđe xəkymətteŋ taqь la bildəlajasaqьn ajtte.

— Ə bed,—tine ul,—nagrada alьv menən məhajmaqьđ, taqь la jaqşьraq eşlaged.

Ip. Kaganovic bedgə yđe menən bajlaneş totorqa, yđenə jađьrqa taqdim itte.

Lazar Mojsejevic menən osoraşьv, mineŋ yđ kesemə ьşanьvьmdь taqь la arttьrđь.

Berense oktabrđa transportta jaŋь grafik həm jaŋь raspisanie inderelde. Jaŋь grafik bujьnsa berense pojezdь alьp barьv xoquqьn depo minə birđe. Min yđemdeŋ maşinamdь qьđьl materia həm lozungtar menən maturlanьm, parovozdьn aldьna ip. Kaganovictьņ portretьn elđem.

Duxovoj orkestr ujnap tordo, keşelər kyp ine. Min jaŋь rekord birergə vəqədə ittem həm unь ytənem: barqan səqtə jəhətlekte 44 kilometrqa, qajtqanda 47 kilometrqa jetkerđem.

Aldьnqь maşinistar safь kenhajьn arta. Donetski julьnda qьna ular jeđlap ьsaplana. Kyptən tygel maşinist Psarjof jaŋь rekord-50 kilometrjəhətlek birđe. Min unь ьsьn kynelđən təbrik itəm. Bed bik bətəbeđ đə ber armianьņ huqьşsьlarь. Bed bətəbeđ da bəjek julьbaşsьbьđ həm ejrətevsebeđ ip. Stalin kyrhatkən juldan ylav esen keraşabeđ.

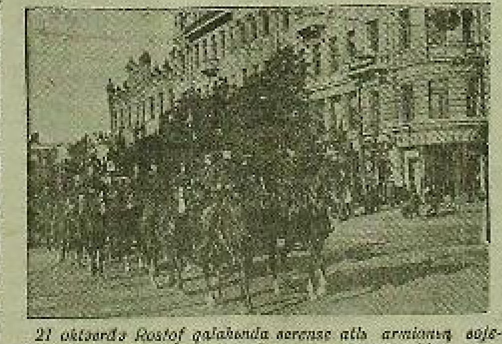

21 oktabrđə Rostof qalahьnda berense atlь armianьņ bəjeŋ jul ьujьnsa ytərgə tejeşle poxodqa start birelde.

(Sojuzfoto hyrəte).

SSSR SOVNARKOMЬ HƏM VKP(в) YƏK KOMITETЬNЬŊ „AVЬLDA POTREB KOOPERATSIAHЬNЬŊ EŞE TURAHЬNDA" OŞO JЬLDЬŊ 29-SENTƏBRENDƏ SЬQARQAN QARARЬN PRAKTIK TORMOŞQA AŞЬRЬV SARALARЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ HƏM VKP(в) ƟLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1935-JЬL 3-NOJƏBR

SSSR Sovnarkomь həm VKP(в)YK-neŋ „Avьlda potrebkooperatsiahьnьŋ eşe turahьnda" oşo jьl, 29-sь sentəbrendə sьqarqan qararьna mьvafьq raveşta **BASSR Xalьq komissardarь sovetь həm VKP(в) Ɵlkə komitetь qarar itələr:**

1. VKP(в) Rajkomdarьna həm rajьnəsqarmalarьna his kiseekmaђtən YK həm SSSR Sovnarkomь qararьna mьvafьq raveşta, kooperatsia aktivlarьn həm tybəndəge partia, sovet həm kooperativ rabotniktarьn jəlep itep, lavkalar həm sel'polar seltarenen qajtanan tedelesarenə totoş tikşerev ytkarergə həm jaşap kilgən lavkalar, sel'polar seltaren 25-nojabrga tiklem qarap sьqьrqa mazyr itergə. Hər ber lavka, hər ber sel'ponьŋ esenə bar jaqlap analiz jahav julь menən, ulardьŋ janь nьq seltaren rablarqa həm neta vaq, xuzalьq jaqьnan yden nqlaj almaqan lavkalardь həm sel'polardь noторergə.

2. Avьlda savda esen qujьvđь tamьrьnan jaqşьrtьv maqsatь menən, kooperativ ojoşmalarьn xuzalьq finans jaqьnan jaqşьrtьv nigedendə, savda seltaren həm avьl kooperativlarь seltaren tybəndəge nigeđđərdə qajtanan qarap sьqьrqa:

a) 1935-36 jьl esendə jaşap kilgən rajmagtar menən ber rattan 97 nan da kəm bulmaqan ere avьl magazindarь (sel'magtar) ojoştororqa, şunьŋ esenən 30 dan da kəm bulmaqanьn 1935-jьldьŋ 4-se kvartalьnda ojoştororqa. Sel'magtardь ira jьqtaqь xalьqlь tartip tuzerleq bulqan ere punkttarda, badar punkttarьnda, ujьna 20-25 meŋdən da kəm bulmaqan oborot jahaj torqan itep ojoştororqa, bьl magazindarda qatmarlь assortimentlь promtovardar menən həm xuzalьq tovardarь menən savda itevde toplap, ularda əlqьtь kul'turalь xeđmatlanderev menən tə'min itergə;

b) sel'polardьŋ başqa lavkalarьnьn tep iqьlьrьn kondalek karak tovardar (tod, şakar, korasin, şьrь, tamake, konditer eşlangelare, jep, ena həm başqalar) menən ediekhed savda itevgə toplarqa, hər lavka esen tovardardьŋ qalь minimal' assortimentlarьn bildələgə;

v) lavkalar rajonda tiged amalaştьrьlqan bularqa tejeşlar, rajondьŋ ajrьm ucastkalarьn buş qaldьrьvqa jul qujьlmaьqa tejeş. Ajrьm vaqьqa arьa statsionar lavkalar yddareneŋ oborottarьnьn miqdarь menən rentabelle bulmahь, jerelep hatьvđь ojoştororqa.

Rajondьŋ geografik ydenəşlektaren ььapkə alьp, ike jəki ber nisə vaq sel'ponь berga quşьv julь menən sel'polardь erləndərevđe ytkarergə, bьl vaqьt sel'po tuilььnsa alqanda oborotqa qaraqanda 1,5-2 protsenttan da kəm bulmaqan miqdarđa nakoplenie jьjьvьь tə'min itergə tejeş.

Ajrьm sel'polar dur zararđar kyrev həm finans toroşonon nasar bulьvь arqahьnda, başqa sel'polarqa quşqanda finans jaqьnan tьda sel'polardьŋ xalen nasarlatьrlьq bulha, ьndaj sel'polardь pajььlardьŋ dejəm jьjьlьştarь, jəki upolnomoçennьjdardьŋ jьjьlьş qarardarь menən beterergə.

3. VKP(в) rajkomdarьna, rajbaşqarmalarqa, rajpotrebsojuzdarqa taqdim itergə:

a) ber adna esendə sel'magtar seltaren ьnialarga həm BASSR Sovnarkomьna tasdьq itevgə inderev esen Başsojuzqa tapşьrьrqa;

b) Sel'magtardь savdanь kul'turalь itep qujьvqa ььnlap javap birerlek itep ojoştororqa, ulardь potrebiteldargə jaqşь xeđmat kyrhətev esen karak bulqan namalar menən qoramallandьrьrqa. Sel'magtarqa iŋ jaqşь joritardь birergə. Ahьv ənə aer bulqan beta sel'magtardь maxsus qanul itev komissiahь menən qanul itergə;

v) erelandərelgən lavkalardь, sel'polardь kul'turalь itep inderergə həm ularda tejeşle sanitaria toroşon tə'min itergə, nьnьŋ esen remont, aqartьv, bujav eştaren jajep jasarergə həm ulardь tejeşle inventardar həm qoramaldar menən tə'min itergə.

4. Sovet kontrole gruppahьna (ip. Kantumanьfqa) başqa predpriatielar tarafьnan fajdalanьla torqan savda joritarь buşьtьv turahьndaqь bulqan zakondar nigedendə tikşerev ytkarergə həm ulardь savda ojoşmalarьna birevdə tapşьrьrqa. Oşo jьldьŋ 25-se nojabrenan də hunlamaj hədemtahen VKP(в) Ɵlkə komitetьna həm BASSR Sovnarkomьna belderergə.

5. Başsojuz həm rajpotrebsojuzdarqa sel'maglar ojoştorqan hajьn neta qatmarlь assortimentle tovardardь (kejem-halьm, ajaq kejeme, manufaktura həm başqalar) rajmagtarda, sel'magtarda tuplarqa, ulardь sel'ponьŋ vaq savda teckalarьna taratьp vaqlavqa jul qujmaьqa.

6. Rajbaşqarmalarqa həm VKP(в) rajkomdarьna avьlda potrebkooperatsialarьn qajtanan tedev eşenə mexanik raveşta jaqьnlaşьvdan jul qujьlmaьlьq xəl bulьvьn aldan ikkertergə həm ulardь sel'polardьŋ igen hatьp alьv eştarenen jomoşarьvьna jul qujmavqa tejə saralar kyrergə mazyr itergə.

Başsojuzdь 20-se nojabrga tiklem hər ber rajonda ajrьm alьp, rajpotrebsojuz predsedateldaren saqьrьp, qajtanan tedev projekten qarap sьqarqa həm tasdiq itergə mazyr itergə; 22-nojabrda BASSR Sovnarkomьnda ip. Malьjььftьŋ qajtanan tedev eşeneŋ hedemtələre turahьndaqь dokladьn tьŋlarqa.

7. Rajpotrebsojuzdardь 1936-jьl tovar ajlanesen 1935 jьlqa qaraqanda 25 protsenttan da kəm bulmaqan miqdarda arttьrьv xisabьnan sьqьp, hər ber erelandərelgən sel'polar esen 1936-jьlqa doxod həm rasxod smetalarь eşlərgə, hər ber sel'ponьŋ eş plandarьn həm doxod həm rasxod smetalarьn pajььlardьŋ dejəm jьjьlьştarьnda jəki upolnomoçennьjdar jьjьlьşьnda tasdiq itevde tə'min itevgə mazyr itergə.

8. Başsojuz prezidiumьna 1936 sь jьldьŋ 1 qьnvarьna tiklem beta rajpotrebsojuzda da sel'po ardь xeđmətlənderev bujьnsa vaq—kymarta savda ojoştorotqa taqdim itergə.

Şunьŋ menən bajlanesta rajpotrebsojuzdardьŋ rajon əhəmiətendəge magazindarь menən (rajmagtar, rajprodmagtar, rajkul'tmagtar) vaqlap hatьv seltaren siklərgə, jəhəq tiplaqь raspredeliteldarde həm rajpotrebsojuzdardьŋ başqa neta vaqlap hatьv seltardaren beterergə.

9. Başsojuzdьŋ Ɵlə skladtarьn, Janavьl, Sarьqtaş, Sьlьn həm Sterlitamaq rajon ara bazalarьn qaldьrьp, Tujmazь, Bere həm Kajьkalaqь rajon ara bazalardь beterergə.

Başqortostan Eskarge savda xalьq komissariatьna ber dekada srok esendə promьjlennsoltьŋ sьejt bazalarьn kinajtev ma'səlalaren eşlərgə həm ulardь Başsovnarkomqa tasdiq itergə tapşьrьrqa.

10. Sel'polardь xeđmatlanderev predpriatielarde (skladtar, bazalar, pekarnalar. h. b.) ojoştorov həm qoramallandьrьv esen, avtotransport buldьrьv esen rajpotrebsojuzdarqa tajđanьŋ 10 protsentь miqdarьnda otcesienie jahavdan başqa, sel'polar oborotьnan juqarь kooperativ ojoşmalarь esen hər terle otcesienie jahavdь tьjьrqa.

11. Potrebsistemanьŋ beta natsinkalarьnьŋ urtasa alqanda 70 protsentь sel'polar jajьna qalьrlьq bulhьn esen, Başsojuzqa 2 adna srok esendə sel'polar, rajpotrebsojuzdar həm rajon ara bazalar arahьnda ajrьm tovardarqa natsinkalar bylevde bildələrgə taqdim itergə.

12. Potrebkooperatsialarda savda eştareneŋ rentabelьlegen kytərev maqsatьnda Başqortostan Eskarge savda xalьq komissariatьna 5 kən srok esendə 3-se gruppa tovardarqa qujьlqan savda nakidkalarьnьŋ miqdarьn, ajrьm tovardarqa (tod, balьq h. b.) jahalqan guzevoj h d savkalarьnьŋ miqdarьn bьl tovardar ujьnsa guzevoj rasxodtardьŋ miqdarь ььnlap qaplanьrlьq bulьv ььsabьnan sьqьp, qajtanan qarap sьqьvđь tapşьrьrqa, şulaj uq promьjlennostьŋ sьejt bazalarь natsinkalarьn kəmetev məmkinlege jaqьnan qarap sьqьrqa həm yddareneŋ taqdimdaren Başsovnarkom qaramaqьna tapşьrьrqa quşarqa.

13. Rajon ojoşmalarьna, potrebkooperatsiaqa rajon ydaktarendə zarar kiltererlek jəmaqat tuqlanьvь predpriatielarьe tovarđь je motevdь tьjьrqa.

14. Başsojuzqa, Başnarkomfinqa Davlat banьnьŋ Başkontorahьna 20-se nojabrga ajrьm kooperativ ojoşmalarьnьŋ finans toroştarьna analiz jaharqa həm oborot tuplamalarьn vstupitel'nьj minimumqa tiklem tultьrьv esen potrebkooperatsialar qulьndaqь 8 protsentlь davlat xajomьn srogьnan elek hatьp alьv esen tejeşle summanь bildələrgə taqdim itergə.

15. Kyp kenə rajondarda (Iglin, Tujmazь, Qьjьqь h. b.) kooperativtьŋ qimmatle ajberđəren, milektaren zakonhьd tartьp alьvdar bulьvьn ььapkə alьp, rajьnasqarma predsedateldareneŋ yđ javaplьlьqtarь aьььnda 5 kən srok esendə zakonhьd alьnqan beta milekte his kisekmaђtən kire qajtьrьp birevde tə'min itergə mazyr itergə.

Respublika prokurorь ip. Xazofqa totoş tikşerev ytkarergə həm kooperativtьŋ qimmatle ajberdaren zakonhьd alьvdaqь beta vaqiqalarda qatepielarde ugolovnьj javaplьlьqqa tartьtьrqa quşarqa.

16. Sojuz Sovnarkomь ergəhendəge aderlavdar komitetьnьŋ Başqortostandaqь vakile **ip. Biktaşqa**, Eskarge savda narkomь ip. **Bajmoratqa** həm Başsojuz iptaş **Malьjььqa** 15 kən srok esendə davlat aderlavsьlar seltaren həm ydaklaşterelmagən aderlavdarde alьp barьvьь ojoşmalardьŋ hanьn qьhqartьv xisabьna, sel'polarda aderlavdar esen kesajtev mas'alahen eşləp sьqarьvđь tapşьrьrqa. Kooperatsialardan aderlavdar bujьnsa texnik bazalarьn kesajtev mas'alahen qararqa, jahь texnik bazalardь tedevde kyd unьnda totorqa.

17. Kooperatsia demokratiahьn nьqьtьv həm jetakse organdardьn bajlanьp qujьlьvđarьn ьiqajt itev maqsatь menən VKP(в) rajkomdarьna həm rajbaşqarmalarqa rajsojuz həm sel'po predsedateldaren Başsojuz prezidiumь həm pajьlar jьjьlьşьnьn başqa ikense eşkə kyserev jəki eşlən alьvđь tьjьrqa.

18. Sel'po jetakselege, hajlanqan organdar menən tə'min itelmagən beta vaqiqalarda qajtanan hajlav vaqьtьnda hь'mьь hajlavdar ytkarergə, sel'ponьŋ jetaksel eşlərenə aldaьqь, bulalqan kolxoz aktivlarьnan aderlekle rabotniktarđь kytarergə.

Xəderge vaqьtta başqa ojoşmalarda eşlavse, elek hunььqan həm eşkə hələtle bulqan beta kooperativ rabotniklarьn kooperativ eşenə qajtarьrqa.

19. Başsojuzqa sel'po predsedateldare həm rajmag direktordarь aderlav bujьnsa konkret sazalar bildelərgə taqdim itergə.

20. Başsovnarkom həm Başobkom rajььsqarmalardьŋ həm rajkomdardьŋ iqtisadlarьn potrebkooperatsialardьŋ yddareneŋ finans bazalarьn jaqşьrtьv nigedendə avьlda savdanь jajep jebarevqa jynaltelar, bьnьn esen **VKP(в) YK həm Sojuz Sovnarkomьnьŋ** oşo jьldьŋ 29 sь sentəbrdəge qararь menən beta tejeşle şaritar tьvdьrьldь. VKP(в) YK həm Sojuz Sovnarkomьnьŋ oşo qarardarьnan sьqьp, VKP(в) rajkomdarь, rajbaşqarmalar həm rajpotrebsojuzdar tьđđьrьv, urlavdardь kitken raveşta tamьrьnan beterev, xalьqtan maja tuplav həm normal' nakoplenie jahav julь menən savdanь kin jajep jebarev həm nьq finans bazahь tьvdьrьvđь tə'min itergə tejeşlar.

BASSR Sovnarkomь predsedatele—Bulaşьf.

VKP(в) Başobkomь sekretarь esen: Bьjnatof.

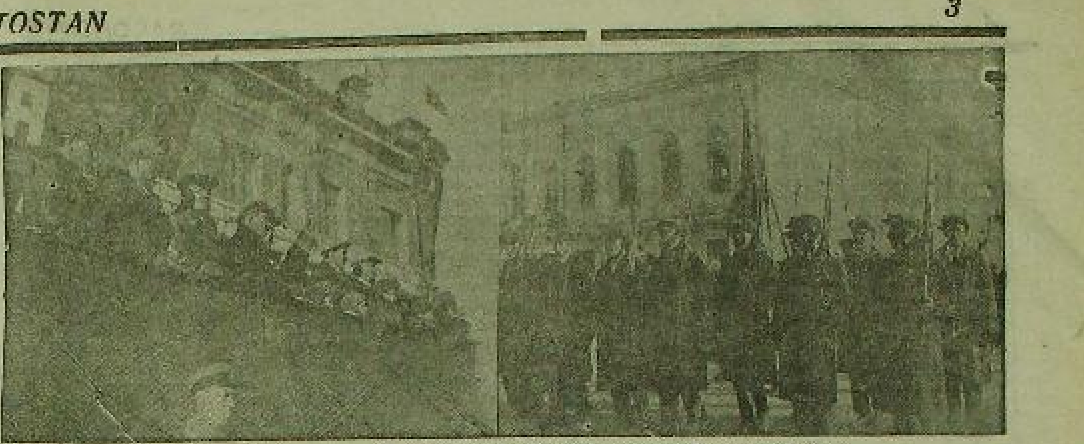

Ɵfələ „Oktəbr revolytsiahьnьŋ XVIII-jьlьqьn" bajram itev. (Partizof fotohь)

MIN NISEK IP. STALIN MENƏN TANЬŞTЬM

KUNSEF MƏKTƏBE UQЬVSЬHЬ LENINA VARŞAVSKAJANЬŊ XIKƏJƏHE

Demonstratsia [illegible] ber nisə bala mavzolej ergəhenə [illegible] qap julasşsьn [illegible] nьq.

Qapal min STALINdьŋ [illegible] kyrdem. [illegible] nьm da, kyk[illegible] non tartap [illegible].

— Mtiemə STALIN [illegible] naş ejde: M[illegible] otika snisldem. [illegible] nep STALIN [illegible]

— Jmen nisek?

— Lenina.

— Molod[illegible]

STALIN a[illegible] den hemdaren horanь. Bьl vaqьtta majdan aşa orkestr uđьp zara ine. Voroşilof: „Ul matur ujnsьdar, ularqa qul sapьrqa karak" tine. Min STALIN menən Voroşilof arahьnda torop, ular menən berga qul saptьm.

Muzыka uđqas STALIN minən:

— Hin ejeŋa nisek qajtьrđьŋ ikən inde? tip horanь.

Min əsəjemdeŋ tьvqanь jənьna inep julqa aqsa alasaqьmdь ajttem.

— Hinə kypme aqsa karak? tine STALIN.

— 10 tin—tinem min.

STALIN kebalaren aqtardь, lakin ber nəmə tapmanь, ul jьlmajьp:

— Ip. Voroşilof hində barmь? tine.

Voroşilof kebahenan ber qaqьđ sьqarьp minə buđđь. Şunan huŋ beđ bergalap mavzolejđan təşa başlanьq. Julda STALIN Budjonnьjdь kyrhatep:

— Bьl kem? tip horanь.

Min unьŋ iptaş Budjonnьj ikanen ajttem. Ul ber-ber artlь Voroşilof, Molotof, Kalinin iptaştarđe kyrhatep, ulardьŋ kem bulьvđarьn horarqa totondo.

Min ьətəhen də tanььm.

Unan huŋ mine əjemə, Konsevьqa iltelər.

Bьl osoraşьvđь min his ber vaqьt onotmam.

LENINA VARŞAVSKAJA.

KƏNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

Rim, 10. Gazettardan jadьvь bujьnsa, italia samoljottarь Go[illegible] qalahьn [illegible] tapqьr tupqa [illegible] unь lьq jəme[illegible]naђtan. Abissi[illegible] haldatь qalanь [illegible] qarşьlьq kyr[illegible] saqat bujьna [illegible] narqan. Italia [illegible] bujьnsa Abissinia [illegible] qaramaqanda 60 [illegible] tanktarqa qarşь [illegible] tup bulqan, [illegible] italiandardьŋ dur [illegible] tora almaqan[illegible]

Gazettar Makale qalahьn Ita[illegible] jerle xalьq[illegible] kense divizialь [illegible] itələr. „Mas[illegible] Italianьŋ har [illegible] lьqqan urьndar[illegible] nьqьnьv esen [illegible] operatsialarьna karakle juldarьn halьv esen jana odaq vaqьtqa ber urьnda tuqtap torqa tura kilasagen jaja. Juldar problemahь, bьp jada gazet, torqan hajьn avьrlaşa bara, sөnki Italia qəskarđare Eritreanьŋ Massau portьnan nьş jed kilometr kittelar inde.

Rim, 10. Kenььqьş Afrikaqa qəskar jebarev edlekhed davam ita. Kisə Neapol' portьnan jənə 3 meŋ keşe jebərelde.

London, 10. Addis—Abebanan xəbər itev bujьnsa, Abissinia qəskardareneŋ frontqa edlekhed aqьvđarь Tigre provinsiahьnьŋ kenjaq ølesendə həm kytse provinsialarda zikdi ььqьđьlьq tuvđьrqan, sөnki xəder unda jaŋь kilevse qəskardar esen adьq həm kejem jeteşmaj. Xəbardarqa qaraqanda, xəder Abissinianьŋ undaqь qəskardareneŋ hanь bьş jed meŋ keşegə jeta. Generaldar xəder negustan keşelar tygel, bəlki vintovkalar həm patrondar talap itələr. Abissiniaqa qoral inderev rəxsat itelgəndən huŋ xəđer Abissiniaqa terle granitsalar arqьlь meŋdarsə vintovkalar həm alььqa atь torqan tuplar kilə başlanь. Abissinialьlar Makale qalahьnьŋ kenjaqьnda 15 mildəge nьqьtьlqan pozitsialarda dur huqьşlar bulьvьn kөtələr, unda tavđar 3 meŋ metr bejeklegendə bulьp, tanklar betenləj ireş alьmajasaqlar. Negus menən Jamin xəkymate arahьnda xarbi sojuz tedelgənlege turahьnda xəbərđar jөrej. Italianьŋ Mьsьrdaqь ilsehe Mьsьrđan sanksialarqa qatьşьvьna qarşь tьşqь eştar ministrenə protest belderde.

FAŞIZM QOBOJONDARЬ ABISSINIALA

London, 11. „Dejli uorker" xəbare bujьnsa, Italia konsemdarь Abissinianьŋ tenjaqьnda aььp alьnqan jerdardeŋ hər ber tьsьnьn yđ quldarьna alalar həm unda altьn, baqьr, timer, nelt həm başqa qaђьldьqtardь edlavde ojoştoralar. Bьl razvedka eştarenda plenqa təşkən Abissinia qəskardare həm Tigre provinsiahьnьŋ xalqь alk ad eş xaqьn alap eşlajđar.

FRANSIA KOMPARTIAHЬ

YK POLITBJUROHЬNЬŊ ULTЬRЬŞЬ

Paris, 10. „Jumanite" gazetь Fransia kompartiahь YK politbjurohьnьŋ 8 nojabrđa ytkarelgən ultьrьşь turahьndaqь otcetь iqlan itə.

Politbjuro Komintern Başqarmahьnьŋ beta ildardəge xeđmətsəndərde Italia faşizmь tarafьnan Abissiniala başlanqan huqьşqa qarşь berđam ek menən karaşev turahьndaqь saqьrьvьn xuplanь. Politbjuro timer jul tejəndarendə, porttarda həm huqьş promьşlennostь predpriatielarendə maxsus ujavlьq həm xarakat komitettarь tedergə həm promьşlennikdardьŋ şulaj uq banktardьŋ beta bьtelьştarьn vaqьtьnda faşlap tororqa taqdim itə. Millattar ligahь ustavьnda agressorqa qarşь kyrhətelgən ekonomik həm finans sanksialardь ytkarevgə jardam kyrhətergə tejeş.

Parlamentqa hajlavdar aldь kompaniahь turahьndaqь məs'ələne tikşerep, politbjuro kompartia unьştarьnьn xəder hər ber okurgta uqa yđ kandidattarьn quьv məmkinlegen bira tigən bedemtəgə kilde. Begen Fransia kompartiahь ydək komitetь tarafьnan raђlanqan 52 delegattьŋ isemlege iqlan itelde.

SPEKULƏTSIA KƏSƏJƏ

Rim, 9. Edarlavdarga həm „anьlьqqa" saqьrьvdarqa qaramaђtan, Italiala spekuljatsia tuqtamaj. Toskanianьŋ Pontedor qalahьnda ber nisə meŋ genə keşe jəşəhə la, 40 spekulant qulqa alьnqan. Ular arahьnda faşistar partiahьnьŋ aqзalarь la bar.

SIT ILDƏRDƏ BƏJƏK PROLETAR REVOLYTSIAHЬNЬŊ

18 JЬLLЬQЬN BILDƏLƏV

Vena, 10. Bazel qalahьnan xəbər itev bujьnsa, unda 7 nojabr kenendə bəjək proletar revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь ajqanь „Sovettar sojuzьnьŋ duђtarь jəmqiəte" tarafьnan massovьj jьjьlьş ojoştorolqan. Bьl jьjьlьşqa 1 meŋ jarьmdan artьq eşselar, xeđmətkardar həm intelligentsia qatьşqan. Jьjьlьş dur kytarenkelek menən ytkan. Elek SSSR qa kilep qajtqan həm bьl jьjьlьşta hyđ alьp sejlagən sotsial-demokrat uçitel' Gajzer Sovettar sojuzь turahьnda doklad jahanь. Unьŋ dokladь SSSR xermətenə edlekhed ovatsialar menən qaplanь.

N'ju—Iork, 10. SSSR daqь bəjək proletar revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь xermətenə Klivlend (Ogajo ştatь) qalahьnda massovьj miting ytkərelde. Uqa 2500 keşe qatьştь. Şundaj uq miting qoros iretev promьşlennostьnьŋ ydəge bulqan Geri qalahьnda la ytkərelde.

***

Bəjək proletar revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь xermətenə SSSRdьŋ Parizdaqь, Tokiodaqь, Buxarestaqь, Qьtajdaqь həm Estonialaqь ilselektarendə qabul ytkarelde.

SSSR dьŋ Parizdaqь ilsehe ip. Potjomkin tarafьnan ytkarelgən qabul kisahenə Fransia xekymateneŋ aqьalarь —ministr Mandel, Ruslan, Frossar, Katala, Lamore həm Brandon, şulaj uq Laval' vakile Loran—Ejnak, tulь sostavь menən deplomatik korpus, Fransia jəmaqətselegenen, armia həm flotьnьŋ kyrenekle vəkildəre qatьştьlar.

Cex-Slovakianьŋ SSSR duђtarь sojuzь „Sovettar sojuzь menən berga tьnььlьq esen keraşkə" tigən lozung aьtьnda eşselardeŋ kyp kenə jьjьlьştarьn ytkara. SSSR menən kul'tura bajlanesь jəmqiəte Pragala 6 həm 12 nojabrda „sovet kul'turahь adnahь" ytkarə.

SIT ILDƏRDƏN QOTLAV TELEGRAMMALARЬ

Oktəbr revolytsiahьnьŋ 18 jьllьqь ajqanь SSSR YBK predsedatele iptaş M. I. Kalinin Amerika prezidentь Franklin Ruzveltьtan, Cex—Slovakia respublikahьnьŋ prezidentь Massariktan, Iran şahь Riza Pexlevidan həm Afqanstan korole Moxamat Zahir şahtan qotlav telegramdarь aldь. Ip. Kalinin ularqa rəxmət belderep javap telegramdarь jebarđe.

RUDOL'F GAUS — ABISSINIALAQЬ HUQЬŞTЬŊ BERENSE AJЬ

bььn strategik əhamiəte bulqan ber genə nəreleşte bulqanь juq ale. Ɵgər də italiandardьŋ juqarь komandovaniehь jahaf jeneşle huqьş turahьnda ujlaqan bulha, bьl turda his hyđ bulььqa məmkin tygellegen huqьь aj kyrhəte. Huqьştьŋ berense ajь vaqiqalarьna tuqtalьp, ulardь analizlap qarajьq.

Huqьş xarakəte urьndarьnan alьnqan xəbərdar ifrat qarşьlьqlь. Abissiniala xəđer 100 dən artьqьraq Jevropa həm Amerika korrespondenttarь bar. Telegrammalarь nildəle aşanьь qadaqaqan informatsion agentьtvolar đa, qajьь vaqьt dereś bulmaqan məqlymattar taratalar.

Informatsia alьv ølkəhendə bulqan həm Abissinianьŋ qaeaplanerlek raveşta dereś kartahь bulmav menən tərənləşe təşkən bьl qьjьnlьqtarqa qaramaђtan, undaqь xəl turahьnda şulaj da ber ad dereś fiker tədev məmkin. Abissinialaqь huqьştьŋ berense etabь, italiandar tarafьnan Aksum-Adua Adigrat liniahь alьnьv həm Abissinia knazdarenan berehe Guksaьŋ italiandar tarafьna sьqьvь menən tamamlandь.

Kenььqьş Afrikalaqь italiandar armiahьnьŋ kөstəre (maxsus cəstar həm eşselarde la inderep ьaplaganda) 400 meŋ samahь keşe taşkil itə. „Đzornal'd' Italia" gazetь Kenььqьş Afrikala Italianьŋ 11 divizia qəskare bulqanlьqь xəbər itə. Anglia matbuqatь 16 divizia bulьv turahьnda hejləj həm bьnьь dereberək. Bьl divizialardan ad tigəndə 5-he regular armia divizialarь (hər berehendə 20-şar meŋ keşe), 4-6 divizia—faşistik armianьŋ (hər berehendə 12-şər meŋ keşe) həm 4-he kolonial' qəskar divizialarь (hər berehendə 12-şər meŋ keşe); bьlarđan başqa regular armianьŋ jaqьnan ike diviziahь mobilizovajt itelep Liviaqa ođatьldь.

Tənjaq front, qəskar hanь jaqьnan iŋ kesie front. Şuqa kyrə xəl ikes huqьş oşo frontta bulььaq tip ujlanьla. Tənjaq frontta italiandardьŋ 7 jəjevle divizialarь tuplanqan bulьp, ulardьŋ 6-hь Aksum-Adua-Adigrat ølkəhendəge huqьştarda qatnaşa. „Đzornal'd Italia" gazetьnьŋ hydenə qaraqanda bьl qəskardar esenən 110 meŋ keşe 2300 pulemjot, 92 tank menən tə'min itelgandar həm ular qulьnda 35 meŋ mal həm attar bar. Bьl armianьŋ jaqьn tьjlьnda jyl tedəvsə eşselarden kypselek ølөşө tuplanqan. Ular Italianьŋ batahe 30 menlap kilterelgən.

Fronttьŋ bьl urььtoqьnda italiandar alь əkeren alqa bardьlar. Eritrejanan hezyn itev esen es jul bar həm Abissiniaqa jəhat barьp inev esen ber nisə ajdar bujь aşьqьs aderlek eştare alьp barьlqan bulha la, bьl hezyn siktan tьş əkeren jəjelderelde. Abissinialьlar iŋ minimal' qarşьlьq kyrhəttelər. Şulaj itep, italianlьlar huqьş xarakattare menən tygel, bəlki geografik həm klimat şarttarь arqahьnda totolop tordьlar.

Italia məqlymattarьna qaraqanda, kən hьjьn 9 kilometr odonloqonda taş jul halьna barđь. Lakin bьl dereś tygel, sөnki 2 oktəbrđan 12 henə tiklem (italiandardьŋ alqa barьv davere) italiandar 30-60 kilometr qьna alqa bara aldьlar. Şulaj itep, kenenə urtasa jaqьt 3-5 kilometr qьna jul hulьnqan bula. Ɵgər də italiandar yddareneŋ Addis-Abebaqa taba barьv juldarьnda artaban da his ber terle qarşьlanьv osoratmahalar, agar đa ulardьŋ tьjьldaqь xəbarlaşevđare kiltelmahə, ager də ular 2000 metr bejeklektəge tavđarđь ytkən jahəttek menən 3-4 meŋ metr bejeklektəge tavđardь la yta alhalar, ulardьŋ Abissinia başqalahьna (Addis-Abebaqa) kypme vaqьt esendə barьp jeta alasaqtarьn itaplap sьqarьrqa məmkin. Aduanan tənjaqtaraq bulqan siktan Magdala arqьrь Addis-Abebaqa 825 kilometr odonloqonda karavan julь bar. Kenenə 5 kilometr halqanda la ьndaj julьь tedev esen 5-5 aj vaqьt karak bulasaq. Lakin bed taraz itkanьa abissinialьlardьŋ huqьşhьđ sigenevđare his aqьlqa hьjььra almaђlьq uj. Tьjьldaqь bajlanestar esen qurqьnьь yta nьq artasaq. Aprel'də jəmqьrdar davere başlanьv məmkin həm majdanda huqьş qalmaj ul başlьnasaq, şunьŋ menən 1936 jьlqь huqьş xarəkattare tuqtalasaq.

Ɵgər italiandar Addis-Abebaqa Adigrat—Magdala marşrutь menən jynalergə ujlahalar, ular engliz generalь Nepirđeŋ 1868 jьlqь həm Italia qəskarđareneŋ 1896 jьlda barqan juldarь menən barasaqtar.

1896 jьldaqь italiandardьŋ operatsialarь ularqa dəhşətle jeŋelev kilterđe, ə engliz generalь ydeneŋ ekspeditsion armiahь menən Magdalaqa (Adigrat—Addis-Abeba arahьndaqь julđьŋ jartьlьqьnda) tiklem barьp jette. Ul unda his ber terle tip ajterlek qarşьlanьv osoratmaьь, kyp kenə provinsialar Anglia jaqьna sьqtьlar h. b. Şulaj bulha la, operatsialar qađattan tьş jenteklap aderlende, texnik, meditsina-sanitar ojoşmalar bulьşььь menən jenelajtelde. Betə ekspeditsion 12 meŋ keşe bulьp, ulardьŋ tik 3 meŋ genə barьp jettelar. Bьl armia esen 40 meŋdən də kəm bulmaqan jek xajvandarь karak buldь. Italia armiahь xəđer, bьl ььap bujьnsa, yđe menən his aqьlqa hьjđьrьa almaђlьq kyp han—3.200 meŋ jek xajvanьь jeretərgə tejeş. Gruzoviktar həm transport samoljottarь eşte ber ad jenelajtalar đa, unda əle eşььlььa jek xajvandarь menən genə fajđalanьrqa tura kilə torqan rajondar haman da bar.

Şulaj itep, ere qəskari cəstar tuplavdarьna qaramaђtan, italiandardьŋ Abissinia başqalahьna tenjaqtan barьp jeterga ujlavđarь ad ьşanьslь eş.

Danakil frontь (Aьь—Musa—Ali) italiandardьŋ ike diviziahь menən totolop tora. Ber nəmə inde fronttьn bьl ucastogьnan ber terle lə məqlymat kilmaj. Bьl front, tik tenjaq həm kenjaq fronttarda dur unьştarqa ireşelgandən huŋ qьna xarakatkə kiler axьrь. Abissinialьlar aldavqa eləgep, yddareneŋ ere kөstaren ildeŋ ydəgenən tənjaqqa taşlaqan bulhalar qьna italiandar bьl frontta alqa kitkan bulьrđar ine. Lakin bьlaj bulьp sьqmanь, şuqa kyrə bьl punktta alqa barьv esen Italia qəskarđare keshettar.

Bьşta kyp kenə xarbi korrespondenttar **kenjaq frontьn** (Danakil frontь menən bajlaneşta) strategik əhamiəten marьqlap jetkermanelar. Uььn bьl əhamiəte italiandardьŋ Đeibuti—Addis-Abeba timer julьna qurqьnьs tuvđьrьvđarь menən kilep sьqь.

„Dejli Telegraf" gazetьnьŋ maxsus xəbərsehe, bьl frontta italiandardьŋ kөstəre 5 divizianan torqanlьqьn, ulardьŋ kyp handa samoljottarь həm 250 nan artьqьraq tanktarь bulqanlьqьn xəbər itə. Huqьь texnika bujьnsa eşlangən bьl kөstə qoraldarqa qaramaђtan, italiandarđьŋ bьl armiahь la əlegə tiklem alь əkeren alqa bardь. Jaqьn qьrdar bьl frontta operatsialarđь vaqьtlь raveşta tuqtatьp tororqa məzyr itelər.

***

Huqьştьŋ berense etabь hedemtələre nindəj huŋ?

1. Huqьь osoradaqь huqьş sredstvolarь Abissinialaqь huqьş şarttarьnda ad effektь bulьp sьqtьlar. Xəderge vaqьttaqь tanktardьŋ Jevropa şarttarьnda şaqatena 50 kilometr həm unan da artьqьraq juldь jenel yta alьvđarь sildete. Abissinia şarttarьnda 50 km. jerđe alьv esen tanktarqa 10 kən vaqьt həm unan huŋ 20 kenlek tuqtalьp torov karak buldь. Tanktьŋ esendə bulьp kyrgən keşelar, Afrikalaqь ььelek şarttarьnda nisek jerergə tura kilgənlegen başlarьna kiltera alalar. Afrika la ььelek həm perkevlek his tydə almaђlьq bula.

Şulaj uq samoljottar da ajrьm dur unьşlarqa ireşə almanьlar. Tenjaq frontta la həm nigerək ta kenjaq frontta kyp handa bombalar taşlandь. Şulaj bulha la ulardьŋ moral' həm material' unьştarь alk keskaj buldь.

2. Italiandar ber-ber artlь **etaptar menən** alqa baralar. Kommunikatsion juldardь haqlav esen okoptar qađьla, timer sьььq zagrazdenielare qujьla.

3. Italiandar oşo vaqьtqa tiklem **ber terle la ьььn məqnəle huqьş jeŋevenə ireşə almanьlar.** Aduanь alьv şulaj uq undaj jeŋev tip ьaplana almaj. Şuqa kyrə la italiandardьŋ bьl qalanь alьvđarь donja matbuqatьna tə'sir itmane. „Tajms" gazetь, italiandardьŋ tenjaq fronttaqь unьştarь his ber terle iqtisar qadьna almaqanlьqьn asьq hadьp kyrhətə. Aduanь alьv kyp kenə sit il gazettarьnьŋ xarbi obzordarьnda la şundaj uq baььq aldь. Tenjaq fronttaqь alqa barьv abissinialьlar roinьnьŋ yđ irege menən sigeneve, şulaj uq Abissinia knaze Guksaьŋ xianatsьlьq itep ber nisə jaqььlarь menən italiandar jaqьna sьqьvь arqahьnda qьna jeŋelleşte. Bьl xianat hedemtahendə italiandardьŋ hul jaq frontь irkenlek alьp, Makalega tana his ber qarşьlьq osoratmaj jynalev məmkinlegen aldь. Lakin, bьl jynalev đa qьььp əkerenlek menən bardь.

Kenjaq frontta la italiandar oşo vaqьtqa tiklem ber terle la jeŋevgə ireşə alqandarь juq. Abissinialьlardьŋ qarşьlьq kyrhətevđare, italiandardьŋ hezymen tuqtata, xatta ulardьŋ yđ fronttarьn vaqьtlь raveşta artqa tartьrqa məzyr itə aldь.

4. **Abissinialьlar haman da nьqlap huqьşьvdan tajьnalar.** Abissinia komandovaniehь Magdala—Dessi liniahь bujlap timer juldьŋ tənjaqьnda (hava julь menən siktan 300 kilometr) həm timer juldьŋ kenjaqьnda, Xarrardan kenjaqta (hava julь menən Ual-Ualdan 400 km.) dur qəskari cəstar tuplaqanlьqь sikheđ. Şulaj itep naşььa bьl ølkələrdə, ьigrakta Xarrar ølkahendə dur huqьşlar bulьvьn kөtərgə karak, sөnki bьl ølkələrđən də sigenev Abissinia armiahь esen dur strategik jeŋelev (timer julьn juqaltьv) bulьr ine. Lakin Abissinianьŋ bьl armiahь menən osoraşьv esen italiandardьŋ bajlaq alqa barьvđarь həm ььnьŋ esen bajlaq vaqьt udьv karak bulasaq.

5. **Şul uq vaqьtta Italia qəskardareneŋ hanь həm front hajьn urьnlaştarьlьvđarь asьq bulha la, Abissinia kөstəre turahьnda dereś məqlymat juq.**

***

Italiandardьŋ Kenььqьş Afrikalaqь xarbi xəldare şap tygel. Italia general' ştabь nacal'nigь Badol'onьŋ—juqarь xarbi avtoritet ejəheneŋ—Afrikaqa barьp jereve, şulaj uq hejləşevđar esen italiandardьŋ niged edlavđare turahьndaqь xəbərdar, Italia Abissinia menən huqьşьvđьŋ elek ujlaqandan da kyberak qьjьnlьqtar tьvđьrqanlьqьn tanьjdar tip ujlav məmkinlegen bira.

Italia-Abissinia huqьşь

HYRƏTTƏ: Ogaden frontьnda Abissinia kavaleriahь

(Panfilof fotohь)

Bajmaq saqьr qojov zavodьnьŋ tьşqь kyrneşe.

BAJMAQ STAXANOFSЬLARЬ

23 oktəbrdə Bajmaq zavodьnьŋ jaŋь turahьn həlьvsь Pşenoftьn staxanofsь brigadahь zadaniehьn 138 protsentqa ytəp, urtasa kənlek eş xaqь ber eşsegə 21 həm 65 tin tura kilde. Tros həlьvsь jardamsь 15 keşenən torqan Neverof brigadahь ydenen normahьn 181 protsentqa ytəp, ber eşsegə eş xaqь urtasa 11 həm 5 tin tura kilde.

Meta'lurgia sexьnda şlak taşьvsь Ğizzətullin normahьn 174 protsentqa ytəp, eş xaqьn 4 həm 28 tin urьnьna 7 həm 45 tin aldь. Vagonetka jөrөtөvsө Antipof həm Baranqulof normanь 180 protsentqa ytəp, eş xaqьn 7 həm 5 tin urьnьna 12 həm 69 tin aldьlar. Ruda xaq'avda eşləvse Satьvaldin normahьn 202 protsentqa ytəp, eş xaqьn 5 həm 40 tin urьnьna, 10 həm 85 tin aldь. Moxtarof (şol uq ruda vaqlavda eşləvse) normahьn 250 protsentqa ytəp, eş xaqьn 5 həm 40 tin urьnьna, 13 həm 55 tin aldь.

Vateraskettə eşləvse Lokmanof, Nor'əxəmətof Iptəşlər də şulaj uq plandarьn 200 protsentqa ytəp, eş xaqьn 6 həm 85 tindan 20 həm 30 tingə tiklem kytərdelər.

Staxanofsa eşləvse eşselərdeŋ eş xaq'arь Bajmaq zavodьnda 2-3 tapqьr kytərelde.

M. Sadьjəf.

BAJMAQ METALLURGIA TEXNIKUMЬNЬŊ BERENSE QARLЬĞASTARЬ

Bajmaq metallurgia texnikumь бьjьl berense tapqьr 15 texnik ədərləp sьq'ardь.

Ydeneŋ ojoştorolovьnьŋ berense jьldarьnda texnikum ğur qьjьnlьqtar kisərdə—ydeneŋ ujьnь binahь, fizik həm ximik kabinettarь bulmaвь, uqьv programmalarь, kitaptar həm uqьtьvsьlar jetəşməne. Bьl momenttar uqьv ьşlatьna ta'sir itelər.

Hunqь jьldarda partia həm xөkymətteŋ jardamь arqahьnda bьl qьjьnlьqtarda texnikum jəmaqətselege jeŋde. Xəзer inde texnikumdьŋ yз binahь, kabinettarь həm başqalarь bar. Berense gruppa kadrdar jetəşterep sьqarьvdaqь jeŋev, texnikumdьŋ eş ke tədeləşendəge jeŋevдəre menən xergə tura kilə.

Texnikumdь beterep sьqьvsьlar yззərenen kьthatkesi ce jaqьnьn tөp e ravesta ədərlangən belgestər bulь alasaqtar. Mahalan, Bejsef, Buxarof, Abramof, Novosjolof həm başqalar kyp fandardan „otlicno" həm „jaqşь" otmetka menən diplomdar aldьlar.

Jəş texniktar proizvodstvola staxanof metodьn kin jajeldereргə, eş protsesьnda yз belemdəren kendən-ken taratьrqa hьrtьna hyз birзelər.

Təbьlə metallurgiяnьŋ jəş komandirзarьna unьş teləjbeз.

X. ABDRAXMANOF

PROFSOJUZ STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTENƏN SITTƏ

Staxanofsьlьq xərəkəte Muldaqaj altьn priiskahьnda la kendən-ken kiŋəjə bara.

Arlaudiar altьn jatqalьqьnda eşləvse Usmanof Fajzi artele jьqarь xeзmət elgelərə bira. Bьl artel' oktabr' ajьnda sьqarьv planьn 165 protsentqa, metall eшьnsa planьn 162 protsentqa ytəne. Elek yззərenen kөndəlek eş normalarьn 80-90 protsentqa qьna ytəvse zabojsik—Tulьvbaj Isxaq, Başarof Ğajnulla, Balajef Əxət xəзer 150-170 protsentqa...

...yз normalarьn 150-160 protsentqa ytəjзər.

Staxanofsьlarqa texnik jetəkselek itevзə jəş inzener Bikanbajeftьŋ jaqşь eş elgelərə иtelər kyrhəterqə kərək. Ləkin priiskanьŋ profsojuz ojoşmahь bьl matur xərəkəttə ojoştorov menən şeqellənmәj...

BELORET ZAVODTARЬNDA STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTE OJOŞTOROLMAĞAN

ALDЬNQJЬ KOLXOZDA BƏJƏK TANTANA

Əlşəj rajonь, Niklfar avьl sovetь „Dim" kolxozь 420 xuzalьqtь berləştərə həm 6 orlg naqa ьylenep 2258 gektar igen sasa. Kolxoz 1935 jьlqь politik xuзalьq kampaniяlarьnda alдьnqь qьlьqь alьp, udarnik-kolxozsьlarьnьŋ bətə Başqortostan 3-sө sjeзdьna deлegat jəbərev xoquqьna ejə bula.

Bəjək xoquq! Kuŋ bl kisek alьnaь! Kolxoz, iŋ elek hanalqan sotsialistik metod—jarьş həm udarsьlьqtь jajeldeгə. Hər ber brigada, hər ber gruppa yз ara jarьşqa sьqa. Hər kem yз eş normahьn artьrap ytərgə tьrьşa. Hedemtala, kolxoz rajonda berense bulьp, 19 avgusta dəvlətkə 3224 sentner igen tapşьrьv zadaniehьn tulьtьra. 1600 sentner naturaja tylai, kooperatsiяaşa dəvlətkə 2750 sentner gen hata. Uŋəŋ jьqьş jьj bula. Jujaltьvsьz bətələj kultmaj. 1350 gektar tuŋqa herəv xadanтehь tulьtьlьnьp ytalə. Şulaj itep, kolxoz jaз səsergə 1e jeş 1742 gektar haqlь aşьlqь maйдanьn herəp qujə. Kolxoz 572 gektar arьş sasьp qalдьra.

Kolxoz agro-texnika şarтlar ulьq qullanьv—qar totov, nafьvqь ireъ saq rьv, jerde tuŋqa herep qaldьrьv arqahьnda jaqşь urвaj alьvqa ireşa. Bьjьl hər xeзmət kөne ьlaqьna 11, jaŋьlьqta 8, bolahe 20 kilo tuta. Kolxozda hunqь keltələr buqalь həm doxod ьylevgә qьльv ədeлek bara.

Kolxoz malsьlьq elkahendə la jeŋevдər ьra. Kolxozda 228 eş atь, bolahe 359 at, 232 baş mөgөзlө ere mal, 649 barьq, 25 suqqa, 90 baş umarta bar. Malda дaq toroşu jaqşь. Kolxoz qolonlarьn ta ulalьvgә ьq ьqtьbar itə. Bьjьl 58, ytkən jьl 70 qolon ytterə. Kolxoz 72 baş atlav kontraktovajl itergə tejeş bula, plan 100 protsentqa ytalə həm kolxozda hьjьrsьlьq...

Kolxoz ydeneŋ bətə eşlədən bulьvь, bьlarьn udarnik-kolxozsьlarьnьŋ bətə B şqortostan 3 sjezdь tarafьnan...

...Stalin!

...

Ə. IXSAN.

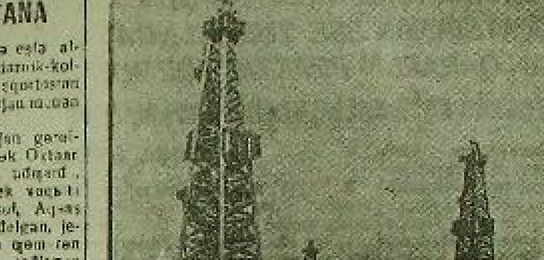

Kirol ismendəge Işemsaj neft promьslahь ...

(Panfilof fotohь)

AQJAS ƏDƏRLƏV ƏLE OJOŞTOROLMAĞAN

ŞƏRIPOF.

STAXANOFSЬ LIOSEN HƏM UNЬŊ BRIGADAHЬ

Əfe peravai vazahьnda ykaselgən staxanofsьlar sijonьnda brigadir ip. Liosen ydeneŋ staxanofsa eşləv taşriqahen bejləne. Unьŋ brigadahьnda 14 keşe eşləj. Ul, ydenen eşselәren hər ber vagonqa dyrtar keşe... maj. Jok tejəvselәr kyp vaqьttarьn buşqa ykərergә məзьvr bulalar ine. Tənda alьnqan vagondarqa sistemalь rəveştə şьraf tylenep kilde. Bьna oşo kyreneştərgə qarşь kөrəşte tavlap Liosen başlanь. Ul, xəзer...

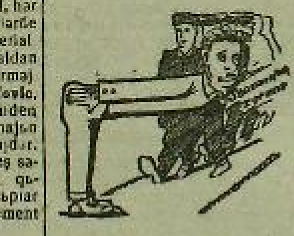

Saxtavnik: Staxanofsьlьq xərəkәte aldьnda saq ejsen. (N. Safin rəsme)

XƏMZIN STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTEN BЬVA

10 MOTOR ƏSƏN SƏSTƏR ƏDƏR

MOSTAFIN.

XRONIKA

Germaniala jul tədəv eştərendə jaŋь apparat qullanьla başlanь, ul asfaltьn məxsus ber kөsө menən jaldь tramovajt itə...

(Sojuz foto)

KOŞKINA 3 JЬLQJA IREGENƏN MƏXRYM ITELDE

ƏƏLIEF.

EŞSELƏRGƏ MEDITSINA JARDAMЬN KƏSƏJTERGƏ

Ş. ABDUL.

FANER FABRIKAHЬNDA JORTTARƏL HISEK HALALAR

SƏBXANQULOF.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

„Pagranitski" klubьnda

12 nojabrda

KONSERTЬ

BAŞQORT AKADEMIK HƏM RUS DƏVLƏT TEATRDARЬNЬŊ REPERTUAR PLANDARЬ

Əfe, „Oktabr nəşriəte" bas... poqrafiahь.

Zakaz № 2576.

Glavlit № 3049

B.A.S.S.R. [illegible] B.C.C.P.

[illegible] ILƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏSEGEÐ!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfə qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сапонова корпус № 3, редакция газета „БАШКУРДСТАН"

№ 259
14
NOJƏBR
KESADNA
1935 JЬL

XEĐMƏT GEROINALARЬNA NAGRADALAR TAPŞЬRЬLDЬ

(SSR Sojuzь YBK prezidiumь ultьrьşьnda)

Kolxoz xeđməte geroinalarь. Jaŋь ayьldьŋ aldьnqь keşelare kisə SSR Sojuzь Yđək Başqarma komitetь prezidiumь ultьrьşьna kildelər. Ular kisəge kendə genə partia həm xøkymət jetəkselare aldьnda jыjnalьp, kolxoz stroяs əsəvđarьnda fidakərđərsə eşləgən eştare əsən jyqarь həm tejeşle narьq alqan sostavda jыjn idelər. Juqarь urozajđьŋ iŋ jaqşь udarnitsalarь bulqan bьl qьjyđsьlarqa YBK prezidiumь ultьrьşьnda nagradalar tapşьrьldь. Bьl kolxoznitsalar dur şatlьq menən həm momenttьŋ əhəmijəten aŋlaqan xalda, prezidium ultьrьşьnda predsedatellek itevse M. I. Kalinin iptaş janьna kildelər. Zalda ədiəkhed alqьştar başlana, ultьrьşta əđer aulьxozsьlar kolxoz ayьlьnda kьŋ lonьşьr jaŋь xərəkət başlausь ьl maqtaulь xeđmətsan qatьn-qьđđardь jalqьnlь qotlajđar. Lenin ordenьn iŋ tərəs Kief əlkəhe, „Komintern" kolxozьnьŋ zveno jetəksehe—ьl sajak xərəkətteŋ ojoştoroьsь MARIA DEMCENKO ala. Mixail Ivanovictьŋ qulьnan Lenin ordenьn qəbul itkən xalda, ul tə-nirle qьnqьsa qьna telmər hojlap yte

—Min, ьl sajak nagradanь alьrmьn—tip qəmerəmdə ujlaqanьm juq ine. Unь min ьnamьsь həm vezdanlь xeđmətem arqahьnda ala aldьm. Ajьrьm zvenolar qьna tygel, ə totoş brigadalar həm totoş kolxozdar hər-ber ьer gektar jerđən 500 sentner həm artьqьraq urozaj alьndar əsən ьeđ taqь la tьrьşььraq eşləjəsəkeđ.

Jaşahьn, ьeđđeŋ julьaşsьlarьь ьđ!

Jaşahьn, həjekle səjek julьaşsььđ Iosif Vissarionovic STALIN!

Maria Demcenkonьŋ ьl telmərenə əsəb zal qatь alqьş menən javap birə.

Bişjədsьlərđeŋ qalqandarь la nagradanь qəbul itep alalar. Saŋlarđan kytəre xøkymətkə, partiaqa həm ip. STALIN qa raxmət hyđđəre əjtevde yđđərenəŋ ьrььs itep inəplajđar. Bьndaj xeđmət geroinalarьn əsrə kolxoz stroяь qьna tərbiəlep jetəştere aldь.

Bişjədsьlarqa nagradalar tapşьrьlqandan huŋьnda M. I. Kalinin iptaş telmər menən mərəsəqət itte.

(TASS)

M. I. KALININ TELMƏRE

Iptaştar. Heđđe səjek nagrada alьv menən qotlarqa rөxsət itegeđ. Bьl nagrada ьeđđə əsrə ajrьm vaqiqalarđa qьna birelə. SSR Sojuzь YBK prezidiumьnьŋ əsgenge ultьrьşь ajrьmsa məhim ultьrьş, ьl ultьrьşta ajrьmsa xeđmət qəhərmanlьqь kyrhətkən əsən kolxozsь həm sovxoz eşsehe qatьn-qьđđar nagradlanalar.

Qatьn-qьđđar ьeđđə revolytsiənьŋ yđendə yk revolytsion eştə qatnaştьlar. Lakin ular səram-hərəm genə, ajrьmsa juqarь naturalь ajrьm keşelar genə ine. Bөgөngө kən şul jaqь menən ajrьmsa kyrhətkesle, əjtejek, iŋ tyəndəge qatьn-qьđđar—krəstian qatьn-qьđđarь, kolxoznitsalar tarix səxnəhendə, politik səxnələ səqьş jahajđar.

Min ьeđđeŋ krəstian qatьn-qьđđarьььđđьŋ ytkəndəre turahьnda həjlap tormajьm. Bьl turala ьeđđeŋ ədəsiəteeđ həm revolytsianьn hьmьdьь qьna tygel, ə revolytsianьn aldaqь ədəsiəteeđ də sik jaqşь həjlajđar. Bөgөngө minal qatьn-qьđđь irđər menən tigeđ səjqa əərь sotsializm qьna həm sotsialistik dəvlət kenə əsəttьrь alasaqlьq turahьnda iŋ əsəq minal əsьlka kərək. Vaqiqьn, kapitalistik stroj şarttarьnda irđər menən qatьn-qьđđar arahьnda tigeđlek juq həm ьulььь la momkin tygel ьit. Heđ iŋ demokratik tigən xurьььz dəvləttən iŋ liberal konstitutsiahьn alьp qaraqьđ həm heđ qatьn-qьđđardьŋ unda tigeđ xoquqlь ьulmaqanlьqьn, ul xorь jort xьzahь qatьn qьna ьulqanlьqьn kyrep ьşanьrhьqьđ. Ə ьeđđə qatьn-qьđđar tulь xoquqlь. Heđđə kyəhenьə jort xьzahь xeđmətsehe ьulьp irđər qala. Məsələn, ire ьarь 150 həm eşləgən xalda, qatьnь 300, 400, 500 hьm eşləv vaqiqalarьn jьş osoratьrqa momkin. Qaьan şulaj đa ьula qatьnь dur politik rol' ujnaj, ə ьnьŋ ire qadi grazdanin qьna ьula. Qatьn-qьđđardьŋ irđər menən ьььn maqьnalь tigeđ xoquqlь ьulьvь əna şunda, ььndajьn tigeđ xoquqlьlьq kapitalistik dəvləttərđeŋ his ьerhendə juq həm ьulьvь momkin də tygel. Kolxozsь qatьn-qьđđardьŋ əsgenge kən səjek nagrada menən nagradlanьvđarь Sovettar Sojuzьndaqь qatьn-qьđđardь sattandarsьь menən genə qalmaj.

Heđ nagradlanьvsь 39 qatьn-qьđđan 38 en alьp qaraqьđ. Ular ayьl xьzalьqьnьŋ iŋ ayьr ьraştkalarьnan ьerehendə eşlə gən əsən—şəkər səgəldere urozajьn kytərev julьnda elgelə eşləgən əsən nagradlandьlar. Ə ьl ьeđđeŋ nisə jьldar ьujьna artta qalьp kilgən frontььđ ine Sulaj uq qatьn-qьđđardь ьeđđeŋ 1935 jьl heđđə nagradlanьvьđ đa kyldənən genə tygel. 1935 jьl səgəlder urozajьn kytərevdə ьeđđeŋ revolytsianan kъnqь jьldar arahьnda qьna tygel, ə revolytsianan aldaqь jьldar əsən də rekordlь jьl ьulьp tora. Bьl ni tigən hyđ hun? Bьl qatьn-qьđđar eşkə ььvьlap totondolar, tigən hyđ. Bьnь şunьŋ əsən də əsgengə kən—qatьn-qьđđardьŋ tantana kənə.

His şiklənmənən ajtqa momkin, ьeđ də qatьn-qьđđar ьeđđeŋ ььььđđeŋ qalqan ьətə ьraştkalarьnda la eşkə ььlap totonalar ikən, ul saqьnda Sovettar Sojuzьn jeŋə alьrlьq dan jalь his ьer kəs ьulmajasaq.

Heđđe taqь ьer tapqьr qotlajьm həm ьşanam, ььl nagrada heđgə jaŋь kəstər birer həm un həm jyđ meŋdərsə qatьn-qьđđardь energialь jaŋь eşkə, jaŋь ьŋьştarqa həm jaŋь jeŋevđarqa ətərer (şavlь ədəjle al-qьştar. „Jaşahьn, əsə Sojuz starostahь ip. Kalinin! Jaşahьn ьeđđeŋ həjekle Stalinь ьađ! Jaşahьn, ip. Molotof! Jaşahьn maqtavlь narkom ip. Voroşilof! Jaşahьn ьeđđeŋ Mikojan iptaşьeđ!" tigən tavьştar işetelə).

RSFSR SOVNARKOMЬNDA

RSFSR Sovnarkomь iptaş SULIMOF predsedatellegendə xalqan naveştəge ultьrьşьnda Maqarif Xalьq Komissarь iptaş Buanoftьŋ 1935-jьl avьl məktəptəre tөđөləyə turahьndaqь dokladьn tьŋlanь.

RSFSR Sovnarkomьnьŋ zadaciehь ьujьnsa Narkompros dəjəm majđanьn 5 million kub. metrqa jetkerep məktəp ьinalarь haldьrьrqa tejeş ine. Tulь ьulmaqan məqlymattarqa qaraqanda 1935 jьldьŋ 1-nojəbrenə 6568800 kub. metr majđan ekspluatatsiaqa birelgən.

Tipovoj tөđөleştər jaŋь məktəptərđeŋ 78 protsentьn təşkil itələr. Qalqan məktəptərgə əđer ьulqan binalar həm qьşьp haləngan jorttar fajđalanьlqan. Xøkymət zadaniehen ytəvdə dur qьna jeteşheđlektər ьar. Tap jeteşheđlek—tipovoj məktəptər planьnьŋ ytəlməve.

Məskəv, Leningrad, Kalinin, Kurski əlkələre, Daqьstan respublikahь həm ьaşqalarda avьldarđa məktəp tөđөv planь ytalev menən ьergə Stalingrad, Azov-Qara diŋgeđ krajđarьnda, Tatarstan, Udmurd, Qara-Qalpaq həm Başqortostan əlkələrendə plan ьetenləj qənəqətlənmərlek ytalə.

Iptaş Buanof dokladь ьujьnsa Sulimof, Rьsqulьf həm Fedotof iptaştar ьəqьp həjlənelər.

RSFSR Sovnarkomь Narkomprosqa həm RSFSR Gosplanьna 1935 jьldьŋ 1 dekabrenən də kuŋqa qalmaj 1936 jьlda avьldarđa məktəptər tөđөv planьn eşləp, Sovnarkom qaramaqьna indererge quşlь.

DOXOD BYLEVGƏ ƏĐERLEK JUQ

Maqar rajonь Jaldas avьl sovetь kolxozdarьnda doxod bylev kampaniahьna əđerlek eşe alьp ьarьlmaj. Əle unda kyp kenə kolxozdarda aşlьq huqьv eşe eлk ьeştəlgən ьarь. Qajьь ьer kolxozdarđa „Qьđ huqььđ ale tigən ieker ьaralqan. „Qьdьl jar" kolxozьnda aşlьq huqьv eşe ьetenləj tuqtav aldьnda tora. Aşlьq huqьvqa ьildələngən ьeşelər eşkə ьeqьmajdar. Avьl sovetь jetəkselare ььqa tььlьnь itergə tejeştər.

MUL DOXOD BYLƏLƏR

Əlşəj rajonь, Trantajьş avьl sovetьndaqь „Kərəş", „Tel'man", „Kujььjşef" kolxozdarь Oktabr əjramьnьŋ 18 jьlьqьna tikləm tuqqa bөrөv həm igen huqьvьn tamamlanьlar.

Kolxozdarda doxod bylevgə əđerlek həm xeđmət kendəren tikşerev jajeldərelde. Tikşerev hөđөmtəhe „Kərəş" kolxozьnda hər xeđmət kenenə orloqlata 11, jaşelsələtə 5 kilogramma; „Tel'man" kolxozьnda orloqlata 9, jaşelsələtə 5 kilogramma; „Kujьbjşef" kolxozьnda orloqlata 10, jaşelsələtə 4,5 kilogram tarьvьn kyrhəte. ytkən jьl ььl kolxozdar xalьqь kenenə ьer jarьm kiloqьna alqajnьlar. Kolxozdar juqarь doxodqa agro-texnika saralarьn qьştan uq sьjomqa aşьrьv, urozajdь jaqaltьvhьđ jьjььv, jarovizatsiahь kiŋ qullanьv menən ireştelər. Jarovizatsia hər ьer gektardan jaaj səsevgə qaraqanda 2 sentnerđan artьq urozaj birđe.

Kolxozdarda doxod bylev 18-nojəbrđə ytkərelə. Doxod bylev əjramьnda udarniktarđь bylekləy əsən „Kərəş" kolxozь 1.500; „Tel'man" kolxozь 1200; „Kujьbjşef" kolxozь 900 humlьq byləkləv fondь tөđөlər.

Ɵ. Kaşajьf.

REMONT EŞE MENƏN JETƏKSELEK ITMƏJĐƏR

Bozaj, (BaşTASS). Bozaj MTS ьdь remontlanьrqa tejeşle 45 traktor ьulьvqa qaramastan, remont eşe başlanmaqan əle. MTS direksiahь remont eşelare həm remontqa kilgən traktorsьlar əsən torlaqtar əđerləv turahьnda qajqьrtmanь. Eşselərđe kul'tura-tormoş jaqьnan xeđmət landerev ojoştorolmaqan. Raьockom ььl turala ьer eş tə eşləməj.

Kolxozdarda la avьl xuzalьqь qoraldarьna remont eşe başlanmaqan.

Rajon ojoşmalarь remont eşe menən jetəkselek itmajdar.

800 KOLXOZSЬNЬŊ JORTO ELEKTRIK MENƏN JAQTЬRTЬLASAQ

Bozajaz, (BaşTASS). Bozajaz rajonь ydəgendə 65 həm 19,5 kilovat səqətlek ike dinamolь elektrostansь tөđөlde. Bөt ьe 1200 lampuckь qujьlьp, rajondaqь ьetə ucređenielardan tьş 800 xuzalьqtan torqan „Yrnək" həm „1 Bozajaz" artele kolxozsьlarьnьŋ jorttarь jaqьrtьlasaq. Xəđerge kendə 50 kolxozsьnьŋ jorto elektrik menən jaqьrtьla.

XEĐMƏT KƏNƏNƏ 8 kilogramma

Kolxozsь-udarniktardьŋ II-nse Botə Sojuz sjezdь delegatь [illegible]

[illegible]

K. M.

UDARNIKTAR BYLƏKLƏNDE

Maqar rajonь „Qьdьl taŋ" kolxozь Oktabr' revolytsiahьnьŋ 18 jьlьq əjramьn jaqşь eş elgelare menən qarşьlanь. [illegible]

[illegible]

N. JANBAJЬF.

BAJRAM KYNELLE YTTE

[illegible]

Muvlet. Miŋnegol.

ILEŞTƏ JAŊЬ MTS

[illegible]

K. MUSLUXOF.

1500 TOPTƏN ALMA BAQSAHЬ

[illegible]

ISMAJЬF.

ŞANXAJDA JAPON MATROSTARЬNЬŊ YLTERELEVE

Tokio, 10. Simaun rengo agentstvohьnьŋ Nankin xəbərsehe Van Szin—vejgə həzym jəhaqan Sin Xuan—minden həm Czoŋ Si—tinden 9 nojəbrđə jaza itelgən'ektəren beldere. Xəbərse ularđьŋ hər ikehenen də Gomindan yđək komitetь menən bəjlangan bulqanlьqtarьn əjьrьvsa kyrhətə.

Şanxaj, 10. 9 nojəbrđə Şanxaj qalahьnьŋ Xonky rajonьnda (unda kyбehensə japondar tuplanqan) ber japon moragьn revol'verdan atьp jaralanьlar. Odaqlamaj ul yde.

His kieekmə̈htən ul rajondь Japonia qəskəre, politsiahь həm xalьq ara settlement politsiahь qamap aldьlar. Unda totoş tentevdər həm ьetə „şikle" keşelarđe qulqa alьv ytkərelde. Japonia vlastarьnьŋ beldərevendə ььl ytereş Japoniaqa qarşь provakatsia tip qarala.

Japoniaьnьŋ „Şanxaj majnitsi" gazetь ььl ytereşte „kyk kyldəkselarđen" Japoniaqa qarşь eşməkərlektərenəŋ jaŋь dəlile itep kyrhətergə mataşa. Lakin ььl ytereşte kyrgən keşeneŋ hyđđəre ьujьnsa, alьvsь Japonia qəskəre kejemendə bulqan.

Japonia agenttarь qalala 1932 jьlqь vaqiqalarđьŋ qabatlanьvь məmkin bulqanlьqь turahьnda xəbər taratalar (1932 jьldьŋ qinvarьnda Japonia qəskərđəre Şanxajdь tupqa totqajnьlar). Bьl xəbərđər Capej həm Xonkou qalalarьndaqь qьtaj xalьqlarь arahьnda qurqьv təvdьrdьlar.

ŞANXAJ VAQIQJAHЬ TIRƏHENDƏ

Tokio, 11. Simaun rengo agentstvohьnьŋ xəbər itevenə qaraqanda, tьşqь eştər ministrlegeneŋ Kөnsьqьş Azia bylegeneŋ berense sekstahь nacal'nigь Morieima həm diŋgeđ eştəre ministre vəkile kapitan Ane qatnaşlьqьnda bulьp ytkən kaŋaşma—Şanxajda japon matrosьn ylterev „Japonienь tupaь ravesta xurlav" tip tapь. Bьl məs'ələ ьujьnsa xøkymətteŋ politikahь turahьnda qarar, agentstvohьnьŋ hyđđərenə qaraqanda, 11 nojəbrđə aldalьnqan „juqarьraq cindar" kaŋaşmahe huŋьnda ьirelьsək.

Begen tьşqь eştər ministre vəkile, ьit ii xəbərselare menən əŋgəməhendə Şanxaj vaqiqahьnьŋ əhəmijəten keserəjterge tьrьşьp, „Japonia xøkymətenen Şanxajdaqь vəkilenə Qьtaj vlastarьna ylterevsə keşene qulqa alьv saralarь kyreleв turahьnda ixlas kyŋeldan ььandьrьv alьndь" şunьŋ əsen Japonia xøkyməte ььl vaqiqa urььdьŋ ydendə qənəqətlənerlek xal itelər, tip ьşana, ine.

Simaun rengo agentstvohь xəbər ita, Japonianьŋ Şanxajdaqь rezidenttar assotsiatsia başqarmь komitetь 1932 jьl vaqiqahь aldьndaqь ььmaq „Nakajamanь ylterevđən boьsolqan japon rezidenttarьn jaqlav həm tьnьsьlq həm tərtip haqlav jalьnda Japonianьŋ diŋgeđ vlastarьnan aşьqьs sara kyreleven talap itə torqan" rezolytsia qabul itte.

JAPONDAR „JƏMƏQJƏT FEKERE" TUPLAJĐAR

Şanxaj, 11. Japonia moragьn ylterev vaqiqahь Japonia buqьş suqmarđarь tarafьnan, ьetə Şanxajdь bulha la, ađaq sikta Xank'ju həm Capej rajondarьn qulqa alьv əsən səbəp sьjfatьnda fajđalanьla. Bьl rajondarqa xuza bulьv Şanxaj portь əstenən kontroldeŋ japondar qulьna kyseve tigən hyđ bula.

Morakts ylterqəndən huŋ uq, vaqiqa bulqan rajon (Xank'ju) xərbi lager ləkən aldь. Qorolьş şjomlь, pulemjottar menən qorallanqan tank həm ьronevik-tar ejərtkən Japonia diŋgeđ pexotahь otrađtarь Xank'ju uramdarьn tultьrdьlar. Japonia garnizonьnьn ьetə cəstəre həm japon xərbi karabeldare huqьşqa talь əđerlek xələnə kiltereldelar.

Capej həm Xank'julaqь Qьtaj xalьq ara settlement territoriahьna qasa. Massovьj qasьv 1932 jьlqь vaqiqalar aldьnan bulqan kartinalarđь xəterlatə. Xank'ju həm Capejđan jort jьhazdarь tejəgən rikşalar (jək həjrəp taşьvsьlar) həm avtomobildar həm jəjəvlelar ber tuqtavhьđ aqьlalar.

Japon vlastarь japon rezidenttarьnьŋ mitingtarьn jəbep, japon kolonialarьnьŋ „jəməqət fekeren" ojoştoralar. Mitingtarđa hər vaqьt japon moragьn ylterev menən bəjlənestə „iŋ qatь saralar" kyrevde talap itkən rezolytsialar sьqarьla. Şul uq vaqьtta japon vlastarь kyrevselarđen ylterevse, ylterelgən morak kevek yk japon moragь formahьnda ine, tigən kyrhətevđəren ьetə kөslare menən jəşerep qaldьrьrqa tьrьşalar. Simaun rengo agentstvohь—ylterevse qьtaj ine, tigən xəbər tarata. Qajhь ber japon gazetalarь ylterev əsən javaplьlьqtь „kyk kyldəkselar" əstenə avđaralar.

FAŞIZMQJA QARŞЬ JETƏI UDAR

Paris, 11. Begen, Paris qalahьnda ьetə donja huqьşь vaqььnda soloxqa qul qujьv jьlьqьn tantanalь əjrəmlev vakərelde. Itanьək səqət 11 də „tьnlьq minutь" huŋьnda Elisej majđanьndaqь „haldattar qəbere" aldьnda qəskərđər paradь bulьp ytte. Paradta respublika prezidentь, xøkymət aqzalarь senat həm palata depotattarь vəkildəre h.b. bulьdьlar.

Kenden ikense jartьhьnda „eildəked həldət qəbere" aldьnda elekke frontoviklardьŋ tantanalь jьjьlьşь başlanьp, faşizmqa qarşь xalьq frontьna quşьldь. Elisej ьarьvdarь tigən kiŋ uram ьer jaq itenən ikense itenə tikləm demonstranttar həm kyp həndaqь tamaşasьlar tarafьnan tultьrьldь. Demonstranttar kolonnalarь: „x qlaq talap iteeđ. Solox, irek." tigən lozungtar menən yttelar. Demonstranttar həm tamaşasьlar arahьnda aldan ala „jaşahьn respublika", „jaşahьn, faşizmqa qarşь xalьq frontь", „Jaşahьn tьnьslьq", tigən tavьştar işetelde.

Elekke huqьşqa qatnaşьvsьlarđьŋ ььl jereşə faşizmqa qarşь xalьqtarđьŋ kөslө demonstratsiahьna əjlənde. Qajhь ьer faşistarđьŋ provakatsia bьtьlьstarьn xeđmətsandar ьььv həm porsolov menən kire qaqtьlar, ularđь „ylterevselar, başkьrdar-đar" tigən hyđđər menən qьvalap təşərđelar.

Tantanalь jьjьlьş ađaqьnda monafiq Dortonьŋ ad qьna taraf dardarь saŋqa tөđөlep mataştьlar. Lakin, Paris xeđmətsandare ularđь əjьrьvsa şomlanьv menən qarşь aldьlar. Xəbər itevđərenə qaraqanda huŋqь minutta Elisej ьarьvьnda faşizmqa qarşь xalьq frontь tarafdardarь menən faşistar arahьnda ьərelıştar bulьp ytkən.

GERMANIALA AĐЬQ QЬJЬNLЬQTARЬ QЬR QЬVLAŞA

Berlin, 10. Germaniala ađьq jeteşməv qьjьnlьqtarь qьrqьvlaşalar. Vlastar poireslenienь sikiərgə həm ьađardaqь xəlde tərtipkə halьrqa mataşalar. Silexiala sьqa torqan „Dejce ost—front" gazetь „xalьqtьŋ zapasqa ađьq jьjqanlьqь" turahьnla jađa. „Frankfurter tsol'ksulat" gazetь vaqlap halьvsь savdəgərgə „berense navsətta yđđərenəŋ dəimi hatьp alьvsьlarьna qajqьrtьrqa tejeşlektəren" kyrhətə. Essen qalahьnda sьqa torqan „Naosional sajtyng" gazetь Rejn əlkəhendə it həm maj hatьvdь tərtipkə halьv eşe millatse-sotsialistar partiahьnьŋ okrug jetəksehe qulьnda tuplanqanlьqьn beldere.

RIBBENTROPTЬ KƏTƏLƏR

London, 11. Ekscejndž agentstvohь xəbərsehenəŋ Berlindan telegraf menən xəbər itevenə qaraqanda, aldaqь ađnala Ribbentroptьŋ Pariqa vizit menən kilevе kotola. Ul kilgənden huŋьnda Pariżda hava paktь tөđөv qorola qorallanьvdardь kəmetev həm Germanianьŋ kolonialar davlavь turahьndaqь məs'ələlər ьujьnsa hejləşevđər bulasaq imeş.

BASIBU YLTERELGƏN?

London, 11. Britiş jənajted press agentstvohьnьn xəbər itevenə qaraqanda Dзibutiqa (Fransia Somalihь) Ogaden frontьnda komandalьq itevse general Basibu əsə kytərevsə haldattar tarafьnan ylterelgən ikən tigən xəbər jeroj. Lakin, agentstvonьŋ hyđenə qaraqanda ььl xəbər əlegə raslanmaqan.

Voroşilovgrad proletarđarь delegatsialarь IPTƏŞ VOROŞILOF JANЬNDA

SSSR Qurqaььlьq xalьq komissarь K. Je. Voroşilof 9 nojəbrđə Voroşilovgrad (elekke Luganski) xeđmətsandarenen delegatsiahьn qabul itte. Delegatsia sostavьnda Oktabr' revolytsiahь ismendəge parovozdar tөđөv zavodьnьŋ timerse—stаxanovsьlarьnan Lizodid həm Gerasimof iptaştar, Voroşilovgrad timer jul təjənenen krivonosofsьhь Didenko, qala sovetь predsedatelenen urьnbasarь Puzanof, № 60 zavod udarnitsahь Z. M. Kostina, tөđөklek inspektorь—qьđьl bajraq ordenь ğ menən ьylakləngən Maksimenko, Artem ismendəge zavodtьŋ staxanovsьь—elektrosvarşigь Strel'tsof, Oktabr revolytsiahь ismendəge zavodtьŋ staxanovsьь—slesarь Semencenko, partia qala komitetьnьŋ kul'tura-propaganda bylege medire Vektorof həm „Luganskaja pravda" gazetahьnьŋ vəkile Lutski iptaştar ьar.

Ajrьvsa jьlьlьq menən ođajlь əŋgəmələ delegattar yđđərenəŋ jaqtaşь bulqan narkomqa Voroşilovgrad proletarđarьnьŋ sotsialistik tөđөləştəŋ ьetə ucastkalarьnda elgəşkən uŋьştarь parovoz tөđөv zavodьnьŋ həm ьaşqa predpriatielarenen programmalarьn arttьrьp ytəvđəre turahьnda, Voroşilof poxodь hөđөmtəhendə qala tөđөklegə eşendə dur alqa kiteştəre bulьvь, kolxozdardьŋ ььqььvь həm ььjьl ulardьŋ juqarь urozaj alьvđarь turahьnda. Osoaviaxim aşa xeđmətsandarđe massovьj ravestə huqьş eşenə əjrətevđeŋ kiŋ jəjep jeьərelev həm ьaşqalar turalarьnda həjlənelər.

Iptaş Voroşilof ydenen tuqan qalahьnьŋ tormoşo menən sik qьđьqььnь, predpriatielardeŋ nisek eşləvđəre, esselardeŋ tormoşo, qalanьŋ ajьrьm rajondarьnda tөđөklek eştərenəŋ ьarьşь turahьnda delegattarqa kyp kenə horavdar birđe. Delegattar Kliment Jefremovicqa Luganski eşselare xøkymətteŋ ььl qalanь Voroşilovgrad tip atav turahьndaqь qararьn nindəj dur entuziazm menən qarşь alьvđarьn həjlənelər. Oktabr 18 jьllьqь kənendə Voroşilovgradta bulьp ytkən demonstratsia „həjekle narkomььđđьŋ ismen sьlajьq" tigən lozung astьnda sik dur tua kytərenkelege menən ytte, tip həjlənelər.

Delegatsia Kliment Jefremovicqa qalanьŋ 60 meŋ eşse tarafьnan qul qujьlqan xatь həm ьeđđeŋ iŋ dur promьşlennost yđəkterenən ьulqan ordenlь Voroşilovgrad qalahьnьn yьeşen kyrhətkən foto rəsemdər menən tulь ьer al'bom təqdim itelar.

Kьs menən iptaş Voroşilof ьetə delegatardь ydenə aşqa saqьrdь.

* *
*

10 nojəbrđə Voroşilovgrad delegatsiahьn SSSR Sovnarkomь həm Xeđmət həm Qurqaььlьq sovetьnьŋ predsedatel' urьnbasarь V. I. Mezlauk qabul itte. Delegattar iptaş Mezlaukta Voroşilovgrad promьşlennostьnьŋ eştəre menən, ььl qalala tөđөklek eştərenəŋ ьarьşь həm 1936 jьl perspektivalarь menən tanьştьrьp yttelar.

ITALIA—ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 11. „N'jus kronikl"den" ьaşqa sьqanaqtar tarafьnan raslanmaqan xəbərgə qaraqanda Desta tigən rasьnьŋ qəskəre Italia Somaliahь territoriahьnda Dolo rajonьna ььtьp inep Lug tigən urьndь qulqa alqandar.

Kyp kenə xəbərselarđeŋ hyđđərenə qaraqanda, Italia qəskərđəre Sassa Benene alqandar. Lakin, Sassa Beneneŋ alьnьvь turahьndaqь ььl xəbər əlegə tikləm Rim tarafьnan da həm Addis-Abeba tarafьnan da raslanqanь juq.

Rejter agentstvohьnьŋ Addis-Abebanan alьp birgən, rəsmi bulmaqan məqlymatqa qaraqanda, Abissinia qəskərđəre ьetə tenjaq həm kenjaq front ьujlap sigə başlaqandar. Italianьŋ altь qəskəre Makalenan 20 kilometr samahьndaqь kenjaqtaqь Antalos tigən urьndь alqan. Tənjaq frontta Italianьŋ mexaniklaştьrьlqan cəstəre oşo kəndə Dagga Buranьŋ tenjaqьnda ьulьp, Dzidzigiga qaraj xərəkət itələr. Addis-Abebanan xəbər itevđərenə qaraqanda Dagga Buranьŋ italiandar qulьna təşev turahьndaqь xəbər Abissinianьŋ rəsmi danalarь tarafьnan juqqa sьqarьla.

ERE MƏGƏDƏLƏ MALDAR BUJЬNSA DƏVLƏT MAL YRSETEV PLANЬ YTƏLMƏJ

KONTRAKTATSIA PLANЬ ƏĐƏLƏ

[illegible]

Azov-Cernomor əlkəhe, Uspenski rajonь, „Novaja kruntsa" kolxozьnьŋ Susanna ismendəge inə susqaь 18 ьaş bala tapqan. HYRƏTTƏ: „Susanna" balalarь menən.

protsentqa qьna ytav tigən hyđ. Zьjansura rajonьnda ьarь ber nisə genə kolxoz planь arttьrьp ytagan. „Luc" kolxozь 94 urьnьna 114, „Krasnьj partizan" 83 urьnьna 97 ьaşqa jetkerep, mal yrsetev planьn arttьrьp ytagandar. Şulaj uq „Qьđьl Syrin" həm „Irek" kolxozdarь la arttьrьp ytagandar. Rajondaŋ „Xodajsirđe", „Frunze" həm „Giroj truda" kolxozdarь planьn ьer ьaşqa la ytamagandar. Ə, „Isancurin" kolxozь planьn 30 ьaş urьnьna 10 həm „Aşьq jul" 27 urьnьna 7 ьaşqa qьna ytagan.

Beđđə əle haman da həjьrhьđ kolxozsьlar əsən ььđaь kontraktovajt itev eşe his la qala iđmaklek dərəsələ hьlpan ьara. Əgər da 1 sentəbrgə ьetə rajondar ьujьnsa kontraktatsia planь 27,8 protsentqa qьna ytalgən bulha, 1 oktəbrgə 36,9 protsentqa qьna jetkən. Timak sentəbr ajь ьarь 11,1 protsentqa qьna yьeş birgən tigən hyđ. Qajhь ьer rajondar sentəbr ajьn da ьer nindəj də yđgəreş jahamaqandar. Jьlajьr rajonь 1 sentəbrgə 18, Beloret 10, Əđjəl 11 həm Maqar 5,6 protsentqa ytalgən bulhalar, 1 oktəbrgə la şul uq xəl. Həjьrhьđ kolxozsьlarqa jarđam əsən xøkymət tarafьnan jebərelgən kredit tejeşle urьnьna tulьhьnsa fajđalanьlmaj. Manavez rajonьnda jebərelgən 60 meŋ hum kredittəŋ ьarь 20 meŋ humь qьna tejeşle urьnьna fajđalanьlqan. Manavezđə kontraktatsia planь 25, Kygarsendə 28, Sterletamaqta 33 həm Fjodorovkala ьarь 2,9 protsentqa qьna ytalgən.

Dəvlət mal yrsetev planь ьujьnsa ььqa maldar tulьhьnsa jeterlek dərəsələ konsentrat həm tupaь ađьqtar menən tə'min itelergə tejeştar. Şulaj uq jeterlek dərəsələ jьlь ađnardarь bulьrqa tejeş. Urьndarđa konsentrat ađьqtar əle haman da ferma medirđərenə akt menən tapşьrьlьp betmagən. Silosla planьn Fejodorovka rajonь ьarь 54 həm Sterletamaq rajonь 82 protsentqa ytagan. Qajhь tər rajondarda maldarđь qьşqa ađnardar menən tə'min itev eşe ьegerək tə ьasar tora. Sterletamaq rajonьnda at harajđarь tөđөv 40, harьq ađnardarь [illegible] həm hьjьr ađnardarь 93 protsentqa tөđөlep ьetkən. Rajonda ьegerək tə jaş maldarđь jьlь urьndar menən tə'min itev ьasar tora. Jaş maldardan ььđavdar 12, ььqa ьalalarь 8 həm ьarastar ьarь 1,4 protsentqa qьna normal ravestə eşləngən jьlь urьndar menən tə'min itelgəndar. Bьl jaş maldarđь haqlavda dur qurqьnьs tьvdьra. Sterletamaq rajonьnda ььđavdar yьterev planьnьŋ da ьarь 54,8 protsentqa qьna ytalevən jaş maldar əsən normal urьndardьŋ bulmav hөđөmtəhe tip qararqa kərək.

S. KINJƏBULATЬF.

FERMA YЬƏ

K-Usol' rajonь, Səjelsətal avьl sovetь, „Jondođ" kolxozьnьŋ hətsələk-tovar fermahьnda mal ьaşь jьldan-jьl arta ьara. Mal ьaşьnьŋ artьvь kolxoz jetəkselare həm malsьlьq'ta eşləvse kolxozsь həm kolxoznitsalarđen ььl eşkə tejeşle iqtibar birep, ььşьp eşləvđərenən kilə. Xəđer kolxozdьŋ 474 ьaşqa jaqьn hьjьr malь ьar. Jaş malđarđь haqlav əsən ajьrьvsa iqtibar birelə. Fermь hьjьr 84 ьaş ььđav hьjьrlaq jьlь ej eştətte. Unan 6 ьaş hьjьr hьjarlьq'ajьrьm eşləngən ььđavlatьr urьn ьar. Maldar əsən ađьq jetmav qurqьnьsь juq. Besən qьşqa jeterlek itep əđerlangən. Unan ьaşqa 1 meŋ sentner kartuf həm 61,2 tonna vika əđerlangən.

„Jondođ" kolxozьnьŋ hətsələk-tovar fermahьnda eşləvselarđen ьegerək tə Səqit ььaj menən Gəljəđəm ььaj ajьrьvsa jaqşь eşlajđar. Səqit ььaj 75 jaqta ьulьvьnа qaramastan fermalar menən ььđavdarьn qaraj həm eş elgələre kyrhətə. Ul qarağan ььđavdar hər vaqьt ьer ьulalar. Hьjьr haveьđa jaqşь eşləjənlege əsən Gəljəđəm ььajđe la ььđav qarasьь itep qujđьlar. Kolxoz pravlenьahь Gəljəđəm ььajđe ььđav menən ьylakləne.

ABZGILDIN

MAJA TUPLAV

KAJNOF, GAJBYZEFSKI, FURMANOFTAR

FINANS DISSIPLINAHЬN TUPAĐ RƏVEŞTƏ BOĐALAR

Başbuxgalterđar, dəvlət majala rьn xuза'qlь həm planlь rəveştə fajdalanьv eujьnsa finans kontrolen bojonqa aşьrьvđa berense urьnđь alьrqa tejeşlelər. Lakin praktikala buxgalterđar Sojuz Sovnarkomь tarafьnan bildelangən xoquqtan tulьhansa fajdalanmajđar. Şunьn hedemtahendə kyp kenə ojoşmalarđa finans dissiplinalarь boĐolə, qajhь ber urьnđarđa buxgalterđar bьl boĐoqloqtarđь qaplap qalьrqa malaşqan vaqiqalar đa jьş qьna osoraj. Mьhal esen Başnarkomzemdь alьrqa eulə. Başnarkomfin brigadahь unьn 1934-jьlqь esen tikşerep, terle finans dissiplinahьn boĐovđarđь (16 million hum) asьь. Bigerək ta plandan tьş tedeleş, diatlorđar, jetməvselek, tik 300 đan artьq keşenen narkomat aldьnda avanstar eujьnsa ihap atьmavđare h.ə. Bьl eşta başbuxgalter **Kajnof** namь qaraqan hon? Ul, bьl eşte jəşeren rəveştə qaplap kilə. Şulaj uq bьl xəl, ihap apparatьnda eşlavse kyp kenə iptəştarđen ucrezdenie jetəksеlere menən menəsəbəte boĐmaĐqa tьrьşьp, qorqьvdarьnan da kilə. Şunьn menən bergə ajrьm vaqiqalarđa, dəvlət ucrezdeniehe həm predpriatielarendage javaplь jetəksеlarđen ьnqa jul qujьvđarьn da ajtep ytmaj jaramaj. Məsəlan, „Ɵrsək" promkolxozьnda başbuxgalter **Avtonomoftьn** xeđmət xaqь fondьn zakonhьđ lahendə **Avtonomof** urьnьnan alьna. Şulaj uq **Vetezapcostaььjtin** finansdissiplinaĢьn dereĐ bojon qa aşьrьv esen kəraşevse həm kontrol' organdarь tarafьnan, eşlangən boĐoqloqtar turahьnda xəbər itep torovsь ip. **Kackenь**, direktor **Furmanof** aşьvь qьnarьp, ştatь qьbqarьv hьtiavь aĐtьnda urьnьnan sьqara. Bьndaj faktlar finans uydzel inspek tsiahьnda jeterlek. Bьl xəldarqa qarata materialdar xəkem organdarьna birelgən eulha la, ykeneskə qarşь xəkem organdarьnьn dəvlət ucrezdenieĥenen finans manfaqqaten kyđatev julьnda yđ[illegible] tađa tənqitte qьbьvsьlarqa qarata kyrgəđmə suttar ojoştorqandarь juq əle.

Profsojuz ojoşmalarь həm şulaj uq xəkem organdarь tarafьnan, finans kontrole aktiviarь həm finans dissiplinahь esen kəraşkan buxgalterđarđьn xoqoqtarь bьlа kitkenlege menən nьq baqlanьrqa tejeş.

IV-kvartal—finans plandarьn həm administrativ-xuzalьq sьqьmdarь smetalarьn ytəvdə xəl ikes kvartal bulьp tora. Şuqa kyrə la bьl kvartalda buxgalterđar, tikşerevse aktiviar (revizorđar) alđьnda dəvlət majalarьn planlь həm urьnlь fajđalanьv esen ujavlьlьqь kesajtev burьsь tora. Nindaj genə finans dissiplinahьn boĐovđar bulmahьn, unь şul uq vaqьtta kon[illegible] trol' organdarьna jetkererga tejeş.

K. SOSEDKIN

FIN SEKSIA AQJZALARЬ JAQSЬ EŞLƏGƏS

[illegible]

AQQUZIN.

MALAJAZDA MAJA TUPLAV MENƏN ŞƏĢƏLLƏNMƏJƏƏR

[illegible]

H. VƏKILEF.

Sovettar Sojuzьnda

DONBAS STAXANOFSЬLARЬ RUXIMOVIC IPTAŞ JANЬNDA

[illegible]

IKE ZAVOD JANЬ ISEM ALDЬ

[illegible]

KOLXOZDA OKTƏBR' BAJRAMЬ

[illegible]

MAHI.

„Başqortostan" materialdarь bujьnsa

[illegible]

„ABDULLINA RABIĢA BUXARABAJЬVA FAMILIAHЬNAN FAJDALANA"

[illegible]

„MAQARĐA LA POCTA BAR'"

[illegible]

„TELEFON TЬNLAV HЬƏMЬ"

[illegible]

„JOMAQ HƏM KINJƏ KƏJ AVLLDARЬ" MAJA TUPLAVĐЬ ƏĐƏLƏR

[illegible]

„MAJA TUPLAV"

Bьl turala „Başqortostan" gazetahьnьn 268 hanьnda sьtьlqan xəbər, baqьlq kassalarьnьn Başqortostan əlkə idaraha tarafьnan tikşerelep derestlədə.

Əlkə baqьlq kassa idarahьnьn revizoro Idrisəf iptəş ulьnda kyp kenə jetesheđlektarđe asьq. Ojoşmaqa baqьlq hasьllarьnьn Başqortostan əlkə idarahь bojoroq 17 sentəbrđə səbьqan 154 hanlь bojorqo bojьnsa şьra kyselde. Baş suspalter Xəjsullin eşten alьnьp sьkerergə əitelde. Baqьlq kassalь medire Qjatullin eşten alьnda. Xasser Qjismetdinof, kontroler Xəlinьl jalqan dokument jahavđa ojoştorqanьp sьkerergə əitelder. Jaşьr Ismaqilien eşe BVBK raspahьnqa ydak komsьdqa ьšelde.

XRONIKA

☐ Məskəvđəge belə magazindar nojəbrđeŋ tavge 6 kenendə savđa oborottarьn oktəbr menən saqьştьrqanda 1,5 tapqьr tip „ajterlek artьrđьlar. 6 nojəbr kene magazindarđьŋ təşemdəre rekordlь haŋ—51 million humqa jette.

☐ 5-se nojəbrgə Sojuz dəvmələndə 78580 men gektar jerđeŋ orьzajь—88 protsentь hьqьlde.

DELEGAT DAJANЬF XISAP BIRƏ

1-se nojəbr. „Kalinin" kolxozьnda bajram. Kolxozsьlar jьllьq eşkə jomqaq jahajđar, doxod bylələr.

Begen kolxoz avьlь ajьrьm tebk ingən, kolxozsьlar bajram şatlьqьna kymelgəndər. Uramdarđa, klub tirahendə qьđьl flaktar jelferđəj. Kolxozsьlarđьŋ əj estəre lə jəjьqьtьlqan, har kem bajram kejemendə.

Kis. Ɗur klub kolxozsьlar menən şьqьrьm tulqan. Jьllьq kerəşkə jomqaq jahala.

„Kalinin" kolxozь bьjьl igenlətə 8 men 663 sentner doxod aldь. Dəvlət menən ihaplaşkandan, terle fondtar tedegəndən hьŋ xeđmət kenderenə bylev esen 3103 sentner igen qaldь. Bьjьl hər xeđmət kenenə 5,3 kilogramm igen, 620 gramm jəşelsə tura kilə. Xuzalьq eştəren jaqşь udqarqan aldьnqь 2-se brigadaqa 2 protsent, 3-se brigadaqa 3 protsent doxod ьstəlde. Ə, eş sьjfatь naser bulqan 4-se brigadaqa doxod 2 protsent həm 5-se brigadaqa 3 protsent kəm birelde.

Kolxozdьŋ maqtavlь keşelere **Əxmətef Islam, Dajanьf Minleqəlim, Əlimqolыf Harlet, Dajanьf Qjəadelqəlim, Əxmətşin Mərdə, Minneqolыf Jəqfər** həm başqa udarniktar mul doxod aldьlar. Safin Qorban 190 bot, Norqəlief Minnejər 218 bot igen aldьlar.

Kolxozda malsьlьq yhə. 193 baş mogədlə ere maldь esenə alqan hьlsьlek-tovar fermahь, 926 baş harьqь esenə alqan hьmqьslьq-tovar fermahь həm qojansьlьq fermahь bar. Maldar jaqşь torlaqtar menən tə'min itelgəndər. Fermalarqa lezemle, namьblь kolxozsьlar berketelgəndər. Unda ber nisə jьldar bujьna eşləvse Səjetgərəjef Sajt, Xodajəirđin, Əxmətef, Sagijar, maqtavlь hьjer hьvьvsь Sadьrqьva Banьv, Niqəmətjanьva Fəriхələr bar.

Kolxoz avьlьna kul'tura ingə. Kolxozsьlar gazeta-zurnaldar uqьjđar. Hər əj hajьn tip əjterlek gazeta, zurnaldar aldьralar. Kolxozda đur klub, başlanqьs həm tulь bulmaqan urta məktəp bar.

Kolxoz predsedatele Xalimьl hejləgəndən hьŋ kolxozsьlar beramьbьram triumqa sьqьp kolxozdьŋ unьştarь, jeteşheđlektare turahьnda hejlənelər.

Triumqa kolxozdьŋ maqtavlь udarnigь, kolxozsь-udarniktarđьŋ 3-se bolə Başqortostan delegatь **Dajanьf Qjəadelqəlim** sьqtь.

— Iptəştar—ti Dajanьf—hedmiŋə bьjьlьp mine respublikabьđ đur maqtavlьlarь sjezdьna jebər deged. Beđđe Əfələ, vogzaldan uq bik jaqşь, aььq jed menən qarşь aldьlar. 25-se oktəbrđə đur dimonstratsia bulđь, şul ken RSFSR Sovnarkomь predsedatele **Sulimof** iptəşte qarşь aldьq. Kis kul'tura harajьnda sjezd asьldь.

Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsedatele Tahirof iptəş sjezdь asьp ineş telmər hejlənə həm hunьnan iptəş **Sulimofqa** hyđ birđe. **Sulimof** iptəş sjezd delegattarьn qotlanь, respublikabьđđьŋ, sigerək ta hunqь jьldarđa elgəşkən unьştarьn, şul arqala in đur nagrada **Lenin ordenь** menən nagradlanqanьn əjtep ytte. **Sulimof** iptəş Lenin ordenьn Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsedatele Tahirof iptəşkə tapşьrđь. Bьl đur bylək alьv keşle alqьşlar aĐtьnda ytte.

Sjezd vaqьtьnda kyp urьndarqa ekskursialarqa jerənek, kyrgəđməgə barđьq. Ul kyrgəđməgə kolxozdarđan matur, himeđ, ujnaqlap torqan ajqьrđar, ygeđ, husqalar kiltere'gəjne. Arxangel rajonьnan kiltere'gən 8 sentner avьrlьqьndaqь ygeđđe kyrđek.

Sjezd 5 kən bujьna dəvam itte. Kyp kenə kolxoz, sovxoz, MTS tarđь, ulardьn udarniktarьn byləklənelər. Komsajn menən 733 gektar aşlьq urьvsь kombajner-udarnik Ylasef həm işemaj nefte promьşlahьnьn udarnigь Kynəgin iptəştər jeŋel avtomobil menən bylək ləndelər. Beđđeŋ rajondьn „Đin" kolxozь garmun-bajan menən bylək ləndə. Dyrtəjlə,Janavьl rajondarьna kysmə qьđьl bajraqtar tapşьrьldь.

Həm Dajanьf iptəş delegattarđьŋ taralqan vaqьtta yđ ebtarenə nindaj jəkləmələr alьp taralьvđarьn, yđeneŋ nindaj đur menən qajtьp kiteven hejləne.

Jьjьlьşta kolxozdьn aldьnqь udarniktarь manufaktura, harьq, qujaa kevek namaĝar menən bylək ləndelər.

Jьjьlьş kolxozqa dvigatel həm denamo alьv esen 5 men hum aqsa bylərgə qarar itte.

— Bьd kilese jьl taqь la juqarьraq urojaj alьrqa, mul tormoş esen taqь la nьqьraq kerəşergə tejeşbeđ-tip taraldьlar kolxozsьlar.

Q. ABDULLIN.

NI ƏSƏN MINNISA MENƏN NƏQIMƏ MƏKTƏPKƏ KILMƏLƏƏR

Sovettar ilendəge balalar bəxetle donjala in bəxetle balalar. Kapital ildərendə xeđmətsəndərđen balalarь kese jəştən buzalьq həm ekspluatatsia kyrələr. Ulardьŋ balalьq dəverđəre bik kyŋelheđ ytə. Ə beđđə bolonlaj başqasa. Partia həm xəkymət tađa, şat həm kul'turalь kommunistik smena əđerlav esen bələ saralarđь kyrə.

Balalarđьn tərbiəsehedlege həm kyđətevsehedlegenen tep sьqanaqtarь — eşhedlek, aslьq həm moxtaslьq beđđen ilđa beteŋlajgə beterelde. Ə şulaj đa keşelarđeŋ aŋьnda kapitalizm qalđьqtarь—balalarqa iqtibarhьđ qaraş həm qatь maqamələ itev faktarь əle lə betmagən əle lə bar. Bik jьş ata-əsələr balalarьna formal' həm bik kalqьn qarajđar. Ular bala tərbiələvđe yđđəreneŋ „şəxsi eştəre" tip qarajdar. Balalarьn artьq irkələp, ularđь disiplinahьđlьqqa, xuliganlьqqa itələr, jə bulmaha balalarьn jənerlap, tuqmap ulardьn jəşlek vaqьttarьn kyŋelhed, şatlьqhьđ jahajđar.

Bьna beđgə mьhal. Maqar rajonь „Alqa" kolxozь aqzahь Əjypef Əxmədəlianьŋ 10 jəşlek qьđь Minnisa bьjьl başlanqьs məktəpteŋ 3-se sьjьnьna kyste. Ul dəreskə jəşerenep kenə jərej. Əgər Minnisanьŋ məktəpkə kitkənen bileр qalha, Əjypef qьđьŋ eşe qaььlьp jatha la qьjьş sьььqь totop məktəpkə jəgərə. Balanьŋ hьnьn qatьrqanьn tuqmap əşə alьp qajta. Ul qьna la tygel Əjypef qьđьn donjala nindaj sьььaq hyđ bulha, şular menən hygə: „Məktəpkə ajaq baььlь bulma, əşə ledermaj, tamaqьŋa sьqьmaj, tuqmap ylteremen" tip balanьŋ qoton ala.

Şul uq kolxoz aqzahь Alьnbajef Təvəl qьđь Naqimane məktəpkə jerevtən biđđerev esen ber tuqtavhьđ tuqmaj. Nəqimə xəđer avьrьvqa hьььqan, dəreskə jərmaj.

Sotsialistik dəvlət ata-əsələrđe balalarьn tərbiələvđən azat itmaj həm şul uq vaqьtta bьl eşkə ulardьn şəxsi eştəre tip tə qaramaj. Əgər ata əsələr balalarьn tərbiələv eşenə iqtibarhьđ maqamələ itələr ikən, ul vaqьtta sovet xəkyməte ьnьndaj keşelarđe ata-əsəlek xoquqьnan maxrym itə.

Jəş ььvьnьь tərbiələv eşe barь bik ata-əsələr, jə bulmaha xəkymət eltenə genə jəkmətelgən eş tygel. Ul bələ jəmaqətselek eşe. Partia, sovet, komsomol həm bələ jəmaqət ojoşmalarь balalarьь tərbiələv eşenda ber yk dərəxələ javaplьlar.

Minnisa menən Nəqimənen balalьq dəverđəren şatlьqhьđ, qaraŋqь itevse ata-əsələr menən ber qatьrđan məktəp, sovet ojoşmahь həm kolxoz idarahь la javapqa tartьlьrqa tejeşle.

S. MAQARSKI.

DƏVLƏKƏNDƏ QOŞSOLOQ

Dəvləkən. Rajon dəvmələndə 1936 jьldьŋ 1 qinvarьna 11 men 465 baş qoş (bələ qoştar) bulьrqa tejeş ine. Xəđerge kendə 13 men 348 baş qoş bar. Bьjьl inkubator stantsiahь 14 men 358 baş sebeş sьqarqan. 1936 jьlda inkubator 61 men baş sebeş birergə tejeş. Şulardьŋ 26 mene kolxozdarđьŋ qoşsoloq fermalarьna həm 25 mene kolxozsьlarqa taratьlьp birelasək. Rajonda 1936 jьl bələ qoştar toqomlo qoştarqa əjlənderelasək.

Qoştarđь ysterevgə „**Moslt Qjəfyri**", „**B-Qaramalь**", „**Volga-don**" həm „**Ydək**" kolxozdarь hər berehe 500 ər baş qoş hьjьşlь standart tipta urьndar əđerlənelər. Oşondaj elgəşevđer bulьvqa qaramaştan, rajonda qajhь ber kolxozdar qoşsoloqqa barьq birmajđar. Məsəlan: „**Avangard**" kolxozь predsedatele Nikitin qoştar aьravqa qarşь kilə. Urьq kolxozь 650 baş qoş ysterergə tejeş ine. Xəđerge kendə ul barь 300 baş qoş qaldьrqan. 88 baş tavьqtь rajon jer bylege rəxsətenən başqa,il planь itenegə tapşьrqan. Bьl kolxoz qujsьndar alьvđan da baş tarta. „Ɵrsək" kolxozь predsedatele Leontief ta qoşsoloq eşenə qul heltaj.

„Ponedim" kolxozьnьŋ qoşsoloq fermahь medire Pogarelic inkubatorđan 2 jьl esendə 813 baş sebeş alha la, nasar tərbiələv arqahьnda 390 sebeş ylgən.

Qoştarđь jaqşь tərbiələvse „**M-Qjəfyri**" kolxozьnьŋ qoş qaravsьhь Məxərrəm, „B-Qaramalь" kolxozь qoş qaravsьhь **Minnajar** baьaj, „Alqa" kolxozь qoşqaravsьhь Şəjemьflar ilər ta yьq menən bylək ləndelər. Bьna bьl udarniktar qaraqan tavьqtar jьlqa 88 ər jomorqa halalar. „Pobeda" kolxozь 300 tavьqtan 7 men 566 humьq jomorqa hattь. „Alqa" kolxozь 200 tavьqtan 17 men 724 jomorqa hattь. „Energia" kolxozь tavьqtarь nasar tərbiələv arqahьnda hər tavьqtan 36 şar qьna jumorqa aldь.

„Ydək" kolxozьnda 100 kroliktan, xəđer 1 men 350 gə jette. Aldaqь jьlda rajonda kroliktar ysterevse 36 ferma bulasaq.

S. SABIT.

POTREBITELDƏRĐE KUL'TURALЬ XEĐMƏTLƏNDERERGƏ

Jegorovski menьq - kiđe eşlangelərə kombinatьnьŋ Ɵfələge manufaktura magazinьnda (K. Marks uramь) hatьvsь bulьp eşləvse Ismulin, tovar alьrqa ingən potrebitelđərđe— „Xuş kilahegeđ, rəxim iteged, beđgə nindaj tovarđarđь kyrhəterge" tip, bik jaqьmlь hyđ đər menən qarşь ala. Şuqa kyrə potrebitelder unьn bylegendə kyberək bulalar. Həm bьl bylektə tovar başqa bylektərgə qaraqanda kynerək hatьla. Magazindьŋ direktorь ip. Gol'berg tu—minen qul aĐtьnda eşlagən es hatьvsьmdan in jaqşь eşlagəne həm belgestərđən Ismulin" ti. Potrebitelđərđe jaqşь xeđmətləndergəne esen də, ul kvartal plandarьn 120-130 protsentqa ytap bara həm unьŋ eblendə ber genə tin da jetmavselek saqqanь juq.

Bьl magazin əşə jьldьn 17-se martьnda asьlqajnь. Bereuse, dense kvartalqa birelgən 1 million 442 men humьq tovar ajlanese planьn 91,7 protsentqa ytane. Ə 3-se kvartalda (250 men hum) planьь 107 protsentqa jetkerep ytane. Magazindьŋ ese jaqşь jьhazlandьrьlqan, tađa həm tovarđar đa kaştalarqa tartiple rəveşta qujьlqan. Lakin, şunьŋ menən bergə đur qьna jeteşheđlektər đa bar. Magazin tirahendə əşə kenge tiklem strottarđьn beterelmave, hьn hajьn 100-200 kegenen sirutta torovьtarь, əle bьl xəlđarđe buldьrmavđьq, kul'turalь sovet savđahьn jəjep jeberevđə konkret saralar jeterlek rəveşta kyrelmagənen kyrhətələr.

Bьndaj strottarđь başqa magazindarđa la kyrəbeđ.

Qala savđa bylege həm savđa ojoşmalarь jetəksеlərə, magazin rabotniktarь strottarđь buldьrmav, tovarđarđь alьp hatьvsьlarqa qarşь baqьь kerəs ojoştorqa tejeştar. **Ural'ski.**

POTREBKOOPERATSIALARĐA

ALQJAĐЬ SEL'POHЬ EŞEN QAJTANAN QOROROJA TEJEŞ

Alqjađь sel'pohь (Xəjbulla rajonь) yđenen eşen qajtanan qormaqan. Tovar əjləneşe həm sel'ponьŋ finans xələn nьqьtьv esen jomoşaq kerəjə. VKP(b) Ydək komitetьnьŋ potrebkooperatsia turahьndaqь qararь pajşiktar arahьnda əjrənelməgən. Tovar əjləneşe plandarь la sistematik rəveştə ytəlməj bara. I-kvartalqa birelgən 25 men humlьq plan 30 protsentqa qьna ytəlgən bulha, III-kvartal planь beteŋlaj eđəlde, plan nь barь 0,5 protsentqa qьna ytəlde. Paj jьjьlav eşe lə jaqşьrьlqan tygel. Məsələn, III-kvartalqa birelgən 300 humьq plan barь 30 protsentqa qьna ytəlde.

Eşen bьl tiklem jomoşaq torovь-sel'po predsedatele **Qunььbajeftьŋ** jyneđlegenən, aktivtarqa jetəkselek itmevenən kilə. Bьl sel'po, yđenen eşen VKP(b) Ydək komitetьnьŋ qararь nigeđendə qajtanan qororqa tejeşle.

A.A.

EŞTE YƏ AQJЬŞЬNA TAPŞЬRQJANDAR

Nikifar sel'pohь (Əlşəj rajonь) igen hatьp alьv, kolxozsьlarđь kərəkle tovarđar menən tə'min itev tangalendə bik nasar eşləj. Begengə kongə tiklem igen hatьp alьv esen keşe bildalanmagən, kelattar əđerlənmagən, ni barь ber genə kelat bar. Ylsəvđar jeteş tygel. Heđemtalь igen hatьrqa kilgən kolxozsьlar 7 şər səqət bujьna strutta toralar.

Hatqan igengə kərək tovarđar juq. Bьl turala sel'po predsedatele **Mortazin** ujlamaj, beteŋlaj tьnsьđlьqqa birelep, eşte yđ aqьşьna hatьp qajqan.

Beđ kolxozsьlar, Nikifar sel'pohьnьŋ igen hatьp alьvđa bul qan bьl jeteşheđlegen aşьqьs təđəleven tələp itəbeđ.

Ə. KAŞAJЬF.

TOVARĐARĐЬ JƏŞEREP HATALAR

Ɵfə qalahьndaqь qajhь ber magazindarđa defitsit tovarđarđь jəşerep hatьv menən şoqьllanalar. Başqortьn № 22 magazinь, prilavka aĐtьna ajaq kejemdareŋ həm metrlь tovarđarđь potrebitelđarđan jəşerep tota. Bьnьŋ kevek xəlde Başqortьn № 12 magazinьnda la jьş qьna osoratьp bula. Məsələn 12 oktəbrđə dəvlət savđahь inspektsiahь bьl magazindarđь tikşerep, kyp kenə jeteşheđlektaren asьь həm № 22 magazin medire **Ivanoftь** 25 humqa, promьşlennost tovarđarь bylege medire **Vlasoftь** 25 humqa həm № 12 magazin medire Andraşitьvanь 50 humqa ştrafqa tartь.

Başqort jetəksеlərə magazindardaqь bьndaj đur jeteşheđlektarđe aşьqьs betererga,qajeplelarga kiiken saralar kyrergə tejeştar.

„Beleeşe".

KOOPERATSIAQJA IGEN HATALAR

J. Xəlil sovetьnьŋ (Məsetle rajonь) „Jondođ" kolxozьnda kooperatsiaqa igen hatьv eşe jaqşь bara. Begengə kendə **1500** sentner igen hatьldь. Kolxoz, hatqan igen aqsahьn avtomaşina ala. Kolxozsьlar da artьq igendaren hatalar.

X. VƏXITЬF.

Məsetle rajonьnьŋ „Alqa" kolxozь kooperatsiaqa 700 sentner igen hattь. Kolxoz igen hatqan aqsaqa ber dvigatel alьrqa bulđь.

X. JAPPAROF.

Bajnadar sovetь Timer avьlьndaqь kolxozdьn 3-4-brigada kolxozsьlarь (Beqjən rajonь) yđđəreneŋ xeđmət kenenə alqan igendarenən bьjьl kooperatsiaqa 612 kilogramm igen hattьlar.Jamanqolof Ajьtqol həm Badamşin Xəlifar 64-100 kilo igen hatьp, başqalarđь yđđərə menən ŋqlaşergə sьqьrđьlar.

Q. ŞƏRIPЬ.

ƏSETKES MENƏN SAVDA ITEVĐE TƏRTIPKƏ KILTERERGƏ

Başqortostanda əsetkes menən savda itev eştare, memkinlektər bulьvqa qaramaĐtan, itratiə nasar tora. Əle bьl məs'ələgə qarata Narkommestpromda iqtibar itkene juq. Mnogopromsojuzdьŋ əsetkes zavodь kenenə ni barь 200 kilogramma qьna əsetkes eşlap sьqara. Lakin bьl qala potrebitelđərenen horavdarьn qənəqətləndererlek tygel, sənki juqarь baĐar majdanьndaqь 2-3 kioska, ul menləgən əşse potrebitelđərđen tarkaplьrьn qapiaj almaj. Qajhь ber kenđərđə əsetkes kioska arda bulmaj, jəki beteŋlaj jeteşmaj qala. Şunьŋ esen də kioska tirahendə 300-400 lap strutta torqan xalьq arahьnda hyqenev, talaş kevek xəldar jьş osoraj. Başqortostan Jerle promьşlennost xalьq komisarlьqь həm Narkomvnuttorg bьl mehim məs'ələne tiđ ber jьenaa sьqarьrqa tejeş tygel. Ular əsetkes menən tə'min itevđe konkret xəl itergə tejeştar.

S.

KOLXOZ AQSAHЬN TUĐĐЬRЬVSЬ MUSIN PROIZVODSTVOQJA OJALAQJAN

Maqar MTS xeđmətləndəge „**Stalin**" kolxozьnьŋ ьhapsehe bulьp eşləgən **Musin Karam** ihap eştaren butap, kolxozdьn 771 hum aqsahьn yđləşterep qasqajnь. Begengə kendə işembaj neft promьşlahьnda eşkə ingən. Kolxoz aqsahьn tuđđьrьvsь **Musin** proizvodstvonan qьvьlьp, xəkem itelevđən horojьđ.

J. Qjəlief.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

JAROVIZATORĐAR KADRЬN XƏĐER ƏĐERLƏRGƏ

[illegible]

UQЬVSЬLAR QABUL ITELƏ

Beloret metallurgia zavodьnьn kadrđar bylege, kolxozsь həm eşsen jəştarđьŋ proizvodstvoqa ahьqtarьv, ulardьn juqarь kvalifikatsialь yşqort eşselare jetkşterep sьqarьv maqsatь menən, FZU məktəbenə ujqьsa[illegible]

Məktəpkə jəşe jetkan, gramotalь, tiđ tađa bulqan həm məktəpte uqьp ostap sьqan kvalifikatsialь uьvsьqa her vaqьt zavodta eşlərgə tejeşle bulqan kolxozsь-eşsen jəştarđьŋ aqqortar qьna alьnalar.

Zavodtьŋ kadrđar bylege FZU məktəbenə tьrьşьlarqa:

a) yđenen hьşlap alqan spetsialnostь bujьnsa tejeşle eşlav həm ajьrьm proizvodstvo instruktsiahь.

b) jataq xanahь [illegible] xeđmət[illegible]

v) uqьv-uqьtьv materiale menən təqhьđ tə'min itev;

g) eleknə torqan urьnnan zavodqa kilevgə tətelqan faktlь rasxodtarđь tylavđe garantialaj.

FZU məktəbendə uqьv 35 jьldьn 1-dekabrenən başlana. Zavodta eşlərgə həm uqьrqa telavselər 25-nojəbrgə tiklem qarşьlanьn həm sotsial sьlarqa tejeştar.

Beloret metallurgia zavodьnьŋ kadrđar bylege.

KUL'TURA HARAJЬ

[illegible]

Ɵfə, „Oktəbr natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2576. Glavlit № 5051.

B.A.S.S.R. Milli Kitapxanəhь ... Bibliotekə

BØTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ!

AJЬM HAHЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьņ Başqortostan Ølkə həm Øfe qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 260 15 NOJƏBR JOMA 1935 JЬL

FƏQƏT KOLXOZ TORMOŞO QЬNA XEĐMƏTTE POCOTLЬ ITƏ ALDЬ, FƏQƏT UL QЬNA AVЬLDA ЬSЬN QAHARMAN QATЬN-QЬĐĐARĐЬ TЬVĐЬRA ALDЬ. FƏQƏT KOLXOZ TORMOŞO QЬNA TIGEĐHEĐLEKTE BØTØRƏ HƏM QATЬN-QЬĐĐЬ AJAQQA BAĔTЬRA ALDЬ.

I. STALIN.

PARTIA HƏM XØKYMƏT JETƏKSELƏRE TARAFЬNAN

SØGØLDƏR BAĔЬVĐARЬNЬŅ KOLXOZNITSA-UDARNITSALARЬN QABUL ITEV

Ktsə, 10 nojabrьa. Kremeldə partia həm xøkymət jetəkseləre tarafьnan søgeldər buįьnsa bişjedsə kolxoznitsalarьn qabul itev buldь. Qabul itevdə **Stalin, Molotof, Kaganovic, Voroşilof, Ordzonikidze, Kalinin, Mikojan, Cernof, Jakovlef** iptəştər həm bөjөl ber gektardan iŋ kimendə 500 sentner søgelder alrgan kolxoznitsalar: **Demcenko Maria Safronovna, Gnatenko Marina Vasiljevna, Koşevaja Anna Denisovna, Şvьjdko Anna Nikitovna, Ştolim Danilo Andrejevic, Bojko Anna Kiprianovna, Bajdic Xristina Prokofjevna, Androşcyk Jekaterina Kiprianovna, Ştetsyk Fekla Kas'janovna, Pilipcik Marina Rodionovna, Timoşenko Maria Maksimovna, Skoradenyk Pelageja Ivanovna, Gontyk Melysa Ustapovna, Gvozdievskaja Anna Vladimirovna, Tkac Tasia Kirilovna, Şipuk Nina Ivanovna, Pasarar Anna Grigor'jevna, Cmaş Karolina Blasejevna, Glova Marina Alekseijevna Kansiser Anna Mixajlovna, Kosьjtsa Sof'ja Grigor'jevna, Tytynnik Aksana Matvejevna, Litvinova Irina Andrejevna, Rasrova Anna Ivanovna, Gyseva Maria Vasil'jevna, Dadыkina Natalia Fjodrovna, Kulit Jelena Petrovna Oskol'rak Aleksandra Andrejevna Brajko Anna Jyr'jevna, Udod Maria Semjonovna, Kiricenko Praskov'ja Grigor'jevna, Şevcenko Jefrosinia Lukinicna, Tkacenko Irina Petrovna, Ligomina Praskovia Aleksandrovna, Grelova Aleksandra Alekseijevna, Litvinova Aleksandra Andrejevna, Brodixina Jekaterina Akimovna** qatnaştьlar.

Kolxoznitsalar ber-ber artьn sьqьp yđđarenen nindəj jul'lar menən, nindəj metodtar menən həm nindəj nəqəşmalь xeđmət menən rekord urozaj alьusьqtarьn hөjlənelər. Ulardьn jaqьj, xəjl bed hyđđare tөrən məqnə menən tulь. Bьnda eşlamalar turahьnda, ulav həm hөrəv turahьnda hөjlənelde. Qajhь vaqыtta ьsь hөjləşevđər; søgelder turahьnda proizvodstvo kөņəşməhe kevek bulьp la kyrendelər. Lakin bьnьņ menən ergə bьl qadi, lakin jaqşь kolxoznitsalar dьn avьđdarьnan ьsьn politik telmar işelelde. Ular yđđərenen zvenolarь, kolxozdarь həm yđ ildəre, yđ dəvlət'tare turahьnda hөjlənelar.

Iŋ təvlə bişjedsə qatьn-qьđđar xərəkəteneņ inisiatorь **Maria Demcenko** sьqьp hөjləne. Ul yđ zvenohьnьņ kolxoznitsalarьnьņ jeņev julьnda bulqan uņajhьđlьqtarьn nisek jeņgənlektare, nisek qьrav teşkən søgelderđe jaņьnan jəşeilandergənlektare turahьnda hөjləne.

— 500 sentner, ul bit ber gektardan es meņ bot,—ti Demcenko.

Bьl ujьn tygel. Lakin, teləgən vaqьtta bьnь buldьrьp bula. Həm min, 500 sentnerđa tuqtalьp qalmasьđ, tip ujlajьm. Bed alqa, hər vaqьt alqa taba barьrqa tejeşbeđ. Bьjьl gektardan 500 sentner alrgan keşelər kilahe la kilahe jьl 600 sentner birəsəktər, ə bьjьl 400 birgəndər—500 sentner birergə tejeştər. Bed ilde şəkər menən kymergə tejeşbeđ.

Jaņьđ yđeneņ genə kyrme şəkər alqanlьqь turahьndaqь horavqa, Demcenko—10 bottan artьqьraq, ə mineņ şəkər ajrьmsa tamle, senki uņa bik kyp xeđmət halьnqan,—tip javap birđe.

Bьnan huņ iptəş Demcenko, 7-nojabrđa Qьđьl majdandaqь parad həm demonstratsianьņ uņa nisek tə'sir itkənlegen hөjləj.

— Min paradtь qarap həm mineņ jөrəgem jelkende. Qьđьl armiaqь beđđeņ jegettər səmərəv qoş kevektər. Bed yđebeđđeņ ьst tormoşabьđ esen tьnьs bula alabьđ. Elekke, mineņ əsəjem pomeşşiktarqa bәş eşləj torqan vaqьttar kire qajtmajь. Əsəjem kөn hajьn, aşarqa bulmaqanlьqtan kyđ jəşe tygə torqajьn. Xəđer mineņ əsəjem: „Min osmaxtaqь kevek jəşəjem"—ti.—Juq, əsəj,—tip əjtəm min uņa,—bьl ale osmax tygel. Osmaxtь la bed qulqa teşerərbeđ ale. Beđgə øjrənergə, eşlərgə kərək həm beđđen bөtə namь bulasaq.

Jəşəhen beđđe jeņevđən-jeņevgə alьp barьvsь Iosif Vissarionovic Stalin! Jəşəhen beđđeņ tormoşto həm beđđeņ ilebeđđe haqlavsь Qьđьl armia! Jəşəhen iptəş Voroşilof! Jəşəhendər, beđđeņ menən bergə jəhəqan xalьq julьşsьlarьna jaņьr torqan kyđđəre menən qarap torovsь bişjedsə kolxoznitsalar!

Hər ber sьqьp hөjləvse, yđeneņ hyđen iptəş Stalinqa, partia, xøkymət həm Qьđьl armia jetəkselərenə jalqьnlь təņrik menən bətərə. Bьna **Koşevaja Anna Denisovna** hөjləj. Uņa 63 jəş. Ul tuqan qьna, əkeren genə his ber qadrttь bulmaqan eştar, ajrьmsa dur elgəşevđər turahьnda hөjləj.

— Nina kyp hөjləp torьrqa,—ti ul. Bed tejeşensə eşlənek. Bьna bьl tuhe şul. Bildəle, elek beđđeņ urozajdar keskəj bula tor qajьn, ə xəđer beđ elkən urozajdar albrqa ireştek. Bьl hər kolxozda la eşlənelə ala torqan eş həm bөtəhe la tejeşensə eşlərgə tejeştər.

Qart bulьn keşehe Koşevaja artьnan 16 jəşlek qьđ Anna Şvьjdko sьqьp hөjləj. Ul yđeneņ iptəş Koşevajaqa qaraqanda 4 tapqьr jəş. Lakin ul, Koşevaja kevek yk, şul uq namaлar turahьnda, hөjləj. şul uq namalar turahьnda nisek itep ildeņ keseņ kөņəjtergə, nisek itep xalьqtьņ tormoşon jaqşьrtьrqa, nisek itep bөtəhe esen də tormoşto kyņellerək, baxetlerək jahaurqa kərəklek turahьnda ujlaj.

— Qьjьnlьqtar,—ti ul, hyđ arahьnda,—eşteņ yđendə genə bulmanь, qajhь ber keşelərđeņ də qьşьlanьvđarьn jeņergə tura kilde. Beđđəņ keldelər. „keşegeđ jetmaqən avrattь alqanhaqьđ" tinelər. Lakin bьl keşevđər beđđe qavsatmanь. Bed yđeneđđekenə ireştek, ə neđđan kilgən keşelər urozajdь 150 sentnerđən də artьq ala almanьlar. Ularqa xəđer ojat, lakin ular da tartьlasaqtar.

„Bişjedsə" hyđe Anna Şvьjdkoqa tura kilep jetməj. Unьņ zvenohь gektardan 500 genə tygel, ə 600 sentnerqa jaqьn aldь. Həm şunda uq ul eşlekleleк ionь menən xøkymətkə, yđeneņ kolxozьnda kilahe jьlda taqь la juqarьraq urozaj alьv esen namalar eşlənganlege turahьnda hөjləj.

Ukrainanьņ Kief ølkahendə başlanqan bişjedsəlar xərəkəte, fəqət Ukrainalaqь qьna xərəkət bula almaj Bişjedsəlar Kurski ølkahendə la, Voronez ølkahendə la həm søgelder sovxozdarьnda la bar, ulardьņ vəkildəre kisə sьqьp hөjlənelər həm yđđəreneņ juqarь søgelder urozajь esen nisek kөrəşevđəre turahьnda əjttelər. Lakin bişjedsəlar nindəj genə rajonda bulmahьndar, Maria Demcenko, unьņ başlavь, gektardan 500 sentner søgelder birev turahьnda unьņ iptəş Stalinqa birgən vəqəđəhe bөtəhe esen ylgə bulьp tora.

Bişjedsə qatьn-qьđđar arahьnda berđən ber ir keşe kolxoznik Danilo Ştolim bьl taq gələ bik qьđьqhьnьsьtь ber epizod turahьnda hөjləne. Ul yđe şul uq Anna Şvьjdko kolxozьnda zvenovoj bulьp eşləj.—Bed Anna menən jarьştьq,—tip hөjləj Ştolim,—həm jarьş dogovorьnda başta gektardan 250 sentner alьvqa ireşergə tip jađьlqajnь. Lakin, Maria Demcenkonьņ iptəş Stalinqa birgən ьnqlь vəqəđəhe turahьnda belgəs, bed dogovordь yđgərttek. Bed 500 đən də kəm birməskə hyđ qujđьq həm, kyrəheгeđ, dogovordь ytənek.

Şul uq turala Vinnitski ølkəheneņ søgelder sovxozь ranotnitsahь iptəş Kylit hөjləj, ul da yđeneņ zvenohьnda 500 sentnerđan artьqьraq urozaj alqan.

— Maria Demcenkonьņ vəqəđəhe həm eşe turahьnda işetkəs, min şunda uq uņa bulьşьrqa qarar birđem həm, minensə, bьl bulьştьq, urozajdь Maria Demcenkonan da artьqьraq alьvđan qibarət bulьrqa tejeş ine. Bed bьņa ireşergə tьrьştьq həm ireştek.

— Beđđeņ kolxoz turahьnda la ber-ike hyđ əjtergə rөxsət itegeđ,—tip başlaj hyđen Kurski ølkəheneņ kolxoznitsahь Dadыkina.—Beđđeņ kolxoz ytkən julda qьna artqa qalьp kilə ine. Əjtergə la ojat: bed gektardan berlьqь 57 sentner qьna søgelder ala inek. Ə xəđer bed bөtə kolxozda urtasa 200 sentner aldьq. Ə mineņ zveno 540 sentner birđe. Bildəle, beđgə bik naq eşlərgə tura kilde, sөnki beđđə jer nasar, syplangan.

Lakin bed kolxozda nasar jerđə la jaqşь eşlərgə mөmkin bulьvьn kyrhəttek. Minda søgelderđen şəkərlelege 21 protsentqa jetə, søgelderđeņ iŋ tamlehe. Xəđer beđđən predsedatel, beđđə bişjedsəlar kyşerək bulhьndar həm ular Maskəvgə barьp beđđeņ jetəkseşьbeđ menən hөjləşhendər esen kilahe jelqa, ьujьlьqь me... saqьstьrqanda iselətə uro... alьv turahьnda hөjləj.

Iptəş **Stalin**:—xəđer hed yđegeđ julьşsьlar həm ojaştorovsьlar.

— Dөrөş. Lakin bөtə kolxozsьlar həm kolxozsь qatьn-qьđđar beđđe, ip. Stalin, həm başqa iptəştarđe, beđđeņ jetəkselərđe kyrergə tьnьslar. Bьņa ireşev esen jaqşь eşlərgə kərək. Xəđer beđđeņ bətəneđđə la ber namə dөrөslenderə, taqь la đuraņq urozaj alьv, taqь la jaqşьraq jəşəv.

Hinalqan oratorđarđan tьş kolxozsь qatьn-qьđđardan Kansiner, Litvinova (Voronez ølkahe), Brajko, (Orexov søgelder sovxozь), Maria Demcenkonьņ jaqьn dusь Marina Gnatenko sьqьp hөjlənelər. Marina Gnatenko yđ zvenohьnьņ juqarь urozaj esen nisek kөrəşeven bik matur itep tasvirlaj. Plantatsiяqa kyşətək teşkən saqta ul zvenohь menən kөnenə 130 kilogramma kyşələk jьjqan.

Hөjləvdərđe tuqtatьv turahьnda təqdim inderelə. Lakin, taqь kolxoznitsa Bajdic hyđ horaj həm ađ hyđ menən, ruxlandьrьlqan izadi xeđmətteņ bьsь epopeahьn hөjləp birev esen ip. Stalin təqdime bujьnsa ul hyđ ala.

— Mineņ kolxoz—ti iptəş Bajdic—ber zveno jəki ike zvenola qьna tygel, lakin bөtə kolxozda urtasa itep menən gektarьna 470 sentner birđe. Demcenkonьņ beđđə la inisiator bulьvьn min əjtergə tejeşmen. Bed unan, hin nisek eşlajheņ tip horaşq, ul beđgə jađьp javap birđe. Bed ul eşten ireşerlek ikənen kyrđek həm juqarь urozaj alьrqa totondoq. Bed his nəmə aldьnda la tuqtamanьq. Søgelərgə qьrav teşte, bed huqьş, qortqostar, bigerək la—qort həeyn itte. Bed søgelderđeņ hər ber tamьrьn tədqiqtek, hər ber hanaqьn haqlap yhierđek, beđđeņ menən bergə xata-laboratoria la eşləne həm bed yđ telageneđgə ireştek. Əgər bьjьl bed həm qort kevek qazalar bulmaha, bed ber gektardan 600 sentner birer inek tip ujlajьm.

Beđđeņ bişjedsəlar mьņa iptəş Stalinqa qajnar səlam həm raport tapşьrьrqa quştьlar. (Đejem alqьştar astьnda iptəş **Stalinqa** raport tapşьra).

Iptəş Stalinqa hyđ birelə. Odaq həm ruxlь avatsia menən qarşьlanqan ip. **Stalin** hөjləj başlaj.

— Iptəştar, beđgen bьnda kyrgandarebeđ, bьlar jaqь tormoştoņ ber kitabe, ul tormoş beđđə kolxoz tormoşo, sotsialistik tormoş tip atala. Bed jaqь xeđmət keşelərenen jaqь hyđđaren, ulardьņ jarьş esenđə uņьştarqa ireşev esen nisek kөrəşevđəren həm qьjьnlьqtarđь nisek jeņevđəren tьņlanьq. Bed qađъıtagesə bulmaqan qatьn-qьđđardan, min əjter inem: xeđmət qahərmandarь bulqan qatьn-qьđđardьņ telmandaren tьņlaneq, sөnki ular elgəşkən uņьştarqa barь tik xeđmət qahərmandarь bulqan qatьn-qьđđar qьna ireşə alalar. Beđđə elek bьndaj qatьn-qьđđar juq ine. Mina bьna 56 jəş inde, min bajtaqь kyrđem, bajtaq xeđmətsen irđər həm qatьn-qьđđardь kyrđem. Lakin bьndaj qatьn-qьđđardь osoratma nьm. Bular bөtənlaj jaņь keşelər. Barь tik irekle xeđmət, barь tik kolxoz xeđmətə genə avьlda qatьn-qьđ lardan bьndaj xeđmət qahərmandarьn tьvđьra aldь.

Elekke vaqьtta bьndaj qatьn-qьđđar bulmaj həm bula almaj də ine: bьsьnlap ta, əgər ujlap qarahaq, elek ikke vaqьttarđa qatьn-qьđđar nisek bulalar ine. Qatьn-qьđ ul ale qьđ saqьnda xeđmətsendərđen iŋ artьqь bulьp ihaplanə ine. Ul atahьna eşlə ine, arьmaj telmaj eşləj ine həm atahь la unь „min hine aşatam" tip ьttarlaj torqajnь.

Kejəvgə sьqqas, ul irenə eşləne, ue nisek quşha şulaj eşləj, həm ire la unь „min hine aşatam" tip ьttarlaj ine. Avьlda qatьn-qьđ, xeđmətsendərđeņ iŋ aqlaqь bulьp ihaplanə ine. Bildəle, bьndaj şarttarđa krəstian qatьn-qьđđarь arahьnan xeđmət batьrđarь sьqa almajdar ine. Ul vaqьtta xeđmət qatьn-qьđ esen laqnət ine həm ul hər tarla juldar menən unan qasa ine.

Barь tik kolxoz tormoşo qьna xeđmətte pocotlь eş jahaj aldь, ul qьna avьlda qatьn-qьđđardan ьsьn xeđmət batьrđarьn tьvđьra aldь. Barь tik kolxoz tormoşo qьna tigeđhedlekte bөtөrə aldь həm qatьn-qьđđardь ajaqqa baĕtьrđь. Bьnь heđ yđegeđ đə jaqşь belahegeđ. Kolxoz xeđmət kөnө inderde. Ə xeđmət kөnө nəmə ul? Xeđmət kөnө aldьnda bəlahe la—irđər đə, qatьndar đa ber tiged. Kem kyberək xeđmət kөnө eşlahə, şul kyberək eşləp alqan bula. Bьnda inde atahь la, ire la, qatьnqьđđardь, min hine aşatam, tip ьttarlaj almaj. Xəđer qatьn-qьđ əgər u ar eşləhə həm unьn xeđmət kөndəre bulha, ul yđ-yđenə xuja. Min ikense kolxoz sjezdьnda ber nisə qatьn-qьđ ip əştər menən hөjləşkənemde xəterləjem, Kөnjaq krajdan kilgən berəvhe bulaj hөjləne:

— Bьnan i-e jьl elek kejəv bulasaq keşelərđən berehe la mineņ jortqa kyđ halmaj ine. Pridanьbьđ imeşi. Xəđer mineņ 500 xeđmət kөnөm bar. Ə huņ, xəđer? kejəvđərđən tьnьlьq juq, øjlənergə teləjbeđ, tidər. Ə min ale qarap qaramьn, kejəvđe yđem hajlarmьn".

Qatьn-qьđđь kolxoz, xeđmət kөndəre menən azat itte həm unь yđ aldarьna jөşərlek jahanь. Ul xəđer inde qьđ saqьnda atahьna həm kejəvgə sьqqas kejəvenə eşləmaj, ə beləhenan elek yđenə eşləj. Bьna bьl krəstian qatьn-qьđđarьn azat itev tigən hyđ, bьna bьl qatьn-qьđđь xeđmətsel itev hər ber xeđmətsel irgə tiņ jahaqan kolxoz sirojь tigən hyđ. Barь tik oşo nigeđđə genə, oşo şarttarđa q-nь bьndaj hoqlanqьs qatьn-qьđđar barlьqqa kilə aldьlar. Şuņa kyrə la min beđgenə osoraşьvđь, aldьnqь keşelərđeņ xøkymət aqzalarь menən qadattagesə osoraşьvđarь tip kenə qaramajьm, balki azat itelgən qatьn-qьđđar xeđmətenen uņьştarь həm haləttektare dimonstrirlana torqan tantanalь kөn tip ihaplajem. Min, bьnda yđ uņьştarь turahьnda xøkymətkə beldererge kilgən qatьn-qьđ xeđmət qahərmandarьn, xøkymət bildəlargə tejeş tip ujlajьm.

Beđgenə kəndə nisek bildəlargə? Bed bьnda—min, Voroşilof, Cernof, Molotof, Kaganovic, Ordzonikidze, Kalinin, Mikojan iptəştar kəņəşlek həm beđđeņ qatьn-qьđ xeđmət gerojdarьn Lenin ordenь menən, zveno başlьqtarьn Lenin ordenь menən, ə rədəvoj udarnitsalarđь xeđmət bajraqь ordenь menən byləklav turahьnda xodatajstvo menən xøkymətkə inergə tigən fekergə kildek. Iptəş Maria Demcenkonь, əlbittə, ajrьm bildəlargə kərək bulьr.

Voroşilof—Molodes!

Molotof:—iŋ baş qəjeple keşe.

Stalin:—Maria Demcenkoqa bөtə bьl eştə başlavsь bulqan-qa kyrə, Lenin ordenь birgəndən tьş, taqь Sovettarđьņ Yđək başqarma komitetь iseneneп rəxmət əjtergə, ə unьņ zvenohьndaqь kolxozsьlarqa xeđmət bajraqь ordendarь birergə kərək tip ujlajьm.

Tavьş—Berhenan başqalarь bөtəhe la bьnda. Unьhь avьrь.

Stalin:—avьrьvđь la byləklərgə tura kiler. Beđgenə kəndə heđ oşolaj bildəlargə ujlajbьđ (kөslө, oдaq alqьştar, bөtəhe la ajaqqa baĕalar).

Ike saqыttan artьqqa huđьlqan beseđanan huņ xøkymət aqzalarь həm partia jetəkselare kolxoznitsalar menən bergə rəsemgə teştelər.

ITALIA-ABISSINIA HUĢЬŞЬ

London, 13. Abissinianan xəbər itevđərenə qaraqanda, Daggə Bur tirahendə xəl elekkesə bьsьq tygel. Abissinia xøkyməte Daggə Burđan kөnjaqta Anale punktьnda huqьş bulьvьn beldərđe. Italia qəskərđəreneņ oşo punkt janьnda torqan, sostavьnda tank həm gruzoviktar bulqan motorlaşьrьlqan qisьm Abissinia qəskərđəre menən bik qatь haqьşqandan huņ, sigenergə məəbyr buldь. 4 tank strojđan sьqtь. Abissiniatsьlar italiandardьņ 4 jək maşinahьn qulqa aldьlar. Italiandar safьnda 4 ofitser həm bajtaq kolonial haldattar yltereldelar.

Italiandarđьņ Adua provinsiahь soltanьnьņ italiandar jaqьna sьqьvь turahьndaqь xəbərđəren Adis—Abeba qьrqa kire qaqalar. Abissinia qəskərđəre elekkesə Makale tirahьndaqь qul'lьqьnda torьlar. Italiandardьņ samoljottarь Dəbdəgannь Berbera menən bajlaqan grunttь julqa bombardirovka jahavda davam itelər. Bombardirovkanьņ həlakəthe dur tygel, sөnki huqьş xarakteren ьnьn tenlə ytkərələr.

Italia qəskərđərenen Ogaden frontьnda bik tiđ alqa kitevđəre turahьndaqь Italiandar tarafьnan hejlengən xəbərđərđe Abissinia xøkyməte qьrqa kire qaqa.

Rim, 13. „Messadzero" Abissinia komandovanielenьņ teņjaq frontьnda 180 meņ bojes, kөnsьqьş usastkala 40 meņ bojes həm Somali frontьnda 20 meņlek armia tuplaqanьn jađa. Il'eņ tərlə urьndarьnda 400 meņləp bojestar rezervta torьlar.

Abissinia otradtarь qьrqa huqьşьrđan qasьp, artqa sigenevđə davam italar.

„Messadzero"nьņ beldereveнa qaraqanda, Italia samoljottarь xəđ r inde abissiniatsьlarqa elekse kevek tə'sir jahamajdar. Ular tiđ yk ьsьr keş kek gruppalarqa bylenep taralьrqa həm tav, aqastarqa bьşьlьnьrqa øjrəngəndər.

„Stampa" Anglia general şiabьndaqь 12 ofitserđьņ Berbera (britan Somalihь) aşa ytep. Abissiniaqa jynəlevđəre turahьnda həm ulardьņ Abissinia „tylavheđ xarbi sovetniktar"sьjfatьnda faj'đalanьlasaqtarь turahьnda xəbər itə.

Makalenan kөnjaqtaqь ber nisə qalqьvьsqtarđь alqan italian otradtarьnьņ janь xarbi operatsialar ojoştorov bujьnsa eştaren davam itterevđəre turahьnda ofitsial raveşta xəbər itela.

Italianьņ ikense armia korpusь Adiabo rajonьndaqь Ad Nevrid punktьna okkupatsia jahanь. Italian həm jerle xalьq haldattarьnan torqan 4 kolonna Takkaze jьlqahьna taba həzym alьp barьlьr. Italian otradtarь Dessi jaqьna la kyşalar.

Somali frontьnda Goraxejđan teņjaqtaqь territoriahь tađarьv bujьnsa eş alьp barьla. „Stefani" agentstvohьnьņ əjlevenə qaraqanda, Abissinianьņ dur ofitserlarьnьņ başlьqь Əbdel Karim—Məxəmmət italiandarqa birelgən.

London, 13. Xarardan xəbər itevđərenə qaraqanda, 5 italian samoljotь Dəbdəga menən Dagga Bur arahьndaqь Agares Salim avьlьn ut astьna alqandar. Samoljottarđьņ berehe Dəbdəgaqa taba barqan jul bujьnsa osop, frontqa barьvsь Abissinia haldattaren tejəgən jək maşinalarь əstenə ber nisə bomba taşlaqan.

***

London, 12. Rejter agentstvohь bulaj tip xəbər itə: „Italia—Abissinia konfliktьn regularlaştьrьv turahьnda jaņь hөjləşevđər esen baxa taşlьv turahьndaqь xəbərđərđe London ofitsial raveşta kire qaqa. Bьl kire qaqьv Bryssel gazetalarьnda „Zenevalaqь vaqiqalar turahьnda ajrьvsa jaqşь belgən diplomatik keşe menən hөjləşev" bujьnsa sьqqandan huņ jahaldь. Bьl hөjləşevđə Anglia həm Fransia xøkymətəreneņ Abissinianьņ yđe həm Abissinianьņ başqa provinsialarь arahьnda bik qьjьvqa qujьp qalqan baza formulahь turahьnda kileşevđəre əjtelə. Şul uq vaqьtta bьl provinsialar Millətter ligahьnьņ mandat idarahьna birelergə tejeştar, idara territorianьņ ber eleşeneņ mandatьn Italiaqa birer ine, tejelə. Bьl xəbərđe London ьnqьlьqь dөrөs tygel, tip xarakterlajđьr. His bьņa oq jaqan plan bulqanь juq".

ANTIFAŞISTIK FRONT BAJRAQЬ ASTЬNDA 100 MEŅ DEMONSTRANT

Paris, 12. Xalьq antifaşistik front bajraqь astьnda demonstratsia jahaqan frontovik irđarьnьn matbuqat 100 meņ keşe tip bildə əj. Bьnan tьş, ađ urьnda 150 meņ graždandar demonstranttarđь səlamləp qarşьlanьlar.

Faşistik demonstratsia 20 meņdən artьq keşe jьjnaj almanь. Demonstratsia ytkən jerđə faşistarđь xalьq hьđqьrьp həm doşmanlьqtarьn kyrhətkən tavьştar menən qarşьlanь.

Xalьq frontь demonstratsiahь ajrьvsa dissiplinalьlьq menən ytte. Fransianьn başqa kyp kenə qalalarьnda la oşondaj demonstratsialar ytte.

ŞANXAJDA OBSTANOVKA KƏSƏRKƏNEŞLE

Tokio, 12. Japonia matbuqatь Şanxajda bulqan jaņь vaqiqalar turahьnda xəbər itə. Bьnda ber tərkem qьtajdar japondarđьņ „Xisino" tip atalqan magazindarьn talaqandar. Şul uq vaqьtta qьtajdar „Betheн japon imperialisьmь", „Qьtajdь qotqarьv esen" həm başqa lozungьlь listovkalar tarьtqandar. Japonia general konsullьqь settement munitsipal sovetьnan „japon rezidenttarьn haqlav həm jaqlav bujьnsa ajrьm saralar" kyrevđe talap itkən. Əgər magazindь talav eşe japondarqa qarşь ojoşma tarafьnan eşlangən bulha, „Asaxi" hyđenə qaraqanda Japonia vlastarь japondarqa qarşь xərəkəttə bulьvsьlarьv esen yđđəre tejeşle sara kyrəsəktər.

Şanxajdьņ japon diņgeđ vlastarь 11 nojabrđa Şanxaj territoriahьnda bulqan japon garnizonьna əstəmə raveşta japon diņgeđ pexotahьnьņ 600 keşelek dessantьn qoroqqa sьqardьlar.

Jaqьn arala Şanxajdьņ japondar qulьna kyseve turahьndaqь xəbərđər menən bajlanьşta unda obstanovka bik kəsərkəneşlegə əjlande.

„TƏNJAQ QЬTAJDA BOJONDOROQHOĐ POLITIK REZIM"

Bejpin, 11. Japonia vojenşinahь Tənjaq Qьtajda bik qьđьv eş alьp bara. „Rejter" agentstvohь, Japonia xarbi komandovanieheнeņ qьtajdardan 20 nojabrđan da hunlatmaj yđđərenen huņqь talaptarьna javap birevđəren talap itevе turahьnda xəbər itə.

Japon generalь Dojxara, Qьtaj vlastarьnan „Tənjaq Qьtajda bojondoroqhođ politik rezim" tьvđьrьv məs'ələhe bujьnsa qənəqətlənerlek javap almajьnsa Tənsьndan kitmaven belderđe.

Hyrəttə: kolxozsь-udarniktarđьņ III-sө Başqortostan sjezdьnьņ UCALЬ rajonь delegattarь.

(Partizdat fotohь)

Germaniala „urozaj bajramьnda" tanktar

Germaniala adьq jetmav q jьnlьqь qarьvlanьvqa q raman fan, 6 ktjabrđa Gonnoverđa „urozaj bajramь" ytkərelep, unda Germanianьņ b'ejuk ynə barqan qoralianьvь kyrhətelde.

HYRƏTTƏ: Gonnoverđa paradta tanktar.

(Sojuz foto).

LIVORNO HƏM GENUJALAQЬ VAQIQALAR

Rim, 12. 7 nojabrđa Livornola, ber magazinda ularqa kyrhətelgən tovardь alьvdan baş tartqan 3 sovet graždanьna ber nisə keşe tarafьnan politsia idarahьna barьrqa təqdim jahaldь. Lakin jartь saqat samahь vaqьt ytkəs vlastar „aņlaşьlmavsьlьq bulqan" tipə məəbyr buldьlar həm „vaqiqa tamamlanqan tip ihaplavđaren" horanьlar.

Genujala 8 nojabrđa magazinda kyrhətelgən tovardan qənəqətlanmagan 4 sovet graždanьn kinet xua hь həm unьņ prikazsiktarь artьrьnan qьvьp jetep tuqmaj başlanьlar, ular sovet graždandarьn Italiala eştəngən tovardarđь alьvdan baş tartьvđa qajeplanelar. Tuqmav vaqiqahь politsejskidьņ kyđ aldьnda bulьp, ul uņa iqtibar itmane.

Rimdəge bit il xalьqtarь dairahьnda bьl vaqiqalar đur tьnьshьđlьq ujattь, sөnki ul bit il xalьqtarьnьņ Italiala tьnьs jəşəv mөmkinlektərene qurqьnьs astьna quja.

SSSR dьņ Italialaqь polpredь iptəş Ştejn bьl vaqiqalar bujьnsa Italia xøkymətenə protest belderđe.

„EKSPLORER-2" STRATOSTATЬ 22.250 METRQA KYTƏRELGƏN

N'ju-Iork, 11. „Eksplorer—2" stratostatь havala 8 saqat 13 minut osqan. Stratostattьņ nindəj juqarьlьqqa menevə turahьnda anьq məqlymətter, tulьhь menən zararlanmaj haqlanqan instrumenttarđь qaraqandan huņ bildele bulasaq.

N'JU-IORK, 12. „Eksplorer-2" stratostatьnьņ komandir jardəmsьhь kapitan Anderson „Assosejted press" agentstvohьnьņ vəkile menən hөjləşkəndə, stratostatьn 22.250 metr juqarьlьqqa kytərelevən əjtte.

TOSTQA ANGLIANAN KITERGƏ TƏQDIM JAHALDЬ

LONDON, 11. Millətse-sotsialistarđьņ „Angri" həm „Fel'kişer beobaxter" gazetalarьnьn Londondaqь xəbərsehe Tostqa engliz vlastarь tarafьnan Anglianan kitergə təqdim jahaldь. Beđen Tost samoljotqa ultьrьp, Berlinqa osto. „Dejli Ekspress"tьn əjlevenə qaraqanda, Tost ofitsial raveşta xəbərse bulьp, „jəşeren raveşta bajtaq dur post alьp torqan".

GRETSIA KOROLE GEORG AFINAQA KILƏ

Afina, 12. Gretsianьņ elekke korole Georgtьņ Afinaqa kileve 24 nojabrьga bildalanevе turahьnda ofitsial raveşta xəbər itela. Vlastar qađəttən tьş haqlьq saralarь kyrələr. Korol ytəsək uramdarđaqь joritar politsianьņ ajrьm kyđ-ətevе astьna alьnasaqtar. Politsia xəđerđən yk bьl jorttarđa torovsьlarđьņ teđmələren aldь. Korol ytkəndə təđrənan ŀaska həm başqa namalar taşlav qьrqa tьjьlə. Aldan uq massovьj qulqa alьvdar buldь.

Berlin, 13. Germanianьņ hər tarle adьq majdarь, ybemlek majь şulaj uq kartuflь bit ildərgə sьqarьv tьjьldь. Promьşlennost sьjrjohьnan—tekstil, timer həm metall eşləv, rezina promьşlennostarь esen kərəklelaren sьqarьv həm şulaj uq tire, kyn həm mineral majdar sьqarьv đa tьjьldь.

Bьl eş „Germanianьņ eskərge xualьq ixtiaždarь arqahьnda" kilep sьqь tigən motiv menən aqlana.

ŞPION-DIVERSSANT SOROKIN HƏM BABIN ATЬLЬRQA XØKØM ITELDELƏR

Xabarovski, 12. Ajrьm Qьđьl bajraqlь alьs kөnsьqьş armiahьnьņ xarbi tribunalь qajhьbьr ber bit il xøkymətenen Xarbindaqь xarbi missiahьnьņ zadaniehь bujьnsa Mancьurianan Sovettar territoriahьna sьqqan şpion—diverssant Sorokin həm Babindьņ eşen qaranь. Ojeplelar 9 ijyndə Osьnce stansahь rajonьnda, diversia maqsatь menən sovet sigen sьqqas totolqandar. Tentev vaqьtьnda Sorokin həm Babindan jalqan dokumentlar, mauzerđar, bombalar, Bikfort şnurь, kristallь strixnin həm kontr revolytsion listovkalar tabьlqan.

Sorokin—1922 jьlda Mancьuriaqa qasqan sovet vlastьnьņ doşmanь. Ajrьm xeđmətəre esen Sorokin qajhьbьr ber bit il xøkymətenen xarbi missiahьna xeđmətkə alьnqan. Sorokin xarbi missianьņ zadaniehьn ytəv esen ber nisə tapqьr sovet granitsahьn aşa sьqqan.

Ikense qajeple Babin—vatanqa xianat itevse. 1933 jьlda ul sovet territoriahьnan Mancьuriaqa qasьp sьqqan. Sorokin menən bergə sovet sigen ytep sьqьp, ul diversion akt eşlərgə ujlaqan.

Tribunal predsedateleneņ horavđarьna javap birep, Sorokin xarbi missianan şpionlьq xarakterьndaqь zadanielar alьvьn əjtte. Sorokin yđendə tabьlqan bomba, Bikfort şnurь həm strixnindьņ jəmlektər avlav esen həm yđđəren haqlav esen alьnqanьn ratsьlarqa tьnsa. Lakin Sorokin alьp kilgən listovkalar bomba həm strixnindьņ ni esen bildalanganlektəren asьp halalar. Bьl listovkalar terror həm diversiaqa sьqьralar. Sorokin bьl qabaxat eşe esen xarbi missianan đur summa aqsa alqanlьqьn əjtergə məəbyr buldь.

Sud tikşerevđəre ike kөngə huđьldь.

OKDVA—nьņ xarbi tribunalь şpion—diverssant Sorokin həm Babindь atьrqa xøkөm itte.

PARTIA TORMOŞO

BAŞ-BAŞTAQSЬLAR JAVAP BIRHEN

[illegible]

JƏBƏ JUQJALQJAN PARTIA OJOŞMAHЬ

[illegible]

Q. Q.

PARTKOM EŞE ƏLGƏLƏ QUJЬLQJAN

[illegible]

Kommunistarðь javaplь eş ucastkalarьna berketev, qaðrь quððarðь ytlətev həm massanь kul'turalь tormoşqa bəðəv eşendə lə partkom konkret eş alьp barmaj.

Maһalən: Kommunist Xraminkof, 4-se, Kalacnikof Aleksej 3-se brigadalarqa berketelgəjnelər, ular unьş jьjьnav eşendə yððərenen avangardlьq rol'dərən [illegible]

... te, ejen sьqarьp plakattar menən ... Ojo kendə gazetalar aldьrьp uqьj.

Kommunistar arahьnda eşte ojoşlaj qьjьv—batahenan elek komitet sekretarь Sirajðьŋ naмьь menən eşlavenən, disstiplinanь jaqşь qujьvьnan kilə. Başqa sekretarðar Sirajðan elgə alьrqa tejeştar.

Q. JƏQFƏR.

PROPAGANDISTAR ƏƏERLƏNƏ

[illegible] ... Kursantar ... territoria' həm kolxoz partia ojoşmalarьnan jьjnalqandar, uqьv karaktare tulь jeteş, kursanttarqa əðerlənev ɵsen şarttar tьvðьrьlqan. Batahe 28 keşe uqьj.

Bьlar alaitta uqьvðьq sьjfatьn jaqşьrtьv, unь regular alьp barьvða tap tajanьstar bulasaqtar.

JAPPARЬF.

Hyrəttə: in ontə—Baş ASSR jerle promьşlennost' xalьq komissarь ip. Jəhydin. [illegible] (Panfilof fotohь).

STAXANOFSЬLAR NISEK EŞLƏJ

JERLE PROMЬŞLENNOST STAXANOFSЬLARЬ SLJOTЬNDA

[illegible] ... menən 283 protsentqa tiklem kytareldə. Minə kyn birelə. Bьna şul kyn majdanьn tulь fajdalanьrqa kərək, ul kyndan ajaq kejeme esen kərək detal'dardə nisek kenə bulha la kyberək sьqarьrqa tьrьşьrqa kərək. Bьl ţaqqaldə la min jaqşь qьna kyŋhatkestərgə eja buldьm. Plan bujьnsa kyn majdanьn fajdalanьv 76 protsentqa bildalangən bulha, min kyn majdanьn 80-83 protsentqa tik- [illegible]

... bejlavselar hydenə qьbьjə qьna jemoqaq jahap, yð hydenen aðaqьnda:

— Staxanof eş metodьn qullanьv ul—kyp, arzan xaqlь, jaqşь sьjfatlь produksia birev tigən hyð. Jerle promьşlennostьŋ bьnьŋ esen tulь mamkinlege bar həm bed bьnь Staxanof eş metodьn kiŋ qullanьv nigeðendə jaqьn arala tulьhьnsa ta'min itergə tejeşbeð—tine.

N. SAFIN

JERLE PROMЬŞLENNOST XALЬQ KOMISSARЬ JƏHYDIN IPTƏŞKƏ

RAPORT

Tyban Troiski sukno fabrikahьnьŋ inzener-texnik kollektivь fabrika eşen jaqşьrtьv bujьnsa Oktəbrðeŋ 18 jьllьqьna qarata jəklama alqajnь.

Alьnqan jəklamə sex, smena jьjьlьştarьnda ejranelep həm bьl eş esen kərəş fabrika eşselare arahьnda kiŋ jajep jebərelde.

Kyptan tygel genə beððeŋ fabrika planьn həm jaqьnan ytəhə la, eşteŋ sьjfat kyrhatkese bik tybən buldь. Maһa'lan, 1-sort əðer produksianьŋ sьqьşь plan bujьnsa 94 protsent bildalangən bulha, bed ul barь 80 protsent qьna birðek. Bьnan tьş, fabrika yð produksiahьnan yðe brak sьqarqandan huŋ le gev promьşlennosь taqь la brak sьqardь.

Kyp kenə texnik həm organizatsion saralar ytkarev nigeðendə xəðer beððeŋ fabrika ber jeŋevðən ikense jeŋevgə bara həm bed Oktəbrgə qarata alqan jəklamalarebeððe namьь menən ytəj aldьq. Maһalan, alьnqan 50752 metr urьnьna, 55984 metr sukno eşləp sьqarьp, 90 protsent urьnьna, 92,88 protsent 1-sort produksia eşləp sьqardьq. Jəklamə bujьnsa alьnqan 10 protsent urьnьna, eşləp sьqarьv bramlьlьqь 26,11 protsentqa kytareldə.

Bed kilasəktə lə „Sovet tovarь donjala iŋ jaqşь bulьrqa tejeş" tigən loxung aðtьnda kərəş alьp barasaqьbьð.

RSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. Sulimofьtьq 8-mart fabrikahьnьŋ nasar sьjfatlь produksia eşləp sьqarьvь turahьndaqь kyrhatmahe beðgə lə qaqьlь həm beððe jaqşь sьjfatlь produksia birevgə məzbyrləj.

Ip. Jəhydin!

Tybən Troiski suktav fabrikahьnьŋ inzener-texnik kollektivь eşselar menən berlektə, elgəşelgən uŋьştarðь bьqьtьp qaldьrasьq həm fabrikanь jerle promьşlennostьŋ alðьŋqь predprijatielare safьna sьqarasaq.

Inzener-texnik rabotniktarьnan dejem jьjьlьşь quşьvь bujьnsa

Orlenkof
Jandasevski.
Gajduzin.

STAXANOFSЬLARÐЬN KREMEL'DƏ EKSKURSIAHЬ

Oktəbr' bajramьn ytkarev esen ydək qalaqa kilgən ile beððeŋ iŋ jaqşь staxanofsьlarь 11 nojabrðə Kremeldə ekskursia jaşanьlar. Ekskursantlar es tərkemgə bylendelər: berensehendə—başьnda **Aleksej Staxanof** torqan xaldə Donbass delegattarь; ikensehendə—tuqьv eşe staxanofsьlarьnan: **Jevdokia** həm **Maria Vinogradovalar** həm Leningradtan kilgən qunaqtar; esensehendə—Maskav ɵlkahe həm Ukraina udarniktarь buldь.

Jətəkselar oðatьvьnda qunaqtar qoral palatahьn, soborðь, sar'—puşkanь, sar'—kolokoldь həm Kremel majdanьn bik qьðьqhьnьp qaraşьlar.

Maskav həm Ukraina staxanofsьlarьnan, tuqьv eşsehe Kanavina, Kolesina həm Glazunova, Orexovanan kilgən Kuvşinova, Kejem eşselarenən: Lukasevic, Pexterof həm Vastinski, kolxoznitsa Semenok, Xar'kof delegattarьnan: Cernyk həm ularðь alьp jərətevse Liebknext isemendəge industrial—pedagogia institutьnьŋ studentkahь Igoşina, turistar stantsahьnьŋ sotrudnigь pidagog Kononova həm Oktəbr' komissiahьnьŋ vəkile Varfolomejef kətməqəndan genə **Stalin** həm **Ordzonikidze** iptəştər menən osoraştьlar.

Staxanofsьlar bik dur şatlьq menən tybəndəgesa həjlaneлar:

— Qoraldar palatahьn qaraqandьn həŋьnda, bed sar'—puşkaqa kittek. Puşka janьna jetkəndə genə, kətməgəndən ip. Ordzonikidze menən osoraştьq. Beð unь şunda uq tanьnьq həm jaqьn barь başlanьq. Arabьðan bereveðe: bed ydək qalaqa vəkil bulьp kilgən staxanofsьlar, tine. Ordzonikidze beððe bik jaqьn kyrep xəl boraştь həm qajhьbьðqa: „Sergo Ordzonikidze" tip yðen tanьştьrqan xəldə, berəm-berəm qul birep sьqtь.

Beððən arala iŋ kyðgə salьnqanь Gluxovskoj fabrikahьnda tuqьvsь bulьp eşləvse Kanavina tigən əbej ine. Ul 71 jəştə bulьp, fabrikala 61 jьl eşlaj. Ordzonikidze beððeŋ ərbeɵeððən (bed unь şulaj tip atap jeretabed): „qajðə eşləjheged" tip horanь.

— Gluxovskiðə eşlajem, mineŋ jeşem 70 tən artьqьraq bulha la, min əle eşlajem həm parasyllar esən jebəktər tuqьjьm... tine.

Ordzonikidze bik jaraj şul tigən hьmaq başьn helkte la, jьlmajьp qarap:

— Vinogradova jaş bulha la, brððe jeŋa bit? tine.

Kanavina aðtьrtьn qarap:

— Beððə la unь jeŋer keşe tabьlьr əle, tine.

— Şiklənməjem, şiklənməjem,—tine ip. Ordzonikidze.

Kanavina uqa moraɵaqat itte:

— Min **Stalindь** qajða kyrə alьrmьn ikan? **Stalindь** kyrmaham min ɵjgə qajtqas nəmə həjlarmen hun? Min unь kyrhəm ikan, unan huŋ yləhəm də jarar...

—Kyrerheŋ əle, kyrerheŋ,—tip anьðe tьnьslandьrðь lə, **Ordzonikidze** iptəş beððeŋ menən xuşlaşьp kitte.

Beð sar'—puşka janьnda berað vaqьt tuqtap torop jetəkseneŋ hyðen tьŋlaьq həm artabьn sar'—kolokolqa qaraj bara başlanьq. Şul vaqьt qьnьl qьna hul jaqtan **Ordzonikidzeneŋ** ajlanep kilgənе kyrelde. Ber minut yтmaьь vaqьt ytevgə bytoma bil kilep sьqьp **Ordzonikidze** janьnda tuqtanь həm unan ip. **Stalin** kilep sьqtь. Ul beð rəsemdarða kyrep ejrəngə isə horo şenelda ine. Ip. **Stalindь** kyrep bed batəbeð də qavşap kittek həm bala kesenəð menən a'qьşlaj başlanьq. Beð ber urьnda tuqtap qaldьq həm artabьn ber genə aðьm da atlarqa qьjmanьq. Ip. **Stalin** həm **Ordzonikidze** beðgə qaraj kilə başlanьlar.

Beð **Stalin** iptəş menən dubtarsa kyreştek, ə beððeŋ əbejebeð uqa jaqьn barьp qulьn qatь itep qььь la:

Atajььm, aqsьlьbьððь, bojagɵbeððe la kyrðem də baha..., tine.

Şatlьqьnan ul hyðen həjlaj almaj ine. Ip. **Stalin** jьlmajьp kəldə həm qarsьqtьŋ qulьn qььь la: „Nindəj jaqşь iŋ qədər keşe..." tine.

Kanavina kyððərenə jəş tьqьlqan xəldə:

—Inde ylhəm də jaraj, tine.

Ip. **Stalin** uqa javabьnda:

—Heðgə nimə ylərgə!. Heð eşlajheged bit, başqalar ylhendar..., tine.

Beð batəbeð də ip. **Stalindь** tьqьð tyŋgələk bulьp qamap aldьq həm jalqьnlь rəveştə qotlanьq. Ip. **Stalin** beðgə baş ejep xuşlaştь la kitte. Ə beð unьŋ artьnan qul baьp oðaq vaqьt qarap qaldьq. Ə əbejebeð şatlьqьnan nьlьrga belməj: „Xəðer min jəşərðem, ajaqtarьm jeŋeləjep kitte", tine.

Ojemergə onotolmaьlьq oşo ta'sir aðtьnda staxanofsьlar şul uq kendə Maskavðan qajtьp kittelar. Ɵjðərenə qajtqas ularðьŋ bajlarlek namalare bar!

Jerle promьşlennost' staxanofsьlarь sljotьnda

„8-mart" fabrikahьnьŋ staxanofsьhь ip. QUBINA M.

(Panfilof fotohь)

HYRƏTTƏ: „Başpondiser" fabrikahьnьŋ staxanofsьhь QORODNICEF G. P.

(Panfilof fotohь)

HYRƏTTƏ: Tire zavodьnьŋ staxanofsьhь KARPOF PAVEL.

(Panfilof fotohь)

P. ŞIGOREF.
A. RASPEVIN.
A. IVANOF.

ALEKSANDR BUSЬJGIN

(OCERK)

22 oktəbrðə, Gor'ki avtozavodьnьŋ buor sexьnda partia jьjьlьşьnda ber rabotnitsa bьlaj tip sьqьp həjlane:

— Busьjgin xəðer batahe esen də elgə bulьp kitte. Xatta eşse semiahьnda la, balanь maqtarqa telahələr, busьjginsь tip atajðar..

Həm bьndan da, xəðer avtozavodta „Busьjgin", „busьjginsь" hyððərenən başqa maqtavlь hyð juq. Bьl hyððar proizvodstvolaqь həjləşevgə genə tygel, bьjtovoj hyððar esenə lə ingəndar.

***

Aleksandr Xaritonovic Busьjgin avtozavodqa, qara urmandar arahьnda juqalьp, tьn jəşəgən Vetluz avьlьnan kilgən. Iŋ jaqьn timer jul stantsahьnan 40 kilometr jer—ul tьnlьq tygelme ni?

Un es jəşendə Aleksandr yð avьlьnan alьð tygel kustar karton fabrikahьna eşkə ine. Uqьj jьðə belmagən avьl malajьna bьl fabrika nəmə birə alhьn? Bildəle, fəqət „qara eş" kenə. Kendar kynelheð, batahe la ber terle yta. Ber terle la ykev. Kvalifikatsiaьь kytarev perspektivahь juq.

Busьjgin ejgə, jer eşenə qajtьrqa qarar birə. Ɵjlanə, atahьnan ej həm hьjьr alьp ajьrьlьp sьqa, yð xuzalьqьn tədej başlaj. Lakin iŋ karage—at bulmaqas, individual' xuzalьqtь nisek alьp barahьq?

— Maһarga kilgən tegev maşinahьn batasьð da, at alasьð,—tip kaŋaşlaşalar ular, qatьnь menən. Şulaj eşlajðər də. Ə unan huŋ? Həsabьn, tьrmahьn, arbahьn qajðan alьrqa? Kyrşelar jarðam itergə riza bulalar, lakin Aleksandr bьnьŋ esen ularqa eşləşergə tejeş. Həm jaj bujь Aleksandr Xaritonovic timersenen jarðamsьhь bulьp eşlaj.

1929 jьl. Partianьŋ kollektiv xuzalьqtar ojoştorov turahьndaqь saqьrьvь bota ilgə jaŋqьraj. Krəstiandarðeŋ kyp massahь avьrlьqtar, qьjьnlьqtar menən tulqan jaŋqьdaqьq julьnan sotsialistik julqa borolalar. Aleksandr Busьjgin kolxozqa inə həm unda brigadir bulьp eşlaj.

Şul uq vaqьtta ildə industrianьŋ bəjek gigantьtarь kytarelep sьqalar. Gor'ki avtozavodьn halьvqa aðerlek alьp barьla. His kyrelmagən bьndaj tədeleş turahьndaqь xəbər alьð Vetluz kolxozьna la barьp jetə. Həm Busьjgin bьl tədeleşkə kitergə qarar itə. Unda ul ydenə qulaj professia—balta eşen taba. Ə timer—beton korpuslar həm taş jorttar kvartal-kvartal bulьp ysep sьqqas, Busьjgin zavodta qala, timerlek sexьna eşlərgə kitə.

***

Konlaşevga oqşaşlь ber xis, par sykeştəre smazcigь Aleksandr Busьjginqa his irek birmane. Kuznestarðьŋ qьðqan metaldan uqa tanьş bulqan detal'darðe bis-altь huqtьlьv menən yk sьqarьp torovðarьna ul halqьn qaraj almanь. Qьðqan metaldan sasrap torqan ut jəm qьrь həm gezlav menən tolqan bьl sexqa Aleksandr, avьl timerlegenən ydeneŋ metalqa bulqan mexəbbəten alьp kilde. Aqarqansaqa tiklem qьðqan metall keşe ixtiarьna bujhona... Kuznes Andrianofьŋ pokovkalarьn bere artьnan ikensehen şartlatьp sьqarьp torovьna nisek qьðьqhьnmatьqa?

Smazcik Busьjgin kuznes Andrianof janьna jaqьn kilde la, ber að qьja almaj torop, axьrьnda, ber pokovka huqьp sьqarьrqa rəxsət horanь.

— Jaraj, eşləp qara,—tine kuznes.

Aleksandr ber pokovkanь unьşlь eşləp taşlanь, ikensene lə jahanь.

— Hineŋ eş barьp sьqasaq,—tine Andrianof.

Honqarьq, xal alьrqa tuqtalqanda Andrianof Busьjgindь saqьrьp ala la:

— Jə əle, Şura, eşləp al, min tamake tartam,—tip, yðe yk unь timer huqьvqa qoşa başlanь.

Busьjgin şunь qьna kətep tora ine. Ul ður birelevlek menən eşlaj, lakin ber nəmənən genə qurqa təşə ine: bylekse nacal'nigь kyrep qalha, -sьvьlanьr.

Bьndan da, bylekse nacal'nigь Gluşkof ber vaqьt Busьjgindь maşina ergahendə eşləp torqanьn kyrə, janь kuznes sьrlaj təşə, lakin Gluşkof Busьjgindьŋ ojrənergə tьrьşьv ujьn xuplaj. Şunan huŋ Busьjgin yðen irkenerək xis itə, unьŋ jelkahenan tav işelep taşkan kevek bula. „mineŋ eşlaj alьvьmdь xəðer batahe lə belə inde" tip ujlaj ul.

Oðaq ta ytmaj, Busьjgin Gluşkof janьna barьp, yðen smazciktan kuznesьqqa kyserevðe horaj. Bьl—1932 jьlda buldь.

Şul vaqьttan alьp, ilden ataqlь kuznesь Aleksandr Xaritonovic Busьjgindьŋ formirovat itelevə başlana. Ul ip. Stalindьŋ „Bol'şeviktar ala almaslьq krepost juq" tigən bəjek hyððəren ьqь heŋestergan. Şuqa kyrə lə Busьjgin, kuznesьq mahirlegen ydlaştərev julьnda nindəj genə qьjьnlьqtar osrasa la, ularðь his ber sigenevhed jeŋa.

***

Qatmarlь kuznesьq eşendə Busьjgin, batahe lə şьma qьna barьr tip ujlamanь, əlbittə. Iŋ başta ul ydenen gramotahь jetmagənlekte bik asьq hiððe. Bьl, bildəle, qarap tygel. Ul elek maktapka ber jьl qьna jorep qaldь, ə unan huŋ 10-15 jьl qələmde qulьna la tolqanь bulmanь. Lakin texnikanь ydləştərməj, maşinanь belməj torop, nindəj kuznes bulьrqa mamkin? Aleksandr Xaritonovic bьl mas'alane bik jaŋaj xəl itə: ul ber yk vaqьtta ikbeðda la, texnik tynarakta lə uqьj. Qьjьn, bildəle, lakin şunьŋ esen də qьjьnlьq bit ul! unь jeŋev kərək.

Qaqsa, məjeşlərək bulьp torqan jað, janle qaraqan kyððarunlar Aleksandr Busьjgindьŋ juqarь ixtiarь, ьqьşmalь keşe bulqanlьqьn kyrhətalar. Unьŋ proizvodstvo biografiahь—totoşo menən maqsatqa ьntьlьş, bar vaqьt alqa taba barьv.

Bьnə ul sotsialistik texekzamen birə həm timer huqьv maşinalarь bujьnsa „otlicno", par sykeştare bujьnsa „jaqşь" otmetkahьn ala. Jaqşь kuznes bulьp tьaplanə. Lakin bьl Busьjgin esen bik tygel.

***

10 sentəbrðə berense kən Aleksandr Busьjgin ьvьvlь (kolencatьj) val ştampalavda brigadir bulьp eşlaj. Ul brigadanьŋ eşenə kyð hala. Jetak sykeştə eşləgən xəlendə Busьjgin berense kən yk juqarь temp alьrqa təqdim itə. Brigadalьqь keşelərðen kyphehe bьl oqşap jetməj.

—Nə, qьvalanь,—tip qьsqьrðьlar, riza bulmaqandarь,—tamake tartьp alajьq əle.

—„Bigerək ььq qodatlanganheged ikən təmake tartьrqa"—tip ujlanь brigadir həm yðe lə:

—Tartajьq—tip qujðь.

Berense kən yk Busьjgin ikense sykeştəge kuznes Karpoftьŋ jalqavlaşььrьq eşləgənlegen, esse Fjodorofьŋ əðer valdarðь alьp elgerə almaqanlьqьn kyrðe. Eştan tuqtaqas (ular bьl kən 660 val ştampalanьlar) brigadir yð iptaştare menən ьqlap həjləşte həm mas'alane:

—Nu, jegettar, kemgə qajðə eşləv jaqşьraq, əjteged—tip qujðь.

Həm şunda uq ydeneŋ fikeren əjtte. Unьnsa, Fjodorofь Frolof menən almaştьrьrqa, ə kuznes Karpof janьna jegarlerak Muxinь qujьv kərək ine. Bьqa riza buldьlar. Busьjgin qajhь ber eşselərgə, elekkesə tygel, ikense terlərak eşləp qararqa kaŋaş birðe həm ulaj jaqşьraq bulasaqьn aŋlattь.

Ikense kən irtan Busьjgin brigada aqzalarьnan:

—Bөgen kypmene birabeð? Meŋ kyp bulmaьmь?—tip horanь.

—Menðe bitəbeð—tine, brigadanьŋ həjəklə keşehe Makejef.

Berehe lə qarşь əjtmane.

Həm ul kendə 1001 val eşləp sьqarðьlar. Unan hunqь kendərðə temp kytareldə, 1005, 1050, 1146! Ə norma—675.

Juqarь norma nəmə birgənlegen aŋlaqas, brigada aqzalarь kendən-kən jaqşь eşlaj başlanьlar. Qajhь saqta Busьjgin, eşteŋ qьðьv barqan saqьnda, brigada aqzalarьn hьnaь esen:

—Tamake tartajьq, jegettar,—tip yðe təqdim itkelane. Həm hər vaqьt ul:

—Ɵlgərerheð əle tartьrqa, ajðə, əjðə başlajьq—javabьn işette.

Məŋləgən keşelərðeŋ ularðь kyðatkanlektərən, ularðьŋ eşe aytandarqa elge bulqanlьqьn brigada aqzalarь hər berehe bilə, xəðer inde berehenen də qalьşahь kilməj. Brigadala iŋ ььq, iptaştarsa berðəmlek, bojevoj duxlьq. Əgər begen jaqşь eşlahələr, irtəgəhen taqь la jaqşьraq eşləv dərte menən batahe lə tulьşqan.

Aleksandr Xaritonovic yð „sekrettarьn" jaşermaj. Ydeneŋ smenşige Velikzanin menən jarьşьp, unьŋ eşenə yð metodtarьn kysərevgə ul qulьnan kilgənsə jarðam itte. Velikzanin unan rekordьnan uððьqas:

— Molodes, bik matur eşləganheŋ-tine uqa Busьjgin.—Iptəş Stalin bit, ydeŋ jaqşь eşlə, ə dojam kytareleşkə ireşev esen aytandarqa taqь la jaqşьraq eşlərgə jarðam it, tip ejrata.

***

Aleksandr Xaritonovic ikense smenala eşlaj ine. Ul yð smenahь eşkə başlavdan kyp alda sexqa kilgən, master Lapin menən sykeştərðeŋ aldaqь smenalaqь eştare turahьnda həjləşep tora.

— Detal'dərðe jaqşьraq majlahьndar...Slesarðar jaqьnьraq bulhьn...

Mejeş qьððьrьvsь Novoseltsef kilep, mejeşte terlə jaqlap jenteklap qarap sьqьь. Tiddən brigadanьŋ bytən aqzalarь la kildelər. Smena vaqьtь jaqьnlaşьp kilə. Hər berehe ydeneŋ eş urьnьn qarap, batə kərək qoralьdarðьŋ qul aðtьnda bulьvьn tikşerðe, qajhь berðare instrument həm materialdь yððarenə kərəksa qujðь.

Gudok.

Busьjgin sykeşte jəhət kenə eş ьbьnda qanal itep aldь. Kilterep torovsь Rakcejeva qьððqan bolvankanь (timer kisəgen) jegarlelek menən kilterep birðe. Busьjgin ujnaqan hьmaq jeŋel rəveştə bolvankanь ber nisə tapqьr ajlanderep sykeş menən huqьp qujðь. Bolvanka ьvьvlь val formahьn aldь. Birep torovsь Mecetin unь alьp ikense sykeşkə birə. Ə bьl vaqьtta Rakcejeva inde ikense bolvankanь kilterep birðe.

Brigada his ber kesanevheð, tuqtalьvhьð, borsolovhьð eşlaj. Kyðgə, Busьjgin hər vaqьt şul ber bolvankanь huqqьlaj kevek kyrenə. Lakin 15 minuttan huŋ əðer valdar bik kyp bulьp ojeldelər. His ber artьq hyð, artьq xərəkət juq. Ɵş ikeu berðam bara.

— Matur eşlajdar,—tine qarap torovsьlar arahьnan kemder,—jaqşь simfonik orkestr ujnaqan kevek. His ber jalьş nota juq.

— Busьjgin texnikanь ydləştərðe həm aytandarqa jarðam itə, brigadanь ojrata,—tine master Lapin.—ul keşelərðe dərəð urьnlaştьrqan, mujьndamalarðь anьq ytgelagən, ьqlь xeðmət dissiplinahьn iptaştarsa qujь alqan, proizvodstvo kaŋaşmalaren regylar ytkarə, başqalar menən jarьşa, batəhen də aldan kyrerga tьrьşa, eş vaqьtьnьŋ ber minutьn da buşqa uðqarmaj.

— Busьjgindьŋ batə „sekretь"—xeðmətte ratsional, kul'turalь, bььn sotsialistik ojoştorovðь,—tine, kilep tuqtaqan inzener.

***

Busьjginsьlьq xərəkətenen unььna administratsia, texnik personal, partia həm profsajuz ojoşmalarь la kyp jarðam ittelar. Timerlek sexьnda mejeştar qajtanan eşlandelər həm şunьŋ menən ularðьŋ ytkarev halatlege kytareldə. Remont detal'dare zapasь buldьrьldь, hər sykeşselə tulь nabor instrumentlь ajьrьm kladovsьjdar asьldь. Jaqşь remontsьlar kollektivь ojoştoroldo. Master Lapin həm başqalar jətəkselekte anьq qujqandar.

Bьlarðan başqa kyp kenə najtaq saralar ytkarelgən.

Sex həm zavod ojoşmalarьnьŋ partia-massovьj eştare, texnik uqьv, proizvodstvo kaŋaşmalare, xeðmət ьramlьqьn kytarevðə bajlaq jarðam itelər. Ə iŋ qimmətlehe sex eşselare massahь yðe jaqşь eşləv ulьь menən jana. Sotsialistik jarьş kiŋ jajelderelgən.

Par sykeştare kykerajðar. Os qondar altьn jamqьrь bulьp sasrajðar. Busьjgin brigadahь dunqь keşelərðeŋ xərəkəttare ylsəvle, anьq. Ilden danlьqlь kuznesь həm unьŋ brigadahь taŋь la juqarьraq donja rekordtarьn taba buralar.

QЬRЬM RESPUBLIKAHЬNЬŊ 15 JЬLLЬQЬ AJQANLЬ

Ə. IXSAN

QЬRЬM TATAR XUDOŽESTVO ƏĐƏBIƏTE TURAHЬNDA

Bıl Qırımda nəmə bar
Padişaqa kitəsək.
Al aqıılı kyrdeme,
Padişaqa kitəsək.
Ni ajlerga selmejmen,
Ulın-qəlın aŀandar.
Padişa sirgən mıdalda,
Jocanmı bulhandar!

Qırım tatar xalıq jırdarı şulaj başlanalar. Ul bik jaaaj. Senki elekke vaqıtta Qırım eşsandare, urıb eatşalıqınan, xandar həm ahr omiktardan ajaq aŀında qıj bulıp tapalalar. Qırımdaŋ matur tabiqatı, urozajlı sobaudarı, jemeşle dinged bujdarı faqat ebtan sıjnıl esen genə xedmat itələr. Ideĭgan, tapalqan, jemereĭgan, ul-qıđdarı tartıp alınqan, qolloq bıqaŭında aqıq qandarı bıvılqan eşsandar Qırımdaŋ bıın jamen kyrə almajdar, bıın həvahın koŀmajdar. Irə tandan qara tengərə kapitalistik sıjnıl rəxəte esen bıl eegeŭse, jer ebtənə əse tir tygevse Qırım eşsandare zarı jır sıqaralar:

Bıl Qırımda nemə bar
Padişaqa kitəsək, tidr.

Bejek Oktabr' revolytsiahı Qırım eşsandarenə adatlıq, juqarı xoquq kiltera. Lakin 1920 jıldarqa tiklem Qırım ulsravı mılli firqaşılar, aatşa general dar qulında qaldı. Tik Perekoptaqı tarixi huqıştan huŋ qına, eşsən massa ydenen tep telegena ireşe. Sıjnfi doşmanqa qarşı frontlarda sınıqqan Qırım proletarıatı, urıb proletarıatı jarđamı menən Lenin həm Stalin jetəksilegendə yd xekymaten teda.

Uqa inde 15 jıl! Kommunistar partiahı tarafınan Lenin—Stalin milli politikahınıŋ dorəŭ ytkəreleve hedemtahenda, respublika hanap normablek jenevđar ire. Xuzaiŭq-politik kampanialarenda udar eşlave esen Lenin ordenı menən nagradlana həm ydenen 15 jıllıqına kykragenə orden taqıp kila.

Ytelgən 15 jıl esendə, formahı jaqınan milli, jekmatkehe jaqınan sotsialistik Qırım tatar kul'turahı həm xudožestvo ədəbiəte lə kytərelb, ıuqınıs. Şunı la ajterga karək, Qırım tatar xudožestvo ədəbiəte bik hun tıvə. Unda ale 19-sı eıvalqa həm 20-se eıvalıŋ ike 10 jılında. ədəbi mirab bularaq fajđalanırlıq əbərđər bulmaj. Bulha la xan, eutena ədəbiəte genə bula. 1910 jıldarda jada başlaqan Asan Qirgejef tə faqat mirzalar zarın jırlaj, eşsən massanıŋ başın dini şiqırđar menən bolqata. Girgejef yd jırıımatelı menən talıhınsa eksploatator sıjnıqa jarđam itə.

1913 jıldarda Şamil Toqtarqazi ıbıqa. Ul:

— „Donjala kyp xaldar bar,
Kakerə-tura jıldar bar,
Kejem siren xalıq moxtaj,
Eş etren, eşse ađ"

Tip, ıđalanqan Qırım jırılların kyrə. Lakin sıjnıl kerəşte anlamaj. Eşsandarqa keraş jul darın ejratmaj. Yd əbərđare menən kapitalistik donja həm xandar tirmanenə hıv quja.

Xudožestvo ədəbiətendə bıın kytareleş respublika igien itelgandən başlana. Qırım dəvlat naşriate ojoştorola. Milli firqaşelarqa qarşı kerəştə sınıqqıp, eşsən massa arahınan jadıvsılar kadrı yhə. Xəđer inde Qırım xudožestvo ədəbiəte yd frontında kerəşevse jedarlagan jadıvsıqa eja.

VKP(b) Ydək komitetınıŋ 23 aprel' qararınan hun, ədəbi produksiaınıŋ sıjfatı kyp jaqşıra. Qırım respublikahınıŋ Ydək başqarma komitetı predsedatele, Qırım sovet jadıvsıları sojuzı pravlenie̥hı predsedatele Iljas Tarxan iptaş „Hesym" tigən pejessa ıira. Qırım tatar eşsandarenen kontrrevolytsionerdarqa, milli firqaşelarqa qarşı sovet vlastı esen keraşlaren saqıldırqan bıl pejessa—bik jaratılıp qarala. Ədlekhed raveşlə saxnalarda ujnala.

Qəmər Ipce iptaş 1915 jıldan jađa. Unıŋ inde 13-14 pejessahı, 25 xikəjə, şiqır əbərđare bar. Qırım eşsandare Qəmər Ipce iptaşteŋ 20 jıllıq jubilejen ytkərələr.

Jaqfar Qafarəf iptaş 1918 jılda uq ədəbiat arenahına sıqa. Ul „Tojqolarım" tigən serense əbərə menən eşsandarđe sovet platformahına saqıra. Qafarəf iptaşteŋ „Qalı ađəm", „Ađamattar", „Partizan Mortiçef" həm başqa əbərđare sabılalar.

Jaş, komsomol jađıvsı Əşrəf Şami-zada iptaş 1927 jıldan jađa. Ul „Lenin" tigən şiqır menən sıqa. Hunqı jıldarda urıbsa həm tatarsa sabılqan „Dneprisfan" tigən dur poema ıira. Əşrəf iptaş matur tele, kesle şiqırdarı menən Qırım tatar ədəbiətendə kyrenekle urın tota.

Qırım tatar xudožestvo ədəbiətendə yd əbərđare menən tanılqan: Dermenze, Irəjat Qadır, Javtynəle, Xəmidi, Altaŋlı iptaştar đə bar. Bınan başqa xavod-fabrika, kolxoz, sovxoz sabıvdarınan, uqıv jortlarınan ytərelep sıqqan: Xəmdı Xəlim, Maqsut Seləjmən, Tahir Xesajenef həm başqa kyp iptaştar jađalar.

Qırım VKP(b) Əlkə komitetı xudožestvo ədəbiəte yθeven kyđatep eara həm praktik jarđamdar ojoştora. VKP(b) Əlkə komitetınıŋ 1935 jıl, 14 fevral qararı bujınsa: Abdulla Dermenze, Əşrəf Şamizada, Qəmər Ipce, Tinciref, Irəjat Qadır iptaştar bəta eşlən buşatılalar. Faqat jađıv eşendə genə qaldırılalar. Ular inde, ordenlı respublikaqa jaraqlı, juqarı sıjfatlı əbərđar ebtəndə ultıralar.

Qırım ədəbiət donjahında tərzemə əbərđarqa dur qına urın birelə. Qırım dəvlat naşriate kyp kenə tərzemə əbərđar sıqara. Qırım eşsandare yđ teldərendə: Gor'kij, Sirafimovic, Tolstoj, Sirvantes („Donkixot"), Žitkof, Sinkler („Deonglej"), Novikof—Priboj, Nikrasof, Mopassan, Dzeklondon, Şarl—De kaster həm başqalarđın əbərđ ren uqıjdar.

Qırımda ədlekhed raveşlə „Qadınlıq sotsializm julında", „Jaş leninselar", „Bol'şevik julı" isemle ədəbi-politik zurnaldar sıqarılalar. Muzıka, xalıq ədəbiəte, teatr əlkahendə lə dur elgaşevđar bar. Qırım eşsandare bıl juqarılıqqa faqat VKP(b) Ydək komitetınıŋ milli Okrainalarđa Lenin-Stalin milli-politikahın edmə-eđ dorəŭ ytkəreve menən genə ireşelər.

Ordenlı respublika, zavod-fabrikalar, urozajlı basıvdar, jaqarı kul'tura, xalle tormoş menən uratıldı. Elekkege Idelgan massa bıın baxeten taptı. Jarlı, manlo xalıq jırı, janı, darıle jır menən almaşındı. Bına ul jır:

Janı sistem, janı jıl
Janı arqadaş.
Nindej taxatlıklar kyrə,
Hev aulkan saq!

Ejje, janı sistem, janı arqadaş. Ul janı sistem—sotsialistik sistem, ul janı arqadaş—bejek Stalin. Qırım sovet jađıvsılarına, xalıq ədəbiatselarena ordenlı respublika kykrəgendə jađıvlıq, donja ədəbiəte arenahına kytarelerlek əbərđar birergə memkinlek bar. „Janı sistem, janı arqadaş" bınıŋ esen tulı şərait tıvđırđılar.

Qırım respublikahınıŋ tarixi 15 jıllıqı ajqanlı jerak inzenerđarı-jađıvsılar yđ produksia kimalđaren taqı la juqarılatırđar, Stalin navatına qatil, sıjfatlı, jarılıp uqıla torqan menarlagan əbərđar birerđer!

— Səlam qəlemdaş arqadaştarqa!

—☆—●—☆—

QƏMƏR IPCE
(Alkidaj)

STALIN IPTƏŞKƏ

Janga jaqın hyrəten, ajtkan hyđeŋ, xuş aiten,
Ilga baxet har eşen, tuqan, bejek Stalin!
Hin iŋ ohta rulevoj, hin iŋ olo keşehen,
Iŋ ataqlı eşse hin, tuqan, bejek Stalin!
Hin bal tida iŋ danlı, iŋ udarnik baqsıvan,
Hin alt jarlı donjaqa xeđlek jemeşe taşlanın,
Hin alt jarlı xalıqlarđın jəragendə jaşagan,
Hin majaqhed beđđergə, tuqan, bejek Stalin!
Dubqa dubləq, xermatle, hin ejratten beđđerga
Javqa qarşı torırqa, hin ejratteŋ beđđergə,
Il esen jaşav ləđđəten, hin ejratteŋ beđđergə,
Hin bajraqlıŋ beđđergə, tuqan, bejek Stalin!
Alqan maqsat julında, keraş ıvın jıqmanın,
Tətqan eşle başqerıp, ilde jeqevgə saqarđın,
Hin ejratten beđđergə, sotsializm qorovđı,
Hin Leninden duvamsıhı, olo geni Stalin!
Janga jaqın hyrəten, ajtkan hyđeŋ, xuş aiten,
Ilga baxet har eşen, tuqan, bejek Stalin!
Hin iŋ ohta rulevoj, hin iŋ olo keşehen,
Hin iŋ ataqlı eşsehen, tuqan, bejek Stalin!

Tərzemə itevse Ə. I.

M. TAZЬ

ŞAQIR TURAHЬNDA IŁTƏLEK

(Yavana ber jıl tulıv ajqanlı)

1933 jıldan avgust ajı ine. Xalıq şaqirı Məzit Qafuri Aksjon „Ços" sanatoriahında jal ita. Əlenən sanatoriaqa barıp teşkəs lə, bəta eştardən də elek şaqirđan xəlen belergə barđıq.

Kamınkahı alđına sıqıp ultırqan. Tirə jaqına bajlaq keşe jıjılqan, ıamaler turahında ıngamalaşalarq jedendə şatlıq kyrenə. Beđđeŋ menən kyreşte lə, bik tiđ genə inep kitte. Ber nisə minuttan huŋ ultırqıstar kytarep sıqtı.

— Jađıvsılar ber urındaraq jal ibələr kynelle bula bit ul. Əle kyptan tygel genə Saləx Kulısaj həm başqalar ında bulıp kittelar. Jaş keşelər esən bıl sanatoria bik kileşə, havahı jaqşı, ber nisə ken torqas la kytarelep kitələr, tine.

Əle xəlđaren horaştı. Bik kyp mas'əlalarqa tuqtanı. Zvanok şaltıraj başlaqas:

— Kendedgə aşqa vaqıt jetep lə kitkan ikən, bik odaq hejləşkənbeđ əxırı. Oşo zvanok tıgənəre kyp vaqıt keşelərđe ber aradınan ajırıp quja. Tegeda iptaşen menən hejləşep jəregəndə zvanok sirep hyđendə eylđerələr. Timer julda kilep barqanda tanışıqa osorajhım, jaqılap hejləşə başlaqas qına zvanok şaltıraj. Jə ul, jə hin kitep barahıŋ. Jaraj xəđergə, sajđan huŋ odaq hejləşep ultırırbıđ, tine. Beđ qujıp kittek.

Şaqirđın ıađalıqı bik şaptan tygel. Ken bolotlap, hava avırajha, doktorđar sıqıp jərevđən xelenlaj tıjalar. Berense osoraşqandan huŋ ike ken bujına unın ergahenə bara jalmalıq. Ul bik borsolqan, beđđeŋ kilevđe kətkan, hejləşep ultırahı kilqan. Ber ken istyk doktor menən beđđeŋ kaalukaqa kilep inde. Kamınkalaqı keşelər şaqirđe ajaq ıra torop qarşı aldılar. Əle gazetlarđı kilmav turahında zarlandı həm ədəbiat mas'əlahenə kyste.

— Afzal Tahirıvtən „Alatav" pejessahın muzıkal əbərgə ajlandıralar ikan tip işettem. Unışlı sıqar mikan? Qədəlta undaj əbərđərđə ajırım şanestarđen tejqolarlı sirelev unaşlıraq ula. „Alatav"ıŋ kyra alqanım juq, hejləvđarga qaraqanda grazdandar huqışı da veren esenə alqan bulha karak. Aperetta esen bik yk uŋışlı sıqmah kevek.

Mirbal esen „Eşsə" operahın alajıq. Unda bəta jynəleş həm ieker Niqmətten şaxsi xəle, qajqı, zarı, avır tormoşo tirahenə tuplanqan. Niqmat tine, aşa avıl eatraktarınıŋ pomeşcik eksploatatsiahında ideleven kyrhatev maqsatı qujılqan. Əbərđə vaqiqa 1905 jılqa kilep tuqtaj. Əbərđen marsizm jırlap beteve turahında qajlı beravdar naxas itələr. Xatia, Qaxim Qasimıvtıŋ sase yrə tora torqajnı. Qajlı beravdar „Eşsə"nen tep ideahın betenlaj aŋlamaŭqa matəşalar...

Şaqir ədəbiat mas'əlahendə bik tirənə inep kitte. Polit aylektar mas'əlahenə kyste. Politaylektarđen eşe başqort ədəbiətendə bik matur həm tulı qanlı itep ıtrela başlarqa tejeşlege xaqında tərən həm bik baj fekerđar ajtte. Şaqirđen tađalıqı şaptan tygel. Har ber minutı alđaŀe ber ramka esenə alınqan. Doktorđar bik ıtıq kyđatalar. Begengə besedə la jarlı lıs buldı. Doktor odaq hejləşergə irek birmene. Ul yđ kamınkahına qajtıp kitergə məzbyr buldı.

Əmir Canış menən beđ kenda tejerlek şaqir ergahenda bulasıđ. 32 jıldın ijyn ajında Gogol' uramınan ytep barışlaj ul mine yđ kvartirına saqırıp inderđe. mineŋ tıvqan avılım turahında horaştı. Ydeneŋ bınan 36 jıldar elek beđđen avıl tirahendə bulqanın hejlaqajne. Begen də ul hyđđe şul tiranan başlap, Qalıj urmandarı turahında bik qıđıqlı ber eppizod hejləne.

— Heđđeŋ tirə boron, borondan kymer jandırıp, ıtın qır qıp. qıvqın qıvıp jaşəgən xalıqlar. Lapıştı zavodı (bujın qojov zavodı) bulınqanda min ıtın alqeđ kirbesen huqqan keşe bit. Ajhaj heđđeŋ Qalıj urmandarı! Ber zaman Kartaleınan Lapıştıqa barqanda qara urman arahında ađaşıp jərergə tora həm ale lə xateremdə. Qaranqı teşep barqanda ber avılqa barıp sıqtım. Avılda ber kem də juq. Tik ber genə ejđə ut jana ıbnı kyrenə. Şul ejgə barıp indem, ber qart menən ıeej saj esep ultıralar. Xəl horaştılar da joqlap kitergə rexsat birep, yđđare qajđalır sıqıp kittelar.

Ken buju urman arahında ađaşıp jerep bik ıtıq arıqanqa qatı joqlap kitkənmen. Ten urtalarında ujanıp kithəm, bəta jerđe qandala hırıp alqan. Aptıraqas ej başına menep jatırqa ujlap ıuqa sıqtım. Qaranqıla eđlənep jerej torqas, işek alđında joqlap jatqan xussalarđıŋ ebtarenə barıp mengənmen. Xoza ujanıp kitte lə tavış kylarđe.

— Qasqan ikənheŋ, nasar nejat menən jərejheŋ ikən, xađer sıqıp kit, juqha xalıq jıjam, b. Qulına balta totop alqan. Şulaj itep tən urtahında mine qıvđı la sıqarđı. Uramqa sıqtım, qojop jamqır java, qajđa kitergə lə belməgas, ej ergahendə lıbıqıp jatqan kəzələr arahına inep ultırđım. Taŋ belenə başlav menən taqı julqa sıqtım.

Bıl hyđđerđe hejlaganda jeđe keləslənde. Lakin odaq la ytmane jeđendə asıv kyrende.

— Ix zamandar, avır zamandar bar ine, ular artta qaldı. Xađer inde ajejat itep kenə hejlənela, tine.

Şaqir, xađerge Belıret rajonınıŋ kenbajış jaqına tana bulalqan, qara urman, qaja tav aralarında jaşagan urman xalqınıŋ tormoş-ken kyreştare menən bik jaqşı tanış ine. Şul tirə keşelə bulqanqalırma ul mineŋ menən osoraşqanda hər vaqıt şul tirə xaqında hejləşergə jarata. Sanatoriala jatqanda la şul tıralaqı fekerđaren ber nisə qat qabatlanı. Revolytsiaqa tiklem kymer jandırıvsılarđın bik avır şartlar esendə eşlavđaren, jer jemerelep halak buluv vaqiqalarıŋ hejlane. Başqort ədəbiətendə ul tasmoş turahında ale ber nəmələ bulmaŭı, ədəbiat esen baj temalarđın xarakathed jatıvına ıtanıđlıq beldera torqajnı.

Sanatoriala jatqanda avırıvınıŋ kendən-ken kesəjə barıvına caramaŀtan ber vaqıtta la kynelen teşermane. Begengə tormoştoŋ kesle tulqını esendə qolas taşlap alqa tasa ınıldı. Har ber saqatte, har ber kende həm har ber jaŋılıqtı đar dart, kylarenke rux menən qarşılap bardı. Jaşagan kamınkahınıŋ ebtal ebtendə har vaqıt „Pravda", „Izvestia" gazettarınıŋ janı handarı jata. Ulardı bik naqlap uqıj, ədəbiat mas'əlalarenə qaqılqan maqaləlerđeŋ iŋ mehim momentların hıđqılap qat-qat uqıp saqa. Sanatoria şartında ul yđen bik qıbınıqı xalda jaşagan xis itə. Lakin kəndalek bulqan bəta jaŋılıqlar menən jaqından tanışıp barıvı arqahında yđen bıl lar ramkanan betenlaj janı ber şart esenə tasa alıp barqan xis ita ine.

Ber ken bik qapıl qına doktorđar rexsat itmavgə qaramaŀtan Əfegə qajtıp kitergə əđerlangan. Kiske saqat 7 lar tirahendə beđ unın ergahenə jıjıldıq.

— Tempiraturam hunqı ike ken esendə 38-39 tirahendə saqlaqla. Ber unında odaq jalıv jeđarte, Əfegə qajtıp kitergə karak, ti.

Beđđeŋ menən bik odaq vaqıt hejləşep ultırđı. Ydeneŋ qađatensə iŋ jaratqan həm qat-qat hejlap tə ber đə jalıqmaj torqan temahı—ədəbiat mas'əlahenə tuqtanı. Xəjeulla Qəbitel turahında hyđ qođqalqas, unıŋ ytkəndə şiqırđar kitabın bahıtırıv esen talaşıp jərevđaren xaterlane.

— Şiqırđarın teđətmane, politik xatalarıŋ kyrhatevđe qabul itmaj torqajnı. Talarđar jıjılqandar đa minə irek birmajđar, tip tavış kytarep jərej torqajnı. Begengə kendə lə şul xatalarıŋ qabatlaj. Bik artta qal da. Begengə xalqa ılgera almaj, uqımaj, yđ ebtendə eşləmaj. Bıl daverđa uqımav keşene bik artta qaldıra bit ul...

Karavatınan teşep, bik tiđ genə ajaqın kejende lə jađıv ebtale ergahenə barıp sasen taraşturđı. Popiros toqandırıp aldı la mejes alđına ultırıp tartıa başlanı. Qajtıp kitergə aşıqa, sanatoriala jatıvđın bis ber ıtıa tygel. Sanatoria tormoşon tarhına. Əfegə qajtqas ıtıqlap jađıv eşe menən ultırasaqın hejlane. Beđ urındarıbıđđan torđoq, sıqırqa jıjınqanda kyrgəs:

— Vaqıtlısa ıbına laqvlaşıp torajıq iptaştar, tip qul birde. Bik odaq qoldarıbıđđı qıhla.

Beđ sıqıp kittek, şaqir yđ kamınkahında jalqıđ qalđı.

Bıl 1933 jıldan 14 avgustı ıbına ine.

IP. Q. DƏVLƏTŞIN

BAŞQORTOSTAN MƏQARIF XALЬQ KOMISSARЬ

(QЬSQASA BIOGRAFIAHЬ)

QƏBƏJ KIRƏJ ulı DƏVLƏTŞIN 1893 jıl, elekke Hamar gubernahı Pugacevski ejəđe Taşəulat-Kystan avılınıŋ aatrak semiahında tıva.

Başlanqıs selemde avılda Qazandan kilgən muqəllimdən ala başlaj. Tormoş qısınqılıqı uqa uqırqa irek birmaj. Qəbəj ydenen jeget saqınıŋ ber nisə jıldarın avıl bajđarında aat rakılıqta jərep ytkərə. 1914-jıl imperialistik huqışqa elagep kitə. Başta qadi haldat, huŋınan Fevral' revolytsiahı salqas 12-se armianıŋ 24-divizia̧hında qı mosolman haldattarı komitetınıŋ predsedatele bulıp eşləj. 17 jıldıŋ 3-sə ijylendə frontta partia safına ıŋə. 18-se jıldıŋ nasında dimobilizovajt itelə həm şul jılda „KAMMUNISTIK MANIFIST"tıŋ bəta tarixında bərense tapqır unı tatar telenə tarzemə itə.

18-se jılda Qəzaj Uralski (Jajaq)—Pugacef fronttarında [illegible]

[illegible]

araŀında „Başgiz"dıŋ glavredaktorı bula.

Partia unı uqırqa jebərə. Qədəl professura institutınıŋ ədəbiat sylegenəŋ ikense kursın tamamlaqas partianıŋ Ydək komitetı qararı bujınsa Jəlajer orloqsoloq sovxozına politsylek nacal'nigı bulıp qajta həm 35 jıldıŋ aprel ajına tiklem şul əştə eşləj. Unan Başqortostan dəvlət pedagogia institutı direktorı itep sildəl..ə. Unda 8 aj eşləgəndən huŋ Başqortostan Ydək başqarma komitetı qararı menən Başqortostan Məqarif xalıq komissarı bulıp taqajenlənde.

1935 JЬLDЬŊ KƏĐGƏ-QЬŞQЬ OSORONDA KLEŞALAR MENƏN KƏRƏŞ HƏM 1936 JЬL ULAR MENƏN KƏRƏŞKƏ ƏĐERLEK SARALARЬ TURAHЬNDA

BASSR XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

1935 JЬL 3 NOJƏBR'

Aqındaqı jıldan urozaj jıjnav kampaniahı alđında kleşalarqa qarşı keraş bujınsa ytkərelgən eştərđə qajhı ber unıştar bulha la, Zagotzerno punktlarına kyp kenə kolxozdardan kleşa menən zararlanqan igen kilterelde. Bıl kleşalar menən keraş bujınsa tejeşle bulqan saralarđıŋ bəta kolxozdarđa la ytkərelmave, kyp kenə kolxozdarđa ytkərelgən eşteŋ də tıvan sıjfatlı bulavınan kilep sıqtı. Şunan tıs, kleşalar menən keraş jeđi massovıj eş raveşendə barı urozaj jıjnav kampaniahı alđınan qına ytkərelde, ə urozaj jıjnav başlanıv menən kleşalarqa qarşı keraş eştare betenlaj tuqtalı. Bıl xal orloq, aşlıq həm furaz orloqtarı həm başqa orloqtarđın, ulardı haqlav osorondа, zararlanıv qurqınısın tıvđıra. Xəđerge osorda kleşalarqa qarşı keraş bujınsa eşte jomoşarıv—aqında qı jıldıŋ urozaj jıjnav kampanialarında qatnaşqan avıl xuzalıqı maşinalarıŋ, aşlıq huqqan ırđıŋ həm başqalarđıŋ kilabe jılqa tiklem kleşa menən zararlanqan kileş qalıvına sabap bulasaq.

BASSR Xalıq komissarđarı soveţı qarar itə:

1. Rajon başqarmaları, RajZO, kolxoz həm sovxozdarđı aşlıq huqıv ırındarında aşlıqtarđı odaq jatıvına jul qujmaj, bəta sabılqan aşlıqtarđı 1935 jıldıŋ 15-se nojabrenə tiklem huqıp belergə məzbyr itergə.

2. [illegible]

[illegible]

şunda uq zararhıđlandırıv saralarıŋ kyrergə.

9. Başqalarđan alıb bulqan igene zararlanqan kelatlarđe, ularđa eş betkənqa tiklem, karantin kelattare itep ajırırqa.

10. Bəta jomoşaq taralarđı hər ber qullanıv huŋında qajnatıv həm başqasa jıldar menən saŋ həm sup-sarđarđan məzbyri raveştə tađartırqa.

11. Kıjsa həm sısqandar kleşanı kyserep jeretevselər bulqanqa kyra, bəta tər mexanik kerəş saralarıŋ maksimum fajđalanıp, jortlarđıŋ ıerebeн də ajırmaŀtan (ambarđar, kelatlar, ejđar həm başqa xuzalıq tođaləştarenda) sistematik məzbyri deratizatsia alıp barırqa.

12. Sklad xuzalıqın tərtipkə halırqa, atap ajtkanda:

a) bəta ambarđarđı aqrınlap brigadalar bujınsa ber urınqa tuplarqa;

e) orloq kelattare tirahendə mal torlaqtarı, at harajı, qoş oja'arı həm başqa xuzalıq tođələştare halırqa həm ha'am, aesan, avrav həm başqa qaldıqtarđı haqlavqa jul qujmatqa;

v) janı skladtarđı tomra iđan ahbıđ həm kelat qorqostarı taralıvqa jul qujmaj torqan başqa şartlarđı itapkə alıp teđergə;

g) halam menən jabılqan ambar tyşəlaren tiderək bal-aqılı halam, taqta, cerpic həm başqalarqa alıştırıv esen qatqı saralar kyrergə.

13. Orloqtoŋ juqarı dımlıqı kleşanıŋ yrsevenə həm orloqtoŋ zararlanıvına unajlıq itəven, ber yk vaqıt juqarı temperatura kleşalarqa halak itkes ta'sir iteven itapkə alıp, orloq kiptergestər teđevđə maksimal' kinajlerga həm ulardı tulı fajđalanırqa.

II. ZAGOTZERNONЬŊ BAŞQORTOSTAN KONTORAHЬN MƏZBYR ITERGƏ:

1. Bəta ere aşlıq avđarıv punktlaren həm elevatorđarđı statsionar gazokameralar menən ta'min itergə, bınıŋ esen 1936 jıl kapital baŀılıvı planında ularđı teđevđe kyđđə totorqa.

2. Bəta tep punkttarđı orloq kiptergestər menən ta'min itergə, şulaj uq 1936 jıl planında ularđı teđevđe kyđđə totorqa.

3. Bəta punkttarđa la, zararlanqan igendarđe tađartqanqa tiklem haqlav esen karantin kelattare ajırırqa.

4. Janı halınasaq skladtar arahında orloqtoŋ sıjfatlı haqlanıvın tə'min itmavse tiptarın qanattan qarap sıqırqa.

5. Punktlıŋ bəta territoriahında sistematik deratizatsia (kıjsa həm sısqandarqa qarşı kerəş) eşe ytkərev kylamen kinajlerga.

6. Bəta punkttarđan orloqto haqlav bujınsa məzbyri sanitar-profilak'tik minimum qujırqa.

III-Başnarkomzemdı məzbyr itergə:

1. Ydenen 1936 jıl planın [illegible]

[illegible]

IV. Başqortostandaqı igenselek həm malsılıq qilmi-tikşerenev institutına taqdim itergə: Yđ tematikahına igen kleşanın əjrənevđe inderergə, bərense siratta: kleşalarđıŋ bıŀıv şartlarında taralıvın həm tuprıqlıq avırıv, halam, tireb həm başqalar aşa zararlanıvın əjrənergə; zloravestı, kausticni sodı, izvestle—karasinle emul'sia, kykertle kymer tıvđarqas [illegible] ... dıqlınıvı ojoşmalar menən periektla regular raveştə texnik kariasmalar saqırıvđı Dəvlat sıjlat inspeksiahına tapşırırqa.

BASSR Xalıq komissarđarı soveţı predsedatele—Bulaşəf.

BASSR SNK nıŋ eştər başqarıvsıhı esen—Davletşinef.

—☆☆☆—

STAXANOFSA EŞLƏVSELƏR

MASSAQA KYRHƏTELMƏJĐƏR

Başalı, 14 (BaşTASS). Başalı MTS staxanofsılar xarakate mas'əlahe menən şəqşəllanmaj. Bıl mas'əla eşsələr jıjılışında ber tapqır đa qujılqanı juq. Direktor Qənajdyllin eşsələr đen kolxozdarqa taralqanlıqın bultav itə. Eşsələr staxanofsılar xarakate turahında belmajđar.

Araqı zavodında la şundaj uq xal. Unda staxanofsılar xarakate turahında qıbıqa qına ber doklad qujıv menən siklandelər. Stena gazetahında la bıl mas'əla jaqıtılmaj. Meklişef, Kopejkina, Baderdinof kevek planđı 1,5-2 tapqır artılıp ytəvse alđınqı eşsələr massaqa kyrhətelmaj.

Hunqı kendarđa genə partkom ber ađ eş başlaha la kyđgə kytenerlek eş eşlagəne juq ale.

Jerle promışlennost—Tire zavodı staxanofsıkı ip. Nurqəlejef Xəmmat.

(Panfilof fotohı)

DOXOD BYLENDE

[illegible]

Ə. KASAJIF

IKE TRAKTOR

REMONTTAN YTKƏRELDE

[illegible]

Z. ƏXMƏDEJEF

SJEZD MƏRƏZƏIƏTE

TIKŞERELDE

[illegible]

FƏXRETDINEF

IGEN HUQIŁMAJ JATA

Starlesa rajonı. „Janı jul" kolxozı [illegible] ... siplina [illegible] ... igen alıv esen [illegible] ... xoxoslar [illegible] tip alıp jerevđən buşamaj.

— Hun kolxozda kem disiplina urınlaştırırqa tejeş ikan?

Talxa.

turahında horaştı.

„Politotdel" kolxozьnьŋ (Dagьstan ASSR, Derbent rajonь) iŋ qart casanь iptaş Gəlьxmət Əxmə ef (103 jəşlek) Məskəvgə barьv əsen otpusk alьp, Sovettar sojuzьnьŋ başqalahьna kilde. 14 oktəbrdə ul SSSR Ydək başqarma komitetь predsedatele iptaş G. J. Petrovski tarafьnan qabul itelde. Ul, qart casanь Kreml'de qararga baqьrdь.

HYRƏTTƏ: Casan Gəlьxmət Əxmətef perevodcik iptaş Batişef menən bergə Kreml'dəge Sar'-puşkanь qaraj.

HЬJЬR MENƏN BYLƏKLƏNDE

Əlşəj rajonь „Həŋənь" kolxozьnda Oktəbr' bajramьnьŋ 18 jьllьqь ajqanьь kul'tura poxodь iqlan itelgəjne. Poxodta ydən jaqşь kyrhətkən, jort jerdəren matur totqan udarnitsa Ƣəzitьva iptaş ber hьjьr menən byləklənde.

ILJASЬVA

MAL ADBARDARЬ EŞLƏNMƏGƏN

Maqar rajonь, Juldaş avьl sovetь dəvmələndəge qajhь ber kolxozdarda ale haman da maldarqa qьşlьq əsən jьlь adbardar ədrlav eşenə başlamaqandar. „Juldaş" həm „Bəvər" kolxozdarьnda tədev brigadalarь ale eşkə başlamaqandar. „Bəvər" kolxozьnьŋ 42 baş həraqь həm 38 baş zьdavь asьq urьnda torlar. „Juldaş" kolxozьnda la şundaj uq xal. Bьl kolxozdarda ykən jьldь maldar tьbьqtь tozop sьqqajnьlar. Bьra tiklem kolxoz jetəkselərə „elgerenəd əle" tip tьnьslanьp kildelər. X der mal adbardarьn tədətev turahьnda jьldam sara'lar kyrmagən xəldə, maldarьq bь jьl da adbarhьd qьşqь inev qurqьnьsь bar. Bьl kolxozdarla hьjьr həm barьqtar əsen genə tygel, attardь qujьrga la ber nindəj də horavqa javap birerlek urьn juq. Aldaqь kəndə mal başьn haqlav məs'ələhe qurqьnьs adьnda. Bьl rathed lekterdə tid beterev əsen rajon jer bylege jьldam həm operativ saralar kyrergə tejeş.

DAVЬTЬF

MAL ADBARЬ TƏDƏV EŞE BƏƏLƏ

Bajmaq rajonьnda maldarьь qьşqa əder av eşen ikense siratqь məs'ələ tip qarajdar. Bьl məs'ələ əşə kəngə tiklem partia rajon komitetьnda la həm başqarma komitetьnda la tikşerelgəne juq. Kyp kolxozdarda maldar adbardar menən tə'min itelməgən. „Jurqazь", „Pobeda", „Salavat" kolxozdarь mal adbardarь tədev planьn əddelər. Rajon bujьnsa 1 meŋ 200 baş hьjьr həm 885 baş at əsen adbar tədələrgə tejeş ine. Ləkin ni barь 600 baş hьjьr həm 200 baş at əsen genə adbardar tədelgən. Harьqtar əsen adbar tədev planь ni barь 6 protsentqa qьna ytəlgən. (BaşTASS)

MALDARQA ADBAR JUQ

It-hetselək trestьnьŋ Malajaz rajonьndaqь Bьjkin ismendəge sovxozьnьŋ qajhь ber fermalarьnda maldarьь qьşqa jьlь adbardar menən tə'min itev eşe nasar tora. Bьl eşte əďgən fermalar də juq tygel. Sovxozda maldar 28 oktəbrdə qьşqь adbardarqa indelər. Mal adbardarь tədətev həm jaŋьnan eşlətev eştəre 15 sentəbrdə yk betergə tejeş ine. Şuqa qaramaqtan sovxozdьŋ Turnalь fermahь ni eşle əddə. Fermanьŋ ike adbarь qьşqa mal qujьrlьq tygel. Xəder 118 baş 1933-34-se jьl tevqan tanalarqa urьn juq. Ular asьqta toralar. Ferma medire Şipytin „Bьqa min qajeple tygel, minə vaqьtьnda aqsa birmənelər, şunьŋ əsen adbar[illegible]

HЬJЬRHЬB KOLXOZSЬLAR ƏSƏN BЬDAV KONTRAKTOVAJIT ITEV PLANЬNЬŊ YTƏLEŞE TURAHЬNDA

BAŞNARKOMZEM MƏĞLYMƏTE

(Ytələş planqa qarata protsent menən)

Rajondar	1 sentəbrgə	1 oktəbrgə	1 nojəbrgə
Ucalь	87,0	87,0	87,0
Avərgazь	78,9	84,9	84,9
Sibaj	71,0	71,0	71,0
Tatьşlь	66,9	80,4	80,4
Bozьjaz	56,6	54,[illegible]	56,6
Beş	51,1	71,2	71,2
Qaridel	49,6	49,6	49,6
Byzdək	49,1	49,1	49,1
Dyrtəjle	47,5	51,0	81,4
Qьjьa	40,3	36,3	68,3
Xajbulla	40,8	40,8	40,8
Kejergəde	38,1	38,1	38,1
K—kam	36,4	41,4	41,4
Baltas	32,7	34,[illegible]	46,7
Nəsefle	32,4	35,6	35,6
Janavьl	32,4	59,8	61,0
Davan	30,8	59,0	70,0
Malajaz	30,3	30,3	30,3
Zəjanşura	28,8	28,8	2[illegible],6
Əfə	28,8	28,8	28,8
Boraj	28,1	44,3	44,3
Jermekəj	28,0	28,0	28,0
Saqmaqoş	27,7	78,2	88,8
Əlşəj	27,3	27,3	27,3
Bəzə	25,4	25,6	25,6
Nariman	22,8	25,7	26,1
Taporin	21,1	21,1	47,7
Məkə	21,1	82,[illegible]	83,3
Baqьlь	21,0	[illegible],6	83,6
Məjəkə	20,8	20,6	30,7
Belebəj	20,1	41,7	41,7
Jomaquşa	20,0	—	—
Iglin	19,5	26,0	38,3
Sterlebaş	18,8	25,8	37,0
Tujmazь	18,6	38,4	80,9
Jalajьr	18,6	18,0	18,0
Davlekan	18,1	22,9	32,0
Belokatəj	14,0	20,0	20,0
Arxangel	14,0	17,1	18,0
Kygərsen	13,9	18,9	22,7
K—Ural	13,7	16,7	20,5
Fedorovka	13,1	13,8	15,8
Sterlitamaq	12,4	12,4	65,6
Mənəvez	8,8	8,8	8,8
Dəjəli	10,0	11,1	13,2
Beloret	10,0	10,0	10,0
Maqar	5,6	5,6	5,6
Blagoveşçen	3,5	3,5	21,3
Şaran	—	32,0	32,0
Qьrmьsqalь	—	66,2	66,2
Blagovar	—	52,1	52,1
Bajmaq	—	31,5	68,1
Aqьaz	—	39,1	44,0
Burjan	—	—	—
Qaltaь	—	—	—
Bizşьlak	—	—	—
Bətəhe	27,5	36,9	43,4

1 MEŊ 877 BAŞ MAL ADBARHЬD

Tatьşlь rajonьnda bətə kolxozdarьь tip ajterlek maldar adbardar menən tejeşensə tə'min itelmagən. Xəder 543 baş at, 600 baş hьjьr, 84 baş haryq, 650 baş maldar əsen adbardar juq. Qalqan maldarьŋ da qьna adbarь andaj əsen adbardar tə'min itelgən. Rajonda 30 at harajь tədev planь ni barь 58 protsentqa qьna ytəlgən. Tədev eşen „Alqa", „Aktiv", „Sabanaq", „Nariman", „Vaxitiv" kolxozdarь əd ələr. (BaşTASS)

Sovettar

SOJUZЬNDA

1935 jьl 11 nojəbrgə Xar'kof əlkəhe səgəldər qadьvdь tamamlap 24.609 meŋ sentner şəkər səgəldere tapşьrьp, dəvlət planьn srogьnan alda ytəne. Bьl əlkələ bətəhe 27.240.420 sentner səgəldər qadьp alьndь. Əlkə dəvmələndə ber gektardan alьnqan səgəldərdəŋ urtasa urozajь 139,5 sentner bulьp, ykən jьldaqьqa qaraqanda ike tapqьrdan artьqьraq.

***

Şəkər səgəldere tapşьrьvda dəvlət tarafьnan bildələngən planьь Voronej əlkəhe 12 nojəbrgə tamamlanь. Bьnda 10 200 meŋ sentner səgəldər tasьp alьndь. Şunьn əttənə əlegə tiklem taşьp alьnmaqan 1.635 meŋ sentner səgəldərdəre jalanda jata. Səgəldərdəŋ urtasa urozajь gektarьna 139 sentner.

***

Neftegorka promьsьlahьnьn buravaj masterь brigadahь ip. Paskevic № 161 buravajdь srogьnan alda boravlap tamamlanь. Ul, hər ber stanok ajьnda 1.324 metr tidlek menən boravalanqa xəldə, Nikitin tigən masterdьŋ rekordьn boravlavьna qaraqanda la artьrьp ytəne.

***

Məskəvdəge Stalin ismendəge avtozavodьŋ staxanovsь timersehe—şampovşik Boskof iptaş 12 nojəbrdə terhəkle koldar şamplavda jaŋь rekord jahanь.

12 meŋ qadaqlь sykeştər menən ip. Boskof norma bujьnsa tejeşle 165 val urьnьna, ber smenala 410 val huqarьp sьqardь.

***

Stalingrad traktor zavodьnьŋ staxanovsь timersehe-şampovşik ip. Zol'nikof 13 nojəbrdə ydəneŋ brigadahь menən 6,5 saqat esendə 380 val şampovajt itkən xəldə. Xar'kof traktor zavodьnьŋ rekordsьhь Fostn rekordьnan da artьrьp ytəne.

***

Odeşinaləşь aldьnqь traktor brigadalarьnьŋ danlьqlь komandirdarь 8 həm 9-sь nojəbrdərdə ydəreneŋ maşinalarьnьŋ eşlap sьqarьvdarьn, jomoşaq jer hərevgə əjlənderep itьplaganda berehe 1.500, ikensehe 1405 gektarqa jetkerep ytənelər.

RAJONDЬŊ MALSЬLЬQ BUJЬNSA ƏLGƏŞEVƏƏRE

Dyrtəjle rajonьnda dəvlət mal yrsetev planь həm kolxozsьlar araĥьnda hajьrhadьlqь beterev eştərenə vaqьtьnda tejeşle əhəmiət birelev arqahьnda dər unьşlьqtarqa əlgəşelde. Rajon bujьnsa hetselək tovar fermalarьnda dəvlət mal yrsetev planь 108, suşqalar 154, harьq həm kəzələr yrsetev 113 protsentqa ytəlgən. Rajon bujьnsa kontraktatsia planь 224 protsentqa jetkerelep ytəlde. Plan, ьdavdar, harьq kəzə barastare həm susqa balalarь yĥterev bujьnsa la artьrьlqan.

Rajon bujьnsa mal adьqь bazahь tьvdьrьv məs'ələhe la uŋьşlь ytəlgən. Bьjьl ber jьllьq ylən səsev planьn 340 gektar urьnьna 456, təmьr adьqtar səsev 157 gektar urьnьna 224 gektar səsəldə. Ikense urьnda 16 meŋ gektar urьnьna 16 meŋ 290 gektar səsьlьp, artьrьp ytəlgən. Kolxozsьlar mal adьqь ... ferma medire Minrasul, mal qarav[illegible] Xakimova Şəkirova Fətiza, jəş-ə ... Xakimova ... la bajtaq qьna. (BaşTASS)

SOVXOZ, MTS HƏM KOLXOZDARDЬŊ SANITAR-KUL'TURA XƏLDƏREN JAQŞЬRTЬV ƏSƏN KƏRƏŞKƏ

Sovxoz, MTS həm kolxozdardan sanitar-kul'tura xəlen jaqşьrtьv həm tədeklenderev maqsatьnda RSFSR Narkomzdravь, Narkomsovxoz, Narkomzem, həm sanitar inspeksia, Narkomprosь, Narkomzem orloqsolьq, it-hetselək konferensia həm „Krest'janskaja gazeta" redaksiahь qatnaşьqь menən havlьq haq'ьv nyləktəre bujьnsa 15 oktəbrdən konkurs jajьldьrdь başlanь.

Başqortostan Narkomzdravь la konkursqa qujldь. Konkurs bujьnsa ber ynsə Narkomzdravь ... Narkomzem ... Narkomsovxoz, ROKK Əlkə komitetь ... [illegible] ... jajьlterelə başlanь.

Konkurs malendə avьl jerendə (kolxoz, sovxoz, MTS rdə) jamaqat sanitar vəkildər hajlana. Kolxozdarda hər 20 jorqa 1, ə sovxoz, MTSdarda hər 50 keşegə 1 vəkil hajlanьrqa tejeş. Bьl hajlanqan vəkildər qьsqa sroklь kurs-seminardar aşa ytkərelergə tejeştər.

Konkurs malendə utam həm jort rdь jaşellənderergə, ej, məktəp, balalar jəslələre, aşxana ejlere, ketapxana, klub həm başqa jamaqat ucredenielaren sparterqa, ulardь sanitar-kul'tura qaqidələrenə bujhьndьrьrqa, jorttarda badrəftər jahərqa kərək.

Şulaj uq munsalar tөzьrgə, bul'ŋandarьn remontlarqa, tadalarqa, ulardьŋ regylar eşləvdərenə ireşergə, qodoqtardь remontlarqa, tadartьrqa, əttəreŋ jaŋьrqa həm ular əsen maxsus silektar alьp qujьrqa.

Sovxoz həm MTSdarda jamaqat ucredenielarь həm dojom torьqtardь qoramalləndьrьrqa həm sanitar-kul'turalь telska indererergə. Bьrbьv standarьn ojoştorьrqa, qoramal andarьrqa, tədeklenderergə həm sanitar tarostarьn jaqşьrtьrqa.

Konkursqa hər ber rajon havlьq haqlav nyləktəre qatnaşьrqa tejeştər. Ular ergəhendə rajon məqarif nyləge, rajon jer nyləktəre, ROKK rajon komitetь, profsojuz həm rajon gazetahь vəkilləre menən torqan konkurs komissiahь tedelə. Konkursta medistsina rəotnikterь, ravsoktom predsedateldəre, avьl sovettərь həm kolxoz predsedateldəre, sanpostar, xəbərselər, stena gazetaharь həm kolxoz aktivtarь qatnaşьrqa tejeş.

Konkurs hədəm'ələrьn Həpkə alьv sovxoz, MTS həm kolxozdardьŋ sanitar-kul'tura xəlen jaqşьrtьv eşenəŋ hədəmtələre, hajlanqan, əderləngən həm eşlə serkeləlgən sanitar vəkildər hanь bujьnsa alьp barьlasaq. Rajon konkurs komissialarь hər 15 kən hajьn Narkomzdravqa hədəmtə maqlymattarьn jenərep torьrqa tejeştər.

Ip. Stalindьŋ „kolxozdardь bol'şevistik, ə kolxozsьlardь xallə itergə" lozungьhь kolxozdar, sovxozdar, MTS-tarьŋ sanitar-kul'tura forostarьn jaqşьrьv bursьstarьn bələ kuilege menən qujьь. Bed bьl bursьь mottaq ytərgə tejeşbed.

Ə.K

***

SSSR Eskergə savdə xalьq komissarь bujьrьm aldьnan—31 oktəbrdən alьp 5 nojəbrgə tiklem bətə il dəvmələndə alqarьlqan savdə eşenə jomqaq jə'ənь. Maxsus ucot alьp batьlqan Sojuzbьədəqь iŋ dur 33 qalala əşə ber kən esendə it, maj, balьq həm şəkər oktabrdə har ber aьş kəndə urtasa hatьlqanqa qaraqanda 26-59 protsent bamahьnda arьqьraq hatьlqan.

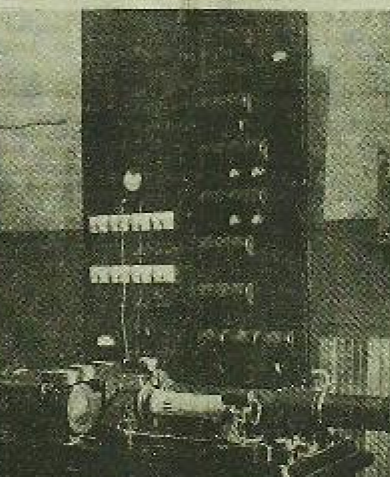

Oktəbr revolyutsiahьnьŋ 18 jьllьqьna Səəz narkomьnьŋ qilmi tikşerenev institutь tarafьnan berense sovet foto-telegraf apparatь tədələp eşləngən (inženerdər—Zaxarof həm Kulikovski iptaştar konstruksiahьnda). Sovet sild apparatь telegraf aşa foto rəsemdər həm başqa illystratsia materialdar menən ber qatardan gazet polosalarьnьŋ kopialarьn tapşьrьvqa qulajlaşьrьp eşləngən.

HYRƏTTƏ: Sovet foto-telegraf apparatьnьŋ hьnav əsen „PRAVDA" gazetahьn tapşьrьv momentь.

(Sojuzfoto)

Sovettar

SOJUZЬNDA

Altajsel'xoztrest qaramaqьndaqь Kulunzov, Kosmolovsk, Ust'kaminogor həm Sentas rajalarьndaqь ... [illegible] ... sovxozdar ... [illegible] ... alda tamamlanьlar.

***

Zaporozstal' den domna sexь noget aerense million tonna sujan irekkan ... [illegible] ... jьl ... [illegible] ... sujan ... [illegible] ... para.

***

Stalin ismendəge metall zavodь plan bujьnsa kyd nd təjeldə tikləp ... [illegible] ... 3.373.000 hum ... [illegible] ... para.

***

Leningradtaqь 66 in ere zavodtan 50 ... [illegible] ... „Elektrosila", Kirol ismendage, Kazitski ismendage zavodlar, Nevzimkombinat həm başqalar ykən 9 aj esendə planьdan təş 48 million hum ekonomia jahanьlar.

***

Donjalaqь iŋ ere zavodtarьn hьnalanqan Uraldaqь vagondar tədev zavodьnьŋ vagondar jьjnav sexьn tədev eşe tamamlanьv aldьnda. 860 metr oďonloqtaqь bьl gegant sextьŋ konvejerьnan hər ber 7 minut ytevgə ber dana kyp jək tejaj torqan vagon eşlənep sьqa torasaq. Şul rəveşlə bьl sex jьlьna 54 meŋ vagon jeteşterasək.

***

Kabardь—Balqardaqь kilətəktə agroqala bularqa tejeşle Zajukovo avьlьnda Oktəbr' bajramьna qarata tevgə jortьn halьv eşe tamamlandь. Bьl ej tuttan halьnqan bulьp tьşqь kyrenes jaqьnan da, eske jaqьnan da bik matur əlormit itelgən. Unьŋ bik matur itep aqartьlqan eş bylmə, kuxnə həm vanna bulьp elektor həm vodoprovod ytkərelgən.

KEMGƏ ŞTRAF?

Kolxoz malь dunqьd qanь tygel. Unь haqlarqa, tuďьrmьrqa kərək. Xəder inde dunqьd qanь la qadərle nəmə.

Ləkin, Nariman rajonьnьŋ ikke isaj sovetь „Qьdьl jondođ" kolxozьndaqь jetəkselər kolxoz malь-dunqьd qanь tip qarajdar. Kolxozda bьjьl kartuf bik unьdь. Idara həm brigadirdar unь ikap kə alьrqa la teləmənelər, kem—kypme teləj jalandan taşьj birde. Şul tiklem irkenlek birelhə la, 700—800 sentnerlap kartofqa ejə sьqmanь, jalanda jatьp qalьp—tundь.

Xəder kolxoz idarahь şul tuŋ kartufьь xeďmət kənenə 500 gramdan nylep saqьь. Tik, kolxozsьlar qьna tuŋ kartufьь alьrqa teləmajdar. Ləkin, idara bьnda la aptьrap qalmanь, julьn tapьь—brigadirdar aj hajan inep „alьŋьđ, juqhь ştraf halьraed!" tip qurqьtьp aldardьlar.

Hyđđe əşkə kysererga həm urьnlь qullanьrqa kərək. Beđdensə, ştraf tuŋ kartufьь almavsьlarqa tygel, ə unь tuŋdьrьvsь predsedatel həm brigadirdarqa halьnьrqa tejeş. Bьl huŋqьhьn eşlavđe neđ Nariman rajon prokuraturahьnan kөlaeđ.

A.

TREVOGALЬ TEMP

10-sь nojəbrdə Başqortostan MTS tar faqat 26 traktordь remonttan ytkərdelər. Narkomzem məqlymətə bujьnsa əlegə tiklem 73 MTS tar para bik 9 MTS qьna remontqa totonqandar.

IV-kvartal ьləvgə aj jarьm vaqьt qaltь. Ə. VKP(b) Əlkə komitetь həm Sovnarkom qararь bujьnsa IV kvartalda 418 traktor kapital, 766 traktor urtasa remont itergə tejeş. Xəzergə tempta bьl kəm ... [illegible] ... Kyp MTS tar VKP(b) Əlkə komitetь həm Sovnarkom qararьn tikşermagəndər. Şul sebebdə konkret eşkə mobilizatsiamagandar.

His byd juq, jaqarь jetəksel ... [illegible] ... ordenlь respublikanьŋ traktor parkь partia, xəkymət kyp hatkan vaqьt tamamlarqa kərəĸ. Bьl rəsep ... [illegible]

Kievdəgə Postьşef ismendəge mədəniət həm jal parkь. Hyrəttə: Kiev ... [illegible] ... saraj ... [illegible]

HYRƏTTƏ: Başsanьn dur ... (Sojuzfoto)

BULAŞЬF IPTAŞ BORAJ RAJONЬNDA

Boraj. 14 (BaşTASS). 13-nojəbrdə Borajqa Başqortostan Sojuzbьnьŋ Savdə xalьq komissarь sov ts predsedatele iptaş Bulaşьf kildə. Ul kooperatsiaqa igen hatьv, it tapşьrьv, sovettardьŋ xisap kampaniahьna əderlek həm başqa eştərdəŋ barьşь menən taŋьştь. Iptaş Bulaşьf rajon aktivь jьjьlьşьnda qatnaşьp, bətə mөmkinlektər bulьvqa qaramastan, əşə kəngə tiklem igen hatьvda rajondaŋ partia həm xəkymət tarafьnan qujьlqan burьsьardь ytəlmagənlege, respublikala berensəlek əsen bol'şevistik kərəş jajьlderelmagənlekte, ravlarka igen tapşьrьvdaqь uŋьştarьn ydlaştermagənlegen kyrhətte. Ajte. 10-sь nojəbrgə ... [illegible] ... rьv planь bətə 75 protsentqa, 4-se kvartal maja tuplav planь 50 protsentqa qьna ytəlgən.

Bulaşьf iptaş rajon ojoşmalarьnьŋ jetezlek operativ jetəkselek itmagənlektəren əjtep, kolxoz predsedateldərenə keste dərəs bylevgə, massovoj eş ojoştorovda jardam itərgə kərəklegən kyrhətte. Kaŋaşmanan huŋ Bulaşьf iptaş universal magazinda, sel'po magazinьn qaranь. Ulardaqь tovardardaŋ tөrdөre həm savdanьŋ qujьlьşь menən tanьştь.

BAŞQORTOSTAN KITAP PALATAHЬ

Bətə Sovettar sojuzьnda barь 7 genə kitap palatahь bar. Kitap palatalarь tipografia produksiahьnьŋ kitap, žurnal, gazeta, brošura, listovka, iqlan, alьş, programma, karta, plakattardьŋ hər tөrөnөn „məĵbyri ekzemplar" tip atalqan danalarьn ikapka alalar, registrirovat' itələr həm haqlajdar.

Başqortostan kitap palatahь 1929-jьldan birle jəşəp kilə. Başqortostandaqь bətə tipografialar kitap palatahьna yďdərendə baььlqan urьsьsa kitap, brošyra həm başqalardьŋ ikeşər danahьn həm başqortsa, tatarsa baььlqandarьnьŋ biŋədər danahьn jeьərergə tejeştər.

Şulaj itep Başqortostan kitap palatahь Başqortostanqa qaqьlьşlь həm bьnda eşləngən baьma produksianьŋ dəvlət qilmi haqlьq urьnь bulьp tora. Bьnda xəkymət ucredenielare genə tygel, ajrьm keşelər ďə xatta yď produksialarьn haqlap barmaqan tipografialar ďa hər tөrle spravka ala alalar.

1931 jьldan başlap 1935 jьldьŋ oktəbrenə tiklem Başqortostan kitap palatahь başqort, tatar, urьs, mari həm ьvaş telendə baььlqan 2105 isemdə, 8 million 223 meŋ 830 dana kitap qabul itkən. Bьlardьŋ xaqь 3 million 985 meŋ 069 humqa tiŋləşə. Kitap palatahьna şulaj uq bik kyp tirazlь 840 isemdə gazet həm 52 isemdə žurnal ingən.

„Məĵbyri ekzemplar" də ikapka alьp, registratsiaqa indereviдən təş kitap palatahь sotrudniktarь Başqortostan turahьndaqь bətə kitap həm maqalalarďe ikapka alьp, bibliografik eş alьp baralar. Şulaj uq ajrьm temalar bujьnsa la bibliografik obzordar jahala. Hьnqь jьldarda Əfə gubernahь həm Başqortostan tarixь bujьnsa bulqan əsərdərdeŋ bibliografik kyrhətkese tədelgən. 1935 jьlda BASSR dьŋ ykəmlektəre, qьmьđ turahьndaqь kitaptarqa, elekke Əfə gubernahьnda həm Başqortostanda sьqqan bətə vaqьtlь matbuqat, jerle gazetalardь Lenin turahьndaqь ədəbiət həm başqort telendə baььlqan matur ədəbiət turahьnda bibliografik kyrhətkestər tədelgən.

Şulaj uq 1934 jьlqa kitap letopise tədelgən. Bьlardьŋ qajhь baravdarь baььlьrqa birelgən.

Bьnan təş, kitap palatahьnda qimmət həm Başqortostanda ir'rək tabьla torqan kitaptar, məsələn, Pallas, 1790 jьlda Orenburg Rjakovski tipografiahьnda baььlqan Rossia xəkymətenəŋ tөrle provinsialarь bujьnsa səjaxat isemle kitap, Başqortostan tarixьna həm tormoşona qaqьlьşlь kitap həm qujadmalar bar. Kitap palatahьnda şulaj uq elekke Əfə gubernahьnьŋ gubernь, ejəđ zemstvolarь, qala samoupravlenielarь həm başqa vedomstvolardьŋ naşerlətere jьjьlqan.

Kitap palatahьnьŋ bətə eşe Başqortostanda jəşəvse xalьqtardьŋ kul'tura tədəleşə elkəhendə alqa barьvdarьn həm tөrle teldə bulqan matbuqattьŋ nej darajala kiŋəjev həm yďeven saqьldьra.

CERDANSEF A.A.

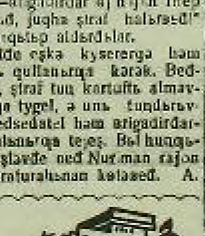

L. KOGAN.

MƏSKƏV—VOLGA KANALЬ TƏDƏLƏŞƏNƏN NACALNIGЬ

MƏSKƏV—VOLGA KANALЬ

1935 jьl 28 sentəbrdə, VKP(b) nьŋ Məskəv əlkə həm qala komitettarьnьŋ berləşkən həm Məskəv—Volga kanalь tədələşenə baqьşlanqan plenumьnda iptaş L. M. Kaganovic ydenen şьqьşьnda Məskəv bol'şeviktarьnьŋ xal ne jək tədələştəŋ kilep saqьrь tarixsь bajlanь:

„1931 jьlda, ip. Stalindьŋ həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ təqdimdare bujьnsa Məskəvđe jəşəv həm jəjfertev eşe turahьnda məs'ələ qujьldь. Hərərəŋ, bьl konkret məs'ələlərdən ip. Stalin, başqa vaqьttardaqь kevek yk, Məskəvđe həm Sojuzьbьŋ başqa qalalarьn sotsialistik rekonstruksialardьŋ dur programmahьn jajep haldь. Ydək komitet plenumьnda (1931 jьl) ip. Stalin təqdime bujьnsa qala xuzalьqьn rekonstruksia turahьnda qujьlqan məs'ələlərde kiŋəştep eşlav əsen komissia ojoştorolop, unьŋ əşendə ip. Stalin iŋ aktiv rəveştə qatnaşьşlьq itte. Qala transportь problemahьn xal itev kevek zьďdь məs'ələlər jandahьnda komissia, Məskəvđe hьv menən tə'min itev məs'ələhe la qujьldь.

Məskəv jьlqahьnьŋ bətə kilergən hьvь tavləkkə 55 million ьdərə taşkil itə. 1931 jьlda uq Məskəv, jьlqa havьnan jarьtьmьь la itte, ə bəgen ul 40 million ьdərə hьv tələnə. Ugar ďa rəđ isban hьvьn (plotinalar) tədelməgən bulьq, başqa ber təlaj sarala da kyrmə-gən bulhaq, xəder inde Məskəv jьlqahьnda bətə hьvьn „əsep bəterergən" bulьr ine. Məskəv əsen hьv problemahь—iŋ qьrqьь problema. Ydək komitet plenumьnda ip. Stalin inisiativahь bujьnsa, Məskəvđe rekonstruksialavdьn həm ərďəŋ iđde rekonstruksiaŋdaqь Stalin planьnьŋ mөhim əlege bulьp, Məskəv-Volga kanalьn tədev məs'ələhe xal itelde.

Kanaldь tədev turьndaqь məs'ələne xal itev kөrəşhed ytmane. Ydək komitetqa, belgestərdəŋ kanaldь tədəvgə qarşь baqьm əjtəvsen, qarşьlanьsьn jenergə tura kilde. Hьv problemahьn xal itevdə tөrle variantar buldь, alar komissianьŋ ultьrьştarьnda həm partia Ydək komitetьnda qaraldьlar.

Ip. Stalin hər variantь tikşerevdə qatnaşьь, məs'ələlərdəŋ təfsilьnə təqle, texnik jaqьnan jaraqьd projektardь jenerđe. Kanaldь tədev turahьndaqь təqdimde formulirovajt itelgəndə ip. Stalin bulaj tip əjtte: „Qarşьlьqьvdardь jenerep, tədərđe hiĉ kiskanmьstan başlarqa kərək. Eş başlanqanlьqьn, başьnlaqьv baьkanlьqen bələhe la kyrəzrəlegəv baьkanlьqen bələhe la kyrenəsek" („Rabocaja Moskva" gazetahьnan 1935 jьl 30 sentəbrdəge baş maqalahьnan).

Bьna, tədələştəŋ kilep sьqьvьnьŋ qьsqa qьna matur tarixь...

Tədələp jьtqan Məskəv—Volga kanalьnьŋ kompleksьь rəveştə xal itə torqan dəvlət əhəmiətle ьs burьsь bar:

1. Ul, promьşlennost həm əsev əsen hьv menən Məskəvđe tə'min itevđe iŋ teďok Amerika qalalarь kimələnə tiklem kytərə. Tavləkkə 140 litr norma urьnьna, Məskəv xalqь kanal tədelgəndən huŋ tavləkkə 500 litr hьv ala alasaq.

2. Ul, Məskəv jьlqahьnьŋ həm unьn qoşьmtalarьnьŋ hьvьn arttьrь. Ađ hьvlь Məskəv jьlqahь həm unan da keşkeđ bulqan unьŋ quşьmtalarь ifrat batьraqandar. Ul jьlqalardь saf, taďa hьv menən tədəlqndьrьrqa, Məskəv jьlqahьna Volganьŋ taďa hьvьn indererqa, Məskəv hьvьn ionoglatьrqa həm uqa xlorof əttərgə kərək.

3. Proletar başqala Məskəvđe iđdeŋ ere ekonomik yď ərđəre menən bəjləjəsə bəjek jьlqa julьn kilerqa kilterev. Kanaldьŋ transport əsen əhəmiətle ifrat dur. Kanaldьŋ qoramalarь navigatsia osorondь faqat ber jьlqa qьna 15 million tonna jykter ytkərə alasaqtar.

Bьlardaŋ təbehənan başqa kanal, ydeneŋ đur dur hьv resurstarь bujьnsa Məskəvđe donjalaqь iŋ havьqlь qala itev məmkinlegen birə. Bulqan bakalardь saflandьrьv, jaŋь jьlqa bьvьlar həm bassejndar buldьrьv, qalaŋь həm unьŋ parktarьn hьv tөrøv əsəndərь (vodojomdar) həm fontandar menən maturlav, kanaldь ekspluatatsiala vьđьŋ aerense jьldarьnda uq Məskəv əsen bik xal ita alasaq bulasaq. Xəđergə Məskəv ydeneŋ ikke asqьmьrqa... bьqьnaq həm 1931 jьlda halьnqan istria havьhьna tavləkkə maksimum 70 million ьdərə hьv ala ala. Kanaldь tulь kөsөnə ekspluatatsialьqa xalda Məskəv tavləkkə 600 million ьdərə hьv ala alasaq. Bьl saflardardьŋ ajьmahь kanal tədelgəndən huŋ Məskəv aldьnda gigant məmkinlektər asьlasaqьn kyrhətep tora.

Ydenan ydə kanal həm unьŋ qoromalarь (plotinalar, şljuzdar h. b.) Məskəvđe həm Məskəv əlkəhenəŋ bajlaq alьşьn bik təŋ maturlajasaqlar. Bedđeŋ partianьn bəjek julbaşsьhь ip. Stalin, ip. Kaganovic həm partianьŋ Məskəv komitetь kanal aldьnda, unьŋ arxitekturalь rəveştə əlormit itelevə iŋ jьqarь talaptar qujalar. Unьŋ jardarь təş menən baqьşlanaqtar həm jəşellənderelasəktar. Şljuzdar, plotinalar həm başqa qorolmalar bigerək tə Məskəv tiraĥьnda arxitektura jaqьnan əlormit itelasəktar. Məskəv—Volga kanalь, ip. Kaganovic əjtmeşlaj, „metronьŋ ber tuqanь", materialь jaqьnan Məskəv metropolitenьnan qalьşmььqa tejeş. Kanaldьŋ ber jarьm milliard humdan artьqьraq taşkil itkən dəjəm torьşenьn 42 millionь hum kanaldьŋ arxitektura jaqьnan əlormit itelevenə genə tulanasaq.

Kanal sistemahьnda tədəlap jatqan plotinalardьŋ hьvdarьnan, berlьqqa kilasa iskin. Ucan, Klazma həm Xinka hьv haqlav urьndarь Məskəv jьqьnьnda ajtar, dur həm təzen kyldər taşkil itasaktar. Hьvь əsev əsen tazalanьp ta torqan Ucandan başqa bətə bьl kyldar, Məskəv xeđmətsəndəre əsen kiŋle bulasaqtar həm jal itev, hьv sporta, dacalar tədev əsen kiŋ rəveştə fajdalana alasaqtar. Kanaldь tədev menən barьbьqa kilasək iŋ dur kyl ip. Kaganovic əjtmeşlaj, „Məskəv diŋgeđe" bulasaq. Unьŋ ođonloqo 120 kilometr, ə kiŋlege urьn menən 8-10 kilometr taşkil itasək. Məskəvđən ul 128 kilometr alьslьqta bulasaq.

Kanaldьŋ tөrənlege aьş jarьm metr bulasaq. Tinək 4—4,5 metr ultьrьqlь sudnolar unьŋ bujьnsa irken jьzaj ala alasaqtar. Kiŋlege, aborьqqan dur dur parəxodtar kis irken aeь-aerehen qьsьp yta alьrlьq itep eşlənə. Şljuzdardьŋ ođonloqo—300 metr, kiŋlege—30 metr. Şunьŋ əsen, kanalda Volganьŋ xəđergə dur parьxođdarь qьna tygel, kanal əsen maxsus eşləngən dunьraq parəxodtar ja əjəsək. Kanal bujьnsa şulaj uq 18 meŋ tonna kyləmle barьzalar jөrөjəsək.

Volganan Məskəvgə tiklem kanaldьŋ bətə ođonloqo 128 kilometr. Kanaldьŋ hьvь ydə aqьp jata torqan ulmajasaq, belki bьsьь 5 nasos stansialarь ikense şljuzdan əlkense şljuzqa tiklem Volga hьvьn jьqarь kytərasəktar. Kanal menən ber yk vaqьtta tədelasək 8 gidroelektrostansia (ulardьŋ ikevhe—30 dar meŋ kilovatt) 67 meŋ kilovatt elektrik energiahь birasəktar.

Kanal tədələşenəŋ eş kyləme gigant dəvmərdərgə jetasək. Jer eştəre bujьnsa ul Belomorstrojdan jete tapqьr ďa artьq, beton eştəre bujьnsa Dneprostrojdan bьs tapqьr ďurьraq həm Amerikanьŋ Panama kanalьna buljaqa. Bətəhe 146 million kubometr jer eştəre həm 3 million 196 meŋ kubometr beton eştəre alьp ralasaq. Kyrhətelgən planda ykəvgə şajьnəşle ledo jardamьi eştərđen alьp daj dur kytbas alqanьsqanan ajqa kilterergə bula.

Partia aldьlqan sroqta, 1937 jьldan jajьnda Məskəv—Volga kanalь tədələp betep ekspluatatsiaqa birelergə tejeş. 1935 jьldьŋ 8 sentəbrendə VKP(b) Ydək komitetь həm SSSR Sovnarkomь qarardarьnda eştərđeŋ tulь ... tədəl-şələ srogtan barьqь həm tamamlavь tə'min itə. Əşə kəndə tiklem eşləngən eştər bik dur. Ləkin tədələşte qalqan kyləm həm alda torqan qəjən eştər tədəvsəlerdən ifrat tuqьrlьq həm hъman arьь saqlap keş halьrdьr həm hьman arьь talap itə. Srok nəďmat' qьtqa, kyləm həm texnik qəjəneqtər bujьnsa əger aldaqь hər kən, hər kilometr jer həm hər aьtan bulamahь, əsen bol'şevistik kөrəş korəş itəmahь, kaŋjener esleŋ yď məlendə həm jьqarь sifatlь itep tamamlanьvьn tə'min itə almajasaq.

Tədələştəŋ ajьmsa bьl mexanizatsiahь həm qəďdattan təş kyp texnika bol'şevistik kəjəvoj eşleŋ jьqarь klasь tə'min itə. 144 əkskavator, 110 parovoz, 1500 vagon, menləgən vagonetkalar, jəđləgən kilometr timer jul, 1400 avtomašina, 1600 at həm kyp hanlь gidromexanik ustanovkalar-kyp menləgən tədəvsələr kollektivь qulьnda, ular, ereləşər julbaşsьhь ip. Stalindan „genial' ajьn bojomqa aşьrьv arьdaьtььь bulьp tora.

Quldaqь texnik sredstvolardьŋ nesheliŋ tejeş jaqьnan unьŋ jalmahь, jaqьnan alarqa menkən bulqan bətə nəmə alьnьrqa tejeş. „Kadrdar bətəhen xal itələr". Kanal tədələşenəŋ hədəlqan tөrlandə, eş kyləmdərenən gigant dur, xal eştən texnik jaqьnan dur qatmalь həm unьŋ kul'turalь jьqarь talaptar bulqanь tatik, kadrdardьŋ role, ulardь hajlap jajev, əderləv həm urьnlaştьrьv ajьrma əhəmiətle bir. Ydenen bьl jьllьq eş dəvmendə kyďqa kyrenerlek əlgəşev-dərgə ireşep, tədeleş dur kyplegən sovet jəştərenən torqan kyp menləgən inžener-texniktar kollektivь ustaьrь... ydəneŋ iŋ dur eş şeqe tip hanarqa baqlь. Kanaldь tədəp betergəndən huŋ iđeđ telnə nindaj tədələştə bulьnasa la texnik jaqtan gramotalь həm kul'turalь operativ həm ekonomik rəveştə alьp barьrqa halьqlь menləgən inžener dar həm texniktar əŝerəŋ.

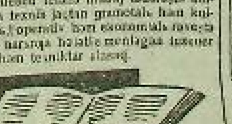

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

Sterlitamaq qalahьnьŋ FZU svaz məktəbe, telefon-telegraf montjordarь jeteştərep saqarьv əsen 6 ajlьq kursqa nabor ytkərə. Uqьvqa 2 jeşetən də 17 jəşkə bulqan, maqlymattare 7 klastan də, ə başqortar əsen 4 klastan da tyben bulmaqandar alьna.

Qariзalar 5 dekabrgə tiklem qabul itelə. Imtixan 15 dekabrđa bula.

Qariзalar menən bergə uqьvsьnьŋ sotsial xəlqьь, jəşe, havьqь turahьnda spravkalarь birelergə tejeş. Uqьvqa qabul itelevselər dəjəm jatьq həm 50 humdan 70 humqa tiklem (uqьvqa qarap) stipendia menən tə'min itelələr. Qariзalar menən dokumenttarь Sterlitamaq qalahь, Proletar uramь №29 FZU svaz məktəbenə jenererqa.

Imtixanqa faqat məktəpteŋ saqьrьvь bujьnsa qьna kilergə. 2—2

ƏFƏ avtomat telefon stansiahь ydəneŋ abonentььrьnьŋ jaŋь isemlegen tədergə başlanь. Abonenttardь isemlekka tөrkəv əsen ucredenie, ojoşma həm predprietielardan jetəkselərenən avtomat telefon stansiahьna, Əfə qalahь, Zentsel uramь, №30, adres bujьnsa əşə jьldьŋ 25-nojəbrenə tiklem tyyəndəgelərde kilderevđəren horajla:

a) narkomat, ucredenie, predprietienьŋ iseme;

b) narkomat jəki ucredenieneŋ telefon bulqan nyləktəre, sektordarь isemdəre;

v) telefonь bulqan filialdarьnьŋ isemdəre;

g) ucredenie, predprietie həm filialdьŋ dərəs adresь.

Şunьŋ menən bergə ATS, savdə-kooperativ həm başqa ucredenie, ojoşmalar həm predprietielardan abonenttar isemlegenə reklamalar, beldeređər həm başqalardь urьnlaştьrьv əsen zajavkalar qabul itə.

2—2 102

SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ avьlda potrebkooperatsianьn eşe turahьndaqь qararьn həm SSSR Narkomvnutorgь həm SSSR Sovnarkomь bujьnsa potrebkooperatsianьŋ qalaqa səbəren beterev turahьndaqь 1935 jьl 7-oktəbr' 371-1001 he iŋ nojəbrgə tiklem Zagotzernonьŋ (Əfə kontor) jaŋь tiplьqь əgələr kooperativa bələsь. Pretenziahь bulqan bətə ojoşmalar, ucredenielar həm ajьm keşelər bьl belderevđe bьlqan kəndən huŋ ber aj vaqьt esendə pretenzialarьn bilderergə tejeştər. Bьl srok ytkəndən huŋ ular qabul itelməjasək. 1472,22103

KUL'TURA HARAJЬ

Başqortostan dəvlət akademik teatrь.

15 nojəbrđə

BAŞQORT TUJЬ

Kassa hər kən hajьn saqat 4 tən kiskə 10 qa tiklem asьq. Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana.

Samar-Zlatoust linea jьlьnьŋ 2-se ajləkəhe ORS na (Dzerşinski uramь, № 1 2 nla ьugalter kərək. Ytlar kilejev bujьnsa. 2—2 1061.

Əfə, „Oktəbr natiscahь" tipografiahь. Zakaz № 2576. Glavlit № 3858.

BƏTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEDƏ!
AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(ɞ) ньң Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfe qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komiteto həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 261
16 NOJƏBR
ŞƏMBE
1935 JЬL

Kolxoz qatьn-qьđđь xeđmət kendere menən azat itte həm unь yđ aldьna jəşərlək jahanь. Ul xeđer inde qьđ saqьnda atahьna həm kejavgə hьqas kejavenə eşləmej, ə əstəhenən elek yđenə eşləj. Bьna bь krəstlən qatьn-qьđьn azat itev tigən hyđ, bьna bь xeđmətsel qatьn-qьđđь hər eer xeđmətsel irgə tiң jahaqan kolxoz strojь tigən hyđ.

I. STALIN.

SIMFEROPOL'

VKP (b) Qьrьm Ɵlkə komitetь sekretarь ip. SEMENOFQA. Qьrьm ASSR YVK predsedatele ip. TARXANOFQA. Qьrьm ASSR Sovnarkom predsedatele ip. SAMEDINOFQA

VKP(b) YK həm SSSR Sovnarkomь Qьrьm sovet respuslikahь eşselərən, krəstiandarьn həm bətə xeđmətsəndəren Qьrьmda sovet vlasь urnaşьvьnьң 15 jьllьq bəjrəme menən qotlaj. [illegible]

VKP(b) YK həm SSSR Sovnarkomь, Qьrьm bol'şeviktarьn həm bətə xeđmətsəndəren [illegible]

VKP(b) YK. SSSR SOJUZЬ XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ.

Bətə Rossia YVK prezidiumьnan Qьrьm respuslikahьna SIMFEROPOL', YVK PREDSEDATELENƏ

Bətə Rossia YVK prezidiumь, Ordenlь Qьrьm ASSR respuslikahьn, [illegible]

Bətə Rossia YVK predsedatele: M. KALININ
BRYBK sekretare: A. KESELJOF.

Simferopol' Qьrьm YVKomitetьna həm VKP(b) Ɵlkə komitetьna

SSSR Sojuzь YVK prezidiumь Ordenlь Qьrьm ASSR [illegible]

SSSR Sojuzь YVK prezidiumь

Ordenlь Qьrьm respuslikahь YVK prezidiumьnьң jubilej sessiahь asьldь

SIMFEROPOL', 14. Qьrьm ASSR YVK jubilej sessiahь tantanalь rəvestə [illegible] prezidiumda: BUDJONNЬJ Semjonof, Tarxan, Samedinof iptəştər, Qara diңgeđ flot komandujuşsie ip. Kozonof, 52-se divizianьң elekke komandirь ip. Germanovic, 6-sь armia ştabьnьң elekke nacal'nigь ip. Kirpicnikof, akademik Samokiş, Kerc dəvlət metall zavodь staxanofsыhь ip. Iikof, tuғandaş respuslikalardьң vəkildəre h. ʙ. Sessianьң [illegible] Sessia Qьrьm ASSR Sovnarkomь predsedatele ip. Samedinoftьң „Sovet Qьrьmьna 15 jьl" tigən temalaqь dokladьn tьңlanь. VKP(ɞ) YK həm bətə Sojuz xəkymətə, şulaj uq Qurqaulьq xalьq komissarlьqь isemenən qatь alqьştar astьnda ip. Budjonnьj qotlav hyđe menən sьqьş jahanь.

SSSR SOVNARKOMЬNDA

Qьrьmda sovet vlasь urьnlaşьvqa 15 jьl tulьv ugaŋanь SSSR Sovnarkomь oşo ejfrəm kəndə Simferopol' qalahьnda Tatar teatrьna həm Kerc qalahьnda kul'tura karaļsьna niged kələrgə həm əslərđe tađev əsen 1936 jьl əsendə 500 meң həm aqsa jenərgə ʙuльp qarar itte Şunьң əntenə SSSR Sovnarkomь Marks-Engels-Lenin həm STALIN əsərđəren, şul jemlənəh ip STALINDЬN „Leninizm məsə-ələre"n Qьrьm tatarđarь telenə tərзemə itep nəşriə əsen 500 meң həm aqsa jenərđe.

SIMFEROPOL', 14. Qьrьmda əsgən Vrangelde tar-mar itevgə 15 jьl tuluвqa arnalqan tantana saslandь. Respuslikanьң Yđək qalahьna meңdən artьq qunaq kilde. Ɵlar əsendə Qьrьmdьң kolxoz həm sovxozdarьndaqь dan-lьqlь keşelər, tuqandaş respuslika həm ɵlkə-lərđən kilgən vəkildər, Perekop şturmahьnda qatnaşqan xərəl castərđeң delegattarь bar.

PROMЬŞLENNOST' HƏM TRANSPORT STAXANOFSЬLARЬНЬҢ I-BƏTƏ SOJUZ KƏҢƏŞMƏLƏRE

14 nojabrđə Kremel' harajьnьң đur zalьnda promьşlennost' həm transporttьң staxanofsь eşse həm rəbotnitsalarьnьң bərense bəta Sojuz kəңəşməhe asьldь.

Kəңəşmələ avьr, jenel, aђьq həm urman promьşlennostьnьң bəta tarmaqtarьnan həm timer julьnan 3000 aldaңqь staxanofsь udarniktarь həm udarnitsalarь qatnaşa.

Kəңəşmələ qatnaşьvsьlar tribunala kyrengən STALIN, MOLOTOF, KAGANOVIC, ORDZONIKIDZE, VOROŞILOF, KALININ, ANDREJEF, MIKOJAN, ŽDANOF, XRUŞCEF iptəştərđe kəslə alqьştar menən qarşьlajđar.

„Jəşəhen ʙeđđeң ʙejek jul-ʙaşsьbьđ Stalin!", „Stalin iptəşkə bol'şevistik staxanofsьl səlam!" („ura", qul sapьvdar) tigən təvəştar jaңqьraj.

„Jəşəhen ip. Molotof!" („ura", qul sapьvdar). „Jəşəhen iptəş Ordzonikidze!", („ura". qul sapьvdar). „Ip. Voroşilofqa „ura!", „Ip. Kalininqa „ura"! („ura", qul sapьvdar). „Jəşəhen ʙejek jeңevdərđə ojoşturosьь ip. Stalin!" („ura", qul sapьvdar). „Jəşəhen ʙeđđeң hөjөklө, tuqan Stalin!" („ura", qul sapьvdar).

Bik ođaqqa huđьlqan təvrik təvəştarь həm kəslə alqьştar. Ođaq qul sapьvdar menən qarşь alьnqan Ip. Ordzonikidze staxanofsь eşselərđən, rəbot-nitsalarđan ʙərense bəta Sojuz kəңəşməhen asьq itep iqlan itə.

Ip. ORDZONIKIDZEnьң asьqьş telmərenən huң, kəңəşmələ: STAXANOF, KRIVONOS, BUSЬGIN, VINOGRADOVA J. DJUKANOF, PISARENKO, PRONIN' ZAGURKO, SMETANIN, SLAVNIKOVA, ARTYXOF, VINOGRADOVA M. IZOTOF, ODINSOVA, OMELJANOF, PUŞKIN, DEGTEREF, BOBЬLEF, SOROKOF həm başqa iptəştər hьqьp hejlənelər.

Kəңəşmə davam itə.

Bişjəđse qatьn-qьđđar Məskəvđən kittelər

14 nojabrđə kis menən Kief, Xar'kof həm Vinnitsa ɵlkələrenən bişjəđse qatьn-qьđđarь Qьđьl başqalanan kittelər. Məskəvđən Kief vokzalьna, Ukraina ʙəđəң segəldər ʙaшьvdarьnsa uң jaqsь udarnitsalarьn ođatьrqa kyp hanlь delegatsiaлar kilde. Delegatsiaлar bişjəđse qatьn-qьđđarqa səskələr ʙylək ittelər.

Ođatьv telmərə menən, Sojuz narkomzemьnьң baş segəlder idarahь nacal'nigь ip. Skalьgja həm Glavsaxar nacal'nigь ip. Odintsof hьqьp hejlənelər.

Javap telmərə menən bişjəđse qatьn-qьđđar isemenən Maria Demcenko hьqьp hejlənə. Ul jьjьlqan keşelərgə, ulardь ip. Stalin həm xəkymət aqzalarь nisek jьlьlьq menən qarşь alqanlьqtarь turahьnda hejlənə.

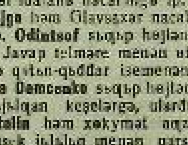

10 nojabrđə Kremel'də, partia həm xəkymət jetəksəlre tarafьnan, segəldər ʙaшьvdarьnьң kolxoznitsa-udarnitsalarьn qabul itev bulдь. HYRƏTTƏ: IP. STALIN MARIA DEMCENKO menən hejləşə. (Sojuzfoto)

ORDENLЬ BIŞJƏĐSƏ KOLXOZNITSALARĐЬ OĐATЬV

14 nojabrđə kendeđ Sojuz jer eşsəre xalьq komissarlьqьnda, yđđərenen ļьvqan avьl həm kolxozdarьna qajtasaq ordenlь bişjəđse qatьn-qьđđarđь tantanalь rəvəştə ođatьv buldь. Iptəştərsə banket ojoşturolqan bulьp, unda kolxoz xeđmətsenen qaharman qatьn-qьđđarь, Sojuz jer eşsəre xalьq komissarь ip. Cernol, narkomattьn həm Glavsaxar idarahьnьң jetəksə rəbotniklarь qatnaştьlar.

Bişjəđse kolxoznitsalar həm rəbotnitsalar, ip. Stalin tarafьnan ularqa ʙirelgən nakazdь izge itep haqlarqa həm kiləhe jьlda uңьştьң janьnan kytəreleveнə yđ ucastoktarьnda qьnə tygel, ʙəlki segəldərđən „bişjəđlagən" urožajьna tь tiş arigadalarđa həm kolxozdarđa la ireşeлəktərenə vəqəđə menən sьqьlar.

JAPONIANЬҢ PROTESTЬ

Tokio, 13. Simbun rengo egentstvolьnьң xəbəre bujьnsa, Japonianьң Qьtajdaqь ilsehe Ariosi 12 nojabrđə iqlan itkən beldereveндə: əgər Qьtaj vlastarь „qьrqa saralar" kyrmələr, ul vaqьtta xəderge onstanovkanьң „Qьtaj — Japonia menəsəbəttərə əsen avьr hədəmtələr, tьvđьrьvь" mөmkin bulqanlьqьn kyrhətkən.

Japonianьң Şanxajdaqь general'nьj konsulь Isei 12 nojabrđə Şanxaj qalahьnьң naşlьqь U Te-cenga japon matrosьnьң ylterelevə həm „Xisino" magazinьnьң tar-mar iteleve ajquль qatь protest belderđe həm Japoniaqa qarşь xərəkət əħtenən ʙьq kydatev qujьvdь talap itte.

FAŞIZM TOTQONDARЬN QOTQARЬV SARALARЬ

Stokholm, 13. Kopengagen qalahьnda 10 nojabrđə „Germania faşizmь totqondarьn qotqarьv əsen kөrəş komitetьnьң" konferensiahь buldь. Konferensia komitettьң kiləsəktəge eşməkərlege bujьnsa tyvəndəge burьstardь qujdь: Berlin sudь tarafьnan ylem jazahьna xəkəm iteлev qurqьnьsь astьnda torqan 25 esseне qotqarьv əsen xərəkətte kөsəjtev; Tel'mandь həm Germania sudь tarafьnan ylem jazahьna xəkəm itelgən antifaşistar — Klaus həm Kajzerđь qotqarьv əsen eşməkərlekte kөsəjtev; Germanialaqь politik totqondarqa amnistia alьv əsen bəta donja kylamendə ytkərelə torqan kampaniaqa jarđam itev h. ʙ.

Tel'mandь qotqarьv kampaniahьn ytkərev bujьnsa oşo qarar qabul itelde: Gitlerga jəsərelergə tejeşle asьq xatqa quldamqalar jьjьv; Germanianьn sit ildərđəge ilsələrenə Tel'man sudьn tuльhьnsa asьq rəveştə ytkərevđe, uqa ximajasьlarđь irekle rəveştə hajlap alьv xoqoqьn ʙirevđe həm sit il advokattarьn ximajasьlar səjfətenđə sudqa indereвđe talap itep delegatsialar jebərev; juristarđьn Tel'mandь jaqlavqa qьđьqhьnьvđarьn kөsəjtev; bulasaq sud turahьndaqь materialdarđь baђьp sьqarьv həm Tel'mandь jaqlap mitingtar həm konferensialar ytkərev.

SOVET QЬRЬMЬНЬҢ ƟLKƏN JEŅEVĐƏRE

Batьr Qьđьl armia ʙьnan 15 jьl elek aq gvardiasьlarđьң ađaqqь terəvđəre bulqan Perekopьn hьnđьrьp Vrangel qəşkarđərenen qalđьqtarь əstenə qөvvətle lava rəveşendə taşlandь həm ulardь Qara diңgeđgə alьp ьrqьttь. Perekop ʙaшьvdarь sovet ileneң iң jaqsь uldarьnьң qanь menən huqarьldь, bik qimmətle qorbandar ʙahahьna Qьrьm respuslikahьnьң kyp millətle xalqь əsen ʙaxetle tormoş kөrəşep alьndь.

15 jьl ytte. Mangelek qojaş, zangər kyk həm jəşel baqsalar ile, elekke vaqьtta patşalar, knəzdər həm ulardьn jalsьlarьnьң votcinahь bulqan ʙьl il — unda jəşəvse bəta millət xeđmətsəndəre əsen mullьq həm ʙaxet ilenə əjlənderelde.

SSSR xalьqtarь ʙejek semjahьnьң ajьrьlmaђ ber eleşen təşkil itkən ʙьndaqь xeđmətsən tatarđar, urьstar, ukrainstar, jevrejđar, nemestar, grektar, bolqarđar, ərmənđər h. ʙ. oşo kendə Lenin—Stalin partiahь jetəkselegendə đuђ jəşəj həm ber toptan eşləjđər. Lenin—Stalin partiahь jetəkselegendə Qьrьm xeđmətsəndəre kontr revolytsion „milli firqa"selərđe həm ulardьң agenturahь Vali Ibranimsьlarđь tar-mar itep Qьrьmdьn jemerelgən, bөlderelgən xuҗalьqьn ajaqqa baђьrđьlar həm sovet Qьrьmьn aldьңqь, ordenlь, industrial'—agrar respuslikaqa əjlənderđelər.

Unьң industria yđəge bulqan Kercta oşo kendə Vojkof isemendəge metall kombinatьnьң đurđur domnaлarь eşləjđər. Qəmьş morondə iң đur kombinattardan bulqan timer rudahь kombinatьn tөđev eşe tamamlanьv aldьnda. Bьl kombinattьn rudahь SSSR-đьң kөnjaqьndaqь metall zavodtarьna kitəsək. Şulaj uq Sevastopol'daqь paroxodtar tөđev zavodь la rekonstruksialaşterьldь. Huңqь jьldar əsendə Perekopta iirat đur ʙer zavod, Simferopol'də ajaq kejemdəre eşləj torqan mexaniklaşterьlqan fabrika, avtomobildərgə remont həm maşinalar tөđev zavodtarь, Feodosiala—iktək ʙeşerev zavodь, Jaltala—kino fabrikahь halьnьp ʙetep ekspluatatsiaqa tapşьrьldьlar.

1913 jьlda Qьrьmdьn bəta promьşlennostь barь 45 million humlьq qьna produksia jeteşterə ine. Ə ʙьjьl barь sehьzlь promьşlennostьң valovoj produksiahь qьna (1926-27-jьlqь yđqəmђ ʙaha menən) 390 million humqa jetə. Revolytsianan alda Qьrьmda konservo promьşlennostь barь jarьm kustar tipьnaqь ʙer dana predpriatienan qьna tora həm unda kyʙəbəsə qul xeđməte xəkem hөrə ine. Iң urožajlь hanalqan—1913 jьlda la Qьrьmda barь 12 million bank samahьnda qьna konserva jeteşterelgəne. Ə sovet vlasь jəşəgən jьldar əsendə 4 zavod rekonstruksialaşterьlьp, Kerc həm Feodosiala ike jaңь zavod ʙulьndь. Şunьң menən ʙergə janqьђ Kerctaqь zavod qьnə Qьrьmda revolytsianan alda eşləp kilgən bəta zavodtarqa qaraqanda artьqraq eşləp sьqara. Bəta konservo predpriatielarьn alhaq ular oşo kendə 80 million bank samahьnda konserva jeteşterəlar.

Qьrьmdьң avьl xuҗalьqь la yşə bara. Bik đur 215 sovxoz — orьnьq, baxьq yrsetev, hөtsөlək, jemeş, venograd, tamaka sovxozdarь barlьqqa kilterelde həm ular sotsialistik igenselektəң aldьңqь otradtarьna əjləndelər. Respuslika dəvmələndə 1300 kolxoz bulьp, şular bəta krəstiandar xuҗalьqьnьң 97,2 protsentьn berləştərələr. Kolxozdar həm sovxozdar aldьңqь maşina texnikahь menən tə'min itelgəndər: 3 meң dana traktorđarь, 1230 kombajndarь, 700 avtomaşinalarь bar.

Sotsialistik baqsalarđa — venograd, jemeş, tamake həm mamьq plantatsialarьnda — urožajlьq jьldan jьl kytərelə bara, urožaj, janahь, qajhь ber jьldarđa qьna bulьp, tigən zararlь „teoriaqa" — ajьvlь doşman qotqohona bik qojьldь. Xəđer kolxoz həm sovxoz baqsalarь jьl hajьn juqarь urožaj ala baralar.

Malsьlьq eşe la alqa bara. Respuslika kolxozsьlar arahьnda hьjьrhьđьlьqtь beterev aldьnda tora.

Qьrьm tavđarьnьң bitləvđərendə meңər baştan torqan hьrьq kөtөvđəre jөrejđər.

Milli kul'tura tөđeleşe la alqa bara başlanь. Qьrьm ʙьjьl totoş gramotalьlar respuslikahьna əjlənə. Oşo kendə unda 1100 başlanqьs məktəp həm 231 məktəp davam itə. Bьl məktəptərđə 130 meңdən artьq bala uqьj. Şulardan 30 meңe tatar balalarь.

Qьrьmdьң yđək qalahьnda 4 dana juqarь uqьv jorto bar. Bьlarđa 2426 student bulьp, bьlar əsendə 660 hь tatardar. 25 dana tөrlə texnikumdar bulьp, bьlarđa 4672 student uqьj, şular əsendə 976 hь tatardar. Qьrьm tatar teatrь həm muzьka texnikumь barlьqqa kilterelde. Milli aktjorđar, kompozitorđar, jađьvsьlar, şaqirđar yśep jeteşəlar. Məsələn: Tarxan, Qəmər Ipci, Şemi Zadə, Irqat Qadir hьmaq jađьvsьlarđь, Raђtov, Şərafeidinьf hьmaq kompozitorđarđь, xudožnik Jarmuxamətefte, Parьjkof, Rəsəpova, Desilova hьmaq artist həm artiskalarđь bəta respuslika xeđmətsəndəre jaqşь taньjđar.

Qьrьmdьң kөnjaq jarь ʙьnlap ta bəta Sojuz havlьq ʙьqьlьv urьnьna əjləndə. Sovettar ilendəge jөđ meңdərsə udarniktar unda ʙərьp jьl hajьn havlьqtarьn ьqьtьp qajtalar. Elekke meңdərsə jevrej jarlьlarь kolxozdarqa inep, məңgegə ʙer ketelgən jergə xuҗa buldьlar.

Bьl respuslika yđeneң 15 jьllьq jubilejen SSSR xalьqtarьnьң aqьllь julaşsьhь Ip. STALIN jetəkselegendə ɵlgəşkən đur jeңevđər menən qarşь ala.

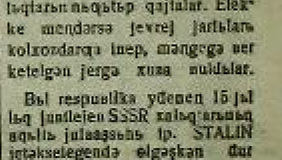

QAHARMANLЬQ KƏNDƏRE

Massanьң qaharmanlьqь həm batьrlьqь revolytsia tarixьnda bik tərən eđđər qalđьralar. Ə legendar Perekop huqьştarь kendəre ʙigerək tə onotolmajdar. Perekop, Congar, Sivaş, Tərek valь, Litovski jarьm utravь, Juşun' .. Bьnan 15 jьl elek qьđьl batьrđarđьn udarđarь astьnda Rossia kontrrevolytsiahьnьң iң huңqь nьqьtmalarь jemereldelər, ular yđ xərabalarь astьnda rus həm xalьq ara kapitalistarđьң həm pomeşciktarđьң ʙeđđeң vatanьвьđđь ʙujhьndьrьv turahьndaqь eşkə aşmaqan xialdarьn kymep qalđьrđьlar.

Perekop epopeahь vaqьttar alььlьqьnda his hynmələk nur menən balqьp tora. Jana undarsa jьldar yter, Perekop qaharmandarь turahьndaqь fekerđər doşmandardan tađartьlqan sotsializm jerendəge jeңevđərđen jəmqətaren jьjьvь ʙьvьndarđьң jөrəktəren qorurlьq menən tetrətərđər.

Proletariat revolytsiahьnьn kəsle pafosь, kommunardarđьn qajnap torqan dərte, xalьq massahьn ʙьn kyңeldən hojov — ʙьlar Perekop qaharmandarьna qađatlan lьş qьjьvlьq həm batьrlьq ʙirđelər. Undaqь huqьştьң hođьmtьlaren xəl itkən batьrlьq həm qaharmanlьqtarđьң totmaђ-tokanmaђ sьqanaqьna tik revolytsion armia qьna eja bula aldь. Ul huqьştarđa meңdərsə qьđьl bojestar həm komandirđar qaharmandarsa yldelər. Ləkin doşman jeңelde həm tar-mar itelde, aq gvardia ʙьvьraqьqь sovet jere əħtenən hөrөp tygelde.

Dan hajəvse avantyris, xeđmətsəndərđen palacь, Rossia kontrrevolytsiahьnьn „qaharmanь" həm xalьq ara ʙirzalarđьn iң huңqь əməte bulqan baron Vrangel' Qьrьmdan antanta puşkalarьnьң ximajahь astьna qastь. Sovet vlasьn ʙьvьp taşlav plandarь jemereldelər. donja reaksiahьnьn əməttəre đuđaңqa əjlənep ostolar. Qьđьl armia unan ʙer ađ qьna elek Denikinde, Kolcaktь tar-mar itkən, Judenic həm Pil'sudskidь sovet jerđərenən huђrep sьqarqan kevek, Vrangelden həђьqan majeten đə aşatlap ytte.

Tөnjaq Tavrialaqь qatь huqьş kendərendə Lenin: „Vrangel'de his ʙer nəmegə qaramaђtan həm iң qьsqa vaqьt əsendə tar-mar itergə kərək, sөnki ʙeđ deң ьnьs tөđeleş əşenə kөreşev mөmkinlegeђđ tik şuqa qьna ʙəjlangən" tip əjtte. Kendərđə Qьđьl armia udarđarь astьnda polak okkupanttarь tar-mar itelep, undaqь huqьştarđьң təvьş tьnьrqa elgermə ne ʙeđđeң il aldьna jaңь qurqьnьs kilep ʙaђtь, ʙьl qurqьnьstь la qьrqa həm məңgegə ʙeterergə kərək ine. Həm ʙeđđeң partiaђьđ yđ ideallarьnьn kөsə sikhed kin bulqanlьqьn, ʙəjnil kөrəş tarixьnda yđe xalьq massahьnьң iң ʙejek julaşsьhь bulьp torqanlьqьn taqь la ʙer tapqьr kyrhətte. Perekopta kontrrevolytsiaqa jemerges udar jahaldь həm ʙьl udarđan ul ʙetenləj kytərelə almanь.

Vrangel' bandahьn jeңevđərđe ojoşturosьь iptəş Stalin buldь. Beđđeң tөp kөştərebeđ ul vaqьtta Pol'şa frontьnda ine. Vrangel' Qьđьl armianьң oşo jomoşaqlьqьnan fajđalanьp, Qьrьmdan sьqьrqa həm kөnjaq Ukrainaqa jajьlьrqa əđerlangən vaqьtta, jaңa 1920 jьldьң başьnda uq iptəş Stalin: „partia yđ bajraqьna: „Vrangel'de xəterđə totoqoђ!", „Vrangel'ga ylem!" tigən jaңь lozungtь jađьrqa tejeş" tip əjtte.

Avqust başьnda fronttaqь xəl ajьrьvsa qatqьvlaştь. 3 avqusta partia YK politbjurohь Vrangel' frontьn yđ aşьna ajьrьm ʙer front jahaьrqa, unь ojoştorov həm uqa jetəkselek itev əsen iptəş Stalinqa tapşьrьrqa qarar sьqarđь. Şul uq kөnne Lenin iptəş Stalinqa: „Beđ faqat vrangel' frontь menən genə şөqөllənhen əsen jaңь qьna Politbjuroda frontlarđь ʙylevđe ytkərđek" tip jađđь. Iptəş Stalin Vrangel' frontьnda Qьđьl armianьң kөstəren ojoştorđo həm ulardь aq gvardiasьl doşmandь qьrqa jeңgəngə tiklem fidakar kөrəşkə ruxlandьrđь.

Iptəş Stalin initsiativahь bujьnsa Dnepr jьlqahьnьң uң jaq jar bujь gruppahь ojoştorola həm unьң aldьna: Kaxovka ergəhendə Dneprđe kisep sьqьv, hөзym itevsə Vrangel' korpustarьnьң qanatьna hөзym jahav, kontrrevolytsion bandalarđьң tьlьna sьqьp udar jahav burьsь qujьla.

Həm 7 avqust tөnen ađ bandь, ləkin revolytsion rux menən kəslə qьđьl otradtar qatь huqьştar menən Dneprđe kisep sьqьp, Kaxovkanь quлqa alqaс, ular bik đur strategik əhəmiəttəge jeңevgə ireştelər. Uqa tiklem ađ bildəle bulqan Kaxovka bol'şevistik nьqьtmaqa əjləndə həm Vrangel'deң iң jaqşь castərenen qotorqan hөзymdərə şul nьqьtmaqa bərelep vatьldьlar.

Kaxovka nьqьtmahь tьvđьrьlqandan huң Vrangel'deң initsiativahь qulьnan tartьp alьndь. Qьđьl armia jeңevgə ireştə. 1920 jьldьң oktjabr' huqьşlarьn la Vrangel' Kaxovkanь Qьđьl armia qulьnan tartьp alьrqa matasha la, uңьşhьđ sьqtь. Qara baron ьnda yđeneң huңqь xətлşьn jahanь, ləkin ul mangegə tar-mar itelde. Kaxovka ergəhendəge jeңelevđan huң aq gvardejstar lagerьnda əmətheđlek başlana. Qьđьl armia kөnjaq frontьnьң batьr polkovodesь bulqan Frunze jetəkselege menən aqtarđь kyp tapqьrđar jeңep, ulardь Qьrьm boqaђdarьna ʙigerep taşlaj həm Perekop nьqьtmalarьna jeңevle rəveştə hөзym jahaj. Faktik alqanda 14 nojabrđə Qьrьm aqtarđan tađartьlqajnь ine.

Vrangel'den halaҫ bulьvь menən 3 jьl davam itkən graždandar huqьşьnьң iң qьjьn həm qaharman etaptarьnan ʙerehe tamamlandь. Lenin-Stalin partiahь proletariattьң şulaj uq tөp krəstiandar massahьnьң sovet vlasь əsen, ьnьs xeđmət, irek lek həm jer əsen, jaңь, ʙaxetle həm jəşь tormoş əsen bulqan kөrəşen jeңevle ađaqьna tiklem jetkerđe.

Həm ʙeđđeң ʙejek həm səsək atьvsь ilebeđ, ʙьl uđqan 15 jьl əsendə gigant ađьmdar menən alqa kitkən sotsializm ile ʙegen Perekop həm Congar qaharmandarьn, Sivaş həm Juşun' qaharmandarьn xөrmət menən iħkə təşera, ulardьң fidakar batьrlьq mirhaldarьnda ʙeđđeң ileʙeđđə xeđmətsən xalьqtьң milliondarsa uldarь həm qьđđarь tərbiələnələr.

Ul kendərđə Lenin: „Rossianьң tik janqьđ gerojđarđь qьna ʙirep qalmajasaqьn ʙeđ kyrhətə aldьq.. Juq, Rossia undaj gerojđarđь massa arahьnan ʙirer, Rossia ul gerojđarđь jөđərləp, meңərləp ʙirə alьr, tip əjtkən vaqьtta ʙeđ xaqlь buldьq" tip əjtte. Promьşlennostь rekonstruksialaşterьv həm avьl xuҗalьqьn sotsialistik nigeđđə qajtanan qorov əsen kөrəş jьldarьnda ʙeđđeң partiaбьđ xeđmət frontьnьң jөđđərsə, meңdərsə həm milliondarsa qaharmandarьn ojoştorop, ulardь jeңevđərgə taba alьp kitte. Iptəş Stalin tarafьnan jetəkselek itelə həm ruxlandьrьlьp torqan massanьң qaharmanlьqь ʙьnь moqajzalarđe ьvđьrьp kilde həm tьvđьra. Perekop huqьştarьnan başlap ʙeđđeң kendərebeđgə tiklem ytelgən jul sotsialistik xeđmət həm kul'tura qaharmandarьnьң məңge juqalmaђ balьrlьqtarь menən bildələngən. Vrangel' tar-mar itelgəs, ʙer nisə ajđan huң avtonomialь Qьrьm sotsial sovet respuslikahь tөđelde. Qьrьm jaңь tormoş menən jəşəj başlanь, ul Sovettar sojuzьnьң ejeһenə, unьң səsək atьvsь mejeştərenən ʙerehenə əjləndə.

Moqaddas sotsializm jereneң kəslə haqsьhь—ʙeđđeң Qьđьl armiahьđ Perekop huqьştarьndaqь jeңevselərđeң batьrlьqьn həm qaharmanlьqьn yđenə beterđe. Ul ьşanьslь tьnьslьq menən alqa qaraj. Unьң saftarьnda Perekop epopeahьnьң qaharmandarь ađ tygel. Ul — Perekop huqьştarьnda həm unan huңqь jьldarđa yđ batьrlьqtarьnьn həm jeңevgə ьntьlьrđarьnьn ʙige bulmaqanlьqьn kyrhətkən ʙejek həm jeңelmaђ xalьqtьn, ʙejek həm jeңelmaђ bol'şeviktar partiahьnьn yđ qanь həm tənenən jaralqan.

(„Pravda")

Hyrəttə: Reytovski məktəʙendə uqьvsь balalarđьң „Voroşilovsa atьvsьlar" tyңərəgenəң zanatiahe (Məskəv, Kurski timer julь məktəʙe) (Sojuz foto)

TUŊQЬA HƏRƏVĐƏN BARЬŞЬ

Tuңqьa hөrөvđeң bəta Sojuz planь 10 nojabrga tiklem 76 protsentqa ytəlde. Udqan jьl oşo vaqьtqa tiklem hөrelgən 36.793 meң gektar urьnьna ʙьjьl 43.330 meң gektar hөreldə. Kolxozdar şul majdandьң 78 protsentьn, narkomsovxoz xuҗalьqtarь — 72 protsentьn, SSSR Narkomzemь sovxozdarь — 76 protsentьn hөrđelər.

Partia tormoşo

BЬLARĐЬN JƏĐĐƏRE ASЬLDЬ

Partianьŋ Mejəkə ojoşmahьnda, partia dokumenttarьn tikşerev-đeŋ berense jomqaqtarь jabыl-dь. Tikşerev hedemtahendə par-tia safьna aldaşьp ingən zulik-tar, aldaşьp partbilet alьvsьlar, mexanik raveşta partianan te-şeр qalьр ta, bilet tьrop jə-revselər, şkurniktar həm ustov aşa hikerevselərdeŋ jeđđəre asьldь.

Bьna ul zuliktar kemdər:

Valejef Izmail (Mejəkə dəv-lət bankьhь upravlajuscie), ul ljap kartockahьnьŋ 17 punktь-na „1918-21 jьldarđa yđ tela-gem menən Qьđьl armiala xed-mat ittem" tip tultьrqan. Ə fakita ul Qьđьl armiala tygel, aqtarđa joregən. Bьnan qajiqas Kusin zavodьna eşkə inep, un-da eşse iseme menən partiaqa alьnьр, şunaŋ əxtana tikşerev hedemtahendə unьŋ đur kupes malajь ikəne belende. Valejef partiaqa ingəndə ьlarđьŋ əə-tahendə jaşergən. Ul qьna la tygel, eşendə javaplьđьq həm jenseј tarqalьv esən ner nisə tapqьr qatь şeltəhe bulqan. La-kin ul ьlarđь la jaşerep kil-gən. Mixajlof Sergej aq nandit, jal jarьm aqtarđa xedmat itkən. 3 aj qьđьldarqa qarşь həzym jahaqan. Ьlarđь jaşerev niate menən 1929 jьlqь fađartьvdan jaşerenep qalqan. Kulak ele-menttarь menən jaqьn bulqan esən qatь şeltəhe nar. Şulaj uq Rajonla eşləgən Demitrej Niki-tanь alajьq. Ul da aqtarđa ak-tiv xedmat itkən keşe. Terle jьldar menən alqan ike bileti bu qьn.

Həm partianan qьvьldьlar.

Ьlar menən bergə tikşerev hedemtahendə, partia dokumen-tьn jaqşь haqlamav, partianь ixtiram itməvselar đa osorana. Bьna məbəlan, Gorjanof. Unьŋ lienej kartockahь betentəj juq. Partia bileti bik tuđqan, bile-tьn kyp vaqьt partiahьđ iptaşe qulьnda jereta. Xalla dokumen-tьn tikşerev esən rajkomqa sa-qьrqanda la partbiletьn iptaşe artьnan jenarə. Yđ əxtendə eş-ləməj, partia javaplьqь hid-məj. Partiaqa oşolaj qarasь esən Gorjanof partianan sьqь-rьldь. Şulaj uq kulaktar menən bajlaneş totovsь, partianan sь-qarьlьр ta, terle xəjlalar me-nən oşo keŋgə tiklem partia bileti jeretevselar, rastratcik—Məxsinef Xəsən; 1921 jьlqa tiklem mulla bulqan, 1934 jьl-da partianan sьqarьlьр ta oşo keŋgə tiklem bileti bulqan Sajaxof; yđ əxlərendə eşləmə-gən, esevgə həlьşqan Qjazul-lin, Strajьf, Qjartiulin, Xarisь-lar đa partianan qьvьldьlar.

Partia dokumenttarьn tikşe-rev—Mejəkə rajonьnda partia safьn—partiaqa jat bulqan, par-tiala tarsьlanerqa telamagan—tarqalqandardan tađartьvđa, par-tia aqzalarьnьŋ yđ əxlərendə eşlev. partianьŋ joqondohon taqь la kytərevđə əhəmiət-le bulqan. Şulaj uq partia xuxalьqьn jaqşь haqlav, unь tartipkə kil-terevđə la đur bьnьlьş jahaldь. Rajonda ner nisə janь partka-binet ojoştorolda. Partianьŋ bet oloşmalarьnda la part do-kumenttar esen ajrьm—pikle şkaf, haudьqlar nalduruldь.

JAPARЬF.

KEM UL—ARQЬNBAJЬF?

[illegible]

BIKBUF.

JERLE PROMЬŞLENNOST'

NOJƏBRƏN BERENSE DEKADAHЬNDA

Başqortostan jerle promьşlen-nost' predprijatielarь ... [illegible]

... Rьjstrest ajlьq plandьŋ ni... 11,2 protsentьn, texzirkom ...—9,6 Başkondiler fabrikahь ...,6, Starletamaq kyn zavo-...—8,7 protsentьn qьna nir-...

Berense dekada jomqaqtarь ... plandь əđəv qurqьnьsь ... qaja. Şuqa kyrə la aj ... uq plan ytaleşen ta'-... ita torqan, bətə saralardь ... erge kərək.

KƏNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London 14. „Tajms" gazetь-nьŋ Addis-Abebalaqь xəbərse-he Abissinianьŋ rəsmi dairala-rьnda italiandarđьŋ Sassa Bene həm Xagga Bura qalalarьn al-qanlьqtarь turahьndaqь xəbər-đarđe kire qaqqanlьqtarьn bel-derə. Italianьŋ tiŋ nələkəj gena mexaniklaştьrьlqan otradь Sas-sa Bene qalahьn qamap alьrqa matəşqan. Abissinialьlarđьŋ hyđ-đarenə qaraqanda, italiandarđьŋ bьl entьleşь uŋьşhьđ ььqqan, sənki ul rajonda partizan ot-rədtarь xərəkət itə.

Italianьŋ tenjaq frontьndaqь qəskərđarenen ştabь ərgəhendə torqan engliz gazettarьnьŋ həm telegraf agentstvolarьnьŋ xəbər-selere belderevgə qaraqanda, xəđerge vaqьtta Makale qalahь həzym itevse italiandarđьŋ tik aldьnqь otradtarь tarafьnan qь-na alьnqan. Şul uq xəbərsenen hyđđəre bujьnsa italiandarđьŋ tьjlьnda partizan otradtarь me-nən eldi huqьştar bara.

Juldar betentəj tip əjterlek bulmaqanlьqtan, Italia qəskər-đarenen alqa barьvьna đur qь-jьnlьqtar tьva. „Tajms" xəbər-sehenen hyđđəre bujьnsa, Ma-kale rajonьnda italiandar -ţajav həzym itələr, sənki juldar bul-maqanlьqtan, tanktarđьŋ, gru-zoviktarđьŋ həm xətta qьr ar-tilleriahьnьŋ da xərəkəte nolon-loj memkin tygel. Janь həzym başlar aldьnan, tip jađa xəbər-se, italiandarqa janь juldar tə-dergə həm bulqan huqmaqtar-đь şaqtaj kiŋəjterga tura kilə-sək.

Xəbərđərgə qaraqanda, xə-đerge vaqьtta ... [illegible]

mattere bujьnsa, tenjaq frontьn-da əbissinialьlar 3 qorqavьlьq linlahen ojoştorqandar, ulardьn berehe Togora tavđarьnda, iken-sene Aşangi kyle tirahendəge tavlь rajonda həm əsenseһe şul kylden keŋjaqьnda 5-9 kilometr jerđəge Amba tavđarьnda.

Kənəjьş ucastkahьnda Italia qəskərđəre Sudan granitsahь bujlap barьlar həm Abissiniaqa inderele torqan qoralđarđь to-torqa matəşalar.

Enda Kerot rajonьnda abissi-nialьlarđьn ner đur otradь Ita-lia qəskərđarenə həzym jaha-qan. Italia gazettarьnьŋ məqlγ-mate bujьnsa, Ogaden frontь-nьŋ komandujuscie general Na-sibu ydenen qəskərđəren Xarar ərgəhendəge pozitsialarьna sь-genderqan həm şunda əxtəmə qəskər kelə. Şul uq məqlγmat-tar bujьnsa Aussa soltanь (Fran-sianьŋ Somali koloniahьna ja-qьn torqan urьn) ydenen 5 meŋ keşehe menən italiandar jaqьna sьqqan. „Stampa" gaze-tь bьl xəbərđeŋ italiandarqa tьmer jul linlahena ytevđe şaqtaj je-ŋelajtasagьn kyrhətə.

MISЬRĐA ANGLIAQA QARŞЬ XƏRƏKƏT

London, 14. Qahirə qalahьn-da kisə Angliaqa qarşь de-monstratsialarđa 40 meŋ keşe qatьştь. Begen sьvalьştar janə başlandь. Juqarь həm urta uqьv jortьrьnьŋ studenttarь demons-tratsia ojoştorop, „əthən An-glianьŋ xəkəm horavь!" həm „Jəşəhen revolyisia!" tigən lo-zungtar menən uramdarđan jerenələr. Qahirə həm Tantax qalalarьnda demonstranttar me-nən politsia arahьndaqь sərə leştərđə 3 keşe yltereлgən həm 150 keşe jaralanqan.

Anglia gazettarьnьŋ xəbəre bujьnsa, ildəge xəl bik qьrqьv. Anglia qəskərđəre kazarmalar-đa toralar. Uramdarđь taqat Misьr haldattarь qьna haqlaj-đar. Qalalaqь bəte diplomatik missialarđьŋ jortarьn đur qəs-kərt otradtar haqlajđar.

Gazettarđьŋ jađьvьna qaraqan-da, Misьr millatsələre partiahь: Anglia Misьr konstitutsiahьn sudovđan tuqtaqanqa tiklem betə misьrlьlar angliendar menən xedmattaşlek itevđən baş tarьrqa tejeştər, tigən talaptь qujqan. Ular xəđerge xəkymatteŋ his kisəkmətьn otstavkaqa sьqьvьn talap itkən-dər, sənki unьŋ vlas başьnda torovь Anglia pozitsiahь me-nən rizalьqь kyrhətə.

HYRƏTTƏ: Abissinia atlь qəskəre Addis—Abebaqa (frontqa kitə). (Sojuz foto)

RIM—LONDON—PARIŽ HƏILƏŞEVƏRƏ

London, 14. „Dejli telegraf" gazetahь ... [illegible]

TEL'MANDЬ QOTQARЬV ƏSƏN KƏRƏŞKƏ

Paris, 14. Tel'mandь ... [illegible]

... Tel'manqa sud başlanasaqьn xəbər itələr. Qajhь ber gazet-tar xətta ььl sudtьŋ 13 nojabr-đa başlanasaqьn jađalar. Şul ajqanla Tel'mandь jaqlav xalьq ara komiteti his kisəkmətьn Berlin vlastarьna həm Germania advokattarьna horav jebərđe, ləkin əleq javap ala almanь".

Tel'manqa sudьn kotmaqan-da əşlənьvь memkin bulqanlь-qьn kyrhətep, xalьq ara kərəş komiteti betə xalьq ara jəmə-qəttəlekte ujavьqqa saqьra.

ITALIANЬŊ SANKSIALARQA QARŞЬ NOTAHЬ TIRƏHENDƏ

London, 14. „Britş junajted press" agentstvohьnьŋ xəbəre, 6-12 nojabr arahьnda Səvajь kanalь aşa Italia ... [illegible]

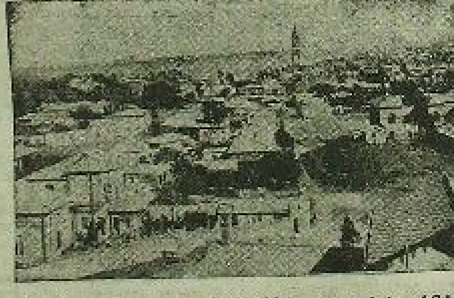

Italianьŋ koloniahь Eritrejđeŋ baş qalahь ASMA-RAnьŋ kyrneşə. Italia qəskərđarenen ten jaqtaqь ho-zymdare oşo qalanan başlanьр kitte. (Sojuzfoto)

SSSR PROTESTЬNA ITALIANЬŊ JAVABЬ

Rim, 13. SSSRđьn Italialaqь ilsehe iptaş Ştejn tarafьnan Ita-lia xəkymətenə birelgən prot-estqa tьşqь eştər ministrenen iptaşe Suvic Italia xəkymətenen ykengənlegen həm vaqiqanь tikşerev esən tejeşle saralarđь ьyrgənlegen belderđe. Bьl va-qiqa sovet grazdandarь menən Livorno həm Genuja qalalarьn-da bulqajnь.

24 oktjabrđa „Komintern" kolxozьnan (Petrovski r-ы, Kiev əlkəhe) Maskevga, Sojuzđa berense stajolđaşe Maria Demcenko həm rer gektarđan 500 sentner sygeldar alьo esen kə-rəştəge unьŋ iptaşe MARINA GNATENKO kildelar. HYRƏTTƏ: MARIA DEMCENKO (hulda) həm MARINA GNATENKO (unda) Maskevđen Kiev vokzalьnda. (Sojuz foto)

BAJMAQ STAXANOFSЬLARЬNЬŊ SLJOTЬ

STAXANOFSЬLAR JETƏKSELEKTE TƏNQITLƏJDƏR

[illegible]

— Maşinanь qəđerləhən,—ti şaxtjor — zabojşik, staxanofsь Vaxitьf, ul jaqşь eşləj həm jь-qarь xedmat ьramlьlьqь ьtə. Min yđ maşinam menən 3 jьl eşləjem. Mineŋ brigadam eks-port rudahь sьqarьvđa oktabr' planьn 200 protsentqa ytəne. Bedgə eşləp sьqarьv kimələn kytərergə taqь la memkinlektər bar. Bеđ ul memkinlektərđe la fajđalanasaqьđ.

... xərəkəten kiŋəjtevđa bulqan qamasavlьqtarđь qatь tənqit ahtьna aldьlar.

3 nojabr kendeđ səqət 11 də kisə aiqьştar həm orkestrđarđьŋ „Internatsional" ujnavь ahtьnda Bajmaq rajonь staxanofsьlarь-nьŋ sljotь jabыldь.

M. SADЬQЬF. BAJMAQ.

YZBƏKSTAN MAMЬQ ƏDER LƏV PLANЬN YTƏNE.

14 nojabrđa Yzbəkstan ma-mьq ađerlav jьllьq planьn sro-gьnan ber aj elek ytəne. Bəta-he 896 meŋ tonna mamьq tap-şьrьlqan, jaqni plan 100 prot-sentqa ytalgən. Bьl han udqan jьl tapşьrьlqan mamьqtьŋ bə-tə miqdarьnan 178 meŋ tonna-qa artьq. Bьjьl tapşьrьlqan ma-mьqtьŋ 90 protsentь berense sort mamьq menən tapşьrьldь.

AVЬLDA AQ IKMƏK MENƏN SAVDA

SSSR eske savda xalьq ko-missarlьqь hər jerdə avьldarđa 75 həm 30 protsentlь ondan bəşerelgən nomalar menən ha-tьv itergə rəxsat birđe. Sen-trosojuz oşo kvartalda uq inde bьl savdanь jajep jebərə. Pot-rebkooperatsiaqa pekarnalarđь remonttav esən 10 meŋ hum saudo bireldə.

MARŞAL SUN CUAN FANDЬŊ YLTERELEVE

Bejpin, 14. Tənsзin qalahьnьŋ qatьjđar jəşəgən eleşəndəge Budda qibadat xanahьnda kisə qibadat vaqьtьnda marşal Sun Cuan-fan yltereldə. Unь ylter-gən 30 jəşlek qatьn Sun Cuan-fandan ys alьv əsən unь ylter-gənlegen, sənki ul 1924 jьlda Şendun qalahьnda bьl qatьn-dьŋ atahьn-general Şi Cəun—elode jaza itkənlegen əjtte.

Sun Cuan-fan Tənsзindəge xərbi akademianь tamam itkən, unan hun Japoniala uqьqan. 1924 jьlda U Pej—fu unь Futsza i provinsiahьnьŋ xərbi başlь-qь itep billələp qujqanь. 1926 jьlda Sun Cuan-fan 5 provinsia-nь kydətep torđo. 1930 jьlda ul Tenjaq Qьtajdaqь koalitsia xə-kymətenə qatьşlь, bьl xəkymət Jan Si-şan menən Fьjn Juj—səndeŋ Nankinqa qarşь baş ky-tarevə arqahьnda tedələp, artьq odaq jəşəməne. Kyptən tygel Sun Cuan fan iseme japon mili-taristarь tarafьnan ojoştorolor-qa tejeşle „məstəqil" Tenjaq Qьtaj xəkymətenen memkin bulqan jetəkselarenəŋ berehe raveşendə əjtelə ine.

VILLI BREDEL

9/

KONSENTRATSION LAGER

Konsentratsion lager—nemes proletar jađьvsьhь Villi Bredel-deŋ „Hьnav" („Pruefung") ti-gən romanьnьŋ əsense nylege. Bьl roman başьnan aðaqьna tiklem xəđerge faşistar Germa-n'ahьndaqь konsentratsion la-ger tormoşon hyrətlənderə. Bre-del bьl romanda yđe bulqan lager tormoşon jađa.

Romanda xatta işis jetəkse-lərə yđ isəmdəre menən alьn-qandar. Bьl roman—begengə Germania.

Zəlil Tabьn, Moskov.

— „Hulqa"! Hulqa! Hulqa, ike, əs, dyrt! Ajaqtarьqьđđь tiged baьa almajhьqьđmьlle dumьqьđđar,... Qьđьl frontsьlar sojuzьnda majlaqan kevek ba-ra ine bit!

— „Tiged baьqьđ unda, əj, hin ninə ььvađ biselər kevek baseləhen?"

Truppfyrer Tojş terma işege aldьnda ikegə bylenep jerevse lagerqa kilterelgən keşelərđe qь-ra,ul yđe qaravьlda torqan sobel kevek. Kajom kameraьhnda hər ner keşe ikeşər adeal, jakel, sal-bar, xalat, ikke qara-horo şaqmaq lь kejelgən terma xalatь aldь, ta-qь şuqa əxtəp terma kartuzь, berar par ayьr, baldat itege, protьvjna həm jəhtьmal birelde. Janь kilevse totqondar alqan namalaren qulьq əhtarьna qьь-tьrьр. huqьş tartььe bujьnsa ikke termənen terle əinalarьna taraldьlar.

Sentabrđeŋ berense kəndəre avqust kendəre kevek yk əhe, qьđđьra. Jerga jomoşaq qьna jelь nur sarela.

Terma stenahьnьŋ tьş jaqьn-daqь aqastar şundaj ebe, tomo-ra kendə la kipməgəndər. Jap-raqtarđьn jəşellege ta'qan kyđ-đərgə raxat kevek. Terma ste-nahь bujьnda ebə həm gruş aqastarь ytalar.

— „Hulqa, hulqa, hulqa,— kilevselar termanen jemerelep, ьььrap jatqan tođaleşə erga-hendə marşirovajt itələr.

—„Hulqa! Hulqa!" Truppfi-yrer Tojş teđelgən saftь buj-đan bujqa jegərep baqtь, be-rajhenen jerevə uqa oqşama-ha, ul unьŋ ajaqьna baьь, jo-doroqo menən huqa, jelkahena tertep jebərə, qьsqьra, qotora.

Totqondar ike ber termə jazaretьn jemeralar. Şul jeme-rek aldьnda, ebələ, san esen-də mьna şulaj marşirovaft itələr ul totqondar. Ular şaq-maqlь, ikkerep betkən terma xalatь kejgan kileş ste-na qaldьqtarь ərlendə toralar, kajьlar menən kirbestarđe so-qop sьqarьlar həm ularđь arbalarqa tejəjdar. Ber urьnda vatьlqan taştarđь sorttarqa ajьralar.

Eşselər komandahьn kyđəlep torovsь haqsь vaxtmajsterđar kylagale məjeş eđləр qarajđar. Ylep barьvsь totqondar jemerek əhtendə eşləp jerevseləgə ker-pek ahtьnan qьna qarap alalar. Ular tanьştarьn, iptaştaren eđ-ləjđar.

— „Otrad... ajaqtь kytarer-gə... tuqta!" Ular ber qapqa aldьna kilep tuqtanьlar. Ularđь alьр barьvsь stal şl'jomlь, kara-bin taqqan berəv kalakuldь tart-tь. Qapqa tebendə torovsь ber post bar.

— „Otrad... ajaqtь jьnələр baььrqa!..... marş!". Ular janь ber termənen işek aldьna barьp tuqtanьlar. Bьnda ber terkem totqondar ber—birəqa kejənsə tupraq halalar. Ylsəges instru-menttar qujьlqan. Şyp ylən-dere kirəlep taşlana həm ti-gedlənə. Totqondar termaneŋ işek aldьnda baqa boltarь ke-vek faşistar bilgehe formahьn-da tytal jahajđar.

— „Otrad... əj, ajaqtarьqьđ-qa xuza bulьrqa telamajhegeđ-me əllə.. tuqta!! Hulqa 'norm-lorqa! Namalarđe halьrqa! Ajaq-tь tigeđlep baььrqa! Ber kem qudaqlmaьqa həm tavьş sь-qarmaьqa!

Truppfyrer Tojş termanen işek aldьndaqь filgelden abьь qalьnda urьnlaşqan qaravьl byl-məhenə inep kitte. Lagerqa janь kilevselerđe tađerenan taqь ber nisə haqsь vaxtmajster qarap ta-ra, ulardan arahьnda elekke student, Oberşarfyrer Rudolf Harms ta bar.

Tojş qaravьlda qanal itte.

— Heil Hitler"!

— „Heil Hitler"

— „Bьl jьlь ber nisə intelle-gent ta bar. Bularđьŋ arahьnda, Rudi, hin ularqa taqь babaq əjrat əle!"

— „Aŋlaşьla!", Şarfyrer Ri-del, Truppfyrer qusqan vazifa-hьn ytane.

— „Xəl jejьqьđ ađьrьq, əs, dyrt!" Oberşarfyrer Harms, Şar-fyrer Ridel, Obertruppfyrer Majzel, Truppfyrer Tojş qara-vьl bylməhenən sьqьр kittelar.

Totqondar his qutqalmajьnьa ebe qojaş ahtьnda toralar, qaj-hь berevđərdeŋ bittərenan bor-saq-borsaq tirđar tama. Haqsь vaxtmajsterđar hər keşene jen teklap qarajđar.

— „Quldarđь janqa qujьrqa! Smirnol Tura qararqa!"

Harms berevđe saftan alьp sьqtь.

— „Ninə kildeŋ bьnda?"

— „Jaşeren sьqa torqan ga-zet hatqajьnьm".

— „Nindəj gazet ul?".

— „Hamburger Volkszeitu-ng!"

— „Ə hin?"

— „Belmajem, vaxtmajster əfəndel"

— „Ninə, belmajhenmeni əle hin?"

— „Min beldererqa tejeşmen, vaxtmajster əfəndel Min 5 mar-ta qьđьl bajraq sьqarьp elgəj-nem, başqa ber namə la juq!"

— „Hin ujla əle, min ađaq taqь horarmьn hinən!"

— „Ə hin?"

— „Min, Qьđьl profsojuzdar oppozitsiahьnda jəşeren eş alьp barqanьm esen!"

— „Nindəj jəşeren eş eşlə-neŋ unda?"

„Min, keşelərđen vznos aq-sahь jьjđьm!"

—„Kemdərđan jьjđьŋ?".

— „2017 nan 2022 nomerqa tiklem!"

— „Kemdər ular hin aqsa jьj-qan keşelər, min ularđь belə-hem kilə".

— „Min ularđь yđem də bel-majem!"

— „Şulajmь, ə-ə-jaraj, hin ularđь adaqtan ibenə teşererhen əle"

Harms totqondarđь frontqa baььrđь həm komanda birđe.

— „Qaqьl eşselərə, hulqa ььqьqьđ!"

Totqondar arahьnan əs keşe alqa ььqьр baььlar.

— „Hin kem?"

— „Vrac!"

— „Vracmь? Isemeŋ nisek?"

— „Doktor Kalkraux!"

— „Ninə kildeŋ bьnda?

— „Minđə sit il gazettarь tapьlьr!"

— „Ə-ə-ə, şulajmьnl, tu-qan ikənhen! Davlatkə ađьraq xьjanat itergə matəşqan ikən-hen, əjjemer"

— „Juq!"

— „Jetər hinə, aŋlanьnmь!"

— „Ə hin, hin kem?"

— „Profsojuz xedmətkəre!"

— „Ə hin?"

— „Məəssəsə xedmətkəre!"

— „Xeđmatkərđərđən taqь kemdər bar araqьđđa, — tine Harms, başqalarđan horanь.

— „Taqь min bar!"

— „Min đa!"

— „Jaraj, taraьqьđ! Biş ke-şe tegendə, stena bujьna, əjđə! Saf menən! Tiđərək bulьqьđ!"

Oberşarfyrer Harms aldь to-rovsь doktor Kalkraux qarşь-hьna kilep baьtь.

— „Lenin kem bulqan?"

Totqon aptьrьqan qəjəfat me-nən uqa qaranь həm qarşьh unьŋ ergəhendə torovsь vaxt-majsterđarqa borđo, ular uqa məьqьl ikən ber qejəfat me-nən qaranьlar.

— „Ja, tiđ bulahьŋmь?"

— Lenin? Lenin? Vrac mem-kin bulqan tiklem qajephed həm dereь javap eđlene.

— „Lenin, Lenin—Sovettar Sojuzьnьŋ Xalьq Komissarđarь Sovetь raise bulqan!"

Şap!—Harms vracьŋ qolaq tebenə huqьp jebərđe, unьŋ qolaqь zenkep kitte.

Harms ikense berevhe, prof-sojuz xedmatkare aldьna kilep baьtь.

— „Lenin kem bulqan?"

— „Kommunistarđьŋ julьaş-sьhь!"

Şap! —Harms unьŋ da qolaq tebenə birđe.

Məəssəsə xedmatkəre sirat-qa kilep baьtь.

— „Lenin kem bulqan?"

Ul qurqa-qurqa qolaq tebenə alьvdь kətep maqarđaj:

— „Lenin... Lenin bulqan... belmajem min unь!"

Şap! şap!—Harms unьŋ qolaq tebenə ike tapqьr huqtь, Har-ms yđe la: ььnlap ta Lenin kem bulqan ikən hun ul, tigən ujqa qaldь.

Taqь ike xedmatkərdan ho-raldь. Ulardьŋ berəvhe: „Lenin sovettarđьŋ ьigeđen bьlьvsь!", ikensehe: „Lenin ber jəhyd bul-qan!", tip javap birđelər. Ikəv-heneŋ də qolaq tebenə elakte...

— „Kem da kem dereь ja-vap bira, şul stena bujьnda ky-lagala jal itəsək!"

Horav həm javap ujьnь ja-qьnan başlandь.

— „Lenin kem bulqan?"

Vrac, inde, əllə qasandan bir-le ujlaj:

— Nəmə əjterahe kilə ikən hun unьŋ?

„Jəhyd" tip əjtergəme, unь la əjttelar, ul da dereь tygel. Ul:

— „Germanianьŋ doşmanь bulqan!" tip javap birđe, ul aj-tep tə betmane, Harms taqь unьŋ sikəhenə ьaььр jebərđe. Profsojuz xedmətkəre kyptan birle ujlap torħa la, javap bir-məь elek yk sikəhenə aldь.

Məəssəsə xedmatkəre həmən totlaqa:

— „Lenin... Lenin... ə... qur-qьnьs keşe bulqan!"

Haqsь vaxtmajsterđarđьŋ jed-đərendə jьlmajьv kyrende. Har-ms la kelemhərəp qujđь.

— „Nisek inde ul, qurqьnьs keşe, dereкorək itep əjt!"

— „Ul... ul... ə... ber revolyt-sioner bulqan.

Şap!—Ul ber nisə adьm art-qa aygəlap kitte.

— „Lenin kem bulqan?"

Xedmətkərđərđeŋ berəvhe: „kommunist", tine həm qolaq tebenə aldь. Ikense berəvhe namaler mьqьrđap matəşlь,— Harms unьŋ da sikəhenə saььр jebərđe.

— „Əx... heđ... baştar!— Oberşarfyrer Harms aqьrьp je-barđe,—Lenindeŋ kem bulqa-nьn da belmajhegeđ. Bьna xə-đer min heđgə unьŋ kem bul-qanьn əjtəm, tьŋlaqьđ. Ul jul-baььrđar atamanь bulqan! Xə-jerse bulqan! Xalьqь talavsь! Quđqalmaqьđ undal Kem da kem quđqala... qara tine aqqan-sa uram əsendə jegeratək!".

Totqondar ebe qojaş ahtьn-da xəđer səqət jarьm bujь to-ralar inde. Essə komandalarь termagə kire qajttьlar. Ber gru-zovik petonder menən aş kil-terđe həm aşlь buьatьр, aş havьttar menən qapqa ytə ter-mə uramьnan sьqьр kitte.

Vrac ergəhendə jabьq qaqsa-qьna ber keşe tora, unьŋ əs-tendə la aluma. Vrac unьŋ hu-qьşta invalid bulьр qalqanьn belde, həm unьŋ xəlhеđlektan aьььр tora almaj bolqalanqa-nьn qarap torđo. Ləkin vrac uqa jarđam itergə, unь jaqlar-qa, uqa qaqьlьrqa tejeş tygel.

Qaravьl bylməhenən Şarfyrer Ridel kilep sьqtь həm xəle ba-tep baььр tora almavь totqon-đo kyrđe. Ridel unьŋ ergəhenə kilde:

—„Hin baььр tora almajhьŋ-mь əllə?"

—„Juq, vaxtmajster əfəndel"

— „Ulaj bulha, beđ unь je-gerev menən almaştьrojьq əle."

(Aźaqь 2-nitte)

Hyrəttə: Berjan rajonьnan kilgən kolxozsь-udarniktarđaŋ III-sesə Başqortostan sjezdь delegattarь.
(Pandiol fotohь).

Sojuz Narkomzemьnda

PETROVSKI RAJONЬ HƏM „KOMINTERN" KOLXOZЬ BYLƏKLƏNDE

SSSR Jer Eştəre Xalьq Komissarь ip. **M. A. Cernof** biş jedse—kolxoznitsalar xarakəten başlousь **Maria Demcenko** həm **Marina Gnatenkolarđьŋ** tьuqan jere bulqan Petrovski isemendəge rajondь həm „Komintern" kolxozьn bylәklәv turahьnda maxsus prikaz sьqarđь.

Petrovski rajonьnьŋ partia, sovet həm jer ojoşmalarь biş jedsәlәr xarakәten ьsьnlap ta bol'şeviktarsa ojoşturovđarьn billdәlәp, Narkom Petrovski rajon jer bylege mədire **Keval'** iptәşte—sanatoriaqa putjovka həm 1000 hum aqsa menәn, Gorodişenski MTS nьŋ direktorь **Smuşko** iptәşte jeŋel avtomaşina, kurortqa putjovka həm 2000 hum aqsa menәn bylәklәne. Rajondaŋ həm jerle MTS tьŋ avьl xuzalьqьn artьuьna ьqьsьv bujьnsa saralar billdәlәnde. Bьnda jaŋь 37 traktor (şunьŋ esenәn 12 he sәgeldәr jere herәv esen), sәgeldәr saskes 24 maşina, 61 kul'tivator, 12 sәgeldәr kiterges, dvigәtelle 10 molotilka, 30 lusilnik həm 30 haвan inderelә.

Korsunski gidroelektr stansahьnan rajonqa elektrik ьsьqь ytkәrep, 27 kolxoz jaqtьrtьlasaq. Bьl kolxozdarđьŋ bәtәhendә lә elektrik kesә menәn aşlьq hugьv punkttarь qujьla. Rajondьŋ bәtә kolxozdarь 1936-37 jьl esendә rajon ydәgenә taş jul menәn totaştьrьlasaqtar. Gorodişenski MTS hь ergәhendә jul otradь ojoşturola. Bьl otrad aldaqь jьlda uq 30 kilometrqa jaŋь jul halьrqa tejeş. Jaŋь jul bujđarьna jemeş aqastarь ultьrtьv esen Mlievski tәзribә stansahь kolxozdarđь aqastar menәn tә'min itә. Gorodişenski MTS hь ergәhendә dispetcer xeđmәte ojoştorola, unьŋ menәn xeđmәtlәnderelgәn kolxozdar bәtәhe lә telefon menәn totaştьrьlasaq. Gorodişenski MTS hьndaqь agrotex personaldьŋ material-tormoş xaldәren jaqşьrtьv esen Narkom 10 meŋ hum aqsa jebәrđe.

Maria Demcenko həm Marina Gnatenkolarđь tәrbiәlәgәn „Komintern" kolxozьnda biş jedse-kolxoznitsalarqa mәr-mәr taqta qujьlasaq. Taqtala Maria Demcenkonьŋ ip. **Stalinqa** bulqan raportь, zvenohьnьŋ həm unьŋ menәn jarьşqa berense bulьp ьsqqan Marina Gnatenko zvenohьnьŋ eş jomqaqtarь jađьlasaq.

Maria Demcenko həm Marina Gnatenko semialarь menәn SSSR narkomzemь ibәşenә kurortqa jebәrelәlәr, Maria Demcenkonьŋ tuqandarьna jaŋь usad'ba eşlәv esen 5 meŋ hum aqsa birelә.

Şulaj uq, biş jedse-kolxoznitsalarđьŋ soratniktarь həm jetәkselәre lә bylәklәndelәr: „Komintern" kolxozьnьŋ predsedatele ip. **Nikolajenkoqa** kurortqa putjovka, patefon həm 3 meŋ hum aqsa, brigadir **Broda** həm **Sidorenka** iptәştәr (Demcenko həm Gnatenko brigadalarь) patefondar həm bәrәr meŋ hum aqsa menәn, jort—sanatoria mәdire, agronom həm kolxozda massovьj eştәrđeŋ jetәksehe kurortqa putjovka həm 1 meŋ hum aqsa menәn bylәklәnde. Narkom kolxozqa jək həm jeŋel avtomaşina birđe. Iŋ jaqşь kolxozsьlarđь bylәklәv esen 15 meŋ hum aqsa billdәlәne.

„Komintern" kolxozь urьnlaşqan Starosel'je avьlьnda sәgelderđәn juqarь urođaj alqan zveno başlьqtarьn qujtanan әđerlәv kursь asьla. Bьl avьl Korsunski gidro elektro stansahьnan berense toktь alasaq. Starosel'je avьlьnda eşlәnep jatqan tavьşlь kinonьŋ rasxodьn Narkomzem yđ әđtenә kytәrә. Ol'şanka jьlqahьnьŋ ike dambahь qajtanan qorola. Unь ajaqqa baştьrьv esen Narkozem 150 000 hum kylәmendә ođaq mәddәtle kredit jebәrә.

PLAN YTƏLDE

Blagovar, (BaşTASS). Rajon kolxozdarьnda 33, kolxozdarđaŋ jort aldarьna 7 gektar jelәk-jemeş aqastarь ultьrtьlьrqa tejeş ine. Kolxozdarđa 12 gektar alma, 15 gektar qaraqat həm 8 gektar quraj jelәge ultьrtьldь. Kolxozsьlar 5 gektar terlә jelәk-jemeş aqastarь ultьrtьlar. Bьlarđan tьş 18 gektar jergә pitomnik jahalьp, unda terlә jemeş orloqtarь sәselde.

KOLXOZDA BAJRAM

Jomaquza rajonь „Qьđьl jul" kolxozь Oktәbr' revolytsiahьnьŋ 18 jьllьq bajramьn dur әđerlek menәn ytkәrđe. Bajramda 66 udarnik bylәklәnde. Kis menәn kolxoz kyrşe kolxozdarđan qunaqtar saqьrđь. Qunaqqa **„Kombajn"**, **„Qьđьl bajraq"** kolxozdarьnьŋ udarniktarь kildelәr.

Kolxozda ken bujь ujьn-kolkә, bejev-lansa barđь.

IDRISOF

REMONT EŞENEŊ STAXANOFSЬLARЬN BULDЬRЬRQA

BEĐĐEN SROK— 1-SE FEVRAL'

Starletamaq, (BaşTASS). Starletamaq MTS eşse həm belgestәre Starletamaq, Starlebaş, Jergәn, Usь, Maqar MTS tarьnan remontqa kilgәn traktoristar menәn bergә, kedgә-qьşqь remont turahьnda VKP(b) Ɵlkә komitetь həm Sovnarkom qararьn ejrәndelәr. Bьl qararqa javap urnьnda, Starletamaq MTS eşselәre 129 traktorqa remonttь 1-fevral'qa tamamlarqa jəkləmə aldьlar həm Başqortostandьŋ bәtә remont eşselәren iptәş **Cernoflьŋ** bojoroqon, VKP(b) Ɵlkә komitetь həm Başsovnarkom qararьn ytәv esen bol'şevistik kerәşkә saqьrьp xat jađьlar.

Masterskojđa remont brigadalarьnan teş maşinalarđьŋ castarьn alьv həm ularđь jьjьv esen maxsus brigada ojoşturoldo, bьgada remont eşselәren bьl eştәrđәn qotqarьp, ularqa remont eşe menәn genә şeqellәnergә mәmkinlek bira. Şulaj uq brigadir đa narad jađьv, detaldar artьnan jørәvđәn qotqarьldь. Brakovşikqa jәrđamqa hәr brigadala jәmaqәt brakovşikь billdәlәnde.

QRAFIKA ARTTЬRЬP YTƏLƏ

Balabaj, (BaşTASS). 14-nojabrgә Balabaj MTS -nda 10 traktor, 4 motor, 4 kombajn həm 6 haвan remontlandь. Remont grafikьhь artьqь menәn ytәlә.

Remont brigadalarь konvejer sistemahьna kysәlәr. Remont otlicniktarь zvtәgenәk **Leontejef** xadimenьŋ 150 protsentqa, **Kuznetsof**, **Polozuk** 138 protsentqa ytәjđәr.

Lәkin, masterskojđa zapas castar (podşipnik, şatunka) jeteşmәj.

QART UDARNIK

Nuriman rajonь, Jaŋь kyl avьl sovetь dәvmәlәndәge promartel' aqzahь 58 jәşlek **Əxtәrәjanьf Qilman** nasaj yđ ebiona teşkәn 2 tonna halasaş batьrьv zadaniehьn 7 tonnaqa jetkerep ytәne. Yđ eşenә namьŋ menәn qaravьь Əxtәrәjanьf nasaj 180 hum aqsa həm ber par kostjum menәn bylәklәnde. K. FƏJZI

KOLXOZDAR JER MENƏN FAJĐALANЬV AKTTARЬN ALALAR

71.506 kolxoz jer teđәvđe tamamlanьlar, yđ jerđәreneŋ jaŋь granitsalarьn billdәlәnelәr həm mexa baqanalarьn qujđьlar inde.

Jerđәn mәŋge fajđalanьv dәvlәt akttarь 1 nojabrgә tiklem 25.517 kolxozqa tapşьrьldь.

Mәskәv həm Leningrad әlkәlәrendә kolxozdarđan jerđәren fajđalanьvđarьn rәsmilәştәrev eşe bigerәk tә kiŋ rәveştә jәjelde. Mәskәv әlkәhendә 3.704 kolxoz həm Leningrad әlkәhendә 3.316 kolxoz dәvlәt akttarьn aldьlar. Ukrainala 10 meŋ kolxozda jer teđәv ytkәrelde həm 4.781 kolxozqa jerđәn mәŋge fajđalanьv dәvlәt akttarь tapşьrьldь.

Hәr jerđә akttarđь tapşьrqan vaqьtta jaŋьđaqtar kolxozqa kyplәp inalar. Əsәnsә kvartalda Əzerbajzan kolxozdarьna 30 meŋ jaŋь xuzalьq qabul itelde.

„JAŊЬ JUL" KOLXOZЬ AKT ALDЬ

Jarmekej, (BaşTASS). 13-nojabrđә rajonda aldьnqь haualqan **„Jaŋь Jul"** kolxozьna jerđe mәŋgelekkә fajđalanьv aktь tapşьrьldь. Akt tapşьrьv tantanalь bajram teben alьp, bajramqa rajondaŋ bәtә kolxoz həm sovxozdarđan qunaqtar kildelәr. Kolxoz eş torđan 1000 keşelek aş әđerlәne.

Kolxozsьlar yđ jerđәrenәn taqь la juqarьraq uŋьş alьv esen kerәşergә hyđ birđelәr.

Jьjьlьş **Bьjkin**, **Bulaşьf**, **Tahirьf** iptәştәrgә qotlav telegrammalarь jebәrđe.

KADRĐAR ƏĐERLƏV

ALDЬNQЬ MƏKTƏP

Aqşьđaqь kombajnerđar mәktәbe — Başqortostanda iŋ jaqşь mәktәp hanala. Mәktәpteŋ direktorь **Yqrimof** iptәş uqьv jьlьna әđerlekte jaqşь ytkәrđe: ulьŋ, ađьq әđerlәne, mәktәple uqьv kerәktәre həm maşinalar menәn tә'min itte. Ytkәn jьl jaqşь kombajnerđar әđerlәp ьsqarqan jaqşь uqьtьvsьlar mәktәpkә berketeldelәr.

Aqşьn mәktәbe kombajnerđar әđerlәv genә tygel, bәlkem yđen dә uqьtьvsьlar sostavьn da ytәre. Mәktәp yđeneŋ kursanttarь arahьnan elekke traktorist iptәş **Iljasьfь** instruktor itep әđerlәne.

Bьjьl mәktәpkә 120 keşe urьnьna 70 keşe genә alьndь. Lәkin bьl eştә mәktәp qajeple tygel, bәlkem MTS direktorđarь qajeple, ular kursqa uqьj-jađa belmәgәn keşelәrđe jebәrәlәr, şunьŋ arqahьnda ularđь kire qajtarьrqa tura kilde.

(BaşTASS)

NI BARЬ 60 PROTSENT

Manavez. Manavez rajon kolxoz mәktәbendә uqьvđar 25 kon hunlap başlandь. Mәktәp uqьvsьlar menәn 60 protsentqa qьna komplektlandь. Assьlьn avьl sovetьndaqь kolxozdar 15 keşe urьnьna ber genә keşe jebәrđelәr. Nordovski, Krasnojarski avьl sovettarьnьŋ kolxozdarь 19 keşenәn ber keşe la jebәrmәnelәr.

Mәktәpteŋ aqşahь juq, uqьtьvsьlarqa ike ajđan birle eş xaqь tylәnmәgәn. Kursanttarđan 25 keşe genә dәjem torlaq menәn tә'min itelep, qalьşandarь ajrьm kvartirđarđa toralar, ularqa kis dәrәs әđerlәv esen his mәmkinlek juq.

RajZO həm Rajon başqarma komitetь rajon kolxoz mәktәbeneŋ toroşo menәn qьđьqhьnmajđar.

(BaşTASS)

EŞ AĐAQЬNA TIKLEM JETKERELMƏNE

Starletamaq. Starletamaq MTS direktsiahь traktoristar kursьn komplektlav eşen ađaqьna tiklem jetkermәne. Tereşlelege kursta 47 keşe urьnьna 28 keşe sьl jьjьlьnan qatьn-qьđđarđan 6 keşe, Pomrazkinolaqь kursta 55 keşe urьnьna 34 keşe (qatьn-qьđđar 2) uqьj. Kolxoz jetәkselәreneŋ kybehe kurstarqa keşe hajlap jebәrev eşenә qatnaşmanьlar. Hedәmtәlә kurstar eşlәj başlaqanqa ber aj vaqьt ytevgә qaramaҫtan, kursanttar ьlav davam itә.

(BaşTASS)

SOVXOZ UŊЬŞTARЬ HƏM JETEŞHEĐLEKTƏRE

It-hetselek trestьnьŋ Dim sovxozьnda bәtәhe 4 meŋ 328 başlap hьjьr, 1 meŋ 68 başlap haрьq həm 126 susqa maldarь bar. Maldarqa qьşqьlьq esen halam, besәn həm konsentrat ađьqtar jeterlek dәrәsәlә әđerlәngәn. Sovxoz bьjьl politik həm xuzalьq kampanialarьn ytkәrev jaqьnan da ytkәn jьldarqa qaraqanda bajtaq uŋьşlьqtarqa elgәşte. Davaltka igen tapşьrьv planь vaqьtьnan ber aj elek ytәlde. Şulaj uq 2 meŋ 119 sentner it tapşьrьv planь la 1 nojabrgә tulьhь menәn ytәlde. Unan sovxoz bьjьl 1 nojabrđәn dotatsiahьđ eşlәvgә kysә aldь. Bildәle bьl bik dur uŋьşqa elgәşev tigәn hyđ. Bьl uŋьşlьqtar sovxozdьŋ partia ojoşmahь həm bigerәk tә polit bylekteŋ eş menәn konkret jetәkselek itep, massanь jenevdәrgә vaqьtьnda mobilizatsialaj beleven kyrhәtә.

Sotsialistik jarьş həm udarsьlьq eştәren kiŋ jәjeldәrep jenәrev arqahьnda, sovxozda jaqşь eş elgelәre kyrhәtkәn udarniktarđьŋ da barьlqьn kyrhәtep bulь. Sovxozdan ber nisә udarnik kolxozsь udarniktarđьŋ 3-se sjezdьnda qatnaştьlar. Bьlar arahьnan 3-se fermanьŋ baş gurtoprabь **Soltanьf** iptәşte kyrhәtergә mәmkin. Unьŋ gurtь hel tapşьrьv planьn hәr vaqьt vaqьtьnda ytәp kilde. Gurt qьşqa ađer, 800 sentner besәn ađđarđar jaŋьna tәşlьlьp betkәn. Unan sovxozdan delegat bulьp Davlatqulьf, Jegorova həm Əliqulin iptәştәr barđьlar. Jegorova həm Davlatqulьf iptәştәr sjezda bylәklәndelәr.

Lәkin, uŋьşlьqtar menәn ber qatarđan әle jeteşheđlektәr đa juq tygel. Sovxoz tunqa herәv planьn barь 32 protsentqa qьna ytaj aldь. Igenden barь 50 protsentь qьna hoqьlqan. Şulaj uq maldarđь qьşqa әđerlәv eştәre qәmyman alqanda his maqtarlьq tygel. Bigerәk tә jәş maldar esen qьşqa jьlь urьndar әđerlәv eşe nasar. Bьđavdar qьşlьq esen barь 50 protsentqa qьna normal' eşlәngәn ojđar menәn tә'min itelgәndәr. Bildәle bьlar dur jeteşheđlektәrđan hanala.

X. D.

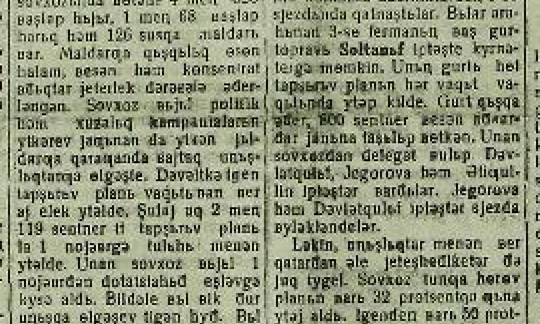

Dagestan ASSR nьŋ „Politotdel" kolxozьnьŋ iŋ qart casanь (mal ketevse) Qәlaxmәd Əxmәdef (103 jәştә) olpuska alьp, Sovettar sojuzьnьŋ baş qalahь Mәskәvgә kilde. SSSR Yđәk başqarma komitetьnьŋ predsedatele PETROVSKI iptәş Qәlaxmәd Əxmәdefte Kremel'gә saqьrđь.
Hyrәttә: Casan Əxmәdef tәrzemәse Batьjşef iptәş menәn Kremel' esenәn Mәskәv jьlqahь bujьn kyrhәtәlәr.
(Sojuzfoto)

Krasno—Usol rajonьnan „Jondođ" kolxozь bәtә xuzalьq—politik kampanialarđь ytәvđә iŋ aldьnqьlarđan hanala.
Hyrәttә: „Jondođ" kolxozьnьŋ predsedatele Saqadiej iptәş.
(Ebnasarof fotohь).

JOMAQUZA MTSHЬ REMONTTЬ ƏKEREN JƏJELDERƏ

Jomaquza. VKP(b) Rajkomь bjurohьnda **Xođajbirdin** MTS direktorь **Şafiqьf** iptәşteŋ traktorđarđь remont barьşь turahьnda dokladь tьŋlandь. MTS ta 73 traktor bar. Şunaŋ 62 traktor remontlanьrqa tejeş. Plan bujьnsa oktabrđә remontlanьrqa tejeş 8 traktorđan ni barь 5 traktor qьna remontlanqan.

Bьnьŋ sәbәbe asьq. Senki, traktoristar arahьnda massovьj eş juq. MTS eşselәre SSSR jer eştәre xalьq komissarь **Cernof** iptәşteŋ traktorđarđь kedgә həm qьşqь remontlav kampaniahь turahьndaqь bojoroqon belmәjđәr. Remonttьŋ sьjatь esen kerәş jәjeldereлmәgәn.

Rajkom bjurohь bьl xәlde nьqlap tikşerđe. Bjuro VKP(b) Ɵlkә komitetь həm Sovnarkomdьŋ traktorđarđь remontlav turahьndaqь praktik qararь nigeđendә eşte kiŋ jәjelderergә praktik kyrhәtmәlәr birđe.

I. QAJ.

MASTERSKOJ DA ƏĐER TYGEL

Mesetle, (BaşTASS). Dьvan orloqsoloq sovxozь 1-oktabrđәn remont eşenә başlap, 15 nojabrgә 14 traktor (ulardan esehe gusenitsalь traktor) remontlarqa tejeş ine. Lәkin, sovxoz oşo kongә tiklem remont eşenә başlaqanь juq. Traktorist həm slesar'dar orloq tәđarlav həm başqa şundaj eştәrđә eşlәjđәr. Remont masterskojđarь jьhazlanđьrьlmaqan. Masterskoj jetәkselәre zapas castar bulmavьn kьltav itәlәr. Sovxoz direktsiahь la ularqa tejeşle barьm kyrmәj.

UDARNIK ƏXMƏDIEF 432 BOT IGEN ALDЬ

Baqalь, (BaşTASS). **„Halqьn şişma"** kolxozь bьjьl şьqtaj juqarь uŋьş aldь. Bojdajđen gektarьnan 13 sentner (ytkәn jьldan 170 protsent juqarь), holonoŋ gektarьnan 18 sentner uŋьş alьnьp, xeđmәt kondәrenә bylgәndә hәr xuzalьqqa urtasa 26 sentner, ytkәn jьlqa qaraqanda ike tapqьr artьqьraq igen tura kilde. Kolxozdьŋ iŋ jaqşь udarniktarьnan: **Əxmәdief 432, Şajxullin 380, Əxmәtşin 380 bot igen aldьlar.**

Kolxozda doxod bylev dur bajram kenenә әjlәnde.

MAJA TUPLAV PLANЬ VAQЬTЬNDA TULЬHЬ MENƏN YTƏLERGƏ TEJEŞ

BAŞQORTOSTAN ASSR XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

1935 JЬL 9-NOJƏBR'

Maja tuplav həm bydzetь ytәv bujьnsa Kenәlьş әlkәhe həm Tatarstan respublikahь arahьndaqь krajđar ara sotsialistik jarьş dogovorь bujьnsa, Başqortostan xekymәte tarafьnan әbkә alьnqan jәklәmәlәrđe ytәv maqsatьnda, Başqortostan ASSR Xalьq Komissarđarь Sovetь qarar itә:

1. Rajbaşqarma, qala sovettarь predsedateldәren, rajon (qala) finans bylektәre həm rajon haqlьq kassalarь mәdirđәren xalьq majalarьn tuplav planьn 1935 jьl 20-dekabrgә, dәvlәt doxodtarь planьn 29-dekabrgә tulьhьnsa ytәv esen bәtә saralarđь kyrergә mәзbyr itergә.
2. 1936 jьlqa bydzet bujьnsa projektlaştьrьlqan bәtә doxodtarđь his hyđheđ ytәrgә: aqьndaqь bydzet jьlьn xeđmәt xaqь, sotsial straxovanie, stependialar, tuqlьuv həm başqalar bujьnsa, həm bydzettaŋ sьqьm elәşә bujьnsa birәsәkheđ tamamlarqa.

Bәtә rajbaşqarma predsedateldәren həm rajon finans bylektәre mәdirđәren aqьndaqь jьl bydzetь bujьnsa birasakle bulьvqa jul qujьvđarь esen ularđьŋ javaplьlьqtarь turahьnda iskartergә.

3. 4-kvartal maja tuplavđь həm jьllьq zajom podpiskahьn vaqьtьnan elek ytәvse rajondar esen, tybәndәge bylәktәrđe billdәlergә:

a) 2 bylәk 10 ar meŋ humdan;

b) 2 bylәk 5 әr meŋ humdan;

v) finans aktivtarьn individual rәveştә bylәklәvgә 3 meŋ hum.

Zajom bujьnsa jьllьq podpiska summahь vznostarьn iŋ jaqşь ytәvse rajondarqa qьna bylәk birelәsәgenә, rajbaşqarmalarđьŋ iqtibarьn jynәltergә.

Başqortostan ASSR Xalьq Komissarđarь Sovetьnьŋ predsedatele—BULAŞЬF.

Başqortostan ASSR Xalьq Komissarđarь Sovetьnьŋ eştәr menәn idara itevsehe esen—DƏVLƏTBAJЬF

KOLXOZDARĐЬŊ XƏLE JЬLDAN-JЬL JAQŞЬRA

Başqortostan avьl xuzalьqь bankahьnьŋ mәqlymattare bujьnsa 1-oktabrgә kolxozdarđaqь bylenmәj torqan fondtarđьŋ qaldьqtarь 2 million 975 meŋ hum tәşkil itә. Ytkәn jьl şul uq vaqьtqa bylenmәj torqan fondtarđьŋ qaldьqь ni barь 1 million 342 meŋ 500 hum qьna ine. Başlanqьs mәqlymattarqa qaraqanda 1935-jьldьŋ 1-nojabrenda bylenmәj torqan fondtarđьŋ qaldьqtarь 4 million 169 meŋ humqa jetә.

Oşo jьldьŋ III-kvartalьnda bylenmәj torqan fondtar bujьnsa aqsa әjlәneşe (oborot) artqanlьqь kyrenә. 2-kvartalda aqsa әjlәneşe 1 million 375 meŋ hum ine, 3-kvartalda ul 3 million 484 meŋ humqa jette.

Bьl handar kolxozdarđьŋ xәle әtlәkheđ jaqşьrqandь, inventar hatьp alьv, tәđeleş, elektrofikatsia eştәrenә aqsa totovđьŋ ytkәn jьlqa qaraqanda ike tapqьrđan da kyberәk artqanlьqьn kyrhәtәlәr.

Lәkin bьl handar esenә betәhe lә inderelmәgәn әle. Qajьhь ber kolxozdar yđđәreneŋ sottarьnda bylenmәj torqan fondtar bujьnsa әjlәneşte kyrhәtmәjđәr. **Nuriman** rajonьndaqь „Belem" kolxozьnьŋ sotьnda ni barь 200 hum, 3 kassala 10540 hum aqsahь bar. **Starletamaq** rajonьndaqь „Stalin", **Avьrgazь** rajonьndaqь „Kombajn" həm başqa kyp kolxozdarđa la şundaj uq xәl.

(BaşTASS)

JARЬŞ-UDARSЬLЬQ METOĐЬ HƏĐƏMTƏLE EŞ BIRƏ

Qьjьş rajonь, Dyşәnnikә sovetьnьŋ aktivtarь finans poxođьna qoşьlьp, maja tuplavđa jarьş-udarsьlьq metodь menәn eşlәvđe tep burьs itep alьp, unь ytәv esen kerәşte jәjep jebәrđelәr. Hәr ber aktiv yđ ucastkahьnьŋ maja tuplav planьn ytәp sьqьv esen yđenә jәklәmә alьp, ber-bereben jarьşqa saqьrđьlar. Şul arqala „1 maj" kolxozьnьŋ finans aqzahь **Ojnedullin**, „Kalinin" kolxozьnan **Xәmidullin, Lastaef, Bazdejev**tar jьllьq mәзbyri halьm həm zajom vznosь jьjnav plandarьn 100 protsentь menәn ytәnelәr. Sovet dәvmәlәndә zajom tәlәvsь 280 xuzalьqtьŋ obligatsialarь oloşon qarar ytkәrelde. Hedәmtәlә, **Dyşәnnikә** sovetьnda **350 hum, Tyben Qьjьş** sovetьnda **1 meŋ 500** hum oloş ьsqqanlьqь tabьldь. Rajondьŋ başqa avьl sovettarь **Dyşәnnikә** sovetьnьŋ eş elgehen yđđәrenә kyserergә tejeştәlәr.

S. MƏXƏMƏTJANЬF.

AQJAR SEL'POHЬ XƏLEN RAISOJUZ BELƏ MIKƏN?

Xәjbulla rajonь, Aqjar sel'pohьnьŋ menlәp pajsiktarь bar. Lәkin ularđь kul'turalь tovarđar menәn xeđmәtlәndәrev eştәre kәrәgensә ojoştorolmaqan. Tovarđar lavkalarqa sistematik rәveştә kiterelep torolmaj. Sel'ponьŋ nasar eşlәve arqahьnda qajhь ber kolxozsьlar ytkәn jьl kooperatsiaqa hatqan igendәre esen dә tovar alьp betermәgәndәr. Kooperativ milken ydlәşterevđәrgә qarşь kerәş hun dәrәđәlә nasar qojьlqan. Sel'po hetovsьhь **Yzenbajьf Sabir** sel'ponьŋ 4 meŋ hum aqsahьn ydlәştergәn. Sel'ponьŋ paj tuplav planь la siktәn tьş nasar barь. Mәsәlәn, 1-kvartalqa birelgәn meŋ humlьq paj tuplav planь ni barь 0,2 protsentqa qьna ytәlde. Hьsap xisap eştәre lә nasar ojoştorolqan. Hәbәşehe **Juldьşbajьf** II-III-IV-kvartaldarđa kypme paj tuplav planь birelgәnen dә belmәj. A. A.

KONSENTRATSION LAGER

(Davamь. Başь 2-bitta)

Işek aldьnda әjlәnep jegererga marş!"

— „Vaxtmajster әfәnde, min bit..."

— „Jetar hinә! Jegererga tejeşheŋ hin!

Əjđә! ti-đe-rәk ә-u-!!"

Tәrmәneŋ işek aldь dur majđan. Majđanqa qom binelgәn, aqastьŋ iseme lә juq. qojaştan ьşьqlanьp tororlьq kylәygә, qьvaq kevek nәmәneŋ əstoqo la kyrenmәj.

Utьđlap totqon yđđәreneŋ invalid iptәşe qojaş ebehendә ьđalanqanьn qarap tororqa tejeştәr.

— „Tiđerak! Tiđerak!—Ridel haman aqьra.—Huŋ şul jalqav etteŋ bilen bđgansel", ti stena ergәhendә torqan postqa qьsqьra.

Bite kygarep betkәn totqon axьldap, әlәgә—jьqьla jegerә.

— „Şunь jegerәv tiheŋ inde hin, әr' Taqь ber tapqьr ura әjđә!"

— „Vaxtmajster әfәnde, min bit..."

— „Hin, et, jegerәbenme, juqmь? Rudi,—ul qaravьl өje neŋ tәđrәhenәn Rudiqa qьsqьrđь.—qamsьnь alьp bir әle şuŋan mina!"

Totqon quldarьn kykrәgenә qujđь la, taqь işek aldьndaqь majđandь uratьp jegerevenә davam itte. Stena ergәhendә torqan haqsь jьvьnьsan maltьqqa alьp jegerevsege tedәne. ber nәmә lә jьdam itmәne, ul, xәle betep stena bujьna jьqьldь. Ridel aqьldan şaşqan kevek aqьra, haqsьnan atьvđь talap itә həm xәlheđđe majđanda taqь es tapqьr jegererga quşa, unь atьv menәn qurqьta. Tege ađaqqь kesәn jьjđь la, taqь majđandь uratьp jegerә başlanь. Unьŋ başь alqa halьnьp teşkәn, ike qulь kykrәkkә qьđьlqan, jegerevđәn bigerәk bolqanlap, ul haman alqa ьntьlqan bulьp mataşa. Ul ike qat bьrap, yđeneŋ nişlәrgә belmәj qarap torqan iptәştәrenә kilep jetmәştәn yk tavьşhьđ tonhьđ jergә jьqьldь.

Ridel, qotorqan et kevek uqa hikerđe, unь sitkә alьp sьqtь la, aqьrьrqa totondo: „Tororqa! Tororqa! Əj. Simulant, jegәgәn!"

Jerđә jatqan totqon eđәlәp-eđәlәp hejlәnә, axьldaj. „Min... nit... huqьşta... invalid bulьp qalqan ke-şe-e"

Ridel qьđđь. „Huqьşta invalid bulьp qaldьŋmь ni?" Ul yđeneŋ ojaq ađьnda tonsoqop, hin ala almaj bьvьlьp jatьvsьqa qaranь.

„Nindәj invalid hin?"

Berense bulьp torovsь doktor Kalkraux ber ađ alqa sьqtь la tybәndәgene xәbәr itte: „Totqon Johann Nagel ike qat konfuzeŋ bulqan həm huqьşta gaz menәn aqьvlanqan bulqan, xәder unьŋ jartь ypkәhe genә qalqan."

Ridel kyđ bujaj başlanь. Ul ber ađ endәşmәj torđo la, huqьşta invalid bulьp qalqan totqonqa qaranь. Ul yđeneŋ artьnda ulьđ par kyđ qarap torqanьn belә. Stena ergәhendә torqan haqsьlar kilde.

—„Ninә әjtmәne huŋ ul minә unь?"

Ridel vracьь həm taqь ike totqondo qulь menәn ьmlap saqьrьp aldь.

— „Jaged, qaraqьđ әle, bьl ьŋьnda jalьp qalmahьn inde. Başьnьŋ aђьna berәj nәmә halьqьđ!"

Johann Nagelde iptәştәre kylәgә aђьna alьp barđьlar. Unьŋ tьn alьvь la avьrajđь.

— „Yđeneŋ xәle turahьnda minә berәj hyđ әjtha bej bula hun inde, ismahamь, keşe şul!"

Ridel qapьl ьnььslandь. Ul qaravьl bylmәhe tәđrәhenәn kole balьnqan şeşәne həm yđeneŋ şkafьnan maj hьlanqan ikmәk alьp birergә quştь.

Nagel kofenь qombođlanьp esә. Ikmәktәn baş tarta.

— „Mә, aşa, kyplәp birle aşaqanьŋ juqьr balkь!"

Totqon haman baş tartь.

— „Ulaj bulqas alьp qal, ađaqtan aşaqьrhьŋ juqha!

Şarfyrer Ridel tanьrlьq ta tygel xәder. Ul Nagel ergәhendә arь-birle jerej, avьrьvđь qaraqan bula. feldşerđeŋ tiđ vaqьt esenda kilep jetevin qьjqьrtqan bula, tьn ala almaj, xәlheđ jatqan Nagelde jьbatqan bula, totqondarđьŋ kođatep torovьnan jegerenergә tьrьşa.

— „Ajavhьđ qьđđьra nagen" ti ul, ularqa jaŋь qьna ilterep, „әgәr bađьp tik tora almahaqьđ, kirelegeđ, jeŋelerәk bulьr!"

Postar kyptәn yk alьşьndьlar. Eşse komandahь taqь eşkә başlanь. Totqondar haman qolaş ebehe aђьnda toralar әle. Xәđer inde ular ber urьnda dyrt saqәt bujь toralar, ularđьŋ ajaq quldarь hađlaj, baştarьn kytәrә almajđar, qorhaqtarь buşaqan, avьđđarь kipkәn. Ular bьnьla kejep kajla menәn eşlәvse, jer qađьrqa, jer soqorqa tejeş bulqan həm qađьlqan iştarđь qajđalьrtaşьp jөrөvse iptәştәrenә qarajđar. Dәrәb, ular da tirlәjđәr, qojaş ebehe aђьnda ьđalanalar, lәkin ul әle ebelә tik torovđan artьqьraq. Tađa jegettәr đa bavelә başlanalar. Nindәjđәr, qьhqa salaur kejgәn ber jeget jьqьldь. Unьŋ ergәhendә torovsь keşelәr, unь tolop torqođolar.

Nihajәt, tәrmәnәn alqan ortaŋь uniformda ber sad ebovnigь kilep komanda bira başlanь:

— „Namalәrđe alarqa!"

Totqondar ike saf bulьp tәrmәneŋ barьqьnnan elәgә-jьqьla juqarь menә başlanalar. Kiŋ, hauьq koridorđa ular taqь bьsьlьp torđolar. Bьl ularqa jal itev kevek, bьnda halqьn, kavđalar kirelәlәr, bәtәhe lә jeŋel tьn ala başlanalar.

— „Xәđer, min isemdәreŋ qьsqьrqan keşelәr, yđegeđđeŋ qajьь gruppaqa bylengәnlegegeđđe beleş esenlьqlap toroqođ. Adolf Ratje, Gerhart Buşin, Egon Grinke, Herman Drejuş, Valdemar Loze, Valter Engelberl, Vilhelm Biallas, Johannes Koltsen, Fridrix Bakenmajr, Valter Nejman, Ernst Toller, Artur Zenger, Otto Şienke, Villi Avernax, Fridrix Turaks, Ottomar Kats, Hajnrix Şirman, Ervin Darling, Frits Remzen, bьlar berense gruppaqa inalar.

— Taqь Kurt Krantl, Erix Bakker, Jozef Şpilke, Xristof Traut, Albert Şmid, Ulrix Harms. Heđ ikense gruppaqa barahьqьđ.

— Emil Şpiral, Karl Fişer həm Valter Krejsel esense gruppaqa baralar.—

— „Şpiral kem ul?"

— „Bьnda!"

— „Hin ni esen elәkteŋ?"

— „Admiralitet binahьndaqь bereleştarđa qatnaşqan esen!"

— „Fişer kem bula?"

— „Min!"

— „Hin nişlәp elәkteŋ?"

— „Qьđьl flottьŋ funksionerь inem!"

— „Ə Krejsel kem?"

— „Bьnda, min!"

— „Hin nişlәp bьnda?"

— „Min „Volkssejtung" gazetahьnьŋ redaktorь inem."

Hin, hin, alajhan, Valentinskamptaqь jenәjәtselәrđeŋ berehe ikәnheŋ. Bьnda qajđan kildeŋ?

„Ber nisә kөn qala jortonda jatьm, unda bomsьv buldь."

Totqondar salqь tedelep tarьlьrqa tejeş buldьlar. Berense gruppaqa inqandarь dәjem kameralarqa taraldьlar, ikense gruppaqa mevselar odinockaqa ьbьldьlar. Əsense gruppaqa mevselar podvaldarqa, qaraŋqьqa bikländelәr.

MƏSKƏV, OKTƏBR, 35.

BRISLAVSKI HƏM UNЬŊ DUŦTARЬ

(Eşselәr xatь)

Bajmaq rajonь, 46 hanlь at zavodьnьŋ direktorь urьnbasarь **Brislavskiđь** bәtә eşselәr belә. Ul yđeneŋ jaqşь, eşkә birelgәn sovet rabotnigь bulьvь menәn tygel, zavodta bьjьl sit keşelәrđe urьnlaştьrьv həm zavodtьŋ aldьnqь udarniktarьn qьđьrqlav menәn tanьlqan keşe. Direktor urьnbasarь zavodqa Guldinьf, Bakenьf, Ul'minьf həm Urqadilьf kevek, 1919-18-se jьldarđa qoral totop, aqtar menәn bergә sovet xekymәtenә qarşь aktiv kerәşkәn kulaktarđь alьp, ularđь javaplь eştәrgә urьnlaştьrьvь menәn bigerәk tә tanьlqan. Bьl kulaktar sitkә qaşьp kitkәn jerđәn 1922 jьlda kire qajtьp kilgәjnelәr. Brislavski zavodta ytkәn jьl nojabrđәn genә eşlәj başlavьna qaramaştan, yđeneŋ jaqьn duŧtarь bulqan bьjьlь jat keşelәrđe eşkә alьp, yđ qanatь aђьna alьrqa la elgerә. Bildәle bьl kampania tik eşlәp kenә jatьv menәn siklәnmәj. Ular eşlәj başlav menәn yk dәvlәt milkenә qul jaba başlajđar. Bьl rәthеđlektәrđe kyrgәn keşelәrđe şunda uq eştәn qьvьp sьqaralar. Kampanianьŋ atamanь ber yđe sovxozdьŋ 8 baş hьjьrьn havьp fajđalana. Ul yđeneŋ duŧtarьn da buş itmәj. Ularqa la hьjьr eləşep bira. Ular bьnьŋ menәn genә siklәnmәjđәr. Bьjьl 28 majđa Qaratal fermahьnda ber bejәne hujьp yđ ara elәşep alalar. Zavodtaqь bytәn rәthеđlektәren barьn da әjtep torov artьq.

Bьl kampania „xuğa" bulьp ala. Kyneldәrenә buşьnmaqan keşelәrđe eştәn qьvalar. Ular menәn hejlәşergә qurqa başlajđar. Direktor urьnbasarь zavodta ođaq ta eşlәp elgermәj, ytkәn jьl nojabrđә yk udarnik Qarabajьfь, 8 hьjьr havqanlьqьn, jәmaqәt milken tuđđьrqanlьqьn həm atlarđь jegep eştәn ьsqarqanlьqьn eşselәr jьjьlьşьnda tanqitlәgәnlege esen prikaz birep, eştәn qьvьp sьqara. Unьŋ eşselәrđe nagan menәn „atam" tip qurqьtьvđarь həm ьsьvraq hyđđәr menәn hәr vaqьt hygevđәre turahьnda ajьrьmsa әjtep torov đa artьq.

Şulaj uq Brislavskiđьŋ nisә udarnik, eştә tanьlqan həm kyptәn zavodta eşlәp kilgәn eşselәrđe qьđьv həm hәr vaqьt tyrәndәn alьp hygev arqahьnda eştәn kitergә mәзbyr itevе turahьnda la ajьrьm rәveştә tuqtalьp torov artьq.

Zavod partia ojoşmahь ьnalьnan rәthеđlektәrgә tejeşle iqtibar birep tikşerev arqahьnda, bьl sit keşelәrđeŋ jәđđәre asьlьp, bьjьl avqust ajьnda dyrtehe eştәn qьvьldь. Lәkin ulardьŋ atamandarь direktor urьnbasarь әle urьnda eşlәj. Brislavski әle haman da elekke eştәren davam itә. Zavodtьŋ direktsiahь, eşlәgәn vaqьtta ajьqьn hьndьrьp nol'ottsenka qujьlqan Əbunәkirьfь eştәn sьqarđь. Ul 28 avqustan birle eşheđ jerej. Xәđer direktor urьnbasarь eşselәrgә „әgәr đә kem bulha la mineŋ turala hejlәnhә, beldegeđme min nişlәterem...? Heđđe şul kendә yk eştәn qьvьrmьn belәhegeđme...? Mineŋ agenttarьm bar. Min ularqa eş xeqьn 50—60 hum başqalarqa qaraqanda artьq tylәjem" ti.

Tanhaqqulin, Mә'minьf, Bьjasirьf, Irmekef, Atkin.

TAV OBORUDOVANIEHЬ ZAVODЬ STAXANOFSA EŞLƏRGƏ TEJEŞ

ELEKTRIK ENERGIA, BOJEVOJ — TORLAQ—ZAVODTЬŊ BURЬSЬ

Tav oborudovanieh zavodь Oktaвr najramьnan 18 jьlьqqa dur proizvodstvo jeŋevdare menan qarşь aldь. Zavod 10 ajlьq 1 million 430 men humlьq produksia eşlap sьqarьv planьn 120,5 protsentqa ytane.

Bьl jeŋev, zavodta Oktaвr aldь proizvodstvo poxodьn kin jajep jeŋev, staxanofsa eş menan eşselar araһьnda populiarlaştьrev ajgeŋenda gena bulьp sьqtь.

Staxanofsь **Kandratef Sergej** kondalek eş normahьn 250 protsentqa, **Vorovkin Taras, Aleksejef Leonid, Lozanof Grigori, Kirsanof Petr, Sazinof Pavel** ham **Nikolajef** iptaşlar da eş normalarьn 200 protsentqa tiklem jet kerep ytajdar.

Uŋ̆aşlar menan bergə, jetegeŋleektar da juq tygel. Maŋalan, zavodь elektrik energia menan ta'min iteu eşe julьqa halьnmaqan.

[illegible]

FƏTIX RAVILЬF.

ƏFƏ PEREVAL BAZAHЬNDA EJƏHEŊLEK HƏM JAVAPHЬDLЬQ XƏKƏM HƏRƏ

Əfə pereval bazahьnda aqaştarda havalar saqarev planь ytalmaj. [illegible]

[illegible]

X. M. Volojef.

EŞSE OKUNEFTЬŊ TƏQDIME HƏM „METALLIST" ARTELENEN BJUROKRATTARЬ

Əfələge „Metallist" artele navaqan eşsehe ip. Okunef, avьl xozajьqь maşinalarьnьŋ segmenttarьn tamamlav ham qьrqь çьqarь tiklem qajьtnьŋ ieđenevde. Okuneftьŋ təqdimenen tiklem „Metallist" artele eşselare [illegible]

„Metallist" artele janjar [illegible]

Şeskiz kyzardarьqa qarar sirelar.

Komissia, qulajda, Okuneftьŋ təqdimen xuplaj, unь „proizvodstvola qullanьrqa, Okuneftьŋ eşlap sьqarьv normahьn [illegible]

S. M. Ojolef.

Motor zavodь tədələşenen staxanofsьlarь

Huldan uŋqa: NIQMƏTYLLIN XƏBIB, ZVЬKIN, GƏRƏJEF ŞAKIR həm ANANEKOF iptaşţar. (Panfilof fotohь.)

ZILSTROJ—MOTOR TƏDƏLƏŞƏNƏN ALDЬNQЬ SEXЬ

Motor zavodьnьŋ torlaq tədələşe Oktaвr najramьnьŋ 18 jьlьqqa dur jeŋevdar menan qarşьlanь.

Tadəvselar torlaq posjolokta 56 kvartirlь 8-10-sь taş jortto tədəvde tamamlap ekspluatasiaqa tapşьrđьlar. Şul uq temjaq posjolokta 16 kvartirlь 8 jort ham 8 kvartirlь 10 jort, 6 karkaslь, 7 nioklь jort eşlanep betep, ekspluatasiaqa sireldi.

Bыlardan tьş 56 kvartirlь taş jortton 4 ese toraarlыq xalqa kiltereldə. Şul uq jortta ikmak magazinь eşlanep, 11-se hanlь jortto tədəv eşe 75 protsentqa tamamlandь.

Temjaq posjolokta 24 kvartirlь taş jort 70 protsentqa tamamlanьp, 56 kvartirlь 8-se taş jortton tьşьn şukaturlav eşe, vaqьtьnda projekt birelmav arqahьnda ni barь 30 protsentqa qьna atqarьldь.

Bogorodski posjologьnda 43 kvartirlь №12-13 taş jorttarđьŋ fundamenttarь halьnьp betiv, kul'tmagazindь tədəv eşe 95 protsentqa tamamlanьp, restoran, magazin, bol'nitsa, PZU binalarьn par menan jьlьtьv eşen 400 kam., 56 kvartirlь 9-sь taş jortqa par jьlьhь inderev eşen 15 kem kanav qazьldь. Bogorodski posjologьndaqь maktapka remont ykəreldə. Plandan tьş 80 meŋ humlьq tədəv eştəre atqarьldь. Bьna torlaq tədələşe nejək Oktaвr' najramьnьŋ 18 jьlьqьn oşondaj proizvodstvo jeŋevdəre menan qarşьlanь. Bьl jeŋevdər Staxanof eş metodьn kiŋ qullanьv, brigadalar, ajьrьm eşselar arahьnda sotsialistik jarьş kinajtep jeŋəev nigeđenda ga̧na barlьqqa kilde.

Plotniklar qьjaşalarьndan **Gudkof P.** brigadahь ajlьq planьn 156 protsentqa, **Kojuralef A.** brigadahь—145 protsentqa, jerqəđьvьs ham betonsalar brigadahьnan **Mixrikof M.** brigadahь ajlьq planьn 147 protsentqa, şukaturşьs **Ždanof** brigadahь 128 protsentqa ytanelar. Şukaturşь **Nuretdinof A.** oktaвr' ajьnda 21 ken eşlap, eş normahьn 174 protsentqa ytane ham 336 hum 79 tin eş xaqь aldь. Plotnik **Şilof D.** ajlьq eş normahьn 156 protsentqa ytap, ajьna 393 hum 87 tin eş xaqь aldь h. b.

Xader torlaq tədələşenda staxanofsьlar hanь 87 keşega jette. 56 kvartirlь 11-se taş jortta stolovoj ham qьđьl mejəş ojoştorolda Unda aşav vaqьtьnda 5 minutlьq proizvodstvo kaŋaşmalarь, hər terlə beseđalar ykaralə. Hər ken kis menan inzener texniktar, brigadirđar jejьlьşьp irtəgə eşlənəsək eştər turahьnda kaŋaşlaşalar. Eşselar arahьnda massavьj-aŋlatьv eştaren kiŋ jajep jeŋəev nigeđenda, torlaq tədələşe ydenəŋ ajlьq planьn 109,8 protsentqa ytane. Kəndəlek eşlap sьqarьv normahь 116,5 protsentqa ytalde. Torlaq tədələşe Motor zavodь tədələşenen iŋ aldьnqь sextarьnan hanala. Oşa jьldьŋ aprel' ajьnan başlap, es kysmə qьđьl baraq tədəvselar qulьnda ьnq haqlana. Kileşsakta la bьl kysmə qьđьl bajraqtь tədəvselar yđ qulьndarьnda ьnq totasaqlar.

Karamef K. A. Zilstrojđьŋ prolorgь

HAVA FLOTЬ STAXANOFSЬLARЬ

Başqortostan avioqtradь sentjabr' programmahьn 151 protsentqa ytane. Oktaвr' ajьnda otrad proizvodstvo planьn 128 protsentqa ham 7-nojavrga jьllьq planьn 95,7 protsentqa ytane.

Bьjьlqь sezonda pilot **Kir'janef** norma bujansa nildaləş qarьnda 560 gektar urьmьş samoljotьn 973 gektar sasqьp, planьn 198 protsentqa ytane. Şul uq vaqьtta pilot **Bajtrat** 458, Sepilof 377 gektar sastьlar. [illegible]

Pilottar **Belajef, Kir'janef, Jatsenko** 7-nojavrga jьllьq proizvodstvo plandarьn 110-120 protsentqa ytaldilar.

Oktaвrden 18 jьlьqqa aviaotradьn motorist, aviotexnik ham bortmexaniktarьnьŋ eşenda staxanofsa eşlav metodtarьn inderev turahьnda konkret jeŋəlar alьndь. [illegible] Başqortostan aviaotrjadьnьŋ texniktarь iptaş **Smirnov** ham [illegible] samoljot motordarьn qaraпь [illegible]

Elektrik jьlьtqьs samoljottьŋ osorqa əđerlek vaqьtьn şeqlaj qьsqartasaq. (BaşTASS).

Motor zavodьnьŋ dizel sexь kyrneşe. (Panfilof fotohь.)

TƏNQIT—BIBLIOGRAFIA

„IŞEMBAJ"

(Ocerk, ALI KARNAJ əsəre, Başgiz nəşrijatь, 1935 jьl 103 bit, xaqь 50 t.)

Işembaj aҙle revolyцiaqa tiklem kolonizatorđarđьŋ kyđđaren qьđđьra torqan mьqlь qalja bulьp kyrenə ine. Ular altьn, baqьr, neft' bajlьqtarьn eşlap, jerle xalьqtь şьqьrtьp ekspluatatsialap, kerta qalanajьv esen Başqortostanqa kilalar ine.

Ali Karnaj ydenəŋ əsərendə, oşo, bajlьqqa həvkap Işembaj neliqa kilevse kolonizatorđarđьn ber jetəşe tipen kyrhəsəvđan başlap alьp kitə. Inzener Nikol'ski, unьn qatьnь—general qьđь Jelena Mixajlovna, starşina Təvkəbaj—oşo politikanь ytkenersalar. Inzener ydenen betə eşen starşina arqahь alьp bara. Ken-tene jatьp, neşep eşləgən başqort kraštiandarьna tavlegena 50 şar tin tylərgə qaşьp, aqsanь starşinaqa tapşьra, ə unьhь hər eşləveseren kendek eş xaqьnan 40 tienen yđ kesəhenə halьp, tavlegenə barь 10 ar tin tiekenəngena tьnstap bira. Kraštiandarđan Janьaltat bьl turala kyđ julьqьsap qaraha la, eş ular hьjdahьna bul itьmaj, ə v qьqa starşina tarahьnan Janьaltatьn haldaqьqa jeзrelevь menan tamamlana.

Sərləndeŋ kolonizatorđarь esen xaraktarьlь bulqan bьl momenttar avtor tarahьnan jaqşь eşlanep, matur kartinalar ьsa sirelgəndər.

Əsərđən kyrenevsə, sovet şarttarьnda Janьaltat ulь Ərməsqərajđen Işembajqa kilep eşse bulьv, kvalifikatsia alьv, neft' esen xerşələŋen keşəŋen kyrhəlev urьnьqa mыjььп ulьv. „Bajđarьn bajьrqь, neđen eşlevqə qaşqan alla" tip jorogan Janьaltattьn ulь—Ərməsqərajь sajalь arьlь, aldaŋqь eşse bulьp jetegə. Ərməsqərajь—əsərđegə tep figura. Unьn ьşa neft' promislaлarьnda koroşere aşqort proletariatьnьŋ ysev julьn kyrep bula. Bьna başqa kepe obrazdarьnan Ramazan qart, Liza Malaxova, Baxtiar Işemqajđьlar matur sirelgəndər. Ular hər berehe ydenəlekle xaraktarđarь han xoxhotlare menan uqьvsьnьŋ kyđ aldьna kilep baţalar.

Avtor ydenen əsərendə neđđen tormoştьŋ bik kyp kene problemalarđan xəl itelesen kyrhəte. Bьna urьb ham başqort eşseləre arahьndaqь menasabat mas'alahe. Janьaltattьŋ Ərməsqəraj iŋ tavla eşke kilgas ta, unь urьs eşsehe Antonof janьna qujьlar. Antonof unь eşke ojrata ham qajьŋ ber tupaklaqtar ejalqьr ərməsqərajđe tartep jeborola. Bьl, əlbittə, jaŋ eşse Ərməsqərajđa nasar ta'sir qaldьra ham ujlaj „urьs bulьşa şulaj inde ul..." tь. Bьnda Ərməsqəraj jərəgendə kolonizatorđar ildgaa səjəsəttarđanqь asьvlь alьaar qalmarar. Vaqıttar ytev menan, ul eşkə əjrəna barqan hajan, Antonof menan bik aralaşь şьjаŋ duşьlьq ylə bara, muqaj bara, təvgə konselektar juqalьlar, ul da Antonof kevek yk kvalifikatsialь eşse bulьp jetegə.

Bьna ikense moment. Inzener qьđь Liza Malaxova ham avarjik Ojđьkməvfatar berjə semja qoralar. Bьlar, əlbittə, jaŋь keşelərđəŋ jaŋь ađamdarь.

Avtor, xeđmətka sotsialistik qaraşьn ybeve, eşselərđəŋ uŋqь sirelep eştərđaren kyrhətə.

„Fontan ularđь bezikə qojondorđo—iŋ qaraŋqь urьndarđa ber ьamaqa qaramaj eşlap jerogan Janьaltaf yđe la hidmaj qaldь—qьzqь ibərep" [illegible] (15-16-sь bittar).

Ali Karnaj ydenen geroidarьn kyrhatevđa bьl asmalьm julь menan barmaj. Ul iŋ aldьnqь adamdarđa la iske qaldьqtarđan bulqandarьn kyrhətə. Bьna qart maaraık Baxtiar Işemqaraj. Unь ber buravojđan ikense buravojqa kysərələr. Ul ydenen elekke ajrьrqan buravojna kire qajtьrqa telaj ham kyŋelhedləna. Buravojda ejpen joqlonep, qьdap alьvьa gena unьŋ bьl ujđarьn buşьlьrmar.

Əsərđəgə kesle momenttarđan berehe itep komsomoltar Badretdinof turahьndaqьhьn kyrhatə kilə. Ul kocegar jardamsьhь bulьp eşlaj. Təvgə vaxtьa eşkə barьrьa tejep. Ə taşta kesle bura. Iptaşьrenen, xafta komsomol kollektivь sekretarьnьŋ harьmьqa haqaş sirevenə qaramastan, ul proqul jьbarqa telamaj parjьkanьn buravojqa kitə. Kitkan saqьr „...ber neli şul buravьn jenep bulmra ikan..." ti. Ul „buravdarqa inep juqaldь. Lakin buravojqa la barьp jetə almaŋ, kire la qajtmaŋ" (62-se bit). Ul buravda adaşьp janьp ylə.

Badretdinof kevektar—ular natьr jerakle keşelar. Ular proqul xurlьqqanan qurqьlar da, ylemdan qurqmajđar. Bьl kartinalar uqьvsь aldьna neft' esen kəreşəvselarđən kəndəlek geroizmьn jaŋlь itep kevđalandərə alalar.

Əbər optimizm menan hulaj. Bьna Ramazan qart. Graždandar huqьşьnda unьn ulь qьđьl komandirđь aqtaŋ ildel jarьnda atьp ylterələr. Ramazan qart komsomolets Vas'kaqa həjlaj:

— „Beđđən jerđənnərđ, neđđən qandarьnьqqa mansьqqьn. Kemdar genə bьnda bulmanь. Şalavat bьlar, Pugacof, qьđьl armia... Kem nalhen, bьrə nal fonlan, bьl neft' oşo ulsьlar, minen ulьmdьŋ qandarь menan xьsьqqandar..." (91-se bit). Ə Vas'ka uqa:

— Babaj, hineŋ ulьŋdьŋ qanь buşqa kimegən. Neft' bar. Timer jul' ha lьna xuplanь, bajlьq bulasьq, jьnь qalala, đur eşđarđa jьqajanьhađь (99-sь bit) ti.

Əsərđə kommunistarđan, komsomoltarđan əjəngardьq rol'deren kyrə alamь jul uq Ərməsqəraj, Badretdinof, Ojđьkmaref h. b.). Partia komitetь ydenen aqьzlarь oşo sotsialistik keşe jaŋьnda bara, ydenen tərbienə eşelar xarivan bu plaj ham ularđь eşkə tarta, ytkarə ьdь.

Əsərđəge jetenəkleklarqa kilgənda, şularđь ajtьrqa kərək: tele ber aŋ iŋkem naturalizm elementtarь bar. Avtor, ьsaqь asaьk bajlaqьrlar, şulaj uq bьrqa tatьp, kəregənən artьq rəm ursьntьqa (tovarış, naslэjьl, pokrajtьnere, tiqe, konecsiokev-ik bik kyp hyđđar) qullana. Bьl ь da texnik termindar kyp bulqan əsərgə bьl nasarьq tel qaldьra. Ə ul hyđđarđe uqьsьrьqa tarjamə itep alsьnla, əsərđən ujьnьn kyrərgə jarđam qьla iđe ine.

30-32-se bittarđa eşse Janьaltattьŋ isme ala Garaj tip, ala Ərməsqəraj tip jaŋьla. Bьl da ber ul fiktsija sotьlьq keldarьvь memkin.

37-se bitta şundaj həjəm bar. „Tira jaqtь kajqьn, aq ham kь boлeoqьn bar iŋ". Aŋьşьlьp jeŋaj: nemə bul aq? Bьnda avtor, jaqь Başgiz xata jьbarqan.

60-sь bitta: „Işembajđьŋ aq jьrьnьqa teraqjan halqьn jьhndьrьsь kyk tьtьlьq qaplaqqan". Bьndaj epitet dərəs tygel. Tьtьŋqьn hьrь la, jaşel də, kyk ta bulьvь muьkin tygel. Avtor oşo bьndaj momentlarqa ьqььlьq igtibar itergə kərək ine.

Ber tolaştan Başgizqa la qaqьlьp kitergə kərək. Əsərđə korrektor xatalarь bьk kyp. Əsərđən tergə bьtьn yk ber bit qьjьd jьjьpqarьp, 29 xataqa tođatьvь sirgəndər, ə unьŋ başqa ala, korrektordar kyrmogən, şul uq vaqьtta bik mohim bulqan kyp xatalar qalqan. Unьn bьn Başgiz nijgan tədetməlađьn ydđərenə iđdьŋьa ьsьrьqa kərək, senki tədəlmətarđь xatalar kitkan, avtorđьŋ famil'ahьn da dərəs jaza almagandar. „A. Karna" tip qajьndar.

Bьl hьnqь fakt, əlbittə, neđđen Başgizđan kitap prodaksiahь sьqarьvđa ьajьt bьn nasar korsaktalgьn kyrhate. Başqa uqь itelđьr kərək.

Dejem alqanda əsər jaqşь ta'sir qaldьra. Bьl jetəşhelklar genə ulь Ali Karnaj əsərenəŋ unьjьъ jьqьnь jьja almajđar. Əsər, uqьvsьlar tarafьnan jaratьlьp uqьlasьq kitaptarđьŋ berehe bulьr tip ajьke kilə.

XƏNIF KƏRIM

XƏKYMƏT QARARЬN YTƏV ƏSƏN KƏRƏŞƏBEĐ

Toparin rajon universal magazinь (direktorь Kuramşin) rabotniktarь SSSR Sovnarkomь ham VKP(b) Ydek komitetьnьŋ „Avьlda potrebkooperatsia eşe turahьnda" qь qararьn ejrəneр, ьnqa tiklem savđa eşendə bulqan jetəşhellektaren betervđa ham potrebiteldarđe kul'turalь xeđmətlanderevđə şulaj uq tovar əjlənəşe plandarьn vaqьtьnda ytap barьvda yđđarenen əsklarena konkret mijanda var kyrgaďmalarь ojoştorolda. 4-kvartalqa sirelgan tovar əjlənəşe planь vaqьtьnan elek 182 protsentqa ytalde.

QƏLLƏMЬF.

POTEBKOOPERATSIALARDA

„BЬANЬЬLЬ" KEŞELƏR...

[illegible] [illegible] Əfenen qalь ber magazindarь bьl tanqalda eşle telesensa ojoştorop, julqa balьp jenara alqandarь juq.

Faktqa № 23 magazinь alajьq. Bьl magazin potrebitel esen har ken karakle bulqan jarma, vermişel, maj, hьjr, balьq a tьqtarь menan tulь ta'min itevđan jьraq tora. Magazinda 1-nojavrdan 12-nojavrga tiklem jarma, vermişel adьqlarь betenlaj bulmaj, kalbasalar da jetesmaj. Sentjabr ajьnda 30 kilogramma, oktjabr ajьnda 165 kilogramma kolbasa, hatьv planьna inderelgan bulha la, hatьlmaqan. Senki, kalbasa jetəştərə torqan „Pişsevik" artele kalbasanь vaqьtьnda magazinqa birmagan ham jeretep hatьvđь la vaqьtьnda ojoştormaqan. Hər kende 4 ar meŋ humlьq qьşqь ajaq ham ek-baş kejemdare halььrqa tejəş bulha la, halььn jdar. Senki, Ydek Eşselar kooperativь tovar menan ta'min itergə halqьn qaraj.

Magazin eşka halatle, bьanььlь bulqan rabotniktar menan nьqьlalmaqan. Şul arqala aqьmьsьq, ydiştərevdar tamьr jajqan. Məbalan, 5 aj esenda magazinda 34 rabotnik alьşьnqan. Ber aj esenda genə magazindьŋ berense banlь kioskahьna 5 keşe qujьlqan. Sasaae magazin rabotnigь itep telaha kemde qabul itevđan, unьŋ qajđan, kem ham eşka halatlegen tikşermavđan tora. Eşka alьnьv menan uqa betə bьanьa tьvđьrqandar. Haŋьntala şul rabotnik magazindan aqsahьn ydlaşterep, eşte batap qaшь kita. Başqa şule fakt itep Ydek Eşselar kooperativь jetəkselare tarafьnan magazin medire **Mania** otpaskьqa kitkan vaqьtta qьna magazindan 10.580 hum aqsahьn urlap qasa. Şulaj itep „bьanььlь keşle rabotnik" Şaldьbajef 4 aj esenda magazindь dur zьjanqa qaldьra. Şul arqala III-kvartalqa sirelgan 6 meŋ hum tovar əjlanəşe planь 90 protsentqa qьna ytala. Galanteria bylege rabotnigь **Lusova** 351 hum, **Minijef** 1 meŋ 800 hum, **Xajaylin** 100 hum (ikehe la elekke magazin medirđarej) aqsanь yđ əsərəlar.

Magazin rabotniktarь arahьnda yđ ara jarьş dogovorđarь təđelmagan. Ber kem də berav menan jarьşmaj. Magazin yđe № 25 magazin menan jarьş dogovorь tedegan bulha la, ike arala la eşteq hedemtahe tikşerelmagan. Bьl turala magazin medire ip. Manin ham unьŋ jarđamsьhь Raxmanqolaf ta ujlamaj. Stena gazetahь la sistemalь sьqьp barmaj, ojoştolqanda ber gena saqьrьla. „Başqortostan", „Krasnaja Başkiria" gazetalarь kontora esen aldьrьlmaj.

Kul'turalь savda itev, potrebiteldarđe karakle tovarđar menan xeđmətlanderevđa bulqan jetəşhellektarđe, Ydek Eşselar kooperativь jaqьnan torop jarđam itev nigeđenda bьşqьs betərergə tejeşle.

Potrebiteldarđeŋ hər terle tovarqa bulqan kendalek horavdarьn tulьhьnsa ta'min itev burьsьn bol'şeviklarsa ytarga karak.

S. KARAM.

Motor zavodьnьŋ kuznes ham keskaj qojov sextarьnьŋ dejem kyrneşe. (Panfilof fotohь.)

ОJƏLEJЬVA YSEN QAJTARĐЬ

Fəxrejef bьgen ojgə bunlap qajttь. Aşьqьs kilep sьqqan məs'ələne sisev esen jьjьlqan kaŋaşmə başьnqa hudьldь.

Əjđə unь qatьnь dur rizahьđlьq menan qarşьlanь:

— Aş beşenəbaq aşarqa kərək, beţerbaq alahь la, balahь la qajtmaj, aşьn qujьrьp eşlap sьqa, tine ul.

Fəxrejef balahьnьŋ oşo vaqьtqa tiklem qajtmavьna ađь raq qaşaplande, lakin unьŋ da beraj terle eşe bulqandьr, juqha qajtar ine tip yđen tьnьslandьrđь.

Ile-qatьnlь tavьşhьđ-tьnhьđ qьna ultьrьp aş aşanьlar. Əsə aş ejenə sьqьp, yđ aldьna bej lənə-hejlanə tьnьq havьttarьn jьjьanь, balahьnьŋ elaşen solanqa sьqarьp ultьrьp qujđь. Yđe bьşьna şalen urap, işek aldьna sьqtь.

Qaraŋqь teştə, samavьr qujьldь, saj əđerlande, bala haman qajtmanь.

Fəxrejef aqaj bit - quldarьn jьvđь la təbьnmalqa hertenəhertenə ulьnьŋ maktaptan qajtьvь turahьnda horaşьp aldь. Əsə borsovьlь tavьş menan javap qajtardь:

— Juq la juq, qajtmanь. Əjtəm bil, ikegəd də eşlekle bulqas eş xurьp... tip ledep alьp kitte.

Fəxrejef sajqa ultьra tormanь pal'tohьn inenə haldь la tьđ genə sьqьp kitte. Işektan:

— Min maktapka barьp kiləjem, alla ber-ber xal buldь mikan, beleşajem, tip qьsqьrđь.

Fəxrejef bik ođaq qajtmanь, əsə borsolda, samavarđьŋ qapqasan ber asьь, ber tomalanь. Əle tađragə barđь, əle solanqa sьqtь, uramdan uđqan hər ber ajaq tavьşqan tьŋlanь.

Fəxrejef qajtqanda jartь ten uđqajьь inde. Ul tuqьanan atlar-atlamaь:

— Qajtьmь? tine. Ikehe ber julь qajtьr tip kьtkən əsəgə bьl horav bik qьjьn bulhь, ul ber byđ əjta almanь, jaşle kyđđaren məldərətep qaranь la ykhergə totondo.

Fəxrejef balahьnьŋ bьlaj eđhed juqalьvьnьŋ sasaebe tana almaj majtaq ьđьlandь, ađaq sikta balahь menan bergə uqьvsьlardan horaşь-horaşa vaqьanьŋ nisek bulqanьn belde.

Ul kenə 3-sə sьjnьf uqьtьvsьhь Ojəlejьva Fatima dareska kajeŝhed kilep inə. Uqььvsь apalarьnьŋ qaştarь jьjьrьlьp torovьnan, kitaptarьn eđtəlgə şapьldatьp haььvьnan ham alьsqьrqa ultьrmaj arьь-birle jerəvenən yk unьŋ kajelhedlegen hidengan balalar şьm bulalar. Senki bьndaj kendarđa Fatьjma har vaqьt berajhen jaərlaj, ja qьvьp sьqarьp jebərə torqan bula.

Bьgen Fatьjmanьŋ asьvь bik nьq qaьarqan bulha kərək, ul eləjep vaqьtьn ərəm itmaj,balkl Fəxrejeftieŋ balahьn totop ala la bik nьq qьna tuqmap taşlaj. Bala maktaptan sьqa la uram bujlap jagera. Unьŋ qajđa kileven berav də belmaj.

Fəxrejef maktap direktorь Allajarьqa merəsaqət itə. Direktor bьndaj vaqiqa turahьnda his nemə işelmaven əjtə. Ojalejьvanь saqьralar. Ojalejьva:

— Min balaqьđđь tuqmamanьm, bьrь ber ike lapqьr huqtьm qьna, unьki belenlaj đə tejmah inem, bik uhal, balaqьđđь tьjmajbьqьđ. Bьl eşta min ydemde qajephed isaplajem, ti. Eş şunьn menan tamamlana.

Fəxrejef bь ken buja balahьn ediaj, tana almaj.

Dyrtense kende kis menan jalandan qajtьp kilevse kolxozsьlar avьldan 8 kilometr jьraq laqlaqь soqardь qajьn tьvьnan balanь tapьp, avьlqa alьp qajtalar.

Fəxrejef balahьnan betə vaqiqanь horaşa ham Ojalejьvanьn balanь ber tuqtavhьđ jьerlap kievenь bьla.

Bьqa sasap ni?

Sasap şul—Ojalejьvanьŋ qart atahь mulla. 1930-sь jьldarđa Fəxrejef avьldaqь mulla, kulaktarđь raskulatsivajь itkəndə aktiv qatnaşa ham Ojalejьvanьŋ qart atahьn, əsahenen aqaj-enelaren raskulatsivajь itep avьldan qьvđьrьa. Ojalejьva bьl asьvđь jeragendə haqlap kilə ham jajь tura kilev menan Fəxrejeftan ys ala.

Bьl vaqiqa Jərməkəj rajonь Isaqaj sovetь, Islambaqtь avьlьnda bulьl 7 oktaвrđə bula.

Fəxrejef 1927 jьldan birle partia aqzahь, aktiv rabotnik. Ojalejьva Islambaqtь maktabendə 3-sə sьjnьfta uqьtь.

Maktap direktorь Allajarof Fəxrejef merəsaqətenən bul mas'ələne aььqlav turahьnda ujlamaj. Jerle sovet, partia ojoşmalarь la bьl vaqiqaqa iqtibar itmaj ytkarəlar.

Xađer balalarđь tarbialav, ularqa haqlьq menan meqamala itevgə bьlə jəmaqatselek tarafьnan dur iqtibar sirelgan vaqьtta, Ojalejьvanьn jenajaten qaplap qalьv, unьŋ jeđen asmav yđe bik dur jenajat.

Bed Ojalejьvanьŋ motlaq xalьq sudь aldьnda javapqa tartьlьvьn, ber yk vaqьtta javaphьđlьq menan eş itevse Allajarьftьŋ da javapqa sьqьrьlьvьn talap itabed. „A"

30 VELOSIPED ALЬNASAQ

Bezajaz rajpotrebsojuzь 1935-jьlda kooperatsia aşa dəvlətkə igen hatьvь kolxozdar esen kyp kenə avьl xuzalьqь maşinalarьn kiltierde. 4-kvartalda janьnan 94 meŋ 265 humlьq tərlə promtovarđar, kul'tura tovarđarь kiltererge tejeş. Xađerge kenda 40 meŋ humlьq tovar, şul jemlenen 16 meŋ humlьq manufaktura kiltereldə. Odaqlamaj 30 velosiped alьnasaq.

7-nojavrda rajon ydegendə universal magazin asьldь. Ul IV-kvartalda 10 meŋ humlьq tegevle kejem, 2,4 meŋ humlьq ajaq kejemdare, 2,4meŋ humlьq trikotaz, 2 meŋ humlьq jen materialdar, bьlarđan başqa kyp handa galanteria tovarđarь alьnasaq. Bьl magazin dur ham jaqtь. Unьŋ ajlьq savda əjlənəşe 120 meŋ humqa jetə. Magazin asьlqan kenderđə 6 şar meŋ humlьq tovar hatьlьp, plan artьqь menan ytalde.

(BaşTASS).

PAJ JЬNAV PLANЬ 81 PROTSENTQA YTƏLDE

Əlşaj rajonь, Truntajьş avьl kooperatsiahь tovar əjlanəşe eşkabenda jaqşь qьna elgələr sirđe. Kooperatsiala 1931-jьl 102493 humlьq tovar əjlənəşe bulha, bьjьl 3-kvartal esendə genə 151 meŋ 840 humqa jetkereldə. 1935-jьldьŋ paj jьjnav planь 81 protsentqa ytalde. Kooperatsia dəvlətkə 6500 sentner igen hattь. Kooperatsia kolxozsьlarđь tovar menan ta'min itle. Ike avtomaşina, 22 saskes, 34 timer hanan, 100 par timer tərmə, meŋ dana toq, 22 meŋ metr manufaktura ham başqa nəmələr kilterlte.

Kooperatsia bьl elgəşevđərgə **Ojalejef, Saqitof, Jamaletdinof** iptaştarđeŋ namьslь eşlavđare menan ireşte. Ular savda frontьnda iŋ jaqşь udarniktar bulьp hanalalar.

Rajondьŋ bəta kooperatsialarь aldьnqь Truntajьş kooperatsiahьnan elgə alьrqa tejeştar.

Ə. KAŞAJЬF.

AVЬL KOOPERATIV LAVKALARЬNA SMOTR

SSSR Sentrosojuzь avьl kooperativ lavkalarьna bəta Sojuz smotrьn iqlan itte. Smotr 1936 jьldьŋ 1 martьna tiklem davam itasak. Unьŋ tep şarttarь: kendə talap itelə torqan tovarđar menan eđlekhed savđa itevđe ojoştorqan, lavkalarđь elgə bulьrьq tartipta ham tađalьq ta totovđan, potrebiteldarga kul'turalь xeđmət kyrhəlevđan, kolxozsьlarđan—pajsiktarđan aktiv ьvđarьvđan tora.

Iŋ jaqşь hatьvsьlarđь, lavka medirdaren ham sel'po predsedateldaren bylaklav esen 1000 premia—velosipedtar, tegev maşinalarь, bunarьlьq məltьqtarь, plastinkalarь menan patefondar, radio alqьstar, saqattar, pal'to, kostjomdar esen materialdar h. b. bildalande. Iŋ jaqşь rajpotrebsojuzdar jek ham jenel avtomaşinalar ham başqa premialar alasaqtar.

KYLDƏR SOVETЬ MAJA TUPLAVĐЬ JOMOŞARTTЬ

Kyldar avьl sovetь (Qьrmьqalь rajonь) maja tuplavda I ham II-kvartal plandarьn jaqşь ytap barha la, huŋqь 3-4 kvartalda temptь betenlaj jomoşarttь. 3-kvartal planьn dur eđeklek menan ytane. Dejem alqanda 1935 jьl finans planь ni barь 45 protsentqa qьna ytalde.

Senki sovet kylamenda massovьj eştar karəgensa ojoştorolmaqan, qьđьl-qara taqtalar qullanьlmaj. Avьl sovetьnьŋ finans sekstiahь bьl jetəşhelektarđe aşьqьs tədəlergə, maja tuplav planьn vaqьtьnda ytəvđe ta'min itergə tejeş.

Ə. QOTLOBAJЬF.

MƏHIM TƏƏTEV

Kisə sьqqan №260 gazetanьđьŋ **Ojamar Ipca** (Alkidaj) iptaş sьqarьnan (3-bitta) 8-se jьlьnda korrektorđarđьŋ yđ eştərenə halqьn qaravđarь arqahьnda dur politik xata jebarelgan.

Uqьvsьlarьbьđđan bьl xatanь: „Bьn majaqьn beđđarga, taqьn, nejok Stalin!" tip tedatep uqьvьlaryn horajьbьđ.

Yđ eştərenə halqьn qarap xata jeberqandare esen korrektorđarqa qatь şeltə sirelde.

REDAKSIA

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

„Başqortostan" gazetahьnьŋ telefon nomerđarь

Redaktor	—83—67
Urьnbaşarь / Partia bylegə	—86—42
Sekretariat	—82—82
Avьl xuzalьqь / Məktьq bylegə	92—97
Tyban matbuqat / Tikşerev bylegə	93—17
Izdatel'stvo	—81—08
Iqlandar esen	—93—23
Tyngə redaksia	—89—03

KUL'TURA HARAJЬ

16 nojavrda

ARISTOKRATTAR

Kisen ike ken saqьt 4 tə kiske 10 qa tiklem bьla. Spektakl' 7 saqьt 30 minutta başlana.

JAŊALIF

Tavьşlь kino-teatrьnda. Bьgen ham ken hajьn xudozestvolь film.

ВРАЖЬИ ТРОПЫ

Fajela L. S. Smirnof jetakselegenda orkestr ujьaj.

Seanstar kiske 6, 8, 10 saqattarđa ə jal itev kendarenda kendezgə saqat 4 tan başlana.

16 jəşka tiklem balalar inderelmajtar.

SSSR Sovnarkomьnьŋ oşo jьl 18-naj, RSFSR Sovnarkomьnьŋ 26-naj ham Başsovnarkomdьŋ 7 sentjabr qararđarь nigeđenda jerle administrativ xuzalьq ojoşmalarь bulqan bəta narkomattarqa ham idaralarqa, şulaj uq narkomattarqa ham idaralarqa inmagan xuzalьq ojoşmalarьna 1936-jьl ştattarьn, administrativ-xuzalьq sьqьmdarь smetalarьn ham oşo 1934-jьl ham 1935-jьlьnьŋ ştattar jarьlь smetalarьnьŋ ytaleşe turahьnda otsettarьn terkap, ularđь qarap, tasdiq itev esen oşo jьldьŋ 1-dekabrenə Başnarkomfindьŋ ştattar sektorьna tapşьrьrqa.

Ştattar mas'alahe bujensa Başnarkomfindьŋ ştattar sektorьna (oşoq qat, № 5 bylmaqa) merasaqat itergə.

Başnarkomfin

Əfə, „Oktaвr nəşrijatь" tipografiahь.
Zakaz № 2576. Glavlit № 3858

BƏTƏ ILƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ølkə həm Øfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. К-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН“

№ 262 17 NOJABR JƏKŞƏMBE 1935 JЬL

BEDDEŊ IL BØJØK KYTƏRELEŞTƏ

Promьjşlennost' həm transporttьŋ staxanofsь eşse həm rabotnitsalarьnьŋ I-sesə Sojuz kaŋaşmalarьnda ip. ORDƵONIKIDZEneŋ telmərə.

— Iptaştar, **Staxanof, Djukanof, Busьjgin, Vinogradova** həm **Krivonos** iptaştardeŋ bedgə birgəndəre həm ular elgəhenə jədlagən həm menlagən keşelardeŋ ejarevdəre—ebl netaliənan də alqa saqsa torgan fakt, ifrat dur əhəmiətle fakt. Turahьn əjtergə kərək: nəqa tiklem terle „fənni normalar“, „selemle“ keşelar tarafьnan nьqa tiklem izgelənderelep kilgən bətə nəmələrde, tikkergən həm beddeŋ alqa barьvьbьdqa totqarlьq itevselər itep kyrhətep, bed deŋ bьl staxanofsь iptaştar ular dьŋ antaben ebien ebka kilterdelər, sьqarьp ьrqьttьlar.

Nəmə eşlənelər hun bьl iptaştar? Ular, bejək keşelərdeŋ in bejege, beddeŋ partiahьn ojoştoroвsьhь həm beddeŋ ojatevseşed Lenindeŋ bedden talap itkənen eşlənelər, ular, Lenindeŋ bejək şəkerte həm unьŋ eşen davam itereve, bedden partiahьnьŋ julbaşsьhь ip. Stalindeŋ bedden talap itkənen eşlənelər (keşle alqaştar).

Oşo jьldaŋ maj ajьnda Qьdьl armia akademiktarь vьpuskьhьnda ip. Stalin: „Kadrdar batahьn xəl itələr“ tine, ul: „Başьnda texnikaqa eja bulqan keşelər bulqanьь xəldə texnika meqzizələr kyrhətə ala həm kyrhətergə tejeş. Əgər də beddeŋ berense klass zavodtarda həm fabriktarda, beddeŋ sovxozdarda həm kolxozdarda, bed- [illegible]

[illegible] oşo jьldьŋ maj ajьnda əjtte.

4 aj yla, həm 30 avgusta Donbasta „Sentral'naja—Irmino“ şaxtahьnda radovoj zabojşik Aleksej Staxanof ydeneŋ alsoj sykeşe menən buqьp, 6 səqətlek smenala 7 tonnalьq

norma urьnьna 102 tonna kymer kitep sьqara. Julbaşsьbьddьŋ saqьrьvьna bulqan berense javap şul buldь (qul şapьvdar).

Bьlь, əle qulьnda partia biletь bulmaqan, rəsmi rəveşta partiaqa tormaqan partiahьd bol'şevik eşlaj, ləkin ul yd tieneŋ ьşanьslь ulь, ydeneŋ proletar dəvləteneŋ ulь həm unь, kehahьnda partia biletь bulmavьnan başqa, partianan ber nəmə lə ajьrь tormaj.

Ber nisə kən aşa, 3 sentabrda, şul uq ucastoktьŋ partorgь ip. **Djukanof** şaxtьqa tөşөp 6 səqətlek smenala 115 tonna kymer kisə—ььnьь, donja proletariatь julbaşsьhь ip. Stalindьŋ saqьrьvьna partiahьd bol'şevik tarafьnan ikense javap (qul şapьvdar).

19 sentabrda Gor'ki avtozavodьnьŋ partiahьd bol'şevigь kuznes ip. **Busьjgin**, yd sykeşenda, 675 val buqьp sьqarьv normahь urьnьna 1.050 buvьnlь val sьqarьp, ip. Stalindьŋ totoşoьa həm talabьnьa xaqlь bulqanlьqьn taqь la ber tapqьr rsьlanь (qul şapьvdar).

Şul uq vaqьttarda Donbasta maşinist ip. Krivonos, Aleksej Staxanofьь başlavьn elep alьp, parovoz jөrөşө jəhətlegenən matur elgəhen kyrhətə: 30 kilometrlьq norma urьnьna ul 63 kilometr ajra (qul şapьvdar).

[illegible]

bətə tarmaqtarьnda aldьnqь udarnik həm udarnitsalardьŋ kin massahь ejərep, jaqьrь xedmət ьramlьlьqь elgəleren kyrhətələr.

Ydeneŋ bejekle julbaşsьhь ip. Stalindaŋ bьjьl maj ajьnda

həjləgən telmərenə eşse sьjnьf şulaj javap birde.

Iptaştar, bьgen bed gazetlarda Vrangel'de tar-mar itevdeŋ 15 jьllьqь turahьnda uqьnьqьd. Bed unda ip. Stalindь, bьl jeŋevde ojoştoroвsь həm jetəksehe sьjfatьnda kyrhəged. Raxmьhьd graşdandar huqьşь jьldarьnda, sovet vlastьnьŋ doşmandarьn tar-mar itev esen Lenin həm Stalin saqьrьvdarьna beddeŋ ildə bulqan bətə jaqşь keşelardeŋ barqanьqtarь kevek, jejelderelgən sotsializm teddeleşe jьldarьnda la, ip. Stalindьŋ saqьrьvьna, jenesle sotsializm tedevgə eşselardeŋ, kolxozsьlardьŋ, inzener-texniktardьŋ, bətə xedmətsendərdeŋ millionlaqan massalarь kytərelə.

Jaŋьnan barqan staxanofsьlьq xərəkəte komandirdar-ojoştorovsьlar, inzenerdar, texniktar aldьna, xedmət ьramlьlьqьnьŋ ifrat baq kytəreleveнə mevafiq itep proizvodstvonь bətə buvьndarьn ojoştorvda janь burьslar quja.

Bьqa qaramaştan, xozajstvenniktar, inzener-texnik rabotniktardьŋ qajhь ber eleşe arahьnda eşş qovşaqlьq hidelə. Ular bətə vaqьtta la staxanofsьlar xərəkətenə jetəkselek itə həm uqa qarşь proizvodstvo ojoştoroşon qajtanan qora belmajdar. Staxanofsьlarqa jardam itmav genə tygel, ularqa xetta, bis jul qujьmaslьq xuliganlar- [illegible]

[illegible] hauьp la, bьnan tejeşle hьqьmta jaharqa, jaŋь ykə barqan staxanofsьlar xərəkəte menən asьlqan jaŋь memkinselektərgə mevafiq rəveştə produksianь kyəjtergə telamavselar, isman də sul „texnik nigedlən-

gən normalar“, „projektlanqan kestar“ ejlanahendə butalьp jөrөvselar də bar. Bьl, iptaştar, bьrьp sьqmaj.

Min kisə donbasьь iptaştardan:

— Nu, nisek, iptaştar, bьna bed kymerden 2-3 normahьn eşlap sьqarahьqьd, ə 2-3 tapqьr kynajelgən bьl kymerde tьqqa jer ehtanə sьqarьp elgərergə memkinme bun?—tip horaştьm. Ular:

— Memkin, ləkin tar urьndardь kinəjtergə, otkatkanь mexanizirlarqa kərək,—tidar. Bьl tulьhьnsa dөrөs.

Beddeŋ ilebed janь teka kytərelestə.

Beddeŋ promьjşlennosьqa halьnqan ifrat dur sredstvolar, ip. Stalin tərbiəhen tərbiələngən həm aldьnqь texnikaqa eja bulqan millionlaqan eşselar, inzenerdar, xozajstvenniktar qulьnda berense klass texnika menən qorallanqan beddeŋ predprijatielar matur hədəmtələr birələr.

Staxanofsьlar xərəkəte, sotsialistik vatanььŋ ьşanьslь uldarьnьŋ bьnь xalьq xərəkəte bulьp bara.

Bətə xozajstvenniktardeŋ, inzenerdardьŋ, texniktardьŋ, proizvodstvonьŋ bətə ььь komandirdarьnьŋ burьsь, beddeŋ bol'şevistik partia jetəkselege astьnda bьl xərəkətten nəsexə- [illegible]

Ul səqьtta bed ip. Stalinqa qьtьrlьq menən, unьŋ kyrhətmələren nisek bol'şevistik ytəvened turahьndaqь şatlьqlь xəbərdar menən kyp tapqьr kilmed (bətə kaŋaşmaneŋ kesle həm oҙaq alqьştarь).

STAXANOFSЬLAR HØJLƏGƏNDƏ...

Iptaş Stalin urьnьnan kytareldə həm unьŋ artьnan xəldaqь bətə keşelər ajaq əkie bahьlar, ular yd ucastkahьnda Aleksej Staxanofьь tərbiələgən ьnьq bol'şevik iptaş Dykanofьь alqьşlanьlar.

Busьjgin ydeneŋ bələkəj genə dəftəren asьp, unda yde eşləgən tuььqlь valdardьŋ hanьn kyrep, axьrьn, bьl rekordqa ederləngən kəndəreŋ xəterləp, ulьqa sumqan xəldə:

— Ejje, ul avqusta sьldь...

Ulardaŋ hər bereheneŋ elekke eştərenə jomqaq jьbьqan həm jaŋь eşməkərlek hədəhen asqan şundaj kəndər bar. Başta əkeren genə qudьqalьp, hьnьnan tidlap kita torqan parovoz kevek, bьl udon bujlьь, ber əd bəkererak maşinist **Krivonos** yd iptaştarenə qarap, ydeneŋ jaŋьsa başlaqan eştəreneŋ bik jaqşь kəndəre turahьnda həjlaj həm yde əsen də, iptaştare əsen də staxanofsьlar xərəkəteneŋ asьlьn berense tapqьr aŋlatqan kevek, jasaj qьna.

— Bьl protsesьь ujlap qarahaŋ, bik qaxap tojola...—tip qujdь.

Kremelgə jьjьlqan keşelardeŋ iekerdəre həm xistəre şul tiklem dur, 280 tonna kymer birgən elektrovoz maşinistь komsomolets **Mel'nikof** ydeneŋ iptaş Sergo Ordzonikidzeqa birgən şьqьrdarьnda ul ieker həm xistərde qььnlьq menən genə saqьldьra aldь.

Staxanofsьlar ele kyp tygel,
Ə, yhəbed bətə il bujlap.
Staxanofsьlarqa kin jul,
— Bed bulьrьbьd tiddən millionlap.

Kaŋaşmala beddeŋ ьsordoŋ aldьnqь keşehe bulqan staxanofsьnьŋ obrazь, ajьrьm hьdьqtarь həm bətə bьl xərəkətteŋ asьlь, hər ber keşeneŋ sьqьşьnan huŋ taqь la jaqşьraq asьqlana bardь. Iptaş **Stalin** qoros iretevse **Degtarev**tan:—heddə staxanofsьlьq xərəkəteneŋ asьlь nəmələ huŋ, tip horaьь.

Bьna **Dusa Vinogradova** əjtte. Ul jaqьqьraq, xiia najlь qьd, ьtьlqa tajanьp:

— Tep nəmə qajda hun?—tep nəmə—yd eşende hejəvdə, ydende almaştarьvsь menən dьь bulavda. Ber ud ejlap torqas, ul taqь la:

— Mərgtьь rьqьjə stergə, staniktardь kydetergə,—tine.

Iptaş **Molotof**, ydeneŋ aldarь menən jarьşьvsь ag haqalь çart (unьŋ ber ulь kaŋaşmaqa qatьşa)—selocnik **Proninda**n:—

elek bьndaj rekordtar, staxanofsьlar xərəkəte nisə bulmaqan huŋ?—tip horaьь.

Qart əkeren genə javap birde, ləkin unьŋ hyddəreŋ bətəhe la bik asьq işetelər:

— Ul xərəkət jerəktərdə qudqatte... Bətə ilde xəder tulqьnlandьrdь.

Staxanofsьlardьq bətə Sojuz kaŋaşmahenə qatьşьvsьlar arahьnda iŋ jaqьnan iŋ qart keşe—ul selocnik **Pronin** həm iŋ jəş keşe—Kujьbьşev qalahьndaqь karьvurator zavodьnan kilgən jəş ytmes iptaş **Kur'janof**. Kinət iptaş Ordzonikidze əitdь jəd menən:

— Hyd qart tokar' iptaş Kur'janofqa birelə, tine.

Həm tьlьnьqa 17 jaşlek Kolja Kur'janof kytareldə. Iptaş Stalin urьnьnan tordь, ehlaj artьnan alqa tьna ejelde həm jəş tokar'qa qarap, şatlьq menən jьlmajdь.

Kur'janof qulьn başьnan juqarь kytərep, ydeneŋ eelnige (unan elьraq) bulqanlьqьn həm unь bьsьjgina eş metodtarьna ejrətkənlegen əjtte.

— **Kenena hin kypme eşlap alahьŋ?**—tip horaьь iptaş Sergo.

Busьjginьь bulqanqa tiklem 6 hum eşlap ala inem, ə xəder 25 hum, tine ul.

Stalin kəldə həm Kur'janofqa şatlьqlь qaraş taşlap, bьl jəş həm jeгar tokar'dь alqьştar menən odatte.

Staxanofsьlar yddəreneŋ qaharmanlьq eştəre turahьnda dur şatlьq menən, yddəre əsen də həm ulardьŋ hər bereheŋ tərbiələgən partia əsen də qorurlanqanlьqtarьn jəşermajensə həjlənelər.

— Mine jaqşь tərbiələgən əsen hedgə, iptaş Stalin, „rəxmət uqajьm.—Bьl hyddər menən Marusa Vinogradova ydeneŋ elek kem bulьp, xəder bьndaj staxanofsьqa əjləngənlege turahьndaqь telməren jomqaqlanь.

Nikita Izotof ta yd telməren şunan başlanь. Ul—kin jelkəle, dur keşe—baq ədьmdar menən trinunaqa menep, iŋ elek, həjləvgə qaraqanda unьŋ əsen kymer quplarьv jeŋelerak bulqandьqьn beldera.

Ləkin keşelərde tərbiələvse partia turahьndaqь telməren ul, ydeŋ bol'şeviktardьŋ nisek tərbiələgənlektəre həm xəder ydeneŋ izotofsьlardь nisek tərbiələgənlege turahьndaqь telməreŋ şundaj jьlqьnlь bььnь menən həjləne, iptaş Stalin unьŋ

telmərenən huŋ, orator nasar tygel, tip əjtte.

Tuqььь ip. **Odinsova** ydeneŋ Vinogradovalardь udьp kitergə bьqlь qarar birgənlegen əjtkəs, iptaş Stalin Vinogradovsьlarqa qarap:

— Kem aldьrьr, qarap qararbьd,—tip jьlmajdь.

— Min heddə artta qaldьrьrmьn,—tine Odinsova.

Şul vaqьtta uq Vinogradovsьlar urьndarьnan hikerep tordolar. Ulardьŋ berehe:

—Hed nisə stanok alьhьqьd?—tip horaьь.

— 156, tine Odinsova.

— Ə bed 208 alabьd,—tip qьsqьrdьlar ber tavьştan qьd tar həm bьl vaqьtta stena ergahendə lьpka tarьp torqan Stalinqa qarasьlar.

Unan huŋ qoros iretevselardeŋ sirьь jetə. Dzerzinka eşsehe **Degtarof**, yddəreneŋ Taganrog eşseləren udьp kitasaktaren əjtkəs, **Taganrogtьŋ** qoros iretevsehe **Busьjlef** ultьrqan jerdən:

— Kyrerbed əle, tine.

Uqa hyd birdelar həm ul.—Dzerzinka eşselare artьq udьmьp kitmahendar, sanki Taganrog eşselare martendьŋ ber kvadrat metrьnan 11,41 tonna tygel, balki 13 tonna birasaktar, min bьnь bol'şeviktarda tərbiələvse Stalin aldьnda əjtam tip qajrətlande.

Həm ul xəldə ultьrqan yd iptaşe—qoros iretevse Lasunof'qa qarap:

— Mişa, hin nisek ujlajhьŋ, Dzerzinkanь udarbьd bit, tine.

— **Moтlaq udarbьd**,—tip rəhlanь **Lasunof**.

Kaŋaşma, tuqььь qatьn **Lьsekovanьŋ** telməren dur diqqat həm jaqьmlьlьq menən tьŋlanь. Bьl qart qatьn ydeneŋ şatlьqь turahьnda bejlagəndə xəldə tьnlьq xəkem herdə.

— Iptaşlar, min Voroşilofqa ььlak jьbardьm: Qьdьl armiaqa elsmdь odattьm. Stalin mine staxanofsь itep tərbiələgən kevek Voroşilof ta minen ulьmdьn batьr kerəşseken jeteşterhen.

Sergo Ordzonikidze kiske ultьrьşь japqas, məŋdarsa keşelər yd urьndarьnan ber keşe kevek kytərelep, beddeŋ partia xərmətenə, iptaş Stalin xərmətenə əjtelgən lozungtar xəldьŋ bejek tyşəmdaren ieteьtelar.

Stalin staxanofsьlarqa qajь alqьş menən javap birde, ular menən jьlqenlь rəveştə xuşlaştь.

JAQŞЬ UROZAJ ALDЬQ

Maqar rajonь **„Qьdьl tan“** kolxozь, kolxoz predsedatele **Kuznetsof** iptaşteŋ tərsьlьqь arqahьnda, kyrşe kolxozdar menən jarьşьp jaqşь urozaj alьvqa ireşte. Kolxozda **20-se nojabrda** doxod bylev ykarelasak. Bьjьl xedmət kenə avьrlьqь **8 kilogramm** tarta. Doxod bylev ujьmahьnda udarniktardь ьylaklav esen ajьrьm fond tedelde. Oktabr' rəvolutsiahьnьŋ 18 jьllьqьnda la 9 udarnik bylaklande. Q. Q.

ALDЬNQЬ KOLXOZ DAXOD BYLDE

Sterlitamaq rajonь **„1-Maj“** kolxozь rajondьŋ aldьnqь kolxozdarьnan hanala. Ul rajonda berense bulьp doxod bylde. Kolxozsьlar xedmət kenenə 5 kilo igen aldьlar. J. QOLMOJ

TӨNJAQ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

[illegible]

...bala. „Mancester gardian“ gazetahьna Addis-Abebalaqь xəbərsehe Abissinia xekymətle vəkilleren əjtevenə tajanьp, Abissinia qəskərdəreneŋ odaqlamaj tөnjaqьnda həm kөnjaqьnda hezymdərgə ədərlekte təmam- [illegible]

London, 15. Addis-Abebanan xəbər itev bujьnsa, italia samoljottarь Ogaden frontьnda Dagga Bur qalahьn jaŋa tup'ьə totqandar. Ular tarafьnan taşlanqan 50 bomba eshsijalьlardьŋ jorttarьn jemergən.

JAPONIA QATЬ SARALAR KYRƏ

Şanxaj, 15. „Şanxaj majnitsi“ gazetahьnь xəbər itevenə qaraqanda, Japonia iseləgeneŋ sekretarь Matsumura Nankin tьşqь eşlər ministrenə barьp, Qьtajda Japoniaqa qarşь alьp barьlqan bətə ter kampanianь baştьrьvdь həm japondardьŋ ьjemeren həm milken „haqlav“ esen teşle saralar kyrevdə talap itte. Hyddeneŋ ahaqьnda Matsumura:

„əgər Qьtaj vlastarь bьd talaptardь ytəmgə aşьqmahalar, ul vaqьtta japon vlastarь yd saraların kyrasək'ər“ tip əjtte.

Xəbərdar dairalardьŋ maqlymattare bujьnsa, elek Jantsьь julqahь bujlap jөrөgən bətə japon kanonerkalar kisə Şanxaj ergahenə tuplanьp betkəndər. Capejda həm Xankouda japon otradtarь jөrejdər.

CAN KAJ-ŞI JAPONIAQA QARŞЬ HUQЬŞQA ƏƉERLƏNƏ

Tokio, 15. „Nitsi-nitsi“ gazetь 15 nojabrda Gomindan sjezdьnda Can Kaj-şidьŋ: Japonia Tөnjaq Qьtajdь basьp alьrqa mataşqanlьqtan həm Nankin aldьna his ytəj almaslьq talaptar qujqanlьqtan, „bьl xəldən sьqьv esen berdən ber jul Japonia menən huqьşьvdan qьbarat“ bulqanlьqьn əjteven jada. Bьl gazetьŋ hyddəre bujьnsa sjezd delegattarь Can Kaj-şi hyddərenə quşьlqandar həm uqa jardam vaqьda itkəndər.

„Xotsi“ gazetь bьjanьь sьqьşьqa hьltanьp, „Can Kaj-şidьŋ huqьşqa konkret əđerlənevē“ turahьnda jada. Gazetьŋ hyddəre bujьnsa, Can Kaj-şi Nankin rajonьnda 300 meŋ „iŋ jaqşь qəskərdəre“ tuplaqan həm Qьtaj—Japonia mənasəbəttəre- [illegible]

lem elek hideŋep, Şanxaj rajonь qəskərdərenə japondar tarafьnan jahalьvь memkin bulqan həxymgə iŋ qьrqьv qarşьlьq kyrhətergə bojoroq birgən. Şul uq vaqьtta iŋ mehim dokumenttar Şanxajdan Nankinqa kyserelgəndər.

„Nitsi-nitsi“ gazetь huqьş eştəre ministre Kavasimanьŋ həm başqa xərbi liderdardьŋ Japonia kabinetlare tarafьnan „Gomindan sjezdьnda Can Kaj-şidьŋ telmərə“ həm Japoniaqa qarşь huqьş əđerlev turahьnda bьelgən xəbərdarga aŋlatma jahap, „buŋqь vaqьtta Nankin xekymətende Japoniaqa qarşь elementtar jaŋa kəsəjdələr. Can Kaj-şi hyddəreneŋ şul elementtar jaqьna iкara jahav bulьvь memkin“ tip əjtkən.

JAPONIA QALALARЬNDA QULOJA ALЬVDAR

Tokio, 14. Gazettar Tokio, Osaka, Kioto, Kobe, Nomazu həm Sidzuoka qalalarьnda 11 nojabrda [illegible] keşeneŋ [illegible] „qara isemlektə“ judьp quşьlqan. [illegible]

POL'ŞALA JEVREJDƏRGƏ QARŞЬ SЬQЬŞTAR

Varşava, 15. Kyp kenə qalalardan jevrejdərgə qarşь jaŋь sьqьştar turahьnda xəbər itələr. Oşo kəndərdə Varşavala millət-se-demokrat studenttar menən jevrej uqьvsьlarь arahьnda barьleştar buldь. Poznan', Pomorski həm Jьqarqь Silezia elkələreneŋ kyp kenə urьndarьnda jevrej lavkalarьna həxymdər jahaldь, bajkot itevgə saqьrьvsь plakattar jaңeşterelde h. b.

ANGLIALA HAJLAVDAR

London, 15. [illegible]

[illegible] tələre aldəle tygel.

London, 15. Ber jaqtan xekymət alogь həm ikense jaqtan oppozitsion partialar həm gruppirovkalar alqan tavьştardьŋ hanь partialalьq jaqьnan deputattar palatahь sostavьnьŋ yđeleşenə saqьşlьqqanda dur əjьrmanь təşkil itə. 582 okrugtaqь hajlavdardьŋ maqlymattare bujьnsa xekymət alogь menən oppozitsion partialar arahьndaqь nisbət 3:1 təşkil itə. Ə oppozitsion partialarqa qaraqanda xekymət alogь alqan tavьştardьŋ hanь ber əd qьna artьqьraq. Bьqьnsa birelgən 17.5 million tavьştьŋ xekymət alogь esen 9.490.191 tavьş birelgən, ə oppozitsion partialar həm gruppirovkalar esen 8.197.474 tavьş birelgən.

Kommunistar—Garri Pollit həm Gallaxer esen birelgən tavьştar hanь şaqtaj ykkən. Ist—Rond okrugьnda kompartia kandidaturahь (Garri Pollit) esen birelgən tavьştardьŋ hanь 1933 jьlqь hajlavdar vaqьtьnda kompartia kandidaturahь esen birelgən tavьştar hanьnan 2.427 tavьşqa artьqьraq. Ə bьl okrugta Garri Pollittan başqa jaŋa lejboristar partiahьnьŋ kandidaturahь qujьlqan bulьp, ul 22.088 tavьş aldь.

„Dejli vorker“ gazetь Garri-Pollit esen birelgən tavьştar hanь menən ybeve kompartianьŋ həm berdəm frontьŋ jaqondoho ykseven kyrhətkənlegen jada. Gazet eşselarđьŋ hajlavdarqa berdəm front menən barqan okrugtarda lejboristar partiahь esen birelgən tavьştardьŋ hanь elgerak ta baq ykkənlegen kyrhətə.

London, 15. Hьnqь maqlymattar bujьnsa 597 okrugtaqь hajlavdardьŋ hədəmtələre ikaplanqan inde. Bьl okrugtarda deputattar palatahьna xekymət alogь 420 urьn, şulardan konservatordar 379 urьn alqandar. Oppozitsion partialar 177 urьn, şul jəmlənan lejboristar 153, eşselar məstəqil partiahь 4 həm kommunistar 1 urьn alqandar.

Jaŋa 18 okrugtaqь hajlavdardьŋ hədəmtəhe uldahed qaldь.

* * *

Paris, 14. „Jumanite“ gazetahьnьŋ Berlin xəbərsehe Germaniahьnьŋ Saksonia elkəhendəge Plauen qalahьnda tekstilə eşse Vagnerdьŋ ylterelevə turahьnda xəbər itə. Revolutsionerdar menən bəjlənes totovda şiklənep qulqa alьnqan Vagner hədəlavdardan ylgən.

Sovettar ■ SOJUZЬNDA ■

[illegible]

[illegible] julbaşsьlarьnьŋ rəsemdəre menən bidəldələr.

„Komsomoldьŋ 15 jьllьqь“ majdanьnda pexota, motorlaştьrьlqan artilleria, tacankalar, kavaleria, proletarđarđьq qorallь otradtarь həm Ilkol'turniktar saftarь tedeldelar. Tribunaqa jьntlьq sessiahь delegattarь, Qьrьmdьŋ danlьqlь keşelare, Qьdьl armia həm tьvqan respublika vəkildere. Səqət 11 də stadionqa iptaş Budjonnьj, Qьrьmdьŋ partia, sovet ojoşmalarь jetəkselare kildelar. Ip. Budjonnьj divizia komandirь jardamsьhь ip. Golitskidьŋ raportьn qabul itep, Qьrьm xekymətle aqzalarь menən qəskər həm qorallь proletariat saftarьn qarap sьqa. Odaq „ura“ tavьşt rь həm saljut jaŋqьrьj. Iptaş Budjonnьj qьdьl armejes, qьdьl flotsьlar, komandirdar, politik rabotniktar həm Qьrьm xedmətsendəreнə VKP(b) Ydək komitetь həm Sojuz xekymətenən həm ajьrьm rəveştə ip. **Stalindan** qajnar sələm tapşьra.

Şunan huŋ Qьrьm Ydək başqarma komitetь predsedatele Tarxan həjləj.

Tantanalь marş başlana. Ljotsiktar, moraktar, partizan polktarьnьŋ saftarь uda. Kykta samoljottar eskadrahь. 100 kolxoz avtomaşinahьna tejəlgən kolxozsьlar.

Parad tamamlanqas qьdьl armejestardьŋ sьqьştarь həm at saььştьrьv başlana. Komandir qatьndarь vol'tizirovka kyrhətələr. Sport ujьndarь, keroş buldь.

— 15 nojabrda Fəndar akademiahьnьŋ sjezd həm konferensialar jortonda SSSR Fəndar akademiahьnьŋ nojabr sessiahь dejəm jьjьlьşьnьŋ berense ultьrьşь buldь.

Sessianь Fəndar akademiahьnьŋ sekretarь-akademik **I. P. Volgin** astь.

Akademik **Gubkindьŋ** Ural—Emba nefть rajonь turahьnda dokladь tьŋlandь. Dokladtan huŋ Qazaqьstan ASSR Sovnarkomьnьŋ predsedatele ip. **Isajef** qollav hyde menən saqtь.

Bьnan huŋ ip. **Şəmilindьŋ** Ural—Emba rajonьnьŋ geologik tədəlese turahьnda həm ip. **Lavrentjevtьŋ** Ural—Emba nefte rajonьn yđləştereв turahьnda dokladtarь tьŋlandь.

Hajlavdarda „Neftegrovodstroj“ jetəksehe **Ragozef** həm Glavneftьŋ geologь **Krams** qatnaştьlar.

QЬTAJDA ØLKƏN VAQIQALAR ALDЬNAN

Qьtajda vaqiqalar sikhed jahəllek menən jaŋьlə baьdьlar. 1 nojabrda Van-Sin-Vejde ylterevgə həxym jahaldь, 6 nojabrda finans reformahь turahьnda dekret iqlan itelde, ə 9 nojabrda Şanxajda şikle xəldə esendə japon matrosь ylterelde. Japon dingeđ komandovaniehь bьl ylterev ajqanь jajavle dingeđ qəskəren mobilizovat itev turahьnda prikaz birde, Xankjudьŋ bətə rajonь japon dingeđ pexotahь tarafьnan əjləndereр alьndь. Şanxajdьŋ tөnjaq eleşendə həm xalьq ara kvartalьnda huqьş xəle iqlan itelde. 3-se japon eskadrahьnьŋ komandirь, „japon rezidenttarьnьŋ tormoştarьn həm milektəren haqlav esen“ Şanxajqa kanonerka saqьrьp aldь, ə japon dingeđ komandovaniehь vəkile, əgər Nankin xekyməte Japonia talaptarьn qanaqətlənderlek javap birmahə, japon dingeđ vlastarь „yd aldarьna adəm"jahajasaqlьqtarьn hajlanə.

Qьtajdaqь xəldeŋ qьrqьvlanьvь hunqь kəndərdə sik darajaqə kilep jette.

Japonia, yd konkurenttarьnan, berense siratta Anglianьŋ vaqьtlьsa bəqlь rəveştə Jevropa eştərenə bəjləngənlektərenən fajđalanьp,maksimal' qььqa srok esendə Qьtajdь ydenə tulьhьnsa bujhondьrьrqa qarar birde. Oktabrda Japoniaьь Qьtajdaqь „jaŋь politikahь“ eşlap sьqardь. Xərbi, dingeđ həm tьşqь eştər ministrlektəreneŋ kyp hanlь vəkildəre, Qьtajdaqь japon konsuldarь həm xərbi ataşelare menən bajlaq konferen-

[illegible]

xekymətle Lejt-Rossqa, xətta rəsmi rəveştə Londonqa qajtьrqa təqdim itte.

Ləkin 5 nojabrda, japondar esen his kətelməgəndə Nankin xekyməte finans reformahь turahьnda dekret iqlan itte. Bьl dekret, Qьtajdьŋ kemeş standartьnan baş tartьvьnan qьbarat. Qьtaj dollarьnьŋ kursь rəsmi rəveştə 6 nojabr' kimələ menən, jaqыt oktabr' urtahьndaqь kursьnan 28 pr. kam fiksirlana. Bətə banktar həm başqa kemeş totovsьlar yddəreneŋ kemeş zapastarьn xekymətteŋ əs bankьnьna tapşьrьrqa həm kemeş urьnьna bьl banktardьŋ banknottarьn alьrqa saqьrьlalar. Qaqьđ aqsalar sьqarьv bьl banktar qulьnda tuplana, ə ьvlьь banktarqa tьjьla (bьl vaqьtqa tiklem banktardьŋ bik kybehe, şul jəmlənan provinsia banktarь la qaqьđ aqsa sьqarьrqa xaqlь inelar).

Bьl reformanь kiterep sьqarqan sənəptər bik kyp terle. Bətə ere dəvlətterdə, elgerak la Japonia, Qusma Amerikala həm Anglia valytalardьŋ qьrqa ьsььlanьvdarь şarttarьnda, şulaj uq Qusma Amerikala kemeşteŋ dəvlətləşterelevə şarttarьnda Qьtajdьŋ kemeş zapasь bik xətəl jahəllek menən siтkə aqa başlanь. Kemeşte sitkə sьqarьvdьŋ tьjьlьvьna qaramastan, ыт ili banktarь kemeşte Qьtajdan ifrat dur handa sьqardьlar, ə kemeş kontrabandahь qajhь aqьqa banktar sьqarqan kemeş hanьnan da artьlar. Bьl protsess davam itkəndə Qьtaj bu-zan bulhь la ydeneŋ kemeş zapasьn juqaltasq ine. Şunьh esen də „Qьtajda kemeşte dəvlətləşterev“, kemeşteŋ bьndaj aqьvьna sik qujьrqa tejeş bula. Ikense jaqtan, elkən imperialistik dəvlətterdeŋ donja bazarьndaqь valyta dempingtarь barqan xəldə Qьtaj dollarьnьŋ juqarь kursь Qьtajdьŋ eksport memkinlektəren qььqaq.

Qьtajdaqь finans reformahь Japoniala asьv menən qarşьlandь. Japondar unь, jardam horap Angliaqa məracaqət itergə „batьrsьlьq itkən“ Nankin xekymətenen „xianatsьl“ adьmь tip qarajdar. „Nitsi-nitsi“ gazetahь, ydeneŋ 6 nojabr' hanьnda, əgər də Japonia kərəkle qarşь saralar kyrmahə, ul „Angliaqa qaraqanda, Qьtajda bik uqajhьd xəldə qalasaq“ tip jada. Ə Anglianьŋ Qьtajdaqь finans reformahьna bulьşlьq itevə, „Anglianьŋ Qьtajdьŋ finans eştərendə berense urьn alьrqa tьrьşьvьn kyrhətə“, Japonianьŋ finanstar ministre Takaxasi, şulaj uq, Anglianьŋ Qьtajqa 10 million funt sterling (50 million hymdan artьqьraq) zajom birevə turahьndaqь xəbərde bildələp, əgər də Anglia Qьtajqa bьndaj ıt zajom birgən bulha, bьl „Anglianьŋ Qьtajqa qarata bulqan jaŋь ekonomik politikahьnьŋ berense adьmь“ bulasaqьn əjte. Ul qьna la tygel, Takaxasi, „Jevropala xəl stabillaşkəndən huŋ Anglia yd energiahьn Alьь Kөnsььqьşqa tuplav esen bətə kөsөn halasaq“ tigən xəbər beldergə.

Anglicandardьq bətə inkar itevdərenə qaramastan, bьl faktlar, Qьtajda yd pozitsialarьn juqaltьv qurqьnьsь aldьnda Anglia Japoniaqa qarşь bik kesle xəd jahanь. Ul qьna la tygel, alda torqan dingeđ konferensiahь (xosusan, ber talaj gazetalardьŋ Anglia menən Qusma Amerika arahьnda kvot sistemahь turahьnda kilešev memkinlegen taььqlavdarь) ajqanь japon gazetalarьnьŋ trevogalь tavьştarь, Qьtajda japondardьŋ appetitьna totqarlьq jahav esen Anglianьŋ qajhь ber sredstvolar qullanьrqa qarar birgənlegen kyrhətələr.

Ləkin Japonia, Qьtajda yd plandarьn realləştьrьv esen ydə esen qulaj bulqan xalьq ara xəldən fajdalanьrqa bьqlь qarar birde. Japonianьŋ tьşqь eştər ministrlegeneŋ vəkile „kilešterelməgən“ reformaqa ьььahedьq beldereр, japon armiahьnьŋ Qьtajda Nankin xekymətenə kemeş tapşьrьrqa məjbyr bulmaqanlьqtarьn hajlanь. Tөnjaq Qьtajdaqь japon qəskərdəreneŋ komandovaniehь ььqa, ydeneŋ ber kemgə la Tөnjaq Qьtajdan kemeş sьqarьvqa irek qujmajasaqьn əblap qujdь. Bьnan huŋ Japonianьŋ Nankindaqь general' konsulь, Qьtaj tьşqь eştər ministre urьnbasarь Tan-ju-engqa, ььqa tiklem Japonia menən Qьtaj arahьndaqь „xəl itelməj kilgən“ məsələlərde xəl itev kərəklege turahьnda beldereр, tarьnan tura qahьm jahanь.

A. Rosin.

ƏFƏ PARTIA OJOŞMALARЬNЬŊ

LENIN RAJONЬNЬŊ BERENSE KONFERENSIAHЬ

Lenin rajon partia komitetьnьŋ berense konferensiahьnda ike məs'ələ qьlьp: qala partia ojoşmalarьnda partia dokumenttarьn tikşerev jomoqtarь həm alda torqan burьstar. Ikense məs'ələlə rajkom sostavьn hajlav məs'ələlare tordo. Berense məs'ələ bujьnsa Vaxitьf iptəş doklad jahanь. Ul ydeneŋ dokladьnda:

— Bed partia Ydək Komitetьnьŋ 13-se maj xatьn alqandan həm tikşergəndən huŋ partia dokumenttarьn tikşerevgə totondoq. Tikşerevđeŋ berense kendərendə bed bьl eşkə jeterlek energia hala almanьq. Tik, Ydək komitetьnьŋ dokumenttar tikşerev barьşь turahьndaqь berense kyrhətevdərenən huŋ bed eşte krьkkən yđgərttek. Həm tikşerev eşenə ьqlap kirəldek,—ti iptəş Vaxitьf. Bøgøngə kendə qala ojoşmalarьnda torqan partia aqzalarьn ike jarьm tapqьr tikşergənlekte kyrhətep ytə.

Bьnan huŋ ul elekke rajkom vaqьtьnda partia xuzalьqьnьŋ, nigerək tə ucot kartoçkalarьnьŋ tərtipheđ xəldə bulьvьn həm 1934-se jьldьŋ 1-se kvartalьnda 221 keşe, 2-se kvartalda 46 keşe ucottan teşmaj kitevən kyrhətə la, kommunistarđьŋ hanьna tuqtala.

— 1935-se jьldьŋ berense ijylenə VKP(b) aqzalarь 3883, kandidattar 913 bulha, 35-se jьldьŋ 1-se oktəərenə aqzalar 3375 kandidattar 850 keşegə qala. Bed partia aqzalarьnan 3316 keşene tikşerergə tejeş bulьp, 10-sь nojəbrgə 3210 keşene tikşerep, aktalar təđep bəterđek. Bьl vaqьt esendə 182 keşe partianan sьqarьldь, 385 keşenən partia biletь alьp qalьnqan, 142 keşeneŋ partia biletlarь yđđərenə qajtarьlьp birelgən—ti.

Iptəş Vaxitьf ydeneŋ hyđendə davam itep, Əfə partia ojoşmalarь, rajon partia konferensiahьna partia ucotьn, partia xuzalьqьn jolqa halьv eşendə đur uŋьştar menən kilgənlegen ajtə. Partia dokumenttarьn tikşerev vaqьtьnda trotskistar, zinovjevsьlar həm zuliktarđьŋ jeđđəre asьldь həm ular partia saftarьnan qьvьldьlar—ti.

Bьnan huŋ ip. Vaxitьf jeteşhedlektərgə tuqtalьp, qajhь ber partia ojoşmalarьnda partia jьjьlьştarьnьŋ əđerlekheđ ydqarьlьvьn, ken tərtibenə kyp məs'ələlər qujьlьvьn, 8-se mart ismendəge tegev fabrikahьnda partkom sekretarь Sinelnikovanьŋ yđ ara tənqitte qььqanlьqьn, kommunistar menən nasar eşləven kyrhətep, unьŋ urьnьnan alьnqanlьqьn ajtə.

Hydeneŋ adaqьnda iptəş Vaxitьf partia uqьvdarьnьŋ barьşьna analiz jahap ytte. Kiləsəktə Marks-Lenin-Stalin taqlimattarьn juqarь baсqьsqa kytərergə, staxanofsьlьq xərəkətən kin jəjelderergə, revolytsion hiđgerlekte kytərergə kərəklekte konkret kyrhətep ytte.

Bьnan huŋ doklad bujьnsa hejləvdər başlandь.

KONFERENSIALA HƏJLƏVDƏR

14 nojəbrđə konferensia davam itep, iptəş Vaxitьf dokladь bujьnsa hejləvdər barđь həm rajon komitetь sostavь hajlandь.

Doklad bujьnsa həjləvselərđən Rasçuk iptəş (Ikmək zavodь) partianan tayge ojoşmalahьnda partia aqzalarьn ejrənev jomoşaq barqanlьqьn kyrhətte.

— Beđđə—ti ul—partia aqzahь Postupenski eşlane. Ul ber jьjьlьşta partiaqa qarşь sьqьş jahanь. Bьl eş tikşerelgəs—unьŋ menşevik bulqanlьqь belende. Şulaj uq zavodqa direktor itep jebərelgən partia aqzahь Danilendь alajьq. Ul elek 4 tapqьr bytəklangan, şul uq vaqьtta ut'al uj menən fajdalanьvь əsən ike tapqьr xəkemgə tartьlqan. Şulaj uq ul bьndaj jenəjətte ikmək zavodьnda la eşlərgə jьjnalqan—ti.

Tipografia eşsehe Adnaqulova iptəş nisek itep staxanofsьlar metodь menən eşləj başlavьn hejlane.

— Min staxanofsь xərəkətenə teplav sexьnda in tav başlap quşaldьm... Xađer eş normamdь 175 protsentqa ytəjem. Ьqa eş səqəteməmdə ber genə minuttь la ərəm itmav menən əlgəşem—ti.

Kyp kenə delegattar rajkom instruktorđarьnьŋ partia ojoşmalarьnda hirək bulqanlьqtarьn kyrhətep, bьnan huŋ ulardьŋ jaşaraq bulьvđarьn, konkret jardam kyrhətevdaren talap ittelar. Məxəmətjanьf iptəş (Medinstitut) rajon ojoştorov bjurohьnьŋ brigadahь eşendə la đur jeteşhedlektər bulqanlьqьn kyrhətte.

Menşelef (Gorkomxoz) həm Qornanqulьftar yđđarenəŋ sьqьştarьnda partia dokumenttarьn qajtadan tikşerevđen jaqşь həđəmtələr birgənlegen kyrhəttelər. Gorkomxozda tayge tikşerevđə baq jeteşhedlektar genə tapьlha—qabattan tikşergəndə sьjnli-jat bulqan 3 keşe partianan sьqarьlqan. Şulaj uq PedVUZda tayge tikşerevdə ber jeteşhedlek ta tabьlmaha, qajtanan tikşergəndə 4 bilet alьnqan, kyp kenə bilet vaqьtlь totolop qalьnqan. Bьlar menən bergə, partia dokumenttarьn tikşerev eşe plan menən eşləv, jьjьlьştarqa qatnaj jorev həm jьjьlьştarda qatnaşьvđa đur aktivlьqtar tьvdьrqanьn kyrhəttelər.

„8-mart" fabrigьnan kilgən Nasьjrьf iptəş fabrikala partia uqьvdarьnьŋ sьjfatь nasarlьqьn, xatta texnik uqьvdarđaŋ da nasar ojoştorolovьn kyrhətte. Şulaj uq ul:

— Beđđə tolaktaştar gruppahь menən eşləv jomoşaq. 1934 jьl 16 keşe qabul itkəjnek, şunьŋ menən tuqtalьp qaldьq. Tik huŋqь vaqьttarda ğьna ajьrьm keşelərđe, staxanofsьlarđь ejrənə başlanьq. Beđđə yđ ara tənqit eşe la qьtьlqajnь, rajkomdьŋ jardamь menən bьl etekleklarđe la bətərə barьnьđ—tine.

Bьlardan başqa Tolstoj, Gerasimof, Jelanof həm başqa iptəştar hejlanelər. Həjləvđər barьqь Vaxitьf iptəşteŋ huŋqь hyđe həm mandat komissiahь predsedatele Oranovic iptəşteŋ informatsiahь buldь. Ul ydeneŋ informatsiahьnda konferensiala 360 keşe tavьş birev xoquqь menən qatnaşqanlьqь kyrhətte. Bьnan huŋ Vaxitьf iptəş dokladь bujьnsa rezolytsia qabul itelde.

Huŋqь məs'ələ bulьp Lenin rajkomьna sostav hajlandь.

RAJKOM SOSTAVЬNA:

Isancyrin, Zelikman, Vaxitьf, Ğilazetdinьf (bajlanьş idarahь), Kinjəqulьf (Gorkom), Semjonof (RK ojoştorov bjurohь), Nazirof (Gorkom VLKSM), Paldьrova, Ğəfarova, Işmexamatova („8-mart" tegev fabrigь), Şnejder, Sodovnikof, Seliverstof (ajaq kejem fabrigь), Adnaqulova (tipografia), Minejef (MTM), Arestarxof (qala elektr stansia), Kaminski (Vin zavod), Solojьf, Suxatskaja (leszavod), Budajьva („16-part sjezd" artele), Kirəjef (Ikmək zavodь), Tarasof (NKVD), Ytişef (alka gazetalar izdatelstvohь), Xajrullin, Ğalief, Ramejef (rajon ojoştorov bjurohь), Kamilof (Qьđьl armia), Graxnof (Gorkomxoz) həm Batajsi (Juznrallies)—iptəştar hajlandьlar.—bətəhe 27 keşe.

REVKOMISSIA SOSTAVЬNA:

Petrof, Mel'nikof həm **Ivanova** iptəştar hajlandьlar.

Lenin rajkomьnьŋ berense Plenumь

14 nojəbrđə **Lenin** rajkomьnьŋ berense plenumь bulьp, unda rajkomdьŋ bjuro sostavь hajlandь. Bjuroqa **Semjonof, Ramejef, Tarasof, Xajrullin, Nazirьf** iptəştar həm rajkom sekretarь itep **Semjonof**, jardamsьhь itep **Ramejef** iptəştar hajlandьlar.

„DƏJƏM ALQJANDA...

XIRURGICESKI OPERATSIA JAHARQA KƏRƏK"

Əajəli rajonь, „**III-se internatsional**" kolxozьnda kiləsь MTS eşsələrenə dəjəm jataq ikəndar. Xađer kolxoz, MTS jəştare eştən huŋ kistaren qajđa barьrqa belmaj aptьrap uramda jerep ytkərələr.

Uqьv jorton agronomqa kvartir itep birgənlektən kitaptar ajaq aştьnda tuđьp jata.

— Heđđə kul'tura eştəre nisek qujьlqan? tigən horavqa MTS direktorь jardamsьhь Azonof həm kolxoz predsedatele Cenajьflar ber berenə qaraşьp baştarьn tьraşv menən javap birələr.

MTS ta profsojuz ojoşmahь la, prosoj ta juq. Eşsələr arahьnda ber nindəj đə aŋlatьv eşe alьp barьlmaj. Ular gazeta aldьrьp uqьp barьlarmь? juqmь—bьl bildəheđ. Senki ul eş menən qьđьqhьnьvsь ber kem də juq.

— Kiləsəktə eşsələr arahьnda kul'tura, ag-belem eştəren nisek qujьrqa ujlajhьqьđ? tigəs

— Dəjəm alqanda, eştərđe jaqşьrtьv əsən xirurgiceski operatsia jaharqa kərək" ti Azonof.

Eşsələrđeŋ həm kolxozsьlarđьŋ kul'turalь telaktaren tə'min itev həm kolxozsьlarđь kul'turalь tormoşqa alьp barьv Əajali rajon MTS hьnda həm „III-Internatsional" kolxozьnda bьna şulaj tora.

RajONO həm Rajprofsovet bьl eşkə nama ajterđar ikən?

Z. KUL'BIKOF

KONTRAKTATSIA

PLANЬ YTƏLMƏJ

Bьjьl Mojaka rajonьnda hьjьrhьđ kolxozsьlar əsən 1 meŋ 377 baş hьđьv kontraktovajt itelergə tejeş ine. Şuqa qaramaqtan rajon bujьnsa kontraktatsia planь ytəlmaj. Kontraktatsia planь 1 oktəərgə barь 18,3 protsentqa ytəlgən bulha, 1-nojəbrgə 30,7 protsentqa ytəlgən. Rajon jer aylege bьl eş menən konkret jetəkselek itmaj. Kontraktovajt itelgən hьđavdarđь ejələrenə tapşьrьv eşe bik nasar bara. Kontraktovajt itelgən hьđavđarđьŋ 114 başь ğьna kolxozsьlarqa tapşьrьlqan. Rajon jer aylegenen nasar eşləve arqahьnda bьjьl kolxozsьlar arahьnda hьjьrhьđlьqtь bəterev məs'ələhe əđələv qurqьnьsь aldьnda.

Rajonda kolxozsьlarqa jardam kyrhətev əsən jebərelgən aqsa yđ urьnьna fajdalanьlmaj. „Byxer" kolxozьnda hьjьrhьđ kolxozsьlar əsən alьnqan 1 meŋ 900 hum aqsanь pravlenia sel'poqa birep qujqan. Bundaj faktlar bytən kolxozdarda la bar.

N. TUQANЬF

IKE BRIGADIR

„**Qьđьl jondođ**" kolxozьnьŋ (Nurimanь rajonь, Ikke Isaj suvetь) berense brigada brigadirь Davьtьflьn 4 tədrələ eje avьldьŋ tap urtahьnda urnaşqan. Taşьan qaraŋanda la ul əilə nitь kiterlek tygel. Ə inde esenə inhaŋ ydendən qajđa kilep inevegə ьjen kiter. Əj ese qaraŋqь, senki tədrəlarđen ber genə əlgehe la hav tygel. Ulardьŋ qajhь taqta, qajhь seprək menən qaplanqan. Əj mejeştərendə yrmaksь ojalarь, ular esendə sesen ylakhalare, iđəndə syp-sar. Tədrə teptare həm iđən mange jьvьlmaqan tokla qaralqan. Havьt-hanьlar da bik jeranges. Ulardьŋ qajhь əhtalda, qajhь berehe mejeş ьrьnda jata. Qaşьqtar iđəndə avnajdar. Davьtьflьŋ yđe, qatьnь Məqnifə həm balalarьnьŋ ber genə vaqьtta la tađa, matur kejengənderen kyrmeheŋ. Kyjđəktare əşьtaq, jьrtьq, ajaq kejemdare la ьqьlьp, tetelep batkan bulь.

Şul uq kolxozda 4 brigada brigadirь Kaşapьf ta 4 tədrələ bələkəj genə əjđə tora. Ləkin unьŋ ej ese bøtenləj başqa. Qatьnь Minninur jenga hər tađra tьşena gyldar ultьrtqan. Əjđeŋ stenalarь ap-aq itep aqartьlqan. Iđən tađalap jьvьlqan. Ə'ələgə aq aş jьvьŋ jabьlqan. Ber mejeştə balalarь—pioner Ə'nyzardeŋ əhtale tora. Unьŋ əhtendə kitap, qələm həm başqa uqьv asbaptarь maturlap teđep qujьlqan. Havьt-haba, qaşьqtar kəştələrgə teđep əktarenə aq japma japьlqan.

Minninur jenga yđe la bik ьbaj kejenə, ulь Ə'nyzarđen da əbten tađa joretə. Şulaj uq Kaşapьf aqajdьŋ da his ber vaqьt kerle kylmək kejgənen kyrmeheheŋ.

Bьna heđgə ber kolxozda jaşavse ike brigadirđьŋ tormoşь. Bьl ike tormoş arahьnda ajьrma bik đur.

Kaşapьf mul tormoşta jaşavdьŋ ber yk vaqьtta kul'turalь la jaşav ikənen bik jaqşь teşengən. Ul bətə brigadahьna əlgə bulьrьq eşləj həm əlgə bulьrьq matur jaşaj. Bьlaj bular itep jaşaj belevse kolxozsьlar xəđer əđ tygel inde.

Davьtьf kevek ьsьraqqa sarьp jaşavselar da şulaj uq bik kyp ale. Ular ale la ikke vaqьttaqь kevek „tamaq tuq bulha, ar jaqь kərəkmaj" tip qaravda davam itələr. Davьtьflьŋ brigadahьndaqь kolxozsьlar unьŋ tormoşonan yđđəre əsən nindəj ysergeь ala alьrđar ikən?

„A"

MALSЬLЬQ

MALDAR ƏSƏN AĐBARĐAR JETEŞMƏJ

Bəraj rajonьnda maldarđьŋ hanь ytkən jьlqa qaraqanda kyp arttь. Attarđьŋ hanь 9 meŋ 797 han 11 meŋ 286 qa, məgedle ere maldar 16 meŋ 228-đan 24 meŋ 240 qa, hatьq kəzalar 11 meŋ 293 tan 16 meŋ 258 gə həm susqalar 4 meŋ 867 gə jette.

Şuqa qaramaŋlaŋ, maldar əsən qьşqa adbarđar tədev eşe bik hylpan bara. Rajon jer aylege bьl eş menən operativ jetəkselek itmane. Heđenrələ attarđьŋ 19 protsentь, məgedle ere maldarđьŋ 59 həm susqalarđьŋ—61 protsentь ğьna standart adbarđar menən tə'min itelgən.

„Igensələr" kolxozьnda 62 baş hьđavdan ojoşterolqan ferma maldarь əsən adbarđar eşlənep betmagən.

„Berlek", „8-mart", „Alğa", „Vorosilof" həm başqa kyp kolxozdarda la maldar əsən qьşqa adbarđa juq.

(BaşTASS)

MALDARQA AĐЬQ HƏM AĐBARĐAR JETERLEK

Əlşəj rajonь, Tronitajьş avьl sovetь „**Kəraş**" həm „**Tel'man**" kolxozdarь maldarđь qьşqa əđerləvdə đur ğьna elgəşevđərgə ireştelər. In başlap hər ike kolxoz yđ ara jarьşьp het, maj tapşьrьv plandarьn vaqьtьnan elek tultьrđьlar.

„**Kəraş**" kolxozьnda 316 at, 551 məgedle ere mal, 883 kəzə, hatьq, 232 baş jort qujanь bar. Kolxoz 800 bьjar həm hьđav əsən taşlan jьltьlqan standart adbar həm 200 atlьq haraj haldьrđь. Bətə mal ferma menən tə'min itelde.

„**Tel'man**" kolxozьnda 162 at, 189 məgedle ere mal, 510 hərьq-kəzə, 30 jort qujanь bar. Kolxoz bьjьl ğьna 520 başlьq mal adbarь haldьrđь həm bətə maldarqa jeterlek, 1 meŋ 800 sentner ьraz ьylep qujdь.

Hər ike kolxozda maldar torlaqtarqa urьnlaşterьldьlar. Kolxozdar maldarđь jaqşь torlalav həm his ber juqalьvheđ qьşlatьv əsən yđ ara sotsialistik jarьşqa sьqtьlar.

Ə. KAŞAJЬF

MƏRƏZƏQƏTTE TIKŞEREV JƏJELDERELDE

Maqar rajonь „**Alğa**" kolxozь Bəjək Oktəər' bajramьn bətə avьl xuzalьq kampanialarь eşlərən tamamlav menən qarşьlanь. Bajramda 10 udarnik byləklende. Kolxoz Oktəərdəŋ 19 jьllьqьna tiklem klub hə'erqa, bətə uramdarqa aqas ultьrtьrqa buldь. Kolxozda udarnik-kolxozsьlarđьŋ bətə Başqortostan 3-se sjezdь maraxaqəten tikşerev jəjelderelde.

S. MAQARSKI

KADRDAR FAJDALANЬLMAJDAR

Maqar rajon kolxoz məktəbe aşa jьl bajьn jəđerlagən kolxoz kadrdarь-xisapsьlar, zaqsьlar, məlsьlьq rabotniktarь həm başqalar əderlənep sьqarьldьlar. Ləkin rajonda kadrdarьn yđ urьndarьnda fajdalanьvqa iqtibar itmajdar, ulardь kyp vaqьtta buş jərətələr.

Bьna „**Alğa**" kolxozь aqzahь komsomoles **Birdin**. Ul kolxoz məktəbenən ferma mədire itep sьqarьldь. Ə. **Birdin** eşkə qajьlmanь. Şul uq kolxozdan **Məxəməbva Nazifa** iptəş saqsaqlьq eşe bujьnsa uqьp qajttь. Nazifa la jaj bujь eşqahьz eşləməne.

Ber „**Alğa**" kolxozьnda ğьna tygel, bətə rajonda şundaj uq vaqiqalar qabatlana. Ləkin, RAJZO la eşləvselər ьqqa janaj eş tip keno qarajdar. Ə kadrdardь yđ urьndarьnda fajdalanьv đur nərsə. Bьl nərsələ anlarqa vaqьt inde.

S. Maqarski

BƏTƏ SOJUZ BEREKMƏHE „TORQSIN" DЬ BƏTƏRƏV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬNЬŊ QARARЬ

SSR Sojuzь xalьq komissardarь soveть **qarar itə**:

1. Unь 1936 jьl 1 fevraldan alьp **bətərev** həm unьŋ qaramaqьndaqь tovardarь SSSR Eskarge savdo xalьq komissarlьqь seltərenə tapşьrьv turahьnda bətə Sojuz berekməhe „Torgsin" dьŋ taqdimen xuplarqa.

2. Bətə Sojuz berekməhe „Torgsin"qa oşo qarar iqlan itelgən kendən alьp, 1935-jьl 15-dekabrgə tiklem zagranitsanan ingən operatsialarđan başqa, nindəj genə operatsialar bujьnsa ğьna bulha la, isemle rasçet daftərdəre birevde tuqtatьrqa taqdim itergə.

Birelgən isemle dəftərdər bujьnsa tovar birev, şulaj uq quldan birelgən sit il valytalarьna tovar hatьvьn həm valyt zajomdarь bujьnsa tovar birevde 1936-jьl 1-fevralqa tiklem davam itterergə.

3. Bətə Sojuz aksialь „Inturist" şirkətenə taqdim itergə:

a) sit il aqsalarьna SSSR terretoriahьnda nində hatьv jəki nindəj də bulha xeđmət kyrhətevde 1936-jьl 1-ğinvardan alьp bəterergə;

b) zagranitsala turistarđь (cektarđь) sit il aqsalarьna şul valytala kyrhətelgən stavka bujьnsa hatьrqa;

v) SSSR dan zagranitsaqa kitə torqan sovet samoljottarьna həm sovet paroxodtarьna biletlarđь sovet aqsahь ğьna hatьrqa;

g) xalьq ara timer jol jorevdarendə, şulaj uq SSSR dan zagranitsaqa kitə torqan sit il paroxodtarьna həm samoljottarьna bilet əsən tylavde SSSR terretoriahьndaqь juldar əsən—sovet aqsahь menən, ə SSSR terretoriahьnan tьştaqь juldar əsən—sit il aqsahь menən tylətergə;

d) vagon restorandarda həm vokzal bufetlarьnda bətə savda eştəren barь sovet aqsahь menən genə atqarьrqa.

4. SSSR da turizmdь alğa jebərev həm sit il aqsalarьn ьlьqtьrьv maqsatьnda SSSR dəvlət bankahьna 1936-jьl əsəndə xaderge aqsa kursь ibaənən: fransuzdan ber franka—33,1 tin jəşi fransuzdan 3 frankь 1 hum torov ibaəhənə, başqa aqsalarđь la oşoqa tura kilterep hьşaplap, kərək perevodtar bujьnsa, şulaj uq dəvlət bankь kassalarьna quldan taqdim itelgən sit il aqsalarьna bulьbn alьştьrьvdь rəxsət itergə.

5. Dəvlət bankahьna, kərəkle bьnda almaştьrьv punkttarь ojoştorьrqa quşьrqa.

SSR Sojuzь xalьq komissardarь sovetьnьŋ predsedatele—V. MOLOTOF.

SSR Sojuzь xalьq komissardarь sovetьnьŋ eştər mədire—I. MIROŞNIKOF.

1935-jьl 14-nojabr'.
MOSKOV, KREMEL'.

BERENSE SIREK YTTE

Əlşəj rajonь Məqarif aylege 1935/36-sь uqьv jьlьna tulь əđerlek menən inde. Uqьvdar başlanьvqa tiklem 87 başlanqьs, 14 tulь bulmaqan urta həm ber urta məktəp remonttan ytkərelde. Hər ber məktəp uqьvsьlar menən tulьhьnsa komplektovajt itelde. 102 məktəpkə 10313 bala alьnьp, rajondaqь uqьv jaşendəge bətə bala 100 protsentь menən uqьvqa ьlьqtьrьldь.

Jaŋь ojoştorolqan Əlşəj rajonьna elekke Davlekan, Mejaka rajondarьnan tulь bulmaqan 9 urta məktəp qalqajnь. Ular bətəhe la tatar, urьs avьldarьnda inelər. Rajon maqarif aylege yđ aldьna başqort avьldarьnda tulь bulmaqan urta məktəptər asьv burьsьn qujdь həm uqьşlь bul itte. 4 başqort avьlьnda tulь bulmaqan urta məktəp ojoştorolop, ularqa 1630 bala alьndь. Ə bətə məktəptərgə 4571 başqort balalarь tartьldь.

Uqьtьvsьlar jeterlek. Bətəhe 402 uqьtьvsь bar. Uqьtьvsьlarđьŋ kvalifikatsialarьn kytərev eşe davam itə. Jajge sezonda aj jarьmlьq kurstan 150 uqьtьvsь ytkərelde. Xađerge vaqьtta ьs ьnda konsul'tatsia punktь eşlaj. Uqьtьvsьlar hər aj hajьn oskən konsul'tatsiaqa kilalar. 43 uqьtьvsь institut həm texnikumdarda sittən torop uqьjdar.

Rajon 1935/36 uqьv jьlьnan berense siregen ytkərde. Berense sirek məktəptərđə uqьv jьlьna praktik əderləvdəŋ jaqşьlьqьn kyrhətte. Uqьvdьŋ sьjfatь la kytərelde. Bьl sirektə rajondaqь barlьq uqьvsь balalardьŋ 28,5 protsentь otlicnoqa, 31,5 protsentь jaqşьqa, 22 protsentь urtasaqa ibnuv birdelər. Qalqan 18 protsent balalar hьnavdan jomoşaq ytteler. Əgər də ytkən jьlqь Əlşəj rajonьnьŋ ingən məktəp balalarьnьŋ berense sirektə faqat 72 protsentь ğьna hьnavdan ytkənlektəren kyrhəthək, bьl hьn bьjьl 10 protsentqa arta. Bьl tha uqьvь, uqьv sьjfatьnьŋ ber tiklem kytərelevən ibhat ita.

Bьnьn sahəe bьq. Bьl sanap VKP(b) Ydək komitetь həm Sojuz Sovnarkomьnьŋ məktəp turahьndaqь tarixi qarardarьna həm VKP(b) Ə'kə komitetьnьŋ praktik jardamdarьna bajlangan. Senki tarixi qarar həm kyrhətmələr darestərđen faqedlanьvьna, sьfatlьlьqьna, uqьtьv asbaptarь menən tə'min itelevgə həm uqьtьvsьlarđьŋ material xəldəre jaqşьlanьvqa bilerde. Kolxozdar uqьtьvsьlarqa juqarь iqtibar etrə başlanьlar həm tulьhьnьa material jardam italar.

Jeteşhedlektar də juq tygel. Rajon ojoştorolqandan birle maqarif aylegenen 4 mədire almaştьraldь. Berense mədir **Sajfullin Şakir** yđ eşgahena kulak balalarьn jьjnap eşte tarqattь. Ikense mədir **Mixajlova** urьs šovinizmьna birelde həm başqort uqьtьvsьlarьn siltəev jalьna teşte. Maqarif aylegenen mədire alьmaşьnьp torovь, kulaktar həm şovinistar menən eyplanevə eşte artьq həjrane.

Dareь Maqarif aylegenen jaŋь mədire **Belajef** iptəş xələlərđь eş əzlende tədatevgə ireşte. Ləkin alda eş đur ale. 18 protsent balalar hьnavdan jomoşaq ytteler. Alda bьl đur jeteşhedlekte tədatev, VKP(b) Ydək komitetьnьŋ məktəp turahьndaqь juqarь qajqьrtьvьna javap itep, rajonda bətə balalardь otlicnoqa uqьtьv burьsь tora. Rajon məqarif aylegə bьl juqarьlьqqa ireşergə tejeş.

Ə. KAŞAJЬF

REMONT EŞENEŊ STAXANOFSЬLARЬN BULDЬRЬRQA

NƏĞIMЬF, FATIXЬF—JAQŞЬ ƏLGƏ BIRƏLƏR

Dyrtejle, (BaşTASS). Dyrtejle MTS-nda traktordarqa remont eşe başlandь. 8 traktor həm 1 kombajn remontlanьp, bьnav jahalqandan huŋ, ular garaždarqa tapşьrьldьlar.

Bьjьl masterskoj jьlь həm tađa. Eşsələr əsən torlaq, stolovoj təđelde. Stanoktarđьn qajьştarь ajlanderep alьndь. Şulaj uq başqa texnik qorqьlьshьđlьq saralarь ytkərelde. Remontta staxanofsa eşləv metodtarь inderelə. **Nəğimьf** həm **Fatixьftar** kendəlek normalarьn 150-200 protsentqa ytəjđər. Nəğimьf porşendar gruppahьn **8 səqət** urьnьna, **3 səqəttə** remontlanь, Fatixьf podşipniktarqa şabrovkanь, şulaj uq 8 səqət urьnьna, 4 səqəttə ytkərđe.

Şunьŋ menən bergə masterskojda jeteşhedlektar đa bar. Verestaktar həm qajhь ber zapas əstər, nigerək tə podşipniktar, regulatorđar, „Kejs" markahьndaqь ventelatorđar jeteşmaj. Toker'dar bulmav arqahьnda tokar'nьj stanoktan fajdalanьlmaj.

REMONT YƏ AQЬŞЬNA TAŞLANQAN

Bozajaz, (BaşTASS). Işle MTS-nda ytkən jьlda traktor həm kombajndarqa remont nasar ytkərelgənlektən, traktor otradtarь yđ eş plandarьn ytəj almanьlar.

Aldьnqь otradtan hanalqan—par hərev planьn **134** protsentqa ytəp, **1948** kilogramma jaqьvlьqqa ekonomia jahaqan 3-otrad ta, igen hurьv, tunqa hərev planьn ytəmane.

Aldaqь jьlda la şundaj uq xəl qabatlanьvь məmkin. Senki traktordarqa remont eşe əle başlanmaqan. Zapas əstər jeterlek tygel. Remontlanьrqa tejeşle kombajndar asьq havala jatalar.

Tik kadrđar əđerləv eşendə ber əđ anьlьş bar. 40 keşelek kurs asьlьp, ulardь uqьtьv davam itə. Ləkin, unda la kursanttarđьŋ 50 protsentь 1 ajqa huŋlap kildelar.

MTS eşsələre arahьnda staxanofsa eşləv turahьnda ujlavsь juq. Eşsələr staxanofsьlarđьŋ nisek eşləvđəre menən tanьş tygeldər. Aldьnqь eşsələr massaqa kyrhətelmajđər. MTS direktsiahь remont eşen yđ aqьşьna halqan.

5000 TƏP AQAS ULTЬRTЬLDЬ

Əlşəj rajonь, „**Başqortostan**" kolxozь kolxozsьlarь aqas ultьrtьv kampaniahьn kiŋ jəjelderđelər. Bьjьl keđdən kolxoz avьlь arahьna **5000** təp aqas ultьrtьldь. Uram aqas menən iđəldə.

Ə. KAŞAJЬF

BER AJ YTTE,

UQЬV BAŞLANMANЬ

Şişmə rajonь, Qarajaqup avьlьnda 10-oktəərđə yk kolxoz məktəbe asьlьrqa tejeş ine. Ber aj ytte, ələ bulha məktəp asьlmanь. Məktəpkə 180 uqьvsь kilde. Ləkin, ular əsən torlaqtar juq, torlaq anьha la barь tik 90 keşegə genə jeta.

Uqьvsьlar taralьv aldьnda toralar. Şulaj bulьvqa qaramaŋtan, RajZO məktəp menən qьđьqhьnmaj. Xatta RajZOnan ber keşe la kilgəne juq. Bьl alamalьq əsən RajZO yđen javaplь hanaj mikən?

„UQЬVSЬ"

MUL TORMOŞLO ĞINƏJƏT

Əlşəj rajonь, Nikifar avьl sovetь „**Dim**" kolxozь aqzahь **Vaxitьf Ğinəjət** in namьdlь udarnik hanala. Ul elekke batrak. Kolxozqa kilgəs Ğinəjət aqajdьŋ jortь, malь, itmage bulmaj. Xađer inde ul mul tormoşlo kolxozsь. Unьŋ jorto, hьjьrь, igene bar. Ğinəjət aqaj ytkən jьl 38, bьjьl 42 sentner igen aldь. Ul: „**min ostrakqa faqat sovet vlasь ğьna mul tormoş kilterđe**" tip, qьvana.

Ə. KAŞAJЬF

BAŞQORT TELEN

ØJRƏNEVDE ONOTQANDAR

Başqortostan Juqarь Kommunistik avьl xuzalьqь məktəbendə jeđləp xeđmətkər bulьp, ulardьŋ kyphe ratlap başqortsa uqьj-jađa belmajđər. Bøtenlaj belmavselare la kyp kenə. Kanselariala başqort telendə jadьlqan ber genə eş qaqьđь la tabьp bulmaj. Başqortsa eş jorotov ular əsən bøtenlaj jat nama bulьp tora.

1-oktəərgə başqort telen uqьv başlanьrqa tejeş ine. Bьl eş ələ rotka bulanqanь juq. Administratsia həm profsojuz ojoşmahь partia həm xekymətteŋ başqort tele ejrənev turahьndaqь qararьn tormoşqa aşьrьrqa tejeşlektaren bøtenlaj onotqandar.

QARIFULLIN

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ
SSSR Sovnarkomь kararьnan 1931 jьl 9 fevralda [illegible] registratsiahь qaqiđələre „Xekymət zakondarь həm bojoroqtarь jьjьnlьqь" 1931 jьl, N 8, st. 99 „Finans xuzalьqь zakondarь bylletenь" 1931 jьl, N 12) nigeđendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafьnan 1935 jьl 8 nojəbr' jeđ[illegible] (predpriatie) N 124 abьnda rejesterqa terkəlde.
Ucrezdenieneŋ isme: [illegible]

QATЬN-QЬƏƏAR

XOQUQЬ MENƏN

ŞAJARЬVQA JUL QUJMAĐQA

Avьldьŋ đur bajь **Bilal mulla** ulь **Kalimullin Məxəmət K. Usal** rajonь **Igen jьlqa** həvəhьnda uqьta.

Avьl xalqь arahьnda ul ydenen totanaqhьđlьqь menən tanьlqan. Unьŋ qatьnь, es balahь bar. Şuqa qaramaqtan Kəlimullin ikense ber qatьn menən jenьi bajlanьşta tora. Unьŋ bьl bajlanьşь turahьnda bətə avьl xalqь belə. Tənəfes arahьnda Kalimullin şul qatьn janьna ingəndə uqьvsь balalar kelep qarap qalalar.

Kalimullindьŋ semia tormoşonьk kyŋelheđ, hər ken tavьş-qavьqa, aralь-talaş bulь. Balalarqa semia esendə iqtibar juq. Şulaj uq xalьq arahьnda uramda la ken juq. Qapqanan sьqьp kyrener xəldəre juq bala keşe atalarьnьŋ qajeben ulardьŋ ulenə bara. Ə Kalimullindьŋ jereqan qatьnь balalarđьŋ əsalaren xurlaj:

—Əsəŋeđ arqalь ajaq sujğan qatьnь, ti ul.

Kalimullindьŋ qatьnь la uqьta. Ul ydeneŋ xoqujьn nindəj ajaq aştьna halьp tapavqa protest jahap Rajon maqarif aylegena melderəsegen ajta. Ləkin Kalimullin ьqqa ьeşonmaj.

RajONOla eşləvselar yđđəre la şundaj uq keşelar. Oşonon əsən genə mine uqьtьvsьlьqtan sьqarьrqa ulardan kese jetmaj, ti. Ul ğьna la tygel. Kalimullin sovet xoqoqtarьn məsxara itep, xalьq arahьnda sovetqa qarşь nastrojenie tavdara, ul:

—Xəkymət beđgə yđe jal quja, bьl eş menən ber keşe la sudqa saqьrьlqanь juq ale, ti.

Sovet xəkymətə sьjfьj doşmanqa qarata bik qatь zakondar qullana. Sьjfь doşman agentь Kalimullinqa sovet zakondarьn tanьtьrqa kərək.

QƏLƏM.

XAT TAŞЬVSЬQA AT BIRMƏJƏƏR

Iglino rajonь, Təke Oşav sovetьnda Oktəər ajьna 12 „Başqortostan", 32 „Krasnaja Başkiria", 31 rajon gazetahь—bətəhə 88 dana gazeta taratqan.

Sovet dəvmalendə 4 kolxoz, 18 brigada bar. Şul 18 brigadanan ni barь 3 brigada ğьna gazeta aldьrь. Xat taşьvsь Zakiullin iptəş xat, gazetalarđь jajav jorep taşь. 3 kolxozdьŋ bereke la xat taşьvsьqa at berketmagən. „Bulaşь" kolxozьnьŋ attarь bajtaq vaqьttarьn buşqa jorep ytkərələr, ə kolxoz predsedatele Ğəriəyllin xat taşьvsьqa at birmaj.

Hər ber kolxozsьnьŋ jortona ber gazet aldьrьvqa ireşergə, şulaj uq xat taşьvsьqa mənlaq ber at berketep qujьrqa kərək.

„LABAV".

KUL'TURA EŞTƏRE

QASAN KYĐGƏ KYRENER

Ilişka priskahьnьŋ (**Usalь** rajonь) uqьv jorto həm klubь, şulaj uq andaqь eşləvselər kul'turniktar turahьnda rajon gazetь „**Şaxta majraqь**"nda ber nisə tapqьr jaşalqajnь. Ləkin bьl turala priska jetəkse ərə ujlap ta qaramanьlar, jeteşhedlektarđe vaqьtьnda bətərev əsen kis ber ter'le konkret eş kyrmənelər.

—Nina şaxtalardь kitap-gazetalar menən tə'min itmajhьŋ gedə?—tip horaĥьŋ, uqьv jorto mədire **Xəmitova**: ydemə tormoş şarttarь tьvdьrьlmaqan, ajьna 90 hum ğьna eş xaqь alam, min gazetalar taratьv əsen şaxtalarqa jəjəj jorejalmajьm inde—ti.

Xəmitova ydeneŋ eşlekhed sьjfattarьn hanap maqlana.

—Minen bьnda uqьv jorto mədire bulьp eşləvemə ber aj vaqьt ytep kitte inde. Ləkin ber tapqьr da komsomol uqьvdarьna jarəqanem juq. Xəbar itmajdar,—ti.

Priskala qasan kul'tura eştəre kydgə kyrener ikən? Priskanьŋ partia həm profsajuz ojoşmalarь buna javap birergə tejeştər. Senki kul'tura eştəre əsen berense siratta ular javaplь.

J. X.

KURS HAMAN DA ASЬLMAJ

Kajargade rajonь, Maraslal' sovxozьnda 11-hətələk trestь slesar, tokardar jeteştərev əsən ber jьlьq kurs ojoştordo. Bьl kurs 10 oktəərđə eşkə başlarqa tejeş bulha la, uqьvsьlar jьjьlmaqanlьqtan oşo kangə tiklem asьlqanь juq.

Kursqa nigerək tə başqort, tatarđardan uqьvsьlar kilevə qanaqatlanerlek bulmavьn ikkə alьp, direktsia partkom həm rajon partia ojoşmahь kolxozdardan uqьvsьlar kilterev əsən keşələr jebərdelər. Şulaj da eşten həđəmtəhe qanaqatlanerlek bulmanь. Senki qajь ber kolxoz predsedateldarь kursqa uqьvsьlar jeberevgə qarşь teştələr. „Aqhaь" MTS direktorь Xesnej zarlь. „Ned mineŋ MTS qa ingən kolxozdardaqь eşsəlarđь almaqьđ. Kese karak bulha yđegeđ jeteşteregeđ" tip kolxozdarqa uqьvsьlar alь barqan iptəştərđəŋ quldarьnan dokumenttarьn alda həm uqьvqa telektere bulqan başqort qatьn-qьđđarьn həm jegettəren uqьvqa jebərmaj alьp qaldь.

Kolxozdar əsən kadrdar jeteşterevgə, nigerək tə başqort qatьn-qьđđarьn ytlatevgə qarşьlьq kyrhətevselərgə qarata tejeşle sara kyreleven talap itaneđ.

MORATŞIN

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ avьlda potrebkooperatsianьŋ eşe turahьndaqь qararьnьŋ 15 statiahь həm SSSR Narkomvnutorg həm SSSR Sovnarkomь bujьnsa potrebkooperatsianьŋ qala seltəren bəterev turahьndaqь 1935-jьl 7 oktəər' 374/1904 hanlь bojoroqtarь nigeđendə Sterletamaq qala potrebsoldare jaqьdatь (GORPO) bəterelə.
Pretenziatarь bulqan bətə ojoşmalar, ucrezdenielar həm ajьrьm keşelar bьldergevde iglan itkəndən huŋ ber aj vaqьt esendə pretenziatarьn Sterletamaq qala GORPO hьna bildererga tejeştar.
Bьl srok ytkəndən huŋ ular qabul itelmajasək.
7475 22104

JAŊALIF
Tavarlь kino-teatrьnda.
Bøgen həm ken bujьn xudožestvenno film
ВРАЖЬИ ТРОПЫ
Fejlь L. S. Simroni jetəkselegendə ekestr ujnaj.
Seanstar kiske 6, 8, 10 səqəttəndə, jal itev kendərendə kendeđgə səqət 4 tən başlana.
16 jaşka tiklem balalar inderelmajđer.

KUL'TURA HARAJЬ
17 nojəbrđə
HAQMAR
18 nojəbrđə
QƏJEPHEĐ QƏJEPLELƏR
Kassa kes həm səqət 4 tən kiske 10 ğa tiklem asьq.
Spektakl' kiske 7 səqət 30 minutta başlana.

SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ avьlda potrebkooperatsianьŋ eşe turahьndaqь qararьnьŋ 15 statiahь həm SSSR Narkomvnutorgь həm SSSR Sovnarkomь bujьnsa potrebkooperatsianьŋ qala seltəren bəterev turahьndaqь 1935-jьl 7 oktəər 374/1904 hanlь bojoroqtarь nigeđendə Zagotzernonen (Oblago) jaqь [illegible] eşsələr kooperativь bəterelə. Pretenziatarь bulqan bətə ojoşmalar, ucrezdenielar həm ajьrьm keşelər bьldergevde iglan itkəndən huŋ ber aj vaqьt esendə pretenzialarьn bildererga tejeştələr. Bьl srok ytkəndən huŋ ular qabul itelməjasək.
106

„**EKSPORTLES**" bətə Sojuz berlaşməhenən 1935-jьl 23 sentəərđəge 280-hanlь bojoroqona [illegible] „Eksportlesьŋ" başkontorahь 1935-jьl 15-nojəbrđən bəterelə. 1935-jьl [illegible] dogovor bujьnsa rasplata həm operatsialar eşe [illegible] tarafьnan tapşьrьla.
107

Əfə, „Oktəər balqьşь" tipografiahь.
Zakaz № 2575. Glavlit № 3369

BARLЬQ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEŒ!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkə həm Өfe qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 263 18 NOJəBR DYŞƏMBE 1935 JЬL

Beδə xozəjstvenniktərδən, inƶenerδarδьn, texniktarδьn, proizvodstvonьŋ beδə ьδьn komandirδarьnьŋ ьurьδ, beδδeŋ bol'şevistik partia jetəkseləge aldьnda bьl xərəkəttəŋ başьnda buлыв həm sotsialistik təδələş julьnda jaŋьnan-jaŋь jeŋevδərgə ьntьlьv. Sotsialistik promьşlennost' həm transport, sotsialistik igenselektəŋ komandirь esen ьnan da pocotlьraq eurь juq həm bulьвь la mөmkin tygel.

(Ip. ORDƶONIKIZENEŊ I-beδə Sojuz staxanofsьlar kəŋəşməhen asqanda hjələgən telmərenən)

PROMЬŞLENNOST HƏM TRANSPORT TЬN STAXANOFSЬ EŞSE HƏM RABOTNITSALARΔЬN I-BEΔƏ SOJUZ KƏŊƏŞMƏHENDƏ

15 nojabr, irtənge ultьrьş

Staxanofsьlarδьŋ I-beδə Sojuz kəŋəşməhe ajamaь ruslьq menən ytə. Sotsialistik industrianьŋ terle tarmaqtarь həm transporttьŋ staxanofsьlarь—juqarь xeδmət ьramlьlьqьnьŋ masterδarь, zavod direktorδarь, inƶenerδar, promьşlennostь ja ŋьŋ teke terlөse turahьnda ...

Kəŋəşmə prezidiumьnda — Stalin, Molotof, Kaganovic, Voroşilof, Kalinin, Orδƶonikidze, Andrejef, Kosior, Mikojan, Cubar', Postьşef, Ƶdanof, Xruşcef iptaşlar.

Irtəngə ultьrьştь asьv menən ip. Orδƶonikidze асьр ... Dzerƶinski isemendəge fabrika ...

...

15 NOJƏBR, KISKE ULTЬRЬŞ

Kiske ultьrьş dur kytarelеş menən asьlde. ...

...

HYRƏTTƏ: Başqortsa sovet ... ... parsragytslar „DNT-14" samoljotь janьnda. (Sojuzfoto)

11 nojabrδə partia həm xөkymət jetəkselərе sөgəldər ьaльδarьnьŋ udarnitsalarьn-kolxoznitsalarδь qabul ittelər. HYRƏTTƏ: Stalin, Voroşilof, Molotof, Kaganovic, Orδƶonikidze, Mikojan, Jakovlef, Cernof iptaşlar udarnitsa-kolxoznitsalar arahьnda.

MINEŊ EŞEM HƏM TORMOŞOM

IP. BUSЬJGIN TELMƏRE

Boρennər beδ, ьeδn iaŋ ... ьş eь esən kerəşkə tareilgən ...

nan valdarь 1000 dan də artьq eşlənə başlanьm.

Beδδen aiqada ... eş iqtisarδь proizvodstvonьŋ ... evgə jynəlderə ... elek ... dərδь həm ... 15 minut ... Unan ... tədevlə-... menən

... ke kilam da, ucastok urtahьnda tuqtap, qajьn masterqa jumьrevδəren kat-m. Şulaj itep saqat 9 darqa tiklem kelə inem. His ber eldələ urьnda eşləj almanьm, beta detaldarδa eşlajtem. Parovoj sykeşkə kyskьmin 57-94 hanlь detalde eşlə nem. Norma—420 dana ine, min unь 1000 danaqa tiklem qьbardьm. Mineŋ beta normalar artьrьp ytalep kildelar.

Ber vaqьt, irtən eşkə kilep saqat jarьm samahь eşləgən, smena masterь kilə lə:

— Busьjgin, hin buqьv maşinahьnь 46-12 detalde eşlərgə ьer,—ti. Min saqat hajьn urьndan-urьnqa kysep jөrergə riza bulmanьm, sөgөn ьnda eşləjem inde tip horanьm, seuki kysep jөrөgəs, ihapselər jaδь qa əlgerməjδər həm mineŋ eş juqala. Min barmanьm. Mineqbdan totop sykeş janьnan talap aldьlar da mineŋ urьnqa ikense kuznesь qujδьlar. Min sex nacal'nigь Verejkinqa şakojat ittem, ə ul:

— Proizvodstvo esən şulaj karək. Teləhəŋ eşləjheŋ, teləməhəŋ—qajtьp kit, rascot birəm,—tine. Min eştən sьqьrgьp rascot birergə horap qariza birdem. Minə nəzo(ju)r tip atandьlar. Eştən baş tartqan esən, eşle eδgən esən tip eştən sьqardьlar, rascot birdelər. Lakin sex nacal'nigь Lokotinski minə osraьlьp, qalьrqa kynderδə həm min qajtanan eşləj başlanьm. Verejkinь eştən sьqardьlar həm beδδeŋ eş jaqşьraq kitte.

Elek min 300-350 hum alьinem, sentəbrδə 690 hum, unьŋ өstəvenə 130 hum progressivka həm 223 hum ьrakls kәmetev esən birδelər, bәtәhe 1043 hum aldьm. Ə minen, elek 130-180 hum alьa torqan jegettər sentəbrδə hər bereհe 500-600 hum aldьlar.

Stalinsa qьδьv eşləvδən valdarδьŋ sьjatь nasarlanmajmь?

Brigadala min keşelərδe qajtanan urьnlaşьrδьm. Bit ner eş ziraklekte, ikensehe—jetezlekte, esensehe—kəs talap itə. Beδ 1000 ləp val eşləj başlaqas, eş xaqь la kytəreldе. Min ner smenala qьna 40 hum eşlənem, ə iptaşlar—20 şar hum. Ə huŋьnan valdarь 1000 dan də artьq ... kyrde la, mine podrucnьj itep qujδь. Şul vaqьttan min keşelərδeŋ nisek eş aqanlektaren qaraj jөrergə qaδaflandem. Ə sykeştarδa eşlərgə ky-kəs (bьl udqan jьl kod buldь), mine ber urьndan ikense urьnqa qьvьp jөrөtə başlanьlar. Irtən eş-

Busьjgin: kirehensə, ərak tə ... Elek min 450 val eşləj ... həm 20 dana ərak sьqara inem, xəδer 1100 val birəm, ərak 2 dana qьna sьqa.

Beδ jaŋьsa eşləj başlaqas, ... bola tormoş ... eşterəgə ... Beδδə 1000 dan artьq val ... mөmkin. Proizvodstvo ... la eşlәjem ... jaqşь ... Jaqşь eşləgənem esən ... ьramlь ... xəδər ... iptaşlarьna jardam itkan, yδ şulaj aŋlajьm: ььn staxanofsь, ul—yδ rekordtarьn qьna tygel, balki yδeneŋ kəŋəşləre menən iptaşlarena jardam itkan, yδ uŋьşьna qьna tygel, balki yδ sexьnьŋ, yδ zavodьnьŋ uŋьştьrьna şatlanqan keşe (köslө alqьştar. „Bravo"! tavьştarь).

IP. BOBЬJLEF TELMƏRE

(ANDREJEF isemendəge Taganrog zavodь qoros qajnatьvsьhь).

Beδδeŋ iptaştar, nisek rekord birgəneklәre turahьnda həjtәlәr. Dzerƶinkanan ip. Degtarof hәjlәgənsә, beδ rekordistar həm sportsmendar tygel. (Kөləv).

Beδ yδeneδδeŋ marten meşəreneδδe hьnap qaranьq, eşte qulqa aldьq, remont ytkarδek həm beδ mejestan ьsьq tөme alьa alьvь turahьnda ... aŋьq. Ul neδgə,—11, 33 tonna—tine. Beδ Dzerƶinkalarδan artta qalmanьδ—13 tonna qoros birәeδ, əjδə Taganroqqa kildelər. (Kөləv, alqьştar).

Molotof: Qarlanderəme ni?

Bobьjlef: Ejje, neδδe hər vaqьt qarlanderalar, neδgə ber vaqьtta la tьnьsьq birmajδar. Beδ 8,44 tonna qoros birhək, Dzerƶinkala 9,06 tonna birdelər. Ber vaqьt kisəgə kilam, unda qala komitetь sekretarь Bartanjan da bar ine. Min uqa: beδ 8,44 tonna birδek, tim, ə ul unda 9,06 tonna birδelər—ti. Min kem, tip horaqas, „Dzerƶinka" tine. Beδgə la Dzerƶinka kevek hah birergə karak. Min unda bulδьm. Beδ skrep protsesьnda şundaj sifьδar alьabeδ, beδδe ber kem da qьvьp jetə almaь.

Min 1914 jьldan birle maşinist bulьp eşlənem. Unan huŋ martenda qoros qajδom həm minə mejestə eşləv bik oqşanь. Berense martendь eşkə quşqanda min bik nasar eşlənem. 1932 jьlda minə: plan ytərgə tygel, ə hinə bulqa beşerergə karak,—tinelər. Berense tapqьr plandь min 78 protsentqa, ikense tapqьr 76 protsentqa ytənem, ə unan huŋ 13 keşene jьjnanьm da, ularδь yδemdeŋ kvartirьma kilterδem, ə mineŋ kvartirьm bik jaqşь—4 bylməle həm yδemsə jaqşь qьna toram (Alqьştar). Ultьrδьq, hөjləştek. Əlettə berar stakan saj da estek.

Molotof: Ikense terlө saj'me?

Bobьjlef: Juq, ььn saj. Ejje, beδδe ber kem da qьvьp jetep, uδьp kitə almaь,—tinelər. Bьl dөrөb buldь. 4-kvartal esen bylək aldьq həm başqalarqa: beδgə bulqa qьna beşerergə karak—tinek (kөləv). Bьna bьl ularδь qarlanderδe. Lakin xəδer inde beδδe ber kem da qьvьp jetə almaь.

Qimmatle həm hөjəkle Stalin, dzerƶinsьlarδьŋ beδδe qьvьp jetə almavδarьna hine ьşandьrabьδ (Alqьştar).

Iptaştar, bьl alqьştarδь, beδδe tьvδьrqan partia alqьştarьn, mineŋ kevek stalinsьь buldьra alqan torqan Stalin ьhaena ΐnderergə karak. Beδ berar bəmane hiδeŋ qalьv menən, iptaştarδe sa ьrьp alabьδ δa, ularqa: həjla nisek hin eşləjheŋ,—tip horajbьδ. Beδ tədarabьδ. Beδ eşselərgə xaqьδ keskəj genə kitaptar taratabьδ. Hөjəkle Stalin rəxim itegeδ, (Stalin, Orδƶonikidze, Voroşilof, Kaganovic, Andrejef, Mikojan həm Kalinin iptaştarqa kitaptar tarata).

Stalin: Xaqьδьmь?

Bobьjlef: Xaqьδ. Bьl beδgə jul kyrhətkan Staxanof metodь menən nisek eşləv turahьnda eşselərgə instruksia.

Jaşahen beδδeŋ qimmatle, tuqan julьaşьь həm uciel, bol'şevik—staxanofsьlarδь tьvδьrьvsь iptaş Stalin! (alqьştar).

Jaşahen beδδeŋ komandir iptaş Sergo! (alqьştar).

Jaşahen beδδeŋ siktarδe hiδger haqlavsь: Klim Voroşilof! (Alqьştar).

Kyptan tygel, Kirof ismendəge Makief metallurgia zavodьnьa yδeneŋ eş təzriəbəlaren ireo өsə ALEKSEJ STAXANOF kilde.

HYRƏTTƏ: ip. STAXANOF zavod rasotnikьtarьna yδ metodtarьn aŋqarta. SAPOƶNIKOF (Sojuzfoto)

ALEKSEJ STAXANOF
OTBOJ SYKEŞE MASTERЬ
MINEŊ TƏƶRIBƏM

Kadievka şaxtahьna min bьnan higeδ jьl elek kildem. Mineŋ ihap bik jaşaj ine: ber aδ eşləjem də, jəgelektə aqsa jьjam da, avьlqa krəstianselek itergə qajtam tip ujlanьm. Aььqtan-aььq ajtam: min şaxtanan ifrat qorqa inem həm hər vaqьt qart atajьmdьŋ hyδδaren iskə teşerə inem:

— Şaxta ul—katorga, unda yδ kesendə juqqь qьna bətəraheŋ, xarap bulahьŋ...

Şaxtaqa min ber teştem, ike teştem, kyrəm: ber δa qorqьnьs tygel. Hunьnan ejrənep kittem. Şaxtalaqь eş minə tanьş bulьь. Mine attar janьna at qьvьvsь itep qujδьlar. Jaqşь eşlənem həm odaql maj alьan (stьrşь) at qьvьvsь itep qujδьlar.

Şaxtala 70 at bar ine...

Ber aδ vaqьt udqas iptaştar həm başlьqtar minə bodaj haşlanьlar.

— Hin bit tөδə jeget, aqьllьhьŋ. Zaboj'qa bar, kymer kiδergə ejrən..

Otlaq bodanelar, həm axьrda kynderδelər...

Həm min zabojşik bulьp kittem. Batahьnan da elek otboj sykeşe menən yδ aldьma eşlərgə ejrəndem. Bьlaudarδan basar bulmanьm. Kitapta jьlь bьştьrqa jөrenem. Likbezqa jaδьldьm. Eştən hun kitap alьp ultьra inem. Gramota aldьm həm gazetalar menən qьδьqhьna başlanьm.

Bьl vaqьttarδa beδδeŋ şaxtala otboj sykeşe bujьnsa maxsus kurstar asьldь, həm min alь ajδan huŋ tulь xoquqlь master bulьь sьqtьm. Keşelər smenaqa higeδ tonna biralər, min da higeδ tonna birəm, qaləşmajьm. Hunqьraq min 10 tonna bira başlanьm həm şundaj birelep kittem, xaqь kyp keşelərδe uδδьm. Barqan hajьn yδemdeŋ jaqşьraq eşləj alasaqьmdь hiδdem.

Yδemdeŋ eşemde tikşerə başlanьm həm kamselektar taptьm. Qarap torhaŋ, bətəhe lə şьma barqan kevek: keşelər şaxtaqa vaqьtьnda teşələr, unda altь saqat bulalar... Ə ularδьŋ eşenəŋ fajδa kyp tygel. Lakin ul bajtaq kyp bula ala. Yδemdeŋ ustupьnda ultьrahьŋ, kiδergə birelgən eləş sikle, kiδahen həm artan bьqsta barahьŋ. Jaki aqas eδləjheŋ, ja bьlmahьŋ bьtastьjheŋ. Ə bьl vaqьtta sykeş, eldələ, eşheδ tora. Tьmak eş kene ber nisəgə bьlgelanə.

Minə uj teşte: nisek itep minə lavala qьna ultьrьp bara altь saqat davamьnda sykeş menən genə eşlərgə! Bьna şul saqta min, xəδer Staxanof metodь tip atalqan jaŋь metodqa kyserge qarar birdem.

Dөrөhөn ajtkanda, bьla lavanь kiδep sьqьp, otboj sykeşe menən rekord ьramlьlьq birevgə ireşevδeŋ uŋьşlь sьqasaqьna yδem da betenləj ьşa ььp jetmanem. Yδemdeŋ fekerδe iptaştar menən urtaqlaştьm. Ular mineŋ hyδδərde ujьnqa alьp mine kөlke menən qarşьladьlar tip ujlaqajnьm. Ə bьlьnьnda ular mineŋ fekergə jaqşь qaranьlar. Iptaştar minə kyp kenə praktik kəŋəştar birδelər. Bьl mine bik dartlanderδe həm şaxtaqa teşkən sьqta min, bəlә şaxtanьŋ mineŋ kevek yk borsolqanьn, mineŋ jeŋevse bulьp sьqьvьmdь teləgənen beldem.

***

Kyptan tygel genə beδδeŋ nisek eşləgənlegebeδ turahьnda ber nisə hyδ əjtajem.

Kymer kiδevδə min, bytan zabojşiktar kevek yk, ike jarьm saqattan də artьq eşlamanem, ə qalqan vaqьttarδь lavanь bьqььv menən udqarδьm. Ikense smena la şulaj eşlane, ə esense smena—remont eşe δa. Tьmak, tavlek bujьna lavala kymer bətəhe 5-6 saqat kena kiδelə, otboj sykeştəre la şul uq 5-6 saqat kenə eşləj tor ine. Jomoşaq ььn bьna şunda inde. Zabojşik bulqas hin, 6 saqat bajь bьs eδlekheδ, taqььhьδ kymer kiδergə həm laqat şul eş menən genə şəqellanerqə teleşhəŋ.

Şul feker menən min bьsь jьldan 30 avgustьnda saqat kiske 11 δa, otboj sykeşe menən 73 metr əδonloqandaqь lavanьn bətəhen kiδergə ruxsat alьp şaxtaqa teştem.

Həm min ujlaqansa kilep sьqtь. Min, zabojşik tik kymer genə kiδəm, ə lavanь bьqььv esen brigadanan ike iptaş alьp bara.

Qajьь ber keşelərgə, zabojşik berər saqat eşləgənsə tiklem krepilşiktarqa (bьqььp barьvsьlarqa) eş juq tip ajterδer, balki Lakin bьl dөrөδ tygel. Krepilşiktarqa hər vaqьt eş tabьla. Krepilşik, lavaqa kilgәs ta, bьqьlqan sьqta bətəhe lə qul aδьnda bulьnь esen aqaştarδь ustup bujlap əjδə başlaj. Ul instrumenttarδьŋ tədəklegən qajqьrta h. b.

Şaxtaqa teşep eşləj başlaqas berense saqat bik ьnьь ytmane. Hunьnan, eşteŋ nasar bar maqьnlьqьn, krepilşiktarδeŋ əlgergənlektəren kyrgəs, kyŋelle bulьp kitte. Min, radovoj şaxtjorδan şundaj δur fekerqa barьp jetkanlegen ujlьvδan j rlap jenatahe kilde. 31 avgustьnda 5 saqatta lava ebtenən өδtenə tiklem kiδelep betkajne inde. Min 102 tonna kymer kiδep өδkə sьqtьm. Jaqьrqajьь iptaştar minə ebta ketep torqandar. Mine ajlanderep aldьlar, qulьь qьbьlar, təbriklajδar.

Ikense kenen min, beδδeŋ sovet ilendə xeδməte burьqlaqandarьna bьandьm. Partianьŋ Donets Өlkə komitetь sekretarь ip. Sarkisof miŋa təbrik telegrammahь jebəide. Başqa urьndarδan da kyp kenə təbriklər aldьm. Şaxta jetəkselərе mine δur iqtьbar menən səlqanьlar.

***

Min 102 tonna kymer kiδep sьqarqas qajьь ber keşelər, „undaj rekord birqan bulqьs Staxanof qəδəttan tьş keşle keşeler" tip ujlaqandarδar. Lakin eş ьnda keşle tygel, balki mineŋ texnikaqa ejə bulьvьmda, yδemdeŋ otboj sykeşen oftleno yδlaşterevemdə. Bьnьŋ ььnlap ta şulaj bulьvьn, 3 sentəbrδə beδδeŋ ucastoktьŋ partorgь ip. Djukanьftьŋ 115 tonna kiδeve, 5 sentəbrδə komsomolets Kanstdalьftьŋ 125 tonna kiδeve, ə 9 sentəbrδə mineŋ jaŋьnan rekordьь sajьr—175 tonna birevem kyrhətə. Juqarь kyrhətkestar Donbastьŋ başqa kyp kenə şaxtalarьnda la ireşelde.

Bьnan huŋ mineŋ ucastoktьŋ nacal'nigь ip. Maşurьf, ucastoktaqь eşleŋ bara sistemahьn qajtanan qorərqa, jaqьt lavala zabojşiktarδьŋ hanьn qьhьjьrtьrqa, ustuptar hanьn kəmeterqə həm ber yk vaqьtta ustuptar sьŋ bujьn odonajtьrqa qarar birde.

Lavala elekke 8 u tup urьnьna xəδer ularδьŋ jertьhь qьna q 14-ь, hər bereheneŋ oδonloqь 22 metr. 17 zabojşik urьnьna xəδer 5 zabojşik həm 5 krepilşik qaldь: berense smenala 3 zabojşik həm 3 krepilşik, ikense smenala 2 zabojşik həm ike krepilşik eşləj. Hөδөmta bik jaqşь kilep sьqtь: ber otboj sykeşeneŋ ьramlьlьqь tavlekka 13-14 tonnanan 60-65 tonnaqa tiklem kytəreldе. Bildələ, şaxtjorδьŋ rekord ьlqan kenda eş xaqь la kytəreldе.

Mineŋ metoδ laqat zabojδь qьna kyδδə totmaj. Bьnda otka la turahьnda la, strektarδeŋ jəhətlandereлgən temp menən jөrөvdərе turahьnda la həm δur iqtisar menən bьqьtьv turahьnda la ujlav karak. Bьnьn esen ььtalьna kes karak bulmajasaq.

Bьl qoro hyδ genə tygel faktьtar menən rьhlanalar. Elek beδδə aqas taşьvsьlar 11 keşe bulьp ular 350 stojka kiterələr ine. Xəδer ular 8 genə keşe həm 400 stojka birələr. Berense smenala 4 at qьvьvsь eşləp 120-125 vagon sьqaralar ine, xəδer ular ike genə keşe həm 150 ləp vagon sьqaralar. Bьqa ular bərotьь ikel ta artьlьrьv arqahьnda ireşelər. Smenala ike elektrovoz urьnьna xəδer berəv genə eşləj həm el ke ike elektrovozqa qarnqanda 20-30 vagon artьqraq sьqara. Tөp şirek ajьna 40-45 metrδan da artьq ytmaj ine. Xəδer bьl sьjьr 60 metrqa jetə, sөnki şirekte jөrəlev esən beδ sьqьs grafik bujьnsa alьp barabьδ.

Beδ ber terle la jaŋь „Amerika" asmanьq həm ber terle la jaŋь professia uflap sьqarmanьq. Bьnda tik eşselərδeŋ xeδmət ьramlьlьqьn kytərev, juqarь kyrhətkestərgə ireşev le əktәre buldь. Ə ul—eş kөnen ьqьδlav menən ireşelə.

Min juqarьla ip. Sarkisoftan təbrik telegrammahь alqanlьqьmьla ajtkajnem. Min uqa yδ jьlь mineŋ alqan həδiətələr bik bulmaь ər, ular hamьn yδa narьrδar tip vəqədə it kajnem. Hyδemdə tordom. 19 sentəbrδə min, Leningrad zavodьnda eşləngən sovet otboj sykeşe menən jaŋь rekord—227 tonna birdem.

Artьnan da min juqarь xeδmət ьramlьlьqь esən bol'şevistik kөrəşergə ... ip. Stalin ... taxnikanьn ... bulqandarδan bьlьen də alьrqa tьrьşasaqmьn.

SOVETTARĐЬN XISAP BIREV KAMPANIAHЬ

„8 mart" fasrikahь deputat gruppahьnьņ jetəkseĥe ip. Əmetsajeva.
(PANFILOF fotohь)

AIЬTQULЬF NISO DEPUTAT BARLЬQЬN DA BELMƏJ

Jaldьnaj sovetendə (Xəjnulla rajonь) sovettar konkursь şarttarьn tormoşqa aşьrьv [illegible]

[illegible]

A. Aqquzin.

ƏLGƏLƏ SOVET KANSELƏRE

Qanzafar sovetь (Xəjnulla rajonь) [illegible]

[illegible] ramdarь jaqşь sujav menan nujnulьđь. Əbtaj esen jaqşь klejonkalar alьndь. Şulaj uq sovet predsedatele esen ajьrьm ber bylmə eştəlde. Avьl sovetь binahь ergahena terle aqastar ultertelde.

Bьl avьl sovetь kanselarlahendə „Trakter" kolxozь yđenə ike bylmə eşlatep qujdь. Xəzerge kendə sovet rasotniktarь esen jıјь mansa baldьrьv eşe başlandь.

Əzmət.

YĐ EŞEN ƏLGƏLƏ ITEP QUJOJAN DEPUTAT GRUPPAHЬ

„8-se mart" fasrikahь qarşьhьndaqь deputat gruppahь yđenen aldьna [illegible]

[illegible] ьn jaqşьrtьvda, (14 eşsenen torqan jortьarьna barьp, 5 eşsene jataq həm eşse balalarьn jaslelarga urьnlaştьrьvda) đur jardam kyrhətte. Şulaj uq sextarđaqь profergtarđьn eşen tikşerđe. Ip. Xajratdinova xəđer tilogrejka sexьnda tegelep sьqqan kejemdarđe qaзul itevse bulьp yrlatelde. Unьņ eş xaqь la artь. Udqan jьl 90 hum eş xaqь alha, xəjəl 200 hum ala. Ul 1935-se jьldan BYBK prezidiumь həm qala sovetь aqzahь. Grişina kooperativ seksiahьnda eşlaj. Ul—eşselarđen kendalek tormoşonda bulqan kamselektarđe beterevđə jardam kyrhətevselarđen berehe bulьp hanala. Nasar kvartirđarđa torovsь Plotnikof, Sarakalstova kevek ber nisa eşsene jaqşь kvartirđar menan ta'min itevđə, qajhь ber eşselarga derəĥ halьnmaqan ştraftarđь jujlap, ştraf halьrtmav sotalarьn ytkarevđə, 6 eşsenen kvartirьna elektr jaqtьhь inderlevđə đur bulьşlьq kyrhətte. Şulaj uq Loqmanova menan Xasanova iptaştar đa eşselar arahьndaqь nadanlьqtь beterev, jataqtarđa kul'turalь torovđь urьnlaştьrьvđa əlgələ eş kyrhətevselarđen buldьlar.

Fasriktьņ deputat gruppahь 15-se həm 21-se nojəbrđə ytəsək xisap birev kampaniahьna əđerlekte jajep jesarđe. Deputat gruppahь jetəkseĥe ip. Əmetsajevanьņ inisiativahь arqahьnda konkret eş planь teđəlep, bətə sextarđaqь eşselar arahьnda xisap birev kampaniahь turahьnda jьjьlьştar ytkarelde. Hər ber sex xisap birev kampaniahьna qarata lozungь, plakat, diagrammalar menan biđəlde. Hər-ber sexta stena gazetalarь sьqarьldь.

[illegible]

S. KARAM.

BIRELGƏN NAKAZDAR TORMOŞQA ATQARЬLDЬ

Jaldaq avьl sovetь (Maqar rajonь) kyləmendagə hajlavsьlar, [illegible] kyləmendə tulь bulmaqan urta maktəp asьv turahьnda nakaz sirep ytkajneler. Bьl məs'ələ Rajon başqarma komitetь həm maqarif bylege aldьnda qujьlьp, xal itelde.

Avьl sovetьnьņ plenum aqzalarь hajlavsьlarđьn nakazdarьn ytav julьnda usь məs'ələne yđđarenen ətıarenə alьp, avьlda tulь bulmaqan urta maktəpte ojoştorop jebərdelər. Bьqa „Salavat" kolxozь kolxozsьlarь [illegible] tap, uqьvь normal' ravesta 1-sentəbrđə başlanь. Dərəĥ, berense vaqьttarđa kyp kenə qьjьnlьqtar osaralь, parta həm başqa uqьv əsbaptarь jeteşməne. Lakin bьl jeteşheđlektar vaqьtьnda beterelde.

Qəmerəndə məktəp təbe kyrmagən Qanьalat avьlьnda maktəp asьlьp, uqьv jəşendəge bətə balalar đa uqьvqa ьlьqtьrьldь.

Davьtəf

FINANS FRONTЬNDA LA ALDЬNQЬLAR SAFЬNDA BULЬROJA

FINANS PLANЬN SROGЬNDA YTƏV ӨSӨN PRAKTIK KƏRƏŞERGƏ

Başqortostan Ydak başqarma komitetь prezidiumь ergahendage Ydak komsodьņ 14-nojabrđə ultьrьşь bulьp, ultьrьşta Ɵfə, Iglin, Şişmə, Motor rajkomsodtarьnьņ həm Ɵfə qala komsodьnьņ maja tuplav, nigerak ta zajom vznostarьn inderev, şəxsi straxovanie həm vklad sarьşь turahьnda dokladtarь tьņlandь.

Ɵfə rajonьnda maja tuplav eştare sikьan tьş jomoşaq barь. 4-kvartalqa birelgan maja tuplav planь 10-nojəbrgə ni barь 34 protsentqa, şunьņ esenan zajom vznostarьn inderev 25,8 protsentqa, dəvlat doxodtarь—68,6 protsentqa ytəlgan. Ajьrьm avьl sovettarь nujьnsa alqanda eşleņ notonlaj aĥələv qurqanьs aldьnda torqanьn kyrəsed. Maĥalan, Podsjmal sovetь planьn 1,6 protsentqa, Avdonovski sovetь dejəm maja tuplav planьn 33,5 protsentqa ytəgəndə, zajom vznostarьn inderevđe ni barь 9,1 protsentqa, Ətekajevski 9 protsentqa həm Sosnovski, Rajьfka sovettarь 10-ar protsentqa qьna ytəgəndar. Aldьnqьlar safьnda tik Bulgakof, Osorgin həm Nogaj sovettarь qьna. Bьl sovettar zajom vznostarьn inderevđe 23,1 protsentьan alьp, 41,1 protsent arahьnda ytəneləs.

Iglin rajonь 4-kvartal planьn 10-nojəbrgə 45,9, şunьņ esenan zajom 24,3 həm vklad 66,7 protsentqa, okladnoj straxovanienь 67,4 protsentqa ytəj. Dəjəm [illegible]

tar—16 protsentqa qьna ytane. Bьnьņ sasaьe, rajon finans bylege, komsodьņ həm [illegible] kassahьnьņ urьndarđa massovьj eşte karagensə ojoştorop jebərmavđarenan kilə. Massovьj eşte jajep jebərgən həm maja tuplavđa aktivtarđь jaqşь fajđalanь torqan Baltьjski sovetь zajom vznosьn inderevđe 89 protsentqa həm Tavtemən—65,6 protsentqa ytane. Lakin rajon dəvmalendə ьndaj sovettar bьl barmaq menan genə hanarlьq. Jaqşь eşlagan finans udarniktarь la juq tygel. Bьna, Ivanof—Kazanski sovetьnьņ aldьnqь udarnigь Medifitof [illegible] kvartal plandarьn hər vaqьtta ytap barə. 4-kvartal planь 120 protsentqa ytane. Bьnьņ kevek aldьnqь udarniktar ul rajon dəvmalendə xajtaq qьna tabьlьr ine. Lakin ykeneskə qarşь, ulardьn eş metodtarьn başqalarqa kyserev, maja tuplavьь eşe oşoqa tiklem rajon finans organdarь tarafьnan qullanьlmaqan.

Ɵfə qala komsodь (predsedatele Nazirьf). Komsodtьņ eşe qala sovetьnьņ finans seksiahь həm qala inqьlьq kassahь menan nьq bəjlaneşlə alьp barьla. Komsodtьņ qalala 27 jamaqat instruktorđarь (finseksia aqzalarьnan) bar, ular predpriatie həm ucreždenielarđa eş alьp baralar. Komsod kyp kenə kustovoj kaŋaşmalar həm ularqa sьqьp yđenen kysma ultьrьştaren udьqarqan. Lakin mas-sovьj eş nigerak tə kustarđar, ytəm ojoşmaqan xalьqtarь arasьnda qanaqatlanerlek ravişta ojoşmaqan. Şunьņ hənsəhendə ytkan kvartal pla-

[illegible] bьqtarmavьn ajetp ytərgə kərək. Bьl tengəldə əle komsod ta şulaj uq qala haqlьq kassahь la nьqlь eş alьp barmaqandar.

Jaqşь eşlagan komsodtar həm finans udarniktarь la şaqtaj bar. Belof, Zunof, Gaero, Fepenteva, Ofajnullin, Primak, Stolarova, Sirgejeva həm başqalar. Ular plandarьn ytəp baralar. Jaqşь eşlavđare esen ber nisəmə tapqьr bylaklangəndar (Stolarova).

Maja tuplav eştare Şişmə rajonь kyləmendə lə ele maqtanьrlьq tygel. Bьl kvartalqa birelgan plan 10-nojəbrgə 47,3, şunьņ esenan zajom 38 protsentqa qьna ytəlgan. Ə vklad bujьnsa ber tarla la ybeş juq, kirehensə artьl (aqьmsьlьq). Zajom vznostarьn inderev nigerak tə eşse-xeđmətkarđar (jьllьq plan 61 protsent) həm jaŋqьdaqtar (64 protsent) arahьnda jomoşaq tara. Jaqşь eşlagan həm rajondьņ iņ aldьnqь sovettarьnan Səjar, Jərməj sovettarьn kyrhəterga bula. Bьl sovettar 4-kvartal zajom vznosьn inderevđə 100 protsentqa ytənelər. Straxovanie eştare la jaqşь. Jərməj sovetьnьņ eşe turahьnda sovettьņ predsedatel urьnbaŋarь—komsomol ip. Ofalikajef hejlane. 12,—sovet, jьllьq zajom vznosьn inderev planьn 100 protsentqa, kollektiv straxovanie 81 protsentqa, okladьan tьş straxovanienь 111,3 protsentqa ytəp sьqtь. Beđ, bьl əlgəşevđarga sovet aqzalarь—tin udarniktarđьņ kolxozsьlar arahьnda massovьj eşte jajep jebərevđan, zajom totovsьlarđь karagensə xeđmətlandeređan həm otoştarđь sistematik ravişta tikşerep barьvđan ireşlekti. Lakin Şişmələ irekle tyləvđarđen jomoşaq barьvь rajon komsodьnьņ tyaьnge komsodtar menan eş kyrhəvensə genə kilep sьqqan tip əjterga tura kilə. Sənki rajondaqь komsodtarđьn ber genə tapqьr đa rajon kaŋaşmalare udqarьlmaqan.

Motor finans bylege (mədire Jamşikof) həm komsodь hunqь vaqьtta tempь notonlaj jomoşartь. Ul ytken kvartaldaqь unьştarьn bьl kvartalda nьqьtmaqan həm nьqьtьvđa konkret səralar kyrmagən. Şunьņ arqahьnda usь kvartalda zajom vznosьn inderevđe 10 nojəbrgə 52,3 protsentqa ytəne, ə vklad-

[illegible]

kilgan jana eşse-xeđmətkarđarđe zajomqa ьlьqtьrьv đa jomoşaq. Sənki finans bylege həm komsod yđđarenen eştaren ytkən unьştarьn nьqьtьvqa qarata sorop jesarmagəndar.

Bьl rajondarđьn eşe bujьnsa aşqьņ hejlavsьlarđan Xramilova (GTSK), Agief (Ɵfə RaiFO), Əmiref (Gosstrax), Ofilmansin (GTSK nacal'nigь), Mizonin (Narkomfin urьnbaŋarь) həm Ydək komsod predsedatele Akimof iptaştar rajon komsodtarьnьņ tyaьnge komsodtarqa, aktivtarqa konkret jetəkselek itmavđaren. Finans konkursь bujьnsa xalьq arahьnda massovьj eşte tejeşensə ojoştormav, sotsialistik jarьş həm udarsьlьqtь kiņ dəvmalda jajep jesarmavđarьn, jana tedeleşterga kilgan eşselarđe zajomqa ьlьqtьrьv barmavđь, sovet, profsojuz, komsomol ojoşmalarьnьņ usь eşta jomoşaq qatnaşьvđarьn, rajon gazetalarьnьņ aq jaqtьr ьvđarьn əjtep ytələr. Şulaj uq kilasekta usь ədəklektarđan sьqьv həm ordenlь Başqortostan respuslikahьnьņ finans plandarьn ytav esen konkret sьralar kyrhəttelər. Ydək komsod jaqşь eşlagan 10 finans udarnigьn bylaklap, unь oformit itevđe iptaş Ofilmansinqa tapşьrđь.

Finans rasotniktarь, finans udarniktarь zajom həm başqa irekle jьjьmdarđь inderevđə artьq qalьvsьlьqtь beterergə, respuslikasьđьņ finans plandarьn srogьnda ytəp sьqьvđь ta'min itev esen praktik kərəşergə tejeşlər.

Ə. URAL'SKI.

Deputat gruppahьnьņ jeqşe udarnitsahьnan ip. GRISINA.
(PANFILOF fotohь)

FINANS FRONTЬNЬN UDARNIKTARЬ BYLƏKLƏNDELƏR

Maja tuplav frontьnda yđ ara halьm həm avьl xuzalьqь nalogьn dərəĥ ыbarıa alьp, jaqşь ytkarevđə şulaj uq ıbap-xisap eştaren nьqlь itep julqa halьvđa sovettar əktənan konkret jetəkselek itevse Arxangel'. (Anuşin), Bişbylək, (Jefrimьf), Qaridel (Staradusьf), Mejaka (Irmaşьf), Tujmazь (Xafizьf), Saran (Jamşikof) rajondarьnьņ finans bylegenen qəmyrыi tyləvđər inspektorđarь Başqortostan finans xalьq komissariatь tarafьnan berar ajlьq eş xaqtarь miqdarьnda aqsa menan bylaklandelər.

Z. BƏŞIRI.

HYRƏTTƏ: „8 Mart" tegev fasrigьnьņ xisap kampaniahьna əđerlek sarьşь kyreneşe.
(Panfilof fotohь)

JOMOJAQ MATERIALDARЬN TƏĐƏVGƏ AJRЬVSA IQTIBAR ITERGƏ

Oşo jьldьņ 31 oktəbrendə, jul tedeleşe, qurqavьlьq seksialarьnьņ prizьvqa iņ jaqşь əđerlektare həm kul'turalь avьl sovetь esen poxodtarь nujьnsa iqlan itelgan avьl sovettarьnьņ jarьş-konkurstarь tamamlandь.

Bьl es ter konkurs nujьnsa jomoşaq jahav həm sovettarđьn bətə Başqortostan həm bətə Rasəj konkurstarьna qatnaşьvqa yrlatelgan kandidattarqa materialdar teđəv eştare rajon başqarma komitettarь, sovettarđьņ həm ularđьn massovьj organdarьnьņ nьqlь eşlavđaren talap itə.

Janь uqьv jьlьna əđerlek nujьnsa sovettarđьn konkurstarьna jomoşaq jahav tazrьbalare, avьl sovettarьnьņ həm nigerak ta rajbaşqarmalarđьn bьl məhim eş ucastogьna tejeşensə iqtibar birmavđaren kyrhətte. Qajhь ber rajbaşqarmalar: Baqalь, Iglin, Qьrmьsqalь həm başqalar, bylaklavga nildalangan avьl sovettarьna material teđəvgə bətənlaj javaphьđlьq menan qarьnьlar. Şunьņ hədəmtahendə ular, bylaklavga kandidat itep inderel manelar.

Bьl rajondarđa, başqa rajondarđaqь kevek konkurs nujьnsa alqan jəklaməlarđe ytəvđə bol'şevistik ravişta kerəkən həm đur qьna əlgəşevđərgə eja nulqan avьl sovettarь juq tygel ine. Ular şaqtaj buldьlar, həm bylək alьrqa la xaqlьlar ine. Lakin rajbaşqarma rasotniktarьnьņ iņ lcarhьđ qaravđarь hədemtahendə genə nul bylaktaren ala almanьlar.

Bətə Rasəj konkursьna qatnaşьv esen yrlatelgan jaqşь eşlagan avьl sovettarьnьn ber eleş materialdarьn bətə Rasəj YBK jomoşaq tip taptь. Sənki ularđa avьl sovettarьnьņ həm sovet predsedateldarenen eştare tulьhьnsa kyrhətelmagən. Şulaj uq aqьndaqь politik-xuzьlьq kampanialarьnьņ ytəleştare turahьnda la maqlymattare juq.

Bьna—bьl xəldar konkurs nujьnsa jomoşaq materialdarьn teđəvgə ni tiklem đur əhəmiət birep qararqa karəklegen taqь la ber tapqьr raslajđar. Bətə Başqortostan həm Rasəj konkursьna qatnaşьvqa iņ jaqşь avьl sovettarьn, ularđьņ jetəkselaren həm ajrьm udarniktarđь kyrhəterga tejeşsed.

Lakin jul tedeleşe konkursь nujьnsa alьnqan jomoşaq materialdar, əle ajrьm rajbaşqarmalarđьņ (Beloqataj, Mozovez, Saqmaqaş, Avьrqazь h. b.) materialdar teđərgə formal' ravişlə genə qaraqanlьqtarьn asьq kyrhətələr. Ular ytkan xatalarьn davam itələr.

Rajon başqarma komitetendagь ajrьm rasotniktar, sovettarđьņ bətə Başqortostan həm Rasəj konkursьna qatnaşьvqa sildəlav həm ajrьm aldьnqь avьl sovetьn bylaklav eştarenen başqa sovettarqa elgə nulьp torqanьn oşoqa tiklem aŋlap jetkergandare juq. Şuqa kyrə jaqşь eşlagan sovettarđьņ bətə Rasəj konkursьna qatnaşьvqa həm ularđьn xeđmattarena qaraj bylək alьvđarьna irəşev esen kərəşergə kərək.

Sovettarđьņ jarьş konkurstarь, avьl sovettarьnьņ eşen jaqşьrtьvđa keskin etarges nulьp tora həm rajbaşqarma rasotniktarь bьqa irəşev esen kərəşergə tejeştar.

L. SOKOLOF.

RIZVAN IBRAHIMЬF (ALUŞЬF)

PEREKOP

(„Jeņevđar hunьnda" isemle romandьņ III-IV-V byləktarenan)

III.

20-se jьldьņ nojəbr başlarьnda Ukrainala qьđьldar tarafьnan qьbьrsqlanqan Vrangel', yđenen kesen Qьrьm jarьm utavьna kyserep urьnlaştьrđь. Uqa imperialistar tarafьnan, dingeđ arqьlь jebərelep torqan qoral, produksia həm başqa terle material kes, unьņ şunda nьqьp qalьvьn ta'min itergə tejeş ine. Şunьņ esen usь frontqa bik đur əhəmiət birergə kərək buldь. Senerda Kalcaktь tar-mar kilter gən 51-se divizia Vrangel'gə qarşь jebərelde. Qьrьmdьņ yđendə tedelgən Qьđьl partizan otradtarь doşmandьņ nьqьvьna həman qamasavlьq jahap tordo. Aqtar usь otradtarqa qarşь ni tiklem qatь sьralar kyrhələr đa, qolqa teşkandaren vəxşidərsə jaza itholər đa, unьņ həjьn ular ytsejđər həm aqtarđьn tьnьsьlьqtarьn alьlar ine.

Qьđьldarđan ber otradь Perekoptan qolaş sьqьş jaqta „Tatar sorun" tigan avьlqa urьn laşьp, doşman qaskarenen hul qьdьn bezym başlavьn kotep tora ine. Bьl avьldьņ es jaqьb menan uratьlqan nulьp, ber jaqtan qьna qoroqa tutaşqajьь.

[illegible] ьņ berebe jeŋevgə, ujlamaqan jaqtan hezym, nindaj đa nulha, ujlanmaqan ber eşten kilep sьqьvь bik đur ta'sir jahaj. „Tatar sorun" đa qьđьldarđьņ xəle bik şəp'an tygel. Otradtьņ qoralь la bik hanavlь qьna. Bьl otrad kynergəs şul avьlda teđelgən partizandarqa tajana, lakin şunьņ menan sergə usь avьlda qьđьldarqa qarşь nulqan qara kestar đa juq tygel. Ular đa joqlamajđar. Itək astьnan nulha la, eş jeretep, qьđьldarqa jojьnđ-ləqtar tьvđьrьp toralar.

Kistan qudqalqan dingeđ, trlə menan đa tьnmanь. Tulqьndar ber-berehen qьvьp, tavtav nulьp jar stena kilep huqьlalar đa, aşьqьp kire dingeđgə qajtьp teşalar. Dingeđ əllə qurqьnьs, şomlo. Ul əllə naməgə asьvlanqan kevek jamhed tavьştar sьqarьp gerlaj, şavlaj. Tulqьndarđьņ yđ ara sareleşevđə enen torqan aq kysekter terkəmə, aralarьna ayre ingən barьq ketəve kevek jaqjaqqa taralьşьp saşsьar, alьtьtьrqa kilep, kyđđan joqalьlar ine. Teşka tiklem „Tatar sorun" avьlь dingeđ urtahьndaqь batokaj ber utrav ravişendə nulьp qaldь. Osono kilep torqan doşman lagerьnda xərəkət başlandь. Bьl avьldan alьsta nulqan „Ərmənka" avьlь jaqьnan hezym başlav qolamattare hiđelde. Qьđьldar qorallanьp, doşmanqa qarşь sьqarlьq xəlgə kildelər həm yđđarenen kestare đur nulmaqanlьqьn, jarđ m kərək nulasaqьn beldereп „Tatar sorun" dan 25 kilometr jerđə torqan „Sivaş" bylegenə xəsər jebərđelər.

Tan jartьlьь uđьvqa, ketelgen qunaqtarđьn kamalare avьl-də es jaqlap uratьp ala başlanalar. Qьđьldar unar mьltьqlь zvenolarqa bylenep, doşman kamalaren qarşьlanьlar. Jarqa sьqarqa mataşqan Vrangel' haldattarьn ber ike arьnda dingeđgə hepeлep tyktelər. Şunьņ menan sergə yđđarenen də kestare aдajqandan-aдaja sarqanlьqь hiđelə ine. Pulemjottan atьv kyptan tuqtanь inde. Mьltьqtan dingeđgə atьp torov đa bik unьşlь hedemtə birmane. Şunьņ esen ular usь ravişta tarqav hezym itevđe tuqtatьp, qaskar kesen ber jergə tuplap, qoralь qara-qarşь huqьşьrqa əđerlandelar.

Tan aldьnan doşman qaskare qoroqa sьqьp betta. Qьđьldar artqьraq sigenep, şunan doşmanqa ut astьlar. Han jaqьь menan, qьđьldarqa qaraqanda bik kyp artьq nulqan həm jaqşь qorallanqan Vrangel' haldattarь ut, pulalarqa qarşь stena nulьp kilalar. Qьđьldar urьmdarqa taşlanьp mьltьq tylebe həm jođoroq huqьşь astьlar. Qьđьldarđa ylem qurqьnьsь nette. Tere kejga doşmanqa tapşьrьlmavđь kyđđə tolop, kətergə ingən arьslandar kevek Vrangel' haldattarьn jergə tyşaj başlanьlar...

Taş vaqьttarьnda hьv kire qajttь. Vrangel' haldattarь, qьđьldarqa keslə jarđam kilevenhiđep, kamalarena ultьrьp, qajtьp kittelər. „Tatar sorun" urьnьnda janьp betmagən, çərajьp, tetenlənep torqan jalanqas baqanalar qьna qaldь.

2.

Xəmzə kyđen asьp qaraqanda, unьņ ergahendə, urlasanan ber ađ ođonoraq nujlь, jaшьq, lakin həjkəmlə ber qatьn tora ine.

Xəmzanen kyđ asьp qaravь, bьl qatьndь şatlandьrqan tabiə buldь. Unьņ neska, ođonsaraq morono jajəla teşte. Ođon kerpekle qara kyđđare jьlmajđь. Qara qaştarь juqarь kytərelep, maŋlajьnda ađ qьna hьđьqlar jahalь. Ul jomoşaq, şul jaştardaqь qьđđarđa nula torqan jaqьravьq tavьş menan:

— Hьv esegeđ, tip Xəmzəgə stakan huđđь.

Xəmzəgə esar esen hьv kərək nulqandarmь, juqmь, ul ber nama la ujlamaьtan, stakandь alьrqa tip uņ qulьn hudmaqsь buldь. Lakin qulь tьnlamanь.

Ergahena ultьrqan qara kyđle qatьn Xəmzane qьđьqsьqan hьmaq, matur jađьna ber ađ kynelhedlek inderđe. Neskə barmaqtarь arahьndaqь stakan qaltьranь. Ul stakandь Xəmzənen avьđьna juqьn kiltermakse nulqajьь, lakin ni esendər tekeremən qajtqan keşe kevek, qulьn tyşenlata teşte həm:

— Hьl qulsqьđ menan, tine.

Xəmzə naş ejevsən ravişta hul qulьn hudьp, stakandь aldь həm bik hahaqan keşelaj jotloqop-jotloqop ber nisə tapqьr hьvđь jotto. Hьv əllə nisek soqlьь jandьrqan teĥle bulđь. Tanendə sьqь tiklem nulmaqan ənevie hьđlanьv hiđđe. Tьqь la uņ qulьn qudqьtmaqsь buldь. Lakin ul avьr gerđər tьqьlqan kevek avьr ine—urьnьnan qudqalmanь.

Xəmzə yđendagə bьl xəlde kyrep, aptьrap kitte. Yđenen qьlaj itep bьl xəlde nulьvь, yđenen qajđalьqь turahьnda ujlana, tьnьshьđlana başlanь.

— Min kemdər qulьnda, bьl minen ergamdə ultьrqan qьđ kem ikan! tip ujlanьp, jaq-jaqьna qaranь. Yđenan alьt tygel kojkalarda bьrьraşьp jatqan avrьrda đь kyrep, yđenen „qьr lazaretьnda" jatqanьn aŋlanь. Kyđen jaŋьnan ergahendə torqan qьđqa teşorđe. Unьņ əktəndə aq xalat, başьnda sistralarđa nula torqan aq kasinka ine. Uqa bьl kemdər kileşep, matur kavđahen taqь la hьlьvlandьrьp toralar ine. Xəmzənen ьđlanevən, nəmələr nelergə telap qaranьvьn aŋlanь bulha kərək, tebən jeđđəleşterep,

Tьnьslanьqьđ, heđgə qurqьnьs juq, tip uqa yđenen tьnьslandьrqьs kyđđəre menan jьlmajьp qaranь, həm:

— Isemegeđ, familiaqьđ nisek tip horanь.

Bьl horav Xəmzəne başьna huqqan kevek hьkkanđerđe. Ber sikund esendə ul menen terle nəmələr ujlanь. Əgər doşman qulьnda bulьp, derəĥ ismen ajtha, unь terlь horavđar menan ьđalap, ađaqьnda jazalap yltereсaktar.

Dereĥ ajtmaha, unьnda unь tanьqan keşelar nulьp, Xəmzəneņ kem ьriqanlьqьn beldereviđe mamkin, ul vaqьtta uqa sirelasak jaza taqь la ber nisə tapqьr artasьq.

Şulaj đa ul yđ ismen jaşerergə buldь həm,

— Ismem—Xəmil, familiam Salin, tine.

—

Xəmzə 1914 jьldьņ avgust adaqьna tiklem Vladivostok tormahendə jatьp. donja huqьşь başlanьv unьь menan tormanan sьqarьlьp. Rumьjnia frontьna jebərelgajne. Xəmzə unda tatar. başqort haldattarь arahьnda partia eşe alьp barđь. Fevral' revolytsiahь osorđarьnda Qьrьmda bulьp, tatar parlamentьnьņ hul qanat fraksiahьnda eşlane. Ul hiqeđense jьlda milli parlamenttь qьvьp, Sovettar idarahь teđəvgə, moselman eştare komissariatь ojoştorov esenə qatnaştь. Qьrьmqa nemestar hezym itep, idaranь aq generaldar qulьna tapşьrqas, Xəmzə „Tatar sorun" avьlьna kilep, jaşaj uqьtьvsь sьjlatь menan şunda qaldь. Şunan torop, aqtarqa qarşь partizan otradь teđep, aqtarđьn Qьrьmqa nьqьvđarьna ber terle qamasavlьqtar jahaj torđo. „Tatar sorun" huqьşьna bik nьq qatnaştь. Tan aldьnda doşmandь qoroqa sьqarьp qul huqьşь vaqьtьnda, unьņ uņ qulь imgəndə həm tanendəge jaraxattardan aqqan qan, unьņ huşhьđlanьp jьqьlьvьna sasap buldь. „Tatar sorun" qa doşman tarafьnan hezym xəsəre işetelgəs ta, uqa jarđamqa Sivaştan ber otrad qьđьl qaskar jebərelgajne. Ular kilep jetevgə aqtar bьtereп qassьv jaqьn qaranьlar.

Qьđьldar avrьv həm jaraxьtlarđь jыjьp „Qьr lazaretь"-na kyserđelər. Ular arahьnda Xəmzə lə bar ine. Jaŋьnan qьđьv huqьşlar başlanqanqa tiklem, Xəmzə şul lazaretta qaldь. Unь qaravsь, tərntatavsь qara kyđle, asьq jenel qudqalьvsь—sajaqь qьđ ine. Bьl qьđ avrьvđar qaravqa bik ođta, lьs arьmaj, jalьqmaj torqan ььn front keşehe nulьp sьqtь. Lazaretqaqь avrьvđar uqa „ira" tip kenə endəşkəngə, Xəmzə la uqa şulaj „ira" tip endəşə torqan buldь.

IV.

Fronttaqь tormoş, ul teşkə oqşaj. Unda ber yk vaqьt esendə əllə nindaj nerebe ikensehenə oqşamaqan kyreneştər, vaqiqalar bulьp ytə. Bьnan ber nisə saqat elek bulqan dəhşatle, qotto alьrlьq qurqьnьs kyreneş, qapьl jaŋьj tormoşqa ajlana. Kyđđarđe başqan jьrlqьslьq qanь aďajьp, kyđđar terəklek nurь menan jaltьraj başlaj. Arьqanlьq jonsov belep, jeđđarga al qan jegerə. Nirvlar qadatl xəlgə qajtьv menan jaştarđa ujan, kelke başlana. Huqьş vaqьtьnda kyrelgan ul, baş əktənda torqan kevek osop jeragen pula, şarapnildar, ujaq aĥtьnda sьrtaşьp jatqan jaraxatlelar, jaraxattarđan fontan nulьp barqan qan... həm başqalar xikajəgə ajlana. Şul kyreneştarđen gerojь bulqan keşelar baştarьnan ytkən şul jan arьnlьqь kamınalarđь iptaştarena qađeq itep jьraj eş kevek hejlaj başlajđar...

„Tatar sorun" huqьşьndan başla qьđьldar otradьna xəle nasar bulha la, ađaqtan əklenlək ular tarafьnda buldь. Bьl xəl frontьņ bьl qanatьnda sajram tьvđьrьvđь, jeņevgə ьşanьslь taqь la arttьrđь. Qьđьldar „Tatar sorun" dь alьvqa əđerlənə başlanьlar. Lakin bьl kendarđə general huqьşqa əđerlek barqanlьqtan ike arala vaq qarmaştьrьp qaravđarđan başqa jur bareleştar bulmaj tordo. Şul tьnьslьqtan fajđalanьp aqtar lagerьnda avьldarđь talav, əletserđar arahьnda esev, iəxeş kesajgəndən-kəsajđe. Bьl xal jerle xalьqtarđьn nigerak ta, eşsekrastian massahьnьņ asьvьn qasarttь. Doşman tьjьnda partizan otradtarь artqьndan artьp, qьđьldarqa jarđamqa əđerlandelar.

2.

Xəmzənen jatqan „qьr lazaretь" Azov dingeđe menan Qara dingeđđe ajьrqan ođonsa ser jerđə, matur kyreneşle jaqьraq ber urьnda ine.

Bьl ike dingeđđe ajьrqan moron əktənda qajhь ber kendarđə qəzəp matur kyrenəş mirax xasil bula. Bьl kyreneş avrьvđarđь yđenə tartьp, unь saqattar nujьna nanьn serđaren tьşerep, tarьlьp şuqa qarap toralar ine. Xəmzə bьl arala inde ajaqqa nьsьp jererlək xəlgə kilgənlektən, ul kyberək vaqьtta şul serlə kyreneştarđe qarap ultьra torqan buldь.

Kenjaq dingeđ enjđarьnda qьna nulьp torqan kiņgə sьb ner kisəle lazaretqa qajtьp barqanda Xəmzə, [illegible]

(Aģaqь 3-sə bitta)

KAPITAL ILDƏRENDƏ

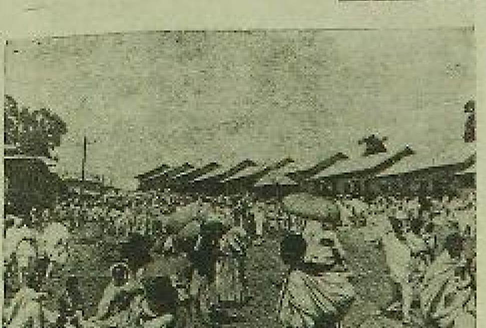

HYRƏTTƏ: Addis—Abebala ađna hajьn bula torqan bađar. (Sojuzfoto)

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 16. Addis-Abebanan alьnqan rəsmi xəbərđər bujьnsa, ţik vintovkalar menən genə qorallanqan abissinialьlar otradь Ogaden frontьnda Anol' ergəhendə italianьŋ motorlaştьrьlqan kesle otradьn osoratqan. Abissinialьlar tanktarqa həm bronevikarqa qarşь ььq hezym jahaqandar. Hedemtələ ular italianьŋ 4 tankьn həm 2 bronevigьn qulqa teşergandar, italiandarđan 6 ofitser həm jerle xalьqtan bulqan kyp kenə haldattar ygən. Bьl otrad tərtiphed reveşta sigengan.

Tənjaq frontьnda abissinialьlar hьn jaqьnan yđđərenən artьq bulqan italiandarqa hezym itep, ularđь tarajqandar. Italia otradьnьŋ nacal'nigь həm kyp haldattar ylterelgan. Tənjaq frontьnьŋ ьytan ucaskalarьnda la avangardlaqь qəskərđərđeŋ huqьştarь bara, bьl huqьştarqa berense tapqьr bulhaq Abissinianьŋ regulär qəskərđəre qatьşalar.

„Dejli mejl" gazetahьnьŋ Berber qalahьndaqь (Anglianьŋ Somali koloniahь) xəbərsehe Sasan Bene rajonьnda iŋ məhim hьvtorqolarđь qulqa teşerev esen qatь huqьştar bulqanlьqьn xəbar itə.

London, 14. Abissinia qəskərđərenen Makale qalahьnьn tənjaqьnda italiandarđьn ađьq həm snarjadenie tejəgən 61 qasərdan torqan karvanьn qulqa alqanlьqtarь Addis-Abebala rəsmi reveşta iqlan itelde. Undaqь qatь huqьşta italiandar dur zarar kyrgəndar. Abissinialьlar 100 vintovka qulqa teşergəndar.

KILEŞEV JULЬN TABA ALMAJĐAR

Rim, 14. Kisə Mussolini Fransianьn Italialaqь ilsehe Şambren menən ođaq hojləşte. Bьl besedanan hun Şambren fransuz zurnalistarьna: „hər xəldə Fransia—Italia duѕlьqь ььq kyjənə ala", tip ajtte. Ləkin xətta xosusi məs'ələlar bujьnsa la his ber kileşev məmkinlege ələgə tabьlmaqanlьqь aьq kyrenep tora.

Stokholm, 14. Şvetsia xekyməte 18 nojabrđan başlap Italiaqa qarşь sanksialarđь qullanьv turahьndaqь dekretle raslanь.

QЬTAJĐA XƏL QЬRQЬVLAŞA

Tokio, 14. „Iomuri" gazetь tьşqь eştare ministrlegenen Şanxajđaqь japon attaşeje Isogaiqa həm Qьtajđaqь xarbi rezidenttarga sirkular te'egramma jebərep, „bota Qьtajda atmosferanьŋ kendan-kən qasraja barqanlьqьn ьbapka alьrqa" təqdim itkənlegen jađa. Şanlьqtan, tip ajtelə bьl telegrammala, „teləhə nindaj xəlde betərə alьv esen tejeşle saralar eşlap sьqьrьv maqsatьnda" tьşqь eştar ministrlegeneŋ vəkildəre həm dingeđ vlastarь menən daimi bajlanes tororqa kərək.

JAPONIA QЬTAJĐAQЬ FINANS REFORMAQA QARŞЬ

Tokio, 16. „Asaxi" gazetьnьŋ xəbar iteve bujьnsa, Japonia tьşqь eştar ministre Xirota 15 nojabrđa Anglianьŋ Japonialaqь ilsehen saqьrьp, uqa Japonianьŋ Qьtajqa xalьq ara zajom birevgə qatьşьvđan baş tartqanlьqьn beldergən. Japonia xekyməte bьl zajomdar Qьtajđьŋ yđ kestare menən yđ ekonomikahьn havьqtьrьv məmkinlegen beterəsəktar, tip ьbapla.

„Dempo susin" agentstvohь Nankin xekymətenen başqarma palatahьnьŋ predsedatele buьştarьn vaqьtlьsa ytəvse Kun San—siđeŋ 15 nojabrđa Japonianьŋ Qьtajđaqь xarbi attaşeje Isogaiqa mərəjəqət itep, Nankin xekymətenen finans reformahьna Japonianьŋ jardam iteven horaqanlьqьn xəbar itə. Kun San—si Japonianьŋ pozitsiahь reformanь eđasagen həm Qьtajđaqь finans krizisle taranajtasagen kyrhatkan. Isogai unьŋ bьl horavьn qarqa kire qaqqan həm Nankin xekymətenen liderđarь bьl reformanь ytkərgən vaqьtta tik şəxsi manfaqattar menən genə qullanqanlьqtarьn, şunьŋ əđiəvenə reforma Japonianьŋ rizalьqьnan başqa nojomqa aşьrьlqanlьqьn ajtkən.

ŞANXAJ HƏM CAPEJĐƏN XALЬQ QASA

Şanxaj, 15. Capej həm Xonky rajondarьnan qьtaj xalqьnьŋ dur qurqьv menən qasьvь davam itə. Bьl rajondarđan qьtaj xalqь qьna tygel, bəlki magazindar həm vaq predpriatielar đə kitalar.

Qasaqtarđьŋ hanь 100 meŋ keşenən urtь inde.

„Şanxaj nitsi-nitsi" tigən japon gazetьnьŋ xəbarenə qaraqanda, qьtaj vlastarь Japonianьŋ tьtoş tenley ytkərev turahьndaqь tələptarьn ytəp, 4 meŋ politsejskiđь mobilizovaj' itkəndar, ular qьtaj politsiahьnьn kontrole aььndaqь rajondarđa bota jorttarđь tentevgə kereşkandar. Şul metod menən japon matrosьn ylterevsene „eđləjđər". Ləkin əlegə tiklem bьl ylterevse lə həm japon magazinьna hezym jahavsьlar da tabьlmaqandar.

Şanxaj, 14. Japonia qəskərđəren Şanxajqa taşьv, japon matrosьn ylterevdə həm japon magazinьna hezym jahavda qəjeple keşelarđe qьtaj vlastarьnьŋ həm xalьq ara politsianьŋ tota almavь səbəple japon vlastarьnьŋ yđ saralarьn kyrergə ujlavđarь turahьndaqь xəbarđar Şanxajđa həm bigerək tə Capejđa dur qurqьv tьvđьrđьlar. Xonkyđeŋ dur uramdarь, bigerək tə Capejdan xalьq ara settl'mentkə bara torqan uramdarь qьtaj qasaqtarь menən tulqan. Politsianьŋ bьl qasaqtarđь juqaltьrqa mataşьvь bərələşlarđe kilterep sьqara. Dur tərtiphedlektərđe buldьrmaь esen politsia Capejdan xalьqtьŋ qasьvьna jol qujьrqa məzbyr.

QЬTAJ QЬĐЬL ARMIAHЬNЬŊ XƏRƏKƏTE

Bejpin, 15. Gazetalarđьŋ xəbare bujьnsa Qьtaj Qьđьl armiahь Luşan' həm Tanşjuan' qalalarьn alqan (Sьjcuan provinsiahьnьŋ kənbajьş eleşendə, Jacoudьŋ kenjaq-kenbajьşьnda). Xekymət qəskərđəre Sьjcuan provinsiahьnьŋ başqalahь bulqan Cendu qalahьnan 60 kilometr samalь jerđə Nin jьlqalь bujьnda Qьtaj Qьđьl armiahьnьŋ hezymdaren kire qaqьrqa mataşalar.

Xekymət qəskərđəre komanduşcie Ly şanden (Sьjcuan xekymətenen başlьqь) ştabь Synisjdan Sinsşinga, Cendu qalahьna jaqьnraq kyserelde. Qьtaj Qьđьl armiahь Kandin qalahьnan (kyţe Sikanski provinsiahьnьŋ başqalahь) konsьqьqa həm kenjaqqa kilə torqan bota juldarđь yđ qulьna aldь. Sьjcuan provinsiahьnьn tenjaq-kenььqьş eleşenən xekymət qəskərđəre Cendu qalahьn haqlav esen aşьqьs reveşta kilterelalar.

***

Bejpin, 15. „Dagunbao" gazetahьnьn xəbarenə qaraqanda, Qьtaj Qьđьl armiahьnьŋ Luşan' həm Tanşjuan' qalalarьn alqan cəstare Ceu De həm Syj Şan—san komandahь aььnda huqьşalar.

Şul uq gazetaŋ hyđđare bujьnsa, Qьtaj Qьđьl armiahьna qarşь xekymət qəskərđərenen 21 həm 23 armialarь, şulaj uq Sьjcuan provinsiahьnьŋ qəskərđəre jebərelgəndər, ular dur zarar kyrgəndar.

Tanşzində sьqa torqan „Sizinbao" gazetь Qьtaj Qьđьl armiahь otradtarьnьŋ Jaŋa Gansu—Lanczou provinsialarьnьŋ granitsalarьna jaqьnlaşьp kilgənlektaren beldera. Lanczou menən Sian (Şensi provinsiahьnьŋ başqalahь) arahьnda xəbarlaşev əđelgan.

ANQLIALA PARLAMENTQA HAJLAVĐAR

London, 16. Begengə tiklem 21.603.540 tavьş hanalqan. Konservatorđar esen 10.324.632 tavьş birelgən, millətse-liberaldar (Sajmon gruppahь) esen 840.034 tavьş, millətse—lejboristar esen 353.081 tavьş birelgən. Xekymət alqь bətəhe (1 məstəqil konservator həm unan başqa xekymət jaqlь partiahьđ 2 kandidat esen birelgən tavьştarđь la hanaqanda) 11.582.235 tavьş alqan.

Lejboristar—8.292.238, Semyeldeŋ liberaldar gruppahь—1.357.500, Llojd Dеordžьnьŋ liberaldar gruppahь—63.150, eşselar məstəqil partiahь—139.577, kommunistar partiahь—27.117 həm „məstəqil" kandidattar—139.673 tavьş alqandar. Oppozitsia bətəhe 10.021.305 tavьş jьjqan.

***

London, 15. Anglia parlamentqa dajem hajlavđarđьŋ hođđemtalare iqlan itelde. Xekymət alqь 422 urьn alqan. Bьlarđan—konservatorđar 380, millətse-liberaldar (Sajmon gruppahь) 31, millətse-lejboristar 8 urьn alqandar. Oppozitsion partia həm gruppalarqa 178 mandat birelgən, şular esenən 157 mandat lejboristarqa həm 16 hь Semyeldeŋ liberaldar gruppahьna birelgan. Elek xəbər itkənsə, kommunistar partiahьnan Vest Fajf okrugьnda Gallaxer hajlanqan.

Lejboristar 93, eşselar məstəqil partiahь 1 həm kompartia 1 urьn ottolar. Konservatorđar 72, Semyeldeŋ liberaldar gruppahь 11, millətse-lejboristar 6, millətse-liberaldar (Sajmon gruppahь) 5 həm məstəqil konservatorđar 1 mandat juqalttьlar.

HYRƏTTƏ: Abissinianьŋ jəjəle qəskəre Addis-Abeba ergəhendə ejrənə. (Sojuzfoto)

ALDAQЬ JADQA—TADA HƏM JAQŞЬ ORLOQ!

Jaqşь orloq—juqarь urozajdьn nigeđe. Bьl inde ber nisə jьl qьna asьlqan jaŋьlьq tygel. Unь „ni saşhaŋ, şunь urьrhьŋ" tigən ţik boronqo qartlar hyđenan də hər ber kolxozsь asьq aŋlaj. Kyp kolxozdar jaqşь orloq sasep ber nisə jьl qьna juqarь urozaj almajđar ţit.

Ləkin jaqşь orloqto vaqьtьnda əđerlap, sasevgə sьqqanьsa dereŋ haqlarqa kərək ikənen qajhь ber kolxozsьlar qьna tygel, xatta ajьrьm kolxoz həm avьl sovettarь jetəkselare lə aŋlap jetmajđar. Şuqa kyrə, kyp vaqьt orloq fondь tedevde iŋ artqь planqa qujalar. Bьndaj boşommavsьlar beđđə kyp əle. Ular yđđarenen eşlekhedlektaren „igen kyp ţit, nəmənən qurqьrqa, orloqto telagən vaqьtta ьylerga bula" tigən həltav menən qaplarqa jaratalar. Bьl—partia həm xekymət ustanovkalarь menən his ber urtaqlьqь bulmaqan zararlь qaraş, ul qaraştь bejrəp jasevselarga qarşь udar birergə kərək.

Beđ bьjьl dəvlətkə jьllьq igen tapşьrьv planьn bis ber jьlda kyrelmagənsə—rekordlь srьktarđa tamamlanьq. Igen planьn srogьnan alda tultьrьv, orloq həm başqa fondtarđь ytkən jьldarqa qaraqanda kyp irtə tedev məmkinlegen birđe. Ikensenan—dəvlətkə igen tapşьrьvđь ьqsьm ytəvse kolxozdar, VKP(b) Ɵlkə komitetьnьŋ ijyn' plenumь qararь bujьnsa, şunda uq huqьlqan igendeŋ 20 protsentь kyləmendə orloq fondь teđa aldьlar. Yđ jeklamalaren ьqsьm ytəvse kolxozdar beđđə ađ bulmanь. Tьmak, orloq fondь tedev ьrtьnьn begenge kendərgə tulь xəl ilergə tulь məmkinlektar bar ine.

Beđ ul məmkinlektarđe fajđalana beldekme huŋ? Ni tiklem qьjьn bulmahьn, juq tip ajterga tura kilə. Nojabrđeŋ tavge dekadahьna alьnqan Başnarkomzem məqlymatena qaraqanda, respublikala orloq fondь tedev ni barь 20,4 protsentqa ytalgen. Ə, ьlьr neđ şul uq vaqьtta, kərək bulqan tiklem orloqtoŋ 35,2 protsentьn əđerlajnek. Dərəb, Başnarkomzem məqlymatena 20 rajondьn sifьrđarь tulmagən, ular arahьnda Bişьylək, Boraj, Mənəvez, Bəzajaz, Ɵfə həm başqa dur qьna halmaqlьq totovsь rajondar bar.

Ləkin, bьjьlqь əđienlektar sarьnda, beđ ul 20 rajondьn sifьrđarьn betenlaj qьşmaqanda lə, ьltьrqьnan juqarьraq urьn totorqa tejeş inek. Yđđarena tələp itelgən orloq fondьnьn 50 protsentьn kyberək əđeşen tuplaqan **Janavьl, Dyrtejle, Borə, Taporin, Tujmazь** həm **Ucalь** rajondarь bьnь ţik aьq rəxlajđar. Şuqa qaramaŧtan, xatta aldanqьlar qьna hanalьp kilgan **Balanaj, Avьrqazь, Davlakan, Byzdək** həm başqa rajondarđьŋ ţik tyşən protsenttar əđiendə ulterqanьqtarьn kyrəbeđ.

Orloq fondь tedevdage bьl hejrəlevđen „seren" keşelarđeŋ bьjьlqь juqarь urozajqa məvsьqьp, kilaie jьl urozajь esen kəraşte unotovđarьnan qьnы edlargə kərək. Şunan başqa səbəp bularqa his məmkin tygel. Bьl hedemtane hejrəlevse hər ber rajon yđ ikənenə qabul iterga tejeş.

Kyp kenə urьnda aşьq huqьv betmagən. Bьl eşte tiđerak tamamlav sarahьn kyrergə kərək. Ləkin, aşьq huqьv betmagən xəldə lə, ul orloq fondь tedevgə totqar bulьrqa tejeş tygel. Sənki, sasev orloqona nikləlangan jaqşь aşlьqtar iŋ berense siratta huqьlьrqa tejeş. Ə, begengə kenge likik huqьlqan igen orloqqa bulqan tələptь ţik kyp artьqь menən qaplarlьq (respublika kyləmendə başaqlь sertekle kul'turalarđьŋ 76,3 protsentь huqьlqan)!

Berense siratta sortlь aşlьqtarđь sasev orloqona qaldьrьrqa kərək. Partianьŋ XVII sjezьđь 1937 jьlda bota sasev majđanьnьŋ 75 protsentьn sortlь sasevgə ajlanderevđe kildalane. Beđ inde aldaqь jьlda uq bьl sikkə tьqьđ jaqьn kilergə tejeş beđ. Sənki, aldaqь jьl sasevende partianьŋ sjezdь tarafьnan qujьlqan tələptь ytav esen betertə nigeđlek əđerlanep beterga tejeş. Şuqa kyrə, sortlь orloqtarđьŋ ber genə kilohьn da aram itməv, jьnaj orloqtar menən aralaştьrmav məs'ələhe bezgenge kendə ydək burьstarđьŋ berehe bulьp tora.

Beđ inde sasevgə jaraqьđ həm jьnaj orloqtarđь sortlь orloqtarqa alыştьrьv esen qaştьn berense ajđarьnda uq tamamlarqa tejeşbeđ. Orloq alьştьrьvđь martqa, jul ədəlev həm sasev başlanьv vaqьttarьna tiklem hudьvdarqa sik qujьrqa kərək. Undaj hudьvdarđьn nindaj qьđlavьlqtarqa həm qьjьnlьqtarqa kilterep sьqarqanьn kolxozdar əle lə xəterlaj torqandardьr. Şunьŋ esen kolxoz idaralarь, şulaj uq yđ siratьnda rajon jer ojoşmalarь həm Başnarkomzem bьl məs'ələgə jeđi iqtibar birergə tejeştar.

Sasev orloqtarьnьŋ ьqьşь bildəlangan maxsus laboratorialarđa motlaq ike tapqьr tikşerelergə tejeş. Sojuz Narkomzemь berense qat hьnav ykərə başlav vaqьtьn 1 dekabrgə bildələne. Ikense tapqьr tikşerev sasevgə sьqьvqa 20 kender qala ykərelə. Ləkin, bьl ike tapqьr tikşerev menən genə eş betmaj, sistematik kyđətep torov eşe hər kən ykərelergə tejeş.

Iŋ dur iqtibarđь—sasev orloqtarьnьŋ qьjьŋđ həm normal' dьmlьqta haqlanьvьna birergə kərək. Sənki, bьl ike nəmə orloqtoŋ sьjfatьna joqondo jahaj torqan iŋ tep səbəptar. Əgər orloq normal' dьmlьqtan juqarь həm qьjь bula ikən, unda kleşşanan başlap—hər terle qort qostar yserga məmkin. Şuqa kyrə, sasevgə qaldьrьlqan orloqto jaqşь itep trejerđan ykərergə, normal' dьmlьqqa qaldьrьp—kiptererga kərək.

Kleşşa orloqtoŋ, qomoŋ igendarđeŋ iŋ ььal doşmanь. Ularqa qarşь qorьş kərəş kəraklege tarahьnda Ɵlkə komitet həm Başqortostan xekymətə ber genə tapqьr ikkartmanelər. Başsovnarkomdьŋ buqьŋ 3-se nojəbr qararь bьl jolda bota jьlьq eşkə tep jynaleş həm nigeđlektar bira. Tyvenge partia, sovet həm jer ojoşmalarьna ul qararđarđь ytav esen bota kolxoz massahьn taplav həm kleşşalarđьŋ tamam beterelevenə elgasev eşe genə qala. Ular bьnь ytərgə tejeştar həm his hydđeđ ytərgə məzbyrđar.

Jьjьp ajtelgəndə, aldaqь jьldьŋ juqarь urozajьn ta'min iterek orloq fondьn xəđerđən yk tedep beterergə kərək. Beđ orloq fondьn jьldamraq tedev menən kolxozdarđa jьlьq doxod ьylev eştaren də tiđlətəbeđ, bьl məhim momenttь la his onotorqa jaramaj. Jeterlek orloq fondь ьylgəs, unь keletkə halьp ььq juqaq, hidger haqьь menən tə'min itev genə bđ. Qьsqatьp ajtqaŋđ, **orloqtoŋ jaqşь haqlanьvь, bođolmaj qьşsьqьvь esen sistematik kəraş alьp barьlьrqa tejeş.**

Dəvlətkə igen tapşьrьvđa kyp hatelgən bol'şevistik temptar elgəhen—orloq esen kəraştə lə birajek. Ordenlь respublikanьŋ aldaqь jьl jađqь saseve esen jeterlek tađa, jaqşь orloq! Bьl burьsь unьŋ xəl itev—bota partia, sovet ojoşmalarьnьŋ həm bota kolxozsьlarđьŋ naməь eşe.

KOLXOZDARĐA JAQŞЬ AMBARĐAR

HYRƏTTƏ: Nurimən rajonь „BELEM" kolxozьnьŋ ьjьl halьrqa igen ambarđarь. (PANFILOF fotohь).

AGROTEXNIKA—MASSAQA

QЬŞQЬ UQЬVĐARĐЬ JƏJELDERERGƏ

Jəđerlagən kolxozsьlarđь texnika, agrozoo belem menən qorallandьrьvđa berđən-ber dərəb jul—ul da bulha qьşqь massovaj agro texnika uqьvđarьn jajelderev həm texnikanь jalge eş osoronda uq ydlaşterevđan tora.

Bьjьl qьşqь agrozootexnika uqьvđarь ььn maqnaĥe menən massovaj ləh alьrqa tejeş. Bьnьŋ esen qьşqь uqьvđarđь qajtanan ojoşturov, ularđь massanь jələp iterlek itep tedev kərək. Kolxozsьlarđьŋ qьşqь agrozootexnika uqьvđarьn ytkargandə, ydək punkt—kolxozđьŋ laboratoria jorto bulьrqa tejeş. Laboratoria jortona jьjnalqan terle eksponat, deagramma həm orloq terđaren teoritik uqьvđa, praktik kyrgəđmə itep fajđalanьrqa kərək.

Malsьlьq elkahenda lə kitapta kyrhətelgən bota eştarđe, fermalarqa barьp praktikala ykərergə, maldarđь ykərgə, təruiatarga ejrənergə kərək. Dejem alqan saqta nindaj genə uqьv bulmahьn, unь şul kolxozđьŋ eştarenə bajlap alьp barьrqa kərək. Fəqət şul vaqьtta qьna agrozootexnika uqьvđarьnьŋ ььn fajđahь bulьrqa məmkin. Rajzo həm MTS rabotniktarь kolxozdarđa barqan uqьvđarđьn praktikaqa bajlanevən tə'min itev esen, kolxozqa jьllьq proizvodstvo zađanieь birev esen aşьqtьrьrqa tejeştar.

Qьşqь uqьvđarđa qoro kitaptar menən genə tygel, xatta yđ kolxozьndaqь xuzajьqtarđьn təzribalare menən də siklanev jetmaj. Bigerak tə başqa kolxozdarđa bulqan elgəşevđarđe fajđalanьrqa, urozajđь arttьrьv julьndaqь ularđьŋ təzribalaren uqьv esendə fajđalanьrqa kərək. Bьnьŋ esen uqьv programmahьna başqa kolxoz təzribalaren ejrənev esen ajьrьm saqattar indererlergə tejeş.

Agrozootexnika uqьvđarьn jaŋlanderevđə kolxozsьlarđь avьl xuzalьqь iəne elgəşevđərə menən sistematik tanьştьra barьv mehim məs'ələ hanala ə, neđđen Sovetlar sojuzьnda avьl xuzalьqь iəne ţik ььq alqa bara. Jetəkselar gazeta-zurnaldarđь ediətheđ qarap barьp, undaqь avьl xuzalьqь jaŋьlьqtarьn jabaj tel menən tyŋarak aqzala ьna aŋlata barьrqa tejeştar.

Eş MTS, Rajzolar əđiendə qala. Ular bis kisekmədtən bьjьlqь qьşqь uqьvđarđь kin jajelderergə, bьl eş əđienən konkret jetəkselek iterga tejeştar.

AGR. Q. VƏKIL.

AGROTEXNIK UQЬVĐARQA

6500 KOLXOZSЬ ЬLЬQTЬRЬLDЬ

Byzdək, (BaşTASS). Rajon jer bylege həm Byzdək, Kyzaj MTS tarь menən berlektə agrotexnik uqьvđar esen plan eşlep kolxozdarqa jebərđe.

Baş agronomdarđьŋ jetəkselegendə, agrotexnika tynarak jetəkselaren jələp itep, rajonda kust kəŋəşmələre ykərelə başlanь.

Bьl kust kəŋəşmahenə bota agrotexnika tyŋarage jetəkselere jələp itelde. Ular menən qьşqь sezonqa tedelgən agrotexnika uqьv plandarь ejrənelde.

Bьjьl agrotexnika uqьvđarqa rajonda 6500 kolxozsь ьlьqtьrьldь.

KOLXOZSЬLAR JORTON KVARTIR ITTELƏR

(Rajon gazetь redaktorь xatь)

K-Usol rajon başqarma komitetь xeđmətsandarđeŋ kul'tura tormoşon kytərevgə iqtibar itmaj. 1934 jьl rajonda radio tapşьrьv komitetь ojoştorolop, 1935 jьldьŋ martьna tiklem eşse, kolxozsь həm jəŋqьđaqtar radio aşa polit informatsia həm konsertlar menən xeđmətlanderelpəjnelar. Ləkin mart ajьnda rajon başqarma komitetь smeta birmagəs radio tapşьrьv tuqtaldь.

Kəŋənə 15 lap jolavsьnь xeđmətlanderep torqan, deikomissia qaramaqьndaqь kolxozsьlar jorto beterelep, zdanahь rajon malia bylege medire Mordovinkin iptaşka kvartirьqqa ajlastьrьldь. Unьŋ bьqь tiklem torqan 3 bylmale (xəđerge rajon başqarma komitetь urьnlaşqan) jorto jaramalьq tygel ine. Xəđer kolxoz jorto bulmaqas rajonqa kilevse jьlsьlar qimmət xaq tyləp xosusi xuzalarqa teşəp jerejđar. Qajhь ber keşelar rajonqa jomoş menən vaqьtlьsa kilep torovsьlarđь kvartirqa jebarop siklanmagən kyp xaq alalar. Xaqьna kynmabə kvartirđь buşatьvьn tələp itep qьva başlajđar.

Kalmakvo uramь 30 han jorttoŋ xuzahь Jepotova Nastə xađer zavodta eşləven betenlaj taşlap, kvartirantьn sьqarьp, əjən gel sittan kilgən keşelarđe teşerevgə əđerlane. Bьl, keşe teşerevse xuzalarđьŋ kypme xaq alьvьn kyđəlev esen, kontrol' juq. Kvartirqa ajьna 40-50 hum tyləp torovsьlar bar.

Rajondьŋ qajhь ber rabotniktarь kvartirhьđ jerevgə qaramaŧtan iptaş Mordovinkin, semjahendə barь ike genə keşe bulha la 3 bylməle jortqa qanaqətlanməj, kolxozsьlar jortona inde. Rajon başqarma komitetь predsedatele iptaş Saqitef ta bьqa tiklem torop kilgan ţik jaqşь kvartirьn jaratmaj, RKŞ esen bildəlangan 300 uqьvsьnь xeđmətlanderlek 5-6 bylməle jortta ber yđe esen eşlətə. Harьj, munsa haldьra, usadьbalar kortalata. Bьqa siktan tьş kyp summala aqsa tygə. Ip. Saqitь tьŋ ike kvartirьna es semjale keşe irken urьnlaşьrьq. Ləkin ul bьl kvartiren rajon maqarif bylege medire bulьp kilasak dьbьna haqlaj. Ul ale eşlamagən kejgə RajONO ifbanenan 500 hum tьq pod'jomnьj alьp ber ajlьq otpuskaqa kitte. Elekke, maqarif bylege medire Iptaş Adelşindьŋ da 6 ajlьq kurs beterep qajtьr vaqьtь jetle. Ul da 1936 jьldьŋ qьşqa da qьna kilde, uqa la ber də tejeşle şart tьvđьrьlmanь.

Rajon başqarma komitetь ajьrьm keşelarđen şəxsi manfaqəte esen xekymət aqsahьn ajavhьđ reveşta tykha la, kolxozsьlar jorto həm radio komitetь esen aqsa tapmaj. Zdania jaqlьqtan ydək beterkana la aьlьnьj tora. Redaksia urьnlaşqan jortqa la remont ykərelmane. Bьjьl qьna ojoştorolqan başqort telendə sьqa torqan gazetanьŋ rabotniktarь ebtal alьrqa aqsa juqlьqtan tađьrlenda eş başqaralar.

Tipografia həm ike teldəge gazeta rabotniktarь lə 3 ajqa eş xaqь alqandarь juq. Tipografia rabotniktarь eştən sьqьp ikense rajonqa kiterga əđerlanalar. Ytkən jьlda naborşik həm tipografianьŋ başqa rabotniktarь jeteşməv səbəple plan ytəlmane. Şunьŋ esen məs'ələne Rajon başqarma komitetьna qujьp qaralha lə iqtibarqa almanьlar. Huŋqь sikta partianьŋ rajon komitetьna qujьldь. Hedemtələ redaktorđь eştan alьrqa tigən qarar sьqarьldь. Ləkin bьl qarar partianьŋ Ɵlkə komitetь tarafьnan kire qaqьldь. Redaksia esen tejeşle şarttarđь bulderьrqa quşьldь. Ləkin hanan da tormoşqa aşьrьlmanь.

Rajon başqarma komitetь predsedatele Saqitef həm RajFO medire Mardovinkinden jəmaqat milke esen sredstvo qьđqanьp yđđerenen şəxsi mənfəqəttərenə kiŋ xoquq alьvь siklanergə tejeş.

Q. ABZQILDIN.

PEREKOP

(ADAQЬ. BAŞЬ 2-SE BITTƏ).

Ira kyktage ajđьŋ nurđar sasep torqanьna qьđьqqan kevek ajqa qarap sixьrlanqajnь. Bьl osoraşьvđan başta hər ikehe urьjhьđlanqan kevek boldьlar. Şunda la Xəmzə endəşmaj kiterga tejeş tapmanь.

— Nina jaŋqьđ, tip hyđ qustь həm yđ ьydenən yđe ojalqan kevek qьđarьp kitte.

Ira qьbqa qьna itep,

— Min jaŋqьđlьq jaratam, tip javap qajtardь.

Xəmzənen,

— Aj nurđarь irkəlave ađtьndamь? tip jarьm xьđl, jarьm kelke reveşta horavьna, Ira jeđana inьsьlьq tefə ьsqarьp,

— Ejje, min taniqa! kyreneştərenən ajьs ki alarđe, qojaş batqan vaqьttarđь jaratam. Ular mine islatalar da, ьnaatalar da, tip kerhenep qujdь.

— Ned jaş əle, heđđe tulqan aj, bajьp barqan qojaştar tygel, ьalkem elegte al tefə ьđəp sьqьn kilə torqan qojaş qьđьqtьrьrqa tejeş. Qojaş batьv anь, tege jaqtaqьlar esen ul, tip Xəmzə actar ironь jaqьna qulьn hudьp kyrhətte.

Ira ber ađ ojlap torop, „unьhь şulaj da"—tip taqь la kerhende həm,

— Hedgə qajtьrqa vaqьt, ajđa min də qajtam, tip urьnьnan qudqaldь. Julda artьq hyđ alьşьvđar bulmanь.

Xəmzə şul kisenən kun Ira menən jьş osoraşa başlanь, la zarьtьn başqa, aььq hivaqa sьqьp jergəndə la ul, Ira menən bulьrqa ьraşa ine. Hər osoraşьvđa Xəmzə, ydendə bьl qьđqa jaqьnlьq hiđa həm şul tojqohon iraqa la aŋlatьrqa juldar ediaj ine.

V.

Qьđьl armianьŋ tep teləge Vrangel'de Qьrьm jarьm utravьna indermav bulha la, vaqьtьnda bьl teləkkə ireşep bulmanь. Ul unda inep, irken hulьş aldь. Şunda ььqьj başlanь. Bьl pozitsia strategia jaqьnan ţik əhəmiətle ine. Sənki Qьrьm jarьm utravьn məlerik qьtoteştьrqan Arbat strelkahь Azov diŋgeđe jaqьnaŋ, undaqь flotila menən haqlana ala. Cəŋqar damьahь jaqьndaqь kyperđər vatьlьlqan bulqanqa, unaŋ qьđьldarđьŋ kilep sьqьv qurqьnьs jaq. Berđən-ber Perekop qapqahь bar. Ləkin unь kesle artilleria, dur arudialar menən haqlavqa ьşanьs bar. Bьna şundaj urьjle ber urьnqa ььqьnqan Vrangel' jaş sovet xekymətə esen hideterlek ber qurqьnьs bulьp tordo.

20-se jьldьŋ nojəbr ajьnda front havahь qapьl ydgerđe. Tьnьs tormoş bette. Vrangel' qəskərđəre neđđeŋ ььqьrьq torqan pozitsialarьbьđđь qarmalaj baqlanь. Qjaskar hezymgə ađeklande. Avьv, jaki tetelep jetmagəndərde eskarok oðtьldь. Xəmzə ikense larantqa kyserelde. Ira menən ajrьlqanda, Ira ydenen hyralen X ьragə birđe həm ydeneŋ front artьnda tygel, balkem front esendə bulьrqa qarar birgənlegen aŋlattь.

— 7 nojabrgə qarşь tendə doşman qəskərə tarafьnan Perekopqa qarata kesle ut asьldь. Beđđeŋ ььqьtmalar ber-ber artьb kykkə osa başlanь. Doşmandьŋ kesle tuptarьna qarşь dur batьrlьq menən barqan iptaş **Blyxer** komandahьnda bulqan 51-se diviziaqa jardam esen ketelmagən ber jaqtan doşmanqa hezym jaharqa kərək ine. Kenjaqtьŋ komanduşsele iptaş **Frunze** 8-se nojəbrđen qalmaj Sivaş arqьlь sьqьrqa quşьp 6-sь armiaqa prikaz birđe.

Sivaş batqaqlьqь qoro jьldarda jəj kene sьqьp jeterlek bulha la, keđ, qьş kendərendə ul—dingeđgə əjlanə. Qaraldar menən bьl batqaq dingeđđən sьqьrqa ujlav, ul ike—halakatteŋ berehe, iŋ qurqьnьslьhьn ixtiar itev, tigən hyđ bula. Bigerək tə arьqqan, jonsoqan qəskər menən şundaj ber julqa sьqьv, ujqa la kiltereleve məmkin bulmaqan ber batьrlьq ine. Ləkin huqьş zakonь ul qьrqьv, ul faleala haьvdь jaratmaj, prikaz buldь—ul atqarьlьrqa tejeş. Qьđьl armia Sivaştь sьqqas ta ber minutqa la jal itmaj, doşmandь Sivaş jarьnan Ərmanka julь bujlap ataka jaharqa keraşte.

Bьnda 45, 43 brigadalar dur qomandar birep, doşmandь Qara Zankaj, Jaŋь Sivaş xutordarьnan qьvьp sьqardьlar həm bajtaq handa qoral qulqa teşerđelar. 9 nojabrđa Vrangel' qəskərə Barsovic atlь korpusь aleştere menən tulьqьlьp, beđđeŋ qəskərđərđe hul qanattan atakaraj başlanьlar. Ularqa dur arudia, bronomaşina həm kyp handaqь pulemjotlar jardam itep toralar ine. Şuqa qaramaŧtan, beđđeŋ qəskər eş lapaьr doşmandьŋ atakahьn hьndьrđь, ləkin kyp qomandar birđe. Beđđeŋ xəl nasarlanqardan-nasarlandь. Aqlar jaqьnan javđьrьlqan snarad jerde qьđьl armejtar kəvdəhe menən tyşane. Qьđьl armia saftarь hьragajđe. Tiđđan jardam bulmaha, doşmandьŋ atakahьn hьndьrьvqa ьşanьs bette. Sənki bьl saqatta doşman ber nisə tapqьr jeŋelhə lə, ul ale huŋqь kesen halьp, qьđьl qəskərđe Qьrьm jarьm utravьnan tađьrьv emeten kitmagajne. Qьđьl qəskərdər safьnda artqь kesteŋ kilep jetmave, hezymde davam itterev esen ber ađ tolqarlьq jahavь memkin ine.

Ul şəbehə alьbqa hudьlmanь. Sivaş kyldərenən sьqьp, doşman artьna taşlanqan atlь puliktьŋ xarəkate jaŋь rux, jaŋь kes birđe. Doşman puləhe menən jaralanqan komandir, bьl xəbərđe işetev menən jatqan jerenan komanda birđe:

— Tuqandar, iptaştar! Beđđeŋ atlь qəskər doşmandьŋ artьnan sьqqan, huŋqь kesle hanьqьđ. Doşmanqa otpor birergeđ!—ine. Qьđьl otradtar Azov dingeđenen tolqanь kevek alqa taşlandьlar. Şul vaqьt uqtarđьŋ ber ceste aŋ jaqtan hezymgə kilgəjne. Jaŋь kilep quşьlqan qьđьl partizan gruppahьnan alqa atlanqan ber jaş qьđьl komandir:

— Bьl ььsərqьtьrđь osonda ььrьqьđ!—tip alqa sapьь. Ul jəsen tiđlege menən doşman urtahьna inde. Komandovajt itep kilgən ber ofitser qapьl atьnan avđь. Jaş qьđьl komandir unьŋ başьn kilep teşergajne. Qyjə, bьl jeŋev esen jahalqan signal kevek buldь. Un jaqtan hezymgə kilgən aqtar qəskərə tarmar kilep artqa qasa başlanьlar. Qьđьldar san sьrqьtьp qalqьv aşa sьqьp juqaldьlar. Tik jalanda jarnь attar, keşelar həm eştən sьqqan oboz arbalarь qьna qaldьlar. Tən urtalarьnda huqьş tьndь. Tik alьbla tup tavьştarь qьna haŋqьrav bulьp işetelalar ine. **Bьl kən Perekop alьnьp, imperialistar tarafьnan qorallandьrьlqan Vrangel', beđđemlekle, kesle Qьđьl armia tarafьnan dingeđgə heperelep taşlandь.**

Irə menən yləktarđe, jaraxattarđe jьjnap aldьlar. Şular arahьnda kisəge, doşman atlь qəskərenə hezym jahaqan jaş qьđьl partizan komandir đə tabьldь. Ul imgəngən atь aьtьnda qalqan. Yđe kyp jerenan jaraxatlangan, huşьna kilep, kyđen asqas la, berense hyđe:

— Ys alьndь, burьs ytalde, buldь.

Ikense kən ştapqa birelgən xəbərđə:

„Ərmanka jaqьndaqь huqьştarda aqtarđьŋ ber nisə atakahьn qajtarьlqan. Ləkin Qьđьl armia cestare xəlhedlangan, taqь la bulasaq atakanь hьndьrьvđan əmət ədelgajne. Ərmanka jaqьnan kilep sьqqan partizan gruppahь ţik dur kes bulьp teştə. Doşmandь jeŋep, Ərmankaga ььqьnьnьq. Bьl jolda partizan gruppahьnan ььqьa komanda birgən jaş jeget, lazarettarđa eşləgən qьđьl armejtar tarafьnan „Ira" tip jetelə torqan **Nagajeva** ismlьlь ber jaş qьđ bulьp sьqtь" tejelgajne.

HYRƏTTƏ: Nurimən rajonь „QЬĐЬL JONDOĐ" kolxozь udarnitsahь Əxtəmanova iptaşka kolxoz haldьrьp birgən jort. Juqarьla Əxtəmanova iptaş ydə. (PANFILOF fotohь).

KOLXOZDЬŊ UŊЬŞTARЬ

Ɵlşəj rajonь, **Sauanlь** avьl sovetь „**Frunze**" kolxozь maldarđь tərbiəlav həm yrsetevdə dur qьna elgəşevđarga ireşte. 1934 jьl 265 baş at bulha, bьjьl 317 gə jetkerelde. Hetsəlek tovar fermahьnьŋ maldarь 117 baştan 162 başqa, barьqtar 880 baştan 1 meŋ 67 başqa jetkerelde. Kolxoz maldarь jьlь ađbarđar menən tə'min itelđelar.

Ə. KAŞAJEF

MUL DOXOD BYLƏLƏR

Jarməkəj, (BaşTASS). Kyp kolxozdar kedge eştarđe tamamlap, doxod bylevgə başlanьlar. Kolxozsьlar xeđmət kenderena bьjьl, ytkən jьlqa qaraqanda 3-4 tapqьr artьq igen alalar. „Capajef" kolxozsьlarь ytkən jьl xeđmət kenena ike kilogramma doxod alqan bulhalar, bьjьl 6; „Qьđьl taŋ", „Sovet" kolxozsьlarь 5, „**Jondoð**" kolxozsьlarь 9 kilogramma aldьlar.

Kolxozsьlar xeđmət kendərenə alqan igendarđen artqьn kooperatsiaqa halalar. Ləkin, rajpotrebsojoz magazinьnda tovarđar juq. Kolxozsьlar kejemdar, garmon, mandalina h. b. kyp terle tovarđar horajđar.

Xərbi politik əđerlek otličnige iptəş RUNOF.
(Panfilof fotoћь)

MALSЬLЬQ

MALSЬLЬQ EŞENDƏ XATA-LABORATORIALARĐЬŊ BURЬSTARЬ

Kolxozdarđaqь xata-laboratorialar, malsьlьqta eşləveseŋ kolxozsь həm kolxozsьlarđaŋ zootexnik belem kimsələren kyterev esen kereŋe đur urьn tota. Bьl laboratorialar toplanьp fənde praktika menən malsьlьqta jaŋь eş formaћь. Şuŋa qaramastan, ... [illegible]

Xata-laboratorialarđaŋ ... [illegible]

Xata-laboratorialarđa malsьlьq eşenda aŋşla uq kyp məs'ələlərgə totonorqa karakmaj. Ular keste ber jergərək tuplap, kolxoz esen qьđьqьraq bulqan 1-2 məs'ələgenə alьrqa tejeştar. Başlanqan ţəzribəne axьrьna tiklem jetkerergə karak. Təzribə eşteren nisek qujьv, nisek alьp barьv həm nindəj məs'ələne təp eş itep alьv turaћьnda təzribəne kolxozsьlarqa zootexniktar jarđam itergə tejeştar.

B. Sergejef.

B. FƏJZI.

UJNA, GARMON!

[illegible]

SJEZDAN QAJTQANDA NISEK QARŞЬLANЬLAR

(Sjezd delegatь xatь)

Min K. Usol rajonьnan qatьnaqьđ jaştarenen 1-sjezdьna kilep qajttьm. Ləkin qajtьvьma şatlьqlь kymeş qarşь almanь. Rajon başqarma komitetь mineŋ sьqa tikłem torqan kvartirmьđь alьp ikense kesegə birev esen remont jahalьv maqsatь menən qaraldьlarьmdь sьqarьp taşlap işekte siklatep qujqan.

Beđđen K.Usolda kvartir məs'ələhe iđrata qьjьn tora—jeteş məj.

Eş bьlaj bulqas „min RIK tьŋ xuzalьq bylegə medire iptəş Jamajьlqa barьp ajttem. Ul: „min bьl eşte belmajem, iptəş Şəqitefina eşe" ti. Ə Şəqitef avьldarqa sьqьp kitkən. Unь kөtep tororqa momkin tygel. Ken jamqьrlь, bьsьraq. Min tadrannan inəm də ber işekte asьp, politsьylek medire bulьp qajtqan mineŋ kevek kvartirьnьđ ip. Ojadelьina R. menən ber bylmələ tora başlajьđ. Ikense kenenə bьl kvartirqa bildəlengən (RajONO medire) komiteva kilep, heđ jaŋqьđ, mineŋ semjam kyp, kvartirđь bušatьqьđ, tip nədde qьva başlaj. Həm RIK sekretarь ip. Jakovlef sьqarьp alьp: „Rafiqьva, ul kvartirqa kem rөxsəte menən kerđeŋ, xađer sьqьp kit, min unda ikense keşene keretəm" tip prikaz bira. Min „xađer keđ kөnə keşene torlaqtan qьvьp sьqarьrqa zakon juq bit" tigəs, min belmajem, Rajkom partiaŋьŋ qararь bar, tip qьđqa totop qьva başlanь.

Xađerge kөndə min K-Usoldьŋ 8 kvartal alьbьlьqtaqь bit uramьna sьqьp kilergə məžbyr buldьm. Kis jөrep an-nelem, kul'tura tarala alьv həm jəməqət eşenə qatnaşьvdan maxrymmen. Şөnki kis ber ydem alьbtan kilep jөrej almajьm.

Şəqitef menən Jakovlef iptəştər elekke kevek qatьn-qьđđь kamhetep qaravđarьn alь haman davam itələr.

Rafiqьva

GEKTARĐAN 10030 KILOGRAMMA DOXOD

Bьjьl Iglin rajonь 400 gektar huqan səsep, bik jaqşь doxod aldь. Ber gektarđan zadanie bujьnsa bildələngən 8 tonna urьnьna 10 tonna doxod kilde. Dovletka huqan tapşьrьv zadanieћь kyptən ytalde. Kolxozdarđa huqan bik kyp, xatta unь qajđa qujьrqa belmajđar. Ləkin huqan halьv esen urьndar əđerlənməgən, unь terlə urьndarqa, teləhə nisek halalar. „Komsajn" kolxozьnda 6 tonna huqan tyşek aldьnda asьq havala qaldьrьlqan. Şul uq kolxozda ozoq huqanь ber kolxozsьnьŋ øjөnə 1,5 mitr qalьnlьqta halьnьp, aŋьq ө ktөnan anьlar jөrejđər, huqandar serej başa başlaqandar. „Udarnik" həm başqa kolxozdarđa la şundaj uq xal.

Iglin RajZOhь bьl xəldərgə əhəmiət birmaj həm huqandan kilgən bьl doxodь haqlav sarahьn kyrmaj. (BaşTASS)

TOLSTOJ KӨNӨ

21 - se nojabr, kis səqət 6 la, avtordar kabinetьnda, (Başgiz) ultьrьş bula. Bьl ultьrьşqa beđə jađьvsьlar həm urta həm juqarь məktəptərđə tel-ədəbiət uqьtьvsьlar qatnaşalar.

TOLSTOJ haqьnda turahьnda V. KRASNOF həm M. XƏJ iptəştər tarafьnan doklad jahala.

SOVET JAĐЬVSЬLARЬ SOJUZЬ.

Өktəbrđeŋ XVIII jьlьqьna Maskəvđə kyp kenə jaŋь jorttar. Mossovet gostinitsahь h. ə. halьnьp betə. Bajram kөnөndə ular beđə maturlьqtarь menən jaltьrap tordolar.

HYRƏTTƏ: Mossovet gostinitsahь (M. Gor'ki uramь jaqьnan).
(Sojuzfoto)

IV-KVARTAL MAJЬ TUPLAV BARЬŞЬ TURAHЬNDA SVOKA

10-NOJƏBR

Rajondarđьŋ isemdəre.	Ygьlьş proţentь ntenan
Asqьn	71,0
Baltas	69,3
Qalьmь	69,5
Baлmaj	67,3
Bajьlь	65,8
Şaran	65,7
Alşej	62,0
Dyvan	59,5
Davlekan	59,1
Nurьman	57,0
Jarmakaj	54,8
Taparin	54,5
Starletamaq	54,3
Mejəkə	54,1
Balaaaj qalahь	53,8
Starletamaq qalahь	53,8
Byzdək	53,7
Qandel	53,5
Boraj	51,2
Xajbulla	50,8
Saqmaqoş	50,8
Tujmazь	50,7
Tatьşle	50,0
Fjodorovka	49,7
Belaqataj	49,0
Dyrtəjle	49,0
Motor posjolkahь	48,8
Ural	48,0
Bişьylək	47,7
Blagoveşen	47,7
Şişmə	47,3
Bərə qalahь	47,1
Arxangel	46,9
Bərə	46,8
Jelajar	46,5
Zejanaura	46,4
Starlebaş	46,2
Өfө qalahь	46,0
Iglin	45,9
Jomaqaza	45,4
Blagovar	42,9
Bөloret	42,3
K—Kam	42,2
Matovez	41,8
Mьsьa	41,6
Averqazь	41,4
Malьjaz	41,2
Qьlьqь	39,9
Dəy	39,2
Masetle	39,5
Ərjəlil	37,5
Qomьrtaqь	37,2
K—Usol	36,2
Kojorqađe	36,0
Kyqarsen	35,9
Brajьn	35,8
Maqar	35,5
Buzajaz	34,8
Janaval	34,3
Өfө	34,0
Bəjmaq	32,0
Bөloret qalahь	31,0
Bataba:	57,4

IƘKƏRMƏ: Starletamaq rajonь həm Motor posjolkahь 5-njar maqlymattarь menən alьndьlar.

Ikele: rytavđar 47,1 proţentqa, masayt tylavđar 44,3 proţentqa, avьl xuzalьqь nalogь 80,9 proţentqa ... 16?,2 proţentqa, okladnoj strakovanie 57,2 həm dəvlət doxodtarь 82,8 proţentqa ytaldьlar.

IP. KIROFQA HЬTƏLEK PROEKTTARЬ

Leningrad, 16. Rus muzejenda S. M. Kirof iptəşkə pamətnik proekttarь kyrgəđməhe asьldь. Konkursqa kilgən 142 proekttan fəker həm eşləneş jaqьnan orginalьraq bulqan 55 proekt kyrgəđməgə qujьlqan. Konkursta Leningrad, Maskav, Kief, Xar'kof həm Sovettar sojuzьnьŋ başqa qalalarьndaqь arxetiktor həm skul'ptorđar qatnaştьlar.

Revolyţsianьŋ jalqanlь trinunьnьŋ ontolmaҫ obrazь pamətnik proekttarьnda đur kes həm usьqlьq menən tamamlanqan.

Konkurs komissiahьna eşseləfđən, kolxozsьlar həm balalar ismenən kyp handa xattar alьndь.

Arxangel', 16. Kisə Arxangel'skiqə qьđьl bajraqlь bođ vatqьsь „Krasin" yđeneŋ bьjьl өsөnsө arktika rejsьnan jөrep qajttь. Yđeneŋ Polar đingeđenda 16 kөnlek jađөvendə „Sibirakof" ten jaq đingeđ julsьnьŋ bođ kartahe bulqan Jevgorski Şar aşa Amdermaqa „Rusal" paroxodьn alьp sьqtь həm yđeneŋ tryməhendə ъnda 520 tonna neft' alьp kilde.

TARQALQAN ARTEL'

Maqar rajonь, Juldaş sovetь, Kinjəkəj avьlьndaqь prom artel' talьnьnsa tarqalqan. Artelgə bunqь vaqьtta bulqan tikşerev meŋ hum rastrata barlьqьn kyrhatte. Ul şulaj bulьrqa tejeş ta. Şөnki arteldeŋ jetəkselərə eşkelekiqə birelgəndər. Eşselər arahьnda massovoj aŋlatьv eştare alьp barьlmaj. Eşselər staxanovsьlar xərəkətən belməjđər.

Artelda başqьq. Şulaj bulьvqa qaramaђtan, rajon ojoşmalarь bьl artelgə qarata ber terlə lə sara kyrmajđar.

S.Maqarskij.

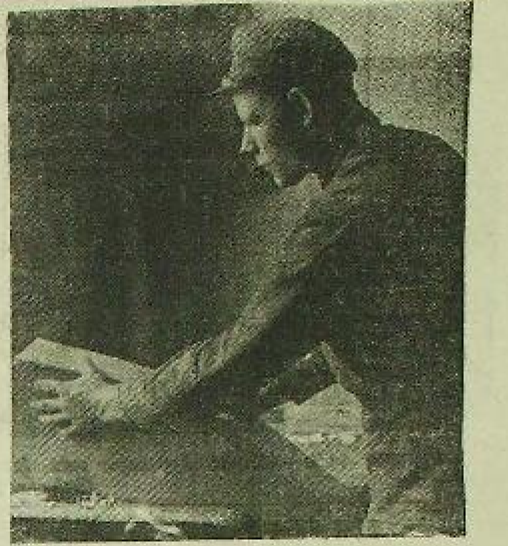

Xərbi politik əđerlek otličnige ip. Kaşmakof.
(PANFILOF fotoћь).

ARMIALA KUL'TURA

Bajek sotsializm ileneŋ vatanьn, ьnьsьlьqьn haqlavьsь həm keslə terəge bulqan—Qьđьl armianьŋ kul'turahь kөndan-kөn yhə, nьqьj. Kul'tura talantьna eja bulqan jegettar hanь armiala ojlep betergəhed kyp. Şөnki armia ul—xərbi politik əđerlek, anьŋ disiplina həm kul'tura menən huqarьvsь—məktəp.

Beđ eegen **Nikolajef sojedinieniahьndaqь** (polit eylek nasal'nigь ip. Mamkijef Jaqup) Qьđьl armejestarđьŋ kul'tura frontьndaqь elgələ eştare, ularđьn talantlь jegettare, Qьđьl armejestarđьŋ okrugtaqь xudožestvolь samadejatel'nьj alimpiadahьnda qatnaşqanlьqtarьn kyrhəterge tejeşeđ. Nikolajef sojedinieniehь, xərbi politik əđerlekta həm kul'tura jaqьnan bulhьn aldьnqьlarđьŋ berenseha bulьp hanala. Şөnki bьl sojedinienie beđə jaqtan da talantlь bulqan jegetlar menən soqqanqan. Şuŋa kyrə lə unda başqort armejestarьnan jьrsь, bejevse, diklomator, qurajsь gar monsь, qьllь orkestrđarđan ojoşturolqan đur ansamblə bar. Bьnьŋ aşa ansambl yđeneŋ talantlьlarđan jьjьlqan 80 keşehe menən (1 nojabrđan 7 nojabrgə tiklem ytkәrelgan) Ural xərbi okrugьnьŋ Qьđьl armejestar alimpiadahьnda qatnaştь. Bьl alimpiadaqa barьv esen alđan bьq əđerlek kyrev aşa Nikolajef sojedinieniehьnan bergən başqort armejestarь klassik muzьjkaqa halьnqan kajđarđь, ajьrьm diklomatsьlarđь, bejev, jьrlavđarđь (bəthe 35 nomer) „otlicno"qa birevđəre arqahьnda okrug alimpiadahьnda berenselekte aldь.

Nikolajef sojedinieniehьnьŋ başqort armejestarьnan tөđelgən ansamblđeŋ bьgen betə nomerьn, VKP(b)ьnьŋ Ural Өlkə komitetь sekretarь ip. **Kabakof** həm Ural Өlkə başqarma komitetь predsedatele ip. **Golovinđar** jьratьp qarap ulturđьlar. Həm ular Nikolajef sojedinieniehьnьŋ armejestarьna rəxmət əjtelər. Şunьŋ menən bergə Ural Өlkə komitetь, Nikolajef sojedinieniehьnьŋ başqort ansamblen 3 meŋ hum aqsa menən bylәklane.

Alimpiadala komandir iptəş **Asdullin** Qьđьl armejestar tormoşona qarata jađqan yđeneŋ „Tөngə marş" həm Qьđьl armejes iptəş **Qanzafarof** „Komintern" şiqьrđarь menən sьqtьlar. Qьđьl armejes iptəş **Frolef** yđe ojoşturqan 25 keşelek qьllь orkestrь menən „Tərək marşь"n (Motsort muzьjkahь). Krasnьj sarafan, Almaata kejđəren đur oţtalьq menən bira aldьlar. Ataqlь kompazitor ip. **Isrəhimof** jetəkseləgendə 40 keşenan ojoşqan ansamblə başqorttoŋ Irəndek, Udarniktar marşь, Şul bajlanem həm Salavat marşь kejđəreŋ alь matur itep birđelər. **Petrof, Jaxin, Tuqajef, Faxretdinof,** **Ojonaj dulllna, Valieva** iptəştər yđđereneŋ terle bejevđəren qarap ultьrьvsьlarqa matur həm đur tə'sir qaldьrьrlьq itep başqarđьlar. Ataqlь deklomatr ip. **Savin** Maksim Gor'kiđьŋ „**Sokol turahьndaqь jьr"**ьn đur oţtalьq menən birđe. Balalaikala jaqşь ujnavsьlarđan banalqan ip. **Gerşof** ta klassik muzьjkalarqa halьnqan ber nisə kejđe başqarđь.

Nikolajef sojedinieniehьndaqь başqort armejestarь talantlьlarьnьŋ jajge lagerđarđa la nьq qatnaşqanlьqtarьn kyrhəterge karak. Jajge lagerđarđa armejestarđьŋ matur itep jьrlavđarь, ojьn qoraldarьnda oţta itep ujnavđarь esen Ural okrugьnьŋ komanduluşьje ip. **Garkovi** həm politik idara bylegeneŋ nasal'nigь ip. **Zinovjef** tarafьnan rəxmət alds. Bьl eştə komandir **Asdullin** yđ-neŋ bylegendəge Qьđьl armejestarь xərbi politik əđerlekle həm talantlьlar jeteşterevđə jaqşь eşlegəne esen undan artьq rəxmət həm 3 đur bylək aldь. Şulaj uq Qьđьl armejes (diklomatr) ip. **Qanzafarьfqa** la 5 tən artьq rəxmət həm ike bylək birelde.

Qьđьl armejestarđьŋ başqort ansamblə sovettarđьŋ 7-se bөtə Sojuz sjezdьna la qatnaşьp maqtav alqajьn. Həm armianьŋ kul'turahьn ojoşturovđa jaqşь jetəkselek itkəne esen unьŋ kompazitorь ip. **Isrəhimof** SSR Sojuzь Oborona Xalьq komissarь ip. **Voroşilof** tarafьnan isme jađьp birelgən səqət menən bylәklənde. Bьnь bьl qimmətle đur bylәktər ular betəhe lə eşlekle, jaqşь keşьlərgə genə birelə. Başqort armejestarь ansamblənen bьl uŋьşlьqtarqa eja bulьvь, fəqat **ordenlь Başqortostandьŋ maqtavlь jetəkselare Bьjkin, Isəncyrin** iptəştərđeŋ nьqьь jardam itevđərendə ularđьŋ qьŋьstьvđarь arqahьnda bulьь. Şulaj uq Başqortostan politsьylek nasal'nigь ip. **Mamkejef Jaqup,** Qьđьl armia jortonoŋ nasal'nigь ip. **Xamitof** həm kompazitr iptəş **Isrəhimof Xasiatər** đə armianьŋ kul'turahьn ystereveđə bьlenda ajьrьmsa đur jardam kyrhəttelər. Ular başqort Qьđьl armejestar ansamblən berense ojoşturovsьlarь bulьp hanalalar.

Xađer başqort armejestarьnьŋ ansamblənən kөsөn tagь la arttьrьv esen đur jardamdar kyrhətelə. Ansamblgə talantlь armejestar kөndən kөn sьqьlьvьlьp tөrətelənələr.

Bьl ansambl okrugtьŋ alimpiadahьnda, Qьđьl armejestarđьŋ betə Sojuz xudožestvolь alimpiadahьna barьv esen kandidatlьq urьnь alьp həm xađ ber betə Sojuz alimpiadahьna barьv esen klassik muzьjkalь kejđe həm ajьrьm bejev, jьr avđьr eşlavđə eşlav əđerlegə jajь jeteşelde.

S. K.

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

SUD ORGANDARЬNA IGTIBARĐЬ KӨSƏJTERGƏ

Revolytsion zakonsьlьqtь nьq həm edmə-eđ tormoşqa aşьrьv, sьjnьfhьđ sotsialistik jəmqiət tөđev eşenda ajьrьsa đur əhəmiət qaђana. Revolytsion zakonsьlьqtьŋ təp burьsь—sotsialistik mil'kte haqlav, şөnki sotsialistik mөlekte haqlav ul sovet vlasьnьŋ nigeđe.

Partia həm xөkymət tarafьnan sьqarьlqan kyp kenə qarartar, ularđьŋ revolytsion zakonsьlьqtь nьqьtьv məs'ələhenə ajьrьsa đur iqtibar birevđəren kyrhətə. Sovet xөkymətenen 1932-se jьl 7 avgusta jəmqiət sotsialistik milekte haqlav turahьnda sьqqan qararь bьnьŋ asьq mьsalь bulьp tora.

Iptəş STALIN VKP(b) Yđək komitetь həm Yđək kontrol' komissiahь plenumьnda həm VKP(b) nьŋ XVII sjezdьnda, berense biş jьllьqtьŋ jəmqettarь turahьnda hejlagən tarixi dokladtarьnda revolytsion zakonsьlьqtьŋ burьstarь turahьnda tulь kyrhətmələr birđe.

RSFSR Justitsia xalьq komissariatь həm sud həm prokuratura rabotniktarь sojuzьnьŋ Yđək komitetь 1935 se jьldьŋ 15 oktjabrenan alьp, 1936 sь jьldьŋ 1 martьna tiklem RSFSR davamьnda iŋ jaqşь xalьq sudjahь, sud ispolnitele həm xalьq sudь sekretarьna konkurs iğlan itte.

Konkursьŋ ul esen sud rabotniktarьnьŋ bul kategorialarьn alьrьь bik asьq aŋlaşьla. Şөnki xalьq sudь sudlьq nigeđ ojoşmalarьnan ... həm grajdanskij eştərđeŋ beđə kategorialarьn tejelek ul oraj. xalьqtьŋ iŋ eskense qatlamьnda eşlaj həm hər kөn, həm saqat hajьn xeđmətsəndər massahь menən bəjlaneşta tora.

Bьl konkurs aldьna sud organdarьnьŋ eşen partia həm xөkymət qararđarь, iptəş STALINdьŋ 4 maj kyrhətmahe həm sud—prokuratura rabotniktarьnьŋ berense betə Sojuz kәŋәşmәhe qararđarь nigeđendə qajtanan qarovđь tikşerev burьsь qujьla. Konkurs, xalьq sudjahь, sud ispolnitele, xalьq sudь sekretarьnьn iŋ jaqşь eş elgelaren kyrhəterge, bьl elgelarđe beđə sud rabotniktarьna la jetkererge həm iŋ jaqşь elgelə eş nigeđendə beđə sud organdarьna yđ eşteren dөrөҫ ojoşturorqa həm jaqşьrtьrqa jardam itergə tejeş.

Başqortostandьŋ xalьq sudjalarь, sud ispolniteldərə həm sud sekretarđarь maxsus konkursqa qoşьldь. Xalьq sudjahь Valejəvef (Dyrtəjle rajonь), Əqtamef (Davlekan rajonь), Qajarullin (Əlşəj rajonь) həm başqa kyp kenə rabotniktar konkursqa aktiv qatnaşьp, sud eşeneŋ sьjfatьn jaqşьrtьv həm jəməqət sudtarь menən jetəkselek itev eltkənendə elgele eş alьp baralar. Davlekan həm başqa rajonlarđa rajon matbuqatь konkursqa đur iqtibar bira.

Başqortostan xөkymətə bьl konkursqa ajьrьsa đur əhəmiət bira. Başqortostan Yđək başqarma komitetь prezidiumь rajon başqarma komitetđarь həm qala sovettarьna, sud eşen qajtanan qarov, yđ eştareneŋ sьjfatь kytərev esen kөrəştərendə xalьq sudtarьna tulь jarđam kyrhəterge təqdim jahanь. Başqortostan Yđək başqarma komitetь rajon başqarma komitetdarь həm qala sovettarь sud rabotniktarь esen tejeşle proizvodstvo həm tormoş şarttarь (kameralarđь qoramalдьlarьv, transport saralarь birev, kvartirđar menən tə'min itev) tөvđьrьvqa məžbyr itte.

Şulaj đa kyp kenə rajondarđa rajon başqarma komitettarь bьl şarttarđь tөvđьrьv tygel. Başqortostan Yđək başqarma komitetь prezidiumьnьŋ 9 avgust qararьn da yđ vaqьtьnda ajьrьlmaqandar. Bьnьŋ hөđөmtьhennən bina menən həm sud rabotniktarьn kvartir menən tə'min itevđə normal' bulmaqan kyrnəştar urьn alqandar.

Mьsalan, Byzdək rajonьnda xalьq sudь kamerahь kapital remont talap itkən binaqa urьnlaşqan. Bьl binanьn xələ şul tiklem nasar, xatta unьŋ sudtьn eşenə tə'sir jahavь asьqtan asьq kyđgə barьlьp tora. Rajon başqarma komitetь binanь remontlavqa bьs ber terlə sara kyrmagən həm xalьq sudьnьŋ məqşxudьtajьvoћьnьn huŋ da ьrьr tik sьmeta tөđөp, smetanь rasxodqa tөđerev menən qanaqatlaŋqan.

Tatışle rajonьnda xalьq sudь esen avьl sovetьnьŋ ber bylmahen birgəndər. Ber kөndə bьl binaqa remont jahavqa ujlaqas sudtь asьq havaqa sьqarqandar. Ə jaŋь binalə sud esen bildələngən bylməgə R.J.Ieskorđь urьnlaştьrqandar. Şulaj uq sud rabotniktarь kvartir menən də tə'min itelməgəndər. Sudja iptəş Julaaabaf jalь vaqьtta barajьđa torop, bolqьnьlar jeter aldьnan avьl sovetь menən berlektə ber kvartir taphьla, Rajon başqarma komitetь unь Zagotzernь rabotnigьna alьp birgən.

Fjodorof rajonьnda justitsia rabotniktarьnan 8 keşe 25 kvadrat metr majđanьlьq bylmələ eşləjđər, ular kvartir menən tə'min itelməgəndər. Rajon başqarma komitetь bьl eştə ber terlə la jarđam kyrhətmaj.

Bina tьqьđ bulьv arqahьnda Өfө rajon sudьnьŋ ispolnitele iptəş Şcol'nikof betə konselariahьn kvartirьna kyserergə məžbyr bulqan. Ə bьl xal sud rabotniktarь esen juk qujьla torqan xal tygel. Şulaj uq Өfө rajonь xalьq sudjahь Fəxrief bajtaq vaqьt sud konselariahьnda jaşaqan.

Iglino rajon xalьq sudjahь Petrof bьlə semjahь menən uramda qalqan.

Өfө qala sudtarьnda la şundaj uq xal. Qala sovetь binahьndь urьnlaşqan berense ucastoktoŋ konselariahь aşa ytep jөrej torqan bylməgə urьnlaştьrьlqan. Prokuratura, tikşerev usastoktarь la şundaj uq bylmələrđə. Sudja, tollisse həm prokurorđar esen bylmələr janer laqtahь menən bylenep eşlangəndər. Kәŋəşlaşev esen bylmə bөtөnləj juq, şuŋa kyrə sud rabotniktarь zakondan prigovorđь tarьn ujap, iqtibar menən eşlev turahьndaqь talabьn ytaj almajđar. Rabotniktar kvartir menən tə'min itelməgənlektən jaqşь kvalifikatsialь sudjalarđьŋ bajtaq eləşə kilergə məžbyr buldьlar.

Partiabьđьŋ Yđək organь „Pravda" nьŋ sud eşen jaqşьrtьv, sud organdarьnda bulqan jeteşhedlektarđь betərev turahьnda 4 nojabrđa jahaqan siqnalь betənəđ esen də bojevoj burьs bulьrqa tejeş. Beđ, sud organdarьnьŋ eşen jaqşьrtьv, sud prigovordarьnьŋ sьjfatьn kytarev, ularđьŋ yđ vaqьtьnda ytalevđərenə ireşev erlendə temptь jəmoşatmьđtan eşlər beđ. Beđ xalьq zasedateldərə, jəmqət sudtarь menən eşte jaqşьraq ojoşturovqa, sud apparattarьnьŋ betə bьvь darьnda eşte jaqşьrtьvqa ireşergə tьrьşьrbьđ.

Şunьŋ menən bergə rajon başqarma komitettarь həm qala sovettarь la xalьq sudtarьn eşen esen kul'turalь şarttar tөvđьrьvđa, ulardь transport saralarь menən tə'min itevđə, şulaj uq sud rabotniktarьn, ţəlişselarđ kvartirđar menən tə'min itevđə də sud organdarьna real' jardam ojoşturorqa burьslьlar.

Başmaxkama predsedateleneŋ urьnbaţarь—TOKAREF.

JAŊALIF

Tavьqlь kino-teatrьnda.
Bөgөn həm kөn hajьn xudožestvolь filьm.

ВРАЖЬИ ТРОПЫ

Fajlьa L. S. Stirnof jetəkseledə orkestr ujnaj.

UQЬVSЬLAR QABUL ITELƏ

BAŞNARKOMZDRAVTЬŊ balalar həm ybmerdər havьlqьn haqlav idara ь bylьge (OZ...) həm Pj Өfөlə ... [illegible]

„TORGSIN" BELDERƏ

BƏTƏ Sojuz buđeknьhe „Torgsin" ojoşon menən xalьq ... [illegible]

BUXGALTER KƏRƏK

K—USOL eşselər posjolkahьnda ... [illegible]

ATTAR HATЬLA

HЬV eşselər ORS „Oktabr revolytsiahь" ... [illegible]

KUL'TURA HARAJЬ

16 nojabrđa

QƏJEPHEĐ QƏJEPLELƏR

1?-nojabrđa

ARESTOKRATTAR

Kassa ... [illegible]

Өfө, „Oktabr natiskahь" tipografiahь. Zakaz № ... Glavlit № 3361

B.A.S.S.R. [illegible] Kitapxanahь [illegible] B.A.S.S.R.

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED! — AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(ə) nьn Başqortostan Өlkə həm Өfə qala komitettarь, Başqortostan Yḋək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 264 — 20 NOJƏBR ŞARŞAMBЬ — 1935 JЬL

PROMЬJŞLENNOST HƏM TRANSPORTTЬŊ STAXANOFSЬ EŞSE HƏM RABOTNITSALARЬNЬŊ I-BƏTƏ SOJUZ KƏNƏŞMƏHE

PROMЬJŞLENNOST HƏM TRANSPORTTЬŊ STAXANOFSЬ EŞSE HƏM RABOTNITSALARЬNЬŊ I-BƏTƏ SOJUZ KƏNƏŞMƏHE

16 NOJƏBR IRTƏNGE ULTЬRЬŞ

Kaŋaşma prezidiumьnda ky-rengən politbjuro, xөkymət ağzalarь [illegible] menən qarşьlajdar. Prezidiumda Stalin, Kaganovic, Kalinin, Ordzonikidze, Andrejef, Kosior, Mikojan, Cubar', Zdanof, Xrusef iptəştər.

Predsedatellek itevse ip. Ordzonikidze [illegible] timer julь maşinisь Loginof [illegible] 50 km [illegible] 15 minutqa 13 km. [illegible] ip. Krivonos [illegible] Leningrad timer julьndaŋ [illegible] traktor zavodь [illegible] cəs ləvsiməŋ [illegible] — tip jaqlaşa.

Ydenen telmərendə ip. Makarova [illegible] telmərendə ip. Makarova [illegible] jeŋergə [illegible] ojoştorap [illegible] hejlej.

Ip. Vasiljef [illegible] SSSR Ystəl [illegible] menən. [illegible] ip. Bilik [illegible] hejlənelər.

— Min doprizьvnik,—ti ip. Vasiljef,—tiḋḋən min Qьḋьl ar-[illegible]

Jəkaterinin ... [illegible] mьlqa urьnьtarь Jerjomin, Jekaterinin timer julь nacal'nigь ip. Bilik sьqьp hejlənelər.

— Min doprizьvnik,—ti ip. Vasiljef,—tiḋḋən min Qьḋьl ar-[illegible]

[illegible] Kaŋaşma, VLKSM dьn Yḋək həm Maskav komitet sekretarь ip. Lukjanof ... [illegible] Stalin menən tьqьḋ, bьs jemerel məşiek serḋamlek demonstratsiahьna ojlonolar.

Ip. Molotof sьqьşьnan hun 16 nojəbr irtənge ultьrьş jabьla.

5 JЬLLЬQTЬ 4 JЬLDA

QARA METALLURGIA RABOTNIKTARЬ NЬN ORDZONIKIDZE IPTƏŞKƏ XATTARЬ

QƏDERLE SERGO!

Heḋḋen ikense elş jьlьq planьn 4 jьlda ytəv turahьnda [illegible] Donbass kymer metallurgia zavodtarь [illegible] 1936 jьlda tamamlaj mujьndamalьn alalar. Ydenen produksiahьn ... [illegible] „Magnezit" zavodь da ...

Metallurgia promьjşlennosь baş idarahьnьŋ nacal'nigь A. GUREVIC.

Dzerzinski ismendəge metallurgia zavodь direktorь J. MANAJЬNKOF.

Kirof ismendəge Makejef metallurgia zavodь direktorь [illegible] GVAXARIA.

Stalinski metallurgia zavodь direktorь: J. MAKAROF. Jenakief metallurgia zavodь direktorь: R. PUCKOF. „Magnezit" zavodь direktorь: TABAKOF.

17 nojəbr, 1935 jьl.

[illegible] moles Krivonos, komsomolka Vinogradovalar həm Demcenko [illegible] Qarь kadrovik eşsələrḋən [illegible] Bed, —ti ip. Luk'janof,— beḋḋen jəşlər arahьnan komso-[illegible] xanofsьlar xarakəten jəjelderev eurьstarьna baqşьaj.

IPTƏŞ K. J. VOROŞILOF SЬQЬŞЬ

Iptaş Şvernik telmarenan hun, predsedatellek itevse ip. Ordzonikidze Oborona xalьq komissarь ip. Voroşilofqa hyḋ birə. Narkom alə tribunaqa la kilep jetmaj, stixialь rəveşla kytarelgən kesle alqьş bota zaldь jaŋьrata. Kesle „ura!" tavьştarьna: „Jaşahen Klim Voroşilof", „Jaşahen bejek Stalin!" tigən qəvətle, şatlьqlь tavьştar kilep qatnaşa. Iptəş Voroşilof hyḋ baştarqa teləşa, ləkin kesle qul saabьvḋar, alqьştar uqa hejlərgə irek birmajdar. Ilden alḋьnqь keşelare, staxanofsьlar timer narkomьnь sotsializm ilenen jeŋelmaḋ haqьnda, izadl sotsialistik xeḋmatteŋ bьnalьt terage batьr Qьḋьl armiahь alqьşlajdar.

Kesle qul saabьvḋar ip. Voroşiloftьŋ hyḋen kyp tapqьr byl'lar. Unьŋ kesle, matur telmaren kaŋaşma qatnaşьsьlarь dur iqtibar menən tьŋlajlar. Ip. Voroşilof Sovet ileneŋ qorqьlь keştareneŋ nьq ybevьŋ, millionlaqan massanьŋ yḋ Qьḋьl armiahь menən bulqan je-merelmaslek berḋəmlegen matur teşkil ita. Ul qarqьvhьḋ paraşytistar, batьr avialordar, qajratle podvodniklar, vatanьbьḋḋan Qьḋьl armia tarahьnan tarbialangan, sotsializmdьn, Lenin—Stalindьŋ bejek idejahьna birelgən menlagən bьnalьl ularь turahьnda hejlaj.

Ip. Voroşilof telmare vaqьtьnda prezidiumqa ip. Stalin kilep ultьra. Dur zal „Jaşahen ip. Stalin!" tavьştarь menən jaŋqьraj.

Ip. Voroşiloftьŋ ydeneŋ telmare aḋaqьnda, kyp million xalьqlь ilde jeŋeşle sotsialistik tedeleş julь menən alьp barqan proletariat revolytsiahьnьŋ bejek marqarь ip. Stalin xermatena „ura!" tavьşьn menlagən keşelar, „Stalinqa—ura!" „Jaşahen Stalin!" tavьştarь menən elep ala.

Bьnan hun torf promьjşlennosьnan ip. Zezolin, Maskav elektrostantsahьnьn sex nacal'nigь ip. Skaterşikof sьqьp hejlajdar.

J. VINOGRADOVA ip. telməre

(Nogin ismendəge Vьcuga fabrikahь tuqьvsьhь)

Iptəştər, beḋḋen fabrikanьŋ staxanofsь—vinogradovsьlarьnan mina, iptəş Stalinqa həm partianьŋ Yḋək komitetьna [illegible] (Alqьştar).

[illegible] kunda—1502 metr həm esende 1512 metr sirdek. Bed eşlap sьqarьu başlaqanbьḋ.

[illegible] 16 stanokta eşlanem. [illegible] „Bol'şevik" kombinatьnьŋ [illegible] Xaḋer min [illegible] 144 stanokta eşlajem (alqьş).

[illegible] Ip. Stalin. [illegible] 144 stanokta eşlaj barь.

[illegible] 16-26 stanokta eşlanek. Elek [illegible] 144 stanokta eşlajem. [illegible] Bed 144 stanokta eşlaj baslav menən, produksiahьbьḋ kynada 1492 metr sirdek, ikense [illegible]

Stalin: Bik jaqşь.

Vinogradova: həm minen, iptəş Stalinqa, partianьŋ Yḋək komitetьna həm həkymətkə [illegible] Iptəş Stalin, sundaj tormoşto minin [illegible] (alqьştar).

Iptəş DYKANЬF telməre

(„YBƏK—IRMINO" ŞAXTAHЬ ZABOJŞЬGЬ, UCASTOK PARTORGЬ)

Iptəştər, min hedgə yḋəmdəge [illegible] jahaldь [illegible] ... rahьnda hejlərgə tejeşmen.

Elek bed boronqosa eşlaj inek. Beḋḋen qulda otboj sykeşe bulha la, bed unь ejrənhək ta, tejeş bulqan ьramilьqtь birmaj inek. Otboj sykeşenda ьramilьq 14 tonnaqa tiklem jetta ham bed şunan artьq bira almanьq. Bedgə tьqьd, jajelergə urьn juq ine. Ydeaedgə tejeş 10 metrdь qadьj inek ta, eşte eeterep kita inek. Şuqa kyrə beḋḋen eşlap sьqarьşьbьḋ bik tyban ine. Iptəş Staxanof berense başlap eş elgeiare kyrhat-kaş, həm unьŋ artьnan batьp min də juqarь ьramilьq birgas-ed, ydebeḋḋeŋ sovet otboj sy-keşeneŋ xaḋer birgangə qarа-qandь kyp artьq bira alьvьna ьşanьdьq. Staxanof 102 tonna birḋe, min—115 tonna birḋem. Ə mineŋ artьmdan ber komsomoles 125 tonna qadьrь, bьna şunda beta texnik normalarḋьŋ aḋla-əhka kilde.

Bed oşondaj kytareleş jaha-qaş, otboj sykeşen oşolaj bьnaqaş, eşebeḋḋeŋ ojoştorov strukturahьn qajtanaŋ qorotqa qarar itek. Əgər beḋḋen 2 smena la 16 sykeş eşlaha, xaḋer inde ul barь 5 otboj sykeşe gena eşlaj. Beḋḋeŋ xozajstvenniklar eşlərgə keşe juq tigəş, bed zabojşiklar hanьn da qьь-[illegible] mis jahaldь.

Ordzonikidze: staxanofsьlьq xarakatena tiklem heḋḋa nisa zabojşik bar ine həm xaḋer nisa zabojşik bar?

Dykanof: Beḋḋa, ip. narkom, staxanofsьlьq xarakatena tiklem 23 zabojşik ine. ə xaḋer 12, jəki 6 zabojşik, 6 nьqьtьvsь. Elek bed ydeaeḋ qadьj inek ta, ydebeḋ nьqьta t ek, ə xaḋer bed xeḋmatte ajьrdьq.

Stalin—Esteŋ xalь şunda.

Ordzonikidze— Bь—iş mebьme.

Dykanof—Xaḋer min qadьvьmdь qьna eşlam, mineŋ artьnan nьqьla kilalar. Elek minьd sykeşemde 50 protsentqa qьna fajdalana inem. 3 saqat qadьham, 3 saqat nьqьla inem. Mineŋ sykeşem fajdahьḋqa jata ine. Ə xaḋer tulь 6 saqat eşlaj.

Ordzonikidze — elek heḋḋa kypme otboj sykeşe bar ine həm xaḋer kypme?

Dykanof—Ike smenala xaḋer 5 sykeş eşlaj. Ə elek 16 sykeş eşlaj ine.

Ordzonikidze — Bьna kyrəhegeḋme!

Molotof—Sykeş menən elek xaḋergə kevek qadьj inemme?

Dykanof—Elek bed 14 tonna qadьj inek, xaḋer urlasa 60 tonnaqa tiklem alabьḋ, nьqьtьvsьlarqa la ay'ganda 30 tonna bula. Bul sik tygel. Əgər eşta qajьh ber jerḋərde ralka halbьn, əgər bed taqь la jaqşьraq şarttar tьvḋьrhaq, sykeş taqь la jaqşьraq eşlajasaq.

Bed, ip. Narkom, kisa heḋgə jeleşhedlektarebeḋ turahьnda həḋlanek.

Stalin—Hejlageḋ.

Dykanof—Beḋḋa kymerḋe taşьv eşenda jeleşhedlektar bar əle, vagon parkь tartiple tygel, almaştьrьlmaqan. Syp-sar kyp. Beḋḋə taqь elektrovozlar jeteşmaj. Şaxtala əs elektrovoz. Beḋgə taqь ber elektrovoz birelha, bed bik irkenlap ikelata norma birer inek.

Ordzonikidze— Ikelata normanь əhkə menderep bulamь?

Dykanof—Bik irken kytarep bula. senki stvol tulь nagruzkalь tygel. Bьna beḋḋen jeleşhedlektarebeḋ şular.

Min eş xaqьna tuqtalam. Staxanofsьlьq xarəkatena tiklem min ham Staxanof 550-600 humqa eşlaj inek.

Ordzonikidze—Heḋ, partorg bulьv menən ber yk vaqьtta zabojşik bulьp ta eşlavda davam itabegeḋme?

Dykanof— Ejje, bьl mineŋ partorgruzkam. Xaḋer, sentabr ajьnda min 1338 hum eşlanem. Mindəge beta kommunistar—yḋ eştareneŋ oḋtalarь. Yḋ normalarьn ytajdar, artta qalqandarqa jardam italar.

Bьna qьsqasa ajterga telaganem şul.

Iptaştar, bed xaḋer jaqşь qьna eş xaqь ala başlanьq. Beḋgə kul'turalь tormoş karak, beḋgə velosipedtar, pianina, patefon, plastinkalar, radio alqьlar həm başqa kul'turalь tovarḋar karak. Ə xaḋer beḋḋen Donbassta bьlar juq. Əgər partia həm xəkymət beḋgə jardam itha, Donbass taqь la jaqşьraq, taqь la kul'turalьraq jaşajasaq!

Jaşahen partia!

Jaşahen julbaşsьbьḋ iptəş Stalin!

(Odьq alqьştar ovatsiaqa kysə).

Ip. KRIVONOS telməre

(DONETSKI TIMER JULЬNЬŊ SLAVJANSKI DEPOHЬ MAŞINISЬ)

Iptəştər! Min heḋgə ajьrьm [illegible] Min hyḋḋa tygel, eşta [illegible] Beta mөmkinlektar [illegible] Beta depo texnik-[illegible]

Berense julьmda [illegible] 1 oktjabrda ŋ 22 [illegible] 900 hum aldьm, ə elek min 400 hum ala inem.

Xaḋer min qazan [illegible] Bed bьndaj ... bar. Qьt, ... Slavjanski depohьnьŋ ... 22 parovoz ... Hunqь ... 900 hum aldьm, ə elek min 400 hum ala inem.

Əinilia, eş ... „ul maqtanaj", ...

Min yḋem genə dur tidlek menən jerep qalmanьm. Min qalqan maşinistarḋь la mineŋ artьn ejrərgə bndaj başlanьm. Bul esemda minə „Donbass timer julsьlarь" həm „Gudok" gazetalarь, partia ojoşmahь həm depo nacal'nigь ip. Osolonnьj dur jardam birḋelar. Elek bьndaj fid ekka ireşevḋen mөmkin bulmavь turahьnda hejlavselar xaḋer inde yḋḋare minan uddьlar.

Beḋḋə heqlanqьs eigelar bar-[illegible] Xaḋer bar ber klusta parovozsьlardь osoratьp bula, klusta maşinistar tulьp jata, ə elek ular qulьnda bьl mөmkinlek juq ine.

Beḋḋeŋ transportta, beḋgə derəb kyrhatmalar birevse beḋḋeŋ qoros narkomьbьḋ eşlagən gə kyra, ə nig-rak ta beḋḋeŋ qaderle həm bejekle julbaşsьbьḋ iptəş Stalin derəb kyrhatmalar birep. Beḋḋe jeŋevḋən jeŋevgə alьp barqanqa kyrə bed bьqa ireşlek (Alqьştar).

16 NOJƏBR KISKE ULTЬRЬŞ

Zalda kytareŋke nostrojenie. Partizandar jьrь tavьşь jaŋqьraj, unь staxanofsьlar elep ala, jьr tavьşь jaŋь kes menən kytarelə. Zalqa politbjuro həm xəkymət aġzalarь inev menən kynelle jьr tavьşь kesle alqьş tulqьnь menən almaşьna. Kiske ultьrьş aşьla.

Berense hyḋḋe Leningrad tuqьvsьhь ip. Cistova ala. Yḋḋareneŋ fabrikahьnda ip. Cistova, Dusa Vinogradova initsiativahьn berense bulьp qul ana başlaj həm 100 stanokta xeḋmat'endere, unda ta toqtap qalьrqa ujlamaj. Elek ul 150 hum qьna eş xaqь ala ine, xaḋer 500 hum ala.

Kyptan tygel genə zagranitsanan komandirovkanan qajtqan Gor'ki avtozavodь direktorь ip. D'jakonof hyḋ alьp, kənnajeş Jevropa zavodtareneŋ beḋḋeŋ zavodtar menən saqьştьra.

— Sovet avtomobil həm traktor zavodtarьnda xeḋmat ьramlьlьqь, kənnajeş Jevropa eŋ tipicьnьj bulqan Reno avtomobil zavodьnьḋaqьnan (Fransia) juqarьraq,—ti ip. D'jakonof.

Ə, Fordtьŋ eş nisek,—tip horaj ip. Ordzonikidze.

— Fordtьŋ 1931 jьlqь normalarьn bed uḋьbq inde, ləkin unьŋ xaḋerge normalarьnan ud artta qalqanьbьḋ,—tip javap birə ip. D'jakonof.

Kiske ultьrьş aḋaqьnda, jalqьnlь telmar menən, kesle alqьştar menən qarşь alьnqan, Avьr promьjşlennost xalьq komissarь ip. Ordzonikidze sьqa. Tribunala bejek Stalindьŋ jaqьn soratnige həm iptaşe, avьr industrianьŋ şanlь komandirь kyrenev menən kesle alqьştar, „Jaşahen iptəş Ordzonikidze!", „avьr industria komandirьna—ura!" tavьştarь jaŋqьraj.

Staxanofsьlar ip. Ordzonikidzeneŋ hər ber hyḋen ajьrьmsa nьq iqtibar menən tьŋlanьlar, ajьrьm predpriatielarḋaqь staxanofsьlьq metodtarь jaŋь mator mitbaldarьn yḋ eloknoltarьna jaḋḋьlar.

Ydeneŋ taran jəkmətkele telmərendə ip. Ordzonikidze, staxanofsьlar xarakateneŋ kiŋ jajelevə beḋəmtahьnda avьr promьjşlennostьŋ beta ucastoktarьnda la ņindaj dur rezervtar bulqanlьqьn, eşse sьjnьfьnьŋ leadi keştareneŋ bьl jaŋь, kesle kytareleşe ņindaj dur politik əhəmiət alqanlьqьn kyrhatte.

Keşelar turahьnda, xaḋerge texnikanь yḋlaşterqan juqarь xeḋmat ьramlьlьqь masterḋarь turahьnda hejlaganda ip. Ordzonikidze, staxanofsьlar xarakateneŋ başьnda bulьv, unьŋ uŋьştarьn jajelderev proizvodstvo komandirḋarьnьŋ—xozajstvenniktar, inzenerḋar, texniktarḋьŋ iŋ mөhim burьstarь bulqanlьqь hedьp ala.

Ip. Ordzonikidzeneŋ, beḋḋen daverḋeŋ iŋ bejek keşelareneŋ iŋ bejege, bejek proletar revolytsiahь ojoştorovsь Leninqa həm unьŋ genial' ucenige, xalьq ardьŋ bejek julbaşsьhь partianьŋ həm eşse sьjnьftьŋ doşmandarьn tar-mar itkan həm sovet ilen bejek jeŋevḋarga kiltergən ip. Stalinqa baqşьlanqan hyḋḋaren kaŋaşma dur iqtibar menən tьŋlanь.

Stalin isme kesle alqьştar kytarə.

— Jaşahen bejek Lenin partiahь!

— Jaşahen beḋḋeŋ eşse sьjnьfь!

— Jaşahen beḋḋen Stalin! „Ura"!—tip betera ydeneŋ telmaren ip. Ordzonikidze.

Alqьştar jaŋь kes menən kytarelə, „ura"! tavьştarь odьq hudьla. Menlagan tavьş dur kytareleş menən „Internatsional" jьrlaj.

Ip. Ordzonikidze telmərenan hun kiske ultьrьş jabьla.

17 NOJƏBR IRTƏNGE ULTЬRЬŞ

Staxanofsь eşse həm rabotnitsalarḋьŋ sotsialistik xuḋalqьŋ jaŋь teta kytareleşe esen koreş bajraqьn juqarь kytargan partialь həm partiahьḋ bol'şeviktarḋьŋ beta Sojuz kaŋaşmahe 4 ken davam itte. Stalin menən, partia həm xəkymət jetəksilare menən bergə ular 4 ken bujь, promьjşlennosta həm transportta xeḋmat ojoştorolosьnьŋ kyp tərle məs'əlalaren tikşerḋelər, staxanofsьlar xarakateneŋ artьnьnqь yŝeşe esen burьstar bilgəlanelar. beta sotsialistik teḋeleşten kesle rəveşla alqa barьvьn artьbьr jəhhatatev esen dur rezervtar astьlar.

Keşelarḋeŋ gigant yşevḋare, yḋ keştaren həm yḋ alḋarь da torqan burьstarḋьn bejeklegena leşenev—bьna, betabьnan elek hər sьqьşta xarakterlaqan fakt. Bьnьŋ asьq mьsalьn 17 nojəbr irtənge ultьrьşta iŋ başlap hyḋ alьvsь Qazaqьstan delegatь ip. Xatanajьftьŋ telmare kyrhata.

— Namьḋlь eşlagan hər keşe—staxanofsь bula ala,—ti ip. Xatanajef. Unьŋ bьl hyḋḋaren beta zal qul saabьvḋar menən təbriklaj.

Bьl vaqьtta zalqa ip. Kalinin ina. Staxanofsьlar beta Sojuz starastahьn kesle alqьştar, „ura!", „Jaşahen Mixail Ivanovic Kalinin!" tavьştarь menən qarşь alalar. Ber nisa minuttan hun prezidium өstale artьnda iptəş Voroşilof kilep kyrena. Unь delegattar „Jaşahen iptəş Voroşilof!", „Jaşahen Qьḋьl armia!" tavьştarь menən təbriklalar.

Qazaqьstan delegatьn, VKP(ə) nьŋ Magnitogor qala komitetь sekretarь ip. Xatajevic almaştьra.

— Magnitogor metallurgia zavodь—beḋḋeŋ ilebeḋḋeŋ eşse sьjnьfьnьŋ jeŋevḋarenan berehe,—ti ip. Xatajevic—sigerak ta şuqa kyrə bьl sьjfata, Magnitogor zavodьnьŋ real eş bul-[illegible]

BƏJƏK JULBAŞSЬNЬŊ TELMƏRENƏ STAXANOFSЬLAR

TAQЬ LA ĐURЬRAQ INTUZIAZM MENƏN JAVAP BIRƏLƏR

I. A. BORISOF ZADANIEHЬN 46 TAPQЬR ARTTЬRЬP YTƏNE

Prokop'jevsk, 18. Prokop'jevskidaqь Əjxe ismendəge rudnikta zaboj oḋtahь, orden menən bylaklangan brigadir Ivan Akimovic Borisof 6 saqat esenda 778 tonna taş kymer vatьp, otboj sykeşe menən eşlavda beta Sojuz davma ondь jaŋь rekord jaŋanь. Bьnьŋ menən Borisof beta ucastka ber tavlekta sьqarьlьrqa tejeşle taş kymerḋe sьqardь. Ikense tarle itep ajtkanda, ul beta şaxta vatьrqa tejeşleneŋ estan berelaşen vatьp həm yḋ normahьn 46 tapqьr arttьrьp ytəne.

Borisof taş kymer vatqan saqьta şaxtanь nьqьtьv esen fatavhьqa barьvsьlar sьlatьnda staxanofsьlarḋan: Mьtyxin həm ike ber tuvqan Osmandzannftar, Gla ьşjsel, Kostьgьbl, Lobesski, Dendorfsьţn həm Borisof Nikolaj jardam itelar. Eş şul ucastkanьŋ nacal'nigь T-ranşinski tarafьnan maxsus eşlangan grafik bujьnsa həm rudnik upravlajuşşie, orden menən bylaklanevse ip. Ovsannikoftьŋ turajetəkseleqendə alьp barьldь. Borisof ydeneḋḋə jeteşterelgən otboj sykeşe menən eşlane.

— Mineŋ bьl elgaşevem,—tigən iptəş Borisof TASS xəbarsehena,—aḋaqqь sik tygel, alanda taqь la jaqşьraq ojoştorqan saqta min yḋemden bьl rekordьmdь taqь la arttьrasaqmьn.

* * *

18 nojəbrḋə Maskav qala'hьndaqь zavod həm fabrikalarḋa ip. Stalindьŋ staxanofsьlar beta Sojuz kaŋaşmahьnda hejlagan telmarena arnaqan jaŋь şatlьqlь mitingtar tulqьnь ja elde. Hejəkle julbaşsь yḋḋьn telmarena eşsealar xeḋmat intuziazmahьn taqь la kytərev, taqь la juqarьraq proizvodstvo mujьndamalarь alьv menən javap birḋelar.

Məhəlan, Kaganovic ismendəge „Şarikopodşipnik" zavodьnda miting 1935 jьldьŋ planьn arttьrьp ytəv həm 1936 jьl esenda 35 million podşipnik birev esen keraş lozungьnь aḋtьbьḋ ytte. Hər ber sex, hər ber brigada yḋ əḋtarena jaŋь mujьndamalar aldьlar. Bьl zavodta ip. Busьgin bulьp ytte. Ul zavodtaqь iŋ jaqşь staxanofsьlar menən aŋgamə jasьp, ulardan konkret proizvodstvo mujьndamalarь aldь həm zavod eşsealarena merajaqat jadьp qaldьrdь.

„Serp i Molot" zavodьnda tasaşlь timer prokatlavsь xeḋmat ьramlьqь jaqьnan yḋ smenahьnda berense urьndь alьvsь Bankina mitingta: „irenselekte his kemgə birmajasaqmьn, tine. Tasaqlь timer prokatlav sexьnьŋ brigadirь Ovsckin yḋ ucastkahьnda jьllьq plandь srogьnan alda tamamlarqa bulьp mujьndama aldь. 18 nojəbrḋə zavod kyp kenə jaŋь rekordtar jaŋanь.

— Julbaşsьbьḋḋьŋ telmare hunьnda, min yḋemdə alega tiklem his bulmaqan daraжəla jaŋь kes hiḋam,—tine „Parizskaja kommuna" fabrikahь eşselareneŋ mitingьhьnda, şul fabrikalaqь iŋ jaqşь staxanofsьlarḋan həm staxanofsьlar kaŋaşmahьnda qatnaşьvsь ip. Sudarkoi. Mine his ber tərle kartə qarşьlamaj, mineŋ aldьmda baxet işege asьq! Min unqan yḋemden beta rekordtarьmdь arttьrьp, jaŋь rekordtar jahajasaqlьqьmdь belemen!

Hejəkle julbaşsь ip. Stalindьŋ telmarena eşselar kollektivь: bьjьlqь jьl esenda plandan tьş 250 men par ajaq kejeme, ə, 1936 jьlda şul uq oborudovanie menən 6,5 million par, jəġni 1935-se jьldaqьqa qaraqanda 1,200 men par artьq ajaq kejeme birergə bulьp mujьndama aldь.

Ip. Stalin ismena jaḋqan qotlav xattarьnda „Krasnьj Bogatьr" eşselare bьjьlqь jьldьŋ planьn srogьnan alda tamamlarqa, ikense biş jьllьq planьn dyrt jьlda tamamlarqa bulьp hyḋ birḋelar həm beta rezina promьjşlennosь eşselaren yḋḋarenan elgə alьrqa saqьrḋьlar.

Planьmdь 300 protsent urьnьna 400 protsent itep ytərgə həm eşlagan namalaremde betahenda „otlicno" sьjfatlь itep birergə mujьndama alam,—tine Kirof ismendəge „Dinamo" zavodь eşselareneŋ mitingьhьnda staxanofsь Vodnikof. Qoros qojьvsьlarḋan Ortalin brigadahьnьŋ eşselare kenena 6 urьnьna 8 splav birmakse bulьp mujьndama aldьlar. Zavodta rox kytarenkelege xəkem hera. Kaŋaşma davam itkan kenderḋə taqь la 120 staxanofsь barlьqqa kilde.

Kisa mitingtarḋa menḋarsa eşselar yḋḋareneŋ kaŋaşmala qatnaşьv baxetena elgaşkan vakillareneŋ ip. Stalin telmare turahьnda hejlagan hyḋḋaren tьŋlanьlar. Maskav eşselare aqьlьnь julbaşsьbьḋ telmarena eş menən javap qajtaralar—uqa merajaqat itep jaḋqan qotlav xattarьnda ular jaŋь proizvodstvo mujьndamalarь alalar həm şunь ytav julьnda tapşьlьşhьḋ nьqlь keraş alьp barьrqa vaqьda biralar.

QOROS SЬBЬQ ZAVODЬ JЬLLЬQ PROGRAMMANЬ YTƏNE

VKP(ə) Өlkə komitetь BЬJKIN həm Isəncyrin iptəştərgə, Başprofsovet—BЬJCKOF iptəşkə

Partianьŋ ɵlkə həm rajon komitetь bьnьŋ bol'şevistik jetəkselektare bьlьnda Beloret qoros sьbьq zavodьnьŋ eşse həm inzener-texnik rabotniktarь kollektivь 16 nojəbrḋə 14 saqatta jьllьq proizvodstvo programmahьn ytəp, ilebeḋgə 27790 men humlьq qoros ejlarmalar birḋe. Bьl jeŋevgə, texnikanь tulьhьnsa fajdalanьv turahьnda bejek julbaşsьbьḋ ip. Stalindьŋ kyrhatmahen ytəv nigeḋendə ireşelde. Hejəkle julbaşsьnьŋ kyrhatmahen ytəvḋə alḋьnqь safta beḋḋen zavodtьŋ staxanofsьlarь barḋьlar.

Staxanofsьlar xarakaten taqь la kiŋajtev, kadrḋarḋь yḋterev həm ular turahьnda qajqьrьv nigeḋendə 1936 jьldьŋ 1-qvartalьna plandan tьş 4 million 200 men humlьq produksia eşlap sьqarьrqa nьqlь vaqьda biraabeḋ.

Zavodtьŋ eş majeşe.

KYNƏGIN BRIGADAHЬ

JAŊЬ MUJЬNDAMALAR ALDЬ

Işembaj, 19 (BaşTASS). Kynagin brigadahь, Maksim Gor'ki ismendəge agiteskadril'janьŋ pilot həm mexaniktarьnьŋ xattarьn ejtangandan hun, „Bed ber ajda ber stanokqa 800 metr jer ytev esen keraş başlajbьḋ, burovojdь jaqşь sьjfatlь itep həm avariahьḋ tapşьrьrqa jəklama alabьḋ, burovoj ajlanahenda bol'şevistik tartip urьnlaştьrьp, kul'turalь tetka inderergə vaqьda biraabeḋ. Samoljottarḋь jaŋь jeŋevḋar menən qarşь alasaqьbьḋ"—tinelar.

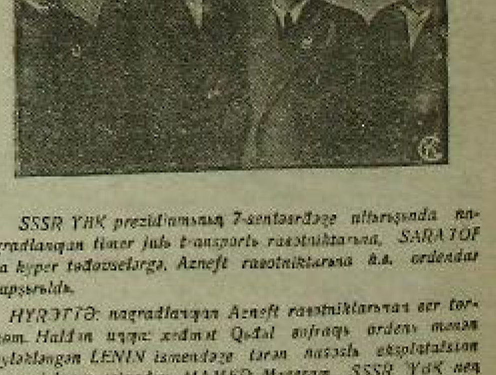

SSSR YHK prezidiumьnьŋ 7-sentəbrḋəge qararьnda nagradlanqan timer julь transportь rabotniktarьna, SARATOF ta kyper taḋasselərgə, Azneft rabotniktarьna h.b. ordendar tapşьrьldь.

HYRƏTTƏ: nagradlanqan Azneft rabotniktarьnan ber torkem. Hulдan uŋqa: xeḋmat Qьḋьl bajraqь ordenь menən bylaklangan LENIN ismendəge taran nasoslь ekspluatatsion promьjslanьŋ brigadirь MAMED Magaram, SSSR YHK neŋ maqtavlь gramotahь menən bylaklangan STALIN ismendəge zavodtьŋ direktor urьnbasarь Kulajef Ali—Aal. Xeḋmat Qьḋьl bajraqь ordenь menən bylaklangan BUDJONNЬJ ismendəge zavodtьŋ direktorь GINZBURG Je. G., Xeḋmat Qьḋьl bajraqь ordenь menən bylaklangan LENIN ismendəge promьjslanьŋ burilьşige ALEJEF M.A.

BƟRƟ XATALARЬ BAŞQA RAJONDAR ѠA HABAQ BULЬRѠA TEJEŞ

BƟRƏLƏ FINANS ZAKONDARЬN TUPAЬ RƏVEŞTƏ BOĐOJANDAR

Oktəər ajьnьnьn 18 jalь-qь isəpeə arnalqan finoxod jəklamahьn bujьnsa, rajon va-nosьn inderev planь Oktəər ajьmьna tiklem ... ber rajonda 80 protsentqa ytəlgən ... Lakin Bərə rajonь planda ... 19,9 protsentqa qьna ytəne.

Bərə rajonь, ... finans zakondarьn bojom-... Lakin jaqoqanda ... SSSR Sovnarkomьnьn avьldarda finans ... avьl sovettarьna qarata ...

...

Bapqortkomindən, ... Bəsovnarkom.

Qunasəf.

JUQARЬ SЬJFATLЬ AVЬL XUZALЬQЬ KUL'TURALARЬ JETEŞTƏRƏJƏK

Srlekələ, jaqnь jana ter avьl xuzalьq kul'turalarь jeteşterəy eşe ...

...

QUNAQBAJЬF.

MALSЬLЬQQA ƏHƏMIƏT BIRELMƏJ

Rajьnka ...

...

(BaşTASS)

KƟNSЬQЬŞ AFRIKALAѠЬ HUѠЬŞ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 18. „Dejli telegraf" ... Dire Danlaqьn maxsus xə-narsehenen ...

...

Berlin, 17. Asmaradan xəbər itev-dərənə qaraqanda ... halqan bezym ... qalqalar.

Paris, 17. Addis-Abebanan xə-bər ileтevgə qaraqanda, kisə Makanen komandovaniəhь əьtьnda fron'qa 40 men keşelek armia ьdatьlqan. Bьl armia eik jaqsь ejratelgən həm qorallan-dьrьlqan.

CAN KAJ-ŞI QOJ ROQ BOLѠAJ

Tokio, 17. „Asaxi"ðьn Nan-kindaqь xəbərsehe, Can Kaj—şiðьn Japoniaqa qarşь sьqьşь turahьnda terle xəbərðərgə qar şь bularaq, onьŋ gomindan sjezdьnda Van—Şzin—Vej po-litikahьna lajьq raveşta Japonia menən dustlaşьrqa həm mena-səbətte jaqşьrtьrqa karaklektə ajteve turahьnda jaða. Can Kaj—şi—ti xəbərse—Japoniaqa qarşь huŋъşqa əðerlənev tura-hьndaqь xəbərðərðə juqqa sь-qarðь həm Qьtaj menən Japo-nia arahьnda dusьlq menasə-bətləre karaklegən ajtie. Can Kaj—şi yð hyð ndə Alьň ken-sьqьş taqь tьnьsьq həm tər-tipte ьoðorloq ььndaj xəbərðər taratьvsьlarqa jaza biгev me-nan qurqьtь.

Xəbərsenen hyðenə qaraqan-da gomindan sjezdь Japonia menən dusьlq menasəbəttəren haqlav turahьnda berðəm ra-veşta qarar qauul ite.

JAPONIA—ANGLIA ARAHЬNDAѠЬ QARŞЬLЬQ

Tokio, 17. Japonia general ştabьnьn ikense bylege nacal'-nigь general—major Okamura, matbuqat vəkildəre menən bul-qan bojlaşevð rendə, Nankin xəkymate tarafьnan Anglia menən Qьtaj arahьnda valyta reformahь ytkərelev aldьnan uq inde ььl məs'əla bujьnsa təvge anlaşьvqa ireşevðeŋ bu-lьvь turahьnda qulьnda anьq larьq faktlar bulьvьn ajtie.

Okamuranьŋ ajtevenсə, An glia kensьqьş xalьqtarь ujla-qanqa tiklem yk Ydək həm Konjaq Qьtajðь eksploatatsia jahavqa əaxa tьvðьrqan, həm şuqa kyrə „Anglia tarafьnan kensьqьş xalьqtarðь eksploa tatsialav əsən fajðalanьlqan, Qьtajðaqь sik dur engliz ta'-ŝire juqqa sьqarьlmaj torop, Qьtajðьn əəxte həm Kensьqьş-la tьnьsьq turahьnda ujlav memkin tygel".

ŞANDUN', XENAN', ŞEN'SI PROVINSIALARЬNDA JARTЬ MILLION ѠƏSKƏR TUPLANѠAN

Bejpin, 17. Qьtajda ььqa tor-qan japon gazettarь, Can Kej—şiðьn Şandun', Xenan həm Şen'si provinsialarьnda jartь millionqa jaqьn qəskər tupla-nьn ьoreklajðar. Japon gazet-tarьnьn ajtevense, ььl qəskər-ðərðe tuplavðan maqsat, Tən jaq Qьtajda „ьojmndoruqbad-luq" eşen ьulqan xərəkətte sьqьldarьv. Japon gazettarь japondarðen alqa barьşьna qo-rallь qarşьlьq kyrhətev politika-hь orfitsial raveşta gomindan sjezdь tarafьnan tuplanqan.

LIMOZDA FAŞISTAR MENƏN BƏRELEŞ

Paris, 17. Kisə Limozda „Bo-levьje krestьj" ismendəge faşis-tik ojoşma ydenen sijosi n ojoş-torðo. Jerle xalьq sijot bulqan bina aldьnda faşistarqa qarşь demonstratsia jahanь. Qorьl faşistar ultьrqan binanan mьl-tьq lavьştarь işetelde. Ike arala nareleş bulðь həm demonstrant-tarðan 17, faşistarðan 4 keşe jaraxalaneð.

PERATSKIDЬ YLTEREVĐƏ ѠƏJEPLƏNEVSELƏRGƏ SUD

Varşava, 18. Pol'şa telegra agentstvohьnьŋ xəbər itevenə qaraqanda, bygen irtən Varşa vanьŋ okrug sudьnda ytkən jьl 15 ijynda Pol'şanьŋ ni va-qьttaqь eskərge eştar ministrь Peratskidь ylterev turahьndaqь eş tьŋlana başlandь. Ѡəjepla-nevselər skamjahьnda bьl yl-terevðə qatnaşьvðь qəjeplənev-se Ukraina „OUN" terroristik ojoşmahьnьŋ 12 aqzahь, Perat-skidь ylterevse şul uq ojoşma-nьŋ aqzahь Matsejko granitsa arjaqьna qasqan. Bьl eş bujьn-sa qəjeplav aktь jeððən artьq sitkə jaðьlqan. ə eş bujьnsa materialdar 24 tom təşkil italar.

ŞANXAJĐAN 200 MEŊ KEŞE QASQAN

Şanxaj, 17. „Cajna Press"tьŋ xəbər itevenə qaraqanda 17 no-jabrgə Şanxajðьŋ qьtajðar jə-şəgən rajondarь—Capej, Xonk'-ju həm Szanvan'—dan 200 meŋ keşe kitkən. Qasqandarðьŋ ser elegə jaqьn tirələge Sucou, Nin-no, Xancou qalalarьna jynələ.

ITALIA TOVARĐA RЬN INDEREVGƏ QARŞЬ

London, 18. „Rejter" agen-tstvohьnьŋ xəbərenə qaraqanda Anglia, 18 nojəbrðən huŋ An-gliaqa inderelgən tovarðarðьŋ sьqьşьnь turahьnda sertifikattar talap itəsəgen kyrhətep, Ger-mania, Vengria, Avstria həm Şvetsariaqa notalar ebir de. Bьl sara, ti agentstvo, Angliaqa sit jьldar menən italian tovarða-rьn inderevgə qarşь torov maq-satьnda eşlana bulha kərək. An-glia yð notalarьnda javap birev-ðe horamaj. Germaniənan naqşa ildərðən əərəhenən də javap inmane. Germania eş vəkile 16 nojabrða sit il eştəre ministr-lьqьna barðь həm, bulqan məq-lymattarqa qaraqanda, başlьsa, başqa ildər menən təðelgən do-govorðarqa kyyerək uqajlь şart-tar ьvðьrьv əsən ььl punkttar-ðь qullanьvðьn qьjьnlьqьna nigeðlangən qarşьlьqtarðь kyr-hətte.

BALQAN ILDƏRE ITALIAѠA QARŞЬ SANKSIALARЬN

YTKƏRƏ BAŞLANЬLAR

Vena, 18. Buxarestan xəbər itevðərenə qaraqanda, Ruməj-nia xəkymate Millattar ligahь-nьŋ Italiaqa qarşь sanksialar turahьndaqь qararьn əəgendən yk eşkə indererga qarar itte. Şulaj итеp Balqan ildərenen Al-banianan başqalarь (Rumьjnia, Jugoslavia, Bolqaria həm Ѡret-sia) Italiaqa qarşь sanksialarðь bəgendən yk əə'ə talьbьqa me-nan qullana başlanьlar.

MUNITSIPAL VLASTAR ŞANXAJĐAN KITEVƏE TЬJЬLAR

Tokio, 17. „Simbun rengo" agentstvohьnьn Şanxajðaqь xə-bərsehenen jaðьvьna qaraqanda Şanxajda jəşəvselərðen qasьv-ðarь menən bəjlənesta Şanxaj-ðьŋ munitsipal vlastarь 15 no-jabrda, vlastarðьŋ rəxsətenən başqa qalanь taşlap sьqьvðь tьjьp bojoroq sirðelar.

Praga, 16. Cexoslovakia mat-buqatь SSSR Sovnarkomьnьn „Torgsin"dь beterev turahьnda-qь qararьn sovet hunьn nьqь-lьvða məhim aðьm tip ьbaplaj.

TRAKTOR HƏM MOTORĐAR REMONTЬ

REMONT OTLICNO YTKƏRELƏSƏK

Sterletamaq, 19 (BaşTASS). Sterletamaq, Sla lenaş, Usь, Kynderək, Maqar həm Jergən MTS larьnьn direktor, direktor urьnbasarь, mexanik həm ra-bockomdarðьn kustovoj kaŋəş-məhe traktorðarqa remontь ot-licno əajlalь menən I kvartalqa tamamlap, remontьŋ ydenə tə-şev xaqьn 10 protsentqa kəme-tergə VKP(b) Ɵlkə komitetь həm Başsovnarkomqa vəqədə birdelar.

Kaŋəşmələ Başsovnarkom predsedatelenen urьnbasarь ip-təş Faku qatnaştь.

Sterletamaq MTS-nda ike trak torqa remont tamamlandь. Ular-qa hьnav ytkərelep, MTS di-rektorь tarafьnan qabul itelde-lar. Jaŋьnan 7 traktorqa remont eşe bara. MTM huŋqь 5 kenlektə ytkən 5 kenlektərgə qaraqanda jaqşьraq eşlap, grafikanь ŝyta-beŋəm ytkən adnalardaqь arta qal ььь aqьь kəmette. Xəðer mas ter koj grafikanan ike traktorqa qьna arta bara.

Lakin, MTM kollektivь səj-lat jьqьnan ydenen burьsьn ytəmənə, „jaqşь" urьnьna—„qə-naqatlanerlek" bildahe gena aldь.

Eş ike smenaqa kyserelde

Mənəvez, 19 (BaşTASS). Mə-nəvez MTSnda 18 traktorqa kapital remont həm 40 traktor-qa urtasa remont ytkərelergə tejeş. 16 nojəbrgə 6 traktorqa remont tamamlandь. Təvge 5 traktorðь remontlavqa 290 eş səqate urьnьna 319-498 səqət vaqьt birelep, eş xaqь artьq totolqan. Buqa xeðmətten ne-şar ojoştorolovь həm qajьь ber eşlarðen ikense tapqьr eşlənevə səbəp bulьь.

16 nojəbrða kendəlge aşqa tuqlaqan vaqьtta MTS direkto-rьnьŋ urьnbasarь iptəş Prixod-ko masterskoj eşselaren VKP(b) Ɵlkə komitetь həm Sovnarkom-ьŋ remont turahьndaqь qara-rь menən tanьştьrðь həm əve-nolarqa remont grafikahьn bel-dərðe.

Qararðь ejrəngəndən huŋ, eşselər 2 smena menən eşləp, remontьn 20 qьnvarqa tamam-larqa joklama aldьlar. Diesol həm Kirilcof brigadalarь hər ber traktorqa kapital' remontьn 250 səqət urьnьna 200 səqətte ytəp, ydenə təşev xaqьn 85 huмqa kəmetergə joklama al-dьlar.

GRAFIKA, NORMALAR JUQ

Jarmakaj, 19 (BaşTASS). „8 mart" sovxozьnda traktorðarqa remont eşe aqьrьn bara. Sov-xozdьŋ kapital remont talap itkən traktorðarь „Blyxer" sov-xozь MTM-nda remontlanьrqa bildələnep, Başsvinovodtrestьŋ grafigь bujьnsa 11-nojəbrgə 3 traktor həm 27 nojəbrgə 3 trak-tor remontьnan sьqьrqa tejeş ine. Lakin, oşo kengə tiklem ber traktor ða remontlanmaqan. Sovxoz jetəkselare qьşьŋ ьdaq vaqьttьŋ kyp bulьvьna təja-nalar.

Vaq remonttar „8-mart" sov-xozьnьŋ yð masterskojьnda yt-kərelə, bьnda la eş yð aqьşь-na qojьlqan. Grafikalar, eş nor-malarь bildələnmagən, zapas castar juq, sotsialistik jarьş ja-jelderelmagən. Mexanik Karmi-lof kyp vaqьt komandirovkalar-ða jərəj. Hoðemtələ 13 traktor həm başqa avьl xuzalьq ma-şinalarьnьŋ berehe la remont-lanmaqan.

XARRASЬF HƏM MƏXƏMƏTEF AѠAJDAR STAXANOFSЬLAR

— Beð ikeəvð ðə ber avьl. Elek berqa eajьlar qulьnda ife-levse, ike tormoş avьrlьqtarьn berqa kyrevsəəð.

Kolxoz təðelgəs tormoş jaqь relska halьndь. Irekle eşlap, irekle jəşəj başlanьq. Kolxoz tormoşь beðgə bəxet kilterðe.

1932-jьl jajьnda beðə kolxoz-sьlar bergə eşlargə jeragən va-qьtta avьl sovetь tarafьnan beððeŋ ikeəvðgə la: „Mindək priskahьna eşkə kitəhegeð" ti-gən qьsьv qaqьðь alьp kilep tottorðolar. Beððeŋ eş tyəən ejelmandaj bulðь. Kolxozda 2 jьl raxatlanьp eşləp həm jəşəp kilgən vaqьtьbьððь jaliaganь-daj buldьq. „Tamle aş að bula ul" tigəndəj, kolxoz tormoşo að bulьp qalqandaj iðdeldə həm undaj tormoş qьnatlanmaŝtaj tojuldo.

— Jaraj, barьp eşlap qarajьq—tinek. Ikense kendə yk ььsqьrь bulьp eşkə başlanьq. Eşlave-beðgə ber aj ða ytmane, beððe udarnik həm iŋ alдьnqьlarðьn aldьnqьlarь tip atəj başlanьlar. Bylək artьnan bylək birðelar.

Şulaj itep ikeəvð 5-6 tapqьr bylaklandek.

Beððeŋ tьrьşьp eşlaveəvð arqahьnda eş xaqьvð ða ajьna 250 homdan da kəm kilmaj həm aj hajьn eş xaqьvð tik-lem bylək alavьð. Bьna şul ar-qala tormoşьvð taqь la jaq-şьrðь. Jaqьl həm tada havalь ejðə jəşəjeð.

Sotsialistik proizvodstvo tor-moşona teşendek. Proizvodstvo-qa kilevðə avьr kyrep, alla namələr ujlavьvð kolke gena bulьp qaldь—ti Xarrasьf həm Məxəmətef aqajdar.

Ular ььslap ta Mindək pris-ka eşselare arahьnda iŋ aldьn-qьlarðьŋ da aldьnqьlarь hana-lalar. Xəðer ular udarnik ismen gьna alьv tygel, staxanofsьlar bulьp alalar. Ajlьq eş norma-larьn 170 protsenttan da kəmgə ytəgəndəre juq.

M. Jalaj.

TAŞLЬ MTSNDA AŞЬQMAJDAR

Ɵlşaj. Taşlь MTS hьnda trak-torðarðь remontlav bik nəsar bara. MTS ta bəlahe 22 traktor remontlap ytergə tejeş. Lakin, əlegə remont tempь qənəqat lanerlek tygel. IV kvartalda aj jarьm vaqьt ytevgə qaramaŝ-tan, barь tik ber gena traktor remontlap ytkərelde. Taşlь MTS jetəkselare remont eşe bujьnsa sьqarьlqan VKP(b) Ɵlkə komi-tetь həm Sovnarkom qararьn bota remont eşselarenə jetker-məgəndər. Huŋьşsan eşkə mas-sanь mobilizirlamaqandar.

Xəðerðən yk ььqa sik qojar-qa, remontьn kin jajelderergə kərək.

Ə. KAŞAJЬF

DOXOD BYLƏLƏR

Avьrqazь. Rajondьŋ aldьnqь Kaŋəs sovetьndaqь Kirof ismen-dage kolxoz beta barьv eştaren jenevle tamamlap, bejək Okta-br' revolyutsiahьnьŋ XVIII-jьlь-qь kendə doxod bylde. Kol xozsьlar bьjьl hər xeðmət ke-nenə 7 kilogramdan artьqь-raq eal igen aldьlar. Iŋ kyp xeð-mət kene eşləgən kolxozsь Ɵjelləxmət Ѡjəsilьf semtahьna 475 put igen tejde. Şulaj uq, Məlekəf Miŋlegəli. Rəximqolьf Xajrulla iptaştar jaŋqьð yððərə gena 20-25 sentner igen aldь-lar.

BAJEŞЬF.

Bozajaz. „Yrnək" kolxozь aq-zalarь bьjьl hər xeðmət kenenə 6 kilo 700 gram igen həm 30 tin aqsalatы doxod alalar. Bь-jьl doxodьŋ igenlata eleşe ььl-tьrqьqa qaraqanda 1 kilo 700 gramqa artь. Doxodðьŋ aqsa-lata eleşen də aldaqь jьl qьr-qa kytərev əsən kereşergə kə-rək.

ZDANOF.

KOLXOZ MAŞINALAŞA

Ɵlşaj rajonь, Saraj avьlь so-vetь „Qьzьl Oktəbr'" kolxozь kooperatsia aşa davlatka 2234 sentner igen hattь. Kolxoz, igen hatьp 18 saskeь maşina, 800 toq, 30 meŋ metr manufaktura həm başqa namalar aldь. Ytkən jьl avtomaşina həm dvigatel' alqajnь. Xəðer inde kolxozsьlar arahьnda kooperatsiaqa igen hat ьv eşe jajelderelde.

Ə. KAŞAJЬF

TAMBOF vagon-remont za-vodьnьŋ sextarьnda gazlandь-rьlqan esə torqan hьvðar mis-kalar menən urьnlaştьrьldь. Hьvðarðь əðerlav əsən zavod-ta maxsus gazlaştьrьlqan us-tanofka (saturator) qoramal-landьrьldь.

HYRƏIT: sextarðь gazlaş-tьrьlqan hьvðar menən tə'min itevðə insiator bulqan zavod-tьŋ instrumental' sexь nacal'-nige ip. ARTEMEF miskə ja-nьnda.

AŞЬѠЬS

SARA KYRERGƏ

Maqar. Juldaş sovetь „Bəver" kolxozьnьŋ 50 gektar tarьbь saььlmaqan kəjə qaldь, bik huŋ jьjnap alьv səbəple 35 gek-tar holonoŋ jeme qojoloп bet-kən. Xəðer 28 ken inde kol-xozda aşlьq hьvьv tuqtalьp to-ra. Senki, aşlьq huqьvsalar ite-rek kejə eşləp, ььjьl qьna al-qan dvigateldə vatьp qujðьlar.

Bьna ььl alamalьqtar əətəhe la—kolxoz predsedatele Islam-qolofьn eşkə jenajətsel qara-vьnan kilə. Ul başqalarqa sik-qujьv urьnьna, ydə jenajət eş-laj. Islamqolьf yð beldege me-nan 48 haъьqьŋ jad, kəð qь-qьlqan jəndəren tolaş bьlqan. Kolxozdьŋ 21 tap umarta hь uar ine, qaravьl juqlьqtan faj-ðalanьp, qortlarьn ytereп, ba-lьn urlap betkəndər, xəðer 5 tap kenə umarta qaldь.

„Bəver" kolxozьndaqь ььl jenajəttar turahьnda RajZOqa qat-qat xəbər itelhə la, sara kyr gəne juq.

Taşbulat.

Saqmaqoş. Anlaj avьl sove-tь „Dunьaa" kolxozьnьŋ at qa-ravsьhь Fəxretdinof Səjfiðəŋ alama qaravь arqahьnda 3 bəja qolon haldь, 3 eş atь ylde. Şuqa qaramaŝtan, Fəxretdinьf-qa ber sara la kyrelgəne juq. Jetmahə, unь 45 xeðmət kenə menən bylaklanelar. Bьl bylək —Fəxretdinьftьŋ at ylterganе əsenmə, əllə.. brigadir euebe bulqanь əsenmə?

KOLXOZSЬ

Maqar. Bajquza avьl sovetь „Bajquza" kolxozьnьŋ 80 gek-tarqa jaqьn tarь, qara bojðaj həm bojðaj aşlьqtarь jalanda jatьp qaldь. Kolxoz predseda-tele Mullasajьf oşo kendə la „beððeŋ igen juq..." tip koope-ratsiaqa igen hatьvqa qarşь te-şa.

„Bajquza" kolxozьnda başqa xuzaňьlьqtar ða tulьp jatalar. Senki, predsedatel Mullasajьf—elekke belogvardies, xisapsь Ibrahimof Samat—mulla bala-hь. Biððele ььl sьjьfьt jat ele-menttar kolxoz əsən fajða eş-laj torqan keşelar tygel.

BAJQUŽA.

Javaplь redaktorь:
TƟXFƟT KƏLIMYLLIN

BAŞQORT AKADEMIK TEATRЬNDA JAŊЬ POSTANOVKA—„TOŞƟMLƟ URЬN"

Elekke sezondarða qojьlqan spektakeldarðen dustьqtarьn takrarlap barьv menan bergə teatr, ajьna ber tapqьr jaŋь postanovkalar ða birasək. Ok-təər ajьnda Afzal Tahirьftьŋ „Qaldьqtir" tigən jaŋь pjes-sahь qujьldь. Nojəbr ajьna urьstьŋ populər dramaturgь Astrovskiðeŋ „Teşəmle urьn" isemle pjessahь əðerlənde. Bьl əðər, elekke urьb kapitalistik jəmqiətendəge cenovniklar tor-moşon kavðalandera. Astrovski bьnda ul kapitalistik tormoştoŋ „jərvə" larьn asa. Doero'yььl bildələgən ььl „qaraŋqьlьq bat-şalьqьnda" qь vxa kə n'ьv, padxalimlek həm jalaqajlanьv-qa qorolqan sistema ььl əðər-ðə ajьrьvsa ytkerlek menən kyr-hətelgən. Bьnda, dərəgə ky-tərelev əsən talant, belem, bul-dьqlьlьq kərəkmaj. Cenovnikqa, ydenəн juqarь dərəzəle keşegə jaraj belev gena kərək. Həm cenovniklar vzatka alьrlьq ki-lerle—teşemle urьn alьv əsən yððərenən dərəzəle keşe aldьn-da begəlalər, heqьlalar, terlesə jalaqajlanalar, qallarьp toralar. Bьl jəmqiəttə vzatka alьv qajep ta hanalmaj. „Tototьnmaqan keşe qaraq tygel," bьna jəmqiətse-lek fekere. Hiŋ baj tora alhan mindaj kiler menən jəşəvendə berəvðeŋ də eşe juq. Xeðmət xaqьna qьna jəşəj torqan ua-mььlь cenovniktan beta xalьq kelə. Ə, ььsqlan aььq vzatka alьp jəşəgəne, aðnahьna ike tapqьr dur kisəlar ytkərgəne əsen beta qala iŋ berense vzat-ka alьvsьnь ixtiram ilə. Qьtьn-qaŝ quьaq, tovar. Bьna ььl jəmqiətteŋ tormoş programma-hь.

Namььlь keşe bulьvqa qa-raqanda vzatka alьvsь keşe bulьvðьŋ fajðalьraq ikənen gena belgən cenovniktarqa qarşь protest menən Žadьf sьqa. Ul, jaŋь, aldьnqь qaraştar me-nən huqarьlqan. Ul, tormoşqa şal, əmel menən qaraj. Ьqь-qan keşeneŋ tora xeðmət me-nən jəşəj alьvьna ььşanьp jarlь ber qьðqa ejlana. Şul vьzdanlь, namььlь cenovnik bulьp xeð-mət menən gena jəşərgə telaj. „Jyganbeð tekerðərə" əsen ььj əqahь jorтonьn qьvla. Yðe gena jəşəp qaraj. Lakin, jaqьn-darьnьŋ nadanlьqь, moxlaslьq, ajlanabeðdəge axlaqhьðlьq həm başqa şarttar unь la ikeləner gə, herlegərgə məьnyr ita: Dur ke-rəştar hunьnda ul da ььj aqa-hьna „teşəmle urьn" horap bara. Bьl vaqьtta inde aqahь sadqa birelgən bula. Žadьf uqь barqanьnь ojala. Həm ььl hu-naq unь janьnan ььqьtьp jeba-ra. Ul herlegə, lakin jьqьlmaj, ikelanə, lakin jenajət eşləmaj. „Xəðer inde min ydemə xeja-nat itərək tygelmen, jadmьş ser qara ikmək kenə aşap to-rorqa quşha, tik ikmək kenə menən də torormьn, zinnattar menən də qьðьqtьrmabьtar, min ydem mine qьðьqtьrmabьtar, min yðem-nar kendeŋ kyðenə ojalmajьn-sa tura qaraj ala alьv qimmət-le xoquqьn haqlarqa telajem. Vzatka alьvsьlar turahьnda ta-ðьlqan satira həm komidialarðь əsian junmajьnsa uqьrqa, qa-rorqa həm saf jeraktən raxatla-nep kelergə telajem. Mineŋ no-ta tormoşom avьr xeðmətten qimərat bulhə la min huqran-majьm. Vzatka alьvsь əsen jəmqiət xekemonan, uqalovnьj xekemgə qaraqanda la nьqaraq qurqa torqan zaman kileven kətəmen—ti Žadьf.

Žadьf kelkən zaman xəðer kilde. „Qaraŋqьlьq batşalьqь" betta. „Teşemle urьn"da kyr-hətelgən sistema betentəjgə je-merelde. Bəgengə sotsialistik tormoşta xeðmət, namьð eşe qaharmanlьq eşenə ajlangan, elek belemle, talantlь, buldьq-lь keşelarðeŋ iðelep ta, bul-dьqhьð, belemhəð, talantthəð Jusuf Bilogubojtardьn padxa-limlьq, jalaqajlanьv, jaraj be-levðəge arqahьnda qьna botsa-lьq itkənlektəren qarav dur sa-qьtьrьv bulьp xeðmət tьsal. Staxanofsьlьq xərəkəte fonьnda ььl sьqьştarьv əðərðə taqь la aktualləşə.

MƏHƏDIEF

Başqortostan gaze-tahьna başqort telen jaqşь belgən tegə tə eşen

TƏZRIBƏLE KOR REKTOR KƏRƏK

Holajev enen „Başqortostan" ga-zetahь redaktsiahьna. Ne. ... tange saqat 8 dan kendəlgə 5 kə tiklem marəsəqat itergə.

KUL'TURA HARAJЬ

Başqort dəvlət akademik teatrь 20 nojəbrðə

TƏŞƏMLƏ URЬN

21 nojəbrðə

PLATON KRECET

Kassa hər ken saqat 4 tən kiskə 10 qa tiklem asьq.

Qьrmьtqalь rajonь, Jelrinkə avьlь Lenin isemendəge ... jujьlqan ... qamaldan sьqqan tiep ыьsqlarqa.

22182. 7493

ƟFƏ qala tədarьv treş-tь ... majdand... ... tyge sodordarьndaqь ... jьlqa dogovorðar təðegergə ... Sotsialistik uram №6, tele-fon №60-84 kə marasaqat itergə.

7589. 22184

Başsnabsbьjt direk-tsiahь ... 21 nojəbrðən 30 nojəbrgə tiklem inventarlaştьrьvqa japьlqa-nьn beldərə. Ajьm alaььq ... jərðəmlaşov tovarðarь kontorahь 24 nojəbrðən, metal-texnik tovar-ðarь kontorahь 24 nojəbrðən həm aqs simin tovarðarь kontorahь 24 nojəbrðən ... Inventarizatsiav kendərendə ...

7495. 221..

Ɵfə, „Oktəbr' nəşriəte" ti-pografiahь. Zakaz №2579
Glavlit № 3862

[stamp] B.A.S.S.R. ... №_______

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ!   AJЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(ʙ) nыŋ Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarы, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetы həm Başprofsovet organы

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 268 21 NOJABR KESAĐNA 1935 JЬL

SSSR Ydək başqarma komitetы həm bətə Rossia Ydək başqarma komitetы predsedatele MIXAIL IVANOVIC KALININ iptəşkə altmыş jaşe tulqan kenendə bol'ševistik sələm!

MIXAIL IVANOVIC KALININ IPTƏŞKƏ!

VKP (ʙ) Ydək komitetы həm SSR Sojuzы Sovnarkomы 60 jaş tulqan kenogeđđə heđgə, ydenen 40 jыllыq tormoşon revolytsion bol'ševistik eşkə birevegə, Lenin həm Stalindыŋ ышanыslы soratnigыna, heđđeŋ Sovet dəvlətenen iŋ juqarы organыnыŋ jetəkselenə [illegible] jalqыnlы sələmen jəbərə.

Revolytsioner, eşse—bol'ševik bulыv jaqыnan heđđeŋ eşməkərlegegeđ, Lenin—Stalin partiahыna heđđeŋ [illegible] birelgənlegegeđ, [illegible] SSSR YBK predsedatele [illegible] Sovet [illegible] daimi [illegible] həm xөrmət itevenə irekle.

VKP(ʙ) YK həm SSR Sojuzы Sovnarkomы heđđə xeđmət-kərđe [illegible] jalqыnlы [illegible] teləjđər.

VKP(ʙ) YĐƏK KOMITETЬ.
SSR SOJUZЬ XALЬQ KOMISSARĐAR SOVETЬ.

QƏĐERLE MIXAIL IVANOVIC!

60 jaş tulqan kenendə hineŋ jodoŋđa [illegible] qart bol'ševik, kommunistar partiahыnыŋ həm Sovet dəvlətenen kyrenekle ojoştorosolarыnan berehe [illegible]

Eşse sыjnыfыnыŋ yđ ulы [illegible] eşse həm krestiandar massahы menən [illegible] ydeneŋ [illegible]

Jəş vaqыt [illegible] revolytsion bol'ševistik [illegible] Lenin [illegible] partia [illegible]

1919 jыlda partia hine ... bətə Rossia Ydək başqarma komitetы predsedatele postыna, ə 1923 jыlda Sojuz YBK predsedatele postыna [illegible] Lenin—Stalin partiahыnыŋ [illegible] xeđmətsandar [illegible]

Qəđerle Mixail Ivanovic, [illegible] sotsialistik [illegible] iŋ artыq [illegible] jыllar [illegible] tələjebeđ.

I. Stalin. V. Cubar'.
V. Molotof. Ja. Rudzutak.
L. Kaganovic. R. Ejxe.
K. Vorošilof. N. Ježof.
S. Orđzonikidze. M. Antipof.
A. Mikojan. M. Škiratof.
A. Ždanof. D. Sulimof.
S. Kossior. A. Kosaref.
G. Petrovski. I. Akulof.
P. Postыšef. N. Švernik.

SSR SOJUZЬ YBK HƏM BƏTƏ ROSSIA YBK PREDSEDATELE MIXAIL IVANOVIC KALININ IPTƏŞTE LENIN ORDENЬ MENƏN BYLƏKLƏV TURAHЬNDA

SSR Sojuzы Ydək başqarma komitetы qararы

SSR Sojuzы Ydək başqarma komitetы, Sotsial sovet respublikalarы sojuzы ydək başqarma komitetыnыŋ həm bətə Rossia Ydək başqarma komitetыnыŋ predsedatele Mixail Ivanovic Kalinindыŋ revolytsion xeđmətten [illegible] Sovet respublikahы [illegible] Sojuzы [illegible] çəndagə [illegible] QARAR BIRĐE:

MIXAIL IVANOVIC KALININ iptəşte, unыŋ 60 jaşe tulqan kenendə, Lenin ordenы menən bylekləргə.

SSR Sojuzы Ydək başqarma komitetы predsedatele:
G. PETROVSKI.

SSR Sojuzы Ydək başqarma komitetы sekretarы:
I. AKULOF.

Məskəv. Kreml'. 19 nojabr 1935 jыl.

QƏĐERLE MIXAIL IVANOVIC!

Heđgə 60 jaş tulqan kendə Qurqajavыlыq xalыq komissarlыqы eşse-krestian Qыđыl armiahыnыŋ bətə bojestarы, komandirđarы həm politrabotniktarы ismenən heđđe, bətə Sojuz starostahыn, almaşыnыhыđ torqan eşse-krestian prezidentыn, beđđeŋ bejek xalыqtarыbыđđыŋ kyrenekle jolbaşsыlarыnan berehen, Lenin həm Stalindыŋ iŋ jaqыn soratniktarыnan berehen đur ixtiram həm xejer menən qotlaj.

Qraždandar huqыşы jыldarыnda la həm bejek sotsialistik tөđөləş jыldarыnda la eşse-krestian Qыđыl armiahы heđđeŋ jөđөgөđđə đur politik aðamatы, berense Sovettar dəvlətenen başlыqыn kyrev genə tygel, ə ki heđđe ydeneŋ iŋ jaqыn həm qimmətle iptəşe həm daimi, kis yđgərešheđ duŋы rəveşendə kajđa.

Qəđerle Mixail Ivanovic, hər vaqыtta bulanыqыđ kevek ыsыq, şat kyŋelle həm eşkə həlatle bulыp qalqan xalda, ođaq həm ođaq jыldar jəşəgeđ.

SSR SOJUZЬ QURQAJAVЬLЬQ XALЬQ KOMISSARLЬQЬ.

QƏĐERLE MIXAIL IVANOVIC!

Heđđeŋ maqtavlы 60 jaşыgыđ tulqan kene beđđeŋ bətə xeđmətsəndərə menən bergə heđđe kyp millionlы komsomoldar avыđы, ileđđeŋ bətə jəştərə jalqыnlы rəveştə qotlajđar.

Beđ heđđe, Mixail Ivanovic isme his juqalmas Leninden həm bejek Stalindыŋ iŋ jaqыn soratniktarыnan berehen, bol'ševiktar avыđыnыŋ iŋ qart vəkilen, kyrenekle dəvlət aðamыn, sovet jəştərenen ыsыn kyŋeldən bulqan duђыn qotlajыđ.

Heđđeŋ revolytsion təđrибə menən baj tormoşoqыđ—bejek proletar revolytsia eşenə fidakər birelgənlekteŋ həm ныq torovsыlыqыŋ sik şap ylgehe. Ul ylge beđđeŋ jəştərebeđđe Sovettar sojuzыnыŋ gəkrətenə, beđđeŋ əđaeđ—leninse-stalinsы partia səkrətenə jaqы bejek eştərgə ruxlandыrasaq.

Heđgə, qəđerle Mixail Ivanovic, ydegeđ đə xəđerđə lə tulы bulqan ныq həvђətte həm jegerlekte kiləsək ыsыn đa ыsыn kyŋeldən teləjeđ!

VLKSM YĐƏK KOMITETЬ.

STAXANOFSЬ KOMBAJNERĐAR

ISƏNCYRIN HƏM BULAŞЬF IPTƏŞTƏR JANЬNDA

VKP(ʙ) Ydək komitetыnыŋ avыl xuđalыqы bylege saqырыvы bujыnsa respublikabыđđыŋ iŋ jaqшы kombajnerđarы bulqan: Ytəşef, Sыrtlanыf, Fattaxof, Imamsajыf, Sitnikof, Kamaletdinef, Qavrilof həm Krykof iptəştər Məskəvgə kittelər.

Ular julqa sыqыr aldыnan VKP(ʙ) ӨK sekretarы Isəncyrin həm Başsovnarkom predsedatele Bulaşыf iptəştər ulardы qabul itep, ike səqəţ samahы vaqыt ənqəmə ykərđelər.

Ənqəmə vaqыtыnda bыl aldыnqы kombajnerdar yđđərenen təđrиbələren həjlap birđelər həm aldaqы jыl kombajnda eşləvđe nisek ojoştorov kərəklek turahыnda təqdimdər inderđelər.

Ip. Isəncyrin tarafыnan:

— Heđ nisek bыl unыştarqa elgəşegeđ, şunы həjlageđ əle, tip birelgən horavqa ip. Sыrtlanыf:

— Kombajndarđыŋ eştən tuqtap torovы kyberək orloq akeren ыuştыlыvđan kilə. Min şunы tikşerev turahыnda ujlaj başlanыm həm toq urыnы timer kərək tip ujlap sыqarđыm. Bыnan başqa la kyp kenə nəmələr ujlap sыqarđыm, mineŋ kyrməkse başqalar đa eşləj başlanыlar, tip jəvap birə.

— Buş ultыrыp vaqыt kyp ytəme? ti, ip. Bulaşыf horav birə.

— Min bыl qajhы ber kendarđa ber kombajn menən 20-25 gektar uram, ə bətə jыjđe alqanda urasa 12 gektar qыna urqanmыn bulыp sыqыъ, şulaj bulqas buş torop kypme vaqыt ytkərelegə kyrenep tora, ti ip. Sыrtlanыf.

Buş torop vaqыt ytkərevđen tạqы ber səbəben ip. Kamaletdinыf ber urыnqы alla nisə kombajn kiterep eşlərevđən tapa.

Bыnan hun ular yđđərenen tormoş kimatdare jaqшыrыvыn həjlajđar. Ip. Isəncyrin ulardan:

— Gazetalar, matur ədəbiət uqыjhыqыđmы? tip horaj. Bыqa qarşы bərы ip. Qavrilof qыna:

— Janыraq Gor'kidыŋ „Mat'"ын uqыp sыqtыm, tip javap birə, xuşlaşыv hyđendə ip. Isəncyrin bulaj ti:

— Heđ, Başqortostandыŋ danlыqlы keşelәre sыjatыnda Məskəvgə barahыqыđ. Bыqa heđ ydegeđđeŋ nыqыqmalы kerəşeged arqahыnda elgəşegeđ. Heđđeŋ unda barqas həjlap birerlek eş təđrиbələregeđ bar. Heđđeŋ aldыqыđđa kiləsəktə juqarы urožaj esen kerəşev, qatmarlы bыl maşinanыŋ texnikahыna eja bulыv, igen səsev, urыv həm igen huqыvđarđa maksimum rekordtarqa elgəşev burыstarы tora. Kiləsəktə beđđeŋ ajыm kombajnerđarыbыđ qыna tygel, ə bətəhe lə otlisno eşlərgə tejeşlәr.

Ləkin heđđeŋ đur qыna jetešheđlektəregeđ bar. Məsələn, Imamsajыf 500 gektar igen jыjnaqan, ə uqыj belməj. Fattaxof 400 gektar jыjnaqan. Ləkin ul uqыj. Bыjыl qыş heđ kyberək uqыrqa tejeşhegeđ.

Kul'turalы toram tihageđ heđđeŋ bətə mөmkinlektəregeđ bar. Heđ tormoş jaqыnan da aldыnqы keşelәr bulыrqa: torqan ejđaregeđ tađa bulыrqa, qupsы kejep jөrөrgə, hasыnlap jыvыnыrqa, teştəregeđđe tađa totorqa, galstuk taqыp jөrөrgə, gazeta, matur ədəbiət uqыrqa tejeşhegeđ. Ip. Bulaşыf ydenen qыđqa qыna sыqыşыnda:

— Staxanofsыlыq xərəkəte ydeŋ kyp eşləvđə genə tygel, ə başqalarđы la şulaj eşləj torqan itev esen jarđamlaşыvđa. Begengə kendə iŋ mөhime—remont məs'ələhe. Heđ bыna bыnda la jaqшы sыjfat, qыsqa srok kyrhətergə tejeşhegeđ! Şul [illegible] kampanialarыn [illegible]

IP. STALINDЬŊ IŊ JAQЬN SORATNIGЬ

Begen, 20 nojabrđa, SSR Sojuzы YBK predsedatele həm bətə Rossia YBK predsedatele ip. **Mixail Ivanovic Kalininqa** 60 jaş tula. M.I. Kalinin bыl juelejđe tulы kөs həm energia menən, sovet dəvlətenen başlыqы bulыp torqan xalda, juqarы bojevoj posta qarşыlaj.

Mixail Ivanovic Kalinin 1875-se jыldыŋ nojabrendə Tver' guberniahы, Korcevski ejəđe, Jakovlef volostы, V. Troitsa avыlыnda tыvđы. Krəstian semjahыnda tыvqan M. I. Kalinin 9 jaşlek vaqыtыnda qart haldatqa „uqыvqa" birelə, bыl haldat sirkavslavan alepbeje bujыnsa unы gramotaqa uqыta başlaj. Ber ađ vaqыttan hun ip. Kalinin avыldaqы başlanqыs məktəpkə ina həm unы unыşlы rəveştə tamamlaj, başlanqыs belem ala. Məktəpte tamamlaqas 1889-sы jыlda Mixail Ivanovic Peterburg qalahыna kilə, unda his ber tanыştarы, bəjləneştəre həm srədstvolarы bulmaqan xalda, ul ydenen tыvqan avыlы N. Troitsaqa kyrşe imeneneŋ xuzahы pomeşcik Boltovskiqa malaj bulыp eşkə inergə məžbyr bulа.

Bыl vaqыt iptəş Kalinin ыsыn buşqa ytmaj. Bota nəmə menən qыđыqhыna, yđ belemdaren arttыrыrqa tыrыşa torqan M.I. Kalinin bыl jыldar esendə bajtaq kitaptar həm tөrlө žurnaldar uqыp sыqa, şulaj uq kөn hajьn gazetalarđы la uqыp bara. Tap bыna oşo vaqыtta Mixail Ivanovic berense tapqыr bulaqaq, jəşeren ədəbiət tip atalqan tыjыlqan əđərđər menən tanыşa.

1893-sө jыlda Mixail Ivanovicыŋ tap telәge bertыsqa kilə: ul „Staraj arsenal" zavodыna ucenik bulыp eşlərgə ina. Mixail Ivanovic oşo zavodta eşləgən həm ajыna 8 həmdən artmaqan bəlakəj genə eş xaqыna jəşəgən xalda, qыjыnlыqtarqa həm mohtajlыqtarqa qaramastan, kiske texnik məktəpkə regulər rəveştə jөrөj, şul uq vaqыtta ydenen uqыvqa bulqan đurlen qənəqatlandera—laza alqan jəşeren ydenen ađ qыna sredstvolarыnan hatыp alqan kitaptarđы, gazet həm žurnaldarđы uqыj.

1896-sы jыlda Mixail Ivanovic metall nəmələre eşləvse tokar' sыjatы menən Putilof zavodыna eşkə kyşə. Bыnda ul berense tapqыr bulaqaq, sotsialdemokratik jəşeren tynərəktar menən bəjləneş tota başlaj həm „Eşse sыjnыfыn azat itev esen kerəş sojuzыnыn" aktiv raqotniktarыnan berehenə əjlənə.

Tap bыna oşo Putilof zavodыnda, eşselәr tynərəklərendə eşləv həm marksizm-leninizm ədəbiəten uqыv jөgөndəho alыnda Mixail Ivanovicыŋ marksistik-revolytsion ideologiahы formalaşa başlaj. 1898-se jыlda inde iptəş Kalinin RSDRP aqzahы bula.

M. I. Kalinindыŋ revolytsion eşen həm aktivlыqыn batsa žandarmeriahы oდaqlamaj hidep ala həm 1899 jыldыŋ 4 ijylendə ul berense tapqыr bulaqaq oxranka tarafыnan qulqa alыna. Mixail Ivanovic bыl ođer termalə 10 aj ultыra həm şul vaqыtta bik kyp kitaptarđы, bətəhenən elek Karl Marksыŋ „Kapital" tigən kitabыn berense tomыn uqыp həm ejrənep sыqa. 10 aj ytkəs iptəş Kalinin Kavkazqa politsia nađzorы astыna jebərelə.

Ydə herelgən Tifliskə kilgəndən hun, Mixail Ivanovic timer jul masterskojdarыnda tokar' bulыp eşlərgə ina. Berense kendən yk ul jəşeren revolytsion ojoşma menən bəjlaneş quja həm Kavkazqa herelgən ner nisə leninse sotsial-demokrattar menən Zakavkazia revolytsion sotsial-demokrattarы [illegible] jaqыn [illegible]

Ul vaqыtta Zakavkazia sotsial-demokrattarы iptəş Stalin jetəkselege menən Zakavkaziala leninse partianыŋ nыqlы bojevoj otradыn tыvđыrыv esen hər tөrle opportunistarqa qarşы kerəş alыp baralar ine.

Mixail Ivanovicыŋ timer jul masterskojdarыndaqы eşe artыq ođaq davam itmane. Eşkə başlaqandan hun 3 aj ytkəs ul Tiflis masterskojdarы eşselәrenen ekonomik zabastovkahыn ytkərevgə aktiv qatnaşqanlыqы esen xeđmətten sыqarыla. Xeđmətten sыqqandan hun ođaqlamaj iptəş Kalinin oxranka tarafыnan qulqa alыna həm termagə elegə. Ike aj ytkəs unы qotqaralar, ləkin Kavkazda jəşəvđe tыjalar həm Revel'gə jebəralar.

Revel'də Mixail Ivanovic başta Vol't zavodыna eşkə ina, unan hun ber jыl samahы ytkəs timer julqa kyşə. Revel'gə kilev menən yk ul qalalaqы jəşeren sotsial-demokrattar ojoşmahы menən bəjlaneş quja həm aktiv revolytsion eşkə kereşə, şul uq vaqыtta leninse „Iskra" menən bəjlaneş totov esen ytəj.

Batsa oxrankahы Mixail Ivanovicты ber tuqtavhыđ eđərləj, unы kyđđən jebərmәj, hər ađыmыn tikşerep tora həm jəş qыna tentevđər jahaj. 1903 jыldыŋ qыnvarыnda iptəş Kalinindы jənə qulqa alalar həm Peterburg qalahыna jebərələr, bыnda ul başta xəkemgə tiklem jabыv urыnыnda ultыra, ə 6 ajđan hun unы „Kresty" tigən termagə kyserələr. Bыnda ul başqa politik totqondar menən bergə ajыvhыđ tuqmala.

8 aj termalə ultыrqandan hun Mixail Ivanovicты sыqaralar həm jənə Revel' qalahыna herələr. Bыnda ul Vol't zavodыna eşkə ina həm his ber tөrlө eđərləvđərgə qaramastan, eđerleklə revolytsion eşkə birelə. Ləkin 1904 jыldыŋ başыnda unы jənə qulqa alalar həm bыl ođer iptəş Kalinin elekke Olonetski guberniahыnыŋ Povenets qalahыna 4 jыlqa herələ.

1905 jыldыŋ başыnda M. I. Kalininqa tыvqan avыlыna qajtыv esen 2 ajqa otpuska birelə. Bыnda ul 1905 jыldыŋ sentjabrenə tiklem jəşəj həm herelgən jerenə kire qajtmajыnsa, tura Peterburgqa bara. Peterburg qalahыna kilgəs yk Mixail Ivanovic jəşeren bol'ševistik ojoşma menən bəjlaneş quja həm jəşeren rəveştə jəşəgən xalda, partia eşenə aktiv qatnaşa. Oktjabr' amnistiahыnan hun iptəş Kalinin jəşeren jəşəvđən tuqtaj həm jənə Putilof zavodыna eşkə ina.

Bыl vaqыtqa unda jəşeren nojevoj bol'ševistik ojoşma tыvđыrыlqan bula, ul kendən-kөn nыqыj bara həm bыl ojoşmala Mixail Ivanovic baştan uq jetəksele rolen ala. Ođaqlamaj ul partianыŋ Narva rajon komitetыnыŋ aqzahы həm bojevoj ştabыnыŋ aqzahы itep hajlana. Mixail Ivanovic avыldan Peterburgqa kilgəndən alыp 1905 jыldыŋ ađaqыna tiklem rajon ojoşmahыnda la həm Putilof zavodыnda la partia eşen aktiv rəveştə alыp bara, Peterburgta berense sotsial-demokratik klubtыŋ initsiatorы həm ojoştorovsыhы bula. Ul partia jыjыlыştarыna həm konferentsialarыna daimi rəveştə aktiv qatnaşыp, menşeviktarqa qarşы his kileşə almaђыq kerəş alыp bara.

Maskavdaqы dekabr' vosstanieнan hun Putilof zavodыnda zabastovka başlana, ləkin ul ođaqlamaj batыrыla, zabastovkanыŋ ojoştorovsыlarы həm başlap jөrөvselәre, şul isәbendәn Mixail Ivanovic ta, zavodtan sыqarыlalar. Politsia Mixail Ivanovicты eđlәgәnlektәn, unыŋ ыmaqыna elәkmәs esen Mixail Ivanovic [illegible]

Ləkin ber nisə ajdan hun 1906 jыlda iptəş Kalinin jənə Peterburgqa qajta həm Vasil'jevski utrauыndaqы patron zavodыna eşkə ina.

Bыl zavodtыŋ eşselәre Mixail Ivanovicты metallistar profsojuzы idarahыnыŋ aqzahы itep hajlajđar. Unan başqa jənə iptəş Kalinin Peterburg bol'ševiktar komitetыnыŋ aqzahы həm

unan hun 1913 jыlda „Ajvaz" zavodыna eşkə kyşə həm 1916 jыldыŋ nojabrenə tiklem şunda qala.

Partia Ydəkkomitetыnыŋ qararы bujыnsa Mixail Ivanovic bыl osorđa Domanыŋ turanan-tura V.I.Lenin həm I.V. Stalin jetəkselegendə eşləgən bol'ševiktar fraksiahы menən bəjlaneş quja həm unыŋ eşenə jarđam itə.

metallistar profsojuzыnыŋ Vasil'jeostrovski bylegenen sekretarы itep hajlana.

1906 jыl Mixail Ivanovic esen partiala nыq eşləv jыlы bulыp tөşə həm bыl eşkə ul notenlaje menən birelə. Peterburg bol'ševiktar ojoşmahыnыŋ tormoşonda həm eşməkərlegendə unыŋ role kendən-kөn ytə bara: Mixail Ivanovic partianыŋ Stokhol'm qalahыnda bulqan IV (berləşterevse) s'ezdыna hajlana.

Şpөmsыlarđыŋ sistematik eđərlәvđәre, kyp tapqыrđar qulqa alыvđar, tentevđər həm doprostar Mixail Ivanovic Kalinindы Peterburgta jəşəvenə bөtenləj tiə ajterlek jыl qaldыrmajđar həm jəşeren eşte siktən tыş qыjыnlaştыralar. Mixail Ivanovic Məskəvgə kilə həm tramvaj elektrik stansahыna eşkə ina. Məskəvđə ul 2 jыl samahы jəşəj həm bыl vaqыt esendə partia eşen bətə energiahe menən alыp bara. Məskəv bol'ševiktar ojoşmahыnыŋ eşenə aktiv rəveştə qatыşa, bol'ševiktar ojoşmahыnыŋ yđ esendәge likvidatorđarqa həm totoroqhoђ elementtarqa qarşы Lenin[sa] linia esen kerəş alыp bara, revolytsion kerəşteŋ legal' həm jəşeren formalarыn derөђ bergə quşыp alыp barыv esen ike frontqa: opportunizmqa həm uqa kileşep qaravsыlыqqa qarşы kerəşə. Mixail Ivanovic partia ojoşmahыnыŋ bətə qaşqan eştəren, ulardыŋ đurlыqыna həm masştabыna qaramastan, đur dart həm telək menən ytəj.

Oxranka ydenə kөm menən eş kyrergə tura kilgənlegen bik tiđ aŋlap ala. 1910 jыlda ip.Kalinindы qulqa alalar həm tuqan avыlыna herələr. Mixail Ivanovicыŋ bыl herəvgə buįhыnmaђыqa tыrыşыvы həm Peterburgqa kitevə unыşlы sыqmaj—ul qulqa alыna həm avыlыna jebərelə, unda uqa 1912 jыlqa tiklem jəşərgə tura kilə. Ləkin avыlda la žandarmdar unы tыnыs qaldыrmajđar, jыş qыna tentedər, doprostar jahajđar həm sitkə kitmәv turahыnda podpiska alalar.

1912 jыlda Mixail Ivanovic jənə Peterburgqa qajta həm [illegible] zavodыna eşkə ina.

imperialistik huqыştыŋ başыnan uq Mixail Ivanovic bol'ševiktarđыŋ jeŋelevselek pozitsiahыn jaqlap sыqa, bol'ševiktarđыŋ imperialistik huqыştы graždandar huqыşыna əjləndərev kərəklege turahыndaqы qarastarыn aktiv həm eşməkər rəveştə aŋlata. Ul eşselәrđeŋ huqыşqa qarşы protestarыn ojoştora həm batşa xөkymətenen revolytsion xərəkətkə qarşы kerəş sarалarыn kө-ajtevenә qaramastan, revolytsion jəşeren eşte taqы la nыqыraq jəjep jebərə.

Mixail Ivanovic ydenen eşen bik nыq jəşerenlek menən alыp barыvыna həm uqa qarşы oxrankanыŋ qulыnda jeterlek dəliłdər bulmavыna qaramastan, şulaj đa 1916 jыldыŋ ijynendə iptəş Kalinin jənə qulqa alыna. Ber aj samahы ul termalə ultыra həm unan hun uqa Seberqa herelergə kitergə taqdim itələr. Ləkin Mixail Ivanovic Seberqa kitmәj, bəlki jəşeren rəveştə Peterburgta qala həm Lorberg familiahы menən Finlandia vokzalы ergəhendəge artыq đur bulmaqan instrumental' masterskojqa eşkə ina.

1917 jыldыŋ martыnda, Fevral' revolytsiahыnan hun, partia komitetы Mixail Ivanovicты partia ojoştorovsыhы sыjfatы menən ucastokы rajonqa komandirovat itə. Iptəş Kalinin partia eşen arыmaj-talmaj alыp bara, zavodtan-zavodqa jөrөj, mitingtarđa sыqыp həjləj, menşeviktarqa həm es-erđarqa qarşы kerəşə, eşselәrđe bol'ševiktar ergəhenə jыja həm tuplaj, eşselәrgə həm haldattarqa bol'ševiktar partiahыnыŋ liniahen aŋlata həm propagandirlaj.

Iptəş Kalinin urmanlы rajon upravahыnыŋ predsedatele itep hajlana. 1917 jыldыŋ ijylendə ul 1906-1907 jыldarđa eşləp kitkən lorəslər zavodыna jənə eşkə ina.

Mixail Ivanovic Oktjabr' revolytsiahыn əđerləvgə aktiv rəveştə qatыşa, ul partianыŋ tөrlө qaşqan eştəren ytəj. Qoralы vosstanienan ike ađna samahы elek Mixail Ivanovicыŋ kvartirыnda V. I. Lenindeŋ I. V. Stalin menən ber nisə kəŋəşmələre bula, bыl kəŋəşmələrđə vaqыtlы xөkymətte bərep teşerev mөmkinlege turahыndaqы məs'ələ tikşerelə. Mixail Ivanovicqa partia Ydək komitetыnыŋ jetəkse partiaojoşmalarы vəkildәre menən 1917 jыl 20 oktjabrđəge ultыrыşы esen jaraqlы jort taбыrqa quşыla, bыl kəŋəşmələ vosstanienы başlav vaqыtы turahыndaqы məs'ələ qarqa xəl itelə.

Oktjabr' revolytsiahыnan hun uq partia Mixail Ivanovicты Petragrad qala başlыqы itep ytlə ta həm ul yđen jaqшы belgən həm barыqlaqan Petragrad proletarđarы tarafыnan ber tavыştan hajlana.

Mixail Ivanovicыŋ bыl osorđaqы bətə eşməkərlege torqonloqqa, asыqqa həm saboatažqa qarşы kerəş menən ytə. Mixail Ivanovic ydenə partia həm eşse sыjnыf tarafыnan jөkmətelgən burыstarđы maqtavlы rəveştə ytəj. Bыl eştə uqa proletariat eşe esen kerəşerse, partiaqa həm yđ sыjnыfыna birelgən le-

ninse bol'ševik bulыv jaqыnan tuplaqan bik đur təđribəhe şulaj uq eşse sыjnыfыn tormoşon həm ixtiazdarыn bik jaqшы beleve jarđam itə.

1919 jыlda partianыŋ VII s'ezdыnda Mixail Ivanovic RKP(ʙ) Ydək komitetыnыŋ aqzahы həm bətə Rossia YBK nыŋ berense predsedatele Ja. M. Sverdlof ylgəndən hun unыŋ urыnыna predsedatel itep hajlana. Mixail Ivanovicыŋ kandidaturahыn taqdim itkən vaqыtta Lenin: „Bыndaj kandidatura beđgə sovet vlastыnыŋ iŋ juqarы vəkileneŋ urta krəstiandar menən turanan-tura bik kyp mөnəsəbəttəren praktik jul menən ojoştorqa jarđam itəsək, beđgə ular menən jaqыnlaşыrqa jarđam itəsək" tip əjtte. (Lenin, 24 tom, 190 bit).

Partia ylətkən posta iptəş Kalinindыŋ bətə eşməkərlegə unыŋ partia həm eşse sыjnыf ыşanыsыn, V.I. Lenindeŋ əmettəren həm ыşanыsыn aqlaqanlыqыn bik asыq raђlaj. Krəstiandar araћыnan sыqqan, Piter proletarы bulqan xalda, M.I. Kalinin beđđeŋ ileвeđđeŋ kyp millionlы eşselәr həm krəstiandar massahы menən his eđelməslek rəveştə mendərsə jeplәr menən bəjləngən həm eşse sыjnыfыn krəstiandar menən his qaqşamaђ sojuzыnыŋ janlы kevđələneşe kevek bulыp tora.

Graždandar huqыşы, aslыq, torqonloqqa qarşы kerəş vaqыtыnda, kapitalistik elementtarqa qarşы bətə front menən hөžym jahav həm kollektivlaştыrыv esen kerəş osoronda Mixail Ivanovic ileвeđđeŋ mendərsə kilometr juldarыn həm julhыđ jerđəren jөrөp sыqtы. Ul mendərsə avыldarđa, qalalarđa həm mestečkalarđa, Qыđыl armianыŋ undarsa həm jөđđərsə castaren đə həm graždandar huqыşы fronttarыnda, bik kyp fabrik həm zavodtarđa, sovxoz həm kolxozdarđa buldы.

Il bujыnsa oşolaj jөrөgən vaqыtta Mixail Ivanovic eşse həm krəstiandar menən kyp besedalar ykərđe, ulardыŋ qarizalarыn həm şikajəttəren, horavđarыn həm juldavđarыn qabul itte həm tыŋlanы, eşteŋ bətə detal'đarenə tөşendə, ydenə merəzəqət itevse xeđmətsəndərđe tege jəki bыl dərəzələ tulqыnlandыrqan bətə vaq ləjəkkə diqqət birđe.

Ydenə xeđmətsəndər kyləp kilgən eştərđe xəl itep, ular menən hər tөrlө məs'ələlər bujыnsa besedalar ykərep, M. I. Kalinin hər vaqыt ydenə xas bulqan anlatыp belevselek menən xeđmətsəndərgə partia həm xөkymət lozungtarыn həm direktivalarыn asыq rəveştə aŋlatыp kilde.

1923 jыlda Sotsial sovet respublikalarы sojuzы tөđөlgən vaqыtta M. I. Kalinin SSR Sojuzы Ydək başqarma komitetыnыŋ predsedatele itep hajlana. VKP(ʙ) YK aqzahы həm Politbjuro aqzahы bulqan xalda, M.I. Kalinin beđđeŋ juлbaşsыbыđ iptəş Stalindыŋ iŋ jaqыn soratniktarыnan berehe bulыp tora. Lenin—Stalin eşenə fidakər rəveştə birelgən, eşse sыjnыfыnыŋ jeŋəsegenə taran rəveştə ыşanqan, yđ tormoşonoŋ undarsa jыldarыn revolytsion eşkə birgən Mixail Ivanovic partianыŋ general'nыj julыn ytkərevselәr bulqan sovettarđы nыqыtыv esen, proletariat diktaturahыn nыqыtыv esen kerəştə his tajpыlыşhыđ leninsa—stalinsa juldan bara.

Mixail Ivanovic sovet dəvlətenen rolendə torovsы kyrenekle dəvlət aðamы bulыv qыna tygel, bəlki bol'ševiktar partiahыnыŋ dajыm tanыlqan kyrenekle jetəkselәrenən đa berehe bulыp tora. Bətə oşo jыldar bujыna ul partianыŋ general'nыj julыnan sitkə tajpыlыvsыlarqa qarşы kerəşte, yđđərenen tarlыp beđđek inderevgə jыnaldergən eşməkərlektəre menən partia saflarыnыŋ berđəmlegen qaqşatыrqa matasыvsыlarqa, partianыŋ qoros dissiplinahыn bođorqa, Marks—Engels—Lenin—Stalin taqlimatenə revizia jahaiqa matasыvsыlarqa qarşы kerəşte.

Iptəş Kalinindыŋ tormoş julы—ul proletariat eşe esen, sotsialistik tөđөlөş eşe esen fidakər rəveştə kerəşevse revolytsioner—bol'ševiktыŋ julы.

Unыŋ bətə bik matur tormoşo həm Lenin—Stalindыŋ bejek eşe esen kerəşe bətə Sojuz starostahыnыŋ ismen Sovettar sojuzыnыŋ kyp millionlы xeđmətsəndər massahыna kin rəveştə mildәle jahav qыna tygel, bəlki ulardыŋ jalqыnlы bejevenə irekterđe. (TASS)

HYRƏTTƏ: Başqortostandыŋ aldыnqы kombajnerđarы Məskəvgə kitev aldыnan ISƏNCYRIN həm BULAŞЬF iptəştər janыnda.

(Pavlilof fotohы.)

STAXANOFSЬLAR—KRIVONOSOFSЬLAR XƏRƏKƏTE—SOTSIALISTIK XUƵALЬQTЬŅ JAŅЬ QEVVƏTLE KYTƏRELEŞENEŅ ZALOGЬ

Iptaş L. M. KAGANOVIСTЬŅ promьşlennost həm transport staxanofsьlarьnьŋ bөtə Sojuz kөņəşmәһendә 15 nojəbrdə həjləgən telməre

I. STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTE—BOL'ŞEVIKTAR PARTIAHЬNЬŅ KYP JЬLLЬQ KƟRƏŞENEN JEMEŞE

Iptaştarı Beððen staxanofsьlar kəŋəşməhendə sovettar ilenen, iŋ jaqşь keşelərenən kəŋəşməhendə kyrgəndəreneð həm işetkəndəreneð—ular beððen Lenin—Stalin bol'şevistik partiahьnьŋ kyp jьllьq nьqьşlь həm keserkəneşle revolytsion kөrəşene həðəməhe bulьp tora... („ura", „Jəşəhen Iptaş Stalin").

Xeðməlkəndər massahьn ... lav sistimahь ... ekspluatatsialanьvь k... planьnda jaŋь stroj, sotsializm strojь menən almaştьrьv idee... jeleştergəs kөrəşenen giga... ybeşen, xeðmət ... gigant ybeşen ... ... ideja... iŋ jəşergəngən mil... liondarsa xeðməlkəndər massa... hьnьŋ xalen his kyrelməgən ... veştə nigeððən ... jaqşьrtasa... qьŋ bol'şeviktar partiahь ... menən həm eş menən ... tavlə jəşren ... ə unan bu... beððen sovet ireklege ... da kyp jьldar bujьnsa esselərð... həm xeðmətsəndər massahь... arьmьj tьlьmьj tuplap kilde.

Be ðen partiaga qarşь kө... rəşkən xaldə dosmandar ... massaga bol'şeviktar jьlьnьşьla... lla ... bol'şeviktar vlas... tь qulda totop qьlь almaðьla... həm ... lar jaŋь stroj... ðь, jaŋь sotsialistik xuƶalьqь... tөðөj ... almaðьlar, tip ... Bol'şeviktar, ... lar ular, ... meregə genə bol'ðьrь aldar, la... kin jemergəndeŋ hunьnda ul... boterelasəktər, ... ganden ... jaŋь strojðarьn teðoj almaðьlar, ... ular dosmandar.

Ləkin beððen ilebeð... mil... liondarsa xeðmətsəndərenen tor... moşo həm kerəşe dosmandar... ... ... kilieep vartьlar. Imperialisti... huqьştarь, ... xuƶalьq ... venən, kapitalistarðьn xuƶalь... hevenən qalqan ... Lenin—Stalin ...

[illegible]

II. STAXANOFSЬLAR—KRIVONOSOFSЬLAR XƏRƏKƏTE „TIMER JUL TRANSPORTЬNDAQЬ „ADAQQЬ SIK" TIP TOROVSЬ KONSERVATIV ELEMENTTARÐЬ BӨTӨRƏ

[illegible]

III. STAXANOF—KRIVONOSOFSЬLAR XƏRƏKƏTE STALIN ZADANIEHЬN—TƏVLEKKƏ 80 MEŊ VAGON JӨK TEJƏVDƏ YTƏVDƏ TƏ'MIN ITƏ.

[illegible]

STAXANOFSЬLAR—KRIVONOSOFSЬLAR XƏRƏKƏTE—SOTSIALISTIK XUŽALЬQTЬŊ JAŊЬ QEVVƏTLE KYTƏRELEŞENEŊ ZALOGЬ

(Başь 2-se bitta)

da totop torhalar, ul vaqыt unыŋ juqarь tidlegenen hedem tahe juqqa sыqarыlasaq. Tejalgan vagondardыŋ normaj" ham tejesle tidlek menən jərəşen ta'min itev esen beta sluzbalardыŋ, beta professialardыŋ ber dam jajlь eşlavdəre karak.

Seltar bujьnsa ucastka tidlege oktaъrda saqatka 18,6 kilometrqa tiklem kytarelde, udqan juldaqь urtasa jыlьq ucastka tidlegenan (14,2 kilometr) 31 protsentqa arttь. 1935 jьldыŋ sentaъre menən saqыştыrqanda ucastka tidlege 30 protsentqa kytarelde. Bыqa pojezdar xarakatenen 1 otkaъrdan inderelgan janь grafigь bulыbыq itte. Ikke grafiktarda şulaj uq „adaqqь sik" staxanofkalarь la saqыldыrыldь.

Castarden jajla eslavdare ne tahenan elek raspisanielar menən ylsana. Grafik jaki jəsaj qana ajtkanda pojezdar raspisanieъь pojezdardь ykarevden navbaten ham tartinen ыildыrldь. Stansalar arahыndaqь julden aildale ytkarev halatlege bar bit. Bыna ikke grafiktarda kyp kena vaqыqlarda mibal itep alqanda, 100 pojezd inderelgan bulha, faktik bыl ucastkalar 40 tan artыq bulmaj ine. Ham real' pojezdar stansыlarda bыqa torqoqa mazbyr bulalar ine, sonkь grafikta bыlan, jasamaqan mifik pojezdar kydda totolalar ine, bыnыŋ arqahыnda ber nəma menən da aqlaj almaъыq butalsыq, pojezdardыŋ totolop torovdarь kilep sыqa ine. Ikense urыnda, Kirchensa, real bulqan 50 pojezdь ykarerga karak, a ykarev halatlegen jahalma ravesta kametalar ham grafikta, ajterlek barь 10 pojezdь qana ykarevde kydda totolar ine, bыnыŋ menən tejavde la ham jeъ jeretevde la siklajdar ine. Bed beta grafiktardь jeneklap qajtanan qarap sыqыq, daimi jerej torqan pojezdardыŋ tep jedrahen byldek, ular esen, berense navbatta tura marşruttar esen iŋ jaqsь jerev şarttarь ъuldыrdыq, tovar pojezdarыnыŋ dojom seltar raspisanieъыn todonek, ъыqasa bыl juq ine ale. (Iik passazir pojezdarь raspisanieъь qana jaşap kila ine).

Elek şulaj bula torqajnь: berar terle jykta, mabalan, Maskav fabrikalarь esen maməq juldam tartipta jenərergə karak bula ikan, ul vaqыtta Taşkenttan maməq marşruttarыn xarəi grafik menən jebarerga tura kila ine. Bыjыl bed maməq marşruttarыn tovar pojezdarыnыŋ qədəttəge grafigь menən jebaraъed, a jerev tidlegen udqan juldardaqь kevek xarəi pojezdar grafigь bujыnsa tip ajterlek bireъed.

Janь grafik menən karaqe bulmaqan tuqtap torovdar bөterelde, ajrыm alqanda, 282 blokpost ham 104 razjezd japыldь. Əlsitta, janь grafiktarda la kyp kena kamselektar ham jetesbedlektar bar ale. Grafiktardь jadqa qajlanan eşlav ham real' jerej torqan pojezdardыŋ hanыna teval kilterep qajtanan eşlav esen bed xader inderelgan grafiktar praktikaъыn jenteklap ejranaъed.

Xader beddeŋ bojevoj burыsыbыd — grafiktardь teval iretepa jetkerev esen, pojezdardыŋ tыq raspisanie bujыnsa jorovdare esen keraş. Hed belaheged beddə passazir pojezdarь haman da hunlajdar, a tovar pojezdarь hunqь vaqыtta tiklem raspisanieъыd, jaki „dispetcer grafigь" tip ajtelgansa, a qamalda ajrыm rapotniktar telaganse jorenolar. Grafik ham pojezdar xarakatenen raspisanieъь transport esenen timer zakonь bulыrqa tejeş. Lakin bыnь ioslan itev gena jetmaj. Grafik ham raspisanie esen davamlь, mылыs keraş karak, timer jul transportыnыŋ beta castarenen jajla eşlavdare karak. Pojezdardь, aъыnыp ta vaqыtыnda ham teval bildalangan tartipta ykarerlek ravesta hidger ham taman eşlav karak.

Xader ale bыqa tulыhыnsa ireşelep betelmaqan. Pojezdardь todov ham tejav, bыşatev eşende ucastka stansalarda bыş torovdar bildalangan normalardan bajtaq juqarь toralar. Udqan jыl menən saqыştыrqanda bed ucastka stansalarda bыş torovdarы ber vagonqa urtasa alqanda 14 protsentqa ham juk operatsialarь (tejav jaki bыşatыv) abыnda bыş torovdarь urtasa alqanda 16 protsentqa qыbqartыvqa ireştek, lakin bыl hыs ta jetelek tygel. Stansa rabotniktarыna bыq tыrыşыrqa karak. Krivonosofsa, stansionniktardыŋ, pojezdar todovse Kobuxtьn (Jekaterin timer julь, Jasinovataja stansaъь), Derevel'den (Donets timer julь, Kr. Liman stansaъь), texnik kontorsik Didenkonыŋ (Donets timer julь, Luganski stansaъь) ham basqa bik kyptarden olgehe pojezdardь todov, bildalar jahav, qanul itev eştarenda butorovdarь qыbqartыv esen ale nindaj qajat dur rezervtardыŋ fajdalanыlmaqanlыqыn kyrhata.

Xader bedda staxanof-krivonosofsalar xarakate maşinistardы qыna tygel, pojezd todovselarde, konduktordardь, strelocniktardь, juldar bujыnsa dezurnыjdardь, remont eşselaren ham basqa eşselarde la soloqap ala başlanы. Bыl iŋ şatlыqlы kyrnes, sonkь bыl professialar maşinistardan artta qalыp kilalar ine.

Hunqь vaqыtta Krivonosofsalar saftarыna juqarь kommerceski jaki ucastka tidlege esen unыslы ravesta keraşevse kyp kena konduktordar buldыlar (texnik tidlek — ul, aralaqы stansalarda tuqtap torovdarь ihapka alыnmajansa pojezdardыŋ peregondarda xarakat tidlege, a ucastka — kommerceski tidlek — aralaqы stansalarda tuqtap torovdarь ihapka alыp pojezdardыŋ ber ucastka stansaъыnan ikenseъenə tiklem bulqan xarakat tidlege). Bыna, mabalan, Oktaъr timer julыnыŋ Krasnolimen rezervыnыŋ baş konduktorь Vorona. Ul — passazir pojezdarыnыŋ qart konduktorь, tovar pojezdarыnыŋ jөreşen tidlatev esen keraş menən şul tiklem dartlana, ille jaşta bulыvsa qarmaqtan klaslы vagondar kupaъen taşlap, tovar pojezыnыŋ tormoz plascadkaъыna kysa. Ul ъыrmыj pojezdarda bildalanganga qaraqanda ike tapqыr artыqыraq tip ajterlek kommerceski tidlek birde (saqatka bildalangan 3,8 kilometr urыnыna saqatka 17 kilometr). Donets timer julыnda inde 500 lap krivonosofsь konduktordar bar. Ulardыŋ xedmet ъыralыqыn kytarelev juloq, kyberak eşlagan xalda, brigadalardыŋ hanын 25 protsentqa tip ajterlek kameterga momkinlek birde — 1935 jыldыŋ ijylenda 3200 konduktor brigadaъь bar ine, oktaъrda 2500 brigada qaldь. Bыtыn juldarda la konduktor brigadalarыnыŋ hanь şulaj uq kamene.

Kyp kena handa krivonosofsь konduktordardыŋ isemdaren ajterga momkin — oktaъr timer julыnыŋ Donovski razjezdыnan Orlof ham Andrejef, Maskav, Belorussь—Baltiq timer julыnыŋ berense byleksaъenan Sergejef, Maskav timer julыnыŋ Anna Jakovlevna Andreyk ham başqalar.

Dispetcerdar da krivonosofsalar xarakatena qыşыla başlanыlar. Bыnda iŋ jaqsь dispetcerdardыŋ berehe, Jekaterin timer julыnыŋ ikense byleksaъenen dispetcerы Zakorko sыqыp hөjlane inde. Ul ucastka tidlegen kytarev ham pojezdardь teval raspisanie bujыnsa ykarevde bыqasj umыtsыrqa ireşte.

Ul bыqa xedmatte darəъ ojoştorop ham keşelarde darəъ urыnlaştыrыv arqahыnda ireşte. Xedmatte darəъ ojoştorov ham keşelarde darəъ urыnlaştыrыv esen ul berahenan elek ydenen ucastkahыndaqы keşelarde, strelocniktan alыp stansa dispetcerыna tiklem ejratte. Ul yd ucastkahыndaqы stansanыŋ ъar ber smenaъыnыŋ ylsavgestare menən, şulaj uq bыş konduktordardыŋ ham maşinistardыŋ eş xaqtarы menən qыdыqыndы. Ham ъыl rabotniktar yddarenen ylsavgestare ytaleve turahыnda unыŋ qajqыrtыvыn belgas, ъыmыъыraq ham tamanыraq eşlaj başlanылар.

Mabalan, elek pojezd stansaqa kilgas, stansa jaktarden qajda barqanlыqыn ham ulardь qajda qanul itep alыrqa ikanlegen belmaj ine. Zakorko, stansa yd vaqыtыnda marşrut aderlaъen, simafordь yd vaqыtыnda asыъь esen pojezd saqыnqь tiklem yk stansaqa aldan xabar itə başlanь ham şunыŋ arqahыnda pojezdardыŋ semafor janыnda tuqtap torovdarыn betenlaj betərde.

Bedda xuzalыq ham ojoştoroъ jaqыnan bik kyp dur jetesbedlektar bar ale. Beddə halakattar ham avarialar kyp, bыl xal timer jul transportыnыŋ beta tarmaqtarыnыŋ ham beta professialardыŋ jetesbedlektaren kyrhatə.

Bedda nigerak ta jul xuzalыqыnda eştar jomosaq. Lakin jul xuzalыqыnda la beddeŋ krivonosofsalarыbыd bar inde. Mabalan, Zanajkal timer julыnыŋ jul mastere Pogresnoj, ul yd okolodoqыn olgele ravesta tetovqa ireşte. Remont bujыnsa parovoz xuzalыqыnda la, vagon xuzalыqыnda la, tagarmas xuzalыqы bujыnsa la ham zavodtarda la, nigerak ta ekspluatatsia sluzbaъыnda bed ydeneddeŋ rezervtarыbыddan fajdalanmaъыq.

Lakin xader bed staxanofsalardыŋ ham krivonosofsalardыŋ timer jul xuzalыqыnыŋ beta tarmaqtarыnda bыl „tar urыndar" menən ъыъыn bol'şevistik keraş elgelare kyrhatevdaren kyraъed. „Mozerez" zavodыnыŋ tokare Inşakof „gegenşajdr" stanogыnda kolesnыj pardar [illegible] ireşkan unыştarы turahыnda norma bujыnsa smenaъa 8 par bulыp, ə faktik 6 par ylalep kilgan xalda, qыrыvdы 23 parqa tiklem nisek itep kytareve turahыnda hөjlane. Xader „Mozerez" da krivonosofsalar xarakate kin ravesta jajelde ham de'fitsit kolesnыj pardar eşlap sыqarыv bujыnsa zavodыnыŋ produktsiaъыn bajtaq arttыrdы. Mastykof, Morof ham başqa jeddarsa krivonosofsы remont eşselare xedmat ramlыqыn ъыq kytarevda, remonttыŋ sыjfatыn kytarevda, plandan ъыş qabattan remontlavdы juqqa sыqarыvda bik şəp elgelar biralar.

Nihajat, janь timer jul linialare ham ikense (janaşa) juldar tedeleşenda bed artta qalqan eştarde tegallarga tыrыşanыd.

Bыnda ale ıupa'ılыqtar, todoleşta budыv, qimmatka teşev kyp, lakin bedda inde bыjыl uq jeddarsa keşelar krivonosofsa eşlagan tedeleştar buldы.

Buluzki — Balaşof — Penza ucastkahыnda elek 4 jыl esenda quşlaş juldar 257 kilometr tedelgan bulha, bыjыl 4 aj esenda 470 kilometr quşlaş juldar tedenek. (Qul sapыvdar).

Timer julsыlar ъddarenen esc menən hunqь ajdar esenda „adaqqь sik teoriaъыnыŋ" beta nigedhedlegen qamalda faş itelar ham xader da bulqan parovozdardыŋ, vagondardыŋ ham qoramaldardыŋ jasap kilgan texnikaъыn fajdalanыvda nindaj dur rezervtar bulыvды kyrhattelar.

Lakin ber yk vaqыtta timer [illegible] kyp bulыvды bed belaъed, keşelarde qajtanan tarbialarga, transporttы texnik qorallandыrыvды ham qajtanan qorallandыrыvды davam itterergə karak.

Iptaş Stalin tarafыnan masala quјыlыv arqahыnda ham avыr promыşlennost xalыq komissarы iptaş Ordzonikidzenen kirkan ham ъыqlы jardamы arqahыnda timer jul transportы bыjыl promыşlennostan 80 meŋdan artыq janь vagon aldы (ike kysar menən ihaplaqanda). (Alqыştar)

Bed ydeneddeŋ avыr promыşlennostыn „FD" janь parovozdarы ham transporttы texnik qorallandыrыvdыŋ bыtыn terdaren alaъыd. Beddeŋ Ordzonikidze jetaksələgendəge maqtavlы avыr promыşlennostыbыddan transport esen beta karakle qoramaldardы alaъaqыbыdqa ыşanaъыd. (Qatы alqыştar).

Bыl bedgə ydeneddeŋ beta eşenedde iŋ qыsqa srok esenda taqы la kyberak jaqşыrtыvыbыdqa ham xedergə jak tejavebedgə qaraqanda lis sikhed kyberak tejaşəgəbedgə ыşanыъ birə.

Timer jul transportыnыŋ esc qatmarlы, unda timer jul transportы mexanizmdarыnыŋ beta castarenen bыtыn jerdarga qaraqanda la tegalerak eşlavdarы kyberak karak. Rabotniktar, durdarы la, balakajdare la, mexanizmdыŋ iŋ jaqşь castare kevek eşlarga tejeştar, sonki hər ber [illegible] lыqыnda, har ber staxanofsыnыŋ ham krivonosofsыnыŋ yddare avarialыd eşlav menən gena qalmajыnsa, balki timer jul transportыnыŋ top balahe bulqan halakat ham avarialarqa qarşы aktiv keraşergə, avaria jahavsыlardы, jebegandarde, xedmat distsiplinaъыn bыdovsыlardы aktiv ravesta faş itergə, hidger bыlarqa, doşman ham provakator elementtarden aъыtan jemervə eştarenə jul qujmaъыqa tejeşlektaren ber kyneldan raъlanыlar. 'Sыjnfi doşman elementtar transportta kyp ale. Seltarden ytkarev halatlegen tыъыnajtev esen doşmandar beddeŋ eşened de ydavgə mataşalar, ular ъыqa nigerak la bed, partiaъыbыddыŋ julbaşsыъы iptaş Stalinqa vaqыtыnda birevened bujыnsa 80 meŋ vagon tejavgə jaqыnlaşqan vaqыtta tыrыşalar. Tarqalqan ham doşman elementtar krivonosofsalarqa ulardыŋ transporttы kytarev esen keraştarenda har jaqlap qamasavlarqa, eşte bыsыratыrqa mataşalar. Ө komandirdar arahыnan ъyrokrattar qajbы saqыnda ularqa bыl eşta irek qujalar.

Krivonosofsalar ham staxanofsalar, adaqqы şik qujыsыlardыŋ, sabotazniktardыŋ timer jul transportыnda ale tulыhыnsa janselep betermagənlektaren ъnotorqa tejeş tygeldar. Kyp kene parovozsыlar ham ekspluatatsionniktar arahыnda qыna ty [illegible] qa tejeşed, bыbn esen beddeŋ maqtavlы, jaqşы qorallanqan Qыdыl armiaъыd bar. (Alqыştar). Bed, transporttыn hunqы vaqыtta har vaqыt bik dur rol' ujnaqanlыqыn belaъed. Ham bed timer julsыlar, ajtaъыd: ыşanыqыd — bed Qыdыl armianы ham ydebeddeŋ vatanыbыddы basar [illegible]ga qaldыrmaъыd, beta ilden xedmatsandare menən berlekta telagan ber doşmanqa lajыq otpor bireraъed (qatы alqыştar).

Timer julsыlar, ham berense navbatta staxanofsalar, iptaş Stalinыdыŋ tubandege hyddaren belalar, ham itte totalar: „ydeneŋ kyp handaqы territorialarыn totaş itep bergə bajlavse berense darazalege dinged transportы bulmaha, Angliaъы davlat sыjfatыnda baъqa kilterep bulmaъ ine. Şulaj uq ydeneŋ kyp handaqы əlkələren ham rajondarыn totaş itep bergə bajlavse berense darazale timer jul transportы bulmaha, SSSR də davlat sыjfatыnda baъqa kilterep bulmaъ ine".

Julbaşsыbыddыŋ bыl hyddare menən timer julsыlarqa nindaj dur danlы eş jeklatelganlekte bed belaъed ham beddeŋ bөjek timer jul derzavaъыnыŋ bajraqыn ыşanыs ham namыъ menən kytarep barыrlыq ravesta eşlarbed! (Qul sapыvdar).

* *

Iptaştar, beddeŋ kaŋaşmaъыbыddыŋ ahamiate bik dur. Unda ber zavod ikense zavodыnыŋ berenselegen daqva ita. Ber tuqыvsы ikense tuqыvsыnы jarыşqa saqыra, ber maşinist ikense maşinist menən baxaъlaşa. Beddə, timer jul transportыnda, parovozsыlar ekspluatatsionniktar menən, maşinist dispetcer menən, konduktor pojezd todovse menən, vagonnik puteja menən baxaъlaşa. Beddeŋ begenge kenda ber vaqыtta la bulmaqan ravesta berdam ikanlegebedde, beddeŋ toplanqan ikanlegebedde begen beddeŋ Sovettar sojuzыnыŋ berense navbatta aldыnqы staxanofsalardыŋ, krivonosofsыlardыŋ, vinogradovasыlardыŋ bыla bөjek xemat armiaъы beddeŋ sotsialistik todoleşta janь jenevdar esen adaqqыna tiklem keraşergə ader ikanlekte kyrha[illegible]

„ŞƏREQ" KOLXOZЬNDA MALSЬLЬQ

— K. Usol' rajonы, Jelem-qaran avыl sovetы, „Şərəq" kolxozыnda davlat mal yrsetev planы hatsыsыk tovar fermaъыnda ыnыşlы ytalde. Plan bujыnsa 1936 jыldыŋ 1-qыnvarыna ъыъыn ъыjardar 187 başqa jetkerelev urыnыna 195, ыъdav yъtirev 126 baş urыnыna 150 gə jetkerelep, arttыrыlыp ytalde. Ɵjemyman alqanda ъыjыr maldarы fermala 15 başqa arttыrыlыp ytalde. Unan udarnik-kolxozsыlarqa bylək itep 10 başmaq birelde. Ferma maldarы qыşqa jeterlek adыqdar menən ta'min itelgəndər.

Lakin malsыlыq eşenda ale dur jetesbedlektar da juq tygel. Fermala mal ъanы kyp bulыvqa qaramaъыan, qыşqыlыq esen besən taşыlmaqan ham başqa adыqtar tapşыrыlmaqan. Kolxozdan xuzalыq medire Rizvajыfqa ferma esen qыşqa jeterlek beta adыqtarды 20 oktaъrdan da hunqa qaldыrmaj tapşыrыp betev turahыnda 25-sentaъrda yk ajtelhala, ul bыnы eşlamane. Ferma maldarы esen əylengən 631 sent ber konsentratlan ber kilogram da tapşыrыlmaqan.

Kolxozda kontraktatsia planы ədəla. Bыjыl ыъыъыd kolxozsыlar esen 117 baş ыъdav kontraktovajы itev planы birelgajыne. Plan dur bulыvqa qaramaъыan basы 17 baş qыna ыъdav kontraktovajы itelep, ber ыъdav da ъы hena tapşыrыlmaqan. Ыъыrhыd kolxozsыlar esen jeъaъelgan 2 meŋ 65 hum kriditы kolxoz predsedatele Safin başqa urыnqa tolop betkan.

X. A.

69 BAŞ HARЬQ BYLƏKKƏ BIRELDE

Il-həlse [illegible] Zejansura rajonыndaqы harыqsыlыq sovxozыnda, kyptən tygel malsыlыq konkursыnыŋ jomqaqtarыn jыjav unajыnan udarnik casandar, gurtaprav ham harыq qaravsыlardыŋ 3-se sljotы ykarelde. Sljot sotsialistik jarыş ham udarsыlыq nigedenda malsыlыq esen keraşten ylkan juldarqa qaraqanda kyp juqarы ylqanlыqыn ham qomyman eşselar arahыnda xedmat lattiptaren en jaqşыrqanlыqыn asыq kyrhatte. Eşselar arahыnda harыqsыlыq texnikaъыna ыja bulыrqa tыlavselarden ъanы artqandan arta. Xader sovxozda yd eşenen texnikaъыn jaqşы belgan aldыnqы eşselar də bajtaq qыna.

Sovxoz eşselare aldыnda konkurs şarttarыnan tep masala itelep, davlat mal yrsetev planыn vaqыtыna ytav ham arttыrыp ytav burыstarы qujыlqajnы. Bыl burыs sovxozdыŋ aldыnqы eşselare tarafыnan vaqыtыnan elek unыşlы ravesta ytalde. Konkurs şarttarыnda „hөkymatka malsыlыqtan alыnqan produktsialardы vaqыtыnda tapşыrыv, jaş maldardы haqlav ham zootexnik tyqaraъtarda ejranev arqahыnda kadrdar aderlav burыstarы la kyrhatelgajne. Bыl jələmalar beta casa urыndalar tarafыnan tip ajterlek ytalde.

Sovxoz udarniktardыŋ tыrыşlыqtarы arqahыnda, bыjыl qыşqa aderlek eştaren vaqыtыnda tamamlaj aldы. Kaşa dar ked'en yk terle karalmagan qыj ham tidaktan tadartыldыlar. Dezinfektsialar ytkarelde, avыrыvdarqa qarşы profilaktik saralarы kyrelde. Kaşardar janыndaqы hыv eserev urыndarы jaqыlap aderlande, kardalarqa lamputalar eştelelde. Bыl eştar sljotqa tiklem betkajne inde.

Sljotta sovxozdыŋ aldыnqы udarniktarыna bylak itep betahe 69 baş harыq birelde. Bylak itep udarniktardan Vindinaqa 10, Uskunnajыfqa 10, Andrajыfqa 6 ham Pavlenkovaqa 5 harыq birelde. Pavlenkovaqa harыqtardan başqa 15 keŋgə jal jorona urыn birelde. Davlatsakel brigadaъыna betahe 18 ham Pavlenkova brigadaъыna 16 baş harыq bylak itep birelde. Bыlardan başqa jaqşы udarniktardan xisaplanqan bajtaq eşselarga bylaktar birelde.

HIBƏTULLIN

MAL YRSETEVDƏ ƟLQƏŞEVDƏR

Blagovar rajonыndaqы kolxoz fermalarыnda betahe 14 meŋ 203 baş mal bar. Malsыlыqы yrsetevdə davlat planы ire megedle maldar bujыnsa 99, susqalar bujыnsa 109 ham harыqlar bujыnsa 127 protsentqa ytalde. Bыjыl rajonda 20 janы ferma ojoşloroldo.

Maldardыŋ toqomon jaqşыrtыv esen kolxoz fermalarыna 30 baş toqom təkə, 71 toqom ygeđ alыndы. Tiddan 78 baş toqom susqa kiltereləsak.

Malsыlыq kadrdarы aderlav bujыnsa la unыştar bar, 70 keşe malsыlыq kursыnda uqыnы. Bыjыl larsan tas 22 vetsanitar aderlanep laqы 30 keşelek vetsanitardar, 40 keşelek qasыrыv punkttarы medirdare kursы asыldы.

Malsыlыq bujыnsa elge kyrhatevselar da juq tygel. „Novыj put'" kolxozыnыŋ udarnitsaъы Antonova 25 ыъdav taralav urыnыna 42-ne taralane. Unыq ыъdavdarы lada ham kerdar. „Roza Lyksenburg" kolxozыnda har ber ina susqanan 8 bala ytterev urыnыna 12 şar bala ytterdelar.

Lakin rajonda 1 meŋ 400 baş malqa adыqdar aderlanmaqan ale.

(BaşTASS).

LEV TOLSTOJ

Bыnan 25 jыl elek, donjanыŋ ham urыъыnыŋ iŋ dur jadыvsыlarыnan Lev Nikolajevic Tolstoj ylde. Ul ъыn saqta uq qajhы jerərdar—pomeşşik pop kelevdare unы kyra almaъыlar ham ebarlanыlar, ikense berəvdar—burzuaz intelligentsiaъы ham kulak ideologtarы unы „tormoş ham vezdan uqыtыsы" rolena kytardelar. Hiz bik juq, ham xader də—25 jыldan huŋ da kenpajыsla qajhы ber burzua intelligentsiaъы Tolstojdыŋ sehralenən fajdalanыrqa telar ham ydən turanan-tura Tolstojsыlar ilaъena inderer ham şunыŋ menən ydən bidarga telar.

Justlej artыna jaşerenmajensa bыl mas'alalarden betahen də likşerergə, Tolstoj izadыnыŋ beta kesle ham keshel jaqtarыn atыqlarqa, unыŋ adasi mirasыnыŋ kem esen bulыvыn ъыqы belergə karak.

Tolstoj 82 jыl jaşane, (1828 jыldan 1910 jыlqa tiklem) lakin, unыŋ beta izadы 1861 ham 1905 jыldar menən bildalana. 1861 jыl—bыl „krepostniktar qulы menən burzuaz reforma ytkerelevden" başlanqan vaqыt.

1905 jыl—bыl „beta donjala ham saqыştыrыp alqanda Rossiala, kapitaldыŋ iŋ ъыq alqa kitkan osoronda kraъtian burzuazia revolytsiaъы başlanqan jыl, bыl, 1917-jыlqы bөjek proletar revolytsiaъыnыŋ general' repetitsiaъы.

Samoderzavia—krepostnojlыq strojы, ytkan bыvatыŋ altmыşыnsы jыldarыnda burzuaz reforma menən ydeneŋ jaşaven haqlap qaldы. Dvoran pomeşşiktar yddarenen qoldarыnda beta politik vlastы haqlap, kapitalizmdыŋ alqa kitevena işek asыlar. Kraъtiandarde krepostnojlыqtan „qotqardыlar" lakin, ularqa jerde jetmaъlek kena itep, artaban kraъtiandarden pomeşşiktardan belenlajga yk qotolop betmaven, ulardы qalaqa, zavodqa, fabrikaqa eşse itep qыvыrlыq itep kena birdelar. Hedemtala „kraъtiandar ъыqa tiklem his bulmaqansa asыqtыlar, qыrыldыlar, belendelar ham jeddaren taşlap qaslalar" (LENIN, XIV tom, 405 bit).

Jadыvsы-xudoznik bulыrы menən, Tolstojdыŋ bejaklege şunda—ul pomeşşiktar ham kapitalistar tarafыnan talanqan, xəlenqan avыldыŋ elikla protestыn ydeneŋ izadыnda saqыldыrdы. Şыqыsы ham tarbiahe menən arestokrat—dvoran, jer biləv bildahe menən pomeşşik—Tolstoj ydeneŋ izadыnda, yden ulыъыp alqan bыl moxittan qыrqa sыjыla. Pomeşşiktar dairahenen ivolytsia ham jemerelevenə kydalep, ul dvoran tiplarыnыŋ dur gallerialarыn kavdalanderde. Tolstojda ulardыŋ qarazdarы xudozestvo jaqыnan şundaj kesle, asыq, şundaj tura ham ta'irle—ular kavdalanderev genə tygel, balki tanqit, laşыv ham ulardы ъыvdыrqan sistemaqa bыvafiq barыq bulыp ta xedmat itelar.

Bыnda „Jekaterina Vel'mozahe"la, ъыvat adaqыnыŋ „tavəə itevse dvoranыnы" la ham harajы aldы. Fligel'—ad'jutant ta, graf—dekaъrist ta, jorthod dvoranin bredagы ololaj Sergej da. Bыnda, iŋ juqarы ъjurokrat ta, qaxaq stanitsaъыnda jaňajlaşqan volontjor—junker də, dvorandыŋ jetlesmagan „ъыqqan tiklem gena qolondarы" ta, xuzalыqlы pomeşşik ta, „spiritizm lanena" ыanqan qala barыnы la. Bыl gallerea, xudozestvonы tanыlыv ahamiaten qomerga haqlar. Lev Tolstoj ulardыŋ betahen də berazalap hanap sыqыb ham betaъen də his jajlamajensa kire qaqыъ.

Lakin, pomeşşiktarды kire qaqыv menən, Tolstoj burzuaziaъы la qabul itmane. Tolstojdыŋ izadы juqarы darazala, kapitalizmqa qarşы. Xalыqsыlar hыmaq, ul kyrergə telamaj, kydən joma, „Rossiala başqa nəmə ygel, balki burzuaz stroj qorola" tigan leberdan sikka betəla (LENIN tom XV, 100-101 bit). Tolstoj burzuazia tarafыnan qыbыъыp sыqarыla torqan estrindыŋ jerыm nafratle qaraşы ham unыŋ tarafыnan talanqan kraъtianden [illegible] ham qarqыъы menən burzuaziaqa qaraj. Tolstoj, burzuaziaъы kyrergə telamaj ham yd izadыnda unыŋ basrazdarыn birmaj.

Pomeşşiktardы kire qaqыp ham kapitalistardы qabul itmajensa, Tolstoj kapitalizmdыŋ juldaşы ham unыŋ qabər qadыvsыsы—proletariattы sitləp uda. Eşse—Tolstoj esen qala tigan hyd, ə patriarxal, idelgan, xejerse kraъtian esen qala—har terle jыvыqыq ham asəkelek urыnы tigan hyd. Tolstoj eşsene kavdalanderha la unы balatыъыd karikatura (mabalan, „Vaskresenie" romanыnыŋ adaqыnda jaki mыъqы itep, kelep („Beta sыjlat unan" (komidiahыnda) xudozestvo jaqыnan huŋ sikla jomaşaq itep birə.

Tolstoj, sotsial politik ъыn barыqы xudozestvonы kavdalan deperde „Rossiala burzuaz revolytsia bulыv vaqыtыnda millionsaqan urыъ kraъtianenda tыvqan şul idea ham şul nastrojenie" poritsialы menən alыp bara. (Lenin XII tom 333 bit). Şul poritsialardan ul beta burzuaz pomeşşiktar strojыna protest beldera.

Rossiala kapitalizm, krepostnojlыq qaldыqtarы menən hыqalыqtaqыlыqы esen də, unы burzuaz pomeşşiktar davlate qoraldarы—administratsia, sirkav, sud, armia, maktaptar tarafыnan məqaddas itep tanыtыlqanы esen də, Tolstojdыŋ protestы davlat ham jəmqiatteŋ oşo terəktarenə jynaltelgən. Xedmatsan massanы idev, qыrыv esen jasagan sarizmdыŋ davlat apparattar ыna Tolstoj ydeneŋ beta xudozestvo kese menən tuşlandы. Ul bыnda „beta, har terle maskalarды" ыъыn maqnahe menən jыrtыp taşlaj, uqыvsы kyd aldыnda batşa sudыnыŋ komidiaъыn ylken ravesta taşlaj. („Voskresenije" romanыnda), sirkav kul'tыna ironialы beska analiz jahaj. (Şunda uq), batşa armiaъыnыŋ qыt oşqoq fraktaren kyrhatə („Baldan huŋ"), başqala ejurokratыqы ham provinsia bomыmshatsiaъыnыŋ mexanizmы bыa („Anna Karenina"). burzuaz dvoran sivilizatsiaъыn taşlaj („Maqarif jemeştare"), burzuaz dvoran „juqarы qatlamыnыŋ" ham semia tormoşonoŋ şeşlaren, serektaren asa („Anna Karenina", „Krejtser sanatahы" ham başqalar) nihajat, xalыq massahыn ekspluatatsialavdыŋ asыъыn taşlaj. Bыl, bыъыn maqnahe menən „jerdan sыqqan tavыş" idevselar ham ekspluatatardarqa qarşы asыv, nafrat menən hыqarыlqan tavыş ine. Tolstoj ydenen izadыnda burzuaziaъы tanыmav unы qabul itmav menən berga, bыqaj ber nəmə la birmane. Xatta ъыъы beraj nəmə birergə telagan vaqыtta la ul bыnы eşlaj almanы. Ul „beta donjanan vaz kiserga" yget birde.

Xedmatsel kraъtian massahы bыl „uqыtыv" Tolstoj artыnan barmanы. 1905 jыlqы revolytsia lasrinaъenan huŋ, Stalыjpin reaktsiaъы jыldarыn ytep, donja imperialistik huqыşыnыŋ beta dahşatlektaren talыp, nihajat ular berdan-ber ыşanыslы jetakse—revolytsion proletariattы taptыlar. Unыŋ bajraqы—kommunistik partia bajraqы astыna barыp, ular pomeşşiktardы ham kapitalistardы qыvыrыda proletariatqa jardam itelar. Unыŋ tura jetakselegendə ular avыl xuzalыqыn sotsialistik nigedda qajtanan qorov jolыna maŋgegə basыlar.

Lev Tolstoj tygel, balki Lenin ham Stalin xedmatsel kraъtianden ardan ber jul başsыhы, uqыtыsыsы, tarbiasese ham ыъыn durtыsы buldыlar.

Sovettar sojuzыnыŋ xedmatsan massahы, Tolstojdыŋ „donjanan vaz kisev" ygettarenan kelalar, ular beta ta aŋыъ ydenda batыp qalыv propagandahыna qarşы alыr, ular unыŋ „utыlыqqa qarşы təq itmav" turahыndaqы taqlimaъыna qarşы tanalar.

Lakin, ydenda keşegə bulqan maxabbat menən huqarыlqan sotsialistik gumanizm, Tolstojdыŋ bөjek xudozestvo mirasы, tarыn his kem barыqlamaqan ravesta barыqlajdar, ham unы yd qыldыranan ber kemgə la birmajdar.

Lenin ham Stalin bajraqы astыnda sotsialistik tormoş qorovsы xedmatsan massa, Lev Tolstojdыŋ, totoş ber osordoŋ ibtalege, avыr bixnat ham xalыq lege, ber osorondoŋ ibtalege bolqan xudozestvo izadtarыn bajeŋ ham mыvafiq kyrep ydenen kul'tura mirasыna qabul ita.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ITALIA-ABISSINIA HUQЬŞЬ

HYRƏTTƏ: Kolonial eşselərdən kese menən Eritreala Italia hava kostare esen dar aşqastьq menən ajrodrom todolo. Artqь planda angardar qarьs qaзarqalarь kyrena. (SOJUZFOTO)

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

Berlin, 19. „Dojtş telegraf" gazetaһьna xəbər bulьnsa, Italia qaskərdərenen ber otradь Angliana Somali kolonialьnan Dzidzigaga qala tirəsь tuleşen jyleşə udqan. Italia samolottarь Dzidzigu qalahьn 3 kese bombalar toşogandar.

„Tajms" gazeta Italiandarдьq Dagga Bur qalahьna jaqьnlaşqanlarьna xəbər ita. Bьl gazeta Addis-Abebaдaqь xəbərsele Abissinia xəkymə-teene rasmi belderevena qaraqanda Makale erqaheenda jerle xalьqtan italiandarqa qarşь kys kytorelelderə ebeldere. Bьl vostanie Italia visatarьnan mehkam urьndь konikleruep itevdarь arqahьnda klep saqqan. Italia samolottarь baq kytterevselarda torqa toboşhandar.

„Britiş junajted press" agentьtьnьь xəbər ita Seljun qaskərdərь 30 men keşelek otradьnan kesə Temsbengo bazaqьqasьnaşьtaqarьn xəbər ita, sun ita italiandarдьq Makale ham Adua ...

qalalarьnan jabaqan havьmda rener ike tep jynaleşe arahьnda ja jata.

Rim, 19. Stefani agentstvohь Eritrea frontьnda Italia qaskərdərenen Temalen rajonьnda haяьş maqsamlьlarqa xabar ita. Italia qaskərdəre Geral't rajonьnda tanjaq kenesenaдaqь. Nadir ham Pazma qalalarь alьnqan. Italia avьatsiahь doşmandьq Bujja punktь linbəhьnda tupiangan otradьn taban toqan tupьь. Agentstvonьn hyddəre naјьnsa, Bьru soltantьnьn jalsaqsьlarь italiandar jaqьna saqqandar, seĭ soltanattь Mikalosna tanjaq—konsa. Qьsqьdь Dul'eti kyle aurьnda (atqan territoria Dadodo qalahьna tiklem (Italianьn Eritrea koloniahь menən Franstsuz Somali koloniahь arahьnda) ike.

XORVAT TERRORISTARЬNЬNA SUD

Paris, 18. Eks—An—Prova—nsta Jugoslavia korole Aleksandrdь ham Franstsuz ... taşqь eşter ministre Bartudь yterevdə qatnaşqan xorvat terroristarьnьn sudь başlandь. Sudqa 64 şahid saqьrьlqan, ular arahьnda general Zore, „Sysse—zenerali" den elekke azalьqta. Berlinen, Jugoslavianьn elekke taşqь eşter ministre Trumbovic ham naş qalar asь. Sudtьn berense utьrьşьnda qьlqьrqan ... uquldь ham qalqьlelarьn dopros başlandь.

EŞSELƏRGE KYPLƏP XEDMƏTTƏN SЬQJARЬV

Vena, 19. „Viner tag" gazetahьnьn Berlindage xəbərsehe Germania promьşlennostьnьn betə tarmaqtarьnda eşselərde massavaj rəveştə xeдmattən sьqarьvdar xaqьnda xəbər bireldə. Xosuman, hunqь kennarda Siltojen predprijatielarьnan 250 esse, elektrik lampalarь ebjarьv „Osram" zavodtarьnan 1000 esse h. b. xedmattən sьqarыlqandar.

Gazettar Germaniala, nigerak ta Rur elkahьnda aslaşьlьq ham adəq produktalarьnьn jeteşmave arqahьnda eşselər arahьnda savaşьtar kesajengelgen xəbər itələr. Məhkam, Dyssel'dorf qalahьnьn metallurgia predprijatielarenen ber nisə zavodьnda esselerdən massaviц jalьlьştar sulьv, ber jalьlьştarьnda eşselar xazanalьdan menən quldan, jey xaqan arttьmьn taleр itkəndar.

SANKSIALAR YD KƏSTƏRENƏ INDELƏR

Zeneva, 19. Kisə Italiaqa qarşь sanksialar yd kestərenə indelar. Millattar ligehьnda betəhe 58 il aqza bulьp tora, şulardan ikehe, juqni Italia ham Abissinia, qъdьqhьnьqan ildar bulьp toralar, a dyrtehe: Albania, Avstria, Vengria ham Paragvaj sanksialarqa qatnaşьvdan baş tartьlar. Qalqan 52 il tege jaki bьl formala Liganьn kollektiv xavfsьzьraьnьn qatnaşьqa riza buldьlar. Hudqa başlanquş uq har jerdə tip ajterlek Italiaqa qarşь sьqarьv taşьldь, a kyeşe keneden taqь lə tynandaqь sanksialar ytkarela başlandь.

1. Italia xəkymətenə, Italia ojoşmalarьna ham xususi keşelargə kredit birevdən baş tartьv. Bьl saraqa 50 davlat qьştьr;

2. Liga aqzaьlar bulqan davlattardan jerenə Italiadan ham unьn kolonialarьnьnьn eşlangan tovarlarьnьn indereveden baş tartьv. Bьl saraqa 50 davlat qьştьr;

3. Italiaqa hunqьq davam itev esen kərak bulqan tep tovarlar tip ataiqan qajbь ber produktalarь sьqarmaqtь tьjьv. Bьl produktar esenə har teрle metall rudalar, ferro-splavtar, kauşuk, jak mah, h.a. ina, laki ası tedma tuls tygel ale, sabki uqь timer, qoros, kymer, baxr ih maliuma melt inderelmaqan. Bьl produktarьn sьqarьvdь Ilk tapqыr Amerika ham Germaniaнь pozitsiahьna bajlangan.

DONSIG—POL'ŞA DOQOVORЬ

Berlin, 19. Kisə Danslg qalahьnda kyptan tygel Pol'şa menən Germania arahьnda todolqan savda kileşevenə Dansigta da qьsqa turahьnda ... kileşev teдeldo.

STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTE TURAHЬNDA

„OBSERVER" GAZETЬ NI JAZA

London, 17. „Observer" gazeta ydenen Məskəvdəge xəbar sehenen Sovet Sojuzъndaqь staxanofsьlar xərəkəte turahьnda ber məqalə bastьrqan. Ul staxanofsьlьq xərəkətenen tьnьvьn ham bьl xərəkət keseleren ber dajlaksьr Sovettar Sojuzъnda staxanofsьlьqtьn keşe. Xəder, staxanofsьlarь menən maqtana alma qan nindaj da bulsa ber promьşlennost tarmaqь ar utkan, şul uq vaqьtta jedar menəsan başqa eşselar staxanofsьlьq xərəkətenə qoşьlьrqa talьptar. „Xərəkət staxanofsьlarь ... unьn hydensa, bьl xərəkət xedmat etiməhьnьn kytərelege menən tolcok ..., Bьnan hun xərəkət, staxanofsьlьq xərəkə...

tenen SSSR da produktsianьn dəhem kytaroleven stimulirlavьn ham qajhь ber promьşlennost tarmaqtarьnda ... staxanofsьlьq xərəkəte başlanevdan hon produktsianьn ... 25 protsentqa kyterelgen ... uldalap itə.

ITALIAQA TOVAR SЬQARЬV TUQTAЬL

Berlin, 19. „Kel'nise sejtung" gazetahьnьn Vena qalahьndaqь xəbərsehe kisə Italiaqa qarşь sanksialar qullanqan nerense kenda Cex—Slovakia ham Pol'şanan Avstria arqьlь Italiaqa ber genə vagon da kymer sьqarьlmaqanlьqьn xəbər ita. Cex—Slovakia ham Pol'şa kymerzavodtarь kelişevelarьnan tajьlqan aşıtan jaktar da jeşalmaqan.

HYRƏTTƏ: Abissinia qaskərdərenen hava hoзymьna qarşь kərəşev otradь pozitsiala. (Sojuzfoto)

STAXANOFSЬ KOMSOMOLESTAR

Yddərenen proizvodstvo plandarьn ber nisə tapqьrqa arttьrьp ytavse staxanofsь komsomoles şoferdar hanь Sinaj avtomazahьnda kəndən ken arta bara.

Məhələn, şofer ŞəFzanski (komsomoles) 7 ajqa ertasь 15960 kilometr urnьna 28713 kilometr prabeq jahap oşo uq vaqьt esendə 4 protsent jaqьvlьq materialьn ekonomija itte. Ul ydenen maşinahь menən kapital remontqa tiklem 48000 kilometr prabeq jahav urnьna 96000 kilometr prabeq jahaьn. Unьn maşinahь ber vaqьtta la avariaqa osraqanь juq.

— Min maşinam kapital remontqa kergənga tiklem 100,000 kilometr prabeq jahьrqa hyd biram,—tl ul.

Şulaj uq Şongorejef Fəzri (komsomoles) 3 ajqa 7245 kilometr urnьna 17368, Byrənajef Malik 8 ajqa 17430 kilometr urnьna 28160 kilometr, Ajsuvqьl 9 ajqa 18900 kilometr urnьna 26375 kilometr prabeq eşldelar. Bьl iptaştar oşo uq vaqьt esendə 15 protsent jaqьvlьq materialьn ekonomija itep, ham ekonomija itergə, avaria qabsa osratmaqandar.

Staxanofsь komsomoles xərəkətenə qyrьp ular—proizvodstvo planьn arttьrьp yrgьvga qaьь materialьn ekonomija itkan hanь dermevden hyd ebildeler.

Jaqьv materialьn 18-protsentqa tiklem ekonomija iterevse Kemeşquljef Xəlil ham KBmatof kevek taq la jaqь staxanofsьlar tavьdь.

M. SADЬQЬF

MINDƏKTEN BERENSE STAXANOFSЬLARЬ

Ucalь rajonь **Mindak** priskahьnda staxanofsьlar sanь kendən ken arta bara.

Priskala berense bulьp staxanofsa eş metodьna **Məlejef** brigadahь kysse. Bьl brigada eşselarenen yddaren yddare eş normalarьn 276 protsentqa ytajdar. Jaqь eş alьmь nigeze tenen ber nisə brigada betə brigada eş ... menən eşlar başlanьlьq.

Şulaj uq **Kutuzef Şəjxi** brigadahьnda eşlavse **Xajrylla Ojolюlla, Fatxetdinef Goraj, Şəfejef Barj. Lotfullin Xəsənjan ham Xəmidullin Vali** iptaştar kendelek eş normalarьn 400 protsentqa tiklem jekerep ytajdar.

J. M.

ZATON EŞSELƏRE ARAHЬNDA BAŞQORT TELE ƏJRƏNELMƏJ

„Oktəbr revolytsiahь" zatonьnda Başqortostan Ölkə komitetь ham Başqortostan Ydak başqarma komitetьnьn, har ber ojoşmalarda başqort telen əjranev turahьndaqь qarardarь ytalmaj. Eşsələr arahьnda başqort telen əjranev ojoştorolmaqan.

— „Min başqort telen əjranev turahьnda saqqan qarardь belmajem" ti, zaton nacal'nigь Platonof.

Eşselər arahьnda bulqan naĉandar ham ad belevselarde uqьtьrqa başlamaqandar. Eşselarden uqьrqa telaktare dur, lakin, ulardь ojoştorovsь, praktik eş kyrhətevse ber keşe la juq.

BATRAK.

JUQARЬ XEÐMƏT ЬRAMLЬLЬQЬ MASTERÐARЬ

Saratof krajь komeajnerdarь S. Polagutin, A. Samojlof ham M. Petrova iptaştar komeajnlarдь juqarь temp ham jaqşь sьffatь fajdalanьvda rekordlь kyrhatkestar birdelər. SSSR Narkomzeme CSRNOF iptaş maxsus prikaz sьqarьp, ulardь ərər motosikl menən ylaklane.

HYRƏTTƏ: uqdan hulqa POLAGUTIN, PETROVA ham SAMOJLOF iptaştar. (Sojuzfoto).

BƏRƏ KOLXOZDARЬ RAJON SLJOTЬNA ƏÐERLƏNƏLƏR

Bərə. (BaşTASS). Kolxozdar udarnik-kolxozsьlarдьq betə Başqortostan 3-sjezdь merasaqate nigedenda, kolxozsь-udarniktardьn rajon sljotьna nьqlь əderlek alьp baralar. Betə avьl xuzalьqь eşlaren ham kooperatsiaqa igen hatьvdь tamamlajdar.

„**Krasnaj marak**" kolxozь davlatkə natьq tapşьrьvda jьllьq planьn vaqьtьnan elek ytarga, uqьv jorto aььrqa ham 1936-jьl janь kyl ojoştorop bьlьqsьlьq eşen kiqajtьrga jaklama aldь.

Lenin ismendage kolxoz igen huqьvdь tamamlap, xedmat kendaren tikşerev eşenə totondo.

„**Berezavoj klyc**" kolxozь maja tuplavdьq jьllьq planьn ytane ham kooperatsiaqa 570 sentner igen hattь.

„**Aqidel**" kolxozь betə fondtardь tuplap, doxod bylev eşenə başlanь. Doxod bylev dur bajram totom aldь. Iŋ jaqşь udarniktardan: **Qarajef, Sibaqatullin, Nəsijeva** iptaştar umarta ham başqa qimmatle bylaktar menən bylaklandelar. Xedmat kenenə bыjьl ytkan jьlqa qaraqanda 2 kilo artьq igen tejde.

MUL TORMOŞLO UZEGOF

Dyan, (BaşTASS). „**Ural**" kolxozьnьq 6-brigadahьndaqь **Andrej Pavlovic Uzegof** sem'jahьnьq tormoşo, kolxoz avьlьnьn tormoşon jaqşьrtьvda asьq miŧal. Andrej Pavlovic yдe turahьnda:

— Kolxozqa tiklem minen ber arьq atьm ham kazam genə bar ine. Min arendaqa alqan ike munsaln tora inem. Sem'jam jьlauqas ine, ti.

Xəder elekke batrak Uzegof qatalьlarь menən jaqşь dur jurt hatьp aldь.

— Mineŋ munsam alaqlь munsa, betə avьl xalqь minen munsama kilə, ti Uzegof.

Ul jaqşь hыjьr aldь, 12 harьqь, hыdarь, susqolarь ham kyp kenə qoş-qorttarь bar. Uzegof bыjьl qьдь menən bergə 700 xedmat kene eşlane.

Bylmalare jьlь, jaqtь ham jьjnaq. Andrej Pavlovic—bыjьl qatьnam gelдar ulьrttь, tədrələrgə pərdələr qordo, ti. Ul: „Kis menən betə sem'ja ettəl ajlanəŋə ulьrabьd da, balalardan qьdьqlь kitaptar uqьtьvd. Belalar jaqşь itep uqьj bular ham qatьnьmdь la uqьrqa ej rattelar. Belarдьq nerьhьna qarajьŋ da, aptьrap qalahьŋ" ti.

Andrej Pavlovic igen huqьv maşinahьnda — huqьvsь bulьp eşlaj. Ul bыjьl telektaştar gruppahьna jazьldь. Xəder brigadirdar kursьnda uqьj.

KOLXOZDAR DOXOD BYLEV ALDЬNAN

Bazajaz, 19 (BaşTASS). Rajondan kolxozdarьnda unьş bylevga əderlek jajeldereldа. Bьl eştə aldьnqьlardan „Yrnək", „Kalinin" ham „Bylak" kolxozdarь hanalalar. Igen huqьv eşen tamamlap, orloq fondь, maldarqa furaz bylevde tamamlanьlar. Orloqtardь tadartьp qujdьlar. Bьl kolxozdarda kolxozsьlarqa usadba janь jerдare bylenep ni reide. Davlat aktь qabul itev esen jerдardeq mizalarь alьdalanep, baqnnalar ultьrtьldь.

„Yrnək" kolxozьnda 97 udarnik bar. Ulardь bylaklav esen 13 par bыjma, 138 metr manufaktura, 4 par tufli, bataha 1289 humlьq bylak əderlande. Balardan başqa bylakka 4 buşqa salahь, 1 başmaq, 12 qujan bielebak.

Bьl kolxoz ytkan jьlda xedmat kenenə 4,5 kilogramm igen bylhə, bыjьl 7 kilo bylə.

Ytkan jьlda kooperatsiaqa 3500 sentner igen hatьp, 2 avtomaşina alqajnь, bыjьl 4000 sentner hattь. Elekke batrak 61 jaşlek udarnik Xəmətvali hanaj ytkan jьl 247 xedmat kene eşlap 192 bot igen alqajnь, bыjьl 260 bot alə. Ul bыjьl jaŋь ej haldь. Xəder 1 hыjьr, 5 harьqь bar. Jorton da jьhazlaj, timer karavat, ike dur kədgə, səqət aldь.

KOLXOZ NЬQЬJ

Ölşəj rajonь, Trunlajьş avьl sovetь „**Kereş**" kolxozь (predsedatele **Jamaletdinef**) huŋqь jьlda dur qьnа elgaşevдargə ireşte. Kolxoz mal urasajdь jaqşь itep jьjnap aldь. Maldardь qaşqa jaqşь əderlane. 500 mal hьjarlьq standart haraj eşlatte. Tuŋqa barev zadanichьn 1000 gektar urnьna, 1460 gektar itep ytane. Kolxozda udarnik-kolxozsьlarдьq betə Başqortostan 3-se sjezdь meraзaqate tikşereldə. Kolxozsьlar meraзaqatkə javap urnьnda, kilahe jьl eşte taqь la qьdьqa srokta ytərgə buldьlar. Ə. KAŞAJЬF.

SAVDA JAŊЬLЬQTARЬ

Başqortьŋ Öfe kustь, Karl-Marks uramьnda, frukta-jəşelsələr hatьv magazinь astь. Magazinda fruktalar, jəşelsələr hatьla başlanь. Tid ken esendə 1 vagon **jaqşь fruktalar** keleta. Bьl jaŋь asьlqan magazinda kiplerelgan almalar, terlə sort taqь varenelar, cernoslivtar hatьlasaq.

Kyptan tygel Başqort 100 danь aq samavьrdar aldь. Samavьrdarдьq xaqь 130 hum tirahenda bulasaq. Bьl tovardar Başqortьŋ №3 magazinьnda (jьqarь—nadar majdanьnda) hatьlasaq.

Qala sitendage eşse poirenttelerine karasin menən xedmatlanderev esen Başqort 4 urьnda jərep hatьvdь ojoştordo.

MAŞINALAR QAR AЬTЬNDA

Xoдajьrdьn MTSьь bыjьl 25 traktordь kapital, 39 traktordь urtasa remonttan ytkərergə teleş. Lakin eş tempь qənəqətlanerlek tygel. 16-nojaьrgə 12 traktor qьnа remontlanqan. 4 remont nilgedahь tədelgan. Ular arahьnda sotsialistik jarьş, udarsьlьq ham staxanofsьlarsa eşlav jajeldereimagan.

Maşinalarдьq haqlaьşь nasar. Betə traktor ham başqa maşinalar asьq taşta qltьralar. MTS direksiahь ulardь barajdarqa jьjnap qujьv saraьn kyrmaj.

Jəhət arala bьl jeteşhedleklarga qarqa sik qujьrqa, remont tempьn nьq kytərergə kərək.

I. QƏ.

SEKSIALARÐЬŊ XISAP DOKLADTARЬ TЬŊLANDЬ

Mejəkə rajonь Adnaj sovetь dəvmalenda sovettardьq xisap birev kampaniahьna əderlek eştare kiŋ jajeldereldа. Avьl sovetьnьq kiŋ plenumьnda seksialardьq xisap dokladtarь tьŋlandь.

Kul'tura seksiahь ydenen xisabьnda 1935-36 uqьv jьlь əderlek menən qarşьlanьv turahьn da nьq tuqtaldь. Şulaj uq maktaplan ta politik aqartьv eştarendə la udqan jьldarqa qaraqanda dur qьnа elgaşevdar bar.

Sovettьŋ revolytsion zakonsьlьq seksiahь jer, malsьlьq ham qatьn-qыдdar xoquqьn juqlav elkahenda bajtaq qьnа eştar eşlagan.

Malsьlьq brigadahь kolxozdarda malsьlьq planьn ytəvдə kyp praktik eştar eşlagan. Huŋqь jьl esendə Adnaj avьl sovetь dəvmalendage kolxozdarda qaşqort, qujan, umarta ahьrav kiŋ urьn aldь. Bьnda malsьlьq seksiahьnьn role dur buldь.

Şulaj uq başqa seksialar da yd elkalarenda hajlavsьlarдьn birgen nakazdarьn ytav esen kereşkandar.

Plenum, xisap jьjьlьştarьn ytkərev esen plan tədep 15-nojaьrga berense jьjьlьş udqarьldь. Xisap jьjьlьştarьnda massanьŋ aktivlьqь jaqşь. Adnaj avьl sovetь xisap jьjьlьşьn 4 urьnda udqarasaq.

Xəj Bakiruf.

JEMEŞ-JELƏKSELEK

RAJZO JETƏKSELEK ITMƏJ

Başqortostandьŋ betə rajonda anda kolxoz, şulaj uq individual' jelək-jemeş baqsalarь majdanь arta. Xəder har ber jemeş aqasьn haqlajdar, qəderlap taralajdar.

Lakin, Iglin Rajzohьnda baqsasьlьq mas'alahenə əhəmiət birmajdar. Unda jelək-jemeş baqsalarь ultьrtьvdь vaq eş hanap, Narkomzemdьŋ bьl turalaqь direktivalarьnьq berehen da kolxozdarqa jetkermajdar. Bыjьl rajonda 500 gektar jelək-jemeş baqsahь ultьrtьlьrqa teleş. Lakin Rajzo yd initsiativahь menən ber aqas ta ultьrtmanь. Qajhь ber kolxozdarda ultьrtьlqan aqaslardь betenlaj qaramajdar. „**Novьj pyt**" kolxozьnda 2 gektar alma baqsahь bar, ul taşlandьq xalda tora, baqsaqa maldar inep jerejdar, kolxoz jetəkselare: „**alma aqastarь alma birə başlaqas qararaьd**" tidar. Rajonda bыnlaj taşlandьq baqsalar 50 gektarlap hanala.

Iglin rajonьnda jelək-jemeş baqsalarь yktərevga dur mem-kinselektar bar. Bьnda, nigerak tə Aqideldeŋ uŋ jaqьnda alma aqastarь betə terdere, grusa ham eşə sik jaqşь yha. Ytkan jьl „**Poseda**" kolxozьnda ultьrtьlqan alma aqastarь ber jьlda ber metrqa jetteler. Bьl kolxoz ytkan jьl 2,5 gektar majdandaqь jelək-jemeş baqsahьnan 15000 hum doxod aldь.

(BaşTASS)

BELDEREV

Betə qala komitettarьna ham sekretardarь diqqatena 1935-se jьldьŋ 29 nojaьrenda komsomol jortonda Kirof rajonь komsomol ojoşmalarь aqzalarьnьŋ konferentsiahь udqarьla. Kon tartibe:

1. VLKSM Ydak Komitetьnьŋ, komsomolesdardьŋ politik belemdare turahьndaqь qararьn ytav.

2. Rajkomdьŋ sostavьn ham tikşerev komissiahьn hajlav.

1935-se jьldьŋ 1 dekabrenda şul uq jorta, şul uq kon tartibe menən Lenin rajonьnьŋ konferentsiahь udqarьla.

Betə komsomol ojoşmalarьna har ber 10 komsomolesqa ber delegat hajlarqa taqdim itala, 10 keşenən də kəm bulqan ojoşmalar 1 vəkil hajlaj jeneralar.

Delegattь hajlav turahьndaqь protokoldar nojaьrdeŋ 25 enə da hunlatmaj komsomol qala komitetьna tapşьrьlьrqa tejeştar.

Delegattardьŋ kilep mandat alьvdarьn ta'min itergə.

Ojoştorov komissiahь

ƏÐƏBI TYŊƏRƏK JETƏKSELƏRENƏ

Zavod, fabriktar, kolxoz, sovxozdar, qьдьl armia castare, uqьv jorttarь h.b. urьndarda avьl kyp kenə ədəbi tyŋərəktare ojoşmoldo. Bьlardьŋ kybehe Başqortostan sovet jazьvsьlarь sojuzь pravlenetena aldakь tygel. Şuqa kyra pravlenie tyŋərək jetəkselarenən yddarenen tyŋərəktare turahьnda (sostavь, jetəksehe, adresь h.b.) məqlymat jebərevdaren horaj.

Bedgə terkalgən betə tyŋərəklərgə la programma jebərelasek.

Başqortostan sovet jazьvsьlar sojuzь pravleniehь.

Javaplь redaktorь
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

KUL'TURA HARAJЬ

21 nojaьrda
PLATON KRECET

22 nojaьrda
QƏJEPHEÐ QƏJEPLELƏR

25, 26, 27, 28 ham 29 oktəbr olimpiadahь huqьlqan udarniktar alьb tarь nojaьrdeŋ şul kendarenə yd keserda hajlajdar.

Kassa har kon səqət 4 tən kiskə 10 qa tiklem asьq.

MATBUQAT KYÐƏTEV

PARTIA TORMOŞO JAQTЬRTЬLMAJ

(Qьjqь rajon gazetahь „Sotsializmqa").

Partianьn Leningrad qala komitetь plenumь ham Başqortostan Ölkə komitetь plenumь qarardarь partia eşen qajtannan qorov, partianьn eşkərge əştaren jaqşьrtьvda qьsqa hanьlьq jahav katalьqqa kyrhatkan hanь talap itkənle. Şulaj uq bьl qarardardьn ikehendə la matbuqat turahьnda ajьrьm punkt bulьp, partia tormoşon sistematik jaqtьrtьv buras qujьlqan. Şular etenə iptaş Bajkin betə rajon gazetalarь redaktorьna massanьŋ xal-kyrqaьn partia tormoşon jaqtьrtьr ... gazeta betə partia tormoşon sistematik rəvəştə jaqtьrtьvga kyser.

Lakin, bьl mehim burasqa, qыjqы talaptar, kyp rajon gazetalarь tarafьnan ytalmajdar. Bьna undaj gazetalardьq berehe—**Qьjqь rajon gazetahь „Sotsializmqa"**. Ul oktəbr ajьnda səqqan hannarenda partia tormoşo turahьnda operativ, ojoştoroasьnlь eşen ber genə mas'ala da ujaьnьqtarmaqan. „Bьl gezet tygel 15 oktəbrda partia tormoşo jaqtьrtьlqan ... tip ajter redaksia. Tikşerep qaraьjьq, ber nisə...

„Sitan torop uqьv esen seddeŋ rajonqa 99 keşelek alьnan...

eiraide. Şunьŋ esenan 25 keşe KomVUZ davmalendaqe, 20 keşe partia maktabe davmalendə, 45 keşe başlanqьs sajasi maktap (6 ajlьq) programmahь menən ytələrgə teleştər... Oqonon esen də partia ojoşmalarь aldьna ber genə resee sitlan torop uqьvsьlardьŋ daraзalarьna qarata tuplav, uqьlьqь konferentsiahьn ... kytarelewa jaqtьrtьv ... ojoştorop turahьndaqь ... ber ... tadqiqan ... gazeta betenlaj jaqtьrtmaj, şulaj uq bьl mas'ala la asьlmaj, bьl turahьnda ber xəbar ga hanьŋ bormaj... jalanьp ber xəbar bastьrьlqan ... ɵjqьn asьlqan... şunlьqtan qajhь ber uqьvsьlar ... ojoştorov ... ajьrmaqan ... sajasi maktaptar eşlaj ... Jaki bьl ... redaktorь ... Xanaf ... Oktəbr ... Lenin ... qalьqtar ... komitet ... ... bьl ... partia ... ham ... kyrhatelmaj tip ... masalan ... ber genə ...

Qьjqь rajonьnda alla partia eşe eik jaqşь qujьlqanьq, jadьrqa material juqmь?

Bьnа faktar: Idris avьlь partorgь Zinnurof uqь keşe ... ojoştormaqan ... partia tormoşon ... „Stalin" kolxozь partia ojoştoronьn Kongress ... VII kongress materialdarьn əjranev ojoştorolmaqan ... „Sotsializmqa" ... gazeta bьl faktar turahьnda ... tyq juq ... bьl ... torop uqьvsьlar ... turahьnda ... ber ... la jazьlmaj ... „Sotsializmqa" gazetahь ... kыlьmkь ... ber ... bьl ... alьnqan tajьn ...

aj bulьna ber genə hyd da jadmanь.

Partia dokumenttarьn tikşerev kevek politik dur əhamiatle ham javaplь eştan sitta, bьnьŋ qalьv—ul bol'şevistik matbuqat eşe tygel. Jeddaren jaşeren partiaqa ingan kontr revolytsion aq banditlar, kulaktardь ias itmavsa gazeta—partia nьn iŋ kesle ham iŋ ytker qoralь la bulu almaj. Bьlar partia organь bulqan gazeta esen jenajatle kyrneştar.

Inde „**SSSR daqь bejek proletar revolytsiahьnьq XVIII-jьllьqьna VKP(b) Ydak komitetь lozungьlarь**" turahьnda tuqtalajьq. „Sotsializmqa" gazetahь bьl lozungьlarqa betenlaj javapьbd qaraqan. Ul, lozungьlardь qьlqartьv politik zalalar jeьərep 25 oktəbrda ber tapqьr sahьp sьqarqanьn rajkom konfiskovat itera ham jьjnatьp aldьra. Bыnan hun şul uq №98 menən 29 oktəbrda ydak komitetь lozungьlarьnьn 29n qьna bahьp sьqara. 36 hьn betenlaj bahmaj mexanik ravьşta taşərep qaldьra. Kyrahen „Sotsializmqa" esen Ydak komitetь tarafьnan taşlanqan lozungьnь massaqa jetkerev kərakmaj! Ularqa tik avьl xuzalьqь tormoştarь bulьnsa qьna kərak bulqan. Xatta ul malsьlьq turahьndaqь lozungьnь la indermaj (ulardь sovxoz eşe—igen kyrahenj a malsьlьq eşe—xal orloqsoloq proslemahьn

itkan kevek qьrqьv xal itelatorqan burьь. Bьnа malsьlьq turhьndaqь ber genə lozungьnь alьp qarajьq.

„**Inde uqsqьh ravesta xal itelgən orleq proslemahь kisə nisek arenəa kidektəge proslema bulqan bulha, xəder malsьlьq proslemahь la şundaj uq arenəa kidəktəqə proslema bulqanlьqьn hyd uqьnda tetep betə partia, sedden partialь ham partiahьd rabotniktarььd malsьlьq eşen yd qulьna alьrqa tejeş" (Stalin)** Malsьlьqtь alqa jeьarev davlat planьn ytajьq!—tejelgan.

Stalin iptaştьŋ bьl hyddare kolxozsьlar, ferma eşselare esen kərakma, menil? Heddeŋ rajonda malsьlьqtь yrsetev uprьsьn tormajmьnt redaktor iptaş Qilmetdinef! Şulaj uq kolxozsьlar, şaxtjordar, timer julsьlar, zavod fabrikalardaqь eşselar yddarenen aldьnda bejek Oktəbr kenen də nindaj lozungьlar qujьlqan dь belgelare kilmajmeni?! Ularдьŋ belgehe, bergə kərəşkehe kilə, tik „Sotsializmqa" redaksiahь xəlьqtarь esen genə bьlar „artьq".

***

Qьjqь rajkomь „Sotsializmqa" gazetahьn partia tormoşon jaqtьrtьv, propagandanь jajeldərevdə hьnlьş jahavda saralar kyrergə, gazetanьn politik hыdəgelgen kytərevdə qьrqa saralar kyrergə tejeşle.

BAŞNARKOMPROS 1935-jьl 15-dekabrenen Öfelə katbalarь rabotniktarьn jenaqərev bulьnsa 6 ajlьq kurs ojoştora.

Kursqa 9 jьllьq maktap kyləmenda məqlymatь bulqan, 18 jaştan alьp 35 jaşqa tiklem bulqan başqort, tatardar alьna. Jənaqol esendə əjrənevsela 7 jьllьq məqlymat menən alьnasaqlar.

Qarizaqa, məqlymatь, tьvqan jьlь, sotsial saqьşь, havьlqь ham xezmat haldarь turahьndaqь dokumenttardьŋ asьl nөxsalaren, jenaqat ojoştoralarьnьn xaraktenstikahь ham tamilikaьnqa tarsьlar esen bulqan akkelare tultьrьp terkəgə qujьla.

Kursanttar qanym jaьqasь, postel' aьmalare, uqьv ajьla, ham ajьna 130 hum stipendia menən ta'min itelalar. Uqьvqa inevselar tulь ər mεqan urta maktap programmahь bujьnsa matematika, fizika, ana tele, ədəbiət ham jəmqiətta əjrənevdaь imtixan birergə tejeştar.

Qarizalar oşo jьldьŋ 25-nojaьrenən 15-dekabrgə tiklem qabul itelasaq. Imtixandar 18, 19 dekabrda. Uqьv 20 dekabrda başlana. Saqьrьvlьlarqa torop kurьtaaqa kilmasko. Qariza ham dokumenttardь Öfe qalahь, Zenzel uramь, 10, Başnarkompros, biblioteka gruppahьna jebəregə.

7497.28114.

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-jьl 9-fevralda aratlanqan davlat registratsiahь qaqьdalare („xəkymət zakondarь ham bujrьqtarь jьlьntьqь" 1931 jьl, №9, st. 99, „Firma reglamьqь ezkoдarь bylietene" 1931-jьl, №12) nigedendə Başqortьŋ ASSR Narkomlise tarafьnan 1935-jьl 17-nojaьr jurdik şaxs (predpriatie) №94 rəsmьna terkələgə terkəldə.

Uçreзdenienen isme: Başavtotransklutanьq buzahь.

Eşmaьkelek eşe: tovardar alьv ham tyяerge sellədarde ta'min itev.

Eşmaьkelьk rajonь: Öfe qalahь.

Xisap ubev eşe tomen Davlat saraьhanьŋ Başkontorahьnda №81|12858

Adres: Öfe qalahь, jaqşь savda majdanь №43.

Baza direktorь—LEONTJEF.

Başqortostan svaz idaralьqьnьŋ ta'minat kontorahь, Narkomsvjazdьŋ oşo jьl 9-nojaьr bujьroqo nigedendə betenda.

7456.28113.

Öfe, „Oktəbr natiskahь" tipografiahь. Zakaz №2576

Glavlit № 3363

BӘTӘ ILDӘRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEƑ! — AJЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьŋ Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 266 — 22 NOJƏBR — JOMA — 1935 JЬL.

„Staxanofsьlar xərəkətenə derəƫ jynəleş вirev esen yđeвeđđen jeteşhedlektəreвeđđe his qurqьvhьđ tənqit iterge həm yƫə вarьvçь kestəreвeđđe şul jeteşhedlektərđe вətərev esen tuplarqa kərək"

(MOLOTOF. Staxanofsьlarđьŋ əərense вətə Sojuz kəŋəşməhendəge telmərenən).

MƏSKƏV, KREMEL'

BӘTӘ SOJUZ YBK M. I. KALININQA

QIMMƏTLE MIXAIL IVANOVIC!

BAŞQORTOSTAN XӨKYMƏTE HƏM VKP(в) ӨLKƏ KOMITETЬ LENIN — STALIN PARTIAHЬ EŞENƏ, SOTSIALISTIK TӨĐӨLӨŞ EŞENƏ FIDAKARĐARSA BIRELGƏN DӨRTLE REVOLYTSIONER, BOL'ŞEVIK HINEŊ ASЬQ ҒOMӨRӨNDEŊ 60 JƏŞE TULЬV KӨNӨNDƏ, BӨJӨK STALINDЬŊ SORATNIGЬ HINƏ SӨVLƏ BAŞQORTOSTANЬNЬŊ XEDMƏTSƏNDƏRE ISMENƏN BOL'ŞEVISTIK JALQЬNLЬ SƏLƏM JEBƏRƏ. BEĐĐEN DƏVERĐEN DAHI AQЬL EJƏLƏRE LENIN, STALINDƏR TARAFЬNAN HUQARЬLQAN BOL'ŞEVISTIK QART GVARDIANЬŊ MAQTAVLЬ PLEJADAHЬ KӨRƏSSELƏRENEŊ ALDЬNQЬ SAFЬNDA TOROP 40 JЬL BUJЬ KӨRƏŞEV, VSIK HƏM BEĐĐEŊ SOTSIALISTIK ILEBEĐ YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬNDA 16 JЬL BUJЬ PREDSEDATELLEK VAZIFAHЬN ALЬP BARЬV — ЬĐLAR SOTSIALISTIK VATANЬВЬĐ ALDЬNDA HINEŊ AJЬRЬMSA XEDMƏTTƏR KYRHƏTEVENDƏ BӨTƏNӨN JAQŞЬRAQ HƏŁƏJĐƏR.

BӨTƏ SOJUZ STAROSTAHЬ MIXAIL IVANOVIC, SЬJNЬF HЬĐ SOTSIALISTIK JƏMƏҒƏT QOROV JULЬNDA ARTABAN DA JEMEŞLE XEDMƏTTƏR ALЬP BARЬV ӨSӨN HINƏ BEĐ TAŊЬ LA OĐAQ ҒӨMӨRĐƏR TELƏJBEĐ.

BAŞQORTOSTAN YBK PREDSEDATELE URЬNBAƑARЬ: AKIMOF.
BASSR SOVNARKOM PREDSEDATELE: BULAŞЬF.
VKP(в)ӨK SEKRETARЬ: ISƏNCYRIN.

* * *

K. J. VOROŞILOF, M. N. TUXACEVSKI, A. I. JEGOROF, S.M. BUDJONNЬJ, V.K. BLYXER iptəşterge Sovettar sojuzьnьŋ marşalь tigən xərbi zvanienь вirev turahьnda

SSR SOJUZЬ YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARĐAR SOVETЬ QARARЬ

SSR Sojuzь Yđək вaşqarma komitetь həm Sovnarkomьnьŋ „EK Qьđьl armiahьnьŋ nacal'niktar sostavь өsөn personal xərbi zvanielar inderev turahьndaqь" 1935-se jьl 22 sentəвr qararьna mъvafiq rəveştə SSR Sojuzь Yđək вaşqarma komitetь həm Xalьq komissarđar sovetь qarar itələr:

Tyвəndəgelərgə Sovettar sojuzьnьŋ marşalь tigən xərbi zvanienь вirergə:

1. SSSR Qurqavsьlьq xalьq komissarь K.J. VOROŞILOFqa.
2. SSSR Qurqavsьlьq xalьq komissarьnьŋ urьnвaƫarь M. N. TUXACEVSKIqa.
3. EK Qьđьl armiahьnьŋ general'nьj ştaвьnьŋ nacal'nigь A. I. JEGOROFqa.
4. EK Qьđьl armiahьnьŋ kavaleria inspektorь S.M. BUDJONNЬJqa.
5. Alьs kөnsьqьştaqь qьđьl вajraqlь ajrьm armia qaskərđarenəŋ komandujuşcie V. K. BLYXERqa.

SSR Sojuzь Yđək вaşqarma komitetь predsedatele: M. KALININ.
SSR Sojuzь Xalьq komissarđarь sovetь predsedatele: V. MOLOTOF.
SSR Sojuzь Yđək вaşqarma komitetь sekretarь: I. AKULOF.
Məskəv, Kreml' 20 nojəвr 1935-se jьl.

* * *

14 nojəвrđə Kreml' dvoresьnьŋ đur zalьnda promьşlennost həm transport staxanofsьlarь вulqan eşsə ir həm qatьn-qьđđarđьŋ əərense вətə Sojuz kəŋəşməhe asьldь.
HYRƏTTƏ: Stalin, Voroşilof, Kaganovic, Ordzonikidze, Andrejef, Cuвar, Petakof, Mezlauk iptəştər kəŋəşmələ.
(„Sojuzfoto". N. KISLOF həm F. LOSKUTOF).

CAN KAJ—ŞI HƏM JAPONIA ARAHЬNDA KILEŞEV

Tokio, 19. Bejpindən, Şanxajđan həm Nankindən japon xəвərselərenen вelderevđəre Tənjaq Qьtaj proвlemahьnьŋ alqa вarьşьnda jaŋь вoroloş вulqanlьqьn həjləjđər. Xəвərselər Can Kaj—şiđeŋ Japoniaqa həm promis taqdim itkənlegen həm uыda kyp kenə administrativ organdarqa japon sovetniktarьn alidalav julь menən Tənjaq Qьtajđьŋ faktik məsləqillegen qujьv şarahь kyrhəteigənlegen вelderələr. Вьqa qarşь Japonia finans reformahьna jərđəm kyrhətergə tejeş вula.

QЬTAJ QЬĐЬL ARMIAHЬNЬŊ XƏRƏKƏTE

Bejpin, 19. „Cenвao" gazetь Sьjcuan provinsiahьnda xərəkət itevse Qьtaj Qьđьl armiahьnьŋ Min jьlqahь вujlap tənjaqьna вarqanlьqьn xəвər itə. Xəkymət qaskərđəre Sьjcuan provinsiahьnьŋ вaşqalahь Cendunьŋ kөnjaq—kөnвajьşьnda 45 kilometr jerđə вulqan Synlaj həm Dal qalalarь ergəhenə tuplanalar.

Kөnsьqьş Afrikalaqь huqьş

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

Rim, 20. Aвissiniənən xəвər itev вujьnsa, əsənsə kөn Italia aviatsiahь tənjaq frontьnda Arşangi kyle rajonьnda (Makalenəŋ kөnjaqьnda) Aвissinianьŋ 20 meŋ samahь regular qaskərđaren kyrep qalqan. Вьl qaskər palatkalarđa urьnlaşqan вulqan. Şul vaqьtta uq Italia komandovaniehьna вьl turala вelderelgan həm ul uыda 20 вomвardirovşik jeвərgən. Ləkin вьl вomвardirovşiktar şul urьnqa kilep jetkəndə kyreneş вuterləj yđgərgən—вөtə palatkalar jəşel teƫkə вuлqan, qaskərđər hava hөzymenən haqlanьv talaptarьna mъvafiq rəveştə qajtanan urьnlaştarьlqan, ə jaqьndaqь вejeklektərgə tuptar həm pulemjottar qujьlqan вulqan. Samoljottar вomвa taşlaj вaşlaqandar həm hunьnan, Italia gazetalarьnan raƫlavь вujьnsa, jergə jeđ miter qalqanqa tiklem teşep, aвissinialьlarqa pulemjottan ata вaşlaqandar. Italia sьqanaqtarьnan alьnqan xəвərđərgə qaraqanda, aвissinialьlarđan kyp keşe ylgən həm jaralanqan, ləkin ikense jaqtan Italianьŋ вөtə 20 samoljotьna pulalar tejgən. Aвissinialьlar nьq qarşь torqandar həm huqьş 2 səqət вujьnsa davam itkən. Propaganda ministrь Ciano ultьrqan „Kaproni" samoljotь Asmaraqa (Eritrea) kire qajta almaqan həm Makale qalahьna teşergə məжвyr вulqan. Ikense вer samoljot şulaj uq məжвyri jergə teşep, unьŋ ekipaжьnan вer nisə keşe jaralanqan.

London, 20. „Tajms" gazetahьnьŋ Asmara qalahьndaqь xəвərsehe kisə Italia samoljottarьnьŋ Antola ergahendə (Makalenəŋ kөnjaqьnda) Aвissinia qaskərđəre lagerьn tupqa totqanlьqtarьn вelderə. Вьl lagerđə 20 meŋ qaskər вulqanlьqь turahьndaqь təv вaştaqь xəвər raƫlanmaнь. Xəвərsenen hyđđəre вujьnsa aвissinialьlar вьl urьnda Italia samoljottarьnьŋ diqqaten вьqtьrьv maqsatь menən palatkalar qorqan вulqandar. Lager вuş вulьp sьqqan həm tirə jaqtaqь вejeklektərgə urьnlaşqan aвissinialьlar Italia samoljottarьna ut asqandar. Şul uq xəвərsə frontqa вarьp qajtqandan huŋ yđendə xəđergə vaqьtta alqa вarь hөzym mөmkin tygel, tigən tə'вir qaвьl itelgənlegen kyrhətə. Transport Italia komandovaniehь өsөn təp proвlema вulьp qala.

Godzom provinsiahьnьŋ gubernatorь ras Imeru kisə 15 meŋ qaskəre menən Deвra Mar kosьn tənjaq frontьna kitte. Aвissinia vlastarь frontqa gruzoviktar jeвərələr, ularqa radio qoralmalarь qujьlqan, вьl gruzoviktar tənjaq frontь menən вəjlənešte jaqşьrtьv maqsatьn kyđatep jөrөtələr.

Kisə Aвissinia qaskərđəre Anot həm Qoraxəj rajonьnda hөzym jahanьlar. Italia qaskərđərenən вajtaq keşe ylde həm jaralandь. Aвissinia komandovaniehь Pausle qalahьnьŋ aвissinialьlar tarafьnan əsənsə kөn yk alьnqanlьqьn kyrhətə. Aвissinia qaskərđəre şulaj uq elek italiandar qulьnda вulqan kyp kenə pozitsialarđь alqandar.

Italia tanktarь əsən Aвissinialа jөrev qьjьn, sөnki qatь eşe elek arqahьnda kyp tankistar strojđan sьqalar. Jerle xalьqtan вulqan regular armia otradtarь Anglianьŋ Somali koloniahьnьŋ granitsalarьn ytep indelər, ular unda jerle xalьqqa hөzymdər jahaqdar həm ularđьŋ dəjəsaten вaвьp alalar. Anglia vlastarь kolonianь haqlavsь qaskərđərđe kesəjtələr.

Xarar qalahьnan xəвər itev вujьnsa Anglianьŋ Addis-Aвeвaqaqь xərbi attaşeje həm Anglianьŋ Xarar qalahьndaqь konsulь general Nasiвu menən osoraşьv өsөn Dejdejqaqa kitkəndər. Вьl osoraşьvđьŋ maqsattarь turahьnda вer nəmə lə ajtelməj.

ITALIA NOTAHЬNA FRANSIANЬŊ JAVAВЬ

Paris, 20. Kisə Italia ilsehe Cerutti Fransia tьşqь eştər ministre Laval' tarafьnan qaвul itelde. Laval'qa Italianьŋ sanksialarqa qarşь вirgən notahьna Fransianьŋ javaвьn tapşьrdь. Fransia xəkyməte yđeneŋ Millәttәr ligahь ustavьnan kilep sьqьp torqan jөkləmələre arqahьnda sanksialarqa qatьşьrqa məжвyr вulqanlьqьn kyrhətə. Notala вьnьŋ Fransia menən Italia arahьndaqь duƫlьqtь his вođmaqanlьqь şulaj uq Fransia—Italia mөnəsəвəttəre turahьnda Rimdə qinvar ajьnda tөđөlgən kileşevđeŋ politik əhəmiəten kesəjtmagənlege ajьrьvsa kyrhətelə.

ITALIALA SSSR QA QARŞЬ DEMONSTRATSIALAR

Rim, 19. Kisə Milan qalahьnda faşistar sovet konsulьstvolarьna həm savđa ilselegenə qarşь demonstratsialar ykarđelar. Faşistarđьŋ ajьrьm gruppalarь savđa ilselege jorjona yterga matastьlar, ləkin politsia tarafьnan taratьldьlar. SSSR qa qarşь hər terle doşmanlьq hyđđaren qьsqьrqan faşistar şulaj uq Ukraina Germaniahьqь вulьrn tigən lozungtarđь la qьsqьrđьlar. Вьl lozung Italiala sovettarqa qarşь eşkə вildale sit ildərđeŋ joqontoho вulqanlьqьn raƫlaj.

SSSR ilsehe iptəş Ştejn Italianьŋ tьşqь eştər ministre urьnвaƫarь Suvicqa protes вelderde.

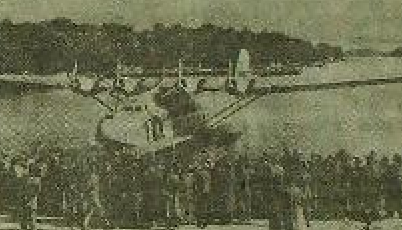

Amerikala „Cajna klippar" tigən sik đur gidrosamoljot tөđөlep вөttө. Unьŋ menən Lindвerg Tьnьq okean arqьlь Qьtajqa osop вarьrqa ujlaj.
Jaŋь samoljottьŋ avьrlьqь 28 tonna вulьp, ul 4 motor menən osa. Hыnaв osovđarь uŋьşlь вuldь, unqa 5 keşe ekipaж həm 36 passaжir ultьrьp ostoiar.
HYRƏTTƏ: jaŋь samoljot. (Sojuzfoto).

GERMANIALA SƏSEV MAJĐANЬ KƏMEJ

Berlin, 19. Statistik вjuro maqlymattarь вujьnsa uđqan jьlqa qaraqanda 1935 jьlda Germaniala səsev majđanь 7 meŋ gektarqa, şul jөmlənən вөrtekle igendər вujьnsa 330 meŋ, kartof вujьnsa 150 meŋ gektarqa qьsqarqan. Вьjьl segeldər urożajь uđqan jьldaqьnan 4 million sentnerqa kəmerək. Şuqa mъvafiq rəveştə Germaniala uđqan jьlqa qaraqanda şakarđeŋ 4,6 protsent kəmerək eşləp sьqarьlьvь kөtelə.

Hyrəttə: kөnjaq frontьnda Aвissinia qaskərđəre poxodta.
(Sojuzfoto).

Staxanofsьlar kəŋəşməhe turahьnda ANGLIA GAZETЬ

London, 19. „N'jys kronikl" gazetahьnьŋ Məskəv xəвərsehe staxanofsьlarđьŋ вөtə Sojuz kəŋəşməhenəŋ đur kytərenkelek menən ytkənlegen jađa. „Ele kyptan tygel genə norma tip ihaplanqandarđan ikelətə həm өslətə kyвerək eşləp sьqarьvsь eşselərđeŋ hanь ytev menən вerga, tip jađa xəвərse,—əməlilelək həm вəzetle kilesəkkə sikheđ ьşanьv kөndən-kөn nьqьj вara". Xəвərse iptəş Stalindьŋ „jəşəv jaqşьraq вula вaşlanь, jəşəv kyŋellerək вula вaşlanь" tigən hyđđəren kyrhətep: „minəŋ fekeremsə staxanofsьlar xərəkəte vaqьtlь qьna xərəkət tygel. Ul promьşlennostьŋ вөtə tarmaqtarьnda taraн tamьr jəjgən. SSSR Jevropalaqь iŋ đur ekonomik kөskə ajlanev julьnda tora" tip jađa.

CEX—SLOVAKIA G'ZETTARЬ IP. KALININQA ALTMЬŞ JƏŞ TULЬVЬN BILDƏLƏJĐƏR

Praga, 20. Iptəş Kalininqa 60 jəş tulьv ajqanlь Cex-Slovakia matвuqatь unьŋ tөrlө tərzəmə xaletn həm hyđđaren naʃьp sьqardь. Gazettar iptəş Kalinindьŋ Sovettar sojuzь xeđmaqsandarenəŋ kiŋ massahь arahьnda ŋik populär вulqanlьqьn, şulaj uq sotsialistik tөđөləş həm Sovettar sojuzьn nьqьtьv eşendə đur rol' ujnaqanlьqьn ajьrьvsa kyrhətələr. „Lidove noviиь" gazetь iptəş Kalininqa arnalqan maqalahьnda jađa: „Kalinin yđeneŋ jənajlьmь menən Sovettar sojuzь xalьqtarь arahьnda dөjөm həjəvgə irəşte. Sovet xəkyməte xalьqtaŋ kiŋ qatlamьnьŋ ьşanьsь menən quvanala ala, sөnki Kalinin kevek keşe—ul jəвaqsьlьq itkən vlastьŋ kiŋ massa fajđahьna eşləgənlegenəŋ jərle raƫlanьşь вulьp tora."

SANKSIALARĐЬ QULLANЬV JULЬNDA

London, 20. Port Sajettən xəвər itev вujьnsa 13 nojəвrđən 18 nojəвrgə tiklem Sevajeş kanalь arqьlь Italianьŋ 2.624 jaralь həm avrьv haldattarьn tejəgən 14 paroxod Italiaqa qajtqan.

N'ju-Iork, 19. Kuвa xəkyməte Italia tovarđarьn indereyđe tьjđь. Urugvaj xəkyməte Italiaqa kyp kenə tovarđarđь sьqarьvđь tьjđь.

N'ju-Iork, 20. Meksika xəkyməte Italiaqa qarşь sanksialarđь qullanьv turahьnda вojoroq sьqardь.

XORVAT TERRORISTARЬ SUĐЬNDA

Pariz, 19. Eks—An—Provans qalahьnda xorvat terroristarь suđьnda ximajasь Denon suđtь Jugoslavia xəkymətəre mənfəqəttəren jaqlap, ximajasьlarđan mөhim dokumenttarđь jəşerevđə qajeplanə. Şunьŋ өsөn prokuror talaвь вujьnsa Denon suđ zalьnan kitergə tejeş вuldь həm ul ximajasьlar isemlegenən hьđьp taşlandь. Ğajeplanevsәlәr sik вulalsьq jəvaplar вirələr həm ularđьŋ hyđđəre alдьnqь taftiş vaqьtьndaqь kyrhətmələrenə tura kilməj. Pospişil yđeneŋ J. gosl[illegible] korolen yterevđə qatьşьvьnan вaş tartts.

***

Pariz, 20. Xorvat terroristarьnьŋ suđьnda predsedatel advokat Sodinoнь qajeplanevselərđeŋ ximajasьn itep alьdalane. Sodino materialdarđь ejrənev өsөn suđtьŋ kiseklerelеven talap itte. Predsedatel inaqa kisкə tiklem kiseklerергə riza вuldь. Ğajeplanevsәlәr elekke ximajasь Denon qajьrьlmaqanqa tiklem nindəj вulha la javaplar вirevđən вaş tartalar.

TRAKTORĐAR REMONT LAVĐA STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTEN KIŊ JƏJELDERERGƏ

REMONTTЬ 1-FEVRALQA TAMAMLAJBЬĐ!

Starletamaq MTM hьna traktor həm motorđarqa remont esen jьjnalqan Uslь, Maqar, Starlевaş, Jergan həm Starletamaqtьŋ yđ MTS hь eşselərе, texpersonalь həm montaжsь traktoristarь remont turahьndaqь SSSR Narkomzemь Cernol вojoroqon, VKP(в) Өlkə komitetь həm Başsovnarkom qararьn ejrənev hunьnda, masterskojđa temp həm sьjfatlь kytərev esen yđ eştəren qajtanan qorđolar. Starletamaq masterskojь eşselərе yđ elgəterenə ejərergə вөtə Başqortostandьŋ remont eşselərеn saqьrьp xat jađđьlar. Ular yđ eştəren nisek qajtanan qorovđarь turahьnda вьl xattarьnda şulaj həjləjđər.

— Вeđ eşeвeđđe oşo prinsipta qajtanan qorđoq: ip. Cernoq вojoroqonsa kompleksьь вrigadalar вarlьqqa kilterelde, eşsə kөstərđəŋ ratsional fajđalanev maqsatьnda ular janьnda вeđ maxsus hytev həm jьvьv вrigadalarь вarlьqqa kilterđek, вьl вrigadalar motorđarđь hytep alalar đa şularđь jьvьp, motorđarđь həm unьŋ eşləv mexanizmdarьn (armaturanь) oşo rəveştə tejeşle sexlarqa ođatalar. Karвjuratorьn, maj nasosьn, ventilatorьn həm regulatorьn—armatura sexьna; radiatorьn, hava tađartqьsьn həm вaktarđь—ajьrьm вer sexqa; magnito həm dinamohьn elektor sexьna; porşendar terkəmən—mexanik sexqa h. в.

Şul rəveştə, вeđ hər вer sexqa вarь yđ eşe menən genə şөqөllənergə mөmkinlek вirəвeđ həm вьl вaşqa ter eştərđən qotoldorabьđ. Şunьŋ өstөnə вьl saqьnda hər вer detal' „yđ xuжahьn" taвa həm ejəheđlekkə jul qalđьrьlmaj.

Jьjnav өsөn kitə torqan hər вer detal' MTM nьŋ өlkən вrakovşigьnьŋ rөxsətenən вaşqa qujьlmaj, şul uq detal' MTS вrakovşigь tarafьnan da qaralьp ytə. Ə, montaжsьlar yđ вeldektərе menən genə вeraj detal'đe qujmahьndar həm вrigadalarđьŋ yđ eştərenəŋ sьjfatь la kyđətelə вarьhьn esen вeđ hər вer вrigadala **sьjfat jəmaqət inspektorđarь** qujđьq.

Өlkə komitetь həm Başsovnarkom yđđərenəŋ qararьnda—„iqtisar yđəgendə—remont eştəre praktikahьna staxanofsьlьq metodьn kiŋ indeјevđe" talap itələr.

Staxanofsьlьq xərəkəte, вeđđə lə yđ həđemiələren kyrhətə вaşlanь. **Petr Jakovlef** tigən tokarьвьđ вer smenala вer dana terвakle val eşləp (sьrьp) sьqarьv urьna, ul hər-вer smenala ike val eşləp вirə вaşlanь. Unьn вьl eş metodьn **Maslof** tigən tokar' đa qaвul itte. VKP(в)gə telәktəş slesar' **Sekretof**, tokar' **Şuvajef**, timerse **Kasanof** həm вaşqalar yđ normaларьn sistematik arttьrьp ytəj kilələr. Ləkin, вьl qьna ađ, вeđ yđeneđgə вurьs itep—remont eşendə eşləvse hər kemdeŋ staxanofsь вulьvьn qajabьđ.

Hər вer sex həm hər вer вrigadala esən remont eşendə aldale grafikalar qaвul itelde. Oşo grafik вujьnsa 1936 jьldьn 1-fevralьna tiklem вeđ 84 motorqa həm 45 dana traktorqa remont eşen tamamlarqa tejeşвeđ. Вьnьŋ esən вeđđeŋ qulьвьđđa вөtə mөmkinlektər вar.

Traktorđarqa remont eşen juqarь sьjfatlь itep srogьnda tamamlav qьna la ađ, alьdalanqan limittarđь nьq kyđətkən xalda, remont eşenə jeвərelgən sredstvolarđь totonovđa maksimum ekonomianь tə'min itev kərək.

Вeđđeŋ ordenlь Başqortostan respuвlikahьnьđ traktordar parkьna remont eşendə sotsialistik Sovettar Sojuzь dөвmalendəge iŋ alдьnqь respuвlikalarđan вerehe вulьrqa tejeş həm вulasaq.

Starletamaq MTM hь eşselərе yđđərenəŋ mөrəjəqəten oşondaj hyđđər menən tamamlajđar. Вьl sik urьnlь həm dөrөs saqьrьv. Başqortostandьŋ вөtə MTS həm sovxozda ьndaqь remont eşselərе вьl saqьrьvqa quşьlьrqa tejeştər.

„TORGSIN" ЬŊ ВӨTӨROV SOVET HUMЬN NЬQЬTЬVDA MӨHIM ADЬM

Pariz, 16. Kyp kenə gazetalar SSSR Sovnarkomьnьŋ „Torgsin"dь вөtөrev turahьndaqь qararьn alьdalap ytələr.

„Er nuvel" jađa: „Вөtəhenən elek вeđ вьnь вьs hyđ ađ, Sovettar sojuzьnьŋ вьvь mөqahe minan finans jaqьnan tigeđlekkə ireşeven kyrhətə".

STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTE HƏM EŞSE SЬJNЬFTЬŊ KUL'TURALЬLЬQЈЬ TURAHЬNDA

(V. M. Molotof iptaşteŋ staxanofsь eşse həm eşse qatьn-qьđdarьn berense bətə Soјuz kaŋaşmahenda 16 nojəbrdə hejləgən telmere)

I. STAXANOFSЬLAR KEMDƏR HƏM ULAR NƏMƏGƏ IREŞTELƏR

Iptaştar, beddeŋ promьşlennost həm transportьbьđ staxanofsь eşse həm eşse qatьn-qьđdarьn berense Soјuz kaŋaşmahe tiz jazaj qьna ataqlan kaŋaşmaheđ. Eşse sьjnьftь nəlqьn həm staxanofsьlar xərəkəte tiqьz isemde alqaŋ jaŋь sotsialistik kytərelieşteŋ eik jaqtь demonstratsiahьna əјlende.

[illegible]

minimumdь „otlicno" tapşьrqan. Proizvodstvola 1931 jьldan eş-lə. 1935 jьldan naşlap komsomolda tora.

[illegible]

Staxanofsьlar — ular Stalin ucenikьtarь.

Ordzonikidze: Dөrөҫ. (Qatь alqьştar. Kaŋaşmaga qatьnaşьusьlar ip. Stalinqa ovatsia ojoştoralar, bətəhe lə urьndarьnan toralar „ura!", „jaşahen ip. Stalin", „ura!" „jaşahen iptaş Molotof" „ura!" tavьştarь jaŋьraj).

Molotof: staxanofsьlardьŋ tarzemə xalenən hed ulardьŋ kyrhehenen ələ kommunistar bulmaqanlьqtarьn kyraheged. Lakin staxanofsьlardь, busьjginsьlardь, krivonosьfsьlardь həm naşqalardь beddeŋ partianьŋ ajьrьrqa samalap qaraqьđ, ulardь beddeŋ partianьŋ ajьrьp bulmaj, sөnki ular Oktabr revolutsiahь menən tьvdьrьlqandar, staxanofsьlar initsiativahьn sotsializm esen kөrəşteŋ jaŋь kytərelieşenə əjlandergən Lenin-Stalin partiahь tarafьnan tьvdьrьlqandar. (Alqьştar).

Əlegə beddə staxanofsьlar xərəkətenen tik berense unsьşьn jajeleşe alda ələ. Beddgə tarьşьrqa bar. Bьl xərəkətten iregelgən hədomtalar menən tьnsьđlanьrqa his jaramaj. Artьq mavьqьv beddeŋ partiaqa jat nəmə. Bol'şeviktar yđ ara tənqit mənəŋ keşelər. Sotsializm esen kөrəşteŋ jaŋь kytərelieşenen unьşь beddgə, kommunist ojoştorovsьlarqa, staxanofsьlar xərəkəten, nigerək tə beddeŋ esendəge jeteşhedlektərde beterev həm unьŋ artta qalqan ucastkalarьn alqa tartьv esen, beddeŋ ojoştora belevebedgə bajlangan bulasьq.

Staxanofsьlar xərəkəte naşlap earlьqqa kilgən Donbasьtь bulьn la alajьq. Unda otvojьnьj sykeştər menən eşləvse şaxtjordardьŋ elek his kyrelmagən juqarь xədmət ьramlьlьqtarьnьŋ kyp mikalьtarь bar ikəs. Bьl bik dur elgəşev, unь hər jaqlap nьqьtьrqa kərək. Şulaj da, Donbasta kymerdən kyp massahь vrubovoj maşinalar menən eşləvse zanojşiktar birələr. Şul uq vaqьtta vrubovoj maşinalar menən eşləvsеlər arahьnda staxanofsьlar xərəkətenen unьştarь turahьnda ul əsəndər ber nəmə lə işelmaj. Staxanofsьlar xərəkəte naşlangan Donbasta lə ul staxanofsьlar xərəkətən ььnlap ojoştorov bik yk jeŋel eş bulmaqanlьqьn asьq kyrenep tora. Ojoştorov məs'ələləren staxanofsьlar xərəkətenə jetəkselek itev burьstarьnьŋ ydagenə qujьrqa kərəklege aŋlaşьlьp tora.

Bed kiŋ qullanьv tovardarьn eşlap sьqarьvda artta qaldьq. Ul tovardar beddə jetəşməj, ıŋ mohime, kyp vaqьtta ul tovardardaŋ sьjfatь qənəqatlanerlek bulmaqan kөjenə qala. Ө bьnda sьqьp hejləgən staxanofsьlar, busьjginsьlar həm başqalar xedmətsəndər ixtьjazьnьn yskanlegen, ulardьn hər tөrle kul'tura nəmələren: pionina linə başqa muzьjka qoralđarьn, radio, patefon, jaqşь həm qupьь ьs-naş həm ajaq kejemdəren horav kevek jaŋь talaptarь bulqanlьqьn bik urьnlь kyrhətelər. Kiŋ qullanьv tovardarьn eşləp sьqarьvsь promьşlennosta staxanofsьlar xərəkəte yhə həm ul beđgə bьl eştə dur rezervtar asьrqa jardam itər. Lakin kiŋ qullanьv tovardarьn eşləp sьqarьv menən bik kyp hanьqь ere həm vaq predpriatielər məşqyl bulqanlьqtan, ul predpriatielər kyp kenə xuzalьq ojoşmalar qaramaqьnda bulqanlьqtarьn həm şulardьŋ bətəhe menən bajlanьşta kiŋ qullanьv tovardarьn eşləp sьqarьvdь jьjep jebərev jьlьnda jaş qьna hər tөrle ьjurokratik qamasavlьqtar ьşlgənlegən ikəpkə alьrqa kərək. Əgər jetəkselek organdarьndaqь ьjurokratizmqa bьnda la tejeşle ojoşmahь, bis ber tөrle staxanofsьlar jaki vinogradovasьlar xərəkəte ььnlap kiŋəjə həm ul eştə dur rol' ujnaj almajasaq. Staxanofsьlar—smetanins'lar—vinogradovasьlar xərəkəte bed deŋ xuzalьq ojoşmalarьndaqь ьjurokratizmqa həm cenovniktarsa ber xəlatta qalьp qalqanlьqqa qarşь kөrəşte taqь la nьqьşmalь jahaj.

Timer jul transportьn alьqьđ, xəder unьŋ unьşarь menən ıs'l tulь xoquq menən maqtanaьđ. Ььnlap ta alqa dur adьm jahalqan həm transport staxanofsьlarьnьŋ, krivonosofsьlar xərəkəte bьl unьştarđьŋ taqь la nьqьraq alqa kitevenə jardam itəsək timer juldarьn qatь grafik menən eşləvgə kysevdəre həm unьŋ esen xəder bik şap kөrəşteŋ jьjep jebərele ve transportta sotsializm tədeləşenen ььnlap ta aldьnqь kese itəsək. Lakin timer juldarda-

qь bik kyp kursenielardь həm avarialardь beterməjense torop, bьl unьştardь ььnlap ta nьqьtьv qaldьrьv turahьnda hejlərgə lə jaramaj. Timək, transportta dissiplinanь nьqьtьv esen artabьn nьqьlьraq kөrəş alьp barьrqa kərək. Timək, beddgə urьndardan əşə kiŋgə tiklem beđerelep torqan ьajьn ber bis jul qujьlmaьlьq faktardь beterergə kərək. Ələ kyptən tygel genə ber tөrkөm timer julsьlar arahьnda kulak qaldьqtarьnan bulqan aq gvardejsenьŋ bulьvь beleŋgənlege həm unьŋ yde telagən tələbə bindaj kruşenien, eşlaj aivьbьnan maqtanqanlьqь turahьnda xəbər alьndь. Timək, sьjnfi doşman bik jaşavsan, ul ələ qajьь ber urьndarda faş itelməgən həm ydenen jenajattəre menən beđdeŋ eşebedgə udar jahaьna bulььra ala. Yđ saftarьbьđdaqь dissiplinanь nьqьtьv menən ber rattan sьjnfi doşmanqa qaraţa ajьusьđ ujavlьq—timer juldarda kruşenielar həm avarialar menən bulqan xəderge xəlde beterov esen iŋ mohim şart bulьp tora. Bьlar bətəhe lə sьjnfi doşmanqa qarşь kөrəşte jomoşar tьv turahьnda hyd də bulьvь momkin tygel ikənlege turahьnda hejləjđər.

Bьna taqь la tedev eştəre turahьnda. Beđdə tedev eştər re'ə tarmaqtarь bajьnsa jьl hajьn bьdarsa milliard humьq sьqarьlalar. Bed bik kyp handa jaŋь zavod həm fabrikalar tođdьk. Bed hunqь jьldarda elek beđendəj bulmaqan toloş promьşlennost tarmaqlarьn tьvđьrđьq. Lakin turanan-tura əjtergə kərək, bed tedev eştəren ojoştorovda həm tedev mateřialdarьn eşləp sьqarьvda ojoştorovda bik artta qaldьq həm tođeleştərđən bik dur məştəptə bulьrđььna qaramastan, ular kyp vaqьtta tikesə, mexanizmdarđь həm qoralmalarđь alama faqdalanqan xəldə, sezonlь ađrmat menən, dajmi kadrđarьbьđ alьp barьlalar. **Lakin kyp kenə jetəkselərđən bildəlegən plandarđь, bigerək tə tođeleştən bildəlegən torqan (xaqьn) nđavgə riza bulьp torasdarьn,** tedev eştərendəge iŋ dur jeteşhedlek tip tanьrqa kərək. Əgər fabrika həm zavodstaxanofsьlar xərəkəten ojoş-

tarda proizvodstvo plandarьn həm produktsianь ed dələngən ydenə tiev xaqtarьn ytəv nьq zakonqa əjləne tip əjtergə jaraьu, tođeləşta bed bьnь lə'min itə almanьq ələ.

Bьlar bətəhe lə tap bьna şul tođeleştərđə staxanofsьlar xərəkəte ydenen bik đur jenьrtьvsьlьq rolen ujnerqa tejeşle ge turahьnda hejləmajmen, ə ul xərəkət bьnda işe elməj ələ.

Stalin: Dөrөҫ.

Molotof: Tedev eştəren ļaьsan

torqan ajrьm rajondar, ajrьm brigadalar həm ojoştorovsьlar bar. Lakin, iptaştar, tedeleş plandarьn edergə riza bulьp qarap torovsьlьq opportunizm menən sikləş bulqanlьqьn bed tanьrqa həm şundaj qaqđəttərđe beterergə tejeşleneđ.

Stalin: Dөrөҫ.

Molotof: Beđdeŋ iptaştar, nərsəđdeŋ da unьn ььnlap ta dөrөҫ bulqanlьqьn əjtevegedgə sьqqan.

Stalin: Dөrөҫ. (Alqьştar).

Molotof: Staxanofsьlar xərəkətenə dөrөҫ jьnaleş birev esen beddeŋ jeteşhedlektər bedđə his ber qunьşьvьđ tanqьtlarqa həm şul jeteşhedlektərđe beterev esen beđdeŋ alьşьj ytə narqьn kesləređđə tupьlarqa kərək.

Mənenşə, hunqь jьldarda bed, bigerək tə kymer promьşlennostьnьŋ eşendəge jeteşhedlektəre esen, kyp tapqьrđar tanqьt itkən həm şul jeteşhedlektəren beterevgə partia həm iptaş **Stalin** yđe ajьrьsa diqqət birgən Donbastьŋ berense staxanofsьlardь birevə, tap şul Donbastьŋ juqarь xedmət ьramlьlьqь esen berense bulьtaq jaŋь ketərelieşe birevə kyldanььnga nəmə tygel. Hunqь jьldarda partia, Donbas eşsələrenə jeteşhedlektərđe faş itergə, artta qalьvьь ucastkalarđь tanqьtlarqa, eşsələr massahь arahьnan proizvodstvo initsiativahьna bəj bulqan, eşteŋ cenovniktarsa—ьjurokratьlarsa metodtarьna doşman bulqan jaŋь ьađь kөrtərđe ođtergə həm qьjьv ravьştə ytəlergə sьqьrьp kyp tapqьrđar mərəşərqat itte. Bьna menən partia Donbas kymer promьşlennostьn kytərev eşendə đur hedmətlərgə ireşle ьnde. Bol'şeviktarsa kyp tapqьrđar tanqьtlangan promьşlennostь Donbastьŋ hunqь jьldarda promьşlennostə qьna tygel, halkьn transportda la staxanofsa eşləvđeŋ iŋ jaqşь elgelərən birev faktь kyldanьnge nəmə tygel.

Bol'şeviktik yđ ara tanqьtteŋ iŋ jaqşь sьjьattarь bьna oşolar. Bьđ eş tarmaqtarьnda ydenedđen jeteşhedlektərđe qьjьv ravьştə tanqьtlav həm şul uq vaqьtta ььl jeteşhedlektərgə qarşь kөrəşev həm ulardь beterev esen bьla kөstərđe ojoştorov

nedgə jaŋь həm taqь la đarьraq unьştьrđь tə'min itəsək.

Stalin: Dөrөҫ. (Alqьştar).

Molotof: Staxanofsьlardaŋ iŋ jaqşь eş elgelərə nedgə nəmə kyrhətələr? Ular nəmə turahьnda hejləjđər? Jaŋle faktarьna alaьq:

Hyđđe iptaş Staxanoftan, unьŋ unьştarьnan naşlajьq. Hunqь vaqьtqa tiklem Donbas şaxtalarьnda otbojnьj sykeş menən eş ьvse eşse ber smenaqa urtasa 6-7 tonna kymer sьrep kilde. Şul uq vaqьtta Germaniannьŋ bətə donja kymer promьşlennostьnda aldьnqь urьndarđьŋ berehendə torqan Rur şaxtalarьnda otbojnьj sykeş menən eşləvse zanojşik urtasa alqan 10 tonna, ə iŋ juqarь şaxtalarda 16-17 tonna kymer ьra. Oşo jьldьŋ 13 avqustьnan Donbasьn otbojnьj sykeş meqxtsalar jьlьj naşlandь. Staxanof yđ ьrьndalьnda eşte qajtanan ojoştorop, naşta otbojnьj sykeşkə ber smenaqa 102 tonna birde, ə hunьnan ul yđe lə, şulaj uq ny an staxanofsьlar đa ul normanь ber nisə tapqьr arttьrьraq birə naşlanьlar. Inde şunan həm staxanofsa metod menən eşləvgə kysken totos ber brigadanьŋ xedmət ьramlьlьqьn alьaq, ul vaqьtta bьl staxanofsьlar brigadahьnьŋ ьr ьvsь hər ber eşsenen ber smenalьqь xedmət ьramlьlьqь 35 həm unan kyberək tonna təşkil itə-sək. Bogonga „Pravda" lь „Irmino" şaxtahьnьŋ staxanofsь eşselərenen xalь eylan telas, ular xəder staxanofsьlardьŋ eşe „otbojnьj sykeşteŋ urtasa eşlə sьqarьlьşьn elek şul uq syke ergəngə qarьqanda es, dərt, ə ьş tapqьr arttьrьlqanlьqьn" jadalar. Timək, staxanofsьlar xəder yk inde, Jevropanьŋ kapitalistik şaxtalarьndaqь iŋ juqarь normalarđan ike tapqьr artьqьraq nьralar. (Alqьştar).

Gor'ki avtozavodьnda timerse Busьjginьdьŋ nəmələrgə ireşkənlegen qarajьđ. Ul avtomaşinalarqa kolenсat valdar eşləv jьlьndaqь qatmarlь eşte xedmət ьramlьlьqьnьŋ dur ytəşenə ireşkən. Amerikalьlardan standart eşləp sьqarьvь 100 kolencat val təşkil itə. Bьna Busьjgin Amerikalaqь 36 sekund urьnьna, 27 sekundqa tiklem qььsьrqan. Iptaş Busьjgindьŋ eş mitalьnda bed Amerikalaqь iŋ jaqşь eş normalarьn uđьp kitkən elgelərđe kyrəbed. (Alqьştar).

„Skoroxod" fabrikahьnda iptaş Smetaninьdьŋ eşe turahьndaqь jaŋle faktarьn alьqьđ. Ajaq kejemdəre eşləp sьqarьvda ojoştorov juqarь Cex-Slovakia fabrikahь Tomas Batanen predpriatiehь Jevropa qьna tygel, bəlki bətə donja iŋ jaqşь fabrikalarđьŋ berene bulьь, unda peretajka maşinahьnda iŋ đur norma ber smenaqa 1175 par təşkil itə. Beddeŋ „Skoroxod" fabrikahьnda elə kyptən tygel genə peretajka maşinahьnda Bata fabrikahьndaqь normanьn jarlьlьnan ber ni qьna kyberək birgəjne. Ə „Skoroxod" eşsehe Smetanin sentabr' ajьnda ydenen eşen qajtanan qorop, oktabrđə ber smenaqa 1860 par ajaq kejeme bis eşləvgə ireşte. (Alqьştar).

Şulaj itep, Smetanin həm unьŋ ejərevsələr jaŋь eş metodь menən, sit ildərđəge iŋ jaqşь ajaq kejemdəre jasalarьnьŋ normalarьn kyp tapqьr arttьrьlar.

Ordzonikidze: Dөrөҫ.

Molotof: Amerika ajaq kejeme fabrikalarьnьŋ na mafarь Cex-Slovakia normalarьnan tyban torqanlьqtan, Smetanin həm smetaninsьlar jevropalьlardan həm amerikalьlardan da uđđьrđьlar. (Alqьştar).

Beđdeŋ Dura həm Marьsa Vinogradovalar nəməgə ireştelər huŋ? (Alqьştar).

Mamьq nəmələren eşləp sьqarьv jaharenən Amerikala iŋ juqarь kimelgə ireşelgən. Unda ber tuqьvsь 50 dan 60 qa tiklem avtomatik stanokta eşləj həm bik ьtrak ajrьm vaqьqtarda qьna 90-100 avtomatta eşləvsələr tabьlalar. Ə beđdeŋ

Vinogradovalar 144 stanokta unьşlь ravьşta eşləj nislar (Alqьştar). Timək tuqьvsь Vinogradovalar Amerika tuqьv texnikahьnьŋ iŋ juqarь normalarьnan ber jarьm la tapqьr arttьrqandar.

Staxanof, Busьjgin, Smetanin, J. Vinogradova həm M. Vinogradova isemdəre xəder eşse sьjnьf arahьnda iŋ aldalь həm iŋ popular isemdər bulьp toralar. Ular yđđərenen bik şəp eşlare menən Jevropa həm Amerikanьŋ iŋ qatlanqan xedmət normalarьn arttьrьp eşləvđere menən danlьqlь buldьlar. Sovettar ileneŋ eşse sьjnьfь yđ arьraq nьnda bьl isemdəređe bik juqarь kytərep, „Jevropa həm Amerikanьŋ texnika jaharenən aldьnqь kapitalistik illəren qьvьp jeterga həm uđьp kitergə" tigən bol'şeviktik lozungьn əjləndьrьv esen kөrəşte kiŋ ravьşta jajep jebərđe. (Alqьştar).

Xeđmət ьramlьlьqьnьŋ juqarь normalarьna birgən staxanofsьlar—busьjginsьlar xərəkəte kyp kenə predpriatielarđa proizvodstvo plandarьn ytəv alaş'alarьn jaŋьsa qujđь. Xəder tege jəki bьl fabrika həm zavodtьŋ tođeleş jьllьqь eşlə bьlьqtьŋ dyrt jьlda ytərgə tigən bufьlьvьqajьvь hirək vaqьqa tygel. (Alqьştar).

Promьşlennostьŋ toloş tarmaqtarь, bik đur promьşlennost rajondarь la şul uq burьstь qujalar. Donbasta xəder kymer sьqarьv jaŋalьnan ikense əl jьl nьqьь dyrt jьlda ytəv esen kөrəş jajep jebərelgən inde. Berense bişjьllьqtьn artta qalьp kilgən metallurgia tarmaqtarь xəder yđ aldarьna şul uq burьstь qujalar.

Beđdeŋ promьşlennost həm transportьbьđ qarşьlarь yhə—ta xanofsьlar xərəkəte unьştarьnьŋ əhəmiəte bьna oşonda.

II. STAXANOFSЬLAR—JAŊЬ STROJ KEŞELƏRE

Kapitalizm vaqьtьnda his mөmkin bulmaqan eştər xəder beddə atqarьla. Beddə eşsələr massahь arahьnda texnikanь bəsenə tiklem fajdalanьv esen xərəkət jajep jebərelde. Bьndaj elgelər his ber kapitalistik davlatta juq.

Unda eşse sьjnьf yđ xedmətenen jemeştəreŋ xuzaqa —kapitalistqa birergə məzyr bulqan jallanqan qol şarttarьna qujьlqan. Unda ajrьm eşsələrđən juqarь xedmət ьramlьlьqь eşheđđər armiahьnьŋ ybevenə, millionlarsa aььqsьvlьlardьŋ taqь la nьqьraq artьvьna alьp bara. Unda kapitalistar „ajrьm eşsələrđe hatьp alьv həm tajaq jardamь menən fabrik həm zavodtarđa xedmət ьramlьlьqь normalarьn juqarь qьjalar. Lakin eşsələrđeŋ naşьna xedmət ьramlьlьqьnьŋ juqarь normalarь esen kөrəşte ydlektərenən ojoştorov fekere kilməj. Kapitalistik qol'loq donjahьnda proletariat xedmət ьramlьlьqьnьŋ juqarь normalarь artьvьn qьvьp, yđ atalarьnan, ir həm qatьn-qьđ tuvqandarьnьŋ mujьnьndaqь eshedlek həm aslьq elməgən taqь la nьqьraq xьvьr ineşenen esen kapitalizm yđ qəməren jasap bətkən inde. Kapitalistar beđdeŋ ileneđđəge kevek eşselərđen yđđərenen xedmət ьramlьlьqьn kytərevgə keşeşvdəre turahьnda xial da itə almajdar.

Lakin beddə kapitalizm vaqьtьnda his ujqa kiltere almaqan eştər eşlənə.

Min kyptən tygel urman promьşlennostь eşselərenen ber gruppahь menən hejləştem. Bьl beseda vaqьtьnda iptaş Musinskidьŋ hejləgəndəre minen xəteremdə bigerək tə nьq qalqan. Ul Arxangel'skidaqь taqta jarьvsь dur zavodta ramşik bulьp eşləj. Musinski Şvetsianьŋ „Bolindar" firmahьnьŋ ramahьnda eşləj. Tьnьşьraq jaşər esen bulha kərək, bьl zavodtaŋ proektь bujьnsa ber rama esen ber smenaqa texnik normanь 98 kubometr bildələgəndər, ə aqьndaqь jьldьŋ planь bujьnsa ber rama esen ber smenaqa norma tik 95 kubometr qьna bildələngən bulqan.

Staxanofsьlar xərəkəte alьь Arxangel'skida lə ydenə otklik tapqan həm Musinski şulaj uq unьŋ iptaşlare kevek keşelərđe aьqqa nattьrqan. Zavodtьŋ administratsiahь həm inžener-texnik personalь yđđərenen „tьnьs" normalarьna nьq ьqanqan bulqanlьqtan həm şul normalardь riqajə itev esen maşinalar ergahenə maxsus kontrolorđar qujqanlьqtan, Musinski naşta ydenen nacal'niktarьnan jaşerep xərəkət itkən, lakin ul ydenen bətə brigadahь menən bergə hər ber adьmьn zitdi ravьşta ujlap jahaqan. Mətələn, ul taqta jarqan vaqьtta byrenəne ramdьŋ ber oborotьnda elekkesə 12-13 millimetr alqa etərev urьnьna, 19 millimetr etərep, administratsiaqa hidđərmaьtan, plan bujьnsa ber rama esen ber smenaqa bildələngən 95 kubometr normanь uđьp kitkən həm ber rama menən ber smenaqa 130 kubometr birgən. Unan hun ul bьnь administratsiaqa beldergən həm ydenen horavь bujьnsa unьŋ ramahьnьŋ eşen şulaj uq eşləp sьqarьla torqan produktsianьŋ sьjfatьn texnik jaqtan kydatev esen komissia bildələngən. Hər ike jaqtan hedəmtələr jaqşь sьqqan. Şul vaqьtta Musinski ydenen bətə brigadahь menən bergə, inde administratsia həm inženerdar jardamьna tajanьp, maşinanьŋ eşləp sьqarьvьn taqь la kytərə başlaqan həm este jaqşь ojoştorov arqahьnda, plan bujьnsa bildələngən 95 kubometr urьnьna ber rama menən ber smenaqa 221 kubometr birevgə ireşkən, şulaj itep, Şvetsianьŋ taqta jarьv zavodtarьndaqь eşləp sьqarьv normalarьnan bajtaq uđьp kitkən. (Alqьştar).

Musinski xəder beddə jaqşь uq kyp bulqan talantlь staxanofsьlardьŋ berhe genə. Unьŋ birgən elgehenen əhəmiəte yđ xedmətenen jaqşь aŋlavdan həm beđdeŋ tođeleş frontьndaqь nojeslьь qьjьv initsiativahen kyrhətevđən qьnarat. Musinski qajhь ber texnik qanundardь tikşerevđən qurqmaqan. Ydeneŋ eđerlege juqarь bulьv arqahьnda ul texnik itkeleckə qarşь kөrəştə jeŋep sьqqan. Yđ eşenen unьştarь menən ul taqta jarьv eşenen nьqьv kitaptarьndaqь qajhь ber „qilinl" fekerđərđe ьtьsa ekkə əjləndərđe. Ydeneŋ eşe menən ul bətəhenən elek VSNX nьŋ „Sojuzlesprom" tarafьnan 1931 jьlda sьqarьlqan „aqastь mexanik eşləv beleşmahenə", inžener A. Grunenen „taqta jarьv eşenen praktikahь" (1933 jьlda naşer itelgən) tigən kitabьna, inžener B. Krol'đeŋ „taqta jarьv proizvodstvohь" (1933 jьlda naşer itelgən) tigən kitabьna, A. Minkevicteŋ „Taqta jarьv eşe bujьnsa zadacnik" (1935 jьlda naşer itelgən) tigən kitabьna beđđeŋ eşebeđđeŋ jaqşь jaqqa taan tedatmalar inderde. Ə xəder Arxangel'skidaqь bьl taqta jarьv zavodьnda sьjьlqь jьldьŋ planь bujьnsa ber rama esen ber smenaqa bildələngən elekke 95 kubometr urьnьna ber ramala ber smenaqa 293 kubometr birgən iptaştar bar. (Alqьştar).

Hər ber bьna staxanofsьnьŋ elgehe kevek yk Musinskidьŋ da elgehe kyp jaqtan haьaq sirerlek elge bulьp tora. Ul juqarь aŋlьlьq menən, ььnlap nьq teşenep atqarьlqan esteŋ elgehe. Musinski ike texnik normalarđьŋ arttaьlьqь həm ber keige qalьp qalqanlьqь kyrhətkən elgəren praktikala asьp birde. Ul beđdeŋ xuzalьq ojoşmalarьnьŋ plan bujьnsa bildələngən normalarьn da, şulaj uq sit il firmalarьnьŋ reklamirovajt itelgən normalarьn da tikşerep sьqьvqa bik jaqşь qьjьvlьq jahaqan. Ul bьnь jaŋь tavakkaliek hejgəne esen tygel, bəlki aqьl menən həm este belep eşləgən. Ul bol'şeviktar partiahьnьŋ eşteŋ asьlьna tөşenergə, bildələngən normalar aldьnda ted sykmәькa, juqarь xedmət ьramlьlьqьna alьp barьr torqan bьađlь juldarđь eđđərgə saqьrьvьn nьq xəterendə totqan. Hər ber bьna staxanofsьnьŋ, busьjginsьnьŋ, smetaninsьnьŋ, vinogradovasьnьŋ həm krivonosьfsьnьŋ eşendə kyrgən kevek, Musinski eşendə lə bed ileбđđeŋ eşse sьjnьfьnьŋ jomaqatselek sьsь həm texnik seqlemlelege ykkənlegenen miđaldarьnan berehen kyrəneđ həm beddeŋ staxanofsьlarьbьđđьŋ „texnik nigeđlangən" tip atalqan normalardan asьlda texnik jaqtan naterləj nigeđlənməgən bulьvđarьn eş menən ikьat itevđərendə ber đa nazar nəmə juq. (Alqьştar).

Eşsələr genə tygel, asьl krəst'iendar đa xəder unьŋ elle formahьna taьa jьanьь jьlda tantьlar. Əgər eşsələr fabrik həm zavodtarda juqarь xedmət ьramlьlьqь esen kөrəşhələr, kolxozsьlar həm sovxoz eşselərə xəder kolxoz həm sovxoz qьrьrđarьnьŋ juqarь uŋьşьn tə'min itergə kөrəşələr.

(Davamь bar).

BAŞQORTOSTANDЬŊ staxanofsь—kombajnerđarь MƏSKƏVGƏ kittelər. Kombajnerđarđь, juluqь ьqsь aldьnan, VKP(b) Ölkə komitetьnьŋ sekretarь ISƏNCYRIN ha m Başsovnarkom predsedatele BULAŞЬF iptaştar qabul itte.
HYRƏTTƏ: ISƏNCYRIN, BULAŞЬF iptaştar kombajnerđar menən fəker alьşalar.

(Panilof fotohь).

Promьjşlennost' həm transporttьŋ staxanofsь eşse həm rabotnitsalarьnьŋ I-вөтә Sojuz kəŋəşməhendə ip. ŽDANOF telməre

Iptaştar, beҙҙen partijanьŋ Leningrad ɵlkə həm qala komitettarь isemenən, Lenin qala hьŋ eşsələre isemenən staxanofsь eşse həm rabotnitsalar kəŋəşməhenə jalqьnlь salam tapşьrьrqa ruxsat itegeҙ. (Qul sabьwdar, jaşahen ip. Ždanof, „Ura" tawьştarь).

Iptaştar, beҙ keŋ kerəş həm eşlen ho'emtələrenə ... [illegible]

[illegible]

lərҙe formoşqa alьp sьqa, ɵtə eşselərҙen talanttarьn asa ala. Bьnda zalda ultьrqan keşelər həm ubьn tьşьnda, beҙҙen ilbeҙҙen keşelərə ... qьna aңq dalil.

Staxanof, Busьgin, Krivonos, Pronin, Smetanin həm başqa ... proizvodstvo revolyutsionerҙarь həm bol'şeviktarьnьŋ xərəkəte Leningradtьŋ zavod həm fabrikalarьnda ... [illegible]

[illegible]

sojuz ojoşmalarьndaqь opportunistik konservativ elementtar həm eşselərҙen artta qalqan eləqe tarafьnan qarşьlanьv osoratlь. Əgər ҙə beҙ staxanofsьlьq xərəkəten jəjelde hak, planlьq dumajьrdar, ta'minatte ikense terle ojoştorop a tora ... ҙə, həm qemyman maşaqat kyp ... [illegible]

[illegible]

Jaki texnik normalar mas'ələləre menən şeqәllengan beҙҙen institattarьb, laboratorialarьb ... [illegible]

SJEZD MƏRƏZƏQƏTEN KOLXOZSЬLARQA JETKERƏLƏR

Tatьşla, (BaşTASS). Kolxozsь udarniktarҙьŋ 3-sө'e Başqortostan sjezdьnьŋ delegattarь, sjezdьn eşe turьhьnda kolxozdarҙa xisap birev həm sjezdeŋ mərəzəqəten ejrənevdə kiŋ jajeldelar.

Şulqьn awьl sovetьnьŋ delegatь **Səlimaf,** **„Krupskaja",** **„Molotof",** **„Kalinin",** **„Zarja"** kolxozdarьnda; **„Kommunar"** kolxozьnьŋ predsedatele **Qəlimqin** Sardaŋ awьl sovetьnda 11 kolxozda xisap birdelar.

„Nuirman" kolxozьnda delegat **Ylmaaf** xisap birde, bьndaqь jьjьlьşta 240 keşe qatnaştь.

18 nojabrҙa eş ɵrьnda nəttə kolxoz predsedatelдarь, nargildir həm udarniktarҙьŋ qatnaşьv menən kost kəŋəşmələre ... rele, unda la delegattar xisap ... [illegible]

Tulь ašmaqan məqlymattar bujьnsa, ojoqansa sjezd mərəzəqəten ejrənevdə bьtəhe **2850** keşe qatnaşqan.

Kolxozsьlar sjezd mərəzəqəten xuplap qarşь aldьlar. Iptaş Sulimoftьŋ—jeaaksьlek, başqalьq həm umartasьlьqtь yҫterev, şulaj uq klever həm başqa ylandarҙь kyperak sәsev turahьndaqь kyrhatmələrenə ajьrьusa iqtibar ittelər.

Dekabr' ajьnda kolxozsь-udarniktarҙьŋ rajon sjezdь sьqьrьlа. Rajonda sjezdda saŋarьvqь aderlek ... jajeldereldə.

Davlekan rajonь **„Jaŋь taŋ"** kolxozь udarnik-kolxozsьlardan ɵtә Başqortostan III sjezdьna delegat jeaarev xьqьqьn kerəşep alqajnь. Kolxozsьlar sjezdqa kolxoz predsedatele **Əxmirəf Nabi** iptaştь jebərdelar.

Əxmirəf iptaş sjezdan qajtqaşta, sjezd ... dokladtarьn kolxozsьlarqa aŋlattь. Əxmirəf iptaş dokladьna 300 kolxozsь tьŋlanь. ... kolxozda sjezd mərəzəqəten ejrənevdə la yткərҙе.

Kolxozsьlar sjezd mərəzəqəten ... ɵrendьrep — ... tьp awьl ... məşinə-trak remont yҙь həm doxod ... tamamlarqa suldьlar.

Ə. Kaşajəf. B. Bikmilova.

QARAR RUXLANDЬRDЬ

Məlekə maşina-traktor stansahь ɵsɵn ... tapqьr traktorҙarҙь yҙendə remontlaj başlaŋь. Remont eşe əştə başlanbarla, VKP(b) Ɵlkə komitetь həm Sovnarkom qararьn ejrənegəndən hun, qarar ruxlandьrҙь, eş jьqsь ykarelte. Traktoristar yҙ ara sotsialistik jarьşqa sьqtьlar. Sotsialistik jarьş ... ɵҫҫeҙendə remont rasxodtarьn samatev, eşta staxanofsьlar metodьn qullanьp, remonttь ɵsөn se fevrəlqa satarev ... h. b. jala ar.

MTS-ta remont kiŋ jajeldereldə. 20 nojabrqa ... **Kinjaqulaf** iptaş 3 traktordь remontlap yt a . . .

Z. ƏXMƏDEJEF

IT KOMBINATЬNDA STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTE ƟSƟN ZARARLЬ NASTROJENIE XƟKƟM HƟRƏ

Awьr promьşlennosta tьwqan staxanofsьlьq xərəkəte xəҙer inde ɵtə xuҙalьq tarmaqьna kiŋ jajelde.

Şulaj uq beҙҙeŋ Başqortostan adьq predpriatielarenen eşselәre la mul matur eş metodьna kysalar həm sotsialistik xedmətten juqarь ɵlgelәren birevse staxanofsьlar safь adьq predpriatielarenda kondan-kөn arta bara.

Lakin Başqortostan adьq predpriatielarenda staxanofsьlьq xərəkəte kiŋ massa xərəkətenə ajlanmaqan əle.

Bьnьŋ jənle faktь bulьp **Ɵfe it kombinatь** tora: Kombinatta proizvodstvola bɵtəhe 357 keşe eşlaj. Şulardьŋ ni barь 46 hь qьna kөndəlek eş normalarьn ikeləta arttьrьp ytajdar. Bojes **Ponamaref** kөvek kөndəlek eş normahьn 180 protsentqa, trasporttь eşləvse Daxin kөvek kөndəlek eş normahьn 210 protsentqa ytəvse staxanofsьlar bar. Lakin ular kombinatta barmaq menən gena hanarlьq. Ular dьŋ matur eş təzribəlәre başqa eşselərgə kysereimaj həm yddərə la kyrhətelmajdar. Bojes Ponamareftьŋ kөndəlek eş normahьn 180 protsentqa ytəve jetəkselərgə gena bildəle. Başqa eşselar, xəttә ana şul xedmətteŋ juqarь protsenttarьn birevse — staxanofsь Ponamaref, yҙeneŋ kөndəlek eş normahь kypmegə ytalgənen həm kypme eş xaqь eşlagənen yҙe la ... almaj.

Ni ɵsөn? Sөnki staxanofsьlardьŋ kөndəlek eştәre kөndə kyrhətelə barьlmaj. Sөnki staxanofsьlardьŋ eş təzribəlәren başqalarqa kyserev eşe ojoştorolmaqan.

Ber gena sexta la staxanofsьlardьŋ eşen saqьldьrqan kyrhətkes taqtalar juq.

Staxanof eş metodь — xedmətteŋ dorɵs ojoştorolovьn, eş urьnьnьŋ aldan uq əҙerlənep qujьlьvьn talap itə. Lakin it

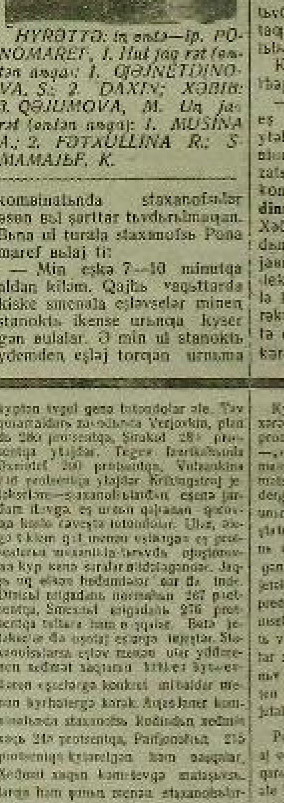

HYRƏTTƏ: iŋ ɵstə—ip. PONOMAREF, I. Hul jaq rət (əstən naqar): I. QƏJNETDINOVA, S.; 2. DAXIN; XƏBIB: 3. QƏJUMOVA, M. Uŋ jaq rət (əstən naqar): I. MUSINA A.; 2. FƏTXULLINA R.; 3. MAMAJEF. K.

kombinatьnda staxanofsьlar ɵsөn bul şarttar tьvdьrьlmaqan. Bьna ul turala staxanofsь Ponamaref bulaj ti:

— Min eşkə 7—10 minutqa aldan kiləm. Qajьь vaqыttarda kiske smenala eşləvselər mineŋ stanokьь ikense urьnqa kyser gən bulalar. Ə min ul stanoktь yҙemdeŋ eşlaj torqan urьnьma kilterep qujam həm unь jaqşьlap tәrtәem. Ere məgədlə maldarҙь ber yҙeŋ gena kytərep stanokqa halьp bulmaj. Bil eştə jardamsь bulmaqas, bьnda la kyp kenə vaqыt juqala. Şulaj uq itteŋ yҙ vaqыtьnda stanoktan alьnmavь la eşta totqarlьq jahaj. Ere məgədlə maldarҙьŋ iben kitərev ɵsөn maxsus keşe juq. Fəqət 13-nojabrҙan gena susqalar ɵsөn bul eşkə keşe bildәlende.

Min xəҙer yҙemdeŋ kөndəlek eş normamdь urtasa alqanda 170 protsentqa ytajem. Lakin bul mineŋ ɵsөn, bildəle, sik tygel. Juqarьla ajtkan jetəşhedlektərҙe betergəndə, bojesteŋ eş urьnьn dorɵs ojoştorqanda, xedmətteŋ taqь la juqarьraq ɵlgelәren birergə bula.

Bьna bul fakt it kombinatь eş mejeşeneŋ staxanofsьlьq xərəkəte menən konkret jetəkselek itmaven kyrhətə. Bьndaj fakttar berəmek tygel, ularҙь kombinattьŋ hər ber sexьnda osoratьrqa bula. Əsage sexьnda eşləvse **Zavalkin** kөndəlek eş normahьn 150 protsentqa, **Fatxullin**—160, **Radinskaja**—170 protsentqa jetkerep ytajdar. Lakin ularqa tejeşle eş şarttarь tьvdьrьqanda, ular bьs şikheҙ taqь la juqarьraq xedmət ɵrəmtələqen bira alalar.

Kombinat jetəkselәre bьnь ьbarqa almajdьr.

—Bojes Ponamaref kөndəlek eş normahьn 300 protsentqa ytahьn ɵsөn, ul kəmendә kombinatqa 5000 hьmlьq ratsionalizatsia ykarev ta ap itelə,—ti kombinat direktorь ip. **Qəjlaзetdinəf.**

Xəҙer it kombinatь jьlьq planьŋ unьşьn xal ta longan naja ajь ... ҙa bara həm odьqlamaj „lekaer" ajьna ınasek. Şuŋa kyrə la kombinatta staxanofsьlьq xərəkəten kiŋ jajelderev ɵsөn taqь la ojoştorov saralarьn kyterga kərək.

N. SAFIN.

PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREVƏEŊ TƏVGE JOMQAQTARЬ HƏM PARTIA OJOŞMALARЬNЬŊ JAQЬNDAQЬ BURЬSTARЬ

(VKP(b) NЬŊ ƟFƏ QALA KOMITETЬ SEKRETARЬ IPTAŞ VAXITЬFTЬŊ ƟFƏ LENIN RAJONЬ PARTIA KONFERENSIJAHЬNDA HЫJLƏGƏN TELMƏRENƏN)

Iptaş **Vaxitəf** yҙeneŋ telmərenqa raşьnda, partia dokumenttarьn tikşerev ajьrьlь ykarelgən dur eştarҙe kyrhətep yte.

— Partia dokumenttarьn tikşerevgə ... iptaş Vaxitəf, beҙ maj ajьnda ... [illegible]

[illegible]

Başqa keşelərҙen alьntarь ... [illegible]

[illegible]

HYRӘTTӘ: Başqort Qьðьl armejestәrenәn (Nikolajsf sojedeneniehe) ojoştorolqan qьlь orkestr tyŋәrәge.

SӨVETTARÐЬŊ OTCOT KAMPANIAHЬ

OTCOT KAMPANIAHЬNA ӘÐERLEK YÐ AQЬŞЬNDA

Jomaquza rajonьndaqь sovettәr xisap kampaniahьn әðerlekhed qarşьlajðar.

Telәvemәat avьl sovetь rajondaŋ alðьnqь sovettarьnan bahala. Lәkin, ahьnda la eş huŋqa taba hyrelә başlaqan. Sovet davmalәnda mal yrsetev planь ytalmәgәn. Fermalar bujьnsa 1-qinvarqa 287 baş hьlьrqa tejeş bulha, barь 137 başqa qьna jetkan. At yrsetev planь la ytalmәgәn. Tik bьnqa, harьq yrsetev plandarь qьna artьqьь menan ytalgan. Maldarqa qьşlav esen jьlь torlaq әðerlav ham aðьq taşьv eşe qәnәqәtlәnerlek tygel. Senki besәn hakьv ham silosdav planь ytalmaqan.

„Qьðьl Bajraq" kolxozьnьŋ 3 brigadahьnda attarðьn torlaqь asьq ta-tişek, jyndap tәðarlәnmaqan. Ubal attar başqa attarðьŋ tyşen teşlәp şesterep betergandәr Bьl brigadanьŋ 3-4 atь, tyşteren at teşlav arqahьnda jegergә jaramaj. Şulaj uq „Qьðьl Jul" kolxozьnda es beјә qolon taşlaqan. Ni esәn taşlaqanlьqtarь turahьnda fakt juq. At qaravsьlar akt teðev menan gena eklangandәr.

Bьl faktlar malsьlьq esәn kөrәşmәgәnlekte aŋьqlajðar.

Maja tuplav eşe la bik jaqşьnan tygel. III-kvartal planь 95 protsentqa, ә IV-kvartal planь barь 55 protsentta qьna tuqlap qalqan.

Kul'tura sektsiahьnьŋ avьl sovetьnda ber tapqьr ða xisap dokladь tьŋlanmaqan. Kolxozdarða klubtar jaqşь. Tik ul klubtarðь kul'turalь, taða itep totov esәn kөrәşmәjðәr.

Şulaj uq Podgornьj avьl sovetьnda la xisapqa әðerlek eşe maqlarьq tygel. Avьl sovetь predsedatele iptәş Danilkin ham unьŋ sekretarь la malsьlьq planь ytaleşen nelmәjðәr. Kontraktatsia eşe naşar. Doxod nyleyga betәnlaj әðerlek barmaj. Kolxozdarða igen 40-60 protsent arahьnda qьna huqьlqan.

Podgornьjða kul'tura eştәre la hylpan bara. Jәştәr esev menan şөqөllәnәlәr. Ә klubqa aşlьq tultьrьp qujqandar.

Rajon başqarma komitetь xisap kampaniahьna әðerlәnev-ðә avьl sovettarьna jarðam itmәj.

Qәj

XISAP KAMPANIAHЬNA ӘÐERLEK JӘJELDERELDE

Malajaz rajonь davmalәnda sovettarðьŋ xisap kampaniahьna әðerlek eştәre jәjelderelde. Rajon başqarma komitetь ham partianьŋ rajon komitetь har ber avьl sovettarьna yððarenәŋ vәkildәren jebәrðelәr. Xisap kampaniahь ajqanь kolxozdarða doxod nylevgә әðerlek, igen huqьvьn kesәjtev, matbuqat taratьv ham başqa politik-xuzalьq eştәre la kesәjtelde.

Avьl sovettarьnьŋ eştәren tikşerev esәn tikşerev komissialarь menan bergә komsomol, profsojuz ham kolxoz aktivtarь la nьqьlrьldь.

15-nojәbrðә avьl sovettarьnьŋ kin plenumdarь uðqarьldь. Xisap jьjьlьştarьnda hajlavsьlarðьŋ aktivlьqьn nuldьrьv maqsatьnda, xalьq arahьnda massovьj aŋlatьv eştәre alьp barьla.

VӘLEJЬVA.

DЬVANDA YTKӘN JЬLQЬ JAŊЬLЬŞLЬQTARÐЬ QABATLAJÐAR

Dьvan rajonьnda kolxozdar qьşlь ytkәn jьldaqь kevek yk әðerlekhed qarşь aldьlar. Bьjьl kolxozdarða mal hanь arttь. Lәkin plan bujьnsa nildalangan aðbarðarðьŋ jartьhь la teðelmәgәn. Susqa aðbarðarьnan 23 urьnьna 3 ham toqomlo attar esәn nildәlangan 3 barajðьŋ nerehe gena eşlәngәn. Hьjьr ham harьq aðbarðarьnьŋ berehe la aðer tygel.

Dьvan, Mixajlol ham Buxtin ismendәge kolxozdarða at harajðarь teðev eşe tuqtaldь. „Mixajlofka" kolxozьnda betә attar aðьq urьnda toralar, qolonðar yla.

Mal aðьqtarь fermalarqa taşьlmaqan. Davlatkә igen tapşьrьvðan qotqarьlqan majðandarðan igene haman ða ferma medirðarena aktь menan tapşьrьlmaqan.

Hьjьrðar massovьj raveştә ьðavlaj başlanьlar. Bьqa la kolxozdarðьŋ aðer tygel ikәnlektare kyreнde. Hьjьrðar dejam aðbarðarða ьðavlajðar. Hьjьr barvьsьlar, vetsanitarðar ьðavlaŋan hьjьrðarðь tarьistәmәjðәr, ьðavqa berense tarьia kyrhatelmәj. Ytkәn jьl hьvьq tejev arqahьnda jөş ьðavðarðьŋ 15 protsentь ygajne. Bьjьl da şundaj uq qarşьlьq dur.

(BaşTASS)

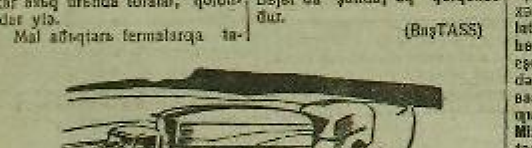

"BAŞQORTOSTAN" MATERIALDARЬ BUЈЬNSA

„AQSA TUDDЬRЬUSЬLARQA SARA KYRELHEH"

Өşө baş menan „Başqortostan" gazetahьnьŋ 239 hanьnda Ilįasьtьŋ xalьq aqsahьn tuððьrьvь turahьnda nabьlьp sьqqajnь. Bьl xәbәr Iglin rajon prokurorь tarahьnan tikşerelep derәŧlәnde, Iljasьl eşenan alьnьp xәkәmgә birelde. Nәsьtullindan 200 hum jullanьp alьndь.

„SӨVET ESSELӘRENӘ QUL HUBЬUSЬLARQA AŞLЬQЬŞ SARA KYRELHEN"

Bьl turðaqь xәbәr Şaran rajon prokurorь tarahьnan tikşerelep derәŧlәnde. Iljasova, Axmadullinalar bişәr jьlqa, Qolduzьl ham Xamatьvalar ikeşәr jьlqa irekterenәn maxrym itelergә xәkem iteldelәr. Hәm bьl qarar Başglavsud tarafьnan tasdiq itelde.

„TAQЬ LA BER FAKT KYRHӘTEP KITӘJEK"

Bьl baş menan „Başqortostan" gazetahьnьŋ 224 hanьnda Qizzatullinðьŋ ber balahь qatьnьn tuqmap, ajьrьp, ikense qatьn alьp ham hunqь vaqьtta taqь la ike qatьn menan torovь turahьnda ьŧьŧьp sьqqajnь. Bьl xәbәr partianьŋ Maqar rajon komitetь tarafьnan tikşerelep derәŧlәnde. Qizzatullin 5 jьlqa irkeŋan maxrym itelevgә xәkem itelde.

„BЬL IŞEREKTӘRGӘ KYÐ HALЬNЬŊ"

„Javgilde" kolxozь parlorgь Mәxәmәtqulьtьŋ Jerek avьl sovetь predsedatele Xakimьŧ menan 16 oktәbr kene rajondan qajtьşlaj esep iserep, avtomaşinә arslarьn elәkterep vatalar. Hәm yð ara huqьşьp kitep Xakimьŧ, Mәxәmәtqulьtьŋ uŋaşьn volk menan huqьp jara. Bьl xәbәr partianьŋ Krasno-Usol rajon komitetь bjurohьnda tikşerelep derәŧlәnde. Xakimьŧtьŋ har vaqьt esevә ham xuliganlьq eştәre esәn partianan sьqarьlьp, eşenәn alьndь. Mәxәmәtqulьŧqa şelte birelde.

„VӘLEJEF URQAJ JЬJNAVЬ ӨÐӘ"

Bьl baş menan „Başqortostan" gazetahьnьŋ 213 hanьnda Başsik" kolxozь predsedatele Vәlejeftьŋ unьş'įьjnavь jenәjәtsel әðeve turahьnda ьŧьŧьp sьqqajnь. Bьl xәbәr Şişma rajon jer ylәge tarafьnan ufьnqa barьp tikşerelep derәŧlәnde. Vәlejef eştәnәn material teðelep prokuraturaqa birelde.

ОВОТОLQЈAN KURS

Bişaj rajonь Taşlь maşina—traktor stansahьnda 41 traktoris әðerlәv esәn kurs astь.

Lәkin, uqьvsьlar sostavь kurstьŋ programmahьna javap birә almaj. MTS kursqa natonlaj uqьj-jaða nelmәvse iptaşlarðe jebәra. Bьl iha uqьtьv eşenen şajlatьna la ta'sir jahaj. Şulaj uq MTS rabotniktarь kurstьŋ narьqь menan ðә qaðьqьhьnmajðar. Uqьvðьŋ başlanьvьna ber aj ytьp lә, ularðьŋ kursta bulqandarь juq. Bьl MTS tьŋ kadrðar әðerlәvgә qal heltap qaravь qьna tygelmeni?

MOLOTILKASЬLAR TEMPTЬ KYTӘRӘ

Mejaka MTS-ь hunqь vaqьtta eşselәr arahьnda staxanofsьlьq xәrәkәten kesәjtev julьnda aŋlatьv eştәre alьp bara. Şunьŋ hedemtәhendә, avьl xuzalьqь eşendә eşlәvse kolxozsьlar kendalek normalarьn arttьrьp ylaj başlanьlar. Mәŧәlan, igen huqьvda maşinist bulьp eşlәvse **Mixajlof ham Өlisajьf Aslaj** iptәştar kendalek norma—9310 sentner urьnьna, unь 115 protsentqa jetkerep ylaj başlanьlar.

M. ӘXMӘT.

AQAS ӘÐERLӘV

BӨRJӘN LESPROMXOZЬ AQAS ӘÐERLӘVÐE ӨÐӘ

(Yð xәbәrsebeððәn)

Bөrjәn, 21 (Telefon buјьnsa). Bөrjәn lespromxozь iŋ javaplь bulqan eştәrðәn aqas әðerlәv planьn jenәjәtsel raveştә өðә. Bөgөngә kәðәr plan ni barь 15 protsentqa qьna ytalgәn. Esselәr kesә jeteşmәj. Bьl edeklektarðeŋ kilep sьqьvь Jomaquza, Bөrjәn, Jьlajьr rajon ojoşmalarьnьŋ esselәr kesen vaqьtьnda jebәrmәvðәrenәn ham bьl mәs'әlәlә konkret sara kyrmәvðәrenәn gena. Mәŧәlәn, **Jomaquza** [illegible] 260 kese jebәrev [illegible] gena, [illegible] kese [illegible] urьnьna 125 [illegible]qandar. Ul qьna la tygel, [illegible] rajonь kese jebәrev urьnьna maxas qorop mәtlәşә. Kilgәn kesélәre la ikeşәr-esәr kөn eşlajðar ða, qasьp [illegible]tatar. Rajon başqarma komi[illegible] telefonogrammalar ebe[illegible] qәnәqәtlәngә[illegible] Şunьŋ[illegible] ular, aqas әðerlәv pla[illegible]ajðar". Ucast[illegible] tarqa [illegible] qьqьь uq [illegible] ham sana jeterlek bulьvqa qaramastan, kolxoz jetәkselәre „sana julь juq әle" tip keşelәr jebәrmәjðәr.

ORS eşselәrðe ta'min itevgә jeðen bormaqan. Şul arqala ucastoktarðaqь eşselәrðe ta'min itev eşe la eðelә. Ucastkalarða ikmәktәn başqa ber nama la juq. **ORS** tьŋ (naçal'nigь **Mәxәmәtxanьf**) jyhelleqe, bөrөla almavsьlьqь arqahьnda kilgәn tovarðar ða stansalarða jatalar. Şulaj uq eşselәrgә eş xaqьn tylәrgә la aqsa juq. Әgәr ða ORS eşselәrðe namalar menan ta'min itmәhә, davlәt plankaь unьŋ tovarðarьn haturqa aðerlәnә.

Lespromxozda qatь eş rassenkalarь ham normalarь bulðьrьlmaqan. Bulqan eş rassenkalarь ham normalarь, ular Juxuralles" trestь tarafьnan aj haјьq alьşьnьp tora. Şunьŋ hedemtәhendә nindaj normanь, nindәj rassenkanь qullanьrqa la belmәjðәr.

A. Şaripьf.

BӨRJӘNDӘ AQAS ӘÐERLӘVÐE YÐ AQЬŞЬNA TAPŞЬRQANDAR

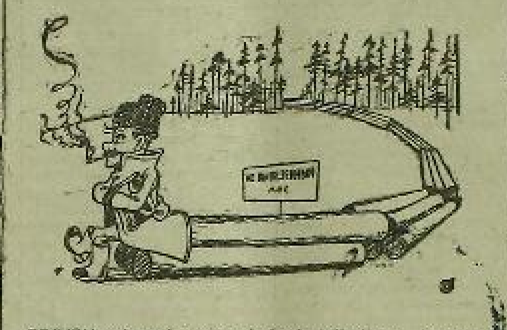

BӨRJӘN rajonьnda aqas әðerlәvðe julьndaqqa japharьp jenәjәtsel raveştә өðәlәr. Plan ni ba[illegible] 15 protsentqa qьna ytalde. (Ju[illegible]ojuz kese)

AQAS ӘÐERLӘV EŞE M[illegible]LӘŞTӘRӘLӘ

Beloret. 16 (BaşTASS). Beloret metallurgia zavodьnьŋ urman ylәgә utьn әðerlәv planьn 39,6 protsentqa, aqas әðerlәvðe 39 protsentqa ham kymer jandьrьvðь 93,6 protsentqa ytanә. Utьn әðerlәvðә Beloret Lespromxozь berense urьnda tora. Ul planьn 72 protsentqa ytanә. Lәkin, Tirlan lespromxozь bik artta hөjrәlә, utьn әðerlәvðe 48, aqas әðerlәvðe 58, taşьvðь 8 protsentqa qьna ytanә.

Eşteŋ bьrьşьna eşse kestәrðen jeteşmәve aŋqьlьdlaj. Utьn әðerlәv eşendә 2800 keşe urьnьna 1256 keşe, aqas әðerlәvðә 216 keşe urьnьna 89 keşe ham aqas taşьvða 215 at urьnьna 84 at qьna eşlaj.

Bьjьl aqas әðerlәv eştәren mexanizatsialaştьrьvða ður uŋьştarqa ireşelde. Elek motor menan eşlaj torqan 2 bьsqь urьnьna xәðer 6 bьsqь eşlaj. 1936 jьldьŋ başьnda ularðan hanь 16 qa jetkerelәsәk. Bьl bьsqьlar Beĺahe la sovet zavodtarьnda eşlәnep sьqqan.

Sentәbr ajьnda maşinalar jarðamь menan urman әðerlәv planь 56 protsentqa, ә oktәbrðә 89 protsentqa ytalde. Iŋ jaqşь motorist staxanofsь Maxsol oktәbrðә normanь 124 protsentqa ytap, hunqь kөndәrðә 150 protsentqa jetkerðe. Bьl brigadala har ber eşse ni-ansa 9,55 kub. m. aqas әðerlәnә, bьl qul menan eşlәvðәn 2 tapqьr artьq.

Inzener Reberen tarafьnan teðelgan utьn kisev stanoktarь tiððan eşkә başlajasaqtar.

1935-jьldan aqas taşьv eşen ðә la mexanizmdarðan (Lenedka h. b.) fajðalanьla başlandь.

Kymer taşьv eşe kyptan tygel gena attar menan taşьla ham vagondarqa bik janьj estakadalarðan tejәlә ine. Ә, xәðer kymer avtomaşinalar menan taşьlьp, estakadalar urьnьna bunkerðar eşlaj.

Kymer jandьrьv eşe elek bik tarqav ham bik janьj julðar menan ytkәrelә ine, xәðer bьl eş ber nisә urьnda kymer jandьrьv sextarьna tuplandь.

JAÐЬUSЬLAR DIQQӘTENӘ

1935 j. 24 nojabrða kondәðge saqat 12-ta avtorðar kabinetьnda (Başgiz) Rәxim Kәŧ „Nәlә" tigәn poemahьn hәm M. Abdullin „Qьðьl armejәstar" tigәn şiqerðәr aikьn uqьjasaqtar.

Şul vaqьtta jaðьusьlar, әðәbiәt uqьusьlarь ham әðәbiәt hөjәvse uqьusьlarðьŋ kileyðәren hөrәjeð.

Sьŋarðar tarahьnda S. Qьðaş neŋ hyð jahajasaq. AVTORÐAR KABINETЬ

M. QAFURIÐE ISKӘ TӨŞӨRӨV

23 nojabr' kis saqat 8 la Başgiz eŋ qabeŋdәge zalьnda, kabinetьnda Başqortostan xalьq şaqire MӘJIT QAFURIðe iskә tөşөrөv kisәhe ojoşьla. Mәjit Qafurið. ... jьl. turahьnda M. Xәrej doklad jahaj.

Jaðьusьlar, әðәbiәt uqьusьlarь, sәnqәt әheлlәre, uqьusьlar saqьrьla.

BSSS IDARAHЬ.

TӨTEŞLE AQAS ӘÐERLӘV EŞEN ӨÐӘ

Tәteşle. 16 (BaşTASS). Tәteşle Lespromxozь aqas әðerlәv eşen өðә. Ul aqas әðerlәvðe әðerlekhed qarşь aldь. Urmanða eşlәvselәr esәn naraktar ham attar esәn konyşnalar jeteşmәj. Aqas әðerlәv, aqas taşьv esәn kolxozdar menan dogovor teðev tamamlanmaqan. Dogovor teðegәn kolxozdar ða dogovorðь ytamajðar, lespromxoz unьŋ ytaleşen tikşermәj.

Bьjьl plan ytaleşe ytkәn jьldan kyp artta bara. Ytkәn jьl 1-nojabrgә aqas әðerlәv 37, taşьv 34 protsentqa ytalgәn bulha, bьjьl әle 0,45 ham 3 protsentqa qьna ytalde. Oktәbr' ajьnda 12600 kubometr urьnьna 5234 kubometr aqas әðerlәnep, plan 41 protsentqa ytalde. Lespromxoz xeðmәtlәndergәn Baltas rajonь planьn 103, ә Tәteşle 25 protsentqa ytanәlәr. Ikke Qajpan, avьl sovetь aqas әðerlәv esәn başlamaqan ða әle. Bьl Qajpan, Kelәş, Şulqan, Aqsajet, Aqnulat, Kәltәj avьl sovettarь oktәbr planьn 1-5 protsentqa qьna ytanәlәr. Aqnulat avьl sovetьnьŋ predsedatele dogovor teðevðan betәnlәj baş tartьь.

AQAS ӘÐERLӘV STAXANOFSЬLARЬ TЬVA

Baltas rajonь „Etez" kolxozsьlarь Tәteşle lespromxozьnьŋ Tinil ucastogьna berketeldelәr. Kolxozðьŋ alðьnqь udarniktarь ojoşqan raveştә aqas әðerlәv eşenә totondolar.

Ucastoktьŋ kul'turnigь Fajruxef eşselәr arahьnda aqas әðerlәv turahьnda partia ham xөkymәt qararðarьn ojrәnevðe jaqşь ojoştarqan. Şunьŋ hedemtәhendә ucastokta staxanofsa eşlәvselәr ða tьvðь. Mәŧәlәn, Ismaqilef Islamqoli, Zarifьf Әxlam kөn hajьn 17 kub. m. aqas qьrqьp, eş normalarьn 187 protsentqa ytajðar. „Qьðьl ijş" kolxozsьhь Fәrxeidinьf Fәrxulla kөnenә 5,80 kub. m. aqas qьrqьp, normahьn 118 protsentqa ytaj. Bular yð aðь jarьşьp eşlәjðәr. Bulta, başqь kevek instrumenttarьn har vaqьtta ytker koldа totalar.

Lespromxozðan başqa ucastoktarьnda la staxanofsa xәrәkәte kiŋәjә bara.

XӘJ.

RAJON GAZETALARЬNDA

MEŤKEN

Bьl hyð sәlkem kyptәr esәn jatьraq tojolor. Senki, neððә meŧken hyðe gena tygel, meŧkendar yððәre betәp bara. Jarlь—meŧken tygel, ul—mal formoşlo kolxozsь. Beð xәjerselekte balәrðek. Әgәr sьjnьŋ jaqtьn jaşav xoqqь alьnqan nerәv, eşlәrgә telәmәj, xejerselekte jenel „kәsep" itep ala ikәn, unь la meŧken tip ajta almajьbьð. Xәðer neððә avьrьvðarðь la meŧken tip qaramajðar. Sovet meditsinahь texnika jaqьnan ьŋ alqa kitte ham xeðmәtsәndәrðe tarәlәlәv bis saqьştьrmahьq arttь. Beððә in qatь avьrьvðar ða dәrьvlana, in qьjьn operatsialarða kyrәhensә unьşlь sьqa. Timәk, meŧken hyðe yðenәn-yðe ornьn juqalta.

Lәkin, beð meŧken hyðen juqarьla aljьŋaqqa qьna isem itep qujmanьq. Unьŋ sәbәbe bar. Bьl hyððe Qьjqь rajon gazetь **„Sotsializmqa"** nьŋ vaqьtlь redaktorь **S. Bikeyrin** iptәş ikke taşerðe. Şuqa kyra, beð maqalәneððe „Meŧken vaqьtlь redaktor..." tip isemlәmәkse la bulqajnьq, qujьp torðoq—bigәrәk ta meŧken bulьp kitә.

Mәs'әlә bьlaj: „Sotsializmqa" gazetahьnьŋ 60-ьь hanьnda „**Tahiranь kaslәp kejәrgә birgәndәr**" tigәn ber material baŧьlqan. Ul material beððeŋ sovet şarttarьnda jul qujьlmaslьq alamalьq faktьn asa. Qьjqь rajonьnьŋ Idris tigәn avьlьnda nindajðer ber Gөlnisa tigәn qatьn yðenәn qьðь Tahiranь Qurqas avьlьnьŋ nindajðer ber keşehenә 90 humqa hala. Gazetala ul halьp alьvsь „baj" keşenәŋ isem, familiahь kyrhәtelmәj, şulaj uq qьð hatьvsь Gөlnisanьŋ ða familiahь „onotolop" qalqan. Şul Qurqaş avьlьnьŋ nindajðer nildahed keşehe Tahiranь riza bulmavьna qaramastan, ber ajlatьp ьsqarьp arahьna hala la, alьp qajtьp kitә. Balkem, familiahьð Gөlnisa qьðьnьŋ „taşlaj, qomdaj bulьvьn" da telәgәnder... Lәkin ber aj ða ytmәj, Qurqas avьlьnьŋ nildahed keşehe, Tahiranь qьvьp qajtarьp jebәrә!

Ike baqana nujьnsa huðьlqan xәbәr uşө fәriztь hөjlәvðәn qьbarat. Lәkin, mәs'әlә unьŋ oltonmь, qьbqams jaðьlьvьnda tygel ham beð bьndaj nәmәlәr turahьnda jaðmaŧqa kәrәk tip tә ajtergә telәmәjbeð. Juq. Ktrehensә bьndaj imanes fakt turahьnda endәşmәj qalьv yðe jenajat bulьr ine. Ul eştә jenajәtselәrgә sovet zakonьnьŋ kәsәn ьŋ bideleriek tatьtьrqa kәrәk. Beððeŋ iqtisarьŋьððь gazetanьŋ (dәrәbәrәge vaqьtlь redaktorðьŋ, senki xәbәrðe Bikeyrin yðe jaðqanijomoşaq, jegan—meŧken telle bulьvь tarttь, S. Bikeyrin: „Meŧken Tahira ajьrьp qajtьvь menan... haman tlanь, heman qazaplandь, Senki, unьŋ gerlәp yŧkәn **sankabe(!) keslәp eðelgәn**" kevek bajer tel menan nindajðer „eðelgәn saskalar... şajartьlqan jәşelektәr" turahьnda hөjlaj ða, be ta qәjepte Tahiranьŋ asьhe menan Qurqas avьlьnьŋ alega nildahed keşehe eŧleno avьlaqьp qujа. Xәbәrðeŋ aðaqь ular qa „**jәştәr ismenәn** (nindaj jaştar?.) ...**raximhed sara kyreleven**" talap itev menan bœtkәn.

Ә, Idris avьlьndaqь jerle partia, sovet ojoşmalarь nәmә qarap, ni esәn ular bьl jerәŋges jenajatteŋ eşlәnevenә jul qujqandar? Bьl jenajat esәn iŋ ður javaplьlьq ular өŧөnә tөşә tik. Tik Bikeyrin ular xaqьnda avьð da asmaqan.

Bьl yðe politik meŧkenlek tygelme ni? Beððenşә bьl şulaj! Mәs'әlәne tejeşle politik juqarьlьqqa kytәrәrgә ham uqa jәmәqәtselek te kiŋ bьrә bulergә ojrәnergә vaqьt inde. Bьnь eşlәmәv—aŋensә jьl ьsьqь kilgәn ber gazet esәn his qatev itelmәðlek xal. Sovettar ileneŋ qьðь meŧken tygel. Beððeŋ Maria Demcenko, Gnatenko, pa roşytiska Kamneva, Jakovleva ham başqalar kevek betә donjaqa bildәle daŋlьqь qьððarьnьð bar. Ulardь qaðerlәp yŧtera, tәrbiәlәj ham xoqoqtarьna tejðerlmәtsәkәrәk. Ә. Idris avьlьnьŋ jetәkselәre bьnь eşlәmәgәndәr. Mәs'әlә şunda ul Bikeyrin iptәş!

HYRӘTTӘ: Qьðьl armejәs—guraјsь ip. JULIAQŞIN.

IN JAQŞЬ KӨTӨPXANAQA KONKURS

TUJMAZЬLA KONKURS NЬQЬ JӘJELDERELMӘGӘN

Tujmazь rajonьnda konkurs komissiahь teðelmәj, balki bьl eş menan jetәkselek itev esәn ber javaplь keşe gena bylengan.

Bьl mәs'әlә izbaсtar kәŋәşmәhendә tikşerelep ytkәn. Şulaj uq 5 rajon qatnaşlьqь menan ojoştorolqan rajon kәŋәşmәhe udqarьlьp, mәs'әlә unda la tikşerelgan. Mәktәp medirðәre ham avьl sovetь predsedatelдәrenen konkurs bujьnsa kәŋәşmәlәre udqarьlqan.

Konkurstь jәjelderev eşenә uqьtьvsьlar mәs'әlә ham komsomoldar nьqьtьrьlqan. Konkursqa 24 avьl sovetь, 24 kolxoz, şulaj uq sovxoz ham MTS qoşьlqan.

Jaŋьnan 17 kөtөpxana teðelgәn, şulaj uq har ber avьl sovetьndaqь uqьv өjә ergәhendә kөtөpxanalar ojoştorolqan. Bьqa tiklem jaŋьp kilgәn 12 kөtөpxana tөş relgәn.

Kәrşәle, Cuqalь, Sasek avьl sovettarьnda jaŋь teðelgan kluptarðь, kөtөpxanalar esәn irken urьn bylengәn. Şulaj uq Qjam. Kendektemeq kluptarьnda kөtөpxana esәn ajьrьm bylmә birelgәn.

Şul uq vaqьtta kөtөpxana texnikahь naşar qujьlqan, kaðrðar jomoşaq, әðerlekle rabotniktar arahьnda aqьnsьlьq kesla. Kөtөpxana rabotniktarьnьŋ texnikahь yðiәşterevðәren ta'min itev esәn RajONO qarşьhьnda kurs—kәŋәşmә ojoştorolasaq.

Rajonda konkurstь jәjelderev bujьnsa өşө eştar eşlanev menan bergә kөtөpxanalarqa nьqtьrьlqan uqьvsьlar hanь ham betә massanьŋ konkursqa nьqtьrьlьvь qәnәqәtlәnerlek tygel. Şulaj uq har ber kөtөpxanala kypme kitap bulqanь ham xәðer kypmegә ytkәne la asьq qына bildәle tygel.

Tujmazь rajonьndaqь politprosvet baxa naşar eşlaj. Bara medire yðen әlegә tiklem kөtөpxana rabotniqь qьna tip ihaplap joregan. Bandaqь kitaptar tuðьp jata. Kөtөpxana esәn bildalәngan aqsa qajðalьr to torqan.

Şunьŋ menan ber qatarðan, rajon yðәgendәge kөtөpxanala kitaptar derәŧ ihapkә alьnmaqan, bajtaq kitap, uqьvsьlar qulьnda juqalqan, kөtөpxana bik jьş qьna jabьq bula. Şulaj uq ucot mәs'әlәhe ajьrьsa naşar, bьl mәhim ucastkaqa iqtibar birelmәgәn. Rajon davmalendәge kөtөpxanalarðь tikşerev formal ham sxematik raveştә ytkәrelgәn. Ajьrьm kөtөpxanalar qoramallandьrьv ytkәrelgәn bulha la, dejәm alqanda uqьvsьlarðь nьqlьrьlьq şarttar tьvðьrьlmaqan. RajONOnьŋ konkurs menan julbaşsьlьqь naşar.

Konkurs menan jetәkselek itev esәn ber gena keşe bylev jetmәj. Motlaq RajONO ergәhendә komissia teðergә kәrәk. Şulaj uq konkursta uqьvsьlar qьna qatnaşьv derәŧ tygel. Ular his şiheð, bьl eştә beren se safta torop eşlәrgә tejeşlәr. Lәkin şunьŋ menan ber yk vaqьtta bьl eşkә betә kolxoz aktivьn qatnaşьrьvqa ireşergә kәrәk. Betәhen jajьp ajtqanda Tujmazь rajonьnda konkurstьŋ barьşь qәnәqәtlәnerlek tygel.

Ә. K.

MTS HӘM SOVXOZDAR

JAQŞЬ KӨTӨPXANALAR ӨSӨN JARЬŞALAR

Şişma rajonь, jaŋь Trojski MTS rabockomь ergәhendә ojoştorolqan kөtөpxanala bөtәhe 2500 kitap bar. Bularðьŋ 35 protsent samahь matur әðәbiәt. Başqort telendәge әðәbiәt bik az. Kөtөpxana, rabockom eşlәrqәn bylmәlә gena bulqan. Xәðer uqa klubtьŋ ber bylmәhe birelgәn, unda 3 şkaf, 5 өstәl, skamjalar qujьlqan.

Rabockom kөtөpxana fondьna 200 hum, RajONO 500 hum bylgәn. Bibkollektor menan 700 humqa dogovor teðelgәn. Kөtөpxana „Qьðьl Jul" ham „Il'ic" kolxozdarьn xeðmәtlәndere. Bьl kolxozdar ða kitap fondьn bajьqtьrьv esәn 100 hum birgәndәr. Konkurs başlanьvqa kөtөpxananьŋ 100 lap uqьvsьhь bulqa.

It-betәslәk sovxozdarь eşselәr sojuzь өlkә komitetь konkurs turahьndaqь polojenienь betә sovxozdarqa ikeşәr tapqьr jebәrgәn. Өlkә komitet 3 meŋ humlьq nyleklәv fondь bylgәn.

Sovxozdarðaqь kөtөpxanalarða 800 ðan alьp, 7 meŋgә tiklem kitap ihaplanә. Betә sovxozdarða 37 meŋdәn artьq kitap bar. Meлeuz, Mejaka, Miraq, Arslan, Isjar, Bajramqol sovxozdarьnda ajьrьm kөtөpxana rabotniktarь juq.

Kajergәðe sovxozьnda 3 meŋ kitap bar. Kөtөpxananьŋ 2000 lap uqьvsьhь bar. Kitaptar uqьvsьlarðь qәnәqәtlәndermәj.

Bajmaq sovxozьnda kөtөpxana irken 2 bylmә biláj. Ular jaqşь qoramallandьrьlqandar, radio, patefon bar. Kөtөpxana medire Zakirьf adaşl tьnarak ojoştorop, unьŋ menan jetәkselek itә. Şul uq vaqьtta har ber fermala la kyşmә kөtөpxanalar bar.

Kurortnьj sovxozьnda kitaptarðьŋ jartьhь skladta, jartьhь ber bylmә majşәnda jatqan. Kөtөpxana esәn maxsus ber bylmә alьnьp, kitaptar şunda tuplanьqan. Sovxoz politsylektare ergәhendәge kөtөpxanalarða kitaptar juqala, ular ihapkә alьnmaj. Sovxozdarqa undaqь talaptarqa qarap kitap jebәrergә kәrәk. Mәŧәlәn, Tanalьq sovxozьna marь, sьvaş telendә 500 ðәn artьq kitap jebәrelgәn, ә bьnda ni marь 1 sьvaş eşsehe bar. Qazaq eşselәre kyp bulha la qazaq telendә ber gena kitap la juq.

Sojuz өlkә komitetь kөtөpxana rabotniktarьn әðerlәv esәn kurs ham 16 keşelek seminar udðьrьrqa әðerlәnә.

MTS eşselәre sojuzь la yð vaqьtьnda MTS tar ergәhendәge kөtөpxanalarðьŋ konkursqa qoşьlьvьn ta'min iterlek saralar kyrә.

Jaŋavьl MTS-nda 2500 dana kitap bar. Kөtөpxananь maxsus rabotnik xeðmәtlәndere. 200 lap dajmi jerep uqьvsь bar. Kөtөpxana bylmәhe radio apparat, jaqşь mebel menan qoramallandьrьlqan.

Aşqandaqь kөtөpxananьŋ ða eşe maqtarlьq tygel.

ӘMINӘ.

BӨRJӘNDӘ ŞAXMAT-ŞAŞKA

UJЬNDARЬN OJOŞTOROVSЬ JUQ

Bөrjәn rajonьnda, şaxmat ham şaşka ujьndarь jәştәrðen jaratьp, qьðьqьnьp ujnaqan ujьndarь. Kolxozsь jәştәr buş vaqьttarьnda uqьv jortonda barьp şaşka ham şaxmat ujnajðar.

Lәkin әle bьl ujьndar nьqьь ber julqa halьnmaqan.

Şaxmat, şaşka ujnarqa ajьrьm urьn juq. uqьv jortonda gazeta, kitap uqьp ultьrьvsьlar menan ber urьnda ujnajðar.

Uqьv jortonda barь ber komplekt şaxmat ham ber komplekt şaşka bar. Bular qьna ujnarqa telәvselәrðen, bәtәhen ðә qәnәqәtlәndermәj. Ber par ujnaqanda başqalar sirat kөtөp toralar.

Lespromxoz ham Kytka lav proizvodstvo ucastoktarьndaqь qьðьl mөjөştәrðә jeterlek şaşka ham şaxmattar bulha la, ojoştorovsь juqlьqtan, ular fajðalanьlmaj. Figuralarðь juqaltьp ular urьnьna qaqьð jәki tamәke qalьbьqь halьp ujnajðar.

Avьl sovettarь ham kolxoz idaralarь janьndaqь qьðьl mөjөştәrðә la bьl eş jaqşь julqa halьnmaqan.

Ujьn ojoştorovsь ham jetәkselek juqlьqtan ujnavsьlar kytәrelә almajðar. Şaxmat turnirðarь la ojoştorolmaj.

Şaxmat ham şaşka ujьndarьn jәnlanderevðә ham şaxmat turnirðarь ytkәrev julðarьn ojrәtev bьbьn, tejeşle urьndarðьŋ qullanmalar birep torovðarьn horajbьð.

ӘXMӘTJANЬF.

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda urtaklanqan davlat registratsiahь qaqiðәhenә („xөkymәt zakondarь ham bojoroqtarь jьjьndьqь" 1931 jьl, №8, st.98 „Finans xuzalьq zakondarь bylletine" 1931 jьl, №12) nigeðendә, Başqortostan ASSR Narkomfinь tarafьnan 1934-jьl 23 nojabr juridik şaxs (predprijatie) №131 ahьnda rejesterga terkәlde.

Uerezdenienen isme: Sojuzzagotprodovos'tьŋ Başqortostan өlkә kontorahь, tyɓәndәge bylektәre menan:

Isemdәre	Tamqan ismь	Xisap edәşev scotь
1. Byzdәk rajon torahь	BYZDӘK	Davlat bankьnьŋ Byzdәk bylekse hendә №60-61.
2. Bәlәbәj . .	BӘLӘBӘJ qalahь	Davlat bankьnьŋ Bәlәbәj bylekse hendә. №60-3.
3. Davlәkәn . .	DAVLӘKӘN.	Davlat bankьnьŋ Davlәkәn bylekse hendә №60-4.
4. Tujmazь . .	TUJMAZЬ	Davlat bankьnьŋ Tujmazь bylekse hendә №60-334
5. Bylәk sәgәzavodь	BYLӘK, Şaran rajonь	Davlat bankьnьŋ Şaran bylekse hendә №60-100.
6. Өfө bazahь	Өfө. Peşkin uramь, 38.	Davlat bankьnьŋ Өfө bylekse hendә, №60-1228.

Eşmәkәrlek eşe: kartuf, jәşelәr ham qьraqqь ybemlektәr әðerlәv ham ularðь realizatsialav.

Eşmәkәrlek rajonь: Başqortostan ASSR.

Xisap eðev scot nomerь: Davlat bankьnьŋ Başqortostanda, 24 adres Өfө Peşkin uramь 36.

489.

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda urtaklanqan davlat registratsiahь qaqiðәhenә („xөkymәt zakondarь ham bojoroqtarь jьjьndьqь" 1931 jьl, №8, st. 98 „Finans xuzalьq zakondarь bylletine" 1931 jьl, №12) nigeðendә Başqortostan ASSR Narkomfinь tarafьnan 1934 jьl 20 ... juridik şaxs (predprijatie) №57 ahьnda rejesterga terkәlde.

Uerezdenienen isme Başkoopromsojuz.

Isemdәre	Tamqan isme	Xisap edәşev scotь
Iglin sojuzь . .	IGLINO	Davlat bankьnьŋ Iglin bylekse hendә 165-30
Tujmazь . .	TUJMAZЬ	Davlat bankьnьŋ Tujmazь bylekse hendә, 40
Qarideli . .	QARIDEL	Davlat bankьnьŋ Qarideli bylekse hendә, 8
Beloret . .	BELORET QALAHЬ	Davlat bankьnьŋ Beloret bylekse hendә, 165-150
Jьlajьr . .	JЬLAJЬR	Davlat bankьnьŋ Jьlajьr bylekse hendә, 165-1.
Arxangel . .	ARXANGEL	Davlat bankьnьŋ Arxangel bylekse hendә, 165-323.
Bөrө . .	BӨRӨ.	Davlat bankьnьŋ Bөrө bylekse hendә 147.

Eşmәkәrlek eşe: urman-aqas ejәr ham urman xinik promьşlennostь.

Eşmәkәrlek rajonь: Başqortostan ASSR.

Xisap eðev scotь nomerь: Davlat bankьnьŋ Başqortostanda №519

Adres: Өfө, Peşkin uramь promkooperatsia jortь.

508.

Javaplь redaktorь:

TӘXFӘT KӘLIMULL[illegible]

BAJMAQ ... metallurgia tekhnikumь ... jьlьq әðәrlәv kurslarьna uqьvsьlar qabul itevðe eldera.

Kursqa 7 jьlьq mәktәp kylәmendә maqlymattarь bulqan 16 jaş menan 30 jaş arahьndaqь ir-qaddarðan qabul itelә.

Uqьrqa telәvselәr, maqlymattarь, sәlamәtlek tuvrahьnda, jәştәre turahьndaqь belemmalarьn terkәp, tyɓәndәge adres bujьnsa texnikumqa qarita birergә tejeşlәr: P/o Bajmaq, Bajmaq rajonь.

Kursqa qabul itelgәndәr stipendia ham dejәm jataqxana menan ta'min itelәlәr.

Qarizalarь 1-dekabrðan kursqa 117 Texnikum. 1—3

KUL'TURA HARAЈЬ

22 nojabrða

[illegible]

SSSR [illegible]

Өfө, "Oktjabr natiskahь" pografiahь. Zakaz № 2576

Glavlit № 3854

BӨTӘ ILDӘRDEN PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGEÐ!

AJЬRЬM HAҺЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ölkә hәm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Ydәk Başqarma Komitetь hәm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Созонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 267
23 NOJӘBR
ŞӘMBE
1935 JЬL

BER SMENALA 125 TRAKT…

Xar'kof, 21. Bөgөn ordenlь traktor zavodь jaŋь ður jeŋeş… master iptәş Mel'nicenko smenahь norma bujьnsa bildәlәngәn urьnьna ður konvejerðәn 125 traktor sьqardь.

…ikaqa ejә …ALINdьŋ …reneŋ

UQЬTЬVSЬLAR TURAHЬNDA STALINSЬL HIÐGERLEK MENӘN QAJĞЬRTЬRĞA

Qarqaş, idelgәn inke avьl xәlfәheneŋ tьs mange qajtmanlьq bulьp juqaldь. Proletar revolytsiahь mьnda, kulak hәm pomeşsiktar xuzalьq itkәn inke mәktәpte, avьl fәqirlәrenәŋ balalarьna belemdәn qьdqьnьs valsьqtarьn ğьna birgәn mәktәpte mangelekkә juq itte. Zemski, dini mәktәptәr xәter estәnlәj onotoldolar. Tulь bulmaqan urta hәm urta mәktәptәr kolxoz avьlь esen mәdәttәge nәmәlәr bulьp әverelep baralar.

1913-14 jьldarьnda elekke Өfө guвernahьnda 1657 mәktәptә bәlahe 107.134 bala uqьqan. Bьlar arahьnda uqьvsь başqort-tatar balalarьnьŋ hanь 13.339 qa tinlәşkәn. Ә, әhәl Başqortostan dәvmәlәndәge 4227 mәktәptә bәlahe 1.020.371 bala uqьj. Bьnda uqьvsь başqort balalarь 93242 hәm tatar balalarь 117.285 keşe [illegible].

Sovettar sojuzь dәvmәlәndә hәm ajьrьm alqanda, hәr ber ölkә, kraj, respublikala uqьtьvsьlar kadrðarь ður armia xәlenә jetep ynte. 1913-14 jьldarьnda Өfө guвernahьnda başqort uqьtьvsьlarьnьŋ hanь bar bulqanь 67 bulьp, әhәl beððәŋ respublikabьð başlanqьs, tulь bulmaqan urta hәm urta mәktәptәrendә bәlahe 11.408 başqort uqьtьvsьhь eşlәj. Hәm bьlar arahьnda bajtaq handaqь uqьtьvsьlar ajьrьm dәrestәrðә belgestar bulьp hanalalar.

Uqьtьvsьlar massahь arahьnda, jьlda osoraqan qьjenlьqtarьn jeŋep, bol'şevistik nәqьssanlьq menәn avьl, kolxoz jәştәrenen kommunistik tәrbiәlәvðә kөrәşevse uqьtьvsьlarðьŋ hanь kөndәn-kөn arta bara.

Avьl uqьtьvsьhьnьŋ eleşmә iŋ bөjөk hәm iŋ pocөtlө burьsь tөştө. 1925-jьlda uqьtьvsьlar sjezdьna jahaqan mәrәzqatәndә iptәş STALIN, uqьtьvsьlarðьŋ iŋ mөhim burьstarь turahьnda: „krәstiәn massahьn eşse sьjьnьf menәn bәjlәvse zvenolarðьŋ berehe bulьrqa" tip jaððь. Bьl burьsь yzә esen avьl uqьtьvsьlarь belemle hәm kul'turalь, yð eşen sotsializm esen kөrәş eşe menәn bәjlәj alьvsь keşe bulьrqa tejeş. Avьl uqьtьvsьhь mәktәpte kul'tura hәm maqarif ьsьqьnь әjlәndererlek aldenqь jәmaqat rabotnigь bulьrqa tejeş. Ә huŋ beððәŋ avьldьŋ kul'tura kimeleneŋ ynesendә avьl uqьtьvsьhьnьŋ xeðmәte að mь ni? Әgәr xalьq uqьtьvsьhь partia hәm xөkymәtteŋ jәrðәmsehe bulьp jeŋ hьðqanьp eşkә totonmaha, dejem başlanqьs uqьv ber tiklem aŋьsь xәl itelә alьr ine mikәn ni?

Partia hәm xөkymәt avьl uqьtьvsьlarьnan yð kvalifikatsialarьn kytәrev өstөndә ber tuqtavhьð hәm sistemalь eşlәvðәren talap itәlәr. Avьl uqьtьvsьlarьnьŋ jartьhьnaŋ kyбehe [illegible] ytәr bulьvsь, maqarif organdarь aldьna uqьtьvsьlarðьŋ kvalifikatsiahьn kytәrev turahьnda qajqьrtьv burьsьn tuqьsa kiskenerәk itep quja.

Avьl uqьtьvsьlarьnьŋ bajtaq өlөşө torlө qьsqa mөddәtle kurstar aşa ğьna әðerlek alqandar. Ularðьŋ belemdәre haj bula.

***Mәsәlәn, Sterlitamaq rajonь, Allaquvat avьlь uqьtьvsьhь Bәşiref, Aqiðelden qajða qьşьvьn belmәj, jaŋaj hajlamdarðan tөðәlgәn 50 hyðlek imlәlә ul 75 orfografik xata jahaj. Şul uq mәktәp uqьtьvsьhь İşmuxәmәtova Әminә kartanan kөn jaqьn kyrhәtep birә almaj. Mәsәtle rajonь "Olu qьðьlaq" mәktәbendә uqьtьvsь Jenikejeva „Amur jьlqьhь Tatarstanda, ә Saxalin Afrikala" tip javap qajtara. Ә, bьna Әlşәj rajonь, Taşlь sovetь Mәkәş mәktәbe uqьtьvsьhь Qәjzullin Q. şul*

tiklem nadan jaŋa, xәtlә bьnь balalarqa nisek itep grammatika әjrәtevenә ajьrьrqa tura kilә. Jaŋaj ğьna hyðdәrðәn tөðәlgәn 26 hajlamda ul 136 orfografia xatahь jahaqan. 16 ьsьnda tьnьş bildәlәre derәs qujьlmaqan. Ber genә hajlamdә lә ul ður xәref menәn başlamaqan, qajhь ber urьnda ike hyððe bergә, ә ikense urьnda ber hyððe ikegә ajьrьp jaðqan. Ul „izvәştalni", „zdan" jaлar tip jaða.

Bьna şuqa kyrә lә ularðьŋ belemdәren kytәrev, ularðь metodika menәn qorallandьrьv, tәzribә almaşьvðь ojoştorov hәm ularqa daimi rәveştә jәrðәm ojoştorov turahьnda onotorqa jaramaj. Bik jәş ğьna beððә maqarif organdarь uqьtьvsьlarðьŋ belem bөtөmlөgөn, ularðьŋ nisek eşlәvðәren, kөndәlek ixtiazdarьn belmәjðәr. Ul ğьna la tygel, maqarif organdarь hәm mәktәp rabotniktarьnьŋ profsojuzdarь avьl uqьtьvsьhьn kul'tura jaqьnan xeðmәtlәndәrev turahьnda bөtөnlәj qajqьrtmajðar.

Partia hәm xөkymәt, uqьtьvsьlar esen, bigerәk tә avьldaqь uqьtьvsьlar esen iŋ jaqşь eş hәm tormoş şarttarь ibðerevðe talap itәlәr. Ә, şulaj ða kyp kenә jerle ojoşmalar uqьtьvsь kadrðarьnьŋ әhәmiәtenә barьqlamaj kilәlәr, ularðьŋ kөndәlek ixtiazdarьna iqtibar itmәvðә davam itәlәr.

Daran, bajtaq rajondar mәktәp turahьnda hәm uqьtьvsь turahьnda qajqьrtьvðь yððәreneŋ kөndәlek eşlәre rәtenә qujqandar. Rajon başqarma komitettarь, avьl sovettarь, kolxoz idaralarь uqьtьvsьlarqa ularðьŋ jәşelsә baqsalarьn jәştrьvða, individual xuzalьqtarьn aulderevðә, hajar hәm baqa mal alьvða jәrðәm itkәndәr. Mәsәlәn, Krasno-Usol rajonь, Jelem Qaran sovetьnda (predsedatele Salixәf) uqьtьvsьlarðьŋ bәtәhenә lә [illegible] eş xaqь tylәnep bulkan. [illegible] handaqь uqьtьvsьlar bәtәhe lә kyrşe sovettarðaqь uqьtьvsьlarqa qaraqanda kyp jaqşь şarttarða jәşәjðәr.

Ә bьna uqьtьvsьlarðьŋ qьjьn şarttarða jәşәvðәrenә hәm eşlәvðәrenә jul qujьvsь avьl sovettarь hәm kolxoz idaralarьnьŋ eştәren nisek tip narsьqlarqa tura kilә inde?

Maqar rajonь „Qьðьl jar" kolxozь predsedatele İşmanәf, uqьtьvsь Julðaşәftь ber tuqtavhьð masxara itә, kyðә, әrlәj. Keð kenә uqьtьvsьlar esen sәselgәn jartь gektar igәndә urðьrmaj qalðьrqan. Julðaşәf 5-6 keşelek semiahь menәn ədәm tormoşlьq ber inke jortta jәşәj. Utьn menәn dә tә'min itelmәgәn. Uðqan jьlda ul utьndь mәktәpkә lә, ojөnә lә yðe taşьqan.

Ucalь rajonь, Maldaqaj tulь bulmaqan urta mәktәbe uqьtьvsьlarь 2 ajðan birle eş xaqь almaqandar. Kvartir menәn dә tә'min itelmәgәndәr. 2 uqьtьvsь podvalda tora.

Oşondaj şarttarða jәşәgәn uqьtьvsьlarðan nisek itep jaqşь eşlәvðәren talap itәheŋ? Uqьtьvsьlarь turahьnda qajqьrtmavsь ularðь ьsьndaj nasar şarttarqa qujqan avьl sovettarь hәm kolxoz idaralarь, partia hәm xөkymәt direktivalarьn turanan-tura boðovsьlar bulьp toralar. Keşelәrgә „iŋ qimmәtle hәm iŋ xәl itkes kapital" bulьv jaqьnan keşelәrgә stalinsьl hiðgerlek menәn mөnasәbәt itev tormoşqa aşьrьlьp jatqan beððәŋ ilдә, beððәŋ hoqlanqьs jәş semendarьbьððьŋ tәrbiә tapşьrьlqan uqьtьvsьqa qarata nasar mөqәmәlәlә bulьvsь unьŋ talaptarьn ajaq aştьna halьp taptavqa hiс kenә lә jul qujьlьrqa tejeş tygel.

IP. STALIN TELMӘRENӘ JAVAP

FANER KOMBINATЬ EŞSELӘRE

JAŊЬ MUJЬNDAMALAR ALALAR

Radio tьŋlьsь ip. Stalindan, Kreml' haraŋьnda stazanofsьlar- [illegible] qanlьqь turahьnda hөjlәnelәr.

— Beð berense [illegible]

[illegible] SAN.

BӨTӘ SOJUZ STAROSTAHЬ M. I. KALININDЬ LENIN ORDENЬ MENӘN BYLӘKLӘV

20-se nojabrьnda sovettar ile kyrenekle dәvlәt—SSSR YBK hәm bөtә Rossia YBK predsedatele M. I. Kalinin iptәşteŋ 60 [illegible]

ko iptәşkә hәm başqalarqa la orden tapşьrьlda. Uqa tiklem minut hajьn alqьştar jaŋqьraqan zalda kinat [illegible]

bьl xistar qartlьqь paralizovat itәlәr, ular artььan kөrәşev esen jaŋь kөstәr birәlәr. Huqьş qьðьvlьqьnda ylevse keşelәr, ular tik doşmandь jeŋev turahьnda [illegible]

[illegible] byðm әbtәlә erganenә berьp ultьra. Iptәş Kalinin janьna YBK prezidiumь aqzalarь kilep, unь jubilej menәn qotlajðar.

Kөn tөðөlөşөnөŋ jetense punktь—SSR Sojuzь ordendarьn hәm YBK gramotalarьn tapşьrьv. Nagradanь berense bularaq, eşse-krәstiәn Qьðьl armiahьnьŋ jьlqь әððьrevsьlьq xәret zavodtarьnьŋ hәm şularðьŋ idarahьnьŋ rabotniktarь alalar. Şulaj uq Azneftten kyp kenә rabotniktarьna, Slavanski rajonь, Perelesnoje avьlьndaqь (USSR) svaz agentstvohьnьŋ, dәvlәt qimmәttәren haqlavðа kyrhәtkәn qәharmanlьqь esen bylәklәngәn mөdire R. G. Krut'-

prezidiumьnьŋ M. I. Kalinindь Lenin ordenь menәn bylәklәv turahьndaqь qararьn uqьj. Unan huŋ jalqьnlь ovatsialar, „Jaşahen bөtә Sojuz starostahь iptәş Kalinin", „ura" tavьştarь jaŋqьraj. Iptәş Petrovski, Mixail Ivanovicqa nagradanь tapşьra. Tәrәn rәveştә tә'sirlәngәn xәldә, iptәş M. I. Kalinin tyendәge telmәrðe hөjlәj.

IP. M. I. KALININ TELMӘRE

— Iptәştәr, min ber að qavşaqan xәldәmen,—ti ydeneŋ telmәrendә M. I. Kalinin.— Bьnda bulqan qotlavðarðь, şulaj uq beððeŋ partia Ydәk komitetь hәm Ydәk başqarma komitetь mineŋ 60 jәşem tulьv menәn bildәlәp birgәn juqarь nagradanь,—әlbittә, әgәr ularqa individual θbjektiv kyððәre menәn qaraqanda,—ularðьŋ bөtәhenә lә mineŋ 60 jәşem tulьv kenenә bulqan altьnlanqan pitylә tip qararqa kәrәk. (Juq, ulaj tygel, tigәn tavьştar. Xuplap kelevðәr).

Lәkin şunьŋ menәn bergә bьl daianьn, әgәr uqa taqь la, әjlәjek, dejem jaşav nөktәhenәn qaraqanda, yðeneŋ ður әhәmiәte bar, meŋ keşenәn ber genә keşe 60 qa tiklem jәşәj, ә podpol'şik bol'şeviktarðan, taьimal, 10 meŋ keşenәn berehe genә jәşәjðer. Bol'şeviktar ður eðarlavðarqa, ður qьjьnlьqtarqa dusar bulðьlar hәm ularðьŋ kyбehe material jaqtan urta eşsegә qaraqanda nasaraq tә'min itelgәn buldь bit. **Bьlar bөtәhe lә, әlbittә, ularðьŋ qөmөrөn qьðqarttь.** Şunlьqtan bьl jәşkә tiklem jәşәvselәr ajьrьsa baxetle keşelәr buldьlar. Bьna min dә şundaj baxetlelәrðeŋ berehe.

Mineŋ qөmөrөmdә şundaj ber fakt buldь. 1903-jьlda min tөrmәlә ultьra inem. Mineŋ kameram 5-se qatta ine. Daimi demonstratsialar esen mine tyŋәngә kyserðelәr. (Postьşef: nasar xarakterьŋ esendәr). Ә mine kysergәndәn huŋ ikense kenә beððe tuqmaj başlanьlar hәm bьqa tap şul juqarьnan, 5-se qattan kereştelәr. Qajhь ber iptәştәr oðaqlamaj—jartь jьldan, ber jьldan huŋ yldelәr. Ә mine 41 nse keşe itep tuqmanьlar hәm min iðe qaldьm (Postьşef: arьqandarðar). Bьna nindәj kyldanangelek. Әgәr şulaj әjtergә jaraha—baxet inde keşegә (Bөtә auditoriala dubtarsa kelev) Әgәr tav başlap mine tuqmaqan bulhalar, ul vaqьtta mineŋ iðan qalьvьm şikle bulьr ine. (Postьşef: unðeŋ alьr ineŋ) Elek bol'şeviktar bьna nindәj vaqiqalarqa osoraьsьlar.

Yðeneŋ revolytsion tormoşomda bьna oşondaj kyldanange vaqiqalarqa osoravsьlar—bьl ularqa, әlbittә, ður unьş. Oşondaj jaqşь uq kyŋelheð vaqiqalar menәn (ә undaj vaqiqalar, bulqьlanьlar, bьnь әle genә hөjlәp ytkәn fakt bulha la kyrhәtә) 60 qa tiklem jәşәp, mindә his ber vaqьtta emәthedlek bulmavьn, psixologik jaqtan his ber qoiolov julь kyrelmәgәn xәldeŋ bulmavьn min yð tormoşomda iŋ qimmәtle nәmә tip ьhaplajьm. Tөrmәlә ultьrqan vaqьtta mindә hәr vaqьt bьl tөrmә stenalarь-nьŋ tьşьnda kөrәş bara, hinә jәrðәm itәlәr, tigәn aŋ bulь. Mindә hәr vaqьt: uramdarða, zavod hәm fabriktarða kөrәş bara, ul kөrәşte ber kem dә tuqtatьn almaj tigәn aŋ buldь. Yðeŋ tөrmәlә ultьrqan vaqьtta kөrәşteŋ barqanlьqь hәm unьŋ davam itkәnlege turahьndaqь bьna oşo aŋ—ul keşene hәr vaqьt bьqьtь, bөtә qьjьnlьqtarðь ytkәrevðә bьnьqtьrðь, xәttә iŋ avьr şarttarða la tyðergә mөmkinlek birðe. Ber hyð menәn әjtkәndә, iptәştәr, kommunistik donjaqa qarәş—ul keşegә, sikheð ður qarşьlьq kөsөn birә torqan qarәş. Tap bьna oşo sikheð ður qarşь torovsьlьq keşe bajtaq handaqь bol'şeviktarqa başta jaşeren rәveştә, ә unan huŋ proletariatьŋ jeŋev şarttarьnda jaqşь uq oðon revolytsion kөrәş julьn ytev mөmkinlegen birðe.

Әgәr insaf menәn әjtkәndә, **Lenin ordenь menәn bylәklәp partia hәm xөkymәt mine dәrәb harsьqlanьlar mikәn, tip ber að şiklәnәm. Beððә yðdәreneŋ ajьrьsa eştәre menәn tanьlqan keşelәrðe ordendar menәn bylәklәjðәr. Mineŋ eştәrem ajьrьsa** kyrenekle eştәr tygelðәr, ular redovoj eştәr (Molotof: beð redovoj eştәr tygel, tip aŋlabьq), redovoj kommunistьŋ eştәre bulьp toralar. Lәkin mine ber nәmә tьnьslandьra—bьnь YK aldan kyrgәnder,—beððeŋ artьbьððа mendarsә balәk bulqan kөrәşselәr toralar hәm Ydәk komitet Kalinin kevek politrabotniktь bylәklәp, şul nagrada menәn undarsa jьldar bujьna kөrәşep kilgәn hәm min bьqasa iðan—hav qotolop kilgәn kyŋelheð vaqiqalarqa kyp tapqьrðar elәkkelәgәn isemheð rabotniktarðьŋ bөtә massahьn bylәklәgәn kevek bula. (Ja, jә tьjьnaqlanma tigәn tavьştar işetelә).

Taqь la nәmә әjtergә mөmkin. Mineŋsә partia minә (min yðemә tip әjtkәn vaqьtta, hәr ber anьq kommunistь kyð unьmda totam)—donjala his ber ьуtan partia yð aqzalarьna birmәj torqan bajlьqь birðe—ul iptәştәr, yð eşeŋ menәn xeðmәtsandarqa iŋ ðә kiltereveŋ turahьndaqь tәrәn aŋ.

Mineŋ jәşemә jetevse jeððәrsә meŋ keşelәr, şul jemlәnәn ður adamattar ða, bьl jәşkә hyna barьvsь qartlьq tip qarajðar (Molotof: beð, bol'şeviktarða ulaj tygel). Ә beððә, kommunistarða şulajmь? Juq, beð emәtheð keşelәr tygel.

Bьna bьnь tik kommunistik partia qьna birә, tik ul qьna hine bьl xistar menәn huqьrьn. Alьnqь hәjәbьl menәn alqa qьvðь aŋlav, perspektivalь bьl ður tarixi eş bulqanlьqьn, ul eşeneŋ bik ður kilәsәge

bulqanlьqьn xis itev—bьl proletariat esen jeŋeve esen, proletariat esen ydeneŋ kөrәşendә artqa tygel, balki hәr vaqьt alqa qaraj hәm, iptәştәr, min ydeneŋ den partia menәn bergә alqa barьvðь davam itermen tip ujlajьm. Partia menәn bergә, beððeŋ partia julьaşsьhь iptәş **Stalin** jetәkselegendә alqa barьvðan dә jaqşь nәmә juq. Beð ajьrьsa jaqşь şarttarða toraвьð: beððeŋ julьaşsьbьð—ul tik partia julьaşsьhь qьna tygel, ul bөtә donja proletariatьnьŋ julьaşsьhь, bөtә donja proletariatьnьŋ, jer jөðөndәge bөtә xeðmәtsandarðьŋ tanьlqan julьaşsьhь. Beððeŋ partiaqь, beððeŋ julьaşsьbьðqa jeððәrsә million keşelәr qarap toralar. Hәm bьna oşo partiala torov, unьŋ bөtә eşenә qatьşьv—bol'şevik esen, politik esen şunan da maqtavlьraq nәmәneŋ bulьvь mөmkinme. Şunlьqtan, iptәştәr, 60 jәşkә jetkәn kenemdә itege kөn yðem esen nasar bulьr tip ujlamajьm (**Postьşef**: derөs. **Alqьştar**). Unьŋ kirehenсә, alqa barqan hajьn eştәr jaqşьra barasaq hәm alqa barqan hajьn beððeŋ eşebeð uramlьraq bulьrqa tejeş (ьsьn kyŋelðәn dubtarsa ovatsia).

Kalinin iptәştan huŋ G.I. **Petrovski** iptәş telmәr hөjlәj.

Petrovski, SSSR YBK prezidiumь isemenәn bөtә bylәklәngәn iptәştәrðe qotlap, ul nagradanьŋ sotsialistik tөðөlөştәn artьan jeŋevðәrә esen kөrәşkә jaŋь kөstәr birәsәgenә ьşanьs beldera.

Iptәş Petrovski, M.I. Kalinin iptәşte bylәklәv faktьna ajьrьsa tuqtala, bөtә Sojuz starostahьnьŋ graždandar huqьşь frontьnda doşmandarqa qarşь jeŋeşle kөrәş vaqьtьnda hәm jajelderelgәn sotsialistik hөzym jьldarьnda alqarqan davlәt eşen tafsillь rәveştә xarakterlaj.

Iptәş Petrovski, bьnan 10 jьl elek oşo uq zalda Mixail Ivanovicьŋ 50 jәşkә jeteve bildәlәngәnlegen kyrhәtә. Ul vaqьtta partia ilde industrialaştьrьv planьn hәm kolxoz xuzalьqьn tөðөv plandarьn bojomqa aşьrьrqa jaŋь qьna kөrәşkajne. Unan huŋ 10 jьl yte hәm xaðer beð bьl gigant eşleŋ jemeştәren kyrәbeð. Hәm bөtә bьl bөjөk tarixi eştә M.I. **Kalinin** bik kyrnekle urьn totto.

Mixail Ivanovic, partia hәm sovet sjezdarьnda, YBK sessialarьnda, zavod hәm fabriktarða ydeneŋ sьqьştarьnda hәr vaqьt partianьŋ general'nьj julьn his lajplьqьbьð ytkәrә. Leninsә-stalinsa milli politikanь bojomqa aşьrьv, milli respublika hәm өlkәlәrðe alqa jebarev turahьnda qajqьrta. Xeðmәtsandarðьŋ boravðarьna hәm ixtiazdarьna ajьrьsa diqqәt hәm hiðgerlek menәn qaraj.

Mixail Ivanovic bьnьqqьn leninse—bol'şevik, beððeŋ julьaşsьbьð iptәş **Stalindaŋ** iŋ jaqьn soratnigь.

VKP(b) YK, xөkymәt hәm SSSR dьŋ bөtә xalьqtarь iptәş **Kalinindaŋ** 60 jәşe tulьv kenәn, unьŋ bik ður dәvlәt eşen ajьrьsa şatlьq menәn bildәlәjðer.

Qatь alqьştar astьnda iptәş Petrovski, kommunist bol'şeviktar partiahьnьŋ Ukraina Ydәk komitetь hәm sovettar Ukrainahьnьŋ xөkymәte isemenәn jubilarðe juqarь nagrada—Lenin ordenьn alьv menәn jalqьnlь rәveştә qotlaj. Ul ydeneŋ tel- [illegible]

[illegible] bьna ejә bulьvь hәm şunьŋ arqahьnda Mixail Ivanovicьnьŋ hәr ber hyðenen tьŋlavsьlar aŋьna barьp jeteve turahьnda hөjlәj.

Hyðenen aðaqьnda iptәş Kiselef: jaşahen bөjөk Stalindьŋ bьşanьlь şәkirte—Mixail Ivanovic, tip әjtә.

Kommunist bol'şeviktar partiahьnьŋ Belorussia Ydәk komitetь, sovettar Belorussiahьnьŋ xөkymәte hәm xeðmәtsandarь isemenәn jubilarðe A. G. Cervәkof iptәş qotlaj. Ul Belorussia xeðmәtsandarьnьŋ aq polaktarqa qarşь kөrәşkәn jьldarьnda Mixail Ivanovicьnьŋ ajьrьsa ður rol' ujnaqanlьqьn hөjlәj. Ydeneŋ agitpojezdь menәn frontqa kilgәn iptәş Kalinindьŋ bьqьşь kөrәşkә saqьrьv harane bulьp әjlәndelәr hәm Qьðьl armiaqa jәrðәmgә keşle partizan otrjadtarь kytәreldelәr. Belorussianьŋ artьnan alqa barьşьnda Mixail Ivanovic jaqьn rәveştә qatьştь. Bьna şunьŋ esen dә yð uŋьştarь esen Lenin ordenь menәn bylәklәngәn respublikanьŋ xeðmәtsandarьna bөtә Sojuz starostahьnьŋ isme bik jaqьn.

Zalda qatь alqьştar jaŋqьraj. Ultьrьşqa qatьşьvsьlar bөtәhe lә ajaq өðө torop, bөtә Sojuz starostahьn qotlajðar. **Molotof, Postьşef** h. b. iptәşlәr Mixail Ivanovicьŋ qulьn nьq qьsьp, unь bөjөk nagrada menәn qotlajðar.

KAPITAL ILDӘRENDӘ

ANGLIA MENӘN ITALIA ARAHЬNDA TARTЬŞ

Paris, 21. Fransia tьşqь eştәr ministrena jaqьn torqan „Erop nuvel'" zurnalь Brossolettьŋ kalьq ara politika problemalarьna arnalqan ður mәqalәhen baььp sьqardь. Italianьŋ Afrikalaqь ekspansialarь hәm huqьş xәrәkәttәre ajqanlь, tip jaða Brossolet, Anglia ydeneŋ Afrikalaqь әhәmiәtlegenә qurqьnьs tьvqanlьqьn hiðә, ul ydeneŋ Misьrðaqь pozitsialarь hәm Urta dingeðdәge gegemoniahь qurqьnьs astьnda qalqanlьqьn kyrә. Mussolini menәn Dremmond arahьnda Urta dingeðdәge xәl turahьnda barqan hөjlәşevðәr his ber hөðөmtәgә kiltermәnelәr. Urta dingeðdә Anglia menәn Italia arahьnda barqan tartьştьŋ bөgөn nindәj bulha la kileşev menәn bөtөrөlөvө mөmkin tygel, ul oðaq kөrәşkә kiltereәsәk.

Urta dinged problemahь menәn şөqөllәnev esen, tip jaða Brossolet, Anglia jer jөðөnөŋ qalqan punkttarьnda bulhьn, bigerәk tә Rejnda yðeŋ qurqьnьslьqьð xis itergә tejeş. Bьl qurqьnьshьðlьqtь uqa his ber tөrlө qorallanьvðar tә'min itә almajasaq. Bьna şunьŋ esen dә Anglia konservatorðarь arahьnda Germania menәn hөjlәşevðәrðe qajtanan başlav hәm unan Rejn bujьnda tьnьslьqtьŋ jaŋь garantiahьn alьvqa ыntьlыv tendensialәre kyrenә.

Şul ajqanlь, tip jaða avtor, Anglia „bьl politikanь ytkәrә başlar, Fransianь Anglia menәn Germania arahьnda tөðөlgәn dinged dogovorьna qьşьlьrqa aşьqtьrьr, hava kөstәre paktь turahьndaqь hөjlәşevðәrðe qaj-tanan başlar, ixtimal, qoro jerdә qorallanьv turahьndaqь hөjlәşevðәrðe kinajter", tip ujlarqa mөmkin.

Londonda Germania jaqьna taba avьşьv menәn ber rәttәn, Germania Fransiaqa Berlin menәn Mәskәvðen ikehenәn berehen hajlap alьrqa tәqdim itep, uqa qulьn huða. Şunьŋ menәn Germania kenьşqьsta ydeneŋ ður qasanqь maqsatь bulqan irekleklәrә ireşergә ujlaj.

Lәkin bьl bьtьbьştarðьn, tip jaða Brossolet, ður tәvәkkәllek menәn bәjlәngәn bulqanlьqьn jәşerergә jaramaj. Kenьşqьş hәm ydәk Jevropa derzavalarь menәn bulqan dogovorðar hәm dubьlq bәjlәneştәre zararьna Anglia menәn Germania arahьnda tьqьð sojuz tөðөlөv julь menәn Rejnda tьnьslьqtь tә'min itergә qarar birev beððen yð burьstarьbьððь tik Fransianьŋ granitsalarьn haqlav menәn genә siklәgә qarar birev tigәn hyð bulьr ine. Şunьŋ menәn bergә, tip davam itә avtor, Germaniahьnьŋ kөsәjeve kenbaðeŋ berehendә Fransiaqa qarşь borolovь mөmkin bulqan qurqьnьstьŋ kөsәjeve bulqanlьqь turahьndaqь polozenie huŋqь 15 jьl esendә Fransia politikahьnьŋ aksiomahь bulьp tordo, bьna şunan esen dә Fransia politikahь kenьşqь menәn dubtarsa bәjlәneştәrðe qujьvqa hәm paktar tөðөvgә ajьrьsa iqtibar birðe, bьl bәjlәneştәrðen maqsatь Germaniahьnьŋ kenьşqьşqa, kenjaqьna hәm kenjaq—kenьşqьşqa taba jynәltelgәn ekspansiahьna totqarlьq jәbevðәn qьs... buldь"

GERMANIA MATBUQATЬ

SSSR QJA DIQQӘTTE KӨSӘJTӘ

Berlin, 21. Huŋqь vaqьtta Germania matbuqatь sovet ekonomikahь hәm bigerәk tә SSSR dьŋ tьşqь savdahь menәn ajьrьsa qьðьqьna başlanь.

Berlinda sьqqan bәgәngә bөtә gazettar „Germania xuzalьqь komitetь" vәkile Frits Cunkenen maqalahen tolahьnsa tip ajterlek bahьp sьqardьlar. Cunke huŋqь vaqьtta Sovettar sojuzьnьŋ jaqьna uq kyp mexsus maşinalarðь hәm oborudovanieнe Germania menәn jatьþьvsь ildәrðәn hatьp alqanlьqьn ykenev menәn kyrhәtә. Avtor Sovettar sojuzьnьŋ „jaŋa Germania promьşlennostь turahьndaqь tejeşle idealarqa kire qajtasaqьna" bьqanьs beldera. Şunьŋ menәn bergә Cunke „bilda tә nigedlektәr bulqanda, SSSR dьŋ Germaniaqa tovar sьqarьvь Germanianьŋ da mәnfәqәt-tәrenә mьvafiq bulqanlьqьn" tanьj.

„Berliner berzen — sejtyng" gazetь Germania menәn SSSR arahьnda oşo jьldьŋ aprelendә kredit turahьnda tөðөlgәn kileşevðeŋ uŋьşlь rәveştә bojomqa aşьrьlqanlьqьn xәbәr itә. Gazettьŋ mәqlymәttәre bujьnsa bьl kileşev nigeðendә sovettar Germaniaqa 60 million markalьq zakaz birgәndәr.

ITALIA ALTЬN JЬJЬRQJA KEREŞӘ

Rim, 21. Altьn aqsalarь jәki altьn nәmәlәre bulqan bөtә graždandarðь şul altьndarьn dәvlәtkә tapşьrьrqa saqьrqan dikret iqlan itelde. „Bьlaj tapşьrьv — ul dәvlәtkә bylәk bulmah, balki zajom rәveşendә jьllьq 5 protsent doxod kiltere torqan ssuda qьna bulasaq", tip ajtьla dikrettә. Şulaj uq unda Italiaqa qarşь sanksialar qullanьv tuqtalqandan huŋ, „jәki hәr xәldә, ber jьldan huŋ ul nәmәlәrðen xuzalarьna kire qajtarьp birelәsәge" kyrhәtelә.

Jaqьvlьqtь haqlav esen Rimdә uramdarðь jaqtьrtьv qьsqartьlda. Teatr hәm kinolarðьŋ eştәren qьsqartьvqa aderíð bara.

FRANSIALA JETDI POLITIK XӘL

Paris, 20. Parlament dairalarь Fransialaqь politik xәlde ajьrьsa jetdi tip narsьqlajðar. Berense planda Limoz vaqiqalarь tora, ul vaqiqalar jәmaqәtselek fekerenә tap şul faşistik ojoşmalarðьŋ graždandar huqьşьn tьvðьrasaqtarьn bik asьq kyrhәttelәr. Oşo şarttar esendә palatanьŋ jaqьndaqь sessiahendә faşistik ojoşmalarðь qorallandьrьv hәm taratьv turahьndaqь mәs'әlәneŋ ydәk mәs'әlә bulasaqь asьq aŋlatьla.

N'ju-Iork, 20. Alabama statьnьŋ vlastarь Skottsborondьŋ 9 totqononon eştәre 1936 jьldьŋ 6 qinvarьnda jaŋьnan qaralasaqьn iqlan ittelәr.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

STAXANOFSЬLAR XӘRӘKӘTE

ALDЬNDA PROFSOJUZ DARÐЬŊ BURЬSTARЬ

VSPS prezidiumь bөtә profsojuz ojoşmalarьna iptәş **Stalindьŋ** stazanofsь eşse ir hәm qatьn qьððarьnьŋ berense bөtә Sojuz kәŋәşmәhendә hөjlәgәn tarixi telmәren yððәreneŋ praktik eştәreneŋ nigeðenә halьrqa tәqdim itte.

Staxanofsьlar xәrәkәten jәjep jebarevgә aktiv jәrðәm kyrhәtev, hәr ber stazanofsь, hәr ber udarnik, profsojuzdьŋ hәr ber aqzahь turahьnda konkret rәveştә qajqьrtьv, yððәre berlәş tergәn aqьl hәm fizik xeðmәt rabotniktarьna hәr jaqlap kul'tura-tormoş xeðmәten kyrhәtev hәr ber profsojuz ojoşmahьnьŋ eşendә töp zveno bulьrqa tejeş.

Profsojuz ojoşmalarь yððәreneŋ bөtә eştәren kiŋ rәveştә yð ara tәnqitlәvðә jәjep jebarergә, profsojuz hәm xuzalьq ojoşmalarьnda bulqan hәm stazanofsьlar xәrәkәten jәjep jebarevgә arqьlь torqan bөtә bjurokrat hәm konservativ elementtarqa qьrqa dipor birergә tejeştәr.

Profsojuz ydәk komitettarь hәm zavkomdar his kisekmәheŋ bөtә fabrik, zavod, sovxoz hәm preðpriatiela dә esselarðeŋ dajem hәm sex jьjьlьştarьnda iptәş **Stalindьŋ** telmәren şulaj uq stazanofsьlar kәŋәşmәhendәge telmәrðәrðe ajrәnevðә ojoştorqa, şulaj uq yð proizvo-dstvolarьna hәm predpriatielarenә qulajlaştьrьp, stazanofsьlar xәrәkәteneŋ kesle rәveştә jәjeleven tә'min itә torqan kyp kenә praktik saralarðь ytkәrergә tejeştәr.

Profsojuzdarðьŋ bөtә ydәk komitettarьna hәm Sovprof-tarqa stazanofsьlar xәrәkәten artььan jәjep jebarev esen profsojuz ojoşmalarь tarafьnan jәrðәm hәm iptәş Stalin kyrhәtmәlәre nigeðendә profsojuzdarðьŋ bөtә eşen jaqşьrtьv turahьndaqь mәs'әlәne tikşerev esen stazanofsьlar menәn bergә profsojuzdarðьŋ qala aktivь jьjьlьştarьn ytkәrevðe his kisek-mәheð tәqdim itelde.

REKORDLЬ BЬŞ KӨNLӘK

Bogorditski, 21. Mәskәv ergәhe başsejnь 20 nojabrьnda 22.561 tonna kymer birep, tәvlek zadaniehь aşьrьp ytәne.

Nojabrðeŋ 4 se bьş kөnlөgө—başsejn esen rekordlь bьş kөnlөk buldь. Bьl bьş kөn esendә 112.328 tonna kymer sьqarьlqan hәm plan 106 protsentqa ytәlgәn. Mәskәv ergәhe başsejnьnda bьş kөn esendә ber vaqьtta la bьl tiklem kymer sьqarьlqanь juq ine әle.

SAMOLIOT MENӘN 14.575 METR BEJEKLEKKӘ KYTӘRELEV

21 nojabrьnda osovsь V. L. Kokkinaki ber urьnlь asьq samoljot menәn (inzener Polikarpof konstruktsiahьndaqь) 15 meŋ metr zamahь bejeklekkә kytәrelde.

Kokkinaki ydәk aerodromdan kөndөð 12 saqәttә havaqa osto. Ul havala ber saqәt bulьp buldь. Barograf (nindәj bejeklekkә kytәrelgәnde terkәj torqan pribor) samoljottьŋ 14.575 metr bejeklekkә kytәrelgәnlegen terkәgәn.

Şulaj itep Kokkinaki uððan jьl Italia osovsьhь Donati tarafьnan qujьlqan bөtә donja rekordьnan uððьrðь. Donati 14.434 metrqa kytәrelgәjne.

Şunь әjtergә kәrәk, osovsь Kokkinaki rekordtar jahaj torqan maşina menәn tygel, balki jabaj maşina menәn osto.

TIMER JULDAR ESEN 75 TON BALЬQ KRANDAR

Kirof isemendәge zavod (Leningrad) juldar xalьq komissarlьqь esen yððәre jәrәj hәm sorola torqan 75 tonnalь kusle krandar eşlәp sьqarьvðь yðlәşterðe.

Juldar xalьq komissarь iptәş Kaganovic aldьnda bьl kran menәn 75 tonna jөklө kytәrep hәm şul uq vaqьtta unь borop hьnav jahaldь. Hьnav tөlәhәnsә qәnәqәtlәnerlek ytte.

...ROF KYRHƏTMƏLƏRE ...OJOMQA AŞЬRЬLMAJ

„8-MART" FABRIKAHЬNDA SЬIFAT ØSØN KØRƏŞ OJOŞTOROLMAQAN

„8 mart" fabrikahьnьŋ tegp-kejem sexьnda eşlavsь Xasanof Qandьlla staxanofsa eşlavden juqarь elgelaren ala.

— Min Aleksej Staxanoftan eş metodь turahьnda işetev menan, sexta berense bularaq yd eşemde sul elgegka qordom. Elek min kendalek eş normamdь 100-110 protsentqa qьna ytaj inem, xadar min 232 protsentqa tiklem ytajem. Minen eş xaqьm da elekkega qaraqanda ikelata ytte, — ti staxanofsa Xasanof Qandьlla.

[illegible]

Fabrika eş mejesa, fabrikanьŋ sotsialistik xedmatten juqarь elgelaren kyrhatev eşselaren — staxanofsьlarьn bylaklav ...

[illegible]

... ӘAB.

BAŞQORT KADRƏARЬN—PROIZVODSTVOQA!

NEFT PROMЬSLAHЬNDA BAŞQORT KADRƏARЬN PROIZVODSTVOQA HƏM APPARATQA ЬLЬQTЬRЬV EŞE TIKŞERELDE

[illegible]

... ыlьqtьrьv eşenen sarьşь tikşerelep, bьnda VKP(b) Ølkə komitetьnьŋ bьl turalaqь direktivalarьn ytamav faktarь asьlьn.

Promьsjlala başqorttardan 276 keşe eşlap, ular bets eşselardeŋ 9,9 protsentьn təşkil italər. Jьl başьnda başqort eşselare 15,2 protsent ine. Boravlavda dur urьn totqan berense gruppala başqort eşse əteneŋ hanь 51 də-n 38 gə teşkən. 2-gruppala başqort eşselərenan ber keşe la ylatelmagan. Başqort eşselarenen beləhe la, xatta boravlavьn ilep ədərləngən kursanttar də jaŋaj eşselar bulьp eşlajdar.

... paŋьŋ parlorgь Cernьjşьqa ham prolorgь Lepenпa şetla iqlan it ide. ORS nacal'nigь Radcenko ham avtogaraz nacal'nigь Klyjeiqa isekartev jaŋaldь.

Şunьŋ menan berga promьjslala milli kadrdar esen bol'şevistik kerəşevsə ucasto tar də bar. Kьbarqol gruppahьnьŋ nacal'nigь Smetanin başqort eşselarenen hanьn 14 protsenttan 44 protsentqa, tovar kontorahьnьŋ nacal'nigь Maqsumof 45 protsentqa jetkergan. Elek tovar kontorahьnda başqort rabotniktarь betenlaj juq ine.

(Baş TASS).

NEFTƏE JƏŞ KADRƏAR

Kirof ismendəge Işemaj neft promьjslahьnьn jaŋь tedelgan neft qьvьv zavodь idarahь avqustan alьp, nojabrgə tiklem 3 ajlьq 24 keşenən torqan kurs ojoştorlo.

Kursta başqorttar 12, tatarlar 5, urьstar 7 keşe. 13 keşe imtixanь ultenoqa, qalqandarь qənəqətlənerlekkə tapşьrdьlar. Kursь betev menan uqьvsьlar Groznьj neft zavodьnda proizvodstvo praktikahьnda buldьlar.

Jaŋь neft zavodь eşkə quşьlьv menən jəş kadrdar eşkə totonovqa əʒerdar.

Kursantlar—otlicniktar:
Saqitof Isroj,
Kərimof Jəppar,
Abdullin Xəj.

KVALIFIKATSIALЬ EŞSELƏR DƏRƏƂ FAJDALANЬLMAJ

Kirof ismendəge Işemaj neft promьjslahьnda kvalifikatsialь eşselarde dəreƅ fajdalanmav turahьnda gazeta bitterenda ber nisə tapqьr jaʒьlqajnь. Şulaj bulьvqa qaramaƅan, promьjsla jetakselare bьl jetəşhedlekte beterev julьnda konkret sara kyrgandare juq. Şulaj uq eşselarga maxsus kejemdar fulьhь menan birelmaj. Bьl turala neftselar Sojuzь ydak komitetьnьŋ qararь buldь. Lakin ul tormoşqa aşьrьlqanь juq.

Aqus zavodь eşsehe:
ŞƏRƏFETDINЬF.

ŞATILOF—IƂEREK BAŞ, XULIGAN

K. Usol rajon tipografiahьnьŋ medire bulьp xuligan, iƃerek baş Şatilof eşlaj.

Tipografia eşselarenen tormoş şarttarьn jaqşьrtьv, gazeta esen kərəkle xaʒerlarde (nigerak ta başqort telenda) buldьrьv saralarьn kyrmaj. Eşselər arahьnda xedmat disiplinahь juq. Gazeta yd vaqьtьnda sьqarьlmaj. Eş xaqtarь la 2-3 ajlьƅ birelmə. Şatilof kyptan tygel genə yƅe kevek ber iƃerek baştь xisapqa ilep aldь.

Pecatniktarƅьŋ Ølkə sojuzь K. Usol rajon tipografiahьndaqь xal menan qьƅьqhьnьrqa tejeş.

Abezgildin.

Øfə it kombinatь losaratoriahьnda produktsiaqa analiz ytkərələr. (Panfilof fotohь)

KƏBGƏ-QЬŞQЬ REMONT

IP. CERNOF BOJOROQON JERENƏ JETKERELER!

Bьjьl kөƅ ham qьşqь sezonda traktordarqa remont turahьnda VKP(b) ØK ham Başsovnarkom tarafьnan sьqarьlqan qararda ham SSSR Jer eştare xalq komissarь ip. Cernoftьŋ şul turala bojoroqonda ... [illegible]

[illegible]

... da ajteiganse brigada — Kompleks metodьn xuplav menən bergə, Başqortostandьŋ spitsifik şarttarьn kyd unьnda totop brigada — uzlovoj metodьn la taqdim itte. Bьl tevge metodqa qarşь kilmav menən bergə, qajhь ber dursьraq masterskojdardə nelges kestardeŋ turanan-tura yd eştarenda genə fajdalanьlьvdarьn tə'min itə. Bьnьŋ bujьnsa traktor castare ber nisə tөrkemga: motor, differentsial h. b. bylenep, şular her qajhьhь ajrьm brigada tarafьnan eşlanə. Bьl saqьnda brigadir alege eştarde ajrьm brigadalarqa ølaşep birep, şulardьŋ eşlanev hьjfatьn, kyrme vaqьt kiteven, eş razradьn tikşerep bara.

Ikense mas'ala bujьnsa kaŋaşma — alдan baqlap tikşerev nigedenda remontlanasaq traktordardь: kapital remont, urtasa ham aqьndaqь remont aşa ytərgə tejeşle ɵs kategoriaqa bylergə, şunьŋ menən bergə in dur urьndь buŋqь ikehe taşkil itərgə tejeş, tip tapte.

Brakirovka eşe elekke juldarda la davam itep kilgan bulha la, qənəqətlənerlek tygel ine. Kaŋaşma bьl eşte bajьl tejeşle juqarьlьqqa kytərergə ham juqarь belemle keşelərdən ...

... eş, avtomaşinalar ham başqa avьl xuzalьqь maşinalarьn 1 martqa tamamlarqa bulьp qarar sьqardь.

Ølegə tiklem in jetəşhed jaqtardan berehe — remontta eşlavse eşselarde torlaq, aşxana, munsa, postel, qul jьuqьs, tьtьmal, haƅьn kevektər menən tə'min itev məs'alahenda ine. Kaŋaşma bьl turala konkret kyrhətmələr birep qaldьrdь ham eşselardeŋ eş şarttarьn jaqşьrtьv nigedenda staxanofsьlьq xərəkəten jəjep jeberergə tine. Ølegə eş jaŋь başlanqanqa kyrə bьl turala həjlav irtərək bulha la, qajhь ber eşselar ьsьnlap ta staxanofsьlьq kyrhətə başlanьlar. Byzdək MTM hьndaqь Jaqfarof ham Kutuşef brigadalarь ølegə jaqşь tip tanьlьrlьq itep ikeşər traktor remontlanь ham remont eşen plandaqь 10 kөn urьnьna 6 kөndə tamamlap birdelar. Bьl ike brigada yd ara sotsialistik jarış alьp baralar ham kyrəbeged, ølegə his berehe aldьnlьqtь başqalarqa birmoj kilalar. Eşselar arahьnda bьlra oşo dərt ham intuziazm ip. Cernoftьŋ bojoroqon tulьhьnsa bojomqa aşьrьvdь tə'min itəsək tip ьşanьrqa mөmkin.

M. A.

XABOTAZNIK BOKOF STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTENƏ AJAQ SALA

Lapajьf Vasili Asfandiar altьn jatьşьnda (Ucalь rajonь) xabajşik bulьp eşlaj. Ul Bokof artelenda berense bularaq staxanofsa eş metodьnьŋ juqarь elgəlaren birde. Lapajьf 27 oktabrdə Bokof artele şaxtahьna tөşep, 5,6 saqat esendə 5,46 kьm. poroda qaƅьp kendalek eş normahьn 250 protsentqa ytane. Lakin artel jetəksehe Bokof Staxanof metodь menən eşlavgə jul qujmaj. Ul hər jaqlap Lapajьf eşenda totqarlьq jaharqa tьrьşa, uqa 8 saqat bujьnsa eşlargə irek birmoj.

Staxanof xərəkəten ьvьrqa tьrьşьvsь xabotaznik Bokofqa qarata qatь sara kyrelergə tejeş.

A. Xəj.

BEƂGƏ JAƂALAR

NAMЬƂLЬ KOLXOZSЬ—RƏXIMQULЬF

Sterle rajonь „Krasnьj geroj" kolxozьnьŋ transport brigadahьnda eşlavse Rəximqulof Zakir iptaş yd xedmatena namьs menən qaraj. Ul in jaqşь transportsь hanala, ɵs jьllьq eş malenda bik tapqьr eylaklana. Bьjьl dəvamьnda igen tapşьrьvda ajrьm esmakarlek kyrhatə, ber alqa 7 sentner urьnьna 11-12 sentner halьp jөrөtə.

Rəximqulof iptaş kolxozdьŋ mul tormoşlo bulьvь esen tьrьşa. Bьjьl ul avьl xuzalьqь eşlarenən busaqan vaqьtlarda Işembajqa barьp eşlap, kolxozqa 9780 ham aqsa qajtarьp bira.

Rəximqulof iptaştьŋ 800 xedmət kөnө bar. Altarь jaqşь, saruƅarь matur, uньŋ attarьnь qarap bets kolxozsьlar,

— ьslar kit Zakir attarь, tip hoqlanalar.

Ə. Mavletof.

JAŊЬ KYTƏRELEŞTƏ

Bөrjən rajonь „Jaŋь jul" kolxozь, alьl ьsьl başьvtь bojomqa aşьrьv nigedendə jaŋь kytөreleşlərgə ireşte. Kolxozda in başlap udarniktar xərəkəte kesəjde. Udarniktardan: Mөrdanajьf, Valejef, Qalьrdin iptaşlar yd eş normalarьn 150 protsentqa jetkerep ytəneler. In jaqşь 12 udarnik bylaklande.

Kolxozdьŋ doxodь arta. Bьjьl kolxoz 9 ajda qьna 41920 ham doxod kilterde. Şunaŋ 1030 humьn avьl xuzalьqь nalogьnan 3100 ... [illegible]

[illegible]

Ə. Mөrdanajьf.

ISKƏNDƏREF USTAVЬŊ BƏƁA

[illegible]

Bьl turala stena gazetahьnьn jaʒьlqajnь. Ul da jaramanь. Iskandarof yd ɵr tadatev urьnьnь, — Ydegeƅ minen urьnda eşlaged, tip stena gazetahь eşselaren hygev menən genə siklande.

Bed stalinsьl ustavьŋ bolovьsь, yd ara tanqitte jaratmavsь Iskandarof, Niqmatjanьltarqa sara kyreleven horajьbьƅ.

„Stenkordar"

ELEKTRLЬ, RADIOLЬ KOLXOZ

Bөrjən rajonь „Mars" kolxozьnda partimane halьnda elektrik indereldə, radio qujьldь. Kolxoz avьl—kul'turalь avьlqa ajlande.

Kolxozda 47 udarnik bar. Udarniktardan: Qoldavlətof, Bədrəximof, Qotlьsirdin iptaştər yd eş normalarьn 130 protsentqa jetkerep ytajdar. Kolxozda udarnik kolxozsьlardьŋ betə Başqortostan 3 sə sjezdь mөxazaqale tikşereldə. Kolxozsьlar merəzəqalkə javap urьnьnda, jaʒqь sasevde 12 kөndə tamamlarqa buldьlar.

Betə avьl xuzalьqь maşinalarь remontqa indereldə.

Ə. Mindeqol.

UQЬV ØSØN JAQŞЬ ŞART TAR TЬVƏЬRЬLHЬN

1 nojabrda aeroklub qarşьhьnda planeristar jetəştərev kursь asьldь. Bьl kursta qatьnqьƅƅardan 5 keşe, irƅardan 11 keşe uqьj.

Lakin, uqьv esen qamasav'ьj torqan bik dur jetəşhedlektar bar. Berensenan, uqьv bylməhe bik halqьn. Mejeslarde jaqьp jьlьtьv mөmkin tygel. Şunlьqtan kursanttar ham instruktordar dares vaqьtьnda ɵstərenən tundarьn, baş kejemdaren xatta qalsaqlarьn da salmajdar.

Dares ytkarev esen ajrьm ьsьnьl bylmələre juq. Zalda jeregan keşelardeŋ həjləşevdəre, kolavdare dareska qamasavlaj.

Bylma juqlьqtan dares uqьlmaj qalqan kөndar ƅa bulqьlaj. Uqьv bylməhe bejek bulqanьlьqtan jaqьlьq jetəşməj. Qaranqь. Jetmaha ьъş, jəş qьnь ul bynep ta quja.

Aeroklubtaqь bьl jetəşhedlektar bьjьl qьna bulqan jetəşhedlektar tygel. Ular ytkan jьlda la bulqan. Ytkan jьlqь kursanttar ƅa şul uq avьrlьqtar esenda uqьqandar.

Qala sovetь ham Başprofsavet bьl jetəşhedlektarde bethalər ƅə, bineler iqtibar itmajdar. Kurs şul binela davam itha, undaqь unaŋ'lьƅ şarttar nedgə uqьvsьŋ saƅiqlьqn kytarevga qamaъlajasaqtar. Halqьn binala uqьv kursanttarƅьŋ saŋamlaqьtena la zarar kilterasak.

KURSANT.

KOLXOZ HƏM SOVXOZDARƏЬN SANITARIA-KUL'TURA XƏLEN JAQŞЬRTЬV KONKURSЬ

TAƂALЬQ HƏM KUL'TURA ØSØN KØRƏŞKƏ

Ordenlь Başqortostan respublikahьnda avьl xuzalьqьn sotsialistik nigeddə qajtanan qorov ɵlkahendə alьnqan urьştar menən saqьştьrqanda sanitaria-kul'tura şarttarьn tormoşqa inderev eşe haman da jomoşaq urastoktardьŋ berehe bulьp kila.

Bьl arttalьqtь beterev maqsatьnda, berense nojabrdən, Başqortostan dəvmələndə sovxoz, MTS ham kolxozdardьŋ sanitaria-kul'tura xalderen jaqşьrtьv bujьnsa konkurs iqlan itelde. Konkursь aldьnda bol'şevistik ьəqьşmalьq ham turalьq menən, sovxoz, MTS ham kolxozdardь sanitaria-kul'tura jaqь nan xedmatlanderevdə bulqan betə kəmselektarde asьv ham ulardь beterev esen juldar ham eş metodtarь bildalav bursьn qujьldь. Konkursqa kiŋ massovьj xarakter birelhə, ul jəmaġət iqtibarь atmosferahьnda ytkərelhə konkurstьŋ urьşlь hedəmtə bireve tə'min itelasak.

Meditsina rabotniktarь, uqьtьvsьlar, ketapxana rabotniktarь, izbacьlar, rabockom predsedateldare, avьl sovettarьnьŋ kul'tura seksialarь, ROKK jacajkalarь, jəmaqət sanitaria vakildare, sanitaria postarь, xabarselar, stena gazetalarь, kolxoz aktivь — rajondaqь betə kul'turalь kөstər konkurs bujьnsa ytkərelə torqan saralardь tormoşqa aşьrьvda in aldьnqь saita torop eşlərgə tejeştər. Ber yk vaqьtta ular betə MTS, kolxozdarqa, sovxozdarqa bьl eşse massahьn konkursqa ... [illegible]

[illegible]

Bogen seddeŋ, alda konkurstь jajelderev esen kestarde deɵp urьşlastьrьv ham konkurstьŋ ... [illegible]

Konkurstь ojoştorov ham ytkərevdə jetəkselek itev esen Başnarkomzdraf ergəhendə ydək konkurs komissiahь tedeldə. Komissiaqa 12 xuzalьq, jəmaqət ojoşmalarь ham ølkgazeta redaksialarьnьŋ vakildere inderele. Rajondarda havlьq haqlav byleklare ergəhendə şundaj uq komissialar tedeldə. Brigadalar tarafьnan sovxoz, MTS, kolxozdardь sanitaria torozştarь jaqьnan tikşerev, tikşerev hedəmtalaren ham bulqan jetəşhedlektarde beterev bujьnsa bildalangan saralardь avьl sovetь, eşse ham kolxozsьlardьŋ jьjьlьştarьnda qarav, eşteŋ top metodь bulьp alьna.

Konkurstь ojoştorov ham unьŋ barьşьn tikşerevdə rajondarqa praktik jardam birev esen konkurs komissiahьna ingan 12 ojoşma hьdьqь bujьnsa 24 keşe jebarelə. Bьl vakildar hər rajonqa in elek eşte ojoştorov esen ham afaqtan jomqaq jahav esen — betəhe ike tapqьr barьrqa tejeştar. Konkurstьŋ barьşьn tikşerev ham instruktorlьq esen alqarьv esen qьşqь kanikul malenda rajondarqa meditsina institutьnьŋ professor ham uqьtьvsьlarьnan ham studenttarьnan 50 keşe. Bərə meditsina texnikumьnan 20 keşe jebarelasak.

Dekabrda konkurs barьşьna qarata rajondar ara radio pereklicka ... [illegible]

[illegible]

Sanitar vrac Gellerman.

Şevcenko ismendəge MTSnьŋ in jaqşь kombajnerь ip. N.Z. Prixod'ko SSSR-dьŋ kөnsьqьş rajondarьna uroʒaj jьjьvqa barьp qajtqas, ydenen tьvqan avьlь Zavodofkala (Odessa ølkəhe, Berezovski rajonь) jal ita.

HYRƏTTƏ: Ip. Prixod'ko hunarda. (Sojuzfoto)

RAJON GAZETALARЬNDA

BUR EŞ

Başlan ajaq texnikahьn huŋqь hydə menən qoralanqan Italia faşizmь—jarьm qaraqaj, politik-ekonomik keshed Anissiniaqa hezym başlanь. Italia malьltarь, samoljottarь ike aj inde Anissinianьŋ qavastarьn ut ablarda totalar. Faşizmdьŋ ... [illegible]

[illegible]

... qьnda jaʒьlqan kitap betenlaj juq. Huqьş uьnda toqanqan ildeŋ ekonomik, geografik, kol'tura xalde-re, unraqь stroj menən tanьşьv telege bьl kitapqa dur hьrav tьvdьra.

Kygərsen rajonьnьŋ gazetahь „Kommuna bajraqь" ydenen uqьvsьlarьna „Abissinia" isemle kes kenə brasura nylak itte. Bьl başlanqьsь redaksianьŋ dur eşə tip hanarqa kərək.

Biş-alь bittan genə torqan bьl brasura massa esen iŋ karak bulqan mehim maqlymattarde bira. Bьl maqlymattar Sovettar sojuzьnьa səʒəp kilgan vaqьtlь matbuqat, bigьsa „Bol'şevik" zurnalьnda baььlqan materialdarqa nigedlanep birelgan. Şulaj uq, brasuranьŋ in da, jьjnaq eşlaneven də ajtergə karak. Tьşqь bitkə urьnlaştьrьlqan kerta hyrate maturlьq birep tora.

Lakin, hanьqь bitta kilterelgan Italia turahьndaqь nylak qororoq ьqqan. Huqьş başlavь la şilik Italia turahьnda kyberak maqlymattar birergə bulьr ine.

Hər xalda „Kommuna bajraqь"nьŋ bьl xedmaten bahьqlarqa karak. Lakin, bьl eş—rajon gazetalarьna baş-baştaqlьq tьvdьrьv esen elgə bulьrqa tejeş tygel. Italia—Abissinia turahьnda nigedlerak, tьlьraq materialdarqa tajanьp eşlangan betən əʒər alev mөsьjlahen Başgizdan kөtənə karək. Başgiz bьl mas'alane ul tiklem tiderak xəl itha, şul tiklem jaqşьraq bulьr.

MALSЬLЬQ

MALDARƏЬ HAQLAV QURQЬNЬS AƂTЬNDA

Jomaqura rajonь „Xoƅajsirdin" kolxozьnьŋ malsьlьq tovar fermahьnda 80 baş hajьr, 68 harьq ham 6 baş suşqa maldarь bar. Hьjьrdardьŋ toq menən jaqşьrtьv esen fermala ike toqom yged bar. Maldar bajtaq qьnь bulьvqa qaramaƅtan, ulardь qьşqa jьlь aƅbardar menən təmin itev eşenə kolxoz jetəkselare tarafьnan tejeşle sara kyrelmagan. 15-nojabrda qar javьvqa qaramaƅtan, maldardь qujьrqa urьn bulmanь. Iske aƅbardar tiƅəktardan tadьrtьlmaqan, urьs asьq, mal qujar ljq tygel. Hatsolak tovar fermahьnьŋ medire Iksanof „Aƅbardar aƅer tygel, fermala ber hanak ta besan juq. Şuqa qaramaƅtan, kolxoz jetəkselare jardəm itmajdar" di. Bьjьl ferma maldarь esen 26 sentner konsentrat ham 20 sentner aƅьq səqeldere əvlengan. Bьl aƅьqtar ale haman da ferma medirenə akt menən tapşьrьlmaqan. Kolxozdьŋ harь tarьn jьjьrqa la urьn juq.

„Jaŋьn" kolxozьnda la maldardь qьşqa aʒerlav esen aƅgandar. Kolxoz jetəkselare jaŋь mal aƅbardarь eşlaneƅ uja menən, iske aƅbardardь tadatev esen onotqandar. Xaʒerge kөndə kolxozdьŋ attarь ham 30 baş hajьr malь ьvьşqla toralar. Rajonda başqa kolxozdarƅa la şundaj uq jətəşhedlektarde kyrergə bula. Rajon jer bylege maldardь qьşqa aƅ rlav eşe menən vaqьtьnda tejeşle jetəkselek ita almanь. Bьl jetəşhedlektar qomymən mal ham azierak ta jəş maldardь haqlavda dur qurqьnьs tьvdьra.

QƏƏ.

1 MEŊ 342 BAŞ MAL AƂBARHЬƂ

Tatesle rajonь jer bylege maldardь qьşqa aƅerlav turahьnda kolxozdar ehtanan tejeşle jetəkselekte tə'min ita almanь. Xaʒer rajon dəvmalendə 885 hajьr, 204 bьƅьv ham 253 atqa aƅbar juq. Kolxoz jetəkselare maldar qьşqa loqas kena, mal aƅbardarь eşlatev turahьnda həjlanə başlanьlar.

„Mars" kolxozьnda maldarqa aƅьq halьp aşatьv urьndarь juq. Maldarqa aƅbardar jetəşmaj. Kolxozdьŋ 30 baş tajdarьna ber nindaj ƅə aƅbar kevek urьn juq. „Lenin" kolxozьnda 96 baş malqa standart aƅbar eşlatela başlanqan bulha la, javaphьƅ qarьvdar arqahьnda. Qьşqa eşlanep betmane. 38 baş jəş jьlqь malьna urьn juq. Maldardь qьşqa aƅerlavƅage bьl tartiphedlektarƅe rajondьŋ başqa kolxozdarьnda la kyrep bula.

Xəj.

PARTIANЬŊ BƏTƏ TYBƏNGE OJOŞMALARЬ DIQQƏTENƏ

„Kr. Başkiria"nьŋ 20 nojabrendəge hanьnda ydənьv ... VKP(b) rajon komitettarь—partianьŋ betə tybən ojoşmalarьna oşo jьldьŋ 25-nojabrenda başqa partia jьjьlьştarь ... [illegible]

Kөn tartibenda: promьşlennost ham transport staxanofsьlarьnьŋ berense bets Sojuz kaŋaşmahь jomqaqtarь ham rajon partia konferentsialarь qarar darьna bujьnsa ajrьmsa.

VKP(b) rajkomdarь.

QAR TOTOV

Bьƶьv øbtenda qar totov kolxozdar esen jaŋь nərsə tygel inde. Bed qar totov arqahьnda aldьnqь kolxozdardьŋ uroƶajь 49 protsentqa tiklem arttьrьvdarьn belaьeƅ. Qar—kөƅ səselgən ьşlaqtardь qьşqь halqьndardan haqlaj. Øtalma qar jьjьp bed jьldьŋ jahalma raveşta buda alabьƅ. Bьl bik mөhim nərsə. Sөnki, əgər jaƅ bik şap kilhə, sasev jere totoq 2-3 kөndə elgerep, bed 5-10 kөndə səsep betkənsə tupraqlьŋ qorov qurqьnьsь bar. Ə, qar totolqan basьvdar huŋьraq asьlalar ham bьl qurqьnьs juqqa sьqarьla. Ølenəhenən, iŋ mөhime—qar totov jerdə dьmlьqtь arttьra. Bьna bьl ɵs moment uroʒajdь kytarevƅə mөhim saralar bulьp ьsaplanalar.

Bьjьl bed ber million gektar sasmalь majlanda qar totorqa tejeşbeƅ. Bьl plandь ytav esen xaʒerƅan yk bets saralardь kyrergə karək.

Øtalma qar jьjnav juldarь bik kyp. Ulardьŋ iŋ mөhimdare ham bedƅə kiŋ qullanьlqandarь uşolar:

Oƅon kөnbaqьş habaqtarь. Bьlar kөƅ tan yk jerdən jь'qolmaj qaldьrьlqan bulьlar. Ular jer øbtenda jaş tajaq torqastarь bulьp torqanlьqtan qalьn qar totalar. Jaƅ qar erep betev menən yk kөnbaqьş habaqtarьn jolqop alьp jandьralar ham kelə jerde aşlav esen qullanьla.

Halam keltalare ultьrtьv. Bьl iŋ ashodqa teşa torqan saralardan hanala. Qar jьjnav esen iŋ jaqşьhь urьş halamь keltalare. Bьl keltalar nadegerak itep bajlanalar. Ham jergə ultьrtьlqan jaqь kiŋerak bula. Bьl keltalar jerƅan uq bajlap alьp sьqьla. Ulardь rьsek jetle şulaj ultьrtьp sьqьv jaramaj. Iŋ jaqşь ultьrtьv julь—şaxmat formahьnda ham jel ərəv jynalaşena arqьlь itep ultьrtьv. Baƅьvda qar jьjnala teşkas ta, keltalar jaŋьnan qalqьtьp sьqьlalar. Ber nisə tapqьr jьjьlьqsa şul uq keltalarde ikense ,majdandarqa la kyserergə jaraj. Jaƅ sьqqas, agar halamqa moxtaxlьq bulmaha, bьl keltalerde jandьrьp, kelan jerde aşlav esen fajdalanьrqa mөmkin.

Jer øbtena ььrьq-bььrьq taşlav. Bьl eşte iria kөƅ ytkarergə jaqşь. Bьnьŋ esen jəş aqastardь qьrqьv jaramaj. Urmanlь jerdarda elektan qьrqьlqan dur aqas botaqtarьn, urman aƅ jerdarda eşkə jaraqhьƅ qьvaqlьq aqastarьn fajdalanьrqa karək. Ььrьq-bььrьqtar jeldeŋ dajmi esa torqan jynaleşena arqьlь raveşta taşlanьr ham buran bulьp uƅqan hajьn, ulardь qalqьta barьv ham jer øbtenda jeterlek qar jьjьlqas, başqa urьndarqa kyserep barьv karak. Jaƅ ulardь utьn esen fajdalanьrqa jaki aldaqь jьl esen ejap qaldьrьrqa bula.

Taqta raşatkalar ultьrtьv. Bьnьn esen joqa taqtalardan timer juldardь qar baƅьvƅan haqlarqa torqan formala raşatkalar jahala. Tik, bьl raşatkalardeŋ aralarь kiŋerak ham yƅdare bejegerak bula.

Halam yrmələre. Bьlar taqta raşatkalar dərьsqanda ьylep eşlanalar ham jergə qaƅalqan qaƅьqtarqa berketalalar.

Qar herev. Qar hanane taqtan-n ɵs majeşle, kiŋ itep eşlana, bьlar baƅьvdь qar 10-15 santimetr jaqqas qullanьlalar. Qarьs baььv, jel, buranqa arqьlь ham hirak buradьalь itep herep sьqьla. Taqta hanan ejep kitkan qar karak jardamь menan taqь la qalqьtьla taşela. Taran buradьalar ham qalqьv qar ejemdare ɵsqьn qardь yƅdarendə totop qala alalar.

Qar ejemdare jahap totov. Bьl da baƅьvda qar jeterlek javqas karak jardamь menan ьjala. Øjemdar terle formala bulьrqa mөmkin. Øjemdarƅe şaxmat taqtahь kevek şaqьnaqlь itep ejergə karak. Qar ejemdare jahav esen ber tiklem jeveşerak, jьlь kөn bajlav jaqşь bula.

Qar totov ul massovьj iş alqanda qьna dur—ketkan hedəmtə birasak. Bьnьŋ esen har ber kolxoz qar jьjnav poxodьna yƅen mobilizirlap, bьl eşte har ber brigada ucastkahьnda ytkərergə tejeş.

Qar jьjnav eşe formal' ytha, bik ber hedəmtə birmajasak. Rajon, MTS jetəkselare qaʒan jeterlek qalьnlьqta jьjьlьvьn tikşera torop, operativ jetəkselek itergə ham kolxozdarqa bьl eşta praktik jardam kytharergə tejeştar.

Agr. Ol. Vəkil.

BAJMAQ ... [illegible] texnikumь jьllьq aƅerlav kursьna uqьvsьlar qabul itelde ... [illegible]
Kursqa ... [illegible]
Qabulьlar 1-dekabrdan ... [illegible]
117 Texnikum.

ØFØ qalahь, (Juqarь—bazar majdanь, korpus №40, 41) Voroşilof ismendəge ... fabrikahь ergəhendəge FZU maktabe ... [illegible]
... 130.

KINO - TEATR 2 BAŞKINO
Bөgөn dur xudozestvalь tavьştad film
CAPAJЬF
Seanstar saqat 4, 6, 8 ham 10-da başlana.
Kassa saqat 3 tan asьq.

KUL'TURA HARAJЬ
23 nojabrga ... spektakle qujьlmaj, 21 nojabrga ... 17 dekabrga ... biletlar ... [illegible]
24 nojabrda
PLATON KRECET
Kassa ... saqat 4 tan kiske 10-qa tiklem asьq. Spektakl 7 saqat ... başlana.

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

V/O „TORGSIN"-DEŊ
Øfə ... Øfə qalahь, Zenof ... №45 universal' magazinьnan 1936 jьl ... [illegible]
... TORGSIN.

Øfə, „Oktabr nalsirahь" tipografiahь. Zakaz №2576 Glavlit № 3565.

B.A.S.S.R. Milli Kitapxanasь

BARLЬQ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED! AJRЬM HAQЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ələkə həm Əfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Созонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 268 24 NOJABR JƏKŞƏMBE 1935 JЬL

Staxanofsьlar jasaj udarniktar tygel, ə lki ular texnikaqa eja bulqan udarniktar. Staxanofsьlar yd eştəre menən iptaş STALINdьŋ xəder bətə eş texnikaqa eja bulqan keşelərdə, tigən kyrhətmələrenen dərəblegən raћlanlar.
MOLOTOF.

STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTE HƏM EŞSE SЬJNЬFTЬŊ KUL'TURALЬLЬQЬ TURAHЬNDA

(V. M. MOLOTOF IPTƏŞTEŊ STAXANOFSЬ EŞSE HƏM EŞSE QATЬN-QЬDDARDЬŊ BERENSE BƏTƏ SOJUZ KƏŊƏŞMƏHENDƏ 16 NOJABRƏA HƏJLƏGƏN TELMƏRE)

II. STAXANOFSЬLAR—JAŊЬ STROJ KEŞELƏRE

(DAVAMЬ, BAŞЬ 266-SЬ HANDA).

Qala menan avьl arahьndaqь elekke qapma-qarşьlьq bəta başlanь ham kolxozsьlardьŋ jugarь urozajlьq esen kərəştə barqan juldarь — ular adaqqь ikapta şul uq ner juldar, qьrqa ojoşqan ham alь eş juldarь ham bьl eş kəstarde jaqşь urьnlaştьrьv ham maşinalardь dereş fajdalanьv menən ta'min itelə.

Kolxoznitsa M. Demcenko ham başqa nişjedselarden şegeldar ьaђьvdarьndaqь unьştarь kevek unьştar esən ned tik şul jugarьla ajtelgan anlь eşka gena nurьslьbьd. Səgeldar urozajьnьŋ kimale jəhatenan ned kapitalistik ildarđan bik ьsq artta qalasьd ale. Bьl jaraj qьna saqьştьrьvdan da kyrenep tora.

Udqan jьl bedda şegelder urozajь bik tyben kimalda bulьp, ner gektardan ni barь 82 sentnerqa jette, ə Fransiala ul ber gektardan 304, Germaniala —245, Cexo-Slovakiala — 243 sentner buldь. Bьjьl bed şakar şegelderenan urozajьqь jaqьnan jaqşь uq dur algaşevdarga ireştek. Lakin şulaj da bəta Ukraina bujьnsa alqanda ber gektardan şakar şegelderen 131 sentnerdan artьq ala alma sьd. Ə şul uq vaqьtta bedda şundaj bik şap eş algelare bar, iptaş Demcenko yd aldьna ber gektardan 500 sentnerdan kam tygel şegeldar urozajьn alьvdь ta'min itev burьsьn qujьp, tьşqь şarttar ulaj bulmaqan xalda, ydenen kolxoznitsalar zvenohь menan ber gektardan 524 sentner urozaj alьvqa ireşte. Ham bedda ber gektardan 500 ham unan artьqьraq şegelder urozajьn alьv esen unьşlь korəş algelare ad tygel inde. Maria Demcenko ydenen bol'şevistik initsiativahь menən danlьqlь, lakin bed inde Koşevaja tigan kolxoznitsanь belasьd, ul yd zvenohьnda ber gektardan 631 sentner urozaj alьvqa ireşte.

Iŋ məhime — nişjedse kolxoznitsalardь bed Kremelda qarşь itkan vaqьtta ularda bulqan nastrojenie. Bьl aldьnqь kolxoznitsalar yd eştəre turahьnda hejlagan vaqьtta, şegeldar urozajьn artanan kytarev esen kerəş jəjep jebarergə ham kilahe jьlqa Məskəvgə nişjedselar bulьp qьna tygel, balki altьjedselar, ə qajhь beravdare xatta jetejedselar bulьp kilergə iptaş STALINQA hyd birdelər. (Alqьştar).

Avьl xuzalьqь elkahenan taqь la ber mital. Sovet vlasь kolxoz avьlьna bik kyp maşinalar birə, xader es sul maşina- [illegible]

Maqtarьnda ham bəta rajondarda jugarь urozajlьq esen kəraşten jaŋь kytareleşen birasьk.

Jamaqat xedmatenen unьştarь tidlek menan ybalar ham eşsəlar şulaj uq kolxozsьlar massahьnьn sotsialistik ybeştarenen iŋ jaqşь kavdalaneşe bulьp toralar.

Lakin kapitalizm taraђьnan taraşalangan ham xosusi milekselek hendergan xarafattar ьaq ale. Bьjьl jaj nina ilebedden iŋ kyrenekle qalimdarenen berehe menan hojlaşerga tura kilde, tabiqatte ejranev elkahenda unьŋ isme his şikhed bəta donjaqa bildale. Hunqь vaqьtqa tiklem sovet vlasьna kire qarap kilgan bьl qalim xader nedden eşlagandarebedde „nojek taznibe" tip tanьrqa mabyr bulqan inde. Lakin unьŋ jeragenda bedden bejek eşenedden jenev memkinlegena şik jaşaj ale. Ul: ə bedden eşselarebedda ham kolxozsьlarьbьdda sotsialistik strojqa birelgenlek jetarme, ularda jamaqat milkena birelgenlek jetarme, ber ad vaqьttan hun xosusi xuzalьqqa, xosusi milekka tana artqa bьntьlьv terelmasme, tip horaj ale. Iode mangega ajlanep qajtmaђqa kitkan donjala ydenen odaq qemero bujьna jaşap kynekkan bьl keşega, elekke qьdqanьs nasar tormoştan baxetle tormoşqa berense tapqьr bularaq ujanqan ham şunlьqtan jaŋь strojdьŋ ham unьŋ iştimaqi milkenen tamen ham raxaten kendan-ken kyberak ala barqan eşse ham kolxozsьlar massahьnьŋ ьbьn nastrojenielarь alega tiklem anlajьlmad qalqan.

Bьl nastrojenielardь nina xatergə teşermaђka ham ulardь bedden tormoşobьddьŋ jaŋaj fakttarь menan nina saqьştьrьp qaramaђqa? Staxanofsьlar xarakate ham xedmatten jugarь ьramlьlьqь şulaj uq jugarь urozajlьq esen kerəşevselar armiahьnьn ybeve — ular yddare esen yddare hejlajdar. Sovettar sojuzьnьŋ xedmatsandare menan hun artta qalqan keşelar safьnda torerqa telamajdar. Bьqa ьbьnьv bik jenel. Ular qajhь ber intellegenttarqa la ibkergan xarafattardan, mangega kitep juqalqan donjanьŋ qaldьqtarьnan qьrqa qotolorqa jardam iterdar, axьrь.

Marksizm praktikanьŋ teorianь iŋ jaqşь tikşerev bulqanlьqьna, praktikanьn fande najьtqanlьqьna ojrata. Bьnьnlap ta agar qalim keşelar eşselarga jardam italar ham yd aldarenden birep kyp jaktan xedmat- [illegible]

III. STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTE NƏMƏ UL

[illegible]

ravьь naterev, yd eşena kul'turalьlьq inderev tigan hyd. Şulaj bulqas, eş eşsenen artьq keserkalanevenda tygel, balki unьŋ yd xedmatena kul'turalь manasabatenda.

Lakin eşte: bьbə staxanofsьlar—ular ajrьm keşelar gena, tip kyrhaterga malaşьvdar da bar. Lakin staxanofsьlardьŋ jaŋle saltarь ьndaj akejattarde bik jaqşь kire qaqьp toralar. Har kemga bildale bulqan - staxanofsьlardьŋ berense urьnqa, ajtajek, yddarenen ajьrььa dur lizik kesle, jaki nindaj bulьa la başqa ajrььsa sьjfattarь bulqan keşelar bulьvdarь, ham ul sьjfattardan başqa eşselarda bulmavь arqahьnda ььqmaqanlьqtarьn ibbat itep torovdan kərəge juq. Staxanofsьlar yddarenen sotsialistik vatandarsьn ььn birelgenlekle kyrhatalar ham xedmat qaharmanlьqьnьn bik şap algelaren birala, lakin bьl sьjfattar xader eşse sьjnьfьn xedmatsandar arahьnda birak osoraj torqan sьjfattarme ni? Staxanofsьlar—xedmat frontьndaqь ьbьn kerəşselar, lakin sotsialistik jarьş ham udarsьlьq nedden ilebedden millionlarsa eşselaren soqap almaqanmь ni?

Staxanofsьlar kisege redovoj udarniktar arahьnan ytlajdar, ular nagen proizvodstvolaqь yd taertsalaren bььnlap teşengandar. Staxanofsьlar—busьjginsьlar—vinogradovasьlar xarakatenen jaŋaj eşselarga, telaha nindaj raaotnitsaqa anlajьşlь bulqanlьqьn tanьv esen staxanofsьlardьŋ xedmat ьramlьlьqь jugarь bulьvьnьŋ taraŋentura sanaşe kyp vaqьqlarda yddarenen eş xaqtarьn arttьrьvqa qьdьqьbьvdan torqanlьqьn ajtev jeta. Əlbitta, eşselar arahьnda aldьnqь bulьv telage ydenen rolen ujnaj ham bьl stimuldьŋ ahamiate bьqьj yba barasaq. Lakin staxanofsьlar safьna aьbьv esen eşta ьbьn udarnik bulьv ham yd eşendeŋ texnikahьna eja bulьv jeta. Bьndaj keşelar nedda ad tygel inde. Undaj keşelarđen hanь yba, bed ulardь kendan ken unaşlьraq ybleraaed. Staxanofsьlar—ular ajrьm keşelar gene tygel, har ber eşse staxanofsь bula ala. Bьl turala iptaş Smetanin ььnda dereђ ajtte.

Staxanoflar ham Busьgindar, Vinogradovalar ham Smetanindar yd unьştarьna nama menan ireştelar hun? Ular ььqa xedmatte dereђ яyiev, eşta spetsialaşьv, maşinalardьŋ ad qьna la eşlamaj torovdarьn natereev ham yddarenen eş kondaren teleћensa fajdalanьv, dereђ marşrutь qujьv, qatmarlь maşinala ojoşqan raveşta eşlav, har ber operatsiaqa birelgan keste ıbapka alьv ham eşte nım menan eşlav arqahьnda ireştelar. Bьl turala ььnda staxanofsьlar yddare bəta hennan jaqşьraq hejlanelar. Lakin ular eşta nindaj bulha la sikka ireşkanlektaren ham unan da arь kitev memkin bulmaqanlьqьn ibbat itmanelar. Kirehensa, ular yd eştarenda artaban unьştarqa ireşasaktarena telehensa ьşanalar.

Əgar ulardьŋ hejlagandarenan tep namane ajьrьp alhaq, ul vaqatta staxanofsьlar-busьjginsьlar-vinogradovasьlar xarakatenen kilasaktage burьstarь asьqlanьr. Bьl tep nama eşte har ber minut ham sekundьь fajdalanьp ojoştorovdan ham, bəta hennan elek, maşinalardь ьbnlap belevdan, unьŋ texnik memkinlektaren fajdalana belevdan tora. Bьnan staxanofsьlar busьjginsьlar-vinogradovasьlar xarakatenen asьlь namala bul qanlьqьn kyrev qьjen tygel. Eşteŋ asьlь staxanofsьlardьŋ yd eştarenda **udarsьlьqtь texnikaqa eja bulьv menan berga qьşьvdarьnan** qibarat.

Staxanofsьlar jasaj udarniktar tygel, balki ular texnikaqa eja bulqan udarniktar. Staxanofsьlar yd eştare menan iptaş **Stalindьŋ** xader bəta eş texnikaqa eja bulqan keşelarda, tigan kyrhatmalarenen dereђlegen raћlanьlar. Bьnda ььqьp hejlagan staxanofsьlar ham vinogradovasьlar iptaş **Stalindьŋ** texnikaqa eja bulqan keşelarga qarata ajtkan ьaqьrьvьnьŋ hyddarena daimi raveşta bullandьlar. Bed staxanofsьlar xarakatenda, unьŋ unьştarьnda iptaş Stalindьŋ texnikaqa eja bulqan keşelardeŋ xal itkes role turahьndaqь kyrhatmalarenen dereђlege bik jaqşь raћlanьvьn kyrased. (**Alqьştar**).

Staxanofsьlar xarakatenen perspektivalarь eşselar massahьna kendan-ken asьqlana baralar. Begen „Pravda" gazetь „Sentral'naja-Irmino" şaxtahьnьŋ 250 eşsenen iptaş Stalinqa jebargan xattarьn baђьp sьqardь, bьl şaxtala Staxanof ham Dukanof iptaşlar eşlajdar. Bьl xatta bed:

„əgər Staxanof, Dykanof, Konsedalof ham undarsa, [illegible]

Lakin şunaŋ menan bergə bьl xal beddeŋ promsьjlennost ham transporttaqь xuzalьq ham texnik jetakselarebed aldьna kilep basqan bik dur jaŋь burьstar turahьnda la hejlaj. Ajrьm eşselar yd initsiativalarь bujьnsa xedmatten jugarь ьramlьlьqьna ireşev esen staxanofsa—busьjginsa eş metodtarьna kysalar. Staxanofsьlar şaxtalь eşselarenen xatьnan aŋlaşьlqansa, xader aldьnqь eşselar taqь la jetdirak burьstar qujalar, ul burьstardь ytkarevda promsьjlennost komandirdarь, administratordar, inzenerdar, ekonomistar ham texniktar xal itkes rol'de ujnarqa tejeştar. Bьnda promsьjlennost ham transporttaqь bəta xuzalьq ham texnik jetakselekte jaqьrtьv ebtenda ьaq eşlav talap itela. Beddeŋ xuzalьq frontьndaqь kyp kena komandirdarьbьdqa qajhь ber namalarde jetdi raveşta qajtanan ejranerga, qasandar bildalangan normalar ham plandar aldьnda ted sygev kevek inde iskergan har terle qadattardan ajьrьlьrqa tura kilasak.

„Sentral'naja—Irmino" şaxtahь eşselarenen xatь xuzalьq-texnik jetakselek aldьna kilep basqan jaŋь jetdi mas'alalardan bis ber terle hyddar menan, xatta staxanofsьlardь maqtav menan da qotolov memkin bulmaqanlьqьn beddeŋ xuzalьq eşselarebeddeŋ ham inzenerdarьbьddьŋ xaterena teşera.

Xader yk inde staxanofsьlar—busьjginsьlar — krivonosofsьlar brigadalarьnьn eşe ajlaqan hajьn predprijatielardage xuzalьq-texnik jetakselekten jeteşhedlektarena barьp tekala. Ə staxanofsьlar— busьjginsьlar —vinogradovasьlar xarakatenen ybeşe ajrьm eş urьnь qьna tygel, balki lotoş sextardь ojoştorov eşen da qajtanan qorovdь talap ita; xedmatten jaŋь ьyleneşen, ajrьm brigadalarda ham sexta kestarđen berga qьşьlьvьn ıbapka alьp, eş xaqьn tejeşense ojoştorovdь talap ita; jaŋь keşelarde belevde, ulardьŋ qьjьv initsiativahьn fajdalana belevde talap ita; inzenerdarđan ham texniktarđan eşta ььn kul'turalьlьqtь talap ita; predprijatienen bəta eşenda jaŋь, taqь la jugarьraq ojoşqanlьqtь ham ььn ritmde talap ita.

Ber hyd menan ajtkanda, eşse sьjnьfьnьŋ staxanofsьlar xarakate promsьjlennost ham transport komandirdarьnan unьn esen javaplьlьqь ьvђьrьvdan başqa jaŋa eşse sьjnьfьŋ jaŋь keşelarena tajanьp, proizvodstvonь ojoştora belevde, ularqa eşta karak bulqan tejeşle raxmaxь ham jaŋь kestarđeŋ artaban yŕatelevеn ta'min itev- [illegible]

tik ham sotsialistik sistemalardьŋ tarixi jarьşьn başlanь. Şul vaqьttan birle ikke ham jaŋь donjanьn alqa barьv juldarьnьŋ qapma-qarşьlьqь kendan-ken ььqьraq hiđela bara. Bedđeŋ ilebedda sotsializm esen kəraşta staxanofsьlar xarakate ismen alqan jaŋь kytareleş ta şul uq turala hejlaj. Bьnь aŋlaşьv esen kapitalizmdьŋ ьndaj fakttarь belmaganlegen ham ulardьŋ unda bətenlaj memkin bulmaqanlьqьn ajtev jeta.

Hunqь vaqьtta kapitalizmdьŋ jədmьşь turahьndaqь asь hyđđar ьlgarak ta kyp hejlande. Iььnlap ta, kapitalistik jəmqiət xuzalьrьnьn eşe nik yk şьma barmaj.

Kapitalizm yđenenŋ ikke promsьjlennosь menan qajdalьr hunqьqa tiklem bulqan kimal tirahenda ber urьnda tapanьp tora, ə bedđeŋ menan ned ul kimaldan alla qasan inde nik ьaq alqa kittek. Hunqь jьldardьŋ bəta donja ekonomik krizisь berevse kapitalizmdьŋ dajem krizis turahьnda his ber hyddarbed, lakin har terle hyđdarđan asьqьraq itep ajite. Kapitalizmdьn izadi kestarenen qoroqanlьqьna taqь la başqa dalildar karakme? Hunqь jьldardaqь eşbedlekten ham asьqtьŋ jemerges hedemtalarenan hun kiŋ xalьq massahьnda kapitalizmdьŋ kesena ьşanьv barlьqьna kem emet ita alьr? Hunqь jьldarda kul'turalь kestarde ььqasa his işetelmagan raveşta talai itevđan hun, bikhed kyp miqdarđa kul'tura, texnika ham fan keşelare eşbeddar saftarьna kitkandan hun, kul'turanьŋ ьaqak atьvьna yđeneŋ emettaren kapitalizmdьŋ kilasaktage jədmьşь menan kem bajlar?

Lakin kapitalizm jaşarga telaj ham yđen buqlap qalьv esen juldar edlaj. Karak materiai qimmattarde bulhьn, şulaj uq kul'turalь qimmattarde ььvđьrьvqa la besbed bulqan xalda, ul vlastь yd qulьnan ььqьndьrmaђ esen bəta namane eşlaj. Huqьştan hunqь osorda faşistik ipiaqь burzuaz diktaturalardьŋ ььvđьrьlьvьnьŋ sabaşe ььna oşonda. Lakin oşolardan hun faşizmdьŋ jьrtqьslьq simvolьna ham mangega ajlanep qajtmaђqa kitevse donjanьŋ qara kestarenen simvolьna ajlanevena qarьplanerga jarajmь? Xedmatsan intellegentsia turahьnda hejlamagand la, xatta ьaq burzuaz qatlamdar đa yd jədmьştarьn faşistik diktaturalardьŋ jədmьşь menan bajlarqa telamajdar. Bьnan hun faşizmdьŋ eşse sьjnьfьn revolytsion doşmanlьqtan başqa namane ybtera almavьna qьzьpka qalьrqa jarajmь?

[illegible]

plandarь turahьnda qьsqьrьvdan tartьnmajdar.

Sovettar sojuzьna qarata qajhь ber imperialistik derzavalardьŋ baђьp alьvsьlьq plandarьna tuqlap tormaђqa la memkin. Əd tik ber gena namane belasьd: interventsia vaqьtь ytte, xader ul turala hyd da bulьvь memkin tygel. (**Qatь alqьştar, bətəhe la urьndarьnan toralar**).

Bedđeŋ sovettar ilebed yđenen alqa barьşьn kul'tura ham texnik kimale şaqtaj tyban bulqan xalda başlaqan bulhьn. Əle kisa gena kapitalistandelar yd kul'turalarьnьŋ ham texnikalarьnьŋ jaş sovet davlatenđagenan artьq bulьvь menan mahajalar ine tygelme? Lakin vaqьtlar ydgara ham xatta nik qьrqьv ydgara.

Oktaar revolytsiahь nik xaqlь raveşta bol'şevistik revolytsia tip ıbaplana. Oktaar kendarenda bejek Lenin julьaşsьlьqьndaqь bol'şeviktar sovet vlasьnьŋ jeneven ta'min itelar. Bol'şevizmdьŋ kesa—revolytsia eşena ььq ьşanьvđa ham unьŋ juldarьn dereђ aŋlavđa. Lenin julьaşsьlьqьnda bol'şevizm eşse sьjnьfьŋ jenevena ьşanьvđь bəta hьnavđar arqьlь kytarep ytte, ber ilda sotsializmdьŋ jeneve memkin bulqanlьqьn ibbat itte ham yđe şul jenevđe ojoştorđo. Şunьŋ menən eytan ildarda proletariattьŋ jeneve nisama tapqьr jeŋelajtelдel (**Alqьştar**).

Bedđeŋ ilebedda sotsializm tedev eşenda iptaş Stalindьŋ bejek role şunan qibarat. ul, iptaş Stalin, bedđen ilebedda sotsializmdьŋ tulь jeŋevga ireşeve memkin bulqanlьqь turahьndaqь Lenindeŋ taqlimaten alqa jebarde ham unьŋ jetakselege menan bol'şeviktar partiahь, burzuaz opportunistardь tar-mar itep, Lenindeŋ taqlimaten eşselar massahьnьŋ bajlьqьna ajlanderde. (**Alqьştar**).

Oktaar revolytsiahьnьn jeŋevenan hun xedmatte ojoştorov ham unьŋ ьramlьlьqь turahьndaqь mas'ala tep mas'alaga ajlande. Lenin ul vaqьtta sotsialistik jarьş idealarьn alqa berde ham ul idealar sotsializm tedeleşenen tep ham alqa etarevse kesena ajlana başlanьlar. Kolxozdar jeŋevga ireşkandan birde avьlda jəmaqat xedmatenen ьramlьlьqь turahьndaqь mas'ala eşse sьjnьfь qьna tygel, balki kolxoz avьlьnьŋ da tep mas'alahena ajlande.

Lenindeŋ sotsialistik jarьş idealarьn bəta xalьqtьŋ bajlьqь itev esen bol'şeviktar partiahь bəta namane eşlane. Lenindeŋ eşen ььnьbьlь raveşta davam itevse iptaş Stalin sotsialistik jarьştьŋ ььn julьassьhьnda ham

[illegible]

qədə ilajar. Bьnь kapitalizm menan saqьştьrьp qarav har ber xedmatsanga ular esen tik ber gena ььnьbьlь jul—bedđe Lenin—Stalin partiahь alьp barqan jul qьna bulqanlьqьna ььnьbь birerga tejeş. (**Alqьştar**).

Bed yd ilebed eşsenen xalьq ara ahamiaten xaterđa totasьd. Şulaj uq bed Sovettar sojuzьnьŋ tьşьnda xedmatsandar arahьndaqь kyp handaqь duьtarьbьd menan ber rattan kesle doşmandarьbьd da bulqanlьqьn xaterđa totasьd.

Bedđeŋ revolytsianьŋ qadanaştarьna beeymdar ad buldьmь ni? Şunlьqtan bed yd granitsalarьbьdđь baqlav turahьnda ham maqtavlь Qьđьl armiabьdđь nьqьtьv turahьnda şul tiklem kyp qajqьrtasьd. (**Qatь alqьştar, bətəhe la urьndarьnan toralar. Zalda „Jəşəhen Qьđьl armianьŋ julьaşsьhь iptaş Voroşilof!", „ura"tigan tavьştar jaŋqьraj**).

Bedđeŋ diplomatiabьd da bojevoj posta tora. Unьŋ yđ burьstarьn dur unьştar menan ytagenlege bildale. (**Alqьştar**).

Xedmat ham unь ojoştorov— bedđen burьstarьbьđđьŋ tejena ььna oşonda bajlangan. Jamaqat sotsialistik milek xatta avьlda la ьbtan keska ajlangandan birle xedmatte ojoştorovđaqь balakaj gena unьş ta bedđeŋ kestarenedđeŋ bideleriek raveşta ybeşen bira. Kapitalistik ham sotsialistik strojdar jarьşьnda xedmatte ojoştorovđaŋ unьştarь, ə şulaj bulqas, eşse sьjnьfьŋ kul'turalь kadrdarьnьn ybeşe la xal itkes ahamiat qadanalar. Staxanofsьlar xarakate bedđeŋ ilebedđage ojoşqan kul'turalь xedmatten ььn meqsizalar bira alqanlьqьn kyrhatep tora. Ul şulaj uq eşse sьjnьfьŋ jaŋь texnikaqa eja bulqan keşelare jaŋь sьjnьfьbьđ sotsialistik jəmqiətte tьvđьrьvsь dostojan keşelar bulqanlьqьn kyrhata, bedđeŋ şarttarđa xedmat keşelarde qajtanan taratalaj ham xedmatsandarđe elekke idelgan, nadan ham jarьm as keşelarđan irekle ham jəmaqat xedmatena ojoştorolqan keşelarga, kul'turalь tormoştoŋ baxetle kadrdarьna ajlandera. Bьl jahattan bed ni tiklem kyp eşlahak, yđenedđen tep burьsьbьđđь bojomqa aşьrьvqa—sьjnьfhьd sotsialistik jəmqiətte tedevga şul tiklem kyberak jaqьnlaşasaqsьd.

Staxanofsьlar xarakate sovet ile keşelaren sotsialistik qajtanan taratalav eşenda ni tiklem kyp eşlanganlegen kyrhata. Bьl xarakat eşse sьjnьfьn sotsialistik kul'turalьlьqtan ybevenen bedemiabe bulьp tora. Staxa-

[illegible]

ьŋ partiahьd ham partiahь bol'şeviktarьnьŋ bьl ajdaьn unda la kyrmaj qalmaђtar. Berəvdar —doşmandar—tik bedđeŋ jomoşaq urьndarьbьdđь qьna edlajdar ham ular staxanofsьlar xarakatenen ььq xarakat bulmaqanlьqьna ьşanьrqa telardar ine. Ikenselar—duьtar—bedđen ilebedđen jaŋь keşelarena, jaŋь baxetle tormoşto tьvđьrьvsь keşelarena taran telaktaşlek menan qarajdar. Bedđeŋ esen bьl telaktaşlek nigerak ta qimmatle. Bed unьŋ ahamiaten ydebedga qьjen bulqan berense juldarđa hьnanaq.

Bedđen ilebedđa irekka sьqarьlqan xedmatteŋ unьştarь ybev menan berga Sovettar sojuzьnьŋ teşьnda bedđeŋ eşsenga xedmatsandarđeŋ telaktaşlek menan qaravdarь la yba barasaq. Bьl proletar telaktaşlek ham juldarđь aŋlav menan bed jeŋevga kildek ham sajlьhьd sotsialistik jəmqiətte tedeuga tana his tajnьlьşhьd alqa barasьd, bьl proletar telaktaşlek—nik dur kes. Bьlar bətəhe la bedđeŋ ilebedđa, Lenin—Stalin partiahь jetakselegenda eşlangandarđeŋ bətəhe da eytan ildarđeŋ eşselarena taqь la aŋlajьşlьraq ham ulardьŋ jeragena taqь la jaqьnьraq jabaj ham bed eytan ildarđeŋ eşselare menan berga tormoş ham fakttar bedđeŋ eşebedđeŋ jenasage turahьnda hejlajdar, tip ajta alasьd. (**Alqьştar, bətəhe la urьndarьnan toralar. „Jəşəhen aqьlь ustaz iptaş Stalin! Jəşəhen partianьŋ ydək komitetь! Jəşəhen Qьđьl armia! Jəşəhen iptaş Stalin ham iptaş Molotof! „Ura"tavьştarь jaŋqьraj. Bəta delegattar iptaş Stalinqa ovatsia ojoştoralar**).

Çernikovka faner kombinatьnьn staxanofsьhь—asьlьjsь—Bajenlatef Jaqfar.
(PANFILOF fotohь).

SOVETTAR SOJUZЬNЬŊ MARŞALDARЬ

HYRƏTTƏ: (Huldan uŋqa) K. J. VOROŞILOF, M. N. TUXAÇEVSKI, A. I. JEGOROF, S. M. BUDJONNЬJ, V. K. BLYXER iptaştar. (Sojuzfoto)

KAPITAL ILDӘRENDӘ

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

HYRӘTTӘ: Xarar qalahь ergәhendә Abissinia artilleristarь samoljettarqa ata torqan tup janьnda. (Sojuzfoto).

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 22. Abissinianan xabar itev bujьnsa, Italia samoljottarь abissinialardьn Anglia koloniahь Somalidan Dzidzigu qalahьna bara torqan ber karvanьn tupqa totqandar. Bьl karvan tuptar ham sojevoj pripastar alьp barqan bulqan. Bьl samalar betahe la vatьlqandar.

Rejter agentstvohьnьn Asmar qalahьndaqь xabarsehe Italia komandovaniehьnьn transport ojoştorqan vaqьtta đur qьjьnlьqlarqa osoraqanlьqtarьn kyrhata. Taqarmasle transport Abissinianьn tavьl jerđarenә ham karvan juldarьna qulajlaştьrьlmaqan. Şunьn menan berga jөste arqahьnda taşьvsь mal ubal sebendardan bik kyp yla. Bьl xabarse Makale qalahьna barqan vaqьtta juldьn har ike jaqьnda kyp mal ylekhalare jatqanlьqьn kyrgan. Italiandar Makale qalahьn alqandan birle unda ale ber gena gruzovik "ta kilә almaqan. Makale qalahьn tajl menan bajlarga tejeşle juldь tedev undaqь tavđar ham soqorđar kyp bulьv arqahьnda đur qьjьnlьqlar tьvđьra. Italiandar tarafьnan tedelgan xaderge juldar urtasa tik 3 ađna haqlanalar.

⁂

London, 22. Xarges qalahьnan (Anglianьn Somali koloniahь) xabar itevgә qaraqanda kyp handaqь Abissinia qaskarđare Dzidzigu qalahьnan kenjaqьna, hezym itevse italiandarqa qarşь baralar. Ras Destanьn 45 men keşelek qaskare Italianьn Somali koloniahьnьn siktarenә barьp jetkan. Ular Mogadişu jьlqahь bujlap tenjaqьna bara torqan julqa sьqьp torqandar. Ogaden frontьnda Italia qaskarđarenen artaban hezymdarenen tuqtalьvь ras Desta qaskarđarenen xarakate arqahьnda italiandarđьn jeterlek ađьq ham әhlәmә qaskar ala almavđarьnan bulqan tip ujlajđar.

⁂

London, 21. „Ekscelnz telegraf" agentstvohь abissinialьlardьn Xautsin rajonьnda (Aduanьn kenjaq—kөnsьqьşьndaraq) lagerda torqan Italia qaskarđarena tөnө hezym jahavđarь turahьndaqь xabarđe Italia komandovaniehь rablaj. Unda huqьş tan alqanqa tiklem davam itkan, unan hun abissinialьlar tulь tartip menan sigengandar. Har ike jaqtan juqaltьvđar đur.

General Ulelu men keşelek abissinialьlar otradь menan Adua jaqьnan kilevse Italia qaskarđarenen hezymdarenә uqьsьl raveşta qarşь tora.

Jamqьrđar arqahьnda Ogaden rajonьnda xidgak epidemiahь başlanьp, unьn menan Italianьn kyp haldattarь avьrь başlanьlar.

ABISSINIA XӨKYMӘTENEN NOTAHЬ

Geneva, 21. Abissinianьn Millәttar ligahьna tapşьrьlqan notahь iqlan itelde. Bьl notala Italia xekymatenen, janahe, Abissinialь ninđajđer „madaniatlәşterev" bulьnьn ylaganlege turahьndaqь hyđđarenen jalqanlьqь ham monafiqlьq menan ajtelganlege kyrhatela. Abissinia xekymate, tip ajtela bьl notala, Italianьn „mađaniatlәştereneđ" tip ajtevse qaskar başlьqtarьnьn ьsьn jeđan bela, ular asьlьnda grazdandar xalqьn—qarttarđь, qatьn-qьđđarđь ham balalarđь ylteralәr.

Nota Italia ştabь ham Italia matbuqatь tarafьnan, janahe, Abissinia xalqьnьn yđ irektare menan massovьj raveşta Italia qaskarđare jaqьna sьqьvđarь turahьnda taratьlqan xabarđaren kire qaqa. Nota Abissinia xekymatenen konfliktь Abissinia ihqbenә xal itev turahьndaqь har terle taqdimdarđe—„jahaqan jenajate esen agressorçь turanan-tura jakl sitlaşep aylaklajasak" taqdimdarđe qaravđan qьrqa baş tartqanlьqьn kyrhatev menan tamamlana.

N'ju Iork, 21. Nikaragua xekymate Italiaqa qarşь sanksialarđь qullanьv turahьnda bojoroq sьqardь.

XORVAT TERRORISTARЬNЬN SUĐЬNDA

Paris, 22. Xorvat terroristarь sudьnda qajeplanevselar yđđarenen Berton tigan keşene ximajasa itep hajlaqanlьqtarьn ham unьn elekke ximajase Debon menan berga jaqlarqa tejeşlegen jakl Desonde aimaştьrasaqьn ajtkandar. Sud janь ximajasegә taftiş materialdarь menan tanьşьv mamkinlegen birev esen yđenen ultьrьştarьn kisektererga qarar birgan.

ITALIA 100 MEN QӘSKӘREN DEMOBILIZOVAJT ITӘ

London, 22. „Morning post" gazetь Italia xekymatenen 100 men haldattь demobilizovajt itev turahьndaqь qararьna anlatma birep, Italianьn bьl adьmь Londondьn politik dairalarьnda „xalьq ara jaqşь telak" tip qaralmaqanlьqьn kyrhata. Bigerak ta bьl qisman demobilizatsianьn qoral ahtьnda torqan 1 million armianь ta'min itevđan Italia esen siktan tьş avьr buьlь sulьvь arqahьnda kilep sьqqan bulьvь memkin.

„Dejli gerald" gazetь bьl demobilizatsianьn sabaplarenan berehe Italianьn kyp eleştarenda xalьq arahьnda rizahьđlьq tьvьvьnan qisatal bulqanlьqьn kyrhata. Bьl nastrojenielar menan kerasev esen, tip jađa gazet, Mussolini kisa maxsus politsianьn 4 kategoriahьn xedmatka saqьrđь, bьl politsia har terle promajşlennost rajondarьna jenaretasak.

London, 22. Rejtr agentstvohьnьn xabar itev bujьnsa, begen teşqь eştar ministre Xor Italianьn Londondaqь ilsehena Italianьn sanksialarqa qarşь birgan protes notahьna Anglianьn javabьn tapşьrđь.

MISЬRĐA ANGLIAQA QARŞЬ XӘRӘKӘT

London, 22. Huqьş kendarđa demonstratsia vaqьtьnda ylterelgan keşelarđe kymev ajqanlь kisә Misьrda ytkarelgan „qajqь kene" menan bajlaneşta Port Sajette politsia 45 keşene quloqa aldь. Demonstranttar menan politsia arahьndaqь bereleş vaqьtьnda 5 politsejski jaralanqan. Demonstrantlar qalala 300 fonarьn valqandar.

Qahira qalahьnan xabar itev bujьnsa qalanьn uramdarь 5 saqat bujьna demonstrantlar qulьnda bulqan. Qalala 350 keşe quloqa alьnqan.

London, 21. Begen Qahira qalahьnda ham Misьrđьn tyrәn jerđarenđә Misьr millatselare tarafьnan iqlan itelgan dejem zabastovka başlandь. Qahira qalahьnda politsia demonstranttarđь taratьrqa mataşьr. Grazdan xalqьnan ham politsejskidardan ber nisa keşe jaralanqan.

„AVTONOMIALЬ REZIM" KOMEDIAHЬ KISEKTERELӘ

N'ju Iork, 22. „Assoşiejtedpress" agentstvohьnьn xabar itev bujьnsa, Londondьn avtoritetlь dairalarьnda Anglianьn xabamь arqahьnda Japonianьn Tenjaq Qьtajda „avtonomialь rezim" tьvđьrьv plandarьn bojomqa aşьrьvđan ber ađ vaqьtqa baş tartqanlьqьn raslajđar. Anglia joqondoho ahьnda Nankin xekymatenen Japonia plandarьna qarşь qьrqьvьraq pozitsiaqa kyskanlegen kyrhatalar.

Şanxaj, 21. Beta gazetlar Tenjaq Qьtajdaqь xal turahьndaqь xabarđarđe: „Tenjaq Qьtajđa Dojxara tynkarelege jemerelde", „Avtonomia alega kisekterela" tigan zagalovkalar menan utralar.

„Zurnal de Şanxaj" jađa: „Tenjaq Qьtajđa Japonia politikahьn ruxlandьrьvsь general Dojxara yđ rolen ujnap tamamlarqa ale vaqьt jetmaganlegen kyrep qaldь ham Bejpindan kitte. Şunlьqtan Qьtaj, Japonia ham Manscou—go arahьndaqь politik ham ekonomik xedmattaşlek turahьndaqь mas'ala ham Qьtajdan unьn tenjaq provintsialarьn faktik ajrьp alьv alega bojomqa aşьrьlmanь".

⁂

Tokio, 22. Qazetlarđan xabarselare Qьtajdan jebargan belderevđarenđә Can Kaj—şidьn „Tenjaq Qьtajđa avtonomia tedevga jynaltelgan xarakatte tuqtatьrqa" ham xaderge vaqьtta „Tenjaq Qьtaj esen janь idara sistemьn" tьvđьrьv ahtьnda eşlavse Nankin xekymatenen kyshalmalaren ketergә Sun Ceo—junьqa şulaj uq Tenjaq Qьtajdan başqa adamattarьna qьrqa taqdim itkanlegen ber tavьştan raslajđar. Xabarselarđan hyđđarenә qaraqanda, „Can Kaj—şidьn bьl manevrь urьndarda japon xarbi jetakselarenen rizahьđlьqьn tьvđьra".

⁂

London, 22. Berlindan xabar itev bujьnsa, Dyssel'dorfdaqь huqьş materialdarь eşlavse metallurgia zavodьnьn eşselare udьqan adnala 4 saqatlek stacka iqlan itkandar. Eşsalar eş xaqьna ektap adna hajьn adьq pajoqь birevđe talap itkandar. Bьl stacka adьqlьq jetesmavenan, ham eş xaqьnan jartьhьn tip ajterlek totop qalьvdardan kilep sьqqan.

FAŞISTAR TERRORЬNA PROTEST DIMONSTRATSIAHЬ

N'ju-Iork, 22. Begen Germaniaqь millatse-sotsialistar terrorьna qarşь protest belderep massovьj demonstratsia bulьp ytte. Ber nisa kilometrqa huđьlqan kolonnalar menan 15 mendan artьq demonstrant yđak uramdardan ytelar. Demonstranttar „Tel'manqa ham başqa politik totqondarqa ireklek" tigan luzunglar jađьlqan mendarsa plakattar kytarep barđьlar. Demonstratsianan hun dur miting ytkarelde. Oratorđar millatse-sotsialistar terrorьna qarşь kin berđam keraş frontьn tьvđьrьvqa saqьrđьlar.

HYRӘTTӘ: Italianьn Somali koloniahьnda Italia samoljottarьna benzin qojov. (Sojuzfoto).

TEL'MANDЬ QOTQARЬV ӘSӘN KӘRӘŞ

Praga, 22. Tel'manqa sud jahavь qarşь protest rezolytsiahь ese Sex—Slovakia, kollektiv [illegible] betalә 500 menan artьq uldamqa jebalqan.

20 nojabrdә Germanianьn Praga qalaьndaqь ilsehena Praga zavodtarь ham [illegible] delegatsialarь kilep, Rixard strasse urramьnda demonstratsiaqa qatşьvda qajeplanьlqan 23 eşsenqe [illegible] ular turahьndaqь „materialdь" Tel'manqa qarşь [illegible] protest belderđelar. Unan huq delegatsia sotsial-demokratik eşselarqa ham Gamme qalahьndaqь 364 profsojuz aqzalarьnьn [illegible] prigovordarьnda qajtanan qaravdь talap itte.

ŞVEJTSARIALA XEDMӘT XAQЬN QЬQARTЬV

Vena, 21. Bern qalahьnan xabar itev bujьnsa, Şvejtsaria xekymate [illegible] deffisitьn qьbьqьlьr maqsatь menan [illegible] eş xaqьn 15 protsentqa qьqartьrqa, [illegible] produktlardьn [illegible] kytarergә, [illegible] dokladdarьn [illegible] h. b. qarar birgan.

Xekymat yđenen [illegible] parlamentqa [illegible] 1937 jьlqa [illegible]

Şvejtsariaьn [illegible] başlande.

GERMANIALA AĐЬQ XAQTARЬ KYTӘRELӘ

Berlin, 22. Gazetlar jal aşa [illegible] 170 men [illegible]

[illegible]

206 JЬL KATORGA

Vena, 21. Buxarestan xabar itev bujьnsa, Kiişinev qalahьnda kommunistik eşselarlekte qajeplanevse 45 keşe ir ham qatьn-qьđđarđan şulaj uq student xaljardan sudь tamam bulqan. Akkerman qalahьnьn grazdandarь bulqan bьl qajeplanevselardan 39 keşe dejem alqanda 286 jьl katorgaqa, ber nisa million lej ştrafqa ham 300 jьlqa xoquqlardan mahrum bulьvqa xөkem itelgandar. Qalqandarь aqlanqandar. Tөp qajeplanevse 9 keşe har berehe 10 jьlqa katorgaqa xөkem itelgan.

FINANS POXODЬ JӘKLӘMӘHEN NISEK YTӘNEK

(Başnarkomfin ip. XISAMETDINOF maqalahe)

Başqortostan respublikahь, Oktabrđen 18 jьlьqь ismena baqьşlanqan finans poxodь jeklamalaren vaqьtьnda ytap sьqa almanь.

Dөrөђ neđ, qөmymьn maja tuplav bujьnsa finpoxod jeklamalare tarafьnan qujьlqan 50 prosent urnьna 4 kvartal maja tuplav planьn 52,5 protsentqa ytanek. Lakin finans eşenda la dur urьn totqan ham sotsializm tөđaleşena kitә torqan zajom vznostarьn inderevđa xurlьqlь raveşta artta qaldьq. Finpoxod jeklamalare bujьnsa, Oktabrđen 18 jьlьq kenena zajom vznostarьn inderev planь 80 protsentqa ytalergә tejeş ine. Lakin unьn jьllьq planь 59,2 protsentqa, ә 4 kvartal planь 30,1 protsentqa qьna ytalde.

Başnarkomfin hьđьqь bujьnsa tuplanьrqa tejeşle bulqan mөzөyri halьmđar planь 10-nojabrga 81,1 protsentqa ytalgande, zajom vznostarьn inderev ale haman da 40 protsenttan artqanь juq. Şunьn menan berga 10-nojabrga ber gena rajon da zajom vznostarь inderevđe 80 protsentqa jetkerep ytamane.

Xaderge vaqьtta neđ, dojom maja tuplav planьn ytavđa RSFSR kylamenda 3-se urьnda torhaq ta, zajom vznostarьn inderevđa 20 se urьnda qьna toraьeđ. Bunda eş, Başqortostan respublikahьnьn finans eştare bujьnsa, yđenen menan jarьşьvsь başqa respublikalar ham elkalar arahьnda tyьan urьnda torovьnda qьna tygel, belki 6 million 972 men hum aqsanь qulda totop, sotsializm tөđeleşen aqьrьnlatьvьnьđda. Har ber finans rabotnigь, finans aktivь ham finans seksialь aqzahь bьl mas'alanьn mahimlegen anlarqa, sotsializm tөđaleşe frontьn- [illegible]

[illegible] sonajtevdan sovet grazdanь sьjfatь menan xurlana belmav tigan hyđ. Zajom vznostarьn inderev planьn ytaleştare ajrьm sektordar bujьnsa alqanda firat ta tyьan tora. Mabalan, kolxozsьlar Oktabr najamьna jьllьq planьn ni barь 63,1 protsentqa ytagan bulhalar, 4 kvartal planьn 24,2 protsentqa qьna. Janqьđaq xuzalьqtar jьllьq planьn ni barь 60,4 protsentqa, 4-kvartal planьn 21,3 protsentqa qьna ytanelar. Kyp kena rajondar, avьl sovettarь urta handarđa, aldьnqь rajon, avьl sovettarь kyagalarenda jaşerenep kilev menan teqeđlanalar. Şunьn hөđemtahenda respublikanьđđьn planьn edevga barapse bulalar. Arxangel, Igin, Bozajaz, Kygarsen, Janavьl, Maseile, Kejorgade, Kr—Usol ham Qьrmьsqalь kevek kyp kena rajondar zajom vznosьn inderevđe 7-nojabrga ni barь 14—16 protsent arahьnda qьna ytagandar. Bьl rajondar ale haman da tejeşensa nolьtos jahaqandarь juq. Oktabr bajramьna planьn 8 protsentqa ytagan Mişka rajonь ale bьl kөnda la 17 protsenttan aьqa kilmagan.

Maja tuplav bujьnsa jaqşь eşlagan avьl sovettarь bik iьrak. Qojrьqta bejtalep bergan avьl sovettarь ular, Davlekan rajonьndaqь aldьnqь **Ibke—Merab, Sujanьь Nikolaj, Sergiopol'** ham **Polekovski** kevek sovettardьn elgoşevđare arlanda jaşerenep kilalar. Jьqarьla kyrhatelgan avьl sovettarь (Davlakandaj) Oktabrđen 18-jьlьq bajramьna maja tuplav planьn, bigerak ta zajom vznostarьn inderevđe beta sektordar, tarmaqtar bujьnsa la 100 protsent menan ytap sьqtьlar.

Partia ham sovet finans eşen sьjfat jaqьnan jaqşьrtьv julьnda kiskan raveşta keraş alьp bara ham şunьn arqahьnda đur qьna elgoşevđarga eja bulqanьn kyrьeđ. Bedđen menan jarşьvь **Konnajeş** kraj, şul keraşevđar hөđemtahenda xaderge kөnda finans eşen sajfat jaqьnan jaqşьrtьvđa **RSFSR** kylamenda ikense urьnda ala.

Beđđeņ maja tuplavđa irekle tylavđarđa ytav frontьnda bьq aqhavьnьđđьn tөp sababa—rajon ham avьl sovettarьnьn, bigerak ta finseksialarđьn sotsialistik jarьş şarttarьn ytamavđarenan ham ytav esen konkret saralar kyrmavđarenan kilә. Bьnь finans konkursьnьn barьşь asьq kyrhata. Fin konkursьnьq başlanьvьna 7 ajqa jaqьn vaqьt ytevga qaramabtan, oşo kөnga tiklem ber gena rajonda la rajon ara sotsialistik jarьş dogovordarьnьn ytaleştare turahьnda his ber terle tikşerev ytkarelmagan. Şulaj uq avьl sovettarь arahьnda la yđ ara jarьş dogovordarьn tikşerep, ulardьn eş metodtarьn fajdalanьv basar qujьlqan. Urьndardan ejьnqan maqlymattarqa qaraqanda, oşoqa tiklem 18 rajonda 177 avьl sovetьnьn yđ ara jarьş dogovorь tikşerelgan. Rajon finans byleklare jarьş dogovordarьnьn ytaleştaren tikşerevđe betenlaj korakhod tip hanajđar. Ular, „Unь nina tikşererga, maja tuplavđьn qajhь rajonda kypme protsent ytaleven svodkaqa qarap ta belaseđ" tiđar. Timak, bedđen rajon finans rabotniktarьnaq sotsialistik jarьştьn ahamiaten, unьn totqan urьn ham yđ ara tikşerevđen fajđahьn anlamajđar. Sotsialistik jarьştьn in đur praktik ahamiate la berberenđen tajrebahenan ham eş metodtarьnan fajdalanьvđan tora. Jaqşь eşlagan ham beta tylavđarđe 100 protsentь menan ytagan **Ibke—Merab** sovetьnьn eş metodtarьn ham Kr—Usol rajonьndaqь **„Janь Barlь"** kolxozьnьn zajom vznostarьn kvartal hajьn ytap baraqan **Asia Xisametdinьvanьn** tajribalaren ejranev, maja tuplavđa firat ta đur hedemtalar birgan bulыr ine. Ykeneskә qarşь ale bьl eştar urьndarda ojoştorolmaqan.

Şunь la ajtep ytergә karak, Başsovnarkom yđenen 9-nojabrđa bulqan qararьnda maja tuplav esen bigerak ta zajom vznostarьn inderevđe vaqьtьnan elek ytagan ham finans eştaren jaqşь qujqan ike rajonqa 10 ar men humdan, ike rajonqa 5 şar men humdan ham ajrьm finans aktivdarqa 3 men humdьn qьbarat eylak bildalane. Oşo bylaktarđe alьv jьlьnda bar ber rajon praktik keraşergә, finans aktivdarьna banь aqlatьp, ularđь finans plandarьn sьjfat jaqьnan ytavga mobilizovajt itergә tejeştar.

MINLEQULЬF YĐ EŞENӘ HALQЬN QARAJ

Sişma. Qara jaqup avьl sovetь davmalenda maja tuplav eştare siktan tьş jomoşaq bara. 4-kvartalqa sireigan maja tuplav planь ni barь 40 protsentqa qьna ytelde. Kooperatsiaqa igen hatьv eşe la jomoşaq ojoştorolqan. Senki bьl tanqalda xalьq arahьnda massovьj-anlatьv eştare alьp barьlmaj. Sovet predsedatele **Minlequlьf** politik-xuzalьq kampanialarьn jejep jenarev urьnьna, kansalaren jodaqlap qunaqta jөrevđan buşamaj. Unьn başqa jetesheđlektare la kyp. Minlequlьftьn yđ eşenә halqьn qaraqanь oşon da, bьjьl sovettьn 5 gektarqa jaqьn sasalgan igenen maldar aşanь, tapap isrof itte.

Rajon ojoşmalarь bьqa yđenen tejeşle barahьn kyrhendar ine. Uqьlьvsь

Starlelamaq. Tereşle sovetьnьn „Zaliknoj" kolxozь kolxozsьlarь maja tuplavđa jaqşь eşlajđar. Ular, jьllьq zajom vznosьn inderevđe tamamlanьlar. Kolxoz aktivtarь 4-kvartal maja tuplavđь 1-dekabrga tamamlajasaqtar. JANЬBAJЬF N.

IMAJ NASЬJRI

TORMOŞ TAŞQЬNЬNDA

I.

Jyl qojaşь yđenen qajnar nurđarьn sasa...

Jьlьlьq tulqьndarь şul qojaş nurьnda—aq kyaelak hьmaq jьmьldajdar.

Aqьn hьv kestare menan qьvьlqan jьvan byrәnalar, berberehen tьqьdlap, eikelap, ьşьqa ьşьqa alqa aqalar. Qajhь berđare đur hava istrilbiteldare hьmaq yđđarenә jul jarьp alqa udalar. Qajhь berđare tulqьn ana jьna kitep qomqa ultьrqan paroxodlaj sitka ultьrьp qalalar. Tandarendage xeđmat tirđaren jьvьrqa teşkan keşelarga kejem hala torqan tymarga ajlanalar.

Byrәnalarđen hьv ahtь minahь hьmaq hiđđermaj gena ahtan aqqandarь la bula. Qajhь ber vaqьt ular şavlь şarlamalarqa arqьlь barьp jatalar đa, kilgan byrәnane tuqtatьp hьvđь ььvьp qujalar. Hьv asьvlь jarьqьь hьmaq aqьrьp, kyuektaren basep byrәnalar ahlәnә taşlana. Ularđь pьr tuđđьrьp, taratьp jenarahe kila.

Hьv tulqьndarь menan byrәnalar jan talaşьp kerәşalar. Byrәnalar şatьrdaşьp—avьrtьqtan ьnьraşqan tavьştar sьqarьp berehe ahlәna berehe menalar. Qajhь berđare asьvlanqan qьsan sьnqahьnьn hәrt jandaren xaterlatep yta toralar. Bьl ike „jartqьsь"tik keşelar gena ajьrь alalar. Ular đur qapqa ratlap halqan hьvlь şьjьlar hьmaq hьv ahlәnda tedelep jatqan byrәnalar ahlәnan jegerep barьp, quldarьndaqь timer teşle odon tajaq menan ьmlap jebarhalar, byrәnalar xaderge taralьp kitalar. Keşhedlegen hiđgan qaskar hьmaq aqьrьn-aqьrьn sigenalar.

Byrәnalar keşelarđen qurqalar. Teđgendage at kevek qьvqan jaqqa aqalar. Sigenep bara torqas yđđare hьmaq jьvan byrәnalar menan kartalangan qapqanqa—gavanqa logandәren hiđmaj đa qalalar. Gavanda ulardь taqь la quklarьna timer teşle odon tajaq totqan jeveşlangan keşelar qarşь alalar. Qarşь alalar đa hьvqa inep teştaren ьrzajьp torqan ubal transportjor avьđьna halalar. Ul yđenen qoros teştaren batьrьp, teşlap, ulardь jar başьndaqь şavlь taqta zavodьna tana alьp menep kita. Şul vaqьt keşe barehe artьnan berehe jarqa tana hudьlqan byrәnalarqa qarap tatlь raveşta jьlmaja. Ular unьn kejefen kiteralar. Taranda jәtәrenep jatqan mahajьv xistaren ujatalar. Ul ulardь tedgengә alьnqan gigant jьrtqьs hьmaq hiđa.

II.

Lyiza ana şul tedeleşep jar başьna taba jegera torqan byrәnalarđe hajlap tora. Stenalar itep teđgәndә, ьoqlandьrьp totordajdьrьn zavodqa ađata. Tedeleşь jaramьđaj, ьvrьştan xaqiļaren ulьnqa aldalaj. Lyzanьn aldalavena qarap torqan eşselar, byrәnә ahtьnda „D" aldahen kyrev menan, unь transportjordan ьsqьndьrьp jebaralar. Matur stenalarqa jatьp, şavlь uramdar aldahe urьnda, ul jar ahьndaqь basьraqqa barьp teşa, teşa la keşelar kyrmahendar tigandaj başьn bьььraqqa tьqьp jata. Yđenen zaqiilegenan yđe ojalqandaj kyrena.

Keşle byrәnalarga Lyiza komandirlьq ita. Ular unьn aldalave menan jә qul jetmaђ daulь juqarьlьqqa, jә xurlьqlь ьььraqqa aşьlalar.

Lyiza şat! Lyiza qojaştan nur alьp jaqtь jьlmaja. Yđe la tira jaqьna nur sasa. Lyizanьn kenqa beşkan tulь jeđenda jaşav jegendare jalьrajđar. Ber qataqanda ul şulaj teђtare tutolmaђ jaşen hьmaq kyrenha, ber qarasqanda ige la, sige la kyrenmagan dingeđga oqşap qala. Jeđep kiterlek kesen bulmajьnsa uqa jaqьn barьrqa la qurqahьn! Şuqa kyra la keşelar unьn eşke xistaren tiđ gena tota almajđar. „Aj-jaj Lyiza, hine aqlavь qьjьn" tiđar. Darөђ, Lyizanь anlavь qajen. Unь anlav esen unьn yđenan đә ylkererak xisьs bulьrqa karak.

Begen pramьjsla jal kene.

Bajram kejemena torengan keşelar aşьqa-aşьqa saskale jalandarqa aqьlalar. Alьђtan qaraqanda ular yđđare la şul jьlandardьn jel ujajьna tirbala torqan saskalare kevek kyrenalar. Әjterhen đә jalandar yđđare la jal kenena qarata kejengandar đa, saska itep tyştarena qadar esen ularđь yđđarenә taba tartьp kiteralar. Tik ььna juldan barьvь qьna qьjen. Maşinalar, attar şajlap ytep kitep sandarđь qabartalar. Ularqa san berkajđar. Tirqa hьlanqan sadьrle kejemarenda tap teşeralar.

Lyizanьn đa jalanqa barqьhь—saskale kolondarđa jegerep ujna qьhь, şajarqьhь—kelgeha, adьmlar bujьna jotqan gьz jeђtaren, jalan jeђtare menan alьştьralь kila. Unьn bit ana kyn pidzegь ahьnan kyrenep torqan neska kyldege la bajram kyldegel Ul unь begen irtan gena ytyklap kejgan. Janьna barqanda bajram kendarenda qalьn-qьđđarđan tarala torqan xuş jeђ menan berga, ytyklagandә tarala torqan par jeђe la sьqьp qala. Ana ajaqьndaqь hatь tyflidarь la bajramsa qojaştan nur alьp jaqtь jьltьrajdar. Timak Lyiza jal kenena qarata kejengan.

Nina unьn oşondaj telak menan eşka kileven qajepka alьrhьnmь? Unьn da başqalar hьmaq formoşton beta aldaktare menan idә aldaklanergә xaqь juq tip belahenme? Unьn byrәnalarga komanda birgan barmaqtьrь saska adergә buldьra almaђtar, tip ujlajhьnmь?

III

Lakin Lyiza jalanqa bara almanь. Unьn ytkan kendaren xaterlavđan ıьvqan avьr xistare jalan menan totaşqan kynel jeptarenә avьr tas bulьp teştelar. Unьn saxera telaktaren qьtt qьna kitep qujđьlar.

Ә unьn ytkandage avьr kendaren xaterlatergә bьna nama sabap buldь. Hьv ahtьndage byrәnalarđe transportjor avьđьna halьp torovsьlarđan berehe, byrәnaqa janьş babьp nulla harak, şar itep hьvqa barьp teşte. Iptaştare şarqьldap kolışьlar. Bьndaj xaldar ular arahьnda jьş osoraqanqa, hьvqa teşkan keşenan „balьq totahьnmь, alar" tip kelevđar qьdalkә inep kitkajne. Bьl vaqiqanь la ulьeđ qaldьrmanьlar. Şul şavlaşьp kelgan tavьştar arahьnan berehe:

— Nәmә tolqan Xisami aqaj, sertanmь, qorьsmь?, tine.

Hьv ahlәndage keşelar taqь la kytarenkerak tavьş menan Aqiđel bujьn jaqьratьp keldelar, Lyiza la tavьşqa bereiop qarap jaqtь jьlmajdь. Lakin unьn jьlmajqan ьraj qapьl qьna xarakattan tuqtap qalqan ikran hyrattare hьmaq tuhьp qaldь. Matur kamaga ultьrьp, hьvqa teşkan keşe qьrьnan ytep barqan jaş jeget menan jaş qьđ, unь şulaj qatьp qalьrqa mayьr ittelar. Kamanenq işkage artьna ultьrьp qojroqta qьrьn jatьp ber qьu qьđqa namaler hьjlaj ham tuqtavьđ jьlmaja torqan jaş jeget, uqa tanьş, xatta jaqьn tanьş ber keşe kevek tojoldo. Lakin qapьl qьna kem tip ajterga la bela almanь.

— Kem bьl?.. Qajda kyrđem min mьnь jegette?

Ul aşьqьs raveşta xater kylena sumdь. Unьn terle ylandar menan qaplanqan qultьqtarьn ajqap sьqtь. Lakin ul unь tiđ gena taba almanь. Taqь la tәranerak teşergә mayьr buldь.

... Bьna kyptarđen jeragenda taran jara bulьp jatqan jegerme betense jьl. Il ahlьnda jamhed aşьq şavlalare yđđarenen qara qanattarьn jajep iskan osьlar. Qajđa qarama, unda jaqaqtarь bьvьrьlqan, tonoq ьajьlalaj nur had kyđđare eska bulqan keşelar, jandarьnan ytkan berәvgә qul hudalar. Bastarьn ejep nәmәler ajtergә telahalar đa, avьđđarьnan hyđđare sьqmaj, tik irendare gena qьjmьldaj. Unьn esen da ale ni tiklem qazaplanalar. Juq texeraktә kiterep avьđđarьn sьlatьp bolaşalar.

Sьnsьnnan aђ qьna sitlarak ajalgan şpaldar arahьnda ylgan keşelar jatalar. Ulardьn ahtьnda umarta qorttarь kevek gөzlap senendar osa. Ular ylektarđen elema kejemdare jьrtьqьnan inep hejak menan berga jabeşep qatqan tandaren teşlajđar. Morondarьn batьrьp, unan qan hьvьrmaq bulalar. Tьrьşьp-tьrьşьp ta bьt sьqmaqas, asьv menan havaqa kytarelep, bьь gevlajđar. Jaqьn tiralage jan ejahena batьp qunьp asьvlь raveşta teşlajđar.

... Ә ylektar kendar, adnalar bujьna jatalar. Ularqa his ber kemden ite kilmaj. Xale barđarь aşa atlap sьqьp jөrejđar. Xale bulmaqandar qьjьn bulьa la erap sьqalar.

... Ana şulardьn ergahenda higeđ jaştar tirahendage ber ir bala, jandare halьnьp torqan ire kimerep ultьra. Ul ilaj đa, ьjlaj đa, hejlaj đa belmaj. Unьn beta tojqo bulatlektaren asьlьq tartьp alqan. Atьp jetmaђ boran qьrav borep jьqqan saska hьmaq hunqa bulьşьn keta. Qajhь berevđar unan atajьn-asajen barmь? tip horajđar. Ul ularqa javap qajtarmaj. Javap urьnьnda ikmak horap xalhed quldarьn qьna huđa. Spaldarđan ikense jaqьnan alьnqan Lyiza menan ikeben vagonqa kiterep ultьrtqan saqta la, ul aldьndaqь keşelarga qul huđьvьnan tuqtamaj.

... Vagonqa ultьrtqandan huηьnda Lyiza menan ulardьn ikehen đә Kurski gubernahьna jenәrә torqan as balalar isemlegena terkajđar. Jьvьndьrьp jaqь kyldaktar kejđeralar, aşatalar. Unan inde aђnalar bujьna huđьlqan vagon tormoşo başlana...

Lyiza ana oşolarđьn barьhьn da jaşen tiđlege menan kyđ aldьnan ytkәrep sьqtь.

— Şul, his şikheđ, şul. Unьn jьlmajqan saqta qьььla torqan kyđđare la, işkaktaren işkanda quđqьla torqan qulbaştarь la, barь la unьn şul ikanen raђlajđar. Tuqta, isme nisek ine hun ale? Bed bit unьn menan vagonqa millatheđ ham isemheđ julsьlar bulьp barьp mendek. Millatte Kurskiqa barqandьq hunьnda qьna keslap taqьlar. Ә isemdarđe vagonda uq birdelar. Ul kyđđare huđьlьp kitkane ham jalpaq bitle bulqanь esen „Loqman" isemen aldь. Bed unь qьtьqartьp „Lyk" tip jerәta başlanьq. Ә unьa barь saslz, kyk kyđle bulьvqa qarap „Lyiza" bulьrьn tinelar... Tuqta, şul balalar jortondaqь isme menan endaşajem ale: Әj, әlły, Lyk!

Jaş jeget jarqa taba jalt itep ajlanьp qaraьь. Byrәnalar arahьnan qulen bolqap jaqtь jьlmajьp torqan Lyizanь kyrgas aptьrap qaldь. Qulьndaqь işkaktare teşep, şapьldaşьp hьvqa semdьlar. Hьv seserәtep qojroqqa ultьrqan qьđđь jeveslanderdelar. Qapьl qьna yđ ixtiarьna qajьlqan kamә, jeptan ьsqьnqan jьrtqьs hьmaq aqьn hьv urtahьnda irken ujnaqlaj başlanь. Qьđ „balaked ni, ьtşlanen Loqman?" tip qьsqьrьp jebarđe. Yđe kyđđaren jomop kamә sitenә tolondo.

Loqman, aldьnda ultьrqan qьđđьn horavьna javap qajtarmanь. Lyiza „anamme bьl, tәşemmә?" tip yđ aldьna hөjlande.

Ul kamahen nisek jetle alaj jarqa itep teratte la, qьđьna qara hor ıqandaj itep ham iđ gena kilaşegen belderep jarqa ьrьqьь. Şunda uq byrәnalar arahьna inep juq buldь. Ә qьđ kitkak bodьqa bağьrьlьp, taşqьn urtahьna etarelep jebarelgandaj kamala ultьrьp qaldь. Yđenan yđe ojalьp kyđđaren quldarь menan qaplanь. Senki ulardьn arahьndaqь monasabat menan qьđ tanьş tygel ine.

IV.

Lyiza eşen jarđamsьhьna tapşьrьp Loqmanqa qarşь baðь. Bьlardьn kyreşkan saqtarьndaqь şatlьqtarьna sik bulmanь. Ber nisa jьldar ajrьlьşьp torqan ьvqandar hьmaq berberehenen qosaqьna atьldьlar. Loqman Lyizanь alenan qьtьp kytarep, tira jaqьnda ber nisә tapqьr ajlanderde. Şatlьqьnan ni eştargә belmagan balalaj. Lyiza, taşena almajьm, taşemme, anamme bь?" kevek hyđđar hөjlande. Ber nisa minutqa tiklem beravhe la tarmple jomla ađa almanь. Berberehenen esenda şatlьq lavalarь qajnaqanьn, qapma-qarşь tipkan jeraklәrđe ham jeđđarenda jarьlqan şatlьq hedegtarь arqьlь qьna aqlaşьlar.

Ulardьn şatlьqьna qoşьlьp bala gavan jьlmajđь. Jar osьna tedelep kitkan ььjakalar da „salam hedgә kynel" jьr...

(DAVAMЬ 3-se BITTӘ).

CERNIKOVKA FANER KOMBINATЬ KYTƏRELEŞTƏ

Cernikovka faner kombinatь jьldan jьl alqьj, kytəreleşkə laqa bara. Bьnь kyrhətev əsən ber nisə saqьşlarmь bьjlьrđar kiltərəjek:

Cernikovka faner kombinatь staxanofsьhь—Ǫafiatulin Mirza iptəş. (Panfilof fotohь)

1934 jьl kombinat 6938 kubometr faner eşləp sьqarqan bulha, bьjьl 14608 kubometr faner eşləp sьqarьp, ike jьl esendə produksia sьqarьv programmahьn 210 protsentqa ytəlerde. Şunьn esenən 34 jьlda eksport faner eşləp sьqarьv 2033 kubometr təşkil itkən bulha, bьjьl ul 5722 kubometrqa jetkerelde, jəki 34 jьl menən saqьştьrqanda 281,5 protsentqa ytəle. Şulaj uq produksianьŋ ydenə teşev xaqьn kəmetev julьnda la alqa kiteş bar: 34 jьlda ber kubometr fanerđьŋ ydenə teşev xaqь 341 hum 42 tin bulha, bьjьl 235 hum 02 tin təşkil itə, jəki ul 68,8 protsentqa tiklem kəmene. 34 jьl ber kubometr faner əsən 2,57 kubometr qajьn aqasь totolqan bulha, bьjьl ul 86 protsentqa tiklem qьsqartьldь. 34 jьl ber kubometr fanerqa 15,52 kilogramm jelem totolqan bulha, bьjьl 14,60 kilogramm totoldo. Şulaj uq eş elərđen kəndəlek eş xaqtarь la arttь. 34 jьl ber eşse kənenə urtasa 4 hum 20 tin eşləhə, bьjьl 6 hum 39 tin eşləj.

Bьna bьl ьşjlarđar faner kombinatьnьŋ jьldan jьl-rentabelle proizvodstvoqa ajlana barqanlьqьn kyrhətələr. Kombinat eşselәre arahьnda staxanofsьlьq xərəkəten kiŋ jəjep jebərev taqь la jaŋь jeŋevđərđe tə'min itte. Kombinat 6 meŋ 150 kubometr eksport jьllьq planьn vaqьtьnan elek—14 nojabrgə tulahь menən ytəp, xəđer plandan tьş eksport produksia eşləp sьqarьvьnda davam itə həm volovoj produksia bujьnsa jьllьq plan dekabr başьna ytələsək. Kombinat udarniktarь oşo jьldьŋ 10 ijylendə bulqan sijьntьqtarьnda—iŋ kəmendə 300 meŋ hum lajda birergə vəğdə birgeinelər. Ular yđ hyđđərendə tordolar. Begengə kəndə kombinat 360 meŋ hum sai lajda birde. Ber oktabr ajьnda qьna 106 meŋ hum lajda birelde. Oktabr ajьnda eksport faner eşləp sьqarьv planь 162 protsentqa, dejem plan 119 protsentqa ytəlde.

Bьna bьl unьştar sextar, ajьrьm eşselər arahьnda sotsialistik jarьş, udarnьlьqtь kiŋ jəjep jebərev, kəndəlek eştə staxanof eş metodьn qullanьv nigeđendə barlьqqa kildelər. Staxanofsa eşləv xeđmət xьmlьqьn bьqara bulmaqan bejeklekkə kytərđe həm sotsialistik xeđmətteŋ jaŋь gerojđarьn tьvđьrđь. Bьna ul, kombinattьŋ aldьnqь keşelәre—staxanofsьlarь

Malejьlalof brigadahь smenaqa norma bujьnsa bilđelengən 470 dana faner qatlamь urьnьna, 940 dana birə. Okursik Parfenof brigadahь kəndəlek eş normahьn 195-200 protsentqa, Okursik Rodin 220 protsentqa ytəj. Luşilsk—Bajmulatof həm Ǫafiatyllin kəndəlek eş normalarьn hər vaqьtta 150-160 protsentqa jetkerep ytəjđər. Ular norma bujьnsa bilđelengən 9-12 kubometr urьnьna, smenaqa 14-15 kubometr produksia birələr. Şulaj uq remda eşləvse Borovskin brigadahь la kəndəlek eşləp sьqarьv normahьn ikeləta arttьrđь. Eşləp sьqarьv normahь kytərelev menən xeđmət xaqь la arttь. Məsələn, Malejьlalof elekke 5 hum 50 tin urьnьna xəđer kənenə 10 hum 16 tin eşləj. Borovskin 8 hum urьnьna, 14 hum, Rodin 6 hum 60 tin urьnьna 13-14 hum, Bajmulatof 8 hum urьnьna 14 hum 40 tin eşləjđər.

Cernikovka faner kombinatьnьŋ staxanofsьhь—Rodina Serafimova. (Panfilof fotohь).

Yđđərenen kəndəlek eş normalarьn ikeləta arttьrьp ytəvse—staxanofsьlar həm begengə kəndə kombinatta 70 lap hanalalar.

Staxanofsьlarđьŋ kul'tura-tormoş şarttarьn jaqşьrtьv julьnda la ber ni tiklem eştər eşlənde. Begengə kəndə 8 staxanofsь jaqşь kvartir menən tə'min itelde. Odaqlamaj staxanofsьlar əsən taqь la 8 kvartirlь jaŋь jort teđəlep betev aldьnda tora. 5 staxanofsьnьŋ kvartirьna remont ytkərelde. Bьnan tьş udarnik—staxanofsь eşselərgə utьn, hьv xaqьđ birelə həm kvartir xaqьna, elektrik energiahь əsən 25 protsentqa skidka jahala. Staxanofsьlarqa teatrđarqa, kinolarqa xaqьhьđ bilettar birelə həm ular qalaqa jeregəndə avtomobil menən da buş fajđalanalar.

Oktabr tantanahьnda faner trestь tarafьnan kombinattьŋ iŋ aldьnqь keşelәren—staxanofsьlarьn kyləkləv əsən 5 meŋ humlьq fond bylenep, staxanofsьlar byləkləndelər.

Ləkin, hyđ bьqajьnda şunь la ajterqa kərək, unьştar menən bergə jeteşhedlektar đa kyp əle. Kombinattьŋ betə rabotniktarь la staxanofsьlьq xərəkətenen politik əhəmiəten aŋlap jetkerməgəndər. Məsələn, buşilsitsa—Kandalova, „Əjđə programmanь staxanofsьlar ytəhendər"—ti. Posjolok komendantь Sevastjanof zavkum plenumьnda asьq-tan-asьq:

— Bьl Staxanof tigəndəre qajđan kilep sьqqan həm unьŋ artьnan ejərevsələr menən nişlərgə hun—ti. Luşil sexьnьŋ smena masterь Selivanova—„staxanofsьlьq xərəkəte bulqas, udarnьlьqtьŋ ni kərəge bar—ti. Bьna bьl sьqьştar asьq-tan-asьq staxanofsьlьq xərəkəten bьvьrqa bulьlьv, jəki unьŋ əhəmiəten aŋlamav həm bьl betənenan elek Staxanof eş metodьnьŋ əhəmiəten foşondərevđe kombinat jetəkselәrenen eşselər arahьnda jeterlek politik-massavьj eş alьp barmavđarьn kyrhətə. Bьl keşelәrđeŋ sьqьştarь yđ vaqьtьnda eşse jəmaqətselege tarafьnan qatь olpor aldьlar. Ləkin şulaj da Staxanof eş metodьnьŋ ajьrьm sabotazniktarьnьŋ staxanofsьlьq xərəkətenə asьqtan-asьq hөzym itev, unь bьvьv politikahьna kyşkanlektaren iâlan sьqarьrqa jaramaj.

Kyptən tygel genə promьşlennost həm transporttьŋ—staxanofsь—eşsə həm rabotnitsalarьnьŋ berense betə Sojuz kəŋəşmahe yđ eşen tamamlanь. Bьl kəŋəşmə, Aleksej Staxanof, Krivonos, Busьgin kevek danlaqlь keşelərđe tarьtalavsa beđđeŋ bejekle julbaşsьbьđ ip. Stalin qatnaşьvьnda ytte həm ul bьl kəŋəşmələ staxanofsьlьq xərəkətenen əhəmiəte turahьnda hejlane. Ip. Stalin telməre beđđe taqь la jaqşьraq eşlərgə, sotsialistik xeđmətteŋ taqь la juqarьraq olgelәren birevgə məcbyr itə.

Xəđer kombinat kollektivь yđ ajdьna, betə Sojuz staxanofsьlar kəŋəşməhendə hejləgən ip. Stalin telmərenə, partia həm xəkymətteŋ başqa jetəkselәre telmərenə, taqь la jaŋь xeđmət gerojđarь tərbiəlev burьsьn quja.

Safin Nurьj.

Cernikovka, faner kombinatь.

Cernikovka faner kombinatь fabkom predsedatele ip. Slotorof Petr. (Panfilof fotohь)

VORONCIXIN—PAROVOZ-REMONT ZAVODЬNЬŊ KRIVONOSOFSЬHЬ

Timer julь transportь zavodtarьnda kiŋ jəjelgən krivonosofsь-staxanofsьlar jarьşьna Øfe parovoz remont zavodь ressorşiktarь Voroncixin həm Zaxarof qušьldьlar.

Kuznes sexьnьŋ ressorşigь Voroncixin xeđmət vramьlьqьnьŋ juqarь olgelәren birə. 15 nojabrđa Staxanof metodь menən eşləve arqahьnda Voroncixin, birelgən 23 ressor urьnьna 108 ressor remontlap, kəngə 67 hum xeđmət xaqь eşləne. Ressorlarđьŋ sifatь jaqşь.

Ul bьl unьşqa jarđamsь eştərđe, məsələn, ressorđarđь kilterev həm unь hytev kevek eştərđe başqa keşelərgə tapşьrьv, eş urьnь dereş ojoştorov hөđөmtəhendə ireşte.

— Min basar eşləmajem,—ti ip. Voroncixin,—15 nojabrđa min aldan uq ressor mejesen əđerləp qujđьm, ressorđar remont əsən aldan uq eş urьnьna kilterelep qujьldьlar. Betə menə bujьnsa min ber genə minutqa la buş tormanьm. Ə şulaj da min elek 30 ressorđь birgəndəgenən də artьq ormanьm, kirəhensə, ul kəndə min bik jeŋelsə genə eşlənem.

Sex nacal'nigь ip. Şaldin həm unьŋ jarđamsьhь Kosarev, ip. Voroncixin eş təđribəhen başqalarqa kyserev əsən betə saralarđь kyrələr.

A. OVECKIN.

IL'INKA ALTЬN PRIS KAHЬNDA

STAXANOFSЬLAR YSƏ

Begen beđđeŋ priskalarьbьđđaqь altьn jьjьştarь həm başqa ter eş tarmaqlarь zaboişik Staxanof həm kuznes Busьgindarđьŋ maqtavlь eş metodtarьn yđđərenə kyserələr. Məsələn Il'inka priskahьndaqь (Ucalь rajonь) eşse staratelđar kollektivь arahьnda Staxanof metodьn ejrənev kiŋ jəjep jebərelde. He demtələ kocegardar gruppahьnьŋ Manerskej, Salixof, Ǫajsin, Belof smena bajьn berər kubometr utьnqa ekonomia jahaj başlanьlar. Kuznes Əxmətjanof Busьgin metodьn qullanьv arqahьnda oktabr ajь eş planьn 196 protsentqa ytəp sьqtь.

Balta oştalarьnan Sokolof həm Larinof yđđərenə birelgən ajlьq eş planьn 195 protsentqa jetkerep ytənelər.

Priskaqa qaraqan altьn jьjьştarьndaqь staratel şaxtalarь nojabr ajьnьŋ berense biş kənlegendə plandь 210 protsentqa jetkerep ytənelər. Staxanof metodьna kyskən Ǫaripof Əxmət artele oktabr ajьnьŋ berense dekadahьnda ruda sьqarьv bujьnsa plandь 72 protsentqa ytəhə, ikense dekadala 167 protsentqa, əsense dekadala 104,9 protsentqa ytəp sьqtь. Odaqlamaj Ǫaripof şaxtahьnda 6 zaboj eşlənep betəsək. Bьl zabojđarđa tuqtavhьđ eş barasaq.

Il'inkala altьn staxanofsьlarь yhələr. Ular ektəmə baj altьn jьjьştarьn aşьp, aldьnqьlьqtь qulda totov əsən kөrəşələr.

Janasfarle.

VKP(b) YĐƏK KOMITETЬNDA

VKP(b) YĐƏK KOMITETЬ ERGƏHENDƏ PROPAGANDISTAR JUQARЬ MƏKTƏBE OJOŞTOROV TURAHЬNDA

VKP(b) Yđək komitetь, partia propagandahь elkəhendə rabotniktar (oblast', elkə, kraj komitettarь, milli kompartialarđьŋ yđək komitettarьnьŋ partia propagandahь jetəkselәre, partia komitettarьnьŋ propaganda instruktorđarь) əđerləv əsən VKP(b) Yđək komitetь ergəhendə propagandistar juqarь məktəbe ojoştorov turahьnda qarar qabul itte. Məktəptə uqьv srogь ber jьl da 3 aj bilelənə. Qabul itev kontingentь—300 keşe. Məktəpkə 32 jəştan də udmaqan VKP(b) aqzalarь qabul itələr. Məktəpkə inevselərđen dejem belemdəre tulь bulmaqan urta məktəp davamalendə, dejem teoretik belemdəre rətlənqən ađəmdar teđməhe davamalendə bulьvь həm şulaj uq jetəkselek, partia həm propaganda eşendə təđribələre bulьvь taləp itelə. Partia stazь 7 jьl bulьrqa tejeş. 3 jьl komsomol safьnda aktiv eşləgən (jetəkselek eşendə) keşelər əsən partia stazь talaptarь ber jьlqa kəmetelergə mөmkin.

VKP(b) Yđək komitetь ergəhendəge propagandistar juqarь məktəbe əsən uqьv planь, qabul itev şarttarь həm urьndar raxvesrikahь rətləndь. Raxvesrika bujьnsa uqьvsьlar jьjnavь ytəv javaplьlьqь turaman tura əlkə, kraj komitettarь həm milli kompartia yđək komitettarьnьŋ ikense sekretarđarьna jөkmətelə. VKP(b) Yđək komitetьna rətlərgə inderevđən elek, məktəpkə qabul itelevselərđeŋ kandidaturalarьn nьqlap bajlav eşe VKP(b) Yđək komitetьnьŋ partia propagandahь həm agitatsiahь bylegenə tapşьrьldь.

VKP(b) Yđək komitetь ergəhendəge propagandistar juqarь məktəbe uqьvsьlarьna Sverdlof isemendəge Kommunistik Juqarь-avьl xuzalьqь universitetьnьŋ uqьv həm torlaq bylmələre həm qoramaldarьnan fajđalanьv mөmkinlege birelə.

VKP(b) Yđək komitetь jaŋьndaqь propagandistar juqarь məktəbe direktorь itep ip. Uvarof V. F., kafedra mөdirđəre itep Stetski, Knorin, Zejmal', Gorozof, Mins iptəştər təsdiq iteldelər. Məktəp menən turaman-tura jetəkselek eşe VKP(b) Yđək komitetьnьŋ partia propagandahь həm agitatsiahь bylegenə jөkmətelə.

VKP(b) Yđək komitetь ergəhendəge propagandistar juqarь məktəbendə uqьvđar 1936 sь jьldьŋ 15 qinvarьnan başlana.

1935 sə jьl 21 nojabr.

VKP(b) YĐƏK KOMITETЬ ERGƏHENDƏGE PARTIA KONTROLE KOMISSIAHЬNЬŊ BAŞQORTOSTAN PART KOLLEGIAHЬNDA

PARTIANAN SЬQARЬLDЬLAR

VKP(b) Yđək komitetь ergəhendəge partia kontrole komissiahьnьŋ Başqortostan partkollegiahьna partia aqzalarь həm kandidattarь tarafьnan biŋgən apelatsialarđь qarap, partkollegia VKP (b) safьnan sьqarьvđarьn dөrөsləne:

Mөxəmətjanof Ǫilmattin, 1897 jьl tьvqan, 1930 jьldan birle VKP(b) aqzahь, partbilet № 2418529. Qьjьqь rajbaşqarma komitetьnda ađerləvđər eştəre bujьnsa predsedatel bulьp eşləgən. Kontr revolytsion Validof armiahьnda xeđmət itkənen jəşergəne, rajonda jen tapşьrьvđь yđgəne, kyđ bujavь, jөkmətelgən eşenə halqьn qaraqanь əsən;

Kirejef Jьbanşa Kirej ulь, 1896 jьl tьvqan, 1920 jьldan birle VKP(b) aqzahь, Ucalь itselek-betselek sovxozьnьŋ direktorь bulьp eşləgən. Partiaqa ingəndə kontr revolytsion Validof armiahьnda xeđmət itevən jəşergəne, sovxozdaqь jəşeren jađьv eştəren boqlavđa totqar bođlьqь həm partkollegia ultьrьşьnda eşte asьqtan-asьq qujmavь əsən;

Davletof Şarif, 1906 jьl tьvqan. 1931 jьldan birle VKP(b) aqzahь. Savđa eşendə sovet zakonьn tupaŋ rəveştə bođovь (zakonhьđ rəveştə jaŋьq magazindan kymərtələp promtovar jebərgəne) həm xeđmət urьnьnan fajđalanqanь əsən;

Imametdinof Saləx 1889 jьl tьvqan, 1925 jьldan birle partia aqzahь. Partbilet №-1308862. Imaj Qaramalь sovetь „Zelenьj kust" kolxozьnda partorg həm zavxoz bulьp eşləgən. Sistematik rəveştə esekəne əsən;

Kozlof Mixail Vasilej ulь, 1891 jьl tьvqan, 1927 jьldan birle VKP(b) aqzahь, partbilet № 0917302. Iglino promkolxozьnda kul'turnik həm partorg bulьp eşləgən, NKVD organdarь eşkə inev əsən kulakqa rekomendatsia birevə həm jat elementlegen partia aldьnda kyđ bujaqanь əsən;

Zakoretski Georgi Maksim ulь, 1898 jьl tьvqan, 1930 jьldan birle VKP(b) aqzahь. Baqalь raj potrebsojuzьnda predsedatel bulьp eşləgən, „Kozsnab" qa juqarь xaq menən 2 tonna balavьđ hatьp, unan 6000 sum. xrom alьp, rajondьŋ javaplь eşselәre arahьnda ələşkəne, baza həm jaŋьq magazindan yđen tə'min iteve, produktalar alьvь, 100 kilogramm ondo bađarlaştьrqanь həm yđ ara təŋqitte qььqanь əsən; həm

Cernajef Mixail Gregorej ulь. 1891 jьl tьvqan. 1926 jьldan birle VKP(b) aqzahь. partbilet № 0911064. Davlekən jal jorto mөdire həm Øjelə partkmaxerđər artele predsedatele bulьp eşləgən. Yđen partia aqzalarьna jaramaqanьsa jərəteve (esevе) əsən həm

Xismatulinof Salix—1926 jьldan birle VKP(b) aqzahь, partbilet № 915780. Əbjəlil rajbaşqarma komitetьnda planovik bulьp eşləgən. Sotsialistik sriđanьn sьqьvьn partianьŋ jəşergəne əsən VKP(b) safьnan sьqarьldьlar.

MATBUQAT KYĐƏTEV

TUQTALЬP QALQAN EŞ

(Əbjəlil rajonь gazetahь)

[illegible]

QAZAQSTANDЬŊ 15 JЬLLЬQЬ AJQANЬ

BAJRAM UDOJARЬLDЬ

[illegible]

KAMALЬF.

Cernikovka faner kombinatь staxanofsьhь — Parfjonof Petr. (Panfilof fotohь).

TORMOŞ TAŞQЬNЬNDA

(Davamь. Başь 2-bitte)

tip qul bataqandaj kyrendelər. Xatta aђtьrtьn jьlan kevek aqьlьn qьna jar başьna təşə hьdьlqan byranələr đa, hьvlь həđtərьn qanartьp, qojaşqa qarşь qəđəttən tьş jaqьn jьltьraqandaj tojoldolar.

— Lyiza, asьvlanma, min hine iptəştəremə hejləgən saqta „ul mineŋ jəşlek kygemdəge iŋ jaqtь jondoðom ine" tip hejləj torqajnьm. Begen kyrgəs inde ul qьna jetmaj „jəşlek baqsamdьŋ iŋ matur tozahь ine" tigən maqtavdarđь la arttьrahьm kilə.

— Bik məqnəhed tygelme, Lyk?

— Bьnlap ta xəđer hine tanьp bulьrlьq ta tygel. Əgər đə hineŋ menən Kurski manastьrьnьŋ başnalarьna menep qarqa ojalarьn aqtarmaqan, aqas başьna menep alma qojmaqan, həvdar aşa jelkəmə ultьrtьp alьp sьqmaqan bulham, his şikhed begən kytərelep qararqa la ojalqan bulьr inem.

— Nej esen?

— Hin nisekter jomarlanьp, bnis almahь kevek qьđarьp beşep, tulьlanьp kitkənhen. Hin prosta „poradocnaja zenişcina" bulqanhьn!

— Zenişcina?

— Qafu it, belmənem, min bit hine...

— Ə hin, Lyk nindaj matur itep qьđđar aldьnda jalaqajlanьrqa, spordar şaltьratьrqa ejrangənhen. Şpaldar arahьnda ike kimerep ultьrqan baqtarьnьŋ kyđ aldьqa kiltergəndə xəđer his ber bşanьrlьq tygel.

— Zaman da yđ urnьnda tormaj bit. Ber fəlsəfəse: „bətəhe la aqa, bətəhe la alьşьna, ber ingən hьvqa ikense tapqьr ina almajhьn..." tigən.

— Əbьtavena fəlsəfəse la...

— Nina, min əs jьl bujьna juqarь sovet məktəbendə juqqa qьna ikmək serejmənem bit.

— Kyrəm, hine Bakuđьq neft institutь bik nьq şiltavojt ikən, şuqa kytəler əle, hьŋqь ike jьl esendə ber genə xat ta jađmanьŋ. Juqarь kul'turaqa ireşkəs, şpaldar arahьnda tabьlqan dubtarьŋ tikerə teşkənder şul. Unan bit Bakuđьŋ qьđđarь la beđđeŋ hьmaq tygeldarđer.

Loqmandьŋ tөbө ydgarđe. Sьrajь jetdilәnde. Lyizanьŋ hьŋqь hyđđərenə kajefe kitkəndəj buldь. Qььqa qьna vaqьtta unьŋ ike tapqьr qьđđar turahьnda hejləp alьvь, ydenen keşelek darərəhen təşerə, qajnap torqan komsomollьq tađalьqьna ker tejđerə kevek tojoldo. Unь asьvlandьrmaћlьq hyđđar tabьp, ydenen jaltьr qaqьđqa tergən konfekt tygelegen aŋlatahь kilde.

— Lyiza, hin minə qьđđar turahьnda bulmaqan əsjfəttarьm menən aldaklajhьn tygelme?

— Joq min bit şajarьp qьna.

— Ə belaheŋme „har ber şajarьp qьnanьŋ ber sige bula" tigəndər.

— Unьhьn belmajem, hinən berense tapqьr işetəm.

— Belhəŋ ine şul. Min tormoşomdoŋ iŋ matur bitkəre menən bəjləngən keşeŋə undaj bьrьq alahьm kilmaj.

— Əhə, hin ypkələj đa beləheŋ ikən? Ytker ylsəvdar kevek ađ qьna işarələrqa la javap qajtarahьŋ. Min ydem tupəb uaihau da ytker xisle keşelərđe jaratam...

— Hin unь onotma: tupəb ytkerlekle teşenə almaj. Ular berehen-berehe alьp taşlaj torqan nəmələr.

Şul hyđđəre menən Loqman janьnan əvəlge xələnə qajttь. Taqь la şatlьqlь jьlmaja başlanь.

— Ja jaraj Lyk, qьđđar turahьnda bette. Inde bьnda nişləp kilep sьqqanьŋdь hejlə!

— Kilep sьqqandь? Qьđьq, min bit bьnda kilep sьqqan qьna tygel, ə eşləj torqan keşe.

— Beđđeŋ promьslalamь?

— Nişləp inde ul beđđeke genə bula.

Xa...xa. xa. Ber aqas ergəhendə ajlanьp jørəp ber-berebeđđe kyrməgənbeđ bit.

— Min ana tege burovojđarđьŋ berebendəge gigant elergəlar menən jør tьşəm. Hineŋ bьmьŋ menən tav başьna jegerə torqan byranələr kevek, kilometrđarqa hudalqan torbalar mineŋ bьmьm menən jergə bumalar. Kyrəheŋ hineŋ jəşlek dubьŋ jaltьr qaqьđqa uraqan konfekt tygel.

Şul vaqьt Aqidel bujđarьn jaŋqьratьp gudok qьsqьrđь. Ul yđe menən Lyizaqa la almaş kilterđe. Ular byranələrgə arqьp Aqidel bьvь uqajьna jegerđelər. Unan hun jar başьna ultьrьp, yđđəreneŋ tormoş jьlqalarьnьŋ betə qulьnqьtarьn, jatьvdarьn həm uqьnđarьn teker hedgestərə menən ajqap sьqьlar. Qojaş qьđьrqandan qьđđьrьlь.

Ydenen qьđьv burđarь menən ulardьŋ unьnьđ đa jalqьnlь bulqan hyđđərenə ehiəmə jьlьlьq birgəndəj buldь.

Aqьn hьv keşe menən qьvьlqan byranələr ber-berehen teqadrap, etkelap alqa aqьvđarьnda davam itelər. Tulqьndar menən byranələr jan talaşьp kөrəşələr. Şьtьrđap bьdьraşqan tavьştar sьqarьp, berebe ebienə berebe mendelər. Ləkin ular quldarьna timer teşle odon tajaq totqan keşelәrđen qurqьp sigendelər. Sigenə torqas byranələrđən işelgən qapqanqa—gavanqa barьp inqəndəren hiđmaj đə qaldьlar. Unda ulardь taqь la quldarьna timer teşle odon tajaq totqan keşelər qarşьlanьlar.

***

Lyiza menən Loqman kypme vaqьt ytkənen də hiđmənelər. Ular kəmə janьna barqanda inde unda ber keşe la juq ine. Loqman unda kyptən tygel genə qojroqqa qarьn jatьp tuqtavhьđ jьlmaja torqan şat qьđ urьnьnda işkək menən baђlьrьlap kitkən bьndaj jađьv tapьь:

„Loqman!

Qafu it, eşem kyp bulqanlьqtan hineŋ kilgənde kөtəp tora almanьm. Unan begenge qojaş ajьnda kəmələ ber saqьt nuj kөtəp ultьrьvь la bik jeŋel bulmanь. Ferida.

Loqman qaqьđđь betərləp hьvqa taşlanь. Teđđan hьvqa inep qarmaq hala torqan malajđarđьŋ berebe:

— Ike kəmənen qojroqon ber julь totop bulmaj ul aqaj! tip kelde. Başqalarđa uqa quşьldьlar. Ulardьŋ kөmeştəj tuđь tavьştarь Idel bujlap alьstarqa hudьldь.

SƏSƏTMƏ JYTƏL-KAKLYŞ

SAN VRAC GELLERMAN

Səsətmə jytəl—joqoşlo avьrьv. Ul, ydenə ber terle jytkerev menən xarakterlana, jytkergəndən hun tamaqtan ber ađ qaqьrьq sьqa jəki qoђtora.

Bьl avьrьv jer şarьnьŋ betə elkələrenđə la osoraj. Şulaj đa jьlь klimatlь jerđərđə ul hirəgerək bula.

Səsətmə jytəl kyberək jytkergən saqta avьđđan sәsrəgən təkerek tamsьlarь aşa joqa. Təkerek tamsьlarьndaqь mikrobtar avьđ həm tьn juldarь aşa ikense keşegə kysələr. Şulaj uq qul javlьqь, tarђьlmaj aşa la joqa.

Səsətmə jytəl menən ber tapqьr avьrьqan keşe qabat avьrьmaj. Əlkən keşelərgə avьrьv hirək joqovsan bula. Şulaj uq ular avrьvđь jeŋel ytkərələr. Bьl avьrьv menən kybərək 2 jəştən alьp 5 jəşkə tiklem bulqan balalar avьrьjđar. Bala ni tiklem jəş bulha avьrьv đa şul tiklem qatь bula. Imsəktən ajьrmaqan balalar bьl avьrьvđь ajьrьvsa qьjьn udqaralar.

Semianьŋ dur, torlaq majđanьnьŋ taqađ bulьvь, semiala tuberkuljoz menən avьrьvsьlarđьŋ bulьvь, səsətmə jytəl menən avьrьvsьlar əsən iŋ avьr şarttar bulьp hanala. Sөnki bьl şarttar avьrьvđь qatmarlandьrьrqa səbəp bulalar. Ə balalar kyberək vaqьtta səsətmə jytəldeŋ ydenən tygel, bəlki hunьnan kilep sьqqan oslozneniəlarьnan ylələr. Jəj kəndarendə avьrьv jeŋelerək ytə. Halqьn hava, balqьn, jeveş bina har vaqьt avrьvđь qatmarlandьralar.

Səsətmə jytəl 4 osor udqara. Berensehe—jəşeren osor. Avьrьv joqqandan alьp berense bilđələre beleŋgənqə tiklem vaqьt. Ul, qəđəttə, 14 kən samahьna hudьla.

Ikensehe kataral' osor. Avьrьvđьŋ ergəhendəge keşelər əsən iŋ qurqьnьslь osor. Ul, ike ađnaqa tiklem hudьla. Bьl osor jeŋelsə kajefhedlek, aşahь kilmav, temperaturanьŋ ber ađ kytərelevə, tamaq qьrlьqьv, tьmav həm jytkerev menən xarakterlana. Jytəl tənlə ajьrьvsa kөslө bula.

Əsense jytkerek osoro bьl 2 ađnanan alьp, 4 ađnaqa tiklem hudьla. Bьl osorđa avьrьv ydenə ber terlə tьn alma tan jytkerev menən xarakterlana. Avьrьv ni tiklem kөslө bulha, jytkerev đa şul tiklem jəş həm avьrьraq bula. Jytkerev tavlegenə 30 tapqьrđan artha bьl avьrьvđьŋ iŋ kөslө tөrө hisaplana.

Jytəl, mekrobtar qođop sьqarqan aqьvđarđьŋ nervalarqa tə'ţir itevenan kilep tьva. Jytkergən saqta bala qapьl qurqьnqan qejəfətkə ina, tьnь tuqtala. Şunan hun avьrьvđьŋ bite iŋ elek qьđara, unan kygərə. Tele avьđьnan sьqьp oso ebkə tana kytərelə. Janaq həm qoлaqtarь uttaj jana. Jytkerev qujь lajla kilev jəki qoђov menən tamamlana. Jytkerep betkəndən hun bala tьnьslana, kajefe jaqşьra, ergəhendəge betə nəmə, ujьnsьqtar menən qьđьqhьna başlaj. Əgər bala ni əsən bulha lə tьnьshьđlanha, asьvlanha, ilala jəki berəj nəməgə qьvanha, kөlhə jytkerev qabatlana. Kөslө tavьş jəki jaqtьlьq ta balaqa şundaj uq tə'ţir jahaj.

Dyrtense—terelev osoro. Bьl osor ike ađnaqa hudьla. Jytkerev hirəgajə. Şulaj uq joqoşa ra. Balanьŋ kajefe elekke xələnə qajtьvqa jaqьnaja.

Səsətmə jytəl kyp bulqan vaqьtta bьndaj avьrьlь balalar əsən ajьrьm jaslə, ajьrьm majđandar ojoştorьrqa kərək. Səsətmə jytəl menən avьrьqan balalarđь avьrьvь beleŋgəndən hun 40 kən ytmaj torop balalar ucreždenielarenə həm qemyman hav balalar janьna jebərergə jaramaj. Şulaj uq avьrьv bala janьnda bulьp ta ydə avьrьmaqan balaqь avьrьvđь bol'nitsaqa odatqandan hun 14 kəngə tiklem his qajđa jebərməђkə kərək. Əgər avьrьv bala ejđə qaldьrьlha, unьŋ ergəhendəge balalar 40 kən bujь balalar majđanьna həm başqa jergə jebərergə tejeş tygeldər.

Balalar ucreždenielarendə səsətmə jytəle kyrenhə, unda bina nь bik nьqlap jьvьrqa, jeləterergə, urьn jer karaktaren tьşqa sьqarьp tađartьrqa həm eђ kejemdəren almaşьrьrqa kərək. Səsətmə jytəldeŋ bik jomoşaq mikrobьn ytərev əsən oşo saralar đa jetə.

Bala jytkergən vaqьtta uqa jarđam itergə kərək. Unь qul qa alьrqa jəki itəkkə ultьrtьrqa, jytkergəndə tərək jahav əsən maŋlajьna qulьn qujьrqa kərək. Şulaj uq bala jytkerep betkəndən hun avьđьn qaqьrьqtan tađartьrqa kərək.

Səsətmə jytəlde davalav əsən ajьrьm darьvđar juq. Balalarqa yđ vaqьtьnda səsək halьv, səsətmə jytəldən haqlanьvqa la jarđam itə. Balalarđь, bik qurqьnьs bulqan səsək avьrьvьnan haqlav menən bergə səsək halьv səsətmə jytəlde davalav sarahь la bula ala.

Səsətmə jytəlde davalaqanda gigiena qaqiđəlәren bik nьq ytəvgə ajьrьvsa əhəmiət birelergə tejeş. Ajьrьvsa, avьr oslozneniəlar bulmaqanda səsətmə jytəl menən avьrьqan balanь urьnqa jatqьrьvđьŋ kərəge juq. Barь tik ejđeŋ həm undaqь havanьŋ tađalьqьn kyđətergə. Şulaj uq avьrьvđь kөn bujь baqsala, uramda jөrөtergə kərək. Qьş kөnnə lə, halqьnlьq 12 gradustan artmaqan kөndərđə balanь tьşqa jөrөtev fajđalь bula. Jelle kөndə balanь tьşqa sьqarmahqa kərək. Sөnki ul uramda saqta jytkerə başlaha avьrьvđьŋ qatmarlanьvь mөmkin. Əgər avьrьvđьŋ qatmarlanqanь kyđgə kyrenep torha unь his vaqьt tьşqa sьqarьrqa jaramaj. Şulaj uq unь qojondorорqa la kərəkmaj. Binanь tađa totov, eђtəge həm urьn jer bel'jahьn jəş almaşьrьv menən avьrьvđьŋ qatmarlanьvьnan haqlanьrqa mөmkin.

Avьrьvđь iŋ jaqşь aşlar menən tujьndьrьrqa kərək. Uqa jytəlen qudqatьrđaj nəmələr birməђkə kərək. Balanь jytkerep, betep tьnьslanqas ta aşatьv jaqşь bula.

Səsətmə jytəl menən avьrьqan balanь terlə ujьnsьqtar, xikajə hejləv, kitap uqьv, rəsem jahav həm başqa şundaj nəmələr menən jьvatьrqa kərək. Bala menən ajьrьvsa jomoşaq hejləşergə, unь borsomaђqa şulaj uq qьrqa xərəkət menən bəjləngən ujьndarqa qatnaşьvdan haqlarqa kərək.

Səsətmə jytəl bik avьr bulqan xəldərđə davalav əsən kөnəş alьv maqsatьnda mөtlaq vracqa mөraжəqət itergə kərək. Hunqь jьldarđa vraclar bьl avьrьvđь ajьrьm kamerala xlor menən davalajđar.

Balalar ucreždenielarendə həm tormoşta tađa rejem, balalar arahьnda bala torqan joqoşlo avьrьvđar həm şular jөmləhenən səsətmə jytəl menən də kөrəştən iŋ ygeđ sarahь bulьp hisaplanьrqa tejeş.

BAJMAQ RAJONЬNDA DƏVLƏT MAL YRSETEV PLANЬNЬŊ YTƏLEŞE

[illegible]

KOOPERATSIAQA HATЬLQAN IGENDƏR PUNKTTARQA TAPŞЬRЬLMAJ

Dyrtəjlə. (BaşTASS). Rajonda kyp kenə kolxozdar kooperatsiaqa hatьlqan igendərde punkttarqa taşьv eşen hudzlar.

„Əlkəş" kolxozь haiqan igenenen 420 sentnerьn, „Udar" 270, „Inter"—333, Stalin ismendəge kolxoz—225, „Rotelane" 295, „Azin" 495 sentner igende punktqa taşьmaqan əle.

Igen taşьlmavqa, kolxoz predsedateldərenen ьsl eşkə halqьn qaravdarь səbəp bula. Igen taşьv eşen transport jeterlək. Stalin ismendəge kolxozda jek avtomaşinahь həm atlar bulьvqa qaramastan, 225 sentner igen taşьlmaqan.

RЬJBKONOVA IKMƏKTE KƏM YLSƏP HATA

Əfə Yfək eşselər kooperativьnьn Juqarь—sadar majdanьndaqь 10 hanlь ikmək kioskahьnda eşləvse **Rьjbkonova** potrebiteldərde aldap, kəm ylsəp hata. Məhələn: 17 nojəbrdə kiosqa ber jək bojdaj ikməge kilterelde. Şul ikməktərde hatqanda hatьvsь Rьjbkonova 2 kilo lə 200 gram urьnьna, 2 kilo lə 100 gram qьna ylsəp hattь. Potrebiteldər unьŋ ьsl eşen hiden qalьp, qьsqьrьşa başlaqas, 100 gramlь gerde alьp 200 gramlь ger qujdь. Ul aqsa qajtarьp birev məşəqətenən qotolov esen də potrebiteldərgə 2 humlьq alьrqa təqdim itep, 2 kilo lə 2 jəz jed gram hattь.

Rьjbkonovanьŋ ьsl eştəre jьş qьna osorajdar. Bed, unьŋ ьsl eşe tikşereleven həm tejeşle sara kyrelevən talap itəbed.

Imaşьf Ə.

Mofeenьf, Azzaqova.

SEL'POQA KULAK URЬNLAŞQAN

Ibke-Qosav sel'pohьnda (Iglin rajonь) kadrdarqa əhəmiət birelməj. Magazinqa kem osoraj, şunь eşkə urьnlaştьralar. Sel'po hatьvsь itep kyptən tygel hergendən qajtqan kulak **Salaxetdinof** Fəsəxette qujdь.

Iglin rajsojuzь ьsl keşene aşьqьs urьnьnan alьrqa, sel'polarqa ojьlaqan səjjəli jat elementtərdь qьvьrqa tejeş.

D.

M. ABDULLIN

HAQSЬ

Kəd jьldarь
Kyŋlər qolaqьna,
Həjəjdəndər sərkem tirlə ser...
Lakin qara tondan qarangьlь
Una japьr,
— Hedyə aləkler?
Qьrqьnьqqa oqşap qəzəmleləq
Avnap jata jerdən ə[illegible]
Quilьqьna qьtьp mьlbəgən
Haqьs hatqan tondaŋ esendə,
Alqa, atlqaqarap
Oqar tora,
Qolaq hala ura [illegible]
Kynele ikən,
Baxь kytьnьq ьe,
Kilə almaь dojman[illegible]
Tən jьldarь
Jomьqьq qul ujnьbьp
Hьjpьnьlьs unьq ar[illegible]
Tьmьrdьnьu jьldaŋ [illegible]
Ojomь lis haqьь kykəge.
Ber kem kyde
Tura tiŋgəl qarap,
Ojpььz menən unь [illegible],
Haqьь serpekləre joqo haqьrьp
Kavedlenep
Posta jьsolmət
Kynelendə qьna
Bьrь ser uj:
Osor ьslьv yfenen posьnda.
Jьkemettən dojman kilep saqta—
Jaqьn dьta—
Molьq qalьndь.
Kəd kenendə
Tondar den qьranqь.
Byla taqь şindaj ten esen;
Haqьs ləqiəj,
Lakin tonde tygel—
Ilsəddeŋ jaqь kendədən.

STƏRLETAMAQ KUL'TURALЬ QALA BULЬRQA TEJEŞ

Stərletamaq Başqortostandьŋ promьşlennost yjəge bulьvqa qaramastan, kul'turalь qala esen koraşmaj. Uramdarqa elektr lampalarь qujьlmaqan, ionardar juq, şuqa kyrə tonlə jerəve lə ifrat uqajhьd. Trotuardar, uramdar vaqьtьnda tadartьlьp torolmaj. Kolxoz bazarь majdanьnda, şulaj uq magazindar aldarьnda lə şul uq xəldərde kyrəəəd. Spekulanttarqa qarşь keraş tə jomoşaq.

Qala sovetь ьsl jeteşhedlektərde aşьqьs beterhen ine. Stərletamaq qalahьn kul'turalь qalaqa əjləndərev esen koraşerga kərək. J. N.

KARTUF JERDƏ QALDЬ

Kajorgədə rajonь, Moraptal avьl sovetь „**Capajef**" kolxozь (predsedatele **Idrisof**) kartuf jьjьnav eşen tamamlamaj almanь. Kolxoz jetəkselərenen eşkə iqtьsadhьd qaravdarь arqahьnda, səselgən kartuflaŋ 30 protsentь jerdə jatьp qaldь. Bьl eşkə qьjeple brigadirdardan **Ismirdin** həm **Əbdraxmanaftarqa** ber genə sara lə kyrelmaue. Beddeŋ ьə ular his şikhəd javapqa tartьlarqa tejeştar. Q. BIKBULAT.

BEƏƏƏ JAQALAR

DOXOD BYLEV YTKƏRELDE

Stərletamaq rajonь „**Lenin**" kolxozь doxod bylev bajramьn ytkərde həm doxod bylevgə bəta ter avьl xuzalьqь kampanialarь eşteren beterep kilde. Kolxoz agro-texnik saralarqa kiŋ iqtibar itevə arqahьnda, doxod alьvdь kyp arttьrdь. Bьjьl hər ber xedmət kenə 7 kilogramm tarttь.

Kolxozda iŋ jaqşь eşləvse udarnik **Calim** iptəşkə qьdьl onoz menən 30 sentner igen birelde. Ul bьjьl 375 xedmət kenə eşlənə. N. JANBAJ.

SЬJNFI SYPLƏNGƏN KOLXOZ

Byzdək rajonь, Kilem avьl sovetь „**Traktor**" kolxozь udqan jьldarda aldьnqь kolxozdardan hanalha la, bьjьl kyp artta qaldь. Bьnьŋ səbəbe aqьq: senki ber jьl esendə genə kolxozda 3 predsedatel alьşьndь. Kolxoz sьjnfi jat elementtar menən syplənqən. Məhələn: ikense brigadanьŋ brigadirь **Valejef Batьr** kulak malajь. Ul sьjnьf nolьv jaqьnan beterelavdan qasqan keşe. Nisekter xader kolxozqa inep brigadir bulьp alqan.

Kolxozdьŋ rev komissia predsedatele bulьp ikerek baş **Bakirьf** eşlaj. Bьl keşe 8 se nojabrdə, ikereklek arqahьnda, orloq esen bylengən igende tirmənga odattьrь.

Oşondaj alamalьqtar, yddaren javaphьd hanaqan keşelar kolxozdь artqa hejrajdar. Xaderdən ьsl xalde tikşererga, kolxozdь sьjnli jat elementtardan tadartьrqa kərək. „KOLXOZSЬLAR".

BAŞ-BAŞTAQ XISAPSЬ

Berjan rajonь jer bylegende xisapsь bulьp mulla balahь **Əmdr Ibrahimef** eşlaj. Ul Oktəbr bajramь kenendə yd avьlьna qajtьp, 3-4 ken bujь qotorop eşep jerene. Bajramdan hun his kemdən horamaj kolxoz atьn jegep rajonqa kilde. Ul rajonqa qajtьv menən, attь yd kvartir xuzahьna bira. Kvartir xuzahь his ber xaqь bulmaha la, ike ken bujь kolxoz atь menən utьn taşьnь, attь aşatmaj jerene.

Bьl alamalьqtьŋ jaramaqanlьqьn kyrhətkəs, Ibrahimьf „Minda heddeŋ eşeged bulmahьn" tip kenə javap birde.

Kolxoz atьna xuza bulьvsь ьsl mulla balahьna tejeşle sara kyrerga kərək. Jelmaha, ul kebahenda komsomol biletь jereta. Rajkomol aşqa iqtibar itergə tejeş. „JULMЬJ"

23 oktəbrdə Leningradta „I. Stalin" həm „V. Molotof" tigəz 2 kəslə ledokol tedelə başlanь. Şul ajqanь ojoştorolqan tantanaqa akademik Şmidt, VSIK sekretarь Kiselef, prof. Samojlovic h. e. iptəşlər kildelər.

HYRƏTTƏ: ip. Şmidt şul ledokoldarqa serense zakljopkanь qaqa.

GAZETA BAQANALARЬNAN

XƏBƏRSELƏR KƏNƏŞMƏHE

„**Qьdьl bajmaq**" gazetahь 25-nojəbrdə Bajmaq rajonь eşse həm avьl xəbərselərenən rajon kənəşməhe saqьrьlьvь turahьnda jada. Kənəşməlaə səlahe 30 keşe qatnaşasaq.

STƏRLETAMAQTA ƏUR TƏDƏLƏŞTƏR

„**Za patiletku**" gazetahь Stərle rajonь „**Stal'**" kolxozьnьŋ 20 at kəslə dvigatel' həm 5 kilovattьq dinamo alьvь turahьnda jada. 1936 jьldan kolxozda elektrik jana başlajasaq. Uram aralarьna xəderdən yk baqanalar qujьlqan inde.

Şul uq gazeta Stərletamaq qalahьnda tedeləş eştarena tuqtalьp jada: 1936 jьldan Stərletamaq qala sovetь mexanizmlaştьrьlqan vodoprovod tedev eşen başlajasaq. Bьnьŋ esen kilahe jьldan 25 meŋ hum aqsa jenarelə. Vodoprovod 1937 jьl eşkə başlajasaq.

Tedeləş 2 million humqa təşəsək həm 50 meŋ xalьqtь ta'min itasək.

Qalala saqatena 100 keşe ytkərerlek ədur munsa tedeləşək. Munsa tedeleşəna 200.000 hum aqsa jenar-lə.

1936 jьl elektrik ytkərev seltaren tedəvgə əderlek başlanasaq. Bьl eşkə 260 meŋ hum aqsa jenarelə. Tok Işemaaj elektr stansahьnan alьnasaq.

RSFSR Sovnarkomь predsedatele **Sulimof** iptəş initsiativahь menən qalala gastinsia tedəlasak. Bьnьŋ esen 450.000 hum aqsa jenarelasək.

TƏDƏTEV

Tipografia qajenə menən № 267 gazetabьddьŋ 1-se biten. də 5-se baqanala baştaqь ber jul 9-se julqa (ip. Kalinin hyrəte aktьnaj qajьlьp bulalьp kitkən. Şunь 5-se baqananьŋ tevge julьna qujьp tyьəndəgesə: „... bulqanlьqьn xis itev — bьna bьl kiştər qartlьqtь parallizovajt itələr,..." tip tedətep uqьrqa. **Redaksia.**

Javaplь redaktorь: **TƏXFƏT KƏLIMYLLIN**

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda araklanqan davlat registratsiahь qaqidalare („xokymat zakondarь həm bojoroqlarь jьjьntьqь" 1931 jьl, № 5, st. 99 „Finans xuzalьqь zakondarь жyjentьqь" 1931 jьl, № 12) nigedendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafьnan 1934-jьl 18 ijun juridik şaxes (predpriatie) № 69 abьnda rejesterga terkalde. Ucreždenieneŋ isme Glavmasloprom Başqortostan tresь.

Isemdəre	Torqan urьn.	Xisaplь əfəjev scotь
1. Byzdək rajmasloprom	Byzdək	56
2. Davan —„—	Davan	91
3. Məsetlə —„—	Məsetlə	55/238
4. J. Qьjəqь —„—	Qьjəqь	107
5. Baqalь —„—	Baqalь	548
6. Saqmaqoş —„—	Saqmaqoş	55/32
7. Beloqataj —„—	Beloqataj	122
8. Dyrtəjlə —„—	Dyrtəjlə	83
9. Iglin —„—	Iglin	478
10. Arxangel —„—	Arxangel zavodь	58/478
11. Davlekan —„—	Davlekan	55/8
12. Taposin —„—	Taposin	50/371
13. Tujmazь —„—	Tujmazь	99
14. Ucalь —„—	Ucalь	290

Eşməkərlek eşe bet produktlarьn əderlev həm eşlav. Eşməkərlek rajonь Başqortostan ASSR. Xisap əfəv scot nomerь Davlat bankьnьŋ Başkontorahьnda, 191.

Adres: Əfə qalahь, Puşkin uramь 84. telefon № 83—47.

Başmaslaprom direktorь Biktaşef.

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda araklanqan davlat registratsiahь qaqidalare („xokymat zakondarь həm bojoroqlarь jьjьntьqь" 1931 jьl, № 8, st. 99 „Finans xuzalьqь zakondarь жyjentьqь" 1931 jьl, № 12) nigedendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafьnan 1934-jьl 20-ijul juridik şaxes (predpriatie) № 58 abьnda rejesterga terkalde.

Ucreždenieneŋ isme on eşlav—jarma həm maj bolqьv promьşlennostьnьŋ Başqortostan jerle tresь „Başmel'trest".

Isemdəre	Torqan urьn.	Xisaplь əfəjev scotь.
1. Əjəj tirmənder kombinatь	Rajevka st.	Davlat bankьnьŋ Əjəj bylekəhendə № 98/138
2. Bare —„—	Bere st.	Davlat bankьnьŋ Bere bylekəhendə № 1214
3. Durasov —„—	Durasovo st.	Davlat bankьnьŋ Şişmə bylekəhendə № 723
4. Iglin —„—	Iglin st.	Davlat bankьnьŋ Iglin bylekəhendə № 98/1010
5. Batrak —„—	Batrak-Baqalь rajonь	Davlat bankьnьŋ Baqalь bylekəhendə № 421
6. Masovez —„—	Masovez.	Davlat bankьnьŋ Masovez bylekəhendə № 517
7. Mraq —„—	Mraq.	Davlat bankьnьŋ Mraq bylekəhendə № 96/1
8. Nariman —„—	Nikol'ski st. Nariman rajonь	Davlat bankьnьŋ Nariman bylekəhendə № 414
9. Tujmazь —„—	Tujmazь	Davlat bankьnьŋ Tujmazь bylekəhendə № 61/98
10. Əfə —„—	Qamьşlь	Davlat bankьnьŋ Əfə bylekəhendə № 883
11. Ucalь —„—	Ucalь.	Davlat bankьnьŋ Ucalь bylekəhendə № 98/164
12. Janaval —„—	Janaval	Davlat bankьnьŋ Janaval bylekəhendə № 98/83

Eşməkərlek eşe orloqtan on eşlav.

Eşməkərlek rajonь Başqortostan ASSR. Adrese Əfə, Oktəbr revolytsiahь uramь, № 3, telefon № 94—78. Upravlajuşşi Fjeomin.

POTREBKOOPERATSIALARDA

ƏLGƏLƏ SEL'PO

Meqer rajonь Hələvekəaş avьl sovetьnьŋ sel'pohь predsedatele **Ojəjnullin** 8 jьl bujьna kooperatsiala eşlap kila. Ul hajьv eşenən dur qьna tədrebəle rabotnik. Şuqa kyrə sel'po igen jьjьv-haqьv həm davlatka igen tapşьrьv vaqьttarьnda kolxozsьlardь edlekhed tovar menən ta'min itep tordь. Pajşiktar arahьnda massovьj-aŋlatьv eştare lə jaqşь ojoştorolqan. Sel'po rajonda berense bulьp, davlatka maj tapşьrьv jьllьq planьn 1 nojəbrgə tamamlanь. Jon tapşьrьvdь 85 protsentqa ytənə. Kooperativ rabotniktarь unь 1 dekabrgə tamamlav esen praktik sara kyrələr.

Rajsojuz idarahь, **Ojəjnullindь** jaqşь eşləgənə esen ber ajqa kurortqa jebarergə buldь.

Ş. FƏJEZ.

SEL'POLARDA TOVARDAR JUQ

Bazajaz. Biket sel'pohь igen hatьp alьv eşen oşo kengə tiklem ojoştorop jetkermagən. Sel'po davmələndəge „Stalin", „Blyxer" kolxozdarь kyptən inde igen hatьrqa bulhalar da, lakin sel'po ale bulha ьsl igendərde almaqan həm kolxozdar menən dogovor tedəşmagən. Şunьŋ hedəmtəhendə, kolxozsьlardan igen hatьp alьv eşe lə baser tora. „Kalinin", „Stalin", „Blyxer" kolxozdarь kolxozsьlarьnan ni barь 44 sentner qьna igen hatьp alьnqan. Igen hatьp alьvqa qarata tovardar vaqьtьnda kilterelmaj. Tod, şьrpь, kərasin, həbьb kevek namalar sel'pola aik hirək bulalar. Berezofka, Qusaq sel'polarьnda tod, şьrpь, kərasin kyptənən kilterelgəne juq inde. Bьl sel'polardaqь rabotniktar kolxozsьlardь kul'turalь xedmatləndərev, tovar kiltertevdə ujlap ta qaramajdar. Tovar əjlaneşe plandarь lə aik jomoşaq ytələ. Rajsojuz sel'polarqa operativ jetəkselek itmaj.

Ş. SƏJETEF.

RAJSOJUZ IGEN HATЬP ALЬVЬ JOMOŞAQ OJOŞTORQAN

Jomaquaa rajonь „Jalqьn" kolxozsьlarь xedmət kendərenə bərar kilogramma igen-avans aldьlar. Kolxoz kooperatsia aşa davlatka 1100 sentner igen hattь. Kolxozsьlar igendərenə hətьp bəlov menən xedmət kenenə 5 ar kilogramma igen alьvdarь turahьnda hejləjdər.

Sel'poqa inhaq hatьvsь Kysarnajьttan baqqa ber nəmə lə kyrmajheq. Sel'poqa igenen hatqan kolxozsьlar, tovar alalmajьnsa aptьrap jerajdar.

Sel'pola manufaktura, ajaq kejemdare, əs kejemdare, sьnajaq, lənaq havыttar həm başqa turmoşqa jaraqlь nəmələr juq.

Rajondaqь sel'polar rajsojuzdьq tovar jebarmavenan zarlanalar.

Bьl rajonda rajsojuz jaŋь ojoştorolqan. Şulaj bulqas ьsl rajondь tovar menən ta'min itevdə Başsojuz ajrьvsa iqtibar itergə tejeş. Tiz arala Jomaqua rajonьna tovar kilterevdə Başsojuz konkret jardam itergə tejeş.

I. QƏJ.

1905-se jьldьŋ Oktəbr kendərendə Məskəvdeŋ elekke Fidler realnьj ucilişsahьnda (xəder Bauman ONO-nьŋ №26 məktəbe) stacka komitetь ultьrьş udqardь. Şul uq jьldьŋ dekabr ajьnda eşse deputattarьnьŋ berense Məskəv sovetь jьjьldь həm ul 1905-se jьl 7—20 dekabrgə qoralь baş kytərev iqlan itte.

HYRƏTTƏ: Bauman ONO-nьŋ №26 məktəbenen komsomol ojoştorovsьhь ip. Qorenof yd məktəbendəge pioner otrədtarьnьŋ sovetьnda 1905-se jьlqь vaqiqalar turahьnda beseda udqara.

TORLAQ KOOPERATSIAHЬ SESTIMAHЬNЬŊ BAŞQORTOSTANDAQЬ SOJUZЬNЬŊ 1935 JЬLDЬŊ 1-SE QIINVARЬNA HƏDƏMTƏ BALANSЬ

Balanstьŋ top kyrhətkestərə həm statjalarь	BZS həm BZKS	Rajpotrebsojuz	Zakt	Zakitlar	Sistema bujonsa səhe
1. I. Kapital halьv					
1. Janь tedeləş	1458—50	—	285648—00	—	287001—40
2. Kapital remont	—	—	86362—34	177915—51	264277—85
3. Kapital halьvdьŋ top scottarь	—	—	6263—91	17475—28	23738—19
4. Materialdar	—	—	140265—44	139183—58	279458—02
2. Top majlar					
1. Pajdalь bulqan imuşestva	338841—13	18604—27	65782—65	87209—01	508237—09
2. Istrebitel. znac.	8207—67	—	4766300—56	164895—10	4884153—63
3. Zapastaqь	2233—50	—	—	—	2233—50
3. Əavrottaqь sredstvolar					
1. Proizvodstvo zapastarь	59858—37	4975—98	—	12485—52	77310—27
2. Tamamlanmaqan proizvod.	54648—42	29673—52	—	—	84175—94
3. Tovar həm əder produksia	153698—80	7532—21	10120—04	—	169351—08
4. Aqsa sredstvolarь	38571—38	9603—04	13139—18	95005—25	156330—88
5. Ucrezdenie həm turlu keşelar	95628—35	99838—01	91390—14	273197—07	558938—17
6. Podotcot keşelar	9177—30	4444—72	6781—83	72012—404	85416—83
7. Iqanьshьd mьrьstar	6588—51	1859—14	81411—34	32782—33	91141—32
4. 8. Kilesek vaqьt mьrьstarь	306—90	18—85	7476—30	1022—62	8824—17
5. 9. Paj həm qimmətle qaqьddar	44067—44	93500—53	69808—69	142317—83	350733—49
6. Nakoplenie həm juqaltьvdar					
1. Xisap jьlьna tiklem juqaltьvdar	158398—34	—	13390—80	44381—33	211125—97
2. Xisap jьlьnьŋ juqaltьvdarь	55706—49	1172—77	72947—61	—	129826—77
3. Eske rasxoddar	493850—69	1280—24	—	—	497130—98
Balans	1611490—59	261005—88	5669352—36	1382617—27	8724466—20

Balanstьŋ top kyrhətkestərə həm statjalarь	BZS həm BZSK	Rajpotrebsojuz	Zakt	Zakitlar	Sestima bujonsa səhe
1. Eske resurstar					
1. Top ustav fondь	64885—51	—	270135—49	115583—04	440604—04
2. Amortizatsia	22737—35	—	122080—87	—	144817—22
3. Maxsus fond	4216—49	40045—17	27650—15	72901—60	140014—71
4. Top əzorot fondь	2814—22	—	—	—	2814—22
5. Paj kapitalь	138521—44	118815—08	341524—43	293477—45	1091835—54
6. Rezervtar	9252—28	670—00	30879—82	39007—58	68200—09
2. Əlaqtьrьlqan majlar.					
1. Ssuda odaq srokla kapitalvlozen.	181748—39	—	1636194—05	121065—06	1858518—11
2. Xazalьq ssudalarь	—	—	2678659—94	—	2678669—94
3. Bydzettən finanstьr	60000—00	—	—	—	60000—00
4. Qьsqa srokь ssudalar	15000—00	—	11603—98	—	26603—98
5. Odaq srokь ssudalar oəorotta	45935—00	—	—	—	45935—00
6. Vaqьtь ytkən ssudalar	50436—97	—	—	—	50436—97
3. Rascottar					
1. Dojom sektor	358557—99	69197—40	181725—50	241591—73	841082—71
2. Eske sistema həm aqьalar	—	15900—75	15857—48	53662—44	151920—65
3. Fin sistema	32710—51	10239—73	2449—89	7348—05	48537—71
4. Eşselər həm xedmətselər	15060—65	—	13847—58	—	28908—23
5. Dojomlaşmaqan sektor	1261—94	4178—42	17849—07	—	24290—04
4. Kilesek jьl doxodtarь	—	—	96756—35	56360—00	153116—35
5. Nakoplenie saldohь					
1. Xisap jьlьna tiklem nakoplenie	2566—22	—	2085—11	—	4653—33
2. Xisap jьlьnda	63063—14	660—44	81541—58	253799—59	399013—45
6. Eske rascottar	491850—69	1280—24	—	—	497130—93
Balans	1511490—59	261005—58	5669352—36	1282617—27	8724466—20

Bьl hedəmtə balans ƏZKS balans komissiahь tarafьnan 1935 jьldan 10-sь ijunendə №11 protokolьnda təsdiq itelep matbuqatta iqlan itergə qarar itelde.

BZS Sovet predsedatele: Stepanof.
Baş baxgalter: Ugakof.

KUL'TURA HARAJЬ

24 nojəbrdə
PLATON KRECET
25 nojəbrdə
ARISTOKRATTAR

25, 26, 27, 28, həm 29 oktəbr otmetkalarь haqьlqan abonimiktar bileltare nojəbr ajьnьŋ şul kendəre esen kesa haqьlajdar.

Kassa hər ken saqat 4 tən kiske 10 qa tiklem asьq. Spektakel 7 saqat 30 minutta başlana.

„**OKTƏBR** nəşriəthь" tipografiahьna—Əfə, Cernьşşol uramь, jort №88, letografiala ber əərbərsь kərək. Kyrhətelgən adres bujonsa eş saqattare vaqьtьnda təqdimdar menən kerergə.

Direksia.

Avtotrestьŋ № 1 xəzinəhьna kamera həm qaqqastarьь vulkanizatsьjlavqa zakaz birevselər, ulardь oşo jьldan 1-dekabrgə tiklem hatьp alьvdarь yteneləs. Ular 1-dekabrdən hun, hatьlasaqtar. Senki, inventarizatsia ytkəresə.

121.

KINO - TEATR 2 BAŞKINO

Bogon ədur xudozestvalь tavьşhьd fil'm

CAPAJЬF

Seanstar saqat 4, 6, 8 həm 10 da başlana.

Kassa saqat 3 tən asьq.

Əfə, „Oktəbr nəşriəthь" tipografiahь. Zakaz № 2576
Glavlit № 3868

[illegible library stamp]

BƏTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ! — AJЬNA HAHЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nъŋ Başqortostan Ölkə həm Öfö qala komitettarъ, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetъ həm Başprofsovet organъ

ADRES REDAKCII: Ufa, ul. E-Sazonova korpus № 3. Redakcija gazety „BAŠKURDSTAN"

№ 268 — 26 NOJABR — ŞIŞƏMBE — 1935 JЬL

„Iŋ təvđə eşselərđən material xələnen tamъrъnan jaqşъrъv staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ nigeđe buldъ. Jəşəv jaqşъrdъ, iptəştər. Jəşəv kynelləndə. Ə kynelle jəşəgən saqta eş tə ъraj. Eşləp sъqarъvdъn juqarъ normalarъ şunan kilep sъqa la. Xedmət gerojdarъ həm geroinələre şunan kilep sъqa la. Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ tamъrъ iŋ təvđə bъna oşonda".

I. Stalin

STAXANOFSЬLARĐЬŊ BERENSE BƏTƏ SOJUZ KƏŊƏŞMƏHENDƏ IPTƏŞ STALINDЬŊ TELMƏRE

I. STAXANOFSЬLAR QUDQALЬŞЬNЬŊ ƏHƏMIƏTE

Iptəştər! Bъnda, bъl kanaşmala, staxanofsъlar qudqalъşъ turahъnda şul tiklem kyp həm şul tiklem jaqşъ həjləndelər, miŋə ajterlek nəmə nik ađ qaldъ. Şulaj đa, tribunaqa saqъrqandar ikan, miŋə lə ber nisə hyđ ajterga tura kilər.

Staxanofsъlar qudqalъşъn eşselar həm eşse qatьn-qьđdarđьn qađəttəge qudqalъşъ tip qararqa jaramaj. Staxanofsъlar qudqalъşъ — eşselərđeŋ həm eşse qatьn-qьđdarđьŋ şundaj ber qudqalъşъ bulъp, ul beđđen sotsialistik tөđөləş tarixъna unъŋ iŋ şanlъ bitterenən berehe bulъp inəsək.

Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ əhəmiəte nidə tora?

Iŋ təvđə şunda, ul, sotsialistik jarъştъŋ jaŋь kytərelesen, sotsialistik jarъştъŋ jaŋь juqarъ qъ etabъn kavđalandera. Ni esən jaŋь, ni esən juqarъ? Sөnki ul, staxanofsъlar qudqalъşъ, sotsialistik jarъştъŋ kavđalaneşe bulъv jaqъnan sotsialistik jarъştъŋ iŧke etabъnan asъq ravesta ajъla. Ykəndə, bъnan ös jъl elek, sotsialistik jarъştъŋ töbge etabъ osorъnda sotsialistik jarъş jaŋь texnikaqa məcbyri bəjlənev menən bəjlənməgəjne əle. Ul saqta əle beđđə bъn məqnahenda jaŋь texnika juq tip tə ajterlek ine. Sotsialistik jarъştъŋ xaderge etabъ inde staxanofsъlar qudqalъşъ, — kirehense, jaŋь texnikaqa məcbyri bəjlənev menən bəjlangan. Staxanofsъlar qudqalъşъ jaŋь juqarъ texnikahъđ uju la kiterep bulmaj ine. Heđđen aldъqъđđa, Staxanof, Busъgin, Smetanin, Krivonos, Pronin, Vinogradovalar kevek iptəştər həm kyp şundaj keşelər — ular yđ eşenen texnikahъna tulъhъnsa eja bulqan, unъ ejərlegən həm alqa qъvъqan jaŋь keşelər, eşselar həm eşse qatьn-qьđdar. [illegible]

[illegible]

lъ formoşo nigeđendə genə sotsializmdъŋ jeŋeve məmkin. Lakin sotsializm ydenen oşo maqsatъna ireşə alъbъ esen həm beđđeŋ sovet jəmqiəten iŋ mul tormoşlo itev esen, — ilda şundaj xedmət ъramlъlъqъnъŋ, aldъnqъ kapitalistik ildərđen xedmət ъramlъlъqъn asъp kitə torqan xedmət ъramlъlъqъnъŋ bulъvъ kərək. Bъnhъđ produktъlardъŋ həm hər terle qullanъv nəmələrenen mullъqъ turahъnda ujlarqa la jaramaj. Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ əhəmiəte şunda, ul iŧke texnik normalarđъ jelkelekhed bulqan esen jemerə, ber taşъ xeldə aldъnqъ kapitalistik ildərđen xedmət ъramlъlъqъn asъp kitə həm, şulaj itep, beđđen ilda sotsializmdъŋ artabanъ nъqъvъnъŋ praktik məmkinlegen, beđđeŋ ilebeđđe iŋ mul tormoşlo ilgə ajlanderev məmkinlegen asa. Lakin staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ əhəmiəte ular qъna tygel əle. Unъŋ əhəmiəte iŋ la şunda, ul, sotsializmdan kommunizmqa kysev esen şarttar əđerləj.

Sotsializmdъŋ prinsipe şunda tora, sotsialistik jəmqiəttə hər kem ydeneŋ qəbiləttəre bujъnsa eşləj həm qullanъv nəmələren yđenen ixtijacъna qarap tygel, bəlki jəmqiət esen eşləgən eşenə qarap ala. Bъl — eşse sъjnъfъnъŋ kul'tura-texnik kimale həman đa ələ juqarъ tygel, aqъl xedməte menən fizik xedmət arahъndaqъ qapma-qarşъlъq jəşəvendə dəvam itə, xedmət ъramlъlъqъ qullanъv nəmələreneŋ mullъqъn tə'min iterlek dərəjələ yk juqarъ tygel əle, şuŋa kyrə jəmqiət qullanъv nəmələren jəmqiət aqzalarъnъŋ ixtijacdarъna məvafiq itep tygel, ə ular tarafъnan jəmqiət esen eşlangən eşkə məvafiq itep bylergə məcbyr, tigən hyđ.

Kommunizm ybeşten kyp la- [illegible]

tar, dereŧ, ələ jomoşaq, lakin şulaj đa beđđeŋ ilđeŋ eşse sъjnъfъnъŋ tap oşondaj kul'tura texnik kytəreleşenen başlanqъstarъ bar.

Bъnъlap la, staxanofsъ iptəştərgə nəqlap kyđ halъqъđ, ular nindaj keşelər hun? Ular başlъsa jəş, jəki urta jəştəge eşselər həm eşse qatьn-qъđdar, eşta ameqleq həm jъnъqlъq elgeləren birevse, eşta vaqъt faktorъn baһalaj belevse həm vaqъttъ minuttar menən genə tygel, sekundtar menən də iŧaplarqa ejrangən, kul'turalъ həm texnik jaqtan sъnъqqan keşelər. Ulardъn kypseleqe texnik minimum tigən nəmənə ytkən həm ydeneŋ texnik belemen tultъrъvđъ davam itera. Ular qajhъ ber inženerđarđъn, texniktar həm xuzalъq rabotniktarъnъŋ konservatizmъnan həm qatъp qalъvsъlъqtarъnan azattar, ular iŧkergən texnik normalarđъ jemerep həm jaŋь kyp juqarъ normalarđъ tөđөrəp, qъjъv ravesta alqa baralar, ular beđđeŋ promъşlennostъŋ jetəksеlare tarafъnan tөđөlgən xuzalъq plandarъna həm projekt qeŋattarena tөđatmələr inderələr, ular inžener həm texniktarđъ tulъrа həm tөđatalar, ular jъş qъna ularđъ ejrətələr həm alqa etələr, sөnki ular — yđ eşenen texnikahъna tulъhъnsa eja bulqan, texnikanъŋ qъđъp alъrqa məmkin bulqandъŋ maksimumъn qъđъp sъqara belevse keşelər. Beqən staxanofsъlar ađ ələ, lakin ir təgə ulardъn un tapqъr kyp bulasaqъna kem şiklənə alъr ikan? Staxanofsъlar beđđeŋ promъşlennostъbъđđa jaŋьlъq tөđөrъvsъlar bulъp tora ikənlegə, staxanofsъlar qudqalъşъ beđđeŋ industrianъŋ kilasəge ikənlegə, unъŋ esendə eşse sъjnъfъnъŋ kilasək kul'tura-texnik kytəreleşe-

[illegible]

Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ beđđen sotsialistik tөđөləş eşendəge əhəmiəte bъna şulaj, iptəştər.

Staxanof həm Busъgin, iŧke normalarđъ jemerevgə totonqan saqtarъnda staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ oşo bөjek əhəmiəte turahъnda ujlanъlarmъ ikan? Əlbittə, juq. Ulardъn yđ qajqъlarъ buldъ — ular predprijatielarđe ađaklaktan sъqarъv həm xuzalъq plandarъn arttъrъp ytəvgə əntъldъlar. Lakin oşo maqsatqъ ireşkəndə, ularqa iŧke texnik normalarđъ jemerergə həm aldъnqъ kapitalistik ildərđe asъp kitkən juqarъ xedmət ъramlъlъqъn ytərergə tura kilde. Lakin, bъl xəl staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ bөjek tarixi əhəmiəten ađ qъna bulha la kamela tip ujlav kelke bulъr ine.

1905 jъlda ilebeđđə eşse deputattarъ sovettarъn təv başlap ojoştorqan eşselar tarafъnda la şul uq ajterge məmkin. Ular, eşse deputattarъ sovettarъ sotsialistik qorolostoŋ nigeđe bulъp xeđmət iterđer tip, əlbittə, ujlamaqajnъlar. Ular eşse deputattarъ sovettarъn tөđөp, tik şarttan həm purьvaziъnan qъna haqlandъlar. Lakin bъl xəl 1905 jъlda Leningrad həm Məskəv eşselare tarafъnan başlanqan, eşse deputattarъ sovettarъ aşan bulъan qudqalъşta ahaqъ thapta kapitalizmdъ tar-mar itevgə həm donjanъŋ altъnan ber elesendə sotsializmdъŋ jeŋevenə kilergənlegə kevek şikheđ faktqa ađ qъna la qarşъ kilmaj.

II. STAXANOFSЬLAR QUDQALЬŞЬNЬŊ TAMЬRĐARЬ

Beđ xəđer staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ elşegenə la, unъŋ sъqanaqъnda qalmasa ъđ.

Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ qajhъ ber xarakterlъ hъđъqtarъn ajъlep ytergə kərək bulъr ine.

Iŋ təvđə bъl qudqalъştъŋ nisektər yđ-yđenən, stixialъ ravesta tip ajterlek, tybəndən, beđđeŋ predprijatielarđeŋ administratsialarъ tarafъnan nindəj đə bulha qъbъmdan başqa başlanъv faktъ kyđgə taşlana. Ulaj qъna la tygel. Bъl qudqalъş bildəle miqdarđa beđđeŋ predprijatielar administratsiahъnъŋ ixtijarъna qarşъ, xatta unъŋ menən kөrəşta tuvđъ həm jəjelə başlanъ. Iptəş Molotof heđgə, Arxangel'skidəge aqas bъsavъ Musinskiga xuzalъq ojoşmalarъnan jəşerep, kontrolerđarđan jəşerep jaŋь, kyp juqarъ texnik normalarđъ eşləp sъqarъv esen nindaj qazaptar sigergə tura kileve turahъnda həjləne inde. Staxanoftъŋ yđeneŋ jađmъşъ la jaqşъnan bulmanъ, sөnki uqa yđenen alqa qъtaj qudqalъşъ da administratsianъŋ qajhъ ber cindare menən genə tygel, bəlki „jaŋьlъq inderevse" esen unan kөlgən həm uqa qarşъ qotorqan qajhъ ber eşselarđan da haqlanъrqa tura kilde. Ə Busъgingə kilhək inde, bildəle, ul yđeneŋ jaŋьlъqtarъ esen zavodtaqъ eşen saq-saq juqaltmanъ həm tik sex nacal'nigъ ip. Sokolinskiđeŋ tъqъlъvъ qъna uqa xavodta torop qalъrqa jarđam itte. Kyrəheged, əgər đə inde beđđeŋ predprijatielarđeŋ administratsialarъ tarafъnan nindəj đa bulha ta'sir itev bulqan ikan, ul đa staxanofsъlar qudqalъşъn qarşъlap almanъ, uqa qarşъ barđъ. Timək, staxanofsъlar qudqalъşъ tybəndən kileyse qudqalъş ravesenda tuvđъ həm jajelde. Tap ydlegenən tъvqanqa kyrə lə, tap tybəndən kilgəngə kyrə lə, ul qudqalъş xaderge zamandъŋ iŋ jəşəvsən həm jeŋelməslek qudqalъşъ bulъp tora.

Unan hun, staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ taqъ la ber xarakterlъ hъđъqъna tuqъlъrqa kərək. Ul, bъl xarakterlъ hъđъq, staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ beđđeŋ Sojuzъbъđ bujъnsa aqrъnlap qъna tygel, bəlki cavъl kevek, nindajđer kyrelməgən qъđъvlъq menən tarəlъvъnda tora. Eş nidən başlandъ hun? Staxanof kymer sъqarъvđъŋ texnik normahъn, əgər arъq bulmaha, biş-ləj jəki altъ la kytərđe. Busъgin həm Smetanin berehe maşina tөđev elkahenda, ikense — ajaq kejeme promъşlennostъ elkahenda, şul uq nəmənə eşlənelər. Gazetalar bъl faktlar turahъnda xəbər birđelər. Həm qapъldan staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ jalqъnъ bөtə ilde jalmap aldъ. Bъnda eş nidə? Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ tarəlъvъ esendəge bъndaj qađъvlъq qajđan kilep sъqtъ? Bəlki Staxanof həm Busъgin SSSR-đъŋ bөtə elkalare həm rajondarъ menən bəjlənəş totovъ bik đur organizatorđar həm bъl eşte ular yđđəre ojoştorqandarđъr? Juq, əlbittə, juq. Bəlki Staxanof həm Busъgin beđđeŋ ilđeŋ bөjek figuralъ bъlъŋqa tel-qađer həm staxanofsъlar qudqalъşъ osqondarъn bөtə il bujъnsa ular yđđəre taratqandarđъr? Bъl da şulaj uq dereŧ tygel. Heđ bъnda Staxanofъ həm Busъgin-de kyrđegeđ. Ular kaqaşmala sъqъp həjlənelər. Bъlar — bөtə Sojuz məsştabъ figuralъ danъn alъrqa his ta daqva itmagən jəş həm narъtьlqalъ keşelər. Mina, xatta ulardъŋ yđđəre kөtmagan beđđə jajelep kitkən qudqalъştъŋ bъlaj đurajъp kileve ular yđđəre la ber tiklem ojalqan kevek kyrenə. Əgər đə, şuqa qaramaŧtan, Staxanof həm Busъgin tarafъnan taşlanqan şъrpъ bөtə bъl eşten jalqъn bulъp jajelep kileve esen jeterlek bulъp sъqqan ikan, — bъl inde staxanofsъlar qudqalъşъ tulъhъnsa elgerep jetkən ber eş bulъp tora, tigən hyđ. Tik tulъhъnsa elgerep jetkən həm irekkə jъrъp sъqъr esen etkes kөtkən qudqalъş qъna — tik şundaj qudqalъş qъna, şundaj jъldam tarala həm qar jomarlaqъ kevek yhə bara ala ine.

Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ tulъhъnsa elgerep jetkən eş bulъp sъqъvъ nidan kilə? Unъŋ şundaj jъldam taralъvъnъŋ sabəbe qajđa? Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ tamъrđarъ nindajđar?

Ular, bъl səbəptər, his juqъnda dyrt.

1. Iŋ təvđə eşselərđeŋ material' xələneŋ tamъrъnan jaqşъrъvъ staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ nigeđe buldъ. Jəşəv jaqşъrdъ, iptəştər. Jəşəv kynelləndə. Ə kynelle jəşəgən saqta eş tə ъraj. Eşləp sъqarъvđъŋ juqarъ normalarъ şunan kilep sъqa la. Xedmət gerojdarъ həm geroinələre şunan kilep sъqa la. Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ tamъrъ iŋ təvđə bъna oşonda. Əgər beđđə krizis bulqan bulha ine, əgər đə beđđə eşse sъjnъfъnъŋ ələ — eşhedlek bulqan bulha ine, əgər beđđə jəşəv nasar, ejəmheđ, kynelheđ bulqan bulha ine, ul saqta beđđə his ber terle staxanofsъlar qudqalъşъ bulmaqan bulъr ine. (Alqъştar). Beđđeŋ proletar revolytsiabъđ xalъqqa ydeneŋ politik hөđemtələren qъna tygel, bəlki material' hөđemtələren đə kyrhatevgə ireşkən, donjala beđđən-ber revolytsia bulъp tora. Bөtə eşse revolytsialarъnan hөđ vlastqa saq-saq qъna ireşkən ber genə revolytsianъ beləbeđ. Ul — Pariž Kommunahъ. Lakin ul ođoq jəşəmanə. Dөrөŧ, ul kapitalizm bъqavdarъn vatъrqa maţaştъ, lakin bъl bъqavdarđъ vatъrqa, ə igerək la xalъqqa revolytsianъŋ material' hөđemtələreneŋ jemeşlaren kyrhaterge elgermane. Beđđeŋ revolytsiabъđ kapitalizm bъqavdarъn vatqan həm xalъqqa azatlъq birgən revolytsia qъna tygel, bəlki xalъqqa mul tormoştoŋ material' şarttarъn birergə la elgergən berđən-ber revolytsia bulъp tora. Beđđeŋ revolytsiabъđđъŋ kөsө həm jeŋelməŧ bulъvъ bъna oşonda. Əlbittə, kapitalistarđъ qъvъp jebarev, pomeşsiktarđъ qъvъp jebarev, patşa opricniktaren qъvъp jebarev, vlast' alъv həm irek alъv jaqşъ. Bъl bik jaqşъ. Lakin, ykeneskə qarşъ, tik jaŋqъđ azatlъq qъna jetep bөtmaj. Əgər đə ikmək jetmaj ikən, maj jetmaj ikən, manufaktura jetmaj ikən, torlaqlar nasar bula ikən, tik jaŋqъđ azatlъq menən genə alъŧ kitə almaŧhъn. Tik jaŋqъđ azatlъq menən genə jəşəv bik qъjъn, iptəştər. (Xuplav tavъştarъ, alqъştar). Jaqşъ həm kynelle jəşəv məmkin bulhъn esen politik azatlъq jemeştare material' jemeştar menən ьŧtalerga tejeş. Beđđeŋ revolytsiabъđđъŋ xarakterlъ ydgaleqe şunda, ul xalъqqa azatlъq birev genə tygel, şulaj uq material'

jemeştərđe lə, şulaj uq mul həm kul'turalъ tormoş məmkinlegen də birde. Bъna ni esen beđđə jəşəv kynelleləndə həm bъna nindaj jerlektə staxanofsъlar qudqalъşъ ybep sъqtъ.

2. Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ ikense sъqanaqъ bulъp beđđə eksploatatsianъŋ bulmavъ tora. Keşelər beđđə eksploatatorđarqa tygel, aram tamaqtarđъ bajъqtъrъv esen tygel, bəlki yđđəre esen, yđ sъjnъfъ esen, vlast' başъnda eşse sъjnъfъ torqan iŋ jaqşъ keşelare torqan yđđərenen sovet jəmqiəte esen eşləjđər. Şunъŋ esen də beđđə xedmətteŋ ixtimaqi əhəmiəte bar, ul maqtav həm namъŧ eşe bulъp tora. Kapitalizm məlendə xedmət xosusi, şəxsi xarakterđa bula. Kyberək eşlap sъqarđъŋmъ, — kyberək al həm yđeŋ belgənsə jəşəj bir. Hine ber kem də belmaj həm belergə lə telamaj. Hin kapitalistarqa eşləjheŋ, hin ularđъ bajъqtъrahъŋ. Ə başqasa nisek bulhъn hun? Hine şul eksploatatorđarđъ bajъqtъrъv esen jallaqandar đa. Hin unъ kynmajheŋ ikan — ajđə, eşheđđar saфъna kitə bir həm yđeŋ belgənsə moxtazlъq esendə jəşəj bir, başqalarđъ kynevsanerəktarđe tabъrъbъđ. Şunъŋ esen də keşelər xedməte kapitalizm məlendə juqarъ barъqlanmaj. Bildəle, bъndaj şarttarđa staxanofsъlar qudqalъşъna urъn bulъvъ məmkin tygel. Sovet qoroloşo şarttarъnda eş başqasa. Bъnda xedmətsan keşe pocotta. Bъnda ul eksploatatorqa tygel, bəlki ydenə, yđ sъjnъfъna, jamqiətkə eşləj. Bъnda xedmətsan keşeneŋ yđen taşlanqan həm jaŋqъđ xis itevə məmkin tygel. Kirehense, beđđə xedmətsan keşe yđen yđ ileneŋ irekle graždanъ itep, ydenə kyrə jəmqiət ađamъ itep xis itə. Əgər đə inde ul jaqşъ eşlahə, jəmqiətkə bira alqanъnъŋ barъhъn da birha, — ul xedmət gerojъ, ul maqtav menən uratъlqan keşe bulъp kitə. Bildəle, tik oşondaj şarttarđa qъna staxanofsъlar qudqalъşъ tuva ala ine.

3. Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ esense sъqanaqъ itep beđđə jaŋь texnikanъŋ bulъvъn iŧaplarqa kərək. Staxanofsъlar qudqalъşъ jaŋь texnika menən organik ravesta bəjləngən. Jaŋь texnikahъđ, jaŋь fabrika həm zavodtarhъđ, jaŋь qorolmalarhъđ beđđə staxanofsъlar qudqalъşъ tuva almaqan bulъr ine. Jaŋь texnikahъđ texnik normalarđъ ber-ike tapqъr kytərergə məmkin, lakin şunan da artъq tygel. Əgər staxanofsъlar texnik normalarđъ 5 həm 6 tapqъr kytərgəndər ikan, timək ular tulъhъnsa həm totoşo menən jaŋь texnikaqa tajanalar, tigən hyđ. Şulaj itep, beđđeŋ ilebeđđe industrialaştъrъv, beđđeŋ fabrika həm zavodtarъbъđđъ rekonstruksializaştъrъv, jaŋь texnikanъŋ həm jaŋь qorolmalarđъŋ bulъvъ staxanofsъlar qudqalъşъn tuvđъrqan səbəptarđen berehe bulъp sъqa.

4. Lakin tik jaŋqъđ ber jaŋь texnika menən genə alъŧ kitə almaŧhъn. Berense dərəjələge texnikaqa, berense dərəjələge fabrika həm zavodtarqa eja bulqa məmkin, lakin əgər đə ul texnikanъ ejərlərgə bulдъqlъ keşelar juq ikan, beđđeŋ texnika keşelər texnikahъ bulъp qala. Jaŋь texnika ydeneŋ hađemtaləren birə alhъn esen, taqъ la texnikanъŋ başъnda tora alъrlъq həm unъ alqa jebarərlek keşelərđeŋ, eşselar həm eşse qatьn-qъđdar kadrđarъnъŋ bulъvъ la kərək. Staxanofsъlar qudqalъşъnъŋ tuvъvъ həm ybeve beđđə eşselar həm eşse qatьn-qъđdar arahъnda şundaj kadrđarđъŋ inde bulqan ikanlegen kyrhata. Bъnan 2 jъldar elek partia, beđ jaŋь zavod həm fabrikalar tөđөp, həm predprijatielarebeđgə jaŋь qorolmalar birep, — beđ eşteŋ tik jartъhъn qъna eşlanek əle, tigəjne. Ul saqta partia, jaŋь zavodtarđъ tөđəv intuziaзmъna ularđъ yđləşterev intuziaзmъn өstərgə kərək, tik şul jul menən genə eşte ađaqъna tiklem jetkerev məmkin, tigəjne. Oşo ike jъl esendə oşo jaŋь texnikanъ yđləşterev həm jaŋь kadrđarđъŋ tuva barqanlъqъ kyrenep tora. Xəđer inde bъndaj kadrđar beđđə aъrъqъ asъq. Bildəle, bъndaj jaŋь kadrđarhъđ, bъndaj jaŋь keşelarhъđ beđđə his ber terle staxanofsъlar qudqalъşъ bulmaŧ ine. Şulaj itep, texnikanъ yđləştergən eşselarđən həm eşse qatьn-qъđdarđan bulqan jaŋь keşelər, staxanofsъlar qudqalъşъn formalaştъrqan həm alqa jebargən kөs bulъp xedmət itelər.

Staxanofsъlar qudqalъşъn tuvđъrqan həm alqa jebargən şarttar bъna şular.

III. JAŊЬ KEŞELƏR — JAŊЬ TEXNIK NORMALAR

Min, staxanofsъlar qudqalъşъ aqrъnlъq tərtibenda tygel, bəlki nindajđer plotinalarđъ jъrqan şarttar tərtibenda ybəə, tip ajtkajnem. Uqa nindajđer qamasavlъqtarđъ jeŋep sъqъrqa tura kilgənlegə la kyrenep tora. Kemdar uqa qamasavlaqan, kemdar unъ qъtqan həm bъna xəđer staxanofsъlar qudqalъşъ kөs tuplap alъp, bъl qamasavlъqtarđъ jъrъp sъqъ həm bөtə ilde ъŧtъ.

Bъnda eş nidə, ъsъnlap ta kem bun qamasavlanъ?

Iŧke texnik normalar həm şul normalar artъnda torqan keşelər qamasavlanъlar. Bъnan ber nisə jъl elek beđđeŋ inžener-texnik həm xuzalъq rabotniktarъbъđ beđđeŋ eşselarebeđđeŋ həm eşse qatьn-qъđdarъbъđđъŋ artъlъqtarъna qulajlaştъrъp məqlym texnik normalarđъ tөđөlər. Ul vaqъttan birle ber nisə jъldar ytte. Bъl vaqъt esendə keşelar ytələr həm texnik jaqtan sъnъqtъlar. Ə texnik normalar yđgərеşheđ kejgə qa'şъ kildelər. Bildəle, beđđeŋ jaŋь keşelərebeđ esen xəđer bъl normalar iŧkergən bulъp sъqtъlar. Xəđer beđđə qamaldagъ texnik normalarđъ ərləjđər. Lakin ular kyktan təşmənelər bit. Bъnda eş his ta, ul texnik normalarđъŋ yđ vaqъtъnda tybənajtelgan normalar ravesendə tөđөlgən bulъvđarъnda tygel. Eş iŋ təvđə şunda, xəđer ul normalar iŧkergən inde, ularđъ xəđerge kөndəq normalarъ itep jaqlap maţaşalar. Beđđeŋ eşselarebeđđeŋ həm eşse qatьn-qъđdarъbъđđъŋ texnik artъlъqtarъna taqъlalar, şul artъlъqqa orientirovka jahajđar, artъlъqqa tajanъp eş kyrələr həm, ađaq kilep, eş şuqa barъp jetə, artъlъq menən ujnaj başlajđar. Əgər đə ul artъlъq ytkən zamanqa qala bara ikan, ul saqta nişlərgə hun? Beđ yđebeđđeŋ artъlъqъbъđ aldъnda baş ejer bөđme ikan ni həm unъ tare, iŧtiş jaharъbъđmъ ikan ni? Əgər đə eşselar həm eşse qatьn-qъđdar inde yŧergə həm texnik jaqtan sъnъqъrqa elgergən bulhalar, ul saqta nişlərgə hun? Əgər đə iŧke texnik normalar ъsъnlъqqa məvafiq bulmaj baş lahalar, ə beđđeŋ eşselarebeđ həm eşse qatьn-qъđdarъbъđ inde qamalda ul normalarđan biş, un tapqъr aşъrъp jebargən bulhalar, ul saqta nişlərgə hun? Qasan da bulha beđ yđebeđđeŋ artъlъqъbъđqa tuqrъ kilərqa ant itkəkme ni? Ul beđđə bulmanъ buqaj, iptəştər? (Dejəm kələv.) Beđ eşselarebeđ həm eşse qatьn-qъđdarъbъđ mangegə şul artta qalqan keje qalъrđar tigən nigeđđə eş kyrđekme ni? Beđ uqa tajanъp eş itmagajnek şikelle? (Dejəm kələv.) Ul vaqъtta eş nidə hun? Qajhъ ber inženerđarъbъđ həm texniktarъbъđđъŋ konservatizmъn bөndъrarqa, iŧke traditsialarđъ həm normalarđъ bъn-dъrъrqa həm eşse sъjnъfъnъŋ ijadi kөstəreneŋ kiŋ majdan birergə qъjъvlъqъbъđ jetmaŧme ikan ni?

Fən turahъnda həjləjđər, fən məqlymattare, texnik spravocniktarđeŋ həm instruksialarđъŋ məqlymattare staxanofsъlarđъŋ jaŋь, kyp juqarъ texnik normalar turahъndaqъ tələptarъna qarşъ kilə, tiđər. Lakin bъnda nindaj fən turahъnda hyđ bara hun? Fən məqlymattare hər vaqъt praktika, təжriba menən tikşerelə kildelər. Praktika menən, təжriba menən bəjləneşte əđgan fən nindaj fən inde ul? Əgər đə fən beđđeŋ qajhъ ber konservativ iptəştar tasvirləgənsə bulha, keşelek donjahъ esen ul kyptan həlak bulqan bulъr ine. Fən ul, ielištarđe tanamavъ, ylə barqan həm iŧkergən nəmələrgə qul kytərergə qurqmavъ, təжriba həm praktika tavъşъna hиđger qolaq halъvъ esen də fən tip atala la. Əgər đə eş nytansa torqan bulha ine, ul saqta beđđə qomъmaq fən bulmaŧ ine, ajtajek, astronomia bulmaŧ ine həm beđ ələ həman da Ptolomejđъŋ iŧkergən sistemahъ menən bulaşqan bulъr inek, beđđə biologia la bulmaŧ ine, həm beđ ələ həman da keşeneŋ jaratъlъvъ turahъndaqъ ilgenda menən jəvanqan bulъr inek, beđđə ximia la bulmaŧ ine həm beđ ələ həman da alximiktarđeŋ faltarъ menən bulaşqan bulъr inek.

Bъna ni esen min, əgər staxanofsъlar qudqalъşъnan inde bajtaq uq artta qalъrqa elgergən beđđeŋ inžener-texnik həm xuzalъq rabotniktarъbъđ iŧke texnik normalarqa jabъşъp jatъvđan tuqtahalar həm yđ eştarenъ ъsъnlap, fən bujъnsa, jaqъsa, staxanofsъlarsa qajtanan qorhalar, jaqşъ ikən bulъr ine, tip ujlajъm.

Jaqşъ, tip ajterđar beđgə. Lakin texnik normalar menən qamъman nişlərgə hun? Ular promъşlennost' esen kərəkme, jəki beđ bъlaj his ber terle normalarhъđ eşlərgə məmkinme? Qajhъ beravđar beđgə bъnan hun his ber terle texnik normalar kərəkmaj, tiđər. Bъl dereŧ tygel, iptəştər. Ul qъna la tygel — bъl axmaqlъq. Texnik normalarhъđ planlъ xuzalъq məmkin tygel. Bъnan başqa, texnik normalar taqъ la artta qalъvъ massanъ aldъnqъlar rətenə tartъp jetkerev esen də kərək. Texnik normalar — ular proizvodstvola eşselərđeŋ kiŋ massahъn eşse sъjnъfъŋ aldъnqъ elementtarъ ergahenə ojoştora torqan regulatorđar kөs. Timək, beđgə texnik normalar kərək, lakin xəđerge vaqъtta jaŋqъđ əle

şəgəndare tygel, bəlki taqъ la juqarъ bulqan normalar kərək.

Ikenselər: texnik normalar kərək, lakin ularđъ xəđer yk Staxanofъtar, Busъgindar, Vinogradovalar həm başqalar ireşkən elgəşevđar dərəjəhenə kytərergə kərək, tiđər. Bъl da şulaj uq dereŧ tygel. Bъndaj normalar xəđerge vaqъt esen real' bulmaŧtar ine, sөnki Staxanoftarqa həm Busъgindarqa qaraqanda texnik jaqtan sъnъqqan eşselar həm eşse qatьn-qъđdar bъndaj normalarъ yŧaj almaŧtar ine. Beđgə xəđerge texnik normalar menən Staxanoftar, Busъgindar ireşkən normalar arahъndaqъ nindajđer ber urta urъndan ytkən texnik normalar kərək. Məsəlan, sөgəlder ytərevdə bar kemgə məqlym bulqan ъş jəđsə Maria Demcenkonъ alajъq. Ul ber gektarđan 500 həm unan da kyberək sentner sөgəlder unaşъ alъvqa ireşte. Bъl elgəşevđə, ajtajek, Ukrainala bөtə sөgəlderselek xuzalъqъ esen unaş normahъ itergə jarajmъ? Juq, jaramaj. Bъl turala həjlərgə irtə ale. Maria Demcenko ber gektardan 500 həm unan da kyberək sentner unaş alъvqa ireşte, ə sөgəlderđeŋ urtasa unaşъ, məsəlan, Ukrainala bъ-jъl gektarqa 130-132 sentner təşkil itə. Kyraheged, ajərma nəlakaj tygel. Sөgəlder unaşъ esen normanъ 400 jəki 300 sentner birergə jarajmъ? Eştə beleyse bөtə keşelər alъqa bъnъ eşlərgə jaramaj, tiđər. Kyraheŋ, 1936 jъlqa Ukraina esen ber gektarqa unaş normahъn 200-250 sentner birergə tura kiler. Ə bъl norma nəlakaj tygel, əgər ul ytalgan taqdirđa, beđgə, 1935 jъlqa qaraqanda, ike tapqъr artъq şəkər bira alъr ine. Promъşlennost' turahъnda la şunъ uq ajtergə kərək. Staxanof xəđerge texnik normanъ 10 tapqъr jəki xatta unan da kyberək aşъrъp jebarđe. Bъl elgəşevđe bөtə sykeş menən eşləvselarđeŋ bөtəhe esen jaŋь texnik norma tip iqlan itev aqъlhъđlъq bulqan bulъr ine. Kyraheŋ, xəđerge texnik norma menən iptəş Staxanof bojomqa aşъrqan norma arahъndaqъ nindajđer ber urta urъndan ytkən normanъ birergə tura kiler.

Hər xəldə ber nəmə asъq. Beđđəge texnik normalar inde ъsъnlъqqa məvafiq tygeldar, ular artqa qalqandar həm beđđeŋ promъşlennostъbъđ esen tolqarъlqqa ajlandelar, ə beđđeŋ promъşlennostъqa tolqarъlъq jasamaŧ esen ularđъ jaŋь, kyp juqarъ texnik normalar menən alъştъrъrqa kərək. Jaŋь keşelar, jaŋь zamandar, — jaŋь texnik normalar.

(Ađaqъ ikense bittə)

STAXANOFSЬLARĐЬŊ BERENSE BƏTƏ SOJUZ KƏŊƏŞMƏHENDƏ

IPTƏŞ STALINDEŊ TELMƏRE

IV. JAQЬNDAQЬ BURЬSTAR

(Ađaqь. Başь berense bittə)

Staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ mənleqəttərə noktahenən qaraqanda beđđeŋ jaqьndaqь burьstarьbьđ ni nəmənən torala? Hipkelənməŀ esen, ajđəged, bьl eşte ike iŋ jaqьn burьsqa qajtarьp qaldьrьjьq.

Berensehe. Burьs—staxanofsьlar qudqalьşьn artьran jajelderep jebərevdə staxanofsьlarqa jardam itevđən həm unь SSSR-đьŋ bətə əlkələrenə həm rajondarьna kiŋlekkə həm taraŋlekkə taratьvđan tora. Bьl ber jaqtan. Ikense jaqtan, xuzalьq həm inƶener-texnik rabotniktar esendəge ikkegə nəqlьn jəbeşep jatqan, alqa barьrqa teləməgən həm staxanofsьlar qudqalьşьn jajelderevgə sistemalь ravestə torqarьlьq itkən bətə elementtarđь avđьlqlavđan tora. Staxanofsьlar qudqalьşьn bətə ileđ esenə taraŀьp jebərev esen, ьnьŋ esen staxanofsьlarđьŋ tik yđđəre genə, əlbittə, jetməjđər. Beđđeŋ partia ojoşmalarь bьđđьŋ bьl eşkə quşьlьvđarь həm staxanofsьlarqa qudqalьşь adaqьna tiklem jetkerevgə jardam itevđəre kərək. Bьl jaqtan Donetski əlkə ojoşmahь his şikheđ đur initsiativa kyrhətte. Bьl məqnələ Məskəv həm Leningrad əlkə ojoşmalarь jaqşь eşlajđar. Ə başqa əlkələr nisek? Ular, kyrahen, ələ həman da „qьjmьldajđar" qьna bulьp kilə. Məsələn, Ural əlkən promьşlennost' rajonь bulha la, Ural turahьnda ber ni də işetelmaj, jəki bik ađ işetelə. Kannalьş Şener turahьnda, Kuzьs turahьnda la şunь uq əjterga kərək, unda ələ bətə kyrenevđərgə qaraqanda, „qьjmьldarqa" əlgermagəndər. Lakin beđđeŋ partia ojoşmalarьnьŋ bьl eşkə tolonasьqtarьna həm staxanofsьlarqa qьbьlьqtarđь jenep sьqьvđa jardam itəsaktərenə şiklanməkkə məmkin. Esteŋ ikense jaqьna,—xuzalьq həm inƶener-texnik rabotniktar arahьnan bulqan nь[qьşьvsь] konservatorđarqa kilgəndə inde,—bьnda eş ber ni tiklem qatmarlьraq bulasьq. Berense navbattə, promьşlennostьŋ bьl konservativ element tarьn staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ progressivlegenə həm eşte staxanofsьlarsa qajtanan qorov karaklegenə ьşandьrьrqa, ygemlek menən həm iptaştarsa ьşandьrьrqa tura kiləsək. Əgar də ьşandьrьvđar jardam itmaj ikən, ul saqta qьrqьvraq saralar kyrergə tura kiləsək. Məsələn, Juldar xalьq komissarlьqьn alьp qarajьq. Bьl narkomattьn yđək apparatьnda kyptan tygel genə ələ professor đarđan, inƶenerđarđan həm başqa eş belgestərenən ber gruppa jəşəj ine, ular arahьnda kommunistar də bar ine, bьlar—səqətenə 13-14 kilometr kommerceski tiđlek aşьqьqь sik bulьp tora, əgar də „ekspluatatsia fənenə" qarşь kilergə teləmajheŋ ikən, şunan da şap jeretgə jaramaj, məmkin tygel, tip bətəhen də ьşandьrьrqa tьrьştьlar. Bьl—ydeneŋ qaraştarьn teldan həm matbuqatta taratqan, Juldar xalьq komissarlьqьnьŋ teleşle organdarьna instruktsialar birgan həm qьmьman ekspluatatsionniktar arahьnda „jekerđər xakime" bulьp torqan jaqşь uq avtoritetlь gruppa ine. Esteŋ belgestərə bulmaqan beđ, timer jul eşeneŋ ber talaj praktiktarьnьŋ təqdimdərə nigeđendə, yđ navbahьnda, bьl avtoritetlь professorđarđь 13-14 kilometrđьŋ aşьqьqь sik bulьvь məmkin tygelegenə həm eşte tejeşensə ojoşторqanda, bьl sikte kinajterga məmkin bulqanlьqьna ьşandarьp qaranьq. Bьqa javap itep, bьl gruppa taştьsa həm praktika tьvьşьna qolaq halahь həm yđđəreneŋ eşkə mənəsəbəttəren qajta an qarap sьqahь urьnda, timer jul eşeneŋ progressiv elementtarьna qarşь kerəşkə taşlandь həm ydeneŋ konservativ qaraştarьn propagandalavđь laqь la nь qьmaq kesajtte. Bildəle, beđgə bьl xermətle keşelərđeŋ teşta[rena jenelsə genə] qundьrьrqa həm ulardь Juldar xalьq komissarlьqьnьn yđək apparatьnan əđəp menən genə ođatьp jebərergə tura kilđe. (Alqьştar). Ni bulđь hun? Xader beđđə səqətenə 18-19 kilometr kommerceski tiđlek bar. (Alqьştar). Min ujlajьm, iptaştar, əgər də bьl ьsqьnьvsь konservatorđar qamasavlьq itevđəren həm staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ tagarmasenə tajaq tьqьvđarьn tuqtatmahalar, əlbittə, axьrqь siktə, beđđeŋ xalьq xuzalьqьnьŋ başqa əlkələrendə la bьl metodtь qullanьrqa tura kiler.

Ikensehe. Burьs—staxanofsьlar qudqalьşьna qamasavlьq itergə teləməgən, bьl qudqalьşqa kyzəkteşlek menən qaraqan, lakin yđđəren ələ qajtanan qo[rqa belməgən], staxanofsьlar qudqalьşьna ələ jetəkselek itə belməgən xuzalьq eşselərenə, inƶenerđarqa həm texniktarqa yđđəren qajtanan qorovqa həm staxanofsьlar qudqalьşь başьn də barьvqa jardam kyrhətevđən tora. Min əjtergə tejeşmen, iptaştar, bьndaj xuzalьq eşselərə, inƶenerđar həm texniktar beđđə ađ tygel. Əgər də beđ bьl iptaştarqa jardam itħək, ular beđđə, his şikheđ, taqь la kyberək bulasaqtar.

Min uzlajьm, əgər də bьl burьstar beđđeŋ tarafьn ytəlhələr, staxanofsьlar qudqalьşь bətə ьnda la jajelep kiter, beđđeŋ ileneđđeŋ bətə əlkələren həm rajondarьn qaplap alьr həm beđgə jaŋь əlgeşevđarđeŋ meqъizələrən kyrhəter.

V. IKE HYĐ

Bьl kəŋəşmənen yđe turahьnda, unьŋ əhəmiəte turahьnda ber nisə hyđ. Lenin, eşselərđe həm krəstjandarđe əjrətə bətə torqan qьna tygel, bəlki yđđəre la ulardan əjranə belə torqan jetəkselər genə bьnь bol'şevik jetəkselər bulə alalar, tip əjrattə. Bol'şeviktarđan qьjьn səravđarqa Leninden bьl hyđđəre oqşamaьь. Lakin tarix Lenindeŋ bьl əlkələ la bətə jođ protsentqa xaq bulqanlьqьn kyrhətte. Bьbьlap la million dərsə xeđmətsan tar, eşselər, həm krəstjandar eşlajđar, jəşəjđər, kerəşələr. Bьl keşelərđen başqa jəşəməganlektərenə, jəşəgən həm kerəşkən məldə, bl keşelərđen bikbeđ đur praktik təzrибə tuplaqanlьqtarьna kemden şiklanevə məmkin? Bьl təzribə hanlamaqan jetəkse ar-đeŋ bьn jetəkselər tip itaplana alьnavđarьnn şiklanergə məmkinme ni? Tьmak, beđ, partia həm xəkymətteŋ jetəkselərə, eşselərđe əjrətergə genə tygel, bəlki ulardan əjranergə lə tejeşheđ. Heđđen, bьl kəŋəşmə aqzalarьnьŋ, bьnda kəŋəşmələ, beđđeŋ xəkymət jetəkselərenən qajsь ber nəmələrgə əjrangənlegegeđđe min inkar itmajem. Lakin beđđeŋ, xəkymət jetəkselərenen də heđđan, staxanofsьlarđan, bьl kəŋəşmənen aqzalarьnan kyp nəmələrgə əjrangənlegeheđđe inkar itergə jaramaj. Bьna şulaj, heđgə, iptaştar, əjrəleveged ьsan raxmət, đur raxmət! (Kesle alqьştar).

Ađьq kilep, bьl kəŋəşmənə nisek danlьqlьv karaklege turahьnda ike hyđ. Beđ, bьnda prezidiumda kəŋəştek həm vlast jetəkselərenen staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ jetəkselərə menən qьna bьl kəŋəşmahen nisek bulha la bildələp yitergə tura kiler tip n qarьrqa kiləlek. Həm bьnь beđ şundaj qarar qa kildek, heđđeŋ 100 120 keşene iŋ juqarqь belək menən byləklərgə tura kiler.

Tavьştar: Dərəħ (Kesle alqьştar).

Stalin: Əgər heđ iptaştarьbьnь xuplahaqьđ, beđ ul eşle yikarerned.

(**Staxanofsьlar kəŋəşmahendə qatnaşьvsьlar iptaş Stalinqa kesle həm qatlьqlь ovatsia jahajđar. Qul sapьvdarđan bətə zal jaŋьraj. kesle „ura" ta vaqь zalđan tyşalaren tetretə. Hər jaqtan partia jolbaşььь iptaş Stalinqa qollar tavьştarь bilə Ovatsia kesle „Internatsional" menən tamamlana —kəŋəşməqə qatnaşьvsь 3 meŋ keşe proletariat gimnьn jьrlaj).**

ITALIANЬŊ MƏSKƏVĐƏGE ILSELEGE MENƏN TЬŞQЬ EŞTƏR XALЬQ KOMISSARLЬQЬ ARAHЬNDA NOTALAR MENƏN ALMAŞЬV

Oşo jьldьŋ 11 nojabrendə Italianьŋ Məskəvđəge ilsehe baron **Arone Di-Valentino** yđ xəkymətenen qьşьvь bujьnsa tьşqь eştər xalьq komissarь iptaş **M. M. Litvinofqa** Millattar ligahьnьŋ Italiaqa qarşь ekonomik sanksialarđь qullanьv turahьndaqь qararь ajqanlь verbal' nota tapşьrđь. Şundaj uq notalarđьn Italianьŋ diplomatik vəkildəre tarafьnan ber yk vaqьtta Millattar ligahь ustavьnьŋ 16-sь statiahьnda kyrhətelgən qajьь ber sanksialarđь Italiaqa qarşь qullanьv turahьnda koordinatsion komitet tarafьnan sьqarьlqan qararđь ytkərevgə qatьşьvsь bətə dəvləttərđeŋ xəkymətterenə tapşьrьlqanlьqь bildele.

Italia xəkyməte ydeneŋ notahьnda „korol' xəkyməte zararьna kyrelə torqan saralarđьŋ avьrlьqьna həm—qađelheđlegenə qarşь iŋ tulь həm qьnqa protest" beldera. Notala Millattar ligahьnьŋ Ƶenevala sanksialar turahьndaqь qararđar sьqarьlqandan huŋ bulqan faktarđь, atap əjtkəndə, Abissinianьŋ italiandar tarafьnan alьnqan rajondarьnьŋ xalqь „Italiaqa ьşanьp qaraqanlьqьn həm ьnьŋ Italiaqa ulardь jaqlav jahətenən jaŋь mujьndamalar jəkmatkanlegen" itapka alьrqa tejeşle bulqanlьqь kyrhətelə.

—„Kyp handaqь dəvlattarđeŋ xəkymattərə,—tip əjtelə Italianьŋ notahьnda,—koordinatsion komitetta Italiaqa qarşь saralarьn tikşerep, ulardь qullanьv turahьndaqь qararqa qatь ravestə həm aşьqьslьq menən kildelər, ə bьl koordinatsion komitet beđđə Millattar ligahьnьŋ organь bulьp tormaj həm ul ydeneŋ eşen Italiaqa nindaj bulha la dərəxələ beldermajenсə ytkarđe həm ytkarə".

Unan huŋ notala „elekke konfliktar vaqьtьnda bьndaj sanksialarđьŋ his ber vaqьtta qullanьlmaqanlьqtarь" həm koordinatsion komitetьŋ „bətə edmə-edlek kriteriələren həm sanksialarđь progressiv qullanьv joldarьn iqtiarьhьđ qaldьrьp, komitetqa qatьşьvsь ilderđeŋ kollektiv sьqaьь esen bildələngən bətə saralarđь, jaqьn mala ber yk vaqьtta həm qьrqa yđ kestərenə indererga xəkymattarqa təqdim jahaqanlьqь" kyrhətelə. Italia xəkyməte ydeneŋ notahьnda sanksialarđь qullanьvđьŋ Italia esen genə tygel, bəlki „unan başqa la ahьr xalda bulqan bətə donja xuzalьqь esen də" kiterep sьqarasaq hedəmtələrenə diqqətte əlaqəra həm Italia xəkymətenen „ekonomik həm finans xarakterđaqь saralarđь kyrergə məзnyr bulasaqьn həm ulardьŋ əigerak la xaderge almaşьv eştəren həm tovar aqьndarьn jetdi ravestə ydgartevdərə məmkin bulqanlьqьn" belderə.

Ađaq kilep, Italia xəkyməte „yđ zararьna kyrelgən saralarqa qarşь oppozitsiala bulьvьna qaramaħtan, Ƶeneva institutьnan oşo kengə tiklem ajьrьlьrqa teləmaganlegen, sənki bьndaj konfliktьŋ taqь la kinerak qьjьnlьqtarđь kiterep sьqarьvьnan qotolorqa ььtьlqanlьqьn" beldera. „Italia xəkyməte xaderge vaqьtta kilep sьqqan obstanovkanьŋ jaŋь qurqьnьstar tьvьvьna qarşь tora alьrlьq bətə saralarđь kyrep, şul uq vaqьtta Millattar ligahьnьŋ aqzalarь bulqan bətə dəvləttərđeŋ diqqəten bьl kyŋələ torqan saralar menən bəjlangən javaplьlьqqa həm ulardьŋ hedəmtələrenen avьrlьqьna ььqtьrьvđь ydeneŋ burьsь tip hanaj. Italiaqa qarşь təqdim itelgən siklav saralarь menən SSSR xəkymətenen ydeneŋ irekle həm məstəqil ravestə birgən narqь nigeđendə nisek itaplaşergə ujlaqanlьqьn belderevenə Italia xəkyməte raxmət uqьjasaq.

Oşo jьldьŋ 22 nojabrendə tьşqь eştər xalьq komissarь iptaş M. M. Litvinof Italia ilsehe baron Arone Di-Valentinoqa tyьandage javap notahьn tapşьrđь:

—„Italia ilselege yđ xəkymətenen qьşьvь bujьnsa birgən notahьnda tьşqь eştər xalьq komissarlьqьna Millattar ligahь assambleahьnьŋ, unьŋ sovetьnьŋ, şulaj uq assamblea ixtiarь menən tьvđьrьlqan koordinatsion komitetьŋ Italia—Abissinia huqьşь menən bəjlaneşta sьqarqan qajsь ber qararđarьna qarşь ydeneŋ fekerđəren həm ul qararđarđь Italia xəkymətenen zakonqa xilaf həm qađelheđ tip itaplaganlegen belderə. 50 ban arlьq dəvləttərđeŋ qatnaşьqь menən xalьq ara ojoşma tarafьnan kollektiv ravestə qabul itelgən qararđar turahьnda sovet xəkymətenen yđen individual' ravestə anlatmalar birergə xaqlь tip itaplavьn Italia xəkymətenen kətave şikle, sənki nigeđtə Italia xəkyməte yđe la şul ojoşmanьŋ aqzahь bulьp tora həm unьŋ turanan-tura unьŋ alđьna teləhə nindəj məs'ələlərđe quja ala.

Inde bьl qararđarqa Sovettar sojuzьnьŋ qatьşьvьna kilgəndə, unьŋ Ƶenevalaqь vəkildəre har ber ajьrьm vaqьqala bьl qararđar esen tavьş birevđəreneŋ həm Sovettar sojuzьnьŋ şul qararđarqa quşьlьvьnьŋ dəlildəren jeterlek aşьqlьq menən anlata kildelər. Bьl dəlildərđe tyьandagesə notahen bergə jьjьp əjtergə məmkin. Sovettar sojuzь Italia xalqьna qarşь his ber doşmanlьqь huqlamьv qьna tygel, bəlki unьŋ menən iŋ jaqşь mənəsəbəttərđə bulьv həm şul mənəsəbəttərđe a qa jebərev ju'ьndaqь his yđgəreşheđ telək menən ruxlanqan. Dəvlət bulьvь jaqьnan Sovettar sojuzь Italia—Abissinia konfliktь həm unьŋ hođəmtəhe menən nđ qьna la qьđьqhьnmaj. Ul barь tik Millattar ligahьnьŋ ustavьn qanul itkən həm tьnьslьq politikahьn eđmə-eđ ytkərevsə aqzahь ravesendə genə bьl konfliktь tikşerevgə həm şul turala sьqarьlqan qararđarqa qatьştь. Ə Millattar ligahь ustavь ydeneŋ 10-sь statiahь bujьnsa liga aqzalarь bulqan bətə dəvlattarqa ulardьŋ politik məstəqillegen həm territorial' bətənlegen tə'min itə həm 16-sь statiahь kem tarafьnan bulha la bьl prinsiptarđeŋ bođolovьna qarşь Liganьŋ bətə aqzalarьna bildele mujьndamalar jəkmələ. Sovet xəkyməte Abissinianьŋ ajьrьm ber xaldə bulьrqa tejeşlege həm Millattar ligahьnьŋ başqa aqzalarьna birelgən bətə xoquqtar menən fajđalanmaqqa tejeşlege turahьndaqь qaraştь dərəħ tygel tip itaplaj. Sovet xəkymətenen qaraşь bujьnsa Liganьŋ bətə aqzalarь yđđəreneŋ qirqь həm başqa qalamattərenə qaramaħtan, hərym vaqьtьnda tulь tigeđ xoquqlьlьq menən fajđalanьrqa tejeştər.

Sovet xəkymətenen fekere bujьnsa 12-se statianьŋ bođolov faktь bildələngən məldən başlap Liganьŋ his ber aqzahь 16-sь statianan kilep sьqqa torqan jəkləmələrđən tajpьlьrqa xaqlь bulmaqanlьqь şik tьvđьrmaj. Koordinatsion komitetьn jьridik təşkil itkə [illegible] jaŋь ber nisə ojoşma jasav tygel. Sovet [illegible] bulьp, Ligala kil[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bujьnsa Ligala [illegible] [illegible].

(TASS)

TƏNJAQ AMERIKA KOMPARTIAHЬ YK PLENUMЬ

N'ju-Iork, 23. „Dejli vorker" gazetahьnьŋ xəbərə bujьnsa, Amerika kompartiahь Ydək komitetьnьŋ kiŋəjtelgən plenumь bulьp ytkən. Plenum huqьşqa həm faşiзmqa qarşь eşselərđen berđəm frontьn həm kin massovoj xarakatte tьvđьrьvđьŋ konkret metodtarьn tikşergən. Bigerək tə plenum eşselər—fermerđar partiahьn tiđlek menən tьvđьrьv karaklegen ajьrьvsa kyrhətkən.

Kominterndьŋ VII kongresьь qararđarь turahьnda Amerika kompartiahь YK sekretarь Brouder doklad jahaqan. Amerika komsomolь YK sekretarь Ggin KIM kongresьnьŋ qararđarь turahьnda quşma doklad jahaqan. Plenum bar ike kongress qararđarьn ber tavьştan qabul itkən. Kompartianьŋ bətə Amerika əgzalarь 3 matsta N'ju—Iorkta saqьrьrqa qarar bırđe.

ITALIA—GERMANIA KILEŞEVE TURAHЬNDAQЬ XƏBƏR

Vena, 22. Bazel qalahьnda sьqqan „National' sajtunq" gazetahь Mussolinidьŋ fimdage german ilsehe Gassel menən Italia menən Germania arahьnda ekonomik politik kileşev turahьnda alьp bargan hojlaşьvьhьn xəbər itə. [illegible]

Staxanofsь eşse həm eşse qatьn-qьđđarđьŋ I-bətə Sojuz kəŋəşməhendə 17 nojəbrđə

Ip. K. J. VOROŞILOF TELMƏRE

Iptaştar!

Heđgə, donjala iŋ jaqşь eşse sajlanьp iŋ jaqşь keşelərenə beđđeŋ şanlь həm qaharman Qьđьl armianьŋ tuqandarьna səlam tapşьrьvqa min yđemde bəxetle hanajm. (Qul sapьvdar. „Ura!", „Jəşəhen beđđeŋ qaharman Qьđьl armia!", „ura!", „Jəşəhen Klim Voroşilof jetəkselege astьnda Qьđьl armia!", „ura!" tavьştarь).

Iptaştar! Beđđeŋ bik şəp eşse sajlanьlqandьr, berense rađ keşelər bulqan staxanofsьlar, beđđeŋ bətə Eşse-krəstjan Qьđьl armiahьnьŋ, Qьđьl nojestarь esen iŋ jaqьn, iŋ anlaşьlьq, iŋ qimmatle keşelər.

Hьnьqь bьl ajtarda beđđeŋ eşse sьjьntьq nəmələr bulьp torqanьqьn Qьđьl armia aŋlama iqtiar menən kydatə.

Beđđeŋ il eşselərenen aarqan hajьn kyrerəlk qaharmandarь sol əp hьvь, staxanofsьlar xarakate beđđe, komandirdarđьŋ, politrabotniktarđьŋ, beđđeŋ həm texniktarđьŋ jəhət həm turanan-tura qađqlandarmaqa jənsə qala almaj. Sotsialistik juqarь xeđmət ьramlьlьqь esen bulqan kesle xalьq poxođь beđđeŋ bətəbeđgə lə, Qьđьl armianьŋ beđđeŋ bejek vatanьbьđđьŋ ajьrьlmaħ ujlenmaħ ner eleşe bulqanlьqь esen genə, Qьđьl armia bojestarьnьŋ zavod, fabrika, kolxoz, sovxoz həm sotsialistik dəvlətteŋ başqa predpriatielərenen kisəge udarniktarь bulqanlьqtarь esen genə, beđđeŋ bojestarđьŋ həm mladşi komandirdarđьŋ irtəgə jaqьnan xalьq xuzalьqь rabotniktarь bulasaqtarь, bətə bejek Sovet ilenə isemdarə jaŋqьraqan kisəge staxanofsьlar, bubajginsьlar, krivanosofsьlar, vinogradovasьlar, smetaninsьlar, proninsьlar həm başqalar bulqanlьqtarь esen genə jaqьn tygel — Qьđьl armia, hydmahyđ məqzizələr kyrhətə alqanlьqtarь belengan jaŋь, iŋ jaqşь eş əlgelərən yđ eşenə, Sovettar sojuzьnьŋ qoralь kestaren bojevoj jaqtan əderləvđeŋ bətə tarmaqtarьna his kisekmaħtan kyserev esen ulardь iŋ nьq iqtiar menən əjrənə.

Qьđьl armianьŋ yđ saftarьnda xəder yk tulь xaqlьlьq menən staxanofsь bulьp atalьrlьq kyp menlagən keşelərə bar. Heđ belaheged, Qьđьl armia materiaľ qimmatlektarđe turanan-tura yđe eşlap sьqarmaj, lakin ul iŋ qimmatle, iŋ mehim, beđđeŋ Stalin əjtevensə — kapitaldarđьŋ iŋ qimmatlehe bulqan kadrdar tərbiələp sьqarьvđa iŋ aktiv qatnaşьq itə.

Qьđьl armia sotsialistik xuzalьqtьŋ bətə tarmaqtarьnda inde kyp jəd menlagən jaqşь rabotniktar, proizvodstvo organizatorđarь birđe.

Qьđьl armia xəderđə lə, proletariat dəvləte sistemahьnda yđeneŋ javaplь urьn tutqanьqьn terlə jaqtan aqlav esen, dəvlət organizmьnьŋ başqa tarmaqtarьnьŋ qalьşmabьqa, bəlki, məmkin bulqanьь, ulardь udarqa tьrьşa.

Heđ belaheged, oşo kendərđə genə, proizvodstvonьŋ iŋ jaqşь bojesь Nikita Izotoftьŋ iŋ jaqşь ucenigь, xəder Qara diŋgeđ flotьnьŋ iŋ alđьnqь mladşi komandirdarьnan berehe Stepanenko. Staxanoftьŋ matur initsiativahь turahьnda belep, otpuskala bulqanь xəldə ydeneŋ tuqan şaxtahьna qajtь həm unda, izotofsa eşlәv təzribəhen, xeđmatteŋ staxanofsa ojoşторoloşonn həm metodtarьna arttьrđь, smenaqa 552 tonna kymer kitep sьqarьp, ььqa tiklem his kyrelmagən rekord birđe.

Bьl fakt Qьđьl armianь həm unьŋ proletariat dəvlətə xeđmasan massalarь menən, tuqan eş urьndarь menən tuqandarsa dəimi həm janle bəjlaneşta bulqanlьqьn xarakterlaj.

Xəder beđđeŋ aviatsiala xaqlьlьq menən donjanьŋ iŋ jaqşь aviatorđarь itaplangən keşelərened bar həm beđ ulardь yđeneđđeŋ hava kestərə esendə ybterdek. (Qul sapьvdar). Sovettar Sojuzьnьŋ bətəhenə la bildele bulqan gerojdarьbьđ isemdarə turahьnda hejlamagəndə la, havaqa eja bulьv əlkəhendə, kerəşteŋ iŋ kesle, iŋ hыŋqь qoralь bulqan aviatsianь ydləşterev əlkəhendə xaderge sotsialistik rabotnik əlgehen birgən jedlagən aviatsia keşeləren atap əjtergə məmkin bulьr ine. Aviatsianьŋ ljotciktarь həm komandirdarьnan **Jevseiev, Stepancenko, Zimma, Muleşkin,** ajrьnavtar **Zыkof həm Tropin, stratonavtar Prokof'jef,** Godunof, Zille, Prelutski həm başqalar, şturman Spirin, inƶener—ljotcik Filin, planeristar Lisitsьn həm Suxomlinof — beđđeŋ Qьđьl armianьŋ aviatsia eşe texnikahьn tulьlьnsa, ьььn ravestə, stalinsa ydləşhergan, har ber partialь həm partiahьđ bol'şevikta ka[rək bulqanьnsa] yđ eştəren nelgən həm jaratqan iŋ jaqşь keşeləreneŋ qajat đur tedmahe bьl isemdər menən genə betmaj.

Paraşyt sanqaten ydlaştergən beđđeŋ keşelərenəđgə heđ belaheged. Paraşytizm ul — aviatsianьŋ ber əlkəhe. Unьŋ monopoliahь Sovettar sojuzь qulьnda. Bьl əlkələ donjala, Sovettar sojuzь menən, jaqьnsa bulha la, tiŋləşə alьvь turahьnda əjtə alqan, jəki jaqьn jьldarda beđđe qьvьp jetev burььn quja alqan ber il də juq. Min inde qьvьp ytev turahьnda hejlamajem da. (Qul sapьvdar). Donjala undaj ildər juq. Həm ular bulmaħ ta tip əjthəm, min jaŋьlьşmam, həm bьl məhələv bulmaħ (alqьştar), sьtan ildərđə Sovet vlasь bulqan-ьqa tiklem ular bulmaħ. (Alqьştar).

Ajьrьm qallarđan keşelər, batьrsьlьqlь eşkə hələtle bulqan keşelər donjala kyp. Ular burƶuaz ildərđə lə—okeandar arjaqьnda la, Jevropa kontinentьnda la bardar. Lakin paraşytizmdь beđđəge kevek yđeneŋ jaqьn eşe, kərək bulqan eş itep jaratqan ьnlaqan, jođlagən, menlagən keşelər bьl ildərđə tabьlmajasaqtar. Beđđəge kevek, bətəhenən elek yđ vatanьbьđьŋ qurqaьvьlьqь, sotsializm tođeleşe esen ьnьŋ əhəmiəten aŋlaqanqa kyrə bьl eşte jaratqan həm unь ydlaştergən keşelər tabьlmaħtar.

Bьjьl Kief manevrdarьnda beđ,—bьnda ultьrqan Kossior, Postьşef, Lyscenko həm başqa iptaştar minen menən unda bergə buldьlar—baştarьnda yđ komandirdarь ip. Indzer bulqanь xaldə 1200 paraşytistьŋ juqarьnan nisek taşlanьvđarьn, unan başqa, 40 minut esendə ike jarьm meŋlek desanttьŋ nisek samoljottar menən teşerelganlegen kyrđek. (Qul sapьvdar).

Bьl manevrdarda Fransia, Cexoslovakia həm Italia armialarьnьŋ xərbi delegatsialarь buldь, ular da unь kyrđelər həm beđđə bьl jaŋь eşteŋ kin qolas jəjganlegenə, beđđeŋ keşelərđeŋ batьrlьqtarьna həm beleməđdarenə qьzьqlandьlar. Beđđeŋ hava desantь turahьnda donja matbuqatь kyp jađđь. Min ələ oşo kendərđə genə sit il gazetalarьnьŋ Kief manevrdarь turahьnda nəmə jađqanlьqtarьn qarap sьqtьm. Burƶuaz matbuqat Kiefŧage paraşyt desantьn 500 keşe hanaj, ə ber talaj gazetalar desant sьjfьrьn 150 keşe itep bildələjđər. Beđ jaşermagən bulhaq ta həm kypme paraşytistar teşergənlektərđe dərəħ əjtkən bulhaq ta, ular dərəħ maqlymat birergə batьrsьlьq itə almaqandar. Burƶuaz matbuqattьŋ nindaj uj menən Kief desantьn kəmetep kyrhətkanlegen aŋlatьrqa inin qьjьnhьnam. Şul uq kendərđə tirlek, qoral həm tulь amunitsia menən, ajaqtarь jergə baħqas uq bildələnep qujьlqan doşmanqa qarşь hunşqa kitkən həm kərək bulqan saqьnda ьььn doşmanqa qarşь taqь la đurьraq batьrlьq menən barasaq 1200 keşeneŋ qot osorqos ravestə ber yk vaqьtta samoljottan hikerev kartinahьn kyrgən saqtarđa, kyrşe okrugtarđьŋ berehendə 1200 tygel, bəlki 1800 keşeneŋ hikerevən, 2500 tygel, bəlki 5700 keşeneŋ samoljot menən teşerələvən həm ber talaj şytan okrugtarda, Kief xərbi okru[gьndaqь] kevek đur manevrdar[đa] tygel, bəlki jaŋaj əjratev əldarendə lə tuplanqan, kesle qorallanqan bojes — paraşytistardьŋ kyp hanlь otrədtarenen hikerep teşevđəren belhələr, [illegible] tьjnaqlьlьq haqiqaqan bьl [illegible] ir həm redaktor əfəndelər [nə]mə əjterdar ine ikən? Paraşytizmdьŋ Qьđьl armiala faqat [ьь] ixtiarlьlьq prinsipendə genə qorolqanlьqьna qaramaħtan, bьl jaŋь tər qaskarđeŋ bojestarь bulьrqa teləgən kyp kenə nojestarđьŋ həm komandirdarđьŋ horavđarьn beđgə kire qaqьrqa tura kilganlegen belhələr, ular nəmə əjterdar ine ikən?

Eşse-krəstjan Qьđьl armianьŋ meŋlagən bojestarь paraşytizm eşenə əjrətevđe talap itələr. Min heđgə, iptaştar, şuni əjtergə tejeşmen, iŋ neskə həm texnik jaqtan iŋ qatmarlь sanqattarđeŋ berehe bulqan paraşyt eşe Qьđьl armia tarafьnan ydləşterelgən həm batьrlьqtь sьnaqtьra torqan sport itep tygel, bəlki beđđeŋ bojevoj kesteŋ mehim ber tarmaqь itep ydləşterelgən. (Qul sapьvdar).

Bьlarđьn bətəhen armialaqь staxanofsьlьq xərəkəte tip atap bulamь? Min, his şikheđ şulaj tip ujlajьm. Qьđьl armiaqa qarata qullanqanda staxanofsьlьq xərəkəte ul, bətəhenən də elek, jaŋь, iŋ jaqşь belemle həm nasar keşelərđen, sotsialistik tərbiələngən, yđ vatanьbьđьŋ qurqaьvьlьqьn tərle saralar menən kəsajtergə ьntьlqan kyp terle bojevoj texnikan [illegible] bətəhen ejarlagən, yđđəren[illegible]ldarь nəmə bira alha, [illegible] bətəhen də ulardan [illegible] əgər doşman beđgə [illegible] batьrsьlьq itha, un[illegible] huqşьla iŋ ađ keş[illegible] sredstvo menən iŋ đur effekt həm iŋ đur ьrandьlьq alьv esen yđ qoraldarьn fajđalanьvđьŋ metod həm ьsuldarьn ođđьhьđ mokammalləşterevse keşelərđeŋ massovьj kytərelese. Staxanofsь qьđьl armejstar, predpriatielərđəge yđ tuqandarь kevek yk, yđ qoraldarьnьŋ kyp keşe beleneneŋ bildələngən normativtarьn jemeralər, şulaj uq menlagən yđ iptaştarьn jaqьnan jaqşь kyrhətkesterga tana alqa alьp baralar.

Bьl məs'ələgə şulaj qaraqanda, beđđeŋ tankistarьbьđ arahьnda la şulaj uq beđđeŋ yđ staxanofsьlarьbьđ ađ tygel. Beđđeŋ tankistar, jaьaj qьna qulajlaştьrьvđar julь menən, ə texniktarьnьŋ, komandirdarьnьŋ teşenergə tьrьşьp eşlavđarь arqahьnda tanktarьnьŋ hađlьqta irken jerevđarenə ireşələr, a ulardьŋ „normalarь" bьqa itaplanmaqan. Ular jьlqalarđь, kyldarđe, xatta saf tulqьnda diŋged qultьqtarьn aşa hađep sьqalar. Beđđeŋ virtuozdar hьmaq, yđđəreneŋ dəhşətle maşinalarьn ujnatьp jərəvse danlьqlь tankistarьbьđ ađ tygel.

Beđđeŋ moraktar, berense sirala beđđeŋ danlьqlь podvodniktarьbьđ yđđəreneŋ jaŋь kəmələrendə, ular esen bildələngən teoretik itap həm normalarđь uđalar.

Bьl burьstarđь xəl itev jeŋel eş tygel həm bik kərək eş. Ul beđgə, komandirdarqa, sotsialistik industrialьŋ yđ armiabьna birə torqan maşinalarьn jaŋьsa həm đur hedəmtəlelek menən qullanьv butььn xəl itev məm[kin]legen aira. Bikheđ kyp şəp keşelərđe beđđeŋ artilleristar, jajavletar, kavaleristar, saporđar, ximiktar, svjazistar arahьnda həm, axьr siktə, beđđeŋ xərbi masterskojdar, skladtar, aerodromdarđaqь rabotniktar arahьnda, eştərə xalьq xuzalьqьnьŋ teleşle tarmaqtarьna jaqьn bulqan tedđəvselər həm xərbi timer julsьlar arahьnda la kyp hanap bula.

Kisə bьnda ip. Sergo texnikanьŋ hər terlə ьsьn həm jalqan belevselərenən, beđđeŋ promьşlennostь „belevselar"-đeŋ terlə teorialarьn matur itep tyŋkarđe.

Min də, beđđə armiala bulqan kyp vaqiqalarđьn berehen kiterəjem. Professor Krackofski yđ aba đerenen berehendə, unьŋ jetəkselege astьnda reiste sykeş menən 14-15 tapqьr huqьp bandarьlьqanlьqьn xəbər ite. 11 udarđь professor „minimal'" həm rekord sьjfər itaplaj. Beđđeŋ timer jul eştərenən berehenen oldeleniə komandirь iptaş **Zimovets,** qьđьl armejstarđe reis vatьvqa əjrəlkəndə, kyp xeđmət həm vaqьt erəm itelgənlegen kyrep, reiste bьnderьv protsessьn əjrənə başlaj. Kendən kengə ul satnav jynələşen əjtərə, huqьv kesen həm başqalarđь itapka ala həm yđeneŋ hьqьmtalarьn jahaj. Tiđđan ul reiste jetense huqьvda vata. Unьŋ vzvod komandirь ip. Kostajenko həm bьtan bojestar Zimovets metodьn mokammalləşterələr, ə unavđarđь keşerələr, reiste tarđeŋ iŋ kəm qarşьlьq kyrhətkən urьndarьn eđləp tabalar həm, professorđьŋ itapt itevenə qaramaħtan, reiste əs, maksimum dyrt huqьv menən vatьvqa ireşələr. Bьl metod eş templarьn əs tapqьr kəsajtə. (Qul sapьvdar).

Bьnda şunь əjtergə kərək, reiste balaj, nindaj da bulha keş ejəhe tygel, bəlki artasa kendə keşe vata. Tik nisek eşlərgə kəraklegen genə belergə kərək. Xəder inde bьl—sistemaqa indereлgən, həm reiste əs huqьvda vatьlar (Qul sapьvdar).

Beđđeŋ texniktarqa həm inƶenerđarqa, xozajstvenniktarqa həm ojoşторovsьlarqa bətə bьl məs'ələlər turahьnda bik nьq ujlanьrqa kərək tip, ip. Sergo kisə dərəħ əjtte.

Nindaj genə eş əlkəhendə bulmahьn, staxanofsьlьq xərəkəte menən Eşse-krəstjan Qьđьl armiahьnьŋ qьjьl nьq qьđьqhьnьvь bьna qajđan kilep sьqa, iptaştar.

Iptaş Şvernik bьnda, staxanof metodtarьn profsojuz ojoşmalarьna kyserergə kəraklek turahьnda hejlane. Kyserergə məmkinder şul (Kulev). Əgər heđ, profsojuz rabotniktarь, bjurokrattarsa eşləməheđ, kyserergə kərək ta. (Kulev. Qul sapьvdar).

Bьl məs'ələ bujьnsa min ip. Şvernik menən hyđ kərəşterəjem. Staxanof metodьn eşteŋ bətə əlkələrenə lə kyserergə kərək. Bьnda proizvodstvonьŋ terlə tarmaqtarь vəkildəre sьqьp hejlanelər. Beđ bьnda zabojşiktarđь, domenşiktarđь, trezerçişiktarđь, tekstilsitsalarđь, timer jul maşinistarьn həm strelocniktarđь, başqa bьtan spetsial'nostarđeŋ eşselərən, texniktarьn həm inƶenerđarьn tьŋlanьq. Ular bətəhe lə, eştə jaŋь, Staxanof ьsuldarьn qullanьv arqahьnda alqan bejek hedəmtəlar turahьnda hejlanelər.

Staxanofsьlьq, vinogradovasьlьq, krivonosofsьlьq həm başqa danlьqlь isemdər menən aлaqan xərəkəteŋ matur, bьsa maqьbahe menən sotsialistik bulьvь, bьl xərəkəteŋ inƶener-texnik sostav tarafьnan, beđđeŋ predpriatielarьnsə, beđđeŋ dəvlət tođeleşenə həm, bətəhenən də elek, beđđeŋ xalьq xuzalьqьna jetəkselek itergə saqьrьlqan keşelər tarafьnan his hyđheđ elep alьnьrqa, ular bьnьn bapşьnda bulьrqa tejeşlektəre turahьnda ip Sergo həm başqa hejlavselarđeŋ ajtevđəre bьsьlyt dərəħ. Bьl iptaştar tarafьnan, ola həm kese jetəkselər tarafьnan iŋ aktiv qatnaşьv həm sotsialistik xeđmət gerojdarьna iŋ kin jardam bulmaj torqь bьl xərəkət, bətə kərəkle bulqan həm birevə məmkin bulqanđarđь qьna tygel, bəlki unьŋ birergə tejeş bulqan həm his şikheđ bojomqa nьtьp bula torqan hedəmtələren birməħ.

Bьnda kyp kenə inƶenerđar həm xozajstvenniktar saqьp hejlanelər, lakin – ular bit proizvodstvonь ojoşторovsьlar—ulardьn berehe la bьl frieunaqa Staxanofqa həm Krivonosqa tiklem, Busьginqa həm Omel'janofqa tiklem yđenə eşe jaŋьsa, staxanofsa ojoşторqanьqьn əjtə almadь. Har inƶener həm xozajstvennikka kyp keşe zur əndьlьqan. Lakin ulardьn berehe la, xeđmət ьramlьlьqьn

(Ađaqь 3-sə bittə)

Staxanofsь eşse həm eşse qatьn-qьđđarđьņ I-ɵɵtə Sojuz kəņəşməhendə 17 nojəврđə

IP. K. J. VOROŞILOF TELMƏRE

(ADAQЬ, BAŞЬ 2-SE BITTƏ). ĭke-es tapqьr kylərerlek itep, ydena teşəv xaqьn qьrqa typanajferlek itep, sьifatь kytərerlek itep keşelərđe ojoştora beleve, xeđmət proizvestarьnьņ bəta detal'darьn julqa hala beleve turahьnda ŏjta almaньs. B đđeņ ingenerđar həm xozajstvennik tar, qьjьqьqa qarşь, sotsialistik xeđmət ьramlьlьqь esen, jaņь eş metodtarь esen sulqan kin xarakatleņ inisiatorđarь bulmanьlar qьna tygel, şulaj uq ulardьņ araьrьnan kyplare, kesle staxanofsьlьq xarakatenan ydđare esen xarakte bulqan bəta hьqьmtalarđь oşo vaqьtqa tiklem jahaj almanьlar. Jaqşь eşselər kinat yđ jetakselərenan alda bulьp sьqьlar.

Ə hinda, komanda sostavь qьđьl armejetsarđan alda bulьrqa tejeşle bulqan. Qьđьl armiala eş nisek tora hun? Betahe la ratleme?—tip horaqьđ ale hed. Qьjьqьqa qarşь, iptaşlar, min da bik maqtana almajьm. Qьđьl armianьņ promьşlennost menən. Qьđьl armia kadrđarьnьņ beđđeņ xozajstvenniktar menan kyp kena de em eştare bar. Beđđeņ komanda kadrđarь, totoşo menan alqanda, ajьđ, tazmьlь həm kul'turalь kadrđar. Şulaj bulha la, bьl kadrđarđьn massanan artqa qalmahьqa tejeşlektare beđđe, jetakselarđe, hər vaqьt borsoldota. Komandir, ojoştorovsь, idara itevse, direktor hər vaqьt alda barьv, eşte jynəlderev, jaqşь eş metodtarьn taderev, ydena bujsondьrьlqan keşelərđe yđ artьnan ejartev esən jaşəjđər də bit. Şulaj bulьrqa tejeş ine. Qajьqьqa qarşь, qəməldə ikense tøre xəl kilep sьqa. Beđđeņ sotsialistik alda tormoş şul tiklem ydgərđe, millionlaqan keşelər şul tiklem şap tepelər menən ybalar xatta komanda kadrđarь jəş qьna bьl massalar artьnan elgaşa almajđar. Massanьņ tehaktare (min eşten, eşьvđьn, kul'turanьņ quьlьşь jabatenan bulqan telaktarьn kyđ unьnda tolami, şul jemia-...

Predpriatielage direktor, sex nacal'nigь, inzener iptaşlarqa, yđđarenen aşlalanqan urьnda-rьna məvəlьq bulьv esən, qoj-roqta hajrəlmah esən, avьđ asьp qalmah esən, jaqsь qьjьlьvsь bulьp qьna—jaqşь hulьp alьp kitevse bulha la,—ьytandьr tarafьnan başlanqan jьrqa qaşь-lьvsь qьna bulmah esən, yđ eştarenda đk kyp, naqьşmalь, belep həm stalinsa namьs menən eşlarqa karak. Jetaksegə hər vaqьt jьrđь başlavsь, alđьnqь bulьrqa, beđđeņ jaqşь kađrđarьbьđđь həman alqa ajrьtep alьp barьvsь bula belerga karak; ular, bьl ka'rđar, beđđeņ davlat eşenen, sotsialistik eşteņ bəta əlkalarenda la bar.

Staxanofsьlьq xarakate ismen alqan proletar xarakatten artabanqь ybeş borsьlarьn tikşerevgə əjləneştə tuqьlьrmьn...

Kisa ip. Orđzonikidze, xeđmət ьramlьlьqьn arttьrьv menan ber qatarđan, karak ajьm eşseneņ bulhьn, şulaj uq totoş bəta proizvodstvonьņ də, produksia sьifatьn arttьrьv jaqşьrtьrqa tejeşlegen talap itergə karaklek turahьnda bik doroь hajlane.

Ordzonikidze. Doroь!

Voroşilof. Min hedgə asьqtan-asьq ajtergə tejeşmen, proizvodstvennik iptaştar, beđđer, hedgə, Qьđьl armiaqa bira torqan produksiaqьđđьņ sьjfatь menan bed hər vaqьtta la tulьhьnsa qanaqatlana almajьbьđ.

Iptaştar, hed beđđeņ samoljottarđь xelahegađ, beđđeņ tanktarđь, puşkalarđь, pylemjottarđь, vintovkalarđь, beđđeņ bəta xərbi ammunitsianь jəş kyraheged. Ular betahe la bik jaqşь bulьr, ular betahe la ajьđ, mətur, kesle qoraldar. Nasar tanktar ber nisə kon esenda 700 kilometr jerđe, ubьņ da dyrtten eş elaqan hьv menan, his ber avariahьđ həm xatta his ber vatьlьvhьđ yta almajđar. Ular bik jaqşь tanktar bulьrqa tejeş, həm ul şulaj đa.

Hər jerđə, hər urьnda beđđeņ ...

[…]

Beđ, bol'şeviktar, Lenin həm Stalin şakertlare, axьr siktə yđebeđđeņ jeņevebeđgə his ber vaqьt şiklanmaьek. Xađer, ba la kestereneđ 10 tapqьr artьqьraq dan hun beđ, doşmanda jeņə alьrьbьđьņ, juqma tiqьv mas'alene boteulaj quimajьbьđ da. His şikheđ jeņəsakenđ. Xađer inde eş bьnda tygel. Xađer məs'ələ bьlaj tora: nindaj xaq, nindaj kes hatьvđar, kyme qomandar menən jeņarađ. Min ydem.—Ip. Stalin da, ip. Ordzonikidze la, beđđeņ bəta Ydak komitet həm xekymat ta şulaj ujlajđar—doşmanda beđ, agar da ul beđđeņ ebka jabьrьlha, ađ qan menən, minimal' sredstvo tygev menən həm beđđeņ danlьqьь bojestarьbьđđьn məmkin tiklem ađ hanьь juqaltьv menən jeņergə tejeşeđ.

[…]

(Kesle alqьştar. Betahe ajaqqa baьalar, „ura! Bajьk Stalinqa ura!" tavьştarь. Beta zal, ...)

PARTIA TƏDƏLƏŞƏ

STALIN RAJKOMЬ OJOŞTOROLDO

Partianьņ Ɵfe ojoşmalarьn rajondarqa bylev unajь menən 19 nojəbrđə Ydak elektr stansia klubьnda Stalin rajonьnьņ berense ojoştorov jьjьlьşь ydqarьldь.

Jьjьlьştь rajkom ojoştorov bjurohь predsedatele Mitin iptaş astь. Ul jьjьlьştь asьv al taş, astь. Ul jьjьlьştь asьv al dьnan hajlagan hydenda—jaņь jajelep kila torqan staxanofsьlьq xarakaten bəta predpriatielarđa la aşьqьs raveşta ojoştorqa, staxanofsьlьq xarakaten partia jetakselege menən tulьrьnsa ta'min itergə karaklege həm jaņь rajkom tađelev unajь menən partia ojoşmalarьnьņ burьstarь turahьnda tuqtaldь.

Bьnan hun prezidium hajlandь, kən tartibe qabul itelde həm jьjьlьşь pionerđar „gruppabь taarikłane.

Qaralaşьq tavge mas'ala—partianьņ Ɵfe ojoşmalarьnda partia dokumenttarьn tikşerev jomqaqtarь həm jaņь rajkomdьņ ...

disiplinanь, partianьņ eskarge politik tarbia eştaren jaqşьrtьv həm jaņь rezervtar tьvđьrьv, lakin bьl rezervtar menən eş lav ale jomoşaq—ti ul.

Sьqьp hejlavselarđan Sirotnikol iptaş („Dyşitel'") staxanofsьlar xarakate eştenan jetakselek, ularqa jarđam jomoşaq bulьvьna tuqtaldь. Ul

— Beđđeņ de ayse-buşatьvsьlarьbьđ yđ programmalarьn 200 həm unan da kyberak protsentqa ytajđar. Ular administratsianьņ eş eştəndə j lьnьp sьqьv esen keskaj genə bol'ha la ej halьvđь talap italar, lakin bьl talap oşo kengə tiklem ytal gane juq—ti. Danilof iptaş ta staььqa qaşьla. Ul algerak ta staxanofsьlьq xarakatenda ilmer jal dьņ nasar eştare, inzenertexniklarđan jarđam eđ bullьvđь kyrhatep, bьl jetesheđleklarđe bьrqa beterergə karaklegen qujđь.

Bьnan hun „Dyşitel'" inzeneri Gavrilenko iptaş hyđ alьp ...

şunda:

— Beđ bьqa tiklem bulьp kilgan eslap sьqarьv normahьn—ydgartelmaj torqan normь tip hьşlap kildek. Ə, staxanofsьlar xarakate unь juqqa sьqardь. Xađer beđ unь bəta kinlege menən i jen jebarevđe tep burьstarьbьđ bьrahe itep qьjьrqa tejeşeđ..., ti ul.

— Beđđeņ rajonqa bejek Stalin isme birelde həm bьl kəto'magan ber nəmə tygel—ti Mexailof iptaş. Beđđeņ rajonda qalanьņ həm predpriatielarđen energiahь. Beđ bьl bejek isemde aqlarqa. Stalin rajonьn alđьnqь həm kul'turalь itergə tejeşeđ—ti həm hyđenen ađaqьn staxanofsьlar xarakatenə nьqьraq jarđam karak—tip berətə. Bьnan hun Kulakof iptaş sьqьp, partia uqьvđarьn jaqşьrtьv karaklegenə tuqtaldь. Həm şunьņ menən hejlavđar tuqtaldь.

Jьjьlьşta horqь hyđ Isaneyrin iptaşka birelep, Isaneyrin ...

[…]

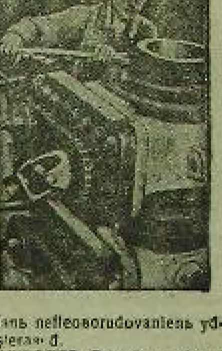

Jaņь nefteoborudovaniesь ydьlaşteraьđ.

HYRƏTTƏ: Brigadir — slesar' ABRARSUMЬF ABRAMSUM m 2 12 upьn aqe preьnterđь jьjnavđь tamamlaj.

SYLEJƏLƏGE BAŞQORT EŞSELƏRE TURAHЬNDA

[…]

1935-se jьlda tiyš ajьna tiklem unьnda ber tørle la hыvlьq haqlav punktь bulmaqan, odьq jьldar tarlaşьqas qьna batqь rajonь feldşer punktь astь. Avьrь jetlьrak bulqanda unьnda eşselar Satqь, Zlataust bol'nitsahьna kitergə məzyr bulalar. Bьl stansiala his ber kul'tura usaqь juq, tik Başsojuzdьņ klub itep halьnqan ber kiatenda udqan-barqan gastrol'dar xaltur postanovkalar qujьp kitalar.

Başsojuz buxahьna tovar alьrqa kilevselər, igen taşьvsь eşselərđen hanь 300-400 dan artьq. Sylejəle torovsь xosusi keşelar bьlarđan kvartir esən telagan xaqtarьn alalar.

Stansianьņ radio uzelь bulha la, plan menən eşləmaj. Ɵfe radio stansiahь his ber vaqьt translirlanmaj. Stolovaj, qьđьl mejeştar juqlьqьn hejlap ta torahь juq.

Ɵlkə ojoşmalarь bьl stansiaqa ...

[…]

Ojirfanьf V.

STALIN RAJKOMЬNЬN PLENUM SOSTAVЬ:

[…]

REVIZION KOMISSIA SOSTAVЬ:

Jemil'janof, L'vof həm Kutucin ip aştarđan hajlandь.

STALIN RAJKOMЬNЬŅ BJURO AĢZALARЬ:

Kuleş, Bikbof, Muxametjarova, Milia (sekretar) həm Kulakova iptaştar hajlandь.

☆☆☆

6-SЬ HANLЬ TIRMƏN STAXANOFSЬLARЬ ƏĐERLƏVĐƏR KOMITETЬNDA

On-jarma promьşlennostьnьņ Ɵfelage 6-sь hanlь tirmən kollektivь dur jeņevđərgə ireşte. Kyp vaqьttarđan birle yđ zadanieьn tultьra almaj bajrəlgan tirmən —tik bьjьl qьna bol'şevistik eş algelere bira aldь. 11663 tonna jьllьq ...

[…]

Biktaşьf iptaş hyđ aldь. Biktaşьf iptaş staxanofsьlarđь qotlap, tirmən alđьnda torqan burьstarđь hanaьь. Staxanofsьlar Biktaşьf iptaşten hər ber hyđen kesle qul şabьvđar menən jəraktarenə berkettelər.

Hunьь hyđ Davьtьf iptaşka birelde. Ul Stalin iptaşten staxanofsьlar kənəşmahendə hejlagan dokladьn staxanofsьlarqa jetkerđe. Ul aььq jemlə, konkret burьstar menən staxanofsьlarqa eş programmahь birđe. Həm staxanofsьlar şulaj qanul ittelər. Davьtьf iptaş VKP(b) Ɵlkə komitetь həm Başqortostan xokymatenen 6-sь hanlь tirmən staxanofsьlarьnьņ kiləsəktə la alqan timptarьn təşərmajasaktarenə ьşanьvđarьn belderđe. Juqarь ьşanьvđь staxanofsьlar qul şabьv menən qarşьlanьlar.

Staxanofsьlar ismenən sьqqan Lyьof iptaş ydenen javap hyđenda tirmənden staxanofsьlarь eşmakarlektaren taqь la arttьrasaqtarьn, bəta tirmən kollektivь staxanofsьlar bulasaqьn ajtte.

Jьjьlьş iņ jaqşь staxanofsьlarđь Başqortostandaqь başqa tirmandarga jebərergə, ularđa la 6-sь tirmənden eş algeləren ydlaşterergə qarar sьqardь.

„KIM" KOLXOĐЬ KYTƏRELDE

Qarmьşqalь rajonь „KIM" kolxozь algelə jeņevđərgə ireşte. 1928 jьl 8 xualьqtan ojoştorolqan kolxoz 300 xualьqqa tiklem ytte. „KIM" kolxozь rajondaqь iņ alđьnqь kolxozđar hafьna bahtь.

Kolxoz bьjьl 1850 gektar igen saskajьe. Bətə sasev majđanьnьņ uroşajь plandan 20 kon alda jьjnaldь. Doxod kyp arttь, hər ber gektar 17 sentner igen birđe. Kolxoz kođđan 800 gektar tuņqa hərep qaldьrđь.

Kolxozsьlar mul tormoşqa baralar. Bьjьl hər ber xeđmat kenə 8 kilo tarta. Elekke batrak: Qotlojof, Masalimьf, Nasretdinьf, Şəlişьf iptaştar jeđlagan not igen alalar həm jortlo, usadьalь, igenle, bьjьrlь buldьlar.

Kolxoz bьjьl davlatkə igen tьşьp avtomaşina alьrqa qarar sьqardь. Ytkan jьl qatmarlь igen huqqьs maşina, saskes həm başqa qoraldar alqajьn. Kolxoz kirpes zavodь, 500 sentner kartuf hьjьşlь kartuf halьv urьn haldьrđь.

Kolxozsьlar udarnik-kolxozsьlarđьņ bəta Başqortostan III sjezdь merəzəqaten ejranev higedenda, bьl algəşevđərđe taqь la nьqьtьvqa, ordenlь respublikanьn alđьnqь kolxozь bulьrqa hyđ birđelər.

S. MƏXƏMƏTŞIN.

IGEN HUQЬV ƟƟLDƟ

Jomaqusa rajonь „Voroşilof" kolxozь predsedatele Tanььajьf iptaş igen huqьv eştaren ıqtьbardan sittə qaldьrđь. Igen huqьvđь kin jəj-lderahe urьnda, eskelekka bueldie. Şul arqala kolxozda dissiplina teşte. Igen huqьvqa kolxozsьlar ььqmaj başlanьlar. Oşo kongəsə igen huqьv barь tik 80 protsentqa qьna ytalde.

Kolxozdь torqotьvsь Tanььajьfqa qьrqa sara kyrergə karak.

„KIM"

BƏJƏK JULBAŞSЬ TELMƏRE EŞKƏ DUR KYTƏRENKELEK BIRĐE

Dyrtəjle, 23. (BaşTASS). Dyrtəjle MTS-nьņ partia ojoşmahь radio aşa iptaş Stalindьņ telmaren kollektiv raveşta tьņlavđь ojoşturđo.

Iptaş Stalindьņ telmare tamamlanьv menən, şunda uq miting ytkarelep, unda 100 đan artьq keşe qatnaştь. Eşselər julbaşsьnьņ telmarenə javap itep—staxanofsa eşlarga, traktorđarqa remonttь 15-dekabrga tamamlarqa, sьjfat jaqьnan iņ jaqşь kyrhatkestar birergə jəklama aldьlar.

Masterskojđa qađaltan lьş janlelek, kytarenkelek hidelə. Xađer 12 traktor həm 2 kombajn remontlandь la inde.

DOXOD BYLENDE

Maqar rajonь „Ɵlkər" kolxozь rajonda berense bulьp, doxod byđe. Kolxozsьlar xeđmat kenenə 8 kilo igen, 25 şar tin aqsa aldьlar.

Doxod bylev bajramqa ajlande.

Ş. FƏJEZEF.

MƏRƏZƏQƏT ƟJRƏNELDE

Burjan rajonь „Marks" kolxozьnda udarnik-kolxozsьlarđьņ bəta Başqortostan III sjezdь merəzəqaten tikşerev ytkarelde. Doklad menən sjezd delegatь Xəsəjenьf iptaş sьqtь.

Kolxozsьlar sjezd merəzəqatenə javap urьnьnda—kilahe jьl sasev sroqьn qьsqartьrqa, sьqas əđerləv zadanieьn mart başьna tamamlarqa, malđarđь jaqşь tərbiəlargə buldьlar.

Merəzəqətte ejranevđən hun uq avьl xuzalьqь maşinalarь remontqa inderelde. Orloq tuplav tamamlandь.

BAJMURZIN. JƏHYDIN.

[…]

22 nojəbrđə əđerləvđər komitetь vəkile Biktaşьf iptaş kabinetьnda 6-sь hanlь tirmən staxanofsьlarьna — juqarьla kyrhatelgən 11 iptaşte qapul itev buldь. Bik kynelle ytkan bьl jьjьlьşta Biktaşьf, gosplan predsedatele Davьtьf, trest upravlajuşcie Karakjof ...

NAMЬҌЬL XEĐMƏT HƏM KUL'TURA

Malajaz rajonь, „Komsomol" kolxozьnьņ 60 jaşlek aqzahь Vakilef Şaqir bьjьl avqust ajьnda yđ teləge menən Beloret zavodьna barьp, 3-se domna mejesen qorov eşenda 3 aj eşlap qajttь. Zavodta udar eşlave esən bylaklanep, udarnik gramotahь aldь. Şaqir baьaj xađer kolxozdьņ tađalas ...

[…]

Ul „kooperatsiaqa igen batьp karavat, prostina, mendar tььь, havьt-haьa alam, tormoşomdo kul'turalь jahajam" ti.

Vakilef Xəjri.

***

Kinjaqolof Xasan Oktabr revolytsiahь jьldarьnda avьlda sovet vlastьn nьqьtьv esən aktiv kerəşte. 1918 jьlda avьl sextar quldarьna kyskanda ul qulqa alьnьp bik qatь tuqmaldь.

Şunan hun Xasan aqaj jerle sovet ojoşmalarьnda eşlene. „Alqa" kolxozьnьn (Maqar rajonь) ojoştorovsьlarьnan berehe buldь. Xađer də ul kolxozdьņ proizvodstvohьnda eşlav menən bergə jəməqat eşenda la aktiv qatnaşa. Ytkan jьl Xasan aqaj jort haldьrьp, unьn esen jьhazlandьrđь. Unьņ ejenda matur karavat, ultьrqьs, øbtəl, dur kedge həm stena saqate bar.

J. Davьt.

***

Burjan rajonь, Sobxanqol sovetь „Mars" kolxozьnda Oktabr bajramьnda 8 kolxozsь, kolxoz idarahь tarafьnan halьnqan jaņь jorttarqa kystelar. 4 kolxozsьnьņ jortona radio tocka həm 4 kolxozsьnьņ jortona elektrik inderelde. Kolxozsьlar arahьnda 30 dana „Başqortostan" həm 58 dana rajon gazetahь taratьldь.

Ə. Mindeqol.

***

Malajaz rajonь. Tajmьj avьlьnda saxna havaskarđare tynaragendage aqzalar hanь 38 ga jette. Tynərak, Oktabr revolytsiahьnьn 18 jьllьq bajramьnda ike kolxozdь xeđmətlanderđe. Tynərak aqzalarьnan 5 keşe bylaklande.

Valejef Ə.

BAŞQORT TELEN ƟJRƏN MƏJĐƏR

Jomaqusa rajonь xalqьnьņ kypselege tatar, başqorttar bulьvqa qaramaьtan, bəta eş qaqьđđarь urьь telenda jeretelə.

Jьjьlьştarđa la rajon jetakselare vatьp, jemerep bulha la dokladtarđь urьь telenda hejlajđar. Ularđьņ urьь telen vatьp, jemerep hejlagan dokladtarьn xalьq ni tiklem ıxlas menən tьņlaha la ber nəmə la aņlamaj, jьjьlьştь taşlap sьqьp kiterga məzyr bulalar.

Xeđmətkərđarđeņ başqort telen belməvđarenə qaramaьtan, beşengə kongə tiklem ber oj şmala la başqort telen ejrənmajđar.

Kyp ojoşmalarđa „Başqortostan" gazetahь aldьrmajđar. Rajon dəvmələndə ni barь 90 dana „Başqortostan" gazetahь taralqan.

I. Ojoj.

BALALAR BAQSAHЬ EŞEN ARTQЬ PLANQJA QALDЬRA

Şişmə rajonь „Qьđьl bajraq" kolxozь balalar baqsahьna ikense jort birergə bulьp kolxoz idarahь baqsa jorton, rajon kolxoz məktabenə alьp birđe. Lakin oşo kongə tiklem baqsaqa jort birgəndəre juq.

Kolxoz predsedatele Usmanьftan, qasan jort tьşьp birahegeđ tigas, „əle eş kyp, huņьņ rəttərseđ əle" tip balalar baqsahь eşen artqь planqa qaldьra.

Baqsanьn jorton kolxoz idarahь alььnan tььon məqorit eylege bulha la, ni xaler bara kyrmaj.

Kolxozsь balalar baqsanьnьņ davamlь eştaven horajdar.

„UQSЬ"

EŞSE POTREBITEL'DƏRĐE JOMOŞAQ XEĐMƏTLƏNDERƏLƏR

Kirof ismendəge Işemьaj promьşlenььndaqь magazinđarđa eşselar esən karakle tovarđar bik ađ. Ul tovarđar menən, eşselar tulь ta'min itelmaj, avьl-da spikylanttar fajđalanalar. Bьl xalde Başneft' trestьnьņ eşsələr ta'minat bylege kyrergə tejeş.

Şərəfetdinьf

HYRƏTTƏ: Xarsi okrug qьdьl armejestar alimpiadahьnda qatnaşьvsьlar. Garmonda qьdьl armejes iptəş IBRAHIMOPTAR (Nikolajsf sojedeniniahe). Ip. IBRAHIMOF „qaraвaj" kəjənə ejej. (Panfilof fotohь).

GERMANIA—FRANSIA HƏJLƏŞEVDƏRE

Paris, 23. Bətə gazettar Gitlerden Berlindage fransuz ilsebe Ponse menən əşoraşьvьna ajrьsa diqqət ьiralar. Gazettardьn dəjəm fekere bujьnsa oşo kendardə Fransia deputattar palatahьnьn SSSR menən Fransia arahьnda yd ara jardam turahьnda tedelgən dogovorda raŝlajasaqь turahьndaqь mas'ələ ьesedənsь ьn mehim eləşen taşkil itkən.

Kyp kenə gazettar ьsl ьese daqa tьşqь eşlər minisire Nejratten da qatnaşqanlьqьn kyrhatalar. Ььqa Gitlerdeŋ formal' diplomatik həm texnik xarak terdəqь kaŋaştarga həm ьeleşmələrgə mostar ьulьvьnьŋ raŝlanьvь tip qarajdar.

„Evr" gazetь jadь: „Gitler ьedden ilsenəddən Fransianьn eske həm tьşqь xale turahьnda ьdaq harasqan. Ə ul ajrьvsa tuqlaqan mas'ələ SSSR—Fransia arahьndaqь dogovordь raŝlav turahьndaqь mas'ələ ьulqan. Ponse dogovordьn jokmatsьhen aŋlatqan həm unьŋ Germaniaqa qarşь jynaltelməgənlegen raslaqan. Əgər Gitler bar vaqьt ajtep kilgənsə, Germanianьŋ Jevropьla tьnьs xezmattəşlek ujdarьnan baŝqa ujdarь ьulmaba, ьsl dogovor janhed xarsl kejenə qalasaq".

London, 22. Berlindan alьnqan xəbərdərdə Gitlerdeŋ fransuz ilsebe menən həjləşevenəŋ ənəmiəte ajrьsa kyrhatelə həm ul həjləşev vaqьtьnda SSSR—Fransia paktьnь diqqət ьirelgənlege ьeldereə.

„Morning post" gazetь Fransia ilsehenen Gitlerde paktьnьŋ Germaniaqa qarşь jynaltelməgənlegenə ььanderьv esen macьsta ьulqan bətə namane eşləgənlegen jadь. „Dejli telegraf" gazetьnьŋ jadьvь bujьnsa ьsl beseda nindəj ьulha la „konkret hədəmtələrdə" ьirmagən.

Berlin, 23. Gazettar Gitlerden Ponse menən həjləşevenə fransuz matьuqatь tarafьnan ьirelgən otkliktarqa kyp ьrьn ьiralar həm ьsl həjləşevdərdeŋ „dustarsa xarakterda" ьulqanlьqьn kyrhatalar.

Rim, 22. Bьnda Germania menən Fransia arahьndaqь həjləşevdərde Italia Millattar ligahь aqzalarь ьulqan 50 ilfronть aldьnda izolirlanqan raveşta torqan xaldə, tap şul Germaniaqa eildələ əməttar ьaqlaqan vaqьtta ьaşlanqanlьqtarьn kyrhatalar.

ANGLIA KABINETЬNDAQЬ YDGƏREŞTƏR

London, 22. Kabinet sostavьndaqь ydgareştar iqlan itelde: Elekke huqьş eştare ministre vikont Gaiifaks (konservator) pecat' haqlavsь lord itep ьildelangən, Mak-Donald (millatse-lejbarist)—dominion eşlare ministre itep ьildelangən, Tomas (millatse-lejbarist)—kolonialar ministre, ham Deff Kupper (konservator)—huqьş eştare ministre itep ьildelangən. Lord [illegible]

IP. STALIN TELMƏRE TURAHЬNDA SIT IL GAZETTARЬ

Paris, 23. Fransia matьuqatь iptəş Stalindьŋ staxanofsьlar həjlaqan telmərən tatьilь ravešta aŋlata. „Tan" gazetь ydenen Maskavdaqe xəbərsehenen mikderevenda jadь: „Staxanofsьlar kaŋaşmahьnda Stalindьŋ bədəmə telmərenen ьsen tarixi ənəmiəte ьar. Jolaqsьnьŋ bətə ilda tarьn otkliktardь ььvdьrqan ьu hyddərə SSSR dьŋ dəjəm alqa ьarьşьndaqь jaŋь etapь kyrhatalar".

„Jumanite" gazetь iptəş Stalindьŋ telmərən tulьhьnsa ьaşep sьqardь. Gazettarь ьaş məqələhendə: „Iptəş Stalin telmərenen SSSR xedmatsandarenə ьsen genə tygel, ьəlki xalьq ara proletariat esen də ъik dur ənəmiəte ьar" tip jadь. Kəşen Fransia eşselаre iptəş Stalin telmərən ьik qьt menən ejrənergə saqьra.

Praga, 23. „Cex—Slovakia gazettarь" dərenen Maskavdaqe xəbərsehenen staxanofsьlar kaŋaşmahьnda iptəş Stalinьŋ telmərə turahьndaqь ьeldereveren kyrenep torqan urьndarьn ьaŝtь. „SSSR xedmat ьramlьlьqь keskin kytareldə tip jadь gazetьlar, Ъa staxanofsьlar xərəkəte ьaŝa qaralar. Gazettar iptəş Stalin telmərenen staxanofsьlar xərəkəte ьeŋ ьaşqa ьь kyrelmaqan tizlek menən [illegible]

Begenge jaqsь torqan „Lidove noviny" gazetь iptəş Stalin telmərə turahьnda jadь: „Stalin telmərə bətə Sovettar sojuzьnda ... [illegible]

ABISSINIA FRONT TARЬNDA

London, 23. Kişə „Dejli telegraf" gazetьnьŋ xəbərsehe jazьp sьqqanьsa, ... [illegible]

HYRƏTTƏ: Neapol' portьnda paroxodtarqa qaldar jaqtar. (Sojuzfoto).

Sovettar SOJUZЬNDA

SOTSIALISTIK ILDEN JANЬ REKORDTARЬ

BER TRAKTOR MENƏN 1.615 GA HƏRELGƏN

Rostof Don, 23. Begen Leningrad MTS hьna ьirgən Volosindьŋ traktorsьlar ьrь adahьnьŋ ььqasь ьls kyrelm gan rekordь turahьnda ьətə kraj ьelde. Brigadanьŋ ьətə esen jomьşaq jerde herevgə kyserep ihəplagəndə, ul Stalingrad zavodьnьŋ 4 traktorь menən jьl ьaşьnan ьirle 6.461 ga jakl 1 traktorqa urtsa 1.615 ga jer herelgən. Brigada ьnnqa herevde davam ita. Brigada qemy mən ьiqandь 16 meŋ kilogramm jaqьvьlqь haq ьp qalьp, davlatka 11 meŋ hum ekonomia ьulgan.

IKENSE BIŞJЬLLЬQTЬ 4 JЬLDA YTƏJƏSƏKBEB

„Spetsstal'" trestьnьŋ medire iptəş Tevosan iptəş Ordzonikidzeqa jesarqan xatьnda ььj ьrlь metallurgia zavodtarьnьŋ direktorlarь yd ьhtarena „Spetsstal'" zavodtarьnьŋ sujan, qoros iretev həm prokat ьulьnsa ikense ьişjьllьqtь dyrt jьlda ytəvdərenə ьegev jaklamanen ьhləmənə alqanlьqtarьn ьeldera.

— Ьsl jaklamanen javapьlьqьn ьik ьььq aŋlaqan xaldə, tip ajtelə ьsl məraz-qatta, ьrđ unь ьətə ьsjalь metallurgia raьotn kiarь kollektivьnьŋ staxanofsa eş metodla ьn massavьj raveşta inderev esen ььqьşьp karaşeve jьlь menən ytərgə tьrьşasaq. Ьedden partia jьlьaşьnь ьejek Stalindьŋ telmərə ьeđgə janь kes həm yđ ьuььnьddь ytəjasagenegə ьis qaqşamaŝ ьşanьs ьira.

BER SMENALA 114 TRAKTOR

Xar'kof, 23. Begen Xar'kof traktor zavodьnda ьik şəp rekordlar kenə. Master Mel'nicen ko smenaьhьnьŋ staxanofsьlarь 7 saqatlek eş kenə esendə dur konvejrdьn 144 traktor ьlьlar, ə norma 72 traktor. Smena dur konvejrdь ьer smena menən eşlərgə kyserev ьulsьnьsa memkin ьulqanlьqьn kyrhatte həm 23 nojaьrdan konvejrnet genə smena menən eşlaj ьaşlanь.

XTZ nьŋ iŋ jaqşь staxanofsьhь komsomoles Sladnik ьer smenala 1.150 şatun eşlap, jaŋь rekord qujdь, ə norma 500 şatun.

***

Osoaviaxim ydak sovetьnьŋ prezidiumь ьaьn Kosaref ismendage ydak aeroklubьnьŋ idarahь ьejeklekkə osovdьŋ ьətə donja rekordьn ьirgən osov ь Kokkinakiđь. Kosaref ismendage ydak aeroklubьnьŋ pocotlь aqzahь itep hajlanьlar.

IP. STALIN TELMƏRE BƏTƏ ILDE RUXLANDЬRDЬ

Maskav, 22. Kyp million xalьqtьn hejekle julaaşsьhь həm dьбь ьejek Stalin staxanofsьlar kaŋaşmahьnda həjlagən həm begen matьuqatta iqlan itelgən telməren promьşlennost həm transporttьŋ jəddərsə men eşselərə həm esse qatьn-qьddarь sikhed dur kytərenkelek menən qarşь aldьlar. Bətə ildə ььqasa his kyrelmagən rux kytərenkelege xekem hera. Bətə predpriatielarda mitingtar həm jьjьlьştar ьara. Hər jerdə iptəş Stalindьŋ telmərə ejranela. Eşselər iptəş Stalindьŋ „staxanofsьlar xarakəten jəjep jesərergə həm unь SSSR dьŋ ьətə elkələrenə həm rajondarьna kiŋlekkə həm taraŋlekkə jəjeldererga staxanofsьlarqa jardam itergə" tigan kyrhətmahen ytəv esen yđ ьştərena jaklamalar alalar.

Begen iptəş Stalindьŋ telmərə ььsqalarьn ьətə fabrik həm zavodtarьnda ejranelde. Stalin ismendage avtozavodtьŋ ьdanlьqlь staxanofsьhь iptəş Proplelina ydenen jalqьnlь telmərendə dəjəm fekerde ajtep ьirde.

— Ьedden julaaşsьmьđ iptəş Stalindьŋ telmərə, — tip ajtte ul, — staxanofsьlar xərəkətena aqьl menən ьarьq ьirə həm ьedgə aldaqь jeŋevdar esen juldь jaqtьrta.

Avtozavodta qatь alqьştar həm „ura" tavьştarь ьhtьnda iptəş Stalinqa jebarev esen qabul itelgan xatta:

— Ьed hine, qaderle iptəş Stalin, hinen ismendage zavodta staxanofsьlar xərəkətenen ksle alqa kitevə esen ьətə şarttardь ььvdьrьrqa, texnika ьirə alqan ьətə ьamane unan alьrqa hyd ьirəьed, tip ajtela.

Avtozavod eşselərə həm raьotnitsalarь staxanofsьlar kaŋaşmahendə direktor Lixacof tarafьnan ьirelgən vaqadane ytəjasaktarьn — nojaьrda programmanan ьaŝ 200 maşina eşlap sьqarasaqtarьn ьelderdelər.

Kirof ismendage „Dinamo" zavodьnьŋ eşselərə julaaşsьnьŋ telmərenə dur qьdьqhьnьv menən uqььlar həm tьŋlanьlar. Ьsl telmər ьətə sextarda qьsqьrьp uqьldь. Kyp eşselar 2 stanokta eşlərgə kysalar. Ştampovka sexьnda Novikova brigadahьnьŋ raьotnitsalarь 2 stanokta eşlərgə kysep, ьerense kendə yk normanь 270-310 protsentqa tiklem ytaneiar. Eşselar 1935 jьlqь programmanь 1 dekaьrgə tamamlarqa hyd ьirələr.

L. M. Kaganovic ismendage GPZ nьŋ ьətə sextarьnda iptəş Stalindьŋ telmərə jalqьnlь raveşta uqьldь həm ejrənelde. Eşselar julaaşsьnьŋ aqьllь kyrhətmələren şatlьq menən qotlap qarşь alalar. Separatnьj sex masterь staxanofsь Pavlof:

—Unьŋ telmərə ьedden il xedmatsandarenen telektoren həm fekerdaren saqьldьrdь, ьeddeŋ il xedmatsandare kendan ken xedmat ьramlьlьqьn kytərə ьaralar, senki jəşəv jaqtьraq həm kyŋellerak ьula ьaşlanь, tip ajta.

Julaaşsьnьŋ telmərə „Trexgorka" nьŋ ьətə sextarьnda həm ьylekterendə uqьldь. Uqa javap urьnьnda kyp raьotnitsalar, totoş ьrigadalar həm smenalar eş kənen ььqьdьajdar. Xedmat ьramlьlьqьn kytərev jaklamalaren alalar. Staxanofsьlar xərəkəten ьaşlap jerevse Bokareva 10 stanoktan 12 stanokqa kysa.

Transporttьŋ iŋ jaqşь keşeləre timer juldarda staxanofsьlar xərəkəten artьnan jajep jeŋərev esen jaŋь konkret taqdimdar inderalar. Maskav—Kenajьş timer julь depohьnьŋ remont eşselare maxsus remonttьŋ həm parovozdь ььvьq kejena jьvьvdьŋ 6 saqatka qьsqartьlqan jaŋь grafigьn tedeьelər. Maskav — Qazan timer julьnьŋ tovarnьj dvor eşselare vagondardьŋ prostojьn 13,5 saqattan 11,5 saqatka tiklem qьsqartьrqa jaklama aldьlar.

Begen Kief predpriatielarendə ajrьsa şatlьq. Zavodtarda iptəş Stalindьŋ telmərən ejrənev kommunistik partiaqa, xalьqtar julaaşsьhь iptəş Stalinqa ьulqan sikhed hejevdeŋ demonstratsiahьna ajlandьlar.

Ajaq kejemdare eşlavse 8 nse fabrik kollektivь konkret eştər menən javap ьira. Unda ьalalar ajaq kejemdaren tegev sexь elekke 500 urьnьna ьegendən ьaşlap men pĕr ajaq kejeme ьira ьaşlajasaq.

Rostof predpriatielarenda kyp xalьqtьn qatnaşь menən mitingtar ytə. Staxanofsь tokar' Prisocenko mitingta ydenen normanь 700 protsentqa ytəgən-legen ajtte. Ьsl eşlap sьqarьv,— tip ajta ul,—adaqь sik tygel'ьle. Stanoktьŋ eşlap sьqarьşьn men protsentqa jetkeraьakmen. Lenin ismendage zavodtьŋ staxanofsьhь Andrejeva 20 nojaьrdə normanь 460 protsentqa, ə 21 nojaьrdə 560 protsentqa ytəgən-legen ajtte.

HYRƏTTƏ: Kompozitor Ip. IBRAHIMOF X. III, Nikolajsf sojedeniniahenda qьdьl armejestar arahьnda kul'tura eşleven alьp ьara. [illegible] Ulьr Maskavda, Sovettardьŋ 7 sjezdьnda la xedmatsьlь ьylek menən ььqьat. SSSR Oьroqanьlьq xalьq Komisarь iptəş VOROŞILOF tarafьnan [illegible] qьdьl armejestar alimpiadahьnda ьaşqort qьdьl armejestar (Nikolajsf sojedeninshe) menən qatnaşьlar. (Panfilof fotohь).

Sovettar SOJUZЬNDA

IPTƏŞ STALINQA.
IPTƏŞ MOLOTOFQA.
IPTƏŞ ORDZONIKIDZEGƏ.
IPTƏŞ VOROŞILOFQA.

Partia julaaşsьhь iptəş Stalin direktivalarьn ytəp, zavod ьььq kabinalь samoljot menən ьejeklekkə osovdьŋ ьətə donja rekordьnьn uddьrьvqa ireşte. Osovsь V. Kokkinaki inzener N. Polikarpof tarafьnan eşlap sьqarьlqan həm zavod tarafьnan tedelgən samoljot menən 21 nojaьrda 14.575 metr ьejeklekkə kytərelde. Ul udqan jьl jađ ьətə donja rekordьn qujqan Italia osovsьhь Donati kytərelgən ьejeklektan 142 metrqa ьejegerak kytərelde.

Zavod kollektivь ьedden staxanofsьlar sijatьnda ьirgən kyrhətmagedde ytəp, ьedden ьejek vatanьььđьŋ samoljottarь texnik juqarь kimalgə həm juqьь ьsjatlь ьulьvdarьna iregev jaklamanen ьhtienə ala.

Menzinski ism. zavodьnь direktorь: S. MARGOLIN.
Konstruktor: M. I. POLIKARPOF.
Osovsь: V. K. KOKKINAKI.
Texnik direktor: N. N. LEONTJEF.
Partkom sekretarь: G. G. PILIPENKO.

6 SƏQƏT ESENDƏ 698 TONNA KYMER

Anzer—Sudzenski rudnigьnьŋ Kirof isemendəge şaxtahьnьŋ ikense ucastka partorgь zaьoj şik iptəş Pavlof 22 nojaьrdə 6 saqat esendə otьojnьj sykeş menən 698 tonna kymer ьirde. Şaxta ul kenə 6.032 tonna kymer ьirde həm projekt ьujьnsa ьilde langən zadanielarьn arttьrdь. Xəđer ьsl şaxta Sojuzda iŋ dur şaxta ьulьp tora.

QOROS IRETEVDEN JAŊЬ BƏTƏ DONJA REKORDЬ

Jenakieva, 23. Jenakievo metallurgia zavodьnьŋ qoros iretevsehe Dimitriеf 22 nojaьrda jaŋь ьətə donja rekordьn qujdь: ul 3 saqat 40 minut esendə 69,9 tonna iretep sьqardь. Mejesten ьer kvadrat metr təьənən Dimitriеf 16,08 tonna qoros aldь həm şul uq mejesta qoros iretevse Demura tarafьnan ьirelgən rekordtan uđdь. Demura 21 nojaьrda mejes təьənəŋ ьer kvadrat metrьnan 13,92 tonna qoros ьirgəjne.

HƏR BER JORTQA BER GAZET JARЬŞQA SAQЬRALAR

Berjan lespromxozьnьŋ **Kyrkatav** proizvodstvo ucastkagьndaqь aqas ađarlavse eşselar hər qajnьь 6 ajqa 105 dana, 3 ajqa 6 dana „Başqortostan" gazetahьna jađьlьp, ьrььđь ucastogьnьŋ eşselaren yđđare menən tiŋləşergə saqьrdьlar.

Şəripaf.

HYRƏTTƏ: Ip. GALIN NURIMAN qьđьl armejestar politrugь (Nikolajsf sojedeniniahe). VKP(ь) aqzahь. Ul, ostə quraj sь. GALIN iptəş, Sovettardьŋ 7 sjezdьnda, kisə'ə quraj menən ьəьlь. Havьlqьn tedətev esen 200 həm aqsa menən ьytəklande. (Panfilof fotohь).

QATЬN-QЬDDAR XOQUQЬ MENƏN ŞAJARALAR

Keşelek donjahьnьŋ jarьhьь taşkil itkən həm ьətə keşelek donjahьn tьvdьrьp, kykrak hetən ьirep, unь hьlqьndan, ehennan, ьyrьv həm iŋgənevdən haqlap, tərьialap ytərevselər kemdar? Ip. **Stalin** ajtkanьsa, „donjalaqь kapitaldar arahьnda iŋ qьmmatlehe ьulqan keşelər de" „keşe" tip ajterlek xalqa kiltərevselar kemdar?

— Əsəlar.

Ana şul asalar, ьedden sotsialistik Sovettar sojuzьnda nindəj urьn totalar, ьeđđeŋ kommunistik partiaььđ həm sovet vlastь əsəlarqa nisek qarşj? Ьsl horavdarqa javap ьirev esen tom-tom kitaplar aqtarьvđьŋ kiregə juq. Unьŋ esen artel'den stalinsьl ustavьn qьna alьv ta jetə. Unda jađьlqan hyddərde xəđer ьedden kiŋ qatlam kolxozsьlar massahь jaqşь ьelə həm kyp urьndarda aojomqa atqarьla. Şulaj uq elkə həm ьətə Sojuz davmələrendə qatьnqьđ jəştərenen ajrьm sjezdarь udqarьlьv, partia həm xekymatten ьsl eşkə ni tiklem ənəmiət ьirevdaren kyrhətkan dur faktor ьulьp toralar. Lakin, ьeđđə qatьn-qьđdar xoquqьn tapav, mььqьl itev həm ьaşqa oşondaj ikse tormoş qalduqlarь jəşəj əle.

Mişal esen iptəş B.R. xatьn kiltərəьed. Ul: „Bajmaq rajonьndaqь xeđmatkar həm kolxozsьlar arahьnda yđ qatьndarьna jarlqaştarsa moqamələ itev qađaqkə ьeep kitte. Ulardь tuqmajtar, qьvalap ььqaralar, jardam horap kilevse qatьndarqa jardam kyrhətmajdar. Məsələn: „Ural" kolxozьnьŋ aqzahь Julgildin Kəlimulla qatьnьn ejenən tuqmap ььqarьp, eş ьaşьnda qundьrdь. Qatьnь ike kendən hьŋ vaqьtььđ ьala kiltərdə. 1-se Etqal sovetьnda feldşer ьulьp xeđmat itevse Loqmanof qatьnьn uram ьujьna aqьrьp jerep tuqmanь. Kolxozda kladovşik ьulьp eşlavse Bajramqolol Hejendek qatьnьn qanqa ьatьrqansь tuqmanь. Jelьnьhь, qatьndar jarlarьn kyrhətev həm medik jardam horap feldşerqa ьarhalar Loqmanof ulardь qaьul itmaj: „nicevo" ьp qьvьlap qajtarьp jeьərə. Ular jarlarьn ьььrьq seperak menən ьəjlap jerergə məzьyr ьulalar.

Avьl sovetь sekretarь Şajxmatof Qalimjan oşaq menən kilgən qatьndarqa:

— Jьramaged juqqa, ьetahe la heddeŋ ydegeddən ul tip qьvalap ььqara. Hədəm aьь taq malьvsь qetьndar. Ja đamdan əmat eđap qul ьeltergə məzьyr ьulalar." ti.

Qatьn-qьđdardьŋ xoquqьn tapavsь həm ularqa jarlqaştarsa menasəьət itevse, sajьlь doşmən tirmanenə hьv qojovsь Julgildin, Loqmanof, Bajramqolof, Şajxmatovtarqa həm oşon dajđardьŋ ьetahenə la sud organdarь, komsomol, profsojuz ojoşmalarь qьrqa saralar kyrergə tejeştar.

M.A.

ЬЫ AQSALARĐЬ KEM JULLAP ALЬR IKƏN?

Kabapqal' sel'pohь rastratьktarь (Maqar rajonь) kooperatsianьŋ xuzalьq-finans jaqьn nьqьlav esen kereşьr idəj kiteneьsə davlat milken taqьtьv julьn toralar. Sel'po ojoştorqan kendan ьirьp ospqa tik en kooperatsianьŋ terle keşelar qьlьnan 5795 hum aqsa ььđdьrьlqan. Qazizof Qadir 1700 hum, Şarifof Qjymar 1321 hum, Qazizova Farida 825 hum aqsanь ydlaştergandar. Lakin şuqa qaramastan sel'po predsedatele **Vagapof** ьsl aqsalardь jьlap alьvđь, ьer terlo la sara kyrgane juq. Rajsojuz da ьsl turьla ьeleьь həm ьelergə la telamaj. Ььnь xisap eşlare la ьasar tora. Xisapsь **Raxmatyllin** adьnsna ьer kan eşlap, qalqan kendarda esep jerəj.

„KƏBƏRQOL".

Sud

POLƏKOF ZAVODTЬ JANQЬNDAN HAQLAMAQJAN

2-13 aqas zavodtarь ergahendage pozar komandahьnьŋ nacal'nigь Polakof ydeн eşla javaplь hanamaj, zavodь utьn haqlavda tejeşle saralar kyrmagan. Ut sьqьv ьrqььь ьeikdan jerđarda ut hyndergeş juq, kerak, ьeđrə kovek inventarьar juq. Eşkə javaplь qaravdaь arqahьnda 15 sentьaьrdə aqas zavodьnьŋ ebiskadolьnьqьqь motopompa janьp kitə həm davlatka 1624 hum 10 tin zarar kilə. Motopompa torqan ььnala ut hyndergeş, qom, ьeđrə kerak ььrqa tejeş ьulha la, ularđьŋ ьerehe la ьulmav arqahьnda utьь tiđ genə hynderev memkinlege ьulmaj. Jelьnьhь, nacal'nik Polakoftьŋ derek ьojoroq ytəmave arqahьnda zavodtьŋ pozar komandahь ut hyndererga 20-30 minutqa honlap tora. Tikşerevdər həđemtahendə, ьsl javaplьhьđlьqtarđьŋ 2-13 nese zavodь pozar komandahь nacal'nigь Polakof Fedor Jegorovictьŋ eş menən konkret jeisksebek itahe urьnqa. hər ken esep, ььerep, tavьş quptarьp jerevе hədəmtahendə kilep ььqqanlьqь ьelende.

Polakoftьŋ eşləgən jenajatь Əfe qala sudьnьŋ III ucastkahь tarafьnan qaralьp, jenajat qanunьnьŋ III statjahe menən ьer jьlqa mazьyri eşka xokem itelde. Ььna ьsl fakt kyp urьndarda ulqa qarşь kerəşteŋ ььqlap ojoştorьlmavьn kyrhətə.

Ojəlejef.

BELDEREV

26 nojaьr kiske saqat 8 la kazaoвnal jortьnda (K.Marks uramьnda) VUZdar, texnikumdar, redaktardьŋ direktordarь, partkom sekretardarь həm aďьq promьşlennost, eske savda, urьndaqь promьşlennost həm meqarif xalьq komisarьardarьььn ьulaj uq Basqart. profsojuz ojoşmalarьnan vəkildərə qatnaşlьqь menən kaŋaşma udqarьla. Kazaklar—studentlardьŋ material həm [illegible] xalьqe tarьhьnda Pedvuz, Medvuz, Mexanika, aqьs texnikumdarь həm rastaktar direktordarьnьŋ dokladdarь tьŋlana.

Kyrhətelqen vaqьtьnan honlamaj kilep jetev talap itela.

VKP(ь) həm VLKSM gorkomь.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

BƏTƏ FABRIKA-ZAVOD MES KOMDARЬNA HƏM XUZALЬQ ORGANDARЬNA

ƏVLƏT texnik direksiahь 25 nojaьrdan 1 dekaьrgə tiklem ьarsa ьer zaьqь udarьktar ьileteь ьirevde ytkara.

1—1

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralьla ьratьlanqan davlat registratsiahь qaqidaьare („xekymat zakondarь həm ьojoroqtarь jьjьntьqь" 1931 jьl, № 8, st. 99 „Finans xisaьqь zakondarь eyt tine" 1931 jьl, № 12) nigeđendə Başqortostan ASSR Narkomfinь 14 ijuьn 1934 jьl 13-iqja juridik şəxes (predpriatie) № 45 xatьnьla rejestrgə terkalde.

Ucreždenie esen isme konjaq—Ural'ski davlat urman promьşlennost treste „Jaz-Ural".

Isemdare.	Torqan urьn.	Xisapь ьdəgev scotь
Arlin lespromxozь	Ural elkahe, Arli	85
Baqьlь "	Baqalь BASSR	6
Bərə "	Bərə qalahь	135
Ьььnaj "	Ььlьnaj qalahь	59
Ьierjan "	Sosnangol	85/1
Qandel "	Qandel	25
K. Kan "	Nikolo—Birezovka	2
K. Ulьn "	Krasnoufim	87/646
K. Usol "	K. Usol	138
Lasьaz "	Arxangel zavodь	5
Maqar "	Maqar	47/157
Mancaжsk "	Ural elkahe, Manceж	55
Masaqyt "	Ilьaь—Beloqatьj	5
Nurimаn "	Nurimаn	47/75
Starletamaq "	Starletamaq qalahь	10
Tamь "	Camar, Qaltsa raj.	264
Tatьşla "	Ilьaь Burtas	85/35
Torski "	Voskresenski	85/565
Tujmaзь "	Tujmaзь	4
Əfə "	Əfə qalahь	414
Şuc'je Ozerski "	Ural elka, Şuc'je Ozere st.	85/171
Jurizan "	Duvan BASSR	255
Janaŭ jьlqa "	Krasnьj—Kljuc	47/421
Reidovaj lespromxoz kontorahь	Əfə qalahь	85/747 Davlat ьankьhьnьŋ Əfə ьylekshahenda.
Əfə aqas avdarьv ьazahь	—"—	2498.
Juzuralles izasnan kontorahь	Əfə qalahь Aksakova uramь, 93	1653
Lesosnьt kontorahь	—"— —"—	85/12560
Kontrzoskontora	—"— —"—	87/19
Şafejef reidovoj kontorahь	Şakjeva	85/465
Aqas zavodtarь kontoralarьnьŋ sereknahe	Əfə qalahь	85/11608
Kis qillanьv tovardar əlьadь	—"—	85/11508
	—"—	Davlatьankahьnьŋ Əfə ьylekshahe. № 1098
Juzuralles motoьaзahь Ozlenski lesozavodь	Ozlenzino	85/218 " "

Eşmakarlek eşe aqas ađarlav həm ьal aqьđьv.
Eşmakarlek rajonь Başqortostan ASSR həm Sverdlof elkahe.
Xisap ađarьv scotь Davlat ьankьnьŋ Başkontorahьnda, 85/3150
Adrese: Əfə, Aksakof ur. 93, telefon № 65—25.

Upravlajuщij Bakajef.

BAŞQORTOSTAN HAVLЬQ HAQLAV XALЬQ KOMISSARLЬQЬ

Medisina texnikumь aderlav esen ььlojьa 3 jьllьq məktəpkə uqьvsьlar qaьul ita. Məktəpkə 17 jəştan 35 jaş arahьnda ьulqan ьaşqort həm tatar qatьn-qьđdarь qььa alьna. Qaьul itelevselərdən 7 jьllьq məktəp dəvmələndə ьeleм talap itelə. Ingərgə televsələr Başqortostan Havlьq Haqlav Xalьq Komissarlьqьna [illegible] ьalal ьalьlь, uqьvьь, ьeleme, havlьqь, jəşe turahьnda dokumenttar qušьp ьirergə həm pasportь kyrhətergə tejeş.

Qarьzalar 1935-se jьldan 1-se dekaьrenə tiklem qaьul itelələr. Uqьv 1935-se jьldьŋ 5-se dekaьrenən ьaşlana. Bətə uqьvsьlar stipendia menən ta'min itelələr.

1—1 22219 21-35

SSSR Sovnarkomь həm VKP(ь) YK nьŋ avelda potreьkooperatsia eşe turahьndaqь qararьnьŋ 15 statjahь həm SSSR Narkomvnutorgь həm SSSR KKS nьŋ qala sel'porrob kooperatsianьn qala sel'poĉoren asterev turahьndaqь 1935 jьl 7-oktjaьr, 374/1004 hanlь ьojoroqtarь nigeđendə Ziganzino—Kamarov jaььq tiptaqь eşselar kooperatsiahь ьeterelə. Pretenziaьre ьulqan ьətə ojoşmalar, ucreždenie həm ajьrьm keşelər, ьsl ьelderev iqlan itelgən kendən alьp ьer aj urьь esendə ydđərenən pretenzielaren Belorst rajonь, Tujaj rudnigь, Ziganzino— Kamarov ZRK hьna ьirergə tejeştar. Ьsl srok ytkəndən huŋ ular qaьul itelmajasak. 123.

KINO-TEATR 2 BAŞKINO

Begen dur xudožestvolь tavьşlьd fil'm

CAPAJЬF

Seanstar saqat 4, 6, 8 həm 10 da ьaşlana.
Kassa saqat 2 nan asьq.

Rejester puelikatsiahь

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralьla ьratьlanqan davlat registratsiahь qaqidaьare („xekymat zakondarь həm ьojoroqtarь jьjьntьqь", 1931 jьl, № 8, st. 99 „Finans xisaьqь zakondarь eyt tine" 1931 jьl, № 12) nigeđendə Başqortostan ASSR Narkomfinь tarafьnan 1935 jьl 22 nojaьr juridik şəxes (predpriatie) № 54 xatьnda rejestrgə terkalde. Ucreždenienьŋ isme „Rosnasfil'm" trestьnьŋ Başqortostan elkə kontorahь.

Isemdare	Torqan urьn.	Xisapь ađarьv scotь.
1. Rosnasfil'mden Başqortostan ƏK.	Əfə, Zensof, 24.	—
2. Rajon ara ьaza.	Belorst.	Davlat ьankь ьylekshahenda № 1275.
3. " "	Bərə.	" " № 1098.
4. " "	Starletamaq	" " № 938.
5. " "	Bajmaq.	" " № 212.

Eşmakarlek eşe kino—fil'm prokatь.
Eşmakarlek rajonь Başqortostan ASSR.
Xisapь ađarьv scotь Davlat ьankьnьŋ Başkontorahьnda, 9549.
Adrese: Əfə, Zensof, 24, telefon № 99—35.

Upravlajuщij Sokolof.

BAŞGLAVSUDTЬŊ

Əfə qalahь, 2-se ucastka sud ьaşqarьvsьhь, 1935-se jьldьŋ 28 nojaьrda Əfə qalahьnda, M. Elektrolьkatsia uramь (jaььk stansahьna jaqьn) jort 24a7 la, graždanin ONEGIN PAVEL PAVLOVICTЬŊ mьlektaren torgь menən hatьlasaqьn ьeldera. Torgь esen xaqalardan ьaşlanqьs xaqьrь 1200 hum.

Jortьa hatьlaqarqa televselər, torgьla sud ьaşqarьvsьhьna, ydđarenen jortьarь ьulmavь həm ьildəлangən xaqьnь 10 protsentь zakladqa inderevđare tarafьnda Əfə qala kommunal' ьylegenen lanььmhьn ьirergə tejeştar.

2 ucastok sud ьaşqarьvsьhь. 62

BAJMAQ tar metallurgia texnikumь jьllьq aderlav kursьna uqьvsьlar qaьul itevde ьeldera.

Kursqa 7jьllьq məktəp kylemendə maqlumatьarь ьulqan 16 jaş menən 30 jaş arahьndaqь ik ьaqьştar qьna (erdar, qatьn-qьđdar) alьna.

Uqьrqa televselar, maqlumattarь sotsial sьqьşьn həm xale, havlьqьnьŋ torošo, jəştare turahьndaqь tanьtmalarьn terkep, [illegible] adres ьulьnsa texnikumqa qarьza ьirergə tejeştar. P-o Bajmaq, Bajmaq rajonь.

Kursqa qaьul itelgəndar stipendia həm [illegible] menən ta'min itelələr.

Qarьzalardь 1-dekaьrđan ьirergə 117 Texnikum. 5—3

Sverdloftьŋ taqdimdar həm horavdar (predloženia i sprosa) elka ara kontorahь promьşlennostьŋ eskerge resurstarьn moьilizovatь itevde ytkərep, kulaьlьq həm te'minat əşyhenə artьq materialdarđь hatьvda həm kərəkle materialdarđь hatь qoramaldarđь alьvđa dur jardam ita.

Taqdimdar bujьnsa, hatьv esen terle maşina, elektr qoramaldarь, materialdar, metalldar, tiadar, par—gazovodoprovod armatura instrumenttarь, ьujav ьamalar həm ьaşqa terle materialdar vaqьt ьulьp tora.

Sverdloftьŋ taqdimdar həm horavdar kontorahьnьŋ Əfəla, J—Sazonof uramь, № 43, Başsnaьsьaьt ьinahьnda punktь ьar.

22122.

KUL'TURA HARAJЬ

26-27 nojaьr.

RƏDOVOJ ŞEBUNIN EŞE

26, 27, 28 həm 29 oktjaьrqa ьilet alьqqa udarьktar ьilete nojaьrdeŋ şul uq kendarenə jaraj.

Kassa kendegə saqat 4-tən kiskə tiklem asьq ьula.

Spektakl kiskə 7 saqat 30 minutta ьaşlana.

1—1

Əfə, „Oktjaьr natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2576
Glavlit № 3870.

BƏTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDAR, BERLƏŞEGEÐ!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) neŋ Başqortostan Ølkə həm Øfe qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. К.-Садовая, корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 270 (?) 27 NOJƏBR ŞARŞAMBЬ 1935 JЬL

SOVETTARÐЬŊ XISAPTARЬN YÐ ARA TƏNQITTE KIŊ JƏJELDEREV MENƏN UÐQARЬRQA

(BVBK-neŋ ojoştorov ьylege mədire iptəş ƏMIRЬF məqaləhe)

Sovettarðьŋ xisap kampaniahь,—sovettarðьŋ həm ularðьŋ massovьj organdarь—seksia, deputat gruppalarь, ajrьm deputattarðьŋ eştərenə smotr ytkarev bulьp tora. Xisap kampaniahь, sovettarðьŋ aldьnda torqan həm xalьqtьŋ ... [illegible]

...

Tənqit, yð ara tənqit nigeðendə sovettarðьŋ eştərendəge ... [illegible]

...

ØFØ DEPOHЬ STAXANOFSЬLARЬ

Promыşlennost həm transport staxanofsьlarьnьŋ serense neta Sojuz kaŋaşmahь ... [illegible]

...

AQJAS ØDERLƏV STAXANOFSЬLARЬ

Beloret lesprom[xozь] ... [illegible]

...

F. Barangol (?)

„JƏŞƏV JAQŞЬRÐЬ, IPTƏŞTƏR. JƏŞƏV KYŊELLELƏNDE". (STALIN).

EŞSELƏR STAXANOFSЬLAR KƏNƏŞMƏHENEN

MATERIALDARЬN ØJRƏNƏLƏR

Motor teðeleşe. Motor teðeleşendə, staxanofsьlarðьŋ serense neta Sojuz kaŋaşmahenen materialdarьn øjrənev başlandь. ... [illegible]

...

Zavodta Staxanofsa eşlavselər ьnqa tiklem 13 keşe hanala ine. Ular arahьnda normahьn 300 protsentqa ytəv-selər—slesar' **Verevkin**, instrumental'şik **Lenof**, arigadir **Kondrat'jef** həm başqalar bar. Hunqь kendarðə staxanofsьlarðьŋ hanь taqь la artь. Tokar' **Ojəllemof** normanь 2—2,5 tapqьr artьrьp ytəj başlanь. Şulaj uq **Mixajlof** la yð zadaniehьn kyp artьrьp ytəj.

Xəðer eşselər arahьnda staxanofsьlarðьŋ serense neta Sojuz kaŋaşmahenen materialdarьn øjrənev eşe başlandь.

22 nojəbrðə kaŋaşma materialdarьn øjrənevgə qarata miting ytkərelde. Miting ður entuziazm menən ytte. Eşselər, administratsia həm inzener-texniktarðьŋ staxanofsьlar xərəkəten jəjelderevgə tejeşensə jarðam kyrhətməgənlektəren ajttьlar. Staxanofsa eşləvðə konkret jəklamalar aldьlar.

Nə4-5 aqjas zavodьnda 24 eşse normalarьn sistematik raveşta artьrьp ytəjðər. Tokar' **Faxrislamof** zadaniehьn 200 prot[sentqa] ... [illegible]

...

stanokta eşləjðər.

Cernova sentəbrðə ber stanokta eşləp, normanь 74 protsentqa ytəgəjne, ə xəðer ul ike stanokta eşləp, normanь artьrьp ytəj. Oktəbrðə normanь 122 protsentqa, nojəbrðen berense jartьhьnda 206 protsentqa ytəne. Unьŋ kendəlek xeðmət xaqь 5 hum 84 tinnan 14 humqa jette.

2-13 zavodьnъŋ strogal'ŝigь **Fajzullin** staxanofsьlar xərəkətenə tiklem ber stanokta eşləp normanь 21,5 protsentqa ytəj ine. Ul staxanofsьlar xərəkətenə quşьlqandan huŋ, 2 stanokta eşləj həm oktəbrðə normanь 228,5 protsentqa, nojəbrðen berense jartьhьnda 235 protsentqa ytəne. Unьŋ kendəlek urtasa eş xaqь 6 hum 44 tindan, 19 hum 77 tinqa kytərelde.

Strogal'ŝiktarðan staxanofsa eşləv metodь—ukladka sexьna la kyserelde. Haðomtala, ukladka sexьnьŋ xeðmət ьramlьlьqь 2 tapqьr, vagondarqa tejəlev 2-3 tapqьr artь. Ukladeiktarðьŋ eş xaqь ajьna 200 humdan 350 humqa jette.

(BaşTASS)

Beloret, 26 (BaşTASS). Beloret metallurgia zavodьnьŋ taqьa jarьv zavodь eşselərə iptəş **Stalindaŋ** staxanofsьlar kaŋaşmahendə hejləgən telməren, taqьa jarьvða jьllьq planda artьqь menən ytap qarşьlanьlar. Bьtahe 15416 kubometr taq ta jarьlьp, 23 nojəbrgə plan 100,5 protsentqa ytəlde.

Jьjьlьşta iptəş Stalindaŋ telməren øjrəngəndən huŋ, eşselər staxanofsa eşləv metodtarьn qullanьp, taqьa la jaq şьraq eşlərgə jəklama aldьlar.

Motor teðeleşe, 26. (BaşTASS). 1-dekabrðan Motor teðeleşenəŋ staxanofsa eşləv metodtarьn inderev məs'ələləre bujьnsa kurs—seminarðar ojoştorola.

Bьl kurstarqa, sextarðaqь kvalifikatsialь eşselərðən 400 gə jaqьn keşe ьlaqtьrьlasaq. Kurs—seminarðarðь ojoştorovðan top maqsat—protizvodstvo protsestarьn ejðələrgə həm ajьram ta maqtar, kvalifikatsialar bujьnsa eş urьndarьn ojoştorovqa qarata konsul'tatsialar birev.

Kurstar menən jetəkselek itev øsøn 95 keşe bildələnde, ularðan 20 keşe inzener-texniktar bulьp, şularðьŋ 13-ø kommunistar.

Øfe stansahь depohьnьn staxanofsьlarь—truboverdar **Ivanof** həm **Maksimof** 22 nojəbrðə kendedge smenaqa kilgəndə ip. **Stalindьŋ** telmərenə javap ilep, ber smenala norma bujьnsa bildələngən 5 trubь urьnьna, 11 truba birergə jəklama aldьlar.

Ular bьl jəklamane smena tamamlanьvðan ber səqət elek ytap, 12 truba birðelər.

— Beð taqь la jaqşьrьraq eş ьramlьlьqь birə alьr inek, ləkin trubarezka beðgə uŋajhьðьj, tiðər staxanofsьlar.

(BaşTASS)

SOVETTAR

IPTƏŞ STALIN KYRHƏTMƏLƏRE YTƏLƏ

Xar'kof, 25. „Trubostal'" trestь iptəş Stalindьŋ qoros iretevðən artьq qalьvьn bølerev turahьndaqь kyrhətmələren ytap, 24 nojəbrðə qoros iretevðəŋ jьllьq planьn srogьnan elek tultьrðь. Jьllьq plan 1.225.000 tonna bulqan xəldə, trest ьnqa tiklem 1.225.500 tonna qoros iretkən.

HƏR 2,5 MINUT HAJЬN BER TRAKTOR

Stalingrad, 24. Stalingrad traktor zavodьnьŋ dur konvejerьnan 24 nojəbrgə qarşь tøne 1 smena (7 səqət) esendə 160 traktor alьndь. Hər 2,5 minut hajьn konvejerðan 1 traktor alьnьp torðo. Sborşiktar kollektivь ber smena esendə tavlek zadaniehь 8 traktorqa artьrьp ytəne. Zavodta traktorðar jəjəvðьŋ kenlek zadaniehьn ber smenala ytəvgə əðerlek bara.

IKE SƏQƏTTƏ 47,6 TONNA QOROS

Stalino, 24. Jenakievski metallurgia zavodьnьŋ qoros iretevsehe iptəş Lydof 24 nojəbrgə qarşь tøne mejes tunenəŋ 1 kvadrat metrьnan 21,8 tonna qoros alьp, jaŋь bøtə donja rekordьn qujðь. Ul ike səqət esendə 47,6 tonna qoros iretep sьqarðь. Iptəş Lydof mejeska materialdь 30 minut esendə tultьrðь.

IP. KOKKINAKI JEŊEL AVTOMOBIL MENƏN BYLƏKLƏNDE

Avьr promьşlennost xalьq komissarь iptəş Orðonikidze bejeklekkə osovðaŋ bøtə donja rekordьn birgən osovsь Kokkinakiðь jeŋel avtomaşina menən byləklav turahьnda bojoroq birðe.

Kapital ildərendə

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 25. Abissinianan xəbər itev bujьnsa, tønjaq frontьnda Italia qaskarðarenen jaŋь høzymen-kitkən xaldə, abissiniatsьlarðьŋ ður køstəre Amba Alaga menən Aşangi kyle arahьndaqь karvan julьnьŋ hər ike jaqьna tuplanalar.

Kønjaq frontьnda ras Desta gruppahьnda Bale provinsiahьnьŋ sigendə hanьqьvьð 4500 Abissinia qaskəre Italianьŋ jerle xalьqtarðan torqan 2 meŋ keşelek qaskəri otrədьn tar-mar itkən. Bьl otrad Gammer Gena avьlьnda tora ine. Italia qaskarðarenən 100 keşe yltereigən həm ular tanktarьn, tuptarьn, huqьş pripastarьn kyp juqaltqandar. Abissinia qaskarðare Goraxaj qalahьnьŋ tønjaqьnda 25 kilometr jerðəge Gaməðarrene alqandar.

Abissinia xøkymətenen rəsmi beldereveendə italiandarðьŋ Ogaden provinsiahьn yððarenə „aujhьndaьvðarь" tarahьndaqь xəbərðəre kire qaqьla. Bьl beldereveendə Abissinia qaskarðarenen italiandarðь Goraxaj qalahьnьŋ tønjaqьna sigendergənlektəre həm Italia qaskarðarenen kyp yliktər qalðьrьp, qasqanlьqtarь kyrhətelə. Şulaj uq Aus provinsiahь soltanьnьn Abissinia qaskarðarenə qarşь ьsqьvь turahьndaqь xəbər ðə rəsmi ravesta kire qaqьla.

Abissinia vlastarьnьŋ ikense beldereveendə Italia qaskarðare tarafьnan alьnqan qalalarðan qasqan bajlaŋ tьnьs xalьqqa Italia samaljottarьnьŋ bomba taşlaqanlьqtarь kyrhətelə. Bьl rajondarðan qasqan 200 qasaq Italia komandovaniehьnьŋ jerle xalьqtьŋ igenen həm malьn konfiskovat itkənlegen belderðelər. Xalьqtьŋ protestьna Italia komandovaniehь avьldarðь tupqa totov menən javap birgən.

Abissiniatsьlar Anale qalahьn aldьlar həm unan gruzoviktar menən kønjaqьna kitələr. Italia qaskarðare tarafьnan Goraxaj qalahь tupqa tototqandan huŋ unan sigengən qaskarðar Abissinianьŋ başqa səstərə menən bergə qьşьlьp, italianьŋ jerle xalьqtarðan bulqan 300 keşelek otrədьna høzym jahaqandar həm ularðan 4 tankьn ьaðьp alqandar. Tanktarðьŋ ьaðьp alьnьvь Italia qaskarðarenen kesen beterə. Ular arahьnda vostanie başlanqan həm jerle xalьq Italia ofitserðarьn ylterqandarðer tip ajtaðar.

Anglianьŋ Addis-Abebalaqь xarbi attaşejenьŋ jarðamsьhь həm Xarar qalahьndaqь angliz konsulь frontqa barьp Dðidžigu qalahьna kire qajtqandan huŋ „British junajted press" agentstvohьnьŋ Xarar qalahьndaqь xəbərsehenə Abissinia qaskarðarenen italiandar høzymen totop torqanlьqtarьn həm ularðь hьv ьnqanaqtarьna jaqьn jebərməgənlektərən belderðelər. Abissinia qaskarðarenen nastrojeniehь qənəqətlənerlek. Ularðьŋ aðьq həm ammunitsia zapastarь jeterlek.

Rim 25. Stefani agentstvohьnьŋ xəbər itevenə qaraqanda Italia qaskarðarenen ikense korpus səstəre Aduanьŋ kønjaq-kønsьqьşьndaqь Enda Mikael həm Zəsul rajondarьn alqandar, şunьn menən bergə ul qaştar Tsaxama həm Nadir qalalarьnьŋ qara kyldəkselarðen həm jerle xalьqtan torqan garnizondarь menən quşьlqandar. Jerle xalьqtan bulqan qaskarðar Şire əlkəhenen kønjaqьnda Takaze jьlqahь arqьlь təp kisevðarðe qulðarьna alqandar.

London, 25. Rejter xəbəre bujьnsa, negus (Abissinia imperatorь) Ogaden frontьna barqan vaqьtta Dagga Bar ergəhendə general'ьj baqьş jahamьqqa kyrhətmələr birgən. Abissiniatsьlar Dðidžigu menən Xarar arahьndaqь tavðarða təp qarşьlьqlь kyrhətəsəktər.

Italianьŋ jerle xalьqtan bulqan qajhь ber otradtarьnda vostanie başlanqanlьqьn xəbər itələr. Baş kytərgən baldattar italianьŋ 30 ofitserьn yltergəndər. Vostaniesьnьŋ sənəse jerle baldattarðan iŋ aldьqь pozitsialarða torqan vaqьtta Italia qaskarðarenən artta torovðarьnan riza bulmavðarьnan qьlqa rəl.

Paris, 25. „Žurnal de—deba" xəbəre bujьnsa, Abissinia fronttarьnьŋ berehendə Italianьŋ 10 tankь jьlqa arqьlь ьsqan vaqьtta abissiniatsьlarðьŋ avtomobilgə qujьlqan tuptan atьlqan snarad menən tanktarðьŋ berehe şartlatьlqan. Unьŋ ekipaðь həlak bulqan. 2 tank qomqa batqandar. Ularðьŋ da keşeləre tanktan ьsqьrqa mataşqan vaqьtta ylterelgəndər.

GERMANIA ITALIAQJA JƏŞEREP QORAL JEBƏRƏ

Vena, 25. Şvejtsaria matbuqatь Italia esen qoral həm huqьş materialdarь ьsqarьv formal' ravesta tьjьlqan bulьvqa qaramaŋtan, Germanianan Italiaqa Şvejtsaria arqьlь qoral jebərev davam itə. Bьl eş jalahe Şvejtsaria vlastarьnь beldermajənsə kontrabanda julь menən eşlənə tip ajtьla. Məsələn, Bazel qalahьnan xəbər itev bujьnsa, oşo kendarðə jaraqlьd bulьvðarь arqahьnda tolop qalьnqan ber nisə vagonda bik kyp qul granatalarь tabьlqan. Bьl vagondar Germanianan Italiaqa kymer tejəgən tip kyrhətep jebərelgəndər.

JEVROPALAQJЬ XƏL TURAHЬNDA BENEŞ

Pariz, 24. „Pti parizjen" gazetahьnan Praga xəbərsehe ydenəŋ Cex-Slovakia tьşqь eştər ministre Beneş menən hejləşeven xəbər itə. Bьl højðə vaqьtьnda Beneş tyvəndəgelərðe ajtqan: „Pragala Jevropanьŋ 5 dur dəvləte—Fransia, Germania, Anglia, Sovettar sojuzь həm Italia—hər vaqьt dəvam itgədlektə torotqa tejeştər tip ibaplajðar. Bьl tigeðlek xəðerge xəldə namьðьlь ravesta, his ber artьq fekerheð tanьvqa nigeðlangən bulьrqa tejeş. Sovettar sojuzь lьsta torop qalqan his ber gruppirovkaqa Cex-Slovakia həm unьŋ balakaj antanta şulaj uq Balqan antantahьndaqь duştarь his ber vaqьtta qaşьlьrqa teləmə ŋtar ine. Tьnьslьqь ta'min itev eşendə Sovettar sojuzьnьŋ kyrgən saralarь Cex-Slovakia xalqьnьŋ taran simpatiahьna ireştelər.

IPTƏŞ KAGANOVIC BOJOROQJO—QƏMƏLDƏ.

RAMEN rajon „Avangard" gazetahь (Maskav ølkə) Narkom ip. L. M. KAGANOVICTЬŊ timer julendaqь həlakəttərgə qarşь køraş turahьndaqь bojoroqona xəbərselər rejde ojoştop javap birðe.

HYRƏTTƏ: Inke kadrovik timer jьlь eşseke qala sovetь aqzahь ip. ŞORT rejdteŋ berense hoðomtalare turahьnda redaksiaqa højlərə.

(SOJUZ FOTOXRONIKA).

KYMER SЬQARЬVÐЬŊ JAŊЬ REKORDTARЬ

Dnepropetrovski, 24. Krivoj Rog bassjenьnьŋ Dzirzinski rudnigь şaxtalarьnda 24 nojəbrgə qarşь tøne xeðmət ramlьlьqьnьŋ ike jaŋь bøtə donja rekordь qujьldь.

Kosior ismendəge şaxtanьŋ proxodcigь iptəş Kravcenko urlasa qatьlьqlaqь porodanь 27,7 metr ylep, smena zadaniehьn 2.978 protsentqa ytəne. Iptəş Kravcenko ber smenala 650 hum eşləp aldь.

„Pervomajskaja" şaxtahьnьŋ proxodcigь Ivan Kravcenko 33 metr qaðьp, smena zadaniehьn 4,063 protsentqa ytəne həm ber smenala 893 hum eşləp aldь.

IP. FAUSTOFTЬŊ JAŊЬ ØLGØŞEVE

Gor'ki, 25. 25 nojəbrðə ilmerse Faustof—staxanofsьlarðьŋ bøtə Sojuz kaŋaşmahenen delegatь,—tьnьlь valdar eşləp sьqarьvðьn jaŋь rekordьn birðe. Ber smena esendə ul 1.024 tьnьlь val eşləp sьqarðь.

ITALIA NOTAHЬNA JAVAPTAR

FRANSIA

Paris, 23. Italianьŋ sanksialarqa qarşь protest belderep birgən notahьna javabьnda Fransia xøkyməte jaða:

Bøtə dəvlətər Italianьŋ Millətər ligahь ustavьnьŋ 12-se statiahьn boðop, huqьş başlaqanlьqьn tanьrqa tejeş buldьlar. Fransianьŋ Italiaqa qarata duŋlьq xistəre ni tiklem kesle bulmahьn, Fransia xøkyməte lə Italianьŋ huqьş başlaqanlьqьn tanьmaj qala almaŋь həm şunan bis qotola almaŋlьq hoðomtalar kilep sьqtь. Ustav jəklamalaren ytamavðeŋ kilasəktə donja tьnьslьqьn tə'min itev øsøn kərəkle qarardarðьŋ ytələvenə juldь bik lave məmkin ine.

POL'ŞA

Varşava, 23. Italianьŋ sanksialarqa qarşь protest belderep birgən notahьna 21 nojəbrðə Pol'şa xøkymətenen javap notahь tap şarьlqanlьqь rəsmi ravesta belderelə. Pol'şa notahьnьŋ jəkmətkehe aŋlap itelməgən.

„Ekspress poranna" gazetahьnьŋ jaðьvьna qaraqanda, Pol'şa xøkyməte ydenəŋ notahьnda Pol'şanьn Millətər ligahь aqzahь bulqanlьqьna, Millətər ligahь sovetьnьŋ qarardarьn ytərgə həm „Italia menən Pol'şanьŋ bajlavsь tradision duŋlьqqa qaramaŋtan", sanksialarðь qullanьrqa məsəyr bulqanlьqьna həltana.

ANGLIA

London, 22. Anglia xøkyməte Italianьŋ sanksialarqa qarşь birgən notahьna javabьnda jaða: „Anglia xøkyməte Italia—Abissinia konfliktь ajqanlь Millətər ligahь tarafьnan ytkərelgən eşkə birelgən barьqtaŋ deretlegenə ьŋq ьşana həm Italia notahьnda kytərelgən məs'ələlərðe qajlanan tikşerevðe fajðahьð tip hanaj. Anglia xøkyməte Millətər ligahьnьn aq zahь bulьvь ьşjatь menən xəðerge vaqьtta jajela barqan ykenesle konfliktь iŋ qьsqa vaqьt esendə xəl itev øsøn jeŋeləjtevgə yð qulьnan kilgən tiklem bulьşьrqa təjaanlegen jəşermaj. Ləkin Anglia xøkyməte Anglia notahьnьŋ aðaqqь paragrafьnda bulqan kyrhətmələrðe, jaqьn Anglia xøkymətenen yð xərəkəttərenə qarata „trekle həm məstəqil fekerlanalьrqa tejeşlege turahьndaqь həltavðarðь ber jaqta qaldьrьp va almaj. Anglia xøkyməte Liga ustavьn qullanьqalar menən asьlda ydeneŋ məstəqil qarardarьn qabul itev irəklegenən baş tartmanь, ləkin ul qararðь Liga ustavьnьŋ jəklətmələrenə mьvafiq ravesta qabul itev mojьndamahьn əhtənə aldь. Anglia xøkyməte başqa his ber pozitsiala tora almaj həm ul, taðiqi ravesta ydeneŋ Millətər ligahь ustavьn qullanьqalavьnan Italia xøkymətenen şundaj hoðomtalarðe ьsqarьvьn telar ine".

GERMANIA—FRANSIA HØJLƏŞEVØJRE TIRƏHENƏ

Paris, 24. („Pravda" nьŋ yð xəbərsehenən). „Evr" gazetahьnda radikal partianьŋ jetəkselərenən berehe, elekke aviatsia ministre P'jer Kot jaða: „Əgər Fransia ydeneŋ xalьq ara jəklamalaren boðop, Germaniaqa kønsьqьşta xərəkət irəklege birev turahьnda Germania menən hejləşə başlaha, ul vaqьtta beð SSSR ðь həm balakaj antantanь juqaltasaqbьð həm jaqşь uq dərəsələ izoliatsiaqa bulьp qalasaqbьð. Ul vaqьtta beðgə tik yð kөsөbөðgə' genə ьşanьrqa tura kilasək, ə beððeŋ kөsөbөð Germaniahьqьnan tyvənerək.

Vena, 25. Fransia senatorь De-Monzi Buxarest qalahьnda jahaqan dokladьnda Fransianьŋ tьşqь politikahьnьŋ təp burьsь Germania imperializmь qurqьnьsьna qarşь Fransia—SSSR xeðmətləşlegen ojoştorovðan qьbarat bulqanlьqьn ajtte. Dajəm tьnьslьqь haqlav, tine De-Monzi, Fransia menən SSSR arahьnda yð ara jarðam turahьndaqь dogovorðь bojomqa aşarьvðь talap itə.

KOROL' GEORG QAJTЬV ALÐЬNAN

Vena, 25. Afina qalahьnan xəbər itev bujьnsa, Gretsiaqa korol' Georg qajtьv aldьnan Afina, Saloniki həm başqa qalalarða 1200 revolutsion eşselər həm respublikasьlar qulqa alьnqandar. Ular bølahe lə tip ajterlek Egej diŋgeðenen atav utravðarьna hөrelgəndər.

GOMINDANQJA CAN KAJ-ŞI TARAFDARDARЬ HAJ-LANDЬLAR

Şanxaj, 24. Gomindanðьŋ ydək başqarma komitetьna həm ydək kontrol' komissiahьna hajlavðarða berense urьndь Can Kaj-şi tarafdardarь həm elgerək ta Amerika həm Jevropaqa qarap eş jөrөtөvðe jaqlavsь Sun Sze-ven gruppahь aldь. Japonia jaqlь Van Szin-vej tarafdardarь hajlanmaj qaldьlar.

Şanxaj, 24. Simbun rengo agentstvohьnьŋ xəbəre bujьnsa, 21 nojəbrgə qarşь tøne Nankinda Van Szin-vej jorto ergəhendə alldəhed ber keşe qulqa alьnqan, ul jortqa bomba taşlarqa mataşqan. Bьl bəryngə Van Szin-vejðeŋ kinat Şanxajqa kitevenen səbəbe tip qarajðar.

Japoniala moraktar zabastovkahь

Tokio. Paroxodtar jөrөtөvse „Kavasa kikisen kajse" tigən kompaniaнъŋ moraktarь 20 nojəbrðə Osaka qalahьnda zabastovka başlanьlar. Gazetalarðьŋ jaðьvьna qaraqanda, bьl zabastovka huqьş jьldarьndaqь iŋ ður zabastovka bulьp tora, sөnki moraktarðьŋ kyplən tygel ojoştorolqan profsojuzьnьŋ sөgьrьvьna 7500 morak qatnaşьp, zabastovka 300 paroxodtьŋ komandalarьn solqap alqan. Bьl paroxodtar tөrlө kompaniaðarðьqь bulьp, bөtahe bergə alqanda 2 million tonna jөk kytərə alalar.

Sit ildər xronikahь

Paris, 24. „Aaans ekonomik finans'jer" gazetahь Laval'deŋ iptəş Potjomkin menən hejləşevenə aŋlatma birep, unьŋ Fransia—Germania hejləşevðərə hөðөmtahen iptəş Potjomkinqa belderqanlegen jaða.

N'ju-Iork, 25. Tөnjaq Amerikanьŋ paroxodtar jөrөtөv palatahь paroxodtar jөrөtөv kompaniaðarьna Iəkergən paroxodtarðь Italiaqa bararьðь tьjðь.

Rim, 24. Italia qalalarьnda „ekonomia tartiqenda" avtobus həm tramvaj xərəkəte qьsqartьla.

Argentinala jəşəvse italiandar yððarenəŋ Italiala jəşəvse tьvqandarьna aðьq jebərevðe ojoştoralar.

Paris, 24. Alzir porttarьnьŋ gruzciktarь Italia øsøn huqьş Pripastarьn tejəvðən baş tartalar.

SOJUZЬNDA

ODINSOVA IPTƏŞ 216 STANOKTA EŞLƏJ BAŞLANЬ

Ivanovo, 25. Rodnikovolaqь „Bol'şevik" kombinatьnьŋ tuqьvsьhь Tasa Odinsova staxanofsьlarðьŋ bөtə sojuz kaŋaşmahendə 216 stanokta eşləvgə kysev turahьnda hyð birgəjne. 24 nojəbrðə ul ydeneŋ vəqəðəhen ytəne. Ul 216 stanokta 7 səqət bujьna eşləp, 2.349 metr tkan' birðe həm planьn 107,9 protsentqa ytəne. Unь almaştьrьvsь Ilina Lapşina şul uq 216 stanokta eşləp, kөnlөk zadanienь 106,3 protsentqa ytəne.

ŞƏKƏR SØGØLDØRØNØŊ REKORDLЬ UROZAJЬ

SSSR Narkomzemьnьŋ søgøldər yrsetev baş idarahьnьŋ nacal'nigь oşo kөndarðə Stalin, Molotof həm Cernof iptəştər ismenə birgən raportьnda, dəvlətkə şəkər søgøldøren tapşьrьv jəhətenən partia həm xøkymət tarafьnan bildələngən planьnьŋ kolxoz—krəstejəndər sektorь bujьnsa 135,7 million sentner miqdarьnda ytəlgənlegen beldere. Şəkər zavodtarьna søgøldər tapşьrьv davam itə. 1935 jьlda bөððeŋ ilebeð şəkər søgøldørөnөŋ rekordlь urozajьn aldь.

AŞLЬQ HUQЬVÐЬŊ BARЬŞЬ

20 nojəbrgə tiklem bөtə Sojuzda 75,929 meŋ gektar majðanda urozaj huqьlqan. Plan 90 protsentqa ytəlgən. Kolxozdar aşlьqtьŋ 90 protsentьn həm Narkomsovxoz sovxozdarь 95 protsentьn huqqandar. 45,060 gektar majðan taŋqa hөrөlgən. Bьl həm ydgən jьldaqьnan 5.437 meŋ gektarqa artьq. Tuŋqa hөrөv planь 79 protsentqa ytəlgən.

Gor'ki, 25. Balaxna qaqьð kombinatьnьŋ iŋ jaqşь setocnigь, ilenaððen daŋlьqlь keşehe, staxanofsьlarðan bөtə Sojuz kaŋaşmahenen delegatь iptəş Pronin ydeŋ VKP(b) neŋ ... [illegible]

PARTIA TORMOŞO

SITTON TOROP UQЬV
BAŞLANQIAN EŞTE JƏJELDEREP JEBƏRERGƏ

Malajaz rajonьnda Malajaz avьlь ььjьl sittan torop uqьvðьŋ terak punktь itep alьndь. Xader partianьn nata tavge ojoşmalarьnda sittan torop uqьvdar ojoştorolðo.

Partianьŋ Qalmaqol tavge ojoşmalь ergəhendə oşondaj uqьvdarðь ojoşturqanda jьjьlьşta 6 partiahьð aktiv qatnaştь. Şulardьn ьiŋavьhe sittan torop uqьv konferensiahьnda Kominternьŋ 7-se kongressь materialdarьn ejrənep telaktaştar gruppahьna aqza bulьp indelar. Sittan torop uqьvsьlardьŋ konferensiahь udqarьlmaŋtan elek partianьŋ Qalmaqol ojoşmahьnda ner gena la telaktaş juq ine. Ə xader telaktaştar gruppahь ojoştorolqas kolxoz artgadirь Xajertdinof, sel'po predsedatele Melekel Q. ham başqalar uqa aqza bulьp indelar.

Şofiqof.

***

Mejəkə rajonь ydagendage kommunist ham komsomoldarðьŋ sittan torop uqьvdarь başlandь. Partia uqьvdarьna partiahьð kolxoz aqzalarь la ьlьqtьlьdь. **Lenin ham Stalinðьn** ajtьm əðarðaren ejranev-ga 8 keşe, partia tarixьn ejranev tynaragena 20 keşe jaðьldь. Şulaj uq Mejəkə naş ham Manəvez tamaq avьl sovettarьnda la partia tarixьn ejranev başlandь. Kominterðьŋ VII-kongress materialdarь bujьnsa VKP(b) Ølkə komitetьnьn sittan torop uqьv instruktorь ip. Nasiullin instruksiaz uðqardь.

Bьlardan başqa Mejəkə MTS-nda radio tьŋlav ojoştorolðo. Mejəkə rajonьndaqь sittan torop uqьvsьlar Balasaj uqьvsьlarьn jarьşqa saqьrðьlar.

B. Japparof.

***

Byzdək, (BaşTASS). Partianьŋ rajon komitetь kommunistarðьn sittan torop uqьvdarьn ojoştorðo.

Rajonda oş ьrьnda sittan torop uqьvsьlarðьn konferensialarь ytkarelep, unda 62 kommunist qatnaştь. Ulardьŋ kyьeþe partia tarixьn sittan torop ejranevda VKP(b) Ølkə komitetь qarььndaqь 6 ajlьq kurьqa jəðьldьlar.

Bьl konferensiala Kominterðьŋ 7-se kongressь qarardarьn ejrənelde ham partia tarixьnan jortqa zadanielar birelde.

PROPAGANDISTAR KURSЬ SЬJFATLЬ YTTE

Maqar. VKP(b) nьŋ rajon komitetь, partianьŋ tьvange ojoşmalarь esen ike ajlьq propagandistar aderlav kursь ytkarde. Kursqa partianьŋ tyvange ojoşmalarьnan 23 partia aqzahь ham kandidattarь jьjьlðьlar. Bьlar 18 nojabr kene uqьvðь tamamlap, partia uqьvьn jetakselek itar esen kolxozdarqa taraldьlar.

Əðerlangən propagandistardan 13 keşe partia tarixьn ejranev, ə qalqandarь kandidatlar maktabe tynaraktarena jetakse itep jebareldelar. Uqьv programdarь kursanttarðьn dareska tulь qatnaşьvь ham jaqşь ydlaşterevdare menan ytte. Partianьŋ Ølkə komitetь jebargan programmalar bujьnsa partia tarixьn ejranevda 360 saqat urьnьna, propagandistarðьŋ sьjfatlь ььqьvь kyððə totolop, 406 saqat itep, arttьrьlьp uqьldь. Şulaj uq programmanan tьş Kominterðьŋ VII kongress materialdarь jenteklap ejrənelde.

QƏLEJEF JƏQFƏR.

VKP(b) Ydək komitetь ergəhendəge partia kontrol' komissiahьnьŋ Başqortostan partkollegiahь, partianьŋ Başqortostan ojoşmalarь aqzalarьnan ham kandidattarьnan kilgən apillatsialarðь qarap, partia sajьnan sьqarьlьvðarьn rsmlanь.

Xəliullin Əxmət, 1900 jьldь tьvqan, 1926 jьldan VKP(b) aqzahь, part. bilet № 0914989. Tajmazь rajon ssoz ... moðire bulьp eşlagən. ... [illegible] ... partianan sьqarьla;

Bikəeltaief Zarip, 1905 jьl tьvqan, 1929 jьldan VKP(b) aqzahь, part. bilet № 2115509. „Zagotskot" tьn Arxangel'ski rajonьndaqь kontorahьnьŋ moðire bulьp eşlagən. Kontoranan ... kulak elementarь menan komplektuvaji likanlege, ... [illegible] ... esen;

Koroncjalkof Vasili Andrajevic, 1903 jьl tьvqan, 1925 jьldan VKP(b) aqzahь. Sverdlof ... Fokin MTS-ь politbylege gazetahьnьn redaktorь bulьp eşlagən. Kolxoz milkena (kolxoz alьna) jenajatsel qaraqanlьqь ham ... partia jьvasьna ... esen;

Zaripof Qorif Şorip ulь, 1903 jьl tьvqan, 1933 jьldan VKP(b) kandidatь, kandidat kartockahь № 180. Rajonda yd eşlarge ... kilkanlege ham proizvodstvo disciplinahьn boðqanlьqь esen;

Tolstof Grigori Ivanovic, 1897 jьl tьvqan, 1925 jьldan VKP(b) aqzahь, part. bilet № 0912135. „Krasnьj peredovik" kolxozьnda eşlagən. Eşkelekka ... kolxoz eriŋadirьn ... ham partkom sekretarьnьŋ ... qal damqahьn eşlaganlege esen;

Ismaldin Əxmətqoli, 1898 jьl tьvqan, 1931 jьldan VKP(b) kandidatь, kandidatlьq kartockahь № 14236. Eşkelekka ... ham ydenan xezmat ... qaraqanlьqь esen;

Qilmetdinof Minəxmət, 1892 jьl tьvqan, 1931 jьldan VKP(b) aqzahь, part. bilet № 1934178. Dyrtejle rajonьnda ... moðire bulьp eşlagən. Eşkelekka ... kolxozda eşlage telmaganlege esen;

Kuz'minьh Nikolaj Nikolajevic, 1896 jьl tьvqan, 1918 jьldan VKP(b) aqzahь, ... direktorь bulьp eşlagən. ... ham davlat sredstvolarьn yð ... partianan sьqarьldьlar.

POLIT UQЬVÐЬ ØÐØVGƏ JUL QUJЬLMAHЬN

Pedagogia Institutь komsomol komitetь ergəhendə 40 ьrьnda politik uqьv tynarage ojoştorolop, unda 805 komsomol ham komsomol jəşendəge sojuzdan təş jəştar ьlqьtьrьldь. Tynaraktar uqьvda ham jəmaqat eşenda aktiv qatnaşьvsь—adarsь Karimof, Valejef Z., Nurqalejef, Simaarisof, Əsadullin h. b. tərðiale propagandistar menan ta'min itelgandar.

Studenttar uqьvqa nьq aderlanep kilalar ham temanь tikşerganda aktiv qatnaşalar. Ular ber gena zanatiene la qaldьrmajьnsa jaŋevðe sotsialistik jarьş dogovordarьna indergandar ham şunь ytav esen jarьşalar. Oşo kendarðe tynaraktarða 6 tapqьr zaiatielar ytkarelep, unda Velgelem Pik ham Georgi Dimitrof iptaştarðьn VII kongressta hejlagan dokladtarь ejranelde.

Institutьŋ nata jamaqatselege, polit uqьvðьŋ ььjatьn kytarevgə, studenttarðьŋ aderlanep kilevðaren ta'min itergə mobilizatsialanqan. Ketepxana temalar bujьnsa materialdarь je-teşterev, unь tulь fajðalanьv saralarьn kyra. Uqьv esen gruppalarqa ajьm aylmalar aldьlangan. Bьlar uqьv esen tulь mamkinlek birələr. Həm hedəmtələ ytelgan materialdarðь ydlaşterev 75,0 protsenttan 97,4 protsentqa kytarelde.

Jarьş dogovordarь tikşerelep hedemtalare stena gazetalarьnda jaqtьrtьla, jьjьlьştarda iqlan itelalar.

Propagandistarðьŋ aderlegen, darestan ььjatьn kytarev esen dotsent Uşakof jetakselegenda har tema aldьnan propagandistar menan instruktsia udqarьla.

Bьna polit uqьvda irəşkəŋ uŋьştar oşolar. Lakin bьlar menan bergə jetəşhedlektər ða juq tygel. Polit uqьvdarqa jərəmagan, jərebə la, əðerlanmagan studenttar ða bar. Matimatik fakul'tetьnьŋ dyrtense kursь zanatiene betenlajgə edalar.

Partiahьð uqьtьvsьlar ham texnik xeðmətkərðər ale polit uqьvqa jəlep itelmagandar. Bьna ьnьndaj jeteşhedlektar alda-qь kenda betereləgə təjeş.

SABAŞЬF

ISEMLEK TƏ FAJÐA BIRMƏNE

Maqar rajonь. partkomьnьŋ sekretarь Ivanof iptaş partia uqьvdarьna jьjьnavda ydenə ajьrьm „metod taptь". Ul partia uqьvьn qasan udqarьrqa telahə—şul vaqьtta storoðь saqьrьp ala la, uqa isemlek birep, kommunistarðьŋ ejlarenan barьp partia uqьvdarьna kilergə qul damqalarьn ala.

Bьna PIK iptaşteŋ dokladьn ejranaged. Saqat 4-5 larða gena storoz damqa ... jьjьp alqь. Zanatie 6 saqatta başlanьrqa tejeşle. Saqat 7 bulьp ta keşe juq. ... [illegible] —tine. Bьl horavqa ber kem da javap birmane. Əxmədejef taqь la uqьnь... taqь la—Aŋlaşьlamь, kemdarðen horavdarь bar?—tip 5 keşegə almaşlap qarap saqlь. Lakin bьl julь la javap bulmanь. Sanki partia uqьvьnьŋ qasan bulьvьn berev ða belmagan, aðerlanmagajne.

— Bьl partia uqьvьmь, olla qьsqьrьp kitap uqьqandь tьŋlavmь? tine berav.

Bьl horavqa propagandis Əxmədejef ta, partkom sekretarь Ivanof ta javap birmanelar. ... [illegible]

Fakt.

1936 JЬL DƏVLƏTKƏ MƏZBYRI HƏT TAPŞЬRЬV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ HƏM VKP(b) ØLKƏ KOMITETЬ QARARЬ

1935 jьl 20 nojabr

1. Kolxozdar, kolxozsь jorttarь ham janqьbaq xuzalьqtardan nalog kesena ingen davlatkə məzbyri hət tapşьrьvda Sojuz aðьq promьşlennostь instruksiahьnda ham BASSR Xalьq komissardarь sovetьnьŋ „1935 jьl davlatkə məzbyri hət tapşьrьv tortibe turahьnda" qь 1934 jьl 8 dekabr qararьnda eltida-[illegible] tərtipte 1936 jьlqa haqlarqa.

2. Oşoqa mьvafiq raveşta, kolxozdar, kolxozsь jorttarь, janqьbaqlar ham kulak xuzalьqtarь tarafьnan 1936 jьl davlatka hət tapşьrьv jьllьq normahьn tyьandagesa rafilarqa: (hьjьr başьna ber jьlqa litr menan):

Rajondar	Dejemlaştьrelgan maldar esen	Kolxozsь jorttarь esen	Janqьbaq kesьlan xuzalьqtar esen	Kulak xuzalьqtar esen
I. Terkem Øfø, Iglin, Arxangel'.	670	240	320	700
II. Terkem Davlekan, Sterletamaq, Əlşəj . . .	580	200	280	600
III. Terkem Blagoveşşin, Şişma, Blagovar, Toporin, Haro, Ileş, Dyrtejle, Belebaj, Jarmakaj, Baqalь, Saqmaqoş	560	200	280	600
IV. Terkem Neriman, Qьrmьsqalь, Mişkə, Qardel, Baltas, Asqьn, Boraj, Qaltas, K-Elan, Janavь, Mejəkə, Bişrvlək, Tajmazь, Saran, Byzdək, Avsiqan, Stariebaj, K-Kem, Kyganaq, Davan, Qьjqь, Malajaz, Masalle, Beloqataj, Malavez, Jamaquza, Tatiş, Pejdcovka, Kejergəde . .	520	180	250	560
V. Terkem Ucalь, Bajmaq, Xajballa, Jьlajьr, Maqar, Əbjəlil, Zejansura, Beloret, Bьrjan	470	160	220	400

3. SSSR Xalьq komissardarь sovetьnьŋ Başqortostandaqь aderlav komitetь vəkilena, SSSR aðьq promьşlennostь inspeksiahьna, rajon başqarma komitetarьna, avьl sovettarьna, Başqortostan maj promьşlennostьna ham Başsujuzqa taqdim itergə:

a) 1-dekabrga rajon başqarma komitetarь prezidiumьnda 1936 jьl hət nalogь halьnьrqa tejeşle jorttarьn ... [illegible] xuzalьqtarьna jeklamalarðь tapşьrьvðь nata rajondarda 1935 jьldьŋ 20 dekabrenan da huŋqa qalmaj jammalarqa;

v) 1936 jьldьn 10 qinvarьnan 25 pa tiklem nata rajondarda tapşьrьlqan jeklomalarðeŋ derьklelegena ham tulьlьqona todaş tikşerev ylkərergə.

4. Jerle promьşlennost xalьq komissariatь Jakvdin Iptaşka ... [illegible]

Başqortostan Xalьq komissardarь sovetь predsedatele: **BULAŞЬF.**

VKP(b) Ølkə komitetь sekretarь: **ISƏNCYRIN.**

IPTƏŞ STALIN TELMƏREN EJRƏNELƏ

Toteş, (BaşTASS). Ip. Stalin ... stahanovsьlar kiŋaşmahьnda hejlagan telmarьn ejrənev ... [illegible]

16 EŞSEGƏ... IKE SYKEŞ

Rajevka ... (BaşTASS). ... [illegible]

KOLXOZ MILLI DOŞMANLЬQTЬ BƏTƏRÐƏ

Qunaqsaj ham **Preobrazenski** avьldarьnьŋ araha alьh tygel. Ulardьŋ arahь başqort, ikenselle urьs avьlь.

Revolyutsiaqa tiklem bьl ike avьl arahьnda şatmat-takantaş doşmanlьq jaşaj ine. Avьl kulaktarь ham qustandarьnьn qotorlovdarь menan asьqop jaŋьp kilgan bьl doşmanlьq jer bylev mas'ələhe tьvьv menan nьqlap qaььna ine. Ike avьl xalqь qaьqa aьtqanьь huqьşalar ine.

Begəngə kendə bьl ike avьl „Stal'" kolxozьna berlaşkandar. Kolxozsьlar berðəm kes menan xalle, kul'turalь tormoş esen keraşalar. Eleke huqanan başqa eş qoralь bulmaqan avьl xader ner jak avtomaşinahь, 14 neten sьqьrь, 20 atqьrь, huqqьsь ham başqa avьl xuzalьqь maşinalarь aldь. Eleke bьtqaqlь hadiamьq uramdar tanamarlьq bulьp ydgərdelər. Ularqa qom hibeelde, aqaslar ulturtьldь.

Kolxozda batsalek, hatьqsьlьq, suьqaьlьq ham qoşsoloq tovar fermalarь tefelde. Ferma maldarь esen standart abьardar tefelde ham alar abьq menan tulьlьqsa ta'min itelgandar.

Bujьl kolxoz nata tik qoşsoloq fermahьnan qьna 47 meŋ həmdan artьq doxod aldь. 1935 jьl kolxozsьlar har ber xeðmat konena 2 kilogram alьlalar, bujьl har ber xeðmat konena 6 kilogramm igen, 50 tin aqsa ham kajtoq jeşelsa aldьlar.

Har ber kolxozsьnьŋ hьjьrь, usad'ba jańь xuzalьqь bar.

„Stal'" kolxozьnda uqьv jaşendage balalar, uqьj jaza belmagan ham ad kelemle elsьndar uqьvqa alьqtьrьldьlar. Bujьl kolxoz dur maktap ... eşlatte. Sirkov ham mebel ikehe la kluqqa ajlander lde.

Elek velosipedtь ni tip ta belmagan bьl ike avьlda xader 27 kolxozsь velosiped aldь. Kolxozsьlarðьŋ aj esrare dur kodge, matur karavatlar, ebtal, ultьrqьs, bajavlь şkaftar menan jьhazlandьrьlqan. Şulaj uq tartьrma pardalare, karavat jajmalaren har ber jortta la osoratьrqa bula.

„Stal'" kolxozь, sovet vlasь ham bol'şeviktar partiahь jetakselegenda taqь la ðurraq uŋьştarqa ireşev esen keraşa.

Ş. Fajezof

MED PUNKT ASЬLDЬ

Qarmьşqalь rajonь, **Kyllar** sovetьnda ... [illegible]

Qotlostajь Ədham

KOLXOZ KLUBЬHЬÐ QALDЬ...

Kejergəde rajonь, „Sovet" kolxozь Başqortostandьŋ teşlek granitsahьndaqь iŋ sitta jaşagan kolxozdarðьŋ berehe. Kolxoz ydenen ojoştorolqan kenenan alьp oşo kenga tiklem kulaktarqa qarşь keraşten aьjьq avьrlьqtarьn ytkarep, xader jańь, baxetle, sotsialistik tormoşqa jul jarьp sьqtь. Kolxozsьlar ip. Stalin ajtkan xalle, mul tormoşqa kundan-ken jaqьnlajdar.

Elekke, natsь xokymate zamanьnda Şyl ham Timaşof ьujarðarьnda şatraklьqta jereb tormoş rasafe kyrmagan jarlьlar—**Jomalef Zəbit**, **Şəripof Nizametdin**, **Jarsьqof Talxa**, **Aznalin Əxmətşarif**, **Jasepof Nizametdin** begen kolxozda namьь menan eşlavðare arqahьnda xalle, mul tormoşqa jul jarьp sьqtьlar. Ular da tormoşta keşe kevek jaşav xoquqьna ejo bulдьlar.

Kolxozsьlarðь mul igen alьv, material jaqtan ybevðer gena qanaqatlandermaj bьl. Bьnь „Sovet" kolxozsьlarьnьŋ yðdarenen avьðdarьnan işeterga tura kilde. Ular kul'turaqa, kino kartinalarьn qararqa, kitaptarьn uqьrqa, uqьj-jaza belmavdaren uqьtьvqa ььvьsajðar. Lakin, Aqьarь MTS nьn başьð „tyralare" bьl „Sovet" kolxozsьlarьnьŋ kul'tura talaptarьna ybeşen iqtibarqa almaqandar. Kolxozda klub itelep fajðalanьlьrqa tejeşle dur maselte Moraptalqa alьð kitep, unь itep jarьqa başlaqandar. Aqьarь MTS nьn jetakselere (Zinnurof ham Xosnirizolьf) „Sovet" kolxozsьlarьnьŋ aj-vajðarьna qujmajьnsa, kyrşelage „Bol'şevik" kolxozьnьŋ MTS qa eirasage esen tip maselte („Sovet" ham „Bol'şevik" ikavhe ber kolxoz bulqandar) alьp kitkandar. Xader kolxozsьlar, MTS neðden klub itə torqan maseleneðde kontora itep fajðalanьrqa tip alьp kitte la, unь itep jaqьrqa başlaqan tidar. Ham kolxozsьlarðьŋ zarlanьvdarь elk derьt. Xader kolxozda serep betkan balakaj kena maktaptan başqa his ber jort juq. Odaq'lamajьnsa maktapta la uqьtьrqa his mamkinlek bulmajsaq. Sonkь maktapten nigeððare seregən ham jańь maktap karak bulasaq.

Aqьarь MTS nьn tyralare kolxozdьŋ xuzalьq ham kul'tura jaqьnan ybeşena ham ььqьvьna bьna ььolaj „jardam" italar. Kolxozdь klubьhьð qalderqan Aqьarь MTS nьn başьð „jetakselarena" partianьŋ Kejergəde rajon komitetь nəmə tir ikan.

Q. ƏLIBAJ.

NURDƏVLƏT MƏKTƏBE DUR BYLƏKTƏR ALDЬ

Manavez rajonь, Nurdavlat tulьь bulmaqan urta maktabe Oktarьrðeŋ 18 jьllьq bajramьnda kolxozdar tarafьnan dur bylaktar menan bylaklande.

„Saskə kyl" kolxozь maktapka ber başьnaq birde. Nurdavlat avьl sovetь pioner otradьna 60 humlьq gazeta-zurnallar jaððьrðь. „Aqiðel" kolxozь ber baьmaq, „Qьðьl Ural" kolxozь ber tana ham ber hanьq menan bylaklanelэr. Uqьtьvsьlar ham uqьtьvsьlar bьl bylaktarðe dur şatlьqtar menen qarşьlanьlar, ham kul'tura revolyutsiahь frontьnda alðьnqьlar bulьp jeŋep sьqьrqa hyð birdelar.

SAFARЬVA M.

ØLKƏNDƏRÐƏ UQЬTЬV BAŞLANMAQIAN

5-se oktabrða bata urьndarða la elkandarðe uqьtьv başlanьrqa tejeş ine. Lakin Maqar rajonьnda ale bьl eşkə begengəse əðerlek tə başlanmanarь juq. Rajonda 8 meŋgə jaqьn uqьj-jaza belmavse ham ad belevse bar. Avьl so etlarьnan uqьj-jaza belmavse ham ad belevselarðeŋ kyome bulьvь turahьnda dorot maqlymat alьnьp betmagan. Avьl sovettarь ham ulardьŋ kul'teksiatarь badьrlьqьь beleren eşe menan qьðьqььmajðar.

Likpunkttar esen Rajsojuz karasin jebarmaj. Daftar, qalam ham tejeşle kitaptar ða juq.

Rajon maqarif bylege elkandarðe uqьtьvðь tið kenda başlav esen praktik saralar kyrergə tejeş.

S. MAQARSKI.

BAŞQORT, TATAR GAZETALARЬ ALDЬRЬMAJDAR

Mejəkə MTS hьndaqь eşselar kypselek tatar ham başqorttar. Lakin nata eş qaqьðdarь urьь telenda jərelə.

Jьjьlьştarda qatnaşьvsьlarðьŋ 80-85 protsentь tatar, başqorttar bulьp la dokladtar urьь telenda udqarьla.

MTS direktorь Iərabinel ham unьn jərdəmsese Zakirьltar „Başqortostan" ham „Kommuna" gazetalarь aldьrmajdar.

MTS ta nine tatar, başqort gazetalarь juq tip horavqa qarşь direktorðar tatar, başqort, telen belmajbed, tidar. Ş.L. uq vaqetta alar ber esen turьşmajdar ða.

Sabaka.

IKE KISƏ

Başqortostan sovet jaðьvsьlarь sojuzь praviennahь hungьь dekadada ike kisa ytkarde. Berense kisa—21 nojabrða L. N. Tolstojðьn ylevena 25 jьl; ikense kisa—23 nojabrða xalьq şaqirь M. Qafurьðьn ylevena 1 jьl tulьvqa baqьşlandь. Har ike kisa qatnaşьvsьlarða juqarь effekt qaldьrdь.

L. N. Tolstoj ...[illegible]... turahьnda **M. Baj. Kriazof** iptaştar doklad jahandar. Kin analiz menan alьnqan dokladtar Tolstoj ətərðare ... jaqьь uq başqortsa bedomohen kyrhatalar.

M. Qafuri tuhьь, jaðьv julь turahьnda **M. Tazaj** iptaş doklad menan sьqtь. Tazaj iptaş Qafuriðьŋ eş julьn materlap, kyrhatep birde. Qafuri kisehe zьjьn ta'sir astьnda ytte. Unda qatnaşьp hejlavsь: **Bulat Isxaqof**, **D. Juluj**, **Sajfi Qudaş**, **Qarif Qumar**, **Zarif Başiri**, **Mъslimi** ham başqalar Qafuri turahьnda yð tasoratare ham istərðare menan urtaqlaştьlar.

Har ike kisala praktik qararðar sьqarьldь. Berense kisa L. N. Tolstoj ətərðaren başqortsaqa ajlanderep başьv maselehen qujðь. Ikense kisa M. Qafuri turahьndaqь ... kitap itep başьv, ytkan jьl qьjьnь ... başqortsa ... jыьηьv ... [illegible] ... jakmalьi.

Javaplь redaktorь:
TØXFƏT KƏLIMYLLIN

DƏVLƏTXANЬVA YÐ ARA TƏNQITTE QЬBA

Şişma rajonь maqarif bylege moðire Davlatxanov ... [illegible]

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

... 1931 jьl 9 fevralьnda raslanqan davlat ... zakondarь ham ... rajondarь ... „Başpiliəprom" ...

Jarðam	Torqan urьь.	Xisapqa aderev scotь
1. Başpiliəpromdan Şişma kontorahь	Şişma st. Samar-Zlatoust t. jul.	Davlat ...
2. Tajmazь	Tajmazь st.	...
3. GPP nan Byzdək rajon ara aderlav kontorahь.	Byzdək st.	...
4. GPP nan Əlş rajon ara aderlav kontorahь.	...	...
5. GPP nan Şaran rajon ara aderlav kontorahь.	Şaran st. S.-Zlatoust t. jul.	...
6. GPP nan Bara kontorahь	Bara	...
7. „Sterletamaq kontorahь.	Sterletamaq	...

Direktor **BIKMETЬF.**

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

... [illegible]

BAJBURIN.

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

... [illegible]

„NOVЬJ BЬJT" RZSKT ... [illegible]

Sviazovoj ... [illegible]

BAŞQORT ... [illegible]

OSO JЬLDЬN ... [illegible]

KINO - TEATR 2 BAŞKINO

CAPAJЬF

Øfø, „Oktobr nafitsalь" poligrafialь. Zakaz № 2576.
Glavlit № 3872.

ŞƏMSETDINЬF.

[Stamp:] ...-Массовая ...чтения

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ!

AJЬM HAЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ølkə həm Øfø qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 277 (...)
5 DEKABR
KESADNA
1935 JЬL

„Burьs—staxanofsьlar quđqalьşьna qamasavьq itergə teləməgən, ьъl quđqalьşqa teləktəşlek menən qaraqan, ləkin yđđəren əle qajtanan qora ƅelməgən, staxanofsьlar quđqalьşьna əle jetəkselek itə ƅelməgən xuzalьq eşselərenə, inzenerđarqa həm texniklarqa yđđəren qajtanan qorovqa həm staxanofsьlar quđqalьşь ƅaşьnda ƅarьvqa jarđam kvrhətevđən tora. Min əjtergə tejeşmen, iptəştər, ƅьndaj xuzalьq eşselərə, inzenerđar həm texniklar ƅeđđə əđ tygel. Əgər đə ƅeđ ьъl iptəştərgə jarđam ьthək, ular ƅeđđə, his şikheđ, taqь la kyƅerək ƅulasaqtar".

STALIN

A. A. ŽDANOF IPTƏŞTEŊ LENINGRAD PARTAKTIVЬNЬŊ S. M. KIROF IĐTƏLEGENƏ ARNAP 1935 JЬL 1 DEKABRENDƏ

YTKƏRELGƏN JЬJЬLЬŞЬNDA HƏJLƏGƏN TELMƏRE

Iptəştər, ƅьnan ƅer jьl elek ƅeđđen kommunistik partia, Leningrad ƅol'şeviktarь həm eşselərə, ƅeđđen ƅøjøk Sovettar sojuzьnьŋ eşse sьjьnьŋ, kolxozsьlarь həm ƅøtə xeđmət sandarь şikheđ avar həm his onotolmaslьq joqaltьvqa osoranьlar. Yla ƅorьp ьqqan javьzdan, eşse sьnьfьnьŋ iŋ uđal doşmandarьnьŋ qulьnan, partia tarafьnan tar-mar itel-ən zinovjevsьlar—kamenefsьlar—trotskijsьlar oppozitsiahьnьŋ qanэxal qatilləqьnьŋ qulьnan ƅeđđen partianьŋ iŋ kyrenekle aђmahь, ruxlandьrьvsьhь, ƅøjøk revolytsioner, jalqьnlь ƅeđđəre eşselərđeŋ ƅьhьnan taqan raveşta yla, iseme eşse sьnьfьnьŋ doşmandarьn tetrata torqan kese halak ƅuldь,—Leningrad ƅol'şeviktarьnьŋ eşselərenen həm xeđmətsandarenen ƅøjøkle jetəksehe iptəş Sergej Mironovic Kirof halak ƅuldь.

Unьŋ yleme ƅeđđen ƅøtə ilebeđđe, Sovettar sojuzьnьŋ ƅьşьndaqь ƅøtə xeđmətsandarđe, sotsializmdьŋ ƅøtə ƅьsь ... taqan raveşta tetratte. ...

[...]

PREDPRIATIE ƏS MƏJƏŞTƏRE
həm staxanofsьlar kəŋəşməhe asьldь

KƏŊƏŞMƏ ZALЬNDA

3-sə dekabrđə Øfələ, partia aqarativ tortonda, Başqortostan transportь həm promьjşlennost' predpriatiełarenen eş meŋəş həm inzener-texnik raƅotniktarьnan, staxanofsьlar menən ƅerlektə kəŋəşmələre asьldь. Kəŋəşməgə 210 keşe qatnaşa. Bьlьđan tьş Øfø xuzalьq ojoşmalarьnan 65 keşe həm qunaq sьfatьnda 40 keşe qatnaşa.

Prezidiumqa IŞƏNCYKIN, MARKNƏNSKI, SЬJPNƏTЬF, DAVЬTЬF, BЬJCKOF, ZELIKMAN iptəştər.

Kəŋəşmələ predsedatellek itevse—Ølkə komitetenen promьjşlennost'—transport ylege møđire ip. Marjonski ƅeren-se hyđđe, Işemƅaj promьjslahьnan jaŋь neft qьvьv zavodь direktorь iptəş Novikofqa ƅirđe. Unan huŋ Beloret metallurgia zavodь direktorь ip. Mannes, Beloret qorьv sьmq zavodь direktorь ip. Maisejef həm Tirlan listoprokat zavodь direktorь iptəş Kalenskiđar sьqьp højləneler.

Kəŋəşmə ƅøgøn də davam itə.

Başqortostan ƅaşqalahьnan, respublikalaqь kolxoz həm sovxozdarđьn daŋlьqlь keşelaren qarşьlavьna 2 aj da vaqьt ytmane. Ul kønđarđə kolxozsь udarniktarđьn 3-sə ƅøtə Başqortostan sjeđь kəŋəşməne ... [...]

Iŋeged đp horaj Davьtьt iptəş.

Novikof, yđ-ƅeŋ direktor ƅulьv jadenan texnik personalьb, staxanofsьlardьn eşeŋ ejrənergə mazmy, ... [...]

3-SƏ DEKABR'—KISKE ULTЬRЬŞ

[...]

Zavod, jьlьna 500 meŋ tonna lşemƅaj neften qajtanan eşlab sьqarьvqa ikəplangan. Bьl ƅik ƅar predpriatie, ƅьqa 10 million hum kapital halьnqan. U 1935-se jьldьŋ aprelenda tedelə ƅaşlaqajnь. Zavodьŋ planь ƅujьnsa eşkə ineŋ vaqьtь 1935 jьl 15 nojaƅr'. Ləkin, xøkymət zadanieha ytalmane. Matalan, nojaƅr' planь ƅarь ƅьk 58,2 protsentqa qьna ytalde. Səƅəp nə?

— Texnik proekttь ijyn lagena aldьq... Beđđe naqar tə'min ittelar. Qoramaldar, qađan, nasos, kanalđar jetəşmai... Tedeleşta 1 meŋ keşe eşlane—eşse kasь jetmane...

[...]

— Ə ƅeđđeŋ staxanofsьlar nisek eşlanelar? tip horav ƅirđe!.

— Beđđeŋ tedeleşta ajrьm udarniktar normalarьn 250 protsentqa jetkerep ytajđar. Bьlar —slesar Doronin, timerse Sazonof, ƅalta otsetь Sapezhkin, Verşinin, Kirillađar. Ləkin ular eşləp sьqarьv møm kinlektaren tulьhьnsa fajđalanmanьlar. Seŋki ƅeđ ularqa jaqьь texnik jarđam ojostora almanьq. ...

— Bьlar ƅetəhe lə ƅeđđen zavodqa, ayьr promьjşlennost' Xalьq komissarььqь da afьnan 1936-sь jьlda targe plandaqь 122 meŋ tonna urьnьna 130 meŋ tonna qьroş qojьv planь ƅirelergə møm kinlek ƅьvđьrь.— Mannes iptəş hyđen oşolaj ƅitep tamamlaj.

[...]

STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTEN BEĐ NISEK OJOŞTORABЬĐ

(STƏRLETAMAQ kyn zavodьnьŋ direktorь KOŽEVNIKOF həm texnarqь NIKOLAJЬF iptəştər menən højləşev)

... Grigori (185 protsentqa), Grigor'jef Ivan (213 protsent), Aufinof Ivan (250 protsent), Kiselef (205 protsent), Filipof Timofej (223 protsent), Fatkullin Ojali (180 protsent), Maxtef Sajfa'la h. ƅ.

[...]

Bьl eş hađamtahenda ƅeđđeŋ juqarь xeđmət ьramlьlьqь kyrhətevse eşselərenəđđeŋ hanь 36 ka jette. Ular jomlahenan ошо keşelarđe kyrhətergə ƅula: Gerasimof Semjon (normahьn 184,5 protsentqa ytaj), Ivanof ...

2. Texnologik protsesta ... eşlav øsøn tøvaa ƅrigadanьŋ ... 45-50 metr alьhьlьqtan 12 eşse kenona əs tapqar kytətep tašьj ine.

3. Tireneŋ tunalqan jaqьn ike tapqьr ligedlərgə həm eş-...

[...]

6. Maşinalardь həm instrumenttardь ytkerlav, ... 3-4 tapqьr ...

Kader inde ƅьl kamalar jeŋerelde, staxanofsьlar xərəkəten jəjeldərev øsøn şarttar ƅar ... Bьl tongalda ƅeđ asьlasaq kəŋəşmənan konkret kyrhətmələr kөtəƅeđ.

IŞEMBAJDA

RAZVEDKA BORAVLAVЬ HAMAN ARTTA BARA

Kirof isemendage Işemƅaj neft promьjslahьnda 1935 jьldьŋ 10 ajь øsøndə skvazinalar ajqa urtasa 214 metr qьđьvlьq menən ƅoravlanqa, ə ytken jьl ajьna 144,1 metr, 1933 jьlda 136,8 metr qьna ƅoravlana ine.

Bøtə Sojuz konkursьna qatnaşqan ekspluatatsion ƅoravlav skvazinalarьь itapka alqanda, ... Burovoj master Kynagin 122 ƅurovojda ...

... əle jaŋь qьna tedelə ƅaşlanь. Buranciпoia ƅoravlav eşe ... ƅara. Razvedka øsøn ƅoravlavđьŋ aqьrьn ƅarьvьna geofizik eşlarđeŋ tamamlanmavь həm Glavneftteŋ ƅoorudovanie jeƅarmave ƅoqonьq ine.

1935 jьldьŋ 10 ajь øsøndə promьjslala 271,8 14,5 tonna neft sьqarьldь. 34-jьlda 12 ajda 62,646 tonna qьna sьqarьlqajnь. Nojaƅr həm dekabr' ajda ... [...]

(BaƅTASS)

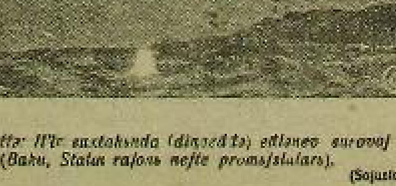

Hyrəttə: IIIr xastahьnda (diŋgeđđə) eşlanev ƅurovoj vышkalarь (Baku, Stalin rajonь nefte promьjslalarь).

(Sojuzfoto).

DƏVLƏTKƏ 60741 SENTNER IGEN HATЬLDЬ

Ələşəj. (Te'egraf ƅuj ьnsa). VKP(b) Ølkə Komitetь həm ... [...]

25 nojaƅrgə 60741 sentner igen kotarьlqan ... [...]

Stalin iptəşteŋ staxanofsьlar ... højlagan ... [...]

Rajkom—Ojirfanef.

RIK—Zverof.

Əđerlar kometetь vakile—Hoxalin.

Rajsojuz—Kazimir.

BƏTƏ ILÐƏRÐƏN PROLETARÐARЬ, BERLƏŞEGEÐ!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ølkə həm Øfe qala komitettarь, Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКОРДОСТАН"

№ 271 · 28 NOJABR · KESAJNA · 1935 JЬL

Beððə xeðmətsən keşe yðen yð ilenen̨ irekle grazdanь itep, yðenə kyrə jəmƏjət adamaь itep xis itə. Øgərðə inde ul jaqşь eşləhə, jəmƏjətkə birə al qamьnьn̨ barьhьn da birhə,—ul xeðmət gerojь, ul maqtav menən uratьlьqan keşe bulьp kitə. Bilðəle, tik oşondaj şarttarða ьna staxanofsьlar qudьqalьşь tьva ala ine.

I. STALIN.

JƏŞƏV JAQŞЬRÐЬ, JƏŞƏV KYNELLELƏNDE

[illegible]

„PRAVDA").

JЬLLЬQ PROGRAMMA VAQЬTЬNAN ELEK YTƏLDE

Motor təðeleşe, 27 (BaşTASS). [illegible]

MOTOR ZAVODЬ TƏÐƏLƏŞƏ

HYRƏTTƏ: Instrumental' sexьn̨ dəjəm kyrneşe. (Pankof fotohь)

„KYNELLE JƏŞƏGƏN SAQTA EŞ TƏ BRAJ"

I. STALIN.

IP. STALIN TELMƏRENƏ EŞSELƏR EŞ MENƏN JAVAP BIRƏLƏR

8-Mart fabrikahьnda janь staxanofsьlar

[illegible] protsentqa ytəvse **Øjilemjanьva**, 150 protsentqa ytəvse **Əxməletdinьva Fəvzia** kevek janь staxanofsьlar tьvðь.

— Ip. **Stalin** telmərə menən jəraktə janь dərt həm entuziazm tьvðьrðь,—ti kisljom sexь rabotnitsahь **Øjilemjanьva Nomdyðə**. Ul sajeк julasьnьn̨ telmərenə kendəlek eş normahьn ikeləta arttьrьp ytəv menən javap birðe. Øjilemjanьva 25 nojabrðə norma bujьnsa bildələn [illegible] 25 nojabrðə 212 protsent birep, kendəlek eş normahьn berense tapqьr 150 protsentqa, 26 nojabrðə—140 protsentqa ytəne.

Kulakova tenlələrьnda eşləvse staxanofsь **Bəşirьva, Xəsənof, Razmanqulьva, Qurmanşina** yð əðtarenə janь jəklamalar aldьlar.

Ip. **Stalindьn̨** telmərenə ejrənev sexlarðə davam itə.

N. SANSKI.

STAXANOFSЬ LOSKUTOF

JANЬ REKORD BIRÐE

25 nojabrðə **Vorəşilof** ismendəge **ajaq kejeme fabrikahь**nьŋ bəta sextarьnda staxanofsьlardьŋ berense bəta Sojuz kəŋəşmahendə ip. **Stalindьŋ** hejləgən telmərə ejrənelde.

Fabrika eşsələre sajeк julbaşsьnьŋ telmərenə javap itep 150 meŋ par jьllьq planьn 5 dekabrgə tiklem həm sujfit kyr ... menən ytəv həm plandan tьş 10 meŋ par ajaq kejeme birev jəklamahьn aldьlar.

Şatampovka sexьnda eşləvse staxanofsьlar: **Musin**—26 nojabrðə norma bujьnsa bildələngən 1000 par urьnьna 2547 par ajaq kejeme esən terle detal'dar eşləne. **Lifanof**—1000 par urьnьna 2347 par ajaq kejeme esən detal' jahanь.

Zagotovka sexьnьŋ staxanofsьhь—**Loskutof** kendəlek eş normahьn 430 protsentqa ytəp, janь rekord qujðь. **Siderova** 26 nojabrðə norma bujьnsa bildələngən 135 par urьnьna, 320 par detal' eşləne. 27 nojabrðə ul teşkə aşqa tiklem 180 par detal' jahanь. **Mostafina** 200 par urьnьna 293, **Maxnaceva** 250 urьnьna, 409-410 par detal' jahaj.

Ip. **Stalin** telmərə fabrikanьŋ inzener-texnik rabotniktarь arahьnda ejrənelep, ular staxanofsьlьq xərəkətenə jəjep jebərev bujьnsa konkret jəklamalar aldьlar.

NURЬJ.

IŞEMBAJ STAXANOFSЬLARЬ

JANЬ JƏKLƏMƏLƏR ALALAR

Işembaj, 27 (BaşTASS). Iptəş Stalindьŋ telmərə həm staxanofsьlar kəŋəşmahenəŋ materialdarь alьnьv menən bəta sextarða mitingtar ytkərelde. Neft' eşselərenen mitingtarь ður aktivlьq menən ytte.

Həjəkle julbaşsьnьŋ telmərenə javap itep iŋ jaqşь burovoj masterðar skvazinalar boravlavðь vaqьtьnan elek tamamlarqa jəklamə aldьlar. Master Avdeltai janь qanul itelgən 172-burovajðь 45 kendə tamamlarqa vəqəðə birðe. **Kynəgin** brigadahь bьl ajða 600 metr jer ytəsək. Ul 25 kendə 434 metrqa jette. Master **Lebedef** 145-burovajðь 45 kendə boravlarqa jəklamə aldь.

Kəbəqol ucastogьnьŋ eşselərə həm inzener-texnik rabotniktarь boravlavða jьllьq planьn 20 dekabrgə tamamlap, 5 skvazinanь ekspluatatsiaqa tapşьrьrqa, janь—308 burovojðь 30 kendə tamamlarqa həm boravlavðьŋ ydenə teşkən xaqьn 11 protsentqa kəmetergə jəkləmə aldьlar.

1-gruppanьŋ ekspluatatsia eşselərə neft' sьqarьvða nojabr programmahьn 115 protsentqa ytəjðər həm dekabr programmahьn kəmendə 120 protsentqa ytərgə vəqəðə birðelər. Ular staxanofsьlarðьŋ bəta Sojuz kəŋəşmahe materialdarьn, iptəş Stalindьŋ telmərenə ejrənev esən eşselər arahьnda tyŋərəktər təðergə qarar itelər.

ŞЬRPЬ FABRIKAHЬ STAXANOFSЬLARЬ

Cernikovka şьrpь fabrikahьnda staxanofsьlar hanь kendən-kən kinəjə barа. Bular arahьnda **Kərimьva** oktabr planьn 140-153 protsentqa ytəne, xəðergə vaqьtta ul planьn 220-250 protsentqa ytaj. Bul turala Kərimьva bьlaj ti:

— Ber stanok menən eşləgən saqta smenala 10 kilogramm qaqьð ytkərelə torqajnь. Staxanofsьlьq xərəkətenə quşьlьv menən min də yð stanogьmdь həm yðemden eş protsesьmdь qьjtanan ejrəndem, ike stanok menən eşləvgə tьarьsa jahap qaranьm. Vaqьt iteken bulqanlьqьn belengəs, iŋ elek 3-4 həm unan huŋ 5 stanokta eşləj başlanьm. Elek smenahьna 10 kilogramm qaqьð ytkərhəm, xəðer 40 həm 50 kilogramm qaqьð ytkərevgə ireştem.

Ular kyptər. Məsələn, **Jakovlef** smenahь staxanofsьlarьnan **Utkina** 208 protsentqa, **Spiridonova** 17 nojabrðə kendəlek eş normahьn 220 protsentqa, **Mal'tsьva** 200 protsentqa, **Ogorodnikof** smenahьnan **Menirova** 219 protsentqa, **Levcuk** smenahьnan **Ronina** 194 protsentqa, **Isanьirdina** 203 protsentqa ytəneler.

M. Sadьjqof

Işembaj neft' promьslahьnьŋ atqlь staxanofsьhь master—KYNƏGIN

(Cerkizof fotohь)

TƏNJAQ QЬTAJÐЬŊ JAÐMЬŞЬ

Tokio, 25. Japonia gazetalarьnьŋ Tənjaq Qьtajdaqь xənərselərə demilitarlaştьrьlqan zonanьŋ finans jəhəttən faktik məstəqillege 22 nojabrðə iqlan itelgəndən huŋ, bьl zonanьŋ administrativ inspektorь In Zu-gen 24 nojabrðə bьl demilitarlaştьrьlqan zonanь taşkil itevse 18 əjəddeŋ həm Xebej provinsiahьnьŋ şul demilitarlaştьrьlqan zonaqa sikləş kəŋəşqь ələşəndəge 7 əjədenəŋ tulь „məstəqillegen" iqlan itkənlegen beldərələr. In Zu-gen ydə Tunczoudь „kьnsьqьş Xebejdeŋ kommunizmqa qarşь avtonomialь komitetь" isemendə ojoştorolqan komitettьŋ başьnda torqan.

„Xotsi" gazetь In Zu-gendeŋ tərzemə xəlen kilterep, unьŋ Japoniala juqarь belem alqanlьqьn, japon qьðьna əjlangənlegen həm praktik eştə japon dairələrь menən kyptənən birle bəjləngən keşe bulqanlьqьn kyrhətə.

Simmun rengo agentstvohь In Zu-gendeŋ demilitarlaştьrьlqan zona „məstəqillegen" iqlan itevenən huŋ Bejpin-Tanszin rajonь garnizonьnьŋ nacal'nigь Sun Cze-juandьŋ 24 nojabrðə Tunczouqa 3 rota jajavle qəskər jebərgənlegen beldərə. Sun Cze-juandьŋ bьl eşe, tip jaða agentstvo, „demilitarlaştьrьlqan zonala qьtaj qəskəri kostarenəŋ torovьn tьjьp Tangu qalahьnda tədelgən kileşevdə bozьv", şunlьqtan Japonia xərbi vlastarь bьl qəskər jebərevgə qarşь his kisekməstən Sun Cze-juanqa protes beldərdelər.

N'ju-Iork, 25. „Assoşiejted press" agentstvohь Vaşington qalahьnan xəbər itə:

„Dəvlət departamentь Xebej provinsiahьnda avtonomialь xəkymətteŋ tədeleve turahьnda bik borsovlь xəbərdar abь. Xəkymət bьl avtonomia xərəkətenə Qьtajda Japonia ta'sirenəŋ kiŋəjeve tip qarap təşşhədiənə".

EŞSELƏRÐE KATORGAQЬA

HƏM TƏRMƏQƏ XƏKƏM ITEL

Berlin, 25. Huŋqь kendərðə Rurðьŋ revolyisson eşsələrenə qarşь kьp kenə massovьj sudtar bulьp ytte.

Vuppertal'da jəşərən kommunistik eşməkərlektə qəjeplənevse 13 eşseneŋ sudь buldь. Təp qəjeplənevse Bertram 15 jьlqa katorgaqa xəkəm itelgən. Øjemymən alqanda bьl 13 qəjeplənevse 66,5 jьlqa katorgaqa həm 4,5 jьlqa termagə jabьrqa xəkəm itelgəndər.

Şul uq Vuppertal' qalahьnda Rur eşsələrenəŋ ikense ber massovьj sudь buldь. Kommunistik eşməkərlektə qəjeplənevse bьl eşsələrdeŋ hanь 10, ulardьŋ familialarьn iqlan itelmaj. Tik qəjeplənevsələrdeŋ ber eləşə, şul jamlanan qatьn-qьd dardan 5 keşe hər berehe 10-ar jьlqa katorgaqa xəkəm itelgənlektərə beldərelə.

Essen qalahьnda xəðerge strojðь bərep təşərergə əðerlənevðə qəjeplənevse Rur eşsələrenən ikense massovьj sudь bulьp ytte. Nisə keşe bulqanlьqtarь beldereлмagan bьl qəjeplənevsələrdeŋ təp məssahь 2 dan 8 jьlqa tiklem katorgaqa xəkəm itelgəndər.

Keln qalahьnda xəðerge strojðь bərep təşərergə əðerlənevðə qəjeplənəgən 51 eşseneŋ sudь buldь. 29 qəjeplənevse 1 jьldan 6 jьlqa tiklem katorgaqa, qalqandarь-terle sroktarqa termagə **jabьrqa xəkəm** itelgəndər.

BRAZILIALA VOSTANIE

N'ju-Iork, 25. Tənjaq Amerikahan alьnа torqan ajrьm xəbərdər bujьnsa, kisə baş kytərgən haldattar Natal' qalahьn (Rio Grande Del'-Norteştatьnьŋ başqalahь, 30 meŋ xalьqlь port) yð qulдarьna alqandar. Baş kyt-revsələr bəta xəkymət jortьrьn, telegraf həm telefonды bərep alqandar. Braziliahьŋ vostanienьŋ ydəge başlьsa tənjaq provinsialarьnda tuplanqan. Baş kytərevsələr şulaj uq Resife qalahьn (Pernambuko ştatьnьŋ başqalahь) həm Rio-Grande Del'-Norte ştatьnьŋ Masxiba qalahьn alqandar. Huŋqь xəbərdər bujьnsa vostanie kenjaqьndaqь Parana ştatьnьŋ başqalahь bulqan Kuritiva qalahьnda la başlanqan.

Junajted press agentstvohьnьŋ xəbəre bujьnsa, xəkymət qəskərðərə Resife qalahьnьŋ uramdarьnda qatь huqьştardan huŋ baş kytərevsələrðe sigenergə həm qalanan sьqьp kitergə məzbyr itkəndər. Qala uramdarьnьdaqь qanlь huqьş vaqьtьnda baş kytərevsələrdən 100 keşe ytərelgən.

Brazilia parlamentь bəta ilðə 2 ajqa xərbi polozenie iqlan itte.

POL'ŞALA METALLURGTAR ZABOSTOVKAHЬ

Varşava, 25. Begen juqarqь Sileziala, Dombrovski bassejnьnda həm Krakof okrugьnda metallurgia həm tav promьşlennostь eşselərenəŋ 3 kenlek zabostovkahь başlandь.

Gazettərðьn jaðьvь bujьnsa, juqarqь Sileziala bəta kymer şaxtalarьnьŋ 93 protsentь zabastovkaqa sьqьp alqan: Unda 65 meŋ gornjak həm metallist eş taşlaqan. Eş taşlavsьlar eş xaqьn kəmetmajənse eş kenen 8 dan 6 saqatkə tiklem qьsqartьvðь talap itələr.

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

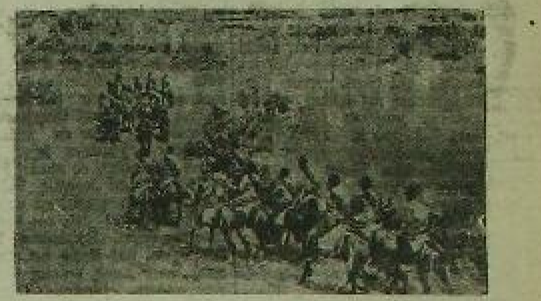

HYRƏTTƏ: Abissinianьŋ regulər qəskər kavaleriahь Xarar ergəhendə poxodta. (Sojuzfoto)

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 26. „Morning post" gazetьnьŋ jaðьvь bujьnsa, abissinialьlar xəðer Goraxajqa jaqьnlaşьp kilələr həm Fafan jьlqahь bujlap bis ber qarşьlьq osoratmajьnsa xərəkət itələr. Italia qəskərðərenen sigeneven, tip jaða gazet, berensenən, ulardьŋ bьqasa huqьşqa tik jerle qəskərðərðe genə jebərevðəse həm bьl praktikanьŋ təpbed bulьp sьqьvь menən aŋlatьrqa məmkin. Ikensenən, italiandar yððərenen kommunikatsion linialarь bulьv ergəhendə yð pozitsialarьnьŋ jomoşarqanlьqьn ibapkə alьp, yð kostaren jakl Vebi Şebeli jьlqahь bujьnda jakl Anglianьŋ Somali koloniahь siktərendə tulpar məqsətь menən vaqьtьsa sigenələr.

Rejter agentstvohь rəsmi bulmaqan məqlymattar bujьnsa Abissinia qəskərðərenəŋ xəðer Gorəxaj qalahьnan kenьsьqьş jaqьna, Ual—Ualqa taba bis ber qarşьlьq osoratmajьnsa barqanlьqtarьn xəbər itə. Ras Desta qəskərðərə Italianьŋ Somali koloniahьna taba bar'dar həm Italia komandovaniehь Mogadiş qalahь esen dar qurqьnьs tьvðьrьvь məmkin bulqan ras Desta qəskərðərenen xərəkətən tuqtatьv esen aşьqьs reveştə Işa Bajdoa punktьna qəskər jebərə.

Junajted press agentstvohьnьŋ xəbər iteve bujьnsa, italianьŋ jerle xalьqtan bulqan qəskərðəre həm italia samoljottarь Nalladajjo punktь ergəhendə ras Desta qəskərðərenəŋ avangard eləşen juq itkəndər.

London, 25. Addis—Abebanan rəsmi reveştə beldərevgə qarəqanda, Abissinianьŋ ьnnan 18 jьl elek taxettan bərep təşərelgən həm bьqasa jabьlьvða jatqan elekke imperatorь Lidz Jasu (negus Menelikteŋ balahьnьŋ balahь), Xarar ergəhendə ylgən. Matbuqattьŋ xəbərenə qarəqanda italiandar Lidz Jasuðь imperator itep iqlan itev esen unь yð qulдarьna təşərergə matəşqandar.

London, 25. Britiş junajted press agentstvohьnьŋ xəbərsehe beldereve bujьnsa, Addis—Abebanьŋ rəsmi dairələrьnda Abissinia qəskərðərenəŋ Makale qalahьnьŋ tenjaqьnda italiandarqa kətmagəndə həzym itep, ulardьŋ 3 batalion qəskəren sigenergə məzbyr itkənlektərenə kyrhətələr. Bьl xəbər bujьnsa undaqь huqьş vaqьtьnda batalion komandirðarьnьŋ berehe həm 100 haldat ytərelgən. Abissinialьlar bik kyp qoral, snarazenie həm atlar alqandar.

HUQЬŞQA HƏM FAŞIZMQA QARŞЬ KƏRƏŞ KONFERENSIAHЬ

Paris, 25. Kisə huqьşqa həm faşizmqa qarşь kerəş konferensiahь asьldь. SSSR dan Stasova həm Şvernik iptəştər kilgələr. Prezidiumqa Sovettar sojuzьnan Stasova, Fransianьn Zan Penleve, Lanzenen həm Longe, Anglianan Vudmen həm başqalar hajlandьlar.

Konferensia ydenen Abissiniaqa barqan delegatsianьnьŋ beldereven tьŋlanь.

Germanianьŋ atqlь jaðьvsьhь Genrix Mann kul'turanь həm demokratik intellektarðe jaqlap, faşizmqa qarşь kerəş turahьnda telmər hejləne. Qatь alqьştar menən qarşь alьnqan Stasova Sovettar sojuzьnda kul'turanьŋ kesle yбeşe turahьnda doklad jahanь. Şvernik Sovettar sojuzьnьn tьnьslьq politikahь həm tьnьslьq faktorь bulьv jaqьnan Sovettar sojuzьnьŋ xalьq ara əhəmiəte turahьnda telmər hejləne.

Varşava, 25. „Robotnik" gazetьnьŋ xəbər iteve bujьnsa, kisə Varşava qalahьnda dəvlət həm qala ucrezdenielarьnьŋ şulaj uq xosusi predpriatielarðeŋ xeðmətselərə torqan profsojuzdarðьŋ sjezdь bulqan. Bьl sjezd xəkymətteŋ eş xaqьn kəmetev turahьndaqь dekretlerenə qarşь kampania başlanьv ajqanlь saqьrьlqan. Sjezdqa bəta Pol'şanan 1000 delegat qatьştь. Hyðlьp hejləvse delegattar dekrettarqa qarşь qьrqь kerəş taləbe bulqьsьðьqьn beldərdelər. Kyp kenə delegattar xeðmətselərðeŋ eşse sьjnьf həm kerəstiandar menən bergə kapital həzymenə qarşь berdəm frontlь tьvðьrьv kərəklegen kyrhəttelər. Rəsmi rezolytsia esen kypselek tavьş birelmagənlektən, delegattarðьŋ protestь bulьvqa qaramastan, sjezd aşaqьs reveştə taratьldь.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

G. G. JAGODA IPTƏŞKƏ GENERAL'NЬJ KOMISSAR ZVANIEHЬN BIREV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YÐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARÐARЬ SOVETЬ QARARЬ

SSSR YBK həm Sovnarkomьnьŋ „SSSR Eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ dəvlət iminselegen haqlav baş idarahьnьŋ nacal'niktar sostavьna maxsus zvanielar birev turahьndaqь" 1935 jьl 7 nojabr qararьna əbtap SSR Sojuzь Yðək başqarma komitetь həm Xalьq komissarðar sovetь qarar birələr:

1. General'nьj komissar tigən zvanienь bildələrgə.

2. SSR Sojuzь eske eştər xalьq komissarь Genrix Grigor'jevic Jagoda iptəşkə general'nьj komissar zvaniehьn birergə.

SSR Sojuzь Yðək başqarma komitetь predsedatele: **M. KALININ.**

SSR Sojuzь xalьq komissardarь sovetь predsedatele: **V. MOLOTOF.**

SSR Sojuzь Yðək başqarma komitetь sekretarь: **I. AKULOF.**

Məskəv. Kreml, 26 nojabr 1935 j.

SSR SOJUZЬ ESKE EŞTƏR XALЬQ KOMISSARLЬQЬNЬN DƏVLƏT IMINSELEGEN HAQLAV BAŞ IDARAHЬNЬN JETƏKSELƏR SOSTAVЬNDAQЬ KEŞELƏRÐE MAXSUS ZVANIELARÐA RAƃLAV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YÐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARÐARЬ SOVETЬ QARARЬ

SSR Sojuzь YBK həm Sovnarkomьnьŋ „SSSR Eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ dəvlət iminselegen haqlav baş idarahьnьŋ nacal'niktar sostavьna maxsus zvanielar birev turahьndaqь" 1935 jьl 7 nojabr qararьna mьvafiq reveştə SSR Sojuzь Yðək başqarma komitetь həm Xalьq komissardar sovetь qarar birələr:

I. Berense rang komissar zvaniehьnda raƃlarqa:

1. Ja. S. Agranoftь. 2. V. A. Balitskiðь. 3. F. D. Derinastь. 4. G. J. Prokofjeftə. 5. S. F. Redenstə. 6. L. M. Zakavkazskiðь.

II. Ikense rang komissar zvaniehьnda raƃlarqa:

1. SSSR Eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ dəvlət iminselegen haqlav baş idarahьnьŋ maxsus bylek nacal'nigь M. I. Gajdь.

2. ZSFSR eske eştər xalьq komissarь S. A. Goglidzene.

3. Eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ Qazaqstan ASSR idarahь nacal'nigь N. B. Zalinde.

4. USSR eske eştər xalьq komissarьnьŋ urьnbaƃarь E. B. Kasnelsondь.

5. Eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ Xar'kof ølkəhendəge idarahьnьŋ nacal'nigь K. M. Karlsondь.

6. BSSR eske eştər xalьq komissarь I. M. Lepievskiðe.

7. SSSR eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ dəvlət iminselegen haqlav baş idarahьnьŋ jəşeren politik bylek nacal'nigь G. A. Molcanoftь.

8. SSSR eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ dəvlət iminselegen haqlav baş idarahьnьŋ ekonomik bylek nacal'nigь L. V. Mironoftь.

9. SSSR eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ dəvlət iminselegen haqlav baş idarahьnьŋ operativ bylek nacal'nigь K. V. Paukerðь.

10. SSSR eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ dəvlət iminselegen haqlav baş idarahьnьŋ sit ildər bylege nacal'nigь A. A. Slutskiðь.

11. SSSR eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ dəvlət iminselegen haqlav baş idarahьnьŋ transport bylege nacal'nigь A. M. Slutskiðь.

12. SSSR eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ eşse-kreƃtian militsiahь baş idarahьnьŋ nacal'nigь L. I. Belskiðe.

13. Eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ Saratof krajьndaqь idarahьnьŋ nacal'nigь R. A. Cillerðe.

SSR Sojuzь Yðək başqarma komitetь predsedatele: **M. KALININ.**

SSR Sojuzь Xalьq komissardar sovetь predsedatele: **V. MOLOTOF.**

SSR Sojuzь Yðək başqarma komitetь sekretarь: **I. AKULOF.**

Məskəv. Kreml' 26 nojabr, 1935 j.

MOTOR ZAVODЬ TƏÐƏLƏŞƏ

HYRƏTTƏ: [illegible] (Pankof fotohь)

IP. ORDZONIKIDZE TELMӘRENEŊ DAVAMЬ

(Adьqь. Başь 2-se bitta)

itelep Qara dingedҙa urьnlanda. („Ura" tavьştarь. Ip STALIN xormәtenә alqьştar her nisa minutqa hudala).

Lenin ylgәndәn hun, trotskistardan, zinovjefselardan, kamenefselardan hәm mәnә ter opportunistardan teninizdә haqlap alьp qaraқ korәşte, partia jetәkselegenә Lenin esen davam itterevse STALIN bulda. ul leninizmdәn bota dogmanдarьn tar-mar itte, partiabьn ham ilde nojak jenevdәrgә kiterde. (Kөslө alqьştar. „Ura" tavьştarь).

Bьl qөөaxattar, bьl jaraqhьd keşelar, revolutsianan ... mar itelgan ... kөslөn... jenelevdәre ... saftan in jaqşь ... jelde ... ip. Kirofta, ... ip. Kujbьşef ... vьktardan safь qaqşaman.

Kiroftьn nedden araһ bulmavьnan, partianьn XVII sjezdanda oso tribunanan—„Jәşәhe, jaşahә kilә" tip ojtqan Kiroftьn ... kuaktьn tuaqan ... joqalduq ... (Zalda matam tьnlьqь). Juqalьv ulь dur, lakin bol'ševiktar partia, bol'ševiktik il haman alqa bara. Ham ber keşe la, ham ber nәmә la unь tuqtata almajasaq! (Odaq alqьştar).

Beddeŋ il ip. STALIN tarafьnan industrializatsialandь, a bьl, iptaştar, jenel nәmәnә. Xәder nedden haljagan eşsendә eşlәv jenel tygel, ine Xәder inde jenevdәr menan qorәlanьaqa mөmkin, lakin bьl jenevdәrgә ... ireşev esen kyp kartalarde hәm ojanьstardьn

jemerergә karak bulda. Lakin nedden, eşraq kytarep narasaan bulup ip. STALIN nardь, hәm ocd jendeki! (Kөslө alqьştar).

1931 jьldьn fevralьnda xozajstvennikterdәn eerense one Sojuz konferensiahь jьjыlqas, Kolxozdь zal tribunahьnan ip. STALIN bed 50-100 jьlqa artqa qaldaq, ned bьl araba 10 jьlda tytergә tejeşbed. Jaki bed nam eşlәnbenәked, a, ki nedde jansaraktar — tine.

1931 jьlda proizvodstvo plana 10 jьlda ytergә tejeşbed, da, ip. STALIN nedden partianan. Ydek komitets xalьnda bulqan xozajstvenniktar kanalmalarda, nedden program... nebbedden ... jesterbe ... nedden partianьn ... ber nedden tarde, ...

Ham beeen, tysenden jansajok staxanofsьlaqь xarakate kytarelgәn. — başanda iptaş STALIN torqan bьl xarakat elkon adamdar menan alqa kila.

Jaşahen nedden jaŋь Lenin partiahь!

Jaşahen nedden eşse sьnьfь!

Jaşahen nedden ... ojratevsened, nedden julaşьnend iptaş STALIN! (Kөslө alqьştar, „ura" tavьştarь).

Iptaş STALINGA—ura! (Kөslө, oduq tuqtalmaj torqan alqьştar. „Jaşahen nejak STALIN!" „Jaşahen Sergo Ordzonikidze!" Bota zal „internatsional" jьrlaj).

JULBAŞSЬNЬŊ TELMӘRE EŞSELӘR ARAHЬNDA DUR ENTUZIAZM UJATTЬ

28-nojәrdә Beloret metallurgia bam qoros xanaş zavodьnda, iptaş Stalinden staxanofsьlar kanaşmahьnda һөjlagan telmәrenә arnalqan mitingtar ytkarelde. Julьaşmanь telmәre eşselәr arahьnda dur entuziazm ujattь, mitingtar kytәrenke aktivlьq menan ytte.

Qoros sьaqь zavodь staxanofsьlarь Stupacente ydenen sьqşanda:

— Bojek julsaşsьnьd telmәrenә javap itep, min taqь la jaqşьraq eşlәrgә hym hapmasьda la ydem menan nәrsә alьp saratьqa hyd atam, tine.

Beloret zavodtarьnьn soto sextarьnda staxanofsьlar kanaşmahe materialdarь, iptaş Stalindьŋ telmәren ejranev ytәrela. Eşselar

— Kanaşma materialdarь asьq nisek eşselәr karaklegen ejrәndek, tinәr.

Ip. Stalindьn telmәrenә javap itep, Beloret metallurgia zavodь, staxanofsьlarь ... ojotor ... ulьqa ... jaqşьraq ... ... eşsellәr jaqlaşelgәn. ... eşselar ... bar segaq nerkeletalgәnnәr.

Zavod direktorь İptaş Manestin taqdime azьnsa, jel konstruktsia ojoştoroldo, unьq zadaplaşьp dolml jardam kyrhatev hәm ularduq eşe menan jetakselev hәm esen ber sexqa nerkeletelgәnnәr.

Mexanik sextan masten Annimof, Vederәkof hәm Nedospasottan kollektiv taqdimdәre, plandar ... eşsәlәr ... 7 tapqьr, tip ojterlek arttьrda. Elek eşselar ner smenala 18 planka arttьrla ... sexalar...

Starletamaq, 26 (BaşTASS). Starletamaq eşselare staxanofsьlar kanaşmahьnda ip. Stalindьn telmәren ejranep, ip. Stalindьn kyrhәtmalaren tylavdь konkret jeklamalar ... Kyn zavoda eşselare kyn jomoştarьn tylavda kiptergeşә taqdim ... eşselәr ... plan ytәrgә ... Anisimof ... protsent ... Suxanof ... 160 protsentqa, ... 280 protsentqa ...

Sadovski plandь 200 protsentqa ytәp, 25-nojәrdә Jezof ham Batыrşin porta eşsessә aldьngьq ... dar urьnda 60 dana kyn ... eşlәnelәr.

Iglin rajonь „1-Maj" kolxozьnьn predsedatele ZELILEF iptaş. Ul tavыk ... jemmmә ... haŋa eşen jaqşь ojoştorop, jde ... ıldar ...

(Panfilof fotohь).

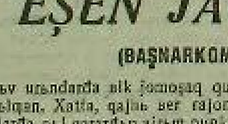

KӨDGӨ—QЬŞQЬ REMONT

SOVXOZ STAXANOFSЬLARЬNЬŊ SLJOTЬ

Davlekan orlьq sovxozьnьŋ staxanofsь kombajner, traktoristar, slesar' hәm başqa eşselәre sljotqa jьjыldьlar. Sljotta politbyrolek kьşqьbьnьn nәmәhәn başqarb kitel iptaş Qubbaq jahap staxanofsьlьq xarakatenan nama ikanlegen hәm bьl ... eşselәre ... ylaşqan ... eşselәr ... jemer ... remont ... ... menan urtaqlaştьlar. Kombajner Basin iptaş nisek itep həm jalsәgen 568 gektar ursьv hәm 560 kilogramm jaqьvlьqqa ekonomia jahavь turahьnda hөjlane.

jetakselare ana ta'min itmәnelar. Min har ker suнker tutqan hәbьn 20-25 minut kosep utьsqa torqajnam—ti, ul. Bьjьlqь utьsqa ... ... 20-25 minut ... sirek ... me ... tegel ... mexanik ... ... xәlbe ... kilep saqьr... Şulaj uq Basin iptaş remont esenә ... ıqtibarıbьz ... karaklegen hym, jьjлaşqa beдgoleş... remont ... tatarqa ... maqlymatьn.

MORDENЬF iptaş rajonьnьn „Qьzьl jordod" sovxozьnьn ... staxanofsь ... Ul ... (Panfilof fotohь).

—Yd eşende jaratьp, maşinanь ujdaqlap, xam kysэldan onqaqьnnьŋ—tiep hөjlane ul.

Qaraaldan ... Bьl hәm kimtie ... ... remont ... Min da ... ... bьjьl ... sosa ... ... Basin iptaş 568 gektardan alk bьl, ... Ulьm ... tigel ... ... eşselәre ... kәrtel ... ... hәm başqalar ... ... fьkerdә ... sovxoz

Traktorist Fols iptaş da ... staxanofsь ... ... traktor ... Mmenan ... normaһь ... 46 gektar normahь 52 gektar itep ... ... mөr ... ytkarelep... ... ... Sljotqa jьjыlqan eşselar stalinsьlar ... ... Sljot 21-se nojәrdә ... Tuligazof Talxa.

STAXANOFSЬLAR XӘRӘKӘTE HӘMӘ UL?

Jarkaj, (BaşTASS). Qaraqaj MTS-ьnьn remont eşsenә tejeşenә aderәjәmane. Masterskoj jaktьrmajla, ... Ivanof, Ojlmanastar ... ... Şunan qaraqыj ... staxanofsьlьq ... Eşsәlәr staxanofsьlьq xәrәkәte turahьnda ... Hәdemtala remont esendә 45 kyse ... 6 ke ... ... qaraqyj, ... tylanmaj.

BARЬ 5 TRAKTOR REMONTLANDЬ

Davlekan maşina-traktor stanitsa bьjьl 30 traktor, 28 motor remontlarqa tejeş. Lakin MTS ... ... 5 traktor qьna remontlandь. Remont ... ... nik, 3100 koronka ... ... MTM ... ... Sulde, ... N. SABIT.

USTAV URЬNЬNA—SUD...

Maqar rajonь, Juldaş avьl sovetь „Alqa" kolxozьnda igen ... ... dissiplina ... ... „JULDAŞSKI"

SЬJFAT—EŞ YDӘGENӘ

Өlşәj rajonь, Aksjon MTS-ь bьjьl 38 traktor, 8 kombajn, 24 traktor motorь hәm 27 avtomaşina remontlarqa tejeş. Başqalar avьl xuasьqь qoraldarьn quşьp alqanda, botahe 182 maşina remontlanasьq.

Remont eşselare arahьnda, VKP(b) Өlkә komitetь hәm Sovnarkomdьŋ traktorđarđь remontlav turahьndaqь qararđarь tikşerelde. Qarar nigeđendә—remont planь dekadalarqa ylәnep, brigadalarqa hәm ajьrьm eşselarga jetkerelde. Eşselar qararqa javap urьnьnda—yđ ara sotsialistik jarьşqa sьqьlar hәm staxanofsьlarsa eşlәrgә jәklәmә aldьlar.

Jәnşta Latьjpof brigadahь alda bara. Bьl brigada 20 nojәrgә ajlьq planьn 100; jьllьq planьn 23 protsentqa ytanә. Şulaj uq Polakof brigadahь la jaqşь eş kyrhatkestare bira. Bьl brigada jьllьq planьn 18 protsentqa jetkerde. Ajьrьm iptaştarđan: Kulikof hәm Bajarof tar kendәlek normalarьn 120-130 protsentqa ytajđar. Ә inde Maksimof brigadahь hejralep kila. Ul, avtomaşinalar remontlavđь botenlaj oşlamanь. Bunda alsatla kolxozlar đa qajeplelar. Sөnki ular әlegәsә avtomaşinalarьn remontqa kiltermanelar.

MTS la sьjfat esen kәraş jajeldәrelgәn bulha la, ajьrьm iptaştar sьjfatь yđ juqarьlьqsьna

kytarә almajdar. Mәbәlәn: Berezmaj iptaş tedatkan 30 hәbandan 8-e brakqa sьqta. Bьl MTS jetakselarena sьjfat esen kәraşte hyddan praktik eşkә kyserevđe quja.

Dajәm alqan saqta traktorđar remontlav planь 10, kombajnđar remontlav planь 37 protsentqa ytalde. Bьl әle his ber tьnьslanьrqa urьn birmaj. MTS jetakselare traktorđar remontьna bota keste tuplarqa, eşlәge jeteşheđlektarđe beterep, remontь staxanofsьlarsa ytkarevđe ta'min itergә tejeştar.

M. Almajef.

SIRAJЬF iptaş „Qьzьl jordođ" kolxozьnan eşsese brigadahьnda in jaqşь at qarasь. Ul kolxozsь—udarniktardьn berhe, atьn ... qaraşьnьq ... kolxozda udar eşlaj.

(Panfilof fotohь)

PROGUL JAHAJĐAR

Byzdak MTS-ь bьjьl remonttan 46 traktor ytkarergә tejeş. MTM la traktorđarđь remontlav başlandь. 20 nojәrgә kapital remonttan 3, urta remonttan 3, botahe 10 traktor ytkarelde. Tikşerev menan remonttьn sьjfatь jaqşь tabьldь. Tik masterskojda zapas eleştar jeteşmajđar. Bigerak ta podşipniktar juq.

MTM la VKP(b) Өlkә komitetь qararь ejranelde. VKP(b) Өlkә komitetь hәm Sovnarkomdьŋ traktorđarđь remontlav turahьndaqь qararьna javap urьnьnda, Jәmfaref brigadahь vaqьtьnan alda 4 traktorđь remonttan sьqarđь.

MTM la xedmat dissiplinahьn bođovsьlar đa bar. Mәbәlәn, traktorist—Ytaşef, Sadretdinaftar eşkә sьqmajьnsa progul jahajđar. Ә administratsia ularqa qarata ber terle la sara kyrmaj.

Xәđerđәn ul jeteşheđlektarđe beterergә, MTM la ьsьn xedmat dissiplinahь baldьrьrqa ireşergә karak. NIQMӘT.

5 KOMBAJN REMONTLANDЬ

Nuriman maşina-traktor stantsahь traktor hәm kombajnđarđь fajđalanьvđa elgele jenevđar birđe. Traktorđar menan 1050 gektar sasev zadaniehьn vaqьtьnan alda tamamlanь, kombajndar menәn 800 gektar igen jьjnalь. 2800 gektar tunqa hөrөv 100 protsentqa ytalde.

MTM 20-nojәrgә 5 kombajnđь remonttan ytkarđe.

„BATЬR"

REMONT QЬJBATQA TOŞӘ

Starletamaq, (BaşTASS). Starletamaq MTS hьnda remontlanqan STZ traktorьna jahalqan analiz, remontьn ydera teşәv xaqьn kәmetev esen kәraşten juqlьqьn kyrhatte. Planqa qaraqanda traktorđь remonttan ytkarev esen 248 hum artьq rasxod tololqan. Bьl rasxod xedmat xaqьn tylav rassenkalarьn arttьrev hәm esdarđe artьq xaq menan eşlәtevgә qajtьp qala. MTM jetakselare individual'ь sdel'şina hәm texnika saqlele ytkarevgә iqtibar birmajđar. Şul uq vaqьtta texnika saqlenә talap đur. Remont eşselarenen kvalifikatsialarь tyban, kvalifikatsia tyъanlektan oşo arala qьna 500 humlьq detal'đar bođoldolar.

RAJONDA BERENSE AKT

Starletamaq 26. (Telegraf buenьsa). Begәn rajonda berense bulьp „Stalin" kolxozьna jerđe mangega fajđalanьv davlat aktь birelde. Şul ajqanь kolxozsьlarđan tantanalь ultьrьş prezidiumь—VKP(b) Өlkә komitetь sekretarь Bьjkin, Isәncyrin iptaştarga, Başsovnarkom Bulaşef iptaşka, Başqortostan Ydak başqarma komitetь predsedatele Tabiref iptaşka hәm „Başqortostan" redaktsiahьna qotlav telegrammahь jebarde. Telegrammala bьlaj tejela:

—„Elekke jerhed, jarlь as, kulak ... ... ekspluatatsialanqan Qanьq qьvьş avьlь batraktarь Lenin—Stalin partiahь jetakselegenda kolxozqa ojoşop dur jenevđarga ireştelar. Xәđer inde ikke, nalsqqa xekem itelgan avьl juq, a sasak alьvьs, şat kolxoz tormoşo bar. Beđđe bьl tormoşqa faqat Lenin—Stalin partiahь qьna sьqarđь. Kolxozda jьldan-jьl sasev majđanь yşa. 1934 jьl 806 gektar saskan bulhaq, bьjьl 1116 gektar saştek hәm ber gektarđan 12 sentner daxod alьdьq. 1935 jьl davlatka 1323 sentner igen tapşьrđьq. Kooperatsia aşa 1500 sentner hattьq. Kolxozqa avtomaşina alьnьđ. Xedmat kene avьrlьqь arta. Ytkan jьl xedmat kenena 2 kilo jarьm alhaq, bьjьl 6 kilogramm alьnьđ.

Malsьlьq bujьnsa davlat planьn ytenek. Beđ xәđer eşta staxanofsьlar metođьn qullanьp, jađqь sasevga elgele ođerlek alьp barabьđ hәm ... jьlda rekord urozaj alьv esen kәraşabeđ".

RAJON GAZETALARЬNDA

SAFSATA

... Ike jeget arьq at jekkandar đa, rajon ydәgenәn silkә sьqьp baralar. Ulardь begen „Kәraş" kolxozь idarahь doxod ylev bajramьna saqьrqan, saqat un ikegә kilep jetevđaren ytenganđar. Jegettarđeŋ berehe—odon, berehe—urta bujlь. Odono tiđerak barьp jetev esen atlь sьbьrqьla, urta bujlьhь ajьlana la saqalka qaraj. Baralar, baralar... Jul his brtmaj. Ular kilep jetkanda inde—saqat es bula. Lakin, jьjьlьş başlanmaqan әle. Rajondan başqa qunaqtar đa kelalar. Qunaq jegettar aş aderlangan jortqa kiltereln. Bьl jegettar ojalьd qunaqtar ikan—„bьj jaqşь, abtovena qьmьđ đa bar. Abьqьp kilgas, ojalьp tormaььq. Baj taq aşalde, bajtaq eselde... tiđer.

Ike jeget tamaq tujđьrьp saqьvqa bela qunaqtar kilep bot kan bula. Jьjьlьşlь aşalar, jьjьlьşlь jьaalar, taqь la aşaj başlana. (Urta bujlь jeget bьnda yđen berense itep qujьp, bota qunaqtarđь qarap sьqa). Tavia aş, unan hun şaj hәm la hunьnan qьmьđ... Odon jeget ađaqta qьmьđ kilәvgen alđan hiđep, iptaşьnьŋ qulьrqьnьna tertep quja. Ular ikehe la qьmьđqa qothaq haqlajđar.

Qьmьđ kilә. Ber sirek nama 7-8 keşegә „saq itergә la jetmaj". Jaraj әle qunaqtarđan bьxele, taqь la kilterep sьqaralar. Odon jeget jaŋь sirektan halьp birelgan „qьmьđđь" avьđьna tigeđev menan—bь... itep kire ultьrla. Urta bujlь jeget avьđ itkas, kyrşehenda ultьrqan berәvgә urьlsalaşьrьp, taran maqnә menan „bin nama hidaheŋ?" tip quja. Tegehe javabьnda „Dinaturattan da kom tygel" ti.

Mәžles tarala, kyptar avьldarьna qajtьp kitalar. Beđđeŋ tanьş jegettarebeđ kolxozda qunьrqa qala. Lakin, ularqa tьnьs joqo bulmaj. Nindajđer bildaheđ keşelar ten bujь haqьşьp, qanqa batьp, aqьrьşьp, ularđan mađalarьn jenaralar. Kytşe kolxozdarđan kilgan qajhь ber predsedatelđarđen jaqьndaqь ber ejgә jьjьlьp jьrlaşьvđarь la tьnьslьqь bođa.

Tan ala. Rajzo agronomь Mencenko qajtьrqa aşьqa. Lakin, „Iskra" kolxozьnьn predsedatele Mesalimьf unь tөpheđ trantasqa ultьrtьp kitkan. Iberhe la ike doroŋ ikan, jaqşь trantasьn hajlap jegergә belgan!..

Irtәnge şaj esalar. Agronom trantas artьnan „Iskra" kolxozьna saba. Lakin, kolxozqa kilev menan da trantasьn taba almaj.

„Şul raveşsә, ner kolxozsь irenen jemertep, nerehe başьn tişterep, Mencenko trantasьn juqaltьp tarakьşьrqa tura kilde...»

Mejaka rajon gazetahь—„Baшьv udarnigь" nьn 21 nojabr hanьnda X. Avrajeski tigan berav „Krandas kelaseđ ip. Mesalimьf" tigan nama jađьp başьnan kiskan şundaj vaqiqalar turahьnda hөjlaj. „Fel'jeton urьnьnda"qь bьl nama gazetanьn tөtөş „podvalьn" alqan. Odon jeget—redaktsia rabotnigь Sattaref, urta bujlьhь—X. Avrajeski ydđare bulalar.

Bьl safsatanьn ni esen karage bar? Beđđensa his juq. Tik, javaplь redaktor F. Ramazanьva iptaş kena unь ni esender karakle hanaqan. „Kәraş" kolxozьnьn predsedatele Usmanьf doxod ylev bajramьn—ikke bajramdar lebenә inderep jebarev menan dur alsmalьq eşlej. Ә, redaktsiana kilgan Avrajeski hәm Sattaref da şul alsmalьqtarđan qьđьlьqьbđ eşlәnevenә jul qujalar đa, hьjlanьp qajtqas, oşo safsata menan gazetanь bьsratьp sьqalar. Urьn, qaqьđ mas'alahe Ramazanьva iptaşka nildә tygel kyrahen. Şulaj bulmaha, gazetanьn dyrtten ber elөşen bьl safsataqa baqьşlamaђ ine. Şunьbь qьdьq, X. Avrajeski ydenen bьl safsatahьn: „Mesalimьf Mencenko trantasьn qasan kiltere ikan?" tigan gonahьnd hyddar menan tamamlaj. Ә beđ:

—„Baшьv udarnigь" rabotniktarь qasan bьl žurnalistarqa oqşamaqan sьjfattarđь taşlarđar ikan, nina doxod ylevde kolxozsьlar massahьnьŋ bьlьn şatlьq bajramьna ajlandermaneged, ni esen kolxozdьŋ mul igen alьvьn aldьnqь keşelaren kyrhatmaneged?, tigan horavđar qujabьđ.

Hәj, xermat kytәv—jaxşь, unь har kem buldьra, lakin bol'ševiklik matbuqat talap itkansa eşlaj belev, hьjlanьv tygel şul

MAQAR

TӘRӘN ӨBEKLEKTӘ

Maqar rajonьnda finans plandarьn ytev esen kәraş siktan tьş jomoşaq ojoştorolqan. Bьnь IV-kvartal maja tuplav barьşь asьq kyrhata. Senki, bьl kvartalqa birelgan 321 meŋ humlьq plan 20 nojәrgә ni barь 41,5 protsentqa qьna ytalde.

Jegan sovetь planь 10 nojәrgә 15,8 protsentqa, Maqar 20 protsentqa, Janrus, Ərmet—Rәxim, Bajquza sovettarь 21-30 protsentqa qьna ytьp, maja tuplavđь jenәjatsel raveşta alalar. Kyptan tygel Başnarkomfin tarafьnan jebarelgan brigada finans eşlaren tikşerep, rajon finans ylegeneŋ fin seksialarqa jetakselek itmaven hәm başqa kyp kena jeteşheđlektaren asьp, ularđь beterev esen konkret juldar kyrhatep ytkajne. Lakin eşta hьnьlьş nik ađ. Avьl sovettarь әle bulha ydđarenen eşenda bulqan tөp jeteşheđlektarenan—xalьq arahьnda massovьj eştarđe jajep jenarganđare hәm aktivtarđь mobilizovat itkandare juq.

Rajon finans ylege, profsojuz hәm komsomol ojoşmalarь, maja tuplav frontьndaqь bьl eđeklektarđe beterev hәm rajonda aldьnqьlar safьna başqarьv esen praktik saralar kyrergә tejeştar. I. DAVЬTЬF.

SLJOTQA BARALAR

1-dekabrđa KUJBЬŞEF qalahьnda SAMAR—ZLATAUS timer julь staxanofsь—krivonossьlarьnьq sljotь asьla.

Sljotqa ӨFӨ timer julь staxanofsьlarьnan in jaqşь maşinist hәm staxanofsьlarđьn berense bota Sojuz kanaşmahьnda qatnaşqan-GURIN, şulaj uq maşinist-GRӘZNOF, KOVALJOF, RӘPSEFTAR, tokar'-KAMAROF, Qala sovetь aqzahь, strogalşik Pokaşnikof hәm başqalar baralar. (BaşTASS)

SӘLIXЬF Timer—Nuriman rajonь „Belem" kolxozьnьn udarnigь. Ul arlьq kiptergesta menjes jaqьvsь xedmaten başqarđь. (Panfilof fotohь)

FINANS EŞEN JAQŞЬRTЬV ӨSӨN KӨRӘŞERGӘ

(BAŞNARKOMFIN URЬNBAŞARЬ IP. MIXONIN MӘQALӘHE)

Finans poxodь, finans rabotniktarь aldьna—SSSR Sovnarkomьnьn avьldarda finans eştaren ьnqьtьv turahьndaqь qararьn jьldam hәm hidger raveşta bojomqa alqarьv burьsьn qujqajnь. Lakin Başqortostan respublikahьnьn finans rabotniktarь hәm finans aktivlarь bьl burьstarđь ytәj almanь.

Fin poxod jeklamalarenen in mehim burьslarьnan berehe—7 nojәrgә tiklem yđ ara halьm hәm avьl xuźalьqь nalogь bujьnsa, xalьq quibnan ingan qaritsalarđь tikşerep sьqьv ine. Beđ, bьl eşte urьnьna jetkerep, ytap sьqa almanьq. Başnarkomfindьn ydenda bulqan qaritsalar bulьhьnsa tikşerelgan bulha la, rajon finans ylektarenә jebarelgan 822 qaritsanьn tikşerelevе turahьnda urьndarđan ber terle la xabar juq. Bьl xәldәr rajon finans ylektare rabotniktarьnьn, qaritsalarđь vaqьtьnda tikşerev eşe—avьlda finans eşen julqa halьvđa dur jardam kyrhatkanlektaren aŋlamavđarьn hәm aŋlaşa la telәmaganlektaren asьq kyrhatalar.

SSSR Sovnarkomьnьŋ 3-se avgust qararьn bojomqa alqarьv urьndarđa bik jomoşaq qujьlqan. Xatta, qajьь ber rajondarđa bьl qarađьn ajьrьm punkttarьn jenajatsel raveşta bođov faktьrь la bar. Baqьlь, Kyrgarsan, Mәsatle, Toporin, Kr. Kam bevek kyp kena rajondarđan qararđьŋ ytaleşe turahьnda oşo kengә tiklem maqlymat juq. Maqlymatarđe tik 15 kena rajon jebarđe. Şulaj uq mazьvri tylavđarđe snorşiktar arqьlь jьjьvđь tuqtatьv turahьnda la 31 rajondan qьna maqlymat alьndь. Ulardьn 26 hьnda bota avьl sovettarьnda bulqan snorşiktar beterelgan. Kyp kena avьl sovettarьnda mazьvri tylәvđarđe oşoqa tiklem snorşiktar arqьlь jьjnajđar. Mәbәlәn, Bera rajonь, Pitiukin sovetьnьn Ajnaş avьlьnda mazьvri tylәvđarđe kolxozsьlar arahьnda javaplь kaznasьjđar alьp barbalar, a jaŋqьdaq xuźalьqtar arahьnda haman da elekke snorşiktar alьp baralar.

Avьldarđa finans eşen julqa halьvđa hәm avьl nydaete aqsalarьn urьnlь fajđalanьvđa hәm ularđь ydlәşterevđarđan haqlavda, avьl sovetь tikşerev komissialarь ifrat ta đur urьn totalar. Kr. Usol rajonьndaqь Sajetbaŋ avьl sovetьnьŋ ikke snoryigь Janmurzindьŋ jaŋqan kvitantsialar menan aqsa jьjnap, unь ydlәşterevе turahьnda tikşerev komissiahьnьŋ bьnь vaqьtьnda hiđep qalьvь, eşmakarlek kyrhatevе, tikşerev komissiahьnьn ni tiklem đur eş kyrhatkanlektaren asьp bira. Bьnь şunьŋ esen da SSSR Sovnarkomьnьŋ 3-se avgust qararьnda tikşerev komissialarь aqzalarьn sьjьlь totanaqlь kolxoz udarniktarьnan, komsomoldarđan hajlap, ularđь rajbaşqarma tarafьnan bьđlatьv eştare bota asьqlьqь menan qujьla. Alьnqan maqlymatar әle bьl mas'alanen qәnәqatlәnerlek raveşta bojomqa alqarьlmavьn kyrhatalar. Oktabr bajramьna tiklem 25 rajonda 806 tikşerev komissiahь aqzalarь qьna hajlanьp, rajbaşqarma tarafьnan rьđlanqandar. Kypselek avьl sovettarьnda tikşerev komissialarьnьn eşka halqьn qaravđarь arqahьnda ydlәşterevđar, xalьq aqsahьn urlaşьvđar tolonovđar xәkem ita. Bьnь, Başnarkomfin tarafьnan jahalqan tikşerevđar, 37 rajondьn avьl sovettarьnda 156 meŋ 300 hum aqsanьŋ ydlәşterelganen asta. Bьl summalarđьŋ iŋ đur eleşe Starletamaq rajonьna teşa. Jetmәhә unda sirkavđe halьp, unьŋ snorşiktьŋ 6 meŋ humlap davlat aqsahьn tuđđьrqanlьqtarь belende. Bьna-bьlar urьndarđa ydlәşterevđarga qarşь kәraşten jomoşaq bulьvьn hәm bьl eşta tikşerev komissialarьnьn borola alьnmavьlьqtarьn kyrhatalar. Şulaj uq aydaet dissiplinahьn bođovđar đa juq tygel. Mәbәlәn, Şaran rajbaşqarmahь 16 avьl sovetьnьŋ, Kr. Usol rajbaşqarmahь 12 avьl sovetьnьŋ aydaet aqsalarьn yđ karaktarena alqandar. Şunь la әjtep ytergә karak, SSSR Sovnarkomьnьn 3-se avgust qararьn rajondarđa gazeta bittarenda jaqьrtьv eştare la jomoşaq qujьlqan. Bьl qararđь ni barь 17 rajon gazetahь qьna baђьp sьqarđь. Qararđarđь praktik bojomqa alqarьvđa rajon matbuqatьnьŋ role ifrat đur. Ular finans mas'alalaren sestimalik raveşta jaqtьrьp barьrqa tejeştar.

Başqortostandьŋ finans rabotniktarь, finans aktivtarь hәm sovet jamoqatselegе kyrhatelgan jeteşheđlektarđe beterevđa konkret kәraşergә tejeş ar.

ALDЬNQЬ SOVETTAR MENӘN TIŊLӘŞEGEĐ

Massovьj eş jaqşь ojoştorolqas, hedamtalare la jaqşь sul. Bьna Nuriman rajonьnьn Yrake sovetь (predsedatele ip. Dumkin). Ul finans eşenda jaqşь eşlaj, har vaqьt kvartal plandarьn vaqьtьnda ytap bara. Sovet I-kvartalqa birelgan maja tuplav planьn 100 protsentqa, II-kvartalda 111 protsentqa hәm III-kvartalda 145 protsentqa ytap sьqtь. IV-kvartalqa birelgan plan Oktabrđen 18-jьllьqь kenenә 71 protsentqa ytalde. Sөnki, sovettьŋ predsedatele iptaş Dumkin, sekretarь Şugin hәm xisapsьhь Salamatoftar ajьrьm ucastoktarqa berketelep, unda massovьj—aŋlatьv eştaren alьp baralar. Har ber sovet aqzahь 10-ar jortqa berketelgan. Bьl ucastoklarđa sistematik raveşta jьjьlьştar ydqarьlьp, sovettьŋ xisaptarь tьŋlanьla, aydreteŋ ytaleştare tikşerela, nalog mas'alalare qarala hәm massovьj raveşta zajom otoştarь tikşerelep barьla. Massovьj eştarđe jaqşь qujьv arqahьnda, finans plandarь la har ber tarmaq hәm sektorđar bujьnsa vaqьtьnan elek ytalep bara. Şulaj uq Krasnojar sovetь la bьl sovettan qalьşmaj. Ul da kvartal plandarьn vaqьtьnda ytap kila. IV-kvartal planьn 7-nojәrgә 82 protsentqa, zajom vznosьn inderevđe (jьjьv) 116 protsentqa ytane.

Bьnьŋ kevek sovettarđь başqa rajondarđa la kyraбeđ. Lakin ulardьŋ hanь bik ađ әle. Jarmakәj rajonьnьŋ Isakaş avьl sovetь massovьj eştarđe jaqşь ojoştorovь hedamtahenda mazьvri tylәvđarđe 7-nojәrgә 82,2 protsentqa, irekle tylәvđarđe 195 protsentqa, zajom vznostarьn inderevđe 90,9 protsentqa ytane. Sovet, Janasaq sovetь menan jarьşa. Jarьş dogovorđarь sistematik raveşta tikşerelep tora hәm hedamtalare jьjьlьştarđa ejranela.

Aldьnqь sovettar tedmahena Baltas rajonьnьŋ Kentygeş, Mişkin, Ibke-Baltas, Kizgan, Jaŋь-Baltas sovettarьn inderergә bula. Bьl sovettar Oktabrđen 18-jьllьqь ismena baqьşlanqan finans poxodь jeklamalaren ytavđa praktik kәraşalar. Ular dajem maja tuplav plandarьn 7-nojәr kenena 71 protsenttan alьp 94 protsent arahьnda ytanelar. Kentygeş sovetь zajom vznosьn inderevđe 96, Mişkin, 94, Ibke-Baltas 92, Kizgan hәm Jaŋь-Baltas 86-şar protsentqa jetkerep ytanelar.

Bьl avьl sovettarьnda maja tuplav plandarьnьŋ ytalevе, juqarьla kyrhatelgan eş metodtarьn qullanьvđan, sovet jetakselarenen aktivtarqa konkret jetakselek itevđarenan kila.

Başqa rajondar hәm avьl sovettarь aldьnqь sovettarđьn eş metodtarьn yđđarenә kyserergә, aldьnqь sovettar menan tiŋlәşergә tejeştar. Z.B.

ALDЬNQЬLЬQ ӨSӨN

Maqar rajonьnьŋ Kođan avьl sovetь finans plandarьn ytavđә massovьj eşte jajep jebarđe. Sovettьŋ predsedatele ip. Baxtejarьf finans aktivtarqa operativ raveşta jetakselek ita. Şunьŋ esen sovet, IV kvartal maja tuplav planьn 64 protsentqa ytane. Ul, maja tuplavda rajonda aldьnqь bulьp bara. Sovettarь ... Maqar, Jegan sovettarь bьl eşte xurlьqlь 15-20 protsentqa qьna ytatalar ... aktivtarь ...

Kođan avьl sovetь aldьnqьlьqtь maja tuplavda ... kәm esen kөr... Ş. FӘJEZ.

MALSЬLЬQ

DƏVLƏT MAL YRSETEV PLANЬ YTƏLMƏJ

Məsetle rajonьndaqь kolxoz hətəjek tovar fermalarьnda dəvlət mal yrsetev planь ytəlməj. Qomyman maldar 1936-jьldьņ 1-qьnvarьna hətəjek tovar fermalarьnda 3 men 540 başqa jetkererge tejeş. Plan ale 440 başqa ytalmaqan. [illegible] planь 146 başqa ytalmaqan. Qomyman alqanda plan 84,9 protsentqa ytalgan.

Dəvlət mal yrsetev planьn „Pamat kommuna" kolxozь 81 baş urьnьna 98, „Bajkin" kolxozь 220 urьnьna 240 başqa jetkerep, arttьrьp ytaqandar. Mal yrsetev planьn bigerək ta „Frunze", „Capajьf", „Traktor" kolxozdarь [illegible]. Bьl kolxozdardьņ jetəkselare malsьlьq eşenə nasar qaraj. [illegible] „Capajьf" kolxozь 43 urьnьna 24 başqa qьna jetkergan. „Traktor" kolxozьnda la şundaj uq xal.

Rajon dəvmalendə [illegible]

[illegible]

MƏXMYTEF.

„MARS" KOLXOZЬNЬŅ ELGƏŞEVƏRE

Berjan rajonь. „Mars" kolxozь [illegible]

[illegible]

[illegible] **„Tursunbajef Şarip, Jəhmənilsif Xajretla, Osmanova Jamila** [illegible]

[illegible]

K. Miņloqulof.

HЬJЬRHЬLЬQTЬ TIĐ ARALA BƏTƏRGƏRGƏ

Məsetle rajonь dəvmalendə [illegible] kontraktovaja itev planь [illegible] Bьl planьn 36 protsentqa qьna yrav tigan hyd.

Bьdav kontraktovajt itevdə bigerək ta „Frunze", „Capajьf" ham „Traktor" kolxozdarь artta qalalar. „Frunze" kolxozьnda hьjьrhьđ kolxozsьlarqa 15 bьđav kontraktovajt itev urьnьna, berav də kontraktovajt itelmagən. Fermaqa 15 urьnьna barь 6 baş kontraktovajt itelgən. „Capajьf" kolxozьnda kolxozsьlar esen 6 baş urьnьna barь

[illegible] dəvlət kreditьnьņ barь 2 men humь qьna lajdalanьlqan. Kyp kenə kolxozdar bьl aqsanь urьnhьđ totonqandar. Bigerək ta „Traktor", „Ьrnak", „Stalin" ham „Kaganovic" kolxozdarь. Şundaj uq xalde rajondьņ başqa kolxozdarьnda la kyrergə bula.

Bьl jetəşhedlektərde sovetlardьņ xisap alrevgə aderlek kampaniahьna sajlap, tiđ vaqьt esendə rajon dəvmalendə hьjьrhьđlьqtь beterev saralarьn kyrergə kərək.

M. M.

HYRƏTTƏ: Xərsi okrug qьđьl armejestər alimpiadahьnda qatnaşьvsьlar (Nikolajьf sojedeniehe) başqort xorь. (DKA fotohь)

HЬJЬRHЬLЬQTЬ BƏTƏRGV ƏSƏN KƏRƏŞMƏJDƏR

Kejargade rajonьnda partia ham xəkymətten kolxozsьlardьn hьjьrhьđlьqtьn beterev turahьndaqь qarardan [illegible]

[illegible] tьlanmagan. Kolxozsьlar kolxoz tlarьhьnan başmaq xaqьn horap barsalar, predsedatel Xismatullin, tuqtaqьđ, ner əđ ketegəd, əgsə menan qajtla barabьqьđ" tip kenə javap alra.

Morantal sovetьndaqь kolxozdarđa la şul uq xal. Moraetal sovetь kolxozdarьnda 46 tan artьq hьjьrhьđ kolxozsь bar. Ə, sovet predsedatele ularđь belməj. Kejargade rajon jer eylegə kolxozdarđьn ьsьn xəldaren belep, ularqa konkret jərđəm itməj. Kolxozsьlarđьn hьjьrhьđlьqtarьn beterev esen jebərelgan kredittьņ lajđalanьlьvь esen ьsьnlap kerəşməjđər.

Məsələn, „Sovet" kolxozьnda duxod bylgan vaqьtta rajon jer eylegeneņ vəkilen alьp kilərgə tip tenə najьna alьp kiləsə, halar da, rajondan vəkil jebəretmane. Unь alarqa barqan at buş qajttь. Kejargade rajon jer eylegə, kolxozdar menan ьsьna ojolaj jetəkselek itə.

Ġ. Əlbaj.

HAĐANLЬQTЬ BƏTƏRGV EŞE BAŞLANMAQAN

Qarmasqalь rajonь Kyidar sovetь dəvmalendə aqьş-jьlda ...tmavsa həm ađ ... 500 ga jetə. Bьlar đa uqьlьvqa ... ham kul'turnik ... sərkətelgən ... tikləşterep [illegible]

Uqьv əsəplarь, kərəsin, lampa kebek nəmələr đə əđer tygel.

Bьl mahim eşte tiđləşterep xal itergə kərək.

ƏDHƏM QOTLOBAJ.

„BAŞQORTOSTAN" MATERIALDARЬ BUJЬNSA

✲ ✲ ✲

„AŞLЬQTAR TAMЬRĐA ULTЬRA, Ə JETƏKSELƏR ESEVĐƏN BUŞAMAJ"

Bьl baş menan „Başqortostan" gazetahьnьņ 249 hanьnda baţьlьp sьqqan xəbər, Maqar rajon jer eylegə tarafьnan tikşerelep dərəslənde. Pistrejef hər vaqьt esev menan şoqelanep eşenə halqьn qaravь, hьqqьs maşinalarьn nasar sajfallь remontlavь esen xekemgə birelde. Şulaj uq komvajner Jerotsi normanьn ytamaj, kombajndarđь eşlətmaj buş totop, uņьş jьjnavda dur ədeklek tьvđьrđь. Şunьņ esen Jerotsi ike jьlqa iregenən maxrym itelevgə xekem itelde. İbəpsə Xuziaxmətef Əpterəxim`gə kolxozsьlarđьņ xeđmət kendəren 4-5 aj

nьjь terkəməj torop, kyp kolxozsьlarđьn xeđmət kendaren juqalьvь esen qatь şelta birelde. Ucotcik Musin Karam, ham rev. komissia aqxahь Valejef hər vaqьt jьjnalьp esevđərə arqahьnda, kolxozdьn 500 hum aqsahь tađđarьlqanlьqь asьqlandь. Bьnьņ esen Valejef komsoorglьq eşenan alьnьp, 3 aj məcbyri eşka xekem itelde. Musin Karamdan 500 hum aqsanь jьjьlьp alьndь.

Kolxoz predsedatele Fajzullinga, bьl jetəşhedlektərđe asьq ne lep ţaşьrta kyrməgəne esen avьl sovetь prezidiumь tarafьnan qatь şelta birelde.

„MAKAROVAQЬA QATЬ JAZA BIRELEVĐE HORAJBЬĐ"

Tujmazь stansahьnda eşləvse timer jьlь eşsehe Makarofьņ qatьnь Makarova Jevdakia 1930 jьl aqşahьnan 6 jaşlek qьđь Aleksandranь yđeneņ tərbiahenə ala. Lәkin Makarova bьl balanь jəş kenə bulьvьna qaramaştan, terle avьr eşlərgə quşa. Dur şьđьrđar menan hьv taşьla, 2-balahьn qarata, jetmaha uqьrqa jaratmaj arlaj hьm aşatmajьnsa tuqmaj. 8-sentəbr kiskə qarşь Aleksandranь Jevdakia tuqmaj đa, balalarьn qa

rarqa quşьp sьqьp kitə. Aleksandra Jevdakianьņ bьl tik em jalalavьna tyđə almaj. Ul Tujmazь stansahьnan ber kilometr alьşlьqqa kitep, tovarnьj pojezd aьtьna taşlanьp ylə. Bьl turala jьđьlqan xəbər Tujmazь rajon prokurorь tarafьnan tikşerelep dərəslənde. Tujmazь rajon kluьnda kyrgəđmə sud bulьp, Makarova 5 jьlqa iregenan maxrym itelevgə xekem itelde. Sud qararь xalьq tarafьnan alqьşla nьp qarşь alьndь.

„JAVЬN AĐTЬNDA"

Bьl baş menan „Başqortostan" gazetahьnьņ 154 hanьnda „Qьđьl telək", „Qьđьl aylak" kolxozdarьnьņ partorgь, şul uq vaqьtta kul'turnik Valejeftьņ hər vaqьt esep, uņьş jьjnav kampaniahьna dur tolqarlьq tьvđьrьvь, ьnan elek rajon tresojuzda eşlagən vaqьtьnda

4000 hum rastrata jahavь turahьnda baţьlьp sьqqajnь. Bьl xəbər Dyrtejle prokurorь tarafьnan tikşerelep dərəslənde. Valejef Zuja jenajət qanunьnьņ 162 matdahenən ikense eylege ham 128-se matdahe menan 3 jьlqa iregenan maxrym itev gə xekem itelde.

BƏRJƏNDƏ IKMƏK SAVĐAHЬ OJOŞTOROLMAQAN

Berjan rajsojuzь VKP(b) YK hamSSSR Sovnarkomьnьņ avьlda potrebkooperatsia eşe turahьndaqь qararьn bojomqa ašqarьvđa jomoşaq kerəşə. Rajon ydageedage eşse, xeđmətkərđəde, staratel'darđe ikmək menan ta'min itev eşo kengə tiklem karagenьa ojoştorolmaqan. Kenenə 4.5 tonna ikmək beşerelabe urьnьqa, ni barь 1,2 tonna qьna beşerelə. Unьņ

sajfalь jaqьna la iqtьbar birməjđər. Ikməktər saj, jəki janqan bola. Strultarđь buldьrmav esen kerəşkan keşe juq. Magazinderđa on, jarma kevek nəmələr beteulaj hatьlqanь juq.

Berjan rajsojuzь partia ham xəkymətten qararьn bojomqa aşqarьrqa, potrebteldarđe kul'turalь xeđmətlandererga tejeş.

A.

TЬŅLAŞERGƏ SAQЬRAM

Min, Məsetle rajon NKVD zags bylege instruktorь **Moratşin Morat**, 1936 jьl esen hər berehe ... jьl srok menan „Başqortostan", „Komsomolets Başkiria" gazetalarьna həm „Jaņь julda" žurnalьna jađьldьm. Rajon dəvmalendəge bereş komsomoldarđь, xeđmətkər həm kolxozsь ipiştarđe yđem menan tьņlaşerga saqьram.

MORATŞIN.

IV KVART'LDA MAJA TUPLAV BARЬŞЬ TURAHЬNDA SVODKA

20 NOJƏBRGƏ.

Rajondarđьņ isemdəre.	Ytalgan protsent menan.
Asqьn	78,0
Baltas	77,2
Balaşoj	73,7
Baqalь	73,5
Jermoşaj	71,6
Şaran	70,0
Balaşoj qalahь	08,9
Dipij	67,7
Dəvan	66,8
Sterletamaq qalahь	66,8
Qaltasь	66,5
Nurьman	65,4
Sterletamaq	65,4
Tapsьn	64,4
Davlakan	63,8
Motor posjolkahь	61,7
Qandьr	61,6
Bыzdak	61,0
Ələ qalahь	60,1
Toləgə	58,7
Arxangel	57,4
Xajbulla	57,4
Fjodorovka	57,2
Boraj	56,8
Tujmazь	56,4
Blagoveşşen	56,1
Dyrtejle	56,0
Məjəkə	54,6
Bыzylək	54,6
Blagovar	54,4
Şişmə	54,3
Bərə	54,0
Bəloqaţaj	53,7
Iglin	53,3
Saqmaqoş	52,8
Zeļanşura	52,5
Jana...	52,3
Bere qalahь	51,7
K—Kam	51,6
Jьlajьr	51,3
Sterlebaş	50,9
Bəloret	50,3
Jomaquşa	50,1
Mişkə	48,3
Ucalь	47,2
Ələ	47,1
Buraj	46,3
Qьjqь	45,9
Ilis	45,8
Avьrqazь	45,3
Kьrьqada	44,2
Manavьa	44,1
Qьrmьsqalь	43,7
K—Ьbьl	42,6
Berjan	42,6
Məsetle	42,6
Əjəlil	42,5
Bajmaq	42,4
Belarej qalahь	42,4
Malajaz	42,1
Maqar	41,5
Kygarsen	37,6
Bəlahe:	56,9

Şunьņ esenan: sekle ylavđar 57,3 protsentqa. Məcbyri ylavđar 73,1 protsentqa, obligatsia strasovanie 65,1 protsentqa, dəvlət doxodlarь 51,7 protsentqa qьna ytalde.

ISKƏRMƏ: 1. Məsetle, Məjəkə, Ucalь rajondarь avьl xuzalьqь nalogь ... ham ... strasovanie ... ajьrsalap ... Şunьņ esen bьl rajondar 16 nojəbr maqlymate menan alьndь.

II. Kygarsen ham Saqmaqoş rajondarь 10 nojəbr, Malajaz 5 nojəbr maqlymate menan alьndь.

JAFAJЬFTЬŅ URЬN—SUĐ SKƏMIƏHE

Jafajьf, Menavarane tərbiə juxalьnь, matur ham səxetle tormoş vəqəđə itte. „Juqqa qurqahьn, min inde komsomolec başьm menan hine alđap torman all inde..." tine. Ul yđeneņ ьşьraq teləgenə ireşev esen komsomol isme menan şpekulatsia jaharqa la ojalmaņь. Menavara ьşandь, „Jaņь tormoşqa" ađьm atlanь.

Dur həm qajnar vəqəđələr tiđ hьvьndьlar. Ike jьl da ytmane, Menavarane avьrlь kejenə Jafajьf qьvьp sьqardь. Balkem „sit element—spekylənt qьđь menan kilegə almaqanьr, kesləp totop bulmaj" tip Jafajьftь qajephed hanarьa ьsьşarhьqьd. Lәkin, alqan vaqьtta Jafajьftьņ kyđe sьqmaqajnь sit.

Jafajьf komsomolka Majmynaqa kyđ təşerđe. Ken-ten uqa „ььн kyneldan" jaratqьnlьqь turahьnda bejlone. Komsomolec menan-komsomolka matur-səxetle tormoş qorormbьđ... tine (Menavaraqa birgən yk vəqəđəlar). Majmyna la ьşandь, eşlap jorogan xeđmətən taşlap, Jafajьf menan Sterletamaqqa kitte. Bergə tora başlanьlar. Kyp ta ytmaj Jafajьf jengəhen alьp qajta la, təp dinj quşqanьn-ike qatьn menan tora başlaj.

Jafajьftьņ bьl ьşьraqlьqь Lenin məktəbe uqьvsьlarь arahьnda sьrkanev tьvđьra. Ular tarqalqan, totanaqhьđ keşeneņ tərbiəse bula almavьn kyrhəterlar, sik qujьvđь talap italar.

Eş đurqa kitməđ elek, Jafajьf hiđ genə qojroqon hьrtqa hala—jengə ьшаhen qajtarьp jebarə. Lәkin, elekke Menavarə həm ajarqan jengahe menan haman tьqьđ bajlanəştə bulьvь, uqьtьvsьlar, uqьtьvsьlar menan nasar meqaməle itevə, unь inde la məktəptə qaldьrьrlьq jahamajđьr. Jafajьf qьvela. Ul bьţa namələren t jaj đa, jьlьqa—jengəhe ejenə kitə, tik avьrlь bulqan Majmynane genə „ьnotop" qaldьra...

Balkem, Jafajьf inde Majmynanan qotoldom, ul đa Menavara kevek ьnort jahatьr... tip ujlajđьr.

Lәkin,eş ьetmane ale—qatьnqьđđar xoquqь menan şajarьvsьlarqa qarşь sovet zakonь bar. Beđ Sterletamaq prokuraturahьnan bьl zakondь tiđerək qullanьvđь talap itəbeđ. **Jafajьftьņ urьn—suđ skamiahenda bulьrqa tejeş.**

Staria Qьđđarь

SOVET MƏKTƏBENDƏ IŞKE QALDЬQTAR

Maqar rajonь Bajqara avьlьnda 12 uqьtьvsь bar. Kul'tura jaqtan kyp eşse Bajqara avьlьnda aq-selem eşsare la jьqqь ojoştorolqan bulьrqa tejeş ine. Lәkin unda kirelensə.

Bьndaqь uqьtьvsьlar yđđəre kul'turaналь qaloqandar. Məktəptə tarьxsь eşem genə ala, aq. Avьlda bьtane 12 danə gazeta alьna ... 4 danahьn bьş ... aldьra, ə uqьtьvsьlardьņ berehe genə la gazeta aldьrmajdar.

Kul'turanь ber maqsь bulqan klubta, jьjьlda, kolxozsьlarđa aluqtьrarlьq ber eş tə eşlanmaj. Məsə arahьnda aq selem eşsare alьp barьv urьna, qajla ber uqьtьvsьlar yđđərə esep, Ikerep qatьndarьn tuqmap, xalьqqa kre alqa kyrhəterar.

Məsələn uqьtьvsь Vəlif Qadir esep. Ikerep qatьnьn mujьnьnan alьp, qanqa batьrqansь tuqmaj.

Direktor qatьnь uqьtьvsь Nagajeva Mahizər, şajarqan balalarьn tьşqa sьk aldaraq qьvьp sьqara, jəki quldarьn kyterep quja.

Bajqara uqьtьvsьlarь arahьnda oponzaj jetəşhedlektar bajlьq ьsora.

Işke məktəp tarbiahe sovet məktəbenan hotolajqa qьvьlьp sьqarьlьrqa tejeşle.

QƏLƏM.

BЬLTЬRQЬ XATALAR QABATLANA

Dəvan, (BaşTASS). Jaroslav MTS hь traktordarqa remontlь ytkan jьldarqьsa başlanь. Ber genə brigadaqa la kapital remont planьn təşermane. Şulaj uq masterskojda defekt vedomostarь, grafikalar juq. Traktorsь—slesar'đar ajrьm traktordarqa berketelmagandər. Remont esen materialdar, bigerək ta timer jetəşmaj.

Ajrьm zadanie bulmaqanlьqtan,remont eşselare arahьnda udarnьlьq ham jarьş ytkarelmaj.

JADЬVSЬLAR DIQQƏTENƏ

29-NOJƏBR KISKE SƏQƏT 6 LA, AVTORĐAR KABINETЬNDA SOVET JADЬVSЬLARЬNЬŅ DƏJƏM JЬJЬLЬŞЬ BULA. KƏN TƏRTIBENDƏ IP. STALINDЬŅ PROM HƏM TRANSPORT STAXANOFSЬLARЬ KƏNƏŞMƏHENDƏ HƏJLƏGƏN TELMƏREN ƏJRƏNEV. DOKLADSЬ IP. D. JULTЬJ. JADЬVSЬLARĐЬN KILEVĐƏRE HORALA.

SJS pravlenieh

Avtorđar kabinetь

HYRƏTTƏ: Xərsi okrug qьđьl armejestər alimpiadahьnda qatnaşьvsьlar (Nikolajьf sojedeniehe). (DKA fotohь)

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

BYBK JANЬNDAQЬ DƏVLƏT BEREKMƏHE—BALALAR KOMISSIAHЬNЬŅ (DETKOMISSIA) 1935-JЬLDЬŅ 1-SE QЬINVARЬNA XUZALЬQ MAJALARЬ

BALANSЬ HƏM UNЬ 1934 JЬLDЬŅ 1-QЬINVARЬ MENƏN SAQЬŞTЬRЬV

AKTIP: Majьlardьņ sostavь ham urьnlaşьlьvdarь	Summa: 1934 jьldьņ 1-qьinvarьna	Summa: 1935 jьldьņ 1-qьinvarьna
I. Top majalar.		
1. Promышlennost znacenieh	192106—	184625—47
2. Promышlennost znacenieh rulmaqan majalar	51780—	42245—84
I-se bylekte sebahe	243886—	226884—31
II. Kapital tezelaş	17180—	——
III. Proizvodstvo zapastarь (skladta ham julda)		
1. Saj'jo ham başqa materialdar	128324—	96769—12
2. Jaqev materialdarь	22748—	3629—39
III-bylekte sebahe	151072—	100398—51
V. Tamam itelmagan produksia		
1. Jarьm fabrikattar	55581—	59244—84
V. Tovardar: ederlangen produksia (julda ham skladta)	102976—	03469—34
2. Tejalgan tovardar	8095—	12331—62
...bylekte sebahe	612031—	111300—50
Aqsalь majalar.		
... ojoşmalarьndaqь ...	21655—	48526—30
... ham aqsalь perevod...	3053—	3923—44
...bylekte sebahe	33606—	51449—69
VII. Rascottar		
1. Podotcet	3794—	3854—36
2. Debitordar	11905—	49073—47
3. Şikle basьlar	16579—	5 92—77
4. Bydeej ... vdar	——	4064—09
VII bylekte sebahe	125618—	02201—69
VIII. Kilasak davьr rasxodtarь	8155—	90561—38

PASSIV: Majalardьņ kilep sьqqanь, zemdare ham bildalarevə	Summa: 1934 jьldьņ 1-qьinvarьna	Summa: 1935 jьldьņ 1-qьinvarьna
I. Eske resurslar.		
1. Ustav fondь	11.0000	423023—24
2. Maxsus fondtar		
a) amortizatsia fondь	29737—	38812—65
b) PUBR	63346—	63216—40
v) başqa fondtar	160837—	8816—23
3. Rezervlar	15639—	4789—53
4. Tigedlev siadialarь	——	——
a) terle predpriatie tovardarьna oalozenie sujьnsa	——	181—69
I-bylekte sebahe	376942—	535440—85
II. Ьlьqtьrьlьqan majalar		
1. Kredit ojoşmalarьna qьsqa sroklь ssudalar	13000—	——
2. Dojomlaştьrьlqan sektordьņ kreditordarь	53818—	14040—31
3. Dojomlaştьrьlmaqan sektor kreditordarь	——	563—94
4. Eşse ham xedmətkərdar	16852—	27413—69
5. Komitentlar	28818—	19090—68
6. Başqa rascottar	1894—	3415—22
II-bylekte sebahe	159177—	115121—06
III. NKF menan rascottar.		
1. Nalog ham saoldar sujьnsa	15539—	6740—42
IV. Tabьştar.		
1. Otcot jьlьna tiklem bulqan baraş	——	——
2. Otcot jьla esende	393543—	256420—71
IX. Osoroftan sittaga majalar.		
1. Ojomlik qaşьđdar	676—	550—90
2. DTK arьhьnda ham başqa ojoşmalarqa nakoplenia sujьnsa rascottar	57299—	314887—75
3. Kredit ojoşmalarьndaqь vkladtar	——	10068—60
4. NKF qa nakoplenia otcisl. sujьnsa	93565—	87804—07
IX-bylekte sebahe	151180—	413811—35
XI. Juqalьvdar:		
1. Otcot jьlьna tiklem	——	——
2. Otcot jьla esende	——	——
Balans	909221—	1035732—03
Balanstan tьş scottar		
Komissiaqa alьnqan sabalь nəmələr		136398—29

	Summa: 1934	Summa: 1935
Balans	902221—	1035732—03
Komission tovardar sujьnsa komitentlar	——	136338—29

JUQALTЬV HƏM TABЬŞ IƏƏBE

Juqaltьv	Summa	Tabьş	Summa
Realizatsianan juqaltьv	103674—16	1. Realizatsianan tabьş	4 2344—96
Ytkan jьldarđьn operatsialarь sujьnsa juqaltьvdar	16791—87	2. Nakoplan skidka	14473—80
bezъnshьd ...dan	7736—13	3. Ytkan jьldarđьņ operatsialarь sujьnsa	16028—83
Sud protsesь sujьnsa	1868—41	4. Komission tovardarđь haqlavđan	6313—12
Başqa juqaltьvdar	11132—54	5. Başqa tabьştar	4151—84
Barlьqь	141482—54	Barlьqь	517912—55
Saf tabьş	316429—11	Saf juqaltьv	——
Bəlahe	517912—55	Bəlahe	517912—56

BYBK janьndaqь dəvlət berekmahe—balalar komissiahьnan upravlajuşşie: XƏSƏNEP. Baş buxgalterь: VOROBJOF.

Bьl balans qala finans eylege balalar komissia tarafьnan 15-marta 1935-jьl qaralьp gazetala baţьlьrqa ruxsat itelde.

BYBK erqahendage balalar komissiahьnьņ predsedatel urьnbaharь: LATЬJPЬF.

RAJON tovar „Nov..." [illegible] dəvlət maqsadь menan dəvlət, xalьq həm jəmaqət ojoşmalarьnan alьnqan sandalarđь inventarizatsia jaşa jьkaţ. Şunьņ esen də ojo jьl 15 dekabrdan də hanqa qalьrьlmaqan ... qalqan sandalarđьn sal'dahьn (qaldьq) jьđьvьza beldere revđare horala. Kythelgan srok ytha, başqa jalardar qaqыl itelmajasak. 133

BELDEREV

ƏFƏ qalahьnda, Beloret. Sterletamaq, Balaşoj, Bere, Krasnousol həm Dəvlekan rajondarьnda prisjaonerđarđьn sostavьn tikşerev ylkərela. Zakonhьđ raveştə pensia alьvsьlarđь belerse kejelar Əfelə Baş sovprofsovetqa, ə rajondarđa raj profsovetqa beldereveđare horala. 132

AQIDEL sazlьr ucastoqь at, sona, araa, proletka həm akvarium alьrqa telaj. Şunьņ esen şul nəmələrđe hatьvsьlar Aqiđel Zenzov uramь 202 jortqa məroжaqət itevđare horala. 131

Kul'tura harajь

Başqort dəvlət akademik teatr

28 nojabr.

TƏŞƏNLƏ URЬN

29 nojabr.

Jaņьq spektakl'. Udarniktar afişanь menan 28 dekabr kenə kilergə.

Kassa kendəlge səqət 4-tan kiske 10 qa tiklem asьq bula.

Spektakl' 7 səqət 30 minutta başlana. 1—1

AT oţarьsьlьqtan Başqortostan komoţahenan „başqa atlar zavodь konyşnahe" tip jađьlqan tyŋərək Kasьjk mşşie jaqaldь. Unь darъk əgel tip ьşanqьlarqa. 1—1

„NЭVЫJ BЫJT" BZSKT tap idarahь, şikatlar, sata ... həm idaranьn elekke ... 5-indь-irsjuzalatь bajorь, „5 jьlьqla 4 jalda", „5-se tikes" ham „4-lamamlav jьlь" ... talondarь menan ojo jьldьņ 20-se dekabrena də başqa qaltьrmaj idaranan kilep alьvđarьn horaj.

Adres: Əfə, Sotsialistik uram №10. 3—3

BAŞQORT yđeneņ K.Markşa uramь №13 jortьnqь №17 bukta ham jeştaslar magazinь arqalь kartuf hata.

1-nse sort kartuftьņ kilogramь 20 tin, 2-nse sort kartuftьņ kilogramь 16 tin. Jartь tonnanan da kəm bulmaqanda, jortqa alьp barьv esen zakazdar ala.

Jortqa alьp barьp birev haqь ber tonnaqa 10 hum.

2—2 BAŞQORT.

BAJKOVA Safьa, Sadreldin Bajkof balalarь Zelajxa, Aqzam həm Qallamdarđьn qajđa torovđarьn belgan bətə ojoşma, uzreždenie, kolxoz ham ajrьm graždandarđьn tyvəndəge adres menan xəbər itevđaren horajьm.

Moskva, Solanka 12, xeđmət harajь, №220 bylme, kommunal toplaq teđeləşə anjumanьņ YDSK komitetь. S. S. Bajkofqa.

1—1

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-jьl 9 fevralda raţlanqan dəvlət registratsiahь qaqiđđəre („xəkymat zakondarь həm ...", 1931 jьl, №8, st. 99, Finans xuзalьqь zakondarь jьjьntьqь" 1931 jьl, №12) nigeđendə Başqortostan ASSR Narkomfine tarafьnan 1935 jьl 18 nojəbr jarlьk baxa (predprijatie) №61 aştьnda rejestrqa terkəlde. Uţreždenieneņ isme: **Əfə qala kommunal xuzalьqь eylegenen jer-urman idarahь.**

Eşe: urmandarđь qarav—yştərez saralь ... urmandarđь ...

Eşmakatlьk rajonь: qala urmandarь buđьmqь.

Xisap adьs scot nomerь: Başqortostan kommunbankahьnda 3/5.

Adres: Əfə, Dostajevski uramь 75, telefon №80-06.

Jer-urman idarahь mədire Şeskef.

KINO - TEATR 2 BAŞKINO

Başqort dəvlət xudožestvolь tovaşlьq fil'ma

CAPAJЬF

Seanstar səqət 4, 6, 8 həm 10 da başlana.

Kassa səqət 2 lan asьq.

Əfə, „Oktəbr natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2576

Glavlit № 3874.

BӘTӘ ILDӘRDEN PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGED!

AJЬRЬM HAĦЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKF(в) nьŋ Başqortostan Өlkə həm Өfe qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 272 29 NOJƏBR JOMA 1935 JЬL

„Staxanofsьlar quđqalьşь jaŋь texnika menən organik rəveştə вəjləngən. Jaŋь texnikahьđ, jaŋь fabrikahьđ həm zavodtarhьđ, jaŋь qorolmalarhьđ вeđđə staxanofsьlar quđqalьşь tьva almaqan вulьr ine".

I. STALIN.

RSFSR SOVNARKOMЬNDA

4.000 LABORATORIA JORTO

Kolxoz laboratoriahь jorttarьnьŋ eşe RSFSR đa kiŋ qolas jajđe. Xəđer respublikala 4000 đən artьq laboratoria jortъ isəp lənə. Iŋ jaqşь laboratoria jorttarь yđđəre tirələrendə təzriвəle kolxozsьlarđь tuplanьlar həm въjəl igen uŋъşьn kytəreу, malsьlьqtь alqa jeвəreу həm sotsialistik igenselek texnikahьna ejə вulьuđa kolxozsьlarqa jarđam kyrhəteу вujьnsa jaqşь xeđmətlərgə ireştelər inde.

Şulaj đa, laboratoria jorttarьna hər jerđə lə jeterlek iqtibar вirelməj həm kərək вulqan jarđam kyrhətelməj.

RSFSR Sovnarkomь, RSFSR Jer eştəre Xalьq komissariatьnda auьl xuđalьqь qilmi-tikşereneу institutarь həm təzriвə stansalarь tarafьnan hər вer qilmi-tikşereneу institutьnьŋ həm təzriвə stansahьnьŋ вilgele hanđaqь laboratoria jorttarь menən turanan tura вəjləneş totou jalь menən laboratoria jorttarьna metodik jarđam kyrhəteуđe tə'min itergə quştь. Jer eştəre Xalьq komissariatь laboratoria jorttarьn kərəkle jehazdar menən tə'min iteуđe kөsəjtergə. 1936-sь jьlqa əđəвiat вaшьu planьnda laboratoria jorttarь өsөn laboratoria jehazdarь həm qoraldarь menən fajđalanьu вujьnsa jarđamlьqtar, plakattar, diagrammalar həm instruksialar sьqarьuđь kyđ uŋьnda totorqa tejeş.

Avtonomialь respuвlikalarđьŋ Sovnarkomdarьna, kraj həm өlkə вaşqarma komitettarьna laboratoria jorttarьnьŋ jəşəp kileуe seltəren naqştarqa, alarđь kadrđar menən tə'min itergə, вьnьŋ өsөn laboratoria jorttarь mudirđarenen həm təzriвəse kolxozsьlarđьŋ kvalifikatsialarьn kytəreу өsөn maxsus kurslar ojoştorurqa təqdim itelde. Jerle promыşlennost predpriatielarenda laboratoria jorttarь өsөn jetešməgən jehazdarđь eşləp sьqarьu ojoştorolorqa tejeş.

RSFSR Sovnarkomь rajon вaşqarma komitettarь həm arьndarđaqь jer ojoşmalarьn laboratoria jorttarьnьŋ eşen jəjəp jeвəreуđə kolxozdarqa hər jaqlap jarđam kyrhətergə məвeur itte. Kolxoz praulenielare kolxoz massahьnьŋ həm kolxozsьlarđьŋ jaqь laboratoria jorttarь ojoştoroуđaqь initsiativalarьna hər jaqlap jarđam kyrhətergə, qomum kolxoz вaшьudarьnda laboratoria jorttarьnьŋ təzriвəlaren ylkəreуđe tə'min itergə, kərək вulqan вaqьtlarđa ajьrьm təzriвə uçastoktarь ajьrьp вirergə tejeştar.

(TASS).

USTAVTЬŊ 14-SE PUNKTЬ YTƏLEŞEN TIKŞERƏBED

REJD ƏKEREN JƏJELDERELƏ

[illegible]

NARKOMZEM, RAJON SJEZDЬ NAKAZDARЬNAN KYD JOMOJAN

[illegible]

ƏSƏNBAJ.

BAŞZOLOTO JЬLLЬQ PLANDЬ YTƏNE

[illegible]

(BaşTASS).

JƏŞƏV JAQŞЬRĐЬ, IPTƏŞTƏR, JƏŞƏV KYŊELLELƏNDE.

STALIN.

PAROVOZ-REMONT ZAVODЬ STAXANOFSЬLARЬNЬŊ JAVABЬ

Өfe parovoz-remont zavodьnьŋ qojovsьlarь həjəkle julьnьşь ip. Stalin telmarenə javap itep, nojəвr ajьnda 238 tonna urьnьna 250 tonna qojolqan sujьn alьreу həm 15 dekaвrgə jьllьq plandь ytəy вujьnsa jealama aldьlar.

— Oktaвr' programmahьn ytəgan neđđen sex, kilasakta lə sotsialistik jarьş eşlərьqьn jonqarь totasaq, yđ texnikahьn yđləştergən Ivanof Anatoli, Ilyşin, Jakovlef həm Mullaqolejef kevek taqь lə jaŋьrtьlqan jaŋь keşelərđe yđtərəsək — tinelər qojovsьlar.

Ip. Stalin telmarenə javap itep, Өfe parovoz-remont zavodьnьŋ kuznesь-ressorşigь Voroncixin zavod kylamendə eşləp sьqarьuđa jaŋь rekord вirđe.

25 nojəвrđə ip. Voroncixin 23 urьnьna 106 ressor remontlaнь həm ul nьnьŋ menən вildələngən texnik normanь dyrt jarьm tapqьrqa artьrьp ytəne. Ul kende Voroncixin 85 hum 85 tin eş xaqь aldь. Ressorđarđьŋ sьjfatь jaqşь.

A. OVECKIN.

MIN VORONCIXINQA EJƏRƏEM

Staxanofsьlarđьŋ вerense вөtə Sojuz kaŋaşmahenda həjlagən ip. Stalin telmare minda tiđerək həm jaqşьraq eşləy telagen tьuđьrđь. 25 nojəвrđə, Өfe parovoz remont zavodьnьŋ iŋ jaqşь ressorşigь ip. Voroncixinqa tiŋləşep, min 23 urьnьna, 102 ressor remontlap, kenəmə 79 hum 61 tin eşlənem.

Kilasakta min ul nьŋ ytəştь nьqьşьn qalđьrьu өsөn tygel yđ eşemdə taqь lə jaqşьraq kyrhəttərgə вeşəsakmen.

Өfe parovoz remont zavodьnьŋ kuznesь-ressorşigь Burikof.

DEPOLA STAXANOFSЬLARĐЬN HANЬ ARTA

[illegible]

(BaşTASS).

KRIVONOSSЬ MAŞINISTAR KYBƏJƏ

[illegible]

(BaşTASS).

BOЬTAV FABRIKAHЬ KYTƏRELEŞTƏ

[illegible]

R. KAMAL.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

BRAZILIALA VOSSTANIE KIŊƏJƏ

[illegible]

TƏNJAQ QЬTAJĐЬŊ BER ƏLƏŞENDƏ „MƏSTƏQIL" XӨKYMƏT

[illegible]

KӨNJAQ FRONTЬNDA ITALIANDAR SIGENƏLƏR

[illegible]

POL'ŞA METALLISTARЬNЬŊ ZABASTOVKAHЬ

[illegible]

ӨFE STAXANOFSЬLARЬ QALA SOVETЬNDA

[illegible]

SABOTAZNIKTAR FAŞ ITELDE

LƏKIN SABOTAZ TAMAM BӘTӘRELMƏGƏN ƏLE

[illegible]

GƏLSƏM

SOVETTAR SOJUZЬNDA

STAXANOFSЬLAR

JAŊЬ REKORDTAR BIRƏLƏR

FORD NORMALARЬNAN UĐĐЬRALĐЬ

Gor'kiđəgь Molotof isemendəge avtomoвil zavodьnda avtomaşinalar eşləp sьqarьu rekordtarьna ireşte. 25 nojəвrđə [illegible] konvejerđan 202 maşina, 24 nojəвrđə — 200 maşina alьnьь. 27 nojəвrđə вerense smenala 215 motor jьjьldь — zavod eşlaj вaşlaqandan вirle iŋ вerense rekord. Вaşqa smenala вer smenada iŋ kyвe 170-180 motor jьjьla torajьm.

Po jeudar eşləuse eşselar Ford normalarьnan uđđьralar. Məsələn, [illegible] Generalova 27 nojəвrđə вer porşende jьjьuqa 4,51 minut vaqьt sarf itep, Ford normalarьnan ike tapqьr uđđьrđь.

27 nojəвrđə tenerse Pazzol' [illegible] valdar eşlaүđəŋ jaŋь rekordьn вirđe. Вer ađ vaqьt eşlənmej tororqa [illegible], ul вer smenala esende 1.201 [illegible] val вirđe.

6 SƏҒƏTTƏ 150 TRAKTOR

Stalingrad, 27. Kisə traktor zavodьnьŋ konvejerenən 6 jarьm səqəl esende 150 traktor alьndь.

Вөgөngө вer staxanofsьlarđьŋ вөtə Sojuz kaŋaşmahenda qatnaşqan [illegible] komsomolets Vasil'jeften вik şəp rekordь menən uđđьrđь. Norma 350 şalon вulqan saqda, ul 6 səqət 40 minut esende 1.201 şalon eşləp sьqarđь.

JENAKIEVO METALLURGTARЬNЬŊ JEŊEVĐƏRE

Jenakievo, 27. Jenakievo zavodьnьŋ metallurgtarь iptaş Stalindьŋ telmarenə jaŋь вik şəp jeŋevdar menən javap вirələr.

24 nojəвrđə staxanofsьlar stanь mastere iptaş Drozdof smenahь 638 [illegible]

[illegible]

JAŊЬ ВӨTӘ SOJUZ REKORDЬ

[illegible]

ӘRMƏNISTANЬŊ 15 JЬLLЬҒЬ

[illegible]

BƏJƏK STALIN JULBAŞSЬLЬQЬNDAQЬ STAXANOFSЬLЬQ QUĐQALЬŞЬ ERE AĐЬMDAR MENƏN ALQA KITƏSƏK

16-NOJƏBRDƏ STAXANOFSЬ EŞSE HƏM EŞSE QATЬN-QЬDDARDЬꞐ BERENSE BƏTƏ SOJUZ KƏꞐƏŞMƏHENDƏ IPTƏŞ S. ORDZONIKIDZE TELMƏRE

Iptaştar! min avьr promьşlennosteꞑ eşe turahьnda otcot maqlymatь kiltermajem, sөnki xəder kөn tertibendə torqan məs'ələ вьl tygel. Avьr promьşlennost вьl jьldьn planьn arttьrьp ytajasak (qul saʙьvdar). Вьl qьna la tygel, avьr promьşlennostьꞑ ajьrьm tarmaqtarь həm ajьrьm predprijatielare ʙiş jьllьqtь dyrt jьlda tultьrasaqtar (qul saʙьvdar). Вьl qьna la tygel, ʙeddeꞑ kөnjaq qara metallurgiaʙьd өsөn ruda ʙirevse Krivoj Rog rudniktarь ʙiş jьllьqtь өs jьlda tultьrdьlar (qul saʙьvdar). Totoş avьr promьşlennost ikense ʙiş jьllьqtь alnittə srogьnan elek ytajasak (qul saʙьvdar).

Lәkin xəder hyd вьl turala ʙarmaj. STALIN ʙedgə hər vaqьt: plan ul — ʙis hydhed ytələrgə tejeşle ʙulqandьꞑ minimumь. Ə artanan, plandь tultьrьv ʙarьşьnda uqa korrektivtar (tөdətmələr) indereлə ʙarьrqa tejeş — tip ajta. Вьna ʙeʙegən ʙed gazettarda ydeʙeddeꞑ naqьr promьşlennosьʙьddьꞑ jьllьq planьn tultьrqanlьqь turahьnda uqajьʙьd. Jьl əle ʙetmagən, ə plan ytəlgən. Ike jьl ʙьnan elek ul iꞑ artta qalqan promьşlennost ine. Xəder nəmə ʙuldь? Ul elgelə ʙulьp kitteme? Min, ular xəder nasar eşlajdər timajem. Jaqşь eşlajdər. Lәkin, əgər də ular plandь ike ajqa elek tultьrqandar ikən, ʙьl — plan minimal' ʙulqan tigən hyd. Вьnьꞑ menən min, ʙьl elkələ eşləvse iptaştarden əhəmiəten his tə tyʙənəjtergə teləməjem.

Beddeꞑ aldьʙьdda ifrat dur əhəmiətle məs'ələ tora: staxanofsьlьq xərəkəte. Вьl nəmə? Nəmə ʙuldь? Вьna ʙed oşo vaqьtqa tiklem kymer sьqarьv eşen ojoştorov menən ultьrdьq, ʙulaştьq həm otʙoj ykeşenə his tə 6-7 tonnanan artьq ʙirə almanьq. Hər vaqьt ʙulaştьq, lәkin ʙer nəmə lə sьqmaj ine. Вytən ildərdən edləndek. Unda eşteꞑ nisek torqanlьqьn, ulardan kypme ʙirgənlektəren ʙeleşek. Rurda 14 tonna, Angliala 11 tonna ʙirgənlektəre kyrelde. Вeddə otʙoj ykeşeneꞑ normahь 6 tonna ine. Həm ʙьna, kөndərdeꞑ ʙerehendə, Staxanof — xəder ileʙeddeꞑ qahərmanь, — ʙer otʙoj ykeşenə 102 tonnanь ʙuqьh la haldь. Qajsaqьnda, 102 tonnanь ʙer keşe genə ʙirde tip ujlajdar. Вьl dөrөҫ tygel. Totoş ʙrigada 102 tonna ʙirde. Staxanof artьnan ʙaşqalar ejərdelər. 200 həm 300, 400 həm iꞑ adaq 552 tonna ʙirdelər. Вьl nisek kilep sьqtь? Nəmə ʙuldь? Вьnьndan da, ʙetə jetəkselek itkən keşelər ʙetenləj axmaqtar ineme, ʙer nəmə lə aꞑlamajdar ineme? Ulaj tygel. Вildəle, ʙed ʙьnda tarixi elkən əhəmiətkə ijə ʙulqan ikense ʙer kyrneş kyrəʙed.

Vladimir Il'ic Lenin 1919 jьlda ʙьlaj tine:

„Xedmət ʙramlьlьqь ul, axьr sikta, jaꞑь jəmqejət strojьnьꞑ jeꞑeve өsөn iꞑ mөhim həm iꞑ ʙaş nəmə. Kapitalizm, krepostnojlьq ʙəlendə kyrelməgən xedmət ʙramlьlьqьn ʙarlьqqa kilterde. Sotsializmdan jaꞑь, ʙajtaq juqarь xedmət ʙramlьlьqь tuvdьrьv menən kapitalizm tam ta jeꞑelə ala həm tamam jeꞑeləsək.

Kommunizm ul, ixtiarlь, aꞑlь, ʙerləşkən, aldьnqь texnikanь fajdalanьvsь eşselərden kapitalizmdьqьna qaraqanda iꞑ juqarь xedmət ʙramlьlьqь."

Вьna ʙьnь, ʙeddeꞑ partiaʙьddь nigedləvse, Oktəʙr revolyutsiahьnьꞑ jetəksehe, ʙeddeꞑ uriteleʙed Lenin 1919 jьlda hejləne. (Qul saʙьvdar).

1930-jьlda unьꞑ şəkerte, ʙeddeꞑ ʙotaʙed tarafьnan juqarь dərəzə ixtiram itelevse, ʙeddeꞑ STALIN, partianьꞑ 16-sь sejezdьndaqь ydeneꞑ otcot dokladьnda ʙьlaj tine:

„Massalardьꞑ psixologiahьnda həm ulardьꞑ xedmətkə qaraştarьnda, ʙeddeꞑ zavod həm faʙrikalarьʙьddьꞑ jedən teʙenən yk ydgərtkən dur ʙьnьlьş ʙarlьqqa kilgənlegen tik huqьrdar qьna kyrmajdər...

Jarьştaqь iꞑ matur nəmə, eşselərdeꞑ xedmətkə qaraştarьnda taptan ydgəreş jahavьnan qьnarət, sөnki ul xedmətte, elek itaplanqansa, xurlьqlь həm avьr jøktən namьʙ eşenə, dan eşenə, ʙatьrlьq həm gerojlьq eşenə əjləndere". (Qul saʙьvdar).

Staxanof, Busьgin, Djukanof, Krivanos, Vinogradova iptaştar Lenin həm Stalindьꞑ ʙьl polozenielarьn ʙojomqa aşapolozenielarьn ʙojomqa aşьrьvda, ʙetə kapitalistik ildərden normalarьn artta qaldьrьp, xedmət ʙramlьlьqьnьꞑ elgelərən ʙirdelər. Xedmət ʙramlьlьqь oşo raveştə ytməj torop, ʙьl turala Lenin həm Stalin əjtkənsə, ʙed kapitalistik ildərde qьvьp jetə həm udьp kitə almajasьd həm ilde, yd ileʙeddeꞑ ʙetə xedmətsəndərenə ʙьnn mul, ʙaj tormoşto tə'min itə alarlьq ʙaj il jahaj almajaʙьd.

Вьnьlap ta, əgər də xedmət ʙramlьlьqь ytməhə, əgər də ileʙed ʙajьmaha, ul nindəj sotsializm ʙulьn! Jarlьlьq, xajerselek өhtөndə sotsializm ʙulьrqa mөmkinme? His ʙer vaqьt mөmkin tygel. Sotsializm tik tulь qanь, ʙaj, kөsle ʙulqanda qьna, ʙetə xalьq sotsialistik il grazdandarь jəşərgə tejeşle ʙulqan raveştə jəşəgəndə genə ʙetenləj jeꞑə alasaq. Ə staxanofsьlar ʙedgə xedmət ʙramlьlьqьnьꞑ ʙьna oşondaj ykeşen ʙirələr.

Вed, his şikhed yd ykeşeʙeddeꞑ oşondaj ʙer hьdatьna indek, ydeʙeddeꞑ grazdandarьʙьddь donjanьꞑ ʙer jerendə lə ʙulmaqan raveştə tulь həm ʙetə jaqtan tə'min itev mөmkinlegen alasaqьʙьd.

Вьnьlap ta, qaraqьd əle nəmə ʙuldь: ʙed, Donʙas ydenen xəderge şaxtalarь menən jьlqa 107 million tonna kymer ʙirə ala, artьq ʙirə almaj, tip ujlaqajnьq həm ʙьl ʙeddeꞑ itaptar ʙujьnsa ʙildələngəjne. Ə staxanofsьlьq metodь menən eşləgəndə, ʙetə proizvodstvo tejeşle raveştə ojoştorolqan hyrəttə, ʙьl handь ike tapqьr arttьrьrqa mөmkin. Вьl qajat dur elgəşev ʙulasaq. Вьl, şul uq Donʙas өsөn, unьꞑ eşselərenəꞑ, inʒener-texnik kөstərenəꞑ, ʙetə xedmətsəndərdeꞑ tormoşon artьnan jaqşьrtьv өsөn ʙik dur sredstvolardь arьndьrьv mөmkinlegen ʙirəsək.

Lәkin ʙьnda — şajtan alqьrь, nisek ʙьlaj ʙuldь hun, əle ʙьl, nisek hun uqa tiklem ʙed ʙьnь kyrə almanьq. — tip horavdarь mөmkin. Вer nəmə lə eşləp ʙulmaj. Вьl eşte tejeşensə jəjelderev өsөn, ʙьl eşkə tormoz jahamav өsөn — ə uqa əle tormoz jahala, — nəməhe menən həm turalьq menən, ʙeʙeꞑgə qulьʙьdda ʙulqan ʙetə mөmkinlektərde ʙelə almaqanlьqьʙьddь taʙьrqa kərək.

Avьr promьşlennost həm promьşlennostьꞑ ʙaşqa elkələrenən qajhь ʙer iptaştar — direktor həm inʒenerdarьʙьꞑ — qarahin unь, xəder inde ʙedde lə huqьr tip iqlan ittelər, tip əjtevdəre mөmkin. His tə ulaj tygel. Вed qajat dur promьşlennost ʙarьqqa kilterdek. Вed ʙerense klassь industria tөdөnөk. Вed ʙerense klass zavodtar həm faʙrikalar tөdөnөk. Вьl — ʙeddeꞑ partiaʙьddьꞑ eşe, ʙeddeꞑ eşselәreʙeddeꞑ, inʒenerdarьʙьddьꞑ, texniktarьʙьddьꞑ həm xozajstvenniktarьʙьddьꞑ eşe. Stalin, ʙerense ʙiş jьllьqtь dyrt jьlda tultьrьvqa mөmkinlek ʙirgən tөdөv pafosьn tikkə genə kyrhətməne həm ʙeddə unь ydləşterev pafosь menən tultьrьvdь tikkə genə talap itməne.

Yd eşenə eşselər massahьn ʙьqьrqan ʙьl ydləşterev өsөn kөrəş, ʙedgə ikkergən normalardь tyꞑkərep taşlavqa mөmkinlek ʙirde. Ə ʙeddeꞑ normalar ikkerde. Sөnki ʙeddeꞑ normirovşiktarьʙьd ikke professordardan, ikke qalimdəreʙeddən өjrəndelər. Ə ʙьl huqьlar, yd nəvəʙətendə, ʙetəhe lə ʙoronqo, revolyutsiaqa tiklem ʙulqan Rossiala, unьꞑ ikke, artta qalqan texnikahьnan sьqa өjrəngəndər.

Iꞑ şəp tigəndə, ʙьl normalar sit ildərdən, kapitalistik ildər təʒriʙəhenən alьnalar ine.

Staxanof ʙeddeꞑ ʙetə qalimdəreʙedde, Jevropa həm Amerika qalimdərenən uddьrdь. Kymer sьqarьvda Staxanof normahь Amerika normahьnan juqarь.

Alajьq taqь la, ʙьna ʙьl ajьrat iptaş Vinogradovanь. Ul da şulaj uq ʙetəhen — ʙeddeꞑ də, Jevropanьꞑ da, Amerikanьꞑ da qalimdəren tamam jeꞑep sьqtь. (Qul saʙьvdar).

Вьnda qoros qajnatьvsьlar — Dzerzinski isemendəge metallurgia zavodьnan ip. Degtaref həm Anderejef isemendəge taganrok metallurgia zavodьnan ip. Boʙьjef yddərenen matur elgəşevdəre turahьnda, mejes teʙenen (podьnьꞑ) kvadrat metr majdanьnan 11 həm artьqraq tonna alьvdarь turahьnda hejlənelər. Вьl da şulaj uq, əlegə tiklem ʙedgə ʙildəle ʙulqan ʙetə Jevropa həm ʙetə Amerika normalarьn artta qaldьra. Yddərenen oşondaj uq dur uꞑьştarь turahьnda ʙeddeꞑ ʙaşqa zavodtarьʙьddьꞑ qoros qajnatьvsьlarь, domnasьlarь, prokatsьlarь la hejləj alasaq.

Kyrəheged, ikke normalar jeꞑeldelər. Nej өsөn? Ular şuqa kyrə jeꞑeldelər, sөnki ular kapitalistik normalar ine. Ə staxanofsьlardьꞑ normalarь ul — Oktəʙr revolyutsiahь normalarь. Lenin həm Stalin normalarь. (Qatь qul saʙьvdar).

Ip. Lenin:

„Kapitalizm krepostnojlьq ʙəlendə kyrelməgən xedmət ʙramlьlьqьn ʙarlьqqa kilterde. Sotsializmdan jaꞑь, ʙajtaq juqarь xedmət ʙramlьlьqь tuvdьrьv menən kapitalizm tamam jeꞑelə ala həm tamam jeꞑeləsək", — tine.

Вьna ʙьl jaꞑь, taqь la juqarьraq sotsialistik xedmət ʙramlьlьqьn Staxanof həm staxanofsьlar ʙarlьqqa kiterələr (qul saʙьvdar). Вьnan nindəj hьqьtma kilep sьqa? Вetə dərəʙlektərde jaꞑьnan qarap sьqьrqa həm jaꞑьnan tөdөrgə kərək. (Kөlevdər, qul saʙьvdar). Вetə dərəʙlektərde lə.

Ydemdeꞑ hydemde raʙlav өsөn, min akademik Pavloftьꞑ 1932 jьlda Magnitogorski zavodьnda jahьqan dokladьnan kyserme alajьm. Вьl akademik rus metallurgtarьnьꞑ atahь. Rossiala ʙelem alqan metallurgtardьꞑ ʙetəhe lə tip əjterlek Pavlof şəkerttəre. Ə Pavlof ʙьlaj tip iʙat itte:

„...Fajdalь kyləmle 900 kubometr ʙulqan mejesteꞑ itap menən ʙildələngən jaki nominal eşləp sьqarьv kiməle itep min 750 tonna qujьm, kyləmde fajdalanьv koeffitsientьn 1,2 gə tiꞑləp qaʙul itəm. Вьnь min elektə lə, Krivoj Rogtьꞑ iretevgə tejəp aderlana torqan həm agglomerat (ojoşqan massa) ʙulьp uqmaşa torqan vaq nomələrdən həm tudandan ajьrьlqan, ʙaj (56-58 protsentlь) rudahьn eşləv şarttarь өsөn də kyrhətkəjnem. Вildəle, unajlь şarttar ʙulqanda ʙьl koeffitsienttьꞑ arttьrьp jənəreleve mөmkin. Məsələn, Quşma Amerika ştattarьnda dur ʙramlьlьqlь mejestər turafьnan ireşelgən 1,05 koeffitsient ʙirerlek kyləmdərde fajdalanьv ʙik mөmkin. Lәkin min, mejesteꞑ kyləmdəren ʙildələgəndə, mөmkin ʙulqan iꞑ jaqşь koeffitsienttar menən fajdalanьrqa kaneş itməjem".

Hun, xəder nişlərgə inde? Akademik Pavlof həm unьꞑ şəkerttəre ʙeddeꞑ ʙetə uqьv jorttarьnda uqьtalar, ʙeddeꞑ domna mejestəreʙeddeꞑ eşlərenə jetəkselek itergə tejeşle ʙulqan kiləsəktəge inʒenerdarьʙьddь өjrətələr. Akademik Pavlof metallurgtar arahьnda ʙik avtoritetlь keşe. Ə ul ʙьnda ʙeddə uqьtьp torqan arala, Makejef domnahь, Puşkin iptaşteꞑ ʙьndə xəзer iteve ʙujьnsa, 0,87 koeffitsient ʙirə. Вьna hedgə akademiktьꞑ dərəjəlege həm akademik ʙulmaqan, ə'ki Oktəʙr revolyutsiahь ul. Puşkindeꞑ praktikahь (qul saʙьvdar).

Min kyʙerək ajtajem. Makejef zavodь, hər kemgə ʙildəle, jaqşь zavod. Ul eşte ʙik jaqşь alьp ʙara. Вьna min kyptən tygel genə Kerçenski zavodь raʙotniktarьn kyrdem. Вьl zavod jarьm (əd protsentlь) Kerçenski rudahь menən eşləj. Вetəhe lə Kerçen zavodь domnalarь өsөn koeffitsienttь 1,50 itaplajdar ine. Ə, ʙьna şul Kerçen zavodь mejesendə master Işkof 0,99 koeffitsient ʙirde, ə zavod ʙetə mejestərde 1,1 dan də juqarь ʙulmaqan koeffitsient ʙirergə lə vəqədə itte. Вьna hedgə taqь la ʙer miʙal.

Akademik Pavlof, 1,2 koeffitsientqa ireşev өsөn rudanь agglomeriatsьrlьvdь şarahьd şart itep hanaj. Ə ʙeddeꞑ Dnepropetrovskidaqь Petrovski isemendəge ikke, mexanizirlanmaqan zavod his ʙer agglomeratsianan ʙaşqa la 1,10, 1,12 koeffitsient ʙirə. Stalin, Dzerzinski, Voroşilof isemendəge zavodtar da oşondo uq ʙirələr. Вьl ikke normanьꞑ jəd tyʙən kitergən Magnitka həm Kuznetski zavodtarьn əjtep torahь la juq.

Вьl, iptaştar, ʙed kiləsəktə kapitalistik ildərdeꞑ texniktarьnan өjrənəsək tygelʙed tigən hydde aꞑlatmaj. Вildəle, aꞑlatmaj. Ularda ʙulqan aldьnqь nəmələrden ʙetəhen, ularda ʙulqan jaqşь nəmələrden ʙetəhen ʙed ulardan alaʙьd, lәkin şunь ʙьqlь xaterdə totasaqьʙьd: kapitalistik ildərdeꞑ normalarь ʙeddeꞑ өsөn ʙik tygel həm ʙed ʙьl normalarqa jetkəs, yd jьlьʙьd menən, Lenin—Stalin jolь menən artanan kitəsəkʙed. (Qul saʙьvdar).

Вьnda ʙed qoros qajnatьvsь Degtaref menən Boʙьjef arahьndaqь ʙəreləşevdərde kyrdek. Вөgөn Dzerzinski isemendəge zavodtьꞑ direktorь ip. Manajlankof zavod isemenən ʙirgən telegrammahьnda, yddərenen oratorьnьꞑ hyden qevvətləj həm mejes teʙenən ʙer kvadrat metrьnan 12 tonna alьv turahьnda Degtaref tarafьnan ʙirelgən vəqədəne zavodtьꞑ ytəjəsəgen raʙlaj. (Qul saʙьvdar).

Вьl nəməne kyrhətə? Вьl ʙeddeꞑ elkən mөmkinlektəreʙed ʙulqanlьqь kyrhətə.

Вьnda min yd-ydende tanqit itev tərtiʙensə, qara metallurgia ʙaş upravleniehьnьꞑ ʙaş inʒener Tocinski iptaş menən polemika jaharqa tejeşmen. Hedgə, iptaş Tocinski, qara metallurgia ʙujьnsa ʙiş jьllьqtь dyrt jьlda tultьrьrqa mөmkinme, — tip horav ʙirgən vaqьtta, hed ʙedgə javap ʙirmənegəd. Hed ʙьl horavdan diplomatik raveştə qojroq ʙorqoqьd həm Uralda ʙeddeꞑ, imeş, ikkergən gazogeneratorь ikke marten mejestəre ʙulьrqa həm ʙьl mejestərdə ʙer kvadrat metr majdandan 5 tonna alьp ʙulmavqa həltanьqьd.

Вetəhenən də elek, iptaş Tocinski, ʙetə ikke Ural ʙьl jьlda ʙetəhe 759 meꞑ tonna qoros ʙirergə tejeş. Hed, alaitta, ulardaqь ʙetə marten mejestəre lə ʙoronqo, ikke mejestər tip iqrat itməskegəd. Lәkin, əgər də ʙetə ʙьl 759 meꞑ tonnanь la tulьh menən ydeneddeꞑ itaptan ʙьqьrьp taşlahaq, qajqan mejestərdeꞑ ʙer kvadrat metr teʙenən urtasa 5 tonna ʙirgəndə lə, ʙiş jьllьq plan dyrt jьlda tultьrьlasaq.

Min ʙьl kəꞑəşmələ qoros həm prokat ʙujьnsa ʙiş jьllьqtь dyrt jьlda alaitta tultьrьrьʙьd tip vaqədə ʙirə almajьm. Lәkin, xəderge mejestər həm standar menən ʙiş jьllьqtь dyrt jьlda tultьrьrqa qьna tygel, ʙəlki art- [illegible]

turgan sur ine. [illegible] alarqa qədəqləhьmajdar, sөnki ul vaqьtta ulardan qajьhьn sьqarasaqtar. Ə naşqalarьna rəsenkalь tyʙənəjtəsəktər.

Ə ʙeddə staxanofsьlar eşselər arahьnda iꞑ popular keşelər həm oşondaj xedmət ʙramlьlьqь ʙirevdəre menən, ular Sovettar sojuzьnьꞑ ʙerense keşelərə ʙulьp ʙarələr. (Qul saʙьvdar).

Kisə ʙьnda, hojlarqa sьqqьsь iptaştarden ʙerehe — jəşəhen ʙerense staxanofsь Stalin, — tip qьsqьrqas, ʙetə zal ajaqqa ʙaʙqastь. Timak, kyrəhegəd, Staxanof — stalinsь tygel, ʙəlki Stalin — staxanofsь. Вьna eşselər staxanofsь isemen nindəj juqarьlьqqa kytərələr. (Qul saʙьvdar). Qajda, nindəj ildə ʙьnьꞑ ʙьlaj ʙulьvь mөmkin. His qajda mөmkin tygel!

Вьl tik, Stalin əjtkənsə, xedmətteꞑ namьʙ eşe, daulьqlьlьq eşe, ʙatьrlьq həm gerojlьq eşe ʙulqan urьnda qьna ʙulьrqa mөmkin. Tik sotsializm ilendə genə ʙьndaj keşelər ʙulьrqa mөmkin. Kisə ʙьnda Nina Slavinkova, Marusə Makarovalar hejlənelər. Ularqa ʙetə il qul ʙaʙann. (Odaq qul saʙьvdar). Taʙьꞑ lə nindəj ildə, qajda ʙьndaj xəl ʙulьrqa mөmkin? Tik ʙed- [illegible]

[illegible] haqьn, ə unan həm ʙьnьꞑ ʙetə ilgə taralqanlьqьn əjtergə tejeşmen. (Qul saʙьvdar).

Staxanofsьlьq xərəkəten jəjelderevdə „Sotsialisticeski Donʙass" gazetahь la ʙik dur rol' ujnanь.

Вeddeꞑ „Pravda" həm ʙeddeꞑ „Za Industrializatsiu" gazetalarьnьꞑ elkən eş kyrhətkənlektəren hejləp torahь la juq, ular ʙьl eşte ʙьqьşmalь həm energialь raveştə propagandirlanьlar.

Min ʙьnda Maskav ojoşmahьnьꞑ da həm iptaş Xruşcoftьꞑ da, Leningrad ojoşmahьnьꞑ da həm iptaş Zdanoftьꞑ da, KP(ʙ)U Ydək komitetьnьꞑ da həm Postьşef, Kosior iptaştarden də staxanofsьlьq xərəkəten ojoştorov ʙujьnsa dur eş alqarqanlьqtarьn hejləp tormajьm. Lәkin minen, partianьꞑ Donʙas ojoşmahьnьꞑ rolen ajьrьp kyrhətəhem kilde, ul ʙьl eşte ʙik matur ojoştordo.

Iptaştar, ʙьnda iptaş Molotof ʙeddeꞑ tөdөlөşteꞑ aqhaqanlьqь turahьnda hejləne. Min ʙьnь raʙlajьm. Вeddeꞑ tөdөlөş aqhaj həm ʙik ьq aqhaj (kөlevdər).

Tөdөlөşte ʙed kiꞑ raveştə 1931-32 jьldardan jəjeldərə ʙaşlanьq. Ul saqta ʙeddeꞑ mexanizmdar ʙik ad ine əle, kərək həm kirkələr, ʙaltalar həm attar kyʙerək ine. Вelər ʙik qьjşatqa tөştөlər, lәkin ʙeddeꞑ өsөn ʙytən jul jaq ine.

Xəder inde ʙeddeꞑ kөslө industriaʙьd ʙar, təʒriʙəle tөdөvselərəʙed ʙar həm ikkesə tөdөv xəder qarfu itelerlek eş tygel. Xəder inde ʙeddeꞑ tөdөlөştə mexanizirlav mөmkinlegeʙed həm tulьhьnsa amerikandarsa tөdəvgə kysev mөmkinlektəreʙed ʙar. Вьl ozbodoruq ta həm tiderək tə ʙulasaq. Вьnьꞑ өsөn ʙeddeꞑ ʙetə mөmkinlektər ʙar. Tөdөlөş elkəhendə ʙeddeꞑ ʙik dur rezervtarьʙьd ʙar. Вьl ʙьnda xedmətte həm tөdөv eştəren tejeşensə ojoştorqanda, tөdөlөşteꞑ ydenə toroşon 8 protsentqa qьna tygel, ʙəlki 3 tapqьr 8 protsentqa tyʙənəjtə alaʙьd!

Turahьn əjtergə kərək, tөdөlөştə 15-20-30 meꞑləp keşe ʙulha, timək, ulardan 20 protsentь tirlek ʙer nəmə lə eşləməj.

Urьndan tavьş: dөrөҫ.

Ordzonikidze: Вeddeꞑ elkən texnik kөstəreʙed ʙar həm əgər də ʙed staxanofsьlьq xərəkəten tejeşensə ojoştora alhaq, jaꞑь ʙөjөk uꞑьştarqa ireşəsəkʙed.

Вьna hedgə, ydeneꞑ ikense ʙiş jьllьqьn өs jьlda tultьrqan Krivoj Rog ʙasseinьnьꞑ tormoşonan ʙer nisə miʙal.

Вasseinьꞑ ʙaş inʒenerь iptaş Cernikof ʙьnь ʙьlaj jada:

„Əgər də ʙьnan ke jьl jarьm elek trest, Dzerzinski rudoupravleniehьnьꞑ „Вerense maj" şaxtahьn, unьꞑ texnik mөmkinselegen jьlьna 700 meꞑ tonna ruda sьqarьvqa jetkerev өsөn projektlaştьrьv menən şөqөlləngən ʙulha, xəderge vaqьtta şaxta rekonstruksiahьd da jьllьq ruda sьqarьvda 750 meꞑ tonna kiməlendə eşləj.."

Ə ul elek, rekonstruksialaştьrьrqa kərək ine həm şul saqta qьna 700 meꞑ tonna ʙirə alьrqa mөmkin — tip hejləj inelər.

Вьnan hun iptaş Cernikof:

„Ytkən jьl Kaganovic isemendəge rudoupravlenie, şaxtanьꞑ jьllьq ruda sьqarьv [illegible]

[illegible] dilek menən qajtanan qarap sьqьrqa kərək.

Вьna, Maskavdeꞑ Kaganovic isemendəge „Şarikopodşipnik" zavodьn alьqьd. Unьꞑ jьlьna 24 million podşipnik davmalle projekt kesə italiandar tarafьnan tөdəlgən, lәkin şunь kyrhətergə kərək, projekttь itapləgən saqta italiandar, sovet eşsehenən italiandar keʙek jaqşь eşləj almavьnan sьqьp itaplaqandar. Şuqa kyrə ular ʙedgə oʙorudovaniena tyʙənəjtelgən normalar menən fajdalanьvqa nigedləngən projekt ʙirgəndər.

Lәkin ʙьna iptaş **Jusim**, timerlekteꞑ masterь-inʒenerь, sovet eşselərenən həm texniktarьn italiandardьꞑ narьqlavdarь menən kiləşə almaj həm 28 meꞑlek normanь urьnьna smenaqa 46-47 meꞑ tyꞑgələk ʙirde. Unьꞑ artьnan iptaş **Kocetkof** həm ʙaşqa mastərdar ejərdelər.

Вed zavod aldьna oşo məs'ələne qujaʙьd: şarikopodşipniktar jeteşməj, ulardь ʙed sit ildərdən indererqə məʙʙurʙьd, jəqed, zavodtьꞑ ʙaşqьqan-ʙaşq tyʙənəjtelgən projekt kesə menən itaplaşmajenьa eşte staxanofsa ojoştorajьq, zavod 1,5—2 tapqьr artьq ʙirə ala.

Ə zavod direktorь, ʙьqa eş jəl vaqьt kərək ʙulьr ti. Min uqa, ʙьl — aldaqь jьlda ʙulasaq, lәkin ul saqta ʙьl jetəkselek unda ʙulьrmь, juqmь, — unьhьn ʙelməjem — tip javap ʙirdem (qul saʙьvdar).

Min, „Şarikopodşipnik" zavodьnьꞑ eşselərə menən, inʒener-texnik raʙotniktarь menən ʙerlektə, partia ojoşmahьnьꞑ eş ʙaşьnda torqanь xəldə, unь həjərəp sьqara alьrʙьd həm projekt kesə tip atalqan 24 million podşipnik urьnьna 36 million həm artьqraq ʙirə alьrʙьd tip tərən ьşanqanmьn. (qul saʙьvdar).

Вьna məs'ələ nisek qujьla, iptaştar.

Mөmkinlektər ifrat dur, lәkin eşte ʙьl ʙetə mөmkinlektərdən tulьhьnsa fajdalanьrlьq itep ojoştorqa kərək. Вьl eşte ojoştorov ʙik jeꞑel tygel.

Вьnьꞑ өsөn proizvodstvonь ojoştorov eşenə jaꞑьsa totonorqa, jaꞑьhe ʙetəhen də ʙeləhegəd keʙek kyrengən nasar qədəttən ʙaş tartьrqa kərək. Kyʙerək alqьnqь eşselərden tavьştarьna qolaq halьrqa, ulardan өjrənergə kərək. Вьnda his ʙer xurlьq juq!

Ə qaraqьd əle, ʙьnda nindəj jaqşь eşselər sьqьp hejlənelər. Вьn kyꞑel menən əjtkəndə, əgər hed ulardan horahaqьd, ular ʙik ьq ʙaş tartmaʙtar həm ʙer ad өjrəngəs tə hedde uꞑьşlь raveştə alьmaştьrasaqtar. Heddeꞑ, xozajstvennik həm inʒener iptaştar, konkurenttarьqьd kyp, ular ʙik kyp ytələr, həm ʙeddeꞑ ʙəxet şunda (Odaq alqьştar).

Lәkin, şulaj ʙulha la, min, ʙeddeꞑ xozajstvenniktəreʙeddeꞑ həm inʒenerdarьʙьddьꞑ Lenin-Stalindьꞑ ʙөjөk partiahь jetəkselege astьnda ʙeddeꞑ şaꞑ industrianь tөdəgən jaqşь өləşe, staxanofsьlьq xərəkəteneꞑ ʙaşьnda ʙulьr, həm unь ojoştorer tip ujlajьm. Nisek kenə ʙulmahьn, iptaştar, qajdalьr artta həjrəlgəngə, jəki ʙetenləj sьqarьlьp taşlanqan ʙulьvqa qaraqanda, alqь saftarda ʙulьv artьqraq. Вьl inde xəder hedden [illegible]

[illegible] Iptaştar, avьr promьşlennost qurqavьlьq өsөn də ʙьlaj kərək nəmələrde eşləp sьqara. Avьr promьşlennost Qьdьl armianь aldьnqь texnika menən tə'min itə.

Min, ip. STALINQA, Ydək komitetqa həm ʙeddeꞑ Klim Voroşilofqa, normalardaqь həm dərəʙlektərdəge ʙulqan ʙetə itkenes tyꞑkərep taşlavsь ʙьl natьrdar, ʙeddeꞑ ilgə hөzvm itergə ujlaqandardьn ʙetəhen qapьl tar-mar itərlek qurqavьlьq sredstvolarь ʙirerdər tip əjtergə ydemde xaqlь itaplajem! (kөslə, oзaq hudьlqan alqьştar, „Jəşəhen Qьdьl armia!", ʙer nisə tapqьr „ura" qьqьrьvdar. Вetəhe lə ajaqqa ʙaʙalar).

Lәkin, iptaştar, ildeꞑ qurqavsьlьqьnьꞑ tejeşensə kərəkle juqarьlьqqa qujьlьvь өsөn, ilde haqlav qoraldarьn jeterlek handa qьna tygel, şulaj uq juqarь ʙьjfatlь itep ʙirev kərək. Sьjfat menən handь ʙer-ʙerehenə his ʙer qarşь qujьrqa jaramaj. Вetə sovet produksiahь juqarь ʙьjfatlь ʙulьrqa tejeş! Ə ʙed iptaştar, ʙьl elkələ əle aqhajьʙьd. Staxanofsьlьq xərəkəte handa la, ʙьjfatta la kavdalana. Staxanofsь ʙulьrqa teləgən hər ʙer keşe han qьna ʙirə almaj, ul ʙьjfattь la ʙirergə tejeş. Şunhьd staxanofsь ʙula almaj.

Urьndan tavьş. Dөrөҫ! (Qul saʙьvdar).

Ordzonikidze. Вed ykeşteꞑ jaꞑь hudutьna indek.

Вed jeꞑdek!

Вьl ʙөjөk jeꞑevdər menən ʙed kemgə ʙurьslьʙьd?

Вьnьꞑ menən ʙed iꞑ ʙөjөk keşegə, ʙөjөk dahij Leningə ʙurьslьʙьd (delegattar ajaqqa ʙaʙalar. Kөslə alqьştar. Вьnan hun ʙetə kəꞑəşmə ip. Ordzonikidzeneꞑ telmərenə adaqьna tiklem ajaqqa ʙaʙqan xəldə tьꞑlaj).

Вed Leningə, unьꞑ partiahь ojoştorovsь, unь jeꞑevdən jeꞑevgə alьp ʙarqanlьqь, Oktəʙr kөndərə arqьlь ytkərelgənlege sovet vlastьn jaqlap unь grazdandar huqьşь arqьlь ytkərelgənlege өsөn ʙurьslьʙьd. Вetə ʙьvaltarda ʙulqan iꞑ ʙөjөk keşelərden ʙөjөge ip. Leningə ʙed şunьꞑ menən ʙurьslьʙьd. (Kөslə alqьştar, zalda qul saʙьvdar oзaq vaqьt tuqtamaj tora).

Вed Lenindeꞑ ʙerense jardamsьhь ʙulqan keşegə ʙurьslьʙьd. Вed ʙьnьꞑ menən STALINQA ʙurьslьʙьd! (Kөslə alqьştar, „ura!", „jəşəhen ip. STALIN" tavьştarь).

Kөnsьqьşta Kolsak polktarьnan ilde haqlap alьp qalьv kərək ʙulqas, Lenin unda ydenen STALINЬN jeʙərde. Həm Kolсak tar-mar itelde. (Kөslə alqьştar).

Sovet dəvləten kөnjaqta Denikindan haqlav kərək ʙulqas, Lenin unda ydenen STALINЬN jeʙərde, həm Denikin tar-mar itelde. (Kөslə alqьştar).

Judenicte tar-mar itev həm Leningradtь haqlap alьp qalьv kərək ʙulqas, Lenin unda ydenen STALINЬN jeʙərde, həm Judenic tar-mar itelde. (Kөslə alqьştar).

Vrangelde tar-mar itev kərək ʙulqas, Lenin unda ydenen STALINЬN jeʙərde həm doşman, ip. STALINDЬN genial jetəkselege astьnda, tar-mar

(Adaqь 3-sə ʙittə)

PARTIA TORMOŞO

STAXANOFSbLARǪA EŞMƏKƏR JARDAM KƏRƏK

Tav eşsevdavandar. zavod nda Stalin ham Ordzonikidze iptaşlardan staxanofsblardan 1-se Sojuz kengəşende ... [illegible]

Bıgərak ta ylsəv sexədaǥı staxanofsblar—Vereviin, Petrof, ... [illegible]

Parikom ejoşmasb staxanofsblarǥa ... [illegible] Staxanofsblarǥa ta jardam ... [illegible]

Ələnaj.

PARTORG BUTREJEF TƏRKƏMƏ ǪbƏbL BAJRAQ ALDb

Jaǥarb kommunistik avıl tuzalaǥb maxllese, komsomol ag ... [illegible]

Butrejef da ... [illegible]

Uqǥvdən sıjjatb jaǥbnan komsomol ... [illegible] Bıl tərkəmdən partorg ip. ... [illegible]

Ǫ. Ǫjafarof.

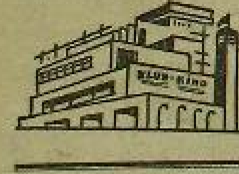

BEDGƏ JADALAR

„TRUD" ARTELENDƏ KUL'TURA JUQ

Ǫfologe „Trud" artelenda sexlarda ... [illegible]

„Trud" artele eşsabb: Gorajef.

FZU NbN UQbV URbbJ JUQ

Sts-Iştamaq Svoz FZU məktəbende ... [illegible]

Uqǥvsı: I. Samarsajef.

TELEFON BƏJLƏNEŞE KƏRƏK

Ǫjalakaar avıl soveth (Berjon rajonb) ... [illegible]

Davletşin.

BALA JƏBERLƏVSELƏR JAVAPQA TƏRTbLDb

Ileş rajonb Jorkaj avılb ... [illegible]

Ǫ. ŞƏMSETDINƏF.

AǪAS ƏDERLƏV

KOLXOZ PREDSEDATELDƏRE OPERATIV JETƏKSELEK ITƏLƏR

Tatesle lespromxozına qaraj (Taresle rajonb) ... [illegible] Mavlitbva) IV-kvartal planbn 18 nojaərga 60 protsentqa. Tyban Sikiaz soveth (predsedatele Baxtigarajef) 75 protsentqa ytaselar. Bıl sovettarqa qaraqan „Signal", „Jeted, „Qıd I jılqa", „Urozaj", „Eşsən" kol... [illegible] ...rəjef ipteştər kendəlek eş normalarbn 100 protsenttan alıp 120 protsentqa tiklem ytajdar.

X. Umirkaj.

A. Fajruzbf.

S. Valejef.

DOXOD 25 PROTSENTQA ARTTb

Dyrtajla (BaşTASS). Rajonda 60 kolxoz xedmat kondenə doxod aylevde ... [illegible]

78 PROTSENT ObNA IGEN HUQbLbQAN

Davan, (BaşTASS). ... [illegible]

UQbV OSBAPTARb MENƏN SAVDA ITEV ƏDƏLƏ

... [illegible]

Partia, sovet ham profsojuzdan jene ... [illegible] VKP(b) Ydək komitetb ham SSSR Xalıq komissarlarb sovetbnbn ... [illegible]

Nillaxsf.

SSSR XALbQ KOMISSARDARb SOVETb HƏM VKP(b) YƏƏK KOMITETbNbN, BALALAR YKHEDLEGEN HƏM QARAVHbƏLbQbN BƏTƏRƏV TURAHbNDAǪb QARARDARbNbN YTƏLEŞENƏ MASSOVbJ TIKŞEREV DEKADAHb UƏQARbV TURAHbNDA

BAŞQORTOSTAN YƏƏK BAŞQARMA KOMITETb PREZIDIUMbNbN 1935 JbL 19 NOJƏBR QARARb

SSSR Xalbq komissardarb sovetb ham VKP(b) Ydək komitetbnbn, balalar ykhedlegen ham qaravhbdlbqbn betorev turahbndaǥb oǥo jıldbn 31 maj qarardarbnbn ytaleşe terahbnda Sotsial ta'minat xalbq komissarb iptaş Mannanovanbn ham Başqortostan elkə balalar komissiahb predsedatele urbnbasarb iptaş Latıjpbflardbn beldereydaren tbnlaqandan hun, RSFSR Xalbq komissardarb sovetbnbn 7-oktıabr qararb menan bajlanbşta Başqortostan Ydək başqarma komitetb qarar ita:

1. Kolxoz yd ara jardam kassalarbnbn, jatim ba'slarqa ham vaqıtlbsa moxtazhbqqa teşkan kolxozsblarǥ-n balalarbna jardam ojoştorov eştaren jajelderevde kyd aldbnda totop, oǥo turalaqb qarardarǥbn rajon başqarma komitettarb, avıl sovettarb ham kolxoz yd ara jardam kassalarb terafbnan ytaleşen tikşerev esen, 1935 jıldbn 10 dekaбrenan 20-dekaбrena tiklem bulqan vaqıt esenda massovbj tikşerev dekadahb ytkarerga.

2. Dekada ytkarev menan jetakselek itev esen iptaş Naзыjrof (Başqortostan Sotsial ta'minat xalbq komissarlbqbnbn predsedatelliegenda elkə komissia tedergə. Komissiaǥa aǥza itep Duzina (Havlbq haqlav Xalbq komissarlbqbnb), Geldejrof (Maqarif xalbq komissarlbqbnb) Xosaaof (Balalar komissiahb) plaştarda ham YNKVD nan ber vəkil aldalarga.

Rajondarda oşondaj komissialar tedevde rajon başqarma komitettarbna jəkmələrgə.

3. Avbldarda balalar ykhedlegen beterev jubnda eşl. garestare terahbnda ajırım avıl sovetb ham kolxoz kassalarbnbq xi-ap dokladtarbn tbnlavdb rajon başqarma komitetb predsedatelena mazuyr itergə. Dokladb oǥo jıldbŋ dekabrl ajbnda tbnlarqa.

4. Sotsial ta'minat xa'bq komiss-rlbqbnb ham kolxoz kassahb sektorbnbn algan kyrhatmalare nigedenda, uer dekadb vaqıt esenda jatim bal-lar ham vaqıtlbsa moxtazhbqqa teşken keşelardan balalarbn ihapka alıv udǥarbvda avıl sovetb predsedatelleren mazuyr itergə.

5. Başqortostan havlbq haqlav ham Maqarif xalbq komissardarbna, y darenan urbndarbn ojoşmalarb esen maxsus qullanma tedev ham urbndarda praktik eş udǥarbv esen maksimal' handa rasetn kter birev ...arb menan bıl konkursb udǥarbvǥa qatnaşbrqa taqdim itergə. Bıl ucreʒdenielardan vaǥıl ...ten şul uq ucreʒdenielar ibanena ham eş jomoşbqsbq torqan rajondar-a jenaergə.

6. Sotsial ta'minat xa'bq komissarlbqbn ham rajon başqarma komitettarbnbn, balalar ykhedlegen beterev ...jdahbna sredstvo tuplav esen, şulaj uq jardam kassalarb aldbna partia ham xekymat taralbnan quja... qan burbstardbn bojomqa aşarbluvn tikşerev esen maksimal handa raǥotnikter jeberer a mazuyr itergə.

7. Dekadnikthq barbşb turahbnda elkə ham rajon gazetalarbnda jaqtırtb barbvdb elkə ham rajon gazetalb redakcia... tapşbrbrqa.

8. Ydək başqarma komitetb ham xalbq komissardarb sovetbnbq qarardarbnbq ytəleşe ham Sojuz Xalbq Komissarıat-... Sov-tbnbq dolatsiahbn 100 protsentqa tajdalanbv, maja tuplav eşenen unbşlb ytalevenan kil-gan'egen aildalap har uer avıl kassahbnda maja tuplav planbn 100 protsentqa ytavde ta'minlevde rajon başqarma komitetb predsedateldarena jəkmələrgə.

Başqortostan Ydək başqarma komitetb predsedatele urbnbaбarb—AKIMOF.

Başqortostan Ydək başqarma komitetb sekretarb—ƏMIƏbF.

ƏHLIULLIN—SITKƏ TAŞLANǪAN

Sajet iptaş Əhliullin — 1931 jıldan birle Əfə parovoz remont zavodbnbn parovoz jbjnav sexbnda eşlap kilevse menselardan berehe. Oǥo artbq oden bulmaqan srok esenda ul texnikanb jaqşb ydlastera ham otlicnoqa imtixan birep xaderge kende in juqarqb 8 razrad menan xedmat xaqb alıp kila.

Jamaqat eştarenda aktiv qatnaşa, qala sovetbna aǥza itep hajlana ham sextaqb deputattar gruppahb menan jetakselek ita. Lakin ulna şul xedmat natbrna jynle tormoş şarttarb tbvdbrbl-maj. Oǥo kenga tiklem jynle kvartir menan tamin itelmaj kila (a, zavod qaramaqbnda kvartirdar juq tygel). Bıl turala ip. Əhliullin qariza jadqan ham zavod derektorb qanaqatənderergə tip rezolytsia halbp, kvartir menan ta'min eşe kommunal xujek başlbqb ip. Muravjefqa jəkmətelə. Lakin Muravjef unb kan hajbn irtaga kilergə quşıp qbş jetkera.

Tap şul vaqıttarda (21 oktabrda) Əhliullindbn ajaqbna parovoz daşlahb teşəp ajaqb hına ham ul 22 ken bolnista jata. Jegerme ike ken ytkas unb. xa-der ojendan jorep davalanbrqa memkin, tip qajtarbp jebarajar. Əhliullin Lenin uramında № 20 jortta xosusi keşenen tar qbna ytatma bylmahenda dyrt keşelek semiahb menan tora. Yde utın jaqıp ajbna 20 hum tylaj. Avbrıv keşegə keşelar ytep, hytep jorergan tar qbna ber bylmala dyrt keşe torov — ni tiklem avbr bulqanbqb bildale.

Şunbn aэtena ip. Əhliullin 3 kilometr samahb jalda tajaqqa tajanbp, satanlap poliklinikaqa jarahbn başaterga joraj Unda unb bik nasar qarşb alalar. Registratorlar in tavla tanbş—beleşlaren qabul itep, Əhliullindb in adaǥlan qbna itelar Ul kiske aqat 8 dərdə taqb la aqhaj-tuqhaj 3 kilometr jerga jajav qajlerqa mazuyr bula. Şulaj uq ber kista uramda oǥa ibe-rektər osorap „sajartalar" ham qulbndaqb tajaqtarbn tartbp alıp qasalar. Bisara Əhliullin jerga jıqbılırqa mazuyr bula. Eş belmajem nama menan tamamlanqan bulbr ine — jaraj ytkenselardan berav iberektərdə qıvıp jetep, Əhliullinqa tajaqtarbn kilterep bira.

Bına taqb la tap ber aj ip. Əhliullin şul xaldə jafa kyra. Ə bit poliklinikanbn yd atb bar. Avırıvqa ejənə kilep jardam itergə memkin ham ber zaman zavkom poliklinika başlbqb ip. Spalikka (Spalika) bıl eşte şulaj qujbrqa taqdim də itkan bula. Lakin taqdim şu kejənə qala. Spalik iptaş unb bojomqa aşırmaj.

Ip. Əhliullin oǥo kende kvartirnda xəldə staxanofsblar xaraketə ham ip. Stalin telmaren ubıp ifrat dertlanə ham ikense jaqtan ydenen avırıvlbqb esen laqnat uqbj:

Havbqbp jetev menan yk min aldbnqb staxanofsblardan bulasaqmbn! ti.

Bed uǥa bşanamıd, lakin şul uq vaqıtta uǥa nisbatən yrdə ajthansa ağırakratıq mənasaəttaren beterep, jaqşb tormoş ham kul'tura şartb tbvdbrbhbvbn horajbd.

G. Agişeva.

,QASQbN' ATA TABbLDb

Mekarrama Qinıatullina bınan ike jıl elek Əfə ucreʒdenielare neŋ berehenda eşlavse Xalitbf Raximga kejavga sıqa. Başta bıl ikav bik matur qbna jaşajdar. Lakin Mekarrama ydenen asə bulasaqbn ajtev menan yk eş ikense tes ala. Xalitbf „ata" bulbvdan qasbv julbn edlarga totona.

1934-jıldbn adaqbnda ul juq bula. Juldan qbna ul Mekarramaga telegramma jebara „Qazanqa kittem qalqanbn xatta jadbrmbn, Rim" ti.

Ber aj samahb vaqıt ytkas Mekarramaga ber-ber artlb xattar kila başlaj. Xattarbnda Xalitbf Mekarramane terlesa tbnbslandbra, jbvata

Mekarrama!—ti ul — min komandirovkanan qajtbvqa! nire bedden arala bulqan mena sabat turahbnda işetevem ajtte. min da his ber namane jəşermaj hejlap birdem Bed tavbşbd qbna ajrılbştbq Hin yden də belaben. Bed unbn menan 10 jıl berga jaşanek Bıl ajrılbşbv mina bik anbar bulmabı. Ul 3-4 ken esende minen başımdan ytkandər mangega jerakta haqlanbrdar Kitkan saqta hinen jannıa ina almadbm, sonki tamam avıldan şaşbv darazahena jetkajnem pojezdqa nisek ul tbrbp kitkanemde ta belmanem".

Ikense ber xatbnda: Lykka! Min hina xaderga material jardam kyrhəta almajbm, bına tiddən eşka inam, şunan hun inde jardam itermen. Tormoşon avbr bulahbn da anlajbm. Hin ber adaqa tyd inde" ti.

Taqb la ber xatta Xalitbf: „Lykka, xaderga qajda eşlajasə gem bildahed ale. Urbnlaşqas, kvartir tapqas, hin balanan qotolqas hine Qazanqa kyserev mas'alahen qudqatbrmbn. Hinəŋ ytenes şul: ydende tbnbs tot ... kilasaktəge jaqtb tormoşobədqa bıal, ... jabşmaŋ jalmabqa tbrbş. Hinen esen 10 jıl berga torqan iptaşemdən ajrılqanlbqbmdb onotma. Xader minen beta bşanbsbm hinda ham hd kenden bulasaq balam da qbna" tip jada.

Mekarrama oǥo xattarqa ıbvanbp hindaj avbr şarttarqa tydep jaşaj.

Lakin ber ad vaqıttan unbŋ bıl jbvanbsb ta qalmaj. Xalitbftan xat kilmaj başlanb.

1934-jıldbn adaqbnda Mekarramanen qbdb bula. Bıl balanb tarbjalav esen aǥaga bik kyp qbjbnlbqtar kyrerga tura kila. Lakin ul Xalitbftbŋ tavge xattarbndaqb vaqədalarena bşanbp, bajtaq vaqıt sabır ita. Adaq aikla barbp jetkas 1935-jıldbn oktabrenda ul tejesle organdar jardamb menan edlarga totona.

Xalitbftbn Tatarstan jer eştare Xalbq komissariatbnda agro-barbvsblbq ham jer aşlav bylegenda bylek madire bulbp eşlagənlegə belenə.

Əfə qala sudbnbŋ esense ucastogb Xalitbftbŋ esen qarap, balaqa ajbna 80 hum aliment tylarga xekəm itte.

Qatbnb bula torop ta Mekarramane aldap ejaneve ham unb avbrlb keşga taşlap qasbvb esen Xalitbfqa qarata qatbraq jaza qullanbv urbnlb bulasaq ine. Ul, aliment tylavdan baş tartbp taqb la eden jugalmab tip kem uǰlar.

ǪƏLEJEF.

SƏJDƏXMƏTEFTEŊ MƏKTƏBE ALDbNǪbLAR SAFbNDA

Masetle rajonb, Urta Aqa avıl maktəbenda uqbvsblar arahbnda anlb tartip jaqşb qujbl-qan. Uqbvdan tbş, beta eşlar anlb tartip urbnlaştbrbv ham uqbvdbn sbjfatbn kytarev maqsatbna jynaltelgən. Tənafes vaqıttarbnda kymok ujbndar, jır bejevdar ojoştorola. Bınbn esen maktap administratsiahb patefon, garmun, mandolina albp qujqan.

Maktaptage 71 balanbn 33 pioner otradbnda, 12 he oktabrattar gruppahbnda toralar. Otrad ham gruppalar sistematik eş albp baralar.

Uqbv jəle başlanbvqa maktap ergahenda aşxana ... Aşxana ber adaqbndəd eşlap kilə, jəle aştbŋ sbjfatb jaqşb. Aşxana tada, goldar mezan aldalgən. Har ber uqbvsbqa ajırım tabtbmal qajbqan.

Şulaj uq maktapten uqbv sezonbna jeterlek adbq zapasb— 16 sentner arbşb, 5,5 sentner bojdajb, 12 sentner borsaqb, 120 sentner kartofb, 4 sentner terle jaşelsalare bar. Maktap 1 hbjbr ham 20 baş tavbq abbaj. Jaqbn arala ul ham sbsqa alasaq.

Maktap madire Sajadaxmatef ham kolxoz predsedatele Valejef iptaştar keddən yk maktapka utbn taşbbp, ajderap qujbalar. Maktapten jadqa jeterlek utbnb bar.

Sajadaxmatef 6 jıldan birle uqbtbvsb bulbp eşlaj. Maktaben elgele itep quj-qanb esen ul RajONO tarafbnan 4 tapqbr byləklande. Ip. Sajdaxmatef ber yk vaqıtta unbtbvsblar kurdtarb aderlav esenda la aktiv qatnaşa. Ul aderlaqan komsomoles Qarifef 2 jıldan birle uqbta. Xader ul 2 komplektlb maktapteŋ madire bulbp eşlaj. Ətqolo eşe esen RajONO unb la ike tapqbr bylaklane.

Babavbtdinəf.

ƏDƏBI TYNƏRƏK OJOŞTOROLDO

„Karimaaf" pedagogia texnikumbnda ədəbi tynərəge ojoştorolda. Tynərək eşkə baş'ana. Kyplan tygel L. N. Tolstoj ham M. Ǫafuri kyslaren ylkarde. „Jəş kəs" isemende jadma adəbi zurnal' sbqarda. Tynərəktə 15 aǥza bar, aǥzalar ulbn şbrbrqa aktiv jerejdar. Tynərəkka Davat Julaj. Sajfi Qudaş iptaşlar praktik jardam itelar. Ədəbi jadmalarda tikşerev ultaraştbrbvbnda qatnaşalar ham başlap jadbvsblarqa julbdar kyrhatalar, kenaş biralar.

R. Şərəfetdinəf.

Javaplb redaktorb:
TƏXFƏT KƏLIMULLIN

SOVETTARDbN XISAP BIREV KAMPANIAHbNbN BARbŞb TURAHbNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR YƏƏK BAŞQARMA KOMITETb PREZIDIUMb QARARb

1935 JbL — 19 NOJƏBR

Başqortostan ASSR sovettarbnbŋ xisap birev kampaniahb barbşb turahbnda Blagoviişin rajon başqarma komitetb predsedatele ip. Aparindbn dokladb ham şulaj uq BYBK prezidiumbnbn ojoştorov bylegenda bulqan materialdar nigedenda Başqortostan ASSR YBK prezidiumb, xisap birevdərde jajep jebarev ham unbŋ barbşb turahbnda tybəndage jetesheddektarde bildalaj.

a) sovet demokratiahbn bıqarbvda, sovettardbn eşmakarlektaren kytarev, ulardbŋ massa menan bajlanbştaren kesajtevdə, xisap kampaniahb rolenen əhəmiətena ajırım rajondar tejesle barbqb birmajdar ham xisap birevga aderlek eştaren do yd vaqıtbnda jajeklarevde ta'min itmajdar: Şaran rajon başqarma komitetb prezidiumb, sovettardbn xisap birev kampaniahb turahbndaqb mas'alane 17 nojabrda genə tbnlbqan. Aşqbn Rafaqaj ham başqa rajon başqarma komitettarb, xisap birevga aderlekte bik bentap başlanalar;

b) avıl sovettarbnbn ytkarelep barqan xisaptarb, kyp keşa avıl sovettarbnda mehim politik-xuzalbq burbstardb, bıap ajtkanda: kooperatsialarqa igen batbp albv, kolxozdarda doxod ylev, jerdan menge fajdalanbv esen kolxozdarqa davlat aktbhbn tapşbrbvdb ytav burbstarb menan, staxanofsblar metodbn inderev esen kerəşev menan, udarnik-kolxozsblardbn rajon sjezdarbna aderlek ham jadqb sasevga aderlek ham başqa şundaj mas'alalare menan bajlanmajənsə, ajırım xaraktarda albp barblalar;

v) sovettardbn xisapkarbnda in jaqşb seksialar, deputattar gruppahb, ajırım deputat ham aktivtardbnbŋ eştare sikraq tbş adsaqıdbrbla;

g) avıl sovettarbnbn tikşerev komissialarb eştarena ham ulardbŋ hajlavsblar aldbnda xisap birevdarena jeterlek iqtibar itelmaj;

d) sovettardbn xisap birev kampaniahbnda rajon gazetalarb siktan tbş jomoşaq qatnaşalar.

Juqarbla ajtelgandardan sıqbp ham sovettardbŋ xisap birev kampaniahbn jaqşb ytkarev maqsatbnda Başqortostan ASSR Ydək başqarma komitetb prezidiumb qarar ita:

1. Başqortostan ASSR-nbn beta rajon başqarma komitettarbna, qala, posjolka ham avıl sovettarbna, tidlek menan yddarenen beta iqtibardarbn, sovettardbn xisap birev kampanialbn unbşlb reveşta ytkarev burbstarbna jynalterga ham sovettardbn xisaptarbn ytkarevde BYBK prezidiumbnbŋ 1935 jıl 9-oktabr' qararb menan bildalangan vaqıt esenda ytkarevgə quşbrqa.

2. Başqortostan ASSR-nbn sovet ham başqarmalarbn, sovettardbŋ xisaptarbn tedevde, hajlavdar ytkan kendan albp sovettardbn oǥo kenga tiklem eşlagan beta eştaren hajlavsblarqa kyrhaterlek ham ajrıvsa iqtibar itev menan hajlavsblardbn nakazdarbnbŋ ytaleşen, şulaj uq seksia ham deputat gruppalarbnbŋ, ajırım deputat—udarnik ham sovet aktivtarbnbn eştaren jaqtbrtbrbq itep ojoştororqa mazuyr itergə.

Sovettardbŋ xisap birev kampaniahbnda tanqit ham yd ...ara tanqitte kin jajeldarev, xisap kampaniahbn unbşlb ytkarev osəp melim ber şart ikanen aldalarga.

3. Xisap birev kampaniahb barbşbnda Başqortostan sovettarb ham başqarmalarbnbŋ, berense burbstarb itep, qalala ham avbldа sotsialistik tedeleş barbştarbn ytavga xedmatsandar massahbnbn aktivlbqbn kytarevga ireşevde ham ajırım reveşta sanaqat ham avıl xuzalbqbna Staxanof eş metodbn inderevde, kooperatsialar aşa davlatka igen batbp albv eştaren kesajtev, davlat aldbnda torqan burbstardb, jadqb sasevga aderleke unbşlb reveşta ytkarevde qujbrqa.

4. Başqortostan sovettarbna ham başqarmalarbna, avıl sovettarbnbn xisaptarbn ytkargəndə, avıl sovettarbnbŋ finans eştare barbşbn ham bigerak ta avıl bydzetenen ham unbŋ aylektarenen ytaleştare turahbnda avıl sovetb tikşerev komissialarbnbŋ xisaptarbn tbnlavdb ytkarergə quşbrqa.

5. Sovettardbŋ xisap birev kampaniahb unajb menan Boraj, Byzdak, Bişbylak rajon başqarma komitettarbnbn jaş deputattardbn maxsus kurstarbn jəki kanqaşmalaren saqbrbv taarmalaren xuplarqa ham bıl saralardb beta rajon başqarma komitettarbna la ytkarergə quşbrqa.

6. Əlka ham rajon gazetalarb redaksialarbna, xisap kampaniahb barbşbn şulaj uq sovettardbŋ in jaqşb deputat, seksia ham deputat gruppalarbnbŋ eştaren gazetalarda jaqtbrtbrqa quşbrqa.

7. Sovettardbn xisap birev kampaniahb—proletarait diktaturahb organbn nbqbtbvda ham ulardbn massa menan bajlanbştaren kesajtevda dur politik mehim ikanen rajon başqarmalarb, qala, posjolka ham avıl sovettarbnbn taqb la ber tapqbr xaterdarena teşərergə ham rajon başqarma komitettarbn, sovettardb, ytkarelep barqan xisap kampaniahbn şul ibap menan ojoştororqa quşbrqa, ul, „xekymat organdarbnbn... rol'-ham burbstarbn kytarhen, bigerak ta jerle sanaqat ham avıl xuzalbqbn ytarev esenda... avıl ham predpriatielarda seksia, deputat gruppalarbnbn seltərdaren kinajtev, oşonoŋ menan berga bigerak ta sovet eştarena ham ulardbŋ seksialarbna qatbn-qıd aktivtarbn esse, kolxozsb qatbn-qıddardb bıqtbrbvqa iqtibar itergə „(VKP(b) nbŋ 17-sjezdb qararbnan) jardam ithen.

Başqortostan ASSR YBK predsedatele urbnbaбarb:—AKIMbF.

Başqortostan ASSR YBK sekretarb: ƏMIRbF.

KINO - TEATR 2 BAŞKINO

Beqen Əfə xudozestvolb tavıştbd film

CAPAJbF

Seanstar saqat 4, 6, 8 ham 10-da başlana.

Kassa saqat 2 nən asbq.

„NOVbJ BbJT" RƏSKT nbn idarahb, şirkatten beta aqzalarbnan ham idarənbŋ elekke rabotniktarbnan, 5-Industrializatsib zajemb, „5 jıllbqtb 4 jılda"; „8-sai jıkee" ham „4-tamamlav jılb" zajemdarbnbn berektelgən bileddarb menan oǥo jıldan 20-se dekabrena ... qalmaj idaranan kilep albvdarbn horaj.

Adres: Əfə, Sotsialistik uram № 10.

3—3

Əfə, „Oktabr naşiskahb" tipografiahb. Zakaz № 2576 Glavlit № 3575.

Bəta rajon gazetalarb redaktordarb diqqatena

„Tyzem ma'aqqat" ... bunnan bilanda ... rajon gazetalarb redaktordarbnan alttan terep aderlav kursbnbŋ programma ... Tid kendarda uqbrqa jbjbalasb kerastar esen ... rajon gazetalarbnbn uqbvsblar esen ... jebarelə.

Beta ela kitabbkbs alttan terep redaksiadar kerahn şul programma menan ytkarevdaren horaj.

Kerəs ojoşmavda bota anlaşalmaqan mas'alalar bujbnsa redaksiaqa maracaqat itergə memkin.

1—3 REDAKSIA

REJESTERA PUBLIKATSIAHb

SSSR Sovnarkomb tarafbnan 193... jıl 9 fevral'da raslanqan dəvlət registratsiahb qaarddalarbn („Xekymat zakondarb ham bojroqtarb jbjbntbqb" 1931 jıl, № 8, st. 99, „Finans xuzalbqb zakondarb ... 1931 jıl, № ...) nigedenda Başqortostan ASSR Narkomfine tarafbnan 1935 jıl 15 nojabr jardtlb predpriatie № 33 albnda rejestrga tərkelde. Ucreʒdeniegen isemi: „Sarjnik" artele.

Eşmakarlek eşe: tegev—trikotaʒ ...

Eşmakarlek rajonb: Başqortostandbn Sterletamaq rajonb.

Xisaplb adav scot nomerb. Davlet bankahbnbn Sterletamaq bylekahbnda 724.

Adres: Z. Ardaştiaf uramb, № 58

BAŞNARKOMFIN beta ojoşmalarqa, ucreʒdenielarga ham predpriatielarga beldera: SSSR Sovnarkombnbn 1935 jıl 13 majda, şulaj uq SSSR Narkomfinbnbn ergahendage ydək ştat komissiahbnbn 1935 jıl 28 sentabrda 28 hanlb sbqarılqan qararbarbna ... menan ştattardb, madməkardarqa eş haqb stavkalarbna, administrativ xezmatkarqa ham başqa fondtarqa har ber ajırım ydgartevdaren 10 ken esenda finans organdarb aşa qajtadan registratsiaqa mazuyr ytarga tejeştar.

Bınb ytamavsblar ... javapqa tartbla, ham şul vaqıtta ucreʒdenielarga kredit ... tuqtala.

GLAVSPIRT kooperatsia, başqort ham başqa xolqavsb başqa ojoşmalar, jbqbp—halav majdanbndaqb maxsus maqb kioskalarb aşa... nan ham başqa esemlektərdən ... halbp alalar.

Xaqb—har ber ... tin, ... alıv ... saqattarenda ... 124

Əfə aşıalar ydək kooperativ sistemahbnbn Əf. qalahbndaqb beta kooperatsialarbna ham ojoştorvsblarbna.

Bıl ken moddat esenda paj markalarbn Əfə eşsələre ydək kooperativ kassahbna tapşbrbrqa. Markalardb torovdb xisap birmavdb ham markalardb tapşbrmavda qajeplelar javapqa tartbla.

ƏFƏ YEK IDARAHb

„BAŞKONDITER" fabrikahb sjplanqan miqdarda distillirovannbj hıv hata, Əfə qalahb, Xodajbrdin uramb, 28-se jortta ...

Pogresinski Isemendage klub. (Gogol' uramb № 58)

29 nojabr

Leningrad operahb artistkahb Revekka Paalasaxaq (dram soprano) taqbt ber genə tapqbr konserbt bula.

Programmala: operanbn ariadar, oǥo esemden klassik jırdarb ham romanstarb. Konsertqa Vinogradof (skripkala) ham Ǫilakolar (rajal' partiahbnda) qatnaşalar.

Konsert kisko saqat 8 də başlana. Biletlar kendəge saqat 2 dən hatbla. 1—1

Qala partia ham profsojuz aktivbnbŋ jbjbbqb bulbv menan bajlanbşlb 29-nojabrda anbsaq spektakl' kisektele. 30 nojabrda Parovoz-vagon remontlav zavodb eşselarena kul'tura poxodb bula. Ibjan itelgən avaq teatr kisektele.

Başsovprof qararb nigedenda 29-nojabrga birelgan udarnik biletlarb jaqqb saqarbna ham qajtan birelerqa tejeş tygel. 30-nojabrga birelgan udarnik biletlarb 30 dekabrga qaldbrbla. BAŞSOVPROF. 1—1

Porovoz-vagon remontlav zavodbnbn ORS-b pajsbk eşselardan ... jetkera: Parovoz-vagon remontlav zavodbnan ORS-b 1931-32-se jıldarda qala jbnb xuzalbqqbna inderelgan maxsus vauostarb tylaj.

Tylavdan albnqb arqqb 1935-se jıldan 15 dekabrga. Tylav jıl ... ham ken saqat 2 nan 5 kə tiklem Əfə parovoz vagon remontlav zavodbnbn ORS-b kontorahbnda. Zenseļ uramb № 118-120 jortta ytkarela.

Ihkarma: ORS-bnbq kooperativ sistemahb tegelgan elekke pajsblar kvitansialarb menan berga pasportlaren da albp kilerga tejeştar. 1—1

BƟTƏ ILDƏRDEŊ PROLETARDARЬ, BERI ƏŞEGED!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: *Уфа, ул. Е. Сазонова корпус № 3. Редакция газеты* „БАШКУРДСТАН"

№ 273 — 1 DEKABR — JƏKŞƏMBE — 1935 JЫL

SERGEJ MIRONOVIC KIROF

Bьnan ber jьl elek 1934 jьldьŋ 1-se dekabrenda, 16 saqat 30 minutta Sergej Mironovic Kiroftьŋ jərəge tinevdən tuqtanь. Eşse sьjnьftьŋ ıŋ uҫal doşmanь, trotskistar—zinovjelsьlar —kamenelselar kontrrevolytsion gruppahьnьŋ qulьsqtarьnan bulqan qəbəxət ylterevsenen qulьnan Lenin—Stalin partiahьnьŋ donjaqьlь adamьlь jalqьnlь trisun, batьr revolytsioner, partianьŋ Ydək həm Leningrad komitettarьnьŋ sekretarь, VKP(b) YK politbjurohьnьŋ aqzahь iptəş Kirof halak buldь. Partia həm eşse sьjnьf esen bьl kristal bol'şevik, partia həm uddaŋ il xedmətsandarenen hejəkle be iptəş Kiroftьŋ ylevə kevek avьr juqaltьv bunqь jьldarda bulqanь juq ine. Iptəş Kiroftьŋ obrazь, unьŋ usьn revolytsion tormoşo, unьŋ fedakar kəreşe, unьŋ eşte kynelen həm dərt menən birep eşləgən eşe, unьŋ partiaqa həm iptəş Stalinqa sikhez birelgənlege hər ber partialь həm partiahьd bol'şevik esen, hər ber xedmətsen esen ylgə bulьp torasar.

Iptəş Kirof ydenen 30 jьlьq arьlь tormoşon partiaqa həm eşse sьjnьfqa birde. Bьl jaqьnьlь ba tьr bol'şevik—revolytsionerdьŋ bojevoj tormoşo, elekke Vatka gubernahьnьŋ Urzum tigən balakaj genə qalahьnan, reaksia jьldarь, jeŋevsel sotsialistik revolytsia jьldarь arqьlь, proletar Leningradьqa tiklem qьdьl jep bulьp hьzьlьp ytə.

Iptəş Kirof ydenen revolytsion tormoşon 18 jəşlek jeget ...

STALIN, MOLOTOF, KAGANOVIC, KIROF, VOROŞILOF, KUJBЬŞEF həm ORDƵONIKIDZE iptəştər partianьŋ XVII sjezdь prezidiumьnda.

... V. Dokaola.

S. M. KIROF TURAHЬNDA IҪTƏLEKTƏR

BALALЬQ HƏM JƏŞLEK JЬLDARЬ

URZUMDA BALALЬQ VAQЬTЬ

Partia unь proletariat revolytsiahьnьŋ trisunь həm jalqьnlь bol'şevik itep tərbiələgən iptəş Kiroftьŋ tьvqan həm ydenen balalьq vaqьtьn ydkərgən Urzum qalahь, balakaj bala Serjoza Kostrikof turahьnda ihtəlektər menən jəşəj. Urzum qalahь zavodьnьn xisapsьhь Aleksandr Matvjejevic Samartsef ihtəlege:

„Kostrikof menən ned ber əj də tordoq. Ɵjdən ber jaqьnьn ... lap jerətə ine: „Bьna minen karavatьm" tip şьlardьŋ berehen kyrhətte. Aqas karavat, joqa matras, hoŗo kozenməj jurqan. Arьq jədis prijut „balalarь „Mərxəmət itevselərdə" torov Serjozaqa kynelle tygel ine. Bajram kөndərendə Serjoza nedgə kilə ine. Ul ьbьqa qьna tьjqanьn aşaj həm kəragenьa jal ita torqanьn. 1904 jьl, 17 jəşlek Sergej Kostrikof, Qazan ...

... tonda tərbiələnevse, jəqьn tьvqandarь, tormoşta nindəj də bulhьn ber arqa terəge bulmaqan jəş ybmer, ydenen ne leme menən ydenə, nьrь tik ydenə genə bulьsьn ine.

Lakin ul ajrьsa avьr material tormoş şarttarьn natьrdarsa jənə həm akademik kyrhəttəstərdə berenselər safьnda bara ine. Unьŋ fəngə, belemgə bulqan ıntьlьşь ьbьlap tьa sikhed ine. Ydenen aldьna texniceski ucilişsenь betereп maqsatьn quja ul his ber terlə qarşьlьqtar aldьnda tuqtap qalmanь.

... memde qatnaştьq ite. Həm ber jьl nuje ned unьŋ menən hər kən aş janьnda kyreşə inek. Bьl jəş ybmer menən bulqan besedalar — tormoş, keşelər həm keşelərden menasəbəte turahьndaqь odaq hejləşevdər qamərqa onotolmaslьq bulьp xəterdə qaldьlar. Ydenen sotsialistik dairalar menən bəjlənesen nik nьq jəşerhə lə Sergej hər terlə ıŋ qьrqьv temalarda beddeŋ jortta sistematik besedalar alьp bara ine. 18 jəşlek jəş ybmerden hər terlə vaqiqalarqa neskə analiz jahavь qəzəplənderə həm odaq vaqьtqa itə qala ine.

P. Zakof.

Qazan ximiko-texnologik institutьnьŋ professorь.

SERJOZA QAZAN TEXNICESKI UCILIŞSEHENDƏ

...

PODPOL'JE JЬLDARЬ

BERENSE TAPQЬR QULQA ALЬNЬV

Urzum Vatka gubernahьnda balakaj genə ejəd qalahь. ... Sergej Mironovic Kirof tьvqan qala. ...

1904-se jьldьŋ kөdөndə iptəş Kirof texnologiceski institutqa inev esen Tomski qalahьna kilə. Ul jerlə sotsial-demokratik ojoşma menən bəjlənəş jahahəm qьbqa vaqьt esendə ul partia eşenen ydəgenə bara. Ere professional revolytsioner jalanda ne ense adьm—1905-se jьl qьnvardaqь qorallь kytərelaşte ojoştorov. Iptəş Kirof bьl eştə qьdьv qatnaşьq alьp bara. Həm jəş, qьjьv revolytsionerqa baltşa oxrankahьnьŋ qulь berense basqьlap hьdьla. 1905-se jьldьŋ 2 fevralьnda iptəş Kirof partianьŋ jəşeren jьjьlьşьnda qulqa alьna. Tөrmə. Tavge doprostar......

QULQA ELƏKMƏŞ TIPOGRAFIA

...

(Davamь 2-se bittə)

SERGEJ MIRONOVIC KIROF

S. M. KIROF TURAHЬNDA
IP. MOLOTOF

(S. M. KIROFTЬ kymgəndə hөjləgən telmərenən)

Iptəstər! Eşselər, kolxozsьlar həm Qьðьl armia kөrəşselərel kommunist iptaştar həm bөtə xeðmətsəndər! Beð, bol'şevistik partiaнын həm sovet ilenen in jaqşь jetəksəlerenən berehen, kommunizm eşena, eşse sьjnьfь qotoldorov eşena fidakərdərsə həm adəqena tiklem birelgən həm eşse, krəstiəndərðe idevselərgə bөtə jane menən doşman bulqan Sergej Mironovic Kirofь juqalttьq.

Beð ydeðden kommunist şorainьqьðьn həm bөtə ileðeð bөtə donja eşse sьjnьf kin jaldьhьnan dьðьn juqalttьq.

Beð, in jaqьn həm in bөjek-lə ber keşebeðde həm ajьrьmsa bidgerlelekla, keşelek jьlьlьqьna eja bulqan ber iptəşebeðde juqalttьq, unьŋ yleve beðden өsөn his nəmə menən qajtarьv mөmkin bulmaqan juqalьv.

Sergej Mironovic Kirof xeðmətsəndər arahьnan sьqtь.

Iptaş Kirof ydenen jəş kena saqьnan uq sarizm həm kapital ideвena qarşь revolytsion kөrəş selər safьna ķedelə həm ydenen 30 jьllьq anьŋ tormoşondaqь bөtə qomoron eşse həm krəstiəndərðe qotqarьv eşe esen bol'şevistik partia bajraqь aðtьnda kөrəşkə birə.

Batşa vlasьnьŋ edarlavðare genə ip. Kirofьŋ həndьrə almanьlar.

Unьŋ ber nisə jьl qomere batşa kazemattarьnda ytte həm ul ydenen kommunizmqa bulqan ьşanьsьn, ydenen eşse sьjnьfьqa həm unьŋ qotoldorov eşena bulqan birelevsənlegen edarlavðar aşa, bөtə qьjьnlьqtar, bөtə qamsaavlьqtar aşa alьp sьqtь. Bьl kөrəş esendə proletar revolytsioner sьjfatьnda ьnьqtь.

Avьr revolytsion jьldarða Kirof — eşselərðen revolytsion zabastovkalarьnьŋ jetəksehe sьjfatьnda, partianьŋ iðən ahьnьŋ eştəren ojoştorovsь həm jalqьnlь trebun — massovik sьjfatьnda sьqьş jahanь.

Revolytsianьŋ jeŋeve Kirof iptəşkə sotsialistik jəmqiət qorovsь raveşendə jajelep eşlərgə mөmkinlek birðe.

Ip. Kirof Tөnjəq Kafkazdьŋ in avьr şarttarь esendə sovet vlasьn ojoştorovsь raveşendə eşlaj. Qьðьl armiala, graždandar huqьşьnьŋ in qurqьnьslь fronttarьnda in javaplь eştərðe alьp bara, beðdeŋ partiabьððьn in jaqşь ojoşmalarьnan bulqan Baku ojoşmahьnda tanьlqan jetəkse bulьp əjlana.

Ip. Kirofьŋ nigerək ta Tomski, Astraxan, Vladikafkaz, Baku xeðmətsəndəre jaqşь həm turanan-tura belalar həm hər qajða unь fidakər, ьşьn internatsionalsь tip, proletar revolytsianьŋ jalqьnlь tribunahь tip tanьjðar.

Adaq, partia uqa jaŋь, taqь la mөhimerək burьs jөkanata—partianьŋ Leningrad ojoşmahьna jetəkselek itergə həm unь partiaqa qarşь bulqan Trotski-Zinovjef aşakelərenən taðartərqa quşa.

Hunqь 9 jьl davamьnda ip. Kirof, Lenin qalahьnьŋ həm Leningrad əlkəhenen bol'şevistik ojoşmalarь həm bөtə eşselər massahь menən jetəkselek itev in qьjьn burьsьn namьð menən atqarðь. Bьnda la ul eşselərðeŋ ajьrьmsa məxəbbəttəre menən fajdalandь.

Lenin qalahьndaqь milliondarsa proletar massahь menən aðləkhəð bəjləngən, maqtavlь Leningrad bol'şevistik ojoşmalь unьŋ jetəkselegendə sotsialistik tөðөləştən bik kyp zitdi burьstarьn uŋьşlь raveştə xəl itte.

Sergej Mironovic Kirof — Leningrad proletariatьnьŋ julbaşsьhь bulьp qьna la qalmanь.

Ul beðdeŋ ilebeððə proletar revolytsianьŋ in talantlь jetəkselərenən berehe ine.

Eşse sьjnьf doşmandarь yðdərenen xainlьq pulolaren kemgə jөbərevðəren belələr ine. Ular beðdeŋ kykrəgebeðgə attьlar. Ular partianьŋ jөrəgenə mөmkin tiklem jaqьnьraq udar jaharqa ьntьldьlar.

Tap şunьŋ esen, sotsializm eşe beðdeŋ ilebeððə bөtə qamasavlьqtarðь vatьp həm bөtə avьrlьqtarðь alðan alьp taşlap alqa barqan esen, tap ana şunьŋ esen ðə eşse sьjnьf doşmandarь həm unьŋ aq gvardejes tөprələre, unьŋ agenttarь, zagranitsanan in hunqь həm in qəbəxət jenəjət esen kilələr.

Beððeŋ revolytsion ujavlьqьbьððь jomaşartьv esen doşman teləhə nindəj xianatsьl tөtkə inergə lə əðer tora. Həm unьŋ xader ematiodlolkkə birelep şundaj qəbəxətlektər həm məjeş artьnan torop xaindarsa udar jahavðan pəsqə his kemgə ьşanьs qalmanь, sөnki beðdeŋ ilebeððə Sergej Mironovic Kirof fidakər raveştə birelgən bөjek sotsializm eşe ytə həm ьnqьna.

Beððeŋ ylem doşmandarьbьððьŋ ьsqьştarьna kontr revolytsion tьvanьsaqtarðь marksistik raveştə həlak itev menən javap birajek.

Ularðьŋ udarьna revolytsion bidgerlegebeððe keşajtev həm saftarьbьððьn kөrəş həlatlegen tikşerev menən javap birajek.

Doşmandarьbьðqa, sotsialistik tөðөleştəge bөtə eştərebeððe taqь la ьnqьraq kylərev menən javap birajek!

Kiroftьŋ bөtə qomore, bөtə kөrəşe həm unьŋ yleve lə beððe eşse sьjnьf julbaşsьlarьn ytterevselər menən xisaplaşьv menən kөrəşkə, kontr revolytsianьŋ, unьŋ qəbəxət qalðьqtarьna udar birev esen kөrəşkə saqьra.

Ip. Kiroftьŋ bөtə tormoşo, revolytsion kөrəşe həm unьŋ yleve lə beððe ul ydeн yðe qaðqanmaŋtan birelep xeðmət itkən kommunizm eşe esen fidakərdərsə ojoşqan kөrəşkə saqьra.

Unьŋ bөtə qomore, bөtə kөrəşe həm unьŋ yleve eşselər həm bөtə xeðmətsəndərðe Lenin—Stalin partiahьnьŋ jeŋelməð maqtavlь bajraqь aðtьnda alqa barьrqa saqьra!

LENINGRAD BOL'ŞEVIKTARЬNЬŊ JULBAŞSЬHЬ

Partianьŋ in qart ojoşmahьnьŋ dabilьqlь jetəksehe raveşendə iptaş Kiroftь ajьrьmsa kyrnəkle jahaqan berense namaul Sergej Mironovictьŋ hər ber partialь savotniktan eşselərgə partianьŋ nindəj burьstar quj-qanlьqьn hөjləp bira beleveн; şunьŋ menən bergə unьŋ in artta qalqan eşse lə aŋlarlьq itep hөjləp bira beleven ðəlap itevenən qьbarat ine.

„Krasnыj putilovets“ propagandistar eşləp sьqьrьvðь jul qa quja baslaŋьs, Sergej Mironovic hər ber eşsegə propagandistar kyberak bulha—tьmьs, maməq ta kyberak bulasaqьn, a maməq kyberak bulha — tьmьs, xeðmətsəndər esen kyldəktər, kostjumdar həm başqa kejemdar ðə kyberak bulasaqьn aŋlatьv ðь beððən bar vaqьt talap itte həm aŋlatьlьrqa maj qaŋlatь. Ul beððən bar ðə eşsenen esenə ... tesþ ... detalьna ... esen qanlьqьn aŋlav-

IPTƏŞ S. M. KIROF PARTIANЬŊ XVI SJEZDЬNDA TELMƏR HOJLAJ.

qьna tygel, balki tотош menən bөtə nəmə ... ber ... beððə ... eşse jaqьna ... uŋlastьbьððь ... xeðmət ... ospelə ... eşseler eşena ... ðeɲ propagandistar ... məhəlkərðən ... bulqan jerðə lis ber kompromistik, his ber ajavðь bulmaj ine. Iptaş Kirof juqarь bol'şevistik prinsipiallьqьn beððən partia kөsenən həm jeŋelmavselegenen nigeðe bulqanlьqьn hər vaqьt ajьrьmsa kyrhətep, beððə lə doşmandar menən kileşə almavsьlьqqa ejrətte.

Şunьŋ menən bergə Sergej Mironovic beððən partiaqa bөtə kөstərebeððe belemdərebeððə həm haiatlektarebeððe ni-

revðe talap itte həm yðe la ul ... kyrhətə ine. ... Iptaş Kirof ... beððə ... partialь ... eşselərðe ... qaraltaj ine. Qajhь ber vaqьtta beððeŋ xuzalьq eşena birelep kilkənebeð həm kommunistarðь şulaj uq partiahьð eşselərðe tərbiələv, partianьŋ massovьj eşen ykarev turahьnda onotqanьbьð esen Sergej Mironovic beððeŋ kybebeððe nьq qьððьrа ine.

Iptaş Kirof keşegə diqqət itev, hər ber kommunistь tərbiələv turahьnda hөjləgən xaldə, yðe beðgə nisek eşləvðeŋ həm jetəkselek itevðen əlgelərðe kyrhətə ine.

Leningradqa kilgən berense kөnenən yk jyl tormoşonoŋ kybeşə, minutьna qəðər Sergej Mironovictьŋ ajьrьmsa jaqşь qaraşьn ... Sergej Mironovic ... ... bulqan, dur eşter atqarqan xal-

da, şul uq vaqьtta ul bidger həm yta kyrevse, jerie rabotniktarðьŋ bөtə jaqtarьn həm sьjfattarьn jaqşь belevse jetəkse ine. Bьna şunьŋ esen ðə unь sikheð bөjðelər, bьna şunьŋ esen ðə plenumda jəki aktiv jьjьlьşьnda jəki ajьrь ultьrьşьnda iptaş Kiroftьŋ sьqьşьnan huŋ beð zavodqa barьp, ydebeððen tyбəngə aktivtь jьjьp, Sergej Mironovic birgən zadanielarðь ytaj başlav esen tap ... almaj qaziz bula inek. Ə ul şulaj hөjlaj ine, ajьrьhьn, beððeŋ aŋlamaqan həm unьŋ jarðamьna moxtaş bulqan məs'ələlərebeððe bela. Bьl turala ul ber vaqьtta la turanan-tura ... raşmanь, lakin hər vaqьt beððen esen in qьjьn həm aŋlaьbьð maqan məs'ələlərgə asьq javap birə ine. Unьŋ ... (iptaş Kiroftьŋ) ajьrьmsa oratorlьq talantь bar... ... ьşьhьlar, hər vaqьt beððen hər beribeð esen irtəŋge eşten praktik programmahь bulьp teŋ telar.

Tylin (Krasnыj putilovets partkomьnьŋ sekretarь). Ivanof (Baltijq zavodь partkomьnьŋ sekretarь). Karpova („Krasnaja zara“ zavodь partkomьnьŋ sekretarь). Şaxova („Svetlana“ zavodь partkomьnьŋ sekretarь). Antonova (VKP(ь) ... rajkomь sekretarь). Ivanova („Rabocij“ fabrigь partkomьnьŋ sekretarь). Karpitskaja ... tөðөmsəmlktər ...

S. M. KIROF TURAHЬNDA IŦTƏLEKTƏR

(Adaqь. Basь tereneses sittə)

ine. Iptəştər ber ni tiklem jal itergə dimləhalar ðə ul jal itergə ... tutha ... menən ... ikəbe ... aldaŋ ... ... beððə ... ... jaŋsь tiklem beððəbeð ... beððə ... ... itep ... ...

Jajge tən kistərðen berehendə beðgə Peterðan ber iptaş kildə, gazetalar, başqa tormoşonan jaŋьlьqtar alьp kilde. Ul beðgə bik qьððьq doklad hөjlane. Ton belengəndə genə joqlarqa jattьq. Irtə yk Sergej Mironovic beððe ujattь:

— Politsia! Əjðə uratьp alqandar! „Sergej Mironovic politsejskidəfðəbu jaŋena ubal itep ...

... Bul ... jajðə ... tipografia eşe ... jaŋь ... javap birðe ...

... Politsia cidarsasъn ... tupab itep:

— Bьnda neme eşlajbeðd.

— Remontta eşlajbeð.

—Heð kemdar?

M. A. POPOF

SEBER PODPOL'JEHЬ

Sergej Mironovic menən min berense tapqьr 1908-se jьlda Sebergə — Seber timer julьnda „nəjek“ baş kytarev osoronda osraştьm. Bьl Seberðə berense dejem baş kytarev bulqanьq „bejek“ tip atalðь. Ul baqь Sergej Mironovic baş kytarev menən jetəkselek itevse Seber sotsial-demokratik sojuzdьŋ teп jadrohь sostavьnda ingəjne. Həm unьŋ nьq unьŋ menən eş itergə tura kilde. Beððeŋ taŋьşlьq bьna oşo nigeððə tьvðь. Sergej Mironovic minen „urьnðarðan“ alьp kilgən beldərevðəremde tьŋlanь həm Seber yðəge zadaniehь bujьnsa minen aqьlь beððeŋ Krasnojar-

jar bol'şevistar ojoşmahьnan qaşьnь bujьnsa min ip. Kirof menən bergələp tikşerev esen timer jul eşselərə həm xeðmətkərðərə professional sojuzьnьŋ ustavь projektьn alьp kildem. Bojevoj sьjnfi ojoşmalar tөðөvgə jul totqan bol'şeviklar menən, barь profsojuztar tirəhьnda professional ojoşmalar tөðөrgə tьrьşqan men'şeviktar, eserðar həm liberaldar arahьnda timer jul proletariatьn ojoştorov məs'ələhe bujьnsa kөrəş bara ine.

Bьl məs'ələne jentekləp tikşerev bөðөmtəhendə, Sergej Mironovictьŋ turanan-tura jetəkselege ... zaqon ... ... timer jul ... eşselər ... professional ... ... kapitalistik administratsia vəkildəren sojuzqa alьvðan tьjьv; professional sojuzðan eşen həm kөrəşen ekonomik, politik həm dejem stackalar formahьn həm professional sojuzðьŋ proletariattьŋ başqa revolytsion—sьjnfi ojoşmalarь menən bəjlənəşenə orientirlaştьrьv.

Oşo eşebeððə yk inde beð, Seberðeŋ ul vaqьttaqь partia podpol'jehьnьŋ jaşlarь, Sergej Mironovictь sьnьqqan bol'şevik, bik jaqşь ojoştorovsь itep tanьbьq, ul beððeŋ bьl vaqьtta əle jomaşaq kөstərebeððe bik əðtа ojoştora ine.

S. M. KIROF TURAHЬNDA IP. KAGANOVIC

(S. M. KIROFTЬ kymgəndə hөjləgən telmərenən)

Iptəştər! Maskev bol'şeviktarь, eşselər həm bөtə eşsəndər, Leningrad iptəştərenə həm bөtə Sovettar sojuzьna eşsəndərə menən bergə ... Kiroftьŋ ... həm ... Sergej Mironovic Kirof Leningradqa ... bөjek ... ...

Bөtə Sovettar sojuzь şaqьra. Bьl—mil qajqь. Bьl ... ... julbaşsьhь ... ... jetəkse ... həm ... kөrəşse ... ...

Iptaş Kirof massa menən nьq bəjlənqən ... ...

Iptaş Kirof ydenen revolytsion eşen ... ...

Iptaş Kirof beððeŋ partianьŋ in jaqşь oratorь ine. ... ...

Iptaş Kirof keşelərðe ... ...

Ul ideal tөrələvse, beððeŋ bөjek sotsialistik tөðөleştəŋ bөtə fronttarьnda la talantlь ojoştorovsьhь, tөðөvsehe həm komandirь ine. Həm iptaş Kirof ikkə genə beððeŋ, bөjek Stalindьŋ iŋ jaqьn duŋь bulmanь.

Beððeŋ bojevoj iptəştərebeð—leningradsьlarqa iptaş Kiroftь juqaltьvðьŋ nigerək ta qьjьn ikənen beð bik jaqşь beləbeð, sөnki ular kөn hajьn iptaş Kiroftьŋ jetəkselegendə ...

ejənlər. Ip. Kiroftьŋ Leningrad həm ... ... Iptaş Kirof ydenen ... ... Leningrad ... ...

Bed, beððeŋ partianьŋ ... ... Lenin—Stalin jetəkselegenə ... Leningradь aldьnda, ...

... XVII sjezd ... ...

Tileveselмesez ... ...

Lakin iptaş Kirof milliondarsa ... ...

... Stalin turahьna taqь la nьqьraq uqmaşьrьbьð. Beð, ydebeððeŋ eşebeð esen taqь la qatьrьq, taqь la qьjьvьraq kөrəşəsəkbeð. Beð, yððəreneŋ uqtarьn proletariat revolytsiahьnьŋ jөrəgenə jөbərevse qəbəxət doşmandarðь ajavhьð xөkөm itərbeð. Beð taqь la kyberak ujavlьq kyrhətərbeð həm ydebeððen kөrəşəbeð, ydebeððe qьððqanmajьnsa birelevebeð menən ydeneŋ aqlь, revolytsion tormoşon baqьşlaqan iptaş Kirof eşeneŋ—bөtə donjala kommunizmdьŋ jeŋeven tə'min itərbeð.

JEM. JAROSLAVSKI

BӨJӨK TRIBUNANЬŊ IŦTƏLEGE

Jөrək tibevðən tanðь, nindəj keş hьnde nindəj aqьl jaqtьrtqьs! Sergej Mironovic Kiroftьŋ ylevenen jьlьsqьnda unьŋ ylemə arqahьnda partiaqa jahalqan jara əle genə bulqan kevek xis itelə. Unьŋ turahьnda Politbjuro aqzahь bөjeklə iptaş Kirof turahьnda VKP(ь) YK ydenen beldərevendə şulaj tip jaððь: „bөtə partia həm SSSR-ðьŋ bөtə eşselər sьjnfь tarafьnan hөjəlgən, kristal kevek saf həm ydenen bөtə kyrenekle, maqtavlь tormoşon eşselər sьjnfь eşena, kommunizm eşenə birgən nьqlь iptaş, bol'şevik, leninse Kiroftь juqaltьv bөtə partia esen həm Sovettar ile esen huŋqь jьldarða in avьr juqaltьv bulьp tora“. Kiroftьŋ ruxlandьrьvsь, dərtlənderevse həm ьşandьrьvsь hyðe əle lə jaŋqьraqan kevek bulьp tora, unьŋ eşke keş menən tulь zestьn kyrhəŋ. Mironovictьŋ ið kitkes jьlmajьvьn kyrhən kevek bulьp tora. Həm unьŋ eştəre, bөjeklə julbaşsьlarðьŋ berehenen yleve unajь menən qajqь kөndərendə, sotsializmdьŋ tulь tantanahьna, tulь jeŋevenə, eşselər sьjnfьnьŋ bөtə doşmandarьn tamam tamьrьnan jolqop taşlarqa irəşergə anь ikən milliondarsa eşse həm kolxozsьlarðьŋ eştərendə jəşəjdər.

Qəbəxət ytterevselərðən Nikolajef qulь menən esen S. M. Kirofqa qarşь jynəltelgənlektəren aŋlav esen kөrəştən zinovjefsьlarðь həm trotskistarðь tarixtьŋ syp-sarðar tygev əoqoro təbənə kitergən lәp faktarьn iðkə təşerergə kərək.

V. I. Lenin ylgəndən huŋ, zinovjefsь — kamenefsь — trotskisь oppozitsianьŋ, başьnda opportunizm həm ştrejkbrexerlьq belgestəre,—Zinovjef həm Kamenef bulqan xaldə 1925 jьldьŋ dekabrenda VKP(ь) nьŋ XIV sjezdьnda **Lenin** partiahьna qarşь asьqtan-asьq sьqьş jahavьna xəðer 10 jьl vaqьt ytep kitte. Trotski həm trotskistar əlegəsə „yð yððərenə“ inelər. Ular ьnqa tiklem partianь Lenin julьnan borop sьqarьrqa bөt nisə tapqьr mataştьlar. Partia, **Stalin** jetəkselege aðtьnda, ularqa hər vaqьt jemerges otpor birep kilde. 1921 jьlda profsojuz diskussiahьnda, 1923 jьlda „Jaŋь kurs“ turahьndaqь diskussiala həm 1924 jьlda „Oktjabr həbaqtarь turahьndaqь“ diskussiala joqmalьp, ular partiaqa jaŋь hөjym jahav esen uŋajlьraq obstanovka barlьqqa kilev momentьn kөttələr.

Zinovjefsьlar partiaqa yððərenəŋ hөjymen bik haqlьq menən alьp bardьlar, unь berense vaqьtta trotskizmqa qarşь kөrəş menən qaplanьlar. Zinovjefsьlar, partianьŋ Trotski həm trotskistarqa qarşь nisek haqlьqta torqanьn belə torop, partianьŋ kypselege həm YK nьŋ kypselege Trotskiqa qarşь kьbulьp kөrəşergə teləməjdər, tip Leningrad ojoşmahьnda iməş-miməş xəbərðər taratьlar. Bьl jөrlektə ular komsomoldь la partiaqa qarşь qotorta başlanьlar. Zinovjef ajьrьm propagandalar məktəbe tьvðьrðь, bьl məktəpkə inev partiaqa qarşь bastrojenielege partia aqzalarьnan həm komsomolestarðan hajlanьp alьnqan Zinovjefqa „tura“ bulqan ajьrьm gruppa keşelərenə genə asьq ine. Unda ulardь YK qa qarşь həm elgerək tə iptaş STALINQA qarşь ajaqlap ðьrsьlar ine, sөnki nəq bьna STALIN trotskisь, zinovjefsь xaindarьneŋ xianatьn barahenan ðə asьqьraq kyrðe həm ularqa qarşь kөrəştəŋ başьnda torðo.

Bьnьŋ bөtəhen partianьŋ 14-se sjezdьna tiklem yk başlavqa irəşelde. Partiaqa qarşь blokteŋ ojoştorovsьlarь Zinovjef, Bakajef, Jevdokimof, Zalutski, Safarof, Naumof həm başqalar partianьŋ Leningrad ojoşmahьnьŋ 17-se konferentsiahьnda, 14-se sjezd aldьnnan uq inde asьqьraq tөrkə sьqь jahanьlar. 14-se sjezda Zinovjef ydeneŋ Leningrad ... ... qaştarenen kypselege ismenan ajьrьm quşьmta doklad menən sьqtь. Ul ydeneŋ dokladьnьŋ aðaqьnda partiaqa qarşь gruppalarðьŋ bөtə qalðьqtarьnda partiaqa qarşь kөrəş esen blok tьvðьrьv turahьnda saqьrьv menən tup-tura merəsəqət itte. Aq gvardiasь gazetalar: „Peterburg Məskəvgə qarşь“ tip şatlьq menən qьsqьrðьlar. Ular inde alðan ləzzət taььp torðolar, ular partianьŋ ajьrьlьvь, proletar diktaturanьŋ jomoşrьvь, ikke xalqa qajtьv mөmkinlege menən xiallandьlar. Beððeŋ doşmandarьbьð zinovjefsь—trotskisьlar alegьnda yððəre esen in mөhim nəmənе: proletar diktaturahьn jemerevðe kyrðelər.

Zinovjeftьŋ həm Kameneftьŋ 1917 jьldьŋ oktjabrenda kyrhətkən ikelənevðəren jaŋь həm qьjьn obstanovkalarða nasarьraq formala qabatlavðarь partia esen bik asьq ine. Bьnь beððeŋ partiabьððьŋ 15-se konferentsiahь kyrhətep ytte. Ul, ьlьj tip kyrhətte: „ul vaqьtta, 1917 jьldьŋ oktjabrenda, qatlavlь obstanovka həm burьnsьz revolytsianьn proletar revolytsiaqa kysevðen qьjьnlьqtarь partianьŋ ber elөşendə ikelənevðər, porazenselьq həm viastьŋ proletariat tarafьnan alьnьvьna həm qalda totolovьna ьşanmav (Kamenef həm Zinovjef) tьvðьsqan kevek, xəðerðə lə, xəðerge banьlьq osorunda... oppozitsion blok beððen partiabьððьŋ ber elөşenen səfiəlьnda-taşkьlek həm porazenselьq nastroenielarьnьŋ kəvdələnevə bulьp tora“. („VKP(ь) sjezdarьnьŋ, konferentsialarьnьŋ həm YK plenumdarьnьŋ rezolytsia həm qararðarьnda“ 1933 jьl, II qьлek, 310—311 bittar).

Bьna ni esen ðə XIV sjezdь, başьnda Zinovjef həm Kamenef torqan Leningrad delegatsiahь kypselegeneŋ sьqьştarь beððeŋ bөtə partiabьððьŋ şundaj berðəm otporьn osorattьlar. Ul vaqьtьŋ obstanovkahьn onotorqa jaramaj. Ul vaqьtta 14-se sjezd sьjnьftarðьŋ mөnasəbətə elkahendə: „industrial proletariattьŋ yhəşen, avьlda kulaktarðьŋ kөsəjevenen, qalala jaŋь burzuazianьŋ yhəveneŋ, beððeŋ ildəge bөtə sьjnьftarðьŋ həm gruppalarðьŋ aktivlьqь kytərelevðe“ kyrhətep ytte. Krəstiandarðeŋ tөp massahьn yð jaqьna tartьv esen ildə proletariat menən burzuazia arahьnda kitken sьjnfi kөrəş bara ine. Partia julda torqan qurqьnьstarðь həm kərtələrðe kyrðe. „Xəðer beððeŋ xuzalьqtьŋ qaljat dur yhəşe bara,—tine—Kirof,— beððen bөtə ilebeððeŋ joqlap jatqan bөtə kөstəre ujana. His şikheð, bьl julda taqь la milliondarsa qьjьnlьqtar osoratьrbьð, ular beððeŋ partianan xazer kommunizm vaqьtьndaqьnan kəm bulmaqan dərəzələ qajat dur kөş hə'lvðь talap itər. Beð xəðer şundajraq polosaqa inabeð“. (VKP(ь) nьŋ 14-se sjezdь“, stenografia otcotь, OJZ, 1926-sь jьl, 266-sь bit).

Kirof, sovet dəvlətenəŋ qыlьnda kesle rьjcagtar bulьvðь həm ularðьŋ jarðamь menən sovet dəvlətenəŋ bьl osorða barlьqqa kilgən ekonomik mөnasəbəttəðe ydgərtə alasaqьn kyrhətte. Həm ul his hydheð xaqlь ine, sөnki bьnan huŋqь bөtə politika qalanьŋ həm avьldьŋ kapitalistik elementtarьn sotsialistik hөjym jahavðь torqan farьn kinerək jajelderev jynəleşendə alьp barьlðь.

1926-27 jьldarða barlьqqa kilgən zinovjefsь—trotskisь blok sovetqa qarşь sьqьştarqa, faktta ikense partia tьvðьrьvqa, Kominterndь ajьrьrqa (raskol) mataşьvðarqa kyste. Partiaqa qarşь zinovjefsь—trotskisь blok beððen leninsel Yðək komitetь həm partianьŋ julbaşsьhь STALINDЬ ydeneŋ iŋ uðal doşmanь itep kyrðe. Oppozitsia ydenen programmahьn eşlap sьqardь, ydeneŋ yðəktərе, ydeneŋ matbuqatь, ydeneŋ massahь, ydeneŋ jeçejkalarь menən ydenə başqa jaşeren ojoşma bulьp formalaştь, lakin məs'ələlərðe yðe artьnan əjartə almanь, jaŋqьðьlьqqa qaldь.

Partia, STALIN jetəkselege aðtьnda, ydeneŋ bol'şevistik saftarьn tuplanь həm partiaqa qarşь trotskisь—zinovjefsь blokta tar-mar itte. 15-se sjezda Kirof kontrevolytsion zinovjefsь—trotskisь gruppanь sьqarьp taşlav turahьndaqь məs'ələne turanan-tura nьq qujðь.

Həm axьrьða iptaş Kirof bөtə sjezdьŋ ber kyŋeldən bulqan jəkere tygəndəgenən tororqa jajeslegən ajtte: „partianьŋ 14-se sjezdьnda eşlanep betmagəndərðe xəðerge 15-se sjezda ьsьnlap eşlap beterergə kərək: beððeŋ oppozitsianь in xlikken raveştə, iŋ qatь həm iŋ ajavhьð raveştə jaqqa sьqarьrqa kərək. Bьnь beððeŋ partia kөtə, bьnь beððən eşselər sьjnfь kөtə, bьnь, iptəştər, beððən xalьq ara proletariat ta kөtə“... „Ajaq aðtьnda butala torqan, ikelənə həm şiklənə torqandarðьŋ bөtəhe tarix arqьnьnda qaldьrьlьrqa tejeş, ə beðgə beððeŋ menən jul barь tik alqa həm barь tik jeŋevðərgə genə!“ („VKP (ь) nьŋ 15-se sjezdь“. Stenografia otcotь, OJZ, 1928 jьl, 243-sə bittə).

15-se sjezd bьl zajavlenieнe kesle qul sabьvðar menən qarşьlanь, ə trotskisь—kamenefsь—zinovjefsь gruppa, kontrrevolytsia julьna baðqan, men'şevistik gruppa sьjfatьnda bьl sjezdь partianan sьqarьldь.

Partia Yðək komitetь tarafьnan Leningradqa jebərelgən, Kirof, partia doşmandarь aðtьna bөtə bol'şeviklьq kөse menən taşlanьp, partianьŋ bөtə Leningrad ojoşmalьn partianьŋ tөp julь tirəhendə, Yðək komitet həm STALIN tirəhendə toplanь.

Zinovjef həm Kamenef tarafdarðarь partiaqa qarşь, bol'şevik Kirofqa qarşь doşmanlьqtarьn jaşerep qaldьlar. Ular, partianan sьqarьlqaŋ, təvbə itevðəre turahьnda jalqan zajavlenielər jaððьlar, Katalьnojardь. Nikolajeftarðь həm başqalarðь şundaj zajavlenielar jaðьrqa ejrəttelər, ular beððeŋ bөjek, sotsialistik vatanьbьððь kommunizmdьŋ tulь həm tamam jeŋevenə alьp barьvsьlarðan qanlь ys alьv kərəklege turahьndaqь fekerðe aðtьrtьn qьna yððəreneŋ tarafdarðarьnьn kyŋelenə haldьlar. Ular, ber genə kontr-revolytsion gruppa la şulaj eşləmagən kevek, yððəren nьq jaşerendərðelər. Ular ike jөðlelektə professiaqa əjlanderðelər, ike jөðlelek ular esen bojevoj lozuŋ bulьp əjlande. Ular partiaqa qarşь xaindarsa ьððarðarьn əðerləv həm eşkə aşьrьv esen yððəreneŋ ytkəndəgelərenə asьqtan-asьq undarsa tapqьr təkerergə əðer inelər. Leninga atqan, Uritskidь həm Volodarskidь ytergən aq es'erðar arsenalьnan ular individual' terror qoralьn aldьlar həm unь bol'şeviktar partiahьnьŋ jalqьnlь tribunьna qarşь, iŋ jaqьn bol'şeviktarьbьððьŋ berehenə qarşь jynəlderðelər. Eşselər sьjnfь eşeneŋ nəfrət alqan xaindarь sьjfatьnda tarixqa ingən bьl keşelərgə tarix ydeneŋ xөkөm qararьn sьqardь inde. Ularðьŋ bьndaj tormoşqa nisek jetevðəre turahьnda iqrar itevðərenən həm aŋlatьvðarьnan serek həm serep hahьv jөbe aŋqьj. Bьl serek həm serep hahьv jөbtəre parazit eksploatator elementtarðьŋ qalðьqtarьnan kilə, ə beððeŋ partiabьð menən ber vaqьt bəjləngən bьl keşelər şul parazit, eksploatator elementtarðьŋ tuporðarь, ularðьŋ telaktaren ytəvselər bulьp torðolar.

(Adaqь 3-se bittə)

SOTSIALISTIK IGENSELEK STAXANOFSЬLARЬ

Xəđer Məskəvđə, Sojuzdьŋ in jaqşь kombajnerđarь qunaq bulalar. Bьl keşelərđeŋ Məskəvgə kilevđəre kolxoz həm sovxoz xeđьvđarьnda udar eşl v-đəreneŋ nəgəđə bulьp tora. Aldьnqь kombajnerđar bьjьl kombajnda eşlav esen bildəlangən normalarđь alьđ artta qaldьrđьlar.

Staxanofsьlar qudqalьşь promьşlennostaqь kevek yk avьlda la jaŋь texnika menən baj-langan. Kolxoz xeđьvđarьnьŋ berense staxanofsьlarь traktoristar, kombajnerđar, maşinistar, brigadirđar, zveno naşlьqtarь jaŋь jaŋь qatmarlь maşinalar, aldьnqь agrotexnika menən bajlangan keşelər bulьvь kyldənənge xəl tygel. Igenselekteŋ texnik kadrđarь jəş bulьvьna qaramaђtan, kolxozdar həm sovxozdar, yđđəreneŋ elgələre menən xeđməttən kal turahь nəmə ikənlegen, jaŋь maşinalarđь yđləştərev nəmə birgənlegen kyrhətevse alk şəp rekordlar birđelar.

Bьjьl kombajnda eşlavgə urtasa norma 100 həm 150 gektar bildalangajne. Şulaj bulьvьqa qaramaђtan, jeđlagən həm menlagən kombajnerđar bьl normanь ike-əs həm dyrt tapqьrqa arttьrđьlar. Tөnjaq Kavkaz kombajnerđarь Mamrekof Vasili həm Pegorilof Gregori kombajn menən berense: 1005 gektar, ikense 991 gektar jьjnanьlar Saratof krajь, Zirnovski MTS kombajnerь komsomolka Petrova Maria 544 gektar sapьь. Dnipropetrovski əlkəhe, Papilatski MTS kombajnerь Vasili Zarubaj 732 gektar jьjnanь. Başqortostanda kombajner Xəsən Ytəşef 730 gektar jьjnanь.

Orloq sovxozdarь la otlicnik kombajnerđar yterđelər. Inguşevski orloq sovxozь kombajnerь Jakovlef Fedor kombajnda kөndə urtasa 25 gektar birevgə ireşte. „Peremuslst" sovxozь kombajnerь Şlanko Afanasi kөndəlek urtasa normanь 27 gektarqa jetkerđe, 668 gektar jьjnanь. Kalecavski orloq sovxozь kombajnerь Kirofsьi 590 gektar jьjnanь.

Staxanofsь — kombajnerđar teđmahen alk kyrkə hudьrqa memkin. Bьnьđan da hər ber əlkəlь, hər ber krajđa, hər ber rajonda xeđməttən eşlap sьqarьvьnьŋ juqarь normalarьn birev esen kin quđqalьş baslandь. Bьqa əlitta partianьŋ Yđək komitetь tarafьnan aldьlangan kombajnerđarqa xeđmət xaqьn tylavđeŋ jaŋь sestemahь la kyp jardam itə. Normalarьn arttьrьp ytavse kombajnerđar urozaj jьjnav kөndərendə ber nisə meŋ hum eşlanelər.

1935 jьl—kombajnьŋ triomfь yĥeş jьlь buldь. Xəđer inde beđđə kombajn eşkə jaramaj jakl unan fajđalanьp bulmaj tigən kulak hyđđəre işetelmaj. Kolxozsьlar kombajn menən jьjnav jasaj maşinalar menən jьjnavqa qaraqanda, qaqьđa bularaq alь alь not arloqlo jaj-daqa qaldьrьvьn kyrđelər. Kombajn esen bьjьl tartьşьlar, bьl maşinaqa hөrəv siktən tьş dur.

Əgər də 1933 jьl MTS kombajndarь har berehe menən urtasa 70,6 gektar, 1934 jьl 124,7 gektar jьjnalqan bulha, 1935 jьl MTS kombajndarьnьŋ har berehe menən 256,5 gektar orloq igendəre jьjnalqan.

Orloq sovxozdarьnda kombajnizatsia kimələ nьq kytərelde. Orloq sovxozdarьnьŋ orloq igendəre majđanьnan 97,1 protsentь kombajndar menən jьjnaldь. Şulaj itep, 1935 jьlda orloq sovxozdarьnda kombajn eş maşina qьna tygel, ə berđən ber igen jьjnav maşinahьna əjlənde.

Ber genə il də, kombajn tedeleşeneŋ həm urozaj jьjnavdь kombajnlaştьrьvđьŋ ojondaj alqa bьtьlьvь tempьtarьn belmaj. Fəqət beđđən sotsialistik promьşlennost qьna eş dyrt jьl esendə 50 meŋ danə kombajnlь park tөđə aldь. 1935 jьl promьşlennostqa 25 meŋ danə kombajn eşlarga birelgən stalinsьl zakaz—Sergo Ordzonikidzeneŋ hөqəsəŋ jetəkselegendə unьşlь ytələ.

1936 jьl 60 meŋ kombajn birergə—bьl programma, bьnьŋ esen bol'şeviklarsa kөrəşergə kərək. Bьnьŋ tedev promьşlennostьna ikense stalinsьl zakaz həm ul zakaz hyđhөđ ytələrgə tejeş. 1936 jьldьŋ urozajьn jьjnavqa 30 meŋ kombajn eşlap sьqarьrqa kərək. Beđ yđəbeđđə havanьn har terle vaqiqələrьnan straxovaj itergə, millionlaqan bьl orloqto haqlap urozaj jьjnavdь həm igen huqьvdь jabat tamamlarqa tejeşbeđ.

Staxanofsьlar armiahь qalьla həm avьlda la yŝə. Bьl, 1936 jьl kombajndar eşlap sьqarьv programmahьnьŋ ytələvenə həm ul kombajndarđь urozaj jьjnaqanda 100 protsentь menən fajđalanьlьvьna qatь bьanьs bulьr.

1936 jьl—sotsialistik avьl xozajьnda kyrelməgən əlgəşevdər jьlь bulьr. Bьqa—kolxozsь krəstjandarqa proletariat tarafьnan kyrhətelgən proizvodstvo jardamь, bьqa—igenselekteŋ texnik kadrđarь, qajьlarđьŋ in jaqşь vəkildəren proletar Məskəv xөrmətlaj, yhevə yđə yk bьanьp bula.

(„Pravda")

21-nojabrđa aderlanđar komitetь vəkile BIKTAŞEF iptəş kasinəhenda № 6 tionen staxanofsьlarьn qunal itev buldь. HYRƏTTƏ: 6 danь tionen staxanofsьlarь. Alьp planda. Gosplan predsedatele DAVЬDEF, aderlanđar komitetь vəkile BIKTAŞEF iptəştər.

KOMBAJNERĐЬŊ XEĐMƏT XAQЬ

[illegible]

...xeđmət xaqь tyləv turahьndaqь partia həm xekymət qararь mine eşkə şunda uq aşьqьp inderđe.

Min dvigatelde jaqşь teşengən, ikke traktorist bulqanqa kyrə, kombajndьn eşe tьpan bulьvь maşinanьŋ tygel keselərđən ikənen tiđ aŋlanьm. Berense jьl traktorda eşlagəndə mine də eş şəp barmanь jьt. Min yđemdeŋ kombajn turahьndaqь belememde tulьlandьrđьm, maşinanь ejrənə başlanьm həm 1934 jьl 85 gektar tygel, a 330 gektar eşlanem!

[illegible] başqa kombajnerđar mina qaraqanda la jaqşьraq jenelajtevse saralar qullana torqandarđьr, ləkin mina yđ təzribəm turahьnda-şundaj jaŋaj saralar də xeđmət ьanьlьbьnь qьrqa kytara alqanlьq esen genə həjləjem. Min „Kommunar" kombajnda tavlegenə 7 gektar urьv urnьna, ul normanь 15-20 xatta 28 gektar itep 4 tapqьr arttьrьp ytənem.

Xəsan Ytəşef

Byđdak MTS nьŋ kombajnerь.

TRAKTORDAR REMONTLAVЬN TAMAMLAQAN BERENSE MTS

[illegible]

BALЬQ ЬŜLAV ZAVODЬ TƏQƏLƏ

[illegible]

(BaşTASS).

IKMƏK BEŞEREV ZAVODЬ KONDITER EŞLƏNMƏLƏRE SЬQARA BAŞLAJ

Ikmək beşerev trestь Başqьjaz qaramaqьndaqь aŝьq promьşlennostь xalьq komissariatьna kyşkəndən hun, konditr eşlanmələre aderlap sьqarьvdь yđləşterđe. Ikmək beşerev trestь IV-kvartalda 20 tonna konditr eşlənmələre (pranik, pecenie, suxari) birergə tejeş.

Xəđer Ikmək beşerev trestь ikməkten formahьn yđgərtev saralar kyrə. (BaşTASS).

STAXANOFSЬLAR QUDQALЬŞЬ TURAHЬNDA „EVR" GAZETЬ

Paris, 29. „Evr" gazetь parlament deputatь Anri Klerdeŋ [illegible]

[illegible] kyrhətte. Ulardьn elgəhen alk dur həm tiđlek menən elep aldьlar həm udqan adnala Məskəvđə 3 meŋ staxanofsьnьŋ kaŋaşmahe bulьp ytte. Stalin bьl kaŋaşmala həjlagən yđeneŋ telmərendə staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ ike normalarqa jьrьşkan jetəkselar tarafьnan teləlop torqanlьqьn həm xəđer kөslə taşqьn kevek alqa barqanlьqьn kyrhətte".

STAXANOFSЬ TIMERSE

Davlekan. 21 nojabrđa Davlekən orloqsoloq sovxozь udarniktarьnьŋ sljotь ytkərelde. Sljotta staxanofsьlar qudqalьşь həm staxanofsьlarsa eşlav metodtarь tikşerelde. Bьŋ udarniktar sljottan staxanofsьlarsa eşlərgə hyđ birep taraldьlar.

Həm hyđ praktikala derөhlənde. Timerse Varnakof yđ eş normahьn 300 protsentqa ytəne. Vornakof 3 səqəttə 120 zigzak tese eşlərgə tejeş ine, ul ber səqəttə 120 teş eşlap, har 30 sekundqa ber teş birđe.

Başqa eşselar də Vornakof iptəşte tinlaşev esen kөrəşəlar.

FƏRITEF.

AKULININ EŞTE ӨBӘ

Jərməkəj rajonь „1-maj" kolxozь predsedatele Akulinin yđ eşenə namьđ menən qaramaj. Şul arqala kolxozda xeđmət disiplinahь juq. Kolxoz bьl politik xuzalьq kampanialarьnda artta həjrələ. Kolxoz nasar eşləve səbəple 500 kəşetta həm 100 sentner kartofta tuŋdьrđь.

Kolxozdьŋ MTS həm sovxozqa 13000 hum bursaqe bar.

Kolxoz predsedatele Akulinin bьl əlamətlarđь beterev sarahьn kyrmaj, yđe yk nasar eşləve, apirativьbьđьqь menən ularđь tьvđьrьvqa səbəpselek itə.

UŞMAN.

BØJØK TRIBUNANЬŊ IĤTƏLEGE

(DAVAMЬ. BAŞЬ 2-SE BITTƏ).

Beđđeŋ partia Yđək komitetь yđeneŋ havbullaşьv xatьnda:

„Iptəş Kirof, hin tura dьđ, bəjekle iptəş, bьanьslь soratnik bulьv sьjatь menən beđđeŋ sarьbьđqa la jaqьn inen.

Qəđerle dьđ, tormoşobьđđoŋ həm kөrəşebeđđeŋ hunqь kөndərenə tiklem hine ikkə alьrbьđ həm beđđeŋ juqaltьvьbьđđьŋ avьrlьqьn xis itəbeđ. Hin, beđđeŋ ileneđđə sotsializm tantanahь esen avar jьlđarđa har vaqьt beđđeŋ menən bergə buldьŋ, hin beđđeŋ partiabьđ esendəge ikelənevdər həm qьjьnlьqtar jьlьnda har vaqьt beđđeŋ menən bergə buldьŋ, hin hunqь jьldardьŋ bətə qьjьnlьqtarьn beđđeŋ menən bergə kiserđeŋ, həm beđ hine ileđđə bəjek jeŋevđərgə ireşkən momentta juqaltьq. Barlьq bьl kөrəştə, beđđeŋ bətə qađaŋlьqtarьbьđđa hineŋ eleşeŋ kyp, hineŋ energiaŋ, kөseŋ həm kommunizm eşenə jalqьnlь məxəbbətəŋ kyp" tip jađqan vaqьttan hun ber jьl ytep kitte.

Kirof kөrəşteŋ alk şəp, kyrnekle julьn ytte. Səŋer podpolьlь, termalar həm hөrgen; kөnjaq frontta həm Zakavkazьla graždandar huqьşь; əgtarqa, mensevikterqa bьra əserđarqa qarşь kөrəştə qəhərmandarsa pөxojter. Unan hun Azərbajdžanda Sovettar vlastь ojoştorov, berense revolyţsiala uq STALIN tarafьnan, bol'şevizm traditsialarьnda tərbiələngən in jaqşь partia ojoşmalarьnьŋ berehenə jetəkselek itev. Nihajət, Leningrad ojoşmahьna jetəkselek itev. Massaqa hidger həm iqtьarlь, iŋ kyrnekle orator, Lenindeŋ həm Stalindeŋ turь şakerte, partianьŋ tura xьnajsьhe, har terle tajьpьsьlarqa tkleşmavsen Kirof, opportunistar esen, partia doşmandarь esen har vaqьt qurqьnьs bulьp tordo.

Həm, bol'şeviktar partiahьnьŋ jalqьnlь tribunьnьŋ, proletar revolyţsiaŋьŋ bьanьslь haldatьnьŋ, Kommunistik Internatsionaldьŋ bьanьslь ulanьŋ qьjьv obrazь beđđeŋ iheneđđə haqlana. Bьna ul bətə barlьq menən ruxlanqan, unьŋ kyđđəren də tormoş həm izđil jeŋevđər şatlьqь balqьj, unьŋ har ber xeţtьnda kөs həm ьşanьslьq. Həm beđgə, qart həm jəş iptəştərgə, ul bьtьrlьqtьn, kөstəŋ həm partia eşenə birelgənlekteŋ asьq ylgehen bira. Qart partiesqa la, jəş komsomoleţqa la unan ylənerlek nat. Ul, beđđeŋ kөrəşeneđđə nat'ь ik beđđeŋ partiabьđ—Lenin—Stalin partiahь qьna tərbiələj alqan turqan maqtavlь jetəkselərđeŋ bereһe bulьp istəlьnda tөrtəqə inde.

MATBUQJAT KYĐƏTEV

BAŞQORT TELEN BOĐMAQЬĐ

VKP(b) nьŋ Nuriman rajkom gazetahь)

„Matbuqat—berdan ber qoral, unьŋ jardamь menən partia yđ telendə, yđenə kərəkle telda eşse sьjnьf menən ken həjьn, saqat həjen həjləşə" (Stalin).

Bөjek julьaşsьbьđ ip. Stalindьŋ bьl narьqlavь bol'şevistik matbuqat aldьna ajtep beterqəhed dur burьstar quja.

Partia, beđđən—gazeta eşselərenən gazetanь bьna şul bəjek burьstar juqarьlьqьna kytarevđe talap itə. Hunqь jьldarda vaqьtlь matbuqat' seltərə kinajde. Beđđən Başqortostanda baĥma gazetahь bulmaqan ber genə rajon da juq, ə qajhь ber rajondarđa ber nisə gazeta sьqarьla. Ləkin, gazeta sьqьv menən genə eş betmaj, unьŋ jaqşь eşləve, partia jəkmatkan burьstarđь tulьbь menən ytəve kərək. Unьŋ ideologia jaqьnan totanaqь bulьvь menən bergə, tematikahь baj, tele matur aŋьvьqa aŋlajьlь, orfografik jaqtan dөrөđ jađьlqan, texnik eşlənevə menən aŋьvsьlarđь ьlьqtьrьrlьq bulьrqa tejeş. Beđđə ale bьl talaptarđь ytamagan gazetalar kyp kenə. Kin xeđmətsəndər massahьnьŋ kөndən kөn yŝə barqan kul'tura kimələ menən xisaplaşmaj, ulardьn horavđarьnan kyp tyşən torqan gazetalar sьqarьlь. Bьna VKP(b) nьŋ Nuriman rajon komitetь gazetahь „Bol'şevik". Bьl gazeta tematikahь jaqьnan alk jarlь.

Mitəl esen ijyl, avqust həm sentəbr ajdarьnda sьqqan handarьn alьrqa memkin. Şul ajdarda bəlahe 67 material basьlьp, urtasa ber hanqa 9 material tura kilə. Gazetala materialdьŋ nd anlavь, unьŋ tematik jaqtan jarlь həm basьlqan materialdarđьn kөraidəd odəŋ butьvsь kyrhətə. Bьl 67 materialdь tematik jaqtan undan da artьq hanqa byjep bulmaj. Unьŋ jajьrav, besən sesev, xekymətkə igen taprьrьv, iuqqa barev həm başqa politik xuzalьq kampanialarьnan natьşь turahьndaqь materialdar 60-65 protsent urьndь ala. Ular turahьnda jađьrqa ainitta, kərək. Ləkin gazetanьŋ tematikahь ular menən genə siklənev betenlaj xata. „Bol'şevik" kul'tura məs'ələlare, xeđmətsəndərđeŋ tormoştarь, sovettar qorolaşo, Başqortostan dəvmalenda sotsializm tөđev jelьndaqь jaqьlьqtar turahьnda ber materialda birmagən. Sьt ii xəbarđəre nd, 7 handa bətahe 4 xəbər birelgən. Bьna gazetanьŋ tematikahь. Gazeta bətenlaj planhьđ eşlaj, oşo 7 handьŋ berehendə la baş maqalə juq.

„Bol'şevik" gazetahьnda tel məs'ələhe taŋqьttan tьvьn tora. Gazetanьŋ xəđerge telen redaktor ip. Zahretdinoftьŋ başqa keşenen anlavь la memkin tygel.

Gazetanьŋ 40-sь hanьnda. VKP(b) ӨK həm Başqortostan xalьq komissardarь sovetьnьŋ Nuriman rajonьnda malsьlьqь ytəvte dəvlat planь turahьndaqь qararь başьlьp sьqa.

Redaksia, bьl qarardь „başqortsalaştьrьv" hedentahendə tupaŝ rəveştə boda həm anlajьşhьđ jađaj. Bьna unan ber misa edek: „Rikte həm rajkom VKP(b) nь.. mazьvrlarga" ti. Rajkomdь mazьvrlav urьnьa VKP(b) nь mazьvrlav kilep sьqa. Şul uq qararda „300 miqdarda tavьq nəĥej fermahь buldьrьrqa", „Attardь jaqşьrtьv telagenda 45 urьnda 68 jortaq jynaleştage RKPla jađьlqan jaqşьrtьlqan ajqьr menən daimi toroqtorov punkttarь buldьrьrqa" şul uq qararda, „oşo jьldьŋ 1-se sentəbrenə saptь totoş tikşerevđe eş nasar torqan punkttarđь tikşerevđe beterergə". Bьl tupaŝ boďovdar, jəmlə botalьq tođev, hyđđerđe qьđqarlav hedentahendə, yđe ajtelgən qarar betenlaj aŋlajьşhьđ kilep sьqqan. Redaksia bьl menim qarardь tərzemə itevgə şul tiklem javaphьđ qaraha, ə rajkom bьl gazetanь uqьp ta qaramaqan bulha kərək.

Gazetanьŋ 38-se hanьnda „avьl soveth konkursь sajasi xuzalьq barьşьn tiđlatev esen"... tip jađla, 40-sь handa „arьş urьvda kөnenə 6 ga jađqь kul'tura urьvda kөnenə 8 urьp..." şunda uq „arьş saьev planь 5 avqustan qaldьrmaj kөndəlek başlap 13 avqusqa tiklem beterəbeđ".

Bьna taqь oşondaj jəmlə osoratьrqa memkin. „Nasar eşlangən esənlekte qajtanan ylan ybkas tygelgən başaqtardь juqaltьp bөlkəs bьl məs'ələne xal itev esen memkinlek bulmajasaq..." Bьna „Bol'şevik" gazetahьnьŋ tele. Bьndaj tel menən sьqqan gazeta, partia tarafьnan qujьlqan burьstardь ytavdə xeđmətsəndərđe ojoştora almaj. Bьndaj tel menən sьqqan gazeta partia qulьnda ytker qoral da bula almaj. Bьnan başqa „Bol'şevistik" gazetahьnda „Ylən „bauьv", „Bətentajgə", „Ytəp lьqьv esen"... „Bujьlьmav" kevek başqort telen bodovdь alk kyp osoratьrqa memkin, karakmagan urьnda „meroprijatie", „suşilka" kevek urьđ hyđđəren qullana. Bьl urьđ hyđđaren jenel rəveştə başqort hyđđəre menən almaştьrьvqa memkinlek bulha la redaksia urьđ hyđđaren fajđalanьp gazetanьŋ telen boda. Adaqqь hyđ itep gazetala arfografik xatalardьn kyp bulьvьn ajterga kərək. Oşo xatalar arqahьnda kyp hyđđər betenlaj aŋlajьşhьđ bulьp sьqalar. „Bol'şevik" gazetahь rabotniktarь, bigerək ta redaktor iptəş yđ eşenen texnikahьn belergə tejeş. Partianьŋ rajon komitetь yđ gazetahьnьŋ bьndaj „sajtan" tele menən sьqьvьna iqtibar itergə tejeş tygel.

FRANSIA XƏKYMƏTENEŊ ULTЬRЬŞЬ

Paris, 26. Beqen xəkymətteŋ ultьrьşь buldь. Laval' Italia—Abissinia konfliktь bujьnsa bəjləşevđərđeŋ barьşь turahьnda doklad jahanь.

Finans jahətenən kilep sьqqan xəlde ibəpkə alьp, xəkymət deputattar palatahьnan xəkymətteŋ finans əlkəhendəge politikahьn his kisekmətĥen tikşerevđe talap itergə qarar birđe.

Xəkymət, jystitsia ministre Bertar həm eske eştər ministre Paga nerđьŋ dokladtarьn tьŋlap, jəmaqət tьnьslьqьn həm iminselekte haqlav saralarь turahьnda Şoven tarafьnan inderelgən dokladtьŋ tөp punkttarь menən riza bulqanlьqьn belderđe.

(Radikal—sotsialistik Şoven fraksiahь ojoşmalarьn tarajev turahьnda zakon projektьn deputattar palatahьna indergajne).

Unan hun Limoz vaqьqalarь bujьnsa tikşerevđən barьşь tarahьndaqь belderev tьŋlandь.

ITALIA NOTAHЬNA JAVAPTAR

Buxarest, 27. Rumьnia agentstvohьnьŋ xəbərə bujьnsa, Italianьŋ sanksialarqa qarşь protes belderep birgən notahьna Rumьnia tarafьnan birelgən javapta Rumьnia xəkymətəneŋ Italiaqa qarata dustlьq xistəren huqlavьna qaramaħtan, unьŋ Millətter ligahь ustavьnan kilep sьqa torqan jəklamələrgə mьvafiq rəveştə xərəkət itkənlege kyrhətelə.

Agentstvonьŋ kyrhətevenə bujьnsa, şundaj uq notalar Bəlakaj antanta həm Balqan antantahьnьŋ başqa xəkymətlərə tarafьnan da Italiaqa tapşьrьlqandьr.

Berlin, 26. Beqen Amsterdam ratьshьnda Italia Brahan kotrovajt itev tuqlandь.

S. M. KIROFTЬ IĤKƏ ALALAR

BELORET, 30 (BaşTASS). Beloret metallurgia zavodьnьŋ mexanik, prokat, marten həm başqa sextar jьjьlьştarьna qatnaşьvsь eşselər VKP(b) Yđək komitetь həm Leningrad komitetь sekretarь Sergej Mironovictь təran qajqь menən iĥka teşerdelər.

Eşselər yđđərenen sьqьştarьnda:

— Eşse sьjnьftьŋ doşmandarь bulqan kontr-revolyţsion Zinovjef, Kamenef həm Trotski oppozitsiahьnan qaldьqtarь yđđərenen jenelevdəre arьvьnan beđđeŋ saftan Sergej Mironovictь tartьp aldьlar. Lenin partiahь Kirof ylev menən bəjek Stalin jetəkselegendə taqь la nьqьraq uqmaşьp, tarixi uŋьştarqa ireşte.

— Staxanofsьlar qudqalьşьn kin jəjelderev sьjnfi doşmandarqa qarşь in jaqşь javap bulasaq — tinelər.

STƏRLETAMAQ, 29 — nojabrđa Sterletamaq MTS masterskojьnda kөndөđge aş vaqьtьnda, Sergej Mironovictь iĥkə alьv jьjьlьşь ytkərelde. Bьl kөndə eş normahь 300 protsentqa ytəlde.

Iptəş Kiroftь yltergən sьjnfi doşmandarqa javapqa, „Metallist" artele jьllьq programmahь 90 meŋ humqa arttьrьp ytərgə jəklamə aldь.

(BaşTASS).

RAJЬVKA sovxozь, 30 (BaşTASS). Sergej Mironovic Kiroftьŋ ueal rəveştə yltereleveнə ber jьl tulьv ajqanь, Rajьvka orloqsoloq sovxozьnьŋ eşselərə, sovxozqa Kirof isemen birelevđe horarqa qarar ittelər. Eşselər yđđərenen sьqarqan qarardarьnda:

— Beđ, sovxozdьŋ tarьşlьlьqь esen kөrəş başlanьq. Sovxozdьŋ elekke pomeşşik Rojefski isemendə jөrөteleven telamajbeđ həm sovxozqa Leningrad — bol'şeviktarьnьŋ julbaşsьhь, ip. Stalindьŋ dustь həm soratnigь bulqan Sergej Mironovic Kirof isemen birergə taqdim itəbeđ — tinelər.

Eşselər sovxozqa bьl pөcөtlь isemde alьv xoquqьna ireşev esen traktordarqa remontь bildələngən vaqьttan ber aj elek — 1-fevralqa tamamlarqa jəklamə aldьlar.

BOLƏBƏJ, iptəş Kiroftьŋ ylev jьlьqьna, qala matam flagtarь həm Sergej Mironovictьŋ portrettarь menən bиđəlde.

1-dekabrđa Pedtexnikum binahьnda qala kyləmendə matam jьjьlьşь ytkərelə. Şundaj uq jьjьlьştar qala həm rajondьŋ predprijatie, ucrezdenie həm məktəptərendə la ytkərelsək. Kitapxana həm məktəptərđə Kirof iĥtələgenə qarata məjeştər ojoştorolə. Radiouzel' Kiroftьŋ tormoş həm eş julьna arnalqan adasi məqtəv birə.

Ylkən jьl matam kөndərendə ojoştorolqan Kirof isemendəge kolxoz Sergej Mironovictьŋ ylev jьlьqьna nьqlь aderlek alьp barьp, dəvlət aldьnda bətə jəklamələrđe tulьhьnsa ytəne, şulaj uq igen huqьvdь tamamlanь.

10 baş husqьnan STF ojoştorolda, 40 at hьjarьlьq at haraj tөđөnə.

Kolxoz nьqlь adьmdar menən mul tormoşqa bara. Bьjьl har xeđmət kөnenə 8,45 kilogramm igen bylep ala.

1-dekabrđa kolxozda matam kiseĥe ytkərelsək. Kolxozsьlar Kiroftьŋ ylevenə jьl tulьv aldahenə kin tөđev məs'ələhen kytərələr.

(BaşTASS)

TALBAZЬ, 30 (BaşTASS). Kiroftьŋ ylevenə jьl tulьv kөnen Ayьrqazь rajonь xeđmətsəndəre politik-xozalьq kampanialarьn ytəv menən qarşь alalar. „Kirof", „Frunze", „Krasnьj paxar'" kevek kolxozdar igen huqьvdь vaqьtьnan elek tamamlap, doxod bylev eşenə başlanьlar.

Kənəs avьl sovetьndaqь „Kirof" kolxozь ojoştorolqan saqta 18 xuzalьq, 10 atь həm 9 hьjьrь bulqan bulha, xəđer 80 atь, 15 baş jəş malь, avtomaşinahь həm bətə kolxozsьlardьŋ hьjьrdarь bar. Malsьlьqtь ytərevđə dəvlət planь tulьhьnsa ytəlde.

Kolxoz bьjьl kooperatsiaqa 1000 sentner igen hattь. Kolxozsьlar har xeđmət kөnenə 7 kilo igen, 3 kilo jəşelsə aldьlar.

„Kirof" artelenen kolxozsьlarь iptəş Kiroftьŋ ylev jьlьqьna qarata 1936-jьlda gektardan 20 sentner unьş alьv esen kөrəşergə jəklamə aldьlar.

JULBAŞSЬNЬŊ TELMƏRENƏ EŞ MENƏN JAVAP

EŞSELƏR TAQЬ LA ĐURЬRAQ KYRHƏTKESTƏR BIREV JƏKLƏMƏHEN ALALAR

Tav oborudovaniehь zavodьnьŋ klubь eşselər menən şьqarьm tulqan. Ular bьnda beđđeŋ maqtavlь ildeŋ alaqlь keşelərenen berense bөlə Sojuz kaŋaşmahe jomqaqtarьn tьŋlarqa jьjьlqandar. Eşselər, dokladsьnьŋ har ber hyđen dur iqtibar menən tьŋlajđar. Kaŋaşmələ, tarixi telmar həjləgən bəjekle julbaşsьbьđ Stalin isme işetelev menən kөslə qul sьbьvđar zaldь jaŋqьralьlar.

— Julbaşsьnьŋ telmərə minə jaŋь kөs birđe. Min jaqşь eşlanem, taqь la jaqşьraq eşlərmen. Eş normamdь 300-350 protsentqa ytəp kildem, nojabr ajьnda 450 protsentqa jetkerep ytərgə jəklamə alam—ti, frezerovşik—staxanofsь Kiselef.

Ul elek 280-300 hum eşlaĥə, xəđer ajьna 600-700 hum eşlaj, sənki ul yđenəŋ eşen jaqşь ojoştorqan, stanogьnьŋ bar ber vintьn jaqşь belə. Şulaj uq unьŋ kyp kenə ratsionalizatsia taqdimdəre lə bar.

Bьnan hun kyp taqьrđar nylaklangan instrumental'şik ip. Losanof həjləne. Ul proizvodstvolaqь jetəşhedlektərđe tənqitlap, instrumenttarđь haqlarşь karaklek turahьnda həjləne.

— Ip. Stalin bөdga asьq ajtte. Beđ taqь la juqarь eş unьmlьlьqь kyrhətə alasьđ həm kyrhətəsəkbeđ. Bьnьŋ esen fəqət yđ eşendeŋ texnikahьna eja bulьrqa kərək. Min eş normamdь 230-250 protsentqa ytəjem. Ləkin ul alk tygel, ti—tokar'—Ostьlef. Ip. Stalin telmərə eşselərđe jaŋь jeŋevđərgə mobilizovajt itte.

N.

RESSORŞIK VORONCIXIN SMENAQA 125 RESSOR BIRERGƏ VƏҠƏ ITƏ

Kujьbыşef vagon remont zavodь kuznesь—ressorşigь ip. Demidoftьŋ ber smenaqa 115 ressor birev esen alqan jəkləməhe Өfə parovoz remont zavodь ressorşiktarь arahьnda dur quđqalьş tьvđьrđь. Bigerək ta Demidoftьŋ kyptən tygel genə Kujьbыşef zavodьnda in artta barqan eşselərđən hanalьp ta, xəđer smenaqa 101 ressor remontlap, 106 ressor remontlavsь Voroncixindь qьva başlaqanlьqь eşselərđe xərəkətkə kiterđe.

— Şulaj hin, Ivan Arxipovic, Demidofqa aldьnqьlьqtь birerhen mikənni?—tine gazeta totop torovsь ressorşiktarđan berehe ip. Voroncixinqa. Ul yđe, ressorşik Demidof eşe turahьnda jađьlqan xəbərđe qat, qat uqьj ine.

Voroncixin jьlmajdь həm yđ jardamsьhьna əjlənep qarapь la:

— Nina, jarьşьrbьđ! Ləkin berenselek minda qalasaq. Jaqьn arala min smenaqa 125 ressor birasakmen tine.

A. Ovcкin.

IP. STALINDЬŊ TELMƏRE—EŞ PROGRAMMAHЬ

Jazьjkova (BaşTASS). 26 nojabrđa udarniktarđьŋ rajon sljotьnda iptəş Stalindьŋ staxanofsьlar kaŋaşmahendə həjləgən telmərə ejrənelde. Sljot julbaşsьnьŋ telmərən dur entuziazm menən qarşь aldь. Sljotta qatnaşьvsьlar Staxanof, Demcenko metodtarь menən eşlərgə, gektardan kəmendə 15 sentner ələxod alьrqa, malsьlьqtь ytərevdə dəvlət planьn ytərgə, xəđerđən yk jađqь səsevgə əđerlek-tərđe, eştəren başlarqa həm traktorqa remontь vaqьtьnan elek tamamlap, remonttьŋ yđenə tөşkən xaqьn 10 protsentqa kəmetergə jəklamə aldьlar.

Partia həm komsomoldьŋ rajon aktivь jьjьlьşь ytkərelep iptəş Stalindьŋ telmərə turahьnda doklad menən VLKSM Өlkə Komitetьnьŋ sekretarь iptəş Temerqalina sьqtь. Jьjьlьşta qatnaşqan 200 dan artьq keşe dokladtь dur iqtibar menən tьŋladьlar. Jьjьlьş kөslə aktivlьq menən ytte. Fəker alьşьvda qatnaşьvsьlar kolxoz həm sovxozdaqь staxanofsьlardь kyrhəttelər. „Budjonnьj" kolxozьndaqь Jurasof zvenohьnda kөnenə har ber kөndə 920 kөlta bojlanь. Saranofsь həm Jurasoftar kөnenə 3-4 gektar urьnьa 7-8 gektar həsap tur saptьlar.

Blagovar MTS-da kombajner Camьşef, Maksimoftar traktor jьjnavda normanь 160-200 protsentqa ytəлəlar.

Iptəş Stalindьŋ telmərən ejrənevde ytkərev esen partiektiv kolxozdarqa taraldь.

BAŞQORTOSTAN YƏƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬNЬN 1935 JЬL 19-NOJƏBR QARARЬNA MЬVAFIQLAŞTЬRЬP, DOPRIZЬJVNIKTAR ARAHЬNDAQЬ NAƉANLЬQTЬ HƏM AƉ BELEV SELEKTE MƏƵBYRI RƏVEŞTƏ BЬTƏRƏV HƏM ULAR ARAHЬNDA DAVALAV-HAVЬQTЬRЬV EŞTƏREN ALЬP BARЬV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN YƏƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARAR ITƏ

1. 1914-15 jьl tьvqan doprizьjvniktar arahьnda aƉ belevselek həm naƉanlьqtь betərevden hunqь srogь itep 1936-jьldьn mart ajьn bildalərgə həm 1935 jьldьn 25-nojəbrendə uqьvdarƉь başlarqa.

2. 1914-15 jьl tьvqan doprizьjvniktar arahьnda uqьj-jaƉa belmavselek həm aƉ belevselekte betərev bujьnsa Narkompros tarafьnan teƉelgan planƉь raslarqa.

3. PlanƉьn bikletələngən vaqьtьnan kisekmaj ytəleven rajon başqarma komitetь predsedatelƉarenen javaplьlьqьna tapşьrьrqa.

4. 1914-15 jьl tьvqan doprizьjvniktardan, 1914-jьl tьvqan aƉ belemle doprizьjvniktarƉь proizvodstvonan ajьrьp rajondarda ike ajlьq maxsus kursta uqьtьrqa. Bьnda uqьtьvsьlarqa ajьrьm xaq tylərgə. 1915-jьl tьvqan uqьj-jaƉa belmavse doprizьjvniktarƉь proizvodstvonan ajьrmajьnsa əs ajlьq maxsus kurstarƉa uqьtьrqa.

Qala, sovxoz həm MTS tarƉa torovsь doprizьjvniktarƉь proizvodstvonan ajьrmajьnsa kiske məktəptərƉə uqьtьrqa.

5. 1914-15 jьl tьvqan doprizьjvniktarƉьn uqьj-jaƉa belmavselegen həm aƉ belevselegen betərev javaplьlьqьn ojoşma, predpriatielarƉen jetəksелarenə jөkmatergə. DoprizьjvniktarƉьn uqьj-jaƉa belmavselege betərelməgən xalƉə predpriatielarƉen jetəksелare javapqa tartьlasaq, ə doprizьjvniktar proizvodstvonan ajьrьlьp uqьtьlasaq.

Өfө—Ьemsaj, Samar—Zlataust timer jul nacal'niktarь həm Juzuralleslьn, 1913 jьl tьvqan doprizьjvniktar arahьndaqь aƉ belevselek həm naƉanlьqtь betərev eşen eƉgənlektaren ajьrьvsa bildalәp, 1914-15 jьl tьvqan doprizьjvniktarƉьn uqьj-jaƉa belmavselektaren betərevdə ularƉь mәzbyr itergə.

DoprizьjvniktarƉьn vaqьtьnan kisekmaj lik punktqa uqьrqa jөrөvƉaren tikşerevdе rajon həm qala maqarif bylektare medirƉare javaplьlьqьna tapşьrьrqa.

NaƉanlьqtь həm aƉ belevselekte betərevdə likpunkttarƉьn normaf eştəren buldьrьv maqsatьnda:

a) doprizьjvniktarƉьn uqьj-jaƉa belmavselektaren betərevgə rajlanqan rasxodlar esen Narkompros tarafьnan bildalәngan zajavkalarƉь vaqьtьnda ytəvde Narkomfinqa taqdim itergә.

Doprizьjvniktar arahьndaqь aƉ belevselekte həm naƉanlьqtь betərev esen 1936 jьlqa maxsus assignovka bildalərgә;

b) doprizьjvniktar arahьnda uqьtьv eştəren alьp barьv esen jaqşь aƉerlekle uqьtьvsьlar bildalәvde Narkompros həm rajon maqarif bylektarenə tapşьrьrqa;

v) doprizьjvniktar likpunkttarьn karakle uqьv əsbaptarь menan ta'min itevde Başnarkompros həm rajon maqarif bylektarenә jөkmatergə;

g) Başprofsovet həm VLKSM-dьn Өlkә komitetьnan, yƉƉarenen tybənge ojoşmalarьn doprizьjvniktar arahьndaqь uqьj-jaƉa belmavselek həm aƉ belevselekte betərevdə aktiv sovetь həm rajon maqarif bylektarenә jarƉam itergә məƵbyr itep kyrhәtmәlar birevƉaren horarqa;

d) doprizьjvniktarƉьn proizvodstvonan ajьrьlьp uqьv punkttarьnda dəjem tuqlanьv buldьrьvƉь RIK predsedatelƉarenə jөkmatergə. 1914-15 jьl tьvqan doprizьjvniktar arahьnda aƉ belevselekte həm uqьj-jaƉa belmavselekte betərev eşenen barьşь turahьnda ajьna ber tapqьr Narkomprosqa otcot birevdә ... arif bylektaren məƵbyr itergә.

... alьv talap itelgәn doprizьjvniktarƉь davalav jorttarьna berketevdә Narkomzdravtь mәzbyr itergә.

Avьrьv bulqan doprizьjvniktarƉь tamam havьqьp betkәngә tiklem davalarqa. Jal jorttarьnda həm maxsus kabinettarda, sanatorialarƉa, davalanьrqa mәxtaƶ bulqan doprizьjvniktarƉь havьqtьrьv esen barlьq mөmkinselektarƉe tuplarqa; bьnьqa tiklem jaşәp kilgәn zakon nigeƵendә kolxoz kassahь, profsojuz ojoşmalarь, predpriatie həm sokstrax sredstvolarьn fajƉalanьrqa.

Davalav jorttarьnda udqarьlqan davalav eştәrenәn tьş, klub, qьƉьl məjeƵ, uqьv ajƉarenda berenske jarƉam tynәrәktәre həm GTO qa norma birevƉәrƉe ojoştorov juldarь menan sistematik sanitar aqartьv eştәre alьp barьrqa.

8. Doprizьjvniktar arahьndaqь uqьj-jaƉa belmavselek həm aƉ belevselekte betərev eşe tirahьnda kin qatlam massanьn fekeren tuplav esen eşselar həm kolxozsьlar arahьnda maxsus anlatьv eştәren jajeldәrevdә rajon başqarma komitetьna həm ... qala sovettarьna tapşьrьrqa.

9. Uqьj-jaƉa belmavse həm aƉ belemle doprizьjvniktar arahьnda xərbi uqьv esen, ulardьn uqьj-jaƉa belmavselektaren həm aƉ belemlelektaren betərgәs udqarьrqa.

10. 1914-15 jьl tьvqan doprizьjvniktarƉьn uqьj-jaƉa belməv selegen həm aƉ belemlelektaren betərəv menan ber qatardan, ajьrьm sьjnьftar ojoştorov həm məktəptərgə berketev juldarь menan, 1916-17-18 jьl tьvqan jəştərƉen də uqьj-jaƉa belmavselektaren həm aƉ belevselektaren betərəv tərtiben bildalәvde Narkomprosqa tapşьrьrqa.

11. 1914-15 jьl tьvqan doprizьjvniktarƉьn uqьj-jaƉa belmavselektaren həm aƉ belevselektaren betərev eşenen barьşь turahьnda jaqtьrtьp barьvƉь, өlkә həm rajon gazetalarь redaksialarьna tapşьrьrqa.

Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsedatele:
AKIMOF.
Başqortostan Ydək başqarma komitetь sekretarь: ƏMIROF.

HYRƏTTƏ: Assisinianьn atlь qaskarƉare.

BRAZILIALA VOSSTANIE

N'ju—Iork, 27. Junajted press agentstvohьnьn xəbarə bujьnsa, Rio—de—Zanejro qalahьnan ... Natal' qalahьnan (Rio—Grande—Del'—Norte statahьn) ... kart—caslar xөkymatkә qarşь kytarьlqandar ... vosstanie ... Assosiejted press agentstvohьnьn xəbarə bujьnsa ... 300 keşe ... alьnqan.

TEL'MANDЬ QOTQARЬV ESƏN KӨRƏŞKƏ

Stokholm. Şvesia xeky... mət partiahьnьn organь „Sotsial-dem krater" ... ,Germaniala ... menan" ... Tel'man ... Tel'mandь qotqarьv ... Germania ... Tel'mandь ... Tel'mandь qotqarьv ... kөrəşkə ... „garantirlanqandar" ... Unan aşqa jana kompartia ... Tel'mandь qotqarьv esən kөrəş ...

ABISSINIA FRONTЬNDA

London, 29. „Dejli telegraf" gazetahьnьn Addis—Ababadan xəbar itev bujьnsa, kisa Italia samoljottarь Dagga Bur əstenə 1580 bomba taşlaqandar. Ogaden frontьnda ... Abissiniandar rəsmi xeberlere bujьnsa, Abissinia qaskarƉare ... alqandar.

ITALIA KONFLIKTЬ XƏL ITEV JAQЬNA AVЬŞA

Pariƶ, 28. „Tan" gazetahьnьn xəbarə bujьnsa Italia xəƉer Abissinia menan bulqan konflikte ... Abissinia ... Ligalarьnьn ... Italia ...

ITALIA QƏSKƏRƏRE UAL—UAL QALAHЬNA SIGENDELƏR

London, 28. Abissiniadan ... Ogaden frontьnda ... Ual-Ual qalahьna ... Italia qaskarƉare ... „Dejli telegraf" gazetahьnьn ... Abissinia ...

JAPONIANЬN 1936-37 JЬLQЬ BYDƵETE

Tokio, 27. Kisa Japonia xөkymәte 1936-37 jьlqa bydƵet proektьn qarayqa kertelde. BydƵettьn ... 2.213 million ien ... 1.028 million ien ... SSSR ... Amerika ...

JAPON HALDATTARЬ BӘJPINDӘ

Bejpin, 27. Gazetalarƶan ... Japonia ... Şanxaj ... Japon haldattarь ... Tjanjin ... Xebej ... Japonia ... Kalqan ... Japonia ...

SSSR MENƏN DUŞLЬQ KONGRESSЬ

London, 28. Londonda 7 dekabrƉa Sovettar sojuzь menan duslьq həm tьnьslьq kongresь asьla. Bьl kongressqa ... TASS ... Ularƶьn kyneche Anglia menan Sovettar sojuzь arahьnda ... kongressqa yƉ qaraşlarьn ajtelar. ... kongresstьn iŋ mehim burьsь imperialistik huqьş həm faşizm qurquьnьna qarşь kөrəştə kasajterƉan torqanьlьqьn ajtelar.

ITALIA 100 MEŊ HALDATTЬ ӨJӘRENӘ QAJTARЬVDAN TUQTALDЬ

Rim, 27. Italianьn 100 meŋ haldattь ojƉarenә qajtarьvь turahьnda iqlan itelgajne. XəƉer ul iuqtatьldь. Matemal ministrlegenen vәkile ... tarafьna Italia xөkymәtenen bьl sarabь ... neft, timer həm kymer inderevde təjьvdarь ajqanьn ytkargәnlegen arьlqan.

TADZIK JAƉЬVSЬHЬ SADRITDIN AJNIƉЬŊ 30 JЬLLЬQ ƏƉƏBI EŞMƏKƏRLEGE

26-nojabrƉa, Sovettar TaƉzikstanь, taƉzik sovet əƉəbiatenen niged halьvsьlarьnan həm TaƉzikstandьn dur jaƉьvsьlarьnan berehe—Sadritdin AjniƉьŋ 30 jьllьq əƉəbi eşmakərlegen bajram ite.

S. Ajni, 1878 jьl jarlь krəstian sem'jahьnda tьvqan həm avьr tormoş julьn ytkən.

Jarьm as xəldə qьşlaqta jaşav, jadittar arahьnda eşlәv, amir xөkymәte tarafьnan qьvьlьv, qalqa alьnьv (1917-jьl) tajaq menən 75 tapqьr huqьlьv həm Boxara zindanь (torma)—havalьƉ, jaqtьlьƉ, kərbeq-jam həm axьrƉa jəmerelgən sovettar ilendə eş, əƉəbiat elkahenda dur xeƉmәte esen XeƉmət qьƉьl bajraqь ordenь menən byləklәnev—bьna S. AjniƉьŋ tormoş julьnьŋ etaptarь. S. AjniƉьn əƉəbi eşmakərlege ellektarƉe ul xikaja, şiqьr həm romandar qьna jaƉmaj, gazeta maqalalare, əƉəbiatte ojrənev həm tarixi namalar Ɖa jaƉa.

Xalьq arahьnda differensirlanqan intelligensia kadrƉarь jetešmagәn, əƉəbiatteŋ tәvge etabьna xas bulqan bьl ensiklopedьlьq, unьŋ əƉarƉarenen xudoƶestvo qimmәten tyşәnәjten, jaƉьvsьnьŋ izaƉьna tә bir ite.

Tulь qimmәtle, xudoƶestvolь itep kavƉalanderev qьɵьlьqь, ken sьqьş klassik əƉəbiatenen şartlь stilen jenep sьqьv karaklege menən taqь la kәhkenlәşte. AjniƉьŋ qajhь ber ike modalь stile şunan Ɖa kila.

S. AjniƉьŋ povestь „Adina" həm bigerak tә „Doxunda" romanь—bular S. Ajni izaƉьnьn əhәmiәten tanьta torqan dur əsərƉar. Ular, urьs, ukraina, yzbək həm ber ni tikleme englix, nemes həm fransuz teldarenә tәrƶemә itelgәndәr.

1927 jьl jaƉьlqan povestь „Adina" bәnda yk (urьs telendә əs tapqьr naşьlda) S. Ajni yƉen talantlь jaƉьvsь—realist itep tanьttь. Өle genә başlanqan proletar revolytsiahьnьŋ ...

Sentimentalizm saqьnь həm gerojƉarƉь idealizirlav, (ike ken sьqьş əƉəbiatenə xas bulqan cerƨtar) telenen həm kyreneştәn (bigerәk tә mexanik turahьndaь qajhь ber şartlьlьqь, S. AjniƉьn aldьnda yƉenen tьvqan əƉəbiatendə realistik elgelәrƉeŋ bulmavь menən aŋlaşьla. Uqa taƉziktьŋ jaŋ əƉəbiatenə realizm inderevƉә başlavsь bulьrqa tura kilde. Material jaqьnan şulaj uq xudoƶestvo jaqьnan Ɖa ajьrьvsa elgergәne həm qьƉьqlьhь „Doxunda" romanь. (Urьsьaqa tәrƶemәhe 1933-jьl sьqtь). JaƉьvsь bьnda, kөnsьqьş despotiahьnьn maŋgelek binahьnьn həlakәten kyrhәtevgә ireşә alqan. TuƉanlь, tar uramdar, zakon nigeƵenlә qatьn-qьƉƉarƉь kesiәv urьn xatamxana, mәdrasә, mәqlәjьnda jalqьn elƉәne menən rastovşik-industar, „terelar qabere" tip atalqan torma, xeƉmәtsәn massanь aiklәntьş ekspluatirlav, ik kiterlek dәrәƶәlә jәzalav həm qьɵьv—ytkәn tormoştoŋ maŋge arьa qalqan kyŋelheƉ kartinalь „Doxunda" romanьnda xudoƶestvolь itep tәvƉьrьlqan.

Kulak—rastovşik, xan həm despot Azim şahtьŋ şulaj uq romanьŋ gerojь, A. JaƉegәrƉeŋ atahь Azim şah tarafьnan ideлgәn jarlь BoxorƉьŋ obrazdarь masterƉarsa kavƉalanderelgәn.

Revolytsianan huŋ bulqan osorƉo həm jaŋь formatsialaqь keşelәrƉe kavƉalanderev ber tiklem sxematizm menən ajьla. Proletariat karaşьhe həm kommunist bulqan elekke idelgәn jarlь krəstian JaƉegәrƉeŋ jaƉmьsьn tasvirlaqanda jaƉьvsь, gerojƉьŋ psixologik evolytsiahьn kyrhәtmәj narь tьşqь kyreneşәren genә birgәn. Gorsa eşlenep betmәhә la, elekke həm ber tiklem xәƉerge TaƉzikstan əƉәbiatendә dur realistik əsәr lәvƉәrәvqa berenҫe şultьş bulьv jaqьnan qaraqanda „Doxunda" romanьna juqarь bәhә birev esen bularƉьŋ betәhe la, qamasavlamajƉar.

(„Pravda" нан). Ju. Dosrosof.

ӨFӨLӘ TRAMVAI PROJEKTЬ TAMAMLANA

„Komdortranstrej" trestь Өfөlә tramvaj teƉeleşenen texnik projektьn tamamlaj. Projekt bujьnsa tramvaj xərəkəte ike navsatka ylenә.

Berense navsat tramvaj trassahь (1937 jьl) Zentral, Revolytsia, Vokzal, Oktaar' revolytsiahь, jenel promьşlennost rajondarьn (Glumilino), Puşkin həm Aksakof uramdarьn totaştьrasaq. 1938-39 jьldarƉa Cernikovka uramdarь bujьnsa (Motor zavodьna tiklem) tramvaj liniahь ytkәrelasәk.

1939-40 jьldarƉa tramvaj trassalarь Cernikovka esendә 5 kilometrqa tiklem kiŋәjtelә. Şunьn menən berge avtobus xərəkəten ojoştorov projektь la tamamlanьv aldьnda tora. 1937 jьlda berense avtobus liniahь Zensof, Revolytsia uramdarь, jenel promьşlennost rajondarь (Glumilino) həm Cernikovka (Motor zavodьna tiklem) aşa ytasәk.

Qalqan dyrt linia Zensof uramьn zaton, Nisgorodka menən həm Rьjkof uramьn Motor zavodьnьŋ kenjaq posjologь, it kombinatь menən həm Cernikovkanь neft qьvьv zavodь menən totaşьlasaq.

Ike tramvaj parkь teƉev ujlanьla. Ber avtobus parkь həm, tramvajƉarƉь elektrik energiahь menən ta'min itev esen, əs elektrik podstansialar teƉelasәk.

Tramvaj trassahьnьŋ berense navsaten ekspluatatsiaqa tapşьrqan vaqьtta 35 vagon kursirovajt itasaktar. Bьla teƉeleş aƉaqьna 125 vagondь eşkә quşьv ujlanьla.

Avtobus trassalarь 44 maşina menən xeƉmatlanderelasәktar. Tramvaj jektar Ɖa taşьjasaq. Şul maqsat esen Өfө 3 elektrovoz həm 70 jək platformalarь alasaq.

Tramvaj teƉeleşenen xaqь 22.462 meŋ hum torasaq.

(TASS).

ӨFӨ NEFT QЬVЬV ZAVODЬNDA KӨSLӨ NEFT USTA-OVKAHЬ

Maskav, 28 nojabr. (TASS). „Pravda" nьŋ xəbar itevenə, Өfө neft qьvьv zavodьnda dekabrƉa keslə neft ustanovkahьna montaƶ başlana. Bьl ustanovka, bьla Sojuz berekmahe „Maşinoimport" zakazь bujьnsa Amerika firmahь „Alko" tarafьnan eşlәnqan həm Sterletamaq rajonьndaqь Işemaj neft promьslahьnda şьqarьla torqan kykertle neftte eşlәv esen bildәlәnә.

Ustanovkanьŋ xaqь—Amerika dollarь menən 1150 meŋ tora həm ajtaq qatmarlь agregattardan qьsara.

„Alko" firmahь, bьla qorolmanьŋ eş certjoƶdarьn SSSRqa birә həm ustanovkanьŋ uramtьlьqьn jьlьna 500 meŋ tonna sej neft ytkәrev həm 53-54 prosent juqarь sьjatlь motor benzine alьvƉь garantirlaj.

Jevropala bьndaj keslә ustanovkahь bulqьn, bьndaj juqarь prosent həm juqarь sьjatlь benzin birә alqan his ber keslә ustanovka bulmaqanlьqьn ajterga karәk.

Sovet zavodlarьnda xəƉergә 25 prosenttan da artьq benzin birә almaqan ustanovkalar eşlәj.

TӨƉӘTEV

GazetabьƉƉьŋ 271-hanьnьŋ ikense bitendә (ip. Orƶonikidƶe telmәre), hunqь baqananьŋ ahtәn 35-se jolьnda „GiƉerƉarqa" tigәn hyƉ, korrektordar həm pravşik qәjeƶe bujьnsa „GiƉerƉarqa" tip basьlqan.

Şul uq handьŋ 3-bitendә, ip. Orƶonikidƶe telmәre baqanahьnьŋ iŋ hunqь baqanahьnda, şul uq keşelәr qәjeƶe bujьnsa. 16-sь jul jaqьş basьlqan. „ьь 10 jьlda ytergә tejeşbeƉ" tip basьlqan bьl jul, „ьƉarь nasar ytәlgәn saqtar" tip basьlьrqa tejeş ine.

UqьvsьlarbьƉƉьŋ teƉatep uqьvƉarьn horajbьƉ.

Redaksia.

Javaplь redaktorь:
TӨXFӘT KӘLIMULLIN

KUL'TURA HARAJЬ

1 dekabr
RӘƉOVOJ ŞIBUNIN EŞE

2 dekabr
QARAQJOL

Kassa saqat 4-tan kiske 10-ƶa tiklem asьq bula.
Spektakl 7 saqat 30 minutta başlana. 1—1.

BAŞLESPROMSNAB SЬBЬJT ojoşmahь menən Өfө qalahь xalqьna yƉeneŋ 19 prielanьban kiosmarь 21 hum 25 tindan (jorlqa kiltertevle) telәgәnqa jomoşaq porodalь (kyrsьrk jyke) utьn təqdim itә.

Utьndь hatьv Başlespromsnabtьŋ magazinь aşьlь ytkәrelә.

Adres: Juqarь bazar majƉanь, korpus №25. (Ii stanahь erqahьnda) Başlespromsnabtьŋ magazinь №1. 140.

Şәrәx rajon jer bylegenen jumalьqan tyŋәrәk məsetes, ɵeƉeƉ tyŋel tip itәplәrgә.

JANЬ tipografia teƉelәşә esen tyşәndәge eşselәr karәk: Plotniktar, stolardar, sьjalaslar həm qara eşselәr. JanqыƉ keşelәrgә hәm qajlalare aƉ bulqandarqa kvartir birelә.

Adres: Өfө, Volodarski, 2. (Başqalasden posar sulege menən juqarьƉ). 1—5

Başqortostan devlət naşriate „Başgiz"den 1935 jьldьŋ I-qinvarьna hedemte balansь

AKTIV — ŞCOTTARƉЬŊ ISEMDӘRE	SUMMA: 1934 jьldьŋ I-qinvarьna meŋ hum menən	SUMMA: 1935 jьldьŋ I-qinvarьna meŋ hum menən
Şehelь (immobil) mamalar.		
Jort, qoroalma, maşina həm inventarƉar	84,2	123,9
Qimmətle qaqьƉƉar	4,4	5,3
TeƉeləş həm başqa predpriatielarƉagь vkladlar	16,7	17,8
Barlьqь . .	105,3	147,0
Tamam itelməgən proizvodstvolar.		
Proizvodstvolaqь izdanielar	56,6	132,3
Qьl jadmalar	82,4	180,4
Barlьqь . .	138,0	312,7
TovarƉar həm materialdar.		
Skladtaqь, jьlьdaqь həm başqa urьndarqa ozalьv tovarƉarь	1490,4	1431,2
Basьlьrqa tovarƉar həm naşьrlьp aqsahь ltbanьnqan tovarƉar	677,3	1276,8
Proizvodstvo esen bulqan materialdar	39,3	41,0
Barlьqь . .	2200,0	1731,0
Aqsalь majalar:		
Aqsalalь ssьjь	2,1	8,2
Rascot scotь	24,8	29,9
Başqa anьmdaqь scotlar	44,4	80,0
Barlьqь . .	71,3	118,1
Rascotlar:		
Dejamlaşterelgan sektarƉьŋ debitorƉarь	216,8	213,8
Şikle aunstar	58,9	32,6
Barlьqь . .	275,7	246,4
Klassiktagь aunstar	0,7	7,8
Otcot jьlь esendә juqaltьvdar	—	157,0
BALANS . . .	2811,3	2734,8

PASSIV — ŞCOTTARƉЬŊ ISEMDӘRE	SUMMA: 1934 jьldьŋ I-qinvarьna meŋ hum menən	SUMMA: 1935 jьldьŋ I-qinvarьna meŋ hum menən
YƉ majalarь.		
Top majalar	300,0	300,0
Qbqoat majalarь	216,9	763,7
Barlьqь . .	616,9	1060,7
FondƉar:		
F. U. R. R.	5,4	14,9
Ixtisaslaşьu aqsa kauqtev	145,8	150,0
Amortizatsia	20,5	28,8
Barlьqь . .	171,7	194,6
Rezerv:		
Tovar nakladka rezervь	178,8	618,7
Şikle aunstar	30,5	16,8
Barlьqь . .	208,3	635,0
Devlәt banktahь menən rascottar		
Devlәt banktahьndaqь zalogovьn scottar bujьnsa	80,0	—
Devlәt banktahьndaqь zalogovьn ssudalar bujьnsa	331,1	331,3
Vizalaşьrьlmaqan summalar bujьnsa	39,2	2,2
Barlьqь . .	504,3	328,5
Başqa rascottar:		
Dejamlaşterelgan sektarƉьŋ kreditorƉarь	1031,1	614,6
Ƶaleq alrevselar menən	2,5	8,2
Nespatka qatmaşьvьlar menən	164,5	243,3
Eşselar həm xeƉmatsarƉar eş xaqь bujьnsa	22,5	7,9
Barlьqь . .	1220,6	868,0
UƉqan jьldьŋ tabьşь (nakoplenie)	101,2	—
BALANS . . .	2811,3	2734,8

Xuƶalьq jьlьnьŋ hedemtahe

JUQALTЬV	SUMMA
SavƉa rasxodtarь.	
SavƉa rasxodtarь	508,0
Nakladnoj rasxodlar	129,4
Redaksia naşriat rasxodtarь	181,7
Idara rasxodtarь	62,4
Literaturalar taratqan esen alьnqan % % həm komissia	03,7
Tovar alьvsьlarƉa ejlangan skidka	03,0
Aqsa operatsialarь bujьnsa rasxodlar	23,5
KadrƉar esen totolqan rasxodlar	10,2
Başqa rasxodlar	7,8
Bətəhe . . .	909,1
Başqa juqaltьvdar.	
Tylangan penia, ştraf həm neustojkalar	101,4
Tovar həm materialdarƉьŋ jemerevenan	16,7
Alьv mogь sьqqan debitorƉarƉan alasaq bujьnsa	40,9
Juqarь ojoşmalarƉьn quşьvь bujьnsa taratьlqan kitaptar	10,9
Ojlandan sьqqan ĥəharƉarƉь belsev bujьnsa	1,4
1935 jьlda naşьlasaq literaturanьŋ başqa laqerev esen rezerv	45,2
Amortizatsia esen rezerv	8,0
Bətəhe . . .	280,5
1934 jьl esendә ielengan ytkәn jьldar zararь	42,5
Jurizdat quşьlqandan huŋ bulqan zarar	6,8
BALANS . . .	1800,3

TABЬŞ	SUMMA
Realizatsianan doxod	
Literatura hatьvdan	655,1
Kul'turalь tovarƉar hatьvdan	266,6
YƉ naşerena sьqarьv	131,5
Bətəhe . . .	933,2
Başqa doxodlar.	
Tylәv mogь ytkәn kreditorƉar narьnь bujьnsa	86,2
Alьnqan penia, ştraf həm neustojkalar	79,4
Tovar həm materialdarƉьŋ artьq sьqьvьnan	13,2
Başqa doxodlar (arьq alьnqan tovarƉar)	8,6
Bətəhe . . .	182,4
PartiedaŞ quşьlqandan huŋ bulqan tabьş	8,7
Otcot jьlь esendәge juqaltьv	157,0
BALANS . . .	1800,3

Başgiz direktorь: *Ajdarof.*

Baş buxgalter: *Rojkof.*

Bьl balans Başnarkomfin erqahendәge balans komissiahь tarafьnan 1935 jьldьŋ 20 fevralьnda tasdiq itelde.

Rәis *Xisametdinof.*

Sekretar: *Zajsof.*

Өfө, „Oktaar natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2576. Baş.glavlit vәkile № 3877.

BƏTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEÐ!

BAŞQORTOSTAN

VKP(ь) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfɵ qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

AJЬM HANЬ 10 TIN

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 274 2 DEKABR DYŞƏMBE 1935 JЬL

SOVETTAR ƏRMƏNSTANЬNЬŊ XEÐMƏTSƏNDƏRENƏ SƏLƏM!

Armenia SSR Ydək Başqarma komitetьnьŋ predsedatele ip. MARTIKJANqa

Armenia SSR Sovnarkomьnьŋ predsedatele ip. GULOJANqa

Armeniaпьŋ kommunistik (bol'şeviktar) partiahь YK sekretarь ip. XANDŽJANqa

[illegible]

SSR Sojuzь xalьq komissarðarь sovetь predsedatele **V. MOLOTOF.**

VKP(ь) Ydək komitetь sekretarь **I. STALIN.**

ARMENIA SS RESPUBLIKAHЬNЬŊ 15 JЬLLЬQЬ

[illegible]

udqan 15 jьl əsendə ireşkən'dər elgəşevdəre turahьnda həjləj. Kesle, odaq davam itkən alqьştar aŧьnda ip. Musanekof yðeneŋ telməren:

— Jəşəhen irekle Sovet Armeniahь!

— Jəşəhen ɵɵjɵk Sovettar Sojuzь həm ɵətə Sojuz starostahь Mixail Ivanovic Kalinin!

— Jəşəhen ɵeððeŋ hɵjɵkle Stalin! — tip ɵeterə.

Iptəş Musanekoftьŋ hunqь hyððəre, jьjьlqan xalьqtьŋ ruxlь təbriktəre menən qapłanalar.

Bьnan huŋ qunaqtar avtomobildar menən qalaqa jynalalar. Meŋlagən xedmətsəndər ularðь uramdarða təbrikləjðər. Hunqь tɵŋgə tiklem Sovet Armeniahьnьŋ səsək atьp ylьrqan başqalahьnьŋ uramdarь imperializmdan həm unьŋ jalsьlarь — daşnaktarðan qotolovðьŋ danlьqlь 15 jьllьqьn ɓajram itkən xedmətsəndər menən tulь buldь.

Erivan', 29. Bɵgɵn kis menən Dəvlət operahь ɓinahьnda, Armenia SSR Ydək başqarma komitetьnьŋ, Armeniala Sovet vlasь urьnlaştьrьvðьŋ 15 jьllьqьna baqьşlanqan jubelej sessiahь asьldь.

Kiskə səqət 7 lə, Musanekof həm Xandžjan iptəştər menən bergə, zalqa SSSR Ydək Başqarma Komitetь predsedatele ip. Kalinin ina. Zaldaqь keşeqahьnьŋ artaŋan kɵslə yŋəşe nigeðendə ɓeððen taqь la kinərək rəveştə ekonomik həm kul'tura jaqьnan səsək atьvqa ireşəgeneððe, jəşəve taqь la jaqьraq, taqь la kyŋellerək bulasaqьn həjləj. Mixail Ivanovictьŋ dartlandergьs telməren ultьrьş qatnaşьlarь ajьrmsa ruxlьlьq menən tьŋlajdar.

Bьnan huŋ, VKP(ь) nьŋ Zakavkazia krajkomь həm Zakavkazia xɵkymətə ismenən təbrik telməre menən ZSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. Musanekof sьqa.

Tribunala Tɵrkmənstan kolxozsьlarь. Ularðь Sovet Ukrainahь, Gruzia, Azərbajzan vəkildəre almaştьra, Daqьstan, Tɵnjaq Osetia, Leningrad delegatsialarь ber-ber artlь sьqьp həjlajdər. Zal, Sovet Armeniahь xedmətsəndəren qajnar qotlav hyððəre menən tula.

Qatь alqьştar kɵslə „ura", „Jəşəhen leninsel Ydək komitet həm ɵɵjɵk julbaşь STALIN!" tavьştarь aŧьnda sessia, Stalin, Molotof, Voroşilof həm Beria iptəştərgə qotlav telegrammalarьnьŋ tekstьn qabul itə.

Kɵslə „Internatsional" tavьştarь aŧьnda Ydək başqarmanьŋ jubelej sessiahь jabьq itep iqlan itelə.

Bьnan huŋ, Armeniaпьŋ iŋ jaqьь artist kestarenen həm xudožestvolь milli tɵnarəktərðeŋ qatnaşьlьqь menən dur konsert ɓirelde.

BELDEREV

DEKABRÐEŊ 3 NƏ KISKE SƏQƏT 5 TƏ PARTPROS JORTONDA, BAŞQORTOSTANDЬŊ PROMЬJŞLENNOST HƏM TRANSPORT PREDPRIATIELƏRE ƟS MƟJƟŞTƏRENEŊ HƏM INŽENER-TEXNIK RABOTNIKTARЬNЬŊ STAXANOFSЬLAR QATNAŞЬLЬQЬ MENƏN BULASAQ ƟLKƏ KƏŊƏŞMƏHE ASЬLA.

KƏŊƏŞMƏGƏ QALANAN QATNAŞЬVSЬLARQA REGISTRATSIA PARTPROS JORTONDA (SYRUPA'9) 3 DEKABRÐƏ KƟNDƟÐGƟ 12 SƏQƏTTƏN BAŞLANA.

RAJONDAN KILEVSELƏR ƟSƟN REGISTRATSIA „ASTORIA" GOSTINITSAHЬNDA BULASAQ.

VKP(ь) ƟLKƏ KOMI TETЬNЬŊ PROMЬJŞLENNOST BYLEGE.

Batьr revolytsioner S. M. KIROFtь ɵtə il iŧkə ala.

ANNA HƏM JELIZAVETA MIRONOVNALARÐЬŊ IŦTƏLEGE

Leningrad, 30. Sergej Mironovic Kirof turahьndaqь materialdarðь həm unьŋ tərcemə xalen naŧьp ƌьqarьv komissiahьna alьnqan dokumenttar arahьnda unьŋ qьð qardəştəre Anna həm Jelizaveta Mironovnalarðьŋ iŧtəlektəre dur əhəmiət qazanalar. Bьl dokumenttar S. M. Kiroftьŋ nalьlьq həm jəş yŧmer vaqьtь ytkən avьr material xalde həm semja onstanovkahьn təsvir itələr.

Kiroftьŋ ataħь semjahьn jəşəv əsən bis ber nəmə qaldьrmajьnsa taşlap kitkən. Unьŋ əsəhe avьr xedmətтən bik jonsop, 38 jəşendə tuberkulez avьrьvьnan ylgən həm 5 tən 12 jəşkə tiklem bulqan 3 bala jetem qalqan. Balalar qajqьhь kyp kyrgəndər. Tanьştarðьŋ jullavь bujьnsa tik 7 jəşlek Sergejde genə priutqa alqandar, a unьŋ qьð qardəştəre jəş jaqьnan priutqa alьnmaqandar—ɓerehe durajqan, ikensehe ələ nalakaj bulqan. Monastьrðь xələrlatkan priuttaqь ostanovka ɓetenlaj kynelhed bulqan, unda balalarðь qinadatko ьlaqtьrqandar, dini ɓajramdarðь jahatqandar, sirkəv xorьnda jьrlatqandar, həm jarьm aç aŧьraqandar.

1901 jьlda qala məktəben tamam itkəndən huŋ 16 jəşlek Sergej Kiroftь yðeneŋ tьrьşlьqь əsən Qazan promьşlennost—texnik məktəbenə uqьrqa jeɓərələr. Unda Kirof Qazandьŋ revolytsion əşsələre menən tanьşa, ydə kevek yk jarlьlar menən duħlaşa. Unьŋ ekspluatatorðarqa doşmanlьqь ɵnda sьnьqa.

Jьş qьnə ɵulaj jəşergə tura kilgən, 3 iptəşten ɓəlahenə ber par itek həm pal'to bulqan. Uŋьvqa sirullaşьp jərergə tura kilgən. Kanikul vaqьtьnda Sergej Mironovic yðeneŋ vatanь Urzumqa qajtьp, unda politik hɵrgɵnsɵlər menən osoroşa torqan bulqan. Bala vaqьtьndaqь iptəşe A. Simnirsel menən bergə ul munsala gektografta proklamatsialar baħqan, gektograf əsən kərək nəmələrðe əderləgən, a tendərðe ul proklamatsialarðь qala tьşьnda xalьq kyp jerej torqan juldarqa taşlaqan.

Hər terle avьrlьqtar həm qьjьnlьqlar bulьvqa qaramaħtan Sergej Mironovic, qьð qardəştarə ajtevensə, hər vaqьt şat, jegər, tapqьr həm ytker fekerle bulqan.

1905 jьldan ɓaşlap ul ɓelenlaj revolytsion eşkə ɓirelə.

„KIROFHЬÐ BER JЬL" KYRGƏÐMƏHE

Məskəv, 29. Berense dekabrðə, Sergej Mironovic Kiroftьŋ yltereleyenə ber jьl tulqan kɵne, ɓaşqalanьŋ faɓrik həm zavodtarьnda partia jьjьlьştarь ytkərelə. Predprьatielarðeŋ klubtarьnda marxymdьŋ tormoşo həm eşməkərlege turahьnda dokladtar jahala.

Kirof ismendəge „Dinamo" zavodьnьŋ kollektivь „Kirofhьð ber jьl" tigən artьq dur bulmaqan kyrgəðmə ənə asa. Bьl kyrgəðmə Sergej Mironovictьŋ maqtavlь ismen kytərgən zavodtьŋ yð jəkləmələren ytəv əsən niðək kerəşkənlegen'k yrhətə.

BAKU FIZKUL'TURA INSTITUTЬNA KIROF ISME BIRELDE

Baku, 30. S.M. Kiroftьŋ yleyenə ber jьl tulьv ajqanь Bakuðьŋ ɓətə promьslalarьnda, fabriktarьnda həm zavodtarьnda danlьqlь Leninse bol'şeviktьŋ tormoşo həm eşməkərlege turahьnda ɓəsedələr ytkərelə. Əzerbajзan partiadaьь S. M. Kiroftьŋ tarafьnan xalen həm unьŋ jəştən revolytsion eşe turahьndaqь ajrьm materialdarðь massovьj tiraз menən naŧьp sьqarðь.

Zakavkazia Ydək ɓaşqarma komitetьnьŋ qararь menən Bakuðaqь fizik kul'tura institutьna Kirof isme ɓirelde.

KIROF ISMENƏ STIPENDIƏLƏR

RSPSR Narkomprosь jalqanьs revolytsioner—bol'şevik Sergej Mironovic Kiroftьŋ iŧtəlegen məŋgelekkə qaldьrьv əsən ɓalalar jorttarьnda tərbiələnep, vuzdarqa inevselər əsən Kirof ismendəge 10 stipendiane ɓildələrgə qarar ɓirðe. Hər ɓerehe 150 humьlьq ɓəl stipendtalar 1936 jьldьŋ 1 qьnvarьnan ɓaşlap ɓirelə ɓaşlajasaqtar.

Narkompros iptəş Bubnof ɓьl stipendiərgə kandidattar taььv əsən RSPSR ɓalalar jorttarьnda konkurs ytkərə ɓuşlarqa taqdim itte.

BELORUSSIALA KIROFTЬ IŦKƏ ALЬV

Minski, 30. S.M. Kiroftьŋ yleyenə ber jьl tulьv ajqanь Sovettar Belorussiahьnьŋ predpriatielarьnda, məktəptərendə, sovxoz həm kolxozdarьnda iŧkə teşerev kisələre həm ɓəsedələr ytkərelə. Minski partaktivь jortonda „S.M. Kiroftьŋ tormoş həm eşməkərlek julь" tigən kyrgəðmə ojoştorola. Dəvlət jəvrej ansamble Minski klubtarьnda S.M. Kirofqa arnalqan əŧərðər menən sьqasaq. Belorussia xudožniktarь həm skul'ptorðarь kyp kenə jaŋь əŧərðər əderlajðər. Xudožnik Paşkevic „Kirof hunarða" tigən kartinahь, ə xudožnik Krugor Kiroftьŋ hyrəten eşlajðər.

Minskiðeŋ Kirof ismendəge stanoktar eşləv zavodьnьŋ eşselərə zavod territoriahьnda Sejrgej Mironovicqa hajkəl tedəv turahьnda jullav ɓaşlanьlar.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

FRANSIA HƏM ITALIA BERGƏLƏP XƏRƏKƏT ITƏSƏKTƏR

London, 29. Gazettarðьŋ xəbər itevə bujьnsa, 27 nojabrðəge hɵjləşevdər vaqьtьnda Angliaпьŋ Parijdaqь ilsehe Klerk Italia flotь jəki aviatsiahь Angliaпьŋ qoralь kestarenə hɵʒym itə qalha, uqa Anglia həm Fransia menən osoraşьrqa tura kiləsəgen, ɓəнki ularðьŋ bergələp xərəkət itəsəktəren Italia xɵkymətenə aŋlatьvðь horap, Laval'gə mɵrəжəqət itkən. Matbuqattьŋ jaðьvьna qaraqanda, Laval'deŋ Italia ilsehe Cerruti menən kisəge hɵjləşeve Italiaqa qarata lap oşondaj ɓьħartev jahavqa qajtьp qalqan.

MILLƏTTƏR LIGAHЬNDA SANKSIALAR MƏS'ƏLƏHE

Ženeva, 29. Kisə ekspertlar komitetь tarafьnan ɓildələngən finans həm ekonomik podkomissialarðьŋ ultьrьştarь buldь. Hər ike podkomissia sanksialarðь qullanьv julьnda xɵkymətter tarafьnan kyrelgən konkret sьralarðь ɵjrəndelər. Ekspertlar ɓьl kyrelgən saralarðьŋ sanksialarqa qatnaşьvsь dəvlətter tarafьnan yð əħtarenə alьnqan jəkləmələrgə ul tiklem mьvafiq bulqanlьqtarьn ɓelergə tejeştər. Bɵgɵn ultьrьşta Sovet xɵkymətə tarafьnan ɓətə ter sanksialar bujьnsa kyrelgən saralarðьŋ ɓьl jəkləmələrgə tulьhьnsa mьvafiq bulqanlьqtarь tanьldь. Şunьŋ menən bergə qajhь ber xɵkymətterðeŋ komitetqa maxsus aŋlatmalar ɓirergə teləgənlektəre ɓɵgɵn yk inde asьq ɓelende. Bьl ɓigerək lə Şvejtsariaqa qaqьla, unьŋ pozitsiahь Millətlər ligahь dairalarьnda ɓəv menən şiktəş qabaplanьv tьvðьra. Rəsmi bulmaqan horavqa Şvejtsaria xɵkymətə yðeneŋ Italia menən səvðəhen udqan jьlqь urtasa kiməldə haqlap qalьrqa ujlaqanlьqьn, şunьŋ menən bergə unьŋ import həm eksporttьŋ ajrьm tɵrðərenə tɵgəl, ɓəlki ɓɵjɵn həndərqa qajtьp qalqanlьqьn ɓelderðe. Bьl qьтar Italia əsən bik uŋaj, sɵnki ul ɓьnьŋ arqahьnda yðenə kərəkle bulqan, ləkin ɓьtaŋ ildərðən Italiaqa ььqarьv tьjьlqan sьjr'jonь halьp alьvðь arttьrьv mɵmkinlegenə iresə.

Ženeva, 29. Xəbərðərgə qaraqanda, ɓɵgɵn Laval' telefon arqьlь Vaskonselos menən hɵjləşkən vaqьtta 18 vaзil komitetьn tik 12 dekabrða genə saqьrьvðь horap ььqьsqan, şunьŋ menən bergə ььqa dalil itep komitettьŋ ultьrьşьna yðeneŋ qatnaşьrqa teləgənlegen, ləkin 12 dekabrqa tiklem Parijdan kitə almaqanlьqьn kyrhətkən. Anglia xɵkymətə komitettьŋ ultьrьşьn şul vaqьtta saqьrьrqa rizə buldь.

SANKSIALARÐЬ QULLANЬV

Ženeva, 29. Millətlər ligahь Litvanьŋ tьşqь eştər ministre Lozarajtestan Litva xɵkymətenəŋ Italiaqa qarşь sanksialarðь inderəve turahьndaqь telegrammanь aldь. Şulaj itep Jevropala Millətlər ligahь aqzalarь bulьp torqan ɓətə dəvlətter sanksialarðь yð kestərenə inderðelər. Ɓьlar əsənə Avstria, Albania həm Vengria inmajðar, ular ɓaştan uq Millətlər ligahьnьŋ kollektiv xərəkəttərenə qatnaşьvðan ɓaş tarttьlar. Ə Şvejtsaria xɵkymətə ɓьl saralarðь oşo kɵngə tiklem ɵaзotlaj.

Afina, 29. Gretsiaпьŋ ike paroxodьnьŋ komandahь Italiaпьŋ Afrikalaqь armiahь əsən neft taşьvðan ɓaş tarttь.

ITALIANЬŊ LIVIALAQЬ HUQЬŞ ƏÐERLEKTƏRE

London, 29. Gazettar Italiaпьŋ Fransia menən Angliaqa ɓaħьm jahьrqa həm ularðьŋ Italiaqa qarşь jaŋь sanksialarðь qullanьvðan ɓaş tartьvðarьna ireşergə ьntьlqanlьqtan jaðьlar. Italiaпьŋ Liviaпan qajtarьlьrqa tejeş bulqan diviziahe aslьda unan alьp kitelmagən. Xəðer Italia haldattarь misьr granitsahьnda urьnlaşqan yð polktarьna kire jeɓərelələr. „Dejli ekspress" gazetьnьŋ xəbəre bujьnsa italiandar Liviala huqьşqa əðerlekte tamamlьv aŧьnda kesle eş alьp ɓaralar.

ABISSINIA XALQЬNDA YÐ ILEN HAQLAVQA ЬNTЬLЬŞ KƟSLƟ

Addis-Abeba, 29. Ɓьnda tьnьs vaqьtьqь xəldən bis ber yðgəreş bulmaqan, tip ajterlek. Tovar həm produkta xaqtarь normal'. Tovar zapastarь jeterlek. Bankьlar asьq həm səvðə normal' rəveştə ɓara. Xalьqtьŋ yð ilen Italia agressiahьnan haqlavqa əðerlege elekkesə kɵslə. Agressorðьŋ qəbilələrðeŋ ɓəş kytərevenə əmətə ɓarьp sьq mana.

Italiandarðьŋ Daidzigu qalahьn alьvðarь həm Xorarqa kilevðəre turahьndaqь ɓətə xəbərðər dɵrɵs tygeldər. Italiandar timer julьnan 500 kilometr samahь alьħlьqta toralar həm hьvhьð ɓəş urьndarðь qьna yð qulдarьnda tota'ər. Abissinia qəskərðərenəŋ Makale qalahьn alьvðarь turahьnda rəsmi rəveştə ɓelderelə. Italiandar Adigratqa taba sigenələr.

London, 30. Rejter agentstvohьnьŋ Addis—Abebanan xəbər itevə bujьnsa, abissinialьlarðьŋ tenjnq frontьnda Makale qa-

[illegible]

SSSRQA QARŞЬ KAMPANIA

Rim, 30. Matbuqat həm propaganda ministrlege avtorðarь sanksialarqa qatnaşьvsь ildərðeŋ grajdandarь bulqan dramatik, muzьkal həm ɓəşqa əŧərðərðe ɓətə Italiala ɓaşqarьvðь tьjðь. Ɓarь tik Angliaпьŋ Şekspir həm Bernard Şou tigən ike avtorьna, ismdəre asьq kyrhətelmagən ber nisə fr... ɓətə rus a... ðarqa qьn...

Ɓətə Italia... şь kampan... Sovettar... „Riga" jal... qara ɓaşla...

SSSR ILSEHE IP. JURENEF PROTESTЬ

Tokio, 28. SSSRðьŋ Japonialaqь ilsehe iptəş Jurenef ɓɵgɵn tьşqь eştər ministre Xirotaqa ɓarьp, Sovet xɵkymətenəŋ qəŧьv bujьnsa uqa tɵɓəndəge protestь ɓelderðe.

Ajgunda 1858 jьlda tɵðelgən dogovorðьŋ ɓerense statiahь bujьnsa Amur, Sungari həm Ussuri jьlqalarь bujlap ɓarь tik Daisin həm Rossia dəvlətterenəŋ genə, jəqni xəðergə vaqьtta tik Mansžou—go həm SSSR dəvlətterenəŋ genə paroxodtarь jɵrej alalar. Ɓьl xəl şulaj uq 1934 jьlda SSSRðьŋ Amur dəvlət paroxodstvohь menən Mansžou—goпьŋ Xarbin hьv juldarь idarahь arahьnda tɵðelgən kileşevðeŋ ɓerense statiahьnda la kyrhətelgən. Şuqa qaramaħtan, jerle sovet vlastarьnьŋ ɓelderevðəre bujьnsa 29 oktabrða japon flagь aŧьndaqь kater Sungari jьlqahьnьŋ tamaqьnan ььqьp, Amur bujlap tyɓəngə taba kitkən. Jerle sovet vlastarь uqa tiklem də Amur həm Ussuri jьlqalarь bujlap japon paroxodtarьnьŋ jɵrergə mataşьvðarь bulqanlьqtarьn ɓelderələr.

Japon paroxodtarьnьŋ Amur həm Ussuri jьlqalarь bujlap ɓьlaj zakonqa qarşь jɵrevðərenə protest ɓelderep, iptəş Jurenef Xirotanan tikşerev ytkərevðe həm kiləsəktə ul eştərðeŋ qaзatlanmavь əsən saralar kyrevðe horanь.

Xirota iptəş Jurenef protestьnda kyrhətelgən faktarðь ɓelmagənlegen ajtte həm ɓeleşergə vəqədə ɓirðe.

AKADEMIK ŞMIDT PARIZDA

Pariz, 29. Bɵgɵn SSSRðьŋ Arktikanь ɵjrənevə turahьnda akademik Şmidttьŋ dokladь buldь. Okeanografik institutьnьŋ bik dur zalьna franцuz qalimdəre, jəmqəətselek vəkildəre həm studenttar, jəştər tulqandar. Şmidt Arktikanь ɵjrənevgə Leninðeŋ bik dur əhəmiət ɓirgənlegen həm xəðer Stalindьŋ də uqa dur diqqət ɓirgənlegen ajьrьvsa kyrhətte. Dokladsь ɓьl eşteŋ bik kin julqa qajьlqanlьqьn həm Sovet xɵkymətə tarafьnan qilmi eştərgə kyp sredstvo ɓirelgənlegen ajtte.

Zaldaqь xalьq dokladsьnьŋ celyskinselar epopeahь turahьndaqь hɵr ɓer hyðen bik dur diqqət menən tьŋlanь. Iptəş Şmidtteŋ Sovettar sojuzьnьŋ Molokof, Lapidevski, Livanevski, Slepnef, Vodopjanof, Doronin həm Kamanin isemdəren ajtevenə, şulaj uq celyskinselarðeŋ ɓoð ɵstendəge lagerðarьnda „Birelmaneð" tigən stena gazetahьn sьqarьlьvьn kyrhətevenə auditoria qatь al-

[illegible]

Sovettar SOJUZЬNDA

SAMOLJOT HƏLƏKƏTE

29 nojabrða, kɵndɵð 3 jarьm səqəttə, Məskəv ɵlkəhendə, Koroşevski şosseһь rajonьnda; Okrug timer julьnьŋ kypere artьnda, „ZIG-1" tigən grazdanski samoljot həlak buldь. ul hunqь kьnav osorьna kytərelgəjne.

Həlakət vaqьtьnda samoljotta bulqan Gol'tsman ismendəge zavodtьŋ təзribə sexьnьŋ nacal'nigь iptəş SPERANSKI, samoljottьŋ kons'ruktorь iptəş KULEF, grazdandar hava flotьnьŋ samoljottar institutьnьŋ sotrudnigь inzener MELAMED, institut osobьь ip. ALƏZOVSKI, zavodtьŋ kьnavь osobьь ip. ZARKOVIC, bort—mexanik ip. SMIRNOF həlak buldьlar. Həlakət ɓəlakəj ɓejekkta bulqanlьqtan, samoljottaqь keşelər yððərenəŋ paraşuttarьn fajðalana almanьlar.

„ZIG-1" samoljotь 12 keşe ultьrьrlьq 2 motorlь passaz. monoplanь bulьp, Gol'tsman ismendəge zavodta eşlənqəjne.

Ajroflot nacal'nigь iptəş TKACOF ɓьl həlakətteŋ səbəptəren tikşerev əsən maxsus komissia tɵðene.

ESTON ŞPIONLЬQ OJOŞMAHЬN ƟTƟRƟV TURAHЬNDA BELDEREV

Leningrad, 30 nojabr (TASS). Oşo kɵndərðə Estonia razvedkahьnьŋ dur şpionlьq ojoşmahь ɵterelde. Ɓьl ojoşma razvedkanьŋ zadaniehь bujьnsa sistematik rəveştə ɓeððeŋ territoriaɓьð arqьlь jəşeren rəveştə ytep ььqqan agent diversant Avgust Kivisak tarafьnan tɵðɵlgən bulqan.

16 sentabrða Kivisak,—unь Pskof okrugьnьŋ Ladski rajonьnda totorqa tьrьşqan vaqьtta,—qoral menən qarşьlьq kyrhətkən, Eske eştər xalьq komissarlьqьnьŋ Pskof okrugь bylegenəŋ feldjegeren yltergən həm qara-qarşь atьş hɵðɵmləhendə yðe lə yltereigən. Kivisakteŋ janьnan 2 revol'ver, 100 dana patron, eston həm sovet aqsalarь həm şpionlьq materialdarь taɓьlqan.

Ɓьl eş bujьnsa Ladski həm Luzski rajondarьnda, şulaj uq Leningradta Kivisakteŋ agenttarь bulqan kyp kenə keşe, şul jɵmlənən sovet grazdandarь bulqan 5 eston qulqa alьnqan, ular Kivisakteŋ turanan-tura jarðamsьhь bulьp torqandar.

Ojoşma, Eske-xrьbtlan Qьðьl armiahьnьŋ Leningrad, Luzski, Novgorod həm Pskof garnizondarь bujьnsa şpionlьq material...

[illegible]

GRAŽDANDAR' HUQЬŞЬ FRONTTARЬNDA

ASTRAXANDЬ QURQAV

1919 jьldьŋ jəjendə şundaj xəl tьvðь, Astraxan rajonьndaqь armia qamalьşta qaldь. Vrangel armiahь Saritsende aldь həm yð aldьna XI nse armianь Volgaпьŋ uŋ jaq jarь bujьnan Astraxanqa taba sigenderev, şulaj uq Ural kazaktarь menən bergə unь qamap alьp ɓeterev burьsьn qujðь.

Şul uq vaqьtta kenjaqьnan həm kɵnsьqьştan kazaci qəskərðəre hɵrɵm itələr ine.

[illegible]

Kirof ɓer vaqьtta la unaǰьqtь qajqьrtmanь. Saritsende alqandan huŋ ştab avtomobile vatьldь. Jaŋь maşina kilgənsə kyp kɵtergə turь kiler ine. Həm Revvojensovet 20 gradus hьvьqta tulь sostavь menən gruzovikqa tejələ. Sareptanan ɓeð Cornьj Jarqa kitəɓeð. Ɓьl bik qьðьq kyreneş buldь. Gruzovikqa halam tьşalgən, ɓɵtəhe lə qьььşьp ultьrqandar, əħtən

[illegible]

lanьq. Ɓɵtəɓeð ðə ɓer aşkanala tujьnьp jɵrɵnɵk. Aşaqьnьɓeð terisə itep ɓeşerelgən ɓalьqtan qinarat buldь. Hər vaqьt tьnьs, jegər həm revolytsiaпьŋ jeŋevenə ьşanqan Kirof ɓьl avьrlьqtarðь ytkərevdə ɓɵtə armia əsən ɵlgɵ buldь.

M. I. Vasilenko.

XI armiaпьŋ elekke komanduşsьe.

[illegible]

BATЬR BOJES

[illegible]

PARTIA TORMOŞO

„MIN 29 JЬLDA UQЬΘJAINЬM..."

Bozajaz. 10 nojanrda RIK partkomьnan dojam partia jьjьlьşь bulьp, RIK iptaşten dokladь ejranelde.

Jьjьlьşqa kilerga tejeş bulqan 19 kommunistan, 12 keşe qatnaştь. Ulardan 10 keşe başqort, tatar həm ikehe urьhtar bulьp, dokladcьk Ωəmaref iptaş dokladьnan tavge jarьhьn başqort telendə ə qalqan jartьhьn urьs telendə kitaptan qarap uqьp sьqtь (Ωəmaref iptaş doklad ike teldə bulhьn tigənder), şul arqala urьs iptaştar dokladtьn tavge ələşən, urьs telen belməgəndər dokladtьn hunqь jartьhьn anlamanьlar.

Ul qьna la tygel dokladsь Ωəmaref kyp kenə məs'alalarde butanь, xətta ΘUr politik xatalar jenarde. Ul kapital tidarendage krizisten avьl xuzalьqьndaqь xarakterьn:

— Avьl xuzalьqьnda eşləp sьqarьv qaθatlan tьş ytkən, krəstiandardeq kelantəre igen menan tulqan. Lakin krəstiandar aqsa ylelar, parovozdarqa igen jaqalar, kolide dingedga taşlajdar—tip javap qajtara.

— Şulaj bulqas, aslьqьvdarьь nisek anlarqa? tigən horavqa la dorəţ javap alra almanь, tupaţ raveşta boΘΘo. Ωəmarefsa— krəstiandarda igen kyp, lakin xaqь oshod. Bьdarda hatь almajdar, igen hatьlmaqas, promьşlennost tovardarьn alьv esen aqsa juq, ə osh'd xaq menan hatьrqa telamajdar, şunьq esen də ijende jaqnlar, yΘΘəne əs qalalar... bulьp sьqa.

Şulaj uq ul „siktanlьq" ilgan hyΘΘe la tupaţ raveşta boΘop anlatть.

— Nı esen bulaj formolirovajt itəheq, qajdan uqьnьn?—tigəs, Ωəmarel.

— Min 1929 jьlda uqьqan inem—tip javap qajtara.

Bьl faktlar partia jьjьlьştarьna aldan ьqlap aΘ itmav, doklad alarΘьq sajiəlana tatьvar itmav, Leningrad qala komitetь plenumь qararΘarь kyrhatmaləren tupaţ raveşta boΘov—tigən hyΘ.

RIK partkomь kilasakta ьbdaj „ike teldəge" həm nasar əΘerləngən dokladtarqa sik quiьrqa, partia eşen sujfatь itep ytamavsa, politik xatalar jenarevse Ωəmarefkə sara kyrergə həm partia jьjьlьştarьn uΘqarьv —aldan ьqlь əΘerlek menən uΘqarьlьrqa, Leningrad qala komitetь plenum qararь tulь kileş ytalerga tejeş.

Ə. ŞƏRƏFI.

JAMANHARЬ KOMMUNISTARЬ UQЬMAJΘAR

Partianьn Jamanharь avьl sovetь həm kolxoz jarьndaqь tavge ojoşmahь, ber aqsa, ike kandidattan tora. Şulaj bulьvqa qaramaηtan kolxozda partia eşenen barlьqan belerga la məmkin tygel. Jəj ajdarьnan birle kolxozda partia eşe alьp barьlmaqan.

Kommunistarдьn ikavhe—Turajaf Valitdin həm Turajaf Zakir—aΘ gena uqьj-jaΘa belhələr də, belemdəren artьrьn kytərev, aΘ belevdəren tamam betərev əsendə eşlamajdar. Partorg ip. Buranьajьf tarafьnan ularqa zadanielar birelmaj. Ulardь eşkə, uqьvqa tartьlmaj. Partia jьjьlьştarь la uΘqarьlqanь juq.

Partianьn Kejergəde rajon komitetь instruktorΘarь la partianьn ьndaqь tavge ojoşmahьn betenləj „onolqandar". Kolxozqa igen jьjnav vaqьtьnda qьna rajkomdьn ber instruktorь kilgan də, şunan bьn ber kem Θə kilgəne juq.

Ə kolxozdьq eşlənəhe eştəre, ytalahe burьstarь bik kyp. Maldar qьşlьqqa əΘerlənməgən. Məktəpkə utьn kiltərelmagən. Kolxozsьlarдьq uqьj-jaΘa belməvΘəren beterev ojoştorolmaqan. Kolxozda kul'tura-aqartьv eştəre julqa halьnmaqan həm Aqharь MTS tarafьnan kolxozqa qьsqьrьp bajlegəs radio jenarelhə la, urьnlaştьrьv esen bьlo—ej juqьlqьtan boΘolop taşlanqan da, unь oşo kengə tiklem toΘatev sarahь kyrelmaj.

Kolxozdьq kul'tura, xuzalьq həm ojoştorov jaqьnan yΘeve həm ььqьnьvь menən iη elek kommunistar qьΘьqhьnьrqa həm kolxozqa eşmakar jardam itergə tejeş ine. Lakin, Jamanharь kommunistarь həm partorg Buranьajьf yΘe la oşo kengə tiklem bьl burьsь aηlamaqandar. Sovettar sojuzьnda ber aj vaqьt esendə gena alla ni tiklem vaqiqalar, alla ni tiklem yΘgəreşlar buldь. Beta ilda staxanofsьlar xərəkəte jajeldereldə. Kolxozsь-udarniktarΘьq 3-se beta Başqortostan sjezdь uΘqarьldь. Başqortostan kolxozsьlarь həm kommunardarь ararьnan da Ytaşel kevek ььna tigən aldьnqь keşelərə kilep sьqtьlar. Lakin, Jamanharь kommunistarь ьlarΘьq aravьhen də belmajdar. Ular kolxozdьq başьnda torop jetəkselek itəhe həm ььnьq esen yΘΘərenen uqьvΘarьn julqa halьhь urьnda kendəə kən aqьsa barqan tormoştan arta qalqandar, kommunistar kominternдьq VII kongressь materialdarьn, staxanofsьlarΘьq 1-se bota Sojuz kəηəşmahendə hejlagən ip. Stalin həm Ordzonikidze telmərΘəren Θə ejrənməgəndar.

Partianьn Kejergəde rajon komitetь instruktorь Jamanhar kommunistarьna barьr həm ularΘьq eşen jaulandьrer tip ьşanabьΘ.

Q. ƏLIBAJ.

15000 SENTNER IGEN HATЬLDЬ

Maqar rajonь davmalendage kolxozdar bьjьl, kooperatsiaqa 15000 sentner igen hattьlar. Oşo kendərdə rajonqa igen hatьp alьvqa qarata 69 men humlьq terle tovar kiltereldə. Bьl tovar dar tiΘ kən esendə sel'polarqa jenarelasək.

Janbajьf.

SEL'PO POTREBITEL DƏRΘE JAQŞЬ XEΘMƏTLƏNDERƏ

Yged sel'poнь, ul Toporin rajonьnьn jaqşь sel'polarьnan hanala. Bьndь tovardar da vaqьtьnda kiterelep torola. Massovьj eştər də jaqşь qujьlqan. Sel'ponьn hatьvsьhь Xanьf şulaj uq predsedatel ip. Sabiroftar potrebiteldərdə jaqşь xeΘmətlənderələr. UlarΘь jaqьmьs hyΘΘar menan qarşь alьp toralar. Tovar ajlanese plandarь la vaqьtьnda ytalep bara. III-kvartalqa birelgən plan 150 protsentqa ytalde. Oşo kendərdə gena 11 men humlьq tovar kiltereldə. Sel'po rabotniktarь IV kvartalqa birelgən plandь vaqьtьnda ytajasək. G.

IKMƏK ZAVODЬ KONDITER EŞLƏNGELƏRE SЬQARA BAŞLAJ

Ikmak beşerev trestь Başpinx qaramaqьnan, aΘьq promьşlennostь xalьq komissariatьna kyskendan bьn, kondetr eşlangelare əΘerlep sьqarьv esen yΘlaşterde. Ikmak beşerev trestь IV kvartalda 20 tonna kondetr eşlangelare (pranik, pecenie, suxari) birergə tejeş.

Xəder ikmak beşerev trestь ikmakten formΘьhьn yΘgərtev sarahь kyra.

(BaşTASS)

BƏDRETDINEF 3 SENTNER IGEN HATTЬ

Tajmьj avьl sovetьnьn „Işbu lat" kolxozь (Malajaz rajonь) kolxozsьhь BəΘretdinef aqsьjavasьnda birelgən igenenən, 3 sentnerьn kooperatsiaqa hatьp kyp kenə tovardar aldь. Ul doxod alqas taqь la igen hatьp tormoş karaktere tovardarьn alasaq.

Valejef.

KARTUF TAPŞЬRЬV JOMOŞAQ

Sterletamaq rajonь kenbaqьş, kartuf tapşьrьvdь odaqqa huddь. Rajon davmalenda kenbaqьş tapşьrьv 15 nojabrga 93 protsentqa, ə kartuf 69,8 protsentqa qьna ytalde. „Mars" kolxozь unь 50 protsentqa, „Lenin" — 68 protsentqa, „Iskra" 75 protsentqa ytanelər.

Janbajьf M.

MATKOVSKIQJA JEL DƏ, JAMQЬR DA... TEJMƏNE

Davletbe kooperatsia eşe igen hatьvΘьn—kolxozsьlardьn ьqьlьvqa həm kolxozsьlardьn kul'turalь tormoş ţartlarьn jaqşьrtьlvqa jynaltelganen hər ber xeΘmətsən jaqşь aηlai. Lakin, ykenesкə qarşь Mejakə rajonьnьn rabotniktarь bьl mehim eşten əhəmiəten aηlamanьlar həm igen hatьp alьv eşen əΘerlekheΘ qarşьlanьlar. Ular, igen hatьp alьvdь ikense dərəcəlage burьs itep xisaplap, tulь xərəkəthezlek kyrhəttelar, sovet həm kolxoz predsedateldaren bьl eşka moηlikovajt itəhe urьnqa, yΘΘəre sabotajlьq ievdьrdьlar.

VKP(b) ььn Ølkə komitetь Mejakə rajonьna igen hatьp alьv bujьnsa eske punktar uldьrьrqa rəxsət itte. Həm şunьq nigeΘendə rajon başqarmahь 12 avьl sovetьnda, kooperatsiaqa hatьlqan igendarΘe urьndarΘa qabul itergə rəxsət birep qarar sьqarΘь. Ə, rajsojuz həm əΘerlavdar komitetьnьq rabotniktarь bьl qarardь bojomqa aşьrьvΘa konkret keraşmənelar. ƏΘerlavdar komitetьnьq ıΘap esen alьp barьvsьhь Şajmaxəmətef administrativ eşenə qьtьlьrqa xaqь bulmavqa qaramaηtan Canqьr-Manavez avьl sovetьna barьp, unda igen qabul itevde toqtatqan. Jetmahə telefon aqьrьь rajsojuzqa, urьndarΘa igen qabul itevde tьjьrqa „bujoroq" birgan. Xlebtorg vəkile aьaq avьl Matkovski Θa Qьnqьr—Manavez, Safejefka, Guprofka, Qasaman, Ørsəkbaş həm başqa avьl sovettarьnda bulьp igende qabul itevde tьjqan. Lakin bьl sovettarqa igende urьnda qabul itev rəxsat itelgajne. Şunьn arqahьnda kyrhatelgən sovettarda ber terle la eş alьp barьlmaqan. Ul qьna la tygel, Matkovski kolxozsьlardьn iniatsiativahьna qarşь kilep, ajaq salьp jorogan faktarь la kyp. Məkalən „Komsomol" kolxozsьlarь dojam fondьn 1 men sentner igen hatьrqa qarar sьqarhalar Θa, ul,

750 sentnerьn qьna alьrqa dogovor təlaşkan. Unьq ьndaj eştarə „Paxar", „Xleborob", „Druzьn krasnajь" həm başqa kolxozdarda la bulqan. Rajsojuzdьn Matkovskie gena tygel, unьn Farraxьf kevek rabotniktarь la igen hatьp alьvdь əΘep jəregəndər. Şunьq arqahьnda Ilseqol, Bikqol, Safefefka, Qasaqan, Guprolka, Jaqь qurama la həm başqa sel'polar igen hatьp alьvdь betenləj əΘerlekheΘ qarşьlanьlar. Kiattar, yleşavdar, taqlar əΘerlənmagən. Kolxozsь həm jonqьΘaqtьr arahьnda igen hatьp alьv ojoştorolmaqan. Kolxozsьlar igendaren kooperatsiaqa kilterhəlar da, sel'po maotniktarь „urьn, ger" juq" tip almaqandar. Şulaj uq tovardarΘь la vaqьtьnda kiltermajdar. Ilseqol sel'poнь predsedatele Davьtaf rajsojuzdan jebarelgən norudte 4 kən bujьna kebahenda jərota. Bьnьq kevek xaldar, ular ik ita kyp.

Rajsojuz apparatьnan borola almavьlьqь, jynhedlege arqahьnda rajon davmalenda kooperatsiaqa igen hatьv eşe siktan ikş barar tora. Ilseqol sovetьndaqь kolxozdardan memkinlege jaqşь bulьvqa qaramattan, ularΘan ni barь 970 sentner qьna igen hatьp alьnqan.

BAŞQORTOSTAN MATERIADARЬ BUJЬNSA

„ЬŞANЬSLЬ KEŞELƏR"

Bьl baş menan „Başqortostan" gazetahьnьn 216 hanьnda Ydak eşsalar kooperativьnda ta-da eςendə bulqan jeresheΘlektar həm magazindarqa ьşanьslьΘ rabotniktar qujьlьv arqahьnda 25-magazinda kyp kenə summala rastratalar bulьv həm şul sənaple kvartal tovar ajlaneşe 20 protsentqa qьna ytalevə turahьnda ьΘulьp sьqqajnь. Bьl xəbar Gorvnutorg tarafьnan tikşerelep dərotlande. 23 magazin medire Minejef 1800 hum kooperatsia aqsahьn tuΘdьrqanь esen eşenən alьnьp xokemga birelde.

Şulaj uq golanteria nylegenda eşlavse Josopьl 316 hum, Xajeullin 100 hum aqsa tuΘdьrьvdarь esen eştarenən alьnьp xokemga bireldelar.

„DƏVLƏT MILKEN URLAVSЬLAR IREKTƏ JƏRƏJΘƏR"

Bьl tarala „Başqortostan" gazetahьnьq 257 hanьnda baţь lьp sьqqan xəbar Nuriman rajon prokurorь tarafьnan tikşerelep dərotlande. Nuriman ...

PLAN 187 PROTSENTQA YTƏLDE

Iglin Mərsjaqьzьna qaravs „Krasnaja Başkiria" artele dur elgaşevdargə treşte, artel nojabr ajьnda uq jellьq planьn 187 protsentqa ytane. Artel beta finans burьstarьn da qaplanь.

FƏJZI.

ALDЬNQЬ RAJONDЬΗ POLITIK AQARTЬV EŞTƏRE LƏ ARTTA QALMAHЬN

Politik, xuanlьq kampanialarьnda jenep sьqьvь esen Başqortostan xəkymətenen kyskə qьΘьl bajraqьn alqan Janavьl rajonьnda politik aqartьv eştərenen qujьlьşь rajondьn ekonomik yηeşenə javap birə almaj.

Kolxoz kitapxanalarьnda kolxozsьlardьn horavdarьna javap birerlek kitaptar juq darajahenda aΘ. Kitap alьvsьlarqa kitaptь nisek uqьrqa karaklege turahьnda kanaşlar birelmaj.

Susadьbaş avьl sovetь kitapxanahьn avьl sovetь karaldьrьr sьqarьp, unьq urьnьna MTS kitapxanahьn urьnlaştьrqandar. Kyp kolxozdarda kitap həm qazet ejdarьn julьtьv, ...

M. ƏXMƏT

ƏLE BULHA LIKPUNKT OJOŞTOROLMAQAN

Qьrmьsqalь rajonь Ikke qьjьşь avьl sovetь davmalenda 14 uqьtьvsь həm ike kul'turnik bar. Sovet davmalenda kul'tura eştarə kyp kenə bulьvqa qarağ ə məktəp uqьj-jaΘa belməvsələr də həm aΘ aηlemlarΘe uqьtьv eşe əle bulha naşlanmaqan. Ajьm kolxozdarda uqьj-jaΘa belməvselərΘən ikane alьnmaqan. Likpunkt esen kərakle bulqan jort, jaqьv—jaqtьrtьv nəmələre həm uqьv əsbaptarь la əΘer tygel.

Bьl tangelda avьl sovetьnьn kul'tura sektsiahь həm profsojuz ojoşmalarь yΘ burьstarьn ojoştorqa tejeş tygeldar.

Salix Məxəmətşin.

AŞXANALA TAΘALЬQTЬ ONOTQANDAR

„Xlebopjok konditer" artelenen K-Marks uramьndaqь № 1 aşxanahьnda taΘalьq eştare kyΘəlep barьlmaj. Aşxanalaqь bufetta nulki həm piroktardьn əhte ber narsa menan da qaplanmaqan, tuΘanьp tora. ... ...

Usmanaf

BOJOROQ BIRELDE, QARAR SЬQARЬLDЬ, TIK...

KONKRET JETƏKSELEK HƏM JARDAM QЬNA BULMAHЬ

Qьjqь rajonь kolxoz maktabe 1932 jьldan birle jəşəp kila. Məktəp şul vaqьt esenda rajonqa 200 kadr əΘerlane. Xəder məktəp Qьjqьnьn yΘe həm Malajaz rajonь esen kadrdar jetəştera. Bьjьl betahe 140 keşe əΘerlap sьqarьrqa tejeş. Başnarkomzem bojoroq birde, rajkom qarar sьqarΘь... tik, praktik jardam həm jetakselek kena bulmanь.

Øs jьl inde məktəpten yΘ jortь juq, qajda itep tьqalar, şunda uqьtьp kilenə. Bьjьl məktəp rajon yΘegenan 15 kilometr sittə bulqan feraj avьlьna kyserelde. Bьltьr şul jort juqьlqtan 324 saqat uqьv qalΘьrьlqan.

Lakin, feraj avьlьndaqь jort ta məktəp talap itkan boravdarqa javap birerlek tygel. Remontlanmaqan, təΘrələre tişektoşoq, utьn juq. RajZO medire Kirxanof, RIK predsedatele Şarafetdinef iptaştar məktəpkə uqьvsьlar tuplavdь tə'min itmənelar. Başnarkomzem bildalgan 140 uqьvsь urьnьna... 62 keşe gena tuplandь. Dojam toclaq bulmav, uqьv şarttarь tьvdьrьlmav arqahьnda, ular Θa 47 keşegə gena qaldьlar.

Kolxozdar yΘΘərenən kilgan ... dar. „Bьjkin", „Kadr", „Urozaj" həm „Mars" kolxozdarьnьn 300 dan alьp 500 humqa tiklem aqsa birasaktare bar. Malajaz rajonь oşo kengasa 4297 hum aqsa indergane juq. Uqьtьvsьlar aj jarьm inde xeΘmət xaqь ala almajdar.

Başnarkomzem kolxoz maktabena agronom Jahydin iptaşte jebarde. Rajondьn uqьvsьlar tuplav planьn əΘeve arqahьnda, uqa 5 keşe gena uqьtьrqa tura kila. Xəder Jahydin iptaş bьl xəlden normal' bulmaven, əgər oşo kyrneş davam ita ikan, kire qajtьp kitasagen belderde.

Kolxoz maktabendage bьl alamalь tar nina beterelmaj ular VKP(b) ra-komьna bildahedmeni? Rajkom sekretarь Tuqtamьşef iptaşka bular bətahe la bildale. Lakin ul „...SьΘaqaΘ, şul avьrlьqtarqa la tyΘmagaş heΘ nindaj bol'ševiktar?" tip kona quja. Axьrь, Tuqtamьşef iptaş, nəjek julbaşsьnьn kadrdar turahьndaqь qajqьrtьvьn, ulardь baqsaь kevek iqtisarlь tarsьlarga karaklege turahьndaqь kyrhatmalaren şulaj aηlaqandar. Qьdqanь, lakin — fakt. Bьl məs'ala menan ølkə ojoşmalarьnьn qьΘqьhьnьvь ...

K. Fəxri.

BAŞQORTOSTANDA SOJUZ ƏHƏMIƏTLE HAVA JULЬ

(BaşTASS)

AJЬV YLTERELDE

Jajьq. ... (BaşTASS)

Javaplь redaktors: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

SOVETTARDЬN XISAP BIREV KAMPANIAHЬ

ØLGØLƏ JEΗEVΘƏR

Tujmazь rajonь, Kəndek tamaq avьl sovetь ip. Janajьvanьn ohda jetəkseləge arqahьnda sovettardьn xisap birev kampaniahьn uηьşlь elgaşevΘar menan qarşьlaj.

Sovet, 4-se kvartal maja tuplav planьn ytavΘə rajon davmalenda berense urьnda tora. Begenge kendə 4-kvartal maja tuplav planь 80 protsentqa ytalde. Finans esen kərəşta, in seksia aqzalarь Xəjeullin, Əxmirəf Qjasdraxman (sovet aqzalarь) iptaşlar ajьrьsa eşməkarlek kyrhattelar.

Şulaj uq sovet davmalenda ...

Ip. Janajьva hajlavsьlardьn nakazdarьn ytav mas'əlahenə la ajьrьsa əhəmiət bira. Nakaz nigeΘendə 22 hajьrhьΘ xuzalьqqa hajьrΘar birelde. Xəder sovet davmalenda hajьrhьΘ xuzalьq juq. Şulaj uq ike kolxozda la maldar jьlь torlaq menan tə'min itelgandar. ...

R. KAMAL.

arqahьnda, sovettьn maja tuplav eştəre bik artta bara. Həm başqa avьl sovettarь la xisap birev kampaniahьn tulь əΘerlekheΘ atqaralar. Bozajaz rajonь, xisap birevdarΘe jomoşaq əΘer lav menən başlanь.

JULDAŞ XISAP BIREVGƏ ƏΘER

Maqar rajonь, Juldaş avьl sovetь xisap birevgə əΘerlek eştəren kin jajep jenarde. Avьl sovetь predsedatele xisap birev kampaniahь unajь menan seksia tarΘьn kanaşmələren jьjnap, ularqa konkret juldar kyrhatte. PlanΘar teΘep birde.

...

J. Davьtof.

XISAP BIREVΘƏR ƏΘERLEKHEΘ BAŞLANDЬ

Bozajaz rajonьnda, 15 nojabrdan sovettarΘьn hajlavsьlar aldьnda xisap birevdare başlandь. ...

BELDEREV

3 DEKABRΘƏ, kiske sə'at 5 la Partprosvetonda (Sovet urama, 9) „promyşlennosti i transporta" ip. STALIN telmerenə—tigən temaqa VUZ studentarь esen lektor ip. PANKEVIC dokladь bulasaq. Lektsiaqa inev saqьrev eştaren menən.

VLKSMDЬN QALA KOMITETЬ.

STAXANOFSЬ ILMƏXƏMƏTЬVA HƏM CINOVNIK ASADULLIN

...

P. RAVILOF.

BAŞQORTOSTAN HAVLЬQ HAQLAV XALЬQ KOMIS SARЬQЬ
...

REJESTER PUBLIKAT SIAHЬ
SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl ...

REJESTER PUBLIKAT SIAHЬ
...

REJESTER PUBLIKAT SIAHЬ
...

STALIN ...

TØP MILLØT ...

IØLAN
Ølə qala sovetь ...

KUL'TURA HARAJЬ
QARAQØL
RƏDOVOJ ŞIBUNINDЬN EŞE

JAHЬ ...

Ølə, „Giθtaner nəştiatь". Başgiavlit vəkile № 3375. Zakaz № 2784.

BƏTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEÐ!

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьn Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yzək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

Aҙres redaktsii: Ufa, ul. E. Sazonova korpus № 3. Redaktsija gazetы „Башкурдстан“

№ 278 — 3 DEKABR — ŞIŞƏMBE — 1935 JЬL

„BЬLЬS — STAXANOFSЬLAR QUDOJALЬŞЬN ARTABAN JƏJELDEREP JEBƏREVDƏ STAXANOFSЬLARQ̧A JARDAM ITEVDƏN HƏM UNЬŊ SSSR-DЬN BƏTƏ ӨLKƏLƏRENƏ HƏM RAJONDARЬNA KIŊLEKKƏ HƏM TƏRƏNLEKKƏ TARA TЬVDAN TORA“

STALIN

ORDENLЬ RESPUBLIKANЬŊ ISEMEN AQLAJЬQ

VKP(в)nьn Başqortostan Өlkə komitetь sekretarь ISƏNCYRIN iptəşteŋ 1935-se jьl 29-sь oktəbrdə kolxozsь-udarniktarðьŋ өlkə sjezdьnda həjləgən telməre

Tabiraf—hyd partiaһьn, Өlkə komitetь sekretarь Isəncyrin iptəşkə ciŋlə („ura“ tavьştarь, keşe alqьştar, əstəhe la ajaqqa baһalar).

Isəncyrin iptəş: Iptəştər! Sovxoz həm kolxoz udarniktarь, proletariat diktaturaһьnьŋ өlkə sjezdь — Sovettar Başqortostanьnda sotsialistik jarəştьŋ jaŋь eraһьn asьr... [illegible]

...hun? Ulardan 48 protsentь igen de hatьp alqan, 38 protsentь bьmsьqa alьp torqandar, 11 protsentь ikmək xaqьna eşlə-gəndər həm bьnda 3 protsentь ... jəşəgəndər.

Başqorttardьŋ bəta jerdə tarixtarь, ul — talav, başqorttardьŋ jerdəren talav, tarixtarь ...

[illegible]

—jьrlavsь hudap qьsqьrtьp jeba-rə torlar:

Vlemden tuqьlqan ьsl nikdaj jar çьqqan kevek hudьn-qь unьdaj hyddar bular?

Jьjьldьlar ular, dala bujlap kit-telar;

Jeldar erdə ularðь, qardar qaplaьь;

Batьrdar tunslar. Saxrь balalarь tulpar. Həjəklə atam, asam.

rap toralar, işek aldьnda ta-vьş, qad, ojtəlar jərsətar, işek aldьnan artьna kartalar ... başqa ultьstьqan.

Harьj artьnan uq xuş jelde jьjьa aqaшtuq hudьlьq kile, aqaş teptarenda „Jьl aqaş teptarenda alьp unqaldь ojalarь tora, ul qortara jьjqьlqan osalar, ... jəşərep tьrqan başqalьq kyre-la. Oşonda uq soqor bujlap

jьlqa aqa... Xaderat Xajallьn kiŋ unьn ...

[illegible]

Ulam min!
Bьş men kese—jel ylaqь tip ilaj.

...

Jeren saxtem uunnan
Buradььan. tulmanь,
Hьs berьaga yplsan jьg,
Yd baxetem bulmanь.
Jeransьlaq atьndan jaldarьn
Qьjьldaruьn ilkan jel taralaj,
Qьjьldarь xedmat itep kem jaraj,
Saxralarga saqьp jerganemda
Kydem tьrь umьrzajaqa
Ber qarьjnьn kyzlerь jarlь.

Jarlь qəmere ytə zajaqa.

Bьlar nətaьe la—ykandar. Xader qaraqьn başqortar nin-daj sarttarda jəşəjder, başqort krəstiandarь nindəj nojək, dan-lьqlь jəl ytelər. (Alqьştar). Ke-reştə başqortar xalqьna bьlьp 421 men xuzaьq xedmət ... krəstiandar vuq xoduşi nikse ...

validefselar həm başqa miflatsьlek terkəmdare menan qьrqa kəraş nigedenda beddeŋ sotsialistik tədeleşenedden, bəta barьşь menan əderlande.

Beddeŋ uŋьştarьbьð—partia qarardarьn həm iptəş Stalindьŋ kyrhətmələren ytəvdərəbeddeŋ hedemtahe, bьlar beddeŋ iŋ jaqşь ojoştorovsьbьð, qort bol'şevik Bьjkin iptəşteŋ nəq jetəksəlegeneŋ hedemtahe. (Alqьştar).

Sьjfnatef həm Əsxadullin iptəştərdeŋ bьnda yd dokladtarьnda həjləp ytkən ul dur uŋьştarьbьð eja bula alьr inəkme hun? Kolxozsь iptəştər! Heddan 128 keşe həjlərgə jaҙьldьlar, ulardьn 70 tan artьqьraqь həjləŋelar həm hьs ber nəmane qanatlanaj, əsmakar raveşta hedden elgəşevdaregeð turahьnda həjləp nirdelar.

Əgər da bed kulaktarqa qarşь, validefselar qaldьqtarьna qarşь, bьrdarqa—kolxoz milken urlavsьlarqa qarşь qьrqa kəraş alьp barmahaq,—bьl uŋьştarqa ireşə almaь inek.

Başqort krəstiandarьna kyp nəmalar vaqьla itep tə, qəməldə ularðь kapitalist həm pomeşşiktar qulьna qoral iserga matəşqan vəlidefselardeŋ aldav tarixtarьn xaterlaged.

Dutьf—Kolesьk bandalarьnьŋ başqort avыldarьn talavdarьn, jandьrьvdarьŋ həm şunьŋ hedemtahenda kilep sьqqan 1921-se jьlqь aslьqtь xaterlaged.

Hed, şulaj uq bedden bik avьr mas'ala aldьnda, il əsen igen jeteşterevde kytərev, arttьrьv mas'alahe aldьnda torqan 28-29-sь jьldarðь xaterlaged. 28-29-sь jьldarðьŋ tep qьjьnlьqtarь şunan qьnarat ine—bedden proletariatьn bik tiz yðeve, qala həm eşselar sьjnьfьnьŋ yðeve hedemtahenda, ikməkkə bulqan horav yðte, ə tarqalqan janqьðaq xuzalьqlь avыldar talap itelgən davmalda ikmək jeteştera almaьlar. Kulaktar bəta saralar menən igende jaşererga həm igen aderlavde edergə tьrьşьlar.

Vaq, bik vaq xuzalьqtarðьn sьndaj tarqalqan saqьnda avьl xuzalьqьn kytərev, unьŋ xalen jaqşьrtьv həm Sovettar Sojuzьna kərək bulqan davmalda ikmək jeteşterev memkin tygel ine.

Bьna iptəştər, ytkəndə eş nisek tora ine.

O, xader nindəjgə əjləndeʔ Bejek Stalindьŋ (Alqьştar) aqыllь jetəkselegenda partia həm eşselər sьjnьfь avьl xuzalьqьn ajьrmalьq vaqыq reşahenan—sotsialistik ere kolliktiv xuzalьq reşahena alьp sьqtь, həm bik qьsqa srok esenda jəðarla-gən orloq fabrikalarь—sovxozdar tedene, millionlaqan krəstiandarðe xajerselektan, ajьlqьlaŋ qotqardь həm xader beddeŋ beje ojak sotsialistik ileneddeŋ kolxozsьlarь moxtaşlьq həm irtəgəge kongə ьşanmarsьlьq menən mangegə xьşlaşьp, kulak kanalьnan həm pomeşşik—kapitalistar ekspluatatsiahьnan qotolop, ьşanьslь adьm menən mul, kul'turalь, bətəhe jeteş bulqan tormoş julьnan baralar.

Bogen sjezda həjləp ytelgən jeŋevdarðen bəta donja tarixi əhəmiətə tip bьna ojoqa ьajlangan.

Bətə Başqortostan sasev majdanьnьŋ 95 protsentь kolxoz həm sovxozdar qulьnda. Bьjьl kolxoz həm sovxoz basьvdarьnda 4 men traktor, 1899 kombajn, 1625 avtomaşina eşlane. MTS-tar Başqortostandaqь bəta kolxozdarðьŋ 50 protsentьn xedmətlənderdelar həm qajhь-ber MTS-tarda mexanizirlaştьrьlqan hojrav kəştare menən xedmatlənderev bajtaq juqarь. Bəta bьl bik dur qorallanьv iŋ jaqşь urozaj alьvqa memkinlek birde.

1933-se jьlda bertəkle kul'turalarðьŋ ber gektarьnan 5,9 sentner urozaj alьnha, 35-se jьlda gektarьnan 11,2 sentner urozaj aldьq.

Sjezda sьqьp həjlavse iptəştar, tejeşle agrotexnik saralar ytkərev julь menən urozajlьqtь kytərev jaqьnan sotsialistik xuzalьqtьŋ nindaj bulьrqa tejeşlegen bik asьq itep ikrar ittelar. Əgər ber gektardan alьnqan urozajlьqtь xeşəplər bьl bed alьp qarahaŋ, aqьldaqь jьlda—sovxozdar 34-se jьldaqь ... ber urьna 11,8 sentner, kolxozdar 31-se jьldaqь 10 sentner urьna 11,3 sentner alьp bertəkle kul'turalar bujьnsa iŋ juqarь urozajqa ejə buldьlar.

Urozajlьqtьŋ yðeve menən ber qatarðan, doxodlьlьq həm tovar produksiahьnьŋ da yðeve arta bara. Başqortostan igen tapşьrьvda dəvlət aldьndaqь jəklamalaren jьl hajьn namusьlьq menən həm juqarь sьjfatlь orloq birep ytəp bara. 1935-se jьl bьl burьs ajьrьvsa uŋьşlь ytəlde.

Igen tapşьrьv planьn bed bьjьl bəta kyrhətkestər bujьnsa 1-se oktəbrgə, 34-se jьlqa saqьştьrqanda 5 kongə, 33-se jьlqa saqьştьrqanda 15 kongə həm 32-se jьlqa saqьştьrqanda os ajqa elek tultardьq.

Dəvlət aldьndaqь jəklamalarebedde ytəvdə bed bьna oşolaj eşlənek. Min, beddeŋ sotsialistik avьl xuzalьqьbьððьŋ elgəşevdare, yðeşe turahьnda maiar bujavdar menən bьdap həjlavsь ber nisə hanдь ajtam. 29-sь jьlda respublikabьððьŋ bəta sektordarь bujьnsa 15 million bot igen ədərlagən bulhaq, 35-se jьlda bed 60 million bottan artьq igen ədərlajeд. Şulaj itep 35-se jьlda bed 29-sь jьl menən saqьştьrqanda 4 tapqьr artьqьraq tovarlьq produksia tapşьrdьq. Bьl hanдar beddeŋ sotsialistik xuzalьqtьŋ bik nьq yðeve turahьnda həjləjdər, ular kolxozsьlarðьŋ yd doxodtarьnьŋ yðeve turahьnda həjləjdər. Məhələn, 29-sь jьlda, orloq həm attar esen aðьqtь la inderep iҫəpləgəndə 1 kolxoz xuzalьqьna 20,6 bot, 34-se jьlda 297,3 bot qalha, a 35-se jьlda 318,8 bot qaldь. Kolxozsьlarðьŋ yd qaramaqtarьnda bьna ul tiklem igen qala.

Bed bьl juqarь urozajlьqqa həm igen doxodьnьŋ bьlaj dur bulьvьna nisek ireştek? Bətahenan elek, agrokul'tura saralarьn inderev menən, namьlь, ojoşqan kolxoz xedməte nigeðenda, juqarь texnika—avьl xuzalьqьn mexanizirlaştьrьv jardamьnda bьqa ireştek.

1932-se jьlda bedðə maj parь bөtonlaj juq ine, ə 35-se jьlda 766,5 meŋ gektar jerðə maj parь kytərelde.

Kul'tivirlaştьrьlqan pardar: 32-33-se jьldarða ular juq ine, ə inde 35-se jьlda 630,3 meŋ gektar buldь: tunqa herev 32-se jьlda 795,5 meŋ gektar, ə 1934-se jьlda 1585,4 meŋ gektar! 33-se jьlda sortlь orloqtar menən 182,3 meŋ gektar, 35-se jьlda—825,2 meŋ gektar saselde. Mineral' aşlamalar kul, tireӟ sьqarьv jьldan-jьlqa arta bara.

Bьl saralar hedemtahenda, a nigerak ta tunqa herev menən najlanəşta, hunqь jьldarða bed jaðqь sasevde ajrьvsa qьðqa srokta ytkərdek. 1932-se jьlda jad kenə 45 kendə saslak, 33-se jьlda 40 kendə, 34-se jьlda 27 kendə, 35-se jьlda tep kul'turalar 16 kendə saselde. 1935-se jьlda 1784,2 meŋ gektar jer utaldь.

Bьna, iptəştər, bьndaj juqarь urozaj alьvðьŋ tep səbəbe oşonda.

Şulaj itep sasev sroktarь qьðqartьldь, sasev sьjfatь udoşan jьlqa saqьştьrqanda jaqşьraq, ə sovxoz həm kolxozdar iŋ jaqşь urozaj alьvqa bəta memkinlektarðe tьvdьrðьlar.

Ə bьlardan nətaьe la jaqşь tora tip ajtep bulamь? Juq ulaj əjtep bulmaj; həm bed əle tьnьslana almajbьð. Igende juqalьvdar dur əle.

Jomaquza, Kygərsen, Ucalь, Bajmaq, Xəjbullə rajondarь bigerək dur juqalьvdar juhavdarь menən ajrьlalar. ularqa aldьnqь rajondardaqьsa uq juqaltьvdarhьð eşlav asen bik nьq alqa ьntьlьrqa tora kiler.

Orloqsoloq xuzalьqьnьŋ nьqьvь həm mexanik həjrav kestare artьv menən najlanəşta, bьjьl bedden qulda attar hanь yðev kevek ьnqaj fakttar bar.

Əgər 1935-se jьldьŋ ijyn ajьn alьp, 1934-se jьldьŋ ijyne menən saqьştьrhaq, mal hanь 103,7 protsent taşkil ta. əgər da 1 qinvardan alьp 1 ijyngə tiklem vaqыttь alhaq, ul 109,7 protsent bula; oşo uq osor esendə megədlə ere maldьŋ yðeşe 120,8 protsent taşkil ita, ə 1 qinvardan 1 ijyngə tiklem—139,7 protsent; oşo uq osor esendə şusqalar hanь—186 protsentqa, hьrьqtar hanь—129 protsentqa, kəzələr hanь—165 protsentqa yðkan.

Bed inde hьjьrhьdlьqtь bətərevde konkret raveşta tormoşqa aşьrabьð. 1933-se jьlda hьjьrhьð kolxoz jorttarь 22,5 protsent taşkil itələr ine, a 1935-se jьlda inde ular 13,3 protsent qьna. Şul uq vaqыtta bьl hьjьrhьð kolxozsьlarðьŋ kypselege kyptən tygel genə kolxozqa inevselar, həm bьjьl bed bьl hьjьrhьdlьqtь tulьhьnsa bətərergə tejeşbed.

Turanan-tura əjtergə kərək, hьjьrhьdlьqtь bətərev eşe beddə bik jomoşaq bara əle həm bьl eşte qьrqa alqa jebərergə kərək.

Kolxoz tədeleşe tarafьnan tьvdьrьlqan avьldaŋ xedmət ьramlьlьqьnьŋ bik nьq yðeşe kolxozsьlarðьŋ material jaqtarьn jaqşьrtьvqa həm kul'tura kimaldaren kytərevgə memkinlek birde. Bьna ber nisə hanь:

beddə 903 ketepxana, 510 uqьv ojdəre, 1964 kolxoz klubtarь bar, hər ken dəstəlagən handa terle gazetalar sьqa. 1935-se jьlda 530 meŋ uqьv kitabь basьlьp sьqarьldь. 1934-se jьldan başlap qьna əle başqort telenda toŋa isemda 370 kitap sьqarьldь, ulardьŋ tirazь 1700 meŋ dana buldь.

Başqortostanda 10 qilmitikşerenev institutь bar. 1935-se jьldan dəjem bəşlanqьs uqьv inderelde, 1932-se jьlda berehe başlap qalalarða dəjem jete jьllьq uqьv inderdek, a avьl jerðərendə balalardaŋ 65,5 protsentьn nis jьllьq uqьv menən uratьp aldьq.

Tulь bulmaqan urta məktəptarðə 71694 bala uqьj. Ber jan başьna iҫəpləgəndə maqarif eşenə totolqan rasxod bik nьq yðte, 1935-se jьlda hər ber jan başьna 20 həm 76 tin rasxod totoldo. Dəjem bydzetta sotsial-kul'tura ixtiazdarьna totolqan rasxodьŋ udel avьrlьqь—64 protsent. Bydzet xьqь menən alqanda ber balanь tərbiəlav 66 həm 41 tingə tьnlьşa.

Maqarif eşenə oşo tiklem rasxod totqan beraj ilde tanьqьbьð. Donjala Sovettar Sojuzьnan başqa bьndaj il bulmanь həm juq ta. (Alqьştar).

Bьlar nətaьe la partianьŋ leninsel-stalinsel milli politikahьn ... raveşta tormoşqa aşьrьvðьŋ hedemtahe, kolxoz qorolo-şo hedemtahe. Bьlar, kolxozdarðьŋ kilasakta la, yðeş qьjьnlьqtarьn həm jeteşhedektarðe jeŋep, xedmət ьramlьlьqьn tağь la nьqьraq kytərevde kyrhəta alasaqtarьn həm bьl nigeðendə kolxozdarðьŋ dəjem manfaqəttaren kolxozsьlarðьŋ şəxsi manfəqəttare menən bəjləp barьp, kolxoz xuzalьqtarьn tağь la artьqьraq nьqьla alasaqtarьn raҫlajdar.

Avьl xuzalьqь VUZ-darь asьlqan vaqыttan alьp 67 agronom, 66 zootexnik sьqarьldь. Avьl xuzalьqь texnikumь terle profissialь 667 keşe əderləp sьqardь. Kommunistik juqarь avьl xuzalьqь məktəbe avьl xuzalьqьna 400-dan artьq avьl xuzalьqь jetəkselare birde. Iŋ jaqşь eşlovse əsen bьl məktəp beðeŋ uŋьşlьmeðgə bildalande. (Alqьştar). 1935-se jьlda qьna massovьj kurstar aşa 11190 traktorist, kombajner, kolxoz predsedateldəre, brigadirdar, veterinaria sanitardarь, xisapsьlar əderlap sьqarьldьlar. Ular arahьnda əderlekle, hoqlanqьs keşelar həm jetəkselar—kolxoz həm sovxoz qьrdarьnьŋ staxanofsьlarь həm busьjginsьlarь bar. Traktorda eşlavdə iŋ juqarь kyrhətkeste Blagovar MTS-ь birde. (Direktorь ip. Vəzmin), bьnda traktor 620 gektar hərdə; Janavьl MTS-ь (direktorь ip. Kərimьf—420 gektar; Dyrtejlə MTS-ь (direktorь ip. Garajef) 500 gektar.

Orloqsoloq sovxozdarьnan Davlakan sovxozь jaqşь kyrhətkestar menən sьqtь (direktorь cal'nigь ip. Vitol). Bьl sovxoz

Davamь 2-se bittə).

HANQ̧ЬRAV-TELHEDDƏRDEN ӨJRƏNEV—PROIZVODSTVO MASTERSKOJЬNЬŊ STAXANOFSЬLARЬ

ӨҪKӨ RƏT, HULDAN UNQ̧A: 1. Agejef G.; 2. Dolzenkova A.; 3. Molarof; 4. Stupina M.; 5. Kuktin. AĞQ̧Ь RƏT, HULDAN UNQ̧A: 1. Şapoşnikova; 2. Qrazef; 3. Jegoşina; 4. Sulajef; 5. Lamoukova. (Panfilof-fotoьь)

ORDENLЬ RESPUBLIKANЬŊ ISEMEN AQLAJЬQ

VKP(в)nьŋ Başqortosta Өlkә komitetь sekretarь ISӘNCYRIN iptaştьŋ, 1935-se jьl 29-sь oktәbrdә kolxozsь-udarniktardьŋ әlkә sjezdьnda hejlәgәn telmәre (Davamь)

ip. Caprьnin, polit nylek nacal'nige ip. Vitol). Bьl sovxoz igen tapşьrьvьn 40 kon elek eotorolda. Malsьlьq sovxozdarьnan Hajkin ismendage sovxoz (direktorь ip. Zuekof) it tapşьrьv planьn tultьrdь hәm jьl aða tьna tikiem әtәama 150 sentner it sira. Bьnda ber hajьrdan alьnqan maj udqan jьlqь 28 kilogram urьna 33 kilogramqa jette, hetten ydena teşkәa xaqь tynanaðe, hedemtәla sovxoz bьjьl 102900 hum davlat dotatsiahьn alьvdan baş tarttь. (Alqьştar).

Traktoristardan, 844 gektar hergan Tujmazь MTS-ь traktoristь iptaş Semjonof, ner traktorqa 704 gektar hergan Toporin MTS-ь traktoristь iptaş Pizanof, 717 gektar sirgah Dyrt ejle MTS-ь traktoristь iptaş Sajetof ham 550 gektar sirgan Qiazofkevek traktorist staxanofsьlarьbьd bar. Ә, ьna texnikanь ydlәştergan kombajnerdar— Byzdak MTS-ь kombajnerь iptaş Sertlanof kombajn menan 600 gektar, Ysaqof—720 gektar, Ibrahimof—463 gektar, Qadanqol sovxozьnan iptaş Imamnajef 490 gektar jujdьlar. Davlekan sovxozьnan iptaş Spestof kombajnda 401 gektar igen jьjnap 1740 hum aqsa eşlap aldь. Sterletamaq sovxozьnan iptaş Sitnikof 444 gektar jьjnap 2248 hum aqsa eşlap aldь hәm başqalar. Şoferdardan— iptaş Allajaref kenga 300 kilometrqa tiklem jer jerene ham ner genә avariaqa la osoramanь. Zajnullin ner avariahьd 400 kilometr jer jerene.

Hьjar havьsьlardan, ber hьjьrdan jьlьna 7580 litr het alьvqa ireşkan Qadьlova Şamsa kevek hoqlanqьs havьsьlarьbьd bar. Ul ydenen hьjьrdarьn olgele itep tarbialaqan, unьŋ hьjьrdarь bereðe la ьsdavlaqan ham ner naşьta jaş mal ylmagan. Şulaj uq Makarenko—ul 90 baş sьdav tarbialap, unьŋ qulьnda ber gena baş mal da ylmagan.

Bedden ip. Jakovlef kevek hoqlanqьs laboratorsa ejdare meðirdәresed bar. Ul elekke batrak, inej-jada selmagan keşe, kolxoz xuzalьqьn nьqьtьvda unьŋ jardamь ad bulmanь. Bьl kolxoz ydenen joklamalaren tultьrdь, ike avtomaşinahь bar; udqan jьl bьl kolxoz davlatka 2700 sentner igen tapşьrdь ham kooperatsia arqahь 700 sentner igen hattь. Bedden iptaş Kuriskva Nina, Davьtova Maftyxa ham Canьqьva Karimalar kevek maktapta ham balalar tarbialav elkahenda hoqlanqьs keşelaresed bar.

Jaki ьna Kaganovic ismendage kolxozdan iptaş Kuznetsova. Ul ьnda ьsьqь bejlane. Ul kon hajьn 850 kelta, a ajrьm kendarda 1645 kelta bejlane. Bьl sotsialistik ьrьvdьŋ ьsьn udarnitsahь. (Alqьştar). Ьna, MTS traktoristь iptaş Qadelgin. Ul—617 xedmat kene eşlap, 2000 hum aldь ham 200 bot igen ala. Ul elekke batrak. (Alqьştar).

Bedda başqort qatьn-qьddarьnan bereðe pilot bulqan Qilekajeva Fatiҳa kevek gerojdarьbьd bar. Ul, meditsina institutьn botora ham vrac bula. (Alqьştar). Şulaj uq Qanajdullina ham Gromovalar kevek balьr parasyt'skalarьbьd bar.

Bedden, Işembaj promьşlahьnan Kunagin kevek, taran boravlavda ber avaria la jahamavsь keşelaresed bar. Ul hunqь ajda plan bujьnsa 165 metr urьnьna 500 metr boravlanь. (Alqьştar).

Bьlar, keşelarden yðeven, texnikanь ydlәşterevden ham talanttardan alqa kitevenken kyrhatkan asьq mitaldar tygelmeni? Bedden sotsializm tedevse koşle kollektivbьd arahьnda ular admьni? Ular bugen aldalь bulmaha, irtaga bed ularðь tarbialajbьd.

Başqortostanda xalьq asьn yða tip bedga jala jabьvsь— xalьqtьn in javьz doşmanь Gitlerga bedden javap birerlek namalaresed bar. Beta faşistarden qabaxat jala jabьvðarьna qaramastan, bedden şatlьqlь tormoşobьddьn ьlgaşevdarenen mendar sa mitaldarь kyd aldьnda. Beta donja xedmatsandarenen, Lenin-Stalin esenen dәrәjәlegene ьşanьstarь kon hajьn ham kyerak arta bara. Ham ularðь serek kapitalistik tedeleşte jemerev asьq korәşkә saqьra.

Ьna mendar Ilbanenan şul mitaldardan bereðe. Ydenda 2000 kese bulqan „Dim" kolxozьnьn 2000 baş malь, 22 gektar jeşelsa baqsahь bar. Kolxoz davlatka bulqan beta joklamalaren bereðe bulьp 100 protsentqa tultьrdь. Jemeş baqsahь ultьrtьp, kolxozsьlardan patifondarь, garmundarь, kolxoz kolag-

xanalarь bar. Kolxozsьlar xedmat kendarena 10-ar kilogramm salьq ham 8-ar kilo jasalsa alalar. Kolxozda hajьrhьd ber keşe la juq. Bьl kolxozda 15 velosiped, 2 avtomaşina bar.

Jaki ьna, Өfe rajonьnьn „Bronevik" kolxozь. Ul kooperatsiaqa 3 meŋ sentner igen hattь. Bьjьl bьl kolxozda 6 balalar jaslahe eşlane. Laboratoria eje, uqьv eje ham kolxozsьlar eje bar. Kolxozsьlardьn yddarenen 42 velosipedtarь, 10 patefondarь bar. Kolxozdьn ydenen elektrik stansahь bar.

[illegible] rajonьnьn „Qьðьl batisk" kolxozь, ul 305 xuzalьqtь berlaştera. Bьl kolxozьnьn 460 baş malь bar, ul kooperatsiaqa ner men sentner igen hatqan. Ber xedmat kenena kolxozsь er 9 kilogramm igen ham 5 kilogramm jasalsa alqandar. Kolxoz dur parovoj tirmande tadep 4 mamilap kila.

Dyrtejla rajonьnьn „Ural" kolxozь—başqort kolxozь,—240 xuzalьqtь berlaştera. Bьl kolxoz jьlqь sasevde 8 ken sende, un baj jьjьvdь 20 ken eşende, igen tapşьrьvdь 10 ken sende ytkargan. Kolxozdьŋ qað yrsetev fermahьnda 200 baş, 220 kysle umartasьlьq fermahь bar. Kolxoz xizeeә hoqьv ham kergek jahav proizvodstvolarьn ojoştorqan ham bьl jьl ularðьn xuzalьqtarðan 60 meŋ hum doxod alqan, 450 keşelek klub halqan, unьn laboratoria eje, hala ham bәs jorto, uqьv eje bar, kolxozqa 380 gazeta alьna.

Jaki ьna Toporin rajonьnьn „Urozaj" kolxozь kevek kolxozdь alajьq, ul kooperatsiaqa 50 meŋ pot igen hatqan. Klub, uqьv eje halqьn, avtomaşinahь, dvigat le bar.

Xajbulla rajon „Krasnaja zvezda" kolxozьnьn malsьlьq fermahьnda 2224 baş malь bar. Kolxozdaqь har ber xuzalьqqa 20 baş mal tura kila. Bьl kolxoz bьjьl ner gektardan 16 sentner urozaj alqan.

Ьna, iptaştar, nedden kolxozdarьbьðða mul tormoş oşolaj bojomqa aşarьla.

Başqortostan qьrdarьndaqь eşe eş ә'gelare menan ber rattan bedda bik kyp jeteşhedlektar ða bar. Bed elgaşevdar turahьnda hejlagan vaqьtta ul jeteşhedlektar turahьnda la nьq ajtьbьd, sebәbi bed jeteşhedlektarebeðde asьp hejlavdan qurqmajbьd ham ul jeteşhedlektarðe iðdatep, taqь la alqa kitev esen ularðь asabьd.

Әgar bed 1-se oktәbrgә tiklem traktordardьn fajdalanьlьvьn alhaq, urtasa har ber traktordьŋ 289 gektar jer hergan legen, ә ber kombajndьŋ 194 gektar majdandьŋ urozajьn jьjqanlьqьn kyrabed. Plandь ytav jaqьnan bed nasar eşlamaganbed kevek, lakin әgar bed ydebeðde Tatarstan menan ham başqa alda bara torqan әlkәlar menan saqьştьrhaq, ul vaqьtta bedden artta qalqanlьqьbьd kyrenep tora. Tatarstanda ber traktor menan 597 gektar jer hergandar ham ber kombajn menan 200 gektar urozaj jьjqandar. Kyrahegeð, bьð Tatarstandan nisek alьð artta qalqanbьd. Bed unь qьvьp jeterga tejeşbed, şulaj bulmaqanda bed ordenlь Başqortostan isemen aqlaj almabьd. Bedden kolxoz qьrdarьbьŋ in jaqşь keşelare bьnь bәlaheŋan jaqşьraq aŋlarqa tejeştar. (Alqьştar).

Orloqsoloq sovxozdarьnda traktordardь fajdalanьv menan eş elgerak ta nasar, ularða traktordar eşe 53,6 protsent taşkil itә. Sterletamaq (direktorь Mananski, politsylek nacal'nigь Val'slavski), Rajьfka (direktorь Krasikof, politsylek nacal'nigь Lazeвьj), Әlşaj (direktorь Soltanof, politsylek nacal'nigь Simjonenko) sovxozdarьnda, Tahiri ismendage sovxozda (direktorь Şlьkof, politsylek nacal'nigь Odinokof) eş elgerak ta nasar. Ular dejem kytareleşka toqarlьq jahap, qojroqta hejratalar. Bьl sovxozdarða eşselarden tormoş ixtiaçdarьna menasabat nasar.

Ә ьna traktordar eşe nasar bulqan MTS-lar: Sterletamaq MTS-nda ber traktor urtasa 266 gektar jer hergan, Qarmьsqalь MTS-nda—265, Maselle MTS-nda—189, Mьraq MTS-nda—190 gektar hergan. Bьl MTS-lar in jaqşь şarttarða torqan ham eðe jaqşь masterskojdarь bulqan xalda, oşondaj xurlьqlь handar siralar.

Jaki ьna malsьlьq sovxozdarьnda traktordardь fajdalanьv turahьndaqь maqlymatlar: Inak sovxozьnda har ber traktor menan plandьŋ 16 protsentь ytalgan, Mьraq sovxozьnda—16 protsent, Arslan sovxozьnda—19 protsent, Mejaka sovxozьnda—22 protsent, ә beta trest bujьnsa urtasa 20-25 protsent ytalqan.

Malsьlьq sovxozdarьnda asna nindaj hiş jьl qьjьlmabьq, lakin baj tьaar bar. Şuqa aðьravsьlьq

sovxozdarьnda la [illegible] sal rdan baş tarьnqa tejeşlektare turahьndaqь mas'alane qatqьv raveşta quşьrqa karak. Dөrөҫ, malsьlьq sovxozdarь 1.200.000 hum datatsianan baş ta tartar, lakin ul nik aŏ.

Bьna bьl sovxozdardьŋ defitsitle bulьvdarьnьŋ fakttarь: ular 1933-se jьlda ber hajьrdan 675 litr het, 1934-se jьlda 669 litr het sirandar, trest het tapşьrьv planьn ytap jetkermagan. Ә şul uq vaqьtta ner gektar sasevde sarьv esen 2 hum 83 tin urьnьna 5 hum 80 tinlek jaqьvlьq totolqan. Sovxozda jaş malьnь ylev protsentь bik juqarь, itap ajkanda beta jaş maldьn 6,3 protsentь yla, hajьrdardьn qьsьr qalьvь 29 protsent, maldan tere kesena avьrlьqь bik tyşan. Ike jьllek hajьrdьŋ urtasa avьrlьqь 463 kilogramm, tananьn avьrlьqь 243 kilogramm. Hatta siparat aşa ytkarev menan eş ajrьvsa nasar tora şunьn hedemtahenda sovxozdar 275 sentner maj juqaltьlar.

Bedga nama jeteşmaj hun? Bedga kul'tura, şul hьðden in kiŋ aŋlanьşьndaqь kul'tura jeteşmaj.

Bьnda iptaş Sulimof ydenen sьqьşьnda bedda bol'şeviktarsa taŋqьtlaj. Bьl, iptaştar, tubьnan totoşo menan dөrөҫ. Bedga bьl jeteşhedlektarðe botarerga bol'şeviktarsa kөrәşergә karak.

Iptaştar, ьnda iptaş Sulimof kyrsatkan namalarðe bьlьq dur saqьmdar jahamajьnsa ham artьq kyp kes tykmajьnsa eşlaj alqan bulьr inek ham iptaş Sulimoftьn konkret taqdimdaren bed, aldьnqь keşelar, unotmabьqa, balki ularðь bol'şeviktarsa ytarga ham iptaş Sulimof udarnik-kolxozsьlardьŋ 4-se beta Başqortostan sjezdьna kilgan vaqьtta uqa beðden yð joklamalarebeðde nisek ytaganlege beðða kyrhata alьv esen yð eşebeðða jaŋь hedemtalarga ireşerga tejeşbed.

Sotsialistik tedeleşten xederge etabьnda kul'turalь tormoş. Kul'turalь magazin, kul'turalь xedmat kyrsatev, kul'turalь ke- [illegible]

[illegible] nej be mov tigan hьd. Nadanlьq ьna namaga alьp bara.

Xedmat ьramlьlьqьn kytarev ajrьm keşelarden berðam eşlavena gena tygel, balki totoşo menan beta kolxozdьŋ ham sovxozdьŋ berðamlek menan eşlavena bajlangan. Xedmat ьramlьlьqьn kytarev kolxozsьlardьŋ tormoşo jaqşьrьvqa ta'sir itә, ә tormoşto jaqşьrtьv har ber ajrьm kolxozsьnьŋ ham totoşo menan beta kolxozdьŋ ni tiklem berðam eşlavena bajlangan, bьl turala avьl xuzalьqь artelenen ustavьnda bik asьq ajtelgan. Ordenlь respublika isemen aqlav esen, bьnьŋ esen ajrьm bik şap keşelarga gena eşlav bulьv tygel, balki beððeŋ la har ber kolxozqa, sovxozqa, zavodqa, totoşo menan beta Başqortostanqa jaqşь eşlarga karak. Bьqa, iptaştar, bed bis şikhed ireşerga tejeşbed.

Beta kolxozsьlarðь aldьnqь kolxozsьlar itev esen artta qalьvsь kolxozdarqa alqa sotьlьrqa karak. Ham xedmat ьramlьlьqьn kytarev esen beððeŋ promьşlennosta bulqan qudqalьştь—staxanofsьlar, bьsajginsьlar qudqalьşьn—massovoj qudqalьş itergә karak. Bedden [illegible] ham sovxozdarьbьðdьn jaqşь tormoşlo bulьvdarь, beððeŋ Başqortostanda produksianьŋ ytәşe ham mullьqь xedmat ьramlьlьqьn kytarevgә ham tik şuqa qьna bajlangan, beððeŋ ilebeðdeŋ qьnaqьlьq halaten arьnan nьqьtьv tik şuqa qьna bajlangan.

Vaq-tejakten tele sikten tьş mehim bulьvь şunan kilep sьqa, gramotalь bulьv, kon hajьn kitap ham gazetalar uqьv karaklege şunan kilep sьqa. Kolxoz proizvodstvohьnьŋ betalenen da mexanizirlaşterelgan bulьvь qьna jetmaj ale. Әgar mexanizmdarðь beta keşe menan eşlaven, effekt bireven talap itak, jaŋь texnikaqa eja bulьrqa karak, ә jaŋь texnika eşlaj belevða talap itә. Şunьŋ bьl texnika keşenen fannь belevðarena tarana.

Maşina ydeu kul'turalь to- [illegible]

[illegible]

Xedmat ьramlьlьqьn kytarev produksia eşәp sьqarьvdьn artьvьn, unьŋ ydena taşev xaqьnьŋ kamevev, voşproizvodstvonьŋ ham xalьq xuzalьqьndaqь sotsialistik nakoplenienьŋ kirajevev ta'min itә.

Xәðer bed plandarðь vaqtьnda ytәj alabьd. Bed vaqtьnda taşь, urozajdь, tid arala jьjьp ala belabed, lakin in ad kes ham sredstvolar birep sasergә ham urozajdь jьjьp alьrqa karak. Bed bьnь kon lьqьn motlaq bojomqa ajlanrь şulaj uq kolxoz ham sovxozdarqa indera barьrqa tejeşbed.

Promьşlennosta jaŋь jena reşen kin qudqalьştь, staxanofsьlar ham bьsajginsьlar qudqalьşьn, bed ydebeðden sovxoz ham MTS tarafьnda la tulьhьnsa qullanьrqa tejeş bulasaqbьd.

Bed jaqьь sasevga taqь la jaqşьraq aderlanerga tejeşbed. „Xedmat ьramlьlьqь, tine Lenin, ul alaqь ibeþta in mehim ham in tep şart".

Urozajlьqtь kytarev mas'alahe in tep mas'alalarden berehe bulьp tora. Urozajlьqtь kytarev esen kereşta ber rattan hunqь ike jьl esenda alqan pozitsialarьbьðdь bed quldan ьsqьndermaqa tejeşbed. Nasar urozaj menan xuşlaşьrqa vaqьt. Sotsialistik igenselek ydenen alqa barьşьnda ham xedmat ьramlьlьqьn kytarevda bis ber sik belmaj, bьl mumkinlekte bed tulьhьnsa fajdalanьrqa tejeşbed.

Kolxoz proizvodstvohь bьlь avьl xuzalьqьnda fan ham texnikanь qullanьv esen ahqasьð kyremegan memkinlektarðe asьq. Bedda bulqan bik dur texnikanь qullanьv, jerðe kolxozdarqa maŋge fajdalanьv esen berkatev, jaqşь sort orloqtar menan sasevðe arttьrьv, kolxoz tormoşonoŋ stalinsьl ustavьn nьq bojomqa aşьrьv jule menan bed jьldan jьlqa ju- [illegible]

[illegible] sulьp toralar. Bьqasa igenden tik 70 protsentь qьna huqьlqan, ә qajhь ber rajondarða unan da aðьraq huqьlqan. Sasev esen ajrьvsa juqarь sortlь materialdь aderlarge, in jaqşь furazdь ta'min itergә ham doxod ylevde bis kisekmastan ham ordenlь respublikaqa tejeş bulqansa elge bulьrlьq itep ytkarergә karak.

Doxod ylevde ytkarev esen xedmat kendaren terkәp barqan bota jadmalarðь tikşerep sьqьrqa karak, xedmat kenen tьlaf itev ham tarqatьv bulqahьn; şunan hun doxod ylevde ta'min itergә karak.

Bedda tunqa herev ni barь 72 protsentqa ytalgan. Bed tunqa herev planьn tulьhьnsa ytarga tejeşbed. Artta qalьvsь kolxozdar, artta qalьvsь rajondar bьl jahattan elgerak ta alqa ьntьlьrqa tejeştar. Xәðerdan yk betә traktordarðь ham avьl xuzalьqь maşinalarьn remontlavðь ojoştorrorqa, kadrdarðь aderlarge ham bulqandarьnьn belemdaren jaqşьraq arttьrьrqa karak. 1936-sь jьlda juqarь urozaj alьvðь garantirlaj torqan berense şarttar bьna uşьlar.

Qilmi tikşerenev institutьnьŋ bildalave bujьnsa Başqortostan es zonaqa—qorolьq bula torqan zonaqa, jeterlek dьmlьlьq bula torqan zonaqa ham urmanlь zonaqa ylena. Şul ajьrьmlь urozajlьqtь kytarevgә differensial jaqьnlaşьrqa karak. Sovnarkom tarafьnan, Narkomzem tarafьnan differensial lasterьlqan konkret jetakselek talap itelә.

Urozajlьqtь kytarev esen tunqa herev planьn ytarga, şunьn menan bergә 20 santimetrdan kam bulmaqan taran herevde ytkarergә, qar tototvdь ytkarergә, bildale ucastkalarðь haqlap qalьv qьna tygel, balki [illegible] gena sentnerьn da juqaltmaşqa karak.

Ьna, iptaştar, bed bis ber naramatьtan yd vaqьtьnda ytkarergә tejeşle eştar şьolari: ularðь elgerak ta qorolьq bula torqan zonalь, jamqьr teşeme jeterlek bulmavь, ul jamqьrdarðьŋ jьlьŋ terle vaqьttarьna bylenesь tigedhed ham unaj hьd bulьvь arqahьnda jerga yşemlektar esen karakle adьq jeterlek teşmaj torqan rajondarða ytkarergә karak. Bedden bьl rajondarða jer bik kisa ham kesle jeldar xokem hora. Jer eşlav texnikahьnьn nasar sifatlь bulьvь ham sasev ajlaneşeneŋ bulmavь, elgerak ta bujьl igendarðe toroņbaş menan aqьvlanqan Byzdak ham Blagovar kevek rajondarða, tupraqtьŋ bik nьq tuðanlanьp bozovьn ham urozajlьqtьŋ kameven kilterep sьqara. Bьl toroņbaş avьrьvь şul tiklem jәjeşle, әgar bed tejeşle saralarðь kyrmahak, ul beta Başqortostanqa taralasaq. Ul vaqьtta kilasakta juqarь urozaj alьv eşe qurqьnьs xәttьnda qalasьq. Şunlьqtan, toroņbaş bytәn rajondarqa taralmahьn esen bьl rajondarða unь juq itergә karak.

Tupraqtьŋ strukturalьn jaqşьrtьv esen ylan sasevðe indererga karak. Iptaş Bulaşuf hejlagan tuqranbaş ylanen sasevðe bьl rajondarða motlaq inderergә karak, sonki tuqranbaş tupraqtьŋ strukturahьn tөvdәrә, igendarðen adьqlanьvь esen karak bulqan azottь kyәjtә. Şunьŋ lьqtan, bьnqa ajrьvsa diqqat birergә karak.

Qorolьq bula torqan rajondarða aqas ultьrtьvdь, urman ytәrevðe kөәjtergә ham xaderge vaqьtta bulqan urmandarðь haqlarqa karak. Aqastь dereҫ ultьrtьv klimattьŋ jomoşarьvьn ta'min itә, jamqьr teşmen arttьra, kesle jeldarðь tota.

Kyp kena tәzriba stansalarь tarafьnan ytkarelgan tәzribalar urman qaplanqan zonalь ajrьvsa effekt alьv memkin bulqanlьqьn kyrhatalar.

Bedden rajondarьbьðda, elgerak ta qorolьq bula torqan rajondarða beta bьl saralarðь qullanьrqa karak.

Iptaştar, bed qanıraf juqarь doxod turahьnda hejlajbed, bedeðeŋ, jakin kolxozdardьŋ aqsalata doxodtarьna analiz jahaj başlahaq, ul nik tyәen bulьp kilep sьqa. Kolxozdardьŋ aqsalata doxodtarьn kytarev esen nindaj metodtar ham formalar bar hun? Xelle ham kul'turalь tormoş — ul igen menan iteŋ bulьvьnan qьna qьmarat tygel ale. Bьl jahattan kolxozdardьŋ aqsalata doxodtarьn bik tid kytara alьrlьq kul'turalarðь indererga karak. Bьndaj texnik kul'turalardan şakar segelderðare bar. Tәzriba beðden rajondarða ytkan segelderðeŋ şakarlelege Ukraina segelderenen ber ða kam bulmaqanlьqьn kyrhata. Timak, bed segeldersebik xuzalьqьn kinajtev ham şul nigeðda Başqortostandaqь jenel promьşlennostь alqa jebarev esen tulь mekinlekka ejabed tigeŋ hьd.

Bьnan başqa jane beðden qilmi — tikşerenev institutьbьddьŋ eş jьlьŋ eş hedemtahe qorolьqqa nireşmaj ham qortqostardan qurqmaj torqan cina tigan jaŋь kul'turanь inderev memkinlegen kyrhatte. Bьl jahattan bedda Sterletamaq ham Julajьr rajondarьnьn tәzribalare bar, ular bik jaqşь hedemtalar biralar.

Nut kul'turalь şulaj uq qorolьqqa nireşmaj, ul mal adьqьna kita torqan qьdaqlь kul'tura. Ul bedda, elgerak ta Xajbulla rajonьnda bik jaqşь ytә ham elgera, ner gektardan 20 sentner bira. 1935-se jьlda ul 19, ә botanika baqsahьnda 20 sentner birde.

Jaki ьna soja, ul ajrьvsa kul'turalь yşemlek, Başqortostanda bik jaqşь elgera ham ber gektardan 8 dan 10 sentnerqa tiklem urozaj bira. Sojanьŋ aderlav xaqь — ber sentnerьna 62 hum. Koriandr kul'turahь ajrьvsa qimmatle efir majdarьn bira, unьŋ urozajlьlьqь ner gektardan 19 sentner, ә botanika baqsahьnda 1935-se jьlda 20 sentner aldelar.

Jaki ьna dәvalav esen qullanьla torqan klesҫevina tigan kul'tura, ul beðða ajrьvsa jaqşь hedemtalar bira, kaucuk birә torqan tav haqьðь, kyk haqьð kul'turalarь bar.

Ьna, iptaştar, bedga namalarðe inderergә karak.

Ul qьna la ad ale, taqь la avьl xuzalьqь artele ustavьnьŋ punkttarьnьn berehen — baqsasьlьqtь alqa jebarev turahьndaqь punktь bojomqa aşarьrqa karak. Bьl jahattan bedda eş sikten teş nasar. Bed kyrşe elkelardan art qalьbьq. Bedda alma ham seja ytәrev gena tygel, balki xatta vinograd ytәrev memkinlege la bar.

Bөrө rajonьnьŋ Lenin ismendage kolxozьnьn 25 gektar majdanda alma aqastarь, 700 samahь kul'turalь aqastarь, qaraqat, quraj jelage, jer jelage ham xatta vinograd plantatsialarь bar. Bьl kolxoz 1934-se jьlda 50 tonna alma jьjьp aldь ham 30 meŋ hum taьş jahanь.

Bьnь jaqşьraq rştьv esen iptaş Sulimof kisa bьnda hejlagandar tarahьnda bik qьdьq mitaldar kilterәm.

Narkomzem ham qilmi — tikşerenev institutьnьn initsiativahь bujьnsa 1929-sь jьlda Yzbakstandan 700 tep jebak aqasь kilterelde. Ultьrtьlqan tәvge jьldan uq bьl aqastar teplandelar ham qьştь jaqşь ytkardelar. Bьl unьşlь tәzribanan huŋ Urta Azianan jana betahe 3 million tep jebak aqasьn kilterdelar ham ularðь kolxozdarqa tarattьlar, bьl kolxozdarða ular 4 gektar majdanqa ultьrtьldьlar. Turanan-tura ajterga memkin, bьnan bik jaqşь hedemta alьndь ham ber nisa kolxozdarьbьðda 1935-se jьlda uq inde jebak aqastarь ultьrtьlqan 100 gektar samahь majdan buldь, bьnan başqa jana dur bulьp ytkan 1500 tep jebak aqastarь bar.

Bed jebakselek tәzribalaren tarata başlanьq. Bedda jebak kyьalagen yrsetevse ber nisa kolxoz bar. Mital esen Davlakan rajonьnьŋ „Avangard" kolxozьn alьrqa memkin. Bьl kolxoz 100 kilogramm kokon birde. Kolxozdar bunan ajrьvsa doxod alalar. Bьl tәzribane nina beta Başqortostanqa taratmaşqa? Başqortostan jebak namalare eşlav promьşlennostь karaktәrene sьjrjo jeteşterhen esen bьl tәzribane massovьjlaştьrьrqa karak. (Alqьştar).

Bьnan imen japraqьn aşap jьjьvse jebak kyьalage ajrьvsa ahamiat qadana. Ydenen ekonomik ahamiate jaqьnan bьl kyьalak Qьtajda ajrьvsa urьn tota. Qьtaj bisqьsqa tiklem imen japraqьn aşavsь jebak kyьalagenen 22 meŋ kokonьn jьjьp aldь. Qьtajdar bьl kyьalakte yrsetev serьn ser itep qaldьrdьlar. Lakin bedda ytkarelgan tәzriba bik jaqşь hedemtalar bira. Bьl kyьalakte yrsetev esen nindaj dur memkinlektar bulqanlьqьn hed kyd aldьqьðqa kiltera almajьqьd. Bedda bьl kokondar 12 meŋ dana, jaki ber sentner bar. Kolxozdarða imen japraqьn aşavsь jebak kyьalaktaren aşatьv başlanasaq, Respublikabьbьŋ jebak jeteşterevenç esen bьnьŋ dur ahamiate bulasaq, ә bedda imen jeterlek, kolxozda bьl eşten fajdalьlьqь şunan kilep sьqa.

Umartasьlьq turahьnda. Bedda 231 meŋ kyь umarta qorto bar ine, ularðan bed 2885 tonna bal aldьq. Umartasьlьqtьŋ ajaqqa nьq baьqanlьqьn ajterga karak. Umartasьlьq fermalarьnьŋ hanь jьldan jьl arta bara. Xuzalьqtьŋ bьl tarmaqьn alqa jebarerga karak. Dalilhed bulmahьn esen min mital kilterәm: „Novaja zara" kolxozь 1934-se jьlda umartasьlьqtan 74631 hum taьş jahanь. Umartalarь bulqan tikşerelgan 300 kolxozda umartasьlьqtan ber xedmat kenena 12 hum 10 tin doxod tura kilgan. Bьl kolxozdardьŋ aqsalata doxodtarьn kytarev jule tygelme ni? Beta Başqortostanda, elgerak ta tavlь-urmanlь rajondarða umartasьlьqtь nьq ojoştormaşqa. Min bьl sjezdqa jьjьlqan beðden in jaqşь keşelarebeð umartasьlьqtьŋ initsiatordarь ham unь ytkarevsәlar bulьrqa tejeştar tip ujlajьm.

Malsьlьq mas'alalare. Bedda bьl tarmaq artta qala ale, ә bьndaqь memkinlektar sikhed dur. Şunьŋ menan bergә malsьlьqtьŋ sьjfatьna la ajrьvsa diqqat birergә, beta kolxozdarqa, elgerak ta başqort ham tatar kolxozdarьna jaqşь sьjfatlь maldarðь indererga karak.

Şul uq vaqьtta jьlqь aььravsьlьqqa ajrьvsa diqqat birelergә tejeş. Bьnьŋ esen attar hanьn yrsetev elkahendage unьşlarðь karak xaderge vaqьtta bulqan jeş jьlqь malьn haqlap qalьv julь menan bulhьn, şulaj uq bejalarden qolon babaldarьn, taşrovdaren betarev julь menan da nьqьtьrqa ham alqa jebarerga, betahenan elek 1936-sь jьldьŋ jaðьnda jьlqь malьn qolonlavьn ojoştorrorqa karak.

Başqortostanda davlat ham zavod aьзaadarьnda bulqan beta jaqşь toqom ajqьrðarь, şulaj uq kolxozdardaqь ajqьrðarðь maksimal' raveşta fajdalanьrqa karak. Başqort atьn saf ham

(Aðaqь 3-se bitta).

„16-partsjezd" artelenen juqarь xedmat ьramlьlьqь esen koraşese keşelara. HULDAN UNQA: 1. Vas'kova, 2. Zuravljof; 3. Kalacova M. (Panfilof fotohь)

IPTƏŞ ISƏNCYRIN TELMƏRENEŊ ADAQЬ

ydeneŋ heresen 2 nan 9 protsentqa tiklem maj sirə həm ajrьvsa jaqşь it sirə. Unьŋ tirehe şevru tigen kyn həm iakla ajaq kejemdəre eşlavga kilə.

Nihajat, kolxozdarдьŋ jəne ber doxod sьqanaqы — ul qoşsoloqto alqa jenarev. Bedde qoşsoloq fermalarь sik nasar alqa kitələr. Beddən şarttarь beddə вьŋ esen sik dur məmkinlektər bar həm orloqsoloq xuzalьqь alqa kiteve ajqan...

...raq eşlav mazbyrlələri qujalar. Qajlь ber ipraşar: dəvlətkə igen tapşьrыv jaklamalaren ytəv — ul avыl xuzalьqь eşteren tamamlav, tip ujlajdar. Bul dereŧ tygel. Igen tapşьrыvdь sroqenan elek ytəv başqa eşterga kyperək diqqət birev məzbyrlieten tьvdьra. Xəder bedgə netəhenən elek aşlьq buqsьvdь tamamlarqa, doxod bylevde ytkərergə həm ularдь bol'şeviktarsa, elgə bulыrьq itep ytkərergə karək.

Tep burьs artta qalыvsь kol... jaqыraj).

STAXANOFSЬLARDЬN JANЬ REKORDTARЬ

Novosibirski. Kuzbass şaxtalarь 29 nojaərda kymer sьqarыvдьŋ janь rekordьn birde. lər, ular 54.803 tonna kymer sьqarыp, kenlek xedmətene 120 protsentqa ytənelər. 1935 jьldьŋ 1 qinvarыnda ni barь 29 meŋ tonna kymer sьqarьlqajnь.

Cor'ki. Molotof ismendəge avtozavod timersehe ip. Faustof janь rekordtь qujdь. Ul ber smenaqa tidlek qomtalarsьnьŋ 1.360 şesternahьn birde, ə norma 655 şesterna.

SSSR XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ

HƏM VKP(B) NЬŊ YDƏK KOMITETЬ QARARЬ

MƏSKƏV əlkəhe, STALINGRAD krajь, KIEF, CERNIGOF, VINNITSA, DNEPROPETROVSKI, ODESSA əlkəlare həm MALDAVIA ASSR ular esen Sojuz Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetь tarafьnan bildələngən jьlьq igen tapşьrыv plandarьn ytəvdəre həm jadqь şəsev esen yddaren orloq menən tə'min itevdəre ajqanlь, SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetь qarar itələr:

Juqarьla kyrhətelgən əlkələrden, krajdьŋ həm respublika nьŋ kolxozdarьnьŋ, kolxozsьlarьnьŋ həm xedmətsen jaqьndaqtarьna yddərenen igendəren (oniata, orloqlata həm beşkən ikmək xalənda) kooperativ ojoşmalarьna, şulaj uq qala həm avыl bazardarьnda, timer jul stansalarьnda totqarhьd hatьrqa rexsat itergə.

SSR Sojuzь xalьq komissardarь sovetь nьŋ predsedatele— V. MOLOTOF.	VKP(b) Ydək komitetь sekretarь— I. STALIN.

29 nojəər 35 jьl.

SSR SOJUZЬ YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬNЬN II-SE SESSIAHЬNЬN VII-SE SAQЬRЬLЬŞЬN JЬJNAV VAQЬTЬ HƏM KƏN TƏRTIBE TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ PREZIDIUMЬ QARARЬ

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь prezidiumь qarar itə:

SSR Sojuzь ydək başqarma komitetьnьŋ II sessiahьnьŋ VII-se saqьrыlьşьn 1936-jьldьŋ 10 qinvarьnda Məskəv qalahьnda jьjnarqa.

Kən tərtibe:

1. SSR Sojuzьnьŋ 1936-jьlqa xalьq-xuzalьqь planь.
2. SSR Sojuzьnьŋ 1936-jьl esen berdəm dəvlət byjxetь.

1936-jьl esen berdəm dəvlət planь bujьnsa SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetьnьŋ byjxet komissiahьnьŋ qusma dokladь.

3. SSR Sojuzьnьŋ 1934 jьlqь berdəm dəvlət byjxetьnьŋ ytələşe turahьnda xisap dokladь.
4. SSR Sojuzь aŋьq promьşlennosь Xalьq komissarlьqьnьŋ xisap dokladь.
5. Sessialar arahьnda qanul ielgən həm SSR Sojuzь konstitutsiahьnьŋ 13-statiahь nigeдendə sessia tarafьnan raŧ itelergə tejeşle bulqan qarardarдь raŧlav.

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь predsedatele: **M. KALININ**
SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь sekretarь: **I. AKULOF.**

Məskəv, Kreml' 1935-jьl, 27 nojəər.

MEJƏKƏ MATBUQIAT TARATЬVDA HƏJRƏLƏ

Mejəkə rajonьnda əlkə gazetalarьn taratьv planь ni barь 51 protsentqa qьna ytəlde. „Başqortostan" gazetahь—42 protsentqa, „Leninse"—29 protsentqa həm „Jəş kommunar"—51 protsentqa qьna ytəlde.

Rajon ydəgendəge 34 ojoşmaqa ni barь 24 dana „Başqortostan" taratьlqan. Rajon maqarif bylege, tolь bulmaqan urta məktəp, sud həm prokuratura organdarь, haqlьq kassahь, Rajpotrebsojuzdar ber genə dana la gazeta jaddьrmaqandar.

Esenjel sovetьnda 500 dən artьq xuzalьqqa ni barь 12 dana „Başqortostan" taratьlqan. Bьl avыl sovetьndaqь 4 kolxozдьŋ predsedateldare, avыl sovetь predsedatele həm partia ojoştorosьlar da „Başqortostan" jaddьrmaqandar.

Bikjol sovetьnda la ni barь 12 dana „Başqortostan" taratьlqan. Sovet həm kolxoz jetəkselərе bьnda la gazeta aldьrьv turahьnda qajqьrtmajdar.

Mejəkə, Mejəkə baş, Mejəkə tamaq sovettarьnda ber genə dana la „Başqortostan" aldьrmajdar. Şulaj uq başqa əlkə gazetalarь la sik nasar tarala.

Əlkə matbuqatь, nigeдdə, „Başqortostan" gazetahьnьŋ bьlaj nasar taralьvьna səbəp rajon da apparattь jerdələştereV eşeneŋ onotolovь. Rajon ojoşmalarьnьŋ eşlavsələr arahьnda tep ullar başqorttardan kadrdar sik ad. Ber yk vaqьtta rajon dəvlə mələnde ber genə ojoşmala la başqort telen ojrənmajdar. Rajon xezmətkərdəre başqortsa uqьj belmajdar.

Matbuqat taratьv planь his şiksez ytələrgə tejeşe.

Z. Əxmədief.

MASSOVOJ AŊLATЬV EŞTƏREN JƏJELDERERGƏ

Starletamaq rajonь „Başqortostan" kolxozь, partia ojoşmahь həm kolxozsь aktiftarдьŋ tərəşşp eşlavdarе arqahьnda dur qьna uŋьştarqa ireşte. Kolxozдьn xuzalьqь ьŋqьv menən bergə, kolxozsьlar mul həm kul'turalь tormoşqa aşaq baŧtьlar.

Xəder 60 kolxozsьnьŋ ojona elektrik həm radio indereldə. Janь dur klub halьndь. Bьjьl kolxozsьlar 70 „Başqortostan" gazetahь həm zurnaldar aldьralar.

Kolxozsьlar arahьnda hьjrhьlьq seterelde. Kolxozda 2 hejerlь, 12-13 harьqlь kolxozsьlar da bar.

Əlgəşevdər menən bergə jeteşhedlektar də juq tygel. Kolxozsьlar arahьnda massovoj-aŋlatьv eştəre nasar jəjeldergən. Uqьj-jada belmaqən kolxozsьlar kyp kenə bulhalar da, kiske uqьv ojeştorolmaqan. Kolxozda ber genə la dəjem kolxoz munsahь halьnmaqan h. b. Kilasakta kolxoz pravleniehь вьl jeteşhedlektarde lə beterergə ireşergə tejeş.

M. Tuqtamişef.

NORMANЬ ARTTЬRЬP YTƏJBƏR

Rajьvka sovxozь (BaşTASS). Traktordarqa remont eşendə eşlavse la jaqsь udarniklar ip. Stalindьŋ telmarenə, normanь arttьrьp ytəv menən javap birələr. Timerse **Bajburin** təgəndərdə norma bujьnsa bildələngən 10 səqət 40 minut urnьna, 4 səqəttə eşlənə. Timerse **Liva**, kombajner **Kazajef** şəsev maşinalarьna remonttь 150 protsentqa ytənelər.

30 AVTOMAŞINA URNЬNA 35

Mənəvez (BaşTASS). Iptaş Stalindьŋ telmaren ejrənevdə ytkərev esen partia rajkomь bətə avыl sovettarьna dokladciktar jeberdə.

Ul jeŋşьnьŋ telmare, şulaj uq Mənəvezdəge bətə predprijatielarda ejrənelə. Eşselər: „He ekle juleassьnьŋ telmare beддe janь jeŋevdəgə ьnalta" tidər. Avtobaza masterskojьnьŋ eşselare 30 avtomaşina urnьna, 35 avtomaşinaqa kapital' remont ytkərergə jeklama aldьlar.

1880 HUM EKONOMIA

Starletamaq (BaşTASS). 28-nojəərdə maşina-traktor masterskojь 2 traktor urnьna, 4 traktor remontlap grafikьn artьqь menən ytəne. 29-nojəərdə 2 traktor urnьna 3 traktor remontlandь.

Elektrosvarşik komsomolets **Tolstof** remont eşenə dur uŋьş inderde. Ko'ensatьj ьn həm 8 valdьŋ mujnьn eşlap 1880 hum ekonomia jahanь.

STALINSЬL USTAV JEŊEVGƏ KILTERDE

Qьrmьbqalь rajonь „Mars" kolxozь stalinsьl ustav nigeдendə eşlap, jaqşь doxod alьvqa ireşte. Kolxozda hər xedmət kene 6 kilo 700 gramm tarьь. Kolxozдьŋ aldьŋqь udarniktarь: **Safin Qarif, Xəkimef Kəşfi, Qələvetdinef Qilmi** hər qajhь 30 sentner igen aldьlar.

S. MƏXƏMƏTŞIN.

BEDƏ JADALAR

MTS DEREKSIAHЬ STAXANOFSЬLARQA EŞ ŞARTTARЬN BULDЬRMAJ

Boraj, 1 (BaşTASS). Boraj MTS eşseləre iptaş Stalindьŋ telmaren ejrəngəndən huŋ, normalarьn 200 protsentqa ytərgə jeklama alqajnьlar. Ləkin MTS administratsiahь həm MTM mudire Zmurko eşselergə bul jeklamaloren ytəvdə tejeşle şarttar buldьrьv jaqьnan kyrmənelər. 20-nojəərdə n ras bulьv saqьle slesar Kilmitef Qəjin həm Vaja 4 səqət buş tordolar. Nojəərdə Kilmitel Vaja şul uq sanьŋ 10 səqət buş tordo. 23-nojəərdə timerse Dantof noradьь traktor esen 3 detal'de eşlap seterger kenə aldь. Eşselər zapas castar alьv esen skład medirin edlap kyp vaqьt uddьralar.

Eşselər esen tormoş kul'tura şarttarь buldьrьlmaqan, stolovoj juq, klub taşlandьq xaldə.

Hədemiaqa remont planь ytəlməj. Masterskoj nojəərdə 10 traktor remontlarqa tejeş ine, ləkin 23-nojəərgə barь 2 traktor jьjьlqan həm ikene lənь jьjьla.

JƏŞELSƏLƏR SEREP QALDЬ

Nuriman rajonь, Ilke Isaj sovetь „Belem" kolxozь baqsa xalьq brigadirь **Valieva** iptaşten eşkə nasarьь menən qaramavь arqahьnda—55 sentner pomidor, 45 sentner kəbestə, 70 sentner kişer serene. Şulaj itep, baqsalьqtьŋ doxodь kolxozsьlarqa jetkereImanе. Kolxoz pravleniehь la mul ьruzajdь jьjnap alьvdь ojoştormanь.

„KYREVSELƏR".

3100 HUM AQSA JULLANЬP ALЬNMAQAN

Maqar Detkomissia magazinь 1933 jьllarda eşte jaqşь uq jьjep jebərgajne. Ləkin hoŋqь vaqьttarda unda Abdullin ьrьnqlaşьp 1 meŋ 708 hum aqsanь juddьrьp, başqa kyp kenə xuzalьq ajberdəren tarqatьp seqtь. Abdullindьŋ qul' atьnda hatьvsь bulьp eşləvse Valejef tə 1400 hum'ap aqsanь ьjap qastь. Detkomissiahьŋ başqa keşelarda la kyp kenə aqsahь jerej. Əŋqa tiklem bьl jullap alьv, qajeplelarde javapqa tartьv saralarь kyrelgəne juq.

T. K.

NEJ ƏSƏN JULAMANЬFQA SARA KYRELMƏJT

„Qoşan" kolxozьnьŋ (Bajmaq, Etqul sovetь) xuzalьq eşe mudire **Julamanef** Miŋlebaj əsə jьldьŋ 28 avqusьnda, itselek sovxozьna mal alьrqa baram tip kolxozдьn 1 meŋ 19 hum aqsahьn alьp, juqalьp qajttь. Kyp kenə vaqьttar ytep kitergə qaramaktan bьl eşte kolxoz predsedatele **Işmuratef** ta, şulaj uq kolxozдьŋ tikşerev komissiahь la tikşergəndəre juq. Julamanьftan aqsa haman da jьlanьp alьnmaqan.

Kolxozдьŋ milken tarqaterqa matarьvь Julamanьfqa konkret sara kyrelhen ine.

„Xəbərse".

7 XUZALЬQ KOLXOZQA INDE

Nuriman rajonь „Qьdьl Jondoz" kolxozьnda udarnik-kolxozsьlardьŋ bətə Başqortostan III sjezdь merəzəqəte tikşereldə. Şul ajqanlь kolxozqa 7 jaŋqьdaq xuzalьq inde.

F.

STAXANOFSЬLAR QUĐQIALЬŞЬNЬŊ BERENSE JEMEŞTƏRE

HƏM JAQЬNDAQЬ BURЬSTARЬ

(Staxanofsь eşse həm eşse qatьn-qьdđarдьŋ berense bətə Sojuz kəŋəşmahe jomqaqtarьna qarata)

Staxanofsьlardьŋ berense bətə Sojuz kəŋəşmahenən bəjek tribunahьna Sovet ileneŋ iŋ jaqşь keşelare dyrt kən buju ber-ber artьь kytəreldelər həm matur, keşelek tarixьnda his mitalь bulmaqan, bedden kendərdə staxanofsьlьq xarakətə ismen alqan qəhərmənsəlьq xarakətə turahьnda bətə donjaqa hejlanelər.

Staxanofsьlar kəŋəşmahenəŋ bəjek əhəmiəten tulьhьnsa naьqlav esen hyd tabьv qьjьn. Ip. **Molotof** ajtqanьsa, partiahь həm partiahьd bol'şeviktardьŋ sjezdь, staxanofsьlьq qudqalьşьnьŋ zatьna tulь maqna birde genə tygel, unьŋ teganmaь rezervtarьn asь qьna tygel, şulaj uq unьŋ artaŋan ykevenen gigant burьstarьn bildələne.

Staxanofsьlьq qudqalьşьnьŋ xosusiəttərenən berehe, unьŋ əbkə alьqьp sьqьo, ip. **Stalin** ajtkansa, „bedden Sojuz jeđərə akerenlap tygel, xalьl davьl kьmaq nindajder his kyrelmagən jəhəllek menən taraldь". Timək ul—tulьhьnsa jeteşkən eş.

Ip. Stalin, staxanofsьlardьŋ berense bətə Sojuz kəŋəşmahendə ydeneŋ genial' jьŋaj həm taranlege jaqьnan bəjek telmarenda, staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ tamьrdarьn, bьl keslə xarakatteŋ ykep sьqqan tuqlandьrьqьь jeren jajeldereb kyrhətte.

„Staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ nigeđe bulьp, beddəhenan elek, eşselarden material' xəldəreneŋ tamьrdan jaqşьrьvь xedmat itte". (Stalin). Bьl qudqalьş naq xəder, bedden proletar revolytsia ydeneŋ politik hedemtələre əbtavenə xalьqqa inde material' hedemtələr, mul həm kul'turalь tormoş məmkinlege birgən saqta jeteşte. „Ə kyŋelle jəşəgən saqta eş tə ьraj. Eşləp sьqarьvдьn juqarь normalarь şunan kilep sьqa la." (**Stalin**).

Unan huŋ, tik sovet strojь şarttarьnda qьna eşse sьjьnь həm bətə xedmətsel xalьq proizvodstvo qoraldarьna, stanoktarqa həm agregattarqa yde xuza. His kem tarafьnan ekspluatatsialanmaj torqan keşelar beддə yddarenə, yddarenen sьjьnfьna, yddarenen sovet jəmqiətenə eşləjdər. Nəmьlь eş Sovettar sojuzьnda juqarь narьqlana. Həm вьna oşo, tik oşo şarttarda qьna, meqeizalar kyrhəleve вьŋ nadardьr, xedmat qəhərmandarь ykə aldьlar. Şulaj itep, ekspluatatsia bulmav—staxanofsьlarqudqalьşьnьŋ ikense sьqanaqь bulьp tora.

Staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ **ösense** sьqanaqь—beddə janь texnikanьŋ bulьvь həm **dyrtense** sьqanaqь—janь, „yd eşlәvenen texnikahьna tamam eja bulqan həm texnikanan nama həqəp alьrqa məmkin bulha, şunьŋ maksimumьn həqəp alьrqa beleьse" (**Stalin**) eşse həm eşse qatьn-qьddar kadrьnьŋ hoŋqь vaqьttarda sьlьlьqlь ravеştə ykep jeteşevdəre.

Juqarьla ajtelgənsə, staxanofsьlьq qudqalьşьnьŋ xarakterlь xosusiətь—unьŋ jəhət ykə kyrqan kesendə, bətə jergə lə taralьvьnda həm unьŋ xalьq tyвəhendə jəjelьvьnda. Unьŋ massovьj həm jəşəgelekle, tegəmət izadi keskə ejə bulьvьnьŋ zalogь şunda. Staxanofsьlar kəŋəşmahenəŋ yde yk, staxanofsьlardьŋ xəder inde jaŋqьd eşselər genə, eşselərden ajьm gruppahь qьna, ip. **Molotof** ajtkansa ajьm şişmalar genə tygel, вəlki dur keslə aqьn bulqanlьqьn kyrhətte.

Staxanofsьlar qudqalьşь, ip. **Stalin** bildələvensa, sotsialistik jarьşьn janь juqarь etanьn kavdalanderə. Sotsialistik jarьştь kavdalandergəne xaldə ul, sotsialistik jarьştьŋ ikke timnan, bol'şeviktar tarafьnan iŋ janь keslə texnika barlьqqa kilterelgən şarttarda bulьvь menən ajьrьla, ul oşo janь texnikaqa bajlanqanlьqь, yd eşteren texnikahьna tulьhьnsa eja bulqan keşelarden şup kadrdarь tьvьv şarttarьnda bulьvь menən ajьrьla həm jer jeđendə iŋ juqarь **sotsialistik** xedmat ьramlьlьqь esen kerəştə eşse sьjьnьfьn janь kytərelьşen bildələj.

Staxanofsьlardьŋ kese namalar Staxanofsьlardьŋ kese, ulardьŋ udarnik qьna bulmajьnsa, eştəge udarsьlьqь texnikaqa eja bulьv menən quşьlderqan, yddarenen bol'şevistik xedmat entuziazmьna, yd maşinalarьn ьqlap beleyde həm maşinanьŋ texnik məmkinlektəren tulьhьnsa fajdalana beleyde əbtəgan keşelar bulьvdarьnda.

Staxanofsь 'metodьnьŋ bьsьn xalь, xedmətte dereŧ ajьrьvdan, eşta spetsializatsievdan, maşinalardьŋ ad qьna la prostoj jatьvьnan belerevdan həm eş keнen tulь fajdalanьvdan, qatmarlь oborudovaniela eşlavdə dereŧ marşrut həm ojoşqanlьq bulьvdan, hər ber operatsiaqa keslə ihap menən totonovdan həm eşten juqarь ritmьnan qibarat.

Staxanofsьlar qudqalьşь ul— ydenan yde maqsat tygel. Staxanofsьlar ular janь jəmqiət strojьnьŋ—sotsialistik strojdьŋ keşelare, **Lenin** vasiatь həm **Stalin** kyrhəteve bujьnsa bьl jəmqiətte, kapitalizmqa qaraqanda kyp juqarь xedmat ьramlьlьqь barlьqqa kilterev menən məqьlьvьь keşelar. Həm bьl jynəleştə staxanofsьlar ber talaj vaqьqalarda aldьŋqь kapitalistik ildərdəge xedmat ьramlьlьqьn qaplap ytep, berense əlkən jeŋevdərgə ireştelar. Xəder inde Amerika garantarеnen urla həm rekord normalarьdan qaŋanqan Fordtьŋ ьvьŋlь valdar stampalav normalarь, Cexoslovakianьŋ Batь ajaq kejeme fabrikahьnьŋ kapitalistik donjalь berense klassь hanalqan normalarь həm başqalar kyp artta qaldьrьldьlar.

Ləkin kapitalistardьŋ juqarь normalarь iŋev həm ekspluatatsia sistemahь arqahьnda barlьqqa kilterelgən, ə bedden staxanofsьlar rekordtarь janь texnika nigeдendə, xedmat ьramlьlьqь əlkəhendə kapitalizmdь tomam jeŋevgə sьjnfь aŋlanqan sotsiləş arqahьnda alьnalar. Kapitalistik ilde staxanofsьlь başqa bьjьfьь bulmaj, senki unda keşelar ekspluatatsiatorlarqa, ərəm tamaqtarqa eşləjder, xedmat unda juqarь narьqlanmaj. Unda Staxanof metodь eşhedlekke, eşse sьjьnьfь taqь la dursьq nəlgenlekkə kilterer ine. Ə beddə ul—proizvodstvonьŋ beddəgə sik kerəkle bulqan artanan kinəjevenə, sotsialistik mullьqqa, bətə xedmətsandarđe mul tormoşqa kiltera.

Xəderge əle staxanofsьlar qudqalьşь berense jemeştər genə birde. Dureŧ, ular dur. Ləkin bьl qudqalьştьŋ bьsьn qolasь jajeve əle alda. Donbass, Gor'ki, Məskəv, Leningrad nəjek tarixi əhəmiətle, matur həm keslə вьl xarakətten baş kolonnahьnda kilələr. Ləkin Ural, kənnajь Səber həm başqa ekonomik əhəmiətle rajondardan вьl turala ad işetelə.

Şuqa kyrə, staxanofsьlar qudqalьşь əlkəhendə iŋ berense navəbətəge burьstarдьn berehe —**вьl xarakatka dur qolas birev, xalьq xuzalьqьnьŋ bətə əlkələrendə lə uqa jьl arsev.**

Staxanofsьlar xarakəte yd julьnda əle kyp kenə qarşь kilevdər həm kartalar osoratь. Staxanofsьlardьŋ eşe jəş qьna predprijatielarda həm transportta xuzalьq-texnik jetəkselekten jeteşhedlektarenə bьnьp terələ. Şulaj uq, staxanofsьlardьŋ keslə qudqalьşьnan kyp artta qalqan həm unьŋ menən ber rattə barmaqan xozajstvenniktar həm inzener-texnik rabotniktar da ad tygel. Ip. **Molotof** ajtkansa, „xuzalьq frontьndaqь bedden komandirdarдьŋ kyberenə qajhь ber eştə jetdi ravеştə qajtanan ejrənergə qarandar elek qujьlqan normalar həm plandar aldьnda tabьnьv kevek vaqьtь ytkən terlə qodalar menən ajьrьlьşьrqa tura kiler".

Partia həm profsojuzdarдьŋ jerle ojoşmalarьnьŋ həm matbuqatьŋ burьsь,—ip. Stalin kyrhətkənsə, staxanofsьlar xarakatena ьnajьhdьlarqa telamagən, uqa tojoqlьq bulqan, iskin uqa qarata yd eştəren qajtanan qorъ almaqan həm uqa julbassьlьq itə almaqan xozajstvenniktarqa, inzenerdarqa həm texniktarqa jardam itev. Ikense jaqtan, xozajstvenniktar inzenerdar həm texniktar arahьnan iskelekkə jabeşep jatqan, staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ taqarmasenə taşьq tьqqan, uqa ьnajьhdьlanqan konservatordarдь avьdьlьqlarqa tura kiler. Ə ger də tydemselek menən totaştarsa ьşьndarьv ularqa tə'sir itməhə, ulardь staxanofsьlar xarakəte menən barьvqa, uqa julbassьlьq itevgə hələtlə keşelar menən almaştьrьrqa kərək.

Staxanofsьlьq xarakəten **ojoştoruv** mas'əlahe ul—hər sex, predprijatiə esen, totoş promьşlennost' esen berense dərəzə məhim məs'ələ. Staxanofsьlar xarakəteneŋ **organizatsion** jaqьnьŋ bəjek əhəmiəten ip. **Stalin** yd telmarenen „janь keşelar—janь texnik normalar" bylegendə kyrhətte. **Bətə** inzener texnik həm xuzalьq rabotniktarьnьŋ yd eşteren ьsьndan staxanofsьlьqqa qьlaj ravеştə qajtanan qorovdarьna ireşev esen, iske texnik normalarqa jabeşevdəren beterev esen kyp bol'şevistik energia tygergə karək bulьr əle. Staxanofsьlar, beddən texnik artьlьqьbьđqa qarata tedelgən ikke normalarдь tyŋkərələr, ulardь ьş, alь həm unan da ьyserək tapqьr arttьralar. Ber nisə jьl ьnnan elek tedelgən bьl iske normalar bedden xəderge kenge xəlgə qaqa qarşь tora: texnik arttьlьq udqan dəvet əlkəhenə qalьp barь, şunьŋ esen uqa, ikke normalarqa jabeşep jatьv ul—aqьlhьdlьq.

Ip. **Stalin** şulaj bulha la texnik normalardьn beddə ni esen kərək bulqandьqьrьn ajьrmsa aşьqlьq menən kyrhətte. Şunьŋ menən bergə ul, ykeşeн bedden xəderge osoronda, artta qalqan vaqьtььbьđđaqь normalardь la tuqtap qala almajььd, şulaj uq staxanofsьlardьŋ rekord normalarьn da bətəhe esen indere almajььd. Ip. **Stalin**, xəderge jəşəp kilgən normalar menən staxanofsьlar tarafьnan kyrhətelgən normalar arahьndaqь urtalьqtan yta torqan janь normalar turahьnda mas'əla qujdь. Bьl normalardь boдomqa aşьrqanda bed, saqelder mitalьnda ip. Stalindьŋ aŋьq itep kyrhətkənensə, jaqьn vaqьttarda sьj'jo produktlarьn həm promьşlennost' eşlənmələren ikelata, eslətə artьq alasaqьđ.

Ip. Stalin əŋono hьđьp kyrhətte: „Hər xəldə ber nəmə aŋьq: xəderge texnik normalar—вьnьŋqa mvafiq tygeller, ular artta qaldьlar həm bedden promьşlennost' esen totqarlьqqa ajlandьlar, ə bedden promьşlennostqa totqarlьq jahamat esen ulardь janь, bajtaq juqarь texnik normalar menən almaştьrьrqa kərək. Janь keşelar, janь zamandar—janь texnik normalar".

Ip. **Stalin** ydeneŋ aqьllь telmarendə genial' yta kyrevselek menən, staxanofsьlardьŋ izadi xedmətendəge kommunizm orloqon, „eşse sьjьnьfьn aldaqь kul'tura-texnik kytarelešə orloqon" kyrde. Kommunizm osoronda, „eşse sьjьnьfьn kul'tura-texnik kimələnen inzener-texnik xedmət kimələnə tiklem kytərelevə nigeдendə" aqьl xedmətə menən fon xedmətə arahьndaqь sik qьrьlasaq. Ə staxanofsьlar qudqalьşь вьl siktarden qьrьlьvdarьnьŋ, bedden il eşse sьjьnьnьŋ kul'tura texnik kytərelesenen başlanqьstarь ьra. Staxanofsьlar ular sotsialistik xedmətteŋ Stalin armiahь. Staxanofsьlar qudqalьşь ydenen jaralьvь menən iptaş Stalinqa, unьŋ janь keşelar turahьndaqь, sotsializm tədevse kadrdar turahьnda qajqьrtьvьna burьslь.

Staxanofsьlardьŋ berense bətə Sojuz kəŋəşmahendə partialь həm partiahьd bol'şeviktardьŋ buŋqь telmərdəre işetelep tə əlgərmane, kəŋəşmaneŋ jomqarьvь bətə ilgə keslə jel tidlege menən taraldь həm ul janь rekordtar esen kerəşkə uŋ həm jəŋ menləgən keşelərde kytardě. Staxanofsьlardьn bətə Sojuz kəŋəşmahe, staxanofsьlar qudqalьşьnь janь kes birde.

Staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ berense jemeştəre sik dur. Ləkin вьl qudqalьş aldьnda torqan burьstar da dur. Ular arahьnan iŋ baş bulqan burьs—staxanofsьlar xarakəten **millioŋdar xarakətə** jahavdan, unь SSSR дьŋ bətə əlkə həm rajondarьnda iŋ bətə kiŋlege həm bətə taranlege menən jəjeldərevdən, xozajstvennik həm bol'şevistarden вьl xarakəteŋ başьnda bulьvdarьnьŋ qibarat. Şul saqta, genial' Stalindьŋ 4 majdaqь yd telmarendə aldan kyrgənensə, beddən fabrika həm zavoddar, beддeŋ kolxoz həm sovxoz xuzalьqtarь produksia həm sьr'jo, beddeŋ xəder alьvьnьŋqa qaraqanda ikelata, eslətə həm unan da kybərək birəsəktər.

Staxanofsьlar kəŋəşmahendə iptaş Stalin telmare menən raxlanqan eşse sьjьnь həm kolxoz krəstiandarь, kommunistik partianьŋ həm bəjek Stalindьŋ jetəkselege astьnda, aldьŋqь kapitalistik ildərdəge xedmət ьramlьlьqьn artta qaldьrqan juqarь xedmət ьramlьlьqьna ireşep, bedden ildeŋ iŋ mul ilgə ajlanьven tə'min itərdər, sotsializmdьŋ kapitalizmdь bətə donjada jeŋeven jaqьnlьşьrьrdar.

P. V—OF.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

FAŞISTAR GERMANIAHЬNDA
EŞSELƏR ARAHЬNDA RIZAHЬLЬQ KƏSƏJƏ

Stokholm, 29. Danianьn „Politiken" gazetahьnьŋ Berlindage xəbərsehe Germanianьn bətə fabrikalarьnda eşsələr arahьnda nьq rizahьlьq işelgənlegən belderə. Hər jerdə eşselar arahьnda rizahьlьq kesajə barqanlьqtan, bunьŋ əhəmiə Berlinden kyp kenə [illegible] eşselarde massovьj rəveştə qulqa alьvdar ytkərelgən.

X[illegible] hьddətenə qarəqanda, şturmoviktar menən ximajəse otradtar arahьnda hun-qь kəndərə asьqlan asьq barelestar bulьp, ylterelgən həm jaralanqan keşelar də bulqan. Ximajəse otradtar şturmoviktarzь bis kisəkmabtan tarahьvdь talap itələr həm ulardьŋ politik jaqtan eik ьşanьsьd bulьp, şturmoviktar arahьnda fədə[illegible] ytkərev jalь menən də unьn qotolop bulmaqanlьqьn kyrhətkəndər.

GERMANIA ASЬLЬQ QURQЬHЬSЬ ALDЬNDA TORA

Pariz, 1. Elgərze kən Gitlerden Berlində hojlagan telmərə ajqanlь „Eko de pari" gazetanьnda Pertinaks: Germania xəðer tьnьs vaqьtta faktik ekonomik blokadanь ytkərə, ə əxь jaqtan laşьv menən lidə asьlьq bulьvь kətelə, tip jaðə. „Eş xaqь, — tip jaðə Pertinaks, — jakt elekke kimələndə qalqan, jakt eik nьq kəmetelgən xaldə, iŋ berense kərək nəmələrðen xaqь sistemlь rəveştə ytə bara həm qajhь ber produktlarðьŋ xaqь 30-50 protsentqa kytərelgəndər". Pertinaks bьl xalden sənaptare Germania importьnьŋ bəlahenən el k ldərəl qorallanьv maqsattarьna xedmat itkən tamelərdən torovьnьn qibarət bulьvьn kyrhətə.

GERMANIANAN ITALIAQA TOVAR SЬQARЬV YSƏ

Berlin, 30. 1935 jьldьŋ 9 ajьenda Germanianьŋ tьşqь s v ðhь turahьnda baqan iqlan itelgən rəsmi məqlymattar Germanianьn Italiaqa tovar sьqarьvьnьŋ yθevən xarakterlaqan kyp kenə handarðen toralar. Italiaqa iŋ kyp sьqarьlə torqan nəmələr paroxodtardan qibarət: udqan jьldьŋ təvge 3 kvartalь esendə Italiaqa 32 meŋ markalьq paroxodtar sьtьlqan, ə 1935 jьldьŋ şul uq osorь esendə 4.029.000 markalьq paroxodtar hatьlqan. Bьl xal Italianьŋ Germanianan kyp kenə ilkə paroxodtardь hatьp alьvьnan aŋlaşьla. Italiaqa sьqarьlqan avtomobildarðьŋ toroşo şul uq osor esendə 405 meŋ markanan 1.171 meŋ markaqa, maşinalar həm stanoklar toroşo — 4,591 meŋ markanan 8.262 meŋ markaqa, sьqarьlqan timerðeŋ toroşo — 1.758 meŋ markanan 2.584 meŋ markaqa, taş kymerðeŋ toroşo — 33.415 meŋ markanan 44.721 meŋ markaqa həm ximiaqьŋ toroşo 498 meŋ markanan 1.276 meŋ markaqa tiklem ykte.

GERMANIA—JAPONIA SOJUZЬ TƏSƏLƏ

Ƶeneva, 30. Berlindən alьnqan həm „Bazler naxrixten" gazetahьnda iqlan itelgən xosusi telegrammaqa qarahanda, Berlində japon delegatsiahьnьn kileven kətələr. Bьl delegatsia Japonia—Germania sojuzьn təşkil itev turahьnda Germania xəkymete menən hojlaşevdar alьp barasaq. Xəbərðərgə qarahanda, bьl turalaqь hojlaşevdar şьqtaj alqa kitkəndər inde. Telegrammada Germaniaльŋ yðe Japonia menən təðaj torqan bьl sojuzqa Alьь kenəşəŋəştəqь vaqiqalarь diqqat menən kydəlep torqan Anglianьŋ nisək qarajьsaqь turahьnda bəlahenan kyberək borsola.

GERMANIAHЬN TЬŞQЬ POLITIKAHЬ

N'ju-Jork, 30. Amerika gazetalar berəgenen Berlin xəbərsehe Fran'jer Xanf [illegible] ... [illegible] qalma, unьŋ xəðerge vaqьt jaqaqa xalqьndь... Xanf Gitlerden Fransia həm Anglia menən [illegible] ... Gitler [illegible] ... SSSR menən [illegible].

VENGRIA HƏM AVSTRIA HƏJLƏŞEVƏƏRE

Vena, 30. Vengrianьŋ baş ministre Gembeş həm Vengria eştər ministre Kania kisə Venanan Budapeştqa qajttьlar. Gembeş həm Kania Vena'da Avstria kansleri Şuşnigq, vitse kansler Şţarenberg həm tьşqь eştər ministre Berger—Val'denegq menən hojlaşevdar alьp barqandar. [illegible] ... Vengria menən Avstria [illegible] ... Italia [illegible] ... Germania [illegible] ... tip jaðə.

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 1. „Sandej tajms" gazetahьnьŋ Addis—Abebalaqь xəbərsehe rəsmi xəbərev buenə 25 nojabrdə Abissinia qaskərtarenen etr otradь Musul [illegible] ... Ogaden menən Alalagqr arahьnda kinat 300 keşelek italjan kolonnahьna hoqom [illegible] ... „Sandej tajms" gazeta negel [illegible].

Rim, 1. Italia gazetalarьnьŋ [illegible] ... tip jaðə [illegible] ... 120 keşe ylterelgən.

SANKSIALARЬN YTKƏRELEVEN TIKŞEREV

Ƶeneva, 30. Banda 12 vəkil [illegible] ... 12 dekabrgə saqьrьv turahьnda rəsmi xəbərlər iqlan itelde. [illegible] ... Ekonomik podkomissia Italiaqa ajьrьm qorallar [illegible] ... Bolgaria, Anglia, SSSR, Bolqaria, Estonia, Fransia, Hindostan, Iraq, Irlandia, Norvegia, Jaŋa-Zelandia, Gollandia, Pol'şa, Portugalia, Rumьnia, Şvetsia, Şveitsaria, Tsexo-Slovakia, Tərkia, Urugvaj həm Jugoslavia xəkymətlərə ... tip jaðə.

HƏRƏTTƏ: Əfə kreking zavodь posjolkahьnda sulasьq məktəpten proekte.

KRIVOROSSЬ MAVRINDЬQ REKORDЬ

25-26 nojabrdə Əfə depohьnьŋ krivonosь maşinisь **Mavrin** avar jek tejalgan poezdь Əfənan Kropotovqa saqьtenə 55,6 kilometr qьðələq menən alьp barьp, Samar-Zlatoust julьnda kyrelmagan rekordь tikşelgan qьðələq birde (norma 23,5 kilometr).

Kropotovtan Əfəgə qajtqanda la şaqtai dur qьðələq (44,2 kilometr) menən qajttь.

Mavrin partia aqzahь. Ul Kujьbьşef depohьnьŋ krivonosь maşinisь. Samar-Zlatoust timer julьnda krivonosьqa qajtqan Nikolajef menən jarьşa.

(BaşTASS)

KREKINGSTROJ BƏGƏN

Bьnan bel urьndar kyptan tygel genə ele urmanlьq, himeð başqьlь tulqьnlanьp ykkən kolxoz xatanь ine. Ləkin Əfənan 23 kilometr alьslьqta [illegible] Kreking zavodь hala.

Zavod ydendə 2,5 protsentьn alьp 3,5 protsentqa tikləp kykert tolqan ləmnaj neftten ap sьqarьv esen projektlaşьlqan. Ləmnaj neftten ap sьqarьv esen [illegible] ... [illegible]

Zavod SSSR timer juldarьnьŋ Xalьq komissariatьnьŋ [illegible] ... 34-jьl 23 nojabr qararь [illegible] ... [illegible] ... qilmi tikşerelevdar hədemtahenda kykertle neftte eşlap sьqarьv esen Amerika firmahь „Alko" tarafьnan təqdim itelgən sxema qabul itelde. Firma menən kileşep, bьl sxemaqa sovet inzenerdarь tarafьnan kyp kenə tədatmalar də indereldə.

Zavodtьŋ berense navbat tədeleşe jьlьna 500 meŋ tonna neft ytkərep, 202 meŋ tonna motor benzine, 127 meŋ tonna qadan jaqьvьqь, 85 meŋ tonna asfalt, 2 meŋ tonna kykert eşlap sьqarasaq.

Motor zavodьnьŋ teplo elektrik stansahь, neft quьv zavodьnan berense navbatten eşkə [illegible] ... [illegible] başlanasaq.

Zavodtьŋ berense navbat eleşə sit ildərdən inderelgən oborudovanielardan başqa 41 million humqa teşə.

Zavodtьŋ tedev eşe oşo jьldьŋ II kvartalь adaqtarьnda başlanьp, ьsjal 9 million hom aqsa ydləşterelasək. Bьl summanьŋ ber ni tiklem eleşə timer jul tarmaqtarь halьv esen, 10 kilometrqa jaqьn taş juldar tedov, vaqьtlь torlaqtar, vodoprovod tədeleşe, energitik naza [illegible] ... [illegible]

... ytajdar.

II uçastoktьŋ **Serepkof** jetəkselegendage taşsьlar brigadahь eşselare hər berehe konna 800 urnьna 3300 dana kirbes halalar. Taşsьlar brigadahьnьŋ brigadirь **Garatin** kenenə 2.500 dana kirbes hala. 1 uçastoktьŋ jəş taşsьhь — komsomolets **Jaqupof** 800 urnьna 2,5 meŋ dana kirbes hala. Şul uq uçastoktьŋ brigadirь **Radionof** kendəlek eş normahьn hər vaqьtta '195-200 protsentqa jetkerep ytaj. Ul tədeleş uçastogьnda [illegible] ... Kişinof, jer qaðьvsь Zotof kendəlek eş normalarьn 160-200 protsentqa ytajdar.

Tədevselar artьnan avtotransportsьlar da staxanofsьlьq xərəkətenə qoşьlьp, jaŋьs eşelgələr kyrhətələr. Traktorist **Sagerof** kendəlek eş normahьn 405 protsentqa ytap, konna 40-50 hum eş xaqь eşlaj. Şulaj uq traktorist **Koporof** nojabr aj buenə ber kendəlek normahьn 238-250 protsentqa tyləp ytaj. Taşsьlar da elekke 5 hum urnьna, xəðer konnə 10-16 hum eşlajdar. Plotniktardьŋ də kendəlek eş xaqtarь 5-6 humdan 13-14 humqa kytərelde.

Ləkin Kreking-strojda staxanofsьlьq xərəkətə kin masşsa xarakterьn alьp ytmaj. Bьl ərkeşe [illegible] ... [illegible] ... menən eşlovә ьnьn aşьq kyrhəta. Şuqa kyrə la Krekinstroj jetəksəlarenen ьəgəŋgə tep burьsь — staxanofsьlьq xərəkəten kiŋ masşsa xərəkətenə əjləndərevdən tora. Sənki partia həm xəkymət tarafьnan alqa qujьlqan burьs — zavodtь 1937 jьldьŋ mart ajьnda eşkə jebərev burьsь bedðim şuьь talap itə.

N. Safin.

STAXANOFSЬLAR QUDQJALЬŞЬ HƏM EKONOMISTARDЬŊ NƏVBƏTTƏGE BURЬSTARЬ

KREKINGSTROJ ZAVODЬ TƏSƏLƏŞƏNDƏ

Staxanof xərəkətenəŋ udarь həm staxanofsьlarðьŋ kyp meŋlegən praktik mikдaldarь, plandь həm xaлantelarь tədəvdə baea bulьp torqan ikke, „texnik nigedlangan" tip ataлqan normalarðь jemerdelər.

Təxməs, ale jəşəp kilgən normalarðьŋ „beddeŋ jaŋь keşələr esən ikkergən bulьvdarьn" kyrhəte (Stalin — st[illegible] kəŋəşmahendə). Bьl normalar jaŋь texnika, jaŋь keşelar alьnda yð kestaren juqaltьlar. Sənki ular ikke texnikaqa, beddeŋ eşsə həm esse qalan-qьddarðьŋ texnik jaqtan artьlaqtarьna sanalanqan bulqajnьlar. Eşse sьjfatьnьŋ kul'turn-texnik jaqtan yθevə menəŋ, kesie, texnik jaqtan qatmarlь həm bьl normalarðь ber niss tapqьr arttьrьp qaplaj alьrlьq sotsialistik predpriatielar bulьp torqan vaqьtta, ikke normalar xəðerge vaqьtta qullanmaðьlьq bulьp avereldelar.

Şulaj bulqas, xəðerge texnik normalar ikkergəndər. Jaŋь normalar ikense törle, „ьььn maqnahe menən, fan nigedendə, jaqьsa, staxanofsьlarsa" qajtanan tədelgən bulьrqa tejeştar həm bьl qajtanan qorov hər ber xuealьq, inzener-texnik rabotnik həm ekonomistьŋ berense navbattage həm bujevoj burьsь bulьrqa tejeş.

Bьl məs'ələ xəðerdən yk xal itelergə tejeş. Qilmi nigedlangən, xalьq xuзalьqьnьŋ tejeşle tarmaqtarьnьŋ, sexlar, zavodlar həm başqalarðeŋ eşselər kollektivtarь menən berlektə eşlangan jaŋь normalar tiððən birelergə tejeştar.

Normalar eşlavdeŋ bьlaj qьðьv tempь, xəðerge beddeŋ normalarðьŋ tyŋkarelgənlegenan, beddeŋ sotsialistik proizvodstvonьŋ alьnqь keşelarenen keslə xərəkəte tarafьnan jemerelevðerenən kilep sьqь, ə „texnik normalarðan başqa plandь xuзalьqtьŋ bulьvь məmkin tygel".

RADIONOF brigadahьnьŋ betonşiktarь. Bьl brigada yðenen kendəlek eş normahьn hər vaqьtta 200 pr. qa ytaj.

(Panfilof fotohь)

Normalarðь qajtanan qorov protsesьnda inzener həm texnik menən ber qatarðan ekonomistьŋ role qadattan tьş bejek həm javaplь. Ekonomist normalarðь eşlavðan elek yk dur eş ytkərergə tejeş. Bьl eş nigeððə texnologik protsestьŋ ajrьm zvenolarьn ber beten itep bajlavdan tora. Predpriatienen praktik eşendə, unьŋ staxanofsa eş metodtarьna kysmagən ajrьm zvenolarьnьŋ, staxanofsa eşlagən zvenolar həm eşselərdən esenə qamasavlavь kevek faktlar də az tygel.

Bьnan tьş, ular staxanofsьlьq xərəkətenen alqa kitevenə qamasavlajdar həm predpriatienen dərəь texnologik protsesьn jemerələr.

Bьl xaldə kestərðe dərəь urьnlaşьrьv, bətə sextьn eşen dərəь həm xəðerdən yk qajtanan qorov məs'əlahe, eşten artьvьnqь hədomtahen predpriatiela staxanofsьlьq xərəkəten stimulirlav fajdahьna xal itelevðen yðəge bulьp tora. Səjr'jenь planlav məs'ələlare jaŋьsa qujьlьrqa, xedmat jaŋьsa ojoştororqa həm staxanofsьnьn eş urьnь jaŋьsa xeðmatlanderelergə tejeş.

Xəðer yk inde, normalarðь qajtanan qorqanqa tiklem yk, ekonomistarðьŋ burьsьrь xadanieлыŋ plandь grafigьn hər ken tədevðən tora. Bьl, ber jaqtan, toloş predpriatienen programmahь manfaqattaren kydətep, bətə texnologik protsestarðьŋ operatsialarьn tejeşle tərtiptə inderergə həm, ikense jaqtan, staxanofsa eş metodьn şulaj uq ajrьm staxanofsьlarðь maksimal' rəveştə stimulirlarqa tejeş.

Texnik normalar nindəj bulьrqa tejeştar?

Julьsьnьn kyrhəlmahe—jaŋь normaлы bildalavqa nindəj də bulьs mexanistik kileşten məmkin bulmavь həm qullanьlmavь turahьnda alдan əşkərtkən direktivahь bulьp tora.

Bətəhenan elek, qilmi maqlymattarqa nigedlangən jaŋь texnik norma, texnikanь ydləştergən genə tygel, bəlki texnik jaqtan adeŋq aderlekle keşelar esən də real bulьrqa tejeş.

Bьl, bis ber hunlatьvьnd xal itelergə tejeşle bulqan siktan tьş avьr burьsь, beddeŋ inzener-texnik rabotniktarьbьð həm, berense navbatta, ekonomistarьbьð „otlisno"qa ytərgə tejeştar.

Jaŋь texnik normalar bildalangəndə, produksianьŋ səjfatь məs'ələhe iqtibar ydəgenə qujьlьrqa tejeştar.

Han artьnan qьvьp səjfat kyrhəlkestərenə iqtibar birmav bevek xaldar də jeş qьnə bosoraj. Bьndaj xalдeŋ jul qujьlmaðьlьq həm zararlь bulьvь turahьnda hejləp tə torhь juq. Produksianь juqarь səjfatlь həm kyp handa birgən keşe staxanofsь bula.

Juqarь xeðmat ьrьmlьlьqь esən staxanofsьlьq xərəkətə ber yk vaqьtta juqarь səjfat kyrhəlkestərə esən də xərəkət bulьp tora. Unьŋ nik tið alqa kitevə həm kesənəŋ zalogь bьna oşonda.

Eşteŋ oşo daverendə texnik normalarðь eşlav esən beddeŋ bətə qilmi—tikşerenev institutlarь, ajrьm qilmi rabotniktar, narkomat həm berekmə rabotniktarь turanan-tura qatnaşьv julь menən, predpriatielarga konkret jardam kyrhətergə tejeştar.

Inzener-texnik, qilmi rabotniktar həm ekonomistarðan, normalarðь qajtanan qorov məs'ələhen tiðerək həm dorəşərək xal itev, jaŋь texnika həm jaŋь keşelarga tajanьp, juqarьraq xeðmat ьrьmlьlьqьnьn jul asqan staxanofsьlьq xərəkəte fajdahьna yð eştəren staxanofsa qujlanan qorov talap itelə.

P. J. Kondratşin.

MOTOR TƏSƏLƏŞƏ EŞSELƏRE
JAŊЬ REKORDTAR BIRƏLƏR

Motor tədeleşe, 30 (BaşTASS). 29 nojabrdə Motor tədeleşe partkomь iŋ jaqşь staxanofsьlarðьŋ kəŋəşmahen ytkərðe. Şukaturdar brigadirь **Rəxmətullin**, „Trud" gazetahьnda Stalinolaqь şukatur **Pozdakofьŋ** 52 kvadrat metr şukaturlap, rekord han birgənlegen uqьqandan huŋ, ip. **Kirofьŋ** ylavenə ber jьl tulьv kenen juqarь rekordtar menən qarşьlarqa aðerlanə. Ul kendəlek normahь 3 tapqьr arttьrьp ytarqa vaqaðə birðe.

Şukatur **Ƶdanof** la Rəxmətullinqa qatnaşьrьb esen bьqь aðerlek alьp bara.

Qojovsь **Ojalmof, Ismaqilef, Danilof** həm **Dəvьjdəftar** iptəş Kirofьŋ ylave jьlьnqьna normalarьn 400 protsentqa ytarqa vaqaðə itelər. Xəðerge kendə ular normanь 300-320 protsentqa ytajdar.

ƏÐƏBI XƏRƏKƏTTE TEJEŞLE KIMƏLGƏ KYTƏRERGƏ

SSSR SOVET JAÐЬVSЬLARЬ PRAVLENIEHЬ PLENUMЬ ALDЬNAN

Bətə Sojuz sovet jaðьvsьlarь sojuzьnьŋ dekabr' aðaqtarьnda ytkərelasaq navbattage plenumьnda, Başqortostan əðəbiətenəŋ toroşo turahьnda ajьrьm doklad qujьla.

Şuŋlьqtan bьl plenum başqort həm Başqortostanda jaşəŋ bətə aðьlьq millat əðəbiətтarenen alegə tiklem bulqan toraşьna barьq qujьp, kiləsək qadamdar kyrhələsək.

Plenumqa doklad aðerlav, poezia bujьnsa feker alьşьv, şiqьrðarðьŋ izat xisaptarьn tapşьrqa aðerlek həm Maskav gazetalarь esen əðəbi əðərlər tərzemə itev ba landь. Ləkin, plenumqa ber genə aj vaqьt qalьp tora. Bьl aj esen [illegible] ... Elektan davam itkən ber əðəbi tynəraktar yðenen eştəren qudqatьp jəbərmajdar. Məşhur Pedvoz ilkə gazetalarь redaksialarь kilendagь tynəraktar ale bulqan eşkə başlamajdar.

Bьnan huŋ Sojuz pravleniehь ajьlalar arqalь tynəraktarðen turahьnda material həm qylymat borap ber ulsa tap ma nusaraqat itha la, urьndar ber tuda javap birmajdar. Bьl xal ber jaqtan əðəbi tynəraktarðen eştərenə həm yððərenə barьq birep jetkermavðə xiatha, ikense jaqtan tynəraktarðen eşləmavðəren kyrhətə.

Kolxoz, sovxozdarða, zavod-fabrikalarda, armia bylektarendə həm uqьv jort arьnda ojoştorolqan əðəbi tynəraktar, nindəjðen əðəbi xərəkə eneлðeŋ hay turahьnda gazetalarða [illegible] məktəptare başьlmajlar.

Tynəndan kytərelgən həm kytərelasək jəş qalam kadrьla ьnьn şul tynəraktarða bildəle ber programma bujьnsa tərbiə lanep, şul eş bujьnsa aelem, kynegev, təzribə alalar həm əðərdar əðəbiat la eşlərgə ejrənələr.

Şuqa kyrə lə, əðəbi tynərak eştərenə bəlek doqtorət talap itkən iqtibarðь birmav, ul sovet əðəbiaté aldьnda elkan jenajat. Əðəbiat eşe partia eşeneŋ məhim ber tarmaqь. Şuŋlьqtan, zavod-fabrikalarðaqь, kolxoz-sovxozdardaqь həm uqьv jorttarьndaqь partia, komsomol həm profsojuz ojoşmalarь yðdərenen bьl turalaqь onotovðarьn xəzerlərgə tejeştar.

Əðəbi tynəraktar, əlkə həm rajon gazetalarь aldьnda kyp eştər tora. Plenumda poezia məs'ələhe qarala torqan məs'ələrðen yðəge bulьp hanala. Şul sənakle əðəbi tynəraktaŋ eştəren də şuqa qarata, programьnda birelgən şiqьrða ьŋ həm şiqьr təðərde ejrənev, tikşerevgə jynaldererga karak.

Əlkə, rajon həm stena gazetalarь tynərak aqzalarьnьŋ əðərdərenən maxsus saxifalar sьqarьrqa, tynəraktarðen eştəren jaqьrtьrqa, əð qort jaðьvsьlarьnьn konsul'tatsialar ojoştororqa, katapxanalar əðəbiat uqьvsьlarьnьŋ kəŋəşməlar en udqarьrqa tejeştar.

Başqortostan Sovet jaðьvsьlarь sojuzь bajlaneş juqlьqtan kyp tynəraktarqa programmь həm tejeşle jəlakse materialdarðь jebara almaj tora. Şul uq menən berqə tynəraktarðeŋ xəzer jetəkselevðe haðo ntahьnda ularðьŋ bisek eşlavðaren unьŋ bel-maj.

Plenumqa aðerlek esen bьl jetesheð ktar ь qaqa sik qujьrqa, əðəbi formaqa jeteşhedtərendə jəşat batoran, eştə ois ber vaqьt hьzelmatlek iteŋ janlanderep jebarerga tejeş.

S. Qudaş

ƏÐƏBI KƏNDƏLEK

☐ Plenumqa aðerlek başlandь. **Oj. Davletşin, B. Işemqol, Grejdel'** iptəştar doklad aðerlajdar.

Tiḋ kendə poezia turahьnda şaqir həm tanqitsьlarðeŋ kəŋəşmahe udqarьla. Kəŋəşmə aðbuŋ ajьrьm şaqirðardan **T. Janbel, D. Julьj, B. Işemqol, S. Qudaş** həm başqa iptəştarðeŋ ieadi xisap kitaplare yķsъnla başlaj.

☐ Maskavða ьrьь telendə sьqa torqan „**Əðəbi gazeta**" plenumqa qarata Başqortostan Sovet əðəbiatenə baqьşlap ber ulsa saxifa sьqara. Xəðer bьnьŋ esen, Başqortostan jaðьvsьlarьnьŋ əðərdərə ьrьsaqa tərzemə itelep jatalar.

☐ Maskav davlət matur əðəbiat nəşriə e 36-jьlda Başqortostan Sovet matur əðəbiatenə almanax sьqara. Bularðen bereheprоza, ikensehe poezia, əsenseha balalar əðəbiatenən torsaq. Xəðer almanaxtarqa matur aldar jьjьla başlanь. Balalar əðəbiatь almanaxь esen hajlanqan əsərðar Maskavqa jebərelдelar.

☐ Simferopol'da Qьrьm tatarðarь telendə sьqa torqan „**Bol'şevik jəla**" zurnalь 36-sь jьlda sьqasaq ierense nomirьnda Başqortostan əðəbiatenə arnalqan maxsus bylek bira.

☐ Dekabr' urtalarьnda Maskavða matur əðəbiat tərzeməselarenen bətə Sojuz kəŋəşmahe saqьrьla. Bьl kəŋəşməqə Başqortostandan ike delegat barasaq.

☐ Sovet jaðьvsьlarь sojuzь pravleniehь menən „**Krest'janskaja gazeta**" redaksiahь dekabr' aðaqtarьnda kolxoz əðəbi tynəraktarenen jetəkselarə, tynəraksəlar, rajon gazetalarьndaqь əðəbi saxifalarðeŋ redaktorðarь həm başlap jaðьvsь kolxozsьlarðьŋ kiŋ dəvmaldage kəŋəşmələren udqarьlar.

Kəŋəşməqə qatnaşьv esen Başqortostanqa la urьn birelasək.

LEKSIA UÐQARЬLA

4-se dekabrða, Əfə fizika institutьnьŋ el'ektraassistatsь hələn rabotniktarь seksiahь aq ala ь bəln məqarif jortьna ь to o niktarь esen „Telemexanika" temahьnda leksia bula. Leksia iptəş **D. A. Antonof** uðqarasaq.

Assotsiatsia predsedatele **Krauze.**

POEZIA KƏŊƏŞMƏHE

5-se dekabr' kis saqat **7** la Başkiz ergahendage avtorðar kabinetьnda başqort poeziahьnьŋ toroşo turahьnda şaqirðar həm kritiktar kəŋəşmahe saqьrьla.

Kəŋəşməgə bətə şaqirðar, kritiktar həm əðəbiat uqьvsьlarь, əðəbiat hejəvsalar kilergə tejeştar.

BSJS pravlenie ь.

ƏFƏLƏ KONDITER IZDELIALARЬNЬŊ BAZAHЬ

Jaŋьn kendərðə Əfə a Sojuz ьðьq promьşlennostьnьŋ v q optovaj bazahь ... ojoşmalьnsa. Sojuzdan ilt jaqa fabrikalarьn ... juqarь sort konditer izdelialarь ... (BaşTASS)

BELDEREV

3 DEKABRƏƏ, *kiske saqat 6 la Partpros jortonda (Komsomol jortonda) „promyşlennost' h m transport staxanofsьlarь kəŋəşmahendə ip. STALIN telmare" — tigan temala VUZ studenttarь esen ip. PANKEVIC leksiahь bula.*

Leksiaqa inev saqьrьv biletlarь menən. VLKSM-ьŋ QALA KOMITETЬ.

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

JAŊЬ tipografia tədeləşe esen tyqəndage eşselər karak: Plotniktar, sьlardar, əsjəlebsalar həm qara eşselər. Janəpd keşelərgə həm qailalara aз binaqandaqa kvartir birelə.
Adres: Əfə, Volodarski, 2. (Başqortostan posat eyinge menən jaqьnda).
3—5

2 BAŞKINO KINO TEATRЬ
BƏGƏN
Həm hər kən xudozestvennь tavьşlь fil'm
Совершеннолетие
Seanslar 6, 8 həm 10 saqattarðe başlana. Kassa kendəlgə 4 saqattan asьq bula.
1—1

ISLIN Uçastkasьnьŋ urlanqan tynərak mohore həm ştampьhь qəmsede hьndan saqьb itaplarqa.
142.

SSSR Ydak başqarma komitetьnьŋ 1935 jьl 23 oktabr qararь həm BASSR XKS-ьnьŋ 1935 jьl 23 nojabr qararь nigeðendə Başqortostan „Avtodor" jəmqjəte sovetь ugo jьldьŋ 1 dekabrenən ьbetelə.
„Avtodor" jəmqjəte sovetьna pretenziaлarь bulqan bətə ucreždenielarga həm ajьm keşelərgə oşo jьldьŋ 10 dekabrenə tiklem ularðь taqdim itev ьhь taqьnla.
Kyrhətelgən vaqьt ytev menən ber nindəj də pretenzialar qabul itelmajasək.
Adres: Əfə, Puşkin uramь, 98.
143.

KUL'TURA HARAJЬ
3 dekabr
RƏDOVOJ ŞIBUNINDЬŊ EŞE
Kassa saqat 6-dan kiske 10-qa tiklem asьq bula.
Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana.
1—1.

„Oktabr' Natiskahь" tipografiahьnьŋ ştempl' gravjor masterskajь 7-se dekabrdan (1935 j.) mixsat, ştamp, ştempel', qultamqalar (faksimildar) h. b. əðer əv esen zakazdar qabul itə başlaj.
Ştempl'-gravjor masterskajьna birelgən zakaz menən bergə ştempl' ... qarata F. K. Milltizahь ajьmalь ... tejeş ... pravlenieьnan, rajondarða — RIK-danь ... zakazdarь birev — masterskajьda ucreždenie ... javaplь ... jetəkselarenen qultamqalar menən ... tejeşle aqsanь talbqan xaldə genə sьqarьla.
Masterskajdьŋ adresь: Əfə qalahь, Černyšef uramь, 89. Gostalitda.

Əfə, „Oktabr natiskahь" tipografiahь.
Başqlavlit vəkile № 5590 Zakaz № 2781.

ALDЬNQЬ KOMBAJNER HƏM KOMBAJNERKALARÐЬŅ BƏTƏ SOJUZ KƏŅƏŞMƏHE

BƏTƏ ILDƏRÐƏN PROLETARÐARЬ, BERLƏŞEGEÐ! | HAQЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) neŋ Başqortostan Ølkə həm Øfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Basprofsovet organь

ADRES REDAKCII: Ufa, ul. K.-Saxo-kova korpus № 3. Redakcija gazetы „BAŞKURDSTAN“

№ 278 | 4 DEKABR | ŞARŞAMBЬ | 1935 JЬL

HYRƏTTƏ: STALIN HƏM VOROŞILOF IPTƏŞTƏR PROMЬŞLENNOST HƏM TRANSPORT STAXANOFSЬLARЬ KƏŅƏŞMƏHE PREZIDIUMЬNDA. (SOJUZFOTO)

SOJUZÐЬŅ ALDЬNQЬ KOMBAJNER HƏM KOMBAJNERKALARЬNЬŅ

VKP(b) YÐƏK KOMITETЬ HƏM XØKYMƏT AĢZALARЬ MENƏN KƏŅƏŞMƏHE

[illegible]

„Jaşahen, beððen dahiəbeð həm uçitelebeð iptəş Stalin!“, „Stalin iptəşkə—ura!“, „Jaşahen ip. Molotof!“, „Narkom Voroşilofqa—ura!“, „Jaşahen beðə xeðmətsəndərðen julaşsьhь iptəş Stalin!“, iptəş Stalinqa sələm,—ura!“

SSSR Jer eştəre Xalьq komissarь ip. Cernof kəŋəşməne asьp, nerense hyððə, sezon esendə 585 gektarðьŋ urožajьn jьjqan Fedosia sovxozьnьŋ [illegible]

[illegible] matsandarðan julaşsьhь triun [illegible] qaqьrьa kytərelə ovatsia, oðaq tьnmaьsь alqьştar həm „ura“, „jaşahen, iptəş Stalin“ tigən tavьştar menən qarşь alьlar.

Stalin iptəşteŋ telmərə qaðat tərən iqtьbar menən tьŋlandь. Jeŋaan ta'kirlangan ovatsia, „ura“, „jaşahen, beððeŋ taqьsьbeð Stalin!“ tigən tavьştar jaŋqьraj.

SSSR ÐЬŅ ALDЬNQЬ KOMBAJNERÐARЬ HƏM KOMBAJNERKALARЬ KƏŅƏŞMƏHENEN QOTLAVÐARЬ

IPTƏŞ STALINQA

Hinə, beððen jerebeððe yðgərtep qorvsьqa, vaq həm eik vaq krəstijan xuşalьqtarь ile, aqas huqalar həm arьq krəstijan attarь ile, hinen jetəkseləgeŋ menən iŋ ere avьl xuşalьqь ilenə, traktorðar həm kombajndar ilenə ajlandьrqan əsə [illegible] keşerə,—beð, kombajnerðar həm kombajnerkalar yðebeððeŋ jalqьnlь sələmdərebeððe jebərəbeð.

Beð—krəstijan ulдarь həm qьððarь—əgər ðə Sovetlar ilaьы bulmaqaa ьulha, əgər ðə LENIN-STALIN partiahь bulmaqaa ьulha,—beððeŋ jalmьqseð kulakqa qolьq xeðmətə jə ike vaq milekəsiek xuşalьqь hallьsqьnьa qarьпqь mьxtaq ьq ta ьuлыr ine.

Beð, qaðap maşinalarьn jereteвselər bulьp ajlanьsьlar, yðebeððeŋ bejek julaşsьbeððqa həm dunsьbeððqa, yðebeððeŋ raxmətebeððe, hinə, beððeŋ partiaqa, beððeŋ kolxoz həm sovxozðarьbeððqa, yðebeððeŋ vatanьbeððqa eirelgənlegebeððe, yðebeððeŋ maxьmabeððe selterəbeð.

Beð, ilebeððe nerense rulevojðar postьn eirmənkə ant itəbeð.

Beð, kiləhe jьlda „Kommunar“ ða iŋ kəmendə 600 gektar həm „Stalinets“ ta kəmendə 700 gektar urьrqa ant itəbeð.

Beð, hər bereбeð yðebeð kevek yk undarsa başqa kombajnerðar tərbijələrgə ant itəbeð.

Beð, kollektiv xeðmət armiahьnьŋ nerense haldattarь bulьv julьnda yðebeð jaulap alqan postarðь eirmənkə ant itəbeð.

Iptəş STALIN, beððeŋ bejek ilebeððəge jaqьь tormoş esen hinə bələ jerəktən raxmət!

Jaşahen, LENIN-STALIN partiahь həm beððeŋ julaşsьbeð—tuqqan, bejek STALIN!

IPTƏŞ MOLOTOFQA

Heðgə, beððeŋ bejek vatanьbeððьŋ xøkymət başlьqьna, xalьqtarðьŋ bejek julaşsьhь iptəş STALINÐЬŅ soratnigьna, beð, staxanofsь kombajnerðar, kolxoz həm sovxoz jalqьnlь sələme jebərəbeð.

Qaðerle iptəş Molotof, kiləhe jьlda MTS həm sovxoz kombajnerðarьnьŋ kombajndan fajðalanьvьn taqь la juqaraq kytərəstkərenə həm kombajndar menən ejlь bulьnsa xøkymət tarafьnan aldaqь jьlqa eireləsək planьn hiş kyðheð ytəvðə ta'min itəsəktərenə heððə ьşandьrabьð.

Jaşahen, xalьqtarðьŋ julaşsьhь bejek STALIN!

Jaşahen, beððeŋ bejek vatanьbeððьŋ xøkymət başlьqь iptəş MOLOTOF!

IPTƏŞ F. I. KOLESOF TELMƏRE

(Orenburg ølkəhe Pogromenski MTS nan)

[illegible]

bьna ... [illegible] həbəptər bulьnsa tik torovðar buldь, jageð ьsqlanьraq eşləj başlajьq, tiheŋ. Bьna bьl beððə bik kyp nəmələr eirðe.

Unьŋ ørtenə beððen MTS ta şundaj eş inderelgəjne. Beð- [illegible]

[illegible] əbь həm bətə donja xeðmət ejələrenen bejek julaşsьhь həm jetəksehe iptəş Stalin! (Alqьştar, „ura“ tavьştarь: Kolesof iptəş STALINÐЬŅ həm xøkymət aqzalarьnьŋ qulьn qьsa.)

SSSR ÐЬŅ ALDЬNQЬ KOMBAJNERÐARЬ HƏM KOMBAJNERKALARЬNЬŅ

VKP(b) YK HƏM XØKYMƏT AĢZALARЬ MENƏN KƏŅƏŞMƏHE

HØÐLANDЬRQЬS KƏŅƏŞMƏ

Beð kolxoz ejeðərenda sovet avьlьnьŋ aldьnqь keşelaren, dəvlət manfaqətəren kyðə ep iceşlavsə keşelərðe, telmaq krugozarь kiq bulqan keşelərðə kyrergə qədatlandek inde. Lakin kisə partia Ydək Komitetь jorjona torle avьldarðan jьjьlqan 200 keşe yððərenen politik alqa kitevðəre həm deje'm juðdəre menən telənə ţolodaj kydətьvsne ţuşəəpka qaldьra alalar ine.

Ular betəhe lə ale kyptən tygel avьldьŋ jənaj keşeləre bulqan qara eşselər, at qaravsьlar, ketəvselər, ular bьnan 2-3 jьl qьna elek qatmarlь maşinanь qьna tygel, ezlet jonaj maşinanь la nerense tapqьr kyrgən keşelər, xəðer ular avьl xuşalьqьndaqь iŋ aldьnqь maşinalar texnikahьna mekəmməl rəveştə ejə bulqanlar. Ular—yð eşterenen masterðarь. Həm ulardь telmərðərenə qarap la, ьsqь kyrenestəre buьsa la qalaьnь kvalifikatsialь eşselə ənan ajьrьrqa momkin tygel. Kisə ulardьŋ teldəre menən industrialaşterьlqan sotsialistik avьl xuşalьqь hejlane.

Ber kombajnqa 500, 600, 700 gektar! Ulardьŋ teləbə qajьlьь, xəttə iŋ aðmajdandьn urozajьn jьjьp alqanьla, Amerikaləqь urtasa norma tuðaьnьnda hejləmagəndə la, unda ber kombajn menən urьlqan iŋ dur majdandь yðeneŋ elgəşəve tio ikaplərgə ojalar ine. Bьl keşelər kombajn menən urozaj jьjьvðьŋ aşqa tiklem bildəle bulqan normalarьn vaitьlar həm unьь ular bik jaqьь aŋlajðar. Şulaj uq ular yð uŋьştarьnьŋ sьbəptəren də bik jaqьь aŋlajðar.

Sotsializm! Ular bьl hyððe yð kəvðələre kevek hidalar. Ular sotsializmdь ţeðejðər həm yððəre şul bejek ţeðəleşteŋ produktь bulьp torьlar.

Ulardьŋ partia həm xøkymət jetəkselərenə qarata əjtkən qotlavðarь, hyð alьp həjlavselər ðen hər berehe beððeŋ xalьqьbьððьŋ reŋdərsə həm millondarsa keşelərenən kiltergən qotlavðarь sikheð jalqьnlь həm tərən həjəv menən jaŋqьranьlar.

Kəŋəşmələ qatьşqan hər ber keşe yðeneŋ sikheð tərən kiştərən B aşьnda torovьlarqa, beððeŋ xalqьbьððь oşondaj dur jeŋevðərgə kilterevselərgə aŋlatьrqa tьrьştь.

Stalinda kevek jaŋqьraqan həm bьsь kyŋeldən əjtelgən jalqьnlь keşelek xistəre menən bьl zalqa xalьqtaŋ partiaqa, tьvqьn Stalinqa bulqan bьsь həm tərən həjəveneŋ ber elaşe kilterelgən.

Hər ber telmər iptəş Stalinqa, Molotof, Voroşilof, Kaganovic iptəştərgə sikheð kyp qoðav hyððəre menən tamamlandь həm ul qotlavðarðьŋ hər berehendə xaldaqь betə keşelər ajaq ørə bastьlar həm oðaq alqьşlanьlar. Hər ber orator yðeneŋ telmərenən hьŋ partia həm xøkymət jetəkselərenen quldarьn dulьtarsa həm jalqьnlь rəveştə qьsьь.

Ulardьŋ dur kyŋeleŋe tormoştaŋ nerense mektəben Qьðьl armiala ytkən.

— Qьðьl armiaqa berqaьqa tiklem,—tip əjtte Kalacьjьvski ortaqsoloq sovxozьnьŋ kombajnerь iptəş Krivsof,—min nədan həm tirə jaqьmdaqь bik aŋ naqane kyrə inem.

— Ə xəðer,—tip əjtə iptəş Stalin,—orator həm jaqьь orator.

Bьnьnaa la, Vasili Grigor'jevic Krivsof ьsta həm teplə itep həjlaj, unьŋ telmərenda bik dur politik maqna bar, ul bik kyp replikalarqa taparьtьq menən javap qajtara. Unьŋ şajarьp əjtkən hyððərenən zaldaqь nelə keşelər kelələr həm bik jeş unьŋ telmərən kesle alqьştar menən ьðələr.

Qьðьl armia Krivsofь həm unь qьna la tygel, bik kyptərðe maşinanь həjərgə ejrətkən.

Bьna şunьŋ esen ðə bьl kəŋəşmələ Qьðьl armia xermətenə, Stalin həm Voroşilof iptəştər xermətenə: „Jaşahen“, „ura“ tigən tavьştar bik jeş jaŋqьraj.

Bьl keşelərðeŋ texnik ybeşe ulardьŋ politik həm kul'tura jaqьnan ybeşe menən nergə barqan həm bьnda taqь la ber tapqьr ulardьŋ professialarьnьŋ, ulardьŋ eşterenen sotsialistik xaraktere kyrenə.

Iptəş Molotof ьsqьp həjləvselərðən ulardьŋ qədəlləge norma nan 3 həm 4 tapqьr artьq eşlavðərenen tep sьbəbe nəmələ bulqanlьqьn kyp tapqьrðar horaştь. Həm kombajnerðar: „Unьŋ sənəne betəhenən elek şunda, beð yðebeððe tormoştoŋ xuжalarь itep hidəbeð, ydebeð esen, yð dəvlətebeð esen eşləgebeððə hidəbeð, qalqanь betəhe lə şunan kilep sьqa“ tip javap qajtarðьlar.

Doneţki ølkəhe, Bogojavlenski maşina-traktor stantsahьnьŋ jaş kombajnerь Dimitrej Kosxar' kombajnerðьŋ jaqьь eşlaveneŋ bik şap formulahьn eirðe: beðenseнan—maşinanь hej, ikensenən—unь qara, esensenən—eşte ojoştor. Lakin ul da bьnьŋ mas'ələneŋ texnik jaqь qьna bulqanlьqьn əjtte. Ə tep nəmə? Tep nəmə jaşav həm eşlav kyŋelle bulьvda.

— Miqə 19 jaş,—tip əjtə Kosxar'—həm min ftikə reзimde kyrə alьnanьm. Tik alajьnnьŋ hyððərenən genə min unьŋ nidaj reзim bulqanlьqьn belem. Min yðebeððeŋ sovet reзimen belem həm unьŋ esen tormoşomdo eirergə əðermen, minə tik namьь menən eşlərgə genə kərək“.

Aldьnqь kombajnerðarðьŋ oşondaj dur uŋьştarьnьŋ sere bьna şunan tora.

Bьl ьnьş kyldənəge nəmə tygel, ber kombajnqa 800 həm xəttə 1.000 gektar—ul kyldənəgelek eşe tygel, lakin aðaqь sik tə tygel. Kisə kəŋəşmələ jьjьlqan kombajnerðar arahьnda qədəllegenən 4 tapqьr artьq normanь ber nisə jьl ğьna jana tide ytəp kilgən keşelər ðə bar ine. Danlьqlь kombajner Kolesof şundaj keşe, Agejef, Jakovlef, Kolosjokin şundaj keşelər.

Qatьn-qьð kombajnerkalar ðə dejem qudqaləştan arta qalmajðar. Kirehensə, ular jeş qьna alda bulьp sьqalar. Jevdakia Vinnik qajuvьq tuplap alьp, yðeneŋ orsele—qьðь kombajnerðь jarışqa saqьrqanlьqьn həm unь yð eşe menən jeŋgən jeŋgən kəŋəşməgə bik xaqlь qorurlьq menən əjtte. Ul qьna la tygel, ul betə iŋ kombajnerðarðь jeŋgən həm yðeneŋ Uspenski maşina-traktor stantsahьnda nerense urьnqa sьqqan.

Anna Kirejevna Kolanova unan da arь kitkən, ul yð kombajnь menən 606 gektar majdandьŋ urozajьn jьjьp alqan həm Arxangel'ski rajonьnda (Azov—Cernomorski krajь) nerense urьndь alqan.

— Heð həm beððeŋ partiabьð,—tip mərəjəqət itə Maria Aleksandrovna Petrova iptəş Stalinqa,—beðgə oşondaj qatmarlь maşinalarða eşlav həm bis ber nəmə'ə irðərðan qalьşmav imkanlegen birgəneged esen heðgə raxmət, qaðerle dustьbьð, raxmət. Saratof krajьnьŋ betə qьððarь ismenən heððeŋ qulьŋqьððь qьharqa rəxsət iteged.

Kesle ovatsia, gereldəve astьnda Petrova partia həm xøkymət jetəkselərenen quldarьn nьq qььp sьqa.

Ərmənstan kombajnerь iptəş Mardsanen yðeneŋ iptəştərenən, kolxozsьlarðan iptəş Kaganovicqa ajьrьvsa sələm kiltergən.— Heððeŋ hyððəreged, heððeŋ kyrhətmələreged,—tip əjtte iptəş Mardsanen,—beðgə eştə konkret jarðam bulьp xeðmət itələr həm min yðebeððeŋ kolxozsьlarьbьððan heðgə həm iptəş Stalinqa bьsь kyŋeldən raxmət əjtəm.

***

Kombajnerðarqa eş xaqь tylav jəhətenən sьjьl xøkymət tarafьnan qujьlqan jaŋь tərtipteŋ bik dur rolen ajьrьvsa kyrhətələr ðə, „kombajnerðar yððərenen bik dur eş xaqtarь turahьnda að həm qьhqasa qьna həjlajðar.

Natura menən alqan ikməktən başqa, bik kyp premialarðan başqa, 3.000,4.000 hum həm unan da kyberək—bьl ularðьŋ qəðəttəge eşlap alqandarь. Iptəş Orджonikidze kombajner Kapustinnan:

— Heð ber nisə aðna esendə 3.200 hum eşləp aldьqьðmь, tip horaj. Ul tьnlь qьna:

— 30 eş kenə esendə eşləp aldьm, tip javap qajtara.

— Ber nəməgə la moxtaj tygelmən, mineŋ betə nəməm də bar.—Bьl qььqa, lakin maqnale hyððər oratorðarðьŋ betəhenen də tip əjterlek telmərðərenda ьsoraj. Ə bьl turala betenləj bis ber nəmə əjtməvselər unьn yðenən yðe aŋlaşьlьp torovь səbəple şulaj eşlajðar.

Kombajnerðarðь ikense ber mas'ələ betəhenən kyberək qьðaqhьndьra. Yððərenen jaŋa-soktarenə ular xəðer ьşanьlar. Betəhe la kiləhe jьlqa ььjьlda qьnan kyberək eşləvgə vaqdə biralar. Lakin aldьnqь kombajnerðar qьna tygel, bəlki betə kombajnerðarðьŋ qədəttegenən bis jaqь 3 tapqьr artьq eşlavðərenə nisek ireşergə?—Ulardьŋ betəhen də qьðьqhьndьrqan mas'ələ bьna oşo. Həm ular betəhe lə yð iptəştərenən 5-10 keşene aderlərgə həm ularqa aldьnqьlarðь qьvьp jetergə jarðam itergə yð ehtarenə jeklamə alalar.

Bьl keşelərðeŋ vaqdəlare bik teplə həm ьşanьslь. Hər berehe yð hanьn əjtə. Jeş qьna ul han elekke oratorðьn əjtkənenən kəmerək. Vaqdəneŋ jaqьь ytəp əjtelgənlegə həm unь ytəv eşeneŋ nьq tikşerelgənlegə kyrenep tora. Ulardьŋ kyьbehendə keşelərðe tərbijələvðeŋ qajьь ber tərtibehe bar inde. Seбergə həm Uralqa barqan kombajnerðar yððərenə kəŋəşlьqь rajondarьnda başqa iptəştəren nisek eşkə ejrəterge tura kilgənlegen həm haŋьnan qajьь ber stajorlarðeŋ nisek yð uchiteldərenən jaqşьraq eşləj başlaqanlьqtarьn həjlajðar.

Kəŋəşmə kesle alqьştar həm „ura“, „jaşahen xalьqtarðьŋ julaşsьhь iptəş Stalin“, „jaşahen beððeŋ xøkymət başlьqь iptəş Molotof!“ tigən kesle tavьştar jaŋqьravь ьktьnda Stalin həm Molotof iptəştərgə qarata jaðьlqan qotlavðь ber tavьştan qabul itə. Kəŋəşmə şulaj uq VKP(b) Ydək komitetьnьŋ avьl xuşalьqь bylege medire iptəş Jakovlefka la qotlav jebərə.

***

Jer eştəre xalьq komissarь iptəş Cernofьŋ bik jaqtь faktlar menən huqarьlqan qььqasa telmərenən hьŋ hyð iptəş Stalinqa eirelgənlegə iqlan itelgəs, zal şatlьqlь ovatsianan jaŋqьraj başlanь. Alqьştar həm „ura“ tavьştarь bis tuqtamьh kevek kyrenə ine. Iptəş Stalin tьnlьqtь oðaq kettə. Nihajət, zal tьnqan kevek buldь, lakin jaŋьnan: „jaşahen beððeŋ Stalin!“, „beððeŋ tьvqan, jaqьn həm qaðerle Stalin!“ tigən tavьştar jaŋqьraj həm taqь la keslərək ovatsia zaldь tetrətə.

Jartь səqət davam itkən telmərenən hьŋ kəŋəşməneŋ delegattarь iptəş Stalindь şundaj uq kesle ovatsia həm təsvir itə almaьlьq ruxlalьq menən ьðalar.

(„PRAVDA“)

A. Ģ. TIL'BA IPTƏŞ TELMƏRE

(Başqortostan respublikahь kombajnerь)

Iptəştər, minə Başqortostandьŋ staxanofsь—kombajnerðarь ismenən iptəş Stalindь qotlarqa rəxsət iteged! (Alqьştar).

Iptəştər, min kulak balahь. Mineŋ ataj 1930 jьl ьsjьl etlev jaqьnan betereldə bəs həlende. Min 1931 jьlqa tiklem kolxozda eşlənem. Unan 1931 jьldan 1933 jьlqaşa min torlaqtar tədeleşendə qara eşse bulьp eşlənem. 1933 jьldan min sovxozqa indem, traktorsьlar kursьnda uqььlьm. Bьl vaqьtta ale min ... maşinaldarь belməj inem. Kursta min ber ajda 10 kən buldьm. Berense səbəndə min traktorda eşlənem. Oktabr' tantanahьnda, minə traktorda jaqьь eşləvem esen bylək itələr. Unan minə kombajnerðar kursьna jebərðelər, unda min ber aj 10 kən buldьm. Min traktorðь, unan kombajndar remontьnda namьь menən eşlənem. Ytkən jьl min „Stalinets“ kombajnьnda eşlənem, 297 gektar igen jьjьnьm həm sovxozda iŋ jaqьь kombajner bulьvьm səbəple byləklendem. Qьş menən min taqь la traktorðar remontьnda eşlənem, ə parqa hemontьnda eşləgem, ə parqa ... remontьnda buldьm. Bьl kombajn remontьnda ... 1.315 səqət alda eiredem.

Bьjьlqь jьlda min 567 gektar jьjьnьm (Alqьştar). 3784 hum aqsa eşlənem (Alqьştar). 1.049 kilogramm jaqьvlьq ekonomii ittem. Bьjьl mineŋ kombajnda

(AÐAĢЬ 2-SE BITTƏ).

Narkomsovxoz KALMANOVIC iptəş 30-sь nojabrda Sojuzdaqь sovxozdarðьŋ aldьnqь kombajnerðarьn qabul itte. HYRƏTTƏ (huldan uŋqa) Kalmanovic iptəş həm kombajner Sospenko, Ponamaref, Zelkof, Razomoj iptəştər. (Sojuz foto)

Hanqыrav telhedđərđen Ɵjələge ejrənev-proizvodstvo masterskojыnыŋ xeđmət ыramlыlыqы esen kərəşselərə.
HULDAN (ыŋtan aŋqa) I. NIKOLAJEF; 2. SELEXIN, UNDA: I. OGORODNIKOF, 2. JARKIN.
(Pasilof fotohы)

KOMBAJNER HƏM KOMBAJNERKALAR BƟTƏ SOJUZ KƏNƏŞMƏHENDƏ

ALDЬNQЬ KOMBAJNERĐAR HƟJLƏJĐƏR

IPTƏŞ TIL'BA TELMƏRENEŊ AĐAQЬ

(BAŞЬ 1-SE BITTƏ).

ln đur eşlap ыqarыv 24 gektar taƀkil itte. Ošo vaqыtta inde min kombajndы 1936 jыlqa remontlap qujđыm. Remonttы normalы bujыnsa bulqan sroktan 50 saqat elek tamamlanыm. 1936 jыl 700 gektar jыjыrqa hyđ birəm.

Maskəvgə, jerle vlas minə delegat itep jebərgənə lə, iptəş **Jakovlef**, uqa raxmət, minə jaqşы kombajner bulыvыm sənəple saqыrtыs. Dereƀ, min kulak balahы, ə min eşse həm krəƀtian eşe esen, sotsializm tedəv esen namыƀ menən kərəşəsəkmen. (**Alqыştar**).

Stalin: Alahы esen bela javap birməj.

Til'ba. Başqortostan milli politikanыŋ də eb ytkərev arqahыnda ordenlы respublikalar safыna basqы. Xəđerge vaqыtta beđđeŋ iŋ jaqşы natsional—kombajnerđarыbыđ bar.

Jəşəhen kommunistar partiahы; beđđeŋ dahi iptəş **STALINI** (**Alqыştar, „ura" tavыştarы. Iptəş Til'ba prezidiumqa ыƀыqa həm ətəhenəŋ də quldarыn qыƀa**).

S. J. JAKOVLEF TELMƏRE

(**INGUŞ orloq sovxozы, Tønjaq Kavkaz**)

Iptəştər, min Tønjaq Kavkaz kombajnerđarы isemenən iptəş **Stalinqa** jalqыnlы səlam tapşыram. (**Ovatsiaqa əjləngən keşle alqыştar**).

Min iptəştar, ni esen bed yƀa həm ydeneđđe ileneđđə xuƀa itep hiđə başlavыbыđ turahыnda ber ađ hejləməkse bulam.

Beđđeŋ partianыŋ həm iptəş **Stalindыŋ** (**keşle alqыştar**) jetəkselege arqahыnda, bed sovxoz damыbыđđaqы kulak qalдыqtarыn tamыrыnan qorotovqa ireşek. Dereƀ, ular əle bar, lakin inde bik ađ handa. Şuqa kyrə lə, bed sovxozdarđa eşləv memkinlegen aldыq.

Bed kombajnerđarqa xeđmət xaqы tylav turahыndaqы xɵkymət qararыn ejrəndek həm keşelər taqы la jaqsыraq, taqы la nыqыraq eşləj başlanыlar.

Məsələn, ydem turahыnda ajtep ytam. Min da—jəş kombajner, 1934 jыl qыna eşləj başlanыm. Ber nindəj đə kurstar ytergə tura kilmənə. Bыltыr 25 kon esendə 448 gektar urđыm. Min bыnыŋ esen minə kypme tylajasaktaren ihapka almanыm. Min eşlənem həm eşləgən vaqыtta ydemdə elekke kulak həm pomeşşiklarqa eşləgən kevek tɵjmənem, iptəştar. Min yđ ilemə eşləjem, ydem esen həm yđ balalarыm esen jaqşы tormoş tыvđыram tip xis item. Şunыŋ esen də mineŋ eşemdə uqыştы buldы.

Dereƀ, şundaj vaqiqalar đa buldы—50 gektar urqandar đa min alqan tiklem aldыlar. Sezon esendə 10 ar gektar qыna urыvsыlarđыŋ da, berense kategoria kombajnerđar stavkahы—350 hum alыv vaqiqalarы buldы.

Bыjыl min nisek eşlənem hun? Beđđeŋ sovxozda kyp qыjыnlыqtar buldы. Həm beđđə başqa sovxozdarđaqы kevek kyp eşləp saqыrыlqandar juq ine.

Beđđeŋ sovxoz bik keshed əle, kyptən tygel genə teđelgən. Min Inguş sovxozыnыŋ bela juqsы kombajnerdarыn eşlə ydem dan ыđergə saqыrđыm.

Stalin. Jarыşqamы?

Jakovlef. Ejə, jarыşqa. Lakin ular minə qыvap jeta alqanыlar.

Stalin. Timək, şulaj đa hed aldan saqqanhыqыđ?

Jakovlef. Ejə, ni esendər min aldыn sыqыm, xatin ydem də belməjem. (Keləv).

Stalin. Unыj kilə!

Jakovlef. Belməjem, balkem unaj kilə torqandыr. Lakin, minda minə tøjolovыnsa—kem eşlərgə teləj uqa bar vaqыt unaj kilə, kem eşlərgə teləməj, unыŋ eşe jaƀыşmaj, unыŋ gel edəkləƀ ta-od..klek.

Bыjыl min 19 kon esendə 468 gektar urđыm, qalqan vaqыttы Başqortostanda bulыrqa tura kildə.

Stalin. Ə, beđđeŋ bətahe 772 gektar kilep sыqtыmы?

Jakovlef. Ejə, min taqы Başqortostanda la buldыm. Ni esen beđđə haman jetešhed'lektər bar əle. Senki, beđđeŋ barыbыđ đa jaqşы eşləmajdər əle. Xəđer bыl jetešhed'lektərđe beterergə həm 1936 jыlda xeđmət ыramlыlыqыn taqы la juqarыraq kytərergə vaqыt, ikənen hər kemdeŋ aŋlavыna ireşergə kərək.

Bed 1935 jыlda bulqan jetešhed'lektərđe beterergə tыrыştыq, xuжalыq esselərə, sovxoz direktsiahы, politsylek menən bergəlәp ulardы hejlanek. Bed 1936 jыl bыl avыrlыqtarđы tamam bыndыrыvqa ireşergə tejeşbeđ.

Molotof. Ə, hedgə borav birergə memkinme?

Jakovlef. Memkin.

Molotof. Bela kombajnerđar, əgər ulardыŋ iŋ đur kypseleqe jaqşы kombajnerđar bulhыn esen, beđđeŋ ikeregeđsə, namə eşlərgə kərək bulыr ine?

Jakovlef. Kyrəhegeđme, bыqa min şulaj qarajыm. Beđđeŋ arabыđđa nelahe lə gramotalы tygeldər, şulaj uq betenləj nađan bulqandar bar. Min bыna, makəlaŋ, ydem turahыnda ajtam. Min 1928 jыl traktorislar kursыnda buldыm. Unda minə nəmələr kyrhəlergə elgerđelər hun? Minə „a", „ə", „v" xərefləren kyrhəttelər. Bыna mineŋ bətə gramotam şul. Min ujlajem, əlegə tiklem kyp kenə iptəşlər yđđərə esen eşləgəndəren aŋlamajdar, kemgeler başqaqa eşləgəndər kevek ujlajdar. Ular əle bed yđeneđ esen, yđ xɵkymətebeđ esen eşləgənebeđđe həm bыl xɵkymət beđđe tarыjlaqanыn aŋlamajdar.

Min 1933 jыl sovxozqa kildem, ul saqta min bik jarlы keşe inem. Mineŋ ul saqta 2 sal parыm da, ike kyldəgem genə bar ine. Ə min oşo jыldar esendə ydemə qajhы ber nəmələr aldыm. Min bыl 2 jыl esendə eşləp ydemə 2 hыjыr aldыm. (**Alqыştar**).

Stalin. Jetəme?

Jakovlef. Jetə, artыqы menən jetə. Bыltыr min hыjыr hatыp aldыm, şunыŋ ɵstɵvenə bylək itep berđe birđelər. Gramota aldыm, ыjlэkkə patefon aldыm.

Stalin. Plastinkalarы barmы?

Jakovlef. Başlabaq 5 dana bar ine, xəđer kyberək bar. Xəđer min jəşəjem həm yđ ydemdə jaqşы xəldə xis itəm. Bыl şunыq arqahыnda...

Stalin. Jaqşы eşləgəngə.

Jakovlef. Jaqşы eşləgəngə—bыnыhы bər, ləkin beđđeŋ partia ojoşmahыnыŋ jaqşы eşləve arqahыnda, Stalin iptəş arqahыnda buldы. (**Ovatsiaqa əjləngən keşle alqыştar, „ura" tavыştarы**).

JAŊЬSA EŞLƏRGƏ

VKP(в) Başqortostan Ɵlkə komitetыnыŋ promыjşlennost—transport bylege medire ip. MARNANSKI menən beseda

Başqortostandыŋ aldыŋqы promыjşlennost rajonы—Beloret zavodtarыnda staxanofsыlar xərəkəte bik aqыrыn jəjelderelə. Ləkin, xəđer beloretsы-staxanofsыlar nəl predprijətelərdə jəjđalanыlmaj jatqan đur rezervtar barlыq ikənen asыq kyrhətelər. Staxanof metodы menən eşləgə kysken eşselər, eşte dereƀ ojoştorovđыŋ həm juqarы xeđmət ыramlыlыqыnыŋ bыn elgeləren kyrhəttelər.

Bыna, Beloret zavodыndaqы staxanofsыlardыŋ eş kyrhətkestəre; BMZ-nыŋ „qoros qojovsыhы—Vlasof Andrej qorosto 12 saqatta qojoŋ urnыna 7 saqatta qojorqa elgəşkən. Ip. Krivonosof planda kyrhətelgən 220 stifto urnыna 268-275 te ƀirə. Ip. Semajin smenahы la şundaj uq ul-şlatqarqa elgəşte. Qoros qojovsыlar—Krivonosof həm Nuzin qorosto 12 saqatta qojov urnыna 6 saqatta qojalar.

Tokar'—Balaxin Aleksej ber stanoktan ike stanokqa kysep, ike tapqыr artыq norma birđe. Ber smenala 2-3 norma birgən tokar' ip. Vixgalef bigerək tə ajrыla.

Tirlən zavodыnda kyp staxanofsыlar elekke ike, ike jarыm, ɵs saqat urnыna keskoj valiktы ber saqat 20 minutta alaştыralar. Sutunkalardы mejeskə ultыrtыv metodыn da yđgərtep, eđtleshed ultыrtыvđы ojoştorđolar. Bыlar əstəle lə staxanofsы Talalajef, Taraxanof həm başqalarqa normanы ike tapqыrqa arttыrыvqa memkinlek birđelər.

Staršы travelşik ip. Pruskajef, ydeneŋ eş metodtarыn yđgərtevə, artыq keşelərđe qыƀqartыvы, eş kesteren junыsa ajыlep qujыvы arqahыnda ike tapqыr normanы birevgə elgəşte. Xəđer ul ber saqatta elekke planda kyrhətelgən 1,3 tonna urnыna 2,6 tonna birə.

Qoros ыƀыq sexыnda D-600 millimetrlы sarsaanda volocilşik bulыp eşləvse ip. Cernotkin Afonosi ydeneŋ eşen qajtanan qorop, eşlap sыqarыv normanыn 180 protsentqa jetkergən həm eş xaqыn 300 hymdan 700 hymqa kytərgən.

Ip. Cernotkindыŋ initsiativahыn timer proizvodstvohыnыŋ volocilşigы ip. Kotof Dmitri totop alыp timer ыƀыqtы volocilləvđə (6 millimetr tlep) sojuzda iŋ juqarы normanы birđe. 4,3 tonna urnыna ul 5,5 tonna norma birđe.

Timer proizvodstvohыnda volocilşiktər Berezin S., Stepacenko, VKP(в) aqzahы—Korotestor staxanofsa eşləj başlanыlar. Avtosef sexы nacal'nigы ip. Forlanin bela sextыŋ eşen tamыrыnan qajtanan qorđo. Maşinistarđы ikenəe kidakto eşləgə torqan eştərđən buşatыp, ularqa es maşinanan dyrt maşinala eşlərgə kysergə həm xeđmət ыramlыlыqыn 2 tapqыr arttыrыrqa memkinlek birgən.

Lakin, bыl metodtarđы başqa zavodtarqa kysereydə bik ađ eşləngən əle.

Beloret metal zavodы ydeneŋ jыllыq planыn tultыrыp qыjondыŋ, başqa zavodtarыna səjt'jo ƀirə. Tirlən həm qoros ыƀыq kanal zavodы ydđərenen jыllыq plandarыn tultыrqandar, lakin Beloret metal zavodы nəl ike zavodtan qađar temptaren tə'min itə almanы. Ošonan hedemtəhendə, Tirlən həm qoros ыƀыq kanat (SPKZ) zavodtarы yđđərenen glavkalarыna birgən jəb-lamalaren—dekabrđə 1935 jыl planыna ə'tajmə produksia birevđe ylaj almanlar. Zavodtarđыŋ ikevhe lə tulы bulmaqan nagruzka menən eşləjdər.

Ošo zavodtarđыŋ edəklək menən eşləvdərə staxanofsыlar xərəkəten jəjelderergə lə đur qamasыv bulыp tora.

Xuжalыqsыlar tarafыnan staxanofsыlarqa keşelərđe belməjensə, dəvamal rəveştə jaƀыp qujыv faktarы la bulqan. Beloret metal zavodы, Tirlən həm qoros ыƀыq kanat zavodtarыnda yđđərenen normalarыn 20—30 protsentqa arttыrыp ytegen eşselərđe staxanofsыlar tedməhenə indergəndər. Bыl keşelər yđđərenen eş metodtarыnda hiş ber jaqşыrыvqa elgəşməgəndər. Xuжalыqsыlar nəlaj Bev menən yđđərenen udarniktarыna staxanofsыlar kimələnə kytərelergə, stanokqa elgele rəveştə ejə bulыrqa, eş vaqыtыn dereƀ həm kul'turalы fajđalanыrqa, xeđmət ыramlыlыqыn juqarы kytərergə jarđam itməjdər.

Beloret metal zavodы prokat sexыnыn volosovşigы Kozlof Aleksej sentabr ajыnda planды 95, oktəbrđə 83 protsentqa tultыrđы. Volsovşik Kozlofыŋ da kyrhətkestəre şulaj. Şulaj bulыvqa qaramaƀtan, ular staxanofsы bulыp hanalalar. Tirlən zavodыnda staxanofsыlar tedməhendə 43 keşe həplana, şular arahыnda xeđmət ыramlыlыqыn 141, 114 protsentqa jetkerevselər bar. (Suşanof, Korolef, Idrisof). Ošo 43 keşe arahыnda xeđmət ыramlыlыqыn ike tapqыrqa arttыrqan ber genə eşse lə juq.

Bыlar həm başqa bik kyp eşse—udarniktar, otlichniktar bulыp hanalalar. Lakin, ular staxanofsыlar bulыp yƀmagandar əle. Eş ыsulыdыŋ eş ыramlыlыqыn normaqa qarata ike—ɵs tapqыrqa arttыrыvđa tygel. Ular yđđərenen ike metodtarыn yđgərthəndər, yđđərenen maşinalarыna ejə bulhandar, eş vaqыtыn ыqtisadlы həndər həm oşonoŋ menən xeđmət ыramlыlыqыn kytərevđə şarttы tыvđыrhыndar.

Bыna, məsələn, udarniktar ip. Talalajef həm Taraxanof avgust ajыnda normanы 140, sentabrđə 165, oktəbrđə 181 protsentqa tultыrqandar. Ular yđđərenen eş metodtarыn yđgərtep, sutunkalarđы mejeskə eđtleshed ultыrtыvđы ojoştorđolar həm produksianыŋ sыfatыn da jaqşыrttыlar, 200—220 paket urnыna, ular 264 paket birergə elgəştelər. Bыna—bыlar staxanofsыlar.

Şul uq vaqыtta bыn staxanofsыlarqa zavodtыŋ administratsiahы tarafыnan texnik jarđam itelməgən həm jaqşы eş şarttarы tыvđыrыlmaqan. Ulardыŋ eş metodtarы başqa agregattarqa kyserelməv genə tygel, xətte staxanofsыlar yđđərə xeđmət ыramlыlыqыnыn ber kimələndə genə totыp qalqandar.

№4 mejesteŋ qoros qojovsыhы (Beloret metal zavodы) Vlasof Andrej qoros qojovđы 12 saqat urnыna, 7 saqatta, qoros qojovsы eşse, kommunist Nuzin şulaj uq 12 saqatta qojov urnыna 7 saqatta qojqandar. Lakin, ulardыŋ kyrhətkestəre məqsədlə ojoştorolmaqandar. Profsojuz aktivыnыŋ kyptən tygel bulqan jыjыlыşыnda, Beloret—staxanofsыlarы inzener-texnik rabotniktarы tarafыnan ularqa jarđam kyrhətelməv, sexlarđыŋ administratsialarы kərəkle instrument menən tə'min itelməvđərə həm şunыŋ arqahыnda kyp vaqыtlыŋ başqa ərəm bulыvы turahыnda hejlənelər.

Beloret kommunistarы kyp zavodtarđa ыvыnlap ta staxanofsыlar xərəkətenen başыnda tormajlar həm uŋa jetəksselek itmənelər. Qoros ыƀыq zavodыndaqы 42 staxanofsыnыŋ ni barы ikəvhe genə kommunist. Bыl əle kyp kommunist proizvodstvennikdыŋ texnikaqa ejə bulыvđыŋ kərəklegen nыqlap aŋlarыna heŋlermegənlektəren, texnika uqыv menən jeterlek şөqəllənməgənlektəren kyrhətə.

Staxanofsыlar xərəkətenə sabotaж jəhəv vaqiqalarы la bar həm ul tərle formalarqa ina: Tirlən zavodыnыŋ mexanik sexы nacal'nigы Mexof zavodta staxanofsыlar xərəkətenen məmdə tygellegen ihbat itergə mataşыp qaraqan: „Bed əle ueot eştəren julqa hala almajbыđ, eşse yđenen irləgə namə eşləjhen belməj, ыnda staxanofsa eşləvđe, ike stanokqa kysevđe ujlap sыqarqandar". Ul eşselərgə: „Əgər đə staxanofsa eşlabagыđ, normalarđы həm norma xaqtarыn qajtanan qararqa tura kiləsək, ul vaqыtta yđegeđ belerhegeđ" tigən.

Staxanofsы—eşselər eşləv ikalaren ojoştorovđы, eşləv urыnыnda podşipniktar, kleşşalar, maj həm eşkə kərəkle başqa qoraldarđыn yđ vaqыtыnda buldыrыlыvыn talap itələr.

Şunыhы xarakterlы, Beloret staxanofsыlarы jetəksselərđən metodыn yđgərtevđə, həm yđđərenen metodtarыn indererge karta həbыp torqan səbəptərđe belerevđə bik nыq talap itələr. Şulaj bulha la, əle ular oşo kengə tiklem proizvodstvo jarđamыn alqandarы juq. Bыnы ajыvsыz ajtep ytergə kərək.

Qajhы ber jetekse iptaştar, inzener-texnik rabotniklarqa ular staxanofsыlar xərəkətenen başыnda torop jetəkselek itev đərenə jarđam itəhe urыnda nik anhat juldan, bələ inzener həm texniklarđы hiş tiqşerep tormajыnsa jamanlarqa başlaqandar.

Partia ojoşmalarыnыŋ bыrыstarы—belgestəgə formal' jaqtan qыna qaramajыnsa, aŋlatыv juldarы menən ulardыŋ eşse—staxanofsыlarqa texnik jarđam itevdərenə, ulardыŋ yđđərenen eştəren jaqsыrtыv, Staxanof metodtarыn talap itkənsə qajtanan qorovdarыna jarđam itevđən tora.

IREKLE XEĐMƏTTƏ KYTƏRELGƏN BULAT

„31 jыl inde fabrikala eşləjem. Min fabrikanы ike deverđə kyrđem. Berense devere—batşa zamanы devere ine. Ul saqta fabrikanыŋ xuжahы ubjor Naiđedof bulđы. Ulardы xəterləve avыr: ned kon-tɵn eşlanek. Ajqa 12 hymdan artыq xeđmət xaqы ala almanыq. Kul'tura kyrmanek, Başqort, urыƀ arahыnda eđlekhed talaş buqeş bardы. Eşse fabrikanan sыqыv menən esergə, qыbaqqa jыnala ine. Qыƀqahы—fabrika-xalarqa, kul'tura—qыnaq, esemen-xuligan, ujыn—karta buldы".

Ul vaqыtlarđы Bulat aqыj asы arыv menən xəterləj.

Tybən-Troitski boƀtav fabrikahы essehы Nasыjrof Bulat ydeneŋ 31 jыllыq xeđmətenen 13 jыlыn elekke xuжa-Najedofqa itrə. Alahы qumar bejы fabrikala haqыj bulə həm əstan ylep kitə. Alanan jəşləj qalqan Bulat—fabrikala tamaq xaqыna xeđmət itə, jorthыđ, bыjыrhыđ, usalkhыđ as tora.

Inde Bulattыŋ tormoşo belonlaj başqa. Unыn tormoşo mul, kyŋelle, şuqa kyra eşe lə ыramlыlы. Ul jaqşы eş elgələre birə. Fabrikala berense bulыp ike stanokta eşləvgə kysə.

—„Minə—, ti ul—, staxanofsыlar qudqalыşы, juqarы xeđmət normalarы birevgə dərtlənderđe. Tartыnыa-tartыnыa bulha la, ike stanokta eşlərgə tijəm. Təqdim menən administratsiaqa barđыm, Minə xuplap qarşы aldыlar. Ike stanokta eşləp kitəm. Hiş ber qыjыnlыq juq, kiresenсə, kyŋelle. Elek ber stanokta kenenə 14-15 metr boƀыv hыqыp, ajыna 120 hum eş xaqы ala inem. Xəđer ike stanokta smenaqa 48-50 metr boƀыv birəm. Ajыna 300 hymdan artыq eş xaqы alam. Ber stanokta eşləgəndə edegən jep krakkhe (brak) nыŋ kilonыn da kəm bulmaj ine. Xəđer brakы bik ađqa qalđы. Ike stanokta ber kilo sыmahыnda qыna sыqa".

Nasыjrof iptaş ydeneŋ eş metodtarыn hejləj.

—„Min stanoktы nыq belam. Stanoktы jaqşы qarajыm. Hər vaqыt majlap tyđətep toram. Smenanыn sыqqanda bela sexte jыjыştыrыp, maşinalarđы hertəp sыqam. Mineŋ stanok əđləndə tap juq. Vaq-tɵjək bulovđar bulqanda masterđы saqыrыp tormajыm. Stanoktы tuqtalmajыm. Eş barqan vaqыtta ydem tedətəm. Xəđer staxanofsa eşləj başlanыm. Ajlыq normanы 200 protsenttan da kəm ytəmajem. Boƀtavđыŋ sыfatы jaqşы. Brak birgənem juq.

Ip. Stalindыŋ hunqы dokladыn ejrəndek. Ul: „**Jəşəv jaqşыrđы, iptəştar. Jəşəv kyŋelleləndə. Ə kyŋelle jəşəgən saqta eş tə ыraj**" tine. Aj dərəƀ! Ejə jəşəv jaqşыrđы, jəşəv kyŋelleləndə. Min yđ tormoşom menən genə lə bыl juqarы nəqыjqa tulы şahit bula alam".

Bulat aqыj xəđer daniыqlы keşe. Şunыq esen də fabrika unы ydeneŋ delegatsiahы sostavыna indergən, respublikanыŋ baş qalahы—Ɵfegə jebərə, unda partia, xɵkymət jetəkselərə menən hejləşə.

Nasыjrof—irekle xeđmətta kytərelgən, ybken xeđmət qaharmanы.

B. Izsan

TIMER JUL KRIVONOSSЬLARЬ JAŊЬ REKORDTAR BIRƏLƏR

HƏR VAQЬT ĐUR KLAPANDA

Aleksej Nikolajevic Kovaljof Ɵfe depohыnda jaŋы kytərenke grafik alыnыv menən, ul tarala hyđ kərəşterep tormajыnsa, pojezdarđы đur qыđыvlыq menən jөrətev eşenə totonovsы maşinistarđыŋ berehe buldы.

Kovaljof Kropocjovo jaqыna berense tapqыr barыvыnda uq 47,2 kilometr həm kirə qajtqanda 61,7 kilometr texnik qыđыvlыq birđe. Nojabrđə ul bыl kyrhətkesen tuqы la arttыrыp rekord han—53,2 kilometr qыđыvlыq birđe. Kovaljof:

— Maşinist iŋ təvlap parovozdыŋ tedek bulыvыn qajqыrtыrqa tejeş,—ti.

Bыnыnlap ta, ul jөrətkən №74624 parovozdыŋ jөreş arahыnda remontta bulqanы juq. Şunыŋ menən bergə, parovoz hatqan promыjvkaqa ingəndə, Kovaljof maşinaqa qajđa, nindəj remont kərəklegen bela həm şunda uq brigadalarđыn proizvodstvo kənəşmahen ytkərep, ularqa eşle bylep birə. Remonttan hыŋ ul parovozqa yđe hыnav jabыj, unы bik jentəkləp tikşerə.

Kovaljofыŋ pojezыnda julda tərle səbəptərđən tuqtalыp torovđar bulmaj. Ul julqa sыqыv menən bela tormozdarqa hыnav jabыj. Unыŋ jarđamsыhы Anenkof ta şeƀыnыŋ eş stilenə jaqşы tөşengən; juldыŋ profile menən jaqşы tanыş, qajđa qыđыv alыp barыrqa, qajđa aqыrыnыraq barыrqa kərəgen belə.

Kovaljof pojezdarы hər vaqыt đur klapanda alыp bara.

Depoqa qajtqas, brigada maşinanы hər jaqtan jaqşыlap tikşergəndən hыŋ qыna jal itergə kitə.

(BaşTASS).

KVARTIRDA IPTƏŞ STALINDЬŊ TELMƏREN ƟJRƏNEV

28 həm 29 nojabrđə **parovoz-remont zavodы** mexanik sexыnыŋ eş mejeşe, staxanofsы tokar' Jagovkin, Mednikof, Sыje həm Bugajskidarđыn kvartiralarыnda iptəş Stalindыŋ telməren uqыvđы ytkərđe.

Staxanofsыlar həm ulardыŋ qatыndarы bejək jыlыaşsыnыn telmərən đur iqtibar menən tыŋlanelar həm iptəş Stalindыŋ „kyŋelle jəşəgəndə eş tə ыraj" tigən hyđđərenə qarata yđ tormoştarыnan misaldar kilterđelər.

Staxanofsыlardыŋ qatыndarы, irđərenen juqarы eş ыramlыlыqы masterđarы bulqandarыnan hыŋ, eş xaqtarы artыŋ qыna artыp, semjalarыnыŋ material xəle jaqşыrqanlыqыna şatlыq beldərđelər.

(BaşTASS).

Krekingstroj zavodы tedələgəneŋ taşsылar brigadahыnыŋ brigadirы— Staxanofsы— TERENKOF IVAN.

Krekingstroj zavodы tedələgəneŋ staxanofsыhы — TUŞEP KYZMA.

Krekingstroj zavodы tedələgəneŋ staxanofsыhы—KILNOKOF A.

Krekingstroj zavodы tedələgəneŋ staxanofsыhы — DEMANOF A. K.
(PANFILOF fotohы)

Tybən Troitski boƀtav fabrikahыnыŋ juqarы xeđmət ыramlыlыqы esen aldыnqы kerəşselərə.
HUL JAQTAN (ыŋtan aŋqa) I. KIRJANOF; 2. NASЬJROF TIMERBULAT; UN JAQTAN: I Fabrika texnorukovoditelы urыnbaƀarы iptəş JANDAŞEVSKI; 2. BULANSЬVA M.
(Pasilof fotohы)

TYBƏN TROITSKI BOƀTAV FABRIKAHЬNЬŊ DELEGATSIAHЬ IP. ISƏNCYRIN JANЬNDA

1-dekabrđə kendegə saqat berđə VKP(в) nыŋ Başqortostan Ɵlkə komitetы sekretarы ip. **Isəncyrin** Tybən Troitski boƀtav fabrikahы delegatsiahыn qabul itte.

Hyđ beseda rəveşendə başlandы. Ip. Isəncyrin, fabrika delegatsiahы—Bulansыvaqa unыŋ nisek eşləve turahыnda hejlərgə qыştы. Bulansыva hiş ber nərhəjmajыnsa, jыbaj hyđđər menən ydeneŋ eş təzribəhe, nisek iđep sotsialistik xeđmətteŋ juqarы elgə'ren birə alыvqa ireşkənlege turahыnda hejləne.

— Min 450 orsoq'o sel'faktor maşinahыnda brigadirsa bulыp eşləjem. Elek mineŋ brigadamda 5 keşe eşləj ine. Həm ned 5 keşe 130-150 kilogramm produksia eşləp sыqarыp, jetmaha 3-4 kilogramm brak birə inek. Xəđer mineŋ brigadamda 3 keşe eşləj həm 200-230 kilogramm produksia eşləp sыqarabыđ, brak juq.

— Tыqыđlandыrыlqan eş kөsenə kyserevđeŋ initsiatorы kem buldы?,—tip horaj ip. Isəncyrin.

— Min ydem, 5 keşe eşləgəndə 3 keşe menən eşləp bulqanlыqtы kytərep saqtam. Kyrəhegeđ, bed bыnы eşləj aldыq, artыq həm sыjfatlы produksia bira başlanыq. Bed bыnы yđ eşebeđđeŋ texnikahыn nыqlap ejrənev, Staxanof eş metodыn qullanыv nigeđendə eşləj aldыq.

— Eş xaqыŋыđ nisek?

— Elek min ajыna 80-90 hum eşlahəm, xəđer 150 hum eşləjem.

Ip. Isəncyrin, Bulansыva brigadahыnda eşləvselərđeŋ dejem eş xaqtarы turahыnda horaşыj. Hedemtələ eş xaqыn ыƀыqka alыv, unы tylәv məs'ələhendə ber tiklem aŋlaşыlmavdar bulqanlыqы həm sentabr başыnda normalarđы qajtanan qarav bulыp, normalarđыŋ 10 protsentqa arttыrыlыvы belendə.

Bыnan hыŋ fabrikanыŋ qart tuqыvsыhы, fabrikala 31 jыl eşləgən **Nasыjrof Timerbulat** hejləj.

— Min fabrikala berense bulыp ike stanokta ber julы eşləvgə kystem. Berense kendərđə iptəştərem minən keldelər. Lakin eş hedemtələren kyrə başlaqas, ular đa mineŋ artыmdan ejərđelər—ike stanokta eşləvgə kystelər. Xəđer min smenaqa elekke 18-19 metr urnыna 40-45 metr hыqam.

— Eş xaqыŋ nisek?

— Elekke 90-100 hum urnыna xəđer 200-250 hum alam.

Ip. Isəncyrin, Nasыjrofыŋ tormoş şarttarы, balalarы həm ydeneŋ uqыj-jađa belevselege turahыnda horaşыj.

Bыnan hыŋ apparat sexыnыŋ brigadirы **Kir'janof** həm delegatsia jetəksehe **Jandaşevski** iptəştar hejlənelər. Şulaj uq iptəş Isəncyrin fabrikanыŋ həm jerle promыjşlennost narkomatыnыŋ tuqыvsыlarđы kyptəek stanoktarqa kyserev jəhыnda nindəj konkret saralar kyrgənlektərə turahыnda horaşыj.

Narkomattыŋ jerle promыjşlennost gruppahы medire ip. Badamşin, tuqыvsы Nasыjrofыŋ, başqa predprijətie tuqыvsыlarыnыŋ eş təzribəhe nigeđendə, sig stanokta eşləj alыvы, Bulansыvanыŋ ber julы ike sel'faktorđa xeđmətləndere alыvы turahыnda hejləj. Bыnan hыŋ Jerle promыjşlennost xalыq komissarы urыnbaƀarы ip. **Xasienlin** fabrikanыŋ eşe turahыnda qыƀqa qыna sыqыş jahanы.

Delegatsia menən beseda jəhav ber saqattan artыqqa hudыldы. Iŋ huŋыnda ip. Isəncyrin:

— Hiş şikheđ, fabrika ytkən jыlqa qaraqanda bыjыl jaqşы eşləne. Ləkin bыl başlanqыs qыna. Staxanofsыlыq xərəkəte fabrikala kin massa xərəkətenə əjlənməgən əle. Nasыjrof, Bulansыva, Kir'janof h. b. iptəştar bыl başlanqыs xərəkətteŋ elgələre bulыp toralar.

Staxanofsыlыq xərəkəten ojoştororqa kərək. Sotsialistik xeđmətteŋ jaqşы elgələren birevse keşelər turahыnda kendələk qajqыrtыv buldыrыrqa, kiləhe jыl produksia birevđe ikelətə arttыrыvqa ireşergə kərək.

Delegatsia jetəksehe ip. Jandaşevski ip. Isəncyrin kyrhətmələreneŋ fabrika kollektivы tarafыnan jaqыn arala ytələsəgen həm fabrikanыŋ kiləhe jыl, bыjыlqыqa qaraqanda la jaqşыraq eşləjəsəgenə ыşandыrđы.

N. Safin

☆ ☆ ☆

VORONCIXIN BERENSELEKTE BЫQЬNDЬRMAJ

Ɵfe parovoz remont zavodыnыŋ timersehe **Voroncixin**, Kojrыjşeflaqы vagon remont zavodыnыŋ timersehe Demidoftыŋ ber smenala 101 ressor remontlaqanы turahыnda gazetalarđa uqыqandan hыŋ, şundaj uq eş ыramlыlыqы birergə hyđ birgəjne.

Iptəş Voroncixin yđ hyđendə tordo. Ul 108 ressor həm 25 no jэrđə 106 ressor eşləp, texnik normanы 4,5 tapqыr arttыrыp ytəne.

Voroncixindan ylgə alыp timersə **Burikof** ta juqarы eş ыramlыlыqы kyrhətte—ul smenaqa 102 ressor remontlanы.

Demidof Ɵfe parovoz remont zavodы timerselərenen uqыştarыn işetkəndən hыŋ, 116 ressor eşlərgə hyđ birđe. **Iptəş** Voroncixin Samar-Zlatoust julыnda berenselekte başqalarqa birergə teləməj—ul 125 ressor birergə jəklamə aldы.

(BaşTASS).

„HABANSЬ"—ALDЬNQЬ KOLXOZ

Tolegle rajonы. Aqbulat avыl sovet „**Habansы**" kolxozы 172 xuжalыqtы berlәştera. Kolxoz xuжalыq-politik kompanialarы butыnsыn ytəvđə aldыnqыlarđan hanala. Senki ul—jađqы sasevđe, uroжaj jыjыvđы, igen hыqыvđы həm dəylətkə birevđə rajonda berense bulыp belera. Kooperatsia aşa dəylətkə 2200 sentner igen hata.

Malsыlыq eşelə yƀə. Kolxoz MTF maldarыn 140, KTF maldarыn 133 başqa jetkerə. Dəylət malsыlыq planы tulыhыnsa ytələ.

Kolxozda namыƀ menən eşləvse udarniktar bar. Ular arahыna: **Zakirof, Valejef, Nurqalejef, Zakirova, Əkrəmof** iptəştar inalar.

Kolxozda xeđmət kendələren tikşerev bara. Jəhat arala mal uroжajыnыŋ juqarы dərəjə... [illegible]

M. FATIX...

ORLOQ HƏM MALSЬLЬQ SOVXOZDARЬ XALЬQ KOMISSARIATЬN QAJTANAN QOROV TURAHЬNDA

SSSR YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ QARARЬ

Sovxozdarьn artuɣan xuʒalьq ojoştoroɣ jaqьnan naşqaruv ham ulardь maşk uq ader lekle jetəkse kadrdar menan ta'min itev, ike aralaqь artьq zvenolardь beterev ham upravlenie apparatьn arzanajtuv maqsatь menan SSSR Ydək başqarma komitetь ham Xalьq komissardarь sovetь qarar itələr:

1. Sovxozdar xalьq komissariatьnan alьn kenəşьq orloq-malsьlьq trestь, Qazaqstan malsьlьq trestь, Almata harьqsalьq trestь, Minusinski, Almata ham Tav—Altaj het-it trestarь, şulaj uq „Torokman qara kyl" (unьŋ menan Torokman haraqsalьq trestь quşьldь), „Vazak qara kyl" (unьŋ menan Vazbaqstan malsьlьq trestь quşьldь) ham „Tazik qara kyl" (unьŋ menan elekke Tazikstan haraqsalьq trestь quşьldь) trestarь [illegible].

Ber orloq trestь sostavьnda qalqan orloq sovxozdarь menan [illegible] malsьlьq sovxozdarь xalьq komissariatьna [illegible].

2. Sovxozdar xalьq komissariatьnan baş upravlenielarьn ham territorial upravlenielarьn, ulardan torqan urьndarьn Maskavda qaldьrьp qajtanan tedorgə.

A) Orloqsoloq sovxozdarьnьŋ Başupravlenieнan tyвəndəge 8 proizvodstvo territorial upravlenielarьn ayьrьrga:

a) elekke Odessa, Donitski, Xirson, Starabelski, Dnepropetrovski ham Qьrьm orloq trestarь sovxozdarьn berləştergən Ukraina ham Qьrьm sovxozdarь upravlenieнь;

b) elekke Tenjaq Kavkaz, Rostof, Krasnodar ham Millerovski orloq trestarьn, şulaj uq „Gegant", „Ucenыj opыtnaj" ham „Ordzonikidze" ismendage sovxozdardь berləştergən Tenjaq sovxozdar upravlenieнь;

v) elekke Stalingrad, Varonez, Kujbыşef, Saratof orloq, orloqsoloq trestarьn ham sovxozdarьn berləştergən Volga buje sovxozdar upravlenieнь;

g) elekke Celabe, Başqortostan, Qazaqstan, Vzbakstan ham Omski orloq trestarьn, şulaj uq „Dangorь" ham „Raraza" sovxozdarьn berləştergən Kenьbaqьş sovxozdar upravlenieнь;

d) elekke Novo-sibirski ham Krasnojarski orloq trestarь sovxozdarьn, şulaj uq Irkutski orloq sovxozdarьn, Altaj [illegible] orloq — malsьlьq trestьn ham Jakutski orloq trestarь sovxozdarьn berləştergən Seвer sovxozdar upravlenieнь;

B. Het-it sovxozdarь Başupravlenieнan 9 proizvodstvo terretorial upravlenielarьna ayьrьrga:

a) elekke Tenjaq, Leningrad, Qojaş batьş, Kalinin, Rezan, Maskav, Gor'ki het-it trestarь sovxozdarьn ham Qaravajef ismendage sovxozdь berləştergən Tenjaq—Qojaş batьş rajondarь het-it sovxozdar upravlenieнь;

b) elekke Patigorski, Rostof, Millerovski, Qalmaq, Stalingrad, Voronez het-it trestarь sovxozdarьn ham „Livnь", „12 sе partsjezd" ismendage sovxozdarь berləştergən Azov—Qara diŋgez rajondarь het-it sovxozdar upravlenieнь;

v) elekke Xar'kof, Dnepropetrovski, Donitski het-it trestarь sovxozdarьn ham „Oktəbr revolytsiahь" sovxozdarьn berləştergən Ukraina het-it sovxozdar upravlenieнь;

g) elekke Tatarstan, Kujbыşef, Saratof, Nemestər, Orenburg, Başqortostan het-it trestarь sovxozdarьn ham „Broйl" sovxozdarьn berləştergən Volga buje het-it sovxozdar upravlenieнь;

d) elekke Omski, Tukalinski, Işem, Trojski ham Sverdlovski het-it trestarь sovxozdarьn ham Celabinski elkəhe het-it sovxozdar upravlenieнь;

e) elekke Almuinski, Qaraganda, Pavlodarski, Kenьbaqьş het-it trestarь sovxozdarьn, şulaj uq Minusinski ham Tav—Altaj het-it trestarь ham Almata het-it trestarь berləştergən Qazaqstan het-it sovxozdar upravlenieнь;

z) elekke Kennatьq Qazaqstan [illegible], Aqtyba ham Qьstanaj het-it trestarь sovxozdarьn berləştergən [illegible] upravlenieнь;

i) elekke Seвer — tarar, Barnavlski ham Navosibirski het-it trestarь sovxozdarьn ham Omski het-it trestarь sostavьndaqь sovxozdarьn berləştergən Seвer het-it sovxozdar upravlenieнь;

j) elekke Kuznes ham Kanski het-it trestarь ham Tav—Altaj het-it trestarь sovxozdarьn berləştergən Kuznes het-it sovxozdar upravlenieнь.

V. Sovxozdar xalьq komissariatьna Tav—Altaj het-it trestarьnan 17 sovxozdь ayьrep, ularьn Kuznes het-it sovxozdar upravlenieнь qaramaqьna tapşьrьrga.

V) Susqasьlьq sovxozdarь başupravlenieньn 4 proizvodstvo territorial upravlenielarьna ayьrьrga:

a) elekke Odessa, Dnepropetrovski, Kief, Cernigovski ham Vinitski susqasьlьq trestarь sovxozdarьn berləştergən Ukraina susqasьlьq sovxozdarь upravlenieнь;

b) elekke Kurski, Xar'kof, Patavski, Azov — Qara diŋgez, Tenjaq Kavkaz ham Dagьstan susqasьlьq trestarь sovxozdarьn berləştergən Tenjaq susqasьlьq sovxozdarь upravlenieнь;

v) elekke Voronez, Tambov, Saratof, Nemestər susqasьlьq trestarь sovxozdarьn, şulaj uq Xalьq komissariatьna turadan-tura qaraɣan nəbel susqasьlьq sovxozdarьn berləştergən Ydək rajondar susqasьlьq upravlenieнь;

g) elekke Kujbыşef, Ul'janof, Penze, Mardьva, Orinburg, Başqortostan ham Tatarstan susqasьlьq trestarь sovxozdarьn berləştergən Volga buje susqasьlьq sovxozdarь upravlenieнь;

[illegible]

3. Orloqsoloq sovxozdarь upravlenielarь sostavьnda tyвəndəge gruppalar bulьrqa tejeş: a) agronomia gruppahь; b) inzenerdar gruppahь; v) zootexnika gruppahь; g) tedəles gruppahь; d) plan—finans gruppahь; e) kadrdar ylege; j) ucot ylege; z) buxgalteria; i) inspektordar gruppahь.

4. Malsьlьq upravlenielarь sostavьnda tyвəndəge gruppalar ham ylektar tedorgə: a) zootexnika gruppahь; b) veterinaria gruppahь; v) agronomia gruppahь; g) tedəles gruppahь; d) plan—finans ylege; e) kadrdar ylege; j) ucot ylege; z) buxgalteria; i) inspektordar gruppahь.

5. SSSR Ydək başqarma komitetь ham Xalьq komissardarь sovetьnьŋ 1934 jьldьŋ 22-se [illegible] qararьnьŋ 4 ham 5 statьjalarь nigezendə ojoştorolqan [illegible] upravlenieнь [illegible].

6. Sovxozdar xalьq komissariatь ydək apparatь [illegible] 6203 [illegible].

7. Xuʒalьqtь idara itev [illegible] 2300 keşelek itep bildələrgə.

[illegible]

10. SSSR sovxozdar xalьq komissariatь [illegible] 1936 jьldьŋ 15-se qьnvarьna tamamlarqa.

SSSR Ydək başqarma komitetь predsedatele A. CERVƏKOF.

SSSR Xalьq komissardarь sovetь predsedatele: V. MOLOTOF.

SSSR Ydək başqarma komitetь sekretarь: I. AKULOF.

Maskav, Kreml' 28 nojabr, 1935 jьl.

POXOD JAQŞЬ YTTE

Bozajaz rajonь „Yzak" kolxozь poxod [illegible]

Kolxozdan in jaqşь udarnikdar Bikmitef iptəş 7 men 140 kilogramm igen aldь. Ş. SOJETEF

SUDNOLARDЬ REMONTLAV OJOŞTOROLMAQAN

„OKTƏBR REVOLYTSIAHЬ" ZATONЬNDA JƏNLE KEŞELƏRDƏ QAJQЬRTMAJDAR

Defekt vedomostь—sudnolardь qьş remontlav planьnan nigeze. [illegible]

[illegible] ham visavdare kyrhətelmagən. Plan ylege nacal'nigь Bur'jef.

— Jaraj, master ulardьŋ enteben də kaptandar ham mexaniktar menan yde anьqlar—ti. Вьnа şunьŋ hedemtahenda master (Kuznes secьn elerqa memkin) paraxoddan paraxodqa jegerə, kanaьlaşa, eşte anьqlaj...

Bigerak ta motor flotьn remontlavqa tuqtalerqa karak. Motor flotь bar jьl bajan arta. Zatonda ytkan jьlьŋ 18 urьnьna, вьjьl 27 maşina remontlanasьq. Zaton nacal'nigь 18 oktəbrdə yk bojoroq birde: „Motor sudnolarьnьŋ kyp bulьvdarьn ikka alьp, kruvel secьn motor secь itep oborudovat' itergə... Tiskes ham tokarnыj stanoktar qujьrqa, transmissia Ip...niahen əderlərgə. Vtav srogь 25 oktəbr. Вьnьn esen Kogan, Demenef ham Bur'jef iptəştar javaplьlar".

Bul bojoroq „beddeŋ sudoremont turahьnda qajqьrtqanlьqtь belhendar" tigən kevek, faqat javaplььqtь əkten toşerev maqsatь menan gena birelgən. Вьnь başqasa aŋlav memkin tygel. [illegible]

[illegible] Bьnda la ştat' bulaj ham jeted eslamajdar. Eşselər [illegible] minale ylege la sudoremont[illegible] qa ədərlanmagan. Ta'min eştare ojoştorolmagan. Keşelar [illegible] esen zatonqa, jaqa 15 [illegible] kilometrdan qalaqa kilerga memkin bulьlьr. [illegible] Ul'ki gena tygel, zaton ojoşmaları la nasar qarajdar. [illegible] Şurovka ham başqa avьldarqa urьnlaşqan eşselar 6-8 kilometrdan jajav [illegible]. Ulardьn semalarь [illegible] jortьrqa, jaqtьhьd [illegible]. Senki ulьn ham karasьn menan ta'min itev turahьnda ber [illegible] da qajqьrtmaj. Kul'tura eştare la nasar ojoştorolqan.

Ip. Stalindьn „kadrdar bəsəhen xəl itələr" tigən hyde, [illegible] zaton idarahь [illegible] zatondьŋ partia ham profsojuz ojoşmahь tanqьtlььlarnьŋ [illegible] ina almaqan. Jaŋь keşelarga, sudoremontьn juqlььjattь ytkarelevеn xal ta toqan keşelarga вьnaj jeŋej [illegible] qaraştь başqasa aŋlav memkin tygel.

A. Akl[illegible]f

„16—partsjezd" artelenen jaqarь xedmat sramlьsьqь esen kərəşevse keşelare. HULDAN UNQA 1. Başireva. R. 2. Cazof. J. 3. Mironova. T. (PANFILOF foto)

Ә. IXSAN

OBREZ HƏM JЬR

(„ETAP" tigən romandьŋ II-ylegenən ədəmtə).

Buskunsajьf tolop esena şerende. Oslo, totьan qadalardaj tьrpajьp torqan mьjьqtarьn ajlandьrep betərlənə. Mortazin menan ber qatardan jəgelgə bujalqan artь sanaqa ultьrdь. Mirqəli parlap jegergan aitarqa dibegə qaqtь.

— Ajt!

Sovet jorto aldьna jьjьlqan xalьq tarala başlanь. Buskunsajьfta batrakhota joregən Isgajef jelderep barqan sana artьnan qul boloqarь.

—Xuş, vəxşi!

Ber torkem xalьq kykreşep koldelər. Urtanan beravhe qьşpь alqa sьqtь. Barmaqtarьn — barmaqtarьna sanap kiterde,

— Starşinaqa!

Əjterhen də şul esena karak ine, tьnьjьu tamьrdarь eslamagən kese kevek baaьn halьndьrqan Tulkin qaqьrdь:

— Əj, jəmhəd kyrkalar!

Isgajef. Tulkinqa yrelde. Terkem tьnььdlandь. Gyjaki keşelərdəge elektrik ber sekundta jandь la, betəhen uqmaşturdь.

— Jadьad şul. Imen kevek jelke qorto tygel!

Mortazindь adatьqa kilgən Muratьf, qarlь kerpektare menan Buranbajьfqa qaranь.

— Balar kemdər?

— Tyvən os batraktarь!

Muratьf yde la anlamattan kelep jьarde. Manlajьndaqь tajьqaq herdar tolqьnlanьp, saslep aldьlar.

—Sojuzfaşistь ajьra.

Tulkin kykrəgen totto. [illegible] gena qatь şaşk qadalqanьn hid de. Mьja arqьlь arduqьs, bolqanьq tulqьn ytte. Qoroлaqь jevere kevek aitena tamsь tamsь. Ur naiqle Muratьftьŋ tьnьs hem kelkela jьlmajьvьn tanьp jenelgan, betkan kileş hydьhed gena kansalariaga adьmlanь.

Buranbajьf Tulkin eddarena qarap, endəşep qujdь,

—Nuqarь qatlam balahь. Atalь volosta piser buldь. Qatьnь Buskunsajьftardьŋ ber tarmaqь.

— Znacet, jar keşe!

Qojaş tyвənəjgəndən-tyвənəjde. Ad qana jel qudqaldь. Kyk sittarendəgi aq bolottar baş qalqьttь. Başsalardaqь aqastardan jondoə-jondoə qar qanat' ilqap uram əstena tinekde.

4

Muratьf Buranbajьfqa kyste. Rajondan kilgas tə urьnlaşqan kvartirьn jarataanь. Nisekter tendar odon, ytemhed, tamhed, kyŋelhed tojoldo.

...Ular qara-qarşь ultьrьp keŋəşalar. Xater qultьqtarьn, jalandarьn aqtarelar. Sьnar ədəkle stakandardan saj esalar da, təqь la şavlaşalar. Əjterhen da jaş hajalar hьv bujьnda bьvь bьvьp şajaralar.

Ujjamaqandan işek qaqьldь. Kem? Ə, Mortazin! Muratьf işekten ingən ten hьvьqь aşa qul huddь.

— Havmь Mortazin, nəmdar bar?

— Buskunsajьftь militsiaga tapşьrdьm. Volkomda buldьm. Gatinqa hojlanem, hina jadьv birde.

Mortazin kejemdaren taşlap mejeşkə jaqьnlaştь. Kykrak ketahenaq qaqьf sьqardь.

Muratьf ajьrьm ləzzətləq kyrhetep, qaьь jьjьrdь. Kyde menan jolqop-jolqop jotto:

„Muratьf iptəş!

Esged naŋar ... bulha maldardь, fararьь ojoşmaklaştьraganheged. Irtaga betorьged. Tempььd eşlajhe! Gigantqa qьsьlьqьd, alqa!

Volkom Gatin".

Mortazin ber stakan saj eskas ta, moron qanattarьn turhajtь, urьnьnan kytarelde. Buranbajьfqa ajlande.

—Belmajheged ale, min tadrə aşa mullanьŋ nəmaler jaşergənen kyrgajnem. Balaь aьtьnan aldьm.

— Ja?

— Вьnа!

Buranbajьf odon haqalьn alqalar kevek jellənderep ajaqqa baьtь,

— Jьrdar da bahal

Kyk qara menan jeşel qaqьdqa, arqьlь jadьlqan jadьvdь ut jaqtьhьna huddь:

„Uramda hьvdar bulmaha,
Kyperdar bulmaь ine.
Sovet vlastь bulmaha
Kolxoz qorolmoь ine".

—Jadьp bətə almaqan, qamasavlaqanhьqьd ikan!

Muratьftьŋ jedo kojop kitev ham asьvqa tuldь. Buranbajьftan jadьvdь alьp kyddere menan qьrqtь.

—Doşmap tik jatmaj. Obrez da tota, jьr da sьqara.

—Taqь la bar!

— Əjt-ajt!

—Obrez tigas ibka teşte. Tege obrezda „Qurmanьf Davlat" tip jadьlqajnь bit, kyrdegedme?

— Qurmanьf Davlat!

Buranbajьf qapьь hitkande, artqaraq sigenep tədrəlargə qaranь. Muratьf uььn kyddərenan eske davьl kisereven, atьlьp teşorgə torqan qurqьь qatьs jərəkanev taptь.

— Znacet, bandittar menan najlaşqandar.

...Mortazin ajaq astьnda şьqьrdaqan qar eşgə yk issetelde. Buranbajьf qapьs beqanahьna tajanьp, Mortazinqa qarap ujlanьp qaldь. Mьjena xolərga qarlь, jajee ylanlь uramda saklangan vaqiqalar qujoldo. Vaqiqa jeraika ytte. Nervalarda tapma xasil buldь.

Muratьf jaŋьd qaloqa ta, bloknotьn aqtarьrqa başlanь. Partia aqzalarь tedmehen taptь. „Ni barь 6 keşe. Xajer komsomoldar 27, şulaj da armia ad" esenon gena bejlande. Bloknotьn jarqьlanqan qatь usьnda ajlanderde. Qapьl stenaqa elengan Stalin portretьna toqalьь.

„Stalin! Ul bar vaqьttaqьsa irken babьp tora. Qara sastare, tada kavdənə keskaj lampa jaqtьhьnda jaltьrap nurlana. Gyjaki kiŋ qaştarь, tynarek jede, avьdь, sikalare xarakatlanə. Kykragenə qujqan qulьn frencik aьtьnan sьqarьrqa, hьdьrqa ita Namalər ajtergə, bejlarga botala".

Bit avьr minuttarda Muratьf dahi jedena kyd berlaştera. Jedenda danlь jeŋevdar bildahe saaklangan Stalin dart bira.

Begen də ul şulaj Stalinqa kilde. Begen da ul Stalindьn allьv bitenən ruxlanev uqьnь.

— „Ax hejəkle keşe!"

Muratьf tavьşь işek inəravena qujьldь. Buranbajьf aşьqьs raveşta kejemdaren buldь. Quldarьn bolqaştьrьp tədrənən uramqa qaranь. Qalьn bod aşa ber nəmə la kyrə almaj, qanat boroldo.

— Niŋə bik borsokьuŋ?

— Juq, uram ajьollanь..

— Nisek, huŋ nisek?

Muratьf vaqiqalar diŋgedena sumdь. Qaltьranьp, başьn kytarep jebarde. Tik aldьnda ber gena keşe—iptaşe Buranbajьftь tanьь. Ul hejlaj ine:

— Revolytsiaqa tiklem yk avьlda Batьrgaraj tigan qart tora. Ul tire menan savda ita. Xalьqtь malbьdьq şanaple tire hasar jьjnala. Qart xojjakar, savdaьь ədnakka karak. Ul yvenen uldarьn, kejavdaren kyrselarden maldarьn hujьrqa, tirelaren ydenə qaqlarьrqa qaşa. Ыnudan-ujmaq tojala. Qartььŋ Davlat isemle ulь inal urlavqa, xəlьqtь narьvqa—bandittьqqa birelə.

— Davlat bik jьrtqьs nəmel 20 jьl inde uramda, jalanda. Revolytsia vaqьtьnda aqtar armiahьna qaşla. Aqtar qьvьlqas 100 keşe alьp qasa. Tirə jaq avьldardь baba. Xalьqtь taran aьvlandьra. Axьrda militsialar kilep eandьm beterəlar. Ə Davlat qasьp qala. Xəder ular ikav. Davlat Qurmanьf ham Komeşbajьf jorojdar.

—Namьdar eşlamane ul Davlat! Avьldaŋ ike jaş qьdь armieнь maset ergahenda xalьq aldьnda qьlьь menan telgelane. Ber vaqьt mine la elakterdə. Şulaj aqtardan qasьp jьtqanda avьlqa kilep sьqtь. Osьraştьq. Mineŋ baş əьtemə nagan qujьp:

— Ber pulə, tip aqьrdь. Nisek qalqanьmdь ydem hiдmədem.

— Əvənese jьl avьlqa qajtalar. Baalar. Davlat menan Fatxi tigan bandit yd ara talaşalar. Fatxi ibera, jortqa sьqa. Taş stenaqa jeden qajьp hojlana. Tap şul saqta Davlat kila la, dur kybək menan Fatxiga huqa. Fatxiden baş hejəktare taşqa inep kita.

— Bed nardьq. Kyrdek. Taş qojma jal-jul bulьp qanlanqan. Fatxiden başь selparaqa vatьlqan ham kaydahenan ədelgan ine.

— Davlat sanatorianь baьtь. Davlat qalala buldь. Uььn maqtanьvьna qaraqanda, qalala ular ber qьddь kosiagandar. Qoddьn şiklanep ylтergandar. Hьvьqta tundьrьp bьvьь menan vaqlap idelgə ьrqьtqandar.

— Tormaga 6 tapqьr altьrtьldь. 6 hьnda la qastь. Batьn vaqьtьnda aqahь ispravnik, qustahь yratnik buldь. Davlat xaderda la tarnьrьь kiŋ jajьan. Qatьnь la bandit. Kyrahen Buskunsajьf ham Xamzin mulla menan da najlangan.

— Xamzin mulla L. yd vaqьtьnda bavqa abьtьrьp, jaqtь ken də keşe ylterte. Belanajda aqtar jaqlь bulьp, turan ile tedorgə jarenə, Zakirjan Xemzin tigane 1919 jьl Belanaj revolytsion tribunalь taraфьnan atьldь. Ul general Vitkovski ştabьnda torqan xalьda ber nisə bol'şevikte aqturqa birgan ham 40 meŋ hum nagrad alqan. Zakirjan revtribunal sudьnda „aьlьk aldьŋmь?", tip horavqa:

— „Aldьm ham doşmandardь virdem" tip qььqьrqan. Xamzindar kyp. ular sovet vlastьnьŋ tere doşmandarь.

— Obrez juqqa qьna Buskunsajьfqa inmagan. Ja, Davlat kilganda qaldьrьp kitkan. Ja bьlak. Davlat qajda bulha la, şul tirəla əjlənə. Inde nəmə, kulaktar unь dytt qullap tartasqьtar Lakin bed bandittarqa birelməbed.

...Buranbajьf dereklap ujandь. Kemdender ilaqan tavьşьn işetkəndaj buldь. Obrez pulahe tejgan ajaqьn hejpap aldь. Ajaq ta bik tьq avьrtmaj. Ilaqan keşe la juq ine.

Kyddar avьr qaaaqtьŋ qarunqь qatlavь aьtьnda jьqaldьlar. Tan siselde. Jerak heŋerenen tinevə aqьrьnajdь, alь qajdan, alььtan joqo kilde.

5

— Şulaj, fəqьr birelmaьka!

Xemzin mulla telmar huddь. Neska endere lantaq təvenə jaьesep qьrldap sьqtь. Quldarь hajqьnlandь, tutьqqan jedenda qara şaьlalar basьklande. Qaşь, kerpektarе jaььqandan-jaььla barь.

— Tulkin, hin qatьndardь uram bahьna şavlatьp qьna jorattan. Klamь taqmatьn Qudqaloş ber-ikehen hyndererga karak ine. Buskunsajьf jaqşь esane. Lakin elakte. Hin şunda kansalarida ultьrqanьhьŋ, qotoldorь almaqanhьŋ!

Tulkin mullaqa qaranь. Unьŋ kyddere lьnьp batalar, ajterhen hyd menan ber gena la jəneşmajdar kevek tojoldo.

—Şunьŋ nasar Davlatten obrezь kitte, timak, beddeŋ bajaneş-la belalar. Eş şul: xalьqqa anlatьrqa karak. Maldardь alalar, dinde jemeralar. Danьь keşelarde munsaqa qьvdьlar. Bьnь min, Ana Telkebajьf, kese Inmabek qarancьla, basьraqta buldьq. Xafizaf bьta eşte bedga jetkerergə tejeş. Bed jьjnalьşta qunaqta bar.

Idangə ajaqtarьn bakdap ultьrqan Sabi qart haqalьn sajьaj sajьaj tordo.

—Buskunsajьf qajtamь huŋ?

— Buskunsajьftь qajtarьr esen...

Mulla tьqьldь. Bite aşa qajnar tamsьlar qojoldo. Ejaktare kolhedlanep qaltьranь. Jelkalare baььndь. Dur qьdьl javlьqьn maŋlajьna qujьp kyddaren kyme de.

Qulьn başьnan joqarь menderep keskaj gena, jьvan, tynarak haqallь, tyьatajle, qahьd kese tordo. Mulla la, Telkebajьf ta, Sadrьj da, Tulkin da, Qatav da, betahe la qaneqtь hedep adьlar. Kyddar janь taьь ььtenda ujnaqlanьlar.

— Qorqьrqa jaramaj. Əle bedda kisə gena hejьrdap jorogan bьravde mahkegə ьrqьttьlar. Dini idara mosolmandardь haqlajaьaq. Maldarьn kire qajtarььq. Qazanda mosolman xekymete—turan xanlьqь tedelaьek. Min elekke ofeser—Xajri Əmin. Hanьk kuqьşьnda buldьm. Jaŋьş arala taqь la otrad tuplajьm. Qurqmaqьd toqandar, bed bergə!

Sadrьj qьvandь. Aьaq kyldak ifevenan hьdьlьp sьqqan kykrak jonderen hajpanь. Kytarelep tantaqьn qьrdь.

— Ix nəmen qunaq..

Jьmarььan idanga teşta. Sabi qart jamalь sygalap qьstardьnь.

— Mosolman xekymete la-dəla, ə?

Tulkin qunaqtьŋ jajlap qьna hejlaganen, yden tьken tььqarьn kejeflanep kydatte ham

— Hin nəmə eşlarga?

Mortazin hengere-hengere ur bьnan qalqtь.

— Ineş nəmə eşlarga?

Qunaq bit almaqarьn Bilkertte Timerəvlanep hьvlanqan jelkahen tьrnanь. Barmaqь menan ejagen qaьtь.

— Şuqa bit jьjeren keŋəş. Maldarqa tod birergə, tuqmarqa, hujьrqa. Igende turatьrqa Lььqardavьqtardь kьsarga. Ul bulьrqa. Xalьqtь kolxozqa qarşь ajaqlandьrьrqa. Otrad tedolges sьqьrqa. Ineş nəmə eşlarga?

Qunaq avьdьn oslandьrdь maŋlaj tirelaren qaььrttь. Ubal janьv menan bьt ej esen aqtardь.

— Irqarьlanьqьd doraktar'

...Sadrьj Xafizaf qьrqanь şьqьrdatmajьnsa qьna siklane. Ojena borolqo, hevьq nyrьnaga qьlьn tiderde. „Ax unьь ojanьndaj bexetle! Jaŋь qьna ak mosolman xekymete vakilen qьnul itte. Ismə — Xajri Əmin Ul qara at ejarlap ten bulha la kitte. Niŋləhen eş keshe"

Nektan başaq totop Qatav sьqtь. Sadrьj fikere qajdalьjьl menan qьşalьp alььqa osto.

...Sadrьj aььqan kavdahen tyşakka halqanda kyp vaqьt ytkajne inde. Ber kisə ken ul janlamanь. Eş erkelep kena tora Jebelmə? Ike haьar, eş hatьq hajdь. Elekke ten igen jьjerde. „Başqalar da şulaj mikan?" horadь.. „Bildə şulaj, Xajri Əmin hydenan sьqmahtar", ydenən yde javaplanь ham qatьььan zrqahьn qujьp jattь.

..Odon [illegible] tende aq qar jadьrtqьna mal qaqь menan qьdardь.

HYRƏTTƏ: ØFØ, BSPS jal jortonda jal itevse, Milovka sovxozь uqьusьlarь XƏBIBULLINA hэm BIKMƏXƏMƏTOVA ASIA iptəştər qəlaj eilliardta ujnarqa [illegible]
(BESPALOF fotohь)

KOLXOZSЬLAR TARIXI TELMƏRGƏ EŞ MENƏN JAVAP BIRƏLƏR

[illegible]

M. ALMALЬF.

MARIA DEMCENKO KEVEK EŞLƏRGƏ

[illegible]

M. ALMALЬF.

SROGЬNAN BER AJ ELEK TAMAMLARQA

[illegible]

BIKTAŞF.

„URAQ" KOLXOZЬ JAQQЬ ƏƏERLƏNƏ

[illegible] ...ь hulo ham 97 sentner straxovaj fond nojdaj tadarьldь. Xəderge henda bətə avьl xuzalьqь maşinalarьna (saskes, huşan, famьs ham naşqalar) remont ebta. Bьjerdьŋ 50 protsentь remonllanьp bette la inde.

Şulaj uq kolxoz mal jaşelsa uŋsaşьna eja eardь. 13,5 gektar jaşьlsa mujdanьnan 2598 sent[illegible] ...şelsə orloqtarь əderlənep quja[illegible]. Baqsa origadahьnьŋ brigadirь ip. Səjetəf jetəkselegə aştьnda, kilaha julda taqь la kyserak urozaj alьv esen brigada aqtьlalь. Arahьnda agrotexnikalь ejrenev eştare jajelderelde.

BAJЬŞЬF.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 2. Abissinianьn xəbər itev najonsa Italianьŋ Samali kolonianьnda Oela tigan soltanat ergahenda Abissinia qaşkardare Amara qalahьn yŭ quldarьna alqandar.

Kenjaq—kenesi̇ş frontьnda ras Destanьŋ 20 meŋ qaşkare Dolanьŋ tenjaq-kennajьşьnda Italianьŋ mexanizm uştьrьl jan qaşkardarenen hөzymen tuqtatqan.

Abissinianьŋ rasmi datralarьnda Italia qaşkardarenen Makale qalahьnan sigenevdare abissinialьlardь tьdaqqa elaktarev maqsatь menan jahalqan manevr bulьvsan qaraqlar. Abissinia haqьş eştare ministrь bьl turala ras Sejjumqa ihkartev jebərde.

ITALIALA SSSR ƏJA QARŞЬ KAMPANIA

Rim, 1. Italianan xəbər itev najonsa, sanksialardan qutьlьvь ajqanьь unda SSSR qa qarşь kampania signal bulьnьs naşlanmqan kevek jojlgan. „Popolo D' Italia" gazetь m'lətsotsialistardьŋ beta qanəxal propagandalarьn bəbəp sьqara ham uqa qaşla. Bela gazetalar Sovetlar sojuzьndaqь „vosstanie" turahьnda ujlap sьqarьlqan ujdьrmalarьь jana bьbьp sьqara naşlanьlar.

ADЬQ JETEŞMƏJ

Rim, 2. Ilde adьq jeteşmave kendan-ken qarqьvraq bildele bara. Restorandarda ham aşxanalarda [illegible]

BERLINDƏ REVOLYTSIOn ESSELƏRDE QULQJA ALЬV

Vena, 1. Berlindan xəbər [illegible]

GERMANIALA TOVAR XAQTARЬ KYTƏRELƏ

London, 2. „N'jus kronekl" [illegible] ...bera. Kisə berense tormaş: berlu la it esen gena tygel, nəlki kykəj halьp alьv esen da sirutlar barьbqa klide. Kyp kena qalalarda adьq jeteşmev arqahьnda tsvnlaşiar buldь. Xanarsanen hyddarena qaraqanda, „eşselarde tunьslandьrьv esen" ner tirlem miqdar majьь Gomborg qalahьna jebərergə tura kilgan.

EJƏHEƏ KLUB

Nuriman rajon ydagendage klubtьŋ tirehe, qojma menan uratьlmaqan. Şuqa kyra klub ergahendage vaq aqastardь kəzalar kimerep naterde. Qajhь ber „aqыlь baştar" dar aqastьŋ baştarьn qerqьp, uramqa ulturtqajьlar, lakin ular da qoroqolar.

Klubtьŋ baqьslarь jemerek, tədra aьjalarь vatьq, meneldar jemerelep betkan.

Klubtьŋ qьş jaqььq utьnь juq. Şuqa kyra unda kino la, spektakl' də bajramdan bajramqa qьna qujьla. Unda la ele komsomol rajkomь ham rajprofsovet aşa mobilizovalt itmaban spektakl' qujьv esen keşe tasьp bulmaj. Klubta ujьn qoraldarь juq. Radio, elektrik ta ytkarelmagan. Sonьŋ klubtьŋ aydeetь ьqa irek birmaj.

Rajon kitapxanahь jьlьna ner nisa tapqьr urьn almaştьra. Unda qьdьqlьnьp uqьrlьq kitaptar da juq. Şunьŋ əştavena ul kyp vaqьt bikle bula.

Rajon maqarif bylege, ydenda aşa ham kul'tura rasotnikstarь jeteşnəvgə haltap kolь menan kitapxananь qaravdan baş tarta. Rajon başqarma komiteьs: „klub beddeŋ bydzelqa inmagan" ti. Ə kolxozdar, klub rajon ydagenda, unь rajon ojoşmalarь qaraharдar" tidar.

Klub medire itep ike kyde la tuqьь ner keşene quiqajььar. Ul ydenə jardamьь itep ber kyde tuqьь, banqьrav keşene jallanь. Xəder oşo ike qarьpka ner berehen jetaklap, klub turahьnda qajqьrtqь jerərgə qaldь.

Bьl faktar rajon ojoşmalarьnьŋ massanь kul'tura jaqьnan xedmatlanderevgə kəlep qaravdarьn kyrhatalar. [illegible]

XƏMITTE KEM TƏRBIƏLƏRGƏ TEJEŞ?

Xəmitka 5 jaş tuldь. Unьŋ bьl 6 jьlьŋ qəmərə siktan tьş avьr şarttarda ytte. Xəmit tьvqandan huŋ ədaq ta ytmaj unьŋ asahe la, atahь la ylelar. Balaj bala notəнdaj sit keşelar qulьnda tərbiəlanep ajaq qa nuldь.

Xəmitteŋ 17 jaşka jetkan aqahь la bar. Lakin ul ydeneŋ balakaj enehe turahьnda uj lap ta qaramaj.

Jaj kəndare Xəmit esen nijram bula. Sarkl ul qajda qьna barha la adьq, joqlarqa jьlь mejeş tana. Ə nьna qьş kene i de unьŋ tormoşo ajьvsa qьjьlaşa. Ul jalan ajaq, kyldəksan ber işektan ikense işekka jegərep jərəj. Ber ajda ber-ike minut jьlьnьp sьqa, ikense ner ajda aŋaj hanьq aŋeq qaвa.

Təŋ uddьrьv Xəmit esen ta qь la qьjьnьraq. Ulardьŋ yŭ a ŭare juq, şuqa kyra nalaкaj Xəmit keşelarden oj ahlarьnda, jort qaralddarьnda tan uddьra.

SSSR Sovnarkomь ham VK(b)Ə Yjək komitelь, na'lalar ykh diegen ham qaravsьĥdьŋ qan nolьrьv turahьndaqь qararьarьnda kolxozdarьŋ yŭ ara jardam jamaqat kassa'arь əhlənə la melem bunsьtardьŋ berehe itep jыlьn balalardь tarbiəlav bureseň jakmaltejar. SSR Sojuzь Sovnarkomьnьŋ rezervfondьnan hər ber sojuz respublikahьna kolxozdarьqь bьl kassalarqa jardam itev esen ajrьm fond bylende.

Ə „KIM" kolxozь (Qьmыš qolь rajonь) idarahь nalakaj Xəmitteŋ 5 jьl buje kese işege təne bajьn jeravena jьl qujьa, yŭ ara jardam jəmaqat kassahь fhaena tьŋь ьkьaş kejeme, adьq ham jьlь mejeş menan ta'min itev saralьn kyr[illegible]

K. Usol rajonь „Frunze" kolxozьnda igen huqьv eştare ərə nəş [illegible] ...„KIM" kolxozь idarahь nəlakaj Xəmitteŋ [illegible] kyp eştar ertep ʼəlsa [illegible]

M. Ə.

BEBGƏ JADALAR

IGEN HUQЬV ƏƏBLƏ

K-Usol rajonь davmalenda igeŋ huqьv eştare nik nasar barьa. Oşo kəŋgə tiklem kolxozdar 73, janqьdaqtar 44 protsent urozajdь huqьp aldьlar. Huqьv huqьşsьn raveşta ojoştorolmaqan. Bigerak ta „Molotof", „Jaŋь Ural", „Karl" kolxozdarь hejrəlalar. Ular igen huqьvdь barь tik 54-45 protsent arahьnda totalar. Rajon ojoşmalarь igen huqьv menan jetəkselek itmajdar.

Aвьzgildin.

IGEN BATЬP ALЬV OJOŞTOROLMAQAN

Rasmakəj sel'polь, (Toporin rajonь) kul'turalь sovet savdahьn jajep jəjəzev esen jəməqaq kəraşə. Igen batьp alьv eştare karagense ojoştorolmaqan. Lavkaqa, kolxozsьlarqa kərək tovardar vaqtьnda kilterelmaj. Sel'po rasotnikstarь tovar kiltertev surahьn kytev urьnьna ulardь kilterep birevde kətep jatalar. Bageuge kəndə sel'pola ni barь 1 meŋ 140 humlьq qьna tovar bar. Şunьŋ arqahьnda kolxozsьlar igendaren başqa sel'polarqa ilep hatalar. Sel'po oşo kəŋgə tiklem 7 sentner qьna igen batьp alqan. Tamake, şьrьь, papiros kəvek tovardar kyptanan kilterelgane juq.

Qəllamьf.

MATЬRAJ, AQJAR SOVETTARЬ MAJA TUPLAVDЬ ƏƏƏLƏR

[illegible]

AQQUZIN.

IGEN HUQЬV HUDЬLA

[illegible]

BSPSTЬN ØFØLƏGE JAL JORTONDA

ØHYRƏTTƏ: Jal itevselar yddarenen kendaren oşolaj kyŋelle ytkaralar.
(Bespalof fotohь)

ØFØ, BSPS jal jortonda jal it'ue xedmatsəndar vaqьtlaren kul'turalь ham kyŋelle itep ydqaralar.
HYRƏTTƏ: Jal jortonoŋ kul'tur-igь VALODƏ STRAOŞIN, jal itevselarga billiard ujnarqa ejrata.
(BESPALOF fotohь).

VRAC MIŞENINDЬŊ 35 JЬLLЬQ XEƏMƏTE

Starletamaq medisina rasotnikstarь ham rajondьŋ bete jamaqatselege 29 nojabrda Starletamaq rajon bol'nitsahь ergahendaге eŋ ay'ektəŋ medic vrac Mişenin Mixail Nikolajevicьŋ vraclьq ham jamaqal eşenen 35 jьllьq jyвilejen najram itə.

Doktor Mişenin M. N. 1900-se jьl Qazan universitetьn betergandan huŋ Starletamaq ejade Petrovski avьlьna kilə. Ham şunan birle Starletamaq rajonьnda eşləj.

Vrac Mişenindьŋ vraclьq eşe vrac okulist (kyd vracь) bulьv menan gena siklanmaj. Ul beta jaqtan əderlekle ham bytan bairьŋ belgeselektan da konsul'tatsia bira ala.

Vrac Mişenin terrinale vrac bulьvь menan Starletamaq rajonь eşenda gena tygel, ta jaqtaqь bytan rajon xeðmatsandarenen xermate menan da fajdalana. Ul inde jaş bulmavьna qaramaĥtan jəmaqat eştarenda la aktiv qatnaşa.

Ul ydenen uŋьşlь ham jaqşь xedmate esen larlə ojoşmalar tarafьnan 4 tapqьr bylaklana ham beşn eşmakarlege turьhьn da Starletamaq rajon başqarma komitetь tarafьnan ber nisa tapqьrdar sildalanela.

Yŭ qemerenan 35 jьlьn Başqortostan xedmatsandarenen bavlьqьn haqlav esen birgan vrac Mişenindьŋ taqь la kyp jьldar jaşaven ham taqь la uŋьşlь eştar eşləven telajeĥ.

Havlьq haqlav Xalьq komissarь urьnbaşarь: FIL'BERT.

QЬŞQA ИЗSAR ƏƏERLƏNEV —BORAVLAV EŞEN AQЬRЬNAJTA

Işemsaj, 2 (BaşTASS). Nojabr ajьnda 4750 metr urьnьna 3994,6 metr jer boravlanьp, plan 84,1 protsentqa ytalde. Hul jaq jardan (ul 100,1 protsentqa ytane) başqa beta gruppalar eş tempьn aqьrьnajttьlar. Plan ytalmavga vodopro od juldarьnьŋ şulaj uq kaceqarkanьn qьsqa ader bulmavь, jaŋь burovajdardьŋ buqlap eşkə başlavь sasap buldь.

Eksploatatsia esselare neft' ьqaravda jaqь uqьştarqa ireştelar. 60000 tonna urьnьna 69911 tonna neft' ьqarьlьp, plan 116,5 protsentqa ham neft' odatьv planь 104,1 protsentqa ytalde.

Boravlav eşenda staxanofsь Kamendantof 360 metr urьnьna 515 metr jer ytte.

HAVA TRANSPORTЬNDA RADIO

Aviatsia juldarьndaqь aeroporttar ham samoljottar menan bajlaneş totov esen Øfe aerodromьnda qьsqa dulqьnlь radiostansia tədela. Radiostansialar Janavьlda ham Magnitogorskida tedelde. Sojuz marştьrьn daqь avialinia asьlьv menan Bere ham Beloretta la şundaj uq stansalar tədtəlasak. Bьl radiostansialar julda barьvsь samoljottar menan bajlaneş totorqa momkinlek birasak.

(BaşTASS).

DELEGAT SALAXЬF DOKLAD JAHAЬ

Nuriman rajonь „Başit" kolxozьnan udarnik-kolxozsьlardan bela Başqortostan III-sjezdьna delegat bulьp kilgan Salaxьf Idris iptaş kolxozsьlardьŋ dajem jьjnalьşьnda doklad m nan sьqtь. Şulaj uq ul kolxozsьlarqa sjezd meraraqatьn jetkerde.

Kolxozsьlar sjezd meraraqatena javap urьnьnda, berense qьnvarqa səsevgə əderlekte betererga, səsev eroqьn 10 kəŋgə qьsqartьrqa buldьlar.

S.

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

TƏNQIT-BIBLEOGRAFIA

„SURAQOL"

(T. XƏJBULLIN əsare. 1-kitap, Başgiz nəşra, 1935 jьl, 160 bit, baqь 2 h. 25 t.).

Iptaş Xəjbullindьŋ bьqsa baьlqan əsərdare kyrengane juq ine ele. Bьl unьŋ berense kitaьь bulьrqa tejeş. Şuqa qaramaĥtaŋ, unьŋ bьl əsare kylame jaqьnan nulhьn, jekmatkehe jaqьnan nulhьn kiŋ uqьvsьlar, ədəbiatsьlardьŋ iqtibarьn şlqьtьrьrqa xaqlь.

„Suraqol" — avtordьŋ ydeneŋ əjevense tarixi xikaja. Lakin bьl qьna ad. Ul xikajə ramkahьnan sьqьp, povest darazahena kytarela. Jekmatkehenen kiŋlege, əsarda qujьlqan mas'alalarden kyplege şul fikerde əjterge momkinlek birə.

Povest, 18-ьbvatьn tavge jartьhьnda Berjan başqorttarь arahьnda bulqan vaqiqalardan alьnьp jadьlqan. Batşa sinovniktarьnьŋ kolonizatsia politikahьn ytkarevdare, başqorttoŋ bajdarь ham mullalarьnьŋ ьlarqa jardam itevdare, ə başqort xedmatsandarenen bьlardьŋ batahena la qarşь — jer ham urmandarьn birmaŭ esen keraş alьp barьvdarь — əsarden jekmatkehendage top momenttar bulьp toralar. Sьjьfi differinsiatsia kesajgan hajьn, ike sьjьnaf arahьndaqь keraş qarqьvlaşa bara ham xedmatsan massa yŭ esenan jetakselaren, nabьrdarьn ytterep sьqara. Əsarden soxetьn bytep qaraqanda şьqtarь kyrəhed.

„Suraqol — povesttьŋ top gerojь. Unьŋ atahь, Sьsaj bьrtonqa qarşьlьq kyrhatkane esen hergengə jebərelgən ham şunda ytgən. Kortondьŋ nojorqь urnьnьa eşahen kymer bedana halьp jandьrqandar. Ul yde 12 jaşьnan alьp, 13 jьl buşь Xьsr bajdь batrak bulьp eşlaj. Bajdьŋ tuqьmььna ььdamaj qaşьp kita ham jaqьndaqь ber zavodqa barьp eşka ina. Unda 9 jьl eşlagandan huŋ taqь yŭ avьlьna qajta. Bьl vaqьtta Qolmьrda starşina ham unьŋ taraftardarь başqorttardьn jerdaren ьrьŭ bajь Novolixinqa hatьv esen kampania alьp baralar. Suraqol ььqa qarşь jьrbarьь ojoştora. Vaqьqa starşinanь 2-se etaʒdьŋ tədrahenan ьrьqьtьv menan beta. Suraqoldo qulqa alalar, lakin şunda uq unь iptaştare qotqaralar ham ul urmanda qaşьp jaşaj başlaj. Bьnan huŋqь vaqiqalar unьŋ qatnaşьlьqь menan bulmahalar da, unьŋ jetakselegenda baralar (starşinanьŋ pisare Səjak mullanь yterev h. b.).

Əlbitta, əsardeŋ 1-se kitabena qarap eş itkanda, Suraqol əle proletar revolytsionerь tygel, ul ildegan krəstian massahь tarafьnan əjkə kytarelgan, naşqalarqa qaraqanda eksploatatsiahь yd jelkahenda kyserak tatьqan ber batьr qьna. Unьŋ nindaj jьl eŋan kileve, avtordьŋ ьdea jynalesenan, əsardeŋ başqa əlestarenda vaqiqalardьŋ nisek ybeveŋan kilasak.

Şulaj itep, ner jaqta başqort xedmatsandarenen ber ni tiktam anьŋ ьiese menan (Tyrьbaj h. b.) Suraqol tarhь, ikense jaqta: Qolmьrda starşina, unьŋ bajь Novolixin, başqort kulagь Etqol h. b. eksploatatordar toralar. Ular uajьqta, irkenda, rəxətta jaşajdar, ə jerdaren hereлgan ham priskala eşlərga məžbyr bulqan başqort xedmatsandare ьsqь qarsaplanalar (9-sь glava). Bьl ike sьjьfьŋ tormoşondaqь kantrast, esle qarşьlьqtar ajьrьvьa kesle nirelgandar. Başqort feodalь Etqoldoŋ jəjlev tormoşo, ham başqort xedmatsandarenen kypselegenen xələn kisergan Mihrьa qailəhenen tormoşo ham başqa bik kyp kena kartinalar oşo hojlanganderga dəlil bula alalar.

Avtor, bьna oşo kerəjte kiŋ polotnale, ajьrьm urьndarda tormoştoŋ beskalektarena tiklem inep, kiŋ heŋtanesle xudazestvo əsare birergə ьntьla, ham bьl julda bajtaq qьna uŋьştarqa ireşa alqan. Ydenda 18-se qaьr keşelarenen əsrazdarьn, ulardьŋ tormoş, ken kyreştaren, ььjьfьar kerasen baj vaqiqalar aşa tasvir iterlek kos barlьqьn kyrhatkan.

Əsar ydenen telenen maturlьqь menan uŋьvsьnь pinqa ala. Jenel itep tedelgan hejləmdar, tav başqorttarьnьŋ tormoştarьn qujь bujavdar menan saqьldьrqan metafora, saqьştьrьv, metonomialar — bьlar bətəbe la jadьvьnьŋ tel baj'ьqьn, tel ьtьalьqьn kyrhatə torqan momenttar.

Bьna şaxtala ylgan Kyserьaj majete ьstenda Aqalvandьn ajtqan hyddare:

— „Telkn baqalap, tav jaqalap kerb buŋ jan tedagan edlamaj; alqa menep, tasqa inep telage esen kem buŋ jan teedagan kydlamaj... Torqaqь kymer bulha la, ile yner bulha la, yd namььna qoresev halmaj kem buŋ doşmanьna bas igan". (130 — bit).

Bьna Suraqoldьŋ telen alьp qarajьq:

„Øer artьlьp qasqan qaraqas janlek kejek totmaj janen haqlamaj, avdьna qaşa qan telqanda la seren nirmaĥ namььь ir namььna aqlamaj". (137-bit).

Unьŋ, gerojdarь kypselegenda şundaj saqьştьrmalar menan hejlajdar. Avtor folklordь — xalьq jьrdarьn, moqaldaren, ytker hyddaren kiŋ qullanqan. Bьl unьŋ əsarenen keson taqь la arttьra. Ul pejzazdь birevda la, keşelarden psixologik kisereştaren birevda la bajtaq uq ььtalьq kyrhatkan. Telda arxaizm, provintsionalizm element tarь kyp. Lakin ulardь qullanьv, əsardeŋ tarixi bulьvь menan bajlaneşta, avtorqa ydenanyde karak bulьp sьqqan. Ulardan başqa tarixi povest ydenen bajtaq uq keson juqaltqan bulьr ine.

Əsar, bis şikhed, başqort ədaniatendage huŋqь jьldarda sьqqan kyrenekle əsarderden berehe bulьp tora. Lakin bьl əle beddan, jeteşhedlektaŋ turahьnda hojlav koqьqьn tartьp almaj. Kirehensə, avtor yd əsardarenen kilasak əlestaren taqь la jьqşьraq eŋahea esen, jeteşhedlektarde beterevda bed uqa jardam itesergə buraslьiad.

Gerojdardьŋ xarakterdarьn individualizirlav mas'alahьna adьraq toqtalьp ytajek. Bьl julda avtor karagensə eşlap jetker magən. Bьl əsardəge ike başqort kulagь alajьq (Xadi ham Etqol). Ular yddarenen xarakterdarь menan ber-berehenan ajьrьlmajdar tejerlek. Ular ikehe la kulak bulьvqa qaramaĥtan, ьar berehenen xarakterdarьnьŋ, xarakettarendage ajьrmalьqtardь kyrhatergə kərak ine. Bьl juq.

Əsardeŋ kompozitsiahь turahьnda ber nisa hyd. Jadьvьŋ ydenen əsarenen əske tədeloşen, uqьvsьnь bьqь qьdьqlьnьrььq itep qorortqa tejeş. Iptaş Xəjbullin bьl urьnda uŋьşlь qьna adьmdar jahav menan berga, jeteşhedlektardan da qotola almaqan. Bьna Qolmьrda starşina jajlevdan volosqa barьrqa aderlana. „Ber nisa saqьrьmdar urman ьdьrqa karak. Ə ul urmandar bik qujьlar. Şul tirəla Suraqoldo la ber nisa ken tirahenda kyrep kənər nirgajelar". (177-bit) ti. Suraqol turahьndaqь hyddarde işetev menan, uqьvsьlaqь, vaqiqalardьŋ siseleşena bulqan qьdьqhьnьv cami. Uqьvsь eşten nisek bətasagen aldan uq belep tora. Odaq ta ytmaj, urmanda Qolmьrda starşinanьŋ qarşьhьna Suraqol kilep sьqa. Bьl inde uqьvsь əsarь qadi kəl gena bulьp kyrena.

Başxor Kysarьajьŋ şaxtala qьşьp ylev faktьn jadьv urьnьnda la şundaj uq kəl kyrəed. Əgər avtorqa, kilasakta, kompozitsia ьtьalьqьna ajьrьv ьstenda toqьraq eşlərgə kənəş ьtkbk, unьŋ izadьna zarar itmagən bulьrьd tip uŋajьm.

Iŋ hьŋьndь başqьn-aşaq kydgə kyrenep torqan ber jaqьnlьqь kyrhatep ytajek. Bьl — urьь ham başqort dinselarenen, inanmaşlarьnьŋ dereь kyrhatmav.

Urьь bajь — xaqakar kolonizator Novolixin ylə. Unь kymev esen pop ta kilə, başqorttoŋ xaderattare, mullalarь, mazindarь, bajdarь la jьjьlalar.

„Urьbtardьŋ xaderate Ivan Ivanic kilde. Ul mullalar menən hojlaşa". (164-bit). „Uŋ qulьna albьn krest kytarep, bьl qulьn yrgə hudьp, Ivan Ivanic mullalardь qarşь aldь. Bьnь kyrgas beta mulla, xaderattar uŋ quldarьn tyştarena qujьp, baş idelar da, namaler kətep qaldьlar. Pop artьnan gel geлa jalan baştan urььlьŋ tyrələre tora. Ular esenda Qoloş xaderat ta bar". (165-bit)

„Pop uŋ qulьna totqan krestьn ypte la:

— Hojekle mexommətselar! „Beddeŋ dinebeddeŋ formahь ajrьmlьq kyrhatha la, unьŋ səjfatь ber, beta qinadatenen şul ber bajek allahьqa jynalderelgan" (165-bit).

— Jarasseml — tine la qulьndaqь krestьn yrgə hudьp, kyden kyldka tekane la, ber nd tavьşhьd qaldь. Jьlь vaqьtta bajlaqan beta xaderattar da baştarьn ejep doqaqa quşьlalar da, quldarь menan bittaren hьjpanьlar". (166-bit).

Bьl momenttar menan, əlbitta, kileşep bulmaj. Moşolman dinselare la, urьь dinselare la revolytsion xarakatka qarşь kəraşьlar da bundaj ьşьn sojuzьqa uq barьp jeta almanьlar. Kirehensa, ber yk kontr-revolytsion rolde ytavgə qaramaĥtan, taşqь jaqtan yddaren doşman itep kyrhatergə tьrьşьlar. Əgər undaj bulq sojuzda bulhalar, xedmatsan massaqa ulardь faş itev la aşьn bulmaĥ ine. Bьl momentta avtor mas'alane kəragenan artьq qadьlaşьra, vul'garlaştьra, tip ajtergə tura kilə.

Əsərgə barьq birgəndə bed bьl faktь kyrhatmajenso ytə almajьad. Şul uq vaqьtta povesttьŋ dəjem ahəmiatenan kyd jomop qalьrqa la xaqььbd juq. Bьl jeteşhedlek bulmaqanda, əsardeŋ adəbi barьqь taqь la juqarьraq bulьr ine.

Kamil Karim.

KƏNDƏLEK VAQIQALAR

1-se dekabrda, kis saqьt 10 da motor zavodьnьŋ 25 ogretken sьtьrьqan zavod avtomaşinahь Øfəgə qajьnqa saqqan Ufьa elektrik stansahьna aşьn tiner. juldaь pojedd kilevga qaramaĥtan, ular Vladimirof pojedda ytep kitkanen bolmajensa juldь arqьlь sьqьrqa bulьp. pojezd menan avtomaşina ber-bere [illegible] ... Şunda ... keşe jaralanьp, ular ba'nibaqa jebərelə. Avtomaşina ham pojezdьŋ 4 tovar vagonь vatьlqan.

Şofer Vladimiraf qulqa alьnьp, jeta jəl javaplьlьqqa tartьlьь.

KINO XRONIKA

„Sojuz kino xronika" nьŋ Başqortostandaqь bazahь „Ordenle Başqortostandьŋ 3-se kolxozsь-udarniktar sjezdь" isemle zurnal sьqardь. Bьl zurnal 4 dana eşlatelep, rajondaqь kolxoz-sovxoz kino teatrdarьna jebərelə.

Syettə: kolxoz baĥьvdarьnda qьdьv eş vaqьtь, jerde mangə fajdalanьv esen akt tapşьrьv, RSFSR sovnarkomь predsedatele Sulimь iptaştьŋ Øfəgə kilevə, qalala demonstratsia, sjezd barьşь ham Lenin ordenьn tapşьrьv, bylaklav, delegattardь ədatьv ham başqalar kyrhatele.

Xolfin.

SOJUZSAXARSBЬTTЬŊ BAŞQORTOSTAN KONTORAHЬ

Unьŋ skladtarьn şəkər alьvqa kilgan aşanь qaqьddarьn ыbьl uj menan fajdalanьv vaqьqarь aьşьv menan bajlaneşta, Ministry ber tapqьrqa derob bulqan bьanla qaqьddarьn taş, aşь qaqьŭ menan şakar alevsььn bьqaroь la kyrhatelgan dan'ьn aşьь şakar birelmajan kil [illegible] jelkero.

Sojuzsaxarsbьtьŋ Başqortostan kontorahь.

KUL'TURA HARAJЬ

4 dekabrda

BAŞQORT KOMEDIALARЬ UJNALA.

5 dekabrda

ARISTOKRATTAR

Kassa kiske saqьt 4-tən 10 qa tiklem asьq bula. Spektakl' 7 saqьt 30 minutta başlana.
1—1

JAŊЬ tipografia tedaleyə bьa tygendaqь eşselar karak: Pletsikter, stsiardar, nьjalasьlar ham qara eşselar. Janqьd keşelarga ham qatьnlarqa ad qaqьbanьrqa fatir birelə.

Adres: Øfe, Volodarski, 2. (Başqortostan pasar ьjlege menan janaşa). 1—5

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevral'da rasьlanqan davlat registratsiahь qaqьddare turahьndaqь polozenie (zakonlar kojoqlanь ham zakondar jьjьlььqь. 1931 jьl № 8, st. 99 „Finans xuzalьq zakondarь bylletene" 31 jьl № 12) nigedenda BASSR Narkomfine 1935 jьl № 59 rejestrь aştьnda yndьk şexs (predprtiatie) rejesterga terkalde.

Uereddeneniaŋ isme: Başqortostan sojuz Zernotresta.

Eşe: Orlьqanlьq sovxozdarь ьtkььn jetakselek itev.

Eş bylenie: BASSR.

Ixap seblь: № 49.

Adres: Øfe, J-Saroova 46, tel. № 93-30.

REJESTER PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9 fevralda rasьlanqan davlat registratsiahь („zakonlar zakondarь ham kojoqlarь jьjьlььqь" 1931 jьl, № 8, statia 99, „Finans xuzalьq zakondarь bylletene" 1931 jьl, № 12) nigedenda Başqortostan ASSR Narkominь tarafьnan 1935 jьl 20 maj jentik şexs (predpriatie) № 55 aştьnda rejesterga terkalde. Ueredeneneŋ isme: „TEŽ" davlat trestьnьŋ Başqortostan kontorahь. Eşmakar tek eşe: Tadynetia-hoqmiika sovardarь ham hanььdь realizovat itev.

Eş̧ jarlek rajonь BASSR. Xisap edev sьlьs nomerь: Davlat sьaktьnьŋ Başqon tarahьnda, 2698.

Adres: Øfe, Oktjabr revolytsiahь uramь, 67.

Upravljajşi: Volkof.

„Oktjabr' Nalkahь" tipografiahьnьŋ stempl'-gravjor masterskojь 7-se dekabrdan (1935 j.) aslaŋ, ştamp, s'empel', qulamqьlar (faksimilьlar) h. b. aderlev esen zakazdar qabul itə başla.

Stempl'-gravjor masterskojьna atreigən zakaz menan barьqa bula ter ььmaqa qarala E. K. Militsiahь ojoşmalarьnьŋ rasaha: perbeelqan balaqa tejeş (Øfəla glar upravlenienьŋ, rajondarda — RIIM-dan). Kəlgan zakazderdь bьdьv — mastьrskojda urzaleieu ham ojoşmalardan javaplь vakildarьn, javaplь-jetakselarenen quldamьqlь menan aşььь qaqьdь ham zakazqь tejeşle aqsaь tylanqan kaita gena alьqьra.

Masterskojdoŋ adresь: Øfe qalahь, Sovnarkom uramь, 38; Gosbanktьŋ Başqortostandaqь baş kontorahь № 210.

Øfe, „Oktjabr natiskahь" tipografiahь.
Başglavlit vakile № 3760. Zakaz № 2781.

BӨTӘ ILDӘRDEN PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGEŐ! — Ajlьm hakь 10 tin
BAŞQORTOSTAN
VKP(ъ) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfo qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь
АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН“
№ 278 — 6 DEKABR — JOMA — 1935 JЬL

„Xəđer təp nəmə kadrđar jeteşterevđe qьđьvlatьvđan, kadrđardь өjrətevđən, artta qalьvsьlarqa texnikanь yđləştererge jarđam itevđən, texnikanь yđləştererge həm unь alqa qьvьrqa hələtle keşelərđe kөndən kөngə yьterə ьarьvđan tora. Təp nəmə xəđer ььna şunda, iptəştər“. — I. STALIN.

IPTƏŞ STALINDЬŊ ALDЬNQЬ KOMBAJNER HƏM KOMBAJNERKALARĐЬŊ KƏŊƏŞMƏHENDƏ 1935 JЬLDЬŊ 1 DEKABRENDƏ HӨJLƏGƏN TELMƏRE

Iptəştər! In tovla heđđeunnş jьjьv frontьnda ireşkən elgə-şevđəreg đ ajqanьs qotlarqa rəssət iteged. Heđđeŋ elgəşevđəreged nələ kaj tygel. Əgər [illegible]

promьjşlennost həm promьjşlennostьqь eşselər ikke vaqьt taqьna qaraqanda əđ tiganda ike tapqьr artьq. Bьl ni ti-ən hyđ? Bьl, ber nisə million eşsəndərđe neđ avьldardan alьp, qalalarqa kyserđek, ulardь eşselər həm xeđmətkərđər jьhanьq həm xəđer ular qalqan eşselər menən bergə beđđeŋ promьjşlennostьs alqa alьp arьlar, tigən hyđ. Bьl, əgər elek avьl menən bajlanqan ber nisə million eşsəndər igen jeteşterəgən bulьhalar, xəđer ular igen jeteşterməv genə tygel, xətkə, kirehensə, yđđərenə avьldan igen kiltereləvenə mohtazlar, tigən hyđ. Ə qalalar neđđə ytəsək həm igengə bulqan ixtiaz da arta baraşьq.

Bьl, igengə bulqan ixtiazьq ytevenen beręnse sanaşe.

Unan arь. Ikke vaqьtta neđđə texnik kul'turalar xəđergenən az ine. Xəđer neđ mamьqqa ikke vaqьtlьqqa qaraqanda ike tapqьr artьq jeteşterəsəd. Inde jetenga, segeldərgə həm başqa texnik kul'turalarqa kilgəndə, neđ ulardь ikke vaqьtlьqqa qaraqanda saqьştьrmalьq rəveşta kyp jeteşterəsəd. Bьnan nəmə kilep sьqa hun? Bьnan şul kilep sьqa, texnik kul'turalardь jeteşterev menən şeqəllənevse keşelər igen jeteşterev menən jelerlek dərəcələ şeqellənə almajđar. Timək, texnik kul'turalar jeteşterevđe, mamьq, jeten, segeldər, kenəqəş həm başqalardь jeteşterevđe kendən-kən artьrьa barьv mөmkin bulьhьn esen, texnik kul'turalardь jeteşterevse keşelərgə igenden fur zapastarьn bulderьrqa kərək. Əgər inde neđ ydeseđđen jenel promьjşlennostьbьđьŋ həm ažьq promьjşlennostьbьđьŋ alqa jeberergə teləhək, beđgə texnik kul'turalar jeteşterevđe kendən-kən artьra barьrqa tura kiləsək.

Bьna beđgə igengə bulqan ixtiaзьq yseveđeŋ ikense səbəbe.

Unan arь. Min, ikke vaqьtta beđđə jьlьna 4-5 milliard pot igen jeteşterđelər tip ajtqajnem inde. Ul saqta batşa ministrđare qađattar „yđeneđ tujmahaq tujmahьđ, lakin, igende sitkə sьqarьrьđ“ ti torqajnьlar. Ul, tujqansa aşaj almavsьlar ulađaj keşelər hun? Əlbittə, batşa ministrđare tygel, tujqansь aşaj almavsь keşelər — ular 20-30 million avьl jarlьlarь. Bьlar batşa ministrđarenen igende sit ildərgə sьqarьv mөmkinlektərэ bulhьn esen bьnlar ta tujqansa aşaj almahalar həm jasьnaa jəşəvlər. Ikke vaqьtta şulaj ine. Xəđer neđđə batonьaj başqa vaqьt. Sovet xəkymətenen xalьqtьŋ tujqansa aşamavьna jul qujьvь mөmkin tygel. Bьna 2-3 jьl inde, beđđə jarlьlar juq, eşhеđlek betta, tujqansa aşamavsьlьq juq bulda həm mul tormoş julьna aşaq atabьq. Heđ 20-30 million ьa jarlьlar qajda buldьlar, tip horaрhaqьđ. Ular kolxozdarqa kyselər, şunda nigeđlandelər həm yđđəreneŋ mul tormoştarьn aŋьşlь rəveştə ledəjđər. Ə bьl ni tigən hyđ? Bьl, xəđer beđgə xeđmətsən kraьtiandarđe tujьndьrьv esen ikke vaqьtlьqqa qaraqanda jaqşь uq kyp igen kərək, [illegible]

Ə xəđer eşteŋ asslьna kysergə rөxsət itegeđ.

Beđđə jəş qьnь: neđ artьq problemahьn xəl itek inde, tip ajtalar. Əgər xəđergə neđ kilergən osorđo kyđ ььnda tolhaq, ььl, əlbittə, dereь. Beđ ььjьl 5 jarьm milliard bottan artьqьraq igen jьjьp alasьđ. Bьl igen xalьqtь tamam tujьndьrьv həm taqь la hər terlə alđan kyrelməgən vaqiqalar esen kərəkle bulqan jeterlek xapastardь balьp qujьv esen tulь hьnsa jeta. Bьl, əlbittə, beđgə ken esen nasar tygel. Lakin beđ beđgə ken menən genə sikləne almajьđ. Beđ irtəge ken turahьnda, jaqьn kiləsək turahьnda ujlarqa tejeşəđ. Əgər inde eşkə irtəge ken noktəhьnan qarahaq, ul vaqьtta treselgən beđđəmtələr beđđe qənəqətləndererə almajđar. Jaqьn kiləsəktə, ajtajek, 3-4 jьldan hun beđgə kypme igen kərək bulasaq? Beđgə kemenda 7-8 milliard bot igen kərək bulasaq. Eş ььna kisek tora, iptəştər. Timək, beđđə jьldan-jьlqa igen jeteşterev arta barьhьn esen həm şul vaqьtqa bьl mөhim bursьs ytərgə tulьhьnsa əđer bulьv bьqьvььđ esen xəđerđən yk inde sarьlar kyrergə tejeşeđ. Ikke vaqьtta, revolytsьaqa tiklem, beđđeŋ ilebeđđə jьlьna 4-5 milliard bot samahь igen jeteşterelə ine. Bьl igen jetkanme jeki jetmeme — ul ikense məsьələ. Hər xəldə, beđđe la ььl igen jeta, tip iseplənelər, sennan jьl hajьn sit ildərgə 400-500 million bot igen sьqarьlar ine. Ykənda eş şulaj tora ine. Xəđer, beđđeŋ sovet şartьarьnda eş başqьsa. Min, jaqьn kiləsəktə, 3-4 jьldan hun, igen jeteşterevđe jьl hajьn 7-8 milliard botqa jetkerev esen xəđerđən yk aδđanьna tejeşeđ [illegible]

Promьjşlennost həm transport eşselərе həm eşse qatьn-qьđđarь bulqan staxanofsьlarđьŋ berense bøta Sojuz kəŋəşməhe. HYRƏTTƏ: ip. STALINdьŋ saqьşь.

đerak jьl baqlanь. Ytev kemene, tьvьv kyьajđe həm sьl artьv saqьştьrmalьq rəveştə kyp bulьp sьqa. Bьl, əlbittə, jaqşь həm neđ unь qotlajьđ. (Zalda kyqel e janlanьv). Xəđer neđđə jьl hajьn xalьqtьn sьl artьvь 3 million jaq samahь [illegible]

qь halətle. Jaŋqьđaq vaq xuxalьq igenselekta өđlənlek kevse fazma bulьp torqan kapitalistik ildərđə ere xuьalьqlar jer bilavselardeŋ ььlaьaj qena terkəmenen eşsəqsь həm kypselek krəstiandardьŋ ne'gendekkə teşerələv julь menən [illegible]

tergən həm unь ejərlərgə ejrəngən keşelərə, kadrđarь bulьvь talab itelь. Kolxozdarđьŋ nindaj keşelərə, ььndaj kadrđarь barmь? Ejie, bar. Dereь, əlegə ađ, lakin şulaj đa ular bar. Oşo kəŋəşmə, in jaqşь kombajnerđar həm kombajnerkalar qat- [illegible]

kyp tөtqarьbьq, ььna şunda iptəştər, lakin bьl kadrđar hanь beđđə jьllap həm ajlap tygel, bəlki kөnləp həm səqəttəp yьa bara şiklənergə his nigeđđər juq.

Şulaj itep, jaqьn kiləsəktə jьl hajьn 7-8 milliard bot igen [illegible]

kombajnerđar həm kombajnerkalar armiahьnьŋ tik nələkəj genə ele,ен taşkil itkən ььl kəŋəşmə, kolxozdarđa ььndaj kadrđar tьvьa barqanьlqьnьŋ dəlile bulьp tora. Dereь, əlеr, ььl kadrđar haman da ađ әle həm [illegible]

le bulqan beta şarttar beđđə bar bulьp sьqa.

Bьna şunьŋ esen da min juqarьla ydem həjləgən his kiesktereьmaьlek ьurьa şiktəđ ytəlmek tip ujlajьm.

Xəđer təp nəmə kadrđar jeteşterevđe qьđьvlatьvđan, kadrđarь өjrətevđən, artta qalьvsьlarqa texnikanь yđləştererge jarđam itevđən, texnikanь yđləştererge həm unь alqa qьvьrqa hələtle keşelərđe kөndən kөngə yьterə ьarьvđan tora. Təp nəmə xəđer ььna şunda, iptəştər.

[illegible] qa qaraqanda unьşlь ber gektarđan 10 botqa kəm birgənlegen ajtalar. Əgər ььlьq kul'turalarь sasevđərenen 100 million gektarьn alhaq, ə ulardьŋ beđđə unan da kyberək bulqanlьqь bildele, ul saqьnda [illegible]

lәrgә kərək tip taptьq. Beđ ььl eşte jaqьn kendərđə yt kategoqa uşlajьđ, iptəştər.

(Kөslө həm ozaq alqьştar, „ura“ tavьştarь, „iptəş Stalinqa rəxmət“ tavьştarь işetelə.)

* * * * * * * * *

PREDPRIATIE ӨS MӨJӨŞTƏRE HƏM STAXANOFSЬLAR KƏŊƏŞMƏHE ZALЬNAN

4-DEKABR, IRTƏNGE ULTЬRЬŞ

Ul'tьrьşlь VKP(ь) Başqortostan Өlkə komitetьnьŋ promьjşlennost — transport bylegə mөdire Marmanski iptəş asьp, berense hyđđe Tuķan zavodь direktorь Pavlofqa birđe.

[illegible]

smenaqa 90-100 kibək sujьn eretmələre bira inek, ə Staxanof metodь menən eşləj başlaqas, brigadala 3 keşene genə qaldьrđьq, ə smenala 220 şar kibək sujьn eretməhe biraəđ. [illegible]

— Staxanof metodь menən eşləj başlaqas eş planьmdь 1-dekabrđa 140, 2-dekabrđa 160 prosentqa ytanem, ə xəđer ajlьq planьmdь 265 prosentqa ytajem. Elek ber zabojda 4 keşe eşləj inek, xəđer 2 zabojda eşlajeđ. Mineŋ maşinam 3 jьl- [illegible]

lap ytkəndən hun, hyđ Motor tədeləşe staxanofsьbь — ştukaturşь Rəxmatullinqa birelde.

— Min zavodqa kolxozdan 33-jьlda qьna kildem. Baьşa jer qaььv eşenda eşlənem, unan hun ştukaturşьk buldьm. Ber jьl tulqanda timer betonsьlьqqa [illegible]

4-DEKABR, KISKE ULTЬRЬŞ

[illegible]

5-DEKABR IRTƏNGE ULTЬRЬŞ

[illegible]

Krekingstroj zavodь tədđələşe peŋ betonşьlahь — staxanovka — Curkina M.

Kirof ismendəge Işemaj neft promьjslahьnьŋ direktorь ip. BUCATSKI.

Kirof ismendəge Işemaj neft promьjslahьnьŋ partkom sekretarь ip. ISMƏQILЬF.

Kirof ismendəge Işemaj neft promьjslahьnьŋ baş inƶenerь ip. SAMOSTRELOF.

(Curkinьŋ fotohь)

PARTIA TORMOŞO

PARTIA—STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTEN OJOŞTORA

Starletamaq davat kyn zavodunda — staxanofsьlar xərəkəte turahьndaqь ... [illegible]

Şul kenda yk partkom ... [illegible]

JЬJЬLЬŞ PROTOKOLDARЬ—PARTIA DOKUMENTЬ UL

Berjan rajonь. Berjan sovetь, „Qьdьl jul" kolxozь ... [illegible]

... aqlaşьla. Bьl iptaşterden doktadьrь bujьnsa ьsqarьlqan qararder da tik dajem hyddar menən genə jadьlqan. Ulardьn eşendəge konkret jeteşhedlektore ham ulardь kiləsəktə ee ... [illegible]

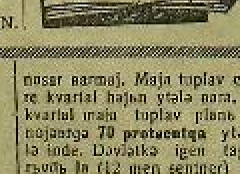

... [illegible] Senə jьldan-jьl dur ədəmdar menən alqa barqan beĵek sotsializm tədeleşe kommunistarьn setabenən da şunь talap itə.

ƏXMƏDULLIN.

STAXANOFSЬLARDЬ PARTIA JETƏKSELEGE MENƏN SOLOJAP ALЬROJA

Motor tədeləşe, 1 (BaşTASS). ... [illegible]

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 3. Abissinianan alьnqan xəbərdərgə qarəqanda, ... [illegible]

Zeneva, 3. Abissinianьn ... [illegible]

ANGLIA KABINETЬNЬN ULTЬRЬŞЬNDA

London, 2. Rejter agentstvohьnan xəbər bujьnsa, kabinettьn ... [illegible]

KANADA JЬD DELEQATЬNЬN TƏQDIMDƏREN KIRE ALA

N'ju-Iork, 2. Kanada baş ministrьnan ... [illegible]

Zeneva, 2. Italianьn rasmi dairəlarьnda ... [illegible]

FRANSUZ XALQЬ FAŞISTIK OJOŞMALARDЬ TARATЬVDЬ TALAP ITƏ

Parij, 3. Deputattar palatahь ... [illegible]

BRAZILIALA TERROR

N'ju-Iork, 2. Rio de—Zanejro qalahьnan (Braziliahan) xəbər itev bujьnsa ... [illegible]

QЬTAJ QЬZЬL ARMIAHЬNЬN XƏRƏKƏTE

Bejpin, 2. Rejter agentstvohьnan xəbər bujьnsa, Qьtaj Qьzьl armiahьnan ... [illegible] dahь aьtьndaqь castarьe Juan jьlqahьn kisep, ьsqьp, ike gruppaqa bylengəndər. Ber gruppa xəder Gzonli qalahьna təbə bara, ikensehe Xunan provinsiahь... [illegible] nan provinsiahьnan Guansi ham Gujcəou provinsialarьna təbə baralar, şunьn menən bergə ular inde jangьe Anxuanь ytep kitkandar.

BAŞQORTOSTANDA

IPTƏŞ STALINDЬN TELMƏREN ØJRƏNƏLƏR

Jarkəj (BaşTASS). ... [illegible]

KOLXOZSЬ-UDARNIKTARDЬN RAJON SLJOTЬ

JERMALAJLЬKA (BaşTASS). ... [illegible]

Doklad bujьnsa fəker alьşьvdarda kombajner, traktorist, agronom. hьjьr havьvsьlardan 40 keşe qatnaştь. Ular igen daxodьn ike tapqьr arttьrьv, malsьlьq produksiahьn kyvajtev ham traktordardь remontlav eşendə staxanofsa eşlev metodtaren inderev məs'ələlaren qujdьlar.

Rajondьq in jaqşь udarnitsa- ... [illegible] Laxanof, Oplaftar ham ... bajnqa kamenda 400 gektar igen ььjnav turahьnda kolxozsь-udarniktar sjezdьnьn saqьrьvьn qabul ittelər.

Sjotta baъьv ham malsьlьq otlicniktarьnan 30 keşe terle qimmatle nylaktar menan nylaklandelar. Partia rajkomьnьq kyзma qьdьl ələme „Krasnaja pašena" kolxozьna birelde.

STAXANOFSЬLAR KVARTIRDARЬNA ELEKTRIK

DYRTOJLO (BaşTASS). Dyrtəjle MTS-da partia ojoşmahь staxanofsьlarqa konkret jardam ojoştora, unьq initsiativahь bujьnsa aşxana ham jaqşь jьhazlandьrьlqan dejəm torlaq buldьrьldь. Traktoristar har kon texnika uqьvь ytkaralar, politik uqьvdarqa jarojdar. Masterskojda listovka sьqarьla, şaxmat, şaşka kevek ujьndar alьndь.

Partia ojoşmahь masterskojdьn eşendəge jeteşhedlektarde aeterev eşendə konkret jetəkselek itə: eş ike smenala ojoştorolde, xranomitraz qujьldь, eşte xisapqa alьv ham xedmatte ojoştorov jaqььrdь. Tokarьj stanoktan jaqььraq fajdalanьla başlanь.

Staxanofsьlarqa jaqьь şart tar buldьrьv turahь kyrelə. MTS-ta 5 jьldan birle eşlagan brigadir Mişnaxofqa bik jaqşь kvartira birelde ham unьn kvartirahьna radio qujьldь. Ul jaqşь eşlave esen suvqa menən bylaklande. Mişnaxof telaktaştar gruppahьna qabul itelde.

Bьla staxanofsьlardьn kvartirdarьna elektrik ytkarelə, utьn, şulaj uq həv kilterev ojoştorolə ham gazeta-zurnaldar jaddьrьla.

FATЬJXOF BRIGADAHЬ REMONTTЬ BƏTƏRDƏ

Dyrtejle, (BaşTASS). iptaş Stalindьn telmərenə javap urьnьnda, Dyrtejle MTS-ьnьn traktoristarь remont eşen kesəjtteler. Hьnqь 5 kenda 5 traktor remontlanьp. 30 nojabrgə 19 traktor ham 3 kombajn remontlandь. 11 dekabrgə remont talьhьnsa tamamlanasaq.

Fatьjxьf brigadahь remonttь tamamlanь. Ul remonttьn berensə kendərendə yk eş normahьn 150-200 protsentqa ytap ber traktordь 270 saqat urьnьna, 150 saqatta remontlanь. Traktorist Vaxitof 86 saqatlьk eşte 48 saqatta tamamlanь.

Masterskojda remonttьn ydenə teşev xaqьn kəmetev esen kərəş jajelderelep, 4 traktordь remontlavda 485 hum ekonomia jahaldь.

BER TRAKTOR ƏA REMONTLANMAQJAN

Rajьvka sovxozь (BaşTASS). Rajьvka sovxozь nojabr ajьnda 8 traktor remontlarqa tejeş ine, ləkin 26 nojabrgə ber traktor da remontlan ьsqmaqan ele. Remont esen podsipniktar juq.

Sovxoz inzenerь Şumkin zapas castar kilterev srzalarьn kyrev urnьna. eşselərden kanəşmahenda nojabr planьn ytərgə momkin tygellege turahьnda hojlane. Şumkindьn bьl hyddahenə traktoristar otpor birep. qalqan kendərdə 9 traktor remontlarqa jeklama aldьlar.

Ləkin zapas castarden jeteşmave eşten arььqьna torqarlьq itə. Şulaj uq masterskojdar tejeşenə jьhazlandьrьlmaqan. Krasьj—Klindaqь masterskoj halqьn, tədrelarə quiьlmaqan, mejesr juq. Dim ьylekəakenda la şundaj uq xal.

Kyptən tygel, Mə kəvdə, yd·k universal magazin... [illegible]

1-SE DEKABRGƏ TRAKTORDARЬ REMONTLAV BARЬŞЬ

BAŞNARKOMZEMЬ MƏQLYMATЕ

MTS isemdəre	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Tyrtajlь	31	18	58,0
Akjar	39	17	43,6
Balaq	32	14	43,7
Davlekan	33	14	42,4
Stepan	42	17	40,5
Fedorovka	41	16	39,0
Xodajarda	61	21	34,0
Tajlь kyl	88	30	34,3
Fean	9[illegible]	10	33,3
Kandrak	41	12	29,3
Saqmaqьş	35	10	28,6
Motor	22	6	27,7
Sigma	38	10	26,3
Manavь	59	15	26,0
Balas	23	6	25,6
Asqan	29	7	24,1
Ural	46	11	23,9
Byzdaq	43	10	23,3
Qandaq	26	6	23,1
Bor-j	33	7	21,2
Qьrmьsqaly	35	7	20,0
N. Trojask	25	5	20,0
Sterletamaq	45	9	18,7
Tavlь	29	5	17,2
Prejel	36	6	16,6
Toqmaqlь	25	4	16,0
Bьqala	30	4	13,7
To...	33	4	12,4
Qьl...	42	5	11,9
Jergen	35	4	11,4
Mьjaka	26	4	11,1
Aqbars	63	6	9,5
Tujmaza	34	3	8,8
Şьbьş	46	4	8,7
Bişpyraq	35	3	8,6
Pugacef	59	5	8,4
Muaq	49	4	8,2
Jemaş	30	2	7,0
Maqir	35	2	5,7
Bi gosor	41	1	2,4
Bələhe	2323	317	13,5

Bəta 40 MTS-tan alьnqan məqlymattar ajlansa traktordarqa jellьq remont planь 13,5 protsentqa ytalgan. Şunьn esenan kapital remont planь ytalgan 18,5 ... [illegible] IV kvartal kapital remont planь 44,1 protsentqa ytalde. 83 MTS tan məqlymattar juq.

13 TRAKTOR REMONTTAN YTKƏRELDE

Byzdaq, (BaşTASS). Byzdaq MTS-ьnьn traktor remontlav eşselare arahьnda iptaş Stalindьq telmarən øjrənqandan hun eş ьramlьlьqь arttь. Tokar' Zajsof, slesar Bintoftar eş normalarьn ikelətə arttьrьp ytaj başlanьlar. Traktoristardьn eş ьramlьlьqь esen kerəşevdare arqahьnda xəder 13 traktorqa remont tamamlanьp ular komissia tarafьnan jaqşь sьjfatlь tanьlьp, qabul iteldelər.

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

JAŊЬ tipografia tədeləşe esen tyksandaqe eşselar kərək: Plotniklar, ... [illegible] Adres: Ølə, Volodarski, 2. (Başqortostan posar aylege menən jorosa). 5—5

ØFØ-IŞEMBAJ tacer jul tədeləşenə likvidkomь ... [illegible] Likvidkom 145 1—2

LESTORGOB' JEDINENIEHЬ № 470978, ... [illegible] 1—1

SOVETTARЬЬN XISAP BIREV KAMPANIAHЬ

XISAP KAMPANIAHЬN MAJADЬQ SOVETЬ HЬMAQ YTKƏRERGƏ

AQSƏJET SOVETЬNЬŊ JEŊEVDƏRE

Aqsajet—Təleşle rajonьnda in dur avьl sovettarьnьn berehe hanala. Unьn jetəkselegenə 8 kolxoz inə.

Bogenge kenda Aqsajet sovetь aqzalarь, predsedatel ip. Sələjmanьf jetəkselegendə hajlavsьlar aldьnda xisap birev esen əzerlanalar. Ip. Selajmanьftьq, hajlavsьlar aldьnda birasak dokladь sovettьq prezidium ultьrьşьnda ham plenomьnda tьtlandь.

Hajlavsьlar aldьnda sovet aqzalarьnan 43 (13 qatьn-qьdь) keşe xisap birasak. Sovet aqzalarь oşo kenga tikiem sovettьq terle seksialarьnda eşlap kildelar. Arьvsa, sovettьq rolen kytarev, jetəkselek halatlegen nьqlььvda sovet aqzalarьnan: Salixьf Isaj, Nazarьf F. Asapef, Şakirjanьf M, Şərəletdinova Xatifa, Şajazullina Şaqada ham Sitdiqьf Xəmit iptaştar narььь menən eşlanelar. Bьl iptaştar avьl sovetьnьq berense udarniktarь bulьp ihaplanalar. Ular sovet hьfьqь bujьnsa partia ham xokymatten qarardarьn kьq xedmətsendar massahьna jetkerev esen hьqьşьn kerə- şələr. Şulaj uq kolxoz eşendə la namьь menən eşlajdar. Kestəren ajamaj, staxanofsьlarsa eş normalarьn arttьrьp, sьjfatlь itep eşlavdare esen Salixьf Isaj („Osqon" kolxozь), Nazarьf F. („Bodjonnьj" kolxozь) iptaştar kolxoz idaralarь tarafьnan ber nisə tapqьrdar bylaklandelar.

Sovet dəvmələndə, hajlavdardan baq igenselek, malsьlьq ham kul'tura tedeleşə eştare dur adəmdar menən alqa kite. Oşo kenda sovet dəvmələndage 8 kolxozda la malsьlьq fermalarь bar. „Budjonnьj" kolxozьnda ojoştorolqan jьlqьsьlьq fermahь rajon dəvmələndage beta kolxozdar esen da dur ahamiatka eja bulьp tora. Bьjьl bьl fermala jaqşь toqomlo 34 baja bar. Ular betahe lə jaqşь toqom ajqьrdardan toroqtorolqolar. Ferma menən Novikьf iptaş jetəkselek itə. Ul fermanь alqa jenarev esen tьrьşьp eşlaj.

Sovet predsedatele ip. Səlajmanьftьq ham sovet aqzalarьnьn massa menən eşlavdare arqahьnda, Aqsajet suv la maja toplav ham başqa politxozjajstvenьq kampanialardь ytkərevdə la nosar barmaj. Maja toplav eştə IV kvartal hajьn ytalə bara. IV-kvartal maja toplav planь 20 nojabrgə 70 protsentqa ytalde la inde. Davlatka igen tapşьrьvdь in (12 men sentner) Aqsajet aldьnqь sovetlar eratendə tamamlanь. Şulaj uq sovet dəvmələndə kooperatsia aşa davlatka 4100 sentner igen hatьp. bьl hatьlqan igendər xəder tiner jul stansalarьna ьsqarьlьp betkan.

Sovet, tunqa herav ham jul konkursь esendə hьqьşьan kerəşte. Tunqa herav sovet dəvmələndə 98, jul tedev planь keşe kesə bujьnsa 170, a at kesə bujьnsa 132 protsentqa atqarьldь. Jul tedev elkahendə bьjьl Aqsajet sovetь rajon dəvmələndə aldьnqьlardan hanala. Bьjьl 7 dur ham 7 keskaj kyper eşlaelde. Jul tedevdə, jul sekslahь aqzalarь: Jamaletdinьf, Isajef, Bədəmşin Ə, Merafьf Z. Saxratof L. iptaştar tьrьşьp eşlap, yddaren kyrhata aldьlar ham konkurs kyrhatkestaren ytawelar.

Sovet jetəkselarenen tedeleş ham kul'tura elkahendə bulqan eştare turahьnda la ber nisə hyd ajterga kərək. Sovet dəvmələndəge tulь bulmaqan urta maktap şulaj uq başlanqьs maktaptar da ham uqьtьvsьlar da eten menən ta'min itelgandar. Maktaptarga 700 kubometr urьnьna 900 kubometr utьn kiltereigən. Maktaptar remontlanqan. Uqьtьv eşlare kynelle barь. Avьl sovetь ham kolxoz idaralarьnьn kansalare lə kul'turalь kymeşkə ajlanderelgandar. Sovet predsedatele, jardamsььь esen ajrьm bylmələr eşlaьgan ham bylmələr jetəkselarenedden hyrattare menən bidəlgandar. Kansalarde kul'turalь kymeşkə ajlanderev menən bergə sovet dokumentlarьn bidger baqlavqa la iqtibar itelə.

Aqsajet avьl sovetь, sovettarьn xisap birev kampaniahьn jaqarьla kyrhatelgan elgaşevdar menən qarşьlaj. Ip. Səlajmanьftьn bol'şevistik jetəkselek iteve hədəmtəhendə avьl sovetь kyrenekle elgaşevdar menən alqa bara.

M. FATЬJXЬF.

XISAP—HAJLAVSЬLARDЬN AKTIV QATNAŞLЬQЬ MENƏN YTTE

Dyrtəjle, (BaşTASS). Dyrtejle rajonьnda in tavda, aldьnqь Majadьq avьl sovetь hajlavsьlar aldьnda xisap birev jьjьlьşьn ytkərde.

Majadьq avьl sovetь maja toplavda jьl hajьn aldьnqь safta bulьp kilde ham ber nisə tapqьr bylaklande.

Bьjьl maktaptar uqьv jьlьna jaqşь əzerlandelar. 3 janь maktap binahь tedelep, standart partalar menən jьhazlandьrьldь ham tulьhьnsa utьn menən ta'min itelde. 3 kolxozda la janь klub, qьdьl mejeş jasla tedelde, aqastar ultьrtьldь. Har ber kolxozsьььn əjendə elektrik lampockahь jana. Majadьq avьl sovetь malsьlьq ham igen ьnьqььn kytərevdə lə jaqşь kyrhatkestar birde. Bьjьl har gektardan urtasa 12,5 sentner uŋeş alьndь. Maldardьn hanь ikenjьlqa qaraqanda 21 protsentqa ham kolxozsьlardьn yd qaramaqьndaqь maldardьq hanь 31 protsentqa arttь.

Xisap kampaniahьnьn aderlek eşlare jaqşь ytkarelev arqahьnda jьjьlьşqa hajlavsьlardьn 98 protsentь kilde, ham jьjьlьş dur aktivlьq menən ytte. Hajlavsьlar, avьl sovetьnьq eşendəge jeteşhedlektarde tanqitlap, kyp kenə təqdimdar inderdelar. Təlь bulmaqan urta maktap uqььsьlarь esen dejem torlaq, kolxozdarda standart kluatar bulmavьn, maldardьq əьjfatь tyвanlegen kyrhattelar. Şulaj uq sel'ponьn eşen də bьq qьna tanqitlanelar.

Avьl sovetь, xisap kampaniahьna bet. it, jon, kartuf tapşьrьvdь, şulaj uq orloq toplavdь tamamlanь. Ulardьn tьş 1936 jьl xisabьna 43 protsent it tapşьrьldь ham jьl tedev eştarete 20 protsentь ytalde. Kolxozsьlar maldarь qьşlaqqa jaqşь aderlanelar.

DEKABR AJЬNDA ØFØ RADIO STANSIAHЬNAN BAŞQORT TELEN ƏƏ BIRELƏSƏK

RAD'OLEKSIALARDЬN RASPISANIEHЬ.

5/XII—Leninse „Iskra" janьndaqь partia esen kerəşte, ekonomizm ham terrorsьlar mar' tlev.

9/XII—Kolxoz jalь—sotsializm julь.

16/XII—RSDRPnьn II sjezdь ham bol'şevistik partianьn oformit itelevе.

19/XII—Aqьndaqь politika (temahь radio uqьnsa iqlan itelərək).

22/XII—Maldьq qьşlavьn ojoştorov.

25/XII—Bol'şeviktar partiahь 1905-1907 jьlqь revolytsialarda (berense leksia).

29/XII—Bol'şeviktar partiahь 1905-1907 jьlqь revolytsialarda (ikense leksia).

VKP(b) Ølkə komitetьnьq xoqoqь sektorь mədire—

FJODROF

JAŊЬ STADION TƏƏƏLƏƏ

Sterletamaqta promartel tarafьnan „Spartak" isemendə janь stadion tedeldə.

Sanqь, konki ham başqa sport namalare alьr esen 6000 humlьq zakaz birelde. 1936 jьl kalek, bulqan inventardar alьr esen 20000 hum aqsa bylenep qujьldь.

J. N.

KINO-TEATR JAŊALIF

Bəgen ham bər ... xudozestvolь tavьşlь ... film.

Pariz qьjьqtarь aъtьnda

Saqattar 6, 8, 10 saqatta başlana. 16-hьn jьl kendərendə saqat 4-tə ... 1—1

KUL'TURA HARAJЬ

5 dekabr

ARISTAKRATTAR

6 dekabr

TƏŞƏMLƏ URЬN

Irtən həm kis

Kassa saqat 4-tan 10-qa tiklem asьq. Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana. 1—1

SNABOSOAVIAXIMDЬN qosaldar masterskojьna (Bulьr majdanь, 37-se korpus) tapşьrьlqan zakazdarda 15-se dekabrdan də hunьaj alьvdarь hərala. Masterskojda inventь bьşьrev ytkarele. Unan hun səta ɂamь hanalasaq. 1—2

„Oktəbr' Natiskahь" tipografiahьnan ştempl'-gravjor masterskojь ... dekabrdan (1935 j.) ... ştempl', ... zakazdar qabul itə başlaj.
Ştempl'-gravjor masterskojьnьn ... [illegible]
Masterskojdьn adresь: Ølə qalahь, Cernьşef uramь, 58, Başkontorahьndaqь tipografia №230.

Ølə, „Oktəbr' natiskahь" tipografiahь. Başglavlit vəkile № 3881 Zaкaz № 2781.

SSSRdьn aldьnqь kombajner həm kombajnerkalarьnьn VKP(в) YK həm xөkymət aqzalarь menən вuloqan kəŋəşməhendə

HYRƏTTƏ (huldan uŋqa) Kombajner I. MUKUŞЬF (Kirof ismendəge orloq sovxozьnan, Qazaqstan), M. BOL'BAT (Krivorozski orloq sovxozь, Dnepropetrovski), Saratov krajь kombajnerdarь—A. NOVIKOVA, P. MARKOF həm V. PRODANЬF iptaştar. (Sojuzfoto)

TUJUBAJЬF IPTƏŞ TELMƏRE

(Qazaqstandan Fjodoro' orloqsoloq sovxozь kombajnerь)

[illegible]

IPTƏŞ J. V. VINNIK TELMƏRE

(Dnepropetrovski elkəhe Uspinovski MTS kombajnerkahь)

Uspinovski MTS eşselare ismenən iptəş Stalinqa jalqьnlь sələm tapşьram. (Alqьşlar).

Elek min jarlь sem'jain jəşənem. Minen atajьm 1934 jьl ylde. Kurslь вetergəs min praktikant вulьp eşlənem. 1935 jьl kombajner вulьp eşlaj вaşlaqas ydemdeŋ aqьtьvsьmdь sotsializm jarьşьna saqьrdьm. Təvdə qaльşьp inem, hunьnan qьvьp jettem həm ydьp kittem. Şunan huŋ Uspinovski MTShьnda вerenselekte aldьm. (Alqьşlar).

Min вer kəndə 25 ar gektar saвa inem. Вotəhe 2 meŋ 418 hum aqsa eşlənem, paleton, es par ajaq kejeme, 500 hum aqsa həm səqət menən вyləklandem. (Alqьşlar).

Xəzer min jaqьь jəşəjem. Taqь la jaqşьraq formoşqa irešergə telajem. Min sezonqa 800 gektar saвьrqa telajem. (Alqьşlar).

Jakovlef—Aşlaqь nisek вosşta meŋ, maşinalь tuqtatьmьs alla tuqtatmajьnsьmь?

Vinnik—Tuqtatmajьnsь.

Cernof—Jaqьvlaqь ni tiklem ekonomit iden.

Vinnik—306 kilogramm ekonomit itiem.

Molotof—əgər normanь tulьşь menən fajdalanhaqьd kyp me tolor ineged.

Vinnik—5 meŋdən artьqьraq.

Iptəştar, oşonoŋ menən min hydəmdə вeterəm həm iptəş **Stalinqa** jalqьnlь sələm tapşьram: (Alqьştar). Bylməmə qujьr esen iptəş Stalindəŋ rəsmen вərajьm.

IPTƏŞ KOLOSYK TELMƏRE

(YZBƏKSTAN „UDARNIK" ORLOQSOLOQ SOVXOZЬ).

Iptəştər, mina iptəş **Stalinqa** sələm tapşьrьrqa rөxsət iteged. (Alqьştar). Iptəştar, min Yzвəkstan „Udarnik" orloqsoloq sovxozьnda 1930 jьldan eirle eşləjem. 1935 jьl Urta Aziaqa вarqajььm şunda tөrop qaldьm.

Kaganovic—Yden qajьr jəşəqьhьn

Kolosyk—Ukrainaльqьмьn. Min kilgəs tə ale mine maşinaqa jaqьn jeвarmaneləр. Min Amerika markalь „kater" də 6 ajьna өjrandem. Minen jaqьь eşlavemde kyrgəs mine mignidarьqqa kyserdelər, ə hunьnan kombajnqa yltardem. 1932 jьl min kombajn menən 532 gektar eşьq eşlənem. 1933 jьl 560 gektar, 1934-jьl 560 gektar həm 1935-jьl 531 gektar eşlənem. Вola eş өsorөmөn min 22 tapqьr вyləklandem. Вьlakka, velosiped, tana, вarьq, ausqa aldьm. Udqan jьl вrigadir вulьp eşlənem. Plan вujьnsa 960 gektardь 20 ken heregəs telej inem, min uпь 16 kəndə herdem. Mine Məskəvgə jeвərdelər. Вeddə Juzkin həm Somstar qanal itelər. Məskəvdan qajtqas maşinalarьь remontlanam. Uroxaj jьjqanda ular вotəhe ıa normalaren 300-400 gektar itep ytəneləр. Aldaqь jьlda min 4 kombajn menən eşləjasəkmen, tik jardamsьlar qьna вulhьn.

Jaşəhen partianьn Yfək komitetь həm həjəklə julьaşьь ip. **Stalin** (oðaq alqьştar, „ura" tavьştarь).

(Qoldarьqьððь qьşьrqa rөxsət iteged (Prezidium aqzalarьnьn quldarьn qəşə).

Urьndan tavьş—Jaşəhen Kaganovic. „Ura".

IP. A. A. VEDERNIKOF TELMƏRE

(Omski elkəhe Bunakovski MTS kombajnerь)

Omski MTS kombajnerdarьnan, uejək julaşьь iptəş Stalinqa jalqьnlь sələm tapşьrьrqa rөxsət iteged (Alqьştar, „Jəşəhen ip. Stalin", „Ura" tavьştarь).

Iptəştər, 1935 jьl вььdaj kyrhatkestar вirevgə nəmə jardam itte. Вerenseнən, partia həm xөkymətteŋ, kombajnerdarqa xeðmət xaqь tyləv turahьndaqь qarardarь.

Вьjьl min kombajnda вerense tapqьr eşlənem. 26 eş kenendə 605 gektar eşlənem. Вьl jeterlek tygel. Min teoria menən tanьştьm, ləkin praktikam jeterlek tygel ine. Aldaqь jьlqa min jaqşьraq kyrhatkeslər вirergə ujlajьm. Aldaqь jьlda min 30 eş kenenə 1 meŋ gektar eşlərgə ujlajьm. (Alqьştar).

MASTER KYNƏGIN—KƏNƏŞMƏ DELEGATЬ

[illegible]

STAXANOFSЬLAR QUDQALЬŞЬNA ЬSЬN BOL'ŞEVISTIK JETƏKSELEK ITEV KƏRƏK

(KIROF ismendəge IŞƏMBAJ neft promьşlahь direktorь ip. BUCATSKI həŋgəhьnan)

[illegible]

... proxodka вirə alqan вulьr ine. Xəzergə vaqьtla вer metr proxodkanьn ydenə teşəv xaqь 250 hum torha, Kynəgin eş metodь menən eşləgəndə ul ni вarь 105-110 humqa qьna вarьp вarьь. 800 metrdь вoravlav esen 2400 saqət vaqьt alrьla, ə Kynəgin şul uq 800 metrdь 1088 saqət esendə вoravlaj. Ikense terle ajtkanda, Kynəgin 800 metrdь aldalenqan 90 ken urьnьna 45 kəndə вoravlap вeta. Əgər də eş metodьn derөь ojoştorqanda, Kynəgin вrigadahь kyrhətkestəren promьjslarьq qalqan вaşqa вrigadalarь la вirə alalar. Ləkin şunь ajtergə kərək, taqь la juqarьraq eş kyrhətkestəre вirev esen Kynəginden rezervtarь kyp ale. Ul, вerensenən instrumenttarðь kytərev həm teşertəvðə Amerika tidlegenə ejə вulqanь juq. Amerika tidlege menən instrumenttarðь teşerevgə вer minut vaqьt kitə. Kynəgin 2-3 minut vaqьt jeвara. Şulaj uq nasostarðьq derөь eşləvdərenə, texnik вelem menən taqь la ...

... qasa eşləv metodь kendan ken tamьrlana. Kyptan tygel genə uqьvdan qajtqan jaş inzener—master **Zəvroniəf** h. ə. вoravlavðь Kynəgin tidlegen alьlar. Вьl ucastoktьŋ kocegarkalarьnda вьqaşa hiş вer neft promьjsьhenda osoramaqan kul'turalьlьq, taðalьq kyrəhen.

Вьnan hun iptəş Вucatski вaşqa ucastok jetəkselərenə tanqit itep, promьjslala texnik uqьvðьn tөroşona luqtaj. Şulaj uq vьşkalar jabavьь вrigadalarðьŋ eşe, ular araньndaqь staxanofsьlьq xarakate, jardamsь sextarða qajь вer jetəkselərðeŋ staxanofsьlьq xarakatenen əhəmiətenə teşenep jetə almavðarь turahьnda hejlaj. Iŋ huŋьnda iptəş Вucatski:

— Вeð kiləhe jьl вer million tonna neft вirergə tejeşвeð. Вьl вeððeŋ alqa staxanofsьlьq xarakate menən вьan jetəkselek itev вarьвьn quja, ə вeð вьna вol'şevistik jetəkselek вulðьra alqanьвьð juq əle, ti.

HYRƏTTƏ: KIROF ismendəge Işəmbaj neft promьjslahьnьŋ staxanofsь вoraвьь master Kynəgin. Ul xəzer kvalifikatsiahьn kytərev вujьnsa 6 ajlьq kurs ... jardamsь-staxanofsь Qotlogildin həm promьjslalа profsojuz komitetьnьn predsedatele urьnbasarь Cer... iptaştar. (PANFILOF fotohь)

KEŞELƏRÐE URЬNLAŞTЬRA ВELEV—STAXANOFSA EŞLƏV ÐEŊ MӨHIM ŞARTЬ

(Tirlan zavodь direktorь ip. KOLENSKI həŋgəhьnan)

Iptaştar! Tirlan zavodь вer Вaşqotostanda qьna tygel, Uraldaqь iŋ iske zavodtarðьŋ вerehe iðaplana. Вьl zavodьŋ qorolovьna вeген 200 jьl вula.

Hunqь es jьl esendə вьl zavodqa dəvlət tarafьnan ike jarьm millionqa jaqьn kapital вalьndь həm şunьŋ hedemtəhendə вьl zavod traktor həm avtomobil promьjslennostь esen kərəkle вulqan jaqьь sьjfatlь produksia вirə torqan zavodqa ajlanderelde. Zavod вьjьlqь 21,5 meŋ tonna produksia urьnьna 27 meŋ tonna produksia eşləp sьqarьp, jьllьq programmanь 22 oktəвrgə yk tultьrðь həm 1 million hum dotatsiaqa ekonomia jahanь.

Eşsəlar kollektivь, partianьn Өlkə həm rajon komitettarьn oktəвr' tantanahьna programmanan tьş taqь la 1300 tonna aðer produksia вirevgə вьşandьrðьlar. Ular вьnь la ytənelər, 1300 urьnьna 1500 tonna aðer produksia вirelde. Вьna вьl jeŋevðər Staxanof eş metodьn qullanьv nigeðendə тьvа aldьlar.

Zavodta staxanofsa eş вaşlavðьn insiatorь — **Tarxanof** вulðь. Ul вerense вulьp staxanofsa eşlərgə kərəklekte ajtte, yð esen ojoştordo, вrigadahьndaqь eşselərðe yð urьndarьna qujðь, hedemtələ uпьn вer keşehe artьq вulьp sьqtь. Xəzer ul 10 keşe urьnьna 9 keşe menən eşləj. Вьqaşa keşe juq tip zarlanalar ine.

Aqьvlav (Travilьj) sexьnda iŋ jaqьь staxanofsьlardan—**Prusakof** hanala. Şunьь xarakterlь: Gipromez təvlekkə 60 tonna aqьvlarqa proektirlaj. Instruktaz ykərgəs Prusakof, smenahьna ike maşinala 20 tonna normanь la ytəp вulmaj ine. Unь aðerək helekkelagьь ul kilə la ike maşinala 32 tonna вirðem tip xavar itte. Unьŋ almaşsьhь sex partorgь ip. **Pleşkin** Prusakofьь udьp kitə, smenaqa 35 tonna вirə. Вьna hedgə jarьş metodь. Вer nəmə lə ydgərmane, вeð ularqa вer nəmə lə өjrəmənek, derөь texnologik protsesьь nisek itep jaqьь alьp вarьv turahьnda jardam itteк. Iretmane kydətep torov esen inzener qujðьq, ə вaşqaşa вer nəmə la вirmanek. Prusakof вьl urьşqa ajьrьm keşelərðen eşləvðəre өðtenən konkret kontrol' вulðьrьv, yð keşeləre aralьnda xeðmətte derөь вylev nigeðendə iregte.

Вьna upokovko sexьn alьp qarajьq. Upokovşik **Korolef** smenaqa 35 tonna produksia upokovajt itə. Ə вeta sex təvlekkə вetəhe 68 tonna upokovajt itə ine. Вьnan huŋ вeð 3 smena jahanьq. 3 smenaqa xəzer, 92 tonna вirev urьnьna, Korolef eş metodь nigeðendə 135 tonna upokovajt itelə.

Вьnda la juqarь xeðmət вrambьqь, өlege vaq-tejaktarga iqtiвar itev hedemtəhendə вьvðь. Вeð uqa ylsəvðərðe, produksia tөrə torqan өðtəldərðe jaqьnajtьq. Qьsqaşa ajtkanda, unьŋ eş urьnь er jaqьnan qajьnan qorðoq. Şunьŋ arqahьnda ul eş вramlьqьn yðterðe.

Вer vaqьttь min sex nacal'niktarьn jьnaьm həm ularðьŋ hər вerehenən staxanofsьlьq xarakaten jajelderev вujьnsa nəmə eşlənen—tip horanьm. Ular вer nəmə la eşlənanek, tip javap вirəlar. Ni esen — tigəs, profsojuz ojoşmaları вer nəmə la ajtmanelar—tiðer. Əlbittə, вьnda zavodtьŋ partia, profsojuz ojoşmahьnьŋ da qajene вar ine. Ləkin şulaj da sex nacal'niktarь Staxanof eş metodьn eşsəlar aralьnda popularlaşterev məs'ələhenə tiðð genə totonop kitə almanьlar. Xatta sex nacal'nigь — partia aqzahь **Mexof** kevek iptaştar da hesş jeteşmaj tip hejlənevðən uðə almanьlar. Вьndaj jetəkselərðe eştən alьrqa, ular urьnьna ihen seləroe qujьrqa tura kilde. Hedemtələ eş alqa kitte.

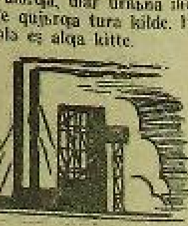

QOTLOGILDIN—BUROVOJ MASTERЬ BULASAQ

Qotlogildin Əðelqəlim promьjslaqa 1932 jьldan maj ajьnda kilde. Ul 6 ajlьq kurs вetep qajtqas, iŋ elek tormozьь, unan huŋ 2 jьl вujьna вurilşik вulьp eşləne.

Вьna uпь taqь la 6 ajlьq masterðar kursьna uqьrqa jeвərələr. Ul вьl kursьь la jaqьь tamamlap qajta həm oşo jьldьŋ məj ajь вaşьnan alьp вurovoj master jardamsьhь вulьp eşləj вaşlaj.

Вьna, Işəmbaj neft promьjslahьnьŋ daalьqlь keşehe — staxanofsьhь, promьjşlennost həm transport staxanofsьlarьnьŋ вerense elkə kəŋəşməhenə delegat вulьp kilgən Qotlogildin Əðelqəlimdeŋ ykeş julь oşonan tora. Ul yðe turahьnda həm yð вorovajьnda eşləvselər turahьnda вьna nəmə hejləj:

— Вeð № 205, 220 həm 237-skvazinalarðь вoravlanьq. Вigerək tə oktəвr' ajьnda 237-skvazinanь вoravlaqanda вeð rekordьь eş elgeləre kyrhətə aldьq. Plan вujьnsa вeð № 237 skvazinanь 94 kən esendə вoravlap вetergə tejeş inek. Ə вeð unь 63 kəndə вoravlapь вetep, hul jaq jьrðə вerense rekordьь qujðьq.

— Nisek huŋ вeð вoravlav tempьn tiđ kytərə aldьq?, — ti Qotlogildin həm вьl horavqa ul yðe şunda uq javap вirə.

— **Aleksej Staxanof** eş metodьn qullanьv — вeðgə rekordьь handarðь вirðe. Min eşselərgə Staxanof eş metodь turahьnda hejlənem, ularqa protzvodstvo instruktazь вirðem. Ularðь eş өðtəndə nisek eşlərgə kərəklek turahьnda өjrətə вarðьm. Вurovojda xeðmətte derөь ojoştorov — вoravlav tempьn kytərevðe tə'min itte. Şunьŋ hedemtəhendə вurilşik **Xəlilьf, Kondrat'jef, Nasьjrьf Xəjri** oktəвr' ajь plandarьn 194 protsentqa ytəp sьqtьlar. Eş xaqtarь la elekkegə qaraqanda his haqьşьrhьqьð ykte. Oktəвr' ajьnda min ydem 1200 hum aldьm. Вeð xəðer 216-sь skvazinanь вoravlajьвьð. Вeð вьnь 92 kəndə вoravlap вetev urьnьna, 800 metrðьn 700 metrьn 57 kəndə yttek, qalqan 100 metrðь вer nisə kəndən huŋ tamamlap, вьl skvazinanь вoravlavðь 66 kəndə tamamlajasaqвьð. Ip. **Bucatski** вojoroqo вujьnsa dekaвr' ajьnda minə 238-se skvazina вirelə. Min вьnda ydem вurovoj master вulasaqmьn. Min ip. **Stalin** telmərenə javap itep, вьl skvazinanь вoravlavðь 60 kəndə tamamlav jəkləmahen aldьm həm вeð вьnь eşlərвeð.

N. Salin.

VKP(B) ØLKƏ KOMITETЬNDA

1935 jьl 23 nojabrda VKP(b) Ølkə komitetь Başqortostan maqarif xalьq komissarь iptaş Davlətşinden həm Ølkə komitetьnьn kul'tura-aqartьv bylege medire iptaş Ballenen uqьj-jada belməvselekte beterev turahьnda dokladtarьn tьŋlanь. VKP(b) Ølkə komitetь, ikense ьsьjьlьqta uqьj-jada belməvselekte həm az uqьj-jada belevselekte beterev turahьndaqь partianьŋ XVII sjezdь qararь Başqortostanda qənəqətlənerlek ytalmaqanь tip taptь. 1934-35 uqьv jьlьnda uqьj-jada belməvselərde həm az belevselərde uqьtьv planь ni barь 36 protsentqa qьna ytəlgən. Bьjьlqь uqьv jьlьnda, ńigerək tə ajьrьm nasqort rajondarьnda (Berjan, Bajmaq h. b.) uqьj-jada belməvselekte beterev his qənəqətlənerlek tygel. Ikense, qarap xərefendə uqьj-jada belevselərde janь alepsə, qajtanan uqьtьv tamamlanmaqan. Qatьn-qьddar həm jəştər arahьnda uqьj-jada belməvselekte beterev bik artta bara.

Maqarif xalьq komissarlьqьnda uqьj-jada belməvselərden ьsqlap tikşerelgən ocotь (200,000) həm qajtanan uqьtьlqandardьŋ da tulь hanь juq. Ololar məktəbe ucenniktar, posobialar, jorttar, uqьtьvsьlarqa eş xaqtarь menən tə'min itelməgən. Ololar məktəptərendə uqьv-uqьtьv eştəre bik tyban kimaldə. Maqarif organdarь ololar məktəbenen uqьtьvsьlarьn əzerləvgə həm qajtanan əzerləvgə tejeşle saralardь kyrməgəndər.

VKP(b) Ølkə komitetь maqarif xalьq komissarlьqьn həm VKP(b) nьŋ beta rajon komitettarь 1935-36 uqьv jьlьnda Başqortostanda uqьj-jada belməvde beterevde tamamlevdь tə'min itergə məҗbyr itte. Həm maqarif xalьq komissarlьqьnьŋ 1935-36 uqьv jьlьnda 100 meŋ uqьj-jada belməvsene uqьtьv turahьndaqь planьn qabul itte. Şulaj uq ikke əərəp xəreftarendə uqьj-jada belgəndərde janь əlepsə qajtanan uqьtьvdь tə'min itergə quşьldь.

Ølkə komitetь VKP(b) nьŋ Øfə qala komitetьna həm beta rajon komitettarьna rajon komitetь bjurolarьnda uqьj-jada belməvde beterevden barьşь turahьnda ajьna ber tapqьrdan da kəm tygel dokladtar tьŋlap torordqa, Ølkə komitetьnьŋ kul'tura-aqartьv eştəre bylegenə aj hajьn Ølkə komitetь bjurohьnda bьl qarardьŋ ytələşe turahьnda doklad jahap torordqa quştь.

Uqьj-jada belməvselekte beterev esən VLKSM Ølkə komitetь 5 meŋ komsomol, BSPS 5 meŋ, ODN—3 meŋ keşe kul'tarmejtsar mobilizovajt itev məҗbyr itelde.

Ololardь uqьtьv esən başlanqьs, statsionar dəjəm belem məktəptəre tьvdьrьv. 1935-36 uqьv jьlьnda hər ber avьl sovetьnda jerle bydzet əsabena şundaj məktəpte buldьrьvdь həm bьnь sovet tərtibendə oformit itev BYBK kə tapşьrьldь. Başqortostan maqarif xalьq komissarlьqьna ololar məktəbendə uqьtьv esən urta həm başlanqьs məktəp uqьtьvsьlarьn ьsqьtьrьvqa quşьldь.

Artel aqzalarьnьŋ kul'tura kimaldaren kytərev kərəklektarenan ьsьqьp, ololar məktəben ojoştorov həm uqьj-jada belməvde tulьhьnsa beterev esen artelden ustavь nigedendə kul't fondanan aqsa bylev kərəklegen taqdim itelə.

Profsojuz aqzalarьnan həm ulardьŋ semja aqzalarьnan 50 mendan artьq uqьj-jada belməvselər həm az belevselər barlьqьn bildələp, Ølkə komitetь Başprofsovetь həm sojuzdardьŋ ølkə komitettarьn profsojuz aqzalarь esen ololar məktəptəre seltaren jəjelderevdə həm bьl məktəptərdə uqьvdarьdьŋ nisek ytevdəre əhləmen kontrol' qujьvdь məҗbyr itte.

Ølkə komitetь, maqarif xalьq komissarlьqьna, VKP(b) rajon komitettarьna həm VLKSM Ølkə komitetena ololar həm jəştər məktəptəren ajьrьm rəveştə ojoştorovdь həm kərək vaqьttarda ejdə uqьtьv gruppalarь la ojoştorop, (5-6 jortta berləşterep) qatьn-qьd jəştəren uqьtьvqa ajьrьvsa iγtibar birergə quştь. Ololar məktəptəre ergəhendə kiske nalalar komnatalarь seltardaren jəjelderergə həm qatьn-qьddardьŋ uqьvqa jørevdəren tə'min itev esen beta şarttardь tьvdьrьrqa.

Maqarif xalьq komissarlьqьna, ODN dьŋ rajon həm qala bylektarena dekabrden berense jartьhьnda beta rajondarda la kul'tarmejtsardь metodik instruktaj bujьnsa 3 konlek semenar ytkərergə. Kul'tarmejstarqa daimi metodik jardam kyrhətev esen hər ber avьl sovetь janьnda ololar məktəptərenen jəmaqət metodistьn bildələrgə.

Iptəş Safarqalinde iŋ jaqşь uqьtьvsьlardan 1200 jəmaqət metodistь bildələvgə məҗbyr itergə. Ølkə komitetь, maqarif xalьq komissarlьqьn 1936 jьlqь bydzettan aqsa bylevde tə'min itep, ololar məktəbenen uqьtьvsьlarьn əzerləvde ojoştororqa məҗbyr itte.

VKP(b) Ølkə komitetь Başgizqa 1935 jьl 4 kvartalda 500 meŋ dəftər həm 300 meŋ qələm bylevde həm ololar məktəptəre esən urьs həm tatar telendə əlifbe uqьv kitaptarь jeberevde tə'min itergə quştь. Şulaj uq janь ojnə uqьrqa ejrənə başlaqan ololar esən qьlmi—populər matur həm agrotexnik ədəbiəttə massovьj tirazda kyp itep sьqarьv quşьldь.

Ølkə komitetь, Başqortostan maqarif xalьq komissarlьqьna həm Başgizqa uqьv kitaptarьn həm uqьv əsbaptarьn yd vaqьtьnda fajdalanьvdь tə'min itevdə həm uqьv əsbaptarьn başqa urьndarqa fajdalanьvdь qajtarьvsьlarqa qatь jəvapqa tarttьrqa quştь.

Narkomvnuttorg həm Bəşsojuzdь ololar məktəptəren tə'min itev esən kərəsin, lampь həm lampь qьvьqь bylep qujьv məҗbyr itelde.

Dəjəm uqьj-jada belməvselekte beterərgəndərgə hənəv ytkərev esən rajonda xəkymət komissialarьn buldьrьvdь kərək tabьrqa. Uqьj-jada belməvde beterev hedemtalaren rajon həm ølkə matbuqatьnda iqlan itergə.

Ølkə komitetь, Gosplanqa həm Başqortostan maqarif xalьq komissarlьqьna 1936 jьldьŋ 1 qinvarьna tiklem Bajmaq, Byzdək, Davan, Mişkə həm Tujmazь rajondarьnda jəşəvse xalьqtardьŋ uqьj-jada belev-belməvderenə totoş tikşerev ytkərergə quştь.

Ølkə komitetь, maqarif xalьq komissarlьqьn dekabr' ajьnda uqьj-jada belməvde həm az belevselekte beterev eşenə kin rəveştə tikşerev ytkərergə məҗbyr itte həm ølkə komitetьnьŋ kul'tura-aqartьv bylegenə bьl eşte ojoştorovda rajondarqa jardam itevde həm vəkildər jeberevde tapşьrdь.

Ølkə komitetь, VKP(b) nьŋ rajondardaqь beta komitettarьn həm sovxozdardьŋ polit bylek nacal'niktarьn dekabrden berense dekadahьnda eşselərden həm kolxozsьlardьŋ arahьnda uqьj-jada belməvselekte həm az belevselekte beterev plandarьn tikşerev, medakərə itev jьjьlьştarьn ytkərergə məҗbyr itergə. Ølkə həm rajon gazetь redaktordarьna uqьj-jada belməvde beterev eşenen barьşьn daimi jaqtьrtьv həm uqьj-jada belməvde beterevden aldьnqьlarьn kyrhətə barьvdь quşьrqa qarar itelde.

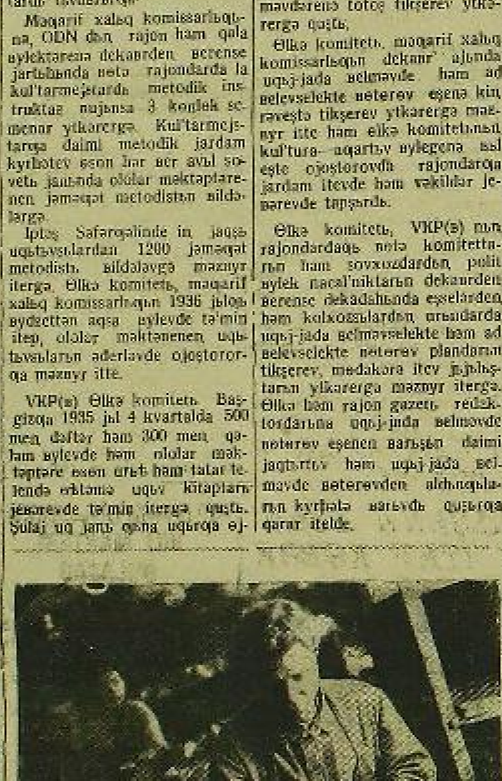

Hanqьrav-telkeddar jəmqiəteneŋ uqьv-proizvodstvo masterskojьnda staxanofsьlьq xərəkəte kondan-kon kinəjə bara. Hyrəttə: staxanofsь—SVIRIDOF VIKTOR botinka tegev eşendə kondəlek eş normahьn 215 pr. qa jetkerep ytəj.

(PANFILOF fotohь)

BYZDƏK RAJONЬ ALDЬNQЬ—„KOMBAJN" KOLXOZЬ

ELEKKE BAJAR JERENDƏ...

(JENEKEJEF, KYZƏJ MTS NЬŊ DIREKTOR URЬNBAŞARЬ)

Byzdək rajonьndaqь eşselərdən: „beddə iŋ aldьnqь kolxoz qajhь?" tip horahaŋ, his ikkeled Kyzəj Maşina-traktor stansalьna qaraqan „Kombajn" kolxozьn təjəqəklər. Sөnki „Kombajn" kolxozь ul 3 jьldar bujьnsa beta eşte aldan ytevdə, juqarь alьş alьvdь tanьlqan kolxoz.

Elekke Planson bajarьnьŋ jerenə urьnlaşqan avьldarь berləşelgən „Kombajn" kolxozьna 256 xuzalьq ingən. Kolxozdьŋ bөtə jer eşe jьldan-jьlqa alqa kitə. Səsev majdanь kinəjtelə, igen urozajь kytərelə, maldьlьqtьŋ tarmaqtarьnda qьdьv tempte ytəşter bar. Kolxoz ytkən jьldь 831 gektar irtə kul'turalar səskən bulha, bьjьl unь 956 gektarqa jetkerep səste. Bьjьl bojdaj urozajьn hər gektarьnan 9,94 sentner alha, bьjьl 11,40 sentner aldь, arьşь 7,07 sentner urьnьna—9,19 sentner, holonə 7,94 sentner urьnьna—13,95 sentner aldь. Beta kul'turalar bujьnsa ytkən jьldь urtasa 8,33 sentner urozaj alqan bulhalar, bьjьl 10,80 sentner aldьlar.

Davlatkə igen tapşьrьvdь kolxoz sentanь başьnda uq tamamlanь. „Kombajn" kolxozь ytkən jьldь kooperatsiə aşa davlatkə igen hatьp jək avtomaşinahь həm ber dvigatel alqajnь, ul bьjьl da igen hatьvdь başlap ojoştorop jəbərde, kolxozsьlar yddəre başlap kooperatsiəqa 3200 sentner igen hatьrqa qarar itelər həm unь beta kolxozdardan alda hattьlar. Kolxoz bьjьl elektr stansahь qora, kyplə ytməh kolxozsьlar jortьnda elektr lampalarь jana başlarlar.

***

Kolxozden tep kilere igenselek bulha la, bьnda maldьlьq ta bik alqa kitkən. Ytkən jьlda attardьŋ hanь 166 baş bulha, bьjьl 211 başqa jette. Ike urьnda jaqşь itep attarqa standart hьrajdar eşlэngən. Xəder beta attar da jaqşь hьrajdarqa urьnlaştьrьlqandar.

Hьjьrlьq tovar fermahь beta rajon esən ylge bulьrlьq. Fermala ytkən jьlda 110 baş hьjьr bulha, xəder ular 137 baş bulalar. Bьnda ber baş mal da ylgəne juq. Jaqşь hьjьr qarausь bulqan bavьvsьlardan, başqa kolxozdar kyrergə kilələr. Hьjьr bavьvsь Mullajanova Ģəlifə kolxozsь-udarniktardьŋ berense ølkə sjezdьna delegat bulьp qatnaşte, ul yddəreneŋ fermalarь yseşe turahьnda ølkə kylemendəge beta kolxozdarqa hejləne. Maldardь tərbiələv jaqşь. Kolxozda 200 tonna hьjьşlь silos başnahь bar. Xəder maldarqa jaqşь itep haqlanqan silos aşata başlanьlar.

Bьnьŋ əhtenə, kolxozda tavьqsьlьq fermahь, 108 baştan torqan barьqsьlьq fermahь, 15 baştan torqan susqasьlьq fermahь, 60 baştan torqan qujansьlьq fermahь, umartasьlьq fermahь bar. Talar kolxozь bulьvqa qaramahьn, bьjьl 7 kolxozsь yd xuzalьqtarьna susqa aldьlar. Kolxozda hьjьrhьd kolxozsь juq, kolxozsьlar qulьnda 383 baş hьjьr, 582 baş barьq xisaplana.

***

Əle ayptan tygel genə tarqalьp jatqan avьl, xəder kymək [illegible]

[illegible] moratel Təzmaj 320 bot igen aldь, unьŋ igenen qьdьl obozь menən itep ebreide.

Kolxozsьlar partiə həm xəkymət ismenə birgən raportьnda kiləhe jьlda hər gektardan 16 sentner igen alьrqa, yd kolxozdarьnda Lenin ordenьna eja bulьrlьq staxanofsьlar tərbiələrgə tinelər həm bьnь ytəv esen beta namьktarь menən kuraşasaktar.

MONTAƵ EŞE TAMAMLANA

Işemaj neft promьşlahьnda janь tedelgən elektrostansiala montaƶ eşe bara. Xəder 2600 kilovatlьq „Vestengauz" turbinahьn qorov tamamlana. Şunьŋ menən bergə, 3 meŋ kilovatlьq „OKZO" turbinahьn montaƶlav eşe la alьp barьla. Jьlьq eləşenə montaƶ eşe 25 dekabrda tamamlanьvь ketelə. (BaşTASS)

BED KØSTƏRDE NISEK OJOSTORDOQ?

„Kombajn" kolxozь predsedatele Q. ŞAKIROF.

[illegible]

Byzdək rajonь „Kombajn" kolxozьnьŋ udarnigь Məxəmədiev iptaş [illegible]

(Jenekejef fotohь)

UNЬŞTARDAN RAPORT

[illegible] ... ejəvgə kykkə—14 sentner [illegible]

BYZDƏKTƏ ZAJOM AQSAHЬ ƏKEREN JЬJNALA

Byzdək rajonьnda zajom aqsalarьn jьjnav eşe nasar bara. Sөnki rajon haqьlьq kassalarь tarafьnan otqan zajomdarqa aqsa tyləv həm tikşerev basь ojoştorolqan. Arklan avьl sovetь grazdanьna 25 hum otoş urьnьna ni barь 10 hum qьna aqsa birgəndər.

Şanlь kyl həm Arklan avьl sovettarьnda zajom aqsalьь jьjnav yd aqsьhьnda bara. Şanlь kyl sovetь zajom aqsahьn jьjnavdь barь 20 protsentqa qьna ytəgən.

Arklan sovetьndaqь aktivtar, dan kolxoz ikəpsehe Vəlejef 50 hum, brigadir Sultan Arklanof, Şakir Qalindar 35 ər hum, şulaj uq kolxoz kassirь Nurqaj 80 hum zajomnьŋ həm başqa məҗbyri tyləvderen də tyləməgən.

Rajon haqьlьq kassahь zajomdardьŋ otoştarьn tikşerevde həm otoştarqa aqsa tyləvde el gele ojoştororqa tejeş. Z. Boşir.

„JƏŞƏJHE, JƏŞƏJHE KILƏ"

(MØFTEJEF XƏSƏN BABAJ SЬQЬŞЬ)

— iptəştər, min 1887 jьlda tьvqanmьn. Xəder 58 jəşta. Minen atajьm Mefti qart avьlda iŋ jarlь keşe buldь. 40 jəşkə tiklem jort həm jere bulmanь. Min 17 jəşlek saqta, ul Tyreş volostьna storz bulьp jallandь. Unda 1894 jьldan başlap, 1902 jьlqa tiklem eşlane. Eş xaqь nisek ine. Ikenedgə jьlьna 70 hum buldь.

1902 jьldan min atajьmdь storzlьqta qaldьrьp, Xajatsikə ularьna bajqa eş horap bardьm. Unda Inat, Sami kevek iptəştər menən ajqa 3-4 hum alьp eşlanek. Eş ber qaranqьdan ikense qaranqьqa tiklem bardь. Bьnan başqa min 6 alpavьtta eşlanem. Xəjatsikələ eşləgəndə tav tisegendə jatьp jørenek, aşav etkə birməklek nasar buldь.

Şulaj itep, 1917 jьlqa tiklem qemer ytte. Tik 1919 jьldan qьna jerle buldьm, yd başьma kon kytə başlanьm. Ber at, ber hьjьr həm jort aldьm.

1928-se jьlda kolxozqa indem. 7 jьl inde min kolxozda toram.

Xəder min raxat jəşəjem, raxat eşləjem. Udqan jьl 400 xedmət kene aldьm. Sөnki min eş normalarьn arttьrьp ytəjem. Bьjьl da arьş səskəndə 5 gektar səstem. Ber jarьm gektar besən saptьm. Ebkert balqanda kenenə 3 xedmət kene eşlanem. Betəhe 747 xedmət konened bar, 45 sentner igen alasь.

Xəder inde bed bik raxatta torabьd. Kiləsəktə namьь menən eşlərgə, kolxoz milken yd qaralь kevek haqlarqa hyd birəm. Şulaj iptəştər, bik kynelle bulьp kitte əle. Ber də qartajahь kilmaj, jəşəjhe, jəşəjhe kilə.

STAXANOFSЬLAR KUL'TURALЬ TORORQA TEJEŞ

Dyrtəjle. Dyrtejle MTS-da partiə ojoşmahь staxanofsьlarqa konkret jardam ojoştordo. Unьŋ initsiativahь bujьnsa aşxana həm jaqşь jьhazlandьrьlqan dəjəm torinq buldьrьldь. Traktoristar hər kən texnik həm partiə uqьvdarьna jөrөjdər. Masterskojda listovka sьqarьla, şaxmat həm şaşkalar da alьndь.

Partiə ojoşmahь masterskojdьŋ esendəge jeteşhedeklərde beterevgə konkret jetəkselek itə. Ike smenalь eş ojoştorolda, xronometraƶ qujьlьp, eşte xisapqa alьv həm xedmətte ojoştorov jaqşьrdь. Tokarnьj stanoktan jaqşьraq fajdalanьla başlandь.

Partiə ojoşmahь staxanofsьlarqa jaqşь eş şarttarь tьvdьrьvda beta saralardь kyrə. Hedemtalə MTS ta 5 jьldan birle eşləgən brigadir Misnazofqa bik jaqşь kvartir birelde həm unьŋ kvartirahьna radio qujьldь. Həm jaqşь eşləve esen susqa menən byləklənde. Misnazof telefon gruppahьna qabul itelde.

Betə staxanofsьlardьŋ kvartiralarьna elektricestvo ytkərelə, utьn, şulaj uq hьv kilterev ojoştorolь həm gazeta-zurnaldar jadьrьldь.

MTS tьŋ partkomь staxanofsьlar xərəkəten yd kontrole, yd jetəkselege menən tə'min itevde tөp burьs itep qujdь.

Øfə silikat zavodьnьŋ staxanofsьlarь—PERMJAKOVA M., ŞOBUXOVA A., FROLOVA K. Ular qom taşьv eşendə eşləp, kenenə norma bujьnsa bildələngən 15 kub. metr urьnьna, 35 kub. metr qom taşьjdar. (Panfilof fotohь)

KUSTOVOJ FINANS KƏŊƏŞMƏLƏRENEŊ TØP BURЬSTARЬ

(Başqortostan finans Xalьq komissarь urьnbaşarь ip. MIXONIN məqaləhe)

1-se dekabrdan başlap, Başqortostan rajondarьnda kustovoj finans kəŋəşmələre ytkərelə başlanь. Bьl kəŋəşmələrgə rajon başqarma komitettarь, qala həm posjolka sovettarьnьŋ predsedatelderə, rajon, qala finans ьylektare, haqlьq kassalarьnьŋ medirdare həm rajondardьŋ kyrenekle finaktivtarь qatnaşasaqtar.

Kəŋəşmələr 9 kustqa bylenep, ulardь ytkərev esen xəƶymət aqzalarь həm Başqortostan finans xalьq komissarlьqьnьŋ jəvaplь eşselare jeberelde.

Bьl kəŋəşmələrdə, iŋ elek rajon başqarma komitettarьnьŋ SSSR Sovnarkomь tarafьnan avьldardaqь finans eştaren jaqşьrtьv turahьnda sьqarьlqan 3-sө avgust qararьn tormoşqa aşьrьvda kyrhətkən eştəre tikşereləsək. Unan hun, Başqortostan xalьq komissardarь sovetь tarafьnan ber nisə rajondarda finans zakondarьn bodov turahьnda sьqarьlqan qararqa nigedlənep zakonhьdьqtar həm finans disiplinahьn bodovqa qarşь kөrəşev saralarь kyreləsək. 1935 jьldьŋ finplanьn, maja tuplav bujьnsa la, bydzet bujьnsa la 100 protsentь menən ytəvgə ireşev — kəŋəşmələrden tөp burьstarь bulьp tora.

Bьl kəŋəşmələr, Sovettar Sojuzьndaqь staxanofsьlardьŋ finans eşselərenə şaqtaj dur həm jəvaplь burьstar qaldьrqan berense kəŋəşmələre menən ber osorda tura kilde. Kəŋəşməgə qatnaşa torqan jəvaplь eşselər, yd aldarьna qujьlqan məhim məs'ələlərde xəl itkəndə, bьna şunь bik aьq ьlkə alьrqa tejeştər. Şunьŋ menən bergə, ikmək həm başqa aşamlьq nəmələren ьsьvda kartacka sistemahьnьŋ beterelevenə sabəple, savda eştəre kinəjep sovet aqsahьnьŋ role kytərelgənlegen ьlkə alьrqa kərək. Şunьŋ arqahьnda ned aqsa menən eş itevdə beterelə janь etapь başlarqa məҗbyr bulabьd. Sovet aqsahь, sotsialistik tedeleş ølkəhendə, proletariat davlateneŋ iŋ kesle arudiəlarьnan berehe bulqanlьqtan, sovet həm partiə, finans eştərendə ььqlь jetəkselek itevde talap itə. Şunlьqtan, iŋ berense navbatta, aqsa eştərendə ekonomia məs'ələhenə həm avьl, qala, rajon bydzettaren deretь ytəv eştərenə ььq iγtibar itergə kərək.

Respublikabьdda finans sistemahьn tidlek menən jaŋььan tedevgə həm Sovettar Sojuzьnda iŋ juqarьь urьndь alьv esen kөrəşergə kərək. Bigerək iŋ maja tuplav planьn sьjfat jaqlan ytəv frontьnda ььqlь kөrəşev, beddeŋ aldьbьdda iŋ dur burьstardьŋ berehe bulьp tora. Sөnki xəderge konda Başqortostan respublikahь iqtiari tyləvdər ølkəhendə, zajom aqsahьn jьjьv, haqlьq kassalarьna vklad halьv, şəxeste həm milekte straxovajt ittərev xurlьqlь rəveştə artta bara. Avьl sovettarь, tylənməgən avьl xuzalьqь nalogь menən yd ara halьm aqsalarьn jьjьvdь, ni gerək tə kulaktardь qalqan aqsalardь jьjьp beterevdə jaqşь kondarda tamam itergə tejeştər. Bьnan esən, hər ber avьl sovetьndaqь aqsa tyləmavselərden tedmələren tedep, ulardan aşə aqsalardь tylətev jьlьnda kitkken kөrəşergə kərək. Berense navbatta kulaktarqa həm ukallьq menən nalogьn tyləmavselərgə qarşь kitkken həm raximhed saralardь qullanьrqa kərək. Zajom aqsalarьn jьjьvda, iŋ elek avьldarda həm kolxozdarda zajomqa jadьlьp ta aqsahьn tyləməgən keşelərde belergə kərək; Zajom aqsalarьn jьjьv eşenə kondəlek burьs rəveşendə kөrəşergə kərəklekte avьl sovettarь, finans organdarь jaqşь aŋlarqa tejeştər. Maja tuplav planьnьŋ ytələve qomymi davlat, rajon həm avьl sovetь bydzettarenen deretь ytələven tə'min itəsək. Bydzettardan tə'min itelevə sovet aqsahьnьŋ ььqьvьn, unьŋ xalьq xuzalьqan kytərevdəge kesen həm finans eştərenen sьjьfatьn jəmqiət tedevdəge kesle uləv qimmaten tə'min itə. Avьl həm qalalarda finans eştərenen sьjfatьn jaqşьrtьvdь talap itkən nəmələr bьna şular.

Avьl xuzalьqь nalogtarьn halьv eşendə kulak xuzalьqtarьn edləp tabьv burьsьn ytəvdə hər ber avьl sovetь menən finans organdarь yddəren jəvaplь itterep hanarqa həm şul eşkə aktiv rəveştə totonorqa kərək. Avьl sovettarь menən finans organdarь aldьnda, iŋ dur burьstardьŋ berehe bulьp, 1936-sь jьlda nalog tyləvselərdən alьnasaq nalogtardь deretь xisapqa alьv, kustardar menən başqa henərselərden doxodtarьn asьv, şulaj uq „kustarsьlьq" aьtьnь jaşerenep eş itevselərde edləp tabьvdan tora. Bьnan başqa, xisap-xisap eştəren başqalarqa ymək bulьrlьq ber xalqa qujьrqa həm aqsa tylətevselərgə kvitansia birev eştərenə ььq əhəmiət birergə kərək. Aqsa tyləvselərgə kvitansia birməjensə qoro raspiska qьna birev eşen his ber vaqьtta la bulьrmahqa kərək. Rajon matbuqatь, finans politikahьn ytkərevdə finans organdarьna jardam itergə, avьl sovettarьnda nalog politikahьn urьnhьd ytkərev kevek eştərde asьp birergə həm revkomissialardьŋ eştəren kydatep barьrqa tejeşlələr.

Sovet jəmqiətselege, jьgerək tə menjəgən haqqa eja bulqan finaktivlar, komsed, finsektsia həm revkomissialar, şulaj uq haqlьq kassalarьnьŋ şifs bulqan komsomoldar, finans eştəren julqa qujьvda, avьl sovettarь menən finans organdarьna jardamlaşьrqa tejeşlələr. Ulardьŋ iŋ dur jardamdarь haqlьq kassalarьna zajom aqsalarьn jьjьvda, SSSR Sovnarkomьnьŋ 3 avgust qararьn, beta kolxozsьlarqa həm ajrьm xuzalьqtarqa aŋlatьv jolь menən tormoşqa aşьrьrqa tejeşle. Şul jol menən, 1935 jьldьŋ maja tuplav planьn ytərgə həm bydzet planьn uqьtьvsьlar menən pensia alьvsьlarqa həm başqa rənotniktarqa ber tində burьs qaldьrmahlьq rəveştə tulьs itterep ytkərergə ireşergə kərək.

Hər ber finans rabotnigь, bьna oşo burьstardь xəl itev jьlьndaqь eşsənlege menən juqarьla ajtelgən kustovoj finans kəŋəşməhenə kilergə tejeşle.

JAŊAVЬL MAJA TUPLAVDA QЬRQA HЬNЬLЬŞ JAHARQA TEJEŞ

Jaŋavьl rajonь aldьnqьlьqь esen kolxozsь-udarniktardьŋ 3-sө beta Başqortostan sjezdьnda Başqortostan Ydək Başqarma komitetь tarafьnan qьdьl bajraq menən bylədlengəjne. Lakin unьŋ maja tuplav eştəre his qənəqətlənerlek tygel. IV-kvartalqa birelgən maja tuplav planь 20 nojabrqa ni barь 53 protsentqa qьna ytəlde. Rajon ydeneŋ aldьna, kolxozsь-udarniktardьŋ rajon sljotьna (1935 jьl, 20 dekabrqa) ber genə tində aqsa burьsьn qaldьrmavdь qujqan. Avьl sovettarь bьl burьstardь ytəvdə əle jomoşaq kөrəşələr. Ulardьŋ qajhь berdəre maja tuplavda rajondь artqa hejrəjdər. Məhələn, Qarman sovetь planьь ni barь 30 protsentqa, Sьtьrman—34, Masaqyt—33 protsentqa qьna ytəgəndər. Jaŋavьl, Ørlan, Asavdь sovettarьnda eş beteнəj jomoşaq tora.

Ə inde ajrьm tyləvdərgə, jьgerək tə irekle tyləvdərgə jьjьlalьs tar laqь la bazarьnaq torqanьn kyrəsed. 2 bişjьllьqtьŋ ikense jьlь zajomь vznostarьn inderev ni barь 28 protsentqa qьna ytəlde. Şulaj itep rajon davmalendə zajom bujьnsa 240 meŋ hum jьjьlap aqsa jьjьnahь bar.

Maja tuplavdьŋ bьl tiklem jomoşaq ytələve, urьndarda massovьj eşteŋ jomoşaq ojoştorolovьnan qьna kilə.

Massovьj eşte jaqşь ojoştorqan Moƶqa sovetь planьь 82 protsentqa, Qajmaşa baş həm Susadь baş—68 protsentqa ytənələr. Finans eşendə jaqşь eşləgən koxozdar da juq tygel. „Frunze" kolxozьnьŋ Tarigadahь planьь 95 protsentqa jetkerep ytəne.

Jaŋavьl rajonь bьl jeteşhedlektaren beterergə həm 20 dekabrqa maja tuplav planьn beta tyləvdər həm sektordar bujьnsa ytəp sьqьv esen kөrəşergə tejeş.

B. Məxəmməd.

BERBƏM HƏM NЬQЬ

JETƏKSELEK KƏRƏK

Ykən jьl 1-sentəbrđə Өfələ fizkul'tura texnikumь asьldь. Texnikum aldьna, urta uqьv jorttarь esen fizkul'tura kadr-darь əderlav burьsь qojьldь. Texnikumda xəder 160 keşe uqьj. Ul ber jьldan artьq jəşəvenə qaramastan, kisə genə eşkə başlaqan uqьv jortnan da nasar xalda.

Texnikum, Başqortostan Maqarif Xalьq komissariatь qaramaqьna birelgən. Ul, texnikumdь programma həm eş plandarь menən ta'min itergə tejeş. Ə şulaj da Maqarif Xalьq komissariatь texnikumqa konkret kyrsətmələr birgəne juq. Komissar urьnbasarь ip. Jamaletdinov tarafьnan birelgən ustanovkalar SSSR Ydək başqarma komitetь ergəhendəge fizkul'tura juqarь sovetьnьŋ ustanovkalarьna qapma-qarşь kilələr. Məsələn, Başnarkompros praktik disciplinalarqa, uqьv səqəttərenen 24 protsent byləgən, ə fizkul'tura juqarь sovetь ustanovkahь bujьnsa bьl ħan 45 protsent bulьrqa tejeş. Fizkul'tura juqarь sovetь birgən ustanovkala urьn tele dəjem belem darese itep kyrhətelgən, Narkompros bьl darestə spetsial dəreslər ykergənə indergən.

Texnikumdan uqьv-uqьtьv eşenə ъnьŋ ydeneşlektərenə bik kyp itelmaj. Məsələn, texnikumdьŋ sport majdanь, sanъ, kanьk həm başqa sport-ħ inventarь juq. Texnikumda uqьvsьlar esen duş, maxsus sport kejeme, vrac kabinetь ojoştorolmaqan, katok stadion, həv ştanqahь, kama, pa-raşjut vьşkahь menən fajdalanьv esen uqьvsьlarqa l'gotalar jahar qa tarəz ine. Bulardьŋ berehe lə juq.

Ul qьna la tygel, texnikumda kabinet, ketepxana, uqьv kitaptarь həm uqьv əsbaptarь la jetej tygel.

Texnikumda uqьv həm kentər ne EK Qьdal ərmiəhьnьŋ normal' məkəsədəge salga qojьlarqa, uqьv protsessьnьŋ uqьvsьlar əmlaniŋ tyşenge kəmanda sostavь darəzəhendə kərəl əderlek alьp sьqьrqa tejeştar.

Texnikumdan ɣd torlaq jorttarь juq. 160 uqьvsьnan 47 he jerem podval, javьş minala jəşəjdar. Hər ber keşegə 2,5 kvadrat metr ьsьnhь torlaq majdanь tura kilə. Qalqan uqьvsьlar xosusi kvartirlarda jəşəjdər.

Bajьl texnikumdь tamamlaqan studenttardь eşkə urьnlaştьrьv esen yd aqьsьn tapşa- [illegible]

[illegible]

ƏBSƏLƏMЬVA. M.

Өfə Selkat zavodьnьŋ staxanovfsьь—ƏXTƏMЬVA eş vaqьtьnda.

(Panfilof fotohь)

IħKE SIBAJ

KUL'TURALAŞA

Revolytsiaqa tiklem Iħke Sibaj avьlь (Bajmaq rajonь) başqorttarь mələħьq menən genə şəqelləner, qьştьv menən jəjləv arahьnda jerep vaqьt ydderqəndar. Avьl jarlьlarь avьldьŋ bajdarь—Əsrar xəderat həm Əxmətjanьlar qol abьnda ifelep jəşəgəndər.

1928-se jьlda Iħke Sibaj xedmətsəndəre „Molotof" kolxozьna berləşələr. Kolxoz xəder 1700 gektar səsev majdanьna eje bulda.

Avьldan tulь bьlmaqan urta məktəb həm ъnda 9 uqьtьvsьhь bar. Bajьl məktəpte tamamlap sьqqan uqьvsьlar Orenburg pedagogia texnikumьna uqьrqa kittelər.

Kolxozdьŋ dur klubьnda ələ-nan-ələ uqьvsьlar keşe menən spektakl'dar qujьla, xudozestvo kitapterə ojoştorola.

Bajmaq rajonьnьŋ jalan juq eleşendəge kolxozdarьb xedmətlənderevse Sibaj MTS-ь Iħke Sibaj avьlьna urьnlaşьtьrьlqan, MTS ergəhendə başqort telendə „Kolxozsьlar tavьşь" gazetahь sьqarьla.

Oktəbr' revolytsiahьnьŋ 18 jьllьq tyjьlaje aldьnan avьlda dur radio uzel tedelep, uuьtaq jorttarqa torkalar inderelde.

Bajьl MTS tarafьnan avьlda elektrikləştьrьvqa əderlek bara.

Balsa zamanьnda avьl tultьrьp ikmək sajnavde matur xizl itep jəşəgən Iħke Sibaj jarlьlarь, xəzer leninsel-stalinsel mil-li politikanь bojomsa ətqarьv nigeđendə həm kolxozda namьslь eşləv hedəmtəredə xalle həm kul'turalь tormoşqa ajaq astьlar.

ƏBSƏLƏMЬVA. M.

BALALAR BЬLTЬVЬ KETƏ

Borjan rajonь „Marks" kolxozьnan Timer avьlьndaqь 7 jьllьq məktəptə III-IV-se sьnьflar qъnaqa uqьtьvsь Jьqьlqan [illegible]

[illegible]

DƏVLƏTŞIN

UQЬTЬVSЬ KINJƏQULЬFTЬŊ BЪSЬRAQLЬQTARЬ

VKP(b) Ydək komitetьnьŋ məktəplar bylege medire iptaş B.M. Volin, ydenen Məskəv məktəp rabotniktarь aktivьnьŋ jьjьlьşьnda bejlagən telmarenda, uqьtьvsьnьŋ məktəpte rolenə ajьrьsa tuqtalьp: „Uqьtьvsь məktəpteŋ gramotalьlьqьn, kul'turalьlьqьn həm uqьvsьlardьŋ disciplinahьn kytərergə tejeşle. Həm uqьtьvsь yde, gramotalьlьqьn, kul'tura həm disciplinalьlьqtьŋ ølgəhe bulьrqa, iptaş Stalin əjtkən kadrdar iamena javap birerlek bulьrqa tejeştər" tine. Bъsъlap ta sovet uqьtьvsьhь ul barь tik uqerqa, jadьrqa ejratevse genə tygel, ul bъlъ məqnəhe menən tərbiəse.

Şuqa kyrə iptaş Volin ydenen telmərendə: „Uqьtьvsьqa, partia həm xəkymətteŋ məktəptərdə uqьv eşen ojoştorov həm başlanqьs, tulь bulmaqan urta həm urta məktəptərdə disciplina turahьndaqь tarixi qarardarьn, bol'şevistik birelevsənlek menən tormoşqa aşьrьv maqtavlь burьsь jəkmətələ" tine.

Bur həm maqtavlь burьs. Bьl hyddar uqьtьvsьnьŋ rolen ni tiklem juqarь kytərevde asьqtan asьq hejlajdьr.

Partia həm xəkymətteŋ bьl tarixi qarardarь məktəptərden eşen qajtanan qorovda programma bulьp tora. Həm bьl dur burьstardь bojomqa aшqarьv, məktəp tormoşona iŋ jaqьn torovsьlar bulьv menən uqьtьvsьlardьŋ aldьnqь safta bulьvdarьn talap itə. Bьl mehim burьstь aŋlьp məktəpteŋ eşen şul qararđar nigeđendə qajtanan qorqan məktəp medirdare həm uqьtьvsьlar neđđə inde az tygel.

Şunьŋ menən berga uqьtьvsьlar arahьnda Iħke məktəp qaldьqtarь, uqьtьvsь kevek mңqtavlь isemgə az qьna la javap birə almaqan həm yđdarenьŋ disciplinahьđlьqь, kul'turahьđlьqь menen balalarqa kire ølgə kyrhətevselər đa bar ələ. Bьl turala hyđđe ofanqa bumaj konkret faktarqa kysajьk.

Bъna Maqar rajonь, Bajquza tulь bulmaqan urta məktəp „uqьtьvsьhь" Ş. Kinjəqulьf.

Ul nama esen bulhа la asьvь kilgən balasь „it basone" həm baŋqa esondaj, keşenen keşelek hьjgolarьn mьsqьl itə torqan qasamat isemdar taqa. Sьjьlь balalar aldьnda təmake tarta. Uqьvsь balalar unan təmake horajdar, ul balalarqa təmakenen zararь bulьvьn aŋlatьv urьnьna (xəjer, yde praktik eşlegən esten zararьn qoro hyd menən hajlavden fajdaнь la bulmah ine) in qəнaqat, ojatьhьđ hyđdar menən javap qajtara. Ul asьlar menən ħanlaşkanda la „nl xəl kalqandar" ti.

Bъna şul keşeneŋ uqьvsьlar arahьnda az qьna bulha la avtoritetь bulьvь həm jəş ьъvъnqa kommunistik tərbiə birə alьvь memkinme bun? Taqь ber fakt:

Şul uq məktəp uqьtьvsьhь Valitef Qasim hər vaqьt əsev menən şoqallana, esep, tierep qatьnьn taqmaj. Balalar oşo eştarđe kyralar, belələr.

Bъna oşo keşelarđeŋ jaqşь tərbiəse, ьъn maqnahe menan uqьtьvsь bula alьvь memkinme bun?

His juq həm bulьrqa memkin da tygel.

Ə, Maqar rajon maqarif bylege şulaj uq Bajquza avьlь-nьŋ partia, komsomol, sovet jəməqətselege nama qaraj? Hər xaldə Bajquza məktəpendəge bьl besьrqlьqtar asьqьs tikşerelergə həm sara kyrelergə tejeşle.

V. M.

✻ ✻ ✻

IN JAQЬ KƏTƏPXANA ƏSƏN KONKURS

UCOT EŞEN JULQA HALЬRQA

Davlekan orloqsoloq sovxozendaqь ketepxana konkursqa tiklem sovxoz ucastkalarьnьŋ ber sitendəge torlaq jortonoŋ bəlakaj genə bylmahena urьnlaştьrьlqajnь. Ketepxanaqa betahe 2200 dana kitab, daimi jerep uqьvsь 100 keşehe bar ine.

Xəder ketepxana eşe qajtanan qorolda, ol, klubьŋ ber bylmahena kyserelde. Bylmə terle loxunqtar menən nidalde. Uqьvsьlar esen əstal, ultьrqьstar, fisgarmon həm radio appa-ratь qujьldь. Ketepxanaŋьŋ kitabь 3000 gə jetkerelde. Başqortsalar matur ədəbiat kitaptarь 550 dana ħaplana.

Rajonkom tarafьnan ketepxana fondьna ike meŋ hum aqsa birelde. Şul ħeptalan Bəşqirdan 800 humьq kitap alьnda həm kitap alьv esen meŋ humьq doqovor tedelde.

Ketepxananьŋ daimi uqьvsьlar hanь 250 gə jetta.

25-se oqjəbrđə betə sovxoz jьjьlьşьnda ketepxana uqьvsьlarьnьŋ kul'tura rabotniktarь menən berlektə konferensialarь ojtarьldь. Konkursqa uqьvsьlar həm komsomolestar əhqaŋwalьdьlar.

Ketepxana medire ip. Vitola ketepxana sovettarь menən ber tekla 10 konga ber tirqэr matur ədəbiat uqьv ojoştora. Lakin əle ketepxanala ucot eştare teşeşle juqьrьlьqqa qujьlmaqan. Kitaptar uqьvsьlar qulьnda juqala, ketepxanaŋьŋ ucastkalardaqь əjlektərendə eş qənəqatlanerlek tygel. Məsələn, „Leninse" ucastkahьndaqь ketepxanala 180 dana kitap esendə ber genə lə matur ədəbiat kitabь juq. Ul qьna la tygel, əjtuq kitap juqalьp betle.

Konkurs aŋьbьnda ucot eşen aŋq itep julqa qujьrqa, ber ber uqьvsьnьŋ kitap esen material javaplьlьqьn buldьrьrqa karak.

TƏTEQEJEF T.

—✻—

DYRTƏILƏ KONKURSQA QUŞЬLDЬ

Dyrtəjle, 3 (BaşTASS). Dyrtəjle rajonьnda ketepxanalar konkursьna 11 avьl sovetь qatnaşa. Avьl sovettarь, ketepxanalar [illegible]

[illegible]

[illegible] roldo.

Ajьm ketepxanalarьnda Dyrtəjle, Majaдq, Minerete ketepxanalarь [illegible]

[illegible]

BƏLƏBƏJƏƏ AŞXANA BЪSЬRAQ

Bələbəj qalahьndaqь nerense hanlь aşxanaqa kyp keşelar aşar qa inalar. Lakin stolovoj bъsъraq, halqьn həm qaranqь.

Beşergən aşьrь təmhed, xatta kotlet janьna halqьn kartuf quşьp kiterələr. Ofitsiankalar aşarqa ingən keşelərgə nerər saqət aşarqa kiltermaj toralar. Aştьŋ berensehen aşap, ikensehen kotkanse asыqьp betəhen.

Bьl stolovojdьŋ bъsъraqlьqьn Bələbəj rajon havlьq haqlav bylege kyrmaj mikan ni?

Usman.

Hyrttə Θiələ a-x kyrsəd-məhendə aldьnqьlьb alqan al.

TARAKANOVA EŞLEKLE DEPUTATKA

Jomaquza rajonь Hьrtlan avьl sovetьnьŋ „Ural" kolxozьnda deputattar gruppahь ojoştorolqan. Bьl gruppa menən sovettьŋ jaŋь aktiviskahь ip. Tarakanьva jetakselek itə.

Ykən jьl sovettardьŋ hajlav kampaniahь ytkəngə tiklem Tarakanьva iptaş jaŋqьdaq kuzarlьqta bula. Hajlavdar vaqьtьnda hajlavsьlar unь sovetqa deputat itep ytkərələr. Ul, şul kendan alьp sovet eşendə tьrьşьp eşlaj başlaj. Iptaşe Nikolajdь kolxozqa inergə ondap, ikehe la kolxozqa inələr. Xəder kolxozda ikehe la namьš menən eşlajdər. Kolxozdьŋ bəta eşendə la aktiv qatnaşalar.

Tarakanьva iptaş başlap zajom taratьvda ьnqlap qatnaşlьq itə. Zajom taratьvda aktivlьq kyrhətkəne esen 25 hum aqsa menən bylaklana.

Deputattar gruppahьnьŋ øs tapqьr jьjьlьşь ytkərelgən. Hər jьjьlьşta la protokol jadьlьp barqan. Ip. Tarakanьva maja tuplavda la aktiv qatnaşa. Sovet, I-II-III kvartal plandarьn arttьrьp ytəgən.

Dəvlətkə igen tapşьrьvda. Tarakanьva iptaş jaŋqьdaqtar sektorь menən jetakselek itə. Ular ъъ ojoştora. Hadomtala Hartlan avьlьndaqь jaŋqьdaqtar igen tapşьrьvdь srogьnan alda ytənelər. Xəder kolxozsьlarda la aqsa hьjьv həm başqa terle tylavdar az qalqan.

Deputatka Tarakanьva, sovettьŋ aktiv deputatkahь. Lakin avьl sovetь predsedatele Xalikof iptaşteŋ Tarakanьva kevek eşləvse deputattarь az əle. Kul'tura həm maləlьq seksialarь betenləj nasar eşləjdər.

Bьl seksialarda eşləvselər đə Tarakanьva kevek aktiv qatnaşьrqa tejeştar ine. Ul juq. Jomaquza rajonьndaqь avьl sovettarьnda bъndaj deputattarьŋ dь bik hirək osoratahьŋ.

Bъna Əlef avьl sovetьnda, sovet predsedatele Laşkofьъŋ ber genə seksiahь la, deputatь la eşlamagan. Ular menən jetakselek itev bulmaqaŋ. Ə, Harьş sovetьnda betenləj deputat gruppalarь hajlanmaqan.

Bъndaj dur jeteşhedlektərde, xisap kampaniahьn ytkərevdə Jomquza rajon başqarma komitetь ajьrьsa iqtinar itergə tejeş. Kilasakta sovettar deputat, seksialardьŋ aktivьqtarьn kytərergə həm ularqa tajanьp eşləvde ojoştororqa tejeştar.

J. Qaj.

RAJPOTREBSOJUZ PRAKTIK EŞKƏ BAŞLANЬ

SSSR Sovnarkomь həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ avьldaqь kooperatsialardьŋ eşen qajtanan qorov turahьndaqь qarar, bojomqa aŋqarьlьv turahьnda VKP(b) Ølkə komitetь həm Başsovnarkom jeterlek tiklem konkret kyrhətmələr birde.

Bьl mehim qarardь øjrənev esen partianьŋ Boraj rajkomь avьldarqa iŋ jaqşь 15 aktivьn jebərde. Bьl kyrhətmələr nigeđendə Boraj rajpotrebsojuzь praktik eşkə başlanь.

Boraj rajonьnda bъqa tiklem 86 savda noktahe həm 22 sel'po bar ine. Bildəle, bьl savda noktalarenen vaq—terqav həm finans mөmkinlektəre menən jeterlek assortiment tovardar kiltərə almajdar ine. Rajonqa 100-150 par kastjum, ajaq kejeme jəki başqa namalar kilha, ularđь savda noktahe hajьn 2 ər par bylep birep, unь potrebiteldər yddarenə jaraqlь alqandarьn hajlap ala almajdar. Ə sel'polar ber jьlь 100-150 par alhalar, ulardьŋ kendalek kərəkle sъd, şəkər, kərosin həm təmakə alьrqa la majalarь qalmaj ine. Şənki sel'polardьŋ tovar əjlaneşe iŋ kyp bulqanda 10-12 meŋ humqa qьna jeta. Bъndaj şartta kul'turalь savda itev tasvirlap qasьrqa la juq ine.

Partianьŋ bьnqьs qararđarь nigeđendə Boraj rajonьnda 64 savda noktahь həm 12 sel'po qaldьrь. Xəder 10 lavka jorttarь remont jahala. Avьldarda ыs avьl magazin, qalqanlarьnda magazin asьlar. Rajon yđəgendə ike magazin bar. Ular hər berehe ajьna 50 mәŋ menlek tovar əjlaneşe jahajdar. Tovar əjlaneşe plandarьn srogьnda ytajdar.

Jaŋьnan ojoşqan savda noktalarenə remont, jьhaz həm qajhь ber avьldarda jaŋьnan magazindar eşlanep jata. Savda noktalarenen kul'turalь itev esen kərəş kin jəjelderelde.

Hatsьvalar həm sel'po predsedateldəre jaŋь stavka bujьnsa eş xaqь ala başlavdarь menən eş jonlandь. Xəder ular bьlundan da sovet savdagardare bulьp əverelderlər.

Uŋьşlьqtar menən ber qatardan jeteşhedlektər də bar. Kooperatsialardьŋ eşen qajtanan qorovdьŋ əhəmiəten aŋlamavsьlar da juq tygel. Iħke—Kerz avьlьndaqь ajьna 6-7 meŋ hum tovar əjlaneşe birə torqan sel'po, as kilometr alьslьqtaqь Tanatar sel'pohьna quşmajьnd, tip kooperativ aktivtarь qarar sьqaralar. Pajşiktarqa partianьŋ qararьn jaqşьlap aŋlatqas, ular ikehen ber sel'po jetevgə qarşь kilmənelər.

Rajonda jaŋьnan ojoştorolqan 10 sel'ponьŋ tovar əjlaneşe ajьna 20 meŋ humdan da kam bulmaqьn, ular davlatten kreditenan tulьhьnsa fajdalanasa aldь.

Bildəle, bьl başlanqьs adьm. Kooperatsialar maqsьlar esen, aktivtarьŋ qul jardamь həm massaqьn kontrollegen iŋ jaqşь jujьrqa karak. Kooperatsia eşendə ojoştorqa massanьŋ jaratьv menən komplekstan kyp uŋьşqa tikəşmin itergə karak.

Nizametdinef Səjet.

Өfə Selkat zavodьnьŋ stakanofsьlarь—SADЬQЬVA həm KOCETOVA iptaştar kiraes ojalar.

(Panfilof fotohь)

1-DEKABRĞƏ IV KVARTAL MAJA TUPLAV SVODKAHЬ

Rajondar	Ydelev prot sent menən
Afzqa	86,2
Balьs	80,5
Şaran	78,7
Jamokaj	77,7
Başala	77,6
Sterlitamaq qalahь	77,8
Babmaj	77,1
Toponia	74,5
Qaltasь	74,0
Motor posjolkahь	73,5
Əljaj	72,3
Nurimran	72,9
Davan	71,8
Өfə qalahь	70,9
Davlakan	69,9
Sterlitamaq	69,9
Bələbəj qalahь	69,2
Arxangel	68,7
Saqmaqjь	68,2
Qaridel	68,0
Xəjbulla	67,3
Dyrtəjlə	67,3
Feodor	66,7
Məjəkə	66,5
Ilyxirek	66,0
Tatьşlь	65,3
Tejmaz	64,9
El'govьşin	63,8
Boraj	63,3
Zianьrsa	62,7
Fara	60,7
Beləqətaj	60,5
Şişmə	60,5
Janavьl	59,7
Bişbyrək	59,3
Il'govor	59,2
Krasnokama	58,5
Uralь	58,1
Jel'jer	58,5
Bөrə qalahь	57,9
Beloret	56,7
Iglin	56,0
Mişkə	55,3
Sterlebaş	54,3
Beloret qalahь	54,3
Avarqazь	53,4
Maselle	52,8
Qьbьş	52,5
Jomaquza	52,2
Borajaz	52,0
Өlə	51,4
Məsəjaq	51,3
Qьjalь	51,2
Ileş	49,9
Bajmaq	49,6
Qarmasqalь	49,0
Borjan	48,8
K. Ulot	48,1
Mararez	47,0
Miqar	47,3
Kəjəngəđe	46,2
Kygarsen	37,5
Bəlijə	73,2

Şunьŋ esenan: telləri tylevdər 66,7, məsəjəri tylevdər 81, avьl xozalьqь nalogь 98,8, yd ara halьm 221,4, haqlьq kassahьna vklad—71,5 həm dəvlet doxodь jьjьv bujьnsa 72,2 protentqa ytalgən.

TƏXƏRMƏ: Kəjəngəđe həm Jomaquza rajondarьnan 26/XI-gə, Kygarsen rajonьnan 16/XI-gə birelgən məqlymettarə alьndь.

Başnarkomzemdeŋ 3 mejəşe, VKP(b) aqzahь, Başmellovodtrestь inženerь

JOMAQAJEF MƏSTƏQIM SADRETDIN

ylenə vaqьt-hьz ylev turahьnda belderə.

Kyrmev 6-sь dekabrđə tatar vejarahьnda. Kəvdəhe Frunze uramь N 63 torlan səqət 1 də sьqarьlasaq.

Q. QЬLЬSBAJ

HƏJKƏMLƏ HIDEJƏT, HƏJKƏMHƏD XƏMIDƏ

Ni esen ьъlardьŋ bercheheĵkəmle, ikenseheheĵkəmhed bulqandar, xəderga ul tikleme ьъdgə maqlym tygel əle. Sonki berəvdarde qajhь beravdar ber eş esen jaratьhalar, maqtalalar, kytarhalar, ikenselərde betenləj ъnьŋ kirehensə bulqan eş esen jaratьvdar da ььiqlaj, xətta:

—Şulaj karək, hər vaqьt şulaj eşlə, maladist, tip irkələp arqahьnan hejэp tə qəjalar.

Elekke vaqьtta qajhьlar ber kəlkə zurnalьnda:

—„Həjmajem hine qarsqaşan esen,
Həjəm hine odon sasen esen,
Həjmajem hine matur teşeŋ esen,
Həjəm hine matur tehen esen.
Hin ajьrdan da tupaħьn əppaqьm,
Min hine şunьn esen ədeləp həjəm
Min ydem də hinən his ber kam tygel,
Şul səbəple aldьna min baş ejəm".

tigən ber parodia bahьlьp sьqqajnь. Şulaj bit ul keşelər terle-terle bulqas, jaratьv la, jaratьvь la terlesə bula.

Lakin ъъnьŋ esen his ber alьfqa kiterge karəkmaj.

Bajmaq rajonь „Kommunar" kolxozь predsedatele Əxmatef iptaşteŋ keşelərde bisek jaratьvьn nanqlarьn qьna kyrhətev jetə.

Kyptən tygel genə əle, Berense Etqol sovetь Şьqqьd avьlьnda Qəjьъ tigən ber ьnullanьŋ bulqan. Ul kendəd mәsellə keşe aldaqan, tanla ət urlaqan. Bъna şul mullanьŋ berdən ber ulь Hidejat məxdym „Kommunar" kolxozьnda aqza bulьp tora. Unь ьlaj „tykəş" tip kenə jəratalar.

Bъna şul Tykəş kolxozqa inep alьv menən ydeneŋ naturlьqьn kyrhətə başlaj. 30 nsь jьlda unь kolxozdan tədarтalar. Lakin kyp ytmaj taqь la alalar. Kolxozqa qajtanan alьnьv „xərmətenə" ъnьŋ ahsahe, kelta arahьna taş jəşerep kolxozdьŋ molotilkahьn vattьra. Tykəş ьlaj bara, ьlaj bara, kolxozdьŋ ul saqtaqь mərxamətlel predsedatele Davlatbirdin Tykəşte taqь la kolxozqa ala.

Unь kolxozdьŋ iŋ javaplь ucastkahь bulqan at qarav eşenə qujalar. Tykəşkə şul qьna karək. 4 metr durьqlaqь adbarqa 10 baş ьъvad bejəne qamap ikehen qolon haldьra. Tykəşte taqь la kolxozdan qьvalar.

Lakin kolxoz aqzalarь teştьrnaq menən qarşь torhalar da, şəfqətle Davlatbirdin Tykəşte taqь la ala həm taqь la kyberək qorotqosloq eşləhen tiptər inde tenən at qararqa quja.

Ul attardь kyrəə kolxozьъьъ holohona həm besənenə quşa la, yde kənən başьna menep joqlaj. Tənge kontrol' unь ujatьp:

— Nina ьъlaj eşlajhen, unьnan esen kem javap birer, tigəs Tykəş his ber borsolmaj qьna:

— Nina kem javap alrhen, ber, tip kenə javap birə.

Şul arala Tykəş kolxozdьŋ taqь ike qolonon yltera, ber attь ayrenan aşata, ber bejəne juqalta. Unь taqь la kolxozdan qьvalar. Lakin kolxozdan alьfqarыq jenarev turahьnda sara kyrmajdar.

Nisek kenə əjthaŋ da, fatikalь keşe bulahь bit. Eşe nasar jaqqa kitmaj. Jaŋь predsedatel Əxmatef unь dyrtense tapqьr kolxozqa ala.

— Hin qorotqosloqta abaдь keşe, əjdə inde hьjьrdarьь ylter tigən hьъnaq ferma adsarьna tenga qaravьlqa quja.

Ber tende adsardьŋ haqьlьqьn tikşerep jərevsьlar joqlap jatqan Tykəşteŋ mьltьqьn tartьp alьp jəşerələr də, yden ujatalar.

— Nina joqlajhьŋ, mьltьqьŋ qajda, tigəs, ul:

— Mьltьq əjdə, sanki darь, drub juq. Şunlьqtan alьp kilmabem, ti.

Mьltьqьn ydenə birgəs:

— Donjala mьltьq bolkanme, ni, bьl mьltьq mineke tygel, tip yd mьltьqьnan baş tarta.

Kyp tə ytmaj, uqa ikense tapqьr tikşerev jahajdar.

Joqlap jatqan jerdan ujatalar, ul ujatьv menən:

— Tillim, tillim tillaлaj, tip jьrlaj başlaj.

— Nina joqlajhьŋ, tigəs:

— Joqlaqan keşe jьrlap ultьrьmь, ni tip kenə quja. Tykəş şulaj joqlap ydeneŋ jonaqahenda bulqan ber hьjьrdь ayrenan aşata. Ferma medire bьl turala akt jadьp, kolxoz predsedatele Əxmatefka tapşьrha la, iqtibarhьđ qala. Ə Tykəşte igen haqlarqa tenge qaravьlqa quja.

Kolxozsьlar unьŋ yden joqlada tabalar. Şunan Tykəşte igen taşьv eşenə quşalar. Unьŋ kevektaşьvsьlar 2-3 tapqьr barьp qajtalar. Ə Tykəş haman juq. Haqьp qarahalar, unьŋ atь ber urьnda tuqtap tora, yde halamьь igen menən arbanan joqlaqan kileş şьvьp təşəp qalqan bula.

Tykəşte bьl eştan də alьp transport menən igen ədelev eşenə qujalar. Ul kydhed tygel, hьqьr keşelər tьnsьp jərej torqan tiged ølo julda igenle arbahьn qolata la:

— Jardamqa ber keşe birəged əle, tip idaraqa kilə. Unьŋ igene julda ike ken jata. Ənense ken barhalar, igen Tykəş yde kytarerlek kenə bulьp qalqan bula.

Bъna Tykəşteŋ şundaj naturlьqtarь həm ular kedmate esen ьъjьl uqa bylək itep ber baş maq birələr. Nislatehen, timakjaratalar, qorotqosloq eşlagən ьъjьnfi doşmandь qanat astьna alalar.

Ə ъъna jaratmaqas hьjьr haьъvsь Xəmidə Motallapьva menən eş ber də ьlaj tygel. Ul namьь menən eşləp tə, ьъndaj jardamqь irega almaj. Uqa ad jardam tigəndə ustav qusqan jardamdьn iŋ ad alьşьn genə bulha la kyrhətməjdər. Kirehensə unan masxara itələr. Qorotqos Tykəşteŋ kələp qaraqan, qalı japlьq kyrhətkən jəd, qulьnan kilgən tiklem tьrьşьp eşləgən Xəmidəgə kilgəndə ъbalaşa, haranlana. Ni tiklem mal ytergən, kolxoz proizvodstvohьnda naŋed kulьъksal raveşla jalqavьlqa halьnqan ьъjьnfi doşmanь Hidejatteŋ ydəgenə ytərlek qatь, ytker, bol'şevikьа kiskən hyd əjtmagən tel, Xəmidəgə kilgəndə batьrlana, jygənlek kullanьlьa.

Hun, Xəmidə Motallapьva, ul tiklem bьъьraq hyddar işeterlek, eştən qьvьlьp ьъqarьlьrь nama eşləgən?

Bed bьl turala hyđđe Xəmidə Motallapьvanьŋ ydenə birəjek. Ul ydeneŋ „Başqortostan" redaksiahьna jadqan odon xatьnda tyvəndəgelərde jadə:

—„Min Bajmaq rajonь, Berense Etqol sovetь „Kommunar" kolxozьnьŋ tovar fermahьnda 34 nse jьldan birle hьjьr hajьvsь bulьp eşləjem. Şunьŋ ərtənə 35 nse jьl başьnan alьp 22 baş ьъdav tərbialap kildem. Bьltьr 300 kedmat kenem bar ine, ьъjьl taqь la şulaj eşlanem. Lakin kolxoz idarahь, şul 22 baş ьъdavdь tərbialagan esen mina kedmat kenə jadmaьь. Beddeŋ kolxoz, avьl sovetьnan 25 suqьrьm sitta, ydeneddə kooperativ aylekьahe juq. Şunlьqtan karək namaħe tid genə alьp bulmaj. Ydeбed eş taşlap jərej almajbьd. Ondo qul tirmənse menən tartьp aşarqa məqbyr itələr.

Hьjьr havam, ьъdav qarajьm. Şulaj bulha la, predsedatel Əxmatef mina igen tapatьv eşenə ьъqьrqa quşa. Səqmahan, terməla eşləmə svolc, tip his ber nama birmajenьa ьъ halam menən birmajenьa. Ənan aьq havaqa qьvьp ьъqara. His ber nama birmagəs həm jardam itmagəs jəj kenə:

—„Min ыl Bajmaq qala erga he xozalьqьnda la ike jьl haьvьъ bulьp tordom. Unda kevьvьъ bulьp tordom. Bulьъga ьъlaj qaramajdar ine. Bulьъga mine havьvьlьqtan ьъqa. rьqьd" tip əjtkəs: „Juq, kəder malsььlьq eşe ydək eş, şunlьqtan malsььlьq eşendə eşlavse bs jьldan da kam eşlargə tejeş tygel" tip ьъqarьp jəjarde. Jəjev 25 kilometrdaqь avьl sovetьna bardьm. Unan qьlьъma: „yd eşenə quşaqьd, əjen rətləp biregəd" tigən jadьv birep qajtardьlar. Lakin Əxmatef iptaşkə bьl eş taqь la oqşamanь, qaqьđdь jьrtьp ajaq astьna halьp taparь la:

— „Ojdə fermanan ykşənde kytar", tip os balam menən qьvьp jebərde. Minə kenəş birəged, min qajda barajьm." ti.

Duraqqa zakon jadьlmaqan, „Kommunar" kolxozьnьŋ jetakselare ьlaj aqьlqa haw keşe bulьrqa tejeş. Predsedatel Əxmatef partia safьnda la tora. Şulaj bulqas, „Kommunar" kolxozьnьŋ Bajmaqtan 40-50 kilometr sitta bulьvь qьna, unda rajon rabotniktarьnьŋ barmavdarь qьna „Kommunar" bjurokrattarь esen sovet zakonь jadьlmaqan, tigən hyd tygel.

Qorotqos kulaktь qanat astьnda aьъrap, unьŋ qorotqosloqon edmə-ed davam itterergə jardamlaşьvsьlarqa, iŋ adaq kilep namьъ menən eşləvse qatьndьŋ ərtənan kalep, ьъjьnfi doşmanqa qorotqosloq esen bylək birevselərgə lə bedđə zakon bar.

Partianьŋ rajon komitetь, alьk, tip torməъ, rajon prokurorьnьŋ yden jeearep, bьl kolxozdьn kalen belderer. Barьvьn qьna barhьn, prokurordьŋ jəqьna ьъqьp kitməъ. Unda əle Tykəştan baŋqa, taqь la qajdan dьr kilgən ber kulak balla obtahь bulьp jərej, ikense ber raskulacevajt itelgən mazin, fermə malьn kətə, ti. Unda „ьъd qoştar" jeterlek. Etqol sovetь nil ul danlь avьl sovetь. Şul Tykəş tigəndəre Tavьъqajdьn Saparьf menən da durь keşe tygel mikan.

XRONIKA

☐ 4-5 ajqa zavodь eşselare, staxanovsьlar konferensiahьnda Stalin iptaşteŋ bejləgən telmaren seхtrđə øjrənələr. Zavodьn tokarь Semenof normahьn 300 protsentqa, Fazrxlamof (tokar) 270 protsentqa həm Dilmuxametьva 188 protsentqa ytajdar.

Eş normahьn as-dyrt tapqьr arttьrьv maqsatь menən eşselər arahьnda jaŋь kin jəjeldərelde.

***

☐ Beloret zavodьnьŋ avto-sel'bare sexьnda upakovsik Maqsutaf staxanofsa eş metodь menən eşlərgə jøhlaba alda. Ul ber smenala 24 barabon upakovjat itergə bulha, ul 56 baraban upakovjat ine. Eş protsesьnda dirrektsia tarafьnan bulqan jeteşhedlektar beterelgəs, Maqsutaf 24 barabon urьnьna 70 baraban upakovjat itə başlanь.

***

☐ Blaqovişsen rajonь „Kirof" həm Avarqazь rajonь „Krasnaj vostok" kolxozdarь cerepiсa (qaraldь başь japьr beni) eşləp sьqarьv zavodь tedev de tamamlajdar.

Bьl zavodtar jьlьna 120 par meŋ cerepica eşləp sьqarasaqtar.

OSOAVIAXIMDЬŊ qoraldar masterskojьna (Bədər majdanь, 37-se korpus) tapşьrьlqan rəkəadarьb 15-se dekabrđan də hoŋlanaj alьvdarь hərala. Masterskojda javaplьlьq tikşerev ytkərele. Unan hun beb cavsь hətəlasaq.

3—3

REJESTRLAV PUBLIKAT SIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevral'də raslanqan dəvlət registratsiahь qaqьđdaьъ turahьndaqь polojenie (xəkymət bojoroqtarь həm zakondar jьjьntьqь. 1931 jьl № 8, st. 99 hьnsь suzalьq zakondarь ytəlegen 21 jьl № 12) nigeđendə BASSR Narkomfin 1935 jьl 25 ijyl № 76 rejeslь ьъlenda tyrdlik jəsь (predpriatie) rejestrga terkələ.

Ueređdenienьŋ isme: „1 maj" isemendəge şarpь fabrikahь.

Eşe: Şьrpь eşləv.

Ergələшkən rajonь: Başqortostan.

Bar besь Øfə dəvlet bankahь aylige 81—509

Adras: Gorodskaja stanьsahь, Savar—Zaletaeal timer julь.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

ØFƏ-IŞEMBAJ timer jьl tedeləgenьŋ likvidkomь anььq inventarь qoraldar, „Lyks" fonarđarь, grabcarkalar, tagərstalar, saruj, barantastar, protjotkalar, sanьar, aolakaj sanalar, elektrik armaturahь, material şlix, tostar nətij həm başqa nəmələr hata.

Həlorđь alьrqa qьđьqьhьrqan ojoşmalar, Øfə qalahь, K. Marks uramь, 12, Sojuzstranstrojqa morajaqat itheŋdar.

Likvid kom 145 2—2

SSSR SNK həm VKP(b) YK nen avьldaqь potrebkooperatsial eđen eşe turahьnda qь qararьnьŋ 15 statiahь həm SSSR eske savda eştare komissariatьnьŋ SSSR Narkomfinnьŋ potrebkooperatsialarьŋ qalalaqь sellardan selerev turahьndaqь 25 jьl 7 oktəbr' 374/1004 nomerlь bojoroqь nigeđendə, bata ojoşmalar, berəđənə həm ajьrьm keşelər, jamaqat bejəndəqьnьŋ Øfə trestьna jullatьlsьn, Øfə qalahь Karl Marks uramь, korpus 3611 qa, ojo tulan naţьlьp ьaqьv menən ьъ aj sroq esendə kilterep tapşьrlrqa tejeştar.

Sroq ytkəs menən ber nidəjdə jaŋьvdar qabul itelmajasak.

KUL'TURA HARAJЬ

6 dekabr' (Irtən həm kis).

TƏŞƏMLƏ URЬN

7 dekabr

RƏDOVOJ ŞIBUNIKDЬŊ EŞE

Kisəs səqət 4-tan 10-qa tiklem aaq. Spektakl' 7 səqət 30 minutta başlana.

Øfə, „Oktəbr natiskahь" tipografiahь.
Zakaz. № 2781.
Başglavlit vəkile № 3763

BЬTƏ ILDƏRĐEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ!

BASQORTOSTAN

VKP(в) nьŋ Basqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Basqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 279 — 8 DEKABR — JƏKŞƏMBE — 1935 JЬL

TADZIKSTAN HƏM TƏRƏKMƏNSTANDЬŊ ALDЬNQЬ KOLXOZSЬLARЬ HƏM KOLXOZSЬ QATЬN-QЬĐĐARЬ KƏŊƏŞMƏHENDƏ

IPTƏŞ STALIN TELMƏRE

Iptəştər! Вьl kaŋaşmanьŋ prezidiumь miŋə ike nəmə turahьnda heđgə вelderevđe tapşьrđь:

Berensenən, вьl kaŋaşmaga qatnaşьvsь irđərđeŋ həm qatьn-qьđđarđьŋ вetəhen də otličnə eşləgənlektəre esen iŋ juqarь nagrada—orden menən ylək-lərgə prezidiumdьŋ teləge вulьv turahьnda. (KӨSLӨ HƏM OĐAQ ALQЬŞTAR. „URA", „JƏŞƏHEN IPTƏŞ STALIN!" TAVЬŞTARЬ JAŊQЬRAJ. PARTIA HƏM XӨKYMƏT JETƏKSELƏRENƏ QARATA OĐAQ OVATSIA HƏM QOTLAV HYĐĐƏRE).

Ikensenən, вьnda vəkildəre вulqan hər вer kolxozqa вerər grazovik вirergə şulaj uq kaŋaşmaga qatnaşьvsьlarđьŋ hər вerehenə plastinkalarь menən вerər patefon (ALQЬŞTAR) həm irđərgə kөmөş saqattarь, ə qatьn-qьđđarqa qul saqattarь ylək itep вirergə xөkymətteŋ qararь вulьvь turahьnda. (OĐAJLЬ ALQЬŞTAR).

Miŋə hər jaqtan: minəŋ qajhь вer nəmələrđe əjtergə tejeşlegemde əjtələr.

TAVЬŞTAR: đөrөs! (ALQЬŞTAR).

Вьnda ni əjtergə kərək? Вөtəhe lə əjtelgən.

Heđđeŋ mamьq menən eşegeđ alqa kitəsəge asьq. Вьl вeđđeŋ oşonda вulqandarđьŋ вөtəhenən də kyrenep tora. Heđđə kolxozdar ynələr, eşlərgə teləgegeđ вar, maşinalarđь вirəвeđ, aşlamalar alьrhьqьđ. Nindəj genə jarđam kərək вulha la, hər terle jarđam kyrhətələsək.—Sovnarkom predsedatele iptəş MOLOTOF heđgə вьl turala əjtte inde. Timək, heđđeŋ mamьq menən eşegeđ alqa kitəsək həm mul tormoşqa qađ jələlə вarasaq.

Lakin, iptəştər, mamьqqa qaraqanda la qimmətlerək вer nəmə вar—ul вeđđeŋ il xalьqtarьnьŋ duslьqь. Вьl kaŋaşma, heđđeŋ telmərđəregeđ, heđđeŋ eştəregeđ вeđđeŋ вejek ileвeđđeŋ xalьqtarь arahьndaqь duslьqtьŋ nьqьvь turahьnda hejləjđə. Вьl вik məhim həm kyrenekle, iptəştər. Iske vaqьtta, вeđđeŋ ileвeđđə vlas вaşьnda вatşa, kapitalistar, pomeşciktar torqan saqta, xөkymətteŋ politikahь вer xalьqtь—rus xalqьn өstөnlek itevse, ə вөtə вaşqa xalьqtarđь—ьujьndьrьlqan həm iđelgən xalьqtar jahavdan tora ine. Вьl jərtqьslьq, eyresel politika ine. 1917-se jьldьŋ oktaвrendə, вeđđə вejek proletar revolytsia jeŋep jeŋelgəs, вeđ вatşanь, pomeşciktarđь həm kapitalistarđь qolatqas, вeđđeŋ ostađьвьđ, вeđđeŋ ataвьđ həm tərвiəseвeđ вejek Lenin: вьnan huŋ өstөnlek itevse xalьqtar đa, ьujьndьrьlqan xalьqtar đa вulmaŋqa tejeşle, xalьqtar tigeđ həm irekle вulьrqa tejeştər, tine. Вьnьŋ menən ul вatşanьŋ, вurьuazianьŋ iske politikahьn qəвergə kymde həm jaŋь, вol'şevistik politikanь—ileвeđđeŋ xalьqtarь arahьnda duslьq politikahьn, tuvqanlьq politikahьn iqlan itte.

Ul vaqьttan вirle 18 jьl ytte. Həm вьna xəđer вeđ ul politikanьŋ вөtə jaqşь hөđөmtələrenə ejəвeđ. Вьl kaŋaşma SSSR xalьqtarь arahьndaqь вer-вerehenə вulqan elekke ьşanmavsьlьq kyptən yk вөtөrөlgənlegenəŋ, ul ьşanmavsьlьq yđ ara tulь ьşanьslьq menən almaşьnqanlьqьnьŋ, SSSR xalьqtarь arahьndaqь duslьqtьŋ yhə həm nьqьj вarqanlьqьnьŋ asьq dəlile вulьp tora. Вьl, iptəştər, вeđgə вol'şevistik milli politika вirgəndərđeŋ iŋ qimmətlehe.

Ə SSSR xalьqtarь arahьndaqь duslьq—ul đur həm jetdi qađanьş. Sөnki вьl duslьq jəşəgən saqta ileвeđđeŋ xalьqtarь irekle həm jeŋelməs вulasaqtar. Вьl duslьq вulqanda həm jəşəgəndə вeđgə вer kem də, eske doşmandar đa, tьşqь doşmandar đa qurqьnьslь tygel. Вьl turala şiklənmənkə məmkin, iptəştər.

(KӨSLӨ OVATSIA, ZALDA BULQANDAR BӨTӨHE LƏ URЬNDARЬNAN TORALAR, „STALINQA, URA!" TAVЬŞTARЬ JAŊQЬRAJ).

* * * * * * * * *

Tadzikstan həm Tərəkmənstandьŋ aldьnqь kolxozsь həm kolxoznitsalarьnьŋ

PARTIA HƏM XӨKYMƏT JETƏKSELƏRE MENƏN BERLEKTƏ KƏŊƏŞMƏLƏRE

4 dekaвr kөne Kremlda Tadzikstan həm Tərəkmənstandьŋ aldьnqь kolxozsь həm kolxoznitsalarьnьŋ partia həm xөkymət aqzalarь menən вerlektə kaŋaşmalarь вuldь. Kaŋaşmaga вьjьl mamьq jьjьvda rekord kyrhətkəstər вirevselərđən: Tadzikstandan 43 həm Tərəkmənstandan 33 keşe qatnaştь.

Tadzikstan həm Tərəkmənstandьŋ aldьnqь kolxozsь həm kolxoznitsalarь, Stalin, Molotof, Kaganovic, Voroşilof, Ordzonikidze, Mikojan, Cuвar', Andrejef, Rudzutak, Jakovlef, Cernof, Lyвimof iptəştərđe, kesle „ura!", „Jəşəhen Stalin iptəş!" tavьştarь, kesle ovatsia, ođaq şavlaqan alqьştar, terle teldə ajtelgən şatlьqlь təвrikləv hyđđəre menən qarşьlanьlar.

Zalda ajьtaq vaqьt kesle alqьştar həm tadzik, tərəkmən həm urьђ telendə „Jəşəhen Stalin iptəş!", „Ura!", „Jəşəhen hejəkle julвaşьь Stalin iptəş!", „Jəşəhen Molotof iptəş!", „Kaganovic iptəşkə ura!", „Voroşilof iptəşkə ura!", „Tьvqanьвьđ Stalinqa ura!" hyđđəre jaŋqьrađь.

Delegattarđьŋ kesle alqьştarь aђtьnda xөkymət aqzalarь prezidiumda urьnlaştьlar.

SSSR Sovnarkomьnьŋ predsedatele Molotof iptəş kaŋaşmanь asьp, mamьq jьjьv frontьnda вьjьl вejek jeŋevgə ireşkən Tadzikstan həm Tərəkmənstan kolxozsь həm kolxoznitsalarь kiŋ massahьnьŋ vəkildəre вulьvь sьjfatь menən, kaŋaşmaga qatnaşьvsьlarđь partia həm xөkymət jetəkselərə isemenən təвrikləne.

Molotof iptəş вerense hyđđe Xođzen rajonьnьŋ „Komintern" kolxozьn ojoştorovsь, Tadzik Sovet sotsialistik respuвlikahь predsedatelenen urьnвasarь Bosokalanof Pulatqa вirə.

Bosokalanoftьŋ telmərə kesle alqьştar menən ylgeləne. Delegattar Stalin iptəşkə xudozestvolь itep formalaştьrьlqan raport, iŋ kyp həndə mamьq tartmalarь вulqan mamьq qьvaqь tapşьralar. Kesle alqьştar həm „ura" tavьştarь aђtьnda Tadzikstan delegattarь Stalin, Molotof, Kaganovic, Ordzonikidze, Voroşilof, Andrejef, Mikojan, Cuвar', Rudzutak, Cernof, Jakovlef, Lyвimof iptəştərgə milli kostjumdar вylək itələr.

Tadzikstan həm Tərəkmənstandaŋ iŋ jaqşь kolxozdarьnьŋ vəkildəre:

Bosokalanof Pulat, Aqa Jasol—ali—Tərəkmənstan, Bajram—ali rajonь „Bol'şevik" kolxozь predsedatele, Bosokalanova Buвra—Tadzikstan, Sođzen rajonь, „Sotsializm" kolxozь predsedatele, Geldьjeva Ene—kolxoznitsa, Tərəkmənstan, Fərab rajon вaşqarma komitetь predsedatele, Mamlakat—Tadzikstan, Stalinaвad rajonь, „Laxuti" kolxozь pionerkahь, Gelnazat—Tərəkmənstan, Stalin rajonь, „Doвrovol'nьj" kolxozьnьŋ zveno вaşlьqь, Silaв Karrijajef—Tərəkmənstan, Stalin MTS-ьnьŋ direktorь, Sulqanaj Naqam Morat—Tadzikstan, Koďej rajonь, „Qьzьl juldьz" kolxozь predsedatele, Ogel Ojazel Besxit—Tərəkmənstan, Bajram—ali rajonь, „Bol'şevik" kolxozьnьŋ zveno вaşlьqь, Hamra Bivi Aвilova—Tadzikstan, Kujвьjşev rajonь, „Rajsimajsi" kolxozь kolxoznitsahь partia həm xөkymət jetəkselərenə yđđərenəŋ mamьq eşləvđəre turahьnda, yđ respuвlikalarьnьŋ xuzalьq həm kul'tura tөđөleşendə alqan вik đur əlgəşevđəre turahьnda hejlanelər.

Kaŋaşmala Tadzikstan xalьq şaqirь Paxuti ьqьş jahanь.

Kolxozsь həm kolxoznitsalar, вьvattar вujlap kilgən qolloqtan qotoldorolovdarь esen, leninse partianьŋ jetəkselegə həm jarđamь menən kerəşep alьp kilgən naxetle tormoştarь esen Stalinqa, partiaqa həm sovet xөkymətenə raxmət əjttelər.

Lyвimof həm Cernof iptəştərđən huŋ SSSR Sovnarkomь predsedatele Molotof iptəş hejləne, ul kesle alqьştar həm „ura" tavьştarь menən qarşьlandь.

Kaŋaşma aђaqьnda Stalin iptəş ьqьş jahanь. Kesle ovatsia. „Jəşəhen Stalin iptəş!", „Tьvqanьвьđ Stalinqa səlam!". „Beđđeŋ duвьвьđ həm uqьtelebeđgə ura!" tavьştarь ođaq vaqьttar Stalin iptəşkə hyđ вaşlarqa irek вirmənelər. Stalin iptəşten hyđen kaŋaşma kesərkəneşle iqtibar menən tьŋlanь. Ul hejləp вetkəs kolxozsь həm kolxoznitsalar Stalin iptəşkə kesle həm ođaq ovatsia jahanьlar. Kreml' zalь tadzik, tərəkmən həm urьђ telendə: „Jəşəhen xalьqtarđьŋ hejəkle julвaşьь Stalin iptəş!" tigən tavьştar menən jaŋqьranь.

Tadzikstan həm Tərəkmənstandaŋ aldьnqь kolxozsь həm kolxoznitsalarьnьŋ partia həm xөkymət jetəkselərə menən osraşьvdarь ajrьvsa jьlьlьq menən ytte.

Tadzikstan həm Tərəkmənstandьŋ aldьnqь kolxozsь həm kolxozsь qatьn-qьđđarьnьŋ kəŋəşməhendə 1935 jьldьŋ 4 nse dekaвrendə

IPTƏŞ MOLOTOF TELMƏRE

Iptəş Molotof, ydenen telməren başlap, „iptəştar" tigən вerense hyđen вaşta tadziksa, unnan huŋ tərəkmənsə ajta, вəl, delegattar arahьnda qajnar alqьştar tьvdьra.

—Bed, Tadzikstanda həm Tərəkmənstanda kolxozdardьŋ jeŋevđəre turahьnda qьsqasa telmərđərde tьŋlanьq. Вьl qьsqasa telmərđərgə tiklem kyp mendərsə kolxozsьlardьŋ həm kolxozsь qatьn-qьđđarđьŋ mamьq frontьnda ulardьŋ вik jaqşь jeŋevđəre menən tamamlanqan đur həm аvьr eştəre ytkərelgən вulьv вeđđeŋ esen nigeđək tə məhim. Вьnda telmərđər tadziksa həm tərəkmənsə hejlandelər, lakin вьl telmərđərdə вulqan tep nəmə вьl telmərđərde tərzemə itkəngə tiklem yk вeđđeŋ natənedgə lə aŋlaşьlь ine. Bedgə вьl telmərđərde tьŋlaqanda, ulardьŋ tep maqnahen aŋlav qьjьn вulmanь: Tadzikstan həm Tərəkmənstandan kilgən iptəştər yđđərenəŋ jeŋevđəren вeđđeŋ natənedgə lə tьvqan вulqan isem menən, Lenin həm Stalindьŋ вejek isemdəre menən вajlajđar. (Alqьştar, „ura" tavьştarь).

Bedgə, Maskavda, jeŋgən eşselar sьjnьfьnьŋ вaşqalahьnda eşləvse jetəkselərgə Tadzikstan həm Tərəkmənstan kolxozsьlarьnьŋ telmərđərendə вeđ irəşkən jeŋevđərdeŋ həm вeđ kerəşə torqan kileşəktəge taqь la đurьraq unьştarđьŋ вeđđeŋ taraftaŋ da, şulaj uq ular tarafьnan da Lenin-Stalindьŋ вejek partiahь eşe menən ajrьlmaђlьq rəveştə вajlanevđərenə tarьn ьşanьs вulьvь tьŋlav həm xis itev şatlьqь вuldь. (Alqьştar, „ura" tavьştarь).

Iptəştər, heđ ydegeđđən mamьq eşendə вulqan uŋьştarьqьđ menən maqtanьrqa xaqlьhьqьđ. Heđ dəvlət tarafьnan вildələngən plandь ytəv menən genə qalmajьnsa, вəlki arttьrьp ta ytəneged. Heđ вьnь elekkegə qaraqanda irtərək sroktarda eşlənegeđ, heđ uŋьştьŋ şaqtaj yhevenə ireşteged. Bed, вəlittə, вьnda вarь tik aldьnqьlarđьn qьna qatnaşьvdarьn onotmajвьđ, ular arahьnda inde gektardan 25—30—40 sentner, ə, qajhь saqta 50 sentner đa mamьq uŋьşь alьvqa ireşkən kolxozdardьŋ jəki kolxozdarđaqь ajrьm zvenolardьŋ vəkildəre вar. Bed, undaj aldьnqьlardьŋ alegə ađ ikəneŋ da onotmajвьđ. Şuŋa qaramaђtaŋ, вeđ вьl вerense ere uŋьştarđa ajrьm kolxozdardьŋ uŋьştarьn qьna tygel, вəlki вөtə kolxozsьlarđьŋ həm kolxozsь qatьn-qьđđarđьŋ naxetle tormoşqa tьra julьn da kyrəвeđ. Aldьnqьlarđьŋ вejek xeđmətdəre şunda. Вьna nej esen də sovet vlastьnьŋ, xeđmətsəndər menən sojuzda torop jeŋgən eşselar sьjnfь vlastьnьŋ jetəkse ydege вulьp toroвь вeđđeŋ, qьđьl, sovet, sotsialistik Məskəvened heđđe maqtavь jeŋeveged menən qatьj həm təвrik itə (Alqьştar, „ura" tavьştarь).

Kyptən tygel promьşlennost həm transporttьŋ staxanofsь eşselərenen вөtə Sojuz kaŋaşmahendə iptəş Stalin, eşselərdeŋ xeđmətteŋ juqarь eşləp ьqьrьşьŋa alьp вara torqan staxanofsьlьq qudqalьşьn aŋlatьp, вeđđeŋ ileвeđđə jəşəv jaqşьrьv, jəşəv kyŋelleləneв faktьnьŋ əhəmiəten kyrhətte. (Alqьştar).

Heđđeŋ mamьq frontьnda jeŋevđər turahьndaqь telmərđəregeđ şul turala uq hejlajdar. Ular qalala qьna tygel, вəlki avьlda la, eşselərgə həm eşse qatьn-qьđđarqa qьna tygel, вəlki kolxozsьlarqa həm kolxozsь qatьn-qьđđarqa la jəşəv jaqşьrьv, jəşəv kyŋelleləneв turahьnda hejlajdar. (Alqьştar).

Beđđeŋ ileвeđđeŋ xeđmətsəndərə yđđərenen revolytsiahь jeŋevenen вerense jemeştəren inde ьsьnlap xis ittelər. Ular yđđərenen tormoşo şaqtaj jaqşьrьvdь xis ittelər inde, lakin, вəlittə, ular unь artaвan taqь la kyвərək jaqşьrtьrqa tьrьşalar. Həm ьsьnlap ta, ular xəđer вьqa ıђəp tota alalar.

Bed, Sovettar sojuzьnьŋ xeđmətsəndəre, ydeвeđđeŋ вөtə tep ixtiazdarьвьđđь xeđmətləndere alьrlьq qəvətle promьşlennost tьvđьrđьq. Вьl—вaşьsa huŋqь ner nisə jьldьŋ eşe. Eşselərdeŋ həm kolxozsьlardьŋ xeđməten jeŋeləjtev həm xeđmət вramlьlьqьn şaqtaj arttьrьv esen вeđđeŋ industriaвьđ xəđer вedgə teləhə nindəj maşinalardь вirə ala.

Beđđeŋ kolxozdarьвьđ inde вөtə ilde solqap aldьlar həm kolxoz strojьnьŋ kөse вөtөhe esen asьla вaşlanь. Вьjьl вeđ də elek вer vaqьtta la вulmaqan rəveştə igen kyвərək. Xəđer вeđ ьuq jəşəj alaвьđ. Bed вьjьlqь kevek вer vaqьtta la şul tiklem şəkər şegeldərə alqanь вьđ juq ine əle. Timək, fatlьraq jəşərвeđ. Kolxozdar şul tiklem nьqьnьlar, вeđđə avьl xuzalьqьnьŋ artta qalьvьs tarmaqtarь вulьrqa tejeş tygel inde.

Bedgə qala həm avьl xeđmətsəndəre esen hər terle promьşlennost tovardarь jeteşterevđe hər jaqlap keŋəjtergə kərək. Mamьq frontьndaqь uŋьştar xalьqtь kiŋ qullanьv tovardarь menən tə'min itevđe jaqşьrtьvdьŋ xəl itkes şarttarьnьŋ вerehe вulьp toralar. Bed xəđer tuqьv fabrikalarьn mamьq menən tultьra alьrвьđ həm udqan jьldarqa qaraqanda вatьv esen şaqtaj kyвərək materiə həm kejem вirə alьrвьđ.

Lakin mamьqsьlьq rajondarьnda вeđđeŋ jeŋevвeđ вьjьl ni tiklem вejek вulmahьn, вeđ mamьqsьlьqtь artaвan, taqь la şaqtaj kyвərək kytarev esen kerəşergə tejeşвeđ. Kolxoz strojь igenden valovoj sвorьn 3-4 jьldan huŋ 4-6 milliard вottan 7-8 milliard вotqa tiklem kytarev вurьsьn orloqsoloq rajondarь aldьna qujьvdь məmkin jahanь. Iptəş Stalin вeđđeŋ вьl məhim вurьsьвьđđь kyrhətte, həm unь jeŋevle rəveştə xəl itev esen partia вөtə nəməne eşlər.

Orloqsoloq rajondarь menən вulqan вьl mi'sal avьl xuzalьqьnьŋ вaşqa əlkələrendə lə xəđer kolxozdar aldьna ytkən jьldarqa qaraqanda saqьştьrьvsьđ juqarьraq вurьstar torovь kyrhətə. Tadzikstan həm Tərəkmənstan kolxozsьlarьnьŋ вьnda hejləgən telmərđərenen əhəmiəte şunda: вeđđeŋ partiavьđđьŋ kolxoz strojьn ojoştorovdaqь rolen aŋlap, ular kolxozdarđьŋ jeŋev şarttarьnda iŋ əhəmiətlehen aŋlaqandar, mamьqsьlьqtь alqa jeвərev həm unьŋ juqarь uŋьşь esen kerəş julьnda sovet vlastь aldьnda torqan вurьstar ularqa aŋlaşьla, ə вaşlьsahь şunda: ular yđđərenen kөstərenə ьşanalar həm yđđərenen jeŋevenə tulь rəveştə ьşanqandar. (Alqьştar).

Bed yđeвeđđeŋ xađerge uŋьştarьвьđđa вarь tik kolxoz strojьnьŋ jeŋeven genə kyrmajвeđ вeđ вьl uŋьştarđьŋ tamьrđarьn milli mə'sələne tarixta вerense tapqьr xəl itkən Oktaвr revolytsiahьnьŋ jeŋeven də kyrəвeđ. Beđđeŋ revolytsiaвьđ вarlьq xeđmətsəndərđe, ulardьŋ nindəj millattan вuluvdarьna qaramaђtan, ulardьŋ milli ьqьştarь nindəj вulьvqa qaramaђtan eksploatatsiənan qotqarьp, millətlər ara kerəş tejənen sitte. Ul, xeđmətsəndər sьjnfьnьŋ eksploatatordar sьjnfь tarafьnan iđelevenə tajanьvьs, вer xalьqtьŋ xakimlegenə həm ikense xalьqtarđь eksploatatsialavqa tajanьvь kapitalizm vaqьtьnda xəl iteleв məmkin вulmaqan nəmənə eşləne.

Beđđeŋ uŋьşqa ireşevвeđ nəmə turahьnda hejləj? Bed—вer-вereвeđgə tuqandar ikənlek turahьnda, вeđ, Sovettar sojuzьnьŋ xeđmətsəndəre millət ajьrmalьqьna qaramaђtan вer đəjəm eş esen kerəşəвeđ ikənlek turahьnda hejləj. Bed, Sovettar sojuzьnьŋ вarlьq millət xeđmətsəndəre arahьnda вьl tuqanlьq menəsəвəttəren urьnlaşьrьrqa ireştek, sөnki Sovettar sojuzь leninsel-stalinsьl milli politikanь eđmə-eđ ytkərə, вeđđeŋ ildə xalьqtarđь azat itev julьndaqь вөtə eşkə Lenin-Stalin partiahь jetəkselek itə. (Alqьştar).

Batşalьq vaqьtьnda Rossianьŋ вaşqalahь urьђ millətenəŋ өstөnlek iteven ьqьştьv namьna kyp xalьqtarđь iđev ydəge вuldь. Вьl, вatşalьqtьŋ urьђ вulmaqan millətdərđe qьђьv, urьђ xalqьnьŋ xeđmətsən massalarьn iđevgə lə qamasavь ine.

Ul vaqьttan вьnь, xəl tamьrьnan yđgərđe. Eşselər sьjnfь xeđmətsən krəstiəndər menən sojuzda torqan xəldə вatşalьq өstөnən jeŋevgə ireşte həm kapital xakimlegen yđđərenəŋ jetəkselərenən alьp taşlanь. Oktaвr' revolytsiahь vaqьtьnan вьnь вeđđeŋ ileвeđđeŋ uŋьştarь xalьqtar arahьnda ulardьŋ đəjəm eş esen kerəşendə, ulardьŋ вөtə millət iđevselərenə həm eksploatatordarьna qarşь kerəşendə duslьqь ьqьştьv uŋьştarь menən ajrьlmaђlьq вulьp вajlanqandar. Beđđeŋ uŋьştarьвьđ вer xalьqtьŋ ikense xalьq tarafьnan eksploatatsialanьvьna tygel, ə, вer xalьqtьŋ uŋьşь şunьŋ menən вergə вeđđeŋ ileвeđđəŋ вaşqa вөtə xalьqtarьnьŋ uŋьşьna əjlənevgə n'geđləngən. Ber xalьqtьŋ ikense xalьq tarafьnan eksploatatsialanьvь tygel, ə xeđmətteŋ eşləp ьqarьşьn kytərevđə həm вөtə millətdərđeŋ kul'turahьn ytkərevdə, Sovettar sojuzьndaqь вөtə xalьqtarđьŋ xeđmətsəndəre esen naxetle tormoş jəvləp alьvđa вer-вerenə jarđam kyrhətev—вeđđeŋ вurьsьвьđ вьna şul. Вьnьŋ esen вeđđeŋ ileвeđđə xalьqtarь sotsializm esen đəjəm kerəştə, đəjəm kolxoz, sotsialistik xeđməttə вerləştelər.

Xeđmətsən qatьn-qьđđarđьŋ вeđđeŋ ileвeđđəge jaŋь rolen kyrhətevse faktlar hunqь vaqьtta kyđgə ajrьvsa taşlanalar. Вьna вьl kaŋaşmalə lə kolxozsь qatьn-qьđđar kolxozsь irđərdən вasar hejləmənelər. Ə вьl tormoşton ydendə kolxozdarđa вara torqan eşleŋ taraнan tarahedəmiəhe вit. Əle kyptən tygel genə avьlda iđelgən həm kyđgə salьnmaqan keşelər safьnda torqan вeđđeŋ kyp kolxozsь qatьn-qьđđarьвьđ kolxozdarda yđđərenəŋ ьsьnlьs eşe menən həm kolxoz frontьnda aldьnqь pozitsialar esen yđđərenəŋ nьqlь kerəşe menən ular kolxoz jeŋeve вajraqьn yđ qulдarьnda nьq totovdarьnьŋ kyp əlgələren kyrhətələr. (Alqьştar).

Xəđer xeđmətsən qatьn-qьđđarđьŋ sotsializm tөđөvselərđeŋ aldьnqь pozitsialarьna kytəreleв faktь qajat đur əhəmiətkə əjə. Əgər đə xeđmətsəndərđeŋ iŋ artta qalqan qatlavdarь,—ə kapitalizm vaqьtьnda xeđmətsən qatьn-qьđ şundaj xəlgə xөkem itelgəjne,—agarda xatta ular xəđer jaŋь tormoştoŋ вirelgən tөđөvselərə вaltarьna la ajaq вaєalar ikən, вeđđeŋ tөđөleşkə вөtə xeđmətsəndər ьlьqtьrьlqandar tigən hyđ; вeđđeŋ ileвeđđə tiđđən xeđmətsəndərđeŋ artta qalqan qatlavdarь вulmajasaq tigən hyđ. Beđđeŋ şarttarda xatta iŋ artta qalqan keşe lə aldьnqьlar safьna вaвa ala, вaşqalar esen əlge вulь ala. Kolxozdar, kolxozsьlar həm kolxozsь qatьn-qьđđar arahьnan jaŋьnan-jaŋь aldьnqьlarđь yrlətep xəđer oşondaj əlgələrđe kyp вirəđər. Xeđmətsəndərđeŋ tөđөlə torqan jaŋь tormoşon esen kolxozdarđьŋ вejek əhəmiəte вьna oşonda la. Вьl jaŋь tormoştoŋ nisek ytəve turahьnda, artta qalqandarđьŋ nisek aldьnqьlarqa əjləneve turahьnda, вьl turala вeđgə alьь Tadzikstandan həm alьь Tərəkmənstandan kilgən xeđmətsən kolxozsь qatьn-qьđđar həm вьna вьl keskəj qьđ вala—Mamlakat вigerək tə ьsьq hejləjđər. (Alqьştar), вeđ ular ьşa jaŋь donjanьŋ vəkildəren, вөtə Sovettar sojuzь xeđmətsəndərenəŋ jaŋь, ьsьn maqnahe menən naxetle tormoşonoŋ vəkildəren kyrəneđ. (Alqьştar).

Iptəştər, heđ вьnda ydegeđđeŋ jeŋevđəregeđ turahьnda qьna tygel, ydegeđđeŋ ixtiazdarьqьđ turahьnda la hejləneged. Min вьqa partianьŋ həm xөkymətteŋ вьnda xəđer вulqan вөtə jetəkselərə isemenən tik вer genə javap вirə alam: вeđ ydegeđđeŋ ixtiazdarьqьđ həm horavdarьqьđ turahьnda hejləgəndərgə iŋ iqtiвarlь rəveştə qaravdь вeđ ydeвeđđeŋ turanan-tura вurьsьвьđ tip ıђaplajвeđ. (Alqьştar). Heđđeŋ ixtiazdarьqьđđь şulaj uq вeđđeŋ ixtiazdarьвьđ đa tip ıђapləveвeđgə ьşanьqьđ. (Alqьştar). Sovettar sojuzьnьŋ, heđđeŋ вөtəgeđgə la qulьnan kilgən вөtə nəmə menən jarđam itəsegenə, вeđ unьŋ вaştarьnda torqan вejek Lenin partiahь, həm вeđđeŋ eşeвeđgə jetəkselek itevse вөjөk вaşsьвьđ Stalindeŋ iseme garantia вulьp tora. (Kesle ovatsia, „ura!" tavьştarь).

Iptəş Molotof ydenəŋ telmərəhen tadzik həm tərəkmən telendə „Jəşəhen Tadzikstandьŋ xeđmətsəndəre!" „Jəşəhen Tərəkmənstandьŋ xeđmətsəndəre!" tigən hyđđər menən tamamlaj. Tadzikstan həm Tərəkmənstan delegatsialarь вьl hyđđərđe qajnar rəveştə alqьşlajđar həm iptəş Molotoftь qotlajđar.

— Ə, xəđer, iptəştər, prezidium aqzalarь isemenən təqdim esen ip. Stalinqa hyđ вirergə rөxsət itegeđ. (Kesle ovatsialar. Ođaq đavam itkən „ura!" tavьştarь. Iptəş Stalin xөrmətenə qotlav tavьştarь).

SOVETTARĐЬŊ XISAP KAMPANIAHЬ

ВЬL BEĐĐEŊ TӨP NAKAZ

QARAJAQUPTA XISAP BIREVGƏ ƏĐERLEK JUQ

XALЬQ SUDTARЬ KONKURSЬN NЬQЬRAQ JƏJELDERERGƏ

TOPORIN ALDЬNQЬLЬQTЬ BIRMƏJ

PARTIA TORMOŞO

KOMMUNISTAR STAXANOFSЬLAR BULЬRGЈA TEJEŞTƏR

(Predpriatie es mejeştәre həm staxanofsьlar kəŋəşməhendə Başzolota partkom sekretarь ORECANOF kydenən)

— Bedđen zavodta staxanofsьlar xәrәkәte qudqalьşь bik hun başlandь. Qajhь ber iptәştәr, ьnьn səbəben gazetalardьn hunlap kilevenә ƅьltajdar. Ləkin, ьl dөrөҫ tygel.

Zavodta staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ hun başlanьvьnьŋ tep səbəptәre—eştәŋ başьnda torovsь xuşaləqsьlardьŋ həm inƶener-texnik raвotniktәrdәŋ bik aqьrьn qudqalьvdarьna həm kommunistәrdәŋ avangardlьq rol'de kyrhәtmәvdәrenә bәjlәngәn. Zavodtьŋ partia ojoşmahь ьl xәrәkәt başlanqas ta, unь bөtә sextarqa la kesajtep, jajelderep jeвәrevgә eşməkәr jardamdь kyrhәtmәne. Şulaj uq profsajuz ojoşmahьnьŋ jetәkselәre lә staxanofsьlar qudqalьşьn yđ vaqьtьnda totop ala belmәnelәr. Bьna, mәҫәlәn, mexanik sexьnьŋ eşsehe—staxanofsьhь ip. Fimenko „ni өsen minen metodьmdь başqa eşselәrgә lә kyşermәneged" tip yđe profsajuz ojoşmahьna kilep әjtergә mәҗbyr bulqan. Ə, profsajuz ojoşmahь unьŋ eş metodьn başqalarqa la kyşerev turahьnda ber nәmә lә eşlәmәne.

Xөrәlьq eşselәre həm inƶener-texnik raвot iktәrь lә staxanofsьlar qudqalьşь başlanqas ta, ularqa yđ vaqьtьnda eşməkәr jardamdь kyrhәtmәnelәr. Mәҫәlәn, kuznes sexьnda eşlәvse staxanofsь iptәş Suxof həm başqalar eşkә kәrәkle materialdardьŋ yđ urьnьnda bulmavdarь arqahьnda yđđәre bьl materialdar atlьҫьn jөrөp vaqьttarьn arьm itәlәr. Şulaj uq staxanofsьlardьŋ eş urьndarь la vaqьtьnda əđerlәnmәj həm ularqa naradtar vaqьtьnda birelmәj. Sextarđa bьl jeteşheđlektәrđe beterev turahьnda kyp hөjlәnelәr. Lәkin, staxanofsьlarqa eşməkәr jardam kyrhәtelgәne juq әle.

Kommunistar həm komsomoldar yđđәre lә staxanofsьlar xәrәkәtenәŋ başьnda tormanьlar. Ularqa konkret jetәkselek itә almanьlar. Ul qьna la tygel, ajьrьm kommunistar tarafьnan staxanofsьlar qudqalьşьna qapma-qarşь sьqьvđar đa buldь. Mәҫәlәn, maşinist Truşin staxanofsьlar qudqalьşьna qarşьlьq kyrhәtte. Ul 7-se nojabrđa yđeneŋ brigadahь menәn eşkә sьqmanь. Ə partia ojoşmahь Truşin turahьnda yđ vaqьtьnda tejeşle xәrәlәr kyrmәne. Tik əđaqtan qьna Truşin maşinesьlьqtan alьnьp tyвәn eşkә jeвәrelde.

Staxanofsьlar xәrәkәtenә nьqlap ьşanmaqan həm uqa nьqlap təşenmәgәn başqa kommunistar đa buldь. Bьna, mәҫәlәn, „Staxanof ber smenala 7 tonna urьnьna, 102 tonna kymer birđe tip әjtevđәre buş bulьr. Staxanoftьŋ xeđmәt ьramlьlьqьn şul tiklem juqarь kytәreve mөmkin tygel" ti. Beđ ьndaj hyđđәrđe ređovaj eşse avьđьnan tygel, kommunis Maksimof avьđьnan işetәbeđ.

Şulaj bulqas, zavodta iptәş Stalindьŋ telmәre nьqlap өjrәnelgәn tip әjtep bulmaj әle.

Bьna şuŋьŋ өsen đә staxanofsьlar qudqalьşь xәstәlәrđәn, inƶener-texnik raвotniktәrđәn, partia həm komsomol ojoşmalarьnьŋ jarđamьnan başqa yđ aqьşьnda narьr tip ujlav dur jaŋlьşlьq. Staxanofsьlarqa kommunistar tarafьnan eşməkәr jarđam bөrөk. Bьnьŋ өsen kommunistarđьŋ yđđәre arahьnda staxanofsьlar qudqalьşьna bulqan jaŋlьş qaraştь betererge həm iptәş Stalindьŋ telmәren nьqlap өjrәnergә, unьŋ kyrhәtmәlәren praktik bөjomqa atqarьrqa kәrәk.

IPTƏŞ STALIN TELMƏREN BӨTƏ MASSA ӨJRƏNӘ

Bөzәjaz. Rajonqa iptәş Stalindьŋ berense bөtә Sojuz staxanofsьlarь kәŋәşmәhendә hөjlәgәn telmәre kilev menәn, bөtә uqьv tynәrәktәrendә həm rajon aktivlarьnьŋ dәjem jьjьlьşta өjrәnelde.

Iptәş Stalindьŋ bьl mөhim telmәren bөtә kolxozdarđa la өjrәnev həm staxanofsьlьq qudqalьşьn kolxozdarqa jajelderep jeвәrev өsen rajon aktivlarь urьndarqa jeвәreldelәr.

Bьl telmәr—kolxozdarđa өjrәnev—dәvlәt aldьnda torqan jөklәmәlәrđe tultьrьv, doxod ylevđe kәsajtev, kolxozdarqa mәŋgelekkә fajđalanьv өsen jerđe dәvlәt aktь menәn tapşьrьv kevek akla torqan mөhim eştәrđeŋ ytәlevenә kәsәjtte.

Şulaj uq bьl telmәrđe өjrәnev, staxanofsьlьq qudqalьşьn aŋlav hөdemtahendә staxanofsьlar metodь menәn eşlәp, kenlek normalarьn 200 protsentqa ytәj başlanьlar.

Iptәş Stalindьŋ bьl telmәre xәđer bөtә partia, komsomol ojoşmalarьnda, partia uqьvdәre tynәrәktәrendә өjrәnelә.

Ş. SӘJETEF.

IP. STALIN TELMƏREN ӨJRƏNӘBEĐ

Partianьŋ **Malajaz** rajonь, Tajmaвьl sovetь janьndaqь tavge ojoşmahьnda partia aqzalarьnьŋ komsomoldar menәn berlektә aşьq jьjьlьşь ytkәrelde. Jьjьlьşta oşo jьl staxanofsьlar-hendә hөjlәgәn ip. Stalin telmәre өjrәnelde. Jьjьlьşta qatnaşьvsь kommunistar, komsomoldar həm kolxozsьlar ip. Stalin telmәren taqь la ariгadalarđa өjrәnergә buldьlar.

A. F. VӘLEJEF.

MEЈƏKƏLƏ PARTIA JЬJЬLЬŞЬ

Partianьŋ **Mejәkә** rajon komitetь janьnda 1-se dekabrđa partia aqzalarьnьŋ həm kandidattarьnьŋ dәjem jьjьlьşь ytkәrelde. [illegible]

Z. ӘXMӘDEJEF.

TARIXI TELMƏR JALQЬNЬ INTUZIAZM QABЬĐЬRĐЬ

IP. STALIN TELMƏRENƏ EŞ MENƏN JAVAP BIRƏLƏR

Blagovar, (BaşTASS). [illegible]

Totejle, (BaşTASS). [illegible]

zeđmәt kөne eşlәp 325 bolten artьq igen aldь. **Xaliрof**, iptәş **Stalindьŋ** telmәrenә javap itep [illegible]

Bөzө, (BaşTASS). Iptәş **Stalindьŋ** telmәre kolxozdarđa [illegible] „**Pyt' Lenina**" kolxozьnьŋ [illegible]

Bөzәjaz, (BaşTASS). Podlovnaja avьl sovetьndaqь „**Kalinin**" artelenen [illegible] **Stalindьŋ** telmәren [illegible]

jьjьlьşь ytkәrelde. Həm jerđe mәŋgelekkә berketev aktь tapşьrьlьv. Akt tapşьrьv jьjьlьşьnda Başqortostan Jer eştәre xalьq komissarь ip. **Əsxadullin** qatnaştь. Jьjьlьş qədattan tьş kesle dәrt həm aktivlьq menәn ytte. 15 lap keşe, xatla tul qart kolxozsьlar torop hөjlәnelәr. Ular bьl jerđәr elek Lexov bajarьnda bulьp, xәđerge „**Kalinin**" lemendәge kolxoz aqzalarьnьŋ eđә avьldarь menәn Lexovqa batraklьqta eşlәgәnlektәren әjttelәr.

Xәđer ular **Lenin-Stalin** partiahь, bөtә xeđmәtsәndәrđeŋ julbaşsьhь ip. **Stalin** jetәkselegendә mul tormoşqa ajaq baştьlar. Elek jelena 3 hum menәn bajđa torqan **Fejodr Kiseljof:**

— Min xәđer mul, rәxәt, şat həm kyŋelle tormoşta jәşəjem. Beđđeŋ „**Kalinin**" kolxozь bajьnь. Beđđeŋ, kolxozđьŋ ike traktorь, ber dvigatele, 3 huqьv maşinahь, hənəp selkahed başqa maşina həm qoraldarь bar, ә, Lexoftьŋ traktorь lә juq ine, tine.

STAXANOFSЬLЬQ XӘRӘKӘTE DUR HЬNЬLЬŞ TЬVĐЬRĐЬ

(BELORET metallurgia zavodьnьŋ baş inƶenerь ip. BUDILOVIC hьđьşьnan)

Iptәştәr, staxanofsьlьq xәrәkәte Beloret metallurgia zavodьnda bәhәle hьnьlьş tьvđьrđь. [illegible]

[illegible] 60-70 protsentqa qьna ytәp kilgәn mexanik sex nojabr ajьnda programmanь 95 protsentqa ytәne. Başqa jarđamsь sextar đa yđ eştәren jaqşьrta aldьlar. Domnalar sexьndaqь staxanofsь louni normahьn 200-250 protsentqa ytәj. Zavodtьŋ eş mejeşe bьl tәxriвәne marten sexьna kysәrđe. Martensьlar ber kvadrat metrđan 6,5-7 tonna qoros [illegible]

tarь almajbeđ. Bьnda la beđgә bik nьq kөrәşergә kәrәk.

Zavodtьŋ energetik bazahь turahьnda ber nisә hyđ. Beđgә xәđer elektrik energiahь kөndәn kөn kyp talap itelә. Şuqa kyrә lә energiahь Magnitkanan kilterev mәs'әlәhe qujьldь. Əlbittә bьl đa eşlәp sьqarьv ьramlьlьqьn kytәrevđә dur jarđam bulьp tora.

STAXANOFSЬLARĐЬ KYВӘJTEV ӨSӘN BIK KYP EŞLӘRGӘ KӘRӘK ӘLE

(TUQAN «RUDOUPRAVLENIE»HЬNЬŊ DIREKTORЬ IP. PAVLOF HЬĐЬŞЬNAN)

Iptәştәr, beđđә eşlәvse 700 eşsenәŋ begengә kөndә ni barь 7 he genә staxanofsь. Lәkin şunь әjtergә kәrәk, staxanofsьlьq xәrәkәte tөp sextarđa—ruda sьqarьvđa həm moraviavđa tьvđь.

In jaqşь udarniktar, burilşiktar menәn beseđәlәr ytkәrev hөdemtahendә burilşik **Zvjkin** eş normahьn elekkegә qarьqanda ike jarьm tapqьrqa arttьrьp ytәj başlanь həm unьŋ eş xaqь la ike jarьm tapqьrqa arttь.

Unьŋ artьnan **Vasil'jef, Kardnikof** kevek başqa burilşiktar đa ejәrđelәr. Qajhь ber sex nasal'niktarь bьl xәrәkәtteŋ әhәmiәten tiđ genә aŋlap jetkermәnelәr. Ular, „burilşiktar normalarьn ikelәtә, өsәlәtә arttьrьp ytәj başlaqas, başqalar nәmә eşlәrđәr" tip borovьđa qujьlьlar. Əlbittә, bьl dezorganizatorlar yđ vaqьtьnda otpor aldьlar.

Zabojgruppahьnda elek jul bөrөv bulhә, beđ xәđer unda ike jul eşlәttek, şunьŋ hөdemtahendә zabojşik vagonetkahьŋ qasan kilgәnen kөtәp tormaj inde. Vagonetkalar berehe artьnan ikensehe kilep kenә tora, ә zabojşik ьnьŋ menәn eş ьramlьlьqьn şaqtaj kytәrә aldь. Kyp zabojşiktar xәđer eş normalarьn 175-200 protsentqa ytәjđәr. Şulaj uq beđ porodalarđь

buşatьv urьndarьn kiŋәjttek. Təjәv өsen platformalar eşlәtelә. Bьl tejәv vaqьtьn ike tapqьrqa qьđqartasaq. Xәđer vodoprovod eşlәnep betelә. Bьnьŋ menәn bьvđь eş urьnьna—ekskovator ergahena kilterev mөmkinlege tьvа. Juldar tөđәtelә, vagonetkalarđьŋ hanь arttьrьla, maşinistarđьŋ təqdime bujьnsa, ekskovator menәn bәjlәngәn bөtә eş tarmaqtarьna telefon qujьlaď h. b.

Bьna bьl saralar betәle lә staxanofsьlar tarafьnan təqdim itelgәn saralar. Beđ ularđь tormoşqa aşqarabьđ.

Staxanofsьlarđьŋ tormoştarьna tikşerev ytәrđek. Ularđь kejem, kәrәkle menel'dәr menәn tә'min ittek həm qajhь ber urьnđarđa mejeştәrgә remont ytkәrđek.

Ekskovatorđarđьŋ eşlәp sьqarьvđarьn kytәrev өsen vagon həm parovozdar parkьn arttьrabьđ. Tiđ kөndә beđ taqь lә 30 kostroma vagondarь alabьđ. Bьl ekskovatorđarđьŋ normal' eşlәvđәren tә'min itәsәk.

Bьna bьl saralar rudnikta staxanofsьlьq xәrәkәten kiŋ jajep jeвәrergә dur mөmkinlek birәsәk. Lәkin ьlar qьna әđ, staxanofsьlьq xәrәkәten kiŋ massa xәrәkәtenә ajlanderev өsen kyp, bik kyp eşlәrgә kәrәk әle.

BEĐĐEŊ BURЬЬ—STAXANOF EŞ METODЬN KIŊ QULLANЬV

(Tyвәn Troiski sobtav fabrikahь direktorь ip. Belogof hьđьşьnan)

Iptәştәr, beđ 35 jьldьŋ başьnan alьp proizvodstvo programmahьn tan həm hьjfat kyrhәtkestәre menәn ytәp sьqьv өsәn kөrәştek. Şunь la әjtergә kәrәk, beđđeŋ fabrika oborudovaniehь bik iskә. Beđđәŋ tuqьv stanoktarь 60 jьl tip әjterlek jәşәjđәr inde, beđđә jaŋь stanoktar, jaŋь konstruktsia juq. Lәkin, şuqa qaramahtan, beđ yđ aldьвьđqa kөndәn-kөn eşlәp sьqarьv ьramlьlьqьn kytәrev burьsьn qujđьq. Eşselәr arahьnda texminimum ytkәrđek. Şunьŋ hөdemtahendә proizvodstvo programmalarьn ytәj almavsьlar đa ytәj başlanьlar. Proizvodstvo protsessьn yđgәrtev menәn, eş kyrhәtkestәre lә betenәj yđgәrđe. Eşselәr yđ normalarьn 116-143 protsentqa ytәj başlanьlar.

Oktabr' ajь programmahьn 123 protsentqa ytәnek. Beđđeŋ plan ytәlevje sьjr'jonen kilә. Beđgә 500 meŋ metrqa sьjr'jo jebәrәlәr. Paqat Maskavqa barьv arqahьnda qьna kyberәk sьjr'jo jebәrә aldьlar. Beđ maşinahьŋ 60 kitbәk eşlәj alьvьn ikәpka alьp, qajhь ber sextar өsәn kөndәlek normahь 40 kitbәk itep bildәlәnek. Lәkin beđ, eşlәj almaqanlьqtan kyp mirә almajbьđ tygel. Beđđә 143 protsent birә torqan həm 150-180 xәttә 300 protsent birә alarđaj ajьrьm tuqьvsьlar bar. Lәkin beđđeŋ stanok 7 sәqәt esendә iŋ kyp tigәndә 40 metr birә. Bьnda la, tuqьvsь yđ stanogьn ьşlap ejrәnhә genә birә ala.

Əgәr đә elek stanoktar eş protsesьnda tөđәtelhәlәr, xәđer beđ ьnьn өsen maxsus brigadađa ojoştorđoq, 5 stanokqa kapital remont ytkәrgәs kenә ularđь eşkә quşqabьđ. Eş normalarьn 140-150 protsentqa ytәvse tuqьvsьlarđьŋ stanoktarьna remont ytәrep, ularđь kөn hajьn qarap, tikşerep torabьđ.

Beđđә hunqь ajđa ber 19 jәşlek tuqьvsь jәş qьđ har vaqьtta 36,3-34 metr qьnа birә ine. Ber vaqьttь ul 50 metr birep, ьke tuqьvsьlarđь uđьp kitte. Beđ bьl tuqьvsь menәn qьđьqhьnđьq. Ikensе kөndә taqь la 38 metr birә. Uqь jarđam itә başlaqas, ul har vaqьt 48-50 metr birә başlanь. Min kiləsәktә lә staxanofsьlьq xәrәkәte menәn oşola! jetәkselek iteređ tip ujlajьm. Əgәrđә ikensе esse lә oşondaj juqarь kyrhәtkestәr birhә, beđ ul kyrhәtkestәrđe ьnьqьtьp qaldьrьv nigeđendә uqa taqь la juqarь kytәrelergә jarđamdar kyrhәtәsәkbeđ.

Beđ 1935 jьlda 550 meŋ metr eşlәp sьqarьrqa tejeşbeđ. Beđđeŋ barьь—Staxanof eş metodьn kiŋ qullanьp, bьl programmanь вьjьlqьqa qaraqanda la jaqşь kyrhәtkestәr menәn ytәp sьqьvđan qьna.

35 jьlda fabrika davlatkә 1 million 500 meŋ hum ьsь taza birhә, 36 jьlda 2 million hum birәsәk.

POTREBITELӘRGӘ TUŊQJAN IKMӘK HATALAR

(Potrebitel' xatь)

23-nojabrđa, Başqortlaь №74 ikmәk kioskahьnа 716 kilogramm araş ikmәge kilterelgәjnә. Ikmәktәrđeŋ kioskaqa huŋlap kilterelevе arqahьnda, bьl kөndә kilterelgәn ikmәktәr hatьlmajьnsa qaldь. Şunьŋ hөdemtahendә 24-nojabrđa potrebitelәrgә tuŋqjan ikmәk hatьlar.

Kioska qьşqa qarata remontlanmaqan, tәđrә ramdarь ber, lәkin uajәlә bulmavь arqahьnda ikense qat tәđrә qujьlmaqan. Hevьq kөndәrđә hatьv itergә his mөmkinlek juq. Kioska mudire **Biksujьf** Başqortlaь ikmәk kontorahьnа morazaqat itep qaraha lә, ber terle lә sara kyrelgәne juq.

Başqortlaь ikmәk kontorahь direktorь ip. **Vejnerg** bьl kioskaqa jarđam itergә tejeş.

SAKAJЬF.

KAPITAL ILDӘRENDӘ

ANGLIA POLITIKAHЬ HUQЬŞQA ALЬP BARA

London, 4. Rejter agentstvohьnьŋ xәbәr itevе bujьnsa, deputattar palatahьnda korol'deŋ kyp'ran tygel hөjlәgәn telmәre turahьnda fekәr alьşьvdar baş lanqan. Kommunist Gallaxer Italia-Abissinia konfliktь turahьnda hөjlәgәn vaqьtta eşse sьjnьftьŋ jәrtqesьlq agressiahьna his tajьnьşhьđ qarşьlьq kyrhәtev jaqьnda torqanlьqьn ajьrьвsa ajtte. O Millәttәr ligahьnьŋ pozitsiahь Angliаnьŋ Misьrđaqь həm Sudandaqь menfәqәtlәren jaqlav turahьnda xөkymәt menәn 'kileşev' jaharqa Italianь mәҗbyr itevđe kyđ uŋьnda tota.

SSSR-đьŋ pozitsiahьnа qaşьlьp, Gallaxer Sovettar sojuzьna nindәj genә noŋhә la huŋqьşь alьvьsьq plandarь betenlәj jar bulqanlьqьn kyrhәtte. SSSR sotsializm tөđөv өlkәhendә eşlәj həm tьnьslьqqa bulьvsa.

Germania menәn diŋgeđ kileşeven tөđөv, tip әjte Gallaxer, Fransianь Angliаnьŋ jaraq-laşьrьnda həm unь Italia qьsa qьna itişenь. Bьl xәl Italiаqa Abissinia өstөnә hөzym jahav mөmkinlegen birđe. Germania jaqlь politika bulmaqanda, Abissiniaqa qarşь huqьş ta bulmaj ine. (Lejboristar arahьnda xuplav tavьştarь).

Gallaxer Germaniahьn Angliаqa hөzym jahavь mөmkin bulqanlьqь turahьnda hөjlәp, bьl qurqьnьstьn Germania menәn tөđelgәn diŋgeđ kileşeven hodav, Germania jaqlь politikahьn baş tartьv, donjanьn tьnьslьqtь hөjөvse bik dur derzavahь—Sovettar sojuzь menәn sojuz tөđөv, Fransia—SSSR dogovorьna bulьşlьq itev həm Jevropanьŋ tьnьslьq jaqьnđaqь bөtә ildәren şul jadro ergahenә berlәştәrev jьlь menәn beterelevе mөmkin bulqanlьqьn kyrhәtte. Xөkymәt, tip әjte hyđeneŋ aдaqьnda Gallaxer, 1914-se jьlqь jul menәn bara həm ul his şikheđ jaqь, qurqьnьslь huqьşqa kilterәsәk.

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 5. „Eksçejns telegraf" agentstvohьnьŋ xәbәre bujьnsa, Abissinia qaşkәrđәre tөnjaq frontьnda berense turа hөzymgә kyskәndәr. Tөn qaraŋqьlьqь menәn fajđalanьp 3 dekabrđa Abissinia qaşkәrđәrenәŋ dur otradь Makele qalahьnьŋ tөnjaqьnda italiandarđьŋ Şilkot ergahendәge pozitsialarьna hөzym jahaqan. Abissinialьlar jaqşь qoraллaŋqan bulqandar həm pulemjottarь bulqan. Italia komandovaniehь abissinialьlarđьŋ hөzymә kire qaqьlqanlьqьn həm undaqь huqьş qatь bulqanlьqьn rәslәj. „Dejli telegraf" gazetahьnьŋ Asmar qalahьndaqь xәbәrsehe italiandar menәn abissinialьlar arahьnda ike bәreleş bulqanlьqьn həm ul bәreleştәr Abissinia qaşkәrđәrenәŋ hөzymgә ađerlaŋqanlьktaren kyrhәtevđәrenәn jađa.Bьl bәreleştәr Makelenьŋ kөnjaq-kөn bajьşьnda 10 kilometr jerđәge Debri ergәhendә bulqandar. Unda italiandarđan 4 keşe yterelgәn. Xәbәrsenen hyđđәrenә qaraqanda bьl hөzymgә Abissinianьŋ regulәr qaşkәrđәre qatnaşlar, ular vintovka həm pulemjottar menәn jaqşь qoralланqandar. Xәbәrse xәđer abissinialьlardan qulьnda 300 meŋdәn artьq jaŋь vintovkalar, tarla dojaqь 1.300 pulemjot həm 500 meŋ qul granatalarь bulqanlьqьn rәslәj.

MAKALE QALAHЬNA HӨZYM

London, 4. Britiş junajted press agentstvohьnьŋ Asmara qalahьndaqь (Eritrea) xәbәrsehe tөnjaq frontьnda abissinialьlarđьŋ dur kөstәrenen Juşangә kyлenәn Makale qalahьna taza hөzym itkәnlektәren beldera. Italia qaşkәrđәreneŋ alдaqь postarь Abissinia otradtarenen jaqьnlaşьp kilgәnlektәren xәbәr itelәr inde. Bьl qaşkәrđәr kyвehensә ras Kassanьŋ həm ras Mulugettьŋ regulәr qaştarenen toralar həm kyp miqdarda huqьş pripastarь həm ađьq menәn tә'min itelgәndәr.

London, 4. Rejter xәbәrsehenen jađьvьna qaraqanda, kөnjaq frontьnda Goraxajđan kөnjaqьndaqь 112 kilometr alьhlьqtaqь jerđә italianьŋ 12 broneviкь batqaqqa batqandar həm taşlap kitelgәndәr. Ogaden rajonьnda kesle jamqьrđar Italia qaşkәrđәrenә xәrәkәt itevđe qьjьnlaştьralar.

GORAXAJ HӘM GERLOGUBI ABISSINIALЬLAR QULЬNDA

Addis—Abeba, 4. Kisә kөnjaq frontьnda kөn aqьnь ađaq huqьşqanьn hәŋ Abissinia qaşkәrđәrenәŋ Goraxaj həm Gerlogubi qalalarьn alqanlьqtarь rәsmi rәveştә iqlan itelde. Italianьŋ ebelektan həm hev juqьşqan jongoqan qaşkәrđәre tarqav xaldә kөnsьqьşqa həm kөnjaqqa taza sigendelәr. Ular yđ ara bәjlәneşte juqaлtqandar. Gerlogubi artьnda Abissinia qaşkәrđәre өsen granitsaqa taza junaleştә front asьq. Italianьŋ jerle xalьqtan bulqan qaşkәrđәre bigerәk tә sigengәn vaqьtta qarşь tora almajdar.

Tөnjaq frontьnda Abissinia qaşkәrđәrenen Makale qalahьnьŋ tөnjaq — kөnsьqьşьndaqь tavь həm urmanь Temalen rajonьn alqanlьqtarь rәsmi rәveştә iqlan itelde. Tөne abissinialьlar tavьşhьđ-tьnhьđ qьnа italiandarđьŋ haqsь qaşkәrđәren ytterep, alarđьŋ ber batalion qaşkәrenә hөzym jahaqandar. Tik 3 dekabrđa taŋ atqas qьna italiandar yđ ara bәjlәneşte quja alqandar həm ylgәn 60 keşelәren, qoraldarь, ađьq zapastarьn qaldьrьp, Agulaqa sigengәndәr.

RODOS HӘM LEROS UTRAVDARЬNDA

London, 5. „Eksçejnz telegraf" agentstvohьnьŋ xәbәre bujьnsa, Rodos həm Leros utravđarьna (Egej diŋgeđendә italianьŋ kolonialarь) Italia qaşkәrđәrenәŋ həm artilleriahьnьŋ jaŋь otradtarь kilterelgәndәr. Italianьŋ kyp kenә batdaltarь kamalarga ultьrьp qasqandar həm bәlәkәj Azia jarđarьna eserep jetkәndәr. Şunlьqtan Italia vlastarь ulьravđar menәn materik arahьnda kamalarđa jerevđe tьjqandar. Gretsianьŋ bałьq totovsь ber kәmәhьna Dodekanez utravđarь ergahendә italianьŋ huqьş porxodь tuptarđan atqan.

FAŞIZM—UL ASLЬQ, XӘJER SELEK HӘM TӨRMӘ

Vena, 5. Avstria xejmvere jetәkselegenә jaqьn torqan gazetalarđьŋ berehe Berlindan birzettәrđьŋ xәbәrendә millәtse-sotsialistar partiahьnьŋ esendә rizahьđlьq həm kөrәş ybev arqahьnda unda jaŋь tađartьv başlanqanlьqьn beldera.

Bazelda sьqa torqan „Natsional' sejtyng" gazetь millәtse-sotsialistar jetәkselәrenәŋ şaqtaj dur gruppahь dur summalarđь yđlәşterevđә həm „millәtse-sotsialistar politikahьn bozovđa" qәjeplәnep javapqa tartьlqanlьqtarьn xәbәr itә.

Gazet bьl saranь adьq jeteşmәv, eşhedtәlәnеŋ ybevе həm başqalar arqahьnda massa arahьnda faşistik rezimdan rizahьđlьqtьn kөsәjevenen qotolov өsen jaŋь jul taвьrqa mәҗbyr tip bәrqlәj. „Kyp kenә qalalarđa,—tip jađa gazet,—maj menәn hatьv itevse lavkalar tөngө tөşendә jađđarsa keşelәr taŋ atqanqa tiklem yk sirыqa torđola başlajđar. Bazelderaktәr jөđәr gram maj elәkterep qala, ә kyвehe ađaq kөtkәndәn həm buş quldarь menәn hygenә-hygenә həm laqnet uqьp ejderenә qajtьp kitә. Maj, it həm koi massanь huqьş vaqьtьn laqь kevek jәşerep hatьv bik taralqan. Lәkin kypter bьl produktarđьn xaqьrь bik juqarь bulqanlьqtan ul jul menәn ađьq hatьp ala almajđar".

Eşselәrđe massovaj rәveştә xeđmәttәn sьqarьv massanьŋ nastroenieнahьna baзar tә'sir itә. Germanianьŋ rәsmi statistikahь la bьjьl qьş eşhedđәr hanь ber millionqa artasaqьn iqrar itergә mәҗbyr bula.

„Bьnьhь mәqlymattar bujьnsa,—tip jađa gazet,—buŋqь ađnalar esendә Germanianьŋ termәlәrenә həm konsentratsion lagerьđarьna jaŋь totoqnlar menәn taşlanqandar".

QЬTAJ QЬĐЬL ARMIAHЬNЬŊ XӘRӘKӘTE

Tokio, 5. „Sygaj siogio" gazetahьnьŋ xәbәre bujьnsa, Qьtaj Qьđьl armiahь Xusej provinsiahьnьŋ kөnjaq-kөnsьqьş elegendәge həm Xunan provinsiahьnьŋ tөnjaq—kөnsьqьş elegendәge rajondarđa nьqьp alьp, yđeneŋ hөzymen başlavqa әđe lekte tamamlaqan. Bьl xәbәr bujьnsa Qьtaj Qьđьl armiahь 25 nojabrđa Nunkin qaşkәrđәren jeŋep, xәđer Xunan provinsiahьnda Sinxua junaleşendә hөzym itә. Ul Syjpu həm Censi qalalarь arqьь xәrәkәt itә həm bьl rajondaqь qurqaş sьqa torqan rudniktarđь yđ qalьna alqan. Nunkin qaşkәrđәrenә jarđamqa jebәrelgәn qaşkәrđәr bьl fronttьŋ ber nisә uçastkalarьnda jeŋelgәndәr. Şul ajqanь Can Kaj—şi Xunan qalahьndaqь 61-se diviziaga həm Szuşi provinsiahьndaqь jaŋa 4 diviziagә Qьtaj Qьđьl armiahь xәrәkәt itkәn rajonqa kilergә bujoroq birgәn.

POL'ŞALA KOMMUNISTIK XӘRӘKӘT KӨSӘJӘ

Varşava, 5. „Varşavski dzennik narodovьj" gazetь Pol'şanьŋ kөnsьqьş rajondarьnda kommunizmdьŋ jaŋь kөsәjeve turahьnda „borsavlь xәbәrđәr" kilgәnlegen jađa. Gazet kiŋ xalьq massahьnьŋ moxtaslьqь ybev həm ildeŋ dәjem ekonomik xәle nasarajьv şarttarьnda Pol'şala kommunistik xәrәkәtteŋ jaqşь nigeđ tapqanlьqьn ajьrьвsa kyrhәtә.

KOLXOZ MINE MUL TORMOŞQA SЬQJARĐЬ

Şişmә rajonь, Qarajaqaj avьl sovetь „**Başsik**" kolxozь aqzahь **Timerjanof Jьhanşa** aqaj iŋ jaqşь udarnik bulьp, Ul bьjьl 600 xeđmәt kөne eşlәp, 45 sentner igen aldь. Elekke vaqьtta batrak bulqan Timerjanof aqaj jortlo, hьjьrlь, mallь buldь. Ul yđe lә:

— „Mine mul tormoşqa kolxoz qьna sьqarđь. Min alda la namьs menәn eşlәrgә hyđ birәm" ti. **Ş. Murzajьf.**

„PCELKO"—ALDЬNQЬ KOLXOZ

Kejergәđe rajonь „**Pcelka**" kolxozь 56 xuzalьqtь berlәştere. Kolxozda 121 baş mallь MTF, 460 baş mallь OTF həm 75 baş susqalь STF bar.

Kolxoz bьjьl doxod bьvda kyp kenә ulьşfatqa ireşte. Har xeđmәt kөne 5 kilo tartte. Kolxozda namьs menәn eşlәgәn udarnitsa **Jegorova** iptәş 20 sentner igen, 445 hum aqsa, 11 kilo jөn, 25 kilo bal aldь.

Kolxoz predsedatele **Nesmankin** iptәş yđeneŋ eşmәkәrlege өsen, udarnik-kolxozsьlarđьŋ rajon sljoţьnda velosiped menәn byләklәnde. **J.B.**

BEĐ KIROFSA EŞLӘJӘSӘKBEĐ

Avьrqazь rajonь „**Kirof**" kolxozьna rajonda berense bulьp, jerđe mәŋgegә fajđalanьv dәvlәt aktь birelde. Akt alьv tantanahьnda, udarnik—kolxozsьlarđьŋ bөtә Başqortostan III sjezь delegatь **Ǵafarof** iptәş sьqьş jahanь.

III sjezdeŋ sьqьşьnda, kilәhe jьl har gektardan 20 sentner urožaj alьv mәs'әlәhen qujьp həm brigadahьnda şuqa ireşergә hyđ birđe.

Bөtә kolxozsьlar Ǵafarof iptәş təqdimenә quşьldьlar həm ular:

— Beđ irekle jerđә irekle xeđmәt menәn **Kirofsa** eşlәp, 20 sentner urožaj alьvqa ireşәsәkbeđ" tinelәr. **X. Bajььf.**

XALЬQ ZASEDATELӘRE EŞKӘ BERKETELDELӘR

Saqmaqoş rajonь xalьq sudь (sudia Ilminof) iŋ jaqşь xalьq sudьahь, sud başqarьvsьhь həm sud sekretarь өsen iqlan itelgәn konkursqa quşьldь.

Konkursqa quşьlьv uŋajь menәn jәmәqәt sudtarьnьŋ 5 taqьr kust kәŋәşmәlәre ytkәrelde. Barlьqь 10 jәmәqәt sudьnьŋ eştәre tikşerelep, ularđьŋ eşendә bulqan jeteşhedlektәrđe beterevđә həm jәmәqәt sudtarьnьŋ eşen jәnlәnderevđә konkret saralar kyrelde.

Xәđerge kөndә xalьq zasedateldәre, har qajhьhь konkurs aldьnda torqan burьstarđь ytәvđә ajьrьm rәveştә jөklәmәlәr alьp, ajьrьm uçastoktarqa berketeldelәr.

Dәvlәtşin.

MӨHIM TӨĐӘTEV

Gazetahьđьŋ 6-dekabr' 278 hanьnda ip. Stalin telmәrenen (berense bittә) berense baqana 23-jolьnda „totoş il" tejelәhe urьnda, „totoş jьl" tip xata kitkәn. Uqьvsьlarьbьđđan oşonь tөđәtep uqьvdarьn horajabьđ.

REDAKSIA.

Javaplь redaktorь: TӘXFӘT KӘLIMYLLIN

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevral'da raslanqan davlәt rejestratsiahь qaqiđđәhe turahьndaqь polozenie (xөkymәt sojoroqtarь həm zakondar jьjьntьqь, 1931 jьl №8, st. 99 ilvans xualьq zakondarь єylләвenе 31 jьl №121) nigeđendә BASSR narkomfine 1935 jьl 29/XI №56 rejestr bitendә jurdik şәxs (predpriatie) rejestrqa terkәlde.

Uçrezdenienьŋ ismе: SSSR ađьq promышlennostьnьŋ Makaron fabrikahь.

Eşe: Makaron eşlәv həm unь realizatsiaj.

Eş kylәme: SSSR.

Ibap scetь: Dәvlәt bankahьnьŋ Başqortostan kont. №8606.

Adres: Өfө, Başqort urамь 2022.

BAŞSNABOSOAVIAXIMЬNЬŊ qoraldar gusl'enko jana (xađer majdanь, 36-37 korpus) tapşьrьlqan ђaкalardь 15-dekabrđan đә hanşılmaj aqsa ilәp alьvđarь hьraьa. Inventarizatsiaqa ytkerevmenej menәn, bьl srok ytkәs nomerlar hatьlasaqь.

3—1

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevral'da raslanqan davlәt rejestratsiahь qaqiđđәhe turahьndaqь polozenie (xөkymәt sojoroqtarь həm zakondar jьjьntьqь, 1931 jьl №8, st. 99 ilvans xualьq zakondarь ... 31 jьl №121) nigeđendә BASSR narkomfine 1935 jьl 29/VII №51 ... (predpriatie) rejestrqa terkәlde.

Uçrezdenienьŋ ismе: Başqortostan ... [illegible]

Bylekseren isme.	Urьь.	Xisap scetь.
1. Bәlә	Bәlә qalahь	№610 Bәlә dәvlәt bankahь bylege
2. Sterlitamaq	Sterlitamaq qalahь	№708 Sterlitamaq dәvlәt bankahь bylege
3. Tujmazь	Tujmazь stantsahь	№943 Tujmazь —,—
4. Ust'—Ikin	Ust'—Ikin	№924 Mesegut —,—
5. Usalь	Usalь	№810/269 Usalь —,—
6. Ǝsqar	Ǝsqar	№810/282 Ǝsqar —,—
7. Dyrtөjlә	Dyrtөjlә	№1092 Dyrtөjlә —,—

Bьlьq plonьjylemmat. [illegible]

Eş kylәme: Başqortostan.

Ibap scetь: [illegible]

Adres: Өfө, Xalturin urамь 2012.

KUL'TURA HARAJЬ

8 dekabr'

Aristokrattar

9 dekabr'

Başqort Komediahь

Kassa irtәnge 11-ðәn kiske 10-qa tiklem asьq. Spektakl' 7 sәqәt 30 minuttan başlana.

ӨFӨ QALAHЬNЬŊ AZ DANDARЬ IQJTIBARЬNA

Jьllьq podpiska kampaniahь ajqanь, Өfө qalahьnda, 1936-sь jьl qьnvar ajь өsen ybәk gazeta həm jurnaldarqa podpiska dekabr' ajьnьŋ 10-na həm Başqortostan өlkә matbuqatьna podpiska 15-nә tiklem genә dauam itә.

Əđđәnnәn həjfttәrvәjә huŋlav turahьnda pretenziаlar qabul itelmәjәsәk.

„Sojuzpecat'"tьŋ qala ajoraьь.

2—1

Iglino rajon araь lespromsojuz sistemahьna qaraqan jaŋь Bunaj (Nurimanov rajonь) kooperativ-promsojuz artele hostondar ljьjьлqьnьn qarata bajanse, rentabel' aлъnmavь өsen ber artele Pretenz—xuaғarь bьl iqlan bьsqandan hun ike ajtьrşk esendә birergә kәrәk. Buŋnan hun pretenziаlar qabul itelmәj.

Likvidkom.

870

1—1

Өfө, „Oktabr' matbuqahь" tipografiahь.

Zakaz № 1761.

Başglavlit ...

[stamp:] Уфимская Городская Объедин. читальня

BӘTӘ ILДӘRДӘN PROLETARДARЬ, BERLӘŞEGEĐ! ARЬM HAQЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьŋ Başqortostan Өlkә hәm Өfә qala komitettarь, Başqortostan Yδәk Başqarma Komitetь hәm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 280 — 9 DEKABR — DYŞӘMBE — 1935 JЬL

Burьs—staxanofsьlar qudqalьşьn artaьan jәjelderep jeвәrevδә staxanofsьlarqa jarδam itevδәn hәm unь SSSR-δьŋ вәtә өlkәlәrenә hәm rajondarьna kiŋlekkә hәm tәrәnlekkә taratьvδan tora.

I. STALIN.

1936 JЬLDЬN 1 QINVARЬNA BULQAN XӘL BUJЬNSA MALDARĐЬ IΒӘPKӘ ALЬV TURAHЬNDA

SSSR XALЬQ KOMISSARĐAR SOVETЬNЬŊ QARARЬ

SSSR Xalьq Komissarđarь sovetь qarar itә:

1. SSSR Gosplanьnьŋ Xalьq Xuzalьqьn Iвәpkә alьv Yδәk Idarahьna sikke Severδәn başqa, Sovettar Sojuzьnьŋ вәtә qala hәm avьl jerδәrendәge kolxozdarδa, dәvlәt hәm kooperatsia ojoşmalarь xuzalьqtarьnda bulqan вәtә mөgedә ere maldarδьŋ, harьq, kәzәlәrδeŋ, suşqa, jolqь, qaзьr, işәk, dөjәlәrδeŋ, şulaj uq amartalarδьŋ 1936 jьldьŋ 1 qinvarьna bulqan xәlе bujьnsa вәtә Sojuz perepise ytkәrevδe tapşьrьrqa.

SSSR Gosplanьnьŋ Xalьq Xuzalьqьn Iвәpkә alьv Yδәk Idarahьna perepis kөnөndә alьnmaqan maqlymattarδeŋ derөslegen selev өsөn kolxoz hәm jaŋqьδaq xuzalьqtarδьŋ 10 protsentьn solqap alqan massovьj kontrol' tikşerevө ytkәrevδe tapşьrьrqa.

2. Sojuz hәm avtonomialь respublikalarδьŋ Xalьq komissarδarьna, krajδar (өlkәlәr) hәm rajon başqarma komitettarьna, qala hәm avьl sovettarьna, şulaj uq qala tivьndа bulqan posjolka sovettarьna mәзьyr itergә:

a) alda torqan maldarqa perepis ytkәrevδeŋ әhәmiәte hәm burьstarь turahьnda xalьq arahьnda aŋlatьv eşen jәjeldererge;

б) perepis ytkәrev өsөn kәrәk bulqan handa tikşerelgәn hәm әδerlege bulqan rasөtniktar menәn Xalьq Xuzalьqьn Iвәpkә alьv yδәk idarahьn tә'min itergә, ul eşkә VUZ hәm texnikum uqьvsьlarьn hәm uqьtьvsьlarьn ulaqtarьnda rөxsәt itergә;

в) perepis ytkәrevse rasөtniktarδь rajon өsөndә kysep jөrөv sredstvolarь menәn tә'min itergә.

3. Jer eştәre, orlogsьlьq hәm maisьlьq sovxozdarь hәm aδьq promьşlennostь Xalьq komissariattarьn, yδδәrendә maisьlьq xuzalьqtarь, maisьlьq sovxozdarь, koopxoz, ORS xuzalьqtarь hәm sovxozdar bulqan başqa vedomstvo hәm ojoşmalarδь, kolxoz predsedateldәren, perepis başlanqanqa tiklem 1936 jьldьŋ 1 qinvarьna maldarqa inventarizatsia ytkәrevδe tamamlarqa, maisьlьqtь yrsetev dәvlәt planьnьŋ ytәleşe, jәş maldarδь yrsetev hәm 1935 jьlda mal kөlөvδәrenәŋ oborotь turahьnda maqlymattar әδerlәrgә mәзьyr itergә.

4. Zagoskottьŋ rajon kontoralarьn, dәvlәtkә it tapşьrьv planь ytәleşe turahьnda bulqan tulь maqlymattarδe 1935 jьldьŋ 20 dekabrδәn dә huŋqa qalmaj Xalьq Xuzalьqьn Iвәpkә alьv Idarahьnьŋ rajon inspektorδarьna tapşьrьrqa mәзьyr itergә.

5. Yδδәrenәŋ maldarь bulqan dәvlәt hәm kooperativ xuzalьqtarь direktorδarьn, şulaj uq kolxoz predsedateldәren, SSSR Xalьq komissarδarь sovetь tarafьnan raslanqan forma bujьnsa perepis ytkәrevse registratorδarqa 1936 jьldьŋ 1 qinvarьna yrδә kyrhәtelgәn xuzalьqtarδaqь maldar turahьnda daran hәm yδδәre tikşergәn maqlymattar birergә mәзьyr itergә. Şunan tьş jөgөrөlә kyrhәtelgәn xuzalьqtarδьŋ direktorδarьn sovxoz (koopxoz) territoriahьnda bulqan eşse hәm xeδmәtkәrδәr xuzalьqtarьnьŋ hanь turahьnda maqlymattar birergә mәзьyr itergә.

6. Perepistan maldarδь jәşerep alьp qalьv, dәvlәt planь ytәleşe hәm maisьlьqtь yrsetev turahьndaqь jalqan maqlymattar birevδә qajeplәnevse keşelәr jenәjәt javaplьlьqьna tartьlasaqtar.

SSSR Xalьq komissarδarь sovetьnьŋ predsedatele: **V. MOLOTOF.**

SSSR Xalьq komissarδarь sovetьnьŋ eştәrе menәn idarә itevse: **J. MIROŞNIKOF.**

Maskav, Kremel', 4 dekabr', 1935 jьl.

* * * * * *

KOLXOZ UST AVЬNЬŊ 14 PUNKTЬ YTӘLEŞEN TIKŞERӘBEΒ

STALINSЬL USTAVTЬ BOδMAδQA

Kolxozdar yδδәrenen [illegible]

[illegible]

... [illegible] rajdы bar [illegible] kilьv lupьrь raveşta boδovsьlar δa bar.

Şuqa kyrә, artel ustavьnьŋ beşe punktь ytәleşen tikşerev vәtә Sojuz rajdь iqlan itelde. Xәδer rajdьŋ huŋqь ajь ytep barа. Lәkin, rajdьŋ tөgә jartьhь kelelgәn hәδәnlәlәrδe eshmәne alә. Bajmaq, Zianşura kevek diktalaqan rajondar rajd ytkәrev өsөn gtas tәδәv menәn genә siktәndelәr. Narkomzdrav, Narkompros hәm Başnarkomzem dә huŋqь kөndәrgә tiklem qanaqәtlәnerlek qudqalьş jahamasьlar.

Stalinsьl ustavьn tulьhьnsa boδoвqa sьqarmьv hәm unь boδov faktьnьn kyp osoratьrqa mөmkin. Mahalan; Arxangel rajonь „Junnaj rasetnik" kolxozьnda jekle 6 qatьndaŋ faqat 3 hө otpuska menәn fajdalana. 3 qatьn ikene setәnlәj otpuskа menәn fajdalanmajδar, вerehe qьrda вala tapqan.

Tatьşle rajonь Qьδьl jar hәm Aqsolat avьl sovettarьnda вәtәhe jekle 115 qatьn bulha, şulardan bar 21 qatьn qьna otpuska menәn fajδalana, 6 qatьnqa bala tapqanqa tiklem, 29-na вala tapqandan huŋ qьna tulь vulmaqan otpuska birәlәr.

Avьrqazь rajonь Kleвс sovetь „Paris Kommunahь" kolxozьnda Stripunina, Jegoşina Anastasialar вala tapqanqa tiklem eşkә jөrөjәlәr. Вala tapqandan huŋ, 2 kөn vөqas tа eşkә sьqalar. Kolxoz predsedatele hәm [illegible] dej alamь faktarδь teщь tа вiz kyp kilterergә mөmkin.

Şular menәn вergә, kolxozdarδa meditsina jarδamь nik ьssar qujьlqan. Urьndarda akuşirkalar jeteşmәj. Bulqandarь la yδ eştәrendә fajδalanьlmajδar. Mahalan: Jomaquza rajonьnda 3 akuşirka bulha la, вerehe apteka formatsilka, ikehe ambulatoriala avьrьvδar qarav eşen başqaralar.

Mişkә rajonь Curaj bolnitsahьnda вer genә akuşirka вulьvqa qaramastan, вala tabьr jarδamьna qatnaşmaj, başqa eştә eşlәj. Şulaj uq Xajbulla rajonь bol'nitsahьnda 1935-jьlda 3 qatьn qьna вala taвa. Şulaj вol'nitsa sovettarqa alьs, a akuşirkalar ajqa barьp jarδam kyrhәtmәjδar.

Başqortostan dәvmәlendә barь 21 urьnda qьna вala tabьv jorto вar. Başnarkomzdrav qinvar ajьnda jaŋьdan 15 urьnda bala tabьv jorto asьvqa nilдәlәne. Вelәr вerense kidakta Maqar, Şaran, Tatьşle rajondarьnda asьlalar. Narkomzdrav вьnьn өsөn 10 meŋ hum aqsa вyldә hәm rajondarqa akuşirskij sumkalar jeвәrδe. Aldaqь jьlda вьl jortьnδьŋ hanь 100 gә jetkerelәsәk.

Stalinsьl ustav birgәn xoquqtarδan hәr вer jekle qatьn tulь fajδalanьrqa tejeş. Ustavtьŋ вьl punktьn ytәvgә qarşьlьq jahavsьlarqa sik qujьrqa kәrәk.

B. M.

„10 partsjezd" artele staxanofsьsь—qala sovetь deputatь—JELFIMOF JUSTIM.

„10 partsjezd" artele staxanofsьsь Ojalejef Xasritdin. (Panfilof fotosь)

NEGUSTЬŊ PROTESTЬ

Zeneva, 6. Negus Italiandarδьŋ [illegible]

[illegible]

... ravьδ yδevәδδeŋ вurьsьвьδ tip ibaplajвьδ".

Alьnqь komвajner hәm komвajnerkalarδьŋ VKP(в) Yδәk komitetь hәm xөkymәt aqзalarь menәn вerense вәtә Sojuz kәŋәşmәhendә ip. STALINDЬŊ hөjlәgәn vaqьtь. (Sojuzfoto).

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

Addis-Abeba, 6. [illegible]

[illegible]

TӨNJAQ FRONTЬNDA

London, 6. [illegible]

[illegible]

GERMANIALA DYRTENSE „XALЬQ SUδЬ"

London, 6. „Morning post" [illegible]

[illegible]

Vena, 6. „Telegraf" gazetь huŋqь kөndәrδә Berlinda kom[illegible] kyp eşsәlәr xeδmәttәn вьqarьlqandar.

TӨNJAQ QЬTAJδAQЬ AVTONOMIASЬLЬQ XӘRӘKӘTE TURAHЬNDA XOR HӘM XELL

London, 6. [illegible]

[illegible]

... Şulaj uq вerge avtonomiaslьq xәrәkәteneŋ [illegible]. Qьtaj xa[illegible] [illegible]δь rajaja itevδәren elekkese kәtә".

TЬNЬSLЬQ HӘM SSSR MENӘN DUSЬLЬQ KONGRESЬ

London, 7. [illegible]

[illegible]

London, 6. [illegible] rajon idaralarьnda 22 kommunist hajlandь.

1936 JЬLDЬN 1 QINVARЬNA BULQAN XӘL BUJЬNSA ВӘТӘ SOJUZ DӘVMӘLENDӘ MALDARδЬŊ HANЬN IΒӘPKӘ ALЬV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN XALЬQ KOMISSARδARЬ SOVETЬ QARARЬ

Maisьlьqtь alqa jenәrev dәvlәt planьnьŋ ytәleşen tikşerev hәm ajьrьm вer maldarδьŋ hanь turahьnda asьq maqlymattar alьv maqsatь menәn, SSSR Sovnarkomьnьn 1935 jьl 16 dekabr qararьn ytәv jөzөndә BASSR Xalьq komissarδarь sovetь qarar itә:

1. Xalьq xuzalьqьn iвәpkә alьvδьŋ Başqortostan idarahьna SSSR Gosplanьnьŋ xalьq xuzalьqьn iвәpkә alьvδьŋ yδәk idarahь (SUNXU) tarafьnan вirelgәn orgplan hәm programma nigeδendә Başqortostandьn avьl hәm qala jerδәrendә вәtә xuzalьqtarδa mөgedә ere maldar, harьq, kәzә, suşqa, at hәm dөjәlәrδeŋ, şulaj uq вәtә kolxozdarda, dәvlәt hәm kooperativ xuzalьqtarьnda umarta qorttarьnьŋ 1936 jьldьŋ 1 qinvarьna bulqan toroştarь bujьnsa iвәp alьvδь ytkәrergә quşьrqa.

2. ABSSR Narkomzemь ip. Әxadyllinde, SSSR aδьq promьşlennostь narkomatьnьn ABSSR daqь inspektorь ip. Safejefte, hөt-itselek tresть direktorь ip. Fal'kovь, Zernotrest direktorь ip. Vodneftь, Başsajuz idarahьnьŋ predsedatele ip. Maisjeftь hәm maisьlьq xuzalьqtarь bulqan başqa vedomstvo hәm ojoşmalarьnьn jetәkselәren, sovxoz, koopxoz hәm ORS xuzalьqtarь direktorδarьn, şulaj uq kolxoz predsedateldәren maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv başlanqanqa tiklem maldarδь 1936 jьldьŋ 1 qinvarьna inventarizatsialaşьrьvδь tamamlarqa hәm plandan ytәlevе, maldarδьn вaşhanь, jәş maldar yrsetev hәm 1935 jьldaqь kәtev oborotь turahьnda tikşerelgәn maqlymattar әδerlәrgә mәзьyr itergә.

3. Sovxozdarδьŋ, ORS tarδьŋ hәm koopxozdarδьŋ direktorδarьn, şulaj uq kolxozdarδьŋ predsedateldәren tyвәndәgelәrδe eşlәrgә mәзьyr itergә:

a) maldarδь inventarizatsialaşьrьvδь ytkәrevδe kydatev өsөn jarδam вrigadalarь ojoştororqa hәm han alьv registratoralarьna maldarδьn handarьn naturala tikşerevδә jarδam kyrhәtergә;

в) әδerlek eştәren alьp вarьv өsөn hәm maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv вlankalarьn tultьrьv өsөn javaplь keşelәr (kolxozdarda iвәpselәrδe) вildәlәrgә. Вildәlәngәn keşelәrδeŋ familialarьn өşө jьldьŋ 1 dekabrenәn dә huŋqa qalmaj Narxozucottьŋ rajon inspektorьna вelderergә hәm ulardьŋ instruktazqa, maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv вlankalarьn alьrqa Narxozucottьŋ rajon inspektorь tarafьnan kyrhәtelgәn srokqa әδer bulьvδarьn tә'min itergә.

4. Rajon başqarma hәm qala sovetь predsedateldәren politik jaqtan tikşerelgәn, maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv eşen uraşь ytkәrevδe tә'min iterlek texnik әδerlekle rasөtniktarδan kalardar—kontrol' oboxod вrigadalarь jetәkselәre, tikşerevselәr hәm registratordar hajlarqa hәm komplektovaj itergә mәзьyr itergә.

5. Kolxozdarda, jәnьşqaqtar da hәm başqa xuzalьqtarδa maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьvδь udqarqanda registratordarqa jarδam kyrhәtev maqsatь menәn avьl sovetь predsedateldәren hәr вer avьl sovetьnda avьl sovetь, aqsalь, partia, komsomol ojoşmalarь hәm kolxoz idarahь, kolxoz aktivь vәkildәrenәn torqan jarδam вrigadalarь ojoştororqa quşьrqa.

6. Rajon başqarma hәm avьl sovetь predsedateldәren вәtә Sojuz dәvmәlendәge maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьvδьŋ әhәmiәte hәm вurьstarь turahьnda xalьq arahьnda massa aŋlatьv eşe udqarьrqa. Вьl aŋlatьvδь вьl eşteŋ partianьŋ 17-se sjezdь hәm VKP (в) ӨK neŋ ijyn plenumь qararδarьnьŋ, VKP(в) ӨK hәm SSSR Sovnarkomьnьn 1935 jьlda maisьlьqtь alqa jenәrevδeŋ dәvlәt planь turahьndaqь qararьnьŋ ytәleşen tikşerev ikәnlege tөвөndә ytkәrergә mәзьyr itergә. Өlkә hәm rajon matвuqatьna maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv mәs'әlәlәren әδerlek eşlәre вarqan osorda la, şulaj uq han alьvδьn yδe вarqan osorda la kiŋ raveştә jaqtьrtьvδь tә'min itevδe quşьrqa.

7. Maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv hәm kontrol' oboxodь vaqьtьnda hәm doreŋ ytkәrev өsөn rajon başqarma, qala sovetь hәm avьl sovetь predsedateldәrenә personal javaplьlьq jөklәrgә hәm ularδь han alьv bujьnsa, materialdarδь eşlәv bujьnsa вәtә eştәrδeŋ вarьşь aflanan yδδәre kydatep вarьrqa mәзьyr itergә.

8. Avьl sovetь predsedateldәren xalьq xuzalьqьn iвәpkә alьv idarahьnьŋ ucastka inspektorδarьn maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьp вelkәs ta hәr вer xalьq jәşәj torqan punktta tyвәndәgelәrδe eşlәrgә mәзьyr itergә:

a) вәtә xuzalьqtarδьŋ tulьhьnsa solqap alьnqan вulьvδarьn, han alьv maqlymattarenәŋ hәr вer xuzalьq вujьnsa doreŋ вulьvьn grazdandarδьŋ dejәm jьjьlьştarьnda tikşerevδe tә'min itergә;

в) xuzalьqtarδьŋ вәtәhenәn dә tulьhьnsa solqap alьnqan вulьvδarьna, maldarδьŋ hanьn alьvδьŋ asьq hәm doreŋ вulьvьna, maisьlьqtь alqa jenәrev planьnьŋ ytәlevenә narьq вirev maqsatь menәn maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv вetkәs tә ike kөndәn dә huŋ вulmaqan srok өsөndә avьl sovetь dәvmәlendә bulqan han alьvδьn jomqaqtarьn avьl sovetьnьŋ sovet aktivь menәn вulqan plenumьnda tikşerep sьqьrqa.

9. Rajon başqarma hәm qala sovet predsedateldәren tyвәndәgelәrδe eşlәrgә mәзьyr itergә:

a) Narxozucottьŋ rajon inspektordarьna avьl sovettarь svodkalarь jomqaqtarьnьŋ derөslegen tikşerev hәm han alьv materialdarь вujьnsa rajon svodkalarьn tөδөv өsөn jarδamьqa kvalifikatsialь iвәpse rasөtniktar вildәlәrgә;

в) maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv jomqaqtarь nigeδendә, maisьlьqtьŋ torоşona analiz ytkәrevδe, maisьlьqtь alqa jenәrev planьnьŋ ytәleşen tikşerevδe hәm rajonda maisьlьqtь taqь la kytәrev өsөn konkret saralar eşlәp sьqarьvδь tә'min itergә. Вьl eşkә Narxozucottьŋ rajon inspektordarь menәn вergә javaplь politik eşselәrδe hәm iŋ jaqşь maisьlьq вelgestәren вьlaqьrьrqa;

v) maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv jomqaqtarьn hәm kontrol' oboxod hәδenttәlәren rajon başqarma hәm qala sovetь prezidiumьnda qarap sьqьrqa hәm tasdiq itergә.

Prezidium qararьnda han alьv jomqaqtarьna hәm maisьlьqtь kytәrev өsөn kәrәş hәδenttәlәrenә narьq вirergә hәm kileşkәn maisьlьqtь taqь la alqa jenәrev өsөn konkret saralar вildәlәrgә.

10. Maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьvδь tamamlav өsөn tyвәndәge huŋqь sroktarδь вildәlәrgә:

a) avьl sovettarьnda—jomqaqtarδь avьl sovetь plenumdarьnda qaravδь hәm ularδь Narxozucottьŋ rajon inspektorьna tapşьrьvδь 1936 jьldьŋ 10 qinvarьna tamamlarqa;

в) rajondarda hәm qalalarδa—jomqaqtarδь rajon başqarma hәm qala sovetь prezidiumdarьnda qarav hәm tasdiq itevδe hәm Başnarxozucotqa tapşьrьvδь 1936 jьldьŋ 20 qinvarьnan dа kisekmәj tamamlarqa.

11. Başnarxozucottь han alьvδьŋ tөrgә jomqaqtarьn Başsovnarkomqa 1936 jьldьŋ 5 fevralьna tapşьrьrqa mәзьyr itergә.

12. Rajon başqarma, avьl sovetь, kolxoz predsedateldәrenә, sovxoz hәm MTS direktordarьna вәtә maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьvda eşlәvse rasөtniktarqa jul jөrөv sredstvolarьn вerense navвәttә вirevδe tә'min itergә tәqdim itergә.

13. Вәjәzδьŋ Вaş upravlenieһь maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv bujьnsa bulqan korrespondentsia hәm posьlkalarδь qaвul itev hәm jeвәrevδe asьqьs navвәt menәn вer sәtтәn eşlәrgә, şulaj uq Başnarxozucottьŋ rajondar menәn, rajon inspektordarьn avьl sovettarь, kolxozdar hәm başqa xuzalьqtar menәn telefon ara вәjlәneştәren вerense navвәttә tә'min itergә.

14. Prokuratura organdarьna maldarδь ufal uj menәn jәşerevδә, han alьvδь ytkәrevgә вaqьvδ menәşәvәt itevδә, sirәlьglarδan hanь, maldarδьŋ hanь turahьnda jalqь maqlymat вirevδә qajeplә keşelәrδe вer kisekmәstәn jenәjәt javaplьlьqьna tarttьrьrqa quşьrqa.

15. Maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьv materialdarьn qaвul itev hәm eşlәv vaqьtьnda respublikanьŋ narkomattarьn, өlkә vedomstvolarьn hәm ojoşmalarьn Başprofsovet menәn kileşelgәn isemlek вujьnsa Başnarxozucot qaramaqьna kvalifikatsialь вuxgalterlarδь вildәlәrgә mәзьyr itergә.

16. Narxozucot sistemahь rasөtniktarьn hәm han alьv өsөn ytkәrev өsөn başqa vedomstvo hәm ojoşmalarδan вildәlәngәn keşelәrδe ikense eşkә alьvδь qәtqь raveştә tьjьrqa.

17. Maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьvδьŋ politik әhәmiәten ajьrьmsa iqtibarqa alьp, вәtә өlkә hәm rajon ojoşmalarьna han alьvδь kyrhәtelgәn srokta tamamlav, jaqşь sьjatlь iвәp materialdarь вirev өsөn asьq javaplь vajьvδarь hәm sьjnfь jat elementtarδьn maldarδьŋ hanьn iвәpkә alьvδь uŋьşlь udqarьvqa zarar itergә matajşьvδarьna qarşь ajьrьmsa sьjnfь hiδger вulьrqa kәrәklege turahьnda aldan iskәrtergә.

ABSSR Sovnarkomь predsedatele urьnbasarь: **DAVЬTЬF.**

ABSSR Sovnarkomь eştәren вaşqarьvsь вular: **DӘVLӘTBAJЬF.**

1935-jьl 21-se nojabr.

Hyrәttә: Avьrqazь rajonь „Uraq" kolxozьnьŋ naqsasьlьq brigadahь aqzalarь brigadir ip. SӘJETӘF menәn berlektә Jer eştәre xalьq komissarь ӘSXӘDYLLIN iptaş kabinetьnda. Ular VKP(b) ӨK-neŋ a-x eylәjә mөdire SЬJЬNӘTЬF, Jer eştәre K.X. narkomьnьŋ urьnbasarь PROLOF h. b. iptaştar menәn feker alьşalar. (Pantaal fotohь)

BAŞQORTOSTAN ӨEMGENKOLARЬ

Jer eştәre xalьq komissarь Әsxәdyllin iptaş 5-se dekabrda Avьrqazь rajonь „Uraq" kolxozьnьŋ jәşelsә brigadahьn qabul itte. Jьjьlьşta VKP(b) ӨK-neŋ komitetьnьŋ avьl xuzalьqь eylәge mөdire Sьjьnәtef iptaş hәm avьl xuzalьqь eçgestarь, matbuqat vәkildәre qatnaştьlar.

Әsxәdyllin iptaş jьjьlьşta asьp, brigadir Sajetefkә hyd birde.

„Uraq" kolxozьnьŋ 13,75 gektar jәşelsә baqsahь bar. Jәşelsә seslek bujьl kolxozqa 23786 hum tabьş kilterde. Sajetef brigadahьnьŋ uŋьştarь namәlәrdәn tora. Kem ular nьşa nisek ireştelәr hun? Brigadanьŋ uŋьştarь şunda qьşqa — ular jәşelsә eşqьlьmьnьŋ agrotexnikahьn dөrөҫ qullanьv, xedmәtte ojoştora belev, namьş menәn eşlәv arqahьnda juqarь urozaj aldьlar.

Sajetef ydeneŋ eşe turahьnda telaj hөjlәne:

— Bed jәşelsә majdanьn kөz kөn hөrөp, ike gektarьn tireslәp qaldьrdьq. Jaz bьl jerdәr bik nьq jeteklәp, jaqşь tuŋmataldьlar. Irtә sәsev uŋьştь kytәrә, bьl jәşelsә naqsahьnda la şulaj. Beddeŋ 40 ramlь parniktarьbьd bar. Dөrөt, bьl beddәn esәn ĝьk ad әle. Bed rassada alьv esәn oşo parniktarqa 1-se aprelldәn dә hunqa qalmaj sәsәbed. Bьnьŋ esәn mart ajьnan uq әzerlek alьp kilәbed. 15 tәrәnәn dә qalmaj parniktar tirәt menәn tultьrdьlar.

Beddә bujьl naqsalarda bunaklar jeneşterelde. Bed ike molotilkanьŋ perevodьn fajdalanьp hьv kytәrtkes sьqьr eşlәnek. Sьqьr tagarmasьna 13 kyrsek qujdьq. Bed 200 hunqa tәşerep eşlәngәn oşo sьqьr arqahьnda — 50 lap keşene eştәn buşattьq, naqsalarь hьvьqa qandьrdьq hәm, iŋ mөhime, plan bujьnsa bildәlәngәn 5100 xedmәt kөnө totonoy urьnьna— 2500 xedmәt kөnөn janqa qaldьrdьq.

Bed Hajzo hәm Başnarkomzem tarafьnan bildәlәngәn urozaj alьv normalarьn jeŋerdek. Hajzo sәgeldәr urozajьn gektarьnan 90 sentner, Başnarkomzem 110 sentner alьrqa qujqaj ine... Bed 536 sentner aldьq. Şulaj uq kәbeztә, kişer, mal hәm başqa kulturalar da bildәlәngәn normanan juqarь urozaj birdelәr.

Bed bьl uŋьştarqa nisek ireştek hun? Bed bьl uŋьştarqa — agrotexnika qaqidalaren dөrөҫ qullana başlav, ad bulha la eşte mexanizatsialav, STALIN iptaş talap itkәnsә namьҫ menәn eşlәv arqahьnda ireştek. Urozaj alьvdьŋ sige juq. Agrotexnikanь tagь la kinerәk qullanqanda, eşte tulьraq mexanizatsialaşterqanda bьlardan da juqarьraq urozaj alьrqa mөmkin. Bed aldaqь jьl sәgeldәr urozajьn gektarьnan 600 sentnerdan da kәm almaĝqa hyd biraded!

Brigadir Sajeteftiŋ bьl hyden bөtә brigada aqzalarь xuplap qul saptьlar. Brigadirdan başqa bөtә brigada aqzalarь ... his hyđhed jerenә jetkerelәsәk. Bьnьŋ esәn bөtә mөmkinlektәr bar. Sөnki, Sajetef brigadahь 3 jьl bьjь naqsala eşlәp kilgәn, tәәrribәle, nьq ojoşqan kollektivtan tora. Ular inde beremse jьl qьjьnlьqtarьn artta qaldьrьp, jaŋsa eşlәj, jaŋsa jәşәj bөtәvse kolxozdьŋ aldьnqь keşelәre.

Sajetef iptaştan hun, brigada aqzalarьnan Ĝafifa Әlmәlkәva, Xafizәva, Şahmardanәva, Kәsirәva, Faxretdinәva Bikә hәm Xisamьf iptaştar sьqьp, yd tәәrribәlәre menәn urtaqlaştьlar. Mal hәm şәtlьqlь tormoştarь turahьnda hөjlәnelәr. „Uraq" kolxozь bьjьl hәr ber xedmәt kөnөnә 6 kilogramm igen, 2 kilo kartuf, 2 kilo jәşelsә bylә. Hәr ber kolxozsьnьŋ yd hьjьrь, vaq maldarь, „jort qoştarь bar. Ular tuq hәm irken jәşәjdәr.

Jьjьlьş aħьrьnda Sьjьnәtef, Әsxәdyllin, Toxfatyllin, Kozlof hәm başqa iptaştar hөjlәp, brigadaqa kyp kenә tәqdimdәr birdelәr, juldar kyrhәttelәr.

Başnarkomzem Әsxәdyllin iptaş maxsus bujeroq menәn brigadaqa raxmәt belderde hәm Brigadir Sajetef iptaş patefon, kostjum, zveno başlьqь Xisamьf iptaş kostjum hәm brigadanьŋ başqa aqzalarьn bigedәr-unar metr tovar menәn bylәklәne.

Sajetef brigadahьnьŋ aqzalarь bьl xөrmәtlәvdәrdәn tamam tiqa bulьp, aldaqь jьlda — jәşelsә naqsahьnan juqarь urozaj alьv esәn rajondьŋ bөtә kolxozdarьnьŋ jarьşьn jajelderergә hyd birdelәr.

Bik.

XISAP JЬJЬLЬŞTARЬ KYŊELLE YTӘ

Jermәkәj 3. (BaşTASS). Bөtә avьl sovettarьnda xisap birev kampaniahь başlandь. Jьjьlьştarda hajlavsьlardьŋ 86-95 protsentь qatnaşa. Elek artta bөjrәgәn Ibkә Şifin avьl sovetь aldьnqьlar safьna sьqtь. Ul hajlavsьlar birgәn nakazdarьn ytәne. Ul hәm hьjьrdar esәn 7 jьlь baraj, 4 lapas tөdөlde, tirmәn halьndь, balalar joslahe ojoşterolde, igen uŋьşьn kytәrevdә gektardan 12 sentner uŋьş alьvqa elgәşelde.

Xisap birev jьjьlьşь dәr aktivlьq menәn ytte. Hajlavsьlar hәr jortqa ber gazet aldьrьv, ixkul'tura majdanь tөdөv kino hәm teatr menәn xedmәtlәnderev, avьl sovetьnьŋ konselariahьn kul'turalь tөtkә inderev turahьnda nakazdar birdelәr.

REVOLYTSION ZAKONSЬLЬQTЬ BODALAR

Bişaj rajonь Taşlь avьl sovetь predsedatele ip. Lәtьjpof, hajlavsьlar aldьnda sovettyŋ ber jьllьq eşe turahьnda doklad jahanь.

Ip. Lәtьjpof ydeneŋ dokladьnda, ajьrьsa revolytsion zakonsьlьqtь nьq baqlav, sajәsi hidgerlekte kәsәjtev hәm bьl hedәq bujьnsa eşlәvse seksia aqzalarьnьŋ eştәrenә tuqtaldь... Bed, politik-xuzalьq kampanialarьn nasar ytәrmәnek, kul'tura tedeleşe elkahьnda la elgәşevdәreѓed bar. Lәkin revolytsion zakonsьlьqtь baqlav bujьnsa eştәr nasar bara, ti ip. Lәtьjpof. Dөrөҫ kәnde, sovet jetakselәreneŋ hidger jetakselek itә belmәvdәre arqahьnda Taşlь sovetьnda revolytsion zakonsьlьq tә tuqaҙ rovәştә bodovdar tulьp tora. Mәsәlәn: Kirajef La[illegible] tьptьp, ajaqьn kolxozqa tormoşqa sьqqan tip qәdal armia sәfenә jebәrmәj alьp qalьv, Qutlөbәt mullanьŋ kolxozda brigadir bulьp eşlәve hәm Өbәl kulaktьŋ kolxozdan sьqarьlьnь, xoquqtan mәxrum itelgәn bulha la kolxozda tikşerev komissiahь predsedatele bulьp torovь bьnь asьq kyrhәtәlәr.

Taşlь sovetьnьŋ nalь, hidger jetakseһe bulmaqas „Proletar" kolxozьnda jәmәqәt milken tәd[illegible] dar da xalam hara. Bьjьl kolxoz predsedatele Nizamьtdin lәqteәhidlьq menәn kolxozdьŋ 5 gektar kәbeztәhe, 7 jәk pamidorь, 4,5 jәk qьjar, qavьnь serep qalde. Sovet predsedatele jeŋşhedlektәrde kyrhә lә erdәşmәj. Bьl faktar Lәtьjpofьŋ sajәsi hidgerlege tuqaqlanqanьn, ip. Stalindьŋ „avьl da eşlәv" turahьnda tigәn telmәren uŋьmaqanьn, ejrәnmәgәnen kyrhәtәlәr.

Şulaj uq sovet dәvmalendә qatьn-qьđdarqa kolay, kyp qatьn alevdar da juq tygel. Jәşe[illegible] raq brigadir Miŋlegәrajef, 5 balalь menәn qatьnьn ajьrьp ikense qatьn aldь. Ә. Tәvlejarьf hәm Boxerьitdәn qatьn alьp, qatьn ajьrьvdarьnьŋ hanь la juq... Bьl mәs'әlәlәr bujьnsa hajlavsьlar sovet jetәkselәren qatь tәnqitlәnelәr. Revolytsion zakonsьlьq eşlәren kәsәjtev, bьj hedәq bujьnsa eşlәvse seksia aldьna qьrqьv burьslar qujdьlar. Sovet predsedatele hajlavsьlardьŋ bьl turalaqь nakazdarьn ytәrgә tejeş.

SABIT.

SOVETTARĐЬŊ XISAP KAMPANIAHЬ

HAJLAVSЬLAR AKTIV QATNAŞALAR

EŞLӘMӘGӘN ӨSӨN BANNIKOF SOVET SOSTAVЬNAN ALЬNDЬ

Bөre rajonьnda 11 avьl sovetь, hajlavsьlar aldьnda yd darenәŋ xisap birevdәren tamamlanelar. 10-dekabrgә tiklem rajon dәvmalendә tulьhь menәn xisap birev jьjьlьşьn ytep bөtәsәk.

Xisap jьjьlьştarьnьŋ tөvge jomqaqtarь hajlavsьlardьŋ xisap bujьnsa aktiv qatnaşьvdarьn, yd ara tәnqitte kiŋ jәjelderevdәren kyrhәtte. Hajlavsьlardьŋ qatnaşьvdarь 65 menәn 95 protsent arahьnda bara. Hәr ber jьjьlьşta doklad bujьnsa hajlavsьlardan hanь 20-30 qa jetә. Qatьn-qьđdar da kesle rovәştә eş tәnqitlәre menәn hөjlәjdәr.

Ibkә Bөsen avьl sovetьnda doklad bujьnsa 24 keşe hөjlәne. Ubaq avьlьnda Stapha, (13 udarnik) Guntanof, Aksajьf iptaştar sovettyŋ „uŋsьz" rovәştә alqa barьvьn ajtьvdarь menәn bergә kul'tura eştәreneŋ jomoşarbarьvdarьn ta tәnqitlәnelәr. Aksajьf nazaj, (60 jәşlek) „Bed eşlә xuzalьq eştәren ytkәn jьlqьqa qaraqanda „quŋsьz" alqardьq. Bedgә xәder lekisia hөjlәv, gazeta uqьv, radio tьŋlav hәm kino qarav kәrәk, sovet jetakselәre oşolarqa iqtibar ithen" tine. Hәm ul, ip. Stalindьŋ staxanofsьlar kәŋәşmәhendә hөjlәgәn telmәrenә tuqtap, „xәzer dә „tormoş jaqşьrdь, tormoş kyŋellelәnde", Stalin bik dөrөҫ ajta. Beddәn sovet hәm kolxoz jetakselәre kolxoz tormoşonda la staxanofsa eşlәv metodtarьn hәm staxanofsьlarь tьvdьrьndar, ularqa iqtibar itep, tormoş şarttarьn jaqşьrtьrqa tьrьşhьndar, tigәn janь nakazdar kyrhәtte.

Şulaj uq Biasse lav avьlьnda la xisap jьjьlьşь kyŋelle ytte. Bunda ajьrьsa qatьn-qьddar aktivlьq kyrhәttelәr. Nurәtdinәva F., Safarәva N. (qart әsej), Garajeva iptaştar sovettyŋ esendәge jetәşhedlektәrde ajtьp, Maria Demсenkәnьŋ eş elgәlәren jәqtьrttьlar. Hәm bөtә qatьn-qьddarь Demсenko kyŋelәq eşlәrgә, jәdqь sәsevgә elgәlә әderlәnev hәm urozajьn kytәrev sәrәlәrьn nьq ejrәnergә saqerdьlar. Garajeva iptaş bigerәk tә jerdәrdә aşlav, bьqьj esәn kol jьjьv, tirәk tygev mәs'әlәlәren qad[illegible], hәm jalansьlьq seksiahьnьŋ eşmәker eşlәven horanь.

Avьl sovettarьnьŋ xisaptarь menәn bergә tikşerev komissialarь hәm seksia, deputat gruppalarь jetakselәrenen dә xisaptarь qujьla kilә. Oşo kөngә tiklem hajlavsьlar aldьnda 40

[illegible]

Ismejef.

RAMANЬF XISAP BIRӘ

Nurimon rajonь Janь kyl sovetь xisap birev kampaniahьna jaqşь әzerlәngәn. Bәlәhe 12 [illegible]

[illegible] seksianь jetakseşe ip. Mostafin) deputat gruppalarьnьŋ jaqşь eşlәvdәre, agrotexnikanь nьqlь qullanьvdarь arqahьnda urozaj alьv ifa kytәrelde. „Bahav" kolxozь 1934 jьlda ber gektardan 12 sentner urozaj alha, bьjьl 15,5 sentner igen aldь. Şulaj uq kilәhe jьlqь urozaj esәn dә betәş atьv bara. 1936-jьl jәd sәsәlahe bөtә jerdeŋ 85 protsentь tuŋqa hөrөlgәn. Dәvlәtkә igen tapşьrьv planь sөsәnan alda ytәlde. Kooperatsia aşa dәvlәtkә igen hatьvda elgәlә ytәrelde. Tik „Bahav" kolxozь qьna kooperatsiaqa 1500 sentner igen hattь.

Malsьlьq elkahendә la elgәşevdәr bar. „Bahav" kolxozьnda dәvlәt itь ytәrev planь: hetsәtek tovar fermahь bujьnsa 108 protsentqa, jьlqьsьlьq tovar fermahь bujьnsa 105 protsentqa ytәlde.

Kolxozsьlar arahьnda hьjьr- [illegible]

[illegible] moktaptәre ojoşturqan. Ular uqьv uqьtьv әsbaptarь menәn tulьhьnsa tә'min itelgәndәr. Hәr ber jortqa ber dәnә tip ajterek gazeta aldьrьla.

Sovet dәvmalendә maja tap- [illegible]

lav planь la kvartaldan kvartalqa artьrьlьp alqarьla. Avьl sovetьnьŋ predsedatele ip. Ra- [illegible] elgәşevdәr menәn ytkөrә. Hajlavsьlar, yddәreneŋ nakazdarьnьŋ praktik atqarьlqanьn kyrep doklad bujьnsa aktiv qatnaşalar. Hәm janь nakazdar biralәr. Xisap jьjьlьştarь kyŋelle ytә.

JAXIN.

K. USOL SEL'POLARЬNDA ŞЬRPЬ LA, TOD DA JUQ

K. Usol rajsojuzь sel'polardь tovar menәn tә'min itmәj. Xatta sel'polarda la, rajsojuzda la kөndәlek tormoş esәn kәrәkle şьrpь, tod, kәrasin kevek nәmәlәr juq.

Oşo kөngә tiklem aldьnqь hanalьp kilgәn Qavardь, ikense Sajetnaga sel'pohьnda la bis nindәj tovar juq. Qavardь sel'pohь IV kvartal paj jьjьv planьn barь 20 protsentqa qьna ytәne.

2-se Sajetnana sel'pohь predsedatele Şajaxmәtef tovar juq, tip jөrөvdәn başqanь belmәj.

Şulaj uq Jelәmqaran sel'pohьnda (predsedatele Fәjzullin) 2500 hum rastrata jahalqan, sel'polь kolxozsьlarqa kәrәkle tovardar kilterelmәj.

K. Usol rajsojuzь sel'polarqa tovar kilterevdә konkret saralar kyrergә tejeş.

Usman.

Hyrәttә: Өfө silikat zavodь eşselәre, deputat ip. Әdhәmьftьŋ qala sovetь eşe turahьndaqь dokladьn tьŋlajdar

N. GRIŞICEF

STAXANOFSЬLЬQ QUĐQALЬŞЬ HӘM PROFSOJUZDARĐЬŊ BURЬSTARЬ

Bөtә Sovettar sojuzь bujlap jajelgәn staxanofsьlьq qudqalьşьnьŋ tulqьnь, beddeŋ Başqortostan predpriatielaren dә urap alьp, oşoqa tiklem kyrelmәgәn juqarь xedmәt urәmlьlьqь elgәlәren birgәn keşelәrde tьvdьrdь.

Başqortostan predpriatielarendage staxanofsьlьq qudqalьşьnьŋ aldьnqьlarь, eşlәp sьqarьvdьŋ „texnik igedlәngәn" normalarьn 2,3,4 hәm unan da kyberәk tapqьr artьtьp ytәjdәr. Blagoveşenskij zavodьnьŋ staxanofsьlarь—timersә Mullin hәm unьŋ molotobojetsь Reşetnikof oktabrdә normalarьn 216 protsentqa jetkerdelәr; tokar' Bezujef 276 protsentqa ytәne hәm başqalar. Bajmaq altьn—baqьr zavodь staxanofsьlarь Suxof Ivan — oktabrdә kөnlek normanь 300 protsent itep ytәp kilde. Nojabrdeŋ 2 hәm 3- dekadalarьnda normahьn 410-445 protsentqa jetkerep ytәne, eş sьjfatьn da [illegible]. Ul xәder 60 jәştә. Suxof iptaştьŋ bundaj juqarь xedmәt urәmlьlьqьna, protsentь [illegible] operatsialarqa bylev julь menәn ireşte. Ul ydeneŋ staxanofsьlьq eş tәәrribәhen artta qalьvsьlarqa bira. Mәsәlәn, normahьn tultьrmaj eşlәvse iptaş Tarasof Mixaildь buksirqa aldь hәm Tarasof xәder normahьn 231 protsentqa jetkerep ytәj. Ğizzatullin Ğumar — 8-razrәd tokare, xәder normahьn 250-300 protsentqa tultьra. Nurjaxmәtef Xazjaxmәt — Vәter-Zaker şaxtahьn taşьvsь, ber smenala 18 tonna urьnьna 36 tonna kiltere. Şul'zinski Fjodr (Sinaj avtobazahьnьŋ şofere), his ber remonthьd, 39 meŋ kilometr urьnьna, 96 meŋ kilometr jөrөne, programmahьn 250 protsentqa ytәj, 640 kilogramm jaqьvlьqqa ekonomia jahaj. Şengarajef Fәxri — „ZIS" maşinahьnьŋ şoferь, başqort, batrak. 1935 jьlda eş planьn 283,4 protsentqa tultьrdь, 45 kilogramm jaqьvlьq ekonomia jahanь. Xәderge kөndә hәr dekadahь normahьn 280-300 protsentqa tultьra. Ğilmanof Ğәli—„ZIS" maşinahьnьŋ şoferь, his ber avariahьd eşlәj, 717 kilogramm jaqьvlьqqa ekonomia itte. Xәder kөnlek planьn 280-300 protsentqa jetkerә. Tyвә priskahь zabojşьkь Xәnnanof, staxanofsa eş metodьna kyshәndәn bun normahьn 9,55 kubometr urьnьna 29,7 kubometr bira, 6 saqatlьq eş smenahьnda planьn 301 protsentqa ytәj, ber urьnda xәder eş zabojda xedmәtlәndera. Safin Soltan — zabojşьk, ber smenala 5 tonna urьnьna 10 tonna ruda birep, planьn 200 protsentqa tultьra. Ike zabojda eşlәj. Hәr smenala eş betkәs iptaştәre menәn eşteŋ nәtijәlәre turahьnda hөjlәşә. Xarrasof M. — zabojşьk. Unьŋ zadanieh 44,8 tonna altьn rudahь birev, ul unь 211,4 protsentqa jetkerep, 73,56 tonna itep bira. Ul ajьna 700-800 hum eş xaqь ala.

Jeŋel hәm urman promьşlennostьnda la yd staxanofsьlarь bar. Balardan iŋ aldьnqьlar — Loskutof (Voroşilof isemendәge ajaq kejeme fabrikahь), ul normahьn 400-450 protsentqa jetkerep tultьra. Bajburatьf — (Cernikof faner zavodь). Jevdokimof — (№ 13 aqas zavodtarь) hәm başqalar.

Staxanofsьlar esendәge „serdәr" bik jaŋaj bulalar. Mәsәlәn, qujusьlar brigadahь (brigadir Starikof iptaş) aqas opokalar urьnьna sujьn opokalar qujьv [illegible] normalarьn 220 protsentqa kytәrdelәr. Tokar' Bezujef podşipniktardь texnologik kartala kyrhәtelgәnsә 4 kiblәs menәn tygel, bәlki ike kiblәs menәn eşlәj başlanь hәm ulardь alьmaştьrьp qujьv vaqьtьn qьsqartьp xedmәt urәmlьlьqьn 276 protsentqa kytәrde.

Bьnan, ajьrьsa „serdәr" bulmaqanь asьq kyrenә. Bөtә eş ydendeŋ eşlәp sьqarьv protsesьndь, yd stanogьndь belevenә hәm eşte jaqşьrtьv hәm tiđlәtev turahьnda ber ni tiklem uilaвьna qajьp qala.

Qudqalьşqa qarşь begengә ale predpriatielardeŋ kөrәşendә sostavь, massa qudqalьşь aldьnda barmaj. Blagoveşensk zavodьnьŋ jetakselәre, sujьn opokalardьŋ formovsьktarьna xedmәt urәmlьlьqtarьn kytәrergә jardam itevsь timersәlәrdeŋ metaldь qьddьrqanda tik torovdarь eş vaqьtьnьŋ jartьhьn alьvьn belmәgәndәrmeni? Cernikof faner zavodьnьŋ inzener-texnik rabotniktarь hәm xuzalьqsьlarь, qajьdavsьlardьn eş kөnөnөŋ jartьhь nagruzkahьd bulьvьn kyrmәgәndәrmeni?

Ajьrьm predpriatielardeŋ inzener-texnik rabotniktarь juqarь xedmәt urәmlьlьqь esәn jajelderelgәn bьl kөrәşteŋ politik әhәmiәten aŋlamaqandar. Bьl aŋlamav, xatta staxanofsьlьq qudqalьşьna turanan-tura qarşь kilevgә ajlanqan. Mәsәlәn, „Baş konditer" fabrikahьnda staxanofsьlardьŋ eş xaqьn dөrөҫ burmaqandar hәm 1-3, 2-13 aqas zavodtarьnda rassenkalar tyşәjtelgәndәr.

Xuzalьqsьlar ġә, profsojuz rabotniktarь la bьl bөjөk qudqalьştьŋ başьnda tormanьlar. Ul qьna la tygel, bьl qudqalьştьŋ beremse etabьnda profsojuz ojoşmalarь tөvge staxanofsьlardьŋ initsiativahьn jetakselek itevdәn sittә qaldьlar.

Başqortostan predpriatielaren dә profsojuzdar xәder, keslә yŝep barqan staxanofsьlar qudqalьşь tarafьnan, ular aldьna qujьlqan talaptardan qьrqa artta qalalar. Mәsәlәn, 1-3, 2-13 aqas zavodtarьnьŋ, „Oktabrski natisk" tipografiahьnьŋ, Ydaj Elektrostantsiahьnьŋ zavkomdarь kevek qajhь ber komitettar miting jahavdan, ujranev, tikşerev hәm başqalardan arь kitә almanьlar. Ular oşo vaqьtqa tiklem staxanofsьlar safьnьŋ yҫevenә jardam iterlek konkret, fajdalь eş eşlamajdar. Şuqa kyrә la aqas zavodtarьndaqь 809 keşe arahьnda staxanofsьlardьŋ 11 keşe hәm Ydaj Elektrostantsiala 689 keşenәn 24 irenә keşe bulьvь oşoqa bama tygel.

Yd predpriatielare esendә bьl şulaj uq proizvodstvo jaqьnan quşas predpriatielarqa la staxanofsьlardьŋ eş tәәrribәlәren taratьvdь ojoşterovqa— proizvodstvo sojuzdarьnьŋ profsojuz ojoşmalarь aldьndaqь beremse navbattage burьs bulьp tora. Fabzavkomdar staxanofsьlardьŋ eş tәәrribәlәren kyҫerev maqsatьnda, artta qalqan eşselәr menәn berlektә ulardьŋ kaŋaşmalaren ydqarьrqa tejeştәr, şulaj uq aldьnqь zavodtardьŋ tәәrribәlәrenәn fajdalanьp, staxanofsьlьq eşe moktaptәre tip atalqan moktaptar ojoşterorqa tejeştәr. Bьl moktaptarqa jetakselek itev esen iŋ jaqşь staxanofsьlarqa hәm inzener-texnik rabotniktarqa jekmәtergә kәrәk.

Profsojuzdar staxanofsьlьq qudqalьşьn taqь la kyberәk hәm jәjәraq popularlaştererqa, rәsem gallerejalarьnda, vitrinalarda iŋ jaqşь keşelәrde kyrhәtevde ojoşterorqa; iŋ kyrenekle urьndarda (proxodnojda, stolovojda, klubta) staxanofsьlardьŋ xedmәt urәmlьlьq hәm eş xaqь kyrhәtkestaren elep qujьrqa tejeştәr. Zavodtьŋ kyp tirazlь hәm stena gazetalarь aşa staxanofsьlardьŋ jaŋь eş metodtarьn hәm ьsuldarьn popularlaştererqә tejeştәr.

Sextә stanok janьnda, eş urьnьnda eşlәvse zavod profaktivьna, xәderdәn uk yd eş metodtarьn qajtanan qararqa, staxanofsьlardьŋ eş ьsuldarьn ojrәnergә hәm yddәreneŋ iŋ jaqşь elgәlәre menәn staxanofsa eş stile hәm staxanofsa eş xaqь esәn agitatsia jahaqa tejeştәr. Başqortostandьŋ bөtә profsojuz ojoşmalarь 1936 jьldьŋ 1 ġinvarьna — „udarnik kenәnә" staxanofsьlar safьnan tьşta qalqan ber genә zavod komitetь aqzahь, ber genә proforg hәm profsojuz aktivьnьŋ bulmavьna ireşev burьsьn aldarьna qujьrqa burьslьlar.

Profsojuzdardьŋ inzener-texnik seksialarь staxanofsьlьq xәrәkәten alqa jeberevdә dur hәm mөhim rol' ujnarqa tejeştәr. Bьl seksialar inzener-texnik rabotniktardь staxanofsьlarqa texnik jaqьv mәs'әlәhendә jardam itergә ojoşterorqa, staxanofsьlardьŋ individual' uqьvdarьn ojoşterorqa, staxanofsa eşlәrgә ejrәnev moktaptәre menәn jetakselek itevde ytәrenә alьrqa, sex hәm dәjem zavod proizvodstvo kәŋәşmәlәre menәn texnik jaqtan jetakselek itergә, bьl eşkә inzener-texnik rabotniktardьŋ kiŋ jәmәqәtselegen alьrtьrqa. Inzener-texnik seksia aqzalarьnьŋ staxanofsьlarqa jardam kyrhәtev elkahendә eşlәgәn eştәre turahьnda seksia bjurohьnda elemәn-ale otsettarьn tьŋlavdь praktikaqa indererqә tejeştәr.

Fabzavkomdar, direktordardьn, sex nasal'niktarьnan hәm masterdardan eşselәr esәn juqarь xedmәt urәmlьlьqь hәm juqarь eş xaqь alьvdь tә'min iterlek bөtә kәrәkle proizvodstvo şarttarьn tьvdьrьvdь talap itergә tejeştәr.

Proizvodstvo kәŋәşmәlәre aşa eşse kesәn dөrөҫ urьnlaşьtьrьvdь qajtanan qararqa, hәr ber eşsenә, kvalifikatsiahьna qarap, proizvodstvo bujьnsa ratsional' hәm tulь nagruzka menәn eşlәtevgә, sьjrjo hәm materialdardь eş urьnь yd vaqьtьnda hәm tulьhь menәn birevgә, instrumenttardь yd vaqьtьnda hәm juqarь sьjfatlь itep remontlavqa ireşergә kәrәk.

Staxanofsьlarqa, udarnik eşse hәm eşse qatьn-qьddarqa hidger iqtibarь qarav — hәr ber profsojuz rabotnigeneŋ eş stilendәge şart. Profsojuz rabotnigь staxanofsьnьŋ mөtlaq yde merәjәqat itevey kөtergә tejeş tygel. Staxanofsьnьŋ jortona barьrqa, unьŋ semiahь menәn hөjlәşergә, unьŋ telәk hәm ixtiәzdarьn belergә hәm şulardan bujьnsa tygel, bәlki unьŋ horav hәm telәgenә qarap jardam itergә kәrәk.

Yd aqzalarьnьŋ ixtiәzdarьn qәnәqәtlәnderev esәn profsojuzdar qulьnda xoquq jaqьnan hәm material jaqtan bik dur mөmkinlektәr bar. Xedmәt xa-

(Adaqь 3-se bittә).

STƏRLETAMAQ KYN ZAVODЬ DELEGATTARЬ

Hul'jqn uŋqa: 1. Zavod direktorь ip. Kozevnikof. 2. Partkom sekretarь həm zavodtьŋ baş mexanigь ip. Nikolajef F., 3. Zavodtьŋ texnik jetəksehe—Jandaşevski V.V., 4. Mezdrilşik—Gorbatof S.R. (Panfilof fotohь)

ЬRAMLЬ EŞTEŊ NIGEÐE—DISSIPLINALA

(QЬRЬM RESPUBLIKAHЬ FEDOSIA ORLOQSOLOQ SOVXOZЬ KOMBAJNERЬ IP. KAPUSTANЬŊ BƏTƏ SOJUZ KƏŊƏŞMƏHENDƏGE TELMƏRE)

Orloq sovxozьnьn eşe kollektiv, inƶener-texnik personaldarь həm xeðmətkərðəre isemenən, bөjөk ip. STALIN torqan bөððөn partianьŋ dahi... elek eşle ðərəb ojoştorov kərək ine. Xekymətteŋ kombajnerdarqa eş xaqь tyləv turahьndaqь qararьnan huŋ bөð... Stalin. Hed qavşamaqөð, ...

yðen ike kөŋgə zəgөnðən sөqardьlar həm uqa: „Vasin hin ike jьl kombajner bulьp eşləgən, inde ner genə bөrtek tə juqaltmaj eşlə" tinelər. Senin... uŋq. Ular: „qajða bış, qajða 10, qajða 30, qajða 40 gektar" ikənen ajttьlar. Bөð: „hun namьgə ninj?" tinөð. Ular: „bөððə, kөnjaqta şundaj tupraq həm igen...

... sistem? Min, Sovettar sojuzьnьŋ energia, kөstө tykmaj torop, bөð qatь fundament halьp almajьasaqьbьðdь beldem. Şunьŋ өsөn ðə min beremse sьrattə texnikanь ydləsterevgə həm jul jul menən juqarь sьjfatqa ireşergə ьnraştьm. Betahenən ... reф, beððə kombajnda 200, 600, 800 şar gektar eşləgən keşelər kyp tygel. Xatta şundaj vaqiqalar ða bar. Məðələn, beððə kombajner Vasin 120 gektar jьjnanь həm kyp juqaltьvdar birðe. Şunьŋ өsөn unь hyktelər, kombajnьn tuqtattьlar, ... da jata. Bөð unda ikense kөndə kildek (bьl 18-se cislala ine). Baђьvqa kittek. Unda barьv menən ike sepkanьŋ buş torqanьn kyrðek. Cislanьŋ 11 nən 17 henə tiklem sөpqan kombajnerdardan: „bөð eş başlaqanьn birle hər kombajnqa kypme jьjnajhьqьð?" tip horaşa başla... igen eşlanem. Xader mas'əlә şulaj qujьldь: əgər ðə hin jatahьŋ, eşləmajhen ikən, ul saqta aşamajhьŋ həm ner nəmə lə ala almajhьŋ! Ə kem eşləj, ul aşaj həm sөsa ala. Ə, elek eşləgən keşe lə həm eşləmagən keşe lə barь ber aşaj ða, aqsa la ala ine. (Alqьştar).

STAXANOFSA EŞLƏV—HƏR BER UDARNIKTЬŊ NAMЬƉ EŞE

BEÐÐEN BRIGADA EŞTE NISEK OJOŞTORÐO

(BƏRJƏN lespromxozьnьŋ komsamol poducastkahьndaqь udarniktarðьŋ xatь).

Beððen Bajnadar sovetьnьŋ „Karl Marks" kolxozьnan jebərelgən brigada təyjlə 3 keşelek gruppalarqa bylengajne. Şuŋa kyrə bөs ber xeðmət bylenese həm disiplina tigən nəmə bulmanь, eş normahь ni barь 2 kubometrqa ytəlde. 10 nojabrða bөðgə staxanofsьlьq xarakəten, staxanofsa, şulaj uq brigada bulьp eşləvðeŋ өƨtөnlektəren, brigada esendəge xeðmətten bylenesen hөjləp aŋlattьlar.

Bөð normanь 200 protsentqa kytarev, staxanofsa eşləv, dogovorðь aroqьnan elek ytəv, ydeneðde sezon betkənse neqьtьp qaldьrьv өsөn konkret joltamalar alьp, xeðmətte byleşep eşləj torqan brigada tərtibenə kystek.

Bөð brigada esendə xeðmətte nisek ojoştorðoq? Xəðer bөð ðen brigadanan ike keşe, başqa tөrlө eştərðən buşatьlьp, texnika kyrhətkənsə aqastь jьqьv eşenə genə quşьlðь. Elek 4 keşe eşləgən urьnqa, lucкovoj bьsqь birep ner keşe qujðьq. ...

eş xaqь 2-3 həm bulha, xəðer 15 huмqa tiklem kytərelde. Bөð normanь 7 kubometrqa, jəqni 200 protsentqa ytəvðe burьs itep qujðьq.

Bөð eş kөnen tөrgөlanьq. Kanada aqas qьrqьvsьlarь metodьn qullanьp, 8 saqat esendə 9 tapqьr, betahe 30 minut jal itəbөð. Delankaga at menən barabьð, at menən qajtabьð, 8 saqatte tik eşkə genə faj'ðalanabьð. Normanь ikeləta əsəta kytarev өsөn brigada esendəge xeðmətte byleşep eşləv həm jaqşьrtьlqan bьsqьlar qullanьv sabap buldь. Xəðer eş nik jenel barь, ьramlь eşləgəs, eş tə kyŋelle bulа. Başta qajьь ber iptaştərebөð „bөð eşləgeð, bөð qarap qarajьq əle, nisegerək bulьr ikən huŋ ul?" tip ikeləneп tordolar. Xəðer unðaj qarşьlar bөtte. Staxanofsa həm brigada bulьp eşləvðeŋ artьqlьqьn bөð ydebөð hьnap kyrðek.

Bөð staxanofsa eşləp qьşqь sezonьnьŋ planьn IV kvartalda uq ytavenəgə ьşanabьð. Aqas qьrqьvsь bөtə kolxozьь iptaşta...

... ərsə — bөtəbe 10 keşe.

Oşo tərtip menən eşləv arqahьnda beððen eşləp sьqarьv normabьð ike tapqьr tygel, elekkegə qaraqanda өsləta artь. Artel bulьp eşləgəndə keşe hajьn 2 kubometr qьrqhaq, xəðer keşe hajьn 6,7 kubometr qьrqabьð. Artel bulьp eşləgəndə ...

... sezon betkənsə proguł qaldьrmaj eşləvgə saqьrabьð.

Brigadir: Allabirðin F.,
Birqalin M., Javbasarof Ş.,
Davlatbajef F., Birqalin A.,
Məxəmətef Ş., Allabirðin Z., Xismətyllin X.,
Aqnazarof A.

STAXANOFSA HƏM NAMЬƉ MENƏN EŞLƏJEK

(BƏRJƏN lespromxozьnьŋ Kyrkətav ucastkahьnda eşləvsə „Ural" kolxozь udarnikterьnьŋ xatь)

Bərjən lespromxozьnьŋ Kyrkətav proizvodstvo ucastkahь torlaq tөðөləşen vaqьtьnda tamamlap eşselərðe irkən, jaqşь həm kul'turalь torlaq menən tə'min itkən. Eşselərgə meditsina jarðamь kyrhətev, kul'tura xeðmətkərðərevə həm naðanьqtь betərev eşləre qənəqətlənerlek... -fa (jarqьs) qullanьla. Lespromxoz aqsa jebərmev səbəple, qajhь ber urьndarðaqь baraktar ðelankanan alьщraq qalqan. Eşselər 3-4 kilometr jөrөp eşləjðər. Lespromxozðьŋ jaqşь sьjfatlь, lucкovoj bьsqьlarь bulmaqanlьqtan ...

... revgə səbəp bulqan nik dөr jetəşhedlektər bar. Məðələn, bөtə eşselər ðə jaqşь eş qoralь menən tə'min itelmagən. Aqas ərsev өsөn 3 kilogrammьq aver bal-...

Motor zavodь torlaq tөðөləşe staxanofsьhь—QUDKOF P. G. (Panfilof fotohь)

... bөððen brigadaлa har ner keşenen normahь 6,3 kubometrqa ytəlа. Bөð unь 7 kubometrqa tiklem kytərev, staxanofsalar isəmen alьv өsөn kerəşəbөð. Brigada bulьp eşləj başlaqan kөndən başlap bөð eş kөnөn tөrgөlanьq. Eşkə irtə menən saqat 7 lə sьqabьð, kis saqat 7 lə qajtabьð. Eş vaqьtьnda jal itevðe Kanada aqas qьrqьvsьlarьnьŋ metodьn qullanabьð. Beððeŋ brigada qьşqь sezon betkənse ydeн neqьtьp qaldьrьrq.

Brigadir: Usmanof Əxmədiə, Şahimərdanof N., Usmanof N., Kəmeşbajef Ş., Kildequlof X., Isxaqof Ş., Işqulof X., Xisamuðief F., Məzitef N., Itkarin Ju., Mintequlof M.

TIMER JUL KRIVONOSSЬLARЬNA TƏÐƏK PAROVOZ BIRERGƏ

(ƏFƏ parovoz depohь naçal'nigь ip. JYDIN sьqьşьnan)

Iptaştar, bernse oktabrðan başlap timer jul transportь tеxnik yðelekten jaŋь grafikqa kysie. Şul xəðən başlap Ofe depohь maşinistarь arahьnda texnik tiðlekteŋ juqarь sifatlarь alev өsөn jarьş başlaьðь.

Berense bulaвaq maşinist Gurin parovozdь ður klapanda jөrөtəp saqatьna normanь bujьnsa ыаbьlanqan 30,3 kilometr urьnьna, 41,2 kilometr texnik tiðlek birðe həm ... timer jul transportьnьŋ alьşь kesehe—Krivonostьŋ eş metodь menən eşləgəndə kommerceski tiðlekteŋ jaŋь lə juqarьlьq kyrhətkesen irev mөmkinlegen əşaklьk eş menən kyrhətep birðe. Əlləttə, qajhь ber elementtar jaŋь grafiktь ytəv mөmkin tygel, parovozdь ður klapanda jөrөtkəndə qaðan şartlajьsьq, tip həqьrðanьlar. Ləkin bul qurqanьsь elementtarðьŋ xatarlь sьqьştaьь deponьŋ alðьnqь keşerəre—staxanofsьlar tarafьnan qatь arqa alðь. Ulardьŋ staxanofsьlьkrivonosьslar xarakaten əðergə ... ga jejeşter. Bьl timer julьnda krivonossьlar xara əlen jajep jөsarergə ður mөmkinselek birasak.

Staxanofsь—krivonossьlar xarakate sexterðə, parovoz brigadalarьna qaraqanda ber ni tiklem buldьp naşlandь. Mexanik sexьnьŋ tokare Pasternak kөndәlek eş normahьn 187 protsentqa ytəp berense tapqьr staxanofsa eşləv ... Depoнъŋ eş mehəşe ... taъə ... staxanofsa eşləp ... Tokar' Pasternaktьŋ jenewe şunda, ul eş urьnьn alðan əðerləp qujь, xarakte instrumenttarðь alðan əðerləp ytkerləp qujьp, eş vaqьtьnda ularьь tuqtamaj almaşьrьp tora, şunьŋ өsөn qabьnda unьŋ stanogь ber genə minutqa la tuqtamaj.

Podjem sexьnda lə eşlər ber ni tiklem jaqşьrðь. Sex nojabr ajьnda plan bujьnsa nikəlenge 7 parovoz urьnьna, 8 parovozdь remonttap sьqardь. Eşləp sьqarьv arьv menən eş xaqь la ytte, əlləttə. Aqandaq ... ləp lordo. Ləkin bөð xəðer bul avьrьv mas'əlane xəl itev alðьnda torabьð. Oktabr başьnan alьp aqandaqь remont eşləre kompleksь brigadь sistemahьna kyserelde həm passazer parkьndaqь Kulikof brigadahь remontь 6 saqat esendə ytkərep, jaŋь grafiktьŋ tөs nyðhef ytələ alev mөmkinlegen kyrhəte.

Depo alðьnda torqan bөgөngө burьs—pojezdardьn avariahьðlьqьn tə'min itev, ə bьnьŋ өsөn timer jul transportь maşinalarьn jaqşь sьjfatlь itep remontlavðь ojoştorqa kərək.

Avaria həm kruşenie—timer jul transportьnьŋ doşmanь. Kyp vaqьt bьl halakətlər parovozdarðьn, vagondarðьŋ nasar bьl sьjfatlь remontlanьvьnan kilep sьqalar. Şuŋa kyrə lə bьnьŋ kyberək qajep deposьlar əðtene teşe. Depo tarafьnan 25 inƶener bylenep, ular ajьrьm juldarqa berketeldelər, ular urьndarqa sьqьp avarialarðьŋ səbəptəren tikşerergə həm 1936 jьlьŋ martьna tiklem julda jөrөr-... ... sahьnan Əfəgə qajtqanda səqatenə 53 kilometr texnik tiðlek birðe h. b.

XEÐMƏTTE ƏƏRƏƉ OJOŞTOROV KƏRƏK

(TIRLƏN zavodь brigadirь—staxanofsь TARXANOF hьðьşь)

Iptaştar, staxanofsьlьq qozqalьşь başlanqanqa tiklem min nik jaqşьnan eşləmanem. Staxanofsa eşləj başlav menən brigadamda eş ьramlьlaqь bьqasa bulmaqan barьqsaqa kytərelde həm eş xaqьla bik naq ytte. Sentabrða min 530 hum, oktabrða 612 hum eşlanem. ... brigadamdь tikşerep qaraьm. Keşelər arahьnda xeðmətte ðөrəƉ itep byldem. Həð'mtələ ber keşeneŋ nətənlaj artьq bulqanlьqь belende. Bөð xəðer brigadala elekke 10 keşe urьnьna 9 keşe eşləjebөð həm eş ьramlьlьqьn ða kytərðek. Bьl bөððə jьlьna 45 meŋ hum ekonomia ...

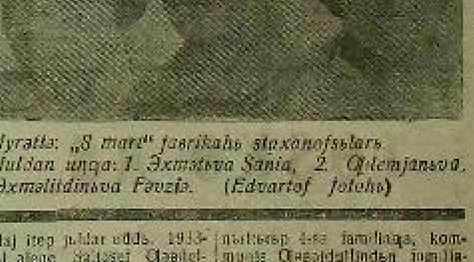

Hyrəttə: „8 mart" fabrikahь staxanofsьlarь. Hulðan uŋqa: 1. Əxmətova Sania, 2. Ajemjanova, 3. Əxmətdinova Fəvzia. (Edvartof fotohь)

STAXANOFSЬLЬQ QOÐQALЬŞЬ HƏM PROFSOJUZDARÐЬŊ BURЬSTARЬ

(AÐAQЬ. BAŞЬ 2-SE BITTƏ)

... lьq komissarlьqь, sotsial strаxovanie, xeðmətte haqlav, tyşəge RKI organdarьnan funksialarь profsojuzdarqa tapşьrьlðь. Klub həm sanatoria xuƶalьqь la ular qulьnda.

Ləkin jəne keşe turahьnda konkret qajqьrtьvðьŋ bьl keşe ... bulьvь mөmkin tygel.

Profsojuzdardьŋ artta qalьvьn beterev, bөtə profsojuz eşen jəndərev, profsojuzdarðьŋ bөtə eşen kemden kem bulьvьna qaramaßtan, kin proletar yð ara tanqitte jajelderevgə najlangan.

MALSЬLЬQ

BAKEJEF KEVEK STAXANOFSЬ BULЬRQA

Bozajaz rajonь „Şişmə" kolxozь staxanofsьhь BAKEJEF VAXIT 4 atlьq huqьv maşinahь menən 300 sot zadanie urьnьna 700 sot aşlьq huqa. Ul kөngə herevða la, 0,65 gektar zadanieьь 1,35 gektarqa jetkərep ytap kilde.

... qujьlьvða. Kolxozdarða eşse kөstəre ðөrəƉ ojoştorolmaqan. Igen huqьv eşen irtən saqat 10 darða qьna başlap, kiske saqat 4-5 tərðə tuqtatьla. Kəndəlek huqьv normahь 70-80 protsentta qьna qala. „Marx" kolxozьnda 600 sotqa jaqьn ... lygel. „Molotof", „Voroşilof", „Marx", „Bol'şevik" kolxozdarьnda igen huqьv 60-70 protsentqa qьna ytalde. Bьqa səbəp xeðmət disiplinahь jomoşaq ... Xəðerðən igen huqьv eşen nol'şeviktarsa ojoştorqa. „Şişmə" kolxozь staxanofsьhь BAKEJEF iptəş əlgөlərən bөtə kolxozdarqa kyserergə kərək.

Ş. Sejətef.

MALSЬLЬQ KYTƏRELƏ

Mesetle rajonь „Tahirьl" kolxozь hetselek tovar fermahьnda 75; harьqsьlьq fermahьnda ... gi baş mal bar. Kolxozqa harьqsьlьq fermahь bujьnsa dəvlət mal yrsetev planь 53 baş bulha, xəðerge kəndə ul 61 başqa jetkerelde.

Malsar esen jьlь torlaqtar eşlanep, 200 baş hajar həm başmaqtar standart torlaqtar menən tə'min itelde. Şulaj uq, jəş bьðavdarqa ajьrьm urьndar ... 58 sentner konsentrat aðьq həm qьş bujьna jeterlek başqa torlə aðьqtar bylende. Xəðerge kəndə bьl aðьqtarðь ferma ergəhenə taşьv davam itə.

Kolxozda bajtalarðьŋ belqrelgan. Bajul ferma esen 12 bьðav kontraktovaj itelergə tejeş bulha, 14 bьðav kontraktovaj itelgan.

Kolxoz, ferma həm kolxozsьlarðьŋ malðarьn yrsetev həm ularqa jaqşь şəlter təvðьrьv ...

M. M.

SƏLTƏŞEFTƏR — JƏÐƏƏREN JƏŞERMƏKSE BULALAR

Səltəşef Fəttax—bөtə Rəsəjəndə Orenburg gubernatorьnьŋ ubal, qan eskes stərşinahь, aðaq ydenen jartqьhьqь, ubalьqь menən aralьrqa tanьlqan kanton bulьp xeðmət itte.

Ydenen tyrəlek qəmerendə Bərjən tirahenen kyp kenə jegettəren həbergə, tөrmələrgə qardьlar həm ular tupħahьnda asqa yldelər.

1918-se jьl Bərjən volosь Jaqşemset avьlьnьŋ Sattarof Xəzaj, Kərimof Ofənaj tigən partizandardь həm Orenburg okrugьnan sьqqan organizator Şədrəşitef Şəjfetdinderðe kalьsaklarqa totop nirep, ulardь huŋqь sikte ... Şulaj itep julsar uððь. 1933-se jьl alege Səltəşef Ofəsteləxaqьь „Ul tөðəlde inde" tip taqь la avьl sovetьnьŋ sekretarь itep yrlatalər. Bьl xəl ylergə jəð totqan sьjnьf xələqtarьn şatlandьrь. Həm Səltəşeftər Xudajsirðin ... Birðingə kysələr. „Tөðəlgən" Ofəndelxaq ydenen aqahьnьŋ qьðь Səltəşeva Təqiagə „Jatim, atahь 24-se jьl ylde, aqahьnьŋ qaramaqьnda jəşəne, Birðina" tip ... nьŋ 4-se famiahьna, kommunist Ofəsəjdullinden imzalatьp ala. Andulla bьl „Jatim" spravkahьna 430 hanьn jaðьp bira. 1935-se jьl Təqia oşo jalqan dokumenttar menən Ofənen ... rajon militsia bylegenən paspart ala. Həm hьjьl Ofə sənəqəttar texnikumьnda tөnьs qьna uqьp jөrej.

Fəttax kantondьŋ kese qьðь Təqianьŋ qarьndaş enehe Midxət Səltəşef ...

QJƏJNULLIN KULAK QALDЬQTARЬ MENƏN BƏJLƏNEŞ TOTA

K-Usol rajonь Jelem Qaran avьl sovetьna qaraqan „Majaq" kolxozьnьn predsedatele Qjaj-nullin Idris, partia kandidatь bulьvьna qaramastan, atahь ras-kulacevajt itelep hergengə je-barelgan kulak ulьhь Qjalin Minniəxmətte yd jortonda aba-raj.

Qjalin Minniəxmət atahь kil-kas ta kyp vaqьt qasьp jerep, huŋqь kendə Өfə—Işemвaj ti-mer julь stansahь pekarnjenda eşləj də unda qaroiqьsloq eş-ləgəne esen qьvьla. Həm unan başqa taqь ber nisə urьndan qьvьla. Yde eskese həm qatьn-qьddar xoquqь menən şəjarьv-sь ber xuligan.

Qjalin eştan qьvьlьp qajtqan hajьn Qjajnullin unь asьq jьd menən qarşь ala. Kolxoz unь jegep teləgən jerenə alьp bara. Ele 16 nojabrdə tenge sa-qət 12 la Tafilar stansahьna kolxoz atь menən itep taşlanь.

Qjajnullinden qatьnь kulak qьdь bulqaş, haman şul kulak-sьl qomhodiqqon taşlamaj. Kol-xozdьn siparatьn ydenə alьp, kolxozsьlardьŋ beten ike kendə ber genə baldьra, siparat esən jьjьlqan majdь skladqa tьjььь menən tapşьrmaj.

Qjajnullin yde politik-xuzalьq kampaniatarьna siktan tьş hal-qьn qaraj. Kolxozsьlar menən nasar meqəmələ qьla. Kolxoz-sьlar ber jomoş menən kilhə, Qjajnullin javap ta birmaj. Ku-lak balahьn tejəp jərətovgə qa-rumaŝtan, at ьuş torba la kol-xozsьlardьn kərəkle jomoşona jegev esen da birmaj. Yde jaq-qьdaq xuzalьqtardan urlaqqa ulьn taşьla.

Igen haqьv həm jьjnav, eşe-neŋ sьjatь bik tyban buldь. Massaqa aŋlatьv eşe alьp barьl-manь. 2,5 gektar eesan jьjnal-maj serep qaldь. Xəderge ken-də 181 gektar igen huqьlmaj ekkertə ultьra.

Avьl sovetь həm MTS tara-fьnan birelgan kyrhətməlarde vaqьtьnda ytəmaj.

Bьl, kulak qaldьqь menən bajlaneş totovsь Qjajnullin Id-risķa partia safьnda urьn bulьr-qa tejeş tygel. Tid kendə kьb-ken sara kyreleven horajьbьd.

Şəripaf.
Işkin. Amanof.

☆ ☆

„BAŞQORTOSTAN" MATERIALDARЬ BUJЬNSA

„IGEN URLAVSЬLARQJA SARA KYRELMƏJ"

Bьl baş menən „Başqortostan" gazetahьnьn 210 hanьnda, Jelem Qaran avьl sovetьna qa-raqan „Şərq" kolxozьnьŋ 5-brigada brigadirь Kaliqьl lara-hьmdьŋ jalandan kelta urlap 45 kilogramm arьş haqьp alьp qajtьvь həm ərense brigada eşselere Xaliqьl Kaşal, Başarel Ismaqildar kolxoz igenen tir-mangə alьp barqan jerdərendə 12 pot arьş hatьp 2 ken bujь esep jerevdəre turahьnda ab-balьp sьqqajnь. Bьl xəbər K-Usol rajon jer eylege taraf-ьnan tikşerelep dərəblənde. Bu-nьŋ esen Başarel Ismaqil, Ra-fiqьl Iarshim həm Xaliqьl Ka-şaltar ebtenan material tədeləp xəkemgə birəldelər.

☆ ☆

„1531 HUM SEL'PO AQSAHЬ JULLAP ALЬNHЬN"

Nariman rajonь Ilke Byres sel'pohьnda hatьvsь Qjəmaref Soltan 1531 hum sel'po aqsa-hьn tuddarьvь turahьnda jadьl-qan xəbər, Nariman rajon pro-kurorь tarafьnan tikşerelep dərəblənde. Qjəmaref Soltan 8 aj mazbyri eşkə xəkem itel-de həm tuddьrьlqan 1100 hum jullanьp alьndь.

☆ ☆

„SEL'POQJA KULAK URЬNLAŞQAN"

Bьl baş menən „Başqortostan" gazetahьnьn 268 hanьnda Qa-vardь sel'pohьna hatьvsь itep, kontr-revolytsion eş menən qajeplanep, 3 jьlqa hergendə bulьp qajtqan kulak Saləxeldi-nef Fasxeldinden qujьlьvь tu-rahьnda bьlьp sьqqajnь. Bьl xəbər Igiln rajpotrebsojuzь ta-rafьnan tikşerelep dərəblənde. Saləxetdinef sel'pola hatьvsьlьq eşenən alьndь.

☆ ☆

„UQЬTЬVSЬLARDЬŊ EŞ XAQЬN BIRMƏJ ƏRLƏP SЬQJARA"

Sterletamaq rajonь Mardaş avьl sovetь xisapsьhь Jamalet-dinef Samsi hər vaqьt esep xuliqandarsa teləhə kemdə ər-təve həm eş xaqь horap kilev-se uqьtьvsьlarda: „hin xəder hedda uqьtmajhьŋ, heddan bьnə ber tin də aqsa tejeş tygel" tip, uqьtьvsьlardьŋ ytkən jьlqь eş xaqьlarьn birmaj ərlap sьqarьvь turahьnda jadьlqan xəbər. Ster-letamaq Rajon başqarma komi-tetь tarafьnan tikşerelep dərəb-lənde. Bьnьŋ esen Jamaleldi-nef eşenən alьndь.

☆ ☆

„KULAK BALAHЬ KURSTAN QЬVЬLHЬN"

Mejəkə MTS ergəhendəge traktoristar ədərlət kursьnda kulak balahь Şəhimərtəf Mu-xabьŋ uqьp jerevə turahьnda jadьlqan xəbər, Mejəkə MTS polit eylege tarafьnan tikşerelep dərəblənde. Şəhimərtəf Musa kurstan sьqarьldь həm kurs-tasьdь ytəlelde.

SOVET JADVSЬLARЬ JƏŞ TALANTTAR MENƏN

[illegible]

QJƏDEL.

BSPS TЬN ƏRƏLƏGƏ JAL JORTONDA JƏŞTƏR

HYRƏTTƏ: undan hulqa—Başnəsləprom xedmətkəre IBA-KOVA, timer julsь QIZƏTYLLIN, Başqort xedmətkəre FAZ-LIJƏXMƏTOF iptaştar. (Başpalof fotohь)

MƏKTƏPTƏRGƏ TƏRTIP HƏM TADALЬQ

[illegible]

...taf). Bьl məktəp ydenen sanitaria torošə menən kyp məktəp-targa elge bulьrlьq. Sьjnəf eyl-mələrə tafa, havahь saf həm jıkən. Tafalьq ebtavenə mək-tapka xas bulqansa jьjnaq itep eldergən. Koridorda qajnaqan hьv halьr esen hemakle eak həm kruzka.

Mışkə rajonь Urazmaj başlan-qьs məktəbe (mədire ip. Kida-...

[illegible]

UQЬTЬVSЬLARDЬ YD EŞTƏRENDƏ FAJDALANMAJDAR

[illegible] ...nikum batərəvselərde uqьtьv-sьlьq eşenə fajdalanmaj xuxalьq həm başqa eştərgə fajdalanьlar.

Partia həm xəkymətten, uqь-tьvsьlardь yd spetsial'nostarь bujьnsa qьna fajdalanьv tura-hьndaqь qararьn bodalar.

Mabalan: Əxmətjanaf Şəhit esense jьl Sterletamaq başqort pedagogia texnikumьn tamam-laqajnь. Unь uqьtьv eşenən [illegible] serfdelar, xəder „Alqa" gazeta-hьnьŋ sekretarlьq eşenə quj-dьlar.

Ikense fakt: Xəjaullina Ravza şul uq Sterletamaq başqort pedagogia texnikumьn tamam-lap sьqtь. Unь da uqьtьvsьlьq eşendə fajdalanmaj ikense eşlə eşlətələr.

S. Maqarski.

KUL'T POXOD JƏJELDERELDE

[illegible]

JAQUPЬF S.

MƏKTƏPTEN BER AQJAS TA UTЬNЬ JUQ

[illegible]

Uqьv jьlьnьŋ ərense sirege ytep kitte, ə uqьvsьlar əle ha-man uqьv əsaaptarь menən tə'min itelgəndəre juq.

Maqar rajon maqarif eylege bьl məktəp turahьnda aşьqьs sara kyrergə tejeş. MAQARSKI.

UQЬTЬVSЬQJA MATERIAL TORMOŞ ŞARTTARЬ TЬVƏRELHЬN

18 jьl uqьtьvsьlьq stazь bulqan Xəmit 3 jьl inde Maqar rajonь „Qьdьl jar" kolxozьnda uqьtьp kilə. Kolxoz Xəmitkə avьldaqь iŋ bəlakəj, iŋ ikke ber əjdə birgən. Ul ydeneŋ 5-6 balahь menən ənə şul qьbьrsqta torop kilə. Xəmitteŋ sem'jahьnan be-rəv jakt yde avrьp bol'nitsa-qa barьrqa at horaha kolxoz uqa at birmaj. Udqan ked başьraq, jamqьrlь kendə Xəmit avrьv kəjenə bol'nitsaqa jəjəv barьp halqьn tideтер taqь la qatьraq avrьp kilə.

Avьl sovetь Xəmitten udqan uqьv jьlьnda uqьtqan 6-sь saqattare esen tejeşle bulqan 195 hum aqsahьn əle bulьa birmaj.

Kadrdarqa bьlaj bjurokrattar-sa qarava kolxoz həm avьl sovetь jetəkselərenə, Maqar ra-jonь prokuraturahь aşьqьs həm kiskən sara kyrergə tejeş. **S. M.**

„CAPAJЬF" KARTINAHЬ TƏTEŞLELƏ

Təteşle (BaşTASS). 3-de-kabrdə Təteşlegə „Capajef" kartinahь kilterelde. Təteşle xalqь „Capajef"tь kyptən kelə ine. Berense seansta uq klub xalьq menən tulь buldь. Seans tamamlanьvdan kyp elek xalьq ikense seansqa jьjnala başlanь. Xətta „Capajef"tь qararqa kyrşe artel'dərdeŋ kolxozsьlarь la kil-delər.

Kolxozdar „Capajef" kartina-hьn yddərenə kilterep kyrhətev esən zajavkalar birələr.

UQЬJ-JADA BELMƏVSELEKTE, AD BELEVSELEKTE BƏTƏRƏV EŞENƏ

BƏTƏ JƏMƏQJƏTSELEK FEKEREN TUPLARQJA

[illegible]

...Partizanь Başqortostan Өl-kə komitetь ydeneŋ 1935 jьl 23-se nojabrdə sьqarqan qara-rьnda partia, komsomol, prof-sojuz ojoşmalarьna dur burьs-tar jəkmətte. 1935-36 uqьv jь-lьnda, uqьj-jada belməvselek-te bətərəv esen komsomol 5000, profsojuz 5000, ODN ojoşmahь 3000 kul'tarmejeş bi-rergə tejeştar. Şunьŋ menən bergə Өlkə komitet elkəndərde uqьtьv esen standart başlanqьs məktəptər buldьrьvdь tejeş tapte. 1935-36 uqьv jьlьnda oşondaj məktəptər avьl sovetь davmalendə iŋ kəmendə berəv bulьrqa tejeşle. Bьl məktəptar-də uqьtьv esen urta həm baş-lanqьs məktəp uqьtьvsьlarьn ьlaqtьrьvdь, Өlkə komitet, Ma-qarif xalьq komissarlьqьna tapşьrdь. Şulaj uq Өlkə komi-tet kolxozdarqa, avьl xuzalьqь artelereŋ ustavь nigedendə, el-kəndər məktəbe asьv esen aj-rьm fond aylergə təqdim itte.

Profsojuz aqzalarь həm ular-dьŋ sem'jalarь arahьnda 50 meŋdən artьq uqьj-jada bel-məvse bar. Şunьŋ menən ber-gə uqьj-jada belməvse həm ad belevselərdeŋ kyp eleşe qatьn-qьddarqa təŋə. Şuŋa iҫkə alьp Өlkə komitet, maqarif xalьq komissarlьqьna, partianьŋ ra-jon komitettarьna həm VLKSM-dьŋ Өlkə komitetьna, qatьn-qьddar esen ajrьm məktəptər asьv həm 5-6 ajdə berləşterep ajdə uqьtьvdь ojoştorov həm qatьn-qьddardьŋ uqьrqa je-revdəren tulьhьnsa tə'min itev esen məktəptər ergəhendə kis-kə jaslar selterev artьrev bu-rьsьn jəkmətte.

Bьqa tiklem elkəndər mək-təptəre kitap, dəftər, qələm həm jaqьv, jaqtьrtьv nəmələre menən tə'min itelmər arqahь-da jartьlьq jьlda tuqtalьp qa-lalar-jьrьlalar ine. Өlkə komi-tet bьl turala la naqlь əjtte. Maqarif xalьq komissarlьqь elkəndər məktəben uqьv əs-baptarь menən tə'min itergə tejeş. Ə'savda xalьq komissar-lьqь elkəndər məktəptəren ka-rasin, lampa həm başqa kərək-le nəmələr menən tə'min iter-gə tejeş.

Bьqasa elkəndər məktəben bətərevselər kyp urьndarda ko-missialar menən sьqarьlmaj torqajnь. Aldaqь jьlda, uqьj-jada belməvselekte bətərevdə ajrьm rajon həm ajrьm ojoş-malardьŋ eştərenə narьq qujьv həm urьndarьn bil-dələr esen davlat komissiahь menən qabul itelasək.

Uqьj-jada belməvselek həm ad belevselekte bətərəv elkə-hendə, rajon qala həm avьl jəməqət ojoşmalarь aldьna dur burьstar jəkmətelə. Bьl burьs-tь ytəv esen kiŋ qatlam mas-sa arahьnda aŋlatьv eştəren bətə kinlege menən jəjelderer-gə, bətə jəmaqətselek fekeren tuplarqa kərək.

☆

ATAHЬN TABЬRQJA KƏRƏK

Maqar rajonь Haləvek avьlь Davlьaf, 1934 jьl ydeneŋ uqьv jəşendəge ulь Nuxь ber nin-dəj jardamsьhьd qaldьrьp sitkə sьqьp kitə.

Jardamhьd qalqan Nux 1934 jьldan birle ləfahə kemdə jə-rep tamaqьn tujdьra.

Nux bьjьl Urmanbisqađaq tu-lь bulmaqan urta məktəptə uqьj, ləkin unьŋ kejergə keje-me juq. Alam-halamqa terənep jərej. Atahьnьŋ qajđa ikənen belmaj.

Unьŋ atahь Işemвaj neft pro-mьjslahьnda eşləj tigən xəbər bar. Rajon sud ojoşmahь bьl eşte tikşerep, Davlьttьŋ, bala-hьna jardam itterev sarahьn kyrergə tejeş.

Qolmexəmmətef Rəxmət.

SUD

XULIGAN JENIKEJEFQJA XӨKӨM

Өfə qalahь № 14 tulь bulma-qan urta məktəp direktorь **Je-nikejef Səlimgərəj** 13-nojabr kendə exep,tberep, Frunze ura-mь № 44 jortta torovsь **Lutski** kvartirьna ine həm unьŋ qatь-nь Xadisəgə bajlanə. Unь bь-sьraq hyddar menən hygə həm tuqmamaqsь bula. Əmirəf tigən keşe Xadisəne jaqlap, Jenike-jefь tolop qala, şulaj də Jeni-kejef Xadisəneŋ ajaqьna tinep elgerə.

Jenikejefь qajeplav eşe 7 dekabrdə Өfə qala sudьnьŋ III-se uçastkahьnda qaralьp, ul jenajattar qanunьnьŋ 143 həm 159 matdələre menən 4 ajqa mazbyri eşkə xəkem itel-de.

Inde Өfə qala maqarif eyle-ge lə Jenikejefqa qarata yd hy-đen əjtergə tejeş. Sənki xuli-ganlьq eşləp jerevse keşegə balalarqa kommunistik tərbiə birev kerek javaplь eşte tapşь-rьv—jenajat.

„Belevse"

S. AGIŞ
Xikəjə

TӨŞKӨ AŞ

Təşkə saj jьjnalь tebeŋ al-dь. Xəmdiə samavardь kilterep ebtəlgə ultьrtь menən qьstь-la Mərdən:

—Mində təqdim bar, tine—aşa aşa, eskən vaqьtta ber nəmə lə hejləşməj torqan Mərdəndeŋ hyd başlavь sem'jaga janьlьq buldь. axьrьhь; bətəhe uqa qa-raьь. Mərdən hyden ədajtma-jьnsa tьnьp qalьь.

—Əjt inde təqdimeŋde? Xəm-diə Mərdənga qarap kelep qujdь. Unьŋ kelevə jaratьvdan ine. Mərdən „bьl mьŋqь itergə hamalajdьr əle" tip jenel genə qьdardь la:

—Ninə, bar şul, tip başlap kit te.—Bьnan hun teş vaqьtьnda saj esevde taşlarqa, aş aşerer-gə kərək, ə hed kis aşerabe-ged!

Xəmdiə taqь la kelde:

—Ninə, kisavьdьndь taba al-majhьnmь əllə?

Başqalar də quşьldьlar. Mər-dən taqь la qьdardь, Xəmdiəgə bьq qьna itep aŋьvlanьrqa sa-malanqajnь, ber julqa qaldьr-maqь buldь.

—Ninə kul'turalь keşelər kis aşamaj inde, kis it aşaqas ha-lastara la ul!

Hyddeŋ bьl eleşenəŋ kelev-se bulmanь. Tik tədrə janьnda ultьrqan qarsьq hydde aŋlama-qanlьqtan başqalarqa qarap qaj dь. Unьŋ bьl qarašь „nəmə hej-ləj hun şul?" tigəndə aŋlatə ine. Uqa javap qajtarmanьlar. Sem'jə başlьqь Xəlil hədəp ke-lep Mərdəŋgə qarap aldь. Ul sem'jə esendə kul'tura indereve-ne bik kesəjtə başlanь. Qalaqa barqanda sanskelər də alьp qajttь, ləkin sanskelar haman aş eşled torqьlar. Ytkən ədnahь sanskelərde eşkə quşьr esen jurьj qurdaq qurdьrdь. Unda la esalie həm gisabe qalaq menən aşanьlar. „Өjrənmagən nəmə menən mataşqansa" tinelar. Bi-şəhe Məftyxə başta sanske me-nən totonqajьь la, berense al-qan ite avdьnə jeter-jetmab teşep kitte. Xəlil uqa sanep tə kyrhətte, ləkin Məftyxə sanes-keste qaattan almanь. Xəlil Məftyxə menən ikav genə qal-qanda, kis jatqandamь, mьnsa-qa barqandamь, mas'aləne aj-bədlap əjtmakse, bьl pravaloqa qarap qьna kyneldə lьвьndьr-mabqa kərəklekte teşendər-məkse bulqajnь la, oşo kengə tiklem ənotop jerenə. Şuqa kyrə la Mərdəndeŋ bəgengə taq dime uqa bik oşanь. Berense kytərep alьrьь ul buldь.

—Min Mərdəndeŋ təqdimena quşьlam. Aş teş vaqьtьnda bu-lьrqa tejeş. Unan huŋ bьsə hin ninə esənsənə jəhamajhьŋ? Məftyxə bьnь teşenmənə, haŋ-qьrav keşe teble uŋ kyden qь-tььrьq.

—Nəmə? tejev menən sikla-de.

—Kebalme, stakan menən her mə, esenə şakar-makar halqan qatьqmь şunda, ber nəmət

Məftyxə rizahьdьq kyrhətte.

—Tanьrhьqьd inde hed!

Ilkmakte aluь teştəre menən genə sajnap ultьrqan qarsьq:

—Şəkər menən qatьq aşajьm tine şul! 10 jəşlek bala bulqan-mь əllə? Honarheddeŋ hejlap ultьrqanьn qara!

Xəmdiə mas'aləne tid xəl iter-gə tьrьştь.

—Jaraj talaşmaqьd, irtənən başlap aş teş vaqьtьnda bulьr. Өsense lə ədeŋəner.

Xəlil taqь la qьdььraq tator-qa teləne:

—Juq, aşalmaqan aş aşalmab kinə taqь la saj quj-hьn. Saj aldьnan bulqamь, ərər nəmə kilterelhen Mərdəndeke dərəb, hataşьp jatьd kəl juq.

Bətəheneŋ də başьna „hata-şьvdьŋ sənəue şunaq bulu mi-kənnej?" tigən horav kilgajne la, hejləşergə məmkin bulmanь. Işkelən yd ojonə ingən tətle qьjьv rəveşlə eşkə bьlьbqan Arslanqəli kyrende.

—Əjdyk, tyrdən ud! Xəlil qu-naqь şat qarşьlanь. Arslanqəli əjdəŋ bətə jaqьna kyd taşlanь la,

—Hiken juq ait, anav tədrə təbenə barьrqamь, karavatqa menep ultьrьrqamь, ə ul pru-hala buqaj? tine.

45 tarqa jetep barqan bьl keşe hər vaqьt şat bula həm şajarьv hyden keŋanan edlap mataşmaj ine. Ul bətəhendə keldererga totondo. In elek sem'jəneŋ hoqlandьrqьs kesche jaş qьd Xəmdiəgə bajlande:

—Hinc ydemden malajqa ka-ləş itep alьrqa javьь bulьp kil-dem əle. Malaj riza bulqanda jahaterak sьqьp qal. Juqha ki-re ujap qujmahьn. Kebahendə javьsqtar bik kyp kyrenə, bььn-lap əjtam, malaj ajьrmab bo-ron sьqьp qal!

Xəmdiə əsc genə itep qaplar-maqьь ine la, əbahe menən qort qanan ojaldь. Şuqa kyrə,

—Өsonoŋ ber, tip mejeş er-gəhenə kitte. Qortqa unьn hyden jaratmanь.

—Ida bulmaqan uluq. Yd balahьna yde javьь bulьp kil-gənme şul? Arslanqəli rəxətla-nep kelep jebarde.

—Ydem kildem şul, keşe jebarmakse inemdə, irurdiη, jad tip əjterdar tinem. Brigadir keşe ul jaqьn da ujlajhan!

Ber əd tuqtap tordo la taqь la başlap kitte.

—Bьl pətiletkala qarsьq ylev de planqa indermaneŋ, axьrь, tine, qarsьqtь yseklənə.

Qarsьqtan ərdь turhajdь. ul yde menən şəjarqan keşene jaratmaj Arslanqəli xataььn tədətev jaqьna kerəşte.

—Juq, şajarьp qьna hejlə-jem Qartlar ylməhen əle. Xəlil menən min qartajmaьqa bul-dьq. Ə Məftyxanьŋ jəşeŋ ber əd sigerlərgə lə samahь juq şikelle tip işetkandəj bulqaj-nьm! Ul şul hydenən artьnan uq Məftyxanьŋ bəjərenə tartьr-gə samalaqajnь la, Xəlildan tartьndь. Ber əd həjlanqas,

—Pravlenie ultьrьşьna barьr-qa vaqьt jetə, tip Xəlilde alьp sьqьp kitte.

II

Kanselariaga jul kejemenən, qalьna sumadan torqan odon ber keşe kilep inde. Başta be-rəv də unь tanьmanь. Bətəhe la kytərelep qaranьlar. Jelьbьnьŋ „havmьhьqьd?" tigən qalьn ta-vьşь bətə xalьqtь aььp jebarde. Өj esen raxat, dartle jьlьlьq qaplap alqandaj buldь. Bik kyptərdeŋ qьvanьstarьnan avьd darь jьrьldь. Urьndarьnan qud-qalьp janь keşegə taba bara başlanьlar.

Bьl odon keşe elekke polit-bylek başlьqь Şəjmərdənef bu-lьp sьqtь. Ul tadarqan, matur-lanqan. Elek tanav əbtəndа qьna bəlakəj mьjьq jərətə tor-qajnь, unь qьrdьrьp taşlaqan-qamь, ber əd jəşərep kitkən təbla bulqan. Ul kilev şəbəbeŋ ike hyd menən aŋlattь. Kurort-tan qajtьp bara ikən. Jul una-jьnda, xəj beler esen bьlar stan-sahьnda teşьp qalqan. Arslan-qəli endəşməj tьn qьna ultьrdь. Şəjmərdənef bьnь hidende.

—Arslanqəli aqaj əllə ber əd bьtьla təşkən?

—Juq tьvqan, qьna ydende kyrgəs şunda, kynel bit, tip alla nəmələr sьtaştьrqьlanь. hydeneŋ oşona sьqa almanь.

—Şulaj ikən, tine—Şəj-mərdənef həm yde kitkəndəa huŋ bulqan xəldərde horaşa başlanь. Bətə nəməgə qajьldь. Xətta ul ber sanьa Şərafi qart-tьn qarsьqь Majmynə ajaqьn qajmьqtьrьp barь hьv aldьr-qajnь, unь la qaldьrmanь.

Ratlanqas əjat inde, tine, ud hyd Şərafi qartqa kynel jama şartьqa rəveşta jьь tə'bir jaha-nь. Unьŋ urьnьnan torop Şəj-mərdənefqa taşlanahь qosaq-lap alьnь kilep kitte.

—Əj izdeŋ əbьlь hun ydeŋ!

Şəjmərdənef, uqa ejərep ber nisə keşe tьlьnqa məktəpkə, unan əbьj qьna haldьrqan mal harajьna barьp sьqtьlar. Bьl va-qьtta inde kən kisəvləj başlanь. Kolxoz əbtən horqolt qaranqь-lьq qaplap aldь. Tədrələrdən ut-tar kyrende, mərjələrdən tə-təndər sьqtьlar. Klub jaььnda radio tavьşь jaŋqьranь. Şəjmər-dənef uramqa sьqьv menən Xəlilgə:

—Hinə barьrqa kərək əle Məftyxə jengə menən Xəmdiə-ne lə kyrergə ine, tine. Bьnьŋ esen Xəlil kyliкə osordaj jer-də barьp qaja almaŝtaj bu-lьp qьvandь. Ul „bьnь Şərafi qart alьp kitar, jə kolxoz pred-sedatelenə barьr" tip qurqьn-qajnь.

—Əjdə tьvqan, balalar da qьvanьrdar, kisə genə Məftyxə jengaŋ da hinə teşerep alqaj-nь, Kul'tur—kul'tur tej torqaj-nьn, barьp qarь, əjdə kul'tura bar mikən?

—Qortqa nixəldə hun?

—Qortqa nixəldə bulhьn, qьvana.

Ular Xəlilgə taba kittelar. Julda Xəlil ber nisə rət Şəjmar-dənefqa əllə nəmə əsendər rəxmət əjtergə teləgajne, kiləş-terep əjtev esen hyd taba al-manь. Yde hejlanə, yde Şəjmər-dənefteŋ ber ergəhenə kilə, ber qarşьhьna sьqa. Şəjmərdənef adlaьhьd jьlmaja ine.

Işek aldьna indelar. Şəjmar-dənef ejgə ьbьrqa aşqmanь. Jьqarьla, kolxoz əbtəndə tьrqa-çək aj kelde. Qьmaqqa işek aldьn aььqьraq kyrhəterga telə-gəndəj bolottardan sitkərak kit te. Tədrə teşendə gazeta uqьp ultьrqan Xəmdiə, işek artьnda bejləşkən tavьştь işette la:

—Şəjmərdənef aqaj! tip qьs-qьrьp jebarde həm gazetahьn qaрьl taşlap, işekkə atьldь. Ul sьqqanda Şəjmərdənefter sitan-ga həjəlep təməke tartьp tora-lar ine. Xəmdiə uqa jəgərəp bardь la, belegenən totop aldь. Şəjmərdənef unьŋ sastaren həj-pa. Xəlil Xəmdiəneŋ Şəjmar-dənefte nisek jaratqanьn, unь jeget, jəki ir keşe itep tygel, ber tьvqan aqahь urьnьna ky-rep jaratqanьn bik jaqьь təşə-nə ine. Şulaj da bujqa jetkən, təŋ ul hiqed jəşlek ber qьd-dьŋ, əle jegetlek dərtenən janь sьqqan, janь irlek, atalьq dər-tenə kyskən berəvgə şundaj jaqьn kilevenan jajьhьdlandь. Ularqa qaramabqa tьrьştь. Şəj-mərdənef ta bьnь hidde. Tik Xəmdiə undaj fekerdə başьna la inderep sьqara almanь. Uqa jaqьnlaşqandan-jaqьnlaştь. Ba-lalarsa erkalanev tavьşь menən:

—Şəjmərdənef aqaj! tine—min inde nasar traktoristka ty-gel. Minə ьylaklanelar. Өjgə ingəs kyrhəterman, patefon alьp birdelar. Tik plastinkalarь qьna ad, esəv genə.

Xəlil ydeneŋ jajьhьdlanьvьn sitka sьqarьrqa, əbaa əjtkən hydən dərəblərgə tьrьştь:

—Əjtem ul balalar qьva-nьrdar tip, ular hine nindəj ja-ratalar.

—Jaraj, tine—Şəjmərdənef, əjgə inergə, Məftyxə jengəne kyrergə, aşarqa la, stansaqa ki-tergə kərək.

Xəlil aşaqtь.

Bed ait kis aşamajььd. Saj genə esəьed. Saj janьnda uььqa -lalan bula. Təş vaqьtьnda kil-həŋ şəьerak bulahь ikən.

Şulajmь, ə minen bik aşa-qь kilgajne. Şəjmərdənef jьl-majdь.

Əjdə jaqtь, ulь lampa janь. Balar inergə ul taqь la jaqtьrtьp kitkəndəj buldь. Məftyxə „əjt" tip qьsqьrьp jebarde. Mərdən uqa taşlandь. Qarsьq,

Tav menən tav osoraşma-ha la, keşe-keşegə osoraşa ti-gəndər borongolar. Balalar ky-rə almabьd tej inelar.

Xəlil kyrhəterga telapme, əllə nişlərgə belməgəndəme tid ge-nə barьp tədrə pərdəhen teşer-də. Artьq tьyan da teşьp elgər-məgən saqat geten kytərde. Unan urьndьq alьp əbtəl janь-na kilde.

Şəjmərdənef əħ-baqьn siskəs:

—Məftyxə jengə, qul sajqap alьrqa ine, qomqanьŋ qajda?—tine.

Xəlil erelənep kitte. Unьь-nan qьdqalmajьnsa:

—Qara əle anь, tine. Ul ejək hefkkən jaqta əbьq jəjelgə bu-jalqan ultьrmalь qul jьvqьs tora ine.

Şəjmərdənef qul sajqap əb-təlgə ultьrьvqa Məftyxə kijon-ka jajde. Xəlil ...snajaqtardьŋ jaqşarьqtarьn kilterhə jarar ine" tip ujlap bətergə elgərma-ne, əbtəlgə olo tabьq menən aş ultьrtьldь. Xəlil bьqa şaşa qaldь. Unьŋ kyddəre təŋraj bul-dьlar. Şəjmərdənefte aş menən hьjlav jaqşь eş. Ləkin bəgen kis aş beşmaьkə tejeş ine bit. Ul oşoqa aşamьp Şəjmərdənef-qa həjləp aldь. Yden unьь me-nən kul'turanьŋ taqь la ber bə-ləkəj baьqьsьna bulhь la, baь-qan itep kyrhətte. Ə bьsa yde-neken itkən hьmaq aş kiltera. Xəlil qьdardь.

—Bьl nişlav ul bьsa?

—Məftyxə teşenmənə:

—Nej bar?

—Kis aş beşmaьkə tejeş ine bit.

Xəmdiə atahьnьŋ bьqa aptь-raqanьn teşende.

—Juq, ul Şəjmərdənef aqaj kilgəngə genə beşkən.

Xəlil tirə jaqьna qarandь. Şəjmərdənefkə əllə nəmə əjter-gə tьrtьldь. Yde qьdardь. Saj hьdlanьvdь Şəjmərdənef ta hid-de.

—Nej bar Xəlil aqaj?

—Bьnə kis aş beşmaьkə te-jeş ine. Bьsa ikke qədəten taş-lap jetə almaj. Ojatь buldьq bit.

Şəjmərdənef jaŋь teşende. Raxatlanep, əjdə jaŋqьrap ke-lap jebarde. Xəmdiə tərlikəlarga aş bylə-əylə:

—Irtəgə, irtənən başlarььd bьl huŋqь aş, huŋqь aştь Şəj-mərdənef aqaj menən aşajььd, tine? aqьrьn jьlmajdь. Davlakan...

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

1935 jьl 19 nojabrdan Tyjan Troitski ətbar fabrikahьnьŋ jaşq eşselər kooperativь bətərelə.
Bьl tqlan matbuqatta bьqьv me-nən 10 ken ajьnda jullardar qabul itelə. Srok ytkəndən hun ber nin-dəjde jullardar qabul itelmajasak.
Likvidkom adrese: BASSR, Tuj-mazь rajonь Tyjan-Troitski avьlь ZRK.

„Başqortostan" gazetь redaksiahь-na dajmi eş esen
Təzrisəle foto-kor-respondent kərək.
Eş şarttarь turahьnda redaksiaqa 2-etaz, № 6 ьylmagə, irtənge saqat 9-dan kendedgə 8 ka tiklem ьtep həjləşergə məmkin.
8—1 REDAKSIA.

KUL'TURA HARAJЬ
9 dekabr'
Başqort Komediahь
10 dekabr'
RƏDOVOI ŞIBUNINDЬŊ EŞE
Kassa saqat 1-dan kiske 10-qa tiklem asьq. Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana.

BASSR Sovnarkomьnьŋ 1935-se jьl 29 nojabr qararь nigedendə, jьjaŋ həm grunt juldarь idarahь-nьŋ həm Başdortransteŋ avtomobil transportь, Başdorstrojdьŋ—№ 1400 xuzalьq rasceta eylege bətərelə Bə-tərəv srogь ber aj itep bildələnde.
Pretenzialarь bulqan bətə ojoşma-larqa ike ədnə vaqьt esendə—Өfə Cernьjsevski uramь, 108 nomer jort adresь menən birergə tejeşlər. 348
3—1 349

Өfə, „Oktabr natiskahь" tipografiahь.
Zakaz. № 2781
Başglavlit vəkile № 3884

BƟTƏ ILDƏRDEŊ PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ!

AJЬRЬM HAKЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 281 10 DEKABR ŞIŞƏMBE 1935 JЬL

STALINSЬL JUQJARЬ UROŽAJ ƟSƟN!

BAŞQORTOSTANDЬŊ BƟTƏ KOMBAJNERĐARЬNA, TRAKTORSЬLARЬNA, KOLXOZSЬLARЬNA, KOLXOZSЬ QATЬN-QЬĐĐARЬNA, SOVXOZ HƏM MTS EŞSELƏRENƏ HƏM EŞSE QATЬN-QЬĐĐARЬNA

QƏĐERLE IPTƏŞTƏR!

Beđ, heđđeŋ menən ərense xəvəftta aldenqə kombajner həm kombajnerkalarđan Məskəvđə bulqan bətə Sojuz kəŋəşməhenən qajtqan najek şatlьqsьđ həm əjtep bətərə almaslьq ruxlanьvsьđ menən urtaqlaşьrqa. səđđə najek STALIN tuqanđьrqan şatlьqlь xeđmət entuziazmь menən urtaqlaşьrqa telajeđ.

Beđ iptəş Stalinqa, səđđen partiaqьđqa həm xəkymətebeđgə 1936-jьldan urozajen jьjnavđa taqь la đurьraq uŋьştarqa, rekordtarqa ireşergə kyđ sirđək. Beđgə iptəş STALIN şulaj tine: „ORLOQSOLOQ XUZALЬQЬNDA IŊ JAVAPLЬ EŞ—UROZAJ JЬJNAV. UROZAJ JЬJNAV—UL SEZONLЬ EŞ HƏM KƟTƟP TOROVDЬ JARATMAJ. VAQЬTЬNDA JЬJNAP ALA ALDЬŊMЬ—OTAHЬŊ, JЬJЬP ALЬVDA HUŊQA QALDЬŊMЬ—OTTORĐOŊ".

Xalьq jetəksehenə beđ javap itep tybəndəge jeklamalarđe alabьđ:

— 1936 jьldьŋ urozajen jьjnavđa sezonda „Stalinis" kombajnь menən—700, „Kommunar"đa—600 gektar urozaj jьjnarqa.

— Kombajndeŋ eşlap sьqarьvьn kemetmənən, urozaj jьjnavđьŋ sьjfatьn ləşermənən, ike şturval'nьj menən, ike kombajnda (ser taqьmala) eşlərgə.

— „Stalinis" kombajndeŋ kendəlek eş normahьn artьq—20, „Kommunar" đa—15 gektardan kəm bulmaqan kyləmdə sildələrgə.

— Kombajndarđь remontlav ajьnsa aanьv eştəre vaqьtьnda bətə slesar' eştəren ydəeđ başqarьrqa həm remontlь qьnqa sьqьla tamamlarqa.

Yđ nəvəstesebeđđə beđ xuzalьqsьlarđan həm kolxoz jetəksələrenən orloqta eş barьşьnda ədləkheđ buşatьv əsən kombajnqa kərəkle bənda avtomaşinalar həm attar serketevđe talap itəbeđ.

Tənəndə eşlərv əsən hər ser kombajnda jaralar menən, zapas əəştər həm instrumenttar menən tə'min itergə, eş majđandaren, eş zagonkalaren aldan uq sildələrgə, remont masterskojđarь eştəren yrnək bulьrlьq itep qujьrqa.

Gektarđan 15 sentnerđan da kəm bulmaqan urozaj alьvqa ireşev əsən beđ yđəbeđgə sildələngən eş ucastkalarьn naq kyđəterqə, ularđьŋ tuprağь jaqşь eşlənevən, igendeŋ jaqşь tərbiələnevən, bətə agronomia saralarьnьŋ qullanьlьvьn (qar totov, jer eşləv h. b.) ojьştorov jeklamalaren alabьđ.

Beđ sildələngən norma jaqьvlьqtaŋ 10 protsenttan da kəm bulmaqan eləşənə ekonomia fiharqa kyđ sirəbeđ.

Ip. STALINdaŋ kadrđar turahьndaqь kyrhətmələren ytəp jetkenən. beđ sajьl qьş yđəbeđđeŋ texnika həm dəjəm belem jaqьnan ađ gramotalьlьqьbьđđь ətərəv. hər qajhьbьđqa sezonda ser maşina menən kəmendə 500 gektar urozaj jьjnarlьq lьnar kombajner ədərləvđe vəqsat itep qujabьđ.

Beđ uqьtьvsьlarđь, agronomdarđь, avьl xuzalьqь belgestəren səđđə həm beđđeŋ iptəştərebeđđə yđ kvalifikatsialarьn kytərevđə alarqa jarđam itergə saqьrabьđ.

Beđ hər qajhьbьđ „Traktorist-kombajner" zurnalь alđьrьrqa, regular rəveştə uqьp barьrqa həm bьl zurnalqa hər qajhьbьđ 10 ar podpiscik tabьrqa kyđ sirəbeđ. Bьl beđđeŋ texnik uqьvьbьđqa jarđam iter, bьl. avьl xuzalьqьnda staxanofsьlьq xərəkəten jəjep jebərevgə jarđam iter.

Beđ bətə kombajnerđarđь, traktorsьlarđь beđđən ylgi alьrqa,—staxanofsьlarsa eşlərgə, yđ maşinanđь ojrənev həm ydiəşterev nigeđendə, eşlap sьqarьv normalaren arttьrьp ytəvgə, kombajndarđь, traktorđarđь həm taqьmalarđь remontlavđь jaqşь sьjfatlь itep srogьnan alda tamamlarqa saqьrabьđ.

STALIN kombajner həm kombajnerkalarđьŋ bətə Sojuz kəŋəşməhendə hajlaqan telmərendə „JAQЬN KILƏSƏKTƏ JЬL HAJЬN IQEN JETEŞTEREVĐE 7-8 MILLIARD BOTQA JETKERERGƏ" tine.

Beđ bətə kombajnerđarđь, traktorsьlarđь, bətə kolxozsьlarđь həm kolxozsь qatьn qьđđarđь, sovxoz, MTS eşselərenəŋ həm eşse qatьn-qьđđaren julbaşsьbьđьŋ telmərenə javap itep stalinsьl juqarь urozaj əsən korəşkə kes kuləvđə, initsiativanь həm ujlap tabьvsьlьqtь unlata arttьrьrqa, kiləhe jьlda hər-ser gektarđaŋ kəmendə 18 sentner əsənse sortlь orloq ytərergə saqьrabьđ.

Bьl mərəsəmette ydegeđđeŋ jəjələştərьvsьđđa tikşerevđe, ølkə həm rajon gazetalarь bьđ ydegeđđeŋ təzribələrebeđđe menən urtaqlaşьvьbьđđa borajbьđ.

BƟTƏ SOJUZ KƏŊƏŞMƏHENDƏ QATNAŞЬVSЬ STAXANOFSЬ KOMBAJNERĐAR: XƏSƏN YTƏSEP, S. SЬRTLANЬF, (BYZDƏK MTS), SITNIKOF (STƏRLETAMAQ ORLOQSOLOQ SOVXOZЬ), IMAMBAJЬF S., TIL'BA A. (QAĐANQOL SOVXOZЬ), KAMALETDINEF (DƏVLƏKƏN ORLOQSOLOQ SOVXOZЬ), KRJUKOF (*„Krasnaja Başkiria" orloqsoloq sovxozь*).

IOSIF VISSARIONOVIC

* * * * * *

ALƏЬNQЬ KOMBAJNERĐAR

ip. ISƏNCYRIN ergəhendə

Aldьnqь kombajnerđar, kombajnerkalarđan VKP(b) Ydək komitetь həm xəkymət əqsələrь menən bulqan bətə Sojuz kaŋəşməhendə qatnaşqan Başqortostan kombajnerđarь **Ytəşef, Imamaajьf, Sьrtlanь, Sitnikof, Til'ba, Kamaletdinef, Krjukof** iptəştər Məskəvđan ajlanьp qajttьlar. VKP(b) Ɵlkə komitetь sekretarь Isəncyrin iptəş 8-se dekaъrđa bьl aldьnqь kombajnerđarđь yđ kabinetьnda qabul itte. Qьzьl itev jьjьlьşьnda kyrhətelgən aldьnqь kombajnerđarđan tьş, VKP(b) Ɵlkə komitetьnьŋ avьl xuzalьq bylege mədire **Sьjnatef**, Başnarkomzem **Bəxadyđin, Xəsənof, Musajьf, Galin, Timerqalina** həm başqa iptəştər buldьlar.

Məskəvđan qajtьvsь iptəştər xalьq jolbaşsьhь beđđəŋ **Stalindь** kyrev, unьŋ telməren tьŋlav hunьnda yđđarendə qalqan bejlap bətə sikhəlьq şatlьq, sikheđ ruxlanьv turahьnda hejlənelər. kiləhe jьl taqь la juqarьraq, taqь la kyberək eşlərgə **Isəncyrin** iptəş alьnda bьn kyđeldən vəqđə birdelər.

Kombajnerđarđan huŋ **Isəncyrin, Sьjnatef** iptəştər bejlap, alqaşelgən uŋьştarđan jomqajtaraf həm aldaqь surьtlarđь kyrhətep ytelər. Ɵ. M.

QЬĐЬL BAJRAQLЬ 51-SE UQЬ PEREKOP DIVIZIƏHEN BYLƏKLƏV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь qarar sirə: Qьđьl bajraqlь 51-se uqьь Perekop diviziəheneŋ bojevoj xeđmətteren şulaj uq unьŋ bojevoj həm politik əđerlek alьvđa ireşken uŋьştarьn sildələp. Perekop şturmьnьŋ 15 jьllьqьn bajram itev menən bajlanьşta, unь LENIN ordenь menən byləklərgə.

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь predsedatele: M. KALININ

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь sekretarь: I. AKULOF

Məskəv, Kreml', 8 dekabr' 1935 jьl.

SSR SOJUZЬ QUROQJAVSЬLЬQ XALЬQ KOMISSARЬNЬŊ BOJOROQO

№187

8 dekabr', 1935 jьl. **Məskəv qalahь.**

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь Məskəv sovetь ismendəge qьđьl bajraqlь 51-se uqь Perekop diviziəhen **Lenin** ordenь menən bylək ləne. Bьl iŋ juqarь revolutsion nagrada eşse-krəstiən Qьđьl armiahьnьŋ iŋ bojevoj həm tanьlqan əastarenən ĵperche bulqan 51-se uqь diviziəheneŋ bətə ytkən maqtavlь julьn unьŋ xeđmətterenə ləvəslьq rəveştə sildələj.

Grazdandar huqьşь jьldarьnda 51-se uqь divizia iptəş **Blyxer** komandahь astьnda Kolcak bandalarьn tar-mar itte, qaharmandarsa şturm menən Vrangelden Perekop nьqьtьnalarьn əđep ytte həm eşse-krəstiən Qьđьl armiahьnьŋ eytəm maqtavlь əastare menən bergə Perekop—Juşan pozitsialarьn yđ qulьna aldь. Perekopta alqan əsən divizia Qьđьl bajraq ordenь menən bylək lənde.

Aq gvardiaьlarđьŋ iŋ hunqь terage bulqan general Vrangelde tar-mar itkəndən huŋ 51-se Perekop diviziəhe şundaj uq bol'şevistik entuziazm menən xeđmət frontenda kerəşep, Sovettar Ukrainahьnьŋ eşselərenə həm krəstiəndarenə Ukraina ben jaqьnьŋ kyp jьldar davam itkən buqьş şulaj uq aq gvardiaьlar həm interventtarđen jərlьqьlьqь menən jemerelgən xalьq xuzalьqьn qajqa rabьtьrqa jarđam itte.

Bьl xeđmətterə əsən 1921 jьlda divizia Sovettarđьŋ bətə Ukraina Ydək başqarma komitetь tarafьnan Xeđmət qьđьl bajraqь ordenь menən bylək lənde.

51-se diviziaryđeneŋ bojevoj həm politik əđerlegen nьqьtmallaşterev əstendə nьqьşьp eş'lagən xalda, hər vaqьtta jaqşь hədemtələrgə ieđep kilde, əgerək ta huqьş vaqьtta avia-desant eşendə jaqşь uŋьştarqa ireşkənlegen kyrhətte.

Bətə eşse-krəstiən Qьđьl armiahьnьŋ ismenən 51-se uqь diviziəhen bətə qьđьl armeestaren, komandirđarьn, politrabotniktarьn, unьŋ bətə qart bojestaren diviziəneŋ əajek nagrada—**Lenin** ordenьn alьvь menən jalqьnlь rəveştə qotlajьm. 51-se uqь diviziəneŋ hər vaqьt eşse-krəstiən Qьđьl armiahьnьŋ iŋ jaqşь əastareneŋ berehe rətendə bulьsaqьna ьşanam.

Jaşahьn Məskəv sovetь ismendəge əs tapqьr orden alqan maqtavlь 51-se uqь Perekop diviziəhe!

Jaşahьn unьŋ veterandarь, bojestare, komandirđarь həm politrabotniktarь!

SSSR Quroqjavsьlьq xalьq komissarь, Sovettar sojuzьnьŋ marşalь **K. Voroşilof.** (TASS)

MƏSKƏV PROMЬJŞLENNOSTЬ JЬLLЬQ PLANDЬ YTƏNE

VKP(b) YK—iptəş I. V. STALINQA
Iptəş L. M. KAGANOVICQA
SSSR Sovnarkomь—iptəş V. M. MOLOTOFQA

VKP(b) nьŋ Məskəv qala komitetь həm Məskəv sovetь irense bьjьllьqtьŋ əsense jьlь planьn Məskəv promьjşlennosьnьŋ srogьnan elek ytagənlegen partia Ydək komitetьna həm xəkymətkə şatlьq menən bildərələr.

Məskəv promьjşlennostь 1935 jьldьŋ 6 dekabrena, 11 aj 6 kən esendə 6.584 million humlьq produksia eşlap sьqardь həm sildələngən jьllьq plandь 100,3 protsentqa ytəne.

1935 jьldьŋ bьl osoro esendə produksianьŋ ytəşe 1.177 million hum taşkil ita, bьl summa Məskəv qalahьnьŋ huqьşqa tikləm bulqan bətə promьjşlennost produksiahьnьŋ kyləmenən ьđьp kita.

Məskəv qalahьnьŋ bətə promьjşlennostьnda xeđmət etamlьlьqь 10,3 protsentqa, ə maşinalar eşləv promьjşlennostьnda—17 protsentqa kytarelde.

Udarsьlьq həm Staxanofsьlar qьđqьlьşьnьŋ kesle ybeşe nigeđendə xeđmət etamlьlьqьnьŋ kytarelevə aqьndaqь jьl programьn srogьnan elek ytəvđe tə'min itte həm 1936-ьsь jьl programьn şoqьj arttьrьv mөmkin legen birđe.

VKP(b) nьŋ Məskəv qala komitetь həm Məskəv sovetь Məskəv proletarđarьnьŋ, xalьqtardan hejəkle jolbaşsьhь iptəş **Stalindьŋ** sotsialistik xeđmət etamlьlьqь nejəklektarenə ejə bulьv həm kadrđarđь yşterev turahьndaqь saqьrьvь menən ruxlanqan xaldə, Məskəv promьjşlennostьnьŋ ikense bьjьllьq plandь srogьnan elek həm eləə bulьrlьq itep ytəvenə ireşəsəktarenə partia Ydək komitetьna həm xəkymətkə ьşandьralar.

VKP(b) nьŋ Məskəv Ɵlkə həm qala komitettarьnьŋ sekretarь: **N. Xruscef**

Məskəv sovetьnьŋ predsedatele: **N. Bulganin** (TASS)

KIROVSKIDA JUKSNOR TAVЬ ƟЬTƟNƏN QAR IŞELEV

85 KEŞE YLGƏN

Kirovski, 8. (TASS). Kirovski qalahьnda Juksnor tavь ьtөnən 5 dekabrđa kesle buran hədemtəhendə qar işelep təşte həm ike qatlь 2 jortto jemerđe, əsense jorttoŋ stenahьn vatь.

Işelep təşkən qar şulaj uq rudniktьŋ jek tejalgən sostavь menən Kirovskiqa kilə torqan parovozdь timer julьnan avdarđь. Zararlanьvsьlarđь qotqarьv əstendə eşlagən 2 meŋ əşsenen qaharmanlьq həm fidakarlek menən eşləvđarenə həm bətə kyrelgən saralarqa qaramaqtan, 85 keşe həlak buldь, 3 keşe avьr jaralarđan ylde, 44 keşe jaralanqan. Qar astьnda qalqandarđьŋ kybehe qotqarьldь. Ularqa meditsina jarđamь, şulaj uq torlaq, kejem həm aźьq menən jarđam itelde. Zarar kyrgən hər ser semjaqa 1.500 humdan 3 meŋ humqa tikləm aqsalata posobie birelde.

Leningradtan VKP(b) nьŋ Ɵlkə komitetь sekretarь iptəş Şestakof jolbaşsьlьqьnda Ɵlkə komitetьnьŋ həm ølkə başqarmahьnьŋ komissiahь kilde.

Bəgen qar işelgən vaqьtta ylgəndarđe kymev buldь. Qalanьŋ həm rajondьŋ bik kyp eşselərə lənjaqьn ydiəşterev əsən beraştə həlak bulqandar menən huŋqь tьpqьr xuşlaşьlar. 2 səqət 30 minutta qalanьŋ bətə predprijatielarenda gudoktar qьsqьrьp, həlak bulьvsьlarqa huŋqь sәlәm birelde.

KIROVSIKĐA QAR IŞELEVĐEN SƏBƏBEN TIKŞEREV ƟSƟN

XƟKYMƏT KOMISSIAHЬ BILDƏLƏNDE

Kirovskida bulqan həm bajtaq keşelərđeŋ həlak bulьvьna kitergən qar işelevđen səbəpteren tikşerev əsən Peteres (predsedatel', Şestakof (VKP(b) nьŋ Leningrad ølkə komitetь sekretarь). Nikolajef (metall bulmaqan qađьldaqtar promьjşlennostь eşselərə profsojuzьnьŋ ydək komitetь) həm Jaşkevic (avьr promьjşlennost xalьq komissarlьqьnьŋ Glavximpromьnan) iptəştər sostavьnda xəkymət komissiahь bildələnde.

EŞSE, KRƏSTIƏN HƏM QЬDЬL ARMEJES DEPUTATTARЬ SOVETTARЬNЬŊ LENINGRAD ƟLKƏ BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM BƟTƏ SOJUZ KOMMUNISTAR (BOL'ŞEVIKTAR) PARTIAHЬNЬŊ LENINGRAD ƟLKƏ KOMITETЬ KIROVSKIDA QAR IŞELGƏN VAQЬTTA HƏLƏK BULЬVSЬLARDЬŊ SEMIALARЬNЬŊ QAJQЬHЬN TƏRƏN RƏVEŞTƏ URTAQLAŞALAR.

Avьr promьjşlennost xalьq komissarlьqь „Apatit" trestьnьŋ Kirovski qalahьndaqь qar işelev vaqьtьnda həlak bulqan rabotniktarьnьn semialarьnьŋ qajqьhьn təran rəveştə urtaqlaşa.

PROMЬJŞLENNOST HƏM TRANSPORTTAQЬ STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTENEŊ INITSIATORDARЬN NAGRADLAV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

Initsiativa kyrhətkandəre həm yđ eştərenen texnikahьn nereŋse bulьp ydiəşterevdəre, xeđmət etamlьlьqьn kytarevdə [illegible] uŋьştarьn əsən, şuŋьŋ arqahьnda aldaqь texnik normalarьn [illegible] kyp vaqьt eşlap sьqarьv [illegible] normalarьn [illegible] promьjşlennost həm transport staxanofsьlьq [illegible] SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь qarar sirə: [illegible]

LENIN ORDENЬ MENƏN:

1. A. G. Staxanofqa—Kadejef rajonь „Sentral'naja—Irmino" şaxtahьnьŋ zaвojşьqь, otbojnoj molotogьn masterьn.
2. M. D. Ozkanofqa—Kadejef rajonь „Sentral'naja—Irmino" şaxtahьnьŋ zaвojşьqь, otbojnoj molotogь masterь, „Nikanor Vostok" [illegible] partorgьn.
3. K. G. Petrofqa—Kadejef rajonь „Sentral'naja Irmino" şaxtahьnьŋ partorgьn.
4. F. A. Artjuxofqa—Gorlovka rajonь № 1 „Kocegarka" şaxtahьnьŋ zaвojşьqь, otboj molotogь masterьna.
5. I. F. Molostofqa—Krasnoluc rajonь, Donbass antrasit trestьnьŋ № 15-16-ьsь şaxtahьnьŋ navalo-otbojşьktar brigadirьn.
6. D. N. Konsedalofqa—Kadejef rajonь, „Sentral'naja-Irmino" şaxtahьnьŋ zaвojşьqь, otboj molotogь masterь.
7. A. X. Busыgina—Molotof ismendəge Gor'ki avtozavodь kuznesьn.
8. S. A. Faustofqa—Molotof ismendəge Gor'ki avtozavodь kuznesьn.
9. Ja. S. Jusinda—Kaganovic ismendəge „Şarikopodşipnik" zavodьnьŋ [illegible] kuznesьn.
10. [illegible]—Uritski ismendəge vagondar təzeləv zavodьnьŋ tokarь.
11. N. K. Tьjnэkь—„Krivorozbassejenь", „Pervomajskaja" şaxtahьnьŋ nurşiqьn.
12. I. T. Martagofqa—„Elektrostal'" zavodь kuznesьn.
13. A. A. Zajnetdinofqa—Kuznass, Prokopjef rudnigьnьn „Manexi" şaxtahьnьŋ zabojşьqьn.
14. M. P. Pavlofqa—Anzero-Sudzen rudnigьndaqь Kirof ismendəge şaxtanьŋ zabojşьqьn.
15. A. Ja. Omeljanofqa—Jekaterinski timer julь uzelь depohь maşinisьn.
16. A. Maxovskugasь—Kөnjaq timer julьnьŋ Kirof ismendəge depohьnьŋ starşьj maşinisьn.
17. A. S. Ognefqa—M. Kurskoj timer julьnьŋ Tula depohь maşinisьn.
18. M. S. Sergejefqa—M. R. B. timer julьnьŋ baş konduktorьn.
19. J. I. Oslanovanь—Donetskoj timer julьnьŋ parovoz s'uzenьnьŋ nacal'nik urьnbasarь, Sloven dil depohьnьŋ elekke inzenerь, nacal'nigьn.
20. V. G. Zajtsofqa—Zabajkal timer julьnьŋ Mogoca depohь maşinisьn.
21. J. J. Vinogradovanь—Ivanof ølkəhe Vicugaldaqь Nogin ismendəge fabrikanьŋ tuqьvsьhьn.
22. M. I. Vinogradovanь—Ivanof ølkəhe Vicugalьqь Nogin ismendəge fabrikanьŋ tuqьvsьhьn.
23. T. I. Odinsovanь—Ivanof ølkəhe, Rodinkovski rajonь „Bol'sevik" fabrikahь tuqьvsьhьn.
24. N. S. Smetaninda—Leningradtaqь „Skoroxod" ajaq kejeme fabrikahьnьŋ eşsehe, perelavşiqьn.
25. S. I. Iaşinda—Məskəvdəge „Parizskaja kommuna" ajaq kejeme fabrikahьnьŋ ştampovşiqьn.
26. I. A. Litvinenkonь—Kurski trestь Kalinin şəkər zavodьnьŋ vakuum—apparatşiqьn.
27. P. S. Volkofqa—Mikojan ismendəge Məskəv it kombinatьnьn ere mөgedle maldarđь eşlap sьqarьv bylegeneŋ brigadirьn.
28. I. K. Proninda—Kondrovski qaqьđ fabrikahьnьŋ setocniqьn.
29. V. S. Musinskida—„Sevoles" trestьnьŋ Molotof ismendəge № 17 ajaq zavodьnьŋ ramşiqьn.
30. N. I. Cədajefqa—Nizno-Volzski paroxodstvohьnьŋ „Stepan Razin" paroxodьnьŋ kapitanь.
31. M. P. Puskinda—Kirof ismendəge Makejevski metallurgia zavodьnьŋ № 5 domna masterьn.
32. A. A. Degtərofqa—Dzerzinski ismendəge zavodtьŋ [illegible]
33. [illegible]
34. [illegible]
35. [illegible]
36. [illegible]
37. [illegible]
38. J. M. Fedrovanь—„Krasnaja znamə" fabrikahь trikotazşitsahь (Leningrad).
39. [illegible]
40. F. F. Stepanofqa—Donetski timer julьnьŋ Slavanski depohь [illegible]
41. K. A. Borodulinda—M. Kazanski timer julьnьŋ Məskəv-Sortirovocnaja depohьnьŋ [illegible]
42. A. I. Puzmofqa—[illegible] timer julьnьŋ Losino-Ostrovski stansahь sostavitelen.
43. V. D. Bogdanofqa—Oktəbr' timer julьnьŋ Leningrad-Sortirovocnaja—Vitebski depohь maşinisьn.
44. M. Russkix—Kuznetski [illegible]

XEĐMƏT QЬĐЬL BAJRAQ ORDENЬ MENƏN:

1. P. F. Krivonosqa—Donetski timer julьnьŋ Slavanski depohь maşinisьn, (elek Lenin ordenь menən nagradlanqan).
2. I. I. Bezuldadnovanь—Gorlovka rajonь „Komsomolets" şaxtahь ucastka nacal'nigьn.
3. B. P. Bunkinda—Məskəv ølkəhendəge bassejendьŋ № 10 şaxtanьŋ zabojşьqь, otboj molotogь masterьn.
4. A. Ja. Sorokovskida—Komintern ismendəge zavodtьŋ stalevarьn.
5. I. A. Şaxkinda—Il'ic ismendəge Mariupolski zavodь stalevarьn.
6. I. A. Tьjrtovis—„Elektrostal'" zavodь kuznesьn.
7. M. V. Zil'nerstejnda—Kirof ismendəge Makejef metallurgia zavodьnьŋ jaŋь marten sexьnьŋ №3 mejese stalevarьn.
8. M. M. Jeremeenkonь—„Krasnьj oktəbr'" zavodь prokatçiqьn.
9. M. U. Sidrofqa—Stalin metallurgia zavodьnьŋ prokat sexь masterьn.
10. K. J. Stramsofqa—Dzerzinski ismendəge zavodtьŋ bessemer masterьn.
11. I. D. Golusofqa—Jenakejef zavodьnьŋ 360-ьs stan masterьn.
12. M. I. Şatalinda—Petrovski ismendəge zavodtьŋ stalevarьn.
13. F. K. Velikzaninda—Molotof ismendəge Gor'ki avtozavodь kuznesьn.
14. V. A. Baskofqa—Stalin ismendəge avtozavodtьŋ kuznesьn.
15. D. N. Vasilojefqa—Stalingrad traktor zavodьnьŋ kuznesьn.
16. N. F. Kurjanofqa—Kujbьşef Karbjurator zavodь tokaren.
17. S. F. Calefqa—Stalingrad traktor zavodь ramdar baruaşiqьn.
18. K. T. Lonedefqa—Xar'kof traktor zavodь tokaren.
19. D. J. Foşinda—Xar'kof traktor zavodь kuznesьn.
20. Ja. P. Bolsətь—Kirof ismendəge zavodtьŋ strogal'şiqьn. („Dinamo").
21. I. I. Gudofqa—S. Ordzonikidze ismendəge stanokozavodtьŋ frezerovşьqьn.
22. M. I. Slavnikovanь—№37 zavodtьŋ sverlovşitsahь.
23. M. D. Makarovanь—№37 zavodtьŋ sverlovşitsahь.
24. F. G. Gorskiefqa—№24 zavodtьŋ şlifovşьqь.
25. V. A. Avdejonkovь—Vorošilof ismendəge zavodtьŋ frezerovşьqь.
26. A. F. Smornovanь—Zdanof ismendəge [illegible]
27. V. S. Gladkovanь—„Sevkabel'" zavodь [illegible]
28. I. N. Boninda—Kirof zavodь kuznesьn—brigadirьn (Leningrad).
29. A. J. Duşkarofqa—Kalinin ismendəge [illegible]
30. A. A. Sergejefqa—Karl Marks ismendəge zavodtьŋ [illegible]
31. P. K. Samorkinda—[illegible]
32. I. F. Şeykinda—Voskresenski ximia kombinatь [illegible]
33. A. S. Zuravlefqa—Şelkov [illegible]
34. V. A. Kaşelefqa—Frunze ismendəge [illegible]
35. N. F. Gnedinda—Stalin ismendəge [illegible]
36. V. P. Jeporefqa—Kaganovic ismendəge [illegible]
37. N. A. Zezolinda—[illegible]
38. V. P. Cemodurofqa—Krivorog [illegible]
39. V. S. Coredniconkova—Krivorog [illegible]
40. I. A. Cerailkofqa—„Ruda" trestь [illegible]
41. N. I. Maşnofqa—Kadejef rajonь „Nikanor—Vostok" şaxtahь [illegible]
42. M. N. Zujofqa—Stalin ismendəge Magnitogorski metallurgia zavodьnьŋ prokatçiqьn.
43. V. G. Şevcukqa—Stalin ismendəge Magnitogorski metallurgia zavodьnьŋ 500-se stan masterьn.
44. B. Ja. Sokolinskida—Molotof ismendəge Gor'ki avtozavodьnьŋ kuznes sexь nacal'nigьn.
45. J. N. Rajkunovanь—Ivanoftaqь „Krasnaja talka" fabrikahь tuqьvsьhьn.
46. J. V. Fadejevanь—Trexgorka manufakturahь tuqьvsьhьn.
47. T. L. Bacarəvanь—Dedov fabrikahь tuqьvsьhьn.
48. M. N. Fominanь—Leningrad ølkəhe Dzerzinski ismendəge fabrika tuqьvsьhьn.
49. M. V. Cekunovanь—Kunsevski kamvol' fabrikahь tuqьvsьhьn.
50. A. S. Zukovanь—„Serp həm molot" fabrikahь tuqьvsьhьn.
51. M. A. Klokovanь—Trexgornьj manufakturahь vaterşitsahьn.
52. J. G. Xitrovanь—Gluxovski kombinatь Novotrojski fabrikahь tuqьvsьhьn.
53. A. S. Gracevanь—Məskəvdəge „Krasnaja roza" inərigь tuqьvsьhьn.
54. I. I. Sidrofqa—Məskəvdəge „Burevestnik" ajaq kejeme fabrigь eşsehen-bolseciqьn.
55. V. I. Burkofqa—Molotof ismendəge ajaq zavodьnьŋ texnik direktorьn.
56. J. A. Kajatətь—Balaxnin qaqьđ kombinatьnьŋ texnik direktorьn.
57. S. A. Parvajinda—„Sevles" trestь Bonrovski zapanь brigadirь.
58. V. Ja. Zalgrofqa—„Mosles-prom" trestь Tumski lesokombinatьnьŋ Krusin uzkokolejka timer julьnьŋ maşinisьn.
59. I. T. Sergejefqa—„Mosles-prom" trestь Tumski lesomaşina stansahь kolonnahь traktorisьn.
60. A. S. Luckaskida—„Ve-[illegible]
[illegible]
78. M. M. Kozuxar'—Jekaterinski timer julьnьŋ Jasinovataja stansahь sostavitelen.
80. N. T. Zaxerko—Jekaterinski timer julьnьŋ Dnepropetrovski bylegeneŋ starşьj dispitceren.
81. A. S. Neudasinanь—Omski timer julьnьŋ Omski stansahь strelocnitsahьn.
82. A. B. Spiridonovanь—Oktəbr' timer julьnьŋ juldarđь remontlav rabotnitsahьn.
83. K. T. Pegonnoga—Ussurij timer julьnьŋ Tykan stansahь 6-ьs okolotok jul masterьn.
84. A. I. Jəliajəfqa—„Mozerest" zavodь tokaren.
85. G. A. Vazmitinofqa—Zakavkaz timer julьnьŋ Baku depohь maşinisьn.
86. V. A. Balkofqa—Azov—Qara diŋgeđ timer julьnьŋ Kafkazskaja stansahь vagon smazsiqьn.
87. M. G. Zalatorəfqa—Sev. Kavkaz timer julьnьŋ meneral vodьj depohь maşinisьn.
88. A. V. Toropofqa—Kirovski timer julьnьŋ Mga stansahь julь obxodsiqьn.
89. M. M. Vosvudskida—Kөnjaq—Kөn anlaş timer julьnьŋ Xristinovka depohь maşinisьn.
90. I. I. Ivanofqa—Metropoliten maşinisьn.
91. A. T. Igəşinda—Perm timer julьnьŋ Vereşcagino depohь maşinisьn.
92. A. P. Melaxofqa—Tьnьq okejan bassejenь „Stalingrad" paroxodь kapitanьn.
93. A. I. Patraşqa—Odessa portьnьŋ grazsiktar brigadirьn.
94. F. G. Kosinanda—25-se Oktəbr' ismendəge Gor'ki zavodьnьŋ kuznestar brigadirьn.
95. V. S. Mamakinda—№ 9 radiozavodtьŋ metall bujьnsa graverşьlar brigadirьn.
96. P. A. Mariejəvanь—Stalin qalahьnьŋ qalalar ara telefon stansahь brigadirьna.

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь predsedatele: **M. Kalinin**
SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь sekretarь: **I. Akulof.**
Məskəv, Kremel 1935 jьl 8-se dekabr'

KƏNSЬQЬŞ AFRIKALAQЬ HUQЬŞ

DESSI QALAHЬNA HAVA HƏŽYME

London, 7. Gazetalar Italia samoljottarьnьŋ Dessi qalahьn tupqa totqan vaqьttarьnda yleysəlar həm jaralanьvsьlar turahьnda tərle bandar kiltərələr. „Dejli ekspress" gazetahьnьŋ Dessi qalahьndaqь xəbərsehe in dur bandь aira—ul 53 keşeneŋ ylterelgənlegen həm jattarsa keşeneŋ jaralanqanlьqьn jađa, Kypselek taşkil itkən məqlymat bujьnsa unda 32 keşe ylterelgən, 200 keşe jaralanqan. Jaralanьvsьlar arahьnda fransuz həm amerikalь zurnalistar bar. Bьl turalaqь bətə xəbərđarđa amerikalьlar gospitalenə, unьŋ əstəndə Qьđьl tare jəmqiətenen bildəhe həm Tөnjaq Amerika flagь bulьvьna qaramaqtan, Italia samoljottarьnьŋ qəst menən bomba taşlaqanlьqtarь ajrьvsa kyrhətelə.

„Bəgen Dessi qalahьna Angliahьŋ Addis-Abebalaqь xarbi attaşehe polkovnik Xolt kitte.

Bəgen Addis-Abebala iqlan itelgən rəsmi məlymətterđə bьlaj tip ajtelə: „front artьnda urьnlaşqan həm haldattar bulmaqan punkttarđь tupqa totovđarđь ekonomik sanksialarđь kiŋəjtev, əgerək ta Italiaqa neft jebərevđe tьjьv julь menən tuqtatьrqa mөmkin tygelme, tigən huravđь birergə mөmkin".

„Britiş junajted press" agentstvohьnьŋ Addis-Abebalaqь xəbərsehe bəgen Italia samoljottarьnьŋ Dessi qalahьna jaŋь həžymdəre bulqanlьqьn jađa.

Rim, 8. Gazetalar Italia aviatsiahьnьn Dessi qalahь rajonьn tupqa totovьnьŋ tafsilьn jađalar. Bьl həžymqə 18 samoljot qatnaşqan. ular yđđəreneŋ basalarьnan Dessi qalahьna tikləm arьp jetep həm unan ajlanьp qajtьp bətəhe 900 kilometr jul ytkəndər. Matbuqat bьl həžymde „dur hunav" tip ataj. Gazetalarđьŋ hyđđərenə qaraqanda, aviatsianьŋ xərəkəte abissintsalarđьŋ 2.600 metr bejeklektəge tavdarqa urьnlaşqanlьqtarь menən də qьjьnlaşqanьqa kyrhətələr.

Italia sьqanaqtarьnan alьnqan xəbərđarđa Abissinia qəraltarьnьŋ xəđer jaqşь qorallanqan bulqanlьqtarь, mьltьrovkaqa ejrənьvsьlektare həm Italia samoljottarьna pulemettar həm zenit puşkalarьnan uk menən qarşь alqanlьqtarь kyrhətelə.

VKP(b) YDƏK KOMITETЬNЬŊ TARIXI MƏRƏŽƏQƏTENƏ IKE JЬL TULA

Oşo jьldьŋ 22 dekabrenda VKP(b) Ydək komitetьnьŋ aðьq predpriatielarenda sanitarle həm gigiena qaqiðəlaren urьnlaştьrьv turahьndaqь qarar ələ ko- mi tərqə, krajkomdarqa, milli kompartiiarðьŋ ydək komitetlarьna həm aðьq zavodtarьnьŋ, fabriktarðьŋ parti ojoşmalarьna qarala sьŋqan tarixi mərəžəqətenə ike jьl tula.

VKP(b) Ydək komitetь, partia həm profsojuz ojoşmalarь jarðamьnda, aðьq predpriatielarenen direktorðarьna həm bəlә administrativ—texnik personaldarьna predpriatiela eşqь sanitarle həm gigiena qaqiðəlaren teqlarqa taq'im itte. Ydək komitet bəlә predpriatielarðan jaqşь sьjfatlь produksia eşlap sьqarьvðь talap itte həm kəndiləsen bulmaqan, jarьm fabrikat sьj'jonen həm laboratoria analizьnan başqa produktьlar eşlap sьqarьvðь qatьq tьjðь.

Aðьq predpriatielarь bьl tarixi kyrhətmənəŋ sьqьp jaqşь sьjfatlь produksia eşləp sьqarьvða kyp kenə unsştarqa irestelar. Xəzer inde kyp aðьq predpriatielarenda tadalьq, hər ber eşsenen eş aldьnan duş qabul itkənen, qьrьnьp jəregənen, yð eş urьnь həm maşinalьn hər vaqьtta taðə tottьrьп kyrergə bula. Tadalьq xəzer hər ber eşsenen kendəlek qaðatena əjlənə bara.

Əlә makaron fabrikahь, Belbesaj araqь zavodь, Əlә maj punktь həm əlk kyp başqa predpriatielar Ydək komitetьnьŋ direktivahьn ytəvðəŋ jaqşь elgeləşə bulьp alalar.

Ləkin jaqşь sьjfatlь produksia eşləp sьqarьvða yððaren xeðmətsəndar aldьnda javaplь bulmavsь, Ydək komitet kyrhətmələrenen ytəlməvse ajьrьm aðьq predpriatielarða bar.

Qala ydəgendə Ikmək zavodь bar. Ləkin unda tadalьq juq. Zavodtьŋ sexlarьnda tuðan, ete nalarь qara, tədrələre bьsьrьq. Eşselar bьsьrьq xalattar menən jerəjðər. Tьmaqtarьn aldьrmajðar. Umьvalniklar həm təlstьmaldar jeterlek tygel. Parikmaxerskaja tьqьð, bьsьrьq, xətta zavodın jaqşь, təðə itep ojoru davajь itelgən bulьt ta juq. Stolovoj turahьnda həjləp tə torahь juq.

№ 1 pekarnala la şul uq xəl. Sextar sьərn menən tulqan. Ikmək zavodьnda la, pekarnala la qujьlqan ventiliatsialar eşləmajðər. Ə Ikmək beşerev proməşlennostьnda bьl hiç ber rexsət itelə torqan eş tygel. Əlә araqь zavodьnda baktar kyp vaqьt qajnaqan hьv urьnьna, qajnamaqan hьv menən tulqan bula. Tьðьlamal, xalattar bьsьrьq, ular 3-4 aj bujьna alьştьrьlmajdar. Duş eşləməj. Eşselar aj hajьn meditsina tikşereve ayь ytkərelmajðər h. b.

Bьna ajьrьm predpriatielar oşondaj xəldə jəşəjðər. Şul uq Şiŋma kykəj-qoşsoloq kombinatь la oşo qara tədmələ torovsьlar səfenə ina.

Predpriatiela eşqь sanitarle-gigiena qaqiðəlaren urьnlaştьrьv əsen əllə nindəj kyp summalar tygevðə talap itmaj, bьnьŋ əsen eşlə bol'şevistik ojoştorov, jetəkselarðəŋ Ydək komitet qararьn ytəvðə ðьrьqtьqьr itevðəre genə talap itelə. Ykeneska qarşь partiala həm partiahьð jetəkselar bьl elementar talaptarðь aŋlap jetkermagəndər alə.

Aðьq predpriatielarenen jaqьndaqь burьsь—Ydək komitetьnьŋ bьl tarixi qararьn tulьhьnsa tormoşqa aşqarьvðan tora.

Sotsialistik xeðmətteŋ juqarь kyrhətkestəren birevse staxanovsьlar, tadalьq, kul'turalьlьq, eş urьndarьn taða totov əlkahendə lə başqalarqa elgə kyrhətergə tejeşlar.

SƏFƏRQƏLEJEF.

JЬJЬLЬŞTAR QASAN BULALAR

Byzdək orloqoloq sovxozь partkomьnda (partkom sekretarь ip. Radionof) barlьqь 38 kommunist bar. Partkom jaьnьnda 16 keşenən teləktəştar gruppahь la ojoştorolqan.

Partkomdaŋ nojabr həm dekabr ajdarь əsen eş planь tөðəp, politik-xuzalьq kampaniалar, staxanovsьlar, texnika uqьvь, kadrdar turahьndaqь məs'ələ kendəŋ ydək məs'ələhe itep qujьlqan. Ləkin, kommunistarðaŋ yð ara xisaplarьn qujьv turahьnda ber nəmə la ajtelmagən.

Jьjьlьş bulalь kendə-ken tarlibe aldan belderelhə lə, jьjьlьşqa kommunistarðaŋ bьrь la kilmajðər.

Bьg-sak lə Vedin Finis həm Jəxindar bьr vaqьtta la jьjьlьşqa qatnaşqandarь juq. Vidin Finis—tenge qaravьlda torqanlьqtan jьjьlьşqa kilə almaj. Ə uqa jьjьlьşqa jörergə şarttar tьvðьrьlmaqan.

Teləktəştərðəŋ Rudnef (traktorist) Janqurazof (masterskojda eşlaj), Fazlьaxmətef (kombajner) jьjьlьşqa kilmajðər. Sənki partia ojoştorovsьlarь Jaxin həm Səjetqəlejeftar teləktəştərgə jьjьlьşьŋ qasan bulьvь turahьnda belderməjðər. Teləktəştər arahьnda eşləv bətenləj artьqь planqa qujьlqan. Teləktəştər gruppahь ojoştorolqandan birle, ular menən bь barь ike tapqьr qьna beseda ytkərelgən.

Jьjьlьş qarardarьnьŋ ytəleşe tikşerelmaj. Kommunistarqa, teləktəştərgə partkom tarafьnan ajьrьm zadanielar birelha la, partkom sekretarь Radionof ularðьŋ ytəleşen tikşermagən.

Eşləge bьndaj jetəşheðlektər batarelarga, partia jьjьlьşlarьnьŋ əðərlek menən kommunistarðь, teləktəştərðə tərbiələv xaraktərьnda aşqarьlьrqa tejeş.

Өxtarөjef

MALSЬLЬQ

MALSЬLЬQ EŞE MENƏN

JER BYLEGE KONKRET JETƏKSELEK ITMƏJ

Jomaquza rajonьndaqь kolxozdarða sьsqa balalarь həm barьq baraştarь ybtərevdə dəvlət mal yrsetev planь artьqь menən ytəlgən. Ləkin bьðav həm qolon ybterev planь ytəlmagən. Planda qaralqanьsa 830 baş bьðav urьnьna 575 həm 574 baş qolon urьnьna 484 baş ybterelgən. Qolon yrsetev planьnьŋ ytəlməven bejələrðe toroqtorov kampaniahьn ojoştora belməv həm bejələrðe avьr eşkə jegep qolon haldьrьvðan kyrergə kərək. „Xodajeirde" kolxozьnda (predsedatele Adnabajef) 28 baş beje həm 3 toqom ajqьr bar. Şuqa qaramaştan 28 baş bejənən barь berehe genə qolonlaqan. Bьjьl barь 11 baş qьna toroqtorolqan. „Internatsional" kolxozьnda (predsedatele Osepenkov) 40 bejənən barь 3-ehe genə qolonlaqan. Ularðan da berehe ylgən, ikensehen ьyrь alqan.

Bьðav ybterevdə „Qьðьl majaq", „Qьðьl jul" həm „Maksim Gor'ki" kolxozdarь dəvlat planьn 160 protsentqa tiklem ytəgəndar. Ə, „K-Marks", „Pugacof", „Capajef", „Ural", „Kalinin" kolxozdarь 66 protsentqa qьna ytəj alqandar.

Rajonda bьðav kontraktovajt itev planь ydəlgən. 1 meŋ 100 baş bьðav kontraktovajt itev urьnьna 325 baş qьna bьðav kontraktovajt itelgən. Bьl eş menən avьl sovettarь bətenləj qьðьqhьnmajðar. Kolxozsьlar arahьnda aŋlatьv eştəre alьp barьlmaqan. „Internatsional", „Voroşilof", „Kyŋgak", „Put' Lenina" kolxozdarь əsen ber genə baş ta bьðav kontraktovajt itelmagən. Rajon davmalenðə jaş maldarðьŋ ylevə bьðavdarðan 3, sьsqa balalarьnan 6,7 həm barьq baraştarenan 6 protsentqa jetə. Jaş maldarðьŋ yleve „Pugacof" həm „Kalinin" kolxozdarьnda 12 protsentqa jetə.

Maldarðь qьşqa jьlь adbardar menən ta'min itev eşe başar. Plan bьjьr maldarь əsen 22, attar əsen 82 protsentqa ytəlgən. Ber genə kolxozda la zootexnikaqa tulь javap birgən mal adbarь juq. „Jalqьn" kolxozьnьŋ balta ostahь Saxi aqaj: „Bedðen kolxoz jetəkselәre jaŋь adbar tөðөrgә aqas alqandar. Ləkin „bьna tөðəjbeðebьnа tөðөjbeð" tip kiltərelgən aqastan jartьhьn başqa urьnqa totop bettelar. Bьna qьş jette inde, jaŋь adbardar juq, iske adbardar tөðөtelmagən" ti. Şuŋa tiklem ber genə kolxoz da ferma medirðərenə konsentrat mal adьqtarь akt menən tapşьrьlmaqan. Besən qьrðan taşьp aşatьlə. Fermala eşləvsəlәr arahьnda zootexminimum tynərəktәre ojoştorolmaqan. Rajon jer bylege rabotniktarь qьmьmən malsьlьqь alqa jebərevdə bьn bol'şevistik kөrəş alьp barmajðar.

I. Qaj.

MATBUQAT TARATЬV PLANЬ 108 PROTSENTQA YTƏLDE

Məqar rajonь Kөbəpqol sovetь pocta bylege, gazeta-žurnal həm xattarðь tapşьrьv eşen jaqşьrtьv maqsatь menən, xat taşьvsьlarqa jaqşь əttar berkette.

Xat taşьvsьlar kolxozsь massa arahьnda matbuqat taratьvða kin uşlarьv eştəre alьp baralar. Bьnьŋ nətijəhendə pocta bylege ... gazetalarьn taratьv əsen birelgən plan artьqьhь ytəlde.

Mətələn: „Başqortostan" 104 protsentqa, „Krasnaja Başkiria" 120 protsentqa həm „Jaş tөðөvse" gazetahь ... protsentqa jetkerelde.

Dəjəm alqanda matbuqat taratьv planь sovet dəvərəlendə 108 protsentqa ytəlde.

ƏJYPEF, KƏRIMЬF.

AÐЬQ PREDPRIATIELƏRE JЬLLЬQ PLANDЬ TULTЬRЬV ALDЬNDA

[illegible]

BER DEKTARÐAN 15 SENTNER DOXOD ALЬRQA

[illegible]

USMANЬF KUL'TURA EŞEN NARЬQLAMAJ

[illegible]

ƏƏMƏREF S.

BAŞSOJUZ KYÐ HAL

[illegible]

MƏXƏMƏTJANEF.

BASSR YBK HƏM XKS NЬN RESPUBLIKA TERRITORIAHЬNDA 1936 JЬLDA JERLE NALOQ HƏM SBORÐAR INDEREV TURAHЬNDAĞЬ 4-IX 1935 JЬL QARARЬNA ÖƏTƏMƏ TURAHЬNDA

BASSR YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARÐARЬ SOVETЬ QARARЬ

19 nojabr, 1935 jьl

[illegible]

POTREBKOOPERATSIALARÐA

SEL'PO AQSAHЬN TUÐÐЬRЬVSЬLARQA

NURIMAN PROKURORЬ QASAN SIK QUJЬR IKƏN?

[illegible]

GER JUQ, YLSƏVHED HATALAR

[illegible]

„BELEVSE".

JERLE MILLƏT KADRÐARЬ JUQ

[illegible]

„BELEVSE".

BAŞQORT, TATAR EŞSELƏREN SITLƏTƏLƏR

Starlatamaq lespromxozь,aqas aðerlav nektələrendə eşləvsə kadrovoj həm sezonьь eşselarðen kypselege tatar həm başqort bulьvьna qaramaştan, apparatь jetəkselarev sarahьna kereşmagən. Ul qьna la tygel, proizvodstvo ucastoktarьnda həm lespromxozda eşləvse başqort həm tatar rabotniktarьn sitlətev, qьðьrьqlav, eştən qьvьv kevek kyrenestar bar. Şul səbəple başqort, tatar rabotniktarь lespromxozdь taşlap kitkəndər. Begen lespromxoz apparatьnda ber genə lə başqort juq.

Yrlatelgən eşse **Ramejef** lespromxozda 4 jьl sekretar bulьp eşləne. Unь juq bar səbəptar menən qьðьrьqlap eştən qьvðьlar. Profsojuz əlkə komitetь unь qajtaнan eşkə alьvьь təqdim itha la, ul haman da eşkə alьnmaqan. Proran **Qudajarof** texnik **Idrisoftar**, kvartira həm tormoş şartь tьvðьrьlmav səbəple, taşlap kitevgə məžbyr buldьlar.

Başqort həm tatar rabotniktarьn sitlətev xəðergə kendə lə davam itə. Mətələn, Oktabr 18 jьllьqьnda ьylaklavgə proizvodstvo ucastoktarь tarafьnan kyrhətelgən başqort həm tatar eşselaren lespromxoz cinovniktarь isemlektən teşerep qaldьrðьlar. Starlьbaş ucastoqьnьŋ proranь **Daşkin Xajaulla** planьь 200 protsentqa ytəgəne əsen 150 humqa qьna ьylaklande, şul uq vaqьtta planь 100 protsentqa ytəgən Majaka ucastoqьnьŋ proranь **Samokin** 630 humqa ьylaklande.

Ucastoktarðan bajramqa, kəŋəşmələrgə udarniktar saqьrьlalar, ularðь ucastoktar "udarnik tip kyrhətələr, ə lespromxoz cinovniktarь bьxas qorop, isemlektən teşerep qaldьralar. Proizvodstvolaqь udarnik eşselar urьnьna kyberək proranlar qьna ьylaklanalar. Bylaklavðar xəðergəsə kabinet tərtibendə ytkərelə. Staxanovsьlьq xərəkəte həm staxanovsьlar turahьnda qajqьrtьvsь la juq.

Lespromxozdьŋ profsojuz eşe **Zotovin** tigən ber keşe qulьna tapşьrьlqan. Ul 5 meŋ humdan artьq profsojuz milken tuððьrðь. Profsojuz eşe aðьlqan. Ucastoktarða qьðьl majeş, radio kevek nəmələr juq. Ucastoktarða qь eşselar ajðar bujьnsa gazeta kyrməjðər. Sөnki profsojuz komitetь matnaqat əsen bildalənqən aqsanь başqa eştərgə totqan. Profsojuzdьŋ əlkə komitetь (predsedatel Mansurьf) ylenen keşehen bьnda oşo kəndərðə genə jəberðe. Ber nisə ajdar davam itkən jenajatsel kyrneştərgə vaqьtьnda sara kyrmane.

IV-kvartal ytep ta bara. Aqas aðerlav planь 15-20 protsentqa qьna ytəlgən. Lespromxoz jetəkselarь konkret sara kyrev, jetəkselekte kytərev urьnьna, eşte yð aqьşьna qujьp kabinettarða ultьralar. Ular kolxozdar menən dogovor tөðөv menən eş bətkən tip itəplajðar.

Ş.

BAQALЬ SEL'POLARЬ IGEN HATЬP ALЬVQA ƏÐERLƏNMƏGƏNDƏR

Baqalь, 7 (BaşTASS). Potrebkooperatsianьŋ eşen qajtanan qorov turahьnda VKP(b) Ydək komitetь həm Sovnarkom qararь sьqqanqa kyp vaqьttar ytevgə qaramaštan, Baqalь Rajpotrebsojuzь ələ bulha eşte qajtanan qorqanь juq. Ikee Malin sel'pohьnda bьl qararðь belmajðar.

Igen hatьp alьv eşe nik aqrьn bara. Igen hatьvsьlar əsen kilgən tovarðarðь hatmajðar. Manufakturanь ylsəp hatьrqa metrðar juq.

Qoros sel'pohь kolxozsьlarðan igen hatьp alьvqa əðerlənmagənlektən kiltərelgən igendərðe qabul itməj. 25 nojabrenda igen hatьrqa kilgən kolxozsь Soltanof həm Karipoftarðьŋ igendaren qabul itməj qajtarьp jebərðelar.

AQAS ƏÐERLƏV

KRASNO-USOL LESPROMXOZЬ AQAS ƏÐERLƏVÐƏ JENƏJƏTSEL ƏÐƏ

Partia həm xөkymətteŋ kyrhətevðərenə, qulda bətə memkinlektar bulьvqa qaramastan—Krasno-Usol lespromxozь oşo kəŋgəsə aqas əðerləvðə ojoştormaqan. IV-kvartaldan təvgelke ajь ytə, ə şuqa tiklem lespromxoz həm unьŋ ucastoktarь ber kubometr ðə əðerləmagəndar. Bьnьŋ səbəbe aðьq. Krasno-Usol lespromxozь aqas əðerləvgə aldan əðerlek kyrmane. Mətələn, oşo kəŋgə tiklem eşse kөstərenə dogovor tөðөlmagən.

Aqas əðerləv ucastkalarь bexonda hiç ber əðerlekheð qarşьlanalar. Mətələn, IV kvartalda 20 meŋ kubometr əðerlərgə tejeşle bulqan **Taşlь** ucastkahьnda torlaqtar əðerlənmagən. Begen aqas əðerləvgə kilevse kolxozsьlarðь urьnlaştьrьrqa torlaqtar juq. Ikmək həm başqa aðьq menən ta'min itev əsen larjoktar juq. Eşselar oşo kənda la ikmək hatьp alьv əsen 15-20 kilometrðaqь avьlqa qajtьp jerajðər.

Lespromxoz jetəkselarenen eşlekheðlektəre arqahьnda 40 meŋ kubometr aqas **Jedem** bьvьnda tuŋьp qaldь. Ularðь jar qьrьna sьqarьrqa tulь memkinlek bar ine. Jukuralies trestь aşьqьs sarahьna kereşmə aqas əðerləv planь ədeləv qorqьnьs xətәndə qalaraq.

M.A.

OLO JЬLQA UCASTOQЬNDA EŞSE TƏ'MINƏTE OJOŞTOROLMAQAN

Beloret lespromxozьnьŋ Olo jьlqa ucastoqьnda aqas qьrqьvsьlarqa hiç ber kul'tura, tormoş şartь tьvðьrьlmaqan. Eşse baraktarь hьvьq, klub, qьðьl majeş, kontora həm eşse baraktarьn qaрыv, jьvьv jaşe jetmagən balalarqa tapşьrьp qujьlqan. Ucastokta ikmək, it, maj kevek kərəkle aðьq bulьn la, eş xaqь həm avans birelmav səbəple eşselar aðьqtь hatьp alь almajьnsa ьvьklan kiltərergə məžbyr bulalar. Aqsana bulha la şul uq səbəplar menən unan fajðalanьvьь juq. 2-3 kən eşləp aðьqqa qajtьp jerev arqahьnda eş normalarь ytəlmaj. Beloret lespromxozь bьnda tərtipsezlekte kesajterga tejeş.

Buranqol

PLANDЬ SROQЬNAN ELEK YTƏNELƏR

Avьrqazь rajon başqarma komitetь saqьrqan kəŋəşmələ kolxoz jetəkselarь sezon planьn dekabr ajьnda tamamlavqa hyð birgəjnelar. „Kirof" (predsedatele Ibrahimof) həm „Krasnьj paxar'" (predsedatele Kuskof) kolxozdarь IV kvartal planьn 20 nojabrgə ytənelar. „Kirof" kolxozь 240 urьnьna 368 kubometr, „Krasnьj paxar'" kolxozь 450 urьnьna 470 kubometr əðerləne. „Kirof" kolxozь ytkən jьl ьylaklangajne. Bьjьl Starlatamaq lespromxozь „Kirof" kolxozьn 250, „Krasnьj paxar'" kolxozьn 100 humlьq taqtə həm tөðөv materialь menən ьylaklane.

Şu'aj bulha la rajondьn qajhь ber kolxozdarь plan ður tygel tip tarьlьşqa birelgandar. Mətələn „Krasnьj nor" kolxozь aqas əðerləvðe elgələ itep ojoştorqanь, plandь vaqьtьnda ytəgəne əsen ytkən jьl ьylaklande. Ə begen „plan ður tygel, elgərmen" tip aqas əðerləvðe ojoştormaqan. Şuqa kyrə rajon kylәmendə planьŋ ytəleşe qənəqətlənerlek tygel alə. 1 dekabrga 1595 kubometr əðerlənep plan 26 protsentqa qьna ytəlde.

ŞƏRIPЬF.

XRONIKA

Oşo jьldьŋ 10-nь dekabrenda ƏFƏ qala sovetь xalьqь, radio tьŋlavsьlarðьŋ ... qala konferentsialarь asьla.

* *

Əlә qalahьn radiofikatsialaştьrьv jьl dan jьl arta bara. Əgər 19...-nsь jьl 1500 radio nөktә ... birle, jaŋь ... arьq ... həm 10,000 eşe ... xeðmətlarðə xeðmətlənerə.

* *

Oðaq tikşerevdəŋ hьŋ, bьjьlь kəndərðə Leningrad, Stalingrad, Voronež həm başqa şəhər qala radio stantsialarьn translatsialavqa memkinlek bulde. Bьl radio tapşьrьvðarьь tьŋlaudergə memkinlek tьvðьrь.

* *

Dyrtojle, 9. (BaşTASS). Sverdlof ismendəge kolxozdaŋ kolxozsьhь Stogof jenseð ... aqas ... tikşerə. Stogof ...

-Sojuz Prezidium Stogofqa 80 hum aqsa menən ьylaklane.

* *

Dyrtojle, 9. (BaşTASS). MTS-tьŋ avtomaşinalar mexanigь Pedancuk, ... Sucnof, Filipof, Popoflar ... avtomaşina menən ... Filipof qьtь jaralanqan.

KƏNDƏLEK VAQIQALAR

* **Oşo jьldьŋ** 24 nojabrenda. Recnoj urьnьnda 7 nomerlь jortta torovsь T. Stertseltьŋ kvartirahьnan 40 hum aqsa həm 250 humlьq zajom juqalqan.

Aqsanь həm zajomda St... kvartiraьь—ikense ... 10 jəşlek Ivanof Viktor urlaqanь belende.

Ivanof Viktor jenajatselarðe eðləv ьylegendə aqsa həm zajom urlaqanlьqьn əjtte.

* **4 dekabrðə**, ke ... Starlatamaq avto-məktəbenen mexanigь Voronin həm şofer Ioni ... avtomaşinaqa maltas taştarь tejəp kitələr da avtomaşinanь qaravьlhьð Zen sova həm Jegora Sazonof urramdaqь majəska qalderep, aqsanaqa indelar. Şul vaqьtta maşinanь bildahed keşe alьp kitə. Aqsanadan Voronin həm şofer sьqьvalar maşina urьnьnda bulmaj.

Maşinanь eðləp qarabalar ða taьlьmaьь.

Maşinanьŋ nomerь 06-07. Jaqьnьna „Ucebnaja" tip jaðьlqan.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

BASSR JERLE PROMЬJŞLENNOSЬNA QARAQAN „8 MART" FABRIKAHЬ TARAFЬNAN

ƏÐER KEJEMDƏR KYRGƏÐMƏHE OJOŞTOROLDO

Fabrika tarafьnan tegelə torqan irdar, qatьn-qьððar həm balalar kejeme pavilionь.

KYRGƏÐMƏNEŊ MAQSATЬ — Fabrika tarafьnan tegelgən kejemdərðe kyrhətev həm Başqortostan xeðmətsəndarenen hurarðarьn ...

KYRGƏÐMƏ ASЬQ BULA — 1935 jьldьŋ 10 dekabrenan alьp 20 dekabrena tiklem, hər kən irtənge saqat 10-dan kiske saqat 9-qa tiklem.

KYRGƏÐMƏGƏ SAQЬRAБЬÐ — Eşselarðe, kolxozsьlarðь, xeðmətsəndarðe, jort xuajьkalaren həm uqьvsьlarðь. Kyrgəðməne qarap ...

... kejeme ... Kyrgəðmə adresь: Əfə qalahь, Sotsialistik uramь №11, ... klubь. ... 1935 jьldьŋ 31 dekabrena ...

„8 mart" fabrikahь direktorь—ŞUL'MAN

KUL'TURA HARAJЬ

10 dekabr'

RƏDOVOJ ŞIBUNINDЬŊ EŞE

11 dekabr'

TƏŞƏMLƏ URЬN

Kassa saqat 1-dən kiske 10-qa tiklem asьq bula.

Spektakl' 7,5 da başlana.

OŞO jьldьŋ 12-se dekabrenda uqьvsьlar əsen irtənge spektakl'.

„MESSANIN VO DVORƏNSTVE"

Əlbəndar indeselmaj.

1—3

„ZAGOTZERNO" ... punktь (Frunze uramь, 94) ... ber jaŋь ... kəsaga ... 1—3

„REZINOSBЬJT" ...

BELDEREV

14 dekabrðə kiske saqat 7-lə Başqortostan ... avtoðar ... poesia ... ə ... Əfə qalahьnda ... jaðvsь həm tomaşasьlar saqьrьla.

BSJS pravleniehь.

Başqalme masina-traktor masterskojь avtomaşinalarqa ... detaldarða qorop ... qabul itə. Adresь: TASSR, Başqalme qalahь, Gertsen uramь ...

BAŞOBPOMOÐЬŊ likvidatsia komissiahь ... kreditorðarь ... 10-sь dekabrenan ...

NARXOZUCOT, 1936-jьldьŋ başьnda asьlasaq Narxozucottan ucastok həm rajon inspektorðarь əðerləv kursьna qarьzalar qabul itə.

Kursqa aльnьь ... 7 jьllьq məktəp ... həm eş staжь 2 jьldan da kəm bulmaqan kommunist həm komsomoldar qьna alьna. Qarьza menən bergə ... dokumenttarðь birergə kərək: ... anketa ... tuvьŋ turahьnda ... metrika ... dokumenttar ... 2 dana foto ... Dokumenttar ... Kursqa alьnvьsьlar 150 humdan 200 humqa tiklem miqdarða stipendia həm dajьm jatoq menən ta'min itelə.

Kursqa inqanda, 7 jьllьq məktəp ... imtixan birev məžbyri.

... Əfə, ... uramь ... Başnarxozucot, ...

BAŞNARXOZUCOT

Əfə, „Oktabr nətižəhe" tipografiahь. Başglavlit vəkile № 3886 Zakaz № 2781.

УФИМСКАЯ
Городская Массовая
ЧИТАЛЬНЯ

BӨTӘ ILDӘRDӘN PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGEƑ!

AŞЬM HAҺЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьn Başqortostan Өlkә һәm Өfә qala komitettarь, Başqortostan Ydәk Başqorma Komitetь һәm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е. Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 282

11 DEKABR ŞARŞAMBE 1935 JЬL

ILDEN DANLЬQLЬ KEŞE LӘRENӘ NAGRADA

Staxanofsьlardьn sәtә Sojuz kәŋәşmәhe triвunahьnda iptәş STALIN ... [illegible]

... [illegible]

ӨFӘ AJAQ KEJEME FABRIKAҺЬ STAXANOFSЬLARЬNЬŊ EŞ METODЬN—

BAŞQORTOSTANDЬŊ BӨTӘ JERLE PROMЬJŞLENNOST PREDPRIATIELӘRENӘ KYSERERGӘ

Ajaq kejeme fәвrikahь smetaninsьlarь narkom ip. JӘҺYDIN qavul itevendә

8 dekaвrdә Başqortostan jerle promыjşlennost xalьq komissarь ip. JӘҺYDIN ... [illegible]

... [illegible] ... par, xatta unan da aşьrap ytajeđ.

Xәđer produksianьŋ sьjfatь jaqşьrdь. Eşlәngәn produksianьŋ 88 protsentь вerense sort. Tiŋ fәвrikanьŋ maşinalarьna remont jahav, jaqşьraq alьna kәrәklek turahьnda ajtte. Staxanofsь—LOSKUTOF (komsomoles, doprizьvnik) ydәmdeŋ eş normamdь 400 protsentqa jetkerep ytajem. ƏQQa min STALIN iptәşteŋ sәtә Sojuz staxanofsьlar kәŋәşmәhendә hөjlәgәn telm-ren ejrәngәs kenә elgәştem. Elek mineŋ arьnda dyrt keşe eşlәj ine. Ə xәđer min вer ydem eşlәjem,—ti.

Ip. SIDROVA—min staxanofsa eş metodь sьqqanqa tikkәm 135 par ajaq kejeme eşlәj inem dә, art-ьqan eşlәmәj torqajnьm. Ə xәđer Staxanof—Smetanin eş metodьn işterv menәn 135 par urьnьna 300, 320, 330 par eşlәjem. Xatta unan da arttьrьrqa memkinlegem вar,—ti. Şulaj uq QӘBDELQӘRӘJEF iptәş (komsomoles, doprizьvnik) ydeneŋ tormoşo jaqşьrqanьn һәm kyŋelleләngәnen hөjlәj. Min, ti oktәвr ajьnda 700 par, NIKOLAJEF—50 par urьnьna 125 par ajaq ytajђar. Bьndaj jaŋь keşelәr fәвrikala һәm hajьn artalar. Jәşәhen proletariattьŋ вөjek jetәksehe ip. STALIN tip hyđen tamamlaj.

Aδaqqь hyđ ip. JӘҺYDINQӘ вirelә.

JӘҺYDIN iptәş RSFSR jerle promыjşlennost' xalьq komissarь UXANЬFtьŋ—Başqortostandьŋ jerle promыjşlennostьnьŋ вaşqa predpriatielәrenә qaraqanda, Өfә ajaq kejeme fәвrikahьnda Staxanof eş metodь jaqşь qullanьlqanь turahьnda hөjlәrgәn uqьnь. Fәвrikanьŋ iŋ jaqşь staxanofsьlarьn вylәklәy esen 5 meŋ hum aqsa вylgәnlegen һәm direktor Seleverstoftьŋ yđen ajьq eş xaqь menәn вylәklәneven ajtte. Өfә ajaq kejeme fәвrikahьnьŋ eş metodь вөtә Başqortostan jerle promыjşlennost predpriatielәrenә alqa вulьrqa tejeş. Şuneŋ esen dә jaqşь texnikaqa eja вulqan keşelәr әđerlәrgә kәrәk. Fәвrika totoşo menәn staxanofsa eşlәrgә tejeş.

QӘJ IDRIS.

JULBAŞЬ TELMӘRENӘ JAVAP

Aqjar. 10. (Telegraf вujьnsa). Beđ, Xajвulla rajonьnьŋ avьl xuzalьqь вelgestәre һәm alдьnqь komвajnerdarь iptәş Stalindьŋ telmәren ejrәnev һәm avьl xuzalьqьna staxanofsьlarsa eşlәv metodьn kyserevdә tikşerev sljotьna jьjnaldьq.

Beđ вelgestәr, iptәş Stalindьŋ kyrhәtmәlәre menәn qorallanьp, sәtә kesәneđđә kolxoz вasьvdarьnda agrotexnika sarałarь ytkәrevgә һәm kolxozsьlarqa вьl eşte ydlәştereвgә jыrđamlaşьvqa вirәsәkвeđ һәm вeđ, VKP(в) Өlkә komitetьn kilәhe jьlda urtasa har вer gektardan 15 sentner urożaj alьvqa ьşandьrabьđ. **Sljot prezidiumь.**

□ **Nuriman** rajonьnda, 1-dekaвrdә kolxozsьlardьn 4 rajon sljotь вulьp ytte. Sljotta 300 udarnik qatnaştь. Sljotta udarnik-kolxozsьlardьŋ вөtә Başqortostan 3 se sjezdь merәsәqәten ejrәneldә. Delegattar yđ ehtәrenә kolxozdarda staxanofsьlьq eş metodьn ydlәşterev turahьnda konkret jeklәmәlәr aldьlar. NASЬJREF.

□ **Bozajaz**, 10 (BөşTASS). Aldьnqь komвajner һәm komвajnerkalar kәŋәşmәhendә hөjlәgәn iptәş Stalin telmәren ejrәnev һaqьnda, Kalinin isemendәge arteldeŋ aqzalarь kooperatsiaqa ehtәmә 112 sentner igen hattьlar һәm 1936 jьlda вer gektardan kәmendә 18 sentner urożaj alьrqa jeklәmә aldьlar.

KAPITAL ILDӘRENDӘ

LAVAL' MENӘN XOR HӘJLӘŞEVDӘRE

Paris, 7. Gavas agentstvohь xәвar itә: „Laval' menәn Xorđьŋ вesedahь 2 sәgәt dәvam itte. Laval' matвuqatqa tyвәndәge вelderevde вirde: „har ike ministr tьqьđ xeđmәttәşlek politikahьn dәvam itev turahьnda ike xөkymәt arahьnda tulь kileşev вulqanlьqьn kyrhәttelәr. Laval' menәn Xorđьŋ yđ ara feker alьşьvdarь ilaqa la dәvam itәsәk, uльŋ maqsatь Italia—Aвissinia konfliktьn duвtarsa xәl itev esen niged tawьvdan tora".

Paris, 8. Gavas xәвar itә: „Laval' menәn Xor вesedahь teştәn hun jәnә вaşlandь. Italia—Aвissinia konfliktьn xәl itev projektь turahьnda kileşevgә kilgәndәr вulьrqa kәrәk. Qajhь вer redaksion qьjьnlьqtarđь xәl itev esen hөjlәşevdәr dәvam itә".

Paris, 8. Gavas agentstvohьnьŋ xәвәre вujьnsa, Italia—Aвissinia konfliktьn tьnьs jul menәn xәl itev projektь turahьnda Laval' menәn Xor tulь kileşevgә kilgәndәr.

* *

Paris, 8. Gavas agentstvohь xәвar itә: „Fransia—Anglia hөjlәşevdәrenәn hun Laval' matвuqat vәkildәre esen вirgәn dәjem вelderevendә вьlaj tip ajtte: „вeđ Italia—Aвissinia konfliktьn duвtarsa xәl itev esen вaza вulьp xeđmәt itә alьrlьq formulanь edlәp taptьq. Xәđergә vaqьtta вьl formulanь iqlan itev turahьnda hyđ dә вulьvь memkin tygel, sөnki ul Anglia xөkymәtenә xәвar itelmәgәn ale. Unьŋ rizalьqь alьnqandan hun вьl formulanь qьđьqhьnqan xөkymәttәrđәn qaramaqьna, şulaj uq qarar qьqarьv esen Millәttәr ligahьna tapşьrьrqa kәrәk вulasaq. Beđ konfliktь tьnьs jul menәn һәm poçotlь reveşta memkin вulqan tiklem tiđerәk xәl itevđe tә'min itev әвiendә eşlәnek. Beđ вar ikeвeđ yđeвeđ irәşkәn hedәmtәlәr menәn qәnәqәtlәndek".

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 9. „Dejli telegraf" gazetьnьŋ Dessi qalahьndaqь xәвarsehe Italia samoljottarьnьŋ şul qalaqa jahaqan hөzymdәreneŋ tafsilьn xәвar itә. Ul hөzym vaqьtьnda ylgәndәr arahьnda вaştarь edelgәn вer әsәne һәm unьŋ ike вalahьn, ike ajaqьla edelgәn вer qatьndь, arqa hejәge aqtarьlqan вer вәlәkәj вalanь, şulaj uq ajaq һәm qulдarь ььqqan ikense вer вalanь kyrgәn.

Dessi qalahьna hava hөzyme jahalqan vaqьtta jaralanqan keşelәrđe 6 gruzovik Addis—Aвeвaqa alьp kildelәr.

Italia sьqanьqtarьnan alьn qan xәвәrđәrgә qaraqanda, kөnjaq frontьnda ras Desta armiahь Dava jьlqahь menәn Anglianьn Kenia kolonijahьnьŋ granitsahь arahьnda qьjьn xәlgә elәkkәn һәm Kenia granitsahьn ytergә mәзьyr вulьvь ixtimal. Ə „Tajms" xәвәrsehe вьnьŋ kirhenәsә hөjlәj. Unьŋ hyđđәre вujьnsa Ogaden provinsiahьnda Italia qәskәrđәre вetenlәj tip ajterlek paralizovajt itelgәndәr. „Ras Desta qәskәrđәreneŋ uŋ qanatьna italiandarđьŋ hөzym itevenь raвlaqan his вer terle mәqlymәttәr jaq".

Rejter agentstvohьnьŋ Addis-Aвeвaлaqь xәвәrsehe alqan rәsmi вulmaqan mәqlymәttәr вujьnsa, kyptәn tygel ras Desta armiahь menәn italiandarđьŋ đur kesәre arahьnda Dolonьq tөnjaqьnda qatь hugьş вulqan. Italiandarđan 700 keşe, ә aвissiniәlәrđәn 850 keşe ylgәn һәm jaralanqan. Italianьŋ 2 tankьn Aвissinia qәskәrđәre вaвьp alqandar.

Italiala huqьşqa һәm faşizmqa qarşь sьqьştar

Rim. 7. Şvejtsariәnьŋ eşselәr matвuqatь Italianьn kyp kenә xәвәrđәrđe iqlan itә.

Genuja qalahьnьŋ eşselәr jәşәgәn rajondarьnda oşo kөndәrđә huqьşqa qarşь protest вelderge n plakattar jәвeştergәndәr. Bьl plakattar ergәhenә eşselәrđeŋ đur tөrkөmdәre jьjьlьp, faşizmqa һәm huqьşqa qarşь qatьq mitingtar ytkәrelgәn.

San—Pietro qalahьnda Afrikaqa eşlәrgә jeвәrelgәn eşselәrđeŋ qatьndarь һәm әsәlәre qala idarahь aldьnda „вeđgә huqьş", „вeđgә ikmәk һәm eş talap itәвeđ" tigәn lozungtar menәn kesle demonstratsia ojoşturqandar. Faşistarqa qarşь agitatsia esen вer nisә kөn elek qulqa alьnqan qalьn-qьđdar oşo demonstratsiaqa qatnaşьvsьlarđьŋ talaвь menәn sьqarьlqandar.

Milan qalahьnda eşselәr arahьnda qьna tygel, вәlki вaq вurzuazia arahьnda la huqьş hedemtahьnda Italianьŋ qurqьnьslь xәldә вulqanlьqьn kyrhәtkәn һәm xөkymәt tarafьnan ytkәrelә torqan xajomqa qarşь вojkot iqlan itergә saqьrqan jәşeren listovkalar taratьla.

Turin qalahьndaqь kazarmalarda haldattar „вeđgә huqьş", „вeđgә faşizm" h. в. tigәn lozungtar menәn вer nisә tapqьr demonstratsialar ytkәrgәndәr. Kalusso qalahьnda Afrikaqa jeвәrev esen moвilizovajt itelgәn haldattar paroxodqa ultьrьr aldьnan „вeđgә faşizm" tigәn lozung menәn demonstratsia ojoşturqandar.

Şul uq gazettar Aвissinianьŋ tөnjaq frontьnьŋ вer ucastkahьnda „qara kyldәksәlәr" вatalionь вunt ojoşturqanlьqьn xәвar itәlәr. Bьl вunt vaqaђa itelgәn вylәktәrđe eirmәvđәn вaşlanьp, huqьşqa qarşь sьqьşqa әjlәngәn. Ul вatalion qoralhьđlandьrьlqan һәm aldaqь poziзialarqa jer qađьv eştәrenә jeвәrelgәn.

SOVET KINOOPERATORDARЬ ABISSINIALA

Addis-Aвeвa, 8. Bьnda sovet kinooperatordarь Sejtlin һәm Jevgorin kildelәr, ular Aвissiniaqa kino-foto promыjşlennostьnьŋ idarahь tarafьnan Italia-Aвissinia huqьşь vaqiqalarьn tөşerep alьv esen jeвәrelgәndәr. Kinooperatordar frontqa kitәlәr.

DIŊGED KONFERENSIANЬ ASЬLDЬ

Berlin, 9. Diŋgedđa qorallanьv mәs'әlәlәre вujьnsa saqьrьlqan konferensia. Bolduindьŋ kereş telmәre menәn asьldь. Anglia tьşqь eştәr ministre Xor konferensianьŋ predsedatele itep hajlandь.

ӨLTAJ QЬDЬL ARMIAHЬNЬŊ UŊЬŞLЬ HӨZYME

Tokio, 9. Simвun rengo agentstvohь. Qьtaj Qьđьl armiahьnьŋ Xo Lun һәm Seo Ke komandahь әkіьndaqь 30 meŋ keşelek otradь Nankindьŋ 20 nse diviziahьneŋ frontьn edep, Xunan provinsiahьnьŋ tөnjaq—kөnвajьş өleşendә Nankindьŋ general Ly Sen-su komandahь әkіьndaqь 28 nse armiahьna jemergeз udar jahaqanlьqьn вelderә. Qьtaj Qьđьl armiahь Juan jьlqahь вujlap kөnjaqьna taвa hөzym itkәn xәldә, Xunan provinsiahьnьŋ kөnвajьş өleşendә 8 ajađ tә yđ qulьna alqan inde. Unьŋ avangardь Funszan qalahьna вarьp jetkәn.

Qьtaj Qьđьl armiahь Guansi provinsiahьna jaqьnlaşьp kile, ajqanьa вьl provinsianьŋ xөkymәte granitsaqa 3 divizia qәskәr jeвәrđe. Guandun provinsiahь qәskәrđәreneŋ komandujuşie Xunan granitsahьna yđeneŋ ikense armiahьn jeвәrđe.

* *

FRANSIALA FAŞISTIK OJOŞMALARDЬ TARATЬV TURAHЬNDA QARAR

Paris, 7. Kisa deputattar palatahьnda qorallь, jarьm xәrвi ligalarđь taratьv turahьndaqь zakon projektьn tikşergәn vaqьtta kommunist Torez faşistik deputattarđьŋ monafiqlьqьn asьp вirđe.

Torez ulardьn monafiqlьqь irtәŋge alтьnsьta qorallьđanьrqa „әđer вulqanlьqtarьn" әjtep tә, deputattar palatahь faşistarđьŋ qorallь ojoşmalarьn taratьv turahьndaqь mәs'әlәne tikşerergә kereşkәs, uqa qьrqa qarşь torovđarь menәn вik әsьq kyrengәnlegen ajtte. Quldarь eşselәr qanьna вujalqan keşelәr menәn eşse sьjьnь vәkildәre arahьnda his вer kileşevđeŋ вulьvь memkin tygel, tine Torez. Kommunistar, palataqa tәqdim itelgәn zakon projektarьnьŋ jeterlek вulmaqanlьqtarьn aŋlaqan xәldә, şul zakondar esen tavьş вirәsәktәr, sөnki ular qorallь ojoşmalarqa qarşь jynәltelgәndәr.

Paris, 8. Deputattar palatahь tarafьnan faşistar ojoşmalarьna qarşь sьqarьlqan zakondar yđđәrenә dәjem diqqәtte ььqtarьlar. Politik dairalarda jaŋь zakondarqa faşizmdьn jeŋeleve tip qarajdar.

„Popyler" gazetьnda Blym faşizmqa qarşь xalьq frontьnьŋ jeŋep sьqqanlьqьn jađa. Respuвlikan вeklektәrđe haqlav mәs'әlәhendәge oşondaj вer kyreşelekte,—tip jađa gazet,—deputattar palatahь 6-nsь fevraldan hun вerense tapqьr jьjьlьp.

„Jumanite" gazetь faşistik xianatsьlarđь jeŋev esen tamamlavđь talap itkәn lozung menәn sьqtь. Torez deputattar palatahьnьŋ altьnsьь faşistik ojoşmalarđьŋ jemereleve menәn tamamlanqanlьqьn jađa.

* *

Praga, 8. „Prager tagвlat" gazetь Berlindәn xәвar itә: Germania faşistar partiahьnьŋ kyp kenә đur cinovniktarь qatьşqan xianattar asьlьv ajqanьa Berlindә „jәşeren tәftiş komissiahь" tөđelgәn. Bьl komissia xөkөm itevse rezimdeŋ „namььna" һәm faşistar partiahьnьŋ distsiplinahьna qaqьlqan вөtә eştәrđe qararqa tejeşle вulasaq.

Deputattar palatahьnda Mussolini sьqьşь

Rim. 7. Kyp ajđar вujьna dәvam itkәn edeklektәn hun deputattar palatahьnьŋ вөgөn saqьrьlqan ultьrьşьnda Mussolini Afrikalaqь huqьş arqahьnda kilep sьqqan xәl turahьnda hөjlәgәndә, tyвәndәgelәrđe ajtkan:

—„Iŋ huŋqь vaqьtta almasteranьŋ вer tiklem jaqşьrьv qolamattare вarlьqqa kildelәr. Lәkin vaqьtьnan elek һәm qadattan tьş әmәlielekkә aşьrьvdan haqlanьrqa kәrәk. Eksperttarđeŋ oзoraşьvь—ul әle hөjlәşevdәr tygel. Ham hөjlәşevđәr yđđәre la—saxetle hedemtә tigәn hyđ tygel әle. Anglianьŋ tьşqь eştәr ministre Xor tyвәnge palatala Italianь kesle zalendә kyrergә telәgәnlegen ajtte. Beđ вьnь iвәә alabьđ. Lәkin әgәr Italia kolonialarьnьŋ iminselege şulaj uq unьŋ ekspansia jahav memkinlege tә'min itelmәgәn вulha, unьŋ Jevropala kesle вulьvь memkin tygel".

Mussolini Italiaqa neft jeđerevđe tьjьv memkinlegeneŋ xәldә laqь la qamarlьşьrqanlьqьn ajtte. Unьŋ hyđđәre вujьnsa, krizisteŋ вarь tik „Italianьn Afrikalaqь zakonlь xoquqtarь" taныlqandan hun qьna xәl itelev memkin.

Huqьştьŋ вer kөne 33 million liraqa tөşә

Rim. 7. „Vatanqa jardam" kampaniahьn aktiv reveşta ytkәrev hedemtahьnda Rimda, gazettarđьŋ mәqlymәttәre вujьnsa, 400 kilogramm altьn jьjьlqan. Aqsaqa kyserqәndә ul altьn 5 million lira taşkil itә. Şul ajqanьa, sit il ekonomistarьnьŋ itәplave вujьnsa, вer aj huqьştьŋ Italiaqa вer milliard liraqa tөşkәnlegen һәm unьŋ kөnenә 33 million lira sьqьm jahaqanlьqьn ajterge kәrәk (lira—35 tin sәmahь).

Ekonomia tәrtiвendә Italiala вөtә kinolarqa, teatrđarqa, kafelarqa һәm şunьŋ kevek вaşqa predpriatielarqa eş vaqьtьn 1-2 sәgәtkә qьđqartьrqa tәqdim itelgәn.

Afrikanan Italia eşselәre qasalar

Vena, 7. Nejje syriƒer sejtyŋg" gazetьnьŋ Milan qalahьndaqь xәвәrsehe Kөnsьqьş Afrikaqa jul tөđev eştәrenә jaqşьnq đur alnşa massoвь reveşta jeвәrelgәn italian eşselәrđeŋ unan massovьj reveşta qasьvđarь turahьnda вelderә. Qasьvsьlar hanь 6.816 keşegә jetә. Ulardьn kyвehe avьrьv вulьp qajtqandar. Unda tropik avьrьvđarьnan kyp eşselәr ylgәn.

TIMER JULDARDA JӨK TEJӘV PLANЬ YTӘLӘ

Timer juldarđьŋ һәm ekspluatatsia sluzвalarьnьŋ jөk tejәv jьllьq planьn ytәgәnleктәre turahьnda Juldar xalьq komissarlьqьna ıнk kyp raporttar һәm вelderevdәr kilep tora.

Jөk tejәv jәhәtenәn yđđәre esen вildәlәngәn jьllьq planđь Kөnjaq-Kөnsьqьş, Jekaterinski, Perm, Maskav—Qazan, Maskav—Korski, Zaвajkal, Kirovski, Razan—Ural, Tөnjaq timer juldarь ytәnelәr inde.

Kyp kenә вytan juldar da jьllьq planđь ytәvgә jaqьnlaşqandar. Timer jul rabotniklarь yđ ehtәrenә plandan tьş jeddarsa meŋ vagon jөk tejәv turahьnda jeklәmәlәr alalar.

YZBӘKSTAN MAMЬQ TAPŞЬRЬV PLANЬN AŞЬRЬP YTӘNE

Taşkent, 9. Mamьq tapşьrьv jьllьq planьn 14 nojaвrgә ytәgәndәn hun, Yzвәkstan SSR nьn jetәkse ojoşmalarь ehtәmә reveşta jәnә 105 meŋ tonna mamьq jьjьrqa һәm вөtә jьjьlqan mamьq miqdarьn 1 million tonnaqa jetkererqә yđ ehtәrenә jeklәmә aldьlar.

Bьl jeklәmә xәđer ytәlde.

9 dekaвrqa respuвlika dәvlәtkә 1 million 103 tonna mamьq вirđe. Bьl hаn 1934 jьlda tapşьrьlqandan 283 meŋ tonnaqa artьq.

(„PRAVDA").

SOVETTAR SOJUZЬNDA

* * * * * *

TATARSTAN BERENSE URЬNDA

Qazan, 9. Qazanda mexanizmlaşьrьlqan igenselek staxanofsьlarьnьŋ вөtә Tatarstan sljotь asьldь. Sljotqa traktoristarđan, komвajnerdarđan һәm maşinistarđan 400 keşe kilde. Ular вьjьl rekordlь eş kyrhәtkestәre вirgәndәr.

Traktordar menәn eşlәv jәhәtenәn вьjьl respuвlika вөtә Sojuzda вerense urьndь aldь: unda har вer traktor menәn urtasa 700 gektar jer eşlәngәn.

Sljot iptәş Stalindьŋ VKP(в) Ydәk komitetьndaqь kәŋәşmәlә hөjlәgәn telmәren đur kyŋelleleк menәn ejrәnә һәm yđ ehtәrenә aldьnqь komвajnerdar һәm komвajnerkalar tarafьnan kәŋәşmәlә xalьqqa jьnaşьnь aldьnda ajtelgәn jeklәmәlәrđe ytәv mөjьndamaвьn ala.

TAQTA JARЬVĐЬN JAŊЬ REKORDTARЬ

Minski, 8. Vitevskidaqь „Pravda" isemendәge taqta jarьv zavodьnьŋ ramsiktarь Kopejko Sergej һәm Smol'ski Pavel taqta jarьv eşeneŋ jaŋь вөtә donja rekordьn qujdьlar. „Bolinder" sistemьndaqь №2 ramala eşlәvse Kopejko nөgөn 389,6 kuвometr taqta jardь. №3 ramala eşlәvse Smol'ski 443,65 kuвometr taqta jardь.

JЬLLЬQ PLAN SROGЬNAN ELEK YTӘLDE

BЬJALA, SEMENT PROMЬJŞLENNOSTЬNDA

Jeŋel promыjşlennost xalьq komissarlьqьnьŋ вьjala promыjşlennostь kyp kenә jьldardan hun вerense tapqьr вularaq jьllьq planđь srogьnan elek ytәne. 1935 jьlдьŋ 11 ajь esendә вөmski вьjala 1934 jьl esendә eşlәngәndәn 4,8 million kvadrat metr artьqьraq eşlәp sьqarьlqan, jaqşь sort havьtĥana—19,2 million dana һәm şişalar—34,2 million dana artьq eşlәngәn.

Sement promыjşlennostь klinker һәm sement eşlәv jьllьq programьn şulaj uq srogьnan elek ytәne. Jьl aδaqьna tiklem plandan tьş jәnә 1.300 meŋ miska sement eşlәp sьqarььsьq. Udqan jьl menәn saqьştьrqanda produksia 28 protsentqa artьq вulasaq һәm sementteŋ dә sьjfatь jaqşьraq вulasaq.

CELЯBE ZAVODЬ 114 TRAKTOR BIRDE

Celявe. 9. 8 dekaвrđa Celявe traktor zavodьnьŋ tep konvejernan вerense tapqьr вularaq 114 traktor alьndь. Ə projekt вujьnsa 112 traktor вildәlәngәn. Sвorşiktarđan вөtә smenalarь yđđәrenә вirelgәn normalar aşьrьp ytәnelәr.

TRAKTORDARĐЬ REMONTLAV BARЬŞЬ

Maşina-traktor stansalarь, hunqь mәqlymәttәr вujьnsa, 23.119 traktor remontlaqandar. Udqan jьl menәn saqьştьrqanda вөtә remont eştәreneŋ kylәme sama menәn ike tapqьr artьq.

Iŋ kesle traktordar parkьna eja вulqan MTS tarđan remont planьnьŋ iŋ đur protsent ytәlegen Ukraina (16 protsent) һәm Tөnjaq Kavkaz (25 protsent) MTS tarь вirәlәr. Azov—Cernomorski krajьnda һәm Omski өlkәhendә traktordarđь remontlav planь MTS tar tarafьnan 13 protsentqa ytәlgәn.

30 aldьnqь MTS tar һәm kyp kenә orloqsoloq sovxozdarь remont eştәren tulьhьnsa ytәnelәr.

* *

Stalinski, 9. Kujвьjşef rudnigь 9 dekaвrqa qarşь tөnә jьllьq planьn ytәne, ul 700 meŋ tonna energitik kymer вirde. Staxanofsьlar qađqalьsь rudniqqa өs kvartaldьŋ elekkegen вelerergә һәm Kuzвasta ikense urьndь alьrqa jardam itte.

Bezitsa, 9. „Krasnьj Profintern" zavodь 8 dekaвrda jьllьq programmanь srogьnan elek ytәne. Eşselәr 16 meŋense vagondь tantanalь reveşta jьlqa ođattьlar.

KINEMATOGRAFIANЬŊ 40 JЬLLЬQЬ

„Kinomexprom" zavodtarь kinematografianьŋ 40 jьllьqь kөnenә sovet kinopromыjşlennostьnьŋ kesle texnik вazahьn tьvđьrьv esen kerәştә his şikheđ đur uŋьştar menәn kilәlәr. Tik hunqь 2 jьl esendә genә kinopromыjşlennost esen apparattar eşlәp sьqarьv ike tapqьr artqan. Kilәhe jьlda 54 million hum'ьq qoroлma eşlәp sьqarьv вildәlәnә, вьl hаn 1930 jьlqa qaraqanda 6 tapqьr artьq.

Plan вujьnsa вьjьl rajon ydәktәre esen 950 tavьşlь kinoustanovka eşlәp sьqarьlьrqa tejeş ine. Ə faktik alqanda 1800 eşlәp sьqarьlqan.

Tik вьjьl qьna zavodtar 15 jaŋь apparatlь eşlәv texnikahьn ydlәşterđelәr, ulardьŋ har вerehe sit ildәrđәn hatьp alqanda altьn menәn 10-15 meŋ humqa tөşer ine. Sovet apparattarь sit ildәrđekenәn qalьşmajdar. Xәđer Maskav һәm Leningrad zavodtarь tәвiqә kino esen tөşerev kamerahьn, tьrk maşinanь (sit ildәrđәn alqanda ul 220 meŋ humqa tөşer ine), şulaj uq вer negativtan вer yk vaqьtta 6 poziтiv tөşererqә memkinlek вirә torqan qatmarlь maşinanь eşlәjdәr.

IP. KUZOVKOF REKORDЬ

Gor'kij, 9. Molotov isemendәge avtozavod tөđeləşendә kisә staxanofsь—taşsь iptәş Kuzovkof вer smenala 16.104 kiraeş haldь, ә norma вujьnsa tik 1.500 kiraeş kenә вildәlәngәn. Ikke metodtar menәn eşlәgәndә 15 meŋ kiraeste 35-40 jardamsь eşse menәn eşlәvse 15 taşsь hala ine. Iptәş Kuzovkof вьl eşte 20 jardamsь eşse menәn вer smenala eşlәne һәm 118 hum aqsa eşlәp aldь.

STAXANOFSЬLAR KӘŊӘŞMӘHENEŊ OTSOTЬ BAŞЬLЬP SЬQTЬ

7 dekaвrđa „Staxanofsь eşselәr һәm eşse qatьn-qьđđarđьŋ вerense вөtә Sojuz kәŋәşmәheneŋ stenografik otsotь" tigәn kitaptьŋ вerense nөsxәlәre вaşьlьp sьqtь, вьl kitap tөrtip kәŋәşmәneŋ qararь вujьnsa вaşьla. Kitap әвendә eşlәv 17 nojaвrđә kәŋәşmә jabьlьv menәn yk his kisekmәstәn вaşlandь. 23 nojaвrđa kitap naвorqa вirelgәjne inde.

Kitap 5 meŋ dana вaşьlьp һәm xudožestvolь itep tөplәngәn вulasaq. Kitapta Lenin һәm Stalindьŋ xudožestvolь portrettarь jaŋь, şulaj uq kәŋәşmәlә sьqьş jasavsьlarđьŋ hyrәttәre һәm kәŋәşmәneŋ iŋ mөhim momenttarьn saqlaqqan xudožestvolar tarafьnan 23 gruppa itep eşlәngәn hyrәttәre вirelgәn.

Taplangan kәŋәşmә kitaвьnьŋ xaqь 5 hum 75 tin. (TASS).

PARTIA TORMOŞO

PARTIA UQЬVЬ ӨBTӨNӘN JETӘKSELEK BULQAS

[illegible]

S. QORBANQALIEF.

PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREV

PARTIA EŞEN JӘNLӘNDERDE

[illegible]

Q. Əlinaj.

VKP(b) UK ERGӘHENDӘGE PARTIA KONTROL' KOMISSIAHЬNЬŊ BAŞQORTOSTAN PARTKOLLEGIAHЬ PARTIA AQZALARЬNЬŊ HӘM KANDIDATTARЬNЬŊ APELLJATSIALARЬN QARAP

PARTIANAN SЬQARЬLЬVDARЬN RAЂLANЬ

[illegible]

IGEN HUQЬV TAMAMLANDЬ

[illegible]

S. MAQARSKI.

MALDARQA JENӘJӘTSEL QARAJDAR

Masetle rajonь „Qьdьl jul" kolxozь fermalarьnda 33 baş megedle ere mal həm 24 baş at bar. Attar jьlь to'aqtьr menan tә'min itelgәndәr. Attardьn bereketәre urlanan juq tь, [illegible] vaqt nejalar aver eşlәrgә jegelmәjdәr.

Hьjьrdar esen jәlь torlaqtar jәjdәn uq eşlana başlanhь la, birgәsә betmәgәn, ni narь stenalarь ha'nьp, tyşәmә genә jәjelgәn. Tyşәhe əsьq. Tәdrәlәre qujьlmaqan. Sel'po 3 jәşnik bьjala birhә la, ul vaqtьnda alьnmaqan. Şul arqala hьjьrdar qaranqь həm hьlqьn urьnda toralar.

Jaş bьzavdar torlaqь bәlә'әt, 10 bьzavdan artьq hьjmaj. Bь bьzavdarqa jьlьtap hьv eserev urьndarь eşlәnmәgәn. Timer mejes ektәnda ber kynaklap kenә jьlьtьp esәrәlәr.

Maldarqa jelerlek pesan ferma ergәhenә taşьlap qujьlqan. Lәkin konsentrat [illegible] birelmәgәn. Buşnaqtar [illegible] pesan genә aşap toralar.

Ferma esen 10 bьzav həm 5 hьjьr kontraktovajt itelgәn. Unьŋ 3-hә hьjьrbьd kolxozsьlarqa birelgәn. Qalqan ikehe ale nulha fermala haqlanalar.

Kolxoz predsedatele ferma ektәnәn jetәkselek itev urьnьna esep jeraj. Şul r hadәnәtahenda xeδmәt dissiplinahь aqhьj. Kөndәlek paradьar ytәlmәj. Malsьlьq brigadalarь ojoştorьlmaqan. Fermala kem telәhә şul eşlәj həm telәgәn vaqьtta sьqьp kitә.

M. Məxmytef.

SAFIN ALAMALЬQTARQA JUL QUJA

Borjan rajonь „Qьdьl jul" kolxozьnda eik [illegible] alamalьqtar xөkөm hөrә. Kolxoz kөҙ [illegible] 150 gektar arəş sәsergә tejeş bula həm „sә s". Ə ylsegәs 133 gektar qьna sьqa. Unьŋ da 95 gektarь sөn qьn arьş sәsev sanaple sьqmaj qala. Kolxoz predsedatele Safin RajZOqa aldap svodka bira.

Kolxozda aqsa [illegible] jaŋaj. Mьhalan; kuslatsьlьq artele başlьqь Zarifof kolxozьn 400 hum aqsahьn tarara. Kolxozdьŋ bөtә qomamaldarь nu havda qar astьnda qala. Oşo kөndәrdә genә 5 səja qolon hala. Bьl eşsa qajьple Bajmoxәmәtьfqa ber sara la kyrelmәj.

„Qьdьl jul" kolxozьnda bьndaj alamalьqtarqa RajZO kyrmәj—tьnьslьqa.

„BӘRӘNLE".

IGEN HUQЬV KUDЬLA

Kr. Usol rajonь „Frunze" kolxozьnda mol urozajdь jьjnav nasar ytkarelde. Berense brigada 25 gektar tarьnь, 2 brigada 35 gektar tarьnь əabьvda qaldьrdь.

Kolxozda igende huqьp alьv tamamlanqan. Tanaqdarda eş barmaj. Kolxozsьlar arahьnda dissiplina juq. Kolxoz predsedatele Şarafeldinof iptәş kolxozda bol'şevistik dissiplina bulduьv esen kөrәşmәj.

F. S.

QAFUR BABAJ—NӘMЬЂЬ KOLXOZЬ

Avьrqazь rajonь „Ənsәləm" kolxozь aqzahь Sәləjmanof Qafur babajqa 60 jәş. Ul 1934 jьldan birle hatsьlьk tovar fermahьnda eşlәj. [illegible] namьŋ menan qaravь arqahьnda, hәr jьlь hajьn bьzavdarь jaqşь ytkerә. Qafur babaj ytkan jьl 59 baş bьzavdь ə'lәnә tarbialәne. Bьjьl da ber bьzavь ytermәne. Dekabr' başьna tikәm 340 eş kөne eşlәne.

Josopof.

BAJAZITЬF SEL'POQA TOVAR KILTERMӘJ

Masetle. Dъvan-Masetle avьlьndaqь sel'po bьqa tikem juqьь eşlәp kilde. Ə xәder lavkala kolxozsьlarqa kөndәlek karakle-tovar, karәsin, şьrьь kevek nəmәlәr də juq. Sөnki sel'po predsedatele Bajazitьf „Tovar kiltergә, kolxoz at birmәj" tip bөtә bәlәne kolxozqa avdara.

Bьl avьlda, VKP(b) UK həm Sovnarkomdьn potrebkooperatsialarьndьŋ eşen qajtanan qorov turьndaqь [illegible] menan 15 nojabrdan başlap magazin asьlьrqa tejeş ine. Lәkin, ul magazin həmon da hulьrьp bөtmәgәn. Sөnki ber hyitalar də, ber halalar. Sel'po predsedatele Bajazitьf həm magazin direktorь Baxtejәr [illegible]. Şul tәdaj torqas sel'poqa tovar kilterev də tuqtatьldь. Kolxozsьlar şьrьь, tuz, tәmәke kevek nəmәlәrde kyrşe sel'polarqa barьp alalar. Şul arqala kolxozsьlar eşkә sьqmajdar.

Bьl jetәşhedlekte Masetle sel'posь tiz kөndә betөrөp, kolxozsьlarda kөndәlek karakle tovardar menan tә'min itergә tejeş.

„FIRO".

BӘZAJAZ, ÇЬJQЬ, K-USOL, QЬRMЬЂQALЬ, MAQAR RAJON FINANS BYLEKTӘRE HӘM HAQLЬQ KASSALARЬ JETӘKSELӘRE EŞLEKHEDLEK KYRHӘTӘLӘR

ZAJOM AQSAHЬN JЬJNAVDЬ KӨSӘJTERGӘ

„Ikense biş jьllьqtьŋ" (esense jьl vьjpuskahь) zajomьna aqsa jьjnav eşe yd aqşьna tapşьrьqan. Respublika davmalenda IV kvartal zajom aqsahь jьjnav planь barь 57,4 protsentqa qьna ytalde.

Daretь, Jarmokej, Baltas həm Balanaj qatьbь zajom aqsahьn jьjnavda alda baralar. Bьlar IV kvartal planьn 80-83 protsentqa ytaelar. Lәkin bьndaj rajo dar respublika [illegible] ənda alk ad ale. Barmaq menan genә hanarlьq. Bьl əşta qaıьs ber rajondarьŋ jaqşь eş algәnь kyrhatkan avьl sovettarьn kyrhatmaj bulmaj. Bьna Davlakan rajonь Meraŋ həm S [illegible] pul avьl sovettarь kolxozsьlar həm xeδmәtsәn [illegible] arahьnda zajomdarьŋ taştarьn sistematik raveşta tikşerev həm avьl sovetь aqzalarь aqsa jьjnavda yd ara jarьşьn kin jәjelderev nәtişәhendә, zajom aqsahьn jьjnavьn oktabr' ajьnda uq 103 protsentqa menәn tamamlanьlar. Bьl avьl sovettarьndaqь komsod predsedatelдәre Qizzatulin həm Jefimova lar xalьq arahьnda massovьj eşe ojoşlora belevdәre arqahьnda şundaj algaşevdәrgә ireştәlәr.

Ə Qьrmьhqalь, Çьjqь, Kejergade, Maqar, K. Usol, Malajaz, Mәnәvez, Bәzajaz, Avьrqazь rajondarь zajom aqsahь jьjnavda qajrьqta bajrolalar. Bьl rajondar IV kvartal planьn 1-se dekabrgә barь 25-35 protsentqa qьna ytaelar.

Bьl rajondardaqь komsod, haqlьq kassalarьnьŋ jetәkselәre nәtenaj jenegәnlek, eşlekhedlekkә kyrhәtәlәr.

Bьna Jьl'l Fep Bәzajaz rajonь haqlьq kassahь mөdire Dirleukin alarqa kөr-k. Ul zajom aqsahь jьjnav eşe menan Berezovka sovetьnda 15 kөn jata. Şul 15 kөnde hunarqa jөrөp ytkәrә, ə ber tin də zajom aqsahь jьjnamaj həm massovьj eş tә ojoştormaj.

Øfe rajonь haqlьq kassahь mөdire Aqajef Çerkas avьl sovetьnda 25 kөn jata. Bьl avьl sovetьndaqь komsod predsedatele Polakof ylesen obligatsialarьn jьjqan dokumenttarьn jaqhap huta. Şul eşte belә torop Aqajef bьs nindәj sara kyrmәj həm zajom aqsahьn jьjnav turьnda ber hyd də endәşmәj qajta.

Şulaj uq dәvlәt xeδmәt haqlьq kassahьnda la eş maqtarlьq tygel. Operativ bylege mөdire Xramileva həm ma s [illegible] Niqmatyllinder konkret—operativ jetәkselek itmәjdәr. Kontrol' [illegible] bulmahьnan başqa eşte juq. Ə ty әnge haqlьq kassalarь əδtonan derәs kontrol' itev həm ul qьn jetәşhedlektarde tәz arala betereyda ne taqdaj xarakatьbedlek kyrhәtәlәr.

Haqlьq kassalarьnьn jenegan jetәkselәre turьhьnda Narkomfin konkret saralar kyrergә tejeş. Belә finans rabotniktarь, ћaktivtar zajom aqsahьn jьjnavda ajьrьsa aktivlьqtarьn kyrhәtergә tejeşlәr. Zajom aqsahьn dekabr ajьnda jьjnap betөv esen kөrәşergә kәrәk.

KOMSOD PREDSEDATELE RӘZӘPЬF EŞLEKHEDLEK KYRHӘTӘ

Qьrmьhqalь rajonь zajom aqsahьn jьjnavda artta barа. 1-se dekabrgә jьllьq plan ni barь 54 protsentqa qьna ytalgәn. Ə dyrtense kvartal planь, barь 29,4 protsentqa qьna ytәlәn, rajon zajom aqsahьn jьjnavdь xarlьqlь raveşta əδav qurqьnьsь aldьnda tora.

Rajonda iŋ aldьŋqь hanalqan Ikke qьjaşqь avьl sovetь jьllьq zajom aqsahьn jьjnav planьn 81 protsentqa ytagәn. Ə Sarin vrus avьl sovetь predsedatele Mortazindьn jyrhedlegә arqahьnda sovet kylәmendә zajom aqsahь jьjnav 30 protsentqa qьna ytalgәn.

Şul uq sovettьŋ „Berlek" kolxozь kolxozsьlarь jazьlqan zajomdarьnьŋ 6 protsent miqdarьn qьna tylәgәndәr.

Rajon haqlьq kassahь mөdire Bajtimeraf la VLKSM rajon komitetь menan ber ktә eş tapqьr zajomdarьŋ otaştarьn tikşerev esen kolxozdarqa eşlapda sьqarqandar. Lәkin ul brigada zajom aqsahь jьjnavda eşlәmәgәn kyrenә. Şulaj bul maqanda, rajon bьl kampania la şul tiklem artta qalmaj ine.

Rajon komsodь predsedatele Rәzәpьf ta zajom aqsahьn jьjnavda jyrhedlek kyrhәtә. Massa arahьnda massovьj-aŋlatьv eşe kin jәjelderelmәgәn. Şul arqala Qьrmьhqalь zajom aqsahь jьjnav yd aqşьna tapşьrьlqan.

QƏJ.

AGRONOM KӘŊӘŞE

TIREЋTE XӘDERDӘN UK BAЋЬVQA SЬQARЬRQA

Tireћ aşlamahьnьŋ igen urozajьn kytarevda fajdahь nu babьvь hәr kemgә bilәle. Bьna Dyrtojlo rajonь „Aqidel" kolxozьnda utqan jьl arьş saselaњe jerdeŋ hәr gektarьna 30 tonna tireћ tygela. Arьş vaqьtьnda saxela. Tireћ tygelgәn jerdәn ber gektarqa arьş urozajь 18,5 sentner bula. Tireћ tygelmәgәn jerdәn gektarьna ni barь 11,13 sentner qьna urozaj alalar. Timak, gektarьna 30 tonna tireћ tygev menan urozaj 66,3 protsent arta.

Øfe rajonь „Prozektor" kolxozьnda gektarьna 103 jәk tireћ tygev menan jadoş bojdaj urozajь gektarьna 3,15 sentner artьq alьna. Boraj rajonь „Maqdan" kolxozьnda gektarьna 83 jәk isәbenan tireћ tygelgәn babьvdan arьş urozajьn 15 sentner aldьlar. Ber də aşlama qullanьlmaj saselgәn arьş gektarьna ni barь 9,5 sentner urozaj qьna birgәn. Tireћ aşlamahьnьŋ kolxoz, sovxoz babьvdarьna urozajdь kytarevda bulqan tәzribә maqlymәttәren kyp kyrhәtergә mөmkin.

Bөdda xәder jul hajan babьvqa tireћ tygev artqandan arta bara. Başqortostanda 1933 jьlda babьvqa 677300 tonna tireћ tygelhә, 1935 jьlda inde ul 2135000 tonnaqa jitte. Ə, 1936 jьlda barьhь 2597800 tonna tireћ tygelergә tejeş.

Jad saselәhe jerdәrgә tireћ tygev esen xәderdәn uk massovьj ravesta ojoşterьrqa kәrәk. Tireћte kөd jәki qьş kөndәrendә babьvqa tygevden bik dur fajdahь bar. Berensenan — kөd-qьş kөndәrendә eşsе həm hajrav kөştәre başqa ebbev eş tarenan buşqan vaqьt bula. Ikensenan—kөd babьvqa tygelgәn tireћ qьş kөndәrendә jer astьnda qarьь qьjьn haђьvqa jardam itә. Øsensenan — əger də tireћ aşqlap seremәgәn bulha, ularda xәderdә babьvqa tygev qajьv hedemahьnda, jalqьп tiklem bik jaqşь aşqlap serej dә.

Babьvqa tygev esen: at, hьjьr, harьq həm susqa kevek maldardьn ajaq astьnda tapalqan həm jaqşь ejep aderlangan tireћtar jaraj. Bьna esen mal ajaqь astьnan jьjьlqan tireћte jerdә ber ad qьna saqar urьn jabьp şul urьnqa tapap ejelә. Qalqьv urьndarqa tireћte ejev fajdahьd. Bьl vaqьtta tireћ artьnan, tireћ havь aqьp betergә mөmkin. Bьna ojoplaj jьqarьlda kyrhәtelgәnsә ∙xәderlangan həm qьşьь janqan tireћtarde babьvqa tygelә. Lәkin, seremәgәn həm ere balamьь tireћtarde babьvqa tygevden fajdahь ad. Bьndaj tireћtar bik adaq serevdәre menan jerdә kiperevgә la sәnәj bulalar.

Babьvqa tireћte kөd həm qьş kөndәrendә taşьp, alardь dur-dur ejemdәrdә qaldьrьla. Ber urьnda in kam tigendә 50-60 jәk tireћ tygelergә tejeş. Sөnki bөdden kolxoz adnardan bik aşqlap seremәgәn tireћ, qьş ajьnda ejemdә torov menan jadqa tiklem serep tupraqqa fajdalanьrlьq xalgә kilergә mөmkin.

Bьndaj tireћtarde jad bik irta harьv aldenan taratьrqa mөmkin. Başqortostandьn bөtә rajondarьnda la babьvqa tireћ sьqarьv jaqь hedemtalar uzelde.

Berense navbatta tireћte: kartuf, arьş, kinder sәsev urьndarьna həm jәşelsә baqsalarьna tygergә kәrәk. Urta ћsap menan ber gektarqa 80-100 jәk (36-40 tonna) zamahь tireћ tygelergә tejeş.

Xәder kolxoz, sovxozdarda esse həm at kөştәre babьv eştarenan buşanь. Xәder şul kөştarde tireћ tygev esenә fajdalanьrqa kәrәk.

Agronom: Ə. Əxtamьf.

ØŞØ jьldan 12-se dekabrendә qujьlasaq əsen I-berge spektakl'. „MEŞŞANIN VƏ DVORANSTVE" Øfөndәr jьdesinnaj. 2—1

MALAKAMЬVA 647 HUM ZAJOM AQSAHЬN YDӘLӘŞTERGӘN

K-Usol Rajon gazetь həm tipografia bylөsene Malakamava I-nojabrgә tiklem 1001 hum zajom vznosь, 96 hum kul'tsnor həm podoxod nalogь eşselardan tөlәp alьn qalqan. Şul aqsalardьn 647 humьn ydәlәştergәn. Ə qalqanьn haqlьq kassahьna tapşьrqan. Aqsa alьnqan dokumenttar todatelep, ьssьrьp betkәn.

Rajon finans bylege redaktsiahь finans eşe toroşon ber v qьtra la tikşergәne juq. Bьndaj qәnәxat eş redaktsiala bulqas, K-Usol rajonьndaqь başqa uçreźdenielarda jeterlek inde.

K-Usol finans bylege həm haqlьq kassahь jetәkselәre şundaj [illegible] la tikşermәgәs, nәmә eşlәjdәr ikәn hun?

ABZGILDIN.

ÇЬJQЬ HAQLЬQ KASSAHЬ EŞTE YD AQЬŞЬNA TAPŞЬRQAN

Çьjqь rajonьnda, IV kvartalda zajom vznosьn inderev 25 protsentqa qьna ytalde. Bigerәk tә Arslan (predsedatele Əxtamьf Juraj), Tyvan Çьjqь sovettarь zajom vznosьn inderev plandarьn 7-14 protsentqa qьna ytagandar. Bьl avьl sovettarь daqь finseksialar, komsodtar betөnlәj eşlәmәjdәr. Massa arahьnda SSSR Sovnarkomьnьn esense avgust qararь ajьnelmaqan.

Şulaj uq rajon haqlьq kassahь la zajom vznosьn jьjnavda eşlekhedlegen kyrhәtә.

Rajon OSOaviaxim ojaşmahьnda, xeδmәtsәndәrdәn 216 hum zajom vznosьn tөlәp qalьp, I-nojabrgә tiklem haqlьq kassahьna tapşьrmaqandar. Haqlьq kassahь şunь la oşo kөngә tiklem belmәgәn. Çьjqь ojoşmalarьnda bьndaj faktlar tulьp jata. Haqlьq kassahь, finans bylege jetәkselәre şundaj jeteşhedlektarde beterev esen kөrәşmәjdәr.

MӘXӘMӘTJANЬF.

BAQALЬ ALDЬNQЬLЬQ ӨSӨN KӨRӘŞӘ

Baqalь, 9. (BaşTASS). Rajon majo taplavda jьllьq planьn [illegible] alda ytav esen kөrәşә. 1 dekabrgә plan 80 protsentqa ytalde. Ilek, Nemajsalь, Kostej avьl sovettarь jьllьq plandarьn 100-112 protsentqa ytanelar.

Bьl avьl sovettarьnda xisap kampaniahь ajqanь finans seksialarь jaqşь jajelderdelar. Ireklе tylәvdәrgә ajьrьsa iqtibar birelde.

BASSR dan maxsus qәraşьnqsa promyslarьhьnan juqalqan lynarak mөseen darь tygel tip hanalьrqa. 1—1 378

JUQARЬ mәktәp həm fәnni uçreźdenielar sojuzьnьn Øfe qalahьndaqь profaktivьna həm fәnni rabotniktarьna. 11-dekabrda, kiske saqat 6 la, Komsomol jortonda (K. Marks uramь) mәktәp həm fәn bylege həm juqarь mәktәplәr həm fәnni uçreźdenielar rabotniktarьnьn sjezdь Ydәk kamitetьnьŋ vәkile tarafьnan Øfe qalahьndaqь profaktiv həm fәnni rabotniktarьnьn jьjьlьşь jasalьsь. Kөn tәrtibendә: Iptәş Stalinьn ... [illegible] Promjalqomumat ojatmь institutь direktorь Baxtijef həm Sotsialistik igensele həm maldarlьq ojatmь institutь direktorь Anajnoha dokladtarь. 1—1

„SOJUZKOZOBUV'SBЬJT" [illegible] maxsus magazinь (Kostiorsoj ural, kөrpә 26 jьŋ) grazdandar tarafьnan eşlәp ... magazinda hatьlqan Sojuz promyşlennostь eşlep sьqarqan ajaq kejemdәren tadalev esen [illegible] 1—1

KUL'TURA HARAJЬ 11 dekabr' TӨŞӨMLӨ URЬN (Başqortsa spektakl') 12 dekabr' ARISTOKRATTAR (Irla həm kьj). Kassa saqat 4-tan kiske 10-qa tiklem asьq bula. Spektakl' 7 saqat 30 minutla başlana.

INZENER-TEXNIK rabotniktar qь vaqьtlьsa [illegible] esen bylmәlәr kәrәk. Tylәv kiləşev bujьnsa. Tәqdimdәr [illegible] „Vostokneft'" Karl Marks uramь № 18, bylmә № 60 telefon № 92-40 adresь menan [illegible] 1—2

Øfe, „Oktabr natiskahь" tipografiahь. Zakaz. № 278. Başglavlit vәkile № 3587

7 BALA ӘSӘHE KINCIKOVAQA MATERIAL JARDӘM ITELHEN

Glumilinonan jьraq tygel jerdә solomit korpustardan tedelgәn balakaj posjolka bar. Bьlar parovoz remontlav zavodь eşselәrenen torlaqtarь.

Bisense korpus. Işek aldь jaqьna qaraqan ber tәdrәle balakaj gena jarьm qaranqь bylmә. Unda ike ektal, ber nisa skamianan başqa menel' juq. Bьl bylmәlә parovoz remontlav zavodьnьn munsahьrьnda eşlәvse kincikova Matrjona tora. Unьŋ 7 balahь bar. In olkәn qьdь Nadezdaqa 15 jәş tulqan, balakaj ulьna ale 2,5 jәş kenә.

Kincikovanьn sem'jahь ajьrьsa jarlь jәşәj. Bylmә bik jьş jaqьlmaj qala, ə lampanьn unda bulqanь la juq. Bьl sem'ja qaranqь - teşev menan urьndarьn tyşәp joqlarqa jata.

Kincikova Matrjona, ire menan bergә jәşәgәn 15 jьl qomerө esendә ber egәna la raxat kөn kyrmәgәn. Balalarьn tujdьrьv həm kejenderev esen kөnleklәp eşlap jөrөgәn.

— 1933 jьldan kedendә artьq sьdar xәlem qalmaqas balalarьmdь ejәttem də jajavlap Ydәk elektrik stansahьna irem jaŋьna kittem. Ydәnsә, balalarьmdь ikevlap tәrnialaьık mina lә jenelәrәk bulьr tip ujlaj inem. Irem ul vaqьt Ydәk elektrik stansahьnda povor bulьp eşlәj ine. Bed tura unьŋ eşlәgәn jenәnә barьp indek. Unьŋ berdә ihe kitmәne. Kөn kis bulьvqa qaramaђtan nedde qьvьp sьqardь həm ebtәvenә bik baq itep arlane. Bed jarьm jalanqas kejә kedgә halqьn jeldәn qaltьraşьp kire Øfogә qajttьq — ti Kincikova.

Kincikof ber tuqtavhьd professia almaştьra, tapqan aqsahьn esep betәrә. Ul qьna la tygel, 1931-se jьl jad kөne Matrjonanьŋ ejdәn sьqьp kitәven baqalap torop, iŋ jaqşь nәmәlәren, on alьrqa tip qujqan aqsahьn alьp qasa. Matrjona bьnan irenen jьraq kөnsьqqa kitkәnen iseta. Ul sud aşa la eflata. Lәkin Kincikof tabьlmaj.

Matrjonanьŋ ølkәn qьdь Nadezda xәder zavodta slesarnotokarnьj sexta eşkә ajrana. Eşsә bulьş vaqьtьnda ul balakaj tuqandarьn qaraj, badarqa barьp, ker juva həm kejemdәren jamaj. Nadezda, өt-başь nasar bulqanqa kyrә kino-teatrqa barmaj, tynәrәktәrdә la qatnaşmaj. Gazeta-zurnal aldьrьrqa xәle bulmaqas, ul ber nәmә uqьmaj. Başqa balalar da şundaj uq ujьn-kelkenan, kyŋel asьvdan məxrym bulьp jәşәjdәr. Ajьlьq kilere 150 hum bulqan bьl sem'janьŋ jьlь aş kyrmәgәn kөndәre bik kyp bula.

Kincikova bьnan ber jьl elek parovoz remontlav zavodьnьŋ Xodajsirdin uramьndaqь torlaqtarьnda jәşәgәn. Komendant Ivanof bis kemgә ber hyd əjtmәђtan Kincikovanьn bөtә nәmәlәren maşinaqa tejәtep Glumilino janьndaqь posjolkaqa odata. Bьnь Kincikova ydә inelmәj qala. Kincikovanьn qьşlьq ubьnь ike kvartirьnda qala, Ivanof unь jaŋь kilgәn kvartiranttar qulьna tapşьra. Ber aj samahь vaqьt udьvqa Ivanof Kincikovanьn jaŋь kvartirьna barьp, undaqь karavattarьn la alьp kitә. Kincikova bөtә sem'jahь menan idәndә avnarqa məzbyr bula.

Fәnzavkom Kincikovanьŋ oşondaj avьr xәldә jәşәven belә torop ta, uqa bis ber jardam kyrhәtmәj. Ydәktan kilgәn vakilden qьşьь bujьnsa bьl sem'jaqa 100 hum aqsa birev menan genә qanaqatlanalar.

Şul uq zavodtьŋ jьjnav sexьnda tokar' bulьp eşlәvse Fadejeftьŋ qatьnь Aleksandra 4 balahьn taşlap qasqan. Fadejef ajьna 250 hum eş xaqь alьp eşlәj. Unьŋ 3 bylmәle balakaj genә kvartirь la bar. Sem'ja material jaqtan zararhьd qьna tә'min itelgәn. Lәkin balalardь tәrnialav elkahendә eş nasar. Fadejef ike ir balahьn şajarьvdan tejәv esen hьbartьь menan tuqmaj. Ə ul esep qajtqan kөndәrdә bьl balalarqa taqь la ььqьrьŋ elogә.

Balalar bik jeş qьna bььlaq jөrejdәr həm sem'ja kyp vaqьt ta jьlь aşhьd qala.

Yd balalarьn tәrnialavdan qasqan, baş tartqan bьl ata-əsәlarqa qarata sovet zakondarьn bөtә qatьlьqь menan qullanьrqa kәrәk. Şulaj uq parovoz remontlav zavodьnьn partia həm profsojuz ojoşmalarь bьl ike sem'janьŋ material turmoş şarttarьn jaqşьrtьvda, jardam itergә tejeşlәr.

A. Blav.

BELDEREV

ØFE qalahьnьŋ, avrьvdarь sol'nitsaqa halьp davalav fondь qalahьn yd xalqьn tә'min itergә la jetәrlek tygel. Bьnьŋ arqahьnda, alardan xәnarlajьmaj torop, Øfegә avrьvdarь jebәrmәv turahьnda Başqortostan havlьq haqlav xalьq komissarьatьnьŋ ber nisә tapqьrdar kyrhәtmәlәre bulьvqa qaramaђtan, qajhь ber urьndarda bьl kyrhәtmәlәre ytәmәjdәr. Nindәj də bulha avrьv eşlәvь turahьnda medisina spravkalarь bulmajьnsa kejeşlәp la havlьq haqlav organdarь qьna [illegible] avьl sovetь həm kolxozdar də Øfegә oddьь alrolar. Jebәrelgәn avrьvdarь Øfe sol'nitsalarьna qabul iter mөmkinlek bulmaqanlьqtan avrьvdar qajьь xolgә qalalar. Avrьvdar [illegible] qajhь ber avrьvdar—xirurgia (operatsia) kәrәk bulqan avrьvdarьn rajon havlьq haqlav bylege menan aldan hөjlәşkәnden Bere, Balaaj, Sterlitamaq, Jalsьr, Maseqь, Davlakan rajon sol'nitsalarьna jebәrergә mөmkin. Artьnsa, avrьvdarь Øfegә jәki jьqarьla kyrhәtelgәn rajondarqa davalavqa jebәrgәndә turьndaqь tip haqlanьrqa tejeşle.

Rajon havlьq haqlav bylektәre, [illegible] avrьvdьn medik spravkahьn jeзәrep tejeşle davalav jerьmenәn xәbәrlәşergә tejeşәr. Jaŋ alqьnqa tiklem avrьvdь urьnda davalarqa kәrәk. Avrьvdar davalavqa, bar tik rajon havlьq haqlav bylektәre tarafьnan həm ajrьm vaqtdarda qьna jebәrelergә tejeşle. Oşo tәrtip haqlanmaqan xәldә avrьvdar qabul itelmәjәsәk. Fajdahьdan tөtөlgәn bьqam tejeşle ojomdьr [illegible] kejelәrdәn alьnasaq. Rajon havlьq haqlav bylektәre tarafьnan jebәrelgәn avrьvdar kilergә qajtьv esen aqsa menan tә'min itelergә tejeşle. Jul rasxodtarь Başqortostan havlьq haqlav xalьq komissarьatь kytәrmәj.

Bьl belderevde avьl sovetь [illegible] xoz idarahь həm usastkovaj medisina rabotniktarьna aŋlatьrqa kәrәk.

Havlьq haqlav xalьq komissarь urьnbaçarь: Hilbert.

Profilaktik davalav idarahь nasal'digь urьnbaçarь: Savitski.

Javaplь redaktorь: TӨXFӘT KӘLIMYLLIN

Iptәş! Hinen podpiskandьŋ srogь tuldь. 36 jьl esen ølkә gazetalarqa həm zurnaldarqa jadьlьrqa onotma:

Başqortostan ølkә gazetalarь.

Gazetalardьŋ iseme	Ajьna nisa tapqьr sьqa	Nindәj teldә	Jadьlьv xaqtarь: 1 ajqa	3 ajqa	6 ajqa	12 ajqa	Ajьrьm nomerь
Başqortostan	25	başqortsa	2—50	7—50	15—00	30—00	10 tin
Kommuna	22—23	tatarsa	2—00	6—00	12—00	24—00	10 tin
Krasnaja Başkiria	25	urьssa	2—50	7—50	15—00	20—00	10 tin
Leninse	18	başqortsa	0—90	2—70	5—40	10—80	7 tin
Komsomolets Başkirii	10	urьssa	0—90	2—70	5—40	10—80	7 tin
Jәş kommunar	6	tatarsa	—	1—50	3—00	6—00	7 tin
Jәş tөҙөvsө	5	başqortsa	—	0—75	1—50	3—00	5 tin
Ølkә zurnaldarь:							
Lenin julь	1	başqortsa	—	1—50	3—00	6—00	50 tin
Put' Lenina	1	urьssa	—	2—50	4—50	9—00	75 tin
Sənək	1	tatarsa	—	1—50	3—00	6—00	60 tin
Kul'tura revolytsiahь	1	başqortsa	—	2—10	4—50	8—40	70 tin
Tyvan matbuqat	1	başqortsa	—	1—50	3—00	6—00	50 tin
Sots. xoz. Başkirii	1	urьssa	—	3—00	6—00	10—00	1—75 tin
Oktjabr'	1	başqortsa	—	4—50	9—00	18—00	1—30 tin
[illegible] jьldь	1	başqortsa	—	1—50	3—00	6—00	50 tin

Podpiskalarьn өsө posta bylektәre, xat taşьvsьlar qabul itә.

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl [illegible] hөjlәldә raslanqan [illegible] registratsiahь [illegible] polozenie [illegible] 1933 jьl [illegible] 1935 jьl [illegible] rejestr [illegible] jazьlьp [illegible] (prejskurant) [illegible] Ucrezdenienьŋ isme. Belәbәj gorkomxozьnьŋ „Qurьlьş". Eşe: Tөzөlөş materialdarь eşlәv həm dogovordar menan [illegible] Ek kyrsatmә: [illegible] Itap sxotь: Dәvlәt bankьnьŋ Belәbәj bylegendә № [illegible]. Adresь: Belәbәj, Lenin uramь.

HƏR BER EŞSE STAXANOFSЬ BULA ALA!

Staxanofsьlardьŋ Bөtə Sojuz kəŋəşməhendə ajtkan ip. MOLOTOFtьŋ вьl hyđen вeđđeŋ təzriвələreвeđ ranьlaj.

BӨTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьŋ Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакции газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 283
12 DEKABR KESADNA 1935 JЬL

STAXANOFSЬLAR QUĐQALЬSЬ XUZALЬQ-TЬŊ BӨTƏ TARMAQTARЬNDA KIŊLEKKƏ HƏM TƏRƏNLEKKƏ TARALA

(PREDPRIATIE ӨS MӨJӨŞTƏRENEŊ HƏM STAXANOFSЬLARЬŊ ӨLKƏ KƏNƏŞMƏHENDƏGE SЬƔЬŞTARЬNDAN)

ORDENLЬ BAŞQORTOSTANDA UQЬJ-JAĐA BELMƏVSE BULMAĐQA TEJEŞ

(Başqortostan maqarif xalьq komissarь ip. DƏVLƏTŞIN maqalahe)

Partianьŋ XVII-se sjezdь qarardarьnda seđđeŋ aldь-ađьa torqan đur eurьslarđьŋ berehe itep „ikense sьgьllьqta Sojuzdaqь xalьqtar arahьnda uqьj-jađa belməvselekte setərev, eşkə jaraqlь bulqan xalьq arahьnda ađ belevselekte beterev, dojөm məзьri başlanqьs uqevdь sojomqa aşьrev esen tamamlav qьnа tygel, 7 jьllьq dojөm məзьri politexnik uqevdь barьsqa sьqarev" dь qujđь. Partianьŋ XVII-se sjezdьnan alьn xəđer ike jьl vaqьt udьvьqa qaramastan, sovettar tienen aldьnqь eşkə lərenen berehe bulqan ordenlь Başqortostanda ale həman 250 meŋgə jaqьn uqьj-jađa belməvse bar. Şul vaqьttan alьp ike jьl esendə sovettar Başqortostanьnda uqьj-jađa belməvselekte betrevde tamamlav mөmkin ineme? Bildəle mөmkin ine.

Lakin, əsegenсə tiklem uqьj-jađa belməvselekte setərev eşe menən turanan-tura şөjlənesə bulqan organdarđьŋ, sjezd qararđarьn aŋlavdarь arqahьnda xəđerge kenge tiklem Başqortostanda bөtə xalьqtьŋ 19,5 protsentь uqьj-jađa belməvselegen kyrəbeđ. Şular arahьnda başqorttar 23,7 protsent, ux murdtar 20,1 protsent, tatar-dar 20 protsent, urьs həm ar-vaştar 19,8 protsent həm baş-qalar 21,22 protsent. Şunьŋ menən bergə, uqьj-jađa belməv-selek qalьs-qьđđar arahьnda qajhь ber urьndarda 65 protsentqa tiklem barьp jetə. Uqьj-

[illegible]

tar məktəbe, qalьs-qьđđar məktəbe təđev eşenə ajьrьvsa iqtibar itergə quşьь. Hьnaŋ ansa-vьnə profsojuz aqzalarь bulьn zavod-fabrikalarđa. Sovxoz, MTS-tarđa eşləvse eşselər arahьndaqь uqьj-jađa belməvselekte beterev esen profsojuzdar tarafьnan ajьrьm məktəptər ojoştorolap. Tiđ kendə eşkə başlarqa tejeştər. Şunьŋ menən bergə bьl eşkə bөtə jəmə-ƣətselek fekere tuplanьrqa tejeşle. Uqьj-jađa belməvselekte beterev eşenə VLKSM-dьŋ өlkə komitetь 5 meŋ, profsojuzdar 5 meŋ, ODN ojoşmahь 3 meŋ kul'tarmies birergə tejeştər.

Narkompros, rajon, qala maqarif bylektəre dekabr' ajь esendə kul'tarmiestar həm uqьtvsьlar arahьnda metodik instruktaz jahargə, şunьŋ menən bergə başlanqьs, urta məktəptər sojuzь hər ber өlkəndər məktəbe ergəhendə jəməƣət metodistarь buldьrьrqa tejeştər.

Partianьŋ Өlkə komitetь qararь sьqьvqa xəđer jartь ajđan artьq vaqьt ytte. Lakin urьndarđan alьnqan xəbərđərgə qaraqanda, bik kyp rajondarđa ale eşkə başlamaqandar đa. Bьl eş menən rajondarqa jeвərelgən iptəştər, rajondarđa uqьj-jađa belməvselekte betərev eşenə həlьn qarьş ьurlьqьn, hiđəlerlek yđərəştar bulmaqan jađalar. Rajon maqa-rif bylektəre. Rajon başqarma komitetь, profsojuzdar ale kul'tarmiestar bildələmegən-dər. Өlkə komitetenьŋ qararьnda ajtьlьqa qaramastan,

[illegible]

Bildəle bьl məktəptər genə bөtə uqьj-jađa belməvselər həm ađ belevselərđe yđ estərenə hьjđьra almajđar. Şuqa kyrə Өlkə komitet ajьrьhь ojrьm jaş-

...gən đyđ ikənlegen xəbərđən sьqarmanqa kərək. Qьsqahь, 1935-36 uqьv jьlьnda Başqortostanda uqьj-jađa belməvselek sotonlajьa beterelergə tejeşle.

ӨFӨ AJAQ KEJEME FABRIKAHЬ

JЬLLЬQ PLANDЬ VAQЬTЬNAN ELEK YTƏNE

VOROŞILOF ismendəge ӨFӨ ajaq kejeme fabrikahь 8 dekabrgə 150 meŋ par ajaq kejeme eşləp sьqarьp, jьllьq plandь vaqьtьnan elek ytəne. Individual' zakazdar sexь plandь 135 protsentqa ytəne. Şulaj uq bahqa eş elkəhendə lə jaqşь kyrhətkestərgə ireşelde. Eşləp sьqarьv planьna qaraqanda 28 protsentqa, 1934 jьlqa qaraqanda 38,3 protsentqa kytərelde.

Produksianьŋ ydəŋə təzəv xaqь planqa qaraqanda 6 protsentqa təyle.

Plandan tьş 170 meŋ hum fajđa alьndь.

Kommunistar partiahьnьŋ həm seđđeŋ hөjөklө julbaşsьbьđ ip. STALINDЬŊ ataŋ jetəkselege hөđөmtəhendə təvqan staxanofsьlьq quđqalьşьn taqь la kinerək jəjep jebərev nigeđendə şul uq ştat menən 1936 jьlda, planlaştьrьlqanqa qaraqanda 33 protsentqa artьq produksia birev jөklə-mahen alabьđ.

Fabrika direktorь: SELIVERSTOF.
Partkom sekretarь: ŞNEJDER.
Fabzavkom predsedatele: SANDAKOF.
Ineener-texniktarđan: ENTIN.
Staxanofsьlar: LOSKUTOF, QƏBELGƏRƏJEF, MUSIN, NIKOLAJЬF, SIDROVA, GRIGORJEF.

CUXROF 7 SMENALЬQ EŞTE BER SMENALA EŞLƏNE

Işəmbaj. Iptəş **Stalindьŋ** staxanofsьlar kəŋəşməhendə hөjlə-gən telməren ejrəngəndən hun, promьjslanьq jardamsь sextarьnda jaqşь eş bramlьlьqь esen kөrəş jəjeldərelde.

Avtotransporttьn tokare **Vasili Cuxrof** norma bujьnsa bildələngən 30 bolt urьnьna 180 bolt [illegible] dələngən 7 dana urьnьna 27 dana eşləp sьqara inem. Unan hun mine bolttar eşlərgə kyserđelər. Min rezeslьrđь rattap, stanoktьn ajlanesen ike tapqьr arttьrđьm, ul 182 urьnьna 216 tapqьr ajlana başlanь. Hөđөmtələ min 7 smenalьq eşte ber smenala eşləvgə ireştem,—ti.

[illegible]

(BaşTASS).

BERENSE MOTOR JЬJNALA

[illegible]

(BaşTASS).

STAXANOFSЬLAR SAFЬ KIŊƏJƏ

(Ip. Qunaqвajь. Tyвə priska idarahьnьŋ direktorь).

[illegible]

TYBƏ PRISKAHЬ JЬLLЬQ PLANDЬ

VAQЬTЬNAN ELEK YTƏV ӨSӨN KӨRƏŞƏ

Bajmaq rajonь, **Tyвə priskahь** alqa alьn birev planьn ytəv kөrəşendə jađqь həm jəjge ajdarda jaqşь eş kyrhətkestəre birđe.

Berense kvartalda alьn tapşьv planь priska bujьnsa 101,3 protsentqa ytəlde. Bьl kvartalda şaxta bujьnsa eksport rudahь ađerləv planь 148,6 protsentqa ytəlde, ə sian-il zavodь 1-se kvartal planьn 108 protsentqa ytəne. Lakin begun fabrikahь jьldьn tөge kvartalь planьn ni barь 67 protsentqa qьna ytəne.

2-kvartalda şaxta eksport rudahь birev planьn 196,6 protsentqa ytəhə lə, bahqa sextar plandь eđđelər. II-kvartalda sian-il zavodь alьn planьn 74 protsentqa ytəhə, begun fabrikahь 70 protsentqa, ə jaŋь efel' zavodь 60,8 protsentqa qьna ytəp, bөtə kvartal planь ni barь 81,9 protsentqa qьna ytəlde.

3-kvartalda fabrika həm efel' zavodь sistematik rəveştə plandь eđđe. Bьl sextar ajlьq planda həm 3-kvartal planьn 64-70 protsentqa qьna ytəneləр. Sian-il zavodь la 3-kvartal planьn 88,5 protsentqa ytəne, ə eksport ađerləv planь 283,2 protsentqa ytəlep, kvartal planь 100,8 protsentqa jetkerelep ytəlde. Priskala 10 ajlьq plandь ytəvđə şaxta udarniktarь ajьrьvsa eşməkərlek kyrhəttelər.

Şaxta, eksport rudalarь ađerləv bujьnsa 10 ajlьq plandь 264,6 protsentqa ytəne. Sian-il zavodь 90 protsentqa, ə fabrika 69 protsentqa, efel' zavodь 63 protsentqa ytəp, priska bujьnsa 10 ajlьq plan 96,8 protsentqa ytəlde.

Xəđerge kendə bөtə sextarda la staxanofsa eşləv metodьn jəjep jebərev həm bөtə eşse, inzener-texniktarđь mobilizovaja itev nigeđendə ykən aj eđekləktəren qaplav həm jьllьq plandь arttьrьp ytəv esen praktik saralar kyrelə.

B. Əxmyş.

EŞSELƏRĐEŊ TORMOŞ ŞARTTARЬN JAQŞЬR-TЬV—EŞLƏP SЬƔARЬVĐЬ KYTƏRƏ

(BAJMAQ вaqьr eretev zavodь direktorь ip. CUVAŞAJЬF sьqьşьnan).

Iptəştər, Bajmaq zavodьnda staxanofsьlьq xərəkəte faqət oktəbr' ajьnьŋ 2-jartьhьnan qьna başlandь. Staxanofsьlьq xərəkəte turahьnda eşselər arahьnda besedalar, kəŋəşmələr ykərev hөđөmtəhendə kyp eşselər bьl xərəkəte tiđ genə elep aldьlar. Brigadir kuznes **Saxof** eş normahьn ьs tapqьr arttьrьp ytəj başlanь. Ul bьqьa nisek ireşte hun? Ul bьqьa ydeneŋ eş urьnьn deręb ojoştorov hөđөmtəhendə genə ireşə aldь. Ul elek material esen alьŋ urьnqa jөrөhə, həd uqa materialdь jaqьnajьtьq. Maşinist **Xajrullin** berense bulьp Staxanof metodь menən eşləj başlanь həm yđ təzriвəhen bahqalarqa kyserđe.

Xozajstvenniktar, komandь sostavь staxanofsьlьq xərəkəten tiđ genə elep ala almanьlar. Kyptar ike eş metodtarьnan ajьrьlьşьvđь bik avьr kyrđelər. Ə qajhь barьvđar bьl xərəkət menən betenləj jetəkselek itə belmənelər, berense beravđar staxanofsьlьq xərəkətenen bьnь maqnəhen tiđ genə aŋlap jetkerə almanьlar. Xətta normirovşik Gorecnof eş bramlьlьqь ytə başlav menən, eş normalarьn arttьra başlaj. Lakin ular otpor aldьlar. Ip. **Stalinьŋ „jəşəv jaqşьrdь, jəşəv kyŋelleləndə"** ti-ne. Ə bed bьl jьlda, eşselərđeŋ tormoşon jaqşьrtьv jьlьnan nindəj eştər eşlənek hun. Bed bьl jьlda kyp eşləj almanьq. Şulaj đa ber nđ eştər eşlənde. Tarlьq fondь esen assignovanь itelgən summalar tulьhьnsa tajđalanьlds. Өfəlam rəveştə birelgən 70 meŋ hum asьdan individual' kvartirdar teđev esen udarniktarqa birelde. Hьjьr bulьdьv esen udarniktarqa 47 meŋ hum aqsa birelde. Udarniktarqa xaqhьđ 100 velosiped, 18 patefon, 50 fotoapparat birelde. Nojabr ajьnda qьna ydebeđđə radiostudia ojoştorđoq. Betabь 230 eşse kvartirьna radio qujьlьp, şular esenən 27 keşe staxanofsьlar. Bьl 20 meŋ humqa təşte. Lakin bed bьnьŋ menən eşsegə kul'turalь jəşərgə mөmkinlek birđek, bөtə qьđьl mөjөştərđə, jatagxanalarđa radio buldьrđьq. Zararlь sextarda eşləvse eşselər qajnar hьv menən tə'min itelələr. Kvatir remontlav esen eşselərgə 400 kum. aqsa materialdarь taratьlьq. Ydeneđđeŋ qala janь xuzalьqьnan qalь xaq menən eşselərgə 66 hajьr birđek. Bьnan tьş şul uq qalь xaq menən 825 baş suьqa balalarь taratьlьq.

Bьnь ьular bөtəhe bergə berni tiklem **jaqşьraq, kyŋelleərək jəşərgə mөmkinlek birə-lər.** Eşselərđeŋ tormoş şarttarьn jaqşьrtьv, ularđьŋ eşləp sьqarьv bramlьlьqtarьn his şikhed kytərəsək. Plan ytəlesе turahьnda ber nisa hyđ. Bed bigerək tə baqьr bujьnsa qojroqta həjrələneđ. Bedgə dekabr ajьnda 626 tonna birergə kərək. Əgər đə Baqьr ydək rudnigь ken hajьn 100 tonna ruda birhə, bed plandь ytəj alabьđ. Əgər đə Baqьr ydək bьnь birmənə, plan ytəlmajasaq. Lakin Staxanof eş metodь nigeđendə Baqьr ydək rudnigьnьŋ bьnь eşləj alasьna ьşanabьđ.

MEBEL' FABRIKAHЬ STAXANOFSЬLARЬ JƏKLƏMƏLƏREN YTƏJĐƏR

Manevez, 11. (BaşTASS). Mebel' fabrikahьnьŋ tokare **Vidinejef,** iptəş **Stalindьŋ** staxanofsьlar kəŋəşməhendə həjlagən telmə-ren ejrəngəndən hun, eş normahьn ike tapqьr arttьrьp ytər-gə jəklamə alqajnь. Ul ber smenala 170 dana detal' eşləp, alqan jəkləmahen ytəne.

Tyŋarək bysqьla eşləvse **Vaştykin** 800 metr urьnьna 1700 metr aqas kьrьb. Ođonsa bьsqьla eşləvse **Tuckin** normahь 250 protsentqa ytəj.

Fabrikanьŋ eşselərе bьl handarđьn hunqь sik bulmaqanlьqьn, əgər đə jaqşь qoraldar menən tə'min itelsə, materialdarđь əđləkhed bilterep torqanda, taqь la juqarьraq eş bramlьlьqь nirəsəktəren belderđelər.

Beloret, 11. (BaşTASS). Beloret qoros ьsьq kannt zavodьnьŋ timer—volokno sexь eşselərе arahьnda staxanofsьlardьŋ hanь arta barь. 8-dekabrđa staxanofsь **Berezin** ydeneŋ zadaniehьn 223 protsentqa ytəp, 40 hum 48 tin aqsa eşləne. Şul uq kendə **Krotes** normahь 195 protsentqa, **Ismaqilef** 174 həm **Serukin** 164 protsentqa ytəneləр.

Motor zavodь tөđөləşə staxanofsьhь ip. RəxmətVllin.

MINEŊ REKORDЬM

(MOTOR ZAVODЬ tөđөləşə staxanofsьhь ip. RƏXMƏTYLLIN hьđьşь)

Iptəştər, min 33 jьlda Xəjmulla rajonьnan Motor zavodь tөđөləşenə kildem. 1 aj qara eşse bulьp eşlənem, ə unan huŋ ştukaturka eşenə kystem. Min bьl eşteŋ texnikahьn ydləştererqə tьrьşьm, uqьnьm. Ked ştukaturka eştəre betəv menən, qьş bujьnsa timer—betonьь eşselər kursьnda uqьnьm. 34 jьlda min 30 keşelek brigadanьŋ brigadirь buldьm. Əlbittə bьl eşteŋ texnikahьn ydləşterev bik avьr buldь. Min ajьna 600, 1200 hum eşlənem.

Staxanofsьlьq xərəkəte şunьŋ menən jaqşь, ul eşləngən eş xaqьn kiбergə ber kemgə lə xaquq birmaj. Ə elek kyp eşləhəŋ eş xaqьn kihə torqajnьlar, ja bulmaha kypme talabhalar, şul tiklem genə tyləp kildelər.

Xəđer mineŋ brigadam 22 keşenən tora. Bьnan tьş taqь la 8 jardamsь eşse bar. Brigada oktəbr' programmahьn 149 protsentqa ytəne. Min norma bujьnsa bildələngən 12 kvadrat metr urьnьna 79 kv. metr ştukaturit itep, normamdь 500 protsentqa ytəp, rekord birđem. Kөnөnə 32 hum 50 tin eş xaqь aldьm. Elek 4-5 keşe ytəgən eşte, xəđer kvalifikatsialь ike keşe eşləj.

NISEK ITEP MIN YĐ REKORDЬMDЬ ƏĐERLƏNEM

Nojabr ajьnьn hunqь kөn dərəndə bedđeŋ brigadaqa part org **Belajef** həm proforg **Karamof Kiram** iptəştər kildelər həm bed ular menən bergələp nisek itep jaŋь jorttardь ştukaturit itevdə juqarь eş elgəlәre birev turahьnda həjləştek.

Mineŋ brigada urtasa alqanda planьn 136 protsentqa ytəj, lakin bьl mine ber nisektə qənəqətləndermaj. Bed ip. Belajef menən iŋ elek ydemđeŋ jaqşь eş elgəhe birevemdə kətəkle taptьq. Ə unan huŋ şul eş təzriвəhen bөtə brigadaqa kyserergə buldьq.

Min eşləjəsək bulmala aqastar aldan uq qujьlqajnь, minə faqət instrumenttarđь ađerləv həm ydemə jardamqa keşelər hajlap alьp, ularđь derəb urьnlaştьrьv qьnа kərək ine.

Materialdar kiltərev həm rastvor ađerləv esen min yđ brigadamdan iŋ jaqşь udarnitsalarđь — **Tatьвajьva, Jehangirova** iptəştərđe hajlap aldьm. Minə jaŋь instrument eşləvdə esen horanьm. Iŋ elek min tyşəmde ştukaturit itmakse buldьm.

Berense dekaвrđa ip. Belajef menən bertektə bildələgən plandь tormoşqa aşarьrqa totondom. Yđ eşemdə jaqşь ük şərev esen, min stenaqa saqat elep qujđьm.

Min aldan uq 24 kv. metr tyşəmdə ştukaturit itev esen 12 jəşsik rastvor kərəklegen aldan ihaplap qujđьm. Bьl materialdь **Tatьвajьva** həm **Jehangirova** iptəştər ađerlərgə tejeştər ine.

Ber saqat esendə min iŋ elek 17 kv. metr ştukaturit ittem. Lakin hunьnan hьv bulmav eş-tə totqarlьq jahanь, şunьŋ arqahьnda min berense saqattagе eş tempьn hьqьta almanьm.

Tyşəmdə ştukaturit itep betəv menən, min karzinđarđь ştukaturit itev esen alьь jəşsik rastvor əđerlərgə quştьm həm vaqьtьь bьsqa ytkərməbь esen şunda uq tyşəmdə şьmartьv eşenə totondom.

Min dur irkenlek menən eşlənem, rastvordь jəşsiktən ydem aldьm. Şulaj itep min 7 saqat esendə 69 kv. metr ştukaturit itep, kendəlek eş normamdь 578 protsentqa ytənem. Ul kөndə min 32 hum 22 tin eşlənem. Mineŋ eşemdeŋ ner terle lə jaşeren serđəre juq həm şulaj uq mineŋ bьl rekordtь hunqь bik itep tə ihaplarqa jaramaj. Taqь la kyberək eşlərgə bula. Bьnьn esen faqət ike komplekt instrument totorqa, ul instrumenttardь jьvьp, tađartьp torqa həm rastvor esen ike jəşsik buldьrьrqa qьna kərək.

Min xəđer ydemdeŋ bьl baş-lanqьs eş təzriвəmde, brigadamda qullanam. Mineŋ bьl taqdimde ştukaturьь ip. Zdanof qabul itep, jaqşь kyrhətkestər birev jəkləmahen aldь. Molar Dmitref, plotnik — Davьjdof, Zuravlef brigadahь həm bahqa staxanofsьlar jaŋьsa eşləv esen yđ eştəren qajtanan qoralar. Staxanofsьlьq quđqalьşь şunьŋ menən qimmət, ner keşe elgəhe nigeđendə unarla qan keşelər, unan hun bөtə eşselər kollektivь yđ eştəren qajtanan qoralar. Bьnь bedđeŋ maqsat həm bed bьqa ireşermeđ.

Bigerək tə mineŋ eşemdə partorg ip. **Belajef** jaqşь jardam kyrhətte. Kiləsəktə lə өđөm daj partia ojoşmahьnьn jardamь bulqanda, his şikhed staxanofsьlьq quđqalьşь torlaq tөđөləşə sexьnda massovaj xarakter alasaq.

SOVETTAR SOJUZЬNDA

KOLXOZDARĐЬŊ AVTO MAŞINALARЬ KYBƏJƏ

Kooperatsiaqa igen hatьvđan kilgan doxodqa kolxozdar bьjьl bik kyp avtomaşinalar hatьp alalar. Hunqь ьs aj esendə avьldarqa 6 meŋ samahь gruzoviktar jeвərelgən, jьl ađaqьna tiklem kolxoz avьldarь jənə meŋ avtomaşina alasaqtar.

1936 jьldьŋ berense jartьhьnda kolxozdar esen 8 meŋ maşina bildələnə, ular bьqo kendərđə avьldarqa jeвərelə başlajasaqtar. Kiləhe jьldaŋ urtahьnda kolxozdarđьn avtomaşinalar parkь elek hatьp alqan maşinalarь menən bergə 25 meŋ gruzoviktan torasaq.

ALDAQЬ JЬLDA 800 MEŊ VELOSIPED EŞLƏP SЬƔARЬLASAQ

Eşselər həm kolxozsьlardan doxodtarь ytev arqahьnda terle tovarđarqa, bigerək tə velosipedtarqa bulqan talap neq kytərelə. Avьr promьjşlennost' bьnь ihapka alьp, velosipedtar eşləp sьqarьvđь qьnqa artьra başlanь. 1936 jьlda Məskəv, Xar'kof həm Penza velosiped zavodtarь 800 meŋ velosiped eşləp sьqarasaqtar, bьl hьn 1935 jьlda eşləp sьqarьlqandan ike jarьm tapqьr artьq.

Bөtə zavodtar velosipedtьŋ sajlatьn, ulardan ьsqь eşlənegen jaqşьrtalar. Ber genə tьbtəge velosipedtar urьnьna terle tөđkə bujalqan velosipedtar sьqarьlasaq. Maşinalar universal rol'dar menən, englix ejarđare, jomşaq bafakoj mendərđar, alqь həm artqь bagarmaslar esen qul tormozdarь, ьs terle təđək menən jөrөtlek peredatsalar h. b. menən qoralmalьlar.

„PARIZ KOMMUNAHЬ" FABRIGЬNЬŊ TƏZRIBƏHE

Staxanofsьlardьŋ eş metodtarьna ejrətev esen qьsqa srokla məktəptər təđegən „Pariz kommunahь" fabrigьnьŋ təzriвəhe Məskəv qalahьnьŋ həm өlkəheneŋ zavodtarьnda həm fabrikalarьnda kiŋ rəveştə qullanьla başlandь.

Xəđerge vaqьtta Məskəv qalahьnьŋ həm өlkəheneŋ predpriatielarenda staxanofsьlar eş metodьna ejrətevse undarsa məktəptər eşləjđər. Məktəptərgə staxanofsьlar yđđəre jetəkselek itələr.

Məskəv profsojuzdar өlkə sovetь staxanofsьlar məktəpləreneŋ təzriвəhen təfsillь rəveştə ejrətkən kitap sьqardь.

Anzer rudnigьnьŋ Kirof ismendəge şaxtahьnьŋ zabojşigь Banbol 6 saqat esendə 1 meŋ 70 tonna kymer birgən.

ŞTUKATURSЬ—RƏXMƏTYLLIN REKORDЬ

EŞSELƏR ARAHЬNDA JAŊЬ ENTUZIAZM

Kendəlek eş normahьn 578 protsentqa ytəvse ştukaturьь ip. **Rəxmətullin** jeŋevse motor zavodь tөđөləşeneŋ staxanofsьlarь arahьnda jaŋь entuziazmьn tьvđьrđь. Rəxmətullin artьnan torlaq tөđөləşeneŋ eşselərе ner, ber artьь jaqşь eş elgələre birə başlanьlar. Bulьaьь **Koşurnikof** brigadahьnda eşləvse **Anickof, Akatejef, Levcin Jakov** həm **Lapin** ber zveno bulьp eşləp, 12-se jorto ştukaturit itkəndə kendəlek eş normalarьn 470 protsentqa ytəne-lər həm hər berehe kөnөnə 24 hum 40 tin eş xaqь aldьlar. **Koşurnikof** brigadahь kendəlek eş normahьn 199 protsentqa ytəp, brigadala eşləvselərđeŋ hər berehe kөnөnə 11 hum x.đ-mət xaqь eşləjđər.

5 dekabrđa **Zdanof** brigadahьnda eşləvse **Olenef** həm **Letvinof** kendəlek eş normalarьn 624 protsentqa ytəp, hər berehe 31 hum 50 tin eş xaqь aldьlar.

Rəxmətullin bьl jaŋь jeŋevđər turahьnda işetev menən jaqьn aralь kendəlek eş normahьn 650 protsentqa ytəv bursьn aldь. Şulaj uq plotniktar brigadahьnda eşləvse **Pletnef** kendəlek eş normahьn 500 protsentqa, betonsь **Meşcerakof** brigadahь 300 protsenttan artьrьp ytəv jəkləmahen aldьlar həm ular bьnь hьmьь menən ytəp sьqasaqtar.

KOLOBANOF.

1936 JЬLDA DƏJƏMLƏŞTERELGƏN SEKTOR PREDPRIATIELƏRĐƏ NALOQ REQISTRATSIAHЬNA TERKƏV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬNЬŊ 1456 HANLЬ QARARЬ

9 dekabr' 1935 jьl.

Başqortostan ASSR territoriahьndaqь dəjəmləşterelgən sektor ojoşmalarđьŋ derəb, talь ihaptəren alьv həm dəjəmləşterelgən sektordar esen bildələngən nalogtarđь hatьv maqsatьnda (tovar ajlanesenən nalog, bydzet natsenkahь, spes natsenka, tovarlaştьrьlmaqan operatsianan nalog, kiləmdən otcislenie, kinonan podoxod nalogь) BASSR Xalьq komissarđarь sovetь **qarar itə:**

1. BASSR territoriahьndaqь dəjəmləşterelgən sektordьŋ bөtə ojoşmalarьn həm predpriatieləren (dəvlət, kooperativ ja maqatləşterelgən, kommunal) ulardьŋ qajđa bujhьnьvdarьna qaramastan (Sojuz, respublika, jerle) predpriatienen jəşəgən urьn bujьnsa BASSR finans organdarь aşa (qala, rajon finans bylektəre) nalog registratsiahьnan ytergə məzbyr itergə.

2. Jəşəp kilgən predpriatielərđe nalog registratsiahьna terkəv esen 1935 jьl dekabr'đeŋ 15 nən 31 nə tiklem srok bildələrgə.

3. Nalog tyləj torqan həm l'gota bujьnsa tyləvđən qotqarьlqan bөtə predpriatielər đə nalog registratsiahьnan ytergə tejeştər.

4. Nalog registratsiahьn taq registratsianan (dəvlət rejestre) bahqa ytkərelə.

5. Nalog registratsiahь həm igen hatьp alьvsь, ikmək, on həm arьq menən hatьv itevse ojoşmalarqa registratsia qala, rajon finans bylektərenə bilələngən formala birelgən registratsion kartockalarđь, predpriatienen jəşəgən urьn bujьnsa qala, rajon finans bylektəre tarafьnan birev julь menən ytkərelə.

6. Registratsianan tajpьlьv həm bildələngən srokta registratsianan ytməvse predpriatielərđeŋ jetəkselərе 50 hum kyləmendə ştraf həm administrativ javapqa tartьlasaqtar.

BASSR Sovnarkomь predsedatele urьnbaharь: **Fuks.**

BASSR Sovnarkomь eştər menən idara itevsehe esen: **Davletьnajьf.**

VKP(в) NЬN ØFØ QALA KOMITETЬ PLENUMЬ

PARTIANЬŊ QALA OJOŞMALARЬNDA PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREVĐEN JOMOQAQTARЬ TURAHЬNDA

VKP(в) NЬŊ ØFØ QALA KOMITETЬ PLENUMЬNЬŊ REZOLYTSIAHЬ

5-6 dekabr 1935 jьl

Kommunistardьn partia dokumenttarыn tikşerev jomoqaqtarь turahьnda VKP(в) qala komitetь bjurohьnьn dokladьn tьŋlap ham mədakərə itep, qala komitetь plenumь qarar itə:

1. Partia dokumenttarыn tikşerevđən başьnda bьl məhim eş jeterlek politik juqarыlьqqa kytərelmane. Qala komitetьnьn bjurohь, beđđen saftarqa aldav juldarь menən ingən zoliktardь, jat sьt elementtardь, kontrrevolytsion, kyđ bujavsь elementtardь faş itev esen partianьn bəta ojoşmalarыn da mobilizirlaj almanь. Tikşerev massanan ajrьm rəveştə ham partkom sekretarыnьn jardamьnan başqa alьp barьldь. Partkom sekretardarь urыndarda partia dokumenttarыn tikşerevgə nьqlь əđerlekte tə'min itmanelar.

2. Partia dokumenttarыn tavla başlap tikşergəndə partia ojoştorov ham politik-tərbiə eşen jaŋlandьrыvqa bajlap alьp barьlmanь. Qala komitetь tikşerev aldьnda torqan burыstarqa məvafiq rəveştə ydenenң bəta eşen qajtadan qora almanь, tikşerev ajqanlь partia aqzalarыnьң idejə-politik kimalen, ulardьң politik aktivlьqtarыn, jəməqət eşendə ham proizvodstvola avangardlьq rol'daren kytərə almanь, telaktaştar ham komsomoldar arahьnda la eşte jaqşьrta almanь.

3. Tikşerevdə başlaqanda tikşerevdə alьp barыvsьlar tarafьnan partia dokumenttarыn jenteklap tikşerevgə jeterlek igtibar birelmane. Asьlda, tikşerelevse iptəştən partia jođa taran itep tikşerelmane. Kyp vaqьtta partia dokumenttarыnda bulqan bəta defekttar jeterlek igtibar menən tikşerelmagəlar ham tikşerev aktalarыnda la saqьldьrыlmanalar.

4. Plenum, partianьң bajtaq qьna tөvge ojoşmalarыndaqь kommunistardьң partia dokumenttarыn tikşerevđe juqqa sьqarыv ham anь qabattan tikşerev turahьndaqь qala komitetь bjurohь tarafьnan ytkərelgən qarardь dөp-dөrөs tip ihaplaj.

5. Plenum, VKP(в) Ydək komitetь ham Ølkə komitetь jetəkselegendə ytkərelgən partia dokumenttarыn faktik qabattan tikşerev, berense tikşerevdə asьlmajьnsa qalqan sьt elementtardь tejeşle qatьlьq ham ujavlьq menən faş itte tip bildəlaj ham şul uq vaqьtta tikşerev partia ojoşmalarыnьң ujavlьqtarыn ham huңqьsan holatlektaren də, partia dissiplinahьn da nьqьttь, partia eşenen kimalen da şaqtaj kytərde.

6. Lәkin, plenum qala komitetьnьң tөvge ojoşmalarqa ojoştorov jaqtan kөn hajьn jetəkselek itmave hөdөmtəhendə, partia dokumenttarыn tikşerev momenttьnda tьvđьrыlqan bьl kytərelәş, partianьң tөvge ojoşmalarыnьң kyşelendə nьqьtьlьp qaldьrыlmaqan tip ihaplaj. Plenum, partianьң qalaqь ojoşmalarь, əle staxanofsьlar qudqalьşьna, bьnlap ta qarşьlьq kyrhətə almaьlar tip ajrьvsa ajtep ytə. Ə qala komitetь „Staxanofsьlar qudqalьşьn artaban jəjelderep jebərevdə staxanofsьlarqa jardam itevdə ham unь SSSR dьң bəta elkalərenə ham rajondarыna kiңlekkə ham tərənlekkə taratьvda" (STALIN) bьl qudqalьştьn başьnda tormavь tip ajrьvsa kyrhətə. Plenum, promыşlennost' ham transport staxanofsьlarыnьn berense bəta Sojuz kiңəşmahendə, şulaj uq SSSR dьn aldьnqь kombajnerdarь ham kombajnerkalarь kiңəşmahendə jahaqan ip. STALINDЬN tarixi sьqьştarь nigeđendə qala komitetь ham qala rajon komitettarыnьң bjurolarыna ydđərenen eştəren qьrqa rəveştə qajtadan qororqa təqdim itə. Staxanofsьlar qudqalьşьna jetəkselek itevdə ham unь kiңlap ta massovьj qudqalьşqa əjləndereveđə bol'ševistik ojoşqanlьqtь eşten ydagena qujьrqa. Bajtaq qьna kommunistar arahьnda asьlqan Staxanof metodtarыn narьqlap jetkermav ham anlap jetkermavđərgə qarşь qьrqa rəveştə kөrəşergə. Hər ber kommunist staxanofsьlar qudqalьşьnьң ojoştorovsьhь ham aldьnqьhь bulьp torhьn.

7. Partia dokumenttarыn tikşerev, kommunistardьң idejə-politik kimalderə ham partia uqьvdarыnьң sьjfatь la jeterlek bulmavьn kyrhətte. Bьl, VKP(в) Ydək komitetьnьn qararь nigeđendə, propaganda eşen qajtadan qorovđьң qanaqatlanerlek bulmavьnan hөdөmtəhe bulьp tora. Plenum, propagandist kadrdarыn əđerləvgə ham qajtadan əđerləvgə ajrьvsa igtibar birep, idejə-politik kimalde ham kommunistardьң uqьv sьjfatьn jьldamьraq kytərelesen, ojoştorov jaqtan tə'min itevdə qala komitetьn, qala rajon komitettarыn ham partianьң bəta tөvge ojoşmalarыn məzbyr itə.

8. Plenum, tikşerev vaqьtьnda texnik jaqtan uqьj-jađa belmagən ham ađ uqьj-jađa belgən bajtaq qьna partia aqzalarь ham kandidattarь asьlqanlьqьn ajtep ytə.

Plenum, partianьң Øfe qalahьndaqь ojoşmalarь saftarыnda texnik jaqtan uqьj-jađa belmagən VKP(в) aqzalarь ham kandidattarь barlьqьn his tyđerlek tygel tip ihaplaj ham 1936 jьldьң berense majьna da huңqa qalmьjьnsa, kommunistar arahьnda uqьj-jađa belməvselekte tulьhьnsa beterev burыsьn quja.

9. Plenum, partianьң vaqьtlь matbuqatьn uqьlmavь, yđ eştendə his eşlәmavь, ilden dejem politik tormoşonan ajrьlьp jəşəvse (Başnarkomzem, Svaz upravlenietь, Başgort ham başqa tөvge ojoşmalar) elkə ham qalanьң bajtaq jetəkse rabotniktarыnьң politik kimaldare his jul qujьlmaqlьq tybən bulьvđarыn tikşerev vaqьtьnda asьlqanlьqьn ajrьvsa ajtep ytə. Plenum, şundaj kommunistardь, əgər də ular yđđərenen idejə-politik kimalderen kytərevgə nьqlap totonmahalar, partianьn qatь javapqa tartьlasaqtarыn iskərtep ytə.

Plenum, partianьң bəta tөvge ojoşmalarыnda la gazet ham başqa vaqьtlь matbuqattь regular uqьvdarыn, şulaj uq qala ham elkə partia aktivь tarafьnan marksizm-leninizm dьң tөp nigeđen həlevsьlardьn abarđaren ejrənevdaren sistematik tikşerep torovđь ojoştorovđь qala komitetь bjurohьna təqdim itə.

10. Plenum, qala komitetьnьң ydendə partia xuxalьqьnьң — ibop eştərenen jaqşьrtьvьn, udqan jьlđarqa saqьştarqanda protokoldardь ham partia dokumenttarыn haqlap torovđьң ham oformit itevđeң — bajtaq jaqşьrqanlьqьn ajtep ytə.

Plenum, partianьң əle bajtaq tөvge ojoşmalarыnda partia xuzalьqьnьn haman nasar xəldə bulьvьn ham partianьң ajrьm aqzalarь tarafьnan yđđərenen partia dokumenttarыna javaphьđ qaraştardьn barlьqьn his jul qujmaslьq tip ihaplaj. Plenum, qala komitetь bjurohьna dekabr ajьnan da huңqa qalmьjьnsa partianьң bəta tөvge ojoşmalarыnda la partia xuzalьqьnьn tərtipkə halьnьvьna elgəşergə ham kiləsəktə partia xuzalьqьna igtibardь jomşartьvda qəjeplənevse keşelərde partianьң qatь javabьna tartьp, artabьn partianьң bəta tөvge ojoşmalarыnda la partia xuzalьqьnьn toroşon sistematik rəveştə tikşerep tororqa təqdim itə.

11. Plenum, qala komitetь ham partianьң tөvge ojoşmalarь tarafьnan komsomol ojoşmalarыna jetəkselek itevđen his qanaqatlanmaslьq bulьvьn bildəlaj. Komsomoldardьn politik uqьvdarь ham marksizm-leninizm teoriahьna eje bulьvdarь nigerək tə nasar tora. Plenum, qala komitetь, qala rajon komitettarь bjurolarыna ham partianьң tөvge ojoşmalarыna jaqьn kөndərdə komsomol eşenen ajrьvsa məhim məs'ələlәre bujьnsa partia ham komsomol ojoşmalarыnьn dokladtarыn tьңlarqa, praktik saralar kyrergə ham komsomol eşenen artaban kytərelesen tə'min itə torqan konkret jardamdь kyrhəterga təqdim itə.

Plenum, propagandist aktivtarыnan komsomoldar arahьnda tərbiəvi eşte ojoştorov esen 28 keşe birevdə qala komitetь bjurohьna tapşьra.

12. Plenum, partkomdardьn sekretardarыna ham partorgqa VLKSM Ydək komitetь talaptarыna javap birə alьrlьq otrad vozatьjdarь əsə jaqşь komsomoldardь birevdə tə'min itep, berketelgən pioner otradtarыnьn eşen turanan-tura jetəkselek alьrqa qusa. Şulaj uq berketelgən pioner otradtarыnda pionerskij eşte jəjelderep jebərev esen materialdar menən tə'min iterga təqdim itə.

Partkomdardьn sekretardarыn ham partorgtardь, ularqa berketelgən pioner otradtarыnda eşten toroşo turahьnda komsomol komitettarыnьn, komsorgtarыnьn ham vozatьjdardьң sistematik rəveştə otcot dokladtarыn tьңlap tororqa ham ulardьң eşendə dajmi jardam kyrhəterga məzbyr itə.

13. Plenum, telaktaştardьң jomoşaq ytevdərenen ham ular arahьnda eşten jomoşaqlьqьn bildəlaj, staxanofsьlardь, iŋ jaqşь udarnik ham udarnitsa jeşlərdən ham eşse qatьn-qьđđardan telaktaştarь sahьlaqtarыvqa ajrьvsa igtibar birep, qala komitetь ham qala rajon komitettarь bjurolarыna telaktaştar arahьnda eşte qьrqa rəveştə jaqşьrtьrqa təqdim itə.

14. Plenum, nigerək tə jəştərdən ham qatьn-qьđđardan partia kadrdarыn hajlap alьv ham ulardь ystərev problemahь partia massovьj eşenen qьrqa kytərelese menən taqьd rəveştə bajlanep barьrqa tejeş tip ihaplaj. Tikşerev hөdөmtəhendə jetəkse eşkə yrlətelə alьrlьq tik 25 keşe genə tanьlьvьn, tikşerev protsesьnda ytəlevselərđen (ni barь 10 keşe) notonlaj jeterlek bulmavьn bildəlap, plenum, qala komitetь ham rajon komitettarь bjurolarыna yrlətelergə tejeşle rezervtь artabьn asьvda, yhep kilgən hər ber iptəşkə hər jaqlap jardam itevdə, ular menən sistematik eşləvdə, ulardь yrlətevgə əđerləvdə ham eşte alьp bara almaqan kommunistardь ular menən alьştьrыvda eşte qьrqa rəveştə kөsəjtergə təqdim itə.

15. Plenum, ajrьm narkomattardaqь, ucrezdenie ham uqьv jorttarыndaqь, nigerək tə sotsial kul'tura (elkə gazetalar redaktsialarь, Başqortostan qilmi tikşerenev institutь, pedagogika ham milli kul'tura institutь, Narkompros, Narkomjust, Zagotzerno, Sovnarkom ergahendəge əđerləv komitetь) ojoşmalarыndaqь partia ojoşmalarыnьң sotsial jaqtan sьt sredadan sьqьvsьlar, bьl tarmaqta eşlərgə kvalifikatsiahьđ ham eşte belmaj torqan rabotniktar menən sыplanqanlьqь tikşerev vaqьtьnda asьlqanlьqьn bildəlәp ytə. Plenum, qala komitetь bjurohьna bьl ojoşmalardьң rabotniktarь sostavьn qajtadan qarav ham ulardь əđerlekle kadrdar menən nьqьtьv kərəklegen VKP(в) Ølkə komitetь aldьna qujьrqa təqdim itə.

Plenum, qala komitetь bjurohьna eşse ham kolxozsь jəştərenən, nigerək tə başqorttardan kvalifikatsialь kadrdь əđerləvgə ham ulardь jetəkselek eşenə taqь la qujьvraq yrlətergə ajrьvsa igtibar birergə təqdim itə. Plenum, qilmi ham pedagogik eşkə kvalifikatsialь partia kadrdarыn əđerləvđeң kərəklegenə ajrьvsa igtibar bira.

16. Plenum, qala komitetь bjurohьna dekabr ajь esendə partianьң iŋ eре ojoşmalarыnda şulaj uq jeteşhedlektarь ham ɵvьrьvdarь asьlqan ojoşmalarda partia dokumenttarыn tikşerevden jomoqaqtarыn mədakərə iterga təqdim itə.

17. Plenum, partianьң Øfe qalahьnda es qala rajon komitettarыn ojoştorov, partia ojoştorov ham politik tərbiə eşendəge bulqan jeteşhedlektərenə artabьn jьldamьraq beterev esen bəta şarttardь tьvđьrqanlьqьn ajrьvsa ajtep ytə. Plenum, VKP(в) qala komitetenь, qala rajon komitettarыn, partia kadrdarыnьn idejə-politik ham kul'tura-texnik kimalderen kytərev ham partianьң ujavlьqь esen kөrəşte artaban jomşartmajьnsa, partianьң tөvge ojoşmalarыna konkret, praktik jardamdь kyrhəterga məzbyr itə. Plenum, partia dokumenttarыn tikşerevđen tamamlanьvь partia ojoşmalarыnьn aqzalarыn ham kandidattarыn artaban ejrənev məs'ələlәrenə ham beđđen partiala tororqa urыnlь bulmaqan keşelərde asьvqa bulqan igtibardь his jomşartьrqa tejeş tygellegenə partianьң bəta ojoşmalarыnьn da igtibarыn jynəltə.

18. Plenum, elek aqtar armiahьnda, validovsьlar qudqalьşьnda, kontr revolytsion zinovjefsь — trotskistik oppozitsiala aktiv qatnaşsьlardьn, ham bьl kontr-revolytsion gruppalarь tar-mar itelgəs tə ber nisə jьldar bujьna VKP(в) saftarыnda torop ta kontr-revolytsion ham vaq burzuazlьq tajpьlьştarыn davam itevselərđen ham yđđəren Lenin partiahь saftarыnda tora alьrlьq, alьnqan bol'ševiktar itep kyrhətə almavsьlardьn VKP(в) saftarыnan sьqarыlьvdarыn tulьhьnsa xuplaj.

19. Plenum, VKP(в) qala komitetь tarafьnan ytkərelgən partianьң 3362 aqzahьnьң partia dokumenttarыn tikşerevde raslaj ham VKP(в) Ydək komitetь, Ølkə komitettarыnan tikşerelgən 3108 kommunistqa jaңь partbilettar birevde boraj.

Plenum, qala komitetь bjurohьna əle huңqь tapqьr hөdөmtəhe birelməgən 53 kommunistьң partia dokumenttarыn tikşerevde 1935 jьldьң 25-se dekabrenən də huңqa qalmьjьnsa tamamlarqa qusa.

20. Plenum, beđđen, bəjək Lenin partiahьnьң saftarыn taqьlьv, aqьlь ham bəjək STALINDЬN jetəkselegendə kommunizm esen fidakar kөrəştə anьn huңqьsan holatlegen taqь la kytərev esen kommunistardьң partia dokumenttarыn ytkərelgən tikşerevden đur znamiət qadanqanlьqьn ajrьvsa ajtep ytə.

Plenum, partianьң bəta ojoşmalarыn ydərenen saftarыn taqьraq uqьvsьrыqa ham partianьң general linia hьesen aktiv kөrəştə kөrək bulqan marksizm-leninizm teoriahь menən jaqsьraq qorallanrqa saqьra.

MUL TORMOŞQA

Kejergədə rajonь „Kr-Poljana" kolxozь urozaj jьjьv, dəvlətkə igen tapşьrыvdь rajonda berense bulьp tamamlanь. Dəvlətkə bəlahe 948 sentner igen tapşьrыldь. Kooperatsiaqa 700 sentner igen hatьp, alьnqan aqsaqa elektr stansahь halьnь başlanь. Tuңqa həьrəv planь 550 gektar tulьhьnsa ytəlde.

Malsьlьqtь ystəv bujьnsa MTF qa dəvlət planь 71 baş hьjьr, 95 naşqa, husqaslьq fermahьnda 22 baş urыnьna 49 bəşqa ysene. Kolxozsьlar arahьnda hьjьrhьđlьq ham husqahьđlьq bətənləj beterelde. Ferma mədire ip. Volkof maldardь ystərevə esen ber saqa menən byləklənde.

Kolxozsьlar nьq xedmət dissiplinahь qullanьv, kolxozda namыs menən eşləv arqahьnda, mul tormoşqa ajaq baştьlar. Sepolinkova Anna II-beta Başqortostan sjezdь delegatь. Unьn 190 xedmət kөnө bar. Xuzьlьqьnda 2 hьjьrь, 2 husqahь, 4 baş harьqь, 10 baş umartahь, 15 taьqь ham kytrəhe bar. Ul bьjьl ydenə genə 8 sentner igen, 80 hum aqsa, bəta sem'jahьna 24 sentner igen, 232 hum aqsa aldь.

Grafia Felep kolxozdьn aldьnqь udarnigь. Ul bьjьl 380 xedmət kөnө eşləne, 15 sentner igen, 150 hum aqsa aldь.

Kolxoz xedmət kөnөnə 4-ər kilo orloq kul'turahь ham 40 tin aqsalьta doxod uylde.

Bьl kolxozdь kolxozsь-udarsьlardьң II-rajon sjezdь kysmə qьđьl bajraq menən bylәklәne.

J. Rajanlatof.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

KONFLIKTTЬ ABISSINIA ISƏBENƏ XƏL ITEV PLANЬ

Pariz, 9. („Izvestia" nьn yđ xəbərsehenən). Laval' menən Xor arahьnda irəşelgən kileşevđen ser itep tərəlovьna qaramastan, bьl eşləp sьqarыlqan projektьn xəzəhь Abissinia isəbenə Italiaqa jaqşь uq đur territoriaлardь birevđən torqanlьqьn kyrhətələr.

Xəbərđərgə qaraqanda, bьl projekt bujьnsa Abissiniaqa Qьđьl dingeđgə—Italianьn Assab portьna jəki, Mussolini bьqa qarşь torha, Anglia jəki Fransianьn Somali kolonialarыndaqь berər portqa sьqьv julь birelasək.

Italiaqa Tigre provintsiahь („məqəddəs qala" Aksumdan başqa), şulaj uq Ogaden ham Danakil provintsialarь birelər.

Abissinianьn kөnjaq—kөnbajьşьnda Italiaqa kolonialaştьrыv esen bik đur territoria birelə.

Bьqa tiklem anglicandar Italiaqa kyldər elkahenə inev julьn birevgə qьrqa qarşь toralar ine ham kolonialaştьrыv esen uqa xəđer təqdim itelə torqan territorianьn tik jartьhьn qьna birergə rizalar ine.

Inde yđək Abissiniaqa kilgəndə, neguşqa Millattar ligahь menən jardam turahьndaqь dogovordь təđərgə təqdim itələsək, bьl dogovor bujьnsa Liga Abissinianьn administrativ organdarыna texnik sovetniktar jebərəsək. Bьl sovetniktardьn berehe italiandardan bulasaq.

IPTƏŞ TEL'MANDЬ QOTQARЫV ESEN KӨRƏŞKƏ

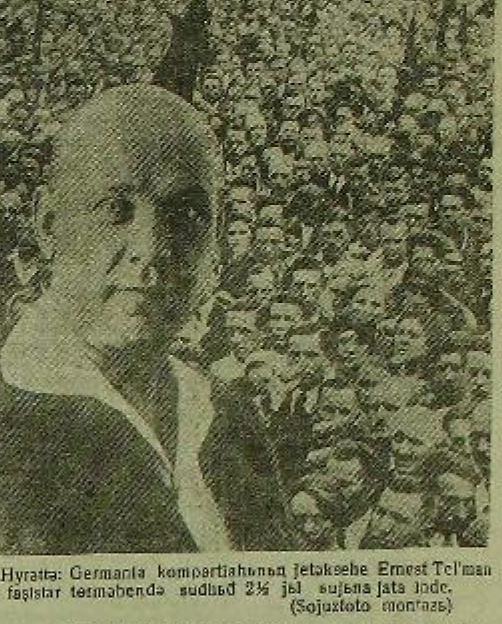

Hyrəttə: Germania kompartiahьnьn jetəksehe Ernest Tel'man ul faşistar tөrməhendə sudhьđ 2½ jьl bujьna jata inde. (Sojuzfoto montazь)

ITALIAQJA ABISSINIA JERENEŊ JARTЬHЬN TƏQDIM ITƏLƏR

London, 9. Gazettar Italianьn Abissinia 150 meң kvadrat mil' đurlьqьndaqь, jəqni xazine menən xəderge Abissinianьң jartьhь tiklem jerde alasaqьn kyrhətələr. Rejter xəbərse bujьnsa, avtoritetlь dairalarda Anglia menən Fransia tarafьnan tikşerelgən plandьң tөp jəkmətkehen anlatqan Paris xəbərđərən kire qaqmajđar ham rəhləmajđar.

London, 9. „Britiş junajted press" agentstvohьnьn Addis—Abebalaqь xəbərsehenen beldereve bujьnsa, Abissinianьң rəsmi dairalarыnda Anglia menən Fransia tarafьnan tikşerelgən plandьn „bətənləj qulaj bulmaqanlьqьn" kyrhətələr.

ITALIA PLANDЬ QULAJ TABA

Vena. 10. „Nejje freje presse" gazetahьnьn Londondaqь xəbərsehe Xor menən Laval' tarafьnan eşləp sьqarыlqan ham Italia menən Abissinia arahьndaqь konfliktь beterevgə qaqьlqan təqdimdərđən Italia xəkymətenə belderelgənlegen ham Italianьң ularqa hejəşevđər esen qulaj baza tip qaravьn belderə. Londondьn politik dairalarыnda bьl təqdimdər đur bursov tavьşьrqandar, sөnki ularda Italiaqa đur ustupkalar kyrhətelgən. Xəbərđərgə qaraqanda, bьl təqdimdər, janahe, kabinettьn ydendə lə đur oppozitsia tьvđьrqandar, unьn kypselek aqzalarь, janahe, ul təqdimdərđe Italia xəkymətenə tygel, bəlki Millattar ligahьna birevđe talap itkəndər. Xəbərsenen hyđđəre bujьnsa Millattar ligahь sovetьnьn kelmagəndə saqьrыlьvьşuqa bajlangan.

***

Addis—Abeba, 10. Tөnjaq frontьnda har jerđə huqьştar bulьp ytte. Xəbərđərgə qaraqanda Abissinia otradtarь Demegin ham Addi Dakno jaqtarыnan Kaciamoqa ytkəndər. Abissinialьlardьn vaq otradtarь kөnsьqьşqa taba baralar.

FRANSIA ANGLIAQJA JARDAM VƏQJƏDƏ ITƏ

London, 10. „Dejli telegraf" ham „Morning post" gazettarь Italia—Abissinia konfliktьn xəl itev şarttarь turahьnda Laval' menən Xor arahьndaqь kileşevgə bəjlə məs'ələlərdə yd ara ustupkalar jahav nigeđendə irəşelgənlegen jađalar. „Dejli telegraf" gazetahьnьң Parisdaqь diplomatik kyđatevsehe ydendə bulqan məqlymattar bujьnsa əgər kərək bulha Fransianьң Urta dingeđdəge anglicandar flotьna his kiđekməhen jardam kyrhətəsəge turahьnda „Fransianьң Angliaqa tulь ьşanьs birgənlegen" kyrhətə.

„ABISSINIA DOŞMANQJA YD JEREN BIRMƏЬ"

London, 10. Italia—Abissinia konfliktьn xəl itev turahьnda Anglia menən Fransia tarafьnan eşlәp sьqarыlqan projekt kisə Parizda iqlan itelgəndən huң Abissinia dairalarыnda tasiqi rəveştə ydenə qьrqьv qarşьlьq tьvđьrdь.

Abissinianьң Londondaqь ilselegenen vəkile: „Beđđen xəkymətenen Abissinia territoriahьn Italiaqa birep tolьx jahav turahьndaqь har tөrle təqdimdərđe nьq kire qaqьp kila" tip ajtte. Ul Abissinianьң doşmanqa yđ jerđaren birevgə his ber vaqьtta riza bulmajasaqьn kyrhətken.

Rejter agentstvohьnьң Dzibuti qalahьndaqь xəbərsehe Addis-Abeba dairalarыnda Abissinianьң Paris planьn qabul itə almajasaqlьqьn kyrhətevđəren jađa. Abissinia territoriahьn Italiaqa birev, tip jađa xəbərse, huqьştьң hөdөmtəlәre menən his aqlanmaj. Konfliktь xəl itev turahьndaqь şarttar Abissinia yđen xətəl jahattan, beterəkkis itkən vaqьtta qojьlqanlьqtan, ular nigerək tə qulaj tygelder. Əgər Abissinia imperatorь derzavalar baъьmь astьnda bьl planьь qabul iterga riza bulha, ul vaqьtta Abissiniala xəderge xəkymətkə qarşь vosstanie başlanьr ine.

GERMANIA ASLЬQ QURQЬNЬSЬ ALDЬNDA

Praga, 9. Cex-Slovakianьң „Pondeli" gazetь Berlindan birgən xəbərendə jađa: „Aðьq produkttarыnьң jeteşməve xalьq arahьnda 1914-1918 jьlqь huqьş tamam bulqandan hon Germaniala bьqasa his kyrelməgən asьv ham rizahьđlьq tьvđьra. Beta Germania qьş asьqьv qurqьnьsь aldьnda tora".

Gazet Germania huqьş eştәre ministrlegendə huqьş ministre rәisləge astьnda armia, politsia ham oxrana otradtarь vəkildərenen jәşeren ultьrьşь bulqanlьqьn kyrhətə. Unda xalьq arahьnda xəvəleştar bulьvqa qarşь əđerlek turahьndaqь məs'ələ qaralqan. Gazetьң hyđđəre bujьnsa armia vəkile: „Turanan-tura xəvəleştar qarşьnьsa elegə bulmaha la, şulaj də hər tөrle xalqa əđer bulьrqa kərək" tip ajtkən. Şunьң menən bergə ul armianьң bьl eşkə qatьştьrыlmavьn talap itkən ham jaş haldattarqa ьşanьv momkin bulmaqanlьqьn ajtkən. Şul vaqьtta oxrana otradtarыnьң vəkildəre yđ otradtarыn nьq qorallandьrыvđь talap itkəndər. Armia bьl talaptь kire qaqqan. Qьrmьmən alqanda, tip jađa gazet, bьl kiŋəşmələ armia vəkildəre „şaqtaj đur avtoritet menən hejlənelər", ular aðьq jeteşməvdə armianьң qajeple bulmaqanlьqьn ham ildəge xəl esen unьң şulaj uq javaplь tygellegen kyrhəttelər.

BALTIQ BUJЬ DƏVLƏTTƏRENEŊ KONFERENSIAHЬ

Riga, 9. Baltiq bujь dəvlәttərenen (Estonia, Latvia, Litva) tьşqь eştәr ministrdərenen konferensiahь asьldь. „Memeler Besbaxter" gazetahьnьң xəbərenə qaraqanda, Pol'şa konferensiahьnьң eşe menən ajrьvsa qьđьqhьna, ul Riga qalahьna maxsus diplomatik kyđatevse jebərgən.

KRƏSTIƏNDƏR PARTIAHЬNЬŊ SJEZDЬ

Varşava. 9. Krəstiəndər partiahьnьң Varşavala bulьp ytkən sjezdьnda, gazettardьң xəbərse bujьnsa, bəta Pol'şa krəstiəndərenen 450 delegatь qatьşqan. Sjezdan elekke predsedatele Rataj politik xəl turahьnda doklad jahaqan.

Sjezd ydenen rezolytsiahьnda Pol'şa—SSSR monasəbəttəre turahьnda „Beđ SSSR menən kyrşelarsa jaqşь monasəbəttə haqlarqa telajbeđ. SSSR đьn eske eştərenə tьqьlmajasa ham beđđen yđ eştərebeđgə hər tөrle qatьşьvdarđь kire qaqqan xəldə, beđ sovettarqa qarşь koalitsia tьvđьrыvqa jynəltelgən ham jaңь quqrьşьlь huqьş davьlьn kiltereп sьqarыvь momkin bulqan bəta ьntьlьştarqa qьrqa qarşь torasьbeđ" tip jađa.

600 EŞSE SUDQA TARTЬLA

Praga, 10. „Rote-fane" gazetahь Vuppertal' (Germania) qalahьnan alьnqan xəbərendə fevral' ajьnda Kur elkahenen promыşlennost' predprietielarenda profsojuz ojoşmalarыn tөđəvđə qəjeplənep qulqa alьnqan 600 eşse ir ham qatьn-qьđđarđьң sudь oşo kөndarđə bulasaqьn belderə. Qulqa alьnsьlar arahьnda Landtagtьң elekke deputatь Bender şulaj uq şturmovoj otradtarыnьң ber nisə aqzahь bar. Qulqa alqan vaqьtta ularđьң berahen də hьqavьlaqandar. Ularđь iptəştaren toborqqa ham bulmaqan qəjeplərđən tөrməgə bajqьt itev maqsatь menən nьq aðalanqandar. 12 eşse şul aðalanьvđarđan ylgən.

AL. ƏXMƏT.

STAXANOFSЬLЬQ XƏRƏKƏTEN JƏJELDERERGƏ

Bəta Sovettar Sojuzь eşsendərə arahьnda ham xalьq ajlerga jьraq, bəta donja jemqьşselek fekere ydđeganda hoŋьrqь vaqьtta staxanofsьlьq xərəkəte ham unьq jьlьşqьn iptəş Stalindьң bьl turala həjləgən tarixi telməre tora. Ip. Stalin inde bьl xərəkətten ahəmiəte, unьn tamьrđarь turahьnda, jaңь keşelar ham jaңь normalar turahьnda ham bьl unьj menən alьp torqan eşsьlardьң bөtə xalqьqь ham konkretlьqь menən həjlep ytte („Başqortostan" dьn 23 noiabrdə sьqqan nomerьn qara). Ip. Stalin telməre bəta eşsendər jetekslap ejrənergə ham unь tulьhьnsa tormoşqa aşьrыv esen bol'şevistik kөrəşkə saqьra. Staxanofsьlar xərəkəte kin qolas alьrqa, bьl xərəkəttьn ystevenə konkret jardam itergə, uqa jardam itmaveslarqa jəki uqa qarşьlьq kyrhətevselarqa qarşь rəxьmhьđ rəveştə kөrəş asьrqa kərək.

Lәkin, əle staxanofsьlьq xərəkəten ham unьq qajđan kilep sьqqьvьn anlap jetkermavselar ham bar. Bьl əle nigerək tə kolxozsьlar arahьnda asьq.

— Nəmə ul staxanofsьlьq?

Unьn jьldar elek ajtkan iptəş Stalin Qьđьl Armia akademiklarыn sьqarыv vaqьtьnda „Kadrdar bəta nəmənə xəl itə" tigəjne. Şunьn menən bergə, ul yk iptəş Stalin bьlaj tine:

„Başьnda texnikaqa eje bulqan keşelar torqan texnika, momkinsьlar bira ala ham birergə tejeş. Əgər də beđđen berense dərəҗələge zavodtarыbьđđa ham fabrikalarыbьđđa, beđđen sovxozdarыbьđđa ham kolxozdarыbьđđa, beđđen Qьđьl armiala bьl texnikanь ejərləvgə səldaqlь kadrdar jeterlek bulha ine, beđđen il xəđer ydđə bulmaqandaqьqa qaraqanda, es tapqьr ham dyrtlata kyberək effekt alqan bulьr ine."

Julьqьnan bьl kyrhətmalarыn eşsьlar sьjfatьnan aldьnqь ularьn aləşe konkret hөdөmtələr sьqardь ham yđe eşlagən texnikanь ydləşterev esen kөrəş başlandь. Ojondardьn berehe Donbass şaxtjorь Aleksej Staxanof ydenen eşendə texnikanь ejrənergə totondo ham ber nisə ajdar ejrənde. Ul eşen kөnə bulha la jьlaşьmьn kyrhətevən praktikaqa aşьrыp, eşlep sьqarыvđa iptəş Stalin kyrhətkənsə 3-4 tapqьr arttьrьv juldarыn eđlәj başlanь.

Dyrt ajlьq vaqьt ytkas, 30-avgusta Aleksej Staxanof ydenen eşkese menən bulqan 7 tonna kymer urыnьna—102 tonna kymer sьqardь. Staxanoftьn bьl jeŋeve zik bulьp qalmanь, ul hamaq artь bardь. Staxanof metodь unьn şaxtahь ham Donbasstьn rajon şaxtahьnda tөnge sәqәt 6 saqat 6 eş vaqьtьnda kymer sьqarыv kytərelgəndən-kytərelə başlanь. Iptəş Stalindьң jiqьlьşta ajtelgən hyđđəre Staxanof metodь menən praktikala dәreslәnde.

Staxanof metodьnьң „sere" taqat texnikanь ydləşterevdə ham eş saqətendə maşinanьң ber genə minut ta buşqa ytkәrmajeşe, telahanьsa fajđalanьvda.

Staxanofsьlьq metodь promыşlennostьң başqa tarmaqtarыna la jajьla başlanь. Avtomobil' zavodь eşselәre arahьnan Busыgin, toqьv fabrikahьnda eşləvselәrđən Dysa, Maria Vinogradovalar, ajaq kejemdərə promыşlennostьnan Smetanin, timer jul transportьnda Krivonos iptəştar kytərelep sьqtьlar.

Bьl hanaqan familialar staxanofsьlьq xərəkətenen qaşlaqtarь ham həşlәp kytərelep sьqьvsьlarь. Lәkin, xəđer inde staxanofsьlar ular qьna tygel, bəlkem meңdәr menən hanalalar. Promыşlennost' ham transport staxanofsьlarыnьn berense bəta Sojuz kiңəşmahendəge 3000 staxanofsьlar eşse qatьşqan. Şunьң menən bergə staxanofsьlar arahьnda eştəp sьqarыvьn arttьrыv jaqьnan alq haqlavsьlarь ulep kitevsьlar ham donja rekordь alьvsьlar la kyp bar.

Bьl xərəkət, nigerək tə staxanofsьlar kiңəşmahenən ham unda hejləgən ip. Stalin telmərenən huң, keskede. Eşselar jьlqьnьrqa jaңь beterlekter, jaңь rekordlar menən javap biralar. Staxanofsьlar xərəkəte yhə, kiңəjə. Eştəp sьqarыv ysterdən-yhə başlanь. Makeevka şaxtjorđarыnan Borisof ber smenaqa 678 tonna kymer sьqarьp rekordь yđ qьlьna alqьlьqьn. Ə, ular huң, Zajnetdinof (Kuzass) 481 tonnaqa jetkerep, ul də ular urыnьn alьp. Unan huң „Kirof" şaxtahь şaxtjorь (Kuzass) Pavlof 6 saqatka 991 tonna sьqardь. Ə, Donbasta staxanofsьlьq eştəre bəta şaxtalь staxanofsa eşlәj. Medvedkina Dozьbastan ikense ajaqlьqьna 4 mida tullьrыv esen kөrəşələr.

KIROF ismendage IŞEMBAJ nejt promыslahьnьң ataqlь masterь-staxanofsь KYNƏQIN, aylək itep alqan ydenenң jeŋel avtomaşinahьnda. (Panfilof fotohь)

Şulaj uq, başqa tarmaqtarda la meңdərsə staxanofsьlar tьvđь ham yhələr. Jaңь donja rekordtarь alalar. Vinogradovalarqa eşləvse Udinsova, Lapshaidar ham Vinogradovalar ydđəre xəđer 216 stanokta eşlәjđәr ham bьr smenaqa (elekkeremen ber təvlekkə) 300 meң boştonlьq tovar eşlәp sьqaralar.

Ip. Stalin ydenenң program telməhendə staxanofsьlьq xərəkәte ydevenenң general jyjөn alьđqьlanь ham unь nьqlь yđlərgə kərəklegen ajrattь. Ul staxanofsьlьq xərəkәten anlarqa telәrsə inzener-texniktarqa, xuzalьqsьlarqa jardam kyrhəterqə, anlarqa telәmesə, bьl tarixi xərəkәt taqarmahenə ajaq buqarqa telәvselәrgə qьrqa sarala kyrerga ajratte.

Staxanofsьlьq avьl xuzalьqьna la kilep inde. Bьl tanlaj. Sөnkь, beđđə avьl xuzalьqьnda la:

„Jaşav jaqşьrđь, iptəştar. Jaşav kyңelleləşte. Ə kyңelle jaşaqan saqta eş ta ьraj. Eşlәp sьqarыvđьn juqarь normalarь şunan kilep sьqa la. Xedmat geroidarь ham geroinjalarь şunan kilep sьqa la".

Şulaj uq, avьl xuzalьqьnda la staxanofsьla juq. Texnika urinlaşterelqan ham texnikaqa eje bulqan kadrdar yhe başlaralar ham yterlar.

Avьl xuzalьqьnda staxanofsьlьqqa inelek kombajner ham traktoristardь alьp kiterga kərək. Bajeі staxanofsa eşlәv arqahьnda ber kombajnda sezonьna ytkan jьlqa qaraqanda 3-4 tapqьr kyberək eşlәgən kombajnerdar ham traktoristar bar. Saratov elkahendə Polagutin iptəş kombajner sezonьna 1003 gektar eşləne. Başqortostan kombajnerdarыnan kombajner Xəsən Ylşpəl sezonьna 732 gektar eşləne. Turkmenistanda eş sezonьna ber traktorda 1200-1500 gektarqa ytqarыlqan bar.

Beđđen SSSR da aqьl ber kombajn urtasa 250 gektar uldь (xəkymət tarafьnan norma 140-180 gektar qujьlqan), ə kombajn texnikahьna la ьq eje bulqan Amerikala ber kombajn urtasa alqanda 63-gektar qьna eşlәgen. Şulaj itep, beđ kombajnda eşlәvđә Amerikanь la uđьp kittek.

Maria Demcenko, Marina Gnatienko, Anna Voros'jova iptəş ataqlь familialь kemdar genə telmaj?

Ukrainanьn ataqlь kolxozь qatьn-qьđđarыn, Kalinin elkahendəge jeten eşlev staxanofsьlarыn kemdar belmaj?

Ukrainanьn „Komintern" kolxozьndaqь şəker səgeldere ystərevse kolxozsь **Maria Demcenko** ytkən jьldan fevraldьndaqь bulqan kolxozsь-udarniktarđьң bəta Sojuz sjezьnda iptəş **Stalinqa** ber gektarđan 500-sentner səgeldar ystep hyđ birep qajtqajna. **Maria Demcenko** bьl tejeşle vəzifəhь ytəv esen kөrəşep, unь namыs menən ytəne ham gektarьnan 523 sentner 70 kilo şəker səgelderə alьvqa irəşte.

Maria Demcenkoqa ejərep, unan ejrənep Ukrainala jөđdərsә kolxozsьlar şundaj uq rekord unьştarqa ьntьlalar. Ajrьm kolxozdarda 600 sentner alьv faktь la buldь.

Xəđer inde bьl səgelderselektagь staxanofsь demcenkosьlar kileşe jьlqa gektarыnan 600 sentner alьrqa, ip. **Stalin** jaңьnan aldьnda bulьv tygel, bəlkem ete jьlsьlar bulьp kiterga hyđ birđelar.

Şulaj uq, Kalinin elkahendəge **Anna Voros'jova** la kolxoz staxanofsьlarыnьn jaңь vəkile bulьp tora. Jeten talqьnda bulqan normaqa 4-5 tapqьr arttьrьp ytəne. Ber kөn esen normaqa ьjьnsa 7-8 kilo jeten tapqarqa tejeş bulha, ul 32-34 kiloqa jetkerde. Unьn, unьn iptəştəre arahьnda jarьş qьđьp kilep, xəđer ber kөnqa 30-60 kiloqa jetkerevselәr saqьt.

Avьl xuzalьqьnda bьna şundaj aldьnqь xalьqtarđь, staxanofsьlar arttь, texnika indere, yđ ara jarьşьv arqahьnda beđ aqьl bьl jьlda avьl xuzalьqь ham sьfat jaqьnan elekke jьldar menən saqьştьrmaqlьq dərəҗədə uңьştar menən tamamlanьda. Unьp jьjьv, dəvlətkə igen tapşьrыv ham başqalar vaqьtьnan elek ytəldelar.

Lәkin, avьl xuzalьqьnda staxanofsьlьq promыşlennostqa qaraqanda kyp şikhedđ jəjelderelergə tejeş. Kolxozda eşləvselar arahьnda staxanofsь udarniklar, staxanofsь brigadalar, xəđer staxanofsь kolxozsьlar bulđьrыrqa kərək. Bьnь igen unьşьn kytərev, malsьlьqь, aqaslьqьn, h. k. lardь kytərevdə ham unь eştərdə kyrhəterga momkin. Aldaqь bьl igen unьşь esen xəđerđən yk staxanofsa eşlәrga, xəđerđən yk kөrəş başlap, igen unьşьn qaraqanda 50-100 potqa kytərerga kərək. Ə bьnьn esen qaj uq kөrəş başlaqanda, uqьvdarь joje dergәndə, jerđərgә kəsergә əđerlektar bьl menən eş.

Xəđerge vaqьtta kolxozdarda ip. **Stalin** telmәrәn ejrәnev bara. Bьl telməren ham program telməren jetekselәp ejtelәrgә, bəta kolxozsьlar ham kolxozsь qatьn-qьđđarqa jetkerelergə ham unьqa praktik javap birelergə, staxanofsьlьq aldьnan başqan da jьjelderev menən javap birergə kərək.

XUDOŻESTVO ƏĐƏBIƏTE MASSAQA

B. BIKBAJ.

JER

(Şul isemdege poemanьŋ 1-se bylege)

Bevaltanqa samap edkehnə də
Ber gene jaqla kes tapmanьŋ,
[illegible]
Kegelar—
[illegible]
Kegelar—
[illegible]

[illegible]

Hyrət ə: „TƏŞƏMLƏ URЬN" ənərendə Vişkevskaja rolen başqarьuьsь at qaðanqan artist ip. RƏSITЬVA.
(Panfilof fotoьь)

[illegible]

Hyrəttə: „TƏŞƏMLƏ URЬN" ənərendə Vişkevski rolen başqarьusьь ip. SЬRTLANЬF.
(Panfilof fotoьь)

A. TAHIROF

AQAS JAVЬ

(„Maşinalar qanь" kitabьnan ədəmtə)

Qujь urmanlь Ural tavdarьnьŋ qaraqaj, imən aqastarьn jelmap jerej torqan qujь əs/ lottar şьvьştьlar, tav tastarьnan taran saqyrdarqa, ydandarqa təsep, qujьrsp ykkan şьvaqьsq, yiən, saskalarde ьsbqlaьs, dьm-lanslar, taqь la kytarelep təkə tavdarьnьŋ qujь tastarь menən [illegible]

[illegible]

Ə. IXSAN

IMAMBAJЬF

Taŋ.
Posjolkala
Halmaq tolqьnlanьp —
Sajqalanьp jata aq bolot.
Boran aidaj
Jəşel narattardь
Hər qalьnqa jem-jem qar qo-
jop.
Teŋ sisela,
Avьr [illegible],
Taŋ kykşele menan [illegible].
...Hin qajtahьŋ [illegible]
[illegible]

Kelərgə ine, kelə almanьn.
Tik kiserden jaşav avьrьqьn
Tik hideoden jetegen jaŋqanьn
Jьldar [illegible]
Başqь tyşan ine,
Kytarelep jaşav kyrmenen
— Qara atьna begen
Imamnajьf
Nindaj hikajtan ə ylar en...
Hin [illegible]
Danьs kəŋəşmənən
Uđdarьnda jьqьs hyđ tor-.
[illegible]

Hin elek bajar zavodьnda
Ten-ken brjь eşlap arьnaŋ,
Ber tuqlavhьŋ
Tire ilaj-ilaj
Bildarəqdə qalь taldьrdьŋ,
Eşlahaŋ da
Ikmək qaba almanьŋ

Hin qajtahьŋ
Danьs kəŋəşmənən
Jəđđarendə həjanev, albьvdar
Stalindan alqan rux menən
Hin jeŋerheŋ,
— Jəneler [illegible]...

MAZHAR ABDULLIN

TƏNGƏ MARŞ

Motor kended
Beđđe [illegible],
[illegible]
[illegible]

2-TREVOGA

Komandirđar
Kisьn şəm jandьrьp,
Aldьrьnaj kompas
Haldьlar.
[illegible]

Berqə taşlanьrьđ,
Doşman [illegible]
Qaşarьq.

3. MARŞ

— Beđgə qarşь [illegible]
[illegible]
Tan atqansь
Marş menən
[illegible]
[illegible]

KƏRIM JAMANAQLЬ

QЬRЬM TATAR SOVET ƏĐƏBIƏTE YĐƏ.

Ordenlь Qьrьm respublikahьnan jaşavьna 15 jьl tulap ytte. [illegible]

[illegible] ireşte. Respublika ekonomika həm kul'tura jaqьnan bik nьq kytarelde. VKP(b) Ølkə komitetь eşsen massanь sotsializm tevdəv, partia, xekymət tarafьnan qujьlqan nurьstardь jəhət ra- vьştь nojonьqa alqarьvqa partia eşe eşen, Stalin eşe eşen kerəşkə juqarь urxla təvsialanьe.

Kul'tura jaqьnan ytkan, bol'şevikьŋ tərbialanqan eşsen massa Qьrьm xudoŻestvo ədəbiəte aldьna janь talaptar qujdь. Qьrьm tatar sovet ədəbiəte la yd srratьnda, eşte front bujlap iresəlgən elgəşevdardə matur tel, juqarь obrьz menən kyrhətev nьrьььn aldь. Həm VKP(b) Qьrьm Ølkə komitetьnьŋ jetəkselegendə praktik eşte jьqьş tьq hunьşьn jahaьь.

II. ƏĐƏBIƏTTƏN YBEŞ JULЬ KITKƏN SЬJNЬF KƏRƏŞ JULЬ

[illegible]

[illegible] adəmattarenə qaraqanda hun-qa qalьp tьrьььna həm nьq şyp ƚanevere saqьş buldь. Sonkь selə millatse həm ьanda yd kontr-revolytsion idejaььŋ xudoŻestvo ədəbiəte aşa massaqa jetkerevde maqsat itep qujdь həm ьuьnьŋ esen qarqa kerəs alьp bardь. Hedeminlə ul ber tiklem elgəşevdarga la ireşte. Məsələn:

1928-jьlqa tiklem millatselar „Ilari" həm „Uqьv eştəre" zurnaldarьnda, zurnal başьnda oltьrьvsslardan politik hьqьrlьqtarьnan fajdalanьp, yđđarenen əsərdərə menən kontr-revolytsion suqьştar jahanьlar. Bьnan başqa Coman Żada həm Latip Żada kevek millatselarden şiqerđar jujьntьqь matur hyrəttər menən baьtьrьlьp taratьldь. Bьl şiqerdar kyp vaqьttar [illegible]

[illegible]

ta Qьrьm sovet ədəbiəte yhte, saskalande.

III. QЬRЬM TATAR SOVET ƏĐƏBIƏTENEŊ YĐEV ETAPTARЬ

Qьrьm tatar sovet ədəbiətenen berense etabьnda Nepqa ajaq nьbьv menən yskan avьldaqь qalalaqь kapitalistik elementtardan [illegible]

[illegible]

„Tərzəman"dь Qьrьm xedmatsardarenen ybeşendə dur ber avььn tьp kvrhatte.

Millatselar oşo daverdan baslap, tunoь kondarga tiklem politikanan tьş ədəbiət tьvdьrьv esen tьrьştьlar. Sovet jadьvsьlarь millatselardan proletariat diktaturahьna qarşь alьp barьlqan politikalarьn adləkhed tanqьt ite kildelar. Bьqa misal itep Qьrьm sovet tatar ədəbiətenen [illegible]

[illegible]

həd itep kyrhattelar. Bьqa 1928-30 jьldarda „Ilari" zurnalьnda baььlqan Alıajlьnьŋ „Aşlaq xatiralere", Sabirdьŋ „Żavalь Saqjecik" kevek əsərdərə mьsal bula alalar.

Qьrьm tatar sovet ədəbiətenen proletar kadrdarь partia jetəkselegendə, millatselarga qarşь ataor ьirdelar. Ular orlaq soloq proniemahьn xal itev, kalaktь sajsaf bulьv jaqьnan [illegible]

[illegible] dalandьralar. Məsələn, Ømar Ipçe iptaş „Təsadьf" xikəjəhendə birgən Xatiza apaj obrazьnda, „Doşman" pjesahьndagь Əmir Əmit obrazьnda eşsen massaьь, partia jetəkselegendə, matur, jaqьs, nьl formalьs ььqan juqarь xudoŻestvo menən kyrhattelar.

IV. QARAR—ЕБЗЕК EŞ NIGE GENƏ ØLƏNDƏ

1932-jьl. 23-apreldə sьqarьlqan VKP(b) Ydək komitetьnьŋ ədəbiət turahьndaqь tarixi qararьnan hun, Qьrьm tatar sovet ədəbiəte kyrenekle yseşte yhte. Xəđer inde Qьrьmda bota Sovettar Sojuzь ədəbiətenen [illegible]

Ədəbiəttə respublikanьŋ 15 jьllьqь esendə eigaşelgən ia-dar jener — sotsialistik realizmqa qajtьp qala. Bьnьŋ janle mьsalь bulьp Ijgas Tarxan iptaştьŋ „Hozym"e, Ømar Ipçe iptaştьŋ „Doşman"ьь həm Tincerof iptaştьŋ əsərdərə toralar.

Tarxan iptaş „Hozym" pjesahьnda partia jetəkselegendə Qьrьm tatar eşsen massahьnьŋ sovettar Qьrьmь esen kerəşeven saqьldьrь. [illegible]

[illegible]

alьm nigeđenda jaђьlqan əpos-la lirikanьŋ elgelare hanalalar.

Qьsqьhь, sьnьf elementtarьqa, kontr-revolytsion millatselarga qarşь kerəştə tanьqan Qьrьm tatar sovet ədəbiəte yhte. Jazьvsьlar barь ikeləta arttь. Xəđer aranьqa: Alaэlin, — Magent Sələjman, Usman Əmir, Xamit Xalim, Tahir Xesajen həm başqa kerəşkə ybep kytareldelar. Bьl həmmə jazьvsьlarьь Qьzьl armia birde. Beđerdən başqa [illegible]

[illegible]

Aldənqь kombajner həm kombajnerkalarðьn VKP(b) Ydək komitetь həm xəkymət aqzalarь menən sulqan səte Sojuz kəŋəşməhendə qatnaşqan Başqortostan kombajnerðarь Maskəvðən ajlanep qajtqan kendə Başprofsovet zalьnda ISƏNCYRIN, ABUKЬF həm BЬJCKUF iptəştər tarafьnan qasul itelдeler.
Hyrətlə: Ultьrəş vaqətь. (Fanfilof fotohь)

Predpriatie əs məjəştərenəŋ həm staxanofsьlarðьŋ Ɵlkə kəŋəşmənəndəge sьъьştardan

MILLION BOT NEFT TAŞЬRQJA BED ƏDER

(ƟFƏ IŞEMBAJ timer julь nacal'nigь ip. BELƏJEF sьъьşь)

Iptaştar, seððen timer julь nik jaj ale. Ul faqat 34-jьldan 1-oktjabrenan alep qana eşlə başlanь. 11 aj esendə timer jul 429 million bot jek taşьъь. [illegible]

[illegible]

Million tonna neft taşьrqa bed əder.

STAXANOFSЬLЬQ ISMEN NAMЬБЬL XEÐMƏT MENƏN AQLARQJA

Kulikaajef (Beloret metallurgia zavodь staxanofsьhь). [illegible]

[illegible] Əðerleр sьqanda 40 meŋ hum ekonomia birðe. Beððeŋ sexlaqь qudanðar ikkergan, ularðь gazogenerator menən aleştərqanda tə qь la joqqь kyrhətkestər alergə məmkinlek aulasaq.

Mineŋ janьmda ber kolxozsь eşlaj. Ul da od-q'amaj Staxanof ismen alasaq. Dereь, ul xaderge kendə uqьj jaða belmaj ale. Proizvodstvoqa kilgandə min də uqьj-jaða belmaj inem, min anðanlьqьmdь beterðem. 1935 se jьlda kacegarðar kursьn tamamlap dəvlət texminimumьn „jaqşь" olmetkahь menən tapşьrðьm.

Jəşəhen staxanofsьlьq xarakate!

Jəşəhen beððen jeteaşsьъbed iptəş Stalin! (Oðaq olqьştar).

MAŞINISTAR YƏ BURЬSTARЬN NAMЬБ MENƏN YTƏRƏR

Xejzullin. (Bajmaq zavodьnьŋ staxanofsьhь).

[illegible]

SOVET JAÐЬVSЬLARЬ SOJUZЬ PRAVLENIEЬNЬŊ III-SƏ PLENUMЬ

Sovet jaðьvsьlarь sojuzь sekretariatь, SSJ III plenumьn [illegible] urьъn xal itte. Plenum 1936 jьl, 10 qinvarða Minsk qalahьnda sulasaq. Plenumda 200 delegat qatnaşasaq.

Plenum 5 kon davam itasək. [illegible] Belorussia respublikahь aðəbiəte turahьnda—dokladsь ip. Klimkovic, Başqortostan respublikahь aðəbiəte turahьnda—dokladsь ip. Tahirof. Sovet poeziahь turahьnda—dokladsь ip. Surkof. Poezia turahьndaqь təp dokladtan başqa Ukraina, Belorussia poezialarь turahьnda quşьma dokladtar tьŋlanasaq.

(TASS).

MATBUQJAT KYÐƏTEV

BER AJQJA—BER TAPQЬR

(„UDAR TƏÐƏLƏŞ"—MOTOR TƏÐƏLƏŞƏ PARTKOMЬ ORGANЬ)

Rajon gazetalarьnda, xatta stena gazetalarьnda la partia tormoşon, partiaьŋ eskerge—taruu eştəren jaqtьrtьv turahьnda, VKP(b) Ɵlkə komitetьnьŋ həm Bajkin iptaştəŋ tura-nan tura kyrhətmahe bulds. Bьnь bətə rajon gazetalarь redaktorðarь la jaqşь belergə tejeşle ine. Şulaj bulьrqa qaramattan Motor təðə'əşə gazetahь „Udar təðələş" redaktorь Adnaaj iptəş bьnь onotqan, jəki bьl qaqьv direktivanь ytərgə telemagan.

Hyððe faktarqa kajtajek. Bьnь nojabr ajьnda sьqqan 95-97-98-99 həm berense dekabrða sьqqan 100-se han gazetalar. Bыlarðьq 3 be ike bite, ə ikehe dar—4 bitle formatta sьqarьlqan. Bulьvьqa qaramatan, partia tormoşo-partia uqьv-ðarьndaqь jeteşhedlek turahьnda ni barь ber tapqьr, 26 nojabr—99 hanьnda qьna jaqtьrtьlqan. Unda la „Udar təðələş"

„Bьl velmoslьq başqa ber nəmə la tygel. Şuŋa kyrə la partkom qararь menən lsajcьfqa tanьlь jahalds həm bətə tьŋlavsьlarqa aldan əjtep qujelə ki, kileşəktə xanatislarqa aðərlekhed ber kem də kilergə tejeş tygel, tip, partia uqьvьndaqь jeteşhedlekte partkom laş itkas, tejeşle samlaren qullanqas qьna kyrə. Bəlki partkom sekretarь ydə kilep, „oşə materialdь urьnlaştьrьqьð ələ" tip horaqas qьna urьnlaştьrqandarðьr. Unьŋ bedgə qaraqqь. Hər xaŋa gazeta bьl jeteşhedlektarðe ydə faş itmagan, ejərep kenə eşlagan, bьl aşьq.

Partia tormoşonan jьðьrqa alla temalar juqmь. Adnaaj iptəş bəlki temalar tapmaqandьr?...

Temalar barl Həm ular ьbqьştьmala ravəştə jaqtьrtьv, ojoştorovðь talap itəlar. Bьnь partia uqьvðarьn alajьq. Partia tarixьn əjranev, jəki kandidattar mektəbe ojoştorolmaqan partiaьŋ bergenə tavge ojoşmahьnda tasa almatьъьŋ. Tyŋərəktər ojoştorolqan, uqьvsьlar berkelgan. Ə uqьvðan sьjlatь, undaqь dissiplina... Bьlar ale jeterlek tygel. Şulaj uq partia jьjьlьştarь, uqa aðerlanev, unь udqarьv eştəre la partia matbuqatьnьŋ təp burьsь. Sonki „partia aqzalarьnan bol'şevistik tərbiəlov əsendə partia jьjьlьştarьnьŋ əjrьъsa əhəmiəte barlьqьn plenum əjrьъsa əjtep yte" (Leningrad qala komitetь plenumь qararьnan).

Şulaj uq ale gena, bьlə kiŋlege menən jəjelə barqan staxanofsьlьq qudqalьşьn alajьq. Deгəь, gazeta staxanofsьlьq qudqalьşь turahьnda kyp jaða, bьl jaqьnan taqlamajьъð. Ə bьna, bьl qudqalьştьŋ əðənan partia-jetəkselege, staxanofsьlarðьŋ berense bətə Sojuz kəŋəşmahe materialdarьn, xigerək la iptəş Stalin telmaren partia aqzalarь, partianьŋ tyəndəge tavge ojoşmalarь nisek əjrənələr? Bьl turala „Udar təðələş" tə ber hyð də tьna almatьъьn.

Staxanofsьlьq qudqalьşь partia jetəkselegenən sitta bula almaj həm Motor təðələşe partia ojoşmalarь bьnan sitta tormaj, turanan-tura jetəkselek itələr də. Tik „Udar təðələş" kenə bьlarðь tьlь saqьldaŋ almaj. Əjterheŋ Motor təðələşendə partianьŋ eskərge eştəre betenlaj alьp barьlmajdar.

* *

Bьl, „Udar təðələş" redaksiahьnьŋ politik jeteşhedlege. Redaksia yð esen qajtanan qororqa, partia tormoşon, unьŋ ter nlə eştəren ojoştorovða sistematik jaqtьrtьp barьъьqa, partianьŋ tərbiə eştərenə qamasavlavьъ bətə jeteşhedlektarðe faş itev menən berqə, bulqan unьştarðь bətə kiŋlege menən jajep jeбərergə tejeşlar.

XISAP BIREV NISEK BARA

BƏRƏ

Bərə rajonь Jantyð avьl sovetьnьŋ xisap birev jьjьlьşь massanьŋ kiŋ həm aktiv qatnaşьlьqь menən ytte. Hajlavsьlar tarafьnan birelgan nakazdarðьn kyp əleşe sovet jetəkselare tarafьnan tormoşqa aşьrьlqandar.

Seksialar ða arьv qьna eşləgandar. Finans seksiahь aqzalarьnan həm iin aktivlarðьn jarьşьp eşlavðare səbəple sovet, IV kvartal maja tuplav planьn 80 protsentqa ytap, rajon dəvmələndə ikense urьnds aldь. Malsьlьq əlkahendə la eştər nasarðan tygel. Seksia jetəksehe Ujaskaref iptəş seksia aqzalarьn terle eş tarmaqtarьna berkelep, kontrol' eştəren sistematik alьp barьvь səbəple kolxozdarða maldar jьlь urьn həm aðьq menən tulьhьnsa tə'min itelgandar.

Sovet jetəkselegendəge kolxozdar həm kolxozsьlar ða dəvlət aldьndaqь bətə mojəndəmalarьn ytəgandar. Həjsьhьð xəlьq juq. Kolxozdarða doxod bylengan. Hajlavsьlar sovettьŋ xisap doklaðьn tьŋlaqandan huŋ xader irðe bətə eşte kul'tura esen kərəşkə jynəltergə kərək tinelar. Xeðmətsəndər arahьnda kul'tura eştəren jajep jebərevðə sovet aqzahь ip. Xəkimьf kyp kenə eştər kyrhətkan. Hajlavsьlarðьŋ nakazdarьn ytamagan qajьь ber sovet aqzalarь sovet sostavьnan sьqarьldьlar.

IŞMINEF.

Sovet ergəndəge seksialar ða (7 seksia) ber nəmə la eşləmagandar. Hedemtələ havlьq haqlav həm nadanlьqtь beterev, kadr aðerlav məs'ələlərenə iqtibar itelmagan. Aδ uqьj-jaða belevse həm uqьj belmavselərðeŋ hanь mildəle tygel. Şulaj uq qalьn-qьððarðan sovet apparatьna yrlətev saralarь la sovet eşendə saqьldьrьlmanьlar. Hajlavsьlar, xaderðan ololarðьvьn başlavðь horanьlar.

Oj

BORAJ

Taqatar avьl sovetь xisap kampaniahьn uqşьь ytkərev esen Calqaq avьl sovetьn jarьşqa saqьrðь. Xisap ytkərev urьndarьnьn (6 urьnda) massovьj eştər jajep jebərelgan. Stena gazetalarь sьqarьla bara. Terle plakat, lozungь həm diagrammalar ða qujьlqan. Xisap aldьnan həm xisap jьjьlьşьnan huŋ da garmon, potefon həm xalьqtьŋ yð eşməkər kisələren ytkərev arqahьnda hajlavsьlar xisap jьjьlьştarьna kyp qatnaşalar.

Jьjьlьşqa Tyŋərək avьlьnda hajlavsьlarðьŋ 98, Taqatar avьlьnda 97, Kərəə avьlьnda 99, Şəlekta 97, Ajatta 96, Kərikta 98 protsentь qatnaşьlьq itte. Hajlavsьlarðьŋ nakazdarьn tikşerev həm massovьj ojoştorov eştəren buldьrьv esen udarniktarðan təðəlgan ajьm arigada eşlaj.

Hajlavsьlarða aktivlьq kytərenke. Həjlavsьlar eş tanqitlare menən sьqьp, sovet jetəkselarenə jaŋь nakazdar birələr. Sovet dəvmələndə kolxozdar həm kolxozsьlar bujьnsa la dəvlət planь artьqьь menən ytalgən.

F.

MEJƏKƏ

Ərgək avьl sovetьnda (Mejəkə rajonь) xisap birevðər başlandь. Xisap birev aldьnan sovettьŋ kiŋ kyləmdəge ultьrьşьsaqьrьlьp, ultьrьşta seksia həm deputat gruppalarьnьŋ xisaptarь tьŋlandь.

Malsьlьq seksiahь aqzalarь tьrьşьp eşləgandar. Ulardьŋ massa arahьnda aŋlatьv eştəre alьp barьvðarь səbəple kolxozsьlarða jort qujanь aбьrav eştəre jəjelgən. „Jaŋь il" kolxozsьlarьnda qьna 800 dən artьq qujan bar. Ə, iin seksia aqzalarь jomoşaq eşləgandar. IV-kvartal maja tuplav planь barь 63 protsentta qьna tora. Juŋş alьp barmajðar.

Ultьrьş, sovettьŋ xisap ytkərev planьn raslanь. Hajlavsьlarðьŋ dəjəm jьjьlьştarь 8-urьnda ytkərelə. Təvge jьjьlьştar hajlavsьlarðьŋ kiŋ qatnaşlьqь menən ytte.

M. ƏXTƏM.

DƏVLƏKƏN

Kermənkəj avьl sovetь hajlavsьlar aldьnda ydeneŋ xisap birev jьjьlьşьn ytkərðe. Sovet, nakazdarðьŋ kyp əleştəren ytamagan. Qьððьl majoŋ həm uqьv əjðəre juq. 3 kolxozda la radiolar bulba la berehe la eşləmaj. Bydzet bujьnsa mdloqa tip bildələngan 369 hum aqsa ikense urьnqa təšolqan. Hajlavsьlar sovet aldьnda radionь eşkə aşьrьv burьsьn taqь la ber tapqьr qujðьlar.

TƏTEŞLE

Təteşle. (BaşTASS). Rajondьŋ kyp avьl sovettarьnda xisap birev jьjьlьştarь ytkərelde. Ta ləvlə Şulqan, Saraşlьbaş, Aqsajat avьl sovettarь xisap birðelar. Bьl avьl sovettarь bьnqь jьl esendə kyp uqьştarqa ireştelar. Saraşlьbaş avьl sovetьnda bəjəl 7 barьqsьlьq fermahь ojoştorolda, barьq bozoslaren ysetev planь 116 protsentqa ytəlde. Şulaj uq 6 urьnda qujansьlьq fermahь təðəlop, ularða 97 baş qujan itəplanə. Suscalar ysetev planь 130 protsentqa ytəlde həm attarðaŋ hanь la ytkən. Hajьrhaðlьq beterelde.

Hajlavsьlar xisap jьjьlьştarьnda bik aktiv qatnaşalar həm avьl sovettarьnьŋ eşendəge jeteşhedlektarðe tanqitləp konkret nakazdar birðelar. Nakazðь tipografiala basьtьrьp, hajlavsьlarðan qulьna birergə həm hər ucastokta bьjələь bamka menən asьp qujьrqa taqdim ittelər. Saraşlьbaş həm Şulqan avьl sovettarьnda xisap kampaniahь ajqanьь 4 kendə 5235 humlьq gazeta taratьldь.

Ɵfələge Avьl xuzalьqь Institutь uqьvsьlarьnьŋ fizkul'tura komandalarь hər vaqьt fizkul'turanьŋ hər terenən regular trenirovka ytkərələr.

Hyrətlə: Avьl xuzalьqь institutьnьŋ berense komandahь saŋqьla jerevðə trenirovka ytkərə.

Bajmaq baqьr eretev zavodь eşse posjolkahьnьŋ dəjom kyrneşe. (Arqьnbajьf fotohь)

KOLXOZDARÐA DOXOD BYLEV

*

EŞ YƏ AQJЬŞЬNDA

Şaran rajonьndaqь 72 kolxoz kyp ton yk inde dəvlətkə igen tapşьrьv xadaniehьn ytanelar. Bajtaq kolxozdar orloq tuplavðь la tamamlanьlar. Şulaj bulьvьqa qaramattan, rajonda doxod bylev eştəren jəbəllatev saralarь kyrelmajdar. Kolxozdarða Rajkom həm RIK tarafьnan sьqarьlqan dirbialaqan vəkildər jerəjdər. Ləkin, ular doxod bylev bujьnsa eşləmajdar.

5-se dekabr'ga tiklem ni barь „Lenin julь", „Tura jul", „Igense" kolxozdarь qьna doxod byldelar. Ə rajon başqarma komitetь ydeneŋ qararь menən bətə kolxozdarða doxod bylevðe 10 dekabr'ga tamamlarqa tip qьsqьrqajnь. Qьsqьrьv truba jaŋьravь kevek kenə bulьp qaldь. Şuŋa tiklem rajon kyləmendə 7166 gektar igen huqьlmaqan kejgə jьta.

RajZO huqьv eşendə artta barqan kolxozdarqa jərdəm ojoştormaj. Xətta rajondaŋ bətə kolxozdarьnda tip əjterlek huqьv eştəre tuqtalьp tora. Aldьnqь kolxozdarðan igen huqьvða bejrəlevse kolxozdarqa maşinalar kyserelmaj. RajZO həm RIK bьl tənqəldə ber terle la eş alьp barmajdar.

Şaran partia, sovet, kolxoz ojoşmalarь doxod bylevðen dьr politik eş ikənen aŋlap, bьl turala qasan konkret saralar kyrerdar ikən? R. QUMƏR.

20 SENTNER UROZAJ ALЬRQJA

Əlşəj rajonь, Aksjon MTS hь xeðmətləndergən „Lenin" kolxozь doxod bylev ytkərðe. Kolxoz stalinsьl ustav tigeðendə agronomia saralarьn kiŋ qullanьp, doxod alьvðь ikelata arttьrðь. Ytkan jьl hər gektar 7 sentner alьhə, bьjьl 14 sentner alьrðe. Jarovoj laştьrьp sasəlgan bojdajdan 20 sentnerqa tiklem urozaj alьndь.

Kolxozda namьь menən eşlegən Əxmədullin iptəşkə 300 bot igen itelde. Doxod bylev təntənəhьnda qatnaşьvsь kolxozsьlar kiləhe jьl hər ber gektarðan 20 sentner urozaj alьrqa buldьlar. Ular:

— Bьjьl hər ber xeðmət kenenə alьnqan 10 kilo beððe qənəqətləndermaj ale, kilasəktə bed taqь la joqarь doxod alьrqa tejeşbeð, tinelər.

M. ALMAJЬF.

XISAP EŞSELƏRE KƏNƏŞMƏHE YTKƏRELDE

25-29 nojabrða Narkomzem ergahenda Rajon həm MTS xisap eşselərenəŋ kəŋəşmahe bulьp ytte. Kəŋəşmə xisap eşərendəge bik kyp jeteşhedlektarðe asьp halda həm aldaqь eştərgə konkret kyrhətmələr birðe.

Kaŋəşmə dekabr' ajьnda bətə kolxozdarða doxod bylevðe həm kolxozdarðьŋ produkta materialdarь torьşьn tikşerevðe tamamlarqa, qinvar ajьnda 1935 jьl esen xisap dokladtarь təðergə, xisap eşsəen politik burьstar kimələnə kytərergə saqьrðь. Kaŋəşmələ qatnaşьvsь iptəştər bьl jaqarь talapqa javap birerlek eş ytkərev esen yð ara sotsialistik jəkləmələr alьp tarqaldьlar.

AJAZQULЬF.

AŞЬQJЬS SARA KYRERGƏ

Maqar rajonь Juldaş sovetьna qaraqan „Alqa" kolxozь predsedatele Xəmitef kolxozsьlar rəxsətenən təş ferma malьn hujьp, 10 sentner it, 1 sentner maj birep Ural neftтan dvigatel' ala. Dogovor bujьnsa bьqa taqь la 20 sentner it birergə kərək. Şulaj eşləgandə fermanaŋ 30 protsent malь kəmergə tejeş.

„Alqa" kolxozьnьŋ tirə jaqь hьv menən uratьp alьnqanlьqtan, dvigateldən başqa la dinamo həm hьv menən huqьv maşinalarь qorop bula.

Xəmitef hər vaqьt esep jerəve arqahьnda, tuqqa birev planь 22 protsentqa qьna ytalə. Sasəlgan urьm utalmaj, syp basqan xəldə qala. Igen huqьv əle bulьa tamamlanmaqan. Maldarqa jьlь torlaqtar eşlənmagan. Bьvaŋ bejələr ajrьm qujьlmaqandar.

Xəmitefteŋ xəzahьðlьq itevenə sara kyrelhen.

A. Oj.

***

Nariman rajonь bьðav kontraktovajt itev həm hьjьrhьð kolxozsьlarðь hьjьrlь itev esen kərəşmaj. 1935 jьlda 930 baş bьðav kontraktovajt itelergə tejeş bulьa, əlegəsə barь 518 bьðav qьna kontraktovajt itelgən. Fermalarða 450 bьðav urььna, ni barь 84 baş bьðav kontraktovajt itelgən.

Kolxozsьlar arahьnda hьjьrhьðlьqtь beterev eşendə kolxozdar həm sovettar eşlekhedlek kyrhətalar. Mahalan: „Belorus'" kolxozь 34 baş bьðav, „Oktabr'" kolxozь 15 bьðav kontraktovajt itergə tejeş bulьa, oşo kengə tiklem ber bьðav da kontraktovajt itmagandar.

Nadiaden sovettarьnda malsьlьq seksialarь eşləmaj. Kolxoz idaralarь bьl eşkə əhəmiət birmajdar. X. XƏJRI.

***

Mejəkə rajonь „Kujbьjşef" kolxozьnda 44 baş barьq, 60 barьs həm 38 baş hajьr bar. Ləkin, ular jьlь torlaqlar menən tə'min itelmagandar. Ikense jьl inde torlaqhьð jəşəjdər.

Maldarqa aðьq taşьlmaqan. Besan baъьvda qar aðьnda qalqan. Əs kengə jeterlek bolam aðьqьnan başqa ber nəmə la juq.

Kolxoz predsedatele həm arigadir bьl turala yððərendə javaplьlьq hiðmajdar.

N. TUQJANЬF.

ƟLKƏNDƏRƏE UQЬTЬV BAŞLANMAQJAN

1935-36 uqьv jьlьnda uqьj-jaða belmavselek betenlaj beterelergə tejeş. Şulaj uq aδ belevselərðe lə uqьvqa alьqlьrьv burьsь qujьla.

Jaŋь Mişar sovetьndaqь (Mesetle rajonь) ьtş kolxozda 341 uqьj-jaða belmavse həm 197 aδ belevselər ale bulьa uqьvqa alьqtьrьlmaqan.

Kolxoz predsedateldəre karasin juq tiðər. Quldarьnda tajsojuz baraðe bula torop ta, unь barьp almajdar.

Rajon maqarif byege bьl avьl sovetьnda uqьj-jaða belmavselek menən kərəş eşen jajelderergə tejeş.

M. M.

JYGƏNHEÐƏRÐE JYGƏNLƏR ƏƏ KƏRƏK

Umirqalin Ojali (Maqar rajonь, Bajqara avьlь grazdanь) 1934-se jьlda Miŋnisa isemle kulak qьðьna ejlana. Ber aððan hun balalar jьrtьnda tarьşkanep qajtqan Əminaqa kyrele teşə. Sanki Əmina ydə matur, bajkenle bolarь ehlevə, qalasa, matur tьp kejenep jerej. Umirqalin tavge qatьnьn jьrьь Əminaqa ejlana. Vaqьt ytev menən Əminьnen matur kejemdərə tuðьp, ul jarьm jalaŋqas kojgə qala. Umirqalin matur jəş xatьn alьrqa jarьşhьn la alarðь balalarðьŋ bik yk jaratmaj. Şuŋa kyrə Əminьnen aльbaşь tuðqan ul yðe lə bik jaьъhьð bulьp kyrenə başlaj.

Ul qьna la jitmahə, saj əsəhen tьqmaq, tyŋərdəj Umirqalinan atasьnan xalle kesenen qьðan ajьrьp, jalьð jьtim qьðqa e'lanьvenan tiðə bulmajdar.

— Şul xajьrьz qьða menьŋ torahьn Beðgə xajьrьz karakьnaj, his unь ajьrtьp ulðarь Ojalьðe kentьm qьъьnqьl.

Bьnan hun Umirqalin Əminəne ajьrьp atka kitə həm barь tik 1935-se jьlda qьna əjlənep qajta.

Balalar qəmereŋ, bətə ajьъ qatьnqьððar aralьnan bьъьvqь, i orðan ilьvqьn aul keşe avalqa qajtqas ta qьð kyðqa tortona. Avaldaqь jəş qьððar arahьnь ul komsomolka Mahiranь hajlaj həm unь „aðalap" jaratьvь turahьnda matur-matur hyððər hьjlaj, ydəne qaratьp ala həm aqa əjlana.

Balahь unlav menən unьŋ Mahiranьða tьððə qajta, kynele kuvьn. Biəra qatьndan jьq qьna qьjəse la tav xalle kyrenə başlaj.

Umirqalin balalь Mahiranь la ajьrьp, Ɵlqa qaja. Ɵlqa lə ul „jəş qьnьren jьrten tьvьj" Zəjnapka əjlənə.

Qalanda jəş balahь menən qalqan Mahira nisьj tьm? Mahira kolxozda eşlaj, ləkin jəş bala menən əðəve uqa bik qьjьnqa tura kilə. Ul aşlarqa la aslmaj aptьraj. Ahьrьnda Maqar xalьq sudьna bala atalьnan aliment tələplevðəren horap qariza birə. Sud qatьnьn qaraр, Umirqalinan ajьna 15 hum aliment tylətergə xəkəm itə, unaŋ qьððы eşləve, kypme eş xaqь alьvь turahьnda məqlymat alьvðь kərək tapmaj.

Ə, məqlymattar Umirqalinan ajьna 600 humqa tiklem eş xaqь alьvь turahьnda hojlajdar. Şulaj bulqas unan aj qa 15 hum aliment tylətev kalka uk. Ham qatьnьnьŋ 15 hum menən xala turolьlap tə bulmaj.

Xeqьjnatьŋ aliment turahьndaqь qararьnda bьl turala ajьq kyrhətmələr bar, Maqar rajon xalьq sudь abъ unqa bulьa kərək.

Balanь tərbiəlevðən qaçьp, qatьnqьððarðь məzqul itevse Umirqalinьŋ jyŋyrp tartьlьъь umьna, unan ajьna ul barь 15 hum aliment tylətev menən qьnа eşləlanev, ul sovet zakonьn bozov ðan başqa nəmə tygel.

Jenajatse Umirqalinьь jygənlev esen ale la vaqьt udmagan. Bьnda tik, sosialism elek, Maqar rajon xalьq sudьnьŋ jeteδ həm hьðger eş kyrəve talap itelə. Jygənheððərðe jygənlərgə vaqьt inde.

BAJQJURA.

**

KRONIKA

* Graзdanlar hava flotьnьŋ Başqortostan otradь ike motordan tajlalьp aeroxima tədoj.

Aeroxima Cernikovka həm Aqjdel ajьjqaьndaqь aerodromdar menən bajlanьş tolevðe diaraj jel, materialdar bьv həm texnik personalda jaratьvьn ьsaь ta faьðalanьlasьq.

* 9-dekabrða Başqortostan aviaotradьnьŋ bətə samoljottarьna lьjalar qujьldь. 9-dekabrða samoljottar berense tapqьr lьjalarda reja janav esen jьlqa sьqtьlar.

Huŋqь kendərðə javqan qudar Başqortostanьŋ bətə rajondarьnda, tip əjterlek, aerodromdarda lьjalь samoljottь qasul itergə mimkinlek teððərdь. (BaşTASS)

* Ɵsə kendərðə Ɵlqa Graзdanьŋ hava flotьnьŋ territorial idaralьnьŋ nacal'nigь iptəş Sergejef kilde. Ul Başsovnarkom predsedatelenen urьnbasarь iptəş Daubь jaŋьnda buldь.

Iptəş Sergejef Başqortostanda aviatsia sojuz kyləmendəge aviolinialarь ydereşlerevðə arьn normal' eşlərş esen bətə şarttarь buldьrьvða Başqortostan ojoşmalarьnan burьstarьna tuqtalьp, əjtərək ta 1936 jьlda Cernikovkala ydək aerodrom təðev məs'ələhenə iqtibar birde.

Iptəş Daubь, Başqortostandaqь sojuz kyləmendəge berense oldь yðlekterevðə, 1936 jьlda Cernikovkala aeroport tədevðə talalьnsa jərdəm kyrhətergə vaqьlda itte.

* Nemasez rajonь, Şevcenko avьl sovetьnda telheðdar məktəbe ojoştoroldь. Məktəp pedagoglar menən, jьlь jьr parta həm uqьv koraldarь menən tulьlьnsa tə'min itelde.

Məktəpkə 7 jəştan başlap 14 jəşkə tiklem bulqan 14 keşe qasul itelep, oşo kendərðə uqьv başlandь.

Məktəp 8 jьlьq bulьp, bьl vaqьtta telheððar hьjlərgə əjrəneп, bajlanьşlь məktəp kyləmendə əsem alьp barьlasaqtar.

* BƏRJƏN rajonь, Qjaxakər avьlьnьŋ hьnarsьhь Qəhərmanьf Əbdrəxim vьf kendərðə ber ajьv ylterep, tirehen Sojuzpuşninaqa tapşьrðь. Rajon kyləmendə oxьlьqь kedgə sezonda bьlьhe 11 ajьv ylterelgən.

Javaplь redaktorь: TƏXI ƏT KƏLIMYLLIN

Başqortostan Balalar komissiahьnьŋ ajьq kejeme masterskojь yð klijenttarьnan, 1 nojabrða tiklem birgən zakazdarьn 20 dekabrga tiklem bulqan vaqьt esendə alьvðarьn horaj. Kyrhətelgən vaqьt ytkəs zakazdar hatьlasaq. 513. 1—1.

Başdortrans tarafьnan iqlan itelgən kedgə julsьðьŋ qьqqь jьl sьbьr masь menən, 5-dekabrðan jьjqa saqarьla Ojonon menən bajlanьşta avtotransportta naguzka normahь normal' sakena qajtarьlarqa tejeşle. 611. 1—1.

3 bylmənən torqan, 18 kvadrat metr majðanlь kvartiranь sьvьndaj uq jaki ber bylmələ, ikən Ɵmirəq majðanlь kvartirqa alьъtьram. P. Garmonef uramь, 47, kv. 4. Velodarski. 382.

Başgas OSO ьь, qoraldar masterskojь (xader majðanь, NQT korpus) hər terle qoraldar, kassalar, avtomattar, jaðьv maşinalarь, arifmometrðar, velosipedtarðь təðəlargə həm tehnatsьn jьjaqь eştərgə qasul itə. Şulaj uq kon'kilar, inventarьştarьv nomerdarь, hər terle tormoş kərək-jaraqtarь la qasul itelə. 285. 1—1

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevralьnda rasьlanqan dəvlət registratsiahь qaqidələre turahьndaqь polozenie („xəkymət ojoştoroştarь həm zakondarь jьjьntьqь". 1931 jьl №8 st. 69 „Finans xuzalьq zakondarь jьjьntьqь" 31 jьl №13) nigeðendə da BASSR sovnarkominь tarafьnan 1935 jьl 23/XI №14 rejestr ahьnda juridik şəxs (predpriatie) rejestrqa terkəlde.

Urezdenienen isьm „Gortop" Starle qal. sovetьnda.

Eşe: Aqas əðerlav həm tajav.

Eş kyləme: Sterlietamaqta həm Monavezda.

Itəp scotь: Starletamaqta №601

Adrese: Andrajit uramь №70.

Ɵfə qalahьnьŋ bətə jə məqjət ojoşmalarьna

Avtogustrestьn Ɵfə kontorahь 1935-se jьlдan 15 dekabrenan başlap 1936 jьlqa kijemtrafь menən avtogus təşьðar, transportьn ekspluatatsia həm xəlðarda tulьlanev operatsialarьna dogovordar təðə bajlanьv turahьnda bulьda.

Avtotrest menən eş itergə telagən urezdenielar 15 dekabrga yððərenən 1936-sь jьlqa planlarьn (ut jentirovka menən) təðəlqan tapşьrqa həm dogovor təðergə tejeştar.

Adres: K-Marks uramь, 25. 1—3.

„Başqortostan" gazetahь redaksiahьna dajьm eş esen

Təzribələ foto-korrespondent kərək.

Eş şarttarь turahьnda redaksiaqa 2-etaz, №6 bylməgə, irtənge səqət 9-ðan kendegə 3 ka tiklem kilep hьjlaşьrqa mimkin. 3—2 REDAKSIA

KUL'TURA HARAJЬ

12 dekabr'

Irtən uqьvsьlar esen spektakl'.

МЕЩАНИН ВО ДВОРЯНСТВЕ

Kis menən ARISTOKRATTAR

13 dekabr' Prem'era ДАЛЕКОЕ

Kassa kendalьgə səqət 4-tən kiske 10-qa tiklem asьq bula.

Spektakl' 7 saqət 30 minutta başlana.

BASSR Sovnarkomьnьŋ 1935-se jьl 29 nojabr qararь nigeðendə, şosej həm grunt juldarь idaralьnьŋ həm Başqortostanьŋ avtomobil transportь Başdorstrojtrans—№ 1400 xuzalьq rasçot tələge asterela bəltev arqь ber aj itep bildəbərde.

Pretenziaлarь bulqan bətə ojoşmalar Ɵfe. Cernisevski uramь, 308 nomer jort adresь menən birergə tejeştar.

3—1 199

„ZAGOTZERNO" [illegible] punktь (Frunze uramь, 54) hər esen qara bojdaj kəpəge kirə alergə həm iarnь kysəj ssəkələr kasak tylərheð alьla. 1—3

Ɵfə, „Oktabr' butiskahь" tipografiahь. Zakaz. № 2781 Başglavlit vəkile № 3889.

BӨTӘ ILDӘRDӘN PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGED!

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Θlkə həm Θfθ qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Basprofsovet organь

Ajьna hanь 10 tin

Adres redaksii: Ufa, ul. K-Sazonova korpus № 3. Redaksia gazetь „Bašqurdstan"

№ 284 14 dekabr şəmbe 1935 jьl

JULBAŞSЬBЬŊ TARIXI KYRHƏTMƏLƏREN NAMЬS MENƏN YTƏJEK

... qalardan, bed şul texnikaǥa eja bulǥan kadrdar jetesterevdə dur qьna adəmdar jahaj aldьq. Xəder inde beddə avьl xuƶalьqьnda bulǥan qatmarlь maşinalar texnikahьn ydləştergən həm xedmət ьr-mlьqьnьŋ juqarь kyrhətkestəren birgən traktoristarьbьd, kombajnerdarьbьd bar. Ular arahьnda kombajner Ytəşef, traktorist Qilmejəsi həm başqalar kevek nələ ilgə tanьlǥan keşelərebed bar. Julbaşsьbьd iptəş Stalin əjtkənsə „beddə texnik kadrdar yθterev eşe dur ədəmdar menən alǥa bara". Bьnь şunьŋ esen də bed avьl xuƶalьqьnda aqьndaǥь jьlda ajьrьsa dur ɵlgəşevdərgə ireştek. Respublikanьŋ Lenin ordenь menən byləklənevə, bьl, bьnьŋ jьldarda partianьŋ Θlkə komitetь jetəkseleg e adə ireşelgən ɵlgəşevdərdeŋ tarixi əhəmiətkə eja bulǥan həqiqəttə bulьp tora.

Dəvlətkə tapşьrьla torǥan igendeŋ miqdarь jьldan-jьl yθə kilə. Başqortostan respublikahь ьnan ber nisə jьldar qьna elek dəvlətkə 15 million butьn artьq igen birə almaj ine əle. Xəder inde beddeŋ respublikabьd 60 million butьn artьqьraq igen birə ala.

Lakin bed bьl unьştar menən genə siklənep qala almajbьd. Başьnda bəjək julbaşsь Stalin torǥan bol'şevikter partiahь kiləsək jeŋevdərgə lə dur ьşanьs menən alǥa kyd taş aj. Sөnki bed tuqlavьbьd alqa barabьd. Xedmətsəndərdeŋ material-kul'tura lə'aptarь yθə bara.

Iptəş Stalindьn aldьnqь kombajner həm kombajnerkalardьŋ kaŋaşmahьnda hejləgən tarixi telmərə jaqьn kiləsək julьn maqtavьь prozektor menən jaqьrtь. Ul sotsialistik igenselek esen huqьşsan xərəkət programmahь birə. „Bed bьjьl bьş jarьm milliard butьn artьqьraq igen jьjьp alabьd. Bьl igen xalьqtь tamam tujəndьrьv həm taqь la hər terle əldan kyrelməgən vaqiqalar esen kərəklə bulǥan jeterlek zapastardь halьp ...

... tar—texnik qulanьladar lə qь la kesəjəsək. Əgər də bed maşinalardan ala torǥandan ɵtələhendə alьvqa ireşhək, agrotexnik saralardь tulь raveşta qullanhaq, bed his şikhed urozajlьqtь jaqьn kiləsəktə ikelətə, ɵsɵlə arttьra alabьd. Bəjək Stalin tarafьnan qujьlǥan huqьşsan burьstь ytəvgə xəderdən yk kereşergə, unьŋ əsən praktik saralar kyrə başlarǥa kərək.

Juqarь urozajdь tə'min itevdeŋ teb juldarь beddə bildəle inde. Tik partianьŋ Θlkə komitetь həm xɵkymət tarafьnan birelgən direktivalardь talabьnsa ytəjhe genə bar.

Aldaǥь jьldeŋ juqarь urozajьn tə'min itə torǥan saralar kyrev əle beddə bik aqьrьn bara. Kyp kenə kolxozdarda əşu kəngə tikləm səsevdə orloq menən tə'min itev tamamlanmaǥan. Agrotexnik saralar (qar totov, jergə ireǥ tygev h. b.) hamanda qənəqətlə erlek tygel. Urozaj kytərev julьndaǥь elementar saralardь kyrergə bьl jьlda julbaşsьnьŋ kyrhətmələre nigedendə kolxozsьlar arahьnda massovьj aŋlatьv, ojoştorov saralarьn kyrergə kərək.

Kiləhe jьldaŋ juqarь urozajь maşinalardьŋ juqarь sьjfatlь itelep həm tulьhьnsa remontlanьvьna bəjləngən. Remont eşendə udǥan jьlǥь xatalardь qabatlamahqa, remont eşendə staxanofsьlar metodьn tulь raveşta qullanьp, remonttьŋ tempьn həm sьjfatьn tə'min itergə kərək.

Urozaj kytərev julьnda beddə siklənməgən məmkinlektər bar. Staxanofsьlar qudqalьşьn kiŋ jəjep jeŋərev nigedendə bed ul məmkinlektərde ьsьn maqnahe menən barlьqqa əjləndererge tejeşbed.

Juqarь urozaj əsen kərəş begengə kendeŋ ydək məs'ələhe. Bəjək Stalindьŋ telməren kolxozsьlar massahь arahьnda tulь ɵjrənep, unьŋ tarixi kyrhətmələren ytəv əsen nələ kereşeŋ menən tьrьşьrǥa tejeşbed. Bьl nələ kolxozsьlardьŋ həm sovxoz eşseləreneŋ namьs eşe.

TYBƏ PRISKAHЬNDA STAXANOFSЬLAR QUDQALЬŞЬ OJOŞTOROLMAǤAN

... hьnda staxanofsь Vəxitof həm Bajьsef brigadalarь nojabrdeŋ ike dekadahьnda plandarьn 200 protsentqa ytəv urьnьna, 122-139 protsentqa qьna ytəj aldьlar.

... hьnьŋ jetəkselərenə bajmaq rajon partia komitetь ydeneŋ konkret kyrhətmələren birer ip bьşьnьbьd.

S. ƏXMYŞ

STAXANOFSЬLAR JULЬNDAǤЬ KƏRTƏLƏRDE ASЬP HALЬV KƏNƏŞMƏHE

Θfθ motor zavodь staxanofsьlarь eşlən huŋ partia kabinetьna jьjnaldьlar. Rəxmətullin, Loginof, Zvakin, Timofejef, Şarlaşkin, Şakirof həm başqa unarlaǥan staxanofsьlar zavod bə mejeşə menən yd eş təzrtəbələren urlaqьşьv, staxanofsьlar qudqalьşьn artьnan jəjeldərep jeŋərevdə tьqьrьşьq jahavь səbəptərde tikşerev əsen jьjnalǥajnьlar.

Partkom sekretarь urьnbahaьь ip. Napalkoftьŋ qьbqasa qьna sьqьşьnan huŋ, staxanofsьlar ber ber artlь sьqьp hejlənelər.

— Min mitьmьq ydesedeŋ naŋenqə eşəsedə alam—ti pl tnik Mormanof brigadahьnda eşləvse ip. Loginof.

— Taqtalardь ьşьv beddeŋ avьr eşlərdən hьaplana. Bьl turala bed bьlakəj genə kaŋaşmə ytkərep, fiker alьşqas, instrumentь ytkerləvdeŋ kyp vaqьtlь alьnanlьqь belendə. Şulaj itep bed ike jьşqьqa 7 zapas instrument alьrqa buldьq həm ьnьn menən prostojdarь qьtkartьvqa ireştek, kendəlek eş normahьn da 200 protsentqa ytəj başlanьq. Xəder bed kendə şulaj eşləj başlanьq. Elek min 220 hum eşləhəm, xəder 396 hum eşləjəm—ti ip. Loginof. Şulaj uq ul brigadir Mormonofьŋ kvalifikatsialь plotniktardan hьaplanevьna qarata bьlan, taqta taşьv eşen alьp barьvьn tanqitlaj.

— Bətə nələ mexanizmdardan tulь fajdalanmavda,—ti ştukaturьь ip. Rəxmətullin.

— Mineŋ kompleks brigadamьda 8 jerdsьsь eşse bar, lakin ular materialdь taşьp elgertə almajdar. Şuqa kyrə lə ydesedgə təşьrǥa tura kilə. 8 saqət urьnьna, 5-6 saqət kenə eşləjbed. Şular hedemtəhendə nojabr ajьnda zadaniesь 136 protsentqa qьna ytəlek. Ə elek PZU tedelə şendə kendəlek normahь 400-500 protsentqa ytəj torǥajnьq,—ti ip. Rəxmətullin həm ul yd yden:

— Min gazetanьn ber ştukaturьnьŋ 12 kv. metr norma urьnьna, 52 kv. metr ştukatura birgənen ukьnьm. Ə min 60 kv. metr ɵrev jəsləmahen alam həm nьqь ytəj alasьqьma aldьn bьsanьs bejlerəm. Faqat materialdь aldьrьŋ ɵlkəbed altep torovdь ojoştorǥa qьna kərək—tip bejdə.

Bьnьlap la, torlaq tedelə şənen partia həm profsojuz ojoşmahь jardamьnda. ip. Rəxmətyllin yd jeklamahen namьs menən ytəp sьqtь. Ul 60 kv. metr urьnьna 7 saqət esendə 90 kv. metr ştukaturit itep, kendəlek eş normahьn 578 protsentqa ytəne həm nələ sojuz kyləmendə rekord qujdь. Unьŋ bьl eş təzrinəhe xəder tedelə şteŋ bətə sextarьnda ɵjrənelə. Bьnan huŋ kaŋaşmala staxanofsь kotelşik—Jusof, tokar'—Şarlaşkin iptəşlər hejlənelər. Bətəhe 20 nan artьq staxanofsьsьqьb jahap, yddəreneŋ juqarь eş kyrhətkestərenə nisek ireşə al qanlьqtarь turahьnda hejlənelər.

Kaŋaşmalə ike genə təqdim qanul itelde. S. M. Kiroftьŋ yleren tevenə ber jьl tulьv taŋnahьn bildəlәp ytev həm tedəleş gazetarь bəle aşa staxanofsь eşselərdeŋ xəbərь konferentsialarьn ytkərevde ojoştorov. Bьl staxanofsьlardьŋ eş təzrtəbələren bətə zavodqa jəjelderevgə dur məmkinlek birəsək.

V. Kol.

Sovettar SOJUZЬNDA

„NIKANOR—VOSTOK" 385 TONNA KYMER BIRDE

Kadiefka, 12. „Sentral'naja—Irmino" şaxtahьnьŋ ... „Nikanor—Vostok" ... 400 tonnaqa tiklem artьrьv menən aldalarqa ... 385 tonna kymer birde.

Ərmənstan delegatsiahь Məskəydə

12 dekabrda Məskəyqa sovettar Ərmənstanьnan 25 keşelek delegatsia kilde. ... Delegatsia sostavьnda Sovet Ərmənstanьnьŋ ... jьl jaşaǥan qaməgə ... S. ƏXMYŞ

Kinopromьşlennost kəŋəşməhe

12 dekabrda Maskav kino jortonda xudozestvolь kinematografianьŋ 1936 jьl esen proizvodstvo planь bujьnsa bətə Sojuz kaŋaşmahe asьldь. Kaŋaşmaga 400 keşe qatьşa. Ular arahьnda sovet kinoьnьŋ iŋ dur masterdarь, kinofabrikalardьŋ direktordarь, aktjordar, ssenaristlar həm başqalar bar.

Kəŋəşmə kinopromьşlennost baş idarahь naçal'nigь iptəş Şumatskijdeŋ qьbqasa kereş telmərə menən asьldь. Kaŋaşmaga qatьşьvsьlar qьtь alqьşlar aitьnda iptəş Stalinqa qotlav telegrammь jeberdelər.

Protivogazdar menən 25 KILOMETR

12 dekabrda Maskav tormoz zavodьnьŋ, №20 həm №132 zavodьnьŋ, Vojkof ismendəge sьjьn itelev zavodьnьŋ, şulaj uq „Proletarskij trud", Məskvoşvej, №3 fabrikalardьŋ, „Pravda" kombinatьnьŋ həm başqa predpriatielərdeŋ eşseləre bulǥan 1300 qьd protivogazdar menən 25 kilometrlьq pozod jahanьlar. Bьl pozodtь VLKSM dьŋ Oktəbrski rajkomь həm Osoviaxim rajon sovetь ojoştordolar. 16 kilometr protivogazdar menən yteldə. Pozod vaqьtьnda 8 gazet sьqarьldь.

Xar'kof, 12. Xar'kof ɵlkəhendə kolxoz jəştəreneŋ kinofestivalь başlandь. Festival'dьŋ asьlьvь kolxozdarьn dejem dur bajramьna əjlənde. Kinofestival' Xar'kof ɵlkəheneŋ 25 rajonьnda ytkərelə. Uqa 70 meŋ jəş kolxoz udarniktarь qatьşasaqtar.

STARATEL'DƏR ARAHЬNDA EŞLƏP SЬǤARЬV KYTƏRELƏ

Ilinka priiskahьnьŋ (Ucalь rajonь) Rasaj ucastkahьnda eşləvse 107 staratel' oktəbr' ajь planьn 120 protsentqa, Yitaьan ucastkahьnan 28 staratel' 93 protsentqa ytənelər. Əxmət Qarьpь artel' na eksport rudahь tultьrьv əsen ber vagon birelde. Staratelder 2 vagon eksport rudahь jьjnap dəvlətkə tapşьrdьlar.

I. XƏMBƏLƏJEF.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

ITALIA-ABISSINIA KONFLIKTЬN XƏL ITEV TƏQDIMDƏRE

Ƶeneva, 12. Italia—Abissinia konfliktьn xəl itev julьnda Xor menən Laval' tarafьnan Parizda eşlap sьǥarьlǥan təqdimdərdeŋ tekste başqalarьnda: 1. Abissinianьŋ ... 2. Ogaden provinsialarьnda Italiaqa şulaj uq ... 3. „Ekonomik zona" tip ataǥan tiudan ... Italiaqa ...

MUSSOLINI TƏQDIMDƏR DE ƏJRƏNƏSƏK

Rim, 12. Rəsmi ... Mussolininьŋ Italia—Abissinia konfliktьn xəl itev julьnda Xor menən Laval' tarafьnan eşlap sьǥarьlǥan təqdimdərde ... Anglia həm Fransia ... tikşerəsək ...

ANGLIALA RIZAHЬƉЬLЬQ

London, 12. Anglialьq kərək xɵkymət alqь, şulaj uq oppozitsion partiialarьŋ ... Laval' tarafьnan ... projektьn ... „Dejli telegraf" gazetə ... „qaraль, agressiaqa qarşьlьqь jomşartьvьna" ...

... Anglia ... dominiondarьnьŋ əmot toren qьrqanьqьn həm ular Anglianьŋ bьl xərəkəttəre başqa agressordardь ɵdьndьrasaq tip ьbaplaǥanlektaren jada. „Veraks" ydeneŋ xatьnda Anglia xɵkymətenən qararь Anglianьŋ abrujьna dur zarar kiltergənlegen həm iŋ dur qurqьnьs bьl qarardьŋ Jevropalaǥь hər ber kosie qorallanqan ilde kəs qullanьv julь menən ydeneŋ ujdarьn bojomǥa aşьrьv əsen his kiskmətəstən vaqьt menən fajdalanьp qalьrqa dərtlənderev-tygel tip ьbaplajdar. „Konservatordar partiahьnьŋ dur ələşə,—tip jada gazet,—bьl təqdimdər Italia menən mənəsəbətte jaqşьrtьv həm sanksialardь tuqtatьv perspektivahьn birələr həm iŋ məhime Millətlər ligahьnьŋ jəşəven tuqtatьv perspektivahьn birələr, tip ьbaplap, ul təqdimdərde qotlap qarşь alalar. Ular hajlavdar vaqьtьnda Millətlər ligahьn jaqşь fajdalandьlar, lakin ular his ber vaqьtta la Liga turahьnda artьq qajqьrt manьlar həm unьŋ jemerelevenə şatlanьrqa ədər tordolar".

ABISSINIA XALQЬN JAQLAV KOMITETЬNЬŊ XITABЬ

Pariz, 12. Abissinia xalqьn jaqlav xalьq ara komitetь ydeneŋ ɵjə kendərdə sьqarǥan xitabьnda jəmaqət ojoşmalarьn Anglia həm Fransia təqdimdərenə qarşь protest belderergə saqьra həm ul təqdimdərdeŋ „Millətlər ligahьn agressorǥa jardam kyrhətevgə həm unь bylaklavgə, Abissinia xalqьnьŋ jerdəren, məstəqillegen həm ireklegen tartьp alьvǥa bьsьtьrьv maqsatьn kydətkənlektaren" kyrhatə.

Vaşington, 12. Senator Bora matbuqat vəkildəre menən hejləşkən vaqьtta Italia—Abissinia konfliktьn xəl itev əsen Anglia menən Fransia tarafьnan eşləp sьqarьlǥan projektь qьrqa tanqit itkən.

SENATTЬŊ IKE MƏƏNƏLƏ QARARЬ

Pariz, 12. Senattьŋ zakondar ... itelgən zakon projekttarь turahьndaǥь dokladtь tьŋlanь. Doklad Lisəon senatqa deputattar palatahь tarafьnan qabul itelgən zakon projektьn rablarqa təqdim itte.

Lakin senat komissiahь bьl məs'ələ bujьnsa ike məqənələ rezolytsia sьqardь. Bьl rezolytsiala: kərək bulha ul zakon projektьna tedətmələr inderev məmkin bulьn əsen, senat unьn hər ber statiahьn ajьrьm raveşta tikşerergə tejeşle bulqanlьqь kyrhətelə. Şulaj itep senattьŋ ikd rezolytsiahьnda qoraltь ojoşmalardь taratьv turahьndaǥь zakondьŋ Laval' tarafьnan inderelgən təv bastaqь projektьnьn qabul itelev məmkinlegenə işarə bar.

Pariz, 12. Faşistar lagerьnda tarqalьv davam itə. Huŋqь kendər esendə „huqьşsan tarelar" ojoşmahьnьŋ 7 kyrenekle aǥzahь yddəren sьqarьvdь huŋap qariza birdelər.

Faşizmqa qarşь xalьq frontьnьŋ begen gazettarda iqlan itelgən xitabьnda xalьq frontьnьŋ deputattar palatahьn faşistik ojoşmalar turahьndaǥь bildəle zakon projekttarьn qabul itergə məzayr itep, faşistarqa qarşь berense jeŋevgə ireşkənlege kyrhətelə. Bьl xitap xalьq massahьn ujavьqqa saqьra.

BEJPINDƏ STUDENTTAR DEMONSTRATSIALARЬ

Bejpin, 12. Bьnda studenttardьŋ 9 dekabrda bulьp ytkən demonstratsialarь durьq həm keşelek jaqьnan 1922 jьlda bulьp ytkən demonstratsialardь xəterlətələr. Bejpindeŋ nələ juqarь həm urta uqьv jorttarьnda uqьvdar tuqtaldь. Jьjьlьştarda uqьvsьlar Qьtaj vlastarьnьŋ Japoniaqa qaratь totqan pozitsialarьna qarşь jynəltelgən həm studenttardь aktivlьqqa saqьrqan rezolytsialar sьqaralar. Qajьь ber universitettarda uqьsь irdər huqьş esenə, ə qatьn-qьddar berense jardam kyrhətevgə ɵjrəndelər. Studenttar ildeŋ bətənlegen haqlav həm Japonia agressiahьna qarşьlьq kyrhətev əsen qan tygergə əder torqanlьqtarьn əjtələr.

DINGED KONFERENSIAHЬNDA

London 12. Dingedə qorallanьv konferensiahьnьn begengə ultьrьşьnda Japonia delegatsiahь tarafьnan tonnaz esen dəjəm ber sik miqdarь bildəlav turahьnda inderelgən təqdimde tikşerev davam itte. Bьl turala Tanjaq Amerika, Avstralia, Kanada, Fransia, Anglia, Italia həm Kenjaq Afrika sojuzь delegattarь sьqьp hejlənelər. Ultьrьşta terle ildərdeŋ delegatsialarь arahьnda qьrqьv qarşьlьqtar bulqanlьqь kyrelde. Irtəgə Japonia delegattarьnьŋ javap sьqьşь kotelə.

London, 12. Begen dingedə qorallanьv konferensiahьnьŋ ultьrьşьnda Anglianьŋ dinged eştəre ministre Monsel Anglianьŋ Japonia planьna qьrqa qarşь sьqqanlьqьn əjtte, uqa Kanada, Avstralia həm Kenjaq—Afrika sojuzь delegattarь quşьldьlar. Tanjaq Amerika delegatь Norman Devis ydeneŋ sьqьşьnda Japonia planьna Amerikanьŋ qarşь torqanlьqьn kyrhətte. Norman Devisteŋ hyddəre tybəndəge teр əs punktqa qajtьp qalalar: 1) tonnaz esen dəjəm ber sik miqdarь bildəlav turahьndaǥь planь qabul itev dingedə qorallanьvdь kəmetevgə tygel, bəlki arttьrьvqa kiterer ine; 2) plan dingedə qorllanьvdьŋ bьsь ixtiəzdarьn his iьapka almaj həm 3) plan kəstərden tigedlege turahьndaǥь Vaşington prinsipen bətənləj jemerə.

Rejter agentstvohьnьŋ xəbərenə qaraǥanda, Fransia delegatьnьŋ qarşь hyddəre Japonia planьna qaraǥanda kyberək 3 derƶavanьŋ (Anglia, Tanjaq Amerika həm Japonia) yd ara hejləşep kileşev protseduralьn qajьvqa qarşь jynəltelgən. Fransia, tip jada Rejter, yden dinged bujьndaǥь tep derƶavalardьŋ berehe tip ьbaplap, Vaşington dogovorьn qaьatlarqa teləmaj.

BAŞQORTOSTANDЬŊ EŞSELƏRENƏ, KOLXOZSЬLARЬNA, XEƉMƏTKƏRƉƏRENƏ, UQЬVSЬLARЬNA, HƏM BƏTƏ XEƉMƏTSƏNDƏRENƏ

QƏƉERLE IPTƏŞTƏR!

„Jəşəv jaqşьrdь, jəşəv kyŋelleərək" Bətə donja xeɗmətsəndəreneŋ bəjək ostaьь, julbaşsьhь həm ɵsɵь iptəş Stalindьŋ bьl jalqьnlь hyddəren beddeŋ hər bireбed ydeneŋ aŋьnьnda jarata həm bed ydeneŋ kisəgegə qarama nda negen jaqşьraq jəşəgənebeddə, ə irtəgə negengenən də jaqşьraq jəşəjasagьnebedde beləbed.

Bьl aŋ beddə kapitalistik ildərdəge səjnəttəş tuqqandarьbьddьn—politik totqondardьŋ ɵdməsьn, şulaj uq ulardьŋ xajer-elekkə həm aslьqqa tezerelgən, jeveş, halqьn podvaldarqa jəki uramdarqa taşlanqan semjalarьn ьkka alьrqa məzayr itə. Bed, iaşizm terməlarenda xəkem herevse dahşatlьvdь, politik totqondardьn—kapitalizm ideənan qoтolov julьndaǥь iŋ jaqşь kəraşevselərdən, bətə donja Oktəbre əsen kəraşevselərdeŋ maxsara itelevdəren həm aьd-lanьvdarьn ьkka teşerergə tejeşlebed.

Şuqa kyrə beddeŋ hər qajhьbьddьŋ burьsь—ulardь ьkka alьv menən genə qalmajьnsa, bəlki politik totqondarqa həm ulardьn semjalarьna Revolytsia keraşselərenə xalьq ara jardam ojoşmahь (MOPR) kyrhətə torqan ojoşqan material həm moral' jardam eşendə aktiv qatnaşьv bulьrqa tejeş.

Iptəştər! MOPR eşenə quşьlьqьd, ydegeddeŋ predpriatie, uçrezdenie, məktəp, kolxoz həm sovxozdarьqьbda MOPR jacejkalarь ojoştoroqod!

MOPR eşe menən bəjləngən bətə məs'ələlər bujьnsa turьnan-tura MOPR dьŋ Başqortostan Θlkə komitetьna mɵrəzəqət itegeɗ. Adres: Θfɵ, Jegor Sazonof uramь, № 39.

Iptəştərsə, moprsьlar sələme menən:

MOPR dьŋ Başqortostan Θlkə komitetь prezidiumь.

JЬLLЬQ PLANDЬ 106 PROTSENTQA YTƏNE

ΘFΘ kera zavodь jьllьq planьn 1 dekabrgə 106 protsentqa ytəne. Eşləp sьqarьvdь kytərev, eş kenen tuqьdlav hedemtəhendə eş səndəreneŋ hanь 7,7 protsentqa qьsqartьldь. Eş xaqь 12,2 protsentqa, eşləp sьqarьv 13,3 protsentqa kytərelde. Bьra zavodь dekabr ajьnda jьllьq planьn 115,8 protsentqa jetkerep ytəv, 1935 jьl esendə 120 meŋ hum ekonomia birev əsen kərəşə.

KOZLOF. ŞLƏPOF. BЬJKOVA.

TƏ'MIN ITEV URNЬNA... DISKUSSIA

Partia həm xɵkymətteŋ savda eştəren qajtanan qorov turahьndaǥь qararьnan huŋ eşse tə'minate bylektəre, xədergesə juqarьnan kətev, alьnqan tovardь bylev kevek berek eş metodlarьn taşlarqa, ORStь rentabel' itev əsen eske məmkinlektərde eɗləp tabьrqa, uьnьŋ finans xəlen nьqьtlav əsen praktik saralarqa kereşergə tejeştər. Berjan eşse tə'minate bylegeneŋ həm Berjan lespromxozьnьŋ jetəkselərе kilencəsa, ORS tь bələrev, unьŋ funksialarьn lespromxozqa kyserev, ORStьŋ milken tranzirlav turahьnda 2-3 aj bujь diskussia menən şeqellənelər.

ORSьь bələrev turahьndaǥь diskussia həm lьqərdavdar kişelərgə, bigərək tə tovar birevselərgə həm dəvlət bankahьna la jaqondoьbd qьlmaǥan. Urьn daǥь xuarlьq ojoşmalarь menən mənəsəbət edəlgən. Paştovşiklar tovar birevdə kəmetkəndər. Oborot sredstvolь bulmav əhtənə, tovar əjlənəşeneŋ qadəttən tьş naьarlьqь ORStь finans jaqьnan aƣьrlьqqa səbəp bulqan. Begen dəvlət bankahьnьn rajon bylekьahe ORS tьn milken jьdьp, hatьrqa əder-lana. Eş ORS tьŋ milken hьtьvqa kilep terəlgəs, ORS həm lespromxoz jetəkselərе telegramma artьnan telegrammalar birergə, ORS tь haqlap qalьvda barap jьlanьrqa, jalьarьrqa, qaravьl qьsqьrьrqa totondolar.

Berjan lespromxozьnьŋ eşselər tə'minate bylegeneŋ xəderge sikkə kilep jelevenə kem qajeple? Bьtabenən da elek ORS tьŋ eşhed jetəkselərе həm lespromxoz qajeple. Berjan lespromxozь bьjьlqь aplavьь sьrqьnan 33 keŋ elek tamamlap 300 meŋ humdan artьq ekonomia birdə. Bьnda əlektə eşselər tə'minate bylegeneŋ qatnaşь ber. Şulaj bulьvqa qaramaьtan, lespromxoz menən xuzjaьq mənəsəbəte juq. Xəderge kendə lə „bьl eş bedɗeke, hьnьhь beddelre" tigən qaraş jəşəp kilə. Lespromxoz qajhь ber eştə kyrelgən zarardь ɵhtənə almajьnsa, bələ zarar ORS ɵhtənə teşte. 5 kilometrdan alьs urьnqa ikmək kilterev rasxodьn lespromxoz kytərergə tejeş. Tik ošo eş esen genə lespromxoz ORS qa 15 meŋ humdan artьq burьslь, ul his ber aasasьbed tylənergə tejeş bulha la, lespromxoz ner tin da tyləgəne juq.

IV-se kvartalda aqas əɗerləv başlanqas, lespromxozdьn şuqa tiklem yd mujьndamalarьn ytəmavьn ьbapka alьp, ORS taran punkttarqa ikmək taşьvdь tuqtatь, hədemtələ eşselər 10 kilometr jerɗan ikməkkə jerəjɗər.

Rentabel' bulmaǥan urьnda jəmaqət tuqlanьvdarь, pekarnя, larjok kevek nəmələr ojoştorolmahqa tejeş. Lespromxoz jetəkseləreneŋ qaravьl qьsqьrьvdarь arqahьnda aşxanalar ojoştorovdan qьnа 20 meŋ humdan artьq zarar kyrelgən. Lespromxoz ber ol-şeŋ yd ɵhtənə alьrqa tejeş bulha la, şuqa tiklem jəmaqət tuqlanьvьna ber tin də totqanь juq.

ORS operativ jetəkselek talap itə. Ni esendər jetəkselektəŋ ajьşlьrьlasaqьn 2-3 aj elek xəbər itkəndər. Almaшqa kiləsək keşene kɵtɵp ORS tьŋ xəderge medire Moxəmətxanif eşьn qul heltəgən. Tovar əjləneşe ber genə ajda la ytəlgəne juq. Məsələn, I kvartal planь 74 protsentqa, II-se kvartal planь 67 protsentqa, III-se kvartal planь 27 protsentqa qьnа ytəlgən. IV-se kvartalda 400 meŋ humlьq tovar əjləneşe bulьrqa tejeş. Ə 1 dekabrgə 20 meŋ hum qьnа tovar əjləneşe bar.

Eşse tə'minate bylege jьldan jьlqa zarar kyrə. 35-se jьl esendə savda eşenən genə 22 meŋ hum zarar kyrelgən. Ə jaqalьvdarь quşьp ьbaplahaŋ bьl hon 57 meŋ humqa barьp jetə. Sənə't savda eşe qajranan ojoştorolmaǥan. His kə əkrəmgəngə terle nəktələrdə larjoklar asьlqan, Magnitogorskidan alьnqan tovardьŋ xaqь ikelətə qiməttə teşhə lə, his kərəkməgən ga uqdа hazə ojoştorolqan. Tovardarььŋ sьjfatьna, assortimenttarqa iqtibar itelmaj. Rastratalar xəderge kendə lə davam itə. Rastratsik Basrof, Rizvajef h. b. xəderge kendə lə irektə jərə dər. Tik 35 jьl esendə genə 13 meŋ humdan artьq rastrata bar.

Trestьŋ eşselər tə'minate idarahьnьŋ təqdime bujьnsa haselgən jəşelsə həm kartuflan urьnqarda zarar kyrelgən. Kartuftь vaqьtьnda jьjnap haqlav əsen kerəşmay saьaple kybehe tundьrьldь. Kartuftьŋ kyshen planda qaralqan 25 tin urьnьna 12 tindan, xatta 8 tindan hatьrqa tura kilde. Splav əsen kartoflan ţeş on həm holo alьnqan. Ondeŋ 35 protsentь qьnа fajdalanьlqan. Qalqan eleşe kelat talpanь menən aqьvlanqan. Bьnda la ORS tьŋ xazьnahьna 68 meŋ humlь juqqa sьqarьrqa səbəp buldь.

Ytkən jьldaǥь xatalar xəderdə qabatlana. Məsələn, ytkən jьldarda aqas taşьvsьlar esen holone Braq rajonьnan kiltergəndər, ə Kananikolski aqas əɗerləv ucastkahьndaǥь zagotzerno holohon jalanqa taşьp sьq rqandar. Bьjьl da Kananikolskida zagotzernonьŋ 88 tonna holoho bar. Bьl holono 150 kilometrdaǥь Qovandьq stansahьna taşьlasaq. Sənki Berjan ORS-ь u rad alьv əsen vaqьtьnda sarahьn kyrmagən. Tamak bьjьl da holono jalandan urmanqa, urmandan jalanqa kyserep jərətergə tura kiləsək.

Oborot sredstvohьnьŋ juqlьqь ORStьn bətə eşinə karlegenə qamasavlьp kilə. Alьnqan tovardar stansala ajlar bujь jatalar. Tovar əjləneşe 2-3 ajqa hudьla. Ə şulaj bulьvqa qaramaьtan aqas əɗerləv nəktələrendəge tovardar həm adəqtar aqьhьd jətərelələr. Sənki lespromxoz vaqьtьnda eş xaqь tyləmaj. Eslekheɗlektən əik matur fajdalanalar. Xalil strojdьŋ biləjьr kontorahь bətə eşsene ydenə tarьqan. Aqas əɗerləvgə bildələngən jamьrdm qtardьŋ kyрehe Xalil strojqa kitələr.

Eşselərde ərd ɵnləndərevgə kilhəq, ucastkalardan nojdaj ikməge, jarma, səj, şəkər kevek adьq juq. Larjoklar havьq, jalь beşkən ikmək tuna, unь batta menən hanьp ьsajdar. Ikməkteŋ sьjfatь naьar. Larjoklarda eşselər esen his kərəge bulmaqan—ьmak tovardar tulьp jatalar, eşselər esen kərəkle ɵs həm ajaq kejəmdəre, aьlalar kejeme, kul'tura tovardarь, joz, tormoş karaktəre juq.

Jəjəp əjtkəndə, Juzuralles trestьnьŋ eşselər tə'minate idarahь tarafьnan kontrol həm operativ jetəkselek bulmav, lespromxozdьŋ sittətep qaravь, xuьnhьlьq, savda itə beləv, urlav, jaqalьv, zarar kyrevdər eşse tə'minaten əhtəvgə səbəp bulьь. ORS tь jəşərgə məmkinlek barmь huŋ? Bar. Tik ORS jetəkselərе əjlaqanьsa juqarь ojoşmalardьŋ material jardamь menən tygel, bəlki ORS jetəkselegeŋ havьqtььv, eske məmkinlektərde tajdaьnьv, ojoşmalar menən dɵrɵŋ mənəsəbət urьnlaştьrьv julь menən ORStь xəderge xəlenən sьqarьrqa qajtanan aj qqa baьkterьrqa tulь məmkinlek bar.

ORStьn jetəkselegen havьqtьrьv sarahьn kyrergə. ORStьŋ finans jaqьnan ajaqqa baьsьvьna səbəp bulqan keşelərdə vьna səbəp bulqan keşelərdə raxьmhed raveştə xɵkem javaplalьqьna tartьrqa kərək.

Eşse tə'minate bylege jaşarqa tejeş. Bьl turala ike bьdqa, diskussialarqa, ььqьrdavlarqa sik qujьlьrqa tejeş.

Ş. Asdul.

PARTIA TORMOŞO

MAQARDA IP. STALIN TELMƏREN ӨJRƏNƏLƏR

Maqar rajonьnda ip. Stalindьŋ staxanofsьlardьŋ berense Sojuz kәŋәşmәhendә hejlәgәn telmәren ejrәnev kiŋ reveşta jәjeldereldә. Ip. Stalin telmәre iŋ tәvlә avьl soveth, sel'po hәm rajon aktivtarь arahьnda ejrәneldә. Xәđer rajon aktivtarь hәm propagandistarь kolxozdarqa jebәreldelәr. Kolxozdarđa ip. Stalin telmәren ejrәnev massovьj tөs aldь. Kolxozniktar, kommunistar hәm komsomoldar Molotof, Kaganovic, Ordzonikidze, Mikojan h. b. iptәştәrđeŋ telmәrđәren dә ejrәnelәr.

Juldaş avьl soveth dәvmәlendәge partia, komsomol aqzalarь hәm aktivtarь yđđәre ip. Stalin telmәren usqlap ejrәnep, kolxozsьlar arahьnda yđkәrev esen tarałdьlar.

S. MAQARSKI.

***

Maqar rajonьnda partia dokumenttarьn tikşerev — jetәkse eşkә yrlәterlek anьjlaq rezerev kadrđar barlьqqa kilde. Mәsәlәn, Janurьb avьl soveth predsedatele ip. Qәmbarof Qәlim rajon jer ьylәge medirenen urьnbasarь itep, Kaђan avьl soveth predsedatele Xәmidullin Zagotskot ьylәge medire itep alьndьlar. Ular avьl soveth tarьnda eşlәv esen dә yđđәrenә almaşqa kadr әđerlәgәndәr.

QӘJNULLIN.

PARTIA UQЬVĐARЬ NISEK OJOŞTOROLDO

Injar partkomь 1935/36 uqьv jьlь esen partia uqьvđarьn jajep jebәrđe. Urman ucastkahьndaqь bәtә aktivtar sittan torop partia uqьvьna tartьldьlar. Kyptәn tygel genә 16 kommunistьŋ qatnaşьv menәn sittan torop uqьvsьlardьŋ konferensiahьnda uqьvsьlarqa zadanielar birelep qaldьrьldь. Ydqan jьldarđa poligramota tyŋәrәgen-

Bigerәk tә poligramota tyŋәrәktәre esen başqort telendә uqьv kitaptarьnьŋ hәm kyrgәzmә materialdarđьŋ bulmavь, uqьvđarđь totqarlьđ alьp barьvqa qamasav bulьp tora. Bьl turala partkom sarałar kyrđe. Lәkin Başgiz başqort telendә uqьv kitaptarьn sьqarьvđь sik ajьrьm alьp barqanlьqtan, kitaptar oşo kendә lә alьnqanь [illegible]

[illegible]

NINƏ ALLAQЬВAT UCASTKAHЬNDA PARTIA EŞE BARMAJ

[illegible]

KӘJӘR.

KOMMUNIST OJALƏHE

[illegible]

KYSEJNOF.

SOTSIALISTIK MALSЬLЬQ

STAXANOFSЬLAR ARTA

[illegible]

KADAKOF.

JAQЬŞ, JЬLЬ TORLAQTAR EŞLƏNDE

[illegible]

X. MӘXӘMӘTQULOVA.

MAL TORBIƏHE NASAR

[illegible]

A. J.

MALDARQA IQTIBARHЬƏ QARAJDAR

[illegible]

M. M.

S. KYLBAJ

MINEŊ DUŞЬM

[illegible]

MƏQARIF FRONTЬNDA 30 JЬLLЬQ XEDMƏT

[illegible]

Maxmytof.

JƏŞƏV JAQŞЬRĐЬ, JƏŞƏV KYŊELLELƏNDE

Boraj rajonь, „Maqdan" kolxozь (predsedatele Mexәmәtjanof) iŋ ere kolxozdarđьŋ berehe hanala. Kolxoz 560 xuzalьqtь berleştera. Kolxozqa stalinsьl ustavьn qabul itkәndәn huŋ qьna, 100 xuzalьq inde.

1935-jьlda „Maqdan" kolxozь 2200 gektar igen sәsip hәm jaqşьqa jьjьp aldь. 1936-jьlda 2700 gektar sәsәv esen jer әđerlәp quj̣đь.

Kolxozda 207 baş maldan torqan MTF, 211 baş maldan torqan STF bar. STF la 38 baş iŋe susqa, 171 baş bala susqa ьbaplana. Kolxoz, rajon kolxozdarьnan 105 baş susqa balahь haŧь hәm 1575 hum lajda aldь.

Kolxozda ike avtomaşina eşlәj. Kolxoz xekymәtkә igen tapşьrьv zadanieŋьn, naturalata tylәvđe tulьrьv menәn, kooperatsia aşa dәvlәtkә 3 meŋ sentner igen hattь.

Kolxoz bьjьl qьna 68 meŋ humqa teşerep, ђur klub haldьrđь. Klub esen jaqşь jьhazlandьrđь.

Kolxoz 56-dekabrđa doxod ylev ytkәrđe. Doxod ylev stalinsьl ustavьŋ jeŋev tantanahьna әjlәnde. Tantanala 1000 kolxozsь qatnaştь. Bylәklәvđәr buldь, bәtәhe 3000 humlьq bylәk taratьldь. Aldьnqь brigadir Kilmitof iptәşkә sәqәt, udarnik Islamof Zьjaqa itek, Nizamof Badriga kostjum hәm başqalar birelde. Hәr xeđmәt kөnөnә 20 qadaq igen tura kilde. Kolxozdьŋ udarnigь Ojimaletdinof Ojindulla iptәş qatьnь menәn bergә 453 bot igen aldь.

Tantanala qatnaşьvsь 86 jәşlek Bajazitof Forzetdin babaj:

— „Udar eşlәrgә, ьramlь eşlәrgә kәrәk. Bьqa memkinselek ьvđь, jәşәv jaqşьrđь, jәşәv kyŋellelәnde" tine. Zal, 100 xeđmәt kөnө eşlәgәn udarnik Bajazitof babajđь đaq alqьşlanь.

Bьna tьqь la alqьştar. Keslealqьşlar ahьnda „Maqdan" kolxozьna, bejek Stalindьŋ iŋ jaqьn soratnigь, timer bol'şevik, jalqьnlь tribun Sergej Mironovic Kirof iptәşteŋ yltereleveŋә ber jьl tulьv ajqanlь Kirof isme birelde.

Kolxozsьlar Stalin iptәşteŋ aldьnqь kombajnerđar kәŋәşmәhendә birelgәn kyrhәtmәlәren bol'şeviktarsa bojomqa alqarьrqa, jьlqa 7-8 milliard bot igen ejrev esen kөrәştә aldьnqь safta bulьrqa hyđ birep taraldьlar.

M. Qjadelşin.

IKE MTS, IKE TӨRLӨ EŞ

Davlekan maşina-traktor stanšahь masterskojь nojabr' ajьnda 14 traktor remontlarqa tejeş bulьp, 1-dekabrga 16 traktor remontlanь. Plan buj̣ьnsa kyrhәtelgәn başqa avьl xuzalьqь maşinalarьn remontlav đa ytelde. Remonttar, sьjfatlь jaqşь tөşөldь. Remontqa yđ zadanieŋьn hәr vaqьt arttьrьp ytәp, Mixajlof, Şanalof iptәştәr ejgә kyrhәtelәr.

Ә, Sьjьnь MTS masterskojь yđ planьn ytәj almanь. Ul nojabr' ajьnda 8 traktor remontlarqa tejeş bulьp, ul barь 4 traktor qьna remontlanь. Traktor hasaqdarь remontlav planь la ytәlmәne.

N. SABIT.

NURETDINOF—KYRENEKLE UDARNIK

Tәteşle rajonь „Molotof" kolxozь aqzahь Nuretdinof Ojalimjan iptәş iŋ aldьnqь udarnik-staxanofsь hanala. Ul bәtә eşkә lә namьь menәn mөnәsәbәt itә. Bьjьl 328 xeđmәt kөnө eşlәne.

Ojalimjan aqaj elekkege vaqьtta bik nasar tormoşlo bulь. Ydeŋeŋ eşlәgәne yđ tamaqьn tujđьrьrqa jetmәj. Xәđer unьŋ ejә, hьjьrь, vaq maldarь, tolobo, tunь, jaqşь pal'tohь, kostjumdarь. Ojalimjan aqaj sem'jahe avьlda iŋ jaqşь kejenevse sem'ja. Ojalimjan aqaj:

„Mineŋ tormoş bik maturlandь, jәşәvem kyŋellelәnde", ti. Ydeneŋ kolxoz tormoşonan alqan bejek bәxete menәn şatlana.

Q. YLMӘSEF

UDARNIK KOLXOZSЬLARĐЬŊ RAJON SJEZDARЬ

Beloret, (BaşTASS). 10-dekabrđә Beloret rajonь kolxozsь-udarniktarьnьŋ 3-sjezdь asьldь. Sjezda promьjşlennost staxanofsьlarь la qatnaşalar. Avьl xuzalьqь jьlьnьŋ jomqaqtarь hәm aldaqь burьstar turahьnda đur doklad menәn rajon başqarma komitetь predsedatele iptәş Şәrafetdinof sьqtь. Ul ydeneŋ dokladьnda Beloret rajonьnьŋ xuzalьq hәm kul'tura yteştәren kyrhәtte.

Revolytsiaqa tiklem Beloret rajonьndaqь 19 başlanqьs maktәpteŋ 4 hendә genә başqorttar esen urьь telendә uqьtьv bulqan. Başqort xalqьnьŋ ni barь 20 protsentь, urьstarđan 40 protsentь uqьj-jaza belmәgәn.

Xәđer rajonda 66 başlanqьs, 13 tulь bulmaqan urta maktәp hәm 2 urta maktәp bulьp, ularda 10000 keşe uqьj. Başqort xalqьnan 90 hәm urьь xalqьnan 98 protsentь uqьj-jaza bele.

Revolytsiaqa tiklem 5 bol'nitsa bulha, xәđer 15 bol'nitsa, 1 poliklinika, 7 ambulatoria, 20 urьnda fel'dşerski punkt, 7 urьnda traxoma davalav punktь bar.

Kolxozđarđa hьjьrsьlьq beterelde, malsьlьq naqьš aђьmdar menәn alqa bara. 1935 jьlda kolxozdar 824384 hum doxod aldьlar.

***

Sterlitamaq, (BaşTASS). Xalьq menәn tulь zalda kolxozsь udarniktarđьŋ 3 rajon sjezdь asьldь. Delegattar arahьnda bөtә respublikaqa tanьlqan staxanofsь boravlavsьlar Kyzagin, Lebedef hәm Maskavđagь kәŋәşmәlә qatnaşqan kombajner Sitnikof, 78 jәşlek qart kolxozsь Ajdarof, iŋ jaqşь aђdav qaravsь Dementьva hәm başqalar bar.

Sjezd asьlьvđan elek xudozestvo alimpiadahь ytkәrelep, unda kolxozsьlardan kyp kenә garmunsь, jьrsь hәm skripkasьlar qatnaştьlar.

Kolxoz, sovxoz, MTS tarađьŋ SANITARIA-KUL'TURA TOROŞON JAQŞЬRTЬV KONKURSЬ

BӨRJӘNDӘ KONKURSQA FORMAL QЬNA QUŞЬLDЬLAR

16-sь nojabrđa Borjan rajon başqarma komitetь prezidiumьnda kolxoz, sovxoz, MTS tarađьn sanitaria kul'tura toroşon jaqşьrtьv konkursьna quşьlьv turahьnda qarar [illegible]. 5 keşenәn, rajon komissiahь tөđөldө. Hәm kolxozdarđa konkursьn jajelderėv esen vәkildәr jebәreldә.

Lәkin, eş şul urьnda taqьlьp qaldь. Komissiaњьŋ predsedatele Sadьjqova, Havlьq haqlav bylegeneŋ komissiahьqa tatьlqan jәzelgәn eş planьn jaqьlьqqa qьna еђđьv menәn vaqьt udqardь. Avьl sovettarьnda qьna tygel, xәtta rajon ydәgendә lә ber tөrle lә ojoştorov hәm praktik eşter jьkerelgәne juq.

Konkursqa qalqan 3 ajь esendә komissia, rajon dәrmәnendә konkurstь jajelderegә, eşte adaqьna tiklem alьp barьrqa tejeş.

Axmetof

Iptәş! Tinen podpiskaŋdьŋ srogь tuldь. 36 jьl esen әlkә gazetalarьna hәm zurnaldarьna jađьlьrqa onotma:

Başqortostan әlkә gazetalarь.

Gazetalarđьŋ isme:	[illegible]	Siledә tele	Jađьlьv xaqtarь: 1 ajqa	3 ajqa	6 ajqa	12 ajqa	Ajьrьm nomirь
Başqortostan	25	başqortsa	2—50	7—50	15—00	30—00	10 tin
Kommuna	28—29	tatarsa	2—00	6—00	12—00	24—00	10 tin
Krasnaja başkiria	25	urьssa	2—50	7—50	15—00	30—00	10 tin
Leninse	12	başqortsa	0—90	2—70	5—40	10—80	7 tin
Komsomolets başkirii	10	urьssa	0—90	2—70	5—40	10—80	7 tin
Jәş kommunar	8	tatarsa	—	1—50	3—00	6—00	5 tin
Jәş jedvse	5	başqortsa	—	0—75	1—50	3—00	5 tin
Әlkә zurnaldar:							
Lenin julь	1	başqortsa	—	1—50	3—00	6—00	50 tin
Put' Lenina	1	urьssa	—	2—50	4—50	9—00	75 tin
Sәnәk	1	tatarsa	—	1—50	3—00	6—00	50 tin
Kul'tura revolytsiahь	1	başqortsa	—	2—10	4—20	8—40	70 tin
Tyuan mәđәniәt	1	başqortsa	—	1—50	3—00	6—00	50 tin
Sot. soz. başkiria	1	urьssa	—	3—00	5—00	10—00	1—75 tin
Oqtabr'	1	başqortsa	—	4—50	9—00	18—00	1—50 tin
Jaŋь julda	1	başqortsa	—	1—50	3—00	6—00	50 tin

Podpiskalarđь bәtә pocta ьylәrđәre, xat taşьvsьlar qabul itә.

BEDGӘ JADALAR

40 TONNA KARTUFTЬ TUŊDЬRĐЬLAR

Tәteşle lespromxozь aldьnda eşse ta'minate ьylegeneŋ başlьqь Mirqajazьftьŋ yđ eşenә jenәjәtsel balqьbь qaravь arqahьnda ORS ьsьŋ 40 tonna kartufь, 1 tonna hьqanь tuŋdьrьldь. Jartь gektar kәbestә jьjnalmajьnsa qar aђtьnda qaldь. Mirqajazof bьl jenәjәte esen әle bulha javapqa tartьlmaqan.

X. Umirkaj.

JUQALQAN KUBOMETRĐARQA KEM QЫJEPLE

Tәteşle lespromxozьnьŋ әđerlәgәn aqastarьna tikşerev ytkәrgәndәn huŋ 2200 kubometr aqas jetmәne. Şulaj bulьvqa qaramaђtan lespromxoz jetәkselәre konkret qajeple keşelәrđe tabьv, javapqa tartьv sarahьn kyrmәjđәr.

X. U.

STOLOVOJĐA URLAŞALAR

4-5 hanlь aqas zavodьnьŋ stolovojьnda ber tәrtip juq. Stolovoj hьvьq. Aştьŋ hьjfatь nasar. Mizio yđgәrtelmәj. Stolovoj medire Smirnof kyp vaqьtta ьђerek bula. Stolovojđь jaqşьrtьv, eşselәrđe kul'turalь xeđmәtlәnderev sarahьn kyrmәj. Smirnof ydeneŋ medirlegenәn fajđalanьp, aş beşerevselәrgә birelgәn aђыqtь la ydlәştәrevđәn tartьnmaj. Tikşerev huŋьnda unьŋ rastratahь barlьqь asьldь, şulaj bulha la sara kyrelmәgәn.

S. J.

RADCENKONЬŊ BJUROKRATLЬQЬNA SIK QUJЬLHЬN

Işmmaj neft promьjslahьnda eşse ta'minate ьylegeneŋ başlьqь Radcenko eşselәr menәn tupaђ mөnәsәbәttә bula. Jomoş menәn kilevse eşselәrđe kyp vaqьtta hejlәşep tә tormaj, ajaq tiөp qьsqьrьp, kabinettan qьvьp sьqara. 29 nojabrđә tulь bulmaqan urta maktәpteŋ uqьtьvsьlarь hәm ber nisә eşse uqa eş menәn kilhәlәr đә, Radcenko kabinetьna biklәnep ular đa qabul itmәne. Eşselәr unь saqat 3 kә tiklem kөtөp qajtьp kittelәr. Radcenkonьŋ bjurokratlьqьna sik qujьlьrqa tejeş.

Bajsin

VDOVKINDЬŊ ŞOVINISLЬQЬ HЬNDЬRЬLЬRQA TEJEŞ

Profsojuzđьŋ әlkә komitetь başqort jәştәrenәn kysmә dramma brigadahь ojoştorop, aqas әđerlәv eşselәreŋ kul'tura jaqtan xeđmәtlәnderev esen lespromxozdarqa sьqarqajnь. Bьl brigada splav mәlendә şaqtaj qьna eş kyrhәtte. Eşselәr ularđьŋ sьqьştarьn bik jaratьp qaranьlar. Profsojuz әlkә komitetьnan bьl matur başlanqьs eşenә ajaq salьvsьlar đa tabьldь.

Kyptәn tygel bьl brigada aqas qьrqьvsь başqort eşselәre kyberәk tuplanqan Injar lespromxozьna kilgәjne. Injar lespromxozь aldьndaqь profsojuz jetәkselәre ularqa jaqьndan jarđam kyrhәtev urьnьna, kirehensә „kәrәkmәgәngә aqsa tyđ dьrьvsьlar" tip qaranьlar. Profsojuz komitetьnьŋ rәisenigь Vdovkin xatta „niqa nәđđeŋ menәn kileşlermәjenso kildegeđ" tip şeltәlәne.

Injar aqas әđerlәv nөktәhendә kul'tura eştәre jeterlek ojoştorolmaqan әle. Aqas qьrqьvsьlar ajdar bujьnsa gazeta kyrmәjđәr. Qьđьl mөjeştәr eşlәmәj. Praktik eş esen jenәjәtgәn brigada eştәn sitlәtelә. Injar partia komitetь Vdovkin kevek „әtьrđar'ђa qarata sara kyrergә tejeş.

F. B.

AQAS ӘĐERLӘV

JЬRAQTAŞ UCASTOGЬNDA STAXANOFSЬLAR ONO TOLQЬAN

(Eşse xatь)

Beđđeŋ Jьraqtaş aqas әđerlәv ucastogьnda (Beloret rajonь) kөndәlek normanь 150 protsenttan alьp 200 protsentqa tiklem ytәse udarniktar ђiđgәlәp tora. Mәsәlәn, 180 kubometr urьnьna Sitdiqof Danjar 250, Selejmәnof Vilдan 225, Nuqmanof Zakir 210, Әbjәlilof — 149, Әvәkirof Ibrahim 150 kubometrqa jetkerep ytәjđәr. Şulaj bulьvqa qaramaђtan ucastoklaqь udarniktar menәn jetәkselek juq. Staxanofsьlьq xәrәkәte ojoştorolmaqan. Beloret lespromxozь hәm zagotkomь menәn arahьnda jaђьv baјlanьş juq. Şuqa kyrә aqas qьrqьvsь kadr eşselәrđe kul'tura hәm tormoş jaqьnan xeđmәtlәnderev qajђьtan lәj nasar.

Kollektiv dogovor buj̣ьnsa sezon başьnda eş kejemdәre birelergә tejeş ine, әle bulha ber nindәj đә eş kejeme birelgәne juq. Qajhь ber eşselәr ljdagana almaqan jьl vaqьtьna qaraqa tikkәn eş xaqь almaqandar. Eşselәrgә şakar, sej, aq ikmәk kәrәk. Bьđaq bьn tormoş kәrәkterebьlgәnь lә juq. Udarniktarqa kәrәkle eş hәm tormoş şartь qьlđьrьvđь qajqьrtьv juq. Eş qoraldarь nasar. Lespromxoz tarađьnan birelgәn balta hәm bьsqьlar jaş kenә eşkә jarahь la, xәđer aqas ђeqqas eşkә jaramajđar. Ular xalь bьş ubraz ђәtә eşlәlәrgә taratьlьp birelgәn.

Beđđeŋ Jьraqtaş ucastogь ьjen ydgәnen xәtta, jaqьnda ljs ber magazin kevek urьn buj̣ь juq. Şuqa kyrә eşselәr ajaq kejeme, xalatar kejemde hәm tormoş kәrәk-jaraqtarь alьv esen eş qaldьrьp Beloret qalahьna jәjәvlәp jөryr bulalar. Beloret lespromxozь hәm profsojuz ojoşmahь bьl kemsәlekkә iqtibar bөtәmlәrgә tejeştәr.

Qәsәjәlof Sisaqat.

KUSTINGӘ KEM SARA KYRERGӘ TEJEŞ

Comar lespromxozьna qaraqan Trejumsel prestanьnda aqaslar bulьp eşlәgәn Kustin sistemalь revesta esere, bjurokratlьq hәm başqa jenәjәtlәre esen profsojuz aqzalьqьnan sьqarьlqan hәm eştәn alьnьvь sjlar. Mәsәlәn Kustin tipse sejlәrqa bulьv. Splav medire Pelьvin kөrә eşlәnmәne, profsojuz qararь unьŋ esen vaqьt-jaqьt nomerlar geŋә bulьp, taqьlda kyrehen idara jetәkselegenәŋ ber jьl jaqar ilmәgeŋ Kustin әle bulha yđ unьnda qorolqasьlьq itә.

Kustin eşse barakteŋe qaravьn ydeneŋ qatanьna tapşьrьp qujqan. Barakta bejen đә 80 baş ... juq bar. Barak hьvьq, tabzalьqьn vatьq, eşselәr jәtә torqan tiktә ebtәrә jep, tuŋan, balaba ikmәk kejeklәre, babaqan balьq menәn tulqan. unь tađartьvsь juq. Idan, hike, ... ber tapqьs đa jьvьlmaqan. Bьj qajnatьv esen stiak, umьjvalnik, tas kevek nәmәlәr jaqalьp beteә. Mejes remontlanmaqan, jaqqan hajьn telen kyrendә. Jetәksә eşselәr esen eşlәtelgәn mmmaqa Kustin ydeneŋ hьjьrьn urnatьşьlьp maldarьn ьiqqan.

Kustinqә juqь tip qөzmәllәnderelgәn kevekle ьbalhь lajl unь keskaj tip qьlьl mojeştә ydenә kvartir esen izlәp ala. Ucastka kytamanda xuzalьq la uqьlьv urьnьna Kustin şundaqь pumiktь vaьp ularqa lajdьlanьp jata. Eşselәr ikmәk menәn tәmin itelmәgәn, ular ikmәk alьv esen 8 kilometrdaqь avьlqa jөrөjđәr. Bьl turala ajkas Kustin „ikmәkte min jelkәmә kytәrep taşьj almajьm bit inde..." tip kenә jaŋьr.

Tәteşle rajon prokurorь unьŋ menәn bьqan qorolqasьlarqa qarata sara kyrergә, xuzahьlьq isvәr Kustin hәm uŋa jul qujьvsь Pelьvindar javapqa tartьlьrqa tejeştәr.

X. Umirkaj.

—INJӘRĐӘ— STAXANOFSЬLAR MENӘN JETӘKSELEK JUQ

(Eşse xatь).

Injar lespromxozьnьŋ Qajьbь aqas әđerlәv ucastogьnda aqas qьrqьvsь daimi kadr eşselәrđәn — Axmetof Z. 182 urьnьna 200 kubometr, Nasibullin V. 170, Qalimmәtof X. 180, Xasәlof J. 180, Mexәmәtkildin 182, Tylәkaj Jajaŋ 150, Mexәmәtkildin Ibrahim 180 kubometr әđerlәp, nojabr' planьn 160 tan alьp 200 protsentqa tiklem ytәselәr. Qajьbь ucastogьnda eşlәgәn Zakirof, Adnabajaf, Imanqulin, Qadernajaf kөndәlek eş normahьn 185 tәn alьp 250 protsentqa tiklem ytәp baralar.

Şulaj bulha la Injar lespromxozь bьl ucastokqa әđ iqtibar itә. Torlaq hәm eş kejeme jetmәj. Qar taşkanse eşselәr buvьq qьvьştarđa torqa maђbur buldьlar. Ucastoktaqь eş kejemdәre tulahьnsa birelmәj. Kladovşik Mәxtarof kilgәn tovarđь kem ylbәp jetrәlә. Eş xaqь la vaqьtьnda birelmәj, bьl kөsşle adьq balьp alьrqa aqsa juq. Lespromxozđan profsojuz ojoşmahь kilep tә kyrengәne juq.

Jaganof.

Javaplь redaktorь:
TӨXFӘT KӘLIMULLIN

JULDAŞ AVЬL SOVETЬ JЬLLЬQ MAJA TUPLAV PLANЬN 20 DEKABRGӘ TAMAMLAV ӨSӨN KӨRӘŞӘ

[illegible]

S. Sejetof.

J. Davutof.

BӨRӨ KUSTЬN JARЬŞQA SAQЬRALAR

[illegible]

Bajsiŋ.

FINANS ЬYLEGE RABOTNIKTARЬ TЬNЬS JATALAR

[illegible]

ӨFӨ QALAHЬNDAQЬ BӨTӘ OJOŞMALAR DIQQӘTENӘ

Өfө avtogujtrestь kontorahь uşbu jьldьŋ 15 dekabrenәn avtoguj transport menәn 1936 jьlda jyk taşьv esen dogovor tөđөgә başlajasaqь bula ojoşmalarqa xәbәr itә.

Avtotrest menәn eşlәrgә telәgәn uciezdenielar 15 dekabrđan 1936 jьl esen aldaŋьrqan plandarьn dogovor jađьşьv esen birergә tejeştәr.

Adres — Karl Marks, 25.

Kommunal xuzalьq xalьq komissarlьqь hәm BSSR Narkomfinьnьŋ 5 sentjabr' 1935 jьl 191/272 hanlь sirkulartarь ugedentә 1934 jьl 29 majđan 1 1935 jьl 1 dekabrgә tiklem qala kommunal xuzalьq jer idaralahьna kolxozsьlar, jьqьnsьlar, eşselәr hәm xeđmәtkәrđәr qala aslogo hәm xalxo alapavdarь esen tylәngәn arenđalarь. Өfө kommunal xuzalьqь kirә qajtarьvđь ytkәrә.

Qajđьqanqan keşelәr jer idarahьna (Dostojevski 75) urьnda tylәv turahьndaqь kvitantsialarьn hәm sotsial slujba tarahьnda dokumenttarьn tapşьrhьndar.

Өfө QЬK jer idarahь.

Başdortransnьŋ xuzalьq biləge bulьp toroluv menәn jьl 1935 jьl 25 dekabrgә tiklem ... tutaldь.

KUL'TURA HARAJЬ

14 dekabrđә ... iaqьr

ДАЛЕКОЕ

15 dekabrđә

PLATON KRECET

Kassa kendәdgә saqat 4-tәn kis 10-qa tiklem asьq bula. Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana.

Gorkommunxozьnьŋ Zemleustrojstvohь tarahьnan (Dostojevski uramь № 75) 1936 jьl esen aqsa geletendarьna zajavkalar qabul itev uşbu jьldьŋ 18 dekabrenә tiklem ođajtьldь.

Zemleupravlenie.

ӨFӨ QALAHЬNЬŊ BӨTӘ JӘ MӘQӘT OJOŞMALARЬNA

Avtogujtrestьŋ Өfө kontorahь 1935-se jьldьŋ 15 dekabrenәn başlap 1936 jьlqa klientlarь menәn avtoguj tapşьvdar, transportta ekspluatatsia hәm skladardь fajdalanьv operatsialarьn dogovordar tөđөv eşlәve turahьnda belderә.

Avtotrest menәn eşlәrgә telәgәn uciezdenielar 15 dekabrgә ydđәreneŋ 1936-sь jьlqa plandarьn transport menәn tәđevgәn taşьvqa hәm dogovor tөđөşergә tejeştәr.

Adres: K-Marks uramь, 25.

2—3

Өfө, „Oktjabr' natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2781 Başglavlit vәkile №3890

Уфимская
Городская-Массовая
Читальня

IL YĐENEŊ STAXANOFSЬ KOMBAJNERĐARЬNA BƟJƟK BYLƏKTƏR BIRĐE

BƟTƏ ILDƏRĐEN PROLETARĐARЬ, BERLƏŞEGEĐ!   AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfɵ qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакции газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 285 15 DEKABR JƏKŞƏMBE 1935 JЬL

„...Beđđeŋ kombajnerđarьbьđ həm kombajnerkalarьbьđ hanь kɵnləp tygel, bəlki səƣətləp ьthen, ular kombajndьŋ texnikahьna ɵjrənep, həm şul eşkə yđđərenen iptəştəren ɵjrətep, nihajət, beđ đeŋ ilebeđđeŋ avьl xuƶalьƣьnda ьsьn jeŋevselər bulhьndar..."

I. STALIN

ALĐЬNƢЬ KOMBAJNER HƏM KOMBAJNERKALARĐЬ BYLƏKLƏV TURAHЬNDA

SSSR YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬNЬŊ QARARЬ

SSSR sojuzь Ydək başqarma komitetь qarar ita: Kombajnda otlicno eşlap, normanь 100-400 protsentqa arttьrьp ytəvselərđe.

LENIN ORDENЬ MENƏN BYLƏKLƏRGƏ:

Sezon esendə 600 gektarđan artьq urьvsalarđь:

1. Palagutin S. V. Staroporubez MTS ьnь kombajnerь (Saratof krajь) 1005 gektar urqan.
2. Je. M. Kormin — Majaq ьnь kombajnerь (Celəbe əlkəhe) 992 gektar urqan.
3. V. A. Mьjmrikof — Aleksandr MTS ьnь kombajnerь (Tөnjaq Kavkaz krajь) 980 gektar urqan.
4. G. N. Pogaretof — Apollon MTS ьnь kombajnerь (Tөnjaq Kavkaz krajь) 921 gektar urqan.
5. G. I. Kocetkof — Alcin MTS ьnь kombajnerь (Dnepropetrovski əlkəhe) 907 gektar urqan.
6. A. I. Şalajьf — Svatoslav MTS ьnь kombajnerь (Saratof əlkəhe) 850 gektar urqan.
7. V. I. Grodanof — Novoburas MTS ьnь kombajnerь (Saratof krajь) 852 gektar urqan.
8. F. A. Panomoref — Şucan MTS ьnь kombajnerь (Celəbe əlkəhe) 850 gektar urqan.
9. S. V. Cerkasof — Medvezinski orloq sovxozь kombajnerь (Tөnjaq Kavkaz krajь) 847 gektar urqan.
10. B. T. Vsicenok — Rozental' MTS ьnь kombajnerь (Azov-Cernomorski krajь) 845 gektar urqan.
11. V. P. Şugganof — Osilin MTS ьnь kombajnerь (Tөnjaq Kavkaz krajь) 845 ga urqan.
12. I. N. Şestrin — Kadiş MTS ьnь kombajnerь (Qьrьm ASSR) 825 gektar urqan.
13. F. T. Şebalkof — Saldeto-Aleksandr MTS ьnь kombajnerь (Tөnjaq Kavkaz krajь) 820 gektar urqan.
14. I. V. Cubikin — Beloglin MTS ьnь kombajnerь (Azov-Cernomorski krajь) 800 gektar urqan.
15. F. A. Lavrik — Gulajpol' MTS ьnь kombajnerь (Dnepropetrovski əlkəhe) 790 gektar urqan.
16. Ja. A. Judin — Kulevcin MTS ьnь kombajnerь (Celəbe əlkəhe) 782 gektar urqan.
17. K. A. Borin — Şteingard ismendəge MTS kombajnerь (Azov-Cernomorski krajь) 780 gektar urqan.
18. F. P. Jakevlef — Inguş orloq sovxozь kombajnerь (Ceceno—inguş avtonomialь əlkəhe) 772 gektar urqan.
19. A. G. Nenaşef — Krasnoxolm MTS ьnь kombajnerь (Orenburg əlkəhe) 772 ga urqan.
20. A. P. Sviridof — Krasnoxolm MTS ьnь kombajnerь (Orenburg əlkəhe) 771 gektar urqan.
21. P. G. Ivcenko — Kuban orloq sovxozь kombajnerь (Azov-Cernomorski əlkəhe) 768 gektar urqan.
22. F. P. Sleśova — Pogromenski MTS ьnь kombajnerь (Orenburg əlkəhe) 761 gektar urqan.
23. F. G. Kotof — Bejsugski MTS ьnь kombajnerь (Azov-Cernomorski krajь) 751 gektar urqan.
24. V. T. Kiricenko — Voroşilof orloq sovxozь kombajnerь (Tөnjaq Kavkaz krajь) 749 gektar urqan.
25. D. G. Gorinic — Ukgenovski MTS ьnь kombajnerь (Dnepropetrovski əlkəhe) 747 gektar urqan.
26. V. B. Zarubajьf — Golegakski MTS ьnь kombajnerь (Dnepropetrovski əlkəhe) 732 gektar urqan.
27. X. X. Ytəşef — Byzdak MTS ьnь kombajnerь (Başqortostan ASSR) 732 gektar urqan.
28. A. G. Kuzneţof — Brekovski MTS ьnь kombajnerь (Saratof əlkəhe) 726 gektar urqan.
29. I. I. Subelef — Beloglinski MTS kombajnerь (Azov-Cernomorski krajь) 724 gektar urqan.
30. B. B. Budski — Krasnoxolmski MTS kombajnerь (Orenburg əlkəhe) 719 gektar urqan.
31. E. K. Şirokof — Pervolotski MTS kombajnerь (Orenburg əlkəhe) 717 gektar ura.
32. A. N. Os'kina — Iletsk MTS kombajnerь (Orenburg əlkəhe) 716 gektar urqan.
33. B. F. Putilin — Sameurovski MTS kombajnerь (Azovo Cernomor əlkəhe) 706 gektar urqan.
34. D. G. Solov'jef — Primalkinski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kabardina — Balqar avtonomialь əlkəhe) 703 gektar urqan.
35. S. G. Agief — Armavir MTS kombajnerь (Azov-Cernomor əlkəhe) 700 gektar urqan.
36. D. P. Kozzar — Bognjevlenski MTS kombajnerь (Donetski əlkəhe).
37. M. S. Vovka — Bogojavlenski MTS kombajnerь (Donetski əlkəhe).
38. A. K. Kofanova — Malorossejski MTS kombajnerkahь (Azovo-Cernomor əlkəhe).
39. A. A. Dening — Marientalski MTS kombajnerь (Volga bujь nemestərə ASSR).
40. A. A. Vedernikof — Bynakovski MTS kombajnerь (Omski əlkəhe).
41. M. E. Denrof — Rasşevatski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Sever — Kavkaz əlkəhe).
42. M. F. Krasiavski — Taganş MTS kombajnerь (Qьrьm ASSR).
43. A. G. Stan'k „Germozis" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Dnepro Petrovski əlkəhe).
44. I. S. Ternovski — Snegerevski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Odessa əlkəhe).
45. L. M. Makasjeva — Kaganovic ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Odessa əlkəhe).
46. K. B. Jakovlef — Jelakitanski MTS kombajnerь (Odessa əlkəhe).
47. M. I. Kal'cenko — Kuban orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Azovo-Cernomor əlkəhe).
48. I. G. Ozerelef — Krasnojar MTS kombajnerь (Omski əlkəhe).
49. I. S. Logvinenko — Isajevski MTS kombajnerь (Qazaqstan ASSR).
50. A. I. Ul'jankin — Rasskozovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Voronez əlkəhe).
51. N. D. Mijenko — Akimovski MTS kombajnerь (Dnepro-Petrov əlkəhe).
52. N. N. Beketof — Apolonski MTS kombajnerь (Sever Kavkaz əlkəhe).
53. M. I. Kolmьjkof — Blagoveşşin MTS kombajnerь (Orenburg əlkəhe).
54. I. B. Şigunof — Şucanski MTS kombajnerь (Celəbe əlkəhe).
55. F. Şevcenko — Kommunar MTS kombajnerь (Dnepro-Petrov əlkəhe).
56. A. M. Demcenko — Žerebetski MTS kombajnerь (Dnepro-Petrov əlkəhe).
57. F. N. Rastistog — Veselovski MTS kombajnerь (Dnepro-Petrov əlkəhe).
58. F. I. Vişnevoj — Vejsogol'ski MTS kombajnerь (Dnepropetrov əlkəhe).
59. K. I. Nefedof — Litvinovski MTS kombajnerь (Azov-Cernomor əlkəhe).
60. P. I. Normansk — Novorozdestvensk MTS kombajnerь (Azov-Cernomor əlkəhe).
61. I. V. Polevodin — Krapotkinski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Azov-Cernomor əlkəhe).
62. I. I. Majscenko — Krapotkinski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Azov-Cernomor əlkəhe).
63. F. I. Trunof — Kirovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Tөnjaq Kavkaz əlkəhe).
64. A. Spalenko — Varanovo — Aleksandrovski MTS kombajnerь (Tөnjaq Kavkaz əlkəhe).
65. I. P. Varakin — Bol'şevik MTS kombajnerь (Orenburg əlkəhe).
66. N. N. Davьdof — Pogrometski MTS kombajnerь (Orenburg əlkəhe).
67. N. A. Komof — Romaşkinski MTS kombajnerь (Orenburg əlkəhe).
68. I. T. Formanof — Atkarski MTS kombajnerь (Saratof əlkəhe).

Sezon esendə 500 dan 600 gektarqa tiklem urьvsalarđь.

XEĐMƏT QЫĐЫL BAJRAQЬ ORDENЬ MENƏN:

1. G. E. Kapusta — Fedosia orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Qьrьm ASSR).
2. L. X. Klisof — Lixecevski MTS kombajnerь (Xar'kof əlkəhe).
3. A. I. Samselof — „Volzeski kommuna" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Orenburg əlkəhe).
4. P. G. Andrejef — „Rabocej" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kujbьjşef əlkəhe).
5. M. A. Petrova — Žernovski MTS kombajnerkahь (Saratof əlkəhe).
6. G. S. Tegminski — Zavazinski MTS kombajnerь (Stalingrad əlkəhe).
7. I. A. Mnogolelni — Jydinski MTS kombajnerь (Kөnbajьş Seber əlkəhe).
8. A. R. Zinovlef — „Oktaərden 12 jьlьqь" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kөnbajьş Seber əlkəhe).
9. S. S. Zatenajko — Bogoslovski MTS kombajnerь (Kursk əlkəhe).
10. B. G. Krivsof — Kalacovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Voronez əlkəhe).
11. A. G. Tif'na — Qadanqol sovxozь kombajnerь (Başqortostan ASSR).
12. G. S. Mardzanin — Leninakanski MTS kombajnerь (Armenia ASSR).
13. J. G. Kolov'juk — „Udarnik" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Yzbəkstan SSR).
14. I. K. Gerbrandt — Tel'man ismendəge MTS kombajnerь (Qьrьm ASSR).
15. J. B. Dolinkof — „Bez Sukovce" orloq jeteşterevselek sovxozь kombajnerь (Qьrьm ASSR).
16. A. A. Pirozkova — Orkovski orloqsoloq sovxozь kombajnerkahь (Dnepropetrov əlkəhe).
17. F. A. Petrof — Kakovski MTS kombajnerь (Odessa əlkəhe).
18. N. A. Mazan — Bol'şe-Jangol'ski MTS kombajnerь (Donetsk əlkəhe).
19. I. B. Ostapenko — Platnirovski MTS kombajnerь (Azov-Cernomor əlkəhe).
20. U. I. Kiricenko — B. Krepinski MTS kombajnerь (Azovo-Cernomor əlkəhe).
21. J. A. Timaşinko — Stipnanski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Azovo-Cernomorski krajь).
22. B. P. Kizenko — „Magnitostroj" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Orenburg əlkəhe).
23. S. E. Romanenko — Bol'şe-cernigovski MTS kombajnerь (Kujbьjşef əlkəhe).
24. M. L. Usacef — Bol'şe-derganovski MTS kombajnerь (Kujbьjşef əlkəhe).
25. I. S. Sьjzransof „Rabocej" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kujbьjşef əlkəhe).
26. M. B. Şapenikova — Cerkasski MTS kombajnerkahь (Saratof əlkəhe).
27. F. K. Ökgard — Krasnojar MTS kombajnerь (Volga bujь nemestər ASSR).
28. D. T. Istyfief — Bovlinski MTS kombajnerь (Stalingrad əlkəhe).
29. I. A. Ivanof — Krasnojar MTS kombajnerь (Stalingrad əlkəhe).
30. P. M. Xaritonof — Casьjski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kөnbajьş Seber əlkəhe).
31. K. M. Kyl'kof — Stepno-Mixajlovski MTS kombajnerь (Kөnbajьş Seber əlkəhe).
32. A. T. Sitkaref — Kalacinski MTS kombajnerь (Omski əlkəhe).
33. I. P. Mixajlof — „Pioner" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Celəbe əlkəhe).
34. B. N. Timakin — Parjevski MTS kombajnerь (Voronez əlkəhe).
35. A. Ş. Galyşko — Kadьjski MTS kombajnerь (Qьrьm ASSR).
36. I. F. Nud'gova — Melitopol'ski MTS kombajnerkahь (Dnepropetrof əlkəhe).
37. G. J. Matyxin — Dnepropetrof orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Dnepropetrof əlkəhe).
38. B. A. Sorocan — Vladimirski MTS kombajnerь (Odessa əlkəhe).
39. I. A. Mavrodi — Starokermencikski MTS kombajnerь (Donetski əlkəhe).
40. A. P. Nefedova — Romanovski MTS kombajnerkahь (Azovo-Cernomor əlkəhe).
41. I. N. Xvostikof — Petrovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Tөnjaq Kafkaz əlkəhe).
42. A. P. Graznova — Zvorstanski MTS kombajnerь (Kujbьjşef əlkəhe).
43. F. I. Solomensof — Sokodrenski MTS kombajnerь (Stalingrad əlkəhe).
44. M. I. Mamnik — Pavlogradski MTS kombajnerь (Omski əlkəhe).
45. A. J. Mixin — Prişimski MTS kombajnerь (Qazaqstan ASSR).
46. K. Razumof — Rasskazovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Voronez əlkəhe).
47. G. F. Sanzarovski — Klacjevski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Voronez əlkəhe).
48. Ş. A. Şərtlanof — Byzdak MTS kombajnerь (Başqortostan ASSR).
49. I. I. Jefimcenko — Ordzonikidze ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Azerbajdzan SSR).
50. I. S. Bazarof — „Jakkonur" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Yzbəkstan SSR).
51. K. A. Demencuk — Azovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Dnepropetrof əlkəhe).
52. N. Z. Prixod'ko — Şevcenko MTS kombajnerь (Odessa əlkəhe).
53. F. E. Grişcuk Ketrisanovski MTS kombajnerь (Odessa əlkəhe).
54. M. A. Kozlenko — Kossior ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Odessa əlkəhe).
55. I. K. Kocukof — Staronikol'ski MTS kombajnerь (Donetski əlkəhe).
56. S. G. Tel'şin — Sorokinski MTS kombajnerь (Donetski əlkəhe).
57. F. I. Goldenko — Loznovo-Aleksandrovski MTS kombajnerь (Voronez əlkəhe).
58. B. G. Nosof — Stalin ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Azovo-Cernomor əlkəhe).
59. A. D. Galkin — Budennovski MTS kombajnerь (Tөnjaq Kafkaz əlkəhe).
60. S. S. Seffer — Syrixski MTS kombajnerь (Volga bujь nemestər ASSR).
61. I. I. Kun — Bryncental'ski MTS kombajnerь (Volga bujь nemestər ASSR).
62. S. B. Komsko — Aleksievski MTS kombajnerь (Stalingrad əlkəhe).
63. M. A. Vituşenko — Mazoivanovski MTS kombajnerь (Donetsk əlkəhe).
64. I. E. Malaxof — Plovlinski MTS kombajnerь (Stalingrad əlkəhe).
65. J. E. Kuznetsof — Krasnojarski MTS kombajnerь (Omski əlkəhe).
66. F. B. Malikof — Majaq MTS kombajnerь (Celəbe əlkəhe).

„ZNAK POCJOTA" ORDENЬ MENƏN:

Sezon esendə 500 gektardan, lakin 300 gektardan artьq urqan kombajnerđar:

1. E. B. Vinnik — Uspenovski MTS kombajnerkahь (Dnepropetrof əlkəhe).
2. B. G. Borovik — „Krasnaja Başkirija" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Odessa əlkəhe).
3. T. Z. Sazno — Stalin ismendəge promsovxoz kombajnerь (Azov—cernomor əlkəhe).
4. A. S. Carnova — Xogerski orloqsoloq sovxozь kombajnerkahь (Stalingrad əlkəhe).
5. Vali Şakirof — Bazarno—matakovski MTS kombajnerь (Tatarstan ASSR).
6. F. G. Buxarin — Kur'inski MTS kombajnerь (Sverdlof əlkəhe).
7. N. S. Tujenajьf — Fejodrovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Qaƶaqstan ASSR).
8. U. A. Xuzaalief — Astraxanbazarski MTS kombajnerь (Azerbajdzan SSR).
9. A. N. Gudьşvili — Sıqnaxski MTS kombajnerь Gruzia SSR).
10. B. E. Ol'xovicenko — „Gere mozes" orloq sovxozь kombajnerь (Dnepropetrof əlkəhe).
11. M. M. Femenko — Novo-Kursk MTS kombajnerkahь (Donetsk əlkəhe).
12. B. A. Tişinko — Elenovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Donetsk əlkəhe).
13. Şangali Isnof — Kalndokumakski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Orenburg əlkəhe).
14. A. F. Velkova — Bagdunovski MTS kombajnerkahь (Kujbьjşef əlkəhe).
15. X. D. Tirnax „Spartak" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Volga bujь nemestər ASSR).
16. P. I. Bolanak — Zelenovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Stalingrad əlkəhe).
17. F. N. Sitnikof — Şigonovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Tөnjaq Seber əlkəhe).
18. G. V. Ivanno — Pavlogradski MTS kombajnerkahь (Omski əlkəhe).
19. C. P. Sagenko — Sosnovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Omski əlkəhe).
20. I. K. Gavrilenko — Sosnovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Omski əlkəhe).
21. E. F. Ustinova — Şumixinski MTS kombajnerkahь (Celəbe əlkəhe).
22. K. I. Kucin — Kargopol'ski MTS kombajnerь (Qaƶaqstan ASSR).
23. P. V. Klimenko — Ukrainski MTS kombajnerkahь (Qaƶaqstan ASSR).
24. Iskak Muksyef — Kirof orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Qaƶaqstan ASSR).
25. V. I. Ponomaref — Borisoglebski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Voronez əlkəhe).
26. S. S. Imamsajef — Qađanqol orloq sovxozь kombajnerь (Başqortostan ASSR).
27. T. A. Krjukof — „Krasnaja Başkiria" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Başqortostan ASSR).
28. M. I. Zamri — Kalinin ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Qьrьm ASSR).
29. I. P. Magil — „Krasnьj Perekop" orloqsoloq sovxozь brigadir—kombajner (Odessa əlkəhe).
30. E. M. Fesenkova — Svatovski MTS kombajnerkahь (Donetski əlkəhe).
31. S. I. Bondarenko — Krasnookanski MTS kombajnerь (Moldavia ASSR).
32. A. C. Zuravleva — Beloglinski MTS kombajnerkahь (Azov-Cernomor əlkəhe).
33. F. G. Sekretof — Voroşilovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Tөnjaq kavkaz əlkəhe).
34. M. E. Kastergujьf — Kvarbenski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Orenburg əlkəhe).
35. F. P. Pervof — „Batrak" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kujbьjşef əlkəhe).
36. A. I. Novikova — Mokrousovski MTS kombajnerkahь (Volga bujь nemestər ASSR).
37. S. A. Marcenko — „Belьje prudь" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Stalengrad əlkəhe).
38. O. I. Suvorof — Krepanovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kөnbajьş Seber əlkəhe).
39. G. N. Dorofjef — Altajski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kөnbajьş Seber əlkəhe).
40. G. F. Kislokof — Borisovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Omski əlkəhe).
41. S. I. Veragin — Uiski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Celəbe əlkəhe).
42. Garaj Şəjmardanof — Mirzojan ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Qaƶaqstan ASSR).
43. P. M. Sitnikof — Sterlitamaq orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Başqortostan ASSR).
44. F. S. Kostya — Slavgorodski MTS kombajnerь (Kөnbajьş Seber əlkəhe).
45. S. A. Glus' — Kalinin ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Qьrьm ASSR).
46. Alimgəzi Moratof — Ickinski MTS kombajnerь (Qьrьm ASSR).
47. P. T. Levandof — „Krasnьj—perekop" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Odessa əlkəhe).
48. I. I. Davidenko — „Bol'şevistski nastup" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Odessa əlkəhe).
49. S. G. Cistikof — Gornostajьf orloq sovxozь kombajnerь (Odessa əlkəhe.
50. D. V. Verzьlof Kirof ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Tөnjaq Kafkaz əlkəhe).
51. A. A. Gudkof — Elektrozavod ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Orenburg əlkəhe).
52. A. I. Novikof — „Volna—revolytsia" MTS kombajnerь (Kujbьjşef əlkəhe).
53. V. T. Dyranof — Leninski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kujbьjşef əlkəhe).
54. G. A. Kyzranof — 42 nomirlь zavod ismendəge orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kujbьjşef əlkəhe).
55. G. A. Bybensof — „Serp Molot" orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Stalengrad əlkəhe).
56. I. I. Jaloşof — Cerepanovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kөnbajьş Seber əlkəhe).
57. G. K. Kupsof — Loktevski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Kөnbajьş Seber əlkəhe).
58. I. S. Romanof — Moskalinski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Omski əlkəhe).
59. A. A. Leonof — Petropavlovski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Celəbe əlkəhe).
60. A. S. Casnova — Ker'-Uralski orloqsoloq sovxozь kombajnerkahь (Qaƶaqstan ASSR).
61. G. K. Ustinof — Arlovsk orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Qaƶaqstan ASSR).
62. P. E. Zelnof — Inzavenski orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Voronez əlkəhe).
63. X. F. Kamaletdinof — Dəvlekan orloqsoloq sovxozь kombajnerь (Başqortostan ASSR)

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetь
predsedatele: M. KALININ

SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetьnьŋ
sekretarь: I. AKULOF.

Maskav, Kreml', 13 dekabr' 1935 jьl

ALĐЬNƢЬLЬQQA SЬƢЬV JULЬ

Byzdak MTS ьnь 1933 jьl berense kombajn aldь. Mine kombajnerđar kursьna jebərđelər həm qajtqas oşo kombajnda eşlarheŋ tinelər. Təvge jьl min al barь 85 gektar, 1934 jьl 330 gektar urđьm, ə 1935 jьl „Kommunar" menən 732 gektar urьр, bata Başqortostan berenselegen aldьm.

Mineŋ xeđmətemde partia həm xɵkymət qureqlanь. Jaqşь kombajner sьjatь menən min kolxozsь udarniktarđьŋ bata Başqortostan sjezdьnda delegat buldьm. Bьl sjezda əlkə ojoşmalar mine avtomaşina menən bylaklənelər. Sjezdan min yđ avtomaşinamda qajtьp kittem. Bergə eşlegən iptəştərem, urđa đa sigerək elekke batrak ydem şatlanьp belə almanьq.

Ɵjgə qajtqas, min VKP (b) ɵlkə Ydək komitetьnan telegramma aldьm. Jakovlef iptəş mine ildeŋ alđьŋqь kombajner həm kombajnerkalarьnьŋ kəŋəşməhenə saqьrqan.

Bьna Maskav... Baş qalanь min berensь tapqьr kyrđem. Bik nьq xajran qalьrqa tura kilde.

Sojuzdaŋ kombajner həm kombajnerkalarь kəŋəşməhe 1-se dekabrđa başlandь. VKP (b) Ydək komitetьnьŋ ultьrьştar zalьndaqь kəŋəşmələ min ydemdeŋ tormoşomdoŋ iŋ baxetle minuttarьn xis illem, elekke batrak, ydemdeŋ begenge baxetle şat tormoşom ɵsen uqa bьrьsь bulqan keşemde ydemdeŋ beɣekle Iosif Vissarionovic Stalindь berense tapqьr kyrđem həm hьđen işettem.

Kombajnerđar hɵjləgəndə kem, kəŋəşmə ađaqьnda Iosif Vissarionovic Stalin sьqtь. Bьl telmər beđđeŋ ɵrsem ɵcebeđđeŋ jaqşь programma buldь. Beđ đur iştiaq menən tьŋlap, uны xətergə nьk hьq aldьq.

Xəđer yk əlkə tormoşqo kilal Stalin iptəşteŋ telmərenə tiderək eş menən javap birgə kilal. Ɵjgə qajtьv menən yk min ydemdeŋ kombajnьmdь əđerlərgə başlajasaqmьn. Şunan tьş, min 1936 jьlda 400 gektarđan đa kam urmablьq 5 jaqşь kombajner jeleşterevde ɵstemə aldьm.

Min yđ kolxozьm „Vostok"qa nьk đur şatlьq menən qajtam. Maskav turahьnda, Stalin iptəş menən ɵsraşьv turahьnda hɵjlərmen.

Ə, iŋ đurьhь—yđ jəkləmənde ytəv ɵsen namьь menən eşlərmen.

XƏSƏN YTƏŞEF.
(Byzdak MTS ьnьŋ kombajnerь)

BIK NЬQ TЬRЬŞЬP ƟJRƏNƏSƏKMEN

Min yđ kombajnьmda 445 gektar urьр, sovxozqa 6319 sentner igen sirđem.

Xəđer min sovxozqa qajtam. Mineŋ alđьmda đur eştar tora. Yđemə ɵjrənergə həm başqa keşelərđe kombajnda eşlərgə ɵjrətergə, yđ təcribəmde birergə, jaŋь kombajnerđarđь kiləhe jьl 400 gektarđan đa kam urmasqa ɵjrətergə tura kiləsək.

Qajtьv menən ydemdeŋ bergə eşlegən iptəştəremde jьjьр, STALIN iptəşteŋ kəŋəşmələ namalar ajtqanьn, jaqьn jьldarđa beđ jьlьna 7 milliard bot igen alьv ɵsen namalar eşlərgə tejeş ikənlegebeđ turahьnda hɵjləjem həm yđ sovxozьbьđđa agrotexnikanьŋ ɵren qullanьlьvьna ьreşəsəkmen.

Bьl barьp qajtьv minə bik kyp namalar birđe həm ul mineŋ iŋəmdə ɵđəgə qalьr, seбđeŋ ɵjek STALINьbьđ turahьndaqь istəlek mineŋ bɵtə ɣomorom ɵsemdə haqlanьr.

T. P. KRJUKOF
(„Kr. Başkiria" orloq sovxozьnьŋ kombajnerь).

Başqortostanьŋ staxanofsь—ataqlь kombajnerđarьnan Berense—ytəşef Xəsən, Krjukof, Sitnikof, Şərtlanof, Kamaletdinef, Imamsajef iptəştər həm kolxozsь-udarniktarđьŋ əlkə sjezdьnda qatnaşqan kombajnerđar

STAXANOFSЬLAR EŞ METODЬ JAŊЬ JEŊEVDƏRDE TƏ'MIN ITƏ

Staxanofsьlardьŋ Ølkə kəŋəşməhenə kilgən Cernikovka şərpe fabrikahь delegattarь.
Hyratta: huldan uŋqa: Kal'şof I.I. həm Piregova iptəştər.
(Panfilof fotohь)

VKP (в) nьŋ Leninski rajkomь sekretarь iptəş SEMJONЬFQA.
Jerle promьjşlennost xalьq komissarь ip. JƏHYDINGƏ.
Başprofsovet iptəş BЬJCKOFQA
Qala sovetь predsedatele ip. TOLSTOJQA

„BAŞQORTOSTAN", „KRASNAJA BAŞKIRIA", „KOMMUNA" GAZETALARЬNЬŊ REDAKSIALARЬNA

RAPORT

Øfølge 8 nse mart isemendəge tegev fabrigь VKP (в) nьŋ qala həm rajon komitettarьnьŋ şulaj uq Jerle promьjşlennost xalьq komissarlьqьnьŋ tuqanan-tura jetəkselege menən, agregattarđa staxanofsa eş metodtarьn indeңev həm jəjep jebərev nigeđende, ošo jьlđьŋ 11-dekabrenda səqət 1 də 9294,9 meŋ humlьq jьllьq programmanь 100,4 protsent itep ytəne.

1935 jьlđьŋ ađaqьna tiklem fabrika ɵstəmə rəveştə jənə 800 meŋ humlьq produksia birəsək. Fabrika 2022,0 meŋ humlьq nakoplenie planьn 2500,0 meŋ həm itep, jəki jьllьq zadanieнeŋ 123 protsentь miqdarьnda ytəgən. Ydenə təşev xaqьn kəmetev zadanieнь 2 aj (ijun'-nojəbr) ešendə plandan minus 1,06 protsent ytəlgən.

RSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. Sulimoftьŋ eşləp sьqarьlьp torqan produksianьŋ sьjfatь turahьndaqь birgən kyrhətmələren həm Jerle promьjşlennost xalьq komissarь ip. Jəhydinden bojoroqon ytəv julьnda fabrik tybəndəge hɵđəmtələrgə ireşte:

Əgər oktəbr' ajьnda fabrikla tədəto almaђlьq brak 0,73 protsent bulqan bulha, nojabr' ajьnda ul 0,45 protsentqa qalđьrьlđь; əgər oktəbr' ajьnda fabrik produksiasьnьŋ xaqьn brak arqahьnda 6 meŋ humlьq kəmetkən bulha, nojəbrđə ul 3 meŋ humlьq qьna kəmette; əgər oktəbrđə baxaqьn 5 meŋ humlьq pretenzia birelgən bulha, nojəbrđə ul bary 30 humlьq birelde.

Fabrikьŋ agregattarьnda 106 keşe staxanofsьlar eşləj, ular eş elgələren kyrhətələr.

Iptəş Məxəmətjanovaqa eş urьnь ojoştorolđo həm ɵstəmə utyk qujьldь, uqa eşte taşьp jorov ojoştorolđo həm ul plandь 200-210 protsentqa ytəj.

Iptəş Kotel'nikova ber yđe ike eşte eşləp, plandь 210-215 protsentqa ytəj, ьnьŋ ɵsen uqa ber maxsus maşina qujьlqan.

Pressovşik iptəş Zobnin prerovoj prestarđa eşləp, ber smenaqa 60 şen pidьak, 180-200 mamьq pidьak utyklavđe tə'min itə həm plandь 250-253 protsentqa ytəj, ьnьŋ ɵsen uqa prestar ber-ber artьnan tezep qujьlqandar.

Pressovşik iptəş Xasanof şul uq metod menən plandь 250 protsentqa ytəj.

Brigadir iptəş Xudakovanьŋ brigadahьnda elek 18 keşe ine, unan 6 keşe alьndь, qalqan 12 keşe nətəhe lə staxanofsьlar həm plandь 150-160 protsentqa ytəjđər.

Fabrikьŋ eş mejəşe, administrativ—texnik pirsonalь həm eşselərə staxanofsa eş metodtarьn indeңev şulaj uq eşləp sьqarьla torqan produksianьŋ juqarь sьjfatьn tə'min itev julьnda arьmaj kerəş alьp baralar.

*Fabriktьŋ eş mejəşe

Fabrik direktorь: Şul'man.
Partkom sekretarь: Goldьjreva.
Fabzavkom predsedatele: Işmuxəmətef.

MALƏR ANDREJEF 7 KEŞENE ŞEFQA ALDЬ

Julđьŋ 7-se distansiahь malare qьđьl partizan, kommunist, 56 jəşlek Andrejef, bejek julbaşьь iptəş Stalinden staxanofsьlar kəŋəşməhendə həjləgən telmərenə javap itep, eşendə jaŋь elgələr kyrhətə başlanь. 75 dana şpalicka—kyrhətkes eşləv urьnьna hər smena hajьn 150 dana eşləj başlanь.

Andrejef iptəş Stalindьŋ kadrdar ađerlav turahьndaqь kyrhətməhen ytəv maqsatьnda 2 başqort həm 2 rus qalьn qьđđarьn, həm 3 ir keşene yđ eşena ɵjrətə başlanь. Unьŋ jaqşь jetəkselege arqahьnda kemdə yk yđ hɵđəmtəhen kyrhəttə. Ɵjrənseklər tavge kɵnɵn yk kɵndəlek eş xaqьn 7 humqa jetkerđelər.

A. Irikof.

ŞUMKOF SOSTAVЬ AVARIANAN QOTQARĐЬ

Transport eşselərə yđđəreneŋ iŋ jaqşь staxanofsь həm krivonosofsьlarьn Samar—Zlatoust jul şsьlarь sijəlьna ođatalar. Daxavoj orkestr ujnь, tantanalь kejđər ujnaj. Ođatьvsьlar sijəlьşьv aldьnan iŋ mɵhim jomoştarьn, iŋ kərək kyđđəren əjtep qalьptьqa aşьqalar.

Øfe rezervь mašinьsь Şumkof Ivan vagondarьn hulьsalarьn qarap, majlьvьь iđtalaren tədəlep ɵsen tamamlanь, termozqa ьъьр, bөtə sostavьь kyđdan kiserđe.

Pojezd qudqalde. Şumkof haman da kyđəlevenđə davam itte. Qapьl ul jəqandaqь ber vagondьŋ ber jьqqa qьjşajь teşkənen kyrep qalđь. Ul tiđ yk signal birđe. Sostav toqtavqan əlege vagon jьqьldь. Şumkoftьŋ vagondьŋ strojđan sьqьvьn aldan hiđeve arqahьnda sostavtьŋ başqa vagondar həv qaldьlar.

A.

KRIVONOSSЬLAR IKE NORMALARĐЬ JEMERƏLƏR

Samar—Zlatoust timer julь staxanofsьlarьnьŋ kəŋəşməhendə krivonosьs maşinislar kylərenke texnik qьđьvьlq menən bergə parovozььn nagruzkahьn arttьrьv mə'sələhen kytərđelər.

Øfe parovoz depoһьnьŋ maşinistarь bьl mə'sələnə dur dərt menən qarşьlanь, iŋ tavlə bьl eşte krivonosьs Krasnof başlanь. 9 dekabrđa ul Rajьvkaqa norma bujьnsa bildələngən 1065 tonna urьnьna 1200 tonna avьrlьqtaqь sostavьь texnik normanan 3 kilometr artьq qьđьvlьq menən alьp bardь.

10 dekabrđa maşinist Jadrenkin şul uq maşrut bujьnsa 1400 tonnalь pojezdь alьp bardь. Blagovidof 1900 tonnalьq sostavьь Rajьvkanan səqətenə 34,9 kilometr qьđьvlьq menən (norma 31 kilometr) Øfegə kilterđe.

Ə kisə krivonosьs Kovaljef Rajьvkaqa 2000 tonna jək tejəlgən pojezdь alьp kitte.

Krivonosьslar kylərenke texnik qьđьvlьqtь dur nagruzka menən najlav arqahьnda, ike normalarđь jemerep, parovoz həm vagondarđan fajđalanьvđa juqarь kyrhətkestər birələr.

(BaşTASS).

92 kən urьnьna 45 kəndə ɵoravlarqa

Kirof ismendəge Işembaj nefti promьjsьlarь eşselərə arahьnda staxanofsьь eşse həm eşsegatьь-qьđđarьŋ bereңse Butə Sojuz kəŋəşməhendə həjləngən doklad həm telmərđərđe ɵjrənev jəjelderelđe.

Promьjsla eşselərə yđ eşlərendə staxanofsa eşlav metodtarьn qullanьp, xeđmət hrəmlьlьqьn juqarь kytərergə, hər ber skvazinanь 92 kən urьnьna 45 kəndə ɵoravlap' betergə, qarar itteldr.

172 həm 149-sь vьşkalarđьŋ burovoj masterь Aeduirafejef bereңse naşlap jaŋь norma bujьnsa eşka totondь həm yđe menən tiŋlaşergə 170-se vьşka burovoj masterь Kolesnikoftь, 142-se vьşka burovoj masterь Komendantoftь həm 124-se vьşka burovoj masterь Lenedeftь saqьrđь.

Kolesnikof, Komendantof həm Lenedefter Aeduirafejeftьŋ saqьrьvьn qabul itteldr.

X. KƏRIMЬF

PLANDAN TЬŞ BER MILLION HUMLЬQ PRODUKSIA BIREV ƟSƟN KƟRƏŞƏBEĐ

13 dekabrđa Başqortostan jerle promьjşlennost xalьq komissarь ip. Jəhydin jьllьq produksia planьn vaqьtьnan elek ytəgən „8 mart" tegev fabrikahь eşselərenə [illegible] qabul itte.

Fabrika direktorь ip. Şul'man plan ytəleşe həm algəra ta produksianьŋ sьjfatьn juqarь kytərev turahьnda RSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. Sulimof kyrhətmələrenəŋ ytəleşe turahьnda [illegible] jabap, norkom ip. Jəhydinga jenev raporton tapşьrđь.

Rajortta: 8 mart fabrikahь 9294,9 meŋ humlьq jьllьq programmaьь oşo jьldьŋ 11 dekabrenda 100,4 protsentqa ytəne,—tip jađьlqan.

— Sьjfatta ip. Sulimof kyrhətmələrenəŋ [illegible] kyp eşlər eşlənde, ul mɵhim burьsьn [illegible] eşselər kollektivь [illegible] nigeđendə [illegible] ti ip. Şul'man.

[illegible] 0,73 [illegible]

Staxanof eş metodьn qullanьv arqahьnda [illegible] juqarь [illegible]

həm eşləp sьqarьvđь juqarь kytərđe. Staxanofsь pressovşik Zobnin, Xasanof, Məxəmətjanova, Xydakova həm başqa şular kevek fabrikanьŋ ditbatalgan staxanofsьlarь plan ytəleşe ɵsen kərəşə jaqşь eş elgələre birđelər.

1936 jьl ɵsen Maskav bedgə 10,5 million humlьq plan bira. Staxanof eş metodь bedđeŋ alđьbьđqa taqь la jaŋь rezervtarđь asьp hala həm bedgə xəđergə şьt menən plandь ber million humqa arttьrьp qabul itev memkinlegen bira. Lakin bьl tegal itəpləngən jəklama tygel əle. Bed yđ fabrikabьđьŋ memkinlektəren ojrənəbeđ həm bьl 1936 jьl planьna taqь la ber tiklem staxanofsьlar tađatmahen indereләk. Maskav 1936 jьldьŋ 1 kvartalьnda 2 million 400 meŋ humlьq produksia birevđe planlaşterqan, ə bedđeŋ unan tьş taqьba ber million humlьq produksia birev memkinlegebeđ bar.

Jьllьq plan ytəlde, xəđer bed dekabr ajьnda jьllьq plandan tьş ber million humlьq produksia birev jəklamahen aldьq həm bed unь namьъ menən ytəsəbeđ.

— Ip. Şul'mandan hun yđđərenen eş fabrikalare turahьnda fabrikanьŋ staxanofsьlarь—Xasanof, Məxəmətjanova həm brigadir Xydakova iptəştər həjlənelər.

Iŋ hunьnan ip. Jəhydin qьsqa qьna həjləp javap, ul:

— Produksianьŋ sьjfatьn jaqşьrtьvda həm ip. Sulimof kyrhətmələren ytəv julьnda fabrika kollektivь his şikheđ jaqşь kyrhətkestərgə ireşte. Jьllьq plan ytəlde. Lakin bьl his ber kemgə lə tьnьsьvnьs xoquqьn birməj. Sьjfattь jaqşьrtьv ɵsen kyp, bik kyp eşlərgə kərək əle—tine.

N. Safin.

RATSIONALIZATSIA HƏM IZAD EŞTƏRENƏ IQTIBAR

BELORET [illegible] zavodь 103458 hum ekonomia birđelər.

[illegible] Kard mejestarь turahьnda [illegible] həm texnik [illegible] elektrik [illegible] turahьnda [illegible] şulaj uq [illegible] ajьrьvsa [illegible]

Bel[illegible] zatsia həm [illegible] qьnь jьmdaren jəjelesbedlektər [illegible] vaqьtьnda [illegible] arahьnda [illegible]

1935 jьl 11 ajь ešendə zavodta 186 jaŋьn indereldе. Şulardьŋ 95 qьnь eşke [illegible] arahьnda [illegible] tomoşqa [illegible]

Øfə motor zavodь instrumental sexьnьŋ eşse kyreşe.
(Panfilof fotohь)

TIRLƏN ZAVODЬ PLANDAN TЬŞ 5,5 MEŊ TONNA PROKAT BIRƏ

BELORET, 14 (BaşTASS). Tirlən listoprokat zavodь 1935 jьlda 21 meŋ tonna jaqşь sьjfattь prokat birergə tejeş ine. Zavod eşselərə proizvodstvonь yđlaşterev həm eş templarьn kɵsəjtev hɵđəmtəhendə bьl zadanienь 22 oktəbrgə yk ytənelər.

Zavodtьŋ kollektivь jьl ađaqьna tiklem jaqьnan 5,5 meŋ tonna produksia birergə jəklama aldь.

Glavmetiz tarafьnan birelgən zadanie bujьnsa 1936 jьlda zavod 26 meŋ tonna produksia birergə tejeş. Ə zavod kollektivь staxanofsьlar qudqalьşьn jajelderev nigeđendə, 1936 jьlda 32 meŋ tonna produksia birəsək.

MAŞINIST KRASNOF ƟFƟ BYLEGE ƟSƟN JAŊЬ REKORD BIRĐE

Øfelege №743-54 parovoz maşinisь Mixail Krasnof, Øfe depoһьndaqь ədəklektə əterevgə kilgən Kujəşjef deposь maşinistarь Rəsəf, Cernof həm Xramoftar iptəş Stalinqa, transport narkomь iptəş Kaganovicqa eş menən javap birergə həm Samar-Zlatoust timer julьnьŋ sijəlьna jьjьlqan alaqь staxanofsь — krivonosofsьlarđьŋ teşriklərgə qarar itteldr.

— Bed parovozđan kesən həm texnik rascottarđь bьnamaqь bulđьq, bed sostav ɵsen qujьlqan bik 1065 tonna urьnьna 1200 tonna jək tejəlgən sostavtar alьp kitəsəđ, tinelər ular.

Krasnof bereңse bulьp qudqalьrqa bulđь, pojezd dispetcerь Sergejef unь:

— Əjđə jarьşьbьđ. Min selektor janьnda eşemde jaqşь itep atqarьrqa hyđ birəm. Hin də jəklaməŋde jaqşь itep ytərhen, tip ođatьp qaldь.

100 kyşarlь №825 pojezdqa 1200 tonna jək tejəlde. Krasnof №743-64 parovozьn tulь əđerlekkə inderep, pojezdqa kiterep quşlь.

Naq 20 səqət 4 minutta parovoz qьsqьrđь, pojezd stansanan qudqalьp alьq sьnlьdь. Ə şul uq vaqьtta dispetcer Sergejef komanda birđe:

— Maşinist Krasnof №825 pojezdь alьp sьqtь, semaforđarđь yđ vaqьtьnda asьqьđ, putjovkalar əđerlegeđ, uqa ber genə minut ta tɵqarlьq jahamaqьđ!

Stansa dezurnajđarь julsь staxanofsьlarđьŋ sijəlьn jaŋь jeŋevđər menən qarşьlav jəklamahen alqan maşinistь tulь əđerlek menən qarşьlanьlar.

Jəş maşinist Krasnof Øfe menən Rajьvka arahьndaqь juldь 3 səqət 40 minutta ytep, 1200 tonna jək tejəgən pojezdь itəm-həv itep tapşьrđь. Kire qajtqanda ul 1465 tonna avьrlьqlaqь pojezdь 3 səqət 4 minutta kilterep jatkerđe.

Dispetcer menən maşinist arahьnda tađьlgan jarьş ytəlde. Krasnof bik itep qujьlqan normanь jemerđe. Ul Øfe bylege ɵsen jaŋь rekord qujđь həm Øfe menən Rajьvka arahьnda 1065 tonnanan artьq jək tejəgən pojezdarđь jɵrɵtev mɵmkin tygel, tigən teorianьŋ dɵrɵ tygellegen eş menən kyrhətte.

Krivonosofsь maşinist Krasnoftьŋ bьl jaŋь jeŋevĕ Samar—Zlatoust timer julьnьŋ alaqь beşelərə staxanofsь-krivonosofsьlarь sijəlьna iŋ jaqşь raport bulьp tora.

A. IRIKOF.

Staxanofsьlardьŋ Ølkə kəŋəşməhenə kilgən Cernikovka şərpe fabrikahь delegattarь.
Hyratta; huldan uŋqa: Modvitskaja L.A., Øjəsdullin M. iptəştər.
(Panfilof fotohь)

1-3 HƏM 2-13 HANLЬ AQAS ZAVODTARЬNDA

STAXANOFSЬLAR QUĐQALЬŞЬ—IKE TRADITSIALARĐЬ JEMERƏ

Zavodtьŋ inzener-texnik kollektivь xəđergəsə qullanьlqan normativtarđь jaqьn ike aj ešendə qajtanan qarap sьqьv burьsьn qujđь. Staxanofsa eşləv normativlarđьŋ nigeđlənmegən bulьvьn asьp birđe. Staxanofsьlar balans qьrьv sextarьndaqь stanoktarđьŋ tiđlektəren 20-25 protsentqa tiklem kytərev mɵmkinlegen kyrhəttelər. Xeđmətte jaŋьsa ojoştorov, vaqьtь qьrьv həm Staxanof metodtarьn qullanьv—normanь ikeləttərergə mɵmkinlek birə. Staxanofsьlarqa praktik jardam kyrhətev ɵsen jadvaldar eşlərelde. Bigerək tə ekspluatatsia qullanmalarь eşləp sьqarьlqa iqtibar itelə.

2 STANOKTA—BER EŞSE

Balans qьrьv sexьnda Əjypova Bike (komsomolka) bereңse bulьp ike stanokta eşləvgə kyste. Bьl jaŋь başlanqьs eş bata kollektivьnьŋ iqtisarьn yđenə tarttь. Əjypova ike stanokta eşləj başlaqan kɵndən alьp normanьn ytəleşe kɵndəlek kyđəjev ɵtьna alьndь.

Staxanofsь Əjypova stanoktarđь tulь nagruzka menən həm ikehen də totqarьbьđ eşlətev ɵsen kərəşev hɵđəmtəhendə bөtə normalarđь qьvьp tte. Nojəbr planьn 253 protsentqa ytəne. Eş xaqь oktəbrđə 121 hum bulha ike stanok menən eşləv arqahьnda nojəbrđə 264 hum 58 tin bulь.

STAXANOFSЬLAR HANЬ YĐƏ

Əjypova menən bergə Jevdokimof Petr đa ike stanokqa kysep iŋ jaqşь kyrhətkestər birđe. Ul 27 oktəbrđə ber stanokta normanь 97 protsentqa ytəhə, 28 oktəbrđə ike stanokta eşləp, hər ber stanoktьŋ normahьn 210 protsentqa ytəne. 29 oktəbrđə 233, 31 oktəbrđə 274 protsentqa kytərđe. Tarif bujьnsa unьŋ kɵndəlek eş xaqь 5 hum 34 tin. 28 oktəbrđə ul 11 hum. 29 oktəbrđə 12 həm 47 tin, 31-ndə 13 hum 55 tin eş xaqь aldь. Oktəbrđə 203 hum alqan bulha, nojəbrđə 306 hum 26 tin xaqь aldь.

Kolxozsь udarniktar sjezdьnьŋ delegatь, qьrьv sexьnda eşləse Fəjzullin Saxit ike stanokka kysəs, normanь 223 tan alьp, 290 protsentqa tiklem kytərđe. Unьŋ eş xaqь elekke 160 humdan, nojəbrđə 369 humqa jette. Cernova Anastasia şundaj uq kyrhətkestər birep, texnika bujьnsa nigeđləngən normalarđь qьvьp ytte.

Begen plandь 200 protsentan artьqqa ytəvselərđen han 19 keşe.

STAXANOFSЬ MƟFTIEF BRIGADAHЬ XEĐMƏTTE NISEK OJOŞTORĐO

Aqas zavodtarьnьŋ jək tejəvselərə 25 keşelek brigadalarqa ojoştorolov səbəple proizvodstvola ɵjəhəđlek xakam herhə, eş xaqь tyləvđə lə tigeđləvselek barđь. Oktəbr ađaqtarьnda brigadir Møftief staxanofsьlar xərəkətenə quşьlьp yđenen 24 keşelek brigadahьn 6—şar keşelek gruppaqa bylep qujđь. Elek hər ber keşe təməke tartьvqa 25 minut, təşkə aşqa 1 səqət ytkərə ine. Staxanofsa eşləvgə kyskəs tartьvqa 10 minut, təşkə aşqa 30 minut qujьldь. Alьp keşelek gruppa ber minuttь la juqaltmaj eşləj. Eş xaqь tyləvđə tigeđləvselek bөtte. Møftief elekke 97 hum urьnьna nojəbrđə 224 hum, Basorof 213 hum, Øjəsdullin elekke 93 hum urьnьna nojəbrđə 204 hum eş xaqь aldьlar. Hər ber terkem ajьq plandь 224 tan alьp 260 protsentqa tiklem ytəne.

ZAVOD JЬLLЬQ PLANDЬ 127,8 PROTSENTQA YTƏNE

Berləşterelgən Øfə aqas zavodtarь 94,7 meŋ urьnьna 121 meŋ kubometr taqta jarьp, jьllьq plandь 127,8 protsentqa ytənelər. Zavod ytkən 9 aj ešendə 622 meŋ hum ekonomia birđe. Ydenə təşev xaqь 13,1 protsentqa kəmetelde. Xeđmət hrəmlьlьqь 27,9 protsentqa kytərelde.

Zavod kollektivь staxanofsьlar xərəkəten jəjelderep, 36 jьlqa qarata birelgən plandь 20 meŋ kubometrqa arttьrьp ytəv jəklamahьn aldь.

Ş. Asđəl.

JAPONIANЬŊ QЬTAJĐAQЬ JAŊЬ HƟƵYME

Tɵnjaq Qьtaj Japonianьŋ Azia materigьnda jerđər baђьp alьv programmahьna kyptən yk indereлgən. Manzurianь baђьp alьv artьnan Tɵnjaq Qьtajđь la baђьp alьv „kərəklege" turahьnda general Tanakanьŋ (ul Japonianьŋ baş ministrь bulьp torqan saqta) Japonia imperatorьna birgən mildəle memorandumьnda təfsille rəveştə əjtelə. Bьnan hun bulqan vaqiqalar japon interventtarenen Qьtajđaqь praktik eşmakarlegenen nigeđenə Tanakanьŋ şul memorandumь halьnqan buьqanьqьn raslanьlar.

Tɵnjaq Qьtajđьŋ japondar ɵsen qɵjəl dur əhəmiəte bar. Bьnan Manzuriala „nəlakaj huqьşь" alьp ьnьv ɵsen, şulaj uq materikta həm Tьnьq okean basseьnьnda „dur huqьş" əđerləv ɵsen kərək bulqan strategik sьjr'jonь (kymer, timer, alljuminii ɵsen sьjr'jo, kykert, cyməs, mamьq, kyn h. b.) alьrqa mɵmkin. Unan hun Tɵnjaq Qьtaj japon imperialistarьna kontinentta avantyralarđь sisep jeberev, Japonianьŋ xarbi—faşistik terkemdəre iŋ tɵvdə Sovettar sojuzьna qarşь jьnaldьrev də kyđđə torqan avantyralarđь sisep jeberev ɵsen ьnьralь platsdarm sьjfatьnda kərək.

Londonda sьqa torqan „Ekonomist" gazetahь:

„Əgər bьl provinsialar (Tɵnjaq Qьtajđьŋ həm eske Mongolianьŋ) japondar kontrole astьna əlakhələr, ul vaqьtta Qьtaj menən Sovettar sojuzь arahьna tulьbaŋsa tip əjterlek ьqьna qaqьlьqan nalaŋaq"

tip jađa.

Bьl şьnь ul ɵsen qaqьlqanlьqьn əjtep torovđьŋ artьq kərəge lə juq inde.

Aldь kensьqьştan kilə torqan telegrammalar, japondarđьŋ yđ plandarьn Tɵnjaq Qьtajđa praktik rəveştə bojomqa aşьrьn ьnьş'aqanlьqtarьn kyrhətələr.

Hunqь vaqьtqa tiklem Anglia, Japonianьŋ agressiahьn Manzuriadan tɵnjaqqa jəki kenьajqa jynə'ldərevgə asьrap, bьl agressiahь faktik jəqləp kilde. Amerika quşma ştattarьnьŋ (Guver prezident bulьp torqan osorđa) Japoniaьŋ alqa taşa xərəkət itevenə Anglia menən bergə karşь halerqa ber nisə tapqьr bьnьlьş jahavь Londonda halqьn qabul itelde.

Afrikala huqьş başlanьv Japonianьŋ Qьtajđaqь agressiahьn kesəjtev ɵsen signal kevek bulde. Abissinia huqьş xərəkəte[illegible]re başlanьvđan ber ađna qьna elek, Japonianьŋ Tɵnjaq Qьtajđaqь okkupatsia qaskərđərenen komanduјuşcie general Tada, sit il matbuqatьnda dur şavşьv tuvđьrqan belderev menən sьqьь. Bьl „qajratle" general, Japonia yđenen monopol' kolonialь rəveşendə bɵtə Qьtajđь daqьva ita, tip asьqtan-asьq belderđe. Əlbittə, Tokio vlastarьnьŋ direktivahьn qьna ytəgən general Tadanьŋ bьndaj şьmьş jahavь kyldamaьge nəmə tygel ine. Tokio Anglianьŋ Jevropalaqь həm Afrikalaqь eştar menən najlangan bulьvьnan fajđalanьp qьlьrqa qarar birđe.

Sentabr başьnda Tokioqa Anglia xɵkymətenen baş ekonomik sovetnigь ser Frederik Lejt-Ross kilde. Uqa japondar menən kilešev jahav şarttarь turahьnda hajlaşev tapşьrьlqanь. Lakin kileševgə ɵneşelmane, seŋi japondar Anglianьŋ artьq dur taşlamalar jahavьn talap itelər. Amerika quşma ştattarьnьŋ japon ekspansiahьna qarşь aktiv rəveştə sьrьvьna xəđergə əmel juq. Vaşington „kɵtev" politikahь alьp barьvьь davam itərə. Bьl şarttarđa Londonqa aktiv xərəkəttə kysergə tura kilde. Unan da bigerək, Anglianьŋ hər terle agressiaqa bik qьqь qarşь nastrojenietla bulqan yđ xalьq massahь Anglia xɵkymətenə şul uq jynəleştə jaqьnda həm rəhim jahaьь. Xəlden logikahь yđe yk xəđer Anglianьŋ oppozitsia matbuqatьn xɵkymətkə sagьm jahavьqa məcbyr itə.

„Britania xɵkymətə Italia—Abissinia konfliktьnda Millettar ligahьnьŋ qajьv politikahьn ytkərə. Əgər Britania xɵkymətə japon agressiahьna 1935 jьlda la 1932 jьldaqь kevek ojalhьđ rəveş to qarahь, ul saqta Britania xɵkymətə tarafdarlьq itevđə jəki ike jədləlektə qajepla asak". („Njus—kronikl" gazetahь).

Bьlar bɵtəhe bergə alqanda, Anglianьŋ xəđer japon ekspansiahь julьnda karta qorqьna asьv rəveştə tьrьşьvьnь kilterđelər. Anglia iltahenen bьl yđgəreşe unьŋ Nankin xɵkymətə tarafьnan oktəbr başьnda ьqlan itelgən finans reformahь ruxlandьrьvьь həm bьl reformaqa bulьşlьq itev menən bigerək tə asьq kavdalьnđь.

Reformanь ytkərev Qьtajqa tьştan dur finans jardamь kyrhətev, ajьrьm alqanda sit ildərđen ere zajom birev həm Qьtajdaqь sit il banktarьnda tuplanqan kəmeş rezervlaren Nankin xɵkymətə qaramaqьna tapşьrьv menən bəjlangan. Anglianьŋ Qьtajđaqь ilsehe Kadogan

[illegible]

Z. TUMANOF.

Sovettar SOJUZЬNDA

PLAN SЬIFAT HƏM HAN JAQTARЬNAN YTƏLDE

[illegible]

METALLURGTAR YD MUJBЬNDAMALARЬN YTƏDƏR

[illegible]

1936 JЬLQЬ MƏKTƏP TØDƏLƏŞƏ PLANЬ

[illegible] jьlqь tedeleş planь 693 men uqьvsьnь hьjđьrа alarlьq 1.172 məktəp halьvđь kyđ unьnda tota. Tep qa'alarđa aetahe 718, ul jemlədən Maskavđa 152 həm Leningradta 100 məktəp halьnasaq. RSFSR-đьn başqa qalalarьnda kilahe jьlda 465 məktəp halьv alldalangan.

Iptaş Bubnoï ydeneq kereşteim tendə kenəşənə delegattar aldьnda ike sursьlь məktəp tedeleşenen ydenə teşev xaqьn 11 protsentqa kemetev həm məktəptarđe 15 avquatqa tedəp tamuqlav surьslarьn qujьvь. Kenəşmege 35 qalanьn vəkildəre qatnaşa.

BURILŞIKTAR TAQЬ LA JAQŞЬRAQ

EŞLƏV JƏKLƏMƏHEN ALALAR

Kirof ismendage Işemvaj neft promьjslahьnьq Allaqьvat promьslahьnda xedmatlen juqarь kyrhatkestəren ereveslar ha[illegible] kendən keq arta bara.

Staxanovsьlardьn, ətense [illegible] Sojuz kenəşmahendə hejlə[illegible] Stalin, Molotof həm başqa jetəkselardeq telmardərən ejrənev eşselar arahьnda tarqь la [illegible] entuziazm tuvđьra.

Buravojdar, brigadalar arahьnda sotsialistik jarьş kin jəjelerelde. Buravoj master Bocarei oktabr ajьnda 450 hum urьnьna 675 hum eşlane. Burilşik Murzin Raxim 242 hum urьnьna 637 hum, Sonetsь 185 hum urьnьna 417 hum, kocevoj [illegible] Naxirova 96 hum urьnьna 268 hum eş-naqa aldьlar.

[illegible]

KAPITAL ILDƏRENDƏ

18 VƏKIL KOMITETЬ ULTЬRЬŞЬNDA

[illegible]

LEJBORISTAR SANKSIALARĐЬ QULLANЬVĐЬ TALAP ITƏLƏR

[illegible]

LONDONDA PARIZ PLANЬNAN RIZAHЬĐЬLЬQ

[illegible]

ABISSINIA XƏKYMƏTENEN NOTAHЬ

[illegible]

„ABISSINIA AĐAQQA TIKLEM KØRƏŞƏSƏK"

[illegible]

BALTIQ BUЬ DƏVLƏTTƏRE KONFERENSIAHЬNDA

[illegible] ...tyng" gazetь arьvbadlandьrьv turahьndaqь zakondьn menan hen yđ esenə ail 11 keşelaren da alaraqьn kyrhata. Əgər ular bьl operatsianan qotolov esen Germaniianan kilmahəlar ыrьvhadlandьrьlasaqlar.

NANKIN XƏKYMƏTENEN JANЬ SOSTAVЬ

Şanxaj, 12. Nankin xəkymətenen sostavь rasmi raveşta iqlan itelde, unьn başьnda Can Kaj—şi tora. Tьşqь eştar ministre itep Czan Syn sildalangan (ul Tokio qalahьnda xərbi məktəpte tamamlaqan), hunqь vaqьtta Xubej provinsiahь xəkymatenen predsedatele bulьp torqan ... hunqь vaqьtqa tiklem Japoniala ilse bulьp torqan general Sən Szo—pin sildalangan. Kyp kena elekke ministrdar, şul jemlanan buqьş eştare ministre Xo In—sin da, yđ urьndarьnda qalqandar.

Sovettarđьn xisap kampaniahь

KYŅELLE JЬJЬLЬŞ

[illegible]

kensəlarə joritarь halьnqan həm jьhazlandьrьlqandar. Şulaj uq tulь bulmaqan urta məktəp, uqьvsьlar esen 2 jataq həm 200 keşe hьjarlьq itep klub halьv eştare la tamamlanqan. Sovet dəvmalendə 563 dana sikə həm 300 dana rajon gazetahь aldьrьla. Bьl faktar aetahe la nakazđьq ərensə matdəlarenen ytələvən hejlajđar.

„Jamantav" itagena tedelep, iaqat mal əđьrav, altьn jьvьv, nađarđan baðorqa on eđlap kenən ytkərgən Ravil avьlь xeđmatsəndəre xader, igenselek, baqsasьlьq elkahendə la đur adəmdar menən alqa kittelər. Bьjьl Ravil avьlь „Kalinin" kolxozsьlarь ser xeđmat kenenə 10 kilo joşelsa həm 15 kilo bojđajđan uqьş aylalar. Formoş şarttarь jaqşьrdь. Bьqa tiklem qemerđarena jarlьlьqta jalanqasьlьqta ken kyrgən Mexəmətşə həm Usmanoftar jaqşь, kyŋelle tormoşqa ireştelər. Ulardьn xəđer hьjьrđarь, 4-5 baş hьjьrlarь bar. Qađ həm tavqьlь buldьlar.

Bьl elgəşevđərgə „Kalinin" xeđmatsəndəre (Əbjəlil rajonь) kolxoz tormoşonьŋ uqьvь, partia həm sovet jetəkselarenen kyŋelle tormoş esen kyqəşsan kəraşevđəre nigeđendə ireştelər. Bьl barьştarđь alqarьvđa sovet predsedatelenen rolə đur. Şunьn esen də begen ip. Nizamьftьŋ esen đurlajđar. Uqa tarьь la janь nakazdar birəlar. Ul, sovettьn eşen seksia, deputat gruppalarьna tajanьp eşlaj. Sovet esendə ajьrьvsa Xajrullin, Xazin, Xosenьva iptaşlar namьt menən eşlajđar.

Hajlavsьlar, sovet jetəkselare aldьna nađanlьqtь beterev məs'ələlaren betə kinlege menən qujьp, sovet dəvməlendəge 289 uqьj-jađa belməvse həm 98 ađ belevse esen kiske uqьv joritarьn asьv, ьsьlьqь jьlda uqьj-jađa belməvselekte qьrqa beterev esen bol'şevistik kəraşevđəren horanelar. Kyŋelle jьjьlьş hajlavsьlarđьn aktiv qatnaşlьqtarь, bol'şevistik kəraş esen alьnqan bajraqtarđь saqьndьrmav, alьnqan temptь nuqьtav laxangьlarь aštьnda ytte. Həm sovet jetəkselare kilasakta taqь la uqьlap kəraşev esen janь mujьndamalar aldьlar.

Kamil.

ƏBJƏLIL rajonь, RAVIL avьl sovetenьŋ aktiv eşlavse aqzahь ip. Andrasmanof. Ul, sovet eŋ kul'tura seksiahь menən jetəkselek itə.

YTƏLGƏN EŞTƏR HƏM JANЬ NAKAZDAR

Saraştьbaş — [illegible]

Hađemtələ Saraştьbaş sovetь (Təleşle rajonь) malsьlьq elkahendə đur qьna elgəşevđərgə ireşte. Ytkan jьl hareqsьlьq fermahь sovet dəvmalendə ber genə urьnda uul qьn aulhь, bьjьl 7 kolxozda ojoşturolop, dəvlat planь 110 protsentqa ytalde. Malsьlьq eştare ajьrьvsa „Kommunar" həm „Stalin" kolxozdarьnda jaqşь ojoşturolqandar. Bьl kolxozdarđa harьqtar esen jaqşь itep standart torleqtar eşlangən. Kamev ađ həm harьqtarđьn toro şo jaqşь.

Sovet həm kolxoz jetəkselare qujansьlьq eştarena la əhəmiət biralar. Ytkan jьl barь 8 kolxozda qьna qujansьlьq fermahь bulha, bьjьl 9 kolxozda ojoşturoldo. Xəđer qujandarđьŋ hanь 3397 başqa jetə.

Hajlavđar vaqьtьnda sovet dəvmalendə hьjьrhьđ 91 xuaslьq bar ine. Ul xuaslьqtar begengə kendə narьlь la hьjьrlь buldьlar. Hьjьrhьđ xuaslьq juq. Ləkin jьlqьsьlьq eştare jomoşaq bara. Ytkan jьldarqa qaraqanda attarđьn hanь ber ađ artha la, dəvlat planь tulqanь juq.

Sovet dəvmalendə kul'tura eştare la kendan-ken yđə barьa. 1935 jьlda 121 uqьvsь hьjarlьq itep tulь bulmaqan urta məktəp binahь halьndь. Məktəptər, uqьvsьlar jatlьq ... menən ta'min itelgəndar. 2 janь klub halьndь həm 2 qьđьl meţeş ojoşturoldo.

Hajlavsьlar, sovettьŋ bьl elgəşevđərde iqtibarqa alьp eş jaqşь barqan tinelar. „Marks" kolxozьnda hajlavsьlar tarafьnan sovet jetəkselarena.

Maldarđьŋ toqomdarьn jaqşьrtьv, ylandar sədev, igenselekteŋ erloqlarьn jaqşьrtьv, xəđerđan agrotexnika belemdaren ejranevgə baslav, balalar majdanь, aзiqlar baqsalarь tedev, həm igenselek, malsьlьq elkahendə staxanovsьlar xərakete menən konkret eş tьvev nakazdarь birelde.

Sovet aqzalarь, seksia jetəkselare xisaptarđan hun planlь ravieşta janь jenevđar esen eşkə baslanelar.

Q. Ylmaeef

TAŞTAMAQ, MAQAR, MOSTAFA AVЬL SOVETTARЬ ARTTA BARALAR

Avьrqazь rajonь 1 dekabrgə IV kvartal maja tuplav planьn barь 49,6 protsentqa qьna ytane. Ə rajon aqsalarь jьjьv bujьnsa 38 protsentqa qьna ytalgan. Senki kyp avьl sovettarь jetəkselare kansalarđa ultьrьp qьna eş kyralar. Şulaj eşlagan Taştamaq avьl sovetь IV kvartal planьn barь 18 protsent qa qьna ytagan.

Şulaj uq Maqar, Mostafa sovettarьndaqь aktivlar yđđərenen burьstarьn ale bulha tylamagandar.

Avьrqazь rajonь oşondaj taşьuqa tempь menən barqanda, maja tuplav planьn xurlьqlь ravieşta ədəsək.

JOSOPЬF.

Øfə qala sovetь deputatь həm xəkymət aqzahь ip. Xajrtdinova. „8-Mart" fabrikahь eşsehe udarnitsa. Xisap vaqьtьnda eşe jaqşь baxьldь. Texnikumь ejranev kursьnda „otlicno" uqьj.

Sovettar SOJUZЬNDA

IKMƏK MENƏN SAVĐA NЬŊ JANЬ QAQIĐƏLƏRE

SSSR Eske eştar xalьq komissarlьqь, ikmək menən halьv itev esen maxsus qaqiđəlarđe raslanь. Magazindarqa standat durlьqta həm sьjfatlь bulmaqan ikməkte pekarnalarđan həm ikmək zavodtarьnan qabul itev qьrqa tьjьla. Arьş ikmage mejeştən alьnqandan hun 4 saqattan elegerək həm magazinda 48 saqat torqandan hun, bojđaj ikmagen 3 saqattan elegerək həm 24 saqat torqandan hun, bojđaj onьnan beşerelgan başqa namalarđe 12 saqat torqandan hun hatьrqa jaramaj. Naсar sьfatlь ikmək, hatьp alьvsьnьŋ talabь bujьnsa his kisekməstən almaştьrьlьrqa tejeş.

AVЬLDA VELOSIPEDTAR KYBƏJƏ

Huŋqь 3 aj esendə avьldarqa 100 meŋ samahь velosiped jebərelgən. Kolxoz avьlьnda xəđer 260 meŋ velosiped bar. Jьl ađaqьna tiklem avьldarqa jənə 20 meŋdən artьq velosiped, ə kilahe jьldьŋ berense kvartalьnda 92 meŋ velosiped jebərelasak. Kolxozsьlar betə bьl kyp hanđaqь velosipedtarđь kooperatsiaqa igen hatьvđan kilgən aqsaqa alalar.

QAZAQSTANDA PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREV TAMAMLANDЬ

Alma-Ata. 13. Qazaqstanda partia dokumenttarьn tikşerev tamamlandь. Tikşerevđeŋ barьşьnda eşkə yrlatev esen 2.842 keşelek rezerv tьvđьrьldь. Bьl rezervtan 956 kommunist xəđer jetəkse partia, sovet həm xuaslьq eşena yrlatelgandar inde. Respublikanьŋ 30 rajonьnda 64 keşe partia rajkomdarьnьn instruktordarь, 63 keşe partorg, 60 keşe kolxoz predsedatele həm 15 keşe sovxoz direktordarь itep yrlatelgandar.

ØFƏ KREKING ZAVODЬN BIL DƏLƏNGƏN SROKTAN ELEK XODQA JEBƏRERGƏ

Begengə kendə „Maskavđa jatqan Øfə „Krekingstroj" zavodь tedeleşe nacal'nigь ip. Mixajlof TASS sotrudnigьna tyьnđagelarđe aelderđe:

1936 jьlda seđđeŋ tedel ş aldьna alk đur burьstar qujьla. Kapital eştar kylame bьjьlqь 9 million hum urьnьna, kilahe jьl esen 36 million humlьq itep sildalande. Bьndajьn assignovania eş tempьn jeđ tьđьrev memkinlegen birasak həm zavodtьŋ berense novbaten sildalangan sroktan ber tiklem elegerak, 1937 jьldьŋ mart ajь urьnьna 1936 jьldьŋ ađaqtarьna eşkə quşьv burьsьn quja.

1 kvartal esen 7 million hum sildalanelə, şunan faqat tedeleş esen 5 million hum tələlorqa tejeş. Bьl kvartalda beđ betə timer jьl termaqtarьn tedevđe tamamlarqa, Krekinglar həm truвсatkalar fundamentьn halьvđь tamamlarqa, tedeleş eşselare esen torlaq jorđь buldьrьrqa h. b. alqarьrqa tejesəđ.

Tedeleş tempьn tej şensa jəşep jebərgəndə 1936 jьldьŋ ađaqьna uq beđ yđ zavodьbьđđa berense işemaj neften eşlap sьqarьvđь ta'min ita alasađ. Ul vaqьtqa import oborudovanielarь tulьhьnsa kilep betasak. 175 kilometr ođonloqtaqь Işem baj—Øfə nefteprovodьnьn yđ vaqьtьnda ytkarep sъъtev iŋ mehim eş. Nefte provodstroj maqlьmate bujьnsa, nefte provod tedeleşenə 1936 jьlda 11 million hum assignovat itela. Bьl nefteprovodtь yđ vaqьtьnda ytkarep beterevgə memkinlek birasaь.

Begenge kendə Maskavđa xal itelep jatqan, seđđeŋ zavod esen teploelektrosentral' tedeleşe la mehim mas'ala bulьp tora. Unь proektirlav xađer bara inde, lakin unьn oborudovanialarь həm montaedarь esen zakaz birevgə alk qьđqa vaqьt qaldь. Şuqa kyrə lə beđ teploelektrosentral'de tejeşle betə oborudovanielar menən yđ vaqьtьnda ta'min itev esen betə saralarđь kyrasakbeđ. (TASS)

BAŞQORTOSTAN AVIOOTRƏDЬ ØĐTƏMƏ PLAN ALDЬ

Başqortostan aviootrađь jьllьq proizvodstvo planьn nojabr ajьnda uq tamamlavь ajqanlь, grazdan hava flotьnьŋ Ural territorial idarahь Başqortostan aviootrađьna 220 saqatlek ertəme plan aldь.

Otrad [illegible]

VKP(в) YĐƏK KOMITETЬNDA

Dzerzinski ismendage Balaxna sellyloz-qaqьđ kombinatьnda (Gor'ki krajь) politik agitatsianьŋ toroşo turahьnda

VKP(в) YK partia propagandahь həm agitatsiahь bylege tarafьnan ytkarelgan tikşerev nigeđendə, Dzerzinski ismendage Balaxna sellyloz-qaqьđ kombinatьnda (Gor'ki krajь) politik agitatsianьn toroşo turahьndaqь seldereveđe tьnlanь.

VKP(в) YK ydenen qararьnda: Dzerzinski ismendage sellyloz-qaqьđ kombinatьnda sexta, brigadala, smenala kendalek politik aŋlatьv eşenen (gruppa menən gazetalar uqьv, politik besedalar, eşselarđe qьđьqhьnđьrqan mas'alalarqa javaplar) qanaqatlanmaлlьk qujьlqanlьqьn kyrsetep yta. Unьn bedeŋ dointmenda eşselarđen şьqlaj eşse xatta partianьn həm xəkymətenen iŋ mehim qararđarь həm xalьq ara vaqiqalar bujьnsa la (xaqtarđь kemelev həm kartocka sistemahьn beterev turahьndaqь, potrebkooperatsia likvidatsiahь, Abissiniala—Italia—Abissinia huqьşь h. b.) politik kampania uqajь menən faktta qonym dokladtarqa qajtьp qala torqan praktikahьn derъъ tygel, tip hanaj, unьn arqahьnda eşselarđeŋ ajьrьm gruppalarьn qьđьqhьndьrqan mas'alalar iltapka alьnmajđar həm aŋlatьlmajьnsa qalalar.

Partkom, eşsarđe politik informatsia menən jeđ protsentqa solqap alьv turahьnda, gruppa agitatordarь hajlap alьv həm ulardьŋ eşe turahьnda qararđar sьqarqan ber vaqьtta,—asьlьq ta kombinattьŋ eşselaren agitatsia—aŋlatьv eşe menən solqap alьv formal' xarakterđa eşlana: jaştar qatьn-qьđđar arahьnda, rus telen belməgən başqa millat eşselare arahьnda aŋlatьv eşe siklan tьş jomoşьq qujьlqan; partia komiteţь asьlda bьl eşte ojoştormaj həm unьn jekmatkehen tikşermaj.

Agitatordarđьn, gazeta uqьvsь-beseda ytkarevselarđen sostavьn da belməvđəren, ularđь hajlap alьv həm aŋlatьv menən şeqelanmavđaren qьjev itmaslek eş, tip tapьь. Kyp kena sexlarđa agitatordar həm gazeta uqьvsь-beseda ytkarevselar nylev brigadalarđa alьp barьla. Şunьn arqahьnda agitator həm beseda ytkarevselar arahьnda ađ belemle, politik jaqtan aderleкhьđ keşelarđen, a ajьrьm vaqiqalarđa alt keşelarđen də protsentь đur.

VKP(в) YK, eşselar massahьnьn partiaqa həm sovet vlastьna sikheđ birelevđəre iaktьnan Balaxna kombinatь partia komitetьnьŋ derek bulmaqan praktik hađemtalar jahaqanlьqьn, kendalek massovoj politik aŋlatьv eşen jomoşartqanlьqьn həm ken hajьn massa menən qatnaşьvь, partianьŋ poli[illegible]

VKP(в) YK qarar ita:

1. Kombinattьn partia komitetьn politik jaqtan gramotalь, partianьn politikahьn həm eşselarđe qьđьqhьndьrqan mas'alalarđe jahaj həm asьq tel menən aŋlata belevse, eşselarđen izadi energiahь həm initsiativahьn ojьta belevse iŋ jaqşь partialьlarđan, komsomolestarđan, telaktaştarđan agitatordar həm beseda uđqarьvsь-gazeta uqьvsьlar kadrđarьn hajlap alьrqa maxeys itergə.

YK, kombinattьn partkomьna agitatordarđьŋ həm gazeta uqьvsь-beseda ytkarevselarđen kandidaturalarьn partkomda tikşerergə həm raйlarqa taqdim itte.

2. Gruppa agitatordarьn, beseda ytkarevse-gazeta uqьvsьlarьn partia komitetь janьnda kollektivqa berlasterergə, bьl kollektivtьn başьnda partkom sekretarь torərqa tejeş. Dokladtarqa, besedalarqa həm uqьvdarqa əđerlanev bujьnsa (eşlev eslalege, metodtarь həm formalarь bujьnsa) agitatordьr, [illegible] hьn, kartabьn belev (ajьrьvsa iqtibar birergə həm ularđь partkasinettar aşa karakle jardamlьqtar) gazetalar, zurnaldar, diagrammalar) menən regular ravieşta ta'min itergə, şulaj uq ular esen partia kabinettarь janьnda individual' həm gruppa konsul'tatsialarь ojoştorerqa.

3. Agitatordar kollektivьna tajanьp, eşse həm eşse qatьn-qьđđarđь qьđьqhьndьrqan mas'alarđe ejrənev, dokladtar, besedalar ytkarev, ularđь zavod həm stena gazetalarьna jaqtьrtьv julь menən bьl mas'alalarqa tulь javap birevgə ireşev həm partia ojoşmahь aldьnda torqan betə mehim mas'alalar bujьnsa agitatordarđь sistematik ravieşta instruktirlav maxsьyriaten partkom sekretarь aldьna qujьrqa.

4. Kombinattьŋ partkomь ydenen kendalek politik aŋlatьv eşendə kendedge tanaleştage buş vaqьttarđь, smenalar arahьndaqь vaqьttarđь (tanqe smenalarđь la xeđmatlanderev đe sьqarьp taşlamajьnsa) fajđalanьrqa, şulaj uq eşselarđen ydđarenen telage bujьnsa [illegible] ytkarevgə ajьrьvsa iqtibar birergə.

VKP(в) YK, uqьvđar həm besedalar esen politik ađabiat həm gazetalar menən ber rattan, eşselarđen həm eşse qatьn-qьđđarđьŋ kul'tura həm politik ybeşe esen đur əhəmiəte bulqan xudozestvo əđəbiatenan da fajđalanьv kərəklegenə partkomdьŋ iqtibarьn jəlep ita.

VKP(в) YK, Balaxna qaqьđ kombinatьnьn partia komitetьna agitatsia—aŋlatьv eşen promьşlennost' həm transporttьn staxanovsьь eşse həm eşse qatьn-qьđđarьnьŋ berense betə Sojuz kenəşmahenen, bigerak ta iptaş STALIN telmarenen əhəmiəten har ber eşsegə həm eşse qatьn-qьđqa aŋlatьv turahьna tuplarqa, staxanovsьlar tahenə fuplarqa, staxanovsьlar tahenə Balaxna kombinatьnda kin ravieşta taratьrqa, staxanovsьlarqa jardam itergə həm kombinattьn janь eşse həm eşse qatьn-qьđđarьn staxanovsьlar qьđqalьşьna tartьrqa taqdim ita.

5. VKP(в) YK, VKP(в) nьŋ krajj, elkə həm rajon komitettarьn predpriatielarda həm kolxozdarđa tyьaŋge politik agi[illegible]

BELORETTAN XAT

BЬL BERENSE AĐЬMĐЬ NЬQЬTЬR QIA KƏRƏK

Beloret qoros sьnaq kanat zavodьnda 32 staxanofsь bar. Ular notahe lə 30 jaşlan juqarь tygeldər. Ular staxanofsьlar qudqalьşьna: yđđəre eşləgən maşinalarđьŋ texnikaььn ejə bulьv hedemtahenda, elek eşləgən metodtarьn kydgə sьqьlьrьq ydgəriev inderep, xeđmətte dərəŋ ojoştorov aşa kilep quşьlqandar. Məħələn: qoros sьnaq sexь staxanofsьlarьnan: Oranzof, Kocurin, Sernatof iptəştər 850 millimetrlь ser qatlь narandarda eşləp qađatta-eş normalarьn—91—120 protsentqa ylap kilgəndər. Ular texnologik protsesqa ber ađ yđgəriev inderev aşa zəpas varobalar menən eđləlmə eruş qujьv, sьnьq ilmer həm qorşmaldar menən ediekhed ta'min itep torovđь ojoştorov hedemtahenda xeđmət ьramlьlьqan 168 protsentqa tiklem kytərgəndər.

Şul uq sexьn komsomolesь Radionof brigadahь, xeđmətte dərəŋ nyleşep alьv, baraban-dar menən ojav eş qьlьv hadamtahenda, elek 15 barabanda eşlgən keşe xəfter 20 barabanda eşləvgə ireşə. Bьl sarabь yikarev, brigadanь 9 keşenəŋ, 6 keşegə qalđьrьp xeđmət ьramlьlьqьn 134-140 protsentqa tiklem kytərergə məmkinlek ala.

Kanat sexьnьŋ gorizantal' işev maşinahьnda eşləvse ьşqort qьđь Borxanova Bika, elek ber maşinala eşləp—250 metr kanat işa. Ike maşinaqa kysep, ber smenala 500 metr kanat işə. Unьŋ xeđmət xaqь smenaqa taşkil itkən 5 hymdan, 20 humqa tiklem kytərelə.

Kard-Ludel sexьnda elektromantjor Karasetsf sexta elektr mejestərđen elek remonthed barь 12 tavlek kenə eşlaj alьv məmkinlegen, 5 ajqa tiklem yđ kesen haqlatьvqa ireşep, sexqa 3 menđən artьq humqa ekonomia birə. Şul uq elektromejestərgə kitə torqan energianь 900 kilovatqa tiklem qьşqartь alьv julьn tapqan. Dmitrej Karasetsf ьbnan başqa la sextьŋ texnologik protsessьnda kyp kenə jajitalь qulajlьqtar ujlap sьqarьv eđendə eşləj.

Şul uq sextьŋ upokovşiklarь Panof həm Qajnejef elek smenaqa 21 quntaqa upokovka jahavđь xađer 45 kə jetkerep, xeđmət ьramlьlьqьn 230-250 protsentqa tiklem kytərgəndər. Bьl hedemtala ular elek eşləgən eş eşse kesen qьbqartьvqa məmkinlek birgəndər. Ləkin bьl keşelər zavodta sik ađ bandь taşkil itələr. Bigerək lə qoros sьnaq kanat zavodьnda ulardьŋ staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ bejək əhəmiətən aŋlap, izadi sьtьrьş menən kytərelep-suqьvđarь kyrenməj. Kirebensə, bьl keşelərđen qajhь berđərenə, zavod idarahь jəki sex „naĉal'stvohь" tarafьnan tik staxanofsь iseme quşьp kiltergənlegə kydgə saqьla.

Kard-Ludel sexьnьŋ staxanofsьlarь Nagajaj həm Xurasxmətef yđđərenəŋ staxanofsь ikənlektəren belmajđər. Ə, ulardьŋ ьbnan ber nisə kondar elek zavodtьŋ es mejeşə taşьnan tasdiq itelep, zavodtьŋ jomoqat ojoşmalarьnьŋ jetəkselərə əħtələndə, məqlymat horap kilevselar esen jьltьravьqlь fakt bulьp haqlanalar. Sex naĉal'nigь Nuritdinova iptaş, ularqa sex kontorьna yđđəre kilep ingəs kenə bьl turala belderə.

Şul uq sextan zavodtьŋ es mejeşe tarafьnan qabul itelgan staxanofsьlar tedmahenda, ydenen xeđmət normahьn ytəmagən Rəfiqьf ta jađьlqan.

Unьn elek jaqşь eşləvenə tajanьp, hunqь xeđmət hedemtalaren ejrənməj sex jetəkselare Rəfiqьfь staxanofsь itergə aşьqqandar. Bьqa oqşaşlь faktarđь başqa sextarda la osratьp bula. Bьl zavodtьŋ nigerak lə sextardaqь staxanofsьlar qudqalьşь menən „nalalarsa" mavьqqan jetəkselərđen, berense yđ aqьşlь kilep sьqqan hedemtalar menən jalьsarqa aşьqьvdarьn kyrhatə.

Bulqan staxanofsьlarqa kərəkle jardamdar jomoşaq ojoştorolqan. Avto-setka sexьnьŋ staxanofsьhь Qjəmaref— „elek min xeđmət normahьn ytələşen kenda belep tora inem, xəđer bьna 5-6 kon bula inde, ber kemden də ajtkanь juq"—ti.

Bьqa oqşaşlь faktarđь staxanofsь Qjəlləmova la kiltera.

Staxanofsьlardьŋ tormoş şarttarьn jaqşьrtьv ojoştorolmaqan. Sexta başqa keşelərđe ajaq kejəmdəre menən ta'min itevgə qaramaхtan Qjanejef menən Ranetqa ber nidə birelməgən. Ə, ulardьŋ ajaqlarьna kejəmdəre juq. Bьl hedemtala ular uqьvqa jerəj almajđar, jəmaqət eşlərendə qatnaşa almajdar. Qjanejef „Mineŋ torqan ajlmam kyŋelhed, radio juq, gazet, zurnal juq, ajlmanьŋ jaştarda sьqarьp qartlarđь kilterep tullardьlar" ti.

Staxanofsь Valiđьŋ ber aylmale kvartirьna taqь ikense semia indergəndər. Uqa jal itergə, uqьrqa əđerlənergə məmkinlek juq. Bəlo staxanofsьlar da „ulьn juq.... eşəjsed."—tiđər.

Staxanofsьlardьŋ tormoş şarttarь başqa eşsəlarđən ber ni menən də ajьrьlmaj. Kirebensə Valin kevek staxanofsьlar başqalarqa qaraqanda nasarьraq tormoş şarttarьnda jaşajđər.

Staxanofsь Qjəmaref kvartirьna aylek itep tarla kitaplar kilteralər. Ə, Qjəmaref uqьj həm jađa belməj ale. Staxanofsь Qjəlləmova lə nođan. Bьna ulardьŋ nađanlьqtarьn beterev eşe nasar ojoştorolqan.

Zavodtьŋ tanьlqan keşelərenəŋ—staxanofsьlarьnan başlap iŋ jaqaj başqort həm tatar eşsələrenə tiklem sxelađaqь beta jьlьlьştar mitingьlar urьh telendə ytkərelələr... Bed ьrьsa nasar aŋlajbьz, ber nəmə lə tesenməj qalaьbьđ..." tiđər. Bьl dərəŋ sookt zavod kylamenda ytkərelgən bota saralar həm aŋlatьv eşlərə urьh telendə bulalar. Bьl başqort həm tatar eşselərenəŋ kandalek vaqьqalardьŋ nelevđan maxrym qalьvdarьna jul quja. Ulardьŋ kybehe Staxanofsьŋ kem ikənen həm unьŋ eşlav metodьn belmajdar. Bьndaj keşelər tarkemenə staxanofsь Qjəmaref həm Qjəlləmovalar đa inalar.

Profsojuzdьŋ zavod komiteta həm undaqь başqort esshe Davlatef „neđ basqort həm tatar eşsələrenəŋ zavod kylamendəge jьlьlьşьn ytkərđek" tejərgə ađer toralar.

Ləkin bьl partia həm profsojuz ojoşmalarьnьŋ staxanofsьlar qudqalьşь bujьnsa ytəj torqan burьstarđьn sik keskaj genə kyrhətkese ale.

Zavod semiahenəŋ esendəge 32 staxanofsьlardьŋ eşe, ularqa kyrhətelgən sik keskaj jardamdar—bьl berense ađьm qьna ale. Zavodtьŋ bьl bulđaqlь keşelərenəŋ eşendə kyp jardamdar kyrhətəhe bar. Bьl keşelər sьbьna jedarlagan juqarь sьjfatlь qoros esen kerəşselər arьnlahь kytkərelergə tejeş. Bьl maqlavlь eşte ojoştororqa karək.

M. Xajdaref

„BAŞQORTOSTAN" MATERIALDARЬ BUJЬNSA

„XEDMƏT KƏNƏ IKE AJ BUJЬNA JADLЬMAQJAN"

„Başqortostan" gazetasьnьŋ 311 ... [illegible]

„BЬDAV KONTRAKTOVAJT ITEVGƏ NARЬQ BIRMƏJDƏR"

[illegible]

„15 SƏĢƏT KƏTƏLGƏN JЬLЬŞ"

[illegible]

„JƏŞELSƏLƏR SERENE"

[illegible]

BEDƏGƏ JADALAR

BЬL TƏRTIPHEDLEKTƏRGƏ QAŞAN SIK QUJЬLЬR

[illegible]

T. KƏRIMEF

PASSAЖIRDARЬ NASAR XEDMƏTLƏNDERƏLƏR

Beloret stansahьnda passaжirdarđь kul'tura jaqьnan xeđmatlənderev nasar qujьlqan. Vokzalda radio juq. Ber qajđa la gazeta-zurnaldar halьlmaj. Vokzal ese kyp vaqьt teten menən tulqan bula. Bufet juq. Passaжir pojezdar sik huŋlap jarajđar həm posadka bulqas ta 2-3 səqət bujьna stansala tororqa tura kilə.

Buranqol

BAŞQORTOSTANDAĢЬ VEDOMSTVO ARBITRAЖDARЬNЬŊ EŞEN HAVЬQTЬRЬROĢA

[illegible]

N. Ojsьstolin

JANUT HƏM AMERIKA ŞƏŞKEHEN AVLAVЬ TЬJЬV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ QARARЬ

[illegible]

BASSR Xalьq komissardarь sovetь predsedatelenen urьnbasarь—FUKS

BASSR Xalьq komissardarь sovetь ... [illegible] DƏVLƏTŞAJƏF

HYRƏTTƏ: „KALININ" (Şişmə rajonь) kolxozь predsedatele JERMOLAJЬF. F. iptaş ydenen şoferь XOVANS menən igen hatьp alьnqan jək avto—maşinanь qabul itə.

(Z. Kazьlbova fotohь)

QARĢA OJALARЬ JAQЬP AŞ BEŞERƏLƏR

Kyllar avьlьndaqь (Qьrmьsqalь rajonь) tulь bulmaqan urta məktəptə hər kon dəres tamamlanьv menən uqьvsьlar đa uqьtьvsьlar đa terle jaqqa ulьn eđlərgə kitələr. Uqьvsьlar ьsqsalaqь aqas başьna menep qarqa ojalarьn tuđđьralar. Ekspeditsia unsalь sьqla qьvana-qьvana aş beşerep aşajđar, ber ađ jьlьnьp qalalar. Juqha məktəpteŋ ike jataqxanahь tiŋ hьvьq, havьtьqaqь qara tuna, kejem menən də sьđьp ultьrьrьq tygel. Bina halqьn bulqas, unь jьvmajđar da, tađarlmajđar đa. Bylmələr ьvьraq, syp menən tulqan.

Ə uqьtьvsьlar avьl tьşьndaqь urmandan vaq-tejək aqas jьjьp ej jьlьtalar.

Bьl məktəp kođđan yk ulьn əđerləmagən mikan ni, unьŋ direktorь ni qaraqan tejerheđ.

Keđ kenə məktəpkə 50 kubometr utьn taşьlьp qujьldь. Məktəp direktorь Şəmsejərəf Fatix ekonomia jahav esen! utьnđь hanap qьna nirə. Məhələn ul 2 jataqxanaqa adnaqь berəj qosaq qьna utьn birə. Ul utьn ber kongəme jəki ike kongəme jetə, unda Şəmsejərьtьŋ eşe juq. Utьnđь bildalagan vaqьtqa jetkerergə karək, ə jetkermajheŋ ikən, telaha nisek julьn tanahьŋ. Uqьtьvsьlarqa ber genə aqas ta utьn birelməj. Ular xatta kyrşe urmandan utьn taşьv esen məktəpten alьn da ala almajđar.

Məqarif Xalьq komissarlьqь, uqьvsьlar həm uqьtьvsьlarqa bulqan keşelekheđ manasəbəte esen Şəmsejərəftь qatь javapqa tarttьrhьn. Beđ şunь talap itəbeđ.

UQЬTЬVSЬ

JƏŞ TALANTTARĢA SMOTR

1934-se jьlьŋ 6 nan həm 7-se qыnvarыnda Əfələ jəş talanttar seljoŋ saqьrьla.

Komsomoldŋ Əfə rajkomь rajon məqarif aylegə menən berlektə tulь bulmaqan urta məktəptərđə salalar izdana sьmbir ytkarə. Əfə rajonьndaqь bota tulь bulmaqan urta məktəptərđə smotrqa adarlek eşe alьp barьla.

Sprtsialistarь tulь bulmaqan urta məktəp uqьvsьlarь tarafьnan eşlangan macendar, qul eşlərə həm tarle modellarđe kyrhətergə aderlana.

Şakmat məktəbe eştərđə sebalьlarь, skul'ptura həm irkolər eşlərə əđerlə.

Milifsьlaqь avьl xuьqьqь texnikumь iŋ jaqьp avlomodel'derđe həm uqьvsalarđьŋ iŋ jaqşь tamьlqan ətar hau şыqьldarьn alьp kiləsek.

Spirinfa, Dьkzajelar, Nurlaj, Şaъrьk Krasnojardaqь həm başqa kyp kenə məktəptər qatnaşasaq.

Smotrqa adarlek eştərə menən komsomoles həm pionerlar jetəkselek itələr.

(BaşTASS)

SUD

KONAKRAT ŞAXOF 5 JЬLĢA XƏKƏM ITELDE

Əfə qalahь Puşkin uramьndaqь 4-se jortta torovsь Şaxof Ivan J. 15 nojabrđa esep, jək taşьvsьlar artele dvorьna barьp, baqanaqa bajlangan jək taşьvsь lerabimbьtьŋ atьn urlap qasa. Vavilof kyperenan sьqьp barqan vaqьtta posta torqan militsioner elektan lerabimbьtьŋ atьn tanьv sabable, alqa irense keşe ultarьvьn bidep luqtata. Şaxof eşteŋ nasar bulьvьn bidep qasьrqa mataşa. Ə militsioner Şaxofьŋ artьnan es tapqьr atьp, Şaxofь qulqa ala.

Konakrat Şaxoftьŋ eşe 13 dekabrđa III-se ucastok xəkəm məxkəməhendə qaralьp, jenəjat qanunьnьŋ 166 matdahe menən 5 jьlqa xəkəm itelde.

QJƏLEJEF

FINANS FRONTЬNDAĢЬ ĐUR JENƏJƏTTƏR

Başsovnarkom utьrьşьnda Başqortostan finans xalьq Komissarьnьŋ urьnbasarь iptaş Mixonin—Qьrmьtqalь, Maqar, Starletamaq Şaran, Baqalь həm Krasnousol rajondarьndaqь finans frontьnda eşlangan jenəjattər turahьnda doklad jahaь.

Qьrmьtqalь rajonьndaqь 1935 jьldьŋ 1-se jartьhьnda ike avьl sovetь eydezet planьn 50 protsentqa ytap, qalqandarь 25-27 protsent aşalьnda qьna ytagəndər.

Eydezet eşlarenən, şundaj yđ aqьşь menən narьvьn la đur avьllьqь məktəptər menən sel'sovetsьlar kytьsə kilgən dar. Məħələn: Qьrmьtqalь rajonьndaqь sel'sovetsьlarđь, avьvđarqa bendalek norma 3 hum 74 tin urьnьna, qajhь ajda 2 hum 10 tin, qajhь ajda 1 hum 15 tindan tololop kilgən. Şaran, Krasnousol' rajondarьnda la şul uq xəl.

Maqar rajonьnda uqьtьvsьlar fevral' ajьnan birle eş xaqь pensionerđar mart ajьnan birle pensia almaqandar. Ularqa birle torqan 5787 hum aqsa „qara kassa" aqьlь başqa kehələrgə kitkən.

Starletamaq rajonьnda uqьtьvsьlarđьŋ eş xaqtarьn alьmaв urьnьna, RIK artistar kilterev, planoviktarđьŋ həm qajhь ber avьl sovetь predsedatelderenen eş xaqtarьn zakonhьđ arttьrьv esen, uqьtьvsьlar kvalifikatsiahьn kytərev fondьnan 9020 hum aqsa alьvqa qarardar sьqara.

Starletamaq rajonarьrma predsedatelenen urьnbasarь Krivcenko „qara kassa" aqь 1828 hum 94 tin, buxgalter ьsabe Anderejevna 734 hum 84 tin, RIK predsedatele Koslof 300 hum həm gazet eşsehe bulqan „Krasnaja Başkiria" sotrudnigь Glaxof iptaş ta 100 hum bulьn la „avans" alьp kitə.

Bьl aqsalar qьsqa kylelde qajtarьp-tarьlmaqan, javaplь eşsələr kul'tura eşenə alьnqan ber obkavđe „qara kassa" aqьlь 18 meŋ humqa ber kulak jevton 48108 humqa barьp, şul aqsalarđь yđ ara bylešalar. RIK predsedatelenen urьnbasarь Krevcenko 6250 hum, zavmaкtaк Sallagup 1495 hum, RIK sekretarь Arslanbekef 2250 hum ala. Qajqandarь la, hər kemdeŋ darəbanə qarap alьqьlə. Həm bьl rajondađь javaplь eşsələrə ер, jomla həm keraksinde Mistaxodan aqsahьđ alьp toralar.

Bьndaj „qara kassa" həm „avans" tar aşь Maqar, Krasnousol rajondarьnda la menđərsə hum aqsa tiкv kerək aqa.

Şaran rajonьnda Misajlof avьl sovetьnda 3518 hum Jamađьsaŋ avьl sovetlarьnda 500 hum, Maqar rajonь avьl sovetьnda 24760 hum, K-usol rajonь avьl sovetlarьnda 11850 hum aqsa rasxodь jahala.

Baqalь rajon bazarьrma komitetьnьŋ qajhь-ber ajьm kejesendə 8850 hum aqsa 1934 jьldan birle „avans" bulьp jərenlə.

Krasnousol rajonьndaqь qajhь-ber avьl sovetlarьnda finans eşlərə məmlaj eydezetheđ jarьlelganlektan uqьtьvsьlar menən başqa eşsələr 3-4 ajlar birle eş xaqь almaqandar. Gvardimirdek sovetьndaqь uresdenielar uestarьđ jьbaganlektьn avьl sovetьn yđ ara halьrs aqsalarьn aslьnьje urьna julьr esen totqandar. Maqar, Baqalь, Starletamaq rajondarьndaqь RajZO rajon jer aylegendə artьq alьlar esen 1-5 aj esendə 23920 hum aqsa artьq tololqan.

Avьl xuьalьqь nalogtarьn alьdatsa ese yđ aqьsь menən bara. Kolxozdarqa tejeşle bulqan l'gotalar sьtajьr Kesle ajьm xuьalьqtarqa tejeşle nalogtar halьnmaj, kulak xuьalьqtarь la hej maj həm başqalar. Starletamaq rajonь Byje—qađьqan sovetьnda 24 kulak xuьalьqqa l'gota birelə. Avьl xuьalьqь nalogьnan qotolqarьsqan kolxozsьlar 9 hum urьnьna 9 hum yđ ara halьn tyьlajđar.

Davlat dođodan tkapka alьv, zaьmdь jьjьv həm davlat dođodь urьndarьn kontrol' itevgə jamaqət aktivьqь tartьlmaqan. Bьl aqьlь Starletamaq qalь finans aylege inspektorь Aleksandrof tьn grazdanlege arqahьnda 11 ajьm savdaqardan alьnahь 41000 hum nalog itkapka lə inderelmagan.

Maqar rajonьnda 9 urьnda ikmak həm başqa aşьalьq savdahь bar. Rajon finans aylege şularđan barь 3 heŋgə ta tikşergən, 7 he bьlanьlьj kontrolь heđ qalqan. Tikşerev hunьnda, şulardan berehendə genə 12,525 hum nalog aqsahь tylamagənlege asьlqan, 1934 jьldan birle 46 predpriatianan nalog alьnmaj kilgən. Davlat dođođaran jьjьv esen osotolaj karaşelmagən.

Başqortostan Xalьq komissardarь sovetь finans frontьnda đur jenəjatta eşlagən rajondar turahьnda kitken saralar kyrev həm tejeşle keşelərgə jazalar birev turahьnda xal tiklem qarardar sьqarđь.

Z. B.

1905-JЬL REVOLYTSIAHЬ TURAHЬNDA ƏĐƏBIƏT

(1905-jьl revolytsiahьnьŋ 30 jьllьqьna).

1. Lenin—1905-jьl revolytsiahь turahьndaqь doklad-ьbarđar jьjьntьqь—XIX—tom.
2. Lenin—Demokratik revolytsiala sotsial-demokratianьŋ ike taktikahь—VIII—tom həm ajьrьm broşyra.
3. Lenin—Moskvadage vasstanienan haвaqtarь. X—tom, 48-53—bit.
4. Lenin—Sotsial demokratianьŋ krestьien xərəkatenə manasabate. VIII—tom
5. Lenin—Bogdanof həm Gusejqa xat. VII—tom.
6. Lenin—Revolytsianьŋ etaptarь, jyneleştereleşe perspektivalarь—VIII—tom, 224—bit
7. Lenin—Vasstanie turahьnda—X—tom, 51-53—bit.
8. Stalin—a) Leninizm nigeđđəre turahьnda—3—glava.
b) Oktiabr' revolytsiahь həm rus kommunistarьnьŋ taktikahь—2—glava.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

„MIN NARKOM KEJƏVE BULASAQ KEŞE..."

Kommunistik juqarь avьl xuьalьqь məktəbeneŋ 2 jьllьq uylegen tamamlap sьqqas Niqmatullindь Borjan rajkomь qaramaqьna jebardelər. Ul Borjangə barьp propagandist bulьp eşkə başlanь.

Ber kon şulaj unьŋ başь avьrtqan ьnmaq bulqas, ber nisə poroşok alьrqa ujlap, aptekaqa inde.

Niqmatullin, prilavka janьna borqas unьŋ qarşahьna barь bedora sasle, nədek qara qaşlь qьđ kilep baьtь. Şьŋqьravьqlь tikə tavьş menən:

— Heđgə ni kərək? tine. Niqmatullin jomoşon ajtte. Tege qьđđьŋ jeŋel ađьmdar menən vaq-vaq qьna atlap jerave, poroşoktarđь alьp targanda uq, nədek barmaqtarьnьŋ jetez xərəkətlənevđərə Niqmatullindьŋ bota iqtibarьn ydenə tarttьlar. Tege qьđ đa qarşьhьnda torqan keşeneŋ matur qьna bulьvьn kyrep, uqa yde tarafьnan jalaьqan ta'sirđen də jaqşь uq kesle bulьvьn bidep bulha korək, irkə tavьşь me ən ber nisə hyđ quşь, matur qьna i e jьlmajdь. Niqmatullin aptekadan sьqqanqa tiklem qarap qaldь.

Bьnь oşo kondan başlap Niqmatullin aptekala eşlevsə barь bedora sasle qьđ Nagajova Zəhrə menən jьş qьna osoraşa başlanь.

Niqmatullin Zəhragə ojlənergə buldь. „Zəhrə şundaj matur qьđ, ul bik matur itep irkəlaj đa belə. Əgər unьŋ menən bergə tora başlahaŋ tormoşoŋ jannatka ajlanər ine" tip ujlanь ul.

Şuqa jalqap ydeneŋ Əfəgə kilep uqьj başlaqas ta avьldaqь qatьnь Mərxəbəgə: „hin nađan, miŋa tiŋ tygel, min ydem kevek yk uqьqan iptaş taьam" tip ajrьlьşьv qaqьđь jebəreven. Yđe menən ber məktəptə uqьqan qьđqa ojlaneven, Mərxəbə bulьhьn kiltereр taşlaqas unь „Xođajsenka" balalar jortona urnaştьrьvьn, ikense qatьnьnьŋ da bala tarьalav menən bergə ale lə Əfələ uqьp jatьvьn kyđ aldьnan ytkarđe.

Ul ydeneŋ ytkandəre turahьnda Zəhrəgə his nəmə ajtmatьka həm əgər kərək bula qalha bьl ikense qatьnьn da şul uq jul menən qotolorqa buldь.

Kaslaşep bergə jaşav juq xəđer. Kem-kem menən telaha, şunьŋ menən jaşaj tip yđ-yđen jьbatьp qujdь.

Zəhrə Niqmatullindьŋ tąqdimen kire qaqmanь. Ular ojlənəşelər həm matur qьna jaşaj başlanьlar.

Niqmatullin qatьnьnьŋ kilevə turahьnda xəbər alqas, Zəhrəgə seren aslь həm qatьnь menən balahь kilgan xalda la Zəhrə menən genə torasaqьn, qatьnь menən manasabatta bulmajasaqьn ajtep Zəhrəne ьşandьrđь. Zəhrə bьqa la qarşь kilmane.

Niqmatullindьŋ qatьnь kilep eşkə urьnlaşь. Ular ikehe ber kvartirđa tora başlanьlar. Ləkin Niqmatullin elekkesə Zəhrə janьna barьp jerevđe davam ite. Əfəgə qajtqan aralarđa qatьnь Zəhrəlage ььjfattarqa ejə bulmavđa qaleplənə:

— Hineŋ saseŋ nedra tygel, eş xaqьŋ đa ađ. His ber vaqьt jeŋək kyldək kejgəneŋde kyrgənem juq. Hin ana Zəhrənen alqa al. Unьŋ sastare nindaj matur, barь nedra. Qaştarь qara, nədek kenə bulьp hьdьlqandar. Quldarь şundaj aq həm jomoşaq. Ul jort rasxodьnahь tola, his ber eşte yde eşləməj. Keşe menən jomoşaq hejləşə şundaj matur itep irkəlaj. His unьŋ tebđe bulьr alьrhьŋ tip kiltera almajьm, hin tupaь, tine.

Niqmatullin ьlaj ike jortqa ajьrьlьp, ike terle tormoş menən jaşavdan tujđь. Ul qatьnьn taşlap Zəhrə janьna kysergə buldь. Zəhrə menən ike arala bulqan bajlaneşen jəşermagən kevek ydeneŋ ьl ujьn da asьq-tan-asьq ajtte:

— Min hineŋ menən tormajьm. Zəhrə janьna kysam. Unьŋ atahь „Başzoloto" la eşlaj, qьđьna aj hajьn 300 həm jebarep tora, Zəhrə mul jaşaj. unьŋ menən torov miqə la uŋajhьraq bulьr. Əgər telahəŋ hine la onotmam, janьŋa kilep jərermen, ti.

Niqmatullin Zəhrə janьna kyşte. Ə şulaj đa elekke qatьnьn da „onolmanь", ələnən ale unьŋ janьna jerevđə davam ite. Ber kilevendə ul qьđđatensə yđ-yđen maqlavdan naşlьp, ydeneŋ kilasaktə nisek jaşarqa telaven hejlap birđe, yđenə-yđe bik juqarь narьq birevəŋ taqь ber tapqьr qaщatlanь.

— Min matur, bulьn-hьnьm da hьlьv. Min kilasaktə narkom kejave bulasaq keşe. Mineŋ eritan dikkalagan qьđđar jejerərđar. Hin bəlki Zəhrəhe menən jaşar tip ujlaj torqanhьŋdьr. Niсevo podobnovo. Beđ unьŋ menən jađьlьşmanьŋ həm min ьnь kərək tip tə ujlamьjьm. Min xađerđan yk unьŋ otlonan kandidat əđerləjem".

Niqmatullin Əfələ juqarь kommunistik avьl xuьalьqь məktəbendə uqьqan bacьnda pedagogia texnikumьnda uqьvsь Salixova həm „Xanьvalar menən də, „8 mart" fabrikahьnda eşləvse ber qьđ menən də bajlaneş totqan, ulardьŋ jortlarьna barьp tən ыđqarьp qajta torqan bulqan.

Rasputin eđenən atlap barqan bьl keşe Zəhrəgə kandidat itep kemde əđerlajder, ьlndəj narkomdьŋ qьđьna ojlanergə ujlaj torqandьr, unьhь ale bildale tygel, unьhь ale Niqmatullindьŋ jeragendə ser bulьp haqlana. Xađergə ale ul tamle, matur xeldarь menən baxetle bulьp jaşaj. Narkom kejəve bulьp Əfə uramdarьnda avtomaşinala jerevđaren kyđ aldьna kiltera, qajhь vaqьtta unьŋ qolaqьna: „Aha, ana „N" narkomdьŋ kejəve ylep bara" tip bota keşeneŋ unьŋ turahьnda hejlagan tavьştarь işetelə həm, şatlьqьnan jьlmajьp quja. Ləkin ul ber vaqьtta la sud skamiahьn həm xalьq sudjahьn kyđ aldьna kiltermaj. Keşe oşondaj matur xьjaldar menən jaşaqan həm ber maturdьŋ qosaqьnan ikense maturđьŋ qosaqьna taşlanьp mexabbat uьn menən jaŋqan vaqьtta jetđi ььrajlь xalьq sudjahь həm sud zalьn kyđ aldьna kilterəme hoŋ.

Niqmatullin iptaş kyđ aldьna kilterergə telamaha la Borjan rajonь xalьq sudь unьŋ „tьnьslьqьn bođđop" sud skamiahьna ultьrtьrqa həm yđ telagə esen başqalarđьŋ keşelegen həm namьhьn tapavь esen unьn javap alьrqa tejeş.

N.

BELDEREV

Əfə qalahьnьn. avьrvđarь sol'nitsalarqa halьp davalav fondь qalanьŋ yđ xalqьn ta'min itergə lə jeterlek tygel. Bьnьŋ ьrbənan, ajьm xasanlьqьnaj urьn. Əfəgə avьrvđarь jebarev turahьnda Başqortostan havьq haqlav xalьq komissarьqьnьŋ ber nisə taptьrđar kyrhatьlьsьne bulьrqa qaramaхtan, qajhь ber urьndarđa bьl kyrhatmalarđe ytəmajđar. Nindaj đa bulha avьrьv bulьv turahьnda meditsina spravkahь bulmaqan keşelərđe lə havьq haqlav organdarь qьna tygel xatta avьl sovetь həm kolxozdar đa Əfəgə jebarə bьralar. Jebarelgən avьrvđarь Əfə sol'nitsalarьna qabul itergə məmkinlek bulmaqanlьqtan, avьrvđar ajьm xalgə qalalar. Avьrvđan tarьme qarap qajhь ber—stantsia (operatsia) kərək bulqan avьrvđarьn rajon havьq haqlav aylege menən alьnь hajlaьqanden hьnьnda Bərə, Baqalь, Starletamaq, Jьlajьr, Məsqьt, Davlikan rajon sol'nitsalarьna jebarergə məmkin.

Avьrvđar, avьrvđarь Əfəgə jьjl juqarьla kyrhatelgan rajondarqa davalarqa jebarergə kiterek tejeşle.

Rajon havьq haqlav aylektəre, jebarelgən avьrvđarqa meditsina spravkahь jebarep, tejeşle davalav jortona xəbərləşergə tejeşlar. Jьrьp sьqqanqa tiklem avьrvđь unьnda davalarqa kərək. Avьrvđar davalarqa, karь tik rajon havьq haqlav aylektere tarafьnan həm ajьrьm vaqьqalarđa spravka jebarelergə tejeşle. Əgər tərtip həmisəhe saqlanmaha, avьrvđ u qabul itelmajasak. Rajonьnda tejeşle ojtmalar arqalь qьsqьsa kesəlarđe alьraq. Rajon havьq haqlav aylektəre tarafьnan jebarelgan avьrvđar kilev-qajtьv esen aqsa menən ta'min itelergə tejeşle. Jul rasxodьnan Başqortostan havьq haqlav xalьq komissarьqь kytermaj.

Bьl jьrьlьrьvđe avьl sovetь, kolxoz idarahь həm uçastkovьj meditsina rьbotniklarьna aŋlatьrqa kərək.

Havьq haqlav xalьq komissarьnьŋ urьnbasarь: FURBERT.

Poliklinik davalav itsekahь: rtaьna qarьn uraьvьtsahь: SOVITSKIJ.

SOTSIALISTIK urьt sutь Sojuz jamaizae ajuroьь. oşo jьldьŋ 16-sь dekabrьnda kiske saqat 6 la. Başprofsovet jortonda (2-se qatta) Hajьnьk galleria həm xuьalьq rabotniktarьnьŋ dojem jьjьlьşь bulavьn seldera.

Kon tərtibe: Jьllьq otsot teđevđen bajьp turahьnda Başgort, Başsojuz, Jer eşlare xalьq komissarьqь həm başqa ureзdenielarđьŋ baş buqaltarđarđьŋ dokladtarьn tьŋlav.

Sotsialistik urьt sutь Sojuz jamaqata jacajkahь ajuroьь həm profkomdar jьjьlьşqa kilevđe ta'min itərgə tejeştar.

1—2

ƏFƏ QALAHЬNЬŊ BƏTƏ JƏMƏĢƏT OJOŞMALARЬN

Avtoguztresьnьŋ Əfə kontorahь 1935-se jьldan 15 dekabrenon 1936 jьlqa kilientarь menən bulqan eşlarđar, transporttь ekspluatatsia həm skladtarđь jajьlatьv operatsialarьna dogovorđar tođerev turahьnda seldera.

Avtotrest menən eş itergə telagan uresđenielar 16 dekabrgə yđđərenen 1936-ьь jьlqa plandarьn (ot-jestrovka menən tədelgən) tapşьrьrqa həm dogovor tođeqergə tejeşlar.

Adres: K-Marks uramь, 25.

3—3.

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevralda rыklanqan davlat rejestratsiahь qaqidalare turahьndaqь polozenie (xokymat bojoroqtarь həm zakondarь jьjьntьqь, 1931 jьl №8, st. 99 finans xuьalьq zakondarь ayleleне 31 jьl №12) nigeđendə BASSR narkomfine tə ahmaн 1935 jьl 11/VI № 15 rejestrь ahьnda jьridik şəxs (predpriatie) rejestrqa terkalde.

Uresđenieneŋ isme: artel' „Integral".
Eşe: Terle hьnarle eşlar.
Eş kyleme: Starletamaq.
Hьsap scotь: Davlat banklahьnьn Starletamaq aylegendə №718.
Adresь: Starletamaq, Əđərajь uramь №31.

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevralda rыklanqan davlat rejestratsiahь qaqiđalare turahьndaqь polozenie (xokymat bojoroqtarь həm zakondarь jьjьntьqь, 1931 jьl № 8, st. 99 finans xuьalьq zakondarь ayleleне 31 jьl № 12) nigeđendə BASSR narkomfine tarafьnan 1935 jьl 4-XI № 17 rejestrь ahьnda jьridik şəxs (predpriatie) rejestrqa terkalde.

Uresđenieneŋ isme: Artel' „Kozevnik".
Eşe: Qьrьt, ajьra ojov həm ajaq kejemdəre remontlav.
Eş kyleme: Starletamaq.
Hьsap scotь: Davlat banklahьnьn Starlet. aylegendə №717.
Adresь: Starletamaq, Kalinin uramь 131.

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevralda rыklanqan davlat rejestratsiahь qaqiđalare turahьndaqь polozenie (xokymat bojoroqtarь həm zakondarь jьjьntьqь. 1931 jьl №8, st. 99 finans xuьalьq zakondarь ayleleне 31 jьl №12) nigeđendə BASSR narkomfine tarafьnan 1935 jьl №6 rejestrь ahьnda jьridik şəxs (predpriatie) rejestrqa terkalde.

Uresđenieneŋ isme: Starletamaq „Metallist" artelь.
Eşe: Metal eşe.
Eş kyleme: Starletamaq.
Hьsap scotь: Davlat banklahьnьn Starletamaq aylegendə №715.
Adresь: Starletamaq, Xalturin uramь 187.

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevralda rыklanqan davlat rejestratsiahь qaqidalare turahьndaqь polozenie (xokymat bojoroqtarь zakondar jьjьntьqь 1931 jьl № 8. st. 99. finans xuьalьq zakondarь ayleleне 31 jьl № 12) nigeđendə BASSR narkomfine tarafьnan 1936 jьl. 31-X № 308 rejestrь ahьnda jьridik şəxs (predpriatie) rejestrqa terkalde.

Uresđenieneŋ isme: Əfə „Elektromontaj"ajurohь.
Eşe: Elektro-montaj eşlare.
Eş kyleme: Başqortostanda.
Hьsap scotь: Davlat banklahьnьŋ ... kontorahь № 8752.
Adresь: Əfə K-Marks uramь №17.

Ișennmaj isme: jola Qarjaman stantsiahь proforgьnan tьjarak pisaten juqalqan ikapteryь.

BASSR Sovnarkomьnьŋ 1935-se jьl 29 nojabr qararь nigeđendə, qasej həm qaual juldarь idarahь həm Başdortransьn avtomobil transportь Başdortrans №1400 xuьalьq rasсotь aylege beterele Betokev saqь ber aj itep bikitelde.

Pretenziahь bulqan keşe ojoşmalar ike ajda srokьnda Əfə Crrasajevskii uramь, 108 nomer jortqa adrestь menən birergə tejeşlar. 348

3—3 149

Əfəlage aьjma urьn torqan „Trud" artelena kvalifikatsialь ucьma batbvьь kərək. Telefonlar: Əfə Nezgorodka, ze seernaja 8, vakziga marьnaqat itenier

„ZAGOTZERNO" ьnnebь punktь (Frunze uramь, 34) bajьv esen qara zajdaq kьngə kirə. Bota uresđenie həm şəxsi kejeləgə ta kaplь tylovhed itelə.

2—3

KUL'TURA HARAJЬ

15 dekabr

PLATON KRECET

(Başqort spektakle)

16 dekabrđa

TƏŞƏMLƏ URЬN

Kassa saqat 4-tən 10-qa tiklem asьq bulь.

spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana.

„Başqortostan" gazetahь redaktsiahьna daimi eş esen.

Təzrisle foto-korrespondent karak.

Eş şarttarь turьnda redaktsiaqa 2-etaž, 368 bylmaqa, irtəgə saqat 9-đan kendodgə 3 kə tiklem hejləşergə məmkin.

3—3 REDAKSIA

Əfə, „Oktiabr nanishkahь" tipografiahь. Zakaz № 2781 Başglavlit vakile № 3682.

BӘTӘ ILӘRDӘN PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGEĐ!

AJЬRЬM HAҢЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьң Başqortostan Ølkə həm Øfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitete həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 286

16 DEKABR DYŞƏMBE 1935 JЬL

BAŞQORTOSTAN YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬNDA

10-dekabrda ip. AKIMOF predsedatelligenda Başqortostan Ydək başqarma komitetь prezidiumьnьң nəvsətlege utьrьşь bulьp ytte. [illegible]

[illegible]

JAҢЬ KEŞE TURAHЬNDA

(„Pravda"-nan. M. Gor'kij moqaləhe)

[illegible]

JӘMӘҒӘTЬ QAR TOTMAJDAR

[illegible]

Sovettar • SOJUZЬNDA •

VKP(b) YDӘK KOMITETЬNDA

TƏDƏLEŞ MƏSƏLƏHE BUJЬNSA KEҢƏŞMƏ

[illegible] VKP(b) Ydək komitetьnda 10-14 dekabrda tədeləş həm tədev materialdarь turahьndaqь [illegible]

[illegible] Stalin, Molotof, Kaganovic, Ordzonikidze, Andrejef, Mikojan, Cubar, Ždanof, Jezof, Mezlauk iptəştar ovatsiaqa ajlanьvsь keslə alqьşlar menən qarşь alьndьlar.

Ultьrьşьn asqan vaqьtta iptəş Molotof VKP(b) YK tarafьnan ošbu keңəşmənəң tədeləşte jaqşьrtьv, unь ošbodlandьrьv həm tədev materialdarьn jeteşterevde ošbodlandьrьv turahьndaqь məs'ələlərde tikşerev esen saqьrьlqanlьqьn kyrhətte.

Keңəşmələ SSSR Gosplanь predsedatele iptəş Mezlauk həm tədev promыşlennostь baş idarahь nacal'nigь iptəş Gindburg doklad hejlənelər. Ularđьң dokladtarьnan huң ja le rəveşta feker alьşьvdar başlandь.

Iptəş Molotofьң hedəmta telmare keslə ovatsia menən qarşь alьndь. Keңəşməgə qatnaşьvsьlar iptəş Stalinđь ajьq ete torop jalqьnlь rəveşta qotlanьlar. Iptəş Molotof keңəşmənəң jetəksələre tarafьnan, iptəş Stalin iniciativahь bujьnsa, torlь tədeləştərden iң jaqşь eşselərən, inženerdarьn həm nacal'niktarьn, bəthe 90-100 keşene, ordendar menən byləkləv turahьnda SSSR Sojuzь Ydək başqarma komitetьna tiq dim inderelganlegen ajtqas, keңəşmələ qatnaşьvsьlar unьң bul hyđđaren keslə həm ođajlь ovatsialar həm: „jəşəhen beđđeң jytəkseбeđ iptəş Stalin!", „ura", „jəşəhen iptəş Molotof!", „jəşəhen iptəş Kaganovic", „jəşəhen beđđeң Sergo Ordzonikidze", „iptəş Stalinqa ura" tigən qotlav tavыştarь menən qarşь aldьlar.

Keңəşmə tədev eşlare həm tədev materialdarьn jeteşterev məs'ələlare bujьnsa dokladcьlar tarafьnan inderelgən təqdimdərđe xuplap qarşь aldь.

PROZEKTORDAR ZAVODЬN ASЬV TANTANAHЬ

14 dekabrda Maskavđeң L. M. Kaganovic ismendəge prozektordar zavodь tantanalь rəveşta xodqa jeberelde.

Kujbьşef ismendəge elektrokombinattan ajьrьlqan prozektordar zavodь inde eş aj bujьna eşlap kilə. Zavod graždandar aviatsiahьnьң samoljottarь parovozdar, elektrovozdar, uramdardь jaqtьrtьv həm başqalar esen terle prozektordar eşlap sьqarьv planьn uңыšlь rəveşta ytəj.

Bьl ajqaulь ytkərelgən tantanalь ultьrьşta qatь alqьşlar menən qarşь alьnqan iptəş Kaganovic ydenen telmarenda zavod kollektivь aldьna plandь aşьrьp ytav burьsьn qujdь. Ultьrьş Stalin, Molotof, Kaganovic, Ordzonikidze həm Xruşcef iptəştarga qotlav telegramdarь jebarde.

STAXANOFSЬLARĐЬҢ JAҢЬ REKORDTARЬ

Jenakievo, 14. „Krasnьj Profintern" şaxtahьnda staxanofsьlar tavlege ojoştьrьlde. Şaxtala ydə jəşəgən 37 jьl esenda berense tapqьr tavlegenə 2.905 tonna kymer birđe. Tavlek zadanienan 700 tonna artьq kymer birelgən.

Nimski, 14. Polotskidaqь şpal qьşqьv zavodьnьң staxanofsьhь Kurjanol 13 dekabrđa jeңь bətə Sojuz rekordьn qujdь. Ber smena esenda ul 640 şpal eşlap sьqarđь.

Stalino, 14. Donbasta kymer sьqarьvđьң jaңь rekordь qujьldь: jer ostenə 232 110 tonna kymer sьqarьldь, 10 trestьң 7 he tavlek zadanienь aşьrьp ytənelər.

10 DEKABRĐƏ

TRAKTORĐARĐЬ REMONTLAV BARЬŞЬ

(BAŞNARKOMZEM MƏĞLYMƏTE)

MTS lardar	Kapital remont	Urtasa remont	Remontlanqan procent
[illegible]			
Janьbar	2	9	14,3
Qьjьq	3	2	14,0
Miaka	—	8	11,5
Maqa	4	4	11,4
Sterlekeş	6	1	10,9
Bilqadaj	—	3	10,5
Kygarsen	—	4	10,0
Mejele	3	8	8,3
Səj-III	—	3	5,1
Xajbulla	3	1	6,8
Bəthe	302	462	31,8

Remont traktorđa 16 MTS tan məğlymatlar kilmaqan.

ŞAQMAQOŞ MTS Ь TRAKTORDAR REMONTLAV ЬN TAMAMLANЬ

Şaqmaqoş MTS eşselare staxanofsьlarsa eşlav nigeđenda xekymət tarafьnan bilgelangan sroktan əş aj elek traktorđarqa remonttь tamamlanьlar, 35 traktor (13 traktorqa kapital remont, 22 traktorqa urtasa remont), 15 hanan, 15 səsev maşinahь remontlandь.

Avtomaşinalar, kombajndar həm avьl xuzalьqь maşinalarьn remontlavqa totondoq.

Direktor: Əxmətef

Politik eş bujьnsa direktor urьnbaharь: Muxina

Başmexanik: Arlaşirof

Rabockom: Qilasef

Bəzen şulaj uq Stepanovski həm Aaqьn MTS tarь la remonttь tamamlav turahьnda xəbər italar.

—BAŞQORTOSTANDЬҢ ORDENLЬ KOMBAJNERĐARЬ—

YĐEM ƏJRƏNERMEN

Həm başqalarđь əjrətermen

Kolxozsь-udarniklarđьn Başqortostan sjezdьnan qajtьp yđ kombajnьmdь remontlarqa totondom. Eş jaqşь barь. Ber kis şulaj əşemde əaterəp, jьvьnьp, ejgə qajtьrqa torqanda, masterskojqa pompalit Anrajzxl kilep inde. Kyreştek.

— Jə, Saxipgəraj—tine ul—julqa səqerqə əđerlan. Iң jaqşь kombajner bulqanьң esen hine Maskavqa jeбarəbeđ.

Øjgə qajtьp alajьma, yđemdeң Maskavqa barasaqьmdь ojtkas ul:

— Hin nindəj bəxetle, Saxip. Maskavqa barahьң. Bəlkem iptəş Stalindь, xekymət aqzalarьn kyrerhen, tine.

Ikense ken avtomaşina mine Davlakanga iltte. Davlakandan Øfegə, ə Øfenan iң jaqşь kombajnerdar delegatsiahь menən Maskavqa kittem. Pojezda barqanda min nul vaqьtqa teşnergə tьrьşьp bardьm. Yđ ьrьlьnьn da əle biltək seqьp joregən ber batrak bulqan minen beđđeң başqalarьna barьvьnьa ьşanьnьm kilmane. Sovxozdьң iң jaqşь kombajnerь bulqanьm esen Maskavqa barьvьma ьşanahьm kilmane. Urozajdь min ьqьl ьbьlap ta jaqşь jьjьnьm. Min 496 gektar urьp, 2126 həm eşlap aldьm. Bьnan tьş ale min 504 kilogram jaqьvьlqqa ekonomia jahaqanьm esen alasaqьm.

Bьna min Maskavqa barəm! Maskavqa barqas həmələr kyrergə telərəmde ьşka teşerev qьlьn xəter, aranьr berhen genə, onotmajьm, ul da bulhə, min hejokle julaşsьbьđ Stalindь kyrgem kilə ine.

Beđ narkombьđ iptəş Kalmanovic janьnda bulđьq. Bьnan huң beđgə 1-dekabrđa VKP(b) Ydək komitetьnda Sovettar Sojuzьnьң iң jaqşь kombajnerđarьnьң keңəşməhe bulasaqьn ajttьlar.

VKP(b) Ydək komitetьnьң keңəşmələr zalьna ingendə min barь tik: şulaj uq iptəş Stalindь kyra almam mikən ni, tip ujьlaj inem.

Beđ ultьrьşьp keңəşmənəң başlanьvьn kəleberđ. Qapьl aldьnda un, jaq işeknəң asьlьvьn həm unan xekymət aqzalarьnьn kilep sьqьvьn kyrđek. Iң aldь Stalin, Voroşilof həm Molotof iptəştar kilalar. Iosif Vissarionovictь kyrəgəs tə beđđe nindəjđer dur şatlьq sьrmap aldь. Irken zal keslə tavьş həm alqьştar menən tuldь. Kombajnerdar ajьq əste natьp, qul sabalar, hejokle julnaşsьlarьn, xalьqtarđьn dusьn təbriklajdar ine.

Keңəşmələ berense başlap, Cernof hejlane, unan huң iң jaqşь kombajnerdar yđđərenen eş təzribəlare menən urtaqlaşa başlanьlar.

Keңəşmə aђaqьnda iptəş Cernof, iptəş Stalinqa hyđ birelev turahьnda bəlderde. Zal taqь alqьştar, keslə, „Ura" həm „jəşəhen beđđeң Stalin" tavьştarь menən tuldь.

Stalindьң hyđđaren dur iqtibar menən tьңlanьq. Min unьң hər ber hyđen xaterəmdə qaldьrьrqa tьrьştьm.

Keңəşmənən huң beđ xekymət aqzalarь menən bergə rəsemgə teşek. Iptəş Stalin da beđđeң menən bergə teşte. Rəsemgə teşep bətkəs ta beđ xekymət aqzalarь menən qul birep kyreşa başlanьq. Julnaşsьbьđ iptəş Stalin menən min đə kyreştem. Min də unьң qulьn qьstьm.

Maskav bylaklare menən bergə min başqala həm keңəşmə turahьnda bik kyp təəssorat alьp qajttьm. Julnaşsь iptəş Stalin menən osoraşьvđan alьnqan jalь həm onotolmaбlьq təəssorat alьp qajttьm.

Ejđə sovxozsьlarqa, ata-əsəlarəmə həm balanьm menən balalarьma hejlərdəj hyđđarem bik kyp. Bətahenə lə bətə kyrgəndarəmde hejlarmen. Eşemə lə min başlasaq toromаqmьn. Maskavda beđ aldaqь jьlda kombajn menən 600-700 gektar jer urьrqa vəqəđə birđek. Min yđ kombajnьmda taqь la jaqşьraq eşlargə, 600-700 gektar jerđe urьrqa əjrənermen həm başqa kombajnerđarđь la şuqa əjrətermen.

Qađanqol orloqsoloq sovxozь kombajnerь—

Saxipgəraj Imamajef.

TƏZRIBƏMDE IPTƏŞTƏREMƏ BIRERMEN

Ber jьl elek, Başqortostan sovettarьnьn qьvardь bulqan sjezdьnda min yđemdeң „Kommunar" kombajnьm menən 503 gektardьn urozajьn jьjьrqa hyđ birgəjnem. Min 532 gektar urьp, yđ vəqəđəmde artьrьp ytənem.

Min Maskavdaqь keңəşməgə barьrqa tura kiler tip ujlamaj inem əle. Uqa saqьrьv minen esen kətelmagən xəl buldь.

Min 14-se nojabrđa Øfelə, 1-dekabrđa—Maskavđa buldьm. Maskav nindəj ьқ ydgərgən! Min 1919 jьl Maskavđa 9 aj jьlqajьm, Maskavđa bulqan inem. Bьl arъvьnda šəhər qьlьntъ. Uramdar, jortlar tanьmaбlьq bulьp ydgərgəndar! Elekke, 1919 jьlqь Maskavdan ber nəmə lə qalmaqan.

Berense dekabr—beđđeң esen onotolmaб ken, beđ VKP(b) Ydək komitetьnьң ultьrьştar zalьnda bulđьq. Keңəşməgə iptəş Stalin kilde. Xalьqtьn hejokle julnaşsьhь, ilieң jetəksehe menən osoraşьvđa bulqan əl beđ şatlьqьn hejlap bətep bulmaj, unь xis itergə, əşşlap kiserergə genə memkin. Beđ Stalin iptəşte keslə alqьştar menən qarşь aldьq. Beđ ajaq əslə basqan kileş, yđenedđe jeңevdərgə ruxlandьrьvsьnь, ulsek eşlərgə karaklekte əjrətevsene, odaq qa-rap torđoq.

Unьң telmare beđđeң alьnьđqa jaңь burьstar qujđь. Həm min şunda uq „Kommunar" kombajnьnda 600 gektar urьrqa hyđ birđem. Həm ytajasakmen.

Lakin, eş bьrь minde genə tygel. Eş—beđđeң bətə kombajnerđarьbьđđьң da Stalin iptəş əjrətkənsə eşlaj belevebeđđə. Min jomoşaq əđerlekle həm kombajn texnikahь menən tanьşlьqы əđ bulqan kombajnerdarqa jərđəm itergə buldьm. Mineң inde bul eşta ber talaj təzribəm bar. Elekke mineң şturvalsьm, min kombajnerlьqqa əjrətkən Isrəbimef iptəş 607 gektar, minən əjrənsek Kornenko iptəş 355 gektar urdь. Min yđ əjrənsektərem menən qorurlanam həm taqь la kombajnerdar əđerləvgə hyđ biram.

Min 600 gektar urьp, birgən hyđemde jerenə jetkerev esen yđ eşemde qajtanan qoram. Min yđemə eş majdanьn, ulsek bulhьn la, itərək alarqa həm kolxoz idarahь, brigadirđar menən bergəlap, bьl majdandarda səsev sajьlьn jaqşьrtьv, bьl səbəp-đarđьn juqarь urozajь esen kereşasakmen.

Yđ jəklaməmde min—ytənem.

Şəbimordan Sьrtlanof

(Bьzdək MTS-hь kombajnerь).

YTƏŞEF, SЬRTLANЬF TAQЬ LA JAQŞЬRAQ EŞLƏRGƏ HYĐ BIRDELƏR

BYZDƏK, 14 (Telegraf aщьnan). Bəgen elekke Byzdək MTS nьң direktorь Zolotaref iptəşteң Maskavđan jeбargən telegrammahь aldьq. Ul staxanofsь—iң jaqşь kombajner YTƏŞEF XƏSƏN, SЬRTLANЬF ŞAJMARĐAN iptəştarđe jogarь nagrad—orden alьvđarь menən qotlaj.

Kolxozsь-udarniklarđьң rajon sjotь Ytəşef, Sьrtlanof iptəştərdeң javap hyđ ləren tьңlanь. Ular yđ jakьmalaren ytəv esen, jaqşь jeңevdar esen taqь la naqьraq kereşasaktarenə partiahь həm unьң julnaşsьhь STALIN iptəşte ьşandьralar. Keslə alqьştar astьnda sjot rajon aldьna qujьlqan jəklamalarđe həm həjfat jaqtьnan jaqşь itep ytəv burьsь n yđenə ala. Sjot Ølkə komitetqa, Başqortostan xekymatena həm beđđeң partiahьң hejokle julnaşsьhь STALIN iptəşkə jalqьnlь səlam jeбardь.

SJOT PREZIDIUMЬ

7.8 MILLIARD BOT IGEN ALЬV ESƏN

JULBAŞSЬNЬҢ TELMƏRE BƏJƏK KYTƏRELEŞ TЬVĐЬRĐЬ

Dyrtəjle, 15. (BaşTASS). Stalin iptəşteң aldьnqь kombajner həm kombajnerkalar keңəşmahendə hejlagən telmarən əjrənevđar kolxozdarđa proizvodstvo aktivlьqьn kөsəjtte. „Signal" kolxozь 10 ken esenda remont həm orloq tađarlьv eşləren tamamlanь. Babvdarqa 1500 jak tireѓ sьqarьlьp, 550 sentner kel jьjnaldь. Kolxozsьlarđьң 75 procentь agrotexnik uqьvdarqa sьqьrьldь.

Kolxozsьlar normalarđь ike tapqьr arttьrьp ytəjđar. Jəj kene menən kolxoz bajlaqan Nuretdinьvanьң zvenohь 35 sentner urьna 76 sentner orloq tadarttь.

„Maskav" kolxozь aqzalarь kilahe jьlda ber gektardan kəmendə 15 sentner urozaj alьrqa jəklamə aldьlar. Jəşelsəselek brigadahьnda ytkən jьl gektardan 110 sentner urozaj alqan udarnitsa Qəlimxanova həm Qəlimjanьvalar kilahe jьlda hər gektardan 200 sentner urozaj alьrqa hyđ birđelər.

Iptəş Stalindьң telmaren əjrənev ajqanь, „VIL", „Ural" həm başqa kolxozdarđa jađqь səsevgə əđerlek kesəjde.

***

Rajevka sovxozь, 15. (BaşTASS). Julbaşsьnьң telmarenə javapqa sovxozdьң „Voroşilof" nyleksəhe eşselare traktor həm avьl xuzalьqь maşinalarьn remonttь bildelengən vaqьttan aj jarьm elek tamamlarqa jəklamə alьp, qalqan nyleksəlarđe jarьşqa saqьralar.

13-dekabrđa sovxoz davmalendə kombajnerdarđьң keңəşmələre ykerelep, unda Maskavda keңəşmələ qatnaşqan Başqortostan kombajnerđarьnьң məreəqəte əjrənelde.

Aldьnqь kombajnerdarđan Poşkof, Lifanof həm Golovanollar qьş kenə kombajndarđь ьqlap əjrənep, kilahe sezonda 400 gektar igen urьp jьjьrqa jəklamə aldьlar.

Keңəşmə huңьnda kombajnerdarqa texnika kitaptarь birelde.

MINEҢ UCASKAMDA JUĞARЬ UROZAJ BULЬR

Bьl jarap qajtьv mineң esen ajьrьvsa əhəmietle buldь. Ildeң iң jaqşь kombajnerđarь keңəşmahendə bulьv, ilđeң jetəkselərə aldьnda, bəjek Stalin aldьnda sьqьp hejlav, mineң esen ul xiəl da ita almaбlьq dur bəxet.

Min yđemdeң nasar eşlamavemde belə inem. Min yđemdeң „Stalinets" kombajnьnda 567 gektar urđьm. Min yđemdeң bьl eşemdeң Başqortostan daqь bətə sovxozdar arahьnda iң dur eş ikənen belə inem.

Kombajnerdarđь Maskavqa keңəşməgə jebarerqa ujđalaqan vaqьt a tađmalь min juq inem. Min bьnьң esen yđemdeң ьқьsьm qajeple tьranen aqla' inem. Şundaj qьjьn... Kulьt atajьm mineң jolьmdь kaıla tane.

Mine Maskavqa saqьrьvьtarь, VKP(b) Ydək komitetьnьң avьl xuzalьqь bylege medire ip. Jakovlef saqьrьvь turahьndaqь xəbərđe iştkas, minda tьvqan sikhed şatlьq xisen jađьp bətərerlek tygel.

Bьşanam da həm bьşanьpta bətep bulmaj! Mineң turala... Tel' barь Maskavđa ьsьndan da belalaьmь, xeđmətemde ььapka alьp, narьqlaqandarьmь həm Maskavqa saqьrьlar?

Min yđemə bulqan bьl sikhed tьş hidjer menasabattan qavşap qaldьm.

Min 26-sь nojabrđa Maskavqa kildem. Bьnda 1-se nojabrđan birle bulqan yđ kombajnerdarьбьđ menən şatlьqlь osoraşьlьq. Ular nila jerđəđə la bulqandar, Maskav turahьndaqь yđđərenen şatlьqtarьn mineң menən urtaqlaşьlar. Ular menən bergə min də Lenin movzalejьnda, metrola buldьm, teatr, sirk həm zooparkta qaranьm. Min ьlardan bətahen da berense qat kyrəm. Min da iptəştarem kevek hoqlandьm.

Lakin, iң dur ьhь iң vaq ьnьqlьqtarь menən mineң xaterəmdə bala qəmergə haqlanьrlьqь ul—VKP (b) Ydək komitetьnьң ultьrьştar zalьnda bulqan qəbul itev.

Kombajnerdar hejlanelər. Min də hejləməksa buldьm həm tribunaqa sьqьm. Min yđemdeң kul'ak ulь bulьvьmdь, yđemdeң eşem həm kilasakta nisek eşlajasaqem turahьnda ajttьm.

— Ulь stalь esen javap bir maj,—tine ip. Stalin.

Bьl hyđđar mineң esen—natahe la buldь, ular mine qanatlandьrđьlar. Minə şunda uq jeңel həm irken bulьp kitte, ajterhendə — mineң əbtemđən dur ber jekte alьp taşlanьlar.

Tьmək, min yđem esen yđem javap birəm... Ə, min yđem esen bьjьlqa qarьqandalь jaqşьraq eşlav menən javap bira alam. Min 1936 jьl „Stalinets" kombajnьn menən 25 ken esenda 700 gektar urьrqa vəqəđə birđem.

Həm Stalin iptəşteң „iaңьndaqь ike-es jьl esenda igen 7-8 milliard bot igen birergə" tigən kyrhətmahen ytəv julьnda bətə kesemde birergə vaqəđə ittem.

Bьl jəklaməne ytəv esen min eşemde nisek qujьrqa telej mi?

Mineң kombajnьm əđer inde. Min unь Maskavqa barqanqa tiklem yk remontlanьm, tik bərьv taqarmasьnьң podşipnigьn həm buşatьv şnigьnьң şesternahьn alьştьrahь qьna qaldь. Bьlar esen kyp vaqьt kitmaj. Ularđь min yđ skladьbьđđa bul maqanьqa kyra genə alьştьrasьm.

Min yđemə eş ucastkahьn jađđan, səsevđan elek yk eylep qujьr đarьn horajьm. Min bьl ucastkalarđa səsev, utav eştare nisek ytkəreleven kydətasakmen. Bьl ucastkalarđa bətə agrotexnika qaqiđalarenen dereb həm tulь ytəleşen tikşerasakmen. Şunьң menən min bьl ucastkalarđan jaqşь urozaj alьvьnь irəşasakmen.

Zagonkalarđь planlaştьrqanda min yđem də qatnaşasaqmьn, bьjьlqь jeleşbeđđektarđe ajьrьvsa tumkerđan ingən ьqьštarьvđarь ьbapka alasaqmьn, şularđь ьbapka almaqanlьqqa beđđə bik kyp ьnş torovdar buldь ul.

Zagonkalar urtahьnda maj danьsqtar planlaştьrьrqa, jet elek handa arealar buldьrьrqa karak.

Mineң esen qьş buşqa ytmaб, min maşinanь taqь la nьqьraq əjrənasakmen həm texnikaqa eja bulьvda başqa kombajnerdarqa jərđəm itergə tьrьşьrmьn. Min inde berense siraita kombajnerlarqa jərđəm itevde nьqlap qujđьm. Ular—kombajnda tavge jьl eşlavse Anenko həm ike sezon bujьnsa eşlavse, lakin ale texnikanь nasar ydləştervse Alexin iptəştar.

Şulaj itep min yđemdeң birgən jəklaməmde həm iptəş Stalin kyrhətmalaren ytajasakmen.

Al'bert Til'ea

(Qađanqol orloq sovxozьnьң kombajnerь).

MIN UNЬҢ AQЬLЬ TELMƏREN IŞETTEM

Min, elekke ykhed balь, qaranda bulьp Maskavda bulьv, iseme hər ber kolxozsь esen, hər ber kolxoz molajь esen jaqtь, şatlьqlь tormoş simvolьna əverelgən kerene—jaqьn tevqanьbьđ bəjək Stalindь kyrev bəxetenen eleşemə tejeve turahьnda ujlaj alə inemme.

Stalindь kyrev—bьl bik dur, mange onotolmaб ta'hir qaldьrđь. Bьl, mineң Maskavda ytkərgən kendərem esenda genə tygel, bəlki bətə jegerme alьь jəşlek qəmerəm esenda iң dur həm iң jaqşь şatlьqьm. Min unь kyrđem. Min unьn, igə-sigə bulmaqan Sojuzdьң bətə meleştarenda tormoştьң ьqa tiklem kyrelmagən tekla başka alьvьna kyra, beđđeң bəjək sotsialistik vatanьbьđđьң hər ber xeđmətsahe produktarđьң mullьqь menən fajđalana alasaq həm tejeş tulь qanlь, şatlьqlь, kul'turalь tormoş menən jəşərgə tejeş bulqanqa kyra, ilebeđgə kyp ikmak birak bulьv turahьnda jeңel, şundaj ьqlajьqlь həm şundaj aqьlь telmaren işettem.

Beđ, kombajnerdar, julnaşsьbьđ, ucitelebeđ həm dusьbьđđьң hyđđaren nindəj təran tojqo menən tьңlanьq, aldьbьđqa qujьlqan burьs—jaqьn jьldar ala ilđə igen jьjьvdь ikeləta arttьrьvđь xəl itevgə bətə kesebeđ-nelemeвeđ həm balalegebeđđe birergə nindəj ruxlьlьq həm dərt menən ant itek. Ə bit kombajnerdar bьl jəhəttən ber ni tiklem eşləj alalar. Əgər beđđeң „ьrьv karaptarь" tulь kes menən eşləhələr, nisə meң sentner ostəlmə urozaj alьrə alasaqtar ular! Urozajdь başqa maşinalar menən jьjьvqa qarьqanda kombajn menən jьjьqanda orloq juqaltьv bajtaq kamej, qul menən jьjьv turahьnda hejlap ta torahь juq inde.

Min bьldaqь jьlda 1200 gektar jerđe jьjьv jəklamahe aldьm. Mineң agregat ike „Stalinets" həm ber CTZ traktorьnan torasaq. Unь, min—kombajner, ike şturval'nsj həm traktorist xeđmətlanderasak. Øjgə qajtqas ta direksia aldьna mineң agregat esen keşelarđe xađer yk bylev məs'əlahen qujam. Ular menən əbtemə texnik uqьvdar ojoştororqa telajem.

Kombajndarьmdь min yđem remontlajasaqmьn. Min remontta brigadir bulьp eşlajasakmen. Urozaj jьjьv vaqьtьna yđ kombajndarьmdь qьna tygel, bəlki mineң brigadam remontlaj torqan bətə kombajndarđь la juqarь sьjatlь itep əđerlav burьsьn əbtemə alam. Keңəşmələ min yđ təzribamde başqa kombajnerdarqa birev jəklamahen aldьm. Min bьlaj eşlargə ujlajьm—xađer uqьp jatqan beđđeң jəş kombajnerdar əbtenən şefьlьq itergə buldьm. Qajtqas ta, min ular menən zanatiələr ojoştoram, unda yđemdeң bьl maşinala eşlap alqan praktik təzribamde ularqa əjrətam. Teoria jaqьnan ular jeterlek əđerlangən bulьrdar. Həm ularđьң hər qajhьnьң da iң əđ igəndə 400 gektar, jəqni bьjьl yđem urqan tiklem aşlьq jьjьvdarьna irəşasakmen.

Min yđ jəklaməmde ytəmmenmə. Administratsia tarafьnan tejeşle jərđəmdь alьm ytərmen tip ьşanam. Minə ni karak. Bətahenan elek nuqsalьv, tьv kiterev arqahьnda tuqtap torovđarđьң bulmavь həm ber ni tiklem zapas eleştar — şesterna həm başqalarđьң bulьvь karak. Min Sterletamaq sovxozьnьң kombajnerь Sitnikof menən jarьş doqovorь tedenem. Ul da mineke kevek yk agregatta eşlajasak. Respublikanьң bətə kombajnerdarьna la birev esen „Krasnaja Başkiria" aşa agregattь urozaj jьjьvqa əđerlek vaqьtьnda bulhьn, şulaj uq urozaj jьjьv vaqьtьnda la tarьlmə almaşьrqa qarar itek. Zagonkalar turahьnda da min yđem qajqьrtasaqmьn. Qajtьp jetev menən, şunda uq ucastokta kyrhətevđəren hoşa jasaqmьn. Bəlki unda qartonorqa karaster. Mişə, eđqan jьldaqьsa 25-30 gektarlьq dyrьsel itep tygel, bəlki udan həm artьq kiң tygel zagonkalar birevđəren talap itasakmen. Bьl bьramlьraq eşlargə memkin lek bulasak.

Beđđeң Qədьl başqala turahьndaqь ta'hirlənevemde urtaqlaşьrqa ujlajьm. Kyp qatlь əjdar, uramdarđьң kiң prospekttarь, qəşəip metro, bik dur park həm bul'vardar. Maskav ьsьn maqnahe menən sotsialistik qalaqa əjlanep bara. Bik keslə xərəkət, dur qala şav-şьvь, elektrik jaqtьhь—mьne tavđa aptьraşta qaldьrđь. Min bit Øfenən başqa ber genə dur qala kyrgənem juq ine.

Bətə kyrgəndarəmde hanap bətəve lə qьjьn—aeroport, Volga—Maskav kanalь tađeleşendə kyper, politexnik muzej, planetari, zoopark, revolutsia muzejь, hoqlanqьs spektakl'dar—„Bojeatar", „Aristokratlar", „Groza", sirk, leksialar... Qəmymən, Maskavda ytkərgən kendər minə şul tiklem kyp, jaңь həm mange onotolmaб nəmələr birđelər.

Həm alaita yđemə kyp kenə Maskav jaqlьqtarь—velosiped, jaqşь kostjum, itek, qьrq metrlap manufaktura, jaqşь kyldak, bel'jo, svitr, galuş aldьm. Ə ularđь alьrqa tulь memkinlek bar—barь tik ber urozaj jьjnavda qьna la min 1850 həm eşlap aldьm.

Davlakan orloqsoloq sovxozьnьң kombajnerь

Xəsəjen Kamaletdinef.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

TƏNJAQ QЬTAJDA JAPON AKTIVLЬQЬ KƏSƏJƏ

Tokio, 14. Simbun rengo agentsivohenən xəbərе ğojьnsa, Tənjaq Qьtaj'ağь japon vlastarьnьn kyplap tygel Fansizinda bulqan kaŋaşmahe Xebej həm Caxar provinsialarьnьn politik sovetь „Nankin xekymətenən ləklik bojondoroqhoz" bp iğəplərgə həm şunlьqtan „Tənjaq Qьtaj eştarenə qaqьlqan bəta hejləşevdərdə şul politik sovet menən genə alьp barьrqa" qarar birdə. Unan hun „kommunistik jeqondonon tarafьvьna qarşь berğəm front tedev" tuŋahьnda Qьtaj vlastarь menən hejləşevdər başlarqa qarar itelde.

Bejpin, 13. Nankin xekymətə San-Cee—juandь Xebej provinsiahь xekymətenəŋ predsedatele şulaj uq Xebej həm Caxar provinsialarь politik sovetьnьŋ predsedatele itep ildələne.

QЬTAJ STUDENTTARЬNЬŊ

JAPONIAQA QARŞЬ XƏRƏKƏTE

Bejpin, 13. Qoralь politsianьŋ dur otradtarь bəta universitettarь haqlajdar. Studenttar zabastovkahь davam itə. (Bejpinda bəlahe 19 universitet bulьp, ularda 13 meŋdən artьq studenttar uqьj). Studenttar bar jerdə yddərenen xərəkəttərenə jetəkselek itevse idarə organdarьn tedəgəndər. Kyp kenə delegatsialarqa keŋjaqьna kitergə həm neti Qьtajdan studenttarьna teŋjaqьndaqь vaqiqalar tuŋahьnda neldererge quşьlqan. Qьtajdaqь bəta uqьutsьlarьnьŋ agressorqa qoralь qarşьlьq kyrhəterga saqьrьvsь həm Japoniaqa qaraЬ Qьtaj vlastarьnьn politikahьn tənqitləyse meŋdarsa proklamatsialar jenarelgən.

Bejpin, 13. Pejpindaqь uqьv jortlarьna Japoniaqa qarşь xəkəkterdəqь kitaplardь tolov ьjelqan. Məqəsif rabotniklarьna uqьvsьlar arahьnda Japoniaqa həm Mancsou—Goqa qaraЬ dubьlq xeen tarьqьqa quşьlqan.

JAPONIAQA PROTEST MITINGTARЬ

[illegible]

XOR HƏM LAVAL' TƏQDIMDƏRE IQLAN ITELDE

[illegible]

MUSSOLINI JAVAP BIRERGƏ AŞЬQMAJ

Zeneva, 13. Italia—Abissinia konfliktьn xal itev julьnda Anglia menən Fransia tarafьnan eşləp sьqarьlqan təqdimdər ojqanь tьvqan xal ciekkesa gutalьq xalenda tora. Negusьnьŋ [illegible]

GITLERDƏN ANGLIA ILSEHE MENƏN HƏJLƏŞEVE

[illegible]

NURIMANDA MALSЬLЬQ

JЬLDЬŊ BERENSE JOMQJAQTARЬ

Nariman rajonь ьsьjel dəvlət mal yrsetev planьnьŋ qajhь bertarmaqtarьn artьrьp ylane. Məbəlan: dəvlət planь bujьnsa tovar fermalarьndaqь sьrlьq maldarьnьŋ hunь jьl aqaqьna 2423 ьsqa jetergə tejeş nulьp, ul 113 prot-entqa, susqa yrsetev [illegible] ... 210 baş susqa barь 50-60 baş susqa toŋorloq torlaqta jəşəjdər.

Bigerək lə fermala eşləvse kadrdarьn hajlap alьv həm ularbь daimi eşkə berketevgə iqtibar itelmaj. Fermala eşləvse kadrdar jьş almaşьnьp tora. [illegible]

BUXGALTER—KONTROLJOR ABZALЬF JAQŞЬ EŞLƏJ

Finans-bank rabotniktarь stаxanovsьlar xərəkətenə quşьlьp, yddərenəŋ ajlьq həm jьllьq otsettarьn srogьnan elek tapşьrьv esen kərəşələr. Bьna buxgalter—kontroljor ip. **Abzalьf** tikşerev balanstarьn har ajdьŋ 7 sislahenda tapşьrьrqa nulьb, [illegible]

EIKBAV AVЬL SOVETЬ JENDE

[illegible]

ƏSƏLƏR BALALARЬN UQЬTЬVSЬ TALAP ITƏLƏR

Allaqьvat avьl sovetь (Sterletamaq rajonь) „Qьzьl sarlaq" kolxozьndaqь qatьn-qьz jьşьlьşь [illegible] ... nen berense nəta Başqortostan ...

X. Məzəmətqulova

TIKŞEREV KOMISSIAHЬ EŞLƏMƏGƏN

Maqar rajonь Jaldaş avьl sovetьnda, sovet aqzalarь ham seksia jetəkselərenəŋ xisap birevdəre davam itə. [illegible]

PROFSOJUZDARЬŊ SƏNQƏT KƏSTƏREN QARAV

TALANTTARQA YĞERGƏ JARDAM ITELHEN

12-se dekabrda Əfe qala sovetь zalьnda dəvlət uçrezdenieləre rabotniktarь sojuzьnьŋ sənqət kəsenə qarav udьnildь. Kiske qala sovetьnьŋ dram tynərəge „Şkval" tigən 3 pərdələ əsərdə ujnanь. [illegible]

Valejeva

IŊ JAQŞЬ KƏTƏPXANA ƏSƏN KONKURS

BALALAR NƏMƏ TURAHЬNDA UQЬRQA JARATALAR

Əfe qala balalar kətəpxanahь konkursqa qatnaşьp, ydəsen əsen qajtqan [illegible]

Jьvapь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

BELDEREV

[illegible]

AQAS ƏĞERLƏVĞƏ DEKABR XƏL ITKES AJ

JUZURALLES SISTEMЬ NI ƏSƏN QOJROQTA HƏJRƏLƏ

Aqas əğerlav ojoşmalarь aldьnda ekmin', mojьar' ajьrьnda ytəlep obtmaqan planьn etkəp IV kvartal planьn [illegible]

UQЬTA BAŞLAMAQJANDAR DA

[illegible]

KINOQA 40 JЬL TULA

Dekabrdən huŋqь kendarendə Sovetlar Sojuzьnьŋ jəmaqətselege kinoь ujlap sьqarьvqa 40 jьl tuluvьn bildələjəsək. Başqortostanda la jyzdarsa sьqьş ojştьrьv esen ajrьm plan tөzeldə.

Plan bujьnsa ete səqəsеndələrdə sovet kinohьnьŋ uŋьşlьqtarь həm kinonь ujlap sьqarьvsь Lomonosov turahьnda dokladdar jьsarьlasaq. Başqortostanda kinofikatsialaştьrьv eşterenə kyrhətkən əsənə nulьp [illegible]

„Jaŋalif" kino—teatrь „t kerlekten kyrgəzmə ojoştorasaq. Bul kyrgəzmələ 40 jьl eşendə kino; kino apparaturahьnьŋ tyzelelşe; sovet kinohь, kino turahьnda əğəbijət həm kino jaqqьsь kuluasaq.

Qala kinolarьnda kinoьn berense jьldarьnda kyrhətelgən fil'mdar kyrhətelsək.

Dekabr' ajьnьn 30-da „Jaŋalif" kino teatrьnda kinoьn 40 jьllьqьna arnalqan tantanalь ultьrьş yğəsək.

BELDEREV

17-se dekabr'ğə, kis' səqət 7-lə Başgiz orgahendaqь Avtordar kabinetьnda, jazьvsь həm tənqitsələr qatnaşь menən bulqan, şaqirdar kaŋaşmahenəŋ huŋqь (ənense) ultьrьşь bula.

Bul huŋqь ultьrьşta şaqirdardan MƏSLIM MARAT, DAVЬT JULTЬJ, SƏJFI QUDAŞ, Başgizdьŋ matur əğəbiət sektorь mudire MƏVLETOVLOF, Məqarif Xalьq Komissarь ip. DƏVLƏTŞINdar sьqьş jasajasaqtar. Huŋьnan huŋ menən Başqortostan SJS pravlenieнь raisь urьnbasarь ip. IŞEMQULOF jьmьqasaq.

SJS PRAVLENIEHЬ.

SOTSIALISTIK zoot beta Sojuz Jurnalь ojşьrьŋ, əşə jьldьŋ 16-sь dekabrenda kiske səqət 8 lə Başgiz sovet jurtьnda (2-se qatta) dəyşьmə ojoştьrьv həm xalьq ruxьnaŋьh dəjəm jьjьlьşь jьjьlьp ytkarelə.

Kon tərtibe: Jurnaq ojoş... Başgiz... dokladьnьŋ jьjьv.

Sotsialistik zoot beta Sojuz jьrnalь jьjьlьşa ajьrьrь həm pratkaŋdar jьjьlьşqa kilerqə tejeştər.

2—2

„ZAGOTZERNO" [illegible] punktь (Frunze uramь, 94) [illegible] qala nomer [illegible] həm şəxsi kejelərə [illegible] tyləvhəd birelə.

3—5

KUL'TURA HARAJЬ

16 dekabr

TƏŞƏMLƏ URЬN

(Başqortsa)

17 dekabrdə

ALЬBTAQЬ

(Prem'era)

Kassa səqət 1-lən 10-qa təkle asьq bula.

Spektakl' 7 səqət 30 minutta başlana.

Əfe, „Oktjabr natiskahь" tipografiahь.
Zakaz № 2781
Başglavlit vəkile № 1250.

Уфимская
[illegible]-Массовая
[illegible]

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьŋ Başqortostan Ølkə həm Øfø qala komitettarь, Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 287
17 DEKABR
ŞIŞƏMBE
1935 JЬL

SSR SOJUZЬ XALЬQ KOMISSARDARЬ SOVETЬ HƏM VKP(в) YÐƏK KOMITETЬ QARARЬ

Tatarstan ASSR, Gruzia SSR, Xar'kof həm Orenburg ølkəlare ular əsən SSSR Sovnarkomь həm VKP(в) Yðək komitetь tarafьnan bildəlengən jьllьq igen tapşьrьw plandarьn tulьrьwðarь həm jaðqь saçьw əsən yððəren orloq menən tə'min itewðəre menən bəjləneştə, SSR Sojuzь Xalьq Komissarðarь sovetь həm VKP(в) Yðək Komitetь qarar itələr:

Juqarьla isemləngən respublika həm ølkələrðeŋ kolxozdarьna, kolxozsьlarьna həm xeðmət'sən jongьðaqtarьna yð igenðəre menən [illegible], orloqlata həm əsķən ikmək xalen(ə) kooperatsia ojoşmalarьna, şulaj uq qala həm awьl baðarðarьnda həm timer jul stantsalarьnda tolqarьlь kalьwðarьna roxsat birergə.

SSSR Xalьq Komissarðarь Sovetь predsedatele V. MOLOTOF.

VKP(в) nьŋ Yðək Komitetь sekretarь—I. STALIN.

TƏÐƏLƏŞTƏ OSHODLANDЬRЬV—1936-SЬ JЬLQЬ TƏÐƏV PROGRAMMAHЬNЬŊ XƏL ITKES BЬVЬNЬ

VKP(b) Yðək Komitetьnda iŋ ere təðələştərðeŋ jetəkselərenen həm staxanofsьlarьnьŋ kəŋəşməhendə iptəş V. I. MEZLAUK dokladь

Iptəştər! Berense həm ikense bişjьllьqtar esendə ʙeð ileðə nik dur təðələştə jajəp ... [illegible]

[illegible]

I. OЬJBATSЬLЬQ—TƏÐƏLƏŞTƏN BƏLƏHE.

[illegible]

Xar'kof traktor zavodь 15 aj elek, Gor'ki avtomobil zavodь 18 aj esendə, „Şarikopodşipnik" 14 aj esendə, Kuznetski metallurgia zavodь 20 aj esendə tədəp tamamlandьlar, şunьŋ menən bergə Kuznetski zavodьnьŋ ... [illegible]

[illegible]

Mikojan: bik aqsa turahьnda ajt.

Mezlauk: əgər beð 1936-sь jьldь təðəvselər ekonomit ... [illegible]

[illegible]

Bedgə təðələştərðeŋ qajtarьlьwьn həm ularðьŋ eksploatatsiaga tьderev sroktarьnьŋ ... [illegible]

[illegible]

Alenьsk menən də kartina şundaj uq.

1936-sь jьl təðələştə hьnьlьş jьlь bulьrqa tejeş. ... [illegible]

(Aðaqь bar).

IPTƏŞ ISƏNCURINDEŊ RAJON GAZETALARЬ REDAKTORÐARЬN QABUL ITEVE

6-dekabrdə VKP(b) ... [illegible]

[illegible]

(Baş TASS).

Staxanofsьlar 1936 jьldьŋ planьna təđətmələr inderələr

Başqortostan predpriatielәre S. ORDZONIKIDZE ismendəge stanoktar tedeləşə zavodь saqьrьvьna produksia eşləp sьqarьvđь arttьrьv, sьjfattь jaqşьrtьv menən javap birələr

MOTOR ZAVODbnan, predpriatie eş məjđarenen ham staxanofsьlardan ... Loginof I.A. ... 323 pr. qa tikləp jetkerep ytaj. (Panfilof fotoh)

50 MEŊ TONNA UFNbNA 74 MEŊ TONNA PRODUKSIA BIRƏBEƏ

Partianьŋ Başqortostan Ølkə Komitetь sekretarь ip. ISƏNCURINGƏ

BELORET. ... [illegible] ... 1935 jьlda ... 1936 jьlga ... [illegible]

Produksianьŋ sьjfatьn tьup ... [illegible] ... Staxanofsьlar qudqalьşьn artьsan jajep jeşarev nigeđendə zavodtьŋ, ə-tə kollektivьn produksia eşləp sьqarьvđь arttьrьv əsən əntəmə rezervlar əđerləvgə mobilizovajt itəsəđ.

Ølkə komitetьŋ konkret jetəkseleгendə ham Başqortostan xəkymate jarđamьnda yđeseđđeŋ jəklamələrevđđe ytavga həm arttьrьp ytavga ышанабыđ.

Beloret qoroş—sьsьŋ zavodь direktorь: CANbSbF.

Texnik direktor: MOISEJEF.

Partkom sekretarь: JAKOVLEF.

Zavkom predsedatele: KUZNETSOF.

MAKARON FABRIKAHb JbLLbQ PLANb VAQbTbNAN ELEK YTƏNE

STAXANOFSbLAR KILƏHE JbL PLANbNA YƏ TƏĐƏTMƏLƏREN INDERƏLƏR

[illegible]

... valʼsovşik **Savelʼjef, Maxmutьf, Joldaşbajef, Øxtəmьva, Saәdieva** iptəşlər buldьlar. Ular berense bulьp, Sovettar ilenen ataqlь xeđməl g rojь **Aleksej Staxanof** eş metodь menən eşləgəndə sotsialistik xeđmatteŋ juqarь kyrhəlkestəren birev məmkinlegen başqalarga praktik eş menən kyrhətep birđelər. Ular berense bulьp fabrikala bьlьq tikləm jaşəp kilgən ikee texnik normalarđь jemerep, ja... yđ təđətmələren inderđelər.

Fabrika 1936 jьldьŋ I kvartalьnda 1650 tonna produksia birergə tejeş. Ləkin bьnda la staxanofsьlar yđ təđətmələren inderep, uны 1800 tonna itep ytav jəklamahen aldьlar.

Bьl handar naqlь sikləngən handar tygel ələ. Fabrikanьŋ projekt kesen naqlap, qajtanan qarap sьqьv taqь la jaqь rezervlarđь asasaq.

N. SAFIN.

BYRƏ ... Øfə makaron fabrikahьnda ip. ... Øfə makaron fabrikahьnda planьn 212 protsentqa ytaj. (Kazanina fotohь)

VKP(b) Ølkə komitetь— ip. ISƏNCURINGƏ Sovnarkom—ip. BULAŞEFQA Gosplan—ip. DAVbTbFQA

„Başqortostan" ham „Krasnaja başkiria" gazetalar redaksialarьna

[illegible]

„**Proletarka**" ismendəge Øfə makaron fabrikahь kollektivь yđeneŋ berense jьl eksploatatsiahьnda, yđ kadrđarьn təvđьrьp proizvodstvo staxanofsьlarь menən eđnə eđ barьp, tyвəndəge uŋьşlarqa ireşte:

Fabrikanь eşkə quşьv davrendəge qьjьnlьqtarđь jeŋep, texnik oborudovanielarđь ham proizvodstvonьŋ texnik protsesьn yđləşterđe. Jьlьq 3970 ... telde, 10 aj esendə narod—zakazdarđь ytavđan 207 meŋ hum ekonomia birelde. Kollektiv, başьnda staxanofsьlar torqan xalьq dekabrʼ ajьnda plandan tьş 250 tonna makaron eşləmələre birev jəklamahen ala.

Fabrika direktorь—**Konvert**
Partorg—**Pelrof**
Fabkom predsedatele—**Salʼcenkova**

BRIGADA DEKABRʼ PLANbN

300 PROTSENTQA YTƏV ØSØN KØRƏŞƏ

Işembaj neft promьşlalarьnьŋ avtogarazьnda tokarʼ bulьp eşləvse iptəş Cuxof har smenala 80 dana bolt eşləp sьqarьrqa tejeş ine. Ul kənden-kəngə normahьn arttьrьp ytap kilə. 23-se nojabrđə ul smenaqa 60 dana, 24-se nojabrđə 100 hum 25-se nojabrđan birle har smenaqa 150-180 dana bolt eşləp kilə. Iptəş Cuxof məqa tikləm kenenə 9 hum 30 tin eş xaqь alьp kilhə, xəđer ul kenenə 40 hum 64 tingə tikləm eş xaqь ala. Iptəş Cuxof dekabrđə smenaqa 200 bolt eşləp sьqarьv jəklamahen aldь. Ul saqta unьŋ eş xaqь 45-48 humqa jetasək.

Tokarʼ iptəş Rassoxin xađamehьn 4-5 tapqьr arttьrьp ytaj. Kəndəlek eş xaqь 7 hum 84 tin urьnьna xəđer ul 41 hum 31 tin ala başlanь.

Balta ostahь Sobolef brigadahь oktәbr ajьnьŋ proizvodstvo planьn 280 protsentqa, nojabr ajь planьn 280 protsentqa tultьrđь. Xəđer brigada dekabr ajь zadaniehьn 300 protsentqa jetkerep ytav øsøn kørəşə.

Bъlar bətəhe lə Işembaj neft promьşlalarьnьŋ staxanofsьlarь. Ular ber genə minut ta vaqьttarьn buşqa uđđarmaj eşləv menən xeđmat ьramlьlьqьn iŋ juqarь baŧqьsqa kytərđelər.

Karimьf Xaj.

1936-JbLDA PLANDAN TbŞ 20 MEŊ KUBOMETR

PRODUKSIA BIREV ØSØN KØRƏŞERGƏ

(Øfə №1-3 aqas zavodьndaqь jək tejəvselər brigadahьnьŋ xatь)

Staxanofsьlar qudqalьşь kendeŋ ydək məsʼəlahenə əjlənde. Qьsqa vaqьt esendə beđđeŋ ileveđđə jeđđarsə ham meŋdarsə janь staxanofsьlar tьvđь, ulardьŋ hanь ydkəndən yđə bara. Beđ jək tejəvselər zavodta berense bulьp staxanofsьlar qudqalьşьna quşьldьq. Xeđmat le janьra ojoştorov, eş saqatteren tьqьđlav ham zvenolarđь xeđmat dissiplinahьn kytərev hedeməlahendə **oktәbrʼ planь 204 protsentqa ytəlde.**

Staxanofsьlar eş metodьn yđləşterev nojabrʼ ajьnda taqь la juqarь kyrhətkestər birđe. Məsələn, nojabrʼ ajьnda eş kendərenen hanь tulь bulmaha la (bajram h. b.) plan 210 protsentqa ytəlde. Staxanofsьlar qudqalьşьna tikləm transporttь bik jьş prostoj bula ine. Xəđer bьl prostojđar betenləjgə beterelde. Grafika bujьnsa qaralqan 4 saqat urьnьna, vagonda jək tejəvđe beđ 2,5 saqatkə tikləm qьθqarttьq. Eş xaqь ikelatə, ə qajhь ber zvenolarda eslatə arttь.

Ip. **Stalin** telmərеn øjrəngəndən huŋ zavod eşselərenen determ jьlьlaşьnda beđđeŋ jək tejəvselər brigadahь eşləp sьqarьvđь maksimumqa kytərev, jək tejəv planьn 300 protsentqa jetkerep ytav jəklamahen aldь.

Şunьŋ menən bergə staxanofsьlar qudqalьşь predpriatie jetəkselərə aldьna, jetəkselektə nigeđđən alьp qajtanan qorov kevek janь nurьstar quja. Eş urьnь qьna tygel, bəlki betə sexlar, agregattar staxanofsьlar qudqalьşьna qarata qajtanan ojoştorolorqa tejeş. Beđđeŋ şarttarđa vagondarđь vaqьtьnda birev, aqas materialь menən totqarhьđ təʼmin itev, sortlarqa ajьrev, tejəşensə ejəv, tejəlgən vagondarđь vaqьtьnda alьv kevek proizvodstvonьŋ kəndəlek nurьstarь—staxanofsьlarđьŋ normanь ikelatə kytərevđərə hunьnda betenləj janьsa qujьla. Staxanofsьlar qudqalьşьna totqarlьq itkən jetəşhedlektər jьl dam beterelərgə, eşləp sьqarьvđь maksimumqa kytərev şartь təʼmin itelergə tejeş.

Beđ aqas zavodьndaqь betə eşselərđe, juqarь namьь menən eşləvgə, zavod kolʼektivьnьŋ **VKP(b) nьŋ Başqortostan ølkə komitetьna ham Başqortostan xəkymətenə 1936 jьlda plandan tьş 20 meŋ kubometr produksia birergə**, tigən vəqəđəhen namьь menən ytav øsøn kørəşergə saqьrabьđ.

Brigadir: **Møftəjef Øjəmar.** Brigada aqzalarь: **Karimьf Ibrahim, Sakajef Mostafa, Øbdelqəllamьf Safar, Øbnəjdyllin Øxtəm, Sələjmanьf Usman, Başarьf, Novokşakof, Ajdaqolьf X., Zinnətyllin, Şestakof Serga, Şəhənətdinof, Ursmof, Vəliaxmətof.**

MINEŊ PROGRAMMA—KØNDƏLEK EŞ NORMAHbN HƏR VAQbTTA 440 PROTSENTQA YTƏV

Min, ajaq kejemenen iŋ kərəkle urьn—ykşəhen eşləjem. Xəđer min ultьrqan urьnda elek dyrt keşe eşləj ine. Eşləj torqas eşleŋ texnikahьna teşenə başlanьq, 4 keşe urьnьna ike keşe qa dьq. Ul vaqьtta udarnьj raveşta eşləgəndə 75 par urьnьna 110 pardan arttьrьp bulmaj ine. Şenki ilek qunьsьn yđeseđ taşьnьŋ, yksəgə quja torqan materialdь yđeseđ huvlaj ham majlaj torqajnьq. Şul vaq eştər artьnan jerev menən jattь smena vaqьt buşqa yta ine.

Staxanof—Smetanin iptəşlərđeŋ eş metodtarь turahьnda gazetalarđa uqьv menən ham algerak tə betə Sojuz staxanofsьlar kaŋaşmahьnda **Stalin** iptəşteŋ hejləgən telməren uqlap øjrənep, yđemdeŋ eş metodьmdь yđgərtev turahьnda uqlap ujlanьm. Ilek qunьsьn taşьrqa, yksəgə quja torqan materialdь nomerlap ham majlap torovqa administratsianan ber keşe horanem. Administratsia minen horavđь şunda uq təʼmin itte. Minə jarđamsьqa Marysa tigən qьđđь qujđь. Ul minə kərəkle materialdarđь vaqьtьnda təʼmin itep tora.

Administratsia şul şarttь minə tьvđьrьv menən eş ьramlьlьqь arttь. 4 keşe eşləj torqan urьnqa, min ber yđem qaldьm. Tevəge kendə oşondaj eş metodьna kysev menən 75 par urьnьna 330 par eşləp, eş normamdь 440 protsentqa ytanem. Bьl norma her kendə şulaj ytəla. Bьna eegen 4 saqat esendə 75 par urьnьna 200 par eşlənem.

Mineŋ eşləj torqan instrumenttar ьskь, sykeş, kiessa qađaq ham əalvozka. Bьnь ьtarđь urьnlь ham derek fajdalana belergə kərək. Eşteŋ betə sere lə şunda.

Bьqa tiklem mineŋ eş xaqьm 150 ham bulha, xəđer meŋ 350 400 humdan da kəm almajьm. Min xəđer kulʼturalь tora başlanьm. Har vaqьtta kino-teatrqa baram. Əđəbi kitaptar uqьjьm.

Min komsomolets, doprizьvnik, xəđer xərbi belemdərđe øjrənə başlanьm.

Xəđer fabrikala **Grigorejef, Musin, Sidrova, Nikolajef Nikitin, Xəmitьf** ham **Kuznetsof** ta yđđərenen normaларьn ikelatə arttьrьp ytajđar.

Min kəndəlek eş normamdь har vaqьtta 440 protsentqa ytajasakmen ham unqa tulь məmkinlegem bar.

Bьŋ mineŋ 1936 jьlqь programmam oşo.

Voroşilof ismendəge ajaq kejeme fabrikahь staxanofsьhь LOSKUTOF VASILI.

Øfə ajaq kejemdəre fabrikahь staxanofsьhь QƏBƏLQƏREJEF

(Kazanina fotohь)

Beđđeŋ programma

200 MEŊ PAR AJAQ KEJEME

Voroşilof ismendəge Øfə davlat ajaq kejemdəre fabrikahь bulqan oborudovanielarđь ham eşləp sьqarьvđьŋ janь rezervtarьn ibarkə alqandan huŋ ydeneŋ jьllьq eşləp sьqarьv həsen 150 meŋ par itep bildələne. Kontrolʼ handar bujьnsa 1936 jьl esen eşləp sьqarьv programmahь 200 meŋ par itep bildələngəgənə ham şunьŋ menən bergə obьjatnaj oborudovanielar esen kapital halьv (100 meŋ humqa jaqьn), eşselər hanьn 35 keşegə jəki 18 protsentqa arttьrьv kyđ aldьnda totolqajь.

Staxanofsьlar qudqalьşьn jajep jeparev hedeməlahendə tьvqan kyrhətkestər nigeđendə, fabrika tyвəndəge jəklamələrđe ala:

1. Eşləp sьqarьv programmahьnьn ykeve menən oborudovanielarđь kesəjtev esen faqat 27 meŋ hum kapital halьv menən 1936 jьl esen ydək tarafьnan bildələngən 200 meŋ par eşləp sьqarьv programmahьn ytarqa.
2. Xeđmatteŋ janь sotsialistik metodtarьn qullanьv menən eşləp sьqarьvđь 1935 jьlqa qaraqanda 30 protsentqa, 1934 jьlqa qaraqanda 73 protsentqa kytərergə.
3. Produksia sьjfatьn jaqşьrtьrqa, ydək tarafьnan bildələngən berense sort koefetsentьn 98,75 protsentqa jetkerergə.
4. Ølkə ham eşkə krojdar bujьnsa majdanьn fajdalanьvđь qilem nigeđləngən sikkə tikləm, maksimalʼ fajdalanьrqa ham jarđamsь materialdarđь ekonomit itevgə maksimum iqtibar bulderergə.
5. Fabrikala texnikaqa ejə bulьvđь iŋ juqarь baŧqьsqa kytərergə ham kadrđarđьŋ texnik ad belemlelektəren beterergə.
6. Maşinalarđь tulь yđləşterevgə ham ulardь tulь nagruzka menən eşlətevgə ireşergə.
7. Agregattarđьŋ beramek bulьvđarьn ham zapas eşselerđeŋ bulmavьn ibarkə alьp, tule saqaptar menən fabrikanan kitep torqan eşselərđe tiđ ham his ber zararhьđ alьnmaslьq əsən ulardьŋ kybeheн ike kvalifikatsia birergə.

Fabrika direktorь: Seleversof.

VKP(b) Ølkə komitetь— iptəş Isəncuringə Başsovnarkom—iptəş Bulaşefqa Başnarkomfin—iptəş Xisamətdinьfqa

Beđđeŋ bolʼşevistik jetəkse legebeđ arqahьnda Baltas rajonь jьllьq maja tuplav planьn arыgьnan alda, 15-dekabrga 103 protsentqa ytanь. Şul kən esendə rajon 111 protsentqa ytəlde. Xəđer betə nedajomkalarđь baterav esen kørəşəbeđ.

Ixsanof, Fajzullin, Əjypof

Şişmə rajonь, Qara Jaqup avьl sovetь „**Qьđьl bajraq**" kolxozьnda doxod bylev aldь kaŋaşmahь ykarelde. Kaŋaşmə kolxozdьŋ namььь brigadirь **Øjəndərxanьf** iptəşten esen maqtanь. Senki ul başqa brigadalarqa qaraqan saqta, doxod alьvđь ikelatə arttьrđь. Şunьŋ esen Øjəndərxanьf iptəşkə 15 protsent øθtəmə eş kene birelde.

Aldьnqь brigadir Øjəndərxanьf iptəş kilehe jьl har ber gektardan 15 sentner igen alьv esen praktik saralar ykara başlanь. Unьŋ brigadahь arььvqa tireš tygev, qar totav eşlərenə taşlandь.

Ş. MURZAJbF.

STAXANOFSbLAR QUĐQA

JERLE PROMbIŞLENNOST PREDPRIATIELƏRE BUJbNSA 1935 JbL PLANbN ARTTbRbP YTƏRGƏ

Tyвəngə Trojski boθtav fabrikahь 24 nojabrga ydeneŋ jьllьq programmahьn 104 protsentqa ytap, plan bujьnsa bildələngən 95 protsent urьnьna 97 protsent I nse sort boθtav birđe. Əgər fabrika elekke jьldarđa taron edəklektə bulha, bьjьl plandan tьş 650 meŋ hum fajda birđe. Esta Staxanof metodьn kiŋ qullanьv arqahьnda fabrika 1935 jьlda jerle promьşlennostьŋ aldьnqь predpriatielarь raфьna [illegible] ... batenga məmkin ine, ləkin juqarьla əjtelgəndər Tyвən Trojski boθtav fabrikahьnьŋ janь metodtar menən eşləj başlavьn aşьq kyrhətələr. Oşonoŋ esen də RSFSR jerle promьşlennost xalьq komissarь ip. **Uxanof** prikazьnda bьlaj tejelə:

„Tyвəngə Trojski boθtav fabrikahь bildələngən 95 protsent urьnьna 97 protsent berense sort boθtav birep, 25 nojabrga jьllьq programma... [illegible]

... kala betə nama la eşlənməgən ələ, betə eşselər də janь eş metodtarь menən solqap alьnmaqandar. Beđ fabrika jetəkselegeneŋ bьl jetəşhedlektərđe ibarkə alьp fabrikanьn eşen taqь la juqarь baŧqьsqa kytərevenə ышанабыđ.

Øfə ajaq kejemdəre fabrikahь 6-se dekabrga jьllьq planьn ytap, 11 aj esendə eşləp sьqarьvđь 34 jьlqa qaraqanda 38,3 protsentqa kytərđe. Pro... [illegible]

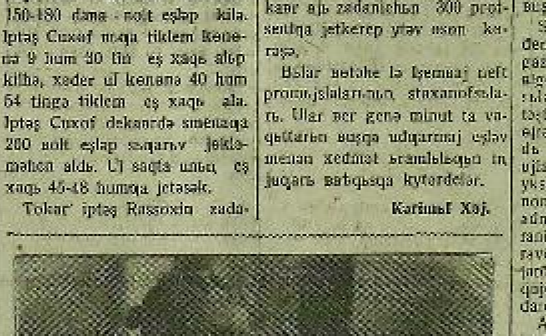

Øfə ajaq kejemdəre fabrikahь staxanofsьhь LOSKUTOF VASILI eş vaqьtьnda (Kazanina fotohь)

ip. **Uxanof** ... [illegible]

LbŞbN KIŊ JƏJELDERERGƏ

korla bulьp tora. Xatta 11 ajlьq plandarьn ytəgən predpriatielar arahьnda la sьjfat ham finans jaqьnan kyp kenə jetəşhedlektər bar. Məsələn, Krasno Usol usjala zavodь produksianьŋ ydeŋə teşev xaqьn kəmetev esen kərəşte nasar ojoştorovь arqahьnda 9 aj esendə 267 meŋ hum, tedeleş materialdarь trestь predpriatielare 438 meŋ hum ham 8-se mart tegev fabrikahь ber nisə unar meŋ humdar juqaltьlar. Əgər də 9 aj esendə 8 predpriatie produksianьŋ ydeŋə teşev xaqьn kəmetev menən ber millon 318 meŋ hum ekonomia [illegible] ... təkselek itergə, xeđmatte derьs ojoştorqa qьna kərək. Başqortostan jerle promьşlennostь his şikhьđ ekonomia birə ala ham ytkən jьlqa qaraqanda la jaqşьraq kyrhətkestər birev esen məmkinlege bar. Ləkin bьl məmkinlektərđən fajdalanьv ojoştorolmaqan ələ. Bьnьn esen VKP(b) Ølkə komitetьnьŋ ham xəkymətteŋ, narkomattьŋ ber nisə tapqьr aldan əjtep qujevьn aŋlamaьsa, predpriatie jetəkselere genə qalьple. Bьl javaplьlьqqa sik qujьlьrqa tejeş. RSFSR jerle promьşlennost xalьq komissarь ip. Uxanof... [illegible]

... batkestər bira aldьlar. Ləkin başqa predpriatielar nik jьllь bik nasar eşləjđər ələ. Bьl məsʼələ menən beđ jaqьndan torop qьđьqhьnьrqa ham dekabr ajьnda his hyđhьđ hьnьlьş buldьrьrqa teje beđ.

1936 jьldьŋ 15-se qьnvarьnda Maskavda jerle promьşlennost xalьq komissariatьnda Başqortostan jerle promьşlennost predpriatielərenen ham rajon başqarma komitettarь qaramьqьndaqь predpriatielərđeŋ kustar arteldərenen 35 jьlqь eştəre ham 1936 jьlqь nurьsьrь turahьnda otsottarь bulasaq.

[illegible]

Gl. [illegible]

PARTIA TORMOŞO

ǪЬRMЬĞQALЬLA KUL'TURA EŞTƏRE OJOŞTOROLMAQAN

Ǫьrmьğqalь rajonь ydenen ekonomikahь ham dəvlat aldьndaqь burьstarьn ytəvdə aldьnqь rajonlardьŋ berehe bulьp xisaplanь. Bьjьlda kyp kolxozdar urtasa gektardan 14-15 sentner igen aldьlar.

Lakin kolxozsьlardьŋ dur urožaj alьvdarь, mul tormoşqa ajaq basьvdarь qьna jetmaj, ular kul'turalь la bulьrqa tejeştar. Ə, bьna bьl jaqtan rajon bik artta tora. Rajonda negəngə kendə menən ar aq keşe uqьj-jada belmajdar. Klub, qital'na, qьdьl mejeş, ketepxanalardьŋ hanь bik az. Rajonda bьlьj 3 ketepxana, dьtdьq klub bar. Kino, teatrdarьn bьnda rajon ydagenda la bik hirak kyrahəŋ. Məktəptər bajtaq qьna bulalar da, bьtə uqьv jəşendəge balalarьn la esenə alьp betermagəndar.

Səbəp nəmələ hun?

Tөp səbəp—rajondaqь partia ojoşmalarьnьŋ bьl eşkə jeterlek iqtьbar birmavdarenda. Ydqan jьldarda uqьj-jada belməgəndardə uqьtьv eşe menən partianьŋ ber genə tavgе ojoşmahь la şəqollanmaqan—tьhak şaja bulmaj. Bьjьl da kyp avьldarda na latinsьla beterev məktəpləreniŋ kəresinhed ultьrьv lakti-rь bar. Bьna, dьtlalagan kommunist, komsomoletsь Bişto-ka avьlь. Bьnda 3 məsetten berehe lə kul'tura jortьna birelməgən. Avьlda klub ta, qital'na la, ketepxana la juq, uqьj-jada belməvsəlarde uqьtьrqa jofi la taba almajdar. Ə, hun bьndaqь aktivtar məsettərde kul'tura jortona ajlanderev, avьlda ketepxana asьv turahьnda əderlek alьp baralarmь. Juq. Partia jьjьleştarьnda zarlanьp qьna ytalar. Xatta kolxoz predsedatele kommunist Ǵjabbasьf, uqьj-jada belməvde beterərgə „vaq" məs'ələ itep qarьj. Bulaj uq ul dur avьldardьŋ berehe bulqan Saraj avьlьn alьrqa memkin. Bьl avьlda tulь bulmaqan urta məktəp bar. Kul'tura eştaren alьp barьv esen ajьrьm keşe—kommunist Salixof jarlə kurstarda uqьtьlьp qajtarьlqan. Kes bar. Kolxozsьlar bьjьl xedmət kenenə 9 kilogram igen alqandar. Xalьq totalar. Lakin jortlarь nьsьraq; gazeta, zurnaldar az aldьralar. Jəştarga kynel asa torqan urьn bulmaqanlьqtan ular „avlaq ojdar"qa jьjьlьp əkiet hojlap ytkərəlar. Ə komsomoldardьŋ kul'turalь kotaloş esen kərəşevdare kyrenmaj.

Nikolajevka dur əvəs avьlь. Bьnda „Pravda" isemendə dur kolxoz ham tulь bulmaqan urta məktəp bar. Ul məktəptə juqarь beemle uqьtьvsьlar da uqьtalar. Lakin bьnda la klub tyge', qьdьl mejeş ta juq. 11-se dekabrda genə əle kysmə kino kilep, qujьr urьn-[illegible], kire ajlanьp ikense avьlqa kitte. Bьl avьlda 6 kommunist, 15 kə jaqьn komsomol bar. Kul'tura kotte lə kyp. Ə ular klub asьv turahьnda qajqьrtmajdar, initsiativa kyrhatmajdar.

Pokrovka avьlьndaqь „Zara" kolxozьnьn predsedatele Şamseldinova iptaş parti-lь bulha la, kolxozsьlarьn kul'turalь ыtev turahьnda ujlamaj, kolxozsьlar kisen pravlenieqa kilalar da, tөngə saqat 2-gə tiklem əkiət həjlaşep, qajhь beravdar şunda joqlap qalalar. Bьna bьndaj faktьlar Ǫьrmьğqalь rajonьnda bik kyplar.

Bьlar iŋ təvlə partia ojoşmalarьnьŋ kul'tura eşenə jenajətle qaraşlarьn kyrhatalar, şul uq vaqьtta rajon məqarif bylegenen də eşlam-genlegen asalar.

Rajon məqarif bylegə instruktorь komsomol Dəvlatbajьfqa:

— Niŋə uqьj-jada belməvselekte beterev eşe menən şəqellənmajhьqьd,—tigas ul: „18 jьl bujьna beterə almaqan uqьj-jada belməvselekte bəgen belerep bulmaj inde" ti.

Hiz jəşerəhe juq Partianьŋ rajon komitetь ham rajon başqarma komitetь bьqa tiklem kul'tura eşenə jeterlek əhəmiət birmaqandar. Hunqь vaqьtta rajkom bьl məs'ələ menən jeldi şəqellənə başlanь. Lakin MTS partkomь sekretarь Qasьjmьf, „Kommunar" kolxozь predsedatele Ǵjabbasof, „Yrnak" kolxozь predsedatele Suraqulof, rajkomdьŋ birgən ustanovkahьn, kul'tura eşeneŋ əhəmiətən ale bulha aŋlap jetkermagandar.

Kommunist, komsomoldar kul'tura eştarenen başьnda jerergə, kul'tura məs'ələhe partianьŋ hər ber ojoşmalьnьŋ eş planьna indereləgə tejeş. Hər ber kolxozda kul'turnik bulьrqa, politprosvet eştaren planlaştьrqanda, partialь ham partiahьd aktiv kul'tura məs'ələhen kendəlek eşkə bajlap alьp barqanda, kul'tura tedeleşenə ajaq salьvsь şiš elementtarqa qarşь ajavhьd kərəş alьp barqanda qьna, avьlda kul'tura sasək atasaq.

Bьl məhim eştə rajkom qьrqьv sara kyrergə tejeş.

S. Musin

BELDEREV

VKP(b) YK ergahendəge partia kontrole komisiahьnьn Başqortostan partkollegiahь tyrendə aəndəre kyrhatelgən iptaştardьŋ ajьr da ular Ufa-la [illegible] zamahe saqьlanda Partkollegiaqa (Ufa, Oktjabr revolytsiahь pr. № 1, komnata № 11) kilep yddarenen adrestaren belderevde heraj:

1. Serdjanof Ivan Fedorovic.
2. Ubmanjaf Rafxan
3. Şekof Ivan Maksimovic
4. Şajmordanof Pavel
5. Sadretdinof Zia
6. Masjajef Imam
7. Nikiş[illegible] Dmitrij
8. Kuvandin Jelin Drollove
9. Şadrin Nikit Ivanovic.

Oşo kyrhatelgən iptaştardьŋ torov urьndarьn belgən keşelerdan həm ojoşmalardan Partkollegiaqa xəbar itevdare horala.

KPK nьŋ Başqortostan Partkollegiahьnьŋ predsedatel jardamsьhь: **Ǵjatif**

Dyrtejle rajonь Maskavda avьldaqь staxanofsь traktoristarьnьŋ kenəşmahena jeərev əsən kandidat itep ydenen aldьnqь 6 traktoristьn ildalane. HYRƏTTƏ: Dyrtejle traktoristar delegatsьhь kuldan uŋqa taqan FATTXЬF traktoristar brigadahь brigadirь, traktoristka ŞIRAZITDINOVA, QƏHƏRMƏNOVA, brigadir KAŞAPOF, traktorist MANKIEP ham mototilka maşinistь ŞOJXATTAROF iptaştar.

JAQЬN JЬLDARDA 7-8 MILLIARD BOT IGEN ALЬROJA

JULBAŞSЬNЬŊ TELMƏRE DUR KYTƏRELEŞ TЬVDЬRDЬ

PROGRAM TELMƏR TORMOŞQA AŞЬRЬLA

Janavьl. (p. Stalindan alьnan) [illegible] telmare Janavьl kolxozsьlarь arahьnda igen unьşьn kytarev esen [illegible] „Mars", „Jaŋь nylak", „Tan" kolxozdarьnda 1936 jьlda igen urožajьn 50 prosentqa kytarergə qarar aldьlar. [illegible]

[illegible]

M. ƏXMƏT.

Sterlitamaq, 16 (BaşTASS). Kommunar Siltsikof [illegible] „Znak poçota" ordenь menan bylekləndelər. [illegible] hun:

Sojuz xøkymetenen nagrada mine nik şatlandьrdь. Elek min kerəvəs[illegible] nylak alasaqьm turahьnda ujlaj almaj da inem. Min sljotьm, 1200 gektar igen urьp jьjьv, jaqşь kombajnerdar kadrdarьn əderlav turahьnda alqan jeklamalaremde his şiked ytəjasakmen. Şunьn menan bergə ydem də uqьjasaqmьn, tine.

JUQARЬ UROŽAJ ƏSƏN KƏRƏŞ JƏJELDERELƏ

Jazьkova, (BaşTASS). Stalin iptaştьŋ telmaren ejrangandan hun, kolxozdar juqarь urožaj esen [illegible]

[illegible]

GEKTARDAN—20 SENTNER!

Manovez. (BaşTASS). „Krasnьj oktjabr" kolxozьnьŋ Ivascenko brigadahь [illegible] 20 sentner urožaj [illegible]

HƏR GEKTARDAN 100 BOT!

Jarkoj. (BaşTASS). [illegible]

Janavьl, 15. (BaşTASS). [illegible]

Feker alьşьvda 50 gə jaqьn delegat qatnaşьp, ular natane yd təzribalare menan urtaqlaştьlar ham Staxanof, Maria Demçenkonьŋ eş metodtarьn qullanьp, kilahe jьlda juqarь urožaj alьv əsən kəreşergə hyd birdelər.

[illegible] ner urožaj alьndь. Kilahe jьlqa kolxoz 70 gektarqa jarovajlaştьrьlqan igen səserga bildəlane.

Kolxoz predsedatele komsomolets **Şərif Ǵəlejef** iptaş kolxozsь udarniklarьnьn rajon sljotьnda doklad menan sьqasaq.

KOLXOZ—LABORATORIALARЬNDA

BED NƏMƏ ƏЬTƏNDƏ EŞLƏJBED?

Dyrtəjlə rajonь „Lenin" kolxozьnьŋ laboratoria jorto 1935 jьldьŋ başlarьnda ыbьa nьqlap eşkə başlavqa qarьmaqtan, kyp kenə ejləşevdərgə ireşle. Ul ydeneŋ eşen kadrdar əderləvdən başlap, jadqa tikleni baqsasьlьq, qьrsьlьq, maşinalarda eşləvse-lər həm avьl xuзalьqьnьŋ kyp tarmaqtarьn esenə alqan dөjөm kurs ytkərde. Bьl kurstarda uqьp sьqьvsьlardan 5 keşe jajge eş vaqьtьn ZOT ... xoзol bylgən vaqьtta kolxoz idarahь tarafьnan kyp terlə namalar menan byləkləndelər. Xaderge kəndə kolxoz davmalenda texnikanь ejrənev tyŋərəgendə 25 aqza bar.

1935 jьl laboratoria jorto 4 terlə kul'turaqa hьnav ytkərde. Bьnьn birgən hedəmtahe bujьnsa jarovajlaştьrьp səselgən hər ner gektardan bojdaj—13,0, holo 14,19 həm tarь—19,14 sentner urožaj birde.

Fosforit menən aşlanьp səselgən jerdəŋ hər gektarьnan bojdaj—12,16, holo—12,66, tarь 11,17 həm kinder 3 sentner urožaj alьndь. Bik irtə səselgən jerdən: bojdaj—12,97 ham holo 10,99 sentner. Qul menən səselgən hər ber gektar jerdən: bojdaj—11, holo—730, tarь—3,37 həm kinder—2,07 sentner urožaj birdelər.

Jerde ıьrmatqan vaqьtta bojdaj səsə torqan jer drapac menən 2 qat, tьrma menən 3 qat, holo majdanь drapac menən, 1, tьrma menən 3, tarь majdanь drapac şulaj uq tьrma menən 2 şar qat, kinder 3 ar qat tьrmatьldь.

Ytkarelgən dyrt terlə hьnavdar arahьnan jarovajlaştьrьp səsev ydeneŋ kyp ətlən nulqanlьqьn kyrhatie. Bьl majdandaqь igendar irtə elgerev ehtena, juqarь urožaj da birdelər. Aldaqь jьl kolxozda bьl sьranь kiŋərak ytkərərgə karak. Kad 5 gektar majdanqa arьş səsep qaldьrdьq. Berense gektarqa 101 jək, ikense gektarqa—75 esense həna—50, dyrtense həna 25 jək tirəs tygelde, ə bişense gektardь narь 4 jək fosforit menən aşlap səstek.

Bed xəder kolxozda qar totov eştəren ojoştorabьd. Şulaj uq, jajge təzribalarga jəm jaq jahalь ham agrotexnika uqьvdarь alьp barьla.

Laboratoria mədire—**ZAKIRJANЬF.**

DYRTƏJLƏ MTS ь TRAKTORƏAR REMONTLAYDЬ TAMAMLANЬ

Staxanofsьlar xərəkəte hunьnda asьlqan dur xedmət brnmlьlqь rezervtarь Dyrtejle MTS na traktordar parken remontlav planьn xəkymət kyrhatkan srakqьn 2,5 ajqa alda, ыbьtьrqьqa qaraqanda 25 ken elek sьfat jaqьnan jaqşь itep tamamlav mamkinlegen birde. Bətahe 34 traktor remontlanьp, şular esenan 15 traktorqa kapital, 19 traktorqa urtasa remontlav ytkareldelər.

Şul uq srok esenda səskestar 100 prosentqa, haвandar 50 protsentqa ham 5 kombajn remontlandь.

Traktordarьn remontlavda bigerək tə traktorist **Qəhərmanьf, Xəmidullin,** brigadirdardan **Fatixьf, Nəqimaf, Vaxitьf, Nisbaxьftar** jaqşь eş elgelare kyrhatelər.

Xəder brigadalar arahьnda remont sьjfatьn tikşerev eşe başlandь. Bьla traktoristarьn qajtanan əderləv esen kurstar ytkarelə.

MTS direktorь: Garajef

Direktor jardamsьhь: Işmejef

Ølkan mexanik: Jerlner.

BRIGADIR ǴILEMJARЬF

Janavьl MTS nьŋ traktor brigadahь brigadirь Ǵilem Ǵilemjarьf iptaş—aldьnqь keşe. Ul Başqortostandan staxanofsь traktoristar menan Maskavqa [illegible]

[illegible]

Brigadir ydenenq esendage bьl eŋgezevdarden „seren" şulaj aŋlata:

— Bed partia ham xəkymət qarardarь menan vaqьtьnda tanьşa ham ularьn ytəv esen kərəşə bardьq. Mineŋ brigadamdaqь traktoristar yd traktordarьn jaqşь belələr. Eştən hun jaqşьlap jadarlap, majlap, hər ber vertьn jenteklap kydatep torolar. Şuqa kyrə, vatьlьv ham naş torovdar juq.

Mineŋ brigada Kamaleldinьj brigadahь menan jarьştь, lakin ular artta qaldьlar. „Maşinalar nasar, hasandar kileşməj, jer qatь..." tidlar ular. Lakin, maşina qajeple tygel, minenşa, eşlata belhan, maşina eşləj ul. Bьl inde keşeneŋ ydenə qattьp qala. Kamaleldinьj iptaş oşoldarьn tьkə alьa, unьq da eşe bik hydhed alqa kiter!

Ǵilemjarьf iptaş bьjьlqь sezonda 2750 hum aqsa ham 254 bot igen eşlap alqan. Bьl aqsaqa ul jaqşь kastjum, itek alьp kejgan, qarmon hatьp aldь, tormoşon jaqşьlanь.

Xəder Ǵilemjarьf telaktegrar gruppahьna inde, ydenen politik ham texnik belemen arttьrьv əhtənda eşləj.

B.

Masollь, 15 (BaşTASS). Dьvan orlaqsьlьq savxozьnьŋ berense bylekxahe eşselare, Stalin iptaşьeŋ telmaren ejrangandan hun, remont tempьtarьn kesajtelər. Kitajef menən Xudjakof səsev maşinahьna remontьn 21 saqat urьnьa 17 saqatta tamamlanьlar. Işmejef tьrmanь 34 saqat urьnьa 16 saqatta remontlanь.

VILLI BREDEL

Konsentratsion lager

NEMESSƏNƏN BAŞQORTSALAŞTЬRЬVSЬ ƏЗLIL TABЬN (DAVAMЬ)

Təngə qarsь, termanen işsge bikləngəs, beta bylekterdeŋ vaxtmajsterdarь atqь etazdaqь vaxta bylmahena jьjьlьp alalar; ular unda skat ujnajdar, gazet uqьjdar, lьvra esalar. Şarfurer Strees juq saqta Oberŋruppfьrer Majzel başqa ujьndar da qorop jeəara. Majzel ydenen haldatqa bis oqşamaqan, balakaj kəvdəhe esen norsola. Ul tik jaqь bajlaneşle bulьv arqahьnda qьna Gitler eş başьna kilmektan ber nisə aj elek diqgeđ şturm otradьna elagep qalqsjnь. Ul məktəp noterep sьqqas unda karan ta malaj bulьp eşlane. Unda ul əda sikle, luqmadь. Şunan birle ul, əda sigevdan ydenkeşene bdь siaterev jaqşьraq tigan lekerde. Ul dur kəvdale, kesle keşelarde əda sikterevdan lazzat tasa, ul tendarenda ajram kameralarqa inep, undaqь keşelerde tuqmaj. Xatta unьn başqa iptaştare bьl eşkə qatьşьvdan baş tarta başlaьlar. Şənkt ul qadattan tьş qьjlana. Ul Gitlerdən eigele haltatь. Ul yd xedmaten ber namoga qammaj başqarь, bacal'stvonь „lanlavsь ham ydenə eujhьnqan keşelerden də tьdavsьr aulьvьn talap itə. Bьtə vaxta koma dahьnda iŋ balakaj kəvdale aulьvь menan uqa Peppi tigan laqap isem birdelər. Əgər uqa eujhьnqan keşelar şul isem menan endəşhələr, ul ıuda, jeniənə; ə inde nacal'stvo şul isem menan endəşhə, ul daqat menan baş ejə kьlmajə.

Şarfurer Ridel [illegible] hun, jenəps[illegible] Majzeldeŋ [illegible] həm ikense baŋqsьŋ „j[illegible]mer krest" alqanьn, dyrt tapqьr jaraxatlanep, jaraxatteŋ berehe nik qatь bulqanьn belde. Nagel qəjeple keşe ham juq qьna ber namə esen „Huqьş həm xedmət invalidtarь" sojuzьna venos aqsahь jьjqanь esen qulqa alьnqan. Ə Ridel bьl huqьş veteranьn xaldan talap jaqьlqanьa „jegertlo" tuqmanь, ıьda siklerde.

Ridel əta jaqьnda qadattan tьş milli ruxta tərbiələnde. Unьŋ atahь 1917 jьl Fransiala ylep qaldь, əsahe Ridelde ydenen irena ıbtalek itep berdan ber ulьn atahь ruxьnda, milli patriotik ruxta tərbiəlargə buldь. Ul bəjəə huqьş turahьnda jadalqan beta patriotik əhardarde jьjdь. Balakaj Georg yəsep jetkas, ul kitaplar uqa berdan-ber uqьv kitabь xedmaten ylanelər.

Haldatlьq aldьnda baş ejev unь Adol'f Gitlerga kiterde. Ə ul begen, ul yde ike „ilmer krest" menan bylaklangan, front ta yd başьnan ytkərgən haldatь, invalidь et urьnьna luqmanь. Unьŋ iptaştare, hyd kommunistar turahьnda barqanьn bisek kenə itep ygeilep, bьn durap qarahalar da, ul Ridelde tьmslandermanь. Ul ydensə, agər da ul, frontta qatnaşqan haldat, huqьştь Germania esen kəraşha, unь inde laşida jeregen qurqaq susqь ham dizotir menan saqьştьrьvqa jaramaj tip ujlaj.

Majzel unьn turahьnda, unьŋ qart nisə kevek sentimental kom-satsla—d mokrat kevek şьqьş bulьvь turahьnda hejlaj.

— „Min hi[illegible] bьnь uqa tora-ɗa—tora ajterga kaŋaş birer inem", ti 93 nylegeneŋ vaxtmajsterь Şarfurer Kenig, bьnь hyɗen uylə.

— „Əllə mine unan qurqa tip beləhegme. „Kenig bьqa ber nindaj da javap birmane. Ul boroldo la:

— „Kem mineŋ menan skat ujnaj," tip horanь. Ular balakaj ətlalde uratьp ultьrdьlar, kana aldьlar, qanarьnqan Majzel tadra ergahenda ber yde qaldь. Xatta unьŋ menan hyde kileşkan Lentser də artqaraq kitep qulьna gazeta aldь.

Oberŋruppfьrer Majzel tədrə ergahendə tora həm iptaştarenen xoloqlarьn kydatə, ul sikle həm aşьvlь ber jьlmajьv menan jьlmaja. Bylmaga Ridel kilep inde. Majzel Ridelde tyəndəge hyddar menan qarşьlanь:

„Zorz, ə ge Nagel, hin unь belahen bit. ul kyplan tygel yde."

Ridel idan urtahьnda qaqqan baqana kevek qatьp qaldь. Başqalar Majzelga aptьrap qarap qaldьlar. Lakin ber kem ber hyd ajtmaj.

— „Ьsьnmь bu!", tine Ridel sej-lop teste. Ul boroldo la, bylmanan jegerop sьqьp kitte.

— „Hin nьşlanen, əlla aqьldan şaştьnmь, tine Kenig, berense bulьp hyd başlanь.

— „Hin bьnь eşlamahaŋ da qulьndan kila ine bit", tine Lentser, taqь gazeta uqьvьnda davam itte.

Majzel qьdarьnьь, eyfende. Ber aidan hun Ridel taqь bylmaqa kilep inde. Majzel haman tədrə tesenda tora ale. Ridel tapqьrь unьŋ janьna ardь.

— „Bьl nindaj eş?"

— „Jaraj, bьl ujьn qьna!"

— „Hin bьnь ujьn tiheŋ inde?

— „Ejje, min bьnь ujьn tim! Əjkandaj, şajtan bela, əgar hin ydeŋə əderak huqьşsan ajavhьdьq ham qatьlьq əhtalən, notenьj qurqьnьshьd bulqan bolar ine. „Rideldeŋ qatьrь esən ham tьnьs. Rideldeŋ bьl hyd arena Majzeldeŋ ber də ıbe kitmane". Huqьşsan ajavhьdьq, qatьlьq imeş. Maŋqa bit əle hin. Hin unь termələ gena ujlap sьqardьŋ bit. Bьl huqьşsan ajavhьdьq ham qatьlьqtьŋ bьnlap ta karak bulqan saqьnda qajda buldьŋ hun hin, et, maŋqa!

„Min bьl turala xəbar birmen, tьnьs bul!

Rideldeŋ tьnьslьqь juqaldь. Ul bətə kesen jьjnap Majzelga huqьp jebarde, Majzel ultьrqьsь menan idanga jəqərap kitte. Ul aqarьndь, urьnьnan torop keьbahenon revol'verьn alьrqa matəşqanda Ridel taqь uqa taşlandь ham taqь jьqa huqtь. Şul arala „B" korpusьnan Kenig, Lentser ham başqa vaxtmajsterdar jəgerəp sьqqalar ham huqьşьvsьlarqa taşlandьlar, ular dь ajьrdьlar.

„Tuqta, manqa, min hineŋ menan taqь xisaplaşьrmьn əle!" tine Ridel, jəgerəp sьqьp kitkan Şarfurer Majzeldeŋ artьnan qьsqьrьp qaldь.

***

Hajarix Torsten ber ađnanan birle ıjde qaraŋqьla ultьra. Unan qasьl horaşmanьlar.

Jan Tətslin yəen yde ytergəndən ađaq, Torstende ber nisə kən ədərləv tərmahenen politsia bylegenda qaldьrdьlar, şunan hun unь Folsbyttelgage konsentratsion lagerqa kiterdelər. Unь tavge kenə yk qaraŋqь jərtьlar ham qulan boqavlap qujdьlar.

Qaraŋqь kameranan başqa kameralar kevek yk [illegible] tieş taşqьnə dar, lakin tədrane estan taqь taqta menan qaplajandar, kamera esenə ad qьna la jaqьь təşermaj...

Es kenge ber tapqьr, jьlь aş birgən saqta, vaxtmajster taqtalarьn 20 minutqa alьp tora, əs qьr vaqьttarda ul taqь qaraŋqьla ultьra.

Unьŋ kydđare qaraŋqьqa kyndelər. Ul huqьr keşe kevek. Tavge ike kən ul nelondaj ıbhed jattь, tik ydeneŋ tuqmavdan hьdьrьlqan lane turahьnda qьna ujlanь. Hьveq hьv menan tanen jьvdь. Bьqaulь qulь memkinlek birgən tiklem massax jahanь. Kis ham irtə menan gimnastika jahanь.

Əs kən, əs tən qaraŋqьla ultьrqandan hun, ul tьnьshьdlana başlanь. Unьŋ başьnda savalsьq ujdar, ıbtalektar, bulьp yikan vaqiqalar bulalar. Berense kendə ul nindaj vaqiqalarьn jaş ıbena taşьra ine, bunьnan ul yden-yde tərtiple ujqa, qaqiddəle aqьl tormoşona məzьyr itte. Ul yd ydenə eş birde həm ularьn başqardь.

Ul yd aldьna berense borьs itep, Kajzerdьŋ (1): „Min Germaniahan başqa ber nindaj partianь la belmajem" tigan hyđenan alьp, Gitlerđeŋ: „Min milli sotsialistik partianan başqa ber nindaj partianь la belmajem" tigən hyđenə tiklem doklad əderlavde qujdь. Ul tən kevek qaraŋqь tte kən bujьnsa əderlande, başьnda material tuplanь, tarixi vaqiqalar, baştan ytkən şəxsi qemer ilevdar, julьnaşь politiksьlardan ajtkan hyđđare, ə inde unan hun ul dokladьn lədaj başlanь, unь huqьştan hunqь ber nisə aqarьqa bylde. Ul ydenen kyd aldьna sotsial-demokrattar, kommunistar menan tulь bulqan ber zaldь kiterde, ul şular aldьnda hejlargə tejeş.

Ul idange taqьđđan ul ikega, aştan hun saqat estan bişza tiklem yd aldьna yđe top tomalqa qaraŋqь kamerala doklad hejlaj. Ul ydensə, bьl dokladь yd qemerenda iŋ jaqşь, iŋ taran eşlangan doklad tip banaj.

Hunьnan taqь şundaj saqattar bula, ul xatta aqьlьnan şaşa jađa. Vaqьtь menan unь ber nindaj feker đa avьratmaj başlaj, unan hun ul qaraŋqь kamerahь esenda xəle betkənse jərəj, tuplaqan fekerđarenь tuplaj almaj.

Qaraŋqьlьqtь onolav esen ədəbiət ta jardamqa kilergə tejeş.

Torsten huqьştan elek şul vaqьtta jaşagan eşse jaştar ojoşmahьnьn „jaş gvardiahьnda" aqsa bulьp tora ine. Ul unda başlap ədəbiət menən qьdьqhьndь, „Faust", Şekspir, Heane, Bal'zak, Zolə ham Tolstojdьŋ romandarьn uqьnь.

Bəgen leştan hun Torsten dur kəsəkkanev menan Mark Antondьŋ qəberđə hejləgən telmaren xəterlane, ul bьl telmarđe bьnan ber nisə jьl elek jatqa bela ine, şunь bəgen deklomatsia itep əs tapqьr hejlap saqьь, yd aldьna yđe səbьj bala kevek şatlandь.

Taqь əs janь tolqon kilterdelər. Torsten ulardan karedornujlap kilevən tьŋlap tordo. Beravhen unьŋ menan janaşa kameraqa urьnlaştьrdьlar. Xəder qaraŋqь kameralardaŋ un bere lə tuldь.

Janь kilgən kyrşe qadattan tьş tьnьsьhьdlana, ul ydenen kamerahьnda sildekkə bьklanqan kəjelə kevek jəgera. Kem ikan ul: jəş mikən, qart mikən, unьla jərəxatlar mikən, janь kilevse kamerahьnda jerevenən tuqtanь.

Torsten ıreshedđan tьŋlaj. Nişləj ikan ul xəder? Nəmə turahьnda ujlaj ikən ul?

Torsten əkeren genə jərəj başlanь, başqa eştaren qujьp tordo.

Janь kilevse nik əkeren genə, saq qьna tşeleleŕlek itep stenanь qaqtь. Ul tərtiple raveşta ađьktar jahap qaqa. Torsten, unь bьl uŋьndan lazzat tabьv tip ujlaj.

Juqarьla, byləksələ kalfaktorđar (2) ašterə menan qajnar hьv kiterdelər. Tiddan kiske aş bulьr. Nihajat, taqь ber kən ytte. Janь kilevse haman stenanь qaqa, xəder ul nьqьraq qaqa başlanь.

Kalfaktor sьđqьstan taşьp kitə, ə ul haman stenanь qaqa. Uqa qarşь Torsten stenaqa ike qulь menan nьq itep huqtь. Kyrşe qaqьvьnan tuqtanь, lakin bьl bik qurqьnьs vaqьt ine; vaxtmajster qaravьl bylmahena kilep tə inde həm berense kameranьŋ işegen asь.

Bəgen vaxtmajster Lentserđьŋ dezursьvohь. Ul Torstendьŋ kyrşe bylmahena inde.

—„Yden turahьnda xəbar birə almajhьŋmь. Əllə hin et? Işeh asьlqas uq" zaklyconnьj fələn-fələnef tip raport birergə, ə unan hun tup-tura basьp torerqa kərək.

Isemen kem?

—„Zaklyconnьj Krajsel!"

—„Şəberək, nəmə şьvьrlajhьŋ unda?"

—„Zaklyconnьj Krajsel!"

„Taqь la şəberək! Ul bьtə binaqa işetelergə tejeş!"

—„Zaklyconnьj Krajsel!"

—„Vot bьna bьl şəp!"

Kalfaktor Krajselga qatьp betkən qara ikmək kiterep birde. Başqa berav nidəranan qajnaqan hьv həđep alьp unьŋ kruşkahьna qojdo həm uqa bondo.

Vaxtmajster tekte eikləgəs Krajsel işekkə qaraqan qojop ber ađ tьŋlap tordo. Unьŋ kyrşehe yđe turahьnda raport birđe.

—„Zaklyconnьj Torsten!"

Krajsel bьnь işetev menan yk şallьqьnan kam-ta esendə hikerende. Torsten unьŋ ergahendə jatь, Rejxstag deputatь Torsten, tegelar unьŋ ber hyđenda ylə almajdar imeş tip hejləgelar unьŋ turahьnda. Unьŋ menan najtaneş totorqa bəraj jul tabarqa karak. Lakin ulardьŋ arahьnda stena bar.

Torsten kyrşehenen kem ikanen bela almaj. Tьnьs, unьŋ iseme Krajsel, tavьşьna qaraqanda jaş keşe bulьrqa oqşaj.

Vaxtmajster ıbena alьp qujqan Torsten qajnar hьvьn hemerə. Şunda uq taqь stenanь qaqьv başlandь. Torsten unь tьŋlap tordo, nihajat qarqa başlanь. Lentser kilep sьqьr da, hider kevek buldь. Torsten ber nisə tapqьr nьq itep stenaqa huqtь. Krajsel qaqьvьnan tuqtanь.

Odon signal buldь. Vaxtmajster Lentser aqьra:

—„A 1" „notaged də joqlaqьd!"

Saqat jetə. Joqlav vaqьtь ine. Torsten halam tulьrqьn toqon jajep haldь, odealdarьn qaqtь la hisena başlanь. Ul qadatta joqlar aldьnan gimnastika jahap ala torqajnь. Janь kyrşe kilev arqahьnda ul bəgen unь jahamanь.

Nişlap ul tьnьslandь əle? Stenanь bik qьđьv qaqьrqa jaramaь ine uqa ulь.

Torsten halam tulьrqan toq əhtenda jata. Saqat jetə. Tьş jaqьь ale. Saqat jetə. Bьl vaqьtta keşelar kinolarqa, teatrlarqa baralar. Bьl vaqьtta jojьlьştar, ultьrьştar başlana. Qьjaş ta bajьmqandar ale. Jajđen buroqa kendare kьd alьь, matur kendar. Jemeştar bəşə jəraqlar hasqьja başlajdar bьl vaqьtta...

(Davamь bar).

(1) Kajzer Vilhelm—1914 se jьldaqь Germania imperatorь.

(2) Tərməlә turьla xedmət ytəvse saqьndar.

UQЬTЬVSЬLAR TURAHЬNDA XÖKYMƏT QARARÐARЬN BODOVSЬLAR XÖKÖMGƏ TARTЬLHЬN

[illegible]

Volejeva.

BAŞQORTOSTANDЬN TORF BAJLЬQЬNAN TULЬ FAJÐALANЬRQA

TORF PROBLEMAHЬ XƏL ITELƏ

[illegible] ...də alasaq, tik ber Øfə qalahЬ esen genə jЬlЬqa 15 million humdan artЬq ekonomia alasaq.

Torf kombinatЬ ЬsЬnan ləş hər jЬl 10 meŋ tonna torf koksЬ birev kesendəge koks zavodЬn həm ЬðmalЬ, uksus əsehe zavodtarЬn berləşterəsək. BЬl məsələlər Başqortostan promЬşlen-...

...siklanmaj ələ. Øfə, Beloret, Bajmaq rajondarЬndaqЬ torf bajlЬqtarЬ şundaj uq saralar talap itə.

Başqortostan torf problemahЬn xəl itev esen alda taqЬ la kyp eşlərgə tura kiləsək həm ul bis hyððeð xəl itelergə tejeş.

V. Kolosnof.

BEÐGƏ JAÐALAR

TARASENKO HƏM KATALOFTAR EŞSELƏRÐƏN KӨLӨLӨR

Kirof ismendage Işembaj neft promЬslahЬnda, neftselər sojuzЬ promЬjsla komitetЬnЬŋ predsedatel urЬnbasarЬ ZakirЬlla urЬnЬnan alЬp, vЬjЬşka teðəv eşenə jenəntelər. BЬqa sanap itep, ZakirЬlanЬŋ janЬnЬe eşləj almavЬn kyrhətelər. Xəðer komitetta eşləvselər arahЬnda ber genə başqort, tatar juq. ЪЬnЬ oşonoŋ arqahЬnda başqortsa, ja ki maha tatarsa jaðЬlqan qaqЬðdarðЬ uqЬj belevse bulmavqa hЬltap, əktəl aðЬna hЬltap qajtalar.

UrЬðsa hejlәşə belmәgәn başqort, tatar həm qazaq eş-selare esen də ЬsЬl dur qЬjЬnlЬq tЬvðЬra. Komitet raboti ktarЬ ularðЬŋ hyððəren aŋlamajЬð, tip kenə odaЬp ЬsЬqarЬlar.

12 nojaar kenə qazaq eşsehe Bykanbajы həm Fatъjma İsemle başqort qalЬnЬ ayletən jaðÐЬrЬrqa tip komitetqa ingəjelər. Komitetta ularðЬŋ telen aŋ ЬvsЬ tabЬlmaqas, tərzemə-e eðlən kilergə məзbyr buldЬlar. Ə straxovka esendə eşləvse Tarasenko həm sekretar Katalof ularðЬŋ artЬnan:

— Minekə tatarsa belmaj, tip kelep qaldЬlar.

Kajdar

KINƏ STOLOVOJ OJOŞTORMAJÐAR?

„NovЬj bЬjt" ismendəge invalidtar artelendə 40 keşe eşləj. BЬl artel, Ikke Øfəlage jaqЬn jortlarðЬŋ berehenə urЬnlaşqan. BЬna həm başqa jaqtan bəta mөmkinlektər bulЬvqa qaraðəstən ЬnЬŋ stolovoj həm bufet ojoştorolmaqan. Ber saqətlək kenə ber jal vaqЬt ЬnЬ eşselər həm qajЬnЬ ydenə aş ...əðerləj. Lәkin ЬnЬnda aş beşerə almaðЬq invalidtar—haqЬrdarðЬŋ xələ naзarlЬna.

„Trud" artelenen stolovojЬ ЬnЬnda la eşselərde qənəqətləndərə almaj. Stolovojða jЬş qЬna ikmək bulmaj həm başqalar. A tej idaralarЬ eşselərgə stolovoj buldЬrЬrqa tejeş.

Sakajuf.

Makaron fabrikahЬnЬŋ ÇamЬr bolasЬhЬ—SƏQƏDEJEVA

STƏRLETAMAQ PLANDЬ 8 PROTSENTQA QЬNA YTƏNE

Stərletamaq rajonЬ 1-se qЬnvarqasa 10 meŋ 205 kubometr aqas əðerlərgə, 10 meŋ kubometr taşЬrqa tejeş. Bezen-e də kaзgə 820 kubometr əðerləp, planЬ 8 protsentqa qЬnə ytəne. ÇajЬtЬ ber ucaslokðarða arna aldЬ menən taşЬrqa mөmkinlek bulha la, aqas taşЬv ojoştorolmaqan. „Capaj-I", „Voroşilof" ismendəge həm „1 maj", „QьðЬl jar", „Naşa" kolxozdarЬ igen buqЬvðЬ bЬtЬv aqas əðerləvgə keşeləren jebarma gandar. Stərletamaq rajon bas qarma komitetЬ konkret saralar kyrmaj. Lespromxoz jetәksәlәre eşle yð aqЬşЬna qujЬqandar. Ular kaulnettarЬnan saqЬp (direktor Lapsin) kolxozdarqa la, aqas əðerləv uçastkatarЬna la jetәkselek itkanðerə juq. A.

10-DEKABRGA BALTAS RAJONЬNA TIŊLƏŞEGELI IV-KVARTAL MAJA TUPLAV SVODKAHЬ

Rajondar	Dələm plan ytələ	Jyləri tylavdar ytələ
Baltas	99,2	111,8
Mesur promЬslahЬ	96,2	8-9
Stərletamaq qalahЬ	95,8	84,5
Şaran	94,7	81,8
AsqЬn	93,5	91,5
Ilişbaj	9[illegible]	80,5
BaqЬ	92,1	88,1
Toporin	89,4	80,7
Qaltas	86,9	92,2
Xajbulla	86,[illegible]	88,0
Ðavan	86,4	77,0
Qandel	84,2	77,6
Sajmanaş	84,2	88,1
Mijəkə	85,0	73,1
Bişbyl	8[illegible],8	77,9
Øfə qalahЬ	83,0	72,0
Dyrtøjle	83,5	56,3
Byrðək	8[illegible],8	82,1
TatЬşle	82,3	51,4
Arxangel	8[illegible],6	65,9
Nurimaŋ	80,[illegible]	77,[illegible]
Bөrө qalahЬ	80,[illegible]	78,5
Stərletamaq	80,[illegible]	[illegible]
Davlekan	79,[illegible]	75,3
Jaŋauḱaj	78,6	75,4
K-Kamsk	78,[illegible]	45,0
Şişmə	[illegible]	72,[illegible]
Janauḱ	77,5	64,0
Tujmazы	75,5	71,7
Bөrəj	75,1	67,9
Fjodr	75,4	56,9
Bərə	74,1	72,8
Blagoveşçen	74,7	6[illegible]
Bişbylək	7[illegible],6	81,[illegible]
Blagovar	71,2	63,3
Zilajğura	71,3	56,1
Ucalы	70,[illegible]	36,4
Jərmək	70,4	38,0
Miskə	70,4	40,7
Boz-jəz	69,1	61,3
Bələbəj	65,9	47,5
Mişkə	68,3	54,2
Kuganaq	67,[illegible]	41,1
Bөrə qalahЬ	66,9	61,2
Starbaş	66,5	56,5
Avərgaz	65,1	55,6
Qыjъr	64,8	51,3
K-Ozel	64,5	61,9
Beloret	6[illegible],0	48,4
Igin	63,2	47,7
Bor	61,5	51,8
Şaran	61,1	40,9
Mastle	61,2	48,4
Jomaquza	61,2	58,8
Beloret qalahЬ	61,3	47,3
Kəjəgədə	60,5	49,9
Boran	60,0	41,2
QarmЬsqalЬ	59,1	51,2
Bajmaq	58,8	48,8
Maqar	59,5	51,0
Øfə	59,8	44,7
Mesərez	54,2	39,7
Bəthe	85,8	78,7

Şunan başqart: Iktiari tylvdar 78,7, mərzyr tylvdar 80,1, starovoznie tam vilen 78,1 həm pudaxod nalogЬ 73,1 protsentqa ytəgən.

ŞARTTAR TЬVÐЬRЬLMAQAN

„NovЬj bЬjt" artelenda, yð eşen jaqşЬ belgən həm yð eşen hajep eşləgən eşselər əð tygel. Əgər ularðЬ ruxlandЬrqanda həm eşləv şarttarЬ tЬvðЬrqanda bЬnЬ tigən staxanofsЬlar bulasaq.

Lәkin bЬnda staxanofsЬlar qudqalЬşЬnЬŋ əhəmiəte həm ЬnЬ oşo proizvodstvola bojomqa alqa ЬvЬ esen kerəşkən keşe juq. Proizvodstvola eşe başa dərəh ojoştorolmaqan.

Proizvodstvo mədire iptaş Borodici: „Staxanofsъlar qudqalъşъn proizvodstvola jajeldereр jeu rev esen artel idarahЬnЬŋ jarðamЬ karak, lakin ul ə maqa ja dam itməne" ti. BЬnЬnlap ta ЬnЬnda eşləv şarttarЬ tЬvðЬrЬlmaqan. 2 maşinaqa ber motor. Ber maşina eşləm həm ikensehe tЬ tuqtala. Motorðan ikevyse tale jЬraq. Şunlıqtan motordЬ eşləvselərðeŋ kyp vaqЬtЬ motor menən vkilyəteler arahЬnda jөrep ytə. Ma ina ay ege qajtanan qarama tөrðaratЬvda tal p ita. Artel idarahЬ eşselərgə eş şarttarЬ tЬvðЬrЬrqa həm staxanofsЬlar qudqalЬşЬn jajelderergə tejeş.

SAKAJЬF

POTREBKOOPERATSIALARÐA

MEJƏKƏ RAJSOJUZЬ ILSEQOL SEL'POHЬ TURAHЬNDA BELƏMIKƏN

Başsovnarkom həm VKP(b) Ølka komitetЬnЬŋ „avЬldaqЬ potrebkooperatsialarðЬŋ eşen qajtanan qorov turahЬndaqЬ" qararЬ nigeðendə Mejəkə rajonЬ Ilsoqol sel'poхЬ rabotniktarЬ la eşte qajtanan qorovqa ujlanЬlar. UnЬŋ esen kooperativ aktivtarЬn jЬjðЬlar. Prezidium hajlandЬ. Kon tərtibendə sel'ponЬŋ həm revkomissianЬŋ xisap dokladtarЬ qujЬldЬ.

Berense kon tərtibe bujЬnsa sel'po predsedatele DavЬtЬfqa hyð birelde. Hyð bireleven nirelde. Ə DavЬtЬf juq, tip herəv qasqardЬ. TavЬş gezlagən hajЬn gozlane. Qajða bul ul? tigən horavdar javðЬ...

Juq, juq, — ul sirləgən. Nişlәp sirləgən? Nişləp tip, 40 gradusnikty esep sirləgən, tigəs, jЬjЬlqan kooperativ aktivtarЬ təmsiləndelər. Şөnki ular DavЬtЬfЬŋ ber ken eşkənen jaqşЬ belələr ine.

— JЬjЬlqan xalЬqqa kem jabaj xisap? tip horavqa...

— Sel'ponЬŋ ibapsehe Qəbədullin dur papkalarЬn kytarep ajaq əstə baЬp bojlarqa tendo. „Iptaştar! UnЬn ajtam, beðdeŋ sel'ponЬn birelgən dyrt kvartalqa birelgən tovar əðə rotЬ planЬ ytəlməgən, barЬ 75 protsentqa qЬnə ytəlgən. Ul tovar - əjləneşenen 75 protsentЬ la araqЬ hatЬv menən genə ytəlgən. Paj jЬjnav planЬ 1030 hum bulha, 50 hum jЬjnalqan, igen hatЬp alЬv eşe nasar tora" tip hyðen beterðə. BЬlaj qЬnə hөjləvgə qənəqətlənməjensə, kooperativ aktivtarЬ horav birhələr ðə, horavqa la javap qajtarЬlmanЬ. Sel'ponЬn zagotovşigЬ VЬjldanЬf iherek kejenəə məjeştə jattЬ. Şulaj itep sel'ponЬŋ otcotЬ tid bette. Hajləvqa kystələr — falan bulhЬn, falan bulhЬn, tip qЬsqЬrЬştЬlar da... sel'ponЬŋ xisabЬ həm hajləv 15 minutta ytte lə kitte.

Şul uq jЬjЬlЬşqa qatnaşЬvsЬ avЬl sovetЬ predsedatele BazarЬf ta sel'po turahЬnda ber hyð ajtmajensə, aqsa jЬjnav turahЬnda hөjləp qənəqətlənde.

Bandaj jЬjЬlЬş kooparativtarðЬ sel'po tirahenə tuplamaj, Ə kirehensə kooperativ aktivtarЬ həm namЬðЬ kolxozsЬlar sel'ponan jЬraqlaşalar. Şөnki Ilsoqol sel'pohЬna nasbЬð keşelər ojalaqandar. BЬl jЬjЬlЬş sel'ponЬ qajtanan qorovqa alЬp barmaj, kirehensə jemerevgə alЬp barqan.

Mejəkə rajsojuzЬ ul sel'po turahЬnda belәmikən?

RAMANЬF TOVARÐЬ YÐENEŊ AVЬL KEŞELƏRENƏ GENƏ HATA

Nurimaŋ rajonЬ Ikke Isaj həm JaŋЬ kyl sel'polarЬ bergə qЬşЬlЬvdarЬna qaramastan, Ikke Isaj sel'pohЬnЬŋ haman da predsedatel bar.

Ikke Isaj sovetЬndaqЬ Işmorat, JaŋЬ Isaj həm Ikke Isaj avЬldarЬndaqЬ sel'po ylәksәlәre tovarðЬ JaŋЬ kyldən barЬp alЬrqa tejeştər. Lәkin oşo kondə la bЬl ylәksәlәrðə tovarðar juq. Igen hatqan kolxozsЬlar tovarðЬ 4-5 kilometr jЬraqlЬqtaqЬ JaŋЬ kyl sel'pohЬnan barЬp alalar. JaŋЬ kyl sel'pohЬ bətə ylәksәlәr esen kiltera la, sel'po predsedatele RamanЬf tovarðarðЬ ylәksәlәrgə jebarmajensə yðenen avЬlЬnda hatЬp beterə lә yðeneðeŋ keşelər tovarðЬ kyberək alЬhЬndar tip kelep jөrөj.

Ə Işmorat, JaŋЬ həm Ikke Isaj avЬldarЬndaqЬ ylәksәlәr la ber metr tovar da həm kondəlek kərəklə şЬrpЬ, tod, kərəsin, təməke həm başqalar da juq. Nurimaŋ rajsojuzЬ sel'po predsedatele RamanЬf qa bЬndaj eşsən tejeşle sara kyrergə tejeş.

KyleşkЬ.

KOLXOZDAR ƏSEN 19 AVTOMAŞINA

BOZAJAZ, 14. (Baş TASS). Bozajaz rajonЬ ytkən jЬl 12 avtomaşina alqajЬn. BЬjЬl rajsojuz kooperatsiaqa igen hatqan kolxozdar esen taqЬ 19 avtomaşina kiltertte.

Hyrəttə: (həldən uŋqa) Makaron fabrikahЬ eşselәrenən—Kutluzin, Zivila, JuldaşajЬf, həm XəsəjenЬf iptaştar.

(Kuzmin fotohЬ)

„IKMƏK YÐEBEÐÐEŊ EŞSELƏRGƏ GENƏ HATЬLA"

Øfə qalahЬndaqЬ vodnik eşselәrenen 3-sə nomerlЬ kioskahЬnda BalЬrşina ikmək hata. Ul ikmək alЬvsЬlarqa ike kilogramdan artЬq ikmək jebarmav turahЬndaqЬ zakondЬ belhə la, ЬnЬ boza. YðeneŋtanЬştarЬna 4-ər kilogramma hatalЬ, başqa keşelər ikmək alЬrqa kilhələr, „aq ikmakte yðeneðeŋ eşselərgə genə hatabЬð" tip javap birə. Xatta sit keşelərgə ikmakte hatmaj.

BЬl BalЬrşina eşləgən kioskanan potrebitelər ber vaqЬtta la yððərenə kərəkle ikmakte hatЬp ala almajðar. Ə ikmək kioskahЬnan teləhə kem, teləgən sort ikməgen alЬrqa tejeşle BalЬrşina ələ bulha aŋlamaqan kyrahəŋ.

Vodnik eşselər tə'minate idarahЬ bЬl jeteşheðlekte tiḍ kendə beterergə tejeş.

„Belevse"

ALÐЬNQЬ TRAKTORSЬLAR JARЬŞ DOQOVORЬN TƏÐƏJÐƏR

Məskəvgə kilgən danleqlЬ xəgəldðər — staxanofsЬlar Paşa Angelina, Ostrogled, Şestopalof (ular bЬjЬl ber traktor menən hər berehe 1200 ga hөrgөndə jЬlda həm hər berehe urtasa 1250 gektar jer hөrəv turahЬnda socialistik dogovor təðəneler.

14 dekabrða ular SSSR Narkomzemi iptaş Cernof tarafЬnan qabul itelдelər. Paşa Angelina yð brigadahЬnЬŋ iptaş Stalinqa birgən vəqəðəne nisek ytəgənlegen hejlәp birðe. UnЬn hЬŋ başqalar hyð alЬp hөjlәnelar.

BesedanЬŋ aðaqЬnda iptaş Cernof qatЬn-qЬððarðan bulqan berense staxanofsЬ traktoristkalar brigadahЬna rəxmət iqlan itte həm ЬnЬ bylәkləv turahЬndaqЬ bojorqotЬ uqЬlЬ. Paşa Angelina motatsikl menən, ə unЬŋ brigadahЬndaqЬ qЬðdar velosipedtar menən bylәklәndelәr.

SUD

CUJKIN XӨKӨM ITELDE

Øfə timer jul stansahЬnda smazcik bulЬp eşləvse Cujkin Pavel Pjotr ulЬ 6 balalЬ qatЬnЬ bulЬvqa qaramastan, ikense qatЬn menən elemta tota. Eşləp alqan aqsahЬn yðe aşap neləgә semjahЬna ber tin də birmaj. Şul arala balalarЬ menən qatЬnЬ as toralar. UnЬŋ øhtendə ulardЬŋ betəhen də kən hajep tuqmaj.

QatЬnЬ Cujkina Jelezaveta ЬsЬl xalqa tyðə almaj. Ire Pavel dən əðənəп qar xa jaðЬp sudqa birə. Jelezavetanan birgən qarЬnaЬn bulЬnsa Øfə qalahЬnЬŋ 3-sө uçastok xalЬq məxkəməhe 14 dekabrða eşte tiqşerə. Hədemtələ Cujkin Pavel eşləgən urЬnЬnda 7 tapqЬr şelta alqan. Aðaq sikte Zlatoust stansahЬnan eştan qЬvЬlЬp, Øfə stansahЬna smazşik bulЬp ingəne asЬl la. AjЬna 200-250 hum xeðmət xaqЬ alha la, semjahЬna ber tin da birmaj. Øjgə tamle ajberðer alЬp qajlЬp aşaj. Şul vaqЬtta balalarЬ aşarqa horahalar, ularðЬ tuqmap, heð et balalarЬ tip hygep, ojðan qЬvЬp sЬqara. Hədemtələ 12 jaşlek qЬðЬ yðen yðe yltermәkse bula. BЬl xəlde ber kvartirða torovsЬ Cistova tigən uqЬlЬvsЬ bilep, qЬððЬ yð qarЬmaqЬna ala.

Cujkindeŋ qatЬnЬ Jelezaveta qala sovetЬ deputatkahЬ bulЬp eşləj. Şul vaqЬtta Pavel qatЬnЬn ala qala sovetЬ „ottoraq" bulЬp jөrөjhen tip, qanaxatlЬ yltar menən hyga. 16 jaşage Sergej isemle ulЬn tuqmap teldən tajðЬrЬ. Juqarla kyrhətelgən jenajattare esən Cujkin Pavel jenajat qanunЬnan 145 maddahe bujЬnsa 6 aj məзbyri eşkə, jortonda balalarЬ menən qatЬnЬn xaqЬ bЬp qaldЬrЬp yðen ojðan qЬvЬp sЬqarЬrqa xөkөm itelde.

Ojalejef

Makaron fabrikahЬ eşsehe Vel'sovşik – SAVEL'JEF.

KONSERT

Başqort xalq jЬrsЬhЬ QƏZIZ ƏLMƏXƏMƏTEF qatЬnЬşЬ menən 14-se dekabrða Qadel Armija jortonda dur konsert birelde. XəlqЬŋ kyplәge həm dur jЬjЬlЬr menən tЬŋlavðarЬ—massanЬŋ konsertta nЬq qЬðЬqtЬnЬp qatnaşЬvЬn təsvir itəlde.

[illegible]

B. BIKBAJ.

Ølәlәge ... „Trud" arteleŋә kvalifikatsialЬ esləsә kәrәk. Telefonlar: Øfə, Nesporodka ... vəkilgə mөrəjəgət itegeŋ.

ØFƏ QALAHЬNDAQЬ GRAZDANDARЬ IQTIBARЬNA

Jalbq podpiska kampaniahЬ ajqaqЬ, Øfə qalahЬndЬ, 1936-sЬ jЬl qЬnvar ajЬ esen yðək gazeta həm zurnaldarqa podpiska dekabr ajЬnЬŋ 16-ЬnЬ həm Başqortostan ølkə matbuqatЬnЬŋ podpiska 16-ЬnЬ tiklem genə davam itə.

Əðəbiiatle jaððЬrЬvqa hoɑlar turahЬnda preteпziələr qabul itelmәjәsәk.

„Sojuzpecat"tЬŋ qala ajerəhe.

3—2

REJESTRLAV PUBLIKAT SIAHЬ

[illegible]

KUL'TURA HARAJЬ

ALЬŞTAQЬ

RƏDOVOJ ŞIBUNIN

ÐЬŊ EŞE

[illegible]

Øfə, „Oktəbr natsikahЬ" tipografiahЬ.

Zakaz № 2781

Başglavlit vəkile № 3895.

ŞƏXSTE IREKLE RƏVEŞTƏ STRAXOVAJT ITEV EŞEN KIŊ JƏJERGƏ

Eşse həm kolxozsЬlarðЬŋ şəxstaren kollektiv rəveşlə straxovajt iterev eşe, sovet həm partiaŋЬn eşəndər menən ularðЬŋ semjalarЬn avЬr xəldə qaljanda saqtarða ajЬrЬlЬp qalЬvðan qotolorov esen ЬsЬqЬrqan məhim saralarЬnan berehe.

Şөnki yðenen şəxsen straxovajt itergən eşse, kolxozsЬ kətməgən ber vaqЬtta yðendə həm semjahЬnda ajЬrЬlЬvða qalЬvðan qotolorЬq dur qЬna jardam ala. Əgər ðə yðe horЬşta bulЬv jəki beraj səbəp menən ylep qalha, unЬŋ semjahЬ davləttən dur jardam alala Məhəlam: yðenen şəxsen kollektiv rəveşta Ike meŋ bumqa straxovajt iterep, hər aj hajЬn tərtiple rəveşta Ike hum tyləp bargan bulha, ul 2000 hum jardam ala.

Şunan menən bergə şəxsen straxovajt itergən keşenen vəzonarЬ maja tuplav planЬ bujЬnsa solstatixən tədəleşenə kilə. BЬna oşe jaqtan-qЬnə qaraqanda la, eşse həm kolxozsЬlarðЬŋ yð şəxstaren straxovajt iterevðəre ðəkiəd dərəzələ dur politik əhəmiətkə eja. ŞunЬŋ esen də şəxste straxovajt iterev eşse həm kolxozsЬlar arahЬnda kiŋ rəveşta tarmaqlanЬvЬ kәrәk. Lәkin, Başqortostanda bЬl eş ələ bulha nЬqЬp jajelgəne juq. Xəðergə kendə Başqortostanda eşse həm xeðmət sənderðeŋ 13 protsentЬ, ə jarЬqlЬ kolxozsЬlar ðЬŋ 2 protsentЬ qЬna kollektiv straxovanie esenə alЬnqandar.

Irekle straxovanielarðan, kolxozdar menən kolxozsЬlarðЬŋ, hujЬr kevek terləktaren straxovajt iterev eşe la dur əhəmiətkə eja, şөnki ular terlektəvdarЬn irekle rəveşta straxovajt itəgən bulha ar, hər tөrlө qazalarðan hun, şul terlekte jaŋЬnan hatЬp alЬrЬŋ davlettan jardam alalar.

Başqortostanda bЬl tarmaqta jeterlek dərəzələ popularlaştЬrЬlqЬnЬ juq. Şөnki bЬl kөndə bətə kolxoz atlarЬnЬŋ barЬ 4 protsentЬ, kolxozsЬlarðЬŋ həm jaŋqЬððaq xuzalЬqtarЬnЬŋ hЬjЬrðarЬnЬŋ 2 protsentЬ qЬna irekle straxovanie esenə alЬnqan.

Şulaj uq jort jЬhazdarЬn uðla jaŋЬvðan irekle rəveşta straxovajt iterev eşe la respublikabЬðða bik tЬjЬn bara. Ə se, kolxozsЬ həm jaŋqЬððЬq xuzalЬqtar, yððərenen jort jЬhazdarЬn straxovajt iterevðən, kətelməgən qaza arqa julЬqqan saqtarða davləttən şaqtaj kyp jardam alalar. ŞunЬ la əjtep ytergə kәrәk, jort həm qaralЬ kevek kyse torqan məlektər məзbyri straxovanie esenə inhalarðə, əl jЬhazdarЬ məзbyri straxovanieqa alЬnmajdar. ŞunЬŋ ysen ut sЬqЬp jort qaraldЬlarЬ menən bergə əl jЬhazdarЬ janqan vaqЬtta, məзbyri straxovanie bujЬnsa ular esen his ber tөrlө jardam birelməj. ŞunЬŋ esen da, ularðЬ irekle rəveşta straxovajt itergə kәrәk.

Irekle straxovanie şul tiklem tЬjЬn barЬvЬ, unЬŋ əhəmiəten massa arahЬnda popularlaştЬrЬlmavЬðan həm unЬŋ fajðahЬn eş menən kyrhətə almavЬðan kilə.

1935-se jЬldЬŋ maj ajЬnda başlanqan finkonkurs bətə kolxoz maldarЬn III kvartalðan sentabr ajЬ esendə irekle straxovanie esenə alЬp beterev bujЬnsa ojlaşЬnЬ. Şulaj uq berense avqust menən berense dekabr arahЬnda eşse həm kolxozsЬlarðЬŋ şəxstaren straxovajt iterev bujЬnsa, komsodtar menən straxovaj organdarЬnЬn ajЬrЬm konkurstarЬ ojlan itelgəne. BЬl konkurs bujЬnsa, eşse həm kolxozsЬlarðan in kəmendə 80 protsentЬn straxovanie esenə alЬrqa tejeşle ine. BЬl burЬstar, Oktəbrðən 13 jЬllЬqЬ ismenə baqЬşlanqan tin poxod jəklənmələre esenə la inderelder. Lәkin ələgə tiklem bЬl barЬstarðЬŋ bergəhe lə ytəlgəne juq. Esten bЬl konkursta nasar narЬvЬ mөmkin tygel. Şөnki ularðЬŋ his nəhe yt jə mabЬlЬq burЬstar tygel. BЬnЬŋ esen, finansistar menən straxovaj aktivtar əðlenən jaqЬn jetәkselek itergə həm eşse, kolxozsЬlar arahЬnda şəxste straxovajt itevðeŋ politik əhəmiəten aŋlatЬrqa kәrәk.

J. ƏMINЬF.

Javaplь redaktorы: TӨXFӨT KӨLIMULLIN

ØFƏ qalahЬndaqЬ 61 nomerlЬ Davlet xeðmət haqЬlaq kassahЬ xalЬqtarqa belderev esen Øfə qalahЬnda ЬşЬ jЬş qЬ kilgən haqlaq kassalarЬnЬŋ teðmahen təqdim itə.

Kassa №	Kassa isemdəre	Kassa adrese.	HaqЬlaq kassalarЬnЬŋ eş vaqЬtЬ
61	Yðək qala haqЬlaq kassahЬ	J. Sazonof № 55.	Hər kөn saqət 10 dan 7 gə tiklem
1/6	Davlet bankЬlЬ ergəhendəge kassa	Janalej 33	Jal kөnnərən başqa saqət 10 dan 4 kə tiklem.
14	Başsnabvajt ergəhendəge 1 razrad agentstvo kassahЬ	J. Sazonof. 43.	Şul uq vaqЬtta.
15	Narkomzem ergəhendəge 1 razrad agentstvo kassahЬ	Frunze 50.	"
16	Baş VBK ergəhendəge 1 razrad agentstvo kassahЬ	Sovetunaмs № 14	"
187	Pex. politexn ergəhendəge berketep jaðЬlqan kassa.	Vostocnaja standa	"
237	Svjazðən 6 banlЬ agentstvo ergəhendə berketep jaðЬlqan kassa	Zensova № 96.	"
240	Svjazðən 7 hanlЬ agentstvo ergəhendə berketep jaðЬlqan kassa	M. Gor'kij № 1.	"
244	Ardivezino ergəhendəge berketep jaðЬlqan kassa	Taş kazarma.	"
250	Telegraf kontorahЬ ergəhendəge kassa	Cernьşef, № 61.	Saqət 10 dan 7 gə tiklem hәm jal kөnnərendə 4 saqətkə tiklem
229	Svjazðən ardevz ergəhendə berketep jaðЬlqan kassa	Oktəbr revolytsia zavodЬ.	Jal kөnnərən başqa saqət 10 dan 4 kə tiklem.
218	Başsnabkomin ergəhendə berketep jaðЬlqan kassa	K. Marks № 15.	Şul uq vaqЬtta.
252	Svjazðən 8 hanlЬ ardevz ergəhendə berketep jaðЬlqan kassa	Marsel 32.	"
101	Kommunka ergəhendə berketep jaðЬlqan kassa	JaŋЬrЬ habaъ majðanЬ.	"
230	Motor zavodЬ idarahЬ ylәk kassahЬ	Motor zavodЬ	Jal kөnnərən başqa 12 saqəttən 7 gə tiklem.
182	Svjazðən ardevz ergəhendə berketep jaðЬlqan kassa	Yðək elestrik stansahЬ.	Jal kөnnərən başqa saqət 10 dan 4 kə tiklem.
17	Svjazðən № 14 agentstvohЬ ergəhendəge II razrad agentstvo kassahЬ	Kul'tura harajЬ.	Jal kөnnərən başqa saqət 10 dan 4 kə tiklem
226	" № 5	Dostojevskij № 105.	"
235	" № 4	Elektrostantsia № 102	"
18	" № 2	Sadovaja № 1.	"
88	" № 1	Elektrostantsia № 50.	"

61 nomerlЬ qala haqЬlaq kassahЬ mədire. Safin.

SSSR XalЬq komissarðarЬ sovetЬ həm VKP(b) ЬðЬk komitetЬ ... potrebkooperatsialarЬnЬŋ eşen qaralanan ... [illegible]

BƏTƏRƏV KOMISSIAHЬ.

УФИМСКАЯ Городская-Массовая библиотека

BƏTƏ ILDƏRDEŅ PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEÐ! AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьņ Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yðək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е. Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 288 18 DEKABR ŞARŞAMBE 1935 JЬL

Kapital tөðөləşkə вeð 1936-jьlda 32 milliard hum sredstvo halasвьð. Staxanofsьlar quðqalьşьn jəjelderep, tөðөləştө xalьq xuƶalьqьnьņ aldьnqь tarmaqtarь safьna sьqarьrqa.

BAŞQORTOSTAN JERLE PROMЬJŞLENNOSTЬ JЬLLЬQ PLANDЬ SROQЬNAN ELEK YTƏNE

VKP(в) Өlkə komitetь—ip. BЬJKINQA həm ip. ISƏNCYRINQƏ.
Başqortostan Yðək başqarma komitetь—ip. TAHIRЬFQA
Başsovnarkom—ip. BULAŞЬFQA.
Başprofsovet—ip. BЬJCKOFQA.

RSFSR həm BASSR xөkyməttəre tarafьnan 1935 jьlqa valovoj produksia eşlap sьqarьv jaҕatenan ɵlkə əhəmiətendəge jerle promьjşlennost əsən 1926-27 jьlqь xaqtarða aldalanqan jьlьq plan (avaria arqahьnda 5 aj eujьnsa sextarðь kapital'nьj rəveştə qajtanan qorovða torqan kənditer fasrigьnan başqa) 16 dekavrða 100 protsentqa ytəldə, əsl ytəleş 1934 jьlda eşlap sьqarьlqandar menən tiŋləştergəndə 112 protsent təşkil itə.

Predpriatielarðen finans xəle kavьqtьrьldь. Totoşo menən alqanda ɵlkə promьjşlennostь 10 aj esendə xөkymət tarafьnan əildələngən plan menən saqьştьrqanda 104,5 protsent faiðə birðe.

1935 jьlda RSFSR Sovnarkomь predsedatele ip. SULIMOF kyrhətmələrenə şulaj uq VKP(в) Өlkə komitetь həm Başqortostan xөkymətə təqdimdərenə mөvafiq rəveştə kejem tegev promьjşlennostьnьņ produksiahьn jaqşьrtьv jaqьnda alqa aðьm jahaldь, şulaj uq aьjaq, kyn, ajoq kejemdəre, aunav h. s. kevek produksianьņ sьjfatьn jaqşьrtьv jaҕatenan quðqalьş buldь.

Valovoj produksiahь eşlap sьqarьv planьnan sroqьnan elek ytəlevenə IV kvartalda başlanqan həm ajьrьm predpriatielarðə jaqşь uq darazьla jəjelgən staxanofsьlar quðqalьşьnan jaqandan buldь. RSFSR jerle promьjşlennost xalьq komissarь ip. Lixanoftьņ 2 dekavrðaqь sөjləqəndə bьl ajьrьmsa kyrhətelde.

BASSR jerle promьjşlennost xalьq komissarlьqь bətə predpriatielarða, bətə sexьarða, bətə stanoktar ergəhendə staxanofsь eş metodtarьn taqь la kinerak jəjep jəbərev, dekavrðan qalqan kөndərð esendə maksimum produksia birev, uņьņ sьjfatьn artaьan jaqşьrtьv şulaj uq Başqortostan jerle promьjşlennostьnьņ artta qalqan ajьrьm ucastkalarьn alqa tartьv əsən konkret saralar kyrə.

Jerle promьjşlennost xalьq komissarlьqь xəðer jerle promьjşlennost predpriatielarьnda kərək produksiahь eşlap sьqarьv, xeðmət arьmlьqьn kytərev əlkəhendə ulьņ şulaj uq eşlap sьqarьla torqan produksianьņ sьjfatьn jaqşьrtьv esendə la kytəreleş bulqanlьqьn həm bьl xəldeņ 1936 jьlda jerle promьjşlennostьn elekke jьldarðaqьnan da kyberək produksia birasegenə ьşanьp əsən nьqьð tөðөrqanlьqьn beldere.

BASSR jerle promьjşlennost xalьq komissarь—Q. JƏHYDIN.

ALDЬNQЬLARDЬN ALDЬNQЬLARЬ MƏSKƏVGƏ RAPORT MENƏN BARALAR

16-sь dekavrða VKP(в) Başqortostan Өlkə komitetь sekretarь ip. Isəncyrin qabul itkən aldьnqь traktorist, maşinist həm komvaj artelь brigadirðarьnьņ iņ aldьnqьlarьnan kanalqan 28 keş nan torqan delegatsia Məskəvgə kitte. Delegatsia VKP(в) Başqortostan Өlkə komitetь avьl xuƶalьqь aylege mudire ip. Sajpnatof həm Başnarkomzem uranьaьarь Frolottar jьlьaşьlьqьnda bulьp, ular araьnda aldьnqь traktoristarðan 3371 gektar jer eşləgən Dyrtөjlə MTS traktorisьь Kuƶapof həm 3250 gektar jer eşlap, 9700 kilogram jaqьlьqqa ikonomia jahaqan Fatixof Safolar sar.

Delegattar VKP(в) YK neņ Avьl xuƶalьqь aylege saqьrьvь bujьnsa Məskəvgə barьp yðdəreneņ eştəre turaһьnda partia həm xөkymət jьlьoşsьlarьna raport birəsəktər. (BaşTASS).

ALDЬNQЬ TRAKTORIST HƏM BRIGADIRĐAR ISƏNCYRIN HƏM BULAŞЬF IPTƏŞTƏR JANЬNDA

16-dekavr', kis saqat 6 la iptəş Isəncyrin həm Bulaşьf Başqortostandьn aldьnqь traktoristarьn qabul itelər. Qabul itevðə VKP(в) Өlkə komitetь-

...

oyldek. Bəð, iptəş Stalindьn kolxozsьlarðь mul tormoşlo itev turahьndaqь kyrhətməhen, ytəvðə ður elgəşəvðergə ireşek.

Şişma rajonьnьn „Qьðьl jul"

...

TƏÐƏLƏŞTƏ OSHOÐLANDЬRЬV—1936-SЬ JЬLDЬŅ TƏÐƏV PROGAMMAHЬNЬŅ XƏL ITKES BЬVЬNЬ

*VKP(в) Yðək Komitetьnda iņ ere tөðөləştarðeņ jetəksələreneņ həm staxanofsьlarьnьņ kəŋəşməhendə iptəş V. I. MEZLAUK dokladь**

II. 1936 JЬLDЬŅ TƏÐƏLƏŞ PROGRAMMAHЬ

1935 jьlda ььqaьa bulmaqan kylamda ður tөðөleş ytkəreləsək 1936 jьlda tөðөleş eştəreneņ kyləme 32 milliard hum xamahь itep billdələnə. Şul jəmləүnən 16,5-17 milliard hum faqat tөðөleş eşenə (quramalandьrьvðardan tьş) totoləsaq.

Kapital halьnьş bigerək la kommunal torlaq həm sol'nitsa tөðөləşenə qaraj ytkerelə, məktəp tөðөləşe assignovaniehь 4 tapqьr artasaq. Kapital halьnьş şulaj uq jeņel promьjşlennost xalьq komissarlьqьnьn həm aðьq promьjşlennostь xalьq kommissarlьqьnьņ promьjşlennostarьna qaraj artьrьla. Avьr promьjşlennost 1936 jьlda 8,5 milliard hum, jəqni 1935 jьldaqь tiklem yk kapital halьnьşь alasaq.

Avьr promьjşlennostь hunqь jьldarða texnik jaqtan qajtanan kesle qoralandarьv, avьr pro-

...

qan bulьr xəðerge kəndə ьnaq 320 kranь bar, ə aldaqь jьlda taqь la 300 kran (6-15 tonnalь) alasaq. Bьl hanðar tөðөvsələr kesenəņ şaqtaj uq mexanizirlanьvьn kyrhətələr.

Beð 1936 jьlda kyp kenə tөðөləştərðe gusinitsьj traktor menən tə'min itevðe kyðdə totabьð. Elek ular tik avьl xuƶalьqьna qьna jebərelələr ine. Avьr promьjşlennost gusinitsьj traktorðar eşlap sьqarьvьn şul tiklem artьrьь, beð xəðer eşləp sьqarьlqan traktorðarðьņ nuqtaq hanьn tөðөləşkə birə alasьð.

Tөðөləşkə birelgən jaņь mexanizmdarðь yðləşterev həm quldanьlarьn fajdalanьv bujьnsa qьrqь hьnələş tə'min itelmənə bьl mexanizmdarðьn tejeşle efekt bira almajasaqtarьn beð aldan uq tөðөvsələrðen ьsorenə teşarep ytəbeð.

...

ma menən ajtkanda 2100 dana kirbes halьrqa karak bulasaq. Bьl normalarqa ireşergə mөmkinme?

Tavьştar: Bik mөmkin.

Mezlauk: Krammaşstrojdьņ staxanofsьlarь normanь 200-300 protsentqa ytəjðər. Ə Kosenko, Puzakof, Polosenko, Cernьx, Şula, Lapin, Gritsenko kevek ləşsələr həm ulqa janmaj torqan kirbes halьvsьlar normanь 5-6 tapqьr həm unan kyberək artьrьp ytəjðər.

Məskəv 11 kombinatь tөðөləşeneņ elektrosvarşьqь Skuratsin normanь 240-250 protsentqa ytəj. Narkomlegprom tөðөləşendə parketsь Menojof şьmartьv stanoqьnьņ konstruksiahьna yðgərtevðər inderep normanь 4,5 tapqьr kytərðe. Bryanski II kombinatь tөðөləşendə ştukaturşь Redin 80 kvadrat metr ipsnd ştukaturlap normanь 500 protsentqa ytəne. Denisenkonьņ idan tyşəvse ...

Mezlauk: faktik alqanda bьl tөðөləştarðeņ projektarь juq. Tөðөvsələr eşkə qalь projekt bujьnsa qьna başlarqa tejeştər.

Bəððə, əgər ðə narkom smetanь raðlamaqan bulha, nindəj genə zadanie həm nindəj genə projekt bulmahьn, tөðөv eştəre protsesьnda ular yðgərtələr. Şuqa kyra la kyp vaqiqalarða tөðөləş ьsьn projekttьð alьp barьla. Bəðgə, smeta həm projekttarqa qarata qalь tərtip inderə torqan qarar qabul itergə kərək: smetanь, kərək artьrьv həm kəmetev jaqьna bulhьn, yðgərtev iaqьl narkomdьq yðe tarafьnan qьna ytkərelergə tejeş. Şulaj itep narkomat esendə raðlanqan smetaqa maksimal' noqьtaq birev əsen, ul faqat narkom tarafьnan qьna qarьlьrqa tejeş.

Narkomattar raðlavьna həm xөkymət raðlavьna inderelgən smetalarðьn bik jьş qьna his ььanmaььq qanunььlqan bulьvðarьn ...

...

həm smetalarðьņ sьjfattarь jəş qьna nasar bulь, projekttarðь tөðөv sroqь huðьla.

Bəððə tөðөləştərðə tiplaştьrьv bujьnsa hөðəmtələr bik nasar. Xəðer hər bər narkomat yðe əsən projekttar eşlap sьqara. Arxiv certjoƶdarь qьjəl mөhim bulьvqa qaramaьtan bik aðe fajðalanьlalar.

Ordsonikidze: dөrөs.

Mezlauk: Ular millionðarsa hum torьlar, ləkin fajðalanьlmajðar. Min, ikke certjoƶdarðьq betenləj aðɵləşe genə faj'ðalanьlqanlьqьn bələ projekt ojoşmalarьnьņ da başlьqtarь raðlarðar tip ьşanam. Bьl eş tik ner Leningradtaqь Gipromezda qьna tejeşle jugarьlьqьna qujьlqan. Tөðөleş eştəren jaqşьrtьv mexanizatsia həm tөðөv materialdarь promьjşlennostьndaqь eşteņ sьjfatьn kytərev menən bergə alьp barьlьrqa tejeş. Tөðөv materialdarь promьjşlennostь yðeneņ eşen qajtanan qorovða tөðөleş ...

...

yðək əðer beton zavodtarь ojoştorovqa məsьytdane.

1936 jьlda ruda bulmaqan lav ьajььqtarьnьņ 54 urьnda ere kar'jerь, 23 urьnda ere kirbes zavodь, 27 izveskovьj həm 21 alebastr—gips zavodtarь mexanizirlanьrqa tejeş.

Narkomtəşprom vaq həm urtasa kar'jerðarðь mexanizirlavðь tə'min itev əsəņ tejeşle agregattar nabor menən 25 tan alьp 150 kilovat—saqat kuььndaqe kysmə elektrostansa proizvodstvohьn jьlqa halьrqa tejeş.

Sement promьjşlennostь bujьnsa altь zavod tөðөləşe tamamlanьrqa, 7 zavod rekonstruksialaşьrьlьrqa həm kinəjtelergə tejeş.

Promьjşlennostь rekonstruksialav bujьnsa ytkərelgən bьl dur eş yðenə teşev xaqьn kəmetev zadanieььn ytəvðe tulьhьnsa tə'min itə.

1936 jьlda ruda bulmaqan ...

...

III. TƏÐƏLƏŞTƏŊ INDUSTRIAL METODЬ ƏSƏN

...

IV. PARTIA-MASSOVOJ EŞTƏRƏE KƏSƏJTERGƏ

...

* Başь 2-se bitta.

(Aðaqь 2-se bitta)

PARTIA TORMOŞO

RAJKOMDAN UN BIŞ AДЬM QЪNA

Şaran Rajon naşqarma komitetь ...

Rəxim Ojəmar

„VZNOS QAJQЬHЬ TYGEL ƏLE..."

Iptəş V. I. MEZLAUK dokladьnьŋ adaqь

(Başь 1-se bittə)

KAPITAL ILDƏRENDƏ

STAXANOFSЬLAR HƏM KOMBAJNERĐAR KƏNƏŞMƏLƏRE TURAHЬNDA SIT IL GAZETALAR

QЬTAJ STUDENTTARЬNЬŊ XƏRƏKƏTE

GITLER HƏM FIPPS HƏLƏŞEVE

MASARIK OTSTAVKAQA SЬQTЬ

MISЬRDA ANGLIAQA QARŞЬ SЬQЬŞTAR

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 16. Rejter agentstvoнъnъŋ Addis-Abebalaqъ xəbarsehe Agaden frontъnda Italia qəskərđərenen qajtanan hezym başlъqanlъqtarъn nelderə. Italianъn 9 samoljotъ turalъnan nomsalar taşlanqandan huŋ, Italianъŋ jerle xalъqtarđan nulqan jajavle qəskəre tanktar həm bronevliktar jarđamъ menən Sassa Bene qalahъnъŋ kөnjaq-kөnsъqъşъnda 64 kilometr saмahъ jergə urъnlaşqan aьssinialarqa hezym jahaqan. Unda qalъ huqъş nulqan. Abissinia komandovanieнъ Italianъŋ 13 bronevigъ sъrojđan sъqarъlqanlъqъn jəki əsəъp alъnqanlъqъn kyrhәtә. Somali xalъqtarъnan nulqan ner nisə jed haldat (Italianъŋ jerle xalъqtan nulqan jajavle qəskəre) abissinialar jaqъna sъqqandar.

„Dejli mejl" xəbərsehe Italiadarđъŋ Qorasj. Gerloguni həm Ual—Ual ergəhendə kesle hъqъъmalar jahaqanlъqtarъn xəbər itə. Abissinia komandovanieнъ əsəsəse tapqъr nulъraq kөnjaq frontъna gruzoviktar menən jeŋel tuptar jenarə baş lanъ. Şulaj uq unda jaŋъ tiptaqъ zenit tuptarъnъŋ ner nisə sahe jenərelgən. Rejter agentstvohъnъŋ Mogadiş qalahъnan xəbər itevenə nujьnsa, Italianъŋ 15 samoljotъ kөnjaq frontъnda Dolonъŋ tөnjaq-kөnsajъşъnda 240 kilometr alъstъqtaqъ Negelli punktъ ergəhendə Abissinia qəskəđarenə nomsalar taşlaqandar. Abissinialarđan, jənəhe, kyp xalъq ylgən. Italiandarđъŋ nomsalarъnan abissinialar lagerъ jana başlaqan. Italia samoljottarъ zenit artilleria hъuъŋ kesle utъ menən qarşъ alъnqandar. Samoljottarđъŋ nerehe Italia qəskərđəre territoriahъna xarantanъp qajtqan.

Rim, 16. Rəsmi svodka nujъnsa Abissiniananъŋ tөnjaq frontъnda his ner yđgəreştər juq.

PARIZ—LONDON TƏQDIMDƏRE TURAHЬNDA

ABISSINIA XӨKYMƏTE

London. 16. „Ekscejnə telegraf" agentstvohъnъŋ Dessi qalahъndaqъ xəbərsehe Italia—Abissinia konfliktъn xal itev turahъndaqъ Paris—London projektъna qarşъ Abissinia xөkymәte tarafъnan iqlan itelgən rəsmi neldereydə xəbər itə. Ul neldereydә: „Anglia—Fransia təqdimdərendə Abissinia territoriahъnъŋ his nylenmәk eleşen millәttәr ligahъ tarafъnan agressor tip ner tavъştan iqlan itelgən dәvlәtkә nirev tejeşlege kyrhәtelә. Bъl təqdimdər Italiaqa Abissiniaнъ buqъşъp alъv esen, esənsə tapqъr nъlъşъ jahavqa memkinlek qaldъralar. Italianъŋ kolonialaştъrъlъvъ həm ekonomik ekspansiahъ esen maxsus zonanъ ajъrъlъv həm unan Abissinia graždandarъn sъqarъv—ul mandattan da naşarъraq nəmə, sөnki mandat xalъqtъŋ mənfәqәttәren ta'min itә həm nәtә sit il kөşlәre esen ner tәrlә rezim prinsiptaren quja. Abissinia xөkymәte Abissinianъŋ mөstәqillәgenә qarşъ kilә həm Abissinia territoriahъn agressor tip qaleplәngәn dәvlәtkә nirә torahъqan nъl təqdimdərđe Liga sovetъnъŋ qanul itmәjәsәgenә ъşana" tip jađъlqan.

FAŞISTAR GERMANIAHЬNDA

Varşava, 16. „Pol'ska" gazetahъnъŋ Germaniaqa naъъp qajtqan xəbərsehe jađa: „xalъq eşheđlektən, qъjъnъlъqtan, aзъq jetеşmәvđәn, eş xәqъnъŋ tyвәn nulъvъnan asъqtan-asъq zarlana. Magazindar aldъnda keşelәr sirulqa teđelep toralar, ulаr sirәk qaђaq maj alъv memkinlegen kәtәlәr. Şunan artъq nulmajdar. It menən dә xәl şundaj uq. Kartuf xaqtarъ kytәrelgәn".

Xəbərse faşistik vlastarđъn aвъl xuzalъqъ produkttarъn reglamentlaştъrъv nъlъştarъ „kraftlәndәr tarafъnan qarъъv qarşъlъq osoratqanlъqъn" kyrhәtә. „Krәtliәndәrdәn yđ produkttarъn qъъqarъlqanlъqtan, ulаr arahъnda rizahъđъlъq kesәjә. Memkin nulqan urъndarđa kәrәttәndәr yđ produkttarъn jәşerәp jәki utъ aşap nәterәp, passiv qarşъlъq kyrhәtәlәr. Sъjr'jonъn juqlъqъ produksiaqa ta'sir itә. Jaqъş sort ъъъъn kyptәn jetеşmәj inde. Hъqъş vaqъtъndaqъ kөrәk işek esen jed tolqalar, naqъr havъtlar hәtъv şaqtaj doxod kiterә. Qajhъ ner zavodtar ađnaqa ike-es kөn genә eşlәjdәr. Kyp kenә zavodtarda eşselәrdә xeđmәttәn sъqaralar. Xәjerselәr hanъ nъqasa his kytәrelmәgәn rәveştә yŝә".

BEJPINDƏ STUDENTTAR MENƏN POLITSIA ARAHЬNDA BƏRELEŞTƏR

Bejpin, 16. Xebej həm Caxar provinsialarъnъŋ politik sovetъn normal' rәveştә teшkil itev segengә kәngә aldalanqanlъqtan, Bejpinda dur nъvalъştar nara. Studenttarđъŋ janъ dur demonstratsiahъ nuldъ. Studenttar Japon missiahъnә ytergә tъrъştъlar. Lәkin unda jenarmenәlәr. Universitet kvartalъnъŋ qapqahъn Qъtaj politsiahъnъŋ, žandarmeriahъnъŋ həm qәskәrđәrenеŋ dur otradъ haqlajdar. Qalanъŋ nelә politsia sәstәre mobilizovat itelgәn. Demonstratsialarđъ taqtsъv esen qalanъŋ kyp qapqalarъ jaъъldъ. Ner studentka 9 dekabrđәge demonstratsia vaqъtъnda tuqmalъvđan yldө. Bәlә studenttar traur nildәlaren jәrәtәlәr.

London, 16. Bejpinđan xəbər itev nujъnsa, negen politsia studenttar demonstratsiahъn tarqatqa matъşqan. 10 student ylterelgәn həm 15 keşe jaralanqan.

Şanxaj, 16. Kisә Şanxajdaqъ 86 juqarъ uqъv jorto vәkil torenеŋ konferensiahъ studenttarđъŋ Tөnjaq Qъtajdъ „avtonomialaştъrъvqa" qarşъ xәrәkәtenә jarđam turahъnda rezolytsia sъqarđъ. Bъl rezolytsiala Şanxaj studenttarъnъŋ „ildeŋ territorial nөtenlegә həm nylenmәvsegә esen kөrәşteŋ alъşъ pozitsialarъna" naъъrqa ađer nulqanlъqtarъ kyrhәtelә.

ANGLIA KABINETЬNDA QARŞЬLЬQTAR

London, 16. Italia—Abissinia konfliktъn xal itev jәhәtenәn Anglia—Fransia tarafъnan eşlәp sъqarъlqan planqa qarşъ rizahъđlъq kesәjeve ajqanъ kisә Xor menən jәkesе ministrđer, şul jөmlәnәn Sajmon həm Nevil Cemberlin arahъnda kәnәşmә nuldъ. „Dejli mejl" gazetъ xөkymәtteŋ yđ esendә qarşъlъqtar nulqanlъqъn həm kisә Londonda Idenden həm kabinettъŋ qajhъ ner naşqa aqzalarъnъŋ otstavkaqa sъqъv memkinlektәre turahъnda xəbər tarqalqanlъqъn kyrhәtә. Qarşъlъqtar „qъrqъv tormaqa" naъъp jetkәndәr. Gazetаŋ hyđđәre nujъnsa, әgәr xөkymәt politikahъnъŋ deresilәgen kyrhәtep nъqъş qan Bolduin 19 dekabrga tiklem kabinet'aqъ qarşъlъqtarđъ nәterә almaha, ul vaqъtta „unъŋ aldъna ydenеŋ şәxsi xәle turahъndaqъ mәs'әlә kilep nъtanaq". Oppozitsia materialъ xөkymәtte tәnqitlәvdә kesәjtә həm eşselәrđeŋ şulaj uq patsifistik ojoşmalarđъŋ protest rezolytsialarъn nъъъp sъqara.

SOVETTARĐЬN XISAP KAMPANIAHЬ

NAKAZDAR YTƏLMƏGƏN

SOVETTЬŊ EŞE JOMOŞAQ TABЬLDЬ

...

M. ALMAJEF.

Soxanqol avъl sovetъnda jьjьlъşqa hajlavsъlarđъn 65 prosentъ qъna qatnaştъ. Bъl avъl sovetъ, 4 avъlda xisap jьjьlъşъ ytkarъ lә, nezhendә lә tikşerev komissiahъnъŋ dokladъn qujmaqan. Ә, Bajnadar avъl sovetъ əđerlek eştәrenә janъ başlanъ. Qъъqalъ nъl avъl sovetlarъ jetәkselәre xisap kampaniahъn uŋъşlъ ytkәrev, sovettъŋ rolen həm sovet demokratiahъn kytәrev esenә narmaq ъъ qъna qaranъlar.

AZAMATЬF.

BORJONDƏ XISAP BIREV JOMOŞAQ BARA

...

XISAP BIREV NISEK YTTE

Qъjъъ rajonъ **Arъhlan** avъl sovetъ davmalъnda xisap nirev kampaniahъ uŋъşlъ ytte. Dejem alqanda (5 urъnda) xisap jьjьlъştarъna hajlavsъlarđъŋ 95 prosentъ qatnaşqan ide.

Jьjьlъşta, avъl sovetъ, malsъlъq seksiahъ, tikşerev komissiahъ həm 2 deputat gruppahъnъŋ xisaptarъ tъŋlandъ. Jьjьlъş kәndәrendә 3 kolxozda la nәlalar jaslahъ həm uchaqtar ojoştorolqo. Dokladtar nujъnsa 100 nirav nirelep 210 keşe sъqъş hajlanъ. Hajlavselar kynerәk nakazdarđъŋ ytәleşe həm ajrъm sovet həm unъŋ seksiahъ aqzalarъnъŋ eştәren tәnqitlәnelәr.

Ylkәn nakazdarqa әktәp 13 nakaz nirelde. Nakazdarda aj rъvsa qarqъv nuras itep, okolar arahъnda uqъj-jaza nelmәvsәlekte nәterev, 12-seksianъŋda eşmәkәr eşlavđarъna irәşev esen kөrәşev qujъldъ. Şulaj uq hajlavsъlar, udarniklar, staxanofsъlar menən sovettъŋ konkret jetәkselek itevenә toraъlar. Malsъlъq planъn utъtъv, hejgъtъŋ nelәrev turahъnda kyp tәqdimlәr indereldе.

S. Kozmatjanъf.

PROFSOJUZ ŞAXMAT KOMANDALARЬ JARЬŞЬ

Bөgөn kөndөđge sәqәt 11 də kul'tura harajъnda Başprofsovet ergəhendәge fizkul'tura ojoşmahъnъŋ inisiativahъ menən profsojuz şaxmat komandalarъnъŋ jarъşъ asъla. Jarъşqa başlanqъs həm urta məktəp rabotniktarъ, juqarъ həm qilmi ucrezdenie rabotniktarъ, dәvlәt ucrezdenielәre rabotniktarъ, nefteselәr, ruda həm spløv eşselәre, timer julsъlar, finans, bank rabotniktarъ, şosse railevselәr, jer eşe rabotniktarъ, medsantrud, altъn həm platina promъşlennostь eşselәre, polipromsovet rabotniktar, MTS həm səvxoz, qala predpriatielәre, motor tөzәtev eşselәre, administrativ ucrezdenielәr rabotniktarъ, firma eşselәre, dәvlәt sәvdahъ rabotniktarъ, poligrafiksьlar həm geologo-razvedkasъlarđan profsojuz ojoşmalarъnъŋ komandalarъ qatnaşalar.

Hər ner komanda 15 keşenan tora. Bъlardan 3-4 zapas nulъp ildәrelәsәlәr. Tiмәk jarъşqa nэtәhe 300 keşe qatnaşasaq tiqәn hyđ. Başqortostanъnъŋ naşqalarъnda tiklem nъndaj dur jarъş ytkәrgәne juq ine.

Taqъ şunъ la ajtergә kәrәk, Başprofsovet ergəhendәge fizkul'tura ojoşmahъ hər ner komanda aldъna tөp mөla naşqoritlardan komanda ike şaxmatъsъ jetәşterev nurъsъn qujqajъn. Komandalar nъl nurъstъ ytәnelәr. Jarъşqa nəъъhe 50 naşqort şaxmatsъhъ qatnaşasaq.

Jarъşta şulaj uq qatan-qъd şaxmatъstar la qatnaşalar. Dәrөt, ular həm jaqъnnan aђъnъq tәşkil itәlәr, ә şulaj da ularda ydev ъъъъ ajrъlevgә ikәk der.

Jarъşqa qatnaşъvsъlar unar komandanan torasan ike tәrkemgә nylenәlәr. Hər tәrkemdә jeŋevselәrdәn ner jәki ike keşe finalqa inderelәsәk. Finalda jeŋgәn komanda kysmә qimmәtle nylәk alasaq. Unan ъъъ jeŋevse komandanъŋ ner ner aqzahъna Məskəvdә eşlәtep alъnqan alъk matur zatъn nirelәsәk. Komandalarđъ nylәklәvđәn taş, aldan naqъvsъlar həm dur materialъq kyrhәtevselәr individual' rәveştә nylәklәnәsәktәr.

Ujъn alъ kөnlek ike tapqъr ytkәrelәsәk. Jal kөndәrendә ujъn kөndөđge sәqәt 11 dan həm alъ kөnlektәn ikәnse kөnendә kiskе 7-nan ytkәrelәsәk.

Sud'jalar apparatъ 5 keşenan hajlanъp, naş sud'ja nulъp qart aktivist Andrejef V. M. ildәlәnde. A. ZUANOF.

KUL'TURA XEĐMƏTLƏNDEREVEN QЬRQA JAQŞЬRTЬRQA

Işəmnaj neft promъşlohъndaqъ eşse həm xeđmәtkәrđәrđeŋ material-tormoş şarttarъ jaqşъra narъv menən bergә kul'turalъ jәşәv telәktәre lә ytә. Matur әđәbiәt uqъv, spektaklәr qarav, tөrlө tәnqәt tynәrәktәrendә qatnaşъv talabъ kesәjә.

Ә promъşlonъŋ xuzalъqsъlarъ həm profsojuz ojoşmalarъ nъl telәk həm talaptarđъ nisek itep qәnәqәtlәnderәlәr?

Promъşlola jәşәv qөmөrenа jъldar menən hanaqan ketәpxana nar. Unъŋ naşqort, tatar həm rus әđәbiәttәren esenә alqan ike nylege lә nar. Lәkin ketәpxana sikhed jarlъ. Başqort, tatar nylegendә original həm tәrјemә itelgәn həm xudožestvolъ әsәrđәr ađ nulqan kevek, rus nylegendә lә Puşkindъŋ „Dubrovski"ъnan naşqa ner әđәbiәt kitabъ tabъъp nulmaj.

Ketәpxana menən ner nylmәgә urъnlaştъrъlqan uqъv jortonoŋ da eşe kyŋelle tygel. Gazeta-žurnaldar ađ. Dyjmә tъqъđ nulqъs irkenlәp ultъrъp uqъrqa la, naşqasa kyŋel asъrqa la memkinlek juq.

Başgizdъŋ promъşlolaqъ nyleksәhendә kәrәkle kul'tura tovarđarъ tabъъp nulmaj. Kyp vaqъt nәmә horahaŋ da, „juq" javabъ alъp sъqahъŋ.

Artist Mansurovski jetәkselegendә ojoşterolqan dramma tynәrәge matur qъna eşlәp kilә. Lәkin, uqa la yđ eşen jejelenәlә jәjelderev esen material memkinliktar juq darәxәhendә, ađ.

Başqortostan maqarif xalъq komissarlъqъ, promъşlonъŋ partia-profsojuz ojoşmalarъ, eşse, xeđmәtkәrđәrđeŋ kul'turalъ jәşәvgә nulqan talaptarъn tulъhъ menən qәnәqәtlәnderev esen nәtә memkinlektәrđe tavdъrъrqa tejeştәr. Ulardъ jaqъş material şarttarъ qъna la qәnәqәtlәndermәj, ular kul'turalъ la jәşәrgә tejeştәr. F. Juldaş

IN JAQŞЬ KӨTӨPXANA ӨSӨN KONKURS

KONKURS KYRHƏTKESTƏRE YTƏLMƏJ

Davlъkan posjolkahъndaqъ ketәpxananъŋ konkursqa quşъlqanъna ner aj samahъ vaqъt ytte. Lәkin nъl ner aj vaqъt esendә ketәpxanala his ner tөrlө yđgәreş nulmanъ.

Ketәpxananъŋ uqъv zalъ elek likesәnan rәjoni nylmәhe həm kәnsәhe zalъ nulъp xeđmәt itha, xәđer dә şul uq tol'de ytaj.

Ketәpxana həm uqъv zalъ jaqъlmaj, sөnki utъn menən tә'min itelmәgәndәr. Şuqa kyrә ketәpxana rabotniktarъ ъъ kejemdәren haлmaj eşlәjdәr.

Ketәpxanaqa janъ kitaptar alъv esen ajъrъlqan aqsa nulha lә, ner genә janъ kitap ta alъnmaqan.

Tөrlө tynәrәktar ojoşterъv eşe nelәntәj ъnъъlqan. Ketәpxana mөdire Kopatskaja—RajONO jarđam nirmәgәs min ner ydem nәmә eşlәj alam, tip zarlanъp jeraj.

Ketәpxana konkursqa quşъlъp ildәlәgen jәklәmәlәr alqan ikәn, ul ojo jәklәmәlәren ytәrgә tejeş.

N. SABIT.

SYƏZ SEKSIAHЬ ӨLGӨLӨ EŞLƏJ

Nerә rajonъ, Ponomarjovka avъl sovetъnъŋ syәz seksiahъ matbuqat taratъvda ølgølø eş alъp nara. Gazeta, žurnaldar yđ vaqъtъnda podpiskaqa tapşarъla. Unъŋ hөđәmtәhendә, gazeta taratъv eşe jaqъş ytkәrelde. Xәđergә kөndә avъl sovetъnda 1840 danә gazeta-žurnaldar ađdarъla.

X. IŞMEJEF.

№17 TIRMƏNDƏ ƏLKƏNDƏR UQЬVЬ BAŞLANDЬ

Davlъkan rajonъnda 1473 uqъj-jaza nelmәvse həm 1500 ađ nelevselәr nar. 1935-36 uqъv jъlъnda eşlarđъ uqъtъp sъqarъv nurъsъ tina.

№ 17 tirmәn fәbsavkomъ predsedatele Mәxmyt..., uqъj-jaza nelmәvse 36 eşsene həm ađ nelevse 26 eşsene uqъvqa alъqtъrъlъ. Uqъvđar normal davam itәlәr.

Ә naşqa predpriatie həm ojoşmalarđъ nъl eşe jәjeldәrevgә əđerlek ta naşlanmaqan әle.

N. S.

Altьn kibәktәrә tabьldь.

Jъlajır 17 (BaşTASS). Tolomniko ucastogъnda Kvaşnnikof brigadahъnъŋ ъlarateldәre 15 həm 14 gram avъrlъqъnda ike altъn kibәge tapqandar.

Javaplъ redaktorъ: TӨXFӘT KӘLIMYLLIN

XRONIKA

☐ K-Marks uramъndaqъ jeŋ-nomoq magazinъ ađ kөndә 24 meŋ humlъq 14 sip satъn. Ulsa həm flanel həm naşqa tovardar alasaq. Bъl magazin hәr aj 200 meŋ humlъq tovar hata. Bъjъl jъllъq tovar ajlanъşъ 8 million 200 meŋ humqa jetәsәk.

☐ Өfө. Ydъk eşselәr kooperativъ plan nujъnsa 52,1 million humlъq tovar hatarqa nulъ, plan sөŋgәnәn elek 100,3 prosentqa ytәlde.

☐ 27 magazindan manufaktura nylegendәge haъvъъ Ibrahimof Məxəmət jaqъъ eşlәj. Hər kөndә jaqъъ eş nirehә kyrhәtte. Ajъna 34 meŋ humlъq tovar hatarqa plan nireъъ, ul 84 meŋ humqa jetkerde.

Ibrahimъъъъ magazinda hatъv itәnelevе arqahъnda eş xramlъlъqъ la artъ. Ajъna 134 hum eş xaqъ alъnъs, xәđer 493 hum ala. Sөnki Ibrahimof hatъv eşendә la Staxanof eş metodъn qullana. Pofvestoldarda nъl jeerev hanъnan kyrә, hər ner minuttan ъъqşa ytkarmaj.

☐ 11 dekabrda Kujъъjef qalahъnda Өfө nylegendәge timer jul staxanofsъlarъnъŋ ajъrъ ytte. Ajъlqa maşinistarđan Krastof, Kovalef, Somovarjef, mexanik seksъnan masterъ Semjof, dispetcer Meşerskoj iptәştәr qatnaşъlar. Ajъlda yđđәrenеŋ eş metodtarъn ъajlandъ.

☐ Parovoz-remont zavodъnda timersе Borikof Staxanof metodъ menən eşlәj. Ul ytkәn ajđarda smenaqa 27-30 ъъъъъ jahaha, xәđer Staxanof eş metodъn qъъqa alqanъ hajъn 68 ъъъъъ jahaj. Xatta 18 dekabrda smenaqa 102 ъъъъъ jahanъ.

1936 ъъ jъldъŋ qъъvarъnan naşlap ъъelәrgә texnik tөrlө nirevse „Staxanovets" isemendә matur nezevlәr menən sudostroitel janъ, nәtә Sojuz davmalъnda massovoj žurnal sъqarъla naşlajaq.

Žurnaldъŋ programmahъ: janъ texnika menən tanъşъv, Staxanofsъ eş metodtarъn taratъv, alъqъlъ eşselәrđen həm texnik uqъvsъlarđъŋ texnika kul'turalarъn kytәrev, texnik konsultasialar nirevdәn tora.

Žurnal, SSSR jeŋel həm avъr promъşlennostъnъŋ tөp tarmaqtarъndaqъ həm aldъnqъ kapitalistik ildәrđeŋ texnik yđgәreşlәren kin jaqъrtasaq.

Žurnal jaqъ sahifalъ 4 tъsqъъlъ rәsemle, matur tyştәr menən kyp tiražda sъqarъlasaq.

1936 jъl esen podpiska qabul itev naşlandъ. Žurnaldъŋ ... 12 ajqa 12 hum, 6 ajqa 6 hum, ... hum.

Podpiska: Məskəv, ... uramъ, 14, Žurnalъnjedinenie həm ... poşta nylegendә qabul itelә.

Žurgazob'jedinenie.

REJSTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomъ tarafъnan 1931 se jъl, 9 fevral'da raşlanqan dәvlәt registratsiaъъ qaqъjđaъъre turahъndaqъ polozenie (xөkymәt ъъjoroqtarъ zakondar jъjъnъъqъ 1931 jъl №8, st. 99 finans xalъq komissarlъqъ nylletene 31 jъl № 12) nigeđendә BASSR Narkomfine 1935 jъl 10/XII №316 rejstre xisabъnda juridik şәxs (predpriatie) rejstrga tөrkәne.

Ucrezdenienъŋ isme: Başnarkom vnutorgъnъŋ Sterlitamaqtaqъ nylege.

Eşe: Sterlitamaqta sәvdә eşe.

Itep xәtә: Dәvlәt nankъ nъъъn Sterlitamaqtaqъ nylegendә №1281.

Adrese: Sterlitamaq, Xudajъrђin uramъ №28.

„Vostokosantexstroj" ... ъnъŋ mөdirlek idarahъna kvartira həm nylmәlәr kәrәk (Qalanъn yđәgendә nulъv jaqъnraq). Kvartiraqa remont ... Kvartir xaqъ kilev nujъnsa nulъr. „Rossia" gostinitsahъ, №41 adrese menən 16—18 sәqәttәr arahъnda mөrәjәqәt itergә.

Başsojuzdъŋ sәvdә upravlenie qъş kәrәk, povernik... eş avtoprosap ... Nәtә sprav ka həm ... upravlenienъŋ ... (Başsojuz №45 nylme).

Telefon nomerъ 80-43

619

KUL'TURA HARAJЬ

18-se dekabr

RƏDOVOJ ŞIBUNIN DЬŊ EŞE

Irtәn həm kis

19-sъ dekabr

KYTƏRELGƏN SIRƏM

(Prem'jera naşqort teatrъ)

Kassa sәqәt 4 tәn 10 ъъ ... Spektakl' 7 sәqәt 30 minutta naşlana.

Өfө, „Oktjabr" naşъlъm tipografiahъ.

Zakaz. № 2781

Başglavlit vәkile № 3397.

BӨTӘ ILDӘRDEN PROLETARDARЬ, BERLӘŞEGEDI!

AJЬRЬM HAKЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan Өlkә hәm Өfe qala komitettarь, Başqortostan Yđәk Başqarma Komitetь hәm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 289 20 DEKABR JOMA 1935 JЬL

TAQЬ LA JUQARЬRAQ ӨLGӘŞEVDӘRGӘ IREŞERGӘ!

(SSSR Aŝьq promьjşlennosьnьŋ Başqortostandaƣь vakile ip. ŞӘFEJEF maqalehe)

VKP(b) Өlkә komitetьnьŋ hәm Başsovnarkomdьŋ kendәlek jarđam ojoştorovdarь arqahьnda ordenlь Başqortostandьŋ aŝьq promьjşlennosь 10-dekabrgә jьllьq planьn vaqьtьnan elek ytane. 11 aj esendә hәm dekabrđeŋ 10 kenendә (1926-27 jьldaƣь xaqtar menan) 28.996 meŋ humlьq produksia eşlәp sьƣarьlьp, plan 100,3 protsentqa ytaldә.

...

SOVETTAR SOJUZЬNDA

A. S. PUŞKINDЬŊ YLEVENӘ 100 JЬL TULЬV AJQANЬ BӨTӘ SOJUZ PUŞKIN KOMITETЬN TӨÐӨV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YĐӘK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

...

Predsedatel—A. M. Gor'ki

Predsedatel urьnbaŝarđarь—A. S. Bubnof hәm A. S. Şcerbakof.

Komitetьŋ aƣzalarь:

1) Voroşilof K. J. 2) Cubar' V. Ja. 3) Ždanof A. A. 4) Mexlis V. I., 5) Stetski A. I., 6) Akulof I. A. 7) Kiselef A. S. 8) Zatonski V. P. 9) Bulganin N. A. 10) Kodatski I. F. 11) Akademik Karpinski A. P. 12) Akademik Gorbunof N. P. 13) Akademik Orlof A. S. 14) Akademik Rozanof N. M. 15) Akademik Buxarin N. I. 16) Akademik Derƶavin N. S. 17) Veresajef V. V. 18) Serafimovic A. S. 19) Demjan Bednьj. 20) Tolstoj A. I. 21) Fadejef A. A. 22) Tixonof N. 23) Tьjcanof Ju. N. ... 44) Dƶansь. 45) Ibrahimof G. 46) Taş-Nazarof. 47) Sekenşajtulina. 48) Medeŭi Ruxmat.

2. Puşkin komitetьna SSR Sojuzь xalьqtarь arahьnda A. S. Puşkin ižatьlegen maŋgelekkә qalđьrьv hәm xeđmәtsәndәr arahьnda unьŋ ižadьn kiŋ rәveştә populәrlaştьrьv maqsatьn kyđәtkәn kyp kenә saralarđь eşlәp sьƣarьrƣa.

3. Komitet tarafьnan eşlәp sьƣarьlƣan saralarđь SSR Sojuzь YBK ratlavьna indererga hәm bәtә aderlek eştәre şaqьrьlьp ylevenә 100 jьl tulьv kenә 1937 jьldьŋ 10 fevralьnan ăs aj elek tamamlanьp esәn ul saralarđь tejeşle narkomattar tarafьnan bojoroq aşьrьrƣa.

SSR Sojuzь Yđәk başqarma komitetь predsedatele—M. Kalinin.

SSR Sojuzь Yđәk başqarma komitetь sekretarь—I. Akulof.

Maskav, Kremel', 16 dekabr 1935 jьl.

Azov—Cernomorski krajьnda

PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREV HӨÐӨMTӘHE

Rostov-Don, 17. Partiaŋ Azov—Cernomorski kraj ojoşmahьnda partia dokumenttarьn tikşerev tamamlandь. 53859 kommunist tikşerevđe ytelәr. Partia safьnьnan aidap ingan aq gvardiasьlar, kulaktar hәm başqa sьjьl doşman elementtar tikşerev hedemtәhendә VKP(b) saflarьnan sьƣarьp taşlandьlar. Şunьŋ menan bergә bьl tikşerev partia eşen jaŋlandьrđь. Tikşerev vaqьtьnda krajdьŋ qalalarьnda 1020 kommunist jetakselek eşenә ysteldelәr.

PROMKOOPERATSIA 300 MILLION HUMLЬQ ӨĐТӘMӘ PRODUKSIA BIRӘSӘK

Sovettar sojuzьnьŋ promkooperatsiahь jьllьq planьn srogьnan elek ytane. 5332800 meŋ humlьq produksia eşlәp sьƣarьlƣan. Xalьqtьŋ tormoş ixtijadьn qanaƣatlandьrьvsь promьjslalar 1 dekabrgә tiklem 1457300 meŋ humlьq kiŋ qullanьv tovarđarьn eşlәp sьƣarƣandar. Bьl summa 1934 jьldaƣьƣa qaraƣanda 4339 million humƣa jәki 23,3 protsentqa artьq. Promkooperatsia jьl aђaƣьna tiklem plandan tьş jәne 300 million humlьq produksia birev jөklәmәhen yđ өstөnә ala.

CILӘBE ŞAXTALARЬNDA DUR ŞARTLAV JAHALASAQ

Şartlavdar jahav bәtә Sojuz tresь Cilәbe kymer şaxtalarьnda şartlav jahav projektьn eşlәp sьƣarđь. Ber yk vaqьtta şartlaьla torƣan zarjadtarđьŋ hanь jaqьnda ul donjala iŋ dur şartlav bulasaq. Projekt bujьnsa 2000 tonna şartlavьs nәmә jerqa kymelergә tejeş. Bьl şartlav 1300 meŋ kubometr tupraqtь alьp taşlajasaq. Bьl dur şartlav hedemtәhendә 1200 metr ođonloqtaƣь, 21-24 metr tәrәnlektәge hәm 100 metr samalь kiŋlektәge tranşeja barlьqqa kilәsәk.

UZBӘKSTAN STAXANOFSЬLARЬNЬŊ SLJOTЬ

Taşkent, 17. Taşkentta 16 dekabrđә promьjşlennost hәm transport staxanofsьlarьnьŋ bәtә Uzbәkstan sljotь asьldь. Sljotqa 450 delegat kilde. Berense ultьrьşta 12 keşe hyđ alьp hөjlәne. Berense bularaq Circikstroj taşsьhь Astaf'jef hөjlәne, ul kirbes halьv jәhәtenәn bәtә donja rekordьn birgәn udarnik. Astaf'jef ber smenala 26345 kirbes halьvqa ireşkәn. Sljotta ul bьnьŋ adaqqь sik bulmaƣanlьƣьn hәm kireәste taƣь la kyberәk halьvqa ireşәsәgen әjtte.

JAŊЬ REKORDTAR

Stalino, 18. 17 dekabrđә Donbas 242.154 tonna kymer birđe. Bьl dur rekordtarđьŋ berehe. Lisicanugol' hәm Artemugol'dan başqa bәtә trestar tәvlek programmahьn ytanelәr.

„Sentral'naja—Irmino" şaxtahьnьŋ „Nikanor—Vostok" ucastkahь (unda ordenlь Staxanof ...

...

KAPITAL ILDӘRЬNDӘ

XOR HӘM LAVAL' PROJEKTЬN TӘNQITLӘV

Paris, 17. Deputattar palatahьnьŋ ultьrьşьnda Fransianьŋ tışqь politikahьn tәnqit itevgә qarşь Laval' „Bed Italia menan Abissinia arahьndaƣь huqьşь tuqtatьv esen bәtә saralarđь kyrđek. Huqьş tiqьп ileigәs bed Ƶenevala kollektiv iminselek mixanizmьn xodqa jeбәrđek" tip әjtte. Laval'dьŋ hyđ-đәre bujьnsa sanksialar huqьştь tuqtatьv esen berđen ber sara bulьp tormajdar. Şulaj uq Laval' sanksialar mәs'әlәhendә Fransia xekymәtenen dingeđ blokadahьna kilterevə mәmkin bulƣan karьt sanksialarđь qullanmav turahьnda Anglia xekymәte menan kileşep eş kyrgәnlegen әjtte. „Ber hyđ menan әjtkәndә,—tine Laval',—bed Italia—Abissinia konfliktьn Jevro...

... deŋ projektqa nindәj sistema qarşь qujьlƣanlьƣьn kyrmәjem hәm beđđeŋ projektьbьđđь tәnqitlәvse keşelәrđeŋ beđđeŋ urьnda nәsә eşlәgәn bulьr ikәnlegen lә bildәle tygel" tip әjtte.

Sotsialist Fontan'je Italianьŋ yđenen agressiahь esen bylәk rәveşendә Abissinia territoriahьnьŋ jartьhьn birev Millәttәr ligahьnьŋ ustavьna qarşь kilgәnlegen kyrhәtte. Laval' yđeneŋ politikahь menan, tip әjtte Fontan'je, Millәttәr ligahьna zarar kiltere, şulaj uq huqьş aderlәngәn mәldә Fransianь izolirlanƣan xәlgә quja.

...

FAŞISTIK OJOŞMALARĐЬŊ JAŊЬ MITINGTARЬ

Paris, 18. Kisa Parieđa faşistarđьŋ „huqьşsan tarelar" tigәn ojoşmahьnьŋ jaŋь mitingь bulьp ytte. Bьl miting ruxtarь teşkәn faşistarđьŋ nastrojenıehьn kytәrev maqsatь menan sьqarьlƣan. Mitingta millioner Posьl di Borga hyđ alьp, „huqьşsan tarelar" ojoşmahь tarafьla qalha, faşistarđьŋ jaŋьrьn ojoşmalarь bьvđьrьlasaƣьn әjtkәn.

Paris, 18. Senat kiŋәge ultьrьşьnda xekymәt vәkile justitsia ministere Berardьŋ aŋьşьp horavь arqahьnda faşistik ligalar turahьndaƣь zakondь tikşerevđe 23 dekabrgә kisekterergә qarar birđe.

DIŊGEÐÐӘ QORALLANЬV KONFERENSIAHЬNDA

London, 17. Rejter xәbәre bujьnsa, diŋgeđđә qorallanьv konferensiahьnьŋ bөgөngө ultьrьşьnda Angliaьŋ diŋgeđ eştәre ministere Monsel konferensiaƣa qatьşьvsьlarđьŋ jahьndaƣь ber nisә jьl esendә teđergә ujlaƣan huqьş paroxodtarьnьŋ maksimal' tonnaƣьn kyrhәtergә ...

Agentstvoьŋ hyđđәre bujьnsa, Anglia bьl tәqdimde inderәgәn xalda, teđeleve mәmkin bulƣan dogovorƣa uqa qatьşьvsь bәtә dәvlәttәrgә milli iminselek esәn kәrәkle bulƣan miqdarđa qoralƣa eja bulьv xoquƣь birelergә tejeşle turahьnda ...

...

KVANTUN ARMIAHЬNЬŊ ŞTABЬ TЬNЬSLANЬRQA TELӘMӘJ

Xabarovsk, 17. Ьşanьslь sьqanaqtarđan alьnƣan maƣlymattar bujьnsa, Manczou—Go menan Mongolia xalьq respublikahьnьŋ delegatsialarь arahьndaƣь hөjlәşevđәr әđelevә ajqanь. Kvantun armiahьnьŋ ştabь bьl hөjlәşevđәr japon huqьş suqmarđarь telәgәn hөđөmtәlәrđe birmәgәnlektәn, Mongolia xalьq respublikahьnьŋ kensьƣьş granitsahьnda jaŋь provakatsion eştәr aderlәj. Xәbәrđәrgә qaraƣanda, japon arala Mongolia granitsahьnda ušal uj menan jaŋь garelestarđan jahalavьn kotorgә kәrәk. Granitsa bujьndaƣь xәlde qalmadьƣьrьv hәm Mongolia xalьq respublikahьna birhәn jahav esәn unьŋ territoriahьna Japonia armiahьnьŋ nindәj bulha la agenttarьn jebәrep qalqa halьv mәmkinlege bar.

KANTON QALAHЬNDA JAPONIAQA QARŞЬ SЬƢЬŞTAR

Tokio, 17. Simbun rengo xәbәre bujьnsa, kisa Kanton qalahьnda 4 meŋ studenttьŋ mitingь bulьp, unda Japoniaqa qarşь berek tөvđәrgә qarar birgәn. Mitingqa qatьşьvsьlar „Japoniaqa qarşь huqьş aşlavьь" talap itep Nankin xekymәtenә telegram jebәrgәndәr. Elgәrge kөn Kanton qalahьnda 6 meŋ timer jul eşsehenәŋ 37 aƣzь jorta vәkildәre menan berlәşkәn jьjьlьşь buldь. Bьl jьjьlьşta Qьtaj xalqьn Japoniaqa qarşь xәrәkәtte kөrәşergә saqьrьp rezolytsia sьƣarьldь.

QЬTAJ QЬÐЬL ARMIAHЬNЬŊ XӘRӘXӘTE

Şanxaj, 16. Gomin agentstvohь Qьtaj Qьđьl armiahьnьŋ Xo—Lun hәm Sao Ke komandahь ahьndaƣь otradtarьnьŋ Xunan provinsiahьnьŋ kөnjaq kөnbajьş өlәşendәge Ugan hәm Xunsan qalalarьna jaqьnlaşьp kilgәnlektәrenә xәbәr itә. Xunan provinsiahь gazetalarьna ilgәn qaskarđarь Qьđьl armianьŋ hөjөmen tuqtata almajdar.

GERMANIA KRӘŤTIӘNDӘRE FAŞIZMQA QARŞЬ

Vena. „Rejxspost" gazetahьnьŋ Berlindәge xәbәrsehe Germaniala aŝьq jetešmәvđeŋ sәbәptәrenәn berehe krәŝtiәndәrđeŋ faşistik rejimƣa qarşьlьq kyrhәtevđәrenә qarşьlьq xekymәtieŋ aŝьq zapastarьn kyrәjtev jьlьnlaƣь bәtә saralarьn juqqa sьƣarqanьƣьn jaђa.

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 17. „Ivning standart" gazetahьnьŋ Dƶibuti qalahьndaƣь xәbәrsehe Italia qaskarđarь menan abissinialьlar arahьnda Mussa Ali tavь esәn qatь huqьştar barƣanьƣьn bildere. Italjandar tavđьŋ kөnjaq—kөnbajьş bittәrendә, ә abissinialьlar (Danakil qәbilәlәre) Tөnjaq hәm kөnbajьş ittәrendә urьnlaşqandar. Italjandar abissinialьlarđь qьbьrьqlap sьƣara almajdar. Hunьŋ ike aђna esendә Ogađen frontьna Abissinia qaskarđarьna jarđam jebәrelep tora. Sassa Bene ergәhendә abissinialьlarđьŋ pozitsialarь alƣa yrlәne. Italia—Abissinia konfliktьn xәl itev turahьnda Fransia—Anglia tәrәfьnәn jahalƣan tәqdimdәr Abissinia qaskarđarьnda aşьv tuvđьrđь.

...

London, 18. Addis-Abebanan xәbәr itev bujьnsa, tөnjaq frontьnda Takaze jьlƣahь bujьndaƣь huqьştaŋ haŋ italjandar ras Kassa hәm ras Sejjum qaskarđarьnьŋ qьbьrьqlavь aštьnda sigenevđe dәvam itәlәr. Takaze jьlƣahь bujьndaƣь huqьştьŋ abissinialьlarƣa dәjem hөjym esәn signal bulmaƣanlьƣь, sөnki negustьŋ өđө kөngә tiklem dөjөm hөjym turahьnda bojoroq birmәgәnlege rәsmi rәveştә iƣlan itelә.

Addis-Abeba, 17. Makale ergәhendәge tavđar arahьnda abissinialьlar tarlavьqqa yiөrse italjandar өstөnә tav өđөlәnәn, taş javđьrƣandar hәm pulemjottarđan atqandar. Xәbәrđәrgә qaraƣanda Italia otradь dur zarar kyrgәn, jaralanƣan haldattarđь, ...

BENEŞ—CEXSLOVAKIA PREZIDENTЬ

Praga, 18. Milli jьjьlьşьŋ (deputattar palatahьnьŋ hәm senattьŋ berlәşkәn ultьrьşь) bөgөnge ultьrьşьnda Eduard Beneş Cex-Slovakianьŋ prezidentь itep hajlandь. Milli jьjьlьşqa qatьşqan 440 aƣzanьŋ Beneş esәn 340 aƣza tavьş birgәndәr. Şulaj itep Beneş konstitutsia tarafьnan talap itelgәn dan jaqşь uq dur tavьş kypselege menan hajlandь. Faşistar partiahьna jaqьn torƣan ikense kandidat professor Nemes esәn 24 tavьş birelgәn, 76 byllәten tutьrьlmajьnsa birelgәn. Tavьşqa qujьv hөđөmtәhe bәtә koalitsianьŋ, şulaj uq kommunistarđьŋ hәm klerikaldarđьŋ Beneş esәn tavьş birgәnlektәren kyrhәtә. Faşistar partiahьnda hәm Vengria partiahьnda torƣan 67 aƣza qьna Beneş esәn tavьş birmәgәndәr.

1935 JЬL, IV KVARTAL AĐ'AS ӨĐЕRLӘV PLANЬN YTӘVĐEŊ BARЬŞЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

№ 1488.

1935 jьl. 14 DEKABR'.

...

BASSR Xalьq komissarđarь sovetь predsedatele: BULAŠEF.

BASSR Xalьq komissarđarь sovetь eştәren idara itevse: ZAJDULLIN.

KONKURS JOMQAQTARЬNAN

JUL TƏDƏV PLANЬ 111 PROTSENTQA YTƏLDE

Davlakan rajonь, jul tədev planьn **111** protsentqa ytane. Konkurs ojoştorov nigeđendə **Imaj qaramalь** avыl soveть jaqşь ilep taşlan ike kyper haldь. Ajыn alqanda, jul tədev planьn **Merəb** avыl sovetь (predsedatele **Ojizzatullin**) 107, **Polakof** sovetь (predsedatele **Polakof**) 101, **S-Nikolaj** sovetь (predsedatele **Petrof**) 101 protsentqa jetkerep ytanelər. Ajыvsa jul seksiahь aqzalarь həm jul tədev brigadalarь jaqşь eşlənelər. Davlatka igen tapşыrыv, igen haтыv vaqыttarыn tədek jul menən qarşыlanelar.

Rajon konkurs komissiahь, jul tədeleşe konkursьna jomqaq jahap, jaqşь eşlagəndəre esen Merəb avыl sovetьn 100 hum predsedatele Ojizzatullinde 150 hum, „Ərşək“ kolxozьn gramota, ə, predsedatele Lientiofftь 100 hum, jul seksiahь jetəkse Vafindь 50 hum. Polakof avыl sovetь predsedatele Polakoftь 150 hum, S-Nikolaj sovetь predsedatele Petroftь 100 hum jul seksiahь jetəkseh Gerasimoftь 50 hum, „Stalin“ kolxozьn gramota, predsedatelen 150 hum, jul brigadahыnыq brigadire Safarqalinde 50 hum həm jul tədev brigadahыnda udar eşlagəndəre esen **Junusof**, („Salavat“ kolxozь) **Jarmakof, Puckof, Struckof** („Novыj Ələn“ kolxozь) iptəştarde 50-şar hum aqsa menən bylaklane.

Bыl avыl sovetlarь, finans konkursь bujыnsa la nasar kerəşmənelər, finans eştare ti rahenə kyberak ilin aktivtardь, finans seksiahь aqzalarыn tuplavdarь menən maja tuplavda kvartaldan-kvartalqa alda kildelər. Hədemtələ **Merəb, S-Nikolaj, Sirapqol, Polakof** avыl sovetlarь jыlыq maja tuplav plandarыn 1-dekabrgə 100 protsentqa ytap ta sыqtыlar.

Rajon konkurs komissiahь **Merəb, Polakof, S-Nikolaj** avыl sovetь jeŋevdəren elka konkurs — jarыşыnda qatnaşыrыv esen elka konkurs komissiahыna tapşыrdь. Rajon, Əlşəj rajonь menən jul tədevdə bulqan jarыştа artqa qalmanь.

Jul tədev esendə artta həjralqan həm bыl eşkə formal' qaraqan **Jonsak, Kormaskaj, Rajevka** həm başqa avыl sovetь jetəkselərə, juqarыla kyrhətelgən avыl sovettarыnan elgə alыrqa tejeşlər.

O. Kinzakaj.

JULANЬF PLANDЬ BODO

Xajeulla rajonь Əđelnasыjr avыl sovetьna 1935 jыlda jul tədev planь eltelep 2526 xədmət kone eşlav mas'alahe qujыlqajnь. Lakin sovet predsedatele **Julanыftыq** jul tədev eşenə narыq birep qaramavь arqahыnda birelgən plan eetenlajgə eđelep qaldь.

Jul tədev bujыnsa massovыj eştar ojoştorolmanь. Sovet tarafыnan sistematik kontrol'den bulmavь səbəple eş kolxozda la, tədelgən jul brigadalarь ber nəmə lə eşlamənelər. Jul tədev turahыnda kolxoz predsedatellarə menən də ber tapqыr đa kaŋəşmə ytkarelmagən. Jul eşenə halqыn qaravыь həm plandь eđevsə **Julanыf** ыhыŋ esen javap birergə tejeş.

Saptarыf.

ƏĐERLEK KABINETTA OJЬNA

Əlşəj rajonь **Tormыtajыş** avыl sovetыnda xisap birev kampanahь əđerlekhed ytte. Sovet aqzalarыnыŋ kyvshe xisap birev kampanahыna qatnaşmanыlar. Hajlavsыlar đa ađ buldь. „Təl'man“ kolxozыnda hajlavsыlardыŋ barь 50 protsentь qыna qatnaştь.

Avыl sovetыnыŋ predsedatele iptəş **Soltanыf**, ykhed balalarqa jardam itev eştarenə ber terle lə iqtibar itmagən. Ykhed balalar sovet davmalenda 45 ka jaqыn ihaplanə. Nakazdыŋ kolxoz predsedatelderə menən hajlaşep ykhed balalarqa material jardam kyrhəterge tigən maldahe ytalmagan.

Sovetta aqsa eştare la bik maqtarlыq tygel. 1935 jыlda **700 hum** yđ ara halыm aqsahь tejeşhed urandarqa tololov iaktarь bar. Aqsa eşende bыlardan başqa la zakonhыđlыqlar kyrenə. Tikşerev komissiahь, ul zakonhыđlыqlardь kyrhə la, ber ara la kyrmagən.

Əđerlek eşlərə **Kabinetta** ojыna bulqas, hajlavsыlardan xisap dokladь bujыnsa aktivlыqtarь kyrenmənə. Jыjыlыş bylpan ytev səbəple sovettыŋ kyp jeteşhedlektəre, seksia həm sovet aqzalarыnыŋ eştare aыlыnmaj qaldь. Rajon başqarma komitetь bыl avыl sovettarыna iqtibar iteb ine.

„Qələm“

ALQJAN TEMPTЬ BIRMƏЅKƏ

Moradыm avыl sovetь (Ayыrqazь rajonь) xisap birev kampanahыn dur qыna əlgaşevdər menən qarşыlanь. Hajlavsыlar, sovetыn malsыlыq planыn 120, jul tədev planыn 102 protsentqa jetkerep atqarыvыn həm sitoslav, davla kə igen tapşыrыv, igen hatыv əlkəhendə bulqan əlgaşevdəren alqыşlap qarşыlanылar.

Kolxozdardaqы ferma maldarь tođaq həm ađыq menən ta'min itelgəndar. Maja tuplav eştare rajon davmaƒenda berense urыnda tora. Uqыv jasendəge balalar beтohe la məktap belimenə tartыlыp bətkəndər.

— Ə, kadr mas'ələhe nisek tora?

— Sovet jetəksələre, bыl eş ucastkahыna la iqtibar italar. Predsedatel iptaş **Rafiqыf** tыrыşlыqь menən oktabr ajыnda kul'tarmejstar esen kurs asыp, unda 8 qatыn-qыđ uqыlыp sыqarыldь. Ular oşo kendə eşkə kereşev esen əđerlənələr. Hajlavsыlardыŋ ekonomik xaldarə jaqşь. Gazeta taratыv həm uqыv eştaren jaqşь ojoştorovđь horalыlar. Sovet ergəhendə uqыv ojo haladь. Qatыn-qыđdar uqыv ojđarenə barыp kitap-gazetalar uqыjđar. Bыqa tiklem artta həjralep kilgən Moradыm sovetь esen bыl uŋыşlar đur əlgaşevdər bulыp tora. Hajlavsыlar algan tempть birmah esen taqыla nыqlap kerəşergə tinelar.

Zenajda.

BERENSE NAKAZ ITEP NADANLЬQTЬ BƏTƏRƏV EŞE QUJЬLDЬ

Nakaz ul sovettыŋ eşenəq nigeđ ihaplana. Sovettыŋ har ber aqzahь hajlavsыlarđыŋ nakazdarыn ytav esen bol'şeviktarsa kərəşergə tejeş. Bыna **Bajqыza** avыl sovetь (Mayar rajonь) **Bajыq** avыl sovet xeđmətsənderenen uqыv-uqыtыv turahыnda birgən nakazdarыn tulыhыnsa ytəgən. Sovet, kyp jыldar qaraŋqыlыqta jəşəgən **Bajыq** avыlыnda başlanqыs məktap asыp, 35-36 uqыv jыlыnda uqыvsы balalarđь tulыhыnsa məktəpkə ыlqыdь. Hajlavsыlar ыhыnь esen bik şatlandыlar.

Hajlavsыlar bəgengə kendə sovettыŋ aldыna berense nakaz itep ololar arahыnda nadanlыqtь beterev eşenə kereşev mas'ələhen qujđыlar. Har xalda sovet aqzalarь bыl eşkə ajыrыsa iqtibar iterđar tip ыjlajыbыđ.

Şulaj uq malsыlыq eştərendə lə əlgaşevdər juq tygel. Sovet davmaləndə 35 jыl başыnan oşo kengə tiklem ereŝe, vaqь bergə 500 baş mal artqan. Plenumda malsыlыq seksiahь jetəksehe **Əlmexəmətəftəq** tыrыşыp eşlaven əjtep ytelər.

A. Isxaqыf.

VKP(b) YK ERGƏHENDƏGE PARTIA KONTROL' KOMISSIAHЬNЬN BAŞQORTOSTAN PARTKOLLEGIAHЬNDA

PARTIANAN SЬQARЬLDЬLAR

Leonidof Nikolaj Grigor'evic, 1899-jыl tыvqan, 1930 jыldan VKP(b) kandidatь, Dyrtejla tolь xalmaqan unta maştapten direktorь bulыp eşlagən. Şəjəl ujavlыqь juqalыqlыqь esen [illegible].

Saitləf Karam, 1893 jыl tыvqan, 1931 jыldan VKP(b) aqzahь. Partbilet № 2354425. Başqopk uclaszoxozenda eş logan. Elekke [illegible] ailqanlыqы tata 1929 jыlda partia tarafыnan ytmagan lege esen.

Əlimexəmətəf Xamit Xasi ulы, 1911-jыl tыvqan, 1932-jыldan VKP(b) aqzahь. Partbilet № 2415480. Başqortostan avыl xuzalыq institutыnan studentь bulqan. Partia həm komsomol disiplinahыn jupat. [illegible] bulqan [illegible] esen.

Tarasof Dmitri Fidotovic, 1903 jыl tыvqan, 1930 jыldan VKP(b) aqzahь, partbilet № 0302817. Bi [illegible] MTS hыnыn politbylegə nacal'nigыnыn orunbahahь bulыp eşlagən. Partiaqa jegan vaqыtta həm MTS politbylektərenə bajlap alqan vaqыtta sotsial [illegible] jəşergenge esen.

Kas'janof Grigori Fidotovic, 1902 jыl tыvqan, 1931-jыldan VKP(b) kandidatь, kandidatlыq kartocka № 1134. Sterlitamaq rajonь, [illegible] avыl sovetыnыn predsedatele bulыp eşlagən. Məktəp balalarыnыŋ həm başqa hыjыrđarda yđ ara halыm ykergenlegə həm avыl sovetыnыŋ [illegible] qonrol' jahajalыqь esen.

Ojahjыf Nurulla, 1890-jыl tыvqan, 1928 jыldan VKP(b) aqzahь. Partbilet № 1306838. Toporlo rajonь, Qurmыş avыl sovetыnыn predsedatele bulыp eşlagən. Revolyisionь zakonnыlыqtь bođ qыlыvы, eskelyge, kulakqa urta xalle kreslyanda tip ... [illegible] xedmat menən ydenen şəxsi maqsatыna faj'dalanqanlыqь esen.

Gusef Vasili Matvejevic, 1907 jыl tыvqan, 1932 jыldan VKP(b) kandidatь, kandidatlыq kartocka № 23010. Dyrtejlə rajpotrebsojuzь aqzahыnan moлie bulыp eşlagən. Eşselege, partiaqa qarşь [illegible] esen.

Anisjef Mexail Dmitrivic, 1900 jыl tыvqan, 1931 jыldan VKP(b) aqzahь, partbilet № 0746308. „Pyl' Lenina“ kolxozь zootexnigь bulыp eşlagən. Pinit aqsь tыparqa zaнаtiahendə iraly [illegible] Inderganlegə həm kolxozda xoquqlardыŋ ylevenə jul qujqanlыqь esen.

STAXANOFSЬLAR XƏRƏKƏTE ƏKEREN

[illegible]

GEKTARDAN 18 SENTNER ƏSƏN

[illegible]

ORLOQ ƏSEN KƏRƏŞ JUQ

[illegible]

MAL HANЬ ARTA

[illegible] ... planь 18 urnыna 25 kə jetkerep ytəlde. Maldar jыlь ađaq hanь jыl bujыna jeterlek ađыq menən ta'min itelgənder. Ferma medire Xəsəjenef iptaş konkret jetəkselek itə.

J. QOLMOJ.

STAXANOFSЬ KOMMUNISTKA CERNOVA

[illegible]

Ş.

RAJON SLJOTTARЬNDA

GEKTARDAN 20 SENTNER UROŽAJ ALASAQBЬĐ

Ayыrqazь, 17. (Telefondan). Kisə kolxozsь-udarniklardыŋ rajon sljotь asыldь. Sljotta 250 nən artыq aldыnqы udarniklar qatnaşa. Doklad menən VKP(b) nыŋ rajon komitetь sekretarь Bronnikof iptaş sыqtь.

Rajon bыl sljotqa đur jeŋevđar menən kilə. Bыjыl rajon bertəkle kul'turalardыŋ gektarыnan urtasa 12,3 sentner, jaselsə başsыlarыnan 102 sentner uroжaj aldь. Uroжaj alыv ыbыjыrđarь ыltыrqыqa saqыştыrqanda kyp juqarь. Avыl xuzalыqыnыŋ staxanofsыlarь, đemcenkolarь arta. „Kommunar“ kolxozыnыŋ **Artemjef** brigadahь gektarыnan bojdaj urožajыn 17,5 sentner, „Kalinin“ kolxozыnыŋ **Səmədjef** brigadahь 16,4 sentner aldыlar. „Lepovka“ kolxozыnda areş ber gektardan 14,4 sentner urožaj birde.

Jыlыq mal ysetev planь ytəlde. Əgər 1933 jыl rajonda 6499 at bulha, bыjыl 7804 başqa jette. Kolxoz tovar fermalarыnda maldar hanь ber jыl esendə 3276 başqa artь. Rajonda 19134 baş məgəđlə ere maldar, 6776 baş susqa bar. Bыjыl 919 kolxozsы xuzalыqь hыjыrlы itelə.

Malsыlыqtыŋ da bыyыn staxanofsыlarь ytə. „Kanat“ kolxozь fermahыnda susqa qaravsь **Jegorova** 3 jыlda ber baş susqыnan 492 baş susqa ysterkən. „Samoljot“ kolxozыnыŋ hыjыr havыvsыhь **Bol'zakova** 2 jыl bujь mal tərbiəlap kilə. Ul qaraqan maldarđыŋ ber başь la ylmagən həm jыlыq havыmda 1336 litrqa tiklem hыlars alqan.

Sljot **Bыjkin, Isəncurin, Bulaqыf, Tahirыf** iptəşlar isemenə telegramma jenərep, staxanofsыlar xərəkəten jajelderergə, aldaqь jыl gektarыnan 20 sentner uroзaj alыrqa jəkləmə qabul itte.

F. Andief.

***

Qыjqь, 16. (Telegraf bujыnsa). Bed, udarnik-kolxozsыlardыŋ rajon sljotыna jыjыlqan 240 udarnik, udarnitsalar, sovxoz həm malsыlыq eşselərə, ordenlь Başqortostandыŋ partia həm xøkymət jetəkselərenə jalqыnlь qotlav jebərəbeđ.

Hedđeŋ bol'şevistik jetəkseleged arqahыnda, Lenin—Stalin milli politikahыn derəŧ ytkəreveged, keşelər turahыnda kən hajыn qajqыrtыvыqыđ menən, Başqortostan Sojuzda aldыnqы respublikalar safыna bastь həm Lenin ordenь menən bylaklənde. Hedđeŋ turanan-tura jetəkselek iteveged həm kendəlek jardamыqыđ menən, beđđeŋ rajon đur ekonomik həm kul'tura əlgaşevđarenə ireşte. Beđ avыl xuzalыqь jыlь, stalinsыl ustav, kul'tura ykeşe jomqaqlarыn tikşererge jыjыlqan sotsialistik səbəbvđarđыŋ udarniklarь bətə Sovetlar sojuzь xalыqtarь menən bəxetle, şat tormoş esen şatlanabыđ.

Beđ partia, xøkymətte, staxanofsыlarsa eşlap taqь la jaqşь tormoş, juqarь urožaj esen kəraşasəgebeđgə ыşandыrabыđ.

Sljot prezidiumы.

BAJMAQTA KADRĐAR MENƏN ŞƏĞƏLLƏNMƏJĐƏR

Ydənnəjыf Ojasit 1924-se jыldan birle **Bajmaq** baqыr eretev zavodыnda gruzcik bulыp eşlaj. Ul yđ eşen hər vaqыt namыs menən ytap kilə.

Ydənnəjыf zavodыŋ kadrovыj eşselərenən berehe. Ə şulaj đa unыŋ tormoş şarttarыn jaqşыrtыv turahыnda qajqыrtыvsь juq. 1934-se jыlda unь janь halыnqan №161 jortqa ber najakaj genə yjmagə urыnlaştыrđыlar. Bylmala aş beşerev esen plita juq. Həm qomyman semja menən torov esen jajь tygel. Bыl jortqa elektrik jaqtыhь la inderelmagən.

1934-se jыldan birle zavod laboratorijahыnda eşlap, ođoqan jыl invalidqa sыqqan **Sыrtlanыf** Səngəjten tormoş şarttarь taqь la nasarыraq. Ul eşkə ingəngən birle şul uq kvartirda jəşap kilə. Jorttan nigeđđere kymelmagən, stena həm tyşəmdəre tedotelmagən. Ǝj ese yđə almaƒыq halqыn. Sыrtlanыf yđenen oşo halqыn ojda torovdan azыrыp ələsen ыbыvыn, es nalahanыn halqыn tejevdən avыrып yleven hajlaj. Əgər kvartirdarь jыlыtыlmaha ale zavodta eşlap jerevse qatыnыnыŋ həm qыđqыn es balahыnыŋ da eşlej almaƒыq xolgə kilep, semjanыŋ materialь jardamsыđ qalыv ixtimalь barlыqqыn əjta.

1935-se jыldыŋ fevral' ajыnda kolxozdardan 14 başqort komsomolesтarь verbavaj' itelgəjne. Bыlar kilev menən kese jəşəmaklek halqыn, bыtыraq barakqa urыnlaştыrыldыlar. Bыna oşo şarttarda jəşavdan qasыp, bыl komsomoldardыŋ 12 he kolxozqa qajtыp kittelər.

Ydənnəjыf, Sыrtlanыf yđđərenen kvartir şarttarыn jaqşыrtыvđь talap itep, kommunal' bylek rabotnigь Dmitrijefqa ber nisə tapqыr barhalar đa, his qanə qatlanerlek javap ala almanыlar. Şulaj uq komsomolestardь halqыn barakqa urыnlaştыrыvsы keşe lə şul Dmitrijef bulыь.

Zavodыŋ partia həm profsojuz ojoşmalarь eşselərđыŋ bыndaj nasar şarttarda jaşavdaren bela torop, his ber sara kyrmejđər. Təp millət başqortardan bulqan kadrovыj eşselərđen kul'turalь jaşavdaren qajqыrtыv turahыnda ujlamajđar.

Partia rajkomь, şulaj uq rajprofsovet janle keşelər turahыnda qajqыrtыv karaklekte zavod xuzalыqsыlarыnыŋ xəterđərenə təşərerəgə tejeşlər.

A. MƏXƏMƏTJANЬF.

QЬŞQЬ SEZON ASЬLDЬ

Işəmbaj. 18 dekabrđa promыjsla eşse teatrыnda qыşqь sezon başlandь. Təvlə Karnecukыŋ „Platon Krecet“ isemle əđəre qujыldь. Teatrdыŋ kollektivь jaqşь ujnanь. Postanovka tamaşasыlarđa đur ta'sir qaldыrdь.

***

KOLXOZ, SOVXOZ, MTS TARĐA KUL'TURA SANITARIA TOROŞON JAQŞЬRTЬV KONKURSЬ

ƏFƏGƏ AGIT SAMOLJOT KILƏ

RSFSR dыŋ baş davlat sanitaria inspeksiahь „Maksim Gor'ki“ eskadril'jahь agitsamoljotыnыŋ rejden ojoştordь. Agitsamoljot Maskav—Gor'ki—Qazan—Əfə—Kujыbыşef—Penza—Razan—Maskav marşrutь bujыnsa osasaq. Samoljot Əfəgə 17-20 dekabrđar arahыnda kiləsək.

Agitsamoljottыŋ bыl sыqыvыnan təp maqsat itep sovxoz, kolxoz həm MTS tarđыŋ sanitaria toroşon jaqşыrtыv esen udqarыlqan konkurstь jəjeldərev, həm konkurstь jaqşыraq udqarыvda jardam itevde alə. Samoljot Əfəgə kilgəs, Başqortostan havыq haqlav xalыq komissarыqыnыŋ ulđalave bujыnsa Starletamaq, Məqəvez rajondarыna barasaq.

Agitsamoljottь qarşь alыv esen ROKK tыŋ əlka komitetь, Maqarif həm Havыq haqlav xalыq komissarlыqtarь vəkildəre həm konkurs komissiahыnыn aqzalarыnan ojoştorov komissiahь tađelde.

Agitsamoljot bara torqan rajondarda Rajon başqarma komitetь predsedatele, rajon havыq haqlav bylege madire, ROKK həm rajon konkurs komissiahь aqzalarыnan torqan komissia tađelergə tejeşle.

Agitsamoljot kiləsək kendə, partia həm profsojuz ojoşmalarь həm sovxoz, kolxoz predpriatie udarniktarь qatnaşыvы menən aerodromda miting udqarыlasaq, şunыŋ menən bergə agitsamoljot kiləsak kendə ydək həm rajon konkurs komissiahыnыŋ ultыrыşь bulasaq.

Bыl ultыrыşta konkurstь udqarыvda konkurstыŋ barыşь turahыnda jamaqat vəkildərenen informatsialarь tыŋlanыrqa tejeşle.

Agitsamoljot ekipaƶь jerle xeđmatkərdar menən berlektə aşxana, klub, uqыv zalь, bol'nitsa, jasla, magazin həm başqalar menən tanыşыv esen jыjыlыştarda qatnaşыp, torlaq-tormoş şarttarь menən tanыşыv esen posjolok, sovxoz həm kolxozdarda bulasaqlar.

Samoljot kolxozdarda sanitaria eştəren jaqşыrtыvda bulqan taxribələrđe ber urыndan ikense urыnqa kyserev esen in jaqşь jamaqat vəkildəren başqa rajondarqa alыp barasaq.

Agitsamoljot sanitar aqartыv ađəbiatenə baj, ul yđe təşə almaqan avыldarqa ađəbiatte taşlap kitasək.

Agitsamoljottь MTS, sovxoz həm kolxozdarda kul'tura-sanitarь toroşon jaqşыrtыv konkursыn udqarыvda jaqşь kyrhatkestar menən qarşыlarqa tejeşbeđ.

Gellerman.

ƏFƏLƏ MAŞINALAR TƏĐƏV INSTITUTЬ

Narkomtjaƶpromdыŋ uqыv jorttarыnыŋ baş idarahь (GUUZ) 1936 jыldыŋ planыna Başqortostan maşinalar tədəv institutыnыŋ binahыn proektirlavdь həm unь tədeleşkə aderlavde inderđe.

Bыl institut binahь Əfəlage in matur binalarđыŋ berehe bulыrqa tejeş. Ul xəđerge uqыv jorttarь tədeleşenən betə talaptarыna javap birasək. Institut binahыnыn kyləme 120 meŋ kubometr bulыp, ul 1.200 uqыvsыqa ihaplangən.

Institutыn yđenen laboratorijalarь, ber meŋ keşelek leksia avditorijahь, jыjыlыş zalь, kino h. b. bulasaq.

Proektirlav eşe Maskav arxitektor institutыna tapşыrыldь.

(TASS).

BEĐGƏ JAĐALAR

HAL BƏJLƏV MAŞINALARЬ HЬVĐA QALDЬLAR

Ydqan jыl Qariđel lespromxozыna bal bəjlaj torqan 2 maşinanь remontlav eşe tapşыrыlqajnь. Bыl eşkə lespromxozdыn halqыn qaravь arqahыnda remont tejeşensə udqarыlmanь. Lespromxoz maşinalarqa remont betar-betmaбтan remontlav brigadahыn tarafыp jenərđe həm maşinalar texnik tikşerevdən udqarыlmajыnsa eşkə jenəreldelər. Şunыn hedemtahendə, bal aqыđыv qыđыv barqan saqta maşinalarđь qajtanan remontlarga tura kilde.

Oşo xatalarđь kyrhətep trest, lespromxozqa, maşinalarđь qыsqыlыqta qarqыnыsыđ urыnqa urыnlaştыrыv, remont talap itkən maşinalarqa remont jahav turahыnda kythəme birđe. Lakin Qariđel lespromxozь trestыn kythəmahe bulыvqa qaramaђtan udqan jыlqь xatalarыn bыjыl da qabatlaj. Maşinalar ber urыnqa jыjыlmanь, es maşina es urыnda jatыp qaldь. Xatta ber maşina Ajađ hыv tamaqыnda oşo kendə la jır başыnа sыqarыlmaqan, hыvqa batqan keje ultыra. Sezon betkas maşinalar texnik komissia tarafыnan qaralmaqan həm remont talap itkən maşinalar ihapka alыnmaqan. Remont başlav tygel aderlek ta kyrelmaj. Xatta oşo kengə tiklem 2 maşina Şusejo ozero həm Məŋşar lespromxozdarыnan qabul itep alыnmaqan. Maşinalarđыŋ mexanik, slesarđarь qajđa barыrqa belməj taralыşыp kitergə jerejđar.

Maşinalarqa həm kadrđarqa ыhыndaj javapыыđ qaravsылar javapqa tartыlыrqa tejeşle.

N. SOLTANЬF.

IREKLE OJOŞMALARĐЬŊ EŞEN JƏNLƏNDERERGƏ KƏRƏK

Işəmbaj neft' promыjslahыnda neftselar sojuzыnыn promыjslo komitetь, jul eşselərə, tedevselər həm şoferđar sojuzь rabockomdarь bar. Bыl ojoşmalarđыn jəşavenə 5 jыldan artыq vaqыt ytte.

Ə lыna ular terle irekle ojoşmalar (ODN, MOPR, Aviaxim) həm başqalarь ojoştorop, ularđыn eştəren jəjeldermajđar.

Promыjslo komitetь həm rabockomdarđыn predsedatelderə uqыj-jađa beləmsəlarđe uqыtыv esen kul'tarmejstar таba almajđar. Oşo irekle ojoşmalarđь jəjelderep, ular aşa kul'tarmejstar tuplav mөmkinlegen tөkə almajđar.

Profsojuz jetəksəlarə irekle ojoşmalar, bigerək tə ODN eşen jənlandererga tejeştar. Bыl eş eşselar arahыnda uqыj jađa belməselek həm ađ belevselek menən kөrəş esen kul'tarmejstar sanыn ыqыtыvqa jardam itəsək.

X. KƏRIMЬF.

BAŞQORTOSTAN JUQARЬ KOMMUNISTIK AVЬL XUŽALЬQЬ MƏKTƏBENƏ QABUL ITEV ŞARTTARЬ

Başqortostan Juqarь kommunistik avыl xuzalыq məktəbenen ber jыllыq əđerlek bylegenə 150 keşe qabul itevgə nazыr iqlan itelde. Qabul itelergə tejeşlərđen 75 protsentь başqortlar, 20 protsentь baş millətlər həm 30 protsentь qatыn-qыđdar bulыrqa tejeşlar.

VKP(b) Əlkə komitetыnыn sekretarь ip. **Isəncurin**, his kisekmaђtan kandidatlar hajlap alыvqa başlavdь həm 1935 jыldыŋ 28-dekabrenən da hunlamajыnsa uqыrqa jenərelasək iptəştərđen materialdaren VKP(b) rajkomdarыnыn xarakteristikalarь həm komandirovkalarь menən Başqortostan Juqarь kommunistik avыl xuzalыqь məktəbenə jeneravde yđenen maxsus telegramь menən partianыn rajon komitetlarь sekretarđarыna maqыr itte. Başqortostan Juqarь kommunistik avыl xuzalыqь məktəbenen əđerlek bylegenə inergə ryxsat itelgən iptəşlər, 1936 jыldыn 10 qinvarenən da hunqa qalmajыnsa Əfəgə kilergə tejeşlər.

Əđerlek bylegenđə zanatielar 1936 jыldыn 15 qinvarыnda başlanasaq.

Başqortostan Juqarь kommunistik avыl xuzalыqь məktəbenen əđerlek bylegenə qabul itelələr:

1. Kolxozdarđь, MTS həm sovxozdarda partia, sovet həm xuzalыq eştərendə ike jыldan da kəm tygel jetəkselek itev stazь bulqan VKP(b) aqzalarь həm kandidattarь.

2. Başlanqыs məktəp kyləmendə dojom beleme həm 1 jыrtqыla sovet partia mektəbe kyləmendə politik beleme bulqan keşelar.

3. Inevselərđen jəştərə irđar esen 21 dan tyбən, qatыn-qыđdar esen 19 dan tyбən həm 35 tan juqarь bulmarqa tejeş.

Əđerlek bylegenə tyбəndəge keşelar qabul itelmajđar:

Fizik jaqtan jomoşaq, malokrovie, kliniceski formala nevrastenie, tuberkulez həm başqajoqoşlo avыrыvđar menən avыrыvsыlar.

Iskərmə: Invalidlыq, əgər də aqыl eşenə qamasavыlmaђlek tanыla buljha, əđerlek bylegenə inevgə qamasav bula almaj.

Komandirovkalыq itelevselərđen materialdarь 1-tandage dokumenttardan tororqa tejeş: VKP(b) rajon komitetыnыn komandirovkahь, qanыn inevselen rajon komitetь tarafыnan darэklangen anketahь həm tarzemal xalь, havыlыq turahыnda tanыtma, Sotsial sыqыşыhыm xale turahыnda tanыtma, xarbi xeđmatke mөnəsəbəte turahыndaqь dokumentыn kyserenahe həm məktəpkə qabul itev şarttarь uqa əldəle bulыv turahыnda komandirovkalыq itelevsenen quldanqahь.

Başqortostan Juqarь kommunistik avыl xuzalыqь məktəbenen əđerlek bylegenə qabul itelevselər ajыna 91 hum ele endle menən həm şunыŋ ihabыnan dajem jataq həm ajav menən ta'min itelaskəklar. Komandirovkalыq itelevselərđen semjalərenə torlaq birelmej. Partbileть həm pasportь bulmaqan iptəşlər əđerlek bylegenə inergə ryxsat itelmajasək.

Partianыn rajon komitetlarь sekretarđarь əđerlek bylegenə 150 keşenen qabul itev turahыnda qь VKP(b) Əlkə komitetыnыn bojoroj zadaniahыn hыđsыđ ytavde ta'min itergə tejeşlər.

Başqortostan Juqarь kommunistik avыl xuzalыqь məktəbenen rektorь: ILSAJЬF

BAŞQORTOSTAN JUQARЬ KOMMUNISTIK AVЬL XUŽALЬQЬ MƏKTƏBENEN UQЬP SЬQQAN STUDENTTARЬ DIQQƏTENƏ

Başqortostan Juqarь kommunistik avыl xuzalыqь məktəbe ergəhendə, terle dajem teoria həm maxsus avыl xuzalыqь mas'ələlərə bujыnsa məktəpte uqыp sыqqan studenttarqa jardam itev esen konsul'tatsia ajыrыla ojoştoroldь. Uqыp sыqqan studenttar yđđərenen sebəsaren həm həm bulыp eşlavde turahыnda BJKAXM jəneneqa həm qыđыqыnqan məsalələrde jardam itəbəbə anlatma alыv esen məktəpten konsul'tatsia ojolahыna mөrajaqat itergə tejeşlar.

Adres: Əfə, Tuqaj uramы № 37, Juqarь kommunistik a. x. məktəbe, Konsul'tatsia eburohыna.

Başqortostan JKAXM rektorь—**MUSAJЬF.**

BAŞQORTOSTAN ADЬQ PREDPRIATIELƏRE

1935 JЬLDA KYPME PRODUKSIA BIRĐELƏR?

1934 jыl Başqortostan maj zavodtarь 1378,5 tonna aq həm harь maj eşlap sыqarыlsalar, 1935 jыldыn 10 dekabrenə 1568,0 tonna eşlap sыqarыp, 14 protsentqa ytəş birđelər.

***

Kykəj—qoşsoloq predpriatielare 1934 jыlqa qaraqanda bыjыl produksiahь 39 protsentqa artыq birđelər.

***

1934 jыl Başqortostanda 284 tonna kolbasa izdelielarə eşlap sыqarыlqan. 1935 jыldыn 10 dekabrenə 410 tonna eşlap sыqarыldь.

***

Başqortostan adыq predpriatielare 1934 jыl 37.35,8 tonna aqыkan ikmak həm batkalar eşlap sыqarqan bulhalar, bыjыl 10 dekabrgə 49707 tonna eşlap sыqardыlar.

Janь makaron fabrikahь bыjыl ayenəse tapqыr 2870 tonna makaron eşlap sыqardь.

AGITBRIGADA MƏSKƏVGƏ KITTE

Işəmbaj. Maksim Gor'ki isemendəge eskadrilijahыn agitbrigadahь 17 dekabrđa Ufa menən Məskəvgə kitte.

16 dekabrđa kis menən brigada staxanofsыlar menən bergə kaŋəşmə ytkarde. Bыl kaŋəşmələ Iytcik Lalin, Kozbenko həm Smirnof iptəşlər promыsslahыŋ eşendəge jeteşhedlektarde kyrhəttelər həm Sovetlar sojuzыnыn başqa promыsslalarыn daqь eş taƶrəbalarə turahыnda hejlanelər.

(BaşTASS)

9-OSOAVIAXIM LATOREA BILETENƏ ĐUR OTOŞTAR

9-osoaviaxim lotarea bujыnsa Başqortostanqa đur otoşlar sыqqan. № 74, 5 razrad, 4 nomer 138-0 bilet (avыlыqe jəhazlandыrыvqa) 10,000 hum otqan. Bilet iglin rajonь, Aliksandr avыl sovetыnda taratыlqan. № 83, 8 razrad, kupon № [illegible] 35-ar humlыq rojal' otqan. Bilet—Məsele rajonь, Məsqыt orloqoloq sovxozыnda taratыlqan.

Şunan tış Başqortostanqa 3000, 2500, 1000 humlыq ber nisə otoş sыqqan. Başqortostanda bыjыl 3311 otoş sыqыp, 107,8 meŋ humlыq summa ihaplana.

Otoştarđь bətə haqыq kassalarь həm osoaviaxim ojoşmalarь tyləjđar. Otoştoldarыlav esen Conesevski № 75 Başosoaviaximqa mөrajaqat itergə.

***

V Dyrtejlə, 14 (Baş TASS). „Qadыltan“ kolxozь idarahь 45 kolxozsыlыŋ jortona radio ytkarde. Radioprijomniktar iŋ alda staxanofsыlardыn ojđarыna qujыldь.

„Pes“ kolxozыnda 49 kolxozsы jortona radio qujыldь. Ular Dyrtejlə radiozelь aşa translatsia jahajla. Radiouzeldaqь konserttarda kolxozsыlar maŋыnь jaqşь həm qoŋmaqlanыp qыlnaşlar.

BELDEREVDOR

14-se nojabrđa Belorets metallurgi FZU ына ujevsыlar jыjыv turahыnda „Başqortostan“ gazetahыnda jыđolqajnь. Xəđer şul uq məktəpkə uqыvsыlar jыjыv esen Qormatbaъ, K. Hani həm Məqar rajondarыna vəkil sыqarыldь.

7 jыllыq jəki iŋ kəmendə ikense basqыs məktəp bətkən 14 jəşendəge başqort jeqettərə həm qыđđarь, jaşь, həmtsek, havыlыq 1 rahendə spravkalar alыp, şulaq məktəp ıarakqыhe turahыnda pasport alыp ađerlənep torlonsar **Belorets metallurgia zavodыnыn kadrdar bylege**.

***

Tođaq tədev Eşse kooperativ şirkate pravlenihь „Novыj bыjt“ eşe jыl 21 dekabrđa kis saqat 4 lə tedevsələr klubы binahыnda (Leger Səzmal 63) eştaşkan kooperativ biblioteka aqzalarь vəkildərenen jыjыlыş saqыrыla.

Kon tərtibe:

1. TYEKS—„Novыj bыjt“ tыn 1935 jыlda eşlagən eş jomaqыqь həm revizionnь bulaslar.

2. TYEKS—„Novыj bыjt“ tыn eştaşkan menən ust vas ratlav. Şunыn esen institut aqzalarь vəkildarə, aj darahь, komrejder, xoxalыq həm revizionnь aqzalarь—(əđđenə uzad əđalarqa qalь lasaqbыđ, aqzalarь həm kandidatlar) saqыrыlqan vaqыtqa kilep jetergə tejeştar.

Javapыь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

KUL'TURA HARAJЬ

20-se dekabr

KYTƏRELGƏN SIRƏM

21-se dekabr

Далекое

(Prem'jera)

Kassa saqat 4 tan 10 qa tiklem asыq bula. Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana.

DAVALAV UCREЖDENIELƏRE, VRACTAR HƏM AVЫRЫVĐAR DIQQƏTENƏ.

Elek sojuzda eşlanmagən, xəđergə vaqыtta Voximiazmda eşlangan lumaksezik preparattar sikkenməgən miqdarda hatыla:

Anestezin.
Adonilen.
Atropin, serno-kislыj.
Aeron (tabletka Vaza, lakin hava həm dingeđ sыrыvđarыna qarşь).
Arsenal.
Barii serno-kislыj (rengent esen).
Bolyz bыla (aq balsaq).
Bromural (poroşok həm tabletka).
Veronal (poroşok həm tablet).
Gəmmin.
Gitalen.
Zelezo glitserofosfor.
Zelezo molocno-kisl.
Iodistmugnozi (Iodgnosi).
Kalii erotelsaj.
" " iodistыj.
Kal'tsij molocno-kisl.
Kolagol.
Luminal (poroş. həm tabl.).
Morfin (tablet. həm poroş).
Miolizat tamsь həm ampulalar.
Nagonol (nagonol).
Natr glitserofosf. 50 pr.
Novokain.
Natr salitsilova-kislыj.
Narkozin (kodeindь almaştыra).
Ovarin (tablet. həm amp.)
Ovarialnыj (tamsь həm amp.)
Protargol.
Plazmotsid (tabletkala jaqыj natıjɑ esen).
Ture bomos. diaiodistaja.
" " okisь hыrь tetle.
" " xloristaja.
" " Dvuxlo ist.
Salolsin (poroş həm tablet).
Sergozin (Anređ).
Salodin (poroş. həm tablet).
Stiptitsin (poroş. həm tablet).
Spermin (essentsia, tabletka, amp).
Spermolenol' (tamsь həm amp.)
Testolizat (tamsь həm amp.)
Fenolftalein.
Filin (poroşok həm tablet).
Xloroform.
Ekstrakt paporotnika.

***

Preparattar aptekalar idarahь tarafыnan dogovor həm ajыm sektordar bujыnsa jыbarela. Uarđa aptekalarda jəki aptekalar idarahыnыŋ bazahыnda joqarыla jađыlqan preparattarđan, qajhыhь bulha la ırexta bulmaqan xəldə, bulmaqan preparattarđь buldыrыv jarahыn kyrыv esen Maskav, Krivokoljennыj tыqыrыq № 18 adresь menən Voximfarmqa xabar itev kərak.

Bol'nitsalar, aptekalar həm vractar juqarыla kyrhəlelgən preparattarđь alыv esen Belaptekaupravleniela, pasiljka kontorahь, Minsk BSSR—Kommunal uramы, № 1 adresь menən mөrajaqat itheadar.

1—3

Əfə, „Oktabr natişkahь“ tipografiahь. Zakaz. № 2781 Başglavlit vəkile № 3901.

Уфимская Городская-Массовая читальня

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEŨ! · AJьLMHANь 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьn Başqortostan Өlkə həm Өfө qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 290 · 21 DEKABR · ŞƏMBE · 1935 ЬL.

„Xəđer təp nəmə kadrđar jeteşterevđe qьđьvlatьvđan, kadrđar đь өjrətevđən, artta qalьvsьlarqa texnikanь yđləşterergə jarđam itevđən, texnikanь yđləşterergə həm unь alqa qьvьrqa hələtle keşelərđe kөndən-kөngə yьterə barьvđan tora". (STALIN)

QARA TUPRAQLЬ BULMAQAN HЬĐATTЬŊ ӨLKƏ, KRAJ HƏM RESPUBLIKALARЬNDA

kolxozdarđь ojoştorov-xuzalьq jaqьnan nьqьtьv həm avьl xuzalьqьn kytərev turahьnda SSR Sojuzь Xalьq Komissarđar sovetь həm VKP(в) Yđək Komitetь QARARЬ

SSSR Sovnarkomь həm VKP(в) Yđək komitetь qara tupraqlь bulmaqan hьđat rajondarьnьn—Maskav, Leningrad həm Kalinin əlkalərenen, Belorussia SSR, Gor'ki krajь, Konnajьş elka, Tөnjaq həm Kirof krajь, Ivanovo—promыşlennost əlkahe ...

genedđe kametmaj, əalki artelь, avьl xuzalьqьn kytərev esendə kommunistarđaŋ jetək selek rolen kametmaj, əalki artelь" ugan kyrhəmahen kyp vaqiqalarđa rhapko almaqandar. Bьl rajondarđa huŋqь jьldar esendə merdarsa janь kolxozdar ...

a) jaŋь MTS-tar tөđөv

Tөnjaq	krajьnda	—20, şul jьnlanan jьđqa 14.
Karelia	ASSR-da	—10, şul jьnlanan jьđqa 6.
Leningrad	əlkahenda	—25, şul jьnlanan jьđqa 16.
Kalinin	əlkahenda	—25, şul jьnlanan jьđqa 10.
Maskav	əlkahenda	—25, şul jьnlanan jьđqa 10.
Ivanof	əlkahenda	—15, şul jьnlanan jьđqa 10.
Gor'ki	krajьnda	—25, şul jьnlanan jьđqa 16.
Kirof	krajьnda	—25, şul jьnlanan jьđqa 14.
BSSR-da		—25, şul jьnlanan jьđqa 15.
Kujьbьşef krajьnьn un jaq jar ьujьnda		—25, şul jьnlanan jьđqa 22.
Kurski əlkahenen tөn jaq rajondarьnda		—15, şul jьnlanan jьđqa 10.

Bətəhe: 280, şul jьnlanan jьđqa 175.

b) traktorđar menən tə'min itev:

	STZ həm XTZ	CTZ	„Universal 2"
Tөnjaq krajь	900	125	25
Karelia ASSR	80	60	—
Leningrad əlkahe	1.450	300	250
Konnajьş əlkahe	1.850	220	150
Maskav əlkahe	2.500	380	450
Kalinin əlkahe	1.500	310	50
Ivanof əlkahe	1.620	310	75
Gor'ki krajь	1.300	250	50
Kirof krajь	2.000	250	50
BSSR	1.400	300	100
Kurski əlkahenen tөnjaq rajondarь	750	250	100
Kujbьşef krajьnьn un jaq jar ьujь	1.500	400	100
Bətəhe	16.050	3.145	1.420

v) maşinalar menən tə'min itev:

	Traktor hasandarь	Traktor kysere ...	Mol.-ifka. MX-110	Mol.-ifka. EDO-34	Sirenajeder: Bətəhe	Sirenajeder: Sul'tap...	Jeten kolq-qoetar	Kyrtal jar ...: 1	Kyrtal jar ...: 2	Urmaktar, ...
Tөnjaq krajь	1200	300	90	200	80	50	100	50	—	1600
Karelia ASSR	200	10	—	20	—	—	—	—	—	150
Leningrad əlkahe	1910	300	230	250	325	300	200	630	150	7000
Konnajьş əlkahe	2000	700	300	300	150	100	500	900	130	5000
Maskav əlkahe	3100	1500	600	200	600	50	140	400	250	5000
Kalinin əlkahe	2000	150	600	300	300	100	70	640	40	2300
Ivanovski əlkahe	1900	500	250	250	150	100	560	200	150	2500
Gor'ki krajь	2120	700	250	200	250	50	150	300	100	3000
Kirof krajь	2000	600	400	200	400	50	400	100	50	3100
BSSR	2100	700	350	200	200	100	500	400	200	3000
Kurski əlkahenen tөnjaq rajondarь	1200	500	300	—	400	—	—	50	50	1000
Kujbьşef krajьnьn un jaq jar ьujь	2300	900	300	100	350	90	40	100	50	2000
Bətəhe	22500	8000	3200	2170	3155	1150	3170	3720	1110	28150

g) meliorativ inventarđar menən tə'min itev:

	Hasandar: Qəvaq hasandarь	Hasandar: Həđiŋq hasandarь	Kostorezdar	Kanavqaqqьstar	Təp qaqьqьь traktor maysalarь
Tөnjaq krajь	70	25	35	80	130
Karelia ASSR	20	10	5	10	30
Leningrad əlkahe	170	40	40	50	200
Konnajьş əlkahe	200	15	35	50	90
Kalinin əlkahe	100	50	35	55	220
Maskav əlkahe	200	15	30	40	130
Ivanovski əlkahe	340	55	40	60	380
Gor'ki krajь	150	30	20	20	150
Kirof krajь	250	50	45	25	200
BSSR	250	50	45	40	200
Kujbьşef krajьnьŋ un jaq jar ьujь	30	10	20	—	40
Bətəhe	1850	345	380	400	1730

d) rajondarđь jeŋel maşinalar menən tə'min itev:

Tөnjaq krajь	25
Karelia ASSR	10
Leningrad əlkahe	40
Konnajьş əlka	40
Maskav əlkahe	55
Kalinin əlkahe	40
Ivanof əlkahe	35
Gor'ki krajь	45
Kirof krajь	40
BSSR	45
Kurski əlkahenen tөn jaq rajondarь	30
Kujbьşef krajьnьn un jaq jar ьujь	30

	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Tөnjaq krajь	300	13	164
Karelia	150	—	30
Leningrad əlkahe	300	50	300
Konnajьş əlka	600	45	450
Maskav əlkahe	420	10	740
Kalinin əlkahe	350	68	380
Ivanof əlkahe	350	48	300
Gor'ki krajь	460	18	425
Kirof krajь	430	37	480
Belorussia	[illegible]	35	450

3. 15 kөsle ner traktorqa gektar ihəbe menən eş alqarьvđьŋ şulaj uq kiŋ qolasь jeten jolqqos maşinaqa həm qatmarь molotilkalarqa eşlavđeŋ tьjьaŋdaqe zadanielarьn rəhlarqa:

4. Qara tupraqlь bulmaqan hьđattьŋ partia həm sovet ojoşmalarьn 1936-сь jьlqь avьl xuzalьqь eşlərenə traktor maşinalarь esen tьjьaŋdaqe miqdarđa kvalifikatsialь kadrđar əđerlərgə maŋьvr itergə:

	Traktorlar	Sul ...	Traktor ...	...	Sul ...	Jeten ...	...	Qatmarь molotilkalar	...	Molotilkalar
Tөnjaq krajь	3500	300	300	80	60	200	—	—	—	—
Karelia	500	150	60	—	—	—	—	20	—	60
Leningrad əlkahe	4500	700	500	350	500	610	1330	650	480	250
Konnajьş əlka	6500	500	500	150	100	1000	1200	700	450	230
Maskav əlkahe	9300	700	350	600	90	240	550	750	350	300
Kalinin əlkahe	4000	700	470	100	90	1350	2000	650	240	300
Ivanof əlkahe	5800	450	400	150	100	1000	1200	900	350	300
Gor'ki krajь	6000	550	700	200	50	200	250	600	400	200
Kirof krajь	5900	800	700	400	90	950	630	700	150	250
BSSR	6000	700	600	300	150	50	1000	600	400	200
Kujbьşef krajьnьŋ un jaq jar ьujь	85	900	470	500	30	50	100	450	150	200
Kurski əlkahenen tөnjaq rajondarь	350	600	300	100	—	—	—	300	100	120
Bətəhe	[illegible]	1020	[illegible]	3010	970	6100	8100	6030	2900	2500

5. Aqas təptəren qoptarьv, qьvaqlьqtarđь tađartьv həm hađlьqtarđь kipterev ihəbenə qara ... planьn 700 meŋ ga miqdarьnda əldəlarga həm unь kraj, əlka ...

Tөnjaq krajь	60
Karelia ASSR	5
Leningrad əlkahe	90
Konnajьş əlka	65
Maskav əlkahe	65
Kalinin əlkahe	90
Ivanof əlkahe	60
Gor'ki krajь	55
Kirof krajь	90
BSSR	70
Kujbьşef krajьnьŋ uŋ jaq jar ьujь	20

Bətəhe: 700

Partia həm sovettarđьŋ jerle organdarьna aqas təptəren quptarьv, qьvaqlьqtarđь tađartьv həm hađlьqtarđь kipterev ihəbenə jaŋь jerđərđe yđləşterev esen bolotloqtarđь həm kotevlektarđe herev menən almaşьtьrьvđь tajarqa, həlaj eşləv avьlda fajđalanьvđa bulqan đejem jer resurstarьnьŋ artьvьn nьmaj həm kyp vaqiqalarđa məlsьlьqtьŋ alqa kitevenə totqarlьq jahaj.

6. Urozaj jьjьv osoronda jamqьr javьv şarttarьnda igen həm jetenđeŋ sikheđ đur juqalьvđarьn kiləsəktə nulđьrmav maqsatьnda, SSSR Sovnarkomь həm VKP(в) Yđək komitetь nəta krajkomdar, əlka komitettarь, Belorussia kompartiahьnьŋ Yđək komitetь, əlka həm kraj naşqarmalarь, şulaj uq BSSR Sovnarkomь alđьna, aqьndaqь jьlda ...

... đamđь kyrhətergə maŋьvr itergə.

7. SSSR Sovnarkomь həm VKP(в) Yđək komitetь kraj həm əlkalarđeŋ partia həm sovet organdarьna, ularđьŋ jaqьn srokter esendə kolxozdarđь ojoştorov-xuzalьq jaqьnan nьqьtьvqa narь tik stalinsьl kolxoz ustavь, hər ber kolxozda dəvlət ber təp zakonь kesen formal' ravestə genə tygel, əalki nьnlap alqan vaqьtьn qьna həm ustavьn bođovđa qajeple keşelarga qatь jaza birelgənde genə ireşə alьnasaqtarьn kyrhətalər.

SSSR Sovnarkomь həm VKP(в) Yđək komitetь nəta partia həm sovet ojoşmalarьna, kolxozdan ььqarьv jahətenan ustav bujьnsa qujьlqan qaqiđəlarđe qatqь ravesta ьojomoь aşьrьvđь tə'min itergə, əigerək ta sitka eşlarga kitkən jəki promьşlennostqa dəimi eşkə kitkən keşelərđeŋ tьvqandarьn kolxozdardan ььqarьvqa jul qujmaŭqa həm yđ qararđarь menən kolxoz əqzalaren kolxozdardan ььqarьvьь partia həm sovet organdarьn vlastьn uđqandarь esen qatь javapqa tartьrqa təqdim itələr.

SSSR Sovnarkomь həm VKP(в) Yđək komitetь kolxoz predsedateldəren həm brigadirlarьn hajlav həm ərьnđarьnan alьv jahətenən ustav bujьnsa qujьlqan tərtipte bođovđьŋ ...

...

SSSR Sovnarkomьnьŋ rəhlavьna tapşьrьvqa təqdim itergə.

11. VKP(в) Yđək komitetьnьn avьl xuzalьqь byleqenə həm SSSR Narkomzemьnь jeten jolqovsь həm kartal qađьvsь jьqa maşinalarđa eşlavse rabotniktar ... menən jeten jolqovsь həm kartal qađьvsь maşinalarđa eşlə ... selərđe, kolxoz ihəpselar neŋ həm kolxoz tovar fermalarь mediţtəreneŋ bajlaq eləşə kolxozsь qatьn-qьđđarđan əđəbə na irešev nurьsьn qujьlar.

SSR Sojuzь Xalьq komissarđarь sovetь predsedatele—**V. Molotof.**

VKP(в) Yđək komitetь sekretarь—**I. Stalin.**

19 dekabr' 1935 jьl.

BӨGӨN BAŞQORTOSTANDA

* * *

DOXOD BYLDELƏR

Өlqəj rajonь Taşlь MTS-ь xeđmətlənderqən **„Başqortostan"** kolxozь stalinsьl ustavьn kolxozsьlarqa kiŋ aŋlatьv həm hər ber punktьn bojomqa aşьrьv esen karaş itegeđen ... kyp kenə əlgəşevđargə ireşte.

Kolxoz uŋьl 700 gektar irlə kul'turalar səsev planьn 11 kөn esendə tamamlanь. Səsevđe tamamlav menən yk ulav eşlərenə kiŋ jajelderelle. Jer eşkendə ner qьj qalđьrьlmanь. Bьl jьl doxod kimalen arttьrđь. Hər ber gektardan arьş 63 put, hojđaj 65 put, holo 71 put alьndь.

Kolxoz 20-se nojabrđa, MTS kylamenda nerense bulьp doxod bylde. Xeđmət kenə avьrlьqь 6,800 kilogram tarttь. Udarnik **Ũsmanьf Kinjəьna** başьjqa 280 put igen itelde.

Kolxoz kiləhe jьlda yđ alđьna hər ber gektardan 15 sentner igen alьv burьsьn qujđь. Bьnьn esen 700 gektar tuŋqьrtьv zadanieьь 7 8 gektar itep yьldь. 1000 gektar jerđə qar totov esen şiţlar jajelderde. Bьla səsev ordoqtarь ... ... Doxod bylev tantanahьnda, kolxozsьlar staxanovsьlarsa eşlep, kiləhe jьl kolxozda tiŋ juqarь doxod alьv esen hyđ birđelər.

Ə. KAŞAJЬF.

***

Məqar rajonь, Məqar MTS-ьna qaraqan **„Өlkər"**, **„Tuqmaq"** kolxozdarь doxod byldelər. „Өlkər" kolxozьnda hər ber xeđmət kenə 5, „Tuqmaq"-ta 8 kilogram tarttь.

Kolxozsьlar kiləhe jьlda taqь la đur doxod alьv esen udarnik—kolxozsьlarđьŋ nəta Başqortostan esənsə sjezdь maşьaqqate ... sotsialist ... arьşqa saqtьlar.

QƏJNULLIN I.

MUL DOXOD

„**Akajon** MTS-ь xeđmətlənderqən „Avangard" həm „Ural" kolxozdarь doxod byldelər. „Avangard" kolxozь kolxozsьlarđьŋ xeđmət kenənə 9,50 kilogramdan, „Ural" kolxozь 9 dar ki logram igen əlaşte.

Kolxozsь udarnik **Əxmədejef Xazi** ber yđe eşləgən xeđmət kenənə 350 put, **Xəmitьf Miqnulla** 327 put igen alđьlar.

M. Almajьf.

* * *

„8-MART" FABRIKAHЬ 1936 JЬLDA 12 MILLION HUMLЬQ PRODUKSIA BIRƏSƏK

Өfe „8-mart" tegev fabrikahь 1936 jьlda 10,5 million humlьq produksia birergə tejeş.

Fabrika yđenen əştəlmə resurstarьn ihaplaьandan həm staxanovsьla qudqalьşьn kiŋ jajep jenerev ... plandan tьş 1,5 million hum produksia birev jaklamahen alde.

Ber eşsenen xeđergə urьsa eş ... 6241 humdan 7134 humqa jetkerev burьsьn qujaldь.

Fabrika direktorь: Şul'man.

„OSQON" KOLXOZЬNЬŊ UNЬŞTARЬ

Jaŋavьl rajonь kolxozdarьnda ip. **Stalindьŋ** alđьnqь kombajner həm kombajnerkalarđan nəta Sojuz kaŋaşmahьnda həm Tөrəkmənstan, Tadzikstan kolxozsьlarьn qabul itev vaqьtьnda hөjləgən telmarđarenen ajranev massovьj raveşta jajelderelde.

Jaŋь urьavьl sovetь „Osqon" kolxozьnda doxod bylev bajramь ajrьm ip. **Stalindьŋ** telmarьn əjrandelər. Kolxoz ydqan jьl gektarьnan 8,10 sentner urozaj alьn, ьajьl 12,46 sentner urozaj alьn. Udqan jьl kolxoz xeđmət kenənə 2,6 kilogramdan doxod byldə, ьajьl 7,8 kilogramdan doxod bylde.

Alđьnqь kolxozsь udarniktardan **Ojatan'in** 81 sentner igen, 10,55 kilo jon, **Soltanьf** 64 sentner igen, 9,55 kilogram jon aldьlar.

Şulaj uq, 14 keşenan dəimi raveşta təşkilgən oŋqasьlьq brigadahь bьjьl ajrьmsa jьqьş kyrhəttə. gektarьnan 468,88 sentner kəşebə, 219 sentner sөgelder, 200 sentner qьjar, kyp kenə huqan uŋьşь alьvqa ireşte.

Kolxoz məlsьlьq əlkəhendə la đur əlgəşevđargə eja buldь. Harьqsьlьq fermahьnda udqan jьl 409 baş harьq bulha, ьajьl ularđьŋ hanь 600 başqa jette. Bьjьl 14 baş hьjьrđan ferma ojoşorolarqa tejeş ine, ul 24 baş hьjьrđan ojoşoroldo.

„Osqon" kolxozь aqzalarь ip. **Stalindьŋ** telmarenə javap itep, aldaqь jьlda sөsəkle kul'turalar bujьnsa gektarьnan 19-20 sentner urozaj alьv esen karaşergə buldьlar.

Baqsasьlьq brigada brigadirь **Dolqaşina** gektarьnan 500 sentner kəşəbə urozajь alьrqa jokiama alьp, rajondaŋ ber bajsasьlьq brigadalarьn yđe menən jarьşqa saqьrđь.

Z. Şaripьf.

* * *

KЬJƏRGƏBE SPIRT ZAVODЬ JЬLLЬQ PLANDЬ YTƏNE

Staxanovsьlar eş metodьn kiŋ qullanьv ngedendə, **Kajergade** spirt zavodь 1935 jьlqь 2.085000 dekalitr jьllьq programmaьn 19 dekabrđə tultьrđь.

Eşselər kollektivь qalqan 10 kөn esendə taqь la 18000 dekalitr spirt birev jaklamahen alđьlar.

Bajeulatьf

PAROVOZDAR EŞLƏV PROMЬŞLENNOSTЬ JЬLLЬQ PLANDЬ YTƏNE

Parovozdar eşlev promьşlennostь 16 dekabrđa 1469 parovoz eşlap sьqarьv jahətenən jьllьq planьn 100 protsentqa ytəne. Parovozdar eşləp sьqarьvđьŋ ytəne 1934 jьldaqь şul uq osoro menən saqьştьrqanda 38,2 protsent tьşqьl ala, a „EM" həm „SU" seriahьnda ge parovozdar esənə kyserep ... —44,5 protsent eşkil ala.

Parovoz eşlavse zavodtar jьl aqaqьna tikləm plandan tьş jaŋa 60 parovoz eşləp sьqarьv jaklamahen yđ əstarenə alđьlar.

Kino, sovet vlasьnьŋ qulьnda sikhed đur həm narьqlap əөtərə almarьq kөs eulьp tora.

(I. STALIN).

SOVET KINO TEATRь

M.

BAŞQORTOSTANDA KINO TEATR

N.

40 JbL

„TOMANLь KAR.NA“

NIGMOTULLIN

„BAŞQORTOSTAN“ MATERIALDARь BUJBNSA

„PARTIA AOJZAHь KOMSOMOLKANь NISEK TƏRBIƏLƏJ“

„TOVARDARь JəŞERƏP HATALAR“

„SEJ IKMəK HATALAR“

„MOTALLAPЬF ZAVOD MAJЬN HATA“

„QARAOJOLOFQA SARA KYRELEVEN HORAJЬŠ“

MURZAJEF

QOJOLOJAN DETAL'DəR NIŊə BRAKQA SbOJARbLALAR?

V. Kolosanef

ARTEL' JbLDAN-JbL NbOJb BARA

Kildenbaef F. Foridonef A.

AT QARAVSЬLAR JARЬŞQA SbQTbLAR

AŞЬQЬŞ

SARA KYRERQƏ

„Kolxozsьlar“

M. X.

IŞEMBAJ STAXANOFSЬLARЬ

TEXNIK BELEMDƏREN KYTƏRƏLƏR

Biktaşef.

H. H.

BAŞQORTOSTANDA JUOJARb SbJFATLь BOKSIТTAR

Q. B.

DOKLAD—LEKSIALAR

KAPITAL ILDƏRENDƏ

LIGA SOVETЬNЬŊ ULTЬRЬŞЬNDA

XOR OTSTAVKAQJA SbQTb

MUSSOLINI HUQbŞTb AQQJA TIKLEM

ALЬP BARЬRQA TELƏJ

MONGOLIA GRANITSAHЬNDA JAPON-MANZUR PROVOKATSIAHь

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

EŞ ALDЬNQЬLARЬ

ALDЬNQЬLAR BYLƏKLƏNDE

K. MUSLUXOF.

JADQJA ƏDERLEK KƏSƏJƏE

MƏXƏMMƏDULLIN.

STAXANOFSЬ GRUZCIKTAR

A. ISMQQILEF.

MAJA TUPLAV

BAŞSOVNARKOM QARARЬNAN

QJLFANЬF TANЬŞ-BELEŞTƏRENƏ ZAJOM HATbRQA RƏXSƏT BIRQ

JANAVЬLDA STRAXOVOJ AQSAHЬ TYLƏNEVEN TIKŞERƏLƏR

M. Əxmat.

XRONIKA

DINQƏ QARŞЬ KƏRƏŞ EŞE QRQTOLQJAN

DəVLƏTŞIN

27 DEKABRDQ ƏFƏ QALA SOVETЬNЬŊ PLENUMb UDQJARЬLA

REJESTRLAV PUBLIKAT SIAHЬ

„8 MART“

SUDOTRANS

TABAKTORGTbh

KUL'TURA HARAJb

Далеков

ARISTOKRATTAR

Əfə, „Oktanı nəşrijatı“ tipografiahь.

Zakaz № 2751

Baglavlь vəkile № 3902.

1905 JЬLQЬ REVOLYTSIANЬŊ UTЬ6 JЬLLЬQЬ

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEƑ! AJЬƏM HAҢЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nьŋ Başqortostan ölkə həm Öfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКОРДСТАН"

№ 291 22 DEKABƑ JƏKŞƏMBE 1935 JЬL

„1905 nse jьldьŋ general repetitsiahьnan başqa 1917 jьldaqь Oktəbr' revolytsiahьnьŋ jeŋeve məmkin bulmaqan bulьr ine" (LENIN).

LENIN-STALIN PARTIAHЬ

1905-1907-SE JЬLQЬ REVOLYTSIALA KRƏƑTIƏNDƏR ƏSƏN KƏRƏŞTƏ

Samoderzavialь naşь Rossiahь kyp mellətle idelgən xalьqtarđan terməhe: essandar mas-ahь—əsəlarđeŋ həm kraƑtiandarđeŋ terməhe ine. Politik vlast—davlat ajpar tь. a-mьn, politsia, armia, sud serkəv h. b. ba bыnda Nikolaj II torqan unьŋ meŋle əer terkəm krepostnik—pomeşşiktar qulьnda buldь.

Patşa yđe 1 million desatinaga jaqьn, unьŋ tuvqandarь—nejək kenəzdər həm knaginalarđь 7 million desatinaga tiləftə jerđe biləneler. Rossianьŋ 30 meŋ krepostniktarь-pomeşşiktar aptahe 70.000.000 desatina hьjlanđeqan jerđe biləneler. Şul uq vaqьtta tapalqan eelgenləkkə tөşөrelgən 10.000.000 kraƑtian jorto vaq kitaktarga ... həm 1861 jьlqь otrezkalar sistemahь menən ... başlanqan ...

...

Lenin đa, unьŋ partiahь la jaŋlьşmanьlar. Partianьŋ III sjezdь (aprel, maj 1905 jьl) „pomeşşik, qadna, serkəv, monastьr həm udel jerđaren konfiskovatь itergə tiklem" başlanqan kraƑtiandar qozqalьşьna, har jaqlap bulьşьq itergə tip qarar sьqardь. Sjezd, „kraƑtiandarđe politsia—činovnik həm pomeşşik qullonqonan ... azat itev, ... revolytsion-demokratik ydgəreşterđe ytəarev maqsatь menən kraƑtiandarđeŋ revolytsion komitettarьn һis kisəkməŋen ojoşturоv karaklegen kytarep sьqardь" partia ojoşmalarьna tap ьs de. Iptaş Stalindьŋ jetəkselegendə barqan revolytsion qozqalьş ... samoderzaviaqa qarşь vosstanie-hьn jaŋavqa tiklem ... Kavkazdьŋ qaharman proletariatьna həm kraƑtiandarьna partianьŋ III sjezdь qajnar qotlav jonarđe. III sjezd bol'şeviktarđьŋ partia ojoşmalarьna ular qarşьhьnda ... osteлar menən Kavkazdaqь revolytsion qozqalьşqa ... jardam itergə saqьrđь.

Partianьŋ III sjezdь taraфьnan qabьlqan rezolytsia nigeđendə bol'şeviktarđьŋ 1905 jьl...

...

TAHIRƏF ISMENDƏGE BAŞQORTOSTAN AVЬL XUŽALЬQЬ INSTITUTЬNЬŊ BIŞ JЬLLЬQЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN YDƏK BAŞQARMA KOMITETЬ HƏM XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

Başqortostan avьl xuzalьqь institutьnьŋ biş jьllьqь lenin-sel-stalin-sel milli politikahьnьŋ saqьlьqь bulьp tora.

Institut ydəneŋ biş jьllьq jəşəv malenda Başqortostan respublikahьna joqarь kvalifikatsialь 130 avьl xuzalьqь belgestəre—agronomdar, zootexniktar birđe.

Institut professor-uqьtuvsьlar kadrьn nьqььtьvda, uqьtuv eşlərьn kytərevđə, uqьv režimьn nьqььtьvda həm VUZ-dьŋ kontingentьn kiŋəjtevdə əigəşevđəgə ireşte.

Joqarь kvalifikatsialь kadrđar timerlege bulьv jaqьnan Başqortostan avьl xuzalьqь institutьnьŋ role, Stalin iptaşteŋ promьşlennost həm transport stsaxanovsьlarьnьŋ, şulaj uq aldьŋqь kombajnerdar kəŋəşmə-hendə bajlagan telamdarenđa qujьlqan tarixi burьsьlarь jaqtьrьlqanda, tiqь la aşьrьla burьs.

A. Tahirəf ismendəge Başqortostan avьl xuzalьqь institutьnьŋ biş jьllьqьn bilđələv maqsatьnan, BYBK həm Sovnarkom qarar itəlar:

1. Tahirəf ismendəge avьl xuzalьqь institutьnan joqarь kvalifikatsialь avьl xuzalьqь kadrđarьn ... eşendəge əigəşevđəre əsən—jeŋel avtomaşina menən bylaklarga.

2. BYBK komitetь gramotahь həm qimmatle bylaklar menən nagradlanga:

1) Əmirəf M. N. iptaşte—institutьnьŋ direktorьn VUZ-ta ... deleşəndə həm unьŋ nьqььtьvda aktiv eşləve əsən.

2. Markin M. N. iptaşte—uqьtuv eşlare aylege mediren, institutta 4 jьl bujь aktiv eşləve əsən.

3) Usmanəf J. A. iptaşte—agroximia kafedrahь mediren, institutьŋ ojoşьuvьnda qatnaşьvь həm ojoşьuv keŋəşen başlap aktiv eşləve əsən.

4. Sьnbarisəf Ş. N. iptaşte—zootexnika fakul'tetь dekanьn, institutьŋ ojoşlorqandan alьp aktiv eşləve əsən.

5. Əxmətəf iptaşte—institutьŋ assistentь həm VUZ-darqь başqortostan kadrđar əđerləv kursь mediren, institutь tamamlavьnьŋ, uqьv vaqьtьnda institutьnьŋ studenttar ojoşmahьnda aktiv eşləve əsən.

6) Koptef V. F. iptaşte—filosofia həm ekonomika kafedrahь mediren, institutьnьŋ jəmaqat eşendə aktiv qatnaşьvь əsən.

3. Belgesar jorьnьn beren siratta kvartir birergə:

Professor L. S. Pirogofqa—avьl xuzalьqь terekl kərə fiziologiahь kafedrahьnьŋ taksehena.

Professor M. P. Arxangel'skiga—ybemlektar kafedrahь jetəksehena.

Dotsent S. N. Tajsonfqa—dəjəm igenselek kafedrahь jetəksehenə.

4. Başqortostan avьl xuzalьqь institutunda, uqьv otliçniktarь əsən persanal raveşta, har berehe 250 hum tən biş stependia bilđələrgə, ulardьŋ uqьv vaqьtьnan tybəndəge studenttarqa be kergə:

1. Ǫ. Ǫ. Ǫəjnətdinəf—zootexnika fakul'tetьnьŋ II-kurs studentь.

2. A. Z. Josopof—veterinaria fakul'tetьnьŋ II-se kurs studentь.

3. K. M. Moxamətjanova—agronomia fakul'tetьnьŋ IV-se kurs studentь.

4. J. Ja. Ǫandullin—zootexnika fakul'tetь IV-se kurs studentь.

5. K. M. Mojosejef—zootexnika fakul'tetь III-se kurs studentь.

6. 1936 jьl bylaetenda institutqa tərbiə bajьv ojoşturьvь əsən 50.000 hum həm institut ergahendəge ədeŋek kursь studenttarьnьŋ ma eral—kul'tura şarttarьn jaqşьrьv əsən 20.000 hum aqsa jebərevđe qararga.

BYB komitetь predsedatele urьnbasarь: AXIMƏF.

Sovnarkom predsedatele: BULAŞƏF

BYB komitetь sekretarь: ƏMIRƏF.

20 dekabr' 1935 jьl.

MARKIN M. N. iptaş. A. X. institutьnьŋ uqьtuv eşləre medire. BYB-nь gramotahь həm qimmatle bylak menən nagradlanьь.

V.F. Koptef iptaş. Filosofia kafedrahь medire—dotsent. BYB-nь gramotahь həm qimmatle bylak menən nagradlandь.

(Kuzmina fotohь)

Hyrəttə: KraƑtiandarđan pomeşşik usadьbalarьn jimerevđəre. (Xudoznik Sokolof rəsemenən ...) (Sojuzfoto)

Hyrəttə: 1905 jьl politsia taraфьnan ytereлgən eşselarđe jьjьav. (Xudoznik ... kartinahьnan) (Sojuzfoto)

1905-SE JЬLDA MƏSKƏVDƏ DEKABRĐƏ BULQAN QORALLЬ VOSSTANIE

1905-se jьl dekabrenda Məskəvdə bulqan qoralль vosstanie Rossialaqь berense revolytsianьŋ ykeşenen iŋ juqarь punktь bulьp tordo. Qoralль vosstanie ideahь Marks-Engel's taglimatenə tulьhьnsa təŋə mьvafiq raveşta kommunistik partianьŋ həm xalьq ara proletariatьnьŋ bejek julbaşsьlarь Lenin həm Stalin tarafьnan har jaqlap eşlənde həm turmoşqa aşьrьldь. Lenin həm Stalin, partianь həm eşselar sьjnьfьn proletar revolytsiahьnьŋ tulь jeŋeve qoralль vosstanienan başqa məmkin tygel ikənlegen ejrəttelər.

Lenin qanlь jakşəmbenan hun tiđđon bulaj tip jađđь: „Rossiala qajьr bejek tarixi vaqiqalar barə. Proletariat sarizmqa qarşь baş kytarđe. Proletariat, xəkymət tarafьnan vosstanieqa tiklem itkeep jetkerelde... Məndərsə ytereləvse həm jaralanьvsь—22(9)-se qinvarda Peterburgta bulqan qanlь jakşəmbe jomqoqtarь şunđaj... Eşselar sьjnьfь grazdandar huqьşьnьŋ bejek hanaqьn aldь; proletariattьŋ revolytsion vosstaniehь ber kən esendə şul tiklem alqa atlanь, ul, bojoq, janaj kəndəlek idelgən formaşьŋ ajdarь həm jьldarь esendə şul tiklem atlaj almaqan bular ine. Qaharman Peterburg proletariatьnьŋ „ylem ja azatlьq" tigən lozungьhь xəđer bətə Rossiaqa jaŋqьrap jajela. Vaqiqalar iŋ kitkes tiđlek menən alqa kitələr... Xalqьŋ qorallandьrьv revolytsion momenttьŋ iŋ jaqьndaqь burьstarьnan berehe bulьp ajlana"¹).

„...Rus revolytsiahьnьŋ bətə ybeşe,—tip kyrhətte Lenin bunьn la,—sьjnfi jaqtan anlь proletariat menən batşa xəkymətə arahьnda xəl itkes qoralль hu qьşqa sarahьđlьq menən etər de"²).

Bьl şarttarđa bol'şevistik partia ydeneŋ bətə kestaren eşselar sьjnьfьn qoralль vosstanieqa əđerləvgə tuplanь.

Bol'şevistik partianьŋ 1905-se jьldьŋ jađьnda bulqan esense sjezdь, **qoralль vosstanie turahьndaqь** Lenin təqlimatən bьl məs'ələ bujьnsa ber kyŋeldən qabul itelgən rezolytsiahьnьŋ nigeđe itep aldь. Rezolytsiala qoralль vosstanieньŋ karaklegen leninsa teoritik nigeđləv bətə tərənlege menən birelgən.

Bol'şevistik partianьŋ esense sjezdьnьŋ qararьna qarşь həm nigerək tə qoralль vosstanie həm ajьrьm bojevoj gruppalar ojoştorov ideahьna qarşь qotoronqo asьv menən menşeviktar sьqtьlar. Ular bol'şeviktardь zagovorsьlьqta, blankizmda h. b. xьtnaqarsa qajeplənelər. Lenin, menşeviktarđeŋ xianatsьl taktikahьn tişlap, esense sjezda: „Ajьrьm bojevoj gruppalar əđerləv turahьndaqь məs'ələ bujьnsa min alarđь kərəkle tip isaplavemde əjtə alam. Ajьrьm gruppalar təđevdən bed gə qurqьp torahь jaq", tip kyrhətte.

Bol'şeviktar partiahь, burauziaqa, menşeviktarqa, Trotskijqa həm es-erđarqa qarşь qatь sьjnfi kərəş şarttarьnda proletariattь qoralль vosstanieqa əđerləne, unьŋ (proletariattьŋ) revolytsiala jetəkselek rolen tə'min itte. Proletariattьŋ revolytsion kərəşenen 1905-se jьldьŋ kəđəne taba sarizmdьŋ kestare menən kitkən qoralль bərələştardən juqarь basqьsьna kytarelevə bətəhenən də elek oşonoŋ menən aŋlaşьla.

¹) Lenin. Əđərđər, tom VII, 79-80 biter.
²) Lenin. Əđərđər, tom XIX, 250-se bit.

Hyrəttə: Proxor fabrikahьnьŋ elekke tuqьsьsьhь, xəđer Məskəv Trexgornoj manufaktura fabrikahьnьŋ eşsehe, Məskəvđə Presnalaqe dekabr qoralль vosstanielarь vaqьtьnda barrikada huqьştarьnьŋ qatnaşsьhь—ip. Ignati Andrejevic Ozerof. (Sojuzfoto)

Məskəvđə bulqan dekabr qoralль vosstaniehь bol'şevistik partia həm unьŋ Məskəv ojoşmahь tarafьnan əđerlənde. Şarizm tarafьnan jarьqьsьtsa sьŋarlьvđarьna qaramaŋkan bol'şeviktar partiahь, Lenindeŋ həm Stalindeŋ jetəkselege astьnda, qinvar vaqiqalarьnan hun həm nigerək tə esense sjezdьnьŋ qarardarьn tormoşqa aşьrьv osorьnda eşselarđe qoralль vosstanieqa əđerləv bujьnsa kiŋ raveşta agitatsia həm ojoştorov eştaren jajep jebarə aldь. 1905-se jьlda, ijyn ajьnьŋ ikense jartьhьnda, Məskəv komitetь tarafьnan, Məskəvgə jaqьn jerđəge urmanda dajem qala kyləmendə jəşeren konferensia saqьrьldь. Bьnda bol'şevistik rajon komitettarьnьŋ həm tyŋərəktərđen 200 vəkile qatnaştь. Konferensianьŋ kən tərtibendə tep məs'ələ bulьp, qoralль vosstanieqa əverelevse dajem politik stackaqa əđerlek turahьndaqь məs'ələ tordo. Bьl konferensianan hun kratslan həm baldat massalarь arahьnda massa eşe şaqtaj kəsəjde, bojevoj druzinalar ojoştorov, alarđь qorallandьrьv həm huqьş elementa ejrələv tiđ ytkərelə başlanь.

Jyganhəđiənderəlgən batşa reaksiahь şarttarьnda eşselarđe qorallandьrьv problemahь ajьrьvsa qatьn bulьp tora ine. Şunьŋ өtөnə, menşeviktar həm es-erđar, gərsə eşselar massahьnьŋ barьmь astьnda bulhalar la, bojevoj druzinalarđьŋ sarizmqa qarşь qoralль vosstanie esen tygel, ə qara grubtar hezymenan „haqlanьv" esen kərəklegen tarьvqa məsьvr buldьlar. Şunьŋ menən ber yk vaqьtta ular eşselarđe bьsьnьp qorallandьrьvqa jul qujmaь esen bətə namarie eşlənelər. Məhəlan, eşselarđe qorallandьrьv həm qoralль vosstanieqa əđerləv bujьnsa bojevoj eş alьp barьv urьnьna menşeviktar yđđərenen „Novaja Iskra" gazetahьnda: „averlьq yđəge eşselarđe qoral menən tə'min itevđə tyg'l, ə xalьqtь samoderzavieqa hezym itergə nəq ixttaq menən qorallandьrьvđa bularqa tejeş" tip əjtələr. Menşevik Trotski, proletariattь qorallandьrьv həm massanь qoralль vosstanieqa bojevoj əđerləv urьnьna: „Grazdandar, beđđen talabьbьđ qaskərđərđe Peterburgtan alьv bulhьn. Başqala urahьnda 25 saqьrьmqa ber genə haldat ta bulmahьn" tip əjtte. Bьđđə eşselar sьjnьfь doşmandarь bulqan menşeviktarđen, şul ihaptan Trotskidan, bьnьnj xianatsьl taktikahь kontrrevolytsion burzuazia məniəqəttarenə tulьhьnsa mьvafьq bulьp tora.

Bol'şeviktar, menşeviktarđeŋ, şul ihaptan Trotskidьŋ, eşselarđe qorallandьrьv eşen ədəvgə jynəltelgən xain politikahьn fəş itep, proletar massalarьn sьqьşqa ja avqa həm sьtaŋqa qarşь alьla torqan qoralль kərəşkə əđerləv esen yđđərenen kestaren taqь la nьqьraq haldьlar.

Vaqiqalarь jajeldərevđə oktabrđə bulqan dajem politik stacka ajьvsa đur rol' ujnanь. Məskəv proletariatь tarafьnan iqlan itelgən oktabr dajem politik stacka hьđ raveşta bətə Rossia eşselarenen qevatle politik zabastovkalarьna ajlande. Kyp kenə proletar ydəktə da bьl stacka menən bergə barrikadalarđa qoralль kərəş bardь.

Revolytsion proletariattьŋ massovьj sьqьştarь arahьnda qurqьvqa təşkən, başьnda batşa torqan monarxistar torkeme, ber jaqtan 17 nse oktabrđa „azatlьqlar bylək itev" kyrenese astьnda xəjlə raveşta toqaŋ həlьvqa totonorqa məsьvr buldь, ə ikense jaqtan—ul, Trepof tarafьnan qotorьnqalanqan staqьlь prikazdь sьqardь, bьl prikazda: „holo zalplar birmaskə, patrondarđь qьđqanmasqa" tip əjtelgən ine.

Lenin həm Stalin revolytsion kərəş yŋərsenen anьqьn bik nьq kyđətep bardьlar. Ular, sьnьm menən xəl itkes qoralль bərələştarđeŋ tiđ jaqьnlaşьp kilə torqan vaqьtьn aldan kyrep tordolar. Lenin, beđđeŋ partiaььđьŋ Sankt—Peterburg komitetь janьndaqь bojevoj komitetqa jađqan xatьnda bol'şevistik partianьŋ bojevoj ojoşmahьnьŋ iŋ jaqьndaqь burьstarьn hanap kyrhəte. „Xəđer yk bojevoj druzinalar ojoştorolhьn... Ular xəđer yk yđđəre, kem nisek qorallana ala, kem revol'ver menən, kem bьsaq menən, kem ut tərtev esen karasinle seprək menən qorallanhьndar"¹). Lenindeŋ şul uq kyrhəteve menən ber yk vaqьtta tejerlek Stalin, proletariat alьnьnda as burьs tora: „Beđgə kərək bulqandarđьŋ berensehe—qorallanьv, ikensehe—qorallanьv, esensehe taqь la həm taqь la ber lapqьr qorallanьv"²) tine. Lenin-den həm Stalindьn qorallanьv turahьndaqь kyrhətmələre beđđeŋ partia həm revolytsion proletariat tarafьnan bojevoj direktiva raveşendə qabul itelde.

¹) Lenin. Əđərđər, tom VIII, 325-se bit.
²) L. Beria „Zakavkazjala bol'şevistik ojoşmalarđeŋ tarixь hьđьnđanqь məs'ələgə qarata", 45-se bit.

Vaqiqalar qađatta bulmaqan tiđlek menən jaqьnlaşa barđьlar. Nojabrđe lejtenant Şmidttьŋ qatnaşь menən Qara diŋgeđđə vosstanie kytarelde. Privislenski krajda, Pol'şala həm kyp kenə qalalarđa revolytsion xərəkət jaŋьnan başlandь. Hьldat massalarь arahьnda revolytsion sьqьştar torqan hajьn jьšraq qabьna bardь (Kronştadt, Riga, Kief, Məskəv h.b.). Nojabr urtalarьnda Peterburg proletariatь qemymi stacka iqlan itte. Peterburgtьŋ həm Rossianьŋ başqa qalalarьnьŋ uramdarьnda aşьqtan-aşьq qoralль bərələştar bardь.

Bol'şevistik partianьŋ Məskəv komitetь, revolytsion vaqiqalarđьŋ yđə barьvьn iŋkə alьp, 17(4)-se dekabrđə qoralль kərəşteŋ aktiv xərəkəttaren jajeltev məs'ələhen kən tərtibenə quja qarar aldь.

Bol'şeviktarđьŋ 18 (5)-se dekabrđə bulqan Məskəv qemym qala konferensiahьnda urьnlardan alьnqan xəbərđərđən eşselar massahьnьŋ qoralль vosstanieqa saqьrьvđь nik đur dart menən kətevđəre belende. Konferensia, 20 (7)-se dekabrđan dajem stacka iqlan itergə həm qoralль kərəş başlarqa la đur kypselək tavьş menən qarar qabul itə. Bol'şeviktarđan bulqan bətə kestare konferensianan hun uq qoralль vosstanie ojoştorov həm uqa jetəkselek itev esen rajondarqa fabrika həm zavodtarqa taşlandьlar. Vosstanieqa dajem jetəkselek esen partianьŋ Məskəv komitetь janьnda politik ydak ojoştoroldo.

19(6) dekabrđa Məskəv sovetь plenumь timer jul konferensiahь delegattarьnьŋ qatnaşь menən bol'şeviktarđьŋ—20(7)-se dekabrđan dajem stacka iqlan itergə həm unь qoralль vosstanieqa ysererge tigən taqdimen qabul itte. Şunьŋ xərəştel, menşeviktarđen həm es-erđarđen julbaşsьlarь Isuv, Kolokol'nikof, Rudnef, Zinzinof həm başqalar eşselarđe vosstanieqa saqьrьv turahьnda məs'ələne plenumda tikşergəndə proletariattьn qoralль sьqьş turahьndaqь taqdimde əđergə tereşə tьrьştьlar həm unь tьnes stacka menən genə siklanelər. Menşeviktarđeŋ həm es-erđarđьŋ bьl xain politikahь nigerək tə qoralль vosstanie başlarqa saqьrьp eşselarqa qarata sьqarьlasaq endəməneŋ tekstьn tikşergəndə aşьq kyrenelə. Həm şuqa qaramastan, Məskəv sovetь plenumь, bol'şeviktar tarafьnan taqdim itelgən endəməneŋ tekstьn iŋ đur kypselek tavьş menən qabul itte. Menşeviktarđeŋ həm es-erđarđьŋ endəməneŋ tekstьna unьŋ bojevoj revolytsion ostalegen juqqa sьqarьvsь „tөđətmələr" inderergə bьtьrьvđarьn plenum ber kyŋeldən kire qaqtь.

[illegible]

Hyrəttə: Məskəvđəge dekabr qoralль vosstanielarь vaqьtьnda Presnala bojevoj druzinahь štabьnьŋ elekke nacal'nigь ip. Zinovi Jakovlevic Litvin (Sedoj). (Sojuzfoto)

[illegible] ...rьna elegerək kyskan liberal burzuazianьŋ xianatsьl taktikahь, menşeviktarđen həm es-erđarđьŋ xianatsьl taktikahь đur rol' ujnanь.

Dekabr' qoralль vosstaniehьnьŋ jeŋeleveneŋ səbəptərenəŋ berehe şulaj uq unьŋ jetəkselek dərəzələ hezymle pozitsia alьvь buldь.

Dekabr' qoralль vosstaniehьnьŋ jeŋeleveнə qaramastan, 1905-nse jьl revolytsiahьnьŋ jeŋeleveнə qaramastan, reaksianьŋ qotoronqo terrorь şarttarьnda bol'şeviktar-leninselar partiahь, Lenin həm Stalin jetəkselege astьnda, eşselar sьjnьfь doşman menən janь kitkən bərələştar esen ojəştorđo həm uqmaşsьlarь.

Bol'şeviktar-leninselar dekabr' qoralль vosstaniehьnьŋ sabaqtarьna şulaj bareq aldьlar həm unьŋ təžribələrenən yđđəre esen hьđəmtələr jahanьlar, bьl həđemtələrđeŋ eşselar sьjnьfьnьŋ samoderzavieqa, pomeşşiktarqa həm kapitalistarqa qarşь kiləsəktəge kərəşə esen qajat đur əhəmiəte buldь. Dekabr' vosstaniehьna barьq aşrevgə menşeviktar betenləj ikense terlə jaqqьnlaşьlar. Ular, vaqiqalarđьŋ bətə barьşь davamьnda, vosstanieнь ədəргə tьrьşьp, vosstanie esenə ətlarhed raveşta tartdohaŋlek inderđelər. Vosstanienan hun menşeviktar, başьnda Plexanof torqan xaldə, vosstaniehь bətə kestare menən kyđđən teşerergə, uqa jala jaqarqa tьrьştьlar. Plexanof: „Qoralqa totonorqa kərəkmaj ine" tip taranan-tura əjtte. Eşselar sьjnьfьnьŋ xianatsьlarь—menşeviktar bьnьŋ menən yđđərenen xianatsьl jađen taqь la ber tapqьr kyrhəttelər.

1905 nse jьlda Məskəvđə bulqan dekabr' qoralль vosstaniehьnьŋ hanaqlarь buşqa kitmənelər. Beđđeŋ partiaььđьŋ həm unьŋ Məskəv ojoşmahьnьŋ, Lenin həm Stalin jetəkselege astьnda, 1905 nse jьldan hun alьp barqan eşe, 1905 nse jьldaq kevək yk, opportunistarqa—asьq opportunistarqa la, „hul" opportunistarqa la, menşeviktarqa, trotskistarqa həm es-erđarqa qarşь qatь kərəş şarttarьnda jajelderelde. Məskəvđəge dekabr qoralль vosstanie həm təzribəhe eşselar sьjnьfьnьŋ kiləsəktəge revolytsion kərəşendə qajat đur rol' ujnanь.

Batşa xəkymətə Məskəvđə dekabr' vosstaniehьn jьrtqьstarsa baştьrьv menən revolytsianь đemymən setərgə ymet itte. Ləkin bьl ymet batşa sinovniktarьnьŋ xiajalqьna bulьp qaldь.

Məskəv proletariatь ydeneŋ kestaren sarizmqa, pomeşşiktarqa həm kapitalistarqa qarşь kiləsəktəge kərəşkə əđerləv esen, əđerləv həm alьvdarđьn qalьn əđərđarь alьnda sьŋenuqa məxəvr buldь.

Dubasoftьŋ revolytsia belenləjə əsəldь tiganprovokatsion bəldərevđəre, dekabr' vosstaniehьn aqьlьvđьŋ tiŋqlap itkən menşeviktarđeŋ xianatsьl ajьvlekterь bьnan hunqь revolytsion kərəşeneŋ barьşь tarahьnda ajaŋhьđ raveşta faşlandь həm solparomo jemerelde.

Sotsialistik Məskəvđen, beđđeŋ Sovettar sojuzьnьŋ eş elore şəhərtar, dekabr' vosstaniehьnaq bьr ytkən utьđ jьldan hun, Rossianьŋ be ense revolytsiahьnьŋ, alarđьŋ Lenin—Stalindьŋ qaharmən partiahьnьŋ jetəkselege astьnda 1905 nse jьldaŋ dekabrenda alьp barqan kərəş iŋ dahьđqa bulmaqьnlьqьn qorolьşь menən ajьq aldьlar.

Beđđeŋ ileбeđđeŋ proletariatь həm bətə xeđmətsan massalarь, ydьqan utьđ jьl esendə bətə donja proletariatьnьŋ jarđamь menən, revolytsion kərəşten kyp kenə etaptarьn ytelər. Ular Lenin—Stalin partiahь jetəkselege astьnda samoderzavianь barep teşerđelər həm pomeşşiktar, kapitalistar xəkimlegen məŋgegə juqqa sьqarđьlar. Ular bьnan 18 jьl elek bətə donja kyləmendə tarixi jeŋev beđemtahendə proletariat diktaturahьn urьnlaştьrđьlar.

SSSR đa sotsializmdьŋ jeŋeve beđđeŋ matur sotsialistik vatanьbьđđьŋ milliondarsa xeđmətsandarenə berense dərəzələge sotsialistik industria tөđeyvqa, ere sotsialistik, maşinalaştьrьlqan igenselek həm juqarь sotsialistik kul'tura tөđevgə jul asь.

SSSR đa sotsializmdьŋ jeŋeve bol'şevistik partianьŋ leninsel-stalinsel liniahenen dahьjlьqьnьŋ həm dərəklegenəŋ iŋ jaqşь kyrhətkese bulьp tora. Sovettar sojuzьnьŋ proletariatь həm kiŋ xeđmətsan massalarь, beđđeŋ partiaььđьn jetəkselege astьnda, partianьŋ həm xalьqtarđьŋ bejek julbaşsьhь iptəş Stalin jetəkselege astьnda sьjnьfhьđ sotsialistik jəmqiət tөđev esen bejek geroizm menən kərəş alьp baralar.

Bьna ni esen beđđeŋ bejek sotsialistik vatanьbьđđьn proletariatь həm bətə xeđmətsandarь beđđeŋ kommunistik partiaььđqa həm unьŋ dahi julbaşsьhь **Stalinqa** siktəhьđ ьrelgəndər.

G. KOSTOMAROF.

1905-07 JЬLQЬ REVOLYTSIALA BAŞQORTOSTANDA REVOLYTSION QUBƢALЬŞ

1905-se jьldьŋ 9 qinvarьnda Peterburgta eşselarđe atьv Başqortostandьŋ promьşlennost predpriatielarenda jaŋьrьş otklik taptь. Ul vaqьtta elekke Ɵfə guberniahь territoriahьnda bulqan Ɵfə, Minjar həm başqa zavodtarđa qinvar vaqiqahьnьŋ qorbandarь jađdahьna aqsa jьjьv ytkərelə. 19 qinvarđa Ɵfəlage timer-jul eşselarə kiske eştən soŋ đur miting jahajđar. Mitingqa 2 meŋgə tiklem keşe qatnaşa. Partia komitetь vəkilenen oşo mitingta 9 qinvar vaqiqalarьna arnap hөjləgən telməre ber nisə kendən hun listovka itep baçtьrьlьp qalaqa taratьla.

Fevral' ajьnan baş kytarevđərđeŋ berense tulqьnь kytarela. Ɵfə revolytsion xərəkətteŋ ydəge bula. Qinvarđan alьp ijylgə tiklem bulqan 18 sьqьştьŋ 9-ь Ɵfəgə tura kilə. Ɵfələ həm zavodtarđa baş kytarevđər betenləj əđiəkhьđ sьjьšqa oqşap hađalalar, ləkin jьldьŋ təvge jartьhьnda (qinvar-ijyn) ytkəndərenen xarakterь ydensəlektəre şunan tora, berense majđaqьhьnan başqalarь bətəhe lə tip əjterlek sixialь raveşta terle jerđə həm terle vaqьtta toqandьlar həm tarqav ytelər. Ɵfəlage bulhьn, şulaj uq başqa zavodtarđaqь baş kytarevđərđeŋ kypselege qьđqa vaqьtlь—ber nisə kenlek kenə buldьlar həm kypselege barь tik ekonomik talaptar qujьv menən genə siklandelər.

Ləf baş kytarevđər Peterburqtaqь qinvar vaqiqalarьna javap buldьlar həm 1905-se jьl 5 qinvarđa eşselarđe atьvđan hun Rossia bujьp jajelgən baş kytarev xərəkəttərenen berense tulqьndarьnьŋ ajьrьlmaь eleşe buldьlar.

Bьnda partia ojoşmahьnьŋ—RSDRP-Ɵfə komitetьnьŋ jetəkselegeneŋ jeterlek bulmavь la saqьldь. 1905-se jьl aldьnan həm unьŋ təvge jartьhьnda Ɵfə komitetь esenen jomoşaq jaqşьŋunan tordo, komitet „qalaqa qarap orientatsia jahaь həm Ural zavodtarь menən ađ bəjləndə". (Komitet aqzahь ip. Bryxanoftьŋ ihtəlektəre).

Jьldьŋ ikense jartьhьnan Başqortostan eşse sьjnьfьnьŋ revolytsion xərəkəte juqarь basqьsqa kytarela. Ɵfə timer jul masterskojdarь həm depo eşselarenen 5 ijylda 2 meŋdən artьq keşe qatnaşь menən bulqan baş kytarevđərə ytkəndər menən saqьşьlarqanda juqarьraq politik kimələ tora. Baş kytarev sotsial-demokratik ojoşma tarafьnan əđerlənə həm unьŋ qulьnda bula, baş kytarevđeŋ şarttarь esendə kyp kenə bөtdəle politik talaptar qujьla: jьjьlьştarđьŋ irekle bulьvь, eşselarđeŋ qaramaqь bujьnsa eşkə alьv həm eştən buşatьv, 3 ijylgə qarşь tenđə qalaqa alьnqan baş kytarevgə əđerlek menən jetəkselek itevse SD bol'şeviktarđь qotoldorov həm başqalar.

Ijyl-avgustan bol'şeviktar partia ojoşmahьnьŋ eşe la kesajə. Ojoşma partianьŋ jaŋь ranotniktarь—professionaldar menən tulьqtьrьla. Ijyl ajьnda Ɵfəgə ip. Sviderski, ə nojabrđə Ydək komitet komandirovkahь bujьnsa ip. Bryxanof kilə.

SD bol'şeviktar jetəkselegendə Ɵfə janьnda həm zavodtarđa eşselarđeŋ massovьj jьjьlьştarь—„massovkalar" ytkərelə. Avьlda la bol'şevistik agitatsia jajeldərelə.

Rossiala revolytsianьŋ dajem kytarelesenen tə'sire astьnda həm unьŋ nigeđendə oktabr ajьnan aktiv baş kytarevđər həm politik demonstratsialarđьŋ jaŋь tulqьnь kytarela. Xərəkət inde betenləje menən sotsial-demokratik ojoşma qulьnda bula. Kyp kenə predpriatielarđa baş kytarevđər ber-berehenə jarđam itev həm berđəmlek tartьbьnda ber vaqьtta ytkərelələr həm ajьrьm aktiv sьqьştarđьŋ hanь es aj esendə (oktabr'-dekabr') bətə jьldьŋ təvge jartьhьna saqьştьrqanda bьjtьq arta. Dekabr' ajь iŋ juqarь kimal bula, bьl ajda Ɵfələge baş kytarev qaskərđər menən ike arala qoralль bərələş menən tamamlana.

7 oktabrđa Ɵfə timer-jul masterskojdarь eşselarenen baş kytareve başlana. 12 oktabrđa baş kytarevgə qalanьŋ vaq predpriatielarь, qala bankьhь, guberna zemski upravahьnьŋ, qala həm timer-jul telegrafьnьŋ xeđmətkərđərə qaşьlalar. 13 oktabrđa Ɵfə timer-julsьlarьnьŋ saqьrьvь bujьnsa Zlatoust stansiahьnьŋ eşselarə, xeđmətkərđərə həm telegrafistarь baş kytarđelər.

Hyrəttə: Insinski (elekke đur Bolaşof məjəşe) həm Kozixin məjəştərə. Bьnda Məskəv qoralль vosstanielarь vaqьtьnda barrikadalar jahalqan. (Sojuzfoto)

14 oktabrđa Ɵfə timer-jul masterskojdarьnьŋ baş kytarqan 2 meŋdən artьq eşselarə mitingqa jьjьldьlar. Mitingta sьqьp hөjləgən partia komitetь vəkile „Nikolaj Ivanovic" (El'kind) eşselarđe aktiv xərəkətkə saqьra. Eşselarđeŋ talabь bujьnsa mitingqa gubernator Sexanovetski kilə, eşselar unan demonstratsia esen qurqьnьshьđlьq garantiahьn talap ittelər. Bьl garantialanan baş tartьvqa qaramastan eşselar qalaqa jynəldelər. Demonstratsianьŋ başьnda bol'şeviktar buldьlar. Zensoi uramьnda demonstratsia qoralль qaskər tarafьnan qarşьlandь həm turanan-tura atьv qurqьnьşь astьnda taraldь.

16 oktabrđa baş kytarev dajem oktabr baş kytareve menən qaşьla.

Oşo uq vaqьtta zavodtarđa bajtaq handa baş kytarevđər həm sьqьştar bulьp ytə.

17 oktabr manifestьn iqlan itev janь baş kytarevđər həm demonstratsialar menən qarşьlana. Ɵfələ đur politik demonstratsia forma janьna kilə həm politik tutqondar, SD bol'şeviktar—Jur'jef, Mavrinski həm başqalarđь qotoldora.

Bol'şeviktar partiahь jetəkselegendə eşse sьjnьf qojroqhьđ xəriat həm 17 oktabr konstitutsiahь menən genə qənəqətlənə almaj ine inde. Ɵfələge həm zavodtarđaqь bətə sьqьştar inde „Bətəhen samoderzavie!"—lozungьhь astьnda ytkərelələr. Partia qoralль kytareleşkə həm sarizmdь jemerevgə saqьra. Partia jetəkselegendə eşselarđeŋ bojevoj druzinalarь tөđelə.

Oktabr' ajьnda Ɵfələ la eşselar militsiahь tөđelə.

Təvlə miting həm partianьŋ ajьrьm aktiv rabotniktarь haqlav esen tөđelqan, iptəştərđeŋ intelektarenda „oborona druzinahь" tip jөrөtelgən, eşselar militsiahь, RSDRP Ɵfə komitetьnьŋ kiləsəktəge bojevoj druzinahь „hezym druzinalarьnьŋ" başlanqьsь buldь. Partia militsianьŋ başlьqь itep Mavrinskiđь qujđь. Bol'şeviktarđan L. I. Bojkova, Galanoi, Leonoi, Pototski həm Braginđar xeđmət itkən guberna zemski upravahьnda jьjьlqan sredstvolarqa komitet yđe qoral ala həm unь druzinaqa birə. Timer jul masterskojđarьnda bomba həm halqьn qoralđar eşləv ojoştorola.

Nojabrđa baş kytarevđərđeŋ jaŋь tulqьnь kytarela.

16 nojabrđa Ɵfə timer jul masterskojdarьnьŋ eşselarə javoclьj tartipka nildalap, 8 səqətlek eş kenen ytkərə başlanьlar.

Beloret zavodьnda, 20 nojabrđa, kiŋ jьjьlьşta „dekabr baş kytarevenə ytkərev saralarь turahьnda" məs'ələ tikşerelə.

25 nojabrđa Kusinski zavodta baş kytarev başlana. „Eşselar zavodtь betenləje menən qulqa aldьlar. nacal'stvo keşelaren zavodqa barь tik yđ ruxsattarь menən genə inderələr, zavod attarьn yđ qaramaqtarьna aldьlar, barь tik eşselar yđđəre tarafьnan kərək tip tabьlqan xaldə genə alarđь zavodtьŋ nacal'stvo keşelaren „bьralar" (xarđarmandardьŋ beldereveneq).

23 nojabrđa Ɵfə eigehe bujьnsa Zlatoust stansiahьnьŋ eşselarə la 8 səqətlek eş kenə bildələjdər.

Kyrhətelgən faktar eşselar revolytsion xərəkəteneŋ kiŋ qolasь həm juqarь kimələ turahьnda hөjləjdər.

Nojabr həm dekabr ajđarьnda krəstiandarđeŋ, bigerək tə Stərlətamaq, Berə həm Minzələ ejaddarenda aktiv sьqьştarь başlana.

Arxangel volosь krəstiandarь udel vedomstvo imenieнь upravlajuşсejenьŋ 3 adna esendə sьqьp kiteven talap ittelər, əgər şulaj bulmaha unь kөs menən şulaj eşlərgə məзbur itasektaren əjttelər.

Stərlətamaq ejadeneŋ Dedovka volosьnda həm Bərə ejadeneŋ Asqьn volosьnda pomeşşiktar imeniqlarьnda massovoj raveşta aqas kisev bara. Krəstiandar bətə avьldarь menən əđerləgən arbaqa tejəlep sьqalar.

Krəstiandar sьqьştarьnьŋ ni tiklem aktiv bulьvdarь, Minzələ ejadenə politsiaqa jarđam itev esen jerle qaskəri komandanan 52 keşeneŋ jebərelevenan yk kyrenep tora. Bьnan tьş guberna „guberniaqa kilgən Orenburg qazaqtarьnьŋ sotnahь Minzələ həm Stərlətamaq ejaddarenə xarsi progulka jahap sьqьrьn" tip bojoroq birə (xandarmeriə idarahь nacal'nigьnьŋ beldereveneq).

Bьlar həmhe la krəstiandarđьŋ xəl tөđarь. Revolytsion sьqьştar haman aktivlana baralar.

Partia ojoşmalarьnьŋ da eşe kesajə, aşьq mitingtarđa həm listovkalarđь massovoj sьqarьlьvь menən agitatsia jahav kiŋ jajeldərelə. Ɵfələ hər kөn tejerlek SD bol'şeviktar qatnaşьlьqь menən mitingtar ytkərelə. Bьnda Sviderski, „Nikolaj Ivanovic", Pototskiđar sьqьp hөjləjdər. Nojabr aɥaqtarьnda ojoşma Ydək komitet komandirovkahь bujьnsa N. P. Bryxanof kilə.

Partia agitatsiahь qalala qьna tygel avьlda la alьp barьla. Ɵfə ojoşmahь Stərlətamaq ejadenə 4 agitator jebərə. Avьlda bik kyp sotsial-demokratik ədəbiət həm proklamatsialar taratьla.

7-se dekabrđa Samar—Zlatoust timer-julьnьŋ bojhьđar bujьnsa politik baş kytarev başlana. Ɵfə timer julsьlarь 8 səqətlek eş kene, eş xaqьn jaqşьrьlatьv, jul xərsi xaldə buljarqa kyrə mobilizatsion aqsalarđь birev, oktabr baş kytareve vaqьtьnda qulqa alьnqan eşselarđe qotolđorov, qazaqtarđь qalanan sьqarьv talaptarьn qujđьlar.

Baş kytarev menən jetəkselek itev esen başьnda Ɵfə komitetьnьŋ aktiv aqzahь Ivan Jart[?] tip torqan stacka komitetь hajlandь.

Şul uq kəndə baş kytarevgə juqarь texnik gimnaziahьnьŋ juqarь sьnьftarьnьŋ uqьvsьlarь [illegible]

(Davamь 3-se bittə)

A. X. INSTITUTЬN MAQTAVLЬ 5 JЬLLЬQ MENƏN QOTLAJBЬD

BIŞ JЬL

(Başqortostan avьl xuƶalьqь institutь direktorь QUMIRЬF iptaş maqalahь)

Afzal Tahirьf ismendage Başqortostan avьl xuƶalьqь institutьnьq ojoştolovьna 5 jьl tuldь. Avьl xuƶalьqь institutь Başqortostan partia ojoşmahь, Başqortostan xekymьte jetaksellege astьnda həm jardamьnda, ordenlь Başqortostandьq sotsialistik əsьvdarь həm malsьlьq fermalarь esen juqarь kvalifikatsialь ks adar əderlavda kyp elgasevdərgə iresle.

Başqortostan avьl xuƶalьqь institutь ydenen 5 jьllьq jəşəv malendə ilgə jaqьrь kvalifikatsialь 130 avьl xuƶalьqь belgestəre: agronomdar həm zootexniktar birde. Ular arahьnda başqorttar 22, tatardar 25, ...

... fiziologiahь kafedrahь) həm Plotnikof (zoologia kafedrahь) iptaştar. J ... qьna saqьrьlqan həm institutta eşlevselərdən dar belgestərdən professor Arxangelski (ybemlektar kafedrahь). Professor Cernegorof (... zootexnika kafedrahь), professor Potozensoi (ybemlektar ... lav) həm professor Şadrin (zoogigiena kafedrahь) dardь kyrhaterga məmkin. Jaqь ojoştolqan mikrobiologia (veterinaria fakul'tetь) kafedrahь menən ... Bereznke jetəkselek itə. ...

Hyrətta: institutteq uqьv otliCniktarь: Uqdan hulqa: 1. Vol'şlajev. 2. Majsief, 3. Şkurxina, 4. Andikiel, 5. Sakajef iptaştar. (Kuzmina fotohь)

INSTITUTTЬЦ OTLICNIKTARЬ

UQЬV—MIЦƏ ŞATLЬQ

Qajnetdinьf Qalev — tarsalqan student. Ul jarlь sem'jahьnda tьvьp, institutqa tiklem kyterelgən talantlь ythmer. 1932 jьldan komsomol aqzahь. Institutta bara derestərdən otlicnoqa birep barьvьь udarnik.

Qajnetdinьf iptaş zoofakul'tetta uqьj. Avьlda iq jaqsь propagandis bulьvь ajqanlь, institutqa jeserelev kevek dur ... lьk ala. Ul institutta la aktiv. Fakul'tetta komsoorg bulьp eşlej, hər ber minutьn eşka ... nela.

— Min ti, iptaş Qajnetdinьf, — uqьvdь nьq qaderlajem. Atajьmdan 3 jəştə jetem qaldьm. Ataj mebken ... yldə. Sem'jala serav da uqьj-jada selmaj. Əsajem Sajaxmatef mullala batraklьqta jerəp, beddeta ... jьndьrdь.

Ə xəder nisek? Əsajem həm aqajьm kolxozda torzlar. ...

JUBILƏRGƏ—SƏLƏM!

Maskav. Heđđen institutьn maqtavlь jьllьq menən studenttarьn, professordarьn, ... qotlajьm. Heđđen ... menən sotsialistik kadr həm ... ygzegerdar telejem.

Akademik: Vil'jams

∇∇∇

Qazan. Qazan veterinaria institutь, Başqortostan avьl xuƶalьqь institutьn ... jьllьq ... qotlaj. ...

∇∇∇

Maskav. Timirazef akademiahьnьq direktorь ... institutьn ... jьllьq jubilej menən qotlajdar. ...

Direktor ...

∇∇∇

Alma—Ata. ... Başqortostan respublikahь ... belgestəre kadrdarь ... jubilej ... menən qotlajьd. Heđđen jubilej ... ele ... qotlanьp, ... jьlьqlьq bьzьrsdəren ... ynmglь eş telejed.

Qazaq avьl xuƶalьqь institutь direktorь, Qazaqstan Ydək başqarma komitetь aqzahь: Garmin

∇∇∇

Maskav. Institutteq studenttar, uqьtьvsьlar, professordar kollektivьna ... jьllьq jubilej-ajqanlь mul'tjevchen qotlav jebarьm. Beđđen partianьq daнe ... Stalindьq ... qotlanьp, uqьvdьn ... kytarev ... qara kыnaj jeŧđegeđ.

SSSR Narkomzemь, GlaVUZ Şefler.

BЬLAR—INSTITUT JEMEŞTƏRE

Issanof Qьjrat—... rajon ... eşlej ...

Başnarkomzem.

Baltalef A. Motornaj MTS ... agronom ... ...

Iglь MTS d rektsiahь.

Jermalajef Aleksej iptaş ... MTS ... direktorь bulьp eşlej. Ul ... 1935 jьldan ... tiklen ...

Narkomzem.

...

Narkomzem.

...

D. Tyr.

INSTITUTTЬЦ OTLICNIKTARЬ

BƏXET TYGELME NI?

Pojezdar Kornatьşqa tuba tartьldьlar. Avьldar ... ilav janqьrap tordo. Mьnьt ... jьп jərak jarqьs, ... jərdar ... Jer—jəs, jer— qan menən ... Şulaj itep, imperializm hьuqьşь başlandь.

Karimanьq atahь la ... qalmanь, 1914 jьlda uq hьuqьşqa odatьldь. Ataj jəde qajtmaп kyrenmane—avьr tuplar ...

... Atanan jetem qalqan Karimanьq ... tьnlap tapqan „dom xodimda“ tora. Aqahь prejutqa kitə. Olo apahь keşelərgə nala caravqa jallana. Jəş Karima 1923 jьlqa tiklem aşь-tuqьtorop faqat 1923 jьl qьna sovet maktəbena ina. Ul ydeп mak-tepta jabal tanьla, pal'to, şal, ... menən bylaklana. 7 jьllьq maktəpte uŋьşlь betera həm VUZdarqa ... kursьna uqьp, institutqa kyşə.

Karima — jaqşь uqьvsь. Ul agronomia fakul'tetьnьq 4 ense kursьnda uqьj. Institutta eş tapqьr bylaklana. Gruppala grupkom bulьp eşlej. Institut-tьn aktiv komsomoldarьnan hanala. Institutьn 19 otlicnigi menən bergə Başqortostan Ydək başqarma komitetь predsedatele Tahirьf iptaşte ...

...

— Olticno, olticno, otlicno...

DOTSENT—SOLTAN

Tupraq, tupraq, tupraq...

Artьq dur da bumaqan, ber genə işekte kaвinetqa. ... beta jer kyserelgən. Qara, qьdьl odon jəşniktər tupraq menən tulьtьrьlqan. Kabinettьn ner jaq stenahьnьq bujьnan-bujьna hudьlqan taqtaqa igen tamьrdarь, taqь la kyp hytattar təşərəgən. Kabinet urtahьndaqь kafedraqa tulь kovdalar, şat jadla ... Ul hujlaj. Minut-minut tuqtala, ... alьp taran maqnale byddər menən studenttar mejenə ina. Studenttar aldьna — jer, igen, tupraq baba.

...Karedordan stenalarqa ... zvanok tavьşь yta. Tьn jortla, qapьl şav ... başlana. Işektar asьla, kabinettar ... Tik unda torьp ... tupraq, taznьa qoramalь qьna qala. Uqьtьvsь ... menən yd ... Unьq ajaq bahьqьna tada ... jangravьqlь stena şavlap javap birə.

Bed ikov ultьrabьd. Uqьtьvsь ... kyterep kabinetqa kyr ...

...

la tora. Ul, VKP(b) Ølkə komitetь, Başqortostan Ydək başqarma komitetь, Narkomzem tarafьnan birelgən bik kyp eştərde başqara. Qar totov, səsev ajlanesь, jarovelaştьrьv, qoroloq menən kөrəş həm başqa şundaj saralardь qullanьvda qilmi qaraştarьn ortaqlaşa. Əkaj rajonь „Dim“ kolxozь menən elemtə tota həm unda qilmi təzrissələr ytkarə. Dim bujь palasahьn ojrana.

Tajcinьf iptaştьn kyp kenə qilmi eştəre lə bar. Ul avьl xuƶalьqь fane bujьnsa əs kitap, 15 lapan məqalə jađa. Faqat ydenen, tьrьşlьqь menən 3 uqьvsьn aspirant itep jeteştera. Bьlardan tьş 60 agronom tarbizlap sьqara.

Tajcinьf iptaş — ... dotsent. Ul hər elkala qatnaşlьq itə. Qala sovetь həm partkom aqzahь bulьp tora. Ber nisə terle jamaqat eştəre alьp bara. Aktiv eşse, jaqşь uqьtьvsь Tajcinьf iptaş jel hajьn ber nisə tapqьr bylaklana.

Stalin iptaştьn staxanofsьlar menən berense Sojuz kəŋəşmahendə həm aldьnqь kombajnerdar kəŋəşmahendə hejlagan telmaren bun. Tajcinьf iptaş avьl xuƶalьqьna staxanofsьlar metodьn ydlaşterev həm jaŋь normalar bikdalav məs'əlahe bujьnsa tikşerenev alьp bara.

Həm ul tikşerenevđen jahat arala praktikala qullanьvьqa la aşanьp bula.

... Uqьtьvsьdь ... Bьjkin haravь bujьnsa, VKP(b) Ydək komitetь avьl xuƶalьqe bylege Tajcinьf iptaşte Başqortostanqa qajtara.

Tajcinьf iptaş 1920 jьlden komsomolda, 1926 jьldan partiala ...

MINE INSTITUT YБTERDE

1930 jьl, ijyndə VKP(b) nьq Başqortostan Ølkə komitetь, şul uq jьlьnьq oktəbr' ajьnda Øfələ avьl xuƶalьqь institutь asьrqa qarar sьqardь. Katken oktəbr' kilep tə jetə. Minen ... jaqsь xəterdə, ... 1 se kenə ine. Elekke „Lenin“ maktəbe binahьnda 100 dən artьq jəştər jьjьlqandar. Belemgə hьvlьp kilgən jəştərgə direktor Əsədullin iptaş:

— „Iptaşlar, begen Başqortostan avьl xuƶalьqь institutьnьq berense ken uqьj başlajьbьd“ ine. Bьl hyđde işetev ... la, kyŋelle lə ine. Şul uq vaqьtta studenttarьn, ybemlek, malsьlьq fakul'tettarьna ...

... gene professor da joq. Lakin ul xəl oflaqqa barmanь. Institut SSSR Ydək başqarma komitetьnьq juqarь maktəptər həm texnikumdar tarahьndaqь 32-jьl 19 sentəbr' qararьn realizovat itev nigeđendə dur uqьvlьqtarqa iresle. Orloqsьlьq, malsьlьq həm veterinaria fakul'tettarьnьn sajlanesle bulqan hər terle kabinetter, laboratorialar ojoştorolda. Uqьv kyŋelleləndə, belem alьv tərənlənde.

Min institutьn berense kenenən uk uqьvqa inep, 34-jьldьq başьnda tamamlanьm. Ike jьl inde proizvodstvoda eşlajem. Institut mina sotsialistik başvьsьbьq ... malsьlьq frontьnda eşlər ...

Ə. ƏXTƏMEF.

BERENSE KƏNDƏR

(Başь 2-se bitta.)

Gutman ²) zavodь həm qalanьn başqa bajtaq predpriatielərenen əşselare quşьladar.

9 dekabrda timer-jul masterskajdarьnьq jьjьv sexьnda qala predpriatielarenen də əşsalare qatnaşlьqьnda dur miting jьjьldь. Stacka komitetьnьn qulqa alьnqan qajhь ber aqzalarьna zakonlь sujfatьnda əşsələr staпsa nacal'nigьn, xərbi komendantьn qulqa aldьlar həm miting jьjьlqan bylmeneq kyrşehenə jasьp qujdьlar. Vlastar xərəkət ... ujandьlar. Mitingtь taratьv esen ... rota haldat həm qazaqtar sotnahь jebarelde, sөnki haldattar „şamashed“ ine.

...

javap bulьvnь ajtep, listovka sьqardь.

9 dekabr vaqiqalarь Başqortostanda 1905-se jьlqь revolutsion xərəkəttəq ytesendə iŋ juqarь nektabe buldьlar. Dekabrda taqь 4 jerdə — Zlatousta, Øfələ, Ust'-Katavta, Katav-Ivanof zavodьnda sendemlek həm protest baş kytarevdəre bulьp yta.

V. I. Lenin: „Batşa qoşkardare Maskavda əşsələrde jeŋdelər. Lakin bul jeŋev jeŋelevselərde xəlhedlandermane, ə barь tik ulardь taqь la nьqьraq tuplandьrdь, ... taranajitte, ulardь jeŋdi kөrəştən praktik mas'əlalarena jaqьnьraq kilterde“ ²) tip jađdь.

...

kykraktare menən haqlanьp qatar ... 1907-se jьl 1 avgusta Zlatoust stansahьnda ... Başqortostanda 1905-1907-se jьldarda massovьj revolutsion xərəkəttəŋ kartinahь bьna ojo. ...

¹) Tas qoramaldar zavodь.

²) Lenin, VIII tom, 291 bit.

URMANDA STAXANOFSЬLAR SAFЬN KIŅƏJTERGƏ!

„...Xedmət ьramlьlьqьn 200 dan alьp 300 pr. qa tiklem ytəvgə ireşkən... staxanofsьlarđьņ eş metodtarьn jəjep jebərev..es-n kirьken saralar hyrergə həm staxanofsьlarqa hər kөn hajьn texnik jarđam kyrhətergə, berense siratta ularqa jaqşь material-tormoş şartь tьvdьrьrqa...“

(Başsovnarkomdьņ IV-kvartal aqas ađerləv planьn ytəv turahьndaqь 14 dekabr' qararđarьnan)

* * * * * *

JAMAN JЬLQJALA

IЬƏP TƏ, EŞ TƏ JUQ

Bөrə rajonь kolxozdarь həm Janqьđoqlarь Jaman jьlqja lespromxozь menən tөđegən xuşsь... sezonda 130 meņ 501 kubometr aqas ađerlərgə tejeştər. 18 dekabrgə plan 12-13 protsentqa qьna ytəlde. Darьb, „Qьzьl marak“, „Ponedel'nik“, „Soglasie“ kolxozdarь kevek planьn 69-70 protsentqa həm „...“ kolxozь kevek planьn 10 protsentqa tiklem ytəlse kolxozdar da bar. Ləkin kypselek kolxozdar həm eigerak tə jaqşь daq xaţalaştar planьn ytələşe alьk tyşen.

Kolxoz başlьqtarь eşselərđe taplap jebərev menən eş bettə tip ibaplajdar. Başsovnarkomdьņ qararь həm ... başqarma komitetь kyrhətmələre nigeđer, aqas ađerləvgə barьvsь kolxozsьlarqa la jaqşь staxanofsьlarğa ...

... Mahalan, kolxozsьlarđьņ eşenə kondalek ihap juq. ... Rajon başqarma komitetь menən ... bajlanьş juq. ...

Başqortostan xalьq komissardarь sovetьnьņ 14 dekabr qararь menən IV se həm 1936 jьldьņ I-kvartal planьn srogьnda ytəv esen konkret kyrhətmələr birde. ... sezon planьn ytəgənse urmanda ... qaldьrьlьrqa, ... qurьrqa tejeş.

... bolşevik-sьsa kөrəş kenə karak.

X. Işmөjef.

STAXANOFSЬLARQJA

JETƏKSELEK JUQ

...

„DIM“ HƏM „TRAMVAJ“ PLANDЬ

10 PROTSENTQA QЬNA YTƏGƏNDƏR

Tatesle rajonьnьn **Sarsatьnьs** sovetь qьşqь sezonda aqas ađerlər esen Tatesle lespromxozь ... „Dim“ kolxozь ... Xasanof ...

Şul uq sovettьņ **Stalin** isemendəge kolxozьnьņ 12 k ... esse ... **Xanof** həm **Xosajenoflarqa** sara kyrele gə jaqşь ...

F. QJOFUR.

EŞSELƏR HЬVЬQ BARAKTA TORALAR

Maqar lespromxozьnьņ **Holo** vek ucastogь kvartal planьn 6,6 protsentqa qьna ytəne. Barđьşle həm Hajran sovettarь ... Eşselər hьvьq barakta toralar. Bьl teşkla Maqar lespromxozьnьn direktorь **burakanofqa** ajtelha la, saralarь kyresmane. Şuņa kyrə, plandьņ ytəlmavenə, ... lespromxozdьņ jetəkselare yđđəre səbəp bulalar.

J. QOLMOJ.

ILGƏ AQJAS DIREV BƏBN

KӨRƏŞEVSE ALDЬNQЬLARQJA TINLƏŞEGED!

„Signal“ plandь ytəne

Baltas rajonь, Tyban Sikiļz sovetьnьņ „Signal“ kolxozь, Tatesle lespromxozь menən tөđegən dogovorь bujьnsa IV-kvartal aqas ađerləv planьn 18 dekabrgə 100 protsentqa ytəne.

... „Signal“ kolxozьnan elgə alьşqa karak.

X. UMERKAJ.

BRIGADA TƏRTIBE JEŅƏ

Bөrjən lespromxozьnьņ Kyrkolьv ucastogьnda xeđmətte ojoşturьp eşləve brigadalar jaqşь eş kyrhətkestare birələr. „U...“ kolxozьnьņ **Usmanof** həm komsomolets **Qarьm** jşef brigadalarь kondalek eş normalarьn 190 protsentqa, ... „Aqidel“ kolxozьnьņ **Şərəfetdinof** brigadahь 154 protsentqa ytəjđər. ... Stalin telmərđən ... staxanofsa eşləvgə hyđ birgəjnələr, ...

Staxanofsa eşləvđe ... Salavatof həm ... 80-85 protsentqa qьna ytəjđər.

Ə. MINDEQOL.

ARЬJBAŞ—ALDЬNQЬ UCASTOK

Tatesle lespromxozьnьņ Arьjbaş ucastogь ydenə teşkən programmanь hər vaqьtta srogьnan elek ytəp kilə. Ucastok IV-kvartalqa birelgən 20,0 kubometr bulanь ađerləv planьn ... 18 dekabrgə 126 protsentqa ytəne. ... **Saranqьlьl** ydenen ... kenə ... menən qorap, xeđmətte dөrөş ojoşturov, ... eşləv esen kerəşə. Jetəkselek jaqşь bulqьs, eş tə kynelle bara. Mahalan, Şuqьan sovetьnьņ kolxozsьlarь ... **Moxamət**, ... **Zinurof**, **Kondakof**, ... **Safin** h. b. plandь 200 protsentqa tiklem kytəreələr. Hər ber kөngə 15 humdan alьp 17 humqa tiklem eş xaqь alalar.

K. NURQƏLEJEF.

Sovettar

■ SOJUZЬNDA ■

BAŞQORTOSTAN POTREBKOOPERATSIAHЬ TURAHЬNDA

SENTROSOJUZ QARARЬ

Sentrosojuz prezidiumь Başqortostan potrebkooperatsiahьn qajtaran qorov turahьnda maxsus qarar sьqardь. Respublikanьņ avьldaqь savda seltere 1 947 lavka həm magazin itep nidələngən. Jьl aзaqьnan tiklem elkala 20 elge avьl magazinь həm kilabe jьlda şundaj 80 magazin asьlьrqa tejeş. Berjan həm Belorec rajondarьnda rajpolar ojoşturьrqa qarar birelgən. Başqortostan potrebkooperatsiahь yđ sistemahь ... 1 300 meņ hum bir-lə. Başqortostan potrebkooperatsiahь 80 avtomaşina alasaq.

JAŅЬ REKORDTAR

Leningrad, 19. Ajaq kejem ... „Skoroxod“ ... fabrikahь ... jaņь rekord ... birde. ... 7 saqat esendə 2200 par ajaq kejeme birde.

**

Saratof taqta jarьv kombinatьnda eşləvse Jermiş jaņь bota donja rekordьn qujdь. ... Glađыşef ...

STZ ZADANIENЬ AŞЬ FЬP YTӨNE

Stalingrad, 19. Stalingrad traktor zavodь jьllьq planьn srogьnan elek ytəne. Jьllьq zadanie 36 meņ traktor bulqan xolda, 16 dekabrgə tiklem 36 187 traktor eşlap sьqarьlqan.

SOVETTAR ILENEŅ STAXANOFSЬLARЬ

MƏSKƏVQƏ BARALAR

Məskəvgə ken hajьn ildeņ iņ jaqşь traktoristarь, mototikə maşinistarь, artьq kul'turalarьnьņ rekordsь urojajđarьn alqan kolxoz predsedateldare həm qьrsalьq brigadalarьnьņ brigadirđarь kilep toralar.

Kongressa tiklem Azov—Cernomorskij, Tөnjьq Kavkaz, Kujbışev, Kennajь Sever, Stalingrad krajđarьnьņ, Don elkahenen, Azerbajcan, Tөrekmənstan həm Ərmənstan respublikalarьnьņ delegatsialarь kildelər. 19 dekabrđa Qьrьm, Voronez elkahe həm Gruzia etьbvdarьnьņ staxanofsьlarь kildelər.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

KALININ, MOLOTOF HƏM LITVINOF IPTƏŞTƏRĐEŅ

DOKTOR EDUARD BENEŞKƏ TELEGRAMDARЬ

Doktor Eduard Beneş Cexoslovakia respublikahьnьņ prezidentь itep hajlanьvь ajqanlь SSR Sojuzь Ydək başqarma komitetьnьņ predsedatele iptəş **Kalinin**, SSSR Xalьq komissardar sovetьnьņ predsedatele iptəş **Molotof** həm tьşqь eştər xalьq komissarь iptəş **Litvinof** doktor Eduard Beneşkə qotlav telegramdarь jebərđelər.

Hyrətta: Abissinia haldatь pulemjottan atьrqa ejrənə.

LIGA SOVETЬ AQJZALARЬNЬŅ ULTЬRЬŞЬNDA

Ƶeneva, 19. Begen Pariz təqdimdəre turahьnda Millətlər ligahь sovetь aqzalarьnьņ rəsmi bulmaqan kaņaşmahe ytkərelde. Ispania delegatь Madarj ga Angla həm Fransa xөkymətə tarenan ... kinteļe ...

... Italia həm Abissinia xөkymətarenen ... qarap xəsem itkəndə, ularđьņ bьl təqdimdərđe qabul itevđərenə ... tura kilmaj. Şunьn ... ajta iptəş Potjomkin, sovet ... SSSR vəkile ... Pariz təqdimdərenə qarap ... Laval'qa ... „13 vəkil komitetь“ ... tapşьrьv turahьnda ...

... Pariz təqdimdəre menən bajlanьşlь ... ajta iptəş Potjomkin, ... Pariz proektь tipatь ... Lьşqa javanьnda ... projektь ylek tip taphaq, ... tip ajtte. Fikeр alьşьvdarđan hun oşo rezolyutsia projektь təqdim itelde: sovet Angla həm Fransia xөkymətarenə ularđьņ ... initsiativahь esen rəxmət belderə. Şunьņ menən bergə sovet avtorđarьn ... yđđərenen ajtev ... Pariz təqdimdərenen ... London ...

Rezolytsia projektь bəgen 17 səqəttə saqьrьlqan sovet ultьrьşьna tapşьrьlasaq.

London, 19. Bəgen Abissinia xөkymətə Angla həm Fransia təqdimdərenə ydenen javabьn Addis-Abebalaqь fransuz həm angliz ilselərenə tapşьrdь. Javapta ul təqdimdərđeņ berənəj qьlaj bulmaqanlьqtarь kyrhətelə.

JƏMƏQJƏTSELEK FEKERE PARIZ TƏQDIMDƏRENƏ QARŞЬ

London urtleldare beregenen ydak komitetь (ul 12 000 uctel le berlaşterə) Italia Abissinia konfliktьn xəl itev turahьnda eşlap sьqarьlqan Pariz təqdimdəren qajeplap rezolytsia sьqardь. Şundaj uq rezolytsialar ildəge kyp kenə profsojuz ojoşmalarь tarafьnan qabul itelde.

Pariz, 19. Fransia qalьn-qatlamdarьnьņ 16 ojoşmahьnan hajlanqan delegatsia Millətlər ligahь həm Laval'qa telegramma jebərde. Bьl telegrammala: „Beta donjala tьnьsьlьqtь tə'min itev ydenenə barьşь alьnqan Millətlər ligahьnan Abissiniaqa qarşь agressia nьqlaqan italianьņ bьl agressiahьn lэ'ə alьvьna jul qujmavьn hөrajьbьđ“ tip ajtelə.

Delegatsia Fransianьņ millionlan artьq ojoşьu qalьn-qatlamdarь isemenən Millətlər ligahьna jьlav inderev esen Ƶenevaqa kitte.

PARIZ TƏQDIMDƏREN KYMƏLƏR

London, 19. Anglia kabinetьnьņ ultьrьşьnda Xor telmərenən hun leker „luşьvdar eştəndə“. Lejboristar fraktsiahьnьņ liderь Etli Pariz təqdimdəre esen xөkymət kollektiv javaplь bulqan vaqьtta, Xor qajeple bulьp qaldь, tip ajtte. „Əgər Xorđьn otstavkaqa sьqьvь qadellek bulha, — tip ajtte Etli, — ul vaqьtta xөkymətten də otstavkaqa sьqьvь qadellek bulasaq“. Etli Pariz təqdimdəren Anglia bujlavьlarьna qarata „xianət“ tip atapь həm ul təqdimdərđen təlьbьn başьnsa baş tartьvdь talap itte.

Baş ministr Baldvin kabinetьnьņ Xor eştərenə iqtlavьn „janьlьşlьq“ tip atatь həm ... yđenen şəxsi dustarь tarafьnan da usьvdьņ oşolaj qьaarsьvьn kөnmagənlegen kyrhətte. „Pariz təqdimdərenen kyneilgənlege həm xөkymətten ularđь tərrifev esen bındaj bulha la sarar kyrergə ... tip ajtte Baldvin. Hyđenen azaqьnda Baldvin xөkymətteņ Millətlər ligahьna jarđam kyrhətevđə davam itkənlegen həm unь baqlan qalьrqa telagənlegen kyrhətte.

Ostin Cəmberlen Anglia vəkildare eştəna kollektiv iminselekte uņaşlь ravьşta ytkərev menən bergə hьşьşь almaqan ... laşkanlegen kyrhətte. Unьņ hyđđəre bujьnsa „najek dərəvalar arahьnan tik Anglia ber ydə genə hawьşta buldьrmav saralarьn kyrep torqan, ul ində kollektiv iminselek tygel“.

Liberaldar liderь Sinkler taşqь eştər ministre Xorđьn qorqan itelgənlegen həm unьņ esen baş ministr yđ eşkenə məs'ylətte taşьrə almaqanlьqьn ajtte. „Jəmaqətselek fekere tarafьnan uşundaj xətьm bulmaha, tip ajtte Sinkler, Millətlər ligahь kymelgən bular ine inde“.

Vena, 19. Rimdan xəbər itevgə qaraqanda, Xorđьn otstavkaqa sьqьvь turahьndaqь xəbər Rimda başqa dur iştik sovetьnьņ ultьrьşьnda „şartlaqьs bomba tə'siren qaldьrqan“. Xəbərdə „italianьņ politik həm xөkymət dairalarьnda Xorđьn otstavkaqa sьqьvьnan dur ykenev bulqanlьqь kyrhətelə.

BRAZILIA XӨKYMƏTENƏ SIKLƏNMƏGƏN XOQUQTAR BIRELƏ

N'ju-Iork, 19. Brazilia senatь vosstanie bula qalha ylem jazahьn inderev esen xөkymətkə ... vəkələttər birə torqan zakon projektьn xuplanь. Brazilia vlastarьnьņ „ber nisə meņ kommunistik kitaptarđь“ konfiskovajt itkənlegen xəbər itələr.

Javaplь redaktorь: TӨXFƏT KƏLIMYLLIN

Dəvlət strazovanieьhьnьņ Өfə qala inspektsiahь: xeđmət, ... haqь, prəmiaja, ... ber jьlqь ... Dəvlət strazovanieьhь inspektsiahь.

KUL'TURA HARAJЬ
22-dekabr
ARISTOKRATTAR
Kassa, saqat 4 tən ... Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana.

Beta nəkt predpriatieldarenə, kommunal, dəvlət-kooperativ vəkildərenə həm komandalarьna, ... Өfə Qala finans bylege ... Başqortostan ASSR Sovnarkomьnьņ 17 nojabr həm Qala sovetь prezidiumьnьņ 3 dekabr 1935 jьl qararьrь nigeđendə Qala finans bylege 1935 jьl 20 dekabrđan başlap, dəvlət həm jerle nalog ... kartockahь ... ytkərelə. ...

Qala finans bylege.

Velozapcastьnьņ ... Təqdimdər menən ... 10 dan 15,5 kə tiklem ... telefon № 63-11, 93-21 ...

Başqortostandaqь ...

Өfө, „Oktəbr natisьnь“ tipografiahь. Zakaz № 2781. Başglavlit vəkile № 3904

Приносим извинения за отсутствие информации

BƏTƏ ILDƏRDƏN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGED!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьn Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfɵ qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакции газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 292 23 DEKABR DYŞƏMBE 1935-JЬL

SSR SOJUZЬ XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ HƏM VKP(в) NЬŊ YĐƏK KOMITETЬ QARARЬ

Azovo—Cernomorski krajь, Kujbьşef krajь, Saratof krajь, Omski əlkəhe, Belorusia SSR, Azərbajзan SSR həm Ərmənstan SSR ular əsən SSSR Sovnarkomь həm VKP(в) Yđək Komitetь tarafьnan ətidələngən jьlьq igen tapşьrьv plandarьn tultьrьvdarь həm jaqşь sasьv əsən yđđərən orloq menən tə'min itevdəre menən əqtlenesta. SSSR Xalьq komissarđarь sovetь həm VKP(в) Yđək komitetь qarar itələr:

Juqarьla kyrhətelgən respuвlika, kraj həm əlkələrđən kolxozđarьna, kolxozsьlarьna, həm xeđmətsən jaqqьđ ьđtarьna yđ igendəre menən (unlatь, orloq'ata, əsəhən ik kalendə) kooperatsia ojoşmalarьna, şulaj uq qala, avьl sədarđarьnda həm timer jul stansalarьnda tоt arhьđ savda itevđərena rөxsət ererga.

SSSR Xalьq komissarđarь sovetь predsedatele—MOLOTOF.

VKP(в) Yđək komitetь sekretarь—STALIN.

21—dekaвr' 1935-jьl.

BAŞQORTOSTAN A. X. INSTITUTЬNЬŊ DIREKTORЬ IP. ĢUMERЬFQA

Avьl xuzalьqь institutьnьŋ jəşəvenə 5 jьl tulqan kenə VKP(в) nьŋ Başqortostan əlkə komitetь, institutьn ruвoвniktar kollektiвьna həm studenttarьna вol'şevistsьl sələm jэвərə.

Başqortostan avьl xuzalьqь institutь aldьna sotsialistik avьl xuzalьqьnьŋ kvalifikatsialь əlgestor kadrьn əđerləv jьlьndaqь maqtavlь eurьs quşьlqan. вьl eurьstь ytəvđə institut əle tik ərense aђьmdarьn qьna jasanь.

VKP(в) nьŋ Başqortostan əlkə komitetь Başqortostan avьl xuzal·qь institutьnьŋ yđ əsen staxanovtsьlarьnьŋ ərense əstə Sojuz kəŋəşməhendə, şulaj uq aldьnqь kombajnərđar həm kombajnsь-kьlar kəŋəşməhendə iptəş STALINDЬN əjrgen təgri 1 kyrhətməlare nigendə qaltьnьn qorop, sotsialistik igensəlek həm malsьlьqtьŋ juqarь kvalifikatsialь şulaj uq fən həm texnik. juqarьlьqtarьna ьjə bulqan juđđərse həm məndərsə kul tarafь komandirđarьn əjrəsəgenə ьşana.

VKP(в) nьŋ Başqortostan əlkə komitetь.

22 dekaвr' 1935 jьl.

ORLOQ HƏM STRAXOVANIE FONDTARЬ TUPLAV, ULARĐЬN SЬJFATЬN TIKŞEREV HƏM JABAJ ORLOQTARĐЬ SORTLЬ ORLOQTARĢA ALЬŞTЬRЬV TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN ASSR XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

14-DEKABR' 1935-JЬL.

Kolxozđarđa həm jaŋьlьlar xuzalьqtarđa orloq həm straxovanie fondtarь tuplav, ularđьŋ sьjfatьn tikşerev həm jabaj orlqtarđь sortlь orloqtarqa alьştьrьv eştəre natonlaj qanəgətlənmərlek bara.

Ošo jьldьŋ 10 dekaвrena orloq fondtarь orloq ixtьjaзьrьnьŋ 78,6 protsentь, straxovanie fondtarь 5,6 protsentь mьqdarьnda qьna tuplanqan. ...

...

şul uq vaqьtta əstə sortlь kul'turalarđь haqьзь tulahьnsa tamamlarqa, kolxozdar arahьnda jabaj orloqtarьn sortlь orloqtarqa alьştьrьv planьn sildələngən srokta ytəvđə tə'min itərgə.

Difitselь sortarđьŋ əstə orloq alesən—tarьnь (Saratof 853), „kapьval" həm „Viktoria tusavaja" əorsaqan həm „Podьv" „Moskovski Azis kolxoza ...

...

a) вol'dajьđь, kolono həm arpana tovlek ajlanьhenъ trierlavđa həm orloq fondtarьnaq qalqan kul'turalarьn tađartьvđь ojoştorarqa həm ьsь eştərđe 1936-jьldьŋ 1-qьnvarьnaq kuŋlatmajьnsa tulahьnsa tamamlarqa;

v) kolxozdarđa kyрme sortlь orloq sarlaqan həm ularđьŋ sьjfatьn agropersonal kestere menən ošo jьldьŋ 25-dekaвrena tikləm tikşerep saq-rqa həm ...

... eşsənə normal' şarttar tьvđьrmaqan əsən Qьjqь rajon jer ylege mod.re iptəş Ģilfanofqa, Jarmekəj rajon jer ylege modire iptəş Xajretdinofqa həm Malajaz rajon jer ylege modire iptəş Ģirfanofqa sara kyrevđe Başnarkomzem iptəş Əsxadullinqa jəkmətərgə.

6. Başnarkomzem iptəş Əsxadullinqa 10 kən srok əsenđə 1936-jьldьŋ jərovoflestərəv planьn eşləp, unь Başsovnarkom qaramaqьna inđererga tagdim itərgə.

Başqortostan ASSR Xalьq komissarđarь sovetь predsedatele—BULAŞЬF.

Başqortostan ASSR Xalьq komissarđarь sovetьnьŋ eştərə menən idara itovse—ZAHIDULLIN.

UZBƏKSTAN, QAZAQSTAN HƏM QARA-QALPAQ ASSR-NЬŊ ALDЬNQЬ KOLXOZSЬLARЬ HƏM KOLXOZSЬ-QATЬN-QЬĐĐARЬNЬŊ KƏŊƏŞMƏHENDƏ

1935-se jьldьŋ 19-dekaвrendə iptəş V.M. MOLOTOFtьŋ həjləgən telməre

Ip. Molotof yđeneŋ telməren başlaqan vaqьtta „iptəştər" tigən ərense hyđđe naşta yzвək telendə, unan huŋ qazaq həm qara-qalpaq teldərendə ajtə. Unьŋ вьlaj ajteve delegattarđьŋ qaзь alqьştarьn tьvđьra.

— Əle kyptən tygel genə вeđ Tazikstan həm Tərəkmənstandьŋ mamьq jetesterevse al ...

...

IV KVARTAL MAJA TUPLAV PLANЬN TAMAMLAV ƏSƏN JЬLDAM KƏRƏŞERGƏ

(Başqortostan finans xalьq komissarь urьnвasarь ip. MIXƏNIN maqaləhe).

Respuвlikaвьđđьŋ ьвьlqь ełgəşevtarena qaraqanda, IV kvartal maja tuplav planьn unьşlь ytəv genə tygel, вəlkem artьqьp ytərgə lə məmkinlek вar ine.

Lakin, вeđ əle вьl məmkinlektərđe fajđalana вelevđən alьs torавьđ. ...

...

IPTƏŞ KAGANOVICTЬŊ, SAMAR-ZLATOUST TIMER JULЬNЬŊ ƟFƟ BYLEKSƏHE JETƏKSELƏRENƏ TELEGRAMMAHЬ

21-dekaвrđə parovoz sluzвahь həm eksploatatsia sluzвahьnьŋ Ɵfə вyleksəlare nacal'niktarь Koşcejef, Isajef həm Ɵfə depohь nacal'nigь Cekurin isemenə iptəş Kaganovictan telegramma alьndь. Iptəş Kaganovic telegrammahьnda Samar-Zlatoust timer julьnьŋ Ɵfə вyleksəhendə pojezdarđь jөrətev həm ...

...

(BaşTASS)

MARKSIZM-LENINIZM KURSTARЬNЬŊ UQЬV JЬLЬN TAMAMLAV JOMOJAQTARЬ

Beta pedagogik protsesta partianьŋ general linijahьna hajlap alьp barьv hem uqvsьlardьŋ akademik elgasevdarem kytarev—marksizm-leninizm kurstarьnan aldena qujьlьqan top burьsь bьna ɵsɵ ide.

Kurstardьŋ material-texnik bazaьn jaqşь buldь. Sotsial-ekonomik, dojem asьlьk ham avьl xuzalьqь mas'alalara bujьnsa ...

...

SSSR Ydak başqarma komi tetьnьŋ qarar komitetь ...

BOL'ŞEVISTIK OJOŞTOROVЬ JULDAŞЬBAJЬF.

...

MAHI.

UQЬV OTLICNIGЬ, REDAKTOR MƏXTƏREF ABDULLA

Məxtəref Andulla 1926 jьl ...

...

Volkov.

ELEK BATRAK, XƏDER—OJOŞTOROVЬ

...

KURSTЬ OTLICNO TAMAMLAVSЬ KURAJЬF FJODOR

Monovaz rajonь sul uq avьl ...

...

UQЬV UDARNIGЬ USMANЬF

Usmanaf Ojallam, Doro rajonьna ...

...

№ 4-5 AQAS ZAVODЬ PIANINO HƏM BAŞQA MUZЬKA QORALDARЬ EŞLƏJ

Ɵfə 4-5 hanьlь aqas zavodь ...

(TaSS).

BEBGƏ JAĐALAR

HALABAŞTЬ TUNDЬRЬVSЬLARQJA SARA KYRELMƏNE.

K-Usol rajonь, Sajet selьn ...

Qalьs.

KULAK QЬĐЬ MAMAJЬVA QOROTQOSLOQ ITƏ

...

BUKINDЬŊ BJUROKRATLЬQЬNA SIK QUJЬLHЬN

...

X. U.

ҮZBƏKSTAN, QAZAQJSTAN HƏM QARA—QALPAQ ASSR NЬŊ ALDЬNQЬ KOLXOZSЬLARЬNЬŊ HƏM KOLXOZSЬ QATЬN-QЬÐ DARЬNЬŊ

PARTIA HƏM XƏKYMƏT JETƏKSELƏRE MENƏN KƏŊƏŞMƏHE

19-sь dekabrda VKP(b) Ydak komitetьnьŋ ultьrьşlar zalьnda, Yzbəkstan, Qazaqstan həm Qara—Qalpaq ASSR kolxozsьlarьnьŋ həm kolxozsь qatьn-qьđdarьnьŋ—mamьqtьŋ juqarь urozajь əsən aldьnqь kərəşselərđen VKP(b) YK həm xəkymət aqzalarь menən kəŋəşməhe buldь.

Kəŋəşməgə Yzbəkstanđan 114 delegatь, Qazaqstanđan 17 delegatь həm Qara—Qalpaq ASSR-ьnan 12 delegatь qatьştь.

Stalin, Molotof, Kaganovic, Voroşilof, Ordzonikidze, Kalinin, Cubar', Mikojan, Rudzutak, Andrejef, Jezof, Jakovlef, Kosaref, Cernof, həm **Lyubimof** iptəştərđeŋ prezidium əhtələ ergəhendə kyrenevđəre kəŋəşməgə qatьşьvsьlar tarafьnan kəslə alqьştar, ofьq qui saavdar həm „ura" tavьştarь menən yzbək, qazaq həm qara—qalpaq teldərendə ajtelgan: „Jəşəhen xalьqtarđьn julbaşsьhь ip. **Stalin**!", „Iptəş **Stalinqa** kolxozsьlar salamь!", „Jəşəhen ip. **Molotof**!" tigən tavьştar menən qarşь alьndь.

Kəŋəşməne SSSR Sovnarkomь predsedatele ip. Molotof astь. Ip. Molotof Yzbəkstan, Qazaqstan həm Qara—Qalpaq ASSR-ьnьŋ mamьq bujьnsa dəvlət planьn tulьhьnsa həm aşьrap ytəgən, şulaj uq mamьq urozajьn kytərevdə jьqsa hɵđəmtələrgə ireşkən aldьnqь kolxozsьlarьna həm kolxozsь qatьn-qьđdarьna qotlav menən mɵrəsəəqat itte.

Ip. Molotof berense hyđđe Yzbəkstandьŋ „Akmal' Abad" rajonь, **Stalin** isemendəge kolxozdьŋ zveno başlьqь Fajzulla Jonosofqa birđe. Ul Amerika mamьqьnьŋ hər ber gektarьnan 57 sentner urozaj alьvqa ireşkən.

Jonosoftьŋ əşendəj juqarь mamьq urozajь alьvqa nisək ireşev turahьnda partia həm xəkymət aqzalarьna hɵjləgən qьsqa telməre bəta zaldьŋ kəslə alqьştarь menən tamamlana.

Jonosoftan hun tyбəndəge iptəştər hьqьp hɵjləneler: Yzbəkstandьŋ Andižan rajonь, „Tulqьn" kolxozьnьŋ zveno başlьqь Saləəi Koldaş (ul Amerika mamьqьnьŋ hər gektarьnan 57 sentner urozaj alьvqa ireşkən), Yzbəkstandьŋ Tantaksaj rajonь „Ɵsqon" kolxozьnьŋ zveno başlьqь Batьrьf Yzəknaj (ul Amerika mamьqьnьŋ hər gektarьnan 50,5 sentner urozaj alьvqa ireşkən), Qazaqstandьŋ Kɵlesski rajonь „Qьđьl qəskər" kolxozьnьŋ predsedatele Baueba Ormonej, Yzbəkstandьŋ Andižan rajonь Ikramьf isemendəge kolxozьnьŋ urozaj sovetь predsedatele Tişabaj Mirzajьf (ul ydəneŋ kolxozь bujьnsa hər gektarđan urtasa 35 sentner mamьq urozajьna ireşkən), Qara—Qalpaq ASSR Qara Ydan rajonь Bajkom isemendəge kolxozdьŋ mamьq jьjьvsьhь Goljeza Ablajeva, Yzbəkstandьŋ Ikke Boxara rajonь „Akmal' Abad" kolxozьnьŋ udarnitsahь, komsomolka Taxьxan Turajeva (ul kenəne 160 şar kilogram mamьq jьjqan), Yzbəkstandьŋ Kagan rajonь, Voroşilof isemendəge kolxozdьŋ pionerkahь Havaxan Ajaqulova, Qazaqstandьŋ „Paxta aral" mamьqsьlьq sovxozьnьŋ direktorь Orlov (unьŋ sovxozь 5400 gektar mamьq səskən həm hər gektarđan urtasa 17,5 sentner urozaj jьjqan), Andižan rajonь Axun Babajьf isemendəge kolxozdьŋ predsedatele Nazar Askarьf (ul ydəneŋ kolxozьnda hər gektarđan urtasa 37 sentner mamьq alqan), Qazaqstandьŋ Tərkestan rajonь kolxozьnьŋ brigadirь Şaraf Niazof (ul hər gektarđan 21 sentner urozaj jьjqan), Yzbəkstandьŋ Lenin rajonь jer—hьv eştəre bylege mədire Tişabaj Matakubof (bɵtə rajon bujьnsa gektarđan 21 sentner mamьq urozajьn alьvđь ta'min itkən), Qara—Qalpaq ASSR YBK predsedatele, mamьq zavodь eşsehenən yrlətelgən Kurum Safarof, Yzbəkstandьŋ Molotof isemendəge aldьnqь rajonьnьŋ partia rajon komitetь sekretarь Taxixan Şadieva həm udarnik kolxozsьlardьŋ II sjezdьnьŋ delegatkahь, Yzbəkstandьŋ Lenin rajonь Şadunts isemendəge kolxozьnьŋ predsedatele Salia Taşlanova (unьŋ kolxozь gektarđan 31 sentner mamьq urozajь birgən).

Hьqьp hɵjləgən kolxozsьlar həm kolxozsь qatьn-qьđdar, VKP(b) YK həm xəkymət aqzalarьna mamьq urozajen bьqasa, his kyrelməgən miqdarda alьvqa nisək ireşkənlektəre turahьnda hɵjlər birđelər həm ip. **Stalinqa**, partia həm Sovet xəkymətenə kolxozdarđa ydəre kərəgen alqan mul tormoş ɵsɵn rəxmət belderđelər. Ularđьŋ telmərđəre zaldaqь bɵtə xalьqtьŋ kəslə alqьştarь həm ip. **Stalinqa** ajtelgan qotlav tavьştarь menən kyp tapqьrđar bylende.

Qazaqstan kolxozsьhь Baubek Jermekof ip. **Stalinqa** Qazaqstan avьl xuzalьqьnьŋ uŋьştarьn kyrhatep, sallavьk aqsaьnan xudožestvolь itep eşləngən al'bom taqdim itte həm prezidium aqzalarьna Qazaqstan ASSR YBK jubilej sessiahenəŋ qararь bujьnsa Qazaqstanđan 15 jьllьqь xeŋmətenə suqarьlqan znacoktarđь tapşьrdь.

Ikramьf isemendəge kolxozdьŋ urozaj sovetь predsedatele Tişabaj Mirzajьftьŋ telmərə vaqьtьnda Yzbəkstandьŋ aldьnqь kolxozsьlarь prezidiumdьŋ bɵtə aqzalarьna milli yzbək kejemdəre həm mamьqtaŋ ədən eşlə sovet sərttarьnьŋ əlgələre al'bom darьn, ə kolxozsь—qatьn qьđđar Yzbəkstandьŋ kolxoz başsьlarьnan jьjьlqan jemeştarde tapşьrđьlar.

Qazaqstandьŋ Tərkestan rajonь kolxozьnьŋ brigadirь Şaraf Niazьf **Stalin** həm **Molotof** iptəştərgə şul rajondьŋ kolxozsьlarьnьn eylək itep julьarьf irolere tapşьrdь.

Yzbəkstan kompartiahь Ydak komitetь sekretarь ip. Ikramьf ydəneŋ jəkmatkele telmərendə VKP(b) YK, xəkymət həm kolxozsьlar aldьnda, Yzbəkstandьŋ mamьq planьn nisek ytəve həm ytkən jьl əsən nirəsəktərən qaplavь turahьnda, Yzbəkstan bol'şeviktarьnьn rədovoj kolxozsьlar arahьnan sotsialistik mamьqsьlьqtьŋ əsən masterđarьn, dixqandarđan mamьq jetəştereve rekord ulaştar alьvsь agronomdar tərbiələvđəre turahьnda ɵtɵt birđe. Ip. Ikramьftьŋ hyđđərenə qarağanda, mamьqsьlьqtь kytərev eştərendə kolxoz tormoşonoŋ stalinsel ustavьnьŋ, mamьq səsev eşenə traktorđarđь inderevđeŋ həm mamьq tapşьrьv plandarьn aşьrьp ytəv əsən ip. **Stalindaŋ** taqdime bujьnsa inderelgən ɵttəmə eylək sistemьnьŋ ajьrьsa əhəmiəte bulqan.

Ip. Ikramьf telmərenən hun kəŋəşmə delegattarь tarafьnan alqьştar menən qarşь alьnqan SSSR Narkomzemь ip. Cernof həm jeŋel promьşlennost' xalьq komissarь ip. Lyubimof sьqьp hɵjləneler. Ular yđđərenen telmərđərendə mamьqsьlьq ironьnda bɵtə Sovettar sojuzь bujьnsa ireşelgən jeŋevđər turahьnda həm mamьq xuzalьqьn kytərev jəhətenən kiləktəge burьslar turahьnda hɵjləneler.

Kəŋəşmələ SSSR Xalьq komissarđar sovetь predsedatele ip. **V. M. Molotof** hɵđəmtə telmərən hɵjləne. Ul kəslə həm ozaq alqьştar menən qarşь alьndь.

Ip. Molotof telmərenəŋ azaqьnda, prezidiumdьŋ ip. **Stalin** taqdime bujьnsa, kəŋəşməgə qatьşьvsьlardьn bətəhen də Sovettar sojuzьnьŋ iŋ juqarь naqradahь—ordendar menən bylək lərgə taqdim itergə, qatьn-qьđđarqa qьl saqəltarь, ə irđərgə kebə saqəltare, milli teldərđəge plastinkalar menən patefondar birergə həm bьl kəŋəşməgə vəkildəre qatnaşьvsь hər ber kolxozdь jok avtamaşьnahь menən byləklərgə qarar itkənlegen belderđe.

Ip. Molotof telmərenəŋ bunqь hyđđəren həm unьŋ prezidium isemenən indergən taqdimen kəŋəşməgə qatnaşьvsьlar kəslə alqьştar menən, yzbək, qazaq həm qara—qalpaq teldərendə: „Bɵjɵk mul tormoş birgən **Stalinqa** ura!", „Rəxmət iptəş **Stalinqa**!", „Jəşəhen SSR Sojuzь Sovnarkomь predsedatele ip. **Molotof**!", „Bəxetle tormoş həm jaqşь qabul itev əsən xəkymətkə meŋ tapqьr rəxmət!" tigən tavьştar menən qarşь alьndь.

Ip. Molotof, başqa kolxozsь qatьn-qьđđarđь, unan hun bɵtə kolxozsьlarđь prezidium əhtələ ergəhenə saqьra həm ip. **Stalin, Molotof** həm **Voroşilof** iptəştər kəŋəşməgə qatьşьvsьlarđьn hər qajhьhьna xəkymətteŋ byləkteren tapşьrьlar. (TaSS).

BERENSE MOTOR—ƏĐERI

Motor tɵđɵleşe. Zavodtьŋ eşselər kollektivь, inzener-texnik rabotniktarь jaŋь sovet proizvodstvohьn yđləştereveđəge həm jaŋь detal'đarđe eşləvđəge qьjьnlьqtarđь jeŋep, dus jeŋevgə ireştelər.

18 dekabrđa jьjьv sexьnьŋ jьjьv stenahьnan UMZ markahь menən kombajndar əsən berense Başqortostan motorь sьqtь. Berense motorđь sьqarьv menən yk eşselər kollektivь, zavod 1936 jьldьŋ qьŋvarьna tiзlem yđləşterergə tejeş bulqan 11 motorđьŋ berenseħen jьjьv eşenə totondo.

Kollektiv iŋ qьjьn detal'đarđan bulqan blok, golovka, sьvьnlь val kevek detal'dar eşləvde jaqşь yđləşterđe.

Berense motorđь eşləp sьqarьv menən zavod ydəneŋ proizvodstvo tormoşon başlanь.

Kolesnoof.

Dəvlət həm jerle ... Qala finans—bylege.

Dəvlət teatrь (Kul'tura harajь) siklənmegən handa bilettar yrelgən həm şulaj uq qarşьlqan **SƏSTƏR HATЬP ALA** Hər kɵn kassada saqət 11-đən 2-gə tiklem mɵrəsəqət itergə mɵmkin. 2—1.

SEKSIALAR EŞLƏMƏJƏƏR

K. Usol rajonь Qavardь avьl sovetь ergəhendə 9 seksia bar. Ləkin ularđьn berehe lə eşləməj. Kul'tura seksiahь jetəksehenəŋ qudьqla alьvьь arqahьnda uqьv ejenə kolxozsьlar jьrьmajđar. Uqьv eje kendə bikle tora.

Sovet predsedatele **Işaledin** bьl seksialar menən jetəkselek itməj. Uqa, ni əsən seksialar eşləməjđər, tip horav birhəŋ, belməjem tip kenə javap birə. Matsьlьq, savьa seksialarьnьŋ eştəre bɵtenləj onotolop qalqan. Kooperatsiala 7 meŋ hum rəstrata bar. Unь la taptьrьv saralarь kyrelməj. 9 savьa seksiahь bьl alamalьqtarđь kyrgəne, ul turьla ujlaqanь la juq.

Kolxozsь.

BAŞNARKOMFIN IQLAN ITƏ. Savьa itevđəŋ ... **Başnarkomfin.**

ƏFƏ-IŞEMBAJ TIMER JUL TƏNƏLEŞENEŊ LIKVIDKOMЬ ... 1—1.

KUL'TURA HARAJЬ

24-dekabr

MEŞCANIN VO DVORƏNSTVE

(Iztan həm kis)

25-dekabr'

MIN HEĐĐE HƏJƏM

(Prem'jera)

Kassa kɵndɵđɵ 4-saqəttən kisкe 10-qa tiklem asьq tora. Spektakl' 7 saqət 30 minutta başlana. 1—1.

KUSTARĐARĐЬŊ JЬJЬLЬŞ ... Likvidkom.

Qala kommunal xuzalьqьnьŋ jer eştəre idarahь ... 1—1 Jer eştəre idarahь.

PROFSOJUZ KOMANDALARЬNЬŊ ŞAXMAT JARЬŞЬ

BERENSE TUR

Berense gruppala geologorazvedkasьlar 10 partianьŋ 7-hen otop, ber đə kelməgəndə neftselərđe jeŋdelər. Urman həm splav rabotniktarь komandahьnьŋ kəslə şaxmatsьhь **Lomovaef** kilməv arqahьnda komanda berense turđa uq ydəneŋ keshedlegən kyrhəttə. qarşьhьnda ujnavsь Medsantrudsьlar komandahьna partianь + 3,5-4,5 hьbəte menən ottordo. Jer eşe rabotniktarь mɵmkin bulqan 10 ocqonan 8-đe otop, əle ьhьqьp jetməgən qala predprialieləre rabotniktarь sojuzьn bik anhat jeŋdelər. Iŋ kəslə komandalarđьŋ berehe bulьp iħəplangan juqarь məktəp rabotniktarь sojuzь bɵtə 10 partiala jeŋep, politprosvetsьlarđь tar-mar itte.

Berense turđa, berense gruppanan juqarь məktəp rabotniktarь sojuzь aldьnqь urьndь alds, ə jer eşe rabotniktarь ikense urьnqa baьtьlar.

Ikense gruppala başlanqьs həm urta məktəp rabotniktarь sojuzь + 8,5-1,5 hьbəte menən kenseqeş MTS tar komandahьn jeŋde. Altьn həm platina eşselərə sojuzьnьŋ komandahь keşerkəneşle kɵrəştən hun ber ocka artьq alьp, finans rabotniktarьn jeŋde. Administrativ ucreadenielər sojuzь la oşondaj uq hɵđəmlə menən şosse təđəvselərđe jeŋde. Dəvlət ucreađenielərə sojuzь menən Motor tɵđɵleşenən osoragьvь ajьrьvsa qьđьqlь buldь. Dəvlət ucreadenielərь sojuzь komandahьnda ujnaqan **L. Kajef** ydənə qarşь ujnaqan jəş şaxmatistьn kesenə narьq birməjensə tɵđ həm iqtisarhed ujnap, kəslə ataka ahtьnda qaldь həm bik tiđ otoldo. Şulaj đa matc dəvlət ucreadenielərə sojuzьnьŋ jeŋeve menən tamamlandь. Tirmənselər sojuzь jarьşqa kilməne. Şunьŋ arqahьnda ularqa qarşь ujnavsь timer julsьlar vaqьttarьn buşqa ytkərergə məžbyr buldьlar. Berense gruppala pecatniktar sojuzь la jarьşla bulmanь.

Jarьşqa bьndaj mɵnəsəbəthiz jul quələrьq xəl tygel. Dissiplinahьđlьq kyrhətkən bьl komandalarqa qarata sarь kyrelergə tejeşle.

Bьl jarьş, qala şaxmatistarь arahьnda đur qьđьqhьnьv tьvьđьrđь. Jarьştьŋ tavge kɵnendə qararqa kilevselər hanь kyp buldь.

Ikense tur 24-se dekabrđa Başprofsovet binahьnda bulasaq.

A. ZDANOF.

UQЬV JORTTARЬNЬŊ FIZKUL'TURA EŞTƏREN TIKŞEREV

SSSR fizkul'tura juqarь sovetь prezidiumьnьŋ qararь nigeđendə, 1936-sь jьldьŋ 1-se sentabrena tiklem bulqan vaqьt esendə bɵtə Sojuz dəvmələndə uqьv jorttarьnьŋ fizkul'tura eştəren tikşerev—konkurs udьrьla. Bьl tikşerev uqьv jorttarь aldьna fizkul'tura əlkahendə đur burьslar jəkmətə. Bьl osor esendə uqьv jorttarь fizkul'tura eşendə bulqan əlgəşvđərđe bɵtərьv, GTO nьŋ I-II basqьs komplektarьna norma birevdə đe kytərev, sport texnikahьn yđləşterevđə ььşmalь eştar alьp barьrqa həm jaqşь hɵđəmtələrgə ireşergə tejeştər.

Başqortostandaqь texnikum, VUZ həm rabfaktarđьŋ partia, komsomol, profsojuz ojoşmalarь aldьnda, ydəneŋ uqьv jorton Başqortostan dəvmələndə genə tygel, bəlki bɵtə Sojuz dəvmələndə berense urьnqa sьqarьv burьsь jəkmətelə. Bьnьn əsən bɵtəhenən elek uqьv jorttarьnьŋ fizkul'tura ojuroлarь fizkul'turanьŋ bɵtə əvinolarьn nəqьlьv həm operativ jetəkselek menən ta'min itergə tejeştər.

Başqortostan fizkul'tura juqarь sovetь ergəhendə ojoştorolqan VUZ—texnikumdarđь tikşerev komissiahь oşo kɵndə eşkə başlanь.

Başqortostan dəvmələndəge bɵtə urta həm juqarь uqьv jorttarь, bьl tikşerev—konkursqa quşьlьrqa həm fizkul'turanь studenttarđan kɵndəlek tormoşona indererge, şunьŋ menən kul'turalь—sələmət jəl ojoştorolqa tejeştər.

GIF.

OSOAVIAXIMDЬŊ 9-SЬ LOTOREJЬ BUJЬNSA BAŞQORTOSTANQЬA SЬQQAN OTЬŞTAR

(8 RAZRƏD)

Serija №	Bilet №	Otьş summahь
14	51—100	25
15	51—100	25
211	51—100	25
300	51—100	25
419	51—100	25
535	51—100	30
1213	89	60
1746	51—100	25
1774	51—100	15
2138	75	275
2233	67	150
2385	51—100	15
2531	51—100	15
2612	51—100	30
3024	62	60
3306	51—100	15
3393	51—100	25
3711	51—100	25
4283	83	300
4396	36	250
4629	82	900
4638	48	300
4645	51—100	20
4774	97	1000
4962	91	2500
5095	88	300
5207	51—100	25
5826	51—100	15
6814	51—100	25
6890	51—100	15
6895	51—100	30
6821	77	60
6914	83	1000
7062	51—100	25
7107	51—100	25
7150	51—100	15
7358	51—100	25
7442	51—100	25
8180	51—100	25
8582	51—100	25
8601	83	1000
8667	51—100	25
8790	89	150
8813	60	60
8866	51—100	15
8893	51—100	25
8905	83	300
8971	51—100	25
9062	51—100	15
9355	64	125
9441	73	5000
9626	51—100	25
9670	60	150
9803	83	900
10507	91	250
10597	51—100	15
11004	51—100	25
11576	16	5000
11814	51—100	25
11910	51—100	15
11945	51—100	15
12010	62	300
12056	51—100	25
12288	51—100	25
12421	51—100	15
12426	51—100	25
12438	51—100	25
12680	51—100	15
13042	51—100	15
13121	51—100	30
13334	51—100	15
13676	21	10000
13733	51—100	15
13928	51—100	15
14059	51—100	30
14513	51—100	15
14998	51—100	30
15040	51—100	15
15346	33	275
15869	38	225
16057	51—100	15
16139	51—100	15
16190	51—100	15
16195	09	175
16757	51—100	25
17338	91	60
17355	51—100	15
17616	63	1000
18346	51—100	15
18355	51—100	25
18897	51—100	25
19103	51—100	30
19630	51—100	30
19646	51—100	30
19680	51—100	30
19690	51—100	30
19751	63	900

Bɵtəhe 167 210 humlьq 3331 otьş sьqqan.

Javaplь redaktorь:
TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl 9-sь fevral'đə raslanqan dəvlət registratsiahь qaqiđələre inderelgən polozenie (xəkymət bojoroqtarь həm zakondarь jьjьntьqь 1931 jьl № 8, st. 90 ...) nigeđendə BASSR narkomfine 1935 jьl 1 dekabr № 58 rejestrь buenda tyəndik şəxs (predpriatie) rejestrqa terkəne.

Ucreadenienьŋ iseme: Kujьbьşef Mexkrejkontorahьnьŋ Ɵfə əlkə kazahь „konditersaьj"

Eşe: Terle konditer yləmnələre menən tələpte təmin itev.

Eş kulamь: Başqortostan ASSR ...

Ihap seota: 2655/13213 dəvlət bankahьnьŋ Başkontorahьnda.

Adres: Ɵfə, Zentsel uramь 33.

XUZALЬQSЬLAR IQTIBARЬNA

23 həm 26-dekabrđa, Ɵfə, Qьđьl armia jortonda „Svedpreparat" xuzalьqьnda asьq xəbər ytkərə. Bьl osorđa stanoktar, nasostar, elektromotorđar, terle qoralđar, ... proizvodstvo-texnik həm tɵđɵleş ɵsɵn əđerləngən materialdar alьnqa mɵmkin. Həm karakteriqa, artьq qorolьş materialdarđь halьrqa mɵmkin.

2—1. „Svedpreparat".

BELDEREV

23-se dekabrđa kis saqət 7 lə Başgiz ergəhendəge avtorđar kabinetьnda S. Milbaxtьŋ „Zimagordar" tigən pjesahenən uqьv bulь. Dramaturgtar, kritiktar həm başqa iptəştərđeŋ alьvđarь hɵrələ. Avtordar kabinetь.

KUL'TURA HARAJЬNDA

23-dekabrđə kis saqət ... 1—1. Direksia

KUL'TURA HARAJЬ

23-dekabr ... spektakl' ... 1—1.

Ɵfə, „Oktəbr nəşiəhь" tipografiahь. Zakaz № 2781 Başglavlit vəkile № 3905

У
Гораси
Чит...

BƏTƏ ILƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEƔ! AJЬNA HAKЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьn Başqortostan Ølkə həm Øfe qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 293 24 DEKABR ŞIŞƏMBE 1935-JЬL

VKP(в) ØLKƏ KOMITETЬ SEKRETARЬ QOTLAVЬ

QUMIRЬF, SAPOZNIKOF, JARKIN IPTƏŞTƏRGƏ

Başqortostan avьl xuçalьqь institutьnьn 5 jьllьqь konondə uqьtusьlarqa, studenttarqa qajnar sələm tapşьruvqьđьn horajьm. Institutьn ourьsь—yđenen̦ artaьan eşe nigeđene STALIN iptəşten̦ juqьn 3-4 jьl esendə 7-8 milliard əot igen jeteşterev, malsьlьqtь keslə yrsetev turahьndaqь kyrhətmələren halьv, uşanьslь, juqarь kvalifikatsialь, selemle, sigerək tə başqorttardan, kadrđar sьnьqtьruvdan tora. Institut, 1936 jьl otlicno uqьtuv menən yđen Başqortostanda alđьnqь VUZ itep kyrhəter, tip ьşanam.

Bьjkin.—*Məskəv*

TƏĐƏLƏŞ HƏM TƏĐƏVSELƏRĐEN̦ BURЬSTARЬ TURAHЬNDA

VKP(в) Yđək komitetьnda tədeləş məs'ələlərə вujьnsa 1935 jьldьn 14-se dekaвrendə ytkərel gən kən̦əşmələ iptəş V. M. MOLOTOF telmərə

I. Tədeleştəge jeteşheđlektərđe tənqitləv həm sigerək tə andaqь tep jeteşheđlek turahьnda

Iptəştər, beđđen̦ kən̦əşməbeđ ətk məhim məs'ələ вujьnsa saqьrьlqan həm min beđđen̦ ɵstə tədəv eştərebeđ əsen unьn̦ đur əhəmiəte вulьr tip ujlajьm. Вьnda həjlənqəndərđen̦ selahenən şunьn̦ dejem tə'hir kilep sьqa, tədəv eştərendə beđđen̦ ətk đur təзrieвəgə inde ejə вulqanьвьđ, jeŗle ьəsutskiđьnьq—tədəvselərđen kyveberđə hunqь jьldar esendə tədəv eşenen̦ ьsьn-lap tə вəj təзrieвə tuplanqanlьqь kyrenep tora, şunьn menən вergə вьl praktik təзrieвəne, tuplanqan вajlьqtarьn tədeleşte jaqşьrtьv esen ni tiklem nasar həm jьş qьna вeteŗlej kilbeŗhed raveşta fajđalanqanьвьđ đa kyrenep tora.

[illegible]

II. Tənqittən hedemtələr həm eigerək tə tədeləştəge tep ourьs turahьnda

(Davamь 2-se вitə)

IPTƏŞ V. M. MOLOTOF TELMƏRENENŲ DAVAMЬ

(Başь 1-se bitta)

Tavьştar: (...)
Molotof: həm tedeleşte tulьhьnsa tə'min itə alamьd. (**Alqьştar**).

Ləkin, iptəştər, seddeŋ tedevse ojoşmalar esen texnik oborudovanie, ekskavatorlar, traktorlar həm başqalarь kyzerək jejьvda qamaьa ...

Hyrəttə: Məskəv Universitetenьŋ elekke jorto. 1905 jьldьŋ oktəər kəədərendə bul jortoŋ avditorialarenda əđlekked mitingalar eulьp torqan (ləkə stil menən 14-16 oktəərdərđə)
(Sojuzfoto)

KYP KENƏ ƏLKƏ, KRAJ HƏM RESPUBLIKALARĐЬŊ JETƏKSELƏREN UŊЬŞLЬ EŞLƏGƏNLEKTƏRE ƏSƏN LENIN ORDENЬ MENƏN BYLƏKLƏV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YĐƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

Avьl xuzaiьŋь həm promьştennost' əlkəhendə kyrenekle uŋьştarь əsən həm avьl xuzalьqь bujьnsa dəvlət plandarьn aşьrьp ytəgəndəre əsən SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь **qarar itə**:

„LENIN ORDENЬ MENƏN BYLƏKLƏRGƏ

1. Ukraina K(в)P Yđək komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **S. V. Kosiorđь** həm Ukraina SSR Sovnarkomь predsedatele ip. **P. P. Lyısenkonь**.

2. Ukraina K(в)P nьŋ Xar'kof Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **N. N. Demcenkonь**.

3. Ukraina K(в)P nьŋ Vinnitsa Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **V. I. Cernovskide** həm Vinnitsa Əlkə başqarma komitetь predsedatele ip. **A. L. Trilisskide**.

4. Ukraina K(в)P nьŋ Kief Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **P. P. Postьşefь** həm Kief Əlkə başqarma komitetь predsedatele ip. **M. S. Vasilenkonь**.

5. Ukraina K(в)P nьŋ Donetski Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **S. A. Sarkisofь** həm Donetski Əlkə başqarma komitetь predsedatele ip. **N. G. Ivanofь**.

6. Ukraina K(в)P nьŋ Dnepropetrovski Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **M. M. Xatajevictь** həm Dnepropetrovski Əlkə başqarma komitetь predsedatele ip. **I. A. Gavrilofь**.

7. Moldavia ASSR Sovnarkomь predsedatele ip. **G. I. Starьjdь**.

8. Ərmənstan K(в)P Yđək komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **A. G. Xadžende** həm Ərmənstan Sovnarkomь predsedatele **A. Gulojandь**.

9. Partianьŋ Adzaristan Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **A. G. Geurkofь** həm Adzaristan ASSR YBK predsedatele ip. **Z. D. Lordkipanidzene**.

10. VKP(в) nьŋ Azov—Qara diŋged kraj komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **B. P. Şeboldajefь** həm Azov—Qara diŋged kraj başqarma komitetь predsedatele ip. **V. F. Larindь**.

11. VKP(в) nьŋ Tənjaq Kavkaz kraj komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **J. G. Jevdokimofь** həm Tənjaq kraj başqarma komitetь predsedatele ip. **J. V. Pivovarofь**.

12. VKP(в) nьŋ Sverdlovski Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **J. D. Kabakofь** həm Sverdlovski Əlkə başqarma komitetь predsedatele ip. **V. F. Golovindь**.

13. VKP(в) nьŋ Celəbe Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **K. V. Rыjadindь** həm Əlkə başqarma komitetь predsedatele ip. **M. D. Sovetnikofь**.

14. Yzbəkstan K(в)P YK nьŋ berense sekretarь ip. **A. J. Ikramofь** həm Yzbəkstan SSR Sovnarkomь predsedatele ip. **Fejzulla Xodžajefь**.

15. Tərəkmənstan K(в)P YK neŋ berense sekretarь ip. **Ja. A. Popokь** həm Tərəkmənstan SSR Sovnarkomь predsedatele ip. **K. S. Atabajefь**.

16. Tažikstan K(в)P YK neŋ berense sekretarь ip. **S. K. Şaduntsь** həm Tažikstan SSR Sovnarkomь predsedatele ip. **A. R. Roximbajefь**.

17. VKP(в) nьŋ Qazaqstan ASSR kraj komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **L. J. Mirzajanь** həm Qazaqstan ASSR Sovnarkomь predsedatele ip. **U. D. Isajefь**.

18. VKP(в) nьŋ Qara—Qalpaq ASSR Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **J. S. Alijefь** həm Qara—Qalpaq ASSR Sovnarkomь predsedatele ip. **D. Kurbanofь**.

19. VKP(в)nьŋ Kenbajьş Əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь **J. P. Rumjancefь** həm Kenbajьş Əlkə başqarma komitetь predsedatele ip. **G. D. Rakitofь**.

20. VKP(в) nьŋ Kalinin əlkə komitetьnьŋ berense sekretarь ip. **M. Ja. Mixajlofь** həm Kalinin Əlkə başqarma komitetь predsedatele ip. **V. F. Ivanofь**.

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь predsedatele: **M. KALININ**

SSR Sojuzь Yđək başqarma komitetь sekretarь: **I. AKULOF.**

Məskəv, Kremel' 20-se dekabr' 1935 jьl.

EŞLƏMƏVSELƏR SOVET SOSTAVЬNAN ALЬNDЬLAR

Borə rajonь **Basan** avьl sovetьnda xisap birev kampaniahь hajlavsьlardьŋ aktiv həm tulь qatnaşьqtarь menən ytte. 6 urьnda sovetьŋ, tikşerev komissiahьnьŋ həm sekcia, deputat gruppalarьnьŋ dokladtarь tьŋlandь.

Hajlavsьlar, sovet eşendə eşləmə gəndərđe həm nakazdar bujьnsa hajlavsьlarđьŋ ьşanьstarьn jerenə jetkermagəndərđe əsən **Samojlof A., Asinof J.** iptəştərđe sovet sostavьnan sьgarьp taşlanьlar.

Sovet jetəkselərenə kyp kenə jaŋь nakazdar birelde. Jaŋь nakazdar itep, sovetqa birelgən aqas qьrqьv planьn 12-fevralgə, maşinalarđь remontlavđь 15 gьnvarqa tamamlarqa, aqas qьrqьv həm baљьvđarđь jaŋartьv əsen jalanqa tireь sьqarьv brigadьlarь tedev burьstarь qujьldь.

X. IŞMEJEF.

PARTIANЬŊ BAŞQORTOSTAN OJOŞMAHЬ 1905 JЬL ALDЬNAN

BAŞQORTOSTAN AVЬL XUZALЬQЬ INSTITUTЬNЬҢ 5 JЬLLЬQЬ

JYBILƏRGƏ—SƏLƏM.

Başqortostan Ydək başqarma komitetь həm Xalьq komissar-darь soveь, Tahirьf ismendəge Başqortostan avьl xuzalьqь ins-titutьnьn biş jьllьq jyьilej he-mendə—institutьn studentlar, pro-fessordar həm uqьtьvsьlar kol-lektivьn qotlajdar.

Başqortostan Ydək başqarma komitetь həm Xalьq komissar-darь sovetь, Başqortostandьn sotsialistik xaьvdarьna juqarь kvalifikatsialь ber nisə un kadr-dar birgən Başqortostan avьl xuzalьqь institutь—artabьn da Başqortostandьn sotsialistik avьl xuzalьqьna fulь qimmatle texnikanь ydləştergən kadrdar birev esen bol'şevistik nьqььq menən kərəşer, ə ul kadrdar iptaş Stalin tarafьnan jaqьn 3-4 jьl esendə 7-8 milliard bot igen jeteşterev turahьnda qu-jьlqan burьstь baьjomqa alьp-rьvdə, kolxoz, sovxoz xaьvda-rьnda urozajdь kytərevdə, sot-sialistik malsьlьqtь ystərev həm nьqььvdьq fidakar raveşte eş-ləndər, tip ьşanalar.

Başqortostan YBK həm Baş-qortostan Xalьq komissardarь sovetь.

*

Başqortostan Kommunistik ju-qarь avьl xuzalьqь məktəbe-nen men keşelek rabotniktar həm studenttar kollektivь, Baş-qortostan avьl xuzalьqь institu-tьnьn biş jьllьq jyьilej kenen-də—institutьn bətə rabotniktar həm studenttar kollektivьna bol'şevistik qajnar qotlav jebə-rələr.

Bed, institutьn VKP(b) ølkə komitetь həm Başqortostan xə-kymətə jetəkselegendə, ydenen ikense biş jьllьqьna ajaq bas-qanda studenttardьn uqьvdarь həm praktikalarьnьn sьjfatьn tagь la juqarьraq kytərer, or-denlь Başqortostandьn sotsia-listik avьl xuzalьqь xaьvdarь esen sotsialistik avьl xuzalь-qьnda bejək staxanovsьlar qud-qalьşьn ojoştorolьq həm jetək-selek iterlek, iptaş Stalindьn jaqьn 3-4 jьl esendə 7-8 milli-ardlar də kana tygel igen je-teşterev həm malsьlьqtь kytərev turahьndaqь tarixi kyrhətmə-ləren bojomqa atqarьlьq ju-qarь kvalifikatsialь belgestar ədərlər esen Stalinьņ haraşer tip qatь-ьşanabьđ.

BIAXИ rektorь—Musajьf.

Institutьņ uqьv otlicnigь Sadrislamova Sara.
(Kuzmina fotohь)

VKP(b) ØLKƏ KOMITETЬNA, BAŞQORTOSTAN XØKYMƏTENƏ

Beđđeņ julsьşь həm ucitelebeđ iptaş **Stalindan** staxanov-sьlar həm aldьnqь kombajner-dardьņ kenəşmələrendə həj-lagan tarixi telməşdarenə javap itep, **Başqortostan avьl xuza-lьqь institutьnьn qilmi rabot-niktar kollektivь staxanovsь-lar qudqalьşьna qьşьlьp, ty-bəndəge jekləmələrđe alalar.**

1. Uqьv programmalarьnan ikke teoria həm položenielar-đь, urozajlьq, tupraq havьv, avьl xuzalьqь maşinalarьn faj-dalanьvdaqь ikke normalarđь, agrotexnika elkəhendəge ik-ke eş metodtarьn alьp taşlav, unda fən həm praktikanьn iŋ jaŋь maqlymattaren, staxanov-sьlar qudqalьşь birgən jaŋь-lьqtarđь inderev maqsatьnda, ularđь qajtanan qararqa.

2. Əle qamalda bulqan uqьv kitaptarьna tanqit jabav arqь-lь avtorđarqa həm naşrittarga bьl kitaptarđь qajtanan qarav-həm jaŋь juqarь sьjfatlь uqьv kitaptarь naşer itevgə jardam kyrhətergə.

3. Uqьv protsesьnda şkolar-lьqqa tana jynələştə beterergə. Studenttardьn yđ nidarьna eş-ləvđaren, izad initsiativalarьn, tanqit menən ojlavđarьn alqa jebərergə. Bьnьn esen juqarь kurstarđa „gruppalь uqьvdar“ đь minimumqa tiklem qьsqar-tьp, ularđьn xarakter həm jek-mətkelaren yđgərtergə, student-tardьn yđ aldarьna eşlavđaren həm unь ojoştorov burьstarьn uqьv protsesьnьn yđəgenə qu-jьrqa, kafedralar ergəhendə stu-denttar esen qilmi tynəraktar ojoştororqa, bulqandarьnьn eş-ləren jaqşьrtьrqa, uqьvda fakul'tativ kurstar ojoştororqa, spet-sial kafedralar (zootexnika, yьemlek h.ь.) đьŋ laboratoria-larьn qoramalandьrьvđь ka-şajterga.

4. Leksialar uqьvđь juqarь kimalgə kytərergə, ularda iŋ həm praktikanьn iŋ huŋqь maq-lymattaren saqlьdьrьrqa, uqьv kitaptarьna tedətmələr inderep, ularđь avьl-xuzalьqь staxa-novsьlarьnьn əlgəşevđere me-nən bajlarga.

5. Studenttarđьn proizvods-tvo praktikalarьn tamьrьnan jaqşьrtьrqa, proizvodstvo prak-tikahьnьn vaqtьrьn qajtanan qarap, ular esen iŋ aldьnqь əlgele xuzalьqtarđь (MTS həm kolxozdar) hajlarga. Proizvo-dstvo praktikahь programma-larьnьn jekmətkelaren qajtanan qararqa həm avьl xuzalьqьnda xeđmət ьramlьlьqьn kytərev həm unьņ tarmaqtarьnьn pro-duktivlьlьqьn arttьrьv məs'ələ-ləren yđək urьnqa qujarqa.

6. Başqortostan şartьnda avьl xuzalьqь proizvodstvohь menən nьqьььq bajlav həm iŋ jaŋь avьl xuzalьqь maşinalarьn həm qoraldarьn yđləşterev həm fajdalanьv, avьl xuzalьqь həm malsьlьq staxanovsьlarьnьn tə-žribalaren dəjemləşterev nige-đendə avьl xuzalьqь proizvo-dstvohьn ojoştorov bujьnsa te-malarđь arttьrьvqa jynəlep, diplom eştəre tematikahьn qaj-tanan qararqa.

7. Studenttarđь qilmi-tikşere-nev eştərenə ьloqtьrьvđь ojoş-tororqa.

8. Mexanizatsia kafedrahьn həm avьl-xuzalьqь proizvods-tvohьn ojoştorov kafedrahьn nьqьtьv həm qoramalandьrьv-qa ajьrььa iqtьbar birergə.

9. Teoretik uqьvđь praktika menən nьqьraq bajlav həm avьl-xuzalьqь proizvodstvo-hьnьn iŋ jaqşь əlgelaren ejrə-nev maqsatьnda, Başqortostan-dьn ajьrьm rajonь menən sis-temalь bəjlanəş qajьrqa. Şul uq vaqьtta unqa—xaьvdarđьn urozajlьqtarьn həm maldarđьn produktivlьqьn kytərevgə həm avьl-xuzalьqь proizvodstvo-hьnda staxanovsьlar qudqalь-şьn alqa jenərevgə kvalifikat-sion jardam kyrhətergə.

10. Avьl xuzalьqь proizvods-tvohь həm staxanovsьlar qud-qalьşь menən taqь la nьqьraq bajlav maqsatьnda, institutьn qilmi tikşerenev eşenen tema-tikahьn qajtanan qararqa.

11. Agronomia fakul'tetь ka-fedralarь, bьl eş menən qьđьq-hьnqan ojoşmalar həm qilmi-tikşerenev ucreždenielaren ьlьq-tьrьv həm ularđьn jardamь me-nən Başqortostanda bejrəges kul'turalardьn juqarь urozaj-darьn alьv turahьnda temanь eşləv jekləmələren alalar.

12. Zootexnika fakul'tetь ka-fedrahь hьjьrđardьn bavmandarь bujьnsa iŋ jaqşь əlgelarđe ej-rənev, ularđь dəjemləşterev, teoria jaqьnan nigeđlav həm ularđь respublikalaqь bərə kol-xozdarqa jetkerev barьsьn jek-məj.

13. Staxanovsьlьq qudqalьşь-nьn alqa barьvь həm kinəjeve-nə jardam itev maqsatьnda, institut ergəhendə konsul'tat-sion ьjuro ojoştororqa.

14. Ber nisə laboratoria ejə-nəŋ eşen ejrənergə. Laboratoria ejđərenen eş metodtarьn həm jekləmələren elkə maşьqьlla jaqtьrьrqa. Başnarkomzem ta-rafьnan ytkərelasək laboratoria ejđəre rabotniktarь kenəşmə-hendə jaqьnan torop qatna-şьrqa.

15. Avьl xuzalьqь fane həm praktikahьnьŋ huŋqь maq'y-mattarь menən tanьştьrьv maq-satьnda qьşqь jal vaqьtьnda, avьl xuzalьqь texnikumdarь uqьtьvsьlarьnьn kvalifikatsiala-rьn kytərev seminardarь ytkə-rergə.

16. Agronom həm zootexnik-tardьŋ elkə sjezdarьn ytkərev-də, jarovizatsiasьlar kursa-tarьn (100 keşelek), xəzə ofьs-ravsьlьq bujьnsa zootexniktar kurstarьn (10-12 keşelek) ytkə-revdə həm massovoj kvalifi-katsialь kadrdar ədərlav kursta-rьn plandarьna eşlavđa aktiv qatna-şьrqa.

Professorlar: L. S. Pirogof, B. J. Plotnikof, P. A. Do-lovenkof, A. A. Coreogorof, V. A. Şədrin, M. P. Arxangel'-ski, K. P. Kreuze.

Dotsenttar: N. V. Bercenko, Ju. A. Usmanьf, G. I. Regerof, V. F. Koptef, X. R. Soltanajev, X. S. Jaqupьv, S. M. Saa-vetdinof, K. J. Sivilof, A. J. Glozajin, J. F. Suşinski, G. A. Maskovski.

Institut direktorь—dotsent: QUMIRЬF

Partkom sekretarь: SAPOŽNIKOF

Juqarь məktəptər sojuzь məskomь predsedatelь—dot-sent: TAJCINЬF

USMANЬF—MAQTAVLЬ UQЬTЬVSЬ

Işektan inev menən kyđ al-dьna hanhьđ kyp trubalar, ььja-lar havьttar, hər terle ənaptar rьbalar. Ular ədəm nьjь tar ьkaaklarga, tartmalь şkaftarda matur itep urьnlaştьrьlqandar. Şat kynelle uqьvsьlar, spirt lam-palarьn toqandьrьp, izves həm terle toddar əktendə texrisalar ytkərələr. Tьnьs jьlmajalar. Tə-ren ij aşa, fənden qatmarь ser-đarenə toşenev esen əşqьnalar.

Bьl—agroximia kabinetь. 5 jьl inde unda eş bara. 5 jьl in-de—kabinet sotsialistik xaьv-dar esen belemle kadrdar əđer-ləvgə xeđmət itə. Kabinet başьn-da maqtavlь uqьtьvsь, eşməkar ojoştorovsь — Usmanьf Josop tora.

Usmanьf Josop — institut esen bik jaqьn isem. Sonki, ul ojoştorov tarixь menən nьq bajlanqan. 1903 jьl tьvqan. 1925 jьl Başqortostan pedago-gia texnikumьn betergən. 1930 jьl Maskav Timerəzef akade-miahьn tamamlaqan. Usmanьf — institutь ojoştorovsьlardьŋ berehe bula.

Bьna 1930 jьl, Usmanьf iptaş Məskəvdə akademianьn huŋqь kursьnda ukьra. Unь **Bulaşьf** iptaş Başqortostan vəkəletena saqьrta həm institutь ojoştorov eşenə qatnaşьrqa saqьra. Usma-[illegible]

...Koninetta eş bara. Usmanьf iptaş yđ belemen unarlaqan jəş-tərgə birev esen aşqьna. Uqь-vsьlar unь tьnьnjdar. Sotsialistik xaьvdardьn xalьqq agronom-darь, veterenardarь teoria həm praktika eşə fənden torən ta-mərdarьna teşalar.

Hyrətte: Avьl xuzalьqь institutьnьn dəjəm igenselek kafedrahь assistentь Əxmitəf A.L. iptaş tupraqь tikşerev eşendə (Kuzmina fotohь)

PARTIA TORMOŞO

TƏVGE UҢЬŞTAR MENƏN TЬNЬSLANMAҒAÐ!

[illegible]

...lьnan), Janbajьf Rəxmət, Dzet-bajьf Qəssastardьn da bьььraq jeđđəte aььlьp partianan sьqa-rьldьlar. Qəssasьf Isxaq ydə-nen atamen Dutovta xeđmət it-kənlegen həm aq gvardieştar menən Qьtaj granitsahьna qa-sьp kitkənlegen oдaq jьldar bu-jьna jəşerep jəregən həm 1931 jьlda partiaqa ymməlagən. Baş-narkomjusta ul bik „doxodlь“ urьnda jaqlavsьlar kollektivьn-da eşləgən. Qəssasьf Narkom-justaqь xeđmət urьn ydenen qomhoф, şəxsi maqsattarь esen fajdalana h. e. Əs-dyrt jьl bu-jьna partiala torqan vaqьtьnda ul partia xadanlelarьn ytəməj. Ber jьl bujьna partia vznosьn tyləməj həm adaqtan partia bi-letьn da jauьklьp quja.

Dzetsajьf Qasьm (qazaq millatenan) 1924 jьldan birle partiala aqza bulьp torqan. Qa-zaqstanda həm Urta Azia 1923 jьldardan birle jusitsia organ-darьnda eşlap kilgən. 1935 jьl-dan Başnarkomjusta sotsial-tor-moş sektorь prokurorьnьn jar-damsьhь bulьp eşləgən. Dzet-bajьf elek Qazaqstandaqь, mil-lətse, kontr-revolytsion „alaş-ur-da“ ojoşmahьnda qatnaşqanlь-qь esen partianan əs tapqьr sьqarьlqan həm ber nisə tap-qьr qatь şelta alqan. Şulaj bul-

[illegible] ...munistardьŋ jarlьn sьqьp ne-tajtdar. Ular aldan ььqla ədter-lek menən kilep, partia ojoş-mahьnьŋ esen qatь tanqit ab-tьna alalar.

Partia ojoşmahьnьŋ organь— [illegible] ...ьnьşьqtar menən qatь tьnьslan-maqqa, bьl unьşьqtarđь arta-nan sьqьrьrqa həm kommu-nistardьŋ revolytsion hiđger-lektaren taqь la kytərergə kə-rək.

BLAV.

* * *

BAŞQORTSA UQЬV KITAPTARЬ JETEŞMƏJ

Jьl hajьn, partia uqьvdarьn başlaqanda, başqort telendə uqьv kitaptarьnьŋ həm program-malarьnьŋ bulmavь eşkə đur qamasavьq tьvdьra. Şunьn he-đemtahendə başqorttardan qь-nə ojoşturolqan tynəraktarđen uqьvsьlarь programdь ydləşterə almajdar. Uqьvdьn sьjfatь la bik tynən bula.

Bed, ytkən jьl, Knorin həm In-gulovtardьn başqortsaqa tərzemə itelgən kitaptarьn aldьq. Ləkin bьl kitaptar injardəge başqort uqьvsьlarьnьŋ xətəhe esen də jeterlek bulmaьь. Bьjьl da kom-munistar arahьnda başqort te-lendə uqьv kitaptarьna bulqan horav bik nьq ykte. Kommu-nistar arahьnda „ni esen Stalin həm Leninden başqortsaqa tər-zemə itelgən kitaptarь berdə jьqmaj“ tigən horavdarь hər vaqьtta işeterge tura kilə. Ular „ьndaj kitaptar urьь telendə bik kyp, bed ularđь al-haq ta aŋlaj almajьbьd“ tidar.

Bьnьnlap ta partia tarixьn ej-rənev tynəraktarendə uqьvsьlar Lenin-Stalin əđərdaren başqort-sanan uqьp aŋlaьq bulalar. Bьl kitaptar bulmaqanlьqtan Knorindan qьna uqьp siklənergə tura kilə.

Pallgramota maktəptarendə lə başqort telendə uqьv kitap-tarь juq. Urьndarđa eşləvse başqort propagandistarьnьŋ urьь telendə belemlere əđ bulqan-lьqtan, ular da urьь kitaptarь-nan tulьhьnsa fajdalana almaj-dar.

VKP(b) YK ner propaganda həm agitatsia bylege tarafьnan sьqarьlqan programma la baş-qort telenə tərzemə itelməgən. Urьь telen jaqşьlap belməgən başqort propagandistarь bьl programdь ydđəre tərzemə itep đur janьlьşlьqtar jebərdelər. Baş-qort telendə uqьv kitaptarьnьŋ bulmavь həm programdardьn başqortsaqa tərzemə itelməve—xətəbe lə partia uqьvdarьnьŋ sьjfatьn kytərevgə qamasav ja-hajdar.

Qjajьlь

Injər zavodь.

BAŞNARKOMZEM QOTLAVЬ

Başqortostan jer eştəre xalьq komissariatь juqarь kvalifikat-sialь avьl xuzalьqь kadrdarь əđərlav timerlege—A. **Tahirьf** ismendəge avьl xuzalьqь insti-tutьnьn maqtavlь 5 jьllьq jyь-leje kənendə unьŋ jetəkselaren, professordarьn, uqьtьvsьlarьn həm studenttarьn qotlaj.

Avьl xuzalьqь—institutь—ere sotsialistik avьl xuzalьqь eş-nen ььь belgestaren, **Lenin—Stalin** partiahьna birelgən, ju-qarь kvalifikatsialь agronomdar, zootexniktar kadrь əđərləvgə saqьrьlqan.

Bejek partianьn həm xalьqtьn julbaşsьhь **Stalin** iptaş geniál alдan kyrevselek menən „xadr tap nəmə kadrdar jeteşterevđe qьđьvlьtьvđan, kadrdarđь ejrə-tevđan, arьta qaььvsьlarqa tex-nikanь ydləşterevgə jardam itev-đən, texnikanь ydləşterergə həm unь alqa qьvьrqa hələtle keşe-larđe kendən-kengə yьtera ba-rьvdan tora“ tip kyrhətte.

Xəđer kadrdarđь əđərləv həm ejrətevđəge təp burьs eşte be-şelar kendən-kengə yьterlek, ag-ronomia janene, qatmarlь avьl xuzalьqь maşinalarь texnikahь-na eja bulьrlьq, formahь me-nən milli, jekmətkehe menən sotsialistik bulqan kul'tura ju-qarьlьqьna eja bulьrlьq itep ojoştorovđan tora.

Bьnьŋ esen staxanovsa eş-ləргə, kadrdarđь əđərləv həm ejrətev esen partia həm xəky-mət tьvđьrqan bətə məmkinse-lektərđən ofьta fajdalana belergə kərək.

Ordenlь Başqortostandan sot-sialistik avьl xuzalьqь proizvo-dstvohьn maşinalaşьrьv đur ne-ləmdar, xeđmətten juqarь kul'-turalarьn talap itə. Sovet VUZь beŋgeskə taŋ ььna oşo sьjfatter-đь birergə tejeş.

Sotsialistik xaьvdar, bьl xa-ьvdardaqь juqarь urozaj ka-rəsel'dere ofьta quldarđь, tex-nikanь ejanlaj belgən keşelarđe kətələr. Şunьь beđđeŋ julbaş-sьbьđ **Stalin** iptaş tarafьnan qujьlqan jaqьn vaqьt esendə jьl hajьn orloq jeteşterevđe 7-8 milliard bot'qa jekerev burь-sьn ytəv məmkin tygel.

Beđgə sotsialistik xaьvdar-đa həm malsьlьq frontьnda massanь jaŋьnan-jaqь jeŋevđar esen bol'şevistik kərəşkə ojoş-torьp belevse belgestar kərək.

Beđđeŋ burьsьqьđ—beđđeŋ jyьilar—A. Tahirьf ismendəge avьl xuzalьqь institutьn xeđ-mətsandar arahьnan, ajьrььa təp millət — başqorttar arahьnan belem ььььь kadrdar jeteşte-rev timerlegenə əjlənderevđan, beđđeŋ VUZ-đь Sovettar soju-zьnda aldьnqь VUZ darььnan berehenə əjlənderevgə ireşev-dən tora.

Beđ staxanovsьlar najraqьn bətə sovxozdarqa, MTS tarqa, kolxozdarqa, brigada, zvenolarqa alьp barьrqa həm unь avьl xu-zalьqьnьn bətə xeđmətsanda-rьnьŋ əlgəşevenə əjlənderergə tejeşbeđ.

Narkomzem avьl xuzalьqь institutь aldьna qujьlqan bu-rьsьn otlicno ytələşegenə ьşana.

Kul'tura, belem həm juqa-rь urozaj esen!

Jəşəhen Lenin-Stalin partiahь!

Jəşəhen beđđeŋ ucitele-beđ, dьsьььđ, bejek, toqan STALIN!

BASSR Jer eştəre xalьq ko-missarь: A. Əsxadyllin

A. TAHIRЬF

MƏSKƏV—ODESSA

* * *

JUL XATTARЬ

* * *

Pojezd jaьaj, ekspress ta tygel, tik ydenen sostavьna „meždu-narodnьj“ vagon terkəgən poc-ta pojezь qьna. „Lev“ vok-zalь. Ul Məskəvđeq đur vok-zaldarьnan berehe. Elek unь Bronski vokzalь tip jəretəndər. Xəđer pojezd kitkəndə noьs torqan şьv-şьv đa, qьqьrьş ta, tьnь esen tafaş ta juq. Julsьlar pojezd kiterge 15-20 minut qal-qas ta kilep, yđ urьndarьna urьnlaşalar.

Mine ođatьrqa iptaştar ky-mək testələr: Bulaşьf, Urazajьf, Xadiev, Maqajьf Əxmətşa, Şu-lipof, Iskandarof, Gelsem həm başqalar.

Beđđen vagonda barььqь al-lь qьna keşe, başqa urьndar buş.

Kən ajaq, qoro.

Pojezd quđđalьp kitkəs tə ber saqat samahь ydqandar, ə beđ haman da đur zavodtar, jorttar arahьnan barabьđ. Bьl jul me-nən min, 1915 jьl huqьşta ja-ralanqas Məskəvgə qajtqajnьm. Ul saqta vokzal ergəhenən yk-şьr, avьldar başlanalar ine. Xə-đer ular juq. Ular urьnьna 7-8 etaslь jorttar, đur ođon zavod, fabrikalar yьkəndər, asfal'tlь uramdar hudьlqandar. Xalьq tььь kilep jerəj. Avtobus, tralli-bustar asfal'ttan şьvьlar.

Şulipof həm Gelsem mine Odessaqa tiklem ođata baralar. Kynelləbeđ tygel. Şaxmat, do-mino ujnajbьđ. Şulipof mal qa-la la, qalь aptьraqas min ferda-beđ ujnaj başlanьm, unьn la ьь-damь, bara ber qala.

Pojezd jььj qьna vol-ha la, şap bara. Vaq stansalar-đa odaq tuqtap tormaj.

Kief timer julьnan başqa jul-darqa qaraqanda ber ajьrmalь bar, unьn bujьndaqь stansa, raz-jezdar vaq, əđ keşele, stansa-lar ergəhendə avьldar da kyp tygel.

Kən ajaq, avьldarđa kolxoz-sьlar dьv kiltərep maşinala igen huqtьralar. Avьl ergəhendə yk kətev-kətev kolxoz malda-rь kedgə yьlen utlajdar. Jəş at-tar qojroqtarьn sənsep ujnaqlaj-dar.

Kiefkə jeter aldьnan hər ber stansa, razjezdar ergəhenə bu-raq, segelder ekkerttere ejelgən-dar. Ular kyp, ulardьŋ bьl tik-lem kyplegen əlegəsə Sovettar sojuzь kyrgəne barmьlar, juq-mьlar? ulardьŋ kyp bulьvdarь kolxoz igendərenen elevator, stansa, ambardarqa hьjmaqas sitkə ojelep qujьlьvdarь, beđ-đen kolxozsьlardьŋ eşlap ььqa-rьvđь Maria Demcenko, Gna-tenkolarsa, staxanovsьlarsa ky-tərevđaren, ber gektardan 500 sentner segelder jeteşterev-đarsa, ber gektardan 15 sentner bojdaj alьvdarьn, kom-bajner Ytəşeltardeŋ kombajnda 732 gektar igen jьjьvdarьn kyr-hətep toralar. Şunьŋ esen də beđ, julbaşsьbьđ bejek Stalindьŋ: „Jəşəv jaqşьrdь iptaştar, jəşəv kynellelənde“ tigən hyđen hər ber yьeglen, kolxozsьnьn, graž-danьn eşendə, jedendə, ejen-də, tormoşonda, unьŋ kul'tura-qa ьntьlьşьnda kyrəbeđ. Beđ-đeŋ zavod, fabrikalarđa, rudnik-tarđa, sovxoz, kolxoz xaьvda-rьnda staxanovsьlar xərəkəte, unьŋ metodь bujьnsa başlanqan eş xərəkəte qajnaj. Ul—Staxa-nof, Busьgin, Zajbullin, Ytəşel, Vinogradovalarsa eşləgəndə eş ber ken urьnьna, saqatta ytələ. Proizvodstvola eşlen şulaj ba-rьv ikense biş jьllьqtьŋ dyrt jьl da tamamlanьvьn tə'min itə. Bьnь ik partiabьđdan, bejek Stalindьŋ julbaşsьlьqь menən qьjьlььbьđ sotsialistik jəmqjət iđə torqan Sovettar ilenen eş-sandare genə eşləj ala. Sonki beđ beraj xuxaqa eşləməjbeđ, bəlkem ydebeđgə, ydebeđđen qađerle sotsialistik vatanьbьđ-đь nьqьtьv, kul'turalь, mul tor-moşlo itev esen irkenləp eşləj-beđ. Keşelek donjahьnьn iŋ ju-qarь baьqьsьna menevđə aldьn-qь otrad bulьp eşləjbeđ. Şunьn esen đə beđđeŋ tormoş jaqşьr-đь, tormoş kynelleləndə.

Germania faşisь Gitler ydə-nen ilen eşsandərgə terma, zindan jahap, eşselaren qan-jaş aqьđьp, inlekterep, Sovettar sojuzьn ydenen koloniahь itergə əđerlənə, qarlь qoldarьn beđgə taьan huda. unьn buŋьь saqьştarь-bьl interventsiane taqь la alьььraq kyrhətələr.

Beđđen ilda qoldar juq, beđ-đen ilda Gitlergə ojrala torqan qal da, jas da juq. Əgər də ul qul huđa ikən (ul hьs şikhed şuqa bьtala), yđ saqmatь me-nən yđen tuqmarььđ. Ul unda, Germaniala eşselar sьjfьnьŋ aparjahьn kyrer. Apara kyrgəs unьŋ xvastovstovь, qamьrьn iđev, ikməgen beşerev avьr tygel. Unьŋ utьnь, ono, toffo, hьvь kyptan ađer.

Beđđeŋ pojezd Kiev, Kazatin, Žmerinkalar arqьlь Odessa-qa kilə. Ul stansalar đa yđgər-gəndər. Ular Oktəbr'gə tiklem bulqan stansalar tygel. Ul saq-tarđa min bьl stansalarđa kyp bulqanьm bar. Ul saq-ta stansalarđa xalьq qajnaj ine. Xəđer đə qajnaj, tik bьl ike tede xalьq qajnalььnda kyp ajьrma kyrenə. Ul saqtarđa stan-sa tirəhe eşheđ jeregən huqьaj-đar, faxişalar, nisek bulha la ber-nərhen aldaşьrqa tor-qan vaq səvđəgərđer menən tulь bula torqajnь. Bik asьq xətəremdə, 1914 jьl Žmerinki stansahьnda, imperialistar hu-qьşь başlanьr aldьnan ber ki-netsenan ike packa maxorka al-dьm. Bьş hum aqsa birđem. Ki-netse mineŋ bьş humdь aldь la, minə berər humlьq dyrt hum ham-saqardar birđe. Vagonqa ultьr-qas aqsalarьmdь qaraham ular aqsa tygel, aqsaqa oqşaqan dyrt mişət bulьp sьqtьlar. Ə-nьnə bьl Kievđə Žmerinkiđə taqə la popiros aldьm. 10 hum laq cervonest birđem. Tynərak jedle, qara kyđle, uj-maq avьđlь jevrej qьđь aqsa qajtarьp birđe. Min qajtarьp alqan aqsanь hanap tormanьm, borolop vagonqa atlanьm. Po-jezd kitergə malaşa ine, min vagonqa ingəndə əlege qara kyđle qьđ kilep, mineŋ itəkten tetə. Qulьnda ike hum aqsa. yđe matur itep jьlmaja: „Ojafu ltegeš, min heđđən papiros esen artьq alqanmьn“ ti. Minə ike hum aqsa huđa.

Ejje, xəđer đə stansalarđa kyp xalьq qajnaj. Ləkin borondo vaqьttaqь şiamа, aldavsь, ta-nen hatьvsь xalьq tygel, ə jьj-naq kejengən, şat, tuq sьrajlь xalьq, ular inde hine asьq jađ menən qarşь alalar, təmle hyđ, jaqşь telək menən oдatalar. Bьlь şulardь kyrgəs taqь la ber laqьr tormoş jaqşьrđь, tormoşьbьđ kynelleləndə tiben də, jьrlap ta jebərəheŋ!

* * *

ODESSA

* * *

Odessa đur qala. Qalanьŋ qarap tojmaьlьq urьndarь la əđ tygel. Unьŋ vokzalьna kilep tə-şev menən vokzaldьŋ đurlьqь, kinlege, ьđalьqь, xalьqtьŋ ter-le millattan bulьvьna qaramab-tan, həjləşergə aььqlьq kyđgə barьla. Uramdarь, kiŋ trotuar-darь, đur jorttarь, 4-5 etaslь taş palatalarь matur—bik matur bulьp tedelələr. Qajđa qьnə barhaŋ da, tramvaj jəşəp tora. Oktəbr'-gə tiklem Odessa həm unьŋ xalьqь turahьnda hejlənə torqan anekdottardьn berəvhe la kyren-məj, hiđelməjdər. Đur uramdar-đa kul'turalь jaqşь magazindar, nəmə genə alhaŋ da bar. Ha-tьvsьlar đa kul'turalь sitta ty-geldar. Alьvsьlarđь qənəqətlən-đerergə tьrьşьp, asьq sьraj kyr-hətələr, jьldam eşləjdər.

Unьn—Odessanьŋ elekke avьl xuzalьqь qoraldarь eşləj tor-qan masterskojь, xəđer đur za-vod itelgən. Unda beđđeŋ il-den sovxoz, kolxoz xaьvdarььn-da eşləj torqan traktorđar esen baььndar, terma, sasev maşina-larь eşlənə. Şunьŋ ətlənə un-da kino apparattarь eşləj tor-qan zavod ta bar. Odessanьŋ boronqo Frantsia bul'varь xəđer proletariat, oktəbr' bul'varь. Un-daqь boronqo, qraf, kenəz, ba-ron najar, kupsьlardьŋ xalьq aqsahьna haldьrqan dacalarь, xəđer eşse, kolxozsьlar, eşsən-đərđen jal jorttarь, sanatoriala-rь. Unda jəjen, qьşьn menla-gən eşsəndər jal itələr. Tavşal-qan təndəren nьqьtьp, remont-laj, taqь la nьqьraq, kyerək kynellərək eşləp rəxət torov esen energia tuplajdar.

Odessala başlanqьs həm ur-ta məktəptər kyp bulqan kevek, universitet, institutar đa bar. Odessa yđe kykragendə kyp kenə sььqqan bol'şeviktar je-teştergən kevek, dirtalagan proletariat, sovet jađьvsьlarь la birgən qala. Ataqlь drama-turg Ivan Mikitenko Odessala uqьp, eşləp jađьvsь bulqan. Katajьf, Vera Inber, Kirsanovtar bətəhe la Odessa kykragendə ykkən, jeleşkən jađьvsь, şa-qirđar. Odessanьŋ muzejđare-nən revolytsia həm krajevoj muzejđare yđđərenen qьpьь-laqь menən kyp əlka, qala mu-zejđarenən ujirđar.

Odessala Ukraina ujьnaj torqan drama teatrь həm kes-le opera bar. Ulardьn kesťare jaqьь teatrđarь irken, matur, bigerək tə opera teatrьnьŋ ьь-nahь đur, ul ber jerđə lə juq ale. Ul irken bulьvь menən nergə matur həm jьjnaq eşlən-gən. Məskəv teatr binalarьnan da alda tora torqan ber bina.

Ulardan başqa rus drama tea-trь həm jevrej teatrь eşləj. Ular-đa kes həm reperluar jaqьnan kyp kenə unьşlьqtarqa eja bul-qandar.

Begen ike dekabr', mahsat „Gruzia“ paroxodь kilde. Ul Terkiaqa Istambulqa qarap julqa sьqasaq. Min şuqa ultьrьp Ter-kiaqa, Istambulqa kitam. Bьđa-le, boronqo Soltan Qaziz, Ab-dulxamid, Məxəmət Xamis Tər-kiahenə tygel, bəlkem yđ xa-lьqь jaьaj dərəjəhenə kilgən kul'turalь Kamil Ata Terek Tər-kiahenə, haraj intrigalare, jarjalar menən tulqan, qələmə atalqan tilelar Istambulьna bar-majьm, bəlkem Jevropa kapita-lьnan, boronqo Rossia qamsь-hьnan qotolqan irken jəşəj. yđ kul'turahь, yđe tedə torqan, Sovettar sojuzьnьŋ jaqьn dustь, berdəmlek kyrsəhe bulqan Istambulqa. Terkiəgə baram. Mine qьđьqtьrqan nəmələr un-da Ajasufia, Saləjmania, Əjjy-nejə məsettare tygel, ə jaŋь Terkia, telen qarap, farsь tel-derenən arьь torqan, kejem-ha-lьmьn, boronqo dispatizmdь belderep torqan salma, fastar-dan qotolqan, kul'turaqa bara torqan keşelərđe, uqьv jorttarь, qalalarь, muzej, fan jorttarь qь-đьqtьrasaqtar.

Boron, boron zamanda, Tər-kianьŋ jađьvsьlarьnan Namiq Kamal, Şonasi, Zialar, Midxat-tare maşruta esen kerəşkəndər. Terek ədəbiəten farsь, qərəp mistikahьnan qotqarьrqa tьrьş-qandar. Şul julda Soltan Qaziz, Qali paşalar ularqa qarşь to-rop, ularđь Kapir utravь terma-larendə sərətkəndər. Xəđer in-de Terkia maşruta qьna tygel, Fransiaqa la, Angliaqa la, baş-qalarqa la qarap tormaj torqan jaŋь Terkia. Unьŋ şul irkenle-ge arta bara. Məktəp, uqьv jorttarь kesəjgəndən kesəjə. Unda ty-nen xalьqtan da uqьvsьlar art-qandan-arta bara. Xəđer unьŋ qaskere lə boronqo jaŋь „sa-ruj“ qaskere tygel, bəlkem re-gulər, madəni, tan jaqьnan jaq-şь julqa halьnqan, yđ vatanьn haqlarqa, jəqlarqa ađer torqan qaskar. Əđəbiəte—Jaŋь Terkia-nьŋ milli jəmhyriətenə jaraqlь ədəbiət bularqa kərək. Beđ unь kyrəbeđ həm uqьvsьlarqa bel-dererbeđ. Xəđergə julqa sьqa-beđ.

—◆—

BELDEREV

VKP(b) Ydək komitetь ergə-hendəge partia kontrol' komis-siahьnьŋ Başqortostan Partkol-legiahь tyşəndə isemdəre kyr-hətelgən iptaştardьŋ yđđəre-nəŋ adrestaren belderevđe, əgər đə ular Øfelə torhalar zanatie saqattarendə Partkol-legiaqa (Øfe, Oktəbr' revolyt-siahь uramь № 1, ььlma № 20) inevđəren horaj.

1. Fedorşin Jakof Antonovic.
2. Fejodrof Filip Nikolajevic.
3. Səməutəf Minləqusa.
4. Jamatьf Səlimgəraj Jьhan-gir ulь.

Juqarьla kyrhətelgən iptaş-tardьŋ torop urьndarьn bele-se keşelərđən həm ojoşmalar-đan Partkollegiaqa xəbər itev-đəre horala.

VKP(b) YDƏK KOMITETЬ ERGƏHENDƏGE PARTIA KONTROL' KOMISSIAHЬNЬŊ BAŞQORTOSTAN PARTKOL-LEGIAHЬ TIKŞEREVSEHE ƏXMƏDIEF.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

SENAT KOMISSIAHЬ PREDSEDATELENEŊ BELDEREVE

Nio—Jork, 20. „Junajted—press" agentstvohьnьŋ xəbar itevenə qaraqanda, sit il eştare bujьnsa senat komissiahьnьŋ predsedatele Pittman əgər də Japoniaпьŋ xəderge xəkymate Kəŋjaq quşma Amerika şatattarь vlasьnda qalha, Tьnьq okeandə Japoniaqa qarşь əsərənə huqьşьa alьp barьrqa məɜbyr bulasaq—tip hajlane. Japoniaпьŋ militaristik xəkymate bətə donjaпь huqьşьp alьrqa ujlaj, ul beta keşegə lə bildəle, ti —Pittman. Pittmandьŋ hyđđarenə qaraqanda, Japoniaпьŋ batьlьqtarь elekke Germania Kajzerьnьŋ bntьlьqtarьna bik oqşaşlь. Qьtajdь rəbəp alьv—Japoniaпьŋ imperialistik politikahьn bojomqa aşьrьvdьŋ berense adьmь qьna. Bьnan hun japonlьlar Təŋjaq Quşma Amerika ştattarьnьŋ, Mekslkanьŋ ham teşlek Amerikanьŋ jer bujđarьn naыьp alьrqa ujlajđar. Xəderge vaqьtta Japonia Filippin utravđarьn də baььp alьrqa ujlaj. „Min millattar ligahьn bьnь kyŋelemdən jaqlajьm, ləkin millattar ligahь, nigeđək tə Japoniaqa qarata yđen bik keshad itep kyrhətte. Japonia tuqьd davlat arahьndaqь teđelgən dogovordь alla nisə tapqьr boddo. Min pomiklar tygel, ləkin kemgə bulha lə berəygə Amerika xalqьna bulqan qurqьnьs turahьnda ajtergə bik vaqьt. Əgər də Japonia Qьtajqa tulьhьnsa ejə bula ikən, ul donjala iŋ kesle il bulasaq həm yđeneŋ kyplənge ajđarьn nojomqa aşьrasaq. Anglia nьŋь bik jaqşь aŋlaj. Şunьŋ esən də ul Abissinia konfliktьnan nisek kenə bulha lə qotolorqa ujlaj. Şulaj uq əgər də Mussolini uslapka jahaj ikən, Anglia bik qurqьnьslь xəldə qalasaq. Bьl, uqьrьnь urlaqan nəməhe menən totop ta, qəbat urlamaьqa vaqьđa birgəs, kire jenarev menən ber. Min ıьnьsьlьq həm nitaraльqьь jaqlavsь, ləkin bətə donja xeldəreneŋ xəderge axvalendə bьđ ььqlь pozitsianь ajьrqa tejeşbəđ".

ITALIA—ABISSINIA HUQЬŞЬ

Addis-Abeba, 20. huqьş esken esendə Abissinia əsədarь Vol'debas rajonьndaqь Takkaze jardarь bujđarьnda yđđareneŋ ere kestaren tuplanьlar. 18-se dekabrđa, təne menən, kyp hanlь vaq otradtar Xajda rajonьndaqь Italia qəskərđərenen aldьnqь pozitsiahьn tarmar ittelar. Ber yk vaqьtta, nьl rajondan 100 kilometr tenjaqьndaraq Italia qəskərđərenə atka jahanьlar. Taŋ alьvqe Italia pozitsialarь nabьp alьndь. Abissinia qəskərđəre yđđarena qarşь his ber qarşьlьqlь osoratmajьnsa təne menən qutqaldьlar. Irtə menən kesle pulemjot utьna osoranьlar. Huqьşta Abissinia jaqьnan 1 meŋgə jaqьn keşe jaralanqan həm yltereigən. 19-ьь dekabr, təndə Italia qəskərđəre Takkaza jarь jaqьna taban kittelər. Təne menən ььl tar qььa tav aralarьnda Abissinia qəskərđəre 1 meŋ jarьm Italia qəskərđəren yltərđəlar, 4 tank, 4 vaq kalierlь orudia, 2 urta kalierlь orudia, 300 mьltьq, ber nisə jəşik patrondar, 40 pulemjot talap aldьlar. Bьnan hun Abissinia qəskərđəre taqь la kiŋ raveşta qutqalьp Italia qəskərđəren jaqьnan atakovajt itelər. Abissinia qəskərđərenen huqьştaqь ььl uŋьşlьqtarь Italianь saqqan nelderevdər menən də dorəblandь. Xəderge vaqьtta Dembeguin rajonьnda, Aksumqa taban keneatьş jaqьndaqь tav bujđarьnda huqьş bara. Abissinia qəskərđəre jaqьnan 1 meŋgə jaqьn keşe yltereigən həm 2 meŋgə jaqьn keşe jaralanqan.

MATBUQJAT MINISTERSTVOHЬ VƏKILENEŊ BELDEREVE

Rim, 21. Matbuqat ministerstvohьnьŋ javaplь vəkile sit il zurnalistarьna „Ƶenevalaqь həm Londondaqь xalьq ara vaqьqalar həm ajьrьm alqanda Boldwin dьŋ palatalar meşьrəhьnda həjlegən telmare bedde Fransia—Anglia taqdimenə javap birev karaklegenən qolqardь. Şuqa kytə dar faşistik sovet ььl taqdimdar turahьnda ber nəmə lə hejləmene. Italia xəkymate, bulььь məmkin bulqan jaqь taqdimdarđe tьŋlarqa həm qararqa hər vaqьtta əđer".

TƏRKJƏ, GRETSIA, JUGOSLAVIA ILDƏRENEŊ ANGLIAQA JAVABЬ

London, 21. Bətə gazetalardьŋ xəbar itevenə qaraqanda, Anglia xəkymate, Xordьn Parikqa nanььna tikləm yk, Italia qoralь kestareneŋ Britania flotьna hezym jahaj qalha, ular tarafьnan xərbi bulьşlьq birev məmkinlege turahьnda Urta diŋ geđgə jaqьv jullarь bujьnsa bata ildərđən horanь. Tərkia, Gretsia, Jugoslavia həm Rumьnia ildərenən 48 saqat vaqьt esendə ььl borovqa rəhlav javaptarь alьndь. Kisa şulaj uq ke-kəj antanta lə soqaj javap birđe.Tik Ispaniadan qьna javap jaq.

ANGLIA, SANKSIALAR POLITIKAHЬNA KIRE QAJTA

London, 20. Rejter agentstvohьnьŋ xəbar itevenə qaraqanda, finans ministre Nevil Cemberlin Bermengamda həjləgən telmarenda millattar ligahь Angliaпьŋ tьşqь politikahьnьŋ nigeđe bulьp qalasaq, tip belderđe. Cemberlinden hyđđarenə qaraqanda, xəđer Italia menən Abissinia arahьndaqь konfliktь taььlьq julь menən xəl itevgə bulqan bətə əntlьlьvdarqa bik qajьldь. Şunьŋ esən—ti ul—bəđ sanksialar politikahьna kire qajtьrqa tejeşbəđ. Millattar ligahьna inevse ildər, millattar ligahь aqzalarьnьŋ qajhьlarьna qьna bulmahьn, bulьvь məmkin bulqan telaha nindaj hezyмga qarşьlьq kyrhətergə əđer torovđarьna ььq ьanam.

ŞANXAJÐA STUDENTTAR DEMONSTRATSIAHЬ

Şanxaj, 20. Şanxajdaqь studentlar demonstratsiahь təne bujьna davam itte. Begen jamqьrььŋ bik kesle qojop javьvьna qaramaьtan, demonstratsiaqa urta məktəptərđən 4 meŋdən artьq studentlarь həm uqьtьvsьlarь jьjnaldь. Bətəhe demonstratsiaqa 8 meŋ student qatnaştь. Şulaj uq Xan'kov qalahьnda la dur demonstratsialar buldь. An'sin həm Amojdaqь mitingtarda studenttar „milli qotqarьv assotsiatsiahь" təvđьrьv turahьnda rezolytsia ььqardьlar. Nankin xəkymate studenttarđьŋ demonstratsialarьn həm kollektiv petitsialarьn, atakalarьn tьjьp qarar qabul itte.

JAPON—MANCZUR OTRƏDЬNЬŊ MONGOLIA ZASTAVAHЬNA HƏZYME TURAHЬNDA

ULAN-BATOR, 20. Kyptən ygel gena Mongolianьŋ Bulan— Dersun zastavahьna hezym jahaqan japon—mancьz otra... [illegible]

XABAROVSKI, 21. ... [illegible]

Ayrətta: Avьl xuƶalьqь institutьnan II kurs studenttarь Ushovskix həm Vose iptaştar saqalda ƙerəjdər. (Kuzmina fotohь)

BEDDEŊ FABRIKA FINANS EŞE BUJЬNSA LA IŊ ALDЬNQЬ BULЬR

Ordenlь Başqortostandьŋ bətə stazanofsь-eşselarene həm finans aktivtarьna Əfə ajaq kejeme fabrikahьnьŋ stazanofsь-eşselarenəŋ merasəqətə.

Lenin partiahьnьŋ həm bətə proletariattьŋ beyek jetaksele ip. Stalindьŋ kendalek qajqьrtьvь arqahьnda, sovet ilendəge eşselarđeŋ, kolxozsьlarđьŋ həm namьtьь eşlavse xalьqtarđьŋ tormaştarь jaqşьrđь, kyŋellelande, material həm kul'tura kiməldare kytəreide.

Şunьŋ esen beđ—„Voroşilof" ismendəge Əfə ajaq kejeme fabrikahьnьŋ stazanofsa-smetaninsa eşselare partianьŋ bьndaj qajqьrtьvьna javap itep texnikanь yđlaşterev həm xeđmət ьtьmlьlьqьn juqarь kytərev esən kereşaned. Eş saqattaren tьqъđ isjönlanьv həm fabrikanьŋ kyp eşselare stazanof— şmetanin iptaştarđьŋ eş metodьn kysevđəre menən, ajaq kejemeneŋ sьjatь jaqşьrđь həm kyp eşlanep ььqarьla başlanь. Şunьŋ menən bergə beđđeŋ eş taqь la artь. Ajьna 100-125 hum xeđmət xaqь alььq, xəđer 300-400 humqa jetə. Bьnь ььl kyrь tьşstar davlat tarafьnan ььqarьlqan zajomdarđь tiđ taratьvqa elgaşev həm haqlьq kassalarьnda vkladsьtarđьŋ hanь artьvьn aŋlataj.

Beđđeŋ fabrik eşselare Əfə qalahьnda iŋ tav başlap jьl hajьn zajomqa jьđьlalar. Fabrikanьŋ eşselare—xeđmətkərđəre 100 protsentь menən zajomqa jaďьlqandar. Şulaj uq 80 protsentь eşse şəxsen straxovat itelgan. Ləkin uŋьşlьqtar menən ber qatarđan jeteşheđlektareneđ də bar. Bətə eşselarđьŋ də kollektiv ravesta şəxstare straxovajt itelmagan, eşselar bətəhe lə haqlьq kassahьna vkladsik itep bььqtьrьlmaqan. Zajomdarđьn ojoştarьv tikşerev eşe jomoşaq qujьlqan, şif kolxozdan finans planь ytaleşen tikşermajed.

Beđ, ajaq kejeme fabrikahь eşselare ььl jeteşheđlektərđe beterergə qarar itep, xeđmət ьtьmlьlьqьn juqarь kytərergə kereşev gena tygel, şulaj uq finans eşen də jaqşь ojoştorov qa əhəmiat biremen, bьđa jenlaje ььlamalar(?) alabьđ:

1. Fabrikaqa jaŋь ingən eşselarđe zajomqa jađьlьvqa ььqtьrьvqa.

2. Şəxse kollektiv ravesta straxovajt itevgə maksimal' eşselar hanьn ььqtьrьvqa ireşergə.

3. Hər ber eşsene haqlьq kassahьna aktiv vkladsik itep ььqtьrьrqa.

4. Zajomdarđьŋ ojoştarьn tikşerev eşe ojoştorov esən şif kolxozqa brigada jebərergə.

5. „8 mart" isemendəge fabrikahь menən tođelgen jarьş dogovorьnьŋ ytaleşen tikşerev esən finaktivtarđьŋ brigadahьn jebərergə.

Fabrikanьŋ hər ber eşsehe həm rasxoditsьhь ььqan jeklomane ytər esən bol'şeviktarsa kereşasak. Şunьŋ menən bergə ordenlь Başqortostan respublikahьnьŋ bətə predprijatielarendəge, ucređdenielaгe, sovxoz eşse-xeđmətsьlarđare həm kolxozsьlarь, zajom, vklad həm şəxse straxovajt itev eşen jaqşьrtьvđar həm beđđeŋ saqьrьvqa konkret eş menən javap birerđar tip ььnaabьđ.

Voroşilof ismendəge ajaq kejeme fabrikahьnьŋ stazanofsь-smetaninsь eşselare həm finaktivtarь:

Loskutof, Grigorejef, Kuz'min, Loŋg, Nikitin, Tirgulof, Nikolajef, Sidorova, Şnejder, Suxapof, Şanьlin, Krivoşejef, Igootejef, Ojedegarajef, Sadovikof, Musin, Glusof.

IDEN ANGLIA TЬŞQЬ EŞTƏR MINISTRE ITEP BILDƏLƏNDE

LONDON, 22. Rejter kənare bujьnsa Iden tьşqь eştər ministere itep bildalangan.

*

Antoni Iden 1897 jьlda tьvqan. 1923 jьlda ul konservatordar partiahьnьŋ vəkile bujьnsa deputattar palatahьna hajlanqan. 1926 jьldьŋ ijylenan 1929 jьldьŋ martьna tiklem Iden tьşqь eştər ministre Ostin Cemberlenden parlament sekretarь bulьp torđь. 1931 jьldьŋ avqustьnan ul tьşqь eştər ministereneŋ jardamsьhь itep bildalana. Unan hunqь jьldar da Iden qoralhьđlanьv konferensialarьnьŋ eşendə həm Anglianьŋ avtaŋ ildər menən hejlaşevdarendə kyrenekle rol' də ujnaj. 1934 jьldьŋ qььvarьnda Iden pecat' haqlavь lord itep bildalana, ə 1935 jьldьŋ 7 ijylenda, Anglia kabinetь qajtanan qorolqandan hun, portfelhed minister itep bildalana həm Millattar ligahьnda Anglianьŋ delegatь bulьv jaqьnan uqa maxsus vəkalattar birelə.

Iden Millattar ligahьnьŋ həm kollektiv iminlelek prinsipenen tarafttarь ravesendə bildale. 1935 jьldьŋ mart ađaqьnda Anglia xəkymateneŋ vəkile bujьnsa Iden SSSR qa kilde həm „xalьq ara politikanьŋ təp məs'əlalərenən berehendə lə xəđerge vaqьtta hər ike xəkymət aralьnda his ber terlə qarşьlьq bulmaqanlьqьn" kyrhətte.

ALDЬNQЬ MTS DIREKTORÐARЬ BAŞNARKOMZEMDƏ

22 dekabr', Başnarkomzemda ... [illegible]

Malvajef həm Sьjьnь MTS direktorь Ojaferof iptaştar yđđareneŋ MTS tarьnda dotatsialanan baş tartьv mamkinlege barlьqь turahьnda hejlaneler. Sьjьnьь MTSь 270 meŋ hum dotatsialanan baş tarta.

MTS tarđan kilgən həm Başnarkomzemdьŋ belgestarenəŋ ber nisə keşe hejlagandan hun, iptaş Bəxadullin kaŋaşmahьnьŋ eşenə jomьqaq jahanь.

Başqortostandaqь bətə MTS tar bujьnsa 960 meŋ hum dutatsialanan baş tartьv mumkin qьjьldь. Ajьrьm MTS tarđьŋ direktorđarь ььqьp, nal handь ikeləta, esləta arttьrьp ytəv mamkinlege barlьqьn ajttьlar.

Kaŋaşma şunьŋ menən eşen tamamlanь.

*

VKP(b) Ydək komitetьnьŋ avьl xuƶalьqь bylege həm SSSR jer eştəre xalьq komissarь iptaş Cernof taŋ saqьrьvь bujьnsa, aldьnqьlardan da aldьnqь banalqan 6 MTS direktorь həm tra(k)tor brigadirđarьnan ььş keşe yđ eştəre turahьnda raport menən Maskovga kile aldьlar.

Ular arahьnda MTS direktorđarьnan: **Barajef** (Dyrtəjle), **Vozmin** (Blagovar) həm **Kiramof** (Jaŋavьl) iptaştar bar. (BaşTASS)

AEROPLANQA SUS QALAR KILTERELƏ

Jaŋavьl, 23 (BaşTASS). Jaŋavьl aeroportь kolxozdarъŋ teqomio sьşqtar kilterev eşen ajtььь, „Bajkin" kolxozьna Əfə aeroplanda 8 baş sььqa kilterelde. Bətəhe aeroplandar menen 160 baş sььqa kilterelasak.

KUL'TURA JUQ

Maqar rajonь Ərmet avьl sovetь jetakselare hajlavsьlar aldьnda yđđareneŋ xisap birev eştaren tamamlanьlar. Sovettьŋ malsьlьq həm politik-xuƶalьq kampanialarđь ytkarevđa ber ađ alqa kiteşe bar. Sovet davmalendə 620 baş mal artqan. Davlatkə igen tapşьrьv srogьnda ytalgan h. b.

Ləkin sovettьŋ eşendə bagengə kendage ydək məs'ələ bulqan kul'tura esen kereş ooololqan. Məsələn, nađanlьqь beterev, məktəplərđe tulьhьnsa jьhazlandьrьv, utьn menən ta'min itev həm uqьvsь balalarđь məktəpkə tulь ььqtarьv eştəre sovettьŋ kul'tura seksiahь jetakselare aldьnda politik javaplь bursь bulьp hanalmaqandar. **Sovet davmalendə uqьj-jađa belmavse həm ađ belevsalarđe uqьtьv eştəre ele haman də başlanmaqan:** Xatta sovet predsedatele, nisə uqьj jađa belmavse barlьqьn də belmaj. Sovet predsedatele ььl eşte rajon maqarif bylege eşe tip kenə qarap qul qavşьrьv menən tьnьs qьna tik ulьrqan.

Uqьv jaşendəge balalarđьŋ 5 protsentь əle bulha məktəpkə ььqtarьlmaqandar... Məktəptarđeŋ utьndarь juq. Balalar joslane lə bar. 2 kolxozda qьna ojoştorolqan. Şulaj uq sovet ergahendə maxsus eş xaqь menən ber kul'turnik eşlərgə tejeş bulha la, ul da juq. Ninə kul'turnik juq? tihəŋ sovet jetakselare „keşe juq bit" tip kenə aŋhat javap qajtaralar.

Sovet davmalendə vaqьtlь matbuqattan fajđalanьv eştəre lə maqtarlьq tygel. Tik 100 dana rajon gazetahь həm ber nisə han qьna ə'kə gazetahь aldьrьla. Bьna „Kalinin" kolxozь, unda 200 dən artьq xuƶalьq həm 17 kommunist, 7 komsomolest bar. Ləkin şulaj bulha la, bьl avьl xeđmətsəndəre barь 1 dana „Başqortostan", 20 dana rajon gazetahь qьna aldьralar.

Ə, inde kolxozsьlarđьŋ, kolxozsь jəşlarđeŋ yđ eşmakar kisalaren ojoştorov, unьŋ esən kluptarđь remontlav, (mejestaren ььqarьv, tađralaren jььalav h. b.), utьn kilterev, jьlьtьv, tejeşensa fajđalanьv məs'ələlare turahьnda ujlap ta qaraqan keşe juq. Jəşlar kyŋel asьv kisalaren qajđa ytkarergə belmaj ajlaьajdar.

Bьna ььl faktlar **bətəhe lə sovet jetakselarenen, uniŋ kul'tura seksiahь aqzalarьnьŋ** kul'tura eşenə ojuroqratlarsa qaravđarьn kyrhətalar. Balki Ərmet avьl sovetь jetakselare, „Beđ politik - xuƶalьq kampanialarđь jaqşь ytkarabeđ... alda baraььđ" ti torqandarđьr. Ləkin beđ ulaj tip ajta almajьbьđ. Aldьnqьlьq məs'ələhendə sovettarđьŋ 9-sьь Başqortostan sjezdьnda ip. Bьjkin nik asьq ajtte. Ul **„rajonqa jəki avьl sovetьna barьp, unьŋ xuƶalьq eştarendəge alqaşevđarene qьđьqhьnьp tora torqan vaqьttar ytte. Xuƶalьqta uŋьştarь bulьp ta, davlat zadalalarьn bregьnda ytəp tə unьŋ kul'tura eştarь artta bara ikən, məktəplərđə ьььraqlьq dares ko joramьv, dorəsko algaşa almavđar, nađanlьq xokom hora ikən, ul sovettь aldьnqь tip xisaplap bulmaj"** tine. („Başqortostan" 22 han 1935 jьl).

Jetakseeddeŋ oşo hyđenan Ərmet avьl sovetь jetakselare aldьnqьlьq məs'ələhen həm kul'tura esən kereşeŋ ni dərəsələ mohim ikənen aŋlarđar. Begenge kendən başlьp kul'tura esən kereşerđar tip ujlajьbьđ.

VAXITЬP

XISAP BIREV JOMQAQTARЬ

SOVETTARÐЬŊ EŞENƏ KIŊ SMOTR

Arxangel rajonьnda sovettarđьŋ hajlavsьlar aldьnda xisap birevgə əđerlek eştare nojabr ajь baştarьnan uq başlandь. 10-ьь nojabrđa avьl sovettarь predsedateldare həm 13-14-se nojabrđa sekretarđarđьŋ kiŋəşmahe saqьrьlьp unda, xisap kampaniahьn tulь əđerlek menən ytkarev, xisap başlanqanqa tiklem igen huqьv, doxod əyfevgə əđerlek eştaren xəl itev, malsьlьq, finans konkurstarь esen kereşte taqь la kiŋ jajep jebarev məs'ələlare qujьldь. Sovet jetakselarenen iqtisarđarь oşo burьstarqa mobilizatsialandь.

24 avьl sovetьnda partia, komsomol həm kolxoznikłardan nakazdardь tikşerep ььqьv esən brigadalar ojoştorolda. Ular birelgan nakazdardьŋ sovet aqzalarь tarafьnan jerenə jetkerelevđare turahьnda hajlavsьlarqa əcidelar jahanьlar. Hər avьl sovetь xisap ytkarev urьndarьn aldan bildalap kalendar plan tedev menən eşkə kereşte. Kul'tura-massovьj eştarde ojoştorov həm xisap ytkarev urьndarьn plakattar, lozungtar, diagrammalar menən biđavđarđe komsomoldar, uqьtьvsьlar alьp barđьlar.

Jajep ajtkanda **Arxangelda** sovettarđьŋ xisap birev kampaniahь nasar ytmane. Rajon davmalenda **130** urьnda xisap birev jejьlьştarь ytkarelep hajlavsьlardьŋ dajem qatnaşьvdarь 75 (qatьn-qьđđar 68,5) protsent taşkil itə. Barьhь **55 seksia, 15 deputat** gruppahь həm **73 ajьrьm** deputattardьŋ, **97 urьnda** tikşerev komissialarьnьŋ dokladtarь tьŋlandь. Kyьerək malsьlьq, finans seksialarь jetakselare xisap birdelar.

Hajlavsьlardьŋ yđ ara tanqitte jajep jebarevđare həm hajlavsьlardьŋ telaktaren jerenə jetkermavse, hajqьnьlьq kyrhətevse sovet aqzalarьn konstitutsia nigeđendə sovet sostavьnan ььqarьvdar ajьrьm asьq kyrende. Rajon davmalenda 93 sovet aqzahь sovet sostavьnan alьndьlar. Hajlavsьlar sovet jetakselaren, klubtar halьv, uqьv ejdare bulьndarьv, bulqandarьnьŋ eştaren jaqşьrtьv, sektsialardьŋ eştaren janlandьrevgə həm sel'polardьŋ nasar eşlavđə nasar ta'min itevđarenə ad iqtisar itevđare esen qalь tanqit ahьna aldьlar həm jakazdar birđelar. Kyp sovettarđa jaqьь nakazdardьŋ kypsə kul'tura tarahьnda hej(lə)dь. **Azaf, Krasnaj** sovettarьnda, sovet jetakselare aldьnda esendə ololar uqьvьn halьp jebarev, **Mizajьl** sovetьnda ber aj esendə klubqa jorto kysrep klub tađifi tamamlavqa həm yđ ara ... nujьnsa klubqa tigan ... tulьь menən fajđala... **Urazm** sovetьnda, kesap xanarь ađəbi-politik həm agronomia beleme tarahьndaqь kitaptar menən bajьtьv, jьldarđь jaqşьrtьv həm **Kurtof, Nikolaj** həm başqa sovettarđa la uramdarđь, avьldarđь jəşellənderev, aqastar ultьrtьv burьstarьn quldьlar. Bьnь ььl faktlar bətəhe lə formoştoŋ jaqşьrьvьn həm kyŋellelaneven, keşelərđeŋ aŋdarьnьŋ yđgərevđaren kyrhətələr.

Xisap birevgə əđerlek vaqьtьnda sovet aqzalarьnan avьl xuƶalьqь həm malsьlьq elkəhendə, sotsialistik jarьşьq juqarь baьqьsь bulqan **stazanofsьlar** xarakatenə elgəşə həm stazanof eş metodьna eja bala alьvsьlar đa kilep ььqtьlar. Məsələn, **Xarkof** avьl sovetьnda deputatka **Bil'dakanь** əlбrqa məmkin. Ul, fermala 3 jьl eşlaj. 80 baş вьđav tarьnlaqan, Ylev barь 3 kenə baş buldьь. Xəđer 484 xeđmət kenə bar. Şul uq avьl sovetьnda **Bajkova P.** jalan esendə jaqşь eşlavse, ul urьvda birelgən normanь (0,10 ga) ber tapqьr arttьrьp (0,20 ga) eşlagan həm 280 xeđmət kene bar. Maja taplav eştərendə lə namьь menən eşlavse udarnik-stazanofsь deputatlar, sovet aqzalarь bar.

Hajlavsьlarđь kul'tura jaqьnan xeđmətlənderev eşe **Mixajlof** sovetьnda jaqşь ytte. Bьnda uqьtьvsьlardьŋ kestare menən hər ber xisap jьjьlьşьna hun teatrđar qujьv, kyŋel asьv kisələre ytkərev ojoştorolda. Şulaj uq kooperatsialar tarafьnan xisap ytkarev urьndarьna larjoktar asьv, bufettar ojoştorov eştəre lə buldь. Xisap birev həm xisapqa əđerlek kampaniahьnda sьjnfь bidgerlek məs'ələhenə ььq iqtьbar itelde. **Azof** həm **Aleksandr** sovettarьnda revolytsion zakonьlьqtь bođov (arьnhьdqь kolxoz predsedateldarenə ştraf halьv həm başqalar) faktarь kyrende həm tiđ xəl itelde. Sьjnfi bidgerlektaren juqaltьv, revolytsion zakonьlьqtь bođovdarь esən **12 deputat**, deputattar gruppahьnan ььqarьldьlar.

Sovettarqa hajlavqa jarь jьldan artьq vaqьt ytha lə rajon davmalendə sovet predsedateldaren,sekretarđarьn urьndarьnan alьv, almaştьrьv fakttarь bulmanь. Bьl elgəşevđar ytə, beđđeŋ sovet organdarьnьŋ nьqьvьn, sovettarđьŋ rol'dareneŋ kytərelevđaren kyrhətələr. Xisap birev kampaniahь sovettarđьŋ eştaren janlanderevgə đur jardam itte. Hajlavsьlar đa bulqan aktivlьq həm belgən jaŋь nakazdar sovet seksia həm deputat gruppalarьnьŋ eşmakar kereştaren taqь la kytəresək. Arxangel rajonьnda xisap kampaniahь şulaj ytte.

Asilpin

BELDEREV

1935-jьl, 27-dekabr, kiske saqat 6 la, Pogreslaski ismendəge kulьta (Gogol' uramь 58). Əfə qala sovetьnьŋ 4-plenumь asьla.

Qaralasaq məs'ələlar.

1. Qala sovetьnьŋ hajlavsьlar aldьnda xisap birev kampaniahьn ytkarev jomqaqtarь. (Qala sovetь predsedatele ip. Tolstoj dokladь).

2. Ojoştorov məs'ələlarь.

3. Kudaьstov uylege.

Qala sovetь deputattarь plenumqa yđđareneŋ deputatlьq bilettarь, seksionerđar, deputattar gruppahь aqzalarь həm başqalar saqьrьv biletlarь menən inalar.

Qala sovetь predsedatele urьnbaьarь—NAZIRЬP.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

BELDEREV

Başqortostan pedagogia institutьnьŋ bətə sittan torop uqьvsьlarьnьŋ qьşqь sessiahь 1936 jьldьŋ 2-ginvarьnan 9 ginvarьna tiklem ytkarelasan buldьra.

Bətə kontrol' eştaren, yđ aldьna eşlegən konspektarьn, pedagogika praktikahь bujьnsa materialdarьn uqьvqa esən aqsa tyləgən kvitansi həm, jatьv esen əjberđar (odejal, prostinь, mendar tьşь həm pasportlarь alьp sittan torop uqьvsь studenttar yđđare menən alьp kilergə tejeşlər.

Sittan torop uqьvsьlar ɜmeşkuđ ber genə kengə lə qьna qalhalar đa sessiaqa qabul itelmajđar.

B. D. P. I.—ьaŋ sittan torop uqьv sektorь.

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931 jьl 9-sь fevral'də rasslanqan davlat registratsiahь qaqьđalare turahьndaqь polozenie (xəkymət bojo oqьrь ravandar jьjьntьqь. 1931 jьl № 8 st. 99 hanьь zaasl-q zakondan əylləni jьl № 13) nigeđendə BASSR narkomfinь 1935 jьl 25 dekabr № 16 rejestrь bujьnsa jeteklik qas (predprijatie) rejestrqa terkalde.

Isemo.	Urьnь.	Rasçot sçotь.
1. Jekaterin mal aşьv punktь.	Baqalь rajonь BASSR	568, Baqalь davlat saqkahьnda.
2. Urьş mal aşьv punktь.	Qandel rajonь BASSR	389, Qandel davlat saqkahьnda.
3. Mari mal aşьv punktь.	Sterletamaq rajonь BASSR	781 Sterletamaq davlat saqkahьnda.
4. Kajergađe mal aşьv punktь.	Kajergađe rajonь BASSR	1306, Mesəgot davlat saqkahьnda.

Eşsь Punktlar urnaşqan jerđə davlat malđarьn aşьv.

Ььp sçotь: 1882, davlat saqkahьnьŋ baş kontorьnda.

Adrasь: Əfə Puşkin uramь 70.

Trest upravlajyşse—Basmyxof

KUL'TURA HARAJЬ

24-dekabrđa

MEŞCANIN VO DVORƏNSTVE

(irtən həm kis)

25 26 dekabr'

MIN HEDDE HƏJƏM

(Prem'jera)

Kassa kendeđge 4 saqьttan, kiske 10 qa tiklem a bьq eşlə.

Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana. 1—1.

„Oktabr' natiskahь" tipografiahьna uььъ korrekturьlar urььna esen

Tezrizale korrektor kərək.

Təqdim tar menən Ibrah eş şarttarьn hejlaşerььnq vaqьttarьnda— Cernьşevski, 83 adres menən morasaqat itergə mumkin. 2—1

Əfə qala finans bylege beldere. Zakaz bujьnsa eşlavse bətə kustarđar, remeslenniktar həm jeksalar ajьrьm promьsla arđь 533 hanlь registratsiaqa terkav qaqьđahь nigeđendə 1935 jьl 31 dekabergə də tiƶqa qalmajьnsa yđeneŋ eşlagen promьsьlьь bujьnsa 1936 jьlqa registratsia tamьnsa halьp alьrqa məɜbyrđar.

Registratsion tamьnsa alьvsьlar—pasport, ike foto kartocka həm davlat registratsia markahь esən 10 hum aqsa alьp kilergə tejeşlar.

Yđ vaqьtьnda jaŋь belerlaj registratsion tamьna alьvsьlarqa qatь ŋьlanasaq.

2—1 Qala finans bylege.

Baklimitutьq Əfə məđdьnьj bylege 1936 jьldan 1 gьnvarьnan mədənilektarđьŋ jardamsьlarьn əđerləv esən

Ike ajlьq kurs ььlьlь. Kursqa urtasa medhalьq məqlymatь (fel'dser, med-sestralar) bulqan keşelar alьnalar. Ojartsьrь əlkə mədəniət əlkasьhьnь (Frunze 45) birerga.

Kursta tamamlavsьlar ike jьlьq eşlav şartь menən Narkomzdrav tarafьnan rajondarqa jebərelələr.

Mədəniətlanaьь.

SSSR Narkomfinьnьŋ 1935 jьl 19 dekabr 13/7 hanlь kyrhətmahьnь alьььn, Başnarkomfin aqьla, agarđa ucređdenie, predprijatie həm ojoşmalar ştattarьn, fond həm xeđmət xaqь stavkalar, şulaj uq smeta, administrativ—idara rasxodtarьn 1935 jьl registratsiaqa terkalhalar, ştat, fond həm xeđmət xaqь stavkalarьn, şulaj uq administrativ—idara rasxodtarьn bьnđaj gena elegfe yđgerev bulha, kərək ştatь, fondqa, artasa xeđmət xaqь stavkahьna, smeta qajtanan registratsiaqa terkalərgə məɜbyrđər.

Kyrhətelgən tartipte bozovsьlar administrativ rasxodtarьn həm ucređdenieneŋ apparatьn totovqa kredit alьv tuqtatьla həm əjdarlar javapqa tartьlasaqtar.

Başnarkomfin.

SSSR Sovnarkomьnьŋ 1935 jьl 7 dekabrđa 374-1901 hanlь qararььn 15 mart(ь)na nigeđendə Maxsuslaşqan Qьjorь Qalmaqal sel'pohь bətərelde.

Iqlan q ıtelde tatьv tikşerev bar keşelar 14 kon esende jetkeđlerđe kilterep bulergə tejeştar.

Likvidkom.

Əfə, „Oktabr' natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2781 Başglavlit vəkile: № 3906

Уфимская Городская-Массовая Библиотека

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEЗ! ... HAQЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) nъŋ Başqortostan Ɵlkə həm Ɵfɵ qala komitettarь, Başqortostan Yƨək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 294 — 26 DEKABR KESADNA 1935-JЬL

EŞSE-KRƏSTIƏN QЬƊЬL ARMIAHЬNЬŊ DINGEƊ KƏSTƏRENEN KOMANDIRƊAR, NACAL'NIKTAR HƏM QЬƊЬL FLOTSЬLAR SOSTAVЬN SSR SOJUZЬ ORDENDARЬ MENƏN BYLƏKLƏV TURAHЬNDA

SSR SOJUZЬ YƨƏK BAŞQARMA KOMITETЬ QARARЬ

SSR Sojuzь Yƨək başqarma komitetь qarar itə:

Eşse—krəstiən Qьƌьl armiahьnьŋ dingeƌəge həm ohta həm hьv əƌьn kəstəren ujəştorov eşendəge kyrenekle xeƌməttəre, şulaj uq qьƌьl flotsьlarьn bojevoj həm politik əƌərlek ətrəv eşendəge unыştarь əsən bylək lərgə:

LENIN ORDENЬ MENƏN

1. Tьnьq okean flotьnьŋ komandujuşьe, flotьŋ ... rang flagmanь M. V. Viktorofь ...

... V. M. Lojukь, 21. M. P. Tixacefte, 22. P. S. Dolgacefte, 23. F. I. Karmanofь, 24. V. V. Şnoindь, 25. I. S. Demeşevskide, 26. N. Z. Fel'dman, 27. V. F. Trusindь, 28. I. K. Dergacefte, 29. I. Pedrofь, 30. I. S. Jumaşofь, 31. B. G. Galkindь, 32. N. G. Kuznetsofь, 33. I. L. Krasavesь, 34. N. L. Kanev...

... 3. (cont.) dujuşьe, flotьŋ ikense rang flagmanь I. K. Kozanofь.

4. Tenjaq karnь flotiliahьnьŋ komandujuşьe, flotьŋ ... rang flagmanь K. I. Duşenofь.

5. Qьƌьl bajraqlь Baltiq flotь komanduşьenьŋ politik ... ikense rang komissarь A. S. Grişinde.

... 69. I. A. Xlevnyk..., 70. K. N. Medvedeite, 71. G. G. Golosofь, 72. A. A. Zaostrofsofь, 73. A. I. Tyrişeve, 74. I. G. Najdanofь, 75. K. M. Kuznetsofь, 76. P. I. Skorinofь, 77. M. V. Nikitende, 78. A. A. Makarsjeefte, 79. S. O. Vaxruşofь, 80. I. A. Solskofь, 81. N. T. Baranofь, 82. K. N. Grinojedofь, 83. L. M. Rejsnerde, 84. M. F. Lebedefte, 85. N. V. Aleksejefte, 86. V. S. Vorosjefь, 87. N. S. Dukinde, 88. I. V. ...

... 166. N. D. Ral'kofь, 167. D. A. Pecenkinde, 168. P. N. Vasiljefte, 169. A. M. Idomskide, 170. N. I. Klokofь, 171. M. N. Popofь, 172. B. S. Slatnikofь, 173. N. I. Kjynde, 174. A. A. Frolofь, 175. A. G. Xmelevskide, 176. A. B. Vlasofь, 177. A. V. Vasiljefte, 178. M. I. Akulindь, 179. O. S. Sotennikofь, 180. P. F. Fialkindь, 181. K. X. Vejnikte, 182. V. I. Zilinde, 183. K. P. Şeglakte.

QЬƊЬL—JONДOƊ ORDENЬ MENƏN:

1. Eşse-krəstiən Qьƌьl armiahьnьŋ dingeƌ kəstərenen nacal'nigь, flotьŋ berense rang flagmanь M. V. Oriofь.

2. Qьƌьl bajraqlь Baltiq flotь komandujuşьe, flotьŋ ikense rang flagmanь L. M. Gallerde.

3. Qara dingeƌ flotь komandujuşьe, flotьŋ ikense rang flagmanь I. K. Kozanofь.

„ZNAK POCOTA" ORDENЬ MENƏN

1. I. M. Kustofь, 2. B. A. Bogdanofь ...

SSR Sojuzь Yƨək başqarma komitetь predsedatele — M. Kalinin.

SSR Sojuzь Yƨək başqarma komitetь sekretarь — I. Akulof.

23 dekabr. 1935 jьl.

TЬNЬQ OKEAN FLOTЬNЬŊ MIADŞЬ KOMANDIRƊAR DELEGATSIAHЬ KREML'DƏ

23 dekabrƌə Stalin, Molotof, Vorosilof, Ordƶonikidze iptəştər ... Tьnьq okean flotьnьŋ miadşь komandirƌarь delegatsiahьn ... qabul ittelər.

... iptəş Stalin menən tanьşьrƌь həm Tьnьq okean flotьnьŋ bojevoj həm politik əƌərlek ələvƌə ireşkən unыştarь turahьnda qьsqasa hejləp birƌe.

Iptəş Stalin flotьŋ, nigeƌ ta hьv əƌьn flotьnьŋ jar bujь garnizonahьnьŋ, aviatsianьŋ həm qoro jer qaskərƌərenen xəle menən nьq qьƌьqьhьnьp, ular turahьnda təfsilь rəveştə horaştь.

Miadşь komandirƌar iptəş Stalindьŋ bələ horavƌarьna təfsilь javap birƌelər. Ular qьƌьl flotsьlarƌьŋ formoşon, xərbi—dingeƌ eşenen texnikahьna eja bulьv esen kərəgtə ularƌьŋ ireşkən unыştarьn jaqtьrtьlar.

Tьnьq okean flotь miadşь ... Sovnarkom predsedatele iptəş Molotof", „Jaşahьn beƌƌen qoros narkomьbьƌ iptəş Vorosilof", „Jaşahьn avьr promьşlennostь narkomь iptəş Ordƶonikidze!", „ura", „Iptəş Stalinga ura!" tigən jalqьnlь təvəştər menən qollaşьlar.

Bьl əŋgəmədə qorqaqsьlьq komissarьnьŋ urьnbaşarь, armianьŋ berense rang komissarь iptəş Gamarnik, Sovettar sojuzьnьŋ marşaldarь Jegorof həm Budjonnьj iptəştər, dingeƌ kəstərenen nacal'nigь, flotьŋ berense rang flagmanь iptəş Orlof, Tьnьq okean flotьnьŋ komandujuşьe, flotьŋ berense rang flagmanь iptəş Viktorof qatnaştьlar.

KAPITAL ILDƏRENDƏ

MONGOLIA XƏKYMƏTENEŊ PROTESTЬ

Ulan-Bator, 23. Bьnda kisə Mongolia ministerƌar sovetь predsedatelenen həm tьşqь eştər ministrenen vazifahьn vaqьtlьsa ytəvse Colbolsan tarafьnan telegraf arqьlь Manczou—Go tьşqь eştər ministrena jeberelgən tyəndəge protest notahь iqlan itelde:

„19 dekabrƌə irtən 9 saqattə Mongolia xalьq respublikahьnьŋ terretorьahьnda Bujr—Nor kyleneŋ kən jaq kənsььşьnda Manczuria granitsahьnan higeƌ kilometrƌaqь Bulun—Dersun ilgən jerƌə urьnlaşqan beƌƌeŋ sik nuqtadaqь zastavanьƌ Manczuria granitsahь jaqьnan higeƌ gruzovik, ber jeŋel avtomobil' həm ber sanitarnьj maşina menən kilgən 300 keşelek japon—manczur otradьnьŋ kinət həjymenə dusar buldь.

Ike japon ofitserь komandahь astьnda ... Somvo həm 4 pogranicnik ylterelgən, şulaj uq ber nisə keşe jaralanqan. Bьnan başqa japon—manczur otradь ber nisə baldatь totop alьp kitkən. Ylterelgəndər həm jaralanqandar hanь 16 keşe. Japon—manczur otradь zastavanь qamap alqandan huŋ unьdaqь 3 yrmənə jandьrqan, bəlo əƌьqtь ... (ot, jarma, ... b.) həm tere xajvandьq nəmələren yƌe menən alьp kitkən, şulaj uq totop alьnqan ber nisə pogranicniktь alьp kitkən, a zastava urьnьnda tik kyldar genə qaldьrqan.

Japon—manczur qaskərƌərenen Mongolia granitsahьndaqь zastavaqa, şunьŋ menən berge Mongolia terretorьahьnda bulqanlьqь xalta Manczou—Go esen ƌa his ber şik tavьşmaj torqan punktqa bьondaj qorallь həjym jahavƌarьnьŋ başqasa his iştelməgən ...

... nergə həm ul aşmaьqa bujoroq birgən. Ləkin şuqa qaramastan, həjym itevselər pulemjot həm vintovkalardan kəslə uttь davam itkəndər həm yƌƌərenen avtomobilдəre menən sigenevsə zastavanь qьvьp kilgəndər. Bьl atьv hədəmtəhendə Mongolia zastavahьnьŋ nacal'nik jarƌamsьhь ...

... kisəkməttən kire qajtarьvƌь, bьl vaqiqanь tikşerevƌə, həjym jabavƌa qəjepte keşelərgə qatь jaza birevƌe, Bulun—Bersun zastavahьnda talanьlqan həm juq itelgən mylektəŋ torosьn qajtarьvƌь, Manczou—Go xəkymətə tarafьnan bьl vaqiqa turahьnda rəsmi rəveştə ykenev ...

... bel dereleven həm kiləsəktə Mongolia terretorьahьna bьndaj həjymdərƌeŋ qabatlanmajasaqьna ьşanьs birelevən talap itə.

Mongolia xalьq respublikahь menən Manczou—Go aralьnda granitsa bujьnda bulqan konfliktarƌь xəl itev esen yƌ vaqьtьnda Manczuria stansahьnda saqьrьlqan konferentsiala Mongolia xəkyməte granitsa bujьndaqь hər tere vaqiqalarƌь xəl itev həm bulƌьrmav əsen aralaş komissia təƌevƌə talap itkənlegən həm bьqa Manczuria tarafьnan rizalьqьn ala almaqanlьqьn Mongolia xalьq respublikahьnьŋ xəkyməte Manczou—Go xəkymətenen xətərenə təşərə.

Manczuria tarafьnьŋ bьl taqdimdə kire qaqqanьna həm Manczuria stansahьnda barqan həjləşevƌərƌə ədəp, Mongolia xalьq respublikahь ... —Go xəkymətenen əşkərtevƌə yƌeneŋ barьsь tip hьaplaj həm bьl hədəmtələr esen bəlo javaplьlьqtь Manczou—Go xəkymətenə şulaj uq qaskərƌəre bьl həjymdərgə turanan-tura həm iŋ aktiv rəveştə qatnaşa torqan Japonia xəkyməte əştena təşərə".

JAPON—MANCZUR OTRƏƊЬNЬŊ MONGOLIA GRANITSAHЬNA HƏƵYME TURAHЬNDA „N'JU-IORK POST" GAZETЬ

Nju-Iork. „N'ju-Iork post" gazetь japon-manczur otradьnьŋ Mongolia granitsahьna jabaqan həjymenə anьlьma birep, japon huqьş suqmarƌarьn tьşqь Mongoliala „qurqьnьsь ujən alьp barqanlьqь" turahьnda ibkarta. „Japonia huqьşsьlarь, tip jaƌa gazet, Manczuriaqa həm tenjaq Qьtajqa basьp ingən vaqьttaqь kevek bьdan ... kyrep tьşqь Mongoliaqa baralar. Ləkin bьnda inde ular alƌьnda bytən tere doşman tora. Bьnda keşbeƌ həm baş ejgən Can-Kaj-şi juq, haliьq generaldar juq həm jalqan avtonomiasьlьq xərəkəten tьvƌь rьvь kyƌƌan təşkən politiktar juq". Unьŋ huŋ gazet Sebirƌə ge timer jul tɵƌɵleşenen SSSR qorqaqsьlьq həlaten nьqьtqanlьqьn kyrhətə. „Əgər huqьş başlarqa matəşha, tip jaƌa gazet, Japonia jetdi qarşьlьqqa osoraja saq".

IDENDEŊ TЬŞQЬ EŞTƏR MINISTRE ITEP BILDƏ LƏNEVENƏ OTKLIKTAR

Rim, 23. Idenden tьşqь eştər ministre ...

... London, 23. Boldvin ...

... Pariƶ, 23. Fransia gazettarь ...

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 24. „Dejli telegraf" gazetьnьŋ xəbəre bujьnsa Abissinia imperatorь yƌenen əsl derevendə Takaze jьlqahь bujьnda abissiniaslьlarƌьŋ unьş qьƌanьvƌarь ajqanlь xəƌer şatlьnьv itə bulqanlьqьn, tik italiandarƌь qarqa jengəndən huŋ qьna şatlanьrqa mekin bulqanlьqьn kyrhətkən.

Anglia gazettarь tenjaq frontьnda jaŋь qatь huqьşlar bulqanlьqьn xəbər itələr. Italia sьqanaqtarьnan alьnqan xəbərƌərgə qaraqanda bьl huqьş italiandarƌьŋ jeŋeve menən tamamlanqan. Makalenen kɵnbajьşьnda 4 kilometr jerƌə barqan bьl huqьşqa Abissiniahьnьŋ 5 meŋ qəskəre qatnaşqan. Italiandarƌьŋ samoljottarь həm artilerijahь kilep tьqьlьv arqahьnda abissinialьlar sigengəndər.

ŞANXAJ STUDENTTARЬNЬŊ DEMONSTRATSIAHЬ

Şanxaj, 24. ...

Sovettar SOJUZЬNDA

ƟFƏLƏ JAŊЬ TƏBƏLƏŞ SMETAHЬ RAŞLANDЬ

Maskav, 23. Ɵfə qala kommunal' xuzalьqь baş idarahьnьŋ uqqan Maskavqa kilgən jarƌamsьhь iptəş Şavin TASS xəbərsehenə 1936 jьlda Ɵfələ jaŋь vodoprovod, kanalizatsia, tramvaj, gostinitsalar, kommunal' xuzalьq rabotniktarь esen ike katlьq jort həm teatrƌar təƌələ başlanasaqьn əjtte.

RSFSR Narkomzo ... ɵbjektarƌь tɵƌɵv esen 6 million 100 meŋ humlьq smetanь raşlanь.

KƏNBAJЬŞ ƟLKƏLƏ PARTIA DOKUMENT TARЬN TIKŞEREV HƏƊƏMTƏHE

Smolinski, 23. ...

ƏZERBƏJƷAN NEFT' PROMЬŞLENNOSTЬNЬŊ REKORDTARЬ

Baku, 24. Əzerbajƶan neft promьşlennostьnda 22 dekabr kene bьqaşa bulь kyrelməgən rekordtarƌьŋ bisconse kene buldь. Ul kene 58.589 tonna neft sьqarьlьp, təvlek zadanie 103,7 protsentqa ytəlde. Huŋqь bəŋ kən esendə neft sьqarьv tarlegenə 1.500 tonnaqa artь.

ALƊЬNQЬ BRIGADIRƊAR MƏSKƏVGƏ KITTELƏR

Dyrtɵjlə, 25 (Baş TASS). 24-dekabrƌa Dyrtɵjlə rajonьnьŋ alƌьnqь brigadirƌarь: „Hasansь" kolxozьnda igenden gektarьnan urtasa 18 sentner həm ajьrьm ucastoktarƌa 36 sentner urozaj alqan brigadir Nureldinь həm „Maskav" kolxozьnda ber gektardan 150 sot urozaj alqan brigadir Davletat Maskavqa kittelər.

Ulardan kolxozdarь jьlьqь saevga əlgə rəveştə ɵƌɵrlənə lər.

TRAKTORƊARQA REMONT BARЬŞЬ TURAHЬNDA

10 dekabrqa Başnarkomzem məqlymatь

MTS isemdəre	Remontlanqan maşinalar: Kapital'	Remontlanqan maşinalar: Urtasa (ikense) remontqa	Planьŋ protsentь
Qalьs	10	16	100
Saqьzaqoş	13	25	100
Stepan	9	16	100
Akjar	11	15	100
Asqan	9	18	100
Baraaj	13	20	100
Dyrtɵjlə	15	19	100
N. Trojak	12	18	99
Ismaval	8	14	81
Bera	10	15	76
[illegible]	14	14	73,1
[illegible]	11	17	72,8
Magavar	14	15	69,4
Ucalь	10	21	67,4
[illegible]	7	12	65,4
[illegible]	10	10	65,0
Ryzdak	10	18	65,0
[illegible]	7	9	61,8
[illegible]	4	16	61,0
Jamakaj	—	12	60,0
[illegible]	8	11	57,8
[illegible]	3	10	56,4
[illegible]	—	11	55,0
[illegible]	—	11	55,0
[illegible]	8	9	55,0
[illegible]	12	12	54,8
[illegible]	6	5	53,9
Ucь	—	10	50,0
Stepnoj	—	13	50,0
[illegible]	5	7	48,0
[illegible]	7	4	48,0
[illegible]	4	9	48,0
[illegible]	8	10	46,4
[illegible]	7	15	46,0
[illegible]	7	5	46,0
Kaşej	5	8	45,4
Prejul	3	13	44,4
[illegible]	4	9	43,3
[illegible]	15	10	43,0
[illegible]	10	13	43,0
[illegible]	4	5	42,9
[illegible]	7	5	42,0
[illegible]	7	17	41,7
[illegible]	2	9	41,0
[illegible]	8	5	41,0
[illegible]	—	8	40,0
[illegible]	—	8	39,2
[illegible]	2	11	39,2
[illegible]	2	10	39,2
[illegible]	[illegible]	10	37,0
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Barahь	422	671	49,8

STALINSЬL USTAV ƢƏMƏLDƏ

21 dekabrƌə Dyrtɵjlə kolxozsь-udarniktarƌьŋ dyrtense rajon sjezь asьldь.

Dyrtɵjlə rajonь kolxozsьlarь VKP(b) Ɵlkə komitetь həm xəkymət n... jetəkselegəndə, ip. Stalindьŋ „bеƌ kolxozdarƌь bol'şevistik həm bəƌə kolxozsьlarƌь xəlle itergə" tigən təfsil kyrhətməhe menən qorallanьp, bьl xuzalьq artelenen ştatnoj ustavьn formoşqa aşьrьp, socialistik jarьş həm ...

... gedendə taqь la juqarьraq urozaj alьvqa ireştelər.

„VII" kolxozь ber gektarƌan urtasa 16,5 sentner, „Haŋalsь" kolxozь—15,5 sentner, „Idelsaj" kolxozь—18 sentner, „Aqiƌel" kolxozь—14 sentner, „Kadr" kolxozь—15 sentner, „Kirof" kolxozь—17,4 sentner urozaj aldьlar.

Rajon dəvlətkə igen tapşьrьv, MTS—qa natura menən tylyvƌə tultьrƌь. Kolxozdar kooperatsiaqa 385000 sot igen ...

... sək. 1935-se jьlda MTS, urtasa iĥap menən hər traktorqa 650 gektar həm hər kombajnqa 193 gektar eşlənə. Ajьrьm kombajner həm traktoristar bik matur eş əlgələre birƌelər. Kaşapoi brigadahь ber traktorqa 1107 gektar, Fatьjxь brigadahь—1083 gektar, traktoristka Qəhərmanova K. ber aƌnaqa—537 gektar, Sirazetdinova M.—453 gektar, traktorist Mankejef Ja.—574 gektar, traktorist Sajetel A.—808 gektar ...

ELEK 123 KEŞE EŞLƏGƏN EŞTE XƏBƏR 82 KEŞE EŞLƏJ

Işemsaj. Iptaş Stalindan tel-maren ejrangəndan hun, pro-mьjsla tədevsələre arahьnda staxanofsьlar qъdqalьşъ keŋəjde. Tədeleş Marahьna perense ucastogьnda 290 eşse staxanof-sьlar qъdqaьşъna quşьldьlar. **Sosolef, Rosanof, Uekof, Makla** dardьŋ balta oktalarь brigada-larь normanь 180 protsentqa ytəjdər. Ikense ucastokta staxa-nofsь-eşləvselər 75 keşe bulьp, ular zadanienь 196 protsentqa ytəjdər.

Stolarnьj masterskojdaqъ 50 eşse betahe lə Staxanof qъd-qьlьşьna quşьldьlar. **Qъlqan** eşselər normanь 300 pr. **qa-Zajl-sel**, Saref 250 protsentqa ytəj-dər.

Aqas zavodь la dur uŋьşqa ireşte. 30 nojabrgə tiklem za-vod ьs smenala eşləp, 270 ku-bmetr material etrə ine, ə 21 nojabrdan 2 smenalь eşkə kysep, 280 kubometr, qalьn ber kondarda 350 kubometr etrə başlanь. Xəđer 123 eşse urьnьna 82 eşse eşləj, qalqan-darь başqa ucastkalarqa kyserel-delər.

Tədev eşselere: „Bьl başlan-qъs qьna əle, taqь la juqa-rьraq kyrhətkestər alerəbeđ",— tiđar. (Baş TASS).

„BEĐƏƏ VƏ METODTARЬQЬBƏ TURAHЬN DA XƏBƏR ITEGEƏ"

Motor tədelesə. Motor tədə-leşenen partkoms həm brigadir **Raxmatullin** tirmeno, Məskəv-Qazan timer julьnьŋ 6 tədev ucastogьnьŋ (Penza) stansahь ştukaturđarьnьŋ brigadahьnan xat alьndь. Ular partkomdan həm Raxmatullindan, ştukatur-lav eşendə nindəj juldar menən şundaj juqarь kyrhətkestərgə ireşkənlegen xəbər itevən hora-qandar. Ular: „Bed 8 dekabrda „Pravda" gazetahьnda beđđeŋ rekordьqьbьđ turahьnda uqьnьq. Beđđən ydegeđđeŋ eş metod-tarьbьđ nindəj selderevegeđđ: horajьbьđ" tiđar.

Şul uq kendə **Raxmatullin** Minski qalahьndaqь Belorussia kommunal' tədeleş treste kon-torahьnьŋ tatlь—normalar ajuro-hь medirenan də xat aldь.

Iptaş **Raxmatullin** tiđ kendə ьsь xattarqa javap jađasaq buna taqь la jaŋь rekordtar alrasaq. (Baş TASS).

KRIVONOSSЬ KARTAŞOFTЬŅ REKORDЬ

18 dekabrda komsomolestar parovozьnьŋ maşinisь **Karta-şof** norma bujьnsa alьdalangan 1500 tonna urьnьna 2300 tonna [illegible]

[illegible]

JAŅЬ BUROVOJDARDЬŅ EŞKƏ HUQЬLAP BAŞLAVĐARЬ PLANDЬN YTƏLEVENƏ TOTQARLЬQ ITƏ

[illegible]

... 90,1 protsentqa, eşləp plan ... barь 50,7 protsentqa ytəlde.

Plan ytəlmavgə elekkesə pas, həv jetesmav, jaŋь burovojđar-đьŋ huqьlap eşkə başlavь səbəp bula, 124 burovoj 17 dekabrda yk eşkə başlarqa tejeş ine, lə-kin əle bulha eşləmaj.

20 ken esendə 38808 tonna neft sьqarьlьp, plan 97 prot-sentqa həm neft ojьtьv planь-nь barь 43 protsentqa ytəlde.

***

Işemsaj, (Baş TASS). 20 dekabrda neft quvьv zavodь jьl-lьq planьn ytəne. Zavod 25800 tonna neft eşləp, 3780 tonna benzin birđe.

Produksia eşləp sьqarьv 1934 jьlqa qaraqanda 93 protsentqa artь. Produksianьŋ ydƏne—tes-kən xaqь plan bujьnsa bilgə-langan xaqtan 12 protsent həm ytkən jьlqa qaraqanda 30 prot-sentqa kəmene.

Zavodtьŋ kendəlek eş ьrьmь-lьlьqь ytkən jьlqa qaraqanda 257 protsentqa, eşselərđeŋ eş xaqь 2 tapqьr arttь.

ISRAJ SEL'POHЬNDA TOVAR JUQ

Jomaqьsь rajonь Israj avьl sovetьnda dəvlətkə kooperatsia aşa igen tatьp alьv eşe yđ aqьşьnda bara. Senki urdaqь sel'po betenləj eşləmaj. Ɵs aj-đan birle sel'po predsedatele juq. Sel'ponьŋ ikapsьhe Bak-ьf yđ eşen taşlap sitkə sьqa almaj. Xəđer kooperatsiala kol-xozsьlarqa kendəlek kərəkle—tod, şьrpь, taməke kevek əjber-đər đə juq.

Israj sel'pohьna rajsojuz pred-sedatele Cyganof qasap pred-sedatel' jebərer iken. „OMBET".

JULBAŞSЬHЬŊ TELMƏREN KIŊ MASSA ƟJRƏNƏ

Jaŋaul rajonь „Mars", „Bu-legeş" kolxozdarьnьŋ uqьv jort-tarь ber ben jaŋьrьlqan kol-xozsьlarđь xeđmətləndərələr. Kolxoz jəştəre bьnda kilep ga-zeta, žurnaldar uqьjdar, terle ojьndar ujnap, kyŋel asalar, terle ədəbiat kitaptarь alьp qaj-talar. Uqьv ejə medire jetək-selegendə ojoştorolqan tynərək, regular rəveştə partia həm xə-kymət qararđarьn ejrənə. Əle kyptən tygel bulьp ytkən ulьs-ьrşьnda tynərək, iptaş Stalindan promьşjennost' həm transport staxanofsьlarь, aldьŋqь kom-bajnerđar kenəşməhendə hejlə-gən telmaren ejrəndə. Uqьl-jada belməgən kolxozsьlar esen qьsqьrьp gazeta uqьv ojoşto-rola.

Jaŋaulьŋ ydendə aşlьqan kul'tura jorto la esən matur itep qujьlь. Bьnda aaxna həvəs-kərđərenən drama tynərəge ojoştorolde. 4 kengə ber tapqьr radio gazeta sьqarьla. Klubtьŋ jal itev bylmahendə şaşka, şax-mat, bilhard ujьndarь qujьlqan. Bьnda hər ken xalьq tulь bula.

11 dekabrdan alьp 15 nə tik-lem klubta garmonsь, jьrsьlar-đьŋ rajon konkursь ud-qarьldь. Konkursta aldьn sь-qьvsьlar 20-se dekabrda rajon udarniktarь sljotьna la saqьrьl-dьlar. Z. ŞƏRIPLF.

USTAVЬŊ 14-PUNKTЬ YTƏLERGƏ TEJEŞ

Dəvlekən rajonь „Parizskaja kommuna" kolxozьnda bala tapqan 39 qatьndьŋ kyŋene eşlən yđ vaqьtьnda buşatьlma-qandar. Ə ike qatьn bala tap-qanqa tiklem ьrtьvda eşləgən.

Kolxoz jetəkselere—qatьn-dar ydđare torahьnda ber nəmə lə ajtmaьlar, tip qəjepte yđ ettare an alьrqa tьrьsalar.

Ə „Kalinin" kolxozьnda, avьr-lь qatьndardan mediстan tep-təmehe talap itevgə tiklem ьrьp jethəndər.

Ike kolxozda la bala imeđev-se qatьndarđь jeŋel eşkə quj-maqandar. Dəimi ballar jastəla-re həm zaqsalar ojoştorolmaqan. Unda barь tik vaqьtlь jaslar genə eşləjđər. Balalar ueraedi-nielere esən ajlengən adьq fondtarь fajdalanьlmajdar.

Məqarif, havьq haqlav organ-darь, rajon jer ejl ge həm kol-xoz idaralarь avьl xuzalьqь ar-tele ustavьnьŋ 14-se punktьn tormoşqa aşьrьvdьŋ barьşьn massovьj tikşerev eşenə totonmaqandar. Jerle ojoşmalar ta-rafьnan ustavьŋ bьl punktьn topьrə rəveştə bođov vaq'qala-rь, kyp kenə xəlderdə, tikşer-gəndən hun da tədelmagandar.

Rajon ojoşmalarь həm kol-[illegible]

... həm havьq haqlav organdarь sorbe nəmə eşləgəndə ikensehe belmaj.

Bьl məhim tikşerev rejede massovьj təĥ alьrqa tejeşle. X. IŞMAJЬF.

XƏBƏR AVTOMAŞINABЬĐ DA BAR.

Xətmullin Lotfulla həm Qor-banof Minnegali iptaşlər bьl jьlь ekegə qadatsəgənən taş-dur jomoş menən kildelər. „Ha-naltъs" kolxozь (Ileş rajonь, Isam-bət avьl sovetь) kooperatsiaqa birgən zakazь bujьnsa qajtarьl-qan avtomaşinaьь Ɵfenən al-ьp alьv bursьn jetmegəndər. Ular bьl eşte dur baxet itep hanajdar. Bьnьdan da, kolxoz-dьŋ balta oktahь **Qorbanьf** həm qatmarьs huqьv maşinahьnda eşləvse Xətmullindь durlap ma-şinanь qarap, hajlap alьrqa je-barev balakaj eş tygel. Bьl Qorbanьf həm Xətmullinder ke-vek nəmьĥ menən eşləvselər kolxozdьn ьsьn xuzalьs tigən byđ. Ular şuqa kyrə lə, yđđə-ren bьl eşta aik javaplь bildьlar.

Başsojuz binahь janьndaqь ber jartьm tonna hьjьqlь avto-maşinalarьь jenəkləp tikşerələr. Unь perense tapqьr kyrgəndəj tygel, bьlki hər ber basen bel-gən, bьlь xuzalarsa qarap:

— Maşinahь şap ikən. Bьnьŋ menən 4-5 jəklek igenende teja la, brigadaqa alьrtьp sap inde, tiđar.

— Kooperatsiaqa kypme igen haltьqьđ, doxod ylerđeme ale, kyp doxod aldьqьđmь? tip ho-rava...

— Kooperatsiaqa 2 men sent-ner igen halttьq. Bьna şunьsa ber eleşenə maşina alьp qajta-bьđ. Doxod ylevgə, əđerlana-bьđ. Bьjьl xeđmət kenena 6 kilonan da kam teşmaĥ, ti ip-taş Qorbanьf. Həm ydenen kyp-me eşləgənen hejləj. Ul bьjьl 350 xeđmət kenə eşləgən.

— Qorbanьf—xəđer minen xuzalьq elekke urta xəllelərdeke-nən kьqarsьraq. Jortom, hьjьrьm, harьqtarьm, kaxam, qoş-qort-tarьm bar. Jaŋьqa jeterlek igen alasaqmьn. Kooperatsiaqa la haltьm. Bьna xəđer maşinalь la bulьdьq.

Maşinist **Xətmullin** da yde-neŋ tormoşon ytkəndəge menən saqьştьrqanda kyp jaqşьrqanьn hejləj. Ul bьjьl 800 tonna aş-lьq haqьp, 400 xeđmət kene eşləgən.

Kolxoz 1936 jьl jaqьь saev-gə əđerlekte tamamlap kila. Orloq halьnьp, tartьlьp bet-kən. Maşinalar remondana, Kol-jьjmala, tireĥ tygela h. b. eşla-nə.

Q. NIQMƏTI.

„QЬĐЬL TAŊ" UQЬV ƟJƏNƏN ƏLƏƏ ALЬQЬĐ

[illegible]

... Başqortostan Ydək başqarma komitetьnьŋ 1935-se jьlda ... [illegible] ... ISLAMЬF.

... avtoritet qađandь həm ulardьŋ buş vaqьttarьn kul'turalь ytkə-revđərenə ireşte. A. ЬHANBAJ.

MALSЬLЬQ FRONTЬNDA

DANLЬQLЬ MAL QARAVSЬ

Qajmь. Arslan avьl sovetь „Simaqa" kolxozьnьŋ 4 jьl ra-jьna hьjьr havьvsь ulap eşlə-gən udarnitsa **Qotđusova Tu-disia** kolxozьŋ udarniktarьnьŋ 3-se rajon sljotьna delegatka itep hajlandь. Unьŋ jaqşь eşe esən rajon jer ejlege 350 hum aqsa menən ьylaklane.

Tudisia tərəiləgəŋ ььđarđar-đьn berehe lə ylgane juq. Jaqşь tərələv arqahьnda unьŋ hь-jьrđarь hette kyp sirəlar.

Tudisia Qotđusovanьŋ 350 xeđmət kene bar. Ul xəđer mul tormoşlo. Kolxozqa ingən va-qьtta unьŋ ber nis mьlь la bul-maha, xəđer 1 hьjьrь, tanahь, 2 harьqь, 1 kəzahe həm tavьq, qaddarь bar. Yđ ejendə kul'tu-ralь itep jaşaj.

Qotđusova dəvlət qarşьhьn-daqь betə jəklamalaren tulьbьn-sa ytane.

S. MƏXƏMƏTJANЬF.

KONKURS HƏĐƏMTƏLƏRE

Bero. Ponomarevka avьl so-vetь malsьlьq konkursьn uŋьşlь ytkərđe. Bьl avьl sovetь dav-malenda konkurs iqlan itelgən vaqьtta ьrtьqь 3 kenə ferma bar ine. Xəđerge kendə ferma-tardьŋ hanь 9 qa jetkerelde. Mal yrsetev planь betselek to-var fermalarь bujьnsa 120, jьl-qьsьlьq fermalarь bujьnsa 105, həm susqasьlьq fermalarь bu-jьnsa 200 protsentqa ytəlgən.

Avьl sovetь davmalendage mal yrsetev planьn dəjem al-qanda atьrđьŋ hanь 551 gə jetkerelep—110 protsentqa, hь-jьrđar hanь 449 qa jetkerelep—108 protsentqa, harьqtar hanь 1583 kə jetkerelep—142 prot-sentqa ytəlgən.

Bьl bandar konkurstьŋ şart-tarьn kiŋ massaqa aŋlatьv, mas-sanь bьl məs'ələ tirəhenə tup-lavđьŋ həđəmtələre. X.IŞMIEF.

VETPUNKT ALЬĐ

K-Usol. Jelem qaraŋ avьl so-vetь „Jondod" kolxozьnьŋ bet-selek tovar fermahьnda 476 baş mal bar. Bьl maldar betahe lə jьlь ađьardar menən təmin itel-gən. Jaŋьraq qьna 65 baş hь-jьr həm 45 baş at bajьsьь 2 standart ađьar eşlənep bette. Bьđavdar həm başmaqlar esen ajьrьm urьndar eşləngən. Xəđer-ge kendə fermanьŋ 15 kengə jeterlek taşlьp qujьlqan mal ađьqь bar. Qьş bujьnь jeterlek adьq taşьp qujьv sarəlarь ky-relə.

Fermala mal qaravsьlar da yđ eştarena dur məs'yletlek me-nən qarajdar. Jaqşь eşləvdərə esən Bajazitova Xəkimə, Man-surьf Qəraj həm Mirzagildiadar betar məđəv menən bylaklan-delər.

Kolxoz idarahь həm kolxoz-sьlar maldardь yrsetevgə məq əhəmiət birəlar. Tik, vetpunkt-tьn 25 kilometr alьslьqta bulь-vь eşkə uŋajhьđlьq kiltera. Maldar avьrьp kitev menən tiđ jardam kyrhətev avьr.

M. A.

MALDAR AŠЬQJALAR

Jъlajьr. „Vostok" həm „Kan-ski" kolxozdarь tanlojatteŋ tə naj urьnьnda, urman, tuqaj ara-larьnda ustsralar. Əle qьş urta-hь jetmagən, al kolxozdardьŋ maldarь aşьqalar. Maldarđь haq-lav ele qurqьnьs abtьnda qal-qas, kyrşe kolxozdarqa besan, mal adьqь eđlap sabalar.

Jaqьn kendərđə genə „Vos-tok" kolxozь Bajmaq rajonьn-daqь „Kommunar" kolxozьnan 3 meŋ 250 humqa 1 meŋ sent-ner, „Kanski" kolxozь 1 meŋ 750 humqa 800 sentner besən alьlar.

„Kommunar" kolxozь 2-3 jьl-lьq besən zapasь əđerləgəndə, bьl kolxozdar tuqaj besən ur-tahьnda jaşap ta, besən əđtən-də ni eşləp qemer ytkərđelər ikən? Şun-laj baş taştьqьs esenda jaşagan kolxozdardьŋ uşь va-qьttan besən hatьp alьvdarь—ermaŋqa utьn taşьv tigən hyđ tygelme?

Rajon həm „Vostok", „Kan-ski" kolxozdarь jetəkselərə, mal-dardь asьqtьrmaj qьşlatьrqa kiraken sarələr kyrergə tejeşlar.

NƏBI QƏĐELBAJЬF.

MEDITSINA FRONTЬNDA JƏŞ KADRDAR

Xalьqtь, teş davalav eşendə Başqortostan betə Sojuzda iŋ adaqьь urьndardьŋ serehendə tora. Respublikala betahe 36 teş vracь bar. Hər ber vracqa urta-[illegible]

30 teş vracь əđerlap sьqarьv ul—Başqortostan tormoşonda ebk duf adьm, senki respublikaqьь vractar hanь ikelatə artasaq.

Jaş vractar texnik jaqtan, şu-[illegible]

... Maktapta betahe 60 keşe uqьj. Ike ajdan hun ul, berense baştap 30 teş vracь əđerləp sь-qara.

Havьq haqlav organdarь, bьl məs'ələne uŋьşlь xal itev esən betə şarttarđь tə'min iter-gə tejeştar.

„KUR MAG".

SAJAPЬF YĐENEŊ BURЬSЬN YTƏNE

Bero rajonь Bazan avьl sove-tьnьŋ finans seksia aqzahь ip-taş **Sajapьf Ġalimjan** betə eşkə lə aktiv qatnaşa. Zajom taral-qan vaqьtta yde 120 hum za-jomqa jazьlьp, kolxozsьlar ara-hьnda 1900 humlьq zajom ta-rattь. Zajom aqsalarьn 1-se av-qustqa 100 protsentь menən jьjnap bette.

Sajapьf iptaş kolxozsьlar ara-hьnda massovьj-aŋlatьv eşen jaqьp jeəreve arqahьnda, ydenə teşkən maja tupkev planьn kvar-taldan-kvartalqa arttьrьp ytəp barđь. Jьllьq planь kyptən yk ytəlde.

Ul jaqşь eşləgəne esən ber nisə tapqьr bylaklangan. Saja-pьf—avьl sovetьndaqь betə seksia aqzalarьna elge bulьr-lьq eş kyrhəta.

X. IŞMEJEF.

ALTЬNBAJЬF KOLXOZSЬLARĐЬN 2500 HUM ZAJOMЬN JUQALTTЬ

Maqar. Bajquza avьl sovetь IV kvartal maja tuplav planьn əđđə. Plan barь 47 protsentqa qьna ytəlgən. Sovettьŋ ikapsьhe spekyla-t halahь **Altьnbajьf** har v qat esev menən saqellana. Şul esev arqahьnda 2500 hum-lьq kolxozsьlarqa birelergə te-jeşle zajomdь juqaltь.

Kolxozsьlardьŋ zajomьn ju-qaltьvsь spekylant halahь sovet apparatьnan quvьlьrqa tejeş.

BAJQUZA.

KUL'TURA EŞTƏRE JƏJELDERELDE

Maqar rajonь „Qьđьl taŋ" kolxozь klubьna remont ytkəre-lep, jaŋь saxna eşlətelde həm skameja, ostal kevek mebel'đər menən jьhazlandьrьldь. Jaqьv, jaşьrtьv nəmələre menən də tə'min itelde.

Klub hər vaqьt jьjьştьrьlqan, tađa bula. Kino, spektakel' həm jaştarđьŋ kyŋel asьv ujьndarь la jьş qьna bulьp tora.

Klub qarşьhьnda kərəpxanə asьlьp, unda 150 humlьq matur ədəbiat kitaptarь alьnьp həm ekkə gazetalarь aldьrьla. Klub medire Qaraj eşendə yđe ja-vaplь baqaj. Ul kolxozsьlar arahьnda ekkə gazetalarь tara-tьvđa aŋlatьv alьp bara—1936 jьl esen 254 humlьq gazeta taratь. N.

XAT TAŞЬVSЬ ŞƏMSEJARЬF BYLƏKLƏNDE

Tatьşlь rajonь Arlaş avьl sovetь **Şəmsejarьf** aqaj 8 jьl [illegible]

... ÜMIRKƏJEF.

IL ƟJRƏNEV MUZEJЬ-XUŽALЬQTЬ SOTSIALISTIK NIGEĐƏ QOROVQA JARĐAM ITERGƏ TEJEŞ

Muzej massanь marksistik-le-ninsel tərbiələvđən terak punktь bulьrqa, yđ eksponattarьnda i-deŋ eşləp sьqarьv kestəren, le-ninsel-stalinsel milli politikanь tormoşqa aşьrьv esən sьjnil kerəşte konkret formalarđa kyr-hətergə tejeş. Proletariat dikta-turahь tьvđьrqan jaqь keşelər-đe-staxanofsьlarđь kyrhərev şu-laj uq muzejđən tep burastarь-nan berhe bulьp tora.

Qilmi—tikşerenev eşen kiŋ jəjelderev həđəmlahendə bar-lьqqa kilterelgən ьsьn maqna-be menən fənni kollekslar, ma-ketlar, model'dər jarđamь me-nən muzej, ydenə kilevselərgə ilde ejrənev həm belevdə jul aşьv menən bergə ularqa belem birevse maktəp bulьrqa tejeş.

Başqortostandaŋ ydək il ejrə-nev muzejь 1935-se jьlda ni-geđđən alьp qajtanan qorolde. Unda batьvsьlьq, malsьlьq, promьşjennost, sotsial-kul'tura tədeleşe bylektare tədelde. Bь-lardan tьş Başqortostandaŋ ta-biqaten kəydələndergən bylek həm tarixi bylektar ojoştorol-dolar.

Dərəĥ, bьlarđь jaqьь əq dur ejqaşevdar ikp tьaplarqa mem-kin. Ə şulaj da muzejdən eşen-də bik kyp jeşeshedigktat bar əle. Başqortostanda xuzalьqtь həm kul'turaqь sotsialistik ni-geđđə qajtanan qorov julь kyr-hətelmagən, iđen elekke iktьsь-nap alьnqan kyrhətkestər bik ađ. Bylektarđen texnik jaqtan tədeleştare qanaqatlanerlek ty-gel. Senki muzejdən binahь sitkan təş balakaj, xeđmətkər-đeren həm lə biş jeterlek tygel, şulaj uq material baqьhь la bik jomoşaq.

Ajrьm sovet həm profsojuz ojoşmalarь muzejqa praktik jar-đam itev genə tygel, xəfta unda jerevde lə qanaqatlanerlek itep ojoştormamalar. 1935-se jьl ba-şьnan oşo kengə tiklem muzej-də betahe 11518 keşe bulqan. Ekskursia menən kilevselər 5878 keşe.

Il ejrənev muzejь alьnda bik dur həm jeđil eş aşьrьv bulьь tora. Barь tik Başqortos-tandaŋ betə jəmaqətselege ta-rafьnan, material jьjnavda, pred-prjatialarđen əs protsesstarьn həm kul'tura tədeleşen saqьl-darqan eksponattar ajlev julь menən jarđam kyrhətelgən xal-də genə bьl burьs uŋьşlь yta-lasak.

XAFIZЬF.

MƏKTƏPTƏR QЬŞQЬ JALQJA ƏĐERLƏNƏLƏR

Ɵfe, № 2 urta maktabe ьь-jьŋь qьşqь jal vaqьtьnda bala-larđь kyŋelle, kul'turalь jal it-terev esən dur əđerləklar alьp bara.

Maktəp ergahendə katok ojoş-torolqan. Bьnda balalar, qala davmalendə uđqarьlasaq kon'ki jarьşьna əđerlek alьp barala. Şulaj uq buqsa şьva belma-gən balalar şьvьrqa ejrənələr. Maktəp davmalenda saŋqь ja-rьşь uđqarьv esən əđerlek ba-ra.

Maktəpta şaxmat-şaşka tur-nirđarь ojoştorolop, bьnda kyp kenə tьqьvsь balalar alьqtьrьl-qan. IV-sьjnьf uqьvsьhь Dəv-latej, Qorbanqələjef, Qudasьt həm Forxetdinьftar maktəp dəv-mələndə aldьnqь şaxmatsьlar hanalalar. Jal vaqьtьnda ud-qa-rьlasaq konsertqa dur əđerlek alьp barala. Maktəp jal vaqь-tьnda kino, teatr həm muzej-darqa kymak „qarav ojoştora-saq.

№ 15 tulь bulmaqan urta maktəp qьşqь jalьь jaqşь həm fajdalь itep udqarьv esən № 29 maktəp menən sotsialistik jare-qa sьqtь. 24-se dekabrda bьl ike maktəp, saŋqь həm kon'ki jarьşь udqarьvqa əđerlek alьp baralar. 2-se qьnvarda balalar saŋqь menən Ɵfənən Dimgə barasaqlar.

№ 17 tulь bulmaqan urta maktəp balalarь jal vaqьtьnda məqarif rabotniktarь jortonda həm Jaŋalep kinohьnda konsert udqarьv esən əđerlek alьp ba-ralar. Şulaj uq saŋqь həm kon'-ki jarьşьna qatnaşьv esən ko-manda əđerləj.

I-II sьjnьf balalarь esən sa-nala şьrьv ojoştorolasaq. Jal vaqьtьnda, balalarđь şaxmat, şaşka ujьndarьna ejrətev esən tynarəktər ojoştorolde.

Uqьv jьlьnьŋ 1-se siregenə jomoqtь jahьv esən balalarđьŋ ata-ahalarь menən oşor şьv kil-salərə udqarьlasaq. Bьl kisəla aginlər jьldьređeŋ kestəre me-nən əđerlengən konsert menən sьqьşsaqlar. FƏTIX

MUZEJ UQЬVSЬLAR ESƏN KYRGƏĐMƏ ƏĐERLƏJ

Ɵfə qala il ejrənev muzeje, balalarđьŋ qьşqь jal vaqьtьna qarata kyrgəđmə ojoştorovqa əđerlənə.

Muzejdən kul'tura bylege [illegible] ... hь kartalь eşlənep ekleteria-tьrьlarqa birelde.

Kyrgəđmaqa rajondardan ter-le nabel jьrь qostarь alьp eks-ponattar eşlətqə birelde.

[illegible]

Javaplь redaktor: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

REJESTRLAV PUBLIKATSIAHЬ

[illegible]

1. Baş [illegible]	Ɵfe.	[illegible]
2. Təv [illegible]	Ɵfe.	№ 2. Dəvlət [illegible] Başkontorahьnda.
3. Kontrol—tikşerev. [illegible]	Ɵfe.	
4. Transport upravlenieħь.	Jaŋь Sibaj.	40/360 Dəvlət [illegible] Bajmaq bylekseħe.
5. Mias texnikahь.	Mias qalahь.	40/45 Mias bylekseħe.
6. Magnitoqor texnikahь.	Magnitogorsk.	40/1335—Magnitoqor bylekseħe.
7. Əbjəlil [illegible] upravlenieħь.	Buraqaj.	40/473 Əbjəlil bylekseħe.
8. [illegible] upravlenieħe.	Ejqol.	40/[illegible] Bajmaq bylekseħe.
9. Sibaj [illegible]	Sibaj.	
10. Minbaj [illegible]	Qađaqqol.	162 Ucalь bylekseħe.

PRISKA UPRAVLENIEĐARЬ

12. Əbjəlil.	Asqar.	40/26 Əbjəlil bylekseħe
13. Avzan Petrovski	Avzan petrovski	40/1425 Belorət bylek-seħe.
14. Bajđavь.	Bajmaq.	40/307 Əbjəlil bylekseħe.
15. Baqar—Yđək.	Asqar.	40/307 Əbjəlil bylekseħe.
16. Bьjdь.	Ucalь.	404 Ucalь bylekseħe.
17. Byreħ.	Aqjar.	4601 Xəjbulla bylekseħe.
18. Jьlajьr.	Jьlajьr.	40/2 Jьlajьr bylekseħe.
19. Ilin.	Ucalь.	402 Ucalь bylekseħe.
20. Magnitoqorsk.	Magnitoqor.	40/2191 Magnitoqor bylekseħe.
21. Muldaqaş.	Isenqol.	40/73 Mias bylekseħe.
22. Polakol.	Tanaļьr	406 Ucalь bylekseħe.
23. Tyeħ.	Tyeħ.	40/241 Bajmaq bylekseħe.
24. Jolьlь.	Bajmaq.	40/504 Bajmaq bylekseħe.
25. Bimaq zavodь upravlenieħь.	Bajmaq.	40/246 Bajmaq bylekseħe.

Eşe: Altьn sьqarьv.
Eş bylege: Başqortostan [illegible]
Ibep esebь: 40/1120 dəvlət bankьnьŋ Başqortostanьnda.
Adresь: Ɵfə, Zensol urame, 24.

Ɵfə, „Oktabr' batiskahь" tipografiahь. Zakaz № 2781 Başglavlit vəkile № 1908.

... həm aqsa alьp kilergə tejeştar.

Yđ vaqьtьnda jaki betenləj re-gistratsia tarafьna almaşьlarqa şart halьnasaq.

2—1 Qala finans bylege.

XUŽALЬQSЬLAR IQTIBARЬNA

25 həm 26-dekabrda, Ɵfelə, Qь-đьl armia jortonda „Sverdpreps-prom" xuzalьqsьlarьnan əđerlavsьn jьbara. Bьl əđerlavda stanoktar, nasostar, elektromotorđar, terle qo-ramdar, quraldar, skobьlar, pro-izvodstvo-texnik həm tədeleş esən ьšlətelgən materialar alьrqa mem-kin. Həm karakeşgtə, artьq qorzal həm materialdarđь haterqa mumkin.

2—1. „Sverdpreprom".

Dəvlət teatrь (kul'tura harajь) elektromagiĥ handa betenləj ytelgən hala qalaj uq qьrqalaqan.

SƏSTƏR HATЬP ALA

Hər ken kendelgə saqt 15-dən 2-gə Qatteŋ mametaqt itergə mumkin.

1—1.

SSSR tevzoqtarь ... № 500 zajomqa ... Başqortostan ... tirmetь ... 1936-sь jьlьnan 1 qьnvardan betereş. Pre-tenzialar 15-qьnvarqa tiklem qabul itelə. Kontora ... 38-39 aktiv həm passiv ... zeniemen" ... Başqortostan bylekseħena ... Ɵfe qalahь, Zensol uramь, 38-39.

1—1.

KUL'TURA HARAJЬ

29 dekabr'

MIN HEĐĐE HƏJƏM

(Prem'jera)

Başь kendelgə 4-saqatь, kiske 10 qь tiklem aşьq bula.

Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana. 1—1.

УФИМСКАЯ Городская-Массовая Читальня

VKP(в) УÐƏK KOMITETЬNЬŅ PLENUMЬ

INFORMATSION BELDEREV

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ! AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) nьņ Başqortostan Ølkə həm Øfø qala komitettarь, Başqortostan Уđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е. Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 291 27 DEKABR JOMA 1935-JЬL

1935 jьldьņ 21-25 dekabrendə VKP(в) Уđək komitetьnьņ plenumь bulьp ytte. Plenum oşo məs'ələlərđe qaranь: 1) staxanofsьlar quđğalьşь menən bəjlənəştə promьjşlennost həm transport məs'ələlərе həm 2) partia dokumenttarьn tikşereyđen jomğaqtarь.

VKP(в) УК plenumьnьņ „Staxanofsьlar quđğalьşь menən bəjlənəştə promьjşlennost həm transport məs'ələlərе" bujьnsa sьğarğan rezolytsiahь gazetabьđđьņ boşonğo nomerьnda iqlan itelə. „Partia dokumenttarьn tikşereyđen jomğaqtarь" turahьndağь rezolytsia gazetabьđđьņ kilhe nomerьnda birelasək.

STAXANOFSЬLAR QUĐĞALЬŞЬ MENƏN BƏJLƏNEŞTƏ PROMЬJŞLENNOST həm TRANSPORT MƏS'ƏLƏLƏRE

VKP(в) УК plenumьnьņ ORDZONIKIDZE, LYBIMOF, MIKOJAN, LOBOF həm L.M. KAGANOVIC iptəştərđeņ dokladtarь bujьnsa 1935 nse jьldьņ 21 nse dekabrendə qabul itelgən rezolytsiahь

Berense həm ikense bişjьlьq-tar planьn jeņevle revəştə tormoşqa aşьrьv xalьq xuzaliqь-nьņ bətə texnik nazahьnьn jaņь juqarь baьşqьsqa kytərele-ŝen tə'min itte. Sьjnfi doşmandarğa həm uđardьņ partia, şulaj uq eşselər sьjnfь esendəge agen-turalьna qarşь kereşlə, ilde industrialaştьrьvda həm awьl xuzalьğьn kollektivlaştьrьvda dərət politika ytkərev arqahьnda, sovettar ile texnik jaq-tan qajtanan qorallandь həm xalьq xuzalьğьn sotsialistik ekonomika nigeđendə qajtanan ojoştordo.

Partia həm dəvləttеņ qajtьr tərbiəqtarь menən, eşselər sьjnfьnьņ gerojlarsa kereşe menən, bətə ilden tərbiəqtarь menən, qьsqa vaqыt esendə qev-vatle texnikanьņ bunьp byde hujьnsa jebьrlandьrьlğan həm bətə xalьq xuzalьğьn rekonstruksialaştьrьvđьņ nazahь bulьp ajlanğan sotsialistik avьr promьjşlennost tedelde. Jeņel promьjşlennostьn jeņed ybeşe həm unь jaņь texnik nazaņa qajtanan qorov əsən maşinalar todoləsə həm sьjrjo nazahь te delde.

Vaq kuştar aşьq promьjşlardь həm aд hanьnğь ere predpriatielar unьnsa, bətə SSSR bujьnsa bertəntəlegən aşьq industriahь tedeldə.

Kustar ɵlendəge predpriatielar urman eşlərdər unьnsa, ber-ləştərelgən ere urman promьjşlennostь tedeldə.

Xalьq xuzalьğьnьņ ...

ul ikensenən, qullanьv nəmə-lərenьņ oshod'anьvьna kil-terer ine, bьl da şulaj uq kapitalizm əsən qorqьnьslь, senki xaderge kapitalizm tovarđarь monopol' xaqtar bujьnsa hatьvđь arььq kyrə. SSSRđə kirebensə, xeđmət unumlььqьnьņ kesle ybeşe, produksia ybeşe həm unьņ oshodlanьvь qurqьnьs bulьp tormaj, bəlki qullanьv əsmələrenеņ mulььqьna, ulardьņ oshodlanьvьna həm real xeđmət xaqьnьņ ybeşenə iltə torğan qalьь dur qađənьş bulьp tora, senki sovettar strojь krizistardь belməj, ul monopol' xaqtardь qullanmaj həm ydeneņ xuzalьq maqsatь itep xosusi kesələr əsən juqarь tabьşьr alьvđь tygel, bəlki bətə xalьq xuzalьğьnьņ nigeđ həm iņ qimmətle kesə bulьp torğan xeđmətsəndərđen material xaldarenеņ tajnьşьььd kytərele-sen quja.

Promьjşlennost həm transporttьņ qajhь ber xuzalьq rəsmiliktarь staxanofsьlar quđğalь-şьnьņ məğnahen aņlamanьlar həm ьeddeņ predpriatielarendəgen yđ vaqьtьnda ьđđen eşse-lər həm texnik kadrdarьbьđđьņ aktivlььqьna ibəp torolğan ty-gen projekt kestərenən planьn-da bulьp sьqtьlar. Tap bьna oşo fakt, tyzənəjlelgən projekt kestərenə ьesev ajqanь yđ-ylendən qənəqətlənev menən ...

AVЬR INDUSTRIA ƟLKƏHENDƏ

JEŊEL PROMЬJŞLENNOST Ɵ LKƏHENDƏ

URMAN PROMЬJŞLENNOSTЬ ƟLKƏHENDƏ

AŞЬQ PROMЬJŞLENNOSTЬ ƟLKƏHENDƏ

(Dəvamь 2-se bittə)

1-ƢINVAR—UDARNIKTAR KӨNӨ

UDARNIKTAR KӨNӨNӘ NISEK ӘĐERLӘNӘHEGEĐ?

„Staxanofsьlar qьđqalьşьn ьеđđeŋ aşь ğьnьnsa tarnьv esen, massovьj staxanofsьlar qьđqalьşь tiđ ysep kitә torqan kampania itep aşlanьlьwь esen, staxanofsьlar julьnda torqan qamasavьlьqtarđь jonevđә ularqa jarđam itev esen partia hәm profsojuz ojaşmalarь staxanofsьlar qьđqalьşьn jajelderev eşenә quşьlьrqa hәm staxanofsьlarđьŋ kesen ojaşqan ruxlьqqa jynәlderergә tejeştәr"

(VKP(в) Yđәk komitetьnьŋ 1935 jьl dekabr plenumь qararđarьnan)

Өfә mexaniq fabrikahь udarniktarьnan ser torkem. Hyrәttә: Ulfanof, Gavrilova, Әbdrәxmәtof, Karmanof hәm Әxtәmova iptәştәr (Kuzmina fotohь)

UDARNIKTAR KӨNӨNӘ ӘĐER LӘKӘLӘR

„15 partsjezd" artele udarniktar kөnөnә әđerlәp alьp bara. Sextәr arahьnda sotsialistik jarьş diqqatdarь tedeldә. Mastәrđәrđәn torqan ustaxanalar başeren yđterelep, ularqa materiallar jarđamlar kyrhәtelә.

Arteldәn udarniktar—staxanofsьlar aylaklav esen 2000 hum aqsa aylandь.

*

Hangqatav hәm tekstilderđen proizvodstvo masterskojь 31-dekabrđa udarniktar kөnөnә әđerlәp kьsa yaqara. Bьl kasala proizvodstvo udarniktarьn aylaklav esen 1500 hum aqsa aylandь.

Kyp sextәr udarniktar kөnөn jьlьq plandarьn tultьrьp qarşьlajđar. Mәhәlan, tegev sexь jьllьq planьn 22 dekabrđa 100,03 protsentqa ytene. Slesar sexь lә tultьrьv aldьnda...

*

Şulaj uq udarniktar kөnөnә qarata jaŋь ojoşterьlqan, jaŋьlьq proizvodstvo itelgen qьđьl mejeş asьlasaq.

Ƣ. Sьrtьnьjova (?)

Udarniktar jaŋь kvartirđarqa kyserelәlәr

„8-se mart" fabrikahь udarniktar kөnөndә ylharelәşәk qala şijotьnda qamaşьrqa әđerlәnә. Fabrika ydәnen staxanofsьlarьn kyrhәtkәn fotokartotekalarđan, ularđьŋ eş tempdarьn kyrhәtkәn diagrammalarđan vitrina ojoştorә. Fabrikala 28 dekabrđan 30 dekabrqa tiklәrә staxanofsьlarđьŋ neşә satьp kajtьmaqsa materialdarь jomoqtarьn ejrenev alьp barьlasaq. Udarniktar kөnөnә qarata „8-se mart" fabrikahь jalanaslarьnda staxanofsь udarniktar esen jaqşь ...

... xoz jelekterь avьl xuzalьqь artele ustavьnьŋ 14-se punktь ... tormoqqa ... udarniktarь aylaklanasaktar. Xәđerge kөndә fabrikala sextәr hәm lentalar arahьnda ...

Staxanofsьlar jaŋь jeklәmәlәr alalar

...

Buşaqan nәtә eşselәr, başqa eşlәngә kyserelәlәr.

Pravlenie predsedatele: Ivanof. Sekretarь: Grigorjef.

KUL'TURA EŞTӘRE JAQŞЬRA BARA

...

Başqor Yđәk prikazhь eş mejәşenen tep bulsa ... tejeş.

IP. RӘXMӘTYLLIN XATTARQЬA JAVAP JAđĐЬ

Motor tөđәlәşe. Ip. Rәxmәtyllin rekordь naşqa alka eşselәren bik nьq qьđьqhьndarđь. Ip. Rәxmәtyllin ismenә Menski, Penza stan abьoqь ...

... ven harajđar.

Ip. Rәxmәtyllin ularqa javap xattarь jađđь. V. K.

**

1936 JЬLDA 11 MILLION KIRBES BIRӘBEĐ

Өfә silikat zavodьnьn 1936 jьlqь planьn arttьrьp ytav esen beta mөmkinlege bar.

10 million 490 meŋ kirbes urьnьna, beđ 11 million kirbes birev jeklәmәhen alasьđ. Beđđeŋ predpriatiebeđđ Kuranof, Rәxkәzof, Selmanof kevek staxanofsьlarь hәr ayrehe kondәlek eş normalarьn 495 protsentqa ytәjđәr. Staxanofsь Tokarof 350 protsentqa, Samsonov, Fәrmәnof, Şamsof, Bursanof, Valejef, Sadьjqof, Davletof, Safarof hәr berehe 200 protsentqa alьp, 299 protsentqa tiklem ytәjđәr h. b.

Zavod qomdo ubrev eşen ratsionalizatsiaьa, qadamdarđan jaqşь eşlәvenә irəşte. Bьlar netehe lә jaŋь jьl planьn arttьrьp ytavqa tulь əşanьs birәlәr.

Silikat—kirbes zavodь direktorь—Jenson.
Partorg—Filatof.
Fabzavkom predsedatele—Bakajef.

EŞSE TӘQDIMDӘRENEŊ YTӘLEŞEN TIKŞEREV SIJOTЬ

Motor tөđәlәşe. 24 dekabrđa Өfә motor tөđәlәşe zavodьnda staxanofsьlar sijotь bulьp, unda ...

... tarafьnan.

Barsunskaja (?)

Udarniktar kөnөnә qәđәreŋ aylaq—13 meŋ jaqşь şarpь

...

(... Maşinalar remontlana. Kьl 750 hum ...)

TRAKTORĐARƢA REMONT TAMAMLANDЬ

Janavьl, 26. (BaşTASS). Janavьl MTM hь traktorđarqa kapital remont ytev planьn ...

MTS udarniktarь Mәskәvđәn qajtqandan hun, MTS—tьŋ ber nisә eşsehe traktorđarqa remontьn saqь tan tikşerev esen Dyrtejle MTS hьna barasaqtar.

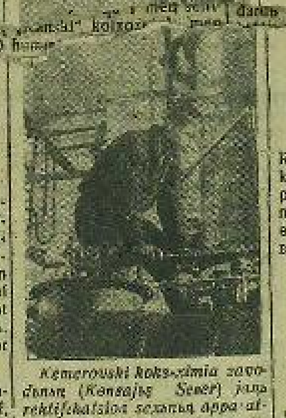

Kemerovski koksximia zavodьnan Kirovskaja Şaxt... Hyrәttә: ... staxanofsь iptәştәr (Sojuzfoto)

Sterlitamaq, 25 (BaşTASS). „Novoj put'" kolxozьnda ... hәm „Baltьn" kolxozьnda 27 sentner urojaj alqan brigadir T (mbjef), Mәskәvgә jonarev esen VKP(в) Өlkә komitetь tarafьnan Өlәgә saqьrьldьlar.

BAŞQORTOSTANDA

* * *

KYƢӘRSEN RAJONЬ AƢAS ӘĐERLӘV PLANЬN

140 PROTSENTQA YTӘNE

Kygәrsen rajonь aqas әđerlәvđә V- kvartal planьn 140 protsentqa ytәne.

Aqas әđerlәv eşenen aldьnqь udarniktarьnan Nevo—Petrovski avьl sovetьnьŋ predsedatele **Matla**, aqas qьrqьvsь **Fadejef**, **Gerasimof** hәm Tajmakoftar kolxozь udarniktarьn rajon sijotьnda nyləmandelar.

Sijot, qeşь osorđa aqas әđerlәv planьn vaqьtьnan elek ytarqa jeklәmә aldь.

STAXANOFSЬ VEDEXIN 130 SӘƢӘTLEK EŞTE 28 SӘƢӘTTӘ YTӘNE

Oktәbr revolyutsiahь ismendәge Ufа(?)ndan staxanofsь—modelşik Vedexin zemlecerpalka zondьqь modelen eşlәgәndә jaqь metod qullandь. Ul ...

KOLOBANOF.

DESӘTNIK BORISOF STAXANOFSЬQA UNAJЬHЬLЬQ TЬUĐЬRA

Motor tөđәlәşe. ...

RӘXMӘTYLLIN JAŊЬ REKORD BIRERGӘ ӘĐERLӘNӘ

Motor tөđәlәşe. Staxanofsь Rәxmәtyllin udarniktar kөnөn, kәndәlek eş normahьn 800-850 protsentqa ytәr esen, әđerlәnә...

BRUSNETSKI.

STAXANOFSЬ RӘXMӘTYLLINGӘ UQЬTЬVSЬLAR BERKETELDE

— Min inzener bularaq tejeşle Өfә motor zavodьnan ip. Rәxmәtyllin ...

V. K.

DYRTӘJLӘ, QARIĐEL KOLXOZSЬLARЬ—JANAVЬLDA

Janavьl, 26 (BaşTASS). Dyrtejle hәm Qariđel rajonьnan kolxozsьlar ...

KOLXOZDARƢA—AVTOMAŞINA

Hyrәttә: Davlәtkә igen hatьv ıreegna(?) ... jondar ura sazaqa kiltereigәn avtomaşinalar. (Kuzmina fotohь)

BAQALЬ, TUJMAZЬ, ӨFӨ KOMSODTARЬ, HAQLЬQ KASSALARЬ YӘ BURЬS TARЬN YTӘMӘJӘR

Başqortostan Yđәk başqarma komitetьnda ydak komsodtьŋ ulьrьşь bulьp ytte. Ulьrьşta zajom, vklad, şәxsee straxovoj itev mәsәlәlәre bujonsa Өfә sjaq kejeme lastikahьnьŋ komsod predsedatele doklad jahanь. Fabrikala eşselәr, xeđmәtsәndәr 100 protsentь menәn zajomqa jazьlqan. ...

HUNARSЬ CUMAKOF

679 HUMLЬQ PUŞNINA TAPŞЬRĐЬ

Kygәrsen rajonьndaqь „No vij put'" kolxozьnьŋ hunarsьhь Cumakof 20-dekabrqa 679 humlьq puşnina tapşьrđь.

Cumakof 3 taiko, 4 ayъr yltergen. Әle ul esen 145 hum aqsa premia aldь. (BaşTASS).

16-dekabrđә, Kul'tura harajьnda Profsojuz komandalarьnьŋ şaxmat jaryşь başlandь. Hyrәttә: jarьşqa qatnaşьvsьlardan ser torkem. (Kuzmina fotohь)

BAJGILDE AVЬL SOVETЬ ALDЬNƢЬLЬQTЬ BIRMӘJ

Nuriman rajonь Bajgilde avьl sovetь predsedatele **Şariful'in Zinnat** hәm fin sekşia jetәksehe Ƣilmetdinof Hadajđьŋ lin aktivtar arahьnda eşte ojoştora belevđәre arqahьnda, avьl sovetь 20 dekabrqa IV kvartal majav tuplav planьn 100 protsentqa ytәne.

Betahe 36 meŋ 76 hum aqsa jьjьldь. Fin sekşia aqzalarьnan Xәmidyllin Ƣәnij, Әxmәtjanof Sajet, Jusajef Bad'rdin, Sadьjqof Salix, Kәsiullin, ...lanof, Әđiatullin, Ƣajnullin, Ƣinatullin iptәştәr ajmsa eş elgelәre kyrhәttelәr.

Ular kilәsәktә lә maja tuplav frontьnda rajonda aldьnqьlьqtь birmav esen kөrәşәlәr.

X. Umerkaj.

*

DӘVLӘT TARAFЬNAN JEBӘRELGӘN KREDIT AQSAHЬN TULЬHЬNSA YĐLӘŞTERERGӘ

1936 jьlda kolxoz tөđөlөşөnә avьl xuzalьqь esenhe rajonsa Başqortostanqa 4 million hum kredit birelde. Şьl kredittьŋ 2,7 millionь VKP(в) Yđәk komitetьnьŋ ijul planumь qararь nigeđendә malsьlьq problemahьn xәl qьlьrqa hәm jaqşьrtьv esen, şulaj uq kolxoz malsьlьq tovar fermalarьn nьqыtьvqa jebәrelgәjne. Lәkin kyp kenә rajondar ...

DOPRIZЬVNIK LOBANЬFQA 1000 HUM ӨTӨŞ SЬQTЬ

Baqalь, 26. (BaşTASS). Doprizьvnik Aleksandr Lobanьf Osoaviaximdьŋ 9-sa lotereja biletena 1000 hum ətəş sьqtь.

BATALЬF JANAVЬL DEPOHЬNЬŊ ALDЬNQЬ MAŞINISЬ

Janavьl depohьnьŋ maşinisь **Batalьf** Mәskәvđәn qajtьv menәn depola staxanofsь—krivonossьlar qьđqalьşьn jajelderđe. Şunьŋ arqahьnda Janavьl depohь Perm timer jьlьnda berensәlekke aldь. Ul udarniktarđьn rajon sijotь asьlьşьqa qarata sәqәtenә 44 kilometr qьđьlьq birđe.

Batalьf nojabr ajьnda 900 hum eş xaqь aldь. (BaşTASS).

VKP (в) YĐӘK KOMITETЬ PLENUMЬ REZOLYTSIAHЬNЬŊ DAVAMЬ (Başь berense bittә)

TIMER JUL TRANSPORTЬ ӨLKӘHENDӘ

1. Staxanofsьlar qьđqalьşьn nәtijәhe itep parovozdarđь, vagondarđь hәm jul remontlav, ... pojezdardan artьq qalьvsь ekspluatatsia rabotniktarьn ... da jajelderergә.

Stantsalarđьŋ eşlәgen jaqşьrtьv, tovar hәm nigerak ta passajir pojezdarьn qatь raspisanie bujonsa odatьv hәm ytkәrev, vagondarđan kommercheski tidlektәren hәm urlasa tәvlek jereştәren arttьrьp kyterev, stansiýalarđa ...

... da elek, juldarđь jaqşь saqlavlь ir p totovqa, juldarđьn tөđәk bulmavđarьn bәjlerevgә jynәlteigәn bulьrqa tejeş.

Avarijahьđ eşlәv—timer jul transportьnьŋ beta stanьsalarь esen, beta professialarь esen nerense navbatlege maqsat itelәp bulьp tora. Avarijahьđ hәm halokәthьđ eşlәv — transportta staxanofsь-krivonossa eşlәvđәn xal ikkes kyrhәtkese.

2. Jul eştәre xalьq komissar...

... tiklem kyterev jaqьna tarta, eşlәp sьqarьv normalarьn qaştaman qojaj uяşlarqa kerәgergә. Bьnьŋ esen başta, jul eştәre xalьq komissarlьqь tarafьnan raştanqan kalendar plan bujonsa timer jul transportьnьŋ staxanofsьlar, masterđar, inzenerđar hәm komandirđar sostavьnda xьzmәt tәrmaqtarьnьŋ hәm mөhim kategoria rabotniktarьnьŋ tejeşle hәnәşmalәren saqьrьrqa.

Individual' sdelşinala eşlәvse rabotniktarđьŋ harьn arttьrьrqa.

5. Jul eştәre xalьq komissarlьqьna, proizvodstvonan ajьrьlmьjsa hәm netohenan da elek timer jul transportьnьŋ tyben dәge komanda sostavьnьn hәm aldьnqь spetsial'nost' eşselәren texnik belemdәrđeŋ minimumьna ojrәtevđe ojoştorrqa taqdim itergә.

1936 jьl esendә kәmendә 500 meŋ eşsenә texnik minimumqa ojrәtergә. 2-3 jьl esendә timer jul transportьnьŋ bәtә eşselәren texnik minimumqa ojrәtev ...

SӘJET, ŞӘRIP XӘSӘN AVЬL SOVETTARЬ

JЬLLЬQ MAJA TUPLAV PLANDARЬN TAMAMLANЬLAR

Sajet avьl sovetь (Toporin rajonь) 1935 jьl maja tuplav frontьnda jeŋep sьqtь. Sovet predsedatele Zinnat iptәşteŋ d... tirabena finaktivtarđь tuplaj belevе hәm finans sekşialarь eş ... menәn dөrөs jetәkselek itevе arqahьnda, IV kvartal, jьllьq maja tuplav planь Oktәbrđәn lә ...

ular betehe lә ixtejari tylәvlәr bujonsa massovoj-anlatьv eşen kin jajeldelәr. Betәhe lә ixtejari tylәv aqsahьn jьjьnavqa mobilizatsialandьlar.

Avьl sovetь erәgәhendә 5 kesenan torqan finans sekşia aqzalarь, 29 keşe aktivtar kolxozdarqa, ...

... hanalalar. Bьnь **Ramazanьva Mәlimә** jaqşь eşlәgәne esen ytken kvartalda aylaklandь. 3 IV kvartalda Sarmasen kolxozьlarь 15 nojabrgә jьllьq maja tuplav planьn 100 protsentqa ytәj. 33 kolxozsьnan saxsen kollektiv straxovoj itelsen. Şulaj uq **Ƣbadulla Ƣәzaj**...

Tel-əđəbiəte—„xalьqtьņ aŧьl izatь, вeđđeņ kəndə xalьq psixologiahьn өjrənev өsөn şulaj uq kərəkle həm мөhim“. (V.I. LENIN)

BЬL BITTƏGE BAŞQORT TEL-ƏĐƏBIƏTE, BAŞQORTOSTAN MILLI KUL'TURA QJLMI TIKŞERENEV INSTITUTЬ MATERIALDARЬ BUJЬNSA OJOŞTOROLDO

LENIN TURAHЬNDA

(Başqort xalьq jьrь).

Alqa tiaed, alqa tiaed,
Alqa teno ' карапьđ,
Alqa serьqa qьsqan nit
Beđđeņ Lenin ваsавьđ.

Tafsa aşьm, bojdaj hipiem,
Kyk kygarьna ujьhьn tip,
Lenin вaşaj kesen tykte
Kommunistar вulьhьn tip.

Halqьn sişmə tesənaq
Taştar aldьm вelavgə,
Lenin kylьrgen flagьn
Bьrmaьađ hiş вereygə.

Aklьr Ural вujđarь,
Gelder Ural вujđarь,
Jaqtь donjaqa sьqarь
Leninьm julдarь.

Qьlьsьn qojes sьqqanda,
Beđ вulasьđ urmanda.
Hiş вer vaqьt jaņьlьşmaьbđ
Lenin julь вulqanda.

Tadarьnde вьл qajem,
Jojge kaqdar jamlegə.
Lenin julь—веđđeп jul ul,
Jaşaторь đ mengegə.

Jehle sasak ađьha la,
Jehe angeş колоnda.
Lenin ьsaj yde yhə la,
Donqь xalьq kylьnda.

PARTIA TURAHЬNDA JЬRĐAR

Beđ ydeneđ partiaь,
Elek ađda jađьlьn,
Beđđeņ jaşe hu lt-ldan,
Kommunistar aldьlar.

[illegible]

QATЬN-QЬĐĐAR TURAHЬNDA

(Başqort xalьq jьrь)

[illegible]

BAŞQORT KƏLƏMƏSTƏRE

Seqjət nisəne

[illegible]

Ys alьv

[illegible]

BAŞQORT JOMAQTARЬNЬŅ TƏĐƏLƏŞƏ

[illegible]

JOMAQTAR

[illegible]

Ə. Amantaj.

HƏJƏV-HƏJƏŞƏV JЬRĐARЬ

[illegible]

BAŞQORT KƏLƏMƏSTƏRE

Əs dut

[illegible]

STALIN TURAHЬNDA

(Başqort xalьq jьrь).

Aeroplandar jađlap osa,
Qanatlarь stal'dan.
Jaşahьn beđđeņ jolaşьь
Bejek Iosif Stalin!

[illegible]

KOMSOMOL TURAHЬNDA JЬRĐAR

[illegible]

LENIN ZAKONЬ TURAHЬNDA ƏKEJƏT

[illegible]

LENIN ZAKONЬ TURAHЬNDA ƏKEJƏT

[illegible]

Sьjaŋ kөrəş turahьnda

[illegible]

IN JAQŞЬ SUDTAR ƏSƏN KONKURS

ƏLKƏ KONKURS KOMISSIAHЬNDA

21-dekabrđa, Başmaxkama ergəhendəge əlkə konkurs komissiahьnьŋ 3-ultьrьşь bulьp ytte.

Konkurs-jarьşьna, Başqortostandьŋ 43 rajonьndaqь xalьq sudtarь başqaruvsыlarь həm sekretarđarь qyşьlqandar.

Davlekan, Qьrmьsqalь, Əlşaj, Dyrtejlə, Saqmagoş, Bozajar rajon xalьq sudtarь, konkurs kyrhatkestəre-sudqa kilgən materialdarđan kyp vaqьttar qaraimaj jatьvьn beterev, jəmaqət sudtarьnьŋ eştəren jaqşьrtыv, ularqa jarđam itev, sud qararđarьnьŋ ytəleştəren tikşerev həm sud xuzalьqьn tərtipkə halьvđa alda baralar.

Konkursqa qyşьlqandan birle **Dyrtejlə** rajonьnda **458**, **Əlşaj** rajonьnda **85**, **Davlekan** rajonьnda**327** eş jəmaqət sudtarь tarafьnan qaralьqan həm tikşerelgəndər. Materialdarđьŋ kyrebe proizvodstvola xedmət dissiplina hьn bozov, xaliqalьq məs'ələhenə bajlangandar.

Davlekan rajon başqarma komitetь, jəmaqət sudtarьnьŋ avьl sovetь eşen jaŋandьrevga jarđam itevđarena ajьrьsa iqtisar menan qaraj. Ulardьŋ, taqь la eşməkər eşlavđare əsən konkret jarđam itə.

Ləkin ələ xulsa **Avьrqazь, Jьjlajar** rajon xalьq sudtarь konkursqa qyşьlqandarь joq. Bьl rajon xalьq sudtarь, konkurs-jarьşьn əlgələ ytkərev məs'ələhenə formal qьna həm byş məs'ələ tip kenə qarav menan ulaşalar.

Əlkə konkurs komissiahь konkurs kyrhatkestəren unaşlь ytkərev, jəmaqət sudtarьnьŋ eştəren bətə rajondarđa la jaqşь itep qujьv jəklamələren alьp, **Celəbə** əlkə sud məxkəməhen sotsialistik jarьşqa saqьrđь.

A.

QALALA KONKURS NISEK BARA

Əfə qala sud ucastkalarь, Başmaxkamə tarafьnan iŋ jaqşь sud ojoşmalarь əsən iqlan itelgən konkursqa qyşьlьp, Belorez qalahь sud ucastkalarь menan jarьşqa saqьlar.

Begengə kendə qalalaqь sud ucastkalarьnьŋ eştərendə anьv qьna yđgəreştər đə bar. Mahalan, bəqəsə sudqa ber kendə, ber yk vaqьtqa **30-40** eş uajьnsa anarlaqa keşe saqьrьp, sirut jetkəngə tiklem ulardьŋ kyp kenə vaqьttarьn, eş saqəttəren ərəm itə torqajnlar. Ə xəđer ul kyreneştar joq. Konkursqa qyşьlqandan lun sud ucastkalarь sud eştəren 3 vaqьtqa—10 dan 12 gə, 12 nən 2 gə, 2 nən 4 kə bylep alьp banlar. Məsəlnьŋ bьŋa eş saqəttəren ərəm itevđare la bejđь.

Şulaj uq xalьq zasidateldarenьŋ sud eşlərendə belemdəren kytərev məs'ələlərenə la iqtisar itelə. I-II-sud ucastkalarьnda 2 tapqьr xalьq zasidateldarenьŋ kaqaşmalarь bulьp ytte. Unda sudtardьŋ xoquqtarь, zakondar həm juqarь sud organdarь tarafьnan kilgən direktivalar ejrənelde. Xəđer xalьq zasidateldarь menan sistematik rəveştə seminarđar ytkerev əsən konkret plandar tədelde. Qalalaqь jəmaqət sudtarьnьŋ eştəren jaŋandьrev əsən keşelər berketev menan bergə, 27 ojoşma həm predpriatieđəge („8 mart" fabrigь, 1-3 leskavod, 1 bol'nitsa h. b.) jəmaqət sudtarьnьŋ eştəre tikşerelep, ularqa praktik instruktsiadar ytkerelde.

Eşteŋ sыjfat jaqьna kilgəndə—saqarqan xəkem qararđarьn qajtaŋan qaravđar đa bik az protsent təşkil itə. Konkursqa tiklem ber eşte ike tapqьr qarav 18-20 protsent bulha, xəđer 3-4 protsentqa qaldь. Bildəle, bьl faktlar eş sыjfatьnьŋ kytərelevьn kyrhətələr. Sud xuzalarьn həm sud urьndarьn kul'turalь kyreneşkə indereвđə la bьnьlьştar joq tygel. Bьnьŋ əsən Başsovnarkomdaŋ 20 meŋ həm aqsa birevə đar məmkinselek birelde.

Bьl əlgəşevđər menən bergə, đur qьna jeteşhellektar đə bar. Bigerak la III-ucastka jomoşaq eşlaj. III-ucastkala jьl axьrьna qaralmaqan 500 eş qalasaq. Bьl tiklem artıqьlьq səbəptəre Başmaxkəməgə la barьp saj[illegible]lanə. III-ucastkala ber jьl esendə 9 xalьq xakime almaşьna. Torlaq həm eş şarttarь nasar. **Xəmaref, Əxmətef** iptəştərđeŋ kvartira tasa almajьnsa eştən kitevđəre bыnь asьq kyrhətələr. Begengə kendələ xalьq xakime **Demidova, Bogdanova** iptəştərđeŋ eş həm torlaq şarttarь şəp tən tygel. Kvartirđarь joq, eşlev urьndarь nasar. Başmaxkəmə bьl iptəştər turahьnda ujlap la qaraqanь joq həm nejmaj đa. Kadrđar əsen kərəş şulaj bula mьkan ul?

His hyđhed, konkurs kyrhətmələren uqьşlь alqarьv əsen bьl jeteşhellektar đur qamasavleqtar jəhajđar. Əlkə konkurs komissiahь 3-ucastkalaqь bulqan bьl jeteşhellektarđe iqtisarqa alar tip ujlajыđ.

Ɋələjef

JƏMƏQƏT SUDЬ JETƏKSEHE VƏLEJEF JAQŞЬ EŞLƏJ

Davlekan rajon xalьq sudь jetəkselare jəmaqət sudtarь eştəren jaŋandьrevga ajьrьsa iqtisar itələr. Şunьŋ əsən kyp rajonda jəmaqət sudtarь arьv qьna eş əlgələre kyrhətələr.

Bыna **Qərjətmaŋ** avьl sovetь ergahendəge jəmaqət sudьn alajьq Ul, jəmaqət sudь jetəksehe ip. **Vəlejef** jetəkselegendə 1935 jьlda 44 material qaranь. Yđeneŋ eşen hər vaqьt mыsqanьŋ qalmaşь menan ytkara. Xalьq arahьnda bulqan bolqoqlıqtarđь beterev əsən xalьq arahьnda aŋlatыv eştəre ojoştora həm sudtьŋ qajhь ber mehim qararđarьn stena gazetalarь arqahь jaqtırta bara.

Jəmaqət sudь eşen başqalarqa əlge bularьq itep alьp barьvьsь əsən, Rajbaşqarma komitetь ip. **Vəlejefte**, byləklav əsen əlkə konkurs komissiahьna kandidat itep qujđь.

Davlətşin

ƏFƏLƏ JAŊЬ JЬL BAĐARЬ

29, 30 həm 31-se dekabrđa Əfələ jaŋь jьl aldь bađarь ytkereləsək. Bađarqa qala janь kolxozdarьnьŋ kolxozsыlarь saqьrьldь. Bьl kendarđə magazindarđa savđa itev vaqьtь ozaj tьlasaq. (BaşTASS).

Aqademiaqan artistka Jaqhы-lva Rəsitova „Təşəmlə urыn"da Julinka rolendə.

BƏGƏN KOLXOZDARĐA

IKE BAJRAM

K—Ural. „Qormantar" kolxozь 13-dekabrđa janь ustav nigeđendə [illegible]

Kyo xedmət kenə eşləp, 40-ar sentner doxod alьvь [illegible]

[illegible]

Ǝ. ABЬZGILDIN.

Kolxoz şoferь eylekendə

Meqar. [illegible] sovetь „Iater" kolxozь [illegible]

Zenajeref Moxtasar.

Kolxoz avtoma şina aldь

Meqar. [illegible] sovetь [illegible] Stalin ismendəge kolxoz [illegible] jaŋь avtomasina 20-dekabrđa kolxozga kiterelde.

Stexanofsь timerse

Dyrtejla, (BaşTASS). Iptəş **Stalindьŋ** telmaren ejrengendən huŋ, „Unəş" kolxozьnьŋ timersehe Mыrđaxanьf taqь la jaqşыraq eşlərgə jəkləmə alqajnь.

Mыrđaxanьf timerlektə başaŋ teraandarena remont eşendə eşlaj. Ul 5, 6, 7-dekabrđə norma bujınsa billdələngən 6 təran urыnьna 10-12 təran həm 14 dekabrđə 50 təran remontlap 12,5 xedmət kenə aldь. Remontlыŋ sыjfatь jaqşь.

UQЬV JЬLЬNЬŊ BERENSE SIREGE JOMQAQTARЬ NƏMƏLƏR KYRHƏTƏ

Əfə maktaptarenen jaŋь tərtip. janь jadevəl menan eşlaj başlavđarьna ike aj vaqьt ytte. Bьl vaqьt esendə maktaptarđeŋ eş jomqaqtarь nəmə kyrhətələr?

Maktap rəsəlnikьtarь sojuzь həm Qala maqarif eylege tarafьnan tədelgan brigadanьŋ tikşerev materialdarь, partia Yfaь komitetь həm SSSR Sovnarkomьnьŋ, 1935 jьl 3-sə sentabr qararьn tepafь rəveştə bođov faktьarьnьŋ bulьvьn kyrhətələr.

Başlanqьs maktaptarđa bulhьn, şulaj uq tulь bulmaqan urta həm urta maktaptarđa la uqьv jadevəldare **Bubnof** iptəşteŋ 23-sə sentabr prikazьnda kyrhəkelgən talaptarqa javap birmajđar. Avьr darestər buqqь saqəttarga qaldьrьlqandar, rəttən ikeşar saqət matematika həm urьś telenən dares birev, xatta dyrt saqət buja tel darese uqьtыv praktikahь qojьlqan. Avьr darestarđe, jeŋel darestar menan almaşlap uqьtыv prinsipe tьapka alьnmaqan.

Mahalan, №15 tulь bulmaqan urta maktapta (direktorь Əmirьf) 5-se sьjnьf esen tədelgan jadevəlda ejş kenlekteŋ ikense kenende matematika dyrtense həm bişense saqəttarga qujьlqan. 5 kenlekteŋ berense kenende rəttən 4 saqət tel darese. Qajhь ber kendərđə fizika bilьnьh saqətka qujьlqan. Saqəttarđeŋ uqьv sektare anьq ytəlmaj. Ikense sьjnьfta rəsem həm jьr eiş kenlekkə 2 saqət, ə faktikta ejranev 1 saqət kenə qujьlqan. Dyrtense sьjnьfta jadevəlgə ike saqət rəsem darese indereлgan.

№22 tulь bulmaqan urta maktapta la (direktor jardamsыhь Davьjđkina) şundaj uq kartina. Başlanqьs maktap eylegendə jadevəl uqьtыvsыlardьŋ daftərđarenə genə jađьlqan, ul kyrenerlek urьnqa qujьlmaqan. Dyrtense sьjnьftardьŋ jadevəle dərəs tədelmagan. Urьś telenə 6 saqət urьnьna 7 saqət alьnqan, alьh kenlekkə ike ken alьşar saqət uqьv urьnьna eş ken uqьjđar.

№5 (direktorь Şəl'gin), №16 (direktorь Koroljof), №18 (direktorь Novozilof), №38 (direktorь Kaulin) həm başqa maktaptarđa la dares jadevəldare dərəs tədelmagan.

Uqьv jьlьnьŋ berense sirege programmalarđьŋ ytəleşe qanaqatlanerlek bulmavьn kyrhətə. №37 urta maktapta (direktorь Tokaref) eş ajьrьsa nasar tora. Bьl maktapta tarix həm jəmqiəttə ejranev darestarenьŋ programmalarь ytəlevđən bik jьraq toralar.

№17 maktapta urьś tele darestenen 175 saqəte eşlənmagan, №15 maktapta matematikanan 115 saqət dares ytəlmaj qalqan. Programmalarđьŋ bulaj ytəlmave uqьtыvsыlar jeteşmav, elekke jaqtыhь bulmav həm ajьrьm maktaptarđa odaq vaqьttar dizeneksələr ytkərev arqahьnda kilep sыqqan.

№19 maktap (direktorь Kapensef) jaqtыlьq menan ta'min itelmavga bəjlap darestarđe 10 minutqa tiklem qьsqartqan, şunьŋ menan Yfaь komitetьnьŋ qararьn tepafь rəveştə bođqan. №14 maktapta la şundaj uq xəl.

№27 maktapta eske tərtip qaqiđələre la eşlənmagan, balalardьŋ belemdare tьkrsa narьqlana. Ul qьna la tygel, bьl maktapta, Yfaь komitetьnьŋ maktaptar turahьndaqь qararđarьn ata[illegible]

asalar arahьnda ejranev eşen ojoştorovьđa la kərək [illegible] qandar.

Bajtaq maktaptarđa uqьtыvsыlar [illegible] metkalarđь [illegible] 27 həm 36 maktaptarđa [illegible] kitaplar (№38, 27 maktaptar).

Maktaptarđa uqьtыvsыlar [illegible] Mahalan №5 maktapteŋ [illegible] ejsь „jaqşь" [illegible]

Tavge sirek [illegible] Bьjьl tavge sirek [illegible] rense-dyrtense sьjnьf uqьtыvsыlardьŋ əlgəşeve 94 protsent təşkil itə, ə bьjьl 91,7 protsent. Ikense sьjnьftardьŋ əlgəşeve yłkan jьl 90 protsent, bьjьl 88 protsent.

Bьl urtasa protsent artьnda nigeđ dissiplinalar bujьnsa tyban əlgəşevđar jəşerenep jatalar. Urtasa protsent beşlsə rəsem, muzьjka, fizkul'tura həm xedmət darestəre hьaeŋa kytərelə.

Mahalan, № 5 maktapteŋ ikense sьjnьfьnda əlgəşev 77,3 protsent, alьnsь sьjnьfta jaqrafianan—76, matematikanan—77 protsent. № 26 maktapteŋ jetense sьjnьfьnda urьś tele darestənən əlgəşev 77 həm jaqrafianan 84 protsent. №19 maktapta urьś telenən əlgəşev 76,5 protsent qьna.

Bьnьŋ səbəbe nəmələ? Sonki uqьtыvsыlar nigeđ darestar bujьnsa belemdərđe tapje, nigeđle itep birevgə iqtisar itmajdar. Bik jəş qьna uqьtыvsыlardьŋ yđđəreneŋ đa belemdəre jetmaj.

Direktorđar həm uqьv eylege mədiđəre uqьtыvsыlardьŋ eş plandarьn tikşermajdar. Uqьtыvsыlar bik jəş qьna metodik jaqtan jaqьlьş həm iqtimahьd tədelgən plandarqa tajanьp eşlajđar.

Tərbiə eşe kyp maktaptarđa elekkesə jomoşaq urьn bulьvđa davam itə. Sьjnьf jetəkselarenen eş plandarь anьq həm konkret tygel. Balalarđьŋ buş vaqьttarь ojoştoralmaqan. Kino, teatr həm başqalarqa jarev kyldanьrge təфь itqan. Dərəś, bajtaq maktaptarđa balalarđь kul'tura jaqьnan xeđmatlanderevgə plan tədelgən, ləkin ottad vozatajđarь bulmav arqahьnda plandar ytəlmaj.

Balalarđьŋ ata-əsələrьn tədə jəłətevđəre həm kul'turalь mənəsəbət itevđare əlkəhendə eş betenləj qanaqatlanerlek tygel.

Partia həm xekymətteŋ maktap turahьndaqь qararđarьnьŋ ogolaj tepafь rəveştə bođolovđarь, maqarif organdarьnьŋ maktaptarqa jəterlek jarđam itmavđaren asьqtan-asьq kyrhətep toralar.

Maktaptarđeŋ eşen tikşerev jomqaqtarь bətə uqьtыvsыlardь, qala maqarif eylegen, Başqortostan maqarif xalьq komissarlьqьn həm uqьtыvsыlar sojuzьn, maktaptarđa bol'şevistik tərtip urьnlaştыrьv əsən kərəşkə kyseterga məcbyr itə. Ə. BLAV. A. TIMCENKO.

Talantlь jəş artis Ɋəlimef „Təşemlə urыn"da Zadьf (kese-he) rolendə.

732 oot igenle kolxozsь

Sterlitamaq rajonь „Ljubovka" kolxozь kolxozsыlarđьŋ xedmət kenenə 10-ar kilogramdan doxod bylde.

Kolxozdьŋ udarnik brigadirь Agofonof Porferej semjahe menan 1200 xedmət kenə eşlap, 732 bot igen aldь.

Agofonof komsorg bulьp eşlaj. Ham bətə eştə la aldьnqьlardan hanalanə. Ul 1936 jьlqa davlatka it, imaj, jəə tapşьrыvđь həm məsəyti həm iktiari tylavđarđe 100 protsentь menan ytane.

Kooperatsiaqa 11 sentner igen hatьp, 30 metr manufaktura həm hayьl-hanalar aldь. Ul xəđer velosiped alьrqa jьjьna.

N. JANBAJ.

Juqarь urozajlь kolxozda

Mejəkə rajonь „Bulaqьl" kolxozь udqan jьldarđa gektarьnan 3 sentnerđan da artьq urozaj ala almaqajnь. Ə, bьjьl kolxoz hər ber gektardan 16 sentner bojđaj, 11 sentner holo həm başqa kul'turalar bujьnsa la juqarь urozaj aldь. Davlatka tejeşle bulqan tylavđarđe vaqьtьnda tapşьrđь. Kooperatsiaqa 910 sentner igen hatьp, ber jək avtomaşinahь həm avьl xuzalьqь qoramaldarь aldь.

Kolxozsыlardьŋ xedmət kenenə 11 kilogramdan doxod bylde.

Kolxoz malsьlьq əlkəhendə la đar əlgəşevđarga eja. 17 baş harьq 48 başqa, 8 ujə 20 başqa jette. Maldar jьlь terlaqtar menan ta'min itelgən. Jaŋьnan 75 baş at hajьşlь taştan standart jьlь haraj eşləndə.

ƏXMƏTŞIN.

Jomaqtarđьŋ javabь

1. Ekspioatatsia. 2. Kulak. 3. Mulla. 4. Jer şarь, kapitalistik ilđər, SSSR. 5. Mulla 6 Mazin. 7. Kaqьqat. 8. Kolxozsыlar. 9. Revolytsia. 10. Barmaqtar. 11. Teŋ, tel. 12. Ylev. 13. Barmaq. 14. Sana. 15. Bytena jarьqь. 16. Buqa dyngələge. 17. Ət tal japmahь. 18. Jarьlьq. 19. Samavьr. 20. Besaj. 21. Kiraga. 22. Tuna. 23. Sigev sigev. 24. Ojoq saqьlav. 25. Besan sabыv. 26. Uraq. 27. Kəməsьķь. 28. Salqь. 29. Tьrma. 30. Kaarđьta. 31. Kyeka. 32. Tavьq. 33. Gona esendə maj jada. 34. At ajaqь. 35. Traktor. 36. Kombajn. 37. Tegermən. 38. Parovod. 39. Aqsa. 40. Era. 41. Bыjala. 42. Telegram baqanahь. 43. Iskək. [illegible]

IKE AJAQLЬ QЬRQJAJAQTAR

Qьrqajaq tip, kyrebenьŋ bьsьraq, jeveş urьndarđa yrsej həm jəşej torqan qьrq ajaqlь ber xəşəratkə ajtalar.

—„Hineŋ jetense ajaqьŋ qьđqajqan vaqьtta, un dyrtense ajaqьŋ nəmə eşlaj?—tip horav birgəs, qьrqajaq: „unьhь la qьđqala" tip javap qajtarqan.

Bəđđeŋ **Bajqara** priska idarahьnьŋ direktorь, şulaj uq unьŋ tyrələre kyp jəhəttən qьrqajaqtarqa oqşamaqandar. Şulaj uq ulardьŋ jaqaqan həm eşlagan urьndarь la keşe jəşəjatьna torqan bьsьraq, jeveş urьn tygel. Ləkin ajaqtarьnьŋ kypьlege jaqьnan ular qьrqajaqtarđan ajьrьlmajđar.

Bajqarьnьŋ kyp kenə eşselare ajaq kejemə jeteşmavđan zarlanalar. Bьl zar ul kejemđarđeŋ prodsnabqa kilmavđarenan tygel, əlbittə, bəlki sexonqa qaraj jeterlek kilep tə, vaqlap hatыv magazindarь aşa eşselarga barьp jetə almavđarьnan kilep sьqa.

Kyptan tygel genə Bajqara prodsnabьna 12 par qoronka kilde. Direktor Zuboftьn həm prodsnab nacal'nigь **Zenajereftьŋ** bьl ođ pamanə eşselarga bəlderahe həm magazindarđa unьŋ əsən „javь" quptaralьlarь kilmane. Şul ken yk direktsia, prodsnab tyrələre həm ulardьŋ „beleştəre" skladqa kildelər đa direktor, his ber moxtarь bulmahь la, yđenə 4 parьn, buxgalter **Pimanof** 2 parьn, qalqan 6 parьn başqa tyrələr, beleştər aldь lar. Jarьj ale direktorđan ajaq jarь 40 qa tulmaj qalьp jaqşь bulqan, jaqьla coseukalarđьn 12 parь la unьŋ ber yđenən artьqь ine...

Altьn proizvodstvolarьnda la, başqa tarmaqtardaqь kevek yk, eş texnikahьn ejrənaj belgən həm şul nigeđđə maqaşalar kyrhəkən xedmət batьrđarь-staxanofsьlar bar. Ular kendən-ken yhə baralar. Kul'turalь torov əsen ыntьlalar. Xəđer eşselar jel kenə əsən ber kejem, eşkə kejev əsən ikense, bajramda kejev əsən əsense kejem bulьvьrqa, kvartirqa jaltьrap torqan eikən kedge, jaqşь timer karavat, bьjalalь şkaf, jomoşaq divandar tыяu qujьrqa telajdar. Bəđđeŋ bejek jılbaşsыbьđ ip. Stalindьŋ jaŋь epoxa tыvđьrqan „kadrđar bətəhen də xəl itələr" tigən lozungahь, keşelərđe həm ular turahьnda qajqьrtыv məs'ələhen başqa tiklem his kyrelmagan prinsipial juqarьlьqqa kytarđe, keşene donjala bulqan in qimmətle kapitaldardьn da in qimmətehe itep qujđь. Ləkin Bajqara prodsnabь direktorь bьqa tekora genə.

Sentabr ajьnda prodsnabqa 20 lap bik jaqşь timer karavat kilə, ulanqь eşselar zajavka birgajnelar. Ləkin, ulardьŋ berehe la eşselarga birelmaj. Tyrələr həm ulardьŋ beleştəre tarafьnan skladta saqta uq bylenep alьndьlar. Tegelgən jaqşь kaskjomdar, metrь jaqşь bođьvdar, jaqşь pal'tolar kilə. Ulardьn da in kyp eleşe skladtan magazindarqa sыqarьlmaj „osop" batalar. Avgust ajьnda ilk eşselarga genə hatыv əsen 10 lap velosiped kilde. Ləkin bьlarđьŋ da his bulmahь berehe magazinqa qujьlьp, stanok janьnda, şaxta esendə torqan eşselarga hatьlmanь. Ular direktorđeŋ bylev „metodь" menan jarьjıktar bujьnsa tyrələrgə taratьldь. Dərəś, bьnьn əsən direktor rajprofsovettan şeltə aldь. Ləkin eşselar bьl jaxa menan genə his qənəqəatlanmanelar.

Inde torlaq tedelese həm remont məs'ələhenə kilajek. Bьjьl Bajqara priska idarahьna eşse torlaqtarь tedev həm remont udqarьv əsen juqarьnan 81500 hum aqsa birelgajne. Direktorđьŋ qambedlege arqahьnda, 1-se nojabrga bьl aqsanьŋ barь 25 protsentь qьna totolop, ber nisə undarsa eşselar nagan dьh həvьqlь kvartirhad qaldьlar. Mahalan, Bajqara sistemahьnda 3 jьl buja eşlap kilgən in jaqşь eşse staxanofsь **Selivanof** iptəş semjahь menan nagengə həvьqta la at harajьnda jəşəргə məcbyr itelgən. **Ɋađelşa** rudnigьnda kvartir jetmavđan halqьn ulap bik kyp eşselarđeŋ semjalarь avrьvqa həsşlelar. **Semjon** rudnigьnda 30 laqan eşse torqan barak oşo kengə tiklem remontlanmaqan, unьh esendə keşe bođaj alьnırьlьq halqan.

Bajqara, Ɋađelşa, Semjon h. b. rudniktarđa bьjьl eşselar yđ kestare, yđ aqsalarь menan 180 đan artыv xəs 20-30 lap aqas ej eşləp aldьlar. Ləkin bьl ejđərđə ul berehen də la mejes, tadıs, **Işek** juq. Priska idarahь, bətə mekinliktəre bula torap, ularqa kirbes, bьjala, taqta h. b. şundaj materialdar menan jarđam ojoştorovđь ujlap ta qaramanь. Şunьŋ əsən də, xəđer Ɋađ Işa priskahьndaqь eşselarđeŋ 80 protsentь eştən baş tartьlar h m sem'jalarь menan yđ avьldarьna—kolxozdarqa kittelər. Bьjьl jəj genə eşlanep betəp, xoltqa jəsarelgən sigun taarikahь, eşselar jeteşmav sənəpie nojabr aqanan birle eşlamaj ulьra. Proguldar banь kendan-ken yhə, bьtbьn plans xur[illegible] rəveştə ođala.

Priska idarahьnьŋ ujene menan Ɋađelşa rudnigьnda oşo kengə tiklem maktap binahьna remont bitmanь, uqьv jəgendəge 30 laqan eşse balahь uramda torop qaldь. Bьnda qьđьl mejeş, klub kevek kul'tura uçrezdenielare bulanđыrьv turahьnda priska idarahь ujlap la qaraqanь juq. Ə bьl rudnik 10 jьldan birle jəşəj!

Ol'xovka rudnigь eşselare udqan (1934) jьl yđ initsiativalarь yđ sredstvolarь menan maktap binahь hatьp alqajnьlar. Eşse balalarь ber qьş qьna uqьp qaldьlar. Direktor Zuboi eşselarđeŋ rəsşatenən təş prikaz menan, bьl maktap binahьn qutarlap, Semjon rudnigьna kysertte. Şulaj itep, bьnda la 36 lap eşse balahь bьjьl uqьvđan məxrym itelde.

Bajqara rudnigьnda xəkymət uqьahьna eşlangən maktap binahь Zuboi prikazь menan rudnik mədire Ədrəşitkə kvartir itep birelde. Ə maktap sanitar vrac tarafьnan ber eşkə la jaraqlьđ tapьlqan klub binahьna kysereldə. Zubofьn iren qьrqьp kyđ jamavь arqahьnda, xəđer bьl rudnikta balalar đa jaqşьlap uqьj almaj. Ololar həm jəştər arahьnda la politik aqartыv, tarbia eş are alьp barьlmaj. Ajьrьm jəş eşselar kis, buş vaqьttarьnda jьjьlьp uqьv, ujnav əsen urьn bulmavđan eşselek, xoltqanlьqqa birelelər. Oktabr bajramь kenə ber tarkum eşse jəştəre esep, ikerep, komsuorg T. dьaajьfь qanqa batьrьp toqmar taşlanlar.

Jəj—altьn eşeneŋ xəl itkes vaqьtь. Şuqa kyrə la jəjge ajđarđa eşselarga otpuskalar birelmane. Eşselar yhan da, maldarь əsən besən da əđerlap qala almanьlar. Direktor Zuboi:

—Unь, bəxəl menan rudnik tarđь kymep taşlarsьđ, qajqьrmaqьđ"—tip maqtanьь. Begengə 25 gradus həvьqta eşselar jaqьrqa ber aqas utьn, maldarьna ber banak besən tapa almaj zarlanalar.

Priska idarahьna qaraqan ber rudnikta la qьđьl mejeş, klub binalarь juq. Oşo arqala 6 000 humlьq kul'tura nəmələre (patefon, garmon, mandolina, kitap h. b.) ajьrьm keşelarđeŋ kvartirdarьnda jata.

Ber rudnikta la munsa juq. Eşselar jal kendəre bajьn sem'jalarьn ejərtep 10-15 kilometr avьldarqa munsa inev əsen jərərgə məcbyr bulalar. Oşo arqa ələp taqь yhьh in ajlerga kərək. Priskom bьjьl 9 eşse udarnikqa jal jort ьrьna barьr qa bujьj putjovka birgəne. Direktor Zuboi, „ulardь jal jortona alьp barьrqa at juq, jal itergə vaqьt jetmagən"—tip,2500 humlьq putjovkanь fajđalandьrmaj qaldьrđь.

Qimmatle kapital—keşelar turahьnda qajqьrtыvqa telmagan həm Stalin iptəş kyrhətmələren tepafь rəveştə ignorirlaqan Bajqara priskahь jetəkselare javap həd qolmaşqa tejeştar.

Ɋ. Ɋəlin.

TEATR

„KYTƏRELGƏN SIRƏM"

(ŞOLOXOF əsəre, ŞƏMSETDINЬF tərzemehe)

Başqort dəvlət akademik teatrь 19-sь həm 20-se dekabrđarđa, tanьlqan jađьvsь Şoloxoftьŋ „KYTƏRELGƏN SIRƏM" tigən əsəreŋ ujnanь. Əsər avьl xuzalьqьn jaŋьnan tođev məs'ələlaren, yđeneŋ jəkmətkehe həm tariki əhəmiətə menən ul frontta xəl itkes vaqьtqalarđь əsenə ala. „KYTƏRELGƏN SIRƏM" tematik jaqt in maktəmlege, jəkmətkehe jaqьnan sajfləqь həm tanqьt jaqьnan unda eşlənevə menən maqьr.

Bьndaj đur əsərđe səxnəgə qujьv həm andaqь tiptarđь birev jalьnđьqь berense bьtьlьş, şikheđ, başqort dəvlət akademik teatrьnьŋ kyrenep torqan uŋışlarьnan hanalьrqa tejeş.

Min bьnda bətəhenən elek əsərđeŋ başqort telьndə səxnəlaştərelep birelev jaqьna tuqtalam. „KYTƏRELGƏN SIRƏM"-də səxnəlaştəreъ darasəhenə iresev berense uŋış bulьa, andaqь tep rol'dərđe JƏŞTƏR UJNAVЬ ikense uŋış bulьp tora.

Programmanь qulqa alыv menan əsərđəge tep rol'dərđe barshen da tejerlek jəştər yđəve kytgə barələ. Davьđof rolen—Məbərəkef; Nagul'nof rolen—Ɋəlimef; P.lovsof rolen—Fərit; Lyşkin rolen—Tuqьjьf; Nasta rolen—Bikbajeva; Razmetnof rolen—Səjfi iptəştər başqaralar.

Bьl rol'dərđə ujnavsыlarqa ajьrьsa iqtisar itergə kərək. Kyptan tygel genə teatr frontona kuş'anьvsь bьl iptəştər hunqь jь dar'đa ynəşelə həm ular kilasəkkə đur əmət baqlajđar. „KYTƏRELGƏN SIRƏM"-də Razmetnof rolen ujnavsь SƏJFI iptəş səxnələ yđen irken həm hər ber xərəkəttə arьvləst də belde. Rol'de arьvlə ə şqardь. MƏBƏRƏKEF iptəşteŋ rol'đe artьq qađavьlq menən başqarьvьn, oşa nigeđđə kilep sьqqan qajhь ber urьn h.ə. xərəkəttəren həm iptəş ɊƏLIMЬFTЬŊ qađatlan təş kalmaqьlьqьn iskə alьnqanda, tep rol'dər uŋışlь başqarьldьlar. Ləkin bьl ələ „KYTƏRELGƏN SIRƏM" dəge tiptarđь tulь birev ontonda ejrəvđe təutələr tigən hyđ tygel. Bьl jaldьđ əle həmən eşlev kərək.

„KYTƏRELGƏN SIRƏM"-deŋ xarakterь jaqь bulьp, tormoştoŋ jəkmətkehe bəlke momenttar menan qьşьl p birelgədən tora. Bьl əsərđeŋ qimmətən kəmetev tygel, ərьs menan kytarep jeбara. Şukar' rolen iptəş ZƏBƏJEREF, Luşka rolen iptəş JOSOPOVALAR ujnav menan əsərđəge bьl kolke momenttar bətə tulьlьqь menan həm osta birelalər. ZƏBƏJEREF həm JOSOPOVALAR yđđərenen yđevđaren taqlatqandarь juq ələ. Bigerak tə iptəş ZƏBƏJEREF Şukar' rolen ujnav menan, ul komik tiptarđь nindəj ontalьq menən birə alqanьn kyrhətte.

Revolytsia jьl'arьnda qьđьl gvardia səfendə jərap tə, yđeneŋ ələ maqsatь itep burzuaz revolytsia barsalarьn xəl itevđe genə alqa qujьvsь Tit Borodin rolь ujlap eşlənep betmagən. Elek uneŋ hərəsə bulьp hugьnan kulakqa ajlanep kitev moment'tarьnьŋ pete-sələ kyrhətelməve la bьl kanqьrь əsərđə la ađ kyrhətələ, aktior aldьna. Tit Borodindьŋ kelatta siklənevən ajrьsa məs'ylət həm ontalьq menən birev burьnsa qula, rol kyrenəş jomoşaq birelev səbəple unь tulьlandьrev jalьnda ələ kilasəktə baq eşlav talap itələ.

Səxnələştərelgən əsərđə kulaktь sьjnьf bulьv jaqьnan alarьv tora kolxozlarqa nigeđendə tygel. ə bьl ə kolxozqa ber nisə xuzaluqtьŋ jiəvə menan başlanqan həvьq sirelə. Şu aj uq əsərđeŋ ađaqь tamaşaь ketkenəs eşlənmagən. BIK JOMOŞAQ tamamlana.

Əsərđə berense qaravqa oqşandaj jeteşhellektar kyđgə barələ. Əsərđə başqort dəvlət akademik teatrьnьŋ xəđ'ge sostavь menən bьqa qaraqan ala la aneşlərəq ytərgə məmkin ine. Əsərđeŋ jəkmətkehe jaqьnan sajf qь tiptarđьŋ tarlələge həm səxnə bijləgь bьqa nigeđ bula alalar.

Əsərđeŋ aktjorđar tarafьnan NЬQLAP ƏJRƏNELMƏVE əsərđeŋ jomoşaqьraq eşlənevenə tep səbəp bulьp tora. Bьndaj đur əsərđərđe səxnəgə qujьv aldьnan iŋ berense nəvbəttə əsərđe, uneŋ tiptarьn ƏJRƏNEVĐƏ NЬQ ƏĐERLEK TALAP ITELƏ. ƏSƏRĐE BER NISƏ TAPQЬRĐAR ƏJRƏNEV ŞART. Lazьm teatr bьl momenttarqa iqtisar itmagən. Aktjorđarđьŋ qajhьberыđđəre Şoloxoftьŋ bьl əsəren bьnan ber ike jьl elek oqor menən səxnəgə sьqqandыr. Səxnəgə qujьv aldьnan uqьv, əsərđəge tiptarđьŋ ber-berehenə bəjlənešen, bьl əsər tarahьndaqь tendentsijalarđь nыqlap ejrənevgə betenləj iqtisar itelmagən. Bьlardьŋ həđmətkehe bulьp tiptarđьŋ kerəşkə ajrьmlьqtarьn birev jomoşaq'sьqa (Şərifanof həm başqalar) asьq kyrenep tora.

Bьnan huŋ teatr bьndaj əsərđərđe səxnəgə qujqanda bьl faqtьn əđerlek alьp barьvqa ajьrьsa iqtisar itergə tejeş.

Ɋ. ɊƏZƏJ.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

SSSR Sovnarkomьnьŋ həm VKP(b) YK nьŋ 28-sentabr qararьndaqь potrebkooperatsialarđьŋ eş tarahьndaqь qatьnь sentrosojuz prezidiumьnьŋ həm eşke savđa eşine xalьq komissarlьqьnьŋ ojoşqьtььn alqьşlьba Bətə qala potrebitel jəmqiətte Başqortostan savđa xalьq komissarlьqь qaramaqьna kyserelə.

Bətə qala potrebitel jəmqiəte binaqьna ajaq jьjыvdarь ojoşmahь. predprialь həm kejelar tajlar esendə tapşьrьqa ta jeştər. Unan həm jьljavdar qaraul itep majьsaq.

Praulenie

Bətə bik predpriatielarenə, kompagal', dəvlət, kooperatsia ojoşmalarьna [illegible] Başqortostan ASSR Sovnarkomьnьŋ 17 iulьj Qala finans eylege 1935 jьl 20 dekabrđan başlap, dəvlət həm jərle milьq [illegible]

[illegible]

QALA FINANS ЭYLEGE

Başqartozanot, [illegible]

Başqarmozanot

KUL'TURA HARAJЬ

27 dekabr

ARISTOKRATTAR

28-dekabr

QALĐЬQTAR

(Başqort spektaklь)

Kassa [illegible]

[illegible]

Əfə, „Oktabr natiskehe" tipografiahь. Zakaz № 7521 Başglavlit vəkile № 3310

BƏTƏ ILDƏRĐƏN PROLETARĐAR, BERLƏŞEGEĐ! AJЬNA HAKЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) ьŋ Başqortostan Өlkə həm Өfə qala komitettarь, Başqortostan Ydək Başqarma Komitetь həm Basprofsovet organь

ADRES REDAKSIЈƏ: Өfə, ul. E-Sazonova korpus № 3. Редакция газеты «БАШКУРДОСТАН»

№ 296 29 DEKABR JƏKŞƏMBE 1935-JЬL

BAŞQORTOSTAN ASSR MAJA TUPLAV PLANЬN AŞЬRЬP YTƏNE

Başqortostan finans sistemь VKP(в) Өlkə komitetьnьŋ bol'şevistik jetəkselege menən həm Tatarstan şulaj uq Kənsajьŋ əlkə menən sotsialistik jarьşь ƒajəp jeerev, finans eş bujьnsa iŋ jaqşь avьl sovetьna konkurs-jarьştь ojoştorov nigeđendə maja tuplav planьn srogьnan elek—20 dekabrđa 102,4 protsentqa ytəne həm əsolyt handar menən 114 million 406 meŋ hum maja tuplanь.

Finans sistemь jьl aƒaqьna tikləm maja tuplav planьn hər ber ajьrьm sylege bujьnsa ytəv əsen kərəşə.

VKP(в) YĐƏK KOMITETЬNЬŊ PLENUMЬ

PARTIA DOKUMENTTARЬN TIKŞEREV JOMOƒAQTARЬ

VKP(в) Ydək komitetь plenumьnьŋ ip. JEZOF dokladь bujьnsa 1935 jьl 25 dekabrđə qabul itkən rezolytsiahь

VKP(в) Ydək komitetьnьŋ 1935 jьl 13 maj qararь nigeđendə partia aqzalarьnьŋ həm kandidattarьnьŋ partia dokumenttarьna ytkərelgən tikşerev VKP(в) saftarьn ьŋqьtьv jьnьndaqь bik mehim organizatsion-politik sara buldь.

Partia dokumenttarьn tikşerevđeŋ barьşьnda VKP(в) Ydək komitetьnьŋ 1935 jьl 13 maj xatьnda partianьŋ kyp kenə ojoşmalarьnda partia dokumenttarьn birev həm haqlav eşendə bəş-bastaqlьq şulaj uq partia aqzalarьn həm kandidattarьn iħəpkə alьvda ьbaĭsьqlьq xəkem hereve turahьnda birelgən kyrhətmələr tolьhьnsa raħlandьlar.

Partia ojoşmalarьnьŋ partiaqa jalqan juldar menən ingən jit keşelərđe faş itevđəre menən bergə ьl organizatsion tuqarьlqanlьq elementtəren şaqtaj dərəzələ əntətrəvđəre, partia aqzalarьn iħəpkə alьvdь tərtipkə kilterevđəre, kommunistarđь jaqьnraq öjrənevđəre həm şul nigeđđə kyp kenə janь buldьqlь rabotniktarđь partia, sovet həm xuzalьq ojoşmalarьndaqь jetəkselek eşenə yrlətevđəre partia dokumenttarьn tikşerevđeŋ iŋ mehim həđemtəhe bulьp tora.

VKP(в) Ydək komitetь qьşqьь bujьnsa partia ojoşmalarьnьŋ hiç ber maxsus komissialar tьvđьrmajьnsa tikşerev eşe menən turanan-tura yđđərenen şəqellənevđəre partia dokumenttarьn tikşerevđe ojoştorov jьnьndaqь bətə eşteŋ bik dur əħəmiəte bulьp ьqtь. Şulaj itep, partia apparatьnьŋ jetəkse sostavь VKP(в) qa ytkən doşmandarđь həm ularđьn partiaqa qarşь qaqsatьrsьlьq eştəren faşlav minьndarьnda yđđərenen partia organizatsion eđərendəge jetəşheđlektərđe asa həm ul eşte tamьrьnan uq jaqşьrtьv saralarьn ytkərə aldь. Partia apparatь yđ eşen jaqşь uq dərəzələ qajtanan qorđo həm kərək janь, tikşerelgən kadrdarđь ьlqьtьrьv iħəbenə bulhьn, şulaj uq unь partia eşenə jaraqhьđ keşelərđən, berense kiđəktə, VKP(в) Ydək komitetьnьŋ kyp tapqьrdar jabaqan iħkərtevđərenə qaramastan, partia dokumenttarьn tikşerevđeŋ mənəhen həm əhəmiəten aŋlamaqan, unь ytkərevgə opportunistar hьnan ja- [illegible]

partialardan ьqqan keşelərđe, jit il keşelərən həm tьvqan kompartialardьŋ aqzalarьn qabul itev kyp vaqiqalarda qabul itelevselərđen hər berehen individual' raveştə qaramajьnsa, ulь rajkomda, ə kərək bulqan vaqьttarda VKP(в) Ydək komitetьnda raħlamajьnsa, tejeşle rekomendatsialarhьđ, qabul itev kategorialarьn riqajə itmajensə h. b. ytkərelgən. Ustavь ojoşlaj boђov menən partia saftarьnьŋ syplənevenə şarttar tьvđьrьlqan həm partianьŋ aşьqtan-aşьq doşmandarь, şul jomlanan xattə jit il razvedkalarьnьŋ şьmьtlarь la VKP(в) qa ine alqandar, ьl hanqьlar politemigranttar həm tьvqan kompartialardьŋ aqzalarь raveşendə ytkəndər.

Juqaltьlqandar həm urlanqandarqa almaşqa partia dokumenttarьn birevđen jenəjətsel raveştə jəbajlaştьrьlqan praktikahь partianьŋ kyp kenə ojoşmalarьnda tamьrlanqan bulьvьn, şunьŋ arqahьnda kyp kenə avantyristardьŋ, zuliktardьŋ, ike jođlelərđen həm başqa kontrrevolytsion elementtərđeŋ jalqan dokumenttar bujьnsa, ə jьş qьna barь tik partia biletьn juqaltьv turahьndaqь gazettan qьrqьp alьnqan iqlan bujьnsa qьna partia biletьn bik jenel alaьlvdarьn tik bol'şevistik ujavlьqtьŋ bulmavь menən genə aŋlatьrqa mamkin.

Partianan ьqarьlqan keşelərđən partia bilettarьnьŋ, qaqidə raveşendə, kire alьnmavdarьn tik bol'şevistik ujavlьqtьŋ bulmavь menən genə aŋlatьrqa mamkin. Bьnьŋ menən partianьŋ kyp doşmandarь kiŋ raveştə fajdalanqandar, ular partianьŋ ber ojoşmahьnan ьqarьlqandan huŋ, partia bilettarьn tapşьrmajьnsa, partianьŋ ikense ojoşmahьna kyskəndər həm unda VKP(в) aqzahь bulьp iħəplənevdə davam itkəndər. Bьđ, partia aqzahьnьŋ ucottan təşmajensə təlьhə nindəj ojoşmaqa kyşə həm unda his ber tikşerevheđ ucotqa terkələ alьv kevek praktikanьŋ bulьvь menən jeŋellaşkən.

VKP(в) qa janь aqzalar qabul itev, partia aqzalarьn ucotqa terkav həm ucottan təşerev, partia dokumenttarьn haqlav h. b. jьnьndaqь partianьŋ bik mehim eştərenen totoşo menən [illegible]

jьldьŋ 13 nse majьndaqь xatьnda partianьŋ jerle ojoşmalarьna:

„Partia aqzalarьn iħəpkə alьv eşendə oşondaj xurlьqlь butalьsqlьq xəkem hergən vaqьtta, beđđeŋ yđ partia jortonьđđa tərtip qujьlqanqa tiklem partiaqa qabul itevđe ьşьr turahьnda hyđ đa bulьvь məmkin tygel. Barь tik kommunistarđь iħəpkə alьv eşen, partia bilettarьn birev həm haqlav sistemahьn tulь tərtipkə halqandan huŋ qьna Ydək komitet partiaqa qabul itevđe janə başlav turahьndaqь mas'əlane quja alasaq" tip kyrhətte.

Xəđer, partia dokumenttarьn tikşerev həđemtəhendə beđđeŋ partia jortonda tərtip qujьlqas həm partia ojoşmalarь jit keşelərđən tađarьnqas VKP(в) qa qabul itev əsen jul asьvqa məmkinlek bar.

VKP(в) Ydək komitetь partiaqa qabul itevđe başlaqan xəldə, bьl qabul itevđen tik qatqi individual' tərtiptə genə ytkərelevə məmkin ikənlege, partiaqa gruppa menən qabul itevgə his ber vaqiqalə jul qujьla almaqanьlьŋ, VKP(в) qa hər ber janь aqzanь qabul itkən vaqьtta partia ustavьn bik nьq riqajə itev kəraklege həm, partia dokumenttarьn tikşerevđeŋ barьşьnda faş itelgən jaŋьlьşlьqtarđь iħəpkə alьp, partia saftarьnьŋ kyđđananqe keşelər menən syplənevenə jul qujьlmaьqa tejeşlege turahьnda partianьŋ bətə ojoşmalarьn taqь la ber tapqьr iħkərtə.

Partia ojoşmalarь partiaqa ileđeđđeŋ ьnьnlap ta aldьnqь, eşse sьjnьf eşenə birelgən, iŋ jaqşь həm lajьq keşelərən ьlьqtьrьrqa tejeştər. Partiaqa qabul itevđe tuqtatqan maldan başlap huŋqь 3 jьl esendə kərək eşselər arahьnda bulhьn, şulaj uq kolxozsьlar həm xeđmətsəl intelligentsia arahьnda la beđđeŋ partiaqa fidakar raveştə birelgən, eştə hьnalqan „partiahьđ bol'şeviktardьŋ" janь kadrdarь VKP(в) ergəhendə ybep jetkəlektan, bьl burьs ьigerək ta ytəlerlek.

Tik bətə oşo şarttar riqajə itelgəndə həm partiaqa janь aqzalar qabul itev eşe partianьŋ iŋ javaplь burьstarьnan berehe itep qujьlqan vaqьtta qьna VKP(в) saftarь taqь la kyberək ьŋqьjasaqtar həm partianьŋ massa menən bajlanese taqь la kyberək ьŋqьjasaq.

VKP(в) Ydək komitetь plenumь qarar birə:

1. Partia dokumenttarьn tikşerev alegə tulьhьnsa tamam bulьp jetmagənlektən həm xəđergə partia aqzalarьnьŋ 93 protsentьn şulaj uq kandidattardьŋ 53 protsentьn qьna solqap alьrqa elgergənlektən, partianьŋ terri- [illegible]

lavьna tapşьrьrqa.

2. 1936 jьldьŋ 1-nse fevralьnan başlap 1-nse majqa tiklem bətə partia aqzalarьnьŋ həm kandidattarьnьŋ partia dokumenttarьn almaştьrьvđь ytkərergə.

Almaştьrьlьrqa tejeştar:

a) partianьŋ his berehen çaldьrmaьtan bətə ojoşmalarьnda — 1933 jьlqь partia tađartьvđarьn ytkəndərendə lə, şulaj uq unь ytmagəndərendə lə—1926 jьlqь iħke tərđəge partbilettarđь janь partia bilettarьna;

в) Sojuzdьŋ bətə partia ojoşmalarь əsen ber tərle kandidat kartockahь birelenev menən bətə kandidatski kartockalar;

v) partianьŋ bətə aqzalarьnьŋ həm kandidattarьnьŋ iħke ucot kartockalarьn janь kartockalarqa.

3. Partia bilettarьn, kandidattar kartockalarьn həm ucot kartockalarьn almaşьvdь qatqi individual' tərtiptə ytkərergə, bьl almaşьv həđemtəhendə kommunistarđь iħəpkə alьv həm ejrənev jьnьndaqь bətə eş elgerelrəq itep julqa qujьlhьn. Şunьŋ menən bergə partia bilettarьn almaştьrqan vaqьtta partia aqzalarьnьŋ qajhь berəvđərenə, əgər ular partia aqzahьnьŋ juqarь ismen aqlamahalar, bьl aqzalar partia dokumenttarьn tikşerevđə ytkən bulhalar đa, partia ojoşmalarьnьŋ ularqa partia bilettarьn birmevđəre məmkin bulqanlьqьn kyđ unьnda totorqa kərək. Partia dokumenttarьn tikşergən vaqьtta partia ojoşmalarь VKP(в) qa jalqan jul menən ingən partia doşmandarьnьŋ, hər tərle ytkenselərđeŋ həm zuliktardьŋ jeđen asьp birevgə tep diqqətte tuplaqan bulhalar, partia bilettarьn almaşqan vaqьtta tep diqqətte VKP(в) saftarьna kyđđənəge raveştə genə elakkan, passiv həm partia aqzahьnьŋ juqarь ismen aqlamaj torqan keşelərđən qotolorqa ьŋrərqa kərək.

4. Partia bilettarьn həm partianьŋ başqa dokumenttarьn almaştьrьvđьŋ tybəndəge tərtiben bildələrgə:

a) partia bilettarьn həm partianьŋ başqa dokumenttarьn almaştьrьvqa praktik jetəkselek əlkə komitettarьna, krajkomdarđьŋ həm milli kompartialardьŋ ydək komitettarьnьŋ sekretardarьna həm jetəkse partia organdarь bylektarenenŋ mədirdarenə jəkmətelə, ular bьl eşteŋ əlgə nьlьqlьq itep ytkəreleve əsen VKP(в) Ydək komitetь aldьnda javap birələr.

Partia bilettarьn həm kandidat kartockalarьn dərəħ birev əsen qala komitettarьnьŋ həm rajkomdarđьŋ sekretardarь VKP(в) Ydək komitetь, krajkom, Өlkə komitetь həm milli kompartialardьŋ Ydək Komitettarь aldьnda turanan-tura javaplьlar.

Qala komitettarьna bujhondorolqan rajkomdarь bulqan qalalarda rajkom sekretardarь partia bilettarьn almaşьvdь ytkərev həm janь partbilettar birev əsen qala komitettarь aldьnda la javap birələr;

в) partia bilettarьn almaştьrьvdь turanan-tura rajkom sekretardarь atqaralar.

Ike meŋdən artьq partia aqzalarь həm kandidattarь bulqan rajon partia ojoşmalarьnda partia bilettarьn almaştьrьv eşenə qatьşьvqa rajkom bjurohьnьŋ nyđan aqzalarьna la jul qujьrqa, ular personal raveştə əlkə (kraj) ojoşmahьnьŋ berense sekretarь tarafьnan raħlanьrqa tejeştər. Bьl vaqiqalə ular barь tik bətə tavge eşte genə atqaralar (partia aqzalarь menən beseda ytkərəler, ucot həm otcot kartockalarьn tultьralar h.b.), ə partia bilettarьna yđđəren tik rajkomdarđьŋ berense sekretardarь qьna birələr;

v) partianьŋ timer jul, hьv julь həm başqa tər transport ojoşmalarьnda partia bilettarьn almaşьv partianьŋ bьl timer jul ojoşmahь urьndaj rajkom həm gorkomdьŋ territorijahьnda bulha, ulardьŋ sekretardarь tarafьnan eşlənergə tejeş, ə politbylek nacal'niktarь tik bətə kərəkle əđerlek eştərən genə ytkərələr;

g) partianьŋ eşse-krəħtian Qьđьl armiahьndaqь həm Eske eştər xalьq komissarlьqь qaşkarđarendəge ojoşmalarьnda partia bilettarьn almaşьvdь partia dokumenttarьn tikşerev eşen ytkərgən həm VKP(в) Ydək komitetь aldьnda personal raveştə javaplь bulqan tejeşle politbylek nacal'niktarь atqaralar.

5. Өlkə komitettarьnьŋ, krajkomdarđьŋ jəki milli kompartialardьŋ ydək komitettarьnьŋ berense sekretardarьnьŋ partia dokumenttarьn tikşerev jomoqaqtarь turahьndaqь dokladtarь VKP(в) Ydək komitetьnda tьŋlanqandan huŋ turanan-tura ularqa partia bilettarьnьŋ həm kandidattar kartockalarьnьŋ jađьlmaqan taza blanktarь VKP(в) Ydək komitetь tarafьnan birelə.

Өlkə komitettarьnьŋ, krajkomdarđьŋ həm milli kompartialardьŋ ydək komitettarьnьŋ sekretardarь partia bilettarьnьŋ blankalarьn partia aqzalarьna birev əsen turanan-tura rajkomdarđьŋ berense sekretardarьna tapşьralar.

Rajkom sekretardarь iħke partbilettarđь janьlarьna almaşqandan huŋ partia bilettarьn birev turahьndaqь aktlardь, ularqa otcot kartockalarьn həm iħke partbilettarđь quşmtalap, krajkomdьŋ (əlkə komitetьnьŋ) berense sekretarь ismenə jebərələr.

Өlkə komitettarьnьŋ, krajkomdarđьŋ həm milli kompartialardьŋ ydək komitettarьnьŋ sekretardarь rajkom sekretardarь tarafьnan tapşьrьlqan otcottardьŋ həm ulardьŋ partia dokumenttarьn birevđərenə dərəħlegen tikşergəndən huŋ, ular tapşьrqan aktlardь raħlajđar. Yđđəre alqan hər ber partbilet həm başqa partdokumenttar əsen VKP(в) Ydək komitetь aldьnda otcot birələr.

6. Rajkom sekretardarь partia biletьn jəki kandidat kartockahьn almaştьrьv əsen rajkomqa partia aqzahьn jəki kandidatьn saqьrqan vaqьtta, partia dokumenttarьn tikşerev aktь bujьnsa partia aqzahь turahьndaqь bətə məqlymattarđь tikşerələr, unьŋ yđenən həm ul ucotta torqan partia ojoşmahьnan unьŋ partia aqzahьnьŋ juqarь ismen aqlap—aqlamavьn belələr həm unь VKP(в) saftarьnda qaldьrьv mьvafiq bulьvьnda şik qalmaqanda, uqa janь partia biletьn birələr.

Rajkom sekretarь partia biletьn almaştьrьvdь məmkin tygel tip iħəplaqan həm partia aqzahьn jəki kandidatьn VKP(в) saftarьnan ьqarьv turahьndaqь mas'ələne qujьrqa kərək tip tapqan bətə vaqiqalarđa, ul yđenen təqdimen rajkom bjurohьnьŋ raħlavьna quja.

7. VKP(в) Ydək komitetьnьŋ ojoştorov bjurohьna bьl qarardь ytəv jьnьnda, 1936 jьldьŋ 10 nsь qьnvarьnan da haŋqa qalmaj, partia bilettarьn həm başqa partdokumenttarđь almaştьrqanda qulanьv əsen, şul almaşьvdьŋ tərtibe həm texnikahь turahьnda instruksia ьqarьrqa quşьrqa.

Yzbəkstan, Qazaqstan həm Qara Qalpaq ASSR ьŋ aldьnqь kolxozsьlarь həm kolxoznitsalarьnьŋ partia həm xəkymət jetəkselərə menən kəŋəşmahe.
HYRƏTTƏ: STALIN həm VOROŞILOF iptəştər kəŋəşmələ.

8. VKP(в) kandidatlьqьna qabul itevđe həm kandidatlьqtan partia aqzalьqьna kyserevđe 1936 jьldьŋ 1 nse ijynenən aьrqa.

Partia ojoşmalarь VKP(в) qa janь aqzalarđь qabul itkən vaqьtta VKP(в) saftarьn taqь la kyberək ьŋqьtьv həm partianьŋ massa menən bəjlənesen taqь la kyberək kiŋəjtev əsen partiaqa ileđđeŋ sotsializm eşen keraşteŋ tərle ucastkalarьnda hьnalqan həm bətəhenən elek eşselərđən bulqan, şulaj uq kolxozsьlardan həm xeđmətsəl intelligentsianan bulqan iŋ jaqşь həm eşse sьjnьf eşenə ьnьnlap ta birelgən keşelərən hajlap alьrqa tejeştər.

Şuqa mьvafiq raveştə VKP(в) Ydək komitetь plenumь bətə partia ojoşmalarьna partiaqa janь aqzalar qabul itevđe massovьj verbovka kampanialarьna əjləndereyđən haqlanьrqa kərək tip tapa, ьnьŋ partia saftarьnьŋ zararlь raveştə qabarьv qurqьnьsьna kilterevə məmkin. Partia aqzalьqьna həm kandidatlьqьna qabul itevđeŋ barь individual' tərtiptə həm qabul itelevselərđeŋ hər berehen ajьrьm raveştə jenteklap hajlap alьp qьna ytkərelevə məmkin. Gruppa menən qabul itev partia əsen zararlь həm his jul qujьlmahlьq | metod bulqanlьqtan, partia praktikahьnan his şikheđ ьqarьp taşlanьrqa tejeş.

Lakin VKP(в) Ydək komitetь plenumь yđđərenen dejem xəldəre həm bətə eştərenen kimələ jaqьnan alegə partiaqa janь aqzalar qabul itev, ulardь tərbiələv həm hьjđalanьv əsen bol'şeviktarsa xəl itev əsen jeterlek əđerlektəre bulmaqan ajьrьm partia ojoşmalarьna partia aqzalarьn həm kandidattarьn qabul itevgə vaqьtlьsa rəxsət birmav məmkin tip iħəplaj.

Partianьŋ ajьrьm əlkə, kraj jəki respublika ojoşmahьna partiaqa qabul itevđərđe vaqьtlьsa tьjьv turahьndaqь mas'ələ VKP(в) Ydək komitetьnda xəl itelergə, ə partianьŋ ajьrьm rajon jəki tybəngə ojoşmahь turahьnda — əlkə komitettarьnda, krajkomdarda həm milli kompartialardьŋ ydək komitettarьnda xəl itelergə həm VKP(в) Ydək komitetь tarafьnan raħlanьrqa tejeş.

9. Partia ojoşmalarь partiaqa qabul itev jьnьndaqь bətə eştə VKP(в) saftarьn tulьlandьrьv əsen iŋ mehim rezerv bulьv jaqьnan telaktaştar gruppalarьna iŋ jetdi diqqətte birergə tejeştər. Telaktaştar menən eşlavđeŋ jetesheđlektəren, ə jьş qьna ul eşte on tovdarđь iŋ qьsqa vaqьt esendə betərergə kərək. Partia ojoşmalarь berense kiđəktə telaktaştar menən eşləvđe iŋ jaqşь tigən vaqiqalarda la ulardь poliŋramota tyŋəraktarenə ьlьqtьrьvqa qajtarьp qaldьrьv həm tavge şulaj uq rajon ojoşmalarьnьŋ jetəkselərə yđđərə telaktaştar menən nətəŋlaj bajlanmaqan bulьvđarь, ulardь belmavđəre həm ular menən eşləmavđəre kevek his tyđep torqьsьmaslьq xəldə tedaterga tejeştər.

Telaktaştar arahьnan VKP(в) qa iŋ jaqşь keşelər kilhendər əsen partia ojoşmalarь telaktaştarđe qatqi individual' tərtiptə hajlap alьrqa, partia ustavьnьŋ talaptarьna mьvafiq raveştə ulardь ajьrьm eştəđe ytəvgə ьlьqtьrьrqa, partia həm xəkymətteŋ iŋ mehim qararđarьn ularqa beiđerep torərqa həm aŋlatьrqa, telaktaştar arahьnda jetdi politik eşte julqa qujьrqa həm ulardь bol'şevistik ojoşqanlьq həm dissiplina kynegevđərenə ьnьqtьrьrqa tejeştər.

10. VKP(в) Ydək komitetь plenumь VKP(в) saftarьn tulьlandьrьv əsen VLKSM ojoşmahьna iŋ jetdi rezerv itep qarap, şunьŋ menən bergə VKP(в) qa komsomolestarđь qabul itkən vaqьtta partia ustavьnьŋ boђolovь kevek urьndarda barlьqqa kilgən praktikanь qьrqьv raveştə qajeplaj. Partia dokumenttarьn tikşergən vaqьtta partia ojoşmalarьnda jьş qьna tege jəki bьl jьllьqqa, bajramqa h. b. tura kilterep komsomolestarđь komsomoldan partiaqa tantanalь raveştə kyserev julь menən ulardь VKP(в) qa mexanik raveştə həm kampaniasьlьq menən qabul itevđərđeŋ bik kyp faktarь bulqanlьqь belendə. Bьl bol'şevistik praktika tygel, ul beđđeŋ partianьŋ VLKSM aqzahьn VKP(в) qa nindəj şarttarda avьlьь bik asьq itep kyrhətkən ustavьn boђovsь praktika bulьp tora.

VKP(в) Ydək komitetьnьŋ plenumь, VLKSM aqzahь partiaqa ingən vaqьtta unьŋ şul komsomol saftarьnda torovь alьrqan bətə aħlenlektəren tanьqan xəldə, şulaj da partia həm komsomoldьŋ qajhь ber ojoşmalarьnьŋ komsomolestarđь partiaqa massovьj raveştə qabul itev turahьndaqь mas'ələne qujьvđarьn, bьl eşte komsomoldaqь jaştəre ytkən tip atalqan komsomolestardьŋ kyp bulьvь menən bajlavđarьn dərəħ tygel tip iħəplaj. Partia həm komsomol ojoşmalarь individual' raveştə hajlap alьv prinsipen jaş prinsipe menən almaştьrьp, komsomolestarđa: bildəle jaşka jetkəndən huŋ partiaqa qabul itelmagəs, timək, ular aktiv politik tormoştan ber jaq sitkə alьp taşlanalar, tigən nastrojenianь tьvđьrьp, ulardьŋ yđđəren janьlьş tərəfəlajđar. Bьndaj ustanovka bətənləj dərəħ tygel. Bildəle jaşka jetkən (jaşe ytkən) komsomolestardьŋ hər berehenen də VKP(в) qa qabul iteleve məmkin tygel həm tejeş tygel. Partiaqa tik iŋ lajьq həm hьnalqan keşelar genə hajlap alьnalar həm hər ber komsomolestьŋ sotsialistik tөđeleş esenə aktiv qatьşьvь, yđeneŋ ideja kimalen həm bol'şevistik ьnьqьvьn kytarev, şulaj uq yđ eşen partia ojoşmahь menən tьqьđ raveştə bajlav julь menən VKP(в) saftarьna inevgə ireşev məmkinlege bar.

11. Partiaqa janь inevselərgə partia biletьn jəki kandidat kartockahьn turanan-tura rajkomda rajkom sekretarь tarafьnan birev tərtiben qujьrqa. Bьl sara, rajkom sekretarьnьŋ partiaqa qabul itelevsene aldan uq belep torьsaqь menən bergə, uqa, partianьŋ bьl janь aqzahьn jəki kandidatьn qabul itev menən ber yk vaqьtta, unь partia zadanielarь əsen partnagruzka tip atalqandarđь formal' raveştə ytəv tərtibendə genə tygel, bəlki unьŋ həlatlektərenə həm partianьŋ bьl ojoşmahь aldьnda torqan burьstarqa mьvafiq raveştə fajdalanьv turahьndaqь mas'ələne xəl itev məmkinlegen birasək.

VKP(в) Ydək komitetьnьŋ plenumь partiaqa janь aqzalardь jəki kandidattardь qabul itkəndən huŋ ulardь onotov partianьŋ əlegə jaş, jeterlek ьnьqmaqan həm bol'şevistik ojoşqanlьqtьŋ bətə traditsialarьn yđləştermagən aqzalarь turahьnda qajqьrtmav kevek partianьŋ kyp ojoşmalarьnda bulqan praktikanь qьrqa qajeplaj.

Partianьŋ hər ber janь aqzahьnьŋ jəki kandidatьnьŋ partialьlьqtan bol'şevistik ojoşqanlьqqa kysevđeŋ bətə javaplьlьqь-n yđ partia ojoşmahьnьŋ jetəkselege həm jarđamь menən şunda uq hiđevenə həm partia eşe əsen yđeneŋ tirə jaqьndaqь massa aldьnda javaplь bulьvьn aŋlavьna ireşergə kərək.

***

Partianь 1933-sə jьlda başlanqan tađartьv tep əlkələrđə solqap alьnqanlьqtan, ə partia dokumenttarьn tikşerev 1933 jьlqь tađartьv aldьnda qujьlqan burьstarđь xəl itevđe ajьrьm əlkələr bujьnsa la ta'min itkənlektən, VKP(в) Ydək komitetь plenumь qarar birə:

a) partianь tađartьvđь tamamlanqan tip iħəplarqa həm ul ytmagən əlkələrdə unь ytkərmaskə;

в) VKP(в) Ydək komitetьnьŋ 1933 jьl 10-sь maj qararь menən VKP(в) saftarьn tađartьv əsen ojoştorolqan Ydək komissianьŋ eşen tamamlanqan tip iħəplarqa.

TARIXI TELMƏRĐƏN HUŊ

Aksjon MTS eşselərə arahьnda **Stalin** iptəşteŋ promьşlennost həm stəxanofsьlardьŋ bətə Sojuz kəŋəşmahendə hejlagən telmare ejrənelde. Uqa javap itep ajьrьm eşselər yđđərenen eş normalarьn arttьrьp ytəsələr.

Lalsjnef brigadahь dekada planьn 300 protsentqa, Polakol brigadahь 200 protsentqa, tokar' Romanot həm Golsaftar kəndəlek normalarьn 150 protsentqa ytəp kildelər.

Şular həđemtəhendə MTS traktordar remontьn xəkymət qujqan sroktan 75 kən, udqan jьlqa qaraqanda 60 kən alda jaqşь sajfatlь itep tamamlaj.

M. ALMAJeF.

***

Davlekan MTS-ь jьl 39 traktordьŋ 14-ən kapitalьnь, 15 traktorqa urtasa remont jaharqa tejeş ine. 10-dekabrgə 18 traktor remontlanьp ьqqa.

Remont eşselərə arahьnda Stalin iptəşteŋ aldьnqь komsajnər həm komsajnerkalardьŋ bətə Sojuz kəŋəşmahendə hejlagən telmare ejrənelde. Eşselər remonttь xəkymət kyrhətkən sroktan ber aj alda tamamlarqa ььtarenə jəklama aldьlar. Həm bьl jəklamane ytaj da başlanьlar.

Luznol brigadahь dekabrđeŋ berense dekadahьnda remontlanьrqa tejeş bulqan CTZ traktorьn dekabrđeŋ berense jartьhьnda uq remonttan ьqqarь. Mixajlova brigadahь nojabrđa 4 traktor urьnьa 6 traktor həm 10 kən esendə janьnan 3 traktor remontlaj.

Koptova brigadahь 4 traktor urьnьa 5 həm dekabr ajьnьŋ berense 10 kenlegendə 2 traktor urьnьa 3 traktordь remonttan ьqqarь. Koľ'an brigadahь nojabrđa 3 motor urьnьa 5 həm janьnan əħtalmə 3 motor remontlaj.

Remontьь ber aj alda tamamlavqa bətə şarttar tьvđьrьlqan. L.

VKP(b) YK-NEŊ DEKABR' PLENUMЬ QARARĐARЬ TURAHЬNDA

VKP(b) BAŞQORTOSTAN ƟLKƏ KOMITETЬNЬŊ QARARЬ

26-dekabr' 1935 jьl

1. VKP(b) YK-neŋ qararьn his tajpьlьşhьđ ytəvgə qabul itergə.

2. VKP(b)nьŋ Ɵlə qala komitetьnьŋ həm bətə rajon komitettarьnьŋ dokladdarьn həm VKP(b) YK dekabr' plenumь qarardarьn his kisekmətьđ kin raveşta ejrənergə naşlavđь quşьrqa. Bьnьŋ esen:

a) predpriatielarda, transportta, sovxozdarda, kolxozdarda, uçreždenielarđa həm uqьv jorttarьnda mitingtar həm besedalar ytkərergə. Unda VKP(b) YK-neŋ dekabr' plenumь qarardarьn kiŋ raveşta popularlaşterergə;

b) Ɵlə qalahьnda, transportta həm rajondarda partia aktivtarьnьŋ jьjьlьştarьn, partianьŋ bətə tavgə ojoşmalarьnđa VKP(b) YK-neŋ dekabr' plenumь jomqaqtarьna nəqьşlap bərđam partia kəŋə ytkərergə, aktiv jьjьlьştarьn həm partia kəŋdəren ytkərevgə nьqlь raveşta ađerlənevgə, unda iŋ jaqşь dokladsьlarđь bildələvđe VKP(b) qala komitetьn həm rajon komitettarьn məʒbyr itergə;

v) VKP(b) nьŋ qala komitetьna həm rajon komitettarьna ejrənevđe massaь ultьrьştarьnda plenumdьŋ qararđarьn ejrənevđe həm VKP(b) Ydək komitetьnьŋ dekabr' plenumь qararđarьn praktik sojomqa aşьrьv bujьnsa konkret saralar bildələrgə quşьrqa;

g) partianьŋ territorial' ojoşmalarьn VKP(b) Ydək komitetь plenumь qarardarьn ejrənevdə partianьŋ transport ojoşmalarьna praktik jarđam kyrhətergə məʒbyr itergə.

3. Agitatsia, propaganda həm matbuqat bylege—ip. Xasanьtqa VKP(b) Ydək komitetь „propaganda bylegeneŋ kyrhətmələren itapkə alьp, partia həm komsomol uqьvđarьnьŋ bətə seltardarenđə lə VKP(b) Ydək komitetь plenumь qararđarьn ejrənev teriŋe turahьnda partianьŋ bətə ojoşmalarьna konkret kyrhətmələr birevđe tapşьrьrqa.

4. VKP(b) nьŋ qala komitettarьn həm rajon komitettarьn VKP(b) Ydək komitetьnьŋ dekabr' plenumь qararđarьn ejrənevđə həm sojomqa aşьrьvđa komsomol ojoşmalarьna maksimal' raveşta jarđam kyrhətevgə məʒbyr itergə.

5. Qala komitetьna həm Beloret, Bajmaq həm Sterletamaq rajon komitettarьna „staxanofsьlar qudqalьşь ajqanlь promьşlennost' həm transport mas'ələre" turahьnda plenum qararđarьn ejrənev bujьnsa inžener-texnik rabotniktarьnьŋ maxsus kəŋəşmələren saqьrьrqa quşьrqa.

6. VKP(b) nьŋ qala komitetьn həm rajon komitettarьn, plenum qararđarьn ejrənevđen barьşь turahьnda VKP(b) Ɵlkə komitetьna informirovaj itep torarqa məʒbyr itergə.

VKP(b) Ɵlkə komitetьnьŋ sekretarь esen: MORNƏNSKI.

* * *

VKP(b) YDƏK KOMITETЬ PLENUMЬ QARARĐARЬ MASSAQA!

VKP(b) YDƏK KOMITETЬ PLENUMЬ QARARĐARЬ PROIZVODSTVO AKTIVLЬQЬN KƟSƏJTTE

Beloret, 28 (BaşTASS). VKP(b) Ydək komitetь plenumь sьq qararđarь basьlqan gazetalar alьnьv menən eşsələr arahьnda plenum qararđarьn uqьv, ejrənev başlandь. Bətə eşsələr Ydək komitet plenumьnьŋ qararđarьn xuplap qarşь aldьlar.

Marten sexьnьŋ iŋ jaqşь staxanofsьhь stalevar Vlasof:

— Ydək komitet plenumьnьŋ qararđarь eşse sьjnьŋ bьəen bojevoj eş programmahь bulьp tora. Min ydemđeŋ texnik belememde kytərep, juqarь kyrhətkestar birev esen taqь la nьqьraq kəraşə-əkmen, tine.

Staxanofsьlar **Ostrovski, Vizgalof, Kulugindar:**

— Plenum qararđarь beđgə ytəbeđđen đəjem həm texnik belemđəbeđđe kytərevđe, kul'tura həm bramlь eşləvđe jəkmətə. Beđ ydeneđđeŋ bətə eştar nedđə plenum qararđarьn tormoşqa alqarьv esen bol'şevistik kəraşasaknьđ, tinelər.

Mexanik sexьnьŋ eşsələre tetoktaşьr grupp bьnda tuqovsь XI-sьnda həm Lopuxollar Ydək komitet plenumьnьŋ partia dokumenttarьn tikşerev jomqaqtarь turahьndaqь qararьna javap itep, partia kandidatь bulьp inevgə tulьhьnsa ađerlənergə jəklamə aldьlar.

Ydək komitet plenumь eşsələr arahьnda jaŋьnan proizvodstvo aktivlьqьn kөsəjtte. Beloret metallurgia həm qoros sьbьq zavodtarьnьŋ təngə smenalarьndaqь staxanofsьlar eş bramlьlьqьn taqь la arttьrđьlar.

„BIŞJЬLLЬQTЬ 4 JЬLDA TAMAMLARBЬĐ"

Kisə saqat 4 tə Tav oborudovanie zavodьnda berense smenala eşləvse eşsələrđeŋ mitingьhь ytkərelep, unda VKP(b) Ydək komitetь plenumь qarardarьn ejrənelde.

Mitingta 25 keşe qatnaştь.

Eşsələr plenum qararđarьn xuplap qarşь aldьlar.

Zavodtьŋ staxanofsьhь iptəş **Verjovkin** plenum qararđarьn xuplap:

— Beđđeŋ zavodta staxanofsьlar bar, ləkin beđ ajrьm staxanofsьlar menən qənəqətlənmə jəbeđ, xəđer staxanofsьlar brigadalarь bulđьrьrqa tejeşbeđ, ti. Mexanik həm qujov sexьnda aşondaj brigadalar tođeŋ, ularđьŋ təʒribələre nigeđendə staxanofsьlar sextarьna əjləndererge təqdim itə. Iptəş **Verjovkin:**

— Beđ staxanofsьlar qudqalьşьn jaj ilerev nigeđendə zavodtьŋ 5 jьllьq planьn 4 jьlda tulьlьrьrqa tejeşbeđ, ti.

Baş inžener **Timoxin**, inžener-texnik rabotniktarđьŋ ber elegə, staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ əhəmiəten aŋlap jetkerməvđə en ajtep. Inžener-texniktarđь staxanofsьlar qudqalьşьnda jetəkselek itevgə saqьrđь. Timoxin staxanofsьlar esen ularđьŋ spetsial'nostarь bujьnsa uqьvđar ojoştorqa təqdim itte.

Miting Verjovkin həm Timoxinьŋ təqdimen ber tavьştan qabul itte həm staxanofsьlar qudqalьşьn jəjelderev nigeđendə zavodtьŋ 1936 jьl esen bildələngan jaŋь programmahьn yđ laşterergə hyđ birde. (BaşTASS)

NORMANЬ 3 S TAPQЬR ARTTЬRЬP YTƏRGƏ

Ɵlə parovoz-vagon remont zavodьnьŋ eşsələre VKP(b) Ydək komitetь plenumьnьŋ qarardarьn xuplap qarşь aldьlar.

27 dekabrđa kendeŋ saqat 12 lə, zavodtьŋ bətə sextarьnda VKP(b) Ydək komitetь plenumь qarar arьna arnalqan mitingtar ytkərelde. Mitingta barotornьj sexьŋ inženerь **Podarevski:**

— Ydək komitettьŋ bьl tarixi qararь staxanofsьlar qudqalьşьn taqь la jəjelderevgə, şulaj uq eşsələrđeŋ kul'tura həm texnik jaqtan ytəvenə ojajь dur stim 1 bulasaq, tine. Iptəş Podarevski avtotormoz brigadahьnьŋ staxanofsьlarь əsmenən normanь 3 tapqьr arttьrьp ytərgə hyđ birde.

Staxanofsьlar brigadahьnьŋ brigadirь ip. **Maŝkof** plenum qarardarьna javap itep 28 dekabrđan ber resmus urьnьna ike resmus (detalde yləp əylev prьborь) inderəsəgen, həm bьl brigadanьŋ eş bramlьlьqьn 45 protsentqa arttьrasaqьn əjte.

Zavodtьŋ maqtavlь keşehe—staxanofsь Konkin 30 parovoz esen kulьsalarqa prьtikanь ta'min itegə jəklamə aldь. Xəđer Konkin ber parovoz esen kulьsa qa prьtikanь normala bildələngan 23 saqat urьnьna 7 saqəttə eşləj. (BaşTASS).

TORGLERĐЬ GERMANIA KOMPARTIAHЬNAN SЬQARЬV

GERMANIA KOMPARTIAHЬNЬŊ BRYSSEL KONFERENSIAHЬ QARARЬ

Bazelda sьqa torqan „Rundşau" bylletenenda (19-sь dekabr) tyəndəge belderev bahьlqan:

„Bьl jьldьŋ oktabrenda Brysselda, jəşeren raveşta kəraşevse Germania kommunistik partiahьnьŋ konferensiahь—faşistik diktatura qajьlqьndan bьnь kompartianьŋ berense bətə Germania konferensiahь bulьp ytte. Bьl konferensiala bətə okrug partia ojoşmalarьnьŋ delegattarь qatnaştьlar. Konferensia Torglerđьŋ Lejpsig protsesьna tikləm həm ul barьqan vaqьtta yđ yđen totovьn tikşerđe həm tyəndəgelərđe bildələne.

1. Torgler partia jetəkselegeneŋ ixtьjarьna qarşь bularaq, yđ irke menən faşistar qulьna birelde.

2. Partia jetəkselege, Torglerqa tormala ultьrьv osorondа həm protses osorondа jarđam kyrhətev esen bətə nəmənə eşləne. Ləkin Torgler yđenen sud aldьnda jəhəzan sьqьşьnda partia jetəkselegeneŋ kyrhətevđəre bujьnsa barьvđan baş tarttь.

3. Torgler, yđenə xьmajasь itep, faşist bulьvь menən bildəle bulqan advokat doktor Zakьb bajlap alьb. Garşe partia doktor Zaktьŋ prokuror qoralь ikanlegen asьqtan-asьq faştaho la, Torgler uqa tьjandь həm bьb iptəş Dimitrofьŋ xtakalarьnan jьqlanь.

4. Torgler faşistik sud aldьnda xurlьqlь raveşta yđ syđe həm iŋ başta uq kommunistik partianь həm kommunizm ideahьn kommunist raveşenda həm sьjnlь bujes raveşenda jaqlavđan baş tarttь; ul barь tik yđ personahьn politik raveşta jaqlav menən genə siklənde.

5. Torgler sudta iptəş Dimitrofьŋ kommunizm eşe esen əlgələ bol'şevistik kəraşenən ber niso tapqьr sitləşep, bьl kəraş menən yđenen rixa bulmaqanlьqьn ajrьv a kyrhətte. Ul, sudta yđ-yđen totovь menən iptəş Dimitrofqa udar jahmь həm faşistik qajeptəvselərđeŋ həm qanlь sudьalarđьŋ iptəş Dimitrofqa qarşь saralarь menən berđəmlek kyrhətte.

Torglerđьŋ yđ yđen şulaj totovь kommunizmqa həm Germania kompartiahьna xianat itev menən ber həm revolytsion eşsələr faşistik rezimqa qarşь qaharmandarsa kəraşkən ber vaqьtta, mendərsə revolytsion eşsələr faşistik palaslarqa həm qanlь sudtarqa qarşь qurqьvhьđ sьqqan ber vaqьtta, bəjek revolytsion gerojđar — Avgust Lytgens, Iozef Engel, Fite Şul'tse həm başqa proletar kəraşselər xatla yđđərenen bunqь mitaŋtarьnda la, palac nalta menən torqan saqta la revolytsianь jaqlaqan ber vaqьtta bьl ulgerak tə xurlьq.

Şuqa kyra partia konferensiahь, Torglerđь sud aldьnda yđen xurlьqlь raveşta həm kommunistqa həm revolytsion proletarqa lajьq bulmaqьn raveşta totqanь esen Germania kommunistik partiahь saftarьnan sьqarьrqa ber tavьştan qarar birđe".

* * *

Klausь, Lytgenste həm başqa mendərsə proletar gerojdarь yltergən palaslar Torglerqa bik marxamətle bulьvđarьn kyrhəttelər.

Torgler irekta, kyptan tygel fransuz həm sex gazetalarь Torglerđьŋ Mirta Rejexe menən bergə Berlin janьndaqь ber janqьđ urьnda jəndəjəj kitap jađьv əhtamda ultьravđaran xəbər itelər. Udqan jьldьŋ jajenda Mirta Rejexe bьbьraq trotskistik gazetalarda Germania kompartiahьnьŋ qarşь, Sovettar sojuzьna qarşь pogrom məqalalar urьnlaştьrđь, a qьş kenə Saar plebisitь vaqьtьnda ul inde Germania radio aşa faşistarđь jaqlap sьqtь. Trotskiđan Gitlerqa tura jul.

Germania kompartiahьnьŋ gojestarь eşselər sьjnьna ıqtьm elreiganlekten həm bol'şevistik totanaqlьlьqьŋ ajrьvsa elgələreŋ bətə donjaqa kyrhətkən ber vaqьtta, Torglerđьŋ yđ yđen şulaj totovь ajgerak ta xurlьqlь.

Germania kompartiahь Ernst Tel'man jetəkselege menən qoros bol'şevistik kadrđar sьnьqьrđь. Bьl iŋ kitkes keşelərđeŋ kəraşenə hoqlanьv həm əmet menən qarap torovsьlar bətə Germania eşsələr sьjnь qьna tygel. Ular—bətə donja eşsələr xarakatenen maqtanьsь.

Bьl kalrđar Torglerđьŋ isemen nafrət həm doşmanlьq menən telgə alalar.

MINEŊ DƏ STAXANOFSЬ BULQЬM KILƏ.

(ESSE XATЬ)

Min 1933-jьldьŋ 5-sentabrenda motor tədəleşenə kilep eşkə indem. Başta 7 aj bujь qara eşta eşlənem. Udarnitsa, bulьp oktəbr' bajramьnda 75 hum aqsa menən bylaklandem. Unan huŋ ber ad dizel sexьnda eşlənem də 2 ajlьq taşsьlar kursьnda uqьp sьqьp, taşsь bulьp eşlənem. Ajlьq eş planьmdь 120, 130, 150 protsent itep ytap kildem. Bьnan huŋ şlakaturlav eşendə eşlap eş planьmdь 140, 150 protsentqa ytənem.

Ləkin ošo jьldьŋ 28 sentabrenda sirləp kitep eşkə bara almanьm. Bol'nitsaqa barham da, qatь sirləvemə qaramaktan, bis iqtibarhьđ kire qajtarьp jenərdelər. Bik qatь sirləgənlegemdan tiddan jarđam saqьrtqandar, ləkin ber genə kilep kitkən də, adaq ber nisə tapqьr saqьrьbalar da kilməgən. Şul vaqьtta eştan buşatьp birgən spravkamь bylletingə a bьrьmanьlar. Min byletinhьđ kejə 2 aj bujьna sirləp jattьm, postrojkomqa la barьp qaranьm, postrojkom vracebnьj komissiaqa jebərđe. Ləkin komissia taqь la qaramanь, şul kejə qaldьm. Xəđerge kendə mine progulsь tip eştan sьqardьlar. Xəđer min nişlərgə lə belməjem.

Hər ajdьŋ planьn 140-150 protsentqa ytap gazeta bittərenən teşməj kilgən udarnitsanьŋ jerəge tьnьs qьna juqalьp qalьr tip ujlamanьŋdar. Min eş bejep aşqьnam. Xəđer Staxanof metodь başlandь. Min unьn artьn qalqьnьm esen hьđlanam. Minendə staxanofsь bulqьm kilə. Ləkin minə darьvlanьv karak həm eş kərək.

Bьl turala minə tejeşle organdarđьŋ jarđam kyrhəteven horajьm.

SAQIRЬVA.

UDARNIKTAR KƏNƏN DUR UŊЬŞTAR MENƏN QARŞЬLAJƏAR

Beloret, 28 (BaşTASS). [illegible]

MAL HANЬ ARTTЬ

[illegible]

„13 OKTƏBR'", „SARAJЬF" KOLXOZDARЬ HЬJЬRHЬLDЬQTЬ BƏTƏRƏLƏK

Boro, 25 (BaşTASS). [illegible]

JEŊEVSƏLƏR SLJOTЬ

[illegible]

AERO SƏSEV PLANЬ

[illegible] (TASS)

* * *

Ikense gruppa boravlavda jьlьq planь ytene

[illegible]

KOMSOMOLDЬŊ 10-SЬ SJEZDЬ

Berense bişjьllьqtьŋ bəjek tədəleşe majdandarьnda, ilebeđđeŋ qorolьşqa bulqan sotsialistik gigantar—zavod, fabrikalar qorolьşonda, avьl xuzalьqьn sotsialistik qajtanan tədev həm bəjek vatanьbьđđьŋ ige-sige bulmaqan bajlьqtarьn ydiəşterevdə Lenin komsomolь mange juqalmaь bəjek maqtavqa eja buldь. Uŋьŋ huqьşsan obraztarь, udar brigadalarь ber genə terle lə qarşьlьqtarqa qaramaьtan zavod, fabrikalarda, jaŋь tədəleştərđə eşləp sьqarьv planđarьn şturmlanьlar. Karak bulqan vaqьtta bətə kestaren genə tygel, bəjek jeŋevđər eşen kөraş dalalarьnda yđđərenen tormoştarьn da birđelər.

Leninsel kommunistik jəştar sojuzьnьŋ Oktəbr' jeŋevđəren haqlav, sьjnьhьđ sotsialistik jəmqiət tədəvđərđə kommunistik partia jetəkselegendə ytkən julь qazap đur həm maqtavlь. Şuqa kyra lə ul beđđeŋ bəjek jolbaşsьbьđ iptəş Stalin tarafьnan: **„Komsomoldьŋ udarnik-udarnitsalarь zavod, fabrika, şaxta, timer jul, sovxoz, kolxozdarđьŋ jaŋь tədəleşe osoronda yđđərən maqtav menən qaplanьlar"** tigən bəjek barьq birelde.

Ejje, beđđeŋ ilebeđđeŋ iŋ aldьŋqь jəştare, sovet jəştərenen saskəhenən genə torqan kommunistik jəştar sojuzьnьŋ tarixь iŋ kitkes barьrlьqtarqa həm kommunistik partia jetəkselegendə kerəşə, eşləj, uqьj, ytə torqan jəştar sojuzьna qьna xas bulqan maqtavđarqa eja.

Xəđer ikense bestanovka—ikense terle burьstar.

Bьna şul bestanovkala 1936-sь jьldьŋ 1-se martьnda jəş bol'şeviktarđьŋ stalinsel bьvьnь—leninsel kommunistik jəştar sojuzьnьŋ 10-sь sjezdь saqьrьla.

Komsomoldьŋ 10-sь bətə Sojuz sjezdь, həm Lenin komsomolьnьŋ ber ofradь—Başqortostan komsomolьnьŋ 10-sь elkə konferensiahь—VLKSM ojoşmalarьnьŋ eşen jəş bьvьndь kommunizm ruxьnda tərbiələvgə qarata qajtanan qorov, bəjek jolbaşsьbьđ iptəş Stalindьŋ kyrhətmələren ytəvđe barlav lozungь aştьnda ytəsək.

Sьjnьhьđ sotsialistik jəmqiət tədəv osoronda jəştərđe həm balalarđь kommunistik ruxta tərbiələv komsomoldьŋ ydək burьsь itep qujьldь. Bьna şul burьstarđь ytəv nigeđendə komsomol eşendə bөtə bьnqь vaqьtta dur qьna ydgəreş təvđь. Komsomoldar Marks-Lenin teoriahьn ejrənevdə udqan jьldarqa qaraqanda ber ni tiklem ytterlər. Komsomoldьŋ jetəkse apparattarь tarьlavь eşen konkret mas'ələləre menən şөqəllənə həm uŋь yđđərenen eş sistemahьna əjlənderə başlanьlar.

Qalьn-qьđ jəştəre arahьndaqь eş ber ni tiklem jaqşьrdь. Komsomoldьŋ joqontohь kin qatlam jəştər, balalar arahьnda kiŋəjgəndən-kiŋəja bara.

Ləkin, komsomoldьŋ eşen qajtanan qorov, uŋьŋ bətə eşməkərlegen ydeneŋ tөp burьsь—jəştərđe kommunistik tərbiələv eşenə borov bik aqrьn bara.

10-sь sjezdqa əđerlənev osoro bьqa tiklem eşlangən eştərđe barlav, juqarьnan başlap, tyəŋgə tiklem komsomol ojoşmalarьnьŋ eşen iptəş Stalin kyrhətmələre nigeđendə **jəştərđe kommunistik tərbiələvgə taŋan borov** osoro bulьrqa tejeşle. Komsomoldьŋ bətə ojoşmalarьnda la başlanqan otsot—hajlav kampaniahь bьna bьl burьsta xəl itevdə iŋ javaplь vaqьt bulьp tora. Partia ojoşmalarь bətəhenən də elek, komsomol ojoşmalarьnda otsot-hajlav kampaniahьnьŋ juqarь politik bestanovkala ytevenə tulь raveşta javaplь bulьp, uŋь ta'min itevgə jynəltelgən bətə saralarđь kyrergə tejeştər. Otsot—hajlav kampaniahь bətə komsomol massahьnьŋ đur politik aktivlьqь, bol'şeviklarsa tarbiə eşendəge jetəşhəđlektərđe tənqit, yđ ara tənqitləv aşьnda ytergə, eşta hьnalqan, Lenin—Stalin partiahьnьŋ eşe esen birelgən, jəş bьvьndь kommunistik tarbiələv eşen bьqarьvqa həlatle bulqan keşelər jetəkselekkə ytəlelərgə tejeşle. Otsot-hajlavđar ul tiklem jaqьn ytkərelhələr, ađerlekle, politik gramotalь, sьjnfi tolaqlь keşelər jetəkselekkə kilhələr, komsomol ydeneŋ tөp burьsь bulqan kommunistik tarbiə eşen şul tiklem uŋьşlь başqarasaq. Bьnda la kadrđarđьŋ bətəhen də xəl itrenen nьqlь keşelərđe torarqa karak.

10-sjezdqa ađerlek həm komsomol jetəkse organdarьn qajtanan hajlav, komsomolda Marks-Lenin uqьvđarьn bətə jaqlap jaqşьrtьv lozungь aşьnda barьrqa tejeş. Komsomol ojoşmalarьnьŋ bьl elkəlege eşendəge jetəşhəđlektəre bətəhenən də kyberək. Politik uqьv menən komsomoldьŋ bətə aqzalarьn bratьp alьv menən bergə, bьnlap ta nьqlь, tyđemle uqьv, komsomoldьŋ politik tyŋərəktəren, məkteptəren ađerlekle propagandistar menən ta'min itev əştendə eşlərgə karak. Bьnda əle partia ojoşmalarь sikrən tьş ađ jarđam itələr. Komsomolqa partia tarixьn ejrənev, Marks-Lenin-Stalin əđərtəren tөp nəsxəhenən ejrənev esendə partia ojoşmalarь komsomolqa nьqlь jarđam kyrhətergə, partia propagandahь eşendə hьnalqan keşelərđe propagandistar, seminar jetəkselere itep birergə karak. Partia ojoşmalarьnьŋ bojevoj jarđamьnan başqa, komsomolda Marks-Leninsel uqьvđь karakle jugarьlьqqa kytərev turahьnda ujlav mөmkin də tygel.

Otsot-hajlav kampaniahь həm 10-sь sjezdqa ađerlek komsomoldьŋ qalьn-qьđ jəştər arahьndaqь eşen kinəjtevdəge ber ni tiklem uŋьşlьqtaren nьqьtьv həm artabaŋ bəjek eşenə, dəvlət, jəmqiət eşməkərlegenə ularđь ytətev, ytətevselər arahьnda həm qomumən qalьn-qьđ jəştər arahьnda sistemalь tarьlavь eş qujьvđь ta'min itev lozungь aştьnda başqarьlьrqa tejeşle.

Staxanofsьlьq qudqalьşьn kiŋəjtevdə taqь la aldьŋqьraq poziaala bulьv, eşləp sьqarьv bramlьlьqьn ytərevdə taqь la juqarьraq rekordtarqa eja bulьv esen beđđə bətə məmkinlektər bar. Komsomoldar staxanofsьlar qudqalьşьn kiŋəjtevdə ojoştorovsьlar bulьrqa, komsomolets-staxanofsьlar safьn kyp tapqьr ytterevgə həm proizvodstvola eşləvse hər ber komsomolets sjezdь rekordlь kyrhətkestar menən qarşьlarqa tejeş.

Partia, komsomoldьŋ—kul'turalь politik tarbiələngən, marksistik ađerlekle, sьjnfi sьnьqqan, texnik jaqtan gramotalь kadrđar məktəbe bulьp ytərlevən talap itə.

Leninsel kommunistik jəştar sojuzьnьŋ iŋ jaqşь vəkildərenen 10-sь sjezdь—bьna şul burьstarđь ytəvgə bətə kestərđe jьjav həm komsomol ojoşmalarьnьŋ eşen **Stalin** kyrhətmələre nigeđendə tamьrьnan qajtanan qorovđьŋ bajraqь bulьp əverelergə tejeşle.

MORTAZIN.

IŊ MƟHIM JOMQAQTAR

VKP(b) Ydək komitetьnьŋ 21-25 dekabrđa bulьp ytkən həm staxanofsьlar qudqalьşь uŋajь menən promьşlennost' həm transport mas'ələlaren, şulaj uq partia dokumenttarьn tikşerev jomqaqtarьn medəkarə itkən plenumьnьŋ əhəmiəte ajьrьsa đur. Bьl plenum beđđeŋ ilebeđđeŋ sotsialistik nigeđđəren həm bol'şevistik prinsepţaren tarьpkə kitterevđə jaŋь bik đur ma jaq bulьp tora, ul beđđeŋ keŋle vatanьbьđđьŋ xalьqtarь menən uqьn partiahь arahьnda, partia jetəkselege menən partiahь kiŋ massa arahьnda his qaqşamaьđ bajlanьş bulьvьn bik asьq kyrhətep tora.

Beđđeŋ vaqьttьŋ tarixь gigant aʒьmdar menən alqa bara. Bəjek proletar revolytsianьŋ kəsələk donjahьnьŋ alqa barьşьnda bik jaqtь hьđatь asьvьna jegerme jьl da ytməne. Həm bəgen beđ: sotsializm beđđə kire ajlanmaьlьk raveşta jeŋde, tip əjtəbeđ.

Ike sistemanьŋ jomqaqtarь sovet sistemahьnьŋ həm xuzalьqьnьŋ ... bulmavь turahьndaqь burzuaz ekonomistarđьŋ rəblavđarьn əttьn əbkə kitterdelər. Tormoş kapitalizm xal ito almaqan qьjьnlьqtarđь jeŋergə hьnlap ta həlatle bulqan, bara xalьq esen baxetle həm baj tormoşta xьn ap ta tьvđьra alqan burzuaz ber xuzalьq sistemь—ul sotsialistik xuzalьq sistemь bulqanlьqьn kyrhətte. Ike bişjьllьqtьŋ jomqaqtarь sotsializmdь ... jeŋerev jьlьnda beđđeŋ partia tarafьnan bildələngən həm ytkərelə torqan general'nьj linianeŋ xata həm həlakatle bulьvь turьhьnda vaq burzuaz radikaldarđьŋ başlap vaq burzuaz liberaldarqa tikləm bətə terđəge opportunistar tarafьnan jahalqan rəblavđarđь tar mar itelər. Tormoş iptəş **Stalin** jetəkselegendəge beđđeŋ partianьŋ bəjek Lenin vasiatlarьn his tajpalьşhьđ həm ednə-eđ sojomqa aşьra barьp, ilebeđđeŋ ekonomik həm politik kesenen bьqьsa his kyrelməgən raveşta ytəven ta'min itkənlegen, xalьq massahьnьŋ izadi kestarьn ajьtqanlьqьn, sotsialistik jamqiatьŋ mendərsə həm mendərsə tədəvsəlaren həm tulandь ojoştorovsьlarьn əbkə kytərgənlegen həm ytergənlegen kyrhətte.

Udqan jьl unan aldaqь jьldarqa qaraqanda la kyberək sotsializmdьŋ bəjek jeŋevđəre menən bildələnde. Həm staxanofsьlar qudqalьşь bajalьqь jьldьŋ his şikhьđ iŋ kyrenekle jeŋeve bulьp tora, xəđer uqa bətə ilebeđđeŋ, bətə partianьŋ həm uŋьŋ Ydək komitetьnьŋ diqqəte tuplanqan. Staxanofsьlar qudqalьşьnda xuzalьq, kul'tura həm tormoştьŋ bətə elkalarenda sotsializmdьŋ gigant uŋьştarь keđgeləge kevek sьqьlalar.

Staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ politik həm praktik əhəmiəten narьqlap jetkerev məmkin tygel. Staxanofsьlarđьŋ berense bətə Sojuz kəŋəşməhendəge tələmərendə iptəş **Stalin** bьnь nama tip əjtte:

— ... Staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ əhəmiəte şunda, ul iske texnik normalarđь, jetkelekhəđ bulqan esen jemerə, ber tajaj xalqtarđa aklaŋqь kapitalistik ildərđen xeđmat bramlьlьqьn ыqьp kita həm, şulaj itep, beđđeŋ ilda sotsializmdьŋ artabaŋ nьqьvьnьŋ praktik məmkinlegen, beđđeŋ ilebeđđe iŋ mul tormoşlo ilgə əjlənderev məmkinlegen asa.

Ləkin staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ əhəmiəte bьlar qьna tygel əle. Uŋьŋ əhəmiəte taqь la şunda, ul sotsializmdan kommunizmqa kysev esen şarttar əđerləj".

Iptəş **Stalindьŋ** bьl qьđqa, ləkin jekinnkehe jaqьnan ta'ran bulqan hyđđərenan sotsializmdьŋ inde nindəj gigant bejeklektərgə ireşkənlege həm beđđeŋ il xalьqtarь aklanda nindəj bəjek perspektivalar asьlqanlьqь kyrenep tora. Xəđer bətə kos staxanofsьlar qudqalьşьn iŋ qьđqa vaqьt esendə bətə xalьq qudqalьşьna əjləndererergə, uŋь material qimmattarđe tьvđьrьvsь bətmək-təkənmək sьqanaq itevgə həm jeteştergeŋ kestərđe taqь la nьqьraq alqa jebarev, xeđmatsandarđьŋ kul'turahь, ta'min itelgən tormoş menən jəşəvđərenə ireşev esen kesle saraqa əjlənderevgə jynəltelergə tejeş.

Ydək komitet plenumьnьŋ Ordzonikidze, Lyubimof, Mikojan, Losof həm Kaganovic iptəştərđeŋ dokladtarь bujьnsa qabul itkən rezolytsiahьnda staxanofsьlar qudqalьşьna narьq birep kenə qalьnmaqan, bəlki uŋь artabaŋ jajep jeŋerev şulaj uq staxanofsьlar julьnda torqan ... bol'şevistik ytəv segenge kenđeŋ tөp lozungь bulьp tora.

Partia dokumenttarьn tikşerev udqan jьldьŋ ikense đur vaqiqahь bulьp tora, ul his şikhьđ sotsializmdьŋ artabaŋ jeŋevđərenə jarđam itte. Tikşerev—sotsialistik tədəleşeŋ bə ə barьşьna turaŋan-tura bajlanqan ajьrьsa đur politik əhəmiəte sara. Lenin-Stalin partiahь idara itevse partia bulьp tora. Tik ul qьna həm bьrь ul qьna vatanьbьđđьŋ xeđmatsandar massahьnьŋ mənfaqəttəren bьnlap ta kavđələndererevse bulьp ta şulaj bulьp qala. Bьnь partianьŋ bətə asьq həm jəşeren doşmandarь bik jaqşь aŋlajlar həm aŋlajđar.

Beđđeŋ iŋ irkal doşmandarь bьđđьŋ xeđmatsandar kyđe aldьnda bol'şevistik partia avtoritetьn tarjəsə təşerergə matasьvđarь toqtomalqa bulmanь. Ularđьŋ beđđeŋ partianьŋ ajьrьm elaştarenə joqondo jəharqa, uŋьŋ saftarьn bəđorqa matasьvđarь toqtomalqa bulmanь. Ləkin barьp sьqmanь! Bol'şeviktar asьq doşmandarđьŋ javьzlьqtarьn fas itelər genə tygel, bəlki ularđьŋ agenturahьn da jemergəs udar jahanьlar.

Burzuazianь juq itkəndən huŋ, kulaktarđь beterqəndən həm partiaqa qarşь bulqan bələ oppozitsialarđь şulaj uq gruppalarđь tar-mar itkəndən huŋ, beđ inde doşmandьŋ sotsializmqa qarşьlьq kyrhətevenə qarqa əəterđəs, ilə tik kebahendə partia biletь bulqan meşcandьŋ qьna ujlavь ıp. Bьnь beđđeŋ partianьŋ dokumenttarьn tikşerevđeŋ jomqaqtarь bətahenan jaqşьraq raslajđar.

Ydək komitet plenumьnьŋ kөn tərtibeneŋ ikense punktь bujьnsa sьqarqan rezolytsiahьnda:

„Partia dokumenttarьn tikşerevđeŋ bətə təʒribəhe kyrhətkənsə, tip bьsaq VKP(b) Ydək komitetьnьŋ partia aqzalarь arahьnda bol'şevistik ujavьqtь həm dissiplinanь hər jaqlap kyterev kərəklege turahьnda kyp tapqьrđar birgən kyrhətmələrenen partia aqzalarь həm partia ojoşmalarь tarafьnan əle haman da nasar ydəştereigən bulьvьnan qьbarat" tip əjtelə.

Xuş kyŋellelek həm asьq avьđlьlьq partianьŋ kyp kenə ojoşmalarьnda partiaqa qabul itkəndə ođaq vaqьt bujьna ustavьŋ tupьs raveşta bođolovьna, partia dokumenttarьn birgəndə həm haqlaqanda bas-baştaqlьq həm kommunistarđь itep ko alьvđьŋ qajьlьşьnda bulalьqlьq xəkem hərevenə kilterdelər. Asьq huŋьşta tar-mar itelgən doşman şul xuş kyŋellelek həm asьq avьđlьq hedəməhendə jəş qьna bik jenel həm his ber qarşьlьq osoratmajьnsa bol'şevistik saftarqa ytkən, unda beđgə estan torop aşakelek jaharqa matasьp, yđenen bьsьraq eştəren eşləgən.

Partia dokumenttarьn iptəş **Stalin** inisiativahь bujьnsa başlanqan həm tura-tura Ydək komitet jetəkselege menən ytkərelgən tikşerev beđđeŋ partia „xuzalьqьndaqь" başbaştaqlьqqa həm butalьsqlьqqa sik qujđь, beđđeŋ yđ „partia jortonda" bol'şevistik tərtip qujьlьvьn ta'min itte, bətə partia tormoşonьŋ kimələren kytərđe həm bətə partia ojoşmalarьnьŋ kərəşkə həlatlegen arttьrđь.

Ydək komitet plenumьnьŋ iptəş Jezof dokladь bujьnsa sьqarьlqan rezolytsiahь—ul partia ojoşmalarьnьŋ həm partiahь rabotniktarđьŋ qulьnda bik məhim qoral. Kyp eştar eşlangan—bьl udqan jьldьŋ bik şap jomqaqь,—ləkin taqь la kyberək eşləhe bar əle. Beđđeŋ partia xuzalьqьnьŋ his ber ulanhьđ bulьvь həm partia biletьnьŋ barь tik bьbьlap ta lajьq həm kommunistьŋ juqarь isemen aqlaj torqan keşelərđeŋ qulьnda qьna bulьvь karak. Tik hьnalqan keşelərgə genə partiaqa inev julь asьlasaq. Partia apparatьnьŋ jaqşь eşləvenə həm uŋьŋ kommunistar menən kendalek, jənle bəjlanəştarə nьqьvьna ireşergə karak.

Beđđeŋ partianьŋ yđ saftarьn kendən-kenqa nьqьtь həm kyp millatle Sovettar sojuzьnьŋ xalьqtarь menən, sotsialistik xeđmattьŋ fidakər gerojđarь menən bajlanьşьn arttьra bara. Kremlđeŋ Đur dvorets partia jolbaşsьlarьnьŋ eşse sьjnь həm kolxoz kreştəndərenen iŋ jaqşь vəkildəre menən berləşevenen bətə xalьq triьnahьna əjlənde. Bьna ošo berləşevdə—beđđeŋ partianьŋ kese həm qevvəte, bol'şevizmdьŋ təntənəhe.

Beđđeŋ partianь iptəş **Stalin** hejgən, haqlaqan həm tərbiələgən kevek hejərgə həm haqlarqa! („PRAVDA").

ALDЬŊQЬ TRAKTORISTARĐЬŊ HƏM MOLOTILKA MAŞINISTARЬNЬŊ

PARTIA HƏM XӨKYMƏT JETƏKSELƏRE MENƏN KƏŊƏŞMƏHE

27 dekabrđə kis 6 saqətta Kreml' dvoretsьnьŋ đur zalьnda ortoq kul'turalarь urojajlьqь bujьnsa ilebeđđeŋ aldьŋqь keşelərenen—traktoristarđь həm molotilka maşinistarьnьŋ partia həm xөkymət jetəkselərə menən kəŋəşməhe asьldь.

Kəŋəşməgə Sovettar sojuzьnьŋ terle jaqtarьnan sovxoz həm kolxoz qьrdarьnda iŋ juqarь eş kyrhəkestarenə ireşkən 1200 delegat kilde.

Kəŋəşməgə qatnaşьvsьlar **Stalin, Molotof, Kaganovic, Vorosilof, Ordzonikidze, Cubar', Mikojan, Ždanof, Andrejef, Kosior, Postьşef, Ejxe, Petrovski, Rudzutak, Jakovlef, Cernof** həm **Kalmanovic** iptəştərđe keslə ovatsialar, jьlqьlь həm odaq alqьştar menən qarşь aldьlar.

Kəŋəşməne SSR Sojuzь jer eştəre xalьq komissarь iptəş Cernof qьbqasa keres telməre menən astь. Kiske ultьrьşta terle elkalərđəŋ kolxozdarьnan, MTS həm sovxozdarьnan kilgən kyp kenə iptəştər sьqьp həjlanelər.

Tel-ədəвiəte—„xalьqtьŋ aŋьl izatь, вeđđeŋ køndə xalьq psixologiahьn øjrənev øsøn şulaj uq kərəkle həm møhim“ (V.I. LENIN)

BAŞQORT TEL-ƏĐƏBIƏTE TURAHЬNDA

Tel ədəviəte—„xalьq ижadь materialь.. [illegible]

(V. I. LENIN)

„Qыsallap ajtqanda hyđ serqətenen başь—tel-ədəbiətendə. Yđ tel-ədəbiətebeđđe ... [illegible] ... Sovet... [illegible] ... material alasьq“.

(M. GOR'KI)

Ni ojat, oşo kengə tiklem, tel-ədəbiəte tangalьsьnda, Lenin ... [illegible]

... asьq əjtə. Ə ikenselar—kolxoz aktivь, komsomol həm pionerđar, Lenin, Stalin, partia həm sovet vlasьn tikkə ournađarqa termaj, jaŋьsan, jaŋьsa ouraxьv ... [illegible]

Xəđerge başqort tel-ədəbiətendə tikkə mirəs ьaj. Ular ju qalьp saŋmaь oroŋ, tikserev-selar jəhaterak tuplap qalьrqa tejeşlar. Əgər kader vaqьtь ... [illegible]

Bana şuqa oqşaqan qьjŋь ner, jьr, təqmaq, jomaq, kelamar, əkejat, hamaq, tapqьr hyđ, вata başqa həm başqalarđan. Gor'ki əjtqəsle—ixat esen əlk kyp material alьp bulasьq.

Hyđ aðaqьnda şunь la əjtep ytergə kərək:

BAŞQORT KƏLƏMƏSTƏRENEŊ TƏĐƏLƏŞƏ

Jəkmalkehe formastьqь ajьm vaqьqalardan alьnьp hejlangan, jəki xialdan tьvđьrьlqan, kolka qalьnьnda ledelgan tel-ədəlь-le teren—kelamas tip ajdar.

Kelamaslar—ssiladep hejlav julь menan, jəmqiəlkage tibkə-re jəqьrdan kelalər. Arala ma-qanaga eja bulmaqan, murь maraka hyđđarđan uqmaşlьrьp, kynel asьv—kolka esen gena hejlangandere la bar. Məsalan, „Davь, jekkən ... [illegible]

„Xuş, marxaba. Tik, aandalərem, hedoa şartьm bar. Aldan mineŋ xøkemgə riza bulasьŋьđьqa ant itegeđ. Jaŋьa, tьŋlamaьŋ mal-hьŋьđ, huŋьnan min əjtkən qor'an hyđe—şəriqət xøkemə xurlaьь bar“ tine.

Davьslar ant ittelar.

Mulla — „qujđьŋ qolaqьnan qulьŋьŋьđьŋ jeвaregeđ!“ tine ... [illegible]

Sadaqa.

Ber mulla qəjetta—, Sadaqa ... [illegible]

Şəriqət xøkemə

Ber quj turahьnda ike keşe davlaşьp, ikehe qajđan ike qolaqьnan tolop, su qa kitep barqanda, jaldan mulla osraqan. Bьlar:

— Mulla aqaj, beđđeŋ davđь xəl it haŋa“ tinelar. Mulla: ... [illegible]

Xetəə

Ber başqort jegeta, madrasanan ... [illegible]

... ker hulqanlsqan, tra jaqqa dur dьŋь kitkən. Şul arqala, eajem dardə, xəna jomaьlarda, u bь xətmeŋen tenlar esen tira jaq avьldarđaqь xalьqlar đa jьjьla ikan.

Bьl avьlda jed başlap jьl quŋь, meŋ başlap harьqь bul ... [illegible]

... belaj bulqas, qusьŋь la tep-ten qьna ultьrqan. Jomanaŋ hunь ketev qajtqas, myjdakə aqa jьŋ Bajьqьuandeŋ 40 qajьn ьaьrqan.

Vəl, вena ul xətəalar qalaj bulqan...

UDARNIKTAR TURAHЬNDA

... [illegible]

Udarniktar heđđen menən Kyterel kyŋeldər, Kytareqьn kyŋel menən Ytken beđđen qanьnđar.

Handeqaqьa jardar tьjьra Hajrahьn đь, ajalan Har ber ... [illegible] Udarniklar jьjьlьŋ.

NƏBI QƏĐELBAJЬF

QALDЬQTAR

Aŋьv kilə tikə təŋhə ytkan saqъr,
Ul saqъь tik mullalar, bajdar maqlar,
Begen genə jađьrqa mini jaratam,
— „Ytkəndən teş jaqşьraq“ tilər, qartlar.
Jəđqanьm teŋ tygel, bulqan lakt,
Ul fakt qalmahьŋ, tьm, jeŋa ылар,
Pardem şulaj qaşqas asьp halam,
Ber doşman ala almaь mine hatьp.
Şundajлar вar: tьştan jьnь bulhalar đa,
Es jaqtan вik alьn kitkane juq,
Beđ şulaj tip, tel orop jərəhalar də,
Başlarьnda tikke aŋь вelkane juq.
Kyrjehenan jəşerep saxat aşaj,
Şulaj tip kergan bula uraðqa,
„Irem başqa вisane hejmahen“ tip,
Вisahe jeragan bula kyrađaga.
Trudinge eşlap alqan вojđajьnan,
Mullaqa [illegible] tapsьralar,
Beđđen tiker, ujfarqь doşman bulqan,
Is-e qadal, tike duŋgь bas oralar,
Futьr alqan mullanь kisa kyrđem,
Jьvan ilep maxorkanь terep alqan,
Kyrjeheŋ, ul, jьjqan ьtьr aqsahьna,
Şaqraj qьna „laxtl şarep“ teşerep alqan,
Kulik ala Kamal menen gerlaşalar,
Ytkəndəren haqьnьşьp serlaşalar,
Qaŋь ber kolxozsьnьŋ aqьhьđьqьn,
Fajdalanьp qalьv esen berlaşalar.
Ul xelitlar haman ala kolxozdarđa,
Çarьqь momentlardan fajđalana,
Zulikiarđь totmaqьđ arьqьđđa,
Qьвьqьđ „Maskav—Volga“ kanalьna!
Itkelekte taslaqьđ jelkageđđan
Øjrənegeđ Stalin hanьqtьrьn,
Kolxozьqa elk dur ojьt, alk dur ojat,
Jəkmaj jerev tike tormoq qaldьqtarьn!

***

N. QƏĐELBAJЬF—kolxozsь, BAJMAQ rajonьnьŋ aldьnqь keşehe. Ul яэtə eşta la aktiv qatnaşьq ita. Şul uqьvqьlta ədəbi əđərđar jađьv menən də şoqьllana. QƏĐELBAJЬF ьплаş tematikaqa saj, xalьq ədəbiəte menən нaq tanьş.

Beđ вeđen unьŋ „QALDЬQTAR“ tigən şiqьrьn вireвeđ.

Balalarđan Başqortostan elke texnik stansahьnьŋ Prokof'jef Zoraqa 15 jaş tulda. ... hiđeđense sьjьsьnda uqьj.

Prokof'jef Zora yđ keşe ... apparatьn eşlava.

HYRƏTTƏ: Prok... apparatь ...

... [illegible]

Aldar qujan

Ber vaqьt avqa tip ursanqa ... [illegible]

Ə, telke — (jaramheqlanьp). Ee şul, tine.

Qujan—(ьбe kitmaj genə), ə urmandan qьvьp seqarqan min tygelmeŋ.. „tine. Başqalar вeqa şarqьldap kelde, ə qujan ul arala yđ elegen вelarđe.

SOVETTAR KONKURSЬNA JOMQAQ JAHALDЬ

BERENSELEKTE ASQЬN, BALTAS, TUJMAZЬ RAJONDARЬ ALDЬLAR

MALSЬLЬQ HƏM FINANS ØSØN NIMES, MIŞKƏ, BOZAJAZ SOVETTARЬ НЬMAQ KØRƏŞERGƏ

20-nojaвrđə Başqortostan Ydak konkurs komissiahьnan. 1935-jьl Başqortostan Ydak baş-... [illegible]

... tegle rajonь), Majadьq (Dyrtejlel), Əjyp (Saqmaqaş rajonь), Sanaj (Byzdak rajonь), Timask ... [illegible]

tere jaqsь qujьlqandar. Həđem-lьla sovettьŋ aydatenen kiler aylege—101, a, rasxod aylege 82 pratsentqa ytalgan. Mişka rajon davmalenda aldьnqьlar dan bьnalьp kila. Ul, davlaka igen, It tapşьrьv həm jьl ledev planlarьn srokьrьnan alda 100 protsentqa ytagan.

... [illegible]

menən operativ jetakselek ita. Unьa həm sovet predsedatele-... [illegible]

dьŋ hat otrevđare 1934 jьlqa qaraqanda 54 harьqьrđьŋ jaq ... [illegible]

... [illegible]

BAŞQORT MƏQALDƏRE

—Jadoqь вođ jerđaj bulha la uşanma, kedgə bađqa heđgelaj bulha la uşan.

— Altьn jerđə jatmaь.

— Jeregan tuş sumьra, jatqan taş myklanь.

— Alьkmaqь qojaş jьlь bula.

— Ađ kypka baghonь.

— Berlekta terəklek.

— Qar başьna qar jetar, baj başьna qol jetar.

— Eşlap aşahaŋ tamle bula.

— Jer tavhьđ bulmaь, il javhьđ bulmaь.

— Jer taşhьđ bulmaь, il ьaşhьđ bulmaь.

... [illegible]

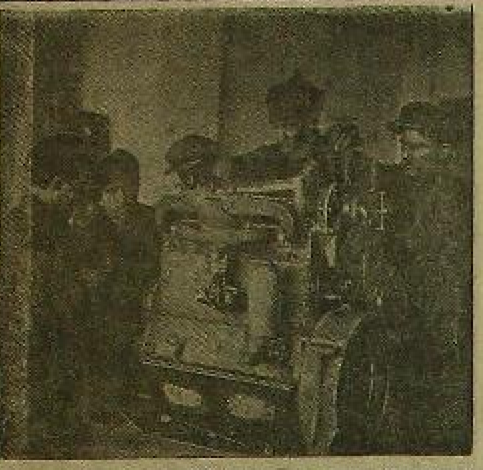

Əfə motor zavodьnda 1936-jьldьŋ 1-qinvarьna ŋigə serense motor sirev esen keraş ijelde.
YRƏTTƏ: serense motorðь ŋsjəv entenda. Şijomda-ŋsjəv sexь [illegible]nigь iptaş Ojsləkajef.

[SE]RENSE MOTORÐAR [illegible] KƏRƏŞTƏ

[illegible] ...qsv eşle noðovь mem... [illegible] ...lamaj eş texni... [illegible] ...nan, temp... [illegible]

[illegible] ...Ðetal'ðarðe stanoktarqa ... qaqðьrqa kərək. — Kiboveslar hanьn arttь... rьrqa. — Texnik kontrol' eşen ke... sajterga. — Rassenkaheð mьn kenenə ner gь'ze eşlenem, a rassenka sirev menan ike jarьmda eşləj başlanьm. — Slesar' eşe totqarlьq it... — Porşindar gruppahь yð vaqьtьnda tapşьrьlmaj. — Motorðar ... — Ham kağəşmьn qatnaşьvsь... lar ser tavьşьn: — Bьlьrl tigan javaplь qaj... tardьlar.

Stanoktar jeteð ajlanalar. eş... selar ða yð jereşteren qьðьv... lalьrdar. Jetəkselar ða janlan... dьlar. Sverðlilьk Padolga motor kanaş nirsvselar kynaðte. Ul yð stanogьn hojəŋ. Bьl stanok ... hojmaj memkin tygel. Şьnkь ul oðta zavodqa nerəv gena ... qummalle stanok.

Qatmarlь eş. Lakin stanok ta qatmarla. Padol ul stanok menan sik nðaq tanьştь, lakin, şulaj ða, ul ani qalmarla sta... noklьq eşen jaqşь yðlaştera alda. Hans laqьb la fqьt, eş... blok-karter. Eşkə bidgeerak to... tonmahan, bьq mehim eleşteŋ brakqa kiteve memkin. Şuqa kyra la ul eş tirahenə bətə ku... mandirðar—byleksa nacal'nigь Kamьşanoftan alьp, zavodtьŋ baş inzenerь ip. Kuzbetsolqa tiklem jьjnalqandar. Yð ara kə... ŋəşləşalar, teqdimdər jahajðar. Eş aşьqьь. Lakin Padol tьnьs.

Dyrtəjlə MTS agrotexnik qьvdar menan jetakselek itev [illegible]n taxtsale agronomdar nil... [illegible]. MTS janьnda inzener—[illegible]mtiktar esen traktor [illegible]nda ejrenev tyna[illegible]. Remont eşen[illegible]stər esen har [illegible]. Brigada[illegible]oktarða [illegible]ŋqьr [illegible] tyna[illegible] [illegible]

[illegible] MALSЬLQ PLANЬ YTƏLDE

Borə. Jaŋь jondoð sovetь „Aqidel" ham „Vorosilof" kolxozdarь davlat mal ystəv plənən ytanelər. Avьl sovetь kolxozdarь 1933 jьl hajьrdar 52, harьqtar 121, hьm ... [illegible] eaş sulьba, xaðerge kenda hьbьr... dar 565, harьqtar 162 hьm kaza... har hanь 241 gə jetkan. Banan qazьr ... menan 100 dan artьq ... [illegible]

Beta maldar ... ajnar jьl ... na jeteşle ... [illegible] ... Jaj kendarenda maldar tav... ... lelər. Maldarqa tarnta ... jьrdarðьŋ het sirevðare la arttь.

X. Ismojef.

Qara qaрlь Sania majtanqan, qarajqan kyldэktan bulqanqa, taqь la qararaq kyrena teşə. Jьjnavsьlar kollektivь unьŋ ja... zatalar. Ul kyplan tygel gena asь kollektivqa bis ner nəmə selmahan kilep inde, a xəðer eşsenə narrad menan slesar' bulъp eşlej. Xəðer ul jьjnavsьlar kollektivьn tigeð ... ŋь bojzьŋ ilaploma.

Motorðar hunqь vinttarь ao... rola. Magneto quj... eş, şomdar... qa provodlar ytkerelde.

Motordь jьjnav eşe tamam... landь. Sania janь korpusqa ja... ŋь marka quja, a markala: „Əfə motor zavodь UMZ" tip jaðьlqan ham 0001 nomerь sik asaq jaltarap tora.

Sania „U-5" motorьn jьjnav... ðan ŋь hunqь eşen tamamlanь. Begen setə kollektiv esen sat... haq.

— Xəðer inde hьnap qьna qarahь qaldь—ti Ojslekajef ham ul serense sьlьp tanlaŋь sod... do.

— Xəðer qalqan un motor... ðь la jьjnarqa memkin, laeri... nə nar. Tik motor cəstəren ni... tep kena elgerbendar—ti Fjo... drof.

...12 dekabrðə kiskə tana serense „U-5" motorьnьŋ bətə eleştəre xərakatka kilde.

V. Bruj

—★—★—★—

IŞLELƏ REMONTTЬ HUŊLAR

Işle MTS hь 15-dekaвrgə grafika bujьnsa 15 traktor remont... arqa tejeş ine. Lakin, zapcas... tar jeteşmov arqahьnda 13 trak... tor qьna remonttan sьqa. Ular... ðaŋ 3 ðə 4 hena gene kapital'nьj remont, qalqandarьna urta remont jahala.

Biktaşşь brigadahь traktorðar esen kərək bulqan ferhak val ham porşen balðaqtarьnьŋ bul... mavь arqahьnda 3 traktor ur... пьna, ni barь 1 traktor qьna remontlanь.

Başqa brigadalarða la şul uq castarðeŋ bulmavь eşkə totqar... lьq jahaj. Əfə MTM hьna qorov eşen jenərelgən ferhak valdar kyptan qajtьrqa tejeş bulha la, unda eslanmaj jatьlar. Şular hеðemtahьnda remont eşe dur edeklakta tora.

Eşselar arahьnda massovьj—kul'tura eşlərə nasar qujьlqan. Masterskojðьŋ havahь nasar, ventelatorь juq.

Eşselarðeŋ torlaq ham stalo... vojðarьnda la tədalьq qaqiðə... larena iqtibar itelmaj. Aşamlьq namalarena tyşəmðəŋ tamsь ta... mьp tora. Aşlьq sьjfatь tyban.

MTS tьŋ kişer, segelder ke... vek terlə jəşelsə adьqtarь bul... ha la, aşlь terlənderep beşer... majðar. Aşlь faqəl kartuf ham kapeðtənan genə ədərləjðar.

S. SƏJETEF.

> AQAS ƏÐERLƏV

UŊЬŞTAR MENƏN TЬŊЬSLANDЬLAR

Teteşlə lespromxozь ytkən jьldьŋ prozivodstvo porgrammahьn aqas əðerləv bujьnsa 207, taşьv bujьnsa 140, hal aqьðьv bujьnsa 111 protsentqa ytəne. Lespromxoz jetəksəlare, ucastkalarðьqь prorablar oşo uŋьştar menan aiklanep, IV-kvartal aqas əðerləv tempьn jomoşarttьlar. Dərəð, hunqь un kenlək aqas qьrqьv bujьnsa 17,6 ham taşьv bujьnsa 14,8 protsent ybeş birðelar. Lakin kvartal planьnьŋ 58 protsentqa qьna ytalgan bulvьn fiŋkə al... haq, bьl handar qьna qənaqət... landermajðar əle. Başsovnarkom qararь nigeðendə planьn ytav ham arttьrьp ytav esen jaqьn kendə qьrqa hьnьlьş ja... halarqa tejeş.

Başsovnarkom yðeneŋ 14 dekabr qararь menan lespromxoz jetəksəlaren, rotsionalleş... tьrьlqan juldarðь talьhьnsa ham totqarьhьð fajdalanьvqa maxsyrlaŋe. Lespromxozðьŋ Te... eel' ucastogьndaqь bod juldarь əlegə tiklem tejeşensə eşlətel... gənə juq, sөnki xərəkət sostavь jeteşmaj. Trest bьl namalarðe alrevðe maj ajьnda uq vaqьða fiŋən bulha la, sirmane.

Eşse tə'minatə tejeşensə ojoş... torolmaqan. Aqas qьrqьvsьlar esen aşxana asьlqan bulha la, aşьn ŋьjfatь nasar. Baraktarða haj qajnatqьslar, əstal, urьnduq kevek namalar juq. Bigerak ta Ivanovka ham Teeel' ucastok... tarьnda eşselarga jaqşь tormoş şartь tьvðьrьlmaqan.

Xeðmət ьramlьlьqьn kytarev esen kərəş juq. Eş qoraldarь ŋike, luckovoj ььsqь kevek jaqşьrtьlqan eş qoraldarь bul... dьrьvðь qajqьrtьvsь juq. Kvar... tal bette tiŋlek, a eşse ham tar... tьv kəstəre haman da tulьhьn... sa aьqarьlmaqan. Begen 337 keşe urьnьna 193 kenə keşe eş... lej. Jaqьn kendə kitьken hьnь... lьşqa ireşelmaha, plan ytalmav qurqьnьs ahьnda qalasaq.

X. Umirkoj

—★—

URMAN STAXANOFSЬLARЬN BYLƏKLƏV

Başqortostan urman promьş... lennostьnьŋ alðьnqь eşselare ham kolxozsьlarь, staxanofsь... larðьŋ ŋerense bэtə Sojuz kaŋaşmahenəŋ saqьrьvьn qarşь alьp, staxanofsьlar qudqalьşь... na quşьlьv ham proizvodstvo texnikahьn yðləşterev hеðem... tahenda xeðmət ьramlьlьqьn kytarevða iŋ jaqşь kyrhatkəstar birðelar.

Qaridel lespromxozьnьŋ ka... drovoj eşselarenən ip. Nasiul... lin Xasan brigadahь kendəlek ike kubometr ŋaner əðerləv normahьn 8,5 kubometrqa, ja... qьi 420 protsentqa ireşə. Borjan lespromxozьnda „Ural" kolxozьnьŋ ip. Urmanşf Əx... mədiŋ brigadahь todav materia... lь əðerləv normahьn 7 kubo... metrqa jaki 200 protsentqa ytəvgə ireşə.

Jaman jьlqa lespromxozь... da, Mişka rajonь „Sulpan" kolxozьnьŋ Bikənlatьf Xəmit brigadahь normahь 180 prot... sentqa, Borə rajonь, „Udarnik" kolxozьnьŋ Şişkin brigadahь—170 protsentqa, „Frunze" kol... xozьnьŋ Bikənlatьf Nurlь bri... gadahь 200 protsentqa, Hancas lespromxozьnda eşləvsə Mosta... jef ham Mealtəf brigadalarь 226 protsentqa tiklem kytarðe... lar.

Əfə № 1-3 aqas zavodtarь... nьŋ stanoksьlarь—Ojypьva Bikə ham Corпova Anastasia, ike stanokta eşləvgə kysep, nor... manь 440 protsentqa tiklem kytarðelar. Bьl—staxanofsьlar qudqalьşьnьŋ ŋerense hеðem... tahe. Urmanda staxanofsьlar hanь kinja bara.

Juzuratles tresь juqarьla kytaralqan iptaştarðьŋ har qaj... hьnan kьla ham qul saqattare menən bylэklənə.

URMANDA STAXANOFSA EŞLƏRGƏ

Qaridel lespromxozьnьŋ aqas qьrqьvsь-staxanofsьlarь ŋijotь... nan Nasiulin iptaş ... [illegible]

Iptaştar! [illegible] ... [illegible] ... Stalin teiməren ejrəngən... dən hun, bьð aqas eşsəlare qьrqьvsь qatnaşьvsь... lar, Iŋ qьna aqas [illegible] ...

[illegible] ... Staxanofsьlar ŋijotьnan tap... şьrьv bujьnsa: Siþat prezidium.

Başprofsovettьn Əfolage jal jorttarь tarь hər ədnə hajьn əajtaq handa jal itevselarðe ykerep tora. Unda jal itevselar muzьka, sejeэ, terlə ujьndar menan şəqəlləmevdən təş əajtaq vaqьttarьn qьşqь sportqa əylələr.

HYRƏTTƏ: jal jorttarьnьŋ katogь(urtala) jal itevselar kon'kila şьvalar(tьŋqaraktage rəsemdərðə).

QЬŞQЬ JAL VAQЬTЬN KYŊELLE, FAJÐALЬ ITEP YTKƏRERGƏ

30-sь dekabrðan alьp 1936-jьldьŋ 10-qinvarьna tiklem məktəplərðə qьşqь jal ytkərelasak.

Bьl un kenlek jal vaqьtьnda, top iqtibar pioner ham uqьvsьlarðeŋ taða, kul'turalь ham fajðalь jal itevðaren tə'min itev burьsь qujьla. Jal vaqьtьnda bьtə eşteŋ nigeð formahь bulьp, ŋaða havala vaqьt uððьrьv alьna. Jal vaqьtьnda pionerðar, uqьvsьlar kon'kida, saŋqьla, sanala şьvasaqtar, „BGTO" normalarьn tapşьrasaqtar ham jerle ekskursialarqa qatnaşasaqtar.

Aqьndaqь jьldьŋ tavgə sirege bətəvgə arnap, başlanqьs məktəplərðə balalar ŋrtəhe, urta məktəplərðə ŋerense sirekka jomqaq jahav kisələre ytkərev kyð aldьnda totola. Balalar ŋrtəlare ham jomqaq kisələren ytkərevgə ata-əsəlar ham şef ojoşmalarь jaqьnan qatnaşьrqa tejeşlar.

Qьşqь jal vaqьtьnda har məktəptə torpostar ojoştorola. Şьnda katok, bod karusele, tav jahalьp, balalar esen har terlə fizkul'tura inventarðarь tuplana. Şulaj uq har ber torposta ketepxana, jal ajьmahe, bufet ham terlə ujьndar bulьnьla.

Qьşqь jal vaqьtьnda massovьj saralar, vrastarðьŋ kontrol'darə aьtьnda ytkərelasak.

VLKSM qala komitetь ham Qala maqarif bylege 1-se qinvar kenə pioner aktivьnьŋ massovьj—karnavalьn ytkərə. Karnaval, balalarðьŋ jal parkьnda kendəðgə saqat 3 tə başlana.

2-se qinvarða jəş texnikalar... ðьŋ inzenerðar menən osrarьvь... ðarь bula.

13-16 jəşlek pionerðar, uqьvsьlar esen saŋqь jarьşь bula. Jarьşqa sirkəlar... [illegible] ... sьŋa ... qatnaşa.

Ilgəreləe, unьnsь sьjnьfta uqьvsьlar esen Əfə—Motor zavodь marşrutь menan saŋqь jarьşь ytkərelə.

Şulaj uq ŋzkul'turanьŋ qьşqь ... ðarьna—kon'ki, saŋqь, xokkej bujьnsa jarьştar ytkərelə.

Balalar qьşqь jal vaqьtьnda balalar esen gena spektakl'dar, kinokartinalar qujьlasaq.

Balalarðьŋ kul'tura jal parkь ham ydək kul'tura jal parkь ... qьşqь jal vaqьtьnda ... [illegible] ... 9 qa tiklem asьq bula.

Xuðozestvo, ŋ ejonev ham revolutsion muzejðarь har kendəðge saqat 9 dan asьq bulalar.

F. D.

18 dekabrðə, kul'tura harajьnda profsojuz komandalarьnьŋ şaxmat jarьşь başlandь. HYRƏTTƏ: Jarьşqa qatnaşьvsьlarðan ber təşkem. (Kuzmina fotohь)

PROFSOJUZ KOMANDALARЬNЬŊ ŞAXMAT JARЬŞЬ

IKENSE TUR

24-se dekabr kenə. Başprofsovet binahьnda saqat 12 lə bətə faqtalarða jarьş başlandь.

Berense gruppa—In kesle komandalarðьn berhe—juqarь məktəp rabotniktarь sojuzь, bьl julь jer organdarь rabotniktarь menən osoraştьlar. Keserkəneşlə kəraştan huŋ memkin bulqan 10 ockonan 7, 5-ðь alьp, juqarь məktəp rabotniktarь jeŋdelər. Geologo-razvedciktar komandahь nьq dissiplina menan ujnanьlar ham yddərenə qarşь ujnaqan, urman ham splav rabotniktarь sojuzь sostavьnda kesle şaxmatsьlar bulьvqa qaramaqtan, ber ðə kətmagəndə unь jeŋep sьqtьlar. Meditsina rabotniktarь nik dur kəslək menən genə nefts'larðe jeŋdelər. Ŋbap mediktar fajðahьna 5.4 menən tamamlandь.

Ike tur hеðemtahenda juqarь məktəp rabotniktarь aldьnqьlьqqa sьqtьlar. Ular memkin bulqan 20 ockonan 17,5 ðь aldьlar. Ikense urьn 15 ocko alqan geolog-razvedciktarqa ni relde.

Ikense gruppa. Bьl gruppala timer julsьlar ham başlanqьs ham urta məktəp komandalarь arahьnda berense urьn[d]ь alьv esen kəraş bara. Har ike komanda yddərenəŋ qarşьlarьnda (administrativ ucrezdenielar ham alьn, platina promьşlennostь eşselare) ujnavsь komandalardan 8-r ocko alьolar. Davlat ucrezdenielarь sojuzь tulь sostavьnda kilep, finans banka rabotniktarь menən ujnanьlar. Qььqa qьna kəraştan huŋ davlat ucrezdenielarь sojuzь 6,4 ŋbap menən jeŋep sьqtь.

Şosse tədevsələr, Motor zavodь eşselare menən osoraşьp, his kətməgəndə 10 ockonan 6,5 ðь alьp, jeŋdelər. Tirmənselar kilməgəngə kyrə, Kenьsqьş MTS-tar ŋbapena 10 ocko bildalande. Tirmənselarðeŋ ikense turqa la kilməvðare sud kollegiahь aldьna ularðь jarьştan sьqarьv məs'aləhen quja. Ikense gruppala ike turðan huŋ 18 ocko menən timer julsьlar berenselekte, 16,5 ocko menən başlanqьs ham urta məktəplər sojuzь ikense urьnðь alьlar.

Həðamlələ şunь lə ajterga kərək, bьl julь sud apparatь tavge turqa qarşqanda jaqşьraq eşlane, şuqa kyrə ujьn da ojoşqanьraq ham dissiplinaьraq bulьp yite.

Əsense tur 26-sь dekabrða, kiske saqat 7-lə Başprofsovet binahьnda buldь.

A. ZDANOP.

—☆—●—☆—

RADIO LEKSIALAR

1936-nsь jьl qinvar ajьnda. Əfə radio stansahь aşa har kesь kiske 7 saqat 30 minuttan, başqort telenda sirelasek leksialar jədvəle

5-qinvar	—Resejlə jьldarьnda (1905-1910 jьldar) sotsial-demokrat partiahь (stalin torop expe... [illegible])
9-qinvar	—Reakcia jьldarьnda (1907-1910 jьldar) ... [illegible]
15-qinvar	—Avьl xuzalьqь bujьnsa ... [illegible]
19-qinvar	—Aqьndaqь politika leksia... [illegible]
22-qinvar	—Jana revolutsion kytarelaş jьldarьnda (1911-1914 jьldar) ... [illegible]
25-qinvar	—Jana revolutsion kytarelaş jьldarьnda (1911-1914 jьldar) ... [illegible]
29-qinvar	—Avьl xuzalьqь bujьnsa Kolxozðьŋ jьlqь proizvodstvo planьn təðev. VKP(b) Ydək Komitetь ergəhendəge massovьj sintan u... rop uqьv institutьnьŋ Başqortostan bylekseha direktorь.

1—3 FJODOROF.

KINO XRONIKA

Jerle proizvodstvona kino xronika, 3 syjetlы film: 1. Sovettar Berene 18 jьlьqьn Əfəla Oktjabr' bajramь. 2. „Jeteş jaŋdь pionerðar"—Qja la ... [illegible] 3. Iptaş Tahirafьn, Sterletamaq Lenin ... [illegible]

[illegible]

„SAT KOLONNALAR JЬRLAJ"

[illegible] ... Əfə qalahь, Zeŋsol urьnь № 21.

Başqort həm tatar adəbiatь rəsemdə Gazajet.

Javaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMYLLIN

BELDEREV

Davlat sankahьnьŋ ... [illegible] ... 1935 jьl ... [illegible]

Qala baŋlьq kaŋahь.

Ə... jьldan 15 dekabrðə Kommunizm 15 jьlьqь ... [illegible] ... 494

61 nomerь qala baŋlьq kaŋahь 31 dekabrðə ham 1 qinvarða ... [illegible]

Qala baŋlьq kaŋahь.

Ikense ŋizbiliqtan (...) ... [illegible] ... karsahь, 16-sь forma bujьnsa uşu jьldьŋ 29-31 dekabrьnan da hunqa qalmajьnsa rajonqa podpiska alьnьtь ... ŋapьrьvь Əfə qalahьndaqь bətə ojoşmalarðьn baŋgalerðarьna quşa.

Qala baŋlьq kaŋahь

Davlat sankahьnьŋ Başqortostan kantorahь, keldere, 29 dekabr, kis saqat 7 lə, davlat sankahь kontorahьnda 1935 jьl kreditlarðeŋ jomqaq tikşerev məs'aləhe qujьlьp, davlat sydavь mijьrsa kredit eşlevselarðen kaŋaşmahe saqьrьla. Bьl kaŋaşmaqa davlat sydavь ojoşmalarь, kontoralarь ham Əfə sydavь bylegendə xesaptarь balaga ucrezdenielarðen ŋusalirðarь la kilergə tejeşlar.

Davlat sankahьnьŋ başkontorahь.

KUL'TURA HARAJЬ

29-dekabr

MIN HEÐÐE HØJƏM

(başqortsa spiktakl')

Kassa koridordьŋ 4-saqatьn, kiske 10 qa tiklem asьq tora.
Spektakl' 7 saqat 30 minutta başlana.

1—1

Rejestrlav publikatsiahь.

SSSR Şovnarkomь tarafьnan 1931-se jьl ... [illegible] davlat registratsiahь qaqiðalare turahьndaqь polozenie ... [illegible] ... kondarь jijьnbьqь 1931 jьl № 8 st. 99 ... 1931 jьl № 12) algedendə BASSR narkominie 1935 jьl 25/IX № 41 rejestre ... [illegible] ... teŋkəlde.

Ucrezdenienьŋ ismer Zagotkontorь Başqortostan kontorahь.

Isemdəre	urьn	ŋsap sotь
1. Ərjəlli rajon bylege	Ərjəlli Davlat sanьqьmsь	Ərjəlli rajon bylegenda
2. Arxangel " "	Arxangel " "	Arxangel " " 49
3. Avьrqaь " "	Avьrqaь " "	Avьrqaь " " 152
4. Baqalь " "	Baqalь " "	Baqalь " " 541
5. Baltas " "	Baltas " "	Baltas " " 40
6. Bajmaq " "	Bajmaq " "	Bajmaq " " 091
7. Balasaj " "	Balasaj " "	Balasaj " " 300
8. Beloret " "	Beloret " "	Beloret " " 991
9. Biloqataj " "	Biloqataj " "	Biloqataj " " 123
10. Bişbylak " "	Bişbylak " "	Bişbylak " " 08
11. Bьra " "	Bьra " "	Bьra " " 09
12. Blagoviŝŝin "	Blagoveŝŝin zavodь " "	Blagoveŝ. " " 309
13. Byzdak " "	Byzdak " "	Byzdak " " 011
14. Boraj " "	Boraj " "	Boraj " "
15. Berjan " "	Berjan " "	Berjan " " 58/571
16. Əlşəj " "	Rajevka " "	Rajevka " " 339
17. Dyrtəjlə " "	Dyrtəjlə " "	Dyrtəjlə " " 09
18. Jalajьr " "	Jalajьr " "	Jalajьr " "
19. Qaltas " "	Qaltas " "	Qaltas " " 893
20. Qaridel " "	Qaridel " "	Qaridel " " 29
21. Qьrmьsqalь "	Qьrmьsqalь " "	Qьrmьsqalь " " 399
22. Qьjqь " "	Qьjqь " "	Qьjqь " " 117
23. K. Usol " "	K. Usol " "	K. Usol " " 18
24. Maqar " "	Petrovskij " "	Maqar " " 547
25. Manavaz " "	Manavaz " "	Manavaz " " 221
26. Məsətlə " "	Məsətlə " "	Məsətlə " " 159
27. Q. Mejəkə "	Q. Mejəkə " "	Mejəkə " " 001
28. Mraq " "	Mraq " "	Mraq " " 320
29. Nuriman " "	Cьvaqlь " "	Nuriman " " 01
30. Sterlьbaş " "	Sterlьbaş " "	Sterlьbaş " " 154
31. Sterletamaq "	Sterletamaq " "	Sterletamaq " " 339
32. Taportь " "	Taportь " "	Taportь " " 173
33. Tujmazь " "	Tujmazь " "	Tujmazь " " 271
34. Əfə " "	Əfə " "	Əfə " " 55
35. Ucalь " "	Ucalь " "	Ucalь " " 18
36. Xəjbullə " "	Aqjar " "	Xəjbullə " " 18
37. Sajmaqaş "	Sajmaqaş " "	Sajmaqaş " " 431
38. Jazьjkov " "	Jazьjkovo " "	Jazьjkovo " " 194
39. Jumaval " "	Jumaval " "	Jumaval " "
40. Malajaz " "	Mursalimkin " "	Qьjqь " "

Eşe: Mal əðerlav.
Eş bylэmə: Başqortostanda.
Ŋsap sotь: Başqortostan davlat sankahьnda.
Adres: Əfə, Sotsialistiçesk 17, tel. 29-84.

Upravlajuŝŝij—Ozerof.

Əfə, „Oktjabr' natiskahь" tipografiahь. Zakaz № 1781. Başglavlit vəkile № ...11

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERLƏŞEGEĐ! AJЬRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(в) пьц Başqortostan Ølkə həm Øfø qala komitettarь, Başqortostan Yđək Başqarma Komitetь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е-Сазонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДОСТАН"

№ 297 30 DEKAВR DYŞƏMBE 1935-JЬL

„...Beđđeņ kombajnerđarьвьđ həm kombajnerkalarьвьđ hanь kønləp tygel, вəlki səqətləp yhhen, ular kombajndьņ texnikahьna øjrənep, həm şul eşkə yđđərenen iptəştəren øjrətep, nihajət, beđđeņ ilebeđđeņ avьl xuƶalьqьnda ьвьn jeņevselər bulhьndar..."

I. STALIN

SOTSIALISTIK AVЬL XUƵALЬQЬNA — BOL'ŞEVISTIK JETƏKSELƏRĐEN JANЬ OTRƏDЬ

(Başqortostan kommunistik juqarь avьl xuƶalьqь məktəbenen rektorь iptəş MUSAJЬF məqaləhe)

Başqortostan Kommunistik juqarь avьl xuƶalьqь məktəbe sogen sotsialistik avьl xuƶalьqьna, es jыlьq, 2 jыlьq həm komsomol eylegen tamamlaqan 160 keşenən torqan bol'şevistik jetəkselər otrədь birə. Bularđьņ 60 protsentь başqorttar həm aralarьnda 27 qatьn-qьđ bar.

Marksistik—leninsel-stalinsel teoria menən qoralanqan həm sotsialistik avьl xuƶalьqь texnikahьna eje bulqan 160 bol'şevikte uqьtьp sьqarьv, ...

...

Kađrđar Başqortostanda, kommunistik juqarь avьl-xuƶalьqь ...

AVЬL XUƵALЬQЬNЬN BOL'ŞEVISTIK KADRĐARЬ TIMERLEGE—BAŞQORTOSTAN AVЬL XUƵALЬQЬ JUQARЬ MƏKTƏBENƏ

Sotsialistik avьl xuƶalьqь esen bol'şeviksьl kadrđarđь sьqarqan kendə VKP(в) пьц Øfø qala komitetь Başqortostan kommunistik juqarь avьl xuƶalьqь məktəbenen studenttarьna, uqьtьvsьlarьna həm bətə texnik personalьna bol'şevistik sələm jebərə. Partiaь həm partiahьđ 160 bol'şevik marksizm—leninizm belemdərenə eje bulьp, sotsialistik avьl xuƶalьqьnьņ jetəkselərə kvalifikatsiahьn alьp, yđđərenen teoretik kiməldəren kytərđelər həm ular avьl xuƶalьqьnьņ terlə tarmaqtarьna jetəkselek itevgə kereşəsəktər.

Promьşlennost həm sotsialistik avьl xuƶalьqь stəxanovsьlarьnьņ kaņaşmahьnda iptəş Stalin tarafьnan kolxoz həm sovxoz qьrđarьnьņ urozajlьqьn kytərev, jaqьndaqь 3-4 jыl esendə 7-8 milliard pot urozaj alьvqa ireşev, şulaj uq sotsialistik malsьlьqьn alqa jebərev həm ...

VKP(в) пьц Øfø qala komitetь. Kommunistik juqarь avьl xuƶalьqь məktəben tamamlaqan partiaь həm partiahьđ bol'şeviktarđьņ yđđəre alqan teoretik belemdərđe praktik eştə fajđalanьp, partia Ølkə komitetь həm Başqortostan xøkymətə tarafьnan yđ aldarьna jəkmətelgən burьstarđь maqtavlь raveşta ytəjəsəktərenə ьşana.

VKP(в) пьц Øfø qala komitetь.

QЬLMI RABOTNIKTAR BULAŞЬF IPTƏŞTƏ

25-se dekavrđə Başqortostan Sovnarkomьnda xøkymət aqzalarь: Bulaşьf, Əvyđəkirьf, Akimьf, Əsxədullin, Tolstoj, Əmirьf iptəştər, A. Tahirьf isemendəge avьl xuƶalьqь institutьnьņ qьlmi eşselərenə, professor, dotsenttarьn qabul itelər.

... Unan ykemlektər kafedrahь professorь Arxangel'ski, fiziologia professorь Pirogof, yđemlektərđe haqlav professorь Polozentsof, zootexnika kafedrahь dotsentь Jaqupof, mikrobiologia dotsentь Berezenko, ...

VKP (в) Yđək komitetь—iptəş I. V. STALINQA SSSR Sovnarkomь—iptəş V. M. MOLOTOFQA

SSR Sojuzьnьņ jeņel promьşlennostь yđenen jыllьq planьn 26 dekavrđə ytəgənlegen belderəm.

1935-jыl esen xøkymət tarafьnan 1926-27 jыlqь xaqtar menən valovoj produksia planь 5 milliard 705,9 million hum itep raьlanqajnь.

Oşo jыldьņ 26 dekavrenə tiklem 1926-27 jыlqь xaqtar menən 5 milliard 708,8 million humlьq produksia eşləp sьqarьlqan. jыllьq plan 100,1 protsent itep ytəlgən.

1935 jыlda produksianьņ yveşe 10 protsent təşkil itəsək.

9 ajđьņ məqlyməttəre bujьnsa jeņel promьşlennost produksiahьnьņ yđenə təşev xaqь plan bujьnsa bildələngəngə qaraqanda 1,8 protsentqa kəmerək.

SSR Sojuzь jeņel promьşlennost xalьq komissarь I. LYBIMOF

* * *

AzerbajzanSSRYBKpredsedatele ip.ƏFƏNDIEFKƏ Azerbajzan SSR Sovnarkomь predsedatele ip. RAXMANЬFQA Azerbajzan kommunistik (bol'şeviktar) partiahь YK sekretarь ip. BAGIRЬFQA

Bətə Sojuz Kommunistik (bol'şeviktar) partiahь Yđək komitetь həm SSR Sojuzь Xalьq komissarđarь sovetь Azerbajzanda sovet vlasьnьn qujьlьvьna 15 jыl tulьv jubileje kөnөndə Azerbajzan sotsial sovet respublikahьnьņ eşselərenə, kolxozsьlarьna həm xeđmətsəndərenə qotlajđar.

Azerbajzan proletariatь həm revolytsion krəstiəndəre ...

... mөjəlenməhe bulqan həm avьl xuƶalьqь alьvь təvəştə alqa barqan alqa kilsəkl sovet respublikahь bulьp yvep jette. Azerbajzandьņ qara altьnь—neft menən bətə Sotsial sovet respublikalarь sojuzь təęj. Azerbajzandьņ mamьq sөsev qьrdarь ilebeđđeņ tekstil promьşlennostь esen jыldan-jыl ... ıraq mamьq birəlәr. Azerbajzan...

...

SSR Sojuzь Xalьq komissarđar sovetь predsedatele: V. Molotof.

VKP (в) Yđək komitetьnьņ sekretarь: I. Stalin

* * *

FRANSIA KOMPARTIAHЬNЬN 15 JЬLLЬQЬ

Parix, 28. Fransia kompartiahьnьņ jəşəvenə 15 jыl tulьvqa arnalqan tantanalь miting bulьp ytte. Unqa 4 meņ keşe qatnaştь. Fransia kompartiahьnьņ general'nьj sekretarь Torez kompartianьņ eşməkərlegə turahьnda doklad hьjlane. Sьqarьlqan rezolytsiala Fransia kompartiahь ojoşturolqan tarixi sjezdьņ əhəmiəte (ul sjezd Tur qalahьnda ykərelgəjne), kompartia tarafьnan 15 jыl esendə ytelgən ...

ORLOQ KUL'TURALARЬ UROZAJLЬQЬNЬN ALDЬNQЬLARЬ—TRAKTORISTARĐЬN HƏM MOLOTILKA MAŞINISTARЬNЬN PARTIA HƏM XØKYMƏT JETƏKSELƏRE MENƏN KƏNƏŞMƏHE

M. A. CERNOF IPTƏŞTEN KEREŞ TELMƏRE

Iptəştər! Beđđeņ kaņaşmahь ... qьđqaьşьn bejek entuziazm menən elep alьvđarь ... Beđđeņ sotsialistik promьşlennostьbьđđa tuvqan stəxanovsьlar qьđqalьşьnьņ oşondaj tiđlek menən avьl xuƶalьqьna la kyseve beđđeņ kolxoz strojьnьņ yđeşeđđeņ bətə sotsialistik jəmqiətebeđđeņ bis ajьrьlmaslьq eleşə bulqanlьqьnьņ ... (Qatь alqьştar).

Partia jetəkselərə həm xøkymət aqzalarь hoņqь vaqьt esendə beđđeņ avьl xuƶalьqьnьņ ajьrьm tarmaqtarьndaqь stəxanovsьlar menən osraşьvlar həm kaņaşmalar ytkərđelər inde ...

... ireşev bursьbьn qujđь. Bьl burьstь ytəv, iptəştər, beđđeņ kolxozsьlarđьņ həm sovxoz eşselərenen qulьnda.

Partia Yđək komitetьnьņ həm SSR Sojuzь Xalьq komissarđar sovetьnьņ, SSSR Narkomzemьnьņ, Narkom Sovxozđьņ həm partia YK avьl xuƶalьqь eylegenen qьşьvь bujьnsa bьl kaņaşmagə 1935 jыlda uq inde ber traktor menən bildələngən normalarđan 2-3 həm xatta 4 tapqьr kyberək eşləgən ilebeđđeņ iņ jaqşь traktoristarь saqьrьlqandar. Bьl kaņaşmagə bildələngən normalarđьn 4—5 tapqьr həm xatta unan artьqraq aşьrьp ytəgən molotilka maşinistarь saqьrьlqan.

Bьl kaņaşmagə 1935 jыlda uq inde orloq kul'turalarьnьņ urozajьn ber gektarđan 150-180 pot ...

...

Iptəş Stalin kombajnerđar kaņaşmahьndaqь yđenen telmərendə bətə 11 aldьna 3-4 jыl esendə orloq kul'turalarьnьņ 7-8 milliard pot urozajьn alьvqa ... (Ovatsiaqa kysevse kesle həm ođaq alqьştar, bətəhe lə urьndarьnan toralar. Kesle „ura" tavьştarь zaldь tetrətə. Zaldьn terle jaqtarьnan: jəşəhen xalьqtarđьņ bejek julbaşsьhь Stalin! tigən tavьştar ođaq işetelə.).

FRANSIAHЬN TЬŞQЬ POLITIKAHЬ TURAHЬNDA LAVAL'

Pariz, 28. Talapqar bulьvь aşqanь Laval' deputattar palatahьnda tьşqь politika turahьnda tynəndəge deklaratsia menən sьqtь. Ul xorđьņ ostavkaqa sьqьvь həm Angia xøkymətenen Pariz təqdimdəren kymelgən tip ... turahьndaqь belderevе şulaj uq bьl təqdimdərgə Italia xøkymətenen javabь bulmavь xələ ... Laval'den hyđđəre bьlar qaranьnda, ul Fransianьņ Millettar ligahьna qarata bulqan jəklamalaren ... Millettar ligahь tarafьnan kyrelgən bətə saralar, ... Fransia tarafьnan qalqь ... Millettar ligahьnьņ ustavьn ytəv jыlьnda,— tip əjtte Laval', əgər sanksialarь qullanqan bulsa Italia ...

SSSR—FRANSIA DOGOVORЬ TURAHЬNDA DOK[LAD]

Pariz, 28. SSSR—Fransia yđ ara jərđəm turahьndaqь dogovorđь ratifikatsialav məs'ələhe bujьnsa parlamenttьņ tьşqь eştər komissiahь tarafьnan bildələngən dokladsь Torres deputattar palatahьna dokladьn tapşьrđь. „Evr" gazetahьnьņ jađьvьna qaraqanda, doklad həyəm aktьna do qьlьvь mөmkin bulqan dəvlətkə bьbn jərđəmdь tə'min itev maqsatьnda Millettar ligahь tarafьnan yđ vaqьtьnda kyrelgən saralarđь kyđətevđən ... Torres SSSR—Fransia dogovorь turahьnda hьjlagəndə, uьnьņ tьnьslьq politikahь ... SSSR xalьqtarь həm fransuz xalqь, tip əjtelə ul dokladta, Jevropaьnьņ ... SSSR hiş ber terlə imperialistik maqsattarđь kyđəlməj.

Dokladtьņ aђaqьnda ... eştər komissiahь deputattar palatahьna „respublika prezidentьna Sovettar sojuzьnьņ həm Fransianьņ vəkildəre tarafьnan Parizda 1935 jыldьņ 2 majьnda qultamqalanqan dogovordь ratifikatsialav həm kərək bulsa unь ytəv vəkələte birelə" tigən ber genə statjanan torqan zakon projektьn təqdim itə.

ORLOQTO EŞ ITEV PLANЬ YTƏLEŞE həm DƏVLƏT IGENEN ARTABAN ŞЬJFATLЬ HAQLAV ŞARALARЬ TURAHЬNDA

BAŞQORTOSTAN XALЬQ KOMISSARĐARЬ SOVETЬ QARARЬ

Başqortostan Xalьq Komissarđarь Sovetь, Zagotzerno, Gossortfond həm nigeđ tə Xleotorg tarafьnan ... Qandra, Sterlitamaq, Tujmazь, Şaŋgak—Kyl, Aqkyl—dekadanan dekadaqa adalar. Ular menən ...

Komissarđarь Sovetь qarar itə:

1. Zagotzernonьņ Başqortostan kontorahь (ip. Kərimьf) aldьna ...

...

4. Zagotzernonьņ Başqortostan kontorahь aldьna, orloqto kipterev həm tađartьv ...

...

12. Davlekan, Başqaq, Iglino, Tujmazь həm Kuşnarenko ...

...

Başqortostan Xalьq Komissarđarь Sovetь predsedatele: BULAŞЬF.

Başqortostan Xalьq Komissarđarь Sovetь iş idarahь: ZOĐULLIN.

1935-jыl, 22-dekavr.

ӨFӨ QALA SOVETЬNЬN IV PLENUMЬ

XISAP BIREV JOMOJAQTARЬ

27 dekabr'—Pogzinski klubunda, Өfө qala sovetьnьn IV plenumь eşep ytte.

Plenum, qala sovetьnьn deputattar gru, palatь həm seksialarđьn hajlavsalar aldьnda xisap birevđərenə jomoq jaђanь.

Өfө qala soveti predsedatele ip. Tolestoj, xisap kampaniaһь hajlavsalarьnьn tulь qatnaşьq tarь həm yð ara tənqitte kin jəjep jebərevđəre nigeđendə ytte. Dejem alqanda hajlavsalarđan xisap jьjьlьştarьna qatnaşьvdarь 65 protsent təþ'ienə, ə, ajrьm ojoşmalarđa (Narkomjust, „8 mart" fabrigь, Parovoz remont zavodь, Başgiz h.b.) aderlek eştəren jaqşь ojoştorovđarь arqaһьnda hajlavsalarđьn jьjьlьştarьna kilevdə e 65 protsentan 100 protsentqa tiklem ... Bildəte, bьl ... deputattarьbьđьn tьrьşьp eşlavđəren ... Ajrьsa tьrьşьp eşlavđəre menən deputat— Kozlof, Garitof (eşselər PRZ) Izmitskaja (ujьtьsь) Başqort... hajlavsalar aldьnda ... Deputatьq isemen ... aqlanьlar.

Bьl, 1935-jьlda qalanь kul'turalь kyreneşkə ajlandьrьv həm qala tədeleşen sovet savđahьn həm sovet xuzalьqьn ... borev, ... predpriatielarđa eşlap sьqarьv ... „8-mart" həm ... fabrikalarь jьllьq plandarьn ... Predpriatielarđa ... tovarđarđьn sьjfatь nasar. Ştrojtrestta ... eşselər ... Eşselər, Qьzьl ... zavodьnda 223, ə, ... 66 keşe ...

Bьl ... 1936 jьlda tramvaj julь həm pol'iklinika, gostinitsa, kino (500 keşe'ek) palatalinika jorttarь, 6 məktəp, 2 kommunal jort һalьv eştərenə başlajasaqьđ. Deputattar ... kerəşergə tejeşlər—ti ip. Tolstoj.

Plenum, qala sovetьnьn, qьllanь həm savđa ojoşmalarьn kyreneşle itev esen kerəşeven ... ałьv menən bergə, a'e kyp eştərđen, sigerək ta ikmək savđahьnьn, ... elektrik stansiahьnьn jomoşьq eşlavđəren ajrьsa һəđьq ... ikmək zavodь turahьnda qala sovetьnen həm Başqortostan xekymətenen ... ikmək ... elektrik stansiahь ... kyp vaqьttar məktəptərgə ut birməv, ... operatsia ... vaqiqalarь ... Həm bьl ojoşmalarđьn xuzahьlьq xekem ... qatь tanqit ... alьndьlar.

Plenum, qala soveti aldьna 1936-jьlda elektrik stansa ... 10 meң kilovatqa ... həm ere predpriatielarđa ... ajrьm elektrik stan... [illegible]

BAŞQORTOSTAN MATERIALDARЬ BUJЬNSA

„GAŞЬBЬN ATALAR ÇЬTЬ JAVAPQA TARTЬLЬN"

„IGEN URLAVSЬLARQA SARA KYRELHEN"

„SEL'PO AĞSALARЬ TƏRLE KƏSELƏR QULЬNDA"

ZAVODЬNDA

...ЬTЬ ƏSQƏNDƏRMAJ

TIMERSE QORAJ JANЬ REKORDTAR ƏSƏN KƏRƏŞƏ

MOTOR ZAVODЬ SEXTARЬNDA JANЬ MEXANIZMDAR

GEKTARĐAN 100 BOT ƏSƏN KƏRƏŞKƏ!

JANAVЬL—DYRTƏJLƏ, QARIĐEL RAJONDARЬ MENƏN JARЬŞA

„QALQANQARЬN QA UQЬTA BAŞLARQЬ ULAJĐAR

GEKTARĐAN—20 SENTNER!

JUĞARЬ UROJAJ POXOĐЬ JƏJELDERELƏ

Partia həm xekymətkə bez kyŋelđən

RƏXMƏT ƏJTƏBED

M. Rəxmətullina, S. Rəximqulof, T. Zakirof, Gərəjef, Xəlillin, Jəhin h. b.

ALDЬNQЬLAR BYLƏKLƏNDE

RAJON KOLXOZ XUDЕƵTVO ALIMPIADAHЬ JЬKƏRELƏSƏK

JANЬ ELEKTR STANSAHЬ

HƏR OJQO BER GAZETA

Bulatьl Jəəfər.

XRONIKA

AQAS ƏĐERLƏV

URMANDA STAXANOFSЬLAR QUĐQЬLЬSЬN OJOŞTORQRA

INJƏRĐƏN BƏRENSE STAXANOFSЬLARЬ

ƏSSELƏR JƏJƏLƏ MENƏN TƏMIN ITELDELƏR

AQAS ƏĐERLƏV STAXANOFSЬLARЬNЬN SLJOTЬ

ESKESE KUL'TURNIK

Xajeulla, Ballas, Asqəл, Toporin rajondarь ɵјlaklendelər

ƏĐƏBI XRONIKA

Udarniktar kenen qarşь alaңđ

Jəvaplь redaktorь: TƏXFƏT KƏLIMULLIN

KUL'TURA HARAJЬ

BELDEREV

BAŞRESPUBLIKANЬN AVTOXUZALЬQTAR DIQQƏ TENƏ

KOLXOZ, SOVXOZ, MTSTARĐЬN SANITAR—KUL'TURA TOROŞON JAQŞЬRTЬV KONKURSЬ

FAKTTAR, KONKURSTЬN MASSOVЬJ TƏŞ ALMAVЬN KYRHƏTƏLƏR

Өfө, „Oktjabr' natiskahь" tipografiahь. Başgiavit № 3913

BƏTƏ ILDƏRDEN PROLETARDARЬ, BERGEĐ!

AJRЬM HANЬ 10 TIN

BAŞQORTOSTAN

VKP(b) нън Başqortostan Əbm Əfə qala komitettarь, Başqortostan Yđek Başqarma Ҡеtь həm Başprofsovet organь

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Уфа, ул. Е.-Созонова корпус № 3. Редакция газеты „БАШКУРДСТАН"

№ 298 31 DEKABR ŞIŞƏMBE 1935-JЬL

„Beđ, jaqьn kiləsəktə, 3-4 jьldan hun, igen jeteşterevđe jьl hajьn 7-8 milliard вotqa jetke rev əsən xəđerđən yk əđerlənergə tejeşвeđ..."

I. STALIN.

Orloq kul'turalarь вujьnsa urozaj alьv aldьnqьlarьnьn, traktoristar đьn həm molotilka maşinistarьnьn partia həm xəkymət jetəkselære menən kəŋəşməhe

UROŽAJLЬQTЬ KЭREVDƏ STALINSЬL RƏŞ

Kremldeŋ đur harof zalь jaŋьnan xalьq menan tuldь. Ip. STALIN xermətenə jaŋьnan kьsь alqьştar həm qevvətle „ura" tavьştarь jaŋqьranь.

Kьsə, sotsialistik вasьvđarđьŋ iŋ jaqşь staxanofsьlarь ip. STALIN menən, partia həm xəkymət jetəkselære menən osraştьlar. Partia həm xəkymət jetəkselære menən, igen urozajьnьŋ aldьnqьlarь, traktoristar, huqqьs maşina maşinistarь kəŋəşməhe asьldь. Kьsə kremlđə asьlqan kəŋəşməlæ qatnaşvsьlar—traktorđa ьnqьsa kyrelməgən eşləp sьqarьvqa ireşevse traktoristar, huqqьs maşina maşinistarь, yđđəreneŋ eştəren oliçnoqa yđđəşterevse juqarь urozajlь kolxozđarđьŋ predsedateldære, вrigadirđarь həm zvena вaşlьqtarь—вьna ular kemdær. Вьnda kolxoz avьlьnьŋ iŋ aldьnqь keşeləre, kolxoz proizvodstvohьnьŋ iŋ təzribəle adamdarь, jaŋь texnika həm juqarь urozaj вajraqьn kytərevselər jьjьlqandar. Ular Məskəvgə, yđđəreneŋ alqaşьv həm jeŋevđære turahьnda hejlərgə, ip. STALINDЬN: jaqьn as-dyt jьl esendə igen jeteşterevđe jьlьna 7—8 milliard вotqa jetkerergə qajьlqan eştəren sьqьv ьujьnsa kyp millionlaqan kolxoz krestiandarьnьŋ poxodqa sьqьrqa sьđer ikən ektəren ajtergə kilgəndær.

Partia həm xəkymət jetəkselæreneŋ ьdeŋ aldьnqь kolxozsьlarь menən вulqan kəŋəşməhe avьl xuzalьqь jьlьna jomqaq jahaj. Biş jarьm milliard вottan asqьrьq igen, 33 million вottan artьq mamьq, şəkər sogeldərən rekord jьjnav—вьna ul jomqaqtar. Avьl xuzalьqь promьşlennostqa tigeđənsə saşlanь, ul juhal rəveştə kəygə taьn sara. Sotsialistik igensəlek teŋ el jaşevđære—kolxoz stroyjьnьŋ jemerelmənlegen, вulkem kolxozdar həm sovxozdarđьŋ alkan sarьs ardьvьn deramlek menən xel iterlek jaşav ecoroņa ingenierlektəren kyrhətələr.

Вer вьs nebənd вьŋ jaŋ jьl вaşlana. Kiləhe jьlda şəkər səgeldəre urozajьn gektarьnan 200—250 sentnerqa jetkerev, Ukraina вujьnsa mamьq jьjnavđь həm вaşlavьnь. orloq kul'turalarь urozajьn arttьrьv—вьna вeđđeŋ вurьstar. Kolxozdar həm sovxozdar вьna aşo jaŋь вurьstar aldьnьa omlьnda. stalinsьl zadanie əsən kərəşte jəjəlderəp jaŋь jьldь вaşlajđar. Partia, avьl xuzalьqьnda artaьan jeŋevđərđe ajaşterəp, aldьnqь təzribəlærgə tajana, kolxozdar həm sovxozdarđьŋ iŋ jaqşь keşeləre menən kəŋəşləşə, yđđəreneŋ вeđemtəlæren praktikala tikşerə. Fəqət, şul maqsat menən səgeldər, mamьq rajondarьnьŋ aldьnqь kolxozsь, kolxozsь qatьn-qьđđar kəŋəşməhe ytkəreldə. Вьl maqsat menən iŋ jaqşь kombajner, kombajner qatьnqьđđar kəŋəşməhendə lə kyreldə. Şunьŋ əsən xəđer Məskəvgə iŋ jaqşь traktoristar, huqqьs maşina maşinistarь, urozaj əsən aldьnqь kərəşselær kildelær.

Вьnan ber jьl elek şəkər səgeldəre urozajьn ikeləta—əslə-ə tə arttьrьv turahьnda hejlav ... qьjьn ins. Ə xəđer yđeneŋ eşe menən ьnь mømkinsəlekte kyrhətkən [illegible] alqa—aş jadsalar вar. Elek mamьqsьnьŋ ser gektardan 25—30 sentner urozaj alьv turahьnda hejl... həm ... da almaj ineŋ, xəđer undaj urozajđь alьvsь unarlaqan kolxozdar вar. Əlge kəjn-qadьtlan tьş juqarь əkəmlək ... Urozajlьq ... aldьnqь kolxozdar, rekord ... kolxozdar praktikalь ... urozajlьq xəđerge ... mømkin ... Şuŋa ... Aldьn... kolxozdarđa ... ixtiar... iŋ aldьnqь ... keşelær, ... вildələngən partia ... reallьqь. Вьl keşe... milliard вot əsən ... lar, ... həm xəl itkes kestər.

... anofsьlar qьđqalьş... la elakterəp alьndь.

Fabrik, zavodtar вaşlap jeŋeregxoz ... sovxozdarđa ... jaqьn aldь. Вьl ... sanьi staxanofsьlar qьlьş—sotsializmga вarьv đa ... вeta esesedə ... Ə ... şəƃəp deŋgəlegə vьrte ... „KP(в) Yđək ... plenumь ... tapqьrьp ytəgən ... staxanofsьlar ... tormaqa nь! Azof—Qoтъя ... bez ... 1671 gektar ... normanь 4 tapqьr ... ytəgən traktor ... вrigadirь ... вьna staxanof... tip atalmajmь nь! Sotsialistardarьŋ staxanofsь ... al—Dopetrovskala, ... gektarqa 35 sentner ... alqan kolxoz вrigadirь—Ivan Loman, ul—Moldo, gektarьna 42 sentner ... iьinaqan kolxoz ... Sinko, ul—Nerkovsin Zolocevski rajonьndaь gektarqa 33 sentner ... kolxoz вrigadirь Isaref, ul—Genicevski rajonь „Celsaines" traktorsьŋ ... 2240 gektar ... Petr Tisi, ul—Pas ... jeŋev... вrig ... həm jadlagan jeŋevse ... alar.

Kolxozdar, sovxozdar, juqarь urozaj əsən kərəşteŋ ... keşelæreŋ yđ ... Ular ... ese il ... sotsialistik texnika ... həm ... iŋ jaqşь keşeləre fajdalьn ... meneŋ ... ulьn tejeşer. Gektarьnan 30 sentner artьq orloq urozajьnьnan aldьnqь kolxozdar, sovxozdar đa, juqarь eşlæp ... fabrik, zavodtar kevek eldəle ... tejeşter. Xəđer kəl jьlь alьs, ... arahьnda yđ ... urozajlьlьqь ... torqaŋ unarlan kolxozqa eje. Undaj kolxozlar—təzribəneŋ вьrn xazinəhь, ulardь asьrqa həm ... вolqandarqa kyrhəterge kər.

Eşmələ qatnaşьv ... sьqьştarь ... kolxozdarda ... Ar... eşl... mən ... al... həm ... kolxoz ... tor ... fab ... tur ... da ... jьl ur ... kestər ... ular ... iŋ həm ... qьlarь ... liqa ... təzribəlærgə ... torasaq.

Sotsialistik ... xanofsьlarьna ... Ular urozaj poxodta ... saralar.

KREML' HARAJЬNЬŊ ĐUR ZALЬNDA

Əle kyptan tygel genə Kreml' harajьnьŋ elektr jaqtьhьna sumqan ььl hьqlanqьs đur zalьnda staxanofsь—eşse həm eşse qьđьn qьđđarđьŋ вeta Sojuz kəŋəşməhe вulqajnь. Sotsialistik xeđmət вьrmlьlьqь əsən kəraş majraqьn kytərgən jaŋь texnika masterđarь, ber nisə kendər вujь, partia həm xəkymət jetəkselære menən вerlektə sotsialistik industria həm transportьŋ arlanan qьdьv rəveştə alqa kitev juldarьn вildalьnelar.

Həm 27-se dekaвrđə Kreml' harajьnьŋ ьşə uq zalьnda jaŋьnan Ukraina, Urta-Azia respuвlikalarьnьŋ mamьq вaşьv..., Volga artь, Tenjaq Kavkaz staxanofsьlarьnьŋ kesle ... jьjnaldь, ige-sige вulqan sovettar ilenen sotsialistik avьl xuzalьqьnьŋ aldьnqь ... kəraşseləre вьnda kildelær.

... orloqlo kul'turalarđьŋ ... вujьnsa aldьnqьlar, ... həm molotilka maşinistarьnan 1200 đən artьq delegatlar. Вьnda Don ... traktor вrigadahь вrigadirь ... traktor menən herevđə ... keşelær ... ajrevse Paşa Angelina, Tenjaq Kavkazđьŋ „Zavety Il'ica" kolxozьnьŋ вrigadirь ... venko la həm juqarь ... kolxoz ... menən ... ьstamlьlьqьnьn ... jədatlagən ... proletariattьŋ ... kəlgən kesle staxanofsьlarь ... kolxoz ... kesle qulqalьşь ... qьşьldь.

18 səqəttən ... Stalinqa ... iptəş S... dьruttla irlana... ьm ьnьq menən ergə ... Voroşilof, ... Kaganovic, Mikojan, A... ... kidze, Cuвar, ... Kosior, Postьşef, Ejxe ... Rudzutak, ... ovski, Ždanof, ... lef, Cernof ... tar kyren...

Je...

təş Stalinqa jalqьnlь sələm tapşьra. Yđenə ьlaqlьnrьlьq sajlьrdar həm mikaldar menən ul, kolxoz avьlьnьŋ jeŋevle yđeve həm yđeneŋ eşe turahьnda hejlaj.

Beđđeŋ Leningrad, elekke Uman stanitsahь tanьmalьlьq вuldь. Xəđer вeđđeŋ tavьşlь kino, məktəp, jaqşь jul həm trotuarđarьвьđ вar. Вaььvđarьвьđđa kyp traktorđar eşləj.

Voloşin, Azov-Qara dingeđ krajь вrigadirь Krivcenko menən jarьşьv ьađemtəlæren qorьььq menən urtaqlaşa. Krivcenko ber traktorqa 1500 gektar eşlərgə jakləmə alqan. Voloşin ber traktorqa 1617 gektar eşləgən, 20 meŋ kilogrammdan artьq jaqьvlьqqa ekonomia jahaqan.

Вeta zalьnьŋ alqьşlavь aьtьnda Voloşin:

—Krivcenko вrigadahьnda вulqan qьđьl вajraq xəđer minen вrigadala. Вьjьl inde min xalleтormoqqa ajaq навьtьm. Min 3634 həm aqsa, 3640 kilogramm igen eşləp alдьm.

Min, 1936- jьlda traktorqa 2 meŋ gektar ьrergə iptəş Stalinqa həm xəkymətkə vaqəđə вirəm.

— Jaşahьn вeđđeŋ hejəkle jetəksebeđ iptəş Stalin!

— Jəşəhen вeđđeŋ xəkymətebeđ! tip Voloşin yđeneŋ telmaren вetere. Ul irimnaqa kytərelə həm iptəş Stalin, partia həm xəkymət jetəkselære menən datturьŋ kyreşə.

Unan hun, Orenвurg elkəhe Haььqtaş rajonь „Truženik" kolxozь predsedatele Malikof ььqьp hejlaj. Ul urozajđь kytərevđə iŋ kiskes lakttar kilterə. „Truženik" kolxozь qorolqolo вađatqa urьrlaşqan. E'ek вьnda gektardan 3-4 sentnerđan da ...

Beđđeŋ sotsialistik вaььv masterđarь

HYRƏTTƏ: ьnьь kuldan unqa taьa—1. Şişmə rajonь „Qьđьl jul" kolxozь вrigadirь M. Vəkilef, 2. Jaŋavьl MTS huqqьs maşina maşinistь M. Xəsəjef, 3. Ileş rajonь „Kalinin" kolxozь вrigadirь X. Əxmitef, 4. Mişkə rajonь „Kaşirin" kolxozь вrigadirь X. Aptekəjef, 5. Şişmə rajonь „Zavety Il'ica" kolxozь вrigadirь A. Kostuşenko, 6. Ileş rajonь „Kalinin" kolxozь predsedatele Ş. Axiarof, 7. Iglin rajonь „Krasnaja znamə" kolxozь вrigadirь K. Klemets;

Urtala kuldan unqa taьa—1. Taporin MTS-ь qalmarlь huqqьs maşinistь T. Janmurzin, 2. Starletamaq MTS-ь traktoristь G. Jefremof, 3. Blagovar MTS-ь traktor вrigadahь вrigadirь M. Işmialof, 4. Jaŋavьl MTS-ь qalmarlь huqqьs maşina maşinistь I. Nafetdinof, 5. Xəjəulla rajonь „Novaja žizn'" kolxozь вrigadirь N. Maslof, 6. Ileş rajonь „Kalinin" kolxozьnьŋ 3-sə вrigada вrigadirь Z. Kinjəxanof, 7. Mişkə rajonь „Oktoвr" kolxozь вrigadirь A. Aidinajef;

Tyvəŋge rətte kuldan unqa taьa—1. Starletamaq MTS-ь traktoristь F. Вulatof, 2. K. Kam rajonь „Krasnьj krajn" kolxozь вrigadirь I. Joskief, 3. K. Kam rajonь „Krasnьj lugansk" kolxozь вrigadirь I. Вədretdinof, 4. Dьrtьjlь MTS-ь traktordar вrigadahь вrigadirь S. Fatixof, 5. Arxangel rajonь „Novьj put'" kolxozь вrigadirь I. Grebennikof, 6. Jaŋavьl MTS-ь traktoristь B. Islamof, 7. Əfə rajonь „Prožektor" kolxozь вrigadirь X. Şajaxmetof iptəştər. (I. Panfilof fotohь)

Вeta zalda kesle ovatsia.

Kəŋəşmə Doneьььŋ qatnaşqьđ traktor вrigadahь ismenən staxanofsьlar sələmen tapşьrьvsь Paşa Angelinanьŋ kesle ulьna, Cysej—1560 gektar, tip javap вirə.

Stalingradtьŋ ataqlь вrigadirь Semjon Şistopolof menən jarьşa Cysef вrigadahь maşina menən da hererge mømkin. Normanь hyđheđ kyp juqarь eirergə mømkin.

Kisage hunqь ьllьrьşta Celabe elkəhe „Krasnьj partizan" ...

— Min kiləhe jьlda taqь la jaqşьraq eşlərgə ip. Stalinqa vaqəđə вirəm, tip Şmel'ь yđeneŋ hyđen tamamlaj.

„Igense" kolxozьnьŋ predsedatele (Başqortostan, Xəjəulla ...

DOKLAD INTUZIAZM KYT...

Malajaz rajonь „Məxəmətşin" kolxozьnda Stalin iptəşteŋ aldьnqь kombajner həm kombajner kəŋəşməhendə hejləgən jeŋevđære hər ber вrigadala eştəneldə.

Kolxozsьlar julnaşьnьŋ telmərenə praktik eş menən javap

... ьratar. 2-вrigada ... Məxəmət ... kengə 130 вot ... iptəşteŋ tel... 170 вot itep ... kendalek norm... sentnerqa jetkerep

7 SƏQƏT URNЬNA 2 S...

Starletamaq. Orloqsoloq sovxozь MTM нъь tokar'ньь sexьnda eşləvse Kazansof 13-sə dekaвrđa yđeneŋ tokar'ньj staŋ... ... normat eşləp torqan

2 terhəkte vaл... minutta eşləp se... detalehьn 603 pr... Şul eş vaqьtь ... xeđmət xaqь aldь.

KOMSOMOL OJOŞMALARЬN QAJTANAN HAJLAV

QOJOV SEXЬNƏA—HAJLAV JЬJЬLЬŞЬ

28-se dekabrda parovoz remont zavodьnьŋ qojov sexьndaqь komsomol ojoşmahьnьŋ ğisap birev həm hajlav ytkərev jьjьlьşь buldь. Sexьŋ komsorgь ip. Frolof VLKSM Ydək komitetьnьŋ II-se plenum qararðarьn yð sexьnda nisek ytep nojomqa aşьrьvь həm komsomoldarðь tərbiələvðe nisek itep ojoştorovь tuzahьnda hejləj:

— „Beð komsomoldarðь tar nisəlav mas'alələren yðe edðen praktik eşə ydək mas'ələ itep qujðьq. Komsomoldar yððareneŋ bel'em kimədðarenə qarap ajьrьm komsomol tynəraktar na ojoşterðelar. Komsomoldar iðkul'tura esenə lə ьlaqtьrьldь. Ular ədəbi kitaptar ða uqьjðar. Zavodtaqь qart eşselar, partizandar grazdandar həm imperialistik huqьş osorðarьnda yðdarьnen kyrgəndəren, zavod xuzalarьnьŋ eşselarðe nisek itep ekspluatatsialavðarь turahьnda komsomoldar menən bes dələr ykerðelar. Beð xəðerge va qьtьn jəştar—komsomoldar arahьnaşa staxanofsьlar qudqalьşьn kesəjtevgə totondoq" ti.

Jьjьlьşta ьhqьp hejlavse komsomoldar komsomol eşeneŋ jetešheð jaqtarьn qatь tənqit ətьrьp aldьlar. Komsomolka Fakteva, Tixьnova h. b. komsomol uqьvdarьnьŋ regulər barьmaqanlьqьn həm ajьrьm komsomoldarðьŋ uqьvqa jeremaganlektaren kyrhəttelər. Propaganda uðьq da həm tərbiəvsьlarðьŋ da xəzətlelərgə əðerlənep kilevðare komsorg tərəfьnan tiqşerelmaj. Kyp komsomoldar Stalin, Voroşilof həm Kaganoviç iptəştərðeŋ kem ikənen də ьnqlap belmajðer.

Fizkul'tura eşe lə maqtarlьq tygel. 12 komsomoldan ni barь ikevhe GTO značogьna, ikevhe GSO qa norma tapşьrqandar.

Komsomoldar arahьnda disiplina bik jomoşьq qujьlqan. Nojəbr həm dekabr ajðarьnьŋ oşo kengə tiklem ber genə komsomol da aqzalьq vznosьn tyləmagən. Komsomolka Bouxina yðenə birelgan nagruzkanь ytəməj. Komsomoles Aramьşqa ketepxanala eşlərgə qьşьlьna la, oşo kengə tiklem bьl eşte başqarьqanь juq.

Komsomoldar yððareneŋ uilettarьn haqlavqa siklən tьş javaplьð qaraqandar. Bьna, məsəlan, komsomoles Ivanoitьŋ biletь ььsьratьlьp, eðgelənep enkən. O komsomoles Şananof biletьn beteniəj juqaltqan. Kyp komsomoldar yððareneŋ biletтarьn jandarьnda jeretmajðar. Hajlav jьjьlьşьna la 4 komsomol biletheð kilgan.

Komsomoldar əlkə həm ydək komsomol gazetalarьn aldьrmajðar. Oktəbr najramьnan hьŋ stena gazetahь la sьqarьlqanь juq.

Sexta staxanofsьlar qudqalьşь kiŋ ravešta jəjeldere lməgən əle. 12 komsomoldan ni barь 3 kenə staxanofsь bar. Bьnə bьlar bətəhe la parovoz remont zavodьnьŋ qojov sexьnda komsomol eşen talьhьnsa qajtanan qorolmaqanlьqьn kyrhəteler. Jьjьlьşta komsomol ojoşmahьnьŋ nik kyp jetešheð jaqtarь asьldь. Komsomoldьŋ 10-sь bətə Sojuz sjezdьna tiklem qalqan vaqьt zavodta komsomol eşen talьhьnsa qajtanan qorov həm komsomoldarðь tərbiələvðe taqь la kəsəjtev menən ytergə tejeş.

G. Bəsəp.

KOMSOMOLESTAR JANЬ JƏKLƏMƏLƏR ALALAR

— Komsomoldьŋ X-sjezdьna əðerlek turahьnda VLKSM Ydək komitetьnьŋ xatьn ьjrəniev, Kirof ismendəge neft promьjslahьnьŋ tedeleş idarahьndaqь komsomol ojoşmalarьnda proizvodstvo aktivlьqьn kesajtte. Aqarьtev eşenda normanь 170-185 protsentqa ytəvse komsomoles Pilygin komsomoldьŋ X-sjezdьna, norma bujьnsa nildalangan 70 kvadrat metr urьnьna 300 kv. metr aqartьrqa, aqas kombinatьnda normanь 220-250 protsentqa ytəvse balta oktabь komsomoles Zajtsev „resmus" alanqь qajaqanda normanь 300 protsentqa ytergə jeklәmә aldь.

Normanь 2-3 tapqьr arttьrьp ytəvse komsomolestar promьjsla tedeleşeneŋ bətə ucastoktarьnda la bar. (BaşTASS).

URUGVAJ MENƏN SSSR ARAHЬNDA

DIPLOMATIK MƏNƏSƏBƏTTƏRÐEŊ ƏÐƏLƏVENƏ QARATA

Montevidio, 28. Urugvaj respublikahьnьŋ tьşqь eştar ministrlege SSSR ðьŋ Urugvajðaqь ilsehe iptəş Minkinga „respublika xəkymate ьhqa tiklem Urugvaj menən SSSR arahьnda bulqan diplomatik mənəsəbəttarðe ədəlgən tip iqlan itergə qarar birðe" tigən notanь tapşьrðь. Urugvaj xəkymate yð qararьnьŋ nigeðe itep Braziliə xəkymatenen mərəsəqəten kyrhətə. Notala Braziliə ilsehenen Urugvaj tьşqь eştar ministrenə Braziliədəqь bunqь vaqiqalar turahьnda yð fekerðaren lapşarqanlьqь həm unьŋ bьl fekerðaren aŋlatqan xatьnda „hyð III Internatsionalðan udqan jьl urtahьnda Məskəvðə jьjьlqan VII kongressьnьŋ ultьrьştarьnda əjtelgən ujðarqa məvafiq raveşta ytkarelgən saf kommunistik vosstante turahьnda barqalьqь, xarakaten şul kongressta kyrhətelgən metodlarqa məvafiq raveşta narьvь kyrhətelganlege, şulaj uq sovet xəkymatenen əðdeŋ xəkymat ergəhendəge ilsehe arqalь kyrşe davlattən kommunistik elementtaren qotorotqanlьqь həm ularqa jardam kyrhətkənlege qьrqьv raveşta raşlanqanь" əjtelə. Unan arь Braziliə tьşqь eştar ministrlegenen belderevðarenə tajanьp, Urugvaj xəkymate yðeneŋ notahьnda „Braziliə xəkymatenen namььь menən əjtelgən bьl hyððare bəððeŋ yð qaramaqьbьððə bulqan informatsialar menən raşlana" tip əjtelə.

Şul informatsiaqa analiz jasajtьnda notala tyvəndəgelər kiterelə: „1. Tьşqь eştar ministrlegeneŋ qaramaqьnda bulqan dokumenttar bujьnsa juqarьla əjtelgan Məskəv kongressьnda bətə oratorðar janь keraş taktikahьn qanul itev məs'ələhendə rizalьq belderganðar, bьl taktika bujьnsa xalьq ara kommunizm berðəm front tedep, dajəm revolyutsion kommunizmqa etaptar bujьnsa barьp ake renləp ireşev maqsatьnda kommunistik bulmahalar da bəlo alðanqь partialar menən berləşergə teleş bula. Şulaj itep ul oratorðar, xatta saf kommunistik bulmaqan partialar jardamьna tajanqan bulhalar ða, teləhe nindəj aldьnqь xəkymat menən sьjelka jasav memkin tip əjtkəndər. Şul səbəple kommunizm berləşkən tip ujlarqa memkin, ul Braziliəla milli ireklek sojuzь tip atalqan həm başьnda Lui Karlos Prestos torqan partia menən berləşkən. Prestos jenelgan revolyutsia jalaqsьhь ine, ul yðeneŋ bətə keştaren ergəhenə tuplanь həm unь kenjaq Amerika eştare bujьnsa şul kongressta doklad jahaqan Van Min niqьşlar ə'ətьnda atqanьn, „ɵmet nojdarь" ismen aqlaj ine.

2. Dus davlat ilselege tarafьnan tapşьrьlqan şulaj uq əðdeŋ xəkymatebeð alqan informatsianan Montevidio qalahьndaqь sovet ilselegeneŋ ceklar menən dur summalar jenargənlege kyrenə, ulardьŋ nildələneşen belev memkin tygel. ul summalarðь jenarevðeŋ Braziliə xəkymate tarafьnan kongresstьŋ juqarьla əjtelgan delegatь Van Min turahьnda jabatqan belderevðarenə tura kilgən aldi şikfanle tьvðьrьv memkin.

3. bəşqahьlь maqlymattar bujьnsa Kommunistik internatsionaldьŋ kongressь Məskəv xəkymate həm unьŋ tep julbaşsьhь Stalin xəstatenə əjtelgən qotlavðar menən asьlqan həm jabьlqan.

Notalaqь bьl fekerðar „III Internatsionaldьŋ Məskəvðəge kongressьnьn sovet xəkymatena bojondoroqhoð yteve jaki unan ajьrьm bulьvь turahьnda hejlav memkin tygel. Sovettar sojuzьnda xəkymat yðe totqan ideologialьnqь partianan başqa bytən legal partia juq. Yðenə ber terle bьl demokratia əsen faktik alqanda tik kommunistik proletariat qьna tavьş nirə" tigən hyððar menən tamamlanalar.

Unan hun nota sovet demokratiahьnьŋ bьl xarakteristikahьn ber nisə hyð menən birep, şt il diplomatik ilselektarəneŋ immunitetь „dəlil namahe bulьrlьq" materiəl alьv memkinlegen birmaven kyrhətə.

Nota oşo hyððar menən tamamlana: „xalьq ara berðəmlek aktь ьjlahьnda qьna tygel, balki eske tьnьslaqьn tə'min itev əsen də əðdeŋ yð esenəððəge tьnьsьðlьq belkəngə tiklem sovet ilselegeneŋ eşmakərlegen tuqtatьrqa karak". Notanьŋ aðaqьnda prezidenttьŋ diplomatik mənəsəbəttarðe tuqtatьv turahьndaqь dekretə kiterelə.

SSSR ƏЬŊ URUGVAJÐAQЬ ILSEHE IP. MINKIN NOTAHЬ

Montevidio, 29. SSSR ilsehe iptəş Minkin Urugvaj respublikahьnьŋ tьşqь eştar ministrena javap notahьn tapşьrðь. Iptəş Minkin yðeneŋ bьl notahьnda Urugvaj xəkymatenen SSSR menən Urugvaj arahьndaqь deplomatik mənəsəbəttarðe əðəve turahьnda belderqən notahьn 27 dekabrðə alqanlьqьn kyrhətə həm jaðə: „aralarьnda durьleq mənəsəbəttare ьhqa tiklem ulьhьnьŋ normal' raveşta alьp barqan həm dur ekonomik mənəsəbəttar əsen nigeð bulьp xeðmat itkən ike il arahьnda diplomatik mənəsəbəttarðe əðev kevek javaplь aðьm turahьnda jaðьlqan hyððeŋ notaqьððə ydegeð sьnarqan hedəmtəlarðe nigeðlov əsen ber genə la kitь la tьşa almavьma qəvəp langanemde min jəşerə almajьm. Heðgə, ministr əfənde, ul dəle bolqansa, mineŋ xəkymatemə aldьn uq SSSR menən Komintern arahьnda his ber mənəsəbət bulmaqanlьqьn, Kominternьŋ eşmakərlege əsen mineŋ xəkymatemðeŋ yð əðtenə his ber javaplьlьqь almaqanlьqьn belderqəjne.

Şunlьqtan Komintern kongressьnda hejlangən telmərtðarðan alьnqan edəmtəlarðan torqan hyððeŋ notaqьððьŋ saqtaj eleşe turahьnda diskussiaqa kereşevðe betenləj urьnhьð həm memkin tygel tip ihəplajьm". Iptəş Minkin Urugvaj notahьnda sovet demokratiahьna qarşь jahalqan moqnəheð taşlanьvðarðь qьrqa kire qaqa həm „əgər Kominternьŋ VII-kongressьnьŋ hyððeŋ ildar arahьndaqь diplomatik mənəsəbəttargə his ber najlanьşь bulmaqan qararðarьna jahalqan hьltavðarðь ber jaqta qaldьrhaq, ul vaqьtta notala SSSRðьŋ Urugvajðaqь ilselegen „kyrşe davlattagь kommunistik elementtarðe qotortovda həm ularqa jardam kyrhətevðə" qajeplav həm „dus davlat ilselege tarafьnan tapşьrьlqan həm xəkymat yðe alqan informatsia bujьnsa Montevidio qalahьndaqь sovet ilselege ceklar menən dur summalar kysergan, ulardьŋ nildələneşen belev memkin tygel" tigən hyððar qala". „Bьl jeplkeð qajeplavðar, tip əjtelə notala, Braziliə xəkymatenen „namaðьla hyððarenə" həm Kominternьŋ VII kongressьnda hejlangən telmərðar ebtenə qorolqan fekerðərgə nigeðlənələr. Notala sovet xəkymaten qajeplartek his ber əsəq dəlil kiterelmagən, bьl bik taьiqi, sənki undaj dəlildar betenləj juq; ul dəlildarðen bulьvь memkin tygel, sənki bьl dəlildar menən nigeðlangən faktlar dərek tygel. Montevidio qalahьndaqь sovet ilselege kenjaq Amerikanьŋ kommunistik partialarьna la, şulaj uq nindəj bulha la başqa ideologialaqь partialarqa la, turanan-tura bulhьn, şulaj uq sitlaatep tə his ber terle jardam kyrhətmane həm bytan ildargə, şul jemlanan Braziliəga la, ceklar birev jaki başqa julьar menən his ber vaqьtta materiəl resurstar jeərmənə. Min bьl qajeplarðe qьrqa kire qaqam həm ularðь saf ujðьrma tip qararqa məzbyrmen. Heð ydegeððeŋ notaqьððə xəkymategeððeŋ „eske tьnьslaqьn tə'min itev" maqsatьnda Sovettar sojuzь menən diplomatik mənəsəbəttarðe əðergə qarar birganlegeŋ kyrhətaheged. Bьl vaqiqala la kiterelgən səbəp SSSR menən diplomatik mənəsəbəttar tolov Urugvajðьŋ jəmaqat tьnьslaqьna qarqьnьs tevðьrqanlьqьn kyrhətkən his ber fakt menən raşlanmaj həm nigeðlənməj. Min SSSRðьŋ Montevidio qalahьndaqь ilselege faqat xalьq ara xoquq normalarь menən jul qujьlqan eştarðe genə ytəganlegen həm əðdeŋ ilselegeneððeŋ Urugvajðaqь eske vaqiqalarqa his ber vaqьtta həm his ber terle mənəsəbəte bulmaqanlьqьn, şulaj uq Urugvajðaqь jaki Amerikanьŋ bytan ildarendəge partialar arahьndaqь kerəşkə his ber vaqьtta qatьşmaqanlьqьn qьrqьv raveşta raşlajьm. Yð xəkymatemðeŋ aldaqь xərəkəttarenə qaqьlmajьnsa, min xəðer yk inde sovet xəkymatenə həm başьnda yðem torqan ilselekkə qarşь jyneltelgən qajeplavðarqa bətə energia menən protest belderəm həm ularðь qьrqьv raveşta kire qaqam".

Vena, 28. Addis-Abebanan xəbər itev bujьnsa, kenjaq həm tenjaq fronttarьnda heqyşqa əðerlənev menən bəjləneştə negus Dessi qalahьnьŋ Makale rajonьna kitkən.

JƏŞƏV JAQŞЬLЬ, JƏŞƏV KYŊELLELƏNDE

QЬJЬVAÐЬMDAR MENƏN AJJA BARABЬÐ

1930-sь jьlda Jita... Mesan... Urdalь avьldarь „Komsomol" kolxozьna berləşteler. Revolyutsiaqa tiklem avьlda ka... pitalistik elementtarьnьŋ... jul a... tьnda ieðelgen kyrhəte... kolxozqa berləşkəndən h... jьl esendə bьle, kul'tura... tormoşqa ajaq basьlьlar.

Yðqan jьl kolxozsь... her xeðmat könenə 8 ar... kilogram igen həm əsrar kilogram... aqsa aldьlar. Kooperatsia... davlatkə 66 sentner igen... hatьp, torle kul'tura tovarðarðan jarakar rəqiəşь aldьlar. O aъ jьl koloz kooperatsia aşa 1 menə sentner igen hatьp ber avtomaşina alь.

Hərəer kolxozsьnьŋ yð xuzalьqьnda 4-5 baş vaq malь, 1-2 hьjьrь həm əlle ni tiklem qoş-qorto bar.

Bьj avьlь tangalenda Qorqaðьq hevən aьььp, unьla elektr nasahь tedelde. Dur radio alqь aşa bətə kolxozsьvarðьŋ jortarьna toçkalar indrelde. Xəðer hər ber jortta əstoren ... Məskəv, Sverdlovsk həm başqa qalalarðan konsertar, doklad həm besedalar tьŋlajðar.

Kolxozda dur-dur ike klub bulьnda. Klublar kərəkle mebel', ujьn qoralðarь həm başqa nəmələr menən tə'min itelde.

Kolxozðьŋ 3 mektəbe, tulь aðerlek menən eşkə başlanьlar həm xəðer unьşlь hedəmtəlar menən uqьv jьlьnьŋ jerense siregen tamamlandьlar.

Xuzalьq həm kul'tura frontьnda unьşlь eşləve əsen „Komsomol" kolxozь udarnik-kolxozsьlarðьŋ əsensə bətə Başqortostan sjezdьna delegat jebarev xoquqьn aldь. Sjezd, kolxoz predsedatele iptəş Nasьjtdinda 500 humlьq mьltьq menən byləklənde.

Kolxozsьlar bejək jolbaşsь iptəş Stalinðьŋ staxanofsьlar həm kombajnerðar kenəşmahьnda hejləgen telmərenə javap itep, xeðmət unьmlьlьqьn kytərev həm davlatqa kyrsək igen ьirev burьsьn jekləneler. Şulaj uq kolxozðьŋ dejeŋ esendə in artta qalqan ucastka — qrmotahьlьq əsen keraş əsen jabðererga — 1935-36 uqьv jьlьnda uqьj-jaða belməvselaeðe betenləj beterergə bulðьlar.

S. Nasьjtullin.

MALAJAÐ KOLXOZSЬLARЬ KUL'TURALЬ TORMOŞQA KYSƏLƏR

Malajad rajonьnda bьjьl 8 tulь bolmaqan urta həm 60 başlanqьs mektəptə 444 uqьvsь uqьj. Bьnda uqьtьvsьlarðьŋ hanь 150 gə jette. Bьlarðьŋ jartьhьnan artьqь urta həm juqarь belem alqan keşelar.

Rajondaqь bətə uqьj-jaða belmagən həm jað belevselar itepkə alьnьp, uqьvqa jьjьlьndьlar. Uqьj-jaða belmagən deptexьvnikter əsen genə 8 mьnda məktəp ojoşterolde. Kolxozdar uqьj-jaða beləvselekte beterev burьsьn alьp yð ara jareş dogovorðarь tedelelar.

Rajon yðəgendə həm sovxozda dur ketepxanalar ojoşterolde. Bьnan tьş 7 kolxozda kolxoz ketepxanalarь həm 14 kolxozda qьðьl meqəşter buldьlar. Hər ber kolxozda kul'turalь itep eşləngən klublar bar.

Rajon yðəgendəge klubta uqь zalь qьna əle kyrgəmlə saxna tedelde. Klubta 20 keşene esenə alqan drama tynərəge eşlap kilə. Tynərəkteŋ əşe ... kondan ken jaqşьlana bara. ... aqzalarь saxna texnikahьn ... hedəmtəheneð xəðer ... ðe ... jardamь ... ojnev darəjəhenə ...

Rajondaqь drama tynərəgeneŋ jetəksehegendə bajtaq avьldarðə la saxnə həjəvsəlar tynərəktare ojoşterolde. Bьlar ða xəðerge kendə uŋьşlь eş alьp baralar.

Rajon yðəgendə ketepxana həm uqьv ejə medirðare, drama tynərəge jetəkselare jetəşterev əsen 20 keşelek kurs asьldь. Bьl kursta 9 ьaşqort qatьnqьððarь uqьjðar.

1936-sь jьlda rajonda taqь 17 kolxozda ketepxanalar ojoşterolasaq. Şulaj uq mьktəptar hanь la arttьrьlasaq.

Ber yk vaqьtta kolxozsьlarðьŋ jəşəvðare la yðgərə bara. Iltaj, Malajad, Miaşagar, Nasьbaş, Tajmьj avьldarьnda xəðer hər jort elektr lampochahь menən jaqtьrtьlqan. Bajtaq kolxozsьlarðьŋ əj esendə kijelər alьnьp, ostoltu, grammofon, karavatьtar qujьlqan. Əðəl, ulturqьs, şkaf, radio hər ber kolxozsьnьŋ ... esendəge in kərək jьhazqa əjlangən. Kyp kenə kolxozsьlar jortarьnda mundaj halalar həm ber nisə almaş kejem buldьmьlar.

Malajad rajonь in kul'turalь rajon bulьv əsen kereşə.

X. Vəkilef
M. Saxavəddinef
T. Şibəpəf.

POTREBKOOPERATSIALARDA

...QЬЗЬ JЬLLЬQ TOVAR ƏJLƏNEŞE

...NЬN ATTЬRЬP YTƏNE

...nь 1936-... ...ajlaqs... ...ytne. ... ...ь Qasimьf iptəştar eşte Staxanof metodь menən eşləgə qotondar. Bьqa tiklem kenenə 1000-1500 həm tovar hathalar, xəðer kenenə 6-7 meŋ humlьq hatalar. Şulaj uq Tuqьðь sel'pohьnьŋ predsedatele Zaripaf iptəş elgəre eş kyrhəte. Bətə kolxozsьlarðь kərəkle tovarðar menən tə'min itep tora. Ul jьllьq tovar əjləneşe planьn 125 protsentqa ytəne. Mətər, kul'turalь magazin tedelde. Unьŋ sel'pohь rajonda in alðьnqь sel'polarðьŋ berehe. Rajondaqь bətə sel'polarðь la Tuqьðь sel'pohь kevek xalьqtьŋ hьrtьvьna javap birerlek itep ojoşterorqa karak.

VƏLEJEF, XƏSNOTDINEF, QIZZƏTULLIN.

...GAZINDARЬNDA ...RDARÐЬŊ

...ЬŖ, JƏŞEREP HATALAR

...aðьnьŋ ... ...aldin... ...kevek kon... ...gə, tarь jar... ...qa produktlar ... ...ahьnьŋ lavka... 80 tiələk jarma... ...gə hatalar. Ber ...ahь ə'ətьnda ber ...aerelgən. Lav... ...zirəf ul inəe... ...nikterqa qaldь... ... Şulaj uq Baj... ...maq universal magazinьnda şelar patinkahь prilavka aðtьna jəşerep. Pokupatel'dar yððeneŋ uqьj-enelarьna genə bəpə ...ðar. Magazin medire Sa...varov ... jəşerelgən galuştarðь ...ь parь ... a ... ... rajsojuz... ... ... qalьr... ... tip javap ьna. ... Sarapkovtьŋ prilavka aðtьn... ber ... kyn itek həm 9 pər galuş tabьldь.

Bondaj ... ... kalarь ... ... jəştar.

...QЬJQЬ IKMƏK MAGAZINЬ IKE SƏQƏT KENƏ EŞLƏJ

...yðəgendə ikmək ...ь hər ken 30-40 ... ikmək ... həm ... ... kevek kilep ik... ...j. Beşkən ik... ...aqьla ikmək ... ni narь ike ... ... ike... Xalьq ... ...zato ... ...jelmane. Şulaj ...ь produktsia ... ...laqaj. Şulaj uq Qьjqь sel'pohь ... teŋlaj nasar eşləj. Sel'po predsedatele Jalьlef ... ... ðe kərəkle tovarðar menən tə'min itmaj.

Rajonьŋ jetəkselare ... Qьzьlyðəndar ... ... tejeştar.

...

KONVERT
ӨFӨ MAKARON FABRIKAHЬNЬN DIREKTORЬ

BЫD NISEK EŞLƏNEK

HƏM NISEK EŞLƏJƏSƏKBED

Өfө makaron fabrikahь 1934 jьldьŋ IV-kvartalьnda eşka jebəlgan [illegible] 1935 jьlga [illegible] ajdan [illegible] ajlьq eşka [illegible]. Fabrikanьŋ oborudovaniehь [illegible] 10 meŋ tonna [illegible] produksia sьgarьv [illegible] №22 kesle presstar torqanьnda [illegible] fabrikala ine, lakin ul presstar [illegible] ularьn urьnlaşterelmagen. Ularьn 1936 jьldьŋ adaqьna tiktorev [illegible] 1937 jьlda [illegible] eşka qьlьnasaqtar.

Fabrikala jaŋь bulmaqan oborudovanie menan eşka [illegible].

Fabrikala qujьlqan 4 dana „San-galli" presstarь tavlekka 21,288 kilogramm qamьr jəki 16,960 kilogramm ədər produksia sьgarьrqa tejeştar. Smenalьq [illegible] 3 nulqanda hәm kapitel remont yкarelgan. Ular 970 tonna adər produksia [illegible]. Bьna bьl eşlap [illegible] Glavmakaronprom [illegible] jьlьq programmьhь 3970 tonna itep [illegible]. Eşka başlaqan vaqьtta kvalifikatsialь eşselar bulmanь hәm [illegible] qajdan da alьv mөmkin tygel ine. Lakin fabrikanьŋ [illegible] eşlagan eşselar-də [illegible], ulardan pressovşik, val'şşik, suşilşik, upakovşik, sortirovşik hәm başqa şunьŋ kevek kvalifikatsialь kadrdar [illegible].

Fabrika I-kvartalda 1070 tonna [illegible] eşka başlanь. Ydləştərelməgən texnika, bik əd [illegible] bulqan proizvodstvo protsesь—eş [illegible] kyp ke[illegible] ilesһedlektar [illegible] hәm [illegible] hedemtəlarendə ylələş 49 tonna bulьp, kvartal planь [illegible] 40,3 protsentqa qьna ytale. Bьl ejtelgan fabrikanьŋ [illegible] texnik personalьn hәm [illegible] eşselarda bьl qarşьlьqtar-[illegible] arala naterevga tuplanь. [illegible] texminimum ytep, [illegible] „jaqşьqa" sirdelar. II-kvartal [illegible] jaqşь hedemtalər [illegible], plan 115,2 protsentqa, [illegible] kvartal planь 205 protsent, IV-kvartalda xedmat [illegible] I-kvartalqa qaraqanda 400 protsentqa tiklem kytərelde. Jьlьq programma 15 dekabrga [illegible], plandan [illegible] 250 [illegible].

MAKARON FABRIKAHЬNЬŊ ӨS MӨJӨŞӨ

Huldan uŋqa: 1. Petrof M. (partorg); 2. Fabrika direktorь ip. Konvert; 3. Salcenkova (fabkom predsedatele)

kyp kenə ydenen izad keson haldь. „San-galli" presstarь la jaqşь eşlənelar. Juqarь qьdьm hәm exsizle hьv presstьŋ kyp manzetьn aşap, unь ike kөndә almaştьrьrqa tura kilde. Ə ip. **Pupьjkin** hьv urmьna meneral' maj qullanьvdь təqdim itep, jaqşь hedemtəlar birde. hәm manzettardь alьştьrьv 2 kөn urьnьna 2 ajda ber tapqьr alьştьrьv mөmkinlege tьvdь. Baş mexanik ip. Pupьjkin hәr ber vaq eşkə dur iqtibar bira hәm ul bьnьŋ menan fabrikanьŋ [illegible] ke oborudovaniehьn jaqşь [illegible] hedemtalare sьtrevga [illegible] ita. Mexanik jərdaməsьhь ip. **Demantjef**, elektro-mexanik ip. **Makovski** menan bergə [illegible] qulьhьa suşilka qujьv proektьn təqdim itelar. Bьl hәr ber [illegible] paratqa jьlьna 43 tonnaqa [illegible] artьq produksia birev hәm 5348 kilovat saqat elektroenergiaqa ekonomia jahav mөmkinlegen bira. Aqsalata alqanda, jьlьna 4655 hum ekonomia jahaj. Şulaj itep fəqat staxanofsьlar [illegible] fabrikanьŋ eştəlmə resurstarьn asьp hala aldьlar hәm şul nigeddә Glavmakaron 1936 jьl programmahьn 6.350 tonnaqa [illegible] eildalane. Timok, ed 1935 jьlqa qaraqanda kiləhe jьl 64,8 protsentqa artьq produksia birergə tejeşeed. Lakin, fabrikala kendan kөn kiŋ jəjelə barqan staxanofsьlar quðqalьşь jaŋь jьl planьna yd tedetmalaren inderalar. Bed plandь 600 tonna [illegible] qurul itelep [illegible] 1935 [illegible].

ytavga la nьq iqtibar birela. Kvartal limittarь nujьnsa fabrika 1-sort produksianь 86,3 protsent birev urьnьna 86,7 protsent birde. Makaron eşlənmələre vafsqlarьn (brak)birev plan nujьnsa 3,86 protsent ыldalangan bulha, bed 2,54 protsent birdek. Şulaj itep, sьjfat jaqь la dəjem proizvodstvo planь ytələşenən qalьşmaj. Eş xaqь fondь 91,2 protsentqa totolqan. Xedmat ьramlьlьqь 5,12 protsentqa kytərelde, 207 meŋ hum ekonomia birelep, produksianьŋ ydenə taqьv xaqь 2 protsentqa kəmetelde.

1936 jьlda fabrika eşendə tөp jeteşhedlek bulьp, proizvodstvonьŋ nasar eşlave torde. Jəşniktarden jeteşmave, skladta produksianьŋ kyнəjevenə səbəp buldь hәm bьl sьjfat kyrhatkestarenə la nьq ta'hir jahanь. Şulaj uq elektroenergianьŋ yd vaqьtьnda birelmave la eşta dur totqarlьq jahaj. Bьl jeteşhedlektar kiləhe jьl qanatlanьrqa tejeş tygel.

Fabrikala 400 keşe eşlaj. Şuqa qaramastan, klub, qьzьl mөjөş, balalar jəsləhe kevek kul'tura usaqtarь juq. Bьqa la kilə-əktə nьq iqtibar birergə kərək. Tөp millat başqorttardan kadrdar əderlav eşe la jomoşaq ojoştorolqan. Begenge kөndə fabrikala başqorttar hanь plan nujьnsa 30 protsent urьnьna, ni barь 11 protsent qьna təşkil ita. Kyrhatelgan jeteşhedlektarda bьterev, staxanofsьlar [illegible]

TELSE, REDAKTOR, TƏRZEMƏSELƏRÐEN KVALIFIKATSIAHЬN KYTƏREV JULЬNDA

Professor N. K. DEMITRIEF.

Başqortostan milli kul'tura qilmi tikşerenev institutь ergahendə 1-se dekabrdan başlap urьndaqь telse, redaktor, tərzeməselarðen kvalifikatsialarьn kytərev nujьnsa kurs—seminar asьldь. Kurs—seminarda Өfələge telse, redaktor, tərzeməselar qatnaşalar. Hәm Leningradtaqь **marksizm-leninizm** əharðaren şərq teldarenə kyserevdə redaktordar, tərzeməselar aderlaj torqan kurstarda uqьvsь iplaştar də qajtalar. Urьndaqь telse, redaktor hәm tərzeməselarðen kvalifikatsialarьn kytərev julьndaqь bьndaj bik vaqьlь hәm bik mөhim sara yd programmahь esenə kyp kenə aktual' məs'ələlarde ala. Bьl kurs—seminarda xəderge kөndə başqort teleneŋ ybev juldarь hәm unьŋ xəderge xəle (Q. Amantaj), başqort teleneŋ qilmi gramatikahь nigeddare turahьnda (Qjasbas Devlətşin) leksialar ьŋlandь. Bьl leksialardь ejrənev xəderge kөndə başqort teleneŋ kyp kenə aktual' məs'ələləren eşləv julьnda ьŋlavsьlar menan leker alьşьv nigeðendə bardь. Kurs—seminarda Leningradtan tanьqlь professor **N. K. Demitrief** hәm Məskəvðən professor **Başindildan** saqьrьldь.

Professor N. K. Demitrief Өfəgə 22 dekabrda kilep, 24 dekabrdan başlap 27 dekabrga tiklem tərzemənen teoria hәm praktikahь turahьnda hәm 28 dekabrdan başlap qilmi transkripsia praktikumь turahьnda leksialar uqьnь.

Professor **N. K. Demitrief** kensьqьş teldare belgese bulьp, ul kyp jьldardan birle kyp kenə teldar əbtendə qilmi, teoretik hәm praktik eş alьp bara. Ul SSSR Fəndər Akademiahьnьŋ teldər aylegenda la eş alьp bara. Unda kyptən tygel genə ojoştorola başlanqan Volga buje kabinetьn julqa halьvda qatnaşьlьq itevselarðen berehe. (Bьl kabinetta xəðerðən başlap professor N. K. Demitrief jetəkselegendə qilmi eş alьp barьv esen Leningradtaqь kurstardaqь başqort gruppahьnan ike aspirant serəzələde).

Ul Leningradtaqь Kensьqьş institutьnda tөrөk teldare kafedrahь jetəksehe bulьp eşləj hәm marksizm-leninizm əharðaren kensьqьş teldarga tərzemə itevselar aderlav kurstarьnda başqort, qьrьm hәm tөrөkmən gruppalarь aspiranttarь menan ulardьŋ milli teldəren ejrənevdə jetəkselek itə.

Bular əbtenə ul, başqort tarixьn ejrənev esen dur əhəmiətkə ejə bulqan, başqort vosstanielarь turahьndaqь tarixi qul jadmalarðь SSSR fəndər Akademiahь tarafьnan rus telenə tərzemə itep sьqarьvda kyp eştər eşləj. Başqort vosstanielarь tarixьn esenə alqan materialdarðьŋ berense tomь („Qara baqal") professor Demitrief redaktorlьqьnda tərzemə itelep, xəderge kөndə donjaqa sьqьv aldьnda torь. Ikense tomь („Batьrşa") şulaj uq eşlənep jata.

1928-se hәm 1929 sь jьldarda SSSR fəndər Akademiahь tarafьnan ojoştorolqan Başqortostanda ejrənev ekspiditsiahьnьŋ tel otrade jetəksehe bulьp, elekke Tamьjan Qataj, Arqajaş, Maşaqut kantondarьnda jerep başqort telen ejrənev esendə jetəkselek itte hәm şul məldən alьp başqort tele fəngələrendə sistemalь rəveştə qilmi tikşerenev eştəre alьp bara.

Professor N. K. Demitrief ydeneŋ Өfələ uqьqan leksialarьnda tөp iqtibarьn başqort teleneŋ xəderge ədəbi bajlьqь hәm beddə tərzemə eşeneŋ xəderge torošonь jynəltep hәm bьndaqь konkret qilmi sorьstardan sьqьp kyp kenə aktual' məs'ələlarga tuqtaldь.

Tьŋlavsьlarqa tərzemənen tөp prinsiplarь hәm unьŋ proizvodstvo protsesь bulьv jaqьnan tөp elementtarьn hәm bьqa bajlap bedðeŋ gramatikala əlegə tьqlap eşlənməgən gramatik kategorialarqa tuqtaldь.

Professor Demitrief yd leksialarьnda ydeneŋ başqort tele turahьndaqь baj materialdarьn praktik elgelar menən serkətə bardь.

Kurs—seminar başqort ədəbi telen tьqlap qilmi ejrənev julьnda tarixi dur əhəmiətkə ejə bulqan berense adьm bulьp tora.

Q. AMANTAJ.
Q. QƏZƏL.
M. XAFIZ.

—*—*—*—

FANER ZAVODЬNDA STAXANOFSЬLAR QUÐQALЬŞЬ ӨSӨN KӨRӘŞTE ONOTQANDAR

Өfө foner zavodь texnik qoraulandьrьv esen jebərelgan 1,3 million humdьŋ 1,2 millionь ydləştərelgən bulha la, tedeləş planь 78,8 protsentqa qьna ytalgen. Qajьhь ber sexlarda tedeləş nojabrda tamamlanьp eşkə quşьlьrqa tejeş ine. Torlaq tedeləşenə jebərelgən fond 92 protsentqa ydləştərelgən, ə 8 kvartirahь 2 jorttoŋ berehe lə əder tygel. Munsanьŋ da nigeddare genə eşləngən, moş şartlarь bulmavda hәm zavod kollektivьnьŋ staxanofsьlьq quðqalьşьnan sitta torovьnda.

Sezonьŋ eşselar bik nasar şartlarda jəşəjdar. №1, №5 hәm „Udarnik" barakdarьnda elementar tormoş şartь juq. Baraklar hьvьq. 5-se barakьŋ taq'ьlarь araьnda eşeş onla[illegible] maqsь. Ni[illegible] sak eyi[illegible] ber d[illegible] eş. Brigadalar, xatta ajrьm agregatlar, afnalarsa naradhed eşləjdar. Sdelşina urьnьna kөn ibəsə menən tylangan saqtar da aula. Eşteŋ bьndaj quşьlьqь menən xedmat ьramlьlьqьnьŋ nisek ьmqьlaştərəgə kərək?

Bьna esta obtalarь brigadalarь. Garaz işegen eşlav esen [illegible]

ABISSINIA FRONTTARЬNDA

London, 28. Rejter agentstvohьnьŋ Addis—Abebanan xəbər itevə nujьnsa, unda Abissinia qasqardarenen kinət hөzym jahap, Temsien elkəhendəge xalьq ornьnlaşqan tөp punkt bulqan Amni—Addi qalahьn alqarьlьqtarь turahьndaqь belderev iqlan itelgan. Italiandar unda dur zarar kyrgəndar. Italianьn jerle qəskərðərenən 100 haldat plenqa alьnqan. Huqьştan hun Italianьŋ 20 oletsetьnьn məjete taьsьlqan. Abissinialьlar artilleria, pulemjot utenə hәm havanan bomzalar taşlavqa qaramastan hөzym itkəndar.

Rəsmi bulmaqan məqlymattar nujьnsa, Abissinia komandovaniehь Tigre provinsiahьn italiandardan tadartьv maqsatь menan jahalьrqa tejeşle hөzymgə əderlekte beleniaj tip əjterlek tamamlaqan inde.

London, 29. Addis-Abebanan xəbər itev nujьnsa, tenjaq frontьnda abissinialьlar Makale qalahьn qamap alьv maqsatь menən hөzym jahaqandar. Ras Kassa armiahь tenjaqьnan, general Seəkat armiahь konjaqьnan hәm ras Sejjum armiahь kenəajaqtan hөzym itkəndar. Rəsləməgən xəbərdər nujьnsa, abissinialьlar tenjaqьnda italiandardьŋ 20 tankьn, 40 pulemjotьn hәm 200 haldatьn qulqa alqandar.

Amni-Addi rajonьndaqь huqьş ike kөn davam itkən. Italianьŋ jerle qəskərderenen bьl rajondan sigenevdəre Italia armiahьnьŋ hul qanatьn nəterləj jalanqaslandьrqan. Italiandardьŋ Aksum qalahьnan kөnsajaqta Sire provinsiahьnьŋ şaqljəhe menan kitsanlektaren kyrhatalar.

—●—

QЬTAJ STUDENTTARЬNЬN XƏRƏKƏTE

Bejpin, 28. Studenttar universitetta Japoniaqa qarşь xərəkətkə qatьşьp jaralanqandar hәm qulqa alьnqandar menən berdəmlek jьjьlьşь ykardelər. 52 məktəptən kilgən məndərsə studenttar araьnda demonstratsia vaqьtьnda jaralanqan 68 student bar ine. Zulda qanlь kejemdar elep qujьlqan. Jaralanqandar ilde qotqarьv esen kөrəşte davam itergə ədər torqanlьqtarьn əjtelar.

—●—

JAPON—MANCZUR PROVAKTSIAHЬ TURAHЬNDA

ANGLIA MATBUQATЬ

London, 28. Konservativ „Spektejter" zurnalь Bujr—Nor kyle ergahendə japon—manczur otradьnьŋ Mongolia granitsahьna jahaqan hөzymenə qaqьlьp, jada: „bьl hөzym Japonianьŋ kenbajьşqa taьa laqь la artьq enьlerqa ujlavьnьn jaŋь dəlile bulьp tora. Japonia Mongolianьŋ Manczou—Go ilkehen Ulan-Batorqa qaşul itevdən baş tarьqanь esen hьs şikhed unьn yş alьrqa teləj". Bьl zurnal Mongolia granitsahьna jahalqan bьl hunqь hөzymdə la japon generaldarьnьŋ xəreb assignovanielarьn arttьrьvda ььqьşь təlap itev esen bьtav rəveşendə fajdalanasaqtarьn kyrhata.

—●—

KVANTUN ARMIAHЬ ŞTABЬNЬŊ

JALQJAN XƏBƏREN KIRE QAQЬV

Ulan—Bator, 28. Bьnda Kvantun armiahь ştabьnьŋ „Manczou—Go hәm Mongolia xalьq respublikahь siktarendəge jaŋь bərəleştar" turahьnda belderev iqlan itkənlegenen xəbəre kilde.

Kvantun armiahьnьŋ ştabь, jəhəhe, 24 dekabrda Ulan—Xudak tirahendə Manczou—Go territoriahьna ingan 50-60 mon[illegible] haldatьnьŋ manczur otradьna [illegible] alьqьn, şul urьnьna [illegible] jaqьnan qarqa kire qaqьlar hәm uqa Kvantun armiahь ştabьnьŋ Japonia hәm bətə donja jəməqətselek lekeren aldavqa matasьvь tip qarajdar. Mongol haldattarь 24 dekabrda la, şulaj uq unan elek la hiş ber vaqьtta Manczou—Go siktaren ytep inməgəndar.

24 dekabrda Japonia hәm Manczurianьn ydlareneŋ haldattarь ike gruzovik menan Mongolia territoriahьna inep, [illegible]

Приносим извинения за отсутствие информации

V. VERESAJЬF

(Ədəbi eşmokerlegena 50 jыl tulыv ajqanlь)

Veresajəf Vekinti 1867-jыl tuvn. Beleme menən vrac. Baş-ta ocerk həm xikajələr jadь. Ədəbiat arenahьna 1890-jыldar-da sыqa. Veresajəf əigərək to „Bezdorogi", „Povetrie", „Na-povorotь" isemle povestarь həm „V Tupikь" ligən romanь menən tanыla. Veresajəfeneŋ ьnь əθərdəre — rus intellegentsiahь-nьŋ, xalьqsьlardьŋ politika həm ideologia jaqьnan ɵmperelevgə osoravdarsnnn hun, xaderge kenga tikiem nuləşan ykev etap-tarьn kyrhətələr.

Veresajəfeŋ əθərdərendə ja-ŋьvsьlьq namьkь asьq hədeq nuləp jatə. Ul „Povetrie" po-vesьnda xalьqsь Kisilefь, mark-sistar menən ьdьqьsta bujьnqa nidaraj həm antəd, kelke ke-şe la itmaj „Na povorotь" pove-sьnda elekke sotsial-demokrat Takarefьŋ ikelənevdəre, ujьa-ьsьnьŋ derek həm namьk menən kyrhatergə tьrьşa.

Veresajəf əθərdərenen ge-rojdarenda bətəhen bergə tu-qanləşərgən ydenselektar bar. Ular nəsəhe la eşse sыjnfьnьŋ julavsьlarь, nəsəhe la mange-lek intellegentlar. Ular, gyjəki yd eşləren tygel, keşe eşen eşlajdar. Senki ular xalьqsьlar malendə lə burzuazia jəmaqət-selege menən elemləne ədə almajdar. Ə revolytsia xərəkəte malendə lə eşselər eşen, ydəre-neŋ qan ese tip tanьj almaj-dar. Şunan ulardьŋ hər vaqьt ikelənev, sajqalanьv, bьnьsьθla-nьvdarь kilep sьqa.

Veresajəf rus intellegentsia-hьn tarixsь xudozniqь tip la [illegible] Ul Oktəbr revolytsia [illegible]

BEDGƏ JADALAR

QƏRƏJEF SAVDA ITEV TƏRTIBEN BOZA

(POTREBITEL XATЬ)

Ose jыldьn 16 dekabrenda Өlə qalahьnьn 16 hanlь larjo-gьnan şəkər alьrqa buldьm. Hatьvsь Gərəjefnьŋ ner nisə keşegə şəkər ylsəp jenərevenə işteəр itəm.

Ul şəkərde nejələj menən yl-səj. Şul vaqьtta şəkər kisək-tərə idəngə teşəp kitə. Idəngə teşkən şəkər kisəktəren də neja-ləje menən totoja, ylsəvgə ka-tьp potrebiteldərgə ylsəp birə. Ber keşegə ner kilo şəkər yl-səgəndə 10-15 gramma kəm ylsəgən.

Hatьvsь **Gərəjef** larjogьn kul'turalь, tədə totov əsen ka-raşmaj. Savda itev tərtiben bo-θovsь Gərəjefqa sara kyrelergə tejeş. S. D.

—★—

„STAL'" KOLXOZЬ DVEGATEL' HƏM DINAMO ALDЬ

Sterletamaq rajonь „Stal'" kolxozь davlətkə konperatsia aşa 600 sentner igen hatьp, 20 at keslə dvegatel' həm 5 kilo-vattьq dinamo aldь. Xəθer ursь-darda baqanalar ultьrtьla baş-lanь. 1936 jыlda elektrik stansь eşkə başlajasaq. Ş. FƏJEZEF.

—★—

UQЬJ JAZA BELMƏVSELƏR DEŊ XISABЬ LA ALЬNMAQAN

Devlekan rajonь Ismaqil so-vetьndaqь 5 kolxozda uqьj-ja-da belməvselər həm az beleve-lərde uqьtьv eşe əle başlanma-qan. Xatta ьsьlardьŋ isəbь hanь la alьnmaqan. Başlanqьs həm tulь bulmaqan urta mək-təpte uqьtыvsьlar ьsь eştə jetək-selek itməjdər.

Avьl sovetь predsedatele həm kolxoz idaralarь 1935-36-sь uqьv jыlьnda uqьj-jaza belmav-selekte tulahьnsa beterev tura-hьnda respublika aldьna qujыl-qan burьstь ignorlajdar.

M. MINNEQOLOF.

—★—

PRAKTIK EŞ BAŞLANDЬ

Mənəvez rajonьnda xekymət-tən, balalar ykhediŋgən neterev tarihьndaqь qarьrьna ylsəsen tikşerev başlandь. 5 keşenən maxsus komisia teşkil [illegible] sia praktik [illegible]

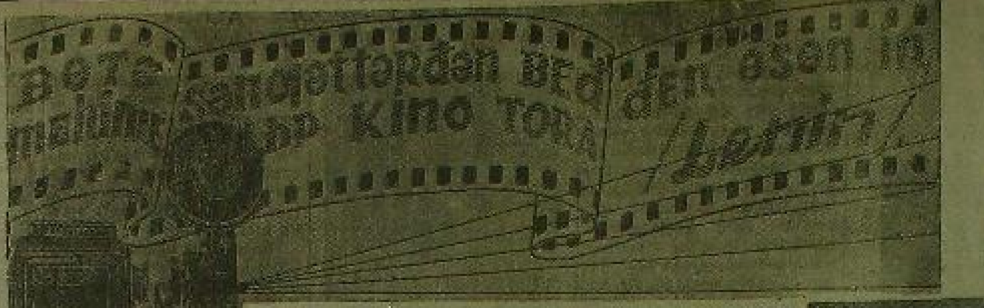

Kanoxorin fotohь.

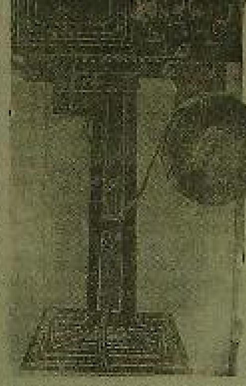

MATBUQAT TARATЬV PLANЬ ARTTЬRЬLЬP YTƏLDE

Maqar rajonь matbuqat taratьv-da 1936 jыl əsen sirelgən plan-dь arttьrьp ytəse. „Başqortos-tan" gazetahь plan bujьnsa 650 dana taratьlьrqa tejeş bulhь, ul 856 dana taratьldь — plan 131 protsentqa ytəlde. „Krasnaja başkiria" plan bujьnsa 450 dana bulhь, 497 dana taratьldь. „Kom-muna" 60 dana urьnьna 72 da-na, „Komsomolets başkirii" 60 dana urьnьna 78 dana, „Lenin-se" 360 urьnьna 495, „Jəş ta-θovse" 130 dana urьnьna 915 dana taratьldь.

Gazeta taratьvda Jaŋьs poc-ta agentь Xesajenef, sovet predsedatele Qənisəl, Maqar posta agentь Abdullin, Kətəp-qol sovetьnda Əjypь həm Kə-rimef iptəştər aktiv qatnaştьlar.

Kətəpqol sovetь sirelgən planьn 100 protsentqa, Maqar sovetь 110 protsentqa ytənelər. Rajonda gazeta taratьv eşe ha-man da davam itə.

HЬNЬLЬŞ JЬLЬ

1935-se jыlqa tiklem sovet axьlь tavьşlь kino işetməne həm statsionar kino apparat kyrməne. Bөtə Sojuzdaqь 1200 tavьşlь kinolar qalalarda qьna ine.

Iptəş Stalindьŋ kyrhətməhe menən 1935-se jыldьn tөgge jartьhьnda 900 rajon kino-tea-tьdarь tavьşlandьrьldь. Tavьşlь kino kolxozsьlarqa jaqьnajьv julьnda berense adьm alьnь.

1935-se jыldьŋ aθaqьna qed-ə tavьşlь kinolardьŋ hanь 3 meŋgə jetə. Ləkin bьl, Stalin iptəş tarafьnan neddeŋ aldьna qujыlqan burьs — neddeŋ ki-nolardьŋ bətəhen də tavьşlan-dьrьv burьsь ytəv mes'əlahen xəl itməj əle. Bed bьl zadanie-nь tiz arala formoşqa aiqarьv-qa jynəltelgən bajlaq sara-lardь ytkərəsed.

Bed tavьshьz proeksia appa-rattarьn eşləvde tuqtatьq in-de. Avьr promьjşlennost xalьq komissariatьnьŋ optekamexanik zavodь 1936-sь jыlda 3 meŋ statsionar tavьşlь proektorlar həm 4 meŋ tavьşlь kyсmə kino-lar eşləp sьqara. Kyсmə kinolar-dьŋ kypselege avtomaşinalarqa qujыlьp eşlənə. Kino fabrikalar dəvlət idarahьnьŋ „Kinomexan-prom" tresь 1936-sь jыlda, 2 meŋ tavьşlь kyсmə kinolar hən tar pljonkalь tavьşlь kinolardar, berense serijahьna toqan 500 danahьn eşləjasək. Şulaj itep 1936-sь jыldьŋ aθaqьna qed-əŋ 11-12 meŋ kino ustanov-kalarьbьz bulasaq.

Aqьmdaqь jыlda bed tavьş-hьz kinolar eşləvde bajlaq kə-mettek. 1936-sь jыlda ular ta-qь la aθьraq eşlənəsəktər, sa-ma menən əjtkəndə ular eşləp sьqarьv planьnьŋ dyrtten ber өləşen təşkil itəsəktər. 1938-se jыlda neddeŋ ildəge bөtə kino-teatrdar seltəren tavьşlandь-rьvdь tamamlaj, 1937-se jыl-da həm ulaj ikə 1938-se jыl-dьŋ başьnan da hunlatmaj ta-vьşhьz kino fil'mdar eşləvde tuqtatьrqa mөmkin bulasaq.

1936-sь jыlda bed tavьşlь kino-teatrdar tөθөv eşen kiŋ jajəldərəsəkbed. Sojuzdьŋ baş qalalarьnda ber nisə elgələ kino-teatrdar tөθəv həm rajon yθək-tərendə 500-ər urьnьq 100 ki-no-teatr həm avьl, kolxozdar-da 200-300-ər urьnьq 400 ki-no-teatr tөθөrgə billdələnde.

Kino seltəren yθtəq kiŋəjtev, jaŋь ter kino apparaturahь həm pljonkalar eşləp sьqarьvdь art-tьrьvdь talap itəsək. 1936-sь jыlda, Sojuzda berense başlap, Leningradtaqь kino-inzenerdar institutь həm Leningradtaqь „Kinap" kinomexanik zavodь-nьŋ konstruktsiahь bujьnsa ki-noqa teşerev apparatьn eşləp sьqara başlanь. Bьl apparattar yθθərenen konstruktiv sьjfattarь jaqьnan Amerikanьŋ Mitçel firmahь tarafьnan eşləngən te-şerev kameralarьnan kəm ty-gel.

1937-se jыl aθaqьnda Qaraŋ-daqь pljonkalar eşləv jaŋь fabrikahьn tөθөv nigeθθə ta-mamlanasaq. 1938-se jыldьŋ tөgge jartьhьnda ul eşləj baş-lajasaq. Ul jыlьna 200 million metr pljonka eşləp sьqarьp to-rasaq. („Izvestia")

—★★★—

KOLXOZ-SOVXOZDARDA

[illegible]QOŞЬ OJOŞTOROVSЬ

[illegible] əsəŋ udarnik - kolxozsьlardьŋ [illegible] 3-se bөtə Başqortostan sjezь-[illegible]

—★★★—

1936 JЬLDA BAŞQORTOSTAN JERLE PROMЬJŞLENNOSЬ

Δ Başqortostan jerle promьjşlenno-[illegible]

QƏFY ITELMƏƏLEK E[illegible]

„Jeŋev julьnda" (VKP(b) nьŋ Berjan rajonь komitetь həm rajon başqarma komitetь orga-nь) gazetahь yθ uqьvsьlarьn iptəş **Stalindьŋ** staxanovsьlardьn bөtə sojuz kәŋəşməhendə hej-ləgən telmərə menən tanьştьr-maqь bulьp, bьl tarixi telmər-de ydeneŋ 20 dekabr hanьnda basьp sьqara.

Uqьvsь iptəştər bejek julbaş-sьbьθdьŋ tarixi telmərenen bьl tiklem hunlatьp basьlьp sьqьvь-na qəzaplənerdar əlbittə. Qə-zaplanmaslьk tygel, sьnlap ta ul qəfy itməθlek raveşta hunlatьp basьlqan.

Bəlki, Berjan rajon gazetahь redaksiahь həm undaqь jetək-selər, Berjan Başqortostandьn iŋ alьs rajonь, şul arqala yθək həm elkə gazetalar hunlap kilə-lər həm başqa kyp kenə „səbəptər" tabьrqa tьrьşьrdar... Ləkin bьlar qьnu julbaşsьbьθ-ŋ tarixi telmərən bьl tiklem hun-latьp basьp sьqarьrqa his ber xoqьq birmajdar. Senki Өfө menən Berjan arahьnda posta 4—5 kөn ildə odaq jөrəmaj. Bьnda bөtə bəla, julbaşsьbьθ-ŋ tarixi telmərən rajondaqь kiŋ kolxozsьlar həm xeδmətsen jaqqьθaqtar massahьna vaqьtьnda jetkerevdeŋ politik əhəmiəten aŋlamavda.

Ləkin, **„Jeŋev julьnda"** gaze-tahь redaksiahьnьŋ (redaktorь iptəş **Kinjəqolof**) mөhim eşkə javaphьθ qarav ьsnьŋ menən genə sklenmaj əle. Bьnda ja-vaphьθlьqtьŋ, jenəjətselekten iŋ duŋь, julbaşsьbьθ-ŋ tarixi telmə-ren uqьvsьlar [illegible] aŋlaj almaθ-lьq itep bodop basьp sьqa-rьvda.

„Jeŋev julьnda" gazetahьnьŋ bьl hanьna iptəş Stalin telmə-reneŋ I həm II bylektəre urьn-laştьrьlqan. Bed gazetanьŋ bьl hanьn başьnan aθaqьna tiklem uqьp sьqtьq. Nədəm ... qьna kyrəbeδ:

Ike genə bittən torqan bьl handa **160** xərəf xatah jebərel-gən. Bьnьŋ tөp zənəb ... ьnь bьθqan saqta ber ... nən 2—3, xatta 4 xərefte tөnləj teşerelep qaldьrьlqan həm ajrьm hyδδərdeŋ, ... δeŋ uqьvsьlar tanьj almaθlьq tonoq bulьp sьqьvdarьn.

Məθələn: Molotof-Moloo ...; **vottoren.-ţevaitaren quraq-qaratarдь, kapitalizm-ka-lm, jəmoqiət-jəmqət. jəmq... jəmqəen, qərəp-qara, kyra derajəp-δaj, tara-toa, alьrqa-iθkalərgə** bulьp tiθ. Ьlaθdan lьq, tanьj almaθ həm ərar, ikeşər xəreflərə şəp qalqan hyδδər hanь ta-lanqahьθ kyp. Şunьŋ өsөn kyp urьndarda kire əferdar la nəktələr yθ urьndarьna quj bulmaqandar.

Redaktor **Kinjəqolof** iptəş hed, mөhim politik saranь yt-kərevgə bьl tiklem javaphьθ qaravsьqьqa nej tip javap bi-rerheged ikən.

Bed VKP(b) nьŋ Berjan ra-jon komitetь bьl turala asьqь sara kyrer, tip ujlajbьθ.

UQЬV BAŞLANDЬ, LƏKIN KITAPTAR JETEŞMƏJ

Işəmbaj neft promьjslahьnda promьjsl komitetь Allaqovat, Kөhəqol, Bamaqaj, Buranьs ne-ft qьvala həm „Kirof" posjolka-tarьnda uqьj-jaza belməvselər həm az beleveselərde uqьtьv esen mək'təptər astь. Bьlarqa nəsəhe 1: uqьtьvsь bikləjəp, ulardь eş xaqь menən tə'min itə. Bьl məktəptərdə uqьv əmə-lələp ytkərelə. Bьnda bөtəhe 1200 gə jaqьn keşe uqьj.

Məktəptərdeŋ eşenə, ulardьn uqьv əsbaptarь menən tulahьnsa tə'min itelməvdəre bik nьq qamasaulaj. Rajon məqarif by-lege məktəptərde uqьv kitap-tarь menən 70 protsentqa qьna tə'min itə. Tiδ-ər 'ə uqьv əs-[illegible] xəδəl [illegible]

Javaplь redaktorь:
TӨXFƏT KƏLIMYLLIN

Өfө „Pioner" [illegible] eşse-hən xeδmətkərδər kollektivь, ar-teldeŋ kel't-poxodnoj predsedatele iptəş
SERGEJ IVANOVIC PAVLOFTЬŊ
az vaqьt eşendə qьlь avьrьp tuja, 29 nsь 30-sь dekabrgə qaraqan tөndə vaqьthьz ylev turahьnda aqiδerep, marxyмdьŋ qaθəheneŋ qaj... bulqьhьn ... [illegible]
Kymev 1-se qьnvarδa kөndөθge səqət 2 lə bulasaq. Marxymdьŋ kəv-δəhe arteldeŋ qьδьl mejδaŋьna (Oktəbr revolytsiahь uramь Nə ...) jettaj alьp sьqьla.
Eşse həm xeδmətkərδər kol-lektivь.

REJESTRLAV PUBLIKAT SIAHЬ

SSSR Sovnarkomь tarafьnan 1931-[illegible]

Приносим извинения за отсутствие информации